Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ

ຂຸທ຺ທກນິກາເຍ

ຘມ຺ມປທ-ອຏ຺ຐກຖາ

(ປຐໂມ ຠາໂຄ)

ຄນ຺ຖາຣມ຺ຠກຖາ

໑.

ມຫາໂມຫຕໂມນທ຺ເຘ , ໂລເກ ໂລກນ຺ຕທສ຺ສິນາ;

ເຍນ ສທ຺ຘມ຺ມປຊ຺ໂຊໂຕ, ຊາລິໂຕ ຊລິຕິທ຺ຘິນາ.

໒.

ຕສ຺ສ ປາເທ ນມສ຺ສິຕ຺ວາ, ສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສິຣີມໂຕ;

ສທ຺ຘມ຺ມຎ຺ຈສ຺ສ ປູເຊຕ຺ວາ, ກຕ຺ວາ ສງຆສ຺ສ ຈຎ຺ຊລິໍ.

໓.

ຕໍ ຕໍ ກາຣຓມາຄມ຺ມ, ຘມ຺ມາຘມ຺ເມສຸ ໂກວິໂທ;

ສມ຺ປຕ຺ຕສທ຺ຘມ຺ມປໂທ, ສຕ຺ຖາ ຘມ຺ມປທໍ ສຸຠໍ.

໔.

ເທເສສິ ກຣຸຓາເວຄ-ສມຸສ຺ສາຫິຕມານໂສ;

ຍໍ ເວ ເທວມນຸສ຺ສານໍ, ປີຕິປາໂມຊ຺ຊວຑ຺ຒນໍ.

໕.

ປຣມ຺ປຣາຄຕາ ຕສ຺ສ, ນິປຸຓາ ອຕ຺ຖວຓ຺ຓນາ;

ຍາ ຕມ຺ພປຓ຺ຓິທີປມ຺ຫິ, ທີປຠາສາຍ ສຓ຺ຐິຕາ.

໖.

ນ ສາຂຍຕິ ເສສານໍ, ສຕຸຕານໍ ທິຕສມຸປທໍ;

ອປຸເປວ ນາມ ສາເຂຍຸຍ, ສພຸພໂລກສຸສ ສາ ຫິຕໍ។

໗។

ອິຕິ ອາສີສມາເນນ, ທນຸເຕນ ສມຈາຣີນາ;

ກຸມາຣກສຸສເປນາທໍ, ເຖເຣນ ຖິຣເຈຕສາ។

໘។

ສທຸຂມຸມຍຸຖິຕິກາເມນ , ສກຸກຈຸຈໍ ອກິຍາຈິໂຕ;

ຕໍ ກາສໍ ອຕິວິຕຸຖາຣ-ຄຕລຸຈ ວຈນກຸກມໍ។

໙។

ປຫາຍາໂຣປຍິຕຸວານ , ຕນຸຕິກາສໍ ມໂນຣມໍ;

ຄາຖານໍ ພຸຍລຸຊນປທໍ, ຍໍ ຕຕຸຖ ນ ວິກາວິຕໍ។

໑໐។

ເກວລໍ ຕໍ ວິກາເວຕຸວາ, ເສສໍ ຕເມວ ອຕຸຖໂຕ;

ກາສນຸຕເຣນ ກາສິສຸສໍ, ອາວໜນຸໂຕ ວິກາວິນໍ;

ມນໂສ ປີຕິປາໂມຊຸຊໍ, ອຕຸຖຂມຸມູປນິສຸສິຕນຸຕິ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑ຯ ຍມກວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ຈກ຺ຂຸປາລຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

໑ຯ

‘‘ມໂນປຸພ຺ພງ຺ຄມາ ຘມ຺ມາ, ມໂນເສຏ຺ຐາ ມໂນມຍາ;

ມນສາ ເຈ ປທຸຏ຺ເຐນ, ຠາສຕິ ວາ ກໂຣຕິ ວາ;

ຕໂຕ ນໍ ທຸກ຺ຂມນ຺ເວຕິ, ຈກ຺ກໍວ ວຫໂຕ ປທ’’ນ຺ຕິຯ –

ອຍໍ ຘມ຺ມເທສນາ ກຕ຺ຖ ຠາສິຕາຕິ? ສາວຕ຺ຖິຍໍຯ ກໍ ອາຣພ຺ຠາຕິ? ຈກ຺ຂຸປາລຕ຺ເຖຣໍຯ

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິຣ ມຫາສຸວຓ຺ໂຓ ນາມ ກຸຏຸມ຺ພິໂກ ອໂຫສິ ອຑ຺ໂຒ ມຫທ຺ຘໂນ ມຫາໂຠໂຄ ອປຸຕ຺ຕໂກຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ນ຺ຫານ ຕິຕ຺ຖໍ ນ຺ຫຕ຺ວາ ນຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ສມ຺ປນ຺ນປຕ຺ຕສາຂໍ ເອກໍ ວນປ຺ປຕິໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ມເຫສກ຺ຂາຍ ເທວຕາຍ ປຣິຄ຺ຄຫິໂຕ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຕສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາຠາຄໍ ໂສຘາເປຕ຺ວາ ປາກາຣປຣິກ຺ເຂປໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ວາລຸກໍ ໂອກິຣາເປຕ຺ວາ ຘຊປຏາກໍ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ວນປ຺ປຕິໍ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ອຎ຺ຊລິໍ ກຣິຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ປຸຕ຺ຕໍ ວາ ຘີຕຣໍ ວາ ລເຠຍ຺ຍໍ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ມຫາສກ຺ກາຣໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ

ອຖສ຺ສ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ຠຣິຍາຍ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ຄພ຺ໂຠ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ ສາ ຄພ຺ຠສ຺ສ ປຕິຏ຺ຐິຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສິຯ ໂສ ຕສ຺ສາ ຄພ຺ຠສ຺ສ ປຣິຫາຣມທາສິຯ ສາ ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຯ ຕໍ ນາມຄ຺ຄຫຓທິວເສ ເສຏ຺ຐິ ອຕ຺ຕນາ ປາລິຕໍ ວນປ຺ປຕິໍ ນິສ຺ສາຍ ລທ຺ຘຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ປາໂລຕິ ນາມໍ ອກາສິຯ ສາ ອປຣຠາເຄ ອຎ຺ຎມ຺ປິ ປຸຕ຺ຕໍ ລຠິຯ ຕສ຺ສ ຈູຬປາໂລຕິ ນາມໍ ກຕ຺ວາ ອິຕຣສ຺ສ ມຫາປາໂລຕິ ນາມໍ ອກາສິຯ ເຕ ວຍປ຺ປຕ຺ເຕ ຆຣພນ຺ຘເນນ ພນ຺ຘິໍສຸຯ ອປຣຠາເຄ ມາຕາປິຕໂຣ ກາລມກໍສຸຯ ສພ຺ພມ຺ປິ ວິຠວໍ ອິຕເຣເຍວ ວິຈາຣິໍສຸຯ

ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ສຕ຺ຖາ ປວຕ຺ຕິຕວຣຘມ຺ມຈກ຺ໂກ ອນຸປຸພ຺ເພນາຄນ຺ຕ຺ວາ ອນາຖປິຓ຺ຑິເກນ ມຫາເສຏ຺ຐິນາ ຈຕຸປຓ຺ຓາສໂກຏິຘນໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ກາຣິເຕ ເຊຕວນມຫາວິຫາເຣ ວິຫຣຕິ ມຫາຊນໍ ສຄ຺ຄມຄ຺ເຄ ຈ ໂມກ຺ຂມຄ຺ເຄ ຈ ປຕິຏ຺ຐາປຍມາໂນຯ ຕຖາຄໂຕ ຫິ ມາຕິປກ຺ຂໂຕ ອສີຕິຍາ, ປິຕິປກ຺ຂໂຕ ອສີຕິຍາຕິ ທ຺ເວອສີຕິຎາຕິກຸລສຫສ຺ເສຫິ ກາຣິເຕ ນິຄ຺ໂຣຘມຫາວິຫາເຣ ເອກເມວ ວສ຺ສາວາສໍ ວສິ, ອນາຖປິຓ຺ຑິເກນ ກາຣິເຕ ເຊຕວນມຫາວິຫາເຣ ເອກູນວີສຕິວສ຺ສານິ, ວິສາຂາຍ ສຕ຺ຕວີສຕິໂກຏິຘນປຣິຈ຺ຈາເຄນ ກາຣິເຕ ປຸພ຺ພາຣາເມ ຉພ຺ພສ຺ສານີຕິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ກຸລານໍ ຄຸຓມຫຕ຺ຕໍ ປຏິຈ຺ຈ ສາວຕ຺ຖິໍ ນິສ຺ສາຍ ປຎ຺ຈວີສຕິວສ຺ສານິ ວສ຺ສາວາສໍ ວສິຯ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກປິ ວິສາຂາປິ ມຫາອຸປາສິກາ ນິພທ຺ຘໍ ທິວສສ຺ສ ທ຺ເວ ວາເຣ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອຸປຏ຺ຐານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ຈ ‘‘ທຫຣສາມເຓຣາ ໂນ ຫຕ຺ເຖ ໂອໂລເກສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ຕຸຈ຺ຉຫຕ຺ຖາ ນ ຄຕປຸພ຺ພາຯ ປຸເຣຠຕ຺ຕໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ຂາທນີຍໂຠຊນີຍາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາວ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ປຎ຺ຈ ເຠສຊ຺ຊານິ ອຏ຺ຐ ຈ ປານານິຯ ນິເວສເນສຸ ປນ ເຕສໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານໍ ນິຈ຺ຈໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາສນາເນວ ໂຫນ຺ຕິຯ ອນ຺ນປານເຠສຊ຺ເຊສຸ ໂຍ ຍໍ ອິຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ສ ຕໍ ຍຖິຈ຺ຉິຕເມວ ສມ຺ປຊ຺ຊຕິຯ ເຕສຸ ອນາຖປິຓ຺ຑິເກນ ເອກທິວສມ຺ປິ ສຕ຺ຖາ ປຎ຺ຫໍ ນ ປຸຈ຺ຉິຕປຸພ຺ໂພຯ ໂສ ກິຣ ‘‘ຕຖາຄໂຕ ພຸທ຺ຘສຸຂຸມາໂລ ຂຕ຺ຕິຍສຸຂຸມາໂລ, ‘ພຫູປກາໂຣ ເມ, ຄຫປຕີ’ຕິ ມຍ຺ຫໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ກິລເມຍ຺ຍາ’’ຕິ ສຕ຺ຖຣິ ອຘິມຕ຺ຕສິເນເຫນ ປຎ຺ຫໍ ນ ປຸຈ຺ຉຕິຯ ສຕ຺ຖາ ປນ ຕສ຺ມິໍ ນິສິນ຺ນມຕ຺ເຕເຍວ ‘‘ອຍໍ ເສຏ຺ຐິ ມໍ ອຣກ຺ຂິຕພ຺ພຏ຺ຐາເນ ຣກ຺ຂຕິຯ ອຫຎ຺ຫິ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສາຘິການິ ຈຕ຺ຕາຣິ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍານິ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ສີສໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອກ຺ຂີນິ ອຸປ຺ປາເຏຕ຺ວາ ຫທຍມໍສໍ ອຸປ຺ປາເຏຕ຺ວາ ປາຓສມໍ ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ປາຣມິໂຍ ປູເຣນ຺ໂຕ ປເຣສໍ ຘມ຺ມເທສນຕ຺ຖເມວ ປູເຣສິໍຯ ເອສ ມໍ ອຣກ຺ຂິຕພ຺ພຏ຺ຐາເນ ຣກ຺ຂຕີ’’ຕິ ເອກໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ກເຖຕິເຍວຯ

ຕທາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ສຕ຺ຕ ມນຸສ຺ສໂກຏິໂຍ ວສນ຺ຕິຯ ເຕສຸ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ປຎ຺ຈໂກຏິມຕ຺ຕາ ມນຸສ຺ສາ ອຣິຍສາວກາ ຊາຕາ, ທ຺ເວໂກຏິມຕ຺ຕາ ມນຸສ຺ສາ ປຸຖຸຊ຺ຊນາຯ ເຕສຸ ອຣິຍສາວການໍ ທ຺ເວເຍວ ກິຈ຺ຈານິ ອເຫສຸໍ – ປຸເຣຠຕ຺ຕໍ ທານໍ ເທນ຺ຕິ, ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ຄນ຺ຘມາລາທິຫຕ຺ຖາ ວຕ຺ຖເຠສຊ຺ຊປານກາທີນິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຘມ຺ມສ຺ສວນຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ອເຖກທິວສໍ ມຫາປາໂລ ອຣິຍສາວເກ ຄນ຺ຘມາລາທິຫຕ຺ເຖ ວິຫາຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ມຫາຊໂນ ກຸຫິໍ ຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ຘມ຺ມສ຺ສວນາຍາ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອຫມ຺ປິ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຣິສປຣິຍນ຺ເຕ ນິສີທິຯ

ພຸທ຺ຘາ ຈ ນາມ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕາ ສຣຓສີລປພ຺ພຊ຺ຊາທີນໍ ອຸປນິສ຺ສຍໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອຊ຺ຌາສຍວເສນ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ທິວສໍ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສຍໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອນຸປຸພ຺ພິກຖໍ ກເຖສິຯ ເສຍ຺ຍຖີທໍ – ທານກຖໍ, ສີລກຖໍ, ສຄ຺ຄກຖໍ, ກາມານໍ ອາທີນວໍ, ໂອກາຣໍ ສໍກິເລສໍ, ເນກ຺ຂມ຺ເມ ອານິສໍສໍ ປກາເສສິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາປາໂລ ກຸຏຸມ຺ພິໂກ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ປຣໂລກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ປຸຕ຺ຕຘີຕໂຣ ວາ ຠາຕໂຣ ວາ ໂພຄາ ວາ ນານຸຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ສຣີຣມ຺ປິ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ຘິໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ກິໍ ເມ ຆຣາວາເສນ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ເທສນາປຣິໂຍສາເນ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ – ‘‘ອຕ຺ຖິ ເຕ ໂກຈິ ອາປຸຈ຺ຉິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕໂກ ຎາຕີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ກນິຏ຺ຐຠາຕາ ເມ ອຕ຺ຖິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ຕໍ ອາປຸຈ຺ຉາຫີ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກນິຏ຺ຐໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ – ‘‘ຕາຕ, ຍໍ ມຍ຺ຫໍ ອິມສ຺ມິໍ ເຄເຫ ສວິຎ຺ຎາຓກມ຺ປິ ອວິຎ຺ຎາຓກມ຺ປິ ຘນໍ ກິຎ຺ຈິ ອຕ຺ຖິ, ສພ຺ພໍ ຕໍ ຕວ ຠາໂຣ, ປຏິປຊ຺ຊາຫີ ນ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ປນ ກິໍ ກຣິສ຺ສຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ອຫໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ກເຖສິ ຠາຕິກ, ຕ຺ວໍ ເມ ມາຕຣິ ມຕາຍ ມາຕາ ວິຍ, ປິຕຣິ ມເຕ ປິຕາ ວິຍ ລທ຺ໂຘ, ເຄເຫ ເຕ ມຫາວິພໂວ, ສກ຺ກາ ເຄຫໍ ອຊ຺ຌາວສນ຺ເຕເຫວ ປຸຎ຺ຎານິ ກາຕຸໍ , ມາ ເອວໍ ກຣິຕ຺ຖາ’’ຕິຯ ‘‘ຕາຕ, ອຫໍ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ຆຣາວາເສ ວສິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິຯ ສຕ຺ຖາຣາ ຫິ ອຕິສຓ຺ຫສຸຂຸມໍ ຕິລກ຺ຂຓໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ອາທິມຊ຺ຌປຣິໂຍສານກລ຺ຍາໂຓ ຘມ຺ໂມ ເທສິໂຕ, ນ ສກ຺ກາ ໂສ ອຄາຣມຊ຺ເຌ ວສນ຺ເຕນ ປູເຣຕຸໍ , ປພ຺ພຊິສ຺ສາມິ, ຕາຕາ’’ຕິຯ ‘‘ຠາຕິກ, ຕຣຸຓາເຍວ ຕາວຕ຺ຖ, ມຫລ຺ລກກາເລ ປພ຺ພຊິສ຺ສຖາ’’ຕິຯ ‘‘ຕາຕ, ມຫລ຺ລກສ຺ສ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ຫຕ຺ຖປາທາປິ ອນສ຺ສວາ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ກິມງ຺ຄໍ ປນ ຎາຕກາ, ສ຺ວາຫໍ ຕວ ກຖໍ ນ ກໂຣມິ, ສມຓປຏິປຕ຺ຕີເຍວ ປູເຣສ຺ສາມີ’’ຯ

‘‘ຊຣາຊຊ຺ຊຣິຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ຫຕ຺ຖປາທາ ອນສ຺ສວາ;

ຍສ຺ສ ໂສ ວິຫຕຕ຺ຖາໂມ, ກຖໍ ຘມ຺ມໍ ຈຣິສ຺ສຕີ’’ຯ –

ປພ຺ພຊິສ຺ສາເມວາຫໍ, ຕາຕາຕິ ຕສ຺ສ ວິຣວນ຺ຕສ຺ເສວ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ລທ຺ຘປພ຺ພຊ຺ຊູປສມ຺ປໂທ ອາຈຣິຍຸປຊ຺ຌາຍານໍ ສນ຺ຕິເກ ປຎ຺ຈ ວສ຺ສານິ ວສິຕ຺ວາ ວຸຏ຺ຐວສ຺ໂສ ປວາເຣຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣມຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິມສ຺ມິໍ ສາສເນ ກຕິ ຘຸຣານີ’’ຕິ? ‘‘ຄນ຺ຖຘຸຣໍ, ວິປສ຺ສນາຘຸຣນ຺ຕິ ທ຺ເວເຍວ ຘຸຣານິ ພິກ຺ຂູ’’ຕິຯ ‘‘ກຕມໍ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ຄນ຺ຖຘຸຣໍ, ກຕມໍ ວິປສ຺ສນາຘຸຣ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ປຎ຺ຎານຸຣູເປນ ເອກໍ ວາ ທ຺ເວ ວາ ນິກາເຍ ສກລໍ ວາ ປນ ເຕປິຏກໍ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຘາຣຓໍ, ກຖນໍ, ວາຈນນ຺ຕິ ອິທໍ ຄນ຺ຖຘຸຣໍ ນາມ, ສລ຺ລຫຸກວຸຕ຺ຕິໂນ ປນ ປນ຺ຕເສນາສນາພິຣຕສ຺ສ ອຕ຺ຕພາເວ ຂຍວຍໍ ປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ສາຕຈ຺ຈກິຣິຍວເສນ ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕຄ຺ຄຫຓນ຺ຕິ ອິທໍ ວິປສ຺ສນາຘຸຣໍ ນາມາ’’ຕິຯ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອຫໍ ມຫລ຺ລກກາເລ ປພ຺ພຊິໂຕ ຄນ຺ຖຘຸຣໍ ປູເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ວິປສ຺ສນາຘຸຣໍ ປນ ປູເຣສ຺ສາມິ, ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ເມ ກເຖຖາ’’ຕິຯ ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ກເຖສິຯ

ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ສຫຄາມິໂນ ພິກ຺ຂູ ປຣິເຍສນ຺ໂຕ ສຏ຺ຐິ ພິກ຺ຂູ ລພິຕ຺ວາ ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ວີສໂຍຊນສຕມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ມຫນ຺ຕໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມໍ ປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ສປຣິວາໂຣ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິຯ ມນຸສ຺ສາ ວຕ຺ຕສມ຺ປນ຺ເນ ພິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາວ ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕາ ອາສນານິ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປຓີເຕນາຫາເຣນ ປຣິວິສິຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ກຸຫິໍ ອຍ຺ຍາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ຍຖາຜາສຸກຏ຺ຐານໍ ອຸປາສກາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປຓ຺ຑິຕາ ມນຸສ຺ສາ ‘‘ວສ຺ສາວາສໍ ເສນາສນໍ ປຣິເຍສນ຺ຕິ ພທນ຺ຕາ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ສເຈ ອຍ຺ຍາ ອິມໍ ເຕມາສໍ ອິຘ ວເສຍ຺ຍຸໍ, ມຍໍ ສຣເຓສຸ ປຕິຏ຺ຐາຍ ສີລານິ ຄຓ຺ເຫຍ຺ຍາມາ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ ເຕປິ ‘‘ມຍໍ ອິມານິ ກຸລານິ ນິສ຺ສາຍ ພວນິສ຺ສຣຓໍ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ອຘິວາເສສຸໍຯ

ມນຸສ຺ສາ ເຕສໍ ປຏິຎ຺ຎໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ປຏິຊຄ຺ຄິຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິຏ຺ຐານທິວາຏ຺ຐານານິ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ອທໍສຸຯ ເຕ ນິພທ຺ທໍ ຕ

ເມວ ຄາມໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິສນ຺ຕິຯ ອຖ ເນ ເອໂກ ເວຊ຺ໂຊ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ''ຠນ຺ເຕ, ພຫູນໍ ວສນຏ຺ຐາເນ ອຜາສຸກມ຺ປິ ນາມ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມິໍ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ມຍ຺ຫໍ ກເຖຍ຺ຍາຖ, ເຠສຊ຺ຊໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ປວາເຣສິຯ ເຖໂຣ ວສ຺ສູປນາຍິກທິວເສ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ, ''ອາວຸໂສ , ອິມໍ ເຕມາສໍ ກຕິຫິ ອິຣິຍາປເຖຫິ ວີຕິນາເມສ຺ສຖາ''ຕິ? ''ຈຕູຫິ, ຠນ຺ເຕ''ຕິຯ ''ກິໍ ປເນຕໍ, ອາວຸໂສ, ປຕິຣູປໍ, ນນຸ ອປ຺ປມຕ຺ເຕຫິ ຠວິຕພ຺ພໍ''? ''ມຍຍ຺ຫິ ຘຣມານກສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຕາ, ພຸທ຺ຘາ ຈ ນາມ ນ ສກ຺ກາ ປມາເທນ ອາຣາເຘຕຸໍ, ກລ຺ຍາຓຊ຺ຌາສເຍນ ເຕ ໂວ ອາຣາເຘຕພ຺ພາຯ ປມຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ນາມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອປາຍາ ສເຄຫສທິສາ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ໂຫຖາວຸໂສ''ຕິຯ ''ກິໍ ຕຸມ຺ເຫ ປນ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ? ''ອຫໍ ຕີຫິ ອິຣິຍາປເຖຫິ ວີຕິນາເມສ຺ສາມິ, ປິຏ຺ຐິໍ ນ ປສາເຣສ຺ສາມິ, ອາວຸໂສ''ຕິຯ ''ສາຘຸ, ຠນ຺ເຕ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ໂຫຖາ''ຕິຯ

ອຖ ເຖຣສ຺ສ ນິທ຺ທໍ ອໂນກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ປຖມມາເສ ອຕິກ຺ກນ຺ເຕ ມຊ຺ຌິມມາເສ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ອກ຺ຂິໂຣໂຄ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ຉິທ຺ທຆຏໂຕ ອຸທກຘາຣາ ວິຍ ອກ຺ຂີຫິ ອສ຺ສຸຘາຣາ ປຄ຺ຆຣນ຺ຕິຯ ໂສ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິໍ ສມຓຘມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ອຣຸຓຸຄ຺ຄມເນ ຄພ຺ຠໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ຠິກ຺ຂູ ຠິກ຺ຂາຈາຣເວລາຍ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ຠິກ຺ຂາຈາຣເວລາ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ ອາຫໍສຸຯ ''ເຕນ ຫິ, ອາວຸໂສ, ຄຓ຺ຫຖ ປຕ຺ຕຈີວຣ''ນ຺ຕິຯ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຯ ຠິກ຺ຂູ ຕສ຺ສ ອກ຺ຂີຫິ ອສ຺ສູນິ ປຄ຺ຆຣນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ, ''ກິເມຕໍ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ ''ອກ຺ຂີນິ ເມ, ອາວຸໂສ, ວາຕາ ວິຊ຺ຌນ຺ຕີ''ຕິຯ ''ນນຸ, ຠນ຺ເຕ, ເວຊ຺ເຊນ ປວາຣິຕມ຺ຫາ, ຕສ຺ສ ກເຖມາ''ຕິຯ ''ສາຘາວຸໂສ''ຕິ ເຕ ເວຊ຺ຊສ຺ສ ກຖຍິໍສຸຯ ໂສ ເຕລໍ ປຈິຕ຺ວາ ເປເສສິຯ ເຖໂຣ ນາສາຍ ເຕລໍ ອາສິຍ຺ຈນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ນໂກວ ອາສິຍ຺ຈິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕຄາມໍ ປາວິສິຯ ເວຊ຺ໂຊ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອາຫ – ''ຠນ຺ເຕ, ອຍ຺ຍສ຺ສ ກິຣ ອກ຺ຂີນິ ວາໂຕ ວິຊ຺ຌຕີ''ຕິ? ''ອາມ, ອຸປາສກາ''ຕິຯ ''ຠນ຺ເຕ, ມຍາ ເຕລໍ ປຈິຕ຺ວາ ເປສິຕໍ, ນາສາຍ ໂວ ເຕລໍ ອາສິຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ? ''ອາມ, ອຸປາສກາ''ຕິຯ ''ອິທານິ ກີທິສ''ນ຺ຕິ? ''ຣຸຊ຺ຊເຕວ ອຸປາສກາ''ຕິຯ ເວຊ຺ໂຊ ''ມຍາ ເອກວາເຣເນວ ວູປສມນສມຕ຺ຖໍ ເຕລໍ ປຫິຕໍ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ໂຣໂຄ ນ ວູປສນ຺ໂຕ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ''ຠນ຺ເຕ, ນິສີທິຕ຺ວາ ໂວ ເຕລໍ ອາສິຕ຺ຕໍ, ນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ເຖໂຣ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ, ປຸນປ຺ປຸນໍ ປຸຈ຺ຉິຍມາໂນປິ ນ ກເຖສິຯ ໂສ ''ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານໍ ໂອໂລເກສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ – ''ເຕນ ຫິ, ຠນ຺ເຕ, ຄຈ຺ຉຖາ''ຕິ ເຖຣໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຈງ຺ກມນນິສີທນຏ຺ຐານເມວ ທິສ຺ວາ ສຍນຏ຺ຐານໍ ອທິສ຺ວາ, ''ຠນ຺ເຕ, ນິສິນ຺ເນຫິ ໂວ ອາສິຕ຺ຕໍ, ນິປນ຺ເນຫີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ເຖໂຣ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິຯ ''ມາ, ຠນ຺ເຕ, ເອວໍ ກຣິຕ຺ຖ, ສມຓຘມ຺ໂມ ນາມ ສຣີຣໍ ຍາເປນ຺ເຕນ ສກ຺ກາ ກາຕຸໍ, ນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອາສິຍ຺ຈຖາ''ຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິຯ ''ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວໍ ຕາວາວຸໂສ, ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຊານິສ຺ສາມີ''ຕິ ເວຊ຺ຊໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິຯ ເຖຣສ຺ສ ຈ ຕຕ຺ຖ ເນວ ຎາຕີ, ນ ສາໂລຫິຕາ ອຕ຺ຖິ, ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ມນ຺ເຕຍ຺ຍ? ກຣຊກາເຍນ ປນ ສທ຺ຘິໍ ມນ຺ເຕນ຺ໂຕ ''ວເທຫິ ຕາວ, ອາວຸໂສ ປາລິຕ, ຕ຺ວໍ ກິໍ ອກ຺ຂີນິ ໂອໂລເກສ຺ສສິ, ອຸທາຫຸ ພຸທ຺ຘສາສນໍ? ອນມຕ຺ຄ຺ຄສ຺ມິຍ຺ຫິ ສໍສາຣວຏ຺ເຏ ຕວ ອກ຺ຂິກາຓສ຺ສ ຄຓນາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອເນການິ ປນ ພຸທ຺ຘສຕານິ ພຸທ຺ຘສຫສ຺ສານິ ອຕີຕານິຯ ເຕສຸ ເຕ ເອກພຸທ຺ໂຘປິ ນ ປຣິຈິຓ຺ໂຓ, ອິທານິ ອິມໍ ອນ຺ໂຕວສ຺ສໍ ຕໂຍ ມາເສ ນ ນິປຊ຺ຊິສ຺ສາມີຕິ ເຕມາສໍ ນິພທ຺ຘວີຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມິຯ ຕສ຺ມາ ເຕ ຈກ຺ຂູນິ ນສ຺ສນ຺ຕຸ ວາ ຠິຊ຺ຊນ຺ຕຸ ວາ, ພຸທ຺ຘສາສນເມວ ຘາເຣຫິ, ມາ ຈກ຺ຂູນີ''ຕິ ຠູຕກາຍໍ ໂອວທນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາໂຍ ອຠາສິ –

''ຈກ຺ຂູນິ ຫາຍນ຺ຕຸ ມມາຍິຕານິ,

ໂສຕານິ ຫາຍນ຺ຕຸ ຕເຖວ ກາໂຍ;

ສພ຺ພມ຺ປິທໍ ຫາຍຕຸ ເທຫນິສ຺ສິຕໍ,

ກິໍ ກາຣຓາ ປາລິຕ ຕ຺ວໍ ປມຊ຺ຊສິຯ

''ຈກ຺ຂູນິ ຊີຣນ຺ຕຸ ມມາຍິຕານິ,

ໂສຕານິ ຊີຣນ຺ຕຸ ຕເຖວ ກາໂຍ;

ສພ຺ພມ຺ປິທໍ ຊີຣຕຸ ເທຫນິສ຺ສິຕໍ,

ກິ ກາຣຓາ ປາລິຕ ຕ຺ວໍ ປ຺ມຊ຺ຊສີ຺

‘‘ຈກ຺ຂູນິ ກິຊ຺ຊນ຺ຕຸ ມມາຍິຕານິ,

ໂສຕານິ ກິຊ຺ຊນ຺ຕຸ ຕເຖວ ກາໂຍ;

ສພ຺ພມ຺ປີທໍ ກິຊ຺ຊຕຸ ເທຫນິສ຺ສິຕໍ,

ກິ ກາຣຓາ ປາລິຕ ຕ຺ວໍ ປ຺ມຊ຺ຊສີ’’ຕິ຺

ເອວໍ ຕີຫິ ຄາຖາຫິ ອຕ຺ຕໂນ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນໂກ ນຕ຺ຖຸກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຄາມໍ ປິຕ຺ຫາຍ ປາວິສີ຺ ເວຊ຺ໂຊ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິ, ກນ຺ເຕ, ນຕ຺ຖຸກມ຺ມໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຊິ຺ ‘‘ອາມ, ອຸປາສກາ’’ຕິ຺ ‘‘ກີທິສໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ຣຸຊ຺ຊເຕວ ອຸປາສກາ’’ຕິ຺ ‘‘ນິສີທິຕ຺ວາ ໂວ, ກນ຺ເຕ, ນຕ຺ຖຸກມ຺ມໍ ກຕໍ, ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ’’ຕິ຺ ເຖໂຣ ຕຸຕ຺ຫີ ອໂຫສິ, ປຸນປ຺ປຸນໍ ປຸຈ຺ຊິຍມາໂນປີ ນ ກິຍ຺ຈິ ກເຖສີ຺ ອຖ ນໍ ເວຊ຺ໂຊ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫ ສປ຺ປາຍໍ ນ ກໂຣຖ, ອຊ຺ຊໂຕ ປ຺ຜຸຖາຍ ‘ອສຸເກນ ເມ ເຕລໍ ປກ຺ກ’ນ຺ຕິ ມາ ວທິຕ຺ຖ, ອຫມ຺ປີ ‘ມຍາ ໂວ ເຕລໍ ປກ຺ກ’ນ຺ຕິ ນ ວກ຺ຂາມີ’’ຕິ ອາຫ຺ ໂສ ເວຊ຺ເຊນ ປຈ຺ຈກ຺ຂາໂຕ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕ຺ວໍ ເວຊ຺ເຊນາປີ ປຈ຺ຈກ຺ຂາໂຕສິ, ອິຣິຍາປຖໍ ມາ ວິສ຺ສຊ຺ຊິ ສມຓາຕິ຺

‘‘ປ຺ຜິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ຕິກິຈ຺ຊາຍ, ເວຊ຺ເຊນາປີ ວິວຊ຺ຊິໂຕ;

ນິຍໂຕ ມຈ຺ຈຸຣາຊສ຺ສ, ກິ ປາລິຕ ປ຺ມຊ຺ຊສີ’’ຕິ຺ –

ອິມາຍ ຄາຖາຍ ອຕ຺ຕານໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ສມຓທ຺ມ຺ມໍ ອກາສີ຺ ອຖສ຺ສ ມຊ຺ຊິມຍາເມ ອຕິກ຺ກນ຺ເຕ ອປ຺ພ຺ພໍ ອຈຣິມໍ ອກ຺ຂີນິ ເຈວ ກິເລສາ ຈ ກິຊ຺ຊີສ຺຺ຸ ໂສ ສຸກ຺ຂວິປ຺ສ຺ສໂກ ອຣຫາ ຫຸຕ຺ວາ ຄພ຺ກໍ ປ຺ວິສິຕ຺ວາ ນິສີທິ຺

ກິກ຺ຂູ ກິກ຺ຂາຈາຣເວລາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກິກ຺ຂາຈາຣກາໂລ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ອາຫໍສ຺຺ຸ ‘‘ກາໂລ, ອາວຸໂສ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ຺ ‘‘ເຕນ ຫິ ຄຈ຺ຊຖາ’’ຕິ຺ ‘‘ກິ ຕຸມ຺ເຫ ປນ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອກ຺ຂີນິ ເມ, ອາວຸໂສ, ປຣິຫີນານີ’’ຕິ຺ ເຕ ຕສ຺ສ ອກ຺ຂີນິ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອສ຺ສຸປຸຕ຺ຓເນຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖ, ມຍໍ ໂວ ປ຺ຜິຊຄ຺ຄິສ຺ສາມາ’’ຕິ ເຖຣໍ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ວຕ຺ຕປ຺ຜິວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ຄາມໍ ປິຕ຺ຫາຍ ປ຺ວິສິສ຺຺ຸ ມນຸສ຺ສາ ເຖຣໍ ອທິສ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ອຍ຺ໂຍ ກຸຫິ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ຕໍ ປ຺ວຕ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຍາຄຸໍ ເປເສຕ຺ວາ ສຍໍ ປິຕ຺ຫປາຕມາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປາທມູເລ ປຣິວຕ຺ຕມານາ ໂຣທິຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ມຍໍ ໂວ ປ຺ຜິຊຄ຺ຄິສ຺ສາມ, ຕຸມ຺ເຫ ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖາ’’ຕິ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ປກ຺ກມິສ຺຺ຸ

ຕໂຕ ປ຺ຜຸຖາຍ ນິພທ຺ຣໍ ຍາຄຸກຕ຺ຕໍ ວິຫາຣເມວ ເປເສນ຺ຕິ຺ ເຖໂຣປີ ອິຕເຣ ສຝ຺ຖິ ກິກ຺ຂູ ນິຣນ຺ຕຣໍ ໂອວທຕິ຺ ເຕ ຕສ຺ໂສວາເທ ຖຕ຺ວາ ອຸປກຝ຺ຖາຍ ປວາຣຕາຍ ສພ຺ເພວ ສຫ ປ຺ຜິສມ຺ກິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິສ຺ຸ ຺ ເຕ ວຸຝ຺ຖວສ຺ສາ ຈ ປນ ສຕ຺ຖາຣໍ ທຝ຺ຖຸ ກາມາ ຫຸຕ຺ວາ ເຖຣມາຫໍສ຺ຸ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ສຕ຺ຖາຣໍ ທຝ຺ຖຸກາມມ຺ຫາ’’ຕິ ຺ ເຖໂຣ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຫໍ ທຸພ຺ພໂລ, ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ຈ ອມນຸສ຺ສປຣິຄ຺ຄຫິຕາ ອຝວີ ອຕ຺ຖິ, ມຍິ ເອເຕຫິ ສທ຺ຣຶ ຄຈ຺ຊນ຺ເຕ ສພ຺ເພ ກິລມິສ຺ສນ຺ຕິ, ກິກ຺ຂມ຺ປີ ລກິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິ, ອິເມ ປຸເຣຕຣເມວ ເປເສສ຺ສາມີ’’ຕິ຺ ອຖ ເນ ອາຫ – ‘‘ອາວຸໂສ, ຕຸມ຺ເຫ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຊຖາ’’ຕິ຺ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ປນ ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອຫໍ ທຸພ຺ພໂລ, ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ຈ ອມນຸສ຺ສປຣິຄ຺ຄຫິຕາ ອຝວີ ອຕ຺ຖິ, ມຍິ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຣຶ ຄຈ຺ຊນ຺ເຕ ສພ຺ເພ ກິລມິສ຺ສຖ, ຕຸມ຺ເຫ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຊຖາ’’ຕິ຺ ‘‘ມາ, ກນ຺ເຕ, ເອວໍ ກຣິຕ຺ຖ, ມຍໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຣຶເຍວ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ຺ ‘‘ມາ ໂວ, ອາວຸໂສ, ເອວໍ ຣຸຈ຺ຈິຕ຺ຖ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ມຍ຺ຫໍ ອຜາສຸກໍ ກວິສ຺ສຕິ, ມຍ຺ຫໍ ກນິຝ຺ໂຖ ປນ ຕຸມ຺ເຫ ທິສ຺ວາ ປຸຈ຺ຊິສ຺ສຕິ, ອຖສ຺ສ ມມ ຈກ຺ຂູນໍ ປຣິຫີນກາວໍ ອາໂຣເຈຍ຺ຍາຖ, ໂສ ມຍ຺ຫໍ ສນ຺ຕິກໍ ກຍ຺ຈິເທວ ປຫິຕິສ຺ສຕິ, ເຕນ ສທ຺ຣຶ ອາຄຈ຺ຊິສ຺ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ມມ ວຈ ເນນ ທສພລຍ຺ຈ ອສີຕິມຫາເຖເຣ ຈ ວນ຺ທຖາ’’ຕິ ເຕ ອຸຍ຺ໂຍເຊສີ຺

ເຕ ເຖຣໍ ຂມາເປຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕຄາມໍ ປ຺ວິສິສ຺຺ຸ ມນຸສ຺ສາ ເຕ ທິສ຺ວາ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ກິກ຺ຂໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ກິ, ກນ຺ເຕ, ອຍ຺ຍານໍ ຄມນາ

ກາໂຣ ປຌ຺ຌາຍຕີ''ຕິ? ''ອາມ, ອຸປາສກາ, ສຕ຺ຖາຣໍ ທຍ຺ຖຸກາມມ຺ຫາ''ຕິ။ ເຕ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ເຕສໍ ຄມນຌນ຺ທເມວ ຌຕ຺ວາ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ປຣິເທວິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິສຸ။ ເຕປິ ອນຸປຸພ຺ເພນ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣຌ຺ຈ ອສີຕິມຫາເຖເຣ ຈ ເຖຣສ຺ສ ວຈເນນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ຍຕ຺ຖ ເຖຣສ຺ສ ກນິຍ຺ໂຖ ວສຕິ, ຕໍ ວິຖິ ປິຕ຺ຫາຍ ປວິສືສຸ။ ກຸຍ຺ມ຺ພິໂກ ເຕ ສຌ຺ຊານິຕ຺ວາ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ກຕປຜິສນ຺ຖາໂຣ ''ກາຕິກຕ຺ເຖໂຣ ເມ, ກນ຺ເຕ, ກຸຫີ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຈິ။ ອຖສ຺ສ ເຕ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈສຸໍ။ ໂສ ຕໍ ສຸຕ຺ວາວ ເຕສໍ ປາທມູເລ ປຣິວຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ໂຣທິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຈິ – ''ອິທານິ, ກນ຺ເຕ, ກີ ກາຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ? ''ເຖໂຣ ອິໂຕ ກສ຺ສຈິ ອາຄມນໍ ປຈ຺ຈາສີສຕິ, ຕສ຺ສ ຄຕກາເລ ເຕນ ສທ຺ຌີ ອາຄມິສ຺ສຕີ''ຕິ။ ''ອຍໍ ເມ, ກນ຺ເຕ, ກາຄິເນຍ຺ໂຍ ປາລິໂຕ ນາມ, ເອຕໍ ເປເສຖາ''ຕິ။ ''ເອວໍ ເປເສຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ມຄ຺ເຄ ປຣິປນ຺ໂຖ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ເປເສຕຸໍ ວຍ຺ຜຕີ''ຕິ။ ''ເອວໍ ກຕ຺ວາ ເປເສຖ, ກນ຺ເຕ''ຕິ။ ອຖ ນໍ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ອທ຺ຌມາສມຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕຈີວຣຄ຺ຄຫຕາທີນີ ສິກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ມຄ຺ຄໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຫິຕິສຸ။

ໂສ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຕໍ ຄາມໍ ປຕ຺ວາ ຄາມທ຺ວາເຣ ເອກໍ ມຫລ຺ລກໍ ທິສ຺ວາ, ''ອິມໍ ຄາມໍ ນິສ຺ສາຍ ໂກຈິ ອາຣຌ຺ຌໂກ ວິຫາໂຣ ອຕ຺ຖີ''ຕິ ປຸຈ຺ຈິ။ ''ອຕ຺ຖີ, ກນ຺ເຕ''ຕິ။ ''ໂກ ນາມ ຕຕ຺ຖ ວສຕີ''ຕິ? ''ປາລິຕຕ຺ເຖໂຣ ນາມ, ກນ຺ເຕ''ຕິ။ ''ມຄ຺ຄໍ ເມ ອາຈິກ຺ຂຖາ''ຕິ။ ''ໂກສິ ຕ຺ວໍ, ກນ຺ເຕ''ຕິ? ''ເຖຣສ຺ສ ກາຄິເນຍ຺ໂຍມ຺ຫີ''ຕິ။ ອຖ ນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ເນສີ။ ໂສ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອທ຺ຌມາສມຕ຺ຕໍ ວຕ຺ຕປຜິວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ເຖຣໍ ສມ຺ມາ ປຜິຊຄ຺ຄິຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ມາຕຸລກຸຍ຺ມ຺ພິໂກ ເມ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອາຄມນໍ ປຈ຺ຈາສີສຕິ, ເອຖ, ຄຈ຺ຉາມາ''ຕິ ອາຫ။ ''ເຕນ ຫິ ອິມໍ ເມ ຍຍ຺ຖິໂກຜິ ຄຕ຺ຫາຫີ''ຕິ။ ໂສ ຍຍ຺ຖິໂກຜິ ຄເຫຕ຺ວາ ເຖເຣນ ສທ຺ຌີ ອນ຺ໂຕຄາມໍ ປາວິສີ။ ມນຸສ຺ສາ ເຖຣໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ''ກີ, ກນ຺ເຕ, ຄມນາກາໂຣ ໂວ ປຌ຺ຌາຍຕີ''ຕິ ປຸຈ຺ຈີສຸ။ ''ອາມ, ອຸປາສກາ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິສ຺ສາມີ''ຕິ။ ເຕ ນານປ຺ປກາເຣນ ຍາຈິຕ຺ວາ ອລກນ຺ຕາ ເຖຣໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ອຸປທ຺ຌປຖໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຣທິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິສຸ။ ສາມເຕໂຣ ເຖຣໍ ຍຍ຺ຖິໂກຜິຍາ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ອຜວິຍໍ ກຍ຺ຖນຄຣໍ ນາມ ເຖເຣນ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວຸຍ຺ຖປຸພ຺ພໍ ຄາມໍ ສມ຺ປາປຸຕິ, ໂສ ຄາມໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຣຌ຺ເຌ ຄີຕໍ ຄາຍິຕ຺ວາ ທາຣູນິ ອຸທ຺ທຣນ຺ຕິຍາ ເອກິສ຺ສາ ອິຕ຺ຖິຍາ ຄີຕສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ສເຣ ນິມິຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫີ။ ອິຕ຺ຖິສທ຺ໂທ ວິຍ ຫິ ອຌ຺ໂຌ ສທ຺ໂທ ປຸຣິສານໍ ສກລສຣີຣໍ ຜຣິຕ຺ວາ ຖາຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖີ။ ເຕນາຫ ກຄວາ –

''ນາຫໍ, ກິກ຺ຂເວ, ອຌ຺ຌໍ ເອກສທ຺ທມ຺ປິ ສມນຸປສ຺ສາມິ, ຍໍ ເອວໍ ປຸຣິສສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິຍາທາຍ ຕິຍ຺ຖຕິ, ຍຖຍິທໍ, ກິກ຺ຂເວ, ອິຕ຺ຖິສທ຺ໂທ''ຕິ (ອ။ ນິ။ ໑.໘)။

ສາມເຕໂຣ ຕຕ຺ຖ ນິມິຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຍຍ຺ຖິໂກຜິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ''ຕິຍ຺ຖຖ ຕາວ, ກນ຺ເຕ, ກິຈ຺ຈໍ ເມ ອຕ຺ຖີ''ຕິ ຕສ຺ສາ ສນ຺ຕິກໍ ຄໂຕ။ ສາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕຸຕ຺ຫີ ອໂຫສິ။ ໂສ ຕາຍ ສທ຺ຌີ ສີລວິປຕ຺ຕິ ປາປຸຕິ။ ເຖໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ອິທາເນວ ເອໂກ ຄີຕສທ຺ໂທ ສຸຍ຺ຍິຕ຺ຖ။ ໂສ ຈ ໂຂ ອິຕ຺ຖິຍາ ສທ຺ໂທ ຌິຊ຺ຌີ, ສາມເຕໂຣປິ ຈິຣາຍຕິ, ໂສ ຕາຍ ສທ຺ຌີ ສີລວິປຕ຺ຕິ ປຕ຺ໂຕ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ။ ໂສປິ ອຕ຺ຕໂນ ກິຈ຺ຈໍ ນິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ຄຈ຺ຉາມ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ອາຫ။ ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ປຸຈ຺ຈິ – ''ປາໂປ຺ຊາໂຕສິ ສາມເຕຣາ''ຕິ။ ໂສ ຕຸຕ຺ຫີ ຫຸຕ຺ວາ ເຖເຣນ ປຸນປ຺ປຸນໍ ປຸຍ຺ໂຖປິ ນ ກິຌ຺ຈິ ກເຖສິ။ ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ອາຫ – ''ຕາທິເສນ ປາເປນ ມມ ຍຍ຺ຖິໂກຜິຄ຺ຄຫຕກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖີ''ຕິ။ ໂສ ສໍເວຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ກາສາຍານິ ອປເນຕ຺ວາ ຄິຫີນິຍາເມນ ປຣິທຫິຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ອຫໍ ປຸພ຺ເພ ສາມເຕໂຣ, ອິທານິ ປນມ຺ຫິ ຄິຫີ ຊາໂຕ, ປພ຺ພຊນ຺ໂຕປິ ຈ ສ຺ວາຫໍ ນ ສທ຺ຘາຍ ປພ຺ພຊິໂຕ, ມຄ຺ຄປຣິປນ຺ຖກເຍນ ປພ຺ພຊິໂຕ, ເອຖ ຄຈ຺ຉາມາ''ຕິ ອາຫ။ ''ອາວຸໂສ, ຄິຫິປາໂປປິ ສມຕປາໂປປິ ປາໂປເຍວ, ຕ຺ວໍ ສມຕກາເວ ຖຕ຺ວາປິ ສີລມຕ຺ຕໍ ປູເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ຄິຫີ ຫຸຕ຺ວາ ກີ ນາມ ກລ຺ຍາຕໍ ກຣິສ຺ສສິ, ຕາທິເສນ ປາເປນ ມມ ຍຍ຺ຖິໂກຜິຄ຺ຄຫຕກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ອາຫ။ ''ກນ຺ເຕ, ອມນຸສ຺ສຸປທ຺ທໂວ ມຄ຺ໂຄ, ຕຸມ຺ເຫ ຈ ອນ຺ຘາ ອປຣິຕາຍກາ, ກຖໍ ອິຘ ວສິສ຺ສຖາ''ຕິ? ອຖ ນໍ ເຖໂຣ, ''ອາວຸໂສ, ຕ຺ວໍ ມາ ເອວໍ ຈິນ຺ຕຍິ, ອິເຘວ ເມ ນິປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ມຣນ຺ຕສ຺ສາປິ ອປຣາປຣໍ ປຣິວຕ຺ຕນ຺ຕສ຺ສາປິ ຕຍາ ສທ຺ຌີ ຄມນໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

''ຫນ຺ທາຫໍ ຫຕຈກ຺ຂຸສ຺ມິ, ກນ຺ຕາຣທ຺ຘານມາຄໂຕ;

ເສຍ຺ຍມາໂນ ນ ຄຈ຺ຉາມິ, ນຕ຺ຖິ ພາເລ ສຫາຍຕາ။

''ຫນ຺ທາຫໍ ຫຕຈກ຺ຂຸສ຺ມິ, ກນ຺ຕາຣທ຺ຘານມາຄໂຕ;

ມຣິສ຺ສາມິ ໂນ ຄມິສ຺ສາມິ, ນຕ຺ຖິ ພາເລ ສຫາຍຕາ''ຕິຯ

ຕံ ສຸຕ຺ວາ ອິຕໂຣ ສံເວຄຊາໂຕ ''ກາຣິຍံ ວຕ ເມ ສາຫສິກံ ອນນ຺ຈ຺ຉວິກံ ກມ຺ມံ ກຕ''ນ຺ຕິ ພາຫາ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ກນ຺ທນ຺ໂຕ ວນສຕ຺ທံ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ຕຖາ ປກ຺ກນ຺ໂຕວ ອໂທສິຯ ເຖຣສ຺ສາປິ ສີລເຕເຊນ ສຍ຺ຖິໂຍຊນາຍາມံ ປຌ຺ຉາສໂຍຊນວິຕ຺ຖຕံ ປນ຺ນຣສໂຍຊນພຫລံ ຊຍສ຺ມນປຸປ຺ຜວຕ຺ຕံ ນິສີທນ຺ຍ຺ຄຫນກາເລສ຺ ໂອນມນ຺ນ຺ນມນປກຕິກံ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວຣຌ຺ໂຍ ປຕ຺ຑຸກມ຺ພລສິລາສນံ ອຸຕ຺ຫາກາຣံ ທສ຺ເສສິຯ ສກ຺ໂກ ''ໂກ ນຸ ໂຂ ມံ ຌານາ ຈາເວຕຸກາໂມ''ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ເຖຣံ ອທ຺ທສຯ ເຕນາຫຸ ໂປຣາຕາ –

''ສຫສ຺ສເນຕ຺ໂຕ ເທວິນ຺ໂທ, ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸ ວິໂສຘຍິ;

ປາປຄຣຫີ ອຍံ ປາໂລ, ອາຊີວံ ປຣິໂສຘຍິຯ

''ສຫສ຺ສເນຕ຺ໂຕ ເທວິນ຺ໂທ, ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸ ວິໂສຘຍິ;

ຘມ຺ມຄຣຸໂກ ອຍံ ປາໂລ, ນິສິນ຺ໂນ ສາສເນ ຣໂຕ''ຕິຯ

ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ''ສຈາຫံ ເອວຣູປສ຺ສ ປາປຄຣຫີໂນ ຘມ຺ມຄຣຸກສ຺ສ ອຍ຺ຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກံ ນ ຄມິສ຺ສາມິ, ມຸທ຺ຘາ ເມ ສຕ຺ຕຘາ ຜເລຍ຺ຍ, ຄມິສ຺ສາມິ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກ''ນ຺ຕິຯ ຕໂຕ –

''ສຫສ຺ສເນຕ຺ໂຕ ເທວິນ຺ໂທ, ເທວຣຊ຺ຊສິຣິນ຺ຘໂຣ;

ຕງ຺ຂເຓນ ອາຄນ຺ຕ຺ວານ, ຈກ຺ຂຸປາລມ຺ປາຄມີ''ຯ –

ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ຈ ປນ ເຖຣສ຺ສ ອວິທູເຣ ປທສທ຺ທມກາສິຯ ອຖ ນံ ເຖໂຣ ປຸຈ຺ຉິ – 'ໂກ ເອໂສ''ຕິ? ''ອຫံ, ພນ຺ເຕ, ອທ຺ທິໂກ''ຕິຯ ''ກ຺ຫິ ຍາສີ ອຸປາສກາ''ຕິ ? ''ສາວຕ຺ຖິຍံ, ພນ຺ເຕ''ຕິຯ ''ຍາຫິ, ອາວຸໂສ''ຕິຯ ''ອຍ຺ໂຍ ປນ, ພນ຺ເຕ, ກ຺ຫິ ຄມິສ຺ສຕີ''ຕິ? ''ອຫມ຺ປິ ຕຕ຺ເຖວ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິຯ ''ເຕນ ຫິ ເອກໂຕວ ຄຈ຺ຉາມ, ພນ຺ເຕ''ຕິຯ ''ອຫံ, ອາວຸໂສ, ທຸພ຺ພໂລ, ມຍາ ສທ຺ຘິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ຕວ ປປໂຌຈ ພວິສ຺ສຕີ''ຕິຯ ''ມຍ຺ຫံ ອຈ຺ຈາຍິກံ ນຕ຺ຖິ, ອຫມ຺ປິ ອຍ຺ເຍນ ສທ຺ຘິ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທສສຸ ປຸຌ຺ຌກິຣິຍວຕ຺ຖູສຸ ເອກံ ລພິສ຺ສາມິ, ເອກໂຕວ ຄຈ຺ຉາມ, ພນ຺ເຕ''ຕິຯ ເຖໂຣ ''ເອໂສ ສປ຺ປຸຣິໂສ ພວິສ຺ສຕີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ – ''ເຕນ ຫິ ສທ຺ຘິ ຄມິສ຺ສາມ, ຍຏ຺ຖິ ໂກຜີ ຄຕ຺ຫ ອຸປາສກາ''ຕິ ອາຫຯ ສກ຺ໂກ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ປຖວີ ສງ຺ຂິປນ຺ໂຕ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ເຊຕວນံ ສມ຺ປາເປສິຯ ເຖໂຣ ສງ຺ຂປຕາວາທິສທ຺ທံ ສຸຕ຺ວາ ''ກຕ຺ເຖໂສ ສທ຺ໂທ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ''ສາວຕ຺ຖິຍံ, ພນ຺ເຕ''ຕິ? ''ປຸພ຺ເພ ມຍံ ຄມນກາເລ ຈິເຣນ ຄມິມ຺ຫາ''ຕິຯ ''ອຫံ ອຸຊຸມຄ຺ຄံ ຊານາມິ, ພນ຺ເຕ''ຕິຯ ຕສ຺ມິ ຂເຓ ເຖໂຣ ''ນາຍံ ມນຸສ຺ໂສ, ເທວຕາ ພວິສ຺ສຕີ''ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂສິຯ

''ສຫສ຺ສເນຕ຺ໂຕ ເທວິນ຺ໂທ, ເທວຣຊ຺ຊສິຣິນ຺ຘໂຣ;

ສງ຺ຂິປິຕ຺ວານ ຕံ ມຄ຺ຄံ, ຂິປ຺ປံ ສາວຕ຺ຖິມາຄມີ''ຕິຯ

ໂສ ເຖຣံ ເນຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ເສວຕ຺ຖາຍ ກນິຏ຺ຖກຸຏຸມ຺ພິເກນ ກາຣິຕံ ປຕ຺ຕສາລံ ເນຕ຺ວາ ຜລເກ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປິຍສຫາຍ ກວຕ຺ເຓນ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກံ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ສມ຺ມ, ຈູລ຺ລປາລາ''ຕິ ປກ຺ໂກສິຯ ''ກຶ, ສມ຺ມາ''ຕິ? ''ເຖຣສ຺ສາຄຕພາວံ ຊານາສີ''ຕິ? ''ນ ຊານາມິ, ກຶ ປນ ເຖໂຣ ອາຄໂຕ''ຕິ? ''ອາມ, ສມ຺ມ, ອິທານິ ອຫံ ວິຫາຣံ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣံ ຕຍາ ກາຣິຕປຕ຺ຕສາລາຍ ນິສິນ຺ນກံ ທິສ຺ວາ ອາຄໂຕມ຺ຫີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ກຸຏຸມ຺ພິໂກປິ ວິຫາຣံ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣံ ທິສ຺ວາ ປາທມູເລ ປຣິວຕ຺ຕນ຺ໂຕ ໂຣທິຕ຺ວາ ''ອິທံ ທິສ຺ວາ ອຫံ, ພນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກံ ປພ຺ພຊິຕຸំ ນາທາສີ''ນ຺ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ທ຺ເວ ທາສທາຣເກ ພຸຊິສ຺ເສ ກຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ''ອນ຺ໂຕຄາມໂຕ ຍາຄຸພຕ຺ຕາທີນິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເຖຣံ ອຸປຏ຺ຖຫຖາ''ຕິ ປຏິຍາເທສິຯ ສາມເຓຣາ ວຕ຺ຕປຏິວຕ຺ຕံ ກຕ຺ວາ ເຖຣံ ອຸປຏ຺ຖຫິສ຺ຯ

ອເຖກທິວສໍ ທິສາວາສິໂນ ຠິກ຺ຂູ “ສຕ຺ຖາຣໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ”ຕິ ເຊຕວນໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອສີຕິມຫາເຖເຣ ຈ, ວນ຺ທິຕ຺ວາ ວິຫາຣຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ຕາ ຈກ຺ຂຸປາລຕ຺ເຖຣສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານໍ ປຕ຺ວາ “ອິມມ຺ປິ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ”ຕິ ສາຍໍ ຕທຠິມຸຂາ ອເຫສຸໍຯ ຕສ຺ມີ ຂເຓ ມຫາເມໂຄ ອຸຏ຺ຐຫີຯ ເຕ “ອິທານິ ອຕິສາຍນ຺ໂຫ, ເມໂຄ ຈ ອຸຏ຺ຐິໂຕ, ປາໂຕວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ”ຕິ ນິວຕ຺ຕີສຸຯ ເທໂວ ປຐມຍາມໍ ວສ຺ສິຕ຺ວາ ມຊ຺ຌິມຍາເມ ວິຄໂຕຯ ເຖໂຣ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ອາຈິຓ຺ຓຈງ຺ກມໂນ, ຕສ຺ມາ ປຈ຺ຉິມຍາເມ ຈງ຺ກມນໍ ໂອຕຣິຯ ຕທາ ຈ ປນ ນວວຸຏ຺ຐາຍ ຠູມິຍາ ພຫູ ອິນ຺ທໂຄປກາ ອຸຏ຺ຐຫີສຸຯ ເຕ ເຖເຣ ຈງ຺ກມນ຺ເຕ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ວິປ຺ຊຊີສຸຯ ອນ຺ເຕວາສິກາ ເຖຣສ຺ສ ຈງ຺ກມນຏ຺ຐານໍ ກາລສ຺ເສວ ນ ສມ຺ມຊ຺ຊີສຸຯ ອິຕເຣ ຠິກ຺ຂູ “ເຖຣສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ”ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຈງ຺ກມເນ ມຕປາຓເກ ທິສ຺ວາ “ໂກ ອິມສ຺ມີ ຈງ຺ກມຕີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉີສຸຯ “ອມ຺ຫາກໍ ອຸປ຺ຊ຺ຌາໂຍ, ຠນ຺ເຕ”ຕິຯ ເຕ ອຸຊ຺ຌາຍີສຸ “ປສ຺ສຖາວຸໂສ, ສມຓສ຺ສ ກມ຺ມໍ, ສຈກ຺ຂຸກກາເລ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍນ຺ໂຕ ກິຎ຺ຈິ ອກຕ຺ວາ ອິທານິ ຈກ຺ຂຸວິກລກາເລ ‘ຈງ຺ກມາມີ’ຕິ ເອຕ຺ຕເກ ປາຓເກ ມາເຣສິ ‘ອຕ຺ຖໍ ກຣິສ຺ສາມີ’ຕິ ອນຕ຺ຖໍ ກໂຣຕີ”ຕິຯ

ອຖ ໂຂ ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ, “ຠນ຺ເຕ, ຈກ຺ຂຸປາລຕ຺ເຖໂຣ ‘ຈງ຺ກມາມີ’ຕິ ພຫູ ປາຓເກ ມາເຣສີ”ຕິຯ “ກີ ປນ ໂສ ຕຸມ຺ເຫຫິ ມາເຣນ຺ໂຕ ທິຏ຺ໂຐ”ຕິ? “ນ ທິຏ຺ໂຐ, ຠນ຺ເຕ”ຕິຯ “ຍເຖວ ຕຸມ຺ເຫ ຕໍ ນ ປສ຺ສຖ, ຕເຖວ ໂສປິ ເຕ ປາເຓ ນ ປສ຺ສຕິຯ ຂີຓາສວານໍ ມຣຓເຈຕນາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຠິກ຺ຂເວ”ຕິຯ “ຠນ຺ເຕ, ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສເຍ ສຕິ ກສ຺ມາ ອນ຺ໂຘ ຊາໂຕ”ຕິ? “ອຕ຺ຕໂນ ກຕກມ຺ມວເສນ, ຠິກ຺ຂເວ”ຕິຯ “ກີ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ເຕນ ກຕ”ນ຺ຕິ? ເຕນ ຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ສຸຓາຖ –

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ກາສິຣຎ຺ເຎ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ເອໂກ ເວຊ຺ໂຊ ຄາມນິຄເມສຸ ຈຣິຕ຺ວາ ເວຊ຺ຊກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ຈກ຺ຂຸທຸພ຺ພລໍ ອິຕ຺ຖີ ທິສ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – “ກີ ເຕ ອຜາສຸກ”ນ຺ຕິ? “ອກ຺ຂີຫີ ນ ປສ຺ສາມີ”ຕິຯ “ເຠສຊ຺ຊໍ ເຕ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ? “ກໂຣຫິ, ສາມີ”ຕິຯ “ກີ ເມ ທສ຺ສສີ”ຕິ? “ສເຈ ເມ ອກ຺ຂີນິ ປາກຕິການິ ກາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສິ, ອຫໍ ເຕ ສທ຺ຘີ ປຸຕ຺ຕຘີຕາຫິ ທາສີ ຠວິສ຺ສາມີ”ຕິຯ ໂສ “ສາຘູ”ຕິ ເຠສຊ຺ຊໍ ສໍວິທຫິ, ເອກເຠສຊ຺ເຊເນວ ອກ຺ຂີນິ ປາກຕິການິ ອເຫສຸໍຯ ສາ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອຫເມຕສ຺ສ ສປຸຕ຺ຕຘີຕາ ທາສີ ຠວິສ຺ສາມີ”ຕິ ປຏິຊານີ, “ນ ໂຂ ປນ ມໍ ສຓ຺ເຫນ ສມຸທາຈາເຣນ ສມຸທາຈຣິສ຺ສຕິ, ວຎ຺ເຈສ຺ສາມິ ນ”ນ຺ຕິຯ ສາ ເວຊ຺ເຊນາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກີທິສໍ, ຠທ຺ເທ”ຕິ ປຸຏ຺ຐາ “ປຸພ຺ເພ ເມ ອກ຺ຂີນິ ໂຖກໍ ຣຸຊ຺ຊີສຸ, ອິທານິ ປນ ອຕິເຣກຕຣໍ ຣຸຊ຺ຊນ຺ຕີ”ຕິ ອາຫຯ ເວຊ຺ໂຊ “ອຍໍ ມໍ ວຎ຺ເຈຕ຺ວາ ກິຎ຺ຈິ ອທາຕຸກາມາ, ນ ເມ ເອຕາຍ ທິນ຺ນາຍ ຠຕິຍາ ອຕ຺ໂຖ, ອິທາເນວ ນໍ ອນ຺ຘໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຣິຍາຍ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາຈິກ຺ຂິຯ ສາ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິຯ ໂສ ເອກໍ ເຠສຊ຺ຊໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ຠທ຺ເທ, ອິມໍ ເຠສຊ຺ຊໍ ອຎ຺ເຊຫີ”ຕິ ອຎ຺ຊາເປສິຯ ອຖສ຺ສາ ທ຺ເວ ອກ຺ຂີນິ ທີປສິຂາ ວິຍ ວິຊ຺ຌາຍີສຸຯ ໂສ ເວຊ຺ໂຊ ຈກ຺ຂຸປາໂລ ອໂຫສິຯ

ຠິກ຺ຂເວ, ຕທາ ມມ ປຸຕ຺ເຕນ ກຕກມ຺ມໍ ປຈ຺ຉໂຕ ປຈ຺ຉໂຕ ອນຸພນ຺ຘິຯ ປາປກມ຺ມຎ຺ຫິ ນາເມຕໍ ຘຸຣໍ ວຫໂຕ ພລິພທ຺ທສ຺ສ ປທໍ ຈກ຺ກໍ ວິຍ ອນຸຄຈ຺ຉຕີຕິ ອິທໍ ວຕ຺ຖຸໍ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘີ ຆເຏຕ຺ວາ ປຕິຏ຺ຐາປິຕມຕ຺ຕິກໍ ສາສນໍ ຣາຊມຸທ຺ທາຍ ລຎ຺ຉນ຺ໂຕ ວິຍ ຘມ຺ມຣາຊາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑ຯ

“ມໂນປຸພ຺ພງ຺ຄມາ ຘມ຺ມາ, ມໂນເສຏ຺ຐາ ມໂນມຍາ;

ມນສາ ເຈ ປທຸຏ຺ເຐນ, ຠາສຕິ ວາ ກໂຣຕິ ວາ;

ຕໂຕ ນໍ ທຸກ຺ຂມນ຺ເວຕິ, ຈກ຺ກໍວ ວຫໂຕ ປທ”ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ມໂນຕິ ກາມາວຈຣກຸສລາທິເຠທໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ຈຕຸຠູມິກຈິຕ຺ຕໍຯ ອິມສ຺ມີ ປນ ປເທ ຕທາ ຕສ຺ສ ເວຊ຺ຊສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນຈິຕ຺ຕວເສນ ນິຍມິຍມານໍ ວວຕ຺ຖາປິຍມານໍ ປຣິຈ຺ຉິຊ຺ຊິຍມານໍ ໂທມນສ຺ສສຫຄຕໍ ປຏິຆສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕເມວ ລພ຺ຠຕິຯ ປຸພ຺ພງ຺ຄມາຕິ ເຕນ ປຐມຄາມິນາ ຫຸຕ຺ວາ ສມນ຺ນາຄຕາຯ ຘມ຺ມາຕິ ຄຸຓເທສນາປຣິຍຕ຺ຕິນິສ຺ສຕ຺ຕນິຊ຺ຊີວວເສນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຘມ຺ມາ ນາມຯ ເຕສຸ –

‘‘ນ ຫິ ທມ຺ໂມ ອທມ຺ໂມ ຈ, ອຸໂພ ສມວິປາກິໂນ;

ອທມ຺ໂມ ນິຣຍໍ ເນຕິ, ທມ຺ໂມ ປາເປຕິ ສຸຄ຺ຄຕິ’’ນ຺ຕິ. (ເຖຣຄາ. ໓໐໔; ຊາ. ໑.໑໕.໓໘໖) –

ອຍໍ ຄຸຓທມ຺ໂມ ນາມ. ‘‘ທມ຺ມໍ ໂວ, ພິກ຺ຂເວ, ເທເສສ຺ສາມິ ອາທິກລ຺ຍາຓ’’ນ຺ຕິ (ມ. ນິ. ໓.໔໒໐) ອຍໍ ເທສນາທມ຺ໂມ ນາມ. ‘‘ອິທ ປນ, ພິກ຺ຂເວ, ເອກຈ຺ເຈ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ທມ຺ມໍ ປຣິຍາປຸຓນ຺ຕິ ສຸຕ຺ຕໍ ເຄຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ (ມ. ນິ. ໑.໒໓໙) ອຍໍ ປຣິຍຕ຺ຕິທມ຺ໂມ ນາມ. ‘‘ຕສ຺ມິໍ ໂຂ ປນ ສມເຍ ທມ຺ມາ ໂຫນ຺ຕິ, ຂນ຺ທາ ໂຫນ຺ຕິ’’ຕິ (ທ. ສ. ໑໒໑) ອຍໍ ນິສ຺ສຕ຺ຕທມ຺ໂມ ນາມ, ນິຊ຺ຊີວທມ຺ໂມ ຕິປິ ເອໂສ ເອວ. ເຕສຸ ອິມສ຺ມິໍ ຄາເຖ ນິສ຺ສຕ຺ຕນິຊ຺ຊີວທມ຺ໂມ ອທິປ຺ເປໂຕ. ໂສ ອຕ຺ຖໂຕ ຕໂຍ ອຣູປິໂນ ຂນ຺ທາ ເວທນາກ຺ຂນ຺ໂທ ສຍ຺ຍາກ຺ຂນ຺ໂທ ສງ຺ຂາຣກ຺ຂນ຺ໂທຕິ. ເອເຕ ຫິ ມໂນ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ ເອເຕສນ຺ຕິ ມໂນປຸພ຺ພງ຺ຄມາ ນາມ.

ກະຖໍ ປເນເຕຫິ ສທ຺ທິໍ ເອກວຕ຺ຖຸໂກ ເອກາຣມ຺ມໂຓ ອປຸພ຺ພໍ ອຈຣິມໍ ເອກກ຺ຂເຓ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມາໂນ ມໂນ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ ນາມ ໂຫຕິ ຕິ? ອຸປ຺ປາທປຈ຺ຈຍຍ຺ເຖນ. ຍຖາ ຫິ ພຫູສຸ ເອກໂຕ ຄາມຆາຕາທີນິ ກມ຺ມານິ ກໂຣນ຺ເຕສຸ ‘‘ໂກ ເອເຕສໍ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ໂຍ ເນສໍ ປຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕິ, ຍໍ ນິສ຺ສາຍ ເຕ ຕໍ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ໂສ ທຕ຺ໂຕ ວາ ມິຕ຺ໂຕ ວາ ເຕສໍ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວໍສມ຺ປທມິທໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອິຕິ ອຸປ຺ປາທປຈ຺ຈຍຍ຺ເຖນ ມໂນ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ ເອເຕສນ຺ຕິ ມໂນປຸພ຺ພງ຺ຄມາ. ນ ຫິ ເຕ ມເນ ອນຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ເຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕຸໍ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ມໂນ ປນ ເອກຈ຺ເຈສຸ ເຈຕສິເກສຸ ອນຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ເຕສຸປິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິເຍວ. ອທິປຕິວເສນ ປນ ມໂນ ເສຍ຺ໂຖ ເອເຕສນ຺ຕິ ມໂນເສຍ຺ໂຖ. ຍຖາ ຫິ ໂຈຣາທີນໍ ໂຈຣເຊຍ຺ຖກາທໂຍ ອທິປຕິໂນ ເສຍ຺ຖາ. ຕຖາ ເຕສມ຺ປິ ມໂນ ອທິປ ຕິ ມໂນວ ເສຍ຺ຖາ. ຍຖາ ປນ ທາຣຸອາທີຫິ ນິປ຺ຜນ຺ນານິ ຕານິ ຕານິ ກຕ຺ຑານິ ທາຣຸມຍາທີນິ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ຕຖາ ເຕປິ ມນ ໂຕ ນິປ຺ຜນ຺ນຕ຺ຕາ ມໂນມຍາ ນາມ.

ປທຸຍ຺ເຖນາຕິ ອາຄນ຺ຕຸເກຫິ ອພິຊ຺ຊາທີຫິ ໂທເສຫິ ປທຸຍ຺ເຖນ. ປກະຕິມໂນ ຫິ ກວງ຺ຄຈິຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອປທຸຍ຺ຖໍ. ຍຖາ ຫິ ປສນ຺ນໍ ອຸທ ກໍ ອາຄນ຺ຕຸເກຫິ ນີລາທີຫິ ອຸປກ຺ກິລິຍ຺ຖໍ ນີໂລທກາທິເພທໍ ໂຫຕິ, ນ ຈ ນວໍ ອຸທກໍ, ນາປິ ປຸຣິມໍ ປສນ຺ເນາທກເມວ, ຕຖາ ຕມ຺ປິ ອາຄນ຺ຕຸເກຫິ ອພິຊ຺ຊາທີຫິ ໂທເສຫິ ປທຸຍ຺ຖໍ ໂຫຕິ, ນ ຈ ນວໍ ຈິຕ຺ຕໍ, ນາປິ ປຸຣິມໍ ກວງ຺ຄຈິຕ຺ຕເມວ, ເຕນາຫ ກຄວາ – ‘‘ປກສ຺ສຣມິທໍ, ພິກ຺ຂເວ, ຈິຕ຺ຕໍ, ຕຍ຺ຈ ໂຂ ອາຄນ຺ຕຸເກຫິ ອຸປກ຺ກິເລເສຫິ ອຸປກ຺ກິລິຍ຺ຖ’’ນ຺ຕິ (ອ. ນິ. ໑.໔໙). ເອວໍ ມນສາ ເຈ ປທຸຍ຺ເຖນ, ກາສຕິ ວາ ກໂຣຕິ ວາ ໂສ ກາສມາໂນ ຈຕຸພ຺ພິທໍ ວຈີທຸຈ຺ຈຣິຕເມວ ກາສຕິ, ກໂຣນ຺ໂຕ ຕິວິທໍ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕເມວ ກໂຣຕິ, ອກາສນ຺ໂຕ ອກໂຣນ຺ໂຕ ຕາຍ ອພິຊ຺ຊາທີຫິ ປທຸຍ຺ຖມານສຕາຍ ຕິວິທໍ ມໂນທຸຈ຺ຈຣິຕໍ ປູເຣຕິ. ເອວມສ຺ສ ທສ ອກຸສ ລກມ຺ມປຖາ ປາຣິປູຣິໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ.

ຕໂຕ ນໍ ທຸກ຺ຂມນ຺ເວຕີຕິ ຕໂຕ ຕິວິທທຸຈ຺ຈຣິຕໂຕ ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນ຺ເວຕິ, ທຸຈ຺ຈຣິຕານຸກາເວນ ຈຕູສຸ ອປາເຍສຸ, ມນຸສ຺ເສສຸ ວາ ຕມຕ຺ຕກາວໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ກາຍວຕ຺ຖຸກມ຺ປິ ອິຕຣມ຺ປີຕິ ອິມິນາ ປຣິຍາເຍນ ກາຍິກເຈຕສິກໍ ວິປາກທຸກ຺ຂໍ ອນຸຄຈ຺ຉຕິ. ຍຖາ ກິໍ? ຈກ຺ກໍວ ວຫໂຕ ປທນ຺ຕິ ທຸເຣ ຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ທຸຣໍ ວຫໂຕ ພລິພທ຺ທສ຺ສ ປທໍ ຈກ຺ກໍ ວິຍ. ຍຖາ ຫິ ໂສ ເອກມ຺ປິ ທິວສໍ ທ຺ເວປີ ປຍ຺ຈປິ ທສປິ ອຑ຺ຒມາສມ຺ປິ ມາສມ຺ປິ ວຫນ຺ໂຕ ຈກ຺ກໍ ນິວຕ຺ເຕຕຸໍ ຊຫິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ , ອຖ ຂ໌ວສ຺ສ ປຸຣໂຕ ອພິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ຍຸຄໍ ຄີວໍ ພາທຕິ, ປຈ຺ຉໂຕ ປຕິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ຈກ຺ກໍ ອູຣຸມໍສໍ ປຕິຫນຕິ. ອິເມຫິ ທ຺ວີຫິ ອາກາເຣຫິ ພາທນ຺ຕໍ ຈກ຺ກໍ ຕສ຺ສ ປທານຸ ປທິກໍ ໂຫຕິ; ຕເຖວ ມນສາ ປທຸຍ຺ເຖນ ຕີຓິ ທຸຈ຺ຈຣິຕານິ ປູເຣຕ຺ວາ ຄິຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ນິຣຍາທີສຸ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຄຕຄຕຍ຺ຖາເນ ທຸຈ຺ຈຣິຕມູລກໍ ກາຍິກມ຺ປິ ເຈຕສິກມ຺ປິ ທຸກ຺ຂມນຸພນ຺ຘຕີຕິ.

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ຕິໍສສຫສ຺ສາ ພິກ຺ຂູ ສຫ ປຕິສມ຺ພິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິໍສຸ. ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍປິ ເທສນາ ສາຕ຺ຖິກາ ສຜ ລາ ອໂຫສີຕິ.

ຈກ຺ຂຸປາລຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ປຖມໍ.

໒. ມຍ຺ຖກຸຓ຺ຑລີວຕ຺ຖຸ

໔ຯມໂນປຸພ຺ພງ຺ຄມາຘມ຺ມາຕິ ທຸຕິຍຄາຖາປິ ສາວຕ຺ຖິຍໍເຍວ ມຏ຺ຐກຸຓ຺ຑລິໍ ອາຣພ຺ຠ ຠາສິຕາຯ

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິຣ ອທິນ຺ນປຸພ຺ພໂກ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອໂຫສິຯ ເຕນ ກສ຺ສຈິ ກິຎ຺ຈິ ນ ທິນ຺ນປຸພ຺ພໍ, ເຕນ ຕໍ ‘‘ອທິນ຺ນປຸພ຺ພໂກ’’ຕ຺ເວວ ສຎ຺ຊານິໍສຸຯ ຕສ຺ສ ເອກປຸຕ຺ຕໂກ ອໂຫສິ ປິໂຍ ມນາໂປຯ ອຖສ຺ສ ປິລນ຺ຘນໍ ກາເຣຕຸກາໂມ ‘‘ສເຈ ສຸວຓ຺ຓກາເຣ ກາເຣສ຺ສາມິ, ຠຕ຺ຕເວຕນໍ ທາຕພ຺ພໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສຍເມວ ສຸວຓ຺ຓໍ ໂກຏ຺ເຏຕ຺ວາ ມຏ຺ຐານິ ກຸຓ຺ຑລານິ ກຕ຺ວາ ອທາສິຯ ເຕນສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ມຏ຺ຐກຸຓ຺ຑລີຕ຺ເວວ ປຎ຺ຎາຍິຕ຺ຖຯ ຕສ຺ສ ໂສຬສວສ຺ສິກກາເລ ປຓ຺ຑຸໂຣໂຄ ອຸທປາທິຯ ຕສ຺ສ ມາຕາ ປຸຕ຺ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ, ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເຕ ໂຣໂຄ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ຕິກິຈ຺ຉາເປຫິ ນ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ‘ໂຠຕິ ສເຈ ເວຊ຺ຊໍ ອາເນສ຺ສາມິ, ຠຕ຺ຕເວຕນໍ ທາຕພ຺ພໍ ຠວິສ຺ສຕິ; ກິໍ ຕ຺ວໍ ມມ ຘນຈ຺ເຉທໍ ນ ໂອໂລເກສີ’’ຕິ? ‘‘ອຖ ນໍ ກິໍ ກຣິສ຺ສສິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ’’ຕິ? ‘‘ຍຖາ ເມ ຘນຈ຺ເຉໂທ ນ ໂຫຕິ, ຕຖາ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ເວຊ຺ຊານໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອສຸກໂຣຄສ຺ສ ນາມ ຕຸມ຺ເຫ ກິໍ ເຠສຊ຺ຊໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ອຖສ຺ສ ເຕ ຍໍ ວາ ຕໍ ວາ ຣຸກ຺ຂຕຈາທິໍ ອາຈິກ຺ຂນ຺ຕິຯ ໂສ ຕມາຫຣິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເຠສຊ຺ຊໍ ກໂຣຕິຯ ຕໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ເສວສ຺ສ ໂຣໂຄ ພລວາ ອໂຫສິ, ອເຕກິຈ຺ຉຠາວໍ ອຸປາຄມິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຕສ຺ສ ທຸພ຺ພລຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ເອກໍ ເວຊ຺ຊໍ ປກ຺ໂກສິຯ ໂສ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາວ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ເອກໍ ກິຈ຺ຈໍ ອຕ຺ຖິ, ອຎ຺ຎໍ ເວຊ຺ຊໍ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ຕິກິຈ຺ຉາເປຫີ’’ຕິ ຕໍ ປຫາຍ ນິກ຺ຂມິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຕສ຺ສ ມຣຓສມຍໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ອາຄຕາ ອນ຺ໂຕເຄເຫ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ປສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕິ, ພຫິ ນໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຸຕ຺ຕໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ພຫິອາຬິນ຺ເທ ນິປຊ຺ຊາເປສິຯ

ຕໍ ທິວສໍ ຠຄວາ ພລວປຈ຺ຈູສສມເຍ ມຫາກຣຸຓາສມາປຕ຺ຕິໂຕ ວຸຏ຺ຐາຍ ປຸພ຺ພພຸທ຺ເຘສຸ ກຕາຘິກາຣານໍ ອຸສ຺ສນ຺ນກຸສລມູລານໍ ເວເນຍ຺ຍພນ຺ຘວານໍ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ພຸທ຺ຘຈກ຺ຂຸນາ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາເຬສຸ ຎາຓຊາລໍ ປຕ຺ຖຣິຯ ມຏ຺ຐກຸຓ຺ຑລີ ພຫິອາຬິນ຺ເທ ນິປນ຺ນາກາເຣເນວ ຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ປຎ຺ຎາຍິຯ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕເຄຫາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນິປຊ຺ຊາປິຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ມຍ຺ຫໍ ເອຕ຺ຖ ຄຕປຈ຺ຈເຍນ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ອິທໍ ອທ຺ທສ – ອຍໍ ມາຓໂວ ມຍິ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທຕ຺ວາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສເທວໂລເກ ຕິໍສໂຍຊນິເກ ກນກວິມາເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ສຕິ, ອຈ຺ຉຣາສຫສ຺ສປຣິວາໂຣ ຠວິສ຺ສຕິ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓປິ ຕໍ ຌາເປຕ຺ວາ ໂຣທນ຺ໂຕ ອາຬາຫເນ ວິຈຣິສ຺ສຕິຯ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ຕິຄາວຸຕປ຺ປມາຓໍ ສຏ຺ຐິສກຏຠາຣາລງ຺ກາຣປຏິມຓ຺ຑິຕໍ ອຈ຺ຉຣາສຫສ຺ສປຣິວາຣໍ ອຕ຺ຕຠາວໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ເກນ ນຸ ໂຂ ກມ຺ເມນ ມຍາ ອຍໍ ສິຣິສມ຺ປຕ຺ຕິ ລທ຺ຘາ’’ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ມຍິ ຈິຕ຺ຕປ຺ປສາເທນ ລທ຺ຘຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຘນຈ຺ເຉທຠເຍນ ມມ ເຠສຊ຺ຊມກຕ຺ວາ ອິທານິ ອາຬາຫນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຣທຕິ, ວິປ຺ປກາຣປ຺ປຕ຺ຕໍ ນໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປິຕຣິ ໂຣທນ຺ເຕ ມຏ຺ຐກຸຓ຺ຑລິວຓ຺ເຓນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຬາຫນສ຺ສາວິທູເຣ ນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ໂຣທິສ຺ສຕິຯ ອຖ ນໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ‘ໂກສິ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຕິຯ ‘‘ອຫໍ ເຕ ປຸຕ຺ໂຕ ມຏ຺ຐກຸຓ຺ຑລີ’’ຕິ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສຕິຯ ‘‘ກຸຫິໍ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕສີ’’ຕິ? ‘‘ຕາວຕິໍສຠວເນ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ມຍິ ຈິຕ຺ຕປ຺ປສາເທນ ນິພ຺ພຕ຺ຕຠາວໍ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສຕິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ‘‘ຕຸມ຺ເຫສຸ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທຕ຺ວາ ສຄ຺ເຄ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ນາມ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ມໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຕິຯ ອຖສ຺ສາຫໍ ‘‘ເອຕ຺ຕການິ ສຕານິ ວາ ສຫສ຺ສານິ ວາ ສຕສຫສ຺ສານິ ວາຕິ ນ ສກ຺ກາ ຄຓນາ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕຸ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມປເທ ຄາຖໍ ຠາສິສ຺ສາມິຯ ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ຠວິສ຺ສຕິ, ມຏ຺ຐ ກຸຓ຺ຑລີ ໂສຕາປນ຺ໂນ ຠວິສ຺ສຕິຯ ຕຖາ ອທິນ຺ນປຸພ຺ພໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓຯ ອິຕິ ອິມໍ ກຸລປຸຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ຠວິສ຺ສຕີຕິ ທິສ຺ວາ ປຸນທິວເສ ກຕສຣີຣປ຺ປຏິຊຄ຺ຄໂນ ມຫາຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ສາວຕ຺ຖິໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິສິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ຄໂຕຯ

ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ມຏ຺ຐກຸຓ຺ຑລີ ອນ຺ໂຕເຄຫາຠິມຸໂຂ ນິປນ຺ໂນ ໂຫຕິຯ ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ອຕ຺ຕໂນ ອປສ຺ສນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ເອກໍ ຣສ຺ມິໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ມາຓໂວ ‘‘ກິໍ ໂອຠາໂສ ນາເມໂສ’’ຕິ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ນິປນ຺ໂນວ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ອນ຺ຘພາລປິຕຣໍ ນິສ຺ສາຍ ເອວຣູປໍ ພຸທ຺ຘໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ກາຍເວຍ຺ຍາວຏິກໍ ວາ ກາຕຸໍ ທານໍ ວາ ທາຕຸໍ ຘມ຺ມໍ ວາ ໂສຕຸໍ ນາລຕ຺ຖໍ, ອິທານິ ເມ ຫຕ຺ຖາປິ ອນຘິປເຕຍ຺ຍາ, ອຎ຺ຎໍ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ມນເມວ ປສາເທສິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອລໍ ເອຕ຺ຕເກນ ຈິຕ຺ຕປ຺ປສາເທນ ອິມສ຺ສາ’’ຕິ ປກ຺ກາມິຯ ໂສ ຕຖາຄເຕ ຈກ຺ຂຸປຖໍ ວິຊຫນ຺ເຕເຍວ ປສນ຺ນມໂນ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ສຸຕ຺ຕປ຺ປພຸທ຺ໂຘ ວິຍ ເທວໂລເກ ຕິໍສໂຍຊນິເກ ກນກວິມາເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓປິສ຺ສ ສຣີຣໍ ຌາເປຕ຺ວາ ອາຬາຫເນ ໂຣທນປຣາຍໂຓ ອໂຫສິ, ເທວສິກໍ ອາຬາຫນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຣທຕິ – ‘‘ກຫໍ ເອກປຸຕ຺ຕກ, ກຫໍ ເອກປຸຕ຺ຕກາ’’ຕິຯ ເທວປຸຕ຺ໂຕປິ ອຕ຺ຕໂນ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ, ‘‘ເກນ ເມ ກມ຺ເມນ ລທ຺ຘາ’’ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ສຕ຺ຖຣິ ມໂນປສາເທນາ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ມມ ອຜາສຸກກາເລ ເຠສຊ຺ຊມກາເຣຕ຺ວາ ອິທານິ ອາຬຸ

ອາໜາມ ຄນຸຕວາ ໂຣທຕິ, ວິປຸປກາຣປຸປຕຸຕເມວ ນໍ ກາຕຸ ວຍຸຍຕີ’’ຕິ ມຍຸຄກຸຕຸຫລິວຕຸເຕນ ອາຄນຸຕວາ ອາລຸອາໜນສຸສາວິທູເຣ ພາຫາ ປຄຸຄຍຸຫ ໂຣທນຸໂຕ ອຍຸຄາສີ. ພຸຣາຫຸມໂຕ ຕໍ ທິສຸວາ ‘‘ອຫໍ ຕາວ ປຸຕຸຕໂສເກນ ໂຣທາມິ, ເອສ ກິມຕຸຖໍ ໂຣທຕິ, ປຸຈຸຈິສຸສາມິ ນ’’ນຸຕິ ປຸຈຸຈນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ອລງກໂຕ ມຍຸຄກຸຕຸຫລີ,

ມາລຫາຣີ ຫຣິຈນຸທນຸສຸສໂທ;

ພາຫາ ປຄຸຄຍຸຫ ກນຸທສິ,

ວນມຊຸເຊ ກິ ທຸກຸຂິໂຕ ຕຸວ’’ນຸຕິ. (ວິ. ວ. ໑໒໐໗; ເປ. ວ. ໑໘໖);

ໂສ ມາຕໂວ ອາຫ –

‘‘ໂສວຕຸຕມໂຍ ປກສຸສໂຣ,

ອຸປຸປນຸໂນ ຣຖປຸລຸຊໂຣ ມມ;

ຕສຸສ ຈກຸກຍຸຄໍ ນ ວິນຸທາມິ,

ເຕນ ທຸກຸເຂນ ຊຫາມິ ຊີວິຕ’’ນຸຕິ. (ວ. ໑໒໐໘; ເປ. ວ. ໑໘໗);

ອຖ ນໍ ພຸຣາຫຸມໂຕ ອາຫ –

‘‘ໂສວຕຸຕມຍໍ ມຕິມຍໍ,

ໂລຫິຕກມຍໍ ອຖ ຣູປີຍມຍໍ;

ອາຈິກຸຂ ເມ ກທຸທ ມາຕວ,

ຈກຸກຍຸຄໍ ປຕິປາທຍາມິ ເຕ’’ຕີ. (ວິ. ວ. ໑໒໐໙; ເປ. ວ. ໑໘໘);

ຕໍ ສຸຕວາ ມາຕໂວ ‘‘ອຍໍ ພຸຣາຫຸມໂຕ ປຸຕຸຕສຸສ ເກສຊຸຊມກຕຸວາ ປຸຕຸຕປຕິຣູປກໍ ນໍ ທິສຸວາ ໂຣທນຸໂຕ ‘ສຸວຕຸຕາທິມຍໍ ຣຖຈກຸກໍ ກໂຣມິ’ຕິ ວທຕິ, ໂທຕຸ ນິຄຸຄຕຸຫິສຸສາມິ ນ’’ນຸຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ‘‘ກິວ ມຫນຸຕໍ ເມ ຈກຸກຍຸຄໍ ກຣິສຸສສີ’’ຕິ ວຕຸວາ ‘‘ຍາວ ມຫນຸຕໍ ອາກງຂສິ, ຕາວ ມຫນຸຕໍ ກຣິສຸສາມີ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ຈນຸທິມສູຣິເຍຫິ ເມ ອຕຸໂຖ, ເຕ ເມ ເທທີ’’ຕິ ຍາຈນຸໂຕ ອາຫ –

‘‘ໂສ ມາຕໂວ ຕສຸສ ປາວທີ,

ຈນຸທສູຣິຍາ ອຸກເຍຕຸຖ ທິສຸສເຣ;

ໂສວຕຸຕມໂຍ ຣໂຖ ມມ,

ເຕນ ຈກຸກຍຸເຄນ ໂສກຕີ’’ຕີ. (ວິ. ວ. ໑໒໑໐; ເປ. ວ. ໑໘໙);

ອຖ ນំ ພฺຣາຫฺມໂຕ ອາຫ –

‘‘ພາໂລ ໂຂ ຕฺວំ ອສិ ມາຕາວ,

ໂຍ ຕฺວំ ປຕฺຖຍເສ ອປຕฺຖិຍំ;

ມญฺญາມិ ຕฺວំ ມຣិສฺສສិ,

ນ ហិ ຕฺວំ ລຈฺឆສិ ຈນฺທສູຣិເຍ’’តិ។ (វិ។ វ។ ១៨១១; ເປ។ វ។ ១៧០);

ອຖ ນំ ມາຕໂວ ອາຫ –

‘‘ກឹ ປន ປญฺญາຍມານສฺສតฺถาย ໂຣທນฺໂຕ ພាໂລ ໂហຕិ, ອុທាហុ ອປญฺญາຍມານສฺສតฺถាយា’’តិ ວតฺวា –

‘‘គមនាគមនម្បិ ທិສฺສតិ,

វណฺណធាតុ ឧភយតฺถ វិថិយា;

ເປໂត ກាលកໂត ນ ທិສฺສតិ,

ໂກ និធ កនฺທតំ ພាលฺយតໂຣ’’តិ។ (វិ។ វ។ ១៨១៨; ເປ។ វ។ ១៧១);

តំ សุตฺวา ພฺຣាຫฺມໂຕ ‘‘ຍុតฺតំ ເອស វទតិ’’តិ សລฺລកฺខេតฺวា –

‘‘សจฺจំ ໂខ វទេសិ មាតវ,

អហមេវ កនฺທតំ ພាលฺយតໂຣ;

ຈនฺທំ វិយ ທារໂក រុទំ,

ເປតំ កាលកតាភិປតฺថយិ’’ນฺតិ។ (វិ។ វ។ ១៨១៩; ເປ។ វ។ ១៧៨) –

វតฺวា តស្ស កថាយ និស្សោកោ ហុតฺวា មាតវស្ស ថុតិំ ករោនฺໂត ឥមា គាថា អភាសិ –

‘‘អាទិតฺតំ វត មំ សនฺតំ, ឃតសិតฺតំវ បាវកំ;

វារិនា វិយ ឱសិញฺចំ, សពฺពំ និព្ពាបយេ ទរំ។

‘‘អព្ពហី វត មេ សលฺលំ, សោកំ ហទយនិស្សិតំ;

យោ មេ សោកបរេតស្ស, បុតฺតសោកំ អបានុទិ។

‘‘ສ຺ວາຫໍ ອພ຺ພູລ຺ຫສລ຺ໂລສ຺ມິ, ສີຕິກູໂຕສ຺ມິ ນິພ຺ພ຺ໂຕ;

ນ ໂສຈາມິ ນ ໂຣທາມິ, ຕວ ສ຺ຕ຺ວານ ມາຓວາ’’ຕິ. (ວິ. ວ. ໑໔໑໔-໑໔໑໖; ເປ. ວ. ໑໙໖-໑໙໔);

ອຖ ນໍ ‘‘ໂກ ນາມ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ປ຺ຈ຺ຉນ຺ໂຕ –

‘‘ເທວຕານ຺ສິ ຄນ຺ຨພ຺ໂພ, ອທຸ ສກ຺ໂກ ປ຺ຣິນ຺ທໂທ;

ໂກ ວາ ຕ຺ວໍ ກສ຺ສ ວາ ປ຺ຕ຺ໂຕ, ກຖໍ ຊາເນມ຺ ຕໍ ມຍ’’ນ຺ຕິ. (ວິ. ວ. ໑໔໑໗; ເປ. ວ. ໑໙໖) –

ອາຫ. ອຖສ຺ສ ມາຓໂວ –

‘‘ຍຄ຺ຈ ກນ຺ທສິ ຍຄ຺ຈ ໂຣທສິ,

ປ຺ຕ຺ຕໍ ອາລຸອາຫເນ ສຍໍ ທຫິຕ຺ວາ;

ສ຺ວາຫໍ ກຸສລໍ ກຣິຕ຺ວາ ກມ຺ມໍ,

ຕິທສານໍ ສຫພ຺ຍຕໍ ຄໂຕ’’ຕິ. (ວິ. ວ. ໑໔໑໗; ເປ. ວ. ໑໙໗) –

ອາຈິກ຺ຂີ. ອຖ ນໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອາຫ –

‘‘ອປ຺ປໍ ວາ ພຫຸໍ ວາ ນາທ຺ທສາມ,

ທານໍ ທທນ຺ຕສ຺ສ ສເກ ອຄາເຣ;

ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ວາ ຕາທິສໍ,

ເກນ ກມ຺ເມນ ຄໂຕສິ ເທວໂລກ’’ນ຺ຕິ. (ວິ. ວ. ໑໔໑໙; ເປ. ວ. ໑໙໘);

ມາຓໂວ ອາຫ –

‘‘ອາພາຣິໂກຫໍ ທຸກ຺ຂິໂຕ ຄິລາໂນ,

ອາຕູຣຣູໂປ຺ມ຺ຫິ ສເກ ນິເວສເນ;

ພຸທ຺ຘໍ ວິຄຕຣຊໍ ວິຕິຕ຺ຕກງ຺ຂໍ,

ອທ຺ທກ຺ຂີ ສ຺ຄຕໍ ອໂນມປຄ຺ຄໍ.

‘‘ສ຺ວາຫໍ ມ຺ທິຕມ຺ໂນ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ,

ອຄ຺ຊລີ ອກຣີ ຕຖາຄຕສ຺ສ;

ຕາຫໍ ກຸສລໍ ກຣິຕ຺ວານ ກມ຺ມໍ,

ຕິທສານໍ ສຫພ຺ຍຕໍ ຄໂຕ''ຕິຯ (ວິຯ ວຯ ໑໔໔໐-໑໔໔໑; ເປຯ ວຯ ໑໙໙-໔໐໐);

ຕສ຺ມິ ກເຖນ຺ເຕເຍວ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ສກລສຣີຣໍ ປີຕິຍາ ປຣິປູຣິຯ ໂສ ຕໍ ປີຕິ ປເວເທນ຺ໂຕ –

''ອຈ຺ຉຣິຍໍ ວຕ ອພ຺ກຸຕໍ ວຕ,

ອຎ຺ຊລິກມ຺ມສ຺ສ ອຍມີທິໂສ ວິປາໂກ;

ອຫມ຺ປີ ປມຸທິຕມໂນ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ,

ອຊ຺ເຊວ ພຸທ຺ຘໍ ສຣຓໍ ວຊາມິ''ຕິຯ (ວິຯ ວຯ ໑໔໔໔; ເປຯ ວຯ ໔໐໑) –

ອາຫຯ ອຖ ນໍ ມາຓໂວ –

''ອຊ຺ເຊວ ພຸທ຺ຘໍ ສຣຓໍ ວຊາຫິ,

ຘມ຺ມຎ຺ຈ ສງ຺ຆຎ຺ຈ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ;

ຕເຖວ ສິກ຺ຂາປທານິ ປຎ຺ຈ,

ອຂຓ຺ຑຜຸລ຺ລານິ ສມາທິຍສ຺ສຸຯ

ປາຓາຕິປາຕາ ວິຣມສ຺ສຸ ຂິປ຺ປໍ,

ໂລເກ ອທິນ຺ນໍ ປຣິວຊ຺ຊຍສ຺ສຸ;

ອມຊ຺ຊໂປ ມາ ຈ ມຸສາ ຠຓາຫິ,

ສເກນ ທາເຣນ ຈ ໂຫຫິ ຕຸຏ຺ໂຐ''ຕິຯ (ວິຯ ວຯ ໑໔໔໖-໑໔໔໘; ເປຯ ວຯ ໔໐໔-໔໐໖) –

ອາຫ ຯ ໂສ ''ສາທູ''ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

''ອຕ຺ຖກາໂມສິ ເມ ຍກ຺ຂ, ຫິຕກາໂມສິ ເທວເຕ;

ກໂຣມິ ຕຸຍ຺ຫໍ ວຈນໍ, ຕ຺ວໍສິ ອາຈຣິໂຍ ມມຯ

''ອຸເປມິ ສຣຓໍ ພຸທ຺ຘໍ, ຘມ຺ມຎ຺ຈາປິ ອນຸຕ຺ຕຣໍ;

ສງ຺ຆຎ຺ຈ ນຣເທວສ຺ສ, ຄຈ຺ຉາມິ ສຣຓໍ ອຫໍຯ

‘‘ປາຕາຕິປາຕາ ວິຣມາມິ ຂິປ຺ປໍ,

ໂລເກ ອທິນ຺ນໍ ປຣິວຊ຺ຊຍາມິ;

ອມຊ຺ຊໂປ ໂນ ຈ ມຸສາ ກຓາມິ,

ສເກນ ທາເຣນ ຈ ໂຫມິ ຕຸຝ຺ໂຖ’’ຕິ။ (ວິ။ ວ။ ໑໔໘໔-໑໔໘໗; ເປ။ ວ။ ໔໐໔-໔໐໖);

ອຖ ນໍ ເທວປຸຕ຺ໂຕ, ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ເຕ ເຄເຫ ພຫຸໍ ຒນໍ ອຕ຺ຖິ, ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ທານໍ ເທຫິ, ຘມ຺ມໍ ສຸຓາຫິ, ປລ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ອນ຺ຕຣຘາຍິ။

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓປິ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓິໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓິ, ອຫໍ ອຊ຺ຊ ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປລ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມິ, ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ເນວ ອພິວາເທຕ຺ວາ ນ ປຏິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຖິໂຕ, ‘‘ໂພ ໂຄຕມ, ອຘິວາເສຫິ ອຊ຺ຊຕນາຍ ພຕ຺ຕໍ ສທ຺ຘິໍ ພິກ຺ຂຸສງ຺ເຜນາ’’ຕິ ອາຫ။ ສຕ຺ຖາ ອຘິວາເສສິ။ ໂສ ສຕ຺ຖຸ ອຘິວາສນໍ ວິທິຕ຺ວາ ເວເຄນາຄນ຺ຕ຺ວາ ສເກ ນິເວສເນ ປຓີຕໍ ຂາທນີຍໍ ໂພຊນີຍລ຺ຈ ປຏິຍາທາເປສິ။ ສຕ຺ຖາ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຜປຣິວຸໂຕ ຕສ຺ສ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປລ຺ລຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິ။ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ປຣິວິສິ, ມຫາຊໂນ ສນ຺ນິປຕິ။ ມິຈ຺ຉາທິຝ຺ຖິເກນ ກິຣ ຕຖາຄເຕ ນິມນ຺ຕິເຕ ທ຺ເວ ຊນກາຍາ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕິ ມິຈ຺ຉາທິຝ຺ຖິກາ ‘‘ອຊ຺ຊ ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ປລ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉນາຍ ວິເຫຖິຍມານໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ’’ຕິ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕິ, ສມ຺ມາທິຝ຺ຖິກາ ‘‘ອຊ຺ຊ ພຸທ຺ຘວິສຍໍ ພຸທ຺ຘລີລ຺ຫໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ’’ຕິ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕິ။ ອຖ ໂຂ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ກຕພຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ຕຖາຄຕມຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ນີຈາສເນ ນິສິນ຺ໂນ ປລ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘ໂພ ໂຄຕມ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ທານໍ ອທຕ຺ວາ ປູຊໍ ອກຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ອສຸຕ຺ວາ ອຸໂປສຖວາສໍ ອວສິຕ຺ວາ ເກວລໍ ມໂນປສາທມຕ຺ເຕເນວ ສຄ຺ເຄ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ ນາມ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ກສ຺ມາ ມໍ ປຸຈ຺ຉສິ, ນນຸ ເຕ ປຸຕ຺ເຕນ ມຝ຺ຖກຸຓ຺ຒລິນາ ມຍິ ມນໍ ປສາເທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສຄ຺ເຄ ນິພ຺ພຕ຺ຕາກາໂວ ກຖິໂຕ’’ຕິ? ‘‘ກທາ, ໂພ ໂຄຕມາ’’ຕິ? ນນຸ ຕ຺ວໍ ອຊ຺ຊ ສຸສານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກນ຺ທນ຺ໂຕ ອວິທູເຣ ພາຫາ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ກນ຺ທນ຺ຕໍ ເອກໍ ມາຓວໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອລງ຺ກໂຕ ມຝ຺ຖກຸຓ຺ຒລີ, ມາລທາຣີ ຫຣິຈນ຺ທນຸສ຺ສໂທ’’ຕິ ທ຺ວີຫິ ຊເນຫິ ກຖິຕກຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສພ຺ພໍ ມຝ຺ຖກຸຓ຺ຒລິວຕ຺ຖຸໍ ກເຖສິ။ ເຕເນເວຕໍ ພຸທ຺ຘພາສິຕໍ ນາມ ຊາຕໍ။

ຕໍ ກເຖຕ຺ວາ ຈ ປນ ‘‘ນ ໂຂ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ເອກສຕໍ ວາ ນ ທ຺ເວສຕໍ, ອຖ ໂຂ ມຍິ ມນໍ ປສາເທຕ຺ວາ ສຄ຺ເຄ ນິພ຺ພຕ຺ຕານໍ ຄຓນາ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາຫ။ ອຖ ມຫາຊໂນ ນ ນິພ຺ເພມຕິໂກ ໂຫຕິ, ອຖ຺ສ຺ສ ອນິພ຺ເພມຕິກພາວໍ ວິທິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ ‘‘ມຝ຺ຖກຸຓ຺ຒລີ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ວິມາເນເນວ ສທ຺ຘິໍ ອາຄຈ຺ຉຕູ’’ຕິ ອຘິຝ຺ຖາສິ။ ໂສ ຕິຄາວຸຕປ຺ປມາເຓເນວ ທິພ຺ພາພຣຓປຏິມຓ຺ຑິເຕນ ອຕ຺ຕພາເວນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວິມານໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຝ຺ຖາສິ။ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຕ຺ວໍ ອິມໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ກີ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ປຏິລພີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ –

‘‘ອພິກ຺ກນ຺ເຕນ ວຓ຺ເຓນ, ຍາ ຕ຺ວໍ ຕິຝ຺ຖສິ ເທວເຕ;

ໂອພາເສນ຺ຕີ ທິສາ ສພ຺ພາ, ໂອສຘີ ວິຍ ຕາຣກາ;

ປຸຈ຺ຉາມິ ຕໍ ເທວ ມຫານຸພາວ, ມນຸສ຺ສພູໂຕ ກິມກາສິ ປຸລ຺ລ’’ນ຺ຕິ။ –

ຄາຖມາຫ။ ‘‘ເທວປຸຕ຺ໂຕ ອຍໍ ເມ, ພນ຺ເຕ, ສມ຺ປຕ຺ຕິ ຕຸມ຺ເຫສຸ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທຕ຺ວາ ລທ຺ຘາ’’ຕິ။ ‘‘ມຍິ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທຕ຺ວາ ລທ຺ຘາ ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ພນ຺ເຕ’’ຕິ။ ມຫາຊໂນ ເທວປຸຕ຺ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ອຈ຺ຉຣິຍາ ວຕ, ໂພ, ພຸທ຺ຘຄຸຓາ, ອທິນ຺ນປຸພ຺ພກພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ນາມ ປຸຕ຺ໂຕ ອລ຺ລໍ ກິລ຺ຈິ ປຸລ຺ລໍ ອກຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຣິ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທຕ຺ວາ ເອວຣູປໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ປຏິລພີ’’ຕິ ຕຸຝ຺ຖິໍ ປເວເທສິ။

ອຖ ເນສໍ ກຸສລາກຸສລກມ຺ມກຣເຓ ມໂນວ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ, ມໂນວ ເສຝ຺ໂຖ။ ປສນ຺ເນນ ຫິ ມເນນ ກຕໍ ກມ຺ມໍ ເທວໂລກໍ ມນຸສ຺ສ

ໂລກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ຉາຍາວ ນ ວິຊຫຕີຕິ ອິທໍ ວຕ຺ຖຸໍ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ປຕິຏ຺ຐາປິຕມຕ຺ຕິກໍ ສາສນໍ ຘາຊມຸທ຺ທາຍ ລຎ຺ຉນ຺ໂຕ ວິຍ ຘມ຺ມຣາຊາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒ຯ "ມໂນປຸພ຺ພງ຺ຄມາ ຘມ຺ມາ, ມໂນເສຏ຺ຐາ ມໂນມຍາຯ

ມນສາ ເຈ ປສນ຺ເນນ, ຠາສຕິ ວາ ກໂຣຕິ ວາ;

ຕໂຕ ນໍ ສຸຂມນ຺ເວຕິ, ຉາຍາວ ອນປາຍິນີ"ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ກິຎ຺ຈາປິ ມໂນຕິ ອວິເສເສນ ສພ຺ພມ຺ປິ ຈຕຸຠູມິກຈິຕ຺ຕໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ອິມສ຺ມິໍ ປນ ປເທ ນິຍມິຍມານໍ ວວຕ຺ຖາປິຍມານໍ ປຣິຈ຺ຉິຊ຺ຊິຍມານໍ ອຏ຺ຐວິຘໍ ກາມາວຈຣກຸສລຈິຕ຺ຕໍ ລພ຺ຠຕິຯ ວຕ຺ຖຸວເສນ ປນາຫຣິຍມານໍ ຕໂຕປິ ໂສມນສ຺ສສຫຄຕໍ ຎາຓສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕເມວ ລພ຺ຠຕິຯ ປຸພ຺ພງ຺ຄມາຕິ ເຕນ ປຐມຄາມິນາ ຫຸຕ຺ວາ ສມນ຺ນາຄຕາຯ ຘມ຺ມາຕິ ເວທນາທໂຍ ຕໂຍ ຂນ຺ຘາຯ ເອເຕ ຫິ ອຸປ຺ປາທປ຺ຈ຺ຈຍຏ຺ເຐນ ໂສມນສ຺ສສມ຺ປຍຸຕ຺ຕມໂນ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ ເອເຕສນ຺ຕິ ມໂນປຸພ຺ພງ຺ຄມາ ນາມຯ ຍຖາ ຫິ ພຫູສຸ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ມຫາຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຈີວຣທານາທີນິ ວາ ອຸຬາຣປູຊາຘມ຺ມສ຺ສວນາທີນິ ວາ ມາລາຄນ຺ຘສກ຺ການກຣຓາທີນິ ວາ ປຸຎ຺ຎານິ ກໂຣນ຺ເຕສຸ "ໂກ ເອເຕສໍ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ໂຍ ເຕສໍ ປ຺ຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕິ, ຍໍ ນິສ຺ສາຍ ເຕ ຕານິ ປຸຎ຺ຎານິ ກໂຣນ຺ຕິ, ໂສ ຕິສ຺ໂສ ວາ ຝຸສ຺ໂສ ວາ ເຕສໍ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວໍສມ຺ປທມິທໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອິຕິ ອຸປ຺ປາທປ຺ຈ຺ຈຍຏ຺ເຐນ ມໂນ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ ເອເຕສນ຺ຕິ ມໂນປຸພ຺ພງ຺ຄມາຯ ນ ຫິ ເຕ ມເນ ອນຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ເຕ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊິຕຸໍ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ມໂນ ປນ ເອກຈ຺ເຈສຸ ເຈຕສິເກສຸ ອນຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ເຕສຸປິ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິເຍວຯ ເອວໍ ອຘິປຕິວເສນ ປນ ມໂນ ເສຏ຺ໂຐ ເອເຕສນ຺ຕິ ມໂນເສຏ຺ຐາຯ ຍຖາ ຫິ ຄຓາທີນໍ ອຘິປຕິ ປຸຣິໂສ ຄຓເສຏ຺ໂຐ ເສຓິເສຏ຺ໂຐຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຖາ ເຕສມ຺ປິ ມໂນວ ເສຏ຺ໂຐຯ ຍຖາ ປນ ສຸວຓ຺ຓາທີຫິ ນິປ຺ຝາທິຕານິ ຠຓ຺ຑານິ ສຸວຓ຺ຓມຍາທີນິ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ຕຖາ ເອເຕປິ ມນໂຕ ນິປ຺ຝນ຺ນຕ຺ຕາ ມໂນມຍາ ນາມ ຯ

ປສນ຺ເນນາຕິ ອນຠິຊ຺ຌາທີຫິ ຄຸເຓຫິ ປສນ຺ເນນຯ ຠາສຕິ ວາ ກໂຣຕິ ວາຕິ ເອວຣູເປນ ມເນນ ຠາສນ຺ໂຕ ຈຕຸພ຺ພິຘໍ ວຈີສຸຈຣິຕເມວ ຠາສຕິ, ກໂຣນ຺ໂຕ ຕິວິຘໍ ກາຍສຸຈຣິຕເມວ ກໂຣຕິ, ອຠາສນ຺ໂຕ ອກໂຣນ຺ໂຕ ຕາຍ ອນຠິຊ຺ຌາທີຫິ ປສນ຺ນມານສຕາຍ ຕິວິຘໍ ມໂນສຸຈຣິຕໍ ປູເຣຕິຯ ເອວມສ຺ສ ທສ ກຸສລກມ຺ມປຖາ ປາຣິປູຣິໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ

ຕໂຕ ນໍ ສຸຂມນ຺ເວຕີຕິ ຕໂຕ ຕິວິຘສຸຈຣິຕໂຕ ນໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ສຸຂ ມນ຺ເວຕິຯ ອິຘ ເຕຠູມິກມ຺ປິ ກຸສລໍ ອຘິປ຺ເປຕໍ, ຕສ຺ມາ ເຕຠູມິກສຸຈຣິຕານຸຠາເວນ ສຸຄຕິຠເວ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ, ທຸຄ຺ຄຕິຍໍ ວາ ສຸຂານຸຠວນຏ຺ຐາເນ ຐິຕໍ ກາຍວຕ຺ຖຸກມ຺ປິ ອິຕຣວຕ຺ຖຸກມ຺ປິ ອວຕ຺ຖຸກມ຺ປີຕິ ກາຍິກເຈຕສິກໍ ວິປາກສຸຂໍ ອນຸຄຈ຺ຉຕິ, ນ ວິຊຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຍຖາ ກິໍ? ຉາຍາວ ອນປາຍິນີຕິ ຍຖາ ຫິ ຉາຍາ ນາມ ສຣີຣປ຺ປຏິພທ຺ຘາ ສຣີເຣ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕິຏ຺ຐນ຺ເຕ ຕິຏ຺ຐຕິ , ນິສີທນ຺ເຕ ນິສີທຕິ, ນ ສກ຺ກາ "ສຓ຺ເຫນ ວາ ຝຣຸເສນ ວາ ນິວຕ຺ຕາຫີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ວາ ໂປເຖຕ຺ວາ ວາ ນິວຕ຺ຕາເປຕຸໍຯ ກສ຺ມາ? ສຣີຣປ຺ປຏິພທ຺ຘຕ຺ຕາຯ ເອວເມວ ອິເມສໍ ທສນ຺ນໍ ກຸສລກມ຺ມປຖານໍ ອາຈິຓ຺ຓສມາຈິຓ຺ຓກຸສລມູລິກໍ ກາມາວຈຣາທິເຠທໍ ກາຍິກເຈຕສິກສຸຂໍ ຄຕຄຕຏ຺ຐາເນ ອນປາຍິນີ ຉາຍາ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ນ ວິຊຫຕີຕິຯ

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ອໂຫສິ, ມຏ຺ຐກຸຓ຺ຑລິເທວປຸຕ຺ໂຕ ໂສຕາປຕ຺ຕິຝເລ ປຕິຏ຺ຐຫິ, ຕຖາ ອທິນ຺ນປຸພ຺ພໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓຯ ໂສ ຕາວມຫນ຺ຕໍ ວິຠວໍ ພຸທ຺ຘສາສເນ ວິປ຺ປກີຣີຕິຯ

ມຏ຺ຐກຸຓ຺ຑລິວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍຯ

໓ຯ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອກ຺ໂກຈ຺ຉິ ມນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣາຍສ຺ມາ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ຠຄວໂຕ ປິຕຸຈ຺ຉາປຸຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ມຫລ຺ລກກາເລ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘານໍ ອຸປ຺ປນ຺ນລາກສກ຺ການໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊນ຺ໂຕ ຖູລສຣີໂຣ ອາໂກຏິຕປຈ຺ຈາໂກຏິເຕຫິ ຈີວເຣຫິ ນິວາເສຕ຺ວາ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ວິຫາຣມຊ຺ເຊ ອຸປຏ຺ຐານສາລາຍໍ ນິສີທຕິ. ຕຖາຄຕໍ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ອາຄຕາ ອາຄນ຺ຕຸກຠິກ຺ຂູ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ເອໂກ ມຫາເຖໂຣ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວຕ຺ຕໍ ອາປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ, ປາທສມ຺ພາຫນາທີນິ ອາປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ. ໂສ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ. ອຖ ນໍ ເອໂກ ທຫຣຠິກ຺ຂຸ ‘‘ກຕິວສ຺ສາ ຕຸມ຺ເຫ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ວສ຺ສໍ ນຕ຺ຖິ, ມຫລ຺ລກກາເລ ປພ຺ພຊິຕາ ມຍ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອາວຸໂສ, ທຸພ຺ພິນີຕ, ມຫລ຺ລກ , ອຕ຺ຕໂນ ປມາຓໍ ນ ຊານາສິ, ເອຕ຺ຕເກ ມຫາເຖເຣ ທິສ຺ວາ ສາມີຈິກມ຺ມມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ກໂຣສິ, ວຕ຺ເຕ ອາປຸຈ຺ຉິຍມາເນ ຕຸຓ຺ຫີ ໂຫສິ, ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈມຕ຺ຕມ຺ປິ ເຕ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອຈ຺ຉຣໍ ປຫຣີ. ໂສ ຂຕ຺ຕິຍມານໍ ຊເນຕ຺ວາ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຕາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ມໍ ປນ ‘ໂກ ເອໂສ’ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຖ, ມູລເມວ ໂວ ຉິນ຺ທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຣຸທນ຺ໂຕ ທຸກ຺ຂີ ທຸມ຺ມໂນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ ຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິ ນຸ ຕ຺ວໍ ຕິສ຺ສ ທຸກ຺ຂີ ທຸມ຺ມໂນ ອສ຺ສຸມຸໂຂ ໂຣທມາໂນ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ເຕປິ ຠິກ຺ຂູ ‘‘ເອສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິຎ຺ຈິ ອາໂລຬໍ ກເຣຍ຺ຍາ’’ຕິ ເຕເນວ ສທ຺ຘິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ໂສ ສຕ຺ຖາຣາ ປຸຈ຺ຉິໂຕ ‘‘ອິເມ ມໍ, ຠນ຺ເຕ, ຠິກ຺ຂູ ອກ຺ໂກສນ຺ຕີ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກຫໍ ປນ ຕ຺ວໍ ນິສິນ຺ໂນສີ’’ຕິ? ‘‘ວິຫາຣມຊ຺ເຊ ອຸປຏ຺ຐານສາລາຍໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ອິເມ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ທິຏ຺ຐາ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ທິຏ຺ຐາ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ກິ ອຸຏ຺ຐາຍ ເຕ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ນ ກຕໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ປຣິກ຺ຂາຣຄ຺ຄຫຓໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ນາປຸຈ຺ຉິຕໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ວຕ຺ຕໍ ວາ ປານີຍໍ ວາ ອາປຸຈ຺ຉິຕ’’ນ຺ຕິ. ‘‘ນາປຸຈ຺ຉິຕໍ ຠນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອາສນໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ປາທສມ຺ພາຫນໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ນ ກຕໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ຕິສ຺ສ ມຫລ຺ລກຠິກ຺ຂູນໍ ສພ຺ພໍ ເອຕໍ ວຕ຺ຕໍ ກາຕພ຺ພໍ, ເອຕໍ ວຕ຺ຕໍ ອກໂຣນ຺ເຕນ ວິຫາຣມຊ຺ເຊ ນິສີທິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ, ຕເວວ ໂທໂສ, ເອເຕ ຠິກ຺ຂູ ຂມາເປຫີ’’ຕິ? ‘‘ເອເຕ ມໍ, ຠນ຺ເຕ, ອກ຺ໂກສິໍສຸ , ນາຫໍ ເອເຕ ຂມາເປມີ’’ຕິ. ‘‘ຕິສ຺ສ ມາ ເອວໍ ກຣິ, ຕເວວ ໂທໂສ, ຂມາເປຫີ ເນ’’ຕິ? ‘‘ນ ຂມາເປມີ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ. ອຖ ສຕ຺ຖາ ‘‘ທຸພ຺ພໂຈ ເອສ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ຠິກ຺ຂູຫິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ທຸພ຺ພໂຈ ເອສ, ປຸພ຺ເພປິ ເອສ ທຸພ຺ພໂຈເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອິທານິ ຕາວສ຺ສ, ຠນ຺ເຕ, ທຸພ຺ພຈກາໂວ ອມ຺ເຫຫິ ຎາໂຕ, ອຕີເຕ ເອສ ກິໍ ອກາສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເຕນ ຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ສຸຓາຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕມາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພາຣາຓສິຣຎ຺ເຎ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ເທວິໂລ ນາມ ຕາປໂສ ອຏ຺ຐ ມາເສ ຫິມວນ຺ເຕ ວສິຕ຺ວາ ໂລຓມ຺ພິລເສວນຕ຺ຖາຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ນຄຣມຸປນິສ຺ສາຍ ວສິຕຸກາໂມ ຫິມວນ຺ຕໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນຄຣທ຺ວາເຣ ທາຣເກ ທິສ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ອິມໍ ນຄຣໍ ສມ຺ປຕ຺ຕປພ຺ພຊິຕາ ກຕ຺ຖ ວສນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ກຸມ຺ຠກາຣສາລາຍໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ. ຕາປໂສ ກຸມ຺ຠກາຣສາລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາເຣ ຐຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ເຕ ຠຄ຺ຄວ ອຄຣຸ, ວເສຍ຺ຍາມ ເອກຣຕ຺ຕີ ສາລາຍ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ກຸມ຺ຠກາໂຣ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ຣຕ຺ຕີ ສາລາຍໍ ກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ມຫຕີ ສາລາ, ຍຖາສຸຂໍ ວສຖ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ສາລໍ ນິຍ຺ຍາເທສິ. ຕສ຺ມິໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ເນ ອປໂຣປິ ນາຣໂທ ນາມ ຕາປໂສ ຫິມວນ຺ຕໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸມ຺ຠກາຣໍ ເອກຣຕ຺ຕິວາສໍ ຍາຈິ. ກຸມ຺ຠກາໂຣ ‘‘ປຐມໍ ອາຄໂຕ ອິມິນາ ສທ຺ຘິໍ ເອກໂຕ ວສິຕຸກາໂມ ຠເວຍ຺ຍ ວາ ໂນ ວາ, ອຕ຺ຕານໍ ປຣິໂມເຈສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ, ຠນ຺ເຕ, ປຐມໍ ອຸປຄໂຕ ໂຣເຈສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ຣຸຈິຍາ ວສຖາ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ຕມຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ເຕ, ອາຈຣິຍ ອຄຣຸ, ມຍຎ຺ເຈຕ຺ຖ ເອກຣຕ຺ຕີ ວເສຍ຺ຍາມາ’’ຕິ ຍາຈິ. ‘‘ມຫຕີ ສາລາ, ປວິສິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ເຕ ວສາຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປວິສິຕ຺ວາ ປຸເຣຕໍ ປວິຏ຺ຐສ຺ສ ເທວິລສ຺ສ ອປຣຠາເຄ ນິສີທິ. ອຸໂກປິ ສາຣຓີຍກຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິໍສຸ.

ສຍນກາເລ ນາຣໂທ ເທວິລສ຺ສ ນິປຊ຺ຊນຏ຺ຐານຎ຺ຈ ທ຺ວາຣຎ຺ຈ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິ. ໂສ ປນ ເທວິໂລ ນິປຊ຺ຊມາໂນ ອຕ຺ຕໂນ ນິປຊ຺ຊນຏ຺ຐາເນ ອນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ທ຺ວາຣມຊ຺ເຊ ຕິຣິຍໍ ນິປຊ຺ຊິ. ນາຣໂທ ຣຕ຺ຕິໍ ນິກ຺ຂມນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ຊຏາສຸ ອກ຺ກມິ. ‘‘ໂກ ມໍ ອກ຺ກມີ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອາຈຣິຍ, ອຫ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ‘‘ກູຏຊຏິລ, ອຣຎ຺ຎໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມມ ຊຏາສຸ ອກ຺ກມສີ’’ຕິ. ‘‘ອາຈຣິຍ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ອິຘ ນິປນ຺ນຠາວໍ ນ ຊານາມິ, ຂມຖ ເມ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ກນ຺ທນ຺ຕສ຺ເສວ ພຫິ ນິກ຺ຂມິ. ອິຕໂຣ ‘‘ອຍໍ ປວິສນ຺ໂຕປິ ມໍ ອກ຺ກເມຍ຺ຍາ’’ຕິ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປາທຏ຺ຐາເນ ສີສໍ ກຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິ. ນາຣໂທປິ ປວິສນ຺ໂຕ ‘‘ປຐມໍປາຫໍ ອາຈຣິເຍ ອປຣຊ຺ຌິໍ, ອິທານິສ຺ສ ປາທປສ຺ເສນ ປວິສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຄີວາຍ ອກ຺ກມິ. ‘‘ໂກ ເອໂສ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຫໍ, ອາຈຣິຍາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ກູຏຊຏິລ, ປຐມໍ ມມ ຊຏາສຸ ອກ຺ກມິຕ຺ວາ ອິທານິ ຄີວາຍ ອກ຺ກມສິ, ອຠິສປິສ຺ສາມິ ຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອາຈຣິຍ, ມຍ຺ຫໍ ໂທໂສ ນຕ຺ຖິ, ອຫໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ເອວໍ ນິປນ຺ນຠາວໍ ນ ຊານາມິ, ‘ປຐມມ຺ປິ ເມ ອປຣທ຺ຘໍ, ອິທານິ ປາທປສ຺ເສນ ປວິສິສ຺ສາມີ’ຕິ ປວິຏ຺ໂຐມ຺ຫິ, ຂມຖ ເມ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກູຏຊຏິລ, ອຠິສປິສ຺ສາມິ ຕ’’ນ຺ຕິ. ‘‘ມາ ເອວໍ ກຣິຕ຺ຖ ອາຈຣິຍາ’’ຕິ. ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ອນາທິຍິຕ຺ວາ –

‘‘ສຫສ຺ສຣໍສີ ສຕເຕໂຊ, ສູຣິໂຍ ຕມວິໂນທໂນ;

ປາໂຕທຍນ຺ເຕ ສູຣິເຍ, ມຸທ຺ຘາ ເຕ ຜລຕຸ ສຕ຺ຕຘາ''ຕິ។ –

ຕໍ ອຠິສປິ ເອວ។ ນາຣໂທ, ''ອາຈຣິຍ, ມຍ຺ຫໍ ໂທໂສ ນຕ຺ຖີຕິ ມມ ວທນ຺ຕສ຺ເສວ ຕຸມ຺ເຫ ອຠິສປຖ, ຍສ຺ສ ໂທໂສ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ມຸທ຺ຘາ ຜລຕຸ, ມາ ນິທ຺ໂທສສ຺ສາ''ຕິ ວຕ຺ວາ –

''ສຫສ຺ສຣໍສີ ສຕເຕໂຊ, ສູຣິໂຍ ຕມວິໂນທໂນ;

ປາໂຕທຍນ຺ເຕ ສູຣິເຍ, ມຸທ຺ຘາ ເຕ ຜລຕຸ ສຕ຺ຕຘາ''ຕິ។ –

ອຠິສປີ។ ໂສ ປນ ມຫານຸຠາໂວ ອຕີເຕ ຈຕ຺ຕາລີສ, ອນາຄເຕ ຈຕ຺ຕາລີສາຕິ ອສີຕິກປ຺ເປ ອນຸສ຺ສຣຕິ។ ຕສ຺ມາ ''ກສ຺ສ ນຸ ໂຂ ອຸປຣິ ອຠິສໂປ ປຕິສ຺ສຕີ''ຕິ ອຸປ຺ຘາເຣນ຺ໂຕ ''ອາຈຣິຍສ຺ສາ''ຕິ ຎຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ອນຸກມ຺ປໍ ປຏິຈ຺ຈ ທິພ຺ພພເລນ ອຣຸຓຸຄ຺ຄມນໍ ນິວາເຣຕິ។

ນາຄຣາ ອຣຸເຓ ອນຸຏ຺ຐຫນ຺ເຕ ຣາຊທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ເທວ, ຕຍິ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ອຣຸໂຓ ນ ອຸຏ຺ຐຫຕິ, ອຣຸຓໍ ໂນ ອຸຏ຺ຐາເປຫີ''ຕິ ກນ຺ທິໍສຸ។ ຣາຊາ ອຕ຺ຕໂນ ກາຍກມ຺ມາທີນິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ກິຎ຺ຈິ ອຍຸຕ຺ຕໍ ອທິສ຺ວາ ''ກິໍ ນຸ ໂຂ ກາຣຓ''ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ປພ຺ພຊິຕານໍ ວິວາເທນ ຠວິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ປຣິສງ຺ກມາໂນ ''ກຈ຺ຈິ ອິມສ຺ມິໍ ນຄເຣ ປພ຺ພຊິຕາ ອຕ຺ຖີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ។ ''ຫິຍ຺ໂຍ ສາຍໍ ກຸມ຺ຠກາຣສາລາຍໍ ອາຄຕາ ອຕ຺ຖິ ເທວາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍຂຓຎ຺ເຎວ ຣາຊາ ອຸກ຺ກາຫິ ຘາຣິຍມານາຫິ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນາຣທໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ອາຫ –

''ກມ຺ມນ຺ຕາ ນປ຺ປວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ຊມ຺ພຸທີປສ຺ສ ນາຣທ;

ເກນ ໂລໂກ ຕໂມຠູໂຕ, ຕໍ ເມ ອກ຺ຂາຫິ ປຸຈ຺ຉິໂຕ''ຕິ។

ນາຣໂທ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ອິມິນາ ກາຣເຓນ ອຫໍ ອິມິນາ ອຠິສປິໂຕ, ອຖາຫໍ ''ມຍ຺ຫໍ ໂທໂສ ນຕ຺ຖິ, ຍສ຺ສ ໂທໂສ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ເສວ ອຸປຣິ ອຠິສໂປ ປຕຕູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຠິສປິໍ។ ອຠິສປິຕ຺ວາ ຈ ປນ ''ກສ຺ສ ນຸ ໂຂ ອຸປຣິ ອຠິສໂປ ປຕິສ຺ສຕີ''ຕິ ອຸປ຺ຘາເຣນ຺ໂຕ ''ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນເວລາຍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ມຸທ຺ຘາ ສຕ຺ຕຘາ ຜລິສ຺ສຕີ''ຕິ ທິສ຺ວາ ເອຕສ຺ມິໍ ອນຸກມ຺ປໍ ປຏິຈ຺ຈ ອຣຸຓສ຺ສ ອຸຄ຺ຄມນໍ ນ ເທມີຕິ។ ''ກຖໍ ປນ ເອຕສ຺ສ, ຠນ຺ເຕ, ອນ຺ຕຣາໂຍ ນ ຠເວຍ຺ຍາ''ຕິ។ ''ສເຈ ມໍ ຂມາເປຍ຺ຍ, ນ ຠເວຍ຺ຍາ''ຕິ។ ''ເຕນ ຫິ ຂມາເປຫີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ເອໂສ, ມຫາຣາຊ, ມໍ ຊຏາສຸ ຈ ຄີວາຍ ຈ ອກ຺ກມິ, ນາຫໍ ເອຕໍ ກູຏຊຏິລໍ ຂມາເປມີ''ຕິ។ ''ຂມາເປຫີ, ຠນ຺ເຕ, ມາ ເອວໍ ກຣິຕ຺ຖາ''ຕິ។ ''ນ ຂມາເປມີ''ຕິ។ ''ມຸທ຺ຘາ ເຕ ສຕ຺ຕຘາ ຜລິສ຺ສຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ ນ ຂມາເປຕິເຍວ។ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ''ນ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ຂມາເປສ຺ສສີ''ຕິ ຫຕ຺ຖປາທກຸຈ຺ຉິຄີວາສຸ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ນາຣທສ຺ສ ປາທມູເລ ໂອນມາເປສິ។ ນາຣໂທປິ ''ອຸຏ຺ເຐຫິ, ອາຈຣິຍ, ຂມາມິ ເຕ''ຕິ ວຕ຺ວາ, ''ມຫາຣາຊ, ນາຍໍ ຍຖາມເນນ ຂມາເປຕິ, ນຄຣສ຺ສ ອວິທູເຣ ເອໂກ ສໂຣ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ນໍ ສີເສ ມຕ຺ຕິກາປິຓ຺ຑໍ ກຕ຺ວາ ຄລປ຺ປມາເຓ ອຸທເກ ຐປາເປຫີ''ຕິ ອາຫ។ ຣາຊາ ຕຖາ ກາເຣສິ។ ນາຣໂທ ເທວິລໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ''ອາຈຣິຍ, ມຍາ ອິທ຺ຘິຍາ ວິສ຺ສຏ຺ຐາຍ ສູຣິຍສນ຺ຕາເປ ອຸຏ຺ຐຫນ຺ເຕ ອຸທເກ ນິມຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຎ຺ເຎນ ຕິຕ຺ເຖນ ອຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ''ຕິ ອາຫ។ ''ຕສ຺ສ ສູຣິຍຣໍສີຫິ ສມ຺ຜຸຏ຺ຐມຕ຺ໂຕວ ມຕ຺ຕິກາປິຓ຺ໂຑ ສຕ຺ຕຘາ ຜລິ, ໂສ ນິມຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຎ຺ເຎນ ຕິຕ຺ເຖນ ປລາຍີ''ຕິ។

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ''ຕທາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ເທວິໂລ ຕິສ຺ໂສ, ນາຣໂທ ອຫເມວາຕິ ເອວໍ ຕທາເປສ ທຸພ຺ພໂຈເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ''ຕິສ຺ສ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ນາມ 'ອສຸເກນາຫໍ ອກ຺ກຸຏ຺ໂຐ, ອສຸເກນ ປຫໂຏ, ອສຸເກນ ຊິໂຕ, ອສຸໂກ ໂຂ ເມ ຠຓ຺ຑໍ ອຫາສີ'ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ຕສ຺ສ ເວຣໍ ນາມ ນ ວູປສມ຺ມຕິ, ເອວໍ ປນ ອນຸປນຍ຺ຫນ຺ຕສ຺ເສວ ອຸປສມ຺ມຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໙។

‘‘ອກ‌ໂກ‌ຈ‌ຼິ ມໍ ອວ‌ຮິ ມໍ, ອ‌ຊິ‌ນິ ມໍ ອ‌ຫາ‌སิ ເມ;

ເຍ ຈ ຕໍ ອຸປ‌ນ‌ຍ‌ຫ‌ນ‌ຕິ, ເວ‌ຣໍ ເຕ‌ສໍ ນ ສ‌ມ‌ມ‌ຕິ໚

໔໚

‘‘ອກ‌ໂກ‌ຈ‌ຼິ ມໍ ອວ‌ຮິ ມໍ, ອ‌ຊິ‌ນິ ມໍ ອ‌ຫາ‌ສິ ເມ;

ເຍ ຈ ຕໍ ນ‌ຸປ‌ນ‌ຍ‌ຫ‌ນ‌ຕິ, ເວ‌ຣໍ ເຕ‌ສູ‌ປ‌ສ‌ມ‌ມ‌ຕີ’’ຕິ໚

ຕຕ‌ຖ ອກ‌ໂກ‌ຈ‌ຼີຕິ ອກ‌ໂກ‌ສິ໚ ອວ‌ຮີຕິ ປ‌ຫ‌ຣິ໚ ອ‌ຊິ‌ນີຕິ ກູ‌ຝ‌ສກ‌ຂີ‌ໂອ‌ຕາ‌ຣ‌ເຕ‌ນ ວາ ວາ‌ທ‌ປ‌ຝິ‌ວາ‌ເທ‌ນ ວາ ກ‌ຣ‌ຕ‌ຕ‌ຕ‌ຣິ‌ຍ‌ກ‌ຣ‌ເຕ‌ນ ວາ ອ‌ເຊ‌ສິ໚ ອ‌ຫາ‌ສີ ເມ‌ຕິ ມ‌ມ ສ‌ນ‌ຕ‌ກໍ ປ‌ຕ‌ຕາ‌ທີ‌ສຸ ກິ‌ຍຸ‌ຈີ‌ເທ‌ວ ອວ‌ຫ‌ຣິ໚ ເຍ ຈ ຕ‌ນ‌ຕິ ເຍ ເກ‌ຈີ ເທ‌ວ‌ຕາ ວາ ມ‌ນຸ‌ສ‌ສາ ວາ ຄ‌ຫ‌ຍ‌ຖາ ວາ ປ‌ພ‌ພ‌ຊິ‌ຕາ ວາ ຕໍ ‘‘ອກ‌ໂກ‌ຈ‌ຼີ ມ’’ນ‌ຕິ‌ອາ‌ທີ‌ວ‌ຕ‌ຖ‌ກໍ ໂກ‌ຮໍ ສ‌ກ‌ຝ‌ຮຸ‌ຣໍ ວິ‌ຍ ນ‌ທຸ‌ຣິ‌ນາ ປູ‌ຕິ‌ມ‌ຈ‌ຉາ‌ທີ‌ນີ ວິ‌ຍ ຈ ກຸ‌ສາ‌ທີ‌ທີ ປຸ‌ນ‌ປ‌ປຸ‌ນໍ ເວ‌ເຖ‌ຕ‌ວາ ອຸ‌ປ‌ນ‌ຍ‌ຫ‌ນ‌ຕິ, ເຕ‌ສໍ ສ‌ກີ ອຸ‌ປ‌ປ‌ນ‌ນໍ ເວ‌ຣໍ ນ ສ‌ມ‌ມ‌ຕີ‌ຕິ ວູ‌ປ‌ສ‌ມ‌ມ‌ຕິ໚ ເຍ ຈ ຕໍ ນຸ‌ປ‌ນ‌ຍ‌ຫ‌ນ‌ຕີ‌ຕິ ອ‌ສ‌ຕິ‌ຍາ ອ‌ມ‌ນ‌ສິ‌ກາ‌ຣ‌ວ‌ເສ‌ນ ວາ ກ‌ມ‌ມ‌ປ‌ຈ‌ຈ‌ເວ‌ກ‌ຂ‌ຕາ‌ທີ‌ວ‌ເສ‌ນ ວາ ເຍ ຕໍ ອກ‌ໂກ‌ສາ‌ທີ‌ວ‌ຕ‌ຖ‌ກໍ ໂກ‌ຮໍ ຕ‌ຍາ‌ປີ ໂກ‌ຈີ ນິ‌ທ‌ໂທ‌ໂສ ປຸ‌ຣິ‌ມ‌ກ‌ເວ ອກ‌ກຸ‌ຍ‌ໂຖ ກ‌ວິ‌ສ‌ສ‌ຕິ, ປ‌ຫ‌ໂຍ ກ‌ວິ‌ສ‌ສ‌ຕິ, ກູ‌ຝ‌ສ‌ກ‌ຂີ ໂອ‌ຕາ‌ເຣ‌ຕ‌ວາ ຊີ‌ໂຕ ກ‌ວິ‌ສ‌ສ‌ຕິ, ກ‌ສ‌ສ‌ຈີ ເຕ ປ‌ສ‌ຍ‌ຫ ກິ‌ຍ‌ຈີ ອ‌ຈ‌ຈິ‌ນ‌ນໍ ກ‌ວິ‌ສ‌ສ‌ຕິ, ຕ‌ສ‌ມາ ນິ‌ທ‌ໂທ‌ໂສ ຫຸ‌ຕ‌ວາ‌ປີ ອກ‌ໂກ‌ສາ‌ທີ‌ນີ ປາ‌ປຸ‌ຕາ‌ສີ‌ຕິ ເອ‌ວໍ ນ ອຸ‌ປ‌ນ‌ຍ‌ຫ‌ນ‌ຕິ໚ ເຕ‌ສຸ ປ‌ມາ‌ເທ‌ນ ອຸ‌ປ‌ປ‌ນ‌ນ‌ມ‌ປີ ເວ‌ຣໍ ອິ‌ມິ‌ນາ ອ‌ນຸ‌ປ‌ນ‌ຍ‌ຫ‌ເນ‌ນ ນິ‌ຣິ‌ນ‌ຮ‌ໂນ ວິ‌ຍ ຊາ‌ຕ‌ເວ‌ໂທ ວູ‌ປ‌ສ‌ມ‌ມ‌ຕີ‌ຕິ໚

ເທ‌ສ‌ນາ‌ປ‌ຣິ‌ໂຍ‌ສາ‌ເນ ສ‌ຕ‌ສ‌ຫ‌ສ‌ສ‌ກິ‌ກ‌ຂູ ໂສ‌ຕາ‌ປ‌ຕ‌ຕິ‌ຜ‌ລາ‌ທີ‌ນີ ປາ‌ປຸ‌ຕິ‌ສຸ໚ ຮ‌ມ‌ມ‌ເທ‌ສ‌ນາ ມ‌ຫາ‌ຊ‌ນ‌ສ‌ສ ສາ‌ຕ‌ຖິ‌ກາ ອ‌ໂຫ‌ສິ໚ ທຸ‌ພ‌ພ‌ໂຈ‌ປີ ສຸ‌ພ‌ພ‌ໂຈ‌ເຍ‌ວ ຊາ‌ໂຕ‌ຕິ໚

ຕິ‌ສ‌ສ‌ຕ‌ເຖ‌ຣ‌ວ‌ຕ‌ຖຸ ຕ‌ຕິ‌ຍໍ໚

໔໚ ກາ‌ລຸ‌ຍ‌ກ‌ຂີ‌ນີ‌ວ‌ຕ‌ຖຸ

ນ ຫີ ເວ‌ເຣ‌ນາ‌ຕີ ອິ‌ມໍ ຮ‌ມ‌ມ‌ເທ‌ສ‌ນໍ ສ‌ຕ‌ຖາ ເຊ‌ຕ‌ວ‌ເນ ວິ‌ຫ‌ຣ‌ນ‌ໂຕ ອ‌ຍ‌ລ‌ຕ‌ຣໍ ວ‌ຍ‌ຊີ‌ຕ‌ຖີ ອາ‌ຣ‌ພ‌ພ ກ‌ເຖ‌ສິ໚

ເອ‌ໂກ ກິ‌ຣ ກຸ‌ຍ‌ມ‌ພິ‌ກ‌ປ‌ຕ‌ໂຕ ປິ‌ຕ‌ຣີ ກາ‌ລ‌ກ‌ເຕ ເຂ‌ຕ‌ເຕ ຈ ຊ‌ເຣ ຈ ສ‌ພ‌ພ‌ກ‌ມ‌ມາ‌ນີ ອ‌ຕ‌ຕ‌ນາ‌ວ ກ‌ໂຣ‌ນ‌ໂຕ ມາ‌ຕ‌ຣໍ ປ‌ຝິ‌ຊ‌ຄ‌ຄິ໚ ອ‌ຖ‌ສ‌ສ ມາ‌ຕາ ‘‘ກຸ‌ມາ‌ຣິ‌ກໍ ເຕ, ຕາ‌ຕ, ອາ‌ເນ‌ສ‌ສາ‌ມີ’’ຕີ ອາ‌ຫ໚ ‘‘ອ‌ມ‌ມ , ມາ ເອ‌ວໍ ວ‌ເທ‌ຖ, ອ‌ຫໍ ຍາ‌ວ‌ຊີ‌ວໍ ຕຸ‌ມ‌ເຫ ປ‌ຝິ‌ຊ‌ຄ‌ຄິ‌ສ‌ສາ‌ມີ’’ຕິ໚ ‘‘ຕາ‌ຕ, ເຂ‌ຕ‌ເຕ ຈ ຊ‌ເຣ ຈ ກິ‌ຈ‌ຈໍ ຕ‌ວ‌ເມ‌ວ ກ‌ໂຣ‌ສິ, ເຕ‌ນ ມ‌ຍ‌ຫໍ ຈິ‌ຕ‌ຕ‌ສຸ‌ຂໍ ນາ‌ມ ນ ໂຫ‌ຕິ, ອາ‌ເນ‌ສ‌ສາ‌ມີ’’ຕິ໚ ໂສ ປຸ‌ນ‌ປ‌ປຸ‌ນໍ ປ‌ຝິ‌ກ‌ຂິ‌ປີ‌ຕ‌ວາ ຕຸ‌ຕ‌ຫີ ອ‌ໂຫ‌ສິ໚ ສາ ເອ‌ກໍ ກຸ‌ລໍ ຄ‌ນ‌ຕຸ‌ກາ‌ມາ ເຄ‌ຫາ ນິ‌ກ‌ຂ‌ມິ໚ ອ‌ຖ ນໍ ປຸ‌ຕ‌ໂຕ ‘‘ກ‌ຕ‌ຣໍ ກຸ‌ລໍ ຄ‌ຈ‌ຉ‌ຖາ’’ຕີ ປຸ‌ຈ‌ຈິ‌ຕ‌ວາ ‘‘ອ‌ສຸ‌ກ‌ກຸ‌ລໍ ນາ‌ມາ’’ຕີ ວຸ‌ຕ‌ເຕ ຕ‌ຕ‌ຖ ຄ‌ມ‌ນໍ ປ‌ຝິ‌ເສ‌ເຮ‌ຕ‌ວາ ອ‌ຕ‌ຕ‌ໂນ ອ‌ກິ‌ຣຸ‌ຈິ‌ຕໍ ກຸ‌ລໍ ອາ‌ຈິ‌ກ‌ຂີ໚ ສາ ຕ‌ຕ‌ຖ ຄ‌ນ‌ຕ‌ວາ ກຸ‌ມາ‌ຣິ‌ກໍ ວາ‌ເຣ‌ຕ‌ວາ ທີ‌ວ‌ສໍ ວ‌ວ‌ຕ‌ຖ‌ເປ‌ຕ‌ວາ ຕໍ ອາ‌ເນ‌ຕ‌ວາ ຕ‌ສ‌ສ ຊ‌ເຣ ອ‌ກາ‌ສິ໚ ສາ ວ‌ຍ‌ຊາ ອ‌ໂຫ‌ສິ໚ ອ‌ຖ ນໍ ມາ‌ຕາ, ປຸ‌ຕ‌ຕ, ຕ‌ວໍ ອ‌ຕ‌ຕ‌ໂນ ຣຸ‌ຈິ‌ຍາ ກຸ‌ມາ‌ຣິ‌ກໍ ອາ‌ຕາ‌ເປ‌ສີ, ສາ ອິ‌ທາ‌ນິ ວ‌ຍ‌ຊາ ຊາ‌ຕາ, ອ‌ປຸ‌ຕ‌ຕ‌ກ‌ຍ‌ຈ ນາ‌ມ ກຸ‌ລໍ ວິ‌ນ‌ສ‌ສ‌ຕິ , ປ‌ເວ‌ຕີ ນ ຊ‌ຝິ‌ຍ‌ຕິ, ເຕ‌ນ ອ‌ຍ‌ລໍ ເຕ ກຸ‌ມາ‌ຣິ‌ກໍ ອາ‌ເນ‌ມີ‌ຕິ໚ ເຕ‌ນ ‘‘ອ‌ລໍ, ອ‌ມ‌ມາ’’ຕີ ວຸ‌ຈ‌ຈ‌ມາ‌ນາ‌ປີ ປຸ‌ນ‌ປ‌ປຸ‌ນໍ ກ‌ເຖ‌ສີ໚ ວ‌ຍ‌ຊີ‌ຕ‌ຖີ ຕໍ ກ‌ຖໍ ສຸ‌ຕ‌ວາ ‘‘ປຸ‌ຕ‌ຕາ ນາ‌ມ ມາ‌ຕາ‌ປີ‌ຕູ‌ນໍ ວ‌ຈ‌ນໍ ອ‌ຕິ‌ກ‌ກ‌ມິ‌ຕຸ‌ໍ ນ ສ‌ກ‌ໂກ‌ນ‌ຕິ, ອິ‌ທາ‌ນິ ອ‌ຍ‌ລໍ ວິ‌ຊາ‌ຍິ‌ນີ ອິ‌ຕ‌ຖີ ອາ‌ເນ‌ຕ‌ວາ ມໍ ທາ‌ສີ‌ໂກ‌ເຄ‌ນ ກຸ‌ຍ‌ຊີ‌ສ‌ສ‌ຕິ໚ ຍໍ‌ນູ‌ນາ‌ຫໍ ສ‌ຍ‌ເມ‌ວ ເອ‌ກໍ ກຸ‌ມາ‌ຣິ‌ກໍ ອາ‌ເນ‌ຍ‌ຍ’’ນ‌ຕິ ຈິ‌ນ‌ເຕ‌ຕ‌ວາ ເອ‌ກໍ ກຸ‌ລໍ ຄ‌ນ‌ຕ‌ວາ ຕ‌ສ‌ສ‌ຕ‌ຖາ‌ຍ ກຸ‌ມາ‌ຣິ‌ກໍ ວາ‌ເຣ‌ຕ‌ວາ ‘‘ກີ ນາ ເມ‌ຕໍ, ອ‌ມ‌ມ, ວ‌ເທ‌ສີ’’ຕີ ເຕ‌ຫີ ປ‌ຝິ‌ກ‌ຂິ‌ຕ‌ຕາ ‘‘ອ‌ຫໍ ວ‌ຍ‌ຊາ, ອ‌ປຸ‌ຕ‌ຕ‌ກໍ ນາ‌ມ ກຸ‌ລໍ ວິ‌ນ‌ສ‌ສ‌ຕິ, ຕຸ‌ມ‌ຫາ‌ກໍ ປ‌ນ ຮີ‌ຕາ ປຸ‌ຕ‌ຕໍ ວາ ຮີ‌ຕ‌ຣໍ ວາ ລ‌ກິ‌ຕ‌ວາ ກຸ‌ຍ‌ມ‌ພິ‌ກ‌ສ‌ສ ສາ‌ມີ‌ນີ ກ‌ວິ‌ສ‌ສ‌ຕິ, ມ‌ຍ‌ຫໍ ສາ‌ມິ‌ກ‌ສ‌ສ ນໍ ເທ‌ຖາ’’ຕີ ຍາ‌ຈິ‌ຕ‌ວາ ສ‌ມ‌ປ‌ຝິ‌ຈ‌ຉາ‌ເປ‌ຕ‌ວາ ອາ‌ເນ‌ຕ‌ວາ ສາ‌ມິ‌ກ‌ສ‌ສ ຊ‌ເຣ ອ‌ກາ‌ສິ໚

ອຖສຸສາ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສຈາຍໍ ປຸຕຸຕໍ ວາ ສິຕຣໍ ວາ ລກິສຸສຕິ, ອຍເມວ ກຸຝຸມຸພສຸສ ສາມິນີ ກວິສຸສຕິ។ ຍຖາ ທາຣກໍ ນ ລກຕິ, ຕເຖວ ນໍ ກາຕຸໍ ວຝຸຝຕີ’’ຕິ។ ອຖ ນໍ ສາ ອາຫ – ‘‘ອມຸມ, ຍທາ ເຕ ກຸຈຸອິຍໍ ຄພຸໂກ ປຕິຝຸຖາຕິ, ອຖ ເມ ອາໂຣເຈຍຸຍາສີ’’ຕິ។ ສາ ‘‘ສາຊູ’’ຕິ ປຝິສຸສຸຕິຕຸວາ ຄພຸເກ ປຕິຝຸຖິເຕ ຕສຸສາ ອາໂຣເຈສີ។ ອິຕຣິສຸສາ ປນ ສາ ສຍເມວ ນິຈຸຈໍ ຍາຄຸກຕຸຕໍ ເທຕິ, ອຖສຸສາ ອາຫາເຣເນວ ສທຸຊິ ຄພຸກປາຕນເກສຊຸຊມທາສີ, ຄພຸໂກ ປຕິ។ ທຸຕິຍມຸປີ ຄພຸເກ ປຕິຝຸຖິເຕ ອາໂຣເຈສີ , ອິຕຣາ ທຸຕິຍມຸປີ ຕເຖວ ປາເຕສີ។ ອຖ ນໍ ປຝິວິສຸສກິຕຸຖິໂຍ ປຸຈຸອິສຸ – ‘‘ກຈຸຈິ ເຕ ສປຕຸຕີ ອນຸຕຣາຍໍ ກໂຣຕີ’’ຕິ? ສາ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈຕຸວາ ‘‘ອນຸສພາເລ, ກສຸມາ ເອວມກາສີ, ອຍໍ ຕວ ອິສຸສຣິຍກເຍນ ຄພຸກສຸສ ປາຕນເກສຊຸຊໍ ໂຍເຊຕຸວາ ເທຕິ, ເຕນ ເຕ ຄພຸໂກ ປຕຕິ, ມາ ປຸນ ເອວມກຕຸຖາ’’ຕິ ວຸຕຸຕາ ຕຕິຍວາເຣ ນ ກເຖສີ។ ອຖ ສາ ອິຕຣິສຸສາ ອຸທຣໍ ທິສຸວາ ‘‘ກສຸມາ ມຍຸຫໍ ຄພຸກສຸສ ປຕິຝຸຖິຕກາວໍ ນ ກເຖສີ’’ຕິ ວຕຸວາ ‘‘ຕຸວໍ ມໍ ອາເນຕຸວາ ວລຸເຈຕຸວາ ທຸເວ ວາເຣ ຄພຸກໍ ປາເຕສິ, ກິມຕຸຖໍ ຕຸຍຸຫໍ ກເຖມີ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ນຝຸຖາ ທານິມຸຫີ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຕສຸສາ ປມາທໍ ໂອໂລເກນຸຕີ ປຣິຕາເຕ ຄພຸເກ ໂອກາສໍ ລກິຕຸວາ ເກສຊຸຊໍ ໂຍເຊຕຸວາ ອທາສີ។ ຄພຸໂກ ປຣິຕາຕຕຸຕາ ປຕິຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ຕິຣິຍໍ ນິປຕິ, ຂຣາ ເວທນາ ອຸປຸປຊຸຊິ, ຊີວິຕສໍສຍໍ ປາປຸຕີ។ ສາ ‘‘ນາສິຕມຸຫີ ຕຍາ, ຕຸວເມວ ມໍ ອາເນຕຸວາ ຕຸວເມວ ຕໂຍປີ ວາເຣ ທາຣເກ ນາເສສີ, ອິທານິ ອຫມຸປີ ນສຸສາມິ, ອິໂຕ ທານິ ຈຸຕາ ຍກຸຂິນີ ຫຸຕຸວາ ຕວ ທາຣເກ ຂາທິຕຸໍ ສມຕຸຖາ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸເຕຍຸຍ’’ນຸຕິ ປຕຸຖນໍ ປຝຸຖເປຕຸວາ ກາລໍ ກຕຸວາ ຕສຸມິເຍວ ເຄເຫ ມຊຸຊາຣີ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ។ ອິຕຣມຸປີ ສາມິໂກ ຄເຫຕຸວາ ‘‘ຕຍາ ເມ ກຸລູປຈຸເຊໂທ ກໂຕ’’ຕິ ກປຸປຣຊານຸກາທີຫີ ສຸໂປຖິຕໍ ໂປເຖສີ។ ສາ ເຕເນວາພາເຊນ ກາລໍ ກຕຸວາ ຕຕຸເຖວ ກຸກຸກຸຝີ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕາ។

ກຸກຸກຸຝີ ນ ຈິຣສຸເສວ ອຕຸຑານິ ວິຊາຍິ, ມຊຸຊາຣີ ອາຄນຸຕຸວາ ຕານິ ອຕຸຑານິ ຂາທິ។ ທຸຕິຍມຸປີ ຕຕິຍມຸປີ ຂາທິເຍວ។ ກຸກຸກຸຝີ ຈິນຸເຕສິ – ‘‘ຕໂຍ ວາເຣ ມມ ອຕຸຑານິ ຂາທິຕຸວາ ອິທານິ ມມຸປີ ຂາທິຕຸກາມາສີ’’ຕິ។ ‘‘ອິໂຕ ຈຸຕາ ສປຸຕຸຕກໍ ຕໍ ຂາທິຕຸໍ ລເກຍຸຍ’’ນຸຕິ ປຕຸຖນໍ ກຕຸວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ອຣຸເຍ ທີປິນີ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ។ ອິຕຣາ ມິຄີ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ។ ຕສຸສາ ວິຊາຕກາເລ ທີປິນີ ອາຄນຸຕຸວາ ຕໂຍ ວາເຣ ປຸຕຸຕເກ ຂາທິ។ ມິຄີ ມຣຕກາເລ ‘‘ອຍໍ ເມ ຕິກຸຂຕຸຕຸໍ ປຸຕຸຕເກ ຂາທິຕຸວາ ອິທານິ ມມຸປີ ຂາທິສຸສຕິ, ອິໂຕ ທານິ ຈຸຕາ ເອຕໍ ສປຸຕຸຕກໍ ຂາທິຕຸໍ ລເກຍຸຍ’’ນຸຕິ ປຕຸຖນໍ ກຕຸວາ ອິໂຕ ຈຸຕາ ຍກຸຂິນີ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ។ ທີປິນີປິ ຕເຖວ ຕໂຕ ຈຸຕາ ສາວຕຸຖິຍໍ ກຸລທິຕາ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ, ສາ ວຸທຸຊິປຸປຕຸຕາ ທຸວາຣຄາມເກ ປຕິກຸລໍ ອຄມາສີ, ອປຣກາເຄ ຈ ປຸຕຸຕໍ ວິຊາຍິ។ ຍກຸຂິນີປິ ຕສຸສາ ປິຍສຫາຍິກາວຕຸເຕນ ອາຄນຸຕຸວາ ‘‘ກຸຫິໍ ເມ ສຫາຍິກາ’’ຕິ ‘‘ອນຸໂຕຄພຸເກ ວິຊາຕາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ປຸຕຸຕໍ ນຸ ໂຂ ວິຊາຕາ, ອຸທາຫຸ ສິຕຣນຸຕິ ປສຸສິສຸສາມິ ນ’’ນຸຕິ ຄພຸກໍ ປວິສິຕຸວາ ປສຸສນຸຕີ ວິຍ ທາຣກໍ ຄເຫຕຸວາ ຂາທິຕຸວາ ຄຕາ។ ປຸນ ທຸຕິຍວາເຣປີ ຕເຖວ ຂາທິ។ ຕຕິຍວາເຣ ອິຕຣາ ຄຣຸກາຣາ ຫຸຕຸວາ ສາມິກໍ ອາມນຸເຕຕຸວາ, ‘‘ສາມິ, ອິມສຸມີ ຖາເນ ເອກາ ຍກຸຂິນີ ມມ ທຸເວ ປຸຕຸເຕ ຂາທິຕຸວາ ຄຕາ, ອິທານິ ມມ ກຸລເຄຫໍ ຄນຸຕຸວາ ວິຊາຍິສຸສາມີ’’ຕິ ກຸລເຄຫໍ ຄນຸຕຸວາ ວິຊາຍິ។

ຕທາ ສາ ຍກຸຂິນີ ອຸທກວາຣໍ ຄຕາ ໂຫຕິ។ ເວສຸສວຕສຸສ ຫິ ຍກຸຂິນິໂຍ ວາເຣນ ອໂນຕຕຸຕທຫໂຕ ສີສປຣມຸປຣາຍ ອຸທກມາຫຣນຸຕິ។ ຕາ ຈຕຸມາສຈຸຈເຍນປີ ປຝຸຈມາສຈຸຈເຍນປີ ມຸຈຸຈນຸຕິ។ ອປຣາ ຍກຸຂິນິໂຍ ກິລນຸຕກາຍາ ຊີວິຕກຸຂຍມຸປີ ປາປຸຕນຸຕິ។ ສາ ປນ ອຸທກວາຣໂຕ ມຸຕຸຕມຕຸຕາວ ເວເຄນ ຕໍ ຆຣໍ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ກຸຫິໍ ເມ ສຫາຍິກາ’’ຕິ ປຸຈຸອິ។ ‘‘ກຸຫິໍ ນໍ ປສຸສິສຸສສິ, ຕສຸສາ ອິມສຸມີ ຖາເນ ຊາຕຊາຕທາຣເກ ຍກຸຂິນີ ອາຄນຸຕຸວາ ຂາທຕິ, ຕສຸມາ ກຸລເຄຫໍ ຄຕາ’’ຕິ។ ສາ ‘‘ຍຕຸຖ ວາ ຕຕຸຖ ວາ ຄຈຸຉຕຸ, ນ ເມ ມຸຈຸຈິສຸສຕີ’’ຕິ ເວຣເວຄສມຸສຸສາຫິຕມານສາ ນຄຣາກິມຸຂີ ປກຸຂນຸທິ។ ອິຕຣາປີ ນາມຄຸຄຫຸຕທິວເສ ນໍ ທາຣກໍ ນຸຫາເປຕຸວາ ນາມໍ ກຕຸວາ, ‘‘ສາມິ, ອິທານິ ສກຆຣໍ ຄຈຸຉາມາ’’ຕິ ປຸຕຸຕມາທາຍ ສາມິເກນ ສທຸຊິ ວິຫາຣມຊຸເຊ ຄຕມຄຸເຄນ ຄຈຸຉນຸຕີ ປຸຕຸຕໍ ສາມິກສຸສ ທຕຸວາ ວິຫາຣໂປກຸຂຣຕິຍາ ນຸຫາຕຸວາ ສາມິເກ ນຸຫາຍນຸເຕ ອຸຕຸຕຣິຕຸວາ ປຸຕຸຕສຸສ ຖຸລຸລໍ ປາຍມານາ ຖິຕາ ຍກຸຂິນີ ອາຄຈຸຉນຸຕີ ທິສຸວາ ສລຸຊານິຕຸວາ, ‘‘ສາມິ, ເວເຄນ ເອຫິ, ອຍໍ ສາ ຍກຸຂິນີ, ເວເຄນ ເອຫິ, ອຍໍ ສາ ຍກຸຂິນີ’’ຕິ ອຸຈຸຈາສທຸທໍ ກຕຸວາ ຍາວ ຕສຸສ ອາຄມນໍ ສຕຸຖາຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕີ ນິວຕຸເຕຕຸວາ ອນຸໂຕວິຫາຣາກິມຸຂີ ປກຸຂນຸທິ។

ຕສຸມີ ສມເຍ ສຕຸຖາ ປຣິສມຊຸເຊ ຈມຸມໍ ເທເສສິ។ ສາ ປຸຕຸຕໍ ຕຖາຄຕສຸສ ປາທປີຝເຖ ນິປຊຸຊາເປຕຸວາ ‘‘ຕຸມຸຫາກໍ ມຍາ ເອສ ທິນຸໂນ, ປຸຕຸຕສຸສ ເມ ຊີວິຕໍ ເທຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ທຸວາຣໂກຝຸຖເກ ອະິວຕຸໂຖ ສຸມນເທໂວ ນາມ ຍກຸຂິນິຍາ ອນຸໂຕ ປວິສິຕຸໍ ນາທາສີ។ ສຕຸຖາ ອານນຸທຕຸເຖຣໍ ອາມນຸເຕຕຸວາ ‘‘ຄຈຸຉ, ອານນຸທ, ຕໍ ຍກຸຂິນີ ປກຸໂກສາຫີ’’ຕິ ອາຫ។ ເຖໂຣ ປກຸໂກສິ។ ອິຕຣາ ‘‘ອຍໍ, ກນຸເຕ, ອາຄຈຸຉຕີ’’ຕິ ອາຫ។ ສຕຸຖາ ‘‘ເອຕຸ, ມາ ສທຸທມກາສີ’’ຕິ ວຕຸວາ ຕໍ ອາຄນຸຕຸວາ ຖິຕໍ ‘‘ກສຸມາ ເອວໍ ກໂຣສິ, ສເຈ ຕຸມຸເຫ ມາທິສສຸສ ພຸທຸຊສຸສ ສມຸມຸຂີກາວໍ ນາຄມິສຸສຖ, ອຫິນກຸລານໍ ວິຍ ອຈຸຉຜນຸທນານໍ ວິຍ ກາໂກລູການໍ ວິຍ ຈ ກປຸປຝຸຖິຕິກໍ ໂວ ເວຣໍ ອກວິສຸສ , ກສຸມາ ເວຣໍ ປຝິເວຣໍ ກໂຣຖ។ ເວຣລຸຫິ ອເວເຣນ ອຸປສມຸມຕິ, ໂນ ເວເຣນາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔ຯ

“ນ ຫິ ເວເຣນ ເວຣານິ, ສມ຺ມນ຺ຕີຘ ກຸທາຈນໍ;

ອເວເຣນ ຈ ສມ຺ມນ຺ຕິ, ເອສ ຘມ຺ໂມ ສນນ຺ຕໂນ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ນ ຫິ ເວເຣນາຕິ ຍຖາ ຫິ ເຂຬສິງ຺ຆາຓິກາທີຫິ ອສຸຈີຫິ ມກ຺ຂິຕໍ ຐານໍ ເຕເຫວ ອສຸຈີຫິ ໂຘວນ຺ຕາ ສຸທ຺ຘໍ ນິຄ຺ຄນ຺ຘໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ອຖ ໂຂ ຕໍ ຐານໍ ຠິຍ຺ໂຍໂສມຕ຺ຕາຍ ອສຸທ຺ຘຕຣຎ຺ເຈວ ທຸຄ຺ຄນ຺ຘຕຣຎ຺ຈ ໂຫຕິ; ເອວເມວ ອກ຺ໂກສນ຺ຕໍ ປຈ຺ຈກ຺ໂກສນ຺ໂຕ ປຫຣນ຺ຕໍ ປຏິປຫຣນ຺ໂຕ ເວເຣນ ເວຣໍ ວູປສເມຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ອຖ ໂຂ ຠິຍ຺ໂຍ ຠິຍ຺ໂຍ ເວຣເມວ ກໂຣຕິຯ ອິຕິ ເວຣານິ ນາມ ເວເຣນ ກິສ຺ມິຎ຺ຈິ ກາເລ ນ ສມ຺ມນ຺ຕິ, ອຖ ໂຂ ວຑ຺ຒນ຺ຕິເຍວຯ ອເວເຣນ ຈ ສມ຺ມນ຺ຕີຕິ ຍຖາ ປນ ຕານິ ເຂຬາທີນິ ອສຸຈີນິ ວິປ຺ປສນ຺ເນນ ອຸທເກນ ໂຘວິຍມານານິ ນສ຺ສນ຺ຕິ, ຕໍ ຐານໍ ສຸທ຺ຘໍ ໂຫຕິ ສຸຄນ຺ຘໍ; ເອວເມວ ອເວເຣນ ຂນ຺ຕິເມຕ຺ໂຕທເກນ ໂຍນິໂສ ມນສິກາເຣນ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂເຓນ ເວຣານິ ວູປສມ຺ມນ຺ຕິ ປຏິປ຺ປສ຺ສມ຺ພນ຺ຕິ ອຠາວໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ເອສ ຘມ຺ໂມ ສນນ຺ຕໂນຕິ ເອສ ອເວເຣນ ເວຣູປສມນສງ຺ຂາໂຕ ໂປຣາຓໂກ ຘມ຺ໂມ; ສພ຺ເພສໍ ພຸທ຺ຘປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘຂີຓາສວານໍ ຄຕມຄ຺ໂຄຕິຯ

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ຍກ຺ຂິນີ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍປິ ຘມ຺ມເທສນາ ສາຕ຺ຖິກາ ອໂຫສິຯ

ສຕ຺ຖາ ຕໍ ອິຕ຺ຖິໍ ອາຫ – “ເອຕິສ຺ສາ ຕວ ປຸຕ຺ຕໍ ເທຫີ”ຕິຯ “ຠາຍາມິ, ຠນ຺ເຕ”ຕິຯ “ມາ ຠາຍິ, ນຕ຺ຖິ ເຕ ເອຕໍ ນິສ຺ສາຍ ປຣິປນ຺ໂຖ”ຕິ ອາຫຯ ສາ ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕມທາສິຯ ສາ ຕໍ ຈຸມ຺ພິຕ຺ວາ ອາລິງ຺ເຄຕ຺ວາ ປຸນ ມາຕຸເຍວ ທຕ຺ວາ ໂຣທິຕຸໍ ອາຣຠິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ “ກິເມຕ”ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ “ຠນ຺ເຕ, ອຫໍ ປຸພ຺ເພ ຍຖາ ວາ ຕຖາ ວາ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປນ຺ຕີປິ ກຸຈ຺ຉິປູຣໍ ນາລຕ຺ຖໍ, ອິທານິ ກຖໍ ຊີວິສ຺ສາມີ”ຕິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ “ມາ ຈິນ຺ຕຍີ”ຕິ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ຕໍ ອິຕ຺ຖິມາຫ – “ອິມໍ ເນຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ເຄເຫ ນິວາສາເປຕ຺ວາ ອຄ຺ຄຍາຄຸຠຕ຺ເຕຫິ ປຏິຊຄ຺ຄາຫີ”ຕິຯ ສາ ຕໍ ເນຕ຺ວາ ປິຏ຺ຐິວໍເສ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ອຄ຺ຄຍາຄຸຠຕ຺ເຕຫິ ປຏິຊຄ຺ຄິ, ຕສ຺ສາ ວີຫິປ຺ປຫຣຓກາເລ ມຸສລຄ຺ເຄນ ມຸທ຺ຘໍ ປຫຣນ຺ຕໍ ວິຍ ອຸປຏ຺ຐາສິຯ ສາ ສຫາຍິກໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ວສິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ມໍ ປຕິຏ຺ຐາເປຫີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ມຸສລສາລາຍ ອຸທກຈາຏິຍໍ ອຸທ຺ຘເນ ນິພ຺ພໂກເສ ສງ຺ກາຣກູເຏ ຄາມທ຺ວາເຣ ຈາຕິ ເອເຕສຸ ຐາເນສຸ ປຕິຏ຺ຐາປິຕາປິ ອິຘ ເມ ມຸສເລນ ສີສໍ ຠິນ຺ທນ຺ຕໍ ວິຍ ອຸປຏ຺ຐາຕິ, ອິຘ ທາຣກາ ອຸຈ຺ຉິຏ຺ໂຐທກໍ ໂອຕາເຣນ຺ຕິ, ອິຘ ສຸນຂາ ນິປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ອິຘ ທາຣກາ ອສຸຈິໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ອິຘ ກຈວຣໍ ຉຑ຺ເຑນ຺ຕິ, ອິຘ ຄາມທາຣກາ ລກ຺ຂໂຍຄ຺ຄໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ສພ຺ພານິ ຕານິ ປຏິກ຺ຂິປິຯ ອຖ ນໍ ພຫິຄາເມ ວິວິຕ຺ໂຕກາເສ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕສ຺ສາ ອຄ຺ຄຍາຄຸຠຕ຺ຕາທີນິ ຫຣິຕ຺ວາ ປຏິຊຄ຺ຄິຯ ສາ ຍກ຺ຂິນີ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອຍໍ ເມ ສຫາຍິກາ ອິທານິ ພຫູປກາຣາ, ຫນ຺ທາຫໍ ກິຎ຺ຈິ ປຏິຄຸຓໍ ກໂຣມີ”ຕິຯ ສາ “ອິມສ຺ມິໍ ສໍວຈ຺ຉເຣ ສຸພ຺ພຸຏ຺ຐິກາ ຠວິສ຺ສຕິ, ຖລຏ຺ຐາເນ ສສ຺ສໍ ກໂຣຫິ, ອິມສ຺ມິໍ ສໍວຈ຺ຉເຣ ທຸພ຺ພຸຏ຺ຐິກາ ຠວິສ຺ສຕິ, ນິນ຺ນຏ຺ຐາເນເຍວ ສສ຺ສໍ ກໂຣຫີ”ຕິ ສຫາຍິກາຍ ອາໂຣເຈຕິຯ ເສສຊເນຫິ ກຕສສ຺ສໍ ອຕິອຸທເກນ ວາ ອໂນທເກນ ວາ ນສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສາ ອຕິວິຍ ສມ຺ປຊ຺ຊຕິຯ ອຖ ນໍ ເສສຊນາ, “ອມ຺ມ, ຕຍາ ກຕສສ຺ສໍ ເນວ ອຈ຺ໂຈທເກນ, ນ ອນຸທເກນ ນສ຺ສຕິ, ສຸພ຺ພຸຏ຺ຐິທຸພ຺ພຸຏ຺ຐິກາວໍ ຎຕ຺ວາ ກມ຺ມໍ ກໂຣສິ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ເອຕ”ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ “ອມ຺ຫາກໍ ສຫາຍິກາ ຍກ຺ຂິນີ ສຸພ຺ພຸຏ຺ຐິທຸພ຺ພຸຏ຺ຐິກາວໍ ອາຈິກ຺ຂຕິ, ມຍໍ ຕສ຺ສາ ວຈເນນ ຖເລສຸ ນິນ຺ເນສຸ ສສ຺ສານິ ກໂຣມ, ເຕນ ໂນ ສມ຺ປຊ຺ຊຕິຯ ກິໍ ນ ປສ຺ສຖ? ນິພທ຺ຘໍ ອມ຺ຫາກໍ ເຄຫໂຕ ຍາຄຸຠຕ຺ຕາທີນິ ຫຣິຍມານານິ, ຕານິ ເອຕິສ຺ສາ ຫຣິຍນ຺ຕິ, ຕຸມ຺ເຫປິ ເອຕິສ຺ສາ ອຄ຺ຄຍາຄຸຠຕ຺ຕາທີນິ ຫຣຖ, ຕຸມ຺ຫາກມ຺ປິ ກມ຺ມນ຺ເຕ ໂອໂລເກສ຺ສຕີ”ຕິຯ ອຖສ຺ສາ ສກລນຄຣວາສິໂນ ສກ຺ກາຣໍ ກຣິໍສຸຯ ສາປິ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສພ຺ເພສໍ ກມ຺ມນ຺ເຕ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ລາຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕາ ອໂຫສິ ມຫາປຣິວາຣາຯ ສາ ອປຣຠາເຄ ອຏ຺ຐ ສລາກຠຕ຺ຕານິ ປຏ຺ຐເປສິຯ ຕານິ ຍາວຊ຺ຊກາລາ ທີຍນ຺ຕິເຍວາຕິຯ

ກາຬຍກ຺ຂິນີວຕ຺ຖຸ ຈຕຸຕ຺ຖໍຯ

໕ຯ ໂກສມ຺ພກວຕ຺ຖຸ

ປເຣ ຈ ນ ວິຊານນ຺ຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ໂຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂກສມ຺ພເກ ຠິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ໂກສມ຺ພິຍລ຺ຫີ ໂຆສິຕາຣາເມ ປ຺ຎ຺ຈສຕປ຺ຎ຺ຈສຕປ຺ຣິວາຣາ ທ຺ເວ ກິກ຺ຂູ ວິຫຣິສຸ ວິນຍຘໂຣ ຈ ຘມ຺ມກຖິໂກ ຈ။ ເຕສຸ ຘມ຺ມກຖິໂກ ເອກທິວສໍ ສຣີຣວລຎ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ອຸທກໂກຌ຺ຄເກ ອາຈມເນົາທກາວເສສໍ ກາຊເນ ຊເປ຺ຕ຺ວາວ ນິກ຺ຂມິ။ ປ຺ຈ຺ຉາ ວິນຍຘໂຣ ຕຕ຺ຖ ປ຺ວິຌ຺ໂຊ ຕໍ ອຸທກໍ ທິສ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອິຕຣໍ ປ຺ຸຈ຺ຉິ, ''ອາວຸໂສ, ຕຍາ ອຸທກໍ ຊປິຕ''ນ຺ຕິ? ''ອາມ, ອາວຸໂສ''ຕິ။ ''ກຶ ປ຺ເນຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕິກາວໍ ນ ຊານາສີ''ຕິ? ''ອາມ, ນ ຊານາມິ''ຕິ။ ''ໂຫຕິ, ອາວຸໂສ, ເອຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕິ''ຕິ။ ''ເຕນ ຫິ ປ຺ຎິກຣິສ຺ສາມິ ນ''ນ຺ຕິ။ ''ສເຈ ປນ ເຕ, ອາວຸໂສ, ອສລ຺ຈິ຺ຈ຺ຈ ອສ຺ສຕິຍາ ກຕໍ, ນຕ຺ຖິ ອາປຕ຺ຕີ''ຕິ။ ໂສ ຕສ຺ສາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ອນາປຕ຺ຕິທິຌ຺ຊິ ອໂຫສິ။ ວິນຍຘໂຣປິ ອຕ຺ຕໂນ ນິສ຺ສິຕການໍ ''ອຍໍ ຘມ຺ມກຖິໂກ ອາປຕ຺ຕີ ອາປ຺ຊ຺ຊມາໂນປິ ນ ຊານາຕີ''ຕິ ອາໂຣເຈສີ။ ເຕ ຕສ຺ສ ນິສ຺ສິຕເກ ທິສ຺ວາ ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຸປ຺ຊ຺ຌາໂຍ ອາປຕ຺ຕີ ອາປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາປິ ອາປຕ຺ຕິກາວໍ ນ ຊານາຕີ''ຕິ ອາຫໍສຸ။ ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ။ ໂສ ເອວມາຫ – ''ອຍໍ ວິນຍຘໂຣ ປຸພ຺ເພ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ວຕ຺ວາ ອິທານິ ອາປຕ຺ຕີຕິ ວທຕິ, ມຸສາວາທີ ເອໂສ''ຕິ။ ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຸປ຺ຊ຺ຌາໂຍ ມຸສາວາທີ''ຕິ ອາຫໍສຸ။ ເຕ ເອວໍ ອລ຺ຍມລ຺ຍໍ ກລຫໍ ວຑ຺ຒຍິໍສຸ။ ກໂຕ ວິນຍຘໂຣ ໂອກາສໍ ລກິຕ຺ວາ ຘມ຺ມກຖິກສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິຍາ ອທສ຺ສເນ ອຸກ຺ເຂປນີຍກມ຺ມມກາສິ။ ຕໂຕ ປ຺ຌ຺ຊາຍ ເຕສໍ ປ຺ຈ຺ຈຍທາຍກາ ອຸປ຺ຌ຺ຊາກາປິ ທ຺ເວ ໂກຌ຺ຊາສາ ອເຫສຸໍ, ໂອວາທປ຺ຎິຄ຺ຄາຫກາ ກິກ຺ຂຸນິໂຍປິ ອາຣກ຺ຂເທວຕາປິ ຕາສໍ ສນ຺ທິຌ຺ຊສມ຺ກຕ຺ຕາ ອາກາສຌ຺ຊເທວຕາປິຕິ ຍາວ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ສພ຺ເພປິ ປຸຖ຺ຊ຺ຊນາ ທ຺ເວ ປກ຺ຂາ ອເຫສຸໍ။ ຈາຕຸມຫາຣາຊິກໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ຍາວ ອກນິຌ຺ຊກາວນາ ປນ ເອກນິນ຺ນາທໍ ໂກລາຫລໍ ອຄມາສິ။

ອເຖໂກ ອລ຺ລຕໂຣ ກິກ຺ຂຸ ຕຖາຄຕມຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອຸກ຺ເຂປການໍ ວິນຍຘຣອນ຺ເຕວາສິການໍ ''ຘມ຺ມິເກເນວາຍໍ ວິນຍກມ຺ເມນ ອຸກ຺ຂິຕ຺ໂຕ''ຕິ ລທ຺ຘິລ຺ຈ, ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕານຸວຕ຺ຕການໍ ຘມ຺ມກຖິກອນ຺ເຕວາສິການໍ ປນ ''ອຘມ຺ມິເກເນວ ກມ຺ເມນ ອຸກ຺ຂິຕ຺ໂຕ''ຕິ ລທ຺ຘິລ຺ຈ, ອຸກ຺ເຂປເກຫິ ວາຣິຍມານານມ຺ປິ ຈ ເຕສໍ ຕໍ ອນຸປ຺ຣິວາເຣຕ຺ວາ ວິຈຣຕກາວລ຺ຈ ອາໂຣເຈສີ ກຄວາ ''ສມຄ຺ຄາ ກິຣ ໂຫນ຺ຕູ''ຕິ ທ຺ເວ ວາເຣ ເປເສຕ຺ວາ ''ນ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ກນ຺ເຕ, ສມຄ຺ຄາ ກວິຕຸ''ນ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຕຕິຍວາເຣ ''ກິນ຺ໂນ ກິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆ, ກິນ຺ໂນ ກິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆ''ຕິ ເຕສໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸກ຺ເຂປການໍ ອຸກ຺ເຂປເນ, ອິຕເຣສລ຺ຈ ອາປຕ຺ຕິຍາ ອທສ຺ສເນ ອາທີນວໍ ກເຖຕ຺ວາ ປຸນ ເຕສໍ ຕຕ຺ເຖວ ເອກສີມາຍໍ ອຸໂປສຖາທີນິ ອນຸຊານິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕຄ຺ຄາທີສຸ ກຕ຺ຫນຊາຕານໍ ''ອາສນນ຺ຕຣິກາຍ ນິສີທິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ (ມຫາວ။ ໔໕໖) ກຕ຺ຕຄ຺ເຄ ວຕ຺ຕໍ ປ຺ລ຺ລາເປຕ຺ວາ ''ອິທານິປິ ກຕ຺ຫນຊາຕາວ ວິຫຣນ຺ຕີ''ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ອລໍ, ກິກ຺ຂເວ, ມາ ກຕ຺ຫນ''ນ຺ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ, ''ກິກ຺ຂເວ, ກຕ຺ຫນກລຫວິຄ຺ຄຫວິວາທາ ນາເມເຕ ອນຕ຺ຖກາຣກາ။ ກລຫໍ ນິສ຺ສາຍ ຫິ ລຎຸກິກາປິ ສກ຺ຕິກາ ຫຕ຺ຖິນາຄໍ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປສີ''ຕິ ລຎຸກິກຊາຕກໍ (ຊາ။ ໑။໕။໓໙ ອາທໂຍ) ກເຖຕ຺ວາ, ''ກິກ຺ຂເວ, ສມຄ຺ຄາ ໂຫຖ, ມາ ວິວທຖ။ ວິວາທໍ ນິສ຺ສາຍ ຫິ ອເນກສຕສຫສ຺ສາ ວຎ຺ຎກາປິ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ຕາ''ຕິ ວຎ຺ຎກຊາຕກໍ (ຊາ။ ໑။໑။໑໑໘) ກເຖສີ။ ເອວມ຺ປິ ເຕສຸ ກຄວໂຕ ວຈນໍ ອນາທິຍນ຺ເຕສຸ ອລ຺ລຕເຣນ ຘມ຺ມວາທີນາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ວິເຫສໍ ອນິຈ຺ຉນ຺ເຕນ ''ອາຄເມຕຸ, ກນ຺ເຕ ກຄວາ, ຘມ຺ມສາມີ, ອປ຺ໂປ຺ສ຺ສຸກ຺ໂກ, ກນ຺ເຕ ກຄວາ, ທິຌ຺ຊຘມ຺ມສຸຂວິຫາຣມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ວິຫຣຕຸ, ມຍເມວ ເຕນ ກຕ຺ຫເນນ ກລເຫນ ວິຄ຺ຄເຫນ ວິວາເທນ ປ຺ລ຺ລາຍິສ຺ສາມາ''ຕິ (ມຫາວ။ ໔໕໗; ມ။ ນິ။ ໓။໒໓໖) ວຸຕ຺ເຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ກູຕປຸພ຺ພໍ, ກິກ຺ຂເວ, ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ໂຕ ນາມ ກາສິຣາຊາ ອໂຫສິ။ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕນ ທີຆິຕິສ຺ສ ໂກສລຣລ຺ໂລ ຣຊ຺ຊໍ ອຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອລ຺ລາຕກເວເສນ ວສນ຺ຕສ຺ສ ປິຕຸໂນ ມາຣິຕກາວລ຺ເຈວ ທີຆາວຸກຸມາເຣນ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິເຕ ທິນ຺ເນ ຕໂຕ ປ຺ຌ຺ຊາຍ ເຕສໍ ສມຄ຺ຄກາວລ຺ຈ ກເຖຕ຺ວາ ''ເຕສລ຺ຫິ ນາມ, ກິກ຺ຂເວ, ຣາຊູນໍ ອາທິນ຺ນທຓ຺ຫານໍ ອາທິນ຺ນສຕ຺ຖານໍ ເອວຣູປີ ຂນ຺ຕິໂສຣຈ຺ຈໍ ກວິສ຺ສຕິ။ ອິຘ ໂຂ ຕໍ, ກິກ຺ຂເວ, ໂສເກຖ, ຍໍ ຕຸມ຺ເຫ ເອວໍ ສ຺ວາຂາເຕ ຘມ຺ມວິນເຍ ປພ຺ພຊິຕາ ສມານາ ຂມາ ຈ ກເວຍ຺ຍາຖ ໂສຣຕາ ຈາ''ຕິ ໂອວທິຕ຺ວາປິ ເນວ ເຕ ສມຄ຺ເຄ ກາຕຸໍ ອສກ຺ຂິ။ ໂສ ຕາຍ ອາກິຕ຺ຕວິຫາຣຕາຍ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິໂຕ ''ອຫໍ ໂຂ ອິທານິ ອາກິຕ຺ໂຕ ທຸກ຺ຂໍ ວິຫຣາມິ, ອິເມ ຈ ກິກ຺ຂູ ມມ ວຈນໍ ນ ກໂຣນ຺ຕິ။ ຍນ຺ນູນາຫໍ ເອກໂກວ ຄຓມ຺ຫາ ວູປກຌ຺ໂຊ ວິຫເຣຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂກສມ຺ພິຍໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ອນປ຺ໂລເກຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ເອກໂກວ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ພາລກໂລຓກຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ກຄຸຕ຺ເຖຣສ຺ສ ເອກຈາຣິກວຕ຺ຕໍ ກເຖຕ຺ວາ ປາຈີນວໍສມິຄທາເຍ ຕິຓ຺ຓໍ ກຸລປຸຕ຺ຕານໍ ສາມຄ຺ຄິຍານິສໍສໍ ກເຖຕ຺ວາ ເຍນ ປາລິເລຍ຺ຍກໍ ອຕ຺ຖິ, ຕທວສຣິ။ ຕຕ຺ຣ ສຸທໍ ກຄວາ ປາລິເລຍ຺ຍກໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ຣກ຺ຂິຕວນສຓ຺ເຑ ກທ຺ທສາລມູເລ ປາລິເລຍ຺ຍເກນ ຫຕ຺ຖິນາ ອຸປຌ຺ຊິຍມາໂນ ຝາສຸກໍ ວສ຺ສາວາສໍ ວສິ။

ໂກສມ຺ພິວາສິໂນປິ ໂຂ ອຸປາສກາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕາ ''ກຸຫິໍ, ກນ຺ເຕ, ສຕ຺ຖາ''ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ປາລິເລຍ຺ຍ ວນສຓ຺ຑໍ ຄໂຕ''ຕິ။ ''ກິໍ ກາຣຓາ''ຕິ? ''ອມ຺ເຫ ສມຄ຺ເຄ ກາຕຸໍ ວາຍມິ, ມຍໍ ປນ ນ ສມຄ຺ຄາ ອຫຸມ຺ຫາ''ຕິ။ ''ກິໍ, ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺

ເຫ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ສາມຄ຺ຄິໍ ກໂຣນ຺ເຕ ສມຄ຺ຄາ ນາຫຸວຕ຺ຖາ’’ຕິ? ‘‘ເອວມາວຸໂສ’’ຕິຯ ‘‘ມນຸສ຺ສາ ອິເມ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ສາມຄ຺ຄິໍ ກໂຣນ຺ເຕປິ ສມຄ຺ຄາ ນ ຊາຕາ, ມຍໍ ອິເມ ນິສ຺ສາຍ ສຕ຺ຖາຣໍ ທຏ຺ຐຸໍ ນ ລຠິມ຺ຫາ, ອິເມສໍ ເນວ ອາສນໍ ທສ຺ສາມ, ນ ອຠິວາທນາທີນິ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເຕສໍ ສາມີຈິມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ກຣິໍສຸຯ ເຕ ອປ຺ປາຫາຣຕາຍ ສຸສ຺ສມານາ ກຕິປາເຫເນວ ອຸຊຸກາ ຫຸຕ຺ວາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ອຈ຺ຈຍໍ ເທເສຕ຺ວາ ຂມາເປຕ຺ວາ ‘‘ອຸປາສກາ ມຍໍ ສມຄ຺ຄາ ຊາຕາ, ຕຸມ຺ເຫປິ ໂນ ປຸຣິມສທິສາ ໂຫຖາ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ ‘‘ຂມາປິໂຕ ປນ ໂວ, ຠນ຺ເຕ, ສຕ຺ຖາ’’ຕິຯ ‘‘ນ ຂມາປິໂຕ, ອາວຸໂສ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ສຕ຺ຖາຣໍ ຂມາເປຖ, ສຕ຺ຖຸ ຂມາປິຕກາເລ ມຍມ຺ປິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຸຣິມສທິສາ ຠວິສ຺ສາມາ’’ຕິຯ ເຕ ອນ຺ໂຕວສ຺ສຠາເວນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕຸໍ ອວິສຫນ຺ຕາ ທຸກ຺ເຂນ ຕໍ ອນ຺ໂຕວສ຺ສໍ ວີຕິນາເມສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ປນ ເຕນ ຫຕ຺ຖິນາ ອຸປຏ຺ຐິຍມາໂນ ສຸຂໍ ວສິຯ ໂສປິ ຫິ ຫຕ຺ຖິນາໂຄ ຄຓໍ ປຫາຍ ຟາສຸວິຫາຣຕ຺ຖາເຍວ ຕໍ ວນສຓ຺ຑໍ ປາວິສິຯ

ຍຖາຫ – ‘‘ອຫໍ ໂຂ ອາກິຓ຺ໂຓ ວິຫຣາມິ ຫຕ຺ຖີຫິ ຫຕ຺ຖິນີຫິ ຫຕ຺ຖິກລເຠຫິ ຫຕ຺ຖິຈ຺ຉາເປຫິ, ຉິນ຺ນຄ຺ຄານິ ເຈວ ຕິຓານິ ຂາທາມິ, ໂອຠຄ຺ໂຄຠຄ຺ຄຎ຺ຈ ເມ ສາຂາຠງ຺ຄໍ ຂາທນ຺ຕິ, ອາວິລານິ ຈ ປານີຍານິ ປິວາມິ, ໂອຄາຫາ ຈ ເມ ອຸຕ຺ຕິຓ຺ຓສ຺ສ ຫຕ຺ຖິນິໂຍ ກາຍໍ ອຸປນິຆໍສນ຺ຕິໂຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຍໍນູນາຫໍ ເອໂກວ ຄຓມ຺ຫາ ວູປກຏ຺ໂຐ ວິຫເຣຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໔໖໗; ອຸທາຯ ໓໕)ຯ ອຖ ໂຂ ໂສ ຫຕ຺ຖິນາໂຄ ຍູຖາ ອປກ຺ກມ຺ມ ເຍນ ປາລິເລຍ຺ຍກໍ ຣກ຺ຂິຕວນສຓ຺ຑໍ ຠທ຺ທສາລມູລໍ, ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ, ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປນ ຠຄວນ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອຎ຺ຎໍ ກິຎ຺ຈິ ອທິສ຺ວາ ຠທ຺ທສາລມູລໍ ປາເທເນວ ປຫຣນ຺ໂຕ ຕຈ຺ເຉຕ຺ວາ ໂສຓ຺ຑາຍ ສາຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສມ຺ມຊ຺ຊິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ໂສຓ຺ຑາຍ ຆຏໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປຣິໂຠຊນີຍໍ ອຸປຏ຺ຐາເປຕິ, ອຸຓ຺ໂຫທເກນ ອຕ຺ເຖ ສຕິ ອຸຓ຺ໂຫທກໍ ປຏິຍາເທຕິຯ ກຖໍ? ຫຕ຺ເຖນ ກຏ຺ຐານິ ຆໍສິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິໍ ສມ຺ປາເທຕິ, ຕຕ຺ຖ ທາຣູນິ ປກ຺ຂິປນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄິໍ ຊາເລຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປາສາເຓ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຈິຕ຺ວາ ທາຣຸທຓ຺ຑເກນ ປວຏ຺ເຏຕ຺ວາ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ນາຍ ຂຸທ຺ທກໂສຓ຺ຑິກາຍ ຂິປຕິ, ຕໂຕ ຫຕ຺ຖໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ອຸທກສ຺ສ ຕຕ຺ຕຠາວໍ ຊານິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທຕິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຸທກໍ ເຕ ຕາປິຕໍ ປາລິເລຍ຺ຍກາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ຺ຫາຍຕິ ຯ ອຖສ຺ສ ນານາວິຘານິ ຜລານິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເທຕິຯ ຍທາ ປນ ສຕ຺ຖາ ຄາມໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິສຕິ, ຕທາ ສຕ຺ຖຸ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ກຸມ຺ເຠ ປຕິຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຘິໍເຍວ ຄຈ຺ຉຕິຯ ສຕ຺ຖາ ຄາມູປຈາຣໍ ປຕ຺ວາ ‘‘ປາລິເລຍ຺ຍກ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕຍາ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ອາຫຣ ເມ ປຕ຺ຕຈີວຣ’’ນ຺ຕິ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຄາມໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິຯ ໂສປິ ຍາວ ສຕ຺ຖຸ ນິກ຺ຂມນາ ຕຕ຺ເຖວ ຐຕ຺ວາ ອາຄມນກາເລ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ຺ວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວສນຏ຺ຐາເນ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ວຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສາຂາຍ ພີຊຕິ, ຣຕ຺ຕິໍ ວາຬມິຄປຣິປນ຺ຖນິວາຣຓຕ຺ຖໍ ມຫນ຺ຕໍ ທຓ຺ຑໍ ໂສຓ຺ຑາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຖາຣໍ ຣກ຺ຂິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຍາວ ອຣຸຓຸຄ຺ຄມນາ ວນສຓ຺ຑສ຺ສ ອນ຺ຕຣນ຺ຕເຣນ ວິຈຣຕິ, ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍເຍວ ກິຣ ໂສ ວນສຓ຺ໂຑ ປາລິເລຍ຺ຍກຣກ຺ຂິຕວນສຓ຺ໂຑ ນາມ ຊາໂຕຯ ອຣຸເຓ ອຸຄ຺ຄເຕ ມຸໂຂທກທານໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ເຕເນວູປາເຍນ ສພ຺ພວຕ຺ຕານິ ກໂຣຕິຯ

ອເຖໂກ ມກ຺ກໂຏ ຕໍ ຫຕ຺ຖິໍ ອຸຏ຺ຐາຍ ສມຸຏ຺ຐາຍ ທິວເສ ທິວເສ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາຠິສມາຈາຣິກໍ ກໂຣນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຫມ຺ປິ ກິຎ຺ຈິເທວ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວິຈຣນ຺ໂຕ ເອກທິວສໍ ນິມ຺ມກ຺ຂິກໍ ທຓ຺ຑກມຘຸໍ ທິສ຺ວາ ທຓ຺ຑກໍ ຠຎ຺ຊິຕ຺ວາ ທຓ຺ຑເກເນວ ສທ຺ຘິໍ ມຘຸປຏລໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ກທລິປຕ຺ຕໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຐເປຕ຺ວາ ອທາສິ ຯ ສຕ຺ຖາ ຄຓ຺ຫິຯ ມກ຺ກໂຏ ‘‘ກຣິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ປຣິໂຠຄໍ ນ ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຄເຫຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ທຓ຺ຑໂກຏິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ອຓ຺ຑການິ ທິສ຺ວາ ຕານິ ສຓິກໍ ອປເນຕ຺ວາ ປຸນ ອທາສິຯ ສຕ຺ຖາ ປຣິໂຠຄມກາສິຯ ໂສ ຕຸຏ຺ຐມານໂສ ຕໍ ຕໍ ສາຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນຈ຺ຈນ຺ໂຕວ ອຏ຺ຐາສິຯ ອຖສ຺ສ ຄຫິຕສາຂາປິ ອກ຺ກນ຺ຕສາຂາປິ ຠິຊ຺ຊິໍສຸຯ ໂສ ເອກສ຺ມິໍ ຂາຓຸມຕ຺ຖເກ ປຕິຕ຺ວາ ນິວິຏ຺ຐຄຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຣິ ປສນ຺ເນເນວ ຈິຕ຺ເຕນ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສຠວເນ ຕິໍສໂຍຊນິເກ ກນກວິມາເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ອຈ຺ຉຣາສຫສ຺ສປຣິວາໂຣ ມກ຺ກຏເທວປຸຕ຺ໂຕ ນາມ ອໂຫສິຯ

ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ຫຕ຺ຖິນາເຄນ ອຸປຏ຺ຐິຍມານສ຺ສ ວສນຠາໂວ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ປາກໂຏ ອໂຫສິຯ ສາວຕ຺ຖິນຄຣໂຕ ‘‘ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ວິສາຂາ ຈ ມຫາອຸປາສິກາ’’ຕິເອວມາທີນິ ມຫາກຸລານິ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສາສນໍ ປຫິຓິໍສຸ ‘‘ສຕ຺ຖາຣໍ ໂນ, ຠນ຺ເຕ, ທສ຺ເສຖາ’’ຕິຯ ທິສາວາສິໂນປິ ປຎ຺ຈສຕາ ຠິກ຺ຂູ ວຸຏ຺ຐວສ຺ສາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ຈິຣສ຺ສຸຕາ ໂນ, ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ, ຠຄວໂຕ ສມ຺ມຸຂາ ຘມ຺ມີ ກຖາ, ສາຘຸ ມຍໍ, ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ, ລເຠຍ຺ຍາມ ຠຄວໂຕ ສມ຺ມຸຂາ ຘມ຺ມິໍ ກຖໍ ສວນາຍາ’’ຕິ ຍາຈິໍສຸຯ ເຖໂຣ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາທາຍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເຕມາສໍ ເອກວິຫາຣິໂນ ຕຖາຄຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເອຕ຺ຕເກຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘິໍ ອຸປສງ຺ກມິຕຸໍ ອຍຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ພຫິ ຐເປຕ຺ວາ ເອກໂກວ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຯ ປາລິເລຍ຺ຍໂກ ຕໍ ທິສ຺ວາ ທຓ຺ຑມາທາຍ ປກ຺ຂນ຺ທິຯ ສຕ຺ຖາ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອເປຫີ ‘‘ອເປຫີ ປາລິເລຍ຺ຍກ, ມາ ນິວາຣຍິ, ພຸທ຺ຘຸປຏ຺ຐາໂກ ເອໂສ’’ຕິ

ອາຫ. ໂສ ຕຖ ເຖວ ທຖໍ ຈຸເຫຕວາ ປຕຕຈີວຣປຜິຄຫຄໍ ອາປຸຈຈີ. ເຖໂຣ ນາທາສີ. ນາໂຄ "ສເຈ ອຸຄຄຫີຕວຕໂຕ ກວິສສຕີ, ສຖ ນິສີທນປາສາຕຍລເກ ອຕຕໂນ ປຣິກຂາຣ ນ ຄເປສສຕີ"ຕີ ຈິນເຕສີ. ເຖໂຣ ປຕຕຈີວຣ ກູມິຍ ຄເປສີ. ວຕຕສມປນນາ ຫີ ຄຣູນ ອາສເນ ວາ ສຍເນ ວາ ອຕຕໂນ ປຣິກຂາຣ ນ ຄເປນຕີ.

ເຖໂຣ ສຖາຣ ອຸປສງກມິຕວາ ວນທິຕວາ ເອກມນຕ ນີສີທິ. ສຖາ "ອານນທ, ເອໂກວ ອາຄໂຕສີ"ຕີ ປຸຈຈິຕວາ ປຜຸຈສເຕ ຫີ ກິກຂູຫີ ສທຸທີ ອາຄຕກາວ ສຸຕວາ "ກຫ ປເນເຕ"ຕີ ວຕວາ "ຕຸມຫາກ ຈິຕຕ ອຊານນໂຕ ພຫີ ຄເປຕວາ ອາຄໂຕມຫີ"ຕີ ວຸຕເຕ "ປກໂກສາຫີ ເນ"ຕີ ອາຫ. ເຖໂຣ ຕຖາ ອກາສີ. ເຕ ກິກຂູ ອາຄນຕວາ ສຖາຣ ວນທິຕວາ ເອກມນຕ ນີສີທີສຸ. ສຖາ ເຕຫີ ສທຸທີ ປຜິສນຖາຣ ກຕວາ ເຕຫີ ກິກຂູຫີ, "ກນເຕ ກຄວາ, ທີ ພຸທຸສສຸຂຸມາໂລ ເຈວ ຂຕຕິຍສຸຂຸມາໂລ ຈ, ຕຸມເຫ ຫີ ເຕມາສ ເອກເກຫີ ຕິຜຸຄນເຕຫີ ນິສີທນເຕຫີ ຈ ທຸກກຣ ກຕ, ວຕຕປຜິວຕຕກາຣໂກປີ ມຸໂຂທກາທິທາຍໂກປີ ນາໂຫສີ ມຄເຜ"ຕີ ວຸຕເຕ, "ກິກຂເວ, ປາລິເລຍຍກຫຖິນາ ມມ ສພພກິຈຈານິ ກຕານີ. ເອວຣູປຜຫີ ສຫາຍ ລກນເຕນ ເອກໂຕວ ວສິຕຸ ຍຸຕຕ, ອລກນຕສສ ເອກຈາຣິກກາໂວວ ເສຍໂຍ"ຕີ ວຕວາ ອິມາ ນາຄວຄເຄ ຕິສໂສ ຄາຖາ ອກາສີ –

"ສເຈ ລເກຖ ນິປກ ສຫາຍ,

ສທຸທີຈຣ ສາຊຸວິຫາຣີ ຊີຣ;

ອກິກຸຍຍ ສພພານິ ປຣິສສຍານິ,

ຈເຣຍຍ ເຕນຕຕມໂນ ສຕີມາ.

"ໂນ ເຈ ລເກຖ ນິປກ ສຫາຍ,

ສທຸທີຈຣ ສາຊຸວິຫາຣີ ຊີຣ;

ຣາຊາວ ຣຜຸຄ ວິຊິຕ ປຫາຍ,

ເອໂກ ຈເຣ ມາຕງຄຣຜເລວ ນາໂຄ.

"ເອກສສ ຈຣິຕ ເສຍໂຍ,

ນຕຖິ ພາເລ ສຫາຍຕາ;

ເອໂກ ຈເຣ ນ ຈ ປາປານິ ກຍິຣາ,

ອປໂປສສຸກໂກ ມາຕງຄຣຜເລວ ນາໂຄ"ຕີ. (ມຫາວ. ໔໖໔; ມ. ນິ. ໓.໔໓໗; ຮ. ປ. ໓໔໘-໓໓໐; ສຸ. ນິ. ໔໕-໔໖);

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ປຜຸຈສຕາປີ ເຕ ກິກຂູ ອຣຫຕເຕ ປຕິຜຸຄຫີສຸ. ອານນທຕເຖໂຣປີ ອນາຖປີຕຫິກາທີຫີ ເປສິຕສາສນ ອາໂຣເຈຕວາ, "ກນເຕ, ອນາຖປີຕຫິກປປມຸຂາ ເຕ ປຜຸຈ ອຣິຍສາວກໂກຜິໂຍ ຕຸມຫາກ ອາຄມນ ປຈຈາສີສນຕີ"ຕີ ອາຫ. ສຖາ "ເຕນ ຫີ ຄຕຫາຫີ ປຕຕຈີວຣ"ນຕີ ປຕຕຈີວຣ ຄາຫາເປຕວາ ນິກຂມິ. ນາໂຄ ຄນຕວາ ຄຕມຄເຄ ຕີຣິຍ ອຜຸຄາສີ. "ກີ ກໂຣຕີ, ກນເຕ, ນາໂຄ"ຕີ? "ຕຸມຫາກ, ກິກຂເວ, ກິກຂ ທາຕຸ ປຈຈາສີສຕີ, ທີພຣຕຕ ໂຂ ປນາຍ ມຍຫ ອຸປກາຣໂກ, ນາສສ ຈິຕຕ ໂກເປຕຸ ວຜຸຜຕີ, ນິວຕຕຖ, ກິກຂເວ"ຕີ ສຖາ ກິກຂູ ຄເຫຕວາ ນິວຕຕີ. ຫຕຖີປີ ວນສຕຫ ປວິສິຕວາ ປນສກທລິຜລາທີນີ ນານາຜລານີ ສໍຫຣິຕວາ ຣາສີ ກຕວາ ປຸນທິວເສ ກິກຂູນ ອທາສີ. ປຜຸຈສຕາ ກິກຂູ ສພພານິ ເຂເປຕຸ ນາສກຂີສຸ. ກຕຕກິຈຈປຣິໂຍສາເນ ສຖາ ປຕຕຈີວຣ ຄາເຫຕວາ ນິກຂມິ. ນາໂຄ ກິກຂູນ ອນຕຣນຕເຣນ ຄນຕວາ ສຖຸ

ປຸຣໂຕ ຕິຣິຍໍ ອຏ຺ຐາສິຯ ‘‘ກິໍ ກໂຣຕິ, ຠນ຺ເຕ, ນາໂຄ’’ຕິ? ‘‘ອຍຎ຺ຫິ ຠິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ເຫ ເປເສຕ຺ວາ ມໍ ນິວຕ຺ເຕຕຸກາໂມ’’ຕິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ປາລິເລຍ຺ຍກ, ອິທໍ ປນ ມມ ອນິວຕ຺ຕຄມນໍ, ຕວ ອິມິນາ ອຕ຺ຕຠາເວນ ຌານໍ ວາ ວິປສ຺ສນໍ ວາ ມຄ຺ຄຜລໍ ວາ ນຕ຺ຖິ, ຕິຏ຺ຐ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ນາໂຄ ມຸເຂ ໂສຓ຺ຑໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ໂຣທນ຺ໂຕ ປຈ຺ຉໂຕ ປຈ຺ຉໂຕ ອຄມາສິຯ ໂສ ຫິ ສຕ຺ຖາຣໍ ນິວຕ຺ເຕຕຸໍ ລຠນ຺ໂຕ ເຕເນວ ນິຍາເມນ ຍາວຊີວໍ ປຏິຊຄ຺ເຄຍ຺ຍ, ສຕ຺ຖາ ປນ ຕໍ ຄາມູປຈາຣໍ ປຕ຺ວາ ‘‘ປາລິເລຍ຺ຍກ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕວ ອຠູມິ, ມນຸສ຺ສາວາໂສ ສປຣິປນ຺ໂຖ, ຕິຏ຺ຐ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ໂສ ໂຣທມາໂນ ຕຕ຺ເຖວ ຏຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຣິ ຈກ຺ຂຸປຖໍ ວິຊຫນ຺ເຕ ຫທເຍນ ຜລິເຕນ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຣິ ປສາເທນ ຕາວຕິໍສຠວເນ ຕິໍສໂຍຊນິເກ ກນກວິມາເນ ອຈ຺ຉຣາສຫສ຺ສມຊ຺ເຌ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ປາລິເລຍ຺ຍກເທວປຸຕ຺ໂຕເຍວສ຺ສ ນາມໍ ອໂຫສິຯ

ສຕ຺ຖາປິ ອນຸປຸພ຺ເພນ ເຊຕວນໍ ອຄມາສິຯ ໂກສມ຺ພກາ ຠິກ຺ຂູ ‘‘ສຕ຺ຖາ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິໍ ອາຄໂຕ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ຂມາເປຕຸໍ ຕຕ຺ຖ ອຄມໍສຸຯ ໂກສລຣາຊາ ‘‘ເຕ ກິຣ ໂກສມ຺ພກາ ກລຫກາຣກາ ຠິກ຺ຂູ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕີ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ເຕສໍ ມມ ວິຊິຕໍ ປວິສິຕຸໍ ນ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ມຫາຣາຊ, ສີລວນ຺ຕາ ເອເຕ ຠິກ຺ຂູ, ເກວລໍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ວິວາເທນ ມມ ວຈນໍ ນ ຄຓ຺ຫິໍສຸ, ອິທານິ ມໍ ຂມາເປຕຸໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕຸ ມຫາຣາຊາ’’ຕິຯ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກປິ ‘‘ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ເຕສໍ ວິຫາຣໍ ປວິສິຕຸໍ ນ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕເຖວ ຠຄວຕາ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິຯ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕານໍ ປນ ເຕສໍ ຠຄວາ ເອກມນ຺ເຕ ວິວິຕ຺ຕໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ເສນາສນໍ ທາເປສິຯ ອຎ຺ເຎ ຠິກ຺ຂູ ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ເນວ ເອກໂຕ ນິສີທນ຺ຕິ, ນ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິ, ອາຄຕາຄຕາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ – ‘‘ກຕເມ ເຕ, ຠນ຺ເຕ, ກລຫກາຣກາ ໂກສມ຺ພກາ ຠິກ຺ຂູ’’ຕິ? ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອເຕ’’ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ‘‘ເອເຕ ກິຣ ເຕ, ເອເຕ ກິຣ ເຕ’’ຕິ ອາຄຕາຄເຕຫິ ອງ຺ຄຸລິກາ ທສ຺ສິຍມານາ ລຊ຺ຊາຍ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ຠຄວໂຕ ປາທມູເລ ນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ຂມາເປສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຠາຣິຍໍ ໂວ, ຠິກ຺ຂເວ, ກຕໍ, ຕຸມ຺ເຫ ຫິ ນາມ ມາທິສສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ມຍິ ສາມຄ຺ຄິໍ ກໂຣນ຺ເຕ ມມ ວຈນໍ ນ ກຣິຕ຺ຖ, ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາປິ ວຊ຺ຌປ຺ປຕ຺ຕານໍ ມາຕາປິຕູນໍ ໂອວາທໍ ສຸຕ຺ວາ ເຕສຸ ຊີວິຕາ ໂວໂຣປິຍມາເນສຸປິ ຕໍ ອນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ທ຺ວີສຸ ຣຏ຺ເຐສຸ ຣຊ຺ຊໍ ກາຣຍິໍສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນເທວ ໂກສມ຺ພິກຊາຕກໍ (ຊາຯ ໑ຯ໙ຯ໑໐ ອາທໂຍ) ກເຖຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ທີຆາວຸກຸມາໂຣ ມາຕາປິຕູສຸ ຊີວິຕາ ໂວໂຣປິຍມາເນສຸປິ ເຕສໍ ໂອວາທໍ ອນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ຕສ຺ສ ຘີຕຣໍ ລຠິຕ຺ວາ ທ຺ວີສຸ ກາສິໂກສລຣຏ຺ເຐສຸ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ປນ ມມ ວຈນໍ ອກໂຣນ຺ເຕຫິ ຠາຣິຍໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖ຯ

‘‘ປເຣ ຈ ນ ວິຊານນ຺ຕິ, ມຍເມຕ຺ຖ ຍມາມເສ;

ເຍ ຈ ຕຕ຺ຖ ວິຊານນ຺ຕິ, ຕໂຕ ສມ຺ມນ຺ຕິ ເມຘຄາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ປເຣຕິ ປຓ຺ຑິເຕ ຏເປຕ຺ວາ ຕໂຕ ອຎ຺ເຎ ກລຫກາຣກາ ປເຣ ນາມຯ ເຕ ຕຕ຺ຖ ສງ຺ຆມຊ຺ເຌ ໂກລາຫລໍ ກໂຣນ຺ຕາ ‘‘ມຍໍ ຍມາມເສ ອຸປຣມາມ ວິນສ຺ສາມ ສຕຕໍ ສມິຕໍ ມຈ຺ຈຸສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິ ນ ວິຊານນ຺ຕິຯ ເຍ ຈ ຕຕ຺ຖ ວິຊານນ຺ຕີຕິ ເຍ ຕຕ຺ຖ ປຓ຺ຑິຕາ ‘‘ມຍໍ ມຈ຺ຈຸສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິ ວິຊານນ຺ຕິຯ ຕໂຕ ສມ຺ມນ຺ຕິ ເມຘຄາຕິ ເອວຎ຺ຫິ ເຕ ຊານນ຺ຕາ ໂຍນິໂສມນສິກາຣໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ເມຘຄານໍ ກລຫານໍ ວູປສມາຍ ປຏິປຊ຺ຊນ຺ຕິຯ ອຖ ເນສໍ ຕາຍ ປຏິປຕ຺ຕິຍາ ເຕ ເມຘຄາ ສມ຺ມນ຺ຕີຕິຯ ອຖ ວາ ປເຣ ຈາຕິ ປຸພ຺ເພ ມຍາ ‘‘ມາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠຓ຺ຑນ’’ນ຺ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ໂອວທິຍມານາປິ ມມ ໂອວາທສ຺ສ ອປ຺ປຏິຄ຺ຄຫເຓນ ອນຣິຍາ ປເຣ ນາມຯ ‘‘ມຍໍ ຉນ຺ທາທິວເສນ ມິຈ຺ຉາຄາຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອຕ຺ຖ ສງ຺ຆມຊ຺ເຌ ຍມາມເສ ຠຓ຺ຑນາທີນໍ ວຸທ຺ຒິຍາ ວາຍມາມາ’’ຕິ ນ ວິຊານນ຺ຕິຯ ອິທານິ ປນ ໂຍນິໂສ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມານາ ຕຕ຺ຖ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອນ຺ຕເຣ ເຍ ຈ ປຓ຺ຑິຕປຸຣິສາ ‘‘ປຸພ຺ເພ ມຍໍ ຉນ຺ທາທິວເສນ ວາຍມນ຺ຕາ ອໂຍນິໂສ ປຏິປນ຺ນາ’’ຕິ ວິຊານນ຺ຕິ, ຕໂຕ ເຕສໍ ສນ຺ຕິກາ ເຕ ປຓ຺ຑິຕປຸຣິເສ ນິສ຺ສາຍ ອິເມ ທານິ ກລຫສງ຺ຂາຕາ ເມຘຄາ ສມ຺ມນ຺ຕີຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖຕິຯ

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ສມ຺ປຕ຺ຕຠິກ຺ຂູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີສຸ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສູຕິຯ

ໂກສມ຺ພກວຕ຺ຖຸ ປຐມໍຯ

໖ຯ ມຫາກາລຸອຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ສຸການຸປ໌ສ຺ສິນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເສຕພ຺ຍນຄຣໍ ອຸປ໌ນິສ຺ສາຍ ສີສປາວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈູລຸອກາລຸອມຫາກາລຸເອ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ

ເສຕພ຺ຍນຄຣວາສິໂນ ຫິ ຈູລຸອກາລຸໂອ, ມຊ຺ຊິມກາລຸໂອ, ມຫາກາລຸໂອຕິ ຕໂຍ ກາຕໂຣ ກຸຏຸມ຺ພິກາ ຯ ເຕສຸ ເຊຏ຺ຖກນິຏ຺ຖາ ທິສາສຸ ວິຈຣິຕ຺ວາ ປໝ຺ຈຫີ ສກຏສເຕຫິ ກຕ຺ຒໍ ອາຫຣນ຺ຕິ, ມຊ຺ຊິມກາລຸໂອ ອາກຕໍ ວິກ຺ກີຓາຕິຯ ອເຖກສ຺ມິໍ ສມເຍ ເຕ ອຸໂກປິ ກາຕໂຣ ປໝ຺ຈຫີ ສກຏສເຕຫິ ນານາກຕ຺ຒໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິຍາ ຈ ເຊຕວນສ຺ສ ຈ ອນ຺ຕເຣ ສກຏານິ ໂມຈຍິສ຺ຯ ເຕສຸ ມຫາກາລຸໂອ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ມາລາຄນ຺ຘາທິຫຕ຺ເຖ ສາວຕ຺ຖິວາສິໂນ ອຣິຍສາວເກ ຘມ຺ມສ຺ສວນາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ''ກຸຫິໍ ອິເມ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ສຸຕ຺ວາ ''ອຫມ຺ປິ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ກນິຏ຺ຖໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ''ຕາຕ, ເຕສຸ ສກເຏສຸ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ໂຫຫິ, ອຫໍ ຘມ຺ມໍ ໂສຕຸໍ ຄຈ຺ຉາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຣິສປຣິຍນ຺ເຕ ນິສີທິຯ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ອຊ຺ຊາສຍວເສນ ອນຸປຸພ຺ພິໍ ກຖໍ ກເຖນ຺ໂຕ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘສຸຕ຺ຕາທິວເສນ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໖໖ ອາທໂຍ) ອເນກປຣິຍາເຍນ ກາມານໍ ອາທີນວໍ ໂອກາຣໍ ສໍກິເລສໝ຺ຈ ກເຖສິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາກາລຸໂອ ''ສພ຺ພໍ ກິຣ ປຫາຍ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ, ປຣໂລກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ເນວ ໂກຄາ, ນ ໝາຕກາ ຈ ອນຸຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ກິໍ ເມ ຆຣາວາເສນ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ມຫາຊເນ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປກ຺ກນ຺ເຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ''ນຕ຺ຖິ ເຕ ໂກຈິ ອປໂລເກຕພ຺ໂພ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ''ກນິຏ຺ໂຖ ເມ, ກນ຺ເຕ, ອຕ຺ຖີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຫິ ''ອປໂລເກຫິ ນ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ''ສາຘຸ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກນິຏ຺ຖໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, ''ຕາຕ, ອິມໍ ສພ຺ພໍ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ປຏິປຊ຺ຊາຫີ''ຕິ ອາຫຯ ''ຕຸມ຺ເຫ ປນ ກິໍ ກຣິສ຺ສຖ ກາຕິກາ''ຕິ? ''ອຫໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ''ຕິຯ ໂສ ຕໍ ນານປ຺ປກາເຣຫິ ຍາຈິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ເຕຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ''ສາຘຸ, ສາມິ, ຍຖາ ອຊ຺ຊາສຍໍ ກໂຣຖາ''ຕິ ອາຫຯ ມຫາກາລຸໂອ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຯ ''ອຫໍ ກາຕິກໍ ຄເຫຕ຺ວາວ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ''ຕິ ຈູລຸອກາລຸໂອປິ ປພ຺ພຊິຯ ອປຣກາເຄ ມຫາກາລຸໂອ ອຸປສມ຺ປທໍ ລກິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສາສເນ ຘຣານິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ທ຺ວີສຸ ຘເຣສຸ ກຖິເຕສຸ ''ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ມຫລ຺ລກກາເລ ປພ຺ພຊິຕຕ຺ຕາ ຄນ຺ຖຘຸຣໍ ປູເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ວິປ຺ສ຺ສນາຘຸຣໍ ປນ ປູເຣສ຺ສາມີ''ຕິ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕາ ກມ຺ມຏ຺ຖານໍ ກຖາເປຕ຺ວາ ໂສສານິກຘຸຕງ຺ຄໍ ສມາທາຍ ປຖມຍາມາຕິກ຺ກນ຺ເຕ ສພ຺ເພສຸ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກນ຺ເຕສຸ ສຸສານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຈ຺ຈູສກາເລ ສພ຺ເພສຸ ອນຸຏ຺ຖິເຕສ຺ເຍວ ວິຫາຣໍ ອາຄຈ຺ຉຕິຯ

ອເຖກາ ສຸສານໂຄປິກາ ກາລີ ນາມ ຉວຑາຫິກາ ເຖຣສ຺ສ ຖິຕຏ຺ຖານໍ ນິສີນ຺ນຏ຺ຖານໍ ຈງ຺ກມິຕຏ຺ຖານໝ຺ຈ ທິສ຺ວາ ''ໂກ ນຸ ໂຂ ອິຘາຄຈ຺ຉຕິ, ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມິ ນ''ນ຺ຕິ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ເອກທິວສໍ ສຸສານກຸຏິກາຍເມວ ທີປໍ ຊາເລຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕຘີຕໂຣ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກມນ຺ເຕ ນິລີຍມານາ ມຊ຺ຊິມຍາເມ ເຖຣໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ''ອຍ຺ໂຍ, ໂນ, ກນ຺ເຕ, ອິມສ຺ມິໍ ຖາເນ ວິຫຣຕີ''ຕິ ອາຫຯ ''ອາມ, ອຸປາສິເກ''ຕິຯ ''ກນ຺ເຕ, ສຸສາເນ ວິຫຣນ຺ເຕຫີ ນາມ ວຕ຺ຕໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິຯ ເຖໂຣ ''ກິໍ ປນ ມຍໍ ຕຍາ ກຖິຕວຕ຺ເຕ ວຕ຺ຕິສ຺ສາມາ''ຕິ ອວຕ຺ວາ ''ກິໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ ອຸປາສິເກ''ຕິ ອາຫຯ ''ກນ຺ເຕ, ໂສສານິເກຫີ ນາມ ສຸສາເນ ວສນກາໂວ ສຸສານໂຄປການໝ຺ຈ ວິຫາເຣ ມຫາເຖຣສ຺ສ ຈ ຄາມໂກຊກສ຺ສ ຈ ກເຖຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິຯ ''ເຖໂຣ ກິໍ ກາຣຕາ''ຕິ? ''ກຕກມ຺ມາ ໂຈຣາ ຘນສາມິເກຫີ ປທານຸປທໍ ອນຸພທ຺ຘາ ສຸສາເນ ກຕ຺ຑກໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ປລາຍນ຺ຕິ, ອຖ ມນຸສ຺ສາ ໂສສານິການໍ ປຣິປ຺ນ຺ຖໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ເອເຕສໍ ປນ ກຖິເຕ 'ມຍໍ ອິມສ຺ສ ກທ຺ທນ຺ຕສ຺ສ ເອຕ຺ຕກໍ ນາມ ກາລໍ ເອຕ຺ຖ ວສນກາວໍ ຊານາມ, ອໂຈໂຣ ເອໂສ'ຕິ ອຸປທ຺ທວໍ ນິວາເຣນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມາ ເອເຕສໍ ກເຖຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິຯ

''ເຖໂຣ ອໝ຺ໝໍ ກິໍ ກາຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ? ''ກນ຺ເຕ, ສຸສາເນ ວສນ຺ເຕນ ນາມ ອຍ຺ເຍນ ມຈ຺ຉມໍສຕິລປິຏ຺ຖເຕລຄຸລຸອາທີນິ ວຊ຺ເຊຕພ຺ພານິ, ທິວາ ນ ນິທ຺ທາຍິຕພ຺ພໍ, ກຸສີເຕນ ນ ກວິຕພ຺ພໍ, ອາຣທ຺ຘວີຣິເຍນ ກວິຕພ຺ພໍ, ອສເຒນ ອມາຍາວິນາ ຫຸຕ຺ວາ ກລ຺ຍາຕຊ຺ຊາສເຍນ ກວິຕພ຺ພໍ, ສາຍໍ ສພ຺ເພສຸ ສຸຕ຺ເຕສຸ ວິຫາຣໂຕ ອາຄນ຺ຕພ຺ພໍ, ປຈ຺ຈູສກາເລ ສພ຺ເພສຸ ອນຸຏ຺ຖິເຕສ຺ເຍວ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕພ຺ພໍຯ ສເຈ, ກນ຺ເຕ, ອຍ຺ໂຍ ອິມສ຺ມິໍ ຖາເນ ເອວໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈໍ ມຕ຺ຖກໍ ປາເປຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ສເຈ ມຕສຣີຣໍ ອາເນຕ຺ວາ ຉຑ຺ເຑນ຺ຕິ, ອຫໍ ກມ຺ພລກູຏາຄາຣໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ສກ຺ການໍ ກຕ຺ວາ ສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ກຣິສ຺ສາມິຯ ໂນ ເຈ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ຈິຕກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິໍ ຊາເລຕ຺ວາ ສງ຺ກຸນາ ອາກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ພຫິ ຂິປິຕ຺ວາ ຜຣສຸນາ ໂກຏ຺ເຏຕ຺ວາ ຂຕ຺ຑາຂຕ຺ຑິກໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິມ຺ຫິ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຊາເປສ຺ສາມີ''ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ''ສາຘຸ ກທ຺ເທ, ເອກໍ ປນ ຣູປາຣມ຺ມຕໍ ທິສ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ກເຖຍ຺ຍາສີ''ຕິ ອາຫຯ ສາ ''ສາຘູ''ຕິ ປຈ຺ຈສ຺ໂສສິຯ ເຖໂຣ ຍຖາຊ຺ຊາສເຍນ ສຸສາເນ ສມຕຘມ຺ມໍ ກໂຣຕິຯ ຈູລຸອກາລຸອຕ຺ເຖໂຣ ປນ ອຸຏ຺ຖາຍ ສມຸຏ຺ຖາຍ ຆຣາວາສໍ ຈິນ຺ເຕຕິ, ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ອນຸສ຺ສຣຕິຯ ''ກາຕິໂກ ເມ ອຕິກາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ

ກໂຣຕີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕິ.

ອເຖກາ ກຸລທີຕາ ຕໍມຸຫຸຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐິເຕນ ພ຺ຍາທິນາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ອມິລາຕາ ອກິລນ຺ຕາ ກາລມກາສິ. ຕເມນໍ ຎາຕກາທໂຍ ທາຣຸເຕລາທີຫິ ສທ຺ຘິໍ ສາຍໍ ສຸສານໍ ເນຕ຺ວາ ສຸສານໂຄປິກາຍ ''ອິມໍ ຌາເປຫີ''ຕິ ຠຕິໍ ທຕ຺ວາ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ປກ຺ກມິໍສຸ. ສາ ຕສ຺ສາ ປາຣຸຕວຕ຺ຖໍ ອປເນຕ຺ວາ ຕໍມຸຫຸຕ຺ຕມຕໍ ປີຕກປີຕກໍ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓໍ ສຣີຣໍ ທິສ຺ວາ, ''ອິມໍ ອຍ຺ຍສ຺ສ ທສ຺ເສຕຸໍ ປຕິຣູປໍ ອາຣມ຺ມຓ''ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ''ຠນ຺ເຕ, ເອວຣູປໍ ນາມ ອາຣມ຺ມຓໍ ອຕ຺ຖິ, ໂອໂລເກຖ ອຍ຺ຍາ''ຕິ ອາຫ. ເຖໂຣ ''ສາຘູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ປາຣຸປນໍ ນີຫຣາເປຕ຺ວາ ປາທຕລໂຕ ຍາວ ເກສຄ຺ຄາ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ''ອຕິປີຕກເມຕໍ ຣູປໍ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓໍ ອຄ຺ຄິມ຺ຫິ ນໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຫາຊາລາຫີ ຄຫິຕມຕ຺ຕກາເລ ມຍ຺ຫໍ ອາໂຣເຈຍ຺ຍາສີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ສກຏ຺ຐານເມວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທິ. ສາ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ. ເຖໂຣ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂອໂລເກສິ. ຊາລາຍ ປຫຏປຫຏຏ຺ຐານໍ ກພຣຄາວີຍາ ວິຍ ສຣີຣວຓ຺ຓໍ ອໂຫສິ, ປາທາ ນມິຕ຺ວາ ໂອລມ຺ພິໍສຸ, ຫຕ຺ຖາ ປຏິກຸຏິໍສຸ, ອູຣຸນລາຏໍ ນິຈ຺ຈມ຺ມໍ ອໂຫສິ. ເຖໂຣ ''ອິທໍ ສຣີຣໍ ອິທາເນວ ໂອໂລເກນ຺ຕານໍ ອປ຺ປິຍນ຺ຕກຣໍ ຫຸຕ຺ວາ ອິທາເນວ ຂຍໍ ປຕ຺ຕໍ ວຍໍ ປຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ຣຕ຺ຕິຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທິຕ຺ວາ ຂຍວຍໍ ສມ຺ມສ຺ສມາໂນ –

''ອນິຈ຺ຈາ ວຕ ສງຂາຣາ, ອຸປ຺ປາທວຍຘມ຺ມິໂນ;

ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ເຕສໍ ວູປສໂມ ສຸໂຂ''ຕິ. (ທີ. ນິ. ໒.໒໒໑, ໒໗໒; ສໍ. ນິ. ໑.໑໘໖; ໒.໑໔໓; ຊາ. ໑.໑.໙໕) –

ຄາຖໍ ວຕ຺ວາ ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ.

ຕສ຺ມິໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ ຠິກ຺ຂຸສງຆປຣິວຸໂຕ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ເສຕພ຺ຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສີສປາວນໍ ປາວິສິ. ຈູຬກາຬສ຺ສ ກຣິຍາໂຍ ''ສຕ຺ຖາ ກິຣ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ ສີສປາວນ''ນ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ''ອມ຺ຫາກໍ ສາມິກໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມາ''ຕິ ເປເສຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ນິມນ຺ຕາເປສຸໍ. ພຸທ຺ຘານໍ ປນ ອປຣິຈິຕຏ຺ຐາເນ ອາສນປຎ຺ຎຕ຺ຕິໍ ອາຈິກ຺ຂນ຺ເຕນ ເອເກນ ຠິກ຺ຂຸນາ ປຐມຕຣໍ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ. ພຸທ຺ຘາສນຎ຺ຫິ ມຊ຺ຌິມຏ຺ຐາເນ ອາສນໍ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ທກ຺ຂິຓໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ, ວາມໂຕ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣສ຺ສ, ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຸໂຠສຸ ປສ຺ເສສຸ ຠິກ຺ຂຸສງຆສ຺ສ ອາສນໍ ປຎ຺ຎາເປຕພ຺ພໍ ໂຫຕິ. ຕສ຺ມາ ມຫາກາຬຕ຺ເຖໂຣ ຈີວຣປາຣຸປນຏ຺ຐາເນ ຐຕ຺ວາ, ''ຈູຬກາຬ, ຕ຺ວໍ ປຸຣໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາສນປຎ຺ຎຕ຺ຕິໍ ອາຈິກ຺ຂາ''ຕິ ຈູຬກາຬໍ ເປເສສິ. ຕສ຺ສ ທິຏ຺ຐກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເຄຫຊນາ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ປຣິຫາສໍ ກໂຣນ຺ຕາ ນີຈາສນານິ ສງຆຕ຺ເຖຣສ຺ສ ໂກຏິຍໍ ອຕ຺ຖຣນ຺ຕິ, ອຸຈ຺ຈາສນານິ ສງຆນວກສ຺ສ ໂກຏິຍໍ. ອິຕໂຣ ''ມາ ເອວໍ ກໂຣຖ, ນີຈາສນານິ ອຸປຣິ ມາ ປຎ຺ຎາເປຖ, ອຸຈ຺ຈາສນານິ ອຸປຣິ ປຎ຺ຎາເປຖ, ນີຈາສນານິ ເຫຏ຺ຐາ''ຕິ ອາຫ. ອິຕ຺ຖິໂຍ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ອສຸຓນ຺ຕິໂຍ ວິຍ ''ຕ຺ວໍ ກິໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຈຣສິ, ກິໍ ຕວ ອາສນານິ ປຎ຺ຎາເປຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ຕ຺ວໍ ກໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕ, ເກນ ປພ຺ພຊິໂຕສິ, ກສ຺ມາ ອິຘາຄໂຕສີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ນິວາສນປາຣຸປນໍ ອຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ເສຕການິ ນິວາເສຕ຺ວາ ສີເສ ຈ ມາລາຈຸມ຺ພຏກໍ ຐເປຕ຺ວາ, ''ຄຈ຺ຉ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາເນຫິ, ມຍໍ ອາສນານິ ປຎ຺ຎາເປສ຺ສາມາ''ຕິ ປຫິຓິໍສຸ. ນ ຈິຣໍ ຠິກ຺ຂຸກາເວ ຐຕ຺ວາ ອວສ຺ສິໂກວ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິຕຕ຺ຕາ ລຊ຺ຊິຕຸໍ ນ ຊານາຕິ, ຕສ຺ມາ ໂສ ເຕນ ອາກປ຺ເປນ ນິຣາສງ຺ໂກວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງຆໍ ອາທາຍ ອາຄໂຕ. ຠິກ຺ຂຸສງຆສ຺ສ ປນ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ມຫາກາຬສ຺ສ ກຣິຍາໂຍ ''ອິມາຫິ ອຕ຺ຕໂນ ສາມິໂກ ຄຫິໂຕ, ມຍມ຺ປິ ອມ຺ຫາກໍ ສາມິກໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ສຕ຺ຖາຣໍ ນິມນ຺ຕຍິໍສຸ. ຕທາ ປນ ອາສນປຎ຺ຎາປນຕ຺ຖໍ ອຎ຺ໂຎ ຠິກ຺ຂຸ ອຄມາສິ. ຕາ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ໂອກາສໍ ອລຠິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງຆໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂໍ ອທໍສຸ. ຈູຬກາຬສ຺ສ ປນ ທ຺ເວ ກຣິຍາໂຍ, ມຊ຺ຌິມກາຬສ຺ສ ຈຕສ຺ໂສ, ມຫາກາຬສ຺ສ ປນ ອຏ຺ຐ. ຠິກ຺ຂູປິ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກາຕຸກາມາ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈມກໍສຸ, ພຫິ ຄນ຺ຕຸກາມາ ອຸຏ຺ຐາຍ ອຄມໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ປນ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຣິ. ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ, ''ຠນ຺ເຕ, ມຫາກາໂຬ ອມ຺ຫາກໍ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉິສ຺ສຕິ, ຕຸມ຺ເຫ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉຖາ''ຕິ ວທິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ''ສາຘູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ອຄມາສິ. ຄາມທ຺ວາຣໍ ປຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ອຸຊ຺ຌາຍິໍສຸ ''ກິໍ ນາເມຕໍ ສຕ຺ຖາຣາ ກຕໍ, ຎຕ຺ວາ ນຸ ໂຂ ກຕໍ, ອຸທາຫຸ ອຊານິຕ຺ວາ. ຫິຍ຺ໂຍ ຈູຬກາຬສ຺ສ ປຸຣໂຕ ຄຕຕ຺ຕາ ປພ຺ພຊ຺ຊນ຺ຕຣາໂຍ ຊາໂຕ, ອຊ຺ຊ ອຎ຺ຎສ຺ສ ປຸຣໂຕ ຄຕຕ຺ຕາ ອນ຺ຕຣາໂຍ ນາໂຫສິ. ອິທານິ ມຫາກາຬໍ ຐເປຕ຺ວາ ອາຄໂຕ, ສີລວາ ໂຂ ປນ ຠິກ຺ຂຸ ອາຈາຣສມ຺ປນ຺ໂນ, ກຣິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ຕສ຺ສ ປພ຺ພຊ຺ຊນ຺ຕຣາຍ''ນ຺ຕິ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຐິໂຕ ''ກິໍ ກເຖຖ, ຠິກ຺ຂເວ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ເຕ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ''ກິໍ ປນ ຕຸມ຺ເຫ, ຠິກ຺ຂເວ, ຈູຬກາຬໍ ວິຍ ມຫາກາຬໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຖາ''ຕິ? ''ອາມ, ຠນ຺ເຕ''. ຕສ຺ສ ຫິ ທ຺ເວ ປຊາປຕິໂຍ, ອິມສ຺ສ ອຏ຺ຐ. ''ອຏ຺ຐຫິ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຄຫິໂຕ ກິໍ

ກຣີສສຕີ, ກນຸເຕ''ຕີ? ສຕຖາ ''ນາ, ກິກຸຂເວ, ເອວໍ ອວຈຸຕຖ, ຈູລອກາລໂອ ອຸຍຖາຍ ສມຸຍຖາຍ ສຸການມຸມຕາພຫຸໂລ ວິຫຣຕິ, ປປ່າເຕ ກໂຕ ທຸພຸພລຣຸກຸຂສທິໂສ។ ມຍຫໍ ປນ ປຸຕຸໂຕ ມຫາກາລໂອ ອສຸການຸປສຸສີ ວິຫຣຕິ, ໝນເສລປພຸພໂຕ ວິຍ ອຈໂລ''ຕີ ວຕຸວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໗។

''ສຸການຸປສຸສີ ວິຫຣນຸຕໍ, ອິນຸທຸຣິເຍສຸ ອສໍວຸຕໍ;

ໂກຊນມຸຫິ ຈາມຕຸຕລຸຄຸໍ, ກຸສີຕໍ ຫີນວີຣິຍໍ;

ຕໍ ເວ ປສຫຕິ ມາໂຣ, ວາໂຕ ຣຸກຸຂໍວ ທຸພຸພລໍ។

໘។

''ອສຸການຸປສຸສີ ວິຫຣນຸຕໍ, ອິນຸທຸຣິເຍສຸ ສຸສໍວຸຕໍ;

ໂກຊນມຸຫິ ຈ ມຕຸຕລຸຄຸໍ, ສທຸຮໍ ອາຣທຸຮວີຣິຍໍ;

ຕໍ ເວ ນປຸປສຫຕິ ມາໂຣ, ວາໂຕ ເສລໍວ ປພຸພຕ''ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ສຸການຸປສຸສີ ວິຫຣນຸຕນຸຕີ ສຸຕໍ ອນຸປສຸສນຸຕໍ, ອິຍຖາຣມຸມເຕ ມານສໍ ວິສຸສຊເຊຕຸວາ ວິຫຣນຸຕນຸຕີ ອຕຸໂຖ។ ໂຍ ຫີ ປຸຄຸຄໂລ ນິມິຕຸຕຄຸຄາຫໍ ອນຸພຸຍຍຸຊນຄຸຄາຫໍ ຄຕຸຫນຸໂຕ ''ນຂາ ໂສກນາ''ຕີ ຄຕຸຫາຕີ, ''ອງຄຸລີໂຍ ໂສກນາ''ຕີ ຄຕຸຫາຕີ, ''ຫຕຸຖປາທາ, ຊງໝາ, ອູຣຸ, ກຍິ, ອຸທຣໍ, ຖນາ, ຄີວາ, ໂອຍຸຖາ, ທນຸຕາ, ມຸຂໍ, ນາສາ, ອກຸຂີນີ, ກຕຸຕາ, ກມຸກາ, ນລາຍໍ, ເກສາ, ໂສກນາ''ຕີ ຄຕຸຫາຕີ, ''ເກສາ, ໂລມາ, ນຂາ, ທນຸຕາ, ຕໂຈ, ໂສກນາ''ຕີ ຄຕຸຫາຕີ, ວຕຸໂຕ ສຸໂກ, ສຕຸຖານໍ ສຸກນຸຕີ, ອຍໍ ສຸການຸປສຸສີ ນາມ។ ເອວໍ ຕໍ ສຸການຸປສຸສີ ວິຫຣນຸຕໍ។ ອິນຸທຸຣິເຍສູຕີ ຈກຸຂາທີສຸ ຊສຸ ອິນຸທຸຣິເຍສຸ។ ອສໍວຸຕນຸຕີ ຈກຸຂຸທຸວາຣາທີນີ ອຣກຸຂນຸຕໍ។ ປຣິເຍສນມຕຸຕາ ປຍິຄຸຄຫຕມຕຸຕາ ປຣິໂກຄມຕຸຕາຕີ ອິມິສຸສາ ມຕຸຕາຍ ອຊານນໂຕ ໂກຊນມຸຫິ ຈາມຕຸຕລຸຄຸໍ។ ອປິຈ ປຈຸຈເວກຸຂຕມຕຸຕາ ວິສຸສຊຊນມຕຸຕາຕີ ອິມິສຸສາປິ ມຕຸຕາຍ ອຊານນໂຕ ອມຕຸຕລຸຄຸໍ, ອິທໍ ໂກຊນໍ ຂມຸມິກໍ, ອິທໍ ອຂມຸມິກນຸຕິປິ ອຊານນຸຕໍ។ ກາມຈຸຌນຸທພຸຍາປາທວິຫິໍສາວິຕກຸກວສິຕາຍ ກຸສີຕໍ។ ຫີນວີຣິຍນຸຕີ ນິພຸພີຣິຍໍ ຈຕູສຸ ອິຣິຍາປເຖສຸ ວີຣິຍກຣຕຣຫິຕໍ។ ປສຫຕີຕີ ອກິກວຕິ ອຊໂຊຕຸຖຣຕິ។ ວາໂຕ ຣຸກຸຂໍວ ທຸພຸພລນຸຕີ ພລວວາໂຕ ຌິນຸນປປ່າເຕ ຊາຕໍ ທຸພຸພລຣຸກຸຂໍ ວິຍ។ ຍຖາ ຫິ ໂສ ວາໂຕ ຕສຸສ ທຸພຸພລຣຸກຸຂສຸສ ປຸປຸຜຜລປລຸລວາທີນີປິ ປາເຕຕິ, ຂຸທຸທກສາຂາປິ ກລຸຊຕິ, ມຫາສາຂາປິ ກລຸຊຕິ, ສມູລກມຸປິ ຕໍ ຣຸກຸຂໍ ອຸປຸປາເຍຕຸວາ ອຸທຸຂໍມູລໍ ອໂຂສາຂໍ ກຕຸວາ ຄຈຸຌຕິ, ເອວເມວ ເອວຣູປໍ ປຸຄຸຄລໍ ອນຸໂຕ ອຸປຸປນຸໂນ ກິເລສມາໂຣ ປສຫຕິ, ພລວວາໂຕ ທຸພຸພລຣຸກຸຂສຸສ ປຸປຸຜຜລປລຸລວາທິປາຕນໍ ວິຍ ຂຸທຸທານຸຂຸທຸທກາປຕຸຕິອາປຊຸຊນມຸປິ ກໂຣຕິ, ຂຸທຸທກສາຂາກລຸຊນໍ ວິຍ ນິສຸສຄຸຄິຍາທິອາປຕຸຕິອາປຊຸຊນມຸປິ ກໂຣຕິ, ມຫາສາຂາກລຸຊນໍ ວິຍ ເຕຣສສງໝາທິເສສາປຕຸຕິອາປຊຸຊນມຸປິ ກໂຣຕິ, ອຸປຸປາເຍຕຸວາ ອຸທຸຂໍ, ມູລກໍ ເຫຍຸຖາສາຂໍ ກຕຸວາ ປາຕນໍ ວິຍ ປາຣາຊິກາປຕຸຕິອາປຊຸຊນມຸປິ ກໂຣຕິ, ສວາກຸຂາຕສາສນາ ນິຫຣິຕຸວາ ກຕິປາເຫເນວ ຄິຫີກາວໍ ປາເປຕີຕີ ເອວໍ ເອວຣູປໍ ປຸຄຸຄລໍ ກິເລສມາໂຣ ອຕຸຕໂນ ວເສ ວຕຸເຕຕີຕີ ອຕຸໂຖ។

ອສຸການຸປສຸສິນຸຕີ ທສສຸ ອສຸເກສຸ ອຌຸຌຕຣໍ ອສຸກໍ ປສຸສນຸຕໍ ປຍິກູລມນສິກາເຣ ຍຸຕຸຕໍ ເກເສ ອສຸກໂຕ ປສຸສນຸຕໍ ໂລເມ ນເຂ ທນຸເຕ ຕຈໍ ວຕຸຕໍ ສຕຸຖານໍ ອສຸກໂຕ ປສຸສນຸຕໍ។ ອິນຸທຸຣິເຍສູຕີ ຊສຸ ອິນຸທຸຣິເຍສຸ។ ສຸສໍວຸຕນຸຕີ ນິມິຕຸຕາທີຄຸຄາຫຣຫິຕໍ ປິຫິຕທຸວາຣໍ។ ອມຕຸຕລຸຄຸຕາປຍິກຸເຂເປນ ໂກຊນມຸຫິ ຈ ມຕຸຕລຸຄຸໍ។ ສທຸຮນຸຕີ ກມຸມສຸສ ເຈວ ຜລສຸສ ຈ ສທຸທຫນລກຸຂຕາຍ ໂລກິກາຍ ສທຸຮາຍ ເຈວ ຕີສຸ ວຕຸຖູສຸ ອເວຈຸຈປຸປສາທສງຂາຕາຍ ໂລກຸຕຸຕຣສທຸຮາຍ ຈ ສມນຸນາຄຕໍ។ ອາຣທຸຮວີຣິຍນຸຕີ ປຄຸຄຫິຕວີຣິຍໍ ປຣິປຸຕຸຕວີຣິຍໍ។ ຕໍ ເວຕີ ເອວຣູປໍ ຕໍ ປຸຄຸຄລໍ ຍຖາ ທຸພຸພລວາໂຕ ສຕິກໍ ປຫຣນຸໂຕ ເອກຄຸໝນໍ ເສລໍ ຈາເລຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ, ຕຖາ ອພຸກນຸຕເຣ ອຸປຸປຊຸຊມາໂນປິ ທຸພຸພລກິເລສມາໂຣ ນປຸປສຫຕິ, ໂຂເກຕຸໍ ວາ ຈາເລຕຸໍ ວາ ນ ສກຸໂກຕີຕີ ອຕຸ

โຖฯ

ຕາປິ ໂຂ ຕສฺສ ປุຣາຕຫຸຕິບິກາໂຍ ເຖຣໍ ປຣິວາເຣຕฺວາ ''ຕฺວํ ກໍ ອາປุจฺฉิຕฺວາ ປພฺພຊิໂຕ, ອิທານิ ຄິທີ ກວิສฺສສิ ນ ກວิສฺສ ສີ''ຕิອາທີນิ ວຕฺວາ ກາສາວํ นิຫริຕฺກາມາ ອເຫສุํ. ເຖໂຣ ຕາສํ ອາກາຣํ ສລฺລກฺເຂຕฺວາ ນิສิນฺນາສນາ ວุฏฺฐາຍ ອิທฺธิยา ອุປฺປຕิຕฺວາ ກູຍາຄາຣກຕฺณิກํ ທฺວิธา ກິນฺທิຕฺວາ ອາກາເສນາຄນฺຕฺວາ ສຕฺຖຣิ ຄາຖາ ປຣิໂຍສາເປນฺເຕເຍວ ສຕฺຖุ ສุວຕฺຕວຕฺຕํ ສຣີຣํ ອภิຕฺຖວນฺໂຕ ອາກາສໂຕ ໂອຕริຕฺວາ ຕຖາຄຕສฺສ ປາເທ ວນฺທิฯ

ຄາຖາປຣิໂຍສາເນ ສมฺປຕฺຕภิກฺຂู ໂສຕາປຕฺຕิຜລາທີສุ ປຕิฏฺฐหิํສูติฯ

ມຫາກາລຸອຕฺເຖຣວຕฺຖุ ฉฏฺฐํฯ

๗ฯ ເທວທຕฺຕວຕฺຖุ

ອນิກฺກສາໂວຕิ ອิມํ ธมฺมเทสนํ ສຕฺຖາ ເຊຕວເນ ວิหรນฺໂຕ ຣາຊຄເຫ ເທວທຕฺຕສฺສ ກາສາວລາກํ ອາຣพฺภ กເຖສิฯ

ເອກສฺมิํ ທິ ສมເຍ ທฺເວ ອคฺคສາວກາ ປญฺจสเต ປญฺจสเต ອຕฺຕโน ອຕฺຕโน ປຣิວາເຣ ອາທາຍ ສຕฺຖາຣํ ອາປุจฺฉิຕฺວາ ວนฺທิຕฺວາ ເຊຕວນໂຕ ຣາຊຄທํ ອຄมํสุฯ ຣາຊຄທວາສิโน ທฺເວປิ ຕโยປิ ພທູປิ ເອກໂຕ ທุຕฺວາ ອາຄນฺຕຸກທານํ ອທํສุฯ ອ ເຖກທິວສํ ອາຍสฺมາ ສາຣิປุຕฺໂຕ ອนุໂມທนํ ກໂຣນฺໂຕ ''ອุປາສກາ ເອໂກ ສยํ ທານํ ເທຕิ, ປຣํ น สมาทเปติ, ໂສ นิພฺພຕฺຕนิພฺພຕฺຕฏฺฐาเน ໂภคสมฺปทํ ลภติ, โน ປຣิวารสมฺปทํฯ ເອໂກ ສยํ น เทติ, ປຣํ ສมาทเปติ, ໂສ นิພฺພຕฺຕนิພฺພຕฺຕฏฺฐาเน ປຣิวารสมฺปทํ ลภติ, โน โภคสมฺปทํฯ ເອໂກ ສยมฺปิ น เทติ, ປຣมฺปิ น สมาทเปติ, ໂສ นิພฺພຕฺຕนิພฺພຕฺຕฏฺฐาเน กจฺฉิกามตฺตมฺปิ ກุจฺฉิปูรํ น ลภติ, ອนาโถ โหติ นิปฺปจฺจโยฯ ເອໂກ ສยมฺปิ เทติ, ປຣมฺปิ ส มาทเปติ, ໂສ นิພฺພຕฺຕนิພฺພຕฺຕฏฺฐาเน ອຕฺຕภาวສเตปิ ອຕฺຕภาวສหสฺเสปิ ອຕฺຕภาวສตสहสฺเสปิ โภคสมฺปทญฺเจว ປຣิวารสมฺปทญฺจ ลภตี''ติ ເອວํ ธมฺมํ เทเสสิฯ

ຕเมโก ປณฺฑิตปุริโส ธมฺมํ สุตฺวา ''ອจฺฉริยา วต โภ, ອพฺภุตา วต โภ ธมฺมเทสนา, สุการณํ กถิตํ, มยา อิมาสํ ทฺ วินฺนํ สมฺปตฺตีนํ นิปฺผาทกํ กมฺมํ กาตุํ วฏฺฏตี''ติ จินฺเตตฺวา – ''ภนฺเต, สฺเว มยฺหํ ภิกฺขํ คณฺหถา''ติ เถรํ นิมนฺเต สิฯ ''กิตฺตเกหิ เต ภิกฺขูหิ อตฺโถ อุปาสกา''ติฯ ''กิตฺตกา ปน โว, ภนฺเต, ปริวารา''ติ? ''สหสฺสมตฺตา อุปาสกา''ติฯ ''สพฺเพหิ สทฺธิํเยว สฺเว ภิกฺขํ คณฺหถ, ภนฺเต''ติฯ ''เถโร อธิวาเสสิ''ฯ อุปาสโก นครวีถิยํ จรนฺโต – ''อมฺมา, ตา ตา, มยา ภิกฺขุสหสฺสํ นิมนฺติตํ, ตุมฺเห กิตฺตกานํ ภิกฺขูนํ ภิกฺขํ ทาตุํ สกฺขิสฺสถ, ตุมฺเห กิตฺตกาน''นฺติ สมาทเปสิฯ มนุสฺสา อตฺตโน อตฺตโน ปโหนกนิยาเมน – ''มยํ ทสนฺนํ ทสฺสาม, มยํ วีสติยา, มยํ สตสฺสา''ติ อาหํสุฯ อุปาสโก – ''เตน หิ เอกสฺมิํ ฐาเน สมาคมํ กตฺวา เอกโตว ปริวิสิสฺสาม , สพฺเพ ติลตณฺฑุลสปฺปิมธุผาณิตาทีนิ ส มาหรถา''ติ เอกสฺมิํ ฐาเน สมาหราเปสิฯ

อถสฺส เอโก กุฏุมฺพิโก สตสหสฺสคฺฆนิกํ คนฺธกาสาววตฺถํ ทตฺวา – ''สเจ เต ทานวตฺตํ นปฺปโหติ, อิทํ วิสฺสชฺ เชตฺวา ยํ อูนํ, ตํ ปูเรยฺยาสิฯ สเจ ปโหติ, ยสฺสิจฺฉสิ, ตสฺส ภิกฺขุโน ทเทยฺยาสี''ติ อาหฯ ตทา ตสฺส สพฺพํ ทานวตฺ ตํ ปโหสิ, กิญฺจิ อูนํ นาม นาโหสิฯ โส มนุสฺเส ปุจฺฉิ – ''อิทํ, อยฺยา, กาสาวํ เอเกน กุฏุมฺพิเกน เอวํ นาม วตฺวา ทินฺนํ อติเรกํ ชาตํ, กสฺส นํ เทมา''ติฯ เอกจฺเจ ''สาริปุตฺตตฺเถรสฺสา''ติ อาหํสุฯ เอกจฺเจ ''เถโร สสฺสปากสมเย อาคนฺตฺวา คมนสีโล, เทวทตฺโต อมฺหากํ มงฺคลามงฺคเลสุ สหาโย อุทกมณิโก วิย นิจฺจํ ปติฏฺฐิโต, ตสฺส ตํ เท มา''ติ อาหํสุฯ สมฺพหุลิกาย กถายปิ ''เทวทตฺตสฺส ทาตพฺพ''นฺติ วตฺตาโร พหุตรา อเหสุํ, อถ นํ เทวทตฺตสฺส อ ทํสุฯ โส ตํ ฉินฺทิตฺวา สิพฺพิตฺวา รชิตฺวา นิวาเสตฺวา ปารุปิตฺวา วิจรติฯ ตํ ทิสฺวา มนุสฺสา ''นยิทํ เทวทตฺตสฺส อนุจฺฉวิกํ, สาริปุตฺตตฺเถรสฺส อนุจฺฉวิกํฯ เทวทตฺโต อตฺตโน อนนุจฺฉวิกํ นิวาเสตฺวา ปารุปิตฺวา วิจรตี''ติ วทิํสุฯ อเถโก ทิสาวาสิโก ภิกฺขุ ราชคหา สาวตฺถิํ คนฺตฺวา สตฺถารํ วนฺทิตฺวา กตปฏิสนฺถาโร สตฺถารา ทฺวินฺนํ อคฺค สาวกานํ ผาสุวิหารํ ปุจฺฉิโต อาทิโต ปฏฺฐาย สพฺพํ ตํ ปวตฺติํ อาโรเจสิฯ สตฺถา ''น โข ภิกฺขุ อิทาเนเวโส อตฺตโน

ອນນຸຈ္ຈວິກံ ວຕ္ຖံ ສາເຣຕິ, ປု္ພເພປိ ສາເຣສີເຍວາ’’ຕິ ວຕ္ວາ ອຕີຕံ ອາຫຣິ –

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍံ ພ္ຣຫ္ມທຕ္ເຕ ຣຊ္ຊံ ກາເຣນ္ເຕ ພາຣາຓສີວາສີ ເອໂກ ຫຕ္ຖິມາຣໂກ ຫຕ္ຖີ ມາເຣຕ္ວາ ມາເຣຕ္ວາ ທນ္ເຕ ຈ ນເຂ ຈ ອນ္ຕານິ ຈ ພນມံສຄ္ຈ ອາຫຣິຕ္ວາ ວິກ္ກິຓນ္ໂຕ ຊີວິຕံ ກປ္ເປຕິ. ອເຖກສ္ມິ ອຣຄ္ເຄ ອເນກສຫສ္ສາ ຫຕ္ຖີໂນ ໂຄຈຣံ ຄເຫຕ္ວາ ຄຈ္ຉນ္ຕາ ປຈ္ເຈກພຸທ္ເຜ ທິສ္ວາ ຕໂຕ ປຝ້ຖາຍ ຄຈ္ຉມານາ ຄມນາຄມນກາເລ ຊຕ္ຕຸເກຫີ ນິປຕິຕ္ວາ ວນ္ທິຕ္ວາ ປກ္ກມນ္ຕິ. ເອກທິວສຄ္ຫິ ຫຕ္ຖິມາຣໂກ ຕံ ກິຣິຍံ ທິສ္ວາ – ‘‘ອຫံ ອິເມ ກິຈ္ເຉນ ມາເຣມິ, ອິເມ ຈ ຄມນາຄມນກາເລ ປຈ္ເຈກພຸທ္ເຜ ວນ္ທນ្ຕິ, ກິ ນຸ ໂຂ ທິສ្ວາ ວນ្ທນ្ຕີ’’ຕິ ຈິນ្ເຕນ្ໂຕ – ‘‘ກາສາວ’’ນ្ຕິ ສລຸລກ្ເຂຕ្ວາ, ‘‘ມຍາປິ ອິທານິ ກາສາວំ ລທ្ធុំ វដ្ដតិ’’ຕິ ຈິນ្ເຕຕ្ວາ ເອກស្ស ປຈ្ເຈກພុទ្ធស្ស ຊាតស្សរំ ໂອຣុយ្ហ ນហាយន្តស្ស ຕີເຣ ຖປិតេស ກາສາເວສុ ຈີວຣំ ເຖເນຕ្ວາ ເຕສំ ຫຕ្ຖីនំ ຄមនាគមនមគ្គេ ສຕ្ຕិ ຄເຫຕ្ວາ ສສីສំ ປារុបិត្វា និសីទតិ. ຫຕ្ຖີໂນ ຕំ ທិស្វា – ‘‘ປຈ្ເຈກພុទ្ធោ’’ຕិ សញ្ញាយ វន្ទិត្វា បក្កមន្តិ. ໂສ ເຕສំ សព្ពបច្ឆតោ គច្ឆន្តំ សត្តិយា បហរិត្វា មារេត្វា ទន្តាទីនិ គហេត្វា សេសំ ភូមិយំ និខណិត្វា គច្ឆតិ.

ສຕ្ຖາ ອິມំ ធម្មទេសនំ អាហរិត្វា, ‘‘ຕទា ຫຕ្ຖិມາຣໂກ ເທວທຕ្ໂຕ ອໂຫສិ, ຕស្ស និគ្គាហកោ ຫຕ្ຖិនາໂគ ອហមេវា’’ຕិ ຊាតកំ ສໂມធានេត្វា, ‘‘ន, ភិក្ខវេ, ឥទានេវ, បុព្ពេបិ ទេវទត្តោ ឣត្តនោ ឣននុច្ឆវិកំ វត្ថំ ធារេសិយេវា’’ຕិ វត្វា ឥមា គាថា ឣភាសិ –

ລ໙.

‘‘ອນິກ្កສາໂວ ກາສາວំ, ໂຍ ວຕ្ຖំ ປຣິທហិស្សតិ;

ອເປໂຕ ທម្មសច្ចេន, ន ໂສ ກາສາວມຣຫຕិ.

໑໐.

‘ໂຍ ຈ ວន្តកសាវស្ស, ສີເລສុ សុសមាហិតោ;

ອុເປໂຕ ທម្មសច្ចេន, ສ ເວ ກາສາວមរហតិ’’ຕិ.

ວហុវន្តជាតកោបាປិ (ຊາ. ໑.໑໖.໑໒໒-໑໒໓) ຈ ອយមត្ថោ ທីເປតព្ពោ.

ຕຕ្ຖ ອນិក្កសាໂວຕិ រាគាទីហិ កសាវេហិ សកសាໂວ. ປຣិທហិស្សតីតិ និវាសនបារុបនឣត្ថរណវសេន បរិភុញ្ជិស្សតិ.

ປຣິສຸທ຺ທີຕິປິ ປາໂຐຯ ອເປໂຕ ທມສຈ຺ເຈນາຕິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍທເມນ ເຈວ ປຣມຕ຺ຖສຈ຺ຈປກ຺ຂິເກນ ວຈີສຈ຺ເຈນ ຈ ອເປໂຕ, ວິຍຸຕ຺ໂຕ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນ ໂສຕິ ໂສ ເອວຣູໂປ ປຸຄ຺ຄໂລ ກາສາວໍ ປຣິທຫິຕຸໍ ນາຣຫຕິຯ ວນ຺ຕກາສາວສ຺ສາຕິ ຈຕູຫິ ມຄ຺ເຄຫິ ວນ຺ຕກາສາໂວ ຉຑ຺ຑິຕກາສາໂວ ປຫີນກາສາໂວ ອສ຺ສຯ ສີເລສູຕິ ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ຘິສີເລສຸຯ ສຸສມາຫິໂຕຕິ ສຸຏ຺ຐຸ ສມາຫິໂຕ ສຸຏ຺ຐິໂຕຯ ອຸເປໂຕຕິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍທເມນ ເຈວ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣນ ຈ ສຈ຺ເຈນ ອຸປ຺ເຄໂຕຯ ສ ເວຕິ ໂສ ເອວຣູໂປ ປຸຄ຺ຄໂລ ຕໍ ຄນ຺ຘກາສາວວຕ຺ຖໍ ອຣຫຕີຕິຯ

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ໂສ ທິສາວາສິໂກ ຠິກ຺ຂຸ ໂສຕາປນ຺ໂນ ອໂຫສິ, ອຎ຺ເຎປິ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສຸຯ ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ອໂຫສີຕິຯ

ເທວທຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍຯ

໘ຯ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອສາເຣ ສາຣມຕິໂນຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄສາວເກຫິ ນິເວທິຕໍ ສຎ຺ຈຍສ຺ສ ອນາຄມນໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ຕຕ຺ຣາຍໍ ອນຸປຸພ຺ພິກຖາ – ອມ຺ຫາກຎ຺ຫິ ສຕ຺ຖາ ອິໂຕ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສາຘິການໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍານໍ ມຕ຺ຖເກ ອມຣວຕິຍາ ນາມ ນຄເຣ ສຸເມໂຘ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸມາໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ສພ຺ພສິປ຺ເປສຸ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິໍ ປຕ຺ວາ ມາຕາປິຕູນໍ ອຈ຺ຈເຍນ ອເນກໂກຏິສງ຺ຂ຺ຍໍ ຘນໍ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ເຕ ວສນ຺ໂຕ ຌານາຠິຎ຺ຎາ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອາກາເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທີປງ຺ກຣທສພລສ຺ສ ສຸທສ຺ສນວິຫາຣໂຕ ຣມ຺ມວຕີນຄຣໍ ປວິສນຕ຺ຖາຍ ມຄ຺ຄໍ ໂສຘຍມານໍ ຊນໍ ທິສ຺ວາ ສຍມ຺ປິ ເອກໍ ປເທສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຄ຺ຄໍ ໂສເຘຕິຯ ຕສ຺ມິໍ ອໂສຘິເຕເຍວ ອາຄຕສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນ ອຕ຺ຕານໍ ເສຕຸໍ ກຕ຺ວາ ກລເລ ອຊິນຈມ຺ມໍ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ “ສຕ຺ຖາ ສສາວກສງ຺ໂຄ ກລລໍ ອນກ຺ກມິຕ຺ວາ ມໍ ອກ຺ກມນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕູ”ຕິ ນິປ຺ປນ຺ໂນຯ ສຕ຺ຖາຣາ ຕໍ ທິສ຺ວາວ “ພຸທ຺ຘງ຺ກໂຣ ເອສ, ອນາຄເຕ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສາຘິການໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍານໍ ປຣິໂຍສາເນ ໂຄຕໂມ ນາມ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ພ຺ຍາກໂຕຯ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນ ອປຣຠາເຄ “ໂກຓ຺ຑຎ຺ໂຍ ມງ຺ຄໂລ ສຸມໂນ ເຣວໂຕ ໂສຠິໂຕ ອໂນມທສ຺ສີ ປທຸໂມ ນາຣໂທ ປທຸມຸຕ຺ຕໂຣ ສຸເມໂຘ ສຸຊາໂຕ ປິຍທສ຺ສີ ອຕ຺ຖທສ຺ສີ ຘມ຺ມທສ຺ສີ ສິທ຺ຘຕ຺ໂຖ ຕິສ຺ໂສ ຜຸສ຺ໂສ ວິປ຺ສ຺ສີ ສິຂີ ເວສ຺ສຠູ ກກຸສນ຺ໂຘ ໂກນາຄມໂນ ກສ຺ສໂປ”ຕິ ໂລເກ ໂອກາເສຕ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນານໍ ອິເມສມ຺ປິ ເຕວີສຕິຍາ ພຸທ຺ຘານໍ ສນ຺ຕິເກ ລທ຺ຘພ຺ຍາກຣໂຓ, “ທສ ປາຣມິໂຍ, ທສ ອຸປປາຣມິໂຍ, ທສ ປຣມຕ຺ຖປາຣມິໂຍ”ຕິ ສມຕ຺ຕິໍສ ປາຣມິໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ເວສ຺ສນ຺ຕຣຕ຺ຕຠາເວ ຐິໂຕ ປຖວິກມ຺ປນານິ ມຫາທານານິ ທຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ຕຸສິຕປຸເຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຍາວຕາຍຸກໍ ຐຕ຺ວາ ທສ ສຫສ຺ສຈກ຺ກວາລເທວຕາຫິ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ –

“ກາໂລ ເທວ ມຫາວີຣ, ອຸປ຺ປຊ຺ຊ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິຍໍ;

ສເທວກໍ ຕາຣຍນ຺ໂຕ, ພຸຊ຺ຌສ຺ສຸ ອມຕໍ ປທ”ນ຺ຕິຯ (ພຸຯ ວໍຯ ໟ໑ຯ໖໗) –

ວຸຕ຺ເຕ –

“ກາລໍ ເທສຎ຺ຈ ທີປຎ຺ຈ, ກຸລໍ ມາຕຣເມວ ຈ;

ອິເມ ປຎ຺ຈ ວິໂລເກຕ຺ວາ, ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ມຫາຍໂສ”ຕິຯ –

ປຎ຺ຈ ມຫາວິໂລກນານິ ວິໂລເກຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ສກ຺ຍຣາຊກຸເລ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ວິຊາຍິຯ ໂສລສວສ຺ສກາເລ ຕຕ຺ຖ ມຫາສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ປຣິຫຣິຍມາໂນ ອນຸກ຺ກເມນ ຠທ຺ຣໂຍພ຺ພນໍ ປຕ຺ວາ ຕິຓ຺ຓໍ ອຸຕູນໍ ອນຸຈ຺ຉວິເກສຸ ຕີສຸ ປາສາເທສຸ ເທວໂລກສິຣີ ວິຍ ຣຊ຺ຊສິຣີ ອນຸຠວນ຺ໂຕ ອຸຍ຺ຍານກີລາຍ ຄມນສມເຍ ອນຸກ຺ກເມນ ຊິຓ຺ຓພ຺ຍາຘິມຕສງ຺ຂາ

ເຕ ຕໂຍ ເທວທູເຕ ທິສ຺ວາ ສຎ຺ຊາຕສໍເວໂຄ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຈຕຸຕ຺ຖວາເຣ ປພ຺ພຊິຕໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ສາຘຸ ປພ຺ພຊ຺ຊາ’’ຕິ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຣຸຈິໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ທິວສໍ ເຂເປຕ຺ວາ ມງ຺ຄລໂປກ຺ຂຣຓີຕີເຣ ນິສິນ຺ໂນ ກປ຺ປກເວສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄເຕນ ວິສ຺ສກມ຺ເມນ ເທວປຸຕ຺ເຕນ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ໂຕ ຣາຫຸລກຸມາຣສ຺ສ ຊາຕສາສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສິເນຫສ຺ສ ພລວຠາວໍ ຎຕ຺ວາ, ‘‘ຍາວ ອິທໍ ພນ຺ຘນໍ ນ ວຑ຺ຒຕິ, ຕາວເທວ ນໍ ຉິນ຺ທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສາຍໍ ນຄຣໍ ປວິສນ຺ໂຕ –

‘‘ນິພ຺ພຸຕາ ນູນ ສາ ມາຕາ, ນິພ຺ພຸໂຕ ນູນ ໂສ ປິຕາ;

ນິພ຺ພຸຕາ ນູນ ສາ ນາຣີ, ຍສ຺ສາຍໍ ອີທິໂສ ປຕີ’’ຕິ ຯ –

ກິສາໂຄຕມິຍາ ນາມ ປິຕຸຈ຺ຉາຘີຕາຍ ຠາສິຕໍ ອິມໍ ຄາຖໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ອຫໍ ອິມາຍ ນິພ຺ພຸຕປທໍ ສາວິໂຕ’’ຕິ ມຸຕ຺ຕາຫາຣໍ ໂອມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ເປເສຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຠວນໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສິຣິສຍເນ ນິສິນ຺ໂນ ນິທ຺ໂທປຄຕານໍ ນາຏກິຕ຺ຖີນໍ ວິປ຺ປກາຣໍ ທິສ຺ວາ ນິພ຺ພິນ຺ນຫທໂຍ ຉນ຺ນໍ ອຸຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ກຓ຺ຐກໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຕໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ຉນ຺ນສຫາໂຍ ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາລເທວຕາຫິ ປຣິວຸໂຕ ມຫາຠິນິກ຺ຂມນໍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອໂນມານທີຕີເຣ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອນຸກ຺ກເມນ ຣາຊຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຓ຺ຑວປພ຺ພຕປພ຺ຠາເຣ ນິສິນ຺ໂນ ມຄຘຣຎ຺ຎາ ຣຊ຺ເຊນ ນິມນ຺ຕິຍມາໂນ ຕໍ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕໍ ປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວິຊິຕໍ ອາຄມນຕ຺ຖາຍ ເຕນ ຄຫິຕປຏິຎ຺ໂຎ ອາຬາຣຎ຺ຈ ອຸທກຎ຺ຈ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເຕສໍ ສນ຺ຕິເກ ອຘິຄຕວິເສສໍ ອນລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ຉພ຺ພສ຺ສານິ ມຫາປຘານໍ ປທຫິຕ຺ວາ ວິສາຂປຸຓ຺ຓມທິວເສ ປາໂຕວ ສຸຊາຕາຍ ທິນ຺ນປາຍສໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ເນຣຎ຺ຊຣາຍ ນທິຍາ ສຸວຓ຺ຓປາຕິໍ ປວາເຫຕ຺ວາ ເນຣຎ຺ຊຣາຍ ນທິຍາ ຕີເຣ ມຫາວນສຓ຺ເຑ ນານາສມາປຕ຺ຕີຫິ ທິວສຠາຄໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ໂສຕ຺ຖິເຍນ ທິນ຺ນໍ ຕິຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກາເຬນ ນາຄຣາເຊນ ອຠິຕ຺ຖຸຕຄຸໂຓ ໂພຘິມຓ຺ຑໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ຕິຓານິ ສນ຺ຖຣິຕ຺ວາ ‘‘ນ ຕາວິມໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ຠິນ຺ທິສ຺ສາມິ, ຍາວ ເມ ອນຸປາທາຍ ອາສເວຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສຕີ’’ຕິ ປຏິຎ຺ຎໍ ກຕ຺ວາ ປຸຣຕ຺ຖາຠິມຸໂຂ ນິສີທິຕ຺ວາ ສູຣິເຍ ອນຕ຺ຖງ຺ຄມິເຕເຍວ ມາຣພລໍ ວິຘມິຕ຺ວາ ປຖມຍາເມ ປຸພ຺ເພນິວາສຎາຓໍ, ມຊ຺ຌິມຍາເມ ຈຸຕູປປາຕຎາຓໍ ປຕ຺ວາ ປຈ຺ຉິມຍາມາວສາເນ ປຈ຺ຈຍາກາເຣ ຎາຓໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ເຄນ ທສພລຈຕຸເວສາຣຊ຺ຊາທິສພ຺ພຄຸຓປຏິມຓ຺ຑິຕໍ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓໍ ປຏິວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕສຕ຺ຕາຫໍ ໂພຘິມຓ຺ເຑ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ອຏ຺ຐເມ ສຕ຺ຕາເຫ ອຊປາລນິຄ຺ໂຣຘມູເລ ນິສິນ຺ໂນ ຘມ຺ມຄມ຺ຠີຣຕາປຈ຺ຈເວກ຺ຂເຓນ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ກຕໍ ອາປຊ຺ຊມາໂນ ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາຬມຫາພ຺ຣຫ຺ມປຣິວາເຣນ ສຫມ຺ປຕິພ຺ຣຫ຺ມຸນາ ອາຍາຈິຕຘມ຺ມເທສໂນ ພຸທ຺ຘຈກ຺ຂຸນາ ໂລກໍ ໂວໂລເກຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ອຊ຺ເຌສນໍ ອຘິວາເສຕ຺ວາ, ‘‘ກສ຺ສ ນຸ ໂຂ ອຫໍ ປຖມໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອາຬາຣຸທການໍ ກາລກຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ພຫູປກາຣຕໍ ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ກາສິປຸຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ອຸປເກນ ສທ຺ຘິໍ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາສາຬ຺ຫີປຸຓ຺ຓມທິວເສ ອິສິປຕເນ ມິຄທາເຍ ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍານໍ ວສນຏ຺ຐານໍ ປຕ຺ວາ ເຕ ອນນຸຈ຺ຉວິເກນ ສມຸທາຈາເຣນ ສມຸທາຈຣນ຺ເຕ ສຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ອຎ຺ຎາຕໂກຓ຺ຑຎ຺ຎປ຺ປມຸເຂ ອຏ຺ຐາຣສ ພ຺ຣຫ຺ມໂກຏິໂຍ ອມຕປານໍ ປາເຍນ຺ໂຕ ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕິຕວຣຘມ຺ມຈກ຺ໂກ ປຎ຺ຈມິຍໍ ປກ຺ຂສ຺ສ ສພ຺ເພປິ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ຕໍ ທິວສເມວ ຍສກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ ຕໍ ຣຕ຺ຕິຠາເຄ ນິພ຺ພິນ຺ທິຕ຺ວາ ເຄຫໍ ປຫາຍ ນິກ຺ຂນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ເອຫິ ຍສາ’’ຕິ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຣຕ຺ຕິຠາເຄ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປາເປຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາເປຕ຺ວາ ອປເຣປິ ຕສ຺ສ ສຫາຍເກ ຈຕຸປຓ຺ຓາສ ຊເນ ເອຫິຠິກ຺ຂຸປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາເປສິ ຯ

ເອວໍ ໂລເກ ເອກສຏ຺ຐິຍາ ອຣຫນ຺ເຕສຸ ຊາເຕສຸ ວຸຏ຺ຐວສ຺ໂສ ປວາເຣຕ຺ວາ, ‘‘ຈຣຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ຈາຣິກ’’ນ຺ຕິ ສຏ຺ຐິ ຠິກ຺ຂູ ທິສາສຸ ເປເສຕ຺ວາ ສຍໍ ອຸຣຸເວລໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ກປ຺ປາສິກວນສຓ຺ເຑ ຕິໍສ ຊເນ ຠທ຺ທວຄ຺ຄິຍກຸມາເຣ ວິເນສິ ຯ ເຕສຸ ສພ຺ພປຈ຺ຉິມໂກ ໂສຕາປນ຺ໂນ ສພ຺ພຸຕ຺ຕໂມ ອນາຄາມີ ອໂຫສິ ຯ ເຕ ສພ຺ເພປິ ເອຫິຠິກ຺ຂຸຠາເວເນວ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ທິສາສຸ ເປເສຕ຺ວາ ສຍໍ ອຸຣຸເວລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຑ຺ຒຸຑ຺ຒານິ ປາຏິຫາຣິຍສຫສ຺ສານິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອຸຣຸເວລກສ຺ສປາທໂຍ ສຫສ຺ສຊຏິລປຣິວາເຣ ເຕຠາຕິກຊຏິເລ ວິເນຕ຺ວາ ເອຫິຠິກ຺ຂຸຠາເວເນວ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ຄຍາສີເສ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ອາທິຕ຺ຕປຣິຍາຍເທສນາຍ (ມຫາວ ຯ ໕໔; ສໍ ຯ ນິ ຯ ໔ຯ໒໘) ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ເຕນ ອຣຫນ຺ຕສຫສ຺ເສນ ປຣິວຸໂຕ ‘‘ພິມ຺ພິສາຣຣຎ຺ໂຎ ທິນ຺ນໍ ປຏິຎ຺ຎໍ ໂມເຈສ຺ສາມີ’’ຕິ ຣາຊຄຫນຄຣູປຈາເຣ ລຏ຺ຐິວນຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ສຕ຺ຖາ ກິຣ ອາຄໂຕ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ທ຺ວາທສນຫຸເຕຫິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄຫປຕິເກຫິ ສທ຺ຘິໍ ອາຄຕສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ມຘຸຣຘມ຺ມກຖໍ ກເຖນ຺ໂຕ ຣາຊານໍ ເອກາທສຫິ ນຫຸເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ເອກນຫຸຕໍ ສຣເຓສຸ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ສກ຺ເກນ ເທວຣາເຊນ ມາຓວກວຓ຺ຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຠິຕ຺ຖຸຕຄຸໂຓ ຣາຊຄຫນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຣາຊນິເວສເນ ກຕຠຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ເວຬຸວນາຣາມໍ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ວາສໍ ກປ຺

ເປສີຯ ຕຕ຺ຖ ນໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໂມຄ຺ຄລ຺ລານາ ອຸປສ຺ງກມິໍສຸຯ

ຕທາຍໍ ອນຸປຸພ຺ພີກຖາ – ອນຸປ຺ປນ຺ເນເຍວ ຫິ ພຸທ຺ເຘ ຣາຊຄຫໂຕ ອວິທູເຣ ອຸປຕິສ຺ສຄາໂມ ໂກລິຕຄາໂມຕິ ທ຺ເວ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄາມາ ອເຫສຸໍຯ ເຕສຸ ອຸປຕິສ຺ສຄາເມ ສາຣິຍາ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມຓິຍາ ຄພ຺ຠສ຺ສ ປຕິຏ຺ຐິຕທິວເສເຍວ ໂກລິຕຄາເມ ໂມຄ຺ຄລິຍາ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມຓິຍາປິ ຄພ຺ໂຠ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ ຕານິ ກິຣ ທ຺ເວປິ ກຸລານິ ຍາວ ສຕ຺ຕມາ ກຸລປຣິວຏ຺ຏາ ອາພທ຺ຘປຏິພທ຺ຘສຫາຍກາເນວ ອເຫສຸໍ, ຕາສໍ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ເອກທິວສເມວ ຄພ຺ຠປຣິຫາຣໍ ອທໍສຸຯ ຕາ ອຸໂຠປິ ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ປຸຕ຺ເຕ ວິຊາຍິໍສຸຯ ນາມຄ຺ຄຫຓທິວເສ ສາຣິຍາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓິຍາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປຕິສ຺ສຄາມເກ ເຊຏ຺ຐກຸລສ຺ສ ປຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຸປຕິສ຺ໂສຕິ ນາມໍ ກຣິໍສຸ , ອິຕຣສ຺ສ ໂກລິຕຄາເມ ເຊຏ຺ຐກຸລສ຺ສ ປຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ໂກລິໂຕຕິ ນາມໍ ກຣິໍສຸຯ ເຕ ອຸໂຠປິ ວຸຑ຺ຒິມນ຺ວາຍ ສພ຺ພສິປ຺ປານໍ ປາຣໍ ອຄມໍສຸຯ ອຸປຕິສ຺ສມາຓວສ຺ສ ກີຬນຕ຺ຖາຍ ນທິໍ ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ວາ ຄມນກາເລ ປຎ຺ຈ ສຸວຓ຺ຓສິວິກສຕານິ ປຣິວາຣານິ ໂຫນ຺ຕິ, ໂກລິຕມາຓວສ຺ສ ປຎ຺ຈ ອາຊຎ຺ຎຍຸຕ຺ຕຣຖສຕານິຯ ທ຺ເວປິ ຊນາ ປຎ຺ຈປຎ຺ຈມາຓວກສຕປຣິວາຣາ ໂຫນ຺ຕິຯ ຣາຊຄເຫ ຈ ອນຸສໍວຈ຺ຉຣໍ ຄິຣຄ຺ຄສມຊ຺ໂຊ ນາມ ອໂຫສິຯ ເຕສໍ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ເອກຏ຺ຐາເນເຍວ ມຎ຺ຈໍ ພນ຺ຘນ຺ຕິຯ ທ຺ເວປິ ເອກໂຕ ນິສີທິຕ຺ວາ ສມຊ຺ຊໍ ປສ຺ສນ຺ຕາ ຫສິຕພ຺ພຏ຺ຐາເນ ຫສນ຺ຕິ, ສໍເວຄຏ຺ຐາເນ ສໍເວເຊນ຺ຕິ, ທາຍໍ ທາຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ ທາຍໍ ເທນ຺ຕິຯ ເຕສໍ ອິມິນາວ ນິຍາເມນ ເອກທິວສໍ ສມຊ຺ຊໍ ປສ຺ສນ຺ຕານໍ ປຣິປາກຄຕຕ຺ຕາ ຎາຓສ຺ສ ປຸຣິມທິວເສສຸ ວິຍ ຫສິຕພ຺ພຏ຺ຐາເນ ຫາໂສ ວາ ສໍເວຄຏ຺ຐາເນ ສໍເວໂຄ ວາ ທາຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ ທານໍ ວາ ນາໂຫສິ ຯ ທ຺ເວປິ ປນ ຊນາ ເອວໍ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸ – ‘‘ກິເມຕ຺ຖ ໂອໂລເກຕພ຺ພໍ ອຕ຺ຖິ, ສພ຺ເພປິເມ ອປ຺ປຕ຺ເຕ ວສ຺ສສເຕ ອປ຺ປຓ຺ຓຕ຺ຕິກຠາວໍ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ, ອມ຺ເຫຫິ ປນ ເອກໍ ໂມກ຺ຂຘມ຺ມໍ ປຣິເຍສິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ອາຣມ຺ມຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸຯ ຕໂຕ ໂກລິໂຕ ອຸປຕິສ຺ສໍ ອາຫ – ‘‘ສມ຺ມ ອຸປຕິສ຺ສ, ນ ຕ຺ວໍ ອຎ຺ເຎສຸ ທິວເສສຸ ວິຍ ຫຏ຺ຐປຫຏ຺ໂຐ, ອິທານິ ອນຕ຺ຕມນຘາຕຸໂກສິ, ກິໍ ເຕ ສລ຺ລກ຺ຂິຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ສມ຺ມ ໂກລິຕ, ເອເຕສໍ ໂອໂລກເນ ສາໂຣ ນຕ຺ຖິ , ນິຣຕ຺ຖກເມຕໍ, ອຕ຺ຕໂນ ໂມກ຺ຂຘມ຺ມໍ ຄເວສິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ອິທໍ ຈິນ຺ຕຍນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນມ຺ຫິຯ ຕ຺ວໍ ປນ ກສ຺ມາ ອນຕ຺ຕມໂນສີ’’ຕິ? ໂສປິ ຕເຖວ ອາຫຯ ອຖສ຺ສ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ຘິໍ ເອກຊ຺ຌາສຍຕໍ ຎຕ຺ວາ ອຸປຕິສ຺ໂສ ອາຫ – ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ອຸຠິນ຺ນມ຺ປິ ສຸຈິນ຺ຕິຕໍ, ໂມກ຺ຂຘມ຺ມໍ ປນ ຄເວສນ຺ເຕຫິ ເອກາ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏຕິຯ ກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊາມາ’’ຕິ?

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສຎ຺ຈໂຍ ນາມ ປຣິພ຺ພາຊໂກ ຣາຊຄເຫ ປຏິວສຕິ ມຫຕິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກປຣິສາຍ ສທ຺ຘິໍຯ ເຕ ‘‘ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມາ’’ຕິ ປຎ຺ຈມາຓວກສຕານິ ‘‘ສິວິກາໂຍ ຈ ຣເຖ ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ’’ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ເອກາຍ ສິວິກາຍ ເອເກນ ຣເຖນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຎ຺ຈຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິໍສຸຯ ເຕສໍ ປພ຺ພຊິຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສຎ຺ຈໂຍ ອຕິເຣກລາຠຄ຺ຄຍສຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ອໂຫສິຯ ເຕ ກຕິປາເຫເນວ ສພ຺ພໍ ສຎ຺ຈຍສ຺ສ ສມຍໍ ປຣິມທ຺ທິຕ຺ວາ, ‘‘ອາຈຣິຍ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ຊານນສມໂຍ ເອຕ຺ຕໂກວ, ອຸທາຫຸ ອຸຕ຺ຕຣິມ຺ປິ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ ‘‘ເອຕ຺ຕໂກວ ສພ຺ພໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ຎາຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸ – ‘‘ເອວໍ ສຕິ ອິມສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍວາໂສ ນິຣຕ຺ຖໂກ, ມຍໍ ຍໍ ໂມກ຺ຂຘມ຺ມໍ ຄເວສິຕຸໍ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ, ໂສ ອິມສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຸປ຺ປາເທຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ມຫາ ໂຂ ປນ ຊມ຺ພຸທີໂປ, ຄາມນິຄມຣາຊຘານິໂຍ ຈຣນ຺ຕາ ອວສ຺ສໍ ໂມກ຺ຂຘມ຺ມເທສກໍ ກຎ຺ຈິ ອາຈຣິຍໍ ລຠິສ຺ສາມາ’’ຕິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ, ‘‘ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ປຓ຺ຑິຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສາກຈ຺ຉໍ ກໂຣນ຺ຕິຯ ເຕຫິ ປຸຏ຺ຐໍ ປຎ຺ຫໍ ອຎ຺ເຎ ກເຖຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ເຕ ປນ ເຕສໍ ປຎ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕິຯ ເອວໍ ສກລຊມ຺ພຸທີປໍ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສກຏ຺ຐານເມວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ສມ຺ມ ໂກລິຕ, ອມ຺ເຫສຸ ໂຍ ປຐມໍ ອມຕໍ ອທິຄຈ຺ຉຕິ, ໂສ ອິຕຣສ຺ສ ອາໂຣເຈຕູ’’ຕິ ກຕິກໍ ອກໍສຸຯ

ເອວໍ ເຕສຸ ກຕິກໍ ກຕ຺ວາ ວິຫຣນ຺ເຕສຸ ສຕ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕານຸກ຺ກເມນ ຣາຊຄຫໍ ປຕ຺ວາ ເວຬຸວນໍ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ເວຬຸວເນ ວິຫຣຕິຯ ຕທາ ‘‘ຈຣຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ຈາຣິກໍ ພຫຸຊນຫິຕາຍາ’’ຕິ ຣຕນຕ຺ຕຍຄຸຓປ຺ປກາສນຕ຺ຖໍ ອຸຍ຺ໂຍຊິຕານໍ ເອກສຏ຺ຐິຍາ ອຣຫນ຺ຕານໍ ອນ຺ຕເຣ ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍານໍ ອພ຺ຠນ຺ຕໂຣ ອສ຺ສຊິຕ຺ເຖໂຣ ປຏິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຣາຊຄຫໍ ອາຄໂຕ, ປຸນທິວເສ ປາໂຕວ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຣາຊຄຫໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິຯ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ອຸປຕິສ຺ສປຣິພ຺ພາຊໂກປິ ປາໂຕວ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ປຣິພ຺ພາຊກາຣາມໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ມຍາ ເອວຣູໂປ ປພ຺ພຊິໂຕ ນາມ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ, ເຍ ໂລເກ ອຣຫນ຺ໂຕ ວາ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ວາ ສມາປນ຺ນາ, ອຍໍ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຎ຺ຎຕໂຣ, ຍໍນູນາຫໍ ອິມໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອຸປສ຺ງກມິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ເຉຍ຺ຍໍ – ‘ກໍສິ ຕ຺ວໍ, ອາວຸໂສ, ອຸທ຺ທິສ຺ສ ປພ຺ພຊິໂຕ, ໂກ ວາ ເຕ ສຕ຺ຖາ, ກສ຺ສ ວາ ຕ຺ວໍ ຘມ຺ມໍ ໂຣເຈສີ’’’ຕິ? ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ອກາໂລ ໂຂ ອິມໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິຕຸໍ, ອນ຺ຕຣຆຣໍ ປວິຏ຺ໂຐ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣຕິ, ຍໍນູນາຫໍ ອິມໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ປິຏ຺ຐິໂຕ ປິຏ຺ຐິໂຕ ອນຸພນ຺ເຘຍ຺ຍໍ, ອຕ຺ຖິເກຫິ ອຸປຎ຺ຎາຕໍ ມຄ຺ຄ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ເຖຣໍ ລທ຺ຘປິຓ຺ຑປາຕໍ ອຎ຺ຎຕຣໍ ໂອກາສໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ນິສີທິຕຸກາມຕຎ຺ຈສ຺ສ ຎຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິພ຺ພາຊກປີຐກໍ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ອທາສິ, ໂສ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນປິສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ກຸຓ຺ຑິກາຍ ອຸທກໍ ອທາສິຯ

ເອວໍ ອາຈຣິຍວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ເຈນ ເຖເຣນ ສທ຺ຘິໍ ມຘຸຣປຏິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ເອວມາຫ – ''ວິປ຺ປສນ຺ນານິ ໂຂ ປນ ເຕ, ອາວຸໂສ, ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ, ປຣິສຸທ຺ໂຘ ຉວິວຓ຺ໂຓ ປຣິໂຍທາໂຕ, ກໍສິ ຕ຺ວໍ, ອາວຸໂສ, ອຸທ຺ທິສ຺ສ ປພ຺ພຊິໂຕ, ໂກ ວາ ເຕ ສຕ຺ຖາ, ກສ຺ສ ວາ ຕ຺ວໍ ຘມ຺ມໍ ໂຣເຈສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ເຖໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ອິເມ ປຣິພ຺ພາຊກາ ນາມ ສາສນສ຺ສ ປຏິປກ຺ຂຠູຕາ, ອິມສ຺ສ ສາສນສ຺ສ ຄມ຺ຠີຣຕໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມີ''ຕິຯ ອຕ຺ຕໂນ ນວກຠາວໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອາຫ – ''ອຫໍ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ນໂວ ອຈິຣປພ຺ພຊິໂຕ, ອຘຸນາຄໂຕ ອິມໍ ຘມ຺ມວິນຍໍ, ນ ຕາວາຫໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ ວິຕ຺ຖາເຣນ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕຸ''ນ຺ຕິຯ ປຣິພ຺ພາຊໂກ – ''ອຫໍ ອຸປຕິສ຺ໂສ ນາມ, ຕ຺ວໍ ຍຖາສຕ຺ຕິຍາ ອປ຺ປໍ ວາ ພຫຸໍ ວາ ວທ, ເອຕໍ ນຍສເຕນ ນຍສຫສ຺ເສນ ປຏິວິຊ຺ຌິຕຸໍ ມຍ຺ຫໍ ຠາໂຣ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຫ –

''ອປ຺ປໍ ວາ ພຫຸໍ ວາ ຠາສສ຺ສຸ, ອຕ຺ຖໍເຍວ ເມ ພ຺ຣູຫິ;

ອຕ຺ເຖນເວ ເມ ອຕ຺ໂຖ, ກິໍ ກາຫສິ ພ຺ຍຎ຺ຊນໍ ພຫຸ''ນ຺ຕິຯ (ມຫາວຯ ໖໐);

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ເຖໂຣ – ''ເຍ ຘມ຺ມາ ເຫຕຸປ຺ປຠວາ''ຕິ (ມຫາວຯ ໖໐; ອປຯ ເຖຣ ໑ຯ໑ຯ໒໘໖) ຄາຖມາຫຯ ປຣິພ຺ພາຊໂກ ປຖມປທທ຺ວຍເມວ ສຸຕ຺ວາ ສຫສ຺ສນຍປຏິມຓ຺ຑິເຕ ໂສຕາປຕ຺ຕິຝເລ ປຕິຏ຺ຐຫິ, ອິຕຣໍ ປທທ຺ວຍໍ ໂສຕາປນ຺ນກາເລ ນິຏ຺ຐາເປສິຯ ໂສ ໂສຕາປນ຺ໂນ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປຣິວິເສເສ ອປ຺ປວຕ຺ຕນ຺ເຕ ''ຠວິສ຺ສຕິ ເອຕ຺ຖ ກາຣຓ''ນ຺ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ເຖຣໍ ອາຫ – ''ຠນ຺ເຕ, ມາ ອຸປຣິ ຘມ຺ມເທສນໍ ວຑ຺ຒຍິຕ຺ຖ, ເອຕ຺ຕກເມວ ໂຫຕຸ, ກຸຫິໍ ອມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖາ ວສຕີ''ຕິ? ''ເວລຸວເນ, ອາວຸໂສ''ຕິຯ ''ເຕນ ຫິ, ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫ ປຸຣໂຕ ຍາຖ, ມຍ຺ຫໍ ເອໂກ ສຫາຍໂກ ອຕ຺ຖິ, ອມ຺ເຫຫິ ຈ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ກຕິກາ ກຕາ 'ອມ຺ເຫສຸ ໂຍ ອມຕໍ ປຖມໍ ອຘິຄຈ຺ຉຕິ, ໂສ ອິຕຣສ຺ສ ອາໂຣເຈຕູ'ຕິຯ ອຫໍ ຕໍ ປຏິຎ຺ຎໍ ໂມເຈຕ຺ວາ ສຫາຍກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຄຕມຄ຺ເຄເນວ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ ປຎ຺ຈປຕິຏ຺ຐິເຕນ ເຖຣສ຺ສ ປາເທສຸ ນິປຕິຕ຺ວາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ເຖຣໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ປຣິພ຺ພາຊກາຣາມາຠິມຸໂຂ ອຄມາສິ''ຯ

ອຖ ໂຂ ໂກລິຕປຣິພ຺ພາຊໂກ ຕໍ ທູຣໂຕວ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ, ''ອຊ຺ຊ ມຍ຺ຫໍ ສຫາຍກສ຺ສ ມຸຂວຓ຺ໂຓ ນ ອຎ຺ຎທິວເສສຸ ວິຍ, ອທ຺ຘາ ເຕນ ອມຕໍ ອຘິຄຕໍ ຠວິສ຺ສຕີ''ຕິ ອມຕາຘິຄມໍ ປຸຈ຺ຉິຯ ໂສປິສ຺ສ ''ອາມາວຸໂສ, ອມຕໍ ອຘິຄຕ''ນ຺ຕິ ປຏິຊານິຕ຺ວາ ຕເມວ ຄາຖໍ ອຠາສິຯ ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ໂກລິໂຕ ໂສຕາປຕ຺ຕິຝເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ອາຫ – ''ກຸຫິໍ ກິຣ, ສມ຺ມ, ອມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖາ ວສຕີ''ຕິ? ''ເວລຸວເນ ກິຣ, ສມ຺ມ, ເອວໍ ໂນ ອາຈຣິເຍນ ອສ຺ສຊິຕ຺ເຖເຣນ ກຖິຕ''ນ຺ຕິຯ ''ເຕນ ຫິ, ສມ຺ມ, ອາຍາມ, ສຕ຺ຖາຣໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ''ຕິຯ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ຈ ນາເມສ ສທາປິ ອາຈຣິຍປູຊໂກວ, ຕສ຺ມາ ສຫາຍໍ ເອວມາຫ – ''ສມ຺ມ, ອມ຺ເຫຫິ ອຘິຄຕໍ ອມຕໍ ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສຎ຺ຈຍປຣິພ຺ພາຊກສ຺ສາປິ ກເຖສ຺ສາມ, ພຸຊ຺ຌມາໂນ ປຏິວິຊ຺ຌິສ຺ສຕິ, ອປ຺ປຏິວິຊ຺ຌນ຺ໂຕ ອມ຺ຫາກໍ ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສຕິ, ພຸທ຺ຘານໍ ເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ມຄ຺ຄຝລປຏິເວຘໍ ກຣິສ຺ສຕີ''ຕິຯ ຕໂຕ ທ຺ເວປິ ຊນາ ສຎ຺ຈຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສຸຯ

ສຎ຺ຈໂຍ ເຕ ທິສ຺ວາວ – ''ກິໍ, ຕາຕາ, ໂກຈິ ໂວ ອມຕມຄ຺ຄເທສໂກ ລທ຺ໂຘ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ''ອາມ, ອາຈຣິຍ, ລທ຺ໂຘ, ພຸທ຺ໂຘ ໂລເກ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ຘມ຺ໂມ ໂລເກ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ສງ຺ໂຆ ໂລເກ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ຕຸມ຺ເຫ ຕຸຈ຺ເຉ ອສາເຣ ວິຈຣຖ, ຕສ຺ມາ ເອຖ, ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມາ''ຕິຯ ''ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫ, ນາຫໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ''ຕິ ຯ ''ກິໍ ກາຣຓາ''ຕິ? ''ອຫໍ ມຫາຊນສ຺ສ ອາຈຣິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ວິຈຣິໍ, ວິຈຣນ຺ຕສ຺ສ ເມ ອນ຺ເຕວາສິກວາໂສ ຈາຏິຍາ ອຸທຎ຺ຈນຠາວປ຺ປຕ຺ຕິ ວິຍ ໂຫຕິ, ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມຫໍ ອນ຺ເຕວາສິກວາສໍ ວສິຕຸ''ນ຺ຕິຯ ''ມາ ເອວໍ ກຣິຕ຺ຖ, ອາຈຣິຍາ''ຕິຯ ''ໂຫຕຸ, ຕາຕາ, ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫ, ນາຫໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ''ຕິຯ ອາຈຣິຍ, ໂລເກ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມຫາຊໂນ ຄນ຺ຘມາລາທິຫຕ຺ໂຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕເມວ ປູເຊສ຺ສຕິ, ມຍມ຺ປິ ຕຕ຺ເຖວ ຄມິສ຺ສາມຯ ''ຕຸມ຺ເຫ ກິໍ ກຣິສ຺ສຖາ''ຕິ? ''ຕາຕາ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ທນ຺ຘາ ພຫູ, ອຸທາຫຸ ປຓ຺ຑິຕາ''ຕິຯ ''ທນ຺ຘາ, ອາຈຣິຍ, ພຫູ, ປຓ຺ຑິຕາ ຈ ນາມ ກຕິປຍາ ເອວ ໂຫນ຺ຕີ''ຕິຯ ''ເຕນ ຫິ, ຕາຕາ, ປຓ຺ຑິຕາ ປຓ຺ຑິຕສ຺ສ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ, ທນ຺ຘາ ທນ຺ຘສ຺ສ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄມິສ຺ສນ຺ຕິ , ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫ, ນາຫໍ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິຯ ເຕ ''ປຎ຺ຎາຍິສ຺ສຖ ຕຸມ຺ເຫ, ອາຈຣິຍາ''ຕິ ປກ຺ກມິໍສຸຯ ເຕສຸ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕສຸ ສຎ຺ຈຍສ຺ສ ປຣິສາ ຠິຊ຺ຊິ, ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ອາຣາໂມ ຕຸຈ຺ໂຉ ອໂຫສິຯ ໂສ ຕຸຈ຺ຉໍ ອາຣາມໍ ທິສ຺ວາ ອຸຓ຺ຫໍ ໂລຫິຕໍ ຉຑ຺ເຑສິຯ ເຕຫິປິ ສທ຺ຘິໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕສຸ ປຎ຺ຈສຸ ປຣິພ຺ພາຊກສເຕສຸ ສຎ຺ຈຍສ຺ສ ອຑ຺ຒເຕຍ຺ຍສຕານິ ນິວຕ຺ຕິໍສຸ, ອຖ ໂຂ ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ອນ຺ເຕວາສິເກຫິ ອຑ຺ຒເຕຍ຺ເຍຫິ ປຣິພ຺ພາຊກສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ເວລຸວນໍ ອຄມໍສຸຯ

ສຕ຺ຖາ ຈຕຸປຣິສມຊ຺ເຊ ນິສິນ຺ໂນ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ເຕ ທູຣໂຕວ ທິສ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ – ''ເອເຕ, ຠິກ຺ຂເວ, ທ຺ເວ ສຫາຍກາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ໂກລິໂຕ ຈ ອຸປຕິສ຺ໂສ ຈ, ເອຕໍ ເມ ສາວກຍຸຄໍ ຠວິສ຺ສຕິ ອຄ຺ຄໍ ຠທ຺ທຍຸຄ''ນ຺ຕິຯ ເຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ, ນິສີທິຕ຺ວາ ຈ ປນ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ – ''ລເຠຍ຺ຍາມ ມຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ, ລເຠຍ຺ຍາມ ອຸປສມ຺ປທ''ນ຺ຕິຯ ''ເອຖ, ຠິກ຺ຂໂວ''ຕິ ຠຄວາ ອໂວຈ – ''ສ຺ວາກ຺ຂາໂຕ ຘມ຺ໂມ, ຈຣຖ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສມ຺ມາ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ອນ຺ຕກິຣິຍາຍາ''ຕິຯ ສພ຺ເພປິ ອິທ຺ຘິມຍປຕ຺ຕຈີວຣຘຣາ ສຏ຺ຐິວສ຺ສິກຕ຺ເຖຣາ ວິຍ ອເຫສຸໍຯ

ອຖ ເນສໍ ປຣິສາຍ ຈຣິຕວເສນ ສຕ຺ຖາ ຘມ຺ມເທສນໍ ວຑ຺ເຒສິຯ ຐເປຕ຺ວາ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວເກ ອວເສສາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິໍສຸ, ອຄ຺ຄສາວການໍ ປນ ອຸປຣິມຄ຺ຄຕ຺ຕຍກິຈ຺ຈໍ ນ ນິຏ຺ຐາສິຯ ກິໍ ກາຣຓາ? ສາວກປາຣມີຎາຓສ຺ສ ມຫນ຺ຕຕາຍຯ ອຖາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ປພ຺ພຊິຕທິວສໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ມຄຘຣຏ຺ເຐ ກລ຺ລວາລຄາມກໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຖີນມິທ຺ເຘ ໂອກ຺ກມນ຺ເຕ ສຕ຺ຖາຣາ ສໍເວຊິໂຕ ຖີນມິທ຺ຘໍ ວິໂນເທຕ຺ວາ ຕຖາຄເຕນ ທິນ຺ນໍ ຘາຕຸກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ສຸຓນ຺ໂຕວ ອຸປຣິມຄ຺ຄຕ຺ຕຍກິຈ຺ຈໍ ນິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ສາວກປາຣມີຎາຓສ຺ສ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ໂຕຯ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣປິ ປພ຺ພຊິຕທິວສໂຕ ອຑ຺ຒມາສໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຘິໍ ຕເມວ ຣາຊຄຫໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ສູກຣຂຕເລເຓ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຠາຄິເນຍ຺ຍສ຺ສ ທີຆນຂປຣິພ຺ພາຊກສ຺ສ ເວທນາປຣິຄ຺ຄຫສຸຕ຺ຕນ຺ເຕ ເທສິຍມາເນ ສຸຕ຺ຕານຸສາເຣນ ຎາຓໍ ເປເສຕ຺ວາ ປຣສ຺ສ ວຑ຺ຒິຕຠຕ຺ຕໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊນ຺ໂຕ ວິຍ ສາວກປາຣມີຎາຓສ຺ສ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ໂຕຯ ນນຸ ຈາຍສ຺ມາ ມຫາປຎ຺ໂຎ, ອຖ ກສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໂຕ ຈິຣຕເຣນ ສາວກປາຣມີຎາຓໍ ປາປຸຓີຕິ? ປຣິກມ຺ມມຫນ຺ຕຕາຍຯ ຍຖາ ຫິ ທຸຄ຺ຄຕມນຸສ຺ສາ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ຄນ຺ຕຸກາມາ ຂິປ຺ປເມວ ນິກ຺ຂມນ຺ຕິ, ຣາຊູນໍ ປນ ຫຕ຺ຖິວາຫນກປ຺ປນາທີ ມຫນ຺ຕໍ ປຣິກມ຺ມໍ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ເອວໍສມ຺ປທມິທໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ຕໍ ທິວສໍເຍວ ປນ ສຕ຺ຖາ ວຑ຺ຒມານກຈ຺ຉາຍາຍ ເວຬຸວເນ ສາວກສນ຺ນິປາຕໍ ກຕ຺ວາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ເຖຣານໍ ອຄ຺ຄສາວກຏ຺ຐານໍ ທຕ຺ວາ ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສິຯ ຠິກ຺ຂູ ອຸຊ຺ຌາຍິໍສຸ – ''ສຕ຺ຖາ ມຸໂຂໂລກເນນ ຠິກ຺ຂໍ ເທຕິ, ອຄ຺ຄສາວກຏ຺ຐານໍ ທທນ຺ເຕນ ນາມ ປຖມໍ ປພ຺ພຊິຕານໍ ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍານໍ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ເອເຕ ອໂນໂລເກນ຺ເຕນ ຍສຕ຺ເຖຣປ຺ປມຸຂານໍ ປຎ຺ຈປຎ຺ຎາສຠິກ຺ຂູນໍ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ເອເຕ ອໂນໂລເກນ຺ເຕນ ຠທ຺ທວຄ຺ຄິຍານໍ ຕິໍສຊນານໍ, ເອເຕ ອໂນໂລເກນ຺ເຕນ ອຸຣຸເວລກສ຺ສປາທີນໍ ເຕຠາຕິການໍ, ເອເຕ ປນ ເອຕ຺ຕເກ ມຫາເຖເຣ ປຫາຍ ສພ຺ພປຈ຺ຉາ ປພ຺ພຊິຕານໍ ອຄ຺ຄສາວກຏ຺ຐານໍ ທທນ຺ເຕນ ມຸຂໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ທິນ຺ນ''ນ຺ຕິຯ ສຕ຺ຖາ, ''ກິໍ ກເຖຖ, ຠິກ຺ຂເວ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ''ອິທໍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ນາຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຸຂໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂໍ ເທມິ, ເອເຕສໍ ປນ ອຕ຺ຕນາ ອຕ຺ຕນາ ປຕ຺ຖິຕປຕ຺ຖິຕເມວ ເທມິຯ ອຎ຺ຎາຕໂກຓ຺ຑຎ຺ໂຎ ຫິ ເອກສ຺ມິໍ ສສ຺ເສ ນວ ວາເຣ ອຄ຺ຄສສ຺ສທານໍ ທທນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄສາວກຏ຺ຐານໍ ປຕ຺ເຖຕ຺ວາ ນາທາສິ, ອຄ຺ຄຘມ຺ມໍ ປນ ອຣຫຕ຺ຕໍ ສພ຺ພປຖມໍ ປຏິວິຊ຺ຌິຕຸໍ ປຕ຺ເຖຕ຺ວາ ອທາສີ''ຕິຯ ''ກທາ ປນ ຠຄວາ''ຕິ? ''ສຸຓິສ຺ສຖ, ຠິກ຺ຂເວ''ຕິຯ ''ອາມ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ, ຠຄວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ຠິກ຺ຂເວ , ອິໂຕ ເອກນວຸຕິກປ຺ເປ ວິປ຺ສ຺ສີ ນາມ ຠຄວາ ໂລເກ ອຸທປາທິຯ ຕທາ ມຫາກາໂຬ ຈູຬກາໂຬຕິ ທ຺ເວ ຠາຕິກາ ກຸຏຸມ຺ພິກາ ມຫນ຺ຕໍ ສາລິກ຺ເຂຕ຺ຕໍ ວປາເປສຸໍຯ ອເຖກທິວສໍ ຈູຬກາໂຬ ສາລິກ຺ເຂຕ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ສາລິຄພ຺ຠໍ ຜາເລຕ຺ວາ ຂາທິ, ຕໍ ອຕິມຘຸຣໍ ອໂຫສິຯ ໂສ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂສ຺ສ ສງ຺ຆສ຺ສ ສາລິຄພ຺ຠທານໍ ທາຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ເຊຏ຺ຐຠາຕິກໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ''ຠາຕິກ, ສາລິຄພ຺ຠໍ ຜາເລຕ຺ວາ ພຸທ຺ທານໍ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ກຕ຺ວາ ປຈາເປຕ຺ວາ ທານໍ ເທມາ''ຕິ ອາຫຯ ''ກິໍ ວເທສິ, ຕາຕ, ສາລິຄພ຺ຠໍ ຜາເລຕ຺ວາ ທານໍ ນາມ ເນວ ອຕີເຕ ຠູຕປຸພ຺ພໍ, ນ ອນາຄເຕປິ ຠວິສ຺ສຕິ, ມາ ສສ຺ສໍ ນາສຍີ''ຕິ; ວຸຕ຺ໂຕປິ ໂສ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິເຍວ ຯ ອຖ ນໍ ຠາຕາ, ''ເຕນ ຫິ ສາລິກ຺ເຂຕ຺ຕໍ ທ຺ເວ ໂກຏ຺ຐາເສ ກຕ຺ວາ ມມ ໂກຏ຺ຐາສໍ ອນາມສິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ໂກຏ຺ຐາເສ ເຂຕ຺ເຕ ຍໍ ອິຈ຺ຉສິ, ຕໍ ກໂຣຫີ''ຕິ ອາຫຯ ໂສ ''ສາຘູ''ຕິ ເຂຕ຺ຕໍ ວິຠຊິຕ຺ວາ ພຫູ ມນຸສ຺ເສ ຫຕ຺ຖກມ຺ມໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ສາລິຄພ຺ຠໍ ຜາເລຕ຺ວາ ນິຣຸທເກນ ຂີເຣນ ປຈາເປຕ຺ວາ ສປ຺ປິມຘຸສກ຺ຂຣາທີຫິ ໂຍເຊຕ຺ວາ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ທານໍ ທຕ຺ວາ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ – ''ອິທໍ, ຠນ຺ເຕ, ມມ ອຄ຺ຄທານໍ ອຄ຺ຄຘມ຺ມສ຺ສ ສພ຺ພປຖມໍ ປຏິເວຘາຍ ສໍວຕ຺ຕຕູ''ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ''ເອວໍ ໂຫຕູ''ຕິ ອນຸໂມທນມກາສິຯ

ໂສ ເຂຕ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ສກລກ຺ເຂຕ຺ຕໍ ກຓ຺ຓິກາພທ຺ເທຫິ ວິຍ ສາລິສີເສຫິ ສຎ຺ຉນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ປຎ຺ຈວິຘປີຕິໍ ປຏິລຠິຕ຺ວາ, ''ລາຠາ ວຕ ເມ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸຖຸກກາເລ ປຸຖຸກຄ຺ຄໍ ນາມ ອທາສິ, ຄາມວາສີຫິ ສທ຺ຘິໍ ອຄ຺ຄສສ຺ສທານໍ ນາມ ອທາສິ, ລາຍເນ ລາຍນຄ຺ຄໍ, ເວຓິກຣເຓ ເວຓຄ຺ຄໍ, ກລາປາທີສຸ ກລາປຄ຺ຄໍ, ຂລຄ຺ຄໍ, ຂລຠຓ຺ຑຄ຺ຄໍ, ໂກຏ຺ຐຄ຺ຄນ຺ຕິຯ ເອວໍ ເອກສ຺ເສ ນວ ວາເຣ ອຄ຺ຄທານໍ ອທາສິຯ ຕສ຺ສ ສພ຺ພວາເຣສຸ ຄຫິຕຄຫິຕຏ຺ຐານໍ ປຣິປູຣິ, ສສ຺ສໍ ອຕິເຣກໍ ອຸຏ຺ຐານສມ຺ປນ຺ນໍ ອໂຫສິຯ ຘມ຺

ໂມ ທີ ນາເມສ ອຕຸຕານໍ ຣກຸຂນຸຕໍ ຣກຸຂຕີ. ເຕນາຫ ກຄວາ –

‘‘ສມຸໂມ ຫເວ ຣກຸຂຕິ ສມຸມຈາຣີ,

ສມຸໂມ ສຸຈິຕຸໂຕ ສຸຂມາວຫາຕິ;

ເອສານິສໍໂສ ສມຸເມ ສຸຈິຕຸເຕ,

ນ ທຸຄຸຄຕິ ຄຈຸຉຕິ ສມຸມຈາຣີ’’ຕິ. (ເຖຣຄາ. ໓໐໓; ຊາ. ໑.໑໐.໑໐໘) –

‘‘ເອວເມສ ວິປສຸສີສມຸມາສມຸພຸທຸສກາເລ ອຄຸຄສມຸມໍ ປຄຸຄມຸ ປຏິວິຊຸຊິຕຸໍ ປຕຸເຖນຸໂຕ ນວ ວາເຣ ອຄຸຄທານານິ ອທາສິ. ອິໂຕ ສຕສຫສຸສກປຸປມຕຸຖເກ ປນ ຫໍສວຕີນຄເຣ ປທຸມຸຕຸຕຣສມຸພຸທຸສກາເລປີ ສຕຸຕາຫໍ ມຫາທານໍ ທຕຸວາ ຕສຸສ ກຄວໂຕ ປາທມູເລ ນິປຸຊຸຊິຕຸວາ ອຄຸຄສມຸມສຸສ ປຄຸຄມຸ ປຏິວິຊຸຊນຕຸຖເມວ ປຕຸຖນໍ ຖເປສີ. ອິຕິ ອິມິນາ ປຕຸຖິຕເມວ ມຍາ ທິນຸນໍ, ນາຫໍ, ກິກຸຂເວ, ມຸຂໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ເທມີ’’ຕິ.

‘‘ຍສກຸລປຸຕຸຕປຸປມຸຂາ ປຌຸຈປຌຸຌາສ ຊນາ ກີ ກມຸມໍ ກຣີສຸ, ກນຸເຕ’’ຕິ? ‘‘ເອເຕປີ ເອກສຸສ ພຸທຸສສຸສ ສນຸຕິເກ ອຣຫຕຸຕໍ ປຕຸເຖນຸຕາ ພຫຸໍ ປຸຌຸຌກມຸມໍ ກຕຸວາ ອປຣກາເຄ ອນຸປຸປນຸເນ ພຸທຸເສ ສຫາຍກາ ຫຸຕຸວາ ວຄຸຄພນຸເທນ ປຸຌຸຌານິ ກໂຣນຸຕາ ອ ນາຖມຕສຣີຣານິ ປຏິຊຄຸຄນຸຕາ ວິຈຣິສຸ. ເຕ ເອກທິວສໍ ສຄພຸກໍ ອິຕຸຖີ ກາລກຕໍ ທິສຸວາ, ‘ຊາເປສຸສາມາ’ຕິ ສຸສານໍ ຫຣີສຸ. ເຕ ສຸ ປຌຸຈ ຊເນ ‘ຕຸມຸເຫ ຊາເປຖາ’ຕິ ສຸສາເນ ຖເປຕຸວາ ເສສາ ຄາມໍ ປວິຌຸຖາ. ຍສທາຣໂກ ຕໍ ມຕສຣີຣໍ ສູເລຫິ ວິຊຸຊິຕຸວາ ປຣິວຕຸເຕຕຸວາ ປຣິວຕຸເຕຕຸວາ ຊາເປນຸໂຕ ອສຸກສຌຸຌໍ ປຏິລກິ, ອິຕເຣສມຸປີ ຈຕຸນຸນໍ ຊນານໍ – ‘ປສຸສຖ, ໂກ, ອິມໍ ສຣີຣໍ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ວິທຸສໍສິຕຈມຸມໍ, ກພຣໂຄຣູປໍ ວິຍ ອສຸຈີ ທຸຄຸຄນຸສໍ ປຏິກູລ’ນຸຕິ ທສຸເສສິ. ເຕປີ ຕຕຸຖ ອສຸກສຌຸຌໍ ປຏິລກີສຸ. ເຕ ປຌຸຈປີ ຊນາ ຄາມໍ ຄນຸຕຸວາ ເສສສຫາຍການໍ ກຖຍີສຸ. ຍໂສ ປນ ທາຣໂກ ເຄຫໍ ຄນຸຕຸວາ ມາຕາປີຕູນຌຸຈ ກຣິຍາຍ ຈ ກເຖສິ. ເຕ ສພຸເພປີ ອສຸກໍ ກາວຍີສຸ. ອິທເມເຕສໍ ປຸພຸພກມຸມໍ. ເຕເນວ ຍສສຸສ ອິຕຸຖາຄາເຣ ສຸສານສຌຸຌາ ອຸປຸປຊຸຊິ, ຕາຍ ຈ ອຸປນິສຸສຍສມຸປຕຸຕິຍາ ສພຸເພສມຸປີ ວິເສສາທິຄໂມ ນິພຸພຕຸຕິ. ເອວໍ ອິເມປີ ອຕຸຕນາ ປຕຸຖິຕເມວ ລກີສຸ. ນາຫໍ ມຸຂໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ທມຸມີ’’ຕິ.

‘‘ກທຸທວຄຸຄິຍສຫາຍກາ ປນ ກີ ກມຸມໍ ກຣີສຸ, ກນຸເຕ’’ຕິ? ‘‘ເອເຕປີ ປຸພຸພພຸທຸສານໍ ສນຸຕິເກ ອຣຫຕຸຕໍ ປຕຸເຖຕຸວາ ປຸຌຸຌານິ ກຕຸວາ ອປຣກາເຄ ອນຸປຸປນຸເນ ພຸທຸເສ ຕິໍສ ຊຕຸຕາ ຫຸຕຸວາ ຕຸຕຸທິໂລວາທໍ ສຸຕຸວາ ສຏຸຖິວສຸສສຫສຸສານິ ປຌຸຈ ສີລານິ ຣກຸຂີສຸ. ເອວໍ ອິເມປີ ອຕຸຕນາ ປຕຸຖິຕເມວ ລກີສຸ. ນາຫໍ ມຸຂໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ທມຸມີ’’ຕິ.

‘‘ອຸຣຸເວລກສຸສປາທໂຍ ປນ ກີ ກມຸມໍ ກຣີສຸ, ກນຸເຕ’’ຕິ? ‘‘ເຕປີ ອຣຫຕຸຕເມວ ປຕຸເຖຕຸວາ ປຸຌຸຌານິ ກຣີສຸ. ອິໂຕ ທີ ທຸເວນວຸຕິກປຸເປ ຕິສຸໂສ ຜຸສຸໂສຕິ ທຸເວ ພຸທຸສາ ອຸປຸປຊຸຊີສຸ. ຜຸສຸສພຸທຸສສຸສ ມຫິນຸໂທ ນາມ ຣາຊາ ປີຕາ ອໂຫສິ. ຕສຸມີ ປນ ສມຸໂພທີ ປຕຸເຕ ຣຌຸໂຍ ກນິຏຸຖປຸຕຸໂຕ ປຄຸຄອຄຸຄສາວໂກ ປຸໂຣຫິຕປຸຕຸໂຕ ທຸຕິຍອຄຸຄສາວໂກ ອໂຫສີ. ຣາຊາ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ – ‘ເຊຏຸຖປຸຕຸໂຕ ເມ ພຸທຸໂສ, ກນິຏຸຖປຸຕຸໂຕ ປຄຸຄອຄຸຄສາວໂກ, ປຸໂຣຫິຕປຸຕຸໂຕ ທຸຕິຍອຄຸຄສາວໂກ’ຕິ ເຕ ໂອໂລເກຕຸວາ, ‘ມ ເມເວ ພຸທຸໂສ, ມເມວ ສມຸໂມ, ມເມວ ສງໂຄ, ນໂມ ຕສຸສ ກຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມຸມາສມຸພຸທຸສສຸສາ’ຕິ ຕິກຸຂຕຸຕຸໍ ອຸທານໍ ອຸທາ ເນຕຸວາ ສຕຸຖຸ ປາທມູເລ ນິປຸຊຸຊິຕຸວາ , ‘ກນຸເຕ, ອິທານິ ເມ ນວຸຕິວສຸສສຫສຸສປຣິມາຕສຸສ ອາຍຸໂນ ໂກຍິຍໍ ນິສີທິຕຸວາ ນິທຸທາຍນກາໂລ ວິຍ ອຌຸເຌສໍ ເຄຫທຸວາຣໍ ອຄນຸຕຸວາ ຍາວາຫໍ ຊີວາມິ, ຕາວ ເມ ຈຕຸຕາໂຣ ປຈຸຈເຍ ອທີວາເສຖາ’ຕິ ປຏິຌຸຌໍ ຄເຫຕຸວາ ນິພທຸທໍ ພຸທຸສຸປຏຸຖານໍ ກໂຣຕິ. ຣຌຸໂຍ ປນ ອປເຣປີ ຕໂຍ ປຸຕຸຕາ ອເຫສຸໍ. ເຕສຸ ເຊຏຸຖສຸສ ປຌຸຈ ໂຍຮສຕານິ ປຣິ ວາຣານິ, ມຊຸຊິມສຸສ ຕີຕິ, ກນິຏຸຖສຸສ ທຸເວ. ເຕ ‘ມຍມຸປີ ກາຕິກໍ ໂກເຊສຸສາມາ’ຕິ ປີຕຣໍ ໂອກາສໍ ຍາຈິຕຸວາ ອລກມານາ ປຸນປຸປຸນໍ ຍາຈນຸຕາປີ ອລກິຕຸວາ ປຈຸຈນຸເຕ ກຸປິເຕ ຕສຸສ ວູປສມນຕຸຖາຍ ເປສີຕາ ປຈຸຈນຸຕໍ ວູປສເມຕຸວາ ປີຕຸ ສນຸຕິກໍ ອາຄມີ ສຸ. ອຖ ເນ ປີຕາ ອາລິງຄິຕຸວາ ສີເສ ຈຸມຸພິຕຸວາ, ‘ວຣໍ ໂວ, ຕາຕາ, ທມຸມີ’ຕິ ອາຫ.

‘‘ເຕ ‘ສາທຸ ເທວາ’ຕິ ວຣໍ ຄຫິຕກໍ ກຕຸວາ ປຸນ ກຕິປາຫຈຸຈເຍນ ປີຕຣາ ‘ຄຕຸຫຖ, ຕາຕາ, ວຣ’ນຸຕິ ວຸຕຸຕາ, ‘‘ເທວ, ອມຸຫາກໍ

ອຄຸເລນ ເກນຈິ ອຕຸໂຖ ນຕຸຖິ, ອິໂຕ ປຍຸຖາຍ ມຍໍ ກາຕິກໍ ໂກເຊຸສານ, ອິມໍ ໂນ ວຣໍ ເທຫີ’’ຕິ ອາຫໍສຸ. ‘ນ ເທມິ, ຕາຕາ’ຕິ. ‘ນິຈຸຈກາລໍ ອເທນຸໂຕ ສຕຸຕ ສໍວຈຸຂຣານິ ເທຖ, ເທວາ’ຕິ. ‘ນ ເທມິ, ຕາຕາ’ຕິ. ‘ເຕນ ຫິ ຂ ປຄຸຈ ຈຕຸຕາຣີ ຕີຕີ ທຸເວ ເອກໍ ສໍວຈຸຂຣໍ ເທຖ, ເທວາ’ຕິ. ‘ນ ເທມິ, ຕາຕາ’ຕິ. ‘ເຕນ ຫິ, ເທວ, ສຕຸຕ ມາເສ ເທຖາ’ຕິ. ‘ຂ ມາເສ ປຄຸຈ ມາເສ ຈຕຸຕາໂຣ ມາເສ ຕໂຍ ມາເສ ເທຖ, ເທວາ’ຕິ. ‘ນ ເທມິ, ຕາຕາ’ຕິ. ‘ໂຫຕຸ, ເທວ, ເອເກກສຸສ ໂນ ເອເກກໍ ມາສໍ ກຕຸວາ ຕໂຍ ມາເສ ເທຖາ’ຕິ. ‘ສາຣຸ, ຕາຕາ, ເຕນ ຫິ ຕໂຍ ມາເສ ໂກເຊຖາ’ຕິ ອາຫ. ເຕ ຕຸຍຸຖາ ຣາຊານໍ ວນຸທິຕຸວາ ສກຍຸຖານເມວ ຄຕາ. ເຕສໍ ປນ ຕິຕຸຕມຸປິ ເອໂກວ ໂກຍຸຖາຄາຣິໂກ, ເອໂກວ ອາຍຸຕຸຕໂກ, ຕສຸສ ທຸວາທສນຫຸຕາ ປຸຣິສປຣິວາຣາ. ເຕ ເຕ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ , ‘ມຍໍ ອິມໍ ເຕມາສໍ ທສ ສີລານິ ຄເຫຕຸວາ ທຸເວ ກາສາວານິ ນິວາເສຕຸວາ ສຕຸຖາຣາ ສທາວາສໍ ວສິສຸສາມ, ຕຸມຸເຫ ເອຕຸຕກໍ ນາມ ທານວຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ເທວສິກໍ ນວຸຕິສຫສຸສານໍ ກິກຸຂູນໍ ໂຍຂສຫສຸສສຸສ ຈ ສພຸພໍ ຂາທນີຍໂກຊນີຍໍ ປວຕຸເຕຍຸຍາຖ. ມຍຄຸຫີ ອິໂຕ ປຍຸຖາຍ ນ ກິຄຸຈິ ວກຸຂາມາ’ຕິ ວທີສຸ.

‘‘ເຕ ຕໂຍປິ ຊນາ ປຣິວາຣສຫສຸສໍ ຄເຫຕຸວາ ທສ ສີລານິ ສມາທາຍ ກາສາຍວຕຸຖານິ ນິວາເສຕຸວາ ວິຫາເຣເຍວ ວສີສຸ. ໂກຍຸຖາຄາຣິໂກ ຈ ອາຍຸຕຸຕໂກ ຈ ເອກໂຕ ຫຸຕຸວາ ຕິຕຸຕໍ ກາຕິການໍ ໂກຍຸຖາຄາເຣຫິ ວາເຣນ ວາເຣນ ທານວຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ທານໍ ເທນຸຕິ, ກມຸມກາຣານໍ ປນ ປຸຕຸຕາ ຍາຄຸກຕຸຕາທີນໍ ອຕຸຖາຍ ໂຣທນຸຕິ. ເຕ ເຕສໍ ກິກຸຂຸສງເຜ ອນາຄເຕເຍວ ຍາຄຸກຕຸຕາທີນິ ເທນຸຕິ. ກິກຸຂຸສງຆສຸສ ກຕຸຕກິຈຸຈາວສາເນ ກິຄຸຈິ ອຕິເຣກໍ ນ ກູຕປຸພຸພໍ. ເຕ ‘ອປຣກາເຄ ທາຣການໍ ເທມາ’ຕິ ອຕຸຕນາປິ ຄເຫຕຸວາ ຂາທີສຸ. ມນຸຄຸຄໍ ອາຫາຣໍ ທິສຸວາ ອຂິວາເສຕຸໍ ນາສກຸຂີສຸ. ເຕ ປນ ຈຕຸຣາສີຕິສຫສຸສາ ອເຫສຸໍ. ເຕ ສງຆສຸສ ທິນຸນທານວຕຸຕໍ ຂາທິຕຸວາ ກາຍສຸສ ເກທາ ປຣໍ ມຣຕາ ເປຕຸຕິວິສເຍ ນິພຸພຕຸຕີສຸ. ເຕກາຕິກາ ປນ ປຸຣິສສຫສຸເສນ ສທຸຂິ ກາລໍ ກຕຸວາ ເທວໂລເກ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ເທວໂລກາ ມນຸສຸສໂລກໍ, ມນຸສຸສໂລກາ ເທວໂລກໍ ສໍສຣນຸຕາ ທຸເວນວຸຕິກປຸເປ ເຂເປສຸໍ. ‘ເອວໍ ເຕ ຕໂຍ ກາຕໂຣ ອຣທຕຸຕໍ ປຕຸເຖນຸຕາ ຕທາ ກລຸຍາຕກມຸມໍ ກຣີສຸ. ເຕ ອຕຸຕນາ ປຕຸຖິຕເມວ ລກີສຸ. ນາທໍ ມຸຂໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ທມຸມີ’’’ຕິ.

ຕທາ ປນ ເຕສໍ ອາຍຸຕຸຕໂກ ພິມຸພິສາໂຣ ຣາຊາ ອໂຫສິ, ໂກຍຸຖາຄາຣິໂກ ວິສາໂຂ ອຸປາສໂກ. ຕໂຍ ຣາຊກຸມາຣາ ຕໂຍ ຊຜິລາ ອເຫສຸໍ. ເຕສໍ ກມຸມກາຣາ ຕທາ ເປເຕສຸ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ສຸຄຕິທຸຄຸຄຕິວເສນ ສໍສຣນຸຕາ ອິມສຸມີ ກປຸເປ ຈຕຸຕາຣີ ພຸທຸຂນຸຕຣານິ ເປຕໂລເກເຍວ ນິພຸພຕຸຕີສຸ. ເຕ ອິມສຸມີ ກປຸເປ ສພຸພປຖມໍ ອຸປຸປນຸນໍ ຈຕຸຕາລີສວສຸສສຫສຸສາຍຸກໍ ກກຸສນຸຂໍ ກຄວນຸຕໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ, ‘‘ອມຸຫາກໍ ອາຫາຣໍ ລການກາລໍ ອາຈິກຸຂຖາ’’ຕິ ປຸຈຸຊີສຸ. ໂສ ‘‘ມມ ຕາວ ກາເລ ນ ລກິສຸສຖ, ມມ ປຈຸຊໂຕ ມຫາປຖວິຍາ ໂຍຊນມຕຸຕໍ ອກິຣຸລຸຫາຍ ໂກຕາຄມໂນ ນາມ ພຸທຸໂຂ ອຸປຸປຊຸຊິສຸສຕິ, ຕໍ ປຸຈຸເຊຍຸຍາຖາ’’ຕິ ອາຫ. ເຕ ຕຕຸຕກໍ ກາລໍ ເຂເປຕຸວາ ຕສຸມີ ອຸປຸປນຸເນ ຕໍ ປຸຈຸຊີສຸ. ໂສປິ ‘‘ມມ ກາເລ ນ ລກິສຸສຖ, ມມ ປຈຸຊໂຕ ມຫາປຖວິຍາ ໂຍຊນມຕຸຕໍ ອກິຣຸລຸຫາຍ ກສຸສໂປ ນາມ ພຸທຸໂຂ ອຸປຸປຊຸຊິສຸສຕິ, ຕໍ ປຸຈຸເຊຍຸຍາຖາ’’ຕິ ອາຫ. ເຕ ຕຕຸຕກໍ ກາລໍ ເຂເປຕຸວາ ຕສຸມີ ອຸປຸປນຸເນ ຕໍ ປຸຈຸຊີສຸ. ໂສປິ ‘‘ມມ ກາເລ ນ ລກິສຸສຖ, ມມ ປນ ປຈຸຊໂຕ ມຫາປຖວິຍາ ໂຍຊນມຕຸຕໍ ອກິຣຸລຸຫາຍ ໂຄຕໂມ ນາມ ພຸທຸໂຂ ອຸປຸປຊຸຊິສຸສຕິ, ຕທາ ຕຸມຸຫາກໍ ຄາຕໂກ ພິມຸພິສາໂຣ ນາມ ຣາຊາ ກວິສຸສຕິ, ໂສ ສຕຸຖຸ ທານໍ ທຕຸວາ ຕຸມຸຫາກໍ ປຕຸຕີ ປາເປສຸສຕິ, ຕທາ ລກິສຸສຖາ’’ຕິ ອາຫ. ເຕສໍ ເອກໍ ພຸທຸຂນຸຕຣໍ ສຸເວທິວສສທິສໍ ອໂຫສິ. ເຕ ຕຖາຄເຕ ອຸປຸປນຸເນ ພິມຸພິສາຣຣຄຸຄາ ປຖມທິວສໍ ທາເນ ທິນຸເນ ປຕຸຕີ ອລກິຕຸວາ ຣຕຸຕິກາເຄ ເກຣວສທຸທໍ ກຕຸວາ ຣຄຸໂຄ ອຕຸຕານໍ ທສຸສຍີສຸ. ໂສ ປຸນທິວເສ ເວລຸວຸວນໍ ຄນຸຕຸວາ ຕຖາຄຕສຸສ ຕໍ ປວຕຸຕີ ອາໂຣເຈສິ.

ສຕຸຖາ, ‘‘ມຫາຣາຊ, ອິໂຕ ທຸເວນວຸຕິກປຸປມຕຸຖເກ ຜຸສຸສພຸທຸຂກາເລ ເອເຕ ຕວ ຄາຕກາ, ກິກຸຂຸສງຆສຸສ ທິນຸນທານວຕຸຕໍ ຂາທິຕຸວາ ເປຕໂລເກ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ສໍສຣນຸຕາ ກກຸສນຸຂາທໂຍ ພຸທຸເຂ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ເຕຫິ ອິທຄຸຈິທຄຸຈ ວຸຕຸຕາ ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ຕວ ທານໍ ປຈຸຈາສີສມານາ ຫີຍຸໂຍ ຕຍາ ທາເນ ທິນຸເນ ປຕຸຕີ ອລກມານາ ເອວມກໍສູ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກີ ປນ, ກນຸເຕ, ອິທານິປີ ທິນຸເນ ລກິສຸສນຸຕີ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ. ຣາຊາ ພຸທຸຂປຸປມຸຂໍ ກິກຸຂຸສງຆໍ ນິມນຸເຕຕຸວາ ປຸນທິວເສ ມຫາທານໍ ທຕຸວາ, ‘‘ກນຸເຕ, ອິໂຕ ເຕສໍ ເປຕານໍ ທິພຸພອນຸນປານໍ ສມຸປຊຸຊຕູ’’ຕິ ປຕຸຕີ ອທາສິ, ເຕສໍ ຕເຖວ ນິພຸພຕຸຕິ. ປຸນທິວເສ ນຄຸຄາ ຫຸຕຸວາ ອຕຸຕານໍ ທສຸເສສຸໍ. ຣາຊາ ‘‘ອຊຸຊ, ກນຸເຕ, ນຄຸຄາ ຫຸຕຸວາ ອຕຸຕານໍ ທສຸເສສຸ’’ນຸຕິ ອາໂຣເຈສິ. ‘‘ວຕຸຖານິ ເຕ ນ ທິນຸນານິ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ. ຣາຊາປີ ປຸນທິວເສ ພຸທຸຂປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງຆສຸສ ຈີວຣທານໍ ທຕຸວາ, ‘‘ອິໂຕ ເຕສໍ ເປຕານໍ ທິພຸພວຕຸຖານິ ໂຫນຸຕູ’’ຕິ ປາເປສິ. ຕງຂຄຸເລວ ເຕສໍ ທິພຸພວຕຸຖານິ ອຸປຸປຊຸຊີສຸ. ເຕ ເປຕຕຸຕກາວໍ ວິຊຫິຕຸວາ ທິພຸພຕຸຕກາເວ ສຕຸຖຫີສຸ. ສຕຸຖາ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນຸໂຕ ‘‘ຕິໂຣກຸຍຸເຜສຸ ຕິຍຸຖນຸຕີ’’ຕິອາທິນາ (ຂຸ. ປາ. ກ.໑; ເປ. ວ. ໑໔) ຕິໂຣກຸຍຸຜານຸໂມທນໍ ອກາສິ. ອນຸໂມທນາວສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຕສຫສຸສານໍ ຂມຸມາກິສມໂຍ ອໂຫສິ. ອິຕິ ສຕຸຖາ ເຕກາ

ຕິກຊຏິລານໍ ວຕ຺ຖຸໍ ກເຖຕ຺ວາ ອິມມ຺ປິ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຯ

ອຄ຺ຄສາວກາ ປນ, "ຠນ຺ເຕ, ກິໍ ກຣີສູ"ຕິ? "ອຄ຺ຄສາວກຠາວາຍ ປຕ຺ຖນໍ ກຣີສຸ"ຯ ອິໂຕ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສາຘິກສ຺ສ ຫິ ກປ຺ປານໍ ອສງ຺ເຂ຺ຍ຺ຍສ຺ສ ມຕ຺ຖເກ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓມຫາສາລກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ນາເມນ ສຣທມາຓໂວ ນາມ ອໂຫສິຯ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຄຫປຕິມຫາສາລກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ນາເມນ ສິຣິວຑ຺ຒນກຸຏຸມ຺ພິໂກ ນາມ ອໂຫສິຯ ເຕ ອຸໂພປິ ສຫປໍສຸກີຬິກາ ສຫາຍກາ ອເຫສຸໍຯ ເຕສຸ ສຣທມາຓໂວ ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ກຸລສນ຺ຕກໍ ມຫາຘນໍ ປຏິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ຣໂຫຄໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – "ອຫໍ ອິຘ ໂລກຕ຺ຕຠາວເມວ ຊານາມິ, ໂນ ປຣໂລກຕ຺ຕຠາວໍຯ ຊາຕສຕ຺ຕານຎ຺ຈ ມຣຓໍ ນາມ ຘຸວໍ, ມຍາ ເອກໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ໂມກ຺ຂຘມ຺ມຄເວສນໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ"ຕິຯ ໂສ ສຫາຍກໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຫ – "ສມ຺ມ ສິຣິວຑ຺ຒນ, ອຫໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ໂມກ຺ຂຘມ຺ມໍ ຄເວສິສ຺ສາມິ, ຕ຺ວໍ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສິ, ນ ສກ຺ຂິສ຺ສສີ"ຕິ? "ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ສມ຺ມ, ຕ຺ວໍເຍວ ປພ຺ພຊາຫີ"ຕິຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – "ປຣໂລກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ສຫາເຍ ວາ ຎາຕິມິຕ຺ເຕ ວາ ຄເຫຕ຺ວາ ຄໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຕ຺ຕນາ ກຕໍ ອຕ຺ຕໂນວ ໂຫຕີ"ຕິຯ ຕໂຕ ຣຕນໂກຏ຺ຐາຄາຣໍ ວິວຣາເປຕ຺ວາ ກປຓທ຺ຘິກວຓິພ຺ພກຍາຈການໍ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພຕປາທໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຯ ຕສ຺ສ ເອໂກ ທ຺ເວ ຕໂຍຕິ ເອວໍ ອນຸປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕາ ຈຕຸສຕ຺ຕຕິສຫສ຺ສມຕ຺ຕາ ຊຏິລາ ອເຫສຸໍຯ ໂສ ປຎ຺ຈ ອຠິຎ຺ຎາ, ອຏ຺ຐ ຈ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ເຕສໍ ຊຏິລານໍ ກສິຓປຣິກມ຺ມໍ ອາຈິກ຺ຂິຯ ເຕປິ ສພ຺ເພ ປຎ຺ຈ ອຠິຎ຺ຎາ ອຏ຺ຐ ຈ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສຸໍຯ

ເຕນ ສມເຍນ ອໂນມທສ຺ສີ ນາມ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ໂລເກ ອຸທປາທິຯ ນຄຣໍ ຈນ຺ທວຕີ ນາມ ອໂຫສິ, ປິຕາ ຍສວາ ນາມ ຂຕ຺ຕິໂຍ, ມາຕາ ຍໂສຘຣາ ນາມ ເທວີ, ໂພຘິ ອຊ຺ຊຸນຣຸກ຺ໂຂ, ນິສໂຠ ຈ ອໂນໂມ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ວຣຸໂຓ ນາມ ອຸປຏ຺ຐາໂກ, ສຸນ຺ທຣາ ຈ ສຸມນາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ ອເຫສຸໍຯ ອາຍຸ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສໍ ອໂຫສິ, ສຣີຣໍ ອຏ຺ຐປຎ຺ຎາສຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ , ສຣີຣປ຺ປຠາ ທ຺ວາທສໂຍຊນໍ ຜຣິ, ຠິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສປຣິວາໂຣ ອໂຫສິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ປຈ຺ຈູສກາເລ ມຫາກຣຸຓາສມາປຕ຺ຕິໂຕ ວຸຏ຺ຐາຍ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ສຣທຕາປສໍ ທິສ຺ວາ, "ອຊ຺ຊ ມຍ຺ຫໍ ສຣທຕາປສສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຕປຈ຺ຈເຍນ ຘມ຺ມເທສນາ ຈ ມຫຕີ ຠວິສ຺ສຕິ, ໂສ ຈ ອຄ຺ຄສາວກຏ຺ຐານໍ ປຕ຺ເຖສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ສຫາຍໂກ ສິຣິວຑ຺ຒນກຸຏຸມ຺ພິໂກ ທຸຕິຍສາວກຏ຺ຐານໍ, ເທສນາປຣິໂຍສາເນ ຈສ຺ສ ປຣິວາຣາ ຈຕຸສຕ຺ຕຕິສຫສ຺ສມຕ຺ຕາ ຊຏິລາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິສ຺ສນ຺ຕິ, ມຍາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ"ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ອຎ຺ຎໍ ກຎ຺ຈິ ອນາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ສີໂຫ ວິຍ ເອກຈໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ສຣທຕາປສ຺ສ ອນ຺ເຕວາສິເກສຸ ຜລາຜລຕ຺ຖາຍ ຄເຕສຸ "ພຸທ຺ຘຠາວໍ ເມ ຊານາຕູ"ຕິ ອຘິຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ເສວ ສຣທຕາປສ຺ສ ອາກາສໂຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ປຖວິຍໍ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ ສຣທຕາປໂສ ພຸທ຺ຘານຸຠາວຎ຺ເຈວ ສຣີຣນິປ຺ຜຕ຺ຕິຎ຺ຈສ຺ສ ທິສ຺ວາ ລກ຺ຂຓມນ຺ເຕ ສມ຺ມສິຕ຺ວາ "ອິເມຫິ ລກ຺ຂເຓຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ນາມ ອຄາຣມຊ຺ເຊ ວສນ຺ໂຕ ຣາຊາ ໂຫຕິ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ, ປພ຺ພຊນ຺ໂຕ ໂລເກ ວິວຏ຺ຏຈ຺ຉໂທ ສພ຺ພຎ຺ຎູ ພຸທ຺ໂຘ ໂຫຕີ"ຕິຯ ອຍໍ ປຸຣິໂສ ນິສ຺ສໍສຍໍ ພຸທ຺ໂຘ"ຕິ ຊານິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ຺ວາ ປຎ຺ຈປຕິຏ຺ຐິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄາສນໍ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ອທາສິຯ ນິສີທິ ຠຄວາ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ອຄ຺ຄາສເນຯ ສຣທຕາປໂສປິ ອຕ຺ຕໂນ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ອາສນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຯ

ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ຈຕຸສຕ຺ຕຕິສຫສ຺ສຊຏິລາ ປຓີຕປຓີຕານິ ໂອຊວນ຺ຕານິ ຜລາຜລານິ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ສມ຺ປຕ຺ຕາ ພຸທ຺ຘານຎ຺ເຈວ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຈ ນິສິນ຺ນາສນໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອາຫໍສຸ – "ອາຈຣິຍ , ມຍໍ 'ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ຕຸມ຺ເຫຫິ ມຫນ຺ຕຕໂຣ ນຕ຺ຖີ'ຕິ ວິຈຣາມ, ອຍໍ ປນ ປຸຣິໂສ ຕຸມ຺ເຫຫິ ມຫນ຺ຕຕໂຣ ມຎ຺ເຎ"ຕິ? "ຕາຕາ, ກິໍ ວເທຖ, ສາສເປນ ສທ຺ຘິໍ ອຏ຺ຐສຏ຺ຐິໂຍຊນສຕສຫສ຺ສຸພ຺ເພຘໍ ສິເນຣຸໍ ສມໍ ກາຕຸໍ ອິຈ຺ຉຖ, ສພ຺ພຎ຺ຎຸພຸທ຺ເຘນ ສທ຺ຘິໍ ມມໍ ອຸປມໍ ມາ ກຣິຕ຺ຖ ປຸຕ຺ຕກາ"ຕິຯ ອຖ ເຕ ຕາປສາ, "ສຈາຍໍ ອິຕ຺ຕຣສຕ຺ໂຕ ອຠວິສ຺ສ, ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິໂຍ ນ ເອວຣູປໍ ອຸປມໍ ອາຫຣິສ຺ສ, ຍາວ ມຫາ ວຕາຍໍ ປຸຣິໂສ"ຕິ ສພ຺ເພວ ປາເທສຸ ນິປຕິຕ຺ວາ ສິຣສາ ວນ຺ທິໍສຸຯ ອຖ ເນ ອາຈຣິໂຍ ອາຫ – "ຕາຕາ, ອມ຺ຫາກໍ ພຸທ຺ຘານໍ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ ເທຍ຺ຍຘມ຺ໂມ ນຕ຺ຖິ, ສຕ຺ຖາ ຈ ຠິກ຺ຂາຈາຣເວລາຍໍ ອິຘາຄໂຕ, ມຍໍ ຍຖາສຕ຺ຕິ ຍຖາພລໍ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມໍ ທສ຺ສາມ, ຕຸມ຺ເຫ ຍໍ ຍໍ ປຓີຕໍ ຜລາຜລໍ, ຕໍ ຕໍ ອາຫຣຖາ"ຕິ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຫຕ຺ເຖ ໂຘວິຕ຺ວາ ສຍໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐາເປສິຯ ສຕ຺ຖາຣາ ຜລາຜເລ ປຏິຄ຺ຄຫິຕມຕ຺ເຕ ເທວຕາ ທິພ຺ໂພຊໍ ປກ຺ຂິປິໍສຸຯ ໂສ ຕາປໂສ ອຸທກມ຺ປິ ສຍເມວ ປຣິສ຺ສາເວຕ຺ວາ ອທາສິຯ ຕໂຕ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ຠຄວາ ນິສິນ຺ເນ ສຕ຺ຖຣິ ສພ຺ເພ ອນ຺ເຕວາສິເກ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ສາຣຓີຍກໍ ກເຖນ຺ໂຕ ນິສີທິຯ ສຕ຺ຖາ "ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ສທ຺ຘິໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕູ"ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ ເຕ ສຕ຺ຖຸ ຈິຕ຺ຕໍ ຎຕ຺ວາ ສຕສຫສ຺ສຂີຓາສວປຣິວາຣາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐໍສຸຯ

ຕໂຕ ສຣທຕາປໂສ ອນ຺ເຕວາສິເກ ອາມນ຺ເຕສິ – ‘‘ຕາຕາ, ພຸທ຺ຘານໍ ນິສິນ຺ນາສນມ຺ປິ ນີຈໍ, ສມຓສຕສຫສ຺ສານມ຺ປິ ອາສນໍ ນຕ຺ຖິ, ອຊ຺ຊ ຕຸມ຺ເຫຫິ ອຸຬາຣໍ ພຸທ຺ຘສກ຺ກາຣໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ປພ຺ພຕປາທໂຕ ວຓ຺ຓຄນ຺ຘສມ຺ປນ຺ນານິ ປຸປ຺ຜານິ ອາຫຣຖາ’’ຕິຯ ກຖນກາໂລ ປປຎ຺ໂຈ ວິຍ ໂຫຕິ, ອິທ຺ຘິມໂຕ ປນ ອິທ຺ຘິວິສໂຍ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ໂຍຕິ ມຸຫຸຕ຺ຕມຕ຺ເຕເນວ ເຕ ຕາປສາ ວຓ຺ຓຄນ຺ຘສມ຺ປນ຺ນານິ ປຸປ຺ຜານິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘານໍ ໂຍຊນປ຺ປມາຓໍ ປຸປ຺ຜາສນໍ ປຎ຺ຎາເປສຸໍຯ ອຸຠິນ຺ນໍ ອຄ຺ຄສາວການໍ ຕິຄາວຸຕໍ, ເສສຠິກ຺ຂູນໍ ອຑ຺ຒໂຍຊນິກາທິເຠທໍ, ສງ຺ຆນວກສ຺ສ ອຸສຠມຕ຺ຕໍ ອໂຫສິຯ ‘‘ກຖໍ ເອກສ຺ມິໍ ອສ຺ສມປເທ ຕາວ ມຫນ຺ຕານິ ອາສນານິ ປຎ຺ຎຕ຺ຕານີ’’ຕິ ນ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ພໍຯ ອິທ຺ຘິວິສໂຍ ເຫສຯ ເອວໍ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕສຸ ອາສເນສຸ ສຣທຕາປໂສ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຸຣໂຕ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ຐິໂຕ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫໍ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍ ອິມໍ ປຸປ຺ຜາສນໍ ອຠິຣຸຫຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ນານາປຸປ຺ຜຎ຺ຈ ຄນ຺ຘຎ຺ຈ, ສມ຺ປາເທຕ຺ວານ ເອກໂຕ;

ປຸປ຺ຜາສນໍ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ, ອິທໍ ວຈນມພ຺ຣວິໍຯ

‘‘ອິທໍ ເມ ອາສນໍ ວີຣ, ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ຕວນຸຈ຺ຉວິໍ;

ມມ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທນ຺ໂຕ, ນິສີທ ປຸປ຺ຜມາສເນຯ

‘‘ສຕ຺ຕຣຕ຺ຕິນ຺ທິວໍ ພຸທ຺ໂຘ, ນິສີທິ ປຸປ຺ຜມາສເນ;

ມມ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທຕ຺ວາ, ຫາສຍິຕ຺ວາ ສເທວເກ’’ຕິຯ

ເອວໍ ນິສິນ຺ເນ ສຕ຺ຖຣິ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ ເສສຠິກ຺ຂູ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິໍສຸຯ ສຣທຕາປໂສ ມຫນ຺ຕໍ ປຸປ຺ຜຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ມຕ຺ຖເກ ຘາເຣນ຺ໂຕ ອຏ຺ຐາສິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຊຏິລານໍ ອຍໍ ສກ຺ກາໂຣ ມຫປ຺ຜໂລ ໂຫຕູ’’ຕິ ນິໂຣຘສມາປຕ຺ຕິໍ ສມາປຊ຺ຊິຯ ສຕ຺ຖຸ ສມາປຕ຺ຕິໍ ສມາປນ຺ນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາປິ ເສສຠິກ຺ຂູປິ ສມາປຕ຺ຕິໍ ສມາປຊ຺ຊິໍສຸຯ ຕຖາຄເຕ ສຕ຺ຕາຫໍ ນິໂຣຘສມາປຕ຺ຕິໍ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ເນ ອນ຺ເຕວາສິກາ ຠິກ຺ຂາຈາຣກາເລ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ວນມູລຜລາຜລໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ເສສກາເລ ພຸທ຺ຘານໍ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິຯ ສຣທຕາປໂສ ປນ ຠິກ຺ຂາຈາຣມ຺ປິ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ຘາຣຍມາໂນວ ສຕ຺ຕາຫໍ ປີຕິສຸເຂນ ວີຕິນາເມສິຯ ສຕ຺ຖາ ນິໂຣຘໂຕ ວຸຏ຺ຐາຍ ທກ຺ຂິຓປສ຺ເສ ນິສິນ຺ນໍ ປຐມອຄ຺ຄສາວກໍ ນິສຠຕ຺ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕສິ – ‘‘ນິສຠ, ສກ຺ກາຣກາຣການໍ ຕາປສານໍ ປຸປ຺ຜາສນານຸໂມທນໍ ກໂຣຫີ’’ຕິຯ ເຖໂຣ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກາ ປຏິລທ຺ຘມຫາລາໂຠ ມຫາໂຍໂຘ ວິຍ ຕຸຏ຺ຐມານໂສ ສາວກປາຣມິຎາເຓ ຐຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜາສນານຸໂມທນໍ ອາຣຠິຯ ຕສ຺ສ ເທສນາວສາເນ ທຸຕິຍສາວກໍ ອາມນ຺ເຕສິ – ‘‘ຕ຺ວມ຺ປິ ຠິກ຺ຂຸ ຘມ຺ມໍ ເທເສຫີ’’ຕິຯ ອໂນມຕ຺ເຖໂຣ ເຕປິຏກໍ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ສມ຺ມສິຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ກເຖສິຯ ທ຺ວິນ຺ນໍ ອຄ຺ຄສາວການໍ ເທສນາຍ ເອກສ຺ສາປິ ອຠິສມໂຍ ນາໂຫສິຯ ອຖ ສຕ຺ຖາ ອປຣິມາເຓ ພຸທ຺ຘວິສເຍ ຐຕ຺ວາ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຣຠິຯ ເທສນາປຣິໂຍສາເນ ຐເປຕ຺ວາ ສຣທຕາປສໍ ສພ຺ເພປິ ຈຕຸສຕ຺ຕຕິສຫສ຺ສຊຏິລາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິໍສຸ , ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອຖ, ຠິກ຺ຂໂວ’’ຕິ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣສິຯ ເຕສໍ ຕາວເທວ ເກສມສ຺ສູນິ ອນ຺ຕຣຘາຍິໍສຸ, ອຏ຺ຐປຣິກ຺ຂາຣາ ກາເຍ ປຏິມຸກ຺ກາວ ອເຫສຸໍຯ

ສຣທຕາປໂສ ‘‘ກສ຺ມາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ນ ປຕ຺ໂຕ’’ຕິ? ວິກ຺ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ໂສ ກິຣ ພຸທ຺ຘານໍ ທຸຕິຍາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ສາວກປາຣມິຎາເຓ ຐຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທສຍໂຕ ອຄ຺ຄສາວກສ຺ສ ຘມ຺ມເທສນໍ ໂສຕຸໍ ອາຣທ຺ຘກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ, ‘‘ອໂຫ ວຕາຫມ຺ປິ ອນາຄເຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກພຸທ຺ຘສ຺ສ ສາສເນ ອິມິນາ ສາວເກນ ປຏິລທ຺ຘຘຸຣໍ ລເຠຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທສິຯ ໂສ ເຕນ ປຣິວິຕກ຺ເກນ ມຄ຺ຄຜລປຏິເວຘໍ ກາຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ຕຖາຄຕໍ ປນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ສມ຺ມຸເຂ ຐຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ອນນ຺ຕຣາສເນ ນິສິນ຺ໂນ ຠິກ຺ຂຸ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສາສເນ ໂກ ນາມ ໂຫຕີ’’ຕິ? ‘‘ມຍາ ປວຕ຺ຕິຕໍ ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ ອນຸປວຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ສາວກປາຣມິຎາຓສ຺ສ ໂກຏິປ຺ປຕ຺ໂຕ ໂສຬສ ປຎ຺ຎາ ປຏິວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຐິໂຕ ມຍ຺ຫໍ ສາສເນ ອຄ຺ຄສາວໂກ ນິສໂຠ ນາມ ເອໂສ’’ຕິຯ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ຍ຺ວາຍໍ ມຍາ ສຕ຺ຕາຫໍ ປຸປ຺ຜຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ຘາເຣນ຺ເຕນ ສກ຺ກາໂຣ ກໂຕ, ອຫໍ ອິມສ຺ສ ຜເລນ ອຎ຺ຎໍ ສກ຺ກຕ຺ຕໍ ວາ ພ຺ຣຫ຺ມຕ຺ຕໍ ວາ ນ ປຕ຺ເຖມິ, ອນາຄເຕ ປນ ອຍໍ ນິສຠຕ຺ເຖໂຣ ວິຍ ເອກສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ອຄ຺ຄສາວໂກ ຠເວຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ອກາສິຯ ສຕ຺ຖາ

“ສມິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ປຕ຺ຖນາ”ຕິ ອນາຄຕໍສຎາຓໍ ເປເສຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສາຘິກໍ ເອກໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ສມິຊ຺ຊນພາວໍ ອທ຺ທສ. ທິສ຺ວານ ສຣທຕາປສໍ ອາຫ – “ນ ເຕ ອຍໍ ປຕ຺ຖນາ ໂມຆາ ພວິສ຺ສຕິ, ອນາຄເຕ ປນ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສາຘິກໍ ເອກໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ໂຄຕໂມ ນາມ ພຸທ຺ໂຘ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ມາຕາ ມຫາມາຍາ ນາມ ເທວີ ພວິສ຺ສຕິ, ປິຕາ ສຸທ຺ໂຘທໂນ ນາມ ມຫາຣາຊາ, ປຸຕ຺ໂຕ ຣາຫຸໂລ ນາມ, ອຸປຏ຺ຐາໂກ ອານນ຺ໂທ ນາມ, ທຸຕິຍອຄ຺ຄສາວໂກ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ນາມ, ຕ຺ວໍ ປນສ຺ສ ປຐມອຄ຺ຄສາວໂກ ຘມ຺ມເສນາປຕິ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ນາມ ພວິສ຺ສສີ”ຕິ ฯ ເອວໍ ຕາປສໍ ພ຺ຍາກຣິຕ຺ວາ ຘມ຺ມກຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ອາກາສໍ ປກ຺ຂນ຺ທິ.

ສຣທຕາປໂສປິ ອນ຺ເຕວາສິກຕ຺ເຖຣານໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຫາຍກສ຺ສ ສິຣິວຑ຺ຒນກຸຏຸມ຺ພິກສ຺ສ ສາສນໍ ເປເສສິ, “ພນ຺ເຕ, ມມ ສຫາຍກສ຺ສ ວເທຖ, ສຫາຍເກນ ເຕ ສຣທຕາປເສນ ອໂນມທສ຺ສີພຸທ຺ຘສ຺ສ ປາທມູເລ ອນາຄເຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກສ຺ສ ໂຄຕມພຸທ຺ຘສ຺ສ ສາສເນ ປຐມອຄ຺ຄສາວກຏ຺ຐານໍ ປຕ຺ຖິຕໍ, ຕ຺ວໍ ທຸຕິຍອຄ຺ຄສາວກຏ຺ຐານໍ ປຕ຺ເຖຫີ”ຕິ. ເອວຎ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ເຖເຣຫິ ປຸເຣຕຣເມວ ເອກປ຺ເສນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສິຣິວຑ຺ຒນສ຺ສ ນິເວສນທ຺ວາເຣ ອຏ຺ຐາສິ. ສິຣິວຑ຺ຒໂນ “ຈິຣສ຺ສໍ ວຕ ເມ ອຍ຺ໂຍ ອາຄໂຕ”ຕິ ອາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ນີຈາສເນ ນິສິນ຺ໂນ, “ອນ຺ເຕວາສິກປຣິສາ ປນ ໂວ, ພນ຺ເຕ, ນ ປຎ຺ຎາຍຕີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. “ອາມ, ສມ຺ມ, ອມ຺ຫາກໍ ອສ຺ສມໍ ອໂນມທສ຺ສີ ພຸທ຺ໂຘ ອາຄໂຕ, ມຍໍ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ພເລນ ສກ຺ກາຣໍ ອກຣິມ຺ຫາ, ສຕ຺ຖາ ສພ຺ເພສໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ, ເທສນາປຣິໂຍສາເນ ຐເປຕ຺ວາ ມໍ ເສສາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິສຸ. ອຫໍ ສຕ຺ຖຸ ປຐມອຄ຺ຄສາວກໍ ນິສພຕ຺ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ ອນາຄເຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກສ຺ສ ໂຄຕມພຸທ຺ຘສ຺ສ ນາມ ສາສເນ ປຐມອຄ຺ຄສາວກຏ຺ຐານໍ ປຕ຺ເຖສິໍ, ຕ຺ວມ຺ປິ ຕສ຺ສ ສາສເນ ທຸຕິຍອຄ຺ຄສາວກຏ຺ຐານໍ ປຕ຺ເຖຫີ”ຕິ. “ມຍ຺ຫໍ ພຸທ຺ເຘຫິ ສທ຺ຘິໍ ປຣິຈໂຍ ນຕ຺ຖິ, ພນ຺ເຕ”ຕິ. “ພຸທ຺ເຘຫິ ສທ຺ຘິໍ ກຖນໍ ມຍ຺ຫໍ ພາໂຣ ໂຫຕຸ, ຕ຺ວໍ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ສຊ຺ເຊຫີ”ຕິ.

ສິຣິວຑ຺ຒໂນ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ນິເວສນທ຺ວາເຣ ຣາຊມາເນນ ອຏ຺ຐກຣີສມຕ຺ຕໍ ຐານໍ ສມຕລໍ ກາເຣຕ຺ວາ ວາລຸກໍ ໂອກິຣາເປຕ຺ວາ ລາຊປຎ຺ຈມານິປຸປ຺ຜານິ ວິກິຣາເປຕ຺ວາ ນີລຸປ຺ປລຈ຺ຉທນໍ ມຕ຺ຑປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘາສນໍ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ເສສພິກ຺ຂູນມ຺ປິ ອາສນານິ ປຏິຍາເທຕ຺ວາ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣສມ຺ມານໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘານໍ ນິມນ຺ຕນຕ຺ຖາຍ ສຣທຕາປສສ຺ສ ສຎ຺ຎໍ ອທາສິ. ຕາປໂສ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ນິເວສນໍ ອຄມາສິ. ສິຣິວຑ຺ຒໂນປິ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຕ຺ຑປໍ ປເວເສຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາສເນສຸ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ທກ຺ຂິໂຓທກໍ ທຕ຺ວາ ປຓີເຕນ ໂພຊເນນ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ມຫາຣເຫຫິ ວຕ຺ເຖຫິ ອຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ, “ພນ຺ເຕ, ນາຍໍ ອາຣມ຺ໂພ ອປ຺ປມຕ຺ຕກຏ຺ຐານຕ຺ຖາຍ, ອິມິນາ ນິຍາເມນ ສຕ຺ຕາຫໍ ອນຸກມ຺ປໍ ກໂຣຖາ”ຕິ ອາຫ. ສຕ຺ຖາ ອຘິວາເສສິ. ໂສ ເຕເນວ ນິຍາເມນ ສຕ຺ຕາຫໍ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຎ຺ຊລີ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ຐິໂຕ ອາຫ – “ພນ຺ເຕ, ມມ ສຫາໂຍ ສຣທຕາປໂສ ຍສ຺ສ ສຕ຺ຖຸສ຺ສ ປຐມອຄ຺ຄສາວໂກ ພເວຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ ປຕ຺ເຖສິ, ອຫມ຺ປິ “ຕສ຺ເສວ ທຸຕິຍອຄ຺ຄສາວໂກ ພເວຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ ປຕ຺ເຖມີຕິ.

ສຕ຺ຖາ ອນາຄຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຕ຺ຖນາຍ ສມິຊ຺ຊນພາວໍ ທິສ຺ວາ ພ຺ຍາກາສິ – “ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສາຘິກໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ໂຄຕມພຸທ຺ຘສ຺ສ ທຸຕິຍອຄ຺ຄສາວໂກ ພວິສ຺ສສີ”ຕິ. ພຸທ຺ຘານໍ ພ຺ຍາກຣຓໍ ສຸຕ຺ວາ ສິຣິວຑ຺ຒໂນ ຫຏ຺ຐປຫຏ຺ໂຐ ອໂຫສິ. ສຕ຺ຖາປິ ພຕ຺ຕານຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ສປຣິວາໂຣ ວິຫາຣເມວ ຄໂຕ. “ອຍໍ, ພິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ເຕຫິ ຕທາ ປຕ຺ຖິຕປຕ຺ຖນາ. ເຕ ຍຖາປຕ຺ຖິຕເມວ ລພິໍສຸ. ນາຫໍ ມຸຂໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເທມີ”ຕິ.

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ ພຄວນ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, “ພນ຺ເຕ, ມຍໍ ອຄາຣິຍພູຕາ ສມານາ ຄິຣຄ຺ຄສມຊ຺ຊໍ ທສ຺ສນາຍ ຄຕາ”ຕິ ຍາວ ອສ຺ສຊິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລປ຺ປຏິເວຘາ ສພ຺ພໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸໍ ກເຖຕ຺ວາ, “ເຕ ມຍໍ, ພນ຺ເຕ, ອາຈຣິຍສ຺ສ ສຎ຺ຈຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປາທມູເລ ອາເນຕຸກາມາ ຕສ຺ສ ລທ຺ທິຍາ ນິສ຺ສາຣພາວໍ ກເຖຕ຺ວາ ອິຘາຄມເນ ອານິສໍສໍ ກຖຍິມ຺ຫາ. ໂສ ອິທານິ ມຍ຺ຫໍ ອນ຺ເຕວາສິກວາໂສ ນາມ ຈາຏິຍາ ອຸທຎ຺ຈນພາວປ຺ປຕ຺ຕິສທິໂສ, ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ ອນ຺ເຕວາສິວາສໍ ວສິຕຸ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ, “ອາຈຣິຍ, ອິທານິ ມຫາຊໂນ ຄນ຺ຘມາລາທິຫຕ຺ໂຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣເມວ ປູເຊສ຺ສຕິ, ຕຸມ຺ເຫ ກຖໍ ພວິສ຺ສຖາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ກິໍ ປນ ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ປຓ຺ຑິຕາ ພຫູ, ອຸທາຫຸ ທນ຺ຘາ”ຕິ? “ທນ຺ຘາ”ຕິ ກຖິເຕ “ເຕນ ຫິ ປຓ຺ຑິຕາ ປຓ຺ຑິຕສ຺ສ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ, ທນ຺ຘາ ທນ຺ຘສ຺ສ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄມິສ຺ສນ຺ຕິ, ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ອາຄນ຺ຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉິ, ພນ຺ເຕ”ຕິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ, “ພິກ຺ຂເວ, ສຎ຺ຈໂຍ ອຕ຺ຕໂນ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິຕາຍ ອສາຣໍ ສາໂຣຕິ, ສາຣຎ຺ຈ ອສາໂຣຕິ ຄຓ຺ຫີ. ຕຸມ຺ເຫ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ປຓ຺ຑິຕຕາຍ ສາຣຎ຺ຈ ສາຣໂຕ, ອສາຣຎ຺ຈ ອສາຣໂຕ ຎຕ຺

ວາ ອສາຣំ ປຫາຍ ສາຣເມວ ຄຫິຕຸາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມາ ຄາຖາ ອភាសិ –

១១។

‘‘ອສາເຣ ສາຣມຕິໂນ, ສາເຣ ຈາສາຣທສຸສິໂນ;

ເຕ ສາຣំ ນາធិគຈຸឆນຸຕិ, ມິຈຸឆາສງກປຸປໂគຈរາ។

១៨។

‘‘ສາຣញຸຈ ສາຣໂຕ ញຕຸວາ, ອສາຣញຸຈ ອສາຣໂຕ;

ເຕ ສາຣំ ອធិគຈຸឆນຸຕិ, ສມຸມາສງກປຸປໂគຈរາ’’ຕិ។

ຕຕຸຖ ອສາເຣ ສາຣມຕິໂນຕິ ຈຕຸຕາໂຣ ປຈຸຈຍາ, ທສວຕຸຖຸກາ ມິຈຸឆາທិដຸឋិ, ຕសຸສາ ឧປນិសຸសຍភូຕາ ធម្មទេសនាតិ ອយំ ອ ສາໂຣ ນາມ, ຕសຸມិំ ສາຣທិដຸឋិໂນຕິ ອຕຸໂຖ។ ສາເຣ ຈາສາຣທສຸສិໂນຕិ ທສວຕຸຖຸກາ ສមຸមាທិដຸឋិ, ຕសຸສາ ឧປນិសຸសຍភូຕາ ធម្មទេសនាតិ ອយំ ສາໂຣ ນາມ, ຕសຸມិំ ‘‘ນາយំ ສາໂຣ’’ຕិ ອສາຣທສຸສិໂນ។ ເຕ ສາຣນຸຕិ ເຕ ປន ຕំ ມិຈຸឆາທិដຸឋិគຸគហណំ គហេតុវា ឋិតា ກາມວິຕກຸກາທិនំ វសេន មិច្ឆាសង្កប្បគោចរា ហុត្វា សីលសារំ, សមាធិសារំ, បញ្ញាសារំ, វិមុត្តិសារំ, វិមុត្តិញាណទស្សនសារំ, ‘‘បរមត្ថសារំ, និព្ពានញ្ច នាធិគច្ឆន្តិ’’។ សារញ្ចាតិ តមេវ សីលសារាទិសារំ ‘‘សារោ នាមាយ’’ន្តិ, វុត្តប្បការញ្ច អសារំ ‘‘អសារោ អយ’’ន្តិ ញត្វា។ តេ សារន្តិ តេ បណ្ឌិតា ឯវំ សម្មាទស្សនំ គហេត្វា ឋិតា នេក្ខម្មសង្កប្បាទីនំ វសេន សម្មាសង្កប្បគោចរា ហុត្វា តំ វុត្តប្បការំ សារំ អធិគច្ឆន្តីតិ។

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕិຜລາທីនិ ປາປຸណិំសុ។ ສນຸນិປតិតានំ ສាត្ថិកា ធម្មទេសនា អហោសីតិ។

ສາຣិបុត្តត្ថេរវត្ថុ បឋមំ។

៤។ នន្ទត្ថេរវត្ថុ

យថាគារន្តិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ អាយស្មន្តំ នន្ទំ អារព្ភ កថេសិ។

សត្ថា ហិ បវត្តិតវរធម្មចក្កោ រាជគហំ គន្ត្វា វេឡុវនេ វិហរន្តោ – ‘‘បុត្តំ មេ អានេត្វា ទស្សេថា’’តិ សុទ្ធោទនមហារាជេន បេសិតានំ សហស្សសហស្សបរិវារានំ ទសន្នំ ទូតានំ សព្ពបច្ឆតោ គន្ត្វា អរហត្តប្បត្តេន កាឡុទាយិត្ថេរេន គមនកាលំ ញត្វា មគ្គវណ្ណំ វណ្ណេត្វា វីសតិសហស្សខីណាសវបរិវុតោ កបិលបុរំ នីតោ ញាតិសមាគមេ បោក្ខរវស្សំ អត្ថុប្បត្តិំ កត្វា វេស្សន្តរជាតកំ (ជា។ ២។២២។១៦៥៥ អាទយោ) កថេត្វា បុនទិវសេ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋោ, ‘‘ឧត្តិដ្ឋេ នប្បមជ្ជេយ្យា’’តិ (ធ។ ប។ ១៦៨) គាថាយ បិតរំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាបេត្វា, ‘‘ធម្មញ្ចរេ’’តិ (ធ។ ប។ ១៦៩) គាថាយ មហាបជាបតិំ សោតាបត្តិផលេ, រាជានញ្ច សកទាគាមិផលេ បតិដ្ឋាបេសិ។ ភត្តកិច្ចាវសានេ បន រាហុលមាតុគុណកថំ និស្សាយ ចន្ទកិន្នរីជាតកំ (ជា។ ១។១៤។១៨ អាទយោ) កថេត្វា តតោ តតិយទិវសេ នន្ទកុមារស្ស អភិសេកគេហប្បវេសនវិវាហមង្គលេសុ បវត្តមានេសុ បិណ្ឌាយ បវិសិត្វា នន្ទកុមារស្ស ហត្ថេ បត្តំ ទត្វា មង្គលំ វត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមន្តោ នន្ទកុមារស្ស ហត្ថតោ បត្តំ ន គណ្ហិ។ សោបិ តថាគតគារវេន ‘‘បត្តំ វោ, ភន្តេ, គណ្ហថា’’តិ វត្តុំ នាសក្ខិ។ ឯវំ បន ចិន្តេសិ – ‘‘សោបានសីសេ បត្តំ គណ្ហិស្សតី’’តិ។ សត្ថា តស្មិម្បិ ឋានេ ន គណ្ហិ។ ឥតរោ ‘‘សោបានបាទមូលេ គណ្ហិស្សតី’’តិ ចិន្តេសិ។ សត្ថា តត្ថាបិ ន គណ្ហិ។ ឥតរោ ‘‘រាជង្គណេ គណ្ហិស្សតី’’តិ ចិន្តេសិ។ សត្ថា តត្ថាបិ ន គណ្ហិ។ កុមារោ និវត្តិតុកាមោ អរុចិយា គច្ឆន្តោ សត្ថុគារវេន ‘‘បត្តំ គណ្ហថា’’តិ វត្តុំ ន សក្កោតិ។ ‘‘ឥធ គណ្ហិស្សតិ, ឯត្ថ គណ្ហិស្សតី’’តិ ចិន្តេន្តោ គច្ឆតិ។

ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ອຎ຺ຎາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຊນປທກລ຺ຍາຓິຍາ ອາຈິກ຺ຂິໍສຸ – ‘‘ອຍ຺ເຍ, ຠຄວາ ນນ຺ທກຸມາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄໂຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ຕໍ ວິນາ ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ສາ ອຸທກພິນ຺ທູຫິ ປຄ຺ຆຣນ຺ເຕເຫວ ອຑ຺ຒຸລ຺ລິຂິເຕຫິ ເກເສຫິ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ຕຸວຏໍ ໂຂ, ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕ, ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ອາຫຯ ຕໍ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ຕສ຺ສ ຫທເຍ ຕິຣິຍໍ ປຕິຕ຺ວາ ວິຍ ຐິຕໍຯ ສຕ຺ຖາປິສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ປຕ຺ຕໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາວ ຕໍ ວິຫາຣໍ ເນຕ຺ວາ, ‘‘ປພ຺ພຊິສ຺ສສິ ນນ຺ທາ’’ຕິອາຫຯ ໂສ ພຸທ຺ຘຄາຣເວນ ‘‘ນ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ, ‘‘ອາມ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ເຕນ ຫິ ນນ຺ທໍ ປພ຺ພາເຊຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ກປິລປຸຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕິຍທິວເສ ນນ຺ທໍ ປພ຺ພາເຊສິຯ

ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ຣາຫຸລມາຕາ ກຸມາຣໍ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສສິ – ‘‘ປສ຺ສ, ຕາຕ, ເອຕໍ ວີສຕິສຫສ຺ສສມຓປຣິວຸຕໍ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓໍ ພ຺ຣຫ຺ມຣູປິວຓ຺ຓໍ ສມຓໍ, ອຍໍ ເຕ ປິຕາ, ເອຕສ຺ສ ມຫນ຺ຕາ ນິຘິກຸມ຺ຠິໂຍ ອເຫສຸໍຯ ຕ຺ຍາສ຺ສ ນິກ຺ຂມນໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ນ ປສ຺ສາມ, ຄຈ຺ຉ ນໍ ທາຍຊ຺ຊໍ ຍາຈສ຺ສຸ – ‘ອຫໍ , ຕາຕ, ກຸມາໂຣ, ອຠິເສກໍ ປຕ຺ວາ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ ຠວິສ຺ສາມິ, ຘເນນ ເມ ອຕ຺ໂຖ, ຘນໍ ເມ ເທຫິຯ ສາມິໂກ ຫິ ປຸຕ຺ໂຕ ປິຕຸສນ຺ຕກສ຺ສາ’’’ຕິຯ ກຸມາໂຣ ຠຄວໂຕ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາວ ປິຕຸສິເນຫໍ ປຏິລຠິຕ຺ວາ ຫຏ຺ຐຈິຕ຺ໂຕ ‘‘ສຸຂາ ເຕ, ສມຓ, ຉາຍາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຎ຺ຈ ພຫຸໍ ອຕ຺ຕໂນ ອນຸຣູປໍ ວທນ຺ໂຕ ອຏ຺ຐາສິຯ ຠຄວາ ກຕຠຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກາມິຯ ກຸມາໂຣປິ ‘‘ທາຍຊ຺ຊໍ ເມ, ສມຓ, ເທຫິ, ທາຍຊ຺ຊໍ ເມ, ສມຓ, ເທຫີ’’ຕິ ຠຄວນ຺ຕໍ ອນຸພນ຺ຘິຯ ຠຄວາປິ ກຸມາຣໍ ນ ນິວຕ຺ຕາເປສິຯ ປຣິຊໂນປິ ຠຄວຕາ ສທ຺ຘິໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ນິວຕ຺ເຕຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ອິຕິ ໂສ ຠຄວຕາ ສທ຺ຘິໍ ອາຣາມເມວ ອຄມາສິຯ

ຕໂຕ ຠຄວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ຍໍ ອຍໍ ປິຕຸສນ຺ຕກໍ ຘນໍ ອິຈ຺ຉຕິ, ຕໍ ວຏ຺ຏານຸຄຕໍ ສວິຆາຕໍ, ຫນ຺ທສ຺ສ ໂພຘິມຓ຺ເຑ ປຏິລທ຺ຘໍ ສຕ຺ຕວິຘໍ ອຣິຍຘນໍ ເທມິ, ໂລກຸຕ຺ຕຣທາຍຊ຺ຊສ຺ສ ນໍ ສາມິກໍ ກໂຣມີ’’ຕິຯ ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໍ ອາມນ຺ເຕສິ – ‘‘ເຕນ ຫິ ຕ຺ວໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຣາຫຸລກຸມາຣໍ ປພ຺ພາເຊຫີ’’ຕິຯ ເຖໂຣ ກຸມາຣໍ ປພ຺ພາເຊສິຯ ປພ຺ພຊິເຕ ຈ ປນ ກຸມາເຣ ຣຎ຺ໂຎ ອຘິມຕ຺ຕໍ ທຸກ຺ຂໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ຕໍ ອຘິວາເສຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຠຄວໂຕ ນິເວເທຕ຺ວາ, ‘‘ສາຘຸ, ຠນ຺ເຕ, ອຍ຺ຍາ, ມາຕາປິຕູຫິ ອນນຸຎ຺ຎາຕໍ ປຸຕ຺ຕໍ ນ ປພ຺ພາເຊຍ຺ຍຸ’’ນ຺ຕິ ວຣໍ ຍາຈິຯ ຠຄວາ ຕສ຺ສ ຕໍ ວຣໍ ທຕ຺ວາ ປຸເນກທິວສໍ ຣາຊນິເວສເນ ກຕປາຕຣາໂສ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ເນນ ຣຎ຺ຎາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ທຸກ຺ກຣກາຣິກກາເລ ເອກາ ເທວຕາ ມໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘ປຸຕ຺ໂຕ ເຕ ກາລກໂຕ’ຕິ ອາຫຯ ອຫໍ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ອສທ຺ທຫນ຺ໂຕ ‘ນ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ໂຕ ໂພຘິໍ ອປ຺ປຕ຺ວາ ກາລໍ ກໂຣຕີ’ຕິ ປຏິກ຺ຂິປິ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ – ‘‘ອິທານິ ກິໍ ສທ຺ທຫິສ຺ສຖ, ປຸພ຺ເພປິ ອຏ຺ຐິການິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ, ‘ປຸຕ຺ໂຕ ເຕ ມໂຕ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ນ ສທ຺ທຫິຕ຺ຖາ’’ຕິ ອິມິສ຺ສາ ອຕ຺ຖຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ມຫາຘມ຺ມປາລຊາຕກໍ (ຊາຯ ໑ຯ໑໐ຯ໙໒ ອາທໂຍ) ກເຖສິຯ ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ຣາຊາ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ອິຕິ ຠຄວາ ປິຕຣໍ ຕີສຸ ຜເລສຸ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ປຸນເທວ ຣາຊຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໂຕ ອນາຖປິຓ຺ຑິເກນ ສາວຕ຺ຖິໍ ອາຄມນຕ຺ຖາຍ ຄຫິຕປຏິຎ຺ໂຎ ນິຏ຺ຐິເຕ ເຊຕວເນ ວິຫາເຣ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ

ເອວໍ ສຕ຺ຖຣິ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ເຕ ອາຍສ຺ມາ ນນ຺ໂທ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູນໍ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິ – ‘‘ອນຠິຣໂຕ ອຫໍ, ອາວຸໂສ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣາມິ, ນ ສກ຺ໂກມິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ, ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຫີນາຍາວຕ຺ຕິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ຠຄວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ນນ຺ທໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ເອຕທໂວຈ – ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ, ນນ຺ທ, ສມ຺ພຫຸລານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ເອວໍ ອາໂຣເຈສິ – ‘ອນຠິຣໂຕ, ອາວຸໂສ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣາມິ, ນ ສກ຺ໂກມິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ, ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຫີນາຍາວຕ຺ຕິສ຺ສາມີ’’’ຕິ? ‘‘ເອວໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ກິສ຺ສ ປນ ຕ຺ວໍ, ນນ຺ທ, ອນຠິຣໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣສິ, ນ ສກ຺ໂກສິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ, ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຫີນາຍາວຕ຺ຕິສ຺ສສີ’’ຕິ? ‘‘ສາກິຍານີ ມໍ, ຠນ຺ເຕ, ຊນປທກລ຺ຍາຓີ ຆຣາ ນິກ຺ຂມນ຺ຕສ຺ສ ອຑ຺ຒຸລ຺ລິຂິເຕຫິ ເກເສຫິ ອປໂລເກຕ຺ວາ ມໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ຕຸວຏໍ ໂຂ, ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕ, ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ’ຕິ, ໂສ ໂຂ ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ຕໍ ອນຸສ຺ສຣມາໂນ ອນຠິຣໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣາມິ, ນ ສກ຺ໂກມິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ, ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຫີນາຍາວຕ຺ຕິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ນນ຺ທໍ ພາຫາຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອິທ຺ຘິພເລນ ຕາວຕິໍສເທວໂລກໍ ອາເນນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ເອກສ຺ມິໍ ຌາມກ຺ເຂຕ຺ເຕ ຌາມຂາຓຸເກ ນິສິນ຺ນໍ ຉິນ຺ນກຓ຺ຓນາສນງ຺ຄຸຏ຺ຐໍ ເອກໍ ປລຸຏ຺ຐມກ຺ກຏິໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສຠວເນ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວຣຎ຺ໂຎ ອຸປຏ຺ຐານໍ ອາຄຕານິ ກກຸຏປາທານິ ປຎ຺ຈ ອຈ຺ຉຣາສຕານິ ທສ຺ເສສິຯ ກກຸຏປາທານີຕິ ຣຕ຺ຕວຓ຺ຓຕາຍ ປາເຣວຕປາທສທິສປາທານິຯ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຈ ປນາຫ – ‘‘ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ນນ຺ທ, ກຕມາ ນຸ ໂຂ ອຠິຣູປຕຣາ ວາ ທສ຺ສນີຍຕຣາ

ວາ ປາສາທິກຕຣາ ວາ ສາກິຍານີ ວາ ຂຸມປທກລຸຍາຕີ, ອິມານີ ວາ ປລຸຈ ອຈຸລຣາສຕານີ ກກຸຍປາທານີ''ຕິ? ຕໍ ສຸຕຸວາ ອາໜ – ''ເສຍຸຍຖາປີ ສາ, ກນຸເຕ, ລິນຸນກຕຸຕນາສນຽຄຸຍຸຖາ ປລຸຍຸຖມກຸກຍິ, ເອວເມວ ໂຂ, ກນຸເຕ, ສາກິຍານີ ຂຸມປທກລຸຍາຕີ, ອິເມສໍ ປລຸຈນຸນໍ ອຈຸລຣາສຕານໍ ອຸປນິສາຍ ສຽຂຸຍມຸປີ ນ ອຸເປຕິ, ກລມຸປີ ນ ອຸເປຕິ, ກລກາຄມຸປີ ນ ອຸເປຕິຯ ອຖ ໂຂ ອິມາ ເນວ ປລຸຈ ອຈຸລຣາສຕານີ ອກິຣູປຕຣານີ ເຈວ ທສຸສນິຍຕຣານີ ຈ ປາສາທິກຕຣານີ ຈາ''ຕິຯ ''ອກິຣມ, ນນຸທ, ອກິຣມ, ນນຸທ, ອຫໍ ເຕ ປາຜິໂກໂຄ ປລຸຈນຸນໍ ອຈຸລຣາສຕານໍ ປຜິລາກາຍ ກກຸຍປາທານ''ນຸຕິຯ ''ສເຈ ເມ, ກນຸເຕ ກຄວາ, ປາຜິໂກໂຄ ປລຸຈນຸນໍ ອຈຸລຣາສຕານໍ ປຜິລາກາຍ ກກຸຍປາທານໍ, ອກິຣມິສຸສາມຫໍ, ກນຸເຕ, ກຄວຕິ ພຸຣຫຸມຈຣິເຍ''ຕິຯ

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ອາຍສຸມນຸຕໍ ນນຸທໍ ຄເຫຕຸວາ ຕຕຸຖ ອນຸຕຣຫິໂຕ ເຊຕວເນເຍວ ປາຕຸຣໂຫສິຯ ອສຸໂສສຸໍ ໂຂ ກິກຸຂູ, ''ອາຍສຸມາ ກິຣ ນນຸໂທ ກຄວໂຕ ກາຕາ ມາຕຸຈຸລາປຸຕຸໂຕ ອຈຸລຣານໍ ເຫຕຸ ພຸຣຫຸມຈຣິຍໍ ຈຣຕິຯ ກຄວາ ກິຣສຸສ ປາຜິໂກໂຄ ປລຸຈນຸນໍ ອຈຸລຣາສຕານໍ ປຜິລາກາຍ ກກຸຍປາທານ''ນຸຕິຯ ອຖ ໂຂ ອາຍສຸມໂຕ ນນຸທສຸສ ສຫາຍກາ ກິກຸຂູ ອາຍສຸມນຸຕໍ ນນຸທໍ ກຕກວາເທນ ຈ ອຸປກຸກິຕກວາເທນ ຈ ສມຸທາຈຣນຸຕິ, ''ກຕໂກ ກິຣາຍສຸມາ ນນຸໂທ, ອຸປກຸກິຕໂກ ກິຣາຍສຸມາ ນນຸໂທ, ອຈຸລຣານໍ ເຫຕຸ ພຸຣຫຸມຈຣິຍໍ ຈຣຕິຯ ກຄວາ ກິຣສຸສ ປາຜິໂກໂຄ ປລຸຈນຸນໍ ອຈຸລຣາສຕານໍ ປຜິລາກາຍ ກກຸຍປາທານ''ນຸຕິຯ ອຖ ໂຂ ອາຍສຸມາ ນນຸໂທ ສຫາຍການໍ ກິກຸຂູນໍ ກຕກວາເທນ ຈ ອຸປກຸກິຕກວາເທນ ຈ ອຜຸຜິຍມາໂນ ຫຣາຍມາໂນ ຊິຄຸຈຸລມາໂນ ເອໂກ ວູປກຜຸໂຄ ອປຸປມຕຸໂຕ ອາຕາປີ ປຫິຕຕຸໂຕ ວິຫຣນຸໂຕ ນ ຈິຣສຸເສວ ຍສຸສຕຸຖາຍ ກຸລປຸຕຸຕາ ສມຸມເທວ ອຄາຣສຸມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພຸພຊນຸຕິ, ຕທນຸຕຸຕຣໍ ພຸຣຫຸມຈຣິຍປຣິໂຍສານໍ ທິຜຸເຖວ ຘມຸເມ ສຍໍ ອກິລຸລາ ສຈຸລິກຕຸວາ ອຸປສມຸປຊຸຊ ວິຫາສີ, ''ຂີຕາ ຊາຕິ, ວຸສິຕໍ ພຸຣຫຸມຈຣິຍໍ, ກຕໍ ກຣຕີຍໍ, ນາປຣໍ ອິຕຸຖຕຸຕາຍາ''ຕິ ອພຸກລຸລາສິຯ ອລຸລຕໂຣ ຈ ໂຂ ປນາຍສຸມາ ນນຸໂທ ອຣຫຕໍ ອໂຫສິຯ

ອເຖກາ ເທວຕາ ຣຕຸຕິກາເຄ ສກລໍ ເຊຕວນໍ ໂອກາເສຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສຽກມິຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ອາໂຣເຈສິ – ''ອາຍສຸມາ, ກນຸເຕ, ນນຸໂທ ກຄວໂຕ ກາຕາ ມາຕຸຈຸລາປຸຕຸໂຕ ອາສວານໍ ຂຍາ ອນາສວໍ ເຈໂຕວິມຸຕຸຕີ ປລຸລາວິມຸຕຸຕີ ທິຜຸເຖວ ຘມຸເມ ສຍໍ ອກິລຸລາ ສຈຸລິກຕຸວາ ອຸປສມຸປຊຸຊ ວິຫຣຕີ''ຕິຯ ກຄວໂຕປີ ໂຂ ລາຕໍ ອຸທປາທິ ''ນນຸໂທ ອາສວານໍ ຂຍາ ອນາສວໍ ເຈໂຕວິມຸຕຸຕີ ປລຸລາວິມຸຕຸຕີ ທິຜຸເຖວ ຘມຸເມ ສຍໍ ອກິລຸລາ ສຈຸລິກຕຸວາ ອຸປສມຸປຊຸຊ ວິຫຣຕີ''ຕິຯ ໂສປາຍສຸມາ ນນຸໂທ ຕສຸສາ ຣຕຸຕິຍາ ອຈຸຈເຍນ ກຄວນຸຕໍ ອຸປສຽກມິຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ເອຕທໂວຈ – ''ຍໍ ເມ, ກນຸເຕ, ກຄວາ ປາຜິໂກໂຄ ປລຸຈນຸນໍ ອຈຸລຣາສຕານໍ ປຜິລາກາຍ ກກຸຍປາທານໍ, ມຸລຸຈາມຫໍ, ກນຸເຕ, ກຄວນຸຕໍ ເອຕສຸມາ ປຜິສຸສວາ''ຕິຯ ''ມຍາປີ ໂຂ ເຕ, ນນຸທ, ເຈຕສາ ເຈໂຕ ປຣິຈຸຈ ວິທິໂຕ 'ນນຸໂທ ອາສວານໍ ຂຍາ ອນາສວໍ ເຈໂຕວິມຸຕຸຕີ ປລຸລາວິມຸຕຸຕີ ທິຜຸເຖວ ຘມຸເມ ສຍໍ ອກິລຸລາ ສຈຸລິກຕຸວາ ອຸປສມຸປຊຸຊ ວິຫຣຕີ'ຕິຯ ເທວຕາປີ ເມ ເອຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສິ – 'ອາຍສຸມາ, ກນຸເຕ, ນນຸໂທ ອາສວານໍ ຂຍາ ອນາສວໍ ເຈໂຕວິມຸຕຸຕີ ປລຸລາວິມຸຕຸຕີ ທິຜຸເຖວ ຘມຸເມ ສຍໍ ອກິລຸລາ ສຈຸລິກຕຸວາ ອຸປສມຸປຊຸຊ ວິຫຣຕີ'ຕິຯ ຍເທວ ໂຂ ເຕ, ນນຸທ, ອນຸປາທາຍ ອາສເວຫິ ຈິຕຸຕໍ ວິມຸຕຸຕໍ, ອຖາຫໍ ມຸຕຸໂຕ ເອຕສຸມາ ປຜິສຸສວາ''ຕິຯ ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕຸຖໍ ວິທິຕຸວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ –

''ຍສຸສ ນິຕຸຕິຕຸໂຕ ປຽໂກ, ມທຸທິໂຕ ກາມກຕຸຜໂກ;

ໂມຫກຸຂຍໍ ອນຸປຸປຕຸໂຕ, ສຸຂທຸກຸເຂສຸ ນ ເວຄຕີ ສ ກິກຸຂູ''ຕິຯ (ອຸທາຯ ໒໒);

ອເຖກທິວສໍ ກິກຸຂູ ຕໍ ອາຍສຸມນຸຕໍ ນນຸທໍ ປຸຈຸລິສຸ – ''ອາວຸໂສ ນນຸທ, ປຸພຸເພ ຕຸວໍ 'ອຸກຸກຕຸຖິໂຕມິ'ຕິ ວເທສິ, ອິທານິ ເຕ ກຖ''ນຸຕິ? ''ນຕຸຖິ ເມ, ອາວຸໂສ, ຄິຫິກາວາຍ ອາລໂຍ''ຕິຯ ຕໍ ສຸຕຸວາ ກິກຸຂູ – ''ອກູຕໍ ອາຍສຸມາ ນນຸໂທ ກເຖຕິ, ອລຸລໍ ພຸຍາກໂຣຕິ, ອຕີຕທິວເສສຸ 'ອຸກຸກຕຸຖິໂຕມຸຫີ'ຕິ ວຕຸວາ ອິທານິ 'ນຕຸຖິ ເມ ຄິຫິກາວາຍ ອາລໂຍ'ຕິ ກເຖຕີ''ຕິ ຄນຸຕຸວາ ກຄວໂຕ ເອຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ກຄວາ ''ກິກຸຂເວ, ອຕີຕທິວເສສຸ ນນຸທສຸສ ອຕຸຕກາໂວ ທຸຈຸລນຸນເຄຫສທິໂສ ອໂຫສິ, ອິທານິ ສຸຈຸລນຸນເຄຫສທິໂສ ຊາໂຕຯ ອຍລຸຫິ ທິພຸພຈຸລຣານໍ ທິຜຸຖກາລໂຕ ປຜຸຖາຍ ປພຸພຊິຕກິຈຸຈສຸສ ມຕຸຖກໍ ປາເປຕຸໍ ວາຍມນຸໂຕ ຕໍ ກິຈຸຈໍ ປຕຸໂຕ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

‘‘ຍຖາ ອຄາຣំ ທុຈ្ឆន្នំ, ວុឋ្ឋិ ສມតិវិជ្ឈតិ;

ເອວំ ອភាវិតំ ຈິຕ្តំ, ຣາໂຄ ສມតិវិជ្ឈតិ។

໑໔។

‘‘ຍຖາ ອຄາຣំ ສុຈ្ឆន្នំ, ວុឋ្ឋិ ນ ສມតិវិជ្ឈតិ;

ເອວំ ສុភាវិតំ ຈິຕ្តំ, ຣາໂຄ ນ ສມតិវិជ្ឈតិ’’ຕិ។

ຕຕ្ຖ ອຄាຣន្តិ ຍំກិញ្ចិ ເគហំ។ ທុຈ្ឆន្នន្តិ ວិຣລច្ឆន្នំ ឆិទ្ទាວឆិទ្ទំ។ ສມតិវិជ្ឈតីតិ ວស្សវុឋ្ឋិ ວិនិវិជ្ឈតិ។ ອភាវិតន្តិ ຕំ ອຄាຣំ ວុឋ្ឋិ ວិຍ ភាវនាយ ຣហិតត្តា ອភាវិតំ ຈິຕ្តំ ຣາໂຄ ສມតិ វិជ្ឈតិ។ ນ ເກວលំ ຣາໂຄວ, ໂທសໂມហ មានាទយោ សព្ពកិលេសា តថារូបំ ចិត្តំ អតិវិយ វិជ្ឈន្តិយេវ។ សុភាវិតន្តិ សមថវិបស្សនាភាវនាហិ សុភាវិតំ។ ເອວຣູປំ ຈິຕ្តំ សុច្ឆន្នំ ເគហំ ວុឋ្ឋិ ວិຍ ຣាគាទយោ កិលេសា អតិវិជ្ឈិតុំ ន សក្កោន្តីតិ។

ຄາຖາປរិໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕាປត្តិផលាទីនិ ປាបុណឹសុ។ មហាជនស្ស ទេសនា សាត្ថិកា អហោសិ។

ອຖ ໂຂ ភិក្ខូ ធម្មសភាយំ កថំ សមុដ្ឋាបេសុំ, ‘‘អាវុសោ, ពុទ្ធា នាម អច្ឆរិយា, ជនបទកល្យាណី និស្សាយ ឧក្កណ្ឋិតោ នាមាយស្មា នន្ទោ សត្ថារា ទេវច្ឆរា អាមិសំ កត្វា វិនីតោ’’តិ។ សត្ថា អាគន្ត្វា – ‘‘កាយ នុត្ថ, ភិក្ខវេ, ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នា’’តិ បុច្ឆិត្វា, ‘‘ឥមាយ នាមា’’តិ វុត្តេ, ‘‘ន, ភិក្ខវេ, ឥទានេវ , បុព្ពេបេស មយា មាតុគាមេន បលោភេត្វា វិនីតោយេវា’’តិ វត្វា អតីតំ អាហរិ –

ອតីតេ ພາຣាណសិយំ ພុຣហ្មទត្តេ ຣជ្ជំ ការេន្តេ ພາຣាណសិវាសី កប្បកោ នាម វាណិជោ អហោសិ។ តស្សេកោ គទ្រភោ កុម្ភភារំ វហតិ, ឯកទិវសេន សត្ត យោជនានិ គច្ឆតិ។ សោ ឯកស្មិំ សមយេ គទ្រភភារកេហិ សទ្ធិំ តក្កសិលំ គន្ត្វា យាវ ភណ្ឌស្ស វិស្សជ្ជនំ, តាវ គទ្រភំ ចរិតុំ វិស្សជ្ជេសិ។ អថស្ស សោ គទ្រភោ បរិខាបិដ្ឋេ ចរមានោ ឯកំ គទ្រភឹ ទិស្វា ឧបសង្កមិ។ សា តេន សទ្ធិំ បដិសន្ថារំ ករោន្តី អាហ – ‘‘កុតោ អាគតោសី’’តិ? ‘‘ពារាណសិតោ’’តិ។ ‘‘កេន កម្មេនា’’តិ? ‘‘វាណិជ្ជកម្មេនា’’តិ។ ‘‘កិត្តកំ ភារំ វហសី’’តិ ? ‘‘កុម្ភភារ’’ន្តិ? ‘‘ឯត្តកំ ភារំ វហន្តោ កតិ យោជនានិ គច្ឆសី’’តិ? ‘‘សត្ត យោជនានី’’តិ។ ‘‘គតគតដ្ឋានេ តេ កាចិ បាទបរិកម្មបិដ្ឋិបរិកម្មករា អត្ថី’’តិ? ‘‘នត្ថី’’តិ។ ‘‘ឯវំ សន្តេ មហាទុក្ខំ នាម អនុភោសី’’តិ? ‘‘កិញ្ចាបិ ហិ តិរច្ឆានគតានំ បាទបរិកម្មាទិការកា នាម នត្ថិ, កាមសំ
ໂຍຊນສພຸຜນຕຸຖາຍ ປນ ເອວຣູປຶ ກຖំ ກເຖສີ’’? ໂສ ຕສ្សາ ກຖາຍ ອុក្កណ្ឋិ។ កប្បកោបិ ភណ្ឌំ វិស្សជ្ជេត្វា តស្ស សន្តិកំ អាគន្ត្វា – ‘‘ឯហិ, តាត, គមិស្សាមា’’តិ អាហ។ ‘‘គច្ឆថ តុម្ហេ, នាហំ គមិស្សាមី’’តិ។ អថ នំ បុនប្បុនំ យាចិត្វា, ‘‘អនិច្ឆន្តំ បរិភាសេត្វា នំ នេស្សាមី’’តិ ចិន្តេត្វា គាថមាហ –

‘‘ປໂຕທំ ເຕ ກຣិສ្សាមិ, សាឡសង្គុលិកណ្ដកំ;

ສញ្ឆិន្ទិស្សាមិ ເຕ ກាយំ, ເອວំ ຊានាហិ គទ្រភា’’តិ។

ຕំ ສុត្វា គទ្រភោ ‘‘ឯវំ សន្តេ អហម្បិ តេ កត្តព្ពំ ជានិស្សាមី’’តិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ –

‘‘ປໂຕທំ ເມ ກຣិស្សសិ, សោឡសង្គុលិកណ្ដកំ;

ປុរតោ ປតិដ្ឋហិត្វាន, ឧទ្ធរិត្វាន បច្ឆតោ;

ຫນ຺ຕໍ ເຕ ປາຕຍິສ຺ສາມິ, ເອວໍ ຊານາຫິ ກປ຺ປ຺ຜາ''ຕິຯ

ຕໍ ສ຺ຕ຺ວາ ວາຕົໂຊ – ''ເກນ ນ຺ ໂຂ ກາຣເຓນ ເອສ ເອວໍ ວທຕິ''ຕິ ຈິນ຺ເຕ຺ວາ, ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ຄຫ຺ຣກໍ ທິສ຺ວາ, ''ອິມາເຍສ ເອວໍ ສິກ຺ຂາປີໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, 'ເອວຣູປໍ ນາມ ເຕ ຄຫ຺ຣກໍ ອາເນສ຺ສາມີ'ຕິ ມາຕ຺ຄາເມນ ນໍ ປໂລເພ຺ຕ຺ວາ ເນສ຺ສາມີ''ຕິ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

''ຈຕ຺ປ຺ປ຺ທີ ສ຺ວຂມ຺ຂີ, ນາຣີ ສພ຺ພງ຺ຄໂສກິນີ;

ກຣິຍໍ ເຕ ອານຍິສ຺ສາມິ, ເອວໍ ຊານາຫິ ຄຫ຺ຣກາ''ຕິຯ

ຕໍ ສ຺ຕ຺ວາ ຕ຺ຜ຺ຄຈິຕ຺ໂຕ ຄຫ຺ຣໂກ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

''ຈຕ຺ປ຺ປ຺ທີ ສ຺ວຂມ຺ຂີ, ນາຣີ ສພ຺ພງ຺ຄໂສກິນີ;

ກຣິຍໍ ເມ ອານຍິສ຺ສສິ, ເອວໍ ຊານາຫິ ກປ຺ປ຺ຜ;

ກປ຺ປ຺ຜ ກິຍ຺ໂຍ ຄມິສ຺ສາມິ, ໂຍຊນານິ ຈຕ຺ທ຺ທສາ''ຕິຯ

ອຖ ນໍ ກປ຺ປ຺ໂຜ, ''ເຕນ ຫິ ເອຫີ''ຕິ ຄເຫ຺ຕ຺ວາ ສກຜ຺ຄານໍ ອຄມາສິຯ ໂສ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ນໍ ອາຫ – ''ນນ຺ ມໍ ຕ຺ມ຺ເຫ 'ກຣິຍໍ ເຕ ອານຍິສ຺ສາມີ'ຕິ ອໂວຈຸຕ຺ຖາ''ຕິ? ''ອາມ, ວຸຕ຺ຕໍ, ນາຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ກາຖໍ ກິນ຺ທິສ຺ສາມິ, ກຣິຍໍ ເຕ ອາເນສ຺ສາມິ, ເວຕນໍ ປນ ຕ຺ຍ຺ຫໍ ເອກກ຺ເສວ ທສ຺ສາມິ, ຕ຺ຍ຺ຫໍ ເວຕນໍ ທ຺ຕິຍສ຺ສ ປໂຫຕ຺ ວາ ມາ ວາ, ຕ຺ວເມວ ຊາເນຍ຺ຍາສີຯ ອຸກິນ຺ນໍ ປນ ໂວ ສໍວາສມນ຺ວາຍ ປ຺ຕ຺ຕາ ວິຊາຍິສ຺ສນ຺ຕິ, ເຕຫິປິ ພຫູຫິ ສຫ຺ສີ ຕ຺ຍ຺ຫໍ ຕໍ ປໂຫຕ຺ ວາ ມາ ວາ, ຕ຺ວເມວ ຊາເນຍ຺ຍາສີ''ຕິຯ ຄຫ຺ຣໂກ ຕສ຺ມິ ກເຖນ຺ເຕ ເຍວ ອນເປກ຺ໂຂ ອໂຫສິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ, ''ຕທາ, ກິກ຺ຂເວ, ຄຫ຺ຣກີ ຊນປທກລ຺ຍາຕີ ອໂຫສິ, ຄຫ຺ຣໂກ ນນ຺ໂທ, ວາຕົໂຊ ອຫ ເມວຯ ເອວໍ ປ຺ພ຺ເພເປສ ມຍາ ມາຕ຺ຄາເມນ ປໂລເພ຺ຕ຺ວາ ວິນີໂຕ''ຕິ ຊາຕກໍ ນິຜ຺ຄາເປສີຕິຯ

ນນ຺ທຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ນວມໍຯ

໑໐ຯ ຈຸນ຺ທສູກຣິກວຕ຺ຖຸ

ອິຘ ໂສເຈຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈຸນ຺ທສູກຣິກໍ ນາມ ປຸຣິສໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີຯ

ໂສ ກິຣ ປຌ຺ຈປຕ຺ຕາສ ວສ຺ສານິ ສູກເຣ ວຘິຕ຺ວາ ຂາທນ຺ໂຕ ຈ ວິກ຺ກິຓນ຺ໂຕ ຈ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປສີຯ ຉາຕກາເລ ສກເຜນ ວີຫີ ອາຫາຍ ຊນປທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກນາລຸອິທ຺ເວນາລຸອິມຕ຺ເຕນ ຄາມສູກໂປຕເກ ກີຕິຕ຺ວາ ສກຜໍ ປູເຣຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຈ຺ຉານິເວສເນ ວຊໍ ວິຍ ເອກໍ ຖານໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ເຕສໍ ນິວາປໍ ໂຣເປຕ຺ວາ, ເຕສ຺ ນານາຄຈ຺ເຉ ຈ ສຣີຣມລຜ຺ຈ ຂາທິຕ຺ວາ ວຫ຺ຓິເຕສຸ ຍໍ ຍໍ ມາເຣຕ຺ກາໂມ ໂຫຕິ, ຕໍ ຕໍ ອາລຸອາເນ ນິຈ຺ຈລໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ສຣີຣມໍສສ຺ສ ອຸທ຺ຘຸມາຍິຕ຺ວາ ພຫລກາວຕ຺ຖໍ ຈຕ຺ຣສ຺ສມ຺ຄ຺ຄເຣນ ໂປເຖຕ຺ວາ, ''ພຫລມໍໂສ ຊາໂຕ''ຕິ ຌຕ຺ວາ ມຸຂໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ອນ຺ຕເຣ ທຕ຺ຫກໍ ທຕ຺ວາ ໂລຫຖາລິຍາ ປກ຺ກຸຖິຕໍ ອຸຕ຺ໂຫທກໍ ມຸເຂ ອາສິຌ຺ຈຕິຯ ຕໍ ກ຺ຈຸສີ ປວິສິຕ຺ວາ ປກ຺ກຸຖິຕໍ ກຣີສໍ ອາທາຍ ອໂຘກາເຄນ ນິກ຺ຂມຕິ, ຍາວ ໂຖກມ຺ປິ ກຣີສໍ ອຕ຺ຖິ, ຕາວ ອາວິລໍ ທຸຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມຕິ, ສຸທ຺ເຘ ອຸທເຣ ອຈ຺ຉໍ ອນາວິລໍ ຫຸຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມຕິຯ ອຖສ຺ສ ອວເສສໍ ອຸທກໍ ປີຜ຺ຄິຍໍ ອາສິຌ຺ຈຕິຯ ຕໍ ກາລຸອຈມ຺ມໍ ອຸປ຺ປາເຜຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິຯ ຕໂຕ ຕິຕ຺ກ຺ກາຍ ໂລມານິ ຊາເປຕ຺ວາ ຕີຂິເຓນ ອສິນາ ສີສໍ ຆິນ຺ທຕິຯ ປຄ຺ຆຣຕໍ ໂລຫິຕໍ ກາຊເນນ ປຜິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ມໍສໍ ໂລຫິເຕນ ມທ຺ທິຕ຺ວາ ປຈິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕທາຣມຊ຺ເຊ ນິສີນ຺ໂນ ຂາທິຕ຺ວາ ເສສໍ ວິກ຺ກິຓາຕິຯ ຕສ຺ສ ອິມິນາວ ນິຍາເມນ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປນ຺ຕສ຺ສ ປຌ຺ຈປຕ຺ຕາສ ວສ຺ສານິ ອຕິກ຺ກນ຺ຕານິ ຯ ຕຖາຄເຕ

ສຸຣວິຫາເຣ ວສນ຺ເຕ ເອກທິວສມ຺ປິ ປຸປ຺ຜມຸຍກິມຕ຺ເຕນ ປູຊາ ວາ ກພຈ຺ຈຸມຕ຺ຕໍ ກິກ຺ຂຫານໍ ວາ ອຄ຺ຄໍ ວາ ກິຄ຺ຈິ ປຸຄ຺ຄໍ ນາມ ນາໂຫສີ຺ ອຖສ຺ສ ສຣີເຣ ໂຣໂຄ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊິ, ຊີວນ຺ຕສ຺ເສວ ອວີຈິມຫານິຣຍສນ຺ຕາໂປ ອຸປ຺ຜ຺ຖຫິ຺ ອວີຈິສນ຺ຕາໂປ ນາມ ໂຍຊນສ ເຕ ຄຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ຕສ຺ສ ອກ຺ຂີນໍ ກິຊ຺ຊນສມຕ຺ໂຖ ປຣິລຸອາໂຫ ໂຫຕິ຺ ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕໍ –

''ຕສ຺ສ ອໂຍມຍາ ກູມິ, ຊລິຕາ ເຕຊສາຍຸຕາ;

ສມນ຺ຕາ ໂຍຊນສຕໍ, ຜຣິຕ຺ວາ ຕິຍ຺ຖຕິ ສພ຺ພທາ''ຕິ຺ (ມ຺ ນິ຺ ໓຺໒໕໐; ອ຺ ນິ຺ ໓຺໓໖);

ນາຄເສນຕ຺ເຖເຣນ ປນສ຺ສ ປາກຕິກຄຸຄິສນ຺ຕາປໂຕ ອຊີມຕ຺ຕຕາຍ ອຍໍ ອຸປມາ ວຸຕ຺ຕາ – ''ຍຖາ, ມຫາຣາຊ, ກູຍາຄາຣມຕ຺ໂຕ ປາສາໂຕປີ ເນຣຍິກຄຸຄີມ຺ຫິ ປກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ຂເຕນ ວິລຍໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ນິພ຺ພຕ຺ຕສຕ຺ຕາ ປເນຕ຺ຖ ກມ຺ມພເລນ ມາຕ຺ກຸຈ຺ຊິຄຕາ ວິຍ ນ ວິລີຍນ຺ຕີ''ຕິ (ມິ຺ ປ຺ ໔຺໔຺໖)຺ ຕສ຺ສ ຕສ຺ມີ ສນ຺ຕາເປ ອຸປ຺ຜ຺ຖິເຕ ກມ຺ມສຣິກ຺ຂໂກ ອາກາໂຣ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊິ຺ ເຄຫມຊ຺ເຊເຍວ ສູກຣຣວໍ ຣວິຕ຺ວາ ຊຕ຺ຕຸເກຫິ ວິຈຣນ຺ໂຕ ປຸຣຕ຺ຖິມວຕ຺ຖຸມ຺ປິ ປຈ຺ຊິມວຕ຺ຖຸມ຺ປິ ຄຈ຺ຉຕິ຺ ອຖສ຺ສ ເຄຫມານຸສກາ ຕໍ ທລ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຸຂໍ ປິທຫນ຺ຕິ຺ ກມ຺ມວິປາໂກ ນາມ ນ ສກ຺ກາ ເກນຈິ ປຝິພາຫິຕຸໍ຺ ໂສ ວິຣວນ຺ໂຕວ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ວິຈຣຕິ຺ ສມນ຺ຕາ ສຕ຺ຕ ສຸ ຆເຣສຸ ມນຸສ຺ສາ ນິທ຺ທໍ ນ ລກນ຺ຕິ຺ ມຣຕາກເຍນ ຕຊ຺ຊິຕສ຺ສ ປນ ພຫິນິກ຺ຂມນໍ ນິວາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ສພ຺ເພ ເຄຫຊໂນ ຍຖາ ອນ຺ໂຕກິໂຕ ພຫິ ວິຈຣິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ຕຖາ ເຄຫທ຺ວາຣານິ ຖເກຕ຺ວາ ພຫິເຄຫໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ອຈ຺ຉຕິ຺ ອິຕໂຣ ອນ຺ໂຕເຄເຫເຍວ ນິຣຍສນ຺ຕາເປນ ວິຣວນ຺ໂຕ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ວິຈຣຕິ຺ ເອວໍ ສຕ຺ຕທິວສານິ ວິຈຣິຕ຺ວາ ອຝ຺ຖເມ ທິວເສ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ອວີຈິມຫານິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ຺ ອວີຈິມຫານິຣໂຍ ເທວທູຕສຸຕ຺ເຕນ (ມ຺ ນິ຺ ໓຺໒໖໑ ອາທໂຍ; ອ຺ ນິ຺ ໓຺໓໖) ວຕ຺ເຕຕພ຺ໂພຕິ຺

ກິກ຺ຂູ ຕສ຺ສ ຆຣທ຺ວາເຣນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ, ''ສູກຣສທ຺ໂທ''ຕິ ສຄ຺ຄິໂນ ຫຸຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ນິສີນ຺ນາ ເອວມາຫໍສຸ – ''ກນ຺ເຕ, ຈຸນ຺ທສູກຣິກສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ປິທຫິຕ຺ວາ ສູກຣານໍ ມາຣິຍມານານໍ ອຊ຺ຊ ສຕ຺ຕໂມ ທິວໂສ, ເຄເຫ ກາຈິ ມງ຺ຄລກິຣິຍາ ກວິສ຺ສຕິ ມຄ຺ເຍ຺ ເອຕ຺ຕເກ ນາມ, ກນ຺ເຕ, ສູກເຣ ມາເຣນ຺ຕສ຺ສ ເອກມ຺ປິ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ຕໍ ວາ ກາ ຣຸຄ຺ຄໍ ວາ ນຕ຺ຖິ, ນ ວຕ ໂນ ເອວຣູໂປ ກກ຺ຂລຸໂອ ຜຣຸໂສ ສຕ຺ໂຕ ທິຍ຺ຖປຸພ຺ໂພ''ຕິ຺ ສຕ຺ຖາ – ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ໂສ ອິເມ ສຕ຺ຕທິວເສ ສູກເຣ ມາເຣຕິ, ກມ຺ມສຣິກ຺ຂກໍ ປນສ຺ສ ວິປາກໍ ອຸທປາທິ, ຊີວນ຺ຕສ຺ເສວ ອວີຈິມຫານິຣຍສນ຺ຕາໂປ ອຸປ຺ຜ຺ຖາສິ຺ ໂສ ເຕນ ສນ຺ຕາເປນ ສຕ຺ຕ ທິວສານິ ສູກຣຣວໍ ຣວນ຺ໂຕ ອນ຺ໂຕນິເວສເນ ວິຈຣິຕ຺ວາ ອຊ຺ຊ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ອວີຈິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ''ຕິ ວຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ອິຘ ໂລເກ ເອວໍ ໂສຈິຕ຺ວາ ປຸນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂສຈນຝ຺ຖາເນເຍວ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ''ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ປມຕ຺ຕາ ນາມ ຄຫຝ຺ຖາ ວາ ໂຫນ຺ຕຸ ປພ຺ພຊິຕາ ວາ, ອຸກຍຕ຺ຖ ໂສຈນ຺ຕິເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໕຺

''ອິຘ ໂສຈຕິ ເປຈ຺ຈ ໂສຈຕິ,

ປາປກາຣີ ອຸກຍຕ຺ຖ ໂສຈຕິ;

ໂສ ໂສຈຕິ ໂສ ວິຫຄ຺ຄຕິ;

ທິສ຺ວາ ກມ຺ມກິລິຍ຺ຖມຕ຺ຕໂນ''ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ປາປກາຣີຕິ ນານປ຺ປກາຣສ຺ສ ປາປກມ຺ມສ຺ສ ກາຣໂກ ປຸຄ຺ຄໂລ ''ອກຕໍ ວຕ ເມ ກລ຺ຍາຕໍ, ກຕໍ ປາປ''ນ຺ຕິ ເອກໍເສເນວ ມຣຕສມເຍ ອິຘ ໂສຈຕິ, ອິທມສ຺ສ ກມ຺ມໂສຈນໍ຺ ວິປາກໍ ອນຸກວນ຺ໂຕ ປນ ເປຈ຺ຈ ໂສຈຕິ຺ ອິທມສ຺ສ ປຣໂລເກ ວິປາກໂສຈນໍ຺ ເອວໍ ໂສ ອຸກຍຕ຺ຖ ໂສຈຕິເຍວ຺ ເຕເນວ ກາຣເຕນ ຊີວມາໂນເຍວ ໂສ ຈຸນ຺ທສູກຣິໂກປີ ໂສຈຕິ຺ ທິສ຺ວາ ກມ຺ມກິລິຍ຺ຖນ຺ຕິ ອຕ຺ຕ ໂນ ກິລິຍ຺ຖກມ຺ມໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ນານປ຺ປກາຣກໍ ວິລປນ຺ໂຕ ວິຫຄ຺ຄຕີຕິ຺

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸໍຯ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ຊາຕາຕິຯ

ຈຸນ຺ທສູກຣິກວຕ຺ຖຸ ທສມໍຯ

໑໑ຯ ຘມ຺ມິເກົາປາສກວຕ຺ຖຸ

ອິຘ ໂມທຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຘມ຺ມິເກົາປາສກໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິຣ ປຎ຺ຈສຕາ ຘມ຺ມິເກົາປາສກາ ນາມ ອເຫສຸໍຯ ເຕສຸ ເອເກກສ຺ສ ປຎ຺ຈ ປຎ຺ຈ ອຸປາສກສຕານິ ປຣິວາຣາຯ ໂຍ ເຕສໍ ເຊຏ຺ຐໂກ, ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕ ປຸຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕ ຘີຕໂຣຯ ເຕສຸ ເອເກກສ຺ສ ເອເກກາ ສລາກຍາຄຸ ສລາກຠຕ຺ຕໍ ປກ຺ຂິກຠຕ຺ຕໍ ນິມນ຺ຕນຠຕ຺ຕໍ ອຸໂປສຖິກຠຕ຺ຕໍ ອາຄນ຺ຕຸກຠຕ຺ຕໍ ສງ຺ຆຠຕ຺ຕໍ ວສ຺ສາວາສິກໍ ອໂຫສິຯ ເຕປິ ສພ຺ເພວ ອນຸຊາຕປຸຕ຺ຕາ ນາມ ອເຫສຸໍຯ ອິຕິ ຈຸທ຺ທສນ຺ນໍ ປຸຕ຺ຕານໍ ຠຣິຍາຍ ອຸປາສກສ຺ສາຕິ ໂສລສ ສລາກຍາຄຸອາທີນິ ປວຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ອິຕິ ໂສ ສປຸຕ຺ຕທາໂຣ ສີລວາ ກລ຺ຍາຓຘມ຺ໂມ ທານສໍວິຠາຄຣໂຕ ອໂຫສິຯ ອຖສ຺ສ ອປຣຠາເຄ ໂຣໂຄ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ອາຍຸສງ຺ຂາໂຣ ປຣິຫາຍິຯ ໂສ ຘມ຺ມໍ ໂສຕຸກາໂມ ‘‘ອຏ຺ຐ ວາ ເມ ໂສລສ ວາ ຠິກ຺ຂູ ເປເສຖາ’’ຕິ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ປຫິຓິຯ ສຕ຺ຖາ ເປເສສິຯ ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມຎ຺ຈໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕສຸ ອາສເນສຸ ນິສິນ຺ນາຯ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອຍ຺ຍານໍ ເມ ທສ຺ສນໍ ທຸລ຺ລຠໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ທຸພ຺ພໂລມ຺ຫິ, ເອກໍ ເມ ສຸຕ຺ຕໍ ສຊ຺ຌາຍຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກຕຣໍ ສຸຕ຺ຕໍ ໂສຕຸກາໂມ ອຸປາສກາ’’ຕິ? ‘‘ສພ຺ພພຸທ຺ຘານໍ ອວິຊຫິຕໍ ສຕິປຏ຺ຐານສຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ – ‘‘ເອກາຍໂນ ອຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຄ຺ໂຄ ສຕ຺ຕານໍ ວິສຸທ຺ຘິຍາ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໓໗໓; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໐໖) ສຸຕ຺ຕນ຺ຕໍ ປຏ຺ຐເປສຸໍຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ຉຫິ ເທວໂລເກຫິ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປຏິມຓ຺ຑິຕາ ສຫສ຺ສສິນ຺ຘວຍຸຕ຺ຕາ ທິຍຑ຺ຒໂຍຊນສຕິກາ ຉ ຣຖາ ອາຄມິໍສຸຯ ເຕສຸ ຐິຕາ ເທວຕາ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ເທວໂລກໍ ເນສ຺ສາມ, ອມ຺ຫາກໍ ເທວໂລກໍ ເນສ຺ສາມ, ອມ຺ໂຫ ມຕ຺ຕິກຠາຊນໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓຠາຊນໍ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ວິຍ ອມ຺ຫາກໍ ເທວໂລເກ ອຠິຣມິຕຸໍ ອິຘ ນິພ຺ພຕ຺ຕາຫີ, ອມ຺ຫາກໍ ເທວໂລເກ ອຠິຣມິຕຸໍ ອິຘ ນິພ຺ພຕ຺ຕາຫີ’’ຕິ ວທິໍສຸຯ ອຸປາສໂກ ຘມ຺ມສ຺ສວນນ຺ຕຣາຍໍ ອນິຈ຺ຉນ຺ໂຕ – ‘‘ອາຄເມຖ ອາຄເມຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ຠິກ຺ຂູ ‘‘ອມ຺ເຫ ວາເຣຕີ’’ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ຕຸຓ຺ຫີ ອເຫສຸໍຯ

ອຖສ຺ສ ປຸຕ຺ຕຘີຕໂຣ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ປິຕາ ປຸພ຺ເພ ຘມ຺ມສ຺ສວເນນ ອຕິຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ອິທານິ ປນ ຠິກ຺ຂູ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ສຊ຺ຌາຍໍ ກາເຣຕ຺ວາ ສຍເມວ ວາເຣຕິ, ມຣຓສ຺ສ ອຠາຍນກສຕ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວິຣວິໍສຸຯ ຠິກ຺ຂູ ‘‘ອິທານິ ອໂນກາໂສ’’ຕິ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກມິໍສຸຯ ອຸປາສໂກ ໂຖກໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ສຕິໍ ປຏິລຠິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ເຕ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ກສ຺ມາ ກນ຺ທຖາ’’ຕິ? ‘‘ຕາຕ, ຕຸມ຺ເຫ ຠິກ຺ຂູ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ຕາ ສຍເມວ ວາຣຍິຕ຺ຖ, ອຖ ມຍໍ ‘ມຣຓສ຺ສ ອຠາຍນກສຕ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖີ’ຕິ ກນ຺ທິມ຺ຫາ’’ຕິ ຯ ‘‘ອຍ຺ຍາ ປນ ກຸຫິ’’ນ຺ຕິ? ‘‘‘ອໂນກາໂສ’ຕິ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກນ຺ຕາ, ຕາຕາ’’ຕິຯ ‘‘ນາຫໍ, ອຍ຺ເຍຫິ ສທ຺ຘິໍ ກເຖມິ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຖ ເກນ ສທ຺ຘິໍ ກເຖຖາ’’ຕິຯ ‘‘ຉຫິ ເທວໂລເກຫິ ເທວຕາ ຉ ຣເຖ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ອາຫາຍ ອາກາເສ ຐຕ຺ວາ ‘ອມ຺ຫາຫີ ເທວໂລເກ ອຠິຣມ, ອມ຺ຫາກໍ ເທວໂລເກ ອຠິຣມາ’ຕິ ສທ຺ທໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕາຫິ ສທ຺ຘິໍ ກເຖມີ’’ຕິຯ ‘‘ກຸຫິໍ, ຕາຕ, ຣຖາ, ນ ມຍໍ ປສ຺ສາມາ’’ຕິ? ‘‘ອຕ຺ຖິ ປນ ມຍ຺ຫໍ ຄນ຺ຖິຕານິ ປຸປ຺ຜານີ’’ຕິ? ‘‘ອຕ຺ຖິ, ຕາຕາ’’ຕິຯ ‘‘ກຕໂຣ ເທວໂລໂກ ຣມຓີໂຍ’’ຕິ? ‘‘ສພ຺ພໂພຘິສຕ຺ຕານໍ ພຸທ຺ຘມາຕາປິຕູນຎ຺ຈ ວສິຕຏ຺ຐານໍ ຕຸສິຕຠວນໍ ຣມຓີຍໍ, ຕາຕາ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ‘ຕຸສິຕຠວນໂຕ ອາຄຕຣເຖ ລຄ຺ຄຕູ’ຕິ ປຸປ຺ຜທາມໍ ຂິປຖາ’’ຕິຯ ເຕ ຂິປິໍສຸຯ ຕໍ ຣຖຘຸເຣ ລຄ຺ຄິຕ຺ວາ ອາກາເສ ໂອລມ຺ພິຯ ມຫາຊໂນ ຕເທວ ປສ຺ສຕິ, ຣຖໍ ນ ປສ຺ສຕິຯ ອຸປາສໂກ ‘‘ປສ຺ສເຖຕໍ ປຸປ຺ຜທາມ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ອາມ, ປສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ – ‘‘ເອຕໍ ຕຸສິຕຠວນໂຕ ອາຄຕຣເຖ ໂອລມ຺ພຕິ, ອຫໍ ຕຸສິຕຠວນໍ ຄຈ຺ຉາມິ , ຕຸມ຺ເຫ ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖ, ມມ ສນ຺ຕິເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕຸກາມາ ຫຸຕ຺ວາ ມຍາ ກຕນິຍາເມເນວ ປຸຎ຺ຎານິ ກໂຣຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຣເຖ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ

ຕາວເທວສ຺ສ ຕິຄາວຸຕປ຺ປມາໂຓ ສຏ຺ຐິສກຏຠາຣາລງ຺ກາຣປຏິມຓ຺ຑິໂຕ ອຕ຺ຕຠາໂວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ອຈ຺ຉຣາສຫສ຺ສໍ ປຣິວາເຣສິ, ປຎ຺ຈວີສຕິໂຍຊນິກໍ ກນກວິມານໍ ປາຕຸຣໂຫສິຯ ເຕປິ ຠິກ຺ຂູ ວິຫາຣໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ສຸຕາ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຸປາສເກນ ຘມ຺ມເທສນາ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ຠນ຺ເຕ, ອນ຺ຕຣາເຍວ ປນ ‘ອາຄເມຖາ’ຕິ ວາເຣສິຯ ອຖສ຺ສ ປຸຕ຺ຕຘີຕໂຣ ກນ຺ທິໍສຸ ຯ ມຍໍ ‘ອິທານິ ອໂນກາໂສ’ຕິ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ’’ຕິຯ ‘‘ນ ໂສ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິໍ ກເຖສິ, ຉຫິ ເທວໂລເກຫິ ເທວຕາ ຉ ຣເຖ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕໍ ອຸປາສກໍ ປກ຺ໂກສິໍສຸຯ ໂສ ຘມ຺ມເທສນາຍ ອນ຺ຕຣາຍໍ ອນິຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕາຫິ ສທ຺ຘິໍ ກເຖສີ’’ຕິຯ ‘‘ເອວໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ເອວໍ, ຠິກ຺ຂເວ’’ຕິຯ ‘‘ອິທານິ ກຸຫິໍ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ’’ຕິ? ‘‘ຕຸສິຕຠວເນ, ຠິກ຺ຂເວ’’ຕິຯ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິທານິ ອິຘ ຎາຕິມຊ຺ເຌ

ໂມຫມາໂນ ວິຈຣິຕ຺ວາ ອິທາເນວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນ ໂມຫນຍ຺ຖາເນເຍວ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ’’ຕິ። ‘‘ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ຫິ ຄຫຍ຺ຖາ ວາ ປພ຺ພຊິຕາ ວາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ໂມທນ຺ຕິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມំ ຄາຖມາຫ –

໑໗።

‘‘ອິຘ ໂມທຕິ ເປ຺ຈ຺ຈ ໂມທຕິ,

ກຕປ຺ຸຍ໌ໂຍ ອຸກຍຕ຺ຖ ໂມທຕິ;

ໂສ ໂມທຕິ ໂສ ປໂມທຕິ,

ທິສ຺ວາ ກມ຺ມວິສຸທ຺ຘິມຕ຺ຕໂນ’’ຕິ።

ຕຕ຺ຖ ກຕປ຺ຸຍ໌ໂຍຕິ ນານປ຺ປກາຣສ຺ສ ກຸສລສ຺ສ ກາຣໂກ ປຸຄ຺ຄໂລ ‘‘ອກຕំ ວຕ ເມ ປາປំ, ກຕំ ເມ ກລ຺ຍາຕ’’ນ຺ຕິ ອິຘ ກມ຺ມໂມທເນນ, ເປ຺ຈ຺ຈ ວິປາກໂມທເນນ ໂມທຕິ። ເອວំ ອຸກຍຕ຺ຖ ໂມທຕິ ນາມ። ກມ຺ມວິສຸທ຺ຘິນ຺ຕິ ຘມ຺ມິເກົາປາສໂກປິ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ມວິສຸທ຺ຘິ ປຸລ຺ລກມ຺ມສມ຺ປຕ຺ຕິ ທິສ຺ວາ ກາລກິຣິຍໂຕ ປຸພ຺ເພ ອິຘໂລເກປິ ໂມທຕິ, ກາລំ ກຕ຺ວາ ອິທານິ ປຣໂລເກປິ ອຕິໂມທຕິເຍວາຕິ።

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸំ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ຊາຕາຕິ።

ຘມ຺ມິເກົາປາສກວຕ຺ຖຸ ເອກາທສມំ።

໑໘። ເທວທຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ

ອິຘຕປ຺ປຕິຕິ ອິມំ ຘມ຺ມເທສນំ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕំ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ።

ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ວຕ຺ຖຸ ປພ຺ພຊິຕກາລໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຍາວ ປຖວິປ຺ປເວສນາ ເທວທຕ຺ຕំ ອາຣພ຺ກ ກາສິຕານິ ສພ຺ພານິ ຊາຕການິ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ກຖິຕំ። ອຍំ ປເນຕ຺ຖ ສງ຺ເຂໂປ – ສຕ຺ຖຣິ ອນຸປິຍំ ນາມ ມລ຺ລານំ ນິຄໂມ ອຕ຺ຖິ። ຕំ ນິສ຺ສາຍ ອນຸປິຍມ຺ພວເນ ວິຫຣນ຺ເຕເຍວ ຕຖາຄຕສ຺ສ ລກ຺ຂຕປຜິຄ຺ຄຫຕທິວເສເຍວ ອສີຕິສຫສ຺ເສຫິ ຍາຕິກຸເລຫິ ‘‘ຣາຊາ ວາ ໂຫຕຸ, ພຸທ຺ໂຘ ວາ, ຂຕ຺ຕິຍປຣິວາໂຣວ ວິຈຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອສີຕິສຫສ຺ສປຸຕ຺ຕາ ປຜິຍ຺ຍາຕາ። ເຕສຸ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ປພ຺ພຊິເຕສຸ ກທ຺ທິຍំ ນາມ ຣາຊານំ, ອນຸຣຸທ຺ຘំ, ອານນ຺ທំ, ກຄຸំ, ກິມິລំ, ເທວທຕ຺ຕນ຺ຕິ ອິເມ ໖ ສກ຺ເຍ ອປພ຺ພຊນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ, ‘‘ມຍំ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ເຕ ປພ຺ພາເຊມ, ອິເມ ໖ ສກ຺ຍາ ນ ຍາຕກາ ມລ຺ເລ, ກສ຺ມາ ນ ປພ຺ພຊນ຺ຕີ’’ຕິ? ກຖំ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸំ። ອຖ ໂຂ ມຫານາໂມ ສກ຺ໂຍ ອນຸຣຸທ຺ຘំ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ຕາຕ, ອມ຺ຫາກំ ກຸລາ ປພ຺ພຊິໂຕ ນຕ຺ຖິ, ຕ຺ວំ ວາ ປພ຺ພຊ, ອຫំ ວາ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫ። ໂສ ປນ ສຸຂຸມາໂລ ໂຫຕິ ສມ຺ປນ຺ນໂກໂຄ, ‘‘ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຈນມ຺ປິ ເຕນ ນ ສຸຕປຸພ຺ພំ። ເອກທິວສຍ຺ຫິ ເຕສຸ ໖ສຸ ຂຕ຺ຕິເຍສຸ ຄຸລຸອກີລຸອំ ກີລຸອນ຺ເຕສຸ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ ປູເວນ ປຣາຊິໂຕ ປູວຕ຺ຖາຍ ປຫິເຕິ, ອຖສ຺ສ ມາຕາ ປູເວ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປຫີເຕິ ። ເຕ ຂາທິຕ຺ວາ ປຸນ ກີລຸອີສຸ። ປຸນປ຺ປຸນំ ຕສ຺ເສວ ປຣາຊໂຍ ໂຫຕິ። ມາຕາ ປນສ຺ສ ປຫີເຕ ປຫີເຕ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸំ ປູເວ ປຫີເຕິຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕ຺ຖວາເຣ ‘‘ປູວາ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ປຫີເຕິ። ໂສ ‘‘ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຈນສ຺ສ ອສຸກປຸພ຺ພຕ຺ຕາ ‘‘ເອສາເປກາ ປູວວິກຕິ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ມລ຺ລມາໂນ ‘‘ນຕ຺ຖິປູວំ ເມ ອາຫຣຖາ’’ຕິ ເປເສສິ። ມາຕາ ປນສ຺ສ ‘‘ນຕ຺ຖິປູວំ ກິຣ, ອຍ຺ເຍ, ເທຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ມມ ປຸຕ຺ເຕນ ‘ນຕ຺ຖີ’ຕິ ປທំ ນ ສຸຕປຸພ຺ພំ, ອິມິນາ ປນ ອຸປາເຍນ ນំ ເອຕມຕ຺ຖំ ຊານາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕຸຈ຺ຈំ ສຸວຕ຺ຕປາຕິ ອຍ຺ຍາຍ ສຸວຕ຺ຕປາຕິຍາ ປຜິກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເປເສສິ። ນຄຣປຣິຄ຺ຄາຫິກາ ເທວຕາ ຈິນ຺ເຕສຸំ – ‘‘ອນຸຣຸທ຺ຘສກ຺ເຍນ ອນ຺ນກາຣກາເລ ອຕ຺ຕໂນ ກາຄກຕំ ອຸປຣິຍ຺ຖປ຺ຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ທຕ຺ວາ ‘‘‘ນຕ຺ຖີ’ຕິ ເມ ວຈນສ຺ສ ສວនំ ມາ ໂຫຕຸ, ໂກຊນຸປ຺ປຕ຺ຕິຍ຺ຖານຊານនំ ມາ ‘ໂຫຕູ’ຕິ ປຕ຺ຖນາ ກຕາ, ສຈາຍំ ຕຸຈ຺ຈປາຕິ ປສ຺ສິສ຺ສຕິ, ເທວສມາຄມំ ປວິສິຕຸំ ນ ລກິສ຺ສາມ, ສີສມ຺ປິ ໂນ ສຕ຺ຕຘາ ຜເລຍ຺ຍາ’’ຕິ። ອຖ ນំ ປາຕິ ທິພ຺ພປູເວຫິ ປຸຕ຺ຕំ ອກំສຸ። ກສ຺ສາ ຄຸລຸອມຕ຺ຫເລ ຖເປຕ຺ວາ ອຸຄ຺ພາຜິຕມຕ຺ຕາຍ ປູວຄນ຺ໂຘ ສກລນຄເຣ ຉາເທຕ຺ວາ ກິໂຕ። ປູວຂຕ຺ຫំ ມຸເຂ ຖປິຕມຕ຺ຕ

ເມວ ສຕ຺ຕຣສຫຣຕີສຫສ຺ສານິ ອນຸພຣີ຺

ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ນາຫໍ ມາຕຸ ປິໂຍ, ເອຕ຺ຕກໍ ເມ ກາລໍ ອິມໍ ນຕ຺ຖິປູວໍ ນາມ ນ ປ໌ຈີ, ອິໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ອຄ຺ຄໍ ປູວໍ ນາມ ນ ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິ, ໂສ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາວ ມາຕຣໍ ປຸຈ຺ຉີ – ‘‘ອມ຺ມ , ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຫໍ ປິໂຍ, ອປ຺ປິໂຍ’’ຕິ? ‘‘ຕາຕ, ເອກກ຺ຂິໂນ ອກ຺ຂີ ວິຍ ຈ ຫທຍໍ ວິຍ ຈ ອຕິວິຍ ປິໂຍ ເມ ອໂຫສີ’’ຕິ຺ ‘‘ອຖ ກສ຺ມາ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ມຍ຺ຫໍ ນຕ຺ຖິ ປູວໍ ນ ປ໌ຈິຕ຺ຖ, ອມ຺ມາ’’ຕິ? ສາ ຈູລຸ ອູປຜ຺ຖາກໍ ປຸຈ຺ຉີ – ‘‘ອຕ຺ຖິ ກິຄ຺ຈິ ປາຕິຍໍ, ຕາຕາ’’ຕິ? ‘‘ປຣິປຸຕ຺ຕາ, ອຍ຺ເຍ, ປາຕິ ປູເວຫິ, ເອວຣູປາ ປູວາ ນາມ ເມ ນ ທິຜ຺ຖປຸພ຺ພາ’’ຕິ ອາໂຣເຈສິ຺ ສາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ໂຕ ປຸຄ຺ຄວາ ກຕາກິນິຫາໂຣ ກວິສ຺ສຕິ, ເທວຕາຫິ ປາຕຶ ປູເຣຕ຺ວາ ປູວາ ປຫິຕາ ກວິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕີ຺ ‘‘ອຖ ນໍ ປຸຕ຺ໂຕ, ອມ຺ມ, ອິໂຕ ປຜ຺ຖາຍາຫໍ ອຄ຺ຄໍ ປູວໍ ນາມ ນ ຂາທິສ຺ສາມີ, ນຕ຺ຖິປູວເມວ ປເຈຍ຺ຍາສີ’’ຕີ຺ ສາປິສ຺ສ ຕໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ‘‘ປູວໍ ຂາທິຕຸກາໂມມ຺ຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕຸຈ຺ຉປາຕິເມວ ອຄ຺ຄາຍ ປາຕິຍາ ປຜິກຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເປເສສີ຺ ຍາວ ອຄາຣມຊ຺ເຊ ວສິ, ຕາວສ຺ສ ເທວຕາວ ປູເວ ປຫິຕຶສ຺ຸ

ໂສ ເອຕ຺ຕກມ຺ປິ ອຊານນ຺ໂຕ ປພ຺ພຊຊໍ ນາມ ກຶ ຊານິສ຺ສຕິ? ຕສ຺ມາ ‘‘ກາ ເອສາ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ນາມາ’’ຕິ ກາຕຣໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ໂອຫາຣິຕເກສມສ຺ສຸນາ ກາສາຍນິວຕ຺ເຖນ ກຜ຺ຖຕ຺ຖຣເກ ວາ ພິທລມຄ຺ຈເກ ວາ ນິປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣນ຺ເຕນ ວິຫຣິຕພ຺ພໍ຺ ເອສາ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ກາຕິກ, ອຫໍ ສຸຂຸມາໂລ຺ ນາຫໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ ປພ຺ພຊິຕຸ’’ນ຺ຕິ ອາຫ຺ ‘‘ເຕນ ຫິ, ຕາຕ, ກມ຺ມນ຺ຕໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຆຣາວາສໍ ວສ຺ ນ ຫິ ສກ຺ກາ ອມ຺ເຫສຸ ເອເກນ ອປພ຺ພຊິຕຸ’’ນ຺ຕີ຺ ອຖ ນໍ ‘‘ໂກ ເອສ ກມ຺ມນ຺ໂຕ ນາມາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉີ຺ ‘‘ກຕ຺ຕຸຜ຺ຖານຜ຺ຖານມ຺ປິ ອຊານນ຺ໂຕ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ກມ຺ມນ຺ຕໍ ນາມ ກຶ ຊານິສ຺ສຕິ’’ຕິ? ເອກທິວສຄ຺ຫິ ຕິຕ຺ຕໍ ຂຕ຺ຕິຍານໍ ກຖາ ອຸທປາທິ – ‘‘ກຕ຺ຕໍ ນາມ ກຸຫຶ ອຸຜ຺ຖຫຕີ’’ຕິ? ກິມິໂລ ອາຫ – ‘‘ໂກຜ຺ເຖ ອຸຜ຺ຖຫຕີ’’ຕີ຺ ອຖ ນໍ ກທ຺ທິໂຍ ‘‘ຕ຺ວໍ ກຕ຺ຕສ຺ສ ອຸຜ຺ຖານຜ຺ຖານໍ ນ ຊານາສິ, ກຕ຺ຕໍ ນາມ ອຸກ຺ຂລິຍໍ ອຸຜ຺ຖຫຕີ’’ຕິ ອາຫ຺ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ທ຺ເວປິ ນ ຊານາຖ, ກຕ຺ຕໍ ນາມ ຣຕນມກຸລອາຍ ສຸວຕ຺ຕປາຕິຍໍ ອຸຜ຺ຖຫຕີ’’ຕິ ອາຫ຺

ເຕສຸ ກິຣ ເອກທິວສໍ ກິມິໂລ ໂກຜ຺ຖໂຕ ວີຫີ ໂອຕາຣິຍມາເນ ທິສ຺ວາ, ‘‘ເອເຕ ໂກຜ຺ເຖເຍວ ຊາຕາ’’ຕິ ສຄ຺ຄີ ອໂຫສີ຺ ກທ຺ທິໂຍ ເອກທິວສໍ ອຸກ຺ຂລິໂຕ ກຕ຺ຕໍ ວຆ຺ເຜິຍມານໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຸກ຺ຂລິຍຄ຺ເຄວ ອຸປ຺ປນ຺ນ’’ນ຺ຕິ ສຄ຺ຄີ ອໂຫສີ຺ ອນຸຣຸທ຺ເຘນ ປນ ເນວ ວີຫີ ໂກຜ຺ເຜນ຺ຕາ, ນ ກຕ຺ຕໍ ປຈນ຺ຕາ, ນ ວຆ຺ເຜນ຺ຕາ ທິຜ຺ຖປຸພ຺ພາ, ວຆ຺ເຜຕ຺ວາ ປນ ປຸຣໂຕ ຖປິຕເມວ ປສ຺ສຕີ຺ ໂສ ກຸຄ຺ຊິຕຸ ກາມກາເລ ‘‘ກຕ຺ຕໍ ປາຕິຍໍ ອຸຜ຺ຖຫຕີ’’ຕິ ສຄ຺ຄມກາສີ຺ ເອວໍ ຕໂຍປິ ເຕ ກຕ຺ຕຸຜ຺ຖານຜ຺ຖານໍ ນ ຊານນ຺ຕີ຺ ເຕນາຍໍ ‘‘ໂກ ເອສ ກມ຺ມນ຺ໂຕ ນາມາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ປຖມໍ ເຂຕ຺ຕໍ ກສາເປຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິອາທິກໍ ສໍວຈ຺ຉເຣ ສໍວຈ຺ຉເຣ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກິຈ຺ຈໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ກທາ ກມ຺ມນ຺ຕານໍ ອນ຺ໂຕ ປຄ຺ຄາຍິສ຺ສຕິ, ກທາ ມຍໍ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ກາ ໂກເຄ ກຸຄ຺ຊິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ກມ຺ມນ຺ຕານໍ ອປຣິຍນ຺ຕຕາຍ ອກ຺ຂາຕາຍ ‘‘ເຕນ ຫິ ຕ຺ວຄ຺ເຄວ ຆຣາວາສໍ ວສ, ນ ມຍ຺ຫໍ ເອເຕນຕ຺ໂຖ’’ຕິ ມາຕຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ , ‘‘ອນຸຊານາຫິ ມໍ, ອມ຺ມ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕາຍ ນານປ຺ປການເຣຫິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປຜິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ, ‘‘ສເຈ ເຕ ສຫາຍໂກ ກທ຺ທິຍ ຣາຊາ ປພ຺ພຊິສ຺ສຕິ, ເຕນ ສທ຺ຘຶ ປພ຺ພຊາຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ມມ ໂຂ, ສມ຺ມ, ປພ຺ພຊ຺ຊາ ຕວ ປຜິພທ຺ຘາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ນານປ຺ປການເຣຫິ ສຄ຺ຄາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ຘຶ ປພ຺ພຊນຕ຺ຖາຍ ປຜິຄ຺ຄໍ ຄາຫີ຺

ຕໂຕ ກທ຺ທິໂຍ ສກ຺ຍຣາຊາ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ ອານນ຺ໂທ ກຄຸ ກິມິໂລ ເທວທຕ຺ໂຕຕິ ອິເມ ໌ ຂຕ຺ຕິຍາ ອຸປາລິກປ຺ປກສຕ຺ຕມາ ເທວາ ວິຍ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕຶ ສຕ຺ຕາຫໍ ສມ຺ປຕ຺ຕຶ ອນຸກວິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ວິຍ ຈຕຸຣງ຺ຄິນິຍາ ເສນາຍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປຣວິສຍໍ ປຕ຺ວາ ຣາຊາຕາຍ ເສນໍ ນິວຕ຺ຕາເປຕ຺ວາ ປຣວິສຍໍ ໂອກ຺ກມິສ຺ຸ ຕຕ຺ຖ ໌ ຂຕ຺ຕິຍາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ອາກຣຕານິ ໂອມຸຄ຺ຈິຕ຺ວາ ກຕ຺ຫິກໍ ກຕ຺ວາ, ‘‘ຫນ຺ທ ກເຕ, ອຸປາລິ, ນິວຕ຺ຕສ຺ສຸ, ອລໍ ເຕ ເອຕ຺ຕກໍ ຊີວິກາຍາ’’ຕິ ຕສ຺ສ ອທໍສ຺ຸ ໂສ ເຕສໍ ປາທມູເລ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຣິເທວິຕ຺ວາ ເຕສໍ ອາຕໍ ອຕິກ຺ກມິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອຸຜ຺ຖາຍ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕີ຺ ເຕສໍ ທ຺ວິຆາ ຊາຕກາເລ, ວນໍ ອາໂຣທນປ຺ປຕ຺ຕໍ ວິຍ ປຖວິກມ຺ປມານາກາຣປ຺ປຕ຺ຕາ ວິຍ ອໂຫສີ຺ ອຸປາລິ ກປ຺ປໂກປິ ໂຖກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ‘‘ຈຕ຺ຫາ ໂຂ ສາກິຍາ, ‘ອິມິນາ ກຸມາຣາ ນິປ຺ປາຕິຕາ’ຕິ ຆາເຕຍ຺ຍຸມ຺ປິ ມໍ຺ ອິເມ ຫິ ນາມ ສກ຺ຍກຸມາຣາ ເອວຣູປໍ ສມ຺ປຕ຺ຕຶ ປຫາຍ ອິມານິ ອນຄ຺ຆານິ ອາກຣຕານິ ເຂລຸອປິຕ຺ຫໍ ວິຍ ຉຫ຺ເທຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິສ຺ສນ຺ຕີ, ກິມງ຺ຄໍ ປນາຫ’’ນ຺ຕິ ກຕ຺ຫິກໍ ໂອມຸຄ຺ຈິຕ຺ວາ ຕານິ ອາກຣຕານິ ຣຸກ຺ເຂ ລຄ຺ເຄຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຖິກາ ຄຕ຺ຫນ຺ຕູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕສໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕຫີ ‘‘ກສ຺ມາ ນິວຕ຺ໂຕສີ’’ຕິ ປຸຜ຺ໂຖ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິ຺ ອຖ ນໍ ເຕ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ມຍໍ, ກນ຺ເຕ, ສາກິຍາ ນາມ ມານນິສ຺ສິຕາ, ອຍໍ ອມ຺ຫາກໍ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ປຣິຈາຣໂກ, ອິມໍ ປຖມຕຣໍ ປພ຺ພາເຊຖ, ມຍມສ຺ສ ອກິວາທນາທີນິ ກຣິສ຺ສາມ, ເອວໍ ໂນ ມາໂນ ນິມ຺ມານາຍິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ປຖມຕຣໍ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ສຍໍ ປພ຺ພຊີສ຺ຸ ເຕສຸ ອາຍສ຺ມາ ກທ຺ທິໂຍ ເຕເນວ ອນ຺ຕຣວສ຺ເສນ

ເຕວິຊ຺ໂຊ ອໂຫສິຯ ອາຍສ຺ມາ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸໂກ ຫຸຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ມຫາວິຕກ຺ກສຸຕ຺ຕໍ (ອຯ ນິຯ ໘ຯ໓໐) ສຸຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຯ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫີຯ ຠຄຸຕ຺ເຖໂຣ ຈ ກິມິລຕ຺ເຖໂຣ ຈ ອປຣຠາເຄ ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິໍສຸຯ ເທວທຕ຺ໂຕ ໂປຖຸຊ຺ຊນິກໍ ອິທ຺ຘິໍ ປຕ຺ໂຕຯ

ອປຣຠາເຄ ສຕ຺ຖຣິ ໂກສມ຺ພິຍໍ ວິຫຣນ຺ເຕ ສສາວກສງ຺ຆສ຺ສ ຕຖາຄຕສ຺ສ ມຫນ຺ໂຕ ລາຠສກ຺ກາໂຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ວຕ຺ຖເຠສຊ຺ຊາທິຫຕ຺ຖາ ມນຸສ຺ສາ ວິຫາຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ‘‘ກຸຫິໍ ສຕ຺ຖາ, ກຸຫິໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ, ກຸຫິໍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣ, ກຸຫິໍ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖໂຣ, ກຸຫິໍ ຠທ຺ທິຍຕ຺ເຖໂຣ, ກຸຫິໍ ອນຸຣຸທ຺ຘຕ຺ເຖໂຣ, ກຸຫິໍ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ, ກຸຫິໍ ຠຄຸຕ຺ເຖໂຣ, ກຸຫິໍ ກິມິລຕ຺ເຖໂຣ’’ຕິ ອສີຕິມຫາສາວການໍ ນິສິນ຺ນຏ຺ຐານໍ ໂອໂລເກນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕິຯ ‘‘ເທວທຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ກຸຫິໍ ນິສິນ຺ໂນ ວາ, ຐິໂຕ ວາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຫມ຺ປິ ເອເຕຫິ ສທ຺ຘິໍເຍວ ປພ຺ພຊິໂຕ, ເອເຕປິ ຂຕ຺ຕິຍປພ຺ພຊິຕາ, ອຫມ຺ປິ ຂຕ຺ຕິຍປພ຺ພຊິໂຕ, ລາຠສກ຺ກາຣຫຕ຺ຖາ ມນຸສ຺ສາ ເອເຕເຍວ ປຣິເຍສນ຺ຕິ, ມມ ນາມໍ ຄເຫຕາປິ ນຕ຺ຖິຯ ເກນ ນຸ ໂຂ ສທ຺ຘິໍ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ກໍ ປສາເທຕ຺ວາ ມມ ລາຠສກ຺ກາຣໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ອຍໍ ໂຂ ຣາຊາ ພິມ຺ພິສາໂຣ ປຐມທສ຺ສເນເນວ ເອກາທສຫິ ນຫຸເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐິໂຕ, ນ ສກ຺ກາ ເອເຕນ ສທ຺ຘິໍ ເອກໂຕ ຠວິຕຸໍ, ໂກສລຣຎ຺ຎາປິ ສທ຺ຘິໍ ນ ສກ຺ກາ ຠວິຕຸໍຯ ອຍໍ ໂຂ ປນ ຣຎ຺ໂຎ ປຸຕ຺ໂຕ ອຊາຕສຕ຺ຕຸ ກຸມາໂຣ ກສ຺ສຈິ ຄຸຓໂທເສ ນ ຊານາຕິ, ເອເຕນ ສທ຺ຘິໍ ເອກໂຕ ຠວິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ໂກສມ຺ພິໂຕ ຣາຊຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸມາຣກວຓ຺ຓໍ ອຠິນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອາສີວິເສ ຈຕູສຸ ຫຕ຺ຖປາເທສຸ ເອກໍ ຄີວາຍ ປິລນ຺ຘິຕ຺ວາ ເອກໍ ສີເສ ຈຸມ຺ພຏກໍ ກຕ຺ວາ ເອກໍ ເອກໍສໍ ກຣິຕ຺ວາ ອິມາຍ ອຫິເມຂລາຍ ອາກາສໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ອຊາຕສຕ຺ຕຸສ຺ສ ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄ ນິສີທິຕ຺ວາ ເຕນ ຠີເຕນ ‘‘ໂກສິ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຫໍ ເທວທຕ຺ໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຠຍວິໂນທນຕ຺ຖໍ ຕໍ ອຕ຺ຕຠາວໍ ປຏິສໍຫຣິຕ຺ວາ ສງ຺ຆາຏິປຕ຺ຕຈີວຣຘໂຣ ປຸຣໂຕ ຐຕ຺ວາ ຕໍ ປສາເທຕ຺ວາ ລາຠສກ຺ກາຣໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສິຯ ໂສ ລາຠສກ຺ກາຣາຠິຠູໂຕ ‘‘ອຫໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ປຣິຫຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປາປກໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ສຫ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາເທນ ອິທ຺ຘິໂຕ ປຣິຫາຍິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ເວຬຸວນວິຫາເຣ ສຣາຊິກາຍ ປຣິສາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ – ‘‘ຠຄວາ, ຠນ຺ເຕ, ເອຕຣຫິ ຊິຓ຺ໂຓ ວຸຑ຺ໂຒ ມຫລ຺ລໂກ, ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ໂກ ທິຏ຺ຐຘມ຺ມສຸຂວິຫາຣໍ ອນຸຍຸຎ຺ຊຕຸ, ອຫໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ປຣິຫຣິສ຺ສາມິ, ນິຍ຺ຍາເຕຖ ເມ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ເຂຬາສກວາເທນ ອປສາເທຕ຺ວາ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ອນຕ຺ຕມໂນ ອິທໍ ປຐມໍ ຕຖາຄເຕ ອາຆາຕໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມີຯ

ອຖສ຺ສ ຠຄວາ ຣາຊຄເຫ ປກາສນິຍກມ຺ມໍ ກາເຣສິຯ ໂສ ‘‘ປຣິຈ຺ຈຕ຺ໂຕ ທານິ ອຫໍ ສມເຓນ ໂຄຕເມນ, ອິທານິສ຺ສ ອນຕ຺ຖໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຊາຕສຕ຺ຕຸໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ປຸພ຺ເພ ໂຂ, ກຸມາຣ, ມນຸສ຺ສາ ທີຆາຍຸກາ, ເອຕຣຫິ ອປ຺ປາຍຸກາຯ ຐານໍ ໂຂ ປເນຕໍ ວິຊ຺ຊຕິ, ຍໍ ຕ຺ວໍ ກຸມາໂຣວ ສມາໂນ ກາລໍ ກເຣຍ຺ຍາສິ, ເຕນ ຫິ ຕ຺ວໍ, ກຸມາຣ, ປິຕຣໍ ຫນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊາ ໂຫຫິ, ອຫໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ຫນ຺ຕ຺ວາ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຏ຺ຐິເຕ ຕຖາຄຕສ຺ສ ວຘາຍ ປຸຣິເສ ປໂຍເຊຕ຺ວາ ເຕສຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ວາ ນິວຕ຺ເຕສຸ ສຍໍ ຄິຊ຺ຌກູຏປພ຺ພຕໍ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ, ‘‘ອຫເມວ ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ສິລໍ ປວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ຣຸຫິຣຸປ຺ປາທກກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ອິມິນາປິ ອຸປາເຍນ ມາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ປຸນ ນາຬາຄິຣິໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປສິຯ ຕສ຺ມິໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິຕໍ ສຕ຺ຖຸ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ອຏ຺ຐາສິຯ ສຕ຺ຖາ ນາຄໍ ທເມຕ຺ວາ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອເນກສຫສ຺ເສຫິ ອຸປາສເກຫິ ອຠິຫຏໍ ມຫາທານໍ ປຣິພຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ທິວເສ ສນ຺ນິປຕິຕານໍ ອຏ຺ຐາຣສໂກຏິສງ຺ຂາຕານໍ ຣາຊຄຫວາສີນໍ ອນຸປຸພ຺ພີ ກຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຘມ຺ມາຠິສມເຍ ຊາເຕ ‘‘ອໂຫ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ມຫາຄຸໂຓ, ຕຖາຣູເປ ນາມ ຫຕ຺ຖິນາເຄ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ປຸຣໂຕ ອຏ຺ຐາສີ’’ຕິ ເຖຣສ຺ສ ຄຸຓກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປສ ມມຕ຺ຖາຍ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຊິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູຫິ ຍາຈິໂຕ ຈູຬຫໍສ (ຊາຯ ໑ຯ໑໕ຯ໑໓໓ ອາທໂຍ; ໒ຯ໒໑ຯ໑ ອາທໂຍ) – ມຫາຫໍສ (ຊາຯ ໒ຯ໒໑ຯ໘໙ ອາທໂຍ) – ກກ຺ກຏກຊາຕການິ (ຊາຯ ໑ຯ໓ຯ໔໘ ອາທໂຍ) ກເຖສິຯ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສາປິ ກມ຺ມໍ ເນວ ປາກຏໍ, ຕຖາ ຣຎ຺ໂຎ ມາຣາປິຕຕ຺ຕາ, ນ ວຘການໍ ປໂຍຊິຕຕ຺ຕາ ນ ສິລາຍ ປວິທ຺ຘຕ຺ຕາ ປາກຏໍ ອໂຫສິ, ຍຖາ ນາຬາຄິຣິຫຕ຺ຖິໂນ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕຕ຺ຕາຯ ຕທາ ຫິ ມຫາຊໂນ ‘‘ຣາຊາປິ ເທວທຕ຺ເຕເນວ ມາຣາປິໂຕ, ວຘໂກປິ ປໂຍຊິໂຕ, ສິລາປິ ປວິທ຺ຘາຯ ອິທານິ ປນ ເຕນ ນາຬາຄິຣິ ວິສ຺ສຊ຺ຊາປິໂຕ, ເອວຣູປໍ ນາມ ປາປກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຣາຊາ ວິຈຣຕີ’’ຕິ ໂກລາຫລມກາສິຯ

ຣາຊາ ມຫາຊນສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ຖາລິປາກສຕານິ ນີຫຣາເປຕ຺ວາ ນ ປຸນ ຕສ຺ສູປຏ຺ຐານໍ ອຄມາສິ, ນາຄຣາປິສ຺ສ ກຸລໍ ອຸປຄຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂາມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ອທໍສຸຯ ໂສ ປຣິຫີນລາຠສກ຺ກາໂຣ ໂກຫຎ຺ເຎນ ຊີວິຕຸກາໂມ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ວຕ຺ຖູນິ ຍາຈິຕ຺ວາ ຠຄວຕາ ‘‘ອລໍ, ເທວທຕ຺ຕ, ໂຍ ອິຈ຺ຉຕິ, ໂສ ອາຣຎ຺ຎໂກ ໂຫຕູ’’ຕິ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ກສ຺ສາວຸໂສ, ວຈນໍ ໂສຠນໍ,

ກີ ຕຖາຄຕສຸສ ອຸທາທຸ ມມ, ອທລຸທີ ອຸກຸກຍຸຖວເສນ ເອວໍ ວທາມີ, ''ສາຊຸ, ການຸເຕ, ກິກຸຂູ ຍາວຊີວໍ ອາຣລຸລກາ ອສຸສຸ, ປີຕຸທປາຕິກາ, ປໍສຸກູລິກາ, ຣຸກຸຂມູລິກາ, ມຈຸລມໍສໍ ນ ຂາເທຍຸຍຸ''ນຸຕີ។ 'ໂຍ ທຸກຸຂາ ມຸຈຸຈິຕຸກາໂມ, ໂສ ມຍາ ສທຸຂີ ອາຄຈຸລ ຕູ''ຕິ ວຕຸວາ ປກຸກາມີ។ ຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ເອກຈຸເຈ ນວກປພຸພຊິຕາ ມນຸທພຸທຸຂີໂນ ''ກລຸຍາຕໍ ເທວທຕຸໂຕ ອາຫ, ເອເຕນ ສທຸຂີ ວິຈຣິສຸສາມາ''ຕິ ເຕນ ສທຸຂີ ເອກໂຕ ອເທສຸໍ។ ອິຕິ ໂສ ປລຸຈສເຕທີ ກິກຸຂູທີ ສທຸຂີ ເຕທີ ປລຸຈທີ ວຕຸຖູທີ ລູຂປຸປສນຸນໍ ຊນໍ ສລຸລາເປນຸໂຕ ກຸເລສຸ ວິລຸລາເປຕຸວາ ວິລຸລາເປຕຸວາ ກຸລຸຊນຸໂຕ ສງຄເກທາຍ ປຣກຸກມີ។ ໂສ ກຄວຕາ, ''ສຈຸຈໍ ກີຣ ຕຸວໍ, ເທວທຕຸຕ, ສງຄເກທາຍ ປຣກຸກມສີ ຈກຸກເກທາຍາ''ຕິ ປຸຜຸໂຖ ''ສຈຸຈໍ ກຄວາ''ຕິ ວຕຸວາ, ''ຄຣຸໂກ ໂຂ, ເທວທຕຸຕ, ສງຄເກໂທ''ຕິອາທິທີ ໂອວທີໂຕປີ ສຕຸຖຸ ວຈນໍ ອນາທິຍິຕຸວາ ປກຸກນຸໂຕ ອາຍສຸມນຸຕໍ ອານນຸທໍ ຣາຊຄເທ ປີຕຸຫາຍ ຈຣນຸຕໍ ທີສຸວາ, ''ອຊຸຊຕຸຄເຄ ທານາທໍ, ອາວຸໂສ ອານນຸທ, ອລຸລຕຸເຣວ ກຄວຕາ, ອລຸລຕຸຣ, ກິກຸຂຸສງຄາ ອຸໂປສຖໍ ກຣິສຸສາມິ, ສງຄກມຸມໍ ກຣິສຸສາມີ''ຕິ ອາຫ។ ເຖໂຣ ຕມຕຸຖໍ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈສີ។ ຕໍ ວິທິຕຸວາ ສຕຸຖາ ອຸປຸປນຸນທມຸມສໍເວໂຄ ຫຸຕຸວາ, ''ເທວທຕຸໂຕ ສເທວກສຸສ ໂລກສຸສ ອນຕຸຖນິສຸສິຕໍ ອຕຸຕໂນ ອວີຈິມຸທີ ປຈຸຈນກກມຸມໍ ກໂຣຕີ''ຕິ ວິຕກຸເກຕຸວາ –

''ສຸກຣານີ ອສາທູນີ, ອຕຸຕໂນ ອທີຕານີ ຈ;

ຍໍ ເວ ທີຕລຸຈ ສາຊຸລຸຈ, ຕໍ ເວ ປຣມທຸກຸກຣ''ນຸຕີ។ (ຮ។ ປ។ ໑໖໓) –

ອີມໍ ຄາຖໍ ວຕຸວາ ປຸນ ອີມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສີ –

''ສຸກຣໍ ສາຊຸນາ ສາຊຸ, ສາຊຸ ປາເປນ ທຸກຸກຣໍ;

ປາປໍ ປາເປນ ສຸກຣໍ, ປາປມຣິເຍທີ ທຸກຸກຣ''ນຸຕີ។ (ອຸທາ។ ໔໘; ຈູລຸວ។ ໓໔໓);

ອຖ ໂຂ ເທວທຕຸໂຕ ອຸໂປສຖທີວເສ ອຕຸຕໂນ ປຣິສາຍ ສທຸຂີ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທິຕຸວາ, ''ຍສຸສີມານີ ປລຸຈ ວຕຸຖູນີ ຂມນຸຕີ , ໂສ ສລາກໍ ຄຕຸຫຕູ''ຕິ ວຕຸວາ ປລຸຈສເຕທີ ວຊຸຊິປຸຕຸຕເກທີ ນວເກທີ ອປຸປກຕລຸລູທີ ສລາກາຍ ຄທີຕາຍ ສງຄໍ ກິນຸທິຕຸວາ ເຕ ກິກຸຂູ ອາທາຍ ຄຍາສີສໍ ອຄມາສີ។ ຕສຸສ ຕຕຸຖ ຄຕກາວໍ ສຸຕຸວາ ສຕຸຖາ ເຕສໍ ກິກຸຂູນໍ ອານຍນຕຸຖາຍ ທຸເວ ອຄຸຄສາວເກ ເປເສສີ។ ເຕ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ອາເທສນາປາຜິຫາຣິຍານຸສາສນີຍາ ເຈວ ອິທຸຂີປາຜິຫາຣິຍານຸສາສນີຍາ ຈ ອນຸສາສນຸຕາ ເຕ ອມຕໍ ປາເຍຕຸວາ ອາທາຍ ອາກາເສນ ອາຄມີສຸ។ ໂກກາລິໂກປີ ໂຂ ''ອຸຜຸເຖທີ, ອາວຸໂສ ເທວທຕຸຕ, ນີຕາ ເຕ ກິກຸຂູ ສາຣິປຸຕຸຕ ໂມຄຸຄລຸລາເນທີ, ນນຸ ຕຸວໍ ມຍາ ວຸຕຸໂຕ 'ມາ, ອາວຸໂສ, ສາຣິປຸຕຸຕໂມຄຸຄລຸລາເນ ວິສຸສາສີ'ຕີ។ ປາປິຈຸລາ ສາຣິປຸຕຸຕໂມຄຸຄລຸລານາ, ປາປິການໍ ອີຈຸລານໍ ວສໍ ຄຕາ''ຕິ ວຕຸວາ ຊຕຸຕຸເກນ ຫທຍມຊຸເຊ ປຫຣີ, ຕສຸສ ຕຕຸເຖວ ອຸຕຸຫໍ ໂລທິຕໍ ມຸຂໂຕ ອຸຄຸຄລຸລີ។ ອາຍສຸມນຸຕໍ ປນ ສາຣິປຸຕຸຕໍ ກິກຸຂຸສງຄປຣິວຸຕໍ ອາກາເສນ ອາຄຈຸລນຸຕໍ ທີສຸວາ ກິກຸຂູ ອາທໍສຸ – ''ການຸເຕ, ອາຍສຸມາ ສາຣິປຸຕຸໂຕ ຄມນກາເລ ອຕຸຕທຸຕິໂຍ ຄໂຕ, ອີທານີ ມຫາປຣິວາໂຣ ອາຄຈຸລນຸໂຕ ໂສກຕີ''ຕີ។ ສຕຸຖາ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ອີທາເນວ ສາຣິປຸຕຸໂຕ ໂສກຕິ, ປຸພຸເພ ຕິຣຈຸລານໂຍນີຍໍ ນິພຸພຕຸຕກາເລປີ ມຍຸທໍ ປຸຕຸໂຕ ມມ ສນຸຕິກໍ ອາຄຈຸລນຸໂຕ ໂສກີເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ –

''ໂຫຕີ ສີລວຕໍ ອຕຸໂຖ, ປຜິສນຸຖາຣວຸຕຸຕິນໍ;

ລກຸຂຕໍ ປສຸສ ອາຍນຸຕໍ, ລາຕິສງຄປຸຣກຸຂຕໍ;

ອຖ ປສຸສສິມໍ ກາລຸອໍ, ສຸວິຫີນໍວ ລາຕີກີ''ຕີ។ (ຊາ។ ໑។໑។໑໑) –

ອີທໍ ຊາຕກໍ ກເຖສີ។ ປຸນ ກິກຸຂູທີ, ''ການຸເຕ, ເທວທຕຸໂຕ ກີຣ ທຸເວ ອຄຸຄສາວເກ ອຸໂກສຸ ປສຸເສສຸ ນິສີທາເປຕຸວາ 'ພຸທຸຂລີລຸ ອາຍ ຂມຸມໍ ເທເສສຸສາມີ'ຕິ ຕຸມຸຫາກໍ ອນຸກີຣິຍໍ ກໂຣຕີ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ນ , ກິກຸຂເວ, ອີທາເນວ, ປຸພຸເພປິ ເອສ ມມ ອນຸກີຣິຍໍ ກາຕຸໍ ວາຍມີ, ນ ປນ ສກຸຂີ''ຕິ ວຕຸວາ –

‘‘ອປີ ວິຣກ ປສ຺ເສສີ, ສກ຺ເຕ ມຣ຺ຊກາຕາກໍ;
ມຍູຣຄີວສງກາສໍ, ປຕີ ມຍ຺ຫໍ ສວິຍ຺ຖກໍ໚
‘‘ອ຺ທກາຖລຈຣສ຺ສ ປກ຺ຂີໂນ,
ນິຈ຺ຈໍ ອາມກມຈ຺ຉໂກຊີໂນ;
ຕສ຺ສານ຺ກຣໍ ສວິຍ຺ຖໂກ,
ເສວາເລ ປລິຄ຺ຕຖິໂຕ ມໂຕ’’ຕິ໚ (ຊາ໚ ໑໚໔໚໑໐໗-໑໐໘) –
ອາທິນາ ຊາຕກໍ ວຕ຺ວາ ອປຣາປເຣສ຺ປີ ທິວເສສ຺ ຕຖານ຺ຣູປເມວ ກຖໍ ອາຣພ຺ກ –
‘‘ອຈາຣີ ວຕາຍໍ ວິຕ຺ທໍ ວນານິ,
ກຍ຺ຖງຄຣ຺ກ຺ເຂສ຺ ອສາຣເກສ຺;
ອຖາສທາ ຂທິຣໍ ຊາຕສາຣໍ,
ຍຕ຺ຖພ຺ກິທາ ຄຣ຺ລ຺ໂອ ອ຺ຕ຺ຕມງຄ’’ນ຺ຕິ໚ (ຊາ໚ ໑໚໔໚໑໘໐);
‘‘ລສີ ຈ ເຕ ນິປ຺ຜລິກາ, ມຕ຺ຖໂກ ຈ ປທາລິໂຕ;
ສພ຺ພາ ເຕ ຜາສ຺ກາ ກຄ຺ຄາ, ອຊ຺ຊ ໂຂ ຕ຺ວໍ ວິໂຣຈສີ’’ຕິ໚ (ຊາ໚ ໑໚໑໚໑໔໓) –
ເອວມາທີນິ ຊາຕການິ ກເຖສິ໚ ປ຺ນ ‘‘ອກຕຍ຺ຍູ ເທວທຕ຺ໂຕ’’ຕິ ກຖໍ ອາຣພ຺ກ –
‘‘ອກຣມ຺ຫສ ເຕ ກິຈ຺ຈໍ, ຍໍ ພລໍ ອຫ຺ວມ຺ຫເສ;
ມິຄຣາຊ ນໂມ ຕ຺ຍຕ຺ຖ຺, ອປີ ກິຍ຺ຈິ ລການເສ໚
‘‘ມມ ໂລຫິຕກກ຺ຂສ຺ສ, ນິຈ຺ຈໍ ລ຺ທ຺ທານິ ກ຺ພ຺ພໂຕ;
ທນ຺ຕນ຺ຕຣຄໂຕ ສນ຺ໂຕ, ຕໍ ພຫ຺ ຍມ຺ປີ ຊີວສີ’’ຕິ໚ (ຊາ໚ ໑໚໔໚໔໙-໕໐) –
ອາທີນິ ຊາຕການິ ກເຖສິ໚ ປ຺ນ ວຊາຍ ປຣິສກ຺ກນມສ຺ສ ອາຣພ຺ກ –
‘‘ຍາຕເມຕໍ ກ຺ຣ຺ງຄສ຺ສ, ຍໍ ຕ຺ວໍ ເສປຕ຺ຕິ ສິຍ຺ຍສີ;
ອຍ຺ຍໍ ເສປຕ຺ຕິ ຄຈ຺ຉາມິ, ນ ເມ ເຕ ຣຈ຺ຈເຕ ຜລ’’ນ຺ຕິ໚ (ຊາ໚ ໑໚໑໚໒໑) –
ອາທີນິ ຊາຕການິ ກເຖສິ໚ ປ຺ນທິວເສ ‘‘ອ຺ກໂຕ ປຣິຫີໂນ ເທວທຕ຺ໂຕ ລາກສກ຺ກາຣໂຕ ຈ ສາມຍ຺ຍໂຕ ຈາ’’ຕິ ກຖາສ຺ ປວຕ຺ຕ

ມານາສຸ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ເທວທຕ຺ໂຕ ປຣິຫີໂນ, ປຸພ຺ເພເປສ ປຣິຫີໂນເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ –

‘‘ອກ຺ຂີ ຠິນ຺ນາ ປໂຏ ນຏ຺ໂຐ, ສຂິເຄເຫ ຈ ຠຓ຺ຑນໍ;

ອຸຠໂຕ ປທຸຏ຺ຐາ ກມ຺ມນ຺ຕາ, ອຸທກມ຺ຫິ ຖລມ຺ຫິ ຈາ’’ຕິຯ (ຊາຯ ໑ຯ໑ຯ໑໓໙) –

ອາທີນິ ຊາຕການິ ກເຖສິຯ ເອວໍ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ຠ ພຫູນິ ຊາຕການິ ກເຖຕ຺ວາ ຣາຊຄຫໂຕ ສາວຕ຺ຖິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຊຕວເນ ວິຫາເຣ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ ເທວທຕ຺ໂຕປິ ໂຂ ນວ ມາເສ ຄິລາໂນ ປຈ຺ຉິເມ ກາເລ ສຕ຺ຖາຣໍ ທຏ຺ຐຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສາວເກ ອາຫ – ‘‘ອຫໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ທຏ຺ຐຸກາໂມ, ຕໍ ເມ ທສ຺ເສຖາ’’ຕິຯ ‘‘ຕ຺ວໍ ສມຕ຺ຖກາເລ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຘິໍ ເວຣີ ຫຸຕ຺ວາ ອຈຣິ, ນ ມຍໍ ຕຕ຺ຖ ເນສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ມາ ມໍ ນາເສຖ, ມຍາ ສຕ຺ຖຣິ ອາຆາໂຕ ກໂຕ, ສຕ຺ຖຸ ປນ ມຍິ ເກສຄ຺ຄມຕ຺ໂຕປິ ອາຆາໂຕ ນຕ຺ຖີ’’ຯ ໂສ ຫິ ຠຄວາ –

‘‘ວຘເກ ເທວທຕ຺ຕມ຺ຫິ, ໂຈເຣ ອງ຺ຄຸລິມາລເກ;

ຘນປາເລ ຣາຫຸເລ ຈ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ສມມານໂສ’’ຕິຯ (ອປຯ ເຖຣ ໑ຯ໑ຯ໔໗໔; ມິຯ ປຯ ໖ຯ໖ຯ໔) –

‘‘ທສ຺ເສຖ ເມ ຠຄວນ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິຯ ອຖ ນໍ ເຕ ມຎ຺ຈເກນາທາຍ ນິກ຺ຂມິໍສຸຯ ຕສ຺ສ ອາຄມນໍ ສຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ – ‘‘ຠນ຺ເຕ, ເທວທຕ຺ໂຕ ກິຣ ຕຸມ຺ຫາກໍ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ອາຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິຯ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂສ ເຕນຕ຺ຕຠາເວນ ມໍ ປສ຺ສິຕຸໍ ລຠິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ເທວທຕ຺ໂຕ ກິຣ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ວຕ຺ຖູນໍ ອາຍາຈິຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປຸນ ພຸທ຺ຘໍ ທຏ຺ຐຸໍ ນ ລຠຕິ, ອຍໍ ຘມ຺ມຕາຯ ‘‘ອສຸກຏ຺ຐານຎ຺ຈ ອສຸກຏ຺ຐານຎ຺ຈ ອາຄໂຕ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ຍໍ ອິຈ຺ຉຕິ, ຕໍ ກໂຣຕຸ, ນ ໂສ ມໍ ປສ຺ສິຕຸໍ ລຠິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິໂຕ ໂຍຊນມຕ຺ຕໍ ອາຄໂຕ, ອຑ຺ຒໂຍຊນໍ, ຄາວຸຕໍ, ເຊຕວນໂປກ຺ຂຣຓີສມີປໍ ອາຄໂຕ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ສເຈປິ ອນ຺ໂຕເຊຕວນໍ ປວິສຕິ, ເນວ ມໍ ປສ຺ສິຕຸໍ ລຠິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ເທວທຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຕາ ເຊຕວນໂປກ຺ຂຣຓີຕີເຣ ມຎ຺ຈໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ໂປກ຺ຂຣຓິໍ ນ຺ຫາຍິຕຸໍ ໂອຕຣິໍສຸຯ ເທວທຕ຺ໂຕປິ ໂຂ ມຎ຺ຈໂຕ ວຸຏ຺ຐາຍ ອຸໂຠ ປາເທ ຠູມິຍໍ ຐເປຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ປາທາ ປຖວິໍ ປວິສິໍສຸ ຯ ໂສ ອນຸກ຺ກເມນ ຍາວ ໂຄປ຺ຜກາ, ຍາວ ຊຓ຺ຓຸກາ, ຍາວ ກຏິໂຕ, ຍາວ ຖນໂຕ, ຍາວ ຄີວໂຕ ປວິສິຕ຺ວາ ຫນຸກຏ຺ຐິກສ຺ສ ຠູມິຍໍ ປວິຏ຺ຐກາເລ –

‘‘ອິເມຫິ ອຏ຺ຐີຫິ ຕມຄ຺ຄປຸຄ຺ຄລໍ,

ເທວາຕິເທວໍ ນຣທມ຺ມສາຣຐິໍ;

ສມນ຺ຕຈກ຺ຂຸໍ ສຕປຸຎ຺ຎລກ຺ຂຓໍ,

ປາເຓຫິ ພຸທ຺ຘໍ ສຣຓໍ ອຸເປມີ’’ຕິຯ (ມິຯ ປຯ ໔ຯ໑ຯ໓) –

ອິມໍ ຄາຖມາຫຯ ອິທໍ ກິຣ ຐານໍ ທິສ຺ວາ ຕຖາຄໂຕ ເທວທຕ຺ຕໍ ປພ຺ພາເຊສິຯ ສເຈ ຫິ ນ ໂສ ປພ຺ພຊິສ຺ສ, ຄິຫີ ຫຸຕ຺ວາ ກມ຺ມຎ຺ຈ ຠາຣິຍໍ ອກຣິສ຺ສ, ອາຍຕິໍ ຠວນິສ຺ສຣຓປຈ຺ຈຍໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສ, ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຈ ປນ ກິຎ຺ຈາປິ ກມ຺ມໍ ຠາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ອາຍຕິໍ ຠວນິສ຺ສຣຓປຈ຺ຈຍໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີຕິ ຕໍ ສຕ຺ຖາ ປພ຺ພາເຊສິຯ ໂສ ຫິ ອິໂຕ ສຕສຫສ຺ສກປ຺ປມຕ຺ຖເກ ອຏ຺ຐິສ຺ສໂຣ ນາມ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕິ, ໂສ ປຖວິໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອວີຈິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ນິຈ຺ຈເລ ພຸທ຺ເຘ ອປຣຊ຺ຌກາເວນ ປນ ນິຈ຺ຈໂລວ ຫຸຕ຺ວາ ປຈ຺ຈຕູຕິ ໂຍຊນສຕິເກ ອນ຺ໂຕ ອວີຈິມ຺ຫິ ໂຍຊນສຕຸພ຺ເພຘເມວສ຺ສ ສຣີຣໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ສີສໍ ຍາວ ກຓ຺ຓສກ຺ຂລິໂຕ ອຸປຣິ ອຍກປລ຺ລໍ ປາວິສິ, ປາທາ ຍາວ ໂຄປ຺ຜກາ ເຫຏ຺ຐາ ອຍປຖວິໍ ປວິຏ຺ຐາ, ມຫາຕາລກ຺ຂນ຺ຘປຣິມາຓໍ ອຍສູລໍ ປຈ຺ຉິມຠິຕ຺ຕິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປິຏ຺ຐິມຊ຺ຌໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸເຣນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປຸຣິມຠິຕ຺ຕິໍ ປາວິສິ, ອປຣໍ ທກ຺ຂິຓຠິຕ຺ຕິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຓປສ຺ສໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ວາມປສ຺ເສນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣຠິຕ຺ຕິໍ ປາວິສິ, ອປຣໍ ອຸປຣິ ກປລ຺ລໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມຕ຺ຖກໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ອໂຘຠາເຄນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຍປຖວິໍ ປາວິສິຯ ເອວໍ ໂສ ຕຕ຺ຖ ນິຈ຺ຈໂລວ ປຈ຺ຈຕິຯ

ພິກ຺ຂູ ‘‘ເອຕ຺ຕກໍ ຖານໍ ເທວທຕ຺ໂຕ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ທຍ຺ຣໍ່ ອລພິຕ຺ວາວ ປຖວີ ປວິຍ຺ໂຖ’’ຕິ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ພິກ຺ຂເວ, ເທວທຕ຺ໂຕ ອິທາເນວ ມຍິ ອປ຺ຣຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຖວີ ປາວິສິ, ປຸພ຺ເພປິ ປວິຍ຺ໂຖເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິຣາຊກາເລ ມຄ຺ຄມູລຸຫໍ ປຸຣິສໍ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປິຍ຺ຖີ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ເຂມນ຺ຕໍ ປາປິຕສ຺ສ ປຸນ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຄ຺ຄຍ຺ຖາເນ ມຊ຺ຊິມຍ຺ຖາເນ ມູເລທີ ເອວໍ ທນ຺ເຕ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕຕິຍວາເຣ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ຈກ຺ຂຸປຖໍ ອຕິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ປຖວີ ປວິຍ຺ຖກາວໍ ທີເປຕຸໍ –

‘‘ອກຕຍ຺ຍຸສ຺ສ ໂປສສ຺ສ, ນິຈ຺ຈໍ ວິວຣທສ຺ສິໂນ;

ສພ຺ພໍ ເຈ ປຖວີ ທຊ຺ຊາ, ເນວ ນໍ ອພິຣາຘເຍ’’ຕິ. (ຊາ. ໑.໑.໗໘; ໑.໙.໑໐໗) –

ອິທໍ ຊາຕກໍ ກເຖຕ຺ວາ ປຸນປິ ຕເຖວ ກຖາຍ ສມຸຍ຺ຖິຕາຍ ຂນ຺ຕິວາທິພູເຕ ອຕ຺ຕນິ ອປ຺ຣຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກລາພຸຣາຊພູຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ປຖວີ ປວິຍ຺ຖກາວໍ ທີເປຕຸໍ ຂນ຺ຕິວາທິຊາຕກຍ຺ຈ (ຊາ. ໑.໔.໔໙ ອາທໂຍ), ຈູລຸອຘມ຺ມປາລພູເຕ ອຕ຺ຕນິ ອປ຺ຣຊ຺ຊິຕ຺ວາ ມຫາປຕາປຣາຊພູຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ປຖວີ ປວິຍ຺ຖກາວໍ ທີເປຕຸໍ ຈູລຸອຘມ຺ມປາລຊາຕກຍ຺ຈ (ຊາ. ໑.໕.໔໔ ອາທໂຍ) ກເຖສິ.

ປຖວີ ປວິຍ຺ເຖ ປນ ເທວທຕ຺ເຕ ມຫາຊໂນ ຫຍ຺ຖຕຸຍ຺ໂຖ ຘຊປຍາກາທລີໂຍ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕາຘເຍ ຖເປຕ຺ວາ ‘‘ລາພາ ວຕ ໂນ’’ຕິ ມຫນ຺ຕໍ ຉຕ຺ຕໍ ອນຸໂພຕິ. ຕມຕ຺ຖໍ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈສຸໍ. ກຄວາ ‘‘ນ, ພິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ເທວທຕ຺ເຕ ມເຕ ມຫາຊໂນ ຕຸສ຺ສຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ຕຸສ຺ສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສພ຺ພຊນສ຺ສ ອປ຺ປິເຍ ຈຕ຺ເທ ຜຣຸເສ ພາຣາຕາສີຍໍ ປິງຄລຣຍ຺ເຍ ນາມ ມເຕ ມຫາຊນສ຺ສ ຕຸຍ຺ຖກາວໍ ທີເປຕຸໍ –

‘‘ສພ຺ໂພ ຊໂນ ຫີສິໂຕ ປິງຄເລນ,

ຕສ຺ມິ ມເຕ ປຈ຺ຈຍາ ເວທຍນ຺ຕິ;

ປິໂຍ ນຸ ເຕ ອາສິ ອກຕ຺ຫເນຕ຺ໂຕ,

ກສ຺ມາ ຕຸວໍ ໂຣທສິ ທ຺ວາຣປາລ.

‘‘ນ ເມ ປິໂຍ ອາສິ ອກຕ຺ຫເນຕ຺ໂຕ,

ກາຍາມິ ປຈ຺ຈາຄມນາຍ ຕສ຺ສ;

ອິໂຕ ຄໂຕ ຫີເສຍ຺ຍ ມຈ຺ຈຸຣາຊໍ,

ໂສ ຫີສິໂຕ ອາເນຍ຺ຍ ປຸນ ອິຘາ’’ຕິ. (ຊາ. ໑.໔.໑໗໙-໑໘໐) –

ອິທໍ ປິງຄລຊາຕກໍ ກເຖສິ. ພິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉິສຸ – ‘‘ອິທານິ, ກນ຺ເຕ, ເທວທຕ຺ໂຕ ກຸຫີ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ’’ຕິ? ‘‘ອວີຈິມຫານິຣເຍ, ພິກ຺ຂເວ’’ຕິ. ‘‘ກນ຺ເຕ, ອິຘ ຕປ຺ປນ຺ໂຕ ວິຈຣິຕ຺ວາ ປຸນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕປ຺ປນຍ຺ຖາເນເຍວ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ’’ຕິ. ‘‘ອາມ, ພິກ຺ຂເວ, ປພ຺ພຊິຕາ ວາ ໂຫນ຺ຕຸ ຄຫຍ຺ຖາ ວາ, ປມາທວິຫາຣິໂນ ອຸກຍຕ຺ຖ ຕປ຺ປນ຺ຕິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗.

‘‘ອິຘ ຕປ຺ປຕິ ເປຈ຺ຈ ຕປ຺ປຕິ, ປາປກາຣີ ອຸກຍຕ຺ຖ ຕປ຺ປຕິ;

ປາປໍ ເມ ກຕນ຺ຕິ ຕປ຺ປຕິ, ກິຍ຺ໂຍ ຕປ຺ປຕິ ທຸຄ຺ຄຕິ ຄໂຕ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອິຘ ຕປ຺ປຕິຕິ ອິຘ ກມ຺ມຕປ຺ປເນນ ໂທມນສ຺ສມຕ຺ເຕນ ຕປ຺ປຕິ។ ເປ຺ຈຈາຕິ ປໂຣເກ ປນ ວິປາກຕປ຺ປເນນ ອຕິທາຣຸເຕນ ອປາຍທຸກ຺ເຂນ ຕປ຺ປຕິ។ ປາປກາຣີຕິ ນານປ຺ປກາຣສ຺ສ ປາປສ຺ສ ກຕ຺ຕາ។ ອຸກຍຕ຺ຖາຕິ ອິມິນາ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣນ ຕປ຺ປເນນ ອຸກຍຕ຺ຖ ຕປ຺ປຕິ ນາມ។ ປາປໍ ເມຕິ ໂສ ຫິ ກມ຺ມຕປ຺ປເນນ ກປ຺ປນ຺ໂຕ “ປາປໍ ເມ ກຕ”ນ຺ຕິ ຕປ຺ປຕິ។ ຕໍ ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ຕປ຺ປນໍ, ວິປາກຕປ຺ປເນນ ປນ ຕປ຺ປນ຺ໂຕ ກິຍ຺ໂຍ ຕປ຺ປຕິ ທຸຄ຺ຄຕິ ຄໂຕ ອຕິຜຣຸເສນ ຕປ຺ປເນນ ອຕິວິຍ ຕປ຺ປຕີຕິ។

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸໍ។ ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຊາຕາຕິ។

ເທວທຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ ທຸວາທສມໍ។

໑໓។ ສຸມນາເທວິວຕ຺ຖຸ

ອິຘນນ຺ທຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສຸມນາເທວິ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ຫິ ເທວສິກໍ ອນາຖປິຕ຺ອິກສ຺ສ ເຄເຫ ທ຺ເວ ກິກ຺ຂູສຫສ຺ສານິ ກຸຍ຺ຊນ຺ຕິ, ຕຖາ ວິສາຂາຍ ມຫາອຸປາສິກາຍ។ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ໂຍ ໂຍ ທານໍ ທາຕຸກາໂມ ໂຫຕິ, ໂສ ໂສ ເຕສໍ ອຸກິນ຺ນໍ ໂອກາສໍ ລກິຕ຺ວາວ ກໂຣຕິ។ ກຶ ກາຣຕາ? “ຕຸມ຺ຫາກໍ ທານຄ຺ຄໍ ອນາຖປິຕ຺ອິໂກ ວາ ວິສາຂາ ວາ ອາຄຕາ”ຕິ ປ຺ຸຈິຕ຺ວາ, “ນາຄຕາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສຕສຫສ຺ສໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ກຕທານມ຺ປິ “ກຶ ທານໍ ນາເມຕ”ນ຺ຕິ ຄຣຫນ຺ຕິ។ ອຸໂກປິ ຫິ ເຕ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຣຸຈິຍ຺ຈ ອນຸຈ຺ຉວິກກິຈ຺ຈານິ ຈ ອຕິວິຍ ຊານນ຺ຕິ, ເຕສຸ ວິຈາເຣນ຺ເຕສຸ ກິກ຺ຂູ ຈິຕ຺ຕຣູປໍ ກຸຍ຺ຊນ຺ຕິ។ ຕສ຺ມາ ສພ຺ເພ ທານໍ ທາຕຸກາມາ ເຕ ຄເຫຕ຺ວາວ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ។ ອິຕິ ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ຆເຣ ກິກ຺ຂູ ປຣິວິສິຕຸໍ ນ ລກນ຺ຕິ។ ຕໂຕ ວິສາຂາ, “ໂກ ນຸ ໂຂ ມມ ຖາເນ ຖຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ປຣິວິສິສ຺ສຕີ”ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ຕີ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຘີຕຣໍ ທິສ຺ວາ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ຖາເນ ຖເປສິ។ ສາ ຕສ຺ສາ ນິເວສເນ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ປຣິວິສຕິ។ ອນາຖປິຕ຺ອິໂກປິ ມຫາສຸກທ຺ທໍ ນາມ ເຊຍ຺ຖຘີຕຣໍ ຖເປສິ។ ສາ ກິກ຺ຂູນໍ ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈໍ ກໂຣນ຺ຕີ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສຕາປນ຺ນາ ຫຸຕ຺ວາ ປຕິກຸລໍ ອຄມາສິ។ ຕໂຕ ຈູລສຸກທ຺ທໍ ຖເປສິ។ ສາປິ ຕເຖວ ກໂຣນ຺ຕີ ໂສຕາປນ຺ນາ ຫຸຕ຺ວາ ປຕິກຸລໍ ຄຕາ។ ອຖ ສຸມນເທວິໍ ນາມ ກນິຍ຺ຖຘີຕຣໍ ຖເປສິ។ ສາ ປນ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ສກທາຄາມິຜລໍ ປຕ຺ວາ ກຸມາຣິກາວ ຫຸຕ຺ວາ ຕຖາຣູເປນ ອຜາສຸເກນ ອາຕຸຣາ ອາຫາຣູປ຺ເຈ຺ເຊທໍ ກຕ຺ວາ ປິຕຣໍ ທຍ຺ຖຸກາມາ ຫຸຕ຺ວາ ປກ຺ໂກສາເປສິ។ ໂສ ເອກສ຺ມິໍ ທານຄ຺ເຄ ຕສ຺ສາ ສາສນໍ ສຸຕ຺ວາວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ, “ກຶ, ອມ຺ມ ສຸມເນ”ຕິ ອາຫ។ ສາປິ ນໍ ອາຫ – “ກຶ, ຕາຕ ກນິຍ຺ຖພາຕິກາ”ຕິ? “ວິລປສິ ອມ຺ມາ”ຕິ? “ນ ວິລປາມິ, ກນິຍ຺ຖພາຕິກາ”ຕິ។ “ກາຍສິ, ອມ຺ມາ”ຕິ? “ນ ກາຍາມິ, ກນິຍ຺ຖພາຕິກາ”ຕິ។ ເອຕ຺ຕກໍ ວຕ຺ວາເຍວ ປນ ສາ ກາລມກາສິ។ ໂສ ໂສຕາປນ຺ໂນປິ ສມາໂນ ເສຍ຺ຖິຘີຕຣິ ອຸປ຺ປນ຺ນໂສກໍ ອຘິວາເສຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຘີຕຸ ສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ກາເຣຕ຺ວາ ໂຣທນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, “ກຶ, ຄຫປຕິ, ທຸກ຺ຂີ ທຸມ຺ມໂນ ອສ຺ສຸມຸໂຂ ໂຣທມາໂນ ອາຄໂຕສີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, “ຘີຕາ ເມ, ກນ຺ເຕ, ສຸມນເທວີ ກາລກຕາ”ຕິ ອາຫ។ “ອຖ ກສ຺ມາ ໂສຈສິ, ນນຸ ສພ຺ເພສໍ ເອກໍສິກໍ ມຣຕ”ນ຺ຕິ? “ຊານາເມຕໍ, ກນ຺ເຕ, ເອວຣູປາ ນາມ ເມ ຫິຣິໂອຕ຺ຕປ຺ປສມ຺ປນ຺ນາ ຘີຕາ, ສາ ມຣຕກາເລ ສຕິໍ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ວິລປມານາ ມຕາ, ເຕນ ເມ ອນປ຺ປກໍ ໂທມນສ຺ສໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ”ຕິ។ “ກຶ ປນ ຕາຍ ກຖິຕໍ ມຫາເສຍ຺ຖິ”ຕິ? “ອຫໍ ຕໍ, ກນ຺ເຕ, ‘ອມ຺ມ, ສຸມເນ’ຕິ ອາມນ຺ເຕສິໍ។ ອຖ ມໍ ອາຫ – ‘ກຶ, ຕາຕ, ກນິຍ຺ຖພາຕິກາ’ຕິ? ‘ວິລປສິ, ອມ຺ມາ’ຕິ? ‘ນ ວິລປາມິ, ກນິຍ຺ຖພາຕິກາ’ຕິ។ ‘ກາຍສິ, ອມ຺ມາ’ຕິ? ‘ນ ກາຍາມິ ກນິຍ຺ຖພາຕິກາ’ຕິ។ ເອຕ຺ຕກໍ ວຕ຺ວາ ກາລມກາສີ”ຕິ។ ອຖ ນໍ ກຄວາ ອາຫ – “ນ ເຕ ມຫາເສຍ຺ຖິ ຘີຕາ ວິລປຕີ”ຕິ។ “ອຖ ກສ຺ມາ ກນ຺ເຕ ເອວມາຫາ”ຕິ? “ກນິຍ຺ຖຕ຺ຕາເຍວ ។ ຘີຕາ ຫິ ເຕ, ຄຫປຕິ, ມຄ຺ຄຜເລຫິ ຕຍາ ມຫລ຺ລິກາ។ ຕ຺ວໍ ຫິ ໂສຕາປນ຺ໂນ, ຘີຕາ ປນ ເຕ ສກທາຄາມິນີ។ ສາ ມຄ຺ຄຜເລຫິ ຕຍາ ມຫລ຺ລິກຕ຺ຕາ ຕໍ ເອວມາຫາ”ຕິ។ “ເອວໍ, ກນ຺ເຕ”ຕິ? “ເອວໍ, ຄຫປຕີ”ຕິ។ “ອິທານິ ກຸຫິໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ກນ຺ເຕ”ຕິ? “ຕຸສິຕກວເນ, ຄຫປຕີ”ຕິ។ “ກນ຺ເຕ, ມມ ຘີຕາ ອິຘ ຍາຕການໍ ອນ຺ຕເຣ ນນ຺ທມານາ ວິຈຣິຕ຺ວາ ອິໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາປິ ນນ຺ທນຍ຺ຖາເນເຍວ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ”ຕິ។ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ “ອາມ, ຄຫປຕິ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ນາມ ຄຫຍ຺ຖາ ວາ ປພ຺ພຊິຕາ ວາ ອິຘ ໂລເກ ຈ ປຣໂລເກ ຈ ນນ຺ທນ຺ຕິເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗។

‘‘ອິຘ ນນ຺ທຕິ ເປຈ຺ຈ ນນ຺ທຕິ, ກຕປຸຎ຺ໂຎ ອຸຠຍຕ຺ຖ ນນ຺ທຕິ;

ປຸຎ຺ຎໍ ເມ ກຕນ຺ຕິ ນນ຺ທຕິ, ຠິຍ຺ໂຍ ນນ຺ທຕິ ສຸຄ຺ຄຕິໍ ຄໂຕ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ອິຘາຕິ ອິຘ ໂລເກ ກມ຺ມນນ຺ທເນນ ນນ຺ທຕິ။ ເປຈ຺ຈາຕິ ປຣໂລເກ ວິປາກນນ຺ທເນນ ນນ຺ທຕິ။ ກຕປຸຎ຺ໂຎຕິ ນານປ຺ປ຺ກາຣສ຺ສ ປຸຎ຺ຎສ຺ສ ກຕ຺ຕາ။ ອຸຠຍຕ຺ຖາຕິ ອິຘ ‘‘ກຕໍ ເມ ກຸສລໍ, ອກຕໍ ເມ ປາປ’’ນ຺ຕິ ນນ຺ທຕິ, ປຣຕ຺ຖ ວິປາກໍ ອນຸຠວນ຺ໂຕ ນນ຺ທຕິ။ ປຸຎ຺ຎໍ ເມຕິ ອິຘ ນນ຺ທນ຺ໂຕ ປນ ‘‘ປຸຎ຺ຎໍ ເມ ກຕ’’ນ຺ຕິ ໂສມນສ຺ສມຕ຺ເຕເນວ ກມ຺ມນນ຺ທນໍ ອຸປາທາຍ ນນ຺ທຕິ။ ຠິຍ຺ໂຍຕິ ວິປາກນນ຺ທເນນ ປນ ສຸຄຕິໍ ຄໂຕ ສຕ຺ຕປຎ຺ຎາສວສ຺ສໂກຏິໂຍ ສຏ຺ຐິວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວນ຺ໂຕ ຕຸສິຕປຸເຣ ອຕິວິຍ ນນ຺ທຕີຕິ။

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸໍ။ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ຊາຕາຕິ။

ສຸມນາເທວີວຕ຺ຖຸ ເຕຣສມໍ။

໑໔။ ທ຺ເວສຫາຍກພິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ພຫຸມ຺ປິ ເຈຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ສຫາຍເກ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ။

ສາວຕ຺ຖິວາສິໂນ ຫິ ທ຺ເວ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ສຫາຍກາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ກາເມ ປຫາຍ ສາສເນ ອຸຣໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ວສ຺ສານິ ອາຈຣິຍຸປຊ຺ຌາຍານໍ ສນ຺ຕິເກ ວສິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສາສເນ ຘຸຣໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ວິປ຺ສ຺ສນາຘຸຣຎ຺ຈ ຄນ຺ຖຘຸຣຎ຺ຈ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ສຸຕ຺ວາ ເອໂກ ຕາວ ‘‘ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ມຫລ຺ລກກາເລ ປພ຺ພຊິໂຕ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ ຄນ຺ຖຘຸຣໍ ປູເຣຕຸໍ, ວິປ຺ສ຺ສນາຘຸຣໍ ປນ ປູເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕາ ວິປ຺ສ຺ສນາຘຸຣໍ ກຖາເປຕ຺ວາ ຆເຏນ຺ໂຕ ວາຍມນ຺ໂຕ ສຫ ປຏິສມ຺ພິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ။ ອິຕໂຣ ປນ ‘‘ອຫໍ ຄນ຺ຖຘຸຣໍ ປູເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ອນຸກ຺ກເມນ ເຕປິຏກໍ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ອຸຄ຺ຄຫິຕ຺ວາ ຄຕຄຕຏ຺ຐາເນ ຘມ຺ມໍ ກເຖຕິ, ສຣຠຎ຺ຎໍ ຠຓຕິ, ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ພິກ຺ຂຸສຕານໍ ຘມ຺ມໍ ວາເຈນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິ။ ອຏ຺ຐາຣສນ຺ນໍ ມຫາຄຓານໍ ອາຈຣິໂຍ ອໂຫສິ။ ພິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອິຕຣສ຺ສ ເຖຣສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ໂອວາເທ ຐຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ‘‘ສຕ຺ຖາຣໍ ທຏ຺ຐຸກາມມ຺ຫາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ။ ເຖໂຣ ‘‘ຄຈ຺ຉຖ, ອາວຸໂສ, ມມ ວຈເນນ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອສີຕິ ມຫາເຖເຣ ວນ຺ທຖ, ສຫາຍກຕ຺ເຖຣມ຺ປິ ເມ ‘ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິໂຍ ຕຸມ຺ເຫ ວນ຺ທຕີ’ຕິ ວທຖາ’’ຕິ ເປເສຕິ။ ເຕ ພິກ຺ຂູ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣຎ຺ເຈວ ອສີຕິ ມຫາເຖເຣ ຈ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຄນ຺ຖິກຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິໂຍ ຕຸມ຺ເຫ ວນ຺ທຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ။ ອິຕເຣນ ຈ ‘‘ໂກ ນາມ ໂສ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຫາຍກພິກ຺ຂຸ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ။ ເອວໍ ເຖເຣ ປຸນປ຺ປຸນໍ ສາສນໍ ປຫິຓນ຺ເຕ ໂສ ພິກ຺ຂຸ ໂຖກໍ ກາລໍ ສຫິຕ຺ວາ ອປຣຠາເຄ ສຫິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິໂຍ ຕຸມ຺ເຫ ວນ຺ທຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ໂກ ເອໂສ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຫາຍກພິກ຺ຂູ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ກິໍ ປນ ຕຸມ຺ເຫຫິ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຸຄ຺ຄຫິຕໍ, ກິໍ ທີຆນິກາຍາທີສຸ ອຎ຺ຎຕໂຣ ນິກາໂຍ, ກິໍ ຕີສຸ ປິຏເກສຸ ເອກໍ ປິຏກ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຈຕຸປ຺ປທິກມ຺ປິ ຄາຖໍ ນ ຊານາຕິ, ປໍສຸກູລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕກາເລເຍວ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິຏ຺ໂຐ, ພຫູ ວຕ ອນ຺ເຕວາສິເກ ລພິ, ຕສ຺ສ ອາຄຕກາເລ ມຍາ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ။

ອຖ ອປຣຠາເຄ ເຖໂຣ ສຕ຺ຖາຣໍ ທຏ຺ຐຸໍ ອາຄໂຕ။ ສຫາຍກສ຺ສ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ຐເປຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣຎ຺ເຈວ ອສີຕິ ມຫາເຖເຣ ຈ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ສຫາຍກສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານໍ ປຈ຺ຈາຄມິ။ ອຖສ຺ສ ໂສ ວຕ຺ຕໍ ກາເຣຕ຺ວາ ສມປ຺ປມາຓໍ ອາສນໍ ຄເຫຕ຺ວາ, ‘‘ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມີ’’ຕິ ນິສີທິ။ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອສ ເອວຣູປໍ ມມ ປຸຕ຺ຕໍ ວິເຫເຐຕ຺ວາ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຍ຺ຍາ’’ຕິ ຕສ຺ມິໍ ອນຸກມ຺ປາຍ ວິຫາຣຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ໂຕ ວິຍ ເຕສໍ ນິສິນ຺ນຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕວຣພຸທ຺ຘາສເນ ນິສີທິ။ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ນິສີທນ຺ໂຕ ຫິ ພິກ຺ຂູ ພຸທ຺ຘາສນໍ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາວ ນິສີທນ຺ຕິ။ ເຕນ ສຕ຺ຖາ ປກຕິປຎ຺ຎຕ຺ເຕເຍວ ອາສເນ ນິສີທິ။ ນິສຊ຺ຊ ໂຂ ປນ ຄນ຺ຖິກພິກ຺ຂຸໍ ປຖມຊ຺ຌາເນ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ອກຖິເຕ ທຸຕິຍຊ຺ຌານໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ອຏ຺ຐສຸປິ ສມາປຕ຺ຕີສຸ ຣູປາຣູເປສຸ ຈ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິ။ ຄນ຺ຖິກຕ຺ເຖໂຣ ເອກມ຺ປິ ກເຖຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ။ ອິຕໂຣ ຕໍ ສພ຺ພໍ ກເຖສິ။ ອຖ ນໍ ໂສຕາປຕ຺

ຕິມຄ຺ເຄ ປຄ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິ។ ຄນ຺ຖິກຕ຺ເຖໂຣ ກເຖຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ។ ຕໂຕ ຂິຕາສວຕ຺ເຖຣໍ ປຸຈ຺ຉິ។ ເຖໂຣ ກເຖສິ។ ສຕ຺ຖາ "ສາຘຸ ສາຘຸ, ກິກ຺ຂູ"ຕິ ອກິນນ຺ທິຕ຺ວາ ເສສມຄ຺ເຄສຸປິ ປຝິປາຝິຍາ ປຄ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິ។ ຄນ຺ຖິໂກ ເອກມ຺ປິ ກເຖຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ຂິຕາສໂວ ປຸຈ຺ຉິຕໍ ປຸຈ຺ຉິ ຕໍ ກເຖສິ។ ສຕ຺ຖາ ຈຕູສຸປິ ຌາເນສຸ ຕສ຺ສ ສາຘຸກາຣໍ ອທາສິ។ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກຸມ຺ມເທເວ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ຍາວ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ສພ຺ພາ ເທວຕາ ເຈວ ນາຄສຸປຕ຺ຕາ ຈ ສາຘຸກາຣໍ ອທໍສຸ។ ຕໍ ສາຘຸກາຣໍ ສຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອນ຺ເຕວາສິກາ ເຈວ ສທ຺ຘິວິຫາຣິໂນ ຈ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸຊ຺ຌາຍິໍສຸ – "ກີໍ ນາເມຕໍ ສຕ຺ຖາຣາ ກຕໍ, ກິຍ຺ຈິ ອຊານນ຺ຕສ຺ສ ມຫລ຺ລກຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຈຕູສຸ ຌາເນສຸ ສາຘຸກາຣໍ ອທາສິ, ອມ຺ຫາ ກໍ ປນາຈຣິຍສ຺ສ ສພ຺ພປຣິຍຕ຺ຕິຘຣສ຺ສ ປຍ຺ຈນ຺ນໍ ກິກ຺ຂຸສຕານໍ ປາໂມກ຺ຂສ຺ສ ປສໍສາມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ກຣີ"ຕິ។ ອຖ ເນ ສຕ຺ຖາ "ກີໍ ນາເມຕໍ, ກິກ຺ຂເວ, ກເຖຖາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ອຕ຺ເຖ ອາໂຣຈິເຕ, "ກິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິໂຍ ມມ ສາສເນ ກຕິຍາ ຄາໂວ ຣກ຺ຂຕາສທິໂສ, ມຍ຺ຫໍ ປນ ປຸຕ຺ໂຕ ຍຖາຣຸຈິຍາ ປຍ຺ຈ ໂຄຣເສ ປຣິກຸຍ຺ຊນກສາມິສທິໂສ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໙។

"ພຫຸມ຺ປິ ເຈ ສໍຫິຕ ກາສມາໂນ,

ນ ຕກ຺ກໂຣ ໂຫຕິ ນໂຣ ປມຕ຺ໂຕ;

ໂຄໂປວ ຄາໂວ ຄຓຍໍ ປເຣສໍ,

ນ ກາຄວາ ສາມຍ຺ຍສ຺ສ ໂຫຕິ។

໒໐។

"ອປ຺ປມ຺ປິ ເຈ ສໍຫິຕ ກາສມາໂນ,

ຘມ຺ມສ຺ສ ໂຫຕິ ອນຸຘມ຺ມຈາຣີ;

ຣາຄຍ຺ຈ ໂທສຍ຺ຈ ປຫາຍ ໂມຫໍ,

ສມ຺ມປ຺ປຊາໂນ ສຸວິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ។

"ອນຸປາທິຍາໂນ ອິຘ ວາ ຫຸຣໍ ວາ,

ສ ກາຄວາ ສາມຍ຺ຍສ຺ສ ໂຫຕີ"ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ສໍຫິຕນ຺ຕິ ເຕປິຝກສ຺ສ ພຸທ຺ຘວຈນສ຺ເສຕໍ ນາມໍ។ ຕໍ ອາຈຣິເຍ ອຸປສ຺ງກມິຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ພຫຸມ຺ປິ ປເຣສໍ ກາສມາໂນ ວາເຈນ຺ໂຕ ຕໍ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ຍໍ ກາຣເກນ ປຸຄ຺ຄເລນ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕກ຺ກໂຣ ນ ໂຫຕິ។ ກຸກ຺ກຸຝສ຺ສ ປກ຺ຂປ຺ຫຣຕາມຕ຺ຕມ຺ປິ ອນິຈ຺ຈາທິວເສນ ໂຍນິໂສມນສິກາຣໍ ນປ຺ປວຕ຺ເຕຕິ។ ເອໂສ ຍຖາ ນາມ ທິວສໍ ກຕິຍາ ຄາໂວ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ໂຄໂປ ປາໂຕວ ນິຣວເສສໍ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສາຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສາມິການໍ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ທິວສກຕິມຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ຍຖາຣຸຈິຍາ ປນ ປຍ຺ຈ ໂຄຣເສ ປຣິກຸຍ຺ຊິຕຸໍ ນ ລກຕິ, ເອວເມວ ເກວລໍ ອນ຺ເຕວາສິການໍ ສນ຺ຕິກາ ວຕ຺ຕປຝິວຕ຺ຕກຣຓມຕ຺ຕສ຺ສ ກາຄີ ໂຫຕິ, ສາມຍ຺ຍສ຺ສ ປນ ກາຄີ ນ ໂຫຕິ។ ຍຖາ ປນ ໂຄປາລເກນ ນິຍ຺ຍາທິຕານໍ ຄຸນ຺ນໍ ໂຄຣສໍ ສາມິກາວ ປຣິກຸຍ຺ຊນ຺ຕິ, ຕຖາ ເຕນ ກຖິຕໍ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ກາຣກປຸຄ຺ຄລາ ຍຖານຸສິຝ຺ຖໍ ປຝິປ຺ຊິຕ຺ວາ ເກຈິ ປຌມຊ຺ຌານາທີນິ ປາປຸຓນ຺ຕິ, ເກຈິ ວິປ຺ສຸສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ມຄ຺ຄຜລານິ ປາປຸຓນ຺ຕິ, ໂຄຕສາມິກາ ໂຄຣສສ຺ເສວ ສາມຍ຺ຍສ຺ສ ກາຄິໂນ ໂຫນ຺ຕິ។

ອິຕິ ສຕ຺ຖາ ສີລສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ພຫຸສ຺ສຸຕສ຺ສ ປມາທວິຫາຣິໂນ ອນິຈ຺ຈາທິວເສນ ໂຍນິໂສມນສິກາເຣ ປມຕ຺ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ວເສນ

ປຐມໍ ຄາຖໍ ກເຖຕິ, ນ ທຸສ຺ສີລສ຺ສ. ທຸຕິຍຄາຖາ ປນ ອປ຺ປສ຺ສຸຕສ຺ສາປີ ໂຍນິໂສມນສິກາເຣ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ກາຣກປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ວເສນ ກຖິຕາຯ

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປມ຺ປີ ເຈຕິ ໂຖກໍ ເອກວຄ຺ຄທ຺ວິວຄ຺ຄມຕ຺ຕມ຺ປີຯ ຘມ຺ມສ຺ສ ໂຫຕິ ອນຸຘມ຺ມຈາຣີຕິ ອຕ຺ຖມຎ຺ຎາຍ ຘມ຺ມມຎ຺ຎາຍ ນວ ໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ມສ຺ສ ອນຸຣູປໍ ຘມ຺ມໍ ປຸພ຺ພພາຄປຏິປທາສງ຺ຂາຕໍ ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ຘິສີລຘຸຕງ຺ຄອສຸພກມ຺ມຏ຺ຐານາທິເພທໍ ຈຣນ຺ໂຕ ອນຸຘມ຺ມຈາຣີ ໂຫຕິຯ ໂສ "ອຊ຺ຊ ອຊ຺ເຊວາ"ຕິ ປຏິເວທໍ ອາກງ຺ຂນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິຯ ໂສ ອິມາຍ ສມ຺ມາປຏິປຕ຺ຕິຍາ ຣາຄຎ຺ຈ ໂທສຎ຺ຈ ປຫາຍ ໂມຫໍ ສມ຺ມາ ເຫຕຸນາ ນເຍນ ປຣິຊານິຕພ຺ເພ ຘມ຺ເມ ປຣິຊານນ຺ໂຕ ຕທງ຺ຄວິກ຺ຂມ຺ພນສມຸຈ຺ເຉທປຏິປ຺ປສ຺ສທ຺ຘິນິສ຺ສຣຓວິມຸຕ຺ຕີນໍ ວເສນ ສຸວິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ, ອນຸປາທິຍາໂນ ອິຘ ວາ ຫຸຣໍ ວາຕິ ອິຘ ໂລກປຣໂລກປຣິຍາປນ຺ນາ ວາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕິກພາຫິຣາ ວາ ຂນ຺ຘາຍຕນຘາຕຸໂຍ ຈຕູຫິ ອຸປາທາເນຫິ ອນຸປາທິຍນ຺ໂຕ ມຫາຂີຓາສໂວ ມຄ຺ຄສງ຺ຂາຕສ຺ສ ສາມຎ຺ຎສ຺ສ ວເສນ ອາຄຕສ຺ສ ຜລສາມຎ຺ຎສ຺ສ ເຈວ ປຎ຺ຈອເສກ຺ຂຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘສ຺ສ ຈ ພາຄວາ ໂຫຕີຕິ ຣຕນກູເຏນ ວິຍ ອຄາຣສ຺ສ ອຣຫຕ຺ເຕນ ເທສນາຍ ກູຏໍ ຄຓ຺ຫີຕິຯ

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸໍຯ ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຊາຕາຕິຯ

ທ຺ເວສຫາຍກພິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ຈຸທ຺ທສມໍຯ

ຍມກວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ປຐໂມ ວຄ຺ໂຄຯ

໒។ ອປ຺ປມາທວຄ຺ໂຄ

໑។ ສາມາວຕີວຕ຺ຖຸ

ອປ຺ປມາໂທອມຕປທນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ໂກສມ຺ພິໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ໂຆສິຕາຣາເມ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສາມາວຕີປ຺ປມຸຂານໍ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອິຕ຺ຖິສຕານໍ, ມາຄຓ຺ຑິຍປ຺ປມຸຂານຎ຺ຈ ເອຕິສ຺ສາ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ຣາຕິສຕານໍ ມຣຓພ຺ຍສນໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ។

ຕຕ຺ຣາຍໍ ອນຸປຸພ຺ພິກຖາ – ອຕີເຕ ອລ຺ລກປ຺ປຣຏ຺ເຐ ອລ຺ລກປ຺ປຣາຊາ ນາມ, ເວຐທີປກຣຏ຺ເຐ ເວຐທີປກຣາຊາ ນາມາຕິ ອິເມ ທ຺ເວ ທຫຣກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສຫາຍກາ ຫຸຕ຺ວາ ເອກາຈຣິຍກຸເລ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປິຕູນໍ ອຈ຺ຈເຍນ ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ອາຍາເມນ ທສທສໂຍຊນິເກ ຣຏ຺ເຐ ຣາຊາໂນ ອເຫສຸໍ។ ເຕ ກາເລນ ກາລໍ ສມາຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໂຕ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕາ ນິສີທນ຺ຕາ ນິປຊ຺ຊນ຺ຕາ ມຫາຊນໍ ຊາຍມານຎ຺ຈ ຊີຍມານຎ຺ຈ ມີຍມານຎ຺ຈ ທິສ຺ວາ “ປຣໂລກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ອນຸຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອນ຺ຕມໂສ ອຕ຺ຕໂນ ສຣີຣມ຺ປິ ນານຸຄຈ຺ຉຕິ, ສພ຺ພໍ ປຫາຍ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ, ກິໍ ໂນ ຆຣາວາເສນ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມາ”ຕິ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊານິ ປຸຕ຺ຕທາຣານໍ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕປ຺ປເທເສ ວສນ຺ຕາ ມນ຺ຕຍິສຸ – “ມຍໍ ຣຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິຕາ, ນ ຊີວິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ។ ເຕ ມຍໍ ເອກຏ຺ຐາເນ ວສນ຺ຕາ ອປພ຺ພຊິຕສທິສາເຍວ ໂຫມ, ຕສ຺ມາ ວິສຸໍ ວສິສ຺ສາມ។ ຕ຺ວໍ ເອຕສ຺ມິໍ ປພ຺ພເຕ ວສ, ອຫໍ ອິມສ຺ມິໍ ປພ຺ພເຕ ວສິສ຺ສາມິ។ ອນ຺ວທ຺ຘມາສໍ ປນ ອຸໂປສຖທິວເສ ເອກໂຕ ຠວິສ຺ສາມາ”ຕິ។ ອຖ ໂຂ ເນສໍ ເອຕທໂຫສິ – “ເອວມ຺ປິ ໂນ ຄຓສງ຺ຄຓິກາວ ຠວິສ຺ສຕິ, ຕ຺ວໍ ປນ ຕວ ປພ຺ພເຕ ອຄ຺ຄິໍ ຊາເລຍ຺ຍາສິ, ອຫໍ ມມ ປພ຺ພເຕ ອຄ຺ຄິໍ ຊາເລສ຺ສາມິ, ຕາຍ ສຎ຺ຎາຍ ອຕ຺ຖິຠາວໍ ຊານິສ຺ສາມາ”ຕິ។ ເຕ ຕຖາ ກຣິໍສຸ។

ອຖ ອປຣກາເລ ເວຐທີປກຕາປໂສ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ມເຫສກ຺ໂຂ ເທວຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ។ ຕໂຕ ອຑ຺ຒມາເສ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ອຄ຺ຄິໍ ອທິສ຺ວາວ ອິຕໂຣ “ສຫາຍໂກ ເມ ກາລກໂຕ”ຕິ ອຎ຺ຎາສິ។ ອິຕໂຣປິ ນິພ຺ພຕ຺ຕກ຺ຂເຓເຍວ ອຕ຺ຕໂນ ເທວສິຣິໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ກມ຺ມໍ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ນິກ຺ຂມນໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຕ຺ຕໂນ ຕປຈຣິຍໍ ທິສ຺ວາ “ຄນ຺ຕ຺ວາ ມມ ສຫາຍກໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ”ຕິ ຕໍ ອຕ຺ຕຠາວໍ ວິຊຫິຕ຺ວາ ມຄ຺ຄິກປຸຣິໂສ ວິຍ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ។ ອຖ ນໍ ໂສ ອາຫ – “ກຸໂຕ ອາຄໂຕສີ”ຕິ? “ມຄ຺ຄິກປຸຣິໂສ ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ທູຣໂຕ ອາຄໂຕມ຺ຫີ។ ກິໍ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ອຍ຺ໂຍ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ເອກໂກວ ວສຕິ, ອຎ຺ໂຎປິ ໂກຈິ ອຕ຺ຖີ”ຕິ? “ອຕ຺ຖິ ເມ ເອໂກ ສຫາຍໂກ”ຕິ។ “ກຸຫິໍ ໂສ”ຕິ? “ເອຕສ຺ມິໍ ປພ຺ພເຕ ວສຕິ, ອຸໂປສຖທິວເສ ປນ ອຄ຺ຄິໍ ນ ຊາເລຕິ, ມໂຕ ນູນ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ។ “ເອວໍ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ? “ເອວມາວຸໂສ”ຕິ។ “ອຫໍ ໂສ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ។ “ກຸຫິໍ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕສີ”ຕິ? “ເທວໂລເກ ມເຫສກ຺ໂຂ ເທວຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕສ຺ມິ, ຠນ຺ເຕ, ‘ອຍ຺ຍໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ’ຕິ ປຸນ ອາຄໂຕມ຺ຫີ។ ອປິ ນຸ ໂຂ ອຍ຺ຍານໍ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ວສນ຺ຕານໍ ໂກຈິ ອຸປທ຺ທໂວ ອຕ຺ຖີ”ຕິ? “ອາມ, ອາວຸໂສ, ຫຕ຺ຖີ ນິສ຺ສາຍ ກິລມາມີ”ຕິ។ “ກິໍ ໂວ, ຠນ຺ເຕ, ຫຕ຺ຖີ ກໂຣນ຺ຕີ”ຕິ? “ສມ຺ມຊ຺ຊນຏ຺ຐາເນ ລຓ຺ຑໍ ປາເຕນ຺ຕີ, ປາເທຫິ ຠູມິໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ປໍສຸໍ ອຸທ຺ຘຣນ຺ຕີ, ສ຺ວາຫໍ ລຓ຺ຑໍ ຉຑ຺ເຑນ຺ໂຕ ປໍສຸໍ ສມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ກິລມາມີ”ຕິ។ “ກິໍ ປນ ເຕສໍ ອນາຄມນໍ ອິຈ຺ຉຖາ”ຕິ? “ອາມາວຸໂສ”ຕິ។ “ເຕນ ຫິ ເຕສໍ ອນາຄມນໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ຕາປສສ຺ສ ຫຕ຺ຖິກນ຺ຕວີຓຎ຺ເຈວ ຫຕ຺ຖິກນ຺ຕມນ຺ຕຎ຺ຈ ອທາສິ។ ທທນ຺ໂຕ ຈ ປນ ວີຓາຍ ຕິສ຺ໂສ ຕນ຺ຕິໂຍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຕໂຍ ມນ຺ເຕ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫາເປຕ຺ວາ “ອິມໍ ຕນ຺ຕິໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ມນ຺ເຕ ວຸຕ຺ເຕ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລເກຕຸມ຺ປິ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ຫຕ຺ຖີ ປລາຍນ຺ຕິ, ອິມໍ ຕນ຺ຕິໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ມນ຺ເຕ ວຸຕ຺ເຕ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉໂຕ ໂອໂລເກນ຺ຕາ ໂອໂລເກນ຺ຕາ ປລາຍນ຺ຕິ, ອິມໍ ຕນ຺ຕິໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ມນ຺ເຕ ວຸຕ຺ເຕ ຫຕ຺ຖິຍູຖປຕິ ປິຏ຺ຐິໍ ອຸປນາເມນ຺ໂຕ ອາຄຈ຺ຉຕີ”ຕິ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ, “ຍໍ ໂວ ຣຸຈ຺ຈຕິ, ຕໍ ກເຣຍ຺ຍາຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຕາປສໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ។ ຕາປໂສ ປລາຍນມນ຺ຕໍ ວຕ຺ວາ ປລາຍນຕນ຺ຕິໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖີ ປລາເປຕ຺ວາ ວສິ។

ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ໂກສມ຺ພິຍໍ ປຣນ຺ຕໂປ ນາມ ຣາຊາ ໂຫຕິ។ ໂສ ເອກທິວສໍ ຄພ຺ຠິນິຍາ ເທວິຍາ ສທ຺ຘິໍ ພາລສູຣິຍຕປໍ ຕປ຺ປມາໂນ ອພ຺ໂຠກາສຕເລ ນິສີທິ។ ເທວີ ຣຎ຺ໂຎ ປາຣຸປນໍ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກໍ ຣຕ຺ຕກມ຺ພລໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນາ ຣຎ຺ຎາ ສທ຺ຘິໍ ສມ຺ລ຺ລປມານາ ຣຎ຺ໂຎ ອງ຺ຄຸລິໂຕ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກໍ ຣາຊມຸທ຺ທິກໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອງ຺ຄຸລິຍໍ ປິລນ຺ຘິ។ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ຫຕ຺ຖິລິງ຺ຄສກ຺ໂຓ ອາກາເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທູຣໂຕ ຣຕ຺ຕກມ຺ພລປາຣຸປນໍ ເທວິໍ ທິສ຺ວາ “ມໍສເປສີ”ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ປກ຺ເຂ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ໂອຕຣິ។ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ໂອຕຣຓສທ຺ເທນ ຠີໂຕ ອຸຏ຺ຐາຍ ອນ຺ໂຕນິເວສນໍ ປາວິສິ។ ເທວີ ຄຣຸຄພ຺ຠຕາຍ ເຈວ ຠີຣຸກຊາ

ຕິກາຍ ຈ ເວເຄນ ຄນຸຕຸໍ ນາສກຸຂິ. ອຖ ນໍ ໂສ ສກຸໂຄ ອຊຸຊຸປຸປຸຕຸໂຕ ນຂປຸລຸຊເຣ ນິສີທາເປຸຕຸວາ ອາກາສໍ ປກຸຂນຸທິ. ເຕ ກິຣ ສກຸຄາ ປຸລຸຈນຸນໍ ຫຕຸຖີນໍ ພລໍ ສາເຣນຸຕິ. ຕສຸມາ ອາກາເສນ ເນຕຸວາ ຍຖາຣຸຈິຕຜຸຖາເນ ນິສີທິຕຸວາ ມໍສໍ ຂາທນຸຕິ. ສາປີ ເຕນ ນີຍມານາ ມຣຕາກຍກີຕາ ຈິນຸເຕສີ – ''ສຈາຫໍ ວິຣວິສຸສາມິ, ມນຸສຸສສຫຸໂທ ນາມ ຕິຣຈຸຊານຄຕານໍ ອຸພຸເພຊນີໂຍ, ຕໍ ສຸຕຸວາ ມໍ ຊຫຸເທສຸສຕິ. ເອວໍ ສນຸເຕ ສທ ຄພຸເພນ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາປຸຕິສຸສາມິ, ຍສຸມີ ປນ ຖາເນ ນິສີທິຕຸວາ ມໍ ຂາທິຕຸໍ ອາຣກິສຸສຕິ, ຕຕຸຣ ນໍ ສຫຸທໍ ກຕຸວາ ປລາເປສຸສາມິ''ຕິ. ສາ ອຕຸຕໂນ ປຕຸທິຕຕາຍ ອສິວາເສສີ.

ຕທາ ຈ ທິມວນຸຕປເທເສ ໂຖກໍ ວຊຸຝິຕຸວາ ມຕຸຫປາກາເຣນ ກິໂຕ ເອໂກ ມຫານິຄຸໂຣໂຊ ໂຫຕິ. ໂສ ສກຸໂຄ ນິຄຣູປາທີນິ ຕຕຸຖ ເນຕຸວາ ຂາທຕິ, ຕສຸມາ ຕມຸປີ ຕຕຸເຖວ ເນຕຸວາ ວິຜປພຸການຸຕເຣ ຖເປຕຸວາ ອາຄຕມຄຸຄໍ ໂອໂລເກສີ. ອາຄຕມຄຸໂຄ ໂລການໍ ກິຣ ເຕສໍ ສມຸມຕາ. ຕສຸມີ ຂເຄ ເທວີ, ''ອິທານີ ອິມໍ ປລາເປຕຸໍ ວຜຸຜຕີ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ອຸໂກ ຫຕຸເຖ ອຸກຸຂິປີຕຸວາ ປາຕິສຫຸທລຸເຈວ ມຸຂສຫຸທລຸຈ ກຕຸວາ ຕໍ ປລາເປສີ. ອຖສຸສາ ສູຣິຍຕຸຖງຄມນກາເລ ຄພຸເກ ກມຸມຊວາຕາ ຈລີສຸ. ສພຸພທິສາສຸ ຄຊຸຊນຸໂຕ ມຫາເມໂຜ ອຸຜຸຖຫີ. ສຸເຂສິຕາຍ ຣາຊມເຫສີຍາ ''ມາ ກາຍິ, ອຍຸເຍ''ຕິ ວຈນມຕຸຕມຸປີ ອລກມານາຍ ທຸກຸຂປເຣຕາຍ ສພຸພຣຕຸຕິ ນິທຸທາ ນາມ ນາໂຫສີ. ວິກາຕາຍ ປນ ຣຕຸຕິຍາ ວລາຫກວິຄໂມ ຈ ອຣຸຕຸຄຸຄມນລຸຈ ຕສຸສາ ຄພຸກວຸຜຸຖານລຸຈ ເອກກຸຂເຄເຍວ ອໂຫສີ. ສາ ເມເຜົາຕຸລຸຈ ປພຸພເຕົາຕຸລຸຈ ອຣຸເຕົາຕຸລຸຈ ຄເຫຕຸວາ ຊາຕຕຸຕາ ປຸຕຸຕສຸສ ອຸເຕໂນຕິ ນາມໍ ອກາສີ.

ອລຸລກປຸປຕາປສສຸສປີ ໂຂ ຕໂຕ ອວິທູເຣ ວສນຜຸຖານໍ ໂຫຕິ. ໂສ ປກຕິຍາວ ວສຸສທິວເສ ສີຕເກເນ ຜລາຜລຕຸຖາຍ ວນໍ ນ ປວິສຕິ, ຕໍ ຣຸກຸຂມູລໍ ຄນຸຕຸວາ ສກຸເຄທິ ຂາທິຕມໍສານໍ ອຜຸຖີ ອາຫຣິຕຸວາ ໂກຜຸເຜຕຸວາ ຣສໍ ກຕຸວາ ປີວຕິ. ຕສຸມາ ຕໍ ທິວສໍ ''ອຜຸຖີ ອາຫຣິສຸສາມິ''ຕິ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ຣຸກຸຂມູເລ ອຜຸຖີ ປຣິເຍເສນຸໂຕ ອຸປຣິ ທາຣກສຫຸທໍ ສຸຕຸວາ ອຸລຸໂລເກນຸໂຕ ເທວີ ທິສຸວາ ''ກາສິ ຕຸວ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ''ມານຸສິຕຸຖີມຸທີ''ຕິ. ''ກຖໍ ອາຄຕາສີ''ຕິ? ''ຫຕຸຖິລິງຄສກຸເຄນານີຕາມຸທີ''ຕິ ວຸຕຸເຕ 'ໂອ ຕຣາທີ''ຕິ ອາທ ຯ ''ຊາຕິສມຸເກທໂຕ ກາຍາມິ, ອຍຸຍາ''ຕິ. ''ກາສິ ຕຸວ''ນຸຕິ? ''ຂຕຸຕິຍາມຸທີ''ຕິ. ''ອຫມຸປີ ຂຕຸຕິໂຍເຍວາ''ຕິ. ''ເຕນ ຫີ ຂຕຸຕິຍມາຍໍ ກເຖຫີ''ຕິ. ໂສ ຂຕຸຕິຍມາຍໍ ກເຖສີ. ''ເຕນ ຫີ ອາຣຸຍຸຫ ປຸຕຸຕໍ ເມ ໂອຕາເຣຫີ''ຕິ. ໂສ ເອເກນ ປສຸເສນ ອກິຣຸຫນມຄຸຄໍ ກຕຸວາ ອກິຣຸທິຕຸວາ ທາຣກໍ ຄຕຸທີ. ''ມາ ມໍ ຫຕຸເຖນ ຊຸປີ''ຕິ ຈ ວຸຕຸເຕ ຕໍ ອຊຸປີຕຸວາວ ທາຣກໍ ໂອຕາເຣສີ. ເທວີປີ ໂອຕຣີ. ອຖ ນໍ ອສຸສມປທໍ ເນຕຸວາ ສີລເກທໍ ອກຕຸວາວ ອນຸກມຸປາຍ ປຕິຊຄຄິ, ນິມຸມກຸຂິກມທຸໍ ອາຫຣິຕຸວາ ສຍໍຊາຕສາລີ ອາຫຣິຕຸວາ ຍາຄຸໍ ປຈິຕຸວາ ອທາສີ. ເອວໍ ຕສຸມີ ປຕິຊຄຄນຸເຕ ສາ ອປຣກາເຄ ຈິນຸເຕສີ – ''ອຫໍ ເນວ ອາຄຕມຄຸຄໍ ຊານາມິ, ນ ຄມນມຄຸຄໍ ຊານາມິ, ອິມິນາປີ ເມ ສທຸຊີ ວິສຸສາສມຕຸຕມຸປີ ນຕຸຖີ. ສເຈ ປນາຍໍ ອມຸເທ ປຫາຍ ກຕຸຖຈິ ຄມິສຸສຕິ, ອຸໂກປີ ອິເຜວ ມຣຄໍ ປາປຸຕິສຸສາມ, ຍໍກິລຸຈິ ກຕຸວາ ອິມສຸສ ສີລໍ ກິນຸທິຕຸວາ ຍຖາ ມໍ ນ ມຸລຸຈຕິ, ຕຖາ ຕໍ ກາຕຸໍ ວຜຸຜຕີ''ຕິ. ອຖ ນໍ ທຸນຸນິວຕຸຖທຸປຸປາຣຸຕທສຸສເນນ ປໂລເກຕຸວາ ສີລວິນາສໍ ປາເປສີ. ຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ທຸເວປີ ສມຄຸຄວາສໍ ວສີສຸ.

ອເຖກທິວສໍ ຕາປໂສ ນກຸຂຕຸຕໂຍຄໍ ອຸລຸໂລເກນຸໂຕ ປູຣນຸຕປຸປສຸສ ນກຸຂຕຸຕມິລາຍນໍ ທິສຸວາ ''ກທຸເທ ໂກສມຸພິຍໍ ປູຣນຸຕປຸປ ຣາຊາ ມໂຕ''ຕິ ອາທ. ''ກສຸມາ, ອຍຸຍ, ເອວໍ ວເທສີ? ກິໍ ເຕ ເຕນ ສທຸຊີ ອາຝາໂຕ ອຕຸຖີ''ຕິ? ''ນຕຸຖີ, ກທຸເທ, ນກຸຂຕຸຕມິລາຍນມສຸສ ທິສຸວາ ເອວໍ ວທາມິ''ຕິ, ສາ ປໂຣທີ. ອຖ ນໍ ''ກສຸມາ ໂຣທສີ''ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ຕາຍ ຕສຸສ ອຕຸຕໂນ ສາມິກກາເວ ອກຸຂາເຕ ອາທ – ''ມາ, ກທຸເທ, ໂຣທິ, ຊາຕສຸສ ນາມ ນິຍໂຕ ມຈຸຈູ''ຕິ. ''ຊານາມິ, ອຍຸຍາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ອຖ ກສຸມາ ໂຣທສີ''ຕິ? ''ປຸຕຸໂຕ ເມ ກຸລສນຸຕກສຸສ ຣຊຸຊສຸສ ອນຸຈຸຊວິໂກ, 'ສເຈ ຕຕຸຣ ອກວິສຸສ, ເສຕຈຸຊຕຸຕໍ ອຸສຸສາປຍິສຸສ. ອິທານີ ມທາຊານິໂກ ວຕ ຊາໂຕ'ຕິ ໂສເກນ ໂຣທາມິ, ອຍຸຍາ''ຕິ. 'ໂຫຕຸ, ກທຸເທ, ມາ ຈິນຸຕຍິ, ສຈສຸສ ຣຊຸຊໍ ປຕຸເຖສິ, ອຫມສຸສ ຣຊຸຊລກນາການໍ ກຣິສຸສາມິ''ຕິ. ອຖສຸສ ຫຕຸຖິການຸຕວີຄລຸເຈວ ຫຕຸຖິການຸຕມນຸເຕ ຈ ອທາສີ. ຕທາ ອເນການິ ຫຕຸຖິສທສຸສານິ ອາຄນຸຕຸວາ ວຜຣຸກຸຂມູເລ ນິສີທນຸຕິ. ອຖ ນໍ ອາທ – ''ຫຕຸຖີສຸ ອນາຄເຕສຸເຍວ ຣຸກຸຂໍ ອກິຣຸທິຕຸວາ ເຕສຸ ອາຄເຕສຸ ອິມໍ ມນຸຕໍ ວຕຸວາ ອິມໍ ຕນຸຕີ ປຫຣ, ສພຸເພ ນິວຕຸຕິຕຸວາ ໂອໂລເກຕຸມຸປີ ອສກຸໂກນຸຕາ ປລາຍິສຸສນຸຕິ, ອຖ ໂອຕຣິຕຸວາ ອາຄຈຸເຊຍຸຍາສີ''ຕິ. ໂສ ຕຖາ ກຕຸວາ ອາຄນຸຕຸວາ ຕໍ ປວຕຸຕິ ອາໂຣເຈສີ. ອຖ ນໍ ທຸຕິຍທິວເສ ອາທ – ''ອຊຸຊ ອິມໍ ມນຸຕໍ ວຕຸວາ ອິມໍ ຕນຸຕີ ປຫເຣຍຸຍາສີ , ສພຸເພ ນິວຕຸຕິຕຸວາ ໂອໂລເກນຸຕາ ປລາຍິສຸສນຸຕີ''ຕິ. ຕທາປີ ຕຖາ ກຕຸວາ ອາຄນຸຕຸວາ ອາໂຣເຈສີ ຯ ອຖ ນໍ ຕຕິຍທິວເສ ອາທ – ''ອຊຸຊ ອິມໍ ມນຸຕໍ ວຕຸວາ ອິມໍ ຕນຸຕີ ປຫເຣຍຸຍາສີ, ຍູຖປຕິ ປິຜຸຖີ ອຸປນາເມນຸໂຕ ອາຄມິສຸສຕີ''ຕິ. ຕທາປີ ຕຖາ ກຕຸວາ ອາໂຣເຈສີ.

ອຖສຸສ ມາຕຣໍ ອາມນຸເຕຕຸວາ, ''ກທຸເທ, ປຸຕຸຕສຸສ ເຕ ສາສນໍ ວເທຫີ, ເອຕຸໂຕວ ຄນຸຕຸວາ ຣາຊາ ກວິສຸສຕີ''ຕິ ອາທ. ສາ

ປຸຕ຺ຕໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ໂກສມ຺ພິຍໍ ປຣນ຺ຕປຣຎ຺ໂຎ ປຸຕ຺ໂຕ, ມໍ ສຄພ຺ຠໍ ຫຕ຺ຖິລິງ຺ຄສກຸໂຓ ອາເນສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເສນາປຕິອາທີນໍ ນາມານິ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ‘‘ອສທ຺ທຫນ຺ຕານໍ ອິມໍ ປິຕຸ ປາຣຸປນກມ຺ພລຎ຺ເຈວ ປິລນ຺ຘນມຸທ຺ທິກຎ຺ຈ ທສ຺ເສຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິຯ ກຸມາໂຣ ຕາປສໍ ‘‘ອິທານິ ກິໍ ກໂຣມີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ເຫຏ຺ຐິມສາຂາຍ ນິສີທິຕ຺ວາ ອິມໍ ມນ຺ຕໍ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຕນ຺ຕິໍ ປຫຣ, ເຊຏ຺ຐກຫຕ຺ຖີ ເຕ ປິຏ຺ຐິໍ ອຸປນາເມຕ຺ວາ ອຸປສງ຺ກມິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ປິຏ຺ຐິຍໍ ນິສິນ຺ໂນວ ຣຏ຺ຐໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ຫາຫີ’’ຕິຯ ໂສ ມາຕາປິຕໂຣ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ອາຄຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖີໂນ ປິຏ຺ຐິຍໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຓ຺ເຓ ມນ຺ຕຍີ – ‘‘ອຫໍ ໂກສມ຺ພິຍໍ ປຣນ຺ຕປຣຎ຺ໂຎ ປຸຕ຺ໂຕ, ເປຕ຺ຕິກໍ ເມ ຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ເທຫິ ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອເນການິ ຫຕ຺ຖິສຫສ຺ສານິ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕູ’’ຕິ ຫຕ຺ຖິຣວໍ ຣວິ, ອເນການິ ຫຕ຺ຖິສຫສ຺ສານິ ສນ຺ນິປຕິໍສຸຯ ປຸນ ‘‘ຊິຓ຺ຓາ ຫຕ຺ຖີ ປຏິກ຺ກມນ຺ຕູ’’ຕິ ຫຕ຺ຖິຣວໍ ຣວິ, ຊິຓ຺ຓາ ຫຕ຺ຖີ ປຏິກ຺ກມິໍສຸຯ ປຸນ ‘‘ອຕິຕຣຸຓາ ຫຕ຺ຖີ ນິວຕ຺ຕນ຺ຕູ’’ຕິ ຫຕ຺ຖິຣວໍ ຣວິ, ເຕປິ ນິວຕ຺ຕິໍສຸຯ ໂສ ອເນເກຫິ ຍູຖຫຕ຺ຖິສຫສ຺ເສເຫວ ປຣິວຸໂຕ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມໍ ປຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ຣຎ຺ໂຎ ປຸຕ຺ໂຕ, ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ປຕ຺ຖຍມານາ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕູ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມນຸສ຺ສານໍ ສງ຺ຄຫໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ‘ຍຸທ຺ຘໍ ວາ ເມ ເທຕຸ, ຣຊ຺ຊໍ ວາ’’’ຕິ ສາສນໍ ເປເສສິຯ ນາຄຣາ ອາຫໍສຸ – ‘‘ມຍໍ ທ຺ເວປິ ນ ທສ຺ສາມຯ ອມ຺ຫາກຎ຺ຫິ ເທວີ ຄຣຸຄພ຺ຠາ ຫຕ຺ຖິລິງ຺ຄສກຸເຓນ ນີຕາ, ຕສ຺ສາ ອຕ຺ຖິຠາວໍ ວາ ນຕ຺ຖິຠາວໍ ວາ ມຍໍ ນ ຊານາມຯ ຍາວ ຕສ຺ສາ ປວຕ຺ຕິໍ ນ ສຸຓາມ, ຕາວ ເນວ ຍຸທ຺ຘໍ ທສ຺ສາມ, ນ ຣຊ຺ຊ’’ນ຺ຕິຯ ຕທາ ກິຣ ຕໍ ປເວຓີຣຊ຺ຊໍ ອໂຫສິຯ ຕໂຕ ກຸມາໂຣ ‘‘ອຫໍ ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເສນາປຕິອາທີນໍ ນາມານິ ກເຖຕ຺ວາ ຕຖາປິ ອສທ຺ທຫນ຺ຕານໍ ກມ຺ພລຎ຺ຈ ມຸທ຺ທິກຎ຺ຈ ທສ຺ເສສິຯ ເຕ ກມ຺ພລຎ຺ຈ ມຸທ຺ທິກຎ຺ຈ ສຎ຺ຊານິຕ຺ວາ ນິກ຺ກງ຺ຂາ ຫຸຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ຕໍ ຣຊ຺ເຊ ອຠິສິຎ຺ຈິໍສຸຯ ອຍໍ ຕາວ ອຸເທນສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຯ

ອລ຺ລກປ຺ປຣຏ຺ເຐ ປນ ທຸພ຺ຠິກ຺ເຂ ຊີວິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ເອໂກ ໂກຕຸຫລິໂກ ນາມ ມນຸສ຺ໂສ ກາປິໍ ນາມ ຕຣຸຓປຸຕ຺ຕຎ຺ຈ ກາລິໍ ນາມ ຠ຺ຣິຍຎ຺ຈ ອາທາຍ ‘‘ໂກສມ຺ພິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊີວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປາເຖຍ຺ຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຯ ‘‘ອຫິວາຕໂຣເຄນ ມຫາຊເນ ມຣນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ນິກ຺ຂມີ’’ຕິປິ ວທນ຺ຕິເຍວຯ ເຕ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ປາເຖຍ຺ເຍ ປຣິກ຺ຂີເຓ ຉາຕຌ຺ຌຕ຺ຕາ ຫາຣກໍ ວຫິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິໍສຸຯ ອຖ ສາມິໂກ ປຊາປຕິໍ ອາຫ – ‘‘ຠທ຺ເທ, ມຍໍ ຊີວນ຺ຕາ ປຸນ ປຸຕ຺ຕໍ ລຠິສ຺ສາມ, ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ນໍ ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິຯ ມາຕຸ ຫທຍໍ ນາມ ມຸທຸກໍ ໂຫຕິຯ ຕສ຺ມາ ສາ ອາຫ – ‘‘ນາຫໍ ຊີວນ຺ຕເມວ ປຸຕ຺ຕໍ ຉຑ຺ເຑຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ອຖ ກິໍ ກໂຣມາ’’ຕິ? ‘‘ວາເຣນ ນໍ ວຫາມາ’’ຕິຯ ມາຕາ ອຕ຺ຕໂນ ວາເຣ ປຸປ຺ຜທາມໍ ວິຍ ນໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອຸເຣ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ອງ຺ເກນ ວຫິຕ຺ວາ ປິຕຸໂນ ເທຕິຯ ຕສ຺ສ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄມນກາເລ ຉາຕກໂຕປິ ພລວຕຣາ ເວທນາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ໂສ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອາຫ – ‘‘ຠທ຺ເທ, ມຍໍ ຊີວນ຺ຕາ ປຸຕ຺ຕໍ ລຠິສ຺ສາມ, ຉຑ຺ເຑມ ນ’’ນ຺ຕິຯ ສາປິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຏິວຈນໍ ນາຫາສິຯ ຫາຣໂກ ວາເຣນ ປຣິວຕ຺ຕິຍມາໂນ ກິລນ຺ໂຕ ປິຕຸ ຫຕ຺ເຖ ນິທ຺ທາຍິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ນິທ຺ທາຍນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ປຸຣໂຕ ກຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ຄຈ຺ຉສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາ ປຓ຺ຓສນ຺ຖເຣ ຕໍ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ປາຍາສິຯ ມາຕາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ປຸຕ຺ຕໍ ອທິສ຺ວາ, ‘‘ສາມິ, ກຸຫິໍ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ເອກສ຺ສ ເມ ຄຈ຺ຉສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາ ນິປ຺ຊ຺ຊາປິໂຕ’’ຕິຯ ‘‘ສາມິ, ມາ ມໍ ນາສຍິ, ປຸຕ຺ຕໍ ວິນາ ຊີວິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ອາເນຫິ ເມ ປຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອຸຣໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ປຣິເທວິຯ ອຖ ນໍ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອາເນສິຯ ປຸຕ຺ໂຕປິ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ມໂຕ ໂຫຕິຯ ອິຕິ ໂສ ເອຕ຺ຕເກ ຐາເນ ປຸຕ຺ຕໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ຠເວ ສຕ຺ຕ ວາເຣ ຉຑ຺ຑິໂຕຯ ‘‘ປາປກມ຺ມໍ ນາເມຕໍ ອປ຺ປກ’’ນ຺ຕິ ນ ອວມຎ຺ຎິຕພ຺ພໍຯ

ເຕ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ເອກໍ ໂຄປາລກຸລໍ ປາປຸຓິໍສຸຯ ຕໍ ທິວສຎ຺ຈ ໂຄປາລກສ຺ສ ເຘນຸມງ຺ຄລໍ ໂຫຕິຯ ໂຄປາລກສ຺ສ ເຄເຫ ນິພທ຺ທໍ ເອໂກ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ຠຸຎ຺ຊຕິຯ ໂສ ຕໍ ໂຠເຊຕ຺ວາ ມງ຺ຄລມກາສິຯ ພຫຸ ປາຍາໂສ ປຏິຍຕ຺ໂຕ ໂຫຕິຯ ໂຄປາລໂກ ເຕ ອາຄເຕ ທິສ຺ວາ, ‘‘ກຸໂຕ ອາຄຕຕ຺ຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ມຸທຸຊາຕິໂກ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ເຕສຸ ອນຸກມ຺ປໍ ກຕ຺ວາ ພຫຸເກນ ສປ຺ປິນາ ປາຍາສໍ ທາເປສິຯ ຠ຺ຣິຍາ ‘‘ສາມິ, ຕຍິ ຊີວນ຺ເຕ ອຫມ຺ປິ ຊີວາມິ ນາມ, ທີຆຣຕ຺ຕໍ ອູໂນທໂຣສິ, ຍາວທຕ຺ຖໍ ຠຸຎ຺ຊາຫີ’’ຕິ ສປ຺ປິຎ຺ຈ ທຘິຎ຺ຈ ຕທຠິມຸຂຎ຺ເຍວ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ມນ຺ທສປ຺ປິນາ ໂຖກເມວ ຠຸຎ຺ຊິຯ ອິຕໂຣ ພຫຸໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຏ຺ຐທິວເສ ຉາຕ ຕາຍ ອາຫາຣຕຓ຺ຫໍ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ໂຄປາລໂກ ເຕສໍ ປາຍາສໍ ທາເປຕ຺ວາ ສຍໍ ຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ອາຣຠິຯ ໂກຕຸຫລິໂກ ຕໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນິສີທິຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາປີເຐ ນິປນ຺ນາຍ ສຸນຂິຍາ ໂຄປາລເກນ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ທີຍມານໍ ປາຍາສປິຓ຺ຑໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ປຸຎ຺ຎາ ວຕາຍໍ ສຸນຂີ, ນິພທ຺ທໍ ເອວຣູປໍ ໂຠຊນໍ ລຠຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ ໂສ ຣຕ຺ຕິຠາເຄ ຕໍ ປາຍາສໍ ຊີຣາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ສຸນຂິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ

ອຖສ຺ສ ຠ຺ຣິຍາ ສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ເຄເຫ ຠ຺ຕິໍ ກຕ຺ວາ ຕຓ຺ຑຸລນາຬິໍ ລຠິຕ຺ວາ ປຈິຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ປຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ, ‘‘ທາສສ຺ສ ໂວ ປາປຸຓາຕູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ມຍາ ອິເຘວ ວສິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ນິພທ຺ທໍ, ອຍ຺ໂຍ, ອິຘາຄຈ຺ຉຕິ, ເທຍ຺ຍຘມ຺ໂມ ໂຫຕຸ ວາ, ມາ ວາ, ເທວສິກໍ ວນ຺ທນ຺ຕີ ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈໍ ກໂຣນ຺ຕີ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທນ຺ຕີ ພຫຸໍ ປຸຎ຺ຎໍ ປສວິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ

ສາ ຕຕ຺ເຖວ ກຕີ ກໂຣນ຺ຕິ ວສີຯ ສາປີ ສຸນຂີ ຉຏ຺ເຐ ວາ ສຕ຺ຕເມ ວາ ມາເສ ເອກເມວ ກຸກ຺ກຸຣໍ ວິຊາຍີຯ ໂຄປາລໂກ ຕສ຺ສ ເອກເຘນຸຍາ ຂີຣໍ ທາເປສິຯ ໂສ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ວຑ຺ຒິຯ ອຖສ຺ສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ຠຸຎ຺ຊນ຺ໂຕ ນິພທ຺ຘໍ ເອກໍ ຠຕ຺ຕປິຓ຺ຑໍ ເທຕິຯ ໂສ ຠຕ຺ຕປິຓ຺ຑໍ ນິສ຺ສາຍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘ ສິເນຫມກາສິຯ ໂຄປາລໂກປິ ນິພທ຺ຘໍ ທ຺ເວ ວາເຣ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສຸປຏ຺ຐານໍ ຍາຕິຯ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕປິ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ວາຬມິຄຏ຺ຐາເນ ທຓ຺ເຑນ ຄຈ຺ເຉ ຈ ຠູມິຎ຺ຈ ປຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ສຸສູ’’ຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ສທ຺ທໍ ກຕ຺ວາ ວາຬມິເຄ ປລາເປຕິຯ ສຸນໂຂປິ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ຄຈ຺ຉຕິຯ

ໂສ ເອກທິວສໍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘໍ ອາຫ – ‘‘ຠນ຺ເຕ, ຍທາ ເມ ໂອກາໂສ ນ ຠວິສ຺ສຕິ, ຕທາ ອິມໍ ສຸນຂໍ ເປເສສ຺ສາມິ, ເຕນ ສຎ຺ຎາເຓນ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຖາ’’ຕິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອໂນກາສທິວເສ, ‘‘ຄຈ຺ຉ, ຕາຕ, ອຍ຺ຍໍ ອາເນຫີ’’ຕິ ສຸນຂໍ ເປເສສິຯ ໂສ ເອກວຈເນເນວ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ສາມິກສ຺ສ ຄຈ຺ຉໂປຖນຠູມິໂປຖນຏ຺ຐາເນ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ຠຸສ຺ສິຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ເທນ ວາຬມິຄານໍ ປລາຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ປາໂຕວ ສຣີຣປຏິຊຄ຺ຄນໍ ກຕ຺ວາ ປຓ຺ຓສາລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຓ຺ຓສາລທ຺ວາເຣ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ຠຸສ຺ສິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອາຄຕຠາວໍ ຊານາເປຕ຺ວາ ເອກມນ຺ເຕ ນິປຊ຺ຊຕິ, ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘ ເວລໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ຠຸສ຺ສນ຺ໂຕ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉຕິຯ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ຕໍ ວີມໍສນ຺ໂຕ ອຎ຺ຎໍ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປຊ຺ຊຕິຯ ອຖສ຺ສ ປຸຣໂຕ ຕິຣິຍໍ ຐຕ຺ວາ ຠຸສ຺ສິຕ຺ວາ ອິຕຣມຄ຺ຄເມວ ນໍ ອາໂຣເປຕິຯ ອເຖກທິວສໍ ອຎ຺ຎໍ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເຕນ ປຸຣໂຕ ຕິຣິຍໍ ຐຕ຺ວາ ວາຣິຍມາໂນປິ ອນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສຸນຂໍ ປາເທນ ປຫຣິຕ຺ວາ ປາຍາສິຯ ສຸນໂຂ ຕສ຺ສ ອນິວຕ຺ຕນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ນິວາສນກຓ຺ເຓ ຑໍສິຕ຺ວາ ອາກຑ຺ຒນ຺ໂຕ ອິຕຣມຄ຺ຄເມວ ນໍ ອາໂຣເປສິຯ ເອວໍ ໂສ ຕສ຺ມິໍ ພລວສິເນຫໍ ອຸປ຺ປາເທສິຯ

ຕໂຕ ອປຣຠາເຄ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ຈີວຣໍ ຊີຣິຯ ອຖສ຺ສ ໂຄປາລໂກ ຈີວຣວຕ຺ຖານິ ອທາສິຯ ຕເມນໍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ອາຫ – ‘‘ອາວຸໂສ, ຈີວຣໍ ນາມ ເອກເກນ ກາຕຸໍ ທຸກ຺ກຣໍ, ຜາສຸກຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກາເຣສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ອິເຘວ, ຠນ຺ເຕ, ກໂຣຖາ’’ຕິຯ ‘‘ນ ສກ຺ກາ, ອາວຸໂສ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ, ຠນ຺ເຕ, ມາ ຈິຣໍ ພຫິ ວສິຕ຺ຖາ’’ຕິຯ ສຸນໂຂ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຓນ຺ໂຕວ ອຏ຺ຐາສິ, ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘປິ ‘‘ຕິຏ຺ຐ, ອຸປາສກາ’’ຕິ ໂຄປາລກໍ ນິວຕ຺ຕາເປຕ຺ວາ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາທນາຠິມຸໂຂ ປາຍາສິຯ ສຸນຂສ຺ສ ຕໍ ອາກາເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຠຸກ຺ກຣິຕ຺ວາ ຐິຕສ຺ສ ຕສ຺ມິໍ ຈກ຺ຂຸປຖໍ ວິຊຫນ຺ເຕ ຫທຍໍ ຜລິຕ຺ວາ ມໂຕຯ ຕິຣຈ຺ຉານາ ກິຣ ນາເມເຕ ອຸຊຸຊາຕິກາ ໂຫນ຺ຕິ ອກຸຏິລາຯ ມນຸສ຺ສາ ປນ ອຎ຺ຎໍ ຫທເຍນ ຈິນ຺ເຕນ຺ຕິ, ອຎ຺ຎໍ ມຸເຂນ ກເຖນ຺ຕິຯ ເຕເນວາຫ – ‘‘ຄຫນຎ຺ເຫຕໍ, ຠນ຺ເຕ, ຍທິທໍ ມນຸສ຺ສາ, ອຸຕ຺ຕານກຎ຺ເຫຕໍ, ຠນ຺ເຕ, ຍທິທໍ ປສໂວ’’ຕິ (ມຯ ນິຯ ໒ຯ໓)ຯ

ອິຕິ ໂສ ຕາຍ ອຸຊຸຈິຕ຺ຕຕາຍ ອກຸຏິລຕາຍ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສຠວເນ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ອຈ຺ຉຣາສຫສ຺ສປຣິວຸໂຕ ມຫາສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸໂຠສິຯ ຕສ຺ສ ກຓ຺ຓມູເລ ມນ຺ຕຍນ຺ຕສ຺ສ ສທ຺ໂທ ໂສຬສໂຍຊນຏ຺ຐານໍ ຜຣຕິ, ປກຕິກຖາສທ຺ໂທ ປນ ສກລໍ ທສໂຍຊນສຫສ຺ສໍ ເທວນຄຣໍ ຉາເທຕິຯ ເຕເນວສ຺ສ ‘‘ໂຄສກເທວປຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ ນາມໍ ອໂຫສິຯ ‘‘ກິສ຺ສ ປເນສ ນິສ຺ສນ຺ໂທ’’ຕິຯ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘ ເປເມນ ຠຸກ຺ກຣຓສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ໂທຯ ໂສ ຕຕ຺ຖ ນ ຈິຣໍ ຐຕ຺ວາ ຈວິຯ ເທວໂລກໂຕ ຫິ ເທວປຸຕ຺ຕາ ອາຍຸກ຺ຂເຍນ ປຸຎ຺ຎກ຺ຂເຍນ ອາຫາຣກ຺ຂເຍນ ໂກເປນາຕິ ຈຕູຫິ ກາຣເຓຫິ ຈວນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ເຍນ ພຫຸໍ ປຸຎ຺ຎກມ຺ມໍ ກຕໍ ໂຫຕິ, ໂສ ເທວໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຍາວຕາຍຸກໍ ຐຕ຺ວາ ອຸປຣູປຣິ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິຯ ເອວໍ ອາຍຸກ຺ຂເຍນ ຈວຕິ ນາມຯ ເຍນ ປຣິຕ຺ຕໍ ປຸຎ຺ຎໍ ກຕໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສ ຣາຊໂກຏ຺ຐາຄາເຣ ປກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ຕິຈຕຸນາຬິມຕ຺ຕໍ ຘ຺ຎ຺ຎໍ ວິຍ ອນ຺ຕຣາວ ຕໍ ປຸຎ຺ຎໍ ຂີຍຕິ, ອນ຺ຕຣາວ ກາລໍ ກໂຣຕິ ຯ ເອວໍ ປຸຎ຺ຎກ຺ຂເຍນ ຈວຕິ ນາມຯ ອປໂຣປິ ກາມຄຸເຓ ປຣິຠຸຎ຺ຊມາໂນ ສຕິສມ຺ໂມເສນ ອາຫາຣໍ ອປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ກິລນ຺ຕກາໂຍ ກາລໍ ກໂຣຕິຯ ເອວໍ ອາຫາຣກ຺ຂເຍນ ຈວຕິ ນາມຯ ອປໂຣປິ ປຣສ຺ສ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອສຫນ຺ໂຕ ກຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ກາລໍ ກໂຣຕິຯ ເອວໍ ໂກເປນ ຈວຕິ ນາມຯ

ອຍໍ ປນ ກາມຄຸເຓ ປຣິຠຸຎ຺ຊນ຺ໂຕ ມຸຏ຺ຐສ຺ສຕີ ຫຸຕ຺ວາ ອາຫາຣກ຺ຂເຍນ ຈວິ, ຈວິຕ຺ວາ ຈ ປນ ໂກສມ຺ພິຍໍ ນຄຣໂສຠິນິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄຓ຺ຫິຯ ສາປິ ຊາຕທິວເສ ‘‘ກິໍ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ທາສິໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ປຸຕ຺ໂຕ, ອຍ຺ເຍ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ – ‘‘ຫນ຺ທ, ເຊ, ອິມໍ ທາຣກໍ ກຕ຺ຕຣສຸປ຺ເປ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ສງ຺ກາຣກູເຏ ຉຑ຺ເຑຫີ’’ຕິ ຉຑ຺ຑາເປສິຯ ນຄຣໂສຠິນິໂຍ ຫິ ຘີຕຣໍ ປຏິຊຄ຺ຄນ຺ຕິ, ນ ປຸຕ຺ຕໍຯ ຘີຕຣາ ຫິ ຕາສໍ ປເວຓີ ຆຏີຍຕິຯ ທາຣກໍ ກາກາປິ ສຸນຂາປິ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸຯ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘ ສິເນຫປ຺ປຠວສ຺ສ ຠຸກ຺ກຣຓສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ເອໂກປິ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ ນ ວິສຫິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ເອໂກ ມນຸສ຺ໂສ ພຫິ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ຕໍ ກາກສຸນຂສນ຺ນິປາຕໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທາຣກໍ ທິສ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສິເນຫໍ ປຏິລຠິຕ຺ວາ ‘‘ປຸຕ຺ໂຕ ເມ ລທ຺ໂຘ’’ຕິ ເຄຫໍ ເນສິຯ ຕທາ ໂກສມ຺ພກເສຏ຺ຐີ ຣາຊກຸລໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຣາຊນິເວສນໂຕ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ປຸໂຣຫິຕໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ກິໍ, ອາຈຣິຍ, ອຊ຺ຊ ເຕ ຕິ

ຖີກຣຕານກຸຂຕຸຕໂຍໂຕ ໂອໂລກີໂຕ''ຕິ ປຸຈຸຈິ។ ''ອາມ, ມຫາເສຍຸຖິ, ອມຸຫາກໍ ກີ ອລຸລໍ ກິຈຸຈນຸຕິ? ຊນປທສຸສ ກີ ກວິສຸສຕີ''ຕິ? ''ອລຸລໍ ນຕຸຖິ, ອິມສຸມີ ປນ ນຄເຣ ອຊຸຊ ຊາຕທາຣໂກ ເຊຍຸຖກາເສຍຸຖິ ກວິສຸສຕີ''ຕິ។ ຕທາ ເສຍຸຖິໂນ ກຣິຍາ ຄຣຸຄພຸກາ ໂຫ ຕິ។ ຕສຸມາ ໂສ ສີຝໍ ເຄຫໍ ປຸຣິສໍ ເປເສສິ – ''ຄຈຸຊ ກເຄ, ຊານາຫິ ນໍ ວິຊາຕາ ວາ, ໂນ ວາ''ຕິ។ ''ນ ວິຊາຍຕີ''ຕິ ສຸຕຸວາ ຣາຊາ ນໍ ທິສຸວາວ ເວເຄນ ເຄຫໍ ຄນຸຕຸວາ ກາລຸອິ ນາມ ທາສີ ປກຸໂກສິຕຸວາ ສຫສຸສໍ ທຕຸວາ, ''ຄຈຸຊ ເຊ, ອິມສຸມີ ນຄເຣ ອຸປຊາເຣຕຸ ວາ ສຫສຸສໍ ທຕຸວາ ອຊຸຊ ຊາຕທາຣກໍ ຄຕຸຫິຕຸວາ ເອຫີ''ຕິ។ ສາ ອຸປຊາເຣນຸຕີ ຕໍ ເຄຫໍ ຄນຸຕຸວາ ທາຣກໍ ທິສຸວາ, ''ອຍໍ ທາຣ ໂກ ກທາ ຊາໂຕ''ຕິ ຄຫປຕານີ ປຸຈຸຈິຕຸວາ ''ອຊຸຊ ຊາໂຕ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ອິມໍ ມຍຸຫໍ ເທຫີ''ຕິ ເອກກາຫາປຕໍ ອາທີ ກຕຸວາ ມູລໍ ວຫຸເຍນຸຕີ ສຫສຸສໍ ທຕຸວາ ຕໍ ອາເນຕຸວາ ເສຍຸຖິໂນ ທສຸເສສີ។ ເສຍຸຖິ ''ສເຈ ເມ ຊີຕາ ວິຊາຍິສຸສຕີ, ຕາຍ ນໍ ສທຸຊີ ນິເວເສຕຸ ວາ ເສຍຸຖິຍຸຖານສຸສ ສາມິກໍ ກຣິສຸສາມີ។ ສເຈ ເມ ປຸຕຸໂຕ ວິຊາຍິສຸສຕີ, ມາເຣສຸສາມີ ນ''ນຸຕີ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຕໍ ເຄເຫ ກາເຣສີ។

ອຖສຸສ ກຣິຍາ ກຕິປາຫຈຸຈເຍນ ປຸຕຸຕໍ ວິຊາຍີ។ ເສຍຸຖິ ''ອິມສຸມີ ອສຕີ ມມ ປຸຕຸໂຕວ ເສຍຸຖິຍຸຖານໍ ລກິສຸສຕີ, ອິທາເນວ ຕໍ ມາເຣຕຸໍ ວຍຸຜຕີ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ກາລຸອິ ອາມນຸເຕຕຸວາ, ''ຄຈຸຊ, ເຊ, ວຊໂຕ ຄຸນຸນໍ ນິກຸຂມນເວລາຍ ວຊທຸວາຣມຊເຊ ອິມໍ ຕິ ຣິຍໍ ນິປຊຸຊາເປຫີ, ຄາວິໂຍ ນໍ ມທຸທິຕຸວາ ມາເຣສຸສນຸຕິ, ມທຸທິຕາມທຸທິຕກາວໍ ປນສຸສ ລຕຸວາ ເອຫີ''ຕິ ອາຫ។ ສາ ຄນຸຕຸວາ ໂຄປາລເກນ ວຊທຸວາເຣ ວິວຜມຕຸເຕເຍວ ຕໍ ຕຖາ ນິປຊຸຊາເປສີ។ ໂຄຄຄເຊຍຸຖໂກ ອຸສໂກ ອລຸລສຸມີ ກາເລ ສພຸພປຈຸຊາ ນິກຸ ຂມນຸໂຕປີ ຕໍ ທິວສໍ ສພຸພປຖມໍ ນິກຸຂມິຕຸວາ ທາຣກໍ ຈຕຸນຸນໍ ປາທານໍ ອນຸຕເຣ ກຕຸວາ ອຍຸຖາສິ។ ອເນກສຕຄາວິໂຍ ອຸສກສຸສ ທຸເວ ປສຸສານີ ຝໍສນຸຕິໂຍ ນິກຸຂມິສຸ។ ໂຄປາລໂກປີ ''ອຍໍ ອຸສໂກ ປຸພຸເພ ສພຸພປຈຸຊາ ນິກຸຂມຕິ, ອຊຸຊ ປນ ສພຸພປຖມໍ ນິກຸຂ ມິຕຸວາ ວຊທຸວາຣມຊເຊ ນິຈຸຈໂລວ ຖິໂຕ, ກີ ນຸ ໂຂ ເອຕ''ນຸຕີ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຄນຸຕຸວາ ຕສຸສ ເຫຍຸຖາ ນິປນຸນໍ ທາຣກໍ ທິສຸວາ ປຸຕຸຕສິເນຫໍ ປຜິລກິຕຸວາ, ''ປຸຕຸໂຕ ເມ ລທຸໂຊ''ຕິ ເຄຫໍ ເນສີ។

ກາລຸອີ ຄນຸຕຸວາ ເສຍຸຖິນາ ປຸຈຸຈິຕາ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈຕຸວາ, ''ຄຈຸຊ, ນໍ ປຸນ ສຫສຸສໍ ທຕຸວາ ອາເນຫີ''ຕິ ວຸຕຸຕາ ສຫສຸສໍ ທຕຸ ວາ ປຸນ ອາເນຕຸວາ ອທາສີ។ ອຖ ນໍ ອາຫ – ''ອມຸມ, ກາລຸອິ ອິມສຸມີ ນຄເຣ ປຜຸຈ ສກຜສຕານິ ປຈຸຈູສກາເລ ອຸຍຸຖາຍ ວາຕິຊຸຊາຍ ຄຈຸຊນຸຕິ, ຕຸວໍ ອິມໍ ເນຕຸວາ ຈກຸກມຄຸເຄ ນິປຊຸຊາເປຫີ, ໂຄຕາ ວາ ນໍ ມທຸທິສຸສນຸຕິ, ຈກຸກາ ວາ ຊິນຸທິສຸສນຸຕິ, ປວຕຸຕີ ຈສຸສ ຄຕຸວາວ ອາຄຈຸເຊຍຸຍາສີ''ຕິ។ ສາ ຕໍ ເນຕຸວາ ຈກຸກມຄຸເຄ ນິປຊຸຊາເປສີ។ ຕທາ ສາກຜິກເຊຍຸຖໂກ ປຸຣໂຕ ອໂຫສິ។ ອຖສຸສ ໂຄຕາ ຕໍ ຖານໍ ປຕຸວາ ຂຸຣໍ ຊຫຸເຫສຸໍ, ປຸນປຸປຸນໍ ອາໂຣເປຕຸວາ ປາຊິຍມານາປີ ປຸຣໂຕ ນ ຄຈຸຊີສຸ។ ເອວໍ ຕສຸສ ເຕຫິ ສທຸຊີ ວາຍມນຸຕສຸເສວ ອຣຸຕໍ ອຸຍຸຖຫີ។ ໂສ ''ກີ ນາເມຕໍ ໂຄຕາ ກຣີສູ''ຕິ ມຄຸຄໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ທາຣກໍ ທິສຸວາ, ''ກາຣິຍໍ ວຕ ເມ ກມຸມ''ນຸຕີ ຈິນຸເຕຕຸວາ, ''ປຸຕຸໂຕ ເມ ລທຸໂຊ''ຕິ ຕຸຍຸຖມານໂສ ຕໍ ເຄຫໍ ເນສີ។

ກາລຸອີ ຄນຸຕຸວາ ເສຍຸຖິນາ ປຸຈຸຈິຕາ ຕໍ ປວຕຸຕີ ອາຈິກຸຂິຕຸວາ, ''ຄຈຸຊ, ນໍ ປຸນ ສຫສຸສໍ ທຕຸວາ ອາເນຫີ''ຕິ ວຸຕຸຕາ ຕຖາ ອກາ ສີ។ ອຖ ນໍ ໂສ ອາຫ – ''ອິທານີ ນໍ ອາມກສຸສານໍ ເນຕຸວາ ຄຈຸຊນຸຕເຣ ນິປຊຸຊາເປຫີ, ຕຕຸຖ ສຸນຂາທີຫີ ວາ ຂາທິໂຕ, ອມນຸສຸເສຫີ ວາ ປຫໂຕ ມຣິສຸສຕີ, ມາຕາມຕກາວລຸຈສຸສ ຊານິຕຸວາວ ອາຄຈຸເຊຍຸຍາສີ''ຕິ។ ສາ ຕໍ ເນຕຸວາ ຕຕຸຖ ນິປຊຸຊາ ເປຕຸວາ ເອກມນຸເຕ ອຍຸຖາສີ។ ຕໍ ສຸນໂຂ ວາ ກາໂກ ວາ ອມນຸສຸໂສ ວາ ອຸປສງກມິຕຸໍ ນາສກຸຂີ។ ''ນນຸ ຈສຸສ ເນວ ມາຕາ ນ ປີ ຕາ ນ ກາຕິກາທີສຸ ໂກຈິ ຣກຸຂິຕາ ນາມ ອຕຸຖິ, ໂກ ຕໍ ຣກຸຂຕີ''ຕິ? ສຸນຂກາເລ ປຈຸເຈກພຸທຸເຊ ສິເນເຫນ ປວຕຸ ຕິຕກຸກຸກຣຕານມຕຸຕເມວ ຕໍ ຣກຸຂຕິ។ ອເຖໂກ ອຊປາລໂກ ອເນກສຫສຸສາ ອຊາ ໂຄຈຣໍ ເນນຸໂຕ ສຸສານປສຸເສນ ຄຈຸຊຕິ។ ເອກາ ອຊາ ປຕຸຕານີ ຂາທມານາ ຄຈຸຊນຸຕຣໍ ປວິຍຸຖາ ທາຣກໍ ທິສຸວາ ຊຕຸຕຸເກຫີ ຄຕຸວາ ທາຣກສຸສ ຖນໍ ອທາສີ, ອຊປາລເກນ ''ເຫ ເຫ''ຕິ ສທຸເທ ກເຕປີ ນ ນິກຸຂມີ។ ໂສ ''ຍຍຸຖິຍາ ນໍ ປຫຣິຕຸວາ ນີຫຣິສຸສາມີ''ຕິ ຄຈຸຊນຸຕຣໍ ປວິຍຸໂຖ ຊຕຸຕຸເກຫີ ຄຕຸວາ ທາຣກໍ ຂີຣໍ ປາຍນຸຕີ ອຊີ ທິສຸວາ ທາຣເກ ປຸຕຸຕສິເນຫໍ ປຜິລກິຕຸວາ, ''ປຸຕຸໂຕ ເມ ລທຸໂຊ''ຕິ ອາທາຍ ປກຸກາມີ។

ກາລຸອີ ຄນຸຕຸວາ ເສຍຸຖິນາ ປຸຈຸຈິຕາ ຕໍ ປວຕຸຕີ ອາຈິກຸຂິຕຸວາ, ''ຄຈຸຊ, ຕໍ ປຸນ ສຫສຸສໍ ທຕຸວາ ອາເນຫີ''ຕິ ວຸຕຸຕາ ຕຖາ ອກາ ສີ។ ອຖ ນໍ ອາຫ – ''ອມຸມ ກາລຸອິ, ອິມໍ ອາທາຍ ໂຈຣປປາຕປພຸພຕໍ ອກິຣຸຫິຕຸວາ ປປາເຕ ຂິປ, ປພຸພຕກຸຈຸຊິຍໍ ປຜິຫລຸຄມາ ໂນ ຂຕຸຫາຂຕຸທີໂກ ຫຸຕຸວາ ກູມິຍໍ ປຕິສຸສຕີ, ມຕາມຕກາວລຸຈສຸສ ລຕຸວາວ ອາຄຈຸເຊຍຸຍາສີ''ຕິ។ ສາ ຕໍ ຕຕຸຖ ເນຕຸວາ ປພຸພຕມຕຸຖເກ ຖຕຸວາ ຂິປີ។ ຕໍ ໂຂ ປນ ປພຸພຕກຸຈຸຊີ ນິສຸສາຍ ມຫາເວລຸຂຸຄຸມຸໂພ ປພຸພຕານຸສາເຣເນວ ວຫຸຜີ, ຕສຸສ ມຕຸຖກໍ ຝນຊາໂຕ ຊິລຸຊກຄຸມຸໂພ ອວຕຸຖຣີ។ ທາຣໂກ ປຕນຸໂຕ ໂກຊວເກ ວິຍ ຕສຸມີ ປຕີ។ ຕໍ ທິວສລຸຈ ນລຸອກາຣເຊຍຸຖກສຸສ ເວລຸ ອຸພລີ ປຕຸໂຕ ໂຫຕິ។ ໂສ ປຸຕຸເຕນ ສທຸຊີ ຄນຸຕຸວາ ຕໍ ເວລຸຂຸຄຸມຸພໍ ຊິນຸທິຕຸໍ ອາຣກີ។ ຕສຸມີ ຈລນຸເຕ ທາຣໂກ ສທຸທມກາສີ។ ໂສ ''ທາຣກສທຸໂທ ວິຍາ''ຕິ ເອເກນ ປສຸເສນ ອກິຣຸຫິຕຸວາ ຕໍ ທິສຸວາ, ''ປຸຕຸໂຕ ເມ ລທຸໂຊ''ຕິ ຕຸຍຸຖຈິຕຸໂຕ ອາທາຍ ຄໂຕ។

ກາລຸອິ ເສຍຸກິສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ເຕນ ປຸຈຸຉິຕາ ຕໍ ປວຕຸຕິ ອາຈິກຸຂິຕຸວາ, ‘‘ຄຈຸຉ, ນໍ ປຸນ ສຫສຸສໍ ທຕຸວາ ອາເນຫີ’’ຕິ ວຸຕຸ ຕາ ຕຖາ ອກາສິ។ ເສຍຸກິໂນ ອິທຍຸຈິທຍຸຈ ກໂຣນຸຕສຸເສວ ທາຣໂກ ວຫຸຒິໂຕ ‘‘ໂຌສໂກ’’ຕຸເວວສຸສ ນາມໍ ອໂຫສິ។ ໂສ ເສຍຸກິ ໂນ ອກຸຂິມຸຫິ ກຕຸຌໂກ ວິຍ ຂາຍິ, ອຸຊຸກໍ ຕໍ ໂອໂລເກຕຸມຸປິ ນ ວິສຫິ។ ອຖສຸສ ມາຣຕູປາຍໍ ຈິນຸເຕນຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ສຫາຍກສຸສ ກຸມຸພກາຣສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ, ‘‘ກທາ ຕຸວໍ ອາວາປໍ ອາລິມຸເປສຸສສີ’’ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ – ‘‘ສຸເວ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ, ‘‘ເຕນ ຫິ ອິທໍ ສຫສຸ ສໍ ຄເຫຕຸວາ ມມ ເອກໍ ກມຸມໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ກີ, ສາມີ’’ຕິ? ‘‘ເອໂກ ເມ ອວຊາຕປຸຕຸໂຕ ອຕຸຖິ, ຕໍ ຕວ ສນຸຕິກໍ ເປເສສຸສາ ມິ, ອຖ ນໍ ຄເຫຕຸວາ ຄພຸກໍ ປເວເສຕຸວາ ຕິຂິຓາຍ ວາສິຍາ ຂຓຸຫາຂຓຸທິກໍ ຉິນຸທິຕຸວາ ຈາຒິຍໍ ປກຸຂິປີຕຸວາ ອາວາເປ ປເຈຍຸ ຍາສີ, ອິທໍ ເຕ ສຫສຸສໍ ສຈຸຈກາຣສທີສໍ។ ອຸຕຸຕຣີ ປນ ເຕ ກຕຸຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ປຈຸຉາ ກຣິສຸສາມີ’’ຕິ។ ກຸມຸພກາໂຣ ‘‘ສາຣູ’’ຕິ ສມຸປຝິຈຸຉິ។ ເສຍຸກີ ປຸນທິວເສ ໂຌສກໍ ປກຸໂກສິຕຸວາ, ‘‘ຫີຍຸໂຍ ມຍາ ກຸມຸພກາໂຣ ເອກໍ ກມຸມໍ ອາຓຕຸໂຕ, ເອຫີ, ຕຸວໍ ຕສຸສ ສນຸ ຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ເອວໍ ວເທຫີ – ‘ຫີຍຸໂຍ ກີຣ ເມ ປີຕຣາ ອາຓຕຸຕໍ ກມຸມໍ ນິປຸຜາເທຫີ’’’ຕິ ປຫີຓີ។ ໂສ ‘‘ສາຣູ’’ຕິ ອຄມາສິ។ ຕໍ ຕຕຸຖ ຄຈຸຉນຸຕໍ ອິຕໂຣ ເສຍຸກິໂນ ປຸຕຸໂຕ ທາຣເກຫີ ສທຸທິ ຄຸລຸອໍ ກີລຸອນຸໂຕ ທິສຸວາ ຕໍ ປກຸໂກສິຕຸວາ, ‘‘ກຸຫີ ຄຈຸຉສິ ກາຕິ ກາ’’ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ‘‘ປີຕຸ ສາສນໍ ຄເຫຕຸວາ ກຸມຸພກາຣສຸສ ສນຸຕິກາ’’ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ອຫໍ ຕຕຸຖ ຄມິສຸສາມີ។ ອິເມ ມໍ ທາຣກາ ພຫຸໍ ລກຸຂໍ ຊີນີສຸ, ຕໍ ເມ ປຝິຊີນິຕຸວາ ເທຫີ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ອຫໍ ປີຕຸ ກາຍາມີ’’ຕິ។ ‘‘ມາ ກາຍິ, ກາຕິກ, ອຫໍ ຕໍ ສາສນໍ ຫຣິສຸສາມີ។ ພຫູ ຫິ ຊີໂຕ, ຍາວາຫໍ ອາຄຈຸຉາມິ, ຕາວ ເມ ລກຸຂໍ ປຝິຊີນາ’’ຕິ។

ໂຌສໂກ ກີຣ ຄຸລຸອກີລຸອາຍ ເຉໂກ, ເຕນ ນໍ ເອວໍ ນິພນຸທິ។ ໂສປິ ຕໍ ‘‘ເຕນ ຫິ ຄນຸຕຸວາ ກຸມຸພກາຣໍ ວເທຫີ – ‘ປີຕຣາ ກີຣ ເມ ຫີຍຸໂຍ ເອກໍ ກມຸມໍ ອາຓຕຸຕໍ, ຕໍ ນິປຸຜາເທຫີ’’’ຕິ ວຕຸວາ ອຸຍຸໂຍເຊສິ។ ໂສ ຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ຕຖາ ອວຈ។ ອຖ ນໍ ກຸມຸພ ກາໂຣ ເສຍຸກິນາ ວຸຕຸຕນິຍາເມເນວ ມາເຣຕຸວາ ອາວາເປ ຂິປີ។ ໂຌສໂກປີ ທິວສພາຄໍ ກີລຸອິຕຸວາ ສາຍນຸຫສມເຍ ເຄຫໍ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ກີ, ຕາຕ, ນ ຄໂຕສີ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ອຕຸຕໂນ ອຄຕກາຣຓຸຈ ກນິຍຸຖສຸສ ຄຕກາຣຓຸຈ ອາໂຣເຈສິ។ ຕໍ ສຸຕຸວາ ເສຍຸກິ ‘‘ອຫໍ ຌີ’’ຕິ ມຫາວິຣວໍ ວິຣວິຕຸວາ ສກລສຣີເຣ ປກຸກຸຖິຕໂລຫິໂຕ ວິຍ ຫຸຕຸວາ, ‘‘ອມຸໂຫ, ກຸມຸພກາຣ, ມາ ມໍ ນາສຍິ, ມາ ມໍ ນາສຍີ’’ຕິ ພາຫາ ປຄຍຸຫ ກນຸທນຸໂຕ ຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ອຄມາສິ។ ກຸມຸພກາໂຣ ຕໍ ຕຖາ ອາຄຈຸຉນຸຕໍ ທິສຸວາ, ‘‘ສາມີ, ມາ ສທຸທໍ ກຣິ, ກມຸມໍ ເຕ ນິປຸຜນຸນ’’ນຸຕິ ອາຫ។ ໂສ ປພຸພເຕນ ວິຍ ມຫນຸເຕນ ໂສເກນ ອວຕຸຖໂຕ ຫຸຕຸວາ ອນປຸປກໍ ໂທມນສຸສໍ ປຝິສໍເວເທສິ។ ຍຖາ ຕໍ ອປຸປທຸຍຸຖສຸສ ປທຸສຸສມາໂນ។ ເຕນາຫ ກຄວາ –

‘ໂຍ ທຓຸເຫນ ອທຓຸເຫສຸ, ອປຸປທຸຍຸເຖສຸ ທຸສຸສຕິ;

ທສນຸນມຸຍຕຣໍ ຖານໍ, ຂິປຸປເມວ ນິຄຈຸຉຕິ។

‘‘ເວທນໍ ຜຣຸສໍ ຊານີ, ສຣີຣສຸສ ຈ ເກທນໍ;

ຄຣຸກໍ ວາປີ ອາພາຌໍ, ຈິຕຸຕກຸເຂປໍຸຈ ປາປຸເຓ។

‘‘ຣາຊໂຕ ວາ ອຸປສຄຸຄໍ, ອພຸກກຸຂານຸຈ ທາຣຸຓໍ;

ປຣິກຸຂຍຸຈ ຌາຕີນໍ, ໂກຄານຸຈ ປກຸງຄຸຣໍ។

‘‘ອຖ ວາສຸສ ອຄາຣານິ, ອຄຸຄິ ຌຫຕິ ປາວໂກ;

ກາຍສຸສ ເກທາ ທຸປຸປຍຸໂຌ, ນິຣຍໍ ໂສປປຊຸຊຕິ’’ຕິ។ (ຘ។ ປ។ ໑໓໗-໑໔໐);

ເອວໍ ສນຸເຕປີ ປຸນ ນໍ ເສຍຸກີ ອຸຊຸກໍ ໂອໂລເກຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ។ ‘‘ກີນຸຕິ ນໍ ມາເຣຍຸຍ’’ນຸຕິ ຈິນຸເຕນຸໂຕ, ‘‘ມມ ຄາມສເຕ ອາຍຸ ຕຸຕກສຸສ ສນຸຕິກໍ ເປເສຕຸວາ ມາເຣສຸສາມີ’’ຕິ ອຸປາຍໍ ທິສຸວາ, ‘‘ອຍໍ ເມ ອວຊາຕປຸຕຸໂຕ, ອິມໍ ມາເຣຕຸວາ ວຈຸຈກູເປ ຂິປຕຸ, ເອວໍ ກເຕ ອຫໍ ມາຕຸລສຸສ ກຕຸຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ປຈຸຉາ ຊານິສຸສາມີ’’ຕິ ຕສຸສ ປຓຸຓໍ ລິຂິຕຸວາ, ‘‘ຕາຕ ໂຌສກ, ອມຸຫາກໍ ຄາມສ

ເຕ ອາຍຸຕຸຕໂກ ອຕຸຖິ, ອິມໍ ປຕຸຕໍ ຫຣິຕຸວາ ຕສຸສ ເທຫີ''ຕິ ວຕຸວາ ປຕຸຕໍ ຕສຸສ ທຸສຸສນຸເຕ ພນຸຂິ. ໂສ ປນ ອກຸຂຣສມຍໍ ນ ຊານາຕິ. ທທກາລໂຕ ປຜຸຖາຍ ທີ ນໍ ມາຣາເປນຸໂຕວ ເສຜຸຖິ ມາເຣຕຸໍ ນາສກຸຂິ, ກິ ອກຸຂຣສມຍໍ ສິກຸຂາເປສຸສຕິ? ອິຕິ ໂສ ອຕຸຕໂນ ມາຣາປນປຕຸຕເມວ ທຸສຸສນຸເຕ ພນຸຂິຕຸວາ ນິກຸຂມນຸໂຕ ອາທ – ''ປາເຖຍຸຍໍ ເມ, ຕາຕ, ນຕຸຖິ''ຕິ. ''ປາເຖຍຸເຍນ ເຕ ກມຸມໍ ນຕຸຖິ, ອນຸຕຣາມຄຸເຄ 'ອສຸກຄາເມ ນາມ ມມສຫາຍໂກ ເສຜຸຖີ ອຕຸຖິ, ຕສຸສ ຊເຣ ປາຕຣາສໍ ກຕຸວາ ປຸຣໂຕ ຄຈຸຊາທີ'''ຕິ. ໂສ ''ສາຜູ''ຕິ ປີຕຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ນິກຸຂນຸໂຕ ຕໍ ຄາມໍ ປຕຸວາ ເສຜຸຖິສຸສ ຊຣໍ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ຄນຸຕຸວາ ເສຜຸຖິຊາຍໍ ປສຸສິ. ''ຕຸວໍ ກຸໂຕ ອາຄໂຕສີ''ຕິ ຈ ວຸຕຸເຕ, ''ອນຸໂຕນຄຣໂຕ''ຕິ ອາທ. ''ກສຸສ ປຸຕຸໂຕສີ''ຕິ? ''ຕຸມຸຫາກໍ ສຫາຍກເສຜຸຖິໂນ, ອມຸມາ''ຕິ. ''ຕຸວໍສີ ໂພສໂກ ນາມາ''ຕິ? ''ອາມ, ອມຸມາ''ຕິ. ຕສຸສາ ສຫ ທສຸສເນເນວ ຕສຸມີ ປຸຕຸຕສິເນໂຫ ອຸປຸປຊຸຊິ. ເສຜຸຖິໂນ ປເນກາ ຂີຕາ ອຕຸຖີ ປນຸນຣສໂສລສວສຸສຸທຸເທສິກາ ອກິຣູປາ ປາສາທິກາ, ຕໍ ຣກຸຂິຕຸໍ ເອກເມວ ເປສນກາຣິກໍ ທາສີ ທຕຸວາ ສຕຸຕພູມິກສຸສ ປາສາທສຸສ ອຸປຣິມຕເລ ສິຣິຄພຸເກ ວສາເປນຸຕິ. ເສຜຸຖິຂີຕາ ຕສຸມີ ຂເຕ ຕໍ ທາສີ ອນຸຕຣາປຕໍ ເປເສສິ. ອຖ ນໍ ເສຜຸຖິຊາຍາ ທິສຸວາ, ''ກຸຫຶ ຄຈຸຊສີ''ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ, ''ອຍຸຍຂີຕາຍ ເປສເນນາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ອິໂຕ ຕາວ ເອຫີ, ຕິຜຸຖຕຸ ເປສນໍ, ປຸຕຸຕສຸສ ເມ ປີຖກໍ ອຕຸຖຣິຕຸວາ ປາເທ ໂຊວິຕຸວາ ເຕລໍ ມກຸຂິຕຸວາ ສຍນໍ ອຕຸຖຣິຕຸວາ ເທຫີ, ປຈຸຊາ ເປສນໍ ກຣິສຸສສີ''ຕິ ອາທ. ສາ ຕຖາ ອກາສິ.

ອຖ ນໍ ຈິເຣນາຄຕໍ ເສຜຸຖິຂີຕາ ສນຸຕຊຸເຊສິ. ອຖ ນໍ ສາ ອາທ – ''ມາ ເມ ກຸຊຸຊິ, ເສຜຸຖິປຸຕຸໂຕ ໂພສໂກ ອາຄໂຕ, ຕສຸສ ອິທຸຈິທຸຈ ກຕຸວາ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ອາຄຕາມຸຫີ''ຕິ. ເສຜຸຖິຂີຕາຍ ''ເສຜຸຖິປຸຕຸໂຕ ໂພສໂກ''ຕິ ນາມໍ ສຸຕຸວາວ ເປມໍ ຊວິຍາ ທີນີ ຂິນຸທິຕຸວາ ອຜຸຖິມິຜຸຊໍ ອາທຈຸຈ ຖິຕໍ. ໂກຕຸຫລກາລສຸມິຜຸທີ ສາ ຕສຸສ ປຊາປຕີ ທຸຕຸວາ ນາລຸອິໂກທນໍ ປຈຸເຈກພຸທຸຂສຸສ ອທາສິ, ຕສຸສານຸກາເວນາຄນຸຕຸວາ ອິມສຸມີ ເສຜຸຖິກຸເລ ນິພຸພຕຸຕາ. ອິຕິ ຕໍ ໂສ ປຸພຸພສິເນໂຫ ອວຕຸຖຣິຕຸວາ ຄຕຸຫີ. ເຕນາທ ກຄວາ –

''ປຸພຸເພວ ສນຸນິວາເສນ, ປຈຸຈຸປຸປນຸນຫິເຕນ ວາ;

ເອວໍ ຕໍ ຊາຍເຕ ເປມໍ, ອຸປຸປລໍວ ຍໂຖທເກ''ຕິ. (ຊາ. ໑.໒.໑໗໔);

ອຖ ນໍ ປຸຈຸຊິ – ''ກຸຫີ ໂສ, ອມຸມາ''ຕິ? ''ສຍເນ ນິປນຸໂນ ນິທຸທາຍຕີ''ຕິ. ''ອຕຸຖີ ປນສຸສ ຫຕຸເຖ ກິຜຸຈີ''ຕິ? ''ທຸສຸສນຸເຕ ປຕຸຕໍ ອຕຸຖີ''ຕິ. ສາ ''ກີ ປຕຸຕໍ ນຸ ໂຂ ເອຕ''ນຸຕິ ຕສຸມີ ນິທຸທາຍນຸເຕ ມາຕາປີຕູນໍ ອລຸລວິຫິຕຕາຍ ອປສຸສນຸຕານໍ ໂອຕຣິຕຸວາ ສມີປໍ ຄນຸຕຸວາ ຕໍ ປຕຸຕໍ ໂມເຈຕຸວາ ອາທາຍ ອຕຸຕໂນ ຄພຸກໍ ປວິສິຕຸວາ ທວາຣໍ ປີຣາຍ ວາຕປານໍ ວິວຣິຕຸວາ ອກຸຂຣສມເຍ ກຸສລຕາຍ ປຕຸຕໍ ວາເຈຕຸວາ, ''ອໂທ ວຕ ພາໂລ, ອຕຸຕໂນ ມຣຕຸປຕຸຕໍ ທຸສຸສນຸເຕ ພນຸຂິຕຸວາ ວິຈຣຕີ, ສເຈ ມຍາ ນ ທິຜຸຖໍ ອສຸສ, ນຕຸຖີສຸສ ຊີວິຕ''ນຸຕິ ຕໍ ປຕຸຕໍ ຜາເລຕຸວາ ເສຜຸຖິສຸສ ວຈເນນ ອປຣໍ ປຕຸຕໍ ລິຂີ – ''ອຍໍ ມມ ປຸຕຸໂຕ ໂພສໂກ ນາມ, ຄາມສຕໂຕ ປຕຸຕາກາຣໍ ອາຫຣາເປຕຸວາ ອິມສຸສ ຊນປທເສຜຸຖິໂນ ຂີຕຣາ ສທຸຂິ ມງຄລໍ ກຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ວສນຄາມສຸສ ມຊຸເຊ ທຸວິກູມກໍ ເຄຫໍ ກາເຣຕຸວາ ປາກາຣປຣິກຸເຂເປນ ເຈວ ປຸຣິສຄຸຕຸຕິຍາ ຈ ສຸສໍວິຫິຕາຣກຸຂໍ ກໂຣຕຸ, ມຍຸຫຜຸຈ 'ອິທຸຈິທຸຈ ມຍາ ກຕ'ນຸຕິ ສາສນໍ ເປເສຕຸ, ເອວໍ ກເຕ ອຫໍ ມາຕຸລສຸສ ກຕຸຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ປຈຸຊາ ຊານິສຸສາມີ''ຕິ, ລິຂິຕຸວາ ຈ ປນ ສງຂຣິຕຸວາ ໂອຕຣິຕຸວາ ທຸສຸສນຸເຕເຍວສຸສ ພນຸຂິ.

ໂສ ທິວສກາຄໍ ນິທຸທາຍິຕຸວາ ອຸຜຸຖາຍ ກຸລຸຊິຕຸວາ ປກຸກາມີ. ປຸນທິວເສ ປາໂຕວ ຕໍ ຄາມໍ ຄນຸຕຸວາ ອາຍຸຕຸຕກໍ ຄາມກິຈຈໍ ກໂຣນຸຕໍເຍວ ປສຸສີ. ໂສ ຕໍ ທິສຸວາ, ''ກິ, ຕາຕາ''ຕິ ປຸຈຸຊີ. ''ປີຕຣາ ເມ ຕຸມຸຫາກໍ ປຕຸຕໍ ເປສິຕ''ນຸຕິ. ''ກີ ປຕຸຕໍ, ຕາຕ, ອາຫຣາ''ຕິ ປຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ວາເຈຕຸວາ ຕຸຜຸຖມານໂສ ''ປສຸສຖ, ໂກ, ມມ ສາມີໂນ ມຍິ ສີເນຫໍ ກຕຸວາ ເຊຜຸຖປຸຕຸຕສຸສ ເມ ມງຄລໍ ກໂຣຕູ''ຕິ ມມ ສນຸຕິກໍ ປຫີເຕີ. ''ສີຜໍ ທາຣູອາທີນີ ອາຫຣຖາ''ຕິ ຄຫປຕິເກ ວຕຸວາ ຄາມມຊຸເຊ ວຸຕຸຕປກາຣໍ ເຄຫໍ ກາເຣຕຸວາ ຄາມສຕໂຕ ປຕຸຕາກາຣໍ ອາຫຣາເປຕຸວາ ຊນປທເສຜຸຖິໂນ ສນຸຕິກາ ຂີຕຣໍ ອາເນຕຸວາ ມງຄລໍ ກຕຸວາ ເສຜຸຖິສຸສ ສາສນໍ ປຫີເຕີ ''ອິທຸຈິທຸຈ ມຍາ ກຕ''ນຸຕິ.

ຕໍ ສຸຕຸວາ ເສຜຸຖິໂນ ''ຍໍ ກາເຣມີ, ຕໍ ນ ໂຫຕີ; ຍໍ ນ ກາເຣມີ, ຕເທວ ໂຫຕີ''ຕິ ມຫນຸຕໍ ໂທມນສຸສໍ ອຸປຸປຊຸຊິ. ປຸຕຸຕໂສເກນ ສທຸຂີ ໂສ ໂສໂກ ເອກໂຕ ຫຸຕຸວາ ກຸຈຸຊິຫາຫໍ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ອຕິສາຣໍ ຊເນສິ. ເສຜຸຖິຂີຕາປີ ''ສເຈ ໂກຈິ ເສຜຸຖິໂນ ສນຸຕິກາ ອາຄຈຸຊຕິ, ມມ ອກເຖຕຸວາ ເສຜຸຖິປຸຕຸຕສຸສ ປຖມຕຣໍ ມາ ກຖຍິຕຸຖາ''ຕິ ຊເນ ອາຕາເປສີ. ເສຜຸຖິປີ ໂຂ ''ທານີ ຕໍ ທຸຜຸຖປຸຕຸ

ຕໍ ມມ ສາປເຕຍຸຍສ຺ສ ສາມິກໍ ນ ກຣິສ຺ສາມິ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອກໍ ອາຍຸຕ຺ຕກໍ ອາຫ – ''ມາຕຸລ, ປຸຕ຺ຕໍ ເມ ທຍ຺ຖກາໂມມ຺ຫີ, ເອກໍ ປາຫມູລິກໍ ເປເສຕ຺ວາ ມມ ປຸຕ຺ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຫີ''ຕິ។ ໂສ ''ສາຂູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ທຕ຺ວາ ເອກໍ ປຸຣິສໍ ເປເສສິ។ ເສຍ຺ຖິຂີຕາປີ ຕສ຺ສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາເຣ ຖິຕກາວໍ ສຸຕ຺ວາ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, ''ກຶ, ຕາຕາ''ຕິ ປຸຈ຺ຈິ។ ໂສ ອາຫ – ''ເສຍ຺ຖິ ຄິລາໂນ, ປຸຕ຺ຕໍ ປສ຺ສິຕຸໍ ປກ຺ໂກສາເປສິ, ອຍ຺ເຍ''ຕິ។ ''ກຶ, ຕາຕ, ພລວາ, ທຸພ຺ພໂລ''ຕິ? ''ພລວາ ຕາວ, ອາຫາຣໍ ກຸລ຺ຊຕິເຍວ, ອຍ຺ເຍ''ຕິ។ ສາ ເສຍ຺ຖິປຸຕ຺ຕໍ ອຊານາເປຕ຺ວາວ ຕສ຺ສ ນິເວສນຍ຺ຈ ປຣິພ຺ພຍຍ຺ຈ ທາເປຕ຺ວາ ''ມຍາ ເປສິຕກາເລ ຄມິສ຺ສສິ, ອຈ຺ຉສ຺ສຸ ຕາວາ''ຕິ ອາຫ។ ເສຍ຺ຖິ ປຸນ ອາຍຸຕ຺ຕກໍ ອວຈ, ''ກຶ, ມາຕຸລ, ນ ເຕ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ປຫິຕ''ນ຺ຕິ? ''ປຫິຕໍ, ສາມິ, ຄຕປຸຣິໂສ ນ ຕາວ ເອຕິ''ຕິ។ ''ເຕນ ຫິ ປຸນ ອປຣໍ ເປເສຫີ''ຕິ។ ໂສ ເປເສສິ។ ເສຍ຺ຖິຂີຕາ ຕສ຺ມິມ຺ປີ ຕເຖວ ປຝິປຊ຺ຊິ។ ອຖ ເສຍ຺ຖິໂນ ໂຣໂຄ ພລວາ ຊາໂຕ, ເອກໍ ກາຊນໍ ປວິສຕິ, ເອກໍ ນິກ຺ຂມຕິ។ ປຸນ ເສຍ຺ຖິ ອາຍຸຕ຺ຕກໍ ປຸຈ຺ຈິ – ''ກຶ, ມາຕຸລ, ນ ເຕ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ປຫິຕ''ນ຺ຕິ? ''ປຫິຕໍ, ສາມິ, ຄຕປຸຣິໂສ ນ ຕາວ ເອຕິ''ຕິ។ ''ເຕນ ຫິ ປຸນ ອປຣໍ ເປເສຫີ''ຕິ។ ໂສ ເປເສສິ។ ເສຍ຺ຖິຂີຕາ ຕຕິຍວາເຣ ອາຄຕມ຺ປີ ຕໍ ປວຕ຺ຕຶ ປຸຈ຺ຈິ។ ໂສ ''ພາລ຺ຫຄິລາໂນ, ອຍ຺ເຍ, ເສຍ຺ຖິ ອາຫາຣໍ ປຈ຺ຈິນ຺ທິຕ຺ວາ ມຈ຺ຈຸປຣາຍໂຕ ຊາໂຕ, ເອກໍ ກາຊນໍ ນິກ຺ຂມຕິ , ເອກໍ ປວິສຕິ''ຕິ ອາຫ។ ເສຍ຺ຖິຂີຕາ ''ອິທານິ ຄນ຺ຕຸໍ ກາໂລ''ຕິ ເສຍ຺ຖິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ''ປິຕາ ເຕ ກິຣ ຄິລາໂນ''ຕິ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ''ກຶ ວເທສິ ກທ຺ເທ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ອຜາສຸກມສ຺ສ, ສາມິ''ຕິ ອາຫ។ ''ອິທານິ ກຶ ກາຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ។ ສາມິ? ''ຄາມສຕໂຕ ວຸຍ຺ຖານກປຕ຺ຕາກາຣໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປສ຺ສິສ຺ສາມ ນ''ນ຺ຕິ។ ໂສ ''ສາຂູ''ຕິ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ສກເຝຫິ ອາທາຍ ປກ຺ກາມິ។

ອຖ ນໍ ສາ ''ປິຕາ ເຕ ທຸພ຺ພໂລ, ເອຕ຺ຕກໍ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕານໍ ປປຍ຺ໂຈ ກວິສ຺ສຕິ, ເອຕໍ ນິວຕ຺ຕາເປຫີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລເຄຫໍ ເປເສຕ຺ວາ ປຸນ ຕໍ ອາຫ – ''ສາມິ, ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ປິຕຸ ປາທປສ຺ເສ ຕິຍ຺ເຖຍ຺ຍາສິ, ອຫໍ ອຸສ຺ສີສກປສ຺ເສ ຖສ຺ສາມິ''ຕິ។ ເຄຫໍ ປວິສມານາເຍວ ຈ ''ເຄຫສ຺ສ ປຸຣໂຕ ຈ ປຈ຺ຉໂຕ ຈ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫຖາ''ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຣິເສ ອາຕາເປສິ។ ປວິຍ຺ຖກາເລ ປນ ເສຍ຺ຖິປຸຕ຺ໂຕ ປິຕຸ ປາທປສ຺ເສ ອຍ຺ຖາສິ, ອິຕຣາ ອຸສ຺ສີສກປສ຺ເສ។

ຕສ຺ມິ ຂເຓ ເສຍ຺ຖິ ອຸຕ຺ຕານໂກ ນິປນ຺ໂນ ໂຫຕິ។ ອາຍຸຕ຺ຕໂກ ປນ ຕສ຺ສ ປາເທ ປຣິມຊ຺ຊນ຺ໂຕ ''ປຸຕ຺ໂຕ ເຕ, ສາມິ, ອາຄໂຕ''ຕິ ອາຫ។ ''ກຸຫຶ ໂສ''ຕິ? ''ເອສ ປາທມູເລ ຖິໂຕ''ຕິ។ ອຖ ນໍ ທິສ຺ວາ ອາຍກມ຺ມິກໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, ''ມມ ເຄເຫ ກິຕ຺ຕກໍ ຂນ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຈິ។ ''ສາມິ, ຂນສ຺ເສວ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຝິໂຍ, ອຸປໂກຄປຣິໂກຄກາຕ຺ຫານໍ ປນ ວນຄາມກ຺ເຂຕ຺ຕທ຺ວິປທຈຕຸປ຺ປທຍານວາຫນານຍ຺ຈ ອຍຍ຺ຈ ອຍຍ຺ຈ ປຣິຈ຺ເຉໂທ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ''ອຫໍ ເອຕ຺ຕກໍ ຂນໍ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂຜສກສ຺ສ ນ ເທມິ''ຕິ ວຕ຺ຕຸກາໂມ ''ເທມິ''ຕິ ອາຫ។ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖິຂີຕາ ''ອຍໍ ປຸນ ກເຖນ຺ໂຕ ອຍ຺ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ກເຖຍ຺ຍາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂສກາຕຸຣາ ວິຍ ເກເສ ວິກິຣິຕ຺ວາ ໂຣທມານາ ''ກຶ ນາເມຕໍ, ຕາຕ, ວເທຖ, ອິທມ຺ປີ ນາມ ໂວ ວຈນໍ ສຸໂຕມ, ອລກ຺ຂິກາ ວຕມ຺ຫາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ມຕ຺ຖເກນ ນໍ ອຸຣມຊ຺ເຊ ປຫຣນ຺ຕີ ປຕິຕ຺ວາ ຍຖາ ປຸນ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ຕຖາສ຺ສ ອຸຣມຊ຺ເຊ ມຕ຺ຖເກນ ຈໍເສນ຺ຕີ ອາໂຣທນໍ ທສ຺ເສສິ។ ເສຍ຺ຖິ ຕໍຂຕຍ຺ເຍວ ກາລມກາສິ។ ''ເສຍ຺ຖິ ມໂຕ''ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸເຕນສ຺ສ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣຈຍີສ຺ຸ។ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ, ''ອຕ຺ຖິ ປນສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ວາ ຂີຕາ ວາ''ຕິ ປຸຈ຺ຈິ។ ''ອຕ຺ຖິ, ເທວ, ໂຜສໂກ ນາມ ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ, ສພ຺ພໍ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ຕສ຺ສ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາວ ມໂຕ, ເທວາ''ຕິ។

ຣາຊາ ອປຣກາເຄ ເສຍ຺ຖິປຸຕ຺ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປສິ។ ຕສ຺ມິຍ຺ຈ ທິວເສ ເທໂວ ວສ຺ສິ។ ຣາຊງຄເຓ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອຸທກໍ ສຕ຺ຖາຕິ។ ເສຍ຺ຖິປຸຕ຺ໂຕ ''ຣາຊານໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມິ''ຕິ ປາຍາສິ។ ຣາຊາ ວາຕປານໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ຕໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຣາຊງຄເຓ ອຸທກໍ ລງ຺ພິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຖິຕໍ ''ຕ຺ວໍ ໂຜສໂກ ນາມ, ຕາຕາ''ຕິ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ''ອາມ, ເທວາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ປິຕາ ເມ ມໂຕຕິ ມາ ໂສຈິ, ຕວ ເປຕ຺ຕິກໍ ເສຍ຺ຖິຍ຺ຖານໍ ຕຸຍ຺ຫເມວ ທສ຺ສາມິ''ຕິ ຕໍ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ''ຄຈ຺ຉ, ຕາຕາ''ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ។ ຣາຊາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕຍ຺ຈ ນໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕວ ອຍ຺ຖາສິ។ ໂສ ອາຄມນກາເລ ລງ຺ພິຕໍ ອຸທກໍ ຄມນກາເລ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ສເກີກໍ ອຄມາສິ។ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ຕໂຕວ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, ''ກຶ ນຸ ໂຂ, ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອຸທກໍ ລງ຺ພິຕ຺ວາ ອາຄມ຺ມ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ສເກີກໍ ຄຈ຺ຉສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຈິ។ ''ອາມ, ເທວ, ອຫໍ ຕສ຺ມິ ຂເຓ ກຸມາຣໂກ, ກີລຸອນກາໂລ ນາມ, ໂສ ອິທານິ ປນ ເມ ເທເວນ ຖານນ຺ຕຣໍ ປຝິສ຺ສຸຕໍ។ ຕສ຺ມາ ຍຖາ ປຸເຣ ອຈຣິຕ຺ວາ ອິທານິ ສນ຺ນິສິນ຺ເນນ ຫຸຕ຺ວາ ຈຣິຕຸໍ ວຍ຺ຝຕີ''ຕິ។ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ''ຊິຕິມາຍໍ ປຸຣິໂສ, ອິທາເນວສ຺ສ ຖານນ຺ຕຣໍ ທສ຺ສາມິ''ຕິ ປິຕຣາ ກຸຕ຺ຕໍ ໂກຄໍ ທຕ຺ວາ ສພ຺ພສເຕນ ເສຍ຺ຖິຍ຺ຖານໍ ອທາສິ។

ໂສ ຣເຖ ຖຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປທກ຺ຂິຕໍ ອກາສິ។ ໂອໂລກິໂຕໂລກິຕຍ຺ຖານໍ ກມ຺ປຕິ។ ເສຍ຺ຖິຂີຕາ ກາລຸອິທາສິຍາ ສທ຺ຂີ ມນ຺ຕຍມານາ

ນິສິນຸນາ ‘‘ອມ຺ມ ກາລຸອິ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເຕ ເອຕ຺ຕິກາ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນາ’’ຕິ ອາຫ຺ ‘‘ກິໍ ກາຣຕາ, ອມ຺ມາ’’ຕິ?
‘‘ອຍຍ຺ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ມຣຕາປຕ຺ຕໍ ທຸສ຺ສນ຺ເຕ ພນ຺ຮິຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ຆຣໍ ອາຄໂຕ, ອຖສ຺ສ ມຍາ ຕໍ ປຕ຺ຕໍ ຜາເລຕ຺ວາ ມຍາ
ສຫ຺ຮີ ມງຄລກຣຕຕ຺ຖາຍ ອຍ຺ຍໍ ປຕ຺ຕໍ ລິຂິຕ຺ວາ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຕຕ຺ຖ ອາຣກ຺ໂຂ ກໂຕ’’ຕິ຺ ‘‘ອມ຺ມ, ຕ຺ວໍ ເອຕ຺ຕກໍ ປສ຺ສສິ, ອິ
ມໍ ປນ ເສຍ຺ຖິ ທຫຣກາລໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ມາເຣຕ຺ກາໂມ ມາເຣຕ຺ ນາສກ຺ຂິ, ເກວລໍ ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ພຫຸ໌ ຂນໍ ຂີຍີ’’ຕິ຺ ‘‘ອມ຺ມ, ອ
ຕິກາຣິຍໍ ວຕ ເສຍ຺ຖິນາ ກຕ’’ນ຺ຕິ຺ ນຄຣໍ ປທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ເຄຫໍ ປວິສນ຺ຕໍ ປນ ນໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ອຍໍ ເອຕ຺ຕິກາ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ມໍ ນິສ຺
ສາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນາ’’ຕິ ຫສິຕໍ ອກາສິ຺ ອຖ ນໍ ເສຍ຺ຖິປຸຕ຺ໂຕ ທິສ຺ວາ, ‘‘ກິໍ ກາຣຕາ ຫສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ອິ຺ ‘‘ເອກໍ ກາຣຕໍ ນິສ຺ສາຍາ’’ຕິ຺
‘‘ກເຖຫິ ນ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ສາ ນ ກເຖສິ’’຺ ໂສ ‘‘ສເຈ ນ ກເຖສ຺ສສິ, ທ຺ວິຣາ ຕໍ ອິນ຺ທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອສິໍ ນິກ຺ກຑຶ຺ ສາ ‘‘ອຍໍ
ເອຕ຺ຕິກາ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ຕຍາ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ລທ຺ຣາຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຫສິຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫ຺ ‘‘ຍທິ ມມ ປີຕຣາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ມຍ຺ຫໍ ນິຍ຺
ຍາທິຕໍ, ຕ຺ວໍ ເອຕ຺ຖ ກິໍ ໂຫສີ’’ຕິ? ໂສ ກິຣ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ກິລ຺ຈິ ນ ຊານາຕິ, ເຕນສ຺ສາ ວຈນໍ ນ ສທ຺ທຫີ຺ ອຖສ຺ສ ສາ ‘‘ຕຸມ຺
ຫາກໍ ປີຕຣາ ມຣຕາປຕ຺ຕໍ ທຕ຺ວາ ເປສິຕາ, ຕຸມ຺ເຫ ມຍາ ອິທລ຺ຈິທລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ຣກ຺ຂິຕາ’’ຕິ ສພ຺ພໍ ກເຖສິ຺ ‘‘ຕ຺ວໍ ອກູຕໍ ກເຖ
ສີ’’ຕິ ອສທ຺ທຫນ຺ໂຕ ‘‘ມາຕຣໍ ກາລຸອີ ປຸຈ຺ອິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ ກິຣ, ອມ຺ມາ’’ຕິ຺ ‘‘ອາມ, ຕາຕ, ທຫຣກາລໂຕ
ປຍ຺ຖາຍ ຕໍ ມາເຣຕ຺ກາໂມ ມາເຣຕ຺ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ພຫຸ໌ ຂນໍ ຂີຍີ, ສຕ຺ຕສ຺ ຖາເນສ຺ ຕ຺ວໍ ມຣຕາໂຕ ມຸຕ຺ໂຕ, ອິທານິ
ໂກຄາມໂຕ ອາຄມ຺ມ ສພ຺ພສເຕນ ສທ຺ທີ ເສຍ຺ຖິຍ຺ຖານໍ ປຕ຺ໂຕ’’ຕິ຺ ໂສ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ກາຣິຍໍ ວຕ ກມ຺ມໍ, ເອວຣູປໍ ໂຂ ປນ
ມຣຕາ ມຸຕ຺ຕສ຺ສ ມມ ປມາທຊີວິຕໍ ຊີວິຕຸ໌ ອຍຸຕ຺ຕໍ, ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ກວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເທວສິກໍ ສຫສ຺ສໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ
ອທ຺ຮິກາປຕາທີນໍ ທານໍ ປຍ຺ຖເປສິ຺ ມິຕ຺ໂຕ ນາມສ຺ສ ກຸຍຸມ຺ພິໂກ ທານພ຺ຍາວໂຍ ອໂຫສິ຺ ອຍໍ ໂພສກເສຍ຺ຖິໂນ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ຺

ຕສ຺ມິໍ ປນ ກາເລ ກທ຺ທວຕິນຄເຣ ກທ຺ທວຕິຍເສຍ຺ຖິ ນາມ ໂພສກເສຍ຺ຖິໂນ ອທິຍ຺ຖປຸພ຺ພສຫາຍໂກ ອໂຫສິ຺ ກທ຺ທວຕິນຄຣ
ໂຕ ອາຄຕານໍ ວາຕິຊານໍ ສນ຺ຕິເກ ໂພສກເສຍ຺ຖິ ກທ຺ທວຕິຍເສຍ຺ຖິໂນ ສມ຺ປຕ຺ຕິລ຺ຈ ວຍປ຺ປເທສລ຺ຈ ສຸຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ທີ ສ
ຫາຍກກາວໍ ອິຈ຺ອນ຺ໂຕ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ເປເສສິ຺ ກທ຺ທວຕິຍເສຍ຺ຖິປີ ໂກສມ຺ພິໂຕ ອາຄຕານໍ ວາຕິຊານໍ ສນ຺ຕິເກ ໂພສກເສຍ຺ຖິ
ໂນ ສມ຺ປຕ຺ຕິລ຺ຈ ວຍປ຺ປເທສລ຺ຈ ສຸຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ທີ ສຫາຍກກາວໍ ອິຈ຺ອນ຺ໂຕ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ເປເສສິ຺ ເອວໍ ເຕ ອລ຺ລມລ຺ລໍ
ອທິຍ຺ຖປຸພ຺ພສຫາຍກາ ຫຸຕ຺ວາ ວສິໍສ຺ຸ ອປຣກາເຄ ກທ຺ທວຕິຍເສຍ຺ຖິໂນ ເຄເຫ ອຫິວາຕໂຣໂຄ ປຕິໂຕ຺ ຕສ຺ມິໍ ປຕິເຕ ປຖມໍ
ມກ຺ຂິກາ ມຣນ຺ຕິ, ຕໂຕ ອນຸກ຺ກເມເນວ ກີຍາ ມູສິກາ ກຸກ຺ກຸຍາ ສູກຣາ ຄາໂວ ທາສີ ທາສາ ສພ຺ພປຈ຺ອາ ຆຣມານຸສກາປີ ມຣນ຺
ຕິ຺ ເຕສ຺ ເຍ ກິຕ຺ຕີ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ປລາຍນ຺ຕິ, ເຕ ຊີວິຕໍ ລກນ຺ຕິ, ຕທາ ປນ ເສຍ຺ຖິ ຈ ກຣິຍາ ຈ ຮີຕາ ຈສ຺ສ ຕຖາ ປລາຍິຕ຺ວາ
ໂພສກເສຍ຺ຖີ ປສ຺ສິຕຸ໌ ປຕ຺ເຖນ຺ຕາ ໂກສມ຺ພິມຄ຺ຄໍ ປຍິປຊ຺ຊິສ຺ຸ ເຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄເຍວ ຂີຕປາເຖຍ຺ຍາ ວາຕາຕເປນ ເຈວ ຊຸປ຺ປີ
ປາສາຫີ ຈ ກິລນ຺ຕສຣີຣາ ກິຈ຺ເອນ ໂກສມ຺ພິໍ ປຕ຺ວາ ອຸທກຜາສຸກຍ຺ຖາເນ ຖຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ນຄຣທ຺ວາເຣ ເອກໍ ສາລໍ ປວິສິໍສ຺ຸ

ຕໂຕ ເສຍ຺ຖິ ກຣິຍໍ ອາຫ – ‘‘ກທ຺ເທ, ອິມິນາ ນີຫາເຣນ ຄຈ຺ອນ຺ຕາ ວິຊາຕມາຕຸຍາປີ ອມນາປາ ໂຫນ຺ຕິ, ສຫາຍໂກ ກິຣ ເມ
ອທ຺ຮິກາປຕາທີນໍ ເທວສິກໍ ສຫສ຺ສໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ທານໍ ທາເປສິ຺ ຕຕ຺ຖ ຮີຕຣໍ ເປເສຕ຺ວາ ອາຫາຣໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ເອກາຫໍ
ທ຺ວີຫໍ ອິເຜວ ສຣີຣໍ ສນ຺ຕປ຺ເປຕ຺ວາ ສຫາຍກໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ’’ຕິ຺ ສາ ‘‘ສາຘຸ, ສາມີ’’ຕິ຺ ເຕ ສາລາຍເມວ ວສິໍສ຺ຸ ປຸນທິວເສ ກາ
ເລ ອາໂຣຈິເຕ ກປຕທ຺ຮິກາທີສຸ ອາຫາຣຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ອນ຺ເຕສຸ ມາຕາປີຕໂຣ, ‘‘ອມ຺ມ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ອາຫາຣໍ ອາຫຣາ’’ຕິ
ຮີຕຣໍ ເປສຍີສ຺ຸ ມຫາໂກຄກຸລສ຺ສ ຮີຕາ ວິປຕ຺ຕິຍາ ອຈ຺ອິນ຺ນລຊ຺ຊີຕາຍ ອລຊ຺ຊມານາ ປາຕີ ຄເຫຕ຺ວາ ກປຕຊເນນ ສທ຺ທີ ອາ
ຫາຣຕ຺ຖາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກຕິ ປຍິວິເສ ຄຕ຺ຫິສ຺ສສິ, ອມ຺ມາ’’ຕິ ປຸຍ຺ຖາ ຈ ປນ ‘‘ຕໂຍ’’ຕິ ອາຫ຺ ອຖສ຺ສາ ຕໂຍ ປຍິວິເສ ອທາສີ຺
ຕາຍ ກຕ຺ເຕ ອາຫເຍ ຕໂຍປີ ເອກໂຕ ກຸລ຺ຊິຕຸ໌ ນິສີທິໍສ຺ຸ

ອຖ ມາຕາຮີຕໂຣ ເສຍ຺ຖີ ອາຫໍສຸ – ‘‘ສາມີ, ວິປຕ຺ຕິ ນາມ ມຫາກຸລານມ຺ປີ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ມາ ອມ຺ເຫ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊ, ມາ
ຈິນ຺ຕຍີ’’ຕິ຺ ອິຕິ ນໍ ນານປ຺ປກາເຣຫິ ຍາຈິຕ຺ວາ ໂກເຊສຸໍ຺ ໂສ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ອາຫາຣໍ ຊີຣາເປຕຸ໌ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອຣຸເຕ ອຸຄ຺ຄຈ຺ອນ຺
ເຕ ກາລມກາສິ຺ ມາຕາຮີຕໂຣ ນານປ຺ປກາເຣຫິ ປຣິເທວິຕ຺ວາ ໂຣທິໍສ຺ຸ ກຸມາຣິກາ ປຸນທິວເສ ໂຣທມານາ ອາຫາຣຕ຺ຖາຍ
ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ກຕິ ປຍິວິເສ ຄຕ຺ຫິສ຺ສສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ‘‘ທ຺ເວ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອາຫາຣໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ໂກເຊສິ຺ ສາປີ
ຕາຍ ຍາຈິຍມານາ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ອາຫາຣໍ ຊີຣາເປຕຸ໌ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ຕໍ ທິວສເມວ ກາລມກາສິ຺ ກຸມາຣິກາ ເອກິກາວ ໂຣທິຕ຺ວາ
ປຣິເທວິຕ຺ວາ ຕາຍ ທຸກ຺ຂຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອຕິວິຍ ສລ຺ຊາຕຂາຕກທຸກ຺ຂາ ປຸນທິວເສ ຍາຈເກຫິ ສທ຺ທີ ໂຣທນ຺ຕີ ອາຫາຣຕ຺ຖາຍ
ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ກຕິ ປຍິວິເສ ຄຕ຺ຫິສ຺ສສິ, ອມ຺ມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາ ‘‘ເອກ’’ນ຺ຕິ ອາຫ຺ ມິຕ຺ຕກຸຍຸມ຺ພິໂກ ຕໍ ຕໂຍ ທິວເສ ກຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕີ
ສລ຺ຊານາຕິ, ເຕນ ຕໍ ‘‘ອເປຫີ ນສ຺ສ, ວສລິ, ອຊ຺ຊ ຕວ ກຸຈ຺ອິປ຺ປມາຕໍ ອລ຺ລາສີ’’ຕິ ອາຫ຺ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປສມ຺ປນ຺ນາ ກຸລຮີຕາ
ປຈ຺ໂຈຣສ຺ມິໍ ສຕ຺ຕິປຫາຣໍ ວິຍ ວເຕ ຂາໂຣທກເສຈນກໍ ວິຍ ຈ ປຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ, ສາມີ’’ຕິ ອາຫ຺ ‘‘ຕຍາ ປຸເຣ ຕໂຍ ໂກຍ຺ຖາສາ ຄທິ

ຕາ, ທີຍໂຍ ຫເວ, ອຊຊ ເອກໍ ຄຕຫາສີ. ອຊຊ ເຕ ອຕຕໂນ ກຸຈຈິປປມາຄໍ ລາຕ''ນຕິ. ''ມາ ມໍ, ສາມິ, 'ອຕຕໂນວ ອຕຖາຍ ຄຕທີ'ຕິ ມລລິຕຖາ''ຕິ. ''ອຖ ກສມາ ເອວໍ ຄຕທີ''ຕິ? ''ປເຣ ຕໂຍ ຊນາ ອຫມຫ, ສາມິ, ທີຍໂຍ ຫເວ, ອຊຊ ເອກີກາວ ຊາ ຕາມທີ''ຕິ. ໂສ ''ເກນ ກາຣເຕນາ''ຕິ ປຸຈຈິຕວາ ອາຫີໂຕ ປຜຖາຍ ຕາຍ ກຖິຕໍ ສພພໍ ປວຕຕິ ສຸຕວາ ອສສູນິ ສນທາເຣຕວາ ອສກໂກນໂຕ ສລຊາຕພລວໂທມນສໂສ ຫຸຕວາ, ''ອມມ, ເອວໍ ສນເຕ ມາ ຈິນຕຍິ, ຕວໍ ກຫທວຕິຍເສຜຖິໂນ ສີຕາ ອຊຊ ກາລໂຕ ປຜຖາຍ ມມ ສີຕາເຍວ ນາມາ''ຕິ ວຕວາ ສີເສ ຈຸມພິຕວາ ໝຣໍ ເນຕວາ ອຕຕໂນ ເຊຜຖສີຕຸຜຖາເນ ຖເປສີ.

ສາ ທານຄເຄ ອຸຈຈາສທທໍ ມຫາສທທໍ ສຸຕວາ, ''ຕາຕ, ກສມາ ເອຕໍ ຊນໍ ນິສສທທໍ ກຕວາ ທານໍ ນ ເທຖາ''ຕິ ອາຫ. ''ນ ສກກາ ກາຕຸໍ, ອມມາ''ຕິ. ''ສກກາ, ຕາຕາ''ຕິ. ''ກຖໍ ສກກາ, ອມມາ''ຕິ? ''ຕາຕ ທານຄຄໍ ປຣິກຂິປິຕວາ ເອເກກສເສວ ປເວສນປປມາເຕນ ຫເວ ທວາຣານິ ໂຍເຊຕວາ, 'ເອເກນ ທວາເຣນ ປວິສິຕວາ ເອເກນ ນິກຂມຖາ'ຕິ ວເທຖ, ເອວໍ ນິສສທທາ ຫຸຕວາວ ຄຕທິສສນຕິ''ຕິ. ໂສ ຕໍ ສຸຕວາ, ''ກທທໂກວ, ອມມ, ອຸປາໂຍ''ຕິ ຕຖາ ກາເຣສິ. ສາປິ ປຸພເພ ສາມາ ນາມ. ວຕິຍາ ປນ ກາຣິຕຕຕາ ສາມາວຕີ ນາມ ຊາຕາ. ຕໂຕ ປຜຖາຍ ທານຄເຄ ໂກລາຫລໍ ປຈຈິນທີ. ໂຜສກເສຜຖີ ປຸພເພ ຕໍ ສທທໍ ສຸຕນໂຕ ''ມຍຫໍ ທານຄເຄ ສທໂທ''ຕິ ຕຸສສຕິ. ທວີຫຕີຫໍ ປນ ສທທໍ ອສສຸຕນໂຕ ມິຕຕກຸຍມພິກໍ ອຕຕໂນ ອຸປຜຖານໍ ອາຄ ຕໍ ປຸຈຈິ – ''ທີຍຍຕິ ກປຕທສິກາທີນໍ ທານ''ນຕິ? ''ອາມ, ສາມິ''ຕິ. ''ອຖ ກຶ ທວີຫຕີຫໍ ສທໂທ ນ ສຸຍຍຕີ''ຕິ? ''ຍຖາ ນິສສທທາ ຫຸຕວາ ຄຕຫນຕິ, ຕຖາ ເມ ອຸປາໂຍ ກໂຕ''ຕິ. ''ອຖ ປຸພເພວ ກສມາ ນາກາສີ''ຕິ? ''ອຊານນຕາຍ, ສາມິ''ຕິ. ''ອິທານິ ກຖໍ ເຕ ຉາໂຕ''ຕິ? ''ສີຕຣາ ເມ ອກຂາໂຕ, ສາມິ''ຕິ. ມຍຫໍ ອວິທິຕາ ''ຕວ ສີຕາ ນາມ ອຕຖິ''ຕິ. ໂສ ອທີວາຕໂຣຄຸ ປປຕຕິໂຕ ປຜຖາຍ ສພພໍ ກຫທວຕິຍເສຜຖິໂນ ປວຕຕິ ອາຈິກຂິຕວາ ຕສສາ ອຕຕໂນ ເຊຜຖສີຕຸຜຖາເນ ຖປີຕກາວໍ ອາ ໂຣເຈສີ. ອຖ ນໍ ເສຜຖີ ''ເອວໍ ສນເຕ ມມ ກສມາ ນ ກເຖສີ, ມມ ສຫາຍກສສ ສີຕາ ມມ ສີຕາ ນາມາ''ຕິ ຕໍ ປກໂກສາເປຕວາ ປຸຈຈິ – ''ອມມ, ເສຜຖິໂນ ສີຕາສີ''ຕິ? ''ອາມ, ຕາຕາ''ຕິ. ''ເຕນ ທີ ມາ ຈິນຕຍິ, ຕວໍ ມມ ສີຕາສີ''ຕິ ຕໍ ສີເສ ຈຸມພິຕວາ ປຣິວາຣຕຖາຍ ຕສສາ ປລຈ ອິຕຖິສຕານິ ທຕວາ ຕໍ ອຕຕໂນ ເຊຜຖສີຕຸຜຖາເນ ຖເປສີ.

ອເຖກທິວສໍ ຕສມີ ນຄເຣ ນກຂຕຕໍ ສງຄຸຜຖໍ ໂຫຕິ. ຕສມີ ປນ ນກຂຕເຕ ພທີ ອນິກຂມນກາ ກຸລສີຕໂຣປີ ອຕຕໂນ ປຣິວາເຣນ ສທສີ ປທສາວ ນທີ ຄນຕວາ ນຫາຍນຕິ. ຕສມາ ຕໍ ທິວສໍ ສາມາວຕີປີ ປລຈທີ ອິຕຖິສເຕທີ ປຣິວາຣິຕາ ຣາຊງຄເຕ ເນວ ນຫາຍິຕຸໍ ອຄມາສີ. ອຸເຕໂນ ສີຫປລຊເຣ ຖິໂຕ ຕໍ ທິສວາ ''ກສສິມາ ນາຜກິຕຖິໂຍ''ຕິ ປຸຈຈິ. ''ນ ກສສຈິ ນາຜກິຕຖິໂຍ, ເທວາ''ຕິ. ''ອຖ ກສສ ສີຕໂຣ''ຕິ? ''ໂຜສກເສຜຖິໂນ ສີຕາ ເທວ, ສາມາວຕີ ນາເມສາ''ຕິ. ໂສ ທິສວາວ ອຸປປນນສີເນໂຫ ເສຜຖິໂນ ສາສນໍ ປາເຫສິ – ''ສີຕຣໍ ກິຣ ເມ ເປເສຕູ''ຕິ. ''ນ ເປເສມິ, ເທວາ''ຕິ. ''ມາ ກິຣ ເອວໍ ກໂຣຕຸ, ເປເສຕຸເຍວາ''ຕິ. ''ມຍໍ ຄຫປຕິກາ ນາມ ກຸມາຣິການໍ ໂປເຖຕວາ ວິເທເຖຕວາ ກທຜນກາເຍນ ນ ເທມ, ເທວາ''ຕິ. ຣາຊາ ກຸຊຊິຕວາ ເຄຫໍ ລລຈາເປຕວາ ເສຜຖິລຈ ກຣິຍລຈ ຫຕເຖ ຄເຫຕວາ ພທີ ກາຣາເປສີ. ສາມາວຕີ, ນຫາຍິຕວາ ອາຄນຕວາ ເຄຫໍ ປວິສິຕຸໍ ໂອ ກາສໍ ອລກນຕີ, ''ກຶ ເອຕໍ, ຕາຕາ''ຕິ ປຸຈຈິ. ''ອມມ, ຣາຊາ ຕວ ກາຣຕາ ປຫິຕໍ. ອຖ 'ນ ມຍໍ ທສສາມາ'ຕິ ວຸຕເຕ ໝຣໍ ລລຈາເປຕວາ ອມເຫ ພທີ ກາຣາເປສີ''ຕິ. ''ຕາຕ, ກາຣິຍໍ ໂວ ກມມໍ ກຕໍ, ຣລລາ ນາມ ປຫິເຕ 'ນ, ເທມາ'ຕິ ອວຕວາ 'ສເຈ ເມ ສີຕຣໍ ສປຣິວາຣໍ ຄຕຫຖ, ເທມາ'ຕິ ວຕຕພພໍ ກເວຍຍ, ຕາຕາ''ຕິ. ''ສາທຸ, ອມມ, ຕວ ຣຸຈິຍາ ສຕີ ເອວໍ ກຣິສສາມີ''ຕິ ຣລໂລ ຕຖາ ສາສນໍ ປາເຫສິ. ຣາຊາ ''ສາທູ''ຕິ ສມປຜິຈຈິຕວາ ຕໍ ສປຣິວາຣໍ ອາເນຕວາ ອກິສິລຈິຕວາ ອຄຄມເຫສິຜຖາເນ ຖເປສີ. ເສສາ ຕສສາເຍວ ປຣິວາຣິຕຖິໂຍ ອເຫສຸໍ. ອຍໍ ສາມາວຕິຍາ ອຸປປຕຕິ.

ອຸເຕນສສ ປນ ອປຣາປີ ວາສຸລທຕຕາ ນາມ ເທວີ ອໂຫສິ ຈຕທປຊໂຊຕສສ ສີຕາ. ອຊເຊນິຍລທີ ຈຕທປຊໂຊໂຕ ນາມ ຣາຊາ ອໂຫສິ. ໂສ ເອກທິວສໍ ອຸຍຍານໂຕ ອາຄຈຉນໂຕ ອຕຕໂນ ສມປຕຕີ ໂອໂລເກຕວາ, ''ອຕຖິ ນຸ ໂຂ ອລລສສປີ ກສສຈິ ເອວຣູປາ ສມປຕຕີ''ຕິ ວຕວາ ຕໍ ສຸຕວາ ມນຸສເສທີ ''ກຶ ສມປຕຕີ ນາເມສາ, ໂກສມພິຍໍ ອຸເຕນສສ ຣລໂລ ອຕິມຫຕີ ສມປ ຕີ''ຕິ ວຸຕເຕ ຣາຊາ ອາຫ – ''ເຕນ ທີ ຄຕຫິສສາມ ນ''ນຕິ? ''ນ ສກກາ ໂສ ຄເຫຕຸ''ນຕິ. ''ກິລຈິ ກຕວາ ຄຕຫິສສາມເຍ ວາ''ຕິ? ''ນ ສກກາ ເທວາ''ຕິ. ''ກຶ ກາຣຕາ''ຕິ? 'ໂສ ຫຕຖິກນຕໍ ນາມ ສິປປໍ ຊານາຕິ, ມນຕໍ ປຣິວຕເຕຕວາ ຫຕຖິກນຕ ວີຕໍ ວາເທນໂຕ ນາເຄ ປລາເປຕິປີ ຄຕຫາຕິປີ. ຫຕຖິວາຫນສມປນໂນ ເຕນ ສທິໂສ ນາມ ນຕຖີ''ຕິ. ''ນ ສກກາ ມຍາ ໂສ ຄເຫຕຸ''ນຕິ. ''ສເຈ ເຕ, ເທວ, ເອກນເຕນ ອຍໍ ນິຈຉໂຍ, ເຕນ ທີ ທາຣຸຫຕຖີ ກາເຣຕວາ ຕສສາສນນຜຖານໍ ເປເສຫີ. ໂສ ຫຕຖິວາຫນໍ ວາ ອສສວາຫນໍ ວາ ສຸຕວາ ທູຣມປີ ຄຈຉຕິ. ຕຕຖ ນໍ ອາຄຕໍ ຄເຫຕຸໍ ສກກາ ກວິສສຕີ''ຕິ.

ຣາຊາ ''ອຕເຖໂສ ອຸປາໂຍ''ຕິ ທາຣຸມຍໍ ຍນຕຫຕຖີ ກາຣາເປຕວາ ພທີ ປີໂລຕິກາທີ ເວເຖຕວາ ກຕຈິຕຕກມມໍ ກຕວາ ຕສສ

ວິຊິເຕ ອາສນ຺ນຏ຺ຐາເນ ເອກສ຺ມິໍ ສຣຕີເຣ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປສິ. ຫຕ຺ຖິໂນ ອນ຺ໂຕກຸຈ຺ຉິຍໍ ສຏ຺ຐິ ປຸຣິສາ ອປ຺ຣາປຣໍ ຈງ຺ກມນ຺ຕິ, ຫຕ຺ຖິລຓ຺ຑໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຉຑ຺ເຑສຸໍ. ເອໂກ ວນຈໂຣ ຫຕ຺ຖີ ທິສ຺ວາ, “ອມ຺ຫາກໍ ຣຎ຺ໂຎ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສິ – “ເທວ, ມຍາ ສພ຺ພເສໂຕ ເກລາສກູຏປຏິຠາໂຄ ຕຸມ຺ຫາກເຎວ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ ວຣວາຣໂຓ ທິຏ຺ໂຐ”ຕິ. ອຸເທໂນ ຕເມວ ມຄ຺ຄເທສກໍ ກຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖີ ອຠິຣຸຍ຺ຫ ສປ຺ຣິວາໂຣ ນິກ຺ຂມິ. ຕສ຺ສ ອາຄມນໍ ຎຕ຺ວາ ຈຣປຸຣິສາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈຓ຺ຑປ຺ຊ຺ໂຊຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ. ໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຊ຺ເຊ ຕຸຈ຺ຉໍ ກຕ຺ວາ ອຸໂຠສຸ ປສ຺ເສສຸ ພລກາຍໍ ປໂຍເຊສິ. ອຸເທໂນ ຕສ຺ສາຄມນໍ ອຊານນ຺ໂຕ ຫຕ຺ຖີ ອນຸພນ຺ຘິ. ອນ຺ໂຕ ຐິຕມນຸສ຺ສາ ເວເຄນ ປລາເປສຸໍ. ກຏ຺ຐຫຕ຺ຖີ ຣຎ຺ໂຎ ມນ຺ຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ວີຓໍ ວາເທນ຺ຕສ຺ສ ຕນ຺ຕິສທ຺ທໍ ອສຸຓນ຺ໂຕ ວິຍ ປລາຍຕິເຍວ. ຣາຊາ ຫຕ຺ຖິນາຄໍ ປາປຸຓິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອສ຺ສໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ອນຸພນ຺ຘິ. ຕສ຺ມິໍ ເວເຄນ ອນຸພນ຺ຘນ຺ເຕ ພລກາໂຍ ໂອຫີຍິ. ຣາຊາ ເອກໂກວ ອໂຫສິ. ອຖ ນໍ ອຸໂຠສຸ ປສ຺ເສສຸ ປຍຸຕ຺ຕາ ຈຓ຺ຑປ຺ຊ຺ໂຊຕສ຺ສ ປຸຣິສາ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຣຎ຺ໂຎ ອທໍສຸ. ອຖສ຺ສ ພລກາໂຍ ອມິຕ຺ຕວສໍ ຄຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ພຫິນຄເຣ ຂນ຺ຘາວາຣໍ ນິເວເສຕ຺ວາ ອຈ຺ຉິ.

ຈຓ຺ຑປ຺ຊ຺ໂຊໂຕປິ ອຸເທນໍ ຊີວຄ຺ຄາຫເມວ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ໂຈຣເຄເຫ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປິທຫາເປຕ຺ວາ ຕໂຍ ທິວເສ ຊຍປານໍ ປິວິ. ອຸເທໂນ ຕຕິຍທິວເສ ອາຣກ຺ຂເກ ປຸຈ຺ຉິ – “ກຫໍ ໂວ, ຕາຕ, ຣາຊາ”ຕິ? “‘ປຈ຺ຈາມິຕ຺ໂຕ ເມ ຄຫິໂຕ’ຕິ ຊຍປານໍ ປິວຕີ”ຕິ. “ກາ ນາເມສາ ມາຕຸຄາມສ຺ສ ວິຍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຣຎ຺ໂຎ ກິຣິຍາ, ນນຸ ປຏິຣາຊູນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕຸໍ ວາ ມາເຣຕຸໍ ວາ ວຏ຺ຏຕິ, ອມ຺ເຫ ທຸກ຺ຂໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຊຍປານໍ ກິຣ ປິວຕີ”ຕິ. ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສຸໍ. ໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ເອວໍ ວເທສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. “ອາມ, ມຫາຣາຊາ”ຕິ. “ສາຘຸ ຕໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສາມິ, ເອວຣູໂປ ກິຣ ເຕ ມນ຺ໂຕ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ມຍ຺ຫໍ ທສ຺ສສີ”ຕິ. “ສາຘຸ ທສ຺ສາມິ, ຄຫຓສມເຍ ມໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຕໍ ຄຓ຺ຫາຫີ. ກິໍ ປນ ຕ຺ວໍ ວນ຺ທິສ຺ສສີ”ຕິ? “ກ຺ຍາຫໍ ຕໍ ວນ຺ທິສ຺ສາມິ, ນ ວນ຺ທິສ຺ສາມີ”ຕິ? “ອຫມ຺ປິ ເຕ ນ ທສ຺ສາມີ”ຕິ . “ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຣາຊາຓໍ ເຕ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ. “ກໂຣຫີ, ສຣີຣສ຺ສ ເມ ອິສ຺ສໂຣ, ນ ປນ ຈິຕ຺ຕສ຺ສາ”ຕິ. ຣາຊາ ຕສ຺ສ ສູຣຄ຺ຊິຕໍ ສຸຕ຺ວາ, “ກຖໍ ນຸ ໂຂ ອິມໍ ມນ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, “ອິມໍ ມນ຺ຕໍ ອຎ຺ຎໍ ຊານາເປຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ມມ ຘີຕຣໍ ເອຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫາເປຕ຺ວາ ອຫໍ ຕສ຺ສາ ສນ຺ຕິເກ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ”ຕິ. ອຖ ນໍ ອາຫ – “ອຎ຺ຎສ຺ສ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ທສ຺ສສີ”ຕິ. “ອາມ, ມຫາຣາຊາ”ຕິ. “ເຕນ ຫິ ອມ຺ຫາກໍ ຆເຣ ເອກາ ຂຸຊ຺ຊາ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສາ ອນ຺ໂຕສາຓິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນາຍ ຕ຺ວໍ ພຫິສາຓິຍໍ ຐິໂຕວ ມນ຺ຕໍ ວາເຈຫີ”ຕິ. “ສາຘຸ, ມຫາຣາຊ, ຂຸຊ຺ຊາ ວາ ໂຫຕຸ ປີຐສປ຺ປີ ວາ, ວນ຺ທນ຺ຕິຍາ ທສ຺ສາມີ”ຕິ. ຕໂຕ ຣາຊາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘີຕຣໍ ວາສຸລທຕ຺ຕໍ ອາຫ – “ອມ຺ມ, ເອໂກ ສງ຺ຂກຸຏ຺ຐີ ອນຄ຺ຆມນ຺ຕໍ ຊານາຕິ, ຕໍ ອຎ຺ຎໍ ຊານາເປຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ. ຕ຺ວໍ ອນ຺ໂຕສາຓິຍໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ມນ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫ, ໂສ ພຫິສາຓິຍໍ ຐຕ຺ວາ ຕຸຍ຺ຫໍ ວາເຈສ຺ສຕິ. ຕໂຕ ສນ຺ຕິກາ ອຫໍ ຕໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ”ຕິ.

ເອວໍ ໂສ ເຕສໍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ສນ຺ຖວກຣຓຠເຍນ ຘີຕຣໍ ຂຸຊ຺ຊໍ, ອິຕຣໍ ສງ຺ຂກຸຏ຺ຐີ ກຕ຺ວາ ກເຖສິ. ໂສ ຕສ຺ສາ ອນ຺ໂຕສາຓິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນາຍ ພຫິ ຐິໂຕ ມນ຺ຕໍ ວາເຈສິ. ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວຸຈ຺ຈມານມ຺ປິ ມນ຺ຕປທໍ ວຕ຺ຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕິໍ “ອເຣ ຂຸຊ຺ເຊ ອຕິພຫໂລຏ຺ຐກໂປລໍ ເຕ ມຸຂໍ, ເອວໍ ນາມ ວເທຫີ”ຕິ ອາຫ. “ສາ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອເຣ ທຸຏ຺ຐສງ຺ຂກຸຏ຺ຐີ ກິໍ ວເທສິ, ກິໍ ມາທິສາ ຂຸຊ຺ຊາ ນາມ ໂຫຕີ”ຕິ? ສາຓິກຓ຺ຓໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ “ກາສິ ຕ຺ວ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, “ຣຎ຺ໂຎ ຘີຕາ ວາສຸລທຕ຺ຕາ ນາມາຫ”ນ຺ຕິ ອາຫ. “ປິຕາ ເຕ ຕໍ ມຍ຺ຫໍ ກເຖນ຺ໂຕ ‘ຂຸຊ຺ຊາ’ຕິ ກເຖສີ”ຕິ. “ມຍ຺ຫມ຺ປິ ກເຖນ຺ໂຕ ຕໍ ສງ຺ຂກຸຏ຺ຐີ ກຕ຺ວາ ກເຖສີ”ຕິ. ເຕ ອຸໂຠປິ “ເຕນ ຫິ ອມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຖວກຣຓຠເຍນ ກຖິຕໍ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ອນ຺ໂຕສາຓິຍຎ຺ເຎວ ສນ຺ຖວໍ ກຣິໍສຸ.

ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມນ຺ຕຄ຺ຄຫຓໍ ວາ ສິປ຺ປຄ຺ຄຫຓໍ ວາ ນຕ຺ຖິ. ຣາຊາປິ ຘີຕຣໍ ນິຈ຺ຈໍ ປຸຈ຺ຉຕິ – “ສິປ຺ປໍ ຄຓ຺ຫາສິ, ອມ຺ມາ”ຕິ? “ຄຓ຺ຫາມິ, ຕາຕາ”ຕິ. ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ອຸເທໂນ ອາຫ – “ຠທ຺ເທ, ສາມິເກນ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ນາມ ເນວ ມາຕາປິຕໂຣ ນ ຠາຕຸຠຄິນິໂຍ ກາຕຸໍ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ສເຈ ມຍ຺ຫໍ ຊີວິຕໍ ທສ຺ສສິ, ປຎ຺ຈ ເຕ ອິຕ຺ຖິສຕານິ ປຣິວາຣໍ ທຕ຺ວາ ອຄ຺ຄມເຫສິຏ຺ຐານໍ ທສ຺ສາມີ”ຕິ. “ສເຈ ອິມສ຺ມິໍ ວຈເນ ປຏິຏ຺ຐາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສຖ, ທສ຺ສາມິ ໂວ ຊີວິຕ”ນ຺ຕິ. “ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ຠທ຺ເທ”ຕິ. ສາ “ສາຘຸ, ສາມີ”ຕິ ປິຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ. ອຖ ນໍ ໂສ ປຸຈ຺ຉິ – “ອມ຺ມ, ນິຏ຺ຐິຕໍ ສິປ຺ປ”ນ຺ຕິ? “ນ ຕາວ ນິຏ຺ຐິຕໍ, ຕາຕ, ສິປ຺ປ”ນ຺ຕິ. ອຖ ນໍ ໂສ ປຸຈ຺ຉິ – “ກິໍ, ອມ຺ມາ”ຕິ? “ອມ຺ຫາກໍ ເອກໍ ທ຺ວາຣຎ຺ຈ ເອກໍ ວາຫນຎ຺ຈ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ຕາຕາ”ຕິ. “ອິທໍ ກິໍ, ອມ຺ມາ”ຕິ? “ຕາຕ, ຣຕ຺ຕິໍ ກິຣ ຕາຣກສຎ຺ຎາຍ ມນ຺ຕສ຺ສ ອຸປຈາຣຕ຺ຖາຍ ເອກໍ ໂອສຘໍ ຄເຫຕພ຺ພໍ ອຕ຺ຖິ. ຕສ຺ມາ ອມ຺ຫາກໍ ເວລາຍ ວາ ອເວລາຍ ວາ ນິກ຺ຂມນກາເລ ເອກໍ ທ຺ວາຣຎ຺ເຈວ ເອກໍ ວາຫນຎ຺ຈ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ. ຣາຊາ “ສາຘູ”ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິ. ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຠິຣຸຈິຕໍ ເອກໍ ທ຺ວາຣໍ ຫຕ຺ຖຄຕໍ ກຣິໍສຸ. ຣຎ຺ໂຎ ປນ ປຎ຺ຈ ວາຫນານິ ອເຫສຸໍ. ຠທ຺ທວຕີ ນາມ ກເຣຓຸກາ ເອກທິວສໍ ປຎ຺ຎາສ ໂຍຊນານິ ຄຈ຺ຉຕິ, ກາໂກ ນາມ ທາໂສ ສຏ຺ຐິ ໂຍຊນານິ ຄຈ຺ຉຕິ, ເຈລກຏ຺ຐີ ຈ ມຸຎ຺ຈເກສີ ຈາ

ຕິ ຫຸເວ ອສຸສາ ໂຍຊນສຕໍ ຄຈຸຉນຸຕິ, ນາລຸອາຄິຣິ ຫຕຸຖີ ວີສຕິ ໂຍຊນສຕນຸຕິ॥

ໂສ ກິຣ ຣາຊາ ອນຸປຸປນຸເນ ພຸທຸເທ ເອກສຸສ ອິສຸສຣສຸສ ອຸປຍຸຖາໂກ ອໂຫສີ॥ ອເຖກທິວສໍ ອິສຸສເຣ ພຫີນຄຣໍ ຄນຸຕຸວາ ນຸຫາຕຸວາ ອາຄຈຸຉນຸເຕ ເອໂກ ປຈຸເຈກພຸທຸໂທ ນຄຣໍ ປິຕຸທາຍ ປວິສິຕຸວາ ສກລນຄຣວາສີນໍ ມາເຣນ ອາວຍຸຝິຕຕຸຕາ ເອກໍ ກິກຸຂາມຸປິ ອລກິຕຸວາ ຍຖາໂທເຕນ ປຕຸເຕນ ນິກຸຂມີ॥ ອຖ ນໍ ນຄຣທຸວາຣໍ ປຕຸຕກາເລ ມາໂຣ ອຄຸຍາຕກເວເສນ ອຸປສງກມິຕຸວາ, ‘‘ອປີ, ກນຸເຕ, ໂວ ກິຍຸຈິ ລທຸຘ’’ນຸຕິ ປຸຈຸຉິ॥ ‘‘ກີ ປນ ເມ ຕຸວໍ ອລາກນາກາຣໍ ກຣີ’’ຕິ? ‘‘ເຕນ ຫິ ນິວຕຸຕິຕຸວາ ປຸນ ປວິສຖ, ອິທານີ ນ ກຣິສຸສາມີ’’ຕິ॥ ‘‘ນາຫໍ ປຸນ ນິວຕຸຕິສຸສາມີ’’ຕິ॥ ສເຈ ຫິ ນິວຕຸເຕຍຸຍ, ປຸນ ໂສ ສກລນຄຣວາສີນໍ ສຣີເຣ ອຘີມຸຄຸຈິຕຸວາ ປາຓີ ປຫຣິຕຸວາ ຫສນເກລຸອີ ກເຣຍຸຍ॥ ປຈຸເຈກພຸທຸເທ ອນິວຕຸຕິຕຸວາ ຄເຕ ມາໂຣ ຕຕຸເຖວ ອນຸຕຣຫາຍີ॥ ອຖ ໂສ ອິສຸສໂຣ ຍຖາໂທເຕເນວ ປຕຸເຕນ ອາຄຈຸຉນຸຕໍ ປຈຸເຈກພຸທຸທໍ ທິສຸວາ ວນຸທິຕຸວາ, ‘‘ອປີ, ກນຸເຕ, ກິຍຸຈິ ລທຸຘ’’ນຸຕິ ປຸຈຸຉິ॥ ‘‘ຈຣິຕຸວາ ນິກຸຂນຸຕມຸຫາວຸໂສ’’ຕິ॥ ໂສ ຈິນຸເຕສິ – ‘‘ອຍຸໂຍ, ມຍາ ປຸຈຸຉິຕໍ ອກເຖຕຸວາ ອຄຸຄໍ ວທຕິ, ນ ກິຍຸຈິ ລທຸຘໍ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ॥ ອຖສຸສ ປຕຸຕໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ຕຸຈຸຉໍ ທິສຸວາ ເຄເຫ ກຕຸຕສຸສ ນິຍຸຄິຕານິຍຸຄິຕກາວໍ ອຊານນຕາຍ ສູໂຣ ທຸຕຸວາ ປຕຸຕໍ ຄເຫຕຸໍ ອວິສຫນຸໂຕ ‘‘ໂຖກໍ, ກນຸເຕ, ອຘິວາເສຖາ’’ຕິ ວຕຸວາ ເວເຄນ ຘຣໍ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ອມຸຫາກໍ ກຕຸຕໍ ນິຍຸຄິຕ’’ນຸຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ, ‘‘ນິຍຸຄິຕ’’ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ ຕໍ ອຸປຍຸຖາກໍ ອາຫ – ‘‘ຕາຕ, ອຄຸໂຄ ຕຍາ ສມຸປນຸນເວຄຕໂຣ ນາມ ນຕຸຖິ, ສີເຂນ ຊເວນ ກທນຸຕໍ ປຕຸວາ ‘ປຕຸຕໍ ເມ, ກນຸເຕ, ເທຖາ’ຕິ ວຕຸວາ ປຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ເວເຄນ ເອຫີ’’ຕິ॥ ໂສ ເອກວຈເນເນວ ປກຸຂນຸທິຕຸວາ ປຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ອາຫຣີ॥ ອິສຸສໂຣປິ ອຕຸຕໂນ ໂກຊນສຸສ ປຕຸຕໍ ປູເຣຕຸວາ ‘‘ອິມໍ ສີຘໍ ຄນຸຕຸວາ ອຍຸຍສຸສ ສມຸປາເທຫີ, ອຫໍ ເຕ ອິໂຕ ປຕຸຕີ ທມຸມີ’’ຕິ ອາຫ॥

ໂສປິ ຕໍ ຄເຫຕຸວາ ຊເວນ ຄນຸຕຸວາ ປຈຸເຈກພຸທຸທສຸສ ປຕຸຕໍ ທຕຸວາ ປຄຸຈປຕິຍຸຄິເຕນ ວນຸທິຕຸວາ, ‘‘ກນຸເຕ, ‘ເວລາ ອຸປກຍຸຖາ’ຕິ ອຫໍ ອຕິສີເຂນ ຊເວນ ອາຄໂຕ ຈ ຄໂຕ ຈ, ເອຕສຸສ ເມ ຊວສຸສ ຜເລນ ໂຍຊນານໍ ປຖຸຕາສສຍຸຄິສຕວີສສຕຄມນສມຕຸຖານິ ປຄຸຈ ວາຫນານິ ນິພຸພຕຸຕນຸຕຸ, ອາຄຈຸຉນຸຕສຸສ ຈ ເມ ຄຈຸຉນຸຕສຸສ ຈ ສຣີຣໍ ສູຣິຍເຕເຊນ ຕຕຸຖໍ, ຕສຸສ ເມ ຜເລນ ນິພຸພຕຸຕນິພຸພຕຸຕຍຸຖາເນ ອາຕາ ສູຣິຍເຕຊສທິສາ ໂຫຕຸ, ອິມສຸມີ ເມ ປິຕຸທປາເຕ ສາມີນາ ປຕຸຕີ ທິນຸນາ, ຕສຸສາ ເມ ນິສຸສນຸເທນ ຕຸມຸເຫຫີ ທິຍຸຖທມຸມສຸສ ກາຄີ ໂຫມີ’’ຕິ ອາຫ॥ ປຈຸເຈກພຸທຸໂທ ‘‘ເອວໍ ໂຫຕູ’’ຕິ ວຕຸວາ –

‘‘ອິຈຸຉິຕໍ ປຕຸຖິຕໍ ຕຸຍຸຫໍ, ສພຸພເມວ ສມິຊຸຊຕຸ;

ສພຸເພ ປູເຣນຸຕຸ ສງກປຸປາ, ຈນຸໂທ ປນຸນຣໂສ ຍຖາ॥ (ທີ॥ ນິ॥ ອຍຸຖ॥ ໔॥໘໔ ປຸພຸພູປນິສຸສຍສມຸປຕຸຕິກຖາ; ອ॥ ນິ॥ ອຍຸຖ॥ ໑॥໑॥ ໑໘໔);

‘‘ອິຈຸຉິຕໍ ປຕຸຖິຕໍ ຕຸຍຸຫໍ, ຂິປຸປເມວ ສມິຊຸຊຕຸ;

ສພຸເພ ປູເຣນຸຕຸ ສງກປຸປາ, ມຕີໂຊຕີຣໂສ ຍຖາ’’ຕິ॥ –

ອນຸໂມທນໍ ອກາສີ॥ ປຈຸເຈກພຸທຸຘານໍ ກິຣ ອິມາວ ທຸເວ ຄາຖາ ອນຸໂມທນຄາຖາ ນາມ ໂຫນຸຕິ॥ ຕຕຸຖ ໂຊຕີຣໂສຕິ ສພຸພກາມທທໍ ມຕີຣຕນໍ ວຸຈຸຈຕີ॥ ອິທໍ ຕສຸສ ປຸພຸພຈຣິຕໍ॥ ໂສ ເອຕຣຫິ ຈຕຸທປຊໂຊໂຕ ອໂຫສີ॥ ຕສຸສ ຈ ກມຸມສຸສ ນິສຸສນຸເທນ ອິມານິ ປຄຸຈ ວາຫນານິ ນິພຸພຕຸຕີສຸ॥ ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ອຸຍຸຍານກີລຸອາຍ ນິກຸຂມີ॥ ອຸເຕໂນ ‘‘ອຊຸຊ ປລາຍິຕພຸພ’’ນຸຕິ ມຫນຸຕາມຫນຸເຕ ຈມຸມປສິພຸພເກ ຫິຣຄຸຄສຸວຕຸຕສຸສ ປູເຣຕຸວາ ກເຣຕຸກາປິຍຸເຖ ຖເປຕຸວາ ວາສຸລທຕຸຕໍ ອາທາຍ ປລາຍີ॥ ອນຸເຕປຸຣປາລກາ ປລາຍນຸຕໍ ຕໍ ທິສຸວາ ຄນຸຕຸວາ ຣຄຸໂຄ ອາໂຣເຈສຸໍ॥ ຣາຊາ ‘‘ສີຘໍ ຄຈຸຉຖາ’’ຕິ ພລໍ ປຫີຕີ॥ ອຸເຕໂນ ພລສຸສ ປກຸຂນຸທກາວໍ ຄຕຸວາ ກຫາປຕາປສິພຸພກໍ ໂມເຈຕຸວາ ປາເຕສິ, ມນຸສຸສາ ກຫາປເຕ ອຸຈຸຈິນິຕຸວາ ປຸນ ປກຸຂນຸທີສຸ॥ ອິຕໂຣ ສຸວຕຸຕປສິພຸພກໍ ໂມເຈຕຸວາ ປາເຕຕຸວາ ເຕສໍ ສຸວຕຸຕໂລເກນ ປປຄຸເຈນຸຕານຄຸເຄວ ພຫີ ນິວຸຍຸຖໍ ອຕຸຕໂນ ຂນຸຘາວາຣໍ ປາປຸຕີ॥ ອຖ ນໍ ອາຄຈຸຉນຸຕໍ ທິສຸວາວ ອຕຸຕໂນ ພລກາໂຍ ປຣິວາເຣຕຸວາ ນຄຣໍ ປເວເສສີ॥ ໂສ ປຕຸວາວ ວາສຸລທຕຸຕໍ ອກິສິຍຸຈິຕຸວາ ອຄຸຄມເຫສິຍຸຖາເນ ຖເປສີຕີ॥ ອຍໍ ວາສຸລທຕຸຕາຍ ອຸປຸປຕຸຕິ॥

ອປຣາ ປນ ມາຄຕຸທິຍາ ນາມ ຣຄຸໂຄ ສນຸຕິກາ ອຄຸຄມເຫສິຍຸຖານໍ ລກິ॥ ສາ ກິຣ ກຸຣຸຣຍຸເຖ ມາຄຕຸທິຍພຸຣາຫຸມຕສຸສ ຘີ

ຕາຯ ມາຕາປິສ຺ສາ ມາຄຓ຺ຑິຍາເຍວ ນາມໍຯ ຈູຬປິຕາປິສ຺ສາ ມາຄຓ຺ຑິໂຍວ, ສາ ອຠິຣູປາ ອໂຫສິ ເທວຈ຺ຉຣປ຺ຏິຠາຄາຯ ປິຕາ ປນສ຺ສາ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ສາມິກໍ ອລຠນ຺ໂຕ ມຫນ຺ເຕຫິ ມຫນ຺ເຕຫິ ກຸເລຫິ ຍາຈິໂຕປິ ‘‘ນ ມຍ຺ຫໍ ຘີຕຸ ຕຸມ຺ເຫ ອນຸຈ຺ຉວິກາ’’ຕິ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິຯ ອເຖກທິວສໍ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ມາຄຓ຺ຑິຍພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ສປຊາປຕິກສ຺ສ ອນາຄາມິຜລູປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຕສ຺ສ ພຫິນິຄເມ ອຄ຺ຄິປຣິຈຣຓຏ຺ຐານໍ ອຄມາສິຯ ໂສ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຣູປໂສຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕຠາວໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ, ‘‘ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ອິມິນາ ປຸຣິເສນ ສທິໂສ ອຎ຺ໂຎ ປຸຣິໂສ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຍໍ ມຍ຺ຫໍ ຘີຕຸ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ, ອິມສ຺ສ ໂປສາປນຕ຺ຖາຍ ຘີຕຣໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ສມຓ, ເອກາ ເມ ຘີຕາ ອຕ຺ຖິ, ອຫໍ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຕສ຺ສາ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ປຸຣິສໍ ນ ປສ຺ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ຕສ຺ສາ ອນຸຈ຺ຉວິກາ, ສາ ຈ ຕຸມ຺ຫາກໍເຍວ ອນຸຈ຺ຉວິກາຯ ຕຸມ຺ຫາກຎ຺ຫິ ປາທປຣິຈາຣິກາ, ຕສ຺ສາ ຈ ກຕ຺ຕາ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ຕໍ ໂວ ອຫໍ ທສ຺ສາມິ, ຍາວ ມມາຄມນາ ອິເຘວ ຕິຏ຺ຐຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ກິຎ຺ຈິ ອວຕ຺ວາ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເວເຄນ ຆຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ໂຠຕິ, ໂຠຕິ ຘີຕຸ ເມ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ ປຸຣິໂສ ທິຏ຺ໂຐ, ສີຆໍ ສີຆໍ ນໍ ອລງ຺ກໂຣຫີ’’ຕິ ຕໍ ອລງ຺ກາຣາເປຕ຺ວາ ສທ຺ຘິໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓິຍາ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ປາຍາສິຯ ສກລນຄຣໍ ສງ຺ຂຸຠິຯ ອຍໍ ‘‘ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ມຍ຺ຫໍ ຘີຕຸ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ກສ຺ສຈິ ອທຕ຺ວາ ‘‘ອຊ຺ຊ ເມ ຘີຕຸ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ ທິຏ຺ໂຐ’’ຕິ ກິຣ ວເທຕິ, ‘‘ກີທິໂສ ນຸ ໂຂ ໂສ ປຸຣິໂສ, ປສ຺ສິສ຺ສາມ ນ’’ນ຺ຕິ ມຫາຊໂນ ເຕເນວ ສທ຺ຘິໍ ນິກ຺ຂມິຯ

ຕສ຺ມິໍ ຘີຕຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ ເຕນ ວຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ ອຏ຺ຐຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປທເຈຕິຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຎ຺ຎສ຺ມິໍ ຐາເນ ອຏ຺ຐາສິຯ ພຸທ຺ຘານຎ຺ຫິ ປທເຈຕິຍໍ ອຘິຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ອກ຺ກນ຺ຕຏ຺ຐາເນເຍວ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ນ ອຎ຺ຎຕ຺ຖຯ ເຍສຎ຺ຈຕ຺ຖາຍ ອຘິຏ຺ຐິຕໍ ໂຫຕິ, ເຕເຍວ ນໍ ປສ຺ສນ຺ຕິຯ ເຕສໍ ປນ ອທສ຺ສນກຣຓຕ຺ຖໍ ຫຕ຺ຖິອາທໂຍ ວາ ອກ຺ກມນ຺ຕຸ, ມຫາເມໂຆ ວາ ປວສ຺ສຕຸ, ເວຣມ຺ຠວາຕາ ວາ ປຫຣນ຺ຕຸ, ນ ຕໍ ໂກຈິ ມກ຺ເຂຕຸໍ ສກ຺ໂກຕິຯ ອຖ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອາຫ – ‘‘ກຸຫິໍ ໂສ ປຸຣິໂສ’’ຕິຯ ‘‘‘ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ຕິຏ຺ຐາຫີ’ຕິ ນໍ ອວຈໍ, ກຸຫິໍ ນຸ ໂຂ ໂສ ຄໂຕ’’ຕິ ອິໂຕ ຈິໂຕ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ປທເຈຕິຍໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຍມສ຺ສ ປທວລຎ຺ໂຊ’’ຕິ ອາຫຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ ສລກ຺ຂຓມນ຺ຕານໍ ຕິຓ຺ຓໍ ເວທານໍ ປຄຸຓຕາຍ ລກ຺ຂຓມນ຺ເຕ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປທລກ຺ຂຓໍ ອຸປຘາເຣຕ຺ວາ, ‘‘ນຍິທໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຎ຺ຈກາມຄຸຓເສວິໂນ ປທ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ຣຕ຺ຕສ຺ສ ຫິ ອຸກ຺ກຸຏິກໍ ປທໍ ຠເວ,

ທຸຏ຺ຐສ຺ສ ໂຫຕິ ສຫສານຸປີຬິຕໍ;

ມູຬ຺ຫສ຺ສ ໂຫຕິ ອວກຑ຺ຒິຕໍ ປທໍ,

ວິວຏ຺ຏຈ຺ຉທສ຺ສ ອິທມີທິສໍ ປທ’’ນ຺ຕິຯ (ອຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໑ຯ໒໖໐-໒໖໑; ວິສຸທ຺ຘິຯ ໑ຯ໔໕);

ອຖ ນໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເອວມາຫ – ‘‘ໂຠຕິ ຕ຺ວໍ ອຸທກປາຕິຍໍ ກຸມ຺ຠີລໍ, ເຄຫມຊ຺ເຊ ຈ ປນ ໂຈຣໍ ວິຍ ມນ຺ເຕ ປສ຺ສນສີລາ, ຕຸຓ຺ຫີ ໂຫຫີ’’ຕິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຍໍ ອິຈ຺ຉສິ, ຕໍ ວເທຫິ, ນຍິທໍ ປຎ຺ຈກາມຄຸຓເສວິໂນ ປທນ຺ຕິຯ ຕໂຕ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ອຍໍ ໂສ ປຸຣິໂສ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ສມຓ, ຘີຕຣໍ ເມ ຕວ ໂປສາປນຕ຺ຖາຍ ເທມີ’’ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຘີຕຣາ ເຕ ມຍ຺ຫໍ ອຕ຺ໂຖ ອຕ຺ຖິ ວາ ນຕ຺ຖິ ວາ’’ຕິ ອວຕ຺ວາວ, ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ເອກໍ ເຕ ກາຣຓໍ ກເຖມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ກເຖຫິ ສມຓາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ມຫາຠິນິກ຺ຂມນໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຍາວ ອຊປາລນິໂຄ຺ຣຘມູລາ ມາເຣນ ອນຸພທ຺ຘຠາວໍ ອຊປາລນິໂຄ຺ຣຘມູເລ ຈ ປນ ‘‘ອຕີໂຕ ທານິ ເມ ເອສ ວິສໂຍ’’ນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ໂສກາຕຸຣສ຺ສ ໂສກວູປສມນຕ຺ຖໍ ອາຄຕາຫິ ມາຣຘີຕາຫິ ກຸມາຣິກວຓ຺ຓາທີຫິ ເສນ ປໂຍຊິຕໍ ປໂລຠນໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ, ‘‘ຕທາປິ ມຍ຺ຫໍ ຉນ຺ໂທ ນາໂຫສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ –

‘‘ທິສ຺ວານ ຕຓ຺ຫໍ ອຣຕິໍ ຣຄຎ຺ຈ,

ນາໂຫສິ ຉນ຺ໂທ ອປິ ເມຖຸນສ຺ມິໍ;

ກິເມວິທໍ ມຸຕ຺ຕກຣີສປຸຓ຺ຓໍ,

ປາທາປິ ນໍ ສມ຺ຜຸສິຕຸໍ ນ ອິຈ຺ເຉ”ຕິຯ (ອຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໑ຯ໔໓໐-໔໓໑; ສຸຯ ນິຯ ໘໔໑) –

ອິມໍ ຄາຖມາຫຯ ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ ຈ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸຯ ມາຄນ຺ທິຍາປິ ໂຂ “ສຈສ຺ສ ມຍາ ອຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖິ, ອນຕ຺ຖິກຠາໂວ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ, ອຍໍ ປນ ມໍ ມຸຕ຺ຕກຣີສປຸຓ຺ຓໍ ກໂຣຕິ, ປາທາປິ ນໍ ສມ຺ຜຸສິຕຸໍ ນ ອິຈ຺ເຉຕິ, ໂຫຕຸ, ອຕ຺ຕໂນ ຊາຕິກຸລປເທສໂຠຄຍສວຍສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອາຄມ຺ມ ຕຖາຣູປໍ ຠຕ຺ຕາຣໍ ລຠິຕ຺ວາ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ຊານິສ຺ສາມີ”ຕິ ສຕ຺ຖຣິ ອາຆາຕໍ ພນ຺ຘິຯ “ກິໍ ປນ ສຕ຺ຖາ ຕາຍ ອຕ຺ຕນິ ອາຆາຕຸປ຺ປຕ຺ຕິໍ ຊານາຕິ, ໂນ”ຕິ? “ຊານາຕິເຍວຯ ຊານນ຺ໂຕ ກສ຺ມາ ຄາຖມາຫາ”ຕິ? ອິຕເຣສໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ວເສນຯ ພຸທ຺ຘາ ຫິ ອາຆາຕໍ ອຄເຓຕ຺ວາ ມຄ຺ຄຜລາຘິຄມາຣຫານໍ ວເສນ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕິເຍວຯ ມາຕາປິຕໂຣ ຕໍ ເນຕ຺ວາ ຈູຬມາຄນ຺ທິຍໍ ກນິຏ຺ຐໍ ປຏິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິໍສຸຯ ຈູຬມາຄນ຺ທິໂຍປິ ຈິນ຺ເຕສິ – “ມມ ຘີຕາ ໂອມກສຕ຺ຕສ຺ສ ນ ອນຸຈ຺ຉວິກາ, ເອກສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎວ ອນຸຈ຺ຉວິກາ”ຕິຯ ຕໍ ອາທາຍ ໂກສມ຺ພິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ພາລງ຺ກາເຣຫິ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ, “ອິທໍ ອິຕ຺ຖິຣຕນໍ ເທວສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິກ”ນ຺ຕິ ອຸເທນສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ອທາສິຯ ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ອຸປ຺ປນ຺ນພລວສິເນໂຫ ອຠິເສກໍ ກຕ຺ວາ ປຎ຺ຈສຕມາຕຸຄາມປຣິວາຣໍ ທຕ຺ວາ ອຄ຺ຄມເຫສິຏ຺ຐາເນ ຐເປສິຯ ອຍໍ ມາຄນ຺ທິຍາຍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຯ

ເອວມສ຺ສ ທິຍຑ຺ຒສຫສ຺ສນາຏກິຕ຺ຖິປຣິວາຣາ ຕິສ຺ໂສ ອຄ຺ຄມເຫສິໂຍ ອເຫສຸໍຯ ຕສ຺ມິໍ ໂຂ ປນ ສມເຍ ໂຆສກເສຏ຺ຐິ ກຸກ຺ກຸຏເສຏ຺ຐິ ປາວາຣິກເສຏ຺ຐີຕິ ໂກສມ຺ພິຍໍ ຕໂຍ ເສຏ຺ຐິໂນ ໂຫນ຺ຕິຯ ເຕ ອຸປກຏ຺ຐາຍ ວສ຺ສູປນາຍິກາຍ ປຎ຺ຈສຕຕາປເສ ຫິມວນ຺ຕໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນຄເຣ ຠິກ຺ຂາຍ ຈຣນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ປສີທິຕ຺ວາ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ໂຠເຊຕ຺ວາ ປຏິຎ຺ຎໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິເກ ວສາເປຕ຺ວາ ປຸນ ວສ຺ສາຣຕ຺ເຕ ອາຄມນຕ຺ຖາຍ ປຏິຊານາເປຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສຸໍຯ ຕາປສາປິ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຏ຺ຐ ມາເສ ຫິມວນ຺ເຕ ວສິຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ເຕສໍ ສນ຺ຕິເກ ວສິໍສຸຯ ເຕ ອປຣຠາເຄ ຫິມວນ຺ຕໂຕ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ອຣຎ຺ຎາຍຕເນ ເອກໍ ມຫານິຄ຺ໂຣຘໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ມູເລ ນິສີທິໍສຸຯ ເຕສຸ ເຊຏ຺ຐກຕາປໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອິມສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ເຂ ອຘິວຕ຺ຖາ ເທວຕາ ໂອຣມຕ຺ຕິກາ ນ ຠວິສ຺ສຕິ, ມເຫສກ຺ເຂເນເວຕ຺ຖ ເທວຣາເຊນ ຠວິຕພ຺ພໍ , ສາທຸ ວຕ ສຈາຍໍ ອິສິຄຓສ຺ສ ປານີຍໍ ທເທຍ຺ຍາ”ຕິຯ ໂສປິ ປານີຍໍ ອທາສິຯ ຕາປໂສ ນ຺ຫາໂນທກໍ ຈິນ຺ເຕສິ, ຕມ຺ປິ ອທາສິຯ ຕໂຕ ໂຠຊນໍ ຈິນ຺ເຕສິ, ຕມ຺ປິ ອທາສິຯ ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – “ອຍໍ ເທວຣາຊາ ອມ຺ເຫຫິ ຈິນ຺ຕິຕໍ ຈິນ຺ຕິຕໍ ສພ຺ພໍ ເທຕິ, ອໂຫ ວຕ ນໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍາມາ”ຕິຯ ໂສ ຣຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘໍ ປທາເລຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສສິຯ ອຖ ນໍ ຕາປສາ, “ເທວຣາຊ, ມຫຕີ ເຕ ສມ຺ປຕ຺ຕິ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ກຕ຺ວາ ອຍໍ ເຕ ລທ຺ຘາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ “ມາ ປຸຈ຺ຉຖ, ອຍ຺ຍາ”ຕິຯ “ອາຈິກ຺ຂ, ເທວຣາຊາ”ຕິຯ ໂສ ອຕ຺ຕນາ ກຕກມ຺ມສ຺ສ ປຣິຕ຺ຕກຕ຺ຕາ ລຊ຺ຊມາໂນ ກເຖຕຸໍ ນ ວິສຫິຯ ເຕຫິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ນິປ຺ປີຬິຍມາໂນ ປນ “ເຕນ ຫິ ສຸຓາຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິເຣໂກ ທຸຄ຺ຄຕມນຸສ຺ໂສ ຫຸຕ຺ວາ ຠຕິໍ ປຣິເຍສນ຺ໂຕ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຠຕິກມ຺ມໍ ລຠິຕ຺ວາ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປສິຯ ອເຖກສ຺ມິໍ ອຸໂປສຖທິວເສ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ວິຫາຣໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – “ຕສ຺ສ ຠຕິກສ຺ສ ອຊ຺ຊຸໂປສຖທິວສຠາໂວ ເກນຈິ ກຖິໂຕ”ຕິ? “ນ ກຖິໂຕ, ສາມິ”ຕິຯ “ເຕນ ຫິສ຺ສ ສາຍມາສໍ ປຈຖາ”ຕິຯ ອຖສ຺ສ ປຕ຺ໂຖທນໍ ປຈິໍສຸຯ ໂສ ທິວສໍ ອຣຎ຺ເຎ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ສາຍໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຕ຺ເຕ ວຑ຺ຒິຕ຺ວາ ທິນ຺ເນ “ຉາໂຕມ຺ຫີ”ຕິ ສຫສາ ອຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາວ “ອຎ຺ເຎສຸ ທິວເສສຸ ອິມສ຺ມິໍ ເຄເຫ ‘ຠຕ຺ຕໍ ເທຖ, ສູປໍ ເທຖ, ພ຺ຍຎ຺ຊນໍ ເທຖາ’ຕິ ມຫາໂກລາຫລໍ ໂຫຕິ, ອຊ຺ຊ ເຕ ສພ຺ເພ ນິສ຺ສທ຺ທາ ນິປຊ຺ຊິສຸ, ມຍ຺ຫເມວ ເອກສ຺ສາຫາຣໍ ວຑ຺ຒຍິໍສຸ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ເອຕ”ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – “ອວເສສາ ຠຸຎ຺ຊິໍສຸ, ນ ຠຸຎ຺ຊິໍສູ”ຕິ? “ນ ຠຸຎ຺ຊິໍສຸ, ຕາຕາ”ຕິຯ “ກິໍ ກາຣຓາ”ຕິ? ອິມສ຺ມິໍ ເຄເຫ ອຸໂປສຖທິວເສສຸ ສາຍມາສໍ ນ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິ, ສພ຺ເພວ ອຸໂປສຖິກາ ໂຫນ຺ຕິຯ ອນ຺ຕມໂສ ຖນປາຍິໂນປິ ທາຣເກ ມຸຂໍ ວິກ຺ຂາລາເປຕ຺ວາ ຈຕຸມຘຸຣໍ ມຸເຂ ປກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ມຫາເສຏ຺ຐີ ອຸໂປສຖິເກ ກາເຣຕິຯ ຄນ຺ຘເຕລປ຺ປທີເປ ຊາລນ຺ເຕ ຂຸທ຺ທກມຫລ຺ລກທາຣກາ ສຍນຄຕາ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາກາຣໍ ສຊ຺ຌາຍນ຺ຕິຯ ຕຸຍ຺ຫໍ ປນ ອຸໂປສຖທິວສໍ ກເຖຕຸໍ ສຕິໍ ນ ກຣິມ຺ຫາຯ ຕສ຺ມາ ຕເວວ ຠຕ຺ຕໍ ປກ຺ກໍ, ນໍ ຠຸຎ຺ຊສ຺ສູຕິຯ ສເຈ ອິທານິ ອຸໂປສຖິເກນ ຠວິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ອຫມ຺ປິ ຠເວຍ຺ຍນ຺ຕິຯ “ອິທໍ ເສຏ຺ຐີ ຊານາຕີ”ຕິຯ “ເຕນ ຫິ ນໍ ປຸຈ຺ຉຖາ”ຕິຯ ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິໍ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ ໂສ ເອວມາຫ – “ອິທານິ ປນ ອຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ມຸຂໍ ວິກ຺ຂາເລຕ຺ວາ ອຸໂປສຖງ຺ຄານິ ອຘິຏ຺ຐຫນ຺ໂຕ ອຸປຑ຺ຒຸໂປສຖກມ຺ມໍ ລຠິສ຺ສຕີ”ຕິຯ ອິຕໂຣ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຖາ ອກາສິຯ

ຕສ຺ສ ສກລທິວສໍ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຉາຕສ຺ສ ສຣີເຣ ວາຕາ ກຸປ຺ປິໍສຸຯ ໂສ ໂຍຕ຺ເຕນ ອຸທຣໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ໂຍຕ຺ຕໂກຏິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິວຕ຺ຕຕິຯ ເສຏ຺ຐີ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸກ຺ກາຫິ ຘາຣິຍມານາຫິ ຈຕຸມຘຸຣໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ, “ກິໍ, ຕາຕາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ “ສາມິ, ວາຕາ ເມ ກຸປ຺ປິຕາ”ຕິຯ “ເຕນ ຫິ ອຸຏ຺ຐາຍ ອິທໍ ເຠສຊ຺ຊໍ ຂາທາຫີ”ຕິຯ “ຕຸມ຺ເຫປິ ຂາທຖ, ສາມິ”ຕິຯ

“ອມ຺ຫາກໍ ອຜາສຸກໍ ນຕ຺ຖິ, ຕ຺ວໍ ຂາທາຫີ”ຕິ. “ສາມິ, ອຫໍ ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ສກລໍ ກາຕຸໍ ນາສກ຺ຂຶ, ອຸປ຺ຑ຺ຒກມ຺ມມ຺ປິ ເມ ວິກລໍ ມາ ອໂຫສີ”ຕິ ນ ອິຈ຺ຉິ. “ມາ ເອວໍ ກຣິ, ຕາຕາ”ຕິ ວຸຈ຺ຈມາໂນປິ ອນິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອຣຸເຓ ອຸຍ຺ຄຫນ຺ເຕ ມິລາຕມາລາ ວິຍ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ມິ ນິຄ຺ໂຣຘຣຸກ຺ເຂ ເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ຕສ຺ມາ ອິມມຕ຺ຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ‘ໂສ ເສຍ຺ຖິ ພຸທ຺ຘມາມໂກ, ຘມ຺ມມາມໂກ, ສງ຺ຆມາມໂກ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ກຕສ຺ສ ອຸປ຺ຑ຺ຒຸໂປສຖກມ຺ມສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທເນສາ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ມຍາ ລທ຺ຘາ”ຕິ ອາຫ.

“ພຸທ຺ໂຘ”ຕິ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາວ ປຍ຺ຈສຕາ ຕາປສາ ອຸຍ຺ຄາຍ ເທວຕາຍ ອຍ຺ຊລິ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ “ພຸທ຺ໂຘຕິ ວເທສິ, ພຸທ຺ໂຘຕິ ວເທສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, “ພຸທ຺ໂຘຕິ ວທາມິ, ພຸທ຺ໂຘຕິ ວທາມີ”ຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປຕິຊານາເປຕ຺ວາ ‘ໂຆໂສປິ ໂຂ ເອໂສ ທຸລ຺ລໂກ ໂລກສ຺ມິ”ນ຺ຕິ ອຸທານໍ ອຸທາເນຕ຺ວາ “ເທວເຕ ອເນເກສຸ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ເສສຸ ອສຸຕປຸພ຺ພໍ ສທ຺ທໍ ຕຍາ ສຸຕາປິຕມ຺ຫາ”ຕິ ອາຫໍສຸ. ອຖ ອນ຺ເຕວາສິໂນ ອາຈຣິຍໍ ເອຕທໂວຈຸໍ – “ເຕນ ຫິ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉາມາ”ຕິ. “ຕາຕາ, ຕໂຍ ເສຍ຺ຖິໂນ ອມ຺ຫາກໍ ພຫູປກາຣາ, ສ຺ເວ ເຕສໍ ນິເວສເນ ຠິກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ເຕສມ຺ປິ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສາມ, ອຘິວາເສຖ, ຕາຕາ”ຕິ. ເຕ ອຘິວາສຍິໍສຸ. ປຸນທິວເສ ເສຍ຺ຖິໂນ ຍາຄຸກຕ຺ຕໍ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ອາສນານິ ປຍ຺ຍາເປຕ຺ວາ “ອຊ຺ຊ ໂນ ອຍ຺ຍານໍ ອາຄມນທິວໂສ”ຕິ ຍຕ຺ວາ ປັຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ຺ວາ ເຕ ອາທາຍ ນິເວສນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂໍ ອທໍສຸ. ເຕ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາ ມຫາເສຍ຺ຖິໂນ “ມຍໍ ຄມິສ຺ສາມາ”ຕິ ວທິໍສຸ. “ນນຸ, ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ວສ຺ສິເກ ມາເສ ອມ຺ຫາກໍ ຄຫິຕາວ ປຕິຍ຺ຍາ, ອິທານິ ກຸຫິໍ ຄຈ຺ຉຖາ”ຕິ? ‘ໂລເກ ກິຣ ພຸທ຺ໂຘ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ຘມ຺ໂມ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ສງ຺ໂຆ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ຕສ຺ມາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມາ”ຕິ. “ກິໍ ປນ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນ ສນ຺ຕິກໍ ຕຸມ຺ຫາກຍ຺ເຍວ ຄນ຺ຕຸໍ ວຍ຺ຕຕີ”ຕິ? “ອຍ຺ເຍສມ຺ປິ ອວາຣິຕໍ, ອາວຸໂສ”ຕິ. “ເຕນ ຫິ, ກນ຺ເຕ, ອາຄເມຖ, ມຍມ຺ປິ ຄມນປຣິວຈ຺ຉໍ ກຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉາມາ”ຕິ. “ຕຸມ຺ເຫສຸ ປຣິວຈ຺ຉໍ ກໂຣນ຺ເຕສຸ ອມ຺ຫາກໍ ປປ຺ຍ຺ໂຈ ໂຫຕິ, ມຍໍ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉາມ, ຕຸມ຺ເຫ ປັຈ຺ຉາ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕ ປຸເຣຕຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘໍ ທິສ຺ວາ ອກິຕ຺ຖວິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ອຖ ເນສໍ ສຕ຺ຖາ ອນຸປຸພ຺ພິໍ ກຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ. ເທສນາປຣິໂຍສາເນ ສພ຺ເພປິ ສຫ ປຕິສມ຺ກິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຕ຺ວາ “ເອຖ, ກິກ຺ຂໂວ”ຕິ ວຈນສມນນ຺ຕຣໍເຍວ ອິທ຺ຘິມຍປຕ຺ຕຈີວຣຘຣາ ເອຫິກິກ຺ຂູ ອເຫສຸໍ.

ເຕປິ ໂຂ ຕໂຍ ເສຍ຺ຖິໂນ ປຍ຺ຈຫິ ປຍ຺ຈຫິ ສກຍສເຕຫິ ກຕ຺ຕຈ຺ຉາທນສປ຺ປິມຘຸຜາຕິຕາທີນິ ທານູປກຣຕານິ ອາທາຍ ສາວຕ຺ຖິໍ ປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ກຖາປຣິໂຍສາເນ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຄາຍ ອທ຺ຘມາສມຕ຺ຕມ຺ປິ ທານໍ ທທມານາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ວສິຕ຺ວາ ໂກສມ຺ພິໍ ອາຄມນຕ຺ຖາຍ ສຕ຺ຖາຣໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ປຕິຍ຺ຍໍ ທທນ຺ເຕນ “ສຸຍ຺ຍາຄາເຣ ໂຂ ຄຫປຕໂຍ ຕຖາຄຕາ ອກິຣມນ຺ຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, “ອຍ຺ຍາຕໍ, ກນ຺ເຕ, ອມ຺ເຫຫິ ປຫິຕສາສເນນ ອາຄນ຺ຕຸໍ ວຍ຺ຕຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ໂກສມ຺ພິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຆສກເສຍ຺ຖິ ໂຆສິຕາຣາມໍ, ກຸກ຺ກຸຍເສຍ຺ຖິ ກຸກ຺ກຸຍາຣາມໍ, ປາວາຣິກເສຍ຺ຖິ ປາວາຣິກາຣາມນ຺ຕິ ຕໂຍ ມຫາວິຫາເຣ ກາເຣຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ອາຄມນຕ຺ຖາຍ ສາສນໍ ປຫິເຕິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ສາສນໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ອຄມາສິ. ເຕ ປັຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວິຫາຣໍ ປເວເສຕ຺ວາ ວາເຣນ ວາເຣນ ປຕິຊຄ຺ຄນ຺ຕິ. ສຕ຺ຖາ ເທວສິກໍ ເອເກກສ຺ມິໍ ວິຫາເຣ ວສຕິ. ຍສ຺ສ ວິຫາເຣ ວຸຍ຺ໂຖ ໂຫຕິ, ຕສ຺ເສວ ຆຣທ຺ວາເຣ ປິຕ຺ຑາຍ ຈຣຕິ. ເຕສໍ ປນ ຕິຕ຺ຕໍ ເສຍ຺ຖີນໍ ອຸປຍ຺ຖາໂກ ສຸມໂນ ນາມ ມາລາກາໂຣ ອໂຫສິ. ໂສ ເຕ ເສຍ຺ຖິໂນ ເອວມາຫ – “ອຫໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ອຸປກາຣໂກ, ສຕ຺ຖາຣໍ ໂກເຊຕຸກາໂມມ຺ຫິ, ມຍ຺ຫມ຺ປິ ເອກທິວສໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ເທຖາ”ຕິ. “ເຕນ ຫິ ກເຓ ສ຺ເວ ໂກເຊຫີ”ຕິ. “ສາຘຸ, ສາມີ”ຕິ ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ສກ຺ກາຣໍ ປຕິຍາເທສິ.

ຕທາ ຣາຊາ ສາມາວຕິຍາ ເທວສິກໍ ປຸປ຺ຜມູເລ ອຍ຺ຖ ກຫາປເຓ ເທຕິ. ຕສ຺ສາ ຂຸຊ຺ຊຸຕ຺ຕຣາ ນາມ ທາສີ ສຸມນມາລາກາຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິພທ຺ຘໍ ປຸປ຺ຜານິ ຄຕ຺ຫາຕິ. ອຖ ນໍ ຕສ຺ມິໍ ທິວເສ ອາຄຕໍ ມາລາກາໂຣ ອາຫ – “ມຍາ ສຕ຺ຖາ ນິມນ຺ຕິໂຕ, ອຊ຺ຊ ປຸປ຺ເຜຫິ ສຕ຺ຖາຣໍ ປູເຊສ຺ສາມິ, ຕິຍ຺ຖ ຕາວ, ຕ຺ວໍ ປຣິເວສນາຍ ສຫາຍິກາ ຫຸຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ອວເສສານິ ປຸປ຺ຜານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສສີ”ຕິ. ສາ “ສາຘູ”ຕິ ອຘິວາເສສິ. ສຸມໂນ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ອນຸໂມທນກຣຕຕ຺ຖາຍ ປຕ຺ຕໍ ອຄ຺ຄເຫສິ. ສຕ຺ຖາ ອນຸໂມທນຘມ຺ມເທສນໍ ອາຣກິ. ຂຸຊ຺ຊຸຕ຺ຕຣາປິ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຓນ຺ຕີເຍວ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຄຫິ. ສາ ອຍ຺ເຍສຸ ທິວເສສຸ ຈຕ຺ຕາໂຣ ກຫາປເຓ ອຕ຺ຕໂນ ຄເຫຕ຺ວາ ຈຕູຫິ ປຸປ຺ຜານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕໍ ທິວສໍ ອຍ຺ຖຫິປິ ປຸປ຺ຜານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຕາ. ອຖ ນໍ ສາມາວຕີ ອາຫ – “ກິໍ ນຸ ໂຂ, ອມ຺ມ, ອຊ຺ຊ ອມ຺ຫາກໍ ຣຍ຺ຍາ ທຸວິຄຸຕໍ ປຸປ຺ຜມູລໍ ທິນ຺ນ”ນ຺ຕິ? ‘ໂນ, ອຍ຺ເຍ”ຕິ. “ອຖ ກສ຺ມາ ພຫູນິ ປຸປ຺ຜານີ”ຕິ? “ອຍ຺ເຍສຸ ທິວເສສຸ ອຫໍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ກຫາປເຓ ອຕ຺ຕໂນ ຄເຫຕ຺ວາ ຈຕູຫິ ປຸປ຺ຜານິ ອາຫຣາມີ”ຕິ. “ອຊ຺ຊ ກສ຺ມາ ນ ຄຕ຺ຫີ”ຕິ? “ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຘມ຺ມສ຺ສ ອຘິຄຕຕ຺ຕາ”ຕິ. ອຖ ນໍ “ອເຣ, ທຸຍ຺ຄທາສິ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຕຍາ ຄຫິຕກຫາປເຓ ເມ ເທຫີ”ຕິ ອຕ຺ຊເຊຕ຺ວາ, “ອມ຺ມ, ຕຍາ ປິວິຕໍ ອມຕໍ ອມ຺ເຫປິ ປາເຍຫີ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ເຕນ ຫິ ມໍ ນ຺ຫາເປຫີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ໂສລ຺ອສຫິ ຄນ຺ໂຘທກຆເຍຫິ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ທ຺ເວ ມຍ຺ຄສາຍເກ ທາເປສິ. ສາ ເອກໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ເອກໍ ເອກໍສໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ອາສນໍ ປຍ຺ຍາເປຕ຺ວາ ເອກໍ ພິຊນີ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ

ອາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ຈິຕ຺ຣພີຊນີ ອາທາຍ ປຎ຺ຈ ມາຕຸຄາມສຕານິ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕາສໍ ສຕ຺ຖາຣາ ເທສິຕນິຍາເມເນວ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ຿ ຕສ຺ສາ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຕາ ສພ຺ພາປີ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸ຿

ຕາ ສພ຺ພາປີ ຂຸຊ຺ຊຸຕ຺ຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ‘‘ອມ຺ມ , ອຊ຺ຊໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕ຺ວໍ ກິລິຏ຺ຐກມ຺ມໍ ມາ ກຣິ, ອມ຺ຫາກໍ ມາຕຸຏ຺ຐາເນ ຈ ອາຈຣິຍຏ຺ຐາເນ ຈ ຐຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ເທສິຕໍ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ກເຖຫີ’’ຕິ ວທິໍສຸ຿ ສາ ຕຖາ ກໂຣນ຺ຕີ ອປຣຠາເຄ ຕິປິຏກຘຣາ ຊາຕາ຿ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອຕທຄ຺ຄໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ມມ ສາວິການໍ ອຸປາສິການໍ ພຫຸສ຺ສຸຕານໍ ຘມ຺ມກຖິການໍ ຍທິທໍ ຂຸຊ຺ຊຸຕ຺ຕຣາ’’ຕິ ເອຕທຄ຺ເຄ ຐເປສິ຿ ຕາປິ ໂຂ ປຎ຺ຈສຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ຕໍ ເອວມາຫໍສຸ – ‘‘ອມ຺ມ, ສຕ຺ຖາຣໍ ທຏ຺ຐຸກາມມ຺ຫາ, ຕໍ ໂນ ທສ຺ເສຫິ, ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ຕໍ ປູເຊສ຺ສາມາ’’ຕິ຿ ‘‘ອຍ຺ເຍ, ຣາຊກຸລໍ ນາມ ຠາຣິຍໍ, ຕຸມ຺ເຫ ຄເຫຕ຺ວາ ພຫິ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ’’ຕິ຿ ‘‘ອມ຺ມ, ໂນ ມາ ນາເສຫິ, ທສ຺ເສເຫວ ອມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖາຣ’’ນ຺ຕິ຿ ‘‘ເຕນ ຫິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ວສນຄພ຺ຠານໍ ຠິຕ຺ຕີສຸ ຍຕ຺ຕເກນ ໂອໂລເກຕຸໍ ສກ຺ກາ ໂຫຕິ, ຕຕ຺ຕກໍ ຉິທ຺ທໍ ກຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາລາທີນິ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ຕິຓ຺ຓໍ ເສຏ຺ຐີນໍ ຆຣທ຺ວາຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ຕຸມ຺ເຫ ເຕສຸ ເຕສຸ ຐາເນສຸ ຐຕ຺ວາ ໂອໂລເກຖ ເຈວ, ຫຕ຺ເຖ ຈ ປສາເຣຕ຺ວາ ວນ຺ທຖ, ປູເຊຖ ຈາ’’ຕິ຿ ຕາ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕຎ຺ຈ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕຎ຺ຈ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ວນ຺ທິໍສຸ ເຈວ ປູເຊສຸຎ຺ຈ຿

ອເຖກທິວສໍ ມາຄຓ຺ຑິຍາ ອຕ຺ຕໂນ ປາສາທຕລໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຈງ຺ກມມານາ ຕາສໍ ວສນຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄພ຺ເຠສຸ ຉິທ຺ທໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ອິທໍ ກິ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ຕາຫິ ຕສ຺ສາ ສຕ຺ຖຣິ ອາຆາຕພທ຺ຘຠາວໍ ອຊານນ຺ຕີຫິ ‘‘ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ນຄຣໍ ອາຄໂຕ, ມຍໍ ເອຕ຺ຖ ຐຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທາມ ເຈວ ປູເຊມ ຈາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອາຄໂຕ ນາມ ອິມໍ ນຄຣໍ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ, ອິທານິສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ຊານິສ຺ສາມິ, ອິມາປິ ຕສ຺ສ ອຸປຏ຺ຐາຍິກາ, ອິມາສມ຺ປິ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ຊານິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສິ – ‘‘ມຫາຣາຊ, ສາມາວຕິມິສ຺ສິການໍ ພຫິທ຺ຘາ ປຕ຺ຖນາ ອຕ຺ຖິ, ກຕິປາເຫເນວ ເຕ ຊີວິຕໍ ມາເຣສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ຿ ຣາຊາ ‘‘ນ ຕາ ເອວຣູປໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ນ ສທ຺ທຫິ຿ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວຸຕ຺ເຕປິ ນ ສທ຺ທຫິ ເອວ຿ ອຖ ນໍ ເອວໍ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ວຸຕ຺ເຕປິ ອສທ຺ທຫນ຺ຕໍ ‘‘ສເຈ ເມ ນ ສທ຺ທຫສິ, ຕາສໍ ວສນຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸປຘາເຣຫິ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ ອາຫ຿ ຣາຊາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄພ຺ເຠສຸ ຉິທ຺ທໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ອິທໍ ກິ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ຕສ຺ມິໍ ອຕ຺ເຖ ອາໂຣຈິເຕ ຕາສໍ ອກຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ, ກິຎ຺ຈິ ອວຕ຺ວາວ ຉິທ຺ທານິ ປິທຫາເປຕ຺ວາ ສພ຺ພຄພ຺ເຠສຸ ອຸທ຺ຘຉິທ຺ທກວາຕປານານິ ກາເຣສິ຿ ອຸທ຺ຘຉິທ຺ທກວາຕປານານິ ກິຣ ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ອຸປ຺ປນ຺ນານິ຿ ມາຄຓ຺ຑິຍາ ຕາສໍ ກິຎ຺ຈິ ກາຕຸໍ ອສກ຺ກຸຓິຕ຺ວາ, ‘‘ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ເສວ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ນາຄຣານໍ ລຎ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ, ‘‘ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ອນ຺ໂຕນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ຕໍ ທາສກມ຺ມກຣໂປຣິເສຫິ ອກ຺ໂກເສຕ຺ວາ ປຣິຠາເສຕ຺ວາ ປລາເປຖາ’’ຕິ ອາຓາເປສິ຿ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິກາ ຕີສຸ ຣຕເນສຸ ອປ຺ປສນ຺ນາ ອນ຺ໂຕນຄຣໍ ປວິຏ຺ຐໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ອນຸພນ຺ຘິຕ຺ວາ , ‘‘ໂຈໂຣສິ , ພາໂລສິ, ມູຬ຺ໂຫສິ, ໂອຏ຺ໂຐສິ, ໂຄໂຓສິ, ຄທ຺ຣໂຠສິ, ເນຣຍິໂກສິ, ຕິຣຈ຺ຉານຄໂຕສິ, ນຕ຺ຖິ ຕຸຍ຺ຫໍ ສຸຄຕິ, ທຸຄ຺ຄຕິເຍວ ຕຸຍ຺ຫໍ ປາຏິກງ຺ຂາ’’ຕິ ທສຫິ ອກ຺ໂກສວຕ຺ຖູຫິ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິ ປຣິຠາສນ຺ຕິ຿

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ສຕ຺ຖາຣໍ ເອຕທໂວຈ – ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິເມ ນາຄຣາ ອມ຺ເຫ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິ ປຣິຠາສນ຺ຕິ, ອິໂຕ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິ຿ ‘‘ກຸຫິໍ, ອານນ຺ທາ’’ຕິ? ‘‘ອຎ຺ຎໍ ນຄຣໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ຿ ‘‘ຕຕ຺ຖ ມນຸສ຺ເສສຸ ອກ຺ໂກສນ຺ເຕສຸ ປຸນ ກຕ຺ຖ ຄມິສ຺ສາມ, ອານນ຺ທາ’’ຕິ? ‘‘ຕໂຕປິ ອຎ຺ຎໍ ນຄຣໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ຿ ‘‘ຕຕ຺ຖາປິ ມນຸສ຺ເສສຸ ອກ຺ໂກສນ຺ເຕສຸ ກຸຫິໍ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ? ‘‘ຕໂຕປິ ອຎ຺ຎໍ ນຄຣໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ຿ ‘‘ອານນ຺ທ, ເອວໍ ກາຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ຿ ຍຕ຺ຖ ອຘິກຣຓໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕຕ຺ເຖວ ຕສ຺ມິໍ ວູປສນ຺ເຕ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ຿ ເກ ປນ ເຕ, ອານນ຺ທ, ອກ຺ໂກສນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ຠນ຺ເຕ, ທາສກມ຺ມກເຣ ອຸປາທາຍ ສພ຺ເພ ອກ຺ໂກສນ຺ຕີ’’ຕິ຿ ‘‘ອຫໍ, ອານນ຺ທ, ສງ຺ຄາມໍ ໂອຕິຓ຺ຓຫຕ຺ຖິສທິໂສ, ສງ຺ຄາມໍ ໂອຕິຓ຺ຓຫຕ຺ຖິໂນ ຫິ ຈຕູຫິ ທິສາຫິ ອາຄເຕ ສເຣ ສຫິຕຸໍ ຠາໂຣ, ຕເຖວ ພຫູຫິ ທຸສ຺ສີເລຫິ ກຖິຕກຖານໍ ສຫນໍ ນາມ ມຍ຺ຫໍ ຠາໂຣ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ອາຣພ຺ພ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ນາຄວຄ຺ເຄ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອຠາສິ –

‘‘ອຫໍ ນາໂຄວ ສງ຺ຄາເມ, ຈາປໂຕ ປຕິຕໍ ສຣໍ;

ອຕິວາກ຺ຍໍ ຕິຕິກ຺ຂິສ຺ສໍ, ທຸສ຺ສີໂລ ຫິ ພຫຸຊ຺ຊໂນ຿

‘‘ທນ຺ຕໍ ນຍນ຺ຕິ ສມິຕິໍ, ທນ຺ຕໍ ຣາຊາຠິຣູຫຕິ;

ທນ຺ໂຕ ເສຏ຺ໂຐ ມນຸສ຺ເສສຸ, ໂຍຕິວາກ຺ຍໍ ຕິຕິກ຺ຂຕິ.

“ວຣມສ຺ສຕຣາ ທນ຺ຕາ, ອາຊານີຍາ ຈ ສິນ຺ຘວາ;

ກຸຎ຺ຊຣາ ຈ ມຫານາຄາ, ອຕ຺ຕທນ຺ໂຕ ຕໂຕ ວຣ”ນ຺ຕິ. (ຘ. ປ. ໓໒໐-໓໒໒);

ຘມ຺ມກຖາ ສມ຺ປຕ຺ຕມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ອໂຫສິ. ເອວໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ອານນ຺ທ, ເອເຕ ສຕ຺ຕາຫມຕ຺ຕເມວ ອກ຺ໂກສິສ຺ສນ຺ຕິ, ອຏ຺ຐເມ ທິວເສ ຕຸຕ຺ຫີ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ, ພຸທ຺ຘານຎ຺ຫິ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ອຘິກຣຓໍ ສຕ຺ຕາຫໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ນ ຄຈ຺ຉຕິ. ມາຄນ຺ທິຍາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປລາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ, “ກິ ນຸ ໂຂ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, “ອີມາ ເອຕສ຺ສ ອຸປຕ຺ຖມ຺ກກູຕາ, ເອຕາສມ຺ປິ ພຍສນໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ເອກທິວສໍ ຣຎ຺ໂຎ ສຸຣາປານຏ຺ຐາເນ ອຸປຏ຺ຐານໍ ກໂຣນ຺ຕີ ຈູລ຺ອປິຕຸ ສາສ ນໍ ປຫິຓິ “ອຕ຺ໂຖ ເມ ກິຣ ກຸກ຺ກຸເຍຫີ , ອຏ຺ຐ ມຕກຸກ຺ກຸເຍ, ອຏ຺ຐ ສຊີວກຸກ຺ກຸເຍ ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉຕຸ, ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຈ ໂສ ປານມຕ຺ຖເກ ຖຕ຺ວາ ອາຄຕກາວໍ ນິເວເທຕ຺ວາ ‘ປວິສຕູ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ ອປວິສິຕ຺ວາ ປຖມໍ ອຏ຺ຐ ສຊີວກຸກ຺ກຸເຍ ປຫິຓຕຸ, ‘ປຈ຺ຉາ ອິຕເຣ’”ຕິ. ຈູລ຺ອປຏ຺ຐາກສ຺ສ ຈ “ມມ ວຈນໍ ກເຣຍ຺ຍາສີ”ຕິ ລຎ຺ຊໍ ອທາສິ. ມາຄນ຺ທິໂຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ, ຣຎ຺ໂຎ ນິເວທາເປຕ຺ວາ, “ປວິສຕູ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, “ຣຎ຺ໂຎ ອາປານກູມິ ນ ປວິສິສ຺ສາມີ”ຕິ ອາຫ. ອິຕຣາ ຈູລ຺ອຸປຏ຺ຐາກໍ ປຫິຓິ – “ຄຈ຺ຉ, ຕາຕ, ມມ ຈູລ຺ອປິຕຸ ສນ຺ຕິກ”ນ຺ຕິ. ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕນ ທິນ຺ເນ ອຏ຺ຐ ສຊີວກຸກ຺ກຸເຍ ອາເນຕ຺ວາ, “ເທວ, ປຸໂຣຫິເຕນ ປຓ຺ຓາກາໂຣ ປຫິ ໂຕ”ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ “ຠທ຺ທໂກ ວຕ ໂນ ອຸຕ຺ຕຣິກງ຺ໂຄ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ໂກ ນຸ ໂຂ ປເຈຍ຺ຍາ”ຕິ ອາຫ. ມາຄນ຺ທິຍາ, “ມຫາຣາຊ, ສາມາວຕິປ຺ປມຸຂາ ປຎ຺ຈສຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ນິກ຺ກມ຺ມິກາ ວິຈຣນ຺ຕິ, ຕາສໍ ເປເສຫິ, ຕາ ປຈິຕ຺ວາ ອາຫຣິສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ “ຄຈ຺ຉ, ຕາສໍ ທຕ຺ວາ ອຎ຺ຎສ຺ສ ກິຣ ຫຕ຺ເຖ ອທຕ຺ວາ ສຍເມວ ມາເຣຕ຺ວາ ປຈນ຺ຕູ”ຕິ ເປເສສິ. ຈູລ຺ອຸປຏ຺ຐາໂກ “ສາຘຸ ເທ ວາ”ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາ ວຕ຺ວາ ຕາຫີ “ມຍໍ ປາຓາຕິປາຕໍ ນ ກໂຣມາ”ຕິ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສິ. ມາຄນ຺ທິຍາ “ທິຏ຺ຐໍ ເຕ, ມຫາຣາຊ, ອິທານິ ຕາສໍ ປາຓາຕິປາຕສ຺ສ ກຣຓໍ ວາ ອກຣຓໍ ວາ ຊານິສ຺ສສິ, ‘ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ປຈິຕ຺ວາ ເປເສນ຺ຕູ’ຕິ ວເທຫິ ເທວາ”ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ ຕຖາ ວຕ຺ວາ ເປເສສິ. ອິຕໂຣ ເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕ ກຸກ຺ກຸເຍ ປຸໂຣຫິຕສ຺ສ ທຕ຺ວາ ມຕກຸກ຺ກຸເຍ ຕາສໍ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ, “ອິເມ ກິຣ ກຸກ຺ກຸເຍ ປຈິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ປຫິຓຖາ”ຕິ ອາຫ. ຕາ, “ສາມິ, ອາຫຣ, ອິທໍ ນາມ ອມ຺ຫາກໍ ກິຈ຺ຈ”ນ຺ຕິ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫີສຸ. ໂສ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິ ກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, “ກິ, ຕາຕາ”ຕິ ປຸຏ຺ໂຐ, “ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ປຈິຕ຺ວາ ເປເສຖາຕິ ວຸຕ຺ຕມຕ຺ເຕເຍວ ປຏິມຄ຺ຄໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຄຕ຺ ຫີສູ”ຕິ ອາຈິກ຺ຂິ. ມາຄນ຺ທິຍາ “ປສ຺ສ, ມຫາຣາຊ, ນ ຕາ ຕຸມ຺ຫາທິສານໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ພຫິທ຺ຘາ ປຕ຺ຖນາ ຕາສໍ ອຕ຺ຖີຕິ ວຸຕ຺ເຕ ນ ສທ຺ທຫາສີ”ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ ຕໍ ສຸຕ຺ວາປິ ອຘິວາເສຕ຺ວາ ຕຸຕ຺ຫີເຍວ ອໂຫສິ. ມາຄນ຺ທິຍາ “ກິ ນຸ ໂຂ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕ ສິ.

ຕທາ ປນ ຣາຊາ “ສາມາວຕິຍາ ວາສຸລທຕ຺ຕາຍ ມາຄນ຺ທິຍາຍ ຈາ”ຕິ ຕິສ຺ສນ຺ນມ຺ປິ ເອຕາສໍ ປາສາທຕເລ ວາເຣນ ວາເຣນ ສຕ຺ຕາຫໍ ສຕ຺ຕາຫໍ ວີຕິນາເມຕິ ຯ ອຖ ນໍ “ສ຺ເວ ວາ ປຣສ຺ເວ ວາ ສາມາວຕິຍາ ປາສາທຕລໍ ຄມິສ຺ສຕີ”ຕິ ຎຕ຺ວາ ມາຄນ຺ທິຍາ ຈູລ຺ອປິຕຸ ສາສນໍ ປຫິຓິ – “ອຄເທນ ກິຣ ທາຖາ ໂຘວິຕ຺ວາ ເອກໍ ສປ຺ປໍ ເປເສຕູ”ຕິ. ໂສ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ເປເສສິ. ຣາຊາ ອຕ຺ຕໂນ ຄມນຏ຺ຐານໍ ຫຕ຺ຖິກນ຺ຕວີຓໍ ອາທາຍເຍວ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ສາ ໂປກ຺ຂເຣ ເອກໍ ຉິທ຺ທໍ ອຕ຺ຖິ. ມາຄນ຺ທິຍາ ເຕນ ຉິທ຺ເທນ ສປ຺ປໍ ປເວເສຕ຺ວາ ຉິທ຺ທໍ ມາລາຄຸເຬນ ຖເກສິ. ສປ຺ໂປ ທ຺ວີຫຕີຫໍ ອນ຺ໂຕວີຓາຍເມວ ອໂຫສິ. ມາຄນ຺ທິຍາ ຣຎ຺ໂຎ ຄມນທິວເສ “ອຊ຺ຊ ກຕຣິສ຺ສິຕ຺ຖິຍາ ປາສາທໍ ຄມິສ຺ສສິ ເທວາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ສາມາວຕິຍາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, “ອຊ຺ຊ ມຍາ, ມຫາຣາຊ, ອມນາ ໂປ ສຸປິໂນ ທິຏ຺ໂຐ. ນ ສກ຺ກາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ, ເທວາ”ຕິ? “ຄຈ຺ຉາເມວາ”ຕິ. ສາ ຍາວ ຕຕິຍໍ ວາເຣຕ຺ວາ, “ເອວໍ ສນ຺ເຕ ອຫມ຺ປິ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິ ຄມິສ຺ສາມີ, ເທວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຍມານາປິ ອນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ, “ນ ຊານາມີ, ກິ ກວິສ຺ສຕີ ເທວາ”ຕິ ຣຎ຺ຎາ ສທ຺ຘິເຍວ ອຄມາສິ.

ຣາຊາ ສາມາວຕິມິສ຺ສິກາຫີ ທິນ຺ນານິ ວຕ຺ຖປຸປ຺ຜຄນ຺ຘາກຣຓານິ ຘາເຣຕ຺ວາ ສຸໂຊນໍ ກຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ວີຓໍ ອຸສ຺ສີສເກ ຖເປຕ຺ວາ ສຍເນ ນິປ຺ຊ຺ຊິ. ມາຄນ຺ທິຍາ ອປຣາປຣໍ ວິຈຣນ຺ຕີ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ວີຓາຉິທ຺ທໂຕ ປຸປ຺ຜຄຸຬໍ ອປເນສິ. ສປ຺ໂປ ທ຺ວີຫຕີຫໍ ນິຣາຫາໂຣ ເຕນ ຉິທ຺ເທນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປສ຺ສສນ຺ໂຕ ຜຓໍ ກຕ຺ວາ ສຍນປິຏ຺ເຐ ນິປ຺ຊ຺ຊິ ຯ ມາຄນ຺ທິຍາ ຕໍ ທິສ຺ວາ, “ຘີ ຘີ, ເທວ, ສປ຺ໂປ”ຕິ ມຫາສທ຺ທໍ ກຕ຺ວາ ຣາຊານຎ຺ຈ ຕາ ຈ ອກ຺ໂກສນ຺ຕີ, “ອຍໍ ອນ຺ຘພາລຣາຊາ ອລກ຺ຂິໂກ ມຍ຺ຫໍ ວຈນໍ ນ ສຸຓາຕິ, ອິ ມາປິ ນິສ຺ສິຣີກາ ທຸພ຺ພິນີຕາ, ກິ ນາມ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກາ ນ ລຠນ຺ຕິ, ກິ ນຸ ຕຸມ຺ເຫ ອິມສ຺ມິ ມເຕເຍວ ສຸຂໍ ຊີວິສ຺ສຖ, ຊີວນ຺ເຕ

ທຸກຸຂໍ ຊີວຖ, 'ອຊ຺ຊ ມຍາ ປາປສຸປີໂນ ທິຍໂຖ, ສາມາວຕິຍາ ປາສາທໍ ຄນຕຸ ນ ວຍຸຍຕີ'ຕິ ວາເຣນຸຕິຍາປີ ເມ ວຈນໍ ນ ສຸຕາສີ, ເທວາ''ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ ສປຸປໍ ທິສຸວາ ມຣຕາກຍຕຊຊີໂຕ ''ເອວຣູປມຸປີ ນາມ ອີມາ ກຣິສຸສນຸຕິ, ອໂຫ ປາປາ, ອຫໍ ອີມາສໍ ປາປກາວໍ ອາຈິກຸຂນຸຕິຍາປີ ອີມິສຸສາ ວຈນໍ ນ ສທຸທຫີ, ປຖມໍ ອຕຸຕໂນ ຄພຸເກສຸ ລີຫທານິ ກຕຸວາ ນີສີນຸນາ, ປຸນ ມຍາ ເປສີເຕ ກຸກຸກຸເຍ ປຟິປຫີຕີສຸ, ອຊ຺ຊ ສຍເມ ສປຸປໍ ວີສຸສຊຊີສູ''ຕິ ໂກເສນ ສມຸປຊຊລີໂຕ ວິຍ ອໂຫສີ.

ສາມາວຕີປີ ປຍຸຈນຸນໍ ອີຕຸຖີສຕານໍ ໂອວາທໍ ອທາສີ – ''ອມຸມາ, ອມຸຫາກໍ ອລຸຄໍ ປຟິສຣຕໍ ນຕຸຖິ, ນຣິນຸເທ ຈ ເທວິຍາ ຈ ອຕຸຕນິ ຈ ສມເມວ ເມຕຸຕຈິຕຸຕໍ ປວຕຸເຕຖ, ມາ ກສຸສຈິ ໂກປໍ ກຣິຕຸຖາ''ຕິ. ຣາຊາ ສຫສຸສຖາມໍ ສິງຄທນຸ ອາທາຍ ຊິຍໍ ໂປເຖຕຸວາ ວິສປີຕໍ ສຣໍ ສນຸນຍຫິຕຸວາ ສາມາວຕີ ທຸເຣ ກຕຸວາ ສພຸພາ ຕາ ປຟິປາຟິຍາ ຖປາເປຕຸວາ ສາມາວຕິຍາ ອຸເຣ ສຣໍ ວີສຸສຊຊສີ. ໂສ ຕສຸສາ ເມຕຸຕານຸກາເວນ ປຟິນິວຕຸຕິຕຸວາ ອາຄຕມຄຸຄາກິມຸໂຂວ ຫຸຕຸວາ ຣຄຸໂລ ຫທຍໍ ປວີສນຸໂຕ ວິຍ ອຄຸຖາສີ. ຣາຊາ ຈິນຸເຕສີ – ''ມຍາ ຂິຕຸໂຕ ສໂຣ ສີລມຸປີ ວິນິວິຊຊິຕຸວາ ຄຈຸຈຕີ, ອາກາເສ ປຟິຫນນກຖຸຖານໍ ນຕຸຖິ, ອຖ ຈ ປເນສ ນິວຕຸຕິຕຸວາ ມມ ຫທຍາກິມຸໂຂ ຊາໂຕ, ອຍຄຸຫິ ນາມ ນີສຸສຕຸໂຕ ນີຊຊີໂວ ສໂຣປີ ເອຕິສຸສາ ຄຸຕໍ ຊານາຕິ, ອຫໍ ມນຸສຸສກູໂຕປີ ນ ຊານາມີ''ຕິ, ໂສ ທນຸ ລທຸເທຕຸວາ ອຄຸຊລີ ປຄຸຄຍຫ ສາມາວຕິຍາ ປາທມູເລ ອຸກຸກຸຟິກໍ ນີສີທິຕຸວາ ອີມໍ ຄາຖມາຫ –

''ສມຸມຸຍຸຫາມິ ປມຸຍຸຫາມິ, ສພຸພາ ມຸຍຸຫນຸຕິ ເມ ທິສາ;

ສາມາວຕິ ມໍ ຕາຍສຸສຸ, ຕຸວຄຸຈ ເມ ສຣຕໍ ກວາ''ຕິ.

ສາ ຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ, ''ສາທຸ, ເທວ, ມໍ ສຣຕໍ ຄຈຸຉາ''ຕິ ອວຕຸວາ, ''ຍມຫໍ, ມຫາຣາຊ, ສຣຕໍ ຄຕາ, ຕເມວ ຕຸວມຸປີ ສຣຕໍ ຄຈຸຉາຫີ''ຕິ ອີທໍ ວຕຸວາ ສາມາວຕີ ສມຸມາສມຸພຸທຸທສາວິກາ –

''ມາ ມໍ ຕຸວໍ ສຣຕໍ ຄຈຸຉ, ຍມຫໍ ສຣຕໍ ຄຕາ;

ເອສ ພຸທຸໂທ ມຫາຣາຊ, ເອສ ພຸທຸໂທ ອນຸຕຸຕໂຣ;

ສຣຕໍ ຄຈຸຉ ຕໍ ພຸທຸທໍ, ຕຸວຄຸຈ ເມ ສຣຕໍ ກວາ''ຕິ. –

ອາຫ . ຣາຊາ ຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ, ''ອີທານາຫໍ ອຕິເຣກຕຣໍ ກາຍາມິ''ຕິ ວຕຸວາ ອີມໍ ຄາຖມາຫ –

''ເອສ ກີຍຸໂຍ ປມຸຍຸຫາມິ, ສພຸພາ ມຸຍຸຫນຸຕິ ເມ ທິສາ;

ສາມາວຕິ ມໍ ຕາຍສຸສຸ, ຕຸວຄຸຈ ເມ ສຣຕໍ ກວາ''ຕິ.

ອຖ ນໍ ສາ ປຸຣີມນເຍເນວ ປຸນ ປຟິກຸຂິປີຕຸວາ, ''ເຕນ ຫິ ຕຸວຄຸຈ ສຣຕໍ ຄຈຸຉາມິ, ສຕຸຖາຣຄຸຈ ສຣຕໍ ຄຈຸຉາມິ, ວຣຄຸຈ ເຕ ທມຸມີ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ວໂຣ ຄຫີໂຕ ໂຫຕຸ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ ອາຫ. ໂສ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ສຣຕໍ ຄນຸຕຸວາ ນິມນຸເຕຕຸວາ ພຸທຸທປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງຆສຸສ ສຕຸຕາຫໍ ມຫາທານໍ ທຕຸວາ ສາມາວຕີ ອາມນຸເຕຕຸວາ, ''ອຸຍຸເຖຫີ, ວຣໍ ຄຕຸຫາ''ຕິ ອາຫ. ''ມຫາຣາຊ, ມຍຸຫໍ ຫີຣຄຸຍາທີຫີ ອຕຸໂຖ ນຕຸຖິ, ອີມໍ ປນ ເມ ວຣໍ ເທຫີ, ຕຖາ ກໂຣຫີ, ຍຖາ ສຕຸຖາ ນິພທຸທໍ ປຄຸຈຫີ ກິກຸຂຸສເຕຫີ ສທຸທີ ອີທາຄຈຸຉຕິ, ທມຸມໍ ສຸຕິສຸສາມີ''ຕິ. ຣາຊາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ, ''ກນຸເຕ, ປຄຸຈຫີ ກິກຸຂຸສເຕຫີ ສທຸທີ ນິພທຸທໍ ອີທາຄຈຸຉຖ, ສາມາວຕິມິສຸສິກາ 'ທມຸມໍ ສຸຕິສຸສາມາ'ຕິ ວທນຸຕີ''ຕິ ອາຫ. ''ມຫາຣາຊ, ພຸທຸທານໍ ນາມ ເອກຖຸຄານ ຄາເມ ນິພທຸທໍ ຄນຸຕຸ ນ ວຍຸຍຕີ, ມຫາຊໂນ ສຕຸຖາຣໍ ອາຄມນຕຸຖາຍ ປຈຸຈາສີສຕີ''ຕິ. ''ເຕນ ຫີ, ກນຸເຕ, ເອກໍ ກິກຸຂຸໍ ອາຕາເປຖາ''ຕິ. ສຕຸຖາ ອານນຸທຕຸເຖຣໍ ອາຕາເປສີ. ໂສ ຕໂຕ ປຟຸຖາຍ ປຄຸຈ ກິກຸຂຸສຕານິ ອາທາຍ ນິພທຸທໍ ຣາຊກຸລໍ ຄຈຸຉຕິ. ຕາປີ ເທວິໂຍ ນິພທຸທໍ ເຖຣໍ ສປຣິວາຣໍ ໂກເຊນຸຕິ, ທມຸມໍ ສຸຕານຸຕິ. ຕາ ເອກທິວສໍ ເຖຣສຸສ ທມຸມກາຖໍ ສຸຕຸວາ ປສີທິຕຸວາ, ປຄຸຈຫີ ອຸຕຸຕຣາສງຄສເຕຫີ ທມຸມປູຊໍ ອກໍສຸ . ເອເກກໂກ ອຸຕຸຕຣາສງໂຄ ປຄຸຈ ສຕານິ ປຄຸຈ ສຕານິ ອຄຸຆຕິ.

ຕາ ເອກວຕຸຖາ ທິສຸວາ ຣາຊາ ປຸຈຸຉິ – ‘‘ກຸທິ ໂວ ອຸຕຸຕຣາສງໂຄ’’ຕິ។ ‘‘ອຍຸຍສຸສ ໂນ ທິນຸນາ’’ຕິ។ ‘‘ເຕນ ສພຸເພ ຄທິຕາ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ຄທິຕາ’’ຕິ។ ຣາຊາ ເຖຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ຕາທິ ອຸຕຸຕຣາສງຄານໍ ທິນຸນກາວໍ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ຕາທິ ທິນຸນກາວລຸຈ ເຖເຣນ ຄທິຕກາວລຸຈ ສຸຕຸວາ, ‘‘ນນຸ, ກນຸເຕ, ອຕິພຫູນິ ວຕຸຖານິ, ເອຕຸຕເກທິ ກິ ກຣິສຸສຖາ’’ຕິ ປຸຈຸຉິ។ ‘‘ອມຸຫາກໍ ປໂຫນການິ ວຕຸຖານິ ຄຕຸຫິຕຸວາ ເສສານິ ຊິຕຸຕຈີວຣິການໍ ກິກຸຂູນໍ ທສຸສາມ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ។ ‘‘ເຕ ອຕຸຕໂນ ຊິຕຸຕຈີວຣານິ ກິ ກຣິສຸສນຸຕິ’’ຕິ? ‘‘ຊິຕຸຕຕຣຈີວຣິການໍ ທສຸສນຸຕິ’’ຕິ។ ‘‘ເຕ ອຕຸຕໂນ ຊິຕຸຕຕຣຈີວຣານິ ກິ ກຣິສຸສນຸຕິ’’ຕິ? ‘‘ປຈຸຈຕຸຖຣຕານິ ກຣິສຸສນຸຕິ’’ຕິ។ ‘‘ປຸຣາຕປຈຸຈຕຸຖຣຕານິ ກິ ກຣິສຸສນຸຕິ’’ຕິ? ‘‘ກູມຕຸຖຣຕານິ ກຣິສຸສນຸຕິ’’ຕິ។ ‘‘ປຸຣາຕກູມຕຸຖຣຕານິ ກິ ກຣິສຸສນຸຕິ’’ຕິ? ‘‘ປາທປຸຖຸຉນານິ ກຣິສຸສນຸຕິ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ។ ‘‘ປຸຣາຕປາທປຸຖຸຉນານິ ກິ ກຣິສຸສນຸຕິ’’ຕິ? ‘‘ຂຕຸຫາຂຕຸສິກໍ ໂກຜຸເຜຕຸວາ ມຕຸຕິກາຍ ມທຸທິຕຸວາ ກິຕຸຕື ລິມຸປິສຸສນຸຕິ’’ຕິ។ ‘‘ກນຸເຕ, ເອຕຸຕການິ ກຕຸວາປິ ອຍຸຍານໍ ທິນຸນານິ ນ ນສຸສນຸຕິ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ។ ຣາຊາ ປສນຸໂນ ອປຣານິປິ ປລຸຈ ວຕຸຖສຕານິ ອາຫຣາເປຕຸວາ ເຖຣສຸສ ປາທມູເລ ຖປາເປສິ។ ເຖໂຣ ກິຣ ປລຸຈສຕຄຸຟນກາເນວ ວຕຸຖານິ ປລຸຈສຕກາເຄນ ປາທມູເລ ຖເປຕຸວາ ທິນຸນານິ ປລຸຈສຕກຸຂຕຸຕຸ ລກິ, ສຫສຸສຄຸຟນການິ ສຫສຸສກາເຄນ ປາທມູເລ ຖເປຕຸວາ ທິນຸນານິ ສຫສຸສກຸຂຕຸຕຸ ລກິ, ສຕສຫສຸສຄຸຟນການິ ສຕສຫສຸສກາເຄນ ປາທມູເລ ຖເປຕຸວາ ທິນຸນານິ ສຕສຫສຸສກຸຂຕຸຕຸ ລກິ។ ເອກໍ ທຸເວ ຕີຕິ ຈຕຸຕາຣິ ປລຸຈ ທສາຕິອາທິນາ ນເຍນ ລທຸຉານໍ ປນ ຄຕນາ ນາມ ນຕຸຖິ។ ຕຖາຄເຕ ກິຣ ປຣິນິພຸພຸເຕ ເຖໂຣ ສກລຊມຸພຸທີປໍ ວິຈຣິຕຸວາ ສພຸພວິຫາເຣສຸ ກິກຸຂູນໍ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕກາເນວ ປຕຸຕຈີວຣານິ ອທາສິ។

ຕທາ ມາຄຕຸສິຍາປິ ‘‘ຍມຫໍ ກໂຣມິ។ ຕໍ ຕຖາ ອທຸຕຸວາ ອລຸລຖາວ ໂຫຕິ, ອິທານິ ກິ ນຸ ໂຂ ກຣິສຸສາມິ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ, ‘‘ອຕຸເຖໂສ ອຸປາໂຍ’’ຕິ ຣລຸເລ ອຸຍຸຍານກິລຸອໍ ຄຈຸຉນຸເຕ ຈູລຸອປິຕຸ ສາສນໍ ປຫິຕິ – ‘‘ສາມາວຕິຍາ ປາສາທໍ ຄນຸຕຸວາ, ທຸສຸສໂກຜຸຖາຄາຣານິ ຈ ເຕລໂກຜຸຖາຄາຣານິ ຈ ວິວຣາເປຕຸວາ, ທຸສຸສານິ ເຕລຈາຜິສຸ ເຕເມຕຸວາ ເຕເມຕຸວາ ຖມຸເກ ເວເຖຕຸວາ ຕາ ສພຸພາປິ ເອກໂຕ ກຕຸວາ ທຸວາຣໍ ປິທທິຕຸວາ ພທິ ຍນຸຕກໍ ທຕຸວາ ທຕຸສທີປິກາທິ ເຄເຫ ອຄຸຄິ ທທມາໂນ ໂອຕຣິຕຸວາ ຄຈຸຉຕູ’’ຕິ។ ໂສ ປາສາທໍ ອກິຣຸຍຸຫ ໂກຜຸຖາຄາຣານິ ວິວຣິຕຸວາ ວຕຸຖານິ ເຕລຈາຜິສຸ ເຕເມຕຸວາ ເຕເມຕຸວາ ຖມຸເກ ເວເຖຕຸ ອາຣກິ។ ອຖ ນໍ ສາມາວຕິປຸປມຸຂາ ອິຕຸຖິໂຍ ‘‘ກິ ເອຕໍ ຈູລຸອປິຕາ’’ຕິ ວທນຸຕິໂຍ ອຸປສງກມິສຸ។ ‘‘ອມຸມາ, ຣາຊາ ທລຸຫິກມຸມຕຸຖາຍ ອິເມ ຖມຸເກ ເຕລປິໂລຕິກາທິ ເວຖາເປຕິ, ຣາຊເຄເຫ ນາມ ສຸຍຸຕຸຕໍ ທຸຍຸຕຸຕໍ ທຸຊຸຊານໍ, ມາ ເມ ສນຸຕິເກ ໂຫຖ, ອມຸມາ’’ຕິ ເອວໍ ວຕຸວາ ຕາ ອາຄຕາ ຄພຸເກ ປເວເສຕຸວາ ທຸວາຣານິ ປິທທິຕຸວາ ພທິ ຍນຸຕກໍ ທຕຸວາ ອາທິໂຕ ປຜຸຖາຍ ອຄຸຄິ ເທນຸໂຕ ໂອຕຣິ។ ສາມາວຕີ ຕາສໍ ໂອວາທໍ ອທາສິ – ‘‘ອມຸຫາກໍ ອນມຕຄຸເຄ ສໍສາເຣ ວິຈຣນຸຕີນໍ ເອວເມວ ອຄຸຄິນາ ຊາຍມານານໍ ອຕຸຕກາວານໍ ປຣິຈຸເຉໂທ ພຸທຸຉລາເຕນປິ ນ ສຸກໂຣ, ອປຸປມຕຸຕາ ໂຫຖາ’’ຕິ។ ຕາ ເຄເຫ ຊາຍນຸເຕ ເວທນາປຣິຄຸຄຫກມຸມຜຸຖານໍ ມນສິກໂຣນຸຕິໂຍ ກາຈິ ທຸຕິຍຜລໍ, ກາຈິ ຕຕິຍຜລໍ ປາປຸຕິສຸ។ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ – ‘‘ອຖ ໂຂ ສມຸພຫຸລາ ກິກຸຂູ ປຈຸຉາກຕຸຕໍ ປິຕຸສປາຕປຕິກຸກນຸຕາ ເຍນ ກຄວາ ເຕນຸປສງກມິສຸ, ອຸປສງກມິຕຸວາ ກຄວນຸຕໍ ອກິວາເທຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທິສຸ, ເອກມນຸຕໍ ນິສິນຸນາ ໂຂ ເຕ ກິກຸຂູ ກຄວນຸຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ – ‘ອິຉ, ກນຸເຕ, ຣລຸໂລ ອຸເຕນສຸສ ອຸຍຸຍານຄຕສຸສ ອນຸເຕປຸຣໍ ທຫຸໍ, ປລຸຈ ຈ ອິຕຸຖິສຕານິ ກາລກຕານິ ສາມາວຕິປຸປມຸຂານິ។ ຕາສໍ, ກນຸເຕ, ອຸປາສິການໍ ກາ ຄຕິ, ໂກ ອກິສມຸປຣາໂຍ’ຕິ? ສນຸເຕຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ອຸປາສິກາໂຍ ໂສຕາປນຸນາ , ສນຸຕິ ສກທາຄາມິໂຍ, ສນຸຕິ ອນາຄາມິໂຍ, ສພຸພາ ຕາ, ກິກຸຂເວ , ອຸປາສິກາໂຍ ອນິປຸຜລາ ກາລກຕາ’’ຕິ។ ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕຸຖໍ ວິທິຕຸວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ –

‘‘ໂມຫສມຸພນຸຉໂນ ໂລໂກ, ກພຸພຣູໂປວ ທິສຸສຕິ;

ອຸປຊີພນຸຉໂນ ພາໂລ, ຕມສາ ປຣິວາຣິໂຕ;

ສສຸສໂຕຣິວ ຂາຍຕິ, ປສຸສໂຕ ນຕຸຖິ ກິລຸຈນ’’ນຸຕິ។ (ອຸທາ។ ໗໐);

ເອວລຸຈ ປນ ວຕຸວາ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ສຕຸຕາ ນາມ ວຜຸເຜ ວິຈຣນຸຕາ ນິຈຸຈກາລໍ ອປຸປມຕຸຕາ ຫຸຕຸວາ ປຸລຸລກມຸມເມວ ນ ກໂຣນຸຕິ, ປມາທິໂນ ຫຸຕຸວາ ປາປກມຸມມຸປິ ກໂຣນຸຕິ។ ຕສຸມາ ວຜຸເຜ ວິຈຣນຸຕາ ສຸຂມຸປິ ທຸກຸຂມຸປິ ອນຸກວນຸຕິ’’ຕິ ຉມຸມໍ ເທເສສິ។

ຣາຊາ ‘‘ສາມາວຕິຍາ ເຄຫໍ ກິຣ ຊາຍຕິ’’ຕິ ສຸຕຸວາ ເວເຄນາຄຈຸຉນຸໂຕປິ ອທທຸເຜ ສມຸປາປຸຕິຕຸ ນາສກຸຂິ។ ອາຄນຸຕຸວາ ປນ

ເຄຫໍ ນິພ຺ພາເປນ຺ໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ນພລວໂທມນສ຺ໂສ ອມຈ຺ຈຄຓປຣິວຸໂຕ ນິສີທິຕ຺ວາ ສາມາວຕິຍາ ຄຸເຓ ອນຸສ຺ສຣນ຺ໂຕ, "ກສ຺ສ ນຸ ໂຂ ອິທໍ ກມ຺ມ"ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ – "ມາຄຓ຺ຑິຍາຍ ກາຣິຕໍ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ ຎຕ຺ວາ, "ຕາເສຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິຍມານາ ນ ກເຖສ຺ສຕິ, ສຓິກໍ ອຸປາເຍນ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອມຈ຺ເຈ ອາຫ – "ອມ຺ໂຠ, ອຫໍ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ອຸຏ຺ຐາຍ ສມຸຏ຺ຐາຍ ອາສງ຺ກິຕປຣິສງ຺ກິໂຕວ ໂຫມິ, ສາມາວຕີ ເມ ນິຈ຺ຈໍ ໂອຕາຣເມວ ຄເວສຕິ, ອິທານິ ປນ ເມ ຈິຕ຺ຕໍ ນິພ຺ພຸຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ສຸເຂນ ຈ ວສິຕຸໍ ລຠິສ຺ສາມີ"ຕິ, ເຕ "ເກນ ນຸ ໂຂ, ເທວ, ອິທໍ ກຕ"ນ຺ຕິ ອາຫໍສຸ. "ມຍິ ສີເນເຫນ ເກນຈິ ກຕໍ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ. ມາຄຓ຺ຑິຍາປິ ສມີເປ ຖິຕາ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ, "ນາຎ຺ໂຎ ໂກຈິ ກາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ມຍາ ກຕໍ, ເທວ, ອຫໍ ຈູລປິຕຣໍ ອາຓາເປຕ຺ວາ ກາເຣສີ"ນ຺ຕິ ອາຫ. "ຕໍ ຖເປຕ຺ວາ ອຎ຺ໂຎ ມຍິ ສີເນໂຫ ສຕ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ປສນ຺ໂນສ຺ມິ, ວຣໍ ເຕ ທມ຺ມິ, ອຕ຺ຕໂນ ຎາຕິຄຓໍ ປກ຺ໂກສາເປຫີ"ຕິ. ສາ ຎາຕການໍ ສາສນໍ ປຫິຓິ – "ຣາຊາ ເມ ປສນ຺ໂນ ວຣໍ ເທຕິ, ສີຆໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕູ"ຕິ. ຣາຊາ ອາຄຕາຄຕານໍ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ກາເຣສີ. ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສາ ອຎ຺ຎາຕກາປິ ລຎ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ "ມຍໍ ມາຄຓ຺ຑິຍາຍ ຎາຕກາ"ຕິ ອາຄຈ຺ຉິໍສຸ. ຣາຊາ ເຕ ສພ຺ເພ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຣາຊງ຺ຄເຓ ນາຠິປ຺ປມາເຓ ອາວາເຏ ຂຓາເປຕ຺ວາ ເຕ ຕຕ຺ຖ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປໍສູຫິ ປູເຣຕ຺ວາ ອຸປຣິ ປລາເລ ວິກິຣາເປຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິໍ ທາເປສິ. ຈມ຺ມສ຺ສ ທຑ຺ຒກາເລ ອຍນ຺ຄເລນ ກສາເປຕ຺ວາ ຂຓ຺ຑາຂຓ຺ຑໍ ຫີຣາຫີຣໍ ກາເຣສີ. ມາຄຓ຺ຑິຍາຍ ສຣີຣໂຕປິ ຕິຂິເຓນ ສຕ຺ເຖນ ຆນຆນຏ຺ຐາເນສຸ ມໍສໍ ອຸປ຺ປາເຏຕ຺ວາ ເຕລກປາລໍ ອຸທ຺ຘນໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ປູເວ ວິຍ ປຈາເປຕ຺ວາ ຕເມວ ຂາທາເປສີ.

ຘມ຺ມສຠາຍມ຺ປິ ຠິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ, "ອນນຸຈ຺ຉວິກໍ ວຕ, ອາວຸໂສ, ເອວຣູປາຍ ສທ຺ຘາຍ ປສນ຺ນາຍ ອຸປາສິກາຍ ເອວຣູປໍ ມຣຓ"ນ຺ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ, "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ຠິກ຺ຂເວ, ອິມສ຺ມິໍ ອຕ຺ຕຠາເວ ສາມາວຕິປ຺ປມຸຂານໍ ອິຕ຺ຖີນໍ ເອຕໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ ສມ຺ປຕ຺ຕໍ. ປຸພ຺ເພ ກຕກມ຺ມສ຺ສ ປນ ຍຸຕ຺ຕເມວ ເອຕາຫິ ລທ຺ຘ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ, "ກິໍ, ຠນ຺ເຕ, ເອຕາຫິ ປຸພ຺ເພ ກຕໍ, ຕໍ ອາຈິກ຺ຂຖາ"ຕິ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ຣາຊເຄເຫ ນິພທ຺ຘໍ ອຏ຺ຐ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິ. ປຎ຺ຈສຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ເຕ ອຸປຏ຺ຐຫນ຺ຕິ. ເຕສຸ ສຕ຺ຕ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ຫິມວນ຺ຕໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເອໂກ ນທີຕີເຣ ເອກໍ ຕິຓຄຫນໍ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ຌານໍ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນິສີທິ. ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘສຸ ຄເຕສຸ ຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ອາທາຍ ນທີຍໍ ອຸທກກີຬໍ ກີຬິຕຸໍ ຄໂຕ. ຕຕ຺ຖ ຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ທິວສຠາຄໍ ອຸທເກ ກີຬິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ສີຕປີຬິຕາ ອຄ຺ຄິໍ ວິສິພ຺ເພຕຸກາມາ "ອມ຺ຫາກໍ ອຄ຺ຄິກຣຓຏ຺ຐານໍ ໂອໂລເກຖາ"ຕິ ອປຣາປຣໍ ວິຈຣນ຺ຕິໂຍ ຕໍ ຕິຓຄຫນໍ ທິສ຺ວາ, "ຕິຓຣາສີ"ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ຕໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ຖິຕາ ອຄ຺ຄິໍ ອທໍສຸ. ຕິເຓສຸ ຌາຍິຕ຺ວາ ປຕນ຺ເຕສຸ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘໍ ທິສ຺ວາ, "ນຏ຺ຐາມ຺ຫາ, ອມ຺ຫາກໍ ຣຎ຺ໂຎ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ຌາຍຕິ, ຣາຊາ ຎຕ຺ວາ ອມ຺ເຫ ນາເສສ຺ສຕິ, ສຸທຑ຺ຒໍ ນໍ ກຣິສ຺ສາມາ"ຕິ ສພ຺ພາ ຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ທາຣູນິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອຸປຣິ ທາຣຸຣາສິໍ ກຣິໍສຸ. ມຫາທາຣຸຣາສິ ອໂຫສິ. ອຖ ນໍ ອາລິມ຺ເປຕ຺ວາ, "ອິທານິ ຌາຍິສ຺ສຕີ"ຕິ ປກ຺ກມິໍສຸ. ຕາ ປຖມໍ ອສຎ຺ເຈຕນິກາ ຫຸຕ຺ວາ ກມ຺ມຸນາ ນ ພຊ຺ຌິໍສຸ, ອິທານິ ປຈ຺ຉາ ສຎ຺ເຈຕນາຍ ກມ຺ມຸນາ ພຊ຺ຌິໍສຸ. ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘໍ ປນ ອນ຺ໂຕສມາປຕ຺ຕິຍໍ ສກຏສຫສ຺ເສຫິ ທາຣູນິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອາລິມ຺ເປນ຺ຕາປິ ອຸສ຺ມາກາຣມຕ຺ຕມ຺ປິ ຄເຫຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ. ຕສ຺ມາ ໂສ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ອຸຏ຺ຐາຍ ຍຖາສຸຂໍ ອຄມາສິ. ຕາ ຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ ພຫູນິ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ກມ຺ມສ຺ສ ວິປາກາວເສເສນ ອຕ຺ຕຠາວສເຕ ອິມິນາວ ນິຍາເມນ ເຄເຫ ຌາຍມາເນ ຌາຍິໍສຸ. ອິທໍ ເອຕາສໍ ປຸພ຺ພກມ຺ມນ຺ຕິ.

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ຠິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຏິປຸຈ຺ຉິໍສຸ – "ຂຸຊ຺ຊຸຕ຺ຕຣາ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ເກນ ກມ຺ເມນ ຂຸຊ຺ຊາ ຊາຕາ, ເກນ ກມ຺ເມນ ມຫາປຎ຺ຎາ, ເກນ ກມ຺ເມນ ໂສຕາປຕ຺ຕິຝລໍ ອທິຄຕາ, ເກນ ກມ຺ເມນ ປເຣສໍ ເປສນກາຣິກາ ຊາຕາ"ຕິ? ຠິກ຺ຂເວ, ຕສ຺ເສວ ຣຎ຺ໂຎ ພາຣາຓສິຍໍ ຣຊ຺ຊໍ ກຣຓກາເລ ສ຺ເວວ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ໂຖກໍ ຂຸຊ຺ຊຘາຕຸໂກ ອໂຫສິ. ອເຖກາ ອຸປຏ຺ຐາຍິກາ ອິຕ຺ຖີ ກມ຺ພລໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓສຣກໍ ຄເຫຕ຺ວາ, "ອມ຺ຫາກໍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ເອວຎ຺ຈ ເອວຎ຺ຈ ວິຈຣຕີ"ຕິ ຂຸຊ຺ຊາ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວິຈຣຓາກາຣໍ ທສ຺ເສສິ. ຕສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ຂຸຊ຺ຊາ ຊາຕາ. ເຕ ປນ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘ ປຖມທິວເສ ຣາຊເຄເຫ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປຕ຺ເຕ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ປາຍາສສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ ທາເປສິ. ອຸຓ຺ຫປາຍາສສ຺ສ ປູເຣ ປຕ຺ເຕ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ. ສາ ອິຕ຺ຖີ ເຕ ຕຖາ ກໂຣນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕການິ ອຏ຺ຐ ທນ຺ຕວລຍານິ ທຕ຺ວາ, "ອິທ ຖເປຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫຖາ"ຕິ ອາຫ. ເຕສຸ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຖິເຕສຸ ເຕສໍ ອຘິປ຺ປາຍໍ ຎຕ຺ວາ, "ນຕ຺ຖິ, ຠນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ເອເຕຫິ ອຕ຺ໂຖ. ຕຸມ຺ຫາກຎ຺ເຎວ ເອຕານິ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕານິ, ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ"ຕິ ອາຫ. ເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ນນ຺ທມູລກປພ຺ຠາຣໍ ອຄມໍສຸ. ອຊ຺ຊຕນາປິ ຕານິ ວລຍານິ ອໂຣຄາເນວ. ສາ ຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ອິທານິ ຕິປິຏກຘຣາ ມຫາປຎ຺ຎາ ຊາຕາ.

ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທານໍ ກເຕົາປຍ຺ຎານສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ປນ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ຕາ។ ອິທມສ຺ສາ ພຸທ຺ທນ຺ຕເຣ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ។

ກສ຺ສປສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທກາເລ ປນ ເອກາ ພາຣາຕສີເສຍ຺ຎິໂນ ຘີຕາ ວທ຺ຒມານກຈ຺ຉາຍາຍ ອາທາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕາໂນ ອລງ຺ກໂຣນ຺ຕີ ນິສີທິ។ ອຖ຺ສາ ວິສ຺ສາສິກາ ເອກາ ຂີຕາສວາ ກິກ຺ຂຸນີ ຕໍ ທຍ຺ຎຸ ອຄມາສີ។ ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ຫິ ຂີຕາສວາປິ ສາຍ ນ຺ຫສມເຍ ອຸປຍ຺ຎາກກຸລານິ ທຍ຺ຎກາມາ ໂຫນ຺ຕິ។ ຕສ຺ມິ ປນ ຂເຕ ເສຍ຺ຎິຘີຕາຍ ສນ຺ຕິເກ ກາຈິ ເປສນກາຣິກາ ນຕ຺ຖິ, ສາ "ວນ຺ທາມິ, ອຍ຺ເຍ, ເອຕໍ ຕາວ ເມ ປສາຘນເປລ຺ອກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເທຖາ"ຕິ ອາຫ។ ເຖຣີ ຈິນ຺ເຕສິ – "ສຈສ຺ສາ ອິມໍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ນ ທສ຺ສາມິ, ມຍິ ອາຆາຕໍ ກຕ຺ວາ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ສຕິ។ ສເຈ ປນ ທສ຺ສາມິ, ປຣສ຺ສ ເປສນກາຣິກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ສຕິ។ ນິຣຍສນ຺ຕາປໂຕ ໂຂ ປນ ປຣສ຺ສ ເປສນກາໂວວ ເສຍ຺ໂຍ"ຕິ។ "ສາ ອນ຺ທຍໍ ປຝິຈ຺ຈ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ອທາສິ។ ຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ປເຣສໍ ເປສນກາຣິກາ ຊາຕາ"ຕິ។

ອຖ ປຸເນກທິວສໍ ກິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມ຺ຎາເປສຸໍ "ສາມາວຕິປ຺ປມ຺ຂາ ປຄ຺ຈສຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ເຄເຫ ອຄ຺ຄິນາ ຊາຍີສຸ, ມາຄຕ຺ຫິຍາຍ ຓາຕກາ ອຸປຣິ ປລາລຄ຺ຄີ ທຕ຺ວາ ອຍນ຺ອຄເລທິ ກິນ຺ນາ, ມາຄຕ຺ຫິຍາ ປກ຺ກຸຖິຕເຕເລ ປກ຺ກາ, ເກ ນຸ ໂຂ ເອຕ຺ຖ ຊີວນ຺ຕິ ນາມ, ເກ ມຕາ ນາມາ"ຕິ។ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ, "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, "ກິກ຺ຂເວ, ເຍ ເກຈິ ປມຕ຺ຕາ, ເຕ ວສ຺ສສຕໍ ຊີວນ຺ຕາປິ ມຕາເຍວ ນາມ។ ເຍ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ, ເຕ ມ ຕາປິ ຊີວນ຺ຕິເຍວ។ ຕສ຺ມາ ມາຄຕ຺ຫິຍາ ຊີວນ຺ຕິປິ ມຕາເຍວ ນາມ, ສາມາວຕິປ຺ປມ຺ຂາ ປຄ຺ຈສຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ມຕາປິ ຊີວນ຺ຕິ ເຍວ ນາມ។ ນ ຫິ, ກິກ຺ຂເວ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ມຣນ຺ຕິ ນາມາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໒໑។

"ອປ຺ປມາໂທ ອມຕປທໍ, ປມາໂທ ມຈ຺ຈຸໂນ ປທໍ;

ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ນ ມີຍນ຺ຕິ, ເຍ ປມຕ຺ຕາ ຍຖາ ມຕາ។

໒໒។

"ເອວໍ ວິເສສໂຕ ຓຕ຺ວາ, ອປ຺ປມາທມ຺ຫິ ປຕ຺ຫິຕາ;

ອປ຺ປມາເທ ປໂມທນ຺ຕິ, ອຣິຍານໍ ໂຄຈເຣ ຣຕາ។

໒໓។

"ເຕ ຊາຍິໂນ ສາຕຕິກາ, ນິຈ຺ຈໍ ທລ຺ຫປຣກ຺ກມາ;

ຜຸສນ຺ຕິ ຘີຣາ ນິພ຺ພານໍ, ໂຍຄກ຺ເຂມໍ ອນຸຕ຺ຕຣ"ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປມາໂທຕິ ປທໍ ມຫນ຺ຕໍ ອຕ຺ຖໍ ທີເປຕິ, ມຫນ຺ຕໍ ອຕ຺ຖໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕິຍ຺ຎຕິ។ ສກລມ຺ປິ ຫິ ເຕປິຍກໍ ພຸທ຺ທວຈນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ກຖິຍມານໍ ອປ຺ປມາທປທເມວ ໂອຕຣຕິ។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

"ເສຍ຺ຍຖາປິ, ກິກ຺ຂເວ, ຍານິ ການິຈິ ຊງ຺ຄລານໍ ປາຕານໍ ປທຊາຕານິ, ສພ຺ພານິ ຕານິ ຫຕ຺ຖິປເທ ສໂມຘານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຫຕ຺ຖິປທໍ ເຕສໍ ອຄ຺ຄມກ຺ຂາຍຕິ ຍທິທໍ ມຫນ຺ຕຕ຺ເຕນ។ ເອວເມວ ໂຂ, ກິກ຺ຂເວ, ເຍ ເກຈິ ກຸສລາ ຘມ຺ມາ, ສພ຺ເພເຕ ອປ຺ປ ມາທມູລກາ ອປ຺ປມາທສໂມສຣຕາ, ອປ຺ປມາໂທ ເຕສໍ ຘມ຺ມານໍ ອຄ຺ຄມກ຺ຂາຍຕີ"ຕິ (ສໍ។ ນິ។ ໕។໑໒໐)។

ໂສ ປເນສ ອຕ຺ຖໂຕ ສຕິຍາ ອວິປ຺ປວາໂສ ນາມ។ ນິຈ຺ຈໍ ອຸປຍ຺ຎິຕາຍ ສຕິຍາ ເຈຕໍ ນາມໍ។ ອມຕປທນ຺ຕິ ອມຕໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ນິພ຺ພາ

ນໍຯ ຕລ຺ຫິ ອຊາຕຕ຺ຕາ ນຸ ຊີຍຕິ ນ ມີຍຕິ, ຕສ຺ມາ ອມຕນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຯ ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ອິມິນາຕິ ປທໍ, ອມຕໍ ປາປ຺ຸຕນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອມຕສ຺ສ ປທໍ ອມຕປທໍ, ອມຕສ຺ສ ອທິຄມູປາໂຍຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ປມາໂທຕິ ປມຊ຺ຊນກາໂວ, ມຸຎ຺ຖສ຺ສຕິສງ຺ຂາຕສ຺ສ ສຕິຍາ ໂວສຄ຺ຄສ຺ເສຕໍ ນາມໍຯ ມຈ຺ຈຸໂນຕິ ມຣຕສ຺ສຯ ປທນ຺ຕິ ອຸປາໂຍ ມຄ຺ໂຄຯ ປມຕ຺ໂຕ ຫິ ຊາຕິ ນາຕິວຕ຺ຕຕິ, ຊາໂຕ ຊີຍຕິ ເຈວ ມີຍຕິ ຈາຕິ ປມາໂທ ມຈ຺ຈຸໂນ ປທໍ ນາມ ໂຫຕິ, ມຣຕໍ ອຸເປຕິຯ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ນ ມີຍນ຺ຕີຕິ ສຕິຍາ ສມນ຺ນາຄຕາ ຫິ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ນ ມຣນ຺ຕິຯ ອຊຣາ ອມຣາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ນ ສລ຺ລກ຺ເຂຕພ຺ພໍຯ ນ ຫິ ໂກຈິ ສຕ຺ໂຕ ອຊໂຣ ອມໂຣ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ປມຕ຺ຕສ຺ສ ປນ ວຎ຺ຎໍ ນາມ ອປຣິຈ຺ຈິນ຺ນໍ, ອປ຺ປມຕ຺ຕສ຺ສ ປຣິຈ຺ຈິນ຺ນໍຯ ຕສ຺ມາ ປມຕ຺ຕາ ຊາຕິອາທີຫິ ອປຣິມຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຊີວນ຺ຕາປິ ມຕາເຍວ ນາມຯ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ປນ ອປ຺ປມາທລກ຺ຂຕໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ຂິປ຺ປໍ ມຄ຺ຄຜລານິ ສຈ຺ຈິກຕ຺ວາ ທຸຕິຍຕຕິຍອຕ຺ຕກາເວສຸ ນ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມາ ເຕ ຊີວນ຺ຕາປີ ມຕາປີ ນ ມີຍນ຺ຕິເຍວ ນາມຯ ເຍ ປມຕ຺ຕາ ຍຖາ ມຕາຕິ ເຍ ປນ ສຕ຺ຕາ ປມຕ຺ຕາ, ເຕ ປມາທມຣເຓນ ມຕຕ຺ຕາ, ຍຖາ ຫິ ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍຸປ຺ຈ຺ເຆເທນ ມຕາ ທາຣຸກ຺ຂນ຺ຓສທິສາ ອປຄຕວິຍ຺ຎາຕາ , ຕເຖວ ໂຫນ຺ຕິຯ ເຕສມ຺ປິ ຫິ ມຕານໍ ວິຍ ຄຫຎ຺ຖານໍ ຕາວ “ທານໍ ທສ຺ສາມ, ສີລໍ ຣກ຺ຂິສ຺ສາມ, ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມາ”ຕິ ເອກຈິຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ປພ຺ພຊິຕານມ຺ປິ “ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາຍວຕ຺ຕາທີນິ ປູເຣສ຺ສາມ, ຘຸຕ຺ງຄານິ ສມາທີຍິສ຺ສາມ, ກາວນໍ ວຑ຺ເຒສ຺ສາມາ”ຕິ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ມເຕນ ເຕ ກິ ນານາກຣຕາວ ໂຫນ຺ຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – “ເຍ ປມຕ຺ຕາ ຍຖາ ມຕາ”ຕິຯ

ເອວໍ ວິເສສໂຕ ຎຕ຺ວາຕິ ປມຕ຺ຕສ຺ສ ວຎ຺ຎໂຕ ນິສ຺ສຣຕໍ ນຕ຺ຖິ, ອປ຺ປມຕ຺ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ເອວໍ ວິເສສໂຕວ ຊານິຕ຺ວາຯ ເກ ປເນ ຕໍ ວິເສສໍ ຊານນ຺ຕີຕິ? ອປ຺ປມາທມ຺ຫິ ປຕ຺ຕິຕາຕິ ເຍ ປຕ຺ຕິຕາ ເມທາວິໂນ ສປ຺ປຎ຺ຎາ ອຕ຺ຕໂນ ອປ຺ປມາເທ ຖຕ຺ວາ ອປ຺ປມາທໍ ວຑ຺ເຒນ຺ຕິ, ເຕ ເອວໍ ວິເສສກາຣຕໍ ຊານນ຺ຕິຯ ອປ຺ປມາເທ ປໂມທນ຺ຕີຕິ ເຕ ເອວໍ ຎຕ຺ວາ ຕສ຺ມິ ອຕ຺ຕໂນ ອປ຺ປມາເທ ປໂມທນ຺ຕິ, ປຫໍສິຕມ຺ຂາ ຕຸຎ຺ຖປຫຎ຺ຖາ ໂຫນ຺ຕິຯ ອຣິຍານໍ ໂຄຈເຣ ຣຕາຕິ ເຕ ເອວໍ ອປ຺ປມາເທ ປໂມທນ຺ຕາ ຕໍ ອປ຺ປມາທໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ອຣິຍານໍ ພຸທ຺ຘປ຺ຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘພຸທ຺ຘສາວການໍ ໂຄຈຣສງ຺ຂາເຕ ຈຕ຺ສຕິປຎ຺ຖານາທິເກເທ ສຕ຺ຕຕິໍສ ໂພທິປກ຺ຂິຍທ຺ມ຺ເມ ນວວິທໂລກຸຕ຺ຕຣທ຺ມ຺ເມ ຈ ຣຕາ ນິຣຕາ, ອກິຣຕາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເຕຊາຍິໂນຕິ ເຕ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ປຕ຺ຕິຕາ ອຎ຺ຖສມາປຕ຺ຕິສງ຺ຂາເຕນ ອາຣມ຺ມຕູປນິຊ຺ຊາເນນ ວິປສ຺ສນາມຄ຺ຄຜລສງ຺ຂາເຕນ ລກ຺ຂຕູປນິຊ຺ຊາເນນ ຈາຕິ ທຸວິເທນປີ ຊາເນນ ຊາຍິໂນຯ ສາຕຕິກາຕິ ອກິນິກ຺ຂມນກາລໂຕ ປຎ຺ຖາຍ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄາ ສຕຕໍ ປວຕ຺ຕກາຍິກເຈຕສິກວີຣິຍາຯ ນິຈ຺ຈໍ ທລ຺ຫປຣກ຺ກມາຕິ ຍໍ ຕໍ ປຸຣິສຖາເມນ ປຸຣິສວີຣິເຍນ ປຸຣິສປຣກ຺ກເມນ ປຕ຺ຕພ຺ພໍ, ນ ຕໍ ອປາປຸຕ຺ວາ ວີຣິຍສ຺ສ ສຕ຺ຖານໍ ກວິສ຺ສຕີຕິ ເອວຣູເປນ ວີຣິເຍນ ອນ຺ຕຣາ ອໂນສກ຺ກິຕ຺ວາ ນິຈ຺ຈປ຺ປວຕ຺ເຕນ ທລ຺ຫປຣກ຺ກເມນ ສມນ຺ນາຄຕາຯ ຜຸສນ຺ຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ທ຺ເວ ຜຸສນາ ຎາຕຜຸສນາ ຈ, ວິປາກຜຸສນາ ຈຯ ຕຕ຺ຖ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຄ຺ຄາ ຎາຕຜຸສນາ ນາມ, ຈຕ຺ຕາຣິ ຜລານິ ວິປາກຜຸສນາ ນາມຯ ເຕສຸ ອິທ ວິປາກຜຸສນາ ອທິປ຺ເປຕາຯ ອຣິຍຜເລນ ນິພ຺ພານໍ ສຈ຺ຈິກໂຣນ຺ໂຕ ຘີຣາ ປຕ຺ຕິຕາ ຕາຍ ວິປາກຜຸສນາຍ ຜຸສນ຺ຕິ, ນິພ຺ພານໍ ສຈ຺ຈິກໂຣນ຺ຕິຯ ໂຍຄກ຺ເຂມໍ ອນຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ເຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ໂຍຄາ ມຫາຊນໍ ວຎ຺ເຎ ໂອສີທາເປນ຺ຕິ, ເຕຫິ ເຂມໍ ນິພ຺ກຍໍ ສພ຺ເພຫິ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣທ຺ມ຺ເມຫິ ເສຎ຺ຖຕ຺ຕາ ອນຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິຯ

ເທສນາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸໍຯ ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຊາຕາຕິຯ

ສາມາວຕີວຕ຺ຖຸ ປຖມໍຯ

໔ຯ ກຸມ຺ກໂຒສກເສຎ຺ຖິວຕ຺ຖຸ

ອຸຎ຺ຖານວໂຕຕີ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກຸມ຺ກໂຒສກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ຣາຊຄຫນຄຣສ຺ມິຍ຺ຫິ ຣາຊຄຫເສຎ຺ຖິໂນ ເຄເຫ ອຫິວາຕໂຣໂຄ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ຕສ຺ມິ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ມກ຺ຂິກາ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ຍາວ ຄາວາ ປຖມໍ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາ ມຣນ຺ຕິ, ຕໂຕ ທາສກມ຺ມກໂຣ, ສພ຺ພປ຺ຈ຺ຉາ ເຄຫສາມິກາ, ຕສ຺ມາ ໂສ ໂຣໂຄ ສພ຺ພປ຺ຈ຺ຉາ ເສຎ຺ຖິຍ຺ຈ ຊາຍຍ຺ຈ ຄຕ຺ຫິຯ ເຕ ໂຣເຄນ ຜຸຎ຺ຖາ ປຸຕ຺ຕໍ ສນ຺ຕິເກ ຖິຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອສ຺ສຸປຸຕ຺ເຕຫິ ເນຕ຺ເຕຫິ ຕໍ ອາຫໍສຸ – “ຕາຕ, ອິມສ຺ມິໍ ກິຣ ໂຣເຄ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ກິຕ຺ຕິໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ປລາຍນ຺ຕາວ ຊີວິຕໍ ລກນ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ອມ຺ເຫ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ປລາຍິຕ຺ວາ ຊີວນ຺ໂຕ ປຸນາຄນ຺ຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ອ ສຸກຎ຺ຖາເນ ນາມ ຈຕ຺ຕາລີສ ຘນໂກຎິໂຍ ນິທຫິຕ຺ວາ ຖປິຕາ, ຕາ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປຍ຺ຍາສີ”ຕິຯ ໂສ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຣຸທມາໂນ ມາຕາປິຕໂຣ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ມຣຕາກຍກີໂຕ ກິຕ຺ຕິໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ປລາຍິຕ຺ວາ ປພ຺ພຕຄຫນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາທສ ວສ຺ສານິ

ຕຕ຺ຖ ວສິຕ຺ວາ ມາຕາປິຕຸວສນຏ຺ຐານໍ ປຈ຺ຈາຄຈ຺ຉິຯ

ອຖ ນໍ ທຫຣກາເລ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຣູຬ຺ຫເກສມສ຺ສຸກາເລ ອາຄຕຕ຺ຕາ ນ ໂກຈິ ສຎ຺ຊານິຯ ໂສ ມາຕາປິຕູຫິ ທິນ຺ນສຎ຺ຎາວເສນ ຘນຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘນສ຺ສ ອໂຣຄຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ມໍ ນ ໂກຈິ ສຎ຺ຊານາຕິ, ສຈາຫໍ ຘນໍ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ວລຎ຺ຊິສ຺ສາມິ, 'ເອເກນ ທຸຄ຺ຄເຕນ ນິຘິ ອຸທ຺ຘໂຏ'ຕິ ມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິເຫເຐຍ຺ຍຸໍ, ຍໍນູນາຫໍ ຠຕິໍ ກຕ຺ວາ ຊີເວຍ຺ຍ''ນ຺ຕິຯ ອເຖກໍ ປິໂລຕິກໍ ນິວາເສຕ຺ວາ, ''ອຕ຺ຖິ ໂກຈິ ຠຕເກນ ອຕ຺ຖິໂກ''ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຠຕກວີຖິໍ ປາປຸຓິຯ ອຖ ນໍ ຠຕກາ ທິສ຺ວາ, ''ສເຈ ອມ຺ຫາກໍ ເອກໍ ກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສສິ, ຠຕ຺ຕເວຕນໍ ເຕ ທສ຺ສາມາ''ຕິ ອາຫໍສຸຯ ''ກິໍ ກມ຺ມໍ ນາມາ''ຕິ? ''ປໂພຘນໂຈທນກມ຺ມໍຯ ສເຈ ອຸສ຺ສຫສິ, ປາໂຕວ ອຸຏ຺ຐາຍ 'ຕາຕາ, ອຸຏ຺ຐຫຖ, ສກຏານິ ສນ຺ນຍ຺ຫຖ, ໂຄເຓ ໂຍເຊຖ, ຫຕ຺ຖິອສ຺ສານໍ ຕິຓຕ຺ຖາຍ ຄມນເວລາ; ອມ຺ມາ, ຕຸມ຺ເຫປິ ອຸຏ຺ຐຫຖ, ຍາຄຸໍ ປຈຖ, ຠຕ຺ຕໍ ປຈຖາ'ຕິ ວິຈຣິຕ຺ວາ ອາໂຣເຈຫີ''ຕິຯ ໂສ ''ສາຘູ''ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ ອຖສ຺ສ ວສນຕ຺ຖາຍ ເອກໍ ຆຣໍ ອທໍສຸຯ ໂສ ເທວສິກໍ ຕໍ ກມ຺ມໍ ອກາສິຯ

ອຖສ຺ສ ເອກທິວສໍ ຣາຊາ ພິມ຺ພິສາໂຣ ສທ຺ທມສ຺ໂສສິຯ ໂສ ປນ ສພ຺ພຣວຎ຺ຎູ ອໂຫສິຯ ຕສ຺ມາ ''ມຫາຘນສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ເສສ ສທ຺ໂທ''ຕິ ອາຫຯ ອຖສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຐິຕາ ເອກາ ປຣິຈາຣິກາ ''ຣາຊາ ຍໍ ວາ ຕໍ ວາ ນ ກເຖສ຺ສຕິ, ອິທໍ ມຍາ ຎາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ – ''ຄຈ຺ຉ, ຕາຕ, ເອຕໍ ຊານາຫີ''ຕິ ເອກໍ ປຸຣິສໍ ປຫິຓິຯ ໂສ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ເອໂກ ຠຕການໍ ຠຕິກາຣໂກ ກປຓມນຸສ຺ໂສ ເອໂສ''ຕິ ອາໂຣເຈສິຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຸຓ຺ຫີ ຫຸຕ຺ວາ ທຸຕິຍທິວເສປິ ຕຕິຍທິວເສປິ ຕໍ ຕສ຺ສ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຕເຖວ ອາຫຯ ສາປິ ປຣິຈາຣິກາ ຕເຖວ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ເປເສຕ຺ວາ, ''ກປຓມນຸສ຺ໂສ ເອໂສ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ຣາຊາ 'ກປຓມນຸສ຺ໂສ ເອໂສ'ຕິ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາປິ ນ ສທ຺ທຫຕິ, ປຸນປ຺ປຸນໍ 'ມຫາຘນສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ເສສ ສທ຺ໂທ'ຕິ ວທຕິ, ຠວິຕພ຺ພເມຕ຺ຖ ກາຣເຓນ, ຍຖາສຠາວໂຕ ເອຕໍ ຎາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິຯ ສາ ຣາຊານໍ ອາຫ, ''ເທວ , ອຫໍ ສຫສ຺ສໍ ລຠມານາ ຘີຕຣໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອຕໍ ຘນໍ ຣາຊກຸລໍ ປເວເສສ຺ສາມີ''ຕິຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສາ ສຫສ຺ສໍ ທາເປສິຯ

ສາ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຘີຕຣໍ ເອກໍ ມລິນສາຏກໍ ວຕ຺ຖໍ ນິວາສາເປຕ຺ວາ ຕາຍ ສທ຺ຘິໍ ຣາຊເຄຫໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມຄ຺ຄປຏິປນ຺ນາ ວິຍ ຠຕກວີຖິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ຆຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ, ''ອມ຺ມ, ມຍໍ ມຄ຺ຄປຏິປນ຺ນາ, ເອກາຫທ຺ວີຫໍ ອິຘ ວິສ຺ສມິຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສາມາ''ຕິ ອາຫຯ ''ອມ຺ມ, ພຫູນິ ຆຣມານຸສການິ, ນ ສກ຺ກາ ອິຘ ວສິຕຸໍ, ເອຕໍ ກຸມ຺ຠໂຆສກສ຺ສ ເຄຫໍ ຕຸຈ຺ຉໍ, ຕຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉຖາ''ຕິຯ ສາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ສາມິ, ມຍໍ ມຄ຺ຄປຏິປນ຺ນກາ, ເອກາຫທ຺ວີຫໍ ອິຘ ວສິສ຺ສາມາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ປຸນປ຺ປຸນໍ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕາປິ, ''ສາມິ, ອຊ຺ເຊກທິວສມຕ຺ຕໍ ວສິຕ຺ວາ ປາໂຕວ ຄມິສ຺ສາມາ''ຕິ ນິກ຺ຂມິຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉິຯ ສາ ຕຕ຺ເຖວ ວສິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ຕສ຺ສ ອຣຎ຺ຎຄມນເວລາຍ, ''ສາມິ, ຕວ ນິວາປໍ ທຕ຺ວາ ຍາຫິ , ອາຫາຣໍ ເຕ ປຈິສ຺ສາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ, ''ອລໍ, ອມ຺ມ, ອຫເມວ ປຈິຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊິສ຺ສາມີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປຸນປ຺ປຸນໍ ນິພນ຺ຘິຕ຺ວາ ເຕນ ທິນ຺ເນ ຄຫິຕມຕ຺ເຕເຍວ ຄຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາປຓໂຕ ຠາຊນານິ ເຈວ ປຣິສຸທ຺ຘຕຓ຺ຑຸລາທີນິ ຈ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຣາຊກຸເລ ປຈນນິຍາເມນ ສຸປຣິສຸທ຺ຘໍ ໂອທນໍ, ສາທຸຣສານິ ຈ ທ຺ເວ ຕີຓິ ສູປພ຺ຍຎ຺ຊນານິ ປຈິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອຣຎ຺ຎໂຕ ອາຄຕສ຺ສ ອທາສິຯ ອຖ ນໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ມຸທຸຈິຕ຺ຕຕໍ ອາປນ຺ນໍ ຎຕ຺ວາ, ''ສາມິ, ກິລນ຺ຕມ຺ຫາ, ເອກາຫທ຺ວີຫໍ ອິເຘວ ໂຫມາ''ຕິ ອາຫຯ ໂສ ''ສາຘູ''ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ

ອຖສ຺ສ ສາຍມ຺ປິ ປຸນທິວເສປິ ມຘຸຣຠຕ຺ຕໍ ປຈິຕ຺ວາ ອທາສິຯ ອຖ ມຸທຸຈິຕ຺ຕຕໍ ຕສ຺ສ ຎຕ຺ວາ ''ສາມິ, ກຕິປາຫໍ ອິເຘວ ວສິສ຺ສາມາ''ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ວສມານາ ຕິຂິເຓນ ສຕ຺ເຖນ ຕສ຺ສ ມຎ຺ຈວາຕໍ ເຫຏ຺ຐາອຏນິຍໍ ຕຫໍ ຕຫໍ ຉິນ຺ທິຯ ມຎ຺ໂຈ ຕສ຺ມິໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນມຕ຺ເຕເຍວ ເຫຏ຺ຐາ ໂອລມ຺ພິຯ ໂສ ''ກສ຺ມາ ອຍໍ ມຎ຺ໂຈ ເອວໍ ຉິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຄໂຕ''ຕິ ອາຫຯ ''ສາມິ, ທຫຣທາຣເກ ວາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ເອຕ຺ເຖວ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕີ''ຕິຯ ''ອມ຺ມ, ອິທໍ ເມ ທຸກ຺ຂໍ ຕຸມ຺ເຫ ນິສ຺ສາຍ ຊາຕໍຯ ອຫຎ຺ຫິ ປຸພ຺ເພ ກຕ຺ຖຈິ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທ຺ວາຣໍ ປິທຫິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉາມີ''ຕິຯ ''ກິໍ ກໂຣມິ, ຕາຕ, ວາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມີ''ຕິຯ ສາ ອິມິນາວ ນິຍາເມນ ທ຺ເວ ຕໂຍ ທິວເສ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ເຕນ ອຸຊ຺ຌາຍິຕ຺ວາ ຂີຍິຕ຺ວາ ວຸຈ຺ຈມານາປິ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ປຸນ ເອກໍ ທ຺ເວ ຣຊ຺ຊຸເກ ຐເປຕ຺ວາ ເສເສ ຉິນ຺ທິຯ ຕໍ ທິວສໍ ຕສ຺ມິໍ ນິສິນ຺ນມຕ຺ເຕເຍວ ສພ຺ພໍ ວາກໍ ຠູມິຍໍ ປຕິ, ສີສໍ ຊຓ຺ຓຸເກຫິ ສທ຺ຘິໍ ເອກໂຕ ອໂຫສິ, ໂສ ອຸຏ຺ຐາຍ, ''ກິໍ ກໂຣມິ, ອິທານິ ກຸຫິໍ ຄມິສ຺ສາມິ , ນິປຊ຺ຊນມຎ຺ຈສ຺ສປິ ຕຸມ຺ເຫຫິ ອສາມິໂກ ວິຍ ກໂຕມ຺ຫີ''ຕິ ອາຫຯ ''ຕາຕ, ກິໍ ກໂຣມິ, ປຏິວິສ຺ສກທາຣເກ ວາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ໂຫຕຸ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ອິມາຍ ນາມ ເວລາຍ ກຸຫິໍ ຄມິສ຺ສສີ''ຕິ ຘີຕຣໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ''ອມ຺ມ, ຕວ ຠາຕິກສ຺ສ ນິປຊ຺ຊໂນກາສໍ ກໂຣຫີ''ຕິ ອາຫຯ ສາ ເອກປສ຺ເສ ສຍິຕ຺ວາ ''ອິຘາຄຈ຺ຉ, ສາມີ''ຕິ ອາຫຯ ອິຕໂຣປິ ນໍ ''ຄຈ຺ຉ, ຕາຕ, ຠຄິນິຍາ ສທ຺ຘິໍ ນິປຊ຺ຊາ''ຕິ ວເທສິຯ ໂສ ຕາຍ ສທ຺ຘິໍ ເອກມຎ຺ເຈ ນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕໍ ທິວສຎ຺ເຎວ ສນ຺ຖວໍ ອກາສິ, ກຸມາຣິກາ ປໂຣທິຯ ອຖ ນໍ ມາຕາ ປຸຈ຺ຉິ – ''ກິໍ, ອມ຺ມ, ໂຣທສີ''ຕິ? ''ອມ຺ມ, ອິທໍ ນາມ ຊາຕ''ນ຺ຕິຯ ''ໂຫຕຸ, ອມ຺ມ, ກິໍ ສກ຺ກາ ກາຕຸໍ, ຕຍາປິ ເອກໍ ຠຕ຺ຕາຣໍ ອິ

ມິນາເປກັ ປາທປ໌ຣິຈາຣິກັ ລທຸໍ້ ວຜຸຜຕີ''ຕິ ຕໍ ຊາມາຕຣໍ ອກາສີ. ເຕ ສມຄຸຄວາສໍ ວສີສຸ.

ສາ ກຕິປາຫຈຸຈເຍນ ຣຄຸໂຄ ສາສນໍ ເປເສສິ – ''ກຕກວິຖິຍໍ ລຕໍ ກໂຣນຸຕຸ. ຍສຸສ ປນ ພເຣ ລໂຕ ນ ກຣິຍຕິ, ຕສຸສ ເອຕຸຕໂກ ນາມ ທຕຸໂທຕິ ໂພສນໍ ກາເຣຕູ''ຕິ. ຣາຊາ ຕຖາ ກາເຣສິ. ອຖ ນໍ ສສຸສຸ ອາຫ – ''ຕາຕ, ກຕກວິຖິຍໍ ຣາຊາຕາຍ ລໂຕ ກຕຸຕພຸໂພ ຊາໂຕ, ກີ ກໂຣມາ''ຕິ? ''ອມຸມ, ອຫໍ ກຕີ ກໂຣນຸໂຕປີ ຊີວິຕຸໍ ນ ສກຸໂກມິ, ກີ ກຣິສຸສາມີ''ຕິ? ''ຕາຕ, ພຣາວາສໍ ວສນຸຕາ ນາມ ອິຕມຸປີ ຄຕຸທນຸຕີ, ຣຄຸໂຄ ອາຕາ ອກາຕຸໍ ນ ລພຸກາ. ອິຕໂຕ ນາມ ເຍນ ເກນຈິ ອຸປາເຍນ ມຸຈຸຈິຕຸໍ ສກຸກາ, ຄຈຸຊ, ກຸໂຕຈິ ເອກໍ ວາ ທຸເວ ວາ ກຫາປເຕ ອາຫຣາ''ຕິ ອາຫ. ໂສ ອຸຊຸຊາຍນຸໂຕ ຊິຍນຸໂຕ ຄນຸຕຸວາ ຈຕຸຕາລີສໂກຜິສນຜຸຖານ ໂຕ ເອກເມວ ກຫາປຕໍ ອາຫຣິ. ສາ ຕໍ ກຫາປຕໍ ຣຄຸໂຄ ເປເສຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ກຫາປເຕນ ລຕໍ ກຕຸວາ ປຸນ ກຕິປາຫຈຸຈເຍນ ຕເຖວ ສາສນໍ ປ໌ຫິຕີ. ປຸນ ຣາຊາ ຕເຖວ ''ລຕໍ ກໂຣນຸຕຸ, ອກໂຣນຸຕານໍ ເອຕຸຕໂກ ທຕຸໂທ''ຕິ ອາຕາເປສີ. ປຸນປີ ໂສ ຕາຍ ຕ ເຖວ ວຕຸວາ ນິປຸປີລຸອິຍມາໂນ ຄນຸຕຸວາ ຕໂຍ ກຫາປເຕ ອາຫຣິ. ສາ ເຕປີ ກຫາປເຕ ຣຄຸໂຄ ເປເສຕຸວາ ປຸນ ກຕິປາຫຈຸຈເຍນ ຕເຖວ ສາສນໍ ປ໌ຫິຕີ – ''ອິທານິ ປຸຣິເສ ເປເສຕຸວາ ອິມໍ ປກຸໂກສາເປຕູ''ຕິ. ຣາຊາ ເປເສສິ. ປຸຣິສາ ຄນຸຕຸວາ, ''ກຸມຸກໂພສໂກ ນາມ ກຕໂຣ''ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ປຣິເຍສນຸຕາ ຕໍ ທິສຸວາ ''ເອຫີ, ໂກ ຣາຊາ, ຕໍ ປກຸໂກສຕີ''ຕິ ອາຫໍສຸ. ໂສ ກີໂຕ ''ນ ມໍ ຣາຊາ ຊານາຕີ''ຕິອາທີນິ ວຕຸວາ ຄນຸຕຸໍ ນ ອິຈຸຊີ. ອຖ ນໍ ພລກຸກາເຣນ ຫຕຸຖາທີສຸ ຄເຫຕຸວາ ອາກຫຸຒີສຸ. ສາ ອິຕຸຖິ ເຕ ທິສຸວາ, ''ອເຣ, ທຸພຸພິນີຕາ, ຕຸມຸເຫ ມມ ຊາມາຕຣໍ ຫຕຸຖາທີສຸ ຄເຫຕຸໍ ອນນຸຈຸຊວິກາ''ຕິ ຕຊຸເຊຕຸວາ, ''ເອຫີ, ຕາຕ, ມາ ກາຍີ, ຣາຊາ ນໍ ທິສຸວາ ຕວ ຫຕຸຖາທິຄາຫການໍ ຫຕຸເຖເຍວ ຊິນຸທາເປສຸສາມີ''ຕິ ສີຕຣໍ ອາທາຍ ປຸຣໂຕ ທຸຕຸວາ ຣາຊເຄຫໍ ປຕຸວາ ເວສໍ ປຣິວຕຸເຕຕຸວາ ສພຸພາລງກາຣປຜິມຕຸຫິຕາ ເອກມນຸຕໍ ອຜຸຖາສີ. ອິຕຣມຸປີ ປຣິກຫຸຒິຕຸວາ ອານຍີສຸເຍວ.

ອຖ ນໍ ວນຸທິຕຸວາ ຖິຕໍ ຣາຊາ ອາຫ – ''ຕຸວໍ ກຸມຸກໂພສໂກ ນາມາ''ຕິ? ''ອາມ, ເທວາ''ຕິ ຯ ''ກີ ກາຣຕາ ມຫາຊນໍ ວຄຸເຈຕຸວາ ຂາທສີ''ຕິ ? ''ກຸໂຕ ເມ, ເທວ, ຊນໍ ກຕີ ກຕຸວາ ຊີວນຸຕສຸສາ''ຕິ? ''ມາ ເອວໍ ກຣິ, ກີ ອມຸເຫ ວຄຸເຈສີ''ຕິ? ''ນ ວຄຸເຈມິ, ເທວ, ນຕຸຖິ ເມ ຊນ''ນຸຕິ. ອຖສຸສ ຣາຊາ ເຕ ກຫາປເຕ ທສຸເສຕຸວາ, ''ອິເມ ກສຸສ ກຫາປຕາ''ຕິ ອາຫ. ໂສ ສຄຸຊານິຕຸວາ, ''ອໂຫ ພາໂລມຸຫີ, ກຖໍ ນຸ ໂຂ ອິເມ ຣຄຸໂຄ ຫຕຸຖໍ ປຕຸຕາ''ຕິ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລເກນຸໂຕ ຕາ ທຸເວປີ ປຜິມຕຸຫິຕປສາຊນາ ຄພຸກທຸວາຣມູເລ ຖິຕາ ທິສຸວາ, ''ກາຣິຍໍ ວຕິທໍ ກມຸມໍ, ອິມາຫິ ຣຄຸຒາ ປໂຍຊິຕາຫີ ກວິຕພຸພ''ນຸຕີ ຈິນຸເຕສີ. ອຖ ນໍ ຣາຊາ ''ວເທຫີ, ໂກ, ກສຸມາ ເອວໍ ກໂຣສີ''ຕິ ອາຫ. ''ນິສຸສໂຍ ເມ ນຕຸຖິ, ເທວາ''ຕິ. ''ມາທີໂສ ນິສຸສໂຍ ກວິຕຸໍ ນ ວຜຸຜຕີ''ຕິ. ''ກລຸຍາຕໍ, ເທວ, ສເຈ ເມ ເທໂວ ອວສຸສໂຍ ໂຫຕີ''ຕິ. ''ໂຫມິ, ໂກ, ກິຕຸຕກໍ ເຕ ຊນ''ນຸຕີ? ''ຈຕຸຕາລີສໂກຜິໂຍ, ເທວາ''ຕິ. ''ກີ ລທຸໍ້ ວຜຸຜຕີ''ຕິ? ''ສກຜານີ ເທວາ''ຕິ? ຣາຊາ ອເນກສຕານີ ສກຜານີ ໂຍຊາເປຕຸວາ ປຫິຕີຕຸວາ ຕໍ ຊນໍ ອາຫຣາເປຕຸວາ ຣາຊງຄເຕ ຣາສີ ກາຣາເປຕຸວາ ຣາຊຄຫວາສີໂນ ສນຸນິປາຕາເປຕຸວາ, ''ອຕຸຖິ ກສຸສຈິ ອິມສຸມີ ນຄເຣ ''ເອຕຸຕກໍ ຊນ''ນຸຕີ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ''ນຕຸຖິ, ເທວາ''ຕິ. ''ກີ ປນສຸສ ກາຕຸໍ ວຜຸຜຕີ''ຕິ? ''ສກຸກາຣໍ, ເທວາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ມຫນຸເຕນ ສກຸກາເຣນ ຕໍ ເສຜຸກິຜຸຖາເນ ຖເປຕຸວາ ສີຕຣໍ ຕສຸເສວ ທຕຸວາ ເຕນ ສທຸສີ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ''ກນຸເຕ, ປສຸສຖິມໍ ປຸຣິສໍ, ເອວຣູໂປ ສີຕິມາ ນາມ ນຕຸຖິ, ຈຕຸຕາລີສໂກຜິວິກໂວ ໂຫນຸໂຕປີ ອຸປຸປີລາວິຕາກາຣໍ ວາ ອສຸມິມານມຕຸຕໍ ວາ ນ ກໂຣຕິ, ກປໂຕ ວິຍ ປີໂລຕິກໍ ນິວາເສຕຸວາ ກຕກວິຖິຍໍ ກຕີ ກຕຸວາ ຊີວນຸໂຕ ມຍາ ອິມິນາ ນາມ ອຸປາເຍນ ຒາໂຕ. ຊານິຕຸວາ ຈ ປນ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ສຊນກາວໍ ສມຸປຜິຈຸຊາເປຕຸວາ ຕໍ ຊນໍ ອາຫຣາເປຕຸວາ ເສຜຸກິຜຸຖາເນ ຖປີໂຕ, ສີຕາ ຈສຸສ ມຍາ ທິນຸນາ. ກນຸເຕ, ມຍາ ຈ ເອວຣູໂປ ສີຕິມາ ນ ທິຜຸຖປຸພຸໂພ''ຕິ ອາຫ.

ຕໍ ສຸຕຸວາ ສຕຸຖາ ''ເອວໍ ຊີວນຸຕສຸສ ຊີວິກໍ ຜມຸມິກຊີວິກໍ ນາມ, ມຫາຣາຊ, ໂຈຣິກາທິກມຸມໍ ປນ ອິຜໂລເກ ເຈວ ປີລຸເອຕິ ທີເສຕິ, ປຣໂລເກ ຈ, ຕໂຕນິທານໍ ສຸຂໍ ນາມ ນຕຸຖິ. ປຸຣິສສຸສ ຫີ ຜນປາຣິຊຸຄຸຒກາເລ ກສີ ວາ ກຕີ ວາ ກຕຸວາ ຊີວິກເມວ ຜມຸມິກຊີວິກໍ ນາມ. ເອວຣູປສຸສ ຫີ ວີຣິຍສມຸປນຸນສຸສ ສຕິສມຸປນຸນສຸສ ກາຍວາຈາຫີ ປຣິສຸທຸຜກມຸມສຸສ ປຄຸຒາຍ ນິສມຸມກາຣິໂນ ກາຍາທີຫີ ສຄຸຄຕສຸສ ຜມຸມຊີວິກໍ ຊີວນຸຕສຸສ ສຕິອວິປຸປວາເສ ຖິຕສຸສ ອິສຸສຣິຍໍ ວຫຸຒຕີເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໔.

''ອຸຜຸຖານວໂຕ ສຕີມໂຕ,

ສຸຈິກມຸມສຸສ ນິສມຸມກາຣິໂນ;

ສຎ຺ຎຕສ຺ສ ຘມ຺ມຊີວິໂນ,

ອປ຺ປມຕ຺ຕສ຺ສ ຍໂສຠິວຑ຺ຒຕີ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຸຏ຺ຐານວໂຕຕິ ອຸຏ຺ຐານວີຣິຍວນ຺ຕສ຺ສ. ສຕິມໂຕຕິ ສຕິສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ. ສຸຈິກມ຺ມສ຺ສາຕິ ນິທ຺ໂທເສຫິ ນິຣປຣາເຘຫິ ກາຍກມ຺ມາທີຫິ ສມນ຺ນາຄຕສ຺ສ. ນິສມ຺ມກາຣີໂນຕິ ເອວຎ຺ເຈ ຠວິສ຺ສຕິ, ເອວໍ ກຣິສ຺ສາມີຕິ ວາ, ອິມສ຺ມິໍ ກມ຺ເມ ເອວໍ ກເຕ ອິທໍ ນາມ ຠວິສ຺ສຕີຕິ ວາ ເອວໍ ນິທານໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ໂຣຄຕິກິຈ຺ຉກໍ ວິຍ ສພ຺ພກມ຺ມານິ ນິສາເມຕ຺ວາ ອຸປຘາເຣຕ຺ວາ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ. ສຎ຺ຎຕສ຺ສາຕິ ກາຍາທີຫິ ສຎ຺ຎຕສ຺ສ ນິຈ຺ຉິທ຺ທສ຺ສ. ຘມ຺ມຊີວິໂນຕິ ອຄາຣິກສ຺ສ ຕຸລາກູຏາທີນິ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ກສິໂຄຣກ຺ຂາທີຫິ, ອນຄາຣິກສ຺ສ ເວຊ຺ຊກມ຺ມທູຕກມ຺ມາທີນິ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຘມ຺ເມນ ສເມນ ຠິກ຺ຂາຈຣິຍາຍ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປນ຺ຕສ຺ສ. ອປ຺ປມຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ອວິປ຺ປວຸຕ຺ຖສຕິໂນ. ຍໂສຠິວຑ຺ຒຕີຕິ ອິສ຺ສຣິຍໂຠຄສມ຺ປນ຺ນສງ຺ຂາໂຕ ເຈວ ກິຕ຺ຕິວຓ຺ຓຠຓນສງ຺ຂາໂຕ ຈ ຍໂສ ອຠິວຑ຺ຒຕີຕິ.

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ກຸມ຺ຠໂຆສໂກ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິ. ອຎ຺ເຎປິ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສຸ. ເອວໍ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ຊາຕາຕິ.

ກຸມ຺ຠໂຆສກເສຏ຺ຐິວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ.

໓. ຈູຬປນ຺ຖກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອຸຏ຺ຐາເນນປ຺ປມາເທນາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວຬຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈູຬປນ຺ຖກຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ຣາຊຄເຫ ກິຣ ຘນເສຏ຺ຐິກຸລສ຺ສ ຘີຕາ ວຍປ຺ປຕ຺ຕກາເລ ມາຕາປິຕູຫິ ສຕ຺ຕຠູມິກສ຺ສ ປາສາທສ຺ສ ອຸປຣິມຕເລ ອຕິວິຍ ຣກ຺ຂິຍມານາ ໂຍພ຺ພນມທມຕ຺ຕຕາຍ ປຸຣິສໂລລາ ຫຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ທາເສເນວ ສທ຺ຘິໍ ສນ຺ຖວໍ ກຕ຺ວາ, ''ອຎ຺ເຎປິ ເມ ອິທໍ ກມ຺ມໍ ຊາເນຍ຺ຍຸ''ນ຺ຕິ ຠີຕາ ເອວມາຫ – ''ອມ຺ເຫຫິ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ນ ສກ຺ກາ ວສິຕຸໍ. ສເຈ ເມ ມາຕາປິຕໂຣ ອິມໍ ໂທສໍ ຊານິສ຺ສນ຺ຕິ, ຂຓ຺ຑາຂຓ຺ຑິກໍ ມໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ. ວິເທສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວສິສ຺ສາມາ''ຕິ. ເຕ ຫຕ຺ຖສາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຄ຺ຄທ຺ວາເຣນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ, ''ຍຕ຺ຖ ວາ ຕຕ຺ຖ ວາ ອຎ຺ເຎຫິ ອຊານນຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວສິສ຺ສາມາ''ຕິ ອຸໂຠປິ ອຄມໍສຸ. ເຕສໍ ເອກສ຺ມິໍ ຐາເນ ວສນ຺ຕານໍ ສໍວາສມນ຺ວາຍ ຕສ຺ສາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມິໍ ຄພ຺ໂຠ ປຕິຏ຺ຐາສິ. ສາ ຄພ຺ຠປຣິປາກໍ ອາຄມ຺ມ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ມນ຺ເຕສິ, ''ຄພ຺ໂຠ ເມ ປຣິປາກໍ ຄໂຕ, ຎາຕິພນ຺ຘຸວິຣຫິເຕ ຐາເນ ຄພ຺ຠວຸຏ຺ຐານໍ ນາມ ອຸຠິນ຺ນມ຺ປິ ອມ຺ຫາກໍ ທຸກ຺ຂາວຫໍ, ກຸລເຄຫເມວ ຄຈ຺ຉາມາ''ຕິ. ໂສ ''ສຈາຫໍ ຕຕ຺ຖ ຄມິສ຺ສາມິ, ຊີວິຕໍ ເມ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ກເຍນ ''ອຊ຺ຊ ຄຈ຺ຉາມ, ສ຺ເວ ຄຈ຺ຉາມາ''ຕິ ທິວເສ ອຕິກ຺ກາເມສິ. ສາ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ອຍໍ ພາໂລ ອຕ຺ຕໂນ ໂທສມຫນ຺ຕຕາຍ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ອຸສ຺ສຫຕິ, ມາຕາປິຕໂຣ ນາມ ເອກນ຺ຕຫິຕາວ, ອຍໍ ຄຈ຺ຉຕຸ ວາ, ມາ ວາ, ອຫໍ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ. ສາ ຕສ຺ມິໍ ເຄຫາ ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ເຄຫປຣິກ຺ຂາຣໍ ປຏິສາເມຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລຆຣໍ ຄຕພາວໍ ອນນ຺ຕຣເຄຫວາສີນໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປ຺ຊ຺ຊິ.

ໂສປິ ຆຣໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ອທິສ຺ວາ ປຏິວິສ຺ສເກ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ''ສາ ກຸລຆຣໍ ຄຕາ''ຕິ ສຸຕ຺ວາ ເວເຄນ ອນຸພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ສມ຺ປາປຸຓິ. ຕສ຺ສາປິ ຕຕ຺ເຖວ ຄພ຺ຠວຸຏ຺ຐານໍ ອໂຫສິ. ໂສ ''ກິໍ ອິທໍ, ຠທ຺ເທ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ''ສາມິ, ເມ ເອໂກ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ''ຕິ. ''ອິທານິ ກິໍ ກຣິສ຺ສາມາ''ຕິ? ''ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ ມຍໍ ກຸລຆຣໍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາມ, ຕໍ ກມ຺ມໍ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄວ ນິປ຺ຜນ຺ນໍ, ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິໍ ກຣິສ຺ສາມ, ນິວຕ຺ຕິສ຺ສາມາ''ຕິ ທ຺ເວປິ ເອກຈິຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິໍສຸ. ຕສ຺ສ ຈ ທາຣກສ຺ສ ປນ຺ເຖ ຊາຕຕ຺ຕາ ປນ຺ຖໂກຕິ ນາມໍ ກຣິໍສຸ. ຕສ຺ສາ ນຈິຣສ຺ເສວ ອປໂຣປິ ຄພ຺ໂຠ ປຕິຏ຺ຐຫິ. ສພ຺ພໍ ປຸຣິມນເຍເນວ ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພໍ. ຕສ຺ສປິ ທາຣກສ຺ສ ປນ຺ເຖ ຊາຕຕ຺ຕາ ປຐມຊາຕສ຺ສ ມຫາປນ຺ຖໂກຕິ ນາມໍ ກຕ຺ວາ ອິຕຣສ຺ສ ຈູຬປນ຺ຖໂກຕິ ນາມໍ ກຣິໍສຸ. ເຕ ທ຺ເວປິ ທາຣເກ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຐານເມວ ຄຕາ. ເຕສໍ ຕຕ຺ຖ ວສນ຺ຕານໍ ມຫາປນ຺ຖກທາຣໂກ ອຎ຺ເຎ ທາຣເກ ''ຈູຬປິຕາ ມຫາປິຕາຕິ, ອຍ຺ຍໂກ ອຍ຺ຍິກາ''ຕິ ຈ ວທນ຺ເຕ ສຸຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ປຸຈ຺ຉິ – ''ອມ຺ມ, ອຎ຺ເຎ ທາຣກາ 'ອຍ຺ຍໂກ ອຍ຺ຍິກາ'ຕິປິ, 'ມຫາປິຕາ ຈູຬປິຕາ'ຕິປິ ວທນ຺ຕິ, ກຈ຺ຈິ ອມ຺ຫາກໍ ຎາຕກາ ນຕ຺ຖີ''ຕິ? ''ອາມ, ຕາຕ, ອມ຺ຫາກໍ ເອຕ຺ຖ ຎາຕກາ

ນຕ຺ຖິຯ ຣາຊຄຫນຄເຣ ປນ ໂວ ຘນເສຏ຺ຐິ ນາມ ອຍ຺ຍໂກ, ຕຕ຺ຖ ອມ຺ຫາກໍ ພຫູ ຎາຕກາ’’ຕິຯ ‘‘ກສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ນ ຄຈ຺ຉຖ, ອມ຺ມາ’’ຕິ? ສາ ອຕ຺ຕໂນ ອຄມນກາຣຓໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອກເຖຕ຺ວາ ປຸຕ຺ເຕສຸ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກເຖນ຺ເຕສຸ ສາມິກໍ ອາຫ – ‘‘ອິເມ ທາຣກາ ມໍ ອຕິວິຍ ກິລເມນ຺ຕິ, ກິໍ ໂນ ມາຕາປິຕໂຣ ທິສ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອຫິ, ທາຣການໍ ອຍ຺ຍກກຸລໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມາ’’ຕິ? ‘‘ອຫໍ ສມ຺ມຸຂາ ຠວິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ເຕ ປນ ນຍິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ສາທຸ ເຍນ ເກນຈິ ອຸປາເຍນ ທາຣການໍ ອຍ຺ຍກກຸລເມວ ທຏ຺ຐຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິຯ ທ຺ເວປິ ຊນາ ທາຣເກ ອາທາຍ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຣາຊຄຫໍ ປຕ຺ວາ ນຄຣທ຺ວາເຣ ເອກິສ຺ສາ ສາລາຍ ປວິສິຕ຺ວາ ທາຣກມາຕາ ທ຺ເວ ທາຣເກ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອາຄຕຠາວໍ ມາຕາປິຕູນໍ ອາໂຣຈາເປສິຯ ເຕ ຕໍ ສາສນໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ສໍສາເຣ ວິຈຣນ຺ຕານໍ ນ ປຸຕ຺ໂຕ ນ ຘີຕາ ຠູຕປຸພ຺ພາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ເຕ ອມ຺ຫາກໍ ມຫາປຣາຘິກາ, ນ ສກ຺ກາ ເຕຫິ ອມ຺ຫາກໍ ຈກ຺ຂຸປເຖ ຐາຕຸໍ, ເອຕ຺ຕກໍ ນາມ ຘນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທ຺ເວປິ ຊນາ ຜາສຸກຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊີວນ຺ຕຸ, ທາຣເກ ປນ ອິຘ ເປເສນ຺ຕູ’’ຕິ ຘນໍ ທຕ຺ວາ ທູຕໍ ປາເຫສຸໍຯ

ເຕຫິ ເປສິຕໍ ຘນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທາຣເກ ອາຄຕທູຕານຍ຺ເຍວ ຫຕ຺ເຖ ທຕ຺ວາ ປຫິຓິໍສຸຯ ທາຣກາ ອຍ຺ຍກກຸເລ ວຑ຺ຒນ຺ຕິຯ ເຕສຸ ຈູຬປນ຺ຖໂກ ອຕິທຫໂຣ, ມຫາປນ຺ຖໂກ ປນ ອຍ຺ຍເກນ ສທ຺ຘິໍ ທສພລສ຺ສ ຘມ຺ມກຖໍ ໂສຕຸໍ ຄຈ຺ຉຕິຯ ຕສ຺ສ ນິຈ຺ຈໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ນມິຯ ໂສ ອຍ຺ຍກໍ ອາຫ – ‘‘ສເຈ ມໍ ອນຸຊານເຍ຺ຍາຖ, ອຫໍ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ຯ ‘‘ກິໍ ວເທສິ, ຕາຕ, ສກລສ຺ສ ໂລກສ຺ສປິ ເມ ປພ຺ພຊ຺ຊາໂຕ ຕວ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ຠທ຺ທິກາຯ ສເຈ ສກ຺ໂກສິ ປພ຺ພຊາຫີ’’ຕິຯ ຕໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ, ‘‘ກິໍ, ຄຫປຕິ, ທາຣໂກ ເຕ ລທ຺ໂຘ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອາມ, ຠນ຺ເຕ, ອຍໍ ເມ ນຕ຺ຕາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕຸກາໂມ’’ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ອຎ຺ຎຕຣໍ ປິຓ຺ຑປາຕຈາຣິກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ‘‘ອິມໍ ທາຣກໍ ປພ຺ພາເຊຫີ’’ຕິ ອາຓາເປສິຯ ເຖໂຣ ຕສ຺ສ ຕຈປຎ຺ຈກກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊສິຯ ໂສ ພຫຸໍ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ປຣິປຸຓ຺ຓວສ຺ໂສ ອຸປສມ຺ປທໍ ລຠິຕ຺ວາ ໂຍນິໂສມນສິກາເຣນ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຯ ໂສ ຌານສຸເຂນ ຜລສຸເຂນ ວີຕິນາເມນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ສກ຺ກາ ນຸ ໂຂ ອິທໍ ສຸຂໍ ຈູຬປນ຺ຖກສ຺ສ ທາຕຸ’’ນ຺ຕິ! ຕໂຕ ອຍ຺ຍກເສຏ຺ຐິສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອວມາຫ – ‘‘ມຫາເສຏ຺ຐິ, ສເຈ ອນຸຊານເຍ຺ຍາຖ, ອຫໍ ຈູຬປນ຺ຖກໍ ປພ຺ພາເຊຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ປພ຺ພາເຊຖ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ເສຏ຺ຐິ ກິຣ ສາສເນ ຈ ສຸປ຺ປສນ຺ໂນ, ‘‘ກຕຣຘີຕາຍ ໂວ ເອເຕ ປຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຍມາໂນ ຈ ‘‘ປລາຕຘີຕາຍາ’’ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ລຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ສຸເຂເນວ ເຕສໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອນຸຊານິຯ ເຖໂຣ ຈູຬປນ຺ຖກໍ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ສີເລສຸ ປຕິຏ຺ຐາເປສິຯ ໂສ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາວ ທນ຺ໂຘ ອໂຫສິຯ

‘‘ປທຸມໍ ຍຖາ ໂກກນທໍ ສຸຄນ຺ຘໍ,

ປາໂຕ ສິຍາ ຜຸລ຺ລມວີຕຄນ຺ຘໍ;

ອງ຺ຄີຣສໍ ປສ຺ສ ວິໂຣຈມານໍ,

ຕປນ຺ຕມາທິຈ຺ຈມິວນ຺ຕລິກ຺ເຂ’’ຕິຯ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑໘໓; ອຯ ນິຯ ໕ຯ໑໙໕) –

ອິມໍ ເອກໍ ຄາຖໍ ຈຕູຫິ ມາເສຫິ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ໂສ ກິຣ ກສ຺ສປສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘກາເລ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປຎ຺ຎວາ ຫຸຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ສ ທນ຺ຘຠິກ຺ຂຸໂນ ອຸທ຺ເທສຄ຺ຄຫຓກາເລ ປຣິຫາສເກລິໍ ອກາສິຯ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ເຕນ ປຣິຫາເສນ ລຊ຺ຊິໂຕ ເນວ ອຸທ຺ເທສໍ ຄຓ຺ຫິ, ນ ສຊ຺ຌາຍມກາສິຯ ເຕນ ກມ຺ເມນ ອຍໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາວ ທນ຺ໂຘ ຊາໂຕ, ຄຫິຕຄຫິຕໍ ປທໍ ອຸປຣູປຣິປທໍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ນສ຺ສຕິຯ ຕສ຺ສ ອິມເມວ ຄາຖໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕຸໍ ວາຍມນ຺ຕສ຺ສ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາສາ ອຕິກ຺ກນ຺ຕາຯ ອຖ ນໍ ມຫາປນ຺ຖໂກ, ‘‘ຈູຬປນ຺ຖກ, ຕ຺ວໍ ອິມສ຺ມິໍ ສາສເນ ອຠພ຺ໂພ, ຈຕູຫິ ມາເສຫິ ເອກໍ ຄາຖມ຺ປິ ຄຫິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກສິ, ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈໍ ປນ ກຖໍ ມຕ຺ຖກໍ ປາເປສ຺ສສິ, ນິກ຺ຂມ ອິໂຕ’’ຕິ ວິຫາຣາ ນິກ຺ກຑ຺ຒິຯ ຈູຬປນ຺ຖໂກ ພຸທ຺ຘສາສເນ ສິເນເຫນ ຄິຫິຠາວໍ ນ ປຕ຺ເຖຕິຯ

ຕສ຺ມິຎ຺ຈ ກາເລ ມຫາປນ຺ຖໂກ ຠຕ຺ຕຸທ຺ເທສໂກ ອໂຫສິຯ ຊີວໂກ ໂກມາຣຠຈ຺ໂຈ ພຫຸໍ ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນໍ ອາທາຍ ອຕ຺ຕໂນ ອມ຺ພວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປູເຊຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ທສພລໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ມຫາປນ຺ຖກໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ກິຕ຺ຕກາ , ຠນ຺ເຕ, ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຠິກ຺ຂູ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ປຎ຺ຈມຕ຺ຕານິ ຠິກ຺ຂຸສຕານີ’’ຕິຯ ‘‘ສ຺ເວ, ຠນ຺ເຕ, ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂານິ ປຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂຸສຕານິ ອາທາຍ ອມ຺ຫາກໍ ນິເວສເນ ຠິກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິຯ ‘‘ອຸປາສກ, ຈູຬປນ຺ຖໂກ ນາມ ຠິກ຺ຂຸ ທນ຺ໂຘ ອວິຣຸຬ຺ຫິຘມ຺ໂມ, ຕໍ ຐເປຕ຺ວາ ເສສານໍ ນິມນ຺ຕນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉາມີ’’ຕິ ເຖໂຣ ອາຫຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຈູຬປນ຺ຖໂກ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ເຖໂຣ ເອຕ຺ຕການໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ນິມນ຺ຕນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉນ຺ໂຕ ມໍ ພາຫິຣໍ ກຕ຺ວາ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉຕິ, ນິສ຺ສໍສຍໍ ມຍ຺ຫໍ ຠາຕິກສ຺ສ ມຍິ ຈິຕ຺ຕໍ ຠິນ຺ນໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ກິໍ

ຫານີ ມຍ຺ຫံ ອີມີນາ ສາສເນນ, ຄີຫີ ຫຸຕ຺ວາ ຫານາທີນີ ປຸ໌ຍ຺ຍານີ ກໂຣນ຺ໂຕ ຊີວິສ຺ສາມີ’’ຕິ? ໂສ ປຸນທິວເສ ປາໂຕວ ວິພ຺ກມິຕ຺ວຸ ປາຍາສີ຺.

ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສກາເລເຍວ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ອິມໍ ກາຣຕໍ ທິສ຺ວາ ປຖມຕຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈູລຸອປນ຺ຖກສ຺ສ ຄມນມຄ຺ເຄ ທ຺ວາຣ ໂກຍ຺ຖເກ ຈງ຺ກມນ຺ໂຕ ອຍ຺ຖາສີ຺. ຈູລຸອປນ຺ຖໂກ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຍ຺ຖາສີ຺. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກ຺ຫຶ ປນ ຕ຺ວໍ, ຈູລຸອປນ຺ຖກ, ອິມາຍ ເວລາຍ ຄຈ຺ຉສີ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກາຕາ ມໍ, ກນ຺ເຕ, ນິກ຺ກຫ຺ຌຕິ, ເຕນາຫໍ ວິພ຺ກມິຕ຺ວຸ ຄຈ຺ຉາມີ’’ຕິ. ‘‘ຈູລຸອປນ຺ຖກ, ຕວ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ນາມ ມມ ສນ຺ຕກາ, ກາຕຣາ ນິກ຺ກຫ຺ຌິໂຕ ກສ຺ມາ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ນາຄຍ຺ຉິ, ເອຫີ, ກຶ ເຕ ຄິຫິກາເວນ, ມມ ສນ຺ຕິເກ ກວິສ຺ສສີ’’ຕິ ຈກ຺ກງ຺ກິຕຕເລນ ປາຕິນາ ຕໍ ສີຣສີ ປຣາມສິຕ຺ວາ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄນ຺ຣກຸຜິປ຺ປມຸເຂ ນິສີທາເປຕ຺ວາ, ‘‘ຈູລຸອປນ຺ຖກ, ປຸຣຕ຺ຖາກິມຸໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ປີໂລຕິກໍ ‘ຣໂຊຫຣຕໍ ຣໂຊຫຣຕ’ນ຺ຕິ ປຣິມຊ຺ຊນ຺ໂຕ ອິເຮວ ໂຫຫີ’’ຕິ ອິທ຺ຘິຍາ ອກິສງ຺ຂຕໍ ປຣິສຸທ຺ຘໍ ປີໂລຕິກໍ ທຕ຺ວາ ກາເລ ອາໂຣຈິເຕ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ຊີວກສ຺ສ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຍ຺ຍຕ຺ຕາສເນ ນິສີທີ. ຈູລຸອປນ຺ຖໂກປີ ສູຣິຍໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ປີໂລຕິກໍ ‘‘ຣໂຊຫຣຕໍ ຣໂຊຫຣຕ’’ນ຺ຕິ ປຣິມຊ຺ຊນ຺ໂຕ ນິສີທີ. ຕສ຺ສ ຕໍ ປີໂລຕິກຂຕ຺ຑໍ ປຣິມຊ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ກິລິຍ຺ຖໍ ອໂຫສີ. ຕໂຕ ຈິນ຺ເຕສີ – ‘‘ອິທໍ ປີໂລຕິກຂຕ຺ຑໍ ອຕິວິຍ ປຣິສຸທ຺ຘໍ, ອິມໍ ປນ ອຕ຺ຕກາວໍ ນິສ຺ສາຍ ປຸຣິມປກຕິ ວິຊຫິຕ຺ວາ ເອວໍ ກິລິຍ຺ຖໍ ຊາຕໍ, ອນິຈ຺ຈາ ວຕ ສງ຺ຂາຣາ’’ຕິ ຂຍວຍໍ ປຍ຺ຖເປນ຺ໂຕ ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຌສີ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ຈູລຸອປນ຺ຖກສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ວິປສ຺ສນໍ ອາຣຸລ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ຍຕ຺ວາ, ‘‘ຈູລຸອປນ຺ຖກ, ຕ຺ວໍ ປີໂລຕິກຂຕ຺ຑເມວ ສໍກິລິຍ຺ຖໍ ‘ຣຊໍ ຣຊ’ນ຺ຕິ ມາ ສຍ຺ຍໍ ກຣີ, ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ປນ ເຕ ຣາຄຣຊາທໂຍ ອຕ຺ຖິ, ເຕ ຫຣາຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂອກາສໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ນິສິນ຺ໂນ ວິຍ ປຍ຺ຍາຍມານຣູໂປ ຫຸຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

‘‘ຣາໂຄ ຣໂຊ ນ ຈ ປນ ເຣຕຸ ວຸຈ຺ຈຕິ,

ຣາຄສ຺ເສຕໍ ອທິວຈນໍ ຣໂຊຕິ;

ເອຕໍ ຣຊໍ ວິປ຺ປຊຫິຕ຺ວ ກິກ຺ຂໂວ,

ວິຫຣນ຺ຕິ ເຕ ວິຄຕຣຊສ຺ສ ສາສເນ.

‘ໂທໂສ ຣໂຊ ນ ຈ ປນ ເຣຕຸ ວຸຈ຺ຈຕິ,

ໂທສສ຺ເສຕໍ ອທິວຈນໍ ຣໂຊຕິ;

ເອຕໍ ຣຊໍ ວິປ຺ປຊຫິຕ຺ວ ກິກ຺ຂໂວ,

ວິຫຣນ຺ຕິ ເຕ ວິຄຕຣຊສ຺ສ ສາສເນ.

‘ໂມໂຫ ຣໂຊ ນ ຈ ປນ ເຣຕຸ ວຸຈ຺ຈຕິ,

ໂມຫສ຺ເສຕໍ ອທິວຈນໍ ຣໂຊຕິ;

ເອຕໍ ຣຊໍ ວິປ຺ປຊຫິຕ຺ວ ກິກ຺ຂໂວ,

ວິຫຣນ຺ຕິ ເຕ ວິຄຕຣຊສ຺ສ ສາສເນ’’ຕິ. (ມຫານິ. ໒໐໙);

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ຈູລຸອປນ຺ຖໂກ ສຫ ປຕິສມ຺ກິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິ. ສຫ ປຕິສມ຺ກິທາຫິເຍວສ຺ສ ຕິປິ ປິຕການີ ອາຄມິສ຺ສຸ.

ໂສ ກິຣ ປຸພ຺ເພ ຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ນລາຏໂຕ ເສເທ ມຸຈ຺ຈນ຺ເຕ ປຣິສຸທ຺ເທນ ສາຏເກນ ນລາຏນ຺ຕໍ ປຸຎ຺ຉິ, ສາຏໂກ ກິລິຏ຺ໂຐ ອໂຫສິຯ ໂສ ‘‘ອິມໍ ສຣີຣໍ ນິສ຺ສາຍ ເອວຣູໂປ ປຣິສຸທ຺ໂທ ສາຏໂກ ປກຕິໍ ຊຫິຕ຺ວາ ກິລິຏ຺ໂຐ ຊາໂຕ, ອນິຈ຺ຈາ ວຕ ສງ຺ຂາຣາ’’ຕິ ອນິຈ຺ຈສຎ຺ຎໍ ປຏິລຠິຯ ເຕ ກາຣເຓນສ຺ສ ຣໂຊຫຣຓເມວ ປຈ຺ຈໂຍ ຊາໂຕຯ

ຊີວໂກປິ ໂຂ ໂກມາຣຠຈ຺ໂຈ ທສພລສ຺ສ ທກ຺ຂິໂຓທກໍ ອຸປນາເມສິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນນຸ, ຊີວກ, ວິຫາເຣ ຠິກ຺ຂູ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ຫຕ຺ເຖນ ປຕ຺ຕໍ ປິທຫິຯ ມຫາປນ຺ຖໂກ ‘‘ນນຸ, ຠນ຺ເຕ, ວິຫາເຣ ຠິກ຺ຂູ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຕ຺ຖີ, ຊີວກາ’’ຕິ ອາຫຯ ຊີວໂກ ‘‘ເຕນ ຫິ ຠເຓ ຄຈ຺ຉ, ວິຫາເຣ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຕ຺ຖິຠາວໍ ວາ ນຕ຺ຖິຠາວໍ ວາ ຕ຺ວເມວ ຊານາຫີ’’ຕິ ປຸຣິສໍ ເປເສສິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ຈູຬປນ຺ຖໂກ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ຠາຕິໂກ ‘ວິຫາເຣ ຠິກ຺ຂູ ນຕ຺ຖີ’ຕິ ຠຓຕິ , ວິຫາເຣ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຕ຺ຖິຠາວມສ຺ສ ປກາເສສ຺ສາມີ’’ຕິ ສກລໍ ອມ຺ພວນໍ ຠິກ຺ຂູນເຍວ ປູເຣສິຯ ເອກຈ຺ເຈ ຠິກ຺ຂູ ຈີວຣກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ເອກຈ຺ເຈ ຣຊນກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ເອກຈ຺ເຈ ສຊ຺ຌາຍໍ ກໂຣນ຺ຕິຯ ເອວໍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎອສທິສໍ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສໍ ມາເປສິຯ ໂສ ປຸຣິໂສ ວິຫາເຣ ພຫູ ຠິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ, ‘‘ອຍ຺ຍ, ສກລໍ ອມ຺ພວນໍ ຠິກ຺ຂູຫິ ປຣິປຸຓ຺ຓ’’ນ຺ຕິ ຊີວກສ຺ສ ອາໂຣເຈສິຯ ເຖໂຣປິ ໂຂ ຕຕ຺ເຖວ –

‘‘ສຫສ຺ສກ຺ຂຕ຺ຕຸມຕ຺ຕານໍ , ນິມ຺ມິນິຕ຺ວານ ປນ຺ຖໂກ;

ນິສີທມ຺ພວເນ ຣມ຺ເມ, ຍາວ ກາລປ຺ປເວທນາ’’ຕິຯ

ອຖ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ປຸຣິສໍ ອາຫ – ‘‘ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘ສຕ຺ຖາ ຈູຬປນ຺ຖກໍ ນາມ ປກ຺ໂກສຕີ’ຕິ ວເທຫີ’’ຕິຯ ເຕນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອຫໍ ຈູຬປນ຺ຖໂກ, ອຫໍ ຈູຬປນ຺ຖໂກ’’ຕິ ມຸຂສຫສ຺ສໍ ອຸຏ຺ຐຫິຯ ໂສ ປຸຣິໂສ ປຸນ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ສພ຺ເພປິ ກິຣ, ຠນ຺ເຕ, ຈູຬປນ຺ຖກາເຍວ ນາມາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຍ ‘ອຫໍ ຈູຬປນ຺ຖໂກ’ຕິ ປຖມໍ ວທຕິ, ຕໍ ຫຕ຺ເຖ ຄຓ຺ຫ, ອວເສສາ ອນ຺ຕຣຘາຍິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ໂສ ຕຖາ ອກາສິຯ ຕາວເທວ ສຫສ຺ສມຕ຺ຕາ ຠິກ຺ຂູ ອນ຺ຕຣຘາຍິໍສຸຯ ເຖໂຣປິ ເຕນ ປຸຣິເສນ ສທ຺ຘຶ ອຄມາສິຯ ສຕ຺ຖາ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ຊີວກໍ ອາມນ຺ເຕສິ – ‘‘ຊີວກ, ຈູຬປນ຺ຖກສ຺ສ ປຕ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫາຫິ, ອຍໍ ເຕ ອນຸໂມທນໍ ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ຊີວໂກ ຕຖາ ອກາສິຯ ເຖໂຣ ສີຫນາທໍ ນທນ຺ໂຕ ຕຣຸຓສີໂຫ ວິຍ ຕີຫິ ປິຏເກຫິ ສງ຺ໂຂເປຕ຺ວາ ອນຸໂມທນມກາສິຯ ສຕ຺ຖາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູຫິ ວຕ຺ເຕ ທສ຺ສິເຕ ຄນ຺ຘກຸຏິປ຺ປມຸເຂ ຐຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ສຸຄໂຕວາທໍ ທຕ຺ວາ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ກເຖຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ສຸຣຠິຄນ຺ຘວາສິຕໍ ຄນ຺ຘກຸຏິໍ ປວິສິຕ຺ວາ ທກ຺ຂິເຓນ ປສ຺ເສນ ສີຫເສຍ຺ຍໍ ອຸປຄໂຕຯ ອຖ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຠິກ຺ຂູ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສໂມສຣິຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕກມ຺ພລສາຓິຍາ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ວິຍ ນິສີທິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຄຸຓກຖໍ ອາຣຠິໍສຸ, ‘‘ອາວຸໂສ, ມຫາປນ຺ຖໂກ ຈູຬປນ຺ຖກສ຺ສ ອຊ຺ຌາສຍໍ ອຊານນ຺ໂຕ ຈຕູຫິ ມາເສຫິ ເອກໍ ຄາຖໍ ອຄ຺ຄຓ຺ຫາເປຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ‘ທນ຺ໂທ ອຍ’ນ຺ຕິ ວິຫາຣາ ນິກ຺ກທ຺ຒິ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ອນຸຕ຺ຕຣຘມ຺ມຣາຊຕາຍ ເອກສ຺ມິໍເຍວສ຺ສ ອນ຺ຕຣຠຕ຺ເຕ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອທາສິ, ຕີຓິ ປິຏການິ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິເຍວ ອາຄຕານິ, ອໂຫ ພຸທ຺ຘານໍ ພລໍ ນາມ ມຫນ຺ຕ’’ນ຺ຕິຯ

ອຖ ຠຄວາ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ອິມໍ ກຖາປວຕ຺ຕິໍ ຎຕ຺ວາ, ‘‘ອຊ຺ຊ ມຍາ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ພຸທ຺ຘເສຍ຺ຍາຍ ອຸຏ຺ຐາຍ ສຸຣຕ຺ຕທຸປ຺ປຏໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ວິຊ຺ຊຸລຕໍ ວິຍ ກາຍພນ຺ຘນໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕກມ຺ພລສທິສໍ ສຸຄຕມຫາຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ສຸຣຠິຄນ຺ຘກຸຏິໂຕ ນິກ຺ຂມ຺ມ ມຕ຺ຕວຣວາຣຓສີຫວິຊ຺ຊມ຺ຠິຕວິລາເສນ ອນນ຺ຕາຍ ພຸທ຺ຘລີລາຍ ຘມ຺ມສຠໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອລງ຺ກຕມຓ຺ຑລມາຬມຊ຺ເຌ ສຸປ຺ປຎ຺ຎຕ຺ຕວຣພຸທ຺ຘາສນໍ ອຠິຣຸຍ຺ຫ ຉພ຺ພຓ຺ຓພຸທ຺ຘຣໍສີໂຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ອຓ຺ຓວກຸຈ຺ຉິໍ ໂຂຠຍມາໂນ ຍຸຄນ຺ຘຣມຕ຺ຖເກ ພາລສູຣິໂຍ ວິຍ ອາສນມຊ຺ເຌ ນິສີທິຯ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘ ປນ ອາຄຕມຕ຺ເຕ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆ ກຖໍ ປຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິຯ ສຕ຺ຖາ ມຸທຸເກນ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ເຕນ ປຣິສໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ, ‘‘ອຍໍ ປຣິສາ ອຕິວິຍ ໂສຠຕິ, ເອກສ຺ສປິ ຫຕ຺ຖກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ວາ ປາທກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ວາ ອຸກ຺ກາສິຕສທ຺ໂທ ວາ ຂິປິຕສທ຺ໂທ ວາ ນຕ຺ຖິ, ສພ຺ເພປິ ອິເມ ພຸທ຺ຘຄາຣເວນ ສຄາຣວາ, ພຸທ຺ຘເຕເຊນ ຕຊ຺ຊິຕາຯ ມຍິ ອາຍຸກປ຺ປມ຺ປິ ອກເຖຕ຺ວາ ນິສິນ຺ເນ ປຖມໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ນ ກເຖສ຺ສນ຺ຕິຯ ກຖາສມຸຏ຺ຐາປນວຕ຺ຕໍ ນາມ ມຍາວ ຊານິຕພ຺ພໍ, ອຫເມວ ປຖມໍ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ມຘຸເຣນ ພ຺ຣຫ຺ມສ຺ສເຣນ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ, ກາ ຈ ປນ ໂວ ອນ຺ຕຣາກຖາ ວິປ຺ປກຕາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຈູຬປນ຺ຖໂກ ອິທາເນວ ທນ຺ໂທ, ປຸພ຺ເພປິ ທນ຺ໂທເຍວຯ ນ ເກວລໍ ຈສ຺ສາຫໍ ອິທາເນວ ອວສ຺ສໂຍ ຊາໂຕ, ປຸພ຺ເພປິ ອວສ຺ສໂຍ ອໂຫສິເຍວຯ ປຸພ຺ເພ ປນາຫໍ ອິມໍ ໂລກິຍກຸຏຸມ຺ພສ຺ສ ສາມິກໍ ອກາສິໍ, ອິທານິ ໂລກຸຕ຺ຕຣກຸຏຸມ຺ພສ຺ສາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ໂສຕຸກາເມຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ອາຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

‘‘ອຕີເຕ, ຠິກ຺ຂເວ, ພາຣາຓສິນຄຣວາສີ ເອໂກ ມາຓໂວ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສິປ຺ປຸຄ຺ຄຫຓຕ຺ຖາຍ ທິສາປາໂມກ຺ຂສ຺ສ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຘມ຺ມນ຺ເຕວາສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ມາຓວກສຕານໍ ອນ຺ຕເຣ ອຕິວິຍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ອຸປ຺ກາຣໂກ ອໂຫສິ, ປາທປຣິກມ຺ມາທີນິ ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ກໂຣຕິຯ ທນ຺ຘຕາຍ ປນ ກິຎ຺ຈິ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກ’’ຕິຯ ອາຈຣິໂຍ ‘‘ອຍໍ ມມ ພຫູປ຺ກາໂຣ, ສິກ຺ຂາເປສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ ວາຍມນ຺ໂຕປິ ກິຎ຺ຈິ ສິກ຺ຂາເປຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິຯ ໂສ ຈິຣໍ ວສິຕ຺ວາ ເອກຄາຖມ຺ປິ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕ຺ວາ ‘‘ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຈຣິຍໍ ອາປຸຈ຺ຉິຯ ອາຈຣິໂຍ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ມຍ຺ຫໍ ອຸປ຺ກາຣໂກ, ປຓ຺ຑິຕຠາວມສ຺ສ ປຈ຺ຈາສີສາມິ, ນ ນໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ໂກມິ , ອວສ຺ສໍ ມຍາ ອິມສ຺ສ ປຈ຺ຈຸປ຺ກາໂຣ ກາຕພ຺ໂພ, ເອກມສ຺ສ ມນ຺ຕໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ໂສ ຕໍ ອຣຎ຺ຎໍ ເນຕ຺ວາ ‘‘ຆຏ຺ເຏສິ ຆຏ຺ເຏສິ, ກິໍ ກາຣຓາ ຆຏ຺ເຏສິ? ອຫມ຺ປິ ຕໍ ຊານາມິ ຊານາມີ’’ຕິ ອິມໍ ມນ຺ຕໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫາເປນ຺ໂຕ ອເນກສຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປຣິວຕ຺ຕາເປຕ຺ວາ, ‘‘ປຄຸຓາຍຕິ ເຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ອາມ, ປຄຸຓາຍຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ທນ຺ເຘນ ນາມ ວາຍາມໍ ກຕ຺ວາ ປຄຸຓໍ ກຕໍ ສິປ຺ປໍ ນ ປລາຍຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ມຄ຺ຄປຣິພ຺ພຍໍ ທຕ຺ວາ, ‘‘ຄຈ຺ຉ, ອິມໍ ມນ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິສ຺ສສິ, ອປລາຍນຕ຺ຖາຍ ປນສ຺ສ ນິຈ຺ຈໍ ສຊ຺ຌາຍໍ ກເຣຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິຯ ອຖສ຺ສ ມາຕາ ພາຣາຓສິຍໍ ສມ຺ປຕ຺ຕກາເລ ‘‘ປຸຕ຺ໂຕ ເມ ສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂິຕ຺ວາ ອາຄໂຕ’’ຕິ ມຫາສກ຺ກາຣສມ຺ມານໍ ອກາສິຯ

ຕທາ ພາຣາຓສິຣາຊາ ‘‘ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ເມ ກາຍກມ຺ມາທີສຸ ໂກຈິ ໂທໂສ’’ຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຣຸຈ຺ຈນກໍ ກິຎ຺ຈິ ກມ຺ມໍ ອທິສ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ວຊ຺ຊໍ ນາມ ອຕ຺ຕໂນ ນ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ປເຣສໍ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ນາຄຣານໍ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສາຍໍ ອຎ຺ຎາຕກເວເສນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ, ‘‘ສາຍມາສໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນມນຸສ຺ສານໍ ກຖາສລ຺ລາໂປ ນາມ ນານປ຺ປກາໂຣ ໂຫຕິ, ‘ສຈາຫໍ ອຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣມິ, ປາເປນ ອຘມ຺ມິເກນ ຣຎ຺ຎາ ທຓ຺ຑພລິອາທີຫິ ຫຕມ຺ຫາ’ຕິ ວກ຺ຂນ຺ຕິຯ ‘ສເຈ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣມິ, ທີຆາຍຸໂກ ໂຫຕຸ ໂນ ຣາຊາ’ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ມມ ຄຸຓໍ ກເຖສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ເຕສໍ ເຕສໍ ເຄຫານໍ ຠິຕ຺ຕິອນຸສາເຣເນວ ວິຈຣຕິຯ

ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ອຸມງ຺ຄໂຈຣາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ເຄຫານໍ ອນ຺ຕເຣ ອຸມງ຺ຄໍ ຠິນ຺ທນ຺ຕິ ເອເກາມງ຺ເຄເນວ ທ຺ເວ ເຄຫານິ ປວິສນຕ຺ຖາຍຯ ຣາຊາ ເຕ ທິສ຺ວາ ເຄຫຈ຺ຉາຍາຍ ອຏ຺ຐາສິຯ ເຕສໍ ອຸມງ຺ຄໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ເຄຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຠຓ຺ຑກໍ ໂອໂລເກຕກາເລ ມາຓໂວ ປພຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ຕໍ ມນ຺ຕໍ ສຊ຺ຌາຍນ຺ໂຕ ‘‘ຆຏ຺ເຏສິ ຆຏ຺ເຏສິ, ກິໍ ກາຣຓາ ຆຏ຺ເຏສິ? ອຫມ຺ປິ ຕໍ ຊານາມິ ຊານາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ເຕ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ອິມິນາ ກິຣມ຺ຫາ ຎາຕາ, ອິທານິ ໂນ ນາເສສ຺ສຕີ’’ຕິ ນິວຕ຺ຖວຕ຺ຖານິປິ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ຠີຕາ ສມ຺ມຸຂສມ຺ມຸຂຏ຺ຐາເນເນວ ປລາຍິໍສຸຯ ຣາຊາ ເຕ ປລາຍນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ອິຕຣສ຺ສ ຈ ມນ຺ຕສຊ຺ຌາຍນສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ເຄຫຎ຺ເຎວ ວວຕ຺ຖເປຕ຺ວາ ນາຄຣານໍ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ນິເວສນໍ ປາວິສິຯ ໂສ ວິຠາຕາຍ ປນ ຣຕ຺ຕິຍາ ປາໂຕເວ ເອກໍ ປຸຣິສໍ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ຄຈ຺ຉ ຠເຓ, ອສຸກວີຖິຍໍ ນາມ ຍສ຺ມິໍ ເຄເຫ ອຸມງ຺ໂຄ ຠິນ຺ໂນ, ຕຕ຺ຖ ຕກ຺ກສິລໂຕ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ອາຄຕມາຓໂວ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ອາເນຫີ’’ຕິຯ ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ຣາຊາ ຕໍ ປກ຺ໂກສຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ມາຓວໍ ອາເນສິຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ອາຫ – ‘‘ຕ຺ວໍ, ຕາຕ, ຕກ຺ກສິລໂຕ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ອາຄຕມາຓໂວ’’ຕີ? ‘‘ອາມ, ເທວາ’’ຕິຯ ‘‘ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ຕໍ ສິປ຺ປໍ ເທຫີ’’ຕິຯ ‘‘ສາຘຸ, ເທວ, ສມານາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫາຫີ’’ຕິຯ ຣາຊາປິ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ມນ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ເຕ ອາຈຣິຍຠາໂຄ’’ຕິ ສຫສ຺ສໍ ອທາສິຯ

ຕທາ ເສນາປຕິ ຣຎ຺ໂຎ ກປ຺ປກໍ ອາຫ – ‘‘ກທາ ຣຎ຺ໂຎ ມສ຺ສຸໍ ກຣິສ຺ສສີ’’ຕິ? ‘‘ສ຺ເວ ວາ ປຣສ຺ເວ ວາ’’ຕິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ກິຈ຺ຈໍ ເມ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ກິໍ, ສາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຣຎ຺ໂຎ ມສ຺ສຸກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ຂຸຣໍ ອຕິວິຍ ປຫໍສິຕ຺ວາ ຄລນາຬິໍ ຉິນ຺ທ, ຕ຺ວໍ ເສນາປຕິ ຠວິສ຺ສສິ, ອຫໍ ຣາຊາ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ມສ຺ສຸກມ຺ມກຣຓທິວເສ ຄນ຺ໂຘທເກນ ມສ຺ສຸໍ ເຕເມຕ຺ວາ ຂຸຣໍ ປຫໍສິຕ຺ວາ ນລາເຏນ຺ເຕ ຄເຫຕ຺ວາ, ‘‘ຂຸໂຣ ໂຖກໍ ກຸຓ຺ຐຘາໂຣ, ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ຄລນາຬິໍ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ປຸນ ເອກມນ຺ຕໍ ຄຕ຺ວາ ຂຸຣໍ ປຫໍສິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ຣາຊາ ອຕ຺ຕໂນ ມນ຺ຕໍ ສຣິຕ຺ວາ ສຊ຺ຌາຍໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ‘‘ຆຏ຺ເຏສິ ຆຏ຺ເຏສິ, ກິໍ ກາຣຓາ ຆຏ຺ເຏສິ? ອຫມ຺ປິ ຕໍ ຊານາມິ ຊານາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ນ຺ຫາປິຕສ຺ສ ນລາເຏໂຕ ເສທາ ມຸຈ຺ຈິໍສຸຯ ໂສ ‘‘ຊານາຕິ ມມ ກາຣຓໍ ຣາຊາ’’ຕິ ຠີໂຕ ຂຸຣໍ ຠູມິຍໍ ຂິປິຕ຺ວາ ປາທມູເລ ອຸເຣນ ນິປ຺ປຊ຺ຊິຯ ຣາຊາໂນ ນາມ ເຉກາ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕນ ຕໍ ເອວມາຫ – ‘‘ອເຣ, ທຸຏ຺ຐ, ນ຺ຫາປິຕ, ‘ນ ມໍ ຣາຊາ ຊານາຕີ’ຕິ ສຎ຺ຎໍ ກໂຣສີ’’ຕິຯ ‘‘ອຠຍໍ ເມ ເທຫິ, ເທວາ’’ຕິຯ ‘‘ໂຫຕຸ, ມາ ຠາຍິ, ກເຖຫີ’’ຕິຯ ເສນາປຕິ ເມ, ເທວ, ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ, ‘‘ຣຎ຺ໂຎ ມສ຺ສຸໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຍ ຄລນາຬິໍ ຉິນ຺ທ, ອຫໍ ຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ເສນາປຕິໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫາຕິຯ ຣາຊາ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອາຈຣິຍໍ ເມ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິຕໍ ລທ຺ຘ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເສນາປຕິໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, ‘‘ອມ຺ໂຠ, ເສນາປຕິ, ກິໍ ນາມ ຕຍາ ມມ ສນ຺ຕິກາ ນ ລທ຺ຘໍ, ອິທານິ ຕໍ ທຏ຺ຐຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ມມ ຣຏ຺ຐາ ນິກ຺ຂມາຫີ’’ຕິ ຕໍ ຣຏ຺ຐາ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ອາຈຣິຍໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, ‘‘ອາຈຣິຍ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ມຍາ ຊີວິຕໍ ລທ຺ຘ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ມຫນ຺ຕໍ

ສກ຺ກາຣໍ ກຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ເສນາປ຺ຕິຍ຺ຖານໍ ອທາສິ. ‘‘ໂສ ຕທາ ຈູລ຺ອປ຺ນ຺ຖໂກ ອໂຫສິ, ສຕ຺ຖາ ທິສາປາໂມກ຺ໂຂ ອາຈຣິໂຍ’’ຕິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ, ‘‘ເອວໍ, ພິກ຺ຂເວ, ປຸພ຺ເພປີ ຈູລ຺ອປ຺ນ຺ຖໂກ ທນ຺ໂທເຍວ ອໂຫສິ, ຕທາປີ້ສ຺ສາຫໍ ອວສ຺ສໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ໂລກິຍກ຺ຸຍມ຺ເພ ປຕິຍ຺ຖາເປສິ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນ ເອກທິວສໍ ‘‘ອໂຫ ສຕ຺ຖາ ຈູລ຺ອປ຺ນ຺ຖກສ຺ສ ອວສ຺ສໂຍ ຊາໂຕ’’ຕິ ກຖາຍ ສມ຺ຍ຺ຖິຕາຍ ຈູລ຺ອເສຍ຺ຖິຊາຕເກ ອຕີຕວຕ຺ຖຸ ກເຖຕ຺ວາ –

‘‘ອປ຺ປເກນາປີ ເມທາວີ, ປາພເຕນ ວິຈກ຺ຂໂຕ;

ສມ຺ຍ຺ຖາເປຕິ ອຕ຺ຕານໍ, ອຕ຺ຸ ອຄ຺ຄິວ ສນ຺ທມ’’ນ຺ຕິ. (ຊາ. ໑.໑.໔) –

ຄາຖໍ ວຕ຺ວາ, ‘‘ນ, ພິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວາຫໍ ອິມສ຺ສ ອວສ຺ສໂຍ ຊາໂຕ, ປຸພ຺ເພປີ ອວສ຺ສໂຍ ອໂຫສິເມວ. ປຸພ຺ເພ ປນາຫໍ ອິມໍ ໂລກິຍກ຺ຸຍມ຺ພສ຺ສ ສາມິກໍ ອກາສິ, ອິທານິ ໂລກ຺ຕຕຣກ຺ຸຍມ຺ພສ຺ສ. ຕທາ ຫິ ຈູລ຺ອນ຺ເຕວາສິໂກ ຈູລ຺ອປ຺ນ຺ຖໂກ ອໂຫສິ, ຈູລ຺ອເສຍ຺ຖິ ປນ ປຕ຺ຫິໂຕ ພ຺ຍຕ຺ໂຕ ນກ຺ຂຕ຺ຕໂກວິໂທ ອຫເມວາ’’ຕິ ຊາຕກໍ ສໂມທາເນສິ.

ປຸເນກທິວສໍ ທມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມ຺ຍ຺ຖາເປສຸໍ, ‘‘ອາວຸໂສ, ຈູລ຺ອປ຺ນ຺ຖໂກ ຈຕູຫິ ມາເສຫິ ຈຕຸປ຺ປທໍ ຄາຖໍ ຄເຫຕ຺ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕປີ ວີຣິຍໍ ອໂນສ຺ສຊິຕ຺ວາວ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຍ຺ຖິໂຕ , ອິທານິ ໂລກ຺ຕຕຣທມ຺ມກ຺ຸຍມ຺ພສ຺ສ ສາມິໂກ ຊາໂຕ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ພິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ, ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ພິກ຺ຂເວ, ມມ ສາສເນ ອາຣທ຺ທວີຣິໂຍ ພິກ຺ຂຸ ໂລກ຺ຕຕຣທມ຺ມສ຺ສ ສາມິໂກ ໂຫຕິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໕.

‘‘ອຸຍ຺ຖາເນນປ຺ປມາເທນ , ສໍຍເມນ ທເມນ ຈ;

ທີປໍ ກຍິຣາຖ ເມທາວີ, ຍໍ ໂອໂຍ ນາພິກີຣຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ທີປໍ ກຍິຣາຖາຕິ ວີຣິຍສງ຺ຂາເຕນ ອຸຍ຺ຖາເນນ, ສຕິຍາ ອວິປ຺ປວາສາກາຣສງ຺ຂາເຕນ ອປ຺ປມາເທນ, ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ທິ ສີລສງ຺ຂາເຕນ ສໍຍເມນ, ອິນ຺ທ຺ຣິຍທເມນ ຈາຕິ ອິເມຫິ ກາຣເຕຫິ ຈຕູຫິ ທມ຺ເມຫິ ທມ຺ໂມຊປ຺ຍຍາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ເມທາວີ ອິມສ຺ມີ ອຕິວິຍ ທຸລ຺ລພປ຺ຕິຍ຺ຖາຍ ອຕິຄມ຺ພີເຣ ສໍສາຣສາຄເຣ ອຕ຺ຕໂນ ປຕິຍ຺ຖານພູຕໍ ອຣຫຕ຺ຕຜລໍ ທີປໍ ກຍິຣາຖ ກເຣຍ຺ຍ, ກາຕ຺ ສກ຺ກ຺ເຍຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກີທິສໍ? ຍໍ ໂອໂຍ ນາພິກີຣຕີຕິ ຍໍ ຈຕຸພ຺ພິໂທປີ ກິເລໂສໂຍ ອພິກີຣິຕຸໍ ວິທ຺ທໍເສຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ. ນ ຫິ ສກ຺ກາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ໂອເຍນ ອພິກີຣິຕ຺ນ຺ຕິ.

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸໍ. ເອວໍ ເທສນາ ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍ ສາຕ຺ຖິກາ ຊາຕາຕິ.

ຈູລ຺ອປ຺ນ຺ຖກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍ.

໔. ພາລນກ຺ຂຕ຺ຕສງ຺ພຸຍ຺ຖວຕ຺ຖຸ

ປມາທມນ຺ຍຸຍ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ພາລນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ເອກສ຺ມິຍ຺ຫິ ສມເຍ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ພາລນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ນາມ ສງ຺ພຸຍ຺ຖໍ. ຕສ຺ມີ ນກ຺ຂຕ຺ເຕ ພາລາ ທຸມ຺ເມທິໂນ ຊນາ ຊາຣິກາຍ ເຈວ ໂຄມເຍນ ຈ ສຣີຣໍ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ອສພ຺ພໍ ກຖນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕິ. ກິຍ຺ຈິ ຍາຕິ ສຸຫຊ຺ຊໍ ວາ ປພ຺ພຊິຕໍ ວາ ທິສ຺ວາ ລຊ຺ຊນ຺ຕາ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ທ຺ວາເຣ ທ຺ວາເຣ ຖຕ຺ວາ ອສພ຺ພໍ ກຖນ຺ຕິ. ມນຸສ຺ສາ ເຕສໍ ອສພ຺ພໍ ໂສຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ຍຖາພລໍ ອຫ຺ຍໍ ວາ ປາທໍ ວາ ກຫາປຕໍ ວາ ເປເສນ຺ຕິ. ເຕ ເຕສໍ ທ຺ວາເຣ ລທ຺ທໍ ລທ຺ທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປກ຺ກມນ຺ຕິ. ຕທາ ປນ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປຍ຺ຈ

ໂກຜິມຕຸຕາ ອຣິຍສາວກາ ວສນ຺ຕິ, ເຕ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ສາສນໍ ເປສຍິສຸ – ‘‘ກຄວາ, ກນ຺ເຕ, ສຕ຺ຕາຫໍ ກິກ຺ຂຸສງເພນ ສທຸນີ ນຄຣໍ ອປ຺ປວິສິຕ຺ວາ ວິຫາເຣເຍວ ໂຫຕູ’’ຕິ. ຕລ຺ຈ ປນ ສຕ຺ຕາຫໍ ກິກ຺ຂຸສງຼສ຺ສ ວິຫາເຣເຍວ ຍາຄຸກຕ຺ຕາທີນິ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ປຫິເຕີສຸ, ສຍມ຺ປີ ເຕຫາ ນ ນິກ຺ຂມີສຸ. ເຕ ນກ຺ຂຕ຺ເຕ ປນ ປຣິໂຍສິເຕ ອຍຸຄເມ ທິວເສ ພຸທ຺ຮປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສງຝໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປເວເສຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີນ຺ນາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຕິທຸກ຺ເຂນ ໂນ ສຕ຺ຕ ທິວສານິ ອຕິກ຺ກນ຺ຕານິ, ພາລານໍ ອສພ຺ການີ ສຸຕານ຺ຕານໍ ກຕ຺ຕາ ກິຊ຺ຊນາການປ຺ປຕ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ໂກຈິ ກສ຺ສຈິ ນ ລຊ຺ຊຕິ, ເຕນ ມຍໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອນ຺ໂຕນຄຣໍ ປວິສິຕຸໍ ນາຫມ຺ຫ, ມຍມ຺ປີ ເຕຫິໂຕ ນ ນິກ຺ຂມິມ຺ຫາ’’ຕິ ອາຫໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ພາລານໍ ທຸມ຺ເມຮານໍ ກິຣິຍາ ນາມ ເອວຣູປາ ໂຫຕິ, ເມຮາວິໂນ ປນ ຮນສາຣໍ ວິຍ ອປ຺ປມາທໍ ຣກ຺ຂິຕ຺ວາ ອມຕມຫານິພ຺ພານສມ຺ປຕ຺ຕີ ປາປຸຕນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໒໖.

‘‘ປມາທມນຸຍຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ພາລາ ທຸມ຺ເມຮິໂນ ຊນາ;

ອປ຺ປມາທລ຺ຈ ເມຮາວີ, ຮນໍ ເສຍ຺ຖໍວ ຣກ຺ຂຕີ.

໒໗.

‘‘ມາ ປມາທມນຸຍຸຊ຺ເຊຖ, ມາ ກາມຣຕິສນ຺ຖວໍ;

ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ຫິ ຊາຍນ຺ໂຕ, ປປ຺ໂປຕິ ວິປຸລໍ ສຸຂ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ພາລາຕິ ພາລ຺ເຍນ ສມນ຺ນາຄຕາ ອິຮໂລກປຣໂລກຕ຺ຖໍ ອຊານນ຺ຕາ. ທຸມ຺ເມຮິໂນຕິ ນິປ຺ປລ຺ລາ. ເຕ ປມາເທ ອາທີນວໍ ອປສ຺ສນ຺ຕາ ປມາທໍ ອນຸຍຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ປວຕ຺ເຕນ຺ຕິ, ປມາເທນ ກາລໍ ວີຕິນາເມນ຺ຕິ. ເມຮາວີຕິ ຮມ຺ໂມຊປ຺ລາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ປນ ປຕ຺ທິໂຕ ກຸລວໍສາຄຕໍ ເສຍ຺ຖໍ ອຸຕ຺ຕມໍ ສຕ຺ຕຣຕນຮນໍ ວິຍ ອປ຺ປມາທໍ ຣກ຺ຂຕີ. ຍຖາ ຫິ ອຸຕ຺ຕມໍ ຮນໍ ນິສ຺ສາຍ ‘‘ກາມ ຄຸຕສມ຺ປຕ຺ຕີ ປາປຸຕິສ຺ສາມ, ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ໂປເສສ຺ສາມ, ປຣໂລກຄມນມຄ຺ຄໍ ໂສເຮສ຺ສາມາ’’ຕິ ຮເນ ອານິສໍສໍ ປສ຺ສນ຺ຕາ ຕໍ ຣກ຺ຂນ຺ຕິ, ເອວໍ ປຕ຺ທິໂຕປິ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ‘‘ປຖມຊ຺ຊານາທີນີ ປຕິລກິສ຺ສາມີ, ມຄ຺ຄຜລາທີນີ ປາປຸຕິສ຺ສາມີ, ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ, ລ ອກິລ຺ລາ ສມ຺ປາເທສ຺ສາມີ’’ຕິ ອປ຺ປມາເທ ອານິສໍສໍ ປສ຺ສນ຺ໂຕ ຮນໍ ເສຍ຺ຖໍວ ອປ຺ປມາທໍ ຣກ຺ຂຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ມາ ປມາທນ຺ຕິ ຕສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫ ມາ ປມາທມນຸຍຸຊ຺ເຊຖ ມາ ປມາເທນ ກາລໍ ວີຕິນາມຍິຕ຺ຖ. ມາ ກາມຣຕິສນ຺ຖວນ຺ຕິ ວຕ຺ຖຸກາມກິເລສກາເມສຸ ຣຕິສງ຺ຂາຕໍ ຕຕ຺ຫາສນ຺ຖວມ຺ປີ ມາ ອນຸຍຸຊ຺ເຊຖ ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖ ມາ ປຕິລກິຕ຺ຖ. ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ຫີຕິ ອຸປຕ຺ຖິຕສ຺ສຕິຕາຍ ຫິ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ຊາຍນ຺ໂຕ ປຸຄ຺ຄໂລ ວິປຸລໍ ອຸລຸອາຣໍ ນິພ຺ພານສຸຂໍ ປາປຸຕາຕີຕິ.

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸໍ. ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຮມ຺ມເທສນາ ຊາຕາຕິ.

ພາລນກ຺ຂຕ຺ຕສງຝຸຍຸຖວຕ຺ຖຸ ຈຕ຺ຕຸຖໍ.

໕. ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ປມາທໍອປ຺ປມາເທນາຕີ ອິມໍ ຮມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ.

ເອກສ຺ມິລ຺ຫິ ທິວເສ ເຖໂຣ ປິປ຺ຜລິຄຸຫາຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຣາຊຄເຫ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາກຕ຺ຕໍ ປິຕ຺ຫປາຕປຕິກ຺ກນ຺ໂຕ ອາໂລກໍ ວທ຺ເຒຕ຺ວາ ປມຕ຺ເຕ ຈ ອປ຺ປມຕ຺ເຕ ຈ ອຸທກປຖວີປພ຺ພຕາທີສຸ ຈວນເກ ອຸປປ຺ຊ຺ຊນເກ ຈ ສຕ຺ເຕ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນິສີທິ. ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ນິສິນ຺ນໂກວ ‘‘ເກນ ນຸ ໂຂ ວິຫາເຣນ ອຊ຺ຊ ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ກສ຺ສໂປ ວິຫຣຕີ’’ຕິ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ອຸປຮາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ສຕ຺ຕານໍ ຈຸຕູປປາຕໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ວິຫຣຕີ’’ຕິ ລຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຕານໍ ຈຸຕູປປາໂຕ ນາມ ພຸທ຺ຮລາເຕນາປີ

ອປ຺ຣິຈ຺ຉິນ຺ໂນ, ມາຕຸກຸຈ຺ຉິຍໍ ປຎິສນ຺ຒີ ຄເຫຕ຺ວາ ມາຕາປິຕໂຣ ອຊານາເປຕ຺ວາ ຈວນສຕ຺ຕານໍ ປຣິຈ຺ເຉໂທ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ເຕ ຊານິຕຸໍ ຕວ ອວິສໂຍ, ກສ຺ສປ, ອປ຺ປມຕ຺ຕໂກ ຕວ ວິສໂຍ, ສພ຺ພໂສ ປນ ຈວນ຺ເຕ ຈ ອຸປປ຺ຊ຺ຊນ຺ເຕ ຈ ຊານິຕຸໍ ປສ຺ສິຕຸໍ ພຸທ຺ທານ ເມວ ວິສໂຍ''ຕິ ວຕ຺ວາ ໂອກາສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ສມ຺ມຸເຂ ນິສິນ຺ໂນ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໘໚

''ປມາທໍ ອປ຺ປມາເທນ, ຍທາ ນຸທຕິ ປຕ຺ທິໂຕ;

ປຍ຺ຍາປາສາທມາຣຸຍ຺ຫ, ອໂສໂກ ໂສກິນີ ປຊໍ;

ປພ຺ພຕຜ຺ໂຖວ ກູມຜ຺ເຖ, ຘີໂຣ ພາເລ ອເວກ຺ຂຕີ''ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ນຸທຕີຕິ ຍຖາ ນາມ ໂປກ຺ຂຣຕີ ປວິສນ຺ຕໍ ນໂວທກໍ ປຸຣາໂຕທກໍ ໂຂເກຕ຺ວາ ຕສ຺ໂສກາສໍ ອທຕ຺ວາ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ມຕ຺ຖກມຕ຺ຖເກນ ປລາຍນ຺ຕໍ ນຸທຕິ ນີຫຣຕິ, ເອວເມວ ປຕ຺ທິໂຕ ອປ຺ປມາທລກ຺ຂຕໍ ພຼຮູເຫນ຺ໂຕ ປມາທສ຺ໂສກາສໍ ອທຕ຺ວາ ຍທາ ອປ຺ປມາທເວເຄນ ຕໍ ນຸທຕິ ນີຫຣຕິ, ອຖ ໂສ ປນຸນ຺ນປມາໂທ ອຈ຺ຈຸຄ຺ຄຕຕ຺ເຖນ ປຣິສຸທ຺ທໍ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸສງ຺ຂາຕໍ ປຍ຺ຍາ ປາສາທໍ ຕສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ປຎິປທໍ ປູເຣນ຺ໂຕ ຕາຍ ປຎິປທາຍ ນິສ຺ເສຕິຍາ ປາສາທໍ ວິຍ ອາຣຸຍ຺ຫ ປຫີນໂສກສລ຺ລຕາຍ ອ ໂສໂກ, ອປ຺ປຫີນໂສກສລ຺ລຕາຍ ໂສກິນີ ປຊໍ ສຕ຺ຕນິກາຍໍ ຈວມານຍ຺ເຈວ ອຸປປ຺ຊ຺ຊມານຍ຺ຈ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸນາ ອເວກ຺ຂຕີ ປສ຺ສຕີ໚ ຍຖາ ກິໍ? ປພ຺ພຕຜ຺ໂຖວກູມຜ຺ເຖຕີ ປພ຺ພຕມຸທ຺ຘນີ ຖິໂຕ ກູມິຍໍ ຖິເຕ, ອຸປຣິປາສາເທ ວາ ປນ ຖິໂຕ ປາສາທປຣິເວເຕ ຖິເຕ ອກິຈ຺ເຉນ ອເວກ຺ຂຕີ, ຕຖາ ໂສປີ ຘີໂຣ ປຕ຺ທິໂຕ ມຫາຂີຕາສໂວ ອສມ຺ຈ຺ຉິນ຺ນວຜ຺ຜພີເຊ ພາເລ ຈວນ຺ເຕ ຈ ອຸປປ຺ຊ຺ຊນ຺ເຕ ຈ ອກິຈ຺ເຉນ ອເວກ຺ຂຕີຕິ໚

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ສຈ຺ຉິກຣີສູຕິ໚

ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ປຍ຺ຈມໍ໚

໖໚ ປມຕ຺ຕາປມຕ຺ຕທ຺ເວສຫາຍກວຕ຺ຖຸ

ອປ຺ປມຕ຺ໂຕປມຕ຺ເຕສູຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ສຫາຍເກ ກິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ໚

ເຕ ກິຣ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຣຍ຺ຍກວິຫາຣໍ ປວິສິສຸ໚ ເຕສຸ ເອໂກ ກິຣ ກາລສ຺ເສວ ທາຣູນິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອງ຺ຄາຣກປລ຺ລໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ທຫຣສາມເຜເຣຫິ ສທ຺ຘີ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ປຖມຍາມໍ ວີສິພ຺ພມາໂນ ນິສີທຕິ໚ ເອໂກ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ສມຕຘມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອິຕຣໍ ໂອວທຕິ, ''ອາວຸໂສ, ມາ ເອວໍ ກຣິ, ປມຕ຺ຕສ຺ສ ຫິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອປາຍາ ສກເຄຣສທິສາ໚ ພຸທ຺ທາ ນາມ ສາເຖຍ຺ເຍນ ອາຣາເຘຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ''ຕິ ໂສ ຕສ຺ໂສວາທໍ ນ ສຸຕາຕິ໚ ອິຕໂຣ ''ນາຍໍ ວຈນກ຺ຂໂມ''ຕິ ຕໍ ອວຕ຺ວາ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕວ ສມຕຘມ຺ມມກາສີ໚ ອລສຕ຺ເຖໂຣປີ ປຖມຍາເມ ວີສິພ຺ເພຕ຺ວາ ອິຕຣສ຺ສ ຈງ຺ກມິຕ຺ວາ ຄພ຺ກໍ ປວິຜ຺ຖກາເລ ປວິສິຕ຺ວາ, ''ມ ຫາກຸສີຕ, ຕ຺ວໍ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສຍນຕ຺ຖາຍ ອຣຍ຺ຍໍ ປວິຜ຺ໂຖສີ, ກິໍ ພຸທ຺ຘານໍ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸຜ຺ຖາຍ ສມຕຘມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຜ຺ຖານໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສຸປຕິ໚ ອິຕໂຣປີ ມຊ຺ຊິມຍາເມ ວິສ຺ສມິຕ຺ ວາ ປຈ຺ຉິມຍາເມ ປຈ຺ຈຸຜ຺ຖາຍ ສມຕຘມ຺ມໍ ກໂຣຕິ໚ ໂສ ເອວໍ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ວິຫຣນ຺ໂຕ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ສຫ ປຎິສມ຺ກິທາຫີ ອຣຫຕ຺ ຕໍ ປາປຸຕິ໚ ອິຕໂຣ ປມາເທເນວ ກາລໍ ວີຕິນາເມສິ໚ ເຕ ວຸຜ຺ຖວສ຺ສາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິສຸ໚ ສຕ຺ຖາ ເຕຫິ ສທ຺ຘີ ປຎິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ, ''ກຈ຺ຈິ, ກິກ຺ຂເວ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ສມຕຘມ຺ມໍ ກຣິຕ຺ຖ, ກຈ຺ຈິ ໂວ ປພ຺ພ ຊິຕກິຈ຺ຈໍ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ໚ ປຖມໍ ປມຕ຺ໂຕ ກິກ຺ຂຸ ອາຫ – ''ກຸໂຕ, ກນ຺ເຕ, ເອຕສ຺ສ ອປ຺ປມາໂທ, ຄຕກາລໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍນ຺ໂຕ ກາລໍ ວີຕິນາເມສີ''ຕິ໚ ''ຕ຺ວໍ ປນ ກິກ຺ຂູ''ຕິ໚ ''ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ກາລສ຺ເສວ ທາຣູນິ ອາຫຣິຕ຺ ວາ ອງ຺ຄາຣກປລ຺ລໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປຖມຍາເມ ວີສິພ຺ເພນ຺ໂຕ ນິສີທິຕ຺ວາ ອນິທ຺ທາຍນ຺ໂຕວ ກາລໍ ວີຕິນາເມສີ''ນ຺ຕິ໚ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ''ຕ຺ວໍ ປມຕ຺ໂຕ ກາລໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ 'ອປ຺ປມຕ຺ໂຕມ຺ຫີ'ຕິ ວທສິ, ອປ຺ປມຕ຺ຕໍ ປນ ປມຕ຺ຕໍ ກໂຣສີ''ຕິ ອາຫ໚ ປຸນ ປມາເທ

ໂທເສ, ອປ຺ປມາເທ ອານິສໍເສ ປກາເສຕ຺ວາ, ‘‘ຕຸວໍ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຊວຈ຺ຈິນ຺ໂນ ທຸພ຺ພລສ຺ໂສ ວິຍ, ເອສ ປນ ຕວ ສນ຺ຕິເກ ສີຄຊວສ຺ໂສ ວິຍາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໙.

‘‘ອປ຺ປມຕ຺໌ໂຕ ປມຕ຺ເຕສຸ, ສຸຕ຺ເຕສຸ ພຫຸຊາຄໂຣ;

ອພລສ຺ສໍວ ສີຄສ຺ໂສ, ຫິຕ຺ວາ ຍາຕິ ສຸເມຘໂສ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕຕິ ສຕິເວປຸລ຺ລປ຺ປຕ຺ຕຕາຍ ອປ຺ປມາທສມ຺ປນ຺ເນ ຂີຓາສໂວ. ປມຕ຺ເຕສູຕິ ສຕິໂວສຄ຺ເຄ ຖິເຕສຸ ສຕ຺ເຕສຸ. ສຸຕ຺ເຕສູຕິ ສຕິຊາຄຣິຍາກາເວນ ສພ຺ພິຣິຍາປເຖສຸ ນິທ຺ທາຍນ຺ເຕສຸ. ພຫຸຊາຄໂຣຕິ ມຫນ຺ເຕ ສຕິເວປຸລ຺ເລ ຊາຄຣິເຍ ຖິໂຕ. ອພລສ຺ສໍວາຕິ ກຸຕ຺ຖປາທໍ ຈິນ຺ນຊວໍ ທຸພ຺ພລສ຺ສໍ ສີຄຊໂວ ສິນ຺ຘວາຊານີໂຍ ວິຍ. ສຸເມຘໂສຕິ ອຸຕ຺ຕມປຄ຺ໂຄ. ຕຖາຣູປໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອາຄເມນປີ ອຘິຄເມນປີ ຫິຕ຺ວາ ຍາຕິ. ມນ຺ທປຄ຺ຄສ຺ມິຄ຺ຫິ ເອກໍ ສຸຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວາຍມນ຺ເຕເຍວ ສຸເມຘໂສ ເອກໍ ວຄ຺ຄໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ເອວໍ ຕາວ ອາຄເມນ ຫິຕ຺ວາ ຍາຕິ. ມນ຺ທປຄ຺ເຄ ປນ ຣຕ຺ຕິຖ຺ຖານທິວາຖ຺ຖານານິ ກາຕ຺ວາ ວາຍມນ຺ເຕເຍວ ກມ຺ມຖ຺ຖານໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສຊ຺ຊາຍນ຺ເຕເຍວ ຈ ສຸເມຘໂສ ປຸພ຺ພກາເຄປີ ປເຣນ ກຕໍ ຣຕ຺ຕິຖ຺ຖານໍ ວາ ທິວາຖ຺ຖານໍ ວາ ປວິສິຕ຺ວາ ກມ຺ມຖ຺ຖານໍ ສມ຺ມສນ຺ໂຕ ສພ຺ພກິເລເສ ເຂເປຕ຺ວາ ເນວ ໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ເມ ຫຕ຺ຖຄເຕ ກໂຣຕິ, ເອວໍ ອຘິຄເມນປີ ຫິຕ຺ວາ ຍາຕິ. ວຖ຺ເຄ ປນ ນໍ ຫິຕ຺ວາ ຈຫ຺ເຫຕ຺ວາ ວຖ຺ຒໂຕ ນິສ຺ສຣນ຺ໂຕ ຍາຕິເຍວາຕິ.

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ.

ປມຕ຺ຕາປມຕ຺ຕທ຺ເວສຫາຍກວຕ຺ຖຸ ຈຖ຺ຄໍ.

໗. ມຄວວຕ຺ຖຸ

ອປ຺ປມາເທນ ມຄວາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວສາລິຍໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ກູຜາຄາຣສາລາຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສກ຺ກໍ ເທວຣາຊານໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ເວສາລິຍຄ຺ຫິ ມຫາລິ ນາມ ລິຈ຺ຈວິ ວສຕິ, ໂສ ຕຖາຄຕສ຺ສ ສກ຺ກປຄ຺ຫສຸຕ຺ຕນ຺ຕເທສນໍ (ທີ. ນິ. ໒.໓໔໔ ອາທໂຍ) ສຸຕ຺ວາ ‘‘ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ສກ຺ກສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ມຫຕິໍ ກຕ຺ວາ ກເຖສິ, ‘ທິສ຺ວາ ນຸ ໂຂ ກເຖສິ, ອຸທາຫຸ ອທິສ຺ວາ. ຊານາຕິ ນຸ ໂຂ ສກ຺ກໍ, ອຸທາຫຸ ໂນ’ຕິ ປຸຈ຺ຈິສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ. ອຖ ໂຂ, ມຫາລິ, ລິຈ຺ຈວິ ເຍນ ກຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ, ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ ອກິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ, ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ, ມຫາລິ, ລິຈ຺ຈວິ ກຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – ‘‘ທິຖ຺ໂຖ ໂຂ, ກນ຺ເຕ, ກຄວຕາ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ’’ຕິ? ‘‘ທິຖ຺ໂຖ ໂຂ ເມ , ມຫາລິ, ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ’’ຕິ. ‘‘ໂສ ຫິ ນູນ, ກນ຺ເຕ, ສກ຺ກປຕິຣູປໂກ ກວິສ຺ສຕິ . ທຸທ຺ທໂສ ຫິ, ກນ຺ເຕ, ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ’’ຕິ. ‘‘ສກ຺ກຄ຺ຈ ຂ຺ວາຫໍ, ມຫາລິ, ປຊານາມິ ສກ຺ກກາຣເກ ຈ ຘມ຺ເມ, ເຍສໍ ຘມ຺ມານໍ ສມາທິນ຺ນຕ຺ຕາ ສກ຺ໂກ ສກ຺ກຕ຺ຕໍ ອຊ຺ຊຄາ, ຕຄ຺ຈ ປຊານາມີ’’.

ສກ຺ໂກ, ມຫາລິ, ເທວານມິນ຺ໂທ ປຸພ຺ເພ ມນຸສ຺ສກູໂຕ ສມາໂນ ມໂຄ ນາມ ມານໂວ ອໂທສິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ມຄວາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

ສກ຺ໂກ, ມຫາລິ, ເທວານມິນ຺ໂທ ປຸພ຺ເພ ມນຸສ຺ສກູໂຕ ສມາໂນ ປຸເຣ ທານໍ ອທາສິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ປຸຣິນ຺ທໂທ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

ສກ຺ໂກ, ມຫາລິ, ເທວານມິນ຺ໂທ ປຸພ຺ເພ ມນຸສ຺ສກູໂຕ ສມາໂນ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ທານໍ ອທາສິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ສກ຺ໂກ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

ສກ຺ໂກ, ມຫາລິ, ເທວານມິນ຺ໂທ ປຸພ຺ເພ ມນຸສ຺ສກູໂຕ ສມາໂນ ອາວສຖໍ ອທາສິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ວາສໂວ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

ສກ຺ໂກ, ມຫາລິ, ເທວານມິນ຺ໂທ ສຫສ຺ສມ຺ປິ ອຕ຺ຖໍ ມຸຫຸຕ຺ເຕນ ຈິນ຺ເຕຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ສຫສ຺ສກ຺ໂຂ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ

ສກ຺ກສ຺ສ, ມຫາລິ, ເທວານມິນ຺ທສ຺ສ ສຸຊາ ນາມ ອສຸຣກຎ຺ຎາ, ປຊາປຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ສຸຊມ຺ປຕີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ

ສກ຺ໂກ, ມຫາລິ, ເທວານມິນ຺ໂທ ເທວານໍ ຕາວຕິໍສານໍ ອິສ຺ສຣິຍາທິປຈ຺ຈໍ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ເທວານມິນ຺ໂທ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ

ສກ຺ກສ຺ສ, ມຫາລິ, ເທວານມິນ຺ທສ຺ສ ປຸພ຺ເພ ມນຸສ຺ສພູຕສ຺ສ ສຕ຺ຕ ວຕປທານິ ສມຕ຺ຕານິ ສມາທິນ຺ນານິ ອເຫສຸໍ, ເຍສໍ ສມາທິນ຺ນຕ຺ຕາ ສກ຺ໂກ ສກ຺ກຕ຺ຕໍ ອຊ຺ຊຄາຯ ກຕມານິ ສຕ຺ຕ ວຕປທານິ? ຍາວຊີວໍ ມາຕາເປຕ຺ຕິກໂຣ ອສ຺ສໍ, ຍາວຊີວໍ ກຸເລ ເຊຍ຺ຖາປຈາຍີ ອສ຺ສໍ, ຍາວຊີວໍ ສຓ຺ຫວາໂຈ ອສ຺ສໍ, ຍາວຊີວໍ ອປິສຸຓວາໂຈ ອສ຺ສໍ, ຍາວຊີວໍ ວິຄຕມລມຈ຺ເຊເຣນ ເຈຕສາ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຊາວເສຍ຺ຍໍ, ມຸຕ຺ຕຈາໂຄ ປຍຕປາຓີ ໂວສຄ຺ຄຣໂຕ ຍາຈໂຍໂຄ ທານສໍວິພາຄຣໂຕ ອສ຺ສໍຯ ຍາວຊີວໍ ສຈ຺ຈວາໂຈ ອສ຺ສໍ, ຍາວຊີວໍ ອກ຺ໂກຘໂນ ອສ຺ສໍ, ‘‘ສເຈປິ ເມ ໂກໂຘ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ຂິປ຺ປເມວ ນ ປຕິວິເນຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ສກ຺ກສ຺ສ, ມຫາລິ, ເທວານມິນ຺ທສ຺ສ ປຸພ຺ເພ ມນຸສ຺ສພູຕສ຺ສ ອິມານິ ສຕ຺ຕ ວຕປທານິ ສມຕ຺ຕານິ ສມາທິນ຺ນານິ ອເຫສຸໍ, ເຍສໍ ສມາທິນ຺ນຕ຺ຕາ ສກ຺ໂກ ສກ຺ກຕ຺ຕໍ ອຊ຺ຊຄາຕິຯ

‘‘ມາຕາເປຕ຺ຕິກຣໍ ຊນ຺ຕຸໍ, ກຸເລ ເຊຍ຺ຖາປຈາຍິນໍ;

ສຓ຺ຫໍ ສຂິລສມ຺ພາສໍ, ເປສຸເຓຍ຺ຍປ຺ປຫາຍິນໍຯ

‘‘ມຈ຺ເຊຣວິນເຍ ຍຸຕ຺ຕໍ, ສຈ຺ຈໍ ໂກຘາພິພຸໍ ນຣໍ;

ຕໍ ເວ ເທວາ ຕາວຕິໍສາ, ອາຫຸ ສປ຺ປຸຣິໂສ ອິຕີ’’ຕິຯ (ສໍຯ ນິຯ ໑໗໘໑) –

ອິທໍ, ມຫາລິ, ສກ຺ເກນ ມຆມາຓວກາເລ ກຕກມ຺ມນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນ ເຕນ ‘‘ກຖໍ, ກນ຺ເຕ, ມຆມາຓໂວ ປຕິປ຺ຊຊີ’’ຕິ? ຕສ຺ສ ປຕິປຕ຺ຕີ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ໂສຕຸກາເມນ ປຸຎ຺ໂຄ ‘‘ເຕນ ຫິ, ມຫາລິ, ສຸຓາຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ອຕີເຕ ມຄທຣຕ຺ເຖ ມຈລຄາເມ ມໂຆ ນາມ ມາຓໂວ ຄາມກມ຺ມກຣຓຕ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຖິຕຕ຺ຖານໍ ປາຫນ຺ເຕນ ປໍສຸໍ ວິຍູຫິຕ຺ວາ ຣມຓີຍໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຖາສິຯ ອປໂຣ ຕໍ ພາຫຸນາ ປຫຣິຕ຺ວາ ຕໂຕ ອປເນຕ຺ວາ ສຍໍ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຖາສິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ອກ຺ຊຊິຕ຺ວາວ ອຎ຺ຎໍ ຖານໍ ຣມຓີຍໍ ກຕ຺ວາ ຖິໂຕຯ ຕໂຕປິ ນໍ ອຎ຺ໂຎ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ພາຫຸນາ ປຫຣິຕ຺ວາ ອປເນຕ຺ວາ ສຍໍ ອຕ຺ຖາສິຯ ໂສ ຕສ຺ສປິ ອກ຺ຊຊິຕ຺ວາວ ອຎ຺ຎໍ ຖານໍ ຣມຓີຍໍ ກຕ຺ວາ ຖິໂຕ, ອິຕິ ຕໍ ເຄຫໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ ປຸຣິສາ ພາຫຸນາ ປຫຣິຕ຺ວາ ຖິຕຖິຕຕ຺ຖານໂຕ ອປເນສຸໍຯ ໂສ ‘‘ສພ຺ເພປ຺ເຕ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ສຸຂິຕາ ຊາຕາ, ອິມິນາ ກມ຺ເມນ ມຍ຺ຫໍ ສຸຂທາຍເກນ ປຸຎ຺ຎກມ຺ເມນ ກວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ປຸນທິວເສ ກຸທາລໍ ອາທາຍ ຂລມຕ຺ຕຫລມຕ຺ຕໍ ຖານໍ ຣມຓີຍໍ ອກາສິຯ ສພ຺ເພ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ອຕ຺ຖໍສຸຯ ອຖ ເນສໍ ສີຕສມເຍ ອຄ຺ຄີ ກຕ຺ວາ ອທາສິ, ຄິມ຺ຫກາເລ ອຸທກໍຯ ຕໂຕ ‘‘ຣມຓີຍໍ ຖານໍ ນາມ ສພ຺ເພສໍ ປິຍໍ, ກສ຺ສຈິ ອປ຺ປິຍໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອິໂຕ ປຕ຺ຖາຍ ມຍາ ມຄ຺ຄໍ ສມໍ ກໂຣນ຺ເຕນ ວິຈຣິຕຸໍ ວຕ຺ຕຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ປາໂຕວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ, ມຄ຺ຄໍ ສມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ, ຫຣິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກາ ຣຸກ຺ຂສາຂາ ຫຣນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິຯ ອຖ ນໍ ອປໂຣ ທິສ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ສມ຺ມ, ກີ ກໂຣສີ’’ຕິ? ‘‘ມຍ຺ຫໍ ສຄ຺ຄຄາມິນໍ ມຄ຺ຄໍ ກໂຣມິ, ສມ຺ມາ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ອຫມ຺ປິ ເຕ ສຫາໂຍ ໂຫມີ’’ຕິຯ ‘ໂຫຫີ, ສມ຺ມ, ສຄ຺ໂຄ ນາມ ພຫູນມ຺ປິ ມນາໂປ ສຸຂພຫຸໂລ’’ຕິຯ ຕໂຕ ປຕ຺ຖາຍ ທ຺ເວ ຊນາ ອເຫສຸໍຯ ເຕ ທິສ຺ວາ ຕເຖວ ປຸຈ຺ສິຕ຺ວາ ຈ ສຸຕ຺ວາ ຈ ອປເຣປິ ເຕສໍ ສຫາໂຍ ຊາໂຕ, ເອວໍ ອປເຣປິ ອປເຣປີຕິ ສພ຺ເພປິ ເຕຕ຺ຕິໍສ ຊນາ ຊາຕາຯ ເຕ ສພ຺ເພປິ ກຸທາລາທິຫຕ຺ຖາ ມຄ຺ຄໍ ສມໍ ກໂຣນ຺ຕາ ເອກໂຍຊນທ຺ວິໂຍຊນມຕ຺ຕຕ຺ຖານໍ ຄຈ຺ສນ຺ຕິຯ

ເຕ ທິສ຺ວາ ຄາມໂກຊໂກ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອິເມ ມນຸສ຺ສາ ອໂຍເຄ ຍຸຕ຺ຕາ, ສເຈ ອິເມ ອຣຎ຺ຎໂຕ ມຈ຺ສມໍສາທີນິ ວາ ອາຫເຣຍ຺ຍຸໍຯ ສຸຣໍ ວາ ກຕ຺ວາ ປິເວຍ຺ຍຸໍ, ອຎ຺ຎໍ ວາ ຕາທິສໍ ກມ຺ມໍ ກເຣຍ຺ຍຸໍ, ອຫມ຺ປິ ກິຎ຺ຈິ ກິຎ຺ຈິ ລເພຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ອຖ ເນ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຸຈ຺ສິ – ‘‘ກີ ກໂຣນ຺ຕາ ວິຈຣຖາ’’ຕິ? ‘‘ສຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ, ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ຄຣາວາສໍ ວສນ຺ເຕຫິ ນາມ ເອວໍ ກາຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕິ, ອຣຎ຺ຎໂຕ ມຈ຺ສມໍສາທີນິ ອາຫຣິຕຸໍ, ສຸຣໍ ກຕ຺ວາ ປາຕຸໍ, ນານປ຺ປກາເຣ ຈ ກມ຺ມນ຺ເຕ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິຯ ເຕ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ປຕິກ຺ຂິປິໍສຸ, ເອວໍ

ປຸນປ຺ປຸນໍ ວຸຈ຺ຈມານາປິ ປຏິກ຺ຂິປີສຸເຍວຯ ໂສ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ນາເສສ຺ສາມິ ເນ’’ຕິ ຣຑ຺ໂຑ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ໂຈເຣ ເຕ, ເທວ, ວຄ຺ຄພນ຺ຘເນນ ວິຈຣນ຺ເຕ ປສ຺ສາມິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ຄຈ຺ຆ, ເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ອາເນຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ເຕ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອາເນຕ຺ວາ ຣຑ຺ໂຑ ທສ຺ເສສິຯ ຣາຊາ ອວິນິສ຺ຈິນິຕ຺ວາວ ‘‘ຫຕ຺ຖິນາ ມທ຺ທາເປຖາ’’ຕິ ອາຓາເປສິຯ ມໂຄ ເສສານໍ ໂອວາທມທາສິ – ‘‘ສມ຺ມາ, ຐເປຕ຺ວາ ເມຕ຺ຕໍ ອຑ຺ໂຑ ອມ຺ຫາກໍ ອວສ຺ສໂຍ ນຕ຺ຖິ, ຕຸມ຺ເຫ ກຕ຺ຖຈິ ໂກປໍ ອກຕ຺ວາ ຣຑ຺ເຑ ຈ ຄາມໂກຊເກ ຈ ມທ຺ທນຫຕ຺ຖິມ຺ຫິ ຈ ອຕ຺ຕນິ ຈ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ເຕນ ສມຈິຕ຺ຕາວ ໂຫຖາ’’ຕິຯ ເຕ ຕຖາ ກຣິສຸຯ ອຖ ເນສໍ ເມຕ຺ຕານຸພາເວນ ຫຕ຺ຖີ ອຸປ຺ປສງ຺ກມິຕຸມ຺ປິ ນ ວິສຫິຯ ຣາຊາ ຕມຕ຺ຖໍ ສຸຕ຺ວາ ພຫູ ມນຸສ຺ເສ ທິສ຺ວາ ມທ຺ທິຕຸໍ ນ ວິສຫິສ຺ສຕິ? ‘‘ຄຈ຺ຆຖ, ເນ ກິລຑ຺ເຊນ ປຏິຈ຺ຆາເທຕ຺ວາ ມທ຺ທາເປຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຕ ກິລຑ຺ເຊນ ປຏິຈ຺ຆາເທຕ຺ວາ ມທ຺ທິຕຸໍ ເປສິຍມາໂນປິ ຫຕ຺ຖີ ທູຣໂຕວ ປຏິກ຺ກມິຯ

ຣາຊາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ການເຣເນຕ຺ຖ ພວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ເຕ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຆິ – ‘‘ຕາຕາ, ມໍ ນິສ຺ສາຍ ຕຸມ຺ເຫ ກິ ນ ລພຖາ’’ຕິ? ‘‘ກິ ນາເມຕໍ, ເທວາ’’ຕິ? ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ກິຣ ວຄ຺ຄພນ຺ຘເນນ ໂຈຣາ ຫຸຕ຺ວາ ອຣຑ຺ເຑ ວິຈຣຖາ’’ຕິ? ‘‘ໂກ ເອວມາຫ, ເທວາ’’ຕິ? ‘‘ຄາມໂກຊໂກ, ຕາຕາ’’ຕິຯ ‘‘ນ ມຍໍ, ເທວ, ໂຈຣາ, ມຍໍ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ສຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ໂສເຘນ຺ຕາ ອິທຑ຺ຈິທຑ຺ຈ ກໂຣມ, ຄາມໂກຊໂກ ອມ຺ເຫ ອກຸສລກິຣິຍາຍ ນິໂຍເຊຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວຈນໍ ອກໂຣນ຺ເຕ ນາເສຕຸກາໂມ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເອວມາຫາ’’ຕິຯ ອຖ ຣາຊາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ, ‘‘ຕາຕາ, ອຍໍ ຕິຣຈ຺ຆາໂນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຄຸເຓ ຊານາຕິ, ອຫໍ ມນຸສ຺ສພູໂຕ ຊານິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ຂມຖ ເມ’’ຕິຯ ເອວຑ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ສປຸຕ຺ຕທາຣໍ ຄາມໂກຊກໍ ເຕສໍ ທາສໍ, ຫຕ຺ຖີ ອາໂຣຫນິຍໍ, ຕຑ຺ຈ ຄາມໍ ຍຖາສຸຂໍ ປຣິໂພຄໍ ກຕ຺ວາ ອທາສິຯ ເຕ ‘‘ອິເຘວ ໂນ ກຕປຸຑ຺ຑສ຺ສານິສໍໂສ ທິຏ຺ໂຐ’’ຕິ ກິຍ຺ໂຍໂສມຕ຺ຕາຍ ປສນ຺ນມານສາ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ຫຕ຺ຖີ ວາເຣນ ວາເຣນ ອພິຣຸຍ຺ຫ ຄຈ຺ຆນ຺ຕາ ມນ຺ຕຍິສຸ ‘‘ອິທານິ ອມ຺ເຫຫິ ອຕິເຣກຕຣໍ ປຸຑ຺ຑໍ ກາຕພ຺ພໍ, ກິ ກໂຣມ? ຈຕຸມ຺ຫາປເຖ ຖາວຣໍ ກຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ວິສ຺ສມນສາລໍ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິຯ ເຕ ວຑ຺ຒກີ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ສາລໍ ປຏ຺ຐເປສຸໍຯ ມາຕຸຄາເມສຸ ປນ ວິຄຕຈ຺ຆນ຺ທຕາຍ ຕສ຺ສາ ສາລາຍ ມາຕຸຄາມານໍ ປຕ຺ຕິ ນາທໍສຸຯ

ມຆສ຺ສ ປນ ເຄເຫ ນນ຺ທາ, ຈິຕ຺ຕາ, ສຸທ຺ທມ຺ມາ, ສຸຊາຕິ ຈຕສ຺ໂສ ອິຕ຺ຖິໂຍ ໂຫນ຺ຕິຯ ຕາສຸ ສຸທ຺ທມ຺ມາ ວຑ຺ຒກິນາ ສທ຺ຘິ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ, ‘‘ພາຕິກ, ອິມິສ຺ສາ ສາລາຍ ມໍ ເຊຏ຺ຐິກໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ລຑ຺ຊໍ ອທາສິຯ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຆິຕ຺ວາ ປຐມເມວ ກຓ຺ຓິກຕ຺ຖາຍ ຣຸກ຺ຂໍ ສຸກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ຕຈ຺ເຆຕ຺ວາ ວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກຓ຺ຓິກໍ ນິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ, ‘‘ສຸທ຺ທມ຺ມາ ນາມ ອຍໍ ສາລາ’’ຕິ ອກ຺ຂຣານິ ຆິນ຺ທິຕ຺ວາ ວຕ຺ເຖນ ປລິເວເຘຕ຺ວາ ຐເປສິຯ ອຖ ເນ ວຑ຺ຒກີ ສາລໍ ນິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ກຓ຺ຓິກາໂຣປນທິວເສ ‘‘ອໂຫ, ອຍ຺ຍາ, ເອກໍ ກຣຕິຍໍ ນ ສຣິມ຺ຫາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ກິ ນາມ, ໂພ’’ຕິ? ‘‘ກຓ຺ຓິກ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ໂຫຕຸ ຕໍ ອາຫຣິສ຺ສາມາ’’ຕິຯ ‘‘ອິທານິ ຆິນ຺ນຣຸກ຺ເຂນ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ປຸພ຺ເພເຍວ ຕໍ ຆິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕຈ຺ເຆຕ຺ວາ ວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຐປິຕກຓ຺ຓິກາ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏຕິ’’ຕິຯ ‘‘ອິທານິ ກິ ກາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ສເຈ ກສ຺ສຈິ ເຄເຫ ນິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ຐປິຕາ ວິກ຺ກາຍິກກຓ຺ຓິກາ ອຕ຺ຖິ, ສາ ປຣິເຍສິຕພ຺ພາ’’ຕິຯ ເຕ ປຣິເຍສນ຺ຕາ ສຸທ຺ທມ຺ມາຍ ເຄເຫ ທິສ຺ວາ ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາປິ ມູເລນ ນ ລພິສຸຯ ‘‘ສເຈ ມໍ ສາລາຍ ປຕ຺ຕິ ກໂຣຖ, ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປນ ‘‘ມຍໍ ມາຕຸຄາມານໍ ປຕ຺ຕິ ນ ທມ຺ມາ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ

ອຖ ເນ ວຑ຺ຒກີ ອາຫ – ‘‘ອຍ຺ຍາ, ຕຸມ຺ເຫ ກິ ກເຖຖ, ຐເປຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກໍ ອຑ຺ຑໍ ມາຕຸຄາມຣຫິຕຏ຺ຐານໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຄຓ຺ຫຖ ກຓ຺ຓິກໍຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ອມ຺ຫາກໍ ກມ຺ມໍ ນິຏ຺ຐໍ ຄມິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ເຕ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ກຓ຺ຓິກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສາລໍ ນິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ຕິທ຺ຘາ ວິພຊິສຸຯ ເອກສ຺ມິ ໂກຏ຺ຐາເສ ອິສ຺ສຣານໍ ວສນຏ຺ຐານໍ ກຣິສຸ, ເອກສ຺ມິ ທຸຄ຺ຄຕານໍ, ເອກສ຺ມິ ຄິລານານໍຯ ເຕຕ຺ຕິໍສ ຊນາ ເຕຕ຺ຕິໍສ ຜລການິ ປຑ຺ຑເປຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ສຑ຺ຑໍ ອທໍສຸ – ‘‘ອາຄນ຺ຕຸໂກ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຍສ຺ສ ອຕ຺ຖຕຜລເກ ນິສີທຕິ, ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຜລກສາມິກສ຺ເສວ ເຄເຫ ປຕິຏ຺ຐເປຫິ, ຕສ຺ສ ປາທປຣິກມ຺ມປິຏ຺ຐິປຣິກມ຺ມປານີຍຂາທນີຍໂພຊນີຍສຍນານິ ສພ຺ພານີ ຜລກສາມິກສ຺ເສວ ພາໂຣ ພວິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ຫຕ຺ຖີ ອາຄຕາຄຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຜລກສາມິກສ຺ເສວ ຆຣໍ ເນຕິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ຕໍ ທິວສໍ ກາຕພ຺ພໍ ກໂຣຕິຯ ມໂຄ ສາລາຍ ອວິທູເຣ ໂກວິລາຣຣຸກ຺ຂໍ ໂຣເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມູເລ ປາສາຓຜລກໍ ອຕ຺ຖຣິຯ ສາລໍ ປວິຏ຺ຐປວິຏ຺ຐາ ຊນາ ກຓ຺ຓິກໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອກ຺ຂຣານິ ວາເຈຕ຺ວາ, ‘‘ສຸທ຺ທມ຺ມາ ນາເມສາ ສາລາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ເຕຕ຺ຕິໍສຊນານໍ ນາມໍ ນ ປຑ຺ຑາຍຕິຯ ນນ຺ທາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອິເມ ສາລໍ ກໂຣນ຺ຕາ ອມ຺ເຫ ອປ຺ຕ຺ຕິກາ ກຣິສຸ, ສຸທ຺ທມ຺ມາ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ພ຺ຍຕ຺ຕຕາຍ ກຓ຺ຓິກໍ ກຕ຺ວາ ປຕ຺ຕິກາ ຊາຕາ, ມຍາປິ ກິຑ຺ຈິ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ກິ ນຸ ໂຂ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ? ອຖສ຺ສາ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສາລໍ ອາຄຕາຄຕານໍ ປານີຍຑ຺ເຈວ ນ຺ຫາໂນທກຑ຺ຈ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ໂປກ຺ຂຣຓີ ຂຓາເປສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ສາ ໂປກ຺ຂຣຓີ ກາເຣສິຯ ຈິຕ຺ຕາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ສຸທ຺ທມ຺ມາຍ ກຓ຺ຓິກາ ທິນ຺ນາ, ນນ຺ທາຍ ໂປກ຺ຂຣຓີ ກາຣິຕາ, ມຍາປິ ກິຑ຺ຈິ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ກິ ນຸ ໂຂ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ? ອຖສ຺ສາ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສາລໍ ອາຄຕາຄເຕຫິ ປານີຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ຄມນກາເລປິ ມາລໍ ປິລນ຺ຘິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ປຸປ຺ຜາຣາມໍ ກາຣາເປສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ສາ ຣມຓີຍໍ ປຸປ຺ຜາຣາມໍ ກາເຣສິຯ ເຍພຸຍ຺ເຍນ ຕສ຺ມິ ອາຣາເມ ‘‘ອສຸໂກ ນາມ

ປຸປ໌ຜູປ໌ຄຜລູປ໌ຄຣຸກ໌ໂຂ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ນາໂຫສິ໚

ສຸຊາ ປນ ''ອຫໍ ມພສຸສ ມາຕຸລສີຕາ ເຈວ ປາທປຣິຈາຣິກາ ຈ, ເອເຕນ ກຕໍ ກມ຺ມໍ ມຍຸໜເມວ, ມຍາ ກຕໍ ເອຕສຸເສວາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ກິລ຺ຈິ ອກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕກາວເມວ ມຕ຺ໜຍມານາ ກາລໍ ວິຕິນາເມສິ໚ ມໂໜປິ ມາຕາປິຕ຺ອຸປຜ຺ຖານໍ ກຸເລ ເຊຜ຺ຖາປ໌ຈາຍນກມ຺ມໍ ສຈ຺ຈວາຈໍ ອຜຣຸສວາຈໍ ອປີ, ສຸຄາວາຈໍ ມຈ຺ເຂຣວິນຍໍ ອກ຺ໂກສນນ຺ຕິ ອິມານິ ສຕ຺ຕ ວຕປທານິ ປູເຣຕ຺ວາ –

''ມາຕາເປຕ຺ຕິກຣໍ ຊນ຺ຕຸໍ, ກຸເລ ເຊຜ຺ຖາປ໌ຈາຍິນໍ;

ສຕ຺ຫໍ ສຂິລສມ຺ກາສໍ, ເປສຸເຄຍຍປ຺ປ໌ຫາຍິນໍ໚

''ມຈ຺ເຂຣວິນເຍ ຍຸຕ຺ຕໍ, ສຈ຺ຈໍ ໂກສາກິກ຺ໍ ນຣໍ;

ຕໍ ເວ ເທວາ ຕາວຕິສາ, ອາຫຸ 'ສປ຺ປຸຣິໂສ'ອິຕິ''ຕິ໚ (ສໍ໚ ນິ໚ ໑໗໘ຄ) –

ເອວໍ ປສໍສິຍກາວໍ ອາປ໌ຊ໌ຊິຕ຺ວາ ຊີວິຕປ໌ຣິໂຍສາເນ ຕາວຕິສກາວເນ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ເຕປີສຸສ ສຫາຍກາ ຕຕ຺ເຖວ ນິພ຺ພຕ຺ຕີສຸ, ວທ຺ເຜກີ ວິສຸສກມ຺ມເທວປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ໚ ຕທາ ຕາວຕິສກາວເນ ອສຸຣາ ວສນ຺ຕິ໚ ເຕ ''ອກິນວາ ເທວປຸຕ຺ຕາ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ''ຕິ ທິພ຺ພປານໍ ສຊ຺ຊຍີສຸ໚ ສກ຺ໂກ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສາຍ ກສຸສຈິ ອປິ໋ວນຕ຺ຖາຍ ສລ຺ຄມຫາສິ໚ ອສຸຣາ ທິພ຺ພປານໍ ປິວິຕ຺ວາ ມຊ຺ຊີສຸ໚ ສກ຺ໂກ ''ກື ເມ ອິເມທີ ສາສາຣເຕນ ຣຊ຺ເຊນາ''ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສາຍ ສລ຺ຄໍ ທຕ຺ວາ ເຕ ປາເທສຸ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ມຫາສມຸທ຺ເທ ຂິປາເປສິ໚ ເຕ ອວໍສິຣາ ສມຸທ຺ເທ ປຕີສຸ໚ ອຖ ເນສໍ ປຸລ຺ລານຸກາເວນ ສິເນຣຸໂນ ເທຜ຺ຖິມຕເລ ອສຸຣວິມານໍ ນາມ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຈິຕ຺ຕປາຜລີ ນາມ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ໚

ເທວາສຸຣສງຄາເມ ປນ ອສຸເຣສຸ ປຣາຊິເຕສຸ ທສໂຍຊນສຫສຸສໍ ຕາວຕິສເທວນຄຣໍ ນາມ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ໚ ຕສຸສ ປນ ນຄຣສຸສ ປາຈີນປຈ຺ຈິມທ຺ວາຣານໍ ອນ຺ຕຣາ ທສໂຍຊນສຫສຸສໍ ໂຫຕິ, ຕຖາ ທກ຺ຂິຕ຺ຕຕຣທ຺ວາຣານໍ໚ ຕໍ ໂຂ ປນ ນຄຣໍ ທ຺ວາຣສຫສຸສຍຸຕ຺ຕໍ ອໂຫສິ ອາຣາມໂປກ຺ຂຣຕີປຜິມຕ຺ທິຕໍ໚ ຕສຸສ ມຊ຺ເຊ ສາລາຍ ນິສຸສນ຺ເທນ ຕິໂຍຊນສຕຸພ຺ເພເຂທີ ຂເຊທີ ປຜິມຕ຺ທີໂຕ ສຕ຺ຕຣຕນມໂຍ ສຕ຺ຕໂຍຊນສຕຸພ຺ເພໂຂ ເວຊຍນ຺ໂຕ ນາມ ປາສາໂທ ອຸຄ຺ຄລ຺ລິ໚ ສຸວຕ຺ຕາຍຜ຺ຖີສຸ ມຕີສຊາ ອເທສຸໍ, ມຕີຍຜ຺ຖີສຸ ສຸວຕ຺ຕສຊາ; ປວາລຸອຍຜ຺ຖີສຸ ມຸຕ຺ຕສຊາ, ມຸຕ຺ຕຍຜ຺ຖີສຸ ປວາລຸອສຊາ; ສຕ຺ຕຣຕນມຍາສຸ ຍຜ຺ຖີສຸ ສຕ຺ຕຣຕນສຊາ, ມຊ຺ເຊ ຖີໂຕ ສໂຊ ຕິໂຍຊນສຕຸພ຺ເພໂສ ອໂຫສິ໚ ອິຕິ ສາລາຍ ນິສຸສນ຺ເທນ ໂຍຊນສຫສຸສຸພ຺ເພໂສ ປາສາໂທ ສຕ຺ຕຣຕນມໂຍວ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ໂກວິລຸອາຣຣຸກ຺ຂສຸສ ນິສຸສນ຺ເທນ ສມນ຺ຕາ ຕິໂຍຊນສຕປຣິມຕ຺ທໂລ ປາຣິຈ຺ຊຕ຺ຕໂກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ປາສາຕຜລກສຸສ ນິສຸສນ຺ເທນ ປາຣິຈ຺ຊຕ຺ຕກມູເລ ທີໂຕ ສຜ຺ຖິໂຍຊນາ ປຸຖຸລໂຕ ປຕ຺ຕາສໂຍຊນາ ພຫລໂຕ ປລ຺ຈທສໂຍຊນາ ຊຍສຸມນຣຕ຺ຕກມ຺ພລວຕ຺ຕາ ປຕ຺ທຸກມ຺ພລສິລາ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ໚ ຕຕ຺ຖ ນິສິນ຺ນກາເລ ອຸປ໌ທ຺ຍກາໂຍ ປວິສຕີ, ອຸຜ຺ຖິຕກາເລ ອູນໍ ປຣິປູຣຕີ໚

ຫຕ຺ຖີ ປນ ເອຣາວໂຕ ນາມ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ໚ ເທວໂລກສຸມິລ຺ຫີ ຕິຣຈ຺ຊານຄຕາ ນ ໂຫນ຺ຕີ໚ ຕສຸມາ ໂສ ອຸຍ຺ຍານກີລຸອາຍ ນິກ຺ຂມນກາເລ ອຕ຺ຕກາວໍ ວິຊຫິຕ຺ວາ ທິຍທ຺ເຜໂຍຊນສຕິໂກ ເອຣາວໂຕ ນາມ ຫຕ຺ຖີ ອໂຫສິ໚ ໂສ ເຕຕ຺ຕີສຊນານໍ ອຕ຺ຖາຍ ເຕຕ຺ຕີສ ກຸມ຺ເກ ມາເປສິ ອາວຜ຺ເຜນ ຕິຄາວຸຕອທ຺ເຜໂຍຊນປ໌ປມາເຕ, ສພ຺ເພສໍ ມຊ຺ເຊ ສກ຺ກສຸສ ອຕ຺ຖາຍ ສຸທສຸສນໍ ນາມ ຕິສໂຍຊນິກໍ ກຸມ຺ກໍ ມາເປສິ໚ ຕສຸສ ອຸປ໌ຣິ ທ຺ວາທສໂຍຊນິໂກ ຣຕນມຕ຺ທໂປ ໂຫຕີ໚ ຕຕ຺ຖ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ສຕ຺ຕຣຕນມຍາ ໂຍຊນພ຺ເພສາ ສຊາ ອຸຜ຺ຖຫນ຺ຕີ໚ ປຣິຍນ຺ເຕ ກິງກິຕີກຊາລໍ ໂອລມ຺ພຕີ໚ ຍສຸສ ມນ຺ທວາເຕຣິຕສຸສ ປລ຺ຈງຄິກຕູຣິຍສທ຺ທສໍມິສຸໂສ ທິພ຺ພຄີຕສທ຺ໂທ ວິຍ ຣໂວ ນິຈ຺ຊຣຕີ໚ ມຕ຺ຫປມຊ຺ເຊ ສກ຺ກສຸສຕ຺ຖາຍ ໂຍຊນິໂກ ມຕິປລ຺ລງໂກ ປລ຺ລຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ຕຕ຺ຖ ສກ຺ໂກ ນິສີທີ໚ ເຕຕ຺ຕີສ ເທວປຸຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ກຸມ຺ເກ ຣຕນປລ຺ລງເກ ນິສີທີສຸ໚ ເຕຕ຺ຕີສາຍ ກຸມ຺ການໍ ເອເກກສຸມີ ກຸມ຺ເກ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕ ທນ຺ເຕ ມາເປສິ໚ ເຕສຸ ເອເກໂກ ປຕ຺ຕາສໂຍຊນາຍາໂມ, ເອເກກສຸມິລ຺ເຈຕ຺ຖ ທນ຺ເຕ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕ ໂປກ຺ຂຣຕີໂຍ ໂຫນ຺ຕີ, ເອເກກາຍ ໂປກ຺ຂຣຕີຍາ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕ ປທຸມິນິຄຈ຺ຊານີ, ເອເກກສຸມີ ຄຈ຺ເຊ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕ ປຸປ຺ຜານິ ໂຫນ຺ຕີ, ເອເກກສຸມີ ປຸປ຺ເຜ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕ ປຕ຺ຕານິ, ເອເກກສຸມີ ປຕ຺ເຕ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕ ເທວທີຕໂຣ ນຈ຺ຈນ຺ຕີ໚ ເອວໍ ສມນ຺ຕາ ປຕ຺ຕາສໂຍຊນຖາເນສຸ ຫຕ຺ຖິທນ຺ເຕສຸເຍວ ນຜສມຊ຺ຊາ ໂຫນ຺ຕີ໚ ເອວໍ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ອນຸກວນ຺ໂຕ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ວິຈຣຕີ໚

ສຸສມຸມາປີ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ໚ ຕສຸສາ ສຸສມຸມາ ນາມ ນວ ໂຍຊນສຕິກາ ເທວສກາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ໚ ຕໂຕ ຣມເທີຍຕຣໍ ກີຣ ອລຸລໍ ຄານໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ , ມາສສຸສ ອຍຸຄ ທິວເສ ຂມຸມສຸສວນໍ ຕຕ຺ເຖວ ໂຫຕິ໚ ຍາວຊຸຊຕນາ ອລຸລຕຣໍ ຣມເທີຍໍ ຄານໍ ທິສຸວາ, ''ສຸສມຸມາ ເທວສກາ ວິຍາ''ຕິ ວທນ຺ຕິ໚ ນນ຺ທາປີ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຕສຸສາ ປຍຸຈໂຍຊນສຕິກາ ນນ຺ທາ ນາມ ໂປກ຺ຂຣຕີ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ໚ ຈິຕ຺ຕາປີ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ , ຕສຸສາປີ ປຍຸຈໂຍຊນສຕິກໍ ຈິຕ຺ຕລຕາວນໍ ນາມ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ປນ຺ນປຸພ຺ພນິມິຕ຺ເຕ ເທວປຸຕ຺ເຕ ເນຕ຺ວາ ໂມຫຍມານາ ວິຈຣນ຺ຕິ໚ ສຸຊາ ປນ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ເອກິສຸສາ ຄິຣິກນ຺ທຣາຍ ເອກາ ພກສກ຺ຄິກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ໚ ສກ຺ໂກ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິຈາຣິກາ ໂອໂລ ເກນ຺ໂຕ ''ສຸສມຸມາ ອິເຂວ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ຕຖາ ນນ຺ທາ ຈ ຈິຕ຺ຕາ ຈ, ສຸຊາ ນຸ ໂຂ ກ຺ຫຶ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ຕໍ ຕຕ຺ຖ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ທິສຸວາ, ''ພາລາ ກິຍຸຈິ ປຸຍຸຍໍ ອກຕ຺ວາ ອິທານິ ຕິຣຈຸຉານໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ອິທານິ ປນ ຕໍ ປຸຍຸຍໍ ກາເຣຕ຺ວາ ອິຂາເນຕຸ໌ ວຍຸຍຕີ''ຕິ ອຕ຺ຕກາວໍ ວິຊຫິຕ຺ວາ ອຍຸຍາຕກເວເສນ ຕສຸສາ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ກິ ກໂຣນ຺ຕີ ອິຂ ວິຈຣສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ໚ ''ໂກ ປນ ຕ຺ວໍ, ສາມີ''ຕິ? ''ອຫໍ ເຕ ສາມິໂກ ມໂຄ''ຕິ໚ ''ກ຺ຫຶ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕສິ, ສາມີ''ຕິ? ''ອຫໍ ຕາວຕິສເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ''໚ ''ຕວ ສຫາຍິການໍ ປນ ນິພ຺ພຕ຺ຕຍຸຄານໍ ຊານາສີ''ຕິ? ''ນ ຊານາມີ, ສາມີ''ຕິ໚ ''ຕາປີ ມເມວ ສນ຺ຕິເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ປສຸສິສຸສສິ ຕາ ສຫາຍິກາ''ຕິ໚ ''ກຖາຫໍ ຕຕ຺ຖ ຄມິສຸສາມີ''ຕິ? ສກ຺ໂກ ''ອຫໍ ຕໍ ຕຕ຺ຖ ເນສຸສາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖຕເລ ຄເປຕ຺ວາ ເທວໂລກໍ ເນຕ຺ວາ ນນ຺ທາຍ ໂປກ຺ຂຣເທີຍາ ຕີເຣ ວິສຸສຊຸເຊຕ຺ວາ ອິຕຣາສໍ ຕິສຸສນ຺ນໍ ອາໂຣເຈສິ – ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຫາຍິກໍ ສຸຊໍ ປສຸສິສຸສຖາ''ຕິ໚ ''ກ຺ຫຶ ສາ, ເທວາ''ຕິ ? ''ນນ຺ທາຍ ໂປກ຺ຂຣເທີຍາ ຕີເຣ ຄິຕາ''ຕິ ອາຫ໚ ຕາ ຕິສຸໂສປີ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ອໂຫ ອຍຸ ຍາຍ ເອວຣູປໍ ອຕ຺ຕກາວມຕ຺ໝນສຸສ ຜລໍ, ອິທານິສຸສາ ຕຸຕ຺ຑໍ ປສຸສຖ, ປາເທ ປສຸສຖ, ຊງ຺ຆາ ປສຸສຖ, ໂສກຕິ ວຕສຸສາ ອຕ຺ຕກາໂວ''ຕິ ເກລຸອິ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກມິສຸ໚

ປຸນ ສກ຺ໂກ ຕສຸສາ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ທິຍຸຄາ ເຕ ສຫາຍິກາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ທິຍຸຄາ ມໍ ອຸປ຺ປຕ຺ເສຫຕ຺ວາ ຄຕາ, ຕຕ຺ເຖວ ມໍ ເນຫີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍ ຕຕ຺ເຖວ ເນຕ຺ວາ ອຸທເກ ວິສຸສຊຸເຊຕ຺ວາ, ''ທິຍຸຄາ ເຕ ຕາສໍ ສມ຺ປຕ຺ຕີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ໚ ''ທິຍຸຄາ, ເທວາ''ຕິ? ''ຕ ຍາປີ ຕຕ຺ຖ ນິພ຺ພຕ຺ຕນູປາຍໍ ກາຕຸໍ ວຍຸຍຕີ''ຕິ໚ ''ກິ ກໂຣມິ, ເທວາ''ຕິ? ''ມຍາ ທິນ຺ນໍ ໂອວາທໍ ຣກ຺ຂິສຸສສີ''ຕິ໚ ''ຣກ຺ຂິສຸສາມິ, ເທວາ''ຕິ໚ ອຖສຸສາ ປຍຸຈ ສີລານິ ທຕ຺ວາ, ''ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ຣກ຺ຂາທີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ໚ ສາ ຕໂຕ ປຍຸຄາຍ ສຍໍມຕມຈ຺ຉເກ ເຍວ ປຣິເຍສິຕ຺ວາ ຂາທຕິ໚ ສກ຺ໂກ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ຕສຸສາ ວິມໍສນຕ຺ຖາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ວາລຸກາປິຍຸເຄ ມຕມຈ຺ຉໂກ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕາໂນ ນິປ຺ຊິ໌໚ ສາ ຕໍ ທິສຸວາ ''ມຕມຈ຺ຉໂກ''ຕິ ສຍຸຍາຍ ອຄ຺ຄເຫສິ໚ ມຈ຺ໂຉ ຄິລນກາເລ ນງ຺ຄຸຍຸຄໍ ຈາເລສິ໚ ສາ ''ສ ຊີວມຈ຺ຉໂກ''ຕິ ອຸທເກ ວິສຸສຊຸເຊສິ໚ ໂສ ໂຖກໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ປຸນ ຕສຸສາ ປຸຣໂຕ ອຸຕ຺ຕາໂນ ຫຸຕ຺ວາ ນິປ຺ຊິ໌໚ ປຸນ ສາ ''ມຕມຈ຺ຉໂກ''ຕິ ສຍຸຍາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄິລນກາເລ ອຄ຺ຄນງ຺ຄຸຍຸຄໍ ຈາເລສິ໚ ຕໍ ທິສຸວາ ''ສຊີວມຈ຺ໂຉ''ຕິ ວິສຸສຊຸເຊສິ໚ ເອວໍ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ວິມໍສິຕ຺ວາ ''ສາຊຸກໍ ສີລໍ ຣກ຺ຂຕີ''ຕິ ອຕ຺ຕານໍ ຊານາເປຕ຺ວາ ''ອຫໍ ຕວ ວິມໍສນຕ຺ຖາຍ ອາຄໂຕ, ສາຊຸກໍ ສີລໍ ຣກ຺ຂສິ, ເອວໍ ຣກ຺ຂມານາ ນ ຈິຣສຸເສວ ມມ ສນ຺ຕິເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສຸສສິ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ໂຫຫີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ໚

ສາ ຕໂຕ ປຍຸຄາຍ ປນ ສຍໍມຕມຈ຺ຉໍ ລກຕິ ວາ, ນ ວາ໚ ອລກມານາ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍເນວ ສຸສຸສິຕ຺ວາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕສຸສ ສີລສຸສ ຜເລນ ພາຣາຕສີຍໍ ກຸມ຺ກກາຣສຸສ ຊີຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ໚ ອຖສຸສາ ປນ຺ນຣສໂສລຸອສວສຸສຸທຸເທສິກກາເລ ສກ຺ໂກ ''ກ຺ຫຶ ນຸ ໂຂ ສາ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ''ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ທິສຸວາ, ''ອິທານິ ມຍາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ ວຍຸຍຕີ''ຕິ ເອລຸອາລຸກວຕ຺ເຕນ ປຍຸຍາຍ ມາເນຫີ ສຕ຺ຕຫີ ຣຕເນຫີ ຍານກໍ ປູເຣຕ຺ວາ ຕໍ ປາເຊນ຺ໂຕ ພາຣາຕສິ ປວິສິຕ຺ວາ, ''ອມ຺ມຕາຕາ, ເອລຸອາລຸການິ ຄຕ຺ຫຖ ຄຕ຺ຫຖາ''ຕິ ອຸຄ຺ໂຄເສນ຺ໂຕ ວີຖຶ ປຝິປ຺ຊິ໌໚ ມຸຄ຺ຄມາສາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄເຕ ປນ ''ມູເລນ ນ ເທມິ''ຕິ ວຕ຺ວາ, ''ກຖໍ ເທ ສີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ''ສີລຣກ຺ຂິກາຍ ອິຕ຺ຖິຍາ ທມ຺ມິ''ຕິ ອາຫ໚ ''ສີລໍ ນາມ, ສາມິ, ກີທິສໍ, ກຶ ກາລຸອໍ, ອຸທາຫຸ ນີລາທິວຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ? ''ຕຸມ຺ເຫ 'ສີລໍ ກີທິສ'ນ຺ຕິປີ ນ ຊານາຖ, ກິເມວ ນໍ ຣກ຺ຂິສຸສຖ, ສີລຣກ຺ຂິກາຍ ປນ ທສຸສາມີ''ຕິ໚ ''ສາມິ, ເອສາ ກຸມ຺ກກາຣສຸສ ຊີຕາ 'ສີລໍ ຣກ຺ຂາມີ'ຕິ ວິຈຣຕິ, ເອຕິສຸສາ ເທຫີ''ຕິ໚ ສາປີ ນໍ ''ເຕນ ຫິ ມຍ຺ຫໍ ເທຫີ, ສາມີ''ຕິ ອາຫ໚ ''ກາສິ ຕ຺ວ''ນ຺ຕິ? ''ອຫໍ ອວິຊຫິຕປຍຸຈສີລາ''ຕິ໚ ''ຕຸຍ຺ຫເມເວຕານິ ມຍາ ອານີຕານີ''ຕິ ຍານກໍ ປາເຊນ຺ໂຕ ຕສຸສາ ຆຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຍຸເຍຫີ ອນາຫຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ເອລຸອາລຸກວຕ຺ເຕນ ເທວທຕ຺ຕິຍໍ ຂນໍ ທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ຊານາເປຕ຺ວາ, ''ອິທໍ ເຕ ຊີວິຕວຸຕ຺ຕິຍາ ຂນໍ, ປຍຸຈສີລານິ ອຂຕ຺ຑານິ ກຕ຺ວາ ຣກ຺ຂາທີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ໚

ສາປີ ຕໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ອສຸຣກວເນ ອສຸຣເຊຍຸຄສຸສ ຊີຕາ ຫຸຕ຺ວາ ສກ຺ກສຸສ ເວຣິຆເຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ໚ ທ຺ວີສຸ ປນ ອຕ຺ຕກາເວສຸ ສີລສຸສ ສຸຣກ຺ຂິຕຕ຺ຕາ ອກິຣູປາ ອໂຫສິ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕາ ອສາຂາຣຕາຍ ຣູປສີຣິຍາ ສມນ຺ນາຄຕາ໚ ເວປຈິຕ຺ຕິອສຸຣິນ຺ໂທ ອາຄ

ຕາຄຕານໍ ອສຸຣານໍ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ມມ ຘີຕຸ ອນຸຈ຺ຉວິກາ ນ ໂຫຖາ’’ຕິ ຕໍ ກສ຺ສຈິ ອທຕ຺ວາ, ‘‘ມມ ຘີຕາ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕໂນ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ສາມິກໍ ຄເຫສ຺ສຕີ’’ຕິ ອສຸຣພລໍ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ, ‘‘ຕຸມ຺ຫໍ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ສາມິກໍ ຄຓ຺ຫາ’’ຕິ ຕສ຺ສາ, ຫຕ຺ເຖ ປຸປ຺ຜທາມໍ ອທາສິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ສກ຺ໂກ ຕສ຺ສາ ນິພ຺ພຕ຺ຕຏ຺ຐານໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ຎຕ຺ວາ, ‘‘ອິທານິ ມຍາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ອາເນຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ມຫລ຺ລກອສຸຣວຓ຺ຓໍ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຣິສປຣິຍນ຺ເຕ ອຏ຺ຐາສິຯ ສາປິ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ຕໍ ທິຍ຺ຑມຕ຺ຕາວ ປຸພ຺ພສນ຺ນິວາສວເສນ ອຸປ຺ປນ຺ເນນ ເປເມນ ມໂຫເຆເນວ ອຊ຺ໂຌຕ຺ຖຏຫທຍາ ຫຸຕ຺ວາ, ‘‘ເອໂສ ເມ ສາມິໂກ’’ຕິ ຕສ຺ສ ອຸປຣິ ປຸປ຺ຜທາມໍ ຂິປີ ຯ ອສຸຣາ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ຣາຊາ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຘີຕຸ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ອລຠິຕ຺ວາ ອິທານິ ລຠິ, ອຍເມວສ຺ສ ຘີຕຸ ປິຕາມຫໂຕ ມຫລ຺ລໂກ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ’’ຕິ ລຊ຺ຊມານາ ອປກ຺ກມິໍສຸຯ ສກ຺ໂກປິ ຕໍ ຫຕ຺ເຖ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ສກ຺ໂກຫມສ຺ມິ’’ຕິ ນທິຕ຺ວາ ອາກາເສ ປກ຺ຂນ຺ທິຯ ອສຸຣາ ‘‘ວຎ຺ຈິຕມ຺ຫາ ຊຣສກ຺ເກນາ’’ຕິ ຕໍ ອນຸພນ຺ຘິໍສຸຯ ມາຕລິ, ສງ຺ຄາຫໂກ ເວຊຍນ຺ຕຣຖໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ອຏ຺ຐາສິຯ ສກ຺ໂກ ຕໍ ຕຕ຺ຖ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ເທວນຄຣາຠິມຸໂຂ ປາຍາສິຯ ອຖສ຺ສ ສິມ຺ພລິວນໍ ສມ຺ປຕ຺ຕກາເລ ຣຖສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຠີຕາ ຄຣຸຬໂປຕກາ ວິຣວິໍສຸຯ ເຕສໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ສກ຺ໂກ ມາຕລິໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ເກ ເອເຕ ວິຣວນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ຄຣຸຬໂປຕກາ, ເທວາ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ກາຣຓາ’’ຕິ? ‘‘ຣຖສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ມຣຓຠເຍນາ’’ຕິຯ ‘‘ມໍ ເອກໍ ນິສ຺ສາຍ ເອຕ຺ຕໂກ ທິໂຊ ຣຖເວເຄນ ວິຈຸຓ຺ຓິໂຕ ມາ ນສ຺ສິ, ນິວຕ຺ເຕຫິ ຣຖ’’ນ຺ຕິຯ ໂສປິ ສິນ຺ຘວສຫສ຺ສສ຺ສ ທຓ຺ຑກສຎ຺ຎໍ ທຕ຺ວາ ຣຖໍ ນິວຕ຺ເຕສິຯ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອສຸຣາ ‘‘ຊຣສກ຺ໂກ ອສຸຣປຸຣໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປລາຍນ຺ໂຕ ອິທານິ ຣຖໍ ນິວຕ຺ເຕສິ, ອທ຺ຘາ ເຕນ ອຸປຕ຺ຖມ຺ໂພ ລທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຄຕມຄ຺ເຄເນວ ອສຸຣປຸຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປຸນ ສີສໍ ນ ອຸກ຺ຂິປິໍສຸຯ

ສກ຺ໂກປິ ສຸຊໍ ອສຸຣກຎ຺ຎໍ ເທວນຄຣໍ ເນຕ຺ວາ ອຑ຺ຒເຕຍ຺ຍານໍ ອຈ຺ຉຣາໂກຏີນໍ ເຊຏ຺ຐິກຏ຺ຐາເນ ຐເປສິຯ ສາ ສກ຺ກໍ ວຣໍ ຍາຈິ – ‘‘ມຫາຣາຊ, ມມ ອິມສ຺ມິໍ ເທວໂລເກ ມາຕາປິຕໂຣ ວາ ຠາຕິຠຄິນິໂຍ ວາ ນຕ຺ຖິ, ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉສິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ມໍ ຄເຫຕ຺ວາວ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ຕສ຺ສາ ປຏິຎ຺ຎໍ ອທາສິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຈິຕ຺ຕປາຏລິຍາ ປຸປ຺ຜິຕາຍ ອສຸຣາ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ ທິພ຺ພປາຣິຈ຺ຉຕ຺ຕກສ຺ສ ປຸປ຺ຜນກາໂລ’’ຕິ ຍຸທ຺ຘຕ຺ຖາຍ ສຄ຺ຄໍ ອຠິຣຸຫນ຺ຕິຯ ສກ຺ໂກ ເຫຏ຺ຐາສມຸທ຺ເທ ນາຄານໍ ອາຣກ຺ຂໍ ອທາສິ, ຕໂຕ ສຸປຓ຺ຓານໍ, ຕໂຕ ກຸມ຺ຠຓ຺ຑານໍ, ຕໂຕ ຍກ຺ຂານໍຯ ຕໂຕ ຈຕຸນ຺ນໍ ມຫາຣາຊານໍຯ ສພ຺ພູປຣິ ປນ ອຸປທ຺ທວນິວຕ຺ຕນຕ຺ຖາຍ ເທວນຄຣທ຺ວາເຣສຸ ວຊິຣຫຕ຺ເຖ ອິນ຺ທປຏິມາ ຐເປສິຯ ອສຸຣາ ນາຄາທໂຍ ຊິນິຕ຺ວາ ອາຄຕາປິ ອິນ຺ທປຏິມາ ທູຣໂຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ສກ຺ໂກ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ’’ຕິ ປລາຍນ຺ຕິຯ ເອວໍ, ມຫາລິ, ມໂຆ ມາຓໂວ ອປ຺ປມາທປຏິປທໍ ປຏິປຊ຺ຊິຯ ເອວໍ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ປເນສ ເອວຣູປໍ ອິສ຺ສຣິຍໍ ປຕ຺ວາ ທ຺ວີສຸ ເທວໂລເກສຸ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິຯ ອປ຺ປມາໂທ ນາເມສ ພຸທ຺ຘາທີຫິ ປສຕ຺ໂຖຯ ອປ຺ປມາທຎ຺ຫິ ນິສ຺ສາຍ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣານໍ ວິເສສານໍ ອຘິຄໂມ ໂຫຕີຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໐ຯ

‘‘ອປ຺ປມາເທນ ມຆວາ, ເທວານໍ ເສຏ຺ຐຕໍ ຄໂຕ;

ອປ຺ປມາທໍ ປສໍສນ຺ຕິ, ປມາໂທ ຄຣຫິໂຕ ສທາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປມາເທນາຕິ ມຈລຄາເມ ຠູມິປ຺ປເທສໂສຘນໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ກເຕນ ອປ຺ປມາເທນຯ ມຆວາຕິ ອິທານິ ‘‘ມຆວາ’’ຕິປຎ຺ຎາໂຕ ມໂຆ ມາຓໂວ ທ຺ວິນ຺ນໍ ເທວໂລການໍ ຣາຊຠາເວນ ເທວານໍ ເສຏ຺ຐຕໍ ຄໂຕຯ ປສໍສນ຺ຕີຕິ ພຸທ຺ຘາທໂຍ ປຓ຺ຑິຕາ ອປ຺ປມາທເມວ ໂຖເມນ຺ຕິ ວຓ຺ຓຍນ຺ຕິຯ ກິໍ ກາຣຓາ? ສພ຺ເພສໍ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣານໍ ວິເສສານໍ ປຏິລາຠກາຣຓຕ຺ຕາຯ ປມາໂທ ຄຣຫິໂຕ ສທາຕິ ປມາໂທ ປນ ເຕຫິ ອຣິເຍຫິ ນິຈ຺ຈໍ ຄຣຫິໂຕ ນິນ຺ທິໂຕຯ ກິໍ ກາຣຓາ? ສພ຺ພວິປຕ຺ຕີນໍ ມູລກາຣຓໂຕຯ ມນຸສ຺ສໂທຠຄ຺ຄໍ ວາ ຫິ ອປາຍຸປ຺ປຕ຺ຕິ ວາ ສພ຺ພາ ປມາທມູລິກາເຍວາຕິຯ

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ມຫາລິ ລິຈ຺ຉວິ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍປິ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ຊາຕາຕິຯ

ມຆວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍຯ

໒ຯ ອຎ຺ຎຕຣກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ອປ຺ປມາທຣໂຕ ກິກ຺ຂູຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຢ຺ຍຕຣໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕາ ກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ກຖາເປຕ຺ວາ ອຣຢ຺ຢໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຆເຜນ຺ໂຕ ວາຍມນ຺ໂຕ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ໂສ “ວິເສເສຕ຺ວາ ກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ກຖາເປສ຺ສາມີ”ຕິ ຕໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມ ຄເຄ ມຫນ຺ຕໍ ທາວຄ຺ຄິ ອຸຜ຺ຖິຕໍ ທິສ຺ວາ ເວເຄນ ເອກໍ ມຸຕ຺ຫປພ຺ພຕມຕ຺ຖກໍ ອກິຣຸຍ຺ຫ ນິສີນ຺ໂນ ອຣຢ຺ຢໍ ຑຍ຺ຫມານໍ ອຄ຺ຄິ ທິສ຺ວາ ອາຣມ຺ມຕໍ ຄຕ຺ຫິ – “ຍຖາ ອຍໍ ອຄ຺ຄິ ມຫນ຺ຕານິ ຈ ຂຸທ຺ທການິ ຈ ອຸປາທານານິ ທຫນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕິ, ເອວໍ ອຣິຍມຄ຺ຄຢາຕຄ຺ຄິນາປີ ມຫນ຺ຕານິ ຈ ຂຸທ຺ທການິ ຈ ສໍໂຍຊນານິ ທຫນ຺ເຕນ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ຄນ຺ຘກ຺ຜິຍໍ ນິສິນ຺ໂນວ ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕາຈາຣໍ ຢຕ຺ວາ, “ເອວເມວ, ກິກ຺ຂຸ, ມຫນ຺ຕານິປີ ຂຸທ຺ທການິປີ ອຸປາທານານິ ວິຍ ອິເມສໍ ສຕ຺ຕານໍ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານານິ ອຕຸໍຖູລານິ ສໍໂຍຊນານິ, ຕານິ ຢາຕຄ຺ຄິນາ ຊາເປຕ຺ວາ ອກພ຺ພຸປ຺ປຕ຺ຕິການິ ກາຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ໂອກາສໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ອກິມຸເຂ ນິສິນ຺ໂນ ວິຍ ປຢ຺ຢາຍມາໂນ ອິມໍ ໂອກາສຄາຖມາຫ –

໓໑ຯ

“ອປ຺ປມາທຣໂຕ ກິກ຺ຂຸ, ປມາເທ ກຍທສ຺ສິ ວາ;

ສໍໂຍຊນໍ ອຕຸໍ ຖູລໍ, ຑຫໍ ອຄ຺ຄີວ ຄຈ຺ຉຕີ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປມາທຣໂຕຕິ ອປ຺ປມາເທ ຣໂຕ ອກິຣໂຕ, ອປ຺ປມາເທນ ວີຕິນາເມນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປມາເທ ກຍທສ຺ສີ ວາຕິ ນິຣຍຸປ຺ປຕ຺ຕິອາທິກໍ ປມາເທ ກຍໍ ກຍໂຕ ປສ຺ສນ຺ໂຕ, ຕາສໍ ວາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕີນໍ ມູລຕ຺ຕາ ປມາທໍ ກຍໂຕ ປສ຺ສນ຺ໂຕຯ ສໍໂຍຊນນ຺ຕິ ວຜ຺ຜທຸກ຺ເຂນ ສທ຺ທິ ໂຍຊນໍ ພນ຺ຘນໍ ປຊານໍ ວຜ຺ເຜ ໂອສີທາປນສມຕ຺ຖໍ ທສວິທໍ ສໍໂຍຊນໍຯ ອຕຸໍ ຖູລນ຺ຕິ ມຫນ຺ຕຢ຺ຈ ຂຸທ຺ທກຢ຺ຈຯ ຑຫໍ ອຄ຺ຄີວ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ຍຖາ ອຍໍ ອຄ຺ຄິ ເອຕໍ ມຫນ຺ຕຢ຺ຈ ຂຸທ຺ທກຢ຺ຈ ອຸປາທານໍ ທຫນ຺ໂຕວ ຄຈ຺ຉຕີຯ ເອວເມໂສ ອປ຺ປມາທຣໂຕ ກິກ຺ຂຸ ອປ຺ປມາທາຘິຄເຕນ ຢາຕຄ຺ຄິນາ ເອຕໍ ສໍໂຍຊນໍ ທຫນ຺ໂຕ ອກພ຺ພຸປ຺ປຕ຺ຕິກໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ຍຖານິສິນ຺ໂນວ ສພ຺ພສໍໂຍຊນານິ ຊາເປຕ຺ວາ ສຫ ປຕິສມ຺ກິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ອາກາເສນາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ສ຺ວຕ຺ຕວຕ຺ຕໍ ສຣີຣໍ ໂຖເມຕ຺ວາ ວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ວນ຺ທມາໂນວ ປກ຺ກາມີຕິຯ

ອຢ຺ຢຕຣກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ອຜ຺ຖມໍຯ

໙ຯ ນິຄມວາສີຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອປ຺ປມາທຣໂຕຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ນິຄມວາສີຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣໍ ນາມ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ

ເອກາສ຺ມິຢ຺ຫິ ສາວຕ຺ຖິໂຕ ອວິທູເຣ ນິຄມຄາເມ ຊາຕສໍວທ຺ໂທ ເອໂກ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປໂທ “ນິຄມວາສີຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ນາມ ອປ຺ປິຈ຺ໂຉ ສນ຺ຕຸຜ຺ໂຖ ປວິວິຕ຺ໂຕ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ”ຕິ ປຢ຺ຢາຍິຯ ໂສ ນິພທ຺ທໍ ຢາຕິຄາເມເຍວ ປິຕ຺ທາຍ ວິຈຣຕິຯ ອນາຖປິຕ຺ທິກາທີສຸ ມຫາທານານິ ກໂຣນ຺ເຕສຸ, ປເສນທິໂກສເລ ອສທິສທານໍ ກໂຣນ຺ເຕປິ ສາວຕ຺ຖິ ນາຄຈ຺ຉຕິຯ ກິກ຺ຂູ “ອຍໍ ນິຄມວາສີຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ອຸຜ຺ຖາຍ ສມຸຜ຺ຖາຍ ຢາຕິສໍສຜ຺ໂຖ ວິຫຣຕິ, ອນາຖປິຕ຺ທິກາທີສຸ ມຫາທານານິ ກໂຣນ຺ເຕສຸ, ປເສນທິໂກສເລ ອສທິສທານໍ ກໂຣນ຺ເຕປິ ເນວ ອາຄຈ຺ຉຕີ”ຕິ ກຖໍ ສມຸຜ຺ຖາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣຈຍິສ຺ຸຯ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, “ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ, ກິກ຺ຂຸ, ເອວໍ ກໂຣສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, “ນຕ຺ຖິ, ກນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫໍ ຢາຕິສໍສຄ຺ໂຄ, ອຫໍ ເອເຕ ມນຸສ຺ເສ ນິສ຺ສາຍ ອຊ຺ໂຊຫຣຕິຍມຕ຺ຕໍ ອາຫາຣໍ ລກາມິ ລູເຂ ວາ ປຕີເຕ ວາຯ ຍາປນມຕ຺ເຕ ລທ຺ເຘ ປຸນ ກິໍ ອາຫາຣປຣິເຍສເນນາຕິ ນ ຄຈ຺ຉາມິ, ຢາຕິຫິ ປນ ເມ ສໍສຄ຺ໂຄ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ກນ຺ເຕ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ ປກຕິຍາປີ ຕສ຺ສ ອຊ຺ຊາສຍໍ ວິຊານນ຺ໂຕ – “ສາຘຸ ສາຘຸ, ກິກ຺ຂູ”ຕິ ຕສ຺ສ ສາຘຸກາຣໍ ທຕ຺ວາ, “ອນຈ຺ຉຣິຍໍ ໂຂ ປເນຕໍ ກິກ຺ຂຸ, ຍໍ ຕ຺ວໍ ມາທິສໍ ອາຈຣິຍໍ ລກິຕ຺ວາ ອປ຺ປິຈ຺ໂຉ ອໂຫສິຯ ອຍຢ຺ຫິ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາ ນາມ ມມ ຕນ຺ຕິ, ມມ ປເວຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ອຕີເຕ ຫິມວນ຺ເຕ ຄງ຺ຄາຕີເຣ ເອກສ຺ມິໍ ອຸທຸມ຺ພຣວເນ ອເນກສຫສ຺ສາ ສຸວາ ວສິໍສຸຯ ຕຕ຺ເຣໂກ ສຸວຣາຊາ ອຕ຺ຕໂນ ນິວາສຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຜເລສຸ ຂີເຓສຸ ຍໍ ຍເທວ ອວສິຏ຺ຐໍ ໂຫຕິ ອງ຺ກຸໂຣ ວາ ປຕ຺ຕໍ ວາ ຕໂຈ ວາ, ຕໍ ຕໍ ຂາທິຕ຺ວາ ຄງ຺ຄາຍ ປານີຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ປຣມປ຺ປິຈ຺ໂຉ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐ ຫຸຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ນ ຄຈ຺ຉຕິຯ ຕສ຺ສ ອປ຺ປິຈ຺ຉສນ຺ຕຸຏ຺ຐຠາວຄຸເຓນ ສກ຺ກສ຺ສ ຠວນໍ ກມ຺ປິຯ ສກ຺ໂກ ອາວຊ຺ຊມາໂນ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ວີມໍສນຕ຺ຖໍ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸຠາເວນ ຕໍ ຣຸກ຺ຂໍ ສຸກ຺ຂາເປສິຯ ຣຸກ຺ໂຂ ໂອຠຄ຺ໂຄ ຂາຓຸມຕ຺ໂຕ ຉິທ຺ທາວຉິທ຺ໂທ ຫຸຕ຺ວາ ວາເຕ ປຫຣນ຺ເຕ ອາໂກຏິໂຕ ວິຍ ສທ຺ທໍ ນິຈ຺ຉາເຣນ຺ໂຕ ອຏ຺ຐາສິຯ ຕສ຺ສ ຉິທ຺ເທຫິ ຈຸຓ຺ຓານິ ນິກ຺ຂມນ຺ຕິຯ ສຸວຣາຊາ ຕານິ ຂາທິຕ຺ວາ ຄງ຺ຄາຍ ປານີຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ວາຕາຕປໍ ອຄເຓຕ຺ວາ ອຸທຸມ຺ພຣຂາຓຸມຕ຺ຖເກ ນິສີທຕິຯ ສກ຺ໂກ ຕສ຺ສ ປຣມປ຺ປິຈ຺ຉຠາວໍ ຎຕ຺ວາ, ‘‘ມິຕ຺ຕຘມ຺ມຄຸຓໍ ກຖາເປຕ຺ວາ ວຣມສ຺ສ ທຕ຺ວາ ອຸທຸມ຺ພຣໍ ອມຕຜລໍ ກຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເອໂກ ຫໍສຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ສຸຊໍ ອສຸຣກຎ຺ຎໍ ປຸຣໂຕ ກຕ຺ວາ ອຸທຸມ຺ພຣວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອວິທູເຣ ເອກສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ສາຂາຍ ນິສີທິຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ທິໍ ກເຖນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ສນ຺ຕິ ຣຸກ຺ຂາ ຫຣິປຕ຺ຕາ, ທຸມາເນກຜລາ ພຫູ;

ກສ຺ມາ ນຸ ສຸກ຺ເຂ ໂກຬາເປ, ສຸວສ຺ສ ນິຣໂຕ ມໂນ’’ຕິຯ (ຊາຯ ໑ຯ໙ຯ໒໐);

ສພ຺ພໍ ສຸວຊາຕກໍ ນວກນິປາເຕ ອາຄຕນເຍເນວ ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພໍຯ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິເຍວ ຫິ ຕຕ຺ຖ ຈ ອິຘ ຈ ນານາ, ເສສໍ ຕາທິສເມວຯ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ, ‘‘ຕທາ ສກ຺ໂກ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ສຸວຣາຊາ ອຫເມວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ເອວໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາ ນາເມສາ ມມ ຕນ຺ຕິ, ມມ ປເວຓີ, ອນຈ຺ຉຣິຍາ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ນິຄມວາສິຕິສ຺ສສ຺ສ ມາທິສໍ ອາຈຣິຍໍ ລຠິຕ຺ວາ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາ, ຠິກ຺ຂຸນາ ນາມ ນິຄມວາສິຕິສ຺ເສນ ວິຍ ອປ຺ປິຈ຺ເຉເນວ ຠວິຕພ຺ພໍຯ ເອວຣູໂປ ຫິ ຠິກ຺ຂຸ ອຠພ຺ໂພ ສມຖວິປສ຺ສນາຘມ຺ເມຫິ ວາ ມຄ຺ຄຜເລຫິ ວາ ປຣິຫານາຍ, ອຎ຺ຎທຕ຺ຖຸ ນິພ຺ພານສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໒ຯ

‘‘ອປ຺ປມາທຣໂຕ ຠິກ຺ຂຸ, ປມາເທ ຠ຺ຍທສ຺ສິ ວາ;

ອຠພ຺ໂພ ປຣິຫານາຍ, ນິພ຺ພານສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອຠພ຺ໂພ ປຣິຫານາຍາຕິ ໂສ ເອວຣູໂປ ຠິກ຺ຂຸ ສມຖວິປສ຺ສນາຘມ຺ເມຫິ ວາ ມຄ຺ຄຜເລຫິ ວາ ປຣິຫານາຍ ອຠພ຺ໂພ, ນາປິ ປຕ຺ເຕຫິ ປຣິຫາຍຕິ, ນ ອປ຺ປຕ຺ຕານິ ນ ປາປຸຓາຕິຯ ນິພ຺ພານສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກຕິ ກິເລສປຣິນິພ຺ພານສ຺ສປິ ອນຸປາທາປຣິນິພ຺ພານສ຺ສາປິ ສນ຺ຕິເກເຍວາຕິຯ

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ນິຄມວາສິຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຯ ອຎ຺ເຎປິ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸໍຯ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ຊາຕາຕິຯ

ນິຄມວາສິຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ນວມໍຯ

ອປ຺ປມາທວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ ທຸຕິໂຍ ວຄ຺ໂຄຯ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໓. ຈິຕ຺ຕວຄ຺ໂຄ

໑. ເມຆິຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ຜນ຺ທນໍຈປລໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ຈາລິກາຍ ປພ຺ພເຕ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ເມຆິຍໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ຕສ຺ສ ວຕ຺ຖຸໍ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ສພ຺ພໍ ເມຆິຍສຸຕ຺ຕນ຺ຕໍ (ອຸທາ. ໓໑) ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພໍຯ ສຕ຺ຖາ ປນ ຕີຫິ ວິຕກ຺ເກຫິ ອນ຺ວາສຕ຺ຕຕາຍ ຕສ຺ມິໍ ອມ຺ພວເນ ປຘານໍ ອນຸຍຸຎ຺ຊິຕຸໍ ອສກ຺ກຸຓິຕ຺ວາ ອາຄຕໍ ເມຆິຍຕ຺ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ອຕິຠາຣິຍໍ ເຕ, ເມຆິຍ, ກຕໍ ‘ອາຄເມຫິ ຕາວ, ເມຆິຍ, ເອກໂກມ຺ຫິ ຍາວ ອຎ຺ໂຎປິ ໂກຈິ ຠິກ຺ຂຸ ອາຄຈ຺ຉຕີ’ຕິ ມໍ ຍາຈນ຺ຕໍ ເອກກໍ ປຫາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕນ ຠິກ຺ຂຸນາ ນາມ ເອວໍ ຈິຕ຺ຕວສິເກນ ຠວິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ, ຈິຕ຺ຕໍ ນາເມຕໍ ລຫຸກໍ, ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ວຕ຺ເຕຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໓໓.

‘‘ຜນ຺ທນໍ ຈປລໍ ຈິຕ຺ຕໍ, ທູຣກ຺ຂໍ ທຸນ຺ນິວາຣຍໍ;

ອຸຊຸໍ ກໂຣຕິ ເມຘາວີ, ອຸສຸກາໂຣວ ເຕຊນໍຯ

໓໔.

‘‘ວາຣິໂຊວ ຖເລ ຂິຕ຺ໂຕ, ໂອກໂມກເຕົາພ຺ຠໂຕ;

ປຣິປ຺ຜນ຺ທຕິທໍ ຈິຕ຺ຕໍ, ມາຣເຘຍ຺ຍໍ ປຫາຕເວ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຜນ຺ທນນ຺ຕິ ຣູປາທີສຸ ອາຣມ຺ມເຓສຸ ວິປ຺ຜນ຺ທມານໍຯ ຈປລນ຺ຕິ ເອໄກຣິຍາປເຖນ ອສຓ຺ຐຫນ຺ໂຕ ຄາມທາຣໂກ ວິຍ ເອກສ຺ມິໍ ອາຣມ຺ມເຓ ອສຓ຺ຐຫນໂຕ ຈປລໍຯ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ວິຎ຺ຎາຓໍ, ຠູມິວຕ຺ຖຸອາຣມ຺ມຓກິຣິຍາທິວິຈິຕ຺ຕຕາຍ ປເນຕໍ ‘‘ຈິຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ທູຣກ຺ຂນ຺ຕິ ກິຏ຺ຐສມ຺ພາເຘ ຄາເວ ກິຏ຺ຐຂາທກໂຄຓໍ ວິຍ ເອເກກສ຺ມິໍ ສປ຺ປາຍາຣມ຺ມເຓເຍວ ທຸຏ຺ຐປນໂຕ ທູຣກ຺ຂໍຯ ທຸນ຺ນິວາຣຍນ຺ຕິ ວິສຠາຄາຣມ຺ມຓໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ປຏິເສເຘຕຸໍ ທຸກ຺ກຣຕາຍ ທຸນ຺ນິວາຣຍໍຯ ອຸສຸກາໂຣວ ເຕຊນນ຺ຕິ ຍຖາ ນາມ ອຸສຸກາໂຣ ອຣຎ຺ຎໂຕ ເອກໍ ວງ຺ກທຓ຺ຑກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ນິຕ຺ຕຈໍ ກຕ຺ວາ ກຎ຺ຊິຍເຕເລນ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ອງ຺ຄາຣກປລ຺ເລ ຕາເປຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂາລເກ ອຸປ຺ປີເຬຕ຺ວາ ນິວງ຺ກໍ ອຸຊຸໍ ວາລວິຊ຺ຌນໂຍຄ຺ຄໍ ກໂຣຕິ, ກຕ຺ວາ ຈ ປນ ຣາຊຣາຊມຫາມຕ຺ຕານໍ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣສມ຺ມານໍ ລຠຕິ, ເອວເມວ ເມຘາວີ ປຓ຺ຑິໂຕ ວິຎ຺ຎູ ປຸຣິໂສ ຜນ຺ທນາທິສຠາວເມຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ຘຸຕງ຺ຄາຣຎ຺ຎວາສວເສນ, ນິຕ຺ຕຈໍ ອປຄຕໂອຬາຣິກກິເລສໍ ກຕ຺ວາ ສທ຺ຘາສິເນເຫນ ເຕເມຕ຺ວາ ກາຍິກເຈຕສິກວິຣິເຍນ ຕາເປຕ຺ວາ ສມຖວິປສ຺ສນາລເກ ອຸປ຺ປີເຬຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ອກຸຏິລໍ ນິພ຺ພິເສວນໍ ກໂຣຕິ, ກຕ຺ວາ ຈ ປນ ສງ຺ຂາເຣ ສມ຺ມສິຕ຺ວາ ມຫນ຺ຕໍ ອວິຊ຺ຊກ຺ຂນ຺ຘໍ ປທາເລຕ຺ວາ, ‘‘ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ, ຉ ອຠິຎ຺ຎາ, ນວ ໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ເມ’’ຕິ ອິມໍ ວິເສສໍ ຫຕ຺ຖຄຕເມວ ກຕ຺ວາ ອຄ຺ຄທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍຠາວໍ ລຠຕິຯ

ວາຣິໂຊວາຕິ ມຈ຺ໂຉ ວິຍ, ຖເລ ຂິຕ຺ໂຕຕິ ຫຕ຺ເຖນ ວາ ປາເທນ ວາ ຊາລາທີນໍ ວາ ອຎ຺ຎຕເຣນ ຖເລ ຉຑ຺ຑິໂຕຯ ໂອກໂມກເຕົາພ຺ຠໂຕຕິ ‘‘ໂອກປຸຓ຺ເຓຫິ ຈີວເຣຫີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ (ມຫາວ. ໓໐໖) ອຸທກໍ ໂອກໍ, ‘‘ໂອກໍ ປຫາຍ ອນິເກຕສາຣີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ (ສຸ. ນິ. ໘໔໐) ອາລໂຍ, ເອຕ຺ຖ ອຸຠຍມ຺ປິ ລພ຺ຠຕິຯ ‘‘ໂອກໂມກເຕົາພ຺ຠໂຕ’’ຕິ ຫິ ເອຕ຺ຖ ໂອກໂມກໂຕຕິ ອຸທກສງ຺ຂາຕາ ອາລຍາຕິ ອຍມຕ຺ໂຖຯ ອຸພ຺ຠໂຕຕິ ອຸທ຺ທໂຏຯ ປຣິປ຺ຜນ຺ທຕິທໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຍຖາ ໂສ ອຸທກາລຍໂຕ ອຸພ຺ຠໂຕ ຖເລ ຂິຕ຺ໂຕ ມຈ຺ໂຉ ອຸທກໍ ອລຠນ຺ໂຕ ປຣິປ຺ຜນ຺ທຕິ, ເອວມິທໍ ປຎ຺ຈກາມຄຸຓາລຍາຠິຣຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ຕໂຕ ອຸທ຺ທຣິຕ຺ວາ ມາຣເຘຍ຺ຍສງ຺ຂາຕໍ ວຏ຺ຏໍ ປຫາຕຸໍ

ວິປ຺ສ຺ສນາກມ຺ມຏ຺ຐາເນ ຊິຕ຺ຕໍ ກາຍິກເຈຕສິກວີຣິເຍນ ສນ຺ຕາປີຍມານໍ ປຣິປ຺ຜນ຺ທຕິ, ສຕ຺ຖາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ. ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ຘຸຣໍ ອນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ເມຘາວີ ປຸຄ຺ຄໂລ ຕໍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ອຸຊຸໍ ກມ຺ມນິຍໍ ກໂຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອປໂຣ ນໂຍ – ອິທໍ ມາຣເຘຍ຺ຍໍ ກິເລສວຏ຺ຏໍ ອວິຊຫິຕ຺ວາ ຖິຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ໄສ ວາຣິໂຊ ວິຍ ປຣິປ຺ຜນ຺ທຕິ, ຕສ຺ມາ ມາຣເຘຍ຺ຍໍ ປຫາຕເວ, ເຍນ ກິເລສວຏ຺ຏສງ຺ຂາເຕນ ມາຣເຘຍ຺ເຍເນວ ປຣິປ຺ຜນ຺ທຕິ, ຕໍ ປຫາຕພ຺ພນ຺ຕິ.

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ເມຆິຍຕ຺ເຖໂຣ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐິໂຕ, ອຌ຺ເຌປິ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ຊາຕາຕິ.

ເມຆິຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ປຖມໍ.

໔. ອຌ຺ຌຕຣກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ທຸນ຺ນິຄ຺ຄຫສ຺ສລຫຸໂນຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຌ຺ຌຕຣໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ໂກສລຣຌ຺ໂຌ ກິຣ ວິຊິເຕ ປພ຺ພຕປາເທ ມາຕິກຄາໂມ ນາມ ເອໂກ ຆນວາໂສ ຄາໂມ ອໂຫສິ. ອເຖກທິວສໍ ສຏ຺ຐິມຕ຺ຕາ ກິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕາ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ກຖາເປຕ຺ວາ ຕໍ ຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປິຕ຺ທາຍ ປວິສິສ຺. ອຖ ເນ ໂຍ ຕສ຺ສ ຄາມສ຺ສ ສາມິໂກ ມາຕິໂກ ນາມ, ຕສ຺ສ ມາຕາ ທິສ຺ວາ ເຄເຫ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ນານຄ຺ຄຣເສນ ຍາຄຸກຕ຺ເຕນ ປຣິວິສິຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ກຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸກາມາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ‘‘ຍຖາ ຜາສຸກຏ຺ຐານໍ ມຫາອຸປາສິເກ’’ຕິ. ສາ ‘‘ວສ຺ສາວາສຏ຺ຐານໍ, ອຍ຺ຍາ, ປຣິເຍສນ຺ຕິ ມຌ຺ເຌ’’ຕິ ຌຕ຺ວາ ປາທມູເລ ນິປ຺ຊິຕ຺ວາ, ‘‘ສເຈ, ອຍ຺ຍາ, ອິມໍ ເຕມາສໍ ອິຘ ວສິສ຺ສນ຺ຕິ, ອຫໍ ຕີຕິ ສຣຓານິ, ປຌ຺ຈ ສີລານິ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫ. ກິກ຺ຂູ ‘‘ມຍໍ ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ກິກ຺ຂາຍ ອກິລມນ຺ຕາ ກວນິສ຺ສຣຓໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມາ’’ຕິ ອຘິວາສຍິສ຺. ສາ ເຕສໍ ວສນຏ຺ຐານໍ ວິຫາຣໍ ປຏິຊຄ຺ຄິຕ຺ວາ ອທາສິ.

ເຕ ຕຕ຺ເຖວ ວສນ຺ຕາ ເອກທິວສໍ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ອຌ຺ຌມຌ຺ຌໍ ໂອວທິສ຺, ‘‘ອາວຸໂສ, ອມ຺ເຫຫິ ປມາທຈາຣໍ ຈຣິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ. ອມ຺ຫາກຌ຺ຫິ ສເຄຫໍ ວິຍ ອຏ຺ຐ ມຫານິຣຍາ ວິວຏທ຺ວາຣາເຍວ, ຘຣມານກພ຺ທ຺ຘສ຺ສ ໂຂ ປນ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຍໍ ອາຄຕາ, ພຸທ຺ຘາ ຈ ນາມ ປຫານຸປທິກໍ ວິຈຣນ຺ເຕນາປິ ສເຖນ ອາຣາເຘຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ຍຖາຊ຺ຊາສເຍເນວ ອາຣາເຘຕຸໍ ສກ຺ກາ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ໂຫຖ, ທ຺ວີຫິ ເອກຏ຺ຐາເນ ນ ຖາຕພ຺ພໍ, ນ ນິສີທິຕພ຺ພໍ, ສາຍໍ ໂຂ ປນ ເຖຣູປຏ຺ຐານກາເລ ປາໂຕວ ກິກ຺ຂາຈາຣກາເລ ເອກໂຕ ກວິສ຺ສາມ, ເສສກາເລ ທ຺ເວ ເອກໂຕ ນ ກວິສ຺ສາມ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ອຜາສຸເກນ ກິກ຺ຂຸນາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວິຫາຣມຊ຺ເຊ ຆຕ຺ຑິຍາ ປຫຕາຍ ຆຕ຺ຑິສຌ຺ຌາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ເກສຊ຺ຊໍ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ.

ເຕສຸ ເອວໍ ກຕິກໍ ກຕ຺ວາ ວິຫຣນ຺ເຕສຸ ເອກທິວສໍ ສາ ອຸປາສິກາ ສປ຺ປິເຕລຜາຓິຕາທີນິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ທາສທາສິກມ຺ມກຣາທີຫິ ປຣິວຸຕາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຕໍ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວິຫາຣມຊ຺ເຊ ກິກ຺ຂູ ອທິສ຺ວາ, ‘‘ກຫໍ ນຸ ໂຂ, ອຍ຺ຍາ, ຄຕາ’’ຕິ ປຸຣິເສ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ຣຕ຺ຕິຏ຺ຐານທິວາຏ຺ຐາເນສຸ ນິສິນ຺ນາ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ, ອຍ຺ເຍ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ ກຕ຺ວາ ທຏ຺ຐຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫ. ອຖ ນໍ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ກຕິກວຕ຺ຕໍ ຊານນມນຸສ຺ສາ ອາຫໍສຸ – ‘‘ຆຕ຺ຑິຍາ ປຫຕາຍ ສນ຺ນິປຕິສ຺ສນ຺ຕິ, ອຍ຺ເຍ’’ຕິ. ສາ ຈ ຆຕ຺ຑິ ປຫຣາເປສິ. ກິກ຺ຂູ ຆຕ຺ຑິສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ກສ຺ສຈິ ອຜາສຸກໍ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສກສກຏ຺ຐາເນຫິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ວິຫາຣມຊ຺ເຊ ສນ຺ນິປຕິສຸ. ທ຺ເວປິ ຊນາ ເອກມຄ຺ເຄນາຄຕາ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ອຸປາສິກາ ເອເກກຏ຺ຐານໂຕ ເອເກກເມວ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ມມ ປຸຕ຺ເຕຫິ ອຌ຺ຌມຌ຺ຌໍ ກລໂຫ ກໂຕ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ກລ ຫໍ ນຸ ໂຂ, ກນ຺ເຕ, ກຣິຕ຺ຖາ’’ຕິ? ‘‘ນ ກໂຣມ, ມຫາອຸປາສິເກ’’ຕິ. ‘‘ສເຈ ໂວ, ກນ຺ເຕ, ກລໂຫ ນຕ຺ຖິ, ອຖ ກສ຺ມາ ຍຖາ ອມ຺ຫາກໍ ເຄຫໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ສພ຺ເພ ເອກໂຕວ ອາຄຈ຺ຉຖ, ເອວໍ ອນາຄນ຺ຕ຺ວາ ເອເກກຏ຺ຐານໂຕ ເອເກກາວ ອາຄຕາ’’ຕິ? ‘‘ມຫາອຸປາສິເກ, ເອເກກສ຺ມິ ຖາເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ສມຓຘມ຺ມໍ ກຣິມ຺ຫາ’’ຕິ. ‘ໂກ ເອສ , ກນ຺ເຕ, ສມຓຘມ຺ໂມ ນາມາ’’ຕິ? ‘‘ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາກາເຣ ສຊ຺ຊາຍໍ ກໂຣມ, ອຕ຺ຕກາເວ ຈ ຂຍວຍໍ ປຏ຺ຐເປມ, ມຫາອຸປາສິເກ’’ຕິ. ‘‘ກິ ປນ, ກນ຺ເຕ, ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາກາເຣ ສຊ຺ຊາຍໍ ກາຕຸໍ, ອຕ຺ຕກາເວ ຈ ຂຍວຍໍ ປຏ຺ຐເປຕຸໍ ຕຸມ຺ຫາກເມວ ວຏ຺ຏຕິ, ອຸທາຫຸ ອມ຺ຫາກມ຺ປີຕິ, ກສ຺ສຈິປິ ອວາຣິໂຕ ເອສ ຘມ຺ໂມ, ມຫາອຸປາສິເກ’’ຕິ. ‘‘ເຕນ ຫິ, ກນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫມ຺ປິ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາກາຣໍ ເທຖ, ອຕ຺ຕກາເວ ຈ ຂຍວຍປຏ຺ຐປນໍ ອາຈິກ຺ຂຖາ’’ຕິ. ‘‘ເຕນ ຫິ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫ, ມຫາອຸປາສິເກ’’ຕິ ສພ຺ພໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປສຸໍ.

ສາ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາກາເຣ ສຊ຺ຌາຍໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນິ ຂຍວຍໍ ປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ເຕຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ປຸເຣຕຣເມວ ຕໂຍ ມຄ຺ເຄ, ຕີຓິ ຈ ຜລານິ ປາປຸຓິຯ ມຄ຺ເຄເນວ ຈສ຺ສາ ຈຕສ຺ໂສ ປຏິສມ຺ຠິທາ ໂລກິຍາຠິຎ຺ຎາ ຈ ອາຄມິໍສຸຯ ສາ ມຄ຺ຄຜລສຸຂໂຕ ວຸຏ຺ຐາຍ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸນາ ໂອໂລເກຕ຺ວາ, ‘‘ກທາ ນຸ ໂຂ ມມ ປຸຕ຺ເຕຫິ ອຍໍ ຘມ຺ໂມ ອຘິຄໂຕ’’ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ຕີ ສພ຺ເພປິເມ ສຣາຄາ ສໂທສາ ສໂມຫາ ຌານວິປສ຺ສນາມຕ຺ຕມ຺ປິ ເຕສໍ ນຕ຺ຖີ, ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕານໍ ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສໂຍ ອຕ຺ຖິ, ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ, ‘‘ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ທິສ຺ວາ, ‘‘ເສນາສນສປ຺ປາຍໍ ນຸ ໂຂ ອຕ຺ຖິ, ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຕມ຺ປິ ທິສ຺ວາ, ‘‘ປຸຄ຺ຄລສປ຺ປາຍໍ ນຸ ໂຂ ລຠນ຺ຕິ, ນ ລຠນ຺ຕີ’’ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ຕີ, ປຸຄ຺ຄລສປ຺ປາຍມ຺ປິ ທິສ຺ວາ, ‘‘ອາຫາຣສປ຺ປາຍໍ ນຸ ໂຂ ລຠນ຺ຕິ, ນ ລຠນ຺ຕີ’’ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ຕີ ‘‘ອາຫາຣສປ຺ປາຍໍ ເນສໍ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ທິສ຺ວາ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ນານາວິຘໍ ຍາຄຸໍ, ອເນກປ຺ປກາຣໍ ຂຊ຺ຊກໍ, ນານຄ຺ຄຣສຎ຺ຈ ໂຠຊນໍ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ເຄເຫ ຠິກ຺ຂູ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ທກ຺ຂິໂຓທກໍ ທຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ , ຕຸມ຺ຫາກໍ ຍໍ ຍໍ ຣຸຈ຺ຈຕິ, ຕໍ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊຖາ’’ຕິ ນິຍ຺ຍາເທສິຯ ເຕ ຍຖາຣຸຈິ ຍາຄຸອາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິຯ ເຕສໍ ສປ຺ປາຍາຫາຣໍ ລຠນ຺ຕານໍ ຈິຕ຺ຕໍ ເອກຄ຺ຄໍ ອໂຫສິຯ

ເຕ ເອກຄ຺ເຄນ ຈິຕ຺ເຕນ ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸ – ‘‘ອໂຫ ມຫາອຸປາສິກາ ອມ຺ຫາກໍ ປຕິຏ຺ຐາ ຊາຕາ, ສເຈ ມຍໍ ສປ຺ປາຍາຫາຣໍ ນ ລຠິມ຺ຫ, ນ ໂນ ມຄ຺ຄຜລປຏິເວໂຘ ອຠວິສ຺ສ, ອິທານິ ວຸຏ຺ຐວສ຺ສາ ປວາເຣຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິຯ ເຕ ‘‘ສຕ຺ຖາຣໍ ທຏ຺ຐຸກາມມ຺ຫາ’’ຕິ ມຫາອຸປາສິກໍ ອາປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ ‘‘ມຫາອຸປາສິກາ ສາຘຸ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິຯ ເຕ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນປິ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອມ຺ເຫ ໂອໂລເກຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ພຫູນິ ປິຍວຈນານິ ວຕ຺ວາ ປຏິນິວຕ຺ຕິຯ ເຕປິ ໂຂ ຠິກ຺ຂູ ສາວຕ຺ຖິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ‘‘ກຈ຺ຈິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຂມນີຍໍ, ກຈ຺ຈິ ຍາປນີຍໍ, ນ ຈ ປິຓ຺ຑເກນ ກິລມິຕ຺ຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຂມນີຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ຍາປນີຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ປິຓ຺ຑເກນ ປນ ເນວ ກິລມິມ຺ຫາຯ ອມ຺ຫາກໍ ຫິ ມາຕິກມາຕາ ນາເມກາ ອຸປາສິກາ ຈິຕ຺ຕາຈາຣໍ ຎຕ຺ວາ, ‘ອໂຫ ວຕ ໂນ ເອວຣູປໍ ນາມ ອາຫາຣໍ ປຏິຍາເທຍ຺ຍາ’ຕິ ຈິນ຺ຕິເຕ ຍຖາຈິນ຺ຕິຕໍ ອາຫາຣໍ ປຏິຍາເທຕ຺ວາ ອທາສີ’’ຕິ ຕສ຺ສາ ຄຸຓກຖໍ ກຖຍິໍສຸຯ

ອຎ຺ຎຕໂຣ ຠິກ຺ຂຸ ຕສ຺ສາ ຄຸຓກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ຄເຫຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ຕໍ ຄາມໍ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຊຕວນໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຕໍ ຄາມໍ ປຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ປວິສນທິວເສເຍວ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ກິຣ ອຸປາສິກາ ຈິນ຺ຕິຕຈິນ຺ຕິຕໍ ຊານາຕິ, ອຫຎ຺ຈ ມຄ຺ຄກິລນ຺ໂຕ ວິຫາຣໍ ປຏິຊຄ຺ຄິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ອໂຫ ວຕ ເມ ວິຫາຣປຏິຊຄ຺ຄກໍ ມນຸສ຺ສໍ ເປເສຍ຺ຍາ’’ຕິຯ ອຸປາສິກາ ເຄເຫ ນິສິນ຺ນາວ ອາວຊ຺ເຊນ຺ຕີ ຕມຕ຺ຖໍ ຎຕ຺ວາ, ‘‘ຄຈ຺ຉ, ວິຫາຣໍ ປຏິຊຄ຺ຄິຕ຺ວາ ເອຫີ’’ຕິ ມນຸສ຺ສໍ ເປເສສິຯ ອິຕໂຣປິ ປານີຍໍ ປິວິຕຸກາໂມ ‘‘ອໂຫ ວຕ ເມ ສກ຺ຂຣປານກໍ ກຕ຺ວາ ເປເສຍ຺ຍາ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ ອຸປາສິກາ ຕມ຺ປິ ເປເສສິຯ ໂສ ປຸນທິວເສ ‘‘ປາໂຕວ ສິນິທ຺ຘຍາຄຸໍ ເມ ເສາຕ຺ຕຣິຠງ຺ຄໍ ເປເສຕູ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ ອຸປາສິກາ ຕຖາ ອກາສິ ຯ ໂສ ຍາຄຸໍ ປິວິຕ຺ວາ, ‘‘ອໂຫ ວຕ ເມ ເອວຣູປໍ ຂຊ຺ຊກໍ ເປເສຍ຺ຍາ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ ອຸປາສິກາ ຕມ຺ປິ ເປເສສິຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ອຸປາສິກາ ມຍາ ສພ຺ພໍ ຈິນ຺ຕິຕຈິນ຺ຕິຕໍ ເປເສສິ, ອຫໍ ເອຕໍ ທຏ຺ຐຸກາໂມ, ອໂຫ ວຕ ເມ ນານຄ຺ຄຣສໂຠຊນໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ສຍເມວ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາ’’ຕິຯ ອຸປາສິກາ ‘‘ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ມໍ ທຏ຺ຐຸກາໂມ, ອາຄມນໍ ເມ ປຈ຺ຈາສີສຕີ’’ຕິ ໂຠຊນໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອທາສິຯ ໂສ ກຕຠຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ‘‘ມາຕິກມາຕາ ນາມ ຕ຺ວໍ, ມຫາອຸປາສິເກ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອາມ, ຕາຕາ’’ຕິຯ ‘‘ຕ຺ວໍ ປຣຈິຕ຺ຕໍ ຊານາສີ’’ຕິ? ‘‘ກິໍ ມໍ ປຸຈ຺ຉສິ, ຕາຕາ’’ຕິ? ‘‘ມຍາ ຈິນ຺ຕິຕຈິນ຺ຕິຕໍ ສພ຺ພມກາສິ, ເຕນ ຕໍ ປຸຈ຺ຉາມີ’’ຕິຯ ‘‘ປຣຈິຕ຺ຕຊານນກຠິກ຺ຂູ ພຫູ, ຕາຕາ’’ຕິ? ‘‘ນາຫໍ ອຎ຺ເຎ ປຸຈ຺ຉາມິ, ຕ຺ວໍ ປຸຈ຺ຉາມິ, ອຸປາສິເກ’’ຕິຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ອຸປາສິກາ ‘‘ປຣຈິຕ຺ຕໍ ຊານາມີ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ ‘‘ປຣຈິຕ຺ຕໍ ຊານນ຺ຕາ ນາມ ເອວໍ ກໂຣນ຺ຕິ ປຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ‘‘ຠາຣິຍໍ ວຕິທໍ ກມ຺ມໍ, ປຸຖຸຊ຺ຊນາ ນາມ ໂສຠນມ຺ປິ ອໂສຠນມ຺ປິ ຈິນ຺ເຕນ຺ຕິ, ສຈາຫໍ ກິຎ຺ຈິ ອຍຸຕ຺ຕໍ ຈິນ຺ຕຍິສ຺ສາມິ, ສຫ ຠຓ຺ຑເກນ ໂຈຣໍ ຈູຬາຍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ ວິຍ ມໍ ວິປ຺ປກາຣໍ ປາເປຍ຺ຍ, ມຍາ ອິໂຕ ປລາຍິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ອຸປາສິເກ, ອຫໍ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ກຫໍ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິ? ‘‘ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ, ອຸປາສິເກ’’ຕິຯ ‘‘ວສຖ ຕາວ, ຠນ຺ເຕ, ອິຘາ’’ຕິຯ ‘‘ນ ວສິສ຺ສາມິ, ອຸປາສິເກ, ຄມິສ຺ສາເມວາ’’ຕິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິໍ ຠິກ຺ຂຸ ນ ຕ຺ວໍ ຕຕ຺ຖ ວສສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອາມ, ຠນ຺ເຕ, ນ ສກ຺ກາ ຕຕ຺ຖ ວສິຕຸ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ກິໍ ກາຣຓາ ຠິກ຺ຂູ’’ຕິ? ‘‘ຠນ຺ເຕ, ສາ ອຸປາສິກາ ຈິນ຺ຕິຕຈິນ຺ຕິຕໍ ສພ຺ພໍ ຊານາຕິ, ປຸຖຸຊ຺ຊນາ ຈ ນາມ ໂສຠນມ຺ປິ ອໂສຠນມ຺ປິ ຈິນ຺ເຕນ຺ຕິ, ສຈາຫໍ ກິຎ຺ຈິ ອຍຸຕ຺ຕໍ ຈິນ຺ເຕສ຺ສາມິ, ສຫ ຠຓ຺ຑເກນ ໂຈຣໍ ຈູຬາຍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ ວິຍ ມໍ ວິປ຺ປກາຣໍ ປາເປສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຄໂຕມ຺ຫີຕິຯ ‘‘ຠິກ຺ຂຸ, ຕຕ຺ເຖວ ຕຍາ ວສິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ , ‘‘ນ ສກ຺ໂກມິ, ຠນ຺ເຕ, ນາຫໍ ຕຕ຺ຖ ວສິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ຕ຺ວໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ເອກເມວ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສີ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ຕວ ຈິຕ຺ຕເມວ ຣກ຺ຂ, ຈິຕ຺ຕໍ ນາເມຕໍ ທຸຣກ຺ຂໍ, ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕເມວ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫ, ມາ ອຎ຺ຎໍ ກິຎ຺ຈິ ຈິນ຺ຕຍິ, ຈິຕ຺ຕໍ ນາເມຕໍ ທຸນ຺ນິຄ຺ຄຫ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໕.

“ທຸນ຺ນິຄ຺ຄຫສ຺ສ ລຫຸໂນ, ຍຕ຺ຖກາມນິປາຕິໂນ;

ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ທມໂຖ ສາຘຸ, ຈິຕ຺ຕໍ ທນ຺ຕໍ ສຸຂາວຫ”ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຈິຕ຺ຕໍ ນາເມຕໍ ທຸກ຺ເຂນ ນິຄ຺ຄຍ຺ຫຕີຕິ ທຸນ຺ນິຄ຺ຄຫໍ. ລຫຸໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ຈ ນິຣຸຊ຺ຌຕິ ຈາຕິ ລຫຸ. ຕສ຺ສ ທຸນ຺ນິຄ຺ຄຫສ຺ສ ລຫຸໂນ. ຍຕ຺ຖກາມນິປາຕິໂນຕິ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິເທວ ນິປຕນສີລສ຺ສ. ເອຕຎ຺ຫິ ລຠິຕພ຺ພຏ຺ຐານໍ ວາ ອລຠິຕພ຺ພຏ຺ຐານໍ ວາ ຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐານໍ ວາ ອຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐານໍ ວາ ນ ຊານາຕິ, ເນວ ຊາຕິໍ ໂອໂລເກຕິ, ນ ໂຄຕ຺ຕໍ, ນ ວຍໍ. ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ອິຈ຺ຉຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ນິປຕຕີຕິ “ຍຕ຺ຖກາມນິປາຕີ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຕສ຺ສ ເອວຣູປສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ທມໂຖ ສາຘຸ ຈຕູຫິ ອຣິຍມຄ຺ເຄຫິ ທນ຺ຕຠາໂວ ຍຖາ ນິພ຺ພິເສວນໍ ໂຫຕິ, ຕຖາ ກຕຠາໂວ ສາຘຸ. ກິໍ ກາຣຓາ? ອິທຎ຺ຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ທນ຺ຕໍ ສຸຂາວຫໍ ນິພ຺ພິເສວນໍ ກຕໍ ມຄ຺ຄຜລສຸຂໍ ປຣມຕ຺ຖນິພ຺ພານສຸຂຎ຺ຈ ອາວຫຕີຕິ.

ເທສນາປຣິໂຍສາເນ ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸໍ, ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ຊາຕາຕິ.

ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ອິມໍ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ, “ຄຈ຺ຉ, ຠິກ຺ຂຸ, ອຎ຺ຎໍ ກິຎ຺ຈິ ອຈິນ຺ຕຍິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ວສາຫີ”ຕິ ປຫິຓິ. ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກາ ໂອວາທໍ ລຠິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ອຄມາສິ. ກິຎ຺ຈິ ພຫິທ຺ຘາ ຈິນ຺ຕນໍ ນາມ ນ ຈິນ຺ເຕສິ. ມຫາອຸປາສິກາປິ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ, “ອິທານິ ໂອວາທທາຍກໍ ອາຈຣິຍໍ ລຠິຕ຺ວາ ປຸນາຄໂຕ ມມ ປຸຕ຺ໂຕ”ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຎາເຓເນວ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສປ຺ປາຍາຫາຣໍ ປຏິຍາເທຕ຺ວາ ອທາສິ. ໂສ ສປ຺ປາຍໂຠຊນໍ ເສວິຕ຺ວາ ກຕິປາເຫເນວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ມຄ຺ຄຜລສຸເຂນ ວີຕິນາເມນ຺ໂຕ “ອໂຫ ມຫາອຸປາສິກາ ມຍ຺ຫໍ ປຕິຏ຺ຐາ ຊາຕາ, ອຫໍ ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ຠວນິສ຺ສຣຓໍ ປຕ຺ໂຕມ຺ຫີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, “ອິມສ຺ມິໍ ຕາວ ເມ ອຕ຺ຕຠາເວ ປຕິຏ຺ຐາ ຊາຕາ, ສໍສາເຣ ປນ ເມ ສໍສຣນ຺ຕສ຺ສ ອຎ຺ເຎສຸປິ ອຕ຺ຕຠາເວສຸ ອຍໍ ປຕິຏ຺ຐາ ຠູຕປຸພ຺ພາ, ໂນ”ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ເອກູນອຕ຺ຕຠາວສຕໍ ອນຸສ຺ສຣິ. ສາປິ ເອກູນອຕ຺ຕຠາວສເຕ ຕສ຺ສ ປາທປຣິຈາຣິກາ ອຎ຺ເຎສຸ ປຏິພທ຺ຘຈິຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສິ. ເຖໂຣ ຕສ຺ສາ ເອຕ຺ຕກໍ ອຄຸຓໍ ທິສ຺ວາ, “ອໂຫ ຠາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ ມຫາອຸປາສິກາ ອກາສີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ.

ມຫາອຸປາສິກາປິ ເຄເຫ ນິສິນ຺ນາວ “ກິໍ ນຸ ໂຂ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈໍ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ຕໍ, ໂນ”ຕິ ອຸປຘາຣຍມານາ ຕສ຺ສ ອຣຫຕ຺ຕປ຺ປຕ຺ຕິໍ ຎຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິ ອຸປຘາຣິຍມານາ, “ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ອໂຫ ວຕ ເມ ອຍໍ ອຸປາສິກາ ມຫຕີ ປຕິຏ຺ຐາ ຊາຕາ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, “ອຕີເຕປິ ນຸ ໂຂ ເມ ອຍໍ ປຕິຏ຺ຐາ ຠູຕປຸພ຺ພາ, ໂນ”ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ເອກູນອຕ຺ຕຠາວສຕໍ ອນຸສ຺ສຣິ, “ອຫໍ ໂຂ ປນ ເອກູນອຕ຺ຕຠາວສເຕ ອຎ຺ເຎຫິ ສທ຺ຘິໍ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ເອຕໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສິໍ, ອຍໍ ເມ ເອຕ຺ຕກໍ ອຄຸຓໍ ທິສ຺ວາ ‘ອໂຫ ຠາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕໍ ອຸປາສິກາຍາ”ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ. “ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ເອວໍ ສໍສາເຣ ສໍສຣນ຺ຕິຍາ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປກາໂຣ ກຕປຸພ຺ໂພ”ຕິ ອຸປຘາຣຍມານາ ຕໂຕ ອຸຕ຺ຕຣີ ສຕມໍ ອຕ຺ຕຠາວໍ ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ສຕເມ ອຕ຺ຕຠາເວ ມຍາ ເອຕສ຺ສ ປາທປຣິຈາຣິກາຍ ຫຸຕ຺ວາ ເອຕສ຺ສ ຊີວິຕາ ໂວໂຣປນຏ຺ຐາເນ ຊີວິຕທານໍ ທິນ຺ນໍ, ອໂຫ ມຍາ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ມຫາອຸປກາໂຣ ກຕປຸພ຺ໂພ”ຕິ ເຄເຫ ນິສິນ຺ນາວ ອຸຕ຺ຕຣີ ວິເສເສຕ຺ວາ “ອຸປຘາເຣຖາ”ຕິ ອາຫ. ໂສ ທິພ຺ພາຍ ໂສຕຘາຕຸຍາ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ວິເສເສຕ຺ວາ ສຕມໍ ອຕ຺ຕຠາວໍ ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕາຍ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິຕສ຺ສ ທິນ຺ນຠາວໍ ທິສ຺ວາ, “ອໂຫ ມມ ອິມາຍ ມຫາອຸປາສິກາຍ ອຸປກາໂຣ ກຕປຸພ຺ໂພ”ຕິ ອຕ຺ຕມໂນ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ຕຕ຺ເຖວ ຈຕູສຸ ມຄ຺ຄຜເລສຸ ປຎ຺ຫໍ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາ ປຣິນິພ຺ພາຍີຕິ.

ອຎ຺ຎຕຣຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ.

໓. ອຎ຺ຎຕເຣາກ຺ກຓ຺ຐິຕຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ສຸທຸທ຺ທສນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຎ຺ຎຕຣໍ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ສຕ຺ຖຣີ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ເຕ ເອໂກ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລູປຄຕ຺ເຖຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຫໍ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິຕຸກາໂມ, ເອກໍ ເມ ທຸກ຺ຂໂຕ ມຸຈ຺ຈນການຓໍ ກເຖຖາ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ສາຘາວຸໂສ, ສເຈສິ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິຕຸກາໂມ, ສລາກກຕ຺ຕໍ ເທຫິ, ປກ຺ຂິກກຕ຺ຕໍ ເທຫິ, ວສ຺ສາວາສິກໍ ເທຫິ, ຈີວຣາທໂຍ ປຈ຺ຈເຍ ເທຫິ, ອຕ຺ຕໂນ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ຕໂຍ ໂກຏ຺ຐາເສ ກຕ຺ວາ ເອເກນ ກມ຺ມນ຺ຕໍ ປໂຍເຊຫິ, ເອເກນ ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ໂປເສຫິ, ເອກໍ ພຸທ຺ຘສາສເນ ເທຫີ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ‘‘ສາຘຸ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕປຜິປາຜິຍາ ສພ຺ພໍ ກຕ຺ວາ ປຸນ ເຖຣໍ ປຸຈ຺ຊິ – ‘‘ຕໂຕ ອຸຕ຺ຕຣີ ອລ຺ລໍ ກິໍ ກໂຣມິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອາວຸໂສ, ຕິຕິ ສຣຓານິ ຄຕ຺ຫ, ປລ຺ຈ ສີລານິ ຄຕ຺ຫາຫີ’’ຕິ. ຕານິປິ ປຜິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຕໂຕ ອຸຕ຺ຕຣີ ປຸຈ຺ຊິ. ‘‘ເຕນ ຫິ ທສ ສີລານິ ຄຕ຺ຫາຫີ’’ຕິ. ‘‘ສາຘຸ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ຄຕ຺ຫີ. ໂສ ເອວໍ ອນຸປຸພ຺ເພນ ປຸລ຺ລກມ຺ມສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ ອນຸປຸພ຺ພເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕ ນາມ ຊາໂຕ. ຕໂຕ ‘‘ອຸຕ຺ຕຣິມ຺ປິ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ອຕ຺ຖິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ປຸນ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ, ‘‘ເຕນ ຫິ ປພ຺ພຊາຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິ. ຕສ຺ເສໂກ ອາກິຘມ຺ມິກກິກ຺ຂຸ ອາຈຣິໂຍ ອໂຫສິ. ເອໂກ ວິນຍຘໂຣ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ. ຕສ຺ສ ລທ຺ຘູປສມ຺ປທສ຺ສ ອາຈຣິໂຍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຕກາເລ ອກິຘມ຺ເມ ປລ຺ຫໍ ກເຖສິ – ‘‘ພຸທ຺ຘສາສເນ ນາມ ອິທໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ອິທໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ. ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍປິສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຕກາເລ ວິນເຍ ປລ຺ຫໍ ກເຖສິ – ‘‘ພຸທ຺ຘສາສເນ ນາມ ອິທໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ອິທໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ, ອິທໍ ກປ຺ປຕິ, ອິທໍ ນ ກປ຺ປຕີ’’ຕິ. ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອໂຫ ກາຣິຍໍ ອິທໍ ກມ຺ມໍ, ອຫໍ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິຕຸກາໂມ ປພ຺ພຊິໂຕ, ອິຘ ຈ ມມ ຫຕ຺ຖປສາຣຓຏ຺ຐານມ຺ປິ ນ ປລ຺ລາຍຕິ, ເຄເຫ ຖຕ຺ວາວ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິຕຸໍ ສກ຺ກາ, ມຍາ ຄິຫິນາ ກວິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ. ໂສ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຸກ຺ກຕ຺ຄິໂຕ ອນກິຣໂຕ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາກາເຣ ສຊ຺ຊາຍໍ ນ ກໂຣຕິ, ອຸທ຺ເທສໍ ນ ຄຕ຺ຫາຕິ, ກິໂສ ລູໂຂ ຘມນິສນ຺ຖຕຄຕ຺ໂຕ ອາລສ຺ສິຍາກິກູໂຕ ກຈ຺ຊຸປຣິກິຓ຺ໂຓ ອໂຫສິ.

ອຖ ນໍ ທຫຣສາມເຓຣາ, ‘‘ອາວຸໂສ, ກິໍ ຕ຺ວໍ ຄິຕຏ຺ຐາເນ ຄິໂຕວ ນິສິນ຺ນຏ຺ຐາເນ ນິສິນ຺ໂນວ ອໂຫສິ, ປຓ຺ຘຸໂຣຄາກິກູໂຕ ກິໂສ ລູໂຂ ຘມນິສນ຺ຖຕຄຕ຺ໂຕ ອາລສ຺ສິຍາກິກູໂຕ ກຈ຺ຊຸປຣິກິຓ຺ໂຓ, ກິໍ ເຕ ກຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຊິໍສຸ. ‘‘ອຸກ຺ກຕ຺ຄິໂຕມ຺ຫິ, ອາວຸໂສ’’ຕິ. ‘‘ກິໍ ການຓາ’’ຕິ? ໂສ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເຈສິ. ເຕ ຕສ຺ສ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາຍານໍ ອາຈິກ຺ຂິໍສຸ. ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາຍາ ຕໍ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິໍ, ກິກ຺ຂເວ, ອາຄຕຕ຺ຖາ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສາສເນ ອຸກ຺ກຕ຺ຄິໂຕ’’ຕິ. ‘‘ເອວໍ ກິຣ ກິກ຺ຂູ’’ຕິ. ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ກິໍ ການຓາ’’ຕິ? ‘‘ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິຕຸກາໂມວ ປພ຺ພຊິໂຕ, ຕສ຺ສ ເມ ອາຈຣິໂຍ ອກິຘມ຺ມກຖໍ ກເຖສິ, ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ວິນຍກຖໍ ກເຖສິ, ສ຺ວາຫໍ ‘ອິຘ ເມ ຫຕ຺ຖປສາຣຓຏ຺ຐານມ຺ປິ ນຕ຺ຖິ, ຄິຫິນາ ຫຸຕ຺ວາ ສກ຺ກາ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິຕຸໍ, ຄິຫີ ກວິສ຺ສາມີ’ຕິ ສນ຺ນິຏ຺ຐານມກາສິໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ສເຈ ຕ຺ວໍ, ກິກ຺ຂຸ, ເອກເມວ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສິ, ອວເສສານໍ ຣກ຺ຂນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ. ‘‘ກິໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ຕວ ຈິຕ຺ຕເມວ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສີ’’ຕິ. ‘‘ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ເຕນ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕເມວ ຣກ຺ຂາຫິ, ສກ຺ກາ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິຕຸ’’ນ຺ຕິ ອິມໍ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໖.

‘‘ສຸທຸທ຺ທສໍ ສຸນິປຸຓໍ, ຍຕ຺ຖກາມນິປາຕິນໍ;

ຈິຕ຺ຕໍ ຣກ຺ເຂຖ ເມຘາວີ, ຈິຕ຺ຕໍ ຄຸຕ຺ຕໍ ສຸຂາວຫ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສຸທຸທ຺ທສນ຺ຕິ ສຸຏ຺ຐຸ ທຸທ຺ທສໍ. ສຸນິປຸຓນ຺ຕິ ສຸຏ຺ຐຸ ນິປຸຓໍ ປຣມສຕ຺ຫໍ. ຍຕ຺ຖກາມນິປາຕິນນ຺ຕິ ຊາຕິອາທີນິ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ລກິຕພ຺ພາລກິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕາຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນສຸ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ນິປຕນສີລໍ. ຈິຕ຺ຕໍ ຣກ຺ເຂຖ ເມຘາວີຕິ ອນ຺ຘພາໂລ ທຸມ຺ເມໂຘ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕໍ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຈິຕ຺ຕວສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ອນຍພ຺ຍສນໍ ປາປຸຓາຕິ. ເມຘາວີ ປນ ປຓ຺ຑິໂຕວ ຈິຕ຺ຕໍ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ສກ຺ໂກຕິ, ຕສ຺ມາ ຕ຺ວມ຺ປິ ຈິຕ຺ຕເມວ ໂຄເປຫິ. ອິທລ຺ຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ຄຸຕ຺ຕໍ ສຸຂາວຫໍ ມຄ຺ຄຜລນິພ຺ພານສຸຂານິ ອາວຫ ຕີຕິ.

ເທສນາປຣິໂຍສາເນ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປາປຸຓິ, ອລ຺ເລປິ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸໍ, ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ອໂຫສີຕິ.

ອລ຺ລຕເຣາກ຺ກຕ຺ຄິຕກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍ.

໔ຯ ສງ຺ຆຣກ຺ຂິຕຠາຄິເນຍ຺ຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ທູຣງ຺ຄມນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສງ຺ຆຣກ຺ຂິຕໍ ນາມ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິເຣໂກ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕ ລທ຺ຘູປສມ຺ປໂທ ສງ຺ຆຣກ຺ຂິຕຕ຺ເຖໂຣ ນາມ ຫຸຕ຺ວາ ກຕິປາເຫເນວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຯ ຕສ຺ສ ກນິຏ຺ຐຠຄິນີ ປຸຕ຺ຕໍ ລຠິຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ນາມໍ ອກາສິຯ ໂສ ຠາຄິເນຍ຺ຍສງ຺ຆຣກ຺ຂິໂຕ ນາມ ຫຸຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ເຖຣສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປໂທ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ຄາມກາວາເສ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ເອກໍ ສຕ຺ຕຫຕ຺ຖໍ, ເອກໍ ອຏ຺ຐຫຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິ ທ຺ເວ ວສ຺ສາວາສິກສາຏເກ ລຠິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐຫຕ຺ຖໍ ‘‘ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍສ຺ສ ເມ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຕຫຕ຺ຖໍ ມຍ຺ຫໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ວຸຏ຺ຐວສ຺ໂສ ‘‘ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖເຣ ວິຫາຣໍ ອນາຄເຕເຍວ ວິຫາຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ທິວາຏ຺ຐານໍ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປາໂທທກໍ ອຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ອາສນໍ ປຎ຺ຎເປຕ຺ວາ ອາຄມນມຄ຺ຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນິສີທິຯ ອຖສ຺ສາຄມນຠາວໍ ທິສ຺ວາ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ, ‘‘ນິສີທຖ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ເຖຣໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຕາລວຓ຺ຏໍ ອາທາຍ ພີຊິຕ຺ວາ ປານີຍໍ ທຕ຺ວາ ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາ ຕໍ ສາຏກໍ ອາເນຕ຺ວາ ປາທມູເລ ຐເປຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິມໍ ປຣິພຸຎ຺ຊຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ພີຊຍມາໂນ ອຏ຺ຐາສິຯ

ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ອາຫ – ‘‘ສງ຺ຆຣກ຺ຂິຕ, ມຍ຺ຫໍ ຈີວຣໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ, ຕ຺ວເມວ ປຣິພຸຎ຺ຊາ’’ຕິຯ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ມຍາ ລທ຺ຘກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຍໍ ຕຸມ຺ຫາກເມວ ສລ຺ລກ຺ຂິໂຕ, ປຣິໂຠຄໍ ກໂຣຖາ’’ຕິຯ ‘‘ໂຫຕຸ, ສງ຺ຆຣກ຺ຂິຕ, ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ເມ ຈີວຣໍ, ຕ຺ວເມວ ປຣິພຸຎ຺ຊາ’’ຕິຯ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ມາ ເອວໍ ກໂຣຖ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ປຣິພຸຕ຺ເຕ ມຍ຺ຫໍ ມຫປ຺ຜລໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ອຖ ນໍ ຕສ຺ສ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກເຖນ຺ຕສ຺ສປິ ເຖໂຣ ນ ອິຈ຺ຉິເຍວຯ

ເອວໍ ໂສ ພີຊຍມາໂນ ຐິໂຕວ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຫໍ ເຖຣສ຺ສ ຄິຫິກາເລ ຠາຄິເນຍ຺ໂຍ, ປພ຺ພຊິຕກາເລ ສທ຺ຘິວິຫາຣິໂກ, ເອວມ຺ປິ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ອຸປ຺ຊ຺ຌາໂຍ ປຣິໂຠຄໍ ນ ກຕ຺ຕຸກາໂມຯ ອິມສ຺ມິໍ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ປຣິໂຠຄໍ ອກໂຣນ຺ເຕ ກິໍ ເມ ສາມຎ຺ຎເຍນ, ຄິຫິ ຠວິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ທຸສ຺ສຓ຺ຐາປິໂຕ ຆຣາວາໂສ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ຄຕ຺ວາ ຄິຫິຠູໂຕ ຊີວິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ຕໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຏ຺ຐຫຕ຺ຖສາຏກໍ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ເອກໍ ເອລກິໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມິ, ເອລກີ ນາມ ຂິປ຺ປໍ ວິຊາຍຕິ, ສ຺ວາຫໍ ວິຊາຕໍ ວິຊາຕໍ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ມູລໍ ກຣິສ຺ສາມິ, ມູເລ ພຫູ ກຕ຺ວາ ເອກໍ ປຊາປຕິໍ ອາເນສ຺ສາມິ, ສາ ເອກໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິສ຺ສຕິຯ ອຖສ຺ສ ມມ ມາຕຸລສ຺ສ ນາມໍ ກຕ຺ວາ ຈູຬຍານເກ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ມມ ປຸຕ຺ຕຎ຺ຈ ຠຣິຍຎ຺ຈ ອາທາຍ ມາຕຸລໍ ວນ຺ທິຕຸໍ ອາຄມິສ຺ສາມິ, ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ມມ ຠຣິຍໍ ເອວໍ ວກ຺ຂາມິ – ‘ອາເນຫິ ຕາວ ເມ ປຸຕ຺ຕໍ ວຫິສ຺ສາມິນ’ນ຺ຕິຯ ສາ ‘ກິໍ ເຕ ປຸຕ຺ເຕນ, ເອຫິ, ອິມໍ ຍານກໍ ປາເຊຫີ’ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ, ‘ອຫໍ ເນສ຺ສາມິ ນ’ນ຺ຕິ ເນຕ຺ວາ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ຈກ຺ກປເຖ ຉຑ຺ເຑສ຺ສຕິຯ ອຖສ຺ສ ສຣີຣໍ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ ຈກ຺ກໍ ຄມິສ຺ສຕິ, ອຖ ນໍ ‘ຕ຺ວໍ ມມ ປຸຕ຺ຕໍ ເນວ ມຍ຺ຫໍ ອທາສິ, ນໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ ນາສິໂຕສ຺ມິ ຕຍາ’ຕິ ວຕ຺ວາ ປໂຕທຍຏ຺ຐິຍາ ປິຏ຺ຐິຍໍ ປຫຣິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ

ໂສ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕວ ຄຕ຺ວາ ພີຊຍມາໂນ ເຖຣສ຺ສ ສີເສ ຕາລວຓ຺ເຏນ ປຫຣິຯ ເຖໂຣ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ອຫໍ ສງ຺ຆຣກ຺ຂິເຕນ ສີເສ ປຫໂຕ’’ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ເຕນ ຈິນ຺ຕິຕຈິນ຺ຕິຕໍ ສພ຺ພໍ ຎຕ຺ວາ, ‘‘ສງ຺ຆຣກ຺ຂິຕ, ມາຕຸຄາມສ຺ສ ປຫາຣໍ ທາຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ໂກ ເອຕ຺ຖ ມຫລ຺ລກຕ຺ເຖຣສ຺ສ ໂທໂສ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ‘‘ອໂຫ ນຏ຺ໂຐມ຺ຫິ, ຎາຕໍ ກິຣ ເມ ອຸປ຺ຊ຺ຌາເຍນ ຈິນ຺ຕິຕຈິນ຺ຕິຕໍ, ກິໍ ເມ ສາມຎ຺ຎເຍນາ’’ຕິ ຕາລວຓ຺ຏໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ປລາຍິຕຸໍ ອາຣທ຺ໂຘຯ

ອຖ ນໍ ທຫຣາ ຈ ສາມເຓຣາ ຈ ອນຸພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາວ ‘‘ກິໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອາຄຕ຺ຖ, ເອໂກ ໂວ ຠິກ຺ຂຸ ລທ຺ໂຘ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອາມ, ຠນ຺ເຕ, ອິມໍ ທຫຣໍ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕ຺ວາ ປລາຍນ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຕມ຺ຫາ’’ຕິຯ ‘‘ເອວໍ ກິຣ ຠິກ຺ຂູ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ກິມຕ຺ຖໍ ເຕ ຠິກ຺ຂຸ ເອວໍ ຠາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕໍ, ນນຸ ຕ຺ວໍ ອາຣທ຺ຘວີຣິຍສ຺ສ ເອກສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ, ມາທິສສ຺ສ ນາມ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ທເມຕ຺ວາ ໂສຕາປນ຺ໂນຕິ ວາ ສກທາຄາມີຕິ ວາ ອນາຄາມີຕິ ວາ ອຣຫາຕິ ວາ ວທາເປຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ກິມຕ຺ຖໍ ເອວໍ ຠາຣິຍໍ ກມ຺ມມກາສີ’’ຕິ? ‘‘ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕສ຺ມິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ກາຣຓາ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕສີ’’ຕິ? ໂສ ເອວໍ ວສ຺ສາວາສິກສາຏການໍ ລທ຺ຘທິວສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຍາວ ເຖຣສ຺ສ ຕາລວຓ຺ເຏນ ປຫາຣາ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ, ‘‘ອິມິນາ ກາຣເຓນ ປລາໂຕສ຺ມິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ

ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອຫິ ພິກ຺ຂຸ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິ ຈິຕ຺ຕໍ ນາເມຕໍ ທູເຣ ໂຫນ຺ຕມ຺ປິ ອາຣມ຺ມຕໍ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉນກຊາຕິກໍ, ຣາຄໂທສໂມຫພນ຺ຘນາ ມຸຈ຺ຈນຕ຺ຖາຍ ວາຍມິຕຸໍ ວຝ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໗.

‘‘ທູຣງ຺ຄມໍ ເອກຈຣໍ, ອສຣີຣໍ ຄຸຫາສຍໍ;

ເຍ ຈິຕ຺ຕໍ ສໍຍເມສ຺ສນ຺ຕິ, ໂມກ຺ຂນ຺ຕິ ມາຣພນ຺ຘນາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ທູຣງ຺ຄມນ຺ຕິ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຫິ ມກ຺ກຝສຸຕ຺ຕມຕ຺ຕກມ຺ປິ ປຸຣຕ຺ຖິມາທິທິສາກາເຄນ ຄມນາຄມນໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ທູເຣ ສນ຺ຕມ຺ປິ ປນ ອາຣມ຺ມຕໍ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉຕີຕິ ທູຣງ຺ຄມໍ ນາມ ຊາຕໍ. ສຕ຺ຕຝ຺ຖຈິຕ຺ຕານິ ປນ ເອກໂຕ ກຕ຺ຕິກພຫຸສານິ ເອກ ກ຺ຂເຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕຸໍ ສມຕ຺ຖານິ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ອຸປ຺ປຕ຺ຕິກາເລ ເອເກກເມວ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມິ ນິຣຸທ຺ເຘ ປຸນ ເອເກກເມວ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ເອກຈຣໍ ນາມ ຊາຕໍ. ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ສຣີຣສຕ຺ຖານໍ ວາ ນີລາທິປ຺ປກາໂຣ ວຕ຺ຕເກໂທ ວາ ນຕ຺ຖີຕີ ອສຣີຣໍ ນາມ ຊາຕໍ. ຄຸຫາ ນາມ ຈຕຸມຫາພູຕຄຸຫາ, ອິທຍ຺ຈ ຫທຍຣູປໍ ນິສ຺ສາຍ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ຄຸຫາສຍໍ ນາມ ຊາຕໍ. ເຍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຍ ເກຈິ ປຸຣິສາ ວາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ວາ ຄຫຝ຺ຖາ ວາ ປພ຺ພຊິຕາ ວາ ອນຸປ຺ປຊ຺ຊນກກິເລສສ຺ສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕຸໍ ອເທນ຺ຕາ ສຕິສມ຺ໂມເສນ ອຸປ຺ປນ຺ນກິເລສໍ ປຊຫນ຺ຕາ ຈິຕ຺ຕໍ ສໍຍເມສ຺ສນ຺ຕິ ສໍຍຕໍ ອວິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ. ໂມກ຺ຂນ຺ຕິ ມາຣພນ຺ຘນາຕິ ສພ຺ເພເຕ ກິເລສພນ຺ຘນາກາເວນ ມາຣພນ຺ຘນສງ຺ຂາຕາ ເຕພູມກວຝ຺ຝາ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສນ຺ຕີຕິ.

ເທສນາປຣິໂຍສາເນ ກາຄິເນຍ຺ຍສງ຺ຘຣກ຺ຂິຕຕ຺ເຖໂຣ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປາປຸຕິ, ອຝ຺ເຍປິ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ຊາຕາ, ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ສງ຺ຘຣກ຺ຂິຕກາຄິເນຍ຺ຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຈຕຸຕ຺ຖໍ.

໔. ຈິຕ຺ຕຫຕ຺ຖຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອນວຝ຺ຖິຕຈິຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈິຕ຺ຕຫຕ຺ຖຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ເອໂກ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ນຝ຺ຖໂຄຓໍ ປຣິເຍສນ຺ໂຕ ອຣຝ຺ຝໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມຊ຺ຊນ຺ຫິເກ ກາເລ ໂຄຓໍ ທິສ຺ວາ ໂຄຍູເຖ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ, ‘‘ອວສ຺ສໍ ອຍ຺ຍານໍ ສນ຺ຕິເກ ອາຫາຣມຕ຺ຕໍ ລພິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຂຸປ຺ປິປາສາປີລຸອິໂຕ ວິຫາຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ພິກ຺ຂູນໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ຕສ຺ມິ ໂຂ ປນ ສມເຍ ພິກ຺ຂູນໍ ອວກ຺ກາຣປາຕິຍໍ ກຸຕ຺ຕາວເສສກໍ ກຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ເຕ ຕໍ ຉາຕກປີລຸອິຕໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ອິໂຕ ກຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກຸຝ຺ຊາຫີ’’ຕິ ວທິສ຺ສຸ. ພຸທ຺ຘກາເລ ຈ ປນ ອເນກສູປພ຺ຍຝ຺ຊນໍ ກຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ໂສ ຕໂຕ ຍາປນມຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກຸຝ຺ຊິຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ຫຕ຺ເຖ ໂຘວິຕ຺ວາ ພິກ຺ຂູ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ‘‘ກີ, ກນ຺ເຕ, ອຊ຺ຊ, ອຍ຺ຍາ, ນິມນ຺ຕນຝ຺ຖານໍ ອຄມິສ຺ສູ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ‘‘ນຕ຺ຖິ, ອຸປາສກ, ພິກ຺ຂູ ອິມິນາວ ນີຫາເຣນ ນິພ຺ພຫໍ ລກນ຺ຕີ’’ຕິ. ໂສ ‘‘ມຍໍ ອຸຝ຺ຖາຍ ສມຸຝ຺ຖາຍ ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວໍ ນິພ຺ພຫໍ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕາປິ ເອວໍ ມຘຣພ຺ຍຝ຺ຊນໍ ກຕ຺ຕໍ ນ ລກາມ, ອິເມ ກິຣ ນິພ຺ພຫໍ ກຸຝ຺ຊນ຺ຕິ, ກີ ເມ ຄິຫີກາເວນ, ພິກ຺ຂຸ ກວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ພິກ຺ຂູ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິ. ອຖ ນໍ ພິກ຺ຂູ ‘‘ສາຘຸ ອຸປາສກາ’’ຕິ ປພ຺ພາເຊສຸໍ.

ໂສ ລທ຺ຘູປສມ຺ປໂທ ສພ຺ພປ຺ປກາຣໍ ວຕ຺ຕປຝິວຕ຺ຕໍ ອກາສິ. ໂສ ພຸທ຺ຘານໍ ອຸປ຺ປນ຺ເນນ ລາກສກ຺ກາເຣນ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ຖູລສຣີໂຣ ອໂຫສິ. ຕໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ກີ ເມ ກິກ຺ຂາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ຊີວິເຕນ, ຄິຫີ ກວິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ໂສ ວິພ຺ກມິຕ຺ວາ ເຄຫໍ ປາວິສີ. ຕສ຺ສ ເຄເຫ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ກຕິປາເຫເນວ ສຣີຣໍ ມິລາຍິ. ຕໂຕ ‘‘ກີ ເມ ອິມິນາ ທຸກ຺ເຂນ, ສມໂຓ ກວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິ. ໂສ ກຕິປາຫໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ປຸນ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິຕ຺ວາ ວິພ຺ກມິ, ປພ຺ພຊິຕກາເລ ປນ ພິກ຺ຂູນໍ ອຸປກາຣໂກ ໂຫຕິ. ໂສ ກຕິປາເຫເນວ ປຸນປິ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິຕ຺ວາ, ‘‘ກີ ເມ ຄິຫີກາເວນ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພິກ຺ຂູ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິ. ອຖ ນໍ ພິກ຺ຂູ ອຸປກາຣວເສນ ປຸນ ປພ຺ພາຊຍີສຸ. ເອວໍ ໂສ ອິມິນາ ນິຍາເມເນວ ຉກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິໂຕ.

ຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂູ “ເອສ ຈິຕ຺ຕວສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ວິຈຣຕີ”ຕິ ຈິຕ຺ຕຫຕ຺ຖຕ຺ເຖໂຣຕິ ນາມໍ ກຣີສຸຯ

ຕສ຺ເສວໍ ອປຣາປຣໍ ວິຈຣນ຺ຕສ຺ເສວ ຠຣິຍາ ຄພ຺ຠິນີ ອໂຫສິຯ ໂສ ສຕ຺ຕເມ ວາເຣ ອຣຎ຺ຎໂຕ ກສິຠຓ຺ຑມາທາຍ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຓ຺ຑກໍ ຐເປຕ຺ວາ “ອຕ຺ຕໂນ ກາສາວໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ”ຕິ ຄພ຺ຠໍ ປາວິສິ ຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ຕສ຺ສ ຠຣິຍາ ນິປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍຕິຯ ຕສ຺ສາ ນິວຕ຺ຖສາຏໂກ ອປຄໂຕ ໂຫຕິ, ມຸຂໂຕ ຈ ລາລາ ປຄ຺ຆຣຕິ, ນາສາ ຆຸຣຆຸຣາຍຕິ, ມຸຂໍ ວິວຏໍ, ທນ຺ຕໍ ຆໍສຕິ, ສາ ຕສ຺ສ ອຸທ຺ທຸມາຕກສຣີຣໍ ວິຍ ອຸປຏ຺ຐາສິຯ ໂສ “ອນິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ອິທ”ນ຺ຕິ ສຎ຺ຎໍ ລຠິຕ຺ວາ, “ອຫໍ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ຠິກ຺ຂຸຠາເວ ສຓ຺ຐາຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ”ນ຺ຕິ ກາສາຍໂກຏິຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸທເຣ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ເຄຫາ ນິກ຺ຂມິຯ

ອຖສ຺ສ ອນນ຺ຕຣເຄເຫ ຐິຕາ ສສ຺ສຸ ຕໍ ຕຖາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ, “ອຍໍ ປຏິອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕ ຠວິສ຺ສຕິ, ອິທາເນວ ອຣຎ຺ຎໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກາສາວໍ ອຸທເຣ ພນ຺ຘິຕ຺ວາວ ເຄຫາ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ວິຫາຣາຠິມຸໂຂ ຄຈ຺ຉຕິ, ກິໍ ນຸ ໂຂ”ຕິ ເຄຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍມານໍ ຘີຕຣໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ “ອິມໍ ທິສ຺ວາ ເອສ ວິປ຺ປຏິສາຣີ ຫຸຕ຺ວາ ຄໂຕ”ຕິ ຎຕ຺ວາ ຘີຕຣໍ ປຫຣິຕ຺ວາ “ອຸຏ຺ເຐຫິ ກາຬກຓ຺ຓີ, ສາມິໂກ ເຕ ຕໍ ນິທ຺ທາຍມານໍ ທິສ຺ວາ ວິປ຺ປຏິສາຣີ ຫຸຕ຺ວາ ຄໂຕ, ນຕ຺ຖິ ໂສ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕຸຍ຺ຫ”ນ຺ຕິ ອາຫຯ “ອເປຫິ ອເປຫິ, ອມ຺ມ, ກຸໂຕ ຕສ຺ສ ຄມນໍ ອຕ຺ຖິ, ກຕິປາເຫເນວ ປຸນາຄມິສ຺ສຕີ”ຕິ ອາຫຯ ໂສປິ “ອນິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕວ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປາປຸຓິຯ ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຯ “ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມ ມຍໍ ຕໍ ປພ຺ພາເຊຕຸໍ, ກຸໂຕ ຕຸຍ຺ຫໍ ສມຓກາໂວ, ສຕ຺ຖກນິສານປາສາຓສທິສໍ ຕວ ສີສ”ນ຺ຕິຯ “ຠນ຺ເຕ, ອິທານິ ມໍ ອນຸກມ຺ປາຍ ເອກວາຣໍ ປພ຺ພາເຊຖາ”ຕິຯ ເຕ ຕໍ ອຸປກາຣວເສນ ປພ຺ພາຊຍີສຸຯ ໂສ ກຕິປາເຫເນວ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຯ

ເຕປີ ນໍ ອາຫໍສຸ – “ອາວຸໂສ ຈິຕ຺ຕຫຕ຺ຖ, ຕວ ຄມນສມຍໍ ຕ຺ວເມວ ຊາເນຍ຺ຍາສິ, ອິມສ຺ມິໍ ວາເຣ ເຕ ຈິຣາຍິຕ”ນ຺ຕິຯ “ຠນ຺ເຕ, ສໍສຄ຺ຄສ຺ສ ອຕ຺ຖິຠາວກາເລ ຄຕມ຺ຫາ, ໂສ ໂນ ສໍສຄ຺ໂຄ ຉິນ຺ໂນ, ອິທານິ ອຄມນຘມ຺ມາ ຊາຕມ຺ຫາ”ຕິຯ ຠິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, “ຠນ຺ເຕ, ອຍໍ ຠິກ຺ຂຸ ອມ຺ເຫຫິ ເອວໍ ວຸຕ຺ໂຕ ເອວໍ ນາມ ກເຖສິ, ອຎ຺ຎໍ ພ຺ຍາກໂຣຕິ, ອຠູຕໍ ວທຕີ”ຕິ ອາຫໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ “ອາມ, ຠິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ອນວຏ຺ຐິຕຈິຕ຺ຕກາເລ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ອຊານນກາເລ ຄມນາຄມນໍ ອກາສິ, ອິທານິສ຺ສ ປຸຎ຺ຎຎ຺ຈ ປາປຎ຺ຈ ປຫີນ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອາຫ –

໓໘ຯ

“ອນວຏ຺ຐິຕຈິຕ຺ຕສ຺ສ, ສທ຺ຘມ຺ມໍ ອວິຊານໂຕ;

ປຣິປ຺ລວປສາທສ຺ສ, ປຎ຺ຎາ ນ ປຣິປູຣຕິຯ

໓໙ຯ

“ອນວສ຺ສຸຕຈິຕ຺ຕສ຺ສ, ອນນ຺ວາຫຕເຈຕໂສ;

ປຸຎ຺ຎປາປປຫີນສ຺ສ, ນຕ຺ຖິ ຊາຄຣໂຕ ຠຍ”ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອນວຏ຺ຐິຕຈິຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ນາເມຕໍ ກສ຺ສຈິ ນິພທ຺ຘໍ ວາ ຖາວຣໍ ວາ ນຕ຺ຖິຯ ໂຍ ປນ ປຸຄ຺ຄໂລ ອສ຺ສປິຏ຺ເຐ ຐປິຕກຸມ຺ຠຓ຺ຑໍ ວິຍ ຈ ຖຸສຣາສິມ຺ຫິ ໂກຏ຺ຏິຕຂາຓຸໂກ ວິຍ ຈ ຂລ຺ລາຏສີເສ ຐປິຕກທມ຺ພປຸປ຺ຜໍ ວິຍ ຈ ນ ກຕ຺ຖຈິ ສຓ຺ຐາຕິ, ກທາຈິ ພຸທ຺ຘສາວໂກ ໂຫຕິ, ກທາຈິ ອາຊີວໂກ, ກທາຈິ ນິຄຓ຺ໂຐ, ກທາຈິ ຕາປໂສຯ ເອວຣູໂປ ປຸຄ຺ຄໂລ ອນວຏ຺ຐິຕຈິຕ຺ໂຕ ນາມຯ ຕສ຺ສ ອນວຏ຺ຐິຕຈິຕ຺ຕສ຺ສຯ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ອວິຊານໂຕຕິ ສຕ຺ຕຕີສໂພທິປກ຺ຂິຍຘມ຺ມເຠທໍ ອິມໍ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ອວິຊານນ຺ຕສ຺ສ ປຣິຕ຺ຕສທ຺ຘາຍ ວາ ອຸປ຺ລວສທ຺ຘາຍ ວາ ປຣິປ຺ລວປສາທສ຺ສ ກາມາວຈຣຣູປາວຈຣາທິເຠທາ ປຎ຺ຎາ ນ ປຣິປູຣຕິຯ ກາມາວຈຣາຍປິ ອປຣິປູຣຍມານາຍ ກຸໂຕວ ຣູປາວຈຣາຣູປາວຈຣໂລກຸຕ຺ຕຣປຎ຺ຎາ ປຣິປູຣິສ຺ສຕີຕິ ທີເປຕິຯ ອນວສ຺ສຸຕຈິຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ຣາເຄນ ອຕິນ຺ຕຈິຕ຺ຕສ຺ສຯ ອນນ຺ວາຫຕເຈຕໂສຕິ “ອາຫຕຈິຕ຺ໂຕ ຂິລຊາໂຕ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໓໑໙; ວິຠຯ ໙໔໑; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໘໕) ອາຄຕຏ຺ຐາເນ ໂທເສນ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ປຫຕຠາໂວ ວຸຕ຺ໂຕ, ອິຘ ປນ ໂທເສນ ອປ຺ປຏິຫຕຈິຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປຸຎ຺ຎ

ປາປປ໌ຫີນສ຺ສາຕີ ຈຕຸຕຸຖມຄຸເຄນ ປ໌ຫີນປຸ໌ຄຸຄສຸສ ເຈວ ປ໌ຫີນປາປສຸສ ຈ ຂີຕາສວສຸສ។ ນຕຸຖີ ຊາຄຣໂຕ ກຍນຸຕິ ຂີຕາສວສຸສ ຊາຄຣນຸຕສຸເສວ ອກາຍກາໂວ ກຕີໂຕ ວິຍ។ ໂສ ປນ ສທຸສາທີທີ ປຄຸຈທີ ຊາຄຣຂມຸເມທີ ສມນຸນາຄຕຕຸຕາ ຊາຄໂຣ ນາມ។ ຕສຸ ມາ ຕສຸສ ຊາຄຣນຸຕສຸສາປີ ອຊາຄຣນຸຕສຸສາປີ ກິເລສກາຍໍ ນຕຸຖີ ກິເລສານໍ ອປຈຸຈຸອາວຕຸຕນໂຕ។ ນ ທີ ຕໍ ກິເລສາ ອນຸພນຸຂນຸ ຕິ ເຕນ ເຕນ ມຄຸເຄນ ປ໌ຫີນານໍ ກິເລສານໍ ປຸນ ອນຸປຄມນໂຕ។ ເຕເນວາຫ – ‘‘ໂສຕາປຕຸຕິມຄຸເຄນ ເຍ ກິເລສາ ປ໌ຫີນາ, ເຕ ກິ ເລເສ ນ ປຸເນຕິ ນ ປຈຸເຈຕິ ນ ປຈຸຈາຄຈຸຂຕິ, ສກທາຄາມິອນາຄາມິອຣຫຕຸຕມຄຸເຄນ ເຍ ກິເລສາ ປ໌ຫີນາ, ເຕ ກິເລເສ ນ ປຸເນ ຕິ ນ ປຈຸເຈຕິ ນ ປຈຸຈາຄຈຸຂຕີ’’ຕິ (ຈູລຸອນິ។ ເມຕຸຕຄູມາຕາວປຸຈຸຂານິທຸເທສ ໔ຖ)។

ເທສນາ ມຫາຊນສຸສ ສາຕຸຖິກາ ສຜລາ ອໂຫສີ។

ອເຖກທິວສໍ ກິກຸຂູ ຂມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຄຸຖາເປສຸໍ ‘‘ກາຣິຍາ ວຕິເມ, ອາວຸໂສ, ກິເລສາ ນາມ, ເອວຣູປສຸສ ອຣຫຕຸຕສຸສ ອຸປນິສຸສາຍສມຸປນຸໂນ ກຸລປຸຕຸໂຕ ກິເລເສທີ ອາໂລລຸອິໂຕ ສຕຸຕວາເຣ ຄິທີ ຫຸຕຸວາ ສຕຸຕວາເຣ ປພຸພຊິໂຕ’’ຕິ។ ສຕຸຖາ ເຕສໍ ຕໍ ກຖາປວຕຸຕີ ສຸຕຸວາ ຕງຂຕານຸຣູເປນ ຄມເນນ ຂມຸມສກໍ ຄນຸຕຸວາ ພຸທຸຂາສເນ ນິສີນຸໂນ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣທີ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຂິຕຸວາ, ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ເອວເມວ, ກິກຸຂເວ, ກິເລສາ ນາມ ກາຣິຍາ, ສເຈ ເອເຕ ຣູປີໂນ ຫຸຕຸວາ ກຕຸຖຈິ ປກຸຂິປີຕຸໍ ສກຸກາ ກເວຍຸຍໍ, ຈກຸກວາລຸອໍ ອຕິສມຸພາຂໍ, ພຸຣຫຸມໂລໂກ ອຕິນີຈໂກຕິ ໂອກາໂສ ເນສໍ ນ ກເວຍຸຍ, ມາທີສມຸປີ ນາເມເຕ ປຄຸຄາສມຸປນຸນໍ ປຸຣິສາຊາເນຍຸຍໍ ອາໂລລຸເອນຸຕິ, ອວເສເສສຸ ກາ ກຖາ? ‘‘ອຫລຸທີ ອຫຸຄນາລຸອິມຕຸຕໍ ວຣກໂຈຣກໍ ກຸຕຸຖກຸທາລຄຸຈ ນິສຸສາຍ ຂ ວາເຣ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຸປຸປພຸພຊິຕປຸພຸໂພ’’ຕິ។ ‘‘ກທາ, ກນຸເຕ, ກທາ ສຸຄຕາ’’ຕິ? ‘‘ສຸຕີສຸສຖ, ກິກຸຂເວ’’ຕິ។ ‘‘ອາມ, ກນຸເຕ’’ຕິ។ ‘‘ເຕນ ທີ ສຸຕາຖາ’’ຕິ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ –

ອຕີເຕ ພາຣາຕາສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ກຸທາລປຕຸທີໂຕ ນາມ ພາທີຣກປພຸພຊຸຊໍ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຄຸຖ ມາເສ ທີ ມວນຸເຕ ວສິຕຸວາ ວສຸສາຣຕຸຕສມເຍ ກູມິຍາ ຕິນຸຕາຍ ‘‘ເຄເທ ເມ ອຫຸຄນາລຸອິມຕຸໂຕ ວຣກໂຈຣໂກ ຈ ກຸຕຸຖກຸທາລໂກ ຈ ອຕຸຖີ, ວຣກໂຈຣກພີຊໍ ມາ ນສຸສີ’’ຕິ ອຸປຸປພຸພຊິຕຸວາ ເອກໍ ຄານໍ ກຸທາເລນ ກສິຕຸວາ ຕໍ ພີຊໍ ວປີຕຸວາ ວຕີ ກຕຸວາ ປກຸກກາເລ ອຸທຸຂຣິຕຸວາ ນາລຸອິມຕຸຕພີຊໍ ຖເປຕຸວາ ເສສໍ ຂາທີ។ ໂສ ‘‘ກີ ເມ ທານິ ເຄເທນ, ປຸນ ອຄຸຖ ມາເສ ປພຸພຊິສຸສາມີ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸ ວາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ປພຸພຊິ។ ອິມິນາວ ນີຫາເຣນ ນາລຸອິມຕຸຕໍ ວຣກໂຈຣກຄຸຈ ກຸຕຸຖກຸທາລຄຸຈ ນິສຸສາຍ ສຕຸຕວາເຣ ຄິທີ ຫຸຕຸ ວາ ສຕຸຕວາເຣ ປພຸພຊິຕຸວາ ສຕຸຕເມ ປນ ວາເຣ ຈິນຸເຕສີ – ‘‘ອຫໍ ຂ ວາເຣ ອິມໍ ກຸຕຸຖກຸທາລໍ ນິສຸສາຍ ຄິທີ ຫຸຕຸວາ ປພຸພຊິ ໂຕ, ກຕຸຖຈິເທວ ນໍ ຂທຸເທສຸສາມີ’’ຕິ។ ໂສ ຄງຄາຍ ຕີຣໍ ຄນຸຕຸວາ, ‘‘ປຕິຕຄຸຖານໍ ປສຸສນຸໂຕ ໂອຕຣິຕຸວາ ຄຕຸເທຍຸຍໍ, ຍຖາສຸສ ປຕິຕຄຸຖານໍ ນ ປສຸສາມິ, ຕຖາ ນໍ ຂທຸເທສຸສາມີ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ນາລຸອິມຕຸຕໍ ພີຊໍ ປີໂລຕິກາຍ ພນຸຂິຕຸວາ ປີໂລຕິກໍ ກຸທາ ລຜລເກ ພນຸຂິຕຸວາ ກຸທາລໍ ອຄຸຄທຄຸຫເກ ຄເທຕຸວາ ຄງຄາຍ ຕີເຣ ຖິໂຕ ອກຸຂີນີ ນິມີເລຕຸວາ ອຸປຣິສີເສ ຕິກຸຂຕຸຕຸໍ ອາວິ ຊຊິຕຸວາ ຄງຄາຍໍ ຂິປີຕຸວາ ນິວຕຸຕິຕຸວາ ໂອໂລເກນຸໂຕ ປຕິຕຄຸຖານໍ ອທິສຸວາ ‘‘ຊິຕໍ ເມ, ຊິຕໍ ເມ’’ຕິ ຕິກຸຂຕຸຕຸໍ ສທຸທມກາສີ។

ຕສຸມີ ຂເຕ ພາຣາຕາສິຣາຊາ ປຈຸຈນຸຕໍ ວູປສເມຕຸວາ ອາຄນຸຕຸວາ ນທີຕີເຣ ຂນຸຂາວາຣໍ ນິວາເສຕຸວາ ນຫານຕຸຖາຍ ນທີ ໂອ ຕິຕຸໂຕ ຕໍ ສທຸທໍ ອສຸໂສສີ។ ຣາຊູນຄຸຈ ນາມ ‘‘ຊິຕໍ ເມ’’ຕິ ສທຸໂທ ອມນາໂປ ໂຫຕິ, ໂສ ຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ, ‘‘ອຫໍ ອິທານິ ອມິຕຸຕມທຸທນໍ ກຕຸວາ ‘ຊິຕໍ ເມ’ຕິ ອາຄໂຕ, ຕຸວໍ ປນ ‘ຊິຕໍ ເມ, ຊິຕໍ ເມ’ຕິ ວິຣວສີ, ກີ ນາເມຕ’’ນຸຕິ ປຸຈຸຂິ។ ກຸທາລປຕຸທີໂຕ ‘‘ຕຸວໍ ພາທີຣກໂຈເຣ ຊິນິ, ຕຍາ ຊິຕໍ ປຸນ ອວຊິຕເມວ ໂຫຕິ, ມຍາ ປນ ອຊຸຊຸຕຸຕິໂກ ໂລກໂຈໂຣ ຊິໂຕ, ໂສ ປຸນ ມໍ ນ ຊີນິສຸສຕິ, ຕສຸເສວ ຊໂຍ ສາຂູ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ນ ຕໍ ຊິຕໍ ສາຂຸ ຊິຕໍ, ຍໍ ຊິຕໍ ອວຊີຍຕິ;

ຕໍ ໂຂ ຊິຕໍ ສາຂຸ ຊິຕໍ, ຍໍ ຊິຕໍ ນາວຊີຍຕີ’’ຕິ។ (ຊາ។ ໑។໑។໗໐);

ຕໍ ຂຕໍເຍວ ຈ ຄງຄໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ອາໂປກາສິຕໍ ນິພຸພຕຸເຕຕຸວາ ອຂີຄຕວິເສໂສ ອາກາເສ ປລຸລງເກນ ນິສີທີ។ ຣາຊາ ມຫາ ປຸຣິສສຸສ ຂມຸມກຖໍ ສຸຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ປພຸພຊຸຊໍ ຍາຈິຕຸວາ ສທຸຂີ ພລກາເຍນ ປພຸພຊິ។ ໂຍຊນມຕຸຕາ ປຣິສາ ອໂຫສີ។ ອປໂຣປີ ສາມນຸຕຣາຊາ ຕສຸສ ປພຸພຊິຕກາວໍ ສຸຕຸວາ, ‘‘ຕສຸສ ຣຊຸຊໍ ຄຕຸຫິສຸສາມີ’’ຕິ ອາຄນຸຕຸວາ ຕຖາ ສມິທຸຂໍ ນຄຣໍ ສຸຄຸຄໍ ທີສຸວາ, ‘‘ເອວຣູປໍ ນຄຣໍ ຂທຸເທຕຸວາ ປພຸພຊິໂຕ ຣາຊາ ໂອຣເກ ຄາເນ ນ ປພຸພຊິສຸສຕິ, ມຍາປີ ປພຸພຊິຕຸໍ ວຄຸຄຕີ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ

ຕຕຸຖ ຄນຸຕວາ ມຫາປຸຣິສໍ ອຸປສງກມິຕວາ ປພຸພຊຊໍ ຍາຈິຕວາ ສປຣິວາໂຣ ປພຸພຊິ។ ເອເຕເນວ ນິຫາເຣນ ສຕຕ ຣາຊາໂນ ປພຸພຊິສຸ។ ສຕຕໂຍຊນິໂກ ອສຸສໂມ ອໂຫສີ។ ສຕຕ ຣາຊາໂນ ໂກເຄ ຉທຸເຫຕວາ ເອຕຕກໍ ຊນໍ ຄເຫຕວາ ປພຸພຊິສຸ។ ມຫາປຸຣິໂສ ພຸຣຫຸມຈຣິຍວາສໍ ວສິຕວາ ພຸຣຫຸມໂລກູປໂຄ ອໂຫສີ។

ສຕຖາ ອິມໍ ຉມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕວາ, ‘‘ອຫໍ, ກິກຸຂເວ, ຕທາ ກຸທາລປຕຸທິໂຕ ອໂຫສີ, ກິເລສາ ນາເມເຕ ເອວໍ ກາຣິຍາ’’ຕິ ອາຫ។

ຈິຕຸຕຫຕຸຖຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ປຌຸຈມໍ។

໖។ ປຌຸຈສຕກິກຸຂຸວຕຸຖຸ

ກຸມຸກູປມນຸຕິ ອິມໍ ຉມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ສາວຕຸຖິຍໍ ວິຫຣນຸໂຕ ອາຣທຸຉວິປສຸສເກ ກິກຸຂູ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។

ສາວຕຸຖິຍໍ ກິຣ ປຌຸຈສຕາ ກິກຸຂູ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກ ຍາວ ອຣຫຕຸຕາ ກມຸມຝຸຖານໍ ຄເຫຕວາ, ‘‘ສມຕຉມຸມໍ ກຣິສຸສາມາ’’ຕິ ໂຍຊນສຕມຄຸຄໍ ຄນຸຕວາ ເອກໍ ມຫາວາສຄາມໍ ອຄມໍສຸ។ ອຖ ເຕ ມນຸສຸສາ ທິສຸວາ ປຌຸຌຕຸຕາສເນ ນິສີທາເປຕວາ ປຓີເຕຫິ ຍາຄຸກຕຸຕາທີຫິ ປຣິວິສິຕວາ, ‘‘ກຫໍ, ກນຸເຕ, ຄຈຸສຖາ’’ຕິ ປຸຈຸສິຕວາ, ‘‘ຍຖາຜາສຸກຝຸຖານ’’ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ, ‘‘ກນຸເຕ, ອິມໍ ເຕມາສໍ ອິເຣວ ວສຖ, ມຍມຸປິ ຕຸມຸຫາກໍ ສນຸຕິເກ ສຣເຓສຸ ປຕິຝຸຖາຍ ປຌຸຈ ສີລານິ ຣກຸຂິສຸສາມາ’’ຕິ ຍາຈິຕວາ ເຕສໍ ອຉິວາສນໍ ວິທິຕວາ, ‘‘ອວິທູເຣ ຖາເນ ມຫນຸໂຕ ວນສຕຸໂຫ ອຕຸຖິ, ເອຕຸຖ ວສຖ, ກນຸເຕ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຸຍໂຍເຊສໍຸ។ ກິກຸຂູ ຕໍ ວນສຕຸທໍ ປວິສີສຸ។ ຕສຸມິ ວນສຕຸເຫ ອຉິວຕຸຖາ ເທວຕາ ‘‘ສີລວນຸໂຕ, ອຍຸຍາ, ອິມໍ ວນສຕຸທໍ ອນຸປຸປຕຸຕາ, ອຍຸຕຸຕໍ ໂຂ ປນ ອສຸມາກໍ ອຍຸເຍສຸ ອິຉ ວສນຸເຕສຸ ປຸຕຸຕທາເຣ ຄເຫຕວາ ຣຸກຸເຂ ອກິຣຸຍຸທ ວສິຕຸ’’ນຸຕິ ຣຸກຸຂໂຕ ໂອຕຣິຕວາ ກູມິຍໍ ນິສີທິຕວາ ຈິນຸຕຍີສຸ, ‘‘ອຍຸຍາ, ອິມສຸມີ ຖາເນ ອຊຸເຊກຣຕຸຕິ ວສິຕວາ ອທຸສາ ສຸເວ ຄມິສຸສນຸຕີ’’ຕີ។ ກິກຸຂູປີ ປຸນທິວເສ ອນຸໂຕຄາເມ ປິຕຸທາຍ ຈຣິຕຸວາ ປຸນ ຕເມວ ວນສຕຸທໍ ອາຄມີສຸ។ ເທວຕາ ‘‘ກິກຸຂຸສງໂຝ ສຸວາຕນາຍ ເກນຈິ ນິມນຸຕິໂຕ ກວິສຸສຕິ, ຕສຸມາ ປຸນາຄຈຸຉຕິ , ອຊຸຊ ຄມນໍ ນ ກວິສຸສຕິ, ສຸເວ ຄມິສຸສຕິ ມຌຸເຌ’’ຕິ ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ອທຸຒມາສມຕຸຕໍ ກູມິຍເມວ ອຈຸສີສຸ។

ຕໂຕ ຈິນຸຕຍີສຸ – ‘‘ກທນຸຕາ ອິມໍ ເຕມາສໍ ອິເຣວ ມຌຸເຌ ວສິສຸສນຸຕິ, ອິເຣວ ໂຂ ປນ ອິເມສຸ ວສນຸເຕສຸ ອມຸຫາກໍ ຣຸກຸເຂ ອກິຣຸທິຕວາ ນິສີທິຕຸມຸປີ ນ ຍຸຕຸຕໍ, ເຕມາສໍ ປຸຕຸຕທາເຣ ຄເຫຕວາ ກູມິຍໍ ນິສີທນຝຸຖານານິປີ ທຸກຸຂານິ, ກິຌຸຈິ ກຕວາ ອິເມ ກິກຸຂູ ປລາເປຕຸໍ ວຝຸຝຕີ’’ຕິ។ ຕາ ເຕສຸ ເຕສຸ ຣຕຸຕິຝຸຖານທິວາຝຸຖາເນສຸ ເຈວ ຈງກມນໂກຍິສຸ ຈ ອິນຸນສີສານິ ກພນຸຉານິ ທສຸເສຕຸໍ ອມນຸສຸສສທຸທຌຸຈ ກາເວຕຸໍ ອາຣກີສຸ។ ກິກຸຂູນໍ ຂີປີຕກາສາທໂຍ ໂຣຄາ ປວຕຸຕີສຸ។ ເຕ ອຌຸຌມຌຸຌໍ ‘‘ຕຸຍຸຫໍ, ອາວຸໂສ, ກິ ຣຸຊຊຕີ’’ຕິ ປຸຈຸສນຸຕາ, ‘‘ມຍຸຫໍ ຂີປີຕໂຣໂຄ, ມຍຸຫໍ ກາໂສ’’ຕິ ວຕຸວາ, ‘‘ອາວຸໂສ, ອຫໍ ອຊຸຊ ຈງກມນໂກຍິຍໍ ອິນຸນສີສໍ ອທຸທສໍ, ອຫໍ ຣຕຸຕິຝຸຖາເນ ກພນຸຉໍ ອທຸທສໍ , ອຫໍ ທິວາຝຸຖາເນ ອມນຸສຸສສທຸທໍ ອສຸໂສສີ, ປຣິວຊຸເຊຕພຸພຍຸຕຸຕກມິທໍ ຖານໍ, ອມຸຫາກໍ ອິຉ ອຜາສຸກໍ ອໂຫສີ, ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄມິສຸສາມາ’’ຕິ ນິກຸຂມິຕວາ ອນຸປຸພຸເພນ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕວາ ວນຸທິຕວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທີສຸ។

ອຖ ເນ ສຕຸຖາ ອາຫ – ‘‘ກິໍ, ກິກຸຂເວ, ຕສຸມີ ຖາເນ ວສິຕຸໍ ນ ສກຸຂິສຸສຖາ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ກນຸເຕ, ອມຸຫາກໍ ຕສຸມີ ຖາເນ ວສນຸຕານໍ ເອວຣູປານິ ເກຣວາຣມຸມຕານິ ອຸປຝຸຖຫນຸຕິ, ເອວຣູປໍ ອຜາສຸກໍ ໂຫຕິ, ເຕນ ມຍໍ ‘ວຊຸເຊຕພຸພຍຸຕຸຕກມິທໍ ຖານ’ນຸຕິ ຕໍ ຉທຸເຫຕວາ ຕຸມຸຫາກໍ ສນຸຕິກໍ ອາຄຕາ’’ຕິ។ ‘‘ກິກຸຂເວ, ຕຕຸເຖວ ຕຸມຸຫາກໍ ຄນຸຕຸໍ ວຝຸຝຕີ’’ຕິ។ ‘‘ນ ສກຸກາ, ກນຸເຕ’’ຕິ។ ‘‘ກິກຸຂເວ, ຕຸມຸເຫ ອາວຸຉໍ ອຄຸຄເຫຕວາ ຄຕາ, ອິທານິ ອາວຸຉໍ ຄເຫຕວາ ຄຈຸສຖາ’’ຕິ។ ‘‘ກຕຣາວຸຉໍ, ກນຸເຕ’’ຕິ? ສຕຸຖາ ‘‘ອຫໍ ອາວຸຉໍ ໂວ ທສຸສາມິ, ມຍາ ທິນຸນໍ ອາວຸຉໍ ຄເຫຕວາ ຄຈຸສຖາ’’ຕິ ວຕຸວາ –

‘‘ກຣຕີຍມຕຸຖກຸສເລນ, ຍນຸຕ ສນຸຕໍ ປທໍ ອກິສເມຈຸຈ;

ສກຸໂກ ອຸຊູ ຈ ສຸຫຸຊູ ຈ, ສຸວໂຈ ຈສຸສ ມຸທຸ ອນຕິມານີ’’ຕິ។ (ຂຸ។ ປາ។ ໙។໑; ສຸ។ ນິ។ ໑໔໓) –

ສກລໍ ເມຕຸຕສຸຕຸຕໍ ກເຖຕຸວາ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ອິມໍ ຕຸມຸເຫ ພຫິ ວິຫາຣສຸສ ວນສຕຸທໂຕ ປຍຸຖາຍ ສຊຊາຍນຸຕາ ອນຸໂຕວິຫາຣໍ ປວິເສຍຸຍາຖາ’’ຕິ ອຸຍຸໂຍເຊສິ. ເຕ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ອນຸປຸພຸເພນ ຕໍ ຖານໍ ປຕຸວາ ພຫິວິຫາເຣ ຄຕາສຊຊາຍໍ ກຕຸວາ ສຊຊາຍມານາ ວນສຕຸທໍ ປວິສິສຸ. ສກລວນສຕຸເທ ເທວຕາ ເມຕຸຕຈິຕຸຕໍ ປຜິລກິຕຸວາ ເຕສໍ ປຈຸຈຸຄຸຄມນໍ ກຕຸວາ ປຕຸຕຈີວຣປຜິຄຸຄຫຄໍ ອາປຸຈຸຈີສຸ, ຫຕຸຖປາທສມຸພາຫນໍ ອາປຸຈຸຈີສຸ, ເຕສໍ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ອາຣກຸຂໍ ສໍວິທຫີສຸ, ປກຸກຄູປນເຕລໍ ວິຍ ສນຸນິສິນຸນາ ອເຫສຸໍ. ກຕຸຖຈິ ອມນຸສຸສສທຸໂທ ນາມ ນາໂຫສິ. ເຕສໍ ກິກຸຂູນໍ ຈິຕຸຕໍ ເອກຄຸຄໍ ອໂຫສິ. ເຕ ຣຕຸຕິຜຸຖານທິວາຜຸຖາເນສຸ ນິສີນຸນາ ວິປສຸສນາຍ ຈິຕຸຕໍ ໂອຕາເຣຕຸວາ ອຕຸຕນິ ຂຍວຍໍ ປຜຸເປຕຸວາ, ‘‘ອຍໍ ອຕຸຕກາໂວ ນາມ ກິຊຊນກຜຸເຜນ ອຖາວຣຜຸເຜນ ກຸລາລກາຊນສທິໂສ’’ຕິ ວິປສຸສນໍ ວທຸຜຍີສຸ. ສມຸມາສມຸພຸທຸໂທ ຄນຸຮກຸຜິຍາ ນິສິນຸໂນວ ເຕສໍ ວິປສຸສນາຍ ອາຣທຸທກາວໍ ລຕຸວາ ເຕ ກິກຸຂູ ອາມນຸເຕຕຸວາ, ‘‘ເອວເມວ, ກິກຸຂເວ, ອຍໍ ອຕຸຕກາໂວ ນາມ ກິຊຊນກຜຸເຜນ ອຖາວຣຜຸເຜນ ກຸລາລກາຊນສທິໂສ ເອວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ໂອກາສໍ ຟຣິຕຸວາ ໂຍຊນສເຕ ຖິໂຕປິ ອກິມຸເຂ ນິສິນຸໂນ ວິຍ ລພຸພຕຸຕາຣໍສີໂຍ ວິສຸສຊເຊຕຸວາ ທິສຸສມາເນນ ຣູເປນ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐.

‘‘ກຸມຸກູປມໍ ກາຍມິມໍ ວິທິຕຸວາ, ນຄຣູປມໍ ຈິຕຸຕມິທໍ ຖເປຕຸວາ;

ໂຍເຜຖ ມາຣໍ ປຼຸຍາວຸເຜນ, ຊິຕລຸຈ ຣກຸເຂ ອນິເວສໂນ ສິຍາ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ກຸມຸກູປມນຸຕິ ອພລທຸພຸພລຜຸເຜນ ອນທຸຮນິຍຕາວກາລິກຜຸເຜນ ອິມໍ ເກສາທິສມູຫສງຂາຕໍ ກາຍໍ ກຸມຸກູປມໍ ກຸລາລກາຊນສທິສໍ ວິທິຕຸວາ. ນຄຣູປມໍ ຈິຕຸຕມິທໍ ຖເປຕຸວາຕິ ນຄຣໍ ນາມ ພຫິທຸຮາ ຖິຣໍ ໂຫຕິ, ຄມຸກີຣປຣິຂໍ ປາກາຣປຣິກຸຂິຕຸຕໍ ທຸວາຣຜຸຜາລກຍຸຕຸຕໍ, ອນຸໂຕສຸວິກຕຸຕວິຖິຈຕຸກຸກສິງພາຍກສມຸປນຸນໍ ອນຸຕຣາປຄໍ, ຕໍ ‘‘ວິລຸມຸປິສຸສາມາ’’ຕິ ພຫິທຸຮາ ໂຈຣາ ອາຄນຸຕຸວາ ປວິສິຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕາ ປພຸພຕໍ ອາສຊຊ ປຜິຫຕາ ວິຍ ຄຈຸຉນຸຕິ, ເອວເມວ ປຕຸທິໂຕ ກຸລປຸຕຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ວິປສຸສນາຈິຕຸຕໍ ຖິຣໍ ນຄຣສທິສໍ ກຕຸວາ ຖເປຕຸວາ ນຄເຣ ຖິໂຕ ເອກໂຕຫາຣາທິນານປຸປກາຣາວຸເຜນ ໂຈຣຄຄໍ ວິຍ ວິປສຸສນາມເຍນ ຈ ອຣິຍມຄຸຄມເຍນ ຈ ປຼຸຍາວຸເຜນ ຕໍຕໍມຄຸຄວຊຊໍ ກິເລສມາຣໍ ປຜິພາຫນຸໂຕ ຕໍ ຕໍ ກິເລສມາຣໍ ໂຍເຜຖ, ປຫເຣຍຸຍາຖາຕິ ອຕຸໂຖ. ຊິຕລຸຈ ຣກຸເຂຕິ ຊິຕລຸຈ ອຸປຸປາທິຕໍ ຕຣຸຕວິປສຸສນໍ ອາວາສສປຸປາເຍາຕຸສປຸປາຍໂກຊນສປຸປາຍປຸຄຸຄລສປຸປາຍທສມຸມສຸສວນສປຸປາຍາທີນິ ອາເສວນຸໂຕ ອນຸຕຣນຸຕຣາ ສມາປຕຸຕີ ສມາປຊຊິຕຸວາ ຕໂຕ ວຸຜຸຖາຍ ສຸທຸຮຈິຕຸເຕນ ສງຂາເຣ ສມຸມສນຸໂຕ ຣກຸເຂຍຸຍ.

ອນິເວສໂນສິຍາຕິ ອນາລໂຍ ກເວຍຸຍ. ຍຖາ ນາມ ໂຍໂທ ສງຄາມສີເສ ພລໂກຜຸຖກໍ ກຕຸວາ ອມິຕຸເຕຫິ ສທຸທິ ຍຸຊຊນຸໂຕ ຉາໂຕ ວາ ປິປາສິໂຕ ວາ ຫຸຕຸວາ ສນຸນາເທ ວາ ສິຖິເລ ອາວຸເຜ ວາ ປຕິເຕ ພລໂກຜຸຖກໍ ປວິສິຕຸວາ ວິສຸສມິຕຸວາ ກຸລຸຊິຕຸວາ ປິວິຕຸວາ ສນຸນຫິຕຸວາ ອາວຸຜໍ ຄເຫຕຸວາ ປຸນ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຍຸຊຊນຸໂຕ ປຣເສນໍ ມທຸທຕິ, ອຊິຕໍ ຊິນາຕິ, ຊິຕໍ ຣກຸຂຕິ. ໂສ ຫິ ສເຈ ພລໂກຜຸເກ ຖິໂຕ ເອວໍ ວິສຸສມນຸໂຕ ຕໍ ອສຸສາເທນຸໂຕ ອຈຸເຉຍຸຍ, ຣຊຊໍ ປຣຫຕຸຖຄຕໍ ກເຣຍຸຍ, ເອວເມວ, ກິກຸຂຸ, ປຜິລທຸທໍ ຕຣຸຕວິປສຸສນໍ ປຸນປຸປຸນໍ ສມາປຕຸຕີ ສມາປຊຊິຕຸວາ ຕໂຕ ວຸຜຸຖາຍ ສຸທຸຮຈິຕຸເຕນ ສງຂາເຣ ສມຸມສນຸໂຕ ຣກຸຂິຕຸໍ ສກຸໂກຕິ, ອຸຕຸຕຣິມຄຸຄຟລປຜິລາເກນ ກິເລສມາຣໍ ຊິນາຕິ. ສເຈ ປນ ໂສ ສມາປຕຸຕິເມວ ອສຸສາເທຕິ, ສຸທຸຮຈິຕຸເຕນ ປຸນປຸປຸນໍ ສງຂາເຣ ນ ສມຸມສຕິ, ມຄຸຄຟລປຜິເວຜໍ ກາຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ. ຕສຸມາ ຣກຸຂິຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ຣກຸຂນຸໂຕ ອນິເວສໂນ ສິຍາ, ສມາປຕຸຕີ ນິເວສນໍ ກຕຸວາ ຕຕຸຖ ນ ນິເວເສຍຸຍ, ອາລຍໍ ນ ກເຣຍຸຍາຕິ ອຕຸໂຖ. ‘‘ອທຸຮາ ຕຸມຸເຫປິ ເອວໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ເອວໍ ສຕຸຖາ ເຕສໍ ກິກຸຂູນໍ ຜມຸມໍ ເທເສສິ.

ເທສນາວສາເນ ປຼຸຈສຕາ ກິກຸຂູ ນິສິນຸນຜຸຖາເນ ນິສິນຸນາເຍວ ສທ ປຜິສມຸກິທາຫິ ອຣຫຕຸຕໍ ປຕຸວາ ຕຖາຄຕສຸສ ສຸວຕຸຕວຕຸຕໍ ສຣີຣໍ ວຕຸຕຍນຸຕາ ໂຖເມນຸຕາ ວນຸທນຸຕາວ ອາຄຈຸຈີສູຕິ.

ປຼຸຈສຕກິກຸຂຸວຕຸຖຸ ຉຜຸຖໍ.

໗. ປູຕິຄຕຸຕຕິສຸສຕຸເຖຣວຕຸຖຸ

ອຈິຣໍວຕຍໍ ກາໂຍຕິ ອິມໍ ຂມ្មເທສນໍ ສຕ្ຖາ ສາວត្ថິຍໍ ວິຫຣន្ໂຕ ປູຕິគត្តតិស្សត្ເຖຣໍ ອາຣព្ភ ກເຖສິ។

ເອໂກ ກິຣ ສາວត្ຖິວາສີ ກຸລປຸត្ໂຕ ສត្ຖុ ສន្តិເກ ຂម្មំ ສຸត្វា ສາສເນ ອຸຣំ ທត្វា ປព្ពជិໂຕ, ໂສ ລທ្ធູປສម្បໂທ

ຕິສ្សត្ເຖໂຣ ນາມ ອໂຫສិ។ ຄຈ្ឆន្ເຕ ຄຈ្ឆន្ເຕ ກາເລ ຕស្ស ສຣີເຣ ໂຣໂຄ ອຸທປາທិ។ ສາສປមត្ຕិໂຍ ປີລុອກາ ອຸដ្ឋຫື្សុ។

ຕາ ອនុປុព្ពេນ មុគ្គមត្តា ກលាយមត្តា ໂກລដ្ឋិមត្តា ອាមលកមត្តា ເພលុវសលាដ្ឋុមត្តា ເພលុវមត្តា ហុត្វា

ປភិជ្ជឹសុ, ສកលសរីរំ ឆិទ្ទាវឆិទ្ទំ ອໂຫສិ។ ປູຕិគត្តតិស្សត្ເຖໂຣត្ເວວស្ស ນາມំ ອុທປាទិ។ ອថស្ស ອបរភាគេ ອដ្ឋិនិ

ភិជ្ជឹសុ។ ໂສ ອប្បដិជគ្គិໂຍ ອໂຫສិ។ និវាសនបារុបនំ ປុព្ពໂលហិតមក្ខិតំ ជាលបូវសទិសំ ອໂຫສិ។ សទ្ធិវិហារិកាទໂຍ

ປដិជគ្គិតុំ ອសក្ໂກន្តា ឆឌ្ឌយិំសុ។ ໂສ ອនាໂຖ ហុត្វា និបជ្ជិ។

ພុទ្ធានញ្ច ນາມ ទ្វេ វារេ ໂលកវោໂលកនំ ອវិជហិតំ ໂຫតិ។ ປច្ចូសកាເລ ໂລកំ វោໂລເកន្តា ចក្កវាឡមុខវដ្ដិໂຕ

ປដ្ឋាយ គន្ធកុដិអភិមុខំ ញាណំ កត្វា ໂອໂລເកន្តិ, សាយំ ໂອໂລເកន្តា គន្ធកុដិໂຕ ປដ្ឋាយ ពាហិរាភិមុខំ ញាណំ កត្វា

ໂອໂລເកន្តិ។ តស្មិំ ປន សមេយ ភគវໂຕ ញាណជាលស្ស អន្ໂຕ ປູຕិគត្តតិស្សត្ເຖໂຣ ປញ្ញាយិ។ សត្ថា តស្ស ភិក្ខុໂນ

អរហត្តស្ស ឧបនិស្សយំ ទិស្វា, “អយំ សទ្ធិវិហារិកាទីហិ ឆឌ្ឌិໂຕ, ឥទានិស្ស ມំ ឋเปត្វា អញ្ញំ ປដិសរណំ នត្ថិ”តិ

គន្ធកុដិໂຕ និក្ខមិត្វា វិហារចារិកំ ចរមាໂນ វិយ អគ្គិសាលំ គន្ត្វា ឧក្ខលិំ ធោវិត្វា ឧទកំ ទត្វា ឧទ្ធនំ អាໂរ

ເປត្វា ឧទកស្ស តត្តភាវំ អាគមយមាໂນ អគ្គិសាលាយເមវ អដ្ឋាសិ។ តត្តភាវំ ជានិត្វា គន្ត្វា តស្ស ភិក្ខុໂນ

និបន្នមញ្ចកោដិំ គណ្ហិ, តទា ភិក្ខូ “អເປថ, ភន្ເຕ, មយំ គណ្ហិស្សាម”តិ មញ្ចកំ គហេត្វា អគ្គិសាលំ អានយិំសុ។

សត្ថា អម្ពណំ អាហរាເປត្វា ឧណ្ហោទកំ អាសិញ្ចិត្វា ເតហិ ភិក្ខូហិ តស្ស ປារុបនំ គាហាເປត្វា ឧណ្ហោទເក មទ្ទា

ເປត្វា មន្ទាតເປ វិស្សជ្ជាເປសិ។ អថស្ស សន្តិເក ឋត្វា សរីរំ ឧណ្ហោទເកន ເតເមត្វា ឃំសិត្វា ន្ហាເປសិ, តស្ស ន

ហានបរិໂយសាເນ ປារុបនំ សុក្ខិ។ អថ នំ តំ និវាសាເປត្វា និវត្ថកាសាវំ ឧទເក មទ្ទាເປត្វា អាតເປ វិស្សជ្ជាເປសិ។

អថស្ស គត្ເត ឧទເក ឆិន្នមត្ເត តម្បិ សុក្ខិ។ ໂສ ເອកំ កាសាវំ និវាសេត្វា ເອកំ ປារុបិត្វា សល្លហុកសរីໂຣ ເອក

គ្គចិត្ໂຕ មញ្ចເក និបជ្ជិ។ សត្ថា តស្ស ឧស្សីសເក ឋត្វា, “ភិក្ខុ អយំ តវ កាໂយ អເປតវិញ្ញាໂណ និរុបការោ ហុត្វា

កលិង្គរំ វិយ ປថវិយំ ເសស្សតិ”តិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ –

៤១។

“អចិរំ វតយំ កាໂយ, ປថវិំ អធិເសស្សតិ;

ឆុទ្ធោ អເປតវិញ្ញាໂណ, និរត្ថំវ កលិង្គរ”ន្តិ។

តត្ថ អចិរំ វតាតិ ភិក្ខុ ន ចិរស្សេវ អយំ កាໂយ ປថវិំ អធិເសស្សតិ, ឥមិស្សា ປកតិសយເនន សយិតាយ ປថវិយា ឧបរិ សយិស្ស

តិ ។ ឆុទ្ធោតិ អបវិទ្ធោ, អបគតវិញ្ញាណតាយ តុច្ឆោ ហុត្វា ເសស្សតីតិ ទស្ເសតិ។ យថា កឹ? និរត្ថំវ កលិង្គរំ និរុបការំ

និរត្ថកំ កដ្ឋខណ្ឌំ វិយ។ ទព្ពសម្ភារត្ថិកា ហិ មនុស្សា អរញ្ញំ ປវិសិត្វា ឧជុកំ ឧជុកសណ្ឋាເនន វង្កំ វង្កសណ្ឋា

ເនន ឆិន្ទិត្វា ទព្ពសម្ភារំ គណ្ហន្តិ, អវເសសំ ປន សុសិរញ្ច ປូតិកញ្ច អសារកញ្ច គណ្ឋិជាតញ្ច ឆិន្ទិត្វា តត្

ເថវ ឆឌ្ເឌន្តិ។ អញ្ເញ ទព្ពសម្ភារត្ថិកា អាគន្ត្វា តំ គເហតាໂຣ នាម នត្ថិ, ໂອໂລເកត្វា អត្តໂນ ឧបការក

ເមវ គណ្ហន្តិ, ឥតរំ ປថវិគតເមវ ໂហតិ។ តំ ປន ເតន ເតន ឧបាເយន មញ្ចប្បដិបាទកំ វា បាទកថលិកំ វា ផលកបីឋំ វា

កាតុំ សក្កាបិ ភເវយ្យ។ ឥមស្មិំ ປន អត្តភាເវ ទ្វត្តឹសាយ ໂកដ្ឋាເសសុ ເអកໂកដ្ឋាໂសបិ មញ្ចប្បដិបាទកាទិវເសន

អញ្ញເនន វា ឧបការមុខេន គយ្ហូបគោ នាម នត្ថិ, ເកវលំ និរត្ថំវ កលិង្គរំ អយំ កាໂយ អបគតវិញ្ញាໂណ កតិបាហេເនវ

ປថវិយំ ເសស្សតីតិ។

ເທសនាវសាເន ປូតិគត្តតិស្សត្ເຖໂຣ សហ ປដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ ປាបុណិ, អញ្ເញបិ ពហូ ໂសតាបន្នាទໂយ អເហសុំ។ ເຖ

ໂຣបិ អរហត្តំ ປត្វាវ ປរិនិព្ពាយិ។ សត្ថា តស្ស សរីរកិច្ចំ ការាເປត្វា ធាតុໂយ គເហត្វា ເចតិយំ ការាເປសិ។ ភិក្ខូ

សត្ថារំ ປុច្ឆិំសុ – “ភន្ເຕ, ປូតិគត្តតិស្សត្ເຖໂຣ កុហឹ និព្ពត្ໂຕ”តិ។ “ປរិនិព្ពុໂຕ, ភិក្ខເវ”តិ។ “ភន្ເຕ, ເອវរូបស្ស

ປນ ອຣຫຕຸຕູປນິສສຍສມຸປນນສສ ກິກຸຂໂນ ກີ ກາຣຓາ ຄຕຸຕໍ ປູຕິກໍ ຊາຕໍ, ກີ ກາຣຓາ ອຜຸຖິນິ ກິນຸນານິ, ກິມສສ ກາຣຕໍ ອຣຫຕຸຕສສ ອຸປນິສສຍກາວໍ ປຕຸຕ''ນຸຕິ? ''ກິກຸຂເວ, ສພຸພເມຕໍ ເອຕສສ ອຕຸຕນາ ກຕການຸເມເນວ ນິພຸພຕຸຕ''ນຸຕິ. ''ກີ ປນ ເຕນ, ການຸເຕ, ກຕ''ນຸຕິ? ''ເຕນ ຫິ, ກິກຸຂເວ, ສຸຕາຖາ''ຕິ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ອຍໍ ກສສປສມຸມາສມຸພຸທຸຂກາເລ ສາກຸຕິໂກ ຫຸຕຸວາ ພຫູ ສກຸເຓ ວຊິຕຸວາ ອິສສຣຊນໍ ອຸປຜຸຖຫີ. ເຕສໍ ທີນຸນາວເສເສ ວິກຸກິຕາຕິ, ''ວິກຸກິຕາວເສສາ ມາເຣຕຸວາ ຖປີຕາ ປູຕິກາ ກວິສສນຸຕີ''ຕິ ຍຖາ ອຸປປຕິຕຸໍ ນ ສກຸໂກນຸຕິ, ຕຖາ ເຕສໍ ຊຸງຄຜຸຖິນິ ຈ ປກຸຂຜຸຖິນິ ຈ ກິນຸທິຕຸວາ ຣາສີ ກຕຸວາ ຖເປຕິ, ເຕ ປຸນທິວເສ ວິກຸກິຕາຕິ. ອຕິພຫູນໍ ປນ ລທຸຂກາເລ ອຕຸຕໂນປີ ອຕຸຖາຍ ປຈາເປຕິ. ຕສຸເສກທິວສໍ ຣສໂກຊເນ ປກຸເກ ເອໂກ ຂີຓາສໂວ ປີຕຸຫາຍ ຈຣນຸໂຕ ເຄຫທຸວາເຣ ອຜຸຖາສີ. ໂສ ເຖຣໍ ທິສຸວາ ຈິຕຸຕໍ ປສາເທຕຸວາ, ''ມຍາ ພຫູ ປາຕາ ມາເຣຕຸວາ ຂາທິຕາ, ອຍຸໂຍ ຈ ເມ ເຄຫທຸວາເຣ ຖິໂຕ, ອນຸໂຕເຄເຫ ຈ ຣສໂກຊນໍ ສໍວິຊຸຊຕິ, ປີຕຸຫປາຕມສສ ທສຸສາມີ''ຕິ ຕສຸສ ປຕຸຕໍ ອາທາຍ ປູເຣຕຸວາ ຣສປີຕຸຫປາຕໍ ທຕຸວາ ເຖຣໍ ປຄຸຈປຕິຜຸຖິເຕນ ວນຸທິຕຸວາ, ''ການຸເຕ, ຕຸມຸເຫທິ ທິຜຸຖຂມຸມສສ ມຕຸຖກໍ ປາປຸເຕຍຸຍ''ນຸຕິ ອາຫ. ເຖໂຣ ''ເອວໍ ໂຫຕູ''ຕິ ອນຸໂມທນໍ ອກາສີ. ''ກິກຸຂເວ, ຕທາ ກຕການຸມວເສເນຕໍ ຕິສສສສ ນິປຸຜນຸນໍ, ສກຸຕານໍ ອຜຸຖິເກທນນິສສນຸເທນ ຕິສສສສ ຄຕຸຕລຸຈ ປູຕິກໍ ຊາຕໍ, ອຜຸຖິນິ ຈ ກິນຸນານິ, ຂີຓາສວສສ ຣສປີຕຸຫປາຕທານນິສສນຸເທນ ອຣຫຕຸຕໍ ປຕຸໂຕ''ຕິ.

ປູຕິຄຕຸຕຕິສສຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ສຕຸຕມໍ.

໘. ນນຸທໂຄປາລກວຕຸຖຸ

ທິໂສ ທິສນຸຕິ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ໂກສລຊນປເທ ນນຸທໂຄປາລກໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ.

ສາວຕຸຖິຍໍ ກິຣ ອນາຖປີຕຸທິກສສ ຄຫປຕິໂນ ນນຸໂທ ນາມ ໂຄປາລໂກ ໂຄຍູຖໍ ຣກຸຂຕິ ອທຸໂຒ ມຫທຸຂໂນ ມຫາໂກໂຄ. ໂສ ກິຣ ຍຖາ ເກຕິໂຍ ຊຝິໂລ ປພຸພຊຸຊາເວເສນ, ເອວໍ ໂຄປາລກຕຸເຕນ ຣາຊພລີ ປຣິຫຣນຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ກຸຜຸມຸພໍ ຣກຸຂຕີ. ໂສ ກາເລນ ກາລໍ ປລຸຈ ໂຄຣເສ ອາທາຍ ອນາຖປີຕຸທິກສສ ສນຸຕິກໍ ອາຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ປສສຕິ, ຂມຸມໍ ສຸຕາຕິ, ອຕຸຕໂນ ວສນຜຸຖານໍ ອາຄມນຕຸຖາຍ ສຕຸຖາຣໍ ຍາຈຕິ. ສຕຸຖາ ຕສຸສ ຍາຓປຣິປາກໍ ອາຄມຍມາໂນ ອາຄນຸຕຸວາ ປຣິປກກກາວໍ ລຕຸວາ ເອກທິວສໍ ມຫາກິກຸຂສງຄປຣິວຸໂຕ ຈາຣິກໍ ຈຣນຸໂຕ ມຄຄາ ໂອກກມຸມ ຕສຸສ ວສນຜຸຖານາສນຸເນ ອລຸລຕຣສຸມີ ຣຸກຸຂມູເລ ນິສີທີ. ນນຸໂທ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ອຄນຸຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ປຜິສນຸຖາຣໍ ກຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ນິມນຸເຕຕຸວາ ສຕຸຖາຫໍ ພຸທຸຂປຸປມຸຂສສ ກິກຸຂສງຄສສ ປຕິຕໍ ປລຸຈໂຄຣສທານໍ ອທາສີ. ສຕຸຕເມ ທິວເສ ສຕຸຖາ ອນຸໂມທນໍ ກຕຸວາ ທານກຖາທິເກທໍ ອນຸປຸພຸພິ ກຖໍ ກເຖສີ. ກຖາປຣິໂຍສາເນ ນນຸທໂຄປາລໂກ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຜຸຖາຍ ສຕຸຖຸ ປຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອນຸຄຈຸຈນຸໂຕ ທູຣໍ ຄນຸຕຸວາ, ''ຕິຜຸຖ, ອຸປາສກາ''ຕິ ນິວຕຸຕິຍມາໂນ ວນຸທິຕຸວາ ນິວຕຸຕິ. ອຖ ນໍ ເອໂກ ລຸທຸທໂກ ວິຊຸຊິຕຸວາ ມາເຣສີ. ປຈຸຊໂຕ ອາຄຈຸຈນຸຕາ ກິກຸຂູ ນໍ ທິສຸວາ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອາຫໍສຸ – ''ນນຸໂທ, ການຸເຕ, ໂຄປາລໂກ ຕຸມຸຫາກໍ ອິຂາຄຕຕຸຕາ ມຫາທານໍ ທຕຸວາ ອນຸຄນຸຕຸວາ ນິວຕຸເຕນຸໂຕ ມາຣິໂຕ, ສເຈ ຕຸມຸເຫ ນາຄຈຸຊິສສຖ, ນາສສ ມຣຕໍ ອກວິສສາ''ຕິ. ສຕຸຖາ , ''ກິກຸຂເວ, ມຍິ ອາຄເຕປີ ອນາຄເຕປີ ຕສຸສ ຈຕສຸໂສ ທິສາ ຈຕສຸໂສ ອນຸທິສາ ຈ ຄຈຸຊນຸຕສຸສາປີ ມຣຕາໂຕ ມຸຈຸຈນູປາໂຍ ນາມ ນຕຸຖີ. ຍລຸຫີ ເນວ ໂຈຣາ, ນ ເວຣິໂນ ກໂຣນຸຕີ, ຕໍ ອິເມສໍ ສຕຸຕານໍ ອນຸໂຕປທຸຜຸຖໍ ມິຈຸຊາປຕິຫິຕໍ ຈິຕຸຕເມວ ກໂຣຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໒.

''ທິໂສ ທິສໍ ຍໍ ຕໍ ກຍິຣາ, ເວຣີ ວາ ປນ ເວຣິນໍ;

ມິຈຸຊາປຕິຫິຕໍ ຈິຕຸຕໍ, ປາປີໂຍ ນໍ ຕໂຕ ກເຣ''ຕິ.

ຕຕຸຖ ທິໂສ ທິສນຸຕິ ໂຈໂຣ ໂຈຣໍ. ''ທິສຸວາ''ຕິ ປາຖເສໂສ. ຍໍ ຕໍ ກຍິຣາຕິ ຍໍ ຕໍ ຕສຸສ ອນຍພຸຍສນໍ ກເຣຍຸຍ. ທຸຕິຍປເທປີ ເອເສວ ນໂຍ. ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ເອໂກ ເອກສສ ມິຕຸຕທຸພຸກີ ໂຈໂຣ ປຸຕຸຕທາຣເຂຕຸຕວຕຸຖຸ ໂຄມທີສາທີສຸ ອປຣຊຸຊນຸໂຕ ຍສຸສ

ອປຣຊ຺ຌຕິ, ຕມ຺ປິ ຕເຖວ ອຕ຺ຕນິ ອປຣຊ຺ຌນ຺ຕໍ ໂຈຣໍ ທິສ຺ວາ, ເວຣີ ວາ ປນ ເກນຈິເທວ ກາຣເຓນ ພທ຺ຘເວຣໍ ເວຣີ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກກ຺ຂລຸອຕາຍ ທາຣຸຓຕາຍ ຍໍ ຕໍ ຕສ຺ສ ອນຍພ຺ຍສນໍ ກເຣຍ຺ຍ, ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ວາ ປີລຸເອຍ຺ຍ, ເຂຕ຺ຕາທີນິ ວາ ນາເສຍ຺ຍ, ຊີວິຕາ ວາ ປນ ນໍ ໂວໂຣເປຍ຺ຍ, ທສ຺ສ ອກຸສລກມ຺ມປເຖສ຺ ມິຈ຺ຉາຄປີຕຕ຺ຕາ ມິຈ຺ຉາປຫິຕົຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ປາປີໂຍ ນໍ ຕໂຕ ກເຣ ຕໍ ປຸຣິສໍ ຕໂຕ ປາປຕຣໍ ກເຣຍ຺ຍ຺ຯ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣຫິ, ທິໂສ ທິສສ຺ສ ວາ ເວຣີ ເວຣິໂນ ວາ ອິມສ຺ມີເຍວ ອຕ຺ຕພາເວ ທຸກ຺ຂໍ ວາ ອຸປ຺ປາເທຍ຺ຍ, ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ວາ ກເຣຍ຺ຍ຺ຯ ອິທໍ ປນ ອກຸສລກມ຺ມປເຖສ຺ ມິຈ຺ຉາຄປີຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ທິຏ຺ເຖວ ຘມ຺ເມ ອນຍພ຺ຍສນໍ ປາເປຕິ, ອຕ຺ຕກາວສຕສຫສ຺ເສສ຺ປິ ຈຕູສ຺ ອປາເຍສ຺ ຂິປິຕ຺ວາ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕຸໍ ນ ເທຕີຕິ຺ຯ

ເທສນາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປຕ຺ຕາຯ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ເທສນາ ຊາຕາຯ ອຸປາສເກນ ປນ ກວນ຺ຕເຣ ກຕກມ຺ມໍ ກິກ຺ຂູຫິ ນ ປຸຈ຺ຉິຕໍ, ຕສ຺ມາ ສຕ຺ຖາຣາ ນ ກຖິຕນ຺ຕິຯ

ນນ຺ທໂຄປາລກວຕ຺ຖຸ ອຏ຺ຐມໍຯ

໙ຯ ໂສເຣຍ຺ຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ນຕໍ ມາຕາ ປີຕາ ກຍິຣາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂສເຣຍ຺ຍຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ

ວຕ຺ຖຸ ໂສເຣຍ຺ຍນຄເຣ ສມ຺ຏ຺ຐິຕໍ, ສາວຕ຺ຖິຍໍ ນິຏ຺ຐາເປສິຯ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ເຕ ໂສເຣຍ຺ຍນຄເຣ ໂສເຣຍ຺ຍເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕ ເອເກນ ສຫາຍເກນ ສທ຺ຘິ ສຸຂຍານເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ນ຺ຫານຕ຺ຖາຍ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຯ ຕສ຺ມິ ຂເຓ ມຫາກຈ຺ຈາຍນຕ຺ເຖໂຣ ໂສເຣຍ຺ຍນຄຣໍ ປີຓ຺ຑາຍ ປວິສິຕ຺ກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ພຫິນຄເຣ ສງ຺ຆາຕີ ປາຣຸປຕິຯ ເຖຣສ຺ສ ຈ ສຸວຕ຺ຓວຓ຺ຓໍ ສຣີຣໍຯ ໂສເຣຍ຺ຍເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ອໂຫ ວຕ ອຍໍ ວາ ເຖໂຣ ມມ ກຣິຍາ ກເວຍ຺ຍ, ມມ ວາ ກຣິຍາຍ ສຣີຣວຓ຺ໂຓ ເອຕສ຺ສ ສຣີຣວຓ຺ໂຓ ວິຍ ກເວຍ຺ຍາ''ຕິຯ ຕສ຺ສ ຈິນ຺ຕິຕມຕ຺ເຕເຍວ ປຸຣິສລິງ຺ຄໍ ອນ຺ຕຣຘາຍິ, ອິຕ຺ຖິລິງ຺ຄໍ ປາຕຸຣໂຫສິຯ ໂສ ລຊ຺ຊມາໂນ ຍານກາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ປລາຍິຯ ປຣິຊໂນ ຕໍ ອສລ຺ຊານນ຺ໂຕ ''ກິເມຕ''ນ຺ຕິ ອາຫຯ ສາປິ ຕກ຺ກສິລມຄ຺ຄໍ ປຏິປຊ຺ຊິຯ ສຫາຍໂກປິສ຺ສາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ວິຈຣິຕ຺ວາປິ ນາທ຺ທສຯ ສພ຺ເພ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ເຄຫໍ ອຄມີສ຺ຯ ''ກຫໍ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕ''ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ, ''ນ຺ຫຕ຺ວາ ອາຄໂຕ ກວິສ຺ສຕີຕິ ມຄ຺ຄິມ຺ຫາ''ຕິ ວທີສ຺ຯ ອຖສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປຣິເຍສິຕ຺ວາ ອປສ຺ສນ຺ຕາ ໂຣທິຕ຺ວາ ປຣິເທວິຕ຺ວາ, ''ມໂຕ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ມຕກກຕ຺ຕໍ ອທໍສ຺ຯ ສາ ເອກໍ ຕກ຺ກສິລຄາມີ ສຕ຺ຖວາຫໍ ທິສ຺ວາ ຍານກສ຺ສ ປຈ຺ຉໂຕ ປຈ຺ຉໂຕ ອນ຺ພນ຺ຘິຯ

ອຖ ນໍ ມນຸສ຺ສາ ທິສ຺ວາ, ''ອມ຺ຫາກໍ ຍານກສ຺ສ ປຈ຺ຉໂຕ ປຈ຺ຉໂຕ ອນຸຄຈ຺ຉຕິ, ມຍໍ 'ກສ຺ເສສາ ທາຣິກາ'ຕິ ຕໍ ນ ຊານາມາ''ຕິ ວທີສ຺ຯ ສາປິ ''ຕຸມ຺ເຫ ອຕ຺ຕໂນ ຍານກໍ ປາເຊຖ, ອຫໍ ປທສາ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ອງ຺ຄຸລິມຸທ຺ທິກໍ ທຕ຺ວາ ເອກສ຺ມີ ຍານເກ ໂອກາສໍ ກາເຣສິຯ ມນຸສ຺ສາ ຈິນ຺ຕຍີສ຺ – ''ຕກ຺ກສິລນຄເຣ ອມ຺ຫາກໍ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກຣິຍາ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສາມ, ມ຺ຫາປຓ຺ຓາກາໂຣ ໂນ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິຯ ເຕ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ສາມິ, ອມ຺ເຫຫິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ເອກໍ ອິຕ຺ຖິຣຕນໍ ອານີຕ''ນ຺ຕິ ອາຫໍສ຺ຯ ໂສ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວຍານຸຣູປໍ ອກິຣູປໍ ປາສາທິກໍ ທິສ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນສິເນໂຫ ເຄເຫ ອກາສິຯ ປຸຣິສາ ຫິ ອິຕ຺ຖິໂຍ, ອິຕ຺ຖິໂຍ ວາ ປຸຣິສາ ອກູຕປຸພ຺ພາ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ປຸຣິສາ ຫິ ປຣສ຺ສ ທາເຣສ຺ ອຕິຈຣິຕ຺ວາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ພຫູນິ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສຊາຕີ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ອຕ຺ຕກາວສເຕ ອິຕ຺ຖີກາວໍ ອາປຊ຺ຊນ຺ຕິຯ

ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣປິ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສໍ ປູຣິຕປາຣມີ ອຣິຍສາວໂກ ສໍສາເຣ ສໍສຣນ຺ໂຕ ເອກສ຺ມີ ອຕ຺ຕກາເວ ກມ຺ມາຣກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕຯ ປຣທາຣກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ປກ຺ກາວເສເສນ ຈຸທ຺ທສສ຺ ອຕ຺ຕກາເວສ຺ ປຸຣິສສ຺ສ ປາທປຣິຈາຣິກາ ອິຕ຺ຖີ ອໂຫສິ, ສຕ຺ຕສ຺ ອຕ຺ຕກາເວສ຺ ພີຊຸທ຺ຘຣຓໍ ປາປຸຓີຯ ອິຕ຺ຖິໂຍ ປນ ທານາທີນິ ປຸລ຺ລານິ ກຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖີກາເວ ຉນ຺ທໍ ວິຣາເຊຕ຺ວາ, ''ອິທໍ ໂນ ປຸລ຺ລໍ ປຸຣິສຕ຺ຕກາວປຏິລາກາຍ ສໍວຕ຺ຕຕູ''ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຘິຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ປຸຣິສຕ຺ຕກາວໍ ປຏິລກນ຺ຕິ, ປຕິເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ສາມິເກ ສມ຺ມາປຏິປຕ຺ຕິວເສນາປິ ປຸຣິສຕ຺ຕກາວໍ ປຏິລກນ຺ເຕວຯ

ອຍໍ ປນ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕ ເຖເຣ ອໂຍນິໂສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ອິມສ຺ມີເຍວ ອຕ຺ຕກາເວ ອິຕ຺ຖີກາວໍ ປຏິລກີຯ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ເຕນ ສທ຺ຘິ ສໍວາສມນ຺ວາຍ ປນ ຕສ຺ສາ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ຄພ຺ໂກ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ ສາ ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ປຸຕ຺ຕໍ ລກິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ

ປຫສາ ຄມນກາເລ ອປຣມ຺ປີ ປຸຕ຺ຕໍ ປຏິລພິ។ ເອວມສ຺ສາ ກຸຈ຺ຊິຍໍ ວຸຕ຺ຖາ ທ຺ເວ, ໂສເຣຍ຺ຍນຄເຣ ຕໍ ປຏິຈ຺ຈ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ ທ຺ເວຕິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຸຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍ។ ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ໂສເຣຍ຺ຍນຄຣໂຕ ຕສ຺ສາ ສຫາຍໂກ ເສຏ຺ຖິປຸຕ຺ໂຕ ປລ຺ຈທິ ສກຏສເຕທີ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸຂຍານເກ ນິສິນ຺ໂນ ນຄຣໍ ປາວິສິ។ ອຖ ນໍ ສາ ອຸປຣິປາສາທຕເລ ວາຕປານໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣວິຖີ ໂອໂລກຍມານາ ຖິຕາ ທິສ຺ວາ ສລ຺ຊານິຕ຺ວາ ທາສິໍ ເປເສຕ຺ວາ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ມຫາຕເລ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ການສມ຺ມານໍ ອກາສີ។ ອຖ ນໍ ໂສ ອາຫ – ‘‘ກທ຺ເທ, ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ອມ຺ເຫທີ ນ ທິຏ຺ຖປຸພ຺ພາ, ອຖ ຈ ປນ ໂນ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ການໍ ກໂຣສິ, ຊານາສິ ຕ຺ວໍ ອມ຺ເຫ’’ຕິ។ ‘‘ອາມ, ສາມິ, ຊານາມິ, ນນຸ ຕຸມ຺ເຫ ໂສເຣຍ຺ຍນຄຣວາສິໂນ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ກທ຺ເທ’’ຕິ។ ສາ ມາຕາປິຕູນລ຺ຈ ກຣິຍາຍ ຈ ປຸຕ຺ຕານລ຺ຈ ອໂຣຄກາວໍ ປຸຈ຺ຊິ។ ອິຕໂຣ ‘‘ອາມ, ກທ຺ເທ, ອໂຣຄາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຊານາສິ ຕ຺ວໍ ເອເຕ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ອາມ ສາມິ, ຊານາມິ។ ເຕສໍ ເອໂກ ປຸຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ກຫໍ, ສາມິ’’ຕິ? ‘‘ກທ຺ເທ, ມາ ເອຕໍ ກເຖທິ, ມຍໍ ເຕນ ສທ຺ຣິ ເອກທິວສໍ ສຸຂຍານເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ນ຺ຫາຍິຕຸໍ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ ເນວສ຺ສ ຄຕິໍ ຊານາມ, ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ວິຈຣິຕ຺ວາ ຕໍ ອທິສ຺ວາ ມາຕາປິຕູນໍ ອາໂຣຈຍິມ຺ຫາ, ເຕປິສ຺ສ ໂຣທິຕ຺ວາ ກນ຺ທິຕ຺ວາ ເປຕກິຈ຺ຈໍ ກຣີສູ’’ຕິ។ ‘‘ອຫໍ ໂສ, ສາມິ’’ຕິ។ ‘‘ອເປຫິ, ກທ຺ເທ, ກິໍ ກເຖສິ ມຍ຺ຫໍ ສຫາໂຍ ເທວກຸມາໂຣ ວິຍ ເອໂກ ປຸຣິໂສ’’ຕິ? ‘‘ໂຫຕຸ, ສາມິ, ອຫໍ ໂສ’’ຕິ។ ‘‘ອຖ ອິທໍ ກິໍ ນາມາ’’ຕິ? ‘‘ຕໍ ທິວສໍ ເຕ ອຍ຺ໂຍ ມຫາກຈ຺ຈາຍນຕ຺ເຖໂຣ ທິຏ຺ໂຖ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ທິຏ຺ໂຖ’’ຕິ។ ອຫໍ ອຍ຺ຍໍ ມຫາກຈ຺ຈາຍນຕ຺ເຖຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ, ‘‘ອໂຫ ວຕ ອຍໍ ວາ ເຖໂຣ ມມ ກຣິຍາ ກເວຍ຺ຍ , ເອຕສ຺ສ ວາ ສຣີຣວຕ຺ໂຕ ວິຍ ມມ ກຣິຍາຍ ສຣີຣວຕ຺ໂຕ ກເວຍ຺ຍາ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິໍ។ ຈິນ຺ຕິຕກ຺ຂເຕເຍວ ເມ ປຸຣິສລິງ຺ຄໍ ອນ຺ຕຣທາຍິ, ອິຕ຺ຖິລິງ຺ຄໍ ປາຕຸກວິ។ ອຖາຫໍ ລຊ຺ຊມານາ ກສ຺ສຈິ ກິລ຺ຈິ ວຕ຺ຕຸໍ ອສກ຺ກຸຕິຕ຺ວາ ຕໂຕ ປລາຍິຕ຺ວາ ອິທາຄຕາ, ສາມີຕິ។

‘‘ອໂຫ ວຕ ເຕ ກາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕໍ, ກສ຺ມາ ມຍ຺ຫໍ ນາຈິກ຺ຂິ, ອປິຈ ປນ ເຕ ເຖໂຣ ຂມາປິໂຕ’’ຕິ? ‘‘ນ ຂມາປິໂຕ, ສາມິ។ ຊານາສິ ປນ ຕ຺ວໍ ກຫໍ ເຖໂຣ’’ຕິ? ‘‘ອິມເມວ ນຄຣໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣຕີ’’ຕິ។ ‘‘ສເຈ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ອິທາຄຈ຺ເຊຍ຺ຍ, ອຫໍ ມມ ອຍ຺ຍສ຺ສ ກິກ຺ຂາຫາຣໍ ທເທຍ຺ຍໍ, ສາມີ’’ຕິ។ ‘‘ເຕນ ຫິ ສີຆໍ ສກ຺ການໍ ກໂຣທິ, ອມ຺ຫາກໍ ອຍ຺ຍໍ ຂມາເປສ຺ສາມາ’’ຕິ ໂສ ເຖຣສ຺ສ ວສນຏ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ສ຺ເວ ມຍ຺ຫໍ ກິກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ນນຸ ຕ຺ວໍ, ເສຏ຺ຖິປຸຕ຺ຕ, ອາຄນ຺ຕຸໂກສີ’’ຕິ។ ‘‘ກນ຺ເຕ, ມາ ອມ຺ຫາກໍ ອາຄນ຺ຕຸກກາວໍ ປຸຈ຺ຊຖ, ສ຺ເວ ເມ ກິກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫຖາ’’ຕິ។ ເຖໂຣ ອທິວາເສສີ, ເຄເຫປີ ເຖຣສ຺ສ ມຫາສກ຺ການໂຣ ປຏິຍຕ຺ໂຕ។ ເຖໂຣ ປຸນທິວເສ ຕໍ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ອຄມາສີ។ ອຖ ນໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປຕີເຕ ນາຫາເຣນ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ເສຏ຺ຖິປຸຕ຺ໂຕ ຕໍ ອິຕ຺ຖິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ປາທມູເລ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫໍ ສຫາຍິກາຍ ຂມຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ກິເມຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ອຍໍ, ກນ຺ເຕ, ປຸພ຺ເພ ມຍ຺ຫໍ ປິຍສຫາຍໂກ ຫຸຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເອວໍ ນາມ ຈິນ຺ເຕສິ, ອຖສ຺ສ ປຸຣິສລິງ຺ຄໍ ອນ຺ຕຣທາຍິ, ອິຕ຺ຖິລິງ຺ຄໍ ປາຕຸກວິ, ຂມຖ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ។ ‘‘ເຕນ ຫິ ອຸຏ຺ຖຫຖ, ຂມາມີ ໂວ ອຫ’’ນ຺ຕິ។ ເຖເຣນ ‘‘ຂມາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕມຕ຺ເຕເຍວ ອິຕ຺ຖິລິງ຺ຄໍ ອນ຺ຕຣທາຍິ, ປຸຣິສລິງ຺ຄໍ ປາຕຸກວິ។

ປຸຣິສລິງ຺ເຄ ປາຕຸກູຕມຕ຺ເຕເຍວ ຕໍ ຕກ຺ກສິລາຍ ເສຏ຺ຖິປຸຕ຺ໂຕ ອາຫ – ‘‘ສມ຺ມ ສຫາຍກ, ອິເມ ທ຺ເວ ທາຣກາ ຕວ ກຸຈ຺ຊິຍໍ ວຸຕ຺ຖຕ຺ຕາ ມໍ ປຏິຈ຺ຈ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຸກິນ຺ນມ຺ປິໂນ ປຸຕ຺ຕາ ເອວ, ອິເຘວ ວສິສ຺ສາມ, ມາ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິ’’ຕິ។ ‘‘ສມ຺ມ, ອຫໍ ເອເກນ ຕ຺ຕກາເວນ ປຖມໍ ປຸຣິໂສ ຫຸຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖິກາວໍ ປຕ຺ວາ ປຸນ ປຸຣິໂສ ຊາໂຕຕິ ວິປ຺ປການປ຺ປຕ຺ໂຕ, ປຖມໍ ມໍ ປຏິຈ຺ຈ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ຕາ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ອິທານິ ເມ ກຸຈ຺ຊິໂຕ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ຕາ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ, ສ຺ວາຫໍ ເອເກນຕ຺ຕກາເວນ ວິປ຺ປການປ຺ປຕ຺ໂຕ, ປຸນ ‘ເຄເຫ ວສິສ຺ສາມີ’ຕິ ສລ຺ລໍ ມາ ກຣິ, ອຫໍ ມມ ອຍ຺ຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ។ ອິເມ ທ຺ເວ ທາຣກາ ຕວ ກາຣາຕີ, ອິເມສຸ ມາ ປມຊ຺ຊີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸຕ຺ເຕ ສີເສ ປຣິຈຸມ຺ພິຕ຺ວາ ປຣິມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸເຣ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ປິຕຸ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິ។ ເຖໂຣປີ ນໍ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາວ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ອນຸປຸພ຺ເພນ ສາວຕ຺ຖິໍ ອຄມາສີ។ ຕສ຺ສ ໂສເຣຍ຺ຍຕ຺ເຖໂຣຕິ ນາມໍ ອໂຫສີ។ ຊນປທວາສິໂນ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ລຕ຺ວາ ສງ຺ຂຸກິຕ຺ວາ ໂກຕູຫລຊາຕາ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຊິສຸ – ‘‘ເອວໍ ກິຣ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ອາວຸໂສ’’ຕິ។ ‘‘ກນ຺ເຕ, ເອວຣູປມ຺ປີ ການຄໍ ນາມ ໂຫຕີ’’? ‘‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ກຸຈ຺ຊິຍໍ ກິຣ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ຕາ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ຕຸມ຺ເຫ ປຏິຈ຺ຈ ທ຺ເວ ຊາຕາ, ເຕສໍ ໂວ ກຕເຣສຸ ພລວສິເນໂຫ ໂຫຕີ’’ຕິ? ‘‘ກຸຈ຺ຊິຍໍ ວຸຕ຺ຖເກສຸ, ອາວຸໂສ’’ຕິ។ ອາຄຕາຄຕາ ນິພທ຺ທໍ ຕເຖວ ປຸຈ຺ຊິສຸ។

ເຖໂຣ ‘‘ກຸຈ຺ຊິຍໍ ວຸຕ຺ຕເກສຸ ເອວ ສິເນໂຫ ພລວາ’’ຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກເຖນ຺ໂຕ ຫຣາຍມາໂນ ເອໂກວ ນິສີທຕິ, ເອໂກວ ຕິຏ຺ຖຕິ។ ໂສ ເອວໍ ເອກຕ຺ຕູປຄໂຕ ອຕ຺ຕກາເວ ຂຍວຍໍ ສມ຺ມຏ຺ຖາເປຕ຺ວາ ສຫ ປຏິສມ຺ກິທາຫີ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິ។ ອຖ ນໍ ອາຄຕາຄຕາ ປຸຈ຺ຊນ຺ຕິ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ເອວໍ ກິຣ ນາມ ອໂຫສີ’’ຕິ? ‘‘ອາມາວຸໂສ’’ຕິ។ ‘‘ກຕເຣສຸ ສິເນໂຫ ພລວາ’’ຕິ? ‘‘ມຍ຺ຫໍ ກຕ຺ຖຈິ ສິເນໂຫ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ។ ກິກ຺ຂູ ‘‘ອຍໍ ອກູຕໍ ກເຖສີ, ປຸຣິມທິວເສສຸ ‘ກຸຈ຺ຊິຍໍ ວຸຕ຺ຖປຸຕ຺ເຕສຸ ສິເນໂຫ ພລວາ’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິທານິ ‘ມຍ຺ຫໍ ກຕ຺ຖຈິ

ສີເນໂຫ ນຕຸຖີ'ຕິ ວທຕິ, ອລຸລໍ ພຸຍາກໂຣຕິ, ກນຸເຕ''ຕິ ອາຫັສຸ. ສຕຸຖາ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ມມ ປຸຕຸໂຕ ອລຸລໍ ພຸຍາກໂຣຕິ, ມມ ປຸຕຸຕສຸສ ສມຸມາປຓິຫິເຕນ ຈິຕຸເຕນ ມຄຸຄສຸສ ທິຍຸຖກາລໂຕ ປຍຸຖາຍ ນ ກຕຸຖຈິ ສີເນໂຫ ຊາໂຕ, ຍໍ ສມຸປຕຸຕິ ເນວ ມາຕາ, ນ ປີຕາ ກາຕຸໍ ສກຸໂກຕິ, ຕໍ ອີເມສໍ ສຕຸຕານໍ ອພຸການຸຕເຣ ປວຕຸຕໍ ສມຸມາປຓິຫິຕໍ ຈິຕຸຕເມວ ເທຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ອີມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໓.

''ນ ຕໍ ມາຕາ ປີຕາ ກຍິຣາ, ອລຸເລ ວາປີ ຈ ລາຕກາ;

ສມຸມາປຓິຫິຕໍ ຈິຕຸຕໍ, ເສຍຸຍໂສ ນໍ ຕໂຕ ກເຣ''ຕີ.

ຕຕຸຖນ ຕນຸຕິ ຕໍ ກາຣຕໍ ເນວ ມາຕາ ກເຣຍຸຍ, ນ ປີຕາ, ນ ອລຸເລ ລາຕກາ. ສມຸມາປຓິຫິຕນຸຕິ ທສສຸ ກຸສລກມຸມປເຖສຸ ສມຸມາ ຖປີຕໍ. ເສຍຸຍໂສນໍ ຕໂຕ ກເຣຕີ ຕໂຕ ກາຣຕໂຕ ເສຍຸຍໂສ ນໍ ວຣຕຣໍ ອຸຕຸຕຣິຕຣໍ ກເຣຍຸຍ, ກໂຣຕີຕິ ອຕຸໂຖ. ມາຕາປີຕໂຣ ຫິ ປຸຕຸຕານໍ ຂນໍ ທທມານາ ເອກສຸມິເຍວ ອຕຸຕກາເວ ກມຸມໍ ອກຕຸວາ ສຸເຂນ ຊີວິກາປຸປນໍ ຂນໍ ທາຕຸໍ ສກຸໂກນຸຕີ. ວິສາຂາຍ ມາຕາປີຕໂຣປີ ຕາວ ມຫທຸຂນາ ມຫາໂກຄາ, ຕສຸສາ ເອກສຸມິເຍວ ອຕຸຕກາເວ ສຸເຂນ ຊີວິກາປຸປນໍ ຂນໍ ອທໍສຸ. ຈຕູສຸ ປນ ທີເປສຸ ຈກຸກວຕຸຕິສີຣີ ທາຕຸໍ ສມຕຸຖາ ມາຕາປີຕໂຣປີ ນາມ ປຸຕຸຕານໍ ນຕຸຖິ, ປເຄວ ທິພຸພສມຸປຕຸຕິ ວາ ປຖມຊຊານາທິສມຸປຕຸຕິ ວາ, ໂລກຸຕຸຕຣສມຸປຕຸຕິທາເນ ກຖາວ ນຕຸຖິ, ສມຸມາປຓິຫິຕໍ ປນ ຈິຕຸຕໍ ສພຸພມຸເປຕໍ ສມຸປຕຸຕິ ທາຕຸໍ ສກຸໂກຕີ. ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ''ເສຍຸຍໂສ ນໍ ຕໂຕ ກເຣ''ຕີ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປຕຸຕາ. ເທສນາ ມຫາຊນສຸສ ສາຕຸຖິກາ ຊາຕາຕີ.

ໂສເຣຍຸຍຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ນວມໍ.

ຈິຕຸຕວຄຸຄວຓຸຓນາ ນິຍຸຖິຕາ.

ຕຕິໂຍ ວຄຸໂຄ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໔. ປຸປ຺ຜວຄ຺ໂຄ

໑. ປຖວິກຖາປສຸຕປຌ຺ຈສຕກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ໂກອິມໍ ປຖວີ ວິເຈສ຺ສຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຖວິກຖາປສ຺ເຕ ປຌ຺ຈສເຕ ກິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ເຕ ກິຣ ກຄວຕາ ສທ຺ຘິ ຊນປທຈາຣິກໍ ຈຣິຕ຺ວາ ເຊຕວນໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ອຸປຏ຺ຖານສາລາຍໍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ ອຕ຺ຕ ນາ ຄຕຄຕຏ຺ຖາເນສຸ ‘‘ອສຸກຄາມໂຕ ອສຸກຄາມຄມນຏ຺ຖາເນ ສມໍ ວິສມໍ ກທ຺ທມພທຸລໍ ສກ຺ຂຣພທຸລໍ ກາລຸອມຕ຺ຕິກໍ ຕມ຺ພມຕ຺ ຕິກ’’ນ຺ຕິ ປຖວິກໍ ກເຖນ຺ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ ເຕ, ອມ຺ເຫຫິ ວິຈຣິຕຏ຺ຖາເນ ປຖວິກຖາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ເອສາ ພາຫິຣປຖວີ ນາມ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກປຖວິຍໍ ປຣິກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໔໔.

‘ໂກ ອິມໍ ປຖວີ ວິເຈສ຺ສຕິ,

ຍມໂລກຌ຺ຈ ອິມໍ ສເທວກໍ;

ໂກ ຘມ຺ມປທໍ ສຸເທສິຕໍ,

ກຸສໂລ ປຸປ຺ຜມິວ ປເຈສ຺ສຕິ.

໔໕.

‘‘ເສໂຂ ປຖວີ ວິເຈສ຺ສຕິ,

ຍມໂລກຌ຺ຈ ອິມໍ ສເທວກໍ;

ເສໂຂ ຘມ຺ມປທໍ ສຸເທສິຕໍ,

ກຸສໂລ ປຸປ຺ຜມິວ ປເຈສ຺ສຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ໂກ ອິມນ຺ຕິ ໂກ ອິມໍ ອຕ຺ຕກາວສງ຺ຂາຕໍ ປຖວີ. ວິເຈສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຌາເຓນ ວິຈິນິສ຺ສຕິ ວິຊານິສ຺ສຕິ, ປຏິວິຊ຺ຊິສ຺ສ ຕິ, ສຈ຺ຉິກຣິສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຍມໂລກຌ຺ຈາຕິ ຈຕຸພ຺ພິຘໍ ອປາຍໂລກຌ຺ຈ. ອິມໍ ສເທວກນ຺ຕິ ອິມໍ ມນຸສ຺ສໂລກຌ຺ຈ ເທວໂລເກນ ສທ຺ຘິ ໂກ ວິເຈສ຺ສຕິ ວິຈິນິສ຺ສຕິ ວິຊານິສ຺ສຕິ ປຏິວິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ ສຈ຺ຉິກຣິສ຺ສຕີຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ໂກຘມ຺ມປທໍ ສຸເທສິຕນ຺ຕິ ຍຖາສກາວ ໂຕ ກຖິຕຕ຺ຕາ ສຸເທສິຕໍ ສຕ຺ຕຕິໍສໂພຘິປກ຺ຂິຍຘມ຺ມສງ຺ຂາຕໍ ຘມ຺ມປທໍ ກຸສໂລ ມາລາກາໂຣ ປຸປ຺ຜໍ ວິຈິນນ຺ໂຕ ວິຍ ໂກປເຈສ຺ສຕິ ວິຈິນິສ຺ສຕິ ວິຊານິສ຺ສຕິ ອຸປປຣິກ຺ຂິສ຺ສຕິ ປຏິວິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ສຈ຺ຉິກຣິສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເສໂຂຕິ ອຘິສີລສິກ຺ຂາ, ອຘິຈິຕ຺ຕສິກ຺ຂາ, ອຘິປຌ຺ຌາສິກ຺ຂາຕິ ອິມາ ຕິສ຺ໂສ ສິກ຺ຂາ ສິກ຺ຂນ຺ໂຕ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄຏ຺ຖໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄຏ຺ຖາ ສຕ຺ຕວິໂຘ ເສໂຂ ອິມໍ ອຕ຺ຕກາວສງ຺ຂາຕໍ ປຖວີ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ເຄນ ຕໂຕ ຉນ຺ທຣາຄໍ ອປກັຄ຺ຉນ຺ໂຕ ວິເຈສ຺ສຕິ ວິຈິນິສ຺ສຕິ ວິຊານິສ຺ສຕິ ປຏິວິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ ສຈ຺ຉິກຣິສ຺ສຕີ. ຍມໂລກຌ຺ຈາຕິ ຕໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣໍ ຍມໂລກຌ຺ຈ ອິມໍ ມນຸສ຺ສໂລກຌ຺ຈ ສຫ ເທເວຫິ ສເທວກໍ ສ຺ເວວ ວິເຈສ຺ສຕິ ວິຈິນິສ຺ສຕິ ວິຊານິສ຺ສຕິ ປຏິວິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ ສຈ຺ຉິກຣິສ຺ສຕີ. ເສໂຂຕິ ສ຺ເວວ ສຕ຺ຕວິໂຘ ເສໂຂ, ຍຖາ ນາມ

ກຸສໂລ ມາລາກາໂຣ ປຸປ຺ຜາຣາມໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕຣຸຕມກຸລອານິ ຈ ປາຕາກວິທຸສານິ ຈ ມີລາຕານິ ຈ ຄຕ຺ຄິກຊາຕານິ ຈ ປຸປ຺ຜານິ ວຊເຊຕ຺ວາ ໂສກນານິ ສຸຊາຕສຸຊາຕາເນວ ປຸປ຺ຜານິ ວິຈິນາຕິ, ເອວເມວ ອິມໍ ສຸກຖິຕໍ ສຸນິທຸທິຍຸຖໍ ໂພຊິປກຸຂິຍທມ຺ມປທມ຺ປິ ປຌ຺ຌາຍ ປເຈສ຺ສຕິ ວິຈິນິສ຺ສຕິ ອຸປປຣິກ຺ຂິສ຺ສຕິ ປຝິວິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ ສຈ຺ຉິກຣິສ຺ສຕີຕິ ສຕ຺ຖາ ສຍເມວ ປຌ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສີ຺ຯ

ເທສນາວສາເນ ປຌ຺ຈສຕາປີ ກິກ຺ຂູ ສຫ ປຝິສມ຺ກິທາຫີ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິສ຺ຸຯ ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍປີ ສາຕ຺ຖິກາ ທມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ຺ຯ

ປຖວີກຖາປສຸຕປຌ຺ຈສຕກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ປຖມໍ຺ຯ

໒຺ຯ ມຣີຈິກມ຺ມຝ຺ຖານິກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ເຜຕູປມນ຺ຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຌ຺ຌຕຣໍ ມຣີຈິກມ຺ມຝ຺ຖານິກໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺ຯ

ໂສ ກິຣ ກິກ຺ຂຸ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ, ''ສມຕທມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ອຣຌ຺ຌໍ ປວິສິຕ຺ວາ ພເຍຕ຺ວາ ວາຍມິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ''ວິເສເສຕ຺ວາ ກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ກຖາເປສ຺ສາມີ''ຕິ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ມຣີຈິ ທິສ຺ວາ, ''ຍຖາ ອຍໍ ຄິມ຺ຫສມເຍ ອຸຝ຺ຖິຕາ ມຣີຈິ ທູເຣ ຖິຕານໍ ຣູປຄຕາ ວິຍ ປຌ຺ຌາຍຕິ, ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕານໍ ເນວ ປຌ຺ຌາຍຕິ, ອຍໍ ອຕ຺ຕກາໂວປີ ອຸປ຺ປາທວຍຝ຺ເຖນ ເອວຣູໂປ''ຕິ ມຣີຈິກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ກາເວນ຺ໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຄ຺ຄກິລນ຺ໂຕ ອຈິຣວຕີຍໍ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ຈຕ຺ຫໂສຕຕີເຣ ຣຸກ຺ຂຉາຍາຍ ນິສິນ຺ໂນ ອຸທກເວຄາກິຆາເຕນ ອຸຝ຺ຖຫິຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕ ມຫນ຺ເຕ ເຜນປີຕ຺ເຫ ກິຊ຺ຊມາເນ ທິສ຺ວາ, ''ອຍໍ ອຕ຺ຕກາໂວປີ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກິຊ຺ຊນຝ຺ເຖນ ເອວຣູໂປເຍວາ''ຕິ ອາຣມ຺ມຕໍ ອຄ຺ຄເຫສິ຺ຯ ສຕ຺ຖາ ຄນ຺ທກຸຝິຍໍ ຖິໂຕວ ຕໍ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ, ''ເອວເມວ, ກິກ຺ຂຸ, ເອວຣູໂປວາຍໍ ອຕ຺ຕກາໂວ ເຜນປີຕ຺ໂຫ ວິຍ ມຣີຈິ ວິຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກິຊ຺ຊນສກາໂວເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໖຺ຯ

''ເຜຕູປມໍ ກາຍມິມໍ ວິທິຕ຺ວາ,

ມຣີຈິທມ຺ມໍ ອກິສມ຺ພຸທາໂນ;

ເຉຕ຺ວານ ມາຣສ຺ສ ປປຸປ຺ຜການິ,

ອທສ຺ສນໍ ມຈ຺ຈຸຣາຊສ຺ສ ຄຈ຺ເຉ''ຕິ຺ຯ

ຕຕ຺ຖ ເຜຕູປມນ຺ຕິ ອິມໍ ເກສາທິສມູຫສງ຺ຂາຕໍ ກາຍໍ ອພລທຸພ຺ພລຝ຺ເຖນ ອນທ຺ທນິຍຕາວກາລິກຝ຺ເຖນ ເຜນປີຕ຺ຫສຣິກ຺ຂໂກຕິ ວິທິຕ຺ວາ຺ຯ ມຣີຈິທມ຺ມນ຺ຕິ ຍຖາ ມຣີຈິ ທູເຣ ຖິຕານໍ ຣູປຄຕາ ວິຍ ຄຍ຺ຫູປຄາ ວິຍ ໂຫຕິ, ສນ຺ຕິເກ ອຸປຄຈ຺ຉນ຺ຕານໍ ຣິຕ຺ຕາ ຕຸຈ຺ຉາ ອຄຍ຺ຫູປຄາ ສມ຺ປຊ຺ຊຕິ, ເອວເມວ ຂຕິໄກຕ຺ຕຣປຈ຺ຈຸປຝ຺ຖານຝ຺ເຖນ ອຍໍ ກາໂຍປີ ມຣີຈິທມ຺ໂມຕິ ອກິສມ຺ພຸທາໂນ ພຸຊ຺ຊນ຺ໂຕ, ຊານນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ຯ ມາຣສ຺ສ ປປຸປ຺ຜການີຕິ ມາຣສ຺ສ ປປຸປ຺ຜກສງ຺ຂາຕານິ ເຕກູມການິ ວຝ຺ຝານິ ອຣິຍມຄ຺ເຄນ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຂີຕາສໂວ ກິກ຺ຂຸ ມຈ຺ຈຸຣາຊສ຺ສ ອທສ຺ສນໍ ອວິສຍໍ ອມຕມຫານິພ຺ພານໍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຕິ຺ຯ

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ເຖໂຣ ສຫ ປຝິສມ຺ກິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕໍ ສຣີຣໍ ໂຖເມນ຺ໂຕ ວຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ວນ຺ທນ຺ໂຕວ ອາຄໂຕຕິ຺ຯ

ມຣີຈິກມ຺ມຝ຺ຖານິກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ຺ຯ

໓ຯ ວິຑູຑພວຕ຺ຖຸ

ປຸປ຺ຜານິເຫວ ປຈິນນ຺ຕນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສປຣິສໍ ມໂຫເຆນ ອຊ຺ໂຌຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ມາຣິຕໍ ວິຑູຑພໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ຕຕ຺ຣາຍໍ ອນຸປຸພ຺ພິກຖາ – ສາວຕ຺ຖິຍຎ຺ຫິ ມຫາໂກສລຣຎ຺ໂຎ ປຸຕ຺ໂຕ ປເສນທິກຸມາໂຣ ນາມຯ ເວສາລິຍໍ ລິຈ຺ຉວິຣຎ຺ໂຎ ປຸຕ຺ໂຕ ລິຈ຺ຉວິກຸມາໂຣ ມຫາລິ ນາມ, ກຸສິນາຣາຍໍ ມລ຺ລຣາຊປຸຕ຺ໂຕ ພນ຺ຘຸໂລ ນາມາຕິ ອິເມ ຕໂຍ ທິສາປາໂມກ຺ຂສ຺ສ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສິປ຺ປຸຄ຺ຄຫຓຕ຺ຖໍ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພຫິນຄເຣ ສາລາຍ ສມາຄຕາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສ຺ສ ອາຄຕກາຣຓຎ຺ຈ ກຸລຎ຺ຈ ນາມຎ຺ຈ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສຫາຍກາ ຫຸຕ຺ວາ ເອກໂຕວ ອາຈຣິຍໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂນ຺ຕາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອຸຄ຺ຄຫິຕສິປ຺ປາ ອາຈຣິຍໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເອກໂຕວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສກສກຏ຺ຐານານິ ອຄມໍສຸຯ ເຕສຸ ປເສນທິກຸມາໂຣ ປິຕຸ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປສນ຺ເນນ ປິຕຣາ ຣຊ຺ເຊ ອຠິສິຕ຺ໂຕຯ ມຫາລິກຸມາໂຣ ລິຈ຺ຉວີນໍ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ມຫນ຺ເຕນ ອຸສ຺ສາເຫນ ທສ຺ເສສິ, ຕສ຺ສ ອກ຺ຂີນິ ຠິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຄມໍສຸຯ ລິຈ຺ຉວິຣາຊາໂນ “ອໂຫ ວຕ ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິໂຍ ອກ຺ຂິວິນາສໍ ປຕ຺ໂຕ, ນ ນໍ ປຣິຈ຺ຈຊິສ຺ສາມ, ອຸປຏ຺ຐຫິສ຺ສາມ ນ”ນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ສຕສຫສ຺ສຸຏ຺ຐານກໍ ເອກໍ ທ຺ວາຣໍ ອທໍສຸຯ ໂສ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ປຎ຺ຈສເຕ ລິຈ຺ຉວິຣາຊປຸຕ຺ເຕ ສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂາເປນ຺ໂຕ ວສິຯ ພນ຺ຘຸລກຸມາໂຣ ສຏ຺ຐິ ສຏ຺ຐິ ເວຬຸໂຍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຊ຺ເຌ ອຍສລາກໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສຏ຺ຐິກລາເປ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ຐປິເຕ ມລ຺ລຣາຊກຸເລຫິ “ອິເມ ກປ຺ເປຕູ”ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ອສີຕິຫຕ຺ຖໍ ອາກາສໍ ອຸລ຺ລງ຺ຆິຕ຺ວາ ອສິນາ ກປ຺ເປນ຺ໂຕ ອຄມາສິຯ ໂສ ໂອສານກລາເປ ອຍສລາກາຍ “ກິຣີ”ຕິ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ, “ກິໍ ເອຕ”ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສພ຺ພກລາເປສຸ ອຍສລາການໍ ຐປິຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ອສິໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ໂຣທມາໂນ “ມຍ຺ຫໍ ເອຕ຺ຕເກສຸ ຎາຕິສຸຫຊ຺ເຊສຸ ເອໂກປິ ສສິເນໂຫ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ກາຣຓໍ ນາຈິກ຺ຂິຯ ສເຈ ຫິ ອຫໍ ຊາເນຍ຺ຍໍ, ອຍສລາກາຍ ສທ຺ທໍ ອນຸຏ຺ຐາເປນ຺ໂຕວ ຉິນ຺ເທຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ, “ສພ຺ເພປິເມ ມາເຣຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ກເຣຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ ມາຕາປິຕູນໍ ກເຖສິຯ ເຕຫິ “ປເວຓິຣຊ຺ຊໍ ນາມ, ຕາຕ, ອິທໍ ນ ລພ຺ພາ ເອວໍ ກາຕຸ”ນ຺ຕິ ນານປ຺ປກາເຣນ ວາຣິໂຕ “ເຕນ ຫິ ມມ ສຫາຍກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມີ”ຕິ ສາວຕ຺ຖິໍ ອຄມາສິຯ

ປເສນທິ ໂກສໂລ ຣາຊາ ຕສ຺ສາຄມນໍ ສຸຕ຺ວາ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ສກ຺ກາເຣນ ຕໍ ນຄຣໍ ປເວເສຕ຺ວາ ເສນາປຕິຏ຺ຐາເນ ຐເປສິຯ ໂສ ມາຕາປິຕໂຣ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ອຸປຣິປາສາເທ ຐິໂຕ ອນ຺ຕຣວີຖິໍ ໂອໂລກຍມາໂນ “ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ຈູຬອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ວິສາຂາຍ ສຸປ຺ປວາສາຍາ”ຕິ ເອເຕສໍ ເຄເຫ ນິຈ຺ຈໍ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ອເນກສຫສ຺ເສ ຠິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ, “ກຫໍ, ອຍ຺ຍາ, ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, “ເທວ, ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ເຄເຫ ນິຈ຺ຈຠຕ຺ຕສລາກຠຕ຺ຕຄິລານຠຕ຺ຕາທີນໍ ອຕ຺ຖາຍ ເທວສິກໍ ທ຺ເວ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຈູຬອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ເຄເຫ ປຎ຺ຈສຕານິ, ຕຖາ ວິສາຂາຍ ຕຖາ ສຸປ຺ປວາສາຍາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສຍມ຺ປິ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ອຸປຏ຺ຐຫິຕຸກາໂມ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ເສນ ສທ຺ຘິໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ສຫຕ຺ຖາ ທານໍ ທຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, “ຠນ຺ເຕ, ປຎ຺ຈຫິ ເມ ຠິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ນິພທ຺ຘໍ ຠິກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫຖາ”ຕິ ອາຫຯ “ມຫາຣາຊ ພຸທ຺ຘາ ນາມ ເອກຏ຺ຐາເນ ນິພທ຺ຘໍ ຠິກ຺ຂໍ ນ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ພຫູ ຊນາ ພຸທ຺ຘານໍ ອາຄມນໍ ປຈ຺ຈາສີສນ຺ຕີ”ຕິຯ “ເຕນ ຫິ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ນິພທ຺ຘໍ ເປເສຖາ”ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຠາຣໍ ອກາສິຯ ຣາຊາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ອາຄເຕ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ, “ອິເມ ນາມ ປຣິວິສນ຺ຕູ”ຕິ ອວິຈາເຣຕ຺ວາວ ສຕ຺ຕ ທິວສານິ ສຍເມວ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐເມ ທິວເສ ວິກ຺ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ປມຊ຺ຊມກາສິຯ ຣາຊກຸເລ ນາມ ອນາຓຕ຺ຕາ ອາສນານິ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປຣິວິສິຕຸໍ ນ ລຠນ຺ຕິ “ນ ມຍໍ ອິຘ ຐາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມາ”ຕິ ພຫູ ຠິກ຺ຂູ ປກ຺ກມິໍສຸຯ ຣາຊາ ທຸຕິຍທິວເສປິ ປມຊ຺ຊິ, ທຸຕິຍທິວເສປິ ພຫູ ຠິກ຺ຂູ ປກ຺ກມິໍສຸຯ ຕຕິຍທິວເສປິ ປມຊ຺ຊິ, ຕທາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ເອກກເມວ ຐເປຕ຺ວາ ອວເສສາ ປກ຺ກມິໍສຸຯ ປຸຎ຺ຎວນ຺ຕາ ນາມ ກາຣຓວສິກາ ໂຫນ຺ຕິ, ກຸລານໍ ປສາທໍ ຣກ຺ຂນ຺ຕິຯ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຈ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣຕິ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ເຂມາ ອຸປ຺ປລວຓ຺ຓາຕິ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ອຸປາສເກສຸ ຈິຕ຺ໂຕ, ຄຫປຕິ, ຫຕ຺ຖໂກ ອາຬວໂກຕິ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄຸປາສກາ, ອຸປາສິກາສຸ ເວຬຸກຓ຺ຏກີ ນນ຺ທມາຕາ, ຂຸຊ຺ຊຸຕ຺ຕຣາຕິ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄຸປາສິກາ, ອິຕິ ອິເມ ອຏ຺ຐ ຊເນ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ຐານນ຺ຕຣປ຺ປຕ຺ຕາ ສພ຺ເພປິ ສາວກາ ເອກເທເສນ ທສນ຺ນໍ ປາຣມີນໍ ປູຣິຕຕ຺ຕາ ມຫາປຸຎ຺ຎາ ອຠິນີຫາຣສມ຺ປນ຺ນາຯ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣປິ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສໍ ປູຣິຕປາຣມີ ອຠິນີຫາຣສມ຺ປນ຺ໂນ ມຫາປຸຎ຺ໂຎ ອຕ຺ຕໂນ ກາຣຓວສິກຕາຍ ກຸລສ຺ສ ປສາທໍ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ອຏ຺ຐາສິຯ ຕໍ ເອກກເມວ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປຣິວິສິໍສຸຯ

ຣາຊາ ຠິກ຺ຂູນໍ ຄຕກາເລ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຂາທນີຍໂຠຊນີຍານິ ຕເຖວ ຐິຕານິ ທິສ຺ວາ, “ກິໍ, ອຍ຺ຍາ, ນາຄມິໍສູ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, “ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ເອກໂກວ ອາຄໂຕ ເທວາ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ, “ອທ຺ຘາ ເອຕ຺ຕກໍ ເມ ຠຕ຺ຕຉ຺ເຉທນມກໍສູ”ຕິ ຠິກ຺ຂູນໍ ກຸທ຺ໂຘ ສຕ຺ຖຸ

ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ມຍາ ປຌ຺ຈນ຺ນໍ ກິກ຺ຂຸສຕານໍ ກິກ຺ຂາ ປຏິຍຕ຺ຕາ, ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ກິຣ ເອກໂກວາຄໂຕ, ປຏິຍຕ຺ຕາ ກິກ຺ຂາ ຕເຖວ ກິຕາ, ປຌ຺ຈສຕາ ກິກ຺ຂູ ມມ ເຄເຫ ສຌ຺ຆໍ ນ ກຣີສ຺, ກິ ນ຺ ໂຂ ກາຣຓ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ສຕ຺ຖາ ກິກ຺ຂູນໍ ໂທສໍ ອວຕ຺ວາ, ‘‘ມຫາຣາຊ, ມມ ສາວການໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ທິ ວິສ຺ສາໂສ ນຕ຺ຖິ, ເຕນ ນ ຄຕາ ກວິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ກຸລານໍ ອນຸປຄມນກາຣຓຌ຺ຈ ອຸປຄມນກາຣຓຌ຺ຈ ປກາເສນ຺ໂຕ ກິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອິມໍ ສຸຕ຺ຕມາຫ –

‘‘ນວຫິ, ກິກ຺ຂເວ, ອງ຺ເຄຫິ ສມນ຺ນາຄຕໍ ກຸລໍ ອນຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ວາ ນາລໍ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ, ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ວາ ນາລໍ ອຸປນິສີທິຕຸໍ. ກຕເມຫິ ນວຫິ? ນ ມນາເປນ ປຈ຺ຈຸຏ຺ເຖນ຺ຕິ, ນ ມນາເປນ ອກິວາເທນ຺ຕິ, ນ ມນາເປນ ອາສນໍ ເທນ຺ຕິ, ສນ຺ຕມສ຺ສ ປຣິຄຸຫນ຺ຕິ, ພຫຸກມ຺ປິ ໂຖກໍ ເທນ຺ຕິ, ປຓີຕມ຺ປິ ລູຂໍ ເທນ຺ຕິ, ອສກ຺ກຈ຺ຈໍ ເທນ຺ຕິ ໂນ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ, ນ ອຸປນິສີທນ຺ຕິ ຘມ຺ມສ຺ສວນາຍ, ກາສິຕມສ຺ສ ນ ສຸສ຺ສູສນ຺ຕິ. ອິເມຫິ ໂຂ, ກິກ຺ຂເວ, ນວຫງ຺ເຄຫິ ສມນ຺ນາຄຕໍ ກຸລໍ ອນຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ວາ ນາລໍ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ, ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ວາ ນາລໍ ອຸປນິສີທິຕຸໍ.

‘‘ນວຫິ, ກິກ຺ຂເວ, ອງ຺ເຄຫິ ສມນ຺ນາຄຕໍ ກຸລໍ ອນຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ວາ ອລໍ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ, ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ວາ ອລໍ ອຸປນິສີທິຕຸໍ. ກຕເມຫິ ນວຫິ? ມນາເປນ ປຈ຺ຈຸຏ຺ເຖນ຺ຕິ, ມນາເປນ ອກິວາເທນ຺ຕິ, ມນາເປນ ອາສນໍ ເທນ຺ຕິ, ສນ຺ຕມສ຺ສ ນ ປຣິຄຸຫນ຺ຕິ, ພຫຸກມ຺ປິ ພຫຸກໍ ເທນ຺ຕິ, ປຓີຕມ຺ປິ ປຓີຕໍ ເທນ຺ຕິ, ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ເທນ຺ຕິ ໂນ ອສກ຺ກຈ຺ຈໍ, ອຸປນິສີທນ຺ຕິ ຘມ຺ມສ຺ສວນາຍ, ກາສິຕມສ຺ສ ສຸສ຺ສູສນ຺ຕິ. ອິເມຫິ ໂຂ, ກິກ຺ຂເວ, ນວຫງ຺ເຄຫິ ສມນ຺ນາຄຕໍ ກຸລໍ ອນຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ວາ ອລໍ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ, ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ວາ ອລໍ ອຸປນິສີທິຕຸ’’ນ຺ຕິ (ອ. ນິ. ໙.໑໗).

ອິຕິ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ມມ ສາວກາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິກາ ວິສ຺ສາສໍ ອລກນ຺ຕາ ນ ຄຕາ ກວິສ຺ສນ຺ຕີຕິ. ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາປິ ຫິ ອວິສ຺ສາສິກຏ຺ຖາເນ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ອຸປຏ຺ຖິຍມານາປິ ມາຣຓນ຺ຕິກໍ ເວທນໍ ປຕ຺ວາ ວິສ຺ສາສິກຏ຺ຖານເມວ ອຄມິສູຕິ. ‘‘ກທາ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ຣຌ຺ຌາ ປຸຏ຺ໂຖ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ເກສໂວ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິ. ຕໍ ປຌ຺ຈ ປຸຣິສສຕານິ ອນຸປພ຺ພຊິສ຺ສຸ. ໂສ ເກສວຕາປໂສ ນາມ ອໂຫສິ. ປສາຘນກປ຺ປໂກ ປນສ຺ສ ອນຸປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກປ຺ປໂກ ນາມ ອນ຺ເຕວາສິໂກ ອໂຫສິ. ເກສວຕາປໂສ ປຣິສາຍ ສທ຺ທິ ອຏ຺ຖ ມາເສ ຫິມວນ຺ເຕ ວສິຕ຺ວາ ວສ຺ສາຣຕ຺ຕສມເຍ ໂລຓມ຺ພິລເສວນຕ຺ຖາຍ ພາຣາຓສີ ປຕ຺ວາ ກິກ຺ຂາຍ ປາວິສິ. ອຖ ນໍ ຣາຊາ ທິສ຺ວາ ປສີທິຕ຺ວາ ຈຕຸມາສໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິເກ ວສນຕ຺ຖາຍ ປຏິຌ຺ຌໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍາເນ ວສາເປນ຺ໂຕ ສຍໍ ສາຍໍປາຕໍ ອສ຺ສ ອຸປຏ຺ຖານໍ ຄຈ຺ຉຕິ. ອວເສສາ ຕາປສາ ກຕິປາຫໍ ວສິຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິສທ຺ທາທີຫິ ອຸພ຺ພາລ຺ຫາ ຫຸຕ຺ວາ ອຸກ຺ກຓ຺ຑິຕ຺ວາ, ‘‘ອາຈຣິຍ, ອຸກ຺ກຓ຺ຑິຕມ຺ຫາ, ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິ ອາຫໍສຸ. ‘‘ກຫໍ, ຕາຕາ’’ຕິ? ‘‘ຫິມວນ຺ຕໍ, ອາຈຣິຍາ’’ຕິ. ຣາຊາ ອມ຺ຫາກໍ ອາຄຕທິວເສເຍວ ຈຕຸມາສໍ ອິຘ ວສນຕ຺ຖາຍ ປຏິຌ຺ຌໍ ຄຓ຺ຫິ. ‘‘ກຖໍ ຄມິສ຺ສຖ, ຕາຕາ’’ຕິ? ‘‘ຕຸມ຺ເຫຫິ ອມ຺ຫາກໍ ອນາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາວ ປຏິຌ຺ຌາ ທິນ຺ນາ, ມຍໍ ອິຘ ນ ສກ຺ໂກມ ວສິຕຸໍ, ອິໂຕ ອວິທູເຣ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປວຕ຺ຕິສ຺ສວນ ຏ຺ຖາເນ ວສິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປກ຺ກມິສ຺ສຸ. ກປ຺ປນ຺ເຕວາສິເກນ ສທ຺ທິ ອາຈຣິໂຍ ໂອຫີຍິ.

ຣາຊາ ອຸປຏ຺ຖານໍ ອາຄໂຕ, ‘‘ກຫໍ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ‘‘ສພ຺ເພ ອຸກ຺ກຓ຺ຑິຕມ຺ຫາຕິ ວຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ຄຕາ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ ອາຫ. ກປ຺ປໂກປິ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອຸກ຺ກຓ຺ຑິຕ຺ວາ ອາຈຣິເຍນ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວາຣິຍມາໂນປິ ‘‘ນ ສກ຺ໂກມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ອິຕເຣສໍ ປນ ສນ຺ຕິກໍ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຈຣິຍສ຺ສ ປວຕ຺ຕິ ສຸຓນ຺ໂຕ ອວິທູເຣ ຏາເນ ວສີ. ອປຣກາເຄ ອາຈຣິຍສ຺ສ ອນ຺ເຕວາສິເກ ອນຸສ຺ສຣນ຺ຕສ຺ສ ກຸຈ຺ຉິໂຣໂຄ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ. ຣາຊາ ເວຊ຺ເຊຫິ ຕິກິຈ຺ຉາເປສິ, ໂຣໂຄ ນ ວູປສມ຺ມຕິ. ຕາປໂສ ອາຫ – ‘‘ກິ, ມຫາຣາຊ, ອິຈ຺ຉສິ ເມ ໂຣຄວູປສມ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ກນ຺ເຕ, ສຈາຫໍ ສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍໍ, ອິທາເນວ ໂວ ຜາສຸກໍ ກເຣຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ. ‘‘ມຫາຣາຊ, ສເຈ ເມ ຜາສຸກໍ ອິຈ຺ຉສິ, ມໍ ອນ຺ເຕວາສິການໍ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສຫີ’’ຕິ. ຣາຊາ ‘‘ສາຘຸ , ກນ຺ເຕ’’ຕິ ຕໍ ມຌ຺ຈເກ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ນາຣທອມຈ຺ຈປ຺ປມຸເຂ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອມຈ຺ເຈ ‘‘ມມ ອຍ຺ຍສ຺ສ ປວຕ຺ຕິ ຌຕ຺ວາ, ມຍ຺ຫໍ ສາສນໍ ປຫິເຓຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ. ກປ຺ປນ຺ເຕວາສິໂກ ອາຈຣິຍສ຺ສ ອາຄມນໍ ສຸຕ຺ວາ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ຺ວາ ອິຕເຣ ‘‘ກຫ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອສຸກຏ຺ຖາເນ ກິຣ ວສນ຺ຕີ’’ຕິ ອາຫ. ເຕປິ ອາຈຣິຍສ຺ສາຄມນກາວໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ສໂມສຣິຕ຺ວາ ອາຈຣິຍສ຺ສ ອຸຓ຺ໂຫທກໍ ທຕ຺ວາ ຜລາຜລໍ ອທໍສຸ. ຕໍ ຂຓຌ຺ເຌວ ໂຣໂຄ ວູປສມ຺ມຕິ. ໂສ ກຕິປາເຫເນວ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ໂຓ ອໂຫສິ. ອຖ ນໍ ນາຣໂທ ປຸຈ຺ຉິ –

‘‘ມນຸສ຺ສິນ຺ທໍ ຊຫິຕ຺ວານ, ສພ຺ພກາມສມິທ຺ທິນໍ;

ກຖໍ ນຸ ກຄວາ ເກສິ, ກປ຺ປ຺ສ຺ສ ຣມຕິ ອສ຺ສເມ຺

‘‘ສາທູນິ ຣມຕິຍານິ, ສນ຺ຕິ ວກ຺ຂາ ມໂນຣມາ;

ສຸກາສິຕານິ ກປ຺ປ຺ສ຺ສ, ນາຣທ ຣມຍນ຺ຕິ ມັ຺

‘‘ສາລິນໍ ໂອທນໍ ກຸຍ຺ເຊ, ສຸຈິໍ ມໍສູປເສຈນໍ;

ກຖໍ ສາມາກນິວາຣໍ, ອໂລຕໍ ຉາທຍນ຺ຕິ ຕໍ຺

‘‘ສາທຸໍ ວາ ຍທິ ວາສາທຸໍ, ອປ຺ປໍ ວາ ຍທິ ວາ ພຫຸໍ;

ວິສ຺ສຕ຺ໂຖ ຍຕ຺ຖ ກຸຍ຺ເຊຍ຺ຍ, ວິສ຺ສາສປຣມາ ຣສາ’’ຕິ຺ (ຊາ຺ ໑຺໔຺໑໗໑-໑໗໔);

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນນ຺ໂຕ ‘‘ຕທາ ຣາຊາ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ອໂຫສິ, ນາຣໂທ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ກປ຺ປນ຺ເຕວາສິໂກ ອານນ຺ໂທ, ເກສວຕາປໂສ ອຫເມວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ເອວໍ, ມຫາຣາຊ, ປຸພ຺ເພປິ ປຕ຺ທິຕາ ມາຣຕນ຺ຕິກໍ ເວທນໍ ປຕ຺ວາ ວິສ຺ສາສິກຍ຺ຖານໍ ຄມິສ຺, ມມ ສາວກາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ວິສ຺ສາສໍ ນ ລກນ຺ຕິ ມຍ຺ເລ’’ຕິ ອາຫ຺ ຣາຊາ ‘‘ກິກ຺ຂຸສງ຺ເຝນ ສທ຺ຘິ ມຍາ ວິສ຺ສາສໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ, ກຖໍ ນຸ ໂຂ ກຣິສ຺ສາມິຕິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຄາຕິຘີຕຣໍ ມມ ເຄເຫ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ‘ທຫຣາ ຈ ສາມເຕຣາ ຈ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຄາຕິຣາຊາ’ຕິ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ວິສ຺ສຕ຺ຖາ ນິພທ຺ຘໍ ອາຄມິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ – ‘‘ເອກໍ ເມ ຘີຕຣໍ ເທນ຺ຕູ’’ຕິ ສາກິຍານໍ ສນ຺ຕິກໍ ສາສນໍ ເປເສສິ຺ ‘‘ກຕຣສ຺ສ ສກ຺ຍສ຺ສ ຘີຕາ’’ຕິ ຈ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ຄຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ທູເຕ ອາຕາເປສິ຺ ທູຕາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສາກິເຍ ທາຣິກໍ ຍາຈິສ຺຺ ເຕ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ, ‘‘ປກ຺ຂນ຺ຕຣິໂກ ຣາຊາ, ສເຈ ນ ທສ຺ສາມ, ວິນາເສສ຺ສຕິ ໂນ, ນ ໂຂ ປນ ອມ຺ເຫທິ ກຸເລນ ສທິໂສ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ກາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ມນ຺ຕຍິສ຺຺ ມຫານາໂມ ‘‘ມມ ທາສິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ຊາຕາ ວາສກຂຕ຺ຕິຍາ ນາມ ຘີຕາ ຣູປໂສກຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕາ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ທສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ທູເຕ ອາຫ – ‘‘ສາຘຸ, ຣຍ຺ໂຍ ທາຣິກໍ ທສ຺ສາມາ’’ຕິ຺ ‘‘ສາ ກສ຺ສ, ຘີຕາ’’ຕິ? ‘‘ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຈູລ຺ອປິຕ຺ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ມຫານາມສ຺ສ ສກ຺ກສ຺ສ ຘີຕາ ວາສກຂຕ຺ຕິຍາ ນາມາ’’ຕິ຺

ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣຈຍິສ຺຺ ຣາຊາ ‘‘ຍທິ ເອວໍ, ສາຘຸ, ສີຄໍ ອາເນຖ, ຂຕ຺ຕິຍາ ຈ ນາມ ພຫຸມາຍາ, ທາສີຘີຕຣມ຺ປິ ປທິເຕຍ຺ຍຸໍ, ປິຕຣາ ສທ຺ຘິ ເອກກາຊເນ ກຸຍ຺ຊນ຺ຕິໍ ອາເນຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ເປເສສິ຺ ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ເທວ, ຕຸມ຺ເຫທິ ສທ຺ຘິ ເອກໂຕ ກຸຍ຺ຊນ຺ຕິໍ ຣາຊາ ອິຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ອາຫໍສ຺຺ ມຫານາໂມ ‘‘ສາຘຸ, ຕາຕາ’’ຕິ ຕໍ ອລງ຺ກາຣາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ໂກຊນກາເລ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຕາຍ ສທ຺ຘິ ເອກໂຕ ກຸຍ຺ຊນາກາຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ທູຕານໍ ນິຍ຺ຍາເທສິ຺ ເຕ ຕໍ ອາທາຍ ສາວຕ຺ຖິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣເຈສຸໍ຺ ຣາຊາ ຕຸຍ຺ຖມານໂສ ຕໍ ປຍ຺ຈນ຺ນໍ ອິຕ຺ຖີສຕານໍ ເຊຍ຺ຖິກໍ ກຕ຺ວາ ອຄ຺ຄມເຫສິຍ຺ຖາເນ ອກິສິຍ຺ຈິ຺ ສາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ຺

ອຖສ຺ສ ນາມຄ຺ຄຫຕທິວເສ ຣາຊາ ທາຣກສ຺ສ ອຍ຺ຍກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສສິ ‘‘ສກ຺ຍຣາຊຘີຕາ ວາສກຂຕ຺ຕິຍາ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຕາ, ກິມສ຺ສ ນາມໍ ກໂຣມາ’’ຕິ? ຕໍ ປນ ສາສນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄໂຕ ອມຈ຺ໂຈ ໂຖກໍ ພທິຣຘາຕຸໂກ, ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ອຍ຺ຍກສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ, ໂສ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ວາສກຂຕ຺ຕິຍາ ປຸຕ຺ຕໍ ອວິຊາຍິຕ຺ວາປິ ສພ຺ພຊນໍ ອກິກວິ, ອິທານິ ປນ ຣຍ຺ໂຍ ອຕິວິຍ ວລ຺ລກາ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອາຫ຺ ພທິໂຣ ອມຈ຺ໂຈ ‘‘ວລ຺ລກາ’’ຕິ ວຈນໍ ທຸສ຺ສຸຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ວິຍຍູໂກ’’ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ເທວ, ກຸມາຣສ຺ສ ກິຣ ‘ວິຍຍູໂກ’ຕິ ນາມໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ອາຫ຺ ຣາຊາ ‘‘ໂປຣາຕກໍ ໂນ ກຸລສນ຺ຕກໍ ນາມໍ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕໍ ນາມໍ ອກາສິ຺ ອຖສ຺ສ ທຫຣກາເລເຍວ ຣາຊາ ‘‘ສຕ຺ຖຸ ປິຍໍ ກໂຣມີ’’ຕິ ເສນາປຕິຍ຺ຖານໍ ອທາສິ຺

ໂສ ກຸມາຣປຣິຫາເຣນ ວຑ຺ຍນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກກາເລ ອຍ຺ເຍສໍ ກຸມາຣານໍ ມາຕາມຫກຸລໂຕ ຫຕ຺ຖິຣູປກອສ຺ສຣູປກາທີນິ ອາຫຣິຍມານານິ ທິສ຺ວາ ມາຕຣໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ອມ຺ມ, ອຍ຺ເຍສໍ ມາຕາມຫກຸລໂຕ ປຕ຺ຕາກາໂຣ ອາຫຣີຍຕິ, ມຍ຺ຫໍ ໂກຈິ ກິຍ຺ຈິ ນ

ເປເສສິ, ກິໍ ຕ຺ວໍ ນິມາຕາ ນິປີຕາ''ຕິ? ອຖ ນໍ ສາ, ''ຕາຕ, ຕວ ສກ຺ຍຣາຊາໂນ ມາຕາມຫາ ທູເຣ ປນ ວສນ຺ຕິ, ເຕນ ເຕ ກິຍ຺ຈິ ນ ເປເສນ຺ຕີ''ຕິ ວຍ຺ເຈສິຯ ໂສຬສວສ຺ສິກກາເລ, ''ອມ຺ມ, ຕວ ມາຕາມຫກຸລໍ ປສ຺ສິຕຸກາໂມມ຺ຫີ''ຕິ ວຕ຺ວາ, ''ອລໍ, ຕາຕ, ກິໍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຣິສ຺ສສີ''ຕິ ວາຣິຍມາໂນປິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິຯ ອຖສ຺ສ ມາຕາ ''ເຕນ ຫິ ຄຈ຺ຉາ''ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ ໂສ ປິຕຸ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ນິກ຺ຂມິຯ ວາສພຂຕ຺ຕິຍາ ປຸເຣຕຣໍ ປຓ຺ຓໍ ເປເສສິ – ''ອຫໍ ອິຘ ສຸຂໍ ວສາມິ, ມາສ຺ສ ກິຍ຺ຈິ ສາມິໂນ ອນ຺ຕຣໍ ທສ຺ສຍິໍສູ''ຕິຯ ສາກິຍາ ວິຑູຑພສ຺ສ ອາຄມນໍ ຎຕ຺ວາ, ''ວນ຺ທິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມາ''ຕິ ຕສ຺ສ ທຫຣທຫເຣ ກຸມາເຣ ຊນປທໍ ປຫິຓິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ກປິລປຸຣໍ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ສນ຺ຖາຄາເຣ ສນ຺ນິປຕິໍສຸຯ ກຸມາໂຣ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ

ອຖ ນໍ ''ອຍໍ ເຕ, ຕາຕ, ມາຕາມໂຫ, ອຍໍ ມາຕຸໂລ''ຕິ ວຕ຺ວາ ວນ຺ທາເປສຸໍຯ ໂສ ສພ຺ເພ ວນ຺ທມາໂນ ວິຈຣິຕ຺ວາ ເອກມ຺ປິ ອຕ຺ຕານໍ ວນ຺ທນ຺ຕໍ ອທິສ຺ວາ ''ກິໍ ນຸ ໂຂ ມໍ ວນ຺ທນ຺ຕາ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ສາກິຍາ, ''ຕາຕ, ເຕ ກນິຏ຺ຐກຸມາຣາ ຊນປທໍ ຄຕາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ກຣິໍສຸຯ ໂສ ກຕິປາຫໍ ວສິຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ນິກ຺ຂມິຯ ອເຖກາ ທາສີ ສນ຺ຖາຄາເຣ ເຕນ ນິສິນ຺ນຜລກໍ ''ອິທໍ ວາສພຂຕ຺ຕິຍາຍ ທາສິຍາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ນິສິນ຺ນຜລກ''ນ຺ຕິ ອກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ປຣິພາສິຕ຺ວາ ຂີໂຣທເກນ ໂຘວິຯ ເອໂກ ປຸຣິໂສ ອຕ຺ຕໂນ ອາວຸຘໍ ປມຸສ຺ສິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ໂຕ ຕໍ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ວິຑູຑພກຸມາຣສ຺ສ ອກ຺ໂກສນສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຕໍ ກາຣຓໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ''ວາສພຂຕ຺ຕິຍາ ທາສິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ມຫານາມສກ຺ກໍ ປຏິຈ຺ຈ ຊາຕາ''ຕິ ຎຕ຺ວາ ພລກາຍສ຺ສ ກເຖສິຯ ''ວາສພຂຕ຺ຕິຍາ ກິຣ ທາສິຘີຕາ''ຕິ ມຫາໂກລາຫລໍ ອໂຫສິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ວິຑູຑໂພ ''ເອເຕ ຕາວ ມມ ນິສິນ຺ນຜລກໍ ຂີໂຣທເກນ ໂຘວນ຺ຕຸ, ອຫໍ ປນ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຏ຺ຐິຕກາເລ ເອເຕສໍ ຄລໂລຫິຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມມ ນິສິນ຺ນຜລກໍ ໂຘວາເປສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ປຏ຺ຐເປສິຯ ຕສ຺ມິໍ ສາວຕ຺ຖິໍ ຄເຕ ອມຈ຺ຈາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣຈຍິໍສຸຯ ຣາຊາ ''ມຍ຺ຫໍ ທາສິຘີຕຣໍ ອທໍສູ''ຕິ ສາກິຍານໍ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວາສພຂຕ຺ຕິຍາຍ ຈ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ທິນ຺ນປຣິຫາຣໍ ອຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ທາສທາສີຫິ ລທ຺ຘພ຺ພມຕ຺ຕເມວ ທາເປສິຯ

ຕໂຕ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ສຕ຺ຖາ ຣາຊນິເວສນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຍ຺ຍຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິຯ ຣາຊາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ກິຣ ຎາຕເກຫິ ທາສິຘີຕາ ມຍ຺ຫໍ ທິນ຺ນາ, ເຕນສ຺ສາ ອຫໍ ສປຸຕ຺ຕາຍ ປຣິຫາຣໍ ອຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ທາສທາສີຫິ ລທ຺ຘພ຺ພມຕ຺ຕເມວ ທາເປສິ''ນ຺ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ''ອຍຸຕ຺ຕໍ, ມຫາຣາຊ, ສາກິເຍຫິ ກຕໍ, ທທນ຺ເຕຫິ ນາມ ສມານຊາຕິກາ ທາຕພ຺ພາ ອສ຺ສ, ຕໍ ປນ , ມຫາຣາຊ, ວທາມິ, ວາສພຂຕ຺ຕິຍາ ຂຕ຺ຕິຍຣາຊຘີຕາ ຂຕ຺ຕິຍຣຍ຺ໂຍ ເຄເຫ ອພິເສກໍ ລພິຯ ວິຑູຑໂພປິ ຂຕ຺ຕິຍຣາຊານເມວ ປຏິຈ຺ຈ ຊາໂຕ, ມາຕຸໂຄຕ຺ຕໍ ນາມ ກິໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ປິຕຸໂຄຕ຺ຕເມວ ປມາຓນ຺ຕິຯ ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາ ທລິທ຺ທິຕ຺ຖິຍາ ກຏ຺ຐຫາຣິກາຍ ອຄ຺ຄມເຫສິຏ຺ຐານໍ ອທໍສຸ, ຕສ຺ສາ ຈ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ຊາຕກຸມາໂຣ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກາຍ ພາຣາຓສິຍາ ຣຊ຺ຊໍ ປຕ຺ວາ ກຏ຺ຐວາຫນຣາຊາ ນາມ ຊາໂຕ''ຕິ ກຏ຺ຐຫາຣິຊາຕກໍ (ຊາຯ ໑ຯ໑ຯ໗) ກເຖສິຯ ຣາຊາ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ''ປິຕຸໂຄຕ຺ຕເມວ ກິຣ ປມາຓ''ນ຺ຕິ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ວາສພຂຕ຺ຕິຍາຍ ຈ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ປກຕິປຣິຫາຣເມວ ທາເປສິຯ

ພນ຺ຘຸລເສນາປຕິສ຺ສປິ ໂຂ ກຸສິນາຣາຍໍ ມລ຺ລຣາຊຘີຕາ ມລ຺ລິກາ ນາມ ພຣິຍາ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ປຸຕ຺ຕໍ ນ ວິຊາຍິຯ ອຖ ນໍ ພນ຺ຘຸໂລ ''ອຕ຺ຕໂນ ກຸລຆຣເມວ ຄຈ຺ຉາ''ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິຯ ສາ ''ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາວ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ ເຊຕວນໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕຖາຄຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຐິຕາ, ''ກຫໍ ຄຈ຺ຉສີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕາ ''ສາມິໂກ ມໍ ກນ຺ເຕ, ກຸລຆຣໍ ເປເສຕີ'' ອາຫຯ ''ກິໍ ກາຣຓາ''ຕິ? ''ວຍ຺ຊາ ກິຣສ຺ມິ ອປຸຕ຺ຕິກາ''ຕິຯ ''ຍທິ ເອວໍ, ຄມນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ນິວຕ຺ຕສ຺ສູ''ຕິຯ ສາ ຕຸຏ຺ຐມານສາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິເວສນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກສ຺ມາ ນິວຕ຺ຕາສີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕາ ''ທສພເລນ ນິວຕ຺ຕິຕາມ຺ຫີ''ຕິ ອາຫ ພນ຺ຘ຺ໂລ ''ທິຏ຺ຐໍ ກວິສ຺ສຕິ ທີຆທສ຺ສິນາ ກາຣຓ''ນ຺ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ ສາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ຄພ຺ພໍ ປຏິລພິຕ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນໂທຫໂຬ ''ໂທຫໂຬ ເມ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ''ຕິ ອາໂຣເຈສິຯ ''ກິໍ ໂທຫໂຬ''ຕິ? ''ເວສາລິນຄເຣ ຄຓຣາຊກຸລານໍ ອພິເສກມງ຺ຄລໂປກ຺ຂຣຓິໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປາຕຸກາມາມ຺ຫິ, ສາມີ''ຕິຯ ພນ຺ຘຸໂລ ''ສາຘູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ສຫສ຺ສຖາມຘນຸໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕໍ ຣເຖ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຣຖໍ ປາເຊນ຺ໂຕ ມຫາລິ ລິຈ຺ຉວິໂນ ທິນ຺ນທ຺ວາເຣນ ເວສາລິໍ ປາວິສິຯ ມຫາລິລິຈ຺ຉວິໂນ ຈ ທ຺ວາຣສມີເປ ເອວ ນິເວສນໍ ໂຫຕິຯ ໂສ ຣຖສ຺ສ ອຸມ຺ມາເຣ ປຏິຆາຕສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາວ ''ພນ຺ຘຸລສ຺ສ ຣຖສທ຺ໂທ ເອໂສ, ອຊ຺ຊ ລິຈ຺ຉວີນໍ ພຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕີ''ຕິ ອາຫຯ

ໂປກ຺ຂຣຓີຍາ ອນ຺ໂຕ ຈ ພຫິ ຈ ອາຣກ຺ຂາ ພລວຕີ, ອຸປຣິ ໂລຫຊາລໍ ປຕ຺ຖຏໍ, ສກຸຓານມ຺ປິ ໂອກາໂສ ນຕ຺ຖິຯ ພນ຺ຘຸລເສນາປຕິ ປນ ຣຖາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ອາຣກ຺ຂເກ ມນຸສ຺ເສ ເວຕ຺ເຕນ ປຫຣນ຺ໂຕ ປລາເປຕ຺ວາ ໂລຫຊາລໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕໂປກ຺ຂຣຓິຍໍ ພຣິຍໍ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ສຍມ຺ປິ ນ຺ຫຕ຺ວາ ປຸນ ຕໍ ຣເຖ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອາຄຕມຄ຺ເຄເນວ ປາຍາສິຯ ເຕ ອາຣກ຺ຂມນຸສ຺ສາ ລິຈ຺ຉວິຣາຊູນໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ລິຈ຺ຉວິຣາຊາໂນ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຍ຺ຈ ຣຖສຕານິ ອາຣຸຍ຺ຫ ''ພນ຺ຘຸລມລ຺ລໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມາ''ຕິ ນິກ຺ຂມິໍສຸຯ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ມຫາລິສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ມຫາລິ, ''ມາ ຄມິຕ຺ຖ, ໂສ ຫິ ໂວ ສພ຺ເພ ຆາເຕສ຺ສຕີ''ຕິ ອາຫຯ ເຕປິ ''ມຍໍ ຄມິສ຺ສາມ

ເອວາ''ຕິ ວທີສຸ. ''ເຕນ ຫິ ຕສ຺ສ ຣຖຈກ຺ກສ຺ສ ຍາວ ນາກິໂຕ ປຖວີ ປວິຍ຺ຖຍ຺ຖານໍ ທິສ຺ວາ ນິວຕ຺ເຕຍ຺ຍາຖ, ຕໂຕ ອນິວຕ຺ເຕນ຺ຕາ ປຸຣໂຕ ອສນິສທ຺ທໍ ວິຍ ສຸຕ຺ສຸສຖ, ຕມ຺ຫາ ຖານາ ນິວຕ຺ເຕຍ຺ຍາຖ. ຕໂຕ ອນິວຕ຺ຕນ຺ຕາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຣຖສຸເຣສຸ ສີຫ຺ທໍ ປສ຺ສິສ຺ສຖ, ຕມ຺ຫາ ຖານາ ນິວຕ຺ເຕຍ຺ຍາຖ, ປຸຣໂຕ ມາ ຄມິຕ຺ຖາ''ຕິ. ເຕ ຕສ຺ສ ວຈເນນ ອນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕໍ ອນຸພນ຺ຊິສຸ ເອວ. ມລ຺ລິກາ ທິສ຺ວາ, ''ຣຖາ, ສາມິ, ປຌ຺ຌາຍນ຺ຕີ''ຕິ ອາຫ. ''ເຕນ ຫິ ເອກສ຺ເສວ ຣຖສ຺ສ ປຌ຺ຌາຍນກາເລ ມໍ ອາໂຣເຈຍ຺ຍາສີ''ຕິ. ສາ ຍທາ ສພ຺ເພ ຣຖາ ເອໂກ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ປຌ຺ຌາຍິສຸ, ຕທາ ''ເອກເມວ, ສາມິ, ຣຖສີສໍ ປຌ຺ຌາຍຕີ''ຕິ ອາຫ. ພນ຺ຊຸໂລ ''ເຕນ ຫິ ອິມາ ຣສ຺ມີໂຍ ຄຕ຺ຫາຫີ''ຕິ ຕສ຺ສາ ຣສ຺ມີໂຍ ທຕ຺ວາ ຣເຖ ຖິໂຕວ ຂນຸ ອາໂຣເປສິ, ຣຖຈກ຺ກໍ ຍາວ ນາກິໂຕ ປຖວີ ປາວິສິ.

ລິຈ຺ຉວິໂນ ຕໍ ຖານໍ ທິສ຺ວາປີ ນ ນິວຕ຺ຕິສຸ. ອິຕໂຣ ໂຖກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊິຍໍ ໂປ໌ເຖສິ, ອສນິສທ຺ໂທ ວິຍ ອໂຫສິ. ເຕ ຕໂຕປີ ນ ນິວຕ຺ຕິສຸ, ອນຸພນ຺ຂນ຺ຕາ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕວ. ພນ຺ຊຸໂລ ຣເຖ ຖິຕໂກວ ເອກສຣໍ ຊິປີ, ໂສ ປຌ຺ຈນ຺ນໍ ຣຖສຕານໍ ຣຖສີເສ ສີຫ຺ທໍ ກຕ຺ວາ ປຌ຺ຈ ຣາຊສຕານີ ປຣິກຣພນ຺ຂນຍ຺ຖາເນ ວິນິວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຖວີ ປາວິສິ. ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ປວິທ຺ຂກາວໍ ອຊານິຕ຺ວາ, ''ຕິຍ຺ຖ, ເຣ, ຕິຍ຺ຖ, ເຣ''ຕິ ວທນ຺ຕາ ອນຸພນ຺ຊິສຸ ເອວ. ພນ຺ຊຸໂລ ຣຖໍ ຖເປ຺ຕ຺ວາ ''ຕຸມ຺ເຫ ມຕກາ, ມຕເກຫິ ສທ຺ຂີ ມຍ຺ທໍ ຍຸທ຺ຂໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ອາຫ. ''ມຕກາ ນາມ ອມ຺ຫາທິສາ ນ ໂຫນ຺ຕີ''ຕິ. ''ເຕນ ຫິ ສພ຺ພປ຺ຈ຺ຉິມສ຺ສ ປຣິກຣໍ ໂມເຈຖາ''ຕິ. ເຕ ໂມຈຍິສຸ. ໂສ ມຸຕ຺ຕມຕ຺ເຕ ເອວ ມຣິຕ຺ວາ ປຕິໂຕ. ອຖ ເຕ ສພ຺ເພປີ ''ຕຸມ຺ເຫ ເອວຣູປາ, ອຕ຺ຕໂນ ໝຣານີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສໍວິຊາຕພ຺ພໍ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ອນຸສາສິຕ຺ວາ ສນ຺ນາຫໍ ໂມເຈຖາ''ຕິ ອາຫ. ເຕ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພປີ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ຕາ. ພນ຺ຊຸໂລປີ ມລ຺ລິກໍ ສາວຕ຺ຖີ ອາເນສິ. ສາ ໂສລ຺ອສກ຺ຂຕ຺ຕຸ ຍມເກ ຍມເກ ປຸຕ຺ເຕ ວິຊາຍິ. ສພ຺ເພປີ ສູຣາ ຖາມສມ຺ປນ຺ນາ ອເຫສຸໍ, ສພ຺ພສິປ຺ປານໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ປາປຸຕິສຸ. ເອເກກສ຺ສ ປຸຣິສສຫສ຺ສໍ ປຣິວາໂຣ ອໂຫສິ. ປິຕຣາ ສທ຺ຂີ ຣາຊນິເວສນໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕຫິ ເຕເຫວ ຣາຊງຄຕໍ ປຣິປູຣິ.

ອເຖກທິວສໍ ວິນິຈ຺ຉເຍ ກູຍຍ຺ຍປຣາຊິຕາ ມນຸສ຺ສາ ພນ຺ຂຸລໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ມຫາວິຣວໍ ວິຣວນ຺ຕາ ວິນິຈ຺ຉຍອມຈ຺ຈານໍ ກູຍຍ຺ຍກຣຕໍ ຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ. ໂສ ວິນິຈ຺ຉຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ອຍ຺ຍໍ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ສາມິກເມວ ສາມິກໍ ອກາສີ. ມຫາຊໂນ ມ ຫາສທ຺ເທນ ສາຂຸກາຣໍ ປວຕ຺ເຕຕີ. ຣາຊາ ''ກີ ອິທ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ສພ຺ເພປີ ເຕ ອມຈ຺ເຈ ຫາເຣຕ຺ວາ ພນ຺ຂຸລສ຺ເສວ ວິນິຈ຺ຉຍໍ ນິຍ຺ຍາເທສິ. ໂສ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ສມ຺ມາ ວິນິຈ຺ຉິນິ. ຕໂຕ ເຕ ໂປຣາຕກວິນິຈ຺ຉຍິກາ ອມຈ຺ຈາ ກິຌ຺ຈິ ລຌ຺ຊໍ ອລກນ຺ຕາ ອປ຺ປລາກາ ຫຸຕ຺ວາ ''ພນ຺ຂຸໂລ ຣຊ຺ຊໍ ປຕ຺ເຖຕີ''ຕິ ຣາຊກຸເລ ປຣິກິນ຺ທິສຸ. ຣາຊາ ເຕສໍ ກຖໍ ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ນິຄ຺ຄເຫຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ. ''ອິມສ຺ມີ ອິເຂວ ໝາຕິຍມາເນ ຄຣຫາ ເມ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕີ''ຕິ ປຸນ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຍຸຕ຺ຕປຸຣິເສຫິ ປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ປຫາຣາເປຕ຺ວາ ພນ຺ຂຸລໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, ''ປຈ຺ຈນ຺ໂຕ ກິຣ ກຸປິໂຕ, ຕວ ປຸຕ຺ເຕຫິ ສທ຺ຂີ ຄນ຺ຕ຺ວາ , ໂຈເຣ ຄຕ຺ຫາຫີ''ຕິ ປຫິຕິຕ຺ວາ, ''ເອຕ຺ເຖວສ຺ສ ທ຺ວຕ຺ຕີສາຍ ປຸຕ຺ເຕຫິ ສທ຺ຂີ ສີສໍ ຂິນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫຣຖາ''ຕິ ເຕຫິ ສທ຺ຂີ ອຌ຺ເຌປີ ສມຕ຺ເຖ ມຫາໂຍເຂ ເປເສສິ. ຕສ຺ມີ ປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕເຍວ ''ເສນາປຕີ ກິຣ ອາຄຈ຺ຉຕີ''ຕິ ປຍຸຕ຺ຕໂຈຣາ ປລາຍິສຸ. ໂສ ຕໍ ປເທສໍ ອາວາສາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາເປຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິ.

ອຖສ຺ສ ນຄຣໂຕ ອວິທູເຣ ຖາເນ ເຕ ໂຍຂາ ປຸຕ຺ເຕຫິ ສທ຺ຂີ ສີສໍ ຂິນ຺ທິສຸ. ຕໍ ທິວສໍ ມລ຺ລິກາຍ ປຌ຺ຈຫິ ກິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຂີ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ ນິມນ຺ຕິຕາ ໂຫນ຺ຕີ. ອຖສ຺ສາ ປຸພ຺ພຕ຺ເຫ ເອວ ''ສາມິກສ຺ສ ເຕ ສທ຺ຂີ ປຸຕ຺ເຕຫິ ສີສໍ ຂິນ຺ນ''ນ຺ຕິ ປຕ຺ຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອທໍສຸ. ສາ ຕໍ ປວຕ຺ຕີ ຌຕ຺ວາ ກສ຺ສຈິ ກິຌ຺ຈິ ອວຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄ ຖເປຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ໝເມວ ປຣິວິສິ. ອຖສ຺ສາ ປຣິຈາຣິກາໂຍ ກິກ຺ຂູນໍ ກຕ຺ຕໍ ທຕ຺ວາ ສປ຺ປິຈາຜິ ອາຫຣນ຺ຕິໂຍ ເຖຣານໍ ປຸຣໂຕ ສປ຺ປິຈາຜິ ກິນ຺ທິສຸ. ຂມ຺ມເສນາປຕິ ''ເກທນຂມ຺ມໍ ກິນ຺ນໍ, ນ ຈິນ຺ຕິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອາຫ. ສາ ອຸຈ຺ຉງ຺ຄໂຕ ປຕ຺ຕໍ ນິຫຣິຕ຺ວາ ''ທ຺ວຕ຺ຕີສາຍ ປຸຕ຺ເຕຫິ ສທ຺ຂີ ປິຕຸສີສໍ ຂິນ຺ນນ຺ຕີ ເມ ອິມໍ ປຕ຺ຕໍ ອາຫຣິສຸ, ອຫໍ ອິທໍ ສຸຕ຺ວາປີ ນ ຈິນ຺ເຕມິ, ສປ຺ປິຈາຜິຍາ ກິນ຺ນາຍ ກີ ຈິນ຺ຕຍິສ຺ສາມິ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ອາຫ. ຂມ຺ມເສນາປຕິ ''ອນິມິຕ຺ຕມນຌ຺ຌາຕໍ , ມຈ຺ຈານໍ ອິຂ ຊີວິຕ''ນ຺ຕິອາທິນີ (ສຸ. ນິ. ໕໗໔) ວຕ຺ວາ ຂມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຖາຍາສນາ ວິຫາຣໍ ອຄມາສິ. ສາປີ ທ຺ວຕ຺ຕີສ ສຸຕິສາໂຍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ສາມິກາ ນິຣປຣາຂາ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຣິມກມ຺ມຜລໍ ລກິສຸ , ຕຸມ຺ເຫ ມາ ໂສຈຍິຕ຺ຖ, ມາ ປຣິເທວິຕ຺ຖ, ຣຌ຺ໂຌ ອຸປຣິ ມໂນປໂທສໍ ມາ ກຣິຕ຺ຖາ''ຕິ ໂອວທິ.

ຣຌ຺ໂຌ ຈຣປຸຣິສາ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕສໍ ນິທ຺ໂທສກາວໍ ຣຌ຺ໂຌ ກຖຍິສຸ. ຣາຊາ ສໍເວຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສາ ນິເວສນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມລ຺ລິກຌ຺ຈ ສຸຕິສາໂຍ ຈສ຺ສາ ຂມາເປຕ຺ວາ ມລ຺ລິກາຍ ວຣໍ ອທາສິ. ສາ ''ວໂຣ ຄຫິໂຕ ເມ ໂຫຕູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ມີ ຄເຕ ມຕກກຕ຺ຕໍ ທຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ''ເທວ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ມຍ຺ຫໍ ວໂຣ ທິນ຺ໂນ, ມຍ຺ຫຌ຺ຈ ອຌ຺ເຌນ ອຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖີ, ທ຺ວຕ຺ຕີສາຍ ເມ ສຸຕິສານໍ ມມຌ຺ຈ ກຸລໝຣຄມນໍ ອນຸຊານາຖາ''ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິ. ສາ ທ຺ວຕ຺ຕີສ

ສຸຕົສາໂຍ ຍຖາສການິ ກຸລານິ ເປເສສິ, ສຍມ຺ປິ ກຸສິນາຣານຄເຣ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລຌຣໍ ອຄມາສິຯ

ຣາຊາປິ ພນ຺ຘຸລເສນາປຕິໂນ ກາຄິເນຍ຺ຍສ຺ສ ທີຆກາຣາຍນສ຺ສ ນາມ ເສນາປຕິຏ຺ຐານໍ ອທາສິຯ ໂສ ປນ ‘‘ມາຕຸໂລ ເມ ອິມິນາ ມາຣິໂຕ’’ຕິ ຣຏ຺ໂຎ ໂອຕາຣໍ ຄເວສນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິຯ ຣາຊາປິ ນິຣປຣາຘສ຺ສ ພນ຺ຘຸລສ຺ສ ມາຣິຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ວິປ຺ປຏິສາຣີ ຫຸຕ຺ວາ ຈິຕ຺ຕສ຺ສາທໍ ນ ລພຕິ, ຣຊ຺ຊສ຺ຸຂໍ ນານຸໂພຕິຯ ຕທາ ສຕ຺ຖາ ສກ຺ຍານໍ ເມທາລຸມ຺ປໍ ນາມ ນິຄມໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣຕິຯ ຣາຊາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຣາມໂຕ ອວິທູເຣ ຂນ຺ຘາວາຣໍ ນິວາເສຕ຺ວາ, ‘‘ມຫ຺ເທນ ປຣິວາເຣນ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຏ຺ຈຣາຊກກຸຘກຘຕ຺ທານີ ທີຆກາຣາຍນສ຺ສ ທຕ຺ວາ ເອກໂກວ ຄນ຺ຘກຸຏິ ປາວິສິຯ ສພ຺ພໍ ຘມ຺ມເຈຕິຍສຸຕ຺ຕນິຍາເມນ (ມຯ ນິຯ ໒.໓໖໔ ອາທໂຍ) ທີເປຕພ຺ພໍຯ ຕສ຺ມິໍ ຄນ຺ຘກຸຏິໍ ປວິຏ຺ເຐ ທີຆກາຣາຍໂນ ຕານິ ປຏ຺ຈ ຣາຊກກຸຘກຘຕ຺ທານິ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຏູຒພໍ ຣາຊານໍ ກຕ຺ວາ ຣຏ຺ໂຎ ເອກໍ ອສ຺ສໍ ເອກຏ຺ຈ ອຸປຏ຺ຐານກາຣິກໍ ມາຕຸຄາມໍ ຐເປຕ຺ວາ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິໍ ອຄມາສິຯ

ຣາຊາ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຘິໍ ປິຍກຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ເສນໍ ອທິສ຺ວາ ຕໍ ມາຕຸຄາມໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ອຫໍ ກາຄິເນຍ຺ຍໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ວິຏູຒພໍ ຄເຫສ຺ສາມີ’’ຕິ ຣາຊຄຫນຄຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ວິກາເລ ທ຺ວາເຣສຸ ປິທຫິເຕສຸ ນຄຣໍ ປຕ຺ວາ ເອກິສ຺ສາ ສາລາຍ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວາຕາຕເປຫິ ກິລນ຺ໂຕ ຣຕ຺ຕິພາເຄ ຕຕ຺ເຖວ ກາລມກາສິຯ ວິພາຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ, ‘‘ເທວ, ໂກສລນຣິນ຺ທ ອນາໂຖ ຊາໂຕສີ’’ຕິ ວິປ຺ປລປນ຺ຕິຍາ ຕສ຺ສາ ອິຕ຺ຖິຍາ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຣຏ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ໂສ ມາຕຸລສ຺ສ ມຫນ຺ເຕນ ສກ຺ກາເຣນ ສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ກາເຣສິຯ

ວິຏູໂພປິ ຣຊ຺ຊໍ ລພິຕ຺ວາ ຕໍ ເວຣໍ ສຣິຕ຺ວາ ‘‘ສພ຺ເພປິ ສາກິເຍ ມາເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ມຫຕິຍາ ເສນາຍ ນິກ຺ຂມິຯ ຕໍ ທິວສໍ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສກາເລ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ຌາຕິສງ຺ຆສ຺ສ ວິນາສໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ຌາຕິສງ຺ຄຫໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸພ຺ພຕ຺ຫສມເຍ ປິຕ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ, ປິຕ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ໂຕ ຄນ຺ຘກຸຏິຍໍ ສີຫເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປຕ຺ວາ, ສາຍນ຺ຫສມເຍ ອາກາເສນ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ກປິລວຕ຺ຖຸສາມນ຺ເຕ ເອກສ຺ມິໍ ກພຣຈ຺ຉາເຍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສີທິຯ ຕໂຕ ວິຏູພສ຺ສ ຣຊ຺ຊສີມາຍ ມຫນ຺ໂຕ ສນ຺ທຈ຺ຉາໂຍ ນິຄ຺ໂຣໂຘ ອຕ຺ຖິຯ ວິຏູໂພ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ‘‘ກິນ຺ເຕ, ກິໍ ການຕາ ເອວຣູປາຍ ອຸຕ຺ຫເວລາຍ ອິມສ຺ມິໍ ກພຣຈ຺ຉາເຍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສີທຖ, ເອຕສ຺ມິໍ ສນ຺ທຈ຺ຉາເຍ ນິຄ຺ໂຣຘມູເລ ນິສີທຖ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ໂຫຕຸ, ມຫາຣາຊ, ຌາຕການໍ ຉາຍາ ນາມ ສີຕລາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ຌາຕການຸຣກ຺ຂນຕ຺ຖາຍ ສຕ຺ຖາ ອາຄໂຕ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິເຍວ ປຈ຺ຈາຄມິຯ ສຕ຺ຖາປິ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ເຊຕວນເມວ ຄໂຕຯ

ຣາຊາ ສາກິຍານໍ ໂທສໍ ສຣິຕ຺ວາ ທຸຕິຍມ຺ປິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕເຖວ ສຕ຺ຖາຣໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ປຸນ ນິວຕ຺ຕິຯ ຕຕິຍວາເຣປິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕເຖວ ສຕ຺ຖາຣໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ປຸນ ນິວຕ຺ຕິຯ ຈຕຸຕ຺ຖວາເຣ ປນ ຕສ຺ມິໍ ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ ສາກິຍານໍ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເຕສໍ ເອກທິວສໍ ນທິຍໍ ວິສປ຺ກ຺ຂິປນປາປກມ຺ມສ຺ສ ອປ຺ປຏິພາຫິຍກາວໍ ຌຕ຺ວາ ຈຕຸຕ຺ຖວາເຣ ນາຄມາສິຯ ວິຏູໂພ ‘‘ສາກິເຍ ຆາເຕສ຺ສາມີ’’ຕິ ມຫນ຺ເຕນ ພລກາເຍນ ນິກ຺ຂມິຯ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ປນ ຌາຕກາ ອສຕ຺ຕຆາຕກາ ນາມ, ອຕ຺ຕນາ ມຣນ຺ຕາປິ ປເຣສໍ ຊີວິຕໍ ນ ໂວໂຣເປນ຺ຕິຯ ເຕ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸ – ‘‘ມຍໍ ສຸສິກ຺ຂິຕາ ກຕຫຕ຺ຖາ ກຕູປາສນາ ມຫິສ຺ສາສາ, ນ ໂຂ ປນ ສກ຺ກາ ອມ຺ເຫຫິ ປເຣ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕຸໍ, ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ມໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປລາເປສ຺ສາມາ’’ຕິ ເຕ ກຕສນ຺ນາຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຍຸທ຺ຘໍ ອາຣກິໍສຸຯ ເຕຫິ ຂິຕ຺ຕາ ສຣາ ວິຏູພສ຺ສ ປຸຣິສານໍ ອນ຺ຕຣນ຺ຕເຣນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຜລກນ຺ຕຣກຕ຺ຕຌິທ຺ທນ຺ຕຣາທີຫິ ນິກ຺ຂມນ຺ຕິຯ ວິຏູໂພ ທິສ຺ວາ ນນຸ ກເຓ ‘‘ສາກິຍາ ອສຕ຺ຕຆາຕກາມ຺ຫາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ອຖ ຈ ປນ ເມ ປຸຣິເສ ນາເສນ຺ຕີຕິຯ

ອຖ ນໍ ເອໂກ ປຸຣິໂສ ອາຫ – ‘‘ກິໍ ສາມິ, ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລເກສີ’’ຕິ? ‘‘ສາກິຍາ ເມ ປຸຣິເສ ນາເສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ‘‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂກຈິ ປຸຣິໂສ ມໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ອິງ຺ຆ ເຕ ຄຌາເປຖາ’’ຕິຯ ຄຌາເປນ຺ໂຕ ເອກສ຺ສປິ ຂຍໍ ນ ປສ຺ສິຯ ໂສ ຕໂຕ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ‘‘ເຍ ເຍ ປນ ກເຓ ‘ສາກິຍມ຺ຫາ’ຕິ ກຌນ຺ຕິ, ສພ຺ເພ ມາເຣຖ, ມາຕາມຫສ຺ສ ປນ ມຫານາມສກ຺ກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຐິຕານໍ ຊີວິຕໍ ເທຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ສາກິຍາ ຄເຫຕພ຺ພຄຫຌໍ ອປສ຺ສນ຺ຕາ ເອກຈ຺ເຈ ຕິຌໍ ຑໍສິຕ຺ວາ, ເອກຈ຺ເຈ ນລຸອໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ສາກິຍາ, ໂນ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕາ ຍສ຺ມາ ເຕ ມຣນ຺ຕາປິ ມຸສາວາທໍ ນ ກຌນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕິຌໍ ຑໍສິຕ຺ວາ ຐິຕາ ‘‘ໂນ ສາໂກ, ຕິຌ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ນລຸອໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຐິຕາ ‘‘ໂນ ສາໂກ, ນລຸໂອ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ເຍ ຈ ມຫານາມສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຐິຕາ, ເຕ ຈ ຊີວິຕໍ ລກິໍສຸຯ ເຕສຸ ຕິຌໍ ຑໍສິຕ຺ວາ ຐິຕາ ຕິຌສາກິຍາ ນາມ, ນລຸອໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຐິຕາ ນລຸອສາກິຍາ ນາມ ຊາຕາຕິ, ວິຏູໂພ ອວເສເສ ຂີຣປເກປິ ທາຣເກ ອວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຆາຕາເປນ຺ໂຕ ໂລຫິຕນທິໍ ປວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ເຕສໍ ຄລໂລຫິເຕນ ຜລກໍ ໂຘວາເປສິຯ ເອວໍ ສາກິຍວໍໂສ ວິຏູເພນ

ອຸປ໌ຈຸລິນຸໂນ។

ໂສ ມຫານາມສກຸກໍ ຄາທາເປຕຸວາ ນິວຕຸໂຕ ''ປາຕຣາສເວລາຍ ປາຕຣາສໍ ກຣິສຸສາມີ''ຕິ ເອກສຸມີ ຖາເນ ໂອຕຣິຕຸວາ ໂກຂເນ ອຸປ໌ນີເຕ ''ເອກໂຕວ ກຸລຸຊິສຸສາມາ''ຕິ ອຍຸຍກໍ ປກຸໂກສາເປສີ។ ຂຕຸຕິຍາ ປນ ຊີວິຕໍ ຈຊນຸຕາປີ ທາສິປຸຕຸເຕຫິ ສທຸຂີ ນ ກຸລຸຊນຸຕິ។ ຕສຸມາ ມຫານາໂມ ເອກໍ ສຣໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ''ກິລິຍຸຄຄຕຸໂຕມຸຫີ, ນຸຫາຍິສຸສາມິ, ຕາຕາ''ຕິ ອາຫ។ ''ສາຊຸ, ອຍຸຍກ, ນຸຫາຍ ຖາ''ຕິ។ ໂສ ''ອຍໍ ມໍ ເອກໂຕ ອກຸລຸຊນຸຕໍ ພາເຕສຸສຕິ, ສຍເມວ ເມ ມຕໍ ເສຍຸໂຍ''ຕິ ເກເສ ມຸລຸຈິຕຸວາ ອຄຸເຄ ຄຕຸກິ ກຕຸວາ ເກເສສຸ ປາທງຸຄຸຍຸຖເກ ປເວເສຕຸວາ ອຸທເກ ນິມຸຊຊິ។ ຕສຸສ ຄຸຓເຕເຊນ ນາຄກວນໍ ອຸຕຸຫາກາຣໍ ທສຸເສສີ។ ນາຄຣາຊາ ''ກີ ນຸ ໂຂ''ຕິ ອຸປ໌ຂາເຣນຸໂຕ ຕໍ ລຕຸວາ ຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ອາຄນຸຕຸວາ ຕໍ ອຕຸຕໂນ ຜເຕ ນິສີທາເປຕຸວາ ນາຄກວນໍ ປເວເສສີ។ ໂສ ທຸວາທສຸສ ວສຸສານີ ຕຕຸເຖວ ວສີ។ ວິຜຍູໂກປີ ''ມຍຸຫໍ ອຍຸຍໂກ ອີທານີ ອາຄມິສຸສຕິ, ອີທານີ ອາຄມິສຸສຕີ''ຕິ ອາຄມຍມາໂນວ ນິສີທີ។ ຕສຸມີ ອຕິຈິຣາຍນຸເຕ ສຣໍ ວິຈິນາເປຕຸວາ ທິປ໌າໂລເກນ ປຸຣິສພຸການຸຕຣານິປີ ໂອໂລເກຕຸວາ ອທິສຸວາ ''ຄໂຕ ກວິສຸສຕິ''ຕິ ປກຸການີ។ ໂສ ຣຕຸຕິກາເຄ ອຈິຣວຕີ ປຕຸວາ ຂນຸຂາວາຣໍ ນິວາເສສີ។ ເອກຈຸເຈ ອນຸໂຕນທີຍໍ ວາລຸກາປຸລິເນ ນິປ໌ຊຊີສຸ , ເອກຈຸເຈ ພຫິຖເລ, ອນຸໂຕນິປປນຸເນສຸປີ ປຸພຸເພ ອກຕປາປກມຸມາ ອຕຸຖິ, ພຫິນິປປນຸເນສຸປີ ປຸພຸເພ ກຕປາປກມຸມາ ອຕຸຖິ, ເຕສໍ ນິປປນຸນຍຸຖາເນສຸ ກິປີລຸລິກາ ອຸຍຸຖຫີສຸ។ ເຕ ''ມຍຸຫໍ ນິປປນຸນຍຸຖາເນ ກິປີລຸລິກາ, ມຍຸຫໍ ນິປປນຸນຍຸຖາເນ ກິປີລຸລິກາ''ຕິ ອຸຍຸຖຫິຕຸວາ ອກຕປາປກມຸມາ ອຸຕຸຕຣິຕຸວາ ຖເລ ນິປ໌ຊຊີສຸ, ກຕປາປກມຸມາ ໂອຕຣິຕຸວາ ວາລຸກາປຸລິເນ ນິປ໌ຊຊີສຸ។ ຕສຸມີ ຂເຕ ມຫາເມໂຜ ອຸຍຸຖຫິຕຸວາ ຜນວສຸສໍ ວສຸສີ។ ນທີຍາ ໂອໂຜ ອາຄນຸຕຸວາ ວິຜຍູກໍ ສທຸຂີ ປຣິສາຍ ສມຸທຸທເມວ ປາເປສີ។ ສພຸເພ ຕຕຸຖ ມຈຸຉກຈຸຉປກຸຂາ ອເທສຸໍ។

ມຫາຊໂນ ກຖໍ ສມຸຍຸຖາເປສິ ''ສາກິຍານໍ ມຣຕໍ ອຍຸຕຸຕໍ, 'ເອວໍ ນາມ ໂກຍຸເຜຕຸວາ ໂກຍຸເຜຕຸວາ ສາກິຍາ ມາເຣຕພຸພາ'ຕິ ອນນຸຈຸຉວິກເມຕ''ນຸຕິ។ ສຕຸຖາ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕຸວາ, ''ກິກຸຂເວ, ອິມສຸມີ ອຕຸຕກາເວ ກິລຸຈາປີ ສາກິຍານໍ ເອວໍ ມຣຕໍ ອຍຸຕຸຕໍ, ປຸພຸເພ ກຕປາປກມຸມວເສນ ປນ ຍຸຕຸຕເມວເຕຫິ ລທຸຂ''ນຸຕິ ອາຫ។ ''ກີ ປນ, ກນຸເຕ, ເອເຕ ປຸພຸເພ ອກໍສູ''ຕິ? ສພຸເພ ເອກໂຕ ຫຸຕຸວາ ນທີຍໍ ວິສໍ ປກຸຂິປີສູຕິ។ ປຸເນກທິວສໍ ຂມຸມສກາຍໍ ກິກຸຂູ ກຖໍ ສມຸຍຸຖາເປສຸໍ – ''ວິຜຍູໂກ ເອຕຸຕເກ ສາກິເຍ ມາເຣຕຸວາ ອາຄຈຸຉນຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ມໂນຣເຖ ມຕຸຖກໍ ອປຸປຕຸເຕເຍວ ເອຕຸຕກໍ ຊນໍ ອາທາຍ ມຫາສມຸທຸເທ ມຈຸຉກຈຸຉປກຸໂຂ ຊາໂຕ''ຕິ ។ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ອິເມສໍ ສຕຸຕານໍ ມໂນຣເຖ ມຕຸຖກໍ ອປຸປຕຸເຕເຍວ ມຈຸຈຸຣາຊາ ສຸຕຸຕໍ ຄາມໍ ອຊໂຊຕຸຖຣນຸໂຕ ມໂຫໂຜ ວິຍ ຊີວິຕິນຸທຣິຍໍ ຉິນຸທິຕຸວາ ຈຕູສຸ ອປາຍສມຸທຸເທສຸ ນິມຸຊຊາເປຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໗។

''ປຸປຸ໌ຜານິ ເຫວ ປຈິນນຸຕໍ, ພຸຍາສຕຸຕມນສໍ ນຣໍ;

ສຸຕຸຕໍ ຄາມໍ ມໂຫໂຜວ, ມຈຸຈຸ ອາທາຍ ຄຈຸຉຕີ''ຕິ។

ຕຕຸຖ ພຸຍາສຕຸຕມນສໍ ນຣນຸຕິ ສມຸປຕຸເຕ ວາ ອສມຸປຕຸເຕ ວາ ລຄຸຄມານສໍ។ ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ມາລາກາໂຣ ປຸປຸ໌ຜາຣາມໍ ປວິສິຕຸວາ ''ປຸປຸ໌ຜານິ ປຈິນິສຸສາມີ''ຕິ ຕໂຕ ປຸປຸ໌ຜານິ ຄເຫຕຸວາ ອລຸລມລຸລໍ ວາ ຄຈຸລໍ ປຕຸເຖນຸໂຕ ສກເລ ປຸປຸ໌ຜາຣາເມ ມນໍ ເປເສຕິ, ''ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ປຸປຸ໌ຜານິ ປຈິນິສຸສາມີ''ຕິ ຕໂຕ ປຸປຸ໌ຜານິ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ອລຸລຕຸຖ ມນໍ ເປເສຕິ, ຕເມວ ຄຈຸລໍ ປຈິນນຸໂຕ ປມາທມາປຊຊຕິ, ເອວເມວ ເອກຈຸໂຈ ປຸປຸ໌ຜາຣາມສທິສໍ ປລຸຈກາມຄຸຕມຊຊໍ ໂອຕຣິຕຸວາ ມໂນຣມໍ ຣູປ໌ ລກິຕຸວາ ມໂນຣມານໍ ສທຸທຄນຸຂຣສໂຜຍຸຖພຸພານໍ ອລຸລຕຣໍ ປຕຸເຖຕິ។ ອລຸໂລ ເຕສຸ ວາ ອລຸລຕຣໍ ລກິຕຸວາ ອລຸລຕຣໍ ປຕຸເຖຕິ , ຣູປ໌ເມວ ວາ ລກິຕຸວາ ອລຸລໍ ອປຕຸເຖນຸໂຕ ຕເມວ ອສຸສາເທຕິ, ສທຸທາທີສຸ ວາ ອລຸລຕຣໍ។ ເອເສວ ນໂຍ ໂຄມຫີສທາສີທາສເຂຕຸຕວຕຸຖຸຄາມນິຄມຊນປທາທີສຸ, ປພຸພຊິຕານມຸປີ ປຣິເວຕວິຫາຣປຕຸຕຈີວຣາທີສູຕິ ເອວໍ ປລຸຈກາມຄຸຕສງຸຂາຕານິ ປຸປຸ໌ຜານິ ເອວ ປຈິນນຸຕໍ ສມຸປຕຸເຕ ວາ ອສມຸປຕຸເຕ ວາ ກາມຄຸເຕ ພຸຍາສຕຸຕມນສໍ ນຣໍ។ ສຸຕຸຕໍ ຄາມນຸຕິ ຄາມສຸສ ເຄຫກິຕຸຕິອາທິນໍ ປນ ສຸປນວເສນ ສຸປນໍ ນາມ ນຕຸຖິ, ສຕຸຕານໍ ປນ ສຸຕຸຕປມຕຸຕຕໍ ອຸປາທາຍ ສຸຕຸໂຕ ນາມ ໂຫຕິ។ ເອວໍ ສຸຕຸຕໍ ຄາມໍ ທຸເວ ຕີຕິ ໂຍຊນານິ ອາຍຕຄມຸກີໂຣ ມໂຫໂຜວ ມຈຸຈຸ ອາທາຍ ຄຈຸຉຕີ។ ຍຖາ ໂສ ມໂຫໂຜ ອິຕຸຖີປຸຣິສໂຄມຫີສກຸກຸກຸຍາທີສຸ ກິລຸຈິ ອນວເສເສຕຸວາ ສພຸພໍ ຕໍ ຄາມໍ ສມຸທຸທໍ ປາເປຕຸວາ ມຈຸຉກຈຸຉປກຸຂໍ ກໂຣຕິ, ເອວເມວ ພຸຍາສຕຸຕມນສໍ ນຣໍ ມຈຸຈຸ ອາ

ທາຍ ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍມສ຺ສ ລິນ຺ທິຕ຺ວາ ຈຕູສຸ ອປາຍສມຸທ຺ເທສຸ ນິມຸຊ຺ຊາເປຕີຕິ໗

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປຕ຺ຕາ໗ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ເທສນາ ຊາຕາຕິ໗

ວິຜູກວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍ໗

໔໗ ປຕິປູຊິກກຸມາຣີວຕ຺ຖຸ

ປຸປ຺ຜານິ ເຫວາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຕິປູຊິກໍ ນາມ ກຸມາຣິກໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ໗ ວຕ຺ຖຸ ຕາວຕິສ ເທວໂລເກ ສມຸຏ຺ຖິຕໍ໗

ຕຕ຺ຖ ກິຣ ມາລການີ ນາມ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ອຈ຺ຉຣາສຫສ຺ສປຣິວຸໂຕ ອຸຍ຺ຍານໍ ປາວິສິ໗ ປຍ຺ຈສຕາ ເທວທິຕໂຣ ຣຸກ຺ຂໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ປຸປ຺ຜານິ ປາເຕນ຺ຕິ, ປຍ຺ຈສຕາ ປຕິຕານິ ປຸປ຺ຜານິ ຄເຫຕ຺ວາ ເທວປຸຕ຺ຕໍ ອລງ຺ກໂຣນ຺ຕິ໗ ຕາສຸ ເອກາ ເທວທິຕາ ຣຸກ຺ຂສາຂາຍເມວ ຈຸຕາ, ສຣີຣໍ ທີປສິຂາ ວິຍ ນິພ຺ພາຍິ໗ ສາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ເອກສ຺ມິໍ ກຸລເຄເຫ ປຕິສນ຺ທິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຊາຕກາເລ ຊາຕິສ຺ສຣາ ຫຸຕ຺ວາ "ມາລການີເທວປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກຣິຍາມ຺ຫິ"ຕິ ອນຸສ຺ສຣນ຺ຕີ ວຸທ຺ທິມນ຺ວາຍ ຄນ຺ທມາລາທີຫິ ປູຊໍ ກຕ຺ວາ ສາມິກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຄິນິພ຺ພຕ຺ຕີ ປຕ຺ເຖສິ໗ ສາ ໂສລສວສ຺ສກາເລ ປຣກຸລໍ ຄຕາປິ ສລາກພຕ຺ຕປກ຺ຂິກພຕ຺ຕວສ຺ສາວາສິກາທີນິ ທຕ຺ວາ, "ອຍໍ ເມ ສາມິກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕນຕ຺ຖາຍ ປຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕູ"ຕິ ວທຕິ໗ ອຖ ສາ ກິກ຺ຂູ "ອຍໍ ກຸມາຣິກາ ອຸຍ຺ຖາຍ ສມຸຍ຺ຖາຍ ປຕິ ເມວ ປຕ຺ເຖຕີຕິ ປຕິປູຊິກາ"ຕິ ນາມໍ ກຣີສຸ໗ ສາປິ ນິພທ຺ທໍ ອາສນສາລໍ ປຕິຊ຺ຄຕິ, ປານີຍໍ ອຸປຏ຺ຖເປຕິ, ອາສນານິ ປຍ຺ຍເປ ຕິ໗ ອຍ຺ເຍປິ ມນຸສ຺ສາ ສລາກພຕ຺ຕາທີນິ ທາຕຸກາມາ, "ອມ຺ມ, ອິມານິປິ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຒສ຺ສ ປຕິປາເທຍ຺ຍາສີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເທນ຺ຕິ໗ ສາປິ ເອເຕນ ນິຍາເມນ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ເອກປທວາເຣ ຉປຍ຺ຍາສ ກຸສລທມ຺ເມ (ທ໗ ສ໗ ໑; ທ໗ ສ໗ ອຏ຺ຖ໗ ໑ ເຍວາປນກວຕ຺ຕນາ) ປຕິລກີ໗ ຕສ຺ສາ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ຄພ຺ໂກ ປຕິຏ຺ຖຫີ໗ ສາ ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ໗ ຕສ຺ສ ປທ ສາ ຄມນກາເລ ອຍ຺ຍມ຺ປີ ອຍ຺ຍມ຺ປີຕິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຸຕ຺ເຕ ປຕິລກິ໗

ສາ ເອກທິວສໍ ທານໍ ທຕ຺ວາ ປູຊໍ ກຕ຺ວາ ທມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ສິກ຺ຂາປທານິ ຣກ຺ຂິຕ຺ວາ ທິວສປຣິໂຍສາເນ ຕໍ ຂຓໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕນ ເກນ ຈິ ໂຣເຄນ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສາມິກສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ໗ ອິຕຣາປິ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ເທວປຸຕ຺ຕໍ ອລງ຺ກໂຣນ຺ຕິ ເອວ໗ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ "ຕ຺ວໍ ປາໂຕວ ປຏ຺ຖາຍ ນ ທິສ຺ສສິ, ກຸຫິໍ ຄຕາສີ"ຕິ ອາຫ໗ "ຈຸຕາມ຺ຫິ ສາມິ"ຕິ໗ "ກິໍ ວເທສີ"ຕິ? "ເອວ ເມຕໍ, ສາມິ"ຕິ໗ "ກຸຫິໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕາສີ"ຕິ? "ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກຸລເຄເຫ"ຕິ໗ "ກິຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຕຕ຺ຖ ຄິຕາສີ"ຕິ? "ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ມາຕຸ ກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂສລສວສ຺ສກາເລ ປຣກຸລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຸຕ຺ເຕ ວິຊາຍິຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸຍ຺ຍານິ ກຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫ ປຕ຺ເຖຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກເມວ ສນ຺ຕິເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕາມ຺ຫິ, ສາມິ"ຕິ໗ "ມນຸສ຺ສານໍ ກິຕ຺ຕກໍ ອາຍູ"ຕິ? "ວສ຺ສສຕມຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ໗ "ເອຕ຺ຕກເມວາ"ຕິ? "ອາມ, ສາມິ"ຕິ໗ "ເອຕ຺ຕກໍ ອາຍຸໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕມນຸສ຺ສາ ກິໍ ນຸ ໂຂ ສຸຕ຺ຕປມຕ຺ຕາ ກາລໍ ອຕິກ຺ກາເມນ຺ຕິ, ອຸທາຫຸ ທານາທີນິ ປຸຍ຺ຍານິ ກໂຣນ຺ຕີ"ຕິ໗ "ກິໍ ວເທຖ, ສາມິ"? "ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍໍ ອາຍຸໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ ວິຍ ອຊຣາມຣາ ວິຍ ຈ ນິຈ຺ຈໍ ປມຕ຺ຕາ, ມນຸສ຺ສາ"ຕິ໗ ມາລການີເທວປຸຕ຺ຕສ຺ສ ມຫາສໍເວໂຄ ອຸທປາທິ "ວສ຺ສສຕມຕ຺ຕມາຍຸໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕມນຸສ຺ສາ ກິຣ ປມຕ຺ຕາ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍນ຺ຕິ, ກທາ ນຸ ໂຂ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສນ຺ຕີ"ຕິ? ມນຸສ຺ສານໍ ປນ ວສ຺ສສຕໍ ຕາວຕິສານໍ ເທວານໍ ເອໂກ ຣຕ຺ຕິນ຺ທິໂວ, ຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ຕິໍສຣຕ຺ຕິໂຍ ມາໂສ, ເຕນ ມາເສນ ທ຺ວາທສມາສິໂກ ສໍວຈ຺ຉໂຣ, ເຕນ ສໍວຈ຺ຉເຣນ ທິພ຺ພວສ຺ສສຫສ຺ສໍ ອາຍຸປ຺ປມາຓໍ , ຕໍ ມນຸສ຺ສຄຓນາຍ ຕິສ຺ໂສ ວສ຺ສໂກຏິໂຍ, ສຏ຺ຖີ ຈ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ ໂຫນ຺ຕິ໗ ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ ເທວປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເອກທິວໂສປິ ນາຕິກ຺ກນ຺ໂຕ ມຸຫຸຕ຺ຕສທິໂສວ ກາໂລ ອໂຫສິ໗ ເອວໍ ອປ຺ປາຍຸກມນຸສ຺ສານໍ ປມາໂທ ນາມ ອຕິວິຍ ອຍຸຕ຺ໂຕຕິ໗

ປຸນທິວເສ ກິກ຺ຂູ ຄາມໍ ປວິຏ຺ຖາ ອາສນສາລໍ ອປ຺ປຕິຊ຺ຄຕິຕໍ, ອາສນານິ ອປ຺ປຍ຺ຍຕ຺ຕານິ, ປານີຍໍ ອນຸປຏ຺ຖປິຕໍ ທິສ຺ວາ, "ກຫໍ ປຕິປູ ຊິກາ"ຕິ ອາຫໍສຸ໗ "ກນ຺ເຕ, ກຫໍ ຕຸມ຺ເຫ ຕໍ ທກ຺ຂິສ຺ສຖ, ຫິຍ຺ໂຍ ອຍ຺ເຍສຸ ກຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ ຄເຕສຸ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ມຕາ"ຕິ໗ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ປຸຖຸຊ຺ຊນາ ກິກ຺ຂູ ຕສ຺ສາ ອຸປກາຣໍ ສຣນ຺ຕາ ອສ຺ສູນິ ສນ຺ທາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂິສຸ໗ ຂີຓາສວານໍ ທມ຺ມສໍເວໂຄ ອຸທປາທິ໗ ເຕ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິສຸ – "ກນ຺ເຕ, ປຕິປູຊິກາ ນາມ ອຸປາສິກາ ອຸຍ຺ຖາຍ ສມຸຍ຺ຖາຍ ນານປ຺ປກາຣານິ ປຸຍ຺ຍານິ ກຕ຺ວາ ສາມິກເມວ ປຕ຺ເຖສິ, ສາ ອິທານິ ມຕາ, ກຫໍ ນຸ ໂຂ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ"ຕິ? "ອຕ຺ຕໂນ ສາ

ນິກສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ, ກິກ຺ຂເວ’’ຕິ. ‘‘ນຕ຺ຖິ, ກນ຺ເຕ, ສາມິກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ’’ຕິ. ‘‘ນ ສາ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕໍ ສາມິກໍ ປຕ຺ເຖຕິ, ຕາວ ຕີສກາວເນ ຕສ຺ສາ ມາລກາຣິເທວປຸຕ຺ໂຕ ນາມ ສາມິໂກ, ສາ ຕສ຺ສ ປຸປ຺ຜປີລນ຺ຂນຍ຺ຖານໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ປຸນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ’’ຕິ. ‘‘ເອວໍ ກິຣ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ອາມ, ກິກ຺ຂເວ’’ຕິ. ‘‘ອໂຫ ປຣິຕ຺ຕໍ, ກນ຺ເຕ, ສຕ຺ຕານໍ ຊີວິຕໍ, ປາໂຕວ ອມ຺ເຫ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ສາຍໍ ອຸປ຺ປນ຺ນພ຺ຍາທິນາ ມຕາ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ປຣິຕ຺ຕໍ ສຕ຺ຕານໍ ຊີວິຕໍ ນາມ, ເຕເນວ ອິເມ ສຕ຺ເຕ ວຕ຺ຖຸກາເມຫິ ເຈວ ກິເລສກາເມຫິ ຈ ອຕິຕ຺ເຕ ເອວ ອນ຺ຕໂກ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ກນ຺ທນ຺ເຕ ປຣິເທວນ຺ເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໘.

‘‘ປຸປ຺ຜານິ ເຫວ ປຈິນນ຺ຕໍ, ພ຺ຍາສຕ຺ຕມນສໍ ນຣໍ;

ອຕິຕ຺ຕໍເຍວ ກາເມສຸ, ອນ຺ຕໂກ ກຸຣຸເຕ ວສ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປຸປ຺ຜານິ ເຫວ ປຈິນນ຺ຕນ຺ຕິ ປຸປ຺ຜາຣາເມ ມາລາກາໂຣ ນານາປຸປ຺ຜານິ ວິຍ ອຕ຺ຕກາວປຕິພຸທ຺ຂານິ ເຈວ ອຸປກຣຕາປຕິພຸທ຺ຂານິ ຈ ກາມຄຸຕາປຸປ຺ຜານິ ໂອຈິນນ຺ຕເມວ. ພ຺ຍາສຕ຺ຕມນສໍ ນຣນ຺ຕິ ອສມ຺ປຕ຺ເຕສຸ ປຕ຺ຖນາວເສນ, ສມ຺ປຕ຺ເຕສຸ ເຄຫວເສນ ວິວິເທນາກາເຣນ ອາສຕ຺ຕຈິຕ຺ຕໍ. ອຕິຕ຺ຕໍເຍວ ກາເມສູຕິ ວຕ຺ຖຸກາມກິເລສກາເມສຸ ປຣິເຍສເນນປິ ປຕິລາເກນປິ ປຣິໂກເຄນປິ ນິທາເນນປິ ອຕິຕ຺ຕໍ ເອວ ສມານໍ. ອນ຺ຕໂກ ກຸຣຸເຕ ວສນ຺ຕິ ມຣຕສງ຺ຂາໂຕ ອນ຺ຕໂກ ກນ຺ທນ຺ຕໍ ປຣິເທວນ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ວສໍ ປາເປຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປຕ຺ຕາ, ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຊາຕາຕິ.

ປຕິປູຊິກກຸມາຣິວຕ຺ຖຸ ຈຕ຺ຕຖໍ.

໕. ມຈ຺ຉຣິຍໂກສິຍເສຍ຺ຖິວຕ຺ຖຸ

ຍຖາປິ ກມໂຣ ປຸປ຺ຜນ຺ຕິ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຈ຺ຉຣິຍໂກສິຍເສຍ຺ຖິ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ຕສ຺ສ ວຕ຺ຖຸ ຣາຊຄເຫ ສມຸຍ຺ຖິຕໍ.

ຣາຊຄຫນຄຣສ຺ສ ກິຣ ອວິທູເຣ ສກ຺ກາຣໍ ນາມ ນິຄໂມ ອໂຫສິ. ຕຕ຺ເຖໂກ ມຈ຺ຉຣິຍໂກສິໂຍ ນາມ ເສຍ຺ຖີ ອສີຕິໂກຕິວິກໂວ ປຕິວສຕິ. ໂສ ຕິຕຄ຺ເຄນ ເຕລພິນ຺ທຸນ຺ປິ ປເຣສໍ ນ ເທຕິ, ນ ອຕ຺ຕນາ ປຣິກຸຍ຺ຊຕິ. ອິຕິສ຺ສ ຕໍ ວິກວຊາຕໍ ເນວ ປຸຕ຺ຕທາຣາທີນໍ, ນ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ອຕ຺ຖໍ ອນ຺ໂກຕິ, ຣກ຺ຂສປຣິຄ຺ຄຫີຕາ ໂປກ຺ຂຣຕີ ວິຍ ອປຣິໂກຄໍ ຕິຍ຺ຖຕີ. ສຕ຺ຖາ ເອກທິວສໍ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ມຫາກຣຸຕາສມາປຕ຺ຕິໂຕ ວຸຍ຺ຖາຍ ສກລໂລກຂາຕຸຍໍ ໂພຂເນຍ຺ຍພນ຺ຂເວ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ປຍ຺ຈຈຕ຺ຕາລິສໂຍຊນມຕ຺ເຖ ວສນ຺ຕສ຺ສ ເສຍ຺ຖິໂນ ສປ຺ຊາປຕິກສ຺ສ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສຍໍ ອທ຺ທສ. ຕໂຕ ປຸຣິມທິວເສ ປນ ໂສ ຣາຊານໍ ອຸປຍ຺ຖາຕຸໍ ຣາຊເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊູປຍ຺ຖານໍ ກຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເອກໍ ຉາຕຊ຺ຊຕໍ ຊນປທມນຸສ຺ສໍ ກຸມ຺ມາສປູວໍ ກປ຺ລຸລກປູວໍ ຂາທນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປິປາສໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ສຈາຫໍ ກປ຺ລຸລກປູວໍ ຂາທິຕຸ ກາໂມມ຺ຫີຕິ ວກ຺ຂາມິ, ພຫູ ມນຸສ຺ສາ ມຍາ ສທ຺ຂິ ຂາທິຕຸກາມາ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອວໍ ເມ ພຫູນິ ຕິລຕຕ຺ທຸລສປ຺ປິຜາຕິຕາທີນິ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ, ນ ກສ຺ສຈິ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕຕ຺ຫໍ ອຂິວາເສນ຺ໂຕ ຈຣຕິ. ໂສ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ກາເລ ອຸປ຺ປຕ຺ທຸປ຺ປຕ຺ທຸກຊາໂຕ ຂມນິສນ຺ຖຕຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ. ຕໂຕ ຕຕ຺ຫໍ ອຂິວາເສຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຄພ຺ກໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມຍ຺ຈເກ ອຸປ຺ຄູຫິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊຊິ. ເອວໍ ຄໂຕປິ ຂນຫານິກເຍນ ນ ກສ຺ສຈິ ກິຍ຺ຈິ ກເຖສິ.

ອຖ ນໍ ກຣິຍາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປິຍ຺ຖິ ປຣິມຊ຺ຊິຕ຺ວາ, ‘‘ກິ ເຕ, ສາມິ, ອຜາສຸກໍ ຊາຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ‘‘ນ ເມ ກິຍ຺ຈິ ອຜາສຸກໍ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ. ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ ເຕ ຣາຊາ ກຸປິໂຕ’’ຕິ? ‘‘ຣາຊາປິ ເມ ນ ກຸປ຺ປຕີ’’ຕິ. ‘‘ອຖ ກິ ເຕ ປຸຕ຺ຕຂີຕາຫິ ວາ ທາສກມ຺ມກຣາທີຫິ ວາ ກິຍ຺ຈິ ອມນາປໍ ກຕໍ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ? ‘‘ເອວຣູປມ຺ປິ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ. ‘‘ກິສ຺ມິຍ຺ຈິ ປນ ເຕ ຕຕ຺ຫາ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ? ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕປິ ຂນຫານິ

ກາເຍນ ກິຎ຺ຈິ ອວຕ຺ວາ ນິສ຺ສທ຺ໂທວ ນິປ຺ຊ຺ຊິ, ອຖ ນໍ ຠຣິຍາ ‘‘ກເຖຫິ, ສາມິ ກິສ຺ມິຎ຺ຈິ ເຕ ທຸກ຺ຂາ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ວຈນໍ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫ຺ໂຕ ວິຍ ‘‘ອຕ຺ຖິ ເມ ທຸກ຺ຂາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ກີ ທຸກ຺ຂາ, ສາມີ’’ຕິ? ‘‘ກປ຺ລ຺ລກປູວໍ ຂາທິຕຸກາໂມມ຺ຫີ’’ຕິຯ ‘‘ອຖ ກິມຕ຺ຖໍ ເມ ນ ກເຖສິ, ກີ ຕ຺ວໍ ທລິທ຺ໂທສິ, ອິທານິ ສກລນິຄມວາສີນໍ ປໂຫນເກ ກປ຺ລ຺ລກປູເວ ປຈິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ກີ ເຕ ເຕເຫິ, ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຂາທິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ເຕນ ຫິ ເອກຣຈ຺ຈວາສີນໍ ປໂຫນເກ ປຈິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ຊານາມຫໍ ຕວ ມຫທ຺ຘນຠາວ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ອິມສ຺ມິໍ ເຄຫສາມນ຺ເຕ ສພ຺ເພສໍ ປໂຫນກໍ ກຕ຺ວາ ປຈາມີ’’ຕິຯ ‘‘ຊານາມຫໍ ຕວ ມຫຊ຺ຌາສຍຠາວ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ເຕ ປຸຕ຺ຕທາຣມຕ຺ຕສ຺ເສວ ປໂຫນກໍ ກຕ຺ວາ ປຈາມີ’’ຕິຯ ‘‘ກີ ເຕ ເອເຕຫີ’’ຕິ? ‘‘ກີ ປນ ຕຸຍ຺ຫຎ຺ຈ ມຍ຺ຫຎ຺ຈ ປໂຫນກໍ ກຕ຺ວາ ປຈາມີ’’ຕິ? ‘‘ຕ຺ວໍ ກີ ກຣິສ຺ສສີ’’ຕິ ? ‘‘ເຕນ ຫິ ເອກກສ຺ເສວ ເຕ ປໂຫນກໍ ກຕ຺ວາ ປຈາມີ’’ຕິຯ ‘‘ອິມສ຺ມິໍ ຖາເນ ປຈມາເນ ພຫູ ປຈ຺ຈາສີສນ຺ຕິຯ ສກລຕຓ຺ຑຸເລ ຖເປຕ຺ວາ ກິນ຺ນຕຓ຺ຑຸເລ ຈ ອຸທ຺ຘນກປ຺ລ຺ລານິ ຈ ອາທາຍ ໂຖກໍ ຂີຣສປ຺ປິມຘຸຜາຓິຕຎ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຠູມິກສ຺ສ ປາສາທສ຺ສ ອຸປຣິມຕລໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ປຈ, ຕຕ຺ຖາຫໍ ເອກໂກວ ນິສີທິຕ຺ວາ ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ສາ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ປາສາທໍ ອຠິຣຸຍ຺ຫ ທາສີໂຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິໍ ປກ຺ໂກສາເປສິ, ໂສ ອາທິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ທ຺ວາຣານິ ປິທຫນ຺ໂຕ ສພ຺ພທ຺ວາເຣສຸ ສູຈິຆຏິກໍ ທຕ຺ວາ ສຕ຺ຕມຕລໍ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖປິ ທ຺ວາຣໍ ປິທຫິຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ຠຣິຍາປິສ຺ສ ອຸທ຺ຘເນ ອຄ຺ຄິໍ ຊາເລຕ຺ວາ ກປ຺ລ຺ລໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ປູເວ ປຈິຕຸໍ ອາຣຠິຯ

ອຖ ສຕ຺ຖາ ປາໂຕວ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕສິ – ‘‘ເອໂສ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ຣາຊຄຫສ຺ສ ອວິທູເຣ ສກ຺ຂຣນິຄເມ ມຈ຺ຉຣິຍເສຏ຺ຐິ ‘ກປ຺ລ຺ລກປູເວ ຂາທິສ຺ສາມີ’ຕິ ອຎ຺ເຎສໍ ທສ຺ສນຠເຍນ ສຕ຺ຕຠູມິເກ ປາສາເທ ກປ຺ລ຺ລກປູເວ ປຈາເປຕິ, ຕ຺ວໍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິໍ ທເມຕ຺ວາ ນິພ຺ພິເສວນໍ ກຕ຺ວາ ອຸໂຠປິ ຊາຍມ຺ປຕິເກ ປູເວ ຈ ຂີຣສປ຺ປິມຘຸຜາຓິຕານິ ຈ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ພເລນ ເຊຕວນໍ ອາເນຫິ, ອຊ຺ຊາຫໍ ປຎ຺ຈຫິ ຠິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ວິຫາເຣ ເອວ ນິສີທິສ຺ສາມິ, ປູເວເຫວ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ

ເຖໂຣ ‘‘ສາຘຸ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ສຕ຺ຖຸ ວຈນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕາວເທວ ອິທ຺ຘິພເລນ ຕໍ ນິຄມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປາສາທສ຺ສ ສີຫປຎ຺ຊຣທ຺ວາເຣ ສຸນິວຕ຺ໂຖ ສຸປາຣຸໂຕ ອາກາເສ ເອວ ມຓິຣູປໍ ວິຍ ອຏ຺ຐາສິຯ ມຫາເສຏ຺ຐິໂນ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາວ ຫທຍມໍສໍ ກມ຺ປິຯ ໂສ ອຫໍ ເອວຣູປານໍເຍວ ທສ຺ສນຠເຍນ ອິມໍ ຖານມາຄໂຕ, ອຍຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂຸ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ວາຕປານທ຺ວາເຣ ຐິໂຕ ຕິຯ ໂສ ຄເຫຕພ຺ພຄຫຓໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄິມ຺ຫິ ປກ຺ຂິຕ຺ຕໂລຓສກ຺ຂຣາ ວິຍ ໂທເສນ ຕຏຕຏາຍນ຺ໂຕ ເອວມາຫ – ‘‘ສມຓ, ອາກາເສ ຐຕ຺ວາປິ ກີ ລຠິສ຺ສສິ, ອາກາເສ ອປເທ ປທໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຈງ຺ກມນ຺ໂຕປິ ເນວ ລຠິສ຺ສສີ’’ຕິຯ ເຖໂຣ ຕສ຺ມິໍ ເອວ ຖາເນ ອປຣາປຣໍ ຈງ຺ກມິຯ ເສຏ຺ຐິ ‘‘ຈງ຺ກມນ຺ໂຕ ກີ ລຠິສ຺ສສິ, ອາກາເສ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທນ຺ໂຕປິ ນ ລຠິສ຺ສສິເຍວາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຖໂຣ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ອຖ ນໍ ‘‘ອາກາເສ ນິສິນ຺ໂນ ກີ ລຠິສ຺ສສິ, ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວາຕປານສ຺ສ ອຸມ຺ມາເຣ ຐິໂຕປິ ນ ລຠິສ຺ສສີ’’ຕິ ອາຫຯ ເຖໂຣ ອຸມ຺ມາເຣ ຐິໂຕຯ ‘‘ອຸມ຺ມາເຣ ຐິໂຕປິ ກີ ລຠິສ຺ສສິ, ຘູມາຍນ຺ໂຕປິ ນ ລຠິສ຺ສສິ ເອວາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຖໂຣປິ ຘູມາຍິຯ ສກລປາສາໂທ ເອກຘູໂມ ອໂຫສິຯ ເສຏ຺ຐິໂນ ອກ຺ຂີນິ ສູຈິຍາ ວິຊ຺ຌນກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ, ເຄຫຊ຺ຌາຍນຠເຍນ ປນ ‘‘ຕ຺ວໍ ປຊ຺ຊລນ຺ໂຕປິ ນ ລຠິສ຺ສສີ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ສມໂຓ ສຸຏ຺ຐຸ ລຄ຺ໂຄ, ອລທ຺ຘາ ນ ຄມິສ຺ສຕິ , ເອກມສ຺ສ ປູວໍ ທາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ຠຣິຍໍ ອາຫ – ‘‘ຠທ຺ເທ ເອກໍ ຂຸທ຺ທກປູວໍ ປຈິຕ຺ວາ ສມຓສ຺ສ ທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊຫິ ນ’’ນ຺ຕິຯ ສາ ໂຖກໍ ເອວ ປິຏ຺ຐໍ ກປ຺ລ຺ລປາຕິຍໍ ປກ຺ຂິປິ, ມຫາປູໂວ ຫຸຕ຺ວາ ສກລປາຕິໍ ປູເຣຕ຺ວາ ອຸທ຺ຘຸມາໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ

ເສຏ຺ຐີ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ພຫຸໍ ຕຍາ ປິຏ຺ຐໍ ຄຫິຕໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສຍເມວ ທພ຺ພິໂກຓ຺ເຓນ ໂຖກໍ ປິຏ຺ຐໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປກ຺ຂິປິ, ປູໂວ ປຸຣິມປູວໂຕ ມຫນ຺ຕຕໂຣ ຊາໂຕ ຯ ເອວໍ ຍໍ ຍໍ ປຈຕິ, ໂສ ໂສ ມຫນ຺ຕມຫນ຺ໂຕວ ໂຫຕິຯ ໂສ ນິພ຺ພິນ຺ໂນ ຠຣິຍໍ ອາຫ – ‘‘ຠທ຺ເທ, ອິມສ຺ສ ເອກໍ ປູວໍ ເທຫີ’’ຕິຯ ຕສ຺ສາ ປຈ຺ຉິໂຕ ເອກໍ ປູວໍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິຍາ ສພ຺ເພ ເອກາພທ຺ຘາ ອລ຺ລີຍິສຸຯ ສາ ເສຏ຺ຐິໍ ອາຫ – ‘‘ສາມິ, ສພ຺ເພ ປູວາ ເອກໂຕ ລຄ຺ຄາ, ວິສຸໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມີ’’ຕິຯ ‘‘ອຫໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ໂສປິ ກາຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ອຸໂຠປິ ຊນາ ໂກຏິຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກຑ຺ຒນ຺ຕາປິ ວິໂຍເຊຕຸໍ ນາສກ຺ຂິໍສຸ ເອວ ຯ ອຖສ຺ສ ປູເວຫິ ສທ຺ຘິໍ ວາຍມນ຺ຕສ຺ເສວ ສຣີຣໂຕ ເສທາ ມຸຈ຺ຈິໍສຸ, ປິປາສາ ອຸປຈ຺ຉິຊ຺ຊິຯ ຕໂຕ ຠຣິຍໍ ອາຫ – ‘‘ຠທ຺ເທ, ນ ເມ ປູເວຫິ ອຕ຺ໂຖ, ປຈ຺ຉິຍາ ສທ຺ຘິໍເຍວ ອິມສ຺ສ ເທຫີ’’ຕິຯ ສາ ປຈ຺ຉິໍ ອາທາຍ ເຖຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອທາສິຯ ເຖໂຣ ອຸຠິນ຺ນມ຺ປິ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ, ຕິຓ຺ຓໍ ຣຕນານໍ ຄຸຓໍ ກເຖສິ, ‘‘ອຕ຺ຖິ ທິນ຺ນໍ, ອຕ຺ຖິ ຍິຏ຺ຐ’’ນ຺ຕິ ທິນ຺ນທານາທີນໍ ຜລໍ ຄຄນຕເລ ປຸຓ຺ຓຈນ຺ທໍ ວິຍ ທສ຺ເສສິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐີ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ປລ຺ລງ຺ເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຖໂຣ, ‘‘ມຫາເສຏ຺ຐິ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ ‘ປູເວ ຂາທິສ຺ສາມີ’ຕິ ປຎ຺ຈຫິ ຠິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ວິຫາເຣ ນິສິນ຺ໂນ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ຣຸຈິຍາ ສຕິ ອຫໍ

ໂວ ເນສຸສາມິ, ເສຍຸຖິກາຣິຍໍ ປູເວ ຈ ຊິຣາທີນີ ຈ ຄາຖາຫາເປຖຸ, ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄມິສຸສາມາ’’ຕີ ອາຫ ‘‘ກຫໍ ປນ, ການຸເຕ, ເອຕຣ ທີ ສຕຸຖາ’’ຕິ? ‘‘ອີໂຕ ປລຸຈຈຕຸຕາລີສໂຍຊນມຕຸຖເກ ເຊຕວນວິຫາເຣ, ມຫາເສຍຸຖິ’’ຕີ ‘‘ການຸເຕ, ກາລໍ ອນຕິກຸກມິຕຸວາ ເອຕຸຕກໍ ອທຸຮານໍ ກຖໍ ຄມິສຸສາມາ’’ຕີ ‘‘ມຫາເສຍຸຖິ, ຕຸມຸຫາກໍ ຣຸຈີຍາ ສຕິ ອຫໍ ໂວ ອຕຸຕໂນ ອິທຸຮິພເລນ ເນສຸສາມິ, ຕຸມຸຫາກໍ ປາສາເທ ໂສປານສີສໍ ອຕຸຕໂນ ຖາເນ ເອວ ກວິສຸສຕິ, ໂສປານປຣິໂຍສານໍ ປນ ໂວ ເຊຕວນທຸວາຣໂກຍຸຖເກ ກວິສຸສຕິ, ອຸປຣິປາສາທາ ເຫຍຸຖາປາສາທໍ ໂອຕຣຕາກາລມຕຸເຕເນວ ເຊຕວນໍ ເນສຸສາມີ’’ຕີ ໂສ ‘‘ສາຣຸ, ການຸເຕ’’ຕີ ສມຸປຜິຈຸຊິ

ເຖໂຣ ໂສປານສີສໍ ຕຕຸເຖວ ກຕຸວາ ‘‘ໂສປານປາທມູລໍ ເຊຕວນທຸວາຣໂກຍຸຖເກ ໂຫຕູ’’ຕີ ອຮິຍຸຖາສີ ຕເຖວ ອໂຫສີ ອິຕີ ເຖໂຣ ເສຍຸຖິລຸຈ ເສຍຸຖິກາຣິຍລຸຈ ອຸປຣິປາສາທາ ເຫຍຸຖາປາສາທໍ ໂອຕຣຕາກາລໂຕ ຊິປຸປຕຣໍ ເຊຕວນໍ ສມຸປາເປສີ ເຕ ອຸໂກປີ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ກາລໍ ອາໂຣເຈສຸໍ ສຕຸຖາ ກຕຸຕຄຸຄໍ ປວິສິຕຸວາ ປລຸຕຸຕວຣພຸທຸຣາສເນ ນິສີທິ ສທຸຣີ ກິກຸຂຸສງເຜນ ມຫາເສຍຸຖິ ພຸທຸຣປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງຫສຸສ ທກຸຂິໂດທກໍ ອທາສີ ກຣິຍາປີສຸສ ຕຖາຄຕສຸສ ປຕຸເຕ ປູວໍ ປ ຕິຍຸຖາເປສີ ສຕຸຖາ ອຕຸຕໂນ ຍາປນມຕຸຕໍ ຄຕຸທີ, ປລຸຈສຕາ ກິກຸຂູປີ ຍາປນມຕຸຕໍ ຄຕຸຫີສຸ ເສຍຸຖີ ຊີຣສປຸປີມຸຮສກຸຂຣາ ທີນີ ທທມາໂນ ນ ຂຍໍ ອຄມາສີ ສຕຸຖາ ປລຸຈຫີ ກິກຸຂຸສເຕຫີ ສທຸຣີ ກຕຸຕກີຈຸຈໍ ນິຍຸຖາເປສີ ມຫາເສຍຸຖີປີ ສທຸຣີ ກຣິຍາຍ ຍາວທຕຸຖໍ ຂາທີ ປູວານໍ ປຣິໂຍສານເມວ ນ ປລຸລາຍຕີ ສກລວິຫາເຣ ກິກຸຂູນລຸຈ ວິຟາສາທານລຸຈ ທີນຸເນສຸປີ ປຣີຍນຸໂຕ ນ ປລຸລາຍເຕວ ‘‘ການຸເຕ, ປູວາ ປຣິກຸຂຍໍ ນ ຄຈຸສນຸຕີ’’ຕີ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈສຸໍ ‘‘ເຕນ ທີ ເຊຕວນທຸວາຣໂກຍຸຖເກ ລຫຸເທຖາ’’ຕີ ອຖ ເນ ທຸວາຣໂກຍຸຖກສຸສ ອວິທູເຣ ປພຸກາຣຍຸຖາເນ ລຫຸທຍີສຸ ຍາວຊຸຊຕນາປີ ຕໍ ຖານໍ ກປລຸລກ ປູວປພຸກາຣນຸເຕວ ປລຸລາຍຕີ ມຫາເສຍຸຖີ ສທ ກຣິຍາຍ ກຄວນຸຕໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ອຍຸຖາສີ ກຄວາ ອນຸໂມທນມກາສີ ອນຸໂມທນາວສາເນ ອຸໂກປີ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຍຸຖາຍ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ທຸວາຣໂກຍຸຖເກ ໂສປານໍ ອາ ຣຸຍຸຫ ອຕຸຕໂນ ປາສາເທເຍວ ປຕິຍຸຖຫີສຸ

ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ເສຍຸຖີ ອສີຕິໂກຍິຮນໍ ພຸທຸຮສາສເນເຍວ ວິກຸກີຣີ ປຸນທິວເສ ສາຍນຸຫສມເຍ ຣມຸມສກາຍໍ ສນຸນິສິນຸນາ ກິກຸຂູ ‘‘ປສຸສຖາວຸໂສ, ມຫາໂມຄຸຄລຸລານຕຸເຖຣສຸສ ອານຸກາວໍ, ອນຸປທຈຸຈ ນາມ ສທຸຮໍ, ອນຸປທຈຸຈ ໂກເຄ ມຈຸຉຣິຍເສຍຸຖີ ມຸຫຸຕຸເຕ ເນວ ທເມຕຸວາ ນິພຸພິເສວນໍ ກຕຸວາ ປູເວ ຄາຫາເປຕຸວາ ເຊຕວນໍ ອາເນຕຸວາ ສຕຸຖຸ ສມຸມຸຂໍ ກຕຸວາ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຍຸຖາ ເປສີ, ອໂທ ມຫານຸກາໂວ ເຖໂຣ’’ຕີ ເຖຣສຸສ ຄຸຄໍ ກເຖນຸຕາ ນິສີທິສຸ ສຕຸຖາ ທິພຸພາຍ ໂສຕຮາຕຸຍາ ກຖໍ ສຸຕຸວາ ອາຄນຸຕຸວາ, ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣທີ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕີ ປຸຈຸຊິຕຸວາ, ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕີ ວຸຕຸເຕ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ກຸລທມເກນ ນາມ ກິກຸຂຸນາ ອນຸປທຈຸຈ ສທຸຮໍ, ອນຸປທຈຸຈ ໂກເຄ, ກຸລໍ ອກິລເມຕຸວາ ອວິເຫເຖຕຸວາ ປຸປຸຜໂຕ ເຣຕຸໍ ຄຕຸຫນຸເຕນ ກມເຣນ ວິຍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ພຸທຸຮຄຸຄໍ ຊານາເປຕພຸພໍ, ຕາທີໂສ ມມ ປຸຕຸໂຕ ໂມຄຸຄລຸລາໂນ’’ຕີ ເຖຣໍ ປສໍສິຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໙

‘‘ຍຖາປີ ກມໂຣ ປຸປຸຜໍ, ວຕຸຕຄນຸຮມເຫຖຍໍ;

ປເລຕິ ຣສມາທາຍ, ເອວໍ ຄາເມ ມຸນີ ຈເຣ’’ຕີ

ຕຕຸຖ ກມໂຣຕີ ຍາ ກາຈິ ມຮຸກຣຊາຕີ ປຸປຸຜນຸຕີ ປຸປຸຜາຣາເມ ຈຣນຸໂຕ ປຸປຸຜລຸຈ ວຕຸຕລຸຈ ຄນຸຮລຸຈ ອເຫຖຍນຸໂຕ ອວິນ າເສນຸໂຕ ວິຈຣຕີຕິ ອຕຸໂຖ ປເລຕີຕິ ເອວໍ ຈຣິຕຸວາ ຍາວທຕຸຖໍ ຣສໍ ປີວິຕຸວາ ອປຣມຸປີ ມຮຸກຣຕາຖາຍ ອາທາຍ ປເລຕີ, ໂສ ເອວໍ ວນຄຫນໍ ອຊໂຊຄາເຫຕຸວາ ເອກສຸມີ ຣຸກຸຂສຸສີເຣ ຕໍ ຣຊມິສຸສກໍ ຣສໍ ຖເປຕຸວາ ອນຸປຸພຸເພນ ມຮຸຣຣສໍ ມຮຸໍ ກໂຣຕີ, ນ ຕສຸສ ປຸປຸຜາຣາເມ ວິຈຣິຕປຈຸຈຍາ ປຸປຸຜໍ ວາ ວຕຸຕຄນຸຮໍ ວາສຸສ ວິຄຈຸສຕີ, ອຖ ໂຂ ສພຸພໍ ປາກຕິກເມວ ໂຫຕີ ເອວໍ ຄາເມ ມຸນີ ຈເຣຕີ ເອວໍ ເສຂາເສຂເກໂທ ອນາຄາຣີຍມຸນີ ກຸລປຜິປາຜິຍາ ຄາເມ ກິກຸຂໍ ຄຕຸຫນຸໂຕ ວິຈຣຕີຕີ ອຕຸໂຖ ນ ທີ ຕສຸສ ຄາ ເມ ຈຣຕປຈຸຈຍາ ກຸລານໍ ສທຸຮາຫານີ ວາ ໂກຄຫານີ ວາ ໂຫນຸຕີ ສທຸຮາປີ ໂກຄາປີ ປາກຕິກາວ ໂຫນຸຕີ ເອວໍ ຈຣິຕຸວາ ຈ ປນ ນິກຸຂມິຕຸວາ ເສຂມຸນີ ຕາວ ພທິຄາເມ ອຸທກຟາສຸກຍຸຖາເນ ສງຟາຍີ ປລຸລາເປຕຸວາ ນິສີນຸໂນ ອກຸຂກລຸຊນວຕປຜິຈຸຊາທນປຸຕຸຕມໍສູປມາທີວເສນ ປຈຸຈເວກຸຂນຸໂຕ ປີຕຸຫປາຕໍ ປຣິກຸລຸຊີຕຸວາ ຕຖາຣູປໍ ວນສຕຸທໍ ອນຸປວິສິຕຸວາ ອຊຸຊຕຸຕິກກມຸມຍຸຖານໍ ສມຸມສນຸໂຕ ຈຕຸຕາໂຣ ມຄຸເຄ, ຈຕຸຕາຣີ ຈ ສາມລຸລຜລານີ ທຕຸຖຄຕາເນວ ກໂຣຕີ ອເສຂມຸນີ ປນ ທິຍຸຖຮມຸມສຸຂວິຫາຣມນຸຍຸລຸຊຕີ ອຍມສຸສ ກມເຣນ ສທຸຮີ ມຮຸກຣຕາສຣິກຸຂຕາ ເວທິຕພຸພາ ອິຮ ປນ

ຊິຕາສໂວວ ອຣິປ຺ເປໂຕ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ។

ສຕ຺ຖາ ອິມັ ຘມ຺ມເທສນັ ວຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິປິ ເຖຣສ຺ສ ຄຸຓັ ປກາເສຕຸ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາເນນ ມຈ຺ຉຣິຍເສຎ຺ຄິ ທມິໂຕ, ປຸພ຺ເພປີ ນັ ທເມຕ຺ວາ ກມ຺ມຜລສມ຺ພນ຺ຘັ ຊານາເປສິ ເອວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມມຕ຺ຖັ ປກາເສນ຺ໂຕ ອຕີຕັ ອາຫຣິຕ຺ວາ –

‘‘ອຸໂກ ຂລ຺ຊາ ອຸໂກ ກຸຓີ, ອຸໂກ ວິສມຈກ຺ຂຸກາ;

ອຸກິນ຺ນັ ປີລ຺ອກາ ຊາຕາ, ນາຫັ ປສ຺ສາມິ ອິລ຺ລິສ’’ນ຺ຕິ។ (ຊາ។ ໑។໑។ກ຺ຊ) –

ອິມັ ອິລ຺ລິສຊາຕກັ ກເຖສີຕິ។

ມຈ຺ຉຣິຍໂກສິຍເສຎ຺ຄິວຕ຺ຖຸ ປຓ຺ຈມັ។

໖។ ປາເວຍ຺ຍກາຊີວກວຕ຺ຖຸ

ນ ປເຣສັ ວິໂລມານີຕິ ອິມັ ຘມ຺ມເທສນັ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍັ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປາເວຍ຺ຍັ ນາມ ອາຊີວກັ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ។

ສາວຕ຺ຖິຍັ ກິເຣກາ ຄຫປຕານີ ປຸຕ຺ຕຎ຺ຄາເນ ຖເປຕ຺ວາ ປາເວຍ຺ຍັ ນາມ ອາຊີວກັ ປຎິຊຄ຺ຄິ។ ຕສ຺ສານນ຺ຕຣຆເຣສຸ ມນຸສ຺ສາ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນັ ສຸຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ອໂຫ ອຈ຺ຉຣິຍາ ພຸທ຺ຘານັ ຘມ຺ມເທສນາ’’ຕິ ນານປ຺ປກາເຣຫິ ພຸທ຺ຘຄຸເຓ ວຓ຺ເຓນ຺ຕິ។ ສາ ພຸທ຺ຘານັ ຄຸຓກຖັ ສຸຕ຺ວາ ວິຫາຣັ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມັ ໂສຕຸກາມາ ອາຊີວກສ຺ສ ເອຕມຕ຺ຖັ ກເຖຕ຺ວາ, ‘‘ຄຈ຺ຉິສ຺ສາມິ ອຫັ ພຸທ຺ຘສນ຺ຕິກັ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິ ອາຫ។ ໂສ ‘‘ມາ ຄຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ ນິວາເຣຕ຺ວາ ຕັ ປຸນປ຺ປຸນັ ຍາຈມານມ຺ປິ ນິວາເຣສິ ເອວ។ ສາ ‘‘ອຍັ ມມ ວິຫາຣັ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມັ ໂສຕຸ ນ ເທຕິ, ສຕ຺ຖາຣັ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອິເຘວ ຘມ຺ມັ ສຸຓິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ປຸຕ຺ຕັ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ, ‘‘ຄຈ຺ຉ, ຕາຕ, ສ຺ວາຕນາຍ ສຕ຺ຖາຣັ ນິມນ຺ເຕຫີ’’ຕິ ເປເສສິ។ ໂສ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຖມຕຣັ ອາຊີວກສ຺ສ ວສນຎ຺ຖານັ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕັ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິ។ ອຖ ນັ ໂສ ‘‘ກຫັ ຄຈ຺ຉສີ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ມາຕຸ ວຈເນນ ສຕ຺ຖາຣັ ນິມນ຺ເຕຕຸ ຄຈ຺ຉາມີ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ມາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກັ ຄຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ។ ‘‘ອລັ, ອຍ຺ຍ, ມມ ມາຕຸ ກາຍາມິ, ຄຈ຺ຉິສ຺ສາມຫ’’ນ຺ຕິ។ ‘‘ເອຕສ຺ສ ກຕສກ຺ກາຣັ ອຸໂກປີ ຂາທິສ຺ສາມ, ມາ ຄຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ។ ‘‘ອລັ, ອຍ຺ຍ, ມາຕາ ເມ ຕຊ຺ເຊສ຺ສຕີ’’ຕິ។ ເຕນ ຫິ ຄຈ຺ຉ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ປນ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ອມ຺ຫາກັ ເຄຫັ ອສຸກ ຎ຺ຄາເນ ວາ ອສຸກວິຖິຍັ ວາ ອສຸກມຄ຺ເຄນ ວາ ຄນ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ມາ ອາຈິກ຺ຂີ។ ‘‘ສນ຺ຕິເກ ຖິໂຕ ວິຍ ອລ຺ເລນ ມຄ຺ເຄນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ວິຍ ປລາຍິຕ຺ວາ ເອຫີ’’ຕິ។ ໂສ ອາຊີວກສ຺ສ ວຈນັ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກັ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຊີວເກນ ວຸຕ຺ຕນິຍາເມເນວ ສພ຺ພັ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກັ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ກີ ເຕ ກຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຎ຺ໂຖ, ‘‘ສພ຺ພັ ກຕັ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ກທ຺ທກັ ເຕ ກຕັ, ຕສ຺ສ ສກ຺ກາຣັ ອຸໂກປີ ຂາທິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ອາຊີວໂກ ປາໂຕວ ຕັ ເຄຫັ ອຄມາສິ។ ຕັ ຄເຫຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຄພ຺ເກ ນິສີທາເປສຸັ។

ປຎິວິສ຺ສກມນຸສ຺ສາ ຕັ ເຄຫັ ອລ຺ລໂຄມເຍນ ອຸປລິມ຺ປິຕ຺ວາ ລາຊປຓ຺ຈມານິ ປຸປ຺ຜານິ ວິກິຣິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ນິສີທນຕ຺ຖາຍ ມຫາຣຫັ ອາສນັ ປຓ຺ຓາເປສຸັ។ ພຸທ຺ເຘຫິ ສທ຺ຘິ ອປຣິຈິຕມນຸສ຺ສາ ຫິ ອາສນປຓ຺ຓຕ຺ຕິ ນ ຊານນ຺ຕິ, ພຸທ຺ຘານຓ຺ຈ ມຄ຺ຄເທສເກນ ກິຈ຺ຈັ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ໂພຘິມູເລ ທສສຫສ຺ສິໂສກຘາຕຸັ ກມ຺ເປຕ຺ວາ ສມ຺ໂພຘິ ປຕ຺ຕທິວເສເຍວ ຫິ ເນສັ ‘‘ອຍັ ມຄ຺ໂຄ ນິຣຍັ ຄຈ຺ຉຕິ, ອຍັ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິ, ອຍັ ເປຕ຺ຕິວິສຍັ, ອຍັ ມນຸສ຺ສໂລກັ, ອຍັ ເທວໂລກັ, ອຍັ ອມຕມຫານິພ຺ພານ’’ນ຺ຕິ ສພ຺ເພ ມຄ຺ຄາ ອາວິກູຕາ។ ຄາມນິຄມາທີນັ ປນ ມຄ຺ເຄ ວຕ຺ຕພ຺ພເມວ ນຕ຺ຖິ។ ຕສ຺ມາ ສຕ຺ຖາ ປາໂຕວ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ມຫາອຸປາສິກາຍ ເຄຫທ຺ວາຣັ ຄໂຕ។ ສາ ເຄຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣັ ປຓ຺ຈປຕິຎ຺ຄິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕນິເວສນັ ປເວເສຕ຺ວາ ອາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ທກ຺ຂິໂຓທກັ ທຕ຺ວາ ປຓີເຕນ ຂາທນີເຍນ ໂກຊນີເຍນ ປຣິວິສິ។ ອຸປາສິກາ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ຈສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນ ອນຸໂມທນັ ກາເຣຕຸກາມາ ປຕ຺ຕັ ຄຓ຺ຫີ។ ສຕ຺ຖາ ມຘຸຣສ຺ສເຣນ ອນຸໂມທນຘມ຺ມກຖັ ອາຣກິ។ ອຸປາສິກາ ‘‘ສາຘຸ, ສາຘູ’’ຕິ ສາຘຸກາຣັ ທທມານາ ຘມ຺ມັ ສຸຓີ។ ອາຊີວໂກປີ ປຈ຺ຉາຄພ຺ເກ ນິສິນ຺ໂນເວ ຕສ຺ສາ ສາຘຸກາຣັ ທຕ຺ວາ ຘມ຺ມັ ສຸຓນ຺ຕິຍາ ສທ຺ທັ ສຸຕ຺ວາ

ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ. “ນ ອິທາເນສາ ມຍ຺ຫ”ນ຺ຕິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ “ນຎ຺ຎາສິ ກາລຸອກາຕ຺ກີ, ເອຕສ຺ສ ເອວໍ ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣຕີ”ຕິ ນານປ຺ປກາເຣນ ອຸປາສິກຎ຺ຈ ສຕ຺ຖາຣຎ຺ຈ ອກ຺ໂກສນ຺ໂຕ ປລາຍິ. ອຸປາສິກາ ຕສ຺ສ ກຖາຍ ລຊ຺ຊິຕາ ອຎ຺ຎຖຕ຺ຕໍ ຄຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ເທສນານຸສາເຣນ ຎາເຕຸໍ ເປເສຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ “ກິໍ ອຸປາສິເກ ຈິຕ຺ຕໍ ເທສນານຸຄຕໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກສີ”ຕິ? “ກນ຺ເຕ, ເອຕສ຺ສ ເມ ກຖາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຎ຺ຎຖຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ຄຕ”ນ຺ຕິ . ສຕ຺ຖາ “ເອວຣູປສ຺ສ ວິສກາຄຊນສ຺ສ ກຖິຕໍ ກຖໍ ນາມ ອາວຊ຺ຊິຕຸໍ ນ ວຎ຺ຎຕິ, ເອວຣູປໍ ອສມນ຺ນາຫຣິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກຕາກຕເມວ ໂອໂລເກຕຸໍ ວຎ຺ຎຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐.

“ນ ປເຣສໍ ວິໂລມານິ, ນ ປເຣສໍ ກຕາກຕໍ;

ອຕ຺ຕໂນວ ອເວກ຺ເຂຍ຺ຍ, ກຕານິ ອກຕານິ ຈາ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ນ ປເຣສໍ ວິໂລມານີຕິ ປເຣສໍ ວິໂລມານິ ຜຣຸສານິ ມມ຺ມຈ຺ເຊທກວຈນານິ ນ ມນສິກາຕພ຺ພານິ. ນ ປເຣສໍ ກຕາກຕນ຺ຕິ “ອສ຺ໂກ ອຸປາສໂກ ອສ຺ສທ຺ໂຘ ອປ຺ປສນ຺ໂນ, ນາປິສ຺ສ ເຄເຫ ກຎຈ຺ຊຸກິກ຺ຂາທີນິ ທິຍ຺ຍນ຺ຕິ, ນ ສລາກກຕ຺ຕາທີນິ, ນ ຈີວຣາທິປ຺ຈ຺ຈຍທານໍ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖິ, ຕຖາ ອສ຺ກາ ອຸປາສິກາ ອສ຺ສທ຺ຘາ ອປ຺ປສນ຺ນາ, ນາປິສ຺ສາ ເຄເຫ ກຎຈ຺ຊຸກິກ຺ຂາທີນິ ທິຍ຺ຍນ຺ຕິ, ນ ສລາກກຕ຺ຕາທີນິ, ນ ຈີວຣາທິປ຺ຈ຺ຈຍທານໍ ເອຕິສ຺ສາ ອຕ຺ຖິ, ຕຖາ ອສ຺ໂກ ກິກ຺ຂຸ ອສ຺ສທ຺ໂຘ ອປ຺ປສນ຺ໂນ, ນາປິ ອຸປ຺ຊຌາຍວຕ຺ຕໍ ກໂຣຕິ, ນ ອາຈຣິຍວຕ຺ຕໍ, ນ ອາຄນ຺ຕຸກວຕ຺ຕໍ, ນ ຄມິກວຕ຺ຕໍ, ນ ເຈຕິຍງ຺ຄຓວຕ຺ຕໍ, ນ ອຸໂປສຖາຄາຣວຕ຺ຕໍ, ນ ໂກຊນສາລາວຕ຺ຕໍ, ນ ຊນ຺ຕາຆຣວຕ຺ຕາທີນິ, ນາປິສ຺ສ ກິຎ຺ຈິ ຘຕ຺ງ຺ຄໍ ອຕ຺ຖິ, ນ ກາວນາຣາມຕາຍ ອຸສ຺ສາຫມຕ຺ຕມ຺ປີ”ຕິ ເອວໍ ປເຣສໍ ກຕາກຕໍ ນາມ ນ ໂອໂລເກຕພ຺ພໍ. ອຕ຺ຕໂນວ ອເວກ຺ເຂຍ຺ຍາຕິ “ກຖໍ ກູຕສ຺ສ ເມ ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວາ ວີຕິວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ປພ຺ພຊິເຕນ ອກິຕ຺ຫໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ (ອ. ນິ. ໑໐.໔໘) ອິມໍ ໂອວາທໍ ອນຸສ຺ສຣນ຺ໂຕ ສທ຺ຘາປພ຺ພຊິໂຕ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ “ກິໍ ນຸ ໂຂ ອຫໍ ‘ອນິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຕ຺ຕາ’ຕິ ຕິລກ຺ຂຓໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ໂຍເຄ ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ຂີ , ນາສກ຺ຂີ”ນ຺ຕິ ເອວໍ ອຕ຺ຕໂນ ກຕາກຕານິ ໂອໂລເກຍ຺ຍາຕິ.

ເທສນາວສາເນ ສາ ອຸປາສິກາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຎ຺ຘິຕາ, ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຊາຕາຕິ.

ປາເວຍ຺ຍກາຊີວກວຕ຺ຖຸ ຎຕໍ.

໗. ຉຕ຺ຕປາຓິອຸປາສກວຕ຺ຖຸ

ຍຖາປິ ຣຸຈິຣໍ ປຸປ຺ຜນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຉຕ຺ຕປາຓິອຸປາສກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ສາວຕ຺ຖິຍຎ຺ຫິ ຉຕ຺ຕປາຓິ ນາມ ອຸປາສໂກ ຕິປິຏກຘໂຣ ອນາຄາມີ. ໂສ ປາໂຕວ ອຸໂປສຖິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ອຸປຏ຺ຘານໍ ອຄມາສິ. ອນາຄາມິອຣິຍສາວການຎ຺ຫິ ສມາທານວເສນ ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ມຄ຺ເຄເນວ ເຕສໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍຎ຺ຈ ເອກກຕ຺ຕິກຎ຺ຈ ອາຄຕໍ. ເຕເນວາຫ – “ຆຏິກາໂຣ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ກຸມ຺ກກາໂຣ ເອກກຕ຺ຕິໂກ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ ສີລວາ ກລ຺ຍາຓຘມ຺ໂມ”ຕິ (ມ. ນິ. ໒.໒໙໓). ເອວໍ ອນາຄາມິໂນ ປກຕິຍາວ ເອກກຕ຺ຕິກາ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິໂນ ຈ ໂຫນ຺ຕິ. ໂສປິ ຕເຖວ ອຸໂປສຖິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຓນ຺ໂຕ ນິສີທິ. ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ສຕ຺ຖຸ ອຸປຏ຺ຘານໍ ອຄມາສິ. ຉຕ຺ຕປາຓິ ອຸປາສໂກ ຕໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ “ອຸຏ຺ຘາຕພ຺ພໍ ນຸ ໂຂ, ໂນ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ – “ອຫໍ ອຄ຺ຄຣາຊສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ນິສິນ຺ໂນ, ຕສ຺ສ ເມ ປເທສຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ອຸຏ຺ຘາຕຸໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຣາຊາ ໂຂ ປນ ເມ ອນຸຏ຺ຘຫນ຺ຕສ຺ສ ກຸຊ຺ຌິສ຺ສຕິ, ເອຕສ຺ມິໍ ກຸຊ຺ຌນ຺ເຕປິ ເນວ ອຸຏ຺ຘຫິສ຺ສາມິ . ຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ອຸຏ຺ຘຫນ຺ເຕນ ຫິ ຣາຊາ ຄຣຸກໂຕ ໂຫຕິ, ໂນ ສຕ຺ຖາ, ຕສ຺ມາ ເນວ ອຸຏ຺ຘຫິສ຺ສາມີ”ຕິ ນ ອຸຏ຺ຘຫິ. ປຕ຺ຌິຕປຸຣິສາ ນາມ ຄຣຸຕຣານໍ ສນ຺ຕິເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ອນຸຏ຺ຘຫນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ນ ກຸຊ຺ຌນ຺ຕິ. ຣາຊາ ປນ ຕໍ ອນຸຏ຺ຘຫນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ກຸປິຕມານໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ສຕ຺ຖາ ກຸປິຕກາວໍ ຎຕ຺ວາ, “ມຫາຣາຊ, ອຍໍ ຉຕ຺ຕປາຓິ ອຸປາສໂກ ປຕ຺ຌິໂຕ ທິຏ຺ຘຘມ຺ໂມ ຕິປິຏກຘໂຣ ອຕ຺ຖານຕ຺ຖກຸສໂລ”ຕິ ອຸປາສກສ຺ສ ຄຸຓໍ ກເຖສິ. ຣຎ຺ໂຎ ຕສ຺ສ ຄຸຓກຖໍ ສຸຓນ຺ຕສ຺ເສວ ຈິຕ຺ຕໍ ມຸທຸກໍ ຊາຕໍ.

ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ອຸປ໌ຣິປ໌າສາເທ ຖິໂຕ ລຕ຺ຕປ໌າຕື ອຸປ໌າສກໍ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ລຕ຺ຕມາທາຍ ອຸປ໌າໜນມາຣຸຍ຺ຫ ຣາຊງຄເພນ ຄຈ຺ລນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ປກ຺ໂກສາເປ໌ສິ໚ ໂສ ລຕ຺ຕຸປ໌າໜນໍ ອປ໌ເນຕ຺ວາ ຣາຊານມຸປ໌ສງກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຜ຺ຖາສິ໚ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ອາຫ – ‘‘ໂກ ອຸປ໌າສກ, ກິນ຺ເຕ ລຕ຺ຕຸປ໌າໜນໍ ອປ໌ນີຕ’’ນ຺ຕິ໚ ‘‘‘ຣາຊາ ປກ຺ໂກສຕີ’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ອປ໌ເນຕ຺ວາ ອາຄ ໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ໚ ‘‘ອຊ຺ຊ ອມ຺ຫາກໍ ຣາຊກາໂວ ຕຸມ຺ເຫຫິ ຌາໂຕ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ໚ ‘‘ສທາປີ ມຍໍ, ເທວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ຣາຊກາວໍ ຊານາ ມາ’’ຕິ໚ ‘‘ຍທິ ເອວໍ ກສ຺ມາ ປຸ໌ຣິມທິວເສ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ນິສິນ຺ໂນ ມໍ ທິສ຺ວາ ນ ອຸຜ຺ຖຫີ’’ຕິ? ‘‘ມຫາຣາຊ, ອຫໍ ອຄ຺ຄຣາຊສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ນິສິນ຺ໂນ, ປເທສຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ອຸຜ຺ຖໜນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຣີ ອຄາຣວໍ ປເວເທຍ຺ຍໍ, ຕສ຺ມາ ນ ອຸຜ຺ຖຫີ’’ນ຺ຕິ໚ ‘‘ໂຫຕຸ, ໂກ, ຕິຜ຺ຖເຕຕໍ’’໚ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ກີຣ ທິຜ຺ຖຌມ຺ມິກສມ຺ປ໌ຣາຍິການໍ ອຕ຺ຖານຕ຺ຖານໍ ກຸສລາ ຕິປີຜກຌຣາ ອມ຺ຫາກໍ ອນ຺ເຕປຸ໌ເຣ ຌມ຺ມໍ ວາເຈຖາ’’ຕິ໚ ‘‘ນ ສກ຺ໂກມິ, ເທວາ’’ຕິ໚ ‘‘ກີ ກາຣຕາ’’ຕິ? ‘‘ຣາຊເຄຫໍ ນາມ ມຫາສາວຊ຺ຊໍ, ທຸຍ຺ຕ຺ຕສ຺ຍຸຕ຺ຕການີ ຄຣຸການເຕ຺ຖ, ເທວາ’’ຕິ໚ ‘‘ມາ ເອວໍ ວເທຖ, ‘ປຸ໌ຣິມທິວເສ ມໍ ທິສ຺ວາ ນ ອຸຜ຺ຖິໂຕມ຺ຫີ’ຕິ ມາ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ໚ ‘‘ເທວ, ຄິຫີນໍ ວິຈຣຕຜ຺ຖານໍ ນາມ ມຫາສາວຊ຺ຊໍ, ເອກໍ ປພ຺ພຊິຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຌມ຺ມໍ ວາຈາເປຖາ’’ຕິ໚ ຣາຊາ ‘‘ສາຌຸ, ໂກ, ຄຈ຺ລຖ ຕຸມ຺ເຫ’’ຕິ ຕໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ຍາຈິ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ມລ຺ລິກາ ຈ ເທວີ ວາສກຂຕ຺ຕິຍາ ຈ ຌມ຺ມໍ ປ໌ຣິຍາປຸ໌ຕິສ຺ສາມາຕິ ວທນ຺ຕິ, ປລ຺ຈຫິ ກິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຌີ ນິພທ຺ຌໍ ມມ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕາສໍ ຌມ຺ມໍ ອຸທ຺ທິສຖາ’’ຕິ໚ ‘‘ພຸທ຺ຌານໍ ນິພທ຺ຌໍ ເອກຜ຺ຖານຄມນໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ໚ ‘‘ເຕນ ຫິ, ກນ຺ເຕ, ອລ຺ລໍ ເອກໍ ກິກ຺ຂຸໍ ເທຖາ’’ຕິ໚ ສຕ຺ຖາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ກາຣມກາສີ໚ ເຖໂຣ ນິພທ຺ຌໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕາສໍ ອຸທ຺ເທສໍ ອຸທ຺ທິສຕິ໚ ຕາສຸ ມລ຺ລິກາ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຊ຺ຊາຍິຕ຺ວາ ອຸທ຺ເທສໍ ປຜິຈ຺ລາເປ໌ສິ໚ ວາສກຂຕ຺ຕິຍາ ປນ ເນວ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ນ ສຊ຺ຊາຍຕິ, ນ ອຸທ຺ເທສໍ ປຜິຈ຺ລາເປ໌ຕຸໍ ສກ຺ໂກຕິ໚

ອເຖກທິວສໍ ສຕ຺ຖາ ເຖຣໍ ປຸ໌ຈ຺ລິ – ‘‘ກິມານນ຺ທ, ອຸປ໌າສິກາ ຌມ຺ມໍ ປ໌ຣິຍາປຸ໌ຕນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ໚ ‘‘ກາ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ຄຕ຺ຫາຕີ’’ຕິ? ‘‘ມລ຺ລິກາ, ກນ຺ເຕ, ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ສຊ຺ຊາຍຕິ, ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ອຸທ຺ເທສໍ ປຜິຈ຺ລາເປ໌ຕຸໍ ສກ຺ໂກຕິ໚ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປນ ຌາຕິນີຕາ ເນວ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ນ ສຊ຺ຊາຍຕິ, ນ ອຸທ຺ເທສໍ ປຜິຈ຺ລາເປ໌ຕຸໍ ສກ຺ໂກຕີ’’ຕິ໚ ສຕ຺ຖາ ເຖຣສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ອານນ຺ທ, ມຍາ ກຖິຕຌມ຺ໂມ ນາມ ສກ຺ກຈ຺ຈມສ຺ສຸຕນ຺ຕສ຺ສ ອຄ຺ຄຕ຺ໜນ຺ຕສ຺ສ ອສຊ຺ຊາຍນ຺ຕສ຺ສ ອເທເສນ຺ຕສ຺ສ ວຕ຺ຕສມ຺ປ໌ນ຺ນໍ ອຄນ຺ຌກປຸ໌ປ຺ຜໍ ວິຍ ອຜໂລ ໂຫຕິ, ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ປນ ສວນາທີນິ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ມຫປ຺ຜໂລ ໂຫຕິ ມຫານິສໍໂສ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໕໑໚

‘‘ຍຖາປີ ຣຸຈິຣໍ ປຸ໌ປ຺ຜໍ, ວຕ຺ຕວນ຺ຕໍ ອຄນ຺ຌກໍ;

ເອວໍ ສຸກາສິຕາ ວາຈາ, ອຜລາ ໂຫຕິ ອກຸພ຺ພໂຕ໚

໕໒໚

‘‘ຍຖາປີ ຣຸຈິຣໍ ປຸ໌ປ຺ຜໍ, ວຕ຺ຕວນ຺ຕໍ ສຄນ຺ຌກໍ;

ເອວໍ ສຸກາສິຕາ ວາຈາ, ສຜລາ ໂຫຕິ ກຸພ຺ພໂຕ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ຣຸຈິຣນ຺ຕິ ໂສກນໍ໚ ວຕ຺ຕວນ຺ຕນ຺ຕິ ວຕ຺ຕສຕ຺ຖານສມ຺ປ໌ນ຺ນໍ, ອຄນ຺ຌກນ຺ຕິ ຄນ຺ຌວິຣທິຕໍ ປາລິກທ຺ທກຄິຣິກຕ຺ຕິກຊຍ ສຸມນາທິເກທໍ໚ ເອວໍ ສຸກາສິຕາ ວາຈາຕິ ສຸກາສິຕາ ວາຈາ ນາມ ເຕປີຜກໍ ພຸທ຺ຌວຈນໍ໚ ຕໍ ວຕ຺ຕສຕ຺ຖານສມ຺ປ໌ນ຺ນໍ ອຄນ຺ຌກປຸ໌ປ຺ຜສທິສໍ໚ ຍຖາ ປນ ອຄນ຺ຌກປຸ໌ປ຺ຜໍ ໂຍ ນໍ ຌາເຣຕິ, ຕສ຺ສ ສຣີເຣ ຄນ຺ຌໍ ນ ຜຣຕິ, ເອວໍ ເອຕມ຺ປີ ໂຍ ນໍ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ສວນາທີຫິ ນ ສມາຈຣຕິ, ຕສ຺ສ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ອສມາຈຣນ຺ຕສ຺ສ ຍໍ ຕຕ຺ຖ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕໍ ອກຸພ຺ພໂຕ ສຸຕຄນ຺ຌລ຺ຈ ວາຈາຄນ຺ຌລ຺ຈ ປຜິປຕ຺ຕິຄນ຺ຌລ຺ຈ ນ ອາວຫຕິ ອຜລາ ໂຫຕິ໚ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – ‘‘ເອວໍ ສຸກາສິຕາ ວາຈາ, ອຜລາ ໂຫຕິ ອກຸພ຺ພໂຕ’’ຕິ໚ ສຄນ຺ຌກນ຺ຕິ ຈມ຺ປກນີລຸປ຺ປລາທິເກທໍ໚ ເອວນ຺ຕິ ຍຖາ ຕໍ ປຸ໌ປ຺ຜໍ ຌາເຣນ຺ຕສ຺ສ ສຣີເຣ ຄນ຺ໂຌ ຜຣຕິ, ເອວໍ ເຕປີຜກ ພຸທ຺ຌວຈນສງຂາຕາ ສຸກາສິຕາ ວາຈາປີ໚ ກຸພ຺ພໂຕຕິ ໂຍ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ສວນາທີຫິ ຕຕ຺ຖ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກໂຣຕິ, ສາ ອສ຺ສ ປ຺ຸຄ຺ຄລສ຺ສ

ສຟລາ ໂຫຕິ, ສຸຕຄນ຺ຘວາຈາຄນ຺ຘປ຺ຜິປ຺ຕິຄນ຺ຘານໍ ອາວຫນ຺ໂຕ ມຫປ຺ຜລາ ໂຫຕິ, ມຫານິສໍສາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປ຺ຕາຯ ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຊາຕາຕິຯ

ຉຕ຺ຕປາຕິອຸປາສກວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍຯ

໗ຯ ວິສາຂາວຕ຺ຖຸ

ຍຖາປິປຸປ຺ຜຣາສິມ຺ຫາຕິ ອິທໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ປຸພ຺ພາຣາເມ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວິສາຂໍ ອຸປາສິກໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ສາ ກິຣ ອງ຺ຄຣຏ຺ເຐ ຠທ຺ທິຍນຄເຣ ເມຓ຺ຑກເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຘນຎ຺ຈຍເສຏ຺ຐິໂນ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ສຸມນເທວິຍາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ຕສ຺ສາ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກກາເລ ສຕ຺ຖາ ເສລພ຺ຣາຫ຺ມຓາທີນໍ ໂພຘເນຍ຺ຍພນ຺ຘວານໍ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປທໍ ທິສ຺ວາ ມຫາຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວາໂຣ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ຕໍ ນຄຣໍ ປາປຸຓິຯ

ຕສ຺ມິຎ຺ຈ ສມເຍ ເມຓ຺ຑໂກ, ຄຫປຕິ, ຕສ຺ມິ ນຄເຣ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ມຫາປຸຎ຺ຎານໍ ເຊຏ຺ຐໂກ ຫຸຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິຏ຺ຐານໍ ກໂຣຕິຯ ປຎ຺ຈ ມຫາປຸຎ຺ຎາ ນາມ ເມຓ຺ຑໂກ ເສຏ຺ຐິ, ຈນ຺ທປທຸມາ ນາມ ຕສ຺ເສວ ເຊຏ຺ຐກພຣິຍາ, ຕສ຺ເສວ ເຊຏ຺ຐກປຸຕ຺ໂຕ ຘນຎ຺ຈໂຍ ນາມ, ຕສ຺ສ ພຣິຍາ ສຸມນເທວີ ນາມ, ເມຓ຺ຑກເສຏ຺ຐິໂນ ທາໂສ ປຸຓ຺ໂຓ ນາມາຕິຯ ນ ເກວລຎ຺ຈ ເມຓ຺ຑກເສຏ຺ຐິເຍວ, ພິມ຺ພິສາຣຣຎ຺ໂຎ ປນ ວິຊິເຕ ປຎ຺ຈ ອມິຕໂຠຄາ ນາມ ອເຫສຸໍ – ໂຊຕິໂກ, ຊຏິໂລ, ເມຓ຺ຑໂກ, ປຸຓ຺ຓໂກ, ກາກວລິໂຍຕິຯ ເຕສຸ ອຍໍ ເມຓ຺ຑກເສຏ຺ຐິ ທສພລສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ນຄຣໍ ສມ຺ປຕ຺ຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຘນຎ຺ຈຍເສຏ຺ຐິໂນ ຘີຕຣໍ ວິສາຂໍ ທາຣິກໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ອາຫ – ''ອມ຺ມ, ຕຸຍ຺ຫມ຺ປິ ມງ຺ຄລໍ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ມງ຺ຄລໍ, ຕວ ປຣິວາເຣຫິ ປຎ຺ຈຫິ ທາຣິກາສເຕຫິ ສທ຺ຘິ ປຎ຺ຈ ຣຖສຕານິ ອາຣຸຍ຺ຫ ປຎ຺ຈຫິ ທາສີສເຕຫິ ປຣິວຸຕາ ທສພລສ຺ສ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກໂຣຫີ''ຕິຯ ສາ ''ສາຘູ''ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ຕຖາ ອກາສິຯ ກາຣຓາກາຣເຓສຸ ປນ ກຸສລຕ຺ຕາ ຍາວຕິກາ ຍານສ຺ສ ຠູມິ, ຍາເນນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍານາ ປຈ຺ໂຈໂຣຫິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕິກາວ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິຯ ອຖ຺ສ຺ສາ ຈຣິຍາວເສນ ສຕ຺ຖາ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິຯ ສາ ເທສນາວສາເນ ປຎ຺ຈຫິ ທາຣິກາສເຕຫິ ສທ຺ຘິ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ເມຓ຺ຑກເສຏ຺ຐິປິ ໂຂ ສຕ຺ຖາຣມຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາຍ ສ຺ວາຕນາຍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ອຕ຺ຕໂນ ນິເວສເນ ປຓີເຕນ ຂາທນີເຍນ ໂຠຊນີເຍນ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ເອເຕເນວ ອຸປາເຍນ ອຑ຺ຒມາສໍ ມຫາທານມທາສິຯ ສຕ຺ຖາ ຠທ຺ທິຍນຄເຣ ຍຖາຠິຣນ຺ຕໍ ວິຫຣິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ພິມ຺ພິສາໂຣ ຈ ປເສນທິ ໂກສໂລ ຈ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ຠຄິນິປຕິກາ ໂຫນ຺ຕິຯ ອເຖກທິວສໍ ໂກສລຣາຊາ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ພິມ຺ພິສາຣສ຺ສ ວິຊິເຕ ປຎ຺ຈ ອມິຕໂຠຄາ ມຫາປຸຎ຺ຎາ ວສນ຺ຕິ, ມຍ຺ຫໍ ວິຊິເຕ ເອໂກປິ ຕາທິໂສ ນຕ຺ຖິ, ຍນ຺ນູນາຫໍ ພິມ຺ພິສາຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ມຫາປຸຎ຺ຎໍ ຍາເຈຍ຺ຍ''ນ຺ຕິຯ ໂສ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ຎາ ກຕປຏິສນ຺ຖາໂຣ ''ກີ ກາຣຓາ ອາຄໂຕສີ''ຕິ ປຸຏ຺ໂຐ '''ຕຸມ຺ຫາກໍ ວິຊິເຕ ປຎ຺ຈ ອມິຕໂຠຄາ ມຫາປຸຎ຺ຎາ ວສນ຺ຕິ, ຕໂຕ ເອກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສາມີ'ຕິ ອາຄໂຕມ຺ຫິ, ເຕສຸ ເມ ເອກໍ ເທຖາ''ຕິ ອາຫຯ ''ມຫາກຸລານິ ອມ຺ເຫຫິ ຈາເລຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ''ຕິ ອາຫຯ ''ອຫໍ ອລທ຺ຘາ ນ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ ອາຫຯ ຣາຊາ ອມຈ຺ເຈຫິ ສທ຺ຘິ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ໂຊຕິກາທີນໍ ມຫາກຸລານໍ ຈາລນໍ ນາມ ມຫາປຖວິຍາ ຈາລນສທິສໍ, ເມຓ຺ຑກມຫາເສຏ຺ຐິສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ຘນຎ຺ຈຍເສຏ຺ຐິ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ເຕນ ສທ຺ຘິ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຏິວຈນໍ ເທ ທສ຺ສາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, ''ຕາຕ, ໂກສລຣາຊາ '''ເອກໍ ຘ ນເສຏ຺ຐີ ຄເຫຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສາມີ'ຕິ ວທຕິ, ຕ຺ວໍ ເຕນ ສທ຺ຘິ ຄຈ຺ຉາຫີ''ຕິຯ ''ຕຸມ຺ເຫສຸ ປຫິຓນ຺ເຕສຸ ຄມິສ຺ສາມິ, ເທວາ''ຕິຯ ''ເຕນ ຫິ ປຣິວຈ຺ຉໍ ກຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉ, ຕາຕາ''ຕິຯ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກມກາສິຯ ຣາຊາປິສ຺ສ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ກຕ຺ວາ, ''ອິມໍ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉຖາ''ຕິ ປເສນທິຣາຊານໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິຯ ໂສ ຕໍ ອາທາຍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ເອກຣຕ຺ຕິວາເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເອກໍ ຜາສຸກຏ຺ຐານໍ ປຕ຺ວາ ນິວາສໍ ຄຓ຺ຫິ, ອຖ ນໍ ຘ ນຎ຺ຈຍເສຏ຺ຐິ ປຸຈ຺ຉິ – ''ອິທໍ ກສ຺ສ ວິຊິຕ''ນ຺ຕິ? ''ມຍ຺ຫໍ, ເສຏ຺ຐີ''ຕິຯ ''ກິວ ທູເຣ ອິໂຕ ສາວຕ຺ຖີ''ຕິ ? ''ສຕ຺ຕໂຍຊນມຕ຺ຖເກ''ຕິຯ ''ອນ຺ໂຕນຄຣໍ ສມ຺ພາຘໍ, ອມ຺ຫາກໍ ປຣິຊໂນ ມຫນ຺ໂຕ, ສເຈ ໂຣເຈຖ, ອິເຘວ ວເສຍ຺ຍາມ, ເທວາ''ຕິຯ ຣາຊາ ''ສາຘູ''ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິ ຐາເນ ນຄຣໍ ມາເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ທຕ຺ວາ ອຄມາສິຯ ຕສ຺ມິ ປເທເສ ສຍໍ ວສນຏ຺ຐານສ຺ສ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ນຄຣສ຺ສ ສາເກຕນ຺ເຕ຺ວວ ນາມໍ ອໂຫສິຯ

ສາວຕ຺ຖິຍມ຺ປິ ໂຂ ມິຄາຣເສຏ຺ຐິໂນ ປຸຕ຺ໂຕ ປຸຓ຺ຓວຑ຺ຒນກຸມາໂຣ ນາມ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ອໂຫສິຯ ອຖ ນໍ ມາຕາປິຕໂຣ ວທິໍສຸ – ‘‘ຕາຕ, ຕວ ຣຸຈ຺ຈນຏ຺ຐາເນ ເອກໍ ທາຣິກໍ ອຸປຘາເຣຫີ’’ຕິຯ ‘‘‘ມຍ຺ຫໍ ເອວຣູປາຍ ກິຣິຍາຍ ກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖີ’ຕິ, ປຸຕ຺ຕ, ມາ ເອວໍ ກຣິ, ກຸລໍ ນາມ ອປຸຕ຺ຕກໍ ນ ຕິຏ຺ຐຕີ’’ຕິຯ ໂສ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ‘‘ເຕນ ຫິ ປຎ຺ຈກລ຺ຍາຓສມນ຺ນາຄຕໍ ທາຣິກໍ ລຠມາໂນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ວຈນໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ການິ ປເນຕານິ ປຎ຺ຈ ກລ຺ຍາຓານິ ນາມ, ຕາຕາ’’ຕິຯ ເກສກລ຺ຍາຓໍ, ມໍສກລ຺ຍາຓໍ, ອຏ຺ຐິກລ຺ຍາຓໍ, ຉວິກລ຺ຍາຓໍ, ວຍກລ຺ຍາຓນ຺ຕິຯ ມຫາປຸຎ຺ຎາຍ ຫິ ອິຕ຺ຖິຍາ ເກສາ ໂມຣກລາປສທິສາ ຫຸຕ຺ວາ ມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ວິສ຺ສຏ຺ຐາ ນິວາສນນ຺ຕໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອຸທ຺ຘຄ຺ຄາ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິ, ອິທໍ ເກສກລ຺ຍາຓໍ ນາມ, ທນ຺ຕາວຣຓໍ ພິມ຺ພຜລສທິສໍ ວຓ຺ຓສມ຺ປນ຺ນໍ ສມໍ ສຸຜຸສິຕໍ ໂຫຕິ , ອິທໍ ມໍສກລ຺ຍາຓໍ ນາມ, ທນ຺ຕາ ສຸກ຺ກາ ສມາ ອວິຣຬາ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ຐປິຕວຊິຣປນ຺ຕິ ວິຍ ສມຈ຺ຉິນ຺ນສງ຺ຂປນ຺ຕິ ວິຍ ຈ ໂສຠນ຺ຕິ, ອິທໍ ອຏ຺ຐິກລ຺ຍາຓໍ ນາມ, ກາຬິຍາ ຈຸຓ຺ຓກາທີຫິ ອວິລິຕ຺ໂຕ ເອວ ຉວິ ສິນິທ຺ໂຘ ນີລຸປ຺ປລທາມສທິໂສ ໂຫຕິ, ໂອທາຕາຍ ຈ ກຓິກາຣປຸປ຺ຜທາມສທິໂສ ໂຫຕິ, ອິທໍ ຉວິກລ຺ຍາຓໍ ນາມ, ທສກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ວິຊາຕາປິ ໂຂ ປນ ສກິໍ ວິຊາຕາ ວິຍ ອວິສຕໂຍພ຺ພນາເຍວ ໂຫຕິ, ອິທໍ ວຍກລ຺ຍາຓໍ ນາມ ໂຫຕິຯ ອຖສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ອຏ຺ຐຸຕ຺ຕຣສຕພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂຠເຊຕ຺ວາ ‘‘ປຎ຺ຈກລ຺ຍາຓສມນ຺ນາຄຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ ‘‘ອາມ, ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ເອວຣູປໍ ທາຣິກໍ ປຣິເຍສິຕຸໍ ອຏ຺ຐ ຊນາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕູ’’ຕິ ພຫຸໍ ຘນໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ອາຄຕກາເລ ໂວ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ຊານິສ຺ສາມ, ຄຈ຺ຉຖ, ເອວຣູປໍ ທາຣິກໍ ປຣິເຍສຖ, ທິຏ຺ຐກາເລ ຈ ອິມໍ ປິລນ຺ຘນໍ ທເທຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກໍ ສຸວຓ຺ຓມາລໍ ທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສຸໍຯ

ເຕ ມຫນ຺ຕມຫນ຺ຕານິ ນຄຣານິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຣິເຍສມານາ ປຎ຺ຈກລ຺ຍາຓສມນ຺ນາຄຕໍ ທາຣິກໍ ອທິສ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ວິວຏນກ຺ຂຕ຺ຕທິວເສ ສາເກຕໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕາ – ‘‘ອຊ຺ຊ ອມ຺ຫາກໍ ກມ຺ມໍ ນິປ຺ຜຊ຺ຊິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸຯ ຕສ຺ມິໍ ປນ ນຄເຣ ອນຸສໍວຈ຺ຉຣິກໍ ວິວຏນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ນາມ ໂຫຕິຯ ຕທາ ພຫີ ອນິກ຺ຂມນກຸລານິປິ ປຣິວາເຣນ ສທ຺ຘິໍ ເຄຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອປ຺ປຏິຈ຺ຉນ຺ເນນ ສຣີເຣນ ປທສາວ ນທີຕີຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມິໍ ທິວເສ ຂຕ຺ຕິຍມຫາສາລາທີນໍ ປຸຕ຺ຕາປິ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ສມານຊາຕິກໍ ມນາປໍ ກຸລທາຣິກໍ ທິສ຺ວາ ມາລາຄຸຓ຺ເຓນ ປຣິກ຺ຂິປິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຕໍ ຕໍ ມຄ຺ຄໍ ນິສ຺ສາຍ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິຯ ເຕປິ ໂຂ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ນທີຕີເຣ ເອກໍ ສາລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ‘‘ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ວິສາຂາ ປນ຺ນຣສໂສຬສວສ຺ສຸທ຺ເທສິກາ ຫຸຕ຺ວາ ສພ຺ພາຠຣຓປຏິມຓ຺ຑິຕາ ປຎ຺ຈຫິ ກຸມາຣິກາສເຕຫິ ປຣິວຸຕາ ນທີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ຺ຫາຍິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕໍ ປເທສໍ ປຕ຺ຕາ, ອຖ ໂຂ ເມໂຆ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ປາວສ຺ສິຯ ປຎ຺ຈສຕາ ກຸມາຣິກາໂຍ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສາລໍ ປວິສິໍສຸຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ໂອໂລເກນ຺ຕາ ຕາສຸ ເອກມ຺ປິ ປຎ຺ຈກລ຺ຍາຓສມນ຺ນາຄຕໍ ນ ປສ຺ສິໍສຸຯ ອຖ ວິສາຂາ ປກຕິຄມເນເນວ ສາລໍ ປາວິສິ, ວຕ຺ຖາພຣຓານິ ເຕມິໍສຸຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ຕສ຺ສາ ຈຕ຺ຕາຣິ ກລ຺ຍາຓານິ ທິສ຺ວາ ທນ຺ເຕ ປສ຺ສິຕຸກາມາ ‘‘ອລສຊາຕິກາ ອມ຺ຫາກໍ ຘີຕາ, ເອຕິສ຺ສາ ສາມິໂກ ກຎ຺ຊິກມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ລຠິສ຺ສຕິ ມຎ຺ເຎ’’ຕິ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ກຖຍິໍສຸຯ ອຖ ເນ ວິສາຂາ ອາຫ – ‘‘ກໍ ວເທຖ ຕຸມ຺ເຫ’’ຕິ? ‘‘ຕໍ ກເຖມ, ອມ຺ມາ’’ຕິຯ ມຘຸໂຣ ຫິ ຕສ຺ສາ ສທ຺ໂທ ກໍສຕາຬສໂຣ ວິຍ ນິຈ຺ຉຣຕິຯ ອຖ ເນ ປຸນ ມຘຸຣສທ຺ເທນ ‘‘ກໍ ກາຣຓາ ວເທຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ຕວ ປຣິວາຣິຕ຺ຖິໂຍ ວຕ຺ຖາລງ຺ກາເຣ ອເຕເມຕ຺ວາ ເວເຄນ ສາລໍ ປວິຏ຺ຐາ, ຕຸຍ຺ຫໍ ເອຕ຺ຕກໍ ຐານໍ ເວເຄນ ອາຄມນມຕ຺ຕມ຺ປິ ນຕ຺ຖິ, ວຕ຺ຖາພຣຓານິ ເຕເມຕ຺ວາ ອາຄຕາສິຯ ຕສ຺ມາ ກເຖມ, ອມ຺ມາ’’ຕິຯ

‘‘ຕາຕາ, ເອວໍ ມາ ວເທຖ, ອຫໍ ເອຕາຫີ ພລວຕຣາ, ກາຣຓໍ ປນ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ຊເວນ ນາຄຕາມ຺ຫີ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ, ອມ຺ມາ’’ຕິ? ‘‘ຕາຕາ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊນາ ຊວມານາ ນ ໂສຠນ຺ຕິ, ອປໂຣປິ ກາຣຓໍ ອຕ຺ຖີ’’ຕິຯ ‘‘ກຕເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊນາ ຊວມານາ ນ ໂສຠນ຺ຕິ, ອມ຺ມາ’’ຕິ? ຕາຕາ, ອຠິສິຕ຺ຕຣາຊາ ຕາວ ສພ຺ພາຠຣຓປຏິມຓ຺ຑິໂຕ ກຈ຺ຉໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຣາຊງ຺ຄເຓ ຊວມາໂນ ນ ໂສຠຕິ, ‘‘ກິໍ ອຍໍ ຣາຊາ ຄຫປຕິໂກ ວິຍ ຘາວຕີ’’ຕິ ອຎ຺ຎຫຕ຺ຖຸ ຄຣຫໍ ລຠຕິ, ສນິກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕວ ໂສຠຕິຯ ຣຎ຺ໂຎ ມງ຺ຄລຫຕ຺ຖີປິ ອລງ຺ກໂຕ ຊວມາໂນ ນ ໂສຠຕິ, ວາຣຓລີລາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕວ ໂສຠຕິຯ ປພ຺ພຊິໂຕ ຊວມາໂນ ນ ໂສຠຕິ, ‘‘ກິໍ ອຍໍ ສມໂຓ ຄິຫີ ວິຍ ຘາວຕີ’’ຕິ ເຄາລໍ ຄຣຫເມວ ລຠຕິ, ສມິຕຄມເນນ ປນ ໂສຠຕິຯ ອິຕ຺ຖີ ຊວມານາ ນ ໂສຠຕິ, ‘‘ກິໍ ເອສາ ອິຕ຺ຖີ ປຸຣິໂສ ວິຍ ຘາວຕີ’’ຕິ ຄຣຫິຕພ຺ພາວ ໂຫຕິ, ‘‘ອິເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊນາ ຊວມານາ ນ ໂສຠນ຺ຕິ, ຕາຕາ’’ຕິຯ ‘‘ກຕມໍ ປນ ອປຣໍ ກາຣຓໍ, ອມ຺ມາ’’ຕິ? ‘‘ຕາຕາ, ມາຕາປິຕໂຣ ນາມ ຘີຕຣໍ ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ຄານິ ສຓ຺ຒາເປຕ຺ວາ ໂປເສນ຺ຕິຯ ມຍ຺ຫິ ວິກ຺ກິເຓຍ຺ຍຠຓ຺ຑໍ ນາມ, ອມ຺ເຫ ປຣກຸລເປສນຕ຺ຖາຍ ໂປເສນ຺ຕິຯ ສເຈ ຊວມານານໍ ນິວຕ຺ຖທຸສ຺ສກຓ຺ເຓ ວາ ອກ຺ກມິຕ຺ວາ ຠູມິຍໍ ວາ ປກ຺ຂລິຕ຺ວາ ປຕິຕກາເລ ຫຕ຺ໂຖ ວາ ປາໂທ ວາ ຠິຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ກຸລສ຺ເສວ ກາໂຣ ຠເວຍ຺ຍ, ປສາຘນຠຓ຺ຑໍ ປນ ເນ ເຕເມຕ຺ວາ ສຸສ຺ສິສ຺ສຕິຯ ອິທໍ ກາຣຓໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ນ ຘາວິຕາມ຺ຫີ, ຕາຕາ’’ຕິຯ

ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ຕສ຺ສາ ກຖນກາເລ ຫນ຺ຕສມ຺ປຕ຺ຕິ ທິສ຺ວາ ‘‘ເອວຣູປາ ໂນ ຫນ຺ຕສມ຺ປຕ຺ຕິ ທິຍ຺ຍປຸພ຺ພາ’’ຕິ ຕສ຺ສາ ສາຣຸກາຣໍ ທຕ຺ວາ, ‘‘ອມ຺ມ, ຕຸຍ຺ຫເມເວສາ ອນຸຈ຺ຉວິກາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ສ຺ວຕ຺ຕມາລໍ ປີລນ຺ຌຍີສ຺ຯ ອຖ ເນ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ກຕຣນຄຣໂຕ ອາຄຕາຕ຺ຖ, ຕາຕາ’’ຕິ? ‘‘ສາວຕ຺ຖິໂຕ, ອມ຺ມາ’’ຕິ຺ຯ ‘‘ເສຍ຺ຖິກຸລໍ ກຕຣໍ ນາມາ’’ຕິ? ‘‘ມິຄາຣເສຍ຺ຖິ ນາມ, ອມ຺ມາ’’ຕິ຺ຯ ‘‘ອຍ຺ຍປຸຕ຺ໂຕ ໂກ ນາມາ’’ຕິ? ‘‘ປຸຕ຺ຕາວຫ຺ຌນກຸມາໂຣ ນາມ, ອມ຺ມາ’’ຕິ຺ຯ ສາ ‘‘ສມານຊາຕິກໍ ໂນ ກຸລ’’ນ຺ຕິ ອຌີວາເສຕ຺ວາ ປີຕຸ ສາສນໍ ປຫິຕິ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ຣຖໍ ເປເສຕູ’’ຕິ ຯ ກິຍ຺ຈາປີ ທີ ສາ ອາຄມນກາເລ ປທສາ ອາຄຕາ, ສ຺ວຕ຺ຕມາລາຍ ປນ ປີລນ຺ຌນກາລໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຕຖາ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ລກຕິ, ອິສ຺ສຣທາຣິກາ ຣຖາທີທີ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອິຕຣາ ປກຕິຍານກໍ ວາ ອກິຣຸຫນ຺ຕິ, ຉຕ຺ຕໍ ວາ ຕາລປຕ຺ຕໍ ວາ ອຸປຣິ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕສ຺ມິມ຺ປີ ອສຕິ ນິວຕ຺ຖສາຍກສ຺ສ ທສນ຺ຕໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອໍເສ ຂິປນ຺ຕາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ເອວ຺ຯ ຕສ຺ສາ ປນ ປີຕາ ປຍ຺ຈ ຣຖສຕານິ ເປເສສິ຺ຯ ສາ ສປຣິວາຣາ ຣຖໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ຄຕາ຺ຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາປີ ເອກໂຕວ ອຄມໍສ຺ຯ ອຖ ເນ ເສຍ຺ຖິ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ກຸໂຕ ອາຄຕາຕ຺ຖາ’’ຕິ? ‘‘ສາວຕ຺ຖິໂຕ ມຫາເສຍ຺ຖິ’’ຕິ຺ຯ ‘‘ເສຍ຺ຖິ ກຕໂຣ ນາມາ’’ຕິ? ‘‘ມິຄາຣເສຍ຺ຖິ ນາມາ’’ຕິ຺ຯ ‘‘ປຸຕ຺ໂຕ ໂກ ນາມາ’’ຕິ? ‘‘ປຸຕ຺ຕາວຫ຺ຌນກຸມາໂຣ ນາມ ມຫາເສຍ຺ຖິ’’ຕິ຺ຯ ‘‘ຌນໍ ກິຕ຺ຕກ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ຈຕ຺ຕາລີສໂກຍິໂຍ ມຫາເສຍ຺ຖິ’’ຕິ຺ຯ ‘‘ຌນໍ ຕາວ ອມ຺ຫາກໍ ຌນໍ ອຸປາທາຍ ກາກຕິກມຕ຺ຕໍ, ທາຣິກາຍ ປນ ອາຣກ຺ຂມຕ຺ຕາຍ ລທ຺ຌກາລໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ກີ ອຍ຺ເຍນ ກາຣເຕນາ’’ຕິ ອຌີວາເສສິ຺ຯ ໂສ ເຕສໍ ສກ຺ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ເອກາຫທ຺ວິຫໍ ວສາເປຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ຺ຯ

ເຕ ສາວຕ຺ຖີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມິຄາຣເສຍ຺ຖິສ຺ສ ‘‘ລທ຺ຌາ ໂນ ທາຣິກາ’’ຕິ ອາໂຣຈຍີສ຺ຯ ‘‘ກສ຺ສ ຌີຕາ’’ຕິ? ‘‘ຌນຍ຺ຈຍເສຍ຺ຖິໂນ’’ຕິ຺ຯ ໂສ ‘‘ມຫາກຸລສ຺ສ ເມ ທາຣິກາ ລທ຺ຌາ, ຂິປ຺ປເມວ ນໍ ອາເນຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ’’ຕິ ຕຕ຺ຖ ຄມນຕ຺ຖໍ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣເຈສິ຺ຯ ຣາຊາ ‘‘‘ມຫາກຸລໍ ເອຕໍ ມຍາ ພິມ຺ພິສາຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ອາເນຕ຺ວາ ສາເກເຕ ນິເວສິຕໍ, ຕສ຺ສ ສມ຺ມານໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’ຕິ ອຫມ຺ປີ ອາຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫ, ໂສ ‘‘ສາຌຸ, ເທວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຌນຍ຺ຈຍເສຍ຺ຖິໂນ ສາສນໍ ເປເສສິ – ‘‘ມຍິ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຣາຊາປີ ອາຄມິສ຺ສຕິ, ມຫນ຺ຕໍ ຣາຊພລໍ ເອຕ຺ຕກສ຺ສ ຊນສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສິ, ນ ສກ຺ຂິສ຺ສສີ’’ຕິ? ອິຕໂຣປີ ‘‘ສເຈປີ ທສ ຣາຊາໂນ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕູ’’ຕິ ປຍິສາສນໍ ເປເສສິ຺ຯ ມິຄາຣເສຍ຺ຖິ ຕາວ ມຫນ຺ເຕ ນຄເຣ ເຄຫໂຄປກມຕ຺ຕໍ ຖເປຕ຺ວາ ເສສຊນໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຫ຺ຌໂຍຊນມຕ຺ເຕ ຖາເນ ຖຕ຺ວາ ‘‘ອາຄຕາມ຺ຫາ’’ຕິ ສາສນໍ ປຫິຕິ຺ຯ ຌນຍ຺ຈຍເສຍ຺ຖິ ພຫຸປຕ຺ຕາກາຣໍ ເປເສຕ຺ວາ ຌີຕຣາ ສທ຺ຌີ ມນ຺ເຕສິ, ‘‘ອມ຺ມ, ສສ຺ໂຣ ກິຣ ເຕ ໂກສລຣຍ຺ຍາ ສທ຺ຌີ ອາຄໂຕ, ຕສ຺ສ ກຕຣໍ ເຄຫໍ ປຍິຊຄ຺ຄິຕພ຺ພໍ, ຣຍ຺ໂຍ ກຕຣໍ , ອຸປຣາຊາທີນໍ ກຕຣານີ’’ຕິ? ປຕ຺ຫິຕາ ເສຍ຺ຖິຌີຕາ ວຊິຣຄ຺ຄຕິຂິຕຌາຕາ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສໍ ປຕ຺ຖິຕປຕ຺ຖນາ ອກິນີຫາຣສມ຺ປນ຺ນາ ‘‘ສສ຺ຣສ຺ສ ເມ ອສ຺ກເຄຫໍ ປຍິຊຄ຺ຄຖ, ຣຍ຺ໂຍ ອສ຺ກເຄຫໍ, ອຸປຣາຊາທີນໍ ອສ຺ການີ’’ຕິ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ທາສກມ຺ມກເຣ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ເອຕ຺ຕກາ ຣຍ຺ໂຍ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ກໂຣຖ, ເອຕ຺ຕກາ ອຸປຣາຊາທີນໍ, ຫຕ຺ຖິອສ຺ສາທໂຍປີ ຕຸມ຺ເຫເຍວ ປຍິຊຄ຺ຄຖ, ອສ຺ສພນ຺ຌາທໂຍປີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມງຄລຉຕ຺ຕໍ ອນຸກວິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ສໍວິທຫິ຺ຯ ‘‘ກີ ກາຣຕາ’’? ‘‘‘ມຍໍ ວິສາຂາຍ ມງຄລຍ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ ກິຍ຺ຈິ ລກິມ຺ຫ, ອສ຺ສຣກ຺ຂຕາທີນີ ກໂຣນ຺ຕາ ສຸຂໍ ນ ວິຈຣິມ຺ຫາ’ຕິ ເກຈິ ວຕ຺ຕຸໍ ມາ ລກີສູ’’ຕິ຺ຯ

ຕໍ ທິວສເມວ ວິສາຂາຍ ປີຕາ ປຍ຺ຈສເຕ ສ຺ວຕ຺ຕກາເຣ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ຌີຕຸ ເມ ມຫາລຕາປສາຌນໍ ນາມ ກໂຣຖາ’’ຕິ ຣຕ຺ຕສ຺ວຕ຺ຕສ຺ສ ນິກ຺ຂສຫສ຺ສໍ, ຕທນຸຣູປານີ ຈ ຣຊຕມຕິມຸຕ຺ຕາປ຺ວາລຸອວຊິຣາທີນີ ທາເປສິ຺ຯ ຣາຊາ ກຕິປາຫໍ ວສິຕ຺ວາວ ຌນຍ຺ຈຍເສຍ຺ຖິສ຺ສ ສາສນໍ ປຫິຕິ ‘‘ນ ສກ຺ກາ ເສຍ຺ຖິນາ ອມ຺ຫາກໍ ຈິຣໍ ໂປສນໍ ນາມ ກາຕຸໍ, ທານິ ທາຣິກາຍ ຄມນກາລໍ ຊານາຕູ’’ຕິ຺ຯ ໂສປີ ຣຍ຺ໂຍ ສາສນໍ ເປເສສິ – ‘‘ອິທານິ ວສ຺ສກາໂລ ອາຄໂຕ, ນ ສກ຺ກາ ຈຕຸມາສໍ ວິຈຣິຕຸໍ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ພລກາຍສ຺ສ ຍໍ ຍໍ ລທ຺ຌຸໍ ວຍ຺ຍຕິ, ສພ຺ພໍ ຕໍ ມມ ກາໂຣ, ມຍາ ເປສິຕກາເລ ເທໂວ ຄມິສ຺ສຕີ’’ຕິ຺ຯ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ສາເກຕນຄຣໍ ນິຈ຺ຈນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ວິຍ ອໂຫສິ຺ຯ ຣາຊານໍ ອາທີ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພສໍ ມາລາຄນ຺ຌວຕ຺ຖາທີນີ ປຍິຍຕ຺ຕາເນວ ໂຫນ຺ຕິ຺ຯ ຕໂຕ ເຕ ຊນາ ຈິນ຺ຕຍີສຸ – ‘‘ເສຍ຺ຖິ ອມ຺ຫາກເມວ ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣຕີ’’ຕິ, ເອວໍ ຕໂຍ ມາສາ ອຕິກ຺ກນ຺ຕາ, ປສາຌນໍ ປນ ຕາວ ນ ນິຍ຺ຖາຕິ຺ຯ ກມ຺ມນ຺ຕາຌິຍ຺ຖາຍກາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖິໂນ ອາໂຣເຈສຸໍ – ‘‘ອຍ຺ຍໍ ອສນ຺ຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ພລກາຍສ຺ສ ປນ ກຕ຺ຕປຈນທາຣູນິ ນປ຺ປໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ຺ຯ ‘‘ຄຈ຺ຉຖ, ຕາຕາ, ອິມສ຺ມີ ນຄເຣ ປຣິຊິຕ຺ຕາ ຫຕ຺ຖິສາລາທໂຍ ເຈວ ປຣິຊິຕ຺ຕການິ ຈ ເຄຫານິ ຄເຫຕ຺ວາ ປຈຖາ’’ຕິ຺ຯ ເອວໍ ປຈນ຺ຕານມ຺ປີ ອຫ຺ຌມາໂສ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕ຺ຯ ຕໂຕ ປຸນປີ ‘‘ທາຣູນິ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາໂຣຈຍີສຸ ຯ ‘‘ອິມສ຺ມີ ກາເລ ນ ສກ຺ກາ ທາຣູນິ ລທ຺ຌຸໍ, ທຸສ຺ສໂກຍ຺ຖາຄາຣານິ ວິວຣິຕ຺ວາ ຖູລສາຍເກຫິ ວຍ຺ຍິໂຍ ກຕ຺ວາ ເຕລຈາຍິສຸ ເຕເມຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ປຈຖາ’’ຕິ຺ຯ ເຕ ອຫ຺ຌມາສໍ ຕຖາ ອກໍສ຺ຯ ເອວໍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາສາ ອຕິກ຺ກນ຺ຕາ, ປສາຌນມ຺ປີ ນິຍ຺ຖິຕໍ຺ຯ

ຕສ຺ມີ ປສາຌເນ ຈຕສ຺ໂສ ວຊິຣນາລຸອິໂຍ ອຸປໂຍຄໍ ອຄມໍສຸ, ມຸຕ຺ຕານໍ ເອກາທສ ນາລຸອິໂຍ, ປ຺ວາລຸອສ຺ສ ພາວິສຕິ ນາລຸອິໂຍ, ມຕິນໍ ເຕຕ຺ຕິໍສ ນາລຸອິໂຍ຺ຯ ອິຕິ ເອເຕຫີ ຈ ອຍ຺ເຍຫີ ຈ ຣຕເນຫີ ນິຍ຺ຖານໍ ອຄມາສິ຺ຯ ອສຸຕ຺ຕມຍໍ ປສາຌນໍ ຣຊເຕນ ສຸຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຣີສ຺ຯ ຕໍ ສີເສ ປຍິມຸກ຺ກໍ ປາທປີຍ຺ຖີ ຄຈ຺ຉຕິ຺ຯ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ຖາເນ ມຸທ຺ທິກາ ໂຍເຊຕ຺ວາ ກຕາ ສ຺ວຕ຺ຕມຍາ ຄຕ຺ຖິກາ ໂຫນ຺

ຕິ, ຣຊຕມຍາ ປາສກາ, ມຕຸຖກມຊຸເຊ ເອກາ ມຸຫຸທິກາ, ທຸວິສຸ ກຕຸຕປິຜຸດິສຸ ທຸເວ, ຄລວາຜເກ ເອກາ, ທຸວິສຸ ຊຕຸຕູສຸ ທຸເວ, ທຸວິສຸ ກປຸປເຣສຸ ທຸເວ, ທຸວິສຸ ກຜິປສຸເສສຸ ທຸເວຕິ. ຕສຸມີ ໂຂ ປນ ປສາຜເນ ເອກໍ ໂມຣໍ ກຣີສຸ, ຕສຸສ ທກຸຂິຕປກຸເຂ ຣຕຸຕ ສຸວຕຸຕມຍານີ ປຄຸຈ ປຕຸຕສຕານີ ອເຫສຸໍ, ວາມປກຸເຂ ປຄຸຈ ປຕຸຕສຕານີ, ຕຸຕຸໝໍ ປວາລຸອມຍໍ, ອກຸຂີນີ ມຕີມຍານີ, ຕຖາ ຄີວາ ຈ ປີຄຸລານີ ຈ, ປຕຸຕນາລຸອິໂຍ ຣຊຕມຍາ, ຕຖາ ຊຸງຫາໂຍ. ໂສ ວິສາຂາຍ ມຕຸຖກມຊຸເຊ ປພຸພຕກູເຜ ຖຕຸວາ ນຈຸຈນມ ຍູໂຣ ວິຍ ຂາຍຕິ. ປຕຸຕນາລຸອິສຫສຸສສຸສ ສທຸໂທ ທິພຸພສງຄີຕໍ ວິຍ ປຄຸຈງຄິກຕູຣິຍໂຝໂສ ວິຍ ຈ ປວຕຸຕຕິ. ສນຸຕິກໍ ອຸປຄ ຕາເຍວ ຕສຸສາ ອໂມຣກາວໍ ຊານນຸຕິ. ປສາຜນໍ ນວໂກຜິອຄຸໝນກໍ ອໂຫສິ, ສຕສຫສຸສໍ ຫຕຸຖກມຸມມູລໍ ທີຍິຕຸຖ.

"ກິສຸສ ປນ ນິສຸສນຸເທນ ຕາເຍຕໍ ປສາຜນໍ ລທຸຜ"ນຸຕິ? ສາ ກິຣ ກສຸສປສມຸມາສມຸພຸທຸຜກາເລ ວີສຕິຍາ ກິກຸຂຸສຫສຸສານໍ ຈີວຣສາຜກໍ ທຕຸວາ ສຸຕຸຕມຸປິ ສູຈິໂຍປິ ຣຊນມຸປິ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕກເມວ ອທາສີ. ຕສຸສ ຈີວຣທານສຸສ ນິສຸສນຸເທນ ອີມໍ ມ ຫາລຕາປສາຜນໍ ລກີ. ອິຕຸຖີນຄຸຫີ ຈີວຣທານໍ ມຫາລຕາປສາຜນກາຕຸເທນ ມຕຸຖກໍ ປປຸໂປຕິ, ປຸຣິສານໍ ອິທຸຜີມຍປຕຸຕຈີວເຣ ນາຕິ. ເອວໍ ມຫາເສຜຸຖີ ຈຕູຫີ ມາເສຫີ ຜິຕຸ ປຣິວຈຸລໍ ກຕຸວາ ຕສຸສາ ເທຍຸຍຜມຸມໍ ທທມາໂນ ກຫາປຕປູຣານິ ປຄຸຈ ສກຜສ ຕານິ ອທາສິ, ສຸວຕຸຕກາຊນປູຣານິ ປຄຸຈ, ຣຊຕກາຊນປູຣານິ ປຄຸຈ, ຕມຸພກາຊນປູຣານິ ປຄຸຈ, ປຕຸຕຸຕຸຕວຕຸຖໂກເສຍຸ ຍວຕຸຖປູຣານິ ປຄຸຈ, ສປຸປີປູຣານິ ປຄຸຈ, ເຕລປູຣານິ ປຄຸຈ, ສາລິຕຕຸທຸລປູຣານິ ປຄຸຈ, ນງຄລຜາລາທິອຸປກຣຕປູຣານິ ປຄຸຈສກຜສຕານິ ອທາສີ. ເອວໍ ກິຣສຸສ ອໂຫສິ – "ມມ ຜີຕຸ ຄຕຜຸຖາເນ 'ອສຸເກນ ນາມ ເມ ອຕຸໂຖ'ຕິ ມາ ປຣສຸສ ເຄຫທຸ ວາຣໍ ປທີຕີ"ຕິ. ຕສຸມາ ສພຸພູປກຣຕານິ ທາເປສີ. ເອເກກສຸມີ ຣເຖ ສພຸພາລງກາຣປຜິມຕຸຫິຕາ ຕິສຸໂສ ຕິສຸໂສ ວຕຸຕທາ ສີໂຍ ຖເປຕຸວາ ປຄຸຈ ຣຖສຕານີ ອທາສີ. "ເອຕໍ ນຸຫາເປນຸຕີໂຍ ໂກເຊນຸຕີໂຍ ອລງກໂຣນຸຕີໂຍ ວິຈຣຖາ"ຕິ ທິຍຫຸໝສຫສຸສປຣິ ຈາຣິກາໂຍ ອທາສີ. ອຖສຸສ ເອຕທໂຫສິ – "ມມ ຜີຕຸ ຄາໂວ ທສຸສາມີ"ຕິ. ໂສ ປຸຣິເສ ອາຕາເປສີ – "ຄຈຸສຖ ກເຕ ຈູລຸ ອວຊສຸສ ທຸວາຣໍ ວິວຣິຕຸວາ ຕີສຸ ຄາວຸເຕສຸ ຕີສຸໂສ ເກຣີໂຍ ຄເຫຕຸວາ ຕິຜຸຖຖ, ປຸຖຸລໂຕ ອຸສກມຕຸເຕ ຖາເນ ອຸໂກສຸ ປສຸເສສຸ ຕິຜຸຖຖ. ຄາວີນໍ ຕໂຕ ປຣໍ ຄນຸຕຸໍ ມາ ອທຕຸຖ. ເອວໍ ຖິຕກາເລ ເກຣີສຄຸຄໍ ກເຣຍຸຍາຖາ"ຕິ. ເຕ ຕຖາ ອກໍສຸ. ເຕ ຄາວີນໍ ວຊ ໂຕ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຄາວຸຕໍ ຄຕກາເລ ເກຣີສຄຸຄໍ ອກໍສຸ, ປຸນ ອຫຸໝໂຍຊນໍ ຄຕກາເລ ອກໍສຸ. ປຸນປີ ຕິຄາວຸຕໍ ຄຕກາເລ ເກຣີສຄຸຄໍ ອກໍສຸ, ປຸຖຸລໂຕ ຄມນຄຸຈ ນິວາເຣສຸໍ. ເອວໍ ທີຄໂຕ ຕິຄາວຸເຕ, ປຸຖຸລໂຕ ອຸສກມຕຸເຕ ຖາເນ ຄາວີໂຍ ອຄຸຄມຄຸຄໍ ນິໝໍສນຸຕີໂຍ ອຜຸຖໍສຸ.

ມຫາເສຜຸຖີ "ມມ ຜີຕຸ ເອຕຸຕກາ ຄາໂວ ອລໍ, ທຸວາຣໍ ປີທຫຖາ"ຕິ ວຊທຸວາຣໍ ປີທຫາເປສີ. ທຸວາເຣສຸ ປີທຫິເຕ ວີສາຂາຍ ປຸຄຸຄພເລນ ພລວຄາໂວ ຈ ເຜນຸໂຍ ຈ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ນິກຸຂມີສຸ. ມນຸສຸສານໍ ວາເຣນຸຕານໍ ວາເຣນຸຕານເມວ ສຜຸຖິສຫສຸສາ ພລວຄາໂວ ຈ ສຜຸຖິສຫສຸສາ ເຜນຸໂຍ ຈ ນິກຸຂນຸຕາ, ຕຕຸຕກາ ພລວວຈຸລາ ຕາສໍ ເຜນູນໍ ອຸສກາ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ອນຸພນຸຜາ ອເຫສຸໍ. "ກິສຸສ ປນ ນິສຸສນຸເທນ ເອວໍ ຄາໂວ ຄຕາ"ຕິ? ນິວາເຣນຸຕານໍ ນິວາເຣນຸຕານໍ ທິນຸນທານສຸສ. ສາ ກິຣ ກສຸສປສມຸມາສມຸພຸທຸຜກາເລ ກິກິສຸສ ຣຄຸໂຍ ສຕຸຕນຸນໍ ຜີຕານໍ ກນິຜຸຖາ ສງຝທາສີ ນາມ ຫຸຕຸວາ ວີສຕິຍາ ກິກຸຂຸສຫສຸສານໍ ປຄຸຈໂຄຣສທານໍ ທທມານາ ເຖຣານຄຸຈ ທຫຣານຄຸຈ ສາມເຕຣານຄຸຈ ປຕຸຕໍ ປີທຫິຕຸວາ, "ອລໍ, ອລ"ນຸຕິ ນິວາເຣນຸຕານ ມຸປີ "ອິທໍ ມຊຸຣໍ, ອິທໍ ມນາປ"ນຸຕິ ອທາສີ. ເອວໍ ຕສຸສ ນິສຸສນຸເທນ ວາຣິຍມານາປີ ຄາໂວ ນິກຸຂມີສຸ. ເສຜຸຖິນາ ເອຕຸຕກາສຸສ ຜນສຸສ ທິນຸນກາເລ ເສຜຸຖິກຣິຍາ ອາຫ – "ຕຸມຸເຫຫິ ມຍຸຫໍ ຜີຕຸ ສພຸພໍ ສໍວິທທິຕໍ, ເວຍຸຍາວຈຸຈກຣາ ປນ ທາສທາສີໂຍ ນ ສໍ ວິທທິຕາ, ກີ ກາຣຕາ"ຕິ? "ມມ ຜີຕຣິ ສສິເນຫນິສຸສິເນຫານໍ ຊານນຕຸຖໍ. ອຫຄຸຫິ ຕາຍ ສທຸຜີ ອາຄຈຸລມາເນ ຄີວາຍ ຄເຫຕຸວາ ນ ປຫີຕາມິ, ຍານໍ ອາຣຸຍຸຫ ຄມນກາເລເຍວ ເອຕາຍ ສທຸຜີ ຄນຸຕຸກາມາ ຄຈຸລນຸຕຸ, ມາ ອຄນຸຕຸກາມາຕິ ວກຸຂາ ມີ"ຕິ ອາຫ.

ອຖ "ສຸເວ ມມ ຜີຕາ ຄມິສຸສຕີ"ຕິ ຄພຸເກ ນິສິນຸໂນ ຜີຕຣໍ ສມີເປ ນິສີທາເປຕຸວາ, "ອມຸມ, ປຕິກຸເລ ວສນຸຕິຍາ ນາມ ອີມຄຸຈ ອີມຄຸຈ ອາຈາຣໍ ຣກຸຂິຕຸໍ ວຜຸຜຕີ"ຕິ ໂອວາທມທາສີ. ອຍມຸປີ ມີຄາຣເສຜຸຖີ ອນນຸຕຣຄພຸເກ ນິສິນຸໂນ ຜນຄຸຈຍເສຜຸຖີໂນ ໂອວາທໍ ອສຸໂສສີ. ໂສປີ ເສຜຸຖີ ຜີຕຣໍ ເອວໍ ໂອວທີ –

"ອມຸມ, ສສຸຣກຸເລ ວສນຸຕິຍາ ນາມ ອນຸໂຕອຄຸຄິ ພຫີ ນ ນີຫຣິຕພຸໂພ, ພຫີອຄຸຄິ ອນຸໂຕ ນ ປເວເສຕພຸໂພ, ທທນຸຕສຸເສວ ທາຕພຸພໍ, ອທທນຸຕສຸສ ນ ທາຕພຸພໍ, ທທນຸຕສຸສາປີ ອທທນຸຕສຸສາປີ ທາຕພຸພໍ, ສຸຂໍ ນິສີທິຕພຸພໍ, ສຸຂໍ ກຸຄຸຊິຕພຸພໍ, ສຸຂໍ ນິປຊຸຊິຕພຸພໍ, ອຄຸຄິ ປຣິຈຣິຕພຸໂພ, ອນຸໂຕເທວຕາ ນມສຸສິຕພຸພາ"ຕິ.

ອິມໍ ທສວິຘໍ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ສພ຺ພາ ເສນິໂຍ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ຣາຊເສນາຍ ມຊ຺ເຌ ອຏ຺ຐ ກຸຏຸມ຺ພິເກ ປາຏິໂຠເຄ ຄເຫຕ຺ວາ, “ສເຈ ເມ ຄຕຏ຺ຐາເນ ຘີຕຸ ໂທໂສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ໂສເຘຕພ຺ໂພ”ຕິ ວຕ຺ວາ ນວໂກຏິອຄ຺ຆນເກນ ມຫາລຕາປສາຘເນນ ຘີຕຣໍ ປສາເຘຕ຺ວາ ນ຺ຫານຈຸຓ຺ຓມູລກໍ ຈຕຸປຓ຺ຓາສໂກຏິຘນໍ ທຕ຺ວາ ຍານໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ສາເກຕສ຺ສ ສາມນ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕເກສຸ ອນຸຣາຘປຸຣມຕ຺ເຕສຸ ຈຸທ຺ທສສຸ ຄາມເກສຸ ເຠຣິໍ ຈຣາເປສິ – “ມມ ຘີຕຣາ ສທ຺ຘິໍ ຄນ຺ຕຸກາມາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕູ”ຕິ. ເຕ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາວ – “ອມ຺ຫາກໍ ອຍ຺ຍາຍ ຄມນກາເລ ກິໍ ອມ຺ຫາກໍ ອິຘາ”ຕິ ຈຸທ຺ທສ ຄາມກາ ກິຎ຺ຈິ ອເສເສຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິໍສຸ? ຘນຎ຺ຈຍເສຏ຺ຐິປິ ຣຎ຺ໂຎ ຈ ມິຄາຣເສຏ຺ຐິໂນ ຈ ສກ຺ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ໂຖກໍ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ຘີຕຣໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ.

ມິຄາຣເສຏ຺ຐິປິ ສພ຺ພປຈ຺ຉໂຕ ຍານເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ພລກາຍໍ ທິສ຺ວາ, “ເກ ນາເມເຕ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. “ສຸຓິສາຍ ໂວ ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈກຣາ ທາສິທາສາ”ຕິ. “ເອຕ຺ຕເກ ໂກ ໂປເສສ຺ສ”ຕິ? “ໂປເຖຕ຺ວາ ເຕ ປລາເປຖ, ອປລາຍນ຺ເຕ ອິໂຕ ທຓ຺ຑໍ ກໂຣຖາ”ຕິ. ວິສາຂາ ປນ “ອເປຖ, ມາ ວາເຣຖ, ພລເມວ ພລສ຺ສ ຠຕ຺ຕໍ ທສ຺ສຕີ”ຕິ ອາຫ. ເສຏ຺ຐິ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕປິ, “ອມ຺ມ, ນຕ຺ຖິ ອມ຺ຫາກໍ ເອເຕຫິ ອຕ຺ໂຖ, ໂກ ເອເຕ ໂປເສສ຺ສຕີ”ຕິ ເລຑ຺ຑຸທຓ຺ຑາທີຫິ ໂປເຖຕ຺ວາ ປລາເປຕ຺ວາ ເສສເກ “ອລໍ ອມ຺ຫາກໍ ເອຕ຺ຕເກຫີ”ຕິ ຄເຫຕ຺ວາ ປາຍາສິ. ອຖ ວິສາຂາ ສາວຕ຺ຖິນຄຣທ຺ວາຣໍ ສມ຺ປຕ຺ຕກາເລ ຈິນ຺ເຕສິ – “ປຏິຈ຺ຉນ຺ນຍານສ຺ມິໍ ນຸ ໂຂ ນິສີທິຕ຺ວາ ປວິສິສ຺ສາມິ, ອຸທາຫຸ ຣເຖ ຐຕ຺ວາ”ຕິ. ອຖສ຺ສາ ເອຕທໂຫສິ – “ປຏິຈ຺ຉນ຺ນຍາເນນ ເມ ປວິສນ຺ຕິຍາ ມຫາລຕາປສາຘນສ຺ສ ວິເສໂສ ນ ປຎ຺ຎາຍິສ຺ສຕີ”ຕິ. ສາ ສກລນຄຣສ຺ສ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສນ຺ຕີ ຣເຖ ຐຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປາວິສິ. ສາວຕ຺ຖິວາສິໂນ ວິສາຂາຍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ, “ເອສາ ກິຣ ວິສາຂາ ນາມ, ເອວຣູປາ ອຍໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ເອຕິສ຺ສາວ ອນຸຈ຺ຉວິກາ”ຕິ ອາຫໍສຸ. ອິຕິ ສາ ມຫາສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ເສຏ຺ຐິໂນ ເຄຫໍ ປາວິສິ. ຄຕທິວເສ ຈສ຺ສາ ສກລນຄຣວາສິໂນ “ອມ຺ຫາກໍ ຘນຎ຺ຈຍເສຏ຺ຐິ ອຕ຺ຕໂນ ນຄຣໍ ສມ຺ປຕ຺ຕານໍ ມຫາສກ຺ກາຣໍ ອກາສີ”ຕິ ຍຖາສຕ຺ຕິ ຍຖາພລໍ ປຓ຺ຓາກາຣໍ ປຫິຓິໍສຸ. ວິສາຂາ ປຫິຕປຫິຕໍ ປຓ຺ຓາກາຣໍ ຕສ຺ມິໍເຍວ ນຄເຣ ອຎ຺ຎມຎ຺ເຎສຸ ກຸເລສຸ ສພ຺ພຕ຺ເຖເວ ທາເປສິ. ອິຕິ ສາ “ອິທໍ ມຍ຺ຫໍ ມາຕຸ ເທຖ, ອິທໍ ມຍ຺ຫໍ ປິຕຸ ເທຖ, ອິທໍ ມຍ຺ຫໍ ຠາຕຸ ເທຖ, ອິທໍ ມຍ຺ຫໍ ຠຄິນິຍາ ເທຖາ”ຕິ ເຕສໍ ເຕສໍ ວຍານຸຣູປໍ ປິຍວຈນໍ ວຕ຺ວາ ປຓ຺ຓາກາຣໍ ເປເສນ຺ຕີ ສກລນຄຣວາສິໂນ ຎາຕເກ ວິຍ ອກາສິ. ອຖສ຺ສາ ຣຕ຺ຕິຠາຄສມນນ຺ຕເຣ ອາຊຎ຺ຎວຬວາຍ ຄພ຺ຠວຸຏ຺ຐານໍ ອໂຫສິ. ສາ ທາສີຫິ ທຓ຺ຑທີປິກາ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວຬວໍ ອຸຓ຺ໂຫທເກນ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ເຕເລນ ມກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຐານເມວ ອຄມາສິ.

ມິຄາຣເສຏ຺ຐິປິ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອາວາຫມງ຺ຄລໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ສນ຺ຕິກວິຫາເຣ ວສນ຺ຕມ຺ປິ ຕຖາຄຕໍ ອມນສິກຣິຕ຺ວາ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ນຄ຺ຄສມຓເກສຸ ປຕິຏ຺ຐິເຕນ ເປເມນ ໂຈທິຍມາໂນ “ມຍ຺ຫໍ ອຍ຺ຍານມ຺ປິ ສກ຺ກາຣໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ເອກທິວສໍ ອເນກສເຕສຸ ນວຠາຊເນສຸ ນິຣຸທກປາຍາສໍ ປຈາເປຕ຺ວາ ປຎ຺ຈສເຕ ອເຈລເກ ນິມນ຺ຕາເປຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕເຄຫໍ ປເວເສຕ຺ວາ, “ອາຄຈ຺ຉຕຸ ເມ ສຸຓິສາ, ອຣຫນ຺ເຕ ວນ຺ທຕູ”ຕິ ວິສາຂາຍ ສາສນໍ ປຫິຓິ. ສາ “ອຣຫນ຺ໂຕ”ຕິ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສຕາປນ຺ນາ ອຣິຍສາວິກາ ຫຏ຺ຐຕຸຏ຺ຐາ ຫຸຕ຺ວາ ເຕສໍ ໂຠຊນຏ຺ຐານໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕ ໂອໂລເກຕ຺ວາ, “ເອວຣູປາ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປວິຣຫິຕາ ອຣຫນ຺ຕາ ນາມ ນ ໂຫນ຺ຕິ, ກສ຺ມາ ມໍ ສສຸໂຣ ປກ຺ໂກສາເປສີ”ຕິ, “ຘີ, ຘີ”ຕິ ເສຏ຺ຐິໍ ຄຣຫິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຐານເມວ ຄຕາ. ອເຈລກາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ສພ຺ເພ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ເສຏ຺ຐິໍ ຄຣຫິໍສຸ – “ກິໍ ຕ຺ວໍ, ຄຫປຕິ, ອຎ຺ຎໍ ນາລຕ຺ຖ, ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສາວິກໍ ມຫາກາຬກຓ຺ຓິໍ ອິຘ ປເວເສສິ, ເວເຄນ ນໍ ອິມສ຺ມາ ເຄຫາ ນິກ຺ກຑ຺ຒາເປຫີ”ຕິ. ໂສ “ນ ສກ຺ກາ ມຍາ ອິເມສໍ ວຈນມຕ຺ເຕເນວ ນິກ຺ກຑ຺ຒາເປຕຸໍ, ມຫາກຸລສ຺ສ ສາ ຘີຕາ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, “ອຍ຺ຍາ, ທຫຣາ ນາມ ຊານິຕ຺ວາ ວາ ອຊານິຕ຺ວາ ວາ ກເຣຍ຺ຍຸໍ, ຕຸມ຺ເຫ ຕຸຓ຺ຫີ ໂຫຖາ”ຕິ ເຕ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ສຍໍ ມຫາຣເຫ ອາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓປາຕິຍໍ ນິຣຸທກໍ ມຘຸປາຍາສໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິ.

ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ເອໂກ ປິຓ຺ຑປາຕິກຕ຺ເຖໂຣ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕໍ ນິເວສນໍ ປາວິສິ. ວິສາຂາ ສສຸຣໍ ພີຊຍມານາ ຐິຕາ ຕໍ ທິສ຺ວາ “ສສຸຣສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂິຕຸໍ ອຍຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ຍຖາ ໂສ ເຖຣໍ ປສ຺ສຕິ, ເອວໍ ອປຄນ຺ຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ. ໂສ ປນ ພາໂລ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາປິ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ອໂຘມຸໂຂ ຠຸຎ຺ຊເຕວ. ວິສາຂາ “ເຖຣໍ ທິສ຺ວາປິ ເມ ສສຸໂຣ ສຎ຺ຎໍ ນ ກໂຣຕີ”ຕິ ຎຕ຺ວາ, “ອຕິຈ຺ຉຖ, ຠນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫໍ ສສຸໂຣ ປຸຣາຓໍ ຂາທຕີ”ຕິ ອາຫ. ໂສ ນິຄຓ຺ເຐຫິ ກຖິຕກາເລ ອຘິວາເສຕ຺ວາປິ “ປຸຣາຓໍ ຂາທຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕກ຺ຂເຓເຍວ ຫຕ຺ຖໍ ອປເນຕ຺ວາ, “ອິມໍ ປາຍາສໍ ອິໂຕ ນີຫຣຖ, ເອຕໍ ອິມສ຺ມາ ເຄຫາ ນິກ຺ກຑ຺ຒຖ, ອຍໍ ມໍ ເອວຣູເປ ມງ຺ຄລກາເລ ອສຸຈິຂາທກໍ ນາມ ກໂຣຕີ”ຕິ ອາຫ. ຕສ຺ມິໍ ໂຂ ປນ ນິເວສເນ ສພ຺ເພປິ ທາສກມ຺ມກຣາ ວິສາຂາຍ ສນ຺ຕກາວ, ໂກ ນໍ ຫຕ຺ເຖ ວາ ປາເທ ວາ ຄຓ຺ຫິສ຺ສຕິ, ມຸເຂນ ກເຖຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖປິ ນຕ຺ຖິ. ວິສາຂາ ສສຸຣສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ອາຫ – “ຕາຕ, ນ ເອຕ຺ຕເກເນວ ມຍໍ ນິກ຺ຂມາມ, ນາຫໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ອຸທກຕິຕ຺ຖໂຕ ກຸມ຺ຠທາສີ ວິຍ ອານີຕາ, ຘຣມານກມາຕາປິຕູນໍ ຘີຕໂຣ ນາມ ນ ເອຕ຺ຕເກເນວ ນິກ຺ຂມນ຺ຕິ, ເອເຕເນວ ເມ ກາຣເຓນ ປິຕາ ອິຘາຄມນກາເລ ອຏ຺ຐ ກຸຏຸມ຺ພິເກ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘ສເຈ ເມ ຘີຕຸ

ໂຫໂສ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ໂສເຂຍ຺ຍາຖາ’ຕິ ວຕ຺ວາ ມໍ ເຕສໍ ຫຕ຺ເຖ ຖເປສີ, ເຕ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ໂຫສາໂຫສໍ ໂສສາເປຖາ’’ຕິ຺

ເສຍ຺ຖິ ‘‘ກລ຺ຍາຕໍ ເອສາ ກເຖຕິ’’ຕິ ອຍ຺ຖ ກຸຍຸມ຺ພິເກ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, ‘‘ອຍໍ ທາຣິກາ ມງຄລກາເລ ນິສີທິຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຓປາຕິ ຍໍ ນິຣຸທກປາຍາສໍ ປຣິກຸລ຺ຊນ຺ຕໍ ມໍ ‘ອສຸຈິຂາທໂກ’ຕິ ວທຕິ’’ຕິ ອາຫ, ‘‘ອິມິສ຺ສາ ໂຫສໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ອິມໍ ເຄຫໂຕ ນິກ຺ກຑ຺ຌຖາ’’ຕິ຺ ‘‘ເອວໍ ກິຣ, ອມ຺ມາ’’ຕິ຺ ນາຫໍ ເອວໍ ວທາມິ, ເອກສ຺ມີ ປນ ປິຕ຺ຓປາຕິກຕ຺ເຖເຣ ຆຣທ຺ວາເຣ ຖິເຕ ສສ຺ໂຣ ເມ ອປ຺ໂປທກໍ ມຊຸປາຍາສໍ ປຣິກຸລ຺ຊນ຺ໂຕ ຕໍ ນ ມນສິກໂຣຕິ, ອຫໍ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ສສ຺ໂຣ ອິມສ຺ມີ ອຕ຺ຕພາເວ ປຸລ຺ລໍ ນ ກໂຣຕິ, ປຸຣາຓປຸລ຺ລ ເມວ ຂາທຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ອຕິຈ຺ຉຖ, ກນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫໍ ສສ຺ໂຣ ປຸຣາຕໍ ຂາທຕີ’’ຕິ ອວຈໍ, ‘‘ເອຕ຺ຖ ເມ ໂກ ໂຫໂສ’’ຕິ? ‘‘ອຍ຺ຍ, ອິຊ ໂຫໂສ ນຕ຺ຖິ, ອມ຺ຫາກໍ ຌີຕາ ຍຸຕ຺ຕໍ ກເຖຕິ, ຕ຺ວໍ ກສ຺ມາ ກຸຊ຺ຊສີ’’ຕິ? ‘‘ອຍ຺ຍາ, ເອສ ຕາວ ໂຫໂສ ມາ ໂຫຕຸ, ອຍໍ ປນ ເອກທິວສໍ ມຊ຺ຊິມຍາເມ ທາສີປຣິວຸຕາ ປຈ຺ຉາເຄຫໍ ອຄມາສີ’’ຕິ຺ ‘‘ເອວໍ ກິຣ, ອມ຺ມາ’’ຕິ຺ ‘‘ຕາຕາ, ນາຫໍ ອລ຺ເລນ ກາຣເຓນ ຄຕາ, ອິມສ຺ມີ ປນ ເຄເຫ ອາຊາເນຍ຺ຍວລ຺ອວາຍ ວິຊາຕາຍ ສລ຺ລມ຺ປິ ອກຕ຺ວາ ນິສີທິຕຸໍ ນາມ ອຍຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ທຕ຺ຑທີປິກາ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຊຕ຺ໂທທກາທີນິປິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ທາສີຫີ ສທ຺ຌີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວລ຺ອວາຍ ວິຊາຕປຣິຫາຣໍ ກາຣາເປສີ, ‘‘ເອຕ຺ຖ ເມ ໂກ ໂຫໂສ’’ຕິ? ‘‘ອຍ຺ຍ, ອິຊ ໂຫໂສ ນຕ຺ຖິ, ອມ຺ຫາກໍ ຌີຕາ ຕວ ເຄເຫ ທາສີຫີປິ ອກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ກມ຺ມໍ ກໂຣຕິ, ຕ຺ວໍ ກື ເອຕ຺ຖ ໂຫສໍ ປສ຺ສສີ’’ຕິ?

ອຍ຺ຍາ, ອິຊາປິ ຕາວ ໂຫໂສ ມາ ໂຫຕຸ, ອິມິສ຺ສາ ປນ ປິຕາ ອິຊາຄມນກາເລ ອິມໍ ໂອວທນ຺ໂຕ ຄຸຍ຺ເຫ ປຝິຈ຺ຉນ຺ເນ ທສ ໂອວາເທ ອທາສິ, ເຕສໍ ອຕ຺ຖໍ ນ ຊານາມິ, ເຕສໍ ເມ ອຕ຺ຖໍ ກເຖຕ຺ຸ ອິມິສ຺ສາ ປນ ປິຕາ ‘‘ອນ຺ໂຕອຄ຺ຄີ ພຫີ ນ ນິຫຣິຕພ຺ໂພ’’ຕິ ອາຫ, ‘‘ສກ຺ກາ ນຸ ໂຂ ອມ຺ເຫຫິ ອຸກໂຕ ປຝິວິສ຺ສກເຄຫານໍ ອຄ຺ຄີ ອທຕ຺ວາ ວສິຕຸ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ເອວໍ ກິຣ, ອມ຺ມາ’’ຕິ຺ ‘‘ຕາຕາ, ມຍ຺ຫໍ ປິຕາ ນ ເອຕໍ ສນ຺ຊາຍ ກເຖສິ຺ ອິທໍ ປນ ສນ຺ຊາຍ ກເຖສິ – ‘ອມ຺ມ, ຕວ ສສ຺ສຸສສ຺ຣສາມິການໍ ອຄຸຕໍ ທິສ຺ວາ ພຫີ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ເຄເຫ ຖຕ຺ວາ ມາ ກເຖສິ຺ ເອວຣູໂປ ຫິ ອຄ຺ຄີສທິໂສ ອຄ຺ຄີ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’’ຕິ຺

ອຍ຺ຍາ, ເອຕໍ ຕາວ ເອວໍ ໂຫຕຸ, ອິມິສ຺ສາ ປນ ປິຕາ ‘‘ພາຫິຣໂຕ ອຄ຺ຄີ ນ ອນ຺ໂຕ ປເວເສຕພ຺ໂພ’’ຕິ ອາຫ, ‘‘ກື ສກ຺ກາ ອມ຺ເຫຫິ ອນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຸເຕ ພາຫິຣໂຕ ອຄ຺ຄີ ອນາຫຣິຕຸ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ເອວໍ ກິຣ, ອມ຺ມາ’’ຕິ຺ ຕາຕາ, ມຍ຺ຫໍ ປິຕາ ນ ເອຕໍ ສນ຺ຊາຍ ກເຖສິ, ອິທໍ ປນ ສນ຺ຊາຍ ກເຖສິ – ສເຈ ປຝິວິສ຺ສກເຄເຫສຸ ອິຕ຺ຖິໂຍ ວາ ປຸຣິສາ ວາ ສສ຺ສຸສສ຺ຣສາມິການໍ ອຄຸຕໍ ກເຖນ຺ຕິ, ເຕຫິ ກຖິຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ອສຸໂກ ນາມ ຕຸມ຺ຫາກໍ ເອວລ຺ຈ ເອວລ຺ຈ ອຄຸຕໍ ກເຖຕີ’’ຕິ ປຸນ ມາ ກເຖຍ຺ຍາສິ຺ ‘‘ເອເຕນ ຫິ ອຄ຺ຄີນາ ສທິໂສ ອຄ຺ຄີ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ຺ ເອວໍ ອິມສ຺ມິມ຺ປິ ກາຣເຓ ສາ ນິທ຺ໂທສາວ ອໂຫສິ຺ ຍຖາ ຈ ເອຕ຺ຖ, ເອວໍ ເສເສສຸປິ຺

ເຕສຸ ປນ ອຍມຊິປ຺ປາໂຍ – ຍມ຺ປິ ຫິ ຕສ຺ສາ ປິຕຣາ ‘‘ເຍ ທທນ຺ຕິ, ເຕສັເຍວ ທາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຕໍ ‘‘ຍາຈິຕກໍ ອຸປກຣຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຍ ປຝິເທນ຺ຕິ, ເຕສລ຺ເລວ ທາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ຺

‘‘ເຍ ນ ເທນ຺ຕິ, ເຕສໍ ນ ທາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອິທມ຺ປິ ເຍ ຍາຈິຕກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນ ປຝິເທນ຺ຕິ, ເຕສໍ ນ ທາຕພ຺ພນ຺ຕິ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ຺

‘‘ທທນ຺ຕສ຺ສາປິອທທນ຺ຕສ຺ສາປິ ທາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອິທໍ ປນ ທລິທ຺ເທສຸ ຌາຕິມິຕ຺ເຕສຸ ສມ຺ປຕ຺ເຕສຸ ເຕ ປຝິທາຕຸໍ ສກ຺ໂກນ຺ຕຸ ວາ ມາ ວາ, ເຕສໍ ທາຕຸເມວ ວຝ຺ຝຕີຕິ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ຺

‘‘ສຸຂໍ ນິສີທິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອິທມ຺ປິ ສສ຺ສຸສສ຺ຣສາມິເກ ທິສ຺ວາ ວຸຝ຺ຖາຕພ຺ພຝ຺ຖາເນ ນິສີທິຕຸໍ ນ ວຝ຺ຝຕີຕິ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ຺

‘‘ສຸຂໍ ກຸລ຺ຊິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອິທໍ ປນ ສສ຺ສຸສສ຺ຣສາມິເກຫິ ປຸເຣຕຣໍ ອກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ເຕ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ສພ຺ເພຫິ ລທ຺ຊາລທ຺ຊໍ ລຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ສຍໍ ກຸລ຺ຊິຕຸໍ ວຝ຺ຝຕີຕິ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ຺

‘‘ສຸຂໍ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອິທມ຺ປິ ສສ຺ສຸສສ຺ຣສາມິເກຫິ ປຸເຣຕຣໍ ສຍນໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ນ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ, ເຕສໍ ກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ວຕ຺ຕປຝິວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ສຍໍ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ຺

‘‘ອຄ຺ຄີ ປຣິຈຣິຕພ຺ໂພ’’ຕິ ອິທໍ ປນ ສສ຺ສຸມ຺ປິ ສສ຺ຣມ຺ປິ ສາມິກມ຺ປິ ອຄ຺ຄີກ຺ຂນ຺ຊໍ ວິຍ ອຸຣຄຣາຊານໍ ວິຍ ຈ ກຕ຺ວາ ປສ຺ສິຕຸໍ ວຝ຺ຝ

ຕິຕິ ສນฺຬາຍ ວຸຕฺຕํ.

''ອນฺໂຕເທວຕາ ນມສฺສິຕພฺພາ''ຕິ ອິທມฺປິ ສສฺສຸຍຸຈ ສສຸຣຍຸຈ ສາມິກຍຸຈ ເທວຕາ ວິຍ ກຕฺວາ ທຍຸຖໍ ວຍຸຍຕິຕິ ສນฺຬາຍ ວຸຕฺຕํ. ເອວํ ເສຍຸຖິ ອິເມສํ ທສໂອວາທານํ ອຕຸຖํ ສຸຕฺວາ ປຜິວຈນํ ອປສฺສນฺໂຕ ອໂຜມຸໂຂ ນິສີທິ.

ອຖ ນํ ກຸຍຸມฺພິກາ ''ກິ ເສຍຸຖິ ອຍຸໂຍປີ ອມฺຫາກํ ຊິຕຸ ໂທໂສ ອຕຸຖີ''ຕິ ປຸຈฺຈິສຸ. ''ນຕฺຖິ, ອຍฺຍາ''ຕິ. ''ອຖ ກສฺມາ ນํ ນິທฺໂທສํ ອກາຣເນນ ເຕທາ ນິກฺກຫฺຍາເປສີ''ຕິ ເອວํ ວຸຕฺເຕ ວິສາຂາ ອາທ – ''ຕາຕາ, ກິຍຸຈາປີ ມຍฺຫํ ສສຸຣສฺສ ວຈເນນ ປຖມເມວ ຄມນํ ນ ຍຸຕฺຕํ, ປິຕາ ປນ ເມ ອາຄມນກາເລ ມມ ໂທສໂສທນຕฺຖາຍ ນໍ ຕຸມฺຫາກํ ຫຕฺເຖ ຖເປສີ, ຕຸມฺເທຫິ ຈ ເມ ນິທฺໂທສກາໂວ ຍາໂຕ, ອິທານິ ຈ ມຍฺຫํ ຄນฺຕຸໍ ຍຸຕฺຕ''ນฺຕິ ທາສິທາເສ ''ຍານາທີນີ ສຊฺຊາເປຖາ''ຕິ ອາຕາເປສີ. ອຖ ນํ ເສຍຸຖິ ກຸຍຸມฺພິເກ ຄເທຕฺວາ ''ອມฺມ, ມຍາ ອຊານິຕฺວາວ ກຖິຕํ, ຂມາທິ ເມ''ຕິ ອາທ. ''ຕາຕ, ຕຸມฺຫາກํ ຂມິຕພฺພํ ຕາວ ຂມາມິ, ອຫํ ປນ ພຸທฺຜສາສເນ ອເວຈฺຈປฺປສນฺນສฺສ ກຸລສฺສ ຊິຕາ, ນ ມຍํ ວິນາ ກິກฺຂຸສງເພນ ວຕฺຕາມ, ສເຈ ມມ ຣຸຈິຍາ ກິກฺຂຸສງຆํ ປຜິຊຄฺຄິຕຸໍ ລການີ, ວສິສฺສາມີ''ຕິ. ''ອມฺມ, ຕฺວํ ຍຖາຣຸຈິຍາ ຕວ ສມເຕ ປຜິຊຄฺຄາ''ຕິ ອາທ.

ວິສາຂາ ທສພລํ ນິມນฺຕາເປຕฺວາ ປຸນທິວເສ ນິເວສນํ ປເວເສສີ. ນຄฺຄສມຕາປີ ສຕฺຖຸ ມິຄາຣເສຍຸຖິໂນ ເຄຫํ ຄມນກາວํ ສຸຕฺວາ ຄນฺຕฺວາ ເຄຫํ ປຣິວາເຣຕฺວາ ນິສີທິສຸ. ວິສາຂາ ທກฺຂິໂຄທກํ ທຕฺວາ ''ສພฺໂພ ສກฺກາໂຣ ປຜິຍາທິໂຕ, ສສຸໂຣ ເມ ອາຄນฺຕฺວາ ທສພລํ ປຣິວິສຕູ''ຕິ ສາສນํ ເປເສສີ. ອຖ ນํ ຄນฺຕຸການํ ອາຊີວກາ ''ມາ ໂຂ ຕฺວํ, ຄຫປຕິ, ສມຕສฺສ ໂຄຕມສฺສ ສນฺຕິກํ ຄຈฺຉາ''ຕິ ນິວາເຣສุํ. ໂສ ''ສຸຕฺຫາ ເມ ສຍເມວ ປຣິວິສຕູ''ຕິ ສາສນํ ປຫິເຕີ. ສາ ພຸທฺຜປฺປມຸຂํ ກິກฺຂຸສງຆํ ປຣິວິສິຕฺວາ ນິຍຸຖິເຕ ກຕฺຕກິຈฺເຈ ປຸນ ສາສນํ ເປເສສິ – ''ສສຸໂຣ ເມ ອາຄນฺຕฺວາ ຊມฺມກຖํ ສຸຕາຕູ''ຕິ. ອຖ ນํ ''ອິທານິ ອຄມນํ ນາມ ອຕິວິຍ ອຍຸຕฺຕ''ນฺຕິ ຊມฺມํ ໂສຕຸການຕາຍ ຄຈฺຉນฺຕํ ປຸນ ເຕ ອາທํສຸ – ''ເຕນ ທິ ສມຕສฺສ ໂຄຕມສฺສ ຊມฺມํ ສຸຕນฺໂຕ ພທິ ສາຕິຍາ ນິສີທິຕฺວາ ສຸຕາທີ''ຕິ. ປຸເຣຕຣເມວສฺສ ຄນฺຕฺວາ ສາຕີ ປຣິກฺຂິປີສຸ. ໂສ ຄນฺຕฺວາ ພທິສາຕິຍํ ນິສີທິ. ສຕฺຖາ ''ຕฺວํ ພທິສາຕິຍํ ວາ ນິສີທ, ປຣກຸຍຸເຍ ວາ ປຣເສເລ ວາ ປຣຈກฺກວາລຸເອ ວາ ປນ ນິສີທ, ອຫํ ພຸທฺໂຜ ນາມ ສກฺໂກມິ ຕํ ມມ ສທฺທํ ສາເວຕຸ''ນฺຕິ ມຫາຊມฺພຸໍ ຂນฺເຜ ຄເທຕฺວາ ຈາເລນฺໂຕ ວິຍ ອມຕວສฺສํ ວສฺເສນฺໂຕ ວິຍ ຈ ຊມฺມํ ເທເສຕຸໍ ອນຸປຸພฺພີ ກຖํ ອາຣກິ.

ສມฺມາສມฺພຸທฺເຜ ຈ ປນ ຊມฺມํ ເທເສນฺເຕ ປຸຣໂຕ ຖິຕາປີ ປຈฺຉໂຕ ຖິຕາປີ ຈກฺກວາລຸອສຕํ ຈກฺກວາລຸອສຫສฺສํ ອຕິກฺກມິຕฺວາ ຖິຕາປີ ອກນິຍຸຖກວເນ ຖິຕາປີ ''ສຕฺຖາ ມມເຍວ ໂອໂລເກຕິ, ມຍฺຫເມວ ຊມฺມํ ເທເສຕີ''ຕິ ວທນฺຕິ. ສຕฺຖາ ຫິ ຕํ ຕํ ໂອໂລເກນฺໂຕ ວິຍ ເຕນ ເຕນ ສທฺຊິ ສລฺລປນฺໂຕ ວິຍ ຈ ອໂທສິ. ຈນฺທສມາ ກິຣ ພຸທฺຜາ. ຍຖາ ຈນฺໂທ ຄຄນມຊฺເຊ ຖິໂຕ ''ມຍฺຫํ ອຸປຣິ ຈນฺໂທ, ມຍฺຫํ ອຸປຣິ ຈນฺໂທ''ຕິ ສພฺພສຕฺຕານํ ຂາຍຕິ, ເອວເມວ ຍຕฺຖ ກຕฺຖຈິ ຖິຕານํ ອກິມຸເຂ ຖິຕາ ວິຍ ຂາຍນฺຕິ. ອິທํ ກິຣ ເຕສํ ອລງກຕສີສํ ຊິນฺທິຕฺວາ ອຍຸຊິຕອກฺຂີນິ ອຸປฺປາເຜຕฺວາ ຫທຍມํສํ ອຸປฺປາເຜຕฺວາ ປຣສฺສ ທາສຕฺຖາຍ ຊາລິສທິເສ ປຸຕฺເຕ ກຕฺຫາຊີນາສທິສາ ຊີຕໂຣ ມທฺທີສທິສາ ປຊາປຕິໂຍ ປຣິຈฺຈຊິຕฺວາ ທິນฺນທານສฺສ ຜລํ. ມິຄາຣເສຍຸຖິປີ ໂຂ ຕຖາຄເຕ ຊມฺມເທສນํ ວິນິວຕฺເຕນฺເຕ ພທິສາຕິຍํ ນິສິນฺໂນເວ ສຫສฺສ ນຍປຜິມຕฺຄີເຕ ໂສຕາປຕฺຕິຜເລ ປຕິຍຸຖາຍ ອຈລາຍ ສທฺຊາຍ ສມນฺນາຄໂຕ ຕິສุ ຣຕເນສຸ ນິກฺກງໂຂ ຫຸຕฺວາ ສາຕິກຕฺຕํ ອຸກฺຂິປິຕฺວາ ອາຄນฺຕฺວາ ສຸຕฺຫາຍ ຖນํ ມຸເຂນ ຄເທຕฺວາ, ''ຕฺວํ ເມ ອຊฺຊໂຕ ປຍຸຖາຍ ມາຕາ''ຕິ ຕํ ມາຕຸຍຸຖາເນ ຖເປສີ. ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ມິຄາຣມາຕາ ນາມ ຊາຕາ. ປຈฺຉາກາເຄ ປຸຕฺຕํ ລກິຕฺວາປີ ມິຄາໂຣຕິສฺສ ນາມມກາສິ.

ມຫາເສຍຸຖິ ສຸຕฺຫາຍ ຖນํ ວິສฺສຊฺເຊຕฺວາ ຄນฺຕฺວາ ກຄວໂຕ ທฺວີສຸ ປາເທສຸ ສິຣສາ ນິປຕິຕฺວາ ປາເທ ປາຕິທິ ຈ ປຣິສມฺພາຫນฺໂຕ ມຸເຂນ ຈ ປຣິຈຸມฺພນฺໂຕ ''ມິຄາໂຣ ອຫํ, ກນฺເຕ, ມິຄາໂຣ ອຫํ, ກນฺເຕ''ຕິ ຕິກฺຂຕฺຕຸໍ ນາມํ ສາເວຕฺວາ, ''ອຫํ, ກນฺເຕ, ເອຕฺຕກํ ກາລํ ຍຕฺຖ ນາມ ທฺວິນฺນํ ມຫປฺຜລນฺຕິ ນ ຊານາມິ, ອິທານິ ຈ ເມ ສຸຕິສํ ນິສฺສາຍ ຍາຕํ, ສພฺພາ ອປາຍທຸກฺຂາ ມຸຕฺໂຕມฺຫິ, ສຸຕິສາ ເມ ອິມํ ເຄຫํ ອາຄຈฺຉນฺຕີ ມມ ອຕฺຖາຍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍ ອາຄຕາ''ຕິ ວຕฺວາ ອິມํ ຄາຖມາທ –

''ໂສຫํ ອຊฺຊ ປຊານາມິ, ຍຕฺຖ ທິນฺນํ ມຫປฺຜລํ;

ອຕฺຖາຍ ວຕ ເມ ກທฺທາ, ສຸຕິສາ ຆຣມາຄຕາ''ຕິ.

ວິສາຂາ ປຸນທິວສຕຸຖາຍປິ ສຕຸຖາຣໍ ນິມນຸເຕສິ។ ອຖສຸສາ ປຸນທິວເສປິ ສສຸສຸ ໂສຕາປຕຸຕິຜລໍ ປຕຸຕາ។ ຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ຕໍ ເຄຫໍ ສາສນສຸສ ວິວຜທຸວາຣໍ ອໂຫສິ។ ຕໂຕ ເສຜຸຖິ ຈິນຸເຕສິ – ''ພຫູປກາຣາ ເມ ສຸຕິສາ ປສນຸນາກາຣມສຸສາ ກຣິສຸສາມິ, ເອຕິສຸສາ ກາຣິຍໍ ປສາຜນໍ ນິຈຸຈກາລໍ ປສາເຜຕຸໍ ນ ສກຸກາ, ສລຸລຫຸກມສຸສາ ທິວາ ຈ ຣຕຸໂຕ ຈ ສພຸໂພຣິຍາປເຖສຸ ປສາຜນໂຍຄຸຄໍ ປສາຜ ນໍ ກາເຣສຸສາມິ''ຕິ ສຕສຫສຸສຄຸພນກໍ ພນມຜຸຖກໍ ນາມ ປສາຜນໍ ກາເຣຕຸວາ ຕສຸມິ ນິຜຸຖິເຕ ພຸຫຸສປຸປມຸຂໍ ກິກຸຂຸສງຸພໍ ນິມນຸ ເຕຕຸວາ ສກຸກຈຸຈໍ ໂກເຊຕຸວາ ວິສາຂໍ ໂສລຸອສຫີ ຄນຸໂຂທກາພເຜຫິ ນຸຫາເປຕຸວາ ສຕຸຖຸ ສມຸມຸເຂ ຖເປຕຸວາ ປສາເຜຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທາເປສິ។ ສຕຸຖາ ອນຸໂມທນໍ ກຕຸວາ ວິຫາຣເມວ ຄໂຕ។ ວິສາຂາປິ ຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ທານາທີນິ ປຸລຸລານິ ກໂຣນຸຕີ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກາ ອຜຸຖ ວເຣ (ມຫາວ។ ໓໕໐) ລກິຕຸວາ ຄຄນຕເລ ຈນຸທເລຂາ ວິຍ ປລຸລາຍມານາ ປຸຕຸຕສີຕາຫິ ວຸທຸໝີ ປາ ປຸຕີ។ ຕສຸສາ ກິຣ ທສ ປຸຕຸຕາ ທສ ສີຕໂຣ ຈ ອເຫສຸໍ។ ເຕສຸ ເອເກກສຸສ ທສ ທສ ປຸຕຸຕາ ທສ ທສ ສີຕໂຣ ອເຫສຸໍ។ ເຕສຸ ເຕສຸປິ ເອເກກສຸສ ທສ ທສ ປຸຕຸຕາ ທສ ທສ ສີຕໂຣ ຈາຕີ ເອວມສຸສາ ປຸຕຸຕນຕຸຕປນຸຕສນຸຕານວເສນ ປວຕຸຕານິ ວິສານິການິ ຈຕຸຕາຣິ ສຕານິ ອຜຸຖ ຈ ປາຕສຫສຸສານິ ອເຫສຸໍ។ ເຕນາຫຸ ໂປຣາຕາ –

''ວິສາຂາ ວີສຕິ ປຸຕຸຕາ, ນຕຸຕາ ຈ ຈຕຸໂຣ ສຕາ;

ປນຸຕາ ອຜຸຖສຫສຸສາ, ຊມຸພຸທີເປ ສຸປາກຜາ''ຕີ។

ອາຍຸ ວີສວສຸສສຕໍ ອໂຫສິ, ສີເສ ເອກມຸປິ ປລິຕໍ ນາມ ນາໂຫສິ, ນິຈຸຈໍ ໂສລຸອສວສຸສຸທຸເທສິກາ ວິຍ ອໂຫສິ។ ຕໍ ປຸຕຸຕນຕຸຕປນຸຕປຣິວາຣໍ ວິຫາຣໍ ຄຈຸຉນຸຕີ ທິສຸວາ, ''ກຕມາ ເອຕຸຖ ວິສາຂາ''ຕິ ປຣິປຸຈຸຉິຕາໂຣ ໂຫນຸຕິ? ເຍ ນໍ ຄຈຸຉນຸຕີ ປສຸສນຸຕິ, ''ອິທານິ ໂທຸກໍ ຄຈຸຉຕຸ, ຄຈຸຉມານາວ ໂນ, ອຍຸຍາ ໂສກຕີ''ຕິ, ຈິນຸເຕນຸຕິ។ ເຍ ນໍ ຖິຕໍ ນິສິນຸນໍ ນິປນຸນໍ ປສຸສນຸຕິ, ''ອິ ທານິ ໂທຸກໍ ນິປຊຸຊຕຸ, ນິປນຸນາວ ໂນ, ອຍຸຍາ, ໂສກຕີ''ຕິ ຈິນຸເຕນຸຕິ។ ອິຕິ ສາ ''ຈຕູສຸ ອິຣິຍາປເຖສຸ ອສຸໂກຣິຍາປເຖນ ນາມ ນ ໂສກຕີ''ຕິ ວຕຸຕພຸພາ ນ ໂຫຕິ។ ປລຸຈນຸນໍ ໂຂ ປນ ຫຕຸຖີນໍ ພລໍ ຜາເຣຕິ។ ຣາຊາ ''ວິສາຂາ ກິຣ ປລຸຈນຸນໍ ຫຕຸຖີນໍ ພລໍ ຜາເຣ ຕີ''ຕິ ສຸຕຸວາ ຕສຸສາ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ຜມຸມໍ ສຸຕຸວາ ອາຄມນເວລາຍ ຖາມໍ ວີມໍສິຕຸກາໂມ ຫຕຸຖີ ວິສຸສຊຸຊາເປສິ, ໂສ ໂສຕຸທໍ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ວິສາຂາກິມຸໂຂ ອຄມາສິ។ ຕສຸສາ ປຣິວາຣິຕຸຖິໂຍ ປລຸຈສຕາ ເອກຈຸຈາ ປລາຍິສຸ, ເອກຈຸຈາ ນ ປຣິສຸສຊຸຊິຕຸວາ ''ກຶ ອິທ''ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ – ''ຣາຊາ ກິຣ ເຕ, ອຍຸເຍ, ພລໍ ວີມໍສິຕຸກາໂມ ຫຕຸຖີ ວິສຸສຊຸຊາເປສີ''ຕິ ວທີສຸ។ ວິສາຂາ ອິມໍ ທິສຸວາ, ''ກຶ ປ ລາຍິເຕນ, ກຖໍ ນຸ ໂຂ ຕໍ ຄຕຸຫິສຸສາມິ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ, ''ສເຈ ຕໍ ທລຸຫໍ ຄຕຸຫິສຸສາມິ, ວິນສຸເສຍຸຍາ''ຕິ ທຸວີຫິ ອງຸຄຸລີຫິ ໂສຕຸທາຍ ຄເຫຕຸວາ ປຜິປຕາເມສິ។ ຫຕຸຖີ ອຕຸຕາໂນ ສນຸຜາເຣຕຸວາ ຖາຕຸໍ ນາສກຸຂິ, ຣາຊງຄເຕ ອຸກຸກຸຜິໂກ ຫຸຕຸວາ ປຕິໂຕ។ ມຫາຊໂນ ສາທຸກາຣໍ ອທາສິ។ ສາປິ ສປຣິວາຣາ ໂສຕຸຖິນາ ເຄຫໍ ອຄມາສິ។

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສາວຕຸຖິຍໍ ວິສາຂາ ມິຄາຣມາຕາ ພຫຸປຸຕຸຕາ ໂຫຕິ ພຫຸນຕຸຕາ ອໂຣຄປຸຕຸຕາ ອໂຣຄນຕຸຕາ ອກິມງຄລສມຸມຕາ, ຕາວຕເກສຸ ປຸຕຸຕນຕຸເຕສຸ ເອໂກປິ ອນຸຕຣາ ມຣຕໍ ປຕຸໂຕ ນາມ ນາໂຫສິ។ ສາວຕຸຖິວາສິໂນ ມງຄເລສຸ ຉເຕສຸ ວິສາຂໍ ປຖມໍ ນິມນຸເຕຕຸວາ ໂກເຊນຸຕີ។ ອເຖກສຸມີ ອຸສຸສວທິວເສ ມຫາຊເນ ມຕຸທິຕປສາທິເຕ ຜມຸມສຸສວນາຍ ວິຫາຣໍ ຄຈຸຉນຸເຕ ວິສາຂາປິ ນິມນຸຕິຕຜຸຖາເນ ກຸລຸຊິຕຸວາ ມຫາລຕາປສາຜນໍ ປສາເຜຕຸວາ ມຫາຊເນນ ສທຸຜຶ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ອາກຣຕານິ ໂອມຸລຸຈິຕຸວາ ອຸຕຸຕຣາສງຄເຄນ ກຕຸທິກໍ ພນຸຜິຕຸວາ ທາສິຍາ ອທາສິ។ ຍໍ ສນຸຜາຍ ວຸຕຸຕໍ –

''ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສາວຕຸຖິຍໍ ອຸສຸສໂວ ໂຫຕິ, ມນຸສຸສາ ອລງກຕປຜິຍຕຸຕາ ອາຣາມໍ ຄຈຸຉນຸຕິ, ວິສາຂາປິ ມິຄາຣມາຕາ ອລງກຕປຜິຍຕຸຕາ ວິຫາຣໍ ຄຈຸຉຕີ។ ອຖ ໂຂ ວິສາຂາ ມິຄາຣມາຕາ ອາກຣຕານິ ໂອມຸລຸຈິຕຸວາ ອຸຕຸຕຣາສງຄເຄນ ກຕຸທິກໍ ພນຸຜິຕຸວາ ທາສິຍາ ອທາສິ 'ຫນຸທ ເຊ ອິມໍ ກຕຸທິກໍ ຄຕຸຫາຫີ'''ຕີ (ປາຈິ។ ໕໐໓)។

ສາ ກິຣ ວິຫາຣໍ ຄຈຸຉນຸຕີ ຈິນຸເຕສິ – ''ເອວຣູປໍ ມຫຄຸພໍ ປສາຜນໍ ສີເສ ປຜິມຸກຸກໍ ຍາວ ປາທປິຜຸຖິ ອລງກາຣໍ ອລງກຣິຕຸວາ ວິ ຫາຣໍ ປວິສິຕຸໍ ອຍຸຕຸຕ''ນຸຕິ ນໍ ໂອມຸລຸຈິຕຸວາ ກຕຸທິກໍ ກຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປຸລຸເລເນເວ ນິພຸພຕຸຕາຍ ປລຸຈຫຕຸຖິຖາມຜຣາຍ ທາສິ ຍາ ຫຕຸເຖ ອທາສິ។ ສາ ເອວ ກິຣ ຕໍ ຄຕຸຫິຕຸໍ ສກຸໂກຕິ។ ເຕນ ນໍ ອາຫ – ''ອມຸມ, ອິມໍ ປສາຜນໍ ຄຕຸຫ, ສຕຸຖຸສນຸຕິກາ ນິວຕຸຕນກາເລ ປສາເຜສຸສາມິ ນ''ນຸຕິ។ ຕໍ ປນ ທຕຸວາ ພນມຜຸຖກໍ ປສາຜນໍ ປສາເຜຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ຜມຸມໍ ອສຸໂສສິ, ຜມຸມສຸສວນາວສາເນ ກຄວນຸຕໍ ວນຸທິຕຸວາ ອຸຜຸຖາຍ ປກຸກາມິ។ ສາປິສຸສາ ທາສີ ຕໍ ປສາຜນໍ ປມຸຜຸຖາ។ ຜມຸມໍ ສຸຕ

ວາ ປນ ປກຸກນຸຕາຍ ປຣິສາຍ ສເຈ ກິຢຸຈິ ປມຸຬຸຖໍ ໂຫຕິ, ຕໍ ອານນຸທຕຸເຖໂຣ ປຝິສາເມຕີ ອິຕິ ໂສ ຕໍ ທິວສໍ ມຫາລຕາປສາຘນໍ ທິສຸວາ ສຕຸຖຸ ອາໂຣເຈສິ – "ກນຸເຕ, ວິສາຂາ ປສາຘນໍ ປມຸສຸສິຕຸວາ ຄຕາ"ຕິ. "ເອກມນຸຕໍ ຖເປຫີ, ອານນຸທາ"ຕິ. ເຖໂຣ ຕໍ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ໂສປານປສຸເສ ລຄຸເຄຕຸວາ ຖເປສິ.

ວິສາຂາປິ ສຸປຸປິຍາຍ ສທຸຘິ "ອາຄນຸຕຸກຄມິກຄິລານາທີນໍ ກຕຸຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ຊານິສຸສາມີ"ຕິ ອນຸໂຕວິຫາເຣ ວິຈຣິ. ຕາ ປນ ອຸປາສິກາໂຍ ອນຸໂຕວິຫາເຣ ທິສຸວາ ສປຸປິມຘຸເຕລາທີຫິ ອຕຸຖິກາ ປກຕິຍາວ ທຫຣາ ຈ ສາມເຓຣາ ຈ ຖາລກາທີນິ ຄເຫຕຸວາ ອຸປສງກມນຸຕີ. ຕສຸມິມຸປິ ທິວເສ ຕເຖວ ກຣີສຸ. ອເຖກໍ ຄິລານໍ ກິກຸຂໍ ທິສຸວາ ສຸປຸປິຍາ (ມຫາວ. ໔໗໐) "ເກນຕຸໂຖ ອຍຸຍສຸສາ"ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ "ປຝິຈຸຉາທນີເຍນາ"ຕິ ວຸຕຸເຕ ໂຫຕຸ, ອຍຸຍ, ເປເສສຸສາມີຕິ ທຸຕິຍທິວເສ ກປຸປິຍມໍສໍ ອລກນຸຕີ ອຕຸຕໂນ ອູຣຸຜໍເສນ ກຕຸຕພຸພກິຈຸຈໍ ກຕຸວາ ປຸນ ສຕຸຖຣີ ປສາເທນ ປາກຕິກສຣີຣາວ ອໂຫສິ. ວິສາຂາປິ ຄິລາເນ ຈ ທຫເຣ ຈ ສາມເຓເຣ ຈ ໂອໂລເກຕຸວາ ອຍຸເຍນ ທຸວາເຣນ ນິກຸຂມິຕຸວາ ວິຫາຣູປຈາເຣ ຖິຕາ, "ອມຸມ, ປສາຘນໍ ອາຫຣ ປສາເຘສຸສາມີ"ຕິ ອາຫ. ຕສຸມິ ຂເຓ ສາ ທາສີ ປມຸສຸສິຕຸວາ ນິກຸຂນຸຕກາວໍ ຍຕຸວາ, "ອຍຸເຍ, ປມຸຬຸຖາມຸຫີ"ຕິ ອາຫ. "ເຕນ ຫິ ຄນຸຕຸວາ ຄຕຸຫິຕຸວາ ເອຫີ, ສເຈ ປນ ມຍຸຫໍ ອຍຸເຍນ ອານນຸທຕຸເຖເຣນ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ອຍຸລສຸມິ ຖາເນ ຖປິຕໍ ໂຫຕິ, ມາ ອາຫເຣຍຸຍາສິ, ອຍຸຍສຸເສວ ຕໍ ມຍາ ປຣິຈຸຈຕຸຕ"ນຸຕິ. ຊານາຕິ ກິຣ ສາ "ກຸລມນຸສຸສານໍ ປມຸຬຸຖກຕຸທກໍ ເຖໂຣ ປຝິສາເມຕີ"ຕິ; ຕສຸມາ ເອວມາຫ. ເຖໂຣປິ ຕໍ ທາສີ ທິສຸວາວ "ກິມຕຸຖໍ ອາຄຕາສີ"ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ, "ອຍຸຍາຍ ເມ ປສາຘນໍ ປມຸສຸສິຕຸວາ ອາຄຕາມຸຫີ"ຕິ ວຸຕຸເຕ, "ເອຕສຸມິ ເມ ໂສປານປສຸເສ ຖປິຕໍ, ຄຈຸຉ ນໍ ຄຕຸຫາຫີ"ຕິ ອາຫ. ສາ, "ອຍຸຍ, ຕຸມຸຫາກໍ ຫຕຸເຖນ ອາມຬຸຖກຕຸຑກໍ ມຍຸຫໍ ອຍຸຍາຍ ອນາຫາຣິຍໍ ກຕ"ນຸຕິ ວຕຸວາ ຕຸຈຸຉຫຕຸຖາວ ຄນຸຕຸວາ, "ກີ, ອມຸມາ"ຕິ ວິສາຂາຍ ປຸຬຸຖາ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສິ. "ອມຸມ , ນາຫໍ ມມ ອຍຸເຍນ ອາມຬຸຖກຕຸຫໍ ປີລນຸຘິສຸສາມິ, ປຣິຈຸຈຕຸຕໍ ມຍາ. ອຍຸຍານໍ ປນ ປຝິຊຄຸຄິຕຸໍ ທຸກຸຂໍ, ຕໍ ວິສຸສຊຸເຊຕຸວາ ກປຸປິຍກຕຸຫໍ ອຸປເນສຸສາມິ, ຄຈຸຉ, ຕໍ ອາຫຣາຫີ"ຕີ. ສາ ຄນຸຕຸວາ ອາຫຣິ. ວິສາຂາ ຕໍ ອປີລນຸຘິຕຸວາວ ກມຸມາເຣ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ອຕຸຘາເປສິ. ເຕຫີ "ນວ ໂກຝິໂຍ ອຕຸຘຕິ, ຫຕຸຖກາຣາປເກີຍໍ ປນສຸສ ສຕສຫສຸສ"ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ ປສາຘນໍ ຍາເນ ຖປາເປຕຸວາ "ເຕນ ຫີ ຕໍ ວິກຸກິຓາຖາ"ຕິ ອາຫ. ກຕຸຕກໍ ຘນໍ ທຕຸວາ ຄຕຸຫິຕຸ ນ ໂກຈິ ສກຸຂິສຸສຕີ. ຕຍຸຫີ ປສາຘນໍ ປສາເຘຕຸໍ ອນຸຈຸຉວິກາ ອິຕຸຖິໂຍ ນາມ ທຸລຸລກາ. ປຖວິມຕຸຫລສຸມິຍຸຫີ ຕີສຸໂສວ ອິຕຸຖິໂຍ ມຫາລຕາປສາຘນໍ ລກີສຸ ວິສາຂາ ມຫາອຸປາສິກາ, ພນຸຘຸລມລຸລເສນາປຕິສຸສ ກຣິຍາ, ມລຸລິກາ, ພາຣາຓສີເສຍຸຖິໂນ ຘີຕາຕີ.

ຕສຸມາ ວິສາຂາ ສຍເມວ ຕສຸສ ມູລໍ ທຕຸວາ ສຕສຫສຸສາຘິກາ ນວ ໂກຝິໂຍ ສກເຝ ອາໂຣເປຕຸວາ ວິຫາຣໍ ເນຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ, "ກນຸເຕ, ມຍຸຫໍ ອຍຸເຍນ ອານນຸທຕຸເຖເຣນ ມມ ປສາຘນໍ ຫຕຸເຖນ ອາມຬຸຖໍ, ເຕນ ອາມຬຸຖກາລໂຕ ປຝຸຖາຍ ນ ສກຸກາ ຕໍ ມຍາ ປີລນຸຘິຕຸໍ. ຕໍ ປນ ວິສຸສຊຸເຊຕຸວາ ກປຸປິຍໍ ອຸປເນສຸສາມີຕິ ວິກຸກິຓາເປນຸຕີ ອລຸລໍ ຕໍ ຄຕຸຫິຕຸໍ ສມຕຸຖໍ ອທິສຸວາ ອຫເມວ ຕສຸສ ມູລໍ ຄາຫາເປຕຸວາ ອາຄຕາ, ຈຕູສຸ ປຈຸຈເຍສຸ ກຕຣປຈຸຈເຍນ ອຸປເນສຸສາມິ, ກນຸເຕ"ຕີ. ປາຈີນທຸວາເຣ ສງຆສຸສ ວສນຬຸຖານໍ ກາຕຸໍ ເຕ ຍຸຕຸຕໍ ວິສາເຂຕິ "ຍຸຕຸຕໍ, ກນຸເຕ"ຕິ ວິສາຂາ ຕຸຝຸຖມານສາ ນວໂກຝິຫີ ກູມິເມວ ຄຕຸຫີ. ອປຣາຫີ ນວໂກຝິຫີ ວິຫາຣໍ ກາຕຸໍ ອາຣກິ.

ອເຖກທິວສໍ ສຕຸຖາ ປຈຸຈູສສມເຍ ໂລກໍ ໂວໂລເກນຸໂຕ ເທວໂລກາ ຈວິຕຸວາ ກທຸທິຍນຄເຣ ເສຝຸຖິກຸເລ ນິພຸພຕຸຕສຸສ ກທຸທິຍສຸສ ນາມ ເສຝຸຖິປຸຕຸຕສຸສ ອຸປນິສຸສຍສມຸປຕຸຕີ ທິສຸວາ ອນາຖປິຕຸຑິກສຸສ ເຄເຫ ກຕຸຕກິຈຸຈໍ ກຕຸວາ ອຸຕຸຕຣທຸວາຣາກິມຸໂຂ ອໂຫສິ. ປກຕິຍາ ຫິ ສຕຸຖາ ວິສາຂາຍ ເຄເຫ ກິກຸຂໍ ຄຕຸຫິຕຸວາ ທກຸຂິຓທຸວາເຣນ ນິກຸຂມິຕຸວາ ເຊຕວເນ ວສຕີ. ອນາຖປິຕຸຑິກສຸສ ເຄເຫ ກິກຸຂໍ ຄເຫຕຸວາ ປາຈີນທຸວາເຣນ ນິກຸຂມິຕຸວາ ປຸພຸພາຣາເມ ວສຕີ. ອຸຕຸຕຣທຸວາຣໍ ສນຸຘາຍ ຄຈຸຉນຸຕໍ ເຍວ ກຄວນຸຕໍ ທິສຸວາ, "ຈາຣິກໍ ປກຸກມິສຸສຕີ"ຕິ ຊານນຸຕີ. ວິສາຂາປິ ຕໍ ທິວສໍ "ສຕຸຖາ ອຸຕຸຕຣທຸວາຣາກິມຸໂຂ ຄໂຕ"ຕິ ສຸຕຸວາ ເວເຄນ ຄນຸຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ອາຫ – "ຈາຣິກໍ ຄນຸຕຸກາມຕຸຖ, ກນຸເຕ"ຕີ? "ອາມ, ວິສາເຂ"ຕີ. "ກນຸເຕ, ເອຕຸຕກໍ ຘນໍ ປຣິຈຸຈຊິຕຸວາ ຕຸມຸຫາກໍ ວິຫາຣໍ ກາເຣມິ, ນິວຕຸຕຖ, ກນຸເຕ"ຕີ. "ອນິວຕຸຕຄມນໍ ອິທໍ ວິສາເຂ"ຕີ. ສາ "ອທຸຘາ ເຫຕຸສມຸປນຸນໍ ກຢຸຈິ ປສຸສິສຸສຕິ ກຄວາ"ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ, "ເຕນ ຫີ, ກນຸເຕ, ມຍຸຫໍ ກຕາກຕວິຊານນກໍ ເອກໍ ກິກຸຂຸໍ ນິວຕຸເຕຕຸວາ ຄຈຸຉຖາ"ຕິ ອາຫ. "ຍໍ ຣຸຈຸຈສິ, ຕສຸສ ປຕຸຕໍ ຄຕຸຫ ວິສາເຂ"ຕິ ອາຫ. ສາ ກິຢຸຈາປິ ອານນຸທຕຸເຖຣໍ ປິຍາຍຕິ, "ມຫາໂມຄຸຄລຸລານຕຸເຖໂຣ ອິທຸຘິມາ, ເອຕໍ ເມ ນິສຸສາຍ ກມຸມໍ ລຫຸໍ ນິປຸຜຊຸຊິສຸສຕີ"ຕິ ປນ ຈິນຸເຕຕຸວາ ເຖຣສຸສ ປຕຸຕໍ ຄຕຸຫີ. ເຖໂຣ ສຕຸຖາຣໍ ໂອໂລເກສິ. ສຕຸຖາ "ຕວ ປຣິວາເຣ ປຢຸຈສເຕ ກິກຸຂູ ຄເຫຕຸວາ ນິວຕຸຕ ໂມຄຸຄລຸລານາ"ຕິ ອາຫ. ໂສ ຕຖາ ອກາສິ. ຕສຸສານຸກາເວນ ປຢຸຍາສສຍຸຖິໂຍຊນານິປິ ຣຸກຸຂຕຸຖາຍ ຈ ປາສາຓຕຸຖາຍ ຈ ຄຕາ ມນຸສຸສາ ມຫນຸເຕ ມຫນຸເຕ ຣຸກຸເຂ ຈ ປາສາເຓ ຈ ຄເຫຕຸວາ ຕໍ ທິວສເມວ ອາຄຈຸຉນຸຕີ, ເນວ ສກເຝ ຣຸກຸຂປາສາເຓ ອາໂຣເປນຸຕາ ກິລມນຸຕີ, ນ ອກຸໂຂ ກິຊຊຕີ. ນ ຈິຣສຸເສວ ທຸເວກູ

ມິກໍ ປາສາທໍ ກາຣີສຸ. ເຫຏ຺ຐາຠູມິຍໍ ປຎ຺ຈ ຄພ຺ຠສຕານິ, ອຸປຣິຠູມິຍໍ ປຎ຺ຈ ຄພ຺ຠສຕານີຕິ ຄພ຺ຠສຫສ຺ສປຏິມຓ຺ຑິໂຕ ປາສາໂທ ອໂຫສິ. ອຏ຺ຐກຣີເສ ປຣິສຸທ຺ເຘ ຠູມິຠາເຄ ປາສາທໍ ກາຣາເປສິ, “ສຸທ຺ຘປາສາໂທ ປນ ນ ໂສຠຕີ”ຕິ ຕໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ປຘານເວຕ຺ຕເຄຫສຕານິ, ປຎ຺ຈ ຈູຬປາສາທສຕານິ, ປຎ຺ຈ ທີຆມາຬກສຕານິ ກາຣາເປສິ.

ອຖ ສຕ຺ຖາ ນວຫິ ມາເສຫິ ຈາຣິກໍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຸນ ສາວຕ຺ຖິໍ ອຄມາສິ. ວິສາຂາຍປິ ປາສາເທ ກມ຺ມໍ ນວຫິ ມາເສຫິ ນິຏ຺ຐິຕໍ. ປາສາທກູຏໍ ຆນໂກຏ຺ຏິຕຣຕ຺ຕສຸວຓ຺ເຓເນວ ສຏ຺ຐິອຸທກຆຏຄຓ຺ຫນກໍ ກາຣາເປສິ. “ສຕ຺ຖາ ເຊຕວນວິຫາຣໍ ຄຈ຺ຉຕີ”ຕິ ຈ ສຸຕ຺ວາ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຕ຺ຕໂນ ວິຫາຣໍ ເນຕ຺ວາ ປຏິຎ຺ຎໍ ຄຓ຺ຫິ, “ຠນ຺ເຕ, ອິມໍ ຈຕຸມາສໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອິເຘວ ວສຖ, ປາສາທມຫໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອຘິວາເສສິ. ສາ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ວິຫາເຣ ເອວ ທານໍ ເທຕິ. ອຖສ຺ສາ ເອກາ ສຫາຍິກາ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນກໍ ເອກໍ ວຕ຺ຖໍ ອາທາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ, “ສຫາຍິເກ ອຫໍ ອິມໍ ວຕ຺ຖໍ ຕວ ປາສາເທ ຠູມຕ຺ຖຣຓສງ຺ເຂເປນ ອຕ຺ຖຣິຕຸກາມາ, ອຕ຺ຖຣຓຏ຺ຐານໍ ເມ ອາຈິກ຺ຂາ”ຕິ ອາຫ. “ສາຘຸ ສຫາຍິເກ, ສເຈ ຕ຺ຍາຫໍ ‘ໂອກາໂສ ນຕ຺ຖີ’ຕິ ວກ຺ຂາມິ, ຕ຺ວໍ ‘ເມ ໂອກາສໍ ອທາຕຸກາມາ’ຕິ ມຎ຺ຎິສ຺ສສິ, ສຍເມວ ປາສາທສ຺ສ ທ຺ເວ ຠູມິໂຍ ຄພ຺ຠສຫສ຺ສຎ຺ຈ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອຕ຺ຖຣຓຏ຺ຐານໍ ຊານາຫີ”ຕິ ອາຫ. ສາ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນກໍ ວຕ຺ຖໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວິຈຣນ຺ຕີ ຕໂຕ ອປ຺ປຕຣມູລໍ ວຕ຺ຖໍ ອທິສ຺ວາ “ນາຫໍ ອິມສ຺ມິໍ ປາສາເທ ປຸຎ຺ຎຠາຄໍ ລຠາມີ”ຕິ ໂທມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ຕາ ເອກສ຺ມິໍ ຐາເນ ໂຣທນ຺ຕີ ອຏ຺ຐາສິ. ອຖ ນໍ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ທິສ຺ວາ, “ກສ຺ມາ ໂຣທສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ສາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິ. ເຖໂຣ “ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ອຫໍ ເຕ ອຕ຺ຖຣຓຏ຺ຐານໍ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ, “ໂສປານປາທມູເລ ປາທໂຘວນຏ຺ຐາເນ ອິມໍ ປາທປຸຎ຺ຉນກໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຖຣາຫິ, ຠິກ຺ຂູ ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາ ປຐມໍ ເອຕ຺ຖ ປາເທ ປຸຎ຺ຉິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕ ປວິສິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອວໍ ເຕ ມຫປ຺ຜລໍ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ອາຫ. ວິສາຂາຍ ກິເຣຕໍ ອສລ຺ລກ຺ຂິຕຏ຺ຐານໍ.

ວິສາຂາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ອນ຺ໂຕວິຫາເຣ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ທານໍ ອທາສິ, ອວສານທິວເສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຈີວຣສາຏເກ ອທາສິ. ສງ຺ຆນວເກນ ລທ຺ຘຈີວຣສາຏກາ ສຫສ຺ສຄ຺ຆນກາ ໂຫນ຺ຕິ. ສພ຺ເພສໍ ປຕ຺ຕານິ ປູເຣຕ຺ວາ ເຠສຊ຺ຊໍ ອທາສິ. ທານປຣິຈ຺ຈາເຄ ນວ ໂກຏິໂຍ ອຄມໍສຸ. ອິຕິ ວິຫາຣສ຺ສ ຠູມິຄ຺ຄຫເຓ ນວ ໂກຏິໂຍ, ວິຫາຣສ຺ສ ກາຣາປເນ ນວ, ວິຫາຣມເຫ ນວາຕິ ສພ຺ພາປິ ສຕ຺ຕວີສຕິ ໂກຏິໂຍ ສາ ພຸທ຺ຘສາສເນ ປຣິຈ຺ຈຊິ. ອິຕ຺ຖິກາເວ ຐຕ຺ວາ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິກສ຺ສ ເຄເຫ ວສມານາຍ ເອວຣູໂປ ມຫາປຣິຈ຺ຈາໂຄ ນາມ ອຎ຺ຎິສ຺ສາ ນຕ຺ຖິ. ສາ ວິຫາຣມຫສ຺ສ ນິຏ຺ຐິຕທິວເສ ວຑ຺ຒມານກຈ຺ຉາຍາຍ ປຸຕ຺ຕນຕ຺ຕປນຕ຺ຕປຣິວຸຕາ “ຍໍ ຍໍ ມຍາ ປຸພ຺ເພ ປຕ຺ຖິຕໍ, ສພ຺ພເມວ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ປາສາທໍ ອນຸປຣິຍາຍນ຺ຕີ ປຎ຺ຈຫິ ຄາຖາຫິ ມຘຸຣສທ຺ເທນ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ –

“ກທາຫໍ ປາສາທໍ ຣມ຺ມໍ, ສຸທ຺ຘາມຕ຺ຕິກເລປນໍ;

ວິຫາຣທານໍ ທສ຺ສາມິ, ສງ຺ກປ຺ໂປ ມຍ຺ຫ ປູຣິໂຕ.

“ກທາຫໍ ມຎ຺ຈປີຐຎ຺ຈ, ຠິສິພິມ຺ໂພຫນານິ ຈ;

ເສນາສນຠຓ຺ຑໍ ທສ຺ສາມິ, ສງ຺ກປ຺ໂປ ມຍ຺ຫ ປູຣິໂຕ.

“ກທາຫໍ ສລາກຠຕ຺ຕໍ, ສຸຈີ ມໍສູປເສຈນໍ;

ໂຠຊນທານໍ ທສ຺ສາມິ, ສງ຺ກປ຺ໂປ ມຍ຺ຫ ປູຣິໂຕ.

“ກທາຫໍ ກາສິກໍ ວຕ຺ຖໍ, ໂຂມກປ຺ປາສິການິ ຈ;

ຈີວຣທານໍ ທສ຺ສາມິ, ສງ຺ກປ຺ໂປ ມຍ຺ຫ ປູຣິໂຕ.

“ກທາຫໍ ສປ຺ປິນວນີຕໍ, ມຘຸເຕລຎ຺ຈ ຘາຓິຕໍ;

ເກສຊຊຸທານໍ ທສຸສາມິ, ສງກປຸໂປ ມຍຸຫ ປູຣິໂຕ''ຕິ຿

ກິກຸຂູ ຕສຸສາ ສທຸທໍ ສຸຕຸວາ ສຕຸຖຸ ອາໂຣຈຍິສຸ – ''ກນຸເຕ, ອມຸເຫທິ ເອຕຸຕເກ ອທຸຈາເນ ວິສາຂາຍ ຄາຍນໍ ນາມ ນ ທິຍຸຖປຸພຸພໍ, ສາ ອຊຊ ປຸຕຸຕນຕຸຕປນຕຸຕປຣິວຸຕາ ຄາຍມານາ ປາສາທໍ ອນຸປຣິຍາຍຕິ, ກິ ນຸ ຂຸວສຸສາ ປິຕຸຕໍ ວາ ກຸປິຕໍ, ອຸທາຫຸ ອຸມຸມຕຸຕິກາ ຊາຕາ''ຕິ? ສຕຸຖາ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ມຍຸຫໍ ຊິຕາ ຄາຍຕິ, ອຕຸຕໂນ ປນສຸສາ ອຊຊາສໂຍ ປຣິປຸຕຸໂຕ, ສາ 'ປຕຸຖິຕປຕຸຖນາ ເມ ມຕຸຖກໍ ປຕຸຕາ'ຕິ ຕຸຍຸຖມານສາ ອຸທານໍ ອຸທາເນນຸຕີ ວິຈຣຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ''ກທາ ປນ, ກນຸເຕ, ຕາຍ ປຕຸຖນາ ປຕຸຖິຕາ''ຕິ? ''ສຸຕິສຸສຖ, ກິກຸຂເວ''ຕິ຿ ''ສຸຕິສຸສາມ, ກນຸເຕ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ອຕິຕໍ ອາຫຣິ –

''ອຕິເຕ , ກິກຸຂເວ, ອິໂຕ ກປຸປສຕສຫສຸສມຕຸຖເກ ປທຸມຸຕຸຕໂຣ ນາມ ພຸທຸໂຣ ໂລເກ ນິພຸພຕຸຕິ຿ ຕສຸສ ວສຸສສຕສຫສຸສໍ ອາຍຸ ອໂຫສິ, ຂີຕາສວານໍ ສຕສຫສຸສປຣິວາໂຣ, ນຄຣໍ ຫໍສວຕີ ນາມ, ປິຕາ ສຸນນຸໂທ ນາມ ຣາຊາ, ມາຕາ ສຸຊາຕາ ນາມ ເທວີ, ຕສຸສ ອຄຸເຄົາປຍຸຖາຍິກາ ເອກາ ອຸປາສິກາ ອຍຸຖ ວເຣ ຍາຈິຕຸວາ ມາຕຸຍຸຖາເນ ຖຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ຈຕູທິ ປຈຸຈເຍທິ ປຍິຊຄຸຄນຸຕີ ສາຍໍປາຕໍ ອຸປຍຸຖານໍ ຄຈຸຉຕິ຿ ຕສຸສາ ເອກາ ສຫາຍິກາ ຕາຍ ສທຸຊີ ວິຫາຣໍ ນິພທຸຊໍ ຄຈຸຉຕິ຿ ສາ ຕສຸສາ ສຕຸຖາຣາ ສທຸຊີ ວິສຸສາເສນ ກຖນຸຈ ວລຸລກກາວຍຸຈ ທິສຸວາ, 'ກິ ນຸ ໂຂ ກຕຸວາ ເອວໍ ພຸທຸຈານໍ ວລຸລຕາ ໂຫຕີ'ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ປຸຈຸຉີ – 'ກນຸເຕ, ເອສາ ອິຕຸຖີ ຕຸມຸຫາກໍ ກິ ໂຫຕີ'''ຕິ? ''ອຸປຍຸຖາຍິການໍ ອຄຸຄາ''ຕິ຿ ''ກນຸເຕ, ກິ ກຕຸວາ ອຸປຍຸຖາຍິການໍ ອຄຸຄາ ໂຫຕີ''ຕິ? ''ກປຸປສຕສຫສຸສໍ ປຕຸຖນໍ ປຕຸເຖຕຸວາ''ຕິ຿ ''ອິທານິ ປຕຸເຖຕຸວາ ລທຸຊຸໍ ສກຸກາ, ກນຸເຕ''ຕິ຿ ''ອາມ, ສກຸກາ''ຕິ຿ ''ເຕນ ຫິ, ກນຸເຕ, ກິກຸຂຸສຕສຫສຸເສນ ສທຸຊີ ສຕຸຕາຫໍ ມຍຸຫໍ ກິກຸຂໍ ຄຕຸຫຖາ''ຕິ ອາຫ຿ ສຕຸຖາ ອຊີວາເສສີ຿ ສາ ສຕຸຕາຫໍ ທານໍ ທຕຸວາ ໂອສານທິວເສ ຈີວຣສາຍເກ ທຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ປາທມູເລ ນິປຊຊິຕຸວາ, ''ກນຸເຕ, ນາຫໍ ອິມສຸສ ທານສຸສ ຜເລນ ເທວິສຸສຣິຍາທີນໍ ອຄຸຄຕຣໍ ປຕຸເຖມິ, ຕຸມຸຫາທິສສຸສ ປເນກສຸສ ພຸທຸຊສຸສ ສນຸຕິເກ ອຍຸຖ ວເຣ ລກິຕຸວາ ມາຕຸຍຸຖາເນ ຖຕຸວາ ຈຕູທິ ປຈຸຈເຍທິ ປຍິຊຄຸຄິຕຸໍ ສມຕຸຖານໍ ອຄຸຄາ ກເວຍຸຍ''ນຸຕິ ປຕຸຖນໍ ປຍຸຖເປສີ຿ ສຕຸຖາ ''ສມິຊຊິສຸສຕິ ນຸ ໂຂ ອິມິສຸສາ ປຕຸຖນາ''ຕິ ອນາຄຕໍ ອາວຊຊເຊນຸໂຕ ກປຸປສຕສຫສຸສໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ''ກປຸປສຕສຫສຸສປຣິໂຍສາເນ ໂຄຕໂມ ນາມ ພຸທຸໂຣ ອຸປຸປຊຊິສຸສຕິ, ຕທາ ຕຸວໍ ວິສາຂາ ນາມ ອຸປາສິກາ ຫຸຕຸວາ ຕສຸສ ສນຸຕິເກ ອຍຸຖ ວເຣ ລກິຕຸວາ ມາຕຸຍຸຖາເນ ຖຕຸວາ ຈຕູທິ ປຈຸຈເຍທິ ປຍິຊຄຸຄນຸຕີນໍ ອຸປຍຸຖາຍິການໍ ອຄຸຄາ ກວິສຸສສີ''ຕິ ອາຫ຿ ຕສຸສາ ສາ ສມຸປຕຸຕິ ສຸເວວ ລທຸຊພຸພາ ວິຍ ອໂຫສິ຿

ສາ ຍາວຕາຍຸກໍ ປຸລຸຄໍ ກຕຸວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ເທວໂລເກ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ເທວມນຸສຸເສສຸ ສໍສຣນຸຕີ ກສຸສປສມຸມາສມຸພຸທຸຊກາເລ ກິກິສຸສ ກາສິຣຄຸໂຍ ສຕຸຕນຸນໍ ຊີຕານໍ ກນິຍຸຖາ ສງຆທາສີ ນາມ ຫຸຕຸວາ ປຣກຸລໍ ອຄນຸຕຸວາ ຕາທີ ເຊຍຸຖາຄີນີທິ ສທຸຊີ ທີຆຣຕຸຕໍ ທານາທີນີ ປຸລຸຄານີ ກຕຸວາ ກສຸສປສມຸມາສມຸພຸທຸຊສຸສ ປາທມູເລປີ ''ອນາຄເຕ ຕຸມຸຫາທິສສຸສ ພຸທຸຊສຸສ ມາຕຸຍຸຖາເນ ຖຕຸວາ ຈຕຸປຈຸຈຍທາຍິການໍ ອຄຸຄາ ກເວຍຸຍ''ນຸຕິ ປຕຸຖນໍ ອກາສີ຿ ສາ ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ປນ ເທວມນຸສຸເສສຸ ສໍສຣນຸຕີ ອິມສຸມີ ອຕຸຕກາເວ ເມຕຸຫກເສຍຸຖິປຸຕຸຕສຸສ ຊນຄຸຈຍເສຍຸຖິໂນ ຊີຕາ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕາ຿ ມຍຸຫໍ ສາສເນ ພຫູນິ ປຸລຸຄານິ ອກາສີ຿ ອິຕິ ໂຂ, ກິກຸຂເວ, ''ນ ມຍຸຫໍ ຊີຕາ ຄາຍຕິ, ປຕຸຖິຕປຕຸຖນາຍ ປນ ນິປຸຜຕຸຕີ ທິສຸວາ ອຸທານໍ ອຸທາເນຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ສຕຸຖາ ຊມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ, ''ກິກຸຂເວ, ຍຖາ ນາມ ເຊໂກ ມາລາກາໂຣ ນານາປຸປຸຜານໍ ມຫນຸຕໍ ຣາສີ ກຕຸວາ ນານປຸປກາເຣ ມາລາຄຸເຄ ກໂຣຕິ, ເອວເມວ ວິສາຂາຍ ນານປຸປກາຣານິ ປຸລຸຄານິ ກາຕຸໍ ຈິຕຸຕໍ ນມຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໕໓຿

''ຍຖາປິ ປຸປຸຜຣາສິມຸຫາ, ກຍິຣາ ມາລາຄຸເຄ ພຫູ;

ເອວໍ ຊາເຕນ ມຈຸເຈນ, ກຕຸຕພຸພໍ ກຸສລໍ ພຫຸ''ນຸຕິ຿

ຕຕຸຖ ປຸປຸຜຣາສິມຸຫາຕິ ນານປຸປກາຣານໍ ປຸປຸຜານໍ ຣາສິມຸຫາ຿ ກຍິຣາຕິ ກເຣຍຸຍ຿ ມາລາຄຸເຄ ພຫູຕິ ເອກໂຕ ວຕຸຍິກມາລາທີເກທາ ນານປຸປກາຣາ ມາລາວິກຕິໂຍ຿ ມຈຸເຈນາຕິ ມຣິຕພຸພສກາວຕາຍ ''ມຈຸໂຈ''ຕິ ລທຸຊນາເມນ ສຕຸເຕນ ຈີວຣທານາທີເກທໍ ພຫຸໍ ກຸສລໍ ກຕຸຕພຸພໍ຿ ຕຕຸຖ ປຸປຸຜຣາສິຄຸຄຫຄໍ ພຫຸປຸປຸຜທສຸສນຕຸຖໍ຿ ສເຈ ຫິ ອປຸປານິ ປຸປຸຜານິ ໂຫນຸຕິ, ມາລາກາໂຣ ຈ ເຊໂກ ເນວ ພຫູ ມາລາຄຸເຄ ກາຕຸໍ ສກຸໂກຕິ, ອເຊໂກ ປນ ອປຸເປສຸ ພຫູສຸປິ ປຸປຸເຜສຸ ນ ສກຸໂກຕິເຍວ຿ ພຫູສຸ ປນ ປຸປຸເຜສຸ

ສຕິ ເວໂກ ມາລາກາໂຣ ທກຸໂຂ ກຸສໂລ ພຫູ ມາລາຄຸເຓ ກໂຣຕິ, ເອວເມວ ສເຈ ເອກຈຸຈສຸສ ສທຸຘາ ມນຸທາ ໂຫຕິ, ໂກຄາ ຈ ພຫູ ສໍວິຊຊນຸຕິ, ເນວ ສກຸໂກຕິ ພຫູນິ ກຸສລານິ ກາຕຸໍ, ມນຸທາຍ ຈ ປນ ສທຸຘາຍ ມນຸເທສຸ ຈ ປນ ໂກເຄສຸ ນ ສກຸໂກຕີ. ອຸລຸ ອາຣາຍ ຈ ປນ ສທຸຘາຍ ມນຸເທສຸ ຈ ໂກເຄສຸ ນ ສກຸໂກຕິເຍວ. ອຸລຸອາຣາຍ ຈ ປນ ສທຸຘາຍ ອຸລຸອາເຣສຸ ຈ ໂກເຄສຸ ສຕິ ສກຸ ໂກຕີ. ຕຖາຣູປາ ຈ ວິສາຂາ ອຸປາສິກາ. ຕໍ ສນຸຘາເຍຕໍ ວຸຕຸຕໍ – ''ຍຖາປີ...ເປ... ກຕຸຕພຸພໍ ກຸສລໍ ພຫຸ''ນຸຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປນຸນາທໂຍ ອເຫສຸໍ. ມຫາຊນສຸສ ສາຕຸຖິກາ ຘມຸມເທສນາ ຊາຕາຕິ.

ວິສາຂາວຕຸຖຸ ອຬຸຖມໍ

ໞ. ອານນຸທຕຸເຖຣປຌຸຫາວຕຸຖຸ

ນ ປຸປຸຜຄນຸໂຘ ປຕິວາຕເມຕີຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ສາວຕຸຖິຍໍ ວິຫຣນຸໂຕ ອານນຸທຕຸເຖຣສຸສ ປຌຸຫໍ ວິສຸສຊຸເຊນຸໂຕ ກເຖ ສີ.

ເຖໂຣ ກິຣ ສາຍນຸຫສມເຍ ປຕິສລຸລີໂນ ຈິນຸເຕສີ – ''ກຄວຕາ ມູລຄນຸໂຘ, ສາຣຄນຸໂຘ, ປຸປຸຜຄນຸໂຘຕິ ຕໂຍ ອຸຕຸຕມຄນຸຘາ ວຸຕຸ ຕາ, ເຕສໍ ອນຸວາຕເມວ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕິ, ໂນ ປຕິວາຕໍ. ອຕຸຖິ ນຸ ໂຂ ຕໍ ຄນຸຘຊາຕໍ, ຍສຸສ ປຕິວາຕມຸປິ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕິ''ຕີ. ອຖສຸສ ເອຕທໂຫສິ – ''ກີ ມຍຸຫໍ ເອຕຸຕກາ ວິນິຈຸຉເຍນ, ສຕຸຖາຣໍເຍວ ປຸຈຸຉິສຸສາມີ''ຕີ. ໂສ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ປຸຈຸຉິ. ເຕນ ວຸຕຸຕໍ –

''ອຖ ໂຂ ອາຍສຸມາ ອານນຸໂທ ສາຍນຸຫສມເຍ ປຕິສລຸລານາ ວຸຬຸຖິໂຕ ເຍນ ກຄວາ ເຕນຸປສງກມີ , ອຸປສງກມິຕຸວາ ກຄວນຸຕໍ ອກິວາເທຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທີ, ເອກມນຸຕໍ ນິສິນຸໂນ ໂຂ ອາຍສຸມາ ອານນຸໂທ ກຄວນຸຕໍ ເອຕທໂວຈ –

''ຕີຓີມານິ, ກນຸເຕ, ຄນຸຘຊາຕານິ, ເຍສໍ ອນຸວາຕເມວ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕິ, ໂນ ປຕິວາຕໍ. ກຕມານິ ຕີຓີ? ມູລຄນຸໂຘ, ສາຣຄນຸໂຘ, ປຸປຸຜຄນຸໂຘ , ອິມານິ ໂຂ, ກນຸເຕ, ຕີຓີ ຄນຸຘຊາຕານີ. ເຍສໍ ອນຸວາຕເມວ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕິ, ໂນ ປຕິວາຕໍ. ອຕຸຖິ ນຸ ໂຂ, ກນຸເຕ, ກິຄຸຈິ ຄນຸຘຊາຕໍ ຍສຸສ ອນຸວາຕມຸປີ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕິ, ປຕິວາຕມຸປີ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕິ, ອນຸວາຕປຕິວາຕມຸປີ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕີ''ຕີ? (ອ. ນິ. ໓.໗໐)

ອຖສຸສ ກຄວາ ປຌຸຫໍ ວິສຸສຊຸເຊນຸໂຕ –

''ອຕຸຖານນຸທ, ກິຄຸຈິ ຄນຸຘຊາຕໍ, ຍສຸສ ອນຸວາຕມຸປີ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕິ, ປຕິວາຕມຸປີ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕິ, ອນຸວາຕປຕິວາຕມຸປີ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕີ''ຕີ. ''ກຕມໍ ປນ ຕໍ, ກນຸເຕ, ຄນຸຘຊາຕໍ''? ''ຍສຸສ ອນຸວາຕມຸປີ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕິ, ປຕິວາຕມຸປີ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕິ, ອນຸວາຕປຕິວາຕມຸປີ ຄນຸໂຘ ຄຈຸຉຕີ''ຕີ?

''ອິທານນຸທ, ຍສຸມີ ຄາເມ ວາ ນິຄເມ ວາ ອິຕຸຖີ ວາ ປຸຣິໂສ ວາ ພຸທຸຘໍ ສຣຓໍ ຄໂຕ ໂຫຕິ, ຘມຸມໍ ສຣຓໍ ຄໂຕ ໂຫຕິ, ສງຆໍ ສຣຓໍ ຄໂຕ ໂຫຕິ, ປາຓາຕິປາຕາ ປຕິວິຣໂຕ ໂຫຕິ, ອທິນຸນາທານາ ປຕິວິຣໂຕ ໂຫຕິ, ກາເມສຸມິຈຸຉາຈາຣາ ປຕິວິຣໂຕ ໂຫຕິ, ມຸສາວາທາ ປຕິວິຣໂຕ ໂຫຕິ, ສຸຣາເມຣຍມຊຊປມາທຬຸຖານາ ປຕິວິຣໂຕ ໂຫຕິ, ສີລວາ ໂຫຕິ ກລຸຍາຓຘມຸໂມ, ວິຄຕມລມຈຸເຉເຣນ ເຈຕສາ ອຄາຣໍ ອຊຊາວສຕິ ມຸຕຸຕຈາໂຄ ປຍຕປາຓີ ໂວສຸສຄຸຄຣໂຕ ຍາຈໂຍໂຄ ທານສໍວິກາຄຣໂຕ.

''ຕສຸສ ທິສາສຸ ສມຓພຸຣາຫຸມຓາ ວຓຓໍ ກາສນຸຕິ, 'ອມຸກສຸມີ ນາມ ຄາເມ ວາ ນິຄເມ ວາ ອິຕຸຖີ ວາ ປຸຣິໂສ ວາ ພຸທຸຘໍ ສຣຓໍ ຄໂຕ ໂຫຕິ, ຘມຸມໍ ສຣຓໍ ຄໂຕ ໂຫຕິ, ສງຆໍ ສຣຓໍ ຄໂຕ ໂຫຕິ...ເປ... ທານສໍວິກາຄຣໂຕ'''ຕີ.

''ເທວຕາປີສຸສ ວຓຓໍ ກາສນຸຕິ, 'ອມຸກສຸມີ ນາມ ຄາເມ ວາ ນິຄເມ ວາ ອິຕຸຖີ ວາ ປຸຣິໂສ ວາ ພຸທຸຘໍ ສຣຓໍ ຄໂຕ ໂຫຕິ, ຘມຸມໍ ສຣຓໍ ຄໂຕ ໂຫຕິ, ສງຆໍ ສຣຓໍ ຄໂຕ ໂຫຕິ...ເປ... ທານສໍວິກາຄຣໂຕ'''ຕີ. ''ອິທໍ ໂຂ ຕໍ, ອານນຸທ, ຄນຸຘຊາຕໍ, ຍສຸສ ອນຸ

ວາຕມ຺ປິ ຄນ຺ໂທ ຄຈ຺ຉຕິ, ປຕິວາຕມ຺ປິ ຄນ຺ໂທ ຄຈ຺ຉຕິ , ອນຸວາຕປຕິວາຕມ຺ປິ ຄນ຺ໂທ ຄຈ຺ຉຕີ''ຕິ (ອ຺. ນິ. ຓ.໗໐) ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອພາສິ –

໕໔.

''ນ ປຸປ຺ຜຄນ຺ໂທ ປຕິວາຕເມຕິ,

ນ ຈນ຺ທນໍ ຕຄຣມລ຺ລິກາ ວາ;

ສຕຖ຺ຈ ຄນ຺ໂທ ປຕິວາຕເມຕິ,

ສພ຺ພາ ທິສາ ສປ຺ປຸຣິໂສ ປວາຍຕິ. (ອ຺. ນິ. ຓ.໗໐);

໕໕.

''ຈນ຺ທນໍ ຕຄຣໍ ວາປິ, ອຸປ຺ປລໍ ອຖ ວສ຺ສິກີ;

ເອເຕສໍ ຄນ຺ຘຊາຕານໍ, ສີລຄນ຺ໂທ ອນຸຕ຺ຕໂຣ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ນ ປຸປ຺ຜຄນ຺ໂທຕິ ຕາວຕິໍສພວເນ ປາຣິຈ຺ຉຕ຺ຕກຣຸກ຺ໂຂ ອາຍາມໂຕ ຈ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ຈ ໂຍຊນສຕິໂກ, ຕສ຺ສ ປຸປ຺ຜານໍ ອາພາ ປຍ຺ຈາສ ໂຍຊນານິ ຄຈ຺ຉຕິ, ຄນ຺ໂທ ໂຍຊນສຕໍ, ໂສປິ ອນຸວາຕເມວ ຄຈ຺ຉຕິ, ປຕິວາຕໍ ປນ ອຑ຺ຒໂຍຄນມຕ຺ຕມ຺ປິ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ເອວຣູໂປປິ ນ ປຸປ຺ຜຄນ຺ໂທ ປຕິວາຕເມຕິ. ຈນ຺ທນນ຺ຕິ ຈນ຺ທນຄນ຺ໂທ. ຕຄຣມລ຺ລິກາ ວາຕິ ອິເມສມ຺ປິ ຄນ຺ໂທ ເອວ ອທິປ຺ເປໂຕ. ສາຣຄນ຺ຘານໍ ອຄ຺ຄສ຺ສ ຫິ ໂລຫິຕຈນ຺ທນສ຺ສາປິ ຕຄຣສ຺ສປິ ມລ຺ລິກາຍປິ ອນຸວາຕເມວ ວາຍຕິ, ໂນ ປຕິວາຕໍ. ສຕຖ຺ຈ ຄນ຺ໂທຕິ ສປ຺ປຸຣິສານໍ ປນ ພຸທ຺ທປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທສາວການໍ ສີລຄນ຺ໂທ ປຕິວາຕເມຕິ. ກິໍ ການຣຄາ? ສພ຺ພາ ທິສາ ສປ຺ປຸຣິໂສ ປວາຍຕິ ຍສ຺ມາ ປນ ສປ຺ປຸຣິໂສ ສີລຄນ຺ເທນ ສພ຺ພາປິ ທິສາ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣິຕ຺ວາວ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ມາ ''ຕສ຺ສ ຄນ຺ໂທ ນ ປຕິວາຕເມຕີ''ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ . ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ປຕິວາຕເມຕີ''ຕິ. ວສ຺ສິກີຕິ ຊາຕິສຸມນາ. ເອເຕສນ຺ຕິ ອິເມສໍ ຈນ຺ທນາທີນໍ ຄນ຺ຘຊາຕານໍ ຄນ຺ຘໂຕ ສີລວນ຺ຕານໍ ສປ຺ປຸຣິສານໍ ສີລຄນ຺ໂທວ ອນຸຕ຺ຕໂຣ ອສທິໂສ ອປ຺ປຕິພາໂຄຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປຕ຺ຕາ. ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຊາຕາຕິ.

ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣປຍ຺ຫາວຕ຺ຖຸ ນວມໍ.

໑໐. ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣປິຓ຺ຑປາຕທິນ຺ນວຕ຺ຖຸ

ອປ຺ປມຕ຺ໂຕອຍໍ ຄນ຺ໂທຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາຕທານໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ເອກສ຺ມິຍ຺ຫິ ທິວເສ ເຖໂຣ ສຕ຺ຕາຫຈ຺ຈເຍນ ນິໂຣຘາ ວຸຑ຺ຒາຍ ''ຣາຊຄເຫ ສປທານໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ນິກ຺ຂມິ. ຕສ຺ມິໍ ປນ ສມເຍ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວຣຍ຺ໂຍ ປາຣິຈາຣິກາ ກກຸຕປາທີນິໂຍ ປຍ຺ຈສຕາ ອຈ຺ຉຣາໂຍ ''ເຖຣສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ທສ຺ສາມາ''ຕິ ອຸສ຺ສາຫຊາຕາ ປຍ຺ຈ ປິຓ຺ຑປາຕສຕານິ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອາທາຍ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ຖຕ຺ວາ, ''ພນ຺ເຕ, ອິມໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ຄຕ຺ຫຖ, ສງ຺ຄຫໍ ໂນ ກໂຣຖາ''ຕິ ວທິໍສຸ. ''ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫ, ອຫໍ ທຸຄ຺ຄຕານໍ ສງ຺ຄຫໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ. ''ພນ຺ເຕ, ມາ ໂນ ນາເສຖ, ສງ຺ຄຫໍ ໂນ ກໂຣຖາ''ຕິ. ເຖໂຣ ຜຕ຺ວາ ປຸນ ປຕິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຸນປິ ອປຄນ຺ຕຸໍ ອນິຈ຺ຉມານາ ຍາຈນ຺ຕິໂຍ ''ອຕ຺ຕໂນ ປມາຓໍ ນ ຊານາຖ, ອປຄຈ຺ຉຖາ''ຕິ ອຈ຺ຉຣໍ ປຫຣິ. ຕາ ເຖຣສ຺ສ ອຈ຺ຉຣສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ສນ຺ຖມ຺ພິຕ຺ວາ ສມ຺ມຸຂາ ຖາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕິໂຍ ປລາຍິຕ຺ວາ

ເທວໂລກເມວ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ສກ຺ເກນ ‘‘ກຫໍ ຄຕາຕ຺ຖາ’’ຕິ ປຸຝ຺ຖາ, ‘‘‘ສມາປຕ຺ຕິໂຕ ວຸຝ຺ຖິຕສ຺ສ ເຖຣສ຺ສ ປິຕ຺ຑປາຕໍ ທສ຺ສາມາ’ຕິ ຄຕາມ຺ຫາ, ເທວາ’’ຕິ។ ‘‘ທິນ຺ໂນ ປນ ວາ’’ຕິ? ‘‘ຄຕ຺ທິຕຸ ນ ອິຈ຺ຉຕິ’’ຕິ។ ‘‘ກີ ກເຖສີ’’ຕິ? ‘‘‘ທຸຄ຺ຄຕານໍ ສງ຺ຄຫໍ ກຣິສ຺ສາມີ’ຕິ ອາຫ, ເທວາ’’ຕິ។ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ເກນາກາເຣນ ຄຕາ’’ຕິ។ ‘‘ອິມິນາວ, ເທວາ’’ຕິ។ ສກ຺ໂກ ‘‘ຕຸມ຺ຫາທິສີໂຍ ເຖຣສ຺ສ ປິຕ຺ຑປາຕໍ ກີ ທສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ສຍໍ ທາຕ຺ກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ, ຊຣາຊິຕ຺ໂຕ ມຫລ຺ລໂກ ຂຕ຺ຑທນ຺ໂຕ ປລິຕເກໂສ ໂອຕຄ຺ຄສຣີໂຣ ມຫລ຺ລກຕນ຺ຕ ວາໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ສຸຊມ຺ປີ ເທວທິຕຣໍ ຕຖາຣູປເມວ ມຫລ຺ລິກໍ ກຕ຺ວາ ເອກໍ ເປສກາຣວີຖີ ມາເປຕ຺ວາ ຕນ຺ຕໍ ປສາເຣນ຺ໂຕ ອຈ຺ຉີ។

ເຖໂຣປີ ‘‘ທຸຄ຺ຄຕານໍ ສງ຺ຄຫໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ນຄຣາກິມຸໂຂ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ພຫິນຄເຣ ເອວ ຕໍ ວີຖີ ທິສ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຊເນ ອທ຺ທສ។ ຕສ຺ມີ ຂເຕ ສກ຺ໂກ ຕນ຺ຕໍ ປສາເຣຕິ, ສຸຊາ ຕສຣໍ ວຝ຺ເຝຕິ។ ເຖໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອິເມ ມຫລ຺ລກກາເລປີ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕິເຍວ ອິມສ຺ມີ ນຄເຣ ອິເມຫິ ທຸຄ຺ຄຕຕຣາ ນຕ຺ຖິ ມຝ຺ເຝ, ອິເມຫິ ທິນ຺ນໍ ອຸລ຺ອຸງ຺ກມຕ຺ຕມ຺ປີ ສາກມຕ຺ຕມ຺ປີ ຄເຫຕ຺ວາ ອິເມສໍ ສງ຺ຄຫໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ។ ໂສ ເຕສໍ ເຄຫາກິມຸໂຂ ອໂຫສິ។ ສກ຺ໂກ ຕໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ສຸຊໍ ອາຫ – ‘‘ກທ຺ເທ, ມຍ຺ຫໍ ອຍ຺ໂຍ ອິໂຕ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຕ຺ວໍ ອປສ຺ສນ຺ຕີ ວິຍ ຕຸຕ຺ທີ ຫຸຕ຺ວາ ນິສີທ, ຂເຓນ ເຖຣໍ ວຝ຺ເຈຕ຺ວາ ປິຕ຺ຑປາຕໍ ທສ຺ສາມາ’’ຕິ។ ເຖໂຣ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຄຫທ຺ວາເຣ ອຝ຺ຖາສິ។ ເຕປີ ອປສ຺ສນ຺ຕາ ວິຍ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ມເມວ ກໂຣນ຺ຕາ ໂຖກໍ ອາຄມີສຸ។

ອຖ ສກ຺ໂກ ‘‘ເຄຫທ຺ວາເຣ ເອໂກ ເຖໂຣ ວິຍ ຖິໂຕ, ອຸປທາເຣຫີ ຕາວາ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸປທາເຣຖ, ສາມີ’’ຕິ។ ໂສ ເຄຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເຖຣໍ ປຝ຺ຈປຕິຝ຺ຖິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸໂພຫີ ຫຕ຺ເຖຫີ ຊຕ຺ຕຸການີ ໂອລມ຺ພິຕ຺ວາ ນິຕ຺ຖຸນນ຺ໂຕ ອຸຝ຺ຖາຍ ‘‘ກຕໂຣ ເຖໂຣ ນຸ ໂຂ ອຍ຺ໂຍ’’ຕິ ໂຖກໍ ໂອສກ຺ກິຕ຺ວາ ‘‘ອກ຺ຂີນີ ເມ ຘູມາຍນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ນລາເຝ ຫຕ຺ຖໍ ຖເປຕ຺ວາ ອຸທ຺ທໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ອໂຫ ທຸກ຺ຂໍ, ອຍ຺ໂຍ ໂນ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖໂຣ ຈິຣສ຺ສໍ ເມ ກຸຝິທ຺ວາຣໍ ອາຄໂຕ, ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ກິຝ຺ຈິ ເຄເຫ’’ຕິ ອາຫ។ ສຸຊາ ໂຖກໍ ອາກຸລໍ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຖິ, ສາມີ’’ຕິ ປຝິວຈນໍ ອທາສິ។ ສກ຺ໂກ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ລູຂໍ ວາ ປຕີຕໍ ວາຕິ ອຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສງ຺ຄຫໍ ໂນ ກໂຣຖາ’’ຕິ ປຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫີ។ ເຖໂຣ ‘‘ເອເຕຫີ ທິນ຺ນໍ ສາກໍ ວາ ໂຫຕຸ ກຸຕ຺ຑກມຸຝ຺ຖິ ວາ, ສງ຺ຄຫໍ ເນສໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຕ຺ຕໍ ອທາສິ។ ໂສ ອນ຺ໂຕຄພໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຆຝິໂອທນໍ ນາມ ຆຝິຍາ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ປູເຣຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ຖເປສິ។ ໂສ ອໂຫສິ ປິຕ຺ຑປາໂຕ ອເນກສູປພ຺ຍຝ຺ຊໂນ, ສກລໍ ຣາຊຄຫນຄຣໍ ຄນ຺ເຘນ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣີ។

ຕທາ ເຖໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ປຸຣິໂສ ອປ຺ເປສກ຺ໂຂ, ປິຕ຺ຑປາໂຕ ມເຫສກ຺ໂຂ, ສກ຺ກສ຺ສ ໂກຊນສທິໂສ, ໂກ ນຸ ໂຂ ເອໂສ’’ຕິ។ ອຖ ນໍ ‘‘ສກ຺ໂກ’’ຕິ ຝຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ກາຣິຍໍ ເຕ ກມ຺ມໍ ກຕໍ ທຸຄ຺ຄຕານໍ ສມ຺ປຕ຺ຕີ ວິລຸມ຺ປນ຺ເຕນ, ອຊ຺ຊ ມຍ຺ຫໍ ທານໍ ທຕ຺ວາ ໂກຈິ ເທວ ທຸຄ຺ຄໂຕ ເສນາປຕິຝ຺ຖານໍ ວາ ເສຝ຺ຖິຝ຺ຖານໍ ວາ ລເກຍ຺ຍາ’’ຕິ។ ‘‘ມຍາ ທຸຄ຺ຄຕຕໂຣ ນຕ຺ຖິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ។ ‘‘ກີ ການຕາ ຕ຺ວໍ ທຸຄ຺ຄໂຕ ເທວໂລເກ ຣຊ຺ຊສິຣີ ອນຸກວນ຺ໂຕ’’ຕິ? ‘‘ກນ຺ເຕ, ເອວໍ ນາເມຕໍ, ມຍາ ປນ ອນຸປ຺ປນ຺ເນ ພຸທ຺ເຘ ກລ຺ຍາຕກມ຺ມໍ ກຕໍ, ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາເທ ວຕ຺ຕມາເນ ກລ຺ຍາຕກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຈູລ຺ອຣຖເທວປຸຕ຺ໂຕ ມຫາຣຖເທວປຸຕ຺ໂຕ ອເນກວຕ຺ຕເທວປຸຕ຺ໂຕຕິ ອິເມ ຕໂຍ ສມານເທວປຸຕ຺ຕາ ມມ ອາສນ຺ນຝ຺ຖາເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ມຍາ ເຕຊວນ຺ຕຕຣາ។ ອຫຝ຺ຫີ ເຕສຸ ເທວປຸຕ຺ເຕສຸ ‘ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ກີລຸ ອິສ຺ສາມາ’ຕິ ປຣິຈາຣິກາໂຍ ຄເຫຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣວີຖີ ໂອຕິຕ຺ເຕສຸ ປລາຍິຕ຺ວາ ເຄຫໍ ປວິສາມິ។ ເຕສຝ຺ຫີ ສຣີຣໂຕ ເຕໂຊ ມມ ສຣີຣໍ ໂອຕ຺ຖຣຕິ, ມມ ສຣີຣໂຕ ເຕໂຊ ເຕສໍ ສຣີຣໍ ນ ໂອຕ຺ຖຣຕິ, ‘ໂກ ມຍາ ທຸຄ຺ຄຕຕໂຣ, ກນ຺ເຕ’ຕິ។ ‘ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ອິໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ມຍ຺ຫໍ ມາ ເອວໍ ວຝ຺ເຈຕ຺ວາ ທານມທາສີ’’’ຕິ។ ‘‘ວຝ຺ເຈຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ທາເນ ທິນ຺ເນ ມຍ຺ຫໍ ກຸສລໍ ອຕ຺ຖິ, ນ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ? ‘‘ອຕ຺ຖາວຸໂສ’’ຕິ។ ‘‘ເອວໍ ສນ຺ເຕ ກຸສລກມ຺ມກຣຕໍ ນາມ ມຍ຺ຫໍ ກາໂຣ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ។ ໂສ ເອວໍ ວຕ຺ວາ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ສຸຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຖຣໍ ປທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ເວຫາສໍ ອພ຺ກຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຝ຺ຖິຕ’’ນ຺ຕິ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣຕິ ເວລຸອຸວເນ ກລນ຺ທກນິວາເປ។ ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ປິປ຺ປລິຄຸຫາຍໍ ວິຫຣຕິ, ສຕ຺ຕາຫໍ ເອກປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ອຝ຺ຝຕຣໍ ສມາຘີ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ។ ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕາຫສ຺ສ ອຈ຺ຈເຍນ ຕມ຺ຫາ ສມາຘິມ຺ຫາ ວຸຝ຺ຖາສິ។ ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ຕມ຺ຫາ ສມາຘິມ຺ຫາ ວຸຝ຺ຖິຕສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ຍໍນູນາຫໍ ຣາຊຄຫໍ ປິຕ຺ຑາຍ ປວິເສຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ។

‘‘ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ປຝ຺ຈມຕ຺ຕານິ ເທວຕາສຕານິ ອຸສ຺ສຸກ຺ກໍ ອາປນ຺ນານິ ໂຫນ຺ຕິ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ປິຕ຺ຑປາຕປຝິລາກາຍ។ ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ຕານິ ປຝ຺ຈມຕ຺ຕານິ ເທວຕາສຕານິ ປຝິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຸພ຺ພຕ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຣາຊຄຫໍ ປິຕ຺ຑາຍ ປາວິສິ។

‘‘ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປ຺ສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ທາຕຸກາໂມ ໂຫຕິຯ ເປສກາຣວຓ຺ຓໍ ອຠິນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ຕນ຺ຕໍ ວິນາຕິ, ສຸຊາ ອສຸຣກຎ຺ຎາ ຕສຣໍ ປູເຣຕິຯ ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ຣາຊຄເຫ ສປທານໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣມາໂນ ເຍນ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວານມິນ຺ທສ຺ສ ນິເວສນໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ, ອທ຺ທສາ ໂຂ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກສ຺ສປໍ ທູຣໂຕວ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ, ທິສ຺ວາ ຆຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖໂຕ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຆຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຆຏິຍາ ໂອທນໍ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ປູເຣຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປ຺ສ຺ສ ອທາສິຯ ໂສ ອໂຫສິ ປິຓ຺ຑປາໂຕ ອເນກສູໂປ ອເນກພ຺ຍຎ຺ຊໂນ ອເນກຣສພ຺ຍຎ຺ຊໂນຯ ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປ຺ສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘ໂກ ນຸ ໂຂ ອຍໍ ສຕ຺ໂຕ, ຍສ຺ສາຍໍ ເອວຣູໂປ ອິທ຺ຘານຸຠາໂວ’ຕິຯ ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປ຺ສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘ສກ຺ໂກ ໂຂ ອຍໍ ເທວານມິນ຺ໂທ’ຕິ ວິທິຕ຺ວາ ສກ຺ກໍ ເທວານມິນ຺ທໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ກຕໍ ໂຂ ເຕ ອິທໍ, ໂກສິຍ, ມາ ປຸນປິ ເອວຣູປມກາສີ’’’ຕິຯ ‘‘ອມ຺ຫາກມ຺ປິ, ຠນ຺ເຕ ກສ຺ສປ, ປຸຎ຺ເຎນ ອຕ຺ໂຖ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ປຸຎ຺ເຎນ ກຣຓີຍ’’ນ຺ຕິຯ

‘‘ອຖ ໂຂ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກສ຺ສປໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ – ‘ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕໍ, ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕໍ, ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕ’’’ນ຺ຕິ (ອຸທາຯ ໒໗)ຯ

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ວິຫາເຣ ຐິໂຕ ເອວ ຕສ຺ສ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ – ‘‘ປ຺ສ຺ສຖ , ຠິກ຺ຂເວ, ສກ຺ກໍ ເທວານມິນ຺ທໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນຕ຺ວາ ອາກາເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ‘‘ກິໍ ປນ ເຕນ ກຕໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ວຎ຺ເຈຕ຺ວາ ເຕນ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກສ຺ສປ຺ສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາໂຕ ທິນ຺ໂນ, ຕໍ ທຕ຺ວາ ຕຸຏ຺ຐມານໂສ ອຸທານໍ ອຸທາເນນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິຯ ‘‘ເຖຣສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ກຖໍ, ຠນ຺ເຕ, ເຕນ ຎາຕນ຺ຕິຯ ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ເຕນ ສທິສໍ ນາມ ປິຓ຺ຑປາຕິກໍ ເທວາປິ ມນຸສ຺ສາປິ ປິຫຍນ຺ຕີຕິ ວຕ຺ວາ ສຍມ຺ປິ ອຸທານໍ ອຸທາເນ’’ສິຯ ສຸຕ຺ເຕ ປນ ເອຕ຺ຖກເມວ ອາຄຕໍ –

‘‘ອສ຺ໂສສິ ໂຂ ຠຄວາ ທິພ຺ພາຍ ໂສຕຘາຕຸຍາ ວິສຸທ຺ຘາຍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສິກາຍ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວານມິນ຺ທສ຺ສ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠ຺ຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນນ຺ຕສ຺ສ ‘‘ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕໍ, ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕໍ, ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕ’’ນ຺ຕິ (ອຸທາຯ ໒໗)ຯ

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ –

‘‘ປິຓ຺ຑປາຕິກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ,

ອຕ຺ຕຠຣສ຺ສ ອນຎ຺ຎໂປສິໂນ;

ເທວາ ປິຫຍນ຺ຕິ ຕາທິໂນ,

ອຸປສນ຺ຕສ຺ສ ສທາ ສຕີມໂຕ’’ຕິຯ (ອຸທາຯ ໒໗);

ອິມຎ຺ຈ ປນ ອຸທານໍ ອຸທາເນຕ຺ວາ, ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສີລຄນ຺ເຘນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ອທາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໕໖ຯ

‘‘ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ອຍໍ ຄນ຺ໂຘ, ຍ຺ວາຍໍ ຕຄຣຈນ຺ທນີ;

ໂຍ ຈ ສີລວຕໍ ຄນ຺ໂຘ, ວາຕິ ເທເວສຸ ອຸຕ຺ຕໂມ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕຕິ ປຣິຕ຺ຕປ຺ປມາໂຓຯ ໂຍ ຈ ສີລວຕນ຺ຕິ ໂຍ ປນ ສີລວນ຺ຕານໍ ສີລຄນ຺ໂຘ, ໂສ ຕຄຣໍ ວິຍ ໂລຫິຕຈນ຺ທນໍ ວິຍ ຈ ປຣິຕ຺ຕໂກ ນ ໂຫຕິ, ອຕິວິຍ ອຸຬາໂຣ ວິປ຺ຜາຣິໂຕຯ ເຕເນວ ກາຣເຓນ ວາຕິ ເທເວສຸ ອຸຕ຺ຕໂມຕິ ປວໂຣ ເສຏ຺ໂຐ ຫຸຕ຺ວາ ເທເວສຸ ຈ ມນຸສ຺ເສສຸ ຈ ສພ຺ພຕ຺ຖເມວ ວາຍຕິ, ໂອຕ຺ຖຣນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕີຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປຕ຺ຕາຯ ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຊາຕາຕິຯ

ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣປິຓ຺ຑປາຕທິນ຺ນວຕ຺ຖຸ ທສມໍຯ

໑໑ຯ ໂຄທິກຕ຺ເຖຣປຣິນິພ຺ພານວຕ຺ຖຸ

ເຕສໍສມ຺ປນ຺ນສີລານນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ຣາຊຄຫໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ເວຬຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂຄທິກຕ຺ເຖຣສ຺ສ ປຣິນິພ຺ພານໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ໂສ ຫິ ອາຍສ຺ມາ ອິສິຄິລິປສ຺ເສ ກາຬສິລາຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ອາຕາປີ ປຫິຕຕ຺ໂຕ ສາມາຍິກໍ ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິໍ ຜຸສິຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ອນຸສ຺ສາຍິກສ຺ສ ໂຣຄສ຺ສ ວເສນ ຕໂຕ ປຣິຫາຍິຯ ໂສ ທຸຕິຍມ຺ປິ ຕຕິຍມ຺ປິ ຉກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ຌານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຣິຫີໂນ, ສຕ຺ຕເມ ວາເຣ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຫໍ ຉກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ຌານາ ປຣິຫີໂນ, ປຣິຫີນຌ຺ຌານສ຺ສ ໂຂ ປນ ອນິຍຕາ ຄຕິ, ອິທາເນວ ສຕ຺ຖໍ ອາຫຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເກໂສໂຣປນສຕ຺ຖກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄລນາຬິໍ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ມຎ຺ຈເກ ນິປຊ຺ຊິຯ ມາໂຣ ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ຠິກ຺ຂຸ ສຕ຺ຖໍ ອາຫຣິຕຸກາໂມ, ສຕ຺ຖໍ ອາຫຣນ຺ຕາ ໂຂ ປນ ຊີວິເຕ ນິຣເປກ຺ຂາ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕ ວິປສ຺ສນໍ ປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕມ຺ປິ ປາປຸຓນ຺ຕິ, ສຈາຫໍ ເອຕໍ ວາເຣສ຺ສາມິ, ນ ເມ ວຈນໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ສຕ຺ຖາຣໍ ວາຣາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຎ຺ຎາຕກເວເສນ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອວມາຫ –

‘‘ມຫາວີຣ ມຫາປຎ຺ຎ, ອິທ຺ຘິຍາ ຍສສາ ຊລໍ;

ສພ຺ພເວຣຠຍາຕີຕ, ປາເທ ວນ຺ທາມິ ຈກ຺ຂຸມຯ

‘‘ສາວໂກ ເຕ ມຫາວີຣ, ມຣຓໍ ມຣຓາຠິຠູ;

ອາກງ຺ຂຕິ ເຈຕຍຕິ, ຕໍ ນິເສຘ ຊຸຕິນ຺ຘຣຯ

‘‘ກຖຎ຺ຫິ ຄວາ ຕຸຍ຺ຫໍ, ສາວໂກ ສາສເນ ຣໂຕ;

ອປ຺ປຕ຺ຕມານໂສ ເສກ຺ໂຂ, ກາລໍ ກຍິຣາ ຊເນ ສຸຕາ’’ຕິຯ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑໕໙);

ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ເຖເຣນ ສຕ຺ຖໍ ອາຫຣິຕໍ ໂຫຕິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ມາໂຣ ອຍ’’ນ຺ຕິ ວິທິຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ເອວຎ຺ຫິ ຘີຣາ ກຸພ຺ພນ຺ຕິ, ນາວກງ຺ຂນ຺ຕິ ຊີວິຕໍ;

ສມູລໍ ຕຓ຺ຫມພ຺ພຸຍ຺ຫ, ໂຄທິໂກ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ’’ຕິຯ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑໕໙);

ອຖ ໂຂ ຄວາ ສມ຺ພຫຸເລຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘິໍ ເຖຣສ຺ສ ສຕ຺ຖໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ນິປນ຺ນຏ຺ຐານໍ ອຄມາສິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ມາໂຣ ປາປິມາ ‘‘ກຕ຺ຖ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ສ ປຏິສນ຺ຘິວິຎ຺ຎາຓໍ ປຕິຏ຺ຐິຕ’’ນ຺ຕິ ຘູມຣາສິ ວິຍ ຕິມິຣປຸຎ຺ໂຊ ວິຍ ຈ ຫຸຕ຺ວາ ສພ຺ພທິສາສຸ ເຖຣສ຺ສ ວິຎ຺ຎາຓໍ ສມນ຺ເວສຕິຯ ຄວາ ຕໍ ຘູມຕິມິຣຠາວໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘‘ເອໂສ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ມາໂຣ ປາປິມາ ໂຄທິກສ຺ສ

ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວິຍ຺ຍາຓໍ ສມນ຺ເວສຕິ ‘ກຕ຺ຖ ໂຄຘິກສ຺ສ ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວິຍ຺ຍາຓໍ ປຕິຏ຺ຐິຕ’ນ຺ຕິ. ອປ຺ປຕິຏ຺ຐິເຕນ ຈ, ກິກ຺ຂເວ, ວິຍ຺ຍາເຓນ ໂຄຘິໂກ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ’’ຕິ ອາຫ. ມາໂຣປິ ຕສ຺ສ ວິຍ຺ຍາຓຏ຺ຐານໍ ທຏ຺ຐຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ກຸມາຣກວຓ຺ໂຓ ຫຸຕ຺ວາ ເພລຸວປຓ຺ຑຸວີຓໍ ອາທາຍ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ –

‘‘ອຸທ຺ທໍ ອໂຘ ຈ ຕິຣິຍໍ, ທິສາ ອນຸທິສາ ສ຺ວຫໍ;

ອນ຺ເວສໍ ນາຘິຄຈ຺ຉາມິ, ໂຄຘິໂກ ໂສ ກຸຫິໍ ຄໂຕ’’ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໑໕໙);

ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອາຫ –

‘‘ໂຍ ຘີໂຣ ຘິຕິສມ຺ປນ຺ໂນ, ຌາຍີ ຌານຣໂຕ ສທາ;

ອໂຫຣຕ຺ຕໍ ອນຸຍຸຍ຺ຊໍ, ຊີວິຕໍ ອນິກາມຍໍ.

‘‘ເຊຕ຺ວານ ມຈ຺ຈຸໂນ ເສນໍ, ອນາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນພ຺ພວໍ;

ສມູລໍ ຕຓ຺ຫມພ຺ພຸຍ຺ຫ, ໂຄຘິໂກ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ’’ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໑໕໙);

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ມາໂຣ ປາປິມາ ກຄວນ຺ຕໍ ຄາຖາຍ ອຊ຺ຌກາສິ –

‘‘ຕສ຺ສ ໂສກປເຣຕສ຺ສ, ວີຓາ ກຈ຺ຉາ ອກສ຺ສຖ;

ຕໂຕ ໂສ ທຸມ຺ມໂນ ຍກ຺ໂຂ, ຕຕ຺ເຖວນ຺ຕຣຘາຍຖາ’’ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໑໕໙);

ສຕ຺ຖາປິ ‘‘ກິໍ ເຕ, ປາປິມ, ໂຄຘິກສ຺ສ ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ນິພ຺ພຕ຺ຕຏ຺ຐາເນນ? ຕສ຺ສ ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕຏ຺ຐານໍ ຕຸມ຺ຫາທິສານໍ ສຕມ຺ປິ ສຫສ຺ສມ຺ປິ ທຏ຺ຐຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໕໗.

‘‘ເຕສໍ ສມ຺ປນ຺ນສີລານໍ, ອປ຺ປມາທວິຫາຣິນໍ;

ສມ຺ມທຍ຺ຍາ ວິມຸຕ຺ຕານໍ, ມາໂຣ ມຄ຺ຄໍ ນ ວິນ຺ທຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເຕສນ຺ຕິ ຍຖາ ອປ຺ປຕິຏ຺ຐິເຕນ ວິຍ຺ຍາເຓນ ໂຄຘິໂກ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ, ເຍ ຈ ເອວໍ ປຣິນິພ຺ພາຍນ຺ຕິ, ເຕສໍ ສມ຺ປນ຺ນສີລານນ຺ຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓສີລານໍ. ອປ຺ປມາທວິຫາຣິນນ຺ຕິ ສຕິອວິປ຺ປວາສສງ຺ຂາເຕນ ອປ຺ປມາເທນ ວິຫຣນ຺ຕານໍ. ສມ຺ມທຍ຺ຍາ ວິມຸຕ຺ຕານນ຺ຕິ ເຫຕຸນາ ຍາເຍນ ກາຣເຓນ ຌານິຕ຺ວາ ‘‘ຕທງ຺ຄວິມຸຕ຺ຕິຍາ, ວິກ຺ຂມ຺ກນວິມຸຕ຺ຕິຍາ, ສມຸຈ຺ເຉທວິມຸຕ຺ຕິຍາ, ປຕິປ຺ປສ຺ສທ຺ຘິວິມຸຕ຺ຕິຍາ, ນິສ຺ສຣຓວິມຸຕ຺ຕິຍາ’’ຕິ ອິມາຫິ ປຍ຺ຈຫິ ວິມຸຕ຺ຕີຫິ ວິມຸຕ຺ຕານໍ. ມາໂຣ ມຄ຺ຄໍ ນ ວິນ຺ທຕີຕິ ເອວຣູປານໍ ມຫາຂີຓາສວານໍ ສພ຺ພຖາເມນ ມຄ຺ຄນ຺ໂຕປິ ມາໂຣ ຄຕມຄ຺ຄໍ ນ ວິນ຺ທຕິ ນ ລກຕິ ນ ປສ຺ສຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປຕ຺ຕາ. ເທສນາ ມຫາຌນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຌາຕາຕິ.

ໂຄຘິກຕ຺ເຖຣປຣິນິພ຺ພານວຕ຺ຖຸ ເອກາທສມໍ.

໑໔. ຄຣຫທິນ຺ນວຕ຺ຖຸ

ຍຖາສງ຺ກາຣຏ຺ຐານສ຺ມິນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຄຣຫທິນ຺ນໍ ນາມ ນິຄຕ຺ຖສາວກໍ ອາຣຠ຺ຠ ກເຖສິ.

ສາວຕ຺ຖິຍຎ຺ຫິ ສິຣິຄຸຕ຺ໂຕ ຈ ຄຣຫທິນ຺ໂນ ຈາຕິ ທ຺ເວ ສຫາຍກາ ອເຫສຸໍ. ເຕສຸ ສິຣິຄຸຕ຺ໂຕ ອຸປາສໂກ ພຸທ຺ຘສາວໂກ, ຄຣຫທິນ຺ໂນ ນິຄຕ຺ຖສາວໂກ ฯ ຕໍ ນິຄຕ຺ຖາ ອຠິກ຺ຂຓໍ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ – ‘‘ຕວ ສຫາຍກໍ ສິຣິຄຸຕ຺ຕໍ ‘ກິໍ ຕ຺ວໍ ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ອຸປສງ຺ກມສິ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ກິໍ ລຠິສ຺ສສີ’ຕິ ວຕ຺ວາ ຍຖາ ອມ຺ເຫ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກຎ຺ຈ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມໍ ທສ຺ສຕິ, ກິໍ ເອວໍ ໂອວທິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ. ຄຣຫທິນ຺ໂນ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຠິກ຺ຂຓໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຐິຕນິສິນ຺ນຏ຺ຐານາທີສຸ ສິຣິຄຸຕ຺ຕໍ ເອວໍ ໂອວທຕິ – ‘‘ສມ຺ມ, ກິໍ ເຕ ສມເຓນ ໂຄຕເມນ, ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ກິໍ ລຠິສ຺ສສິ, ກິໍ ເຕ ມມ, ອຍ຺ເຍ, ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເຕສໍ ທານໍ ທາຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ? ສິຣິຄຸຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາປິ ພຫູ ທິວເສ ຕຸຓ຺ຫີ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ, ‘‘ສມ຺ມ, ຕ຺ວໍ ອຠິກ຺ຂຓໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມໍ ຐິຕນິສິນ຺ນຏ຺ຐານາທີສຸ ເອວໍ ວເທສິ, ‘ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ກິໍ ລຠິສ຺ສສິ, ມມ, ອຍ຺ເຍ, ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເຕສໍ ທານໍ ເທຫີ’ຕິ, ກເຖຫິ ຕາວ ເມ, ຕວ, ອຍ຺ຍາ, ກິໍ ຊານນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘‘ອໂຫ, ສາມິ, ມາ ເອວໍ ວທ, ມມ ອຍ຺ຍານໍ ອຎ຺ຎາຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ສພ຺ພໍ ອຕີຕານາຄຕປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນໍ ສພ຺ພໍ ກາຍວຈີມໂນກມ຺ມໍ ອິທໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ອິທໍ ນ ຠວິສ຺ສຕີ’ຕິ ສພ຺ພໍ ຠພ຺ພາຠພ຺ພໍ ຊານນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ເອວໍ ວເທສີ’’ຕິ. ‘‘ອາມ, ວເທມີ’’ຕິ. ‘‘ຍທິ ເອວໍ, ອຕິຠາຣິຍໍ ເຕ ກຕໍ, ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ມຍ຺ຫໍ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອນາຈິກ຺ຂນ຺ເຕນ, ອຊ຺ຊ ມຍາ ອຍ຺ຍານໍ ຎາຓານຸຠາໂວ ຎາໂຕ, ຄຈ຺ຉ, ສມ຺ມ, ອຍ຺ເຍ, ມມ ວຈເນນ ນິມນ຺ເຕຫີ’’ຕິ. ໂສ ນິຄຕ຺ຖານໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ສຫາຍໂກ ສິຣິຄຸຕ຺ໂຕ ສ຺ວາຕນາຍ ຕຸມ຺ເຫ ນິມນ຺ເຕຕີ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ສິຣິຄຸຕ຺ເຕນ ສາມໍ ຕ຺ວໍ ວຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິ. ເຕ ຫຏ຺ຐຕຸຏ຺ຐາ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ນິປ຺ຜນ຺ນໍ ໂນ ກິຈ຺ຈໍ, ສິຣິຄຸຕ຺ຕສ຺ສ ອມ຺ເຫສຸ ປສນ຺ນກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ກາ ນາມ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ອມ຺ຫາກໍ ນ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວທິໍສຸ.

ສິຣິຄຸຕ຺ຕສ຺ສາປິ ມຫນ຺ຕໍ ນິເວສນໍ. ໂສ ຕສ຺ມິໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ເຄຫານໍ ອນ຺ຕເຣ ອຸຠໂຕ ທີຆໍ ອາວາຏໍ ຂຓາເປຕ຺ວາ ຄູຖກລລສ຺ສ ປູຣາເປສິ. ພຫິອາວາເຏ ທ຺ວີສຸ ປຣິຍນ຺ເຕສຸ ຂາຓຸເກ ໂກຏ຺ຏາເປຕ຺ວາ ເຕສຸ ຣຊ຺ຊໂຍ ພນ຺ຘາເປຕ຺ວາ ອາສນານໍ ປຸຣິມປາເທ ອາວາຏສ຺ສ ປຸຣິມປສ຺ເສ ຐປາເປຕ຺ວາ ປຈ຺ຉິມປາເທ ຣຊ຺ຊຸເກສຸ ຐປາເປສິ. ‘‘ເອວໍ ນິສິນ຺ນກາເລ ເອວໍ ອວໍສິຣາ ປຕິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ມຎ຺ຎມາໂນ ຍຖາ ອາວາໂຏ ນ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ເອວໍ ອາສນານໍ ອຸປ຺ຣິ ປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຓານິ ທາເປສິ. ມຫນ຺ຕາ ມຫນ຺ຕາ ຈາຏິໂຍ ຐປາເປຕ຺ວາ ກທລິປຕ຺ເຕຫີ ຈ ເສຕປິໂລຕິກາຫີ ຈ ມຸຂານິ ພນ຺ຘາເປຕ຺ວາ ຕາ ຕຸຈ຺ຉາ ເອວ ເຄຫສ຺ສ ປຈ຺ຉິມຠາເຄ ພຫິ ຍາຄຸຠຕ຺ຕສິຕ຺ຖສປ຺ປິເຕລມຘຸຜາຓິຕປູວຈຸຓ຺ຓມກ຺ຂິຕາ ກຕ຺ວາ ຐປາເປສິ. ຄຣຫທິນ຺ໂນ ປາໂຕວ ຕສ຺ສ ຆຣໍ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ອຍ຺ຍານໍ ສກ຺ກາໂຣ ສຊ຺ຊິໂຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ‘‘ອາມ, ສມ຺ມ, ສຊ຺ຊິໂຕ’’ຕິ. ‘‘ກຫໍ ປນ ເອໂສ’’ຕິ. ‘‘ເອຕາສຸ ເອຕ຺ຕິກາສຸ ຈາຏີສຸ ຍາຄຸ, ເອຕ຺ຕິກາສຸ ຠຕ຺ຕໍ, ເອຕ຺ຕິກາສຸ ສປ຺ປິຜາຓິຕປູວາທີນິ ປູຣິຕານິ, ອາສນານິ ປຎ຺ຎຕ຺ຕານີ’’ຕິ. ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຄໂຕ. ຕສ຺ສ ຄຕກາເລ ປຎ຺ຈສຕາ ນິຄຕ຺ຖາ ອາຄມິໍສຸ. ສິຣິຄຸຕ຺ໂຕ ເຄຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປຎ຺ຈປຕິຏ຺ຐິເຕນ ນິຄຕ຺ເຖ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເຕສໍ ປຸຣໂຕ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ຐິໂຕ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ກິຣ ອຕີຕາທິເພທໍ ສພ຺ພໍ ຊານາຖ, ເອວໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຸປຏ຺ຐາເກນ ມຍ຺ຫໍ ກຖິຕໍ. ສເຈ ສພ຺ພໍ ຕຸມ຺ເຫ ຊານາຖ, ມຍ຺ຫໍ ເຄຫໍ ມາ ປວິສິຕ຺ຖ. ມມ ເຄຫໍ ປວິຏ຺ຐານຎ຺ຫິ ໂວ ເນວ ຍາຄຸ ອຕ຺ຖິ, ນ ຠຕ຺ຕາທີນິ. ສເຈ ອຊານິຕ຺ວາ ປວິສິສ຺ສຖ, ຄູຖອາວາເຏ ໂວ ປາເຕຕ຺ວາ ໂປເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸຣິສານໍ ສຎ຺ຎໍ ອທາສິ. ເອວໍ ເຕສໍ ນິສີທນກາລໍ ຎຕ຺ວາ ປຈ຺ຉິມປສ຺ເສ ຄຕ຺ວາ ອາສນານໍ ອຸປ຺ຣິ ປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຓານິ ອປເນຍ຺ຍາຖ, ມາ ຕານິ ອສຸຈິນາ ມກ຺ຂີຍິໍສູຕິ.

ອຖ ນິຄຕ຺ເຖ ‘‘ອິໂຕ ເອຖ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ອາຫ. ນິຄຕ຺ຖາ ປວິສິຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາສເນສຸ ນິສີທິຕຸໍ ອາຣຠິໍສຸ. ອຖ ເນ ມນຸສ຺ສາ ວທິໍສຸ – ‘‘ອາຄເມຖ, ຠນ຺ເຕ, ມາ ຕາວ ນິສີທຖາ’’ຕິ. ‘‘ກິໍ ກາຣຓາ’’ຕິ? ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ເຄຫໍ ປວິຏ຺ຐານໍ ອຍ຺ຍານໍ ວຕ຺ຕໍ ຎຕ຺ວາ ນິສີທິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ. ‘‘ກິໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ອາວຸໂສ’’ຕິ? ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕາສນມູເລສຸ ຄຕ຺ວາ ສພ຺ເພປິ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ນິສີທິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ. ອິທໍ ກິຣສ຺ສ ອຘິປ຺ປາໂຍ – ‘‘ເອກສ຺ມິໍ ອາວາເຏ ປຕິເຕ ‘ມາ, ອາວຸໂສ, ອວເສສາ ອາສເນ ນິສີທນ຺ຕູ’ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ມາ ລຠນ຺ຕູ’’ຕິ. ເຕ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອິເມຫິ ກຖິຕກຖໍ ອມ຺ເຫຫິ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸ. ອຖ ສພ຺ເພ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕາສນມູເລ ປຏິປາຏິຍາ ອຏ຺ຐໍສຸ. ອຖ ເນ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ຂິປ຺ປໍ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ນິສີທຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕສໍ ນິສິນ຺ນກາລໍ ຎຕ຺ວາ ອາສນານໍ ອຸປ຺ຣິ ປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຓານິ ນີຫຣິໍສຸ. ນິຄຕ຺ຖາ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ນິສີທິໍສຸ, ຣຊ຺ຊູນໍ ອຸປ຺ຣິ ຐປິຕາ ອາສນປາທາ ກຑ຺ຒາ, ນິຄຕ຺ຖາ ອວໍສິຣາ ອາວາເຏ ປຕິໍສຸ. ສິຣິຄຸຕ຺ໂຕ ເຕສຸ ປຕິເຕສຸ ທ຺ວາຣໍ ປິທຫິຕ຺ວາ ເຕ ອຸຕ຺ຕິຓ຺ຓຸຕ຺ຕິຓ຺ເຓ ‘‘ອຕີຕານາຄຕປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນໍ ກສ຺ມາ ນ ຊານາຖາ’’ຕິ ທຓ຺ເຑຫີ ປາເຖຕ຺ວາ ‘‘ເອຕ຺ຕກໍ ເອເຕສໍ ວຏ຺ຏິສ຺ສຕີ’’ຕິ ທ຺ວາຣໍ

ວິວຣາເປສີຯ ເຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປລາຍິຕຸໍ ອາຣກິສຸຯ ຄມນມຄ຺ເຄ ປນ ເຕສໍ ສຸຂາປຣິກມ຺ມກຕໍ ກູມີ ປິຈ຺ຉິລໍ ກາຣາເປສີຯ ເຕ ຕຕ຺ຖ ອສຕ຺ຖຫິຕ຺ວາ ປຕິເຕ ປຕິເຕ ປຸນ ໂປ຺ຖາເປຕ຺ວາ "ອລໍ ເອຕ຺ຕກໍ ຕຸມ຺ຫາກ"ນ຺ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສີຯ ເຕ "ນາສິຕມ຺ຫາ ຕຍາ, ນາສິຕມ຺ຫາ ຕຍາ"ຕິ ກນ຺ທນ຺ຕາ ອຸປ຺ຜຸຖາກສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ອຄມໍສຸຯ

ຄຣຫທິນ຺ໂນ ຕໍ ວິປ຺ປກາຣໍ ທິສ຺ວາ ກຸທ຺ໂຜ "ນາສິຕມ຺ຫິ ສິຣິຄຸຕ຺ເຕນ, ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ວນ຺ທນ຺ຕານໍ ສເທວເກ ໂລເກ ຍຖາຣຸຈິຍາ ທາຕຸໍ ສມຕ຺ເຖ ນາມ ປຸລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ຕກູເຕ ມມ, ອຍ຺ເຍ , ໂປ຺ຖາເປຕ຺ວາ ພຸຍສນໍ ປາເປສີ"ຕິ ຣາຊກຸລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ກຫາປຕສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ທໍ ກາເຣສີຯ ອຖ຺ສ຺ສ ຣາຊາ ສາສນໍ ເປເສສີຯ ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, "ເທວ, ອຸປ຺ປຣິກ຺ຂິຕ຺ວາ ທຕ຺ທໍ ຄຕ຺ຫຖ, ມາ ອນຸປ຺ປຣິກ຺ຂິຕ຺ວາ"ຕິ ອາຫຯ "ອຸປ຺ປຣິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ"ຕິຯ "ສາຊຸ, ເທວາ"ຕິຯ "ເຕນ ຫີ ຄຕ຺ຫາຫີ"ຕິຯ ເທວ, ມຍ຺ຫໍ ສຫາຍໂກ ນິຄຕ຺ຖສາວໂກ ມໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ກິຕນິສິນ຺ນຜຸຖານາທິສຸ ອກິຕ຺ຫໍ ເອວໍ ວເທສີ – "ສມ຺ມ, ກີ ເຕ ສມເຕນ ໂຄຕເມນ, ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ກີ ລກິສ຺ສສີ"ຕິ ອິທໍ ອາທີ ກຕ຺ວາ ສິຣິຄຸຕ຺ໂຕ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕີ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ "ເທວ, ສເຈ ອິມສ຺ມີ ກາຣເຕ ທຕ຺ທໍ ຄເທຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຄຕ຺ຫຖາ"ຕິຯ ຣາຊາ ຄຣຫທິນ຺ນໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ "ສຈ຺ຈໍ ກີຣ ເຕ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ອາຫຯ "ສຈ຺ຈໍ, ເທວາ"ຕິຯ ຕ຺ວໍ ເອຕ຺ຕກມ຺ປີ ອຊານນ຺ເຕ ສຕ຺ຖາໂຣຕິ ຄເທຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ໂຕ "ສພ຺ພໍ ຊານນ຺ຕີ"ຕິ ກີ ກາຣຕາ ຕຖາຄຕສາວກສ຺ສ ກເຖສີຯ "ຕຍາ ອາໂຣປິຕທຕ຺ໂທ ຕຸຍ຺ຫເມວ ໂຫຕູ"ຕິ ເອວໍ ສ຺ເວວ ທຕ຺ທໍ ປາປີໂຕ, ຕສ຺ເສວ ກຸລູປກາ ໂປ຺ເຖຕ຺ວາ ນິຫຍາຯ

ໂສ ຕໍ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ອຫຸຍມາສມຕ຺ຕມ຺ປີ ສິຣິຄຸຕ຺ເຕນ ສທ຺ຂີ ອກເຖຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສີ – "ເອວໍ ວິຈຣິຕຸໍ ມຍ຺ຫໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ, ເອຕສ຺ສ ກຸລູປການມ຺ປີ ມຍາ ພຸຍສນໍ ກາຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ"ຕິ ສິຣິຄຸຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຫ – "ສຫາຍ ສິຣິຄຸຕ຺ຕາ"ຕິຯ "ກີ, ສມ຺ມາ"ຕິ? "ຌາຕິສຸຫຊ຺ຊານໍ ນາມ ກລໂຫປີ ໂຫຕິ ວິວາໂທປີ, ກີ ຕ຺ວໍ ກິລ຺ຈິ ນ ກເຖສີ, ກສ຺ມາ ເອວໍ ກໂຣສີ"ຕິ? "ສມ຺ມ, ຕວ ມຍາ ສທ຺ຂີ ອກຖນ຺ໂຕ ນ ກເຖມີ"ຕິຯ "ຍໍ, ສມ຺ມ, ກຕໍ, ກຕເມວ ຕໍ ນ ມຍໍ ເມຕ຺ຕີ ກິນ຺ທິສ຺ສາມາ"ຕິຯ ຕໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ອຸໂກປີ ເອກຜ຺ຖາເນ ຕິຜ຺ຖນ຺ຕີ ນິສີທນ຺ຕີ ຯ ອເຖກທິວສໍ ສິຣິຄຸຕ຺ໂຕ ຄຣຫທິນ຺ນໍ ອາຫ – "ກີ ເຕ ນິຄຕ຺ເຖຫິ, ເຕ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ກີ ລກິສ຺ສສີ, ມມ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕຸໍ ວາ ອຍ຺ຍານໍ ທານໍ ທາຕຸໍ ວາ ກີ ເຕ ນ ວຜ຺ຜຕີ"ຕິ? ໂສປີ ເອຕເມວ ປຈ຺ຈາສີສຕິ, ເຕນສ຺ສ ກຕ຺ຫຸວນຜ຺ຖາເນ ນເຂນ ວິເລຂິຕໍ ວິຍ ອໂຫສິຯ ໂສ, "ສິຣິຄຸຕ຺ຕ, ຕວ ສຕ຺ຖາ ກີ ຊານາຕີ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ "ອມ຺ໂກ, ມາ ເອວໍ ວທ, ສຕ຺ຖຸ ເມ ອຊານິຕພ຺ພໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຕີຕາທິເກທ ສພ຺ພໍ ຊານາຕີ, ໂສລສຫາກາເຣຫິ ສຕ຺ຕານໍ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທຕີ"ຕິຯ "ອຫໍ ເອວໍ ນ ຊານາມີ, ກສ຺ມາ ມຍ຺ຫໍ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ນ ກເຖສີ, ເຕນ ຫີ ຕ຺ວໍ ຄຈ຺ຉ, ຕວ ສຕ຺ຖາຣໍ ສ຺ວາຕນາຍ ນິມນ຺ເຕຫີ, ໂກເຊສ຺ສາມີ, ປລ຺ຈຫີ ກິກ຺ຂຸສເຕຫີ ສທ຺ຂີ ມມ ກິກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ວເທຫີ"ຕິຯ

ສິຣິຄຸຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອວມາຫ – "ກນ຺ເຕ, ມມ ສຫາຍໂກ ຄຣຫທິນ຺ໂນ ຕຸມ຺ເຫ ນິມນ຺ຕາເປຕິ, ປລ຺ຈຫີ ກີຣ ກິກ຺ຂຸສເຕຫີ ສທ຺ຂີ ສ຺ເວ ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫຖ, ປຸຣິມທິວເສ ໂຂ ປນ ຕສ຺ສ ກຸລູປການໍ ມຍາ ອິທໍ ນາມ ກຕໍ, ມຍາ ກຕສ຺ສ ປຜິກຣຕມ຺ປີ ນ ຊານາມີ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຸທ຺ຂຈິຕ຺ເຕນ ກິກ຺ຂໍ ທາຕຸກາມຕມ຺ປີ ນ ຊານາມີ, ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຍຸຕ຺ຕໍ ເຈ, ອຊິວາເສຖຯ ໂນ ເຈ, ມາ ອຊິວາສຍິຕ຺ຖາ"ຕິຯ ສຕ຺ຖາ "ກີ ນຸ ໂຂ ໂສ ອມ຺ຫາກໍ ກາຕຸ ກາໂມ"ຕິ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອທ຺ທສ "ທ຺ວິນ຺ນໍ ເຄຫານໍ ອນ຺ຕເຣ ມຫນ຺ຕໍ ອາວາຜໍ ຂຕາເປຕ຺ວາ ອສີຕິສກຜມຕ຺ຕານິ ຂທິຣທາຣູນີ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ປູຣາເປຕ຺ວາ ອຄ຺ຄີ ທຕ຺ວາ ອມ຺ເຫ ອງ຺ຄາຣອາວາເຜ ປາເຕຕ຺ວາ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸກາໂມ"ຕິຯ ປຸນ ອາວຊ຺ເຊສີ – "ກີ ນຸ ໂຂ ຕຕ຺ຖ ຄຕປ຺ຈຍາ ອຕ຺ໂຖ ອຕ຺ຖີ, ນຕ຺ຖີ"ຕິຯ ຕໂຕ ອິທໍ ອທ຺ທສ – "ອຫໍ ອງ຺ຄາຣອາວາເຜ ປາທໍ ປສາເຣສ຺ສາມີ, ຕໍ ປຜິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ຄປ຺ປຕກິລລ຺ຊໍ ອນ຺ຕຣຊາຍິສ຺ສຕິ, ອງ຺ຄາຣກາສຸໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ຈກ຺ກມຕ຺ຕໍ ມຫາປທຸມໍ ອຸຜ຺ຖຫິສ຺ສຕິ, ອຖາຫໍ ປທຸມກຕ຺ຕິກາ ອກ຺ກມນ຺ໂຕ ອາສເນ ນິສີທິສ຺ສາມີ, ປລ຺ຈສຕາ ກິກ຺ຂູປີ ຕເຖວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທິສ຺ສນ຺ຕີ, ມຫາຊໂນ ສນ຺ນິປຕິສ຺ສຕິ, ອຫໍ ຕສ຺ມີ ສມາຄເມ ທ຺ວີຫິ ຄາຖາຫິ ອນຸໂມທນໍ ກຣິສ຺ສາມີ, ອນຸໂມທນປຣິໂຍສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຕສຫສ຺ສານໍ ຊມ຺ມາກິສມໂຍ ກວິສ຺ສຕິ, ສິຣິຄຸຕ຺ໂຕ ຈ ຄຣຫທິນ຺ໂນ ຈ ໂສຕາປນ຺ນາ ກວິສ຺ສນ຺ຕີ, ອຕ຺ຕໂນ ຈ ຊນຣາສີ ສາສເນ ວິກິຣິສ຺ສນ຺ຕີ, ອິມໍ ກຸລປຸຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ມຍາ ຄນ຺ຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ"ຕິ ກິກ຺ຂໍ ອຊິວາເສສີຯ

ສິຣິຄຸຕ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ອຊິວາສນໍ ຄຣຫທິນ຺ນສ຺ສ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ "ໂລກເຊຜ຺ຖສ຺ສ ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣຫີ"ຕິ ອາຫຯ ຄຣຫທິນ຺ໂນ "ອິທານິສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ຊານິສ຺ສາມີ"ຕິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ເຄຫານໍ ອນ຺ຕເຣ ມຫນ຺ຕໍ ອາວາຜໍ ຂຕາເປຕ຺ວາ ອສີຕິສກຜມຕ຺ຕານິ ຂທິຣທາຣູນີ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ປູຣາເປຕ຺ວາ ອຄ຺ຄີ ທຕ຺ວາ ຂທິຣງ຺ຄາຣຣາສິນໍ ໂຍຊາເປຕ຺ວາ ສພ຺ພຣຕ຺ຕີ ຊມາເປຕ຺ວາ ຂທິຣງ຺ຄາຣຣາສີ ກາຣາເປຕ຺ວາ ອາວາຜມຕ຺ຖເກ ຣຸກ຺ຂປທຣານິ ຄປາເປຕ຺ວາ ກິລລ຺ເຊນ ປຜິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ໂຄມເຍນ ລິມ຺ປາເປຕ຺ວາ

ເອເກນ ປສ຺ເສນ ທຸພ຺ພລທຕ຺ຫເກ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ຄມນມຄ຺ຄໍ ກາເຣສິ, ‘‘ເອວໍ ອກ຺ກນ຺ຕອກ຺ກນ຺ຕກາເລ ທຕ຺ຫເກສ຺ ກຄ຺ເຄສ຺ ປຣິວຍ຺ເຍຕ຺ວາ ອຽຄາຣກາສ຺ຍໍ ປຕິສ຺ສນ຺ຕິ’’ຕິ ມສ຺ສມາໂນ ເຄຫປຈ຺ຊາກາເຄ ສີຣິຄ຺ຕ຺ເຕນ ຄຖິຕນິຍາເມເນວ ຈາຍິໂຍ ຄປາ ເປສິ, ອາສນານິປີ ຕເຖວ ປສ຺ສາເປສີ. ສີຣິຄ຺ຕ຺ໂຕ ປາໂຕວ ຕສ຺ສ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກໂຕ ເຕ, ສມ຺ມ, ສກ຺ກາໂຣ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ອາມ, ສມ຺ມາ’’ຕິ. ‘‘ກຫໍ ປນ ໂສ’’ຕິ? ‘‘ເອທິ, ປສ຺ສາມາ’’ຕິ ສພ຺ພໍ ສີຣິຄ຺ຕ຺ເຕນ ທສ຺ສິຕນເຍເນວ ທສ຺ເສສິ. ສີຣິຄ຺ຕ຺ໂຕ ‘‘ສາທຸ, ສມ຺ມາ’’ຕິ ອາຫ. ມຫາຊໂນ ສນ຺ນິປຕິ. ມິຈ຺ຊາທິຍ຺ຖິເກນ ຫິ ນິມນ຺ຕິເຕ ມຫນ຺ໂຕ ສນ຺ນິປາໂຕ ອໂຫສີ. ມິຈ຺ຊາທິຍ຺ຖິກາປິ ‘‘ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ວິປ຺ປກາຣໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ’’ຕິ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕິ, ສມ຺ມາທິຍ຺ຖິກາປິ ‘‘ອຊ຺ຊ ສຕ຺ຖາ ມຫາສມ຺ມເທສນໍ ເທເສສ຺ສຕິ, ພຸທ຺ສວິສຍໍ ພຸທ຺ສລີລໍ ອຸປສາເຣສ຺ສາມາ’’ຕິ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕິ.

ປຸນທິວເສ ສຕ຺ຖາ ປຍ຺ຈຫິ ກິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ສີ ຄຣຫທິນ຺ນສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ອຄມາສີ. ໂສ ເຄຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປຍ຺ຈປຕິຍ຺ຖິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ອຍ຺ຊລີ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ຖິໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ‘ຕຸມ຺ເຫ ກິຣ ອຕີຕາທິເກທໍ ສພ຺ພໍ ຊານາຖ, ສຕ຺ຕານໍ ໂສ ລຸອສທາກາເຣຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິຈ຺ຊິນ຺ທຖາ’ຕິ ເອວໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຸປຍ຺ຖາເກນ ມຍ຺ຫໍ ກຖິຕໍ. ສເຈ ຊານາຖ, ມຍ຺ຫໍ ເຄຫໍ ມາ ປວິສິຕ຺ຖ. ປວິຍ຺ຖານສ຺ສ ຫິ ໂວ ເນວ ຍາຄຸ ອຕ຺ຖິ, ນ ກຕ຺ຕາທີນິ, ສພ຺ເພ ໂຂ ປນ ຕຸມ຺ເຫ ອຽຄາຣກາສ຺ຍໍ ປາເຕຕ຺ວາ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ເອວໍ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ອິໂຕ ເອຖ ກຄວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ເຄຫໍ ອາຄຕານໍ ວຕ຺ຕໍ ລຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກີ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ, ອາວຸໂສ’’ຕິ? ‘‘ເອເກກສ຺ສ ປວິສິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີນ຺ນກາເລ ປຈ຺ຊາ ອຍ຺ເຍນ ອາຄນ຺ຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ. ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ອໂຫສີ – ‘‘ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຊນ຺ຕໍ ອຽຄາຣກາສ຺ຍໍ ປຕິຕໍ ທິສ຺ວາ ອວເສສາ ນ ອາຄຈ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອເກກເມວ ປາເຕຕ຺ວາ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ສາທູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເອກໂກວ ປາຍາສີ. ຄຣຫທິນ຺ໂນ ອຽຄາຣກາສຸໍ ປຕ຺ວາ ອປສກ຺ກິຕ຺ວາ ຖິໂຕ ‘‘ປຸຣໂຕ ຍາຖ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ອາຫ. ອຖ ສຕ຺ຖາ ອຽຄາຣກາສຸມຕ຺ຖເກ ປາທໍ ປສາເຣສິ, ກິລຍ຺ຊໍ ອນ຺ຕຣຫາຍີ, ອຽຄາຣກາສຸໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ຈກ຺ກມຕ຺ຕານີ ປທຸມານີ ອຸຍ຺ຖຫີສຸ. ສຕ຺ຖາ ປທຸມກຕ຺ຕິກາ ອກ຺ກມນ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປສ຺ສຕ຺ເຕ ພຸທ຺ສາສເນ ນິສີທິ, ກິກ຺ຂູປີ ຕເຖວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທີສຸ. ຄຣຫທິນ຺ນສ຺ສ ກາຍໂຕ ຫາໂຫ ອຸຍ຺ຖຫີ.

ໂສ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສີຣິຄ຺ຕ຺ຕໍ ອຸປສ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ສາມິ, ເມ ຕາຄໍ ໂຫຫີ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກີ ເອຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ປຍ຺ຈນ຺ນໍ ກິກ຺ຂຸສຕານໍ ເຄເຫ ຍາຄຸ ວາ ກຕ຺ຕາທີນິ ວາ ນຕ຺ຖິ, ກີ ນຸ ໂຂ ກໂຣມີ’’ຕິ? ‘‘ກີ ປນ ຕຍາ ກຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ອຫໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ເຄຫານໍ ອນ຺ຕເຣ ມຫນ຺ຕໍ ອາວາຍໍ ອຽຄາຣສ຺ສ ປູຣໍ ກາເຣສີ – ‘‘ຕຕ຺ຖ ປາເຕຕ຺ວາ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ‘‘ອຖ ນໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ມຫາປທຸມານິ ອຸຍ຺ຖຫີສຸ. ສພ຺ເພ ປທຸມກຕ຺ຕິກາ ອກ຺ກມິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປສ຺ສຕ຺ຕາສເນສຸ ນິສິນ຺ນາ, ອິທານິ ກີ ກໂຣມິ, ສາມີ’’ຕິ? ນນຸ ຕ຺ວໍ ອິທາເນວ ມຍ຺ຫໍ ‘‘‘ເອຕ຺ຕິກາ ຈາຍິໂຍ, ເອຕ຺ຕິກາ ຍາຄຸ, ເອຕ຺ຕການິ ສຕ຺ຕາທີນີ’ຕິ ທສ຺ເສສີ’’ຕິ. ‘‘ມຸສາ ຕໍ, ສາມິ, ຕຸຈ຺ຊາວ ຈາຍິໂຍ’’ຕິ. ໂຫຕຸ, ‘‘ຄຈ຺ຊ, ຕາສຸ ຈາຍິສຸ ຍາຄຸອາທີນິ ໂອໂລເກຫີ’’ຕິ. ຕໍ ຂຕສ຺ເລວ ເຕນ ຍາສຸ ຈາຍິສຸ ‘‘ຍາຄູ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕາ ຍາຄຸຍາ ປູຣຍີສຸ, ຍາສຸ ‘‘ກຕ຺ຕາທີນີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕາ ກຕ຺ຕາທີນໍ ປຣິປຸຕ຺ຕາວ ອເຫສຸໍ. ຕໍ ສມ຺ປຕ຺ຕີ ທິສ຺ວາວ ຄຣຫທິນ຺ນສ຺ສ ສຣີຣໍ ປີຕິປາໂມຊ຺ເຊນ ປຣິປູຣິຕໍ, ຈິຕ຺ຕໍ ປສນ຺ນໍ. ໂສ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ພຸທ຺ສປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສຽ຺ຂໍ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ຈສ຺ສ ສຕ຺ຖຸ ໂນ ອນ຺ໂມທນໍ ກາເຣຕ຺ກາໂມ ປຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫີ. ສຕ຺ຖາ ອນ຺ໂມທນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ‘‘ອິເມ ສຕ຺ຕາ ປຍ຺ຍາຈກ຺ຂຸໂນ ອກາເວເນວ ມມ ສາວການໍ ພຸທ຺ສາສນສ຺ສ ຄຸຕໍ ນ ຊານນ຺ຕິ. ປຍ຺ຍາຈກ຺ຂຸວິຣຫິຕາ ຫີ ອນ຺ສາ ນາມ, ປຍ຺ຍວນ຺ໂຕ ສຈກ຺ຂຸກາ ນາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໕໘.

‘‘ຍຖາ ສຽການສານສ຺ມີ, ອຸຊ຺ຊິຕສ຺ມີ ມຫາປເຖ;

ປທຸມໍ ຕຕ຺ຖ ຊາເຍຖ, ສຸຈິຄນ຺ສໍ ມໂນຣມໍ.

໕໙.

‘‘ເອວໍ ສຽການກູເຕສຸ, ອນ຺ສກູເຕ ປຸຖຸຊ຺ຊເນ;

ອຕິໂຣຈຕິ ປຍ຺ຍາຍ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ສສາວໂກ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສງ຺ກາຣຘານສ຺ມິນ຺ຕິ ສງ຺ກາຣຐານສ຺ມີ, ກຈວຣຣາສິມ຺ຫີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຸຊ຺ຊິຕສ຺ມີ ມຫາປເຖຕິ ມຫາມຄ຺ເຄ ຉຑ຺ຑິຕສ຺ມີ. ສຸຈິຄນ຺ຘນ຺ຕິ ສຸຣຠິຄນ຺ຘໍ. ມໂນ ເອຕ຺ຖ ຣມຕີຕິ ມໂນຣມໍ. ສງ຺ກາຣຠູເຕສູຕິ ສງ຺ກາຣມິວ ຠູເຕສຸ. ປຸຖຸຊ຺ຊເນຕິ ປຸຖູນໍ ກິເລສານໍ ຊນນໂຕ ເອວໍລທ຺ຘນາເມ ໂລກິຍມຫາຊເນ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ນາມ ມຫາປເຖ ຉຑ຺ຑິເຕ ສງ຺ກາຣຣາສິມ຺ຫິ ອສຸຈິເຊ ຄຸຈ຺ຉິຍປຏິກູເລປິ ສຸຈິຄນ຺ຘໍ ປທຸມໍ ຊາເຍຖ, ຕໍ ຣາຊຣາຊມຫາມຕ຺ຕາທີນໍ ມໂນຣມໍ ປິຍໍ ມນາປໍ ອຸປ຺ຣິມຕ຺ຖເກ ປຕິຏ຺ຐານາຣຫເມວ ກເວຍ຺ຍ, ເອວເມວ ສງ຺ກາຣຠູເຕສຸປິ ປຸຖຸຊ຺ຊເນສຸ ຊາໂຕ ນິປ຺ປຍ຺ຍສ຺ສ ມຫາຊນສ຺ສ ອຈກ຺ຂຸກສ຺ສ ອນ຺ຕເຣ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕປິ ອຕ຺ຕໂນ ປຍ຺ຍາພເລນ ກາເມສຸ ອາທີນວໍ, ເນກ຺ຂມ຺ເມ ຈ ອານິສໍສໍ ທິສ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕ ປພ຺ພຊ຺ຊາມຕ຺ເຕນປິ, ກໂຕ ອຸຕ຺ຕຣີ ສີລສມາທິປຍ຺ຍາວິມຸຕ຺ຕິວິມຸຕ຺ຕິຍາຓທສ຺ສນານິ ອາຣາເທຕ຺ວາປີ ອຕິໂຣຈຕິ. ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສາວໂກ ຫິ ຂີຓາສໂວ ຠິກ຺ຂຸ ອນ຺ຘຠູເຕ ປຸຖຸຊ຺ຊເນ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ໂຣຈຕິ ວິໂຣຈຕິ ໂສຠຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຘ຺ມມາຠິສມໂຍ ອໂຫສິ. ຄຣຫທິນ຺ໂນ ຈ ສິຣິຄຸຕ຺ໂຕ ຈ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປາປຸຓິສຸ. ເຕ ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຕໂນ ຘ຺ນໍ ພຸທ຺ຘສາສເນ ວິປ຺ປກິຣິສຸ. ສຕ຺ຖາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ວິຫາຣມຄມາສິ. ຠິກ຺ຂູ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ – ''ອໂຫ ອຈ຺ຉຣິຍາ ພຸທ຺ຘຄຸຓາ ນາມ, ຕຖາຣູປໍ ນາມ ຂທິຣງ຺ຄາຣຣາສິ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ປທຸມານິ ອຸຏ຺ຐຫິໍສູ''ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ – ''ອນຈ຺ຉຣິຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຍໍ ມມ ເອຕຣຫິ ພຸທ຺ຘຠູຕສ຺ສ ຂງ຺ຄາຣຣາສິມ຺ຫາ ປທຸມານິ ອຸຏ຺ຐິຕານິ, ອປ຺ຣິປກ຺ເກ ຍາເຓ ວຕ຺ຕມານສ຺ສ ໂພທິສຕ຺ຕຠູຕສ຺ສປີ ເມ ອຸຏ຺ຐຫິໍສູ''ຕິ ວຕ຺ວາ, ''ກທາ, ຠນ຺ເຕ, ອາຈິກ຺ຂຖ ໂນ''ຕິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ –

''ກາມໍ ປຕາມິ ນິຣຍໍ, ອຸທ຺ຘໍປາໂທ ອວໍສິໂຣ;

ນານຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມິ, ຫນ຺ທ ປິຓ຺ຑໍ ປຏິຄ຺ຄຫາ''ຕິ. (ຊາ. ໑.໑.໔໐) –

ອິທໍ ຂທິຣງ຺ຄາຣຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ກເຖສີຕິ.

ຄຣຫທິນ຺ນວຕ຺ຖຸ ທຸວາທສມໍ.

ປຸປ຺ຜວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

ຈຕຸຕ຺ໂຖ ວຄ຺ໂຄ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໕ຯ ພາລວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ອຎ຺ຎຕຣປຸຣິສວຕ຺ຖຸ

ທີຆາຊາຄຣໂຕ ຣຕ຺ຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປເສນທິໂກສລຎ຺ເຈວ ອຎ຺ຎຕຣຎ຺ຈ ປຸຣິສໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ຣາຊາ ກິຣ ປເສນທິ ໂກສໂລ ເອກສ຺ມິໍ ຉຓທິວເສ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕໍ ສພ຺ພເສຕໍ ເອກໍ ປຸຓ຺ຑຣີກໍ ນາມ ຫຕ຺ຖິໍ ອຠິຣຸຍ຺ຫ ມຫນ຺ເຕນ ຣາຊານຸຠາເວນ ນຄຣໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກໂຣຕິຯ ອຸສ຺ສາຣຓາຍ ວຕ຺ຕມານາຍ ເລຑ຺ຑຸທຓ຺ຑາທີຫິ ໂປຖິຍມາໂນ ມຫາຊໂນ ປລາຍນ຺ໂຕ ຄີວໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາປິ ໂອໂລເກຕິເຍວຯ ຣາຊູນໍ ກິຣ ສຸທິນ຺ນທານສ຺ເສຕໍ ຜລໍຯ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ສາປິ ທຸຄ຺ຄຕປຸຣິສສ຺ສ ກຣິຍາ ສຕ຺ຕຠູມິກສ຺ສ ປາສາທສ຺ສ ອຸປຣິຕເລ ຐິຕາ ເອກໍ ວາຕປານກວາຏໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາວ ອປຄຈ຺ຉິຯ ຣຎ຺ໂຎ ປຸຓ຺ຓຈນ຺ໂທ ວລາຫກນ຺ຕຣໍ ປວິສນ຺ໂຕ ວິຍ ອຸປຏ຺ຐາສິຯ ໂສ ຕສ຺ສາ ປຏິພທ຺ຘຈິຕ຺ໂຕ ຫຕ຺ຖິກ຺ຂນ຺ຘໂຕ ປຕນາກາຣປ຺ປຕ຺ໂຕ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ຂິປ຺ປໍ ນຄຣໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ອນ຺ເຕປຸຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ເອກໍ ວິສ຺ສາສິກໍ ອມຈ຺ຈໍ ອາຫ – ‘‘ອສຸກຏ຺ຐາເນ ເຕ ມຍາ ໂອໂລກິຕປາສາໂທ ທິຏ຺ໂຐ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ເທວາ’’ຕິຯ ‘‘ຕຕ຺ເຖກໍ ອິຕ຺ຖິໍ ອທ຺ທສາ’’ຕິ? ‘‘ອທ຺ທສໍ, ເທວາ’’ຕິຯ ‘‘ຄຈ຺ຉ, ຕສ຺ສາ ສສາມິກອສາມິກຠາວໍ ຊານາຫີ’’ຕິຯ ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ສສາມິກຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ‘‘ສສາມິກາ’’ຕິ ອາໂຣເຈສິຯ ອຖ ຣຎ຺ໂຎ ‘‘ເຕນ ຫິ ຕສ຺ສາ ສາມິກໍ ປກ຺ໂກສາຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ເອຫິ, ໂຠ, ຣາຊາ ຕໍ ປກ຺ໂກສຕີ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ‘‘ກຣິຍໍ ເມ ນິສ຺ສາຍ ຠເຍນ ອຸປ຺ປນ຺ເນນ ຠວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອາຓໍ ປຏິພາຫິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ‘‘ມໍ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຸປຏ຺ຐາຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ອລໍ, ເທວ, ອຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຸງ຺ກໍ ທທາມິ, ຆເຣເຍວ ເມ ຊີວິກາ ໂຫຕູ’’ຕິຯ ‘‘ຕວ ສຸງ຺ເກນ ມຍ຺ຫໍ ອຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖິ, ອຊ຺ຊໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມໍ ອຸປຏ຺ຐາຫີ’’ຕິ ຕສ຺ສ ຜລກຎ຺ຈ ອາວຸຘຎ຺ຈ ທາເປສິຯ ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ອໂຫສິ – ‘‘ກຎ຺ຈິເທວ ໂທສໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຆາເຕຕ຺ວາ ກຣິຍໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ອຖ ນໍ ໂສ ມຣຓຠຍຠີໂຕ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐາສິຯ

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ໂທສໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ກາມປຣິຬາເຫ ວຑ຺ຒນ຺ເຕ ‘‘ເອກມສ຺ສ ໂທສໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຣາຊາຓໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ເອວມາຫ – ‘‘ອມ຺ໂຠ ອິໂຕ ໂຍຊນມຕ຺ຖເກ ນທິຍາ ອສຸກຏ຺ຐານໍ ນາມ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສາຍໍ ມມ ນ຺ຫານເວລາຍ ກຸມຸທຸປ຺ປລານິ ເຈວ ອຣຸຓວຕີມຕ຺ຕິກຎ຺ຈ ອາຫຣຯ ສເຈ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ນາຄຈ຺ຉສິ, ອາຓໍ ເຕ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ເສວໂກ ກິຣ ຈຕູຫິປິ ທາເສຫິ ປຏິກິຏ຺ຐຕໂຣຯ ຘນກ຺ກີຕາທໂຍ ຫິ ທາສາ ‘‘ສີສໍ ເມ ທຸກ຺ຂຕິ, ປິຏ຺ຐິ ເມ ທຸກ຺ຂຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຈ຺ຉິຕຸໍ ລຠນ຺ຕິເຍວຯ ເສວກສ຺ເສຕໍ ນຕ຺ຖິ, ອາຓຕ຺ຕກມ຺ມໍ ກາຕຸເມວ ວຏ຺ຏຕິຯ ຕສ຺ມາ ໂສ ‘‘ອວສ຺ສໍ ມຍາ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ, ກຸມຸທຸປ຺ປເລຫິ ສທ຺ຘິໍ ອຣຸຓວຕີມຕ຺ຕິກາ ນາມ ນາຄຠວເນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ອຫໍ ກຸຫິໍ ລຠິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ມຣຓຠຍຠີໂຕ ເວເຄນ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ຠທ຺ເທ, ນິຏ຺ຐິຕໍ ເມ ຠຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ‘‘ອຸທ຺ຘນມຕ຺ຖເກ, ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ຍາວ ຠຕ຺ຕໍ ໂອຕຣຕິ, ຕາວ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອຸຬຸງ຺ເກນ ກຎ຺ຊິກໍ ຫຣາເປຕ຺ວາ ຍຖາລທ຺ເຘນ ພ຺ຍຎ຺ຊເນນ ສທ຺ຘິໍ ອລ຺ລເມວ ຠຕ຺ຕໍ ປຈ຺ຉິຍໍ ໂອປີເຬຕ຺ວາ ອາທາຍ ໂຍຊນິກໍ ມຄ຺ຄໍ ປກ຺ຂນ຺ໂທ, ຕສ຺ສ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ເສວ ຠຕ຺ຕໍ ປກ຺ກໍ ອໂຫສິຯ ໂສ ອນຸຈ຺ຉິຏ຺ຐໍ ກຕ຺ວາວ ໂຖກໍ ຠຕ຺ຕໍ ອປເນຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊນ຺ໂຕ ເອກໍ ອທ຺ຘິກໍ ທິສ຺ວາ ມຍາ ອປເນຕ຺ວາ ຐປິຕໍ ໂຖກໍ ອນຸຈ຺ຉິຏ຺ຐຠຕ຺ຕເມວ ອຕ຺ຖິ ຄເຫຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊ ສາມີຕິຯ ໂສ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊິຯ ອິຕໂຣປິ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ເອກໍ ຠຕ຺ຕມຸຏ຺ຐິໍ ອຸທເກ ຂິປິຕ຺ວາ ມຸຂໍ ວິກ຺ຂາເລຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ສທ຺ເທນ ‘‘ອິມສ຺ມິໍ ນທີປເທເສ ອຘິວຕ຺ຖາ ນາຄາ ສຸປ຺ຓາ ເທວຕາ ຈ ວຈນໍ ເມ ສຸຓນ຺ຕຸ, ຣາຊາ ມຍ຺ຫໍ ອາຓໍ ກາຕຸກາໂມ ‘ກຸມຸທຸປ຺ປເລຫິ ສທ຺ຘິໍ ອຣຸຓວຕີມຕ຺ຕິກໍ ອາຫຣາ’ຕິ ມໍ ອາຓາເປສິ, ອທ຺ຘິກມນຸສ຺ສສ຺ສ ຈ ເມ ຠຕ຺ຕໍ ທິນ຺ນໍ, ຕໍ ສຫສ຺ສານິສໍສໍ, ອຸທເກ ມຈ຺ຉານໍ ທິນ຺ນໍ, ຕໍ ສຕານິສໍສໍ, ເອຕ຺ຕກໍ ປຸຎ຺ຎຜລໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຕ຺ຕິໍ ກຕ຺ວາ ທມ຺ມິ, ມຍ຺ຫໍ ກຸມຸທຸປ຺ປເລຫິ ສທ຺ຘິໍ ອຣຸຓວຕີມຕ຺ຕິກໍ ອາຫຣຖາ’’ຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອນຸສ຺ສາເວສິຯ ຕຕ຺ຖ ອຘິວຕ຺ໂຖ ນາຄຣາຊາ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫລ຺ລກເວເສນ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ວເທສີ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ປຸນປິ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ຕໍ ປຕ຺ຕິໍ ເທຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ເທມິ’’ຕິ ອາຫຯ ປຸນປິ ‘‘ເທຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ເທມິ, ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ເອວໍ ໂສ ທ຺ເວ ຕໂຍ ວາເຣ ປຕ຺ຕິໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ກຸມຸທຸປ຺ປເລຫິ ສທ຺ຘິໍ ອຣຸຓວຕີມຕ຺ຕິກໍ ອທາສິຯ

ຣາຊາ ປນ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ມນຸສ຺ສາ ນາມ ພຫຸມາຍາ, ສເຈ ໂສ ເກນຈິ ອຸປາເຍນ ລເຠຍ຺ຍ, ກິຈ຺ຈໍ ເມ ນ ນິປ຺ຜຊ຺ເຊຍ຺ຍາ’’ຕິຯ ໂສ

ກາລສ຺ເສວ ທ຺ວາຣໍ ປິທຫາເປຕ຺ວາ ມຸທ຺ທິກໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ອາຫຣາເປສິຯ ອິຕໂຣປິ ປຸຣິໂສ ຣຎ຺ໂຎ ນ຺ຫານເວລາຍເມວາຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ອລຠນ຺ໂຕ ທ຺ວາຣປາລໍ ປກ຺ໂກເສຕ຺ວາ ‘‘ທ຺ວາຣໍ ວິວຣາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ນ ສກ຺ກາ ວິວຣິຕຸໍ, ຣາຊາ ກາລສ຺ເສວ ມຸທ຺ທິກໍ ຫຕ຺ວາ ຣາຊເຄຫໍ ອາຫຣາເປສີ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ຣາຊທູໂຕ ອຫໍ, ທ຺ວາຣໍ ວິວຣາ’’ຕິ ວຕ຺ວາປິ ‘‘ທ຺ວາຣໍ ອລຠນ຺ໂຕ ນຕ຺ຖິ ເມ ອິທານິ ຊີວິຕໍຯ ກິໍ ນຸ ໂຂ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ທ຺ວາຣສ຺ສ ອຸປຣິອຸມ຺ມາເຣ ມຕ຺ຕິກາປິຕ຺ຑໍ ຂິປິຕ຺ວາ ຕສ຺ສູປຣິ ປຸປ຺ຜານິ ລຄ຺ເຄຕ຺ວາ ມຫາສທ຺ທໍ ກໂຣນ຺ໂຕ, ‘‘ອມ຺ໂພ, ນຄຣວາສິໂນ ຣຎ຺ໂຎ ມຍາ ອາຓຕ຺ຕິຍາ ຄຕຠາວໍ ຊານາຖ, ຣາຊາ ມໍ ອກາຣເຓນ ວິນາເສຕຸກາໂມ’’ຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ວິຣວິຕ຺ວາ ‘‘ກຕ຺ຖ ນຸ ໂຂ ຄຈ຺ຉິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຠິກ຺ຂູ ນາມ ມຸທຸຫທຍາ, ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສນ຺ນິຏ຺ຐານມກາສິຯ ອິເມ ຫິ ນາມ ສຕ຺ຕາ ສຸຂິຕກາເລ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຕ຺ຖິຠາວມ຺ປິ ອຊານິຕ຺ວາ ທຸກ຺ຂາຠິຠູຕກາເລ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕຸກາມາ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ໂສປິ ‘‘ເມ ອຎ຺ຎໍ ຕາຓໍ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ຜາສຸກຏ຺ຐາເນ ນິປ຺ຊ຺ຊິຯ ອຖ ຣຎ຺ໂຎປິ ຕໍ ຣຕ຺ຕິໍ ນິທ຺ທໍ ອລຠນ຺ຕສ຺ສ ຕໍ ອິຕ຺ຖິໍ ອນຸສ຺ສຣນ຺ຕສ຺ສ ກາມປຣິຬາໂຫ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ວິຠາຕກ຺ຂເຓເຍວ ຕໍ ປຸຣິສໍ ຆາຕາເປຕ຺ວາ ຕໍ ອິຕ຺ຖິໍ ອາເນສ຺ສາມີ’’ຕິຯ

ຕສ຺ມິໍ ຂເຓເຍວ ສຏ຺ຐິໂຍຊນິກາຍ ໂລຫກຸມ຺ຠິຍາ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຸຣິສາ ປກ຺ກຸຖິຕາຍ ອຸກ຺ຂລິຍາ ຕຓ຺ຑຸລາ ວິຍ ສມ຺ປຣິວຕ຺ຕກໍ ປຈ຺ຈມານາ ຕິໍສາຍ ວສ຺ສສຫສ຺ເສຫິ ເຫຏ຺ຐິມຕລໍ ປຕ຺ວາ ອປເຣຫິ ຕິໍສາຍ ວສ຺ສສຫສ຺ເສຫິ ປຸນ ມຸຂວຏ຺ຏິໍ ປາປຸຓິໍສຸຯ ເຕ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເອເກກໍ ຄາຖໍ ວຕ຺ຕຸກາມາ ວຕ຺ຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ເອເກກໍ ອກ຺ຂຣໍ ວຕ຺ວາ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂລຫກຸມ຺ຠິເມວ ປວິຏ຺ຐາຯ ຣາຊາ ນິທ຺ທໍ ອລຠນ຺ໂຕ ມຊ຺ຌິມຍາມສມນນ຺ຕເຣ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຠີໂຕ ອຸຕ຺ຣສ຺ຕມານໂສ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ມຍ຺ຫໍ ຊີວິຕນ຺ຕຣາໂຍ ຠວິສ຺ສຕິ, ອຸທາຫຸ ເມ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ, ອຸທາຫຸ ເມ ຣຊ຺ຊໍ ວິນສ຺ສິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ສກລຣຕ຺ຕິໍ ອກ຺ຂີນິ ນິມີເລຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ໂສ ອຣຸຓຸຄ຺ຄມນເວລາຍ ເອວ ປຸໂຣຫິຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, ‘‘ອາຈຣິຍ, ມຍາ ມຊ຺ຌິມຍາມສມນນ຺ຕເຣ ມຫນ຺ຕາ ເຠຣວສທ຺ທາ ສຸຕາ, ‘ຣຊ຺ຊສ຺ສ ວາ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ວາ ມຍ຺ຫໍ ວາ ກສ຺ສ ອນ຺ຕຣາໂຍ ຠວິສ຺ສຕີ’ຕິ ນ ຊານາມິ, ເຕນ ເມ ຕ຺ວໍ ປກ຺ໂກສາປິໂຕ’’ຕິ ອາຫຯ ມຫາຣາຊ, ກິໍ ເຕ ສທ຺ທາ ສຸຕາຕິ? ‘‘ອາຈຣິຍ, ທຸ-ອິຕິ ສ-ອິຕິ ນ-ອິຕິ ໂສ-ອິຕິຕິ ອິເມ ສທ຺ເທ ອສ຺ໂສສິໍ, ອິເມສໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິໍ ອຸປຘາເຣຫີ’’ຕິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ມຫາອນ຺ຘກາເຣ ປວິຏ຺ຐສ຺ສ ວິຍ ນ ກິຎ຺ຈິ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ‘‘ນ ຊານາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ປຸນ ລາຠສກ຺ກາໂຣ ເມ ປຣິຫາຍິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຠາຍິຕ຺ວາ ‘‘ຠາຣິຍໍ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ກິໍ, ອາຈຣິຍາ’’ຕິ? ‘‘ຊີວິຕນ຺ຕຣາໂຍ ເຕ ປຎ຺ຎາຍຕີ’’ຕິຯ ໂສ ທ຺ວິຄຸຓໍ ຠີໂຕ, ‘‘ອາຈຣິຍ, ອຕ຺ຖິ ກິຎ຺ຈິ ປນ ປຏິຆາຕກາຣຓ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ‘‘ອຕ຺ຖິ, ມຫາຣາຊ, ມາ ຠາຍິ, ອຫໍ ຕໂຍ ເວເທ ຊານາມີ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ປນ ລທ຺ທຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ? ‘‘ສພ຺ພສຕຍຎ຺ຎໍ ຍຊິຕ຺ວາ ຊີວິຕໍ ລຠິສ຺ສສິ, ເທວາ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ລທ຺ທຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ? ຫຕ຺ຖິສຕໍ ອສ຺ສສຕໍ ອຸສຠສຕໍ ເຘນຸສຕໍ ອຊສຕໍ ອຸຣພ຺ຠສຕໍ ກຸກ຺ກຸຏສຕໍ ສູກຣສຕໍ ທາຣກສຕໍ ທາຣິກາສຕນ຺ຕິ ເອວໍ ເອເກກໍ ປາຓຊາຕິໍ ສຕໍ ສຕໍ ກຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫາເປນ຺ໂຕ ‘‘ສເຈ ມິຄຊາຕິເມວ ຄຓ຺ຫາເປສ຺ສາມິ, ‘ອຕ຺ຕໂນ ຂາທນີຍເມວ ຄຓ຺ຫາເປຕີ’ຕິ ວກ຺ຂນ຺ຕີ’’ຕິ ຫຕ຺ຖິອສ຺ສມນຸສ຺ເສປິ ຄຓ຺ຫາເປຕີຯ ຣາຊາ ‘‘ມມ ຊີວິຕເມວ ມຍ຺ຫໍ ລາໂຠ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ສພ຺ພປາເຓ ສີຆໍ ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ອາຓຕ຺ຕມນຸສ຺ສາ ອຕິເຣກຕຣໍ ຄຓ຺ຫິໍສຸຯ ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕໍ ໂກສລສໍຍຸຕ຺ເຕ –

‘‘ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຣຎ຺ໂຎ ປເສນທິສ຺ສ ໂກສລສ຺ສ ມຫາຍຎ຺ໂຎ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐິໂຕ ໂຫຕິ, ປຎ຺ຈ ຈ ອຸສຠສຕານິ ປຎ຺ຈ ຈ ວຈ຺ຉຕຣສຕານິ ປຎ຺ຈ ຈ ວຈ຺ຉຕຣິສຕານິ ປຎ຺ຈ ຈ ອຊສຕານິ ປຎ຺ຈ ຈ ອຸຣພ຺ຠສຕານິ ຖູຓູປນີຕານິ ໂຫນ຺ຕິ ຍຎ຺ຎຕ຺ຖາຍຯ ເຍປິສ຺ສ ເຕ ໂຫນ຺ຕິ ທາສາຕິ ວາ ເປສ຺ສາຕິ ວາ ກມ຺ມກຣາຕິ ວາ, ເຕປິ ທຓ຺ຑຕຊ຺ຊິຕາ ຠຍຕຊ຺ຊິຕາ ອສ຺ສຸມຸຂາ ຣຸທມານາ ປຣິກມ຺ມານິ ກໂຣນ຺ຕີ’’ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑໘໐)ຯ

ມຫາຊໂນ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕຘີຕຸຎາຕີນໍ ອຕ຺ຖາຍ ປຣິເທວມາໂນ ມຫາສທ຺ທມກາສິ, ມຫາປຖວີອຸນ຺ທ຺ຣິຍນສທ຺ໂທ ວິຍ ອໂຫສິຯ ອຖ ມລ຺ລິກາ ເທວີ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ເຕ, ມຫາຣາຊ, ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ອປາກຕິການິ, ກິລນ຺ຕຣູປານິ ວິຍ ປຎ຺ຎາຍນ຺ຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ກິໍ ຕຸຍ຺ຫໍ , ມລ຺ລິເກ, ຕ຺ວໍ ມມ ກຓ຺ຓມູເລນ ອາສີວິສມ຺ປິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ນ ຊານາສີ’’ຕິ? ‘‘ກິໍ ປເນຕໍ, ເທວາ’’ຕິ? ‘‘ຣຕ຺ຕິກາເລ ເມ ເອວຣູໂປ ນາມ ສທ຺ໂທ ສຸໂຕ , ສ຺ວາຫໍ ປຸໂຣຫິຕໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຊີວິຕນ຺ຕຣາໂຍ ເຕ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ສພ຺ພສຕຍຎ຺ຎໍ ຍຊິຕ຺ວາ ຊີວິຕໍ ລຠິສ຺ສສີ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ມມ ຊີວິຕເມວ ມຍ຺ຫໍ ລາໂຠ’’ຕິ ອິເມ ປາເຓ ຄຓ຺ຫາເປສິນ຺ຕິຯ ມລ຺ລິກາ ເທວີ, ‘‘ອນ຺ຘພາໂລສິ, ມຫາຣາຊ, ກິຎ຺ຈາປິ ມຫາຠກ຺ໂຂສິ, ອເນກສູປພ຺ຍຎ຺ຊນວິກຕິກໍ ໂທຓປາກໍ ໂຠຊນໍ ຠຸຎ຺ຊສິ, ທ຺ວີສຸ ຣຏ຺ເຐສຸ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ, ປຎ຺ຎາ ປນ ເຕ ມນ຺ທາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ກສ຺ມາ ເອວໍ ວເທສິ, ເທວີ’’ຕິ? ‘‘ກຫໍ ຕຍາ ອຎ຺ຎສ຺ສ ມຣເຓນ ອຎ຺ຎສ຺ສ ຊີວິຕລາໂຠ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ, ອນ຺ຘພາລສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ກຖໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກສ຺ມາ ມຫາຊນສ຺ສ ອຸປຣິ ທຸກ຺ຂໍ ຂິປສິ, ເຊຕວິຫາເຣ ສເທວກສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ອຄ຺ຄປຸຄ຺ຄໂລ ອຕີຕາທີສຸ ອປ຺ປຏິຫຕຎາໂຓ ສຕ຺ຖາ ວສຕິ, ຕໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ

ຕສ຺ໂສວາທໍ ກໂຣຫີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຣາຊາ ສລລຫຸເກຫິ ຍາເປຫິ ມລ຺ລິກາຍ ສທ຺ທິ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຣຕາກາຍຕຊຊິໂຕ ກິຍ຺ຈິ ວຕ຺ຕຸ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ຺.

ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ''ທນ຺ທ ກຸໂຕ ນຸ ຕ຺ວໍ, ມຫາຣາຊ, ອາຄຈ຺ຉສິ ທິວາ ທິວສ຺ສາ''ຕິ ປ຺ຄຸມຕຣໍ ອາລປີ຺. ໂສ ຕຸຕ຺ຫີເຍວ ນິສີທິ຺. ຕໂຕ ມລ຺ລິກາ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈສິ – ''ກນ຺ເຕ, ຣຍ຺ຍາ ກິຣ ມຊຊິມຍາມສມນນ຺ຕເຣ ສທ຺ໂທ ສ຺ໂຕ຺. ອຖ ນໍ ປຸໂຣຫິຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ຺. ປຸໂຣຫິໂຕ 'ຊີວິຕນ຺ຕຣາໂຍ ເຕ ກວິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ປຝິຆາຕຕ຺ຖາຍ ສພ຺ພສເຕ ປາເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ເຕສໍ ຄລໂລຫິເຕນ ຍຍ຺ເຍ ຍຊິເຕ ຊີວິຕໍ ລກິສ຺ສສີ'ຕິ ອາຫ຺. ຣາຊາ ປາເຕ ຄຕ຺ຫາເປສິ, ເຕນາຍໍ ມຍາ ອິສານີໂຕ''ຕິ຺. ''ເອວໍ ກິຣ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ? ''ເອວໍ, ກນ຺ເຕ''ຕິ຺. ''ກິນ຺ຕິ ເຕ ສທ຺ໂທ ສ຺ໂຕ''ຕິ? ໂສ ອຕ຺ຕນາ ສຸຕນິຍາເມເນວ ອາຈິກ຺ຂິ຺. ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕໍ ສຸຕ຺ວາວ ເອໂກກາໂສ ອໂຫສິ຺. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຕາ ອາຫ – ''ມາ ກາຍິ, ມຫາຣາຊ, ຕວ ອນ຺ຕຣາໂຍ ນຕ຺ຖິ, ປາປກມ຺ມິໂນ ສຕ຺ຖາ ອຕ຺ຕໂນ ທຸກ຺ຂໍ ອາວິກໂຣນ຺ຕາ ເອວມາຫໍສູ''ຕິ຺. ''ກິ ປນ, ກນ຺ເຕ, ເຕຫິ ກຕ''ນ຺ຕິ? ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເຕສໍ ກມ຺ມໍ ອາຈິກ຺ຂິຕຸໍ ''ເຕນ ຫິ, ມຫາຣາຊ, ສຸຕາຫີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ອຕີເຕ ວີສຕິວສ຺ສສຫສ຺ສາຍຸເກສຸ ມນຸສ຺ເສສຸ ກສ຺ສໂປ ກຄວາ ໂລເກ ອຸປ຺ປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ວີສຕິຍາ ຂີຕາສວສຫສ຺ເສຫິ ສທ຺ທິ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ພາຣາຕສິມຄມາສິ຺. ພາຣາຕສີວາສີໂນ ທ຺ເວປີ ຕໂຍປີ ພທຸຕຣາປີ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕຸກທານໍ ປວຕ຺ຕຍິສ຺ຸ. ຕທາ ພາຣາຕສີຍໍ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຝິວິກວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ເສຍ຺ຖິປຸຕ຺ຕາ ສຫາຍກາ ອເຫສຸໍ຺. ເຕ ມນ຺ຕຍີສຸ – ''ອມ຺ຫາກໍ ເຄເຫ ພຫຸຊ ນໍ, ເຕນ ກີ ກໂຣມາ''ຕິ? ''ເອວຣູເປ ພຸທ຺ເຊ ຈາຣິກໍ ຈຣມາເນ ທານໍ ທສ຺ສາມ, ສີລໍ ຣກ຺ຂິສ຺ສາມ, ປູຊໍ ກຣິສ຺ສາມາ''ຕິ ເອໂກປີ ອວຕ຺ວາ ເຕສຸ ເອໂກ ຕາວ ເອວມາຫ – ''ຕິຂິຕສຸຣໍ ປີວນ຺ຕາ ມທຸຣມໍສໍ ຂາທນ຺ຕາ ວິຈຣິສ຺ສາມ, ອິທໍ ອມ຺ຫາກໍ ຊີວິຕຜລ''ນ຺ຕິ຺. ອປໂຣປີ ເອວມາຫ – ''ເທວສິກໍ ຕິວສ຺ສິກຄນ຺ຉສາລິກຕ຺ຕໍ ນານຄ຺ຄຣເສຫິ ກຸຍ຺ຊນ຺ຕາ ວິຈຣິສ຺ສາມາ''ຕິ຺. ອປໂຣປີ ເອວມາຫ – ''ນານປ຺ປການໍ ປູວຂຊ຺ຊກວິກຕີ ປຈາເປຕ຺ວາ ຂາທນ຺ຕາ ວິຈຣິສ຺ສາມາ''ຕິ຺. ອປໂຣປີ ເອວມາຫ – ''ສມ຺ມາ ມຍໍ ອຍ຺ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ນ ກຣິສ຺ສາມ, 'ຓນໍ ທສ຺ສາມາ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອນິຈ຺ຉມານາ ອິຕ຺ຖີ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ຓເນນ ປໂລເກຕ຺ວາ ປາຣທາຣິກກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມາ''ຕິ຺. ''ສາຊຸ, ສາຊູ''ຕິ ສພ຺ເພວ ຕສ຺ສ ກຖາຍ ອຍ຺ຖໍສ຺ຸ.

ເຕ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ອກິຣູປານໍ ອິຕ຺ຖີນໍ ຓນໍ ເປເສຕ຺ວາ ວີສຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ປາຣທາຣິກກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ອວີຈິນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ຺. ເຕ ເອກໍ ພຸທ຺ຘນ຺ຕຣໍ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາວເສເສນ ສຍ຺ຖິໂຍຊນິກາຍ ໂລຫກຸມ຺ກິຍາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕີສາຍ ວສ຺ສສຫສ຺ເສຫິ ເຫຍ຺ຖິມຕລໍ ປຕ຺ວາ ປຸນປີ ຕີສາຍ ວສ຺ສສຫສ຺ເສຫິ ໂລຫກຸມ຺ກິມຸຂໍ ປຕ຺ວາ ເອເກກໍ ຄາຖໍ ວຕ຺ຕຸກາມາ ຫຸຕ຺ວາ ວຕ຺ຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ເອເກກໍ ອກ຺ຂຣໍ ວຕ຺ວາ ປຸນ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ, ໂລຫກຸມ຺ກິເມວ ປວິຍ຺ຖາ຺. ''ວເທຫີ, ມຫາຣາຊ, ປຄມໍ ເຕ ກີ ສທ຺ໂທ ນາມ ສ຺ໂຕ''ຕິ? ''ທຸ-ອິຕິ, ກນ຺ເຕ''ຕິ຺. ສຕ຺ຖາ ເຕນ ອປຣິປຸຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ ຄາຖໍ ປຣິປຸຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ເອວມາຫ –

''ທຸຊ຺ຊີວິຕມຊີວິມ຺ຫ , ເຍ ສນ຺ເຕ ນ ທທມ຺ຫເສ;

ວິຊ຺ຊມາເນສຸ ໂກເຄສຸ, ທີປໍ ນາກມ຺ຫ ອຕ຺ຕໂນ''ຕິ຺. (ຊາ຺. ໑຺໔຺໔໓; ເປ຺. ວ຺. ໗໐໔);

ອຖ ຣຍ຺ໂຍ ອິມິສ຺ສາ ຄາຖາຍ ອຕ຺ຖໍ ປກາເສຕ຺ວາ, ''ກີ ເຕ, ມຫາຣາຊ, ທຸຕິຍສທ຺ໂທ ຕຕິຍສທ຺ໂທ ຈຕຸຕ຺ຖສທ຺ໂທ ສ຺ໂຕ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ເອວໍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອວເສສໍ ປຣິປູເຣນ຺ໂຕ –

''ສຍ຺ຖິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ, ປຣິປຸຕ຺ຕານິ ສພ຺ພໂສ;

ນິຣເຍ ປຈ຺ຈມານານໍ, ກທາ ອນ຺ໂຕ ກວິສ຺ສຕິ຺.

''ນຕ຺ຖິ ອນ຺ໂຕ ກຸໂຕ ອນ຺ໂຕ, ນ ອນ຺ໂຕ ປຝິທິສ຺ສຕິ;

ຕທາ ຫິ ປກຕໍ ປາປໍ, ມມ ຕຸຍ຺ຫຍ຺ຈ ມາຣິສາ຺.

‘‘ໂສທໍ ນູນ ອິໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ໂຍນີ ລທ຺ທານ ມານຸສິ;

ວທຄ຺ຄູ ສີລສມ຺ປນ຺ໂນ, ກາຫາມິ ກຸສລໍ ພຫຸ’’ນ຺ຕິ. (ຊາ. ໑.໔.໘໔-໘໖; ເປ. ວ. ໗໐໘, ໗໐໑, ໗໐໘) –

ປຏິປາຏິຍາ ອິມາ ຄາຖາ ວຕ຺ວາ ຕາສໍ ອຕ຺ຖໍ ປກາເສຕ຺ວາ ‘‘ອິຕິ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊນາ ເອເກກໍ ຄາຖໍ ວຕ຺ຕຸກາມາປິ ວຕ຺ຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ເອກກເມວ ອກ຺ຂຣໍ ວຕ຺ວາ ປຸນ ໂລຫກຸມ຺ພິເມວ ປວິຏ຺ຖາ’’ຕິ ອາຫ.

ຣຄ຺ຄາ ກິຣ ປເສນທິໂກສເລນ ຕສ຺ສ ສທ຺ທສ຺ສ ສຸຕກາລໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ເຕ ເທຏ຺ຖາ ກສ຺ສນ຺ຕິ ເອວ, ອຊ຺ຊາປິ ເອກໍ ວສ຺ສສຫສ຺ສໍ ນາຕິກ຺ກມນ຺ຕິ. ຣຄ຺ໂຄ ຕໍ ເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາສໍເວໂຄ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ. ໂສ ‘‘ກາຣິຍໍ ວຕິທໍ ປາຣທາຣິກກມ຺ມໍ ນາມ, ເອກໍ ກິຣ ພຸທ຺ທນ຺ຕຣໍ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ສຏ຺ຖິໂຍຊນິກາຍ ໂລຫກຸມ຺ກິຍາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ສຏ຺ຖິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ເອວມ຺ປິ ເນສໍ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈນກາໂລ ນ ປຄ຺ຄາຍຕິ, ອຫມ຺ປິ ປຣທາເຣ ສີເນຫໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິ ນິທ຺ທໍ ນ ລພິ, ອິທານິ ອິໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ປຣທາເຣ ມານສໍ ນ ພນ຺ທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕຖາຄຕໍ ອາຫ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຊ຺ຊ ເມ ຣຕ຺ຕິຍາ ທີຟກາໂວ ຄາໂຕ’’ຕິ. ໂສປິ ປຸຣິໂສ ຕຕ຺ເຖວ ນິສິນ຺ໂນ ຕໍ ກາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ລທ຺ໂທ ເມ ພລວປ຺ປຈ຺ຈໂຍ’’ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາຫ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ຣຄ຺ຄາ ຕາວ ອຊ຺ຊ ຣຕ຺ຕິຍາ ທີຟກາໂວ ຄາໂຕ, ອຫໍ ປນ ຫິຍ຺ໂຍ ສຍເມວ ໂຍຊນສ຺ສ ທີຟກາວໍ ອຄ຺ຄາສິ’’ນ຺ຕິ. ສຕ຺ຖາ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ກາຖໍ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ເອກຈ຺ຈສ຺ສ ຣຕ຺ຕິ ທີຟາ ໂຫຕິ, ເອກຈ຺ຈສ຺ສ ໂຍຊນໍ ທີຟໍ ໂຫຕິ, ພາລສ຺ສ ປນ ສໍສາໂຣ ທີໂຟ ໂຫຕິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຝມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໐.

‘‘ທີຟາ ຊາຄຣໂຕ ຣຕ຺ຕິ, ທີຟໍ ສນ຺ຕສ຺ສ ໂຍຊນໍ;

ທີໂຟ ພາລານ ສໍສາໂຣ, ສທ຺ຝມ຺ມໍ ອວິຊານຕ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ທີຟາຕິ ຣຕ຺ຕິ ນາມເສາ ຕິຍາມມຕ຺ຕາວ, ຊາຄຣນ຺ຕສ຺ສ ປນ ທີຟາ ໂຫຕິ, ທ຺ວິຄຸຓຕິຄຸຓາ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ຂາຍຕິ. ຕສ຺ສາ ທີຟກາວໍ ອຕ຺ຕາໂນ ມງ຺ກຸຓສງ຺ຟສ຺ສ ກຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ຍາວ ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນາ ສມ຺ປຣິວຕ຺ຕກໍ ເສມາໂນ ມຫາກຸສີໂຕປິ, ສຸໂກຊນໍ ກຸຄ຺ຊິຕ຺ວາ ສິຣິສຍເນ ສຍມາໂນ ກາມໂກຕິປິ ນ ຊານາຕິ, ສພ຺ພຣຕ຺ຕິ ປນ ປຊານໍ ປທຫນ຺ໂຕ ໂຍຄາວຈໂຣ ຈ, ຝມ຺ມກຖໍ ກເຖນ຺ໂຕ ຝມ຺ມກຖິໂກ ຈ, ອາສນສມີເປ ຖຕ຺ວາ ຝມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ໂຕ ຈ, ສີສໂຣຄາທິຟຸຏ຺ໂຖ ວາ ຫຕ຺ຖປາທຈ຺ເຉທນາທີ ປຕ຺ໂຕ ວາ ເວທນາກິກ຺ໂຕ ຈ, ຣຕ຺ຕີ ມຄ຺ຄປ຺ປຏິປນ຺ໂນ ອທ຺ທິໂກ ຈ ຊານາຕິ. ໂຍຊນນ຺ຕິ ໂຍຊນມ຺ປິ ຈຕ຺ຄາວຸຕມຕ຺ຕເມວ, ສນ຺ຕສ຺ສ ປນ ກິລນ຺ຕສ຺ສ ທີຟໍ ໂຫຕິ, ທ຺ວິຄຸຓຕິຄຸຓໍ ວິຍ ຂາຍຕິ. ສກລທິວສຄ຺ຫິ ມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິລນ຺ໂຕ ປຏິປຖໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທີສ຺ວາ ‘‘ປຸຣໂຕ ຄາໂມ ກິວທູໂຣ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ໂຍຊນ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ໂຖກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອປຣມ຺ປິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕນາປິ ‘‘ໂຍຊນ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປຸນ ໂຖກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອປຣມ຺ປິ ປຸຈ຺ຉຕິ. ໂສປິ ‘‘ໂຍຊນ’’ນ຺ຕິ ວທຕິ. ໂສ ປຸຈ຺ຉິຕປຸຈ຺ຉິຕາ ໂຍຊນນ຺ເຕວ ວທນ຺ຕິ, ທີຟໍ ວຕິທໍ ໂຍຊນໍ, ເອກໂຍຊນໍ ທ຺ເວ ຕີຓິ ໂຍຊນານິ ວິຍ ມຄ຺ເຄຕິ. ພາລານນ຺ຕິ ອິທໂລກປຣໂລກຕ຺ຖໍ ປນ ອຊານນ຺ຕານໍ ພາລານໍ ສໍສາຣວຏ຺ຏສ຺ສ ປຣິຍນ຺ຕໍ ກາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕານໍ ຍໍ ສຕ຺ຕຕິໍສໂພຣີປກ຺ຂິຍເກທໍ ສທ຺ຝມ຺ມໍ ລຕ຺ວາ ສໍສາຣສ຺ສ ອນ຺ຕໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕໍ ສທ຺ຝມ຺ມໍ ອວິຊານຕໍ ສໍສາໂຣ ທີໂຟ ນາມ ໂຫຕິ. ໂສ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ຝມ຺ມຕາຍ ເອວ ທີໂຟ ນາມ. ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕໍ – ‘‘ອນມຕ຺ຄໂຍໍ, ກິກ຺ຂເວ, ສໍສາໂຣ, ປຸພ຺ພາ ໂກຏິ ນ ປຄ຺ຄາຍຕີ’’ຕິ (ສໍ. ນິ. ໒.໑໒໘). ພາລານໍ ປນ ປຣິຍນ຺ຕໍ ກາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕານໍ ອຕິທີໂຟເຍວາຕິ.

ເທສນາວສາເນ ໂສ ປຸຣິໂສ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟລໍ ປຕ຺ໂຕ, ອຄ຺ເຄປີ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟລາທີນິ ປຕ຺ຕາ. ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ຝມ຺ມເທສນາ ຊາຕາຕິ.

ຣາຊາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕເຍວ ເຕ ສຕ຺ເຕ ພນ຺ຝນາ ໂມເຈສິ. ຕຕ຺ຖ ອິຕ຺ຖິປຸຣິສາ ພນ຺ຝນາ ມຸຕ຺ຕາ ສີສໍ ນ຺ຫຕ຺ວາ ສການິ ເຄຫານິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ‘‘ຈິຣໍ ຊີວຕຸ ໂນ, ອຍ຺ຍາ, ມລ຺ລິກາ ເທວີ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິຕໍ ລກິມ຺ຫາ’’ຕິ ມລ຺ລິກາຍ ຄຸຓກຖໍ ກຖຍີ

ສຸຯ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ – ‘‘ອໂຫ ປຓ຺ຑິຕາ ວຕາຍໍ, ມລ຺ລິກາ, ອຕ຺ຕໂນ ປຎ຺ຎໍ ນິສ຺ສາຍ ເອຕ຺ຕກສ຺ສ ຊນສ຺ສ ຊີວິຕທານໍ ອທາສີ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ຄນ຺ຘກຸຏິຍໍ ນິສິນ຺ໂນວ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກຸຏິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຘມ຺ມສຠໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ອາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ມລ຺ລິກາ, ອິທາເນວ ອຕ຺ຕໂນ ປຎ຺ຎໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາຊນສ຺ສ ຊີວິຕທານໍ ເທຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ອທາສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາສນ຺ໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ຣຎ຺ໂຎ ປຸຕ຺ໂຕ ເອກໍ ນິຄ຺ໂຣຘຣຸກ຺ຂໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນິພ຺ພຕ຺ຕາຍ ເທວຕາຍ ອາຍາຈິ – ‘‘ສາມິ ເທວຣາຊ, ອິມສ຺ມິໍ ຊມ຺ພຸທີເປ ເອກສຕຣາຊາໂນ ເອກສຕອຄ຺ຄມເຫສິໂຍ, ສຈາຫໍ ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຊ຺ຊໍ ລຠິສ຺ສາມິ, ເອເຕສໍ ຄລໂລຫິເຕນ ພລິໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ປິຕຣິ ກາລກເຕ ຣຊ຺ຊໍ ປຕ຺ວາ ‘‘ເທວຕາຍ ເມ ອານຸຠາເວນ ຣຊ຺ຊໍ ປຕ຺ຕໍ, ພລິມສ຺ສາ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ມຫຕິຍາ ເສນາຍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເອກໍ ຣາຊານໍ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ອປຣມ຺ປິ ອປຣມ຺ປີຕິ ສພ຺ເພ ຣາຊາໂນ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ກຕ຺ວາ ສທ຺ຘິໍ ອຄ຺ຄມເຫສີຫິ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອຸຄ຺ຄເສນສ຺ສ ນາມ ສພ຺ພກນິຏ຺ຐສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ຘມ຺ມທິນ຺ນາ ນາມ ອຄ຺ຄມເຫສີ ຄຣຸຄພ຺ຠາ, ຕໍ ໂອຫາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເອຕ຺ຕກຊນໍ ວິສປານກໍ ປາເຍຕ຺ວາ ມາເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ໂສຘາເປສິຯ ເທວຕາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ຣາຊາ ເອຕ຺ຕເກ ຣາຊາໂນ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ‘ມໍ ນິສ຺ສາຍ ຄຫິຕາ ອິເມ’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເຕສໍ ຄລໂລຫິເຕນ ມຍ຺ຫໍ ພລິໍ ກາຕຸກາໂມ, ສເຈ ປນາຍໍ ເອເຕ ຆາເຕສ຺ສຕິ, ຊມ຺ພຸທີເປ ຣາຊວໍໂສ ອຸປຈ຺ຉິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ຣຸກ຺ຂມູເລປິ, ເມ ອສຸຈິ ຠວິສ຺ສຕິ, ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ ນຸ ໂຂ ເອຕໍ ນິວາເຣຕຸ’’ນ຺ຕິຯ ສາ ອຸປຘາເຣນ຺ຕີ ‘‘ນາຫໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ອຎ຺ຎມ຺ປິ ເທວຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ‘‘ຕ຺ວໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສີ’’ຕິ ອາຫຯ ຕາຍປິ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ອຎ຺ຎມ຺ປິ ອຎ຺ຎມ຺ປີຕິ ເອວໍ ສກລຈກ຺ກວາລເທວຕາໂຍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕາຫິປິ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ຈຕຸນ຺ນໍ ມຫາຣາຊູນໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ມຍໍ ນ ສກ຺ໂກມ, ອມ຺ຫາກໍ ປນ ຣາຊາ ອມ຺ເຫຫິ ປຸຎ຺ເຎນ ຈ ປຎ຺ຎາຍ ຈ ວິສິຏ຺ໂຐ, ຕໍ ປຸຈ຺ຉາ’’ຕິ ເຕຫິປິ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕກາເລ ສກ຺ກໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ, ‘‘ເທວ, ຕຸມ຺ເຫສຸ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ກຕໍ ອາປນ຺ເນສຸ ຂຕ຺ຕິຍວໍໂສ ອຸປຈ຺ຉິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ປຏິສຣຓໍ ໂຫຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ສກ຺ໂກ ‘‘ອຫມ຺ປິ ນໍ ປຏິພາຫິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ອຸປາຍໍ ປນ ເຕ ວກ຺ຂາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸປາຍໍ ອາຈິກ຺ຂິ – ‘‘ຄຈ຺ຉ, ຕ຺ວໍ ຣຎ຺ໂຎ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ເສວ ຣຕ຺ຕວຕ຺ຖໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸກ຺ຂໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄມນາກາຣໍ ທສ຺ເສຫິຯ ອຖ ຕໍ ຣາຊາ ‘ເທວຕາ ຄຈ຺ຉຕິ, ນິວຕ຺ຕາເປສ຺ສາມິ ນ’ນ຺ຕິ ນານປ຺ປກາເຣນ ຍາຈິສ຺ສຕິຯ ອຖ ນໍ ວເທຍ຺ຍາສິ ‘ຕ຺ວໍ ເອກສຕຣາຊາໂນ ສທ຺ຘິໍ ອຄ຺ຄມເຫສີຫິ ອາເນຕ຺ວາ ເຕສໍ ຄລໂລຫິເຕນ ພລິໍ ກຣິສ຺ສາມີ’ຕິ ມຍ຺ຫໍ ອາຍາຈິຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄເສນສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ເທວິໍ ໂອຫາຍ ອາຄໂຕ, ນາຫໍ ຕາທິສສ຺ສ ມຸສາວາທສ຺ສ ພລິໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉາມີ’’ຕິ, ‘‘ເອວໍ ກິຣ ວຸຕ຺ເຕ ຣາຊາ ຕໍ ອາຓາເປສ຺ສຕິ, ສາ ຣຎ຺ໂຎ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ເອຕ຺ຕກສ຺ສ ຊນສ຺ສ ຊີວິຕທານໍ ທສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ອິມິນາ ກາຣເຓນ ສກ຺ໂກ ເທວຕາຍ ອິມໍ ອຸປາຍໍ ອາຈິກ຺ຂິຯ ເທວຕາ ຕຖາ ອກາສິຯ

ຣາຊາປິ ຕໍ ອາຓາເປສິຯ ສາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕສໍ ຣາຊູນໍ ປຣິຍນ຺ເຕ ນິສິນ຺ນມ຺ປິ ອຕ຺ຕໂນ ຣາຊານເມວ ວນ຺ທິຯ ຣາຊາ ‘‘ມຍິ ສພ຺ພຣາຊເຊຏ຺ຐເກ ຐິເຕ ສພ຺ພກນິຏ຺ຐໍ ອຕ຺ຕໂນ ສາມິກໍ ວນ຺ທຕີ’’ຕິ ຕສ຺ສາ ກຸຊ຺ຊິຯ ອຖ ນໍ ສາ ອາຫ – ‘‘ກິໍ ມຍ຺ຫໍ ຕຍິ ປຏິພທ຺ຘໍ, ອຍໍ ປນ ເມ ສາມິໂກ ອິສ຺ສຣິຍສ຺ສ ທາຍໂກ, ອິມໍ ອວນ຺ທິຕ຺ວາ ກສ຺ມາ ຕໍ ວນ຺ທິສ຺ສາມີ’’ຕິ? ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ເສວ ມຫາຊນສ຺ສ ‘‘ເອວໍ, ກທ຺ເທ, ເອວໍ, ກທ຺ເທ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ປຸປ຺ຜມຸຏ຺ຐິນາ ປູເຊສິ ຯ ປຸນ ຣາຊາ ອາຫ – ‘‘ສເຈ ມໍ ນ ວນ຺ທສິ, ມຍ຺ຫໍ ຣຊ຺ຊສິຣິທາຍິກໍ ເອວໍ ມຫານຸຠາວໍ ເທວຕໍ ກສ຺ມາ ນ ວນ຺ທສີ’’ຕິ? ‘‘ມຫາຣາຊ, ຕຍາ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຎ຺ເຎ ຐຕ຺ວາ ຣາຊາໂນ ຄຫິຕາ, ນ ເທວຕາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ທິນ຺ນາ’’ຕິຯ ປຸນປິ ຕໍ ເທວຕາ ‘‘ເອວໍ, ກທ຺ເທ, ເອວໍ, ກທ຺ເທ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕເຖວ ປູເຊສິຯ ປຸນ ສາ ຣາຊານໍ ອາຫ – ‘‘ຕ຺ວໍ ‘ເທວຕາຍ ເມ ເອຕ຺ຕກາ ຣາຊາໂນ ຄເຫຕ຺ວາ ທິນ຺ນາ’ຕິ ວເທສິ, ອິທານິ ເຕ ເທວຕາຍ ອຸປຣິ ວາມປສ຺ເສ ຣຸກ຺ໂຂ ອຄ຺ຄິນາ ທຑ຺ໂຒ, ສາ ຕໍ ອຄ຺ຄິໍ ນິພ຺ພາເປຕຸໍ ກສ຺ມາ ນາສກ຺ຂິ, ຍທິ ເອວໍ ມຫານຸຠາວາ’’ຕິຯ ປຸນປິ ຕໍ ເທວຕາ ‘‘ເອວໍ, ກທ຺ເທ, ເອວໍ, ກທ຺ເທ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕເຖວ ປູເຊສິຯ

ສາ ກຖຍມານາ ຐິຕາ ໂຣທິ ເຈວ ຫສິ ຈຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ‘‘ກິໍ ອຸມ຺ມຕ຺ຕິກາສີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ກສ຺ມາ ເທວ ເອວໍ ວເທສີ’’? ‘‘ນ ມາ ທິສີໂຍ ອຸມ຺ມຕ຺ຕິກາ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິຯ ອຖ ‘‘ນໍ ກິໍ ກາຣຓາ ໂຣທສິ ເຈວ ຫສສິ ຈາ’’ຕິ? ‘‘ສຸຓາຫິ, ມຫາຣາຊ, ອຫຎ຺ຫິ ອຕີເຕ ກຸລຘີຕາ ຫຸຕ຺ວາ ປຕິກຸເລ ວສນ຺ຕີ ສາມິກສ຺ສ ສຫາຍກໍ ປາຫຸນກໍ ອາຄຕໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕໍ ປຈິຕຸກາມາ ‘ມໍສໍ ອາຫຣາ’ຕິ ທາສິຍາ ກຫາປຓໍ ທຕ຺ວາ ຕາຍ ມໍສໍ ອລຠິຕ຺ວາ ອາຄຕາຍ ‘ນຕ຺ຖິ ມໍສ’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເຄຫສ຺ສ ປຈ຺ຉິມກາເຄ ສຍິຕາຍ ເອຬິກາຍ ສີສໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ສມ຺ປາເທສິໍຯ ສາຫໍ ເອກິສ຺ສາຍ ເອຬິກາຍ ສີສໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ປກ຺ກາວເສເສນ ຕສ຺ສາ ໂລມຄຓນາຍ ສີສຈ຺ເຉທໍ ປາປຸຓິໍ, ‘ຕ຺ວໍ ເອຕ຺ຕກໍ ຊນໍ ວຘິຕ຺ວາ ກທາ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສສີ’ຕິ ເອວມຫໍ ຕວ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸສ຺ສຣນ຺ຕີ

ໂຣທິ''ນ្តិ ວຕ្វາ ອິມំ ຄາຖມາຫ –

''ເອກິສ្សາ ກຕ្តំ ເວຕ្វານ, ໂລມគណាຍ ປຈ្ចិສំ;

ພហູນំ ກຕ្តេ ເວຕ្វານ, ກតំ ກາហສិ ឧត្តិຍາ''ຕិ។

ອຖ ''ກស្មា ត្វំ ហសសិ''ຕិ? '''ເອតស្មា ທុក្ខា មុត្តោម្ហិ'ຕិ ຕុស្សិត្វា, ມຫາຣາຊາ''ຕិ ។ ປុនប្បិ តំ ເທວតា ''ເອວំ, ກហ្ហ, ເອວំ, ກហ្ហេ''ຕិ ວត្វា ປុប្ផមុដ្ឋិនា ປូເຊសិ។ ຣາຊາ ''ອໂຫ ເມ ກາຣິຍំ ກតំ ກម្មំ, ອយំ ກិຣ ເອកំ ເອລកិកំ ວធិត្វា និរយេ ປក្កាវសេសេន តស្សា ໂລມគណាຍ សិសច្ឆេទំ ປាបុណិ, ອហំ ເອត្តកំ ຊនំ ວធិត្វា ກថំ ໂສត្ថិំ ປាបុណិស្សាមិ''ຕិ សព្វេ ຣາຊາໂນ ໂມເຈត្វា ອត្តໂນ ມហាលກតេ ວន្ទិត្វា ហត្ថហត្ថានំ ອញ្ជលិំ ປគ្គយ្ហ សព្វេ ឧមាបេត្វា សកសកដ្ឋានមេວ ປហិណិ។

សត្ថា ອិមំ ធម្មទេសនំ ອាហរិត្វា ''ເອວំ, ភិក្ខເວ, ន ອិທាເນວ, មល្លិកា ເທវិ, ອត្តໂນ ປល្លំ និស្សាយ ມហាຊນស្ស ຊិវិតທាນំ ເທតិ, ປុព្ពេປិ ອហាសិເຍວ''ຕិ ວត្វា ອតិតំ សໂមធានេសិ – ''តទា ພາຣາណសិຣາຊາ ປសេនទិ ໂກສໂລ ອໂហសិ, ធម្មទិន្នា, ເທវិ មល្លិកា, ຣុក្ខເທវតា ອហមេວາ''ຕិ។ ເອວំ ອតិតំ សໂមធានេត្វា ປុន ធម្មំ ເທសេន្តោ, ''ភិក្ខເວ, ປាណាតិປាໂត នាម ន កត្តព្វយុត្តໂກ។ ປាណាតិປាតិໂນ ហិ ທិឃរត្តំ ໂສចន្តិ''ຕិ ວត្វា ອិមា គាຖា ອាហ –

''ອិធ ໂສចតិ ເປច្ច ໂສចតិ,

ປាປកាຣិ ឧភយត្ថ ໂສចតិ;

ໂສ ໂສចតិ ໂສ វិហញ្ញតិ,

ທិស្វា កម្មកិលិដ្ឋមត្តໂນ''ຕិ។ (ធ។ ປ។ ១៨);

''ເອວំ ເຈ សត្តា ຊາເນយ្យុំ, ທុក្ខាយំ ຊាតិសម្ភໂວ;

ន ປាໂណ ປាណិនំ ហញ្ញេ, ປាណឃាតិ ហិ ໂສចតិ''ຕិ។ (ຊາ។ ១។១។១៧);

ອញ្ញតរប្ពុរិសວត្ថុ ປឋមំ។

៤។ ມហាກស្សປត្ថេរសហនិវិហាຣិກວត្ថុ

ចរញ្ចេ នាធិគច្ឆេយ្យាតិ ອិមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា សាវត្ថិយំ ເຊតវេ វិហរន្តោ មហាកស្សປត្ថេរស្ស សទ្ធិវិហាຣិកំ ອារព្ភ កថេសិ។ ເທសនា ຣាຊគហេ សមុដ្ឋិតា។

ເຖຣំ ກិຣ ຣາຊគហំ និស្សាយ ປិប្ផលិគុហាយំ វសន្តំ ທ្វេ សទ្ធិវិហាຣិកា ឧបដ្ឋហិំសុ។ តេសុ ເອໂກ សក្កច្ចំ វត្តំ ກໂຣតិ, ເອໂກ តេន កតំ កតំ ອត្តនា កតំ វិយ ទស្សេន្តោ មុខោទកទន្តកដ្ឋានិ ປដិយាទិតានិ ញត្វា, ''ภន្តេ, មុខោទកទន្តកដ្ឋានិ ເມ ປដិយាទិតានិ, មុខំ ໂធវថា''តិ វទតិ, ປាទធោវនន្ហានាទិកាលេປិ ເອວមេວ វទតិ។ ອិតໂຣ ចិន្តេសិ – ''ອយំ និច្ចកាលំ មយា កតំ កតំ ອត្តនា កតំ វិយ កត្វា ទស្សេតិ, ໂហតុ, កត្តព្វយុត្តកម្មស្ស ករិស្សាមិ''តិ។ តស្ស ភុញ្ជិត្វា សុបន្តស្សេວ ន្ហានោទកំ តាເປត្វា ເອកស្មិំ ឃເຜ កត្វា ປិដ្ឋិໂກដ្ឋកេ ຖເປសិ, ឧទកតាປនភាជនេ ປន នាឡិមត្តំ ឧទកំ សេសេត្វា ឧស្មំ មុញ្ចន្តំ ຖເປសិ។ តំ ອិតໂຣ សាយន្ហសមយេ ປពុជ្ឈិត្វា ឧស្មំ និក្ខមន្តំ ທិស្វា ''ឧទកំ តាເປត្វា ໂກដ្ឋកេ ຖປិតំ ភវិស្សតិ''ຕិ វេគេន គន្ត្វា ເຖຣំ វន្ទិត្វា, ''ភន្តេ, ໂກដ្ឋកេ ឧទកំ ຖປិតំ, ន្ហាយ

ຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຖເຣນ ສທ຺ທິເຍວ ໂກຜ຺ຄກໍ ປາວິສິ ໆ ເຖໂຣ ອຸທກໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ‘‘ກຫໍ ອຸທກໍ, ອາວຸໂສ’’ຕິ ອາຫ ໆ ທຫໂຣ ອຄ຺ຄິສາລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກາຊເນ ອຸລ຺ອຸງ຺ກໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ຕຸຈ຺ຉກາວໍ ລຕ຺ວາ ‘‘ປ຺ສ຺ສຖ ທຸຜ຺ຄສ຺ສ ກມ຺ມໍ ຕຸຈ຺ຉກາຊນໍ ອຸທ຺ຆເນ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ກຸຫິ ຄໂຕ, ອທໍ ‘ໂກຜ຺ຄເກ ອຸທກ’ນ຺ຕິ ສລ຺ລາຍ ອາໂຣເຈສິ’’ນ຺ຕິ ອຊ຺ຊາຍນ຺ໂຕ ຆຜໍ ອາທາຍ ຕິຕ຺ຖໍ ອຄມາສິ ໆ ອິຕໂຣປິ ປິຜ຺ຄິໂກຜ຺ຄກໂຕ ອຸທກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ໂກຜ຺ຄເກ ຄເປສິ ໆ

ເຖໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ທຫໂຣ ‘ອຸທກໍ ເມ ຕາເປຕ຺ວາ ໂກຜ຺ຄເກ ຄປິຕໍ, ເອຖ, ກນ຺ເຕ, ນ຺ຫາຍຖາ’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິທານິ ອຊ຺ຊາຍນ຺ໂຕ ຆຜໍ ອາທາຍ ຕິຕ຺ຖໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ກິ ນຸ ໂຂ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ອຸປ຺ຆາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ເອສ ທຫໂຣ ອິມິນາ ກຕໍ ວຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕນາວ ກຕໍ ວິຍ ປກາເສຕີ’’ຕິ ລຕ຺ວາ ສາຍໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ໂອວາທມທາສິ, ‘‘ອາວຸໂສ, ກິກ຺ຂຸນາ ນາມ ‘ອຕ຺ຕນາ ກຕເມວ ກຕ’ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ວຜ຺ຜຕິ, ໂນ ອກຕໍ, ຕ຺ວໍ ອິທາເນວ ‘ໂກຜ຺ຄເກ ອຸທກໍ ຄປິຕໍ, ນ຺ຫາຍຖ, ກນ຺ເຕ’ຕິ ວຕ຺ວາ ມຍິ ປວິສິຕ຺ວາ ຄິເຕ ຆຜໍ ອາທາຍ ອຊ຺ຊາຍນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉສິ, ປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ນາມ ເອວໍ ກາຕຸໍ ນ ວຜ຺ຜຕີ’’ຕິ ໆ ໂສ ‘‘ປ຺ສ຺ສຖ ເຖຣສ຺ສ ກມ຺ມໍ, ອຸທກມຕ຺ຕກໍ ນາມ ນິສ຺ສາຍ ມໍ ເອວໍ ວເທສີ’’ຕິ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ເຖເຣນ ສທ຺ທິ ປິຕ຺ຫາຍ ນ ປາວິສິ ໆ ເຖໂຣ ອິຕເຣນ ສທ຺ທິ ເອກໍ ປເທສໍ ອຄມາສິ ໆ ໂສ ຕສ຺ມິ ຄເຕ ເຖຣສ຺ສ ອຸປ຺ຜ຺ຄາກກຸລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເຖໂຣ ກຫໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ປຸຜ຺ໂຄ ‘‘ເຖຣສ຺ສ ອຜາສຸກໍ ຊາຕໍ, ວິຫາເຣເຍວ ນິສິນ຺ໂນ’’ຕິ ອາຫ ໆ ‘‘ກິ ປນ, ກນ຺ເຕ, ລທ຺ຆຸໍ ວຜ຺ຜຕີ’’ຕິ? ‘‘ເອວຣູປໍ ກິຣ ນາມ ອາຫາຣໍ ເທຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເຕນ ວຸຕ຺ຕນິຍາເມເນວ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ອທໍສຸ ໆ ໂສ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄວ ຕໍ ກຕ຺ຕໍ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄໂຕ ໆ ເຖໂຣປິ ຄຕຜ຺ຄາເນ ມຫນ຺ຕໍ ສຸຂຸມວຕ຺ຖໍ ລກິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ທິ ຄຕທຫຣສ຺ສ ອທາສິ ໆ ໂສ ຕໍ ຣຊິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ນິວາສນປາຣຸປນໍ ອກາສິ ໆ

ເຖໂຣ ປຸນທິວເສ ຕໍ ອຸປ຺ຜ຺ຄາກກຸລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ກິຣ ອຜາສຸກໍ ຊາຕ’ນ຺ຕິ ອມ຺ເຫທິ ທຫເຣນ ວຸຕ຺ຕນິຍາເມເນວ ປຜິຍາເທຕ຺ວາ ອາຫາໂຣ ເປສິໂຕ, ປຣິກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ໂວ ຜາສຸກໍ ຊາຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕຸຕ຺ຫີ ອໂຫສີ ໆ ວິຫາຣໍ ປນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ທຫຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນໍ ເອວມາຫ – ‘‘ອາວຸໂສ, ຕຍາ ກິຣ ທີຍ຺ໂຍ, ອິທໍ ນາມ ກຕໍ, ອິທໍ ປພ຺ພຊິຕານໍ ນ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ, ວິລ຺ລຕ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊິຕຸໍ ນ ວຜ຺ຜຕີ’’ຕິ ໆ ໂສ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເຖເຣ ອາຆາຕໍ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ປຸຣິມທິວເສ ອຸທກມຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ມໍ ມຸສາວາທີ ກຕ຺ວາ ອຊ຺ຊ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປ຺ຜ຺ຄາກກຸເລ ກຕ຺ຕມຸຜ຺ຄິຍາ ກຸຕ຺ຕກາຣຕາ ມໍ ‘ວິລ຺ລຕ຺ຕີ ກຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊິຕຸໍ ນ ວຜ຺ຜຕີ’ຕິ ວທຕິ, ວຕ຺ຖມ຺ປິ ເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປ຺ຜ຺ຄາກສ຺ເສວ ທິນ຺ນໍ, ອໂຫ ເຖຣສ຺ສ ກາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ, ຊານິສ຺ສາມິສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກ’’ນ຺ຕິ ປຸນທິວເສ ເຖເຣ ຄາມໍ ປວິສນ຺ເຕ ສຍໍ ວິຫາເຣ ໂອຫີຍິຕ຺ວາ ທຕ຺ທໍ ຄເທຕ຺ວາ ປຣິໂກຄກາຊນານິ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ປຕ຺ຕສາລາຍ ອຄ຺ຄິ ທຕ຺ວາ ຍໍ ນ ຊາຍຕິ, ຕໍ ມຸຄ຺ຄເຣນ ປຫຣນ຺ໂຕ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປລາໂຕ ໆ ໂສ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ອວີຈິມຫານິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ ໆ

ມຫາຊໂນ ກາຖໍ ສມຸຜ຺ຄາເປສິ – ‘‘ເຖຣສ຺ສ ກິຣ ສທ຺ທິວິຫາຣິໂກ ໂອວາທມຕ຺ຕໍ ອສຫນ຺ໂຕ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສາລໍ ຊາເປຕ຺ວາ ປລາໂຕ’’ຕິ ໆ ອເຖໂກ ກິກ຺ຂຸ ອປຣກາເຄ ຣາຊຄຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ທຜ຺ຄຸກາໂມ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ປຜິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ກຸໂຕ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ປຸຜ຺ໂຄ ‘‘ຣາຊຄຫໂຕ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ອາຫ ໆ ‘‘ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ມຫາກສ຺ສປ຺ສ຺ສ ຂມນີຍ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ຂມນີຍໍ, ກນ຺ເຕ, ເອໂກ ປນ ສທ຺ທິວິຫາຣິໂກ ໂອວາທມຕ຺ເຕນ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສາລໍ ຊາເປຕ຺ວາ ປລາໂຕ’’ຕິ ໆ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ ໂສ ອິທາເນວ ໂອວາທໍ ສຸຕ຺ວາ ກຸຊ຺ຊຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ກຸຊ຺ຊິເຍວ ໆ ນ ອິທາເນວ ກຸຜີ ທູເສຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ທູເສສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ຫິມວນ຺ຕປ຺ເທເສ ເອໂກ ສິງ຺ຄິລສກຸໂຕ ກຸລາວກໍ ກຕ຺ວາ ວສິ ໆ ອເຖກທິວສໍ ເທເວ ວສ຺ສນ຺ເຕ ເອໂກ ມກ຺ກໂຜ ສີເຕນ ກມ຺ປມາໂນ ຕໍ ປເທສໍ ອຄມາສິ ໆ ສິງ຺ຄິໂລ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຄາຖມາຫ –

‘‘ມນຸສ຺ສສ຺ເສວ ເຕ ສີສໍ, ຫຕ຺ຖປາທາ ຈ ວານຣ;

ອຖ ເກນ ນຸ ວຕ຺ເຕນ, ອຄາຣໍ ເຕ ນ ວິຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ໆ (ຊາ ໆ ໑໔ ໆ ໗໑);

ມກ຺ກໂຜ ‘‘ກິລ຺ຈາປິ ເມ ຫຕ຺ຖປາທາ ອຕ຺ຖິ, ຍາຍ ປນ ປລ຺ລາຍ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ອຄາຣໍ ກເຣຍ຺ຍໍ, ສາ ເມ ປລ຺ລາ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ວິລ຺ລາເປຕຸກາໂມ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ມນຸສ຺ສຸເສວ ເມ ສີສໍ, ຫຕ຺ຖປາທາ ຈ ສີງຄີລ;

ຍາຫຸ ເສຍ຺ຖາ ມນຸສ຺ເສສຸ, ສາ ເມ ປ຺ຍ຺ຍາ ນ ວິຊ຺ຊຕີ’’ຕີ. (ຊາ. ໑.໔.໗໘);

ອຖ ນໍ ‘‘ເອວຣູປສ຺ສ ຕວ ກຄໍ ພຣາວາໂສ ອິຊ຺ຊິສ຺ສຕີ’’ຕີ ຄຣຫນ຺ໂຕ ສີງຄີໂລ ອິມໍ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

‘‘ອນວຍ຺ຖິຕຈິຕ຺ຕສ຺ສ , ລຫຸຈິຕ຺ຕສ຺ສ ທຸພ຺ພິໂນ;

ນິຈ຺ຈໍ ອທ຺ຣຸວສີລສ຺ສ, ສຸຂພາໂວ ນ ວິຊ຺ຊຕີ.

‘ໂສ ກຣສ຺ສຸ ອານຸກາວໍ, ວີຕິວຕ຺ຕສ຺ສຸ ສີລິຍໍ;

ສີຕວາຕປຣິຕ຺ຕາຕໍ, ກຣສ຺ສຸ ກຸຍວໍ ກປີ’’ຕີ. (ຊາ. ໑.໔.໗໖-໗໘);

ມກ຺ກໂຍ ‘‘ອຍໍ ມໍ ອນວຍ຺ຖິຕຈິຕ຺ຕໍ ລຫຸຈິຕ຺ຕໍ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ພິ ອທ຺ຣຸວສີລໍ ກໂຣຕີ, ອິທານິສ຺ສ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ພິກາວໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມີ’’ຕີ ກຸລາວກໍ ວິທ຺ທໍເສຕ຺ວາ ວິປ຺ປກິຣິ. ສກ຺ໂຄ ຕສ຺ມິ ກຸລາວກໍ ຄຕ຺ຫນ຺ເຕ ເອວ ເອເກນ ປ຺ສ຺ເສນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປລາຍິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມກ຺ກໂຍ ກຸຍິທູສກກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ສີງຄີລສກ຺ໂຄ ກສ຺ສໂປ ອໂຫສີ’’ຕີ . ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ກິກ຺ຂເວ, ນ ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປີ ໂສ ໂອວາທກ຺ຂເມ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກຸຍີ ທູເສສິ, ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກສ຺ສປສ຺ສ ເອວຣູເປນ ພາເລນ ສທ຺ຂີ ວສນໂຕ ເອກກສ຺ເສວ ນິວາໂສ ເສຍ຺ໂຍ’’ຕີ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໑.

‘‘ຈຣຍ຺ເຈ ນາຂິຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ເສຍ຺ຍໍ ສທິສມຕ຺ຕໂນ;

ເອກຈຣິຍໍ ທລ຺ຫໍ ກຍິຣາ, ນຕ຺ຖິ ພາເລ ສຫາຍຕາ’’ຕີ.

ຕຕ຺ຖ ຈຣນ຺ຕີ ອິຣິຍາປ຺ຖຈາຣໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ມນສາຈາໂຣ ເວທິຕພ຺ໂພ, ກລ຺ຍາຕມິຕ຺ຕໍ ປຣິເຍສນ຺ໂຕຕີ ອຕ຺ໂຖ. ເສຍ຺ຍໍ ສທິສມຕ຺ຕໂນຕີ ອຕ຺ຕໂນ ສີລສມາຂິປ຺ຍ຺ຍາຄ຺ເຄຫີ ອຂິກຕຣໍ ວາ ສທິສໍ ວາ ນ ລເກຍ຺ຍ ເຈ. ເອກຈຣິຍນ຺ຕີ ເອເຕສຸ ຫິ ເສຍ຺ຍໍ ລກມາໂນ ສີລາທີຫິ ວຖ຺ຒຕີ, ສທິສໍ ລກມາໂນ ນ ປຣິຫາຍຕີ, ຫີເນນ ປນ ສທ຺ຂີ ເອກໂຕ ວສນ຺ໂຕ ເອກໂຕ ສໍໂກຄປຣິໂກຄໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ສີລາທີຫີ ປຣິຫາຍຕີ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – ‘‘ເອວຣູໂປ ປຸຄ຺ຄໂລ ນ ເສວິຕພ຺ໂພ ນ ກຊິຕພ຺ໂພ ນ ປຍິຣຸປາສິຕພ຺ໂພ ອຍ຺ຍຕ຺ຣ ອນຸທ຺ທຍາ ອຍ຺ຍຕ຺ຣ ອນຸກມ຺ປາ’’ຕີ (ປຸ. ປ. ໑໒໑; ອ. ນິ. ໓.໒໖). ຕສ຺ມາ ສເຈ ກາຣຸຍ຺ຍໍ ປຍິຈ຺ຈ ‘‘ອຍໍ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ສີລາທີຫີ ວຖ຺ຒິສ຺ສຕີ’’ຕີ ຕມ຺ຫາ ປຸຄ຺ຄລາ ກິຍ຺ຈິ ອປ຺ຈາສີສນ຺ໂຕ ຕໍ ສງຄຫິຕຸໍ ສກ຺ໂກຕີ, ອິຈ຺ເຈຕໍ ກຸສລໍ . ໂນ ເຈ ສກ຺ໂກຕີ, ເອກຈຣິຍໍ ທລ຺ຫໍ ກຍິຣາ ເອກີກາວເມວ ຖີຣໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພິຣິຍາປ຺ເຖສຸ ເອກໂກວ ວິຫເຣຍ຺ຍ. ກີ ກາຣຕາ? ນຕ຺ຖິ ພາເລ ສຫາຍຕາຕີ ສຫາຍຕາ ນາມ ຈູລ຺ອສີລໍ ມຊ຺ຊິມສີລໍ ມຫາສີລໍ ທສ ກຖາວຕ຺ຖູນິ ເຕຣສ ຂຸຕງຄຄຸຕາ ວິປສ຺ສນາຄຸຕາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຄ຺ຄາ ຈຕ຺ຕາຣິ ຜລານິ ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ ຉ ອກິຍ຺ຍາ. ອຍໍ ສຫາຍຕາຄຸໂຄ ພາລໍ ນິສ຺ສາຍ ນຕ຺ຖີຕີ.

ເທສນາວສາເນ ອາຄນ຺ຕຸໂກ ກິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ໂຕ, ອຍ຺ເຍປີ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນີ ປາປຸຕຶສຸ, ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ອໂຫສີຕີ.

ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣສທ຺ຂິວິຫາຣິກວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ.

໓. ອານນ຺ທເສຖ຺ຖິວຕ຺ຖຸ

ປຸຕ຺ຕາມຕ຺ຖີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອານນ຺ທເສຏ຺ຐິໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິຣ ອານນ຺ທເສຏ຺ຐິ ນາມ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຏິວິຠໂວ ມຫາມຈ຺ຉຣີ ອໂຫສິຯ ໂສ ອນ຺ວຑ຺ຒມາສໍ ຎາຕເກ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ມູລສິຣິໍ ນາມ ຕີສຸ ເວລາສຸ ເອວໍ ໂອວທຕິ – “ອິມໍ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຏິຘນໍ ‘ພຫູ’”ຕິ ມາ ສຎ຺ຎໍ ກຣິ, ວິຊ຺ຊມານໍ ຘນໍ ນ ທາຕພ຺ພໍ, ນວໍ ຘນໍ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ພໍຯ ເອເກກມ຺ປິ ຫິ ກຫາປຓໍ ວຍໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ປນ ຂີຍເຕວຯ ຕສ຺ມາ –

“ອຎ຺ຊນານໍ ຂຍໍ ທິສ຺ວາ, ອຸປຈິການຎ຺ຈ ອາຈຍໍ;

ມຘູນຎ຺ຈ ສມາຫາຣໍ, ປຓ຺ຑິໂຕ ຆຣມາວເສ”ຕິຯ

ໂສ ອປເຣນ ສມເຍນ ອຕ຺ຕໂນ ປຎ຺ຈ ມຫານິຘີໂຍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອນາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຘນນິສ຺ສິໂຕ ມຈ຺ເຉຣມລມລິໂນ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ນຄຣສ຺ສ ເອກສ຺ມິໍ ທ຺ວາຣຄາມເກ ຈຓ຺ຑາລານໍ ກຸລສຫສ຺ສໍ ປຏິວສຕິຯ ຕຕ຺ເຣກິສ຺ສາ ຈຓ຺ຑາລິຍາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມິໍ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄຓ຺ຫິຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ກາລກິຣິຍໍ ສຸຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕມສ຺ສ ມູລສິຣິໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິຏ຺ຐາເນ ຐເປສິຯ ຕມ຺ປິ ຈຓ຺ຑາລກຸລສຫສ຺ສໍ ເອກໂຕວ ຠຕິຍາ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຊີວມານໍ ຕສ຺ສ ປຏິສນ຺ຘິຄ຺ຄຫຓໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເນວ ຠຕິໍ ລຠຕິ, ນ ຍາປນມຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑໍ ຠຕ຺ຕປິຓ຺ຑມ຺ປິຯ ເຕ “ມຍໍ ເອຕຣຫິ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕາປິ ປິຓ຺ຑຠຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ລຠາມ, ອມ຺ຫາກໍ ອນ຺ຕເຣ ກາຬກຓ຺ຓິຍາ ຠວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ທ຺ເວ ໂກຏ຺ຐາສາ ຫຸຕ຺ວາ ຍາວ ຕສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ວິສຸໍ ໂຫນ຺ຕິ, ຕາວ ວິຠຊິຕ຺ວາ “ອິມສ຺ມິໍ ກຸເລ ກາຬກຓ຺ຓີ ອຸປ຺ປນ຺ນາ”ຕິ ຕສ຺ສ ມາຕຣໍ ນີຫຣິໍສຸຯ

ສາປິ ຍາວສ຺ສາ ໂສ ກຸຈ຺ຉິຄໂຕ, ຕາວ ຍາປນມຕ຺ຕມ຺ປິ ກິຈ຺ເຉນ ລຠິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຯ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖາ ຈ ປາທາ ຈ ອກ຺ຂີນິ ຈ ກຓ຺ຓາ ຈ ນາສາ ຈ ມຸຂຎ຺ຈ ຍຖາຐາເນ ນ ອເຫສຸໍຯ ໂສ ເອວຣູເປນ ອງ຺ຄເວກລ຺ເລນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ປໍສຸປິສາຈໂກ ວິຍ ອຕິວິຣູໂປ ອໂຫສິຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ຕໍ ມາຕາ ນ ປຣິຈ຺ຈຊິຯ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ວສິຕປຸຕ຺ຕສ຺ມິຎ຺ຫິ ສິເນໂຫ ພລວາ ໂຫຕິຯ ສາ ຕໍ ກິຈ຺ເຉນ ໂປເສນ຺ຕີ ຕໍ ອາທາຍ ຄຕທິວເສ ກິຎ຺ຈິ ອລຠິຕ຺ວາ ເຄເຫ ກຕ຺ວາ ສຍເມວ ຄຕທິວເສ ກິຎ຺ຈິ ລຠຕິຯ ອຖ ນໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ຊີວິຕຸໍ ສມຕ຺ຖກາເລ ສາ ກປາລກໍ ຫຕ຺ເຖ ຐເປຕ຺ວາ, “ຕາຕ , ມຍໍ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ປຕ຺ຕາ, ອິທານິ ນ ສກ຺ໂກມ ຕໍ ໂປເສຕຸໍ, ອິມສ຺ມິໍ ນຄເຣ ກປຓທ຺ຘິກາທີນໍ ປຏິຍຕ຺ຕຠຕ຺ຕານິ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ຠິກ຺ຂາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ຊີວາຫີ”ຕິ ຕໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ໂສ ຆຣປຏິປາຏິຍາ ຈຣນ຺ໂຕ ອານນ຺ທເສຏ຺ຐິກາເລ ນິວຸຕ຺ຖເຄຫຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊາຕິສ຺ສໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫໍ ປາວິສິຯ ຕີສຸ ປນ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກສຸ ນ ໂກຈິ ສລ຺ລກ຺ເຂສິຯ ຈຕຸຕ຺ເຖ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ມູລສິຣິເສຏ຺ຐິໂນ ປຸຕ຺ຕກາ ທິສ຺ວາ ອຸພ຺ພິຄ຺ຄຫທຍາ ປໂຣທິໍສຸຯ ອຖ ນໍ ເສຏ຺ຐິປຸຣິສາ “ນິກ຺ຂມ ກາຬກຓ຺ຓີ”ຕິ ໂປເຖຕ຺ວາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ສງ຺ກາຣຏ຺ຐາເນ ຂິປິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ປຈ຺ຉາສມເຓນ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕໍ ຐານໍ ປຕ຺ໂຕ ເຖຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເຕນ ປຸຏ຺ໂຐ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາຈິກ຺ຂິຯ ເຖໂຣ ມູລສິຣິໍ ປກ຺ໂກສາເປສິຯ ອຖ ມຫາຊນກາໂຍ ສນ຺ນິປຕິຯ ສຕ຺ຖາ ມູລສິຣິໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ຊານາສິ ເອຕ”ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ນ ຊານາມີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, “ປິຕາ ເຕ ອານນ຺ທເສຏ຺ຐີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອສທ຺ທຫນ຺ຕໍ “ອານນ຺ທເສຏ຺ຐິ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເຕ ປຎ຺ຈ ມຫານິຘີໂຍ ອາຈິກ຺ຂາຫີ”ຕິ ອາຈິກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ສທ຺ທຫາເປສິຯ ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ສຣຓໍ ອຄມາສີຯ ຕສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໒ຯ

“ປຸຕ຺ຕາ ມຕ຺ຖິ ຘນມ຺ມຕ຺ຖິ, ອິຕິ ພາໂລ ວິຫຎ຺ຎຕິ;

ອຕ຺ຕາ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ນຕ຺ຖິ, ກຸໂຕ ປຸຕ຺ຕາ ກຸໂຕ ຘ”ນ຺ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ປຸຕ຺ຕາ ເມ ອຕ຺ຖິ, ຘນໍ ເມ ອຕ຺ຖິ, ອິຕິ ພາໂລ ປຸຕ຺ຕຕຓ຺ຫາຍ ເຈວ ຘນຕຓ຺ຫາຍ ຈ ຫຎ຺ຎຕິ ວິຫຎ຺ຎຕິ ທຸກ຺ຂິຍຕິ, “ປຸຕ຺ຕາ ເມ ນສ຺ສິໍສູ”ຕິ ວິຫຎ຺ຎຕິ, “ນສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິ ວິຫຎ຺ຎຕິ, “ນສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິ ວິຫຎ຺ຎຕິຯ ຘເນປິ ເອເສວ ນໂຍຯ ອິຕິ ຉຫາກາເຣຫິ ວິຫຎ຺ຎຕິຯ “ປຸຕ຺ເຕ ໂປເສສ຺ສາມີ”ຕິ ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວໍ ຖລຊລປຖາທີສຸ ນານປ຺ປກາຣໂຕ ວາຍມນ຺ໂຕປິ ວິຫຎ຺ຎຕິ, “ຘນໍ ອຸປ຺ປາເທສ຺ສາມີ”ຕິ ກສິວາຓິຊ຺ຊາທີນິ ກໂຣນ຺ໂຕປິ ວິຫຎ຺ຎເຕວຯ ເອວໍ ວິຫຎ຺ຎນ຺ຕສ຺ສ ຈ ອຕ຺ຕາ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ນຕ຺ຖິ

ເຕນ ວິຆາເຕນ ທຸກ຺ຂິຕໍ ອຕ຺ຕານໍ ສຸຂິຕໍ ກາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕສ຺ສ ປວຕ຺ຕິຍມ຺ປິ ອຕ຺ຕາ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ນຕ຺ຖິ, ມຣຓມຎ຺ເຈ ນິປ຺ນ຺ນສ຺ສ ມາຣຓນ຺ຕິກາຫິ ເວທນາຫິ ອຄ຺ຄິຊາລາຫິ ວິຍ ປຣິຑຍ຺ຫມານສ຺ສ ຌິຊ຺ຊມາເນສຸ ສນ຺ຘິພນ຺ຘເນສຸ, ຠິຊ຺ຊມາເນສຸ ອຏ຺ຐິສງ຺ຆາເຏສຸ ນິມີເລຕ຺ວາ ປຣໂລກໍ ອຸມ຺ມີເລຕ຺ວາ ອິຘໂລກໍ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ສາປິ ທິວເສ ທິວເສ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ໂຠເຊຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ຍາວຊີວໍ ໂປສິໂຕປິ ສຫາຍກາເວນ ທຸກ຺ຂປຣິຕ຺ຕາຓໍ ກາຕຸໍ ອສມຕ຺ຖຕາຍ ອຕ຺ຕາ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ນຕ຺ຖິ។ ກຸໂຕ ປຸຕ຺ຕາ ກຸໂຕ ຘນໍ ປຸຕ຺ຕາ ວາ ຘນໍ ວາ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ກິເມວ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ອານນ຺ທເສຏ຺ຐິໂນປິ ກສ຺ສຈິ ກິຎ຺ຈິ ອທຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສຕ຺ຖາຍ ຘນໍ ສຓ຺ຐເປຕ຺ວາ ປຸພ຺ເພ ວາ ມຣຓມຎ຺ເຈ ນິປ຺ນ຺ນສ຺ສ, ອິທານິ ວາ ອິທໍ ທຸກ຺ຂໍ ປຕ຺ຕສ຺ສ ກຸໂຕ ປຸຕ຺ຕາ ກຸໂຕ ຘນໍ។ ປຸຕ຺ຕາ ວາ ຘນໍ ວາ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ກິໍ ທຸກ຺ຂໍ ຫຣິໍສຸ, ກິໍ ວາ ສຸຂໍ ອຸປ຺ປາທຍິໍສູຕິ។

ເທສນາວສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ອໂຫສິ។ ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ອໂຫສີຕິ។

ອານນ຺ທເສຏ຺ຐິວຕ຺ຖຸ ປຎ຺ຈມໍ។

໔។ ຄຓ຺ຐິເພທກໂຈຣວຕ຺ຖຸ

ໂຍ ພາໂລຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຄຓ຺ຐິເພທກໂຈເຣ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ។

ເຕ ກິຣ ທ຺ເວ ສຫາຍກາ ຘມ຺ມສ຺ສວນຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕນ ມຫາຊເນນ ສທ຺ຘິໍ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອໂກ ຘມ຺ມກຖໍ ອສ຺ໂສສິ, ເອໂກ ອຕ຺ຕໂນ ຄຍ຺ຫູປຄໍ ໂອໂລເກສິ។ ເຕສຸ ເອໂກ ຘມ຺ມໍ ສຸຓມາໂນ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປາປຸຓິ, ອິຕໂຣ ເອກສ຺ສ ທຸສ຺ສນ຺ເຕ ພທ຺ຘໍ ປຎ຺ຈມາສກມຕ຺ຕໍ ລຠິ។ ຕສ຺ສ ຕໍ ເຄເຫ ປາກາຕ຺ຕໍ ຊາຕໍ, ອິຕຣສ຺ສ ເຄເຫ ນ ປຈ຺ຈຕິ។ ອຖ ນໍ ສຫາຍໂຈໂຣ ອຕ຺ຕໂນ ຠຣິຍາຍ ສທ຺ຘິໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຓຍມາໂນ "ຕ຺ວໍ ອຕິປຓ຺ຑິຕຕາຍ ອຕ຺ຕໂນ ເຄເຫ ປາກາຕ຺ຕມູລມ຺ປິ ນ ນິປ຺ຜາເທສີ"ຕິ ອາຫ។ ອິຕໂຣ ປນ "ພາລກາເວເນວ ວຕາຍໍ ອຕ຺ຕໂນ ປຓ຺ຑິຕກາວໍ ມຎ຺ຎຕີ"ຕິ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈຕຸໍ ຎາຕີຫິ ສທ຺ຘິໍ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາໂຣເຈສິ។ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໓។

"ໂຍ ພາໂລ ມຎ຺ຎຕິ ພາລ຺ຍໍ, ປຓ຺ຑິໂຕ ວາປິ ເຕນ ໂສ;

ພາໂລ ຈ ປຓ຺ຑິຕມານີ, ສ ເວ 'ພາໂລ'ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ໂຍ ພາໂລຕິ ໂຍ ອນ຺ຘພາໂລ ອປຓ຺ຑິໂຕ ສມາໂນ "ພາໂລ ອຫ"ນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ພາລ຺ຍໍ ພາລກາວໍ ມຎ຺ຎຕິ ຊານາຕິ។ ເຕນ ໂສຕິ ເຕນ ກາຣເຓນ ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ປຓ຺ຑິໂຕ ວາປິ ໂຫຕິ ປຓ຺ຑິຕສທິໂສ ວາ។ ໂສ ຫິ "ພາໂລ ອຫ"ນ຺ຕິ ຊານມາໂນ ອຎ຺ຎໍ ປຓ຺ຑິຕໍ ອຸປສງ຺ກມນ຺ໂຕ ປຍິຣຸປາສນ຺ໂຕ ເຕນ ປຓ຺ຑິຕກາວຕ຺ຖາຍ ໂອວທິຍມາໂນ ອນຸສາສິຍມາໂນ ຕໍ ໂອວາທໍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ປຓ຺ຑິໂຕ ວາ ໂຫຕິ ປຓ຺ຑິຕຕໂຣ ວາ។ ສ ເວ ພາໂລຕິ ໂຍ ຈ ພາໂລ ສມາໂນ 'ໂກ ອຎ຺ໂຎ ມຍາ ສທິໂສ ພຫຸສ຺ສຸໂຕ ວາ ຘມ຺ມກຖິໂກ ວາ ວິນຍຘໂຣ ວາ ຘຸຕງ຺ຄຘໂຣ ວາ ອຕ຺ຖີ"ຕິ ເອວໍ ປຓ຺ຑິຕມານີ ໂຫຕິ។ ໂສ ອຎ຺ຎໍ ປຓ຺ຑິຕໍ ອນຸປສງ຺ກມນ຺ໂຕ ອປຍິຣຸປາສນ຺ໂຕ ເນວ ປຣິຍຕ຺ຕິໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ, ນ ປຏິປຕ຺ຕິໍ ປູເຣຕິ, ເອກນ຺ຕພາລກາວເມວ ປາປຸຓາຕິ។ ໂສ ຄຓ຺ຐິເພທກໂຈໂຣ ວິຍ។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ສ ເວ 'ພາໂລ'ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ។

ເທສນາປຣິໂຍສາເນ ອິຕຣສ຺ສ ຎາຕເກຫິ ສທ຺ຘິໍ ມຫາຊໂນ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓີຕິ។

ຄຓ຺ຐິເພທກໂຈຣວຕ຺ຖຸ ຈຕຸຕ຺ຖໍ។

໕។ ອຸທາຍິຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ຍາວຊີວມ຺ປິ ເຈ ພາໂລຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸທາຍິຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣ ມຫາເຖເຣສຸ ປຏິກ຺ກນ຺ເຕສຸ ຘມ຺ມສຠໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມາສເນ ນິສີທິຯ ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ອາຄນ຺ຕຸກາ ຠິກ຺ຂູ ''ອຍໍ ພຫຸສ຺ສຸໂຕ ມຫາເຖໂຣ ຠວິສ຺ສຕີ''ຕິ ມຎ຺ຎມານາ ຂນ຺ຘາທິປຏິສໍຍຸຕ຺ຕໍ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ກິຎ຺ຈິ ອຊານມານໍ ''ໂກ ເອໂສ, ພຸທ຺ເຘຫິ ສທ຺ຘິໍ ເອກວິຫາເຣ ວສມາໂນ ຂນ຺ຘຘາຕຸອາຍຕນມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ຊານາຕີ''ຕິ ຄຣຫິຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໔ຯ

''ຍາວຊີວມ຺ປິ ເຈ ພາໂລ, ປຓ຺ຑິຕໍ ປຍິຣຸປາສຕິ;

ນ ໂສ ຘມ຺ມໍ ວິຊານາຕິ, ທພ຺ພີ ສູປຣສໍ ຍຖາ''ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ພາໂລ ນາເມສ ຍາວຊີວມ຺ປິ ປຓ຺ຑິຕໍ ອຸປສງ຺ກມນ຺ໂຕ ປຍິຣຸປາສນ຺ໂຕ ''ອິທໍ ພຸທ຺ຘວຈນໍ, ເອຕ຺ຕກໍ ພຸທ຺ຘວຈນ''ນ຺ຕິ ເອວໍ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ມໍ ວາ ''ອຍໍ ຈາໂຣ, ອຍໍ ວິຫາໂຣ, ອຍໍ ອາຈາໂຣ, ອຍໍ ໂຄຈໂຣ, ອິທໍ ສາວຊ຺ຊໍ, ອິທໍ ອນວຊ຺ຊໍ, ອິທໍ ເສວິຕພ຺ພໍ, ອິທໍ ນ ເສວິຕພ຺ພໍ, ອິທໍ ປຏິວິຊ຺ຌິຕພ຺ພໍ, ອິທໍ ສຈ຺ຉິກາຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ເອວໍ ປຏິປຕ຺ຕິປຏິເວຘຘມ຺ມໍ ວາ ນ ຊານາຕິຯ ຍຖາ ກິໍ? ທພ຺ພີ ສູປຣສໍ ຍຖາຕິຯ ຍຖາ ຫິ ທພ຺ພີ ຍາວ ປຣິກ຺ຂຍາ ນານປ຺ປກາຣາຍ ສູປວິກຕິຍາ ສມ຺ປຣິວຕ຺ຕມານາປິ ''ອິທໍ ໂລຓິກໍ, ອິທໍ ອໂລຓິກໍ, ອິທໍ ຕິຕ຺ຕກໍ, ອິທໍ ຂາຣິກໍ, ອິທໍ ກຏຸກໍ, ອິທໍ ອມ຺ພິລໍ, ອິທໍ ອນມ຺ພິລໍ, ອິທໍ ກສາວ''ນ຺ຕິ ສູປຣສໍ ນ ຊານາຕິ, ເອວເມວ ພາໂລ ຍາວຊີວມ຺ປິ ປຓ຺ຑິຕໍ ປຍິຣຸປາສມາໂນ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣໍ ຘມ຺ມໍ ນ ຊານາຕີຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ອາຄນ຺ຕຸກາ ຠິກ຺ຂູ ອາສເວຫິ ຈິຕ຺ຕານິ ວິມຸຈ຺ຈິໍສູຕິຯ

ອຸທາຍິຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ປຎ຺ຈມໍຯ

໖ຯ ຕິໍສມຕ຺ຕປາເວຍ຺ຍກຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ມຸຫຸຕ຺ຕມປິ ເຈ ວິຎ຺ຎູຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຕິໍສມຕ຺ເຕ ປາເວຍ຺ຍເກ ຠິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ເຕສຎ຺ຫິ ຠຄວາ ອິຕ຺ຖິໍ ປຣິເຍສນ຺ຕານໍ ກປ຺ປາສິກວນສຓ຺ເຑ ປຐມໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິຯ ຕທາ ເຕ ສພ຺ເພວ ເອຫິຠິກ຺ຂຸຠາວໍ ປຕ຺ວາ ອິທ຺ຘິມຍປຕ຺ຕຈີວຣຘຣາ ຫຸຕ຺ວາ ເຕຣສ ຘຸຕງ຺ຄານິ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕມານາ ປຸນປິ ທີຆສ຺ສ ອທ຺ຘຸໂນ ອຈ຺ຈເຍນ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອນມຕຄ຺ຄຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ອາສເນ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິໍສຸຯ ຠິກ຺ຂູ ''ອໂຫ ວຕິເມຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ຂິປ຺ປເມວ ຘມ຺ໂມ ວິຎ຺ຎາໂຕ''ຕິ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ''ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ອິເມ ຕິໍສມຕ຺ຕາ ສຫາຍກາ ຘຸຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຕຸຓ຺ຑິລຊາຕເກ (ຊາຯ ໑ຯ໖ຯ໕໕ ອາທໂຍ) ມຫາຕຸຓ຺ຑິລສ຺ສ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາປິ ຂິປ຺ປເມວ ຘມ຺ມໍ ວິຎ຺ຎາຍ ປຎ຺ຈ ສີລານິ ສມາທິຍິໍສຸ, ເຕ ເຕເນວ ອຸປນິສ຺ສເຍນ ເອຕຣຫິ ນິສິນ຺ນາສເນເຍວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໕ຯ

''ມຸຫຸຕ຺ຕມປິ ເຈ ວິຎ຺ຎູ, ປຓ຺ຑິຕໍ ປຍິຣຸປາສຕິ;

ຂິປ຺ປໍ ຘມ຺ມໍ ວິຊານາຕິ, ຊິວ຺ຫາ ສູປຣສໍ ຍຖາ''ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ວິຎ຺ຎູ ປຓ຺ຑິຕປຸຣິໂສ ມຸຫຸຕ຺ຕມປິ ເຈ ອຎ຺ຎໍ ປຓ຺ຑິຕໍ ປຍິຣຸປາສຕິ, ໂສ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຸຄ຺ຄຫນ຺ໂຕ

ປ໌ຣິປ຺ຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຊິປ຺ປ໌ເມວ ປ໌ຣິຍຕ຺ຕິສມ຺ມ໌ ວິຊານາຕີ. ຕໂຕ ກມ຺ມຏ຺ຘານ໌ ກຖາເປຕ຺ວາ ປ໌ຜິປຕ຺ຕິຍ໌ ໝເຜນ຺ໂຕ ວາຍມນ຺ໂຕ ຍຖາ ນາມ ອນຸປ໌ຫຕຊິວ຺ຫາປ໌ສາໂທ ປຸ໌ຣິໂສ ຣສວິຊານນຕ຺ຖ໌ ຊິວ຺ຫຄ຺ເຄ ຄເປຕ຺ວາ ເອວ ໂລຕິກາທິເກຫ໌ ຣສໍ ວິຊານາຕິ, ເອວໍ ປ໌ຕ຺ທິ ໂຕ ຊິປ຺ປ໌ເມວ ໂລກຸຕ຺ຕຣສມ຺ມມ຺ປີ ວິຊານາຕີຕີ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ກິກ຺ຂູ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸ໌ຕີສູຕີ.

ຕີສມຕ຺ຕປາເວຍ຺ຍກກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ຉຏ຺ຘ໌.

໗. ສຸປ຺ປ໌ພຸທ຺ຘກຸຏ຺ຘິວຕ຺ຖຸ

ຈຣນ຺ຕິ ພາລາ ທຸມ຺ເມຘາຕີ ອິທໍ ສມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວ຺ວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສຸປ຺ປ໌ພຸທ຺ຘກຸຏ຺ຘີ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ສຸປ຺ປ໌ ພຸທ຺ຘກຸຏ຺ຘິວຕ຺ຖຸ ອຸທາເນ (ອຸທາ. ໔໓) ອາຄຕເມວ.

ຕທາ ຫິ ສຸປ຺ປ໌ພຸທ຺ຘກຸຏ຺ຘິ ປ໌ຣິສປ໌ຣິຍນ຺ເຕ ນິສິນ຺ໂນ ກຄວໂຕ ສມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ປ໌ຜິລທ຺ຘ ຄຸຕໍ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈຕຸກາໂມ ປ໌ຣິສມຊ຺ເຊ ໂອຄາຫິຕຸ໌ ອວິສຫນ຺ໂຕ ມຫາຊນສ຺ສ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕນກາເລ ວິຫາຣໍ ອຄມາສິ. ຕສ຺ມີ ຂເຕ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ''ອຍໍ ສຸປ຺ປ໌ພຸທ຺ຘກຸຏ຺ຘິ ອຕ຺ຕໂນ ສຕ຺ຖຸ ສາສເນ ປ໌ຜິລທ຺ຘຄຸຕໍ ປາກຍໍ ກາ ຕຸກາໂມ''ຕິ ຨຕ຺ວາ ''ວີມໍສິສ຺ສາມິ ນ''ນ຺ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ຖິໂຕວ ເອຕທໂວຈ – ''ສຸປ຺ປ໌ພຸທ຺ຘ, ຕ຺ວໍ ມນຸສ຺ສທລິທ຺ໂທ ມນຸສ຺ສວຣາໂກ, ອຫໍ ເຕ ອປ໌ຣິຍນ຺ຕໍ ຘນໍ ທສ຺ສາມິ, 'ພຸທ຺ໂຘ ນ ພຸທ຺ໂຘ, ຘມ຺ໂມ ນ ຘມ຺ໂມ, ສງ຺ໂຝ ນ ສງ຺ໂຝ, ອລໍ ເມ ພຸທ຺ເຘນ, ອລໍ ເມ ຘມ຺ເມນ, ອລໍ ເມ ສງ຺ເຝນາ'ຕິ ວເທຫີ''ຕິ. ອຖ ນໍ ໂສ ອາຫ – 'ໂກສິ ຕ຺ວ''ນ຺ຕິ? ''ອຫໍ ສກ຺ໂກ''ຕິ. ອນ຺ຘພາລ, ອຫິຣິກ ຕ຺ວໍ ມຍາ ສທ຺ຘິ ກເຖຕຸ໌ ນ ຍຸຕ຺ຕຣູໂປ, ຕ຺ວໍ ມໍ ''ທຸຄ຺ຄໂຕ ທລິທ຺ໂທ ກປ໌ໂຕ''ຕິ ວເທສິ, ເນວາຫໍ ທຸຄ຺ຄໂຕ, ນ ທລິທ຺ໂທ, ສຸຂປ຺ປຕ຺ໂຕ ອຫມສ຺ມິ ມຫທ຺ຘໂນ –

''ສທ຺ຘາຘນໍ ສີລຘນໍ, ຫິຣິ ໂອຕ຺ຕປ຺ປີຍໍ ຘນໍ;

ສຸຕຘນຄ຺ຈ ຈາໂຄ ຈ, ປຄ຺ຄາ ເວ ສຕ຺ຕມໍ ຘນໍ.

''ຍສ຺ສ ເອເຕ ຘນາ ອຕ຺ຖິ, ອິຕ຺ຖິຍາ ປຸ໌ຣິສສ຺ສ ວາ;

'ອທລິທ຺ໂທ'ຕິ ຕໍ ອາຫຸ, ອໂມຝໍ ຕສ຺ສ ຊີວິຕ''ນ຺ຕີ. (ອ. ນິ. ໗.໕-໖) –

ອິມານິ ເມ ສຕ຺ຕວິຘອຣິຍຘນານິ ສນ຺ຕິ, ເຍສຄ຺ຫິ ອິມານິ ສຕ຺ຕ ຘນານິ ສນ຺ຕິ, ນ ເຕ ພຸທ຺ເຘຫິ ວາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘຫິ ວາ ''ທ ລິທ຺ທາ''ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຕີ. ສກ຺ໂກ ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຕໍ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ໂອຫາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ຕໍ ວຈນປ໌ຜິວຈນໍ ອາໂຣເຈສິ. ອຖ ນໍ ກຄວາ ອາຫ – ''ນ ໂຂ, ສກ຺ກ, ສກ຺ກາ ຕາທິສານໍ ສເຕນປີ ສຫສ຺ເສນປີ ສຸປ຺ປ໌ພຸທ຺ຘກຸຏ຺ຘີ 'ພຸທ຺ໂຘ ນ ພຸທ຺ໂຘ'ຕິ ວາ, 'ຘມ຺ໂມ ນ ຘມ຺ໂມ'ຕິ ວາ, 'ສງ຺ໂຝ ນ ສງ຺ໂຝ'ຕິ ວາ ກຖາເປຕຸ''ນ຺ຕີ. ສຸປ຺ປ໌ພຸທ຺ໂຘປີ ໂຂ ກຸຏ຺ຘິ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ກຕປ໌ຜິສນ຺ຖາໂຣ ສມ຺ໂມທມາໂນ ອຕ຺ຕນາ ປ໌ຜິລທ຺ຘຄຸຕໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ວຸຏ຺ຘາຍາສນາ ປກ຺ກາມິ. ອຖ ນໍ ອຈິຣປກ຺ກນ຺ຕໍ ຄາວີ ຕຣຸຕວຈ຺ຉາ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສິ.

ສາ ກິຣ ເອກາ ຍກ຺ຂິນີ ປຸກ຺ກຸສາຕິກຸລປຸ໌ຕ຺ຕໍ, ພາຫິຍໍ ທາຣຸຈີຣິຍໍ, ຕມ຺ພທາຘິກໂຈຣຝາຕກໍ, ສຸປ຺ປ໌ພຸທ຺ຘກຸຏ຺ຘິນ຺ຕິ ອິເມສໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ຊນານໍ ອເນກສເຕ ອຕ຺ຕກາເວ ຄາວີ ຫຸຕ຺ວາ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສິ. ເຕ ກິຣ ອຕີເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ເສຏ຺ຘິປຸ໌ຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ເອກໍ ນຄຣໂສກິນີ ຄຕິກໍ ອຸຍ຺ຍານໍ ເນຕ຺ວາ ທິວສໍ ສມ຺ປຕ຺ຕີ ອນຸກວິຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ເອວໍ ສມ຺ມນ຺ຕຍິສຸ – ''ອິມສ຺ມີ ຖາເນ ອຄ຺ໂຄ ນຕ຺ຖິ, ອິມິສ຺ສາ ອມ຺ເຫຫິ ທິນ຺ນໍ ກຫາປ໌ຕສຫສ຺ສຄ຺ຈ ສພ຺ພຄ຺ຈ ປ໌ສາຘນກຕ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອິມໍ ມາເຣຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉາ ມາ''ຕິ. ສາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ''ອິເມ ນິລ຺ລຊ຺ຊາ, ມຍາ ສທ຺ຘິ ອກິຣມິຕ຺ວາ ອິທານິ ມໍ ມາເຣຕຸກາມາ, ຊານິສ຺ສາມິ ເນສໍ ກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກ''ນ຺ຕິ ເຕຫິ ມາຣິຍມານາ ''ອຫໍ ຍກ຺ຂິນີ ຫຸຕ຺ວາ ຍຖາ ມໍ ເອເຕ ມາເຣນ຺ຕິ, ເອວເມວ ເຕ ມາເຣຕຸ໌ ສມຕ຺ຖາ

ກເວຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ປຕ຺ຖນ໌ ອກາສິ. ຕສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ອິເມ ມາເຣສິ. ສມ຺ພຫຸລາ ກິກ຺ຂູ ຕສ຺ສ ກາລກິຣິຍ໌ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ''ຕສ຺ສ ກາ ຄຕິ, ເກນ ຈ ກາຣເຓນ ກຸຍ຺ຖິກາວໍ ປຕ຺ໂຕ''ຕິ ປຸຈ຺ຊິສຸ. ສຕ຺ຖາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຕາວຕິສກາວເນ ອຸປ຺ປນ຺ນກາວລ຺ຈ ຕຄຣສິຂິປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຂ໌ ທິສ຺ວາ ນິຍ຺ຖກິຕ຺ວາ ອປສພ຺ຍ໌ ກຕ຺ວາ ທິພຣຕ຺ຕໍ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ວິປາກາວ ເສເສນ ອິທານິ ກຸຍ຺ຖິກາວປ຺ປຕ຺ຕິລ຺ຈ ພຸຍາກຣິຕ຺ວາ, ''ກິກ຺ຂເວ, ອິເມ ສຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕໂນ ກຍ຺ກວິປາກກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຂີ ໝເຍຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິ ຂມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໖.

''ຈຣນ຺ຕິ ພາລາ ທຸມ຺ເມຂາ, ອມິຕ຺ເຕເນວ ອຕ຺ຕນາ;

ກໂຣນ຺ຕາ ປາປກໍ ກມ຺ມໍ, ຍໍ ໂຫຕິ ກຍ຺ກປ຺ຜລ''ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຈຣນ຺ຕີຕິ ຈຕູຫິ ອິຣິຍາປເຖຫິ ອກຸສລເມວ ກໂຣນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕິ. ພາລາຕິ ອິຂໂລກຕ຺ຖລ຺ຈ ປຣໂລກຕ຺ຖລ຺ຈ ອຊານນ຺ຕາ ອິຂ ພາລາ ນາມ. ທຸມ຺ເມຂາຕິ ທຸປ຺ປລ຺ລາ. ອມິຕ຺ເຕເນວອຕ຺ຕນາຕິ ອຕ຺ຕນາ ອມິຕ຺ຕກູເຕນ ວິຍ ເວຣິນາ ຫຸຕ຺ວາ. ກຍ຺ກປ຺ຜລນ຺ຕິ ຕິຂິຕຜລໍ ທຸກ຺ຂຜລນ຺ຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິສູຕິ.

ສຸປ຺ປພຸທ຺ຂກຸຍ຺ຖິວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍ.

໘. ກສ຺ສກວຕ຺ຖຸ

ນ ຕໍ ກມ຺ມໍ ກຕໍ ສາຂູຕິ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ກສ຺ສກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິໂຕ ອວິທູເຣ ເອກໍ ເຂຕ຺ຕໍ ກສຕິ. ໂຈຣາ ອຸທກນິທ຺ຂມເນນ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ອຫ຺ຍກຸເລ ອຸມ຺ງຄໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ພຫຸ ຫິຣລ຺ລສຸວຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸທກນິທ຺ຂມເນເນວ ນິກ຺ຂມີສຸ. ເອໂກ ໂຈໂຣ ເຕ ວລ຺ເຈຕ຺ວາ ເອກໍ ສຫສ຺ສຕ຺ຖວິກໍ ໂອວຍ຺ຜິກາຍ ກຕ຺ວາ ຕໍ ເຂຕ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕຫິ ສທ຺ຂີ ກຕ຺ໜໍ ກາເຊຕ຺ວາ ອາທາຍ ຄຈ຺ຂນ຺ໂຕ ໂອວຍ຺ຜິກໂຕ ປຕມານໍ ສຫສ຺ສຕ຺ຖວິກໍ ນ ສລ຺ລກ຺ເຂສິ. ຕໍ ທິວສໍ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ກສ຺ສກໍ ອຕ຺ຕໂນ ລາຕຊາລສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ປວິຍ຺ຖໍ ທິສ຺ວາ ''ກິ ນຸ ໂຂ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ອຸປຂາຣຍມາໂນ ອິທໍ ອທ຺ທສ – ''ອຍໍ ກສ຺ສໂກ ປາໂຕວ ກສິຕຸໍ ຄມິສ຺ສຕິ, ກຕ຺ໜສາມິກາ ໂຈຣານໍ ອນຸປທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂອວຍ຺ຜິກໂຕ ປຕມານໍ ສຫສ຺ສຕ຺ຖວິກໍ ທິສ຺ວາ ເອຕໍ ຄຕ຺ຫິສ຺ສນ຺ຕິ, ມໍ ຖເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອລ຺ໂລ ສກ຺ຂິ ນາມ ນ ກວິສ຺ສຕິ, ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສໂຍປີສ຺ສ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ມຍາ ຄນ຺ຕຸໍ ວຍ຺ຜຕີ''ຕິ. ໂສປິ ກສ຺ສໂກ ປາໂຕວ ກສິຕຸໍ ຄໂຕ. ສຕ຺ຖາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ປຈ຺ຊາສມເຓນ ຕຕ຺ຖ ອຄມາສິ. ກສ຺ສໂກ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸນ ກສິຕຸໍ ອາຣກິ. ສຕ຺ຖາ ເຕນ ສທ຺ຂີ ກິລ຺ຈິ ອວຕ຺ວາວ ສຫສ຺ສຕ຺ຖວິກາຍ ປຕິຕຍ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ອາຫ – ''ປສ຺ສ, ອານນ຺ທ, ອາສີວິໂສ''ຕິ. ''ປສ຺ສາມິ, ກນ຺ເຕ, ໂຝຣວິໂສ''ຕິ.

ກສ຺ສໂກ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ''ມມ ເວລາຍ ວາ ອເວລາຍ ວາ ວິຈຣຕຍ຺ຖານເມຕໍ, ອາສີວິໂສ ກິເຣຕ຺ຖ ອຕ຺ຖີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຣິ ເອຕ຺ຕກໍ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກນ຺ເຕ ''ມາເຣສ຺ສາມິ ນ''ນ຺ຕິ ປໂຕທລຍ຺ຖິ ອາທາຍ ຄໂຕ ສຫສ຺ສກຕ຺ໜິກໍ ທິສ຺ວາ ''ອິມໍ ສນ຺ຂາຍ ສຕ຺ຖາຣາ ກຖິຕໍ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ຕໍ ອາທາຍ ນິວຕ຺ໂຕ, ອພຸຍຕ຺ຕຕາຍ ເອກມນ຺ເຕ ຖເປຕ຺ວາ ປໍສຸນາ ປຝິຈ຺ຊາເທຕ຺ວາ ປຸນ ກສິຕຸໍ ອາຣກິ. ມນຸສ຺ສາ ຈ ວິກາຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ເຄເຫ ໂຈເຣຫິ ກຕກມ຺ມໍ ທິສ຺ວາ ປທານຸປທໍ ຄຈ຺ຂນ຺ຕາ ຕໍ ເຂຕ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ໂຈເຣຫິ ກຕ຺ໜສ຺ສ ການິຕຍ຺ຖານໍ ທິສ຺ວາ ກສ຺ສກສ຺ສ ປທວລລ຺ຊໍ ອທ຺ທສໍສຸ. ເຕ ຕສ຺ສ ປທານຸສາເຣນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຖວິກາຍ ຖປິຕຍ຺ຖານໍ ທິສ຺ວາ ປໍສຸໍ ວິຍູຫິຕ຺ວາ ຖວິກໍ ອາທາຍ ''ຕ຺ວໍ ເຄຫໍ ວິລຸມ຺ປິຕ຺ວາ ເຂຕ຺ຕໍ ກສມາໂນ ວິຍ ວິຈຣສີ''ຕິ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ໂປເຖຕ຺ວາ ເນຕ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ທສ຺ສຍິສຸ. ຣາຊາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວຂໍ ອາຕາເປສິ. ຣາຊປຸຣິສາ ຕໍ ປຈ຺ຊາພາຫໍ ພນ຺ຂິຕ຺ວາ ກສາຫິ ຕາລຸເອນ຺ຕາ ອາຝາຕນໍ ນຍິສຸ. ໂສ ກສາຫິ ຕາລຸອິຍມາໂນ ອລ຺ລໍ ກິລ຺ຈິ ອວຕ຺ວາ ''ປສ຺ສານນ຺ທ, ອາສີວິໂສຕິ, ປສ຺ສາ

ມິ ຠຄວາ ໂຆຣວິໂສ''ຕິ ວທນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕິຯ ອຖ ນໍ ຣາຊປຸຣິສາ ''ຕ຺ວໍ ສຕ຺ຖຸ ເຈວ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຈ ກຖໍ ກເຖສິ, ກິໍ ນາເມຕ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ – ''ຣາຊານໍ ທຏ຺ຐຸໍ ລຠມາໂນ ກເຖສ຺ສາມີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ກຖຍິໍສຸຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ''ກສ຺ມາ ເອວໍ ກເຖສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ໂສ ''ນາຫໍ, ເທວ, ໂຈໂຣ''ຕິ ວຕ຺ວາ ກສນຕ຺ຖາຍ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ຣຎ຺ໂຎ ອາຈິກ຺ຂິຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ''ອຍໍ ຠເນ຺ຕ ໂລເກ ອຄ຺ຄປຸຄ຺ຄລໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ສກ຺ຂິໍ ອປທິສຕິ, ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ເອຕສ຺ສ ໂທສໍ ອາໂຣເປຕຸໍ, ອຫເມຕ຺ຖ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ຊານິສ຺ສາມີ''ຕິ ຕໍ ອາທາຍ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉິ – ''ຠຄວາ ກຈ຺ຈິ ຕຸມ຺ເຫ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ສທ຺ຘິໍ ເອຕສ຺ສ ກສ຺ສກສ຺ສ ກສນຏ຺ຐານໍ ຄຕາ''ຕິ? ''ອາມ, ມຫາຣາຊາ''ຕິຯ ''ກິໍ ໂວ ຕຕ຺ຖ ທິຏ຺ຐ''ນ຺ຕິ? ''ສຫສ຺ສຕ຺ຖວິກາ, ມຫາຣາຊາ''ຕິຯ ''ທິສ຺ວາ ກິໍ ອໂວຈຸຕ຺ຖາ''ຕິ? ''ອິທໍ ນາມ, ມຫາຣາຊາ''ຕິຯ ''ຠນ຺ເຕ, ສຈາຍໍ ປຸຣິໂສ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອປທິສໍ ນາກຣິສ຺ສ, ນ ຊີວິຕໍ ອລຠິສ຺ສ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ປນ ກຖິຕກຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ເຕນ ຊີວິຕໍ ລທ຺ຘ''ນ຺ຕິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ ''ອາມ, ມຫາຣາຊ, ອຫມ຺ປິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຕ຺ວາ ຄໂຕ, ປຓ຺ຑິເຕນ ນາມ ຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ປຈ຺ຉານຸຕປ຺ປໍ ໂຫຕິ, ຕໍ ນ ກຕ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໗ຯ

''ນ ຕໍ ກມ຺ມໍ ກຕໍ ສາຘຸ, ຍໍ ກຕ຺ວາ ອນຸຕປ຺ປຕິ;

ຍສ຺ສ ອສ຺ສຸມຸໂຂ ໂຣທໍ, ວິປາກໍ ປຏິເສວຕີ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ນ ຕໍ ກມ຺ມນ຺ຕິ ຍໍ ນິຣຍາທີສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕນສມຕ຺ຖໍ ທຸກ຺ຂຸທ຺ຣຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ອນຸສ຺ສຣນ຺ໂຕ ອນຸສ຺ສຣິຕານຸສ຺ສຣິຕກ຺ຂເຓ ອນຸຕປ຺ປຕິ ອນຸໂສຈຕິ, ຕໍ ກຕໍ ນ ສາຘຸ ນ ສຸນ຺ທຣໍ ນິຣຕ຺ຖກໍຯ ຍສ຺ສ ອສ຺ສຸມຸໂຂຕິ ຍສ຺ສ ອສ຺ສູຫິ ຕິນ຺ຕມຸໂຂ ໂຣທນ຺ໂຕ ວິປາກໍ ອນຸໂຠຕີຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ກສ຺ສໂກ ອຸປາສໂກ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ໂຕ, ສມ຺ປຕ຺ຕຠິກ຺ຂູປິ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິຯ

ກສ຺ສກວຕ຺ຖຸ ອຏ຺ຐມໍຯ

໙ຯ ສຸມນມາລາກາຣວຕ຺ຖຸ

ຕຎ຺ຈ ກມ຺ມໍ ກຕໍ ສາຘູຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສຸມນໍ ນາມ ມາລາກາຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣ ເທວສິກໍ ພິມ຺ພິສາຣຣາຊານໍ ປາໂຕວ ອຏ຺ຐຫິ ສຸມນປຸປ຺ຜນາຬີຫິ ອຸປຏ຺ຐຫນ຺ໂຕ ອຏ຺ຐ ກຫາປເຓ ລຠຕິຯ ອເຖກທິວສໍ ຕສ຺ມິໍ ປຸປ຺ຜານິ ຄເຫຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປວິຏ຺ຐມຕ຺ເຕ ຠຄວາ ມຫາຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ຉພ຺ພຓ຺ຓຣໍສີໂຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ມຫຕາ ພຸທ຺ຘານຸຠາເວນ ມຫຕິຍາ ພຸທ຺ຘລີຬາຍ ນຄຣໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິຯ ຠຄວາ ຫິ ເອກທາ ຉພ຺ພຓ຺ຓຣໍສີໂຍ ຈີວເຣນ ປຏິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕໂຣ ປິຓ຺ຑປາຕິໂກ ວິຍ ຈຣຕິ ຕີສໂຍຊນມຕ຺ຕໍ ອງ຺ຄຸລິມາລສ຺ສ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ວິຍ, ເອກທາ ຉພ຺ພຓ຺ຓຣໍສີໂຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ກປິລວຕ຺ຖຸປ຺ປເວສນາທີສຸ ວິຍຯ ຕສ຺ມິມ຺ປິ ທິວເສ ສຣີຣໂຕ ຉພ຺ພຓ຺ຓຣໍສີໂຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ມຫນ຺ເຕນ ພຸທ຺ຘານຸຠາເວນ ມຫຕິຍາ ພຸທ຺ຘລີຬາຍ ຣາຊຄຫໍ ປາວິສິຯ ມາລາກາໂຣ ຠຄວໂຕ ຣຕນຄ຺ຆິຍສທິສໍ ອຕ຺ຕຠາວໍ ທິສ຺ວາ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຓາສີຕານຸພ຺ຍຎ຺ຊນສຣີຣໂສຠຄ຺ຄໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ''ກິໍ ນຸ ໂຂ ສຕ຺ຖຸ ອທິກາຣໍ ກໂຣມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຎ຺ຎໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ''ອິເມຫິ ປຸປ຺ເຜຫິ ຠຄວນ຺ຕໍ ປູເຊສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸນ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ອິມານິ ຣຎ຺ໂຎ ນິພ຺ທ຺ຘໍ ອຸປຏ຺ຐານປຸປ຺ຜານິ, ຣາຊາ ອິມານິ ອລຠນ຺ໂຕ ມໍ ພນ຺ຘາເປຍ຺ຍ ວາ ຆາຕາເປຍ຺ຍ ວາ ຣຏ຺ຐໂຕ ວາ ປພ຺ພາເຊຍ຺ຍ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ກໂຣມີ''ຕິ? ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ ''ຣາຊາ ມໍ ຆາເຕຕຸ ວາ ພນ຺ຘາເປຕຸ ວາ ຣຏ຺ຐໂຕ ປພ຺ພາເຊຕຸ ວາ, ໂສ ຫິ ມຍ຺ຫໍ ທທມາໂນປິ ອິມສ຺ມິໍ ອຕ຺ຕຠາເວ ຊີວິຕມຕ຺ຕໍ ຘນໍ ທເທຍ຺ຍ, ສຕ຺ຖຸປູຊາ ປນ ເມ ອເນກາສຸ ກປ຺ປໂກຏີສຸ ອລໍ ຫິຕາຍ ເຈວ ສຸຂາຍ ຈາ''ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິຕໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຣິຈ຺ຈຊິຯ

ໂສ ''ຍາວ ເມ ປສນ຺ນໍ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ປຣິຫາຍຕິ, ຕາວເທວ ປູຊໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ຫຏ຺ຐຕຸຏ຺ໂຐ ອຸທຄ຺ຄຸທຄ຺ໂຄ ສຕ຺ຖາຣໍ ປູເຊສິຯ

ກຖໍ? ປຐມໍ ຕາວ ທ຺ເວ ປຸປ຺ຜມຸຏ຺ຐິໂຍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອຸປຣິ ຂິປິ, ຕາ ອຸປຣິມຕ຺ຖເກ ວິຕານໍ ຫຸຕ຺ວາ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ອປຣາ ທ຺ເວ ມຸຏ຺ຐິໂຍ ຂິປິ, ຕາ ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ຖປສ຺ເສນ ມາລາປຏິຈ຺ຉນ຺ເນນ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ອປຣາ ທ຺ເວ ມຸຏ຺ຐິໂຍ ຂິປິ, ຕາ ປິຏ຺ຐິປສ຺ເສນ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຕເຖວ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ອປຣາ ທ຺ເວ ມຸຏ຺ຐິໂຍ ຂິປິ, ຕາ ວາມຫຕ຺ຖປສ຺ເສນ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຕເຖວ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ເອວໍ ອຏ຺ຐ ນາຬິໂຍ ອຏ຺ຐ ມຸຏ຺ຐິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ຈຕູສຸ ຐາເນສຸ ຕຖາຄຕໍ ປຣິກ຺ຂິປິໍສຸຯ ປຸຣໂຕ ຄມນທ຺ວາຣມຕ຺ຕເມວ ອໂຫສິຯ ປຸປ຺ຜານໍ ວຓ຺ຏານິ ອນ຺ໂຕ ອເຫສຸໍ, ປຕ຺ຕານິ ພຫິມຸຂານິຯ ຠຄວາ ຣຊຕປຏ຺ຏປຣິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ປາຍາສິຯ ປຸປ຺ຜານິ ອຈິຕ຺ຕການິປິ ສຈິຕ຺ຕກໍ ນິສ຺ສາຍ ສຈິຕ຺ຕການິ ວິຍ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ ອປຕິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຘິໍເຍວ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຐິຕຐິຕຏ຺ຐາເນ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິຯ ສຕ຺ຖຸ ສຣີຣໂຕ ສຕສຫສ຺ສວິຊ຺ຊຸລຕາ ວິຍ ຣໍສິໂຍ ນິກ຺ຂມິໍສຸຯ ປຸຣໂຕ ຈ ປຈ຺ຉໂຕ ຈ ທກ຺ຂິຓໂຕ ຈ ວາມໂຕ ຈ ສີສມຕ຺ຖກໂຕ ຈ ນິຣນ຺ຕຣໍ ນິກ຺ຂນ຺ຕຣໍສີສຸ ເອກາປິ ສມ຺ມຸຂສມ຺ມຸຂຏ຺ຐາເນເຍວ ອປລາຍິຕ຺ວາ ສພ຺ພາປິ ສຕ຺ຖາຣໍ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ຕຣຸຓຕາລກ຺ຂນ຺ຘປ຺ປມາຓາ ຫຸຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ເອວ ຘາວນ຺ຕິຯ ສກລນຄຣໍ ສງ຺ຂຸຠິຯ ອນ຺ໂຕນຄເຣ ນວ ໂກຏິໂຍ, ພຫິນຄເຣ ນວ ໂກຏິໂຍຕິ ອຏ຺ຐາຣສສຸ ໂກຏີສຸ ເອໂກປິ ປຸຣິໂສ ວາ ອິຕ຺ຖີ ວາ ກິຎ຺ຈິ ຄເຫຕ຺ວາ ອນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ມຫາຊໂນ ສີຫນາທໍ ນທນ຺ໂຕ ເຈລຸກ຺ເຂປສຫສ຺ສານິ ກໂຣນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ປຸຣໂຕວ ຄຈ຺ຉຕິຯ ສຕ຺ຖາປິ ມາລາກາຣສ຺ສ ຄຸຓໍ ປາກຏໍ ກາຕຸໍ ຕິຄາວຸຕປ຺ປມາເຓ ນຄເຣ ເຠຣິຈຣຓມຄ຺ເຄເນວ ອຈຣິຯ ມາລາກາຣສ຺ສ ສກລສຣີຣໍ ປຎ຺ຈວຓ຺ຓາຍ ປີຕິຍາ ປຣິປູຣິຯ

ໂສ ໂຖກໍເຍວ ຕຖາຄເຕນ ສທ຺ຘິໍ ຈຣິຕ຺ວາ ມໂນສິລາຣເສ ນິມຸຄ຺ໂຄ ວິຍ ພຸທ຺ຘຣສ຺ມີນໍ ອນ຺ໂຕ ປວິຏ຺ໂຐ ສຕ຺ຖາຣໍ ໂຖເມຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຕຸຈ຺ຉປຈ຺ຉິເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ເຄຫໍ ອຄມາສິຯ ອຖ ນໍ ກຣິຍາ ປຸຈ຺ຉິ “ກຫໍ ປຸປ຺ຜານີ”ຕິ? “ສຕ຺ຖາ ເມ ປູຊິໂຕ”ຕິຯ “ຣຎ຺ໂຎ ທານິ ກີ ກຣິສ຺ສສີ”ຕິ? “ຣາຊາ ມໍ ຆາເຕຕຸ ວາ ຣຏ຺ຐໂຕ ວາ ນີຫຣຕຸ, ອຫໍ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປູເຊສີ, ສພ຺ພປຸປ຺ຜານິ ອຏ຺ຐ ມຸຏ຺ຐິໂຍເວ ອເຫສຸໍ, ເອວຣູປາ ນາມ ປູຊາ ຊາຕາຯ ມຫາຊໂນ ອຸກ຺ກຸຏ຺ຐິສຫສ຺ສານິ ກໂຣນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຘິໍ ຈຣຕິ, ໂຍ ເອສ ມຫາຊນສ຺ສ ອຸກ຺ກຸຏ຺ຐິສທ຺ໂທ, ຕສ຺ມິ ຐາເນ ເອໂສ”ຕິຯ ອຖສ຺ສ ກຣິຍາ ອນ຺ຘພາລຕາຍ ເອວຣູເປ ປາຏິຫາຣິເຍ ປສາທໍ ນາມ ອຊເນຕ຺ວາ ຕໍ ອກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ປຣິຠາສິຕ຺ວາ “ຣາຊາໂນ ນາມ ຈຓ຺ຑາ, ສກີ ກຸທ຺ຘາ ຫຕ຺ຖປາທາທິຈ຺ເຉທເນນ ພຫຸມ຺ປິ ອນຕ຺ຖໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕຍາ ກຕກມ຺ເມນ ມຍ຺ຫມ຺ປິ ອນຕ຺ໂຖ ສິຍາ”ຕິ ປຸຕ຺ເຕ ອາທາຍ ຣາຊກຸລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ຎາ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ “ກີ ເອຕ”ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕາ ອາຫ – “ມມ ສາມິໂກ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຸປຏ຺ຐານປຸປ຺ເຜຫິ ສຕ຺ຖາຣໍ ປູເຊຕ຺ວາ ຕຸຈ຺ຉຫຕ຺ໂຖ ຆຣໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘ກຫໍ ປຸປ຺ຜານີ’ຕິ ມຍາ ປຸຏ຺ໂຐ ອິທໍ ນາມ ວເທສິ, ອຫໍ ຕໍ ປຣິຠາສິຕ຺ວາ ‘ຣາຊາໂນ ນາມ ຈຓ຺ຑາ, ສກີ ກຸທ຺ຘາ ຫຕ຺ຖປາທາທິຈ຺ເຉທເນນ ພຫຸມ຺ປິ ອນຕ຺ຖໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕຍາ ກຕກມ຺ເມນ ມຍ຺ຫມ຺ປິ ອນຕ຺ໂຖ ສິຍາ’ຕິ ຕໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ອິທາຄຕາ, ເຕນ ກຕໍ ກມ຺ມໍ ສຸກຕໍ ວາ ໂຫຕຸ, ທຸກ຺ກຕໍ ວາ, ຕສ຺ເສເວຕໍ, ມຍາ ຕສ຺ສ ຉຑ຺ຑິຕຠາວໍ ຊານາຫິ, ເທວາ”ຕິຯ ຣາຊາ ປຐມທສ຺ສເນເນວ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ໂຕ ສທ຺ໂຘ ປສນ຺ໂນ ອຣິຍສາວໂກ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອໂຫ ອຍໍ ອິຕ຺ຖີ ອນ຺ຘພາລາ, ເອວຣູເປ ຄຸເຓ ປສາທໍ ນ ອຸປ຺ປາເທສີ”ຕິຯ ໂສ ກຸທ຺ໂຘ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ, “ອມ຺ມ, ກີ ວເທສິ, ມຍ຺ຫໍ ອຸປຏ຺ຐານປຸປ຺ເຜຫິ ເຕນ ປູຊາ ກຕາ”ຕິ? “ອາມ, ເທວາ”ຕິຯ “ຠທ຺ທກໍ ເຕ ກຕໍ ຕໍ ຉຑ຺ເຑນ຺ຕິຍາ, ມມ ປຸປ຺ເຜຫິ ປູຊາກາຣສ຺ສ ອຫໍ ກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ຊານິສ຺ສາມີ”ຕິ ຕໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ເວເຄນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຘິໍເຍວ ວິຈຣິຯ

ສຕ຺ຖາ ຣຎ຺ໂຎ ຈິຕ຺ຕປ຺ປສາທໍ ຎຕ຺ວາ ເຠຣິຈຣຓວີຖິຍາ ນຄຣໍ ຈຣິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ຆຣທ຺ວາຣໍ ອຄມາສິຯ ຣາຊາ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ເຄຫໍ ປເວເສຕຸກາໂມ ອໂຫສິຯ ສຕ຺ຖາ ປນ ຣາຊງ຺ຄເຓເຍວ ນິສີທນາກາຣໍ ທສ຺ເສສິ ຯ ຣາຊາ ຕໍ ຎຕ຺ວາ “ສີຆໍ ມຓ຺ຑປໍ ກໂຣຖາ”ຕິ ຕງ຺ຂເຓເຍວ ມຓ຺ຑປໍ ກາຣາເປສິຯ ນິສີທິ ສຕ຺ຖາ ສທ຺ຘິໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນຯ ກສ຺ມາ ປນ ສຕ຺ຖາ ຣາຊເຄຫໍ ນ ປາວິສີ?

ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ອໂຫສິ – “ສຈາຫໍ ອນ຺ໂຕ ປວິສິຕ຺ວາ ນິສີເທຍ຺ຍໍ, ມຫາຊໂນ ມໍ ທຏ຺ຐຸໍ ນ ລເຠຍ຺ຍ, ມາລາກາຣສ຺ສ ຄຸໂຓ ປາກໂຏ ນ ຠເວຍ຺ຍ, ຣາຊງ຺ຄເຓ ປນ ມໍ ນິສິນ຺ນໍ ມຫາຊໂນ ທຏ຺ຐຸໍ ລຠິສ຺ສຕິ, ມາລາກາຣສ຺ສ ຄຸໂຓ ປາກໂຏ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິຯ ຄຸຓວນ຺ຕານຎ຺ຫິ ຄຸຓໍ ພຸທ຺ຘາ ເອວ ປາກຏໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ອວເສສຊໂນ ຄຸຓວນ຺ຕານໍ ຄຸຓໍ ກເຖນ຺ໂຕ ມຈ຺ຉຣາຍຕິຯ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຸປ຺ຜປຏາ ຈຕຸທ຺ທິສໍ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ມຫາຊໂນ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຣິວາເຣສິຯ ຣາຊາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ປຓີເຕນາຫາເຣນ ປຣິວິສິຯ ສຕ຺ຖາ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ຈຕູຫິ ປຸປ຺ຜປເຏຫິ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ສີຫນາທໍ ນທນ຺ເຕນ ມຫາຊເນນ ປຣິວຸໂຕ ວິຫາຣໍ ອຄມາສິຯ ຣາຊາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ນິວຕ຺ໂຕ ມາລາກາຣໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ “ມມ ອາຫຣິຕປຸປ຺ເຜຫິ ກິນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປູເຊສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ມາລາກາໂຣ “ຣາຊາ ມໍ ຆາເຕຕຸ ວາ ຣຏ຺ຐໂຕ ວາ ປພ຺ພາເຊຕູຕິ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ປູເຊສີ ເທວາ”ຕິ ອາຫຯ ຣາຊາ “ຕ຺ວໍ ມຫາປຸຣິໂສ ນາມາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຏ຺ຐ ຫຕ຺ຖີ ຈ ອສ຺ເສ ຈ ທາເສ ຈ ທາສີໂຍ ຈ ມຫາປສາຘນານິ ຈ ອຏ຺ຐ ກຫາປຓສຫສ຺ສານິ ຈ ຣາຊກຸລໂຕ ນີຫຣິຕ຺ວາ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປ຺ປຏິມຓ຺ຑິຕາ ອຏ຺ຐ ນາຣິໂຍ ຈ ອຏ຺ຐ ຄາມວເຣ ຈາຕິ

ອິທັ ສພຸພຍຸຄາັ ນາມ ທານໍ ອທາສິ.

ອານນຸທຕຸເຖໂຣ ຈິນຸເຕສິ – ‘‘ອຊຊ ປາໂຕວ ປຍຸຄາຍ ສີຫນາທສຫສຸສານິ ເຈວ ເຈລຸກຸເຂປສຫສຸສານິ ຈ ປວຕຸຕນຸຕິ, ໂກ ນຸ ໂຂ ມາລາການຣສຸສ ວິປາໂກ’’ຕິ? ໂສ ສຕຸຖາຣໍ ປຸຈຸຈິ. ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ອາຫ – ‘‘ອານນຸທ, ອິມິນາ ມາລາກາເຣນ ອປຸປມຕຸຕກໍ ກມຸມໍ ກຕ’’ນຸຕິ ມາ ສລຸລກຸເຂສິ, ອຍຸໝິ ມຍຸຫໍ ຊີວິຕໍ ປຣິຈຸຈຊິຕຸວາ ປູຊໍ ອກາສິ. ໂສ ເອວໍ ມຍິ ຈິຕຸຕໍ ປສາເທຕຸວາ –

‘‘ກປຸປານໍ ສຕສຫສຸສໍ, ທຸຄຸຄຕິ ນ ຄມິສຸສຕິ;

ຄຕຸວາ ເທວມນຸສຸເສສຸ, ຜລໍ ເອຕສຸສ ກມຸມໂນ;

ປຈຸຉາ ປຈຸເຈກສມຸພຸທຸໂຘ, ສຸມໂນ ນາມ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ. –

ອາຫ. ສຕຸຖຸ ປນ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ຄນຸຘກຸຜິປວິສນກາເລ ຕານິ ປຸປຸຜານິ ທຸວາຣໂກຍຸຄເກ ປຕີສຸ. ສາຍນຸຫສມເຍ ກິກຸຂູ ຘມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍຸຖາເປສຸໍ – ‘‘ອໂຫ ອຈຸຉຣິຍໍ ມາລາກາຣສຸສ ກມຸມໍ, ຘຣມານກພຸທຸຘສຸສ ຊີວິຕໍ ປຣິຈຸຈຊິຕຸວາ ປຸປຸຜປູຊໍ ກຕຸວາ ຕງຂຓຍຸເຍວ ສພຸພຍຸຄາັ ນາມ ລກາຕີ’’ຕິ. ສຕຸຖາ ຄນຸຘກຸຜິໂຕ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຕີສຸຕໍ ຄມນານໍ ອຍຸຍຕເຣນ ຄມເນນ ຘມຸມສກໍ ຄນຸຕຸວາ ພຸທຸຘາສເນ ນິສີທິຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຈິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ, ‘‘ອາມ, ກິກຸຂເວ, ຍສຸສ ກມຸມສຸສ ກຕຸຕາ ປຈຸຉານຸຕປຸປໍ ນ ໂຫຕິ, ອນຸສຸສຣິຕານຸສຸສຣິຕກຸຂເຓ ໂສມນສຸສເມວ ອຸປຸປຊຊຕິ, ເອວຣູປໍ ກມຸມໍ ກຕຸຕພຸພເມວາ’’ຕິ ອນຸສນຸຘິ ຆເຍຕຸວາ ຘມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໘.

‘‘ຕຍຸຈ ກມຸມໍ ກຕໍ ສາຘຸ, ຍໍ ກຕຸວາ ນານຸຕປຸປຕິ;

ຍສຸສ ປຕີໂຕ ສຸມໂນ, ວິປາກໍ ປຕິເສວຕີ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ຍໍ ກຕຸວາຕິ ຍໍ ເທວມນຸສຸສສມຸປຕຸຕິນຸເຈວ ນິພຸພານສມຸປຕຸຕິຍາ ຈ ນິພຸພຕຸຕນສມຕຸຖໍ ສຸຂຸທຣຍໍ ກມຸມໍ ກຕຸວາ ນານຸຕປຸປຕິ, ອຖ ໂຂ ທິຍຸເຄມຸເມເຍວ ອນຸສຸສຣິຕານຸສຸສຣິຕກຸຂເຓເຍວ ປີຕິເວເຄນ ປຕີໂຕ ໂສມນສຸສເວເຄນ ຈ ສຸມໂນ ຫຸຕຸວາ ອາຍຕິ ປີຕິໂສມນສຸສຊາໂຕ ຫຸຕຸວາ ວິປາກໍ ປຕິເສວຕິ, ຕໍ ກມຸມໍ ກຕໍ ສາຘຸ ກທຸທກນຸຕິ.

ເທສນາວສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສຸສານໍ ຘມຸມາກິສມໂຍ ອໂຫສີຕິ.

ສຸມນມາລາກາຣວຕຸຖຸ ນວມໍ.

໑໐. ອຸປຸປລວຓຸຓຕຸເຖຣິວຕຸຖຸ

ມຘຸວາມຍຸຍຕີຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອຸປຸປລວຓຸຓຕຸເຖຣີ ອາຣພຸກ ກເຖສິ.

ສາ ກິຣ ປທຸມຸຕຸຕຣພຸທຸຘສຸສ ປາທມູເລ ປຕຸຖນໍ ປຍຸຖເປຕຸວາ ກປຸປສຕສຫສຸສໍ ປຸຍຸຍານິ ກຸຣຸມານາ ເທເວສຸ ຈ ມນຸສຸເສສຸ ຈ ສໍສຣນຸຕີ ອິມສຸມີ ພຸທຸຘຸປຸປາເທ ເທວໂລກໂຕ ຈວິຕຸວາ ສາວຕຸຖິຍໍ ເສຍຸຖິກຸເລ ປຕິສນຸຘິ ຄຕຸຫິ. ນີລຸປຸປລຄພຸກສມານວຓຸຓຕາຍ ຈສຸສາ ອຸປຸປລວຓຸຓາຕຸເວວ ນາມໍ ອກໍສຸ. ອຖສຸສາ ວຍປຸປຕຸຕກາເລ ສກລຊມຸພຸທີເປ ຣາຊາໂນ ຈ ເສຍຸຖິໂນ ຈ ເສຍຸຖິສຸສ ສນຸຕິກໍ ສາສນໍ ປຫິຓີສຸ – ‘‘ຘີຕຣໍ ອມຸຫາກໍ ເທຕູ’’ຕິ . ອປຫິຓນຸໂຕ ນາມ ນາໂຫສິ. ຕໂຕ ເສຍຸຖີ ຈິນຸເຕສິ – ‘‘ອຫໍ ສພຸເພສໍ ມນໍ ຄເຫຕຸໍ ນ ສກຸຂິສຸສາມິ, ອຸປາຍໍ ປເນກໍ ກຣິສຸສາມີ’’ຕິ ຘີຕຣໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ, ‘‘ອມຸມ, ປພຸພຊິຕຸໍ ສກຸຂິສຸສສີ’’ຕິ ອາຫ. ຕສຸສາ ປຈຸຉິມກວິກຕຸຕາ ຕໍ ວຈນໍ ສີເສ ອາສິຕຸຕໍ ສຕປາກເຕລໍ ວິຍ ອໂຫສິ. ຕສຸມາ ປີຕຣໍ ‘‘ປພຸພຊິສຸສາມິ, ຕາຕາ’’ຕິ

ອາຫ. ໂສ ຕສ຺ສາ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ການໍ ກຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸນິອຸປ຺ສ຺ສຍໍ ເນຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊສີ ฯ ຕສ຺ສາ ອຈິຣປ຺ພ຺ພຊິຕາຍ ເອວ ອຸໂປ຺ສຖາຄາເຣ ກາລວາໂຣ ປາປຸຓິ. ສາ ທິປີ ຊາເລຕ຺ວາ ອຸໂປ຺ສຖາຄາຣໍ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ທີປສິຂາຍ ນິມິຕ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຖິຕາວ ປຸນປ຺ປຸນໍ ໂອໂລກຍມານາ ເຕໂຊກສິຕາຣມ຺ມຓໍ ຊານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຕເມວ ປາທກໍ ກຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ ສຫ຺ສີ ປຜິສມ຺ກິທາຫີ ເຈວ ອກິລ຺ລາຫີ ຈ.

ສາ ອປ຺ເຣນ ສມເຍນ ຊນປທຈາຣິກໍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາຄນ຺ຕ຺ວາ ອນ຺ສວນໍ ປາວິສີ. ຕທາ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ອຣລ຺ລວາໂສ ອປ຺ປຜິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ. ອຖສ຺ສາ ຕຕ຺ຖ ກຸຜິກໍ ກຕ຺ວາ ມລ຺ຈກໍ ປລ຺ລາເປຕ຺ວາ ສາດິຍາ ປຣິກ຺ຂິປີສຸ. ສາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຓ຺ຫາຍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິ. ມາຕຸລປຸຕ຺ໂຕ ປນສ຺ສາ ນນ຺ທມາຓໂວ ນາມ ຄິຫິກາລໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ປຜິພທ຺ສຈິຕ຺ໂຕ. ໂສ ຕສ຺ສາ ອາຄຕກາວໍ ສຸຕ຺ວາ ເຖຣິຍາ ອາຄມນໂຕ ປຸເຣຕຣເມວ ອນ຺ສວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ກຸຜິກໍ ປວິສິຕ຺ວາ ເຫຜ຺ຖາມລ຺ຈເກ ນິລີໂນ ເຖຣິຍາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸຜິກໍ ປວິສິຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປິສາຍ ມລ຺ຈເກ ນິສີນ຺ນມຕ຺ຕາຍ ພຫິ ອາຕປໂຕ ອາຄຕຕ຺ຕາ ຈກ຺ຂຸປເຖ ອນ຺ສກາເຣ ອວິຄເຕເຍວ ເຫຜ຺ຖາມລ຺ຈກໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມລ຺ຈກໍ ອກິຣຸຍ຺ຫ "ມາ ນສ຺ສິ ພາລ, ມາ ນສ຺ສິ ພາລາ"ຕິ ເຖຣິຍາ ວາຣິຍມາໂນເຍວ ອກິກວິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຖິຕກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ປາຍາສິ. ອຖສ຺ສ ອຄຸຓໍ ສາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ວິຍ ມຫາປຖວີ ທ຺ເວທາ ກິຊ຺ຊິ. ໂສ ປຖວີປວິຜ຺ໂຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາອວີຈິມ຺ຫິ ເອວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ເຖຣິປີ ຕມຕ຺ຖໍ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ອາໂຣເຈສີ. ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ກິກ຺ຂູນໍ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ກິກ຺ຂູ ກຄວໂຕ ອາໂຣຈຍິສຸ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ ກິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, "ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸກິກ຺ຂຸນີ ອຸປາສເກາປາສິກາສຸ ໂຍ ໂກຈິ ພາໂລ ປາປກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ມທຸສກ຺ຂຣາທີສຸ ກິລ຺ຈິ ເທວ ມທຸຣຣສໍ ຂາທມາໂນ ປຸຣິໂສ ວິຍ ຕຸຜ຺ຖຫຜ຺ໂຖ ອຸທຄ຺ຄຸທຄ຺ໂຄ ວິຍ ກໂຣຕີ"ຕິ ອນ຺ສນ຺ສີ ໝເຜຕ຺ວາ ຣມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໙.

"ມທຸວາ ມລ຺ລຕິ ພາໂລ, ຍາວ ປາປໍ ນ ປຈ຺ຈຕິ;

ຍທາ ຈ ປຈ຺ຈຕິ ປາປໍ, ພາໂລ ທຸກ຺ຂໍ ນິຄຈ຺ຊຕີ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ມທຸວາຕິ ພາລສ຺ສ ຫິ ປາປໍ ອກຸສລກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ຕໍ ກມ຺ມໍ ມທຸ ວິຍ ມທຸຣຣສໍ ວິຍ ອິຜ຺ຖໍ ກນ຺ຕໍ ມນາປໍ ວິຍ ອຸປ຺ຜ຺ຖາຕິ. ອິຕິ ນໍ ໂສ ມທຸໍວ ມລ຺ລຕິ. ຍາວາຕິ ຍຕ຺ຕກໍ ກາລໍ. ປາປໍ ນ ປຈ຺ຈຕີຕິ ທິຜ຺ຖຣມ຺ເມ ວາ ສມ຺ປຣາເຍ ວາ ວິປາກໍ ນ ເທຕິ, ຕາວ ນໍ ເອວໍ ມລ຺ລຕິ. ຍທາ ຈາຕິ ຍທາ ປນສ຺ສ ທິຜ຺ຖຣມ຺ເມ ວາ ວິວິຣາ ກມ຺ມກາຣຓາ ກຍິຣມານສ຺ສ, ສມ຺ປຣາເຍ ວາ ນິຣຍາທີສຸ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ອນຸກວນ຺ຕສ຺ສ ຕໍ ປາປໍ ປຈ຺ຈຕິ, ອຖ ໂສ ພາໂລ ທຸກ຺ຂໍ ນິຄຈ຺ຊຕິ ວິນ຺ທຕິ ປຜິລາຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓີສຸ.

ອປ຺ເຣນ ປນ ສມເຍນ ຣມ຺ມສກາຍໍ ມຫາຊໂນ ກຖໍ ສມຸຜ຺ຖາເປສິ "ຂີຓາສວາປີ ມລ຺ເລ ກາມສຸຂໍ ສາທິຍນ຺ຕິ, ກາມໍ ເສວນ຺ຕິ, ກີນ ເສວິສ຺ສນ຺ຕິ, ນ ຫິ ເອເຕ ໂກລຸອາປຣຸກ຺ຂາ, ນ ຈ ວມ຺ມິກາ ອລຸລນໍສສຣີຣາວ, ຕສ຺ມາ ເອເຕປີ ກາມສຸຂໍ ສາທິຍນ຺ຕິ, ກາມໍ ເສວນ຺ຕີ"ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, "ນ, ກິກ຺ຂເວ, ຂີຓາສວາ ກາມສຸຂໍ ສາທິຍນ຺ຕິ, ນ ກາມໍ ເສວນ຺ຕິ. ຍຖາ ຫິ ປທຸມປຕ຺ເຕ ປຕິຕໍ ອຸທກພິນ຺ທຸ, ນ ວິລິມ຺ປຕິ, ນ ສຓ຺ຖາຕິ, ວິນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຕເຕວ, ຍຖາ ຈ ອາຣຄ຺ເຄ ສາສໂປ ນ ວິລິມ຺ປຕິ, ນ ສຓ຺ຖາຕິ, ວິນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຕເຕວ, ເອວໍ ຂີຓາສວສ຺ສ ຈິຕ຺ເຕ ທຸວິໂຂປີ ກາໂມ ນ ວິລິມ຺ປຕິ, ນ ສຓ຺ຖາຕີ"ຕິ ອນ຺ສນ຺ສີ ໝເຜຕ຺ວາ ຣມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓວຄ຺ເຄ ຄາຖມາຫ –

"ວາຣິ ໂປກ຺ຂຣປຕ຺ເຕວ, ອາຣຄ຺ເຄຣິວ ສາສໂປ;

ໂຍ ນ ລິມ຺ປຕິ ກາເມສຸ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ"ນ຺ຕິ. (ຣ. ປ. ໔໐໑);

ອິມິສ຺ສາ ອຕ຺ໂຖ ພ຺ຣາຫ຺ມຓວຄ຺ເຄເຍວ ອາວິ ກວິສ຺ສຕິ. ສຕ຺ຖາ ປນ ຣາຊານໍ ປເສນທິໂກສລໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, "ມຫາຣາຊ,

ອິມສ຺ມິ ສາສເນ ຍເຖວ ກຸລປ຺ຸຕ຺ຕາ, ເອວໍ ກຸລສີຕໂຣປີ ມຫນ຺ຕໍ ຓາຕິຄຓຳຈ ໂກຄກ຺ຂນ຺ຘຳຈ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຣຳເລ ວິຫຣນ຺ຕີ ຯ ຕາ ເອວໍ ວິຫຣມານາ ຣາຄຣຕ຺ຕາ ປາປປ຺ຸຄ຺ຄລາ ໂອມານາຕິມານວເສນ ວິເຫເຖນ຺ຕິປີ, ພຸຣຫ຺ມຈຣິຍນ຺ຕຣາຍມ຺ປີ ປາເປນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ກິກ຺ຂຸນິສ຺ສຍສ຺ສ ອນ຺ໂຕນຄເຣ ວສນຜ຺ຖານໍ ກາຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ''ຕິ ຯ ຣາຊາ ''ສາຊູ''ຕິ ສມ຺ປ຺ຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ນຄຣສ຺ສ ເອກປສ຺ເສ ກິກ຺ຂຸນິສ຺ສຍສ຺ສ ວສນຜ຺ຖານໍ ກາຣາເປສີ ຯ ຕໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ກິກ຺ຂຸນີໂຍ ອນ຺ໂຕຄາເມເຍວ ວສນ຺ຕີຕິ ຯ

ອຸປ຺ປລວຕ຺ຕຕ຺ເຖຣິວຕ຺ຖຸ ທສມໍ ຯ

໑໑ ຯ ຊມ຺ພຸກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ມາເສ ມາເສຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວຸເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຊມ຺ພຸກໍ ອາຊີວກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ ຯ

ອຕີເຕ ກິຣ ກສ຺ສປສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘກາເລ ຄາມວາສີ ເອໂກ ກຸຜຸມ຺ພິໂກ ເອກສ຺ສ ເຖຣສ຺ສ ວິຫາຣໍ ກຕ຺ວາ ຕໍ ຕຕ຺ຖ ວິຫຣນ຺ຕໍ ຈ ຕູຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ອຸປຜ຺ຖຫີ ຯ ເຖໂຣ ຕສ຺ສ ເຄເຫ ນິພ຺ທ຺ຘໍ ກຸຳຊຕີ ຯ ອເຖໂກ ຂີຓາສໂວ ກິກ຺ຂຸ ທີວາ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ປາປຸຕີ ຯ ກຸຜຸມ຺ພິໂກ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ອິຣິຍາປເຖ ປສນ຺ໂນ ເຄຫໍ ປເວເສຕ຺ວາ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ປຕິເຕນ ໂກຊເນນ ປຣິວິສິຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ອິມໍ ສາຜກໍ ຣຊິຕ຺ວາ ນິວາເສຍ຺ຍາຖາ''ຕິ ມຫນ຺ຕໍ ສາຜກໍ ທຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ເກສາ ໂວ ທີຆາ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເກໂສໂຣປນຕ຺ຖາຍ ນ຺ຫາປິຕໍ ອາເນສ຺ສາມິ, ສຍນຕ຺ຖາຍ ຈ ໂວ ມຳຈກໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ ອາຫ ຯ ນິພ຺ທ຺ຘໍ ເຄເຫ ກຸຳຊນ຺ໂຕ ກຸລູປໂກ ກິກ຺ຂຸ ຕໍ ຕສ຺ສ ສກ຺ກາຣໍ ທິສ຺ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ''ອຍໍ ຕໍ ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ທິຜ຺ຖກສ຺ສ ເອວຣູປໍ ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣຕິ, ນິພ຺ທ຺ຘໍ ເຄເຫ ກຸຳຊນ຺ຕສ຺ສ ປນ ມຍ຺ຫໍ ນ ກໂຣຕີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ອຄມາສີ ຯ ອິຕໂຣປີ ເຕເນວ ສທ຺ຘິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸຜຸມ຺ພິເກນ ທິນ຺ນສາຜກໍ ຣຊິຕ຺ວາ ນິວາເສສີ ຯ ກຸຜມ຺ພິໂກປີ ນ຺ຫາປິຕໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ເກເສ ໂອຫາຣາເປຕ຺ວາ ມຳຈກໍ ອຕ຺ຖຣາເປຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ອິມສ຺ມິເຍວ ມຳຈເກ ສຍຖາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ທ຺ເວປີ ເຖເຣ ສ຺ວາຕນາຍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ ຯ

ເນວາສິໂກ ຕສ຺ສ ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ກຍິຣມານໍ ອຘິວາເສຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ ຯ ອຖສ຺ສ ໂສ ສາຍໍ ເຖຣສ຺ສ ນິປນ຺ນຜ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈຕູຫາກາເຣຫິ ເຖຣໍ ອກ຺ໂກສິ, ''ອາວຸໂສ, ອາຄນ຺ຕຸກ ກຸຜຸມ຺ພິກສ຺ສ ເຕ ເຄເຫ ກຕ຺ຕໍ ກຸຳຊນໂຕ ວຣຕຣໍ ມີລຸຫໍ ຂາທິຕຸໍ, ກຸຜຸມ຺ພິເກນ ອານີຕນ຺ຫາປິເຕນ ເກໂສຫາຣາປນໂຕ ວຣຕຣໍ ຕາລຜ຺ຖິເກນ ເກເສ ລຸຳຈາເປຕຸໍ ຯ ກຸຜຸມ຺ພິເກນ ທິນ຺ນສາຜກນິວາສນໂຕ ວຣຕຣໍ ນຄ຺ເຄນ ວິຈຣິຕຸໍ, ກຸຜຸມ຺ພິເກນ ອາກຕມຳຈເກ ນິປ຺ຊຊນໂຕ ວຣຕຣໍ ກູມິຍໍ ນິປ຺ຊຊິຕຸ''ນ຺ຕີ ຯ ເຖໂຣປີ ''ມາ ເອສ ພາໂລ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ນສ຺ສີ''ຕິ ນິມນ຺ຕນໍ ອນາທິຍິຕ຺ວາ ປາໂຕວ ອຸຜ຺ຖາຍ ຍຖາສຸຂໍ ອຄມາສິ ຯ ເນວາສິໂກປີ ປາໂຕວ ວິຫາເຣ ກຕ຺ຕພ຺ພວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ກິກ຺ຂາຈາຣເວລາຍ ''ອິທານິປີ ອາຄນ຺ຕຸໂກ ນິທ຺ທາຍຕິ, ຆຕ຺ຒິກສທ຺ເທນ ປພ຺ຸຊ຺ເຊຍ຺ຍາ''ຕິ ສຳຓາຍ ນຂປິຜ຺ເຖເນວ ຆຕ຺ຒິ ປຫຣິຕ຺ວາ ຄາມໍ ປິຕ຺ຫາຍ ປາວິສີ ຯ ກຸຜຸມ຺ພິໂກປີ ສກ຺ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ເຖຣານໍ ອາຄມນມຄ຺ຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເນວາສິກໍ ທິສ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ເຖໂຣ ກຸຫິ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ ຯ ອຖ ນໍ ເນວາສິໂກ ''ມາ, ອາວຸໂສ, ກິຳຈິ ອວຈ, ຕຍ຺ຫໍ ກຸລູປໂກ ຫິຍ຺ໂຍ, ຕວ ນິກ຺ຂນ຺ຕເວລາຍ ໂອວຣກໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກນ຺ໂຕ ປາໂຕວ ອຸຜ຺ຖາຍ ມມ ວິຫາຣສມ຺ມຊ຺ຊນສທ຺ທມ຺ປີ ປານີຍຆຜປຣິໂກຊນີຍຆເຜສຸ ອຸທກາສິຳຈນສທ຺ທມ຺ປີ ຆຕ຺ຒິກສທ຺ທມ຺ປີ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ນ ຊານາຕີ''ຕິ ອາຫ ຯ ກຸຜຸມ຺ພິໂກ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ຕາທິສາຍ ອິຣິຍາປຖສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ສມນ຺ນາຄຕສ຺ສ ເມ ອຍ຺ຍສ຺ສ ຍາວ ອິມມ຺ຫາ ກາລາ ນິທ຺ທາຍນໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ມໍ ປນ ຕສ຺ສ ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ອທ຺ຘາ ອິມິນາ ກທນ຺ເຕນ ກິຳຈິ ວຸຕ຺ຕໍ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ຯ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຒິຕກາເວນ ຕໍ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ໂກເຊຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຕ຺ຕໍ ສາຘຸກໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ນານຄ຺ຄຣສໂກຊນສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ສເຈ ເມ ອຍ຺ຍໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍາຖ, ອິມມສ຺ສ ປິຕ຺ຫປາຕໍ ທເທຍ຺ຍາຖາ''ຕິ ອາຫ ຯ

ອິຕໂຣ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາວ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ສເຈ ໂສ ເອວຣູປໍ ປິຕ຺ຫປາຕໍ ກຸຳຊິສ຺ສຕິ, ອິມສ຺ມິເຍວ ຖາເນ ປລຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ຕໍ ປິຕ຺ຫປາຕໍ ຉທ຺ເທຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ວສນຜ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ຕຕ຺ຖ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນ ອທ຺ທສ ຯ ອຖ ນໍ ເອຕ຺ຕກສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ ວີສຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ກໂຕປີ ສມຓຘມ຺ໂມ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ ຯ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ປນ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ອວີຈິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເອກໍ ພຸທ຺ຘນ຺ຕຣໍ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ອນຸກວິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາເທ ຣາຊຄຫນຄເຣ ເອກສ຺ມິ ພຫ຺ວນ຺ນປາເນ ກຸລຆເຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ ຯ ໂສ ປທສາ ຄມນກາລໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ເນວ ສຍເນ ສຍິຕຸໍ, ນ ກຕ຺ຕໍ ກຸຳຊິຕຸໍ ອິຈ຺ຉຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ສຣີຣວລຳຊເມວ ຂາທຕິ ຯ ''ພາລຕາຍ ອຊານນ຺ໂຕ ກໂຣຕີ''ຕິ ຕໍ ໂປ຺ສຍິສຸ ຯ ມຫລ຺ລກກາເລປີ ວຕ຺ຖໍ ນິວາເສຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉຕິ, ນຄ຺ໂຄວ ວິຈຣຕິ,

ຠູມິຍໍ ສຍຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ສຣີຣວລຎ຺ຊເມວ ຂາທຕິ។ ອຖສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ''ນາຍໍ ກຸລຆຣສ຺ສ ອນຸຉ຺ຉວິໂກ, ເກວລໍ ອລຊ຺ຊນໂກ ອາຊີວການໍ ເອສ ອນຸຉ຺ຉວິໂກ''ຕິ ເຕສໍ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ ''ອິມໍ ທາຣກໍ ປພ຺ພາເຊຖາ''ຕິ ອທໍສຸ។ ອຖ ນໍ ເຕ ປພ຺ພາເຊສຸໍ។ ປພ຺ພາເຊນ຺ຕາ ຈ ປນ ຄລປ຺ປມາເຓ ອາວາເຏ ຐເປຕ຺ວາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ອໍສກູຏານໍ ອຸປຣິ ປທຣານິ ທຕ຺ວາ ເຕສໍ ອຸປຣິ ນິສີທິຕ຺ວາ ຕາລຏ຺ຐິຂຓ຺ເຑນ ເກເສ ລຸຎ຺ຈິສຸ។ ອຖ ເນ ຕສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ສ຺ວາຕນາຍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປກ຺ກມິໍສຸ។

ປຸນທິວເສ ອາຊີວກາ ''ເອຫິ, ຄາມໍ ປວິສິສ຺ສາມາ''ຕິ ຕໍ ວທິໍສຸ។ ໂສ ''ຄຉ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫ, ອຫໍ ອິເຘວ ຠວິສ຺ສາມີ''ຕິ ນ ອິຉ຺ຉິ។ ອຖ ນໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວຕ຺ວາ ອນິຉ຺ຉມານໍ ໂອຫາຍ ອຄມໍສຸ។ ໂສປິ ເຕສໍ ຄຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ວຉ຺ຉກຸຏິຍາ ປທຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ອຸໂຠຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ອາໂລປໍ ອາໂລປໍ ກຕ຺ວາ ຄູຐໍ ຂາທິ ។ ອາຊີວກາ ຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕຄາມໂຕ ອາຫາຣໍ ປຫິຓິໍສຸ។ ຕມ຺ປິ ນ ອິຉ຺ຉິ។ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວຸຉ຺ຈມາໂນປິ ''ນ ເມ ອິມິນາ ອຕ຺ໂຖ។ ລທ຺ໂຘ ເມ ອາຫາໂຣ''ຕິ ອາຫ។ ''ກຫໍ ລທ຺ໂຘ''ຕິ? ''ອິເຘວ ລທ຺ໂຘ''ຕິ។ ເອວໍ ທຸຕິເຍ ຕຕິເຍ ຈຕຸຕ຺ເຖປິ ທິວເສ ເຕຫິ ພຫຸມ຺ປິ ວຸຉ຺ຈມາໂນ ''ອຫໍ ອິເຘວ ຠວິສ຺ສາມີ''ຕິ ຄາມໍ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ອິຉ຺ຉິ។ ອາຊີວກາ ''ອຍໍ ທິວເສ ທິວເສ ເນວ ຄາມໍ ປວິສິຕຸໍ ອິຉ຺ຉຕິ, ນ ອມ຺ເຫຫິ ປຫິຓາຫາຣໍ ອາຫາຣິຕຸໍ ອິຉ຺ຉຕິ, 'ອິເຘວ ເມ ລທ຺ໂຘ'ຕິ ວທຕິ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ກໂຣຕິ, ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມ ນ''ນ຺ຕິ ຄາມໍ ປວິສນ຺ຕາ ເອກໍ ທ຺ເວ ຊເນ ຕສ຺ສ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນຕ຺ຐໍ ໂອຫາຍ ຄມິໍສຸ។ ເຕ ປຉ຺ຉໂຕ ຄຉ຺ຉນ຺ຕາ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ນິລີຍິໍສຸ។ ໂສປິ ເຕສໍ ຄຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ວຉ຺ຉກຸຏິໍ ໂອຣຸຍ຺ຫ ຄູຐໍ ຂາທິ។

ອິຕເຣ ຕສ຺ສ ກິຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ອາຊີວການໍ ອາໂຣຈຍິໍສຸ។ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ອາຊີວກາ ''ອໂຫ ຠາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ, ສເຈ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສາວກາ ຊາເນຍ຺ຍຸໍ, 'ອາຊີວກາ ຄູຐໍ ຂາທມານາ ວິຈຣນ຺ຕີ'ຕິ ອມ຺ຫາກໍ ອກິຕ຺ຕິໍ ປກາເສຍ຺ຍຸໍ, ນາຍໍ ອມ຺ຫາກໍ ອນຸຉ຺ຉວິໂກ''ຕິ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກາ ນີຫຣິໍສຸ។ ໂສ ເຕຫິ ນີຫຣິໂຕ ມຫາຊນສ຺ສ ອຸຉ຺ຈາຣກຣຓຏ຺ຐາເນ ປຕ຺ຖຣິໂຕ ເອໂກ ປິຏ຺ຐິປາສາໂຓ ອຕ຺ຖີ។ ຕສ຺ມິໍ ມຫນ຺ຕໍ ໂສຕ຺ຫິ, ປິຏ຺ຐິປາສາຓໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາຊນສ຺ສ ອຸຉ຺ຈາຣກຣຓຏ຺ຐານໍ។ ໂສ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິໍ ຄູຐໍ ຂາທິຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ສຣີຣວລຎ຺ຊນຕ຺ຖາຍ ອາຄມນກາເລ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ປາສາຓສ຺ສ ເອກໍ ອນ຺ຕໍ ໂອລຸພ຺ພ ເອກໍ ປາທໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຊຓ຺ຓຸເກ ຐເປຕ຺ວາ ອຸທ຺ຘໍວາຕາຠິມຸໂຂ ມຸຂໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ຕິຏ຺ຐຕິ។ ມຫາຊໂນ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ''ຠນ຺ເຕ, ກສ຺ມາ ອຍ຺ໂຍ ມຸຂໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ຐິໂຕ''ຕິ ປຸຉ຺ຉຕິ។ ''ອຫໍ ວາຕຠກ຺ໂຂ, ອຎ຺ໂຎ ເມ ອາຫາໂຣ ນຕ຺ຖີ''ຕິ។ ອຖ ''ກສ຺ມາ ເອກໍ ປາທໍ ຊຓ຺ຓຸເກ ກຕ຺ວາ ຐິໂຕສິ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ? ''ອຫໍ ອຸຄ຺ຄຕໂປ ໂຆຣຕໂປ, ມຍາ ທ຺ວີຫີ ປາເທຫິ ອກ຺ກນ຺ຕາ ປຖວີ ກມ຺ປຕິ, ຕສ຺ມາ ເອກໍ ປາທໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຊຓ຺ຓຸເກ ຐເປຕ຺ວາ ຐິໂຕມ຺ຫິ។ ອຫມ຺ຫິ ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວໍ ຐິຕໂກວ ວີຕິນາເມມິ, ນ ນິສີທາມິ, ນ ນິປ຺ຊ຺ຊາມີ''ຕິ។ ມນຸສ຺ສາ ນາມ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ວຈນມຕ຺ຕເມວ ສທ຺ທຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ''ອໂຫ ອຉ຺ຉຣິຍໍ, ເອວຣູປາປິ ນາມ ຕປສ຺ສິໂນ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ໂນ ເອວຣູປາ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພາ''ຕິ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ອງ຺ຄມຄຘວາສິໂນ ສງ຺ຂຸຠິຕ຺ວາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມາເສ ມາເສ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ອຠິຫຣນ຺ຕີ។ ໂສ ''ອຫໍ ວາຕເມວ ຠກ຺ຂາມິ, ນ ອຎ຺ຎໍ ອາຫາຣໍ។ ອຎ຺ຎມ຺ຫິ ເມ ຂາທນ຺ຕສ຺ສ ຕໂປ ນສ຺ສຕີ''ຕິ ເຕຫິ ອຠິຫຕໍ ນ ກິຎ຺ຈິ ອິຉ຺ຉຕິ។ ມນຸສ຺ສາ ''ມາ ໂນ, ຠນ຺ເຕ, ນາເສຖ, ຕຸມ຺ຫາທິເສນ ໂຆຣຕເປນ ປຣິໂຠເຄ ກເຕ ອມ຺ຫາກໍ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍ ສໍວຕ຺ຕຕີ''ຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈນ຺ຕິ។ ຕສ຺ສ ອຎ຺ໂຎ ອາຫາໂຣ ນ ຣຸຉ຺ຈຕິ។ ມຫາຊນສ຺ສ ປນ ຍາຈນາຍ ປີຬິໂຕ ເຕຫິ ອານີຕານິ ສປ຺ປິຜາຓິຕາທີນິ ກຸສຄ຺ເຄນ ຊິວ຺ຫຄ຺ເຄ ຐເປຕ຺ວາ ''ຄຉ຺ຉຖ, ອລໍ ໂວ ເອຕ຺ຕກໍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍ ຈາ''ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ។ ເອວໍ ໂສ ປຎ຺ຈປຎ຺ຎາສ ວສ຺ສານິ ນຄ຺ໂຄ ຄູຐໍ ຂາທນ຺ໂຕ ເກເສ ລຸຎ຺ຈນ຺ໂຕ ຠູມິຍໍ ສຍມາໂນ ວີຕິນາເມສີ។

ພຸທ຺ຘານມ຺ປິ ໂຂ ປຉ຺ຉູສກາເລ ໂລກໂວໂລກນໍ ອວິຊຫິຕເມວ ໂຫຕິ។ ຕສ຺ມາ ເອກທິວສໍ ຠຄວໂຕ ປຉ຺ຉູສສມເຍ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ຕສ຺ສ ອຍໍ ຊມ຺ພຸກາຊີວໂກ ຎາຓຊາລສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ປຎ຺ຎາຍິ។ ສຕ຺ຖາ ''ກິໍ ນຸ ໂຂ ຠວິສ຺ສຕີ''ຕິ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສູປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ''ອຫໍ ເອຕໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ເອກໍ ຄາຖໍ ຠາສິສ຺ສາມິ, ຄາຖາວສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ຠວິສ຺ສຕິ។ ອິມໍ ກຸລປຸຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາຊໂນ ໂສຕ຺ຖິຠາວໍ ປາປຸຓິສ຺ສຕີ''ຕິ ຎຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ຣາຊຄເຫ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ໂຕ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕສິ – ''ອານນ຺ທ, ຊມ຺ພຸກາຊີວກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ។ ''ຠນ຺ເຕ, ກິໍ ຕຸມ຺ເຫເຍວ ຄມິສ຺ສຖາ''ຕິ? ''ອາມ, ອຫເມວາ''ຕິ ເອວໍ ວຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ ວຑ຺ຒມານກຉ຺ຉາຍາຍ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ປາຍາສີ។

ເທວຕາ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸ – ''ສຕ຺ຖາ ສາຍໍ ຊມ຺ພຸກາຊີວກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຉ຺ຉຕິ, ໂສ ຈ ເຊຄຸຉ຺ເຉ ອຸຉ຺ຈາຣປສ຺ສາວທນ຺ຕກຏ຺ຐກິລິຏ຺ເຐ ປິຏ຺ຐິປາສາເຓ ວສຕິ, ເທວໍ ວສ຺ສາເປຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸຠາເວນ ຕໍ ມຸຫຸຕ຺ຕໍເຍວ ເທວໍ ວສ຺ສາເປສຸໍ។ ປິຏ຺ຐິປາສາໂຓ ສຸຈິ ນິມ຺ມໂລ ອໂຫສິ។ ອຖສ຺ສ ອຸປຣິ ປຎ຺ຈວຓ຺ຓໍ ປຸປ຺ຜວສ຺ສໍ ວສ຺ສາເປສຸໍ។ ສຕ຺ຖາ ສາຍໍ ຊມ຺ພຸກາຊີວກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ຊມ຺ພຸກາ''ຕິ ສທ຺ທມກາສິ។ ຊມ຺ພຸໂກ ''ໂກ ນຸ ໂຂ ເອສ, ທຸຊ຺ຊໂນ ມໍ ຊມ຺ພຸກວາເທນ ວທຕີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ໂກ ເອໂສ''ຕິ

ອາຫ຺ ‘‘ອຫໍ ສມໂຕ’’ຕິ຺ ‘‘ກື ມຫາສມຕາ’’ຕິ? ‘‘ອຊ຺ຊ ເມ ເອກຣຕ຺ຕິ ອິມ ວສນຍ຺ຖານໍ ເທຫີ’’ຕິ຺ ‘‘ນຕ຺ຖິ, ມຫາສມຕ, ອິມສ຺ມື ຖາເນ ວສນຍ຺ຖານ’’ນ຺ຕິ ຺ ‘‘ຊມ຺ພຸກ, ມາ ເອວໍ ກຣີ, ເອກຣຕ຺ຕິ ເມ ວສນຍ຺ຖານໍ ເທຫີ, ປ຺ພ຺ພຊິຕາ ນາມ ປ຺ພ຺ພຊິຕໍ ປຕ຺ເຖນ຺ຕິ, ມນຸສ຺ສາ ມນຸສ຺ສໍ, ປ຺ສໂວ ປ຺ສວ’’ນ຺ຕິ຺ ‘‘ກື ປນ ຕ຺ວໍ ປ຺ພ຺ພຊິໂຕ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ປ຺ພ຺ພຊິໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ຺ ‘‘ສເຈ ຕ຺ວໍ ປ຺ພ຺ພຊິໂຕ, ກຫໍ ເຕ ລາພຸກໍ, ກຫໍ ຊູມກາຍຈ຺ຊຸໂກ, ກຫໍ ຍລ຺ລສຸຕ຺ຕກ’’ນ຺ຕິ? ‘‘‘ອຕ຺ເຖຕໍ ມຍ຺ຫໍ, ວິສຸໍ ວິສຸໍ ປນ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຈຣຕໍ ທຸກ຺ຂ’ນ຺ຕິ ອພ຺ການ຺ຕເຣເນວ ຄເຫຕ຺ວາ ຈຣາມີ’’ຕິ຺ ໂສ ‘‘ຈຣິສ຺ສສີ ຕ຺ວໍ ເອຕໍ ອຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ’’ຕິ ກຸຊ຺ຊິ຺ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – ‘ໂຫຕຸ, ຊມ຺ພຸກ, ມາ ກຸຊ຺ຊ, ວສນຍ຺ຖານໍ ເມ ອາຈິກ຺ຂາ’’ຕິ຺ ‘‘ນຕ຺ຖິ, ມຫາສມຕ, ເອຕ຺ຖ ວສນຍ຺ຖານ’’ນ຺ຕິ຺

ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ວສນຍ຺ຖານໂຕ ອວິທູເຣ ເອກໍ ປ຺ພ຺ການ຺ຣໍ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ນິທ຺ທິສນ຺ໂຕ ‘‘ເອຕສ຺ມື ປ຺ພ຺ການ຺ເຣ ໂກ ວສຕີ’’ຕິ ອາຫ຺ ‘‘ນຕ຺ຖິ ໂກຈິ, ມຫາສມຕາ’’ຕິ຺ ‘‘ເຕນ ຫີ ເອຕໍ ມຍ຺ຫໍ ເທຫີ’’ຕິ ຺ ‘‘ຕ຺ວລ຺ເລວ ຊານ, ມຫາສມຕາ’’ຕິ຺ ສຕ຺ຖາ ປ຺ພ຺ການ຺ເຣ ນິສີທນໍ ປລ຺ລາເປຕ຺ວາ ນິສີທິ຺ ປຖມຍາເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ ຈຕ຺ທ຺ທິສໍ ເອໂກການ຺ສໍ ກໂຣນ຺ຕາ ສຕ຺ຖຸ ອຸປຍ຺ຖານໍ ອາຄມີສ຺຺ ຊມ຺ພຸໂກ ໂອການ຺ສໍ ທິສ຺ວາ ‘ໂກ ໂອການ຺ໂສ ນາເມໂສ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ຺ ມຊ຺ຊິມຍາເມ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ອາຄມິ຺ ຊມ຺ພຸໂກ ຕມ຺ປີ ທິສ຺ວາ ‘‘ໂກ ນາເມໂສ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ຺ ປຈ຺ຈິມຍາເມ ເອກາຍ ອງ຺ຄຸລິຍາ ເອກໍ, ທ຺ວີຫີ ທ຺ເວ, ທສຫີ ທສ ຈກ຺ກວາລຸອານີ ໂອການ຺ເສຕ຺ວາ ສມຕ຺ໂຖ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ສກລໍ ອຣລ຺ລໍ ເອໂກການ຺ສໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອາຄມິ຺ ຊມ຺ພຸໂກ ຕມ຺ປີ ທິສ຺ວາ ‘ໂກ ນຸ ໂຂ ເອໂສ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປາໂຕວ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຍິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຖິໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຈິ – ‘‘ມຫາສມຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິກໍ ຈຕສ຺ໂສ ທິສາ ໂອການ຺ເສນ຺ໂຕ ເກ ອາຄຕາ’’ຕິ? ‘‘ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ’’ຕິ຺ ‘‘ກື ການ຺ຣຕາ’’ຕິ? ‘‘ມໍ ອຸປຍ຺ຖາຕຸ’’ນ຺ຕິ຺ ‘‘ກື ປນ ຕ຺ວໍ ຈຕູຫີ ມຫາຣາເຊຫີ ອຸຕ຺ຕຣິຕໂຣ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ຊມ຺ພຸກ, ມຫາຣາຊູນມ຺ປີ ອຕິຣາຊາ’’ຕິ຺ ‘‘ມຊ຺ຊິມຍາເມ ປນ ໂກ ອາຄໂຕ’’ຕິ? ‘‘ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ, ຊມ຺ພຸກາ’’ຕິ ຺ ‘‘ກື ການ຺ຣຕາ’’ຕິ? ‘‘ມໍ ອຸປຍ຺ຖາຕຸເມວາ’’ຕິ຺ ‘‘ກື ປນ ຕ຺ວໍ ສກ຺ກເທວຣາໂຊຕໂຕປີ ອຸຕ຺ຕຣິຕໂຣ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ຊມ຺ພຸກ, ສກ຺ກໂຕປີ ອຸຕ຺ຕຣິຕໂຣມ຺ຫີ, ເອໂສ ປນ ມຍ຺ຫໍ ຄິລານຸປຍ຺ຖາໂກ ກປ຺ປິຍການ຺ຣກສາມເຕຣສທິໂສ’’ຕິ຺ ‘‘ປຈ຺ຈິມຍາເມ ສກລໍ ອຣລ຺ລໍ ໂອການ຺ເສຕ຺ວາ ໂກ ອາຄໂຕ’’ຕິ? ‘‘ຍໍ ໂລເກ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາທໂຍ ຂິປິຕ຺ວາ ປກ຺ຂລິຕ຺ວາ ‘ນໂມ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ໂສ ເອວ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ’’ຕິ຺ ‘‘ກື ປນ ຕ຺ວໍ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມໂຕປີ ອຸຕ຺ຕຣິຕໂຣ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ຊມ຺ພຸກ, ອຫລ຺ຫີ ພ຺ຣຫ຺ມຸນາປີ ອຕິພ຺ຣຫ຺ມາ’’ຕິ຺ ‘‘ອຈ຺ຉຣິໂຍສິ ຕ຺ວໍ, ມຫາສມຕ, ມຍ຺ຫໍ ປນ ປລ຺ຈ ປລ຺ລາສ ວສ຺ສານິ ອິມ ວສນ຺ຕສ຺ສ ເອເຕສຸ ເອໂກປີ ມໍ ອຸປຍ຺ຖາຕຸໍ ນາຄຕປ຺ຸພ຺ໂພ຺ ອຫລ຺ຫີ ເອຕ຺ຕກໍ ອທ຺ທານໍ ວາຕກກ຺ໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ຖິຕໂກວ ວິຕິນາເມສີ, ນ ຕາວ ເຕ ມຍ຺ຫໍ ອຸປຍ຺ຖານໍ ອາຄຕປ຺ຸພ຺ພາ’’ຕິ຺

ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – ຊມ຺ພຸກ, ຕ຺ວໍ ໂລກສ຺ມື ອນ຺ຌພາລໍ ມຫາຊນໍ ວລ຺ຈຍມາໂນ ມມ຺ປີ ວລ຺ເຈຕຸກາໂມ ຊາໂຕ, ນນຸ ຕ຺ວໍ ປລ຺ຈປລ຺ລາສ ວສ຺ສານິ ຄູຖເມວ ຂາທີ, ກູມິຍໍເຍວ ນິປ຺ຊຊີ, ນຄ຺ໂຄ ຫຸຕ຺ວາ ວິຈຣີ, ຕາລຍ຺ຖິຂຕ຺ເຫນ ເກເສ ລຸລ຺ຈິ຺ ອຖ ຈ ປນ ໂລກໍ ວລ຺ເຈນ຺ໂຕ ‘‘ອຫໍ ວາຕກກ຺ໂຂ, ເອກປາເທນ ຕິຍ຺ຖາມິ, ນ ນິສີທາມິ, ນ ນິປ຺ຊຊາມີ’’ຕິ ວເທສີ, ‘‘ມມມ຺ປີ ວລ຺ເຈຕຸກາໂມສີ ປ຺ຸພເພປີ ຕ຺ວໍ ປາປິກໍ ລາມິກໍ ທິຍ຺ຖີ ນິສ຺ສາຍ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຄູຖກກ຺ໂຂ ກູມິສໂຍ ນຄ຺ໂຄ ວິຈຣນ຺ໂຕ ຕາລຍ຺ຖິຂຕ຺ເຫນ ເກສລຸລ຺ຈນໍ ປຕ຺ໂຕ, ອິທານິປີ ປາປິກໍ ລາມິກໍ ທິຍ຺ຖິເມວ ຄຕ຺ຫາສີ’’ຕິ຺ ‘‘ກື ປນ ມຍາ ກຕໍ, ມຫາສມຕາ’’ຕິ? ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ປ຺ຸພເພ ກຕກມ຺ມໍ ອາຈິກ຺ຂິ຺ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຖຣິ ກເຖນ຺ເຕເຍວ ສໍເວໂຄ ອຸປ຺ປ຺ຊຊີ, ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ອຸປຍ຺ຖິຕໍ, ໂສ ອຸກ຺ກຸຍິໂກ ນິສີທິ຺ ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ອຸທກສາຍິກໍ ຂິປິຕ຺ວາ ອທາສິ຺ ໂສ ຕໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ຺ ສຕ຺ຖາປິສ຺ສ ອນຸປ຺ຸພິກໍ ກເຖຕ຺ວາ ຌມ຺ມໍ ເທເສສິ຺ ໂສ ເທສນາວສາເນ ສທ ປຍິສມ຺ກິທາຫີ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຖາຍາສນາ ປ຺ພ຺ພຊ຺ຊລ຺ຈ ອຸປສມ຺ປທລ຺ຈ ຍາຈິ຺ ເອຕ຺ຕາວຕາ ຕສ຺ສ ປຸຣິມກມ຺ມໍ ປຣິກ຺ຂີຕໍ຺ ອຍລ຺ຫີ ຂີຕາສວມຫາເຖຣໍ ຈຕູຫີ ອກ຺ໂກເສຫີ ອກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ຍາວາຍໍ ມຫາປຖວີ ຕິຄາວຸຕານິກໍ ໂຍຊນໍ ອຸສ຺ສນ຺ນາ, ຕາວ ອວີຈິມ຺ຫີ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປກ຺ກາວເສເສນ ປລ຺ຈປລ຺ລາສ ວສ຺ສານິ ອິມໍ ວິປ຺ປການ຺ຣໍ ປຕ຺ໂຕ຺ ເຕນສ຺ສ ຕໍ ກມ຺ມໍ ຂີຕໍ຺ ວິສຕິ ປນ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອິມິນາ ກຕສ຺ສ ສມຕຌມ຺ມສ຺ສ ຜລໍ ນາເສຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ຺ ຕສ຺ມາ ສຕ຺ຖາ ທກ຺ຂິຕຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ‘‘ເອຫີ, ກິກ຺ຂຸ, ຈຣ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສມ຺ມາ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ອນ຺ຕກິຣິຍາຍາ’’ຕິ ອາຫ຺ ຕາວເທວສ຺ສ ຄິຫີລິງ຺ຄໍ ອນ຺ຕຣຌາຍິ ອຍ຺ຖປຣິກ຺ຂາຣຌໂຣ ສຍ຺ຖິວສ຺ສິກມຫາເຖໂຣ ວິຍ ອໂຫສິ຺

ອງ຺ຄມຄຌວາສີນໍ ຕສ຺ສ ສກ຺ການ຺ຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຕທິວໂສ ກິເຣສ, ຕສ຺ມາ ອຸກາຍຣຍ຺ຖວາສີໂນ ສກ຺ການ຺ຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຕາ ຕຖາຄຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກື ນຸ ໂຂ ອມ຺ຫາກໍ ອຍ຺ໂຍ ຊມ຺ພຸໂກ ມຫາ, ອຸທາຫຸ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ມຫາ ກເວຍ຺ຍ, ອຍໍ ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ຊມ຺ພຸກາຊີວກສ຺ສ ປນ ມຫນ຺ຕຕາຍ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ອິມສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄໂຕ’’ຕິ ຈິນ຺ຕຍິສ຺຺ ສຕ຺ຖາ ມຫາຊນສ຺ສ ປຣິວິຕກ຺ກໍ ລຕ຺ວາ, ‘‘ຊມ຺ພຸກ, ຕວ ອຸປຍ຺ຖາການໍ ກງ຺ຂໍ ຉິນ຺ທາຫີ’’ຕິ

ອາຫ, ໂສ ‘‘ອຫມ຺ປິ, ກນ຺ເຕ, ເອຕ຺ຕກເມວ ປຈ຺ຈາສີສາມິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕ຺ຖຊ຺ຊານໍ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸຜ຺ຖາຍ ຕາລປ຺ປ຺ມາຕໍ ເວຫາສໍ ອພ຺ກຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຖາ ເມ, ກນ຺ເຕ ກຄວາ, ສາວໂກຫມສ຺ມິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸນ ທ຺ວິຕາລມຕ຺ຕໍ ຕິ ຕາລມຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອວໍ ສຕ຺ຕຕາລມຕ຺ຕໍ ເວຫາສໍ ອພ຺ກຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ອຕ຺ຕໂນ ສາວກກາວໍ ຊານາເປສີ. ຕໍ ທິສ຺ວາ ມຫາຊ ໂນ ‘‘ອໂຫ ພຸທ຺ຜາ ນາມ ອຈ຺ຈຣິຍາ ອໂນປມຄຸຕາ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສີ. ສຕ຺ຖາ ມຫາຊເນນ ສທ຺ຜິ ກເຖນ຺ໂຕ ເອວມາຫ – ‘‘ອຍໍ ເອຕ຺ຕ ກໍ ກາລໍ ຕຸມ຺ເຫທິ ອາກຕໍ ສກ຺ການໍ ກຸສຄ຺ເຄນ ຊິວ຺ຫຄ຺ເຄ ຖເປຕ຺ວາ ‘ຕປ຺ຈຣຕໍ ປູເຣມິ’ຕິ ອິຜ ນິວຸຜ຺ໂຖ, ສເຈປິ ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ວສ຺ສສຕໍ ຕປ຺ຈຣຕໍ ປູເຣຍ຺ຍ, ຍາ ຈສ຺ສ ອິທານີ ກາລໍ ວາ ກຕ຺ຕໍ ວາ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາຍິຕ຺ວາ ອກຸຜ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕຈ຺ເຈຫນກຸສລເຈຕ ນາ, ຕສ຺ສາ ຕໍ ຕປ຺ຈຣຕໍ ໂສລຸອສີ ກລມ຺ປິ ນ ອຄ຺ຜຕິ’’ຕິ ອນຸສນ຺ຜິ ຜເຍຕ຺ວາ ຜມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໐.

‘‘ມາເສ ມາເສ ກຸສຄ຺ເຄນ, ພາໂລ ກຸຜ຺ເຊຍ຺ຍ ໂກຊນໍ;

ນ ໂສ ສງ຺ຂາຕຜມ຺ມານໍ, ກລໍ ອຄ຺ຜຕິ ໂສລຸອສິ’’ນ຺ຕິ.

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ສເຈ ພາໂລ ອປ຺ຣິຍ຺ລາຕຜມ຺ໂມ ສີລາທິຄຸຕາ ປຣິພາຫິໂຣ ຕິຕ຺ຖາຍຕເນ ປພ຺ພຊິໂຕ ‘‘ຕປ຺ຈຣຕໍ ປູເຣສ຺ສາມິ’’ຕິ ມາເສ ມາເສ ປຕ຺ເຕ ກຸສຄ຺ເຄນ ໂກຊນໍ ກຸຜ຺ຊນ຺ໂຕ ວສ຺ສສຕໍ ກຸຜ຺ເຊຍ຺ຍ ໂກຊນໍ. ນ ໂສ ສງ຺ຂາຕຜມ຺ມານໍ, ກລໍ ອຄ຺ຜຕິ ໂສລຸອ ສິນ຺ຕິ ສງ຺ຂາຕຜມ຺ມາ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ລາຕຜມ຺ມາ ຕຸລິຕຜມ຺ມາ. ເຕສຸ ເຫຜ຺ຖິມໂກຜິຍາ ໂສຕາປນ຺ໂນ ສງ຺ຂາຕຜມ຺ໂມ, ອຸປຣິມໂກຜິ ຍາ ຂີຕາສໂວ. ອິເມສໍ ສງ຺ຂາຕຜມ຺ມານໍ ໂສ ພາໂລ ກລໍ ນ ອຄ຺ຜຕິ ໂສລຸອສິນ຺ຕິ ປຸຄ຺ຄລາຜິຜ຺ຖານາ ເທສນາ. ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ – ຍາ ຈສ຺ສ ຕຖາ ຕປ຺ຈຣຕໍ ປູເຣນ຺ຕສ຺ສ ວສ຺ສສຕໍ ເຈຕນາ ຍາ ຈ ສງ຺ຂາຕຜມ຺ມານໍ ກາລໍ ວາ ກຕ຺ຕໍ ວາ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາຍິຕ຺ ວາ ອກຸຜ຺ຊນ຺ຕານໍ ເອກາ ກຕ຺ຕຈ຺ເຈຫນກຸສລເຈຕນາ, ຕສ຺ສາ ເຈຕນາຍ ສາ ຕາວ ທີຜຣຕ຺ຕໍ ປວຕ຺ຕເຈຕນາ ໂສລຸອສີ ກລໍ ນ ອຄ຺ຜຕີ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍໍ ຕສ຺ສາ ສງ຺ຂາຕຜມ຺ມານໍ ເຈຕນາຍ ຜລໍ, ຕໍ ໂສລຸອສ ໂກຜ຺ຖາເສ ກຕ຺ວາ ຕໂຕ ເອເກກໍ ປຸນ ໂສ ລຸອສ ໂສລຸອສ ໂກຜ຺ຖາເສ ກຕ຺ວາ ຕໂຕ ເອກສ຺ສ ໂກຜ຺ຖາສສ຺ສ ຍໍ ຜລໍ, ຕເທວ ຕສ຺ສ ພາລສ຺ສ ຕປ຺ຈຣຕໂຕ ມຫປ຺ຜລຕຣນ຺ຕິ.

ເທສນາວສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຕສຫສ຺ສານໍ ຜມ຺ມາກິສມໂຍ ອໂຫສີຕິ.

ຊມ຺ພຸກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ເອກາທສມໍ.

໑໒. ອຫິເປຕວຕ຺ຖຸ

ນ ຫິ ປາປໍ ກຕໍ ກມ຺ມນ຺ຕິ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸອຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄຕຣໍ ອຫິເປຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ.

ເອກສ຺ມິຄ຺ຫິ ທິວເສ ຊຜິລສຫສ຺ສສ຺ສ ອພ຺ການ຺ຕໂຣ ອາຍສ຺ມາ ລກ຺ຂຕຕ຺ເຖໂຣ ຈ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣ ຈ ‘‘ຣາຊຄເຫ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຄິຊ຺ຊກູຜໂຕ ໂອຕຣນ຺ຕິ. ເຕສຸ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣ ເອກໍ ອຫິເປຕໍ ທິສ຺ວາ ສິຕໍ ປາຕ຺ ວາກາສິ. ອຖ ນໍ ລກ຺ຂຕຕ຺ເຖໂຣ ‘‘ກສ຺ມາ, ອາວຸໂສ, ສິຕໍ ປາຕຸກໂຣສີ’’ຕິ ສິຕການຕໍ ປຸຈ຺ຊິ. ‘‘ອກາໂລ, ອາວຸໂສ ລກ຺ຂຕ, ອິມສ຺ສ ປຜ຺ຫສ຺ສ, ກຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ມໍ ປຸຈ຺ເຊຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ເຖໂຣ ອາຫ. ເຕສຸ ຣາຊຄເຫ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ກຄວໂຕ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສິນ຺ເນສຸ ລກ຺ຂຕຕ຺ເຖໂຣ ປຸຈ຺ຊິ, ‘‘ອາວຸໂສ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ຕ຺ວໍ ຄິຊ຺ຊກູຜາ ໂອຕຣນ຺ໂຕ ສິຕໍ ປາຕຸກຣິຕ຺ວາ ມຍາ ສິຕ ການຕໍ ປຸຜ຺ໂຖ ‘ກຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ມໍ ປຸຈ຺ເຊຍ຺ຍາສີ’ຕິ ອວຈ, ກເຖຫີ ອິທານີ ຕໍ ການຕ’’ນ຺ຕິ. ເຖໂຣ ອາຫ – ‘‘ອຫໍ, ອາວຸໂສ, ເອ ກໍ ເປຕໍ ທິສ຺ວາ ສິຕໍ ປາຕ຺ວາກາສິ. ຕສ຺ສ ເອວຣູໂປ ອຕ຺ຕກາໂວ – ມນຸສ຺ສສີສໍ ວິຍ ອສ຺ສ ສີສໍ, ອຫິສ຺ສ ວິຍ ເສໂສ ອຕ຺ຕກາໂວ, ອຫິເປໂຕ ນາເມສ ປມາຕໂຕ ປຜ຺ຈວີສຕິໂຍຊນິໂກ, ຕສ຺ສ ສີສໂຕ ອຸຜ຺ຖິຕາ ອຄ຺ຄິຊາລາ ຍາວ ນງ຺ຄຸຜ຺ຖາ ຄຈ຺ຊນ຺ຕິ, ນງ຺ຄຸຜ຺ຖ ໂຕ ອຸຜ຺ຖິຕາ ອຄ຺ຄິຊາລາ ຍາວ ສີສາ, ມຊ຺ເຊສີສໂຕ ອຸຜ຺ຖິຕາ ທ຺ເວ ປສ຺ສານິ ຄຈ຺ຊນ຺ຕິ, ທ຺ວີຫິ ປສ຺ເສຫີ ອຸຜ຺ຖິຕາ ມຊ຺ເຊ ໂອ ຕຣນ຺ຕິ’’ຕິ . ທ຺ວິນ຺ນໍເມວ ກິຣ ເປຕານໍ ອຕ຺ຕກາໂວ ປຜ຺ຈວີສຕິໂຍຊນິໂກ, ອວເສສານໍ ຕິຄາວຸຕປ຺ປ຺ມາໂຕ. ອິມສ຺ສ ເຈວ ອຫິ ເປຕສ຺ສ ກາກເປຕສ຺ສ ຈ ປຜ຺ຈວີສຕິໂຍຊນິໂກ. ເຕສຸ ອຍໍ ຕາວ ອຫິເປໂຕ. ກາກເປຕມ຺ປິ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຄິຊ຺ຊກູຜມຕ຺ຖ ເກ ປຈ຺ຈມານໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຊນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ປຎ຺ຈໂຍຊນິກາ ຊິວ຺ຫາ, ສີສໍ ເຕ ນວໂຍຊນໍ;

ກາໂຍ ອຈ຺ຈຸຄ຺ຄໂຕ ຕຸຍ຺ຫໍ, ປຎ຺ຈວີສຕິໂຍຊນໍ;

ກີ ນຸ ກມ຺ມໍ ກຣິຕ຺ວານ, ປຕ຺ໂຕສິ ທຸກ຺ຂມີທິສ’’ນ຺ຕິຯ

ອຖສ຺ສ ເປໂຕ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ –

‘‘ອຫໍ ຠນ຺ເຕ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ກສ຺ສປສ຺ສ ມເຫສິໂນ;

ສງ຺ຆສ຺ສ ອາຠຕໍ ຠຕ຺ຕໍ, ອາຘາເຣສິໍ ຍທິຈ຺ຉກ’’ນ຺ຕິຯ –

ຄາຖໍ ວຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ຠນ຺ເຕ, ກສ຺ສປພຸທ຺ຘກາເລ ສມ຺ພຫຸລາ ຠິກ຺ຂູ ຄາມໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິສິໍສຸ,ຯ ມນຸສ຺ສາ ເຕເຣ ທິສ຺ວາ ສມ຺ປິຍາຍມານາ ອາສນສາລາຍໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາ ເຕລໍ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ຍາຄຸໍ ປາເຍຕ຺ວາ ຂຊ຺ຊກໍ ທຕ຺ວາ ປິຓ຺ຑປາຕກາລໍ ອາຄມຍມານາ ຘມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ຕາ ນິສີທິໍສຸຯ ຘມ຺ມກຖາວສາເນ ເຕຣານໍ ປຕ຺ເຕ ອາທາຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫາ ນານຄ຺ຄຣສໂຠຊນສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ ອາຫຣິໍສຸຯ ຕທາ ອຫໍ ກາໂກ ຫຸຕ຺ວາ ອາສນສາລາຍ ຉທນປິຓ຺ເຑ ນິລີໂນ ຕໍ ທິສ຺ວາ ເອເກນ ຄຫິຕປຕ຺ຕໂຕ ຕິກ຺ຂຕຸຓ຺ຑໍ ມຸຂໍ ປູເຣນ຺ໂຕ ຕໂຍ ກພເຬ ອຄ຺ຄເຫສິໍຯ ຕໍ ປນ ຠຕ຺ຕໍ ເນວ ສງ຺ຆສ຺ສ ສນ຺ຕກໍ, ນ ສງ຺ຆສ຺ສ ນິຍເມຕ຺ວາ ທິນ຺ນໍ, ນ ຠິກ຺ຂູຫິ ຄຫິຕາວເສສກໍຯ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫໍ ເນຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສຫິ ຠຸຎ຺ຊິຕພ຺ພກໍ, ເກວລໍ ສງ຺ຆໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ອຠິຫຏມຕ຺ຕເມວຯ ຕໂຕ ມຍາ ຕໂຍ ກພຬາ ຄຫິຕາ, ເອຕ຺ຕກໍ ເມ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍຯ ສ຺ວາຫໍ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ວິປາເກນ ອວີຈິມ຺ຫິ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປກ຺ກາວເສເສນ ອິທານິ ຄິຌ຺ຌກູເຏ ກາກເປໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ອີທິສໍ ທຸກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈານຸໂຠມີ’’ຕິຯ ອິທໍ ກາກເປຕສ຺ສ ວຕ຺ຖຸຯ

ອິຘ ປນ ເຖໂຣ ‘‘ອຫິເປຕໍ ທິສ຺ວາ ສິຕໍ ປາຕ຺ວາກາສີ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ສກ຺ຂີ ຫຸຕ຺ວາປິ ອຸຏ຺ຐາຍ ‘‘ສຈ຺ຈໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ອາຫຯ ມຍາເປສ ສມ຺ໂພຘິປຕ຺ຕທິວເສເຍວ ທິຏ຺ໂຐ, ອປິຈາຫໍ ‘ເຍ ເມ ວຈນໍ ນ ສທ຺ທເຫຍ຺ຍຸໍ, ເຕສໍ ອຫິຕາຍ ຠເວຍ຺ຍາ’ຕິ ປຣານຸທ຺ທຍາຍ ນ ກເຖສິ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ລກ຺ຂຓສໍຍຸຕ຺ເຕປິ (ສໍຯ ນິຯ ໒ຯ໒໐໒ ອາທໂຍ) ຫິ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາເນນ ທິຏ຺ຐກາເລເຍວ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ສກ຺ຂີ ຫຸຕ຺ວາ ວິນີຕວຕ຺ຖູນິ ກເຖສິ, ອິທມ຺ປິ ເຕນ ຕເຖວ ກຖິຕໍຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາປິ ເຕສໍ ກເຖສິ –

ອຕີເຕ ກິຣ ພາຣາຓສີ ນິສ຺ສາຍ ນທີຕີເຣ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ປຓ຺ຓສາລໍ ກຣີສຸຯ ໂສ ຕຕ຺ຖ ວິຫຣນ຺ໂຕ ນິພທ຺ຘໍ ນຄເຣ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣຕິຯ ນາຄຣາປິ ສາຍໍປາຕໍ ຄນ຺ຘປຸປ຺ຜາທິຫຕ຺ຖາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສູປຏ຺ຐານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ເອໂກ ພາຣາຓສິວາສີ ປຸຣິໂສ ຕໍ ມຄ຺ຄໍ ນິສ຺ສາຍ ເຂຕ຺ຕໍ ກສິຯ ມຫາຊໂນ ສາຍໍປາຕໍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສູປຏ຺ຐານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕໍ ເຂຕ຺ຕໍ ມທ຺ທນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕິຯ ກສ຺ສໂກ ຈ ‘‘ມາ ເມ ເຂຕ຺ຕໍ ມທ຺ທຖາ’’ຕິ ວາເຣນ຺ໂຕປິ ວາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສເຈ ອິມສ຺ມິໍ ຠາເນ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ປຓ຺ຓສາລາ ນ ຠເວຍ຺ຍ, ນ ເມ ເຂຕ຺ຕໍ ມທ຺ເທຍ຺ຍຸ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິຏ຺ຐກາເລ ປຣິໂຠຄກາຊນານິ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ປຓ຺ຓສາລໍ ຌາເປສິຯ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ຕໍ ຌາມໍ ທິສ຺ວາ ຍຖາສຸຂໍ ປກ຺ກາມິຯ ມຫາຊໂນ ຄນ຺ຘມາລໍ ອາທາຍ ອາຄໂຕ ຌາມປຓ຺ຓສາລໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກຫໍ ນຸ ໂຂ ໂນ ອຍ຺ໂຍ ຄໂຕ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສປິ ມຫາຊເນເນວ ສທ຺ຘິໍ ຄໂຕ ມຫາຊນມຌ຺ເຌ ຐິຕໂກວ ເອວມາຫ – ‘‘ມຍາ ຕສ຺ສ ປຓ຺ຓສາລາ ຌາປິຕາ’’ຕິຯ ອຖ ນໍ ‘‘ຄຓ຺ຫຖ, ອິມໍ ປາປິມໍ ນິສ຺ສາຍ ມຍໍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘໍ ທຏ຺ຐຸໍ ນ ລຠິມ຺ຫາ’’ຕິ ທຓ຺ຑາທີຫິ ໂປເຖຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປສຸໍຯ ໂສ ອວີຈິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຍາວາຍໍ ມຫາປຖວີ ໂຍຊນມຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສນ຺ນາ, ຕາວ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ປກ຺ກາວເສເສນ ຄິຌ຺ຌກູເຏ ອຫິເປໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອິທໍ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ກເຖຕ຺ວາ, ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ປາປກມ຺ມໍ ນາເມຕໍ ຂີຣສທິສໍ, ຍຖາ ຂີຣໍ ທຸຍ຺ຫມານເມວ ນ ປຣິຓມຕິຯ ຕຖາ ກມ຺ມໍ ກຍິຣມານເມວ ນ ວິປຈ຺ຈຕິຯ ຍທາ ປນ ວິປຈ຺ຈຕິ, ຕທາ ເອວຣູເປນ ທຸກ຺ເຂນ ໂຍຊຕີ’’ຕິ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ນ ຫິ ປາປໍ ກຕໍ ກມ຺ມໍ, ສຊ຺ຊຸ ຂີຣໍວ ມຸຈ຺ຈຕິ;

ຑຫນ຺ຕໍ ພາລມນ຺ເວຕິ, ຠສ຺ມຈ຺ຉນ຺ໂນວ ປາວໂກ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສຊ຺ຊຸຂີຣໍ ວິຍາຕິ ຕໍ ຂເຓເຍວ ເຘນຸຍາ ຖເນຫິ ນິກ຺ຂນ຺ຕໍ ອພ຺ຠຸຓ຺ຫໍ ຂີຣໍ ນ ມຸຈ຺ຈຕິ ນ ປຣິຓມຕິຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ອິທໍ ສຊ຺ຊຸຂີຣໍ ຕໍ ຂຓຎ຺ເຎວ ນ ມຸຈ຺ຈຕິ ນ ປຣິຓມຕິ ນ ປກຕິໍ ວິຊຫຕິຯ ຍສ຺ມິໍ ປນ ຠາຊເນ ທຸຫິຕ຺ວາ ຄຫິຕໍ ຍາວ ຕຕ຺ຖ ຕກ຺ກາທິອມ຺ພິລໍ ນ ປກ຺ຂິປຕິ, ຍາວ ທຘິຠາຊນາທິກໍ ອມ຺ພິລຠາຊນໍ ນ ປາປຸຓາຕິ, ຕາວ ປກຕິໍ ອວິຊຫິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ຊຫາຕິ, ເອວເມວ ປາປກມ຺ມມ຺ປິ ກຣີຍມານເມວ ນ ວິປຈ຺ຈຕິຯ ຍທິ ວິປຈ຺ເຈຍ຺ຍ, ນ ໂກຈິ ປາປກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວິສເຫຍ຺ຍຯ ຍາວ ປນ ກຸສລາຠິນິພ຺ພຕ຺ຕາ ຂນ຺ຘາ ຘຣນ຺ຕິ, ຕາວ ນໍ ເຕ ຣກ຺ຂນ຺ຕິຯ ເຕສໍ ເຠທາ ອປາເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕກ຺ຂນ຺ເຘສຸ ວິປຈ຺ຈຕິ, ວິປຈ຺ຈມານຎ຺ຈ ຑຫນ຺ຕໍ ພາລມນ຺ເວຕິຯ ‘‘ກິໍ ວິຍາ’’ຕິ? ‘‘ຠສ຺ມຈ຺ຉນ຺ໂນວ ປາວໂກ’’ຕິຯ ຍຖາ ຫິ ຉາຣິກາຍ ປຏິຈ຺ຉນ຺ໂນ ວີຕຈ຺ຈິຕງ຺ຄາໂຣ ອກ຺ກນ຺ໂຕປິ ຉາຣິກາຍ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນຕ຺ຕາ ນ ຕາວ ຑຫຕິ, ຉາຣິກໍ ປນ ຕາເປຕ຺ວາ ຈມ຺ມາທີນໍ ຑຫນວເສນ ຍາວ ມຕ຺ຖລຸງ຺ຄາ ຑຫນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕິ, ເອວເມວ ປາປກມ຺ມມ຺ປິ ເຍນ ກຕໍ ໂຫຕິ, ຕໍ ພາລໍ ທຸຕິເຍ ວາ ຕຕິເຍ ວາ ອຕ຺ຕຠາເວ ນິຣຍາທີສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ຑຫນ຺ຕໍ ອນຸຄຈ຺ຉຕີຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸນ຺ຕິຯ

ອຫິເປຕວຕ຺ຖຸ ທ຺ວາທສມໍຯ

໑໓ຯ ສຏ຺ຐິກູຏເປຕວຕ຺ຖຸ

ຍາວເທວ ອນຕ຺ຖາຍາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສຏ຺ຐິກູຏເປຕໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ປຸຣິມນເຍເນວ ຫິ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣ ລກ຺ຂຓຕ຺ເຖເຣນ ສທ຺ຘິໍ ຄິຊ຺ຌກູຏາ ໂອໂຣຫນ຺ໂຕ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ປເທເສ ສິຕໍ ປາຕ຺ວາກາສິຯ ເຖເຣນ ສິຕກາຣຓໍ ປຸຏ຺ໂຐ ‘‘ກາໂລ, ອາວຸໂສ, ອິມສ຺ສ ປຎ຺ຫສ຺ສ, ຕຖາຄຕສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ ມໍ ປຸຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນກາເລ ປຸນ ປຸຏ຺ໂຐ ອາຫ – ‘‘ອິຘາຫໍ, ອາວຸໂສ, ເອກໍ ເປຕໍ ອທ຺ທສໍ ຕິຄາວຸຕປ຺ປມາເຓນ ອຕ຺ຕຠາເວນ, ຕສ຺ສ ສຏ຺ຐິ ອຍກູຏສຫສ຺ສານິ ອາທິຕ຺ຕານິ ສມ຺ປຊ຺ຊລິຕານິ ອຸປຣິມຕ຺ຖເກ ປຕິຕ຺ວາ ປຕິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐຫນ຺ຕິ ສີສໍ ຠິນ຺ທນ຺ຕິ, ຠິນ຺ນໍ ຠິນ຺ນໍ ປຸນ ສມຸຏ຺ຐາຕິ , ອິມິນາ ອຕ຺ຕຠາເວນ ມຍາ ເອວຣູໂປ ອຕ຺ຕຠາໂວ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ, ອຫໍ ຕໍ ທິສ຺ວາ ສິຕໍ ປາຕ຺ວາກາສິ’’ນ຺ຕິຯ ເປຕວຕ຺ຖຸສ຺ມິຎ຺ຫິ –

‘‘ສຏ຺ຐິ ກູຏສຫສ຺ສານິ, ປຣິປຸຓ຺ຓານິ ສພ຺ພໂສ;

ສີເສ ຕຸຍ຺ຫໍ ນິປຕນ຺ຕິ, ໂວຠິນ຺ທນ຺ເຕວ ມຕ຺ຖກ’’ນ຺ຕິຯ (ເປຯ ວຯ ໘໐໖, ໘໑໐, ໘໑໖) ອາທິ –

ອິມເມວ ເປຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສຕ຺ຖາ ເຖຣສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ມຍາເປສ ສຕ຺ໂຕ ໂພຘິມຓ຺ເຑ ນິສິນ຺ເນເນວ ທິຏ຺ໂຐ ‘ເຍ ຈ ປນ ເມ ວຈນໍ ນ ສທ຺ທເຫຍ຺ຍຸໍ, ເຕສໍ ອຫິຕາຍ ຠເວຍ຺ຍາ’ຕິ ປຣານຸທ຺ທຍາຍ ນ ກເຖສິໍ, ອິທານິ ປນ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານສ຺ສ ສກ຺ຂິໍ ກຕ຺ວາ ກເຖມີ’’ຕິ ອາຫຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາປິ ເນສໍ ກເຖສິ –

ອຕີເຕ ກິຣ ພາຣາຓສິຍໍ ສາລິຕ຺ຕກສິປ຺ເປ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິໍ ປຕ຺ໂຕ ເອໂກ ປີຐສປ຺ປີ ອໂຫສິຯ ໂສ ນຄຣທ຺ວາເຣ ເອກສ຺ສ ວຏຣຸກ຺ຂສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາ ນິສິນ຺ໂນ ສກ຺ຂຣານິ ຂິປິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຓ຺ຓານິ ຉິນ຺ທນ຺ໂຕ ‘‘ຫຕ຺ຖິຣູປກໍ ໂນ ທສ຺ເສຫິ, ອສ຺ສຣູປກໍ ໂນ ທສ຺ເສຫີ’’ຕິ ຄາມທາຣເກຫິ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ອິຈ຺ຉິຕິຈ຺ຉິຕານິ ຣູປານິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເຕສໍ ສນ຺ຕິກາ ຂາທນີຍາທີນິ ລຠຕິຯ ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕໍ ປເທສໍ ປາປຸຓິຯ ທາຣກາ ປີຐສປ຺ປິໍ ປາໂຣຫນ຺ຕເຣ ກຕ຺ວາ ປລາຍິໍສຸຯ ຣຎ຺ໂຎ ຐິຕມຊ຺ຌນ຺ຫິເກ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ປວິຏ຺ຐສ຺ສ ຉິທ຺ທຉາຍາ ສຣີຣໍ ຜຣິຯ ໂສ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ອຸທ຺ຘໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຣຸກ຺ຂປຓ຺ເຓສຸ ຫຕ຺ຖິຣູປກາທີນິ

ທິສ୍ວາ ‘‘ກສ୍ເສຕ໌ ກມ୍ມ’’ນ୍ຕິ ປ໌ຸຈ୍ឆິຕ୍ວາ ‘‘ປີ໌ຖສປ໌ປີໂນ’’ຕິ ສ຺ຕ໌ວາ ຕໍ ປ໌ກ໌ໂກສາເປ໌ຕ໌ວາ ອາຫ – ‘‘ມຍ໌ຫໍ ປຸ໌ໂຣຫິໂຕ ອຕິມຸຂໂຣ ອປ໌ປມຕ໌ຕເກປີ ວຸຕ໌ເຕ ພຫຸໍ ກຕາໍນ໌ໂຕ ນໍ ອຸປທ໌ທເວຕິ, ສກ໌ຂິສ໌ສສິ ຕສ໌ສ ມຸເຂ ນາລຸອິມຕ໌ຕາ ອຊລຕ໌ຫິກາ ຂິປີຕ໌’’ນ໌ຕິ?
‘‘ສກ໌ຂິສ໌ສາມິ, ເທວ။ ອຊລຕ໌ຫິກາ ອາຫຣາເປ໌ຕ໌ວາ ປ໌ຸໂຣຫິເຕນ ສທ໌ທິ ຕຸມ໌ເທ ອນ໌ໂຕສາຕິຍໍ ນິສີທຖ, ອຫເມຕ໌ຖ ກຕ໌ຕພ໌ພໍ ຊານິສ໌ສາມິ’’ຕິ။ ອຖ ຣາຊາ ຕຖາ ກາເຣສິ။ ອິຕໂຣ ກຕ໌ຕຣິຍຄ໌ເຄນ ສາຕິຍາ ຊິທ໌ທໍ ກຕ໌ວາ ປ໌ຸໂຣຫິຕສ໌ສ ຣຄ໌ຢາ ສທ໌ທິ ກເຖນ໌ຕສ໌ສ ມຸເຂ ວິວຍມຕ໌ເຕ ເອເກກໍ ອຊລຕ໌ຫິກໍ ຂິປີ။ ປ໌ຸໂຣຫິໂຕ ມຸຂໍ ປວິຢຄໍ ປວິຢຄໍ ຄິລີ။ ປີ໌ຖສປ໌ປີ ຂີຕາສ໌ ອຊລຕ໌ຫິກາສ໌ ສາຕິ ຈາເລສິ။ ຣາຊາ ຕາຍ ສຄ໌ຢາຍ ອຊລຕ໌ຫິການໍ ຂີຕກາວໍ ຢຕ໌ວາ ອາຫ – ‘‘ອາຈຣິຍ, ອຫໍ ຕຸມ໌ເຫທິ ສທ໌ທິ ກເຖນ໌ໂຕ ກຖໍ ນິຕ໌ຖຣິຕ໌ຸ ນ ສກ໌ຂິສ໌ສາມິ, ຕຸມ໌ເຫ ອຕິມຸຂຣຕາຍ ນາລຸອິມຕ໌ຕາ ອຊລຕ໌ຫິກາ ຄິລນ໌ຕາປີ ຕຸຕ໌ຫີກາວໍ ນາປ໌ຊ໌ຊຖາ’’ຕິ။ ພ໌ຣາຫ໌ມໂຕ ມງ໌ຄຸອຸກາວໍ ອາປ໌ຊ໌ຊິຕ໌ວາ ຕໂຕ ປ໌ຢຸຖາຍ ມຸຂໍ ວິວຣິຕ໌ວາ ຣຄ໌ຢາ ສທ໌ທິ ສລ໌ລປີຕ໌ຸ ນສກ໌ຂິ။ ຣາຊາ ປີ໌ຖສປ໌ປີຄ໌ຕໍ ອນ໌ສ໌ສຣິຕ໌ວາ ຕໍ ປ໌ກ໌ໂກສາເປ໌ຕ໌ວາ ‘‘ຕໍ ນິສ໌ສາຍ ເມ ສຸຂໍ ລທ໌ຮ’’ນ໌ຕິ ຕຸຢ໌ໂຖ ຕສ໌ສ ສພ໌ພຢ໌ຖກໍ ນາມ ຮນໍ ທຕ໌ວາ ນຄຣສ໌ສ ຈ ຕູສ໌ ທິສາສ໌ ຈຕ໌ຕາໂຣ ວຣຄາເມ ອທາສິ။ ຕມຕ໌ຖໍ ວິທິຕ໌ວາ ຣຄ໌ໂຢ ອຕ໌ຖຮມ໌ມານ໌ສາສໂກ ອມຈ໌ໂຈ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ສາຮຸ ໂຂ ສິປ໌ປກໍ ນາມ, ອປີ ຍາທິສ ກີທິສໍ;

ປ໌ສ໌ສ ຂຄ໌ຊປ໌ປຫາເຣນ, ລທ໌ຮາ ຄາມາ ຈຕ໌ທ໌ທິສາ’’ຕິ။ (ຊາ။ ໑။໑။໑໐໗);

ໂສ ປນ ອມຈ໌ໂຈ ເຕນ ສມເຍນ ອຍເມວ ກຄວາ ອໂຫສີ။ ອເຖໂກ ປ໌ຸຣິໂສ ປີ໌ຖສປ໌ປີນາ ລທ໌ຮສມ໌ປຕ໌ຕິ ທິສ໌ວາ ຈິນ໌ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ນາມ ປີ໌ຖສປ໌ປີ ຫຸຕ໌ວາ ອິມໍ ສິປ໌ປໍ ນິສ໌ສາຍ ມຫາສມ໌ປຕ໌ຕິ ປຕ໌ໂຕ, ມຍາເປ໌ຕໍ ສິກ໌ຂິຕ໌ຸ ວຢ໌ຢຕິ’’ຕິ။ ໂສ ຕໍ ອຸປສງ໌ກມິຕ໌ວາ ວນ໌ທິຕ໌ວາ ‘‘ອິທໍ ເມ , ອາຈຣິຍ, ສິປ໌ປໍ ເທຖາ’’ຕິ ອາຫ။ ‘‘ນ ສກ໌ກາ, ຕາຕ, ທາຕ໌’’ນ໌ຕິ။ ໂສ ເຕນ ປ໌ຜິກ໌ຂິຕ໌ໂຕ ‘‘ໂຫຕ໌, ອາຣາເຮສ໌ສາມິ ນ’’ນ໌ຕິ ຕສ໌ສ ຫຕ໌ຖປາທປຣິກມ໌ມາທີນິ ກໂຣນ໌ໂຕ ຈິຣສ໌ສໍ ຕໍ ອາຣາເຮຕ໌ວາ ປຸນປ໌ປຸນໍ ຍາຈິ, ປີ໌ຖສປ໌ປີ ‘‘ອຍໍ ເມ ອຕິວິຍ ອຸປກາໂຣ’’ຕິ ຕໍ ປ໌ຜິພາຫິຕ໌ຸ ອສກ໌ໂກນ໌ໂຕ ສິປ໌ປໍ ສິກ໌ຂາເປ໌ຕ໌ວາ ‘‘ນິປ໌ຜນ໌ນໍ ເຕ, ຕາຕ, ສິປ໌ປໍ, ອິທານິ ກິໍ ກຣິສ໌ສສີ’’ຕິ ອາຫ။ ‘‘ພທິ ຄນ໌ຕ໌ວາ ສິປ໌ປໍ ວີມໍສິສ໌ສາມີ’’ຕິ။ ‘‘ກິໍ ກຣິສ໌ສສີ’’ຕິ? ‘‘ຄາວິໍ ວາ ມນຸສ໌ສໍ ວາ ປ໌ຫຣິຕ໌ວາ ມາເຣສ໌ສາມີ’’ຕິ။ ‘‘ຕາຕາ, ຄາວິໍ ມາເຣນ໌ຕສ໌ສ ສຕໍ ທຕ໌ໂຫ ໂຫຕິ ມນຸສ໌ສໍ ມາເຣນ໌ຕສ໌ສ ສຫສ໌ສໍ, ຕ໌ວໍ ສປ໌ຕ໌ຕທາໂຣປີ ຕໍ ນິຕ໌ຖຣິຕ໌ຸ ນ ສກ໌ຂິສ໌ສສິ, ມາ ວິນສ໌ສ, ຍມ໌ທິ ປ໌ຫເຕ ທຕ໌ໂຫ ນຕ໌ຖິ, ຕາທິສໍ ນິມາຕາປີຕິກໍ ກຄ໌ຈິ ອຸປ໌ຮາເຣທີ’’ຕິ။ ໂສ ‘‘ສາຮູ’’ຕິ ສກ໌ຂຣາ ອຸຈ໌ຊງ໌ເຄ ກຕ໌ວາ ຕາທິສໍ ອຸປ໌ຮາຣຍມາໂນ ວິຈຣນ໌ໂຕ ຄາວິໍ ທິສ໌ວາ ‘‘ອຍໍ ສສາມິກາ’’ຕິ ປ໌ຫຣິຕ໌ຸ ນ ວິສທິ, ມນຸສ໌ສໍ ທິສ໌ວາ ‘‘ອຍໍ ສມາຕາປີຕິໂກ’’ຕິ ປ໌ຫຣິຕ໌ຸ ນ ວິສຕິ။

ເຕນ ສມເຍນ ສຸເນຕ໌ໂຕ ນາມ ປ໌ຈ໌ເຈກພຸທ໌ໂຮ ຕໍ ນຄຣໍ ນິສ໌ສາຍ ປຕ໌ຕສາລາຍ ວິຫຣຕິ။ ໂສ ຕໍ ປີຕ໌ຫາຍ ປວິສນ໌ຕໍ ນຄຣທ໌ວາຣນ໌ຕເຣ ທິສ໌ວາ ‘‘ອຍໍ ນິມາຕາປີຕິໂກ, ອິມສ໌ມິ ປ໌ຫເຕ ທຕ໌ໂຫ ນຕ໌ຖິ, ອິມໍ ປ໌ຫຣິຕ໌ວາ ສິປ໌ປໍ ວີມໍສິສ໌ສາມີ’’ຕິ ປ໌ຈ໌ເຈກພຸທ໌ຮສ໌ສ ທກ໌ຂິຕກຕ໌ຕໂສຕໍ ສນ໌ຮາຍ ສກ໌ຂຣໍ ຂິປີ။ ສາ ທກ໌ຂິຕກຕ໌ຕໂສເຕນ ປວິສິຕ໌ວາ ວາເມນ ນິກ໌ຂມິ, ທຸກ໌ຂາ ເວທນາ ອຸປ໌ປ໌ຊ໌ຊິ။ ປ໌ຈ໌ເຈກພຸທ໌ໂຮ ກິກ໌ຂາຍ ຈຣິຕ໌ຸ ນາສກ໌ຂິ, ອາກາເສນ ປຕ໌ຕສາລໍ ຄນ໌ຕ໌ວາ ປຣິນິພ໌ພາຍິ။ ມນຸສ໌ສາ ປ໌ຈ໌ເຈກພຸທ໌ເຮ ອນາຄຈ໌ฉນ໌ເຕ ‘‘ກິຄ໌ຈິ ອຟາສຸກໍ ກວິສ໌ສຕິ’’ຕິ ຈິນ໌ເຕຕ໌ວາ ຕຕ໌ຖ ຄນ໌ຕ໌ວາ ຕໍ ປຣິນິພ໌ພຸຕໍ ທິສ໌ວາ ໂຣທິສ໌ ປຣິເທວິສ໌။ ໂສປີ ມຫາຊນໍ ຄຈ໌ฉນ໌ຕໍ ທິສ໌ວາ ຕຕ໌ຖ ຄນ໌ຕ໌ວາ ປ໌ຈ໌ເຈກພຸທ໌ຮໍ ສຄ໌ຊານິຕ໌ວາ ‘‘ອຍໍ ປີຕ໌ຫາຍ ປວິສນ໌ໂຕ ທ໌ວາຣນ໌ຕເຣ ມມ ສມ໌ມຸຂີກູໂຕ, ອຫໍ ອຕ໌ຕໂນ ສິປ໌ປໍ ວີມໍສນ໌ໂຕ ອິມໍ ປ໌ຫຣີ’’ນ໌ຕິ ອາຫ။ ມນຸສ໌ສາ ‘‘ອິມິນາ ກິຣ ປາປເກນ ປ໌ຈ໌ເຈກພຸທ໌ໂຮ ປ໌ຫໂຕ, ຄຕ໌ຫຖ ຄຕ໌ຫຖາ’’ຕິ ໂປເຖຕ໌ວາ ຕຕ໌ເຖວ ນໍ ຊີວິຕກ໌ຂຍໍ ປາເປສ໌ສຸ໌။ ໂສ ອວີຈິມ໌ຫີ ນິພ໌ພຕ໌ຕິຕ໌ວາ ຍາວາຍໍ ມຫາປຖວີ ໂຍຊນມຕ໌ຕໍ ອຸສ໌ສນ໌ນາ, ຕາວ ປ໌ຈ໌ຈິຕ໌ວາ ວິປາກາວເສເສນ ຄິຊ໌ຊກູຢມຕ໌ຖເກ ສຢ໌ຖກູຢເປໂຕ ຫຸຕ໌ວາ ນິພ໌ພຕ໌ຕິ။ ສຕ໌ຖາ ຕສ໌ສ ອິມໍ ປຸພ໌ພກມ໌ມໍ ກເຖຕ໌ວາ, ‘‘ກິກ໌ຂເວ, ພາລສ໌ສ ນາມ ສິປ໌ປໍ ວາ ອິສ໌ສຣິຍໍ ວາ ອຸປ໌ປ໌ຊ໌ຊມານໍ ອນຕ໌ຖາຍ ອຸປ໌ປ໌ຊ໌ຊຕິ။ ພາໂລ ຫິ ສິປ໌ປໍ ວາ ອິສ໌ສຣິຍໍ ວາ ລກິຕ໌ວາ ອຕ໌ຕໂນ ອນຕ໌ຖເມວ ກໂຣຕີ’’ຕິ ອນ໌ສນ໌ຮີ ຆເຕຕ໌ວາ ຮມ໌ມໍ ເທເສນ໌ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ။

໗໔။

‘‘ຍາວເທວ ອນຕ໌ຖາຍ, ຄຕ໌ຕໍ ພາລສ໌ສ ຊາຍຕິ;

ຫນ໌ຕິ ພາລສ໌ສ ສຸກ໌ກໍສໍ, ມຸທ໌ຮມສ໌ສ ວິປາຕຍ’’ນ໌ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ຍາວເທວາຕິ ອວຫິປ຺ຮິຈ຺ເຈທນຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ຺ ລຕ຺ຕນ຺ຕິ ຊານນສກາໂວ຺ ຍໍ ສີປ຺ປິ ຊານາຕິ , ຍມ຺ຫິ ວາ ອິສ຺ສຣິເຍ ຍເສ ສມ຺ປຕ຺ຕິຍຄ຺ຈ ຖິໂຕ ຊເນນ ຄາຍຕິ, ປາກໂຜ ປຄ຺ຄາໂຕ ໂຫຕິ, ຕສ຺ເສຕໍ ນາມໍ຺ ສີປ຺ປິ ວາ ຫິ ອິສ຺ສຣິຍາທິກາໂວ ວາ ພາລສ຺ສ ອນຕ຺ຖາເຍວ ຊາຍຕິ຺ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ອນຕ຺ຖເມວ ກໂຣຕິ຺ ຫນ຺ຕິຕິ ວິນາເສຕິ຺ ສ຺ກ຺ກໍສນ຺ຕິ ກ຺ສລໂກຄ຺ຄາສໍ, ພາລສ຺ສ ຫິ ສີປ຺ປິ ວາ ອິສ຺ສຣິຍໍ ວາ ອ຺ປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ກ຺ສລໂກຄ຺ຄາສໍ ຆາເຕນ຺ຕເມວ ອ຺ປ຺ປຊ຺ຊຕິ຺ ມ຺ທ຺ຘນ຺ຕິ ປຄ຺ຄາເຍຕໍ ນາມໍ຺ ວິປາຕຍນ຺ຕິ ວິທ຺ຘໍສຍມານໍ຺ ຕສ຺ສ ຫິ ຕໍ ສ຺ກ຺ກໍສໍ ຫນນ຺ຕໍ ປຄ຺ຄາສງ຺ຂາຕໍ ມ຺ທ຺ຘໍ ວິປາເຕນ຺ຕໍ ວິທ຺ຘໍເສນ຺ຕເມວ ຫນ຺ຕິຕິ຺

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປ຺ຸຕິສ຺຺

ສຕ຺ຖິກູຍເປຕວຕ຺ຖຸ ເຕຣສມໍ຺

໑໔຺ ຈິຕ຺ຕຄຫປຕິວຕ຺ຖຸ

ອສນ຺ຕໍກາວນມິຈ຺ເຈຍ຺ຍາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສ຺ຘມ຺ມຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺ ເທສນາ ມຈ຺ຉິ ກາສຕ຺ເຫ ສມ຺ຄ຺ຄາຍ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ນິຄ຺ຄິຕາ຺

ມຈ຺ຉິກາສຕ຺ຫນຄຣສ຺ມິຄ຺ຫິ ຈິຕ຺ໂຕ ນາມ ຄຫປຕິ ປຄ຺ຈວຄ຺ຄິຍານໍ ອພ຺ການ຺ຕຣໍ ມຫານາມຕ຺ເຖຣໍ ນາມ ປິຕ຺ຑາຍ ຈຣມານໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ອິຣິຍາປເຖ ປສີທິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ເຄຫໍ ປເວເສຕ຺ວາ ໂກເຊຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ຘມ຺ມກຖໍ ສ຺ຕານ຺ໂຕ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ວາ ອຈລສທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ອມ຺ພາຕກວນໍ ນາມ ອຕ຺ຕໂນ ອ຺ຍ຺ຍານໍ ສງ຺ຆາຣາມໍ ກຕ຺ຕ຺ກາໂມ ເຖຣສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ອ຺ທກໍ ປາເຕຕ຺ວາ ນິຍ຺ຍາເທສິ຺ ຕສ຺ມິ ຂເຕ "ປຕິຄ຺ຄິຕໍ ພ຺ທ຺ຘສາສນ"ນ຺ຕິ ອ຺ທກປຣິຍນ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ມຫາປຖວີ ກມ຺ປິ຺ ມຫາ ເສຄ຺ຄິ ອ຺ຍ຺ຍາເນ ມຫາວິຫາຣໍ ກາເຣຕ຺ວາ ສພ຺ພທິສາຫິ ອາຄຕານໍ ກິກ຺ຂູນໍ ວິວຕທ຺ວາໂຣ ອໂຫສິ຺ ມຈ຺ຉິກາສຕ຺ເຫ ສ຺ຘມ຺ມຕ຺ເຖໂຣ ນາມ ເນວາສີໂກ ອໂຫສິ຺

ອປເຣນ ສມເຍນ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຄ຺ຕກຖໍ ສ຺ຕ຺ວາ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ ຕສ຺ສ ສງ຺ຄຫໍ ກຕ຺ຕ຺ກາມາ ມຈ຺ຉິກາສຕ຺ຫໍ ອຄມໍສ຺຺ ຈິຕ຺ໂຕ ຄຫປຕິ ເຕສໍ ອາຄມນໍ ສ຺ຕ຺ວາ ອຑ຺ຍໂຍຊນມຄ຺ຄໍ ປຈ຺ຈ຺ຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕ ອາທາຍ ອຕ຺ຕໂນ ວິຫາຣໍ ປເວເສຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ກວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ, "ກນ຺ເຕ, ໂຖກໍ ຘມ຺ມກຖໍ ໂສຕ຺ກາໂມມ຺ຫີ"ຕິ ຘມ຺ມເສນາປຕິ ຍາຈິ຺ ອຖ ນໍ ເຖໂຣ, "ອ຺ປາສກ, ອທ຺ຘາເນນ ອາຄຕາມ຺ ຫາ ກິລນ຺ຕຣູປາ຺ ອປິຈ ໂຖກໍ ສ຺ຕາຫີ"ຕິ ຕສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ກເຖສິ຺ ໂສ ເຖຣສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ສ຺ຕນ຺ໂຕວ ອນາຄາມິຜລໍ ປາປ຺ຸຕິ຺ ໂສ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວເກ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, "ກນ຺ເຕ, ສ຺ເວ ກິກ຺ຂຸສຫສ຺ເສນ ສທ຺ຘິ ມມ ເຄເຫ ກິກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫຖາ"ຕິ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ເນວາສີກໍ ສ຺ຘມ຺ມຕ຺ເຖຣໍ "ຕ຺ມ຺ເຫປິ, ກນ຺ເຕ, ສ຺ເວ ເຖເຣຫິ ສທ຺ຘິ ອາຄຈ຺ເຈຍ຺ຍາຖາ"ຕິ ນິມນ຺ເຕສິ຺ ໂສ "ອຍໍ ມໍ ປຈ຺ຉາ ນິມນ຺ເຕຕີ"ຕິ ກ຺ທ຺ໂຘ ປຕິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປ຺ນປ຺ປ຺ນໍ ຍາຈິຍມາໂນປິ ປຕິກ຺ຂິປິ ເອວ຺ ອ຺ປາສໂກ "ປຄ຺ຄາຍິສ຺ສຖ, ກນ຺ເຕ"ຕິ ປກ຺ກມິຕ຺ວາ ປ຺ນທິວເສ ອຕ຺ຕໂນ ນິເວສເນ ມຫາທານໍ ສຊ຺ເຊສິ຺ ສ຺ຘມ຺ມຕ຺ເຖໂຣປິ ປຈ຺ຈູສກາເລເຍວ "ກີທິໂສ ນ຺ ໂຂ ຄຫປຕິນາ ອຄ຺ຄສາວການໍ ສກ຺ກາໂຣ ສຊ຺ຊິໂຕ, ສ຺ເວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປາໂຕວ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ອາທາຍ ຕສ຺ສ ເຄຫໍ ອຄມາສິ຺

ໂສ ຄຫປຕິນາ "ນິສີທຖ, ກນ຺ເຕ"ຕິ ວ຺ຈ຺ຈມາໂນປິ "ນາຫໍ ນິສີທາມິ, ປິຕ຺ຑາຍ ຈຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຄ຺ຄສາວການໍ ປຕິຍາທິ ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຄຫປຕິ ຊາຕິຍາ ຆຄ຺ເຄຕ຺ກາໂມ "ອ຺ລ຺ອາໂຣ ເຕ, ຄຫປຕິ, ສກ຺ກາໂຣ, ອປິເຈຕ຺ຖ ເອກຄ຺ເລວ ນຕ຺ຖີ"ຕິ ອາຫ຺ "ກີ, ກນ຺ເຕ"ຕິ? "ຕິລສໍຄ຺ລ຺ອິກາ, ຄຫປຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຄຫປຕິນາ ກາໂກປມາຍ ອປສາທິໂຕ ກ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ "ເອໂສ ເຕ, ຄຫປຕິ, ອາວາໂສ, ປກ຺ກມິສ຺ສາມຫ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຍາວຕຕິຍໍ ວາຣິຍມາໂນປິ ປກ຺ກມິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈິຕ຺ເຕນ ຈ ອຕ຺ຕນາ ຈ ວ຺ຕ຺ຕວຈນໍ ອາໂຣເຈສິ຺ ສຕ຺ຖາ "ຕຍາ ອ຺ປາສໂກ ສທ຺ໂຘ ປສນ຺ໂນ ຫີເນນ ຂໍສິໂຕ"ຕິ ຕສ຺ເສວ ໂທສໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ປຕິສາຣຕິຍກມ຺ມໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ "ຄຈ຺ຉ, ຈິຕ຺ຕຄຫປຕີ ຂມາເປຫີ"ຕິ ເປເສສິ຺ ໂສ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ, "ຄຫປຕິ, ມຍ຺ຫເມວ ໂສ ໂທໂສ, ຂມາຫິ ເມ"ຕິ ວຕ຺ວາປິ "ນາຫໍ ຂມາມີ"ຕິ ເຕນ ປຕິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ມງ຺ກ຺ກູໂຕ ຕໍ ຂມາເປຕ຺ໍ ນາສກ຺ຂິ຺ ປ຺ນເທວ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ປຈ຺ຈາຄມາສິ຺ ສຕ຺ຖາ "ນາສ຺ສ ອ຺ປາສໂກ ຂມິສ຺ສຕີ"ຕິ ຊານນ຺ໂຕປິ "ມານຖທ຺ໂຘ ເອສ, ຕີສໂຍຊນໍ ຕາວ ມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາຄຈ຺ຉຕູ"ຕິ ຂມາປາຍໍ ອນາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາວ ອ຺ຍ໌ໂຍເຊສິ຺ ອຖສ຺ສ ປ຺ນາຄຕກາເລ ນິຫຕມານສ຺ສ ອນ຺ທູຕໍ ທຕ຺ວາ "ຄຈ຺ຉ, ອິມິນາ ສທ຺ຘິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອ຺ປາສກໍ ຂມາເປຫີ"ຕິ ວຕ຺ວາ "ສມເຕນ ນາມ 'ມຍ຺ຫໍ ວິຫາໂຣ, ມຍ຺ຫໍ ນິວາສຄ຺ຄານໍ, ມຍ຺ຫໍ ອ຺ປາສໂກ,

ມຍ຺ຫໍ ອຸປາສິກາ’ຕິ ມານໍ ວາ ອິສ຺ສໍ ວາ ກາຕုໍ ນ ວຎ຺ຎຕິ຺. ເອວໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ຫິ ອິຈ຺ຉາມານາທໂຍ ກິເລສາ ວຑ຺ฒນ຺ຕີ’’ຕິ ອນຸສນ຺ທິໍ ຆຎ຺ເຎຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອภາສິ –

໗໓໙.

‘‘ອສນ຺ຕໍ ภາວນມິຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ປຸເຣກ຺ຂາຣຎ຺ຈ ภິກ຺ຂຸສຸ;

ອາວາເສສຸ ອິສ຺ສຣິຍໍ, ປູຊາ ປຣກຸເລສຸ ຈ.

໗໔.

‘‘ມເມວ ກຕ ມຎ຺ຎນ຺ຕຸ, ຄິຫີ ປພ຺ພຊິຕາ ອຸໂภ.

ມເມວາຕິວສາ ອສ຺ສຸ, ກິຈ຺ຈາກິຈ຺ເຈສຸ ກິສ຺ມິຈິ;

ອິຕິ ພາລສ຺ສ ສງ຺ກປ຺ໂປ, ອິຈ຺ຉາ ມາໂນ ຈ ວຑ຺ฒຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອສນ຺ຕນ຺ຕິ ໂຍ ພາໂລ ภິກ຺ຂຸ ອວິຊ຺ຊມານໍ ສມ຺ภາວນໍ ອິຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ‘‘ອສ຺ສທ຺ໂຘວ ສມາໂນ ‘ສທ຺ໂຘຕິ ມໍ ຊໂນ ຊານາຕູ’ຕິ ອິຈ຺ຉຕີ’’ຕິ. ປາປິຈ຺ຉຕານິທ຺ເທເສ (ວິภ. ໘໕໑) ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ພາໂລ ‘‘ອສທ຺ໂຘ ທຸສ຺ສີໂລ ອປ຺ປສ຺ສຸໂຕ ອປ຺ປວິວິຕ຺ໂຕ ກຸສີໂຕ ອນຸປຎ຺ຐິຕສ຺ສຕິ ອສມາຫິໂຕ ທຸປ຺ປຎ຺ໂຎ ອຂີຓາສໂວວ ສມາໂນ ‘ອໂຫ ວຕ ມໍ ຊໂນ ອຍໍ ສທ຺ໂຘ, ສີລວາ, ພຫຸສ຺ສຸໂຕ, ປວິວິຕ຺ໂຕ, ອາຣທ຺ຘວິຣິໂຍ, ອຸປຎ຺ຐິຕສ຺ສຕິ, ສມາຫິໂຕ, ປຎ຺ຎວາ , ຂີຓາສໂວ’ຕິ ຊາເນຍ຺ຍາ’’ຕິ ອິທໍ ອສນ຺ຕສມ຺ภາວນໍ ອິຈ຺ຉຕິ. ປຸເຣກ຺ຂາຣນ຺ຕິ ປຣິວາຣໍ. ‘‘ອໂຫ ວຕ ມໍ ສກລວິຫາເຣ ภິກ຺ຂູ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕາ ວິຫເຣຍ຺ຍຸ’’ນ຺ຕິ ເອວໍ ອິຈ຺ຉາຈາເຣ ຌຕ຺ວາ ປຸເຣກ຺ຂາຣຎ຺ຈ ภິກ຺ຂູສຸ ອິຈ຺ຉຕິ. ອາວາເສສູຕິ ສງ຺ຆິເກສຸ ຈ ອາວາເສສຸ ຍານິ ວິຫາຣມຊ຺ເຊ ປຓີຕເສນາສນານິ, ຕານິ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ທິຎ຺ຌສມ຺ภຕ຺ຕາທີນໍ ภິກ຺ຂູນໍ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ອິຘ ວສຖາ’’ຕິ ວິຈາເຣນ຺ໂຕ ສຍມ຺ປິ ວຣຕຣໍ ເສນາສນໍ ປລິໂພເຘນ຺ໂຕ, ເສສານໍ ອາຄນ຺ຕຸກภິກ຺ຂູນໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕິມານິ ລາມກເສນາສນານິ ເຈວ ອມນຸສ຺ສປຣິຄ຺ຄຫິຕານິ ຈ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ອິຘ ວສຖາ’’ຕິ ວິຈາເຣນ຺ໂຕ ອາວາເສສຸ ອິສ຺ສຣິຍໍ ອິຈ຺ຉຕິ. ປູຊາ ປຣກຸເລສຸ ຈາຕິ ເນວ ມາຕາປິຕູນໍ ນ ຎາຕການໍ ປເຣສ຺ເຍວ ກຸເລສຸ ‘‘ອໂຫ ວຕິເມ ມຍ຺ຫເມວ ທເທຍ຺ຍຸໍ, ນ ອຎ຺ເຎສ’’ນ຺ຕິ ເອວໍ ຈຕຸປ຺ປຈ຺ຈເຍຫິ ປູຊໍ ອິຈ຺ຉຕິ.

ມເມວ ກຕ ມຎ຺ຎນ຺ຕູຕິ ຍສ຺ສ ຈ ພາລສ຺ສ ‘‘ຍໍກິຎ຺ຈິ ວິຫາເຣ ອຸໂປສຖາຄາຣາທິກຣຓວເສນ ກຕໍ ນວກມ຺ມໍ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ອມ຺ຫາກໍ ເຖເຣນ ກຕນ຺ຕິ ເອວໍ ຄິຫີ ຈ ປພ຺ພຊິຕາ ຈ ອຸໂภປິ ມເມວ ນິສ຺ສາຍ ກຕໍ ປຣິກມ຺ມໍ ນິຎ຺ຐິຕໍ ມຎ຺ຎນ຺ຕູ’’ຕິ ສງ຺ກປ຺ໂປ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ. ມເມວາຕິວສາ ອສ຺ສູຕິ ‘‘ຄິຫີ ຈ ປພ຺ພຊິຕາ ຈ ສພ຺ເພປິ ມເມວ ວເສ ວຕ຺ຕນ຺ຕຸ, ສກຎໂຄຓວາສິພຣສ຺ອາທີນິ ວາ ລທ຺ຘພ຺ພານິ ໂຫນ຺ຕຸ, ອນ຺ຕມໂສ ຍາຄຸມຕ຺ຕມ຺ປິ ຕາເປຕ຺ວາ ປິວນາທີນິ ວາ, ເອວຣູເປສຸ ກິຈ຺ຈາກິຈ຺ເຈສຸ ຂຸທ຺ທກມຫນ຺ເຕສຸ ກຣຓີເຍສຸ ກິສ຺ມິຎ຺ຈິ ເອກກິຈ຺ເຈປິ ມເມວ ວເສ ວຕ຺ຕນ຺ຕຸ, ມເມວ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ກໂຣນ຺ຕູ’’ຕິ ສງ຺ກປ຺ໂປ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ. ອິຕິ ພາລສ຺ສາຕິ ຍສ຺ສ ພາລສ຺ສ ສາ ຈ ອິຈ຺ຉາ ອຍຎ຺ຈ ເອວຣູໂປ ສງ຺ກປ຺ໂປ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ເນວ ວິປສ຺ສນາ, ນ ມຄ຺ຄຜລານິ ວຑ຺ฒນ຺ຕິ. ເກວລໍ ປນສ຺ສ ຈນ຺ໂທທເຍ ສມ຺ທ຺ທສ຺ສ ອຸທກໍ ວິຍ ຉສຸ ທ຺ວາເຣສຸ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານາ ຕຕ຺ຫາ ເຈວ ນວວິຘມາໂນ ຈ ວຑ຺ฒຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ.

ສຸຘມ຺ມຕ຺ເຖໂຣປິ ອິມໍ ໂອວາທໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸຎ຺ຌາຍາສນາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ເຕນ ອນຸທູເຕນ ภິກ຺ຂຸນາ ສທ຺ທິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸປາສກສ຺ສ ຈກ຺ຂຸປເຖ ອາປຕ຺ຕິໍ ປຎິກຣິຕ຺ວາ ອຸປາສກໍ ຂມາເປສິ. ໂສ ອຸປາສເກນ ‘‘ຂມາມຫໍ, ภນ຺ເຕ, ສເຈ ມຍ຺ຫໍ ໂທໂສ ອຕ຺ຖິ, ຂມຖ ເມ’’ຕິ ປຎິຂມາປິໂຕ ສຕ຺ຖາຣາ ທິນ຺ເນ ໂອວາເທ ຌຕ຺ວາ ກຕິປາເຫເນວ ສຫ ປຎິສມ຺ภິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ. ອຸປາສໂກປິ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ມຍາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອທິສ຺ວາວ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ຕໍ, ອທິສ຺ວາ ເອວ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຎ຺ຐິໂຕ, ສຕ຺ຖາຣໍ ເມ ທຎ຺ຌုໍ ວຎ຺ຎຕີ’’ຕິ. ໂສ ຕິລຕຕ຺ຫຸລສປ຺ປິຜາຓິຕວຕ຺ຖຈ຺ຉາທນາທີຫິ ປຣິປູຣານິ ປຎ຺ຈ ສກຎສຕານິ ໂຍຊາເປຕ຺ວາ

“ສຕ຺ຖາຣໍ ທຎ຺ຐກາມາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕຸ, ປີຕ຺ຑປາຕາຫີຫີ ນ ກິລມິສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ອາໂຣຈາເປຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸນີສງ຺ຆສ຺ສາປີ ອຸປາສການມ຺ປີ ອຸປາສິການມ຺ປີ ອາໂຣຈາເປສິ. ເຕນ ສທ຺ຘິ ປຎ຺ຈສຕາ ປຎ຺ຈສຕາ ກິກ຺ຂູ ຈ ກິກ຺ຂຸນີໂຍ ຈ ອຸປາສກາ ຈ ອຸປາສິກາໂຍ ຈ ນິກ຺ຂມິສຸ. ໂສ ເຕສຎ຺ເຈວ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສາຍ ຈາຕິ ຕິຕ຺ຕໍ ຊນສຫສ຺ສານໍ ຍຖາ ຕີສໂຍຊເນ ມຄ຺ເຄ ຍາຄຸກຕ຺ຕາ ຫີຫີ ກິຎ຺ຈິ ເວກລ຺ລໍ ນ ໂຫຕິ, ຕຖາ ສໍວິທຫິ. ຕສ຺ສ ປນ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາວໍ ຎຕ຺ວາ ໂຍຊເນ ໂຍຊເນ ເທວຕາ ຂນ຺ຘາວາຣໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ທິພ຺ເພຫິ ຍາຄຸຂຊ຺ຊກາຕ຺ຕປານກາຫີຫີ ຕໍ ມຫາຊນໍ ອຸປຎ຺ຎຫິສຸ, ກສ຺ສຈິ ເກນຈິ ເວກລ຺ລໍ ນ ໂຫຕິ. ເອວໍ ເທວຕາຫິ ອຸປຎ຺ຎິຍມາໂນ ເທວສິກໍ ໂຍຊນໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ມາເສນ ສາວຕ຺ຖີ ປາປຸຕິ, ປຎ຺ຈ ສກຍສຕານິ ຍຖາປູຣິຕາເນວ ອເຫສຸໍ. ເທວຕາຫິ ເຈວ ມນຸສ຺ເສຫິ ຈ ອກິຫຍໍ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ໂຕວ ອຄມາສິ.

ສຕ຺ຖາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ອາຫ – “ອານນ຺ທ, ອຊ຺ຊ ວຑ຺ຒມານກຈ຺ຉາຍາຍ ຈິຕ຺ໂຕ ຄຫປຕິ ປຎ຺ຈຫິ ອຸປາສກສເຕຫິ ປຣິວຸໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມໍ ວນ຺ທິສ຺ສຕີ”ຕິ. “ກີ ປນ, ກນ຺ເຕ, ຕສ຺ສ ຕຸມ຺ຫາກໍ ວນ຺ທນກາເລ ກິຎ຺ຈິ ປາຜິຫາຣິຍໍ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິ? “ກວິສ຺ສຕິ, ອານນ຺ທາ”ຕິ. “ກີ, ກນ຺ເຕ”ຕິ? ຕສ຺ສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ມໍ ວນ຺ທນກາເລ ຣາຊມາເນນ ອຎ຺ຎກຣີສມຕ຺ເຕ ປເທເສ ຊຕ຺ຕຸກມຕ຺ເຕນ ໂອຘິນາ ປຎ຺ຈວຕ຺ຕານໍ ທິພ຺ພປຸປ຺ຜານໍ ຆນວສ຺ສໍ ວສ຺ສິສ຺ສຕີ”ຕິ. ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ນຄຣວາສິໂນ “ເອວໍ ມຫາປຸຎ຺ໂຎ ກິຣ ຈິຕ຺ໂຕ ນາມ ຄຫປຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຊ຺ຊ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິສ຺ສຕິ, ເອວຣູປໍ ກິຣ ປາຜິຫາຣິຍໍ ກວິສ຺ສຕິ, ມຍມ຺ປີ ຕໍ ມຫາປຸຎ຺ຎໍ ທຎ຺ຐຸໍ ລກິສ຺ສາມາ”ຕິ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ອາທາຍ ມຄ຺ຄສ຺ສ ອຸໂກສຸ ປສ຺ເສສຸ ອຎ຺ຐໍສຸ. ວິຫາຣສມີເປ ອາຄຕກາເລ ປຎ຺ຈ ກິກ຺ຂຸສຕານິ ປຖມໍ ອາຄມິສຸ. ຈິຕ຺ໂຕ ຄຫປຕິ, “ອມ຺ມາ, ຕຸມ຺ເຫ ປຈ຺ຉໂຕ ອາຄຈ຺ຉຖາ”ຕິ ມຫາອຸປາສິກາໂຍ ຖເປຕ຺ວາ ປຎ຺ຈຫິ ອຸປາສກສເຕຫິ ປຣິວຸໂຕ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ. ພຸທ຺ຘານໍ ສມ຺ມຸຂຎ຺ຐາເນ ປນ ຖິຕາ ວາ ນິສິນ຺ນາ ວາ ອິໂຕ ວາ ເອຕ຺ໂຕ ວາ ນ ໂຫນ຺ຕິ, ພຸທ຺ຘວີຖິຍາ ທ຺ວີສຸ ປສ຺ເສສຸ ນິຈ຺ຈລາວ ຕິຎ຺ຐນ຺ຕິ. ຈິຕ຺ໂຕ ຄຫປຕິ ມຫນ຺ຕໍ ພຸທ຺ຘວີຖີ ໂອກ຺ກມິ. ຕີຕີ ຜລານິ ປຕ຺ເຕນ ອຣິຍສາວເກນ ໂອໂລກິໂຕໂລກິຕຎ຺ຐານໍ ກມ຺ປີ. “ເອໂສ ກິຣ ຈິຕ຺ໂຕ ຄຫປຕີ”ຕິ ມຫາຊໂນ ໂອໂລເກສິ . ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຉພ຺ພຕ຺ຕານໍ ພຸທ຺ຘຣສ຺ມີນໍ ອນ຺ໂຕ ປວິສິຕ຺ວາ ທ຺ວີສຸ ໂຄປ຺ຜເກສຸ ສຕ຺ຖຸ ປາເທ ຄເຫຕ຺ວາ ວນ຺ທິ. ຕໍ ຂຕຎ຺ເຎວ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣໍ ປຸປ຺ຜວສ຺ສໍ ວສ຺ສິ, ສາຘຸກາຣສຫສ຺ສານີ ປວຕ຺ຕຍິສຸ. ໂສ ເອກມາສໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ວສິ, ວສມາໂນ ຈ ສກລໍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ວິຫາເຣເຍວ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ອທາສິ, ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ຘິ ອາຄເຕປີ ອນ຺ໂຕວິຫາເຣເຍວ ກຕ຺ວາ ປຜິຊຄ຺ຄິ. ເອກທິວສມ຺ປີ ອຕ຺ຕໂນ ສກເຜສຸ ກິຎ຺ຈິ ຄເຫຕພ຺ພໍ ນາໂຫສິ, ເທວມນຸສ຺ເສຫິ ອາກຕປຕ຺ຕາກາເຣເນວ ທານໍ ອທາສິ, ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ອກາສິ. ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫ – “ກນ຺ເຕ, ອຫໍ ‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ທານໍ ທສ຺ສາມິ’ຕິ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ມາສໍ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ອໂຫສີ. ອິເຘວ ເມ ມາໂສ ວີຕິວຕ຺ໂຕ, ມຍາ ອາກຕໍ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ກິຎ຺ຈິ ຄເຫຕຸໍ ນ ລການິ, ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ເທວມນຸສ຺ເສຫິ ອາກຕປຕ຺ຕາກາເຣເນວ ທານໍ ອທາສີ, ໂສຫໍ ສເຈປີ ອິຘ ສໍວຈ຺ຉຣໍ ວສິສ຺ສາມິ, ເນວ ມມ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມໍ ທາຕຸໍ ລກິສ຺ສາມີ. ອຫໍ ສກຍານິ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ຄນ຺ຕຸໍ ອິຈ຺ຉາມິ, ປຜິສາມນຎ຺ຐານໍ ເມ ອາໂຣຈາເປຖາ”ຕີ.

ສຕ຺ຖາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ອາຫ – “ອານນ຺ທ, ອຸປາສກສ຺ສ ເອກໍ ປເທສໍ ຕຸຈ຺ຉໍ ກາເຣຕ຺ວາ ເທຫີ”ຕິ. ເຖໂຣ ຕຖາ ອກາສິ. ກປ຺ປິຍກູມີ (ມຫາວ. ໘໒໘) ກິຣ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຄຫປຕິໂນ ອນຸຎ຺ຎາຕາ. ອຸປາສໂກປີ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ຘິ ອາຄເຕຫິ ຕີຫີ ຊນສຫສ຺ສເຫິ ສທ຺ຘິ ຕຸຈ຺ຉສກເຜຫີ ປຸນ ມຄ຺ຄໍ ປຜິປ຺ຊ຺ຊິ. ເທວມນຸສ຺ສາ ອຸຎ຺ຐາຍ, “ອຍ຺ຍ, ຕຍາ ຕຸຈ຺ຉສກເຜຫີ ຄມນກມ຺ມໍ ກຕ”ນ຺ຕິ ສຕ຺ຕຫີ ຣຕເນຫີ ສກຍານິ ປູເຣຍິສຸ. ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ອາກຕປຕ຺ຕາກາເຣເນວ ມຫາຊນໍ ປຜິຊຄ຺ຄນ຺ໂຕ ອຄມາສິ. ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫ – “ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕປີ ມາເສນ ອາຄໂຕ, ອິຘາປີ ມາສເມວ ວຸຎ຺ໂຖ, ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ເທວມນຸສ຺ເສຫິ ອກິຫຍປຕ຺ຕາກາເຣເນວ ມຫາວທານໍ ອທາສິ, ອິທານິ ປຎ຺ຈ ສກຍສຕານິ ຕຸຈ຺ຉານິ ກຕ຺ວາ ມາເສເນວ ກິຣ ຄມິສ຺ສຕິ, ເທວມນຸສ຺ສາ ປນສ຺ສ ອຸຎ຺ຐາຍ, ‘ອຍ຺ຍ , ຕຍາ ຕຸຈ຺ຉສກເຜຫີ ຄມນກມ຺ມໍ ກຕ’ນ຺ຕິ ປຎ຺ຈ ສກຍສຕານິ ສຕ຺ຕຣຕເນຫີ ປູເຣຍິສຸ. ໂສ ປຸນ ອຕ຺ຕໂນ ອາກຕປຕ຺ຕາກາເຣເນວ ກິຣ ມຫາຊນໍ ປຜິຊຄ຺ຄນ຺ໂຕ ຄມິສ຺ສຕີ”ຕິ. “ກີ ປນ, ກນ຺ເຕ, ເອຕສ຺ສ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ເສວາຍໍ ສກ຺ກາໂຣ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ອຸທາຫຸ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສາປີ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ”ຕິ? “ອານນ຺ທ, ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສາປີ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສາປີ ເອຕສ຺ສ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊເຕວ. ອຍຎ຺ຫິ ອຸປາສໂກ ສທ຺ໂຘ ປສນ຺ໂນ ສມ຺ປນ຺ນສີໂລ, ເອວຣູໂປ ປຸຄ຺ຄໂລ ຍໍ ຍໍ ປເທສໍ ກຊຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວສ຺ສ ລາກສກ຺ກາໂຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ປກິຕ຺ຕກາວຄ຺ເຄ ຄາຖມາຫ –

“ສທ຺ໂຘ ສີເລນ ສມ຺ປນ຺ໂນ, ຍໂສ ໂກຄສມປ຺ປິໂຕ;

ຍໍ ຍໍ ປເທສໍ ກຊຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ປູຊິໂຕ”ຕີ. (ຘ. ປ. ໓໐໓);

ອຕ຺ໂຖ ປນ຺ສາ ຕຕ຺ເຖວ ອາວິຠວິສ຺ສຕິຯ

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຉິຯ ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ອາຫ –

ອານນ຺ທ, ອຍໍ ປທຸມຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ຠຄວໂຕ ປາທມູເລ ກຕາຠິນີຫາໂຣ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສໍ ເທວມນຸສ຺ເສສຸ ສໍສຣິຕ຺ວາ ກສ຺ສປພຸທ຺ຘກາເລ ມິຄລຸທ຺ທກກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ວຸທ຺ຘິມນ຺ວາຍ ເອກທິວສໍ ເທເວ ວສ຺ສນ຺ເຕ ມິຄານໍ ມາຣຓຕ຺ຖາຍ ສຕ຺ຕິໍ ອາທາຍ ອຣຎ຺ຎໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມິເຄ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເອກສ຺ມິໍ ອກຏປພ຺ຠາເຣ ສສີສໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ນິສິນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ “ເອໂກ, ອຍ຺ໂຍ, ສມຓຘມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນ ຠວິສ຺ສຕິ, ຠຕ຺ຕມສ຺ສ ອາຫຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ເວເຄນ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ອຸທ຺ຘເນ ຫິຍ຺ໂຍ, ອາຠຕມໍສໍ, ເອກສ຺ມິໍ ຠຕ຺ຕໍ ປຈາເປຕ຺ວາ ອຎ຺ເຎ ປິຓ຺ຑປາຕຈາຣິເກ ຠິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ເຕສມ຺ປິ ປຕ຺ເຕ ອາທາຍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ, “ອຍ຺ເຍ, ປຣິວິສຖາ”ຕິ ອຎ຺ຎໍ ອາຓາເປຕ຺ວາ ຕໍ ຠຕ຺ຕໍ ປຸຓເກ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ນານາປຸປ຺ຜານິ ໂອຈິນິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕປຸເຏ ກຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ນິສິນ຺ນຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ຠນ຺ເຕ, ສງ຺ຄຫໍ ກໂຣຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ປູເຣຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ຏເປຕ຺ວາ ເຕຫິ ປຸປ຺ເຜຫິ ປູຊໍ ກຕ຺ວາ “ຍຖາ ເມ ອຍໍ ຣສປິຓ຺ຑປາໂຕ ປຸປ຺ຜປູຊາຍ ສທ຺ຘິໍ ຈິຕ຺ຕໍ ໂຕເສສິ, ເອວໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ ປຓ຺ຓາກາຣສຫສ຺ສານິ ອາຫາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ຈິຕ຺ຕໍ ໂຕເສນ຺ຕຸ, ປຎ຺ຈວຓ຺ຓກຸສຸມວສ຺ສຎ຺ຈ ວສ຺ສຕູ”ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ປຏ຺ຐເປສິຯ ໂສ ຍາວຊີວໍ ກຸສລໍ ກຕ຺ວາ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ນິພ຺ພຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ ຊຓ຺ຓຸກມຕ຺ເຕນ ໂອຘິນາ ທິພ຺ພປຸປ຺ຜວສ຺ສໍ ວສ຺ສິຯ ອິທານິປິສ຺ສ ຊາຕທິວເສ ເຈວ ອິຘ ຈ ອາຄຕສ຺ສ ປຸປ຺ຜວສ຺ສວສ຺ສນຎ຺ຈ ປຓ຺ຓາກາຣາຠິຫາໂຣ ຈ ສຕ຺ຕຫິ ຣຕເນຫິ ສກຏປູຣຓຎ຺ຈ ຕສ຺ເສວ ກມ຺ມສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ໂທຕິຯ

ຈິຕ຺ຕຄຫປຕິວຕ຺ຖຸ ຈຸທ຺ທສມໍຯ

໑໕ຯ ວນວາສິຕິສ຺ສສາມເຓຣວຕ຺ຖຸ

ອຎ຺ຎາຫິ ລາຠູປນິສາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວນວາສິກຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ເທສນາ ຣາຊຄເຫ ສມຸຏ຺ຐິຕາຯ

ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ກິຣ ປິຕຸ ວງ຺ຄນ຺ຕພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ສຫາຍໂກ ມຫາເສນພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ນາມ ຣາຊຄເຫ ວສຕິຯ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ເອກທິວສໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕສ຺ມິໍ ອນຸກມ຺ປາຍ ຕສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ອຄມາສິຯ ໂສ ປນ ປຣິກ຺ຂີຓວິຠໂວ ທລິທ຺ໂທຯ ໂສ “ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ມຍ຺ຫໍ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕຸໍ ອາຄໂຕ ຠວິສ຺ສຕິ, ອຫຎ຺ຈມ຺ຫິ ທຸຄ຺ຄໂຕ, ມຍ຺ຫໍ ທຸຄ຺ຄຕຠາວໍ ນ ຊານາຕິ ມຎ຺ເຎ, ນຕ຺ຖິ ເມ ກິຎ຺ຈິ ເທຍ຺ຍຘມ຺ໂມ”ຕິ ເຖຣສ຺ສ ສມ຺ມຸຂາ ຠວິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ນິລີຍິຯ ເຖໂຣ ອປຣມ຺ປິ ທິວສໍ ອຄມາສິ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຕເຖວ ນິລີຍິຯ “ກິຎ຺ຈິເທວ ລຠິຕ຺ວາ ທສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕປິ ນາລຠິຯ ອເຖກທິວສໍ ເອກສ຺ມິໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓວາຈເກ ຖູລສາຏເກນ ສທ຺ຘິໍ ປາຍສປາຕິໍ ລຠິຕ຺ວາ ອາຫາຍ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາວ ເຖຣໍ ອນຸສ຺ສຣິ, “ອິມໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ມຍາ ເຖຣສ຺ສ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິຯ ເຖໂຣປິ ຕໍ ຂຓໍ ຌານໍ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສມາປຕ຺ຕິໂຕ ວຸຏ຺ຐາຍ ຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ທິສ຺ວາ “ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມໍ ລຠິຕ຺ວາ ມມ ອາຄມນໍ ປຈ຺ຈາສີສຕິ, ມຍາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ສງ຺ຄາຏິໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ຕສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາເຣ ຐິຕເມວ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສສິຯ

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາວ ຈິຕ຺ຕໍ ປສີທິຯ ອຖ ນໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຏິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕເຄເຫ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປາຍສປາຕິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ປຕ຺ເຕ ອາກິຣິ ຯ ເຖໂຣ ອຸປຑ຺ຒໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຫຕ຺ເຖນ ປຕ຺ຕໍ ປິທຫິຯ ອຖ ນໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອາຫ – “ຠນ຺ເຕ, ເອກປຏິວິສມຕ຺ໂຕວ ອຍໍ ປາຍາໂສ, ປຣໂລກສງ຺ຄຫໍ ເມ ກໂຣຖ, ມາ ອິຘໂລກສງ຺ຄຫໍ, ນິຣວເສສເມວ ທາຕຸກາໂມມ຺ຫີ”ຕິ ສພ຺ພໍ ອາກິຣິຯ ເຖໂຣ ຕຕ຺ເຖວ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຯ ອຖສ຺ສ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ຕມ຺ປິ ສາຏກໍ ທຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອວມາຫ – “ຠນ຺ເຕ, ອຫມ຺ປິ ຕຸມ຺ເຫຫິ ທິຏ຺ຐຘມ຺ມເມວ ປາປຸເຓຍ຺ຍ”ນ຺ຕິຯ ເຖໂຣ “ເອວໍ ໂຫຕຸ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ”ຕິ ຕສ຺ສ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກມນ຺ໂຕ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ໂຕ ເຊຕວນໍ ອຄມາສິຯ “ທຸຄ຺ຄຕກາເລ ທິນ຺ນທານໍ ປນ ອຕິວິຍ ໂຕເສຕີ”ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓປິ ຕໍ ທານໍ ທຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ໂສມນສ຺ສຊາໂຕ ເຖເຣ ອຘິມຕ຺ຕໍ ສິເນຫມກາສິຯ ໂສ ເຖເຣ ສິເນເຫເນວ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ເຖຣສ຺ສູປຏ຺ຐາກກຸເລ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄຓ຺ຫິ ຯ ຕໍຂເຓເຍວ ປນສ຺ສ ມາຕາ “ກຸຈ຺ຉິຍໍ ເມ ຄພ຺ໂຠ ປຕິຏ຺ຐິ

ໂຕ’’ຕິ ຌຕ຺ວາ ສາມິກສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ ໂສ ຕສ຺ສາ ຄພ຺ກປຣິຫາຣໍ ອທາສິ

ຕສ຺ສາ ອຈ຺ຈຸຕ຺ຫອຕິສີຕອຕິອມ຺ພິລາທິປຣິໂກຄໍ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ສຸເຂນ ຄພ຺ກໍ ປຣິຫຣິຍມານາຍ ເອວຣູໂປ ໂທຫລໂອ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ ‘‘ອໂຫ ວຕາຫໍ ສາຣີປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣປ຺ປມຸຂານິ ປຌ຺ຈ ກິກ຺ຂຸສຕານິ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ເຄເຫ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ອສມ຺ກິນ຺ນຂີຣປາຍສໍ ທຕ຺ວາ ສຍມ຺ປີ ກາສາຍວຕ຺ຖານິ ປຣິທຫິຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕສຣກໍ ອາທາຍ ອາສນປຣິຍນ຺ເຕ ນິສີທິຕ຺ວາ ເອຕ຺ຕການໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອຸຈ຺ຊິຌ຺ຄປາຍສໍ ປຣິກຸຌ຺ເຊຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ຕສ຺ສາ ກິຣ ໂສ ກາສາຍວຕ຺ຖປຣິທຫເນ ໂທຫລໂອ ກຸຈ຺ຌິຍໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ພຸທ຺ຈສາສເນ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕໍ ອໂຫສິ ອຖສ຺ສາ ຌາຕກາ ‘‘ຆມ຺ມິໂກ ໂນ ຆິຕາຍ ໂທຫລໂອ’’ຕິ ສາຣີປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣໍ ສງ຺ຆຕ຺ເຖຣໍ ກຕ຺ວາ ປຌ຺ຈນ຺ນໍ ກິກ຺ຂຸສຕານໍ ອສມ຺ກິນ຺ນຂີຣປາຍສໍ ອທໍສຸ ສາປີ ເອກໍ ກາສາວໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ເອກໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕສຣກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາສນປຣິຍນ຺ເຕ ນິສີນ຺ນາ ອຸຈ຺ຊິຌ຺ຄປາຍສໍ ປຣິກຸຌ຺ຊິ, ໂທຫລໂອ ປຏິປ຺ປສ຺ສມ຺ກິ ຕສ຺ສາ ຍາວ ຄພ຺ກວຸຌ຺ຖານາ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ກຕມງ຺ຄເລສຸປີ, ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຕາຍ ກຕມງ຺ຄເລສຸປີ ສາຣີປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣປ຺ປມຸຂານໍ ປຌ຺ຈນ຺ນໍ ກິກ຺ຂຸສຕານໍ ອປ຺ໂປທກມຆຸປາຍສເມວ ອທໍສຸ ປຸພ຺ເພ ກິເຣສ ທາຣເກນ ພ຺ຣາຫ຺ມຕກາເລ ທິນ຺ນປາຍສສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ໂທ

ຊາຕມງ຺ຄລທິວເສ ປນ ຕໍ ທາຣກໍ ປາໂຕວ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ມຕ຺ເທຕ຺ວາ ສິຣີສຍເນ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ฆນິກສ຺ສ ກມ຺ພລສ຺ສ ອຸປຣິ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປສ຺ໍ ໂສ ຕຕ຺ຖ ນິປ຺ນ຺ນໂກວ ເຖຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ເມ ປຸພ຺ພາຈຣິໂຍ, ມຍາ ເຖຣໍ ນິສ຺ສາຍ ອຍໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ລທ຺ຆາ, ມຍາ ອິມສ຺ສ ເອກໍ ປຣິຈ຺ຈາຄໍ ກາຕຸໍ ວຌ຺ຌຕີ’’ຕິ ສິກ຺ຂາປທຄຫຌຕ຺ຖາຍ ອານີຍມາໂນ ຕໍ ກມ຺ພລໍ ຈູລຸອງ຺ຄຸລິຍາ ເວເຖຕ຺ວາ ອຄ຺ຄເຫສິ ອຖສ຺ສ ‘‘ອງ຺ຄຸລິຍໍ ກມ຺ພໂລ ລຄ຺ໂຄ’’ຕິ ເຕ ຕໍ ຫຣິຕຸໍ ອາຣກິສ຺ສຸ ໂສ ປໂຣທິ ຌາຕກາ ‘‘ອເປຖ, ມາ ທາຣກໍ ໂຣທາເປຖາ’’ຕິ ກມ຺ພເລເນວ ສທ຺ຆິ ອານຍິສຸ ໂສ ເຖຣໍ ວນ຺ທນກາເລ ກມ຺ພລໂຕ ອງ຺ຄຸລິ ອປກຫ຺ຌິຕ຺ວາ ກມ຺ພລໍ ເຖຣສ຺ສ ປາທມູເລ ປາເຕສິ ຌາຕກາ ‘‘ທຫຣກຸມາເຣນ ອຊານິຕ຺ວາ ກຕ’’ນ຺ຕິ ອວຕ຺ວາ ‘‘ປຸຕ຺ເຕນ ໂນ ທິນ຺ນໍ, ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕເມວ ໂຫຕຸ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ສຕສຫສ຺ສຄ຺ฆນິເກນ ກມ຺ພເລນ ປູຊາກາຣກສ຺ສ ຕຸມ຺ຫາກໍ ທາສສ຺ສ ສິກ຺ຂາປທານິ ເທຖາ’’ຕິ ອາຫໍສຸ ‘‘ໂກ ນາໂມ ອຍໍ ທາຣໂກ’’ຕິ? ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຍ຺ເຍນ ສມານນາມໂກ , ຕິສ຺ໂສ ນາເມສ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ເຖໂຣ ກິຣ ຄິຫິກາເລ ອຸປຕິສ຺ສ ມາຌໂວ ນາມ ອໂຫສິ ມາຕາປີສ຺ສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ນ ມຍາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຊ຺ຊາສໂຍ ກິນ຺ທິຕພ຺ໂພ’’ຕິ ເອວໍ ທາຣກສ຺ສ ນາມ ກຣຌມງ຺ຄລໍ ກຕ຺ວາ ປຸນ ຕສ຺ສ ອາຫາຣປຣິໂກຄມງ຺ຄເລປີ ປຸນ ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕວິຊ຺ຊນມງ຺ຄເລປີ ທຸສ຺ສຄຫຌມງ຺ຄເລປີ ຈູລຸອາກປ຺ປນມງ຺ຄເລປີ ສາຣີປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣປ຺ປມຸຂານໍ ປຌ຺ຈນ຺ນໍ ກິກ຺ຂຸສຕານໍ ອປ຺ໂປທກມຆຸປາຍສເມວ ອທໍສຸ

ທາຣໂກ ວຸທ຺ຆິມນ຺ວາຍ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກກາເລ ມາຕຣໍ ອາຫ – ‘‘ອມ຺ມ, ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ‘‘ສາຆຸ, ຕາຕ, ປຸພ຺ເພວາຫໍ ‘ນ ມຍາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຊ຺ຊາສໂຍ ກິນ຺ທິຕພ຺ໂພ’ຕິ ມນໍ ອກາສິໍ, ປພ຺ພຊ, ປຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ເຖຣໍ ນິມນ຺ຕາເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອາຄຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຌ຺ຈ ທຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ທາໂສ ‘ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’ຕິ ວທຕິ, ອິມໍ ອາທາຍ ສາຍໍ ວິຫາຣໍ ອາຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ ເຖຣໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ມຫນ຺ເຕນ ສກ຺ກາຣສມ຺ມາເນນ ປຸຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ນິຍ຺ຍາເທສິ ເຖໂຣ ເຕນ ສທ຺ຆິ ກເຖສິ – ‘‘ຕິສ຺ສ, ປພ຺ພຊ຺ຊາ ນາມ ທຸກ຺ກຣາ, ອຸຕ຺ເຫນ ອຕ຺ເຖ ສຕິ ສີຕໍ ລກຕິ, ສີເຕນ ອຕ຺ເຖ ສຕິ ອຸຕ຺ຫໍ ລກຕິ, ປພ຺ພຊິຕາ ກິຈ຺ເຌນ ຊີວນ຺ຕິ, ຕ຺ວຌ຺ຈ ສຸເຂຆິໂຕ’’ຕິ ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຫໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ວຸຕ຺ຕນິຍາເມເນວ ສພ຺ພໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເຖໂຣ ‘‘ສາຆູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຏິກູລມນສິກາຣວເສນ ຕຈປຌ຺ຈກກມ຺ມຌ຺ຄານໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຕໍ ປພ຺ພາເຊສິ ສກລມ຺ປີ ຫິ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາກາຣໍ ກເຖຕຸໍ ວຌ຺ຌຕິເຍວ ສພ຺ພໍ ກເຖຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ເຕນ ປນ ຕຈປຌ຺ຈກກມ຺ມຌ຺ຄານໍ ກເຖຕພ຺ພເມວ ອິທຌ຺ຫິ ກມ຺ມຌ຺ຄານໍ ສພ຺ພພຸທ຺ຆານໍ ອວິຊຫິຕເມວ ເກສາທີສຸ ເອເກກໂກຌ຺ຄາເສສຸ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕານໍ ກິກ຺ຂູນມ຺ປີ ກິກ຺ຂຸນີນມ຺ປີ ອຸປາສການມ຺ປີ ອຸປາສິການມ຺ປີ ປຣິຈ຺ເຆໂທ ນຕ຺ຖິ ອພ຺ຍຕ຺ຕາ ກິກ຺ຂູ ປນ ປພ຺ພເຊນ຺ຕາ ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສູປນິສ຺ສຍໍ ນາເສນ຺ຕິ ຕສ຺ມາ ເຖໂຣ ກມ຺ມຌ຺ຄານໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ທສສຸ ສີເລສຸ ປຕິຌ຺ຄາເປສິ

ມາຕາປີຕໂຣ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປພ຺ພຊິຕສກ຺ກາຣໍ ກໂຣນ຺ຕາ ສຕ຺ຕາຫໍ ວິຫາເຣເຍວ ພຸທ຺ຆປ຺ປມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ฆສ຺ສ ອປ຺ໂປທກມຆຸປາຍສເມວ ອທໍສຸ ກິກ຺ຂູປີ ‘‘ນິພທ຺ຆໍ ອປ຺ໂປທກມຆຸປາຍສໍ ປຣິກຸຌ຺ຊິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມາ’’ຕິ ອຸຊ຺ຊາຍິສຸ ຕສ຺ສປີ ມາຕາປີຕໂຣ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສາຍໍ ເຄຫໍ ອຄມໍສຸ ສາມເຌໂຣ ອຌ຺ຄເມ ທິວເສ ກິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຆິ ປິຌ຺ຑາຍ ປາວິສິ ສາວຕ຺ຖິວາສິໂນ ‘‘ສາມເຌໂຣ ກິຣ ອຊ຺ຊ ປິຌ຺ຑາຍ ປວິສິສ຺ສຕິ, ສກ຺ກາຣມສ຺ສ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ປຌ຺ຈຫິ ສາຌກສເຕຫິ ຈຸມ຺ພຌການິ ກຕ຺ວາ ປຌ຺ຈ ປິຌ຺ຑປາຕສຕານິ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອາທາຍ ປຏິປເຖ ຄຕ຺ວາ ອທໍສຸ, ປຸນທິວເສ ວິຫາຣສ຺ສ ອຸປວນໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອທໍສຸ ເອວໍ ສາມເຌໂຣ ທ຺ວີເຫວ ທິວເສຫິ ສາຌກສຫສ຺ເສຫິ ສທ຺ຆິ ປິຌ຺ຑປາຕສຫສ຺ສໍ ລກິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ฆສ຺ສ ທາເປສິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕກາເລ ທິນ຺ນຄູລສາຌກສ຺ສ ກິເຣສ ນິສ຺ສນ຺ໂທ ອຖສ຺ສ ກິກ຺ຂູ ‘‘ປິຌ຺ຑປາຕທາຍກຕິສ຺ໂສ’’ຕິ ນາມໍ ກຣິໍສຸ

ປຸເນກທິວສໍ ສາມເຕາໂຣ ສິຕກາເລ ວິຫາຣຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ໂຕ ກິກ຺ຂູ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອຄ຺ຄິສາລາທີສຸ ວິສີພ຺ເພນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ອາຫ – “ກື, ກນ຺ເຕ, ວິສີພ຺ເພນ຺ຕາ ນິສິນ຺ນາຕ຺ຖາ”ຕິ? “ສີຕໍ ໂນ ປີລຸເອຕິ ສາມເຕາໂຣ”ຕິ຺ “ກນ຺ເຕ, ສີຕກາເລ ນາມ ກມ຺ພລໍ ປາຣຸປີຕຸໍ ວຜ຺ຜຕິ຺ ໂສ ຫິ ສີຕໍ ປຕິພາຫິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ”ຕິ຺ ສາມເຕຣ “ຕ຺ວໍ ມຫາປຸລ຺ໂລ ກມ຺ພລໍ ລເກຍ຺ຍາສີ, ອມ຺ຫາກໍ ກຸໂຕ ກມ຺ພໂລ”ຕິ຺ “ເຕນ ຫິ, ກນ຺ເຕ, ກມ຺ພລຕ຺ຖິກາ ມຍາ ສທ຺ຶສ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕູ”ຕິ ສກລວິຫາເຣ ອາໂຣຈາເປສີ຺ ອຖ ກິກ຺ຂູ “ສາມເຕເຣນ ສທ຺ຶສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກມ຺ພລໍ ອາຫຣິສ຺ສາມາ”ຕິ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກສາມເຕຣໍ ນິສ຺ສາຍ ສຫສ຺ສມຕ຺ຕາ ກິກ຺ຂູ ນິກ຺ຂມິສ຺ຸ ໂສ “ເອຕ຺ຕການໍ ກິກ຺ຂູ ນໍ ກຸໂຕ ກມ຺ພລໍ ລກິສ຺ສາມິ”ຕິ ຈິຕ຺ຕມ຺ປິ ອນຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ເຕ ອາທາຍ ນຄຣາກິມຸໂຂ ປາຍາສີ຺ ສຸທ຺ທິນ຺ນສ຺ສ ຫິ ທານສ຺ສ ເອວຣູໂປ ອານຸກາໂວ ໂຫຕິ຺ ໂສ ພຫິນຄເຣເຍວ ພຣປ຺ຜິປາຜິຍາ ຈຣນ຺ໂຕ ປລ຺ຈ ກມ຺ພລສຕານິ ລກິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕນຄຣໍ ປາວິສີ຺ ມນຸສ຺ສາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ກມ຺ພເລ ອາຫຣນ຺ຕິ຺

ເອໂກ ປນ ປຸຣິໂສ ອາປຕທ຺ວາເຣນ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປລ຺ຈ ກມ຺ພລສຕານິ ປສາເຣຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນໍ ເອກໍ ອາປຕິກໍ ທິສ຺ວາ ອາຫ – “ອມ຺ໂກ, ເອໂກ ສາມເຕາໂຣ ກມ຺ພເລ ສໍຫຣນ຺ໂຕ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຕວ ກມ຺ພເລ ປຕິຈ຺ຉາເທຫີ”ຕິ? “ກື ປນ ໂສ ທິນ຺ນເກ ຄຕ຺ຫາຕິ, ອຸທາຫຸ ອທິນ຺ນເກ”ຕິ? “ທິນ຺ນເກ ຄຕ຺ຫາຕິ”ຕິ ຺ “ເອວໍ ສນ຺ເຕ ສເຈ ອິຈ຺ຉາມິ, ທສ຺ສາມິ, ໂນ ເຈ, ນ ທສ຺ສາມິ, ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວ”ນ຺ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສີ຺ ມຈ຺ຉຣິໂນ ຫິ ອນ຺ຜພາລາ ເອວຣູເປສຸ ທານໍ ທທມາເນສຸ ມຈ຺ຉຣາຍິຕ຺ວາ ອສທິສທານໍ ທິສ຺ວາ ມຈ຺ຉຣາຍນ຺ໂຕ ກາລຸໂອ (ຜ຺ ປ຺ ໑໗໗) ວິຍ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ຺ ອາປຕິໂກ ຈິນ຺ເຕສີ – “ອຍໍ ປຸຣິໂສ ອຕ຺ຕໂນ ຜມ຺ມຕາຍ ອາຄຈ຺ຉມາໂນ ‘ຕວ ກມ຺ພເລ ປຕິຈ຺ຉາເທຫີ’ຕິ ມໍ ອາຫ຺ ‘ສເຈປິ ໂສ ທິນ຺ນກໍ ຄຕ຺ຫາ’ຕິ, ອຫໍ ປນ ‘ມມ ສນ຺ຕກໍ ສເຈ ອິຈ຺ຉາມິ, ທສ຺ສາມິ, ໂນ ເຈ, ນ ທສ຺ສາມິ’ຕິ ອວຈໍ, ທິຜ຺ຖກໍ ປນ ອເທນ຺ຕສ຺ສ ລຊ຺ຊາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ປຕິຈ຺ຉາເທນ຺ຕສ຺ສ ໂທໂສ ນຕ຺ຖິ, ອິເມສຸ ປລ຺ຈກມ຺ພລສເຕສຸ ທ຺ເວ ກມ຺ພລານິ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິການິ, ອິມາເນວ ປຕິຈ຺ຉາເທຕຸໍ ວຜ຺ຜຕິ”ຕິ຺ ທ຺ເວປີ ກມ຺ພເລ ທສາຍ ທສໍ ສມ຺ພນ຺ຜິຕ຺ວາ ເຕສໍ ອນ຺ຕເຣ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຕິຈ຺ຉາເທສີ຺ ສາມເຕາໂຣປິ ກິກ຺ຂຸສຫສ຺ເສນ ສທ຺ຶສ ຕໍ ປເທສໍ ປາປຸຕິ຺ ອາປຕິກສ຺ສ ສາມເຕຣໍ ທິສ຺ວາວ ປຸຕ຺ຕສິເນໂຫ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ສກລສຣີຣໍ ສິເນເຫນ ປຣິປຸຕ຺ຕໍ ອໂຫສີ຺ ໂສ ຈິນ຺ເຕສີ – “ຕິຜ຺ຖຕຸ ກມ຺ພລານິ, ອິມໍ ທິສ຺ວາ ຫທຍມໍສມ຺ປິ ທາຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ຺ ເຕ ທ຺ເວປີ ກມ຺ພເລ ນີຫຣິຕ຺ວາ ສາມເຕຣສ຺ສ ປາທມູເລ ຖເປຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, “ກນ຺ເຕ, ຕຍາ ທິຜ຺ຖຜມ຺ມສ຺ສ ກາຄີ ອສ຺ສ”ນ຺ຕິ ອວຈ຺ ໂສປີສ຺ສ “ເອວໍ ໂຫຕູ”ຕິ ອນຸໂມທນໍ ອກາສີ຺

ສາມເຕາໂຣ ອນ຺ໂຕນຄເຣປີ ປລ຺ຈ ກມ຺ພລສຕານິ ລກີ຺ ເອວໍ ເອກທິວສໍເຍວ ກມ຺ພລສຫສ຺ສໍ ລກິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສຫສ຺ສສ຺ສ ອທາສີ຺ ອຖສ຺ສ ກມ຺ພລທາຍກຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣຕິ ນາມໍ ກຣິສ຺ຸ ເອວໍ ນາມກຣຕທິວເສ ທິນ຺ນກມ຺ພໂລ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກກາເລ ກມ຺ພລສຫສ຺ສກາວໍ ປາປຸຕິ຺ ພຸທ຺ຜສາສນລ຺ຫິ ຖເປຕ຺ວາ ນຕ຺ຖລ຺ລໍ ຕໍ ຖານໍ, ຍຕ຺ຖ ອປ຺ປີ ທິນ຺ນໍ ພຫຸໍ ໂຫຕິ, ພຫຸໍ ທິນ຺ນໍ ພຫຸຕຣໍ຺ ເຕນາຫ ກຄວາ –

“ຕຖາຣູໂປຍໍ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸສງ຺ໂຜ, ຍຖາຣູເປ ກິກ຺ຂຸສງ຺ເຜ ອປ຺ປີ ທິນ຺ນໍ ພຫຸໍ ໂຫຕິ, ພຫຸໍ ທິນ຺ນໍ ພຫຸຕຣ”ນ຺ຕິ (ມ຺ ນິ຺ ຓ຺໑໔໖) –

ເອວໍ ສາມເຕາໂຣ ເອກກມ຺ພລສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ສຕ຺ຕວສ຺ສິໂກວ ກມ຺ພລສຫສ຺ສໍ ລກີ຺ ຕສ຺ສ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ຕສ຺ສ ອກິກ຺ຂຕໍ ຌາຕິທາຍກາ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຖາສລ຺ລາປໍ ກໂຣນ຺ຕິ຺ ໂສ ຈິນ຺ເຕສີ – “ມຍາ ອິຜ ວສນ຺ເຕນ ຌາຕິທາຍເກສຸ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກເຖນ຺ເຕສຸ ອກເຖຕຸມ຺ປິ ນ ສກ຺ກາ, ເອເຕຫິ ສທ຺ຶສ ກຖາປປ຺ລ຺ເຈນ ອຕ຺ຕໂນ ປຕິຜ຺ຖໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ຍໍນູນາຫໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ອຣລ຺ລໍ ປວິເສຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ຺ ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕາ ກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ກຖາເປຕ຺ວາ ອຸປຊ຺ຊາຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ວິຫາຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ “ສເຈ ອາສນ຺ນຜ຺ຖາເນ ວສິສ຺ສາມິ, ຌາຕກາ ມໍ ປກ຺ໂກສິສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິ ວີສຕິ ໂຍຊນສຕໍ ມຄ຺ຄໍ ອຄມາສີ຺ ອເຖເກນ ຄາມທ຺ວາເຣນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເອກໍ ມຫລ຺ລກປຸຣິສໍ ທິສ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – “ກື ນຸ ໂຂ, ມຫາອຸປາສກ , ອິມສ຺ມິ ປເທເສ ວສນ຺ຕານໍ ອາຣລ຺ລກວິຫາໂຣ ອຕ຺ຖີ”ຕິ? “ອຕ຺ຖິ, ກນ຺ເຕ”ຕິ຺ “ເຕນ ຫິ ເມ ມຄ຺ຄໍ ອາຈິກ຺ຂາຫີ”ຕິ຺ ມຫລ຺ລເກົາປາສກສ຺ສ ປນ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ປຸຕ຺ຕສິເນໂຫ ອຸທປາທີ຺ ອຖສ຺ສ ຕຕ຺ເຖວ ຖິໂຕ ອນາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ “ເອຫິ, ກນ຺ເຕ, ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສາມິ ເຕ”ຕິ ຄເຫຕ຺ວາ ອຄມາສີ຺ ສາມເຕາໂຣ ເຕນ ສທ຺ຶສ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ນານາ ປຸປ຺ຜຜລປ຺ຜິມຕ຺ຫິເຕ ຮຸກ຺ຂປ຺ພພຕປເທເສ ທິສ຺ວາ “ອຍໍ, ອຸປາສກ, ກື ປເທໂສ ນາມ, ອຍໍ ອຸປາສກ ກື ປເທໂສ ນາມາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິ຺ ໂສປີສ຺ສ ເຕສໍ ນາມານິ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ອາຣລ຺ລກວິຫາຣໍ ປຕ຺ວາ “ອິທໍ, ກນ຺ເຕ, ຜາສຸກຜ຺ຖານໍ, ອິເຜວ ວສາຫີ”ຕິ ວຕ຺ວາ, “ກນ຺ເຕ, ໂກ ນາໂມ ຕ຺ວ”ນ຺ຕິ ນາມໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອຫໍ ວນວາສີຕິສ຺ໂສ ນາມ ອຸປາສກາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, “ສ຺ເວ ອມ຺ຫາກໍ ຄາເມ

ຠິກ຺ຂາຍ ຈຣິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕຄາມເມວ ຄໂຕຯ ''ວນວາສີຕິສ຺ໂສ ນາມ ວິຫາຣໍ ອາຄໂຕ, ຕສ຺ສ ຍາຄຸຠຕ຺ຕາທີນິ ປຏິຍາເທຖາ''ຕິ ມນຸສ຺ສານໍ ອາໂຣເຈສິຯ

ສາມເຓໂຣ ປຐມເມວ ຕິສ຺ໂສ ນາມ ຫຸຕ຺ວາ ຕໂຕ ປິຓ຺ຑປາຕທາຍກຕິສ຺ໂສ ກມ຺ພລທາຍກຕິສ຺ໂສ ວນວາສີຕິສ຺ໂສຕິ ຕີຓິ ນາມານິ ລຠິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕວສ຺ສຠ຺ພນ຺ຕເຣ ຈຕ຺ຕາຣິ ນາມານິ ລຠິຯ ໂສ ປຸນທິວເສ ປາໂຕວ ຕໍ ຄາມໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິຯ ມນຸສ຺ສາ ຠິກ຺ຂໍ ທຕ຺ວາ ວນ຺ທິໍສຸຯ ສາມເຓໂຣ ''ສຸຂິຕາ ໂຫຖ, ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈຖາ''ຕິ ອາຫຯ ເອກມນຸສ຺ໂສປິ ຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂໍ ທຕ຺ວາ ປຸນ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ສພ຺ເພວ ໂອໂລເກນ຺ຕາ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ໂສປິ ອຕ຺ຕໂນ ຍາປນມຕ຺ຕເມວ ຄຓ຺ຫິຯ ສກລຄາມວາສິໂນ ຕສ຺ສ ປາທມູເລ ອຸເຣນ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ, ''ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫສຸ ອິມໍ ເຕມາສໍ ອິຘ ວສນ຺ເຕສຸ ມຍໍ ຕີຓິ ສຣຓານິ ຄເຫຕ຺ວາ ປຎ຺ຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຏ຺ຐາຍ ມາສສ຺ສ ອຏ຺ຐ ອຸໂປສຖກມ຺ມານິ ອຸປວສິສ຺ສາມ, ອິຘ ວສນຕ຺ຖາຍ ໂນ ປຏິຎ຺ຎໍ ເທຖາ''ຕິຯ ໂສ ອຸປກາຣໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ເຕສໍ ປຏິຎ຺ຎໍ ທຕ຺ວາ ນິພທ຺ຘໍ ຕຕ຺ເຖວ ປິຓ຺ຑປາຕຈາຣໍ ຈຣິຯ ວນ຺ທິຕວນ຺ທິຕກ຺ຂເຓ ຈ ''ສຸຂິຕາ ໂຫຖ, ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈຖາ''ຕິ ປທທ຺ວຍເມວ ກເຖຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ໂສ ຕຕ຺ເຖວ ປຐມມາສຎ຺ຈ ທຸຕິຍມາສຎ຺ຈ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ຕຕິຍມາເສ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຯ

ອຖສ຺ສ ປວາເຣຕ຺ວາ ວຸຏ຺ຐວສ຺ສກາເລ ອຸປ຺ຌ຺ຌາໂຍ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫ – ''ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ຕິສ຺ສສາມເຓຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉາມີ''ຕິຯ ''ຄຈ຺ຉ, ສາຣິປຸຕ຺ຕາ''ຕິຯ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວາເຣ ປຎ຺ຈສເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາທາຍ ປກ຺ກມນ຺ໂຕ, ''ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ອຫໍ ຕິສ຺ສສາມເຓຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉາມີ''ຕິ ອາຫຯ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣ ''ອຫມ຺ປິ, ອາວຸໂສ, ຄຈ຺ຉາມີ''ຕິ ປຎ຺ຈຫິ ຠິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ນິກ຺ຂມິຯ ເອເຕນຸປາເຍນ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖໂຣ ອນຸຣຸທ຺ຘຕ຺ເຖໂຣ ອຸປາລິຕ຺ເຖໂຣ ປຸຓ຺ຓຕ຺ເຖໂຣຕິ ສພ຺ເພ ມຫາສາວກາ ປຎ຺ຈຫິ ປຎ຺ຈຫິ ຠິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ນິກ຺ຂມິໍສຸຯ ສພ຺ເພປິ ມຫາສາວການໍ ປຣິວາຣາ ຈຕ຺ຕາລີສ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານິ ອເຫສຸໍຯ ເຕ ວີສຕິໂຍຊນສຕໍ ມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຄຈຣຄາມໍ ສມ຺ປຕ຺ຕາຯ ສາມເຓຣສ຺ສ ນິພທ຺ຘຸປຏ຺ຐາໂກ ອຸປາສໂກ ທ຺ວາເຣເຍວ ທິສ຺ວາ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຯ

ອຖ ນໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ປຸຈ຺ຉິ – ''ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ, ອຸປາສກ, ອິມສ຺ມິໍ ປເທເສ ອາຣຎ຺ຎກວິຫາໂຣ''ຕິ? ''ອຕ຺ຖິ, ຠນ຺ເຕ''ຕິຯ ''ສຠິກ຺ຂຸໂກ, ອຠິກ຺ຂຸໂກ''ຕິ? ''ສຠິກ຺ຂຸໂກ, ຠນ຺ເຕ''ຕິຯ ''ໂກ ນາໂມ ຕຕ຺ຖ ວສຕີ''ຕິ? ''ວນວາສີຕິສ຺ໂສ, ຠນ຺ເຕ''ຕິຯ ''ເຕນ ຫິ ມຄ຺ຄໍ ໂນ ອາຈິກ຺ຂາ''ຕິຯ ''ເກ ຕຸມ຺ເຫ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ? ''ມຍໍ ສາມເຓຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຕາ''ຕິຯ ອຸປາສໂກ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຘມ຺ມເສນາປຕິໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພປິ ມຫາສາວເກ ສຎ຺ຊານິຕ຺ວາ ນິຣນ຺ຕຣໍ ປີຕິຍາ ຜຸຏ຺ຐສຣີໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ''ຕິຏ຺ຐຖ ຕາວ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ ເວເຄນ ຄາມໍ ປວິສິຕ຺ວາ ''ເອເຕ, ອຍ຺ຍາ, ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ອສີຕິ ມຫາສາວກາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວາເຣຫິ ສທ຺ຘິໍ ສາມເຓຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຕາ, ມຎ຺ຈປີຐປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຓາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ ເວເຄນ ນິກ຺ຂມຖາ''ຕິ ອຸຄ຺ໂຆເສສິຯ ມນຸສ຺ສາ ''ຕາວເທວ ມຎ຺ຈາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ ເຖຣານໍ ປທານຸປທິກາ ຫຸຕ຺ວາ ເຖເຣຫິ ສທ຺ຘິໍເຍວ ວິຫາຣໍ ປວິສິໍສຸຯ ສາມເຓໂຣ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ສຎ຺ຊານິຕ຺ວາ ກຕິປຍານໍ ມຫາເຖຣານໍ ປຕ຺ຕຈີວຣານິ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ວຕ຺ຕມກາສິຯ ຕສ຺ສ ເຖຣານໍ ວສນຏ຺ຐານໍ ສໍວິທຫນ຺ຕສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ປຏິສາເມນ຺ຕສ຺ເສວ ອນ຺ຘກາໂຣ ຊາຕາ''ຕິຯ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ອຸປາສເກ ອາຫ – ''ຄຈ຺ຉຖ, ອຸປາສກາ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ອນ຺ຘກາໂຣ ຊາໂຕ''ຕິຯ ''ຠນ຺ເຕ, ອຊ຺ຊ ຘມ຺ມສ຺ສວນທິວໂສ, ນ ມຍໍ ຄມິສ຺ສາມ, ຘມ຺ມໍ ສຸຓິສ຺ສາມ, ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ຘມ຺ມສ຺ສວນມ຺ປິ ນຕ຺ຖີ''ຕິຯ ''ເຕນ ຫິ, ສາມເຓຣ, ທີປໍ ຊາເລຕ຺ວາ ຘມ຺ມສ຺ສວນສ຺ສ ກາລໍ ໂຆເສຫີ''ຕິຯ ໂສ ຕຖາ ອກາສິຯ ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ອາຫ – ''ຕິສ຺ສ ຕວ ອຸປຏ຺ຐາກາ 'ຘມ຺ມໍ ໂສຕຸກາມາມ຺ຫາ'ຕິ ວທນ຺ຕິ , ກເຖຫິ ເຕສໍ ຘມ຺ມ''ນ຺ຕິຯ ອຸປາສກາ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ອຸຏ຺ຐາຍ, ''ຠນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ອຍ຺ໂຍ 'ສຸຂິຕາ ໂຫຖ, ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈຖາ'ຕິ ອິມານິ ທ຺ເວ ປທານິ ຐເປຕ຺ວາ ອຎ຺ຎໍ ຘມ຺ມກຖໍ ນ ຊານາຕິ , ອມ຺ຫາກໍ ອຎ຺ຎໍ ຘມ຺ມກຖິກໍ ເທຖາ''ຕິ ວທິໍສຸຯ ''ສາມເຓໂຣ ປນ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາປິ ເນວ ເຕສໍ ຘມ຺ມກຖໍ ກເຖສີ''ຕິຯ

ຕທາ ປນ ນໍ ອຸປ຺ຌ຺ຌາໂຍ, ''ສາມເຓຣ, ກຖໍ ປນ ສຸຂິຕາ ໂຫນ຺ຕິ, 'ກຖໍ ປນ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕີ'ຕິ ອິເມສໍ ໂນ ທ຺ວິນ຺ນໍ ປທານໍ ອຕ຺ຖໍ ກເຖຫີ''ຕິ ອາຫຯ ໂສ ''ສາຘຸ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ ຈິຕ຺ຕພີຊນີ ຄເຫຕ຺ວາ ຘມ຺ມາສນໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ປຎ຺ຈຫິ ນິກາເຍຫິ ອຕ຺ຖຎ຺ຈ ກາຣຓຎ຺ຈ ອາກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ຆນວສ຺ສໍ ວສ຺ສນ຺ໂຕ ຈາຕຸທ຺ທີປກມຫາເມໂຆ ວິຍ ຂນ຺ຘຘາຕ຺ວາຍຕນໂພຘິປກ຺ຂິຍຘມ຺ເມ ວິຠຊນ຺ໂຕ ອຣຫຕ຺ຕກູເຏນ ຘມ຺ມກຖໍ ກເຖຕ຺ວາ, ''ຠນ຺ເຕ, ເອວໍ ອຣຫຕ຺ຕປ຺ປຕ຺ຕສ຺ສ ສຸຂໍ ໂຫຕິ, ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕເຍວ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈຕິ, ເສສຊນາ ຊາຕິທຸກ຺ຂາທີຫິ ເຈວ ນິຣຍທຸກ຺ຂາທີຫິ ຈ ນ ປຣິມຸຈ຺ຈນ຺ຕີ''ຕິ ອາຫຯ ''ສາຘຸ, ສາມເຓຣ, ສຸກຖິໂຕ ເຕ ປຏິຠາໂຕ, ອິທານິ ສຣຠຎ຺ຎໍ ຠຓາຫີ''ຕິຯ ໂສ ສຣຠຎ຺ຎມ຺ປິ ຠຓິຯ ອຣຸເຓ ອຸຄ຺ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ສາມເຓຣສ຺ສ ອຸປຏ຺ຐາກມນຸສ຺ສາ ທ຺ເວ ຠາຄາ

ອເຫສຸໍ ເອກຈ"ເຈ ‘‘ນ ວຕ ໂນ ອິໂຕ ປຸພ່ເພ ເອວຣູໂປ ກກຸຂລຸໂອ ທິຜຸຖປຸພ່ໂພ. ກຖລຸທິ ນາມ ເອວຣູປ໌ ສມຸມກາຖໍ ຊານນ໌ໂຕ ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ມາຕາປິຕຸຜຸຖາເນ ຖຕຸວາ ອຸປ໌ຜຸຖທນ໌ຕານໍ ມນຸສຸສານໍ ເອກມ໌ປິ ສມຸມປທໍ ນ ກເຖສິ’’ຕິ ກຸຊຸຊີສຸ. ເອກຈ"ເຈ ‘‘ລາກາ ວຕ ໂນ, ເຍ ມຍໍ ເອວຣູປໍ ກທນ໌ຕໍ ຄຸຕໍ ວາ ອຄຸຕໍ ວາ ອຊານນ໌ຕາປິ ອຸປ໌ຜຸຖທິມ໌ຫ , ອິທານິ ຈ ປນສຸສ ສນ໌ຕິເກ ສມຸມໍ ໂສຕຸໍ ລກິມ໌ຫາ’’ຕິ ຕຸສຸສີສຸ.

ສມຸມາສມຸພຸທຸໂສປິ ຕໍ ທິວສໍ ປຈ"ຈູສສມເຍ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ໌ໂຕ ວນວາສິຕິສຸສສຸສ ອຸປ໌ຜຸຖາເກ ອຕຸຕໂນ ຌາຕຊາລສຸສ ອນ໌ໂຕ ປວິຜຸເຖ ທິສຸວາ ‘‘ກຶ ນຸ ໂຂ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ອາວຊຸເຊນ໌ໂຕ ອິມມຕຸຖໍ ອຸປ໌ສາເຣສິ ‘‘ວນວາສິຕິສຸສສາມເຕຣສຸສ ອຸປ໌ຜຸຖາກາ ເອກຈ"ເຈ ຕຸຜຸຖາ, ເອກຈ"ເຈ ກຸທຸສາ, ມຍຸທໍ ປຸຕຸຕສຸສ ປນ ສາມເຕຣສຸສ ກຸທຸສາ ນິຣຍກາຄີໂນ ກວິສຸສນ໌ຕິ, ຄນ໌ຕພຸພເມວ ຕຕຸຖ ມຍາ, ມຍິ ຄເຕ ສພຸເພປິ ເຕ ສາມເຕເຣ ເມຕຸຕຈິຕຸຕໍ ກຕຸວາ ທຸກຸຂາ ມຸຈ"ຈິສຸສນ໌ຕີ’’ຕິ. ເຕປິ ມນຸສຸສາ ກິກຸຂຸສງ"ໍ ນິມນ໌ເຕຕຸວາ ຄາມໍ ຄນ໌ຕຸວາ ມຕຸທປໍ ກາເຣຕຸວາ ຍາຄຸກຕຸຕາທີນິ ສມ໌ປາເທຕຸວາ ອາສນານິ ປຌຸຌາເປຕຸວາ ສງ"ສຸສ ອາຄມນມຄຸຄໍ ໂອໂລເກນ໌ຕາ ນິສີທີສຸ. ກິກຸຂູປິ ສຣີຣປຜິຊຄຸຄນໍ ກຕຸວາ ກິກຸຂາຈາຣເວລາຍ ຄາມໍ ປິຕຸຫາຍ ປວິສນ໌ຕາ ສາມເຕຣໍ ປຸຈ"ຈີສຸ –
‘‘ກຶ, ຕິສຸສ, ຕຸວໍ ອມ໌ເຫທິ ສທຸຣີ ຄມິສຸສສີ, ອຸທາຫຸ ປຈ"ຈາ’’ຕິ? ‘‘ມມ ຄມນເວລາຍເມວ ຄມິສຸສາມິ, ຄຈ"ຈຖ ຕຸມ໌ເຫ, ກນ໌ເຕ’’ຕິ. ກິກຸຂູ ປຕຸຕຈີວຣມາທາຍ ປວິສີສຸ.

ສຕຸຖາ ເຊຕວນສຸມິເຍວ ຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕຸວາ ປຕຸຕມາທາຍ ເອກຈິຕຸຕກຸຂເຕເນເວ ຄນ໌ຕຸວາ ກິກຸຂູນໍ ປຸຣໂຕ ຄິຕເມວ ອຕຸຕານໍ ທສຸເສສິ. ‘‘ສມຸມາສມຸພຸທຸໂສ ອາຄໂຕ’’ຕິ ສກລຄາໂມ ສງ"ຂຸກິຕຸວາ ເອກໂກລາຫໂລ ອໂຫສິ. ມນຸສຸສາ ອຸທຄຸຄຈິຕຸຕາ ພຸທຸສປຸປ໌ມຸຂໍ ກິກຸຂຸສງ"ໍ ນິສີທາເປຕຸວາ ຍາຄຸໍ ທຕຸວາ ຂຊຸຊກໍ ອທໍສຸ. ສາມເຕໂຣ ກຕຸເຕ ອນິຜຸຖິເຕເຍວ ອນ໌ໂຕຄາມໍ ປາວິສິ. ຄາມວາສິໂນ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຕສຸສ ສກຸກຈ"ຈໍ ກິກຸຂໍ ອທໍສຸ. ໂສ ຍາປນມຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ສຕຸຖຸ ສນ໌ຕິກໍ ຄນ໌ຕຸວາ ປຕຸຕໍ ອຸປ໌ນາເມສິ. ສຕຸຖາ ‘‘ອາຫຣ, ຕິສຸສາ’’ຕິ ຫຕຸຖໍ ປສາເຣຕຸວາ ປຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ‘‘ປສຸສ, ສາຣິປຸຕຸຕ, ຕວ ສາມເຕຣສຸສ ປຕຸຕ’’ນ໌ຕິ ເຖຣສຸສ ທສຸເສສິ. ເຖໂຣ ສຕຸຖຸ ຫຕຸຖໂຕ ປຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ສາມເຕຣສຸສ ທຕຸວາ ‘‘ຄຈ"ຈ, ອຕຸຕໂນ ປຕຸຕຜຸຖາເນ ນິສີທິຕຸວາ ກຕຸຕກິຈ"ຈໍ ກໂຣທີ’’ຕິ ອາຫ.

ຄາມວາສິໂນ ພຸທຸສປຸປ໌ມຸຂໍ ກິກຸຂຸສງ"ໍ ປຣິວິສິຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນ໌ທິຕຸວາ ອນຸໂມທນໍ ຍາຈີສຸ. ສຕຸຖາ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນ໌ໂຕ ເອວມາຫ – ‘‘ລາກາ ວຕ ໂວ ອຸປາສກາ, ເຍ ຕຸມ໌ເຫ ອຕຸຕໂນ ກຸລູປກໍ ສາມເຕຣໍ ນິສຸສາຍ ສາຣິປຸຕຸຕໍ ໂມຄຸຄລຸລານໍ ກສຸສປໍ ອນຸຣຸທຸສນ໌ຕິ ອສີຕິມທາສາວເກ ທສຸສນາຍ ລກຖ, ອຫມ໌ປິ ຕຸມ໌ຫາກໍ ກຸລູປກເມວ ນິສຸສາຍ ອາຄໂຕ, ພຸທຸສທສຸສນມ໌ປິ ໂວ ອິມໍ ນິສຸສາເຍວ ລທຸສໍ, ລາກາ ໂວ, ສຸລທຸສໍ ໂວ’’ຕິ. ມນຸສຸສາ ຈິນ໌ຕຍີສຸ – ‘‘ອໂທ ອມ໌ຫາກໍ ລາກາ, ພຸທຸສານຌ"ເຈວ ກິກຸຂຸສງ"ສຸສ ຈ ອາຣາສນສມຕຸຖໍ ອມ໌ຫາກໍ ອຍຸຍໍ ທສຸສນາຍ ລການ, ເທຍຸຍສມຸມຌ"ຈສຸສ ທາຕຸໍ ລການາ’’ຕິ ສາມເຕຣສຸສ ກຸທຸສາ ມນຸສຸສາ ຕຸສຸສີສຸ. ຕຸຜຸຖາ ມນຸສຸສາ ກິຍຸໂຍໂສມຕຸຕາຍ ປສີທີສຸ. ອນຸໂມທນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສຸ. ສຕຸຖາ ອຸຜຸຖາຍາສນາ ປກຸກາມິ. ມນຸສຸສາ ສຕຸຖາຣໍ ອນຸຄນ໌ຕຸວາ ວນ໌ທິຕຸວາ ນິວຕຸຕີສຸ. ສຕຸຖາ ສາມເຕເຣນ ສທຸຣີ ສມເສເຣນ ຄຈ"ຈນ໌ໂຕ , ‘‘ສາມເຕຣ, ອຍໍ ປເທໂສ ໂກນາໂມ, ອຍໍ ປເທໂສ ໂກນາໂມ’’ຕິ ປຸພ່ເພ ຕສຸສ ອຸປາສເກນ ທສຸສິຕປເທເສ ປຸຈ"ຈນ໌ໂຕ ອຄມາສິ. ສາມເຕໂຣປິ, ‘‘ກນ໌ເຕ, ອຍໍ ອິຕຸຖນ໌ນາໂມ, ອຍໍ ອິຕຸຖນ໌ນາໂມ’’ຕິ ອາຈິກຸຂມາໂນວ ອຄມາສິ. ສຕຸຖາ ຕສຸສ ວສນຜຸຖານໍ ຄນ໌ຕຸວາ ປພຸພຕມຕຸຖກໍ ອກິຣຸທີ. ຕຕຸຖ ຄິຕານໍ ປນ ມທາສມຸທຸໂທ ປຌຸຌາຍຕີ. ສຕຸຖາ ສາມເຕຣໍ ປຸຈ"ຈິ – ‘‘ຕິສຸສ, ປພຸພຕມຕຸຖເກ ຄິໂຕ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລເກຕຸວາ ກຶ ປສຸສສີ’’ຕິ? ‘‘ມທາສມຸທຸທໍ, ກນ໌ເຕ’’ຕິ. ‘‘ມທາສມຸທຸທໍ ທິສຸວາ ກຶ ຈິນ໌ເຕສີ’’ຕິ? ‘‘ມມ ທຸກຸຂິຕກາເລ ໂຣທນ໌ຕສຸສ ຈຕູຫິ ມທາສມຸທຸເທທິ ອຕິເຣກຕເຣນ ອສຸສຸນາ ກວິຕພຸພນ໌ຕິ ອິທໍ, ກນ໌ເຕ, ຈິນ໌ເຕສີ’’ນ໌ຕິ. ‘‘ສາສຸ ສາສຸ, ຕິສຸສ, ເອວເມຕໍ. ເອເກກສຸສ ທິ ສຕຸຕສຸສ ທຸກຸຂິຕກາເລ ປຄຸ"ຣິຕອສຸສູນິ ຈຕູຫິ ມທາສມຸທຸເທທິ ອຕິເຣກຕຣາເນວາ’’ຕິ. ອິທຌ"ຈ ປນ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ຈຕູສຸ ສມຸທຸເທສຸ ຊລໍ ປຣິຕຸຕກໍ,

ຕໂຕ ພທຸໍ ອສຸສຸຊລໍ ອນປ໌ປກໍ;

ທຸກຸເຂນ ຜຸຜຸຖສຸສ ນຣສຸສ ໂສຈນາ,

ກີກາຣຕາ ສມຸມ ຕຸວໍ ປມຊຸຊສີ’’ຕິ¶

ອຖ ນໍ ປຸນ ປຸຈຸຉິ – ‘‘ຕິສຸສ, ກຫໍ ວສສີ’’ຕິ? ‘‘ອິມສຸມິ ປພຸກາເຣ, ກນຸເຕ’’ຕິ¶ ‘‘ຕຕຸຖ ປນ ວສນຸໂຕ ກິ ຈິນຸເຕສີ’’ຕິ? ‘‘ມຍາ ມຣນຸເຕນ ອິມສຸມິ ຖາເນ ກຕສຸສ ສຣີຣນິກຸເຂປສຸສ ປຣິຈຸເຉໂທ ‘ນຕຸຖິ’ຕິ ຈິນຸເຕສິ, ກນຸເຕ’’ຕິ¶ ‘‘ສາຘຸ ສາຘຸ, ຕິສຸສ, ເອວເມ ຕໍ¶ ອິເມສຖຸຫິ ສຕຸຕານໍ ປຖວິຍໍ ນິປຊຸຊິຕຸວາ ອມຕຍຸຖານໍ ນາມ ນຕຸຖິ’’ຕິ ວຕຸວາ –

‘‘ອຸປສາລຸອກນາມານິ, ສຫສຸສານິ ຈຕຸທຸທສ;

ອສຸມິ ປເທເສ ທຑຸຒານິ, ນຕຸຖິ ໂລເກ ອນາມຕໍ¶

‘‘ຍມຸຫິ ສຈຸຈຖຸຈ ຘມຸໂມ ຈ, ອຫິໍສາ ສໍຍໂມ ທໂມ;

ເອຕໍ ອຣິຍາ ເສວນຸຕິ, ເອຕໍ ໂລເກ ອນາມຕ’’ນຸຕິ¶ (ຊາ¶໑¶໔¶໖໑-໖໔) –

ອິມໍ ທຸກນິປາເຕ ອຸປສາລຸອກຊາຕກໍ ກເຖສິ¶ ອິຕິ ປຖວິຍໍ ສຣີຣນິກຸເຂປໍ ກຕຸວາ ມຣນຸເຕສຸ ສຕຸເຕສຸ ອມຕປຸພຸພປເທເສ ມຣນຸຕາ ນາມ ນຕຸຖິ, ອານນຸທຕຸເຖຣສທິສາ ປນ ອມຕປຸພຸພປເທເສ ປຣິນິພຸພາຍນຸຕິ¶

ອານນຸທຕຸເຖໂຣ ກິຣ ວີສວສຸສສຕິກກາເລ ອາຍຸສງຂາຣໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ປຣິກຸຂີຕກາວໍ ຖຕຸວາ ‘‘ອິໂຕ ສຕຸຕເມ ທິວເສ ປຣິນິພຸພາຍິສຸສາມີ’’ຕິ ອາໂຣເຈສິ¶ ຕໍ ປວຕຸຕິໍ ສຸຕຸວາ ໂຣຫິຕິນທິຍາ ອຸກຍຕີຣວາສີເກສຸ ມນຸສຸເສສຸ ໂອຣິມຕີຣວາສີກາ ‘‘ມຍໍ ເຖຣສຸສ ພຫູປກາຣາ, ອມຸຫາກໍ ສນຸຕິເກ ປຣິນິພຸພາຍິສຸສຕີ’’ຕິ ວທິໍສຸ¶ ປຣຕີຣວາສີກາປີ ‘‘ມຍໍ ເຖຣສຸສ ພຫູປກາຣາ, ອມຸຫາກໍ ສນຸຕິເກ ປຣິນິພຸພາຍິສຸສຕີ’’ຕິ ວທິໍສຸ¶ ເຖໂຣ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ອຸກຍຕີຣວາສີໂນ ມຍຸຫໍ ອຸປກາຣາ, ອິເມ ນາມ ອນຸປກາຣາຕິ ນ ສກຸກາ ວຕຸຕຸໍ, ສຈາຫໍ ໂອຣິມຕີເຣ ປຣິນິພຸພາຍິສຸສາມິ, ປຣຕີຣວາສີໂນ ຘາຕຸຄຫຓຕຸຖໍ ເຕຫິ ສທຸຘິ ກລຫໍ ກຣິສຸສນຸຕິ¶ ສເຈ ປຣຕີເຣ ປຣິນິພຸພາຍິສຸສາມິ, ໂອຣິມຕີຣວາສີໂນປີ ຕຖາ ກຣິສຸສນຸຕິ, ກລໂຫ ອຸປຸປຊຸຊມາໂນປີ ມໍ ນິສຸສາເຍວ ອຸປຸປຊຸຊິສຸສຕິ, ວູປສມມາໂນປີ ມໍ ນິສຸສາເຍວ ວູປສມິສຸສຕີ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ‘‘ໂອຣິມຕີຣວາສີໂນປີ ມຍຸຫໍ ອຸປກາຣາ, ປຣຕີຣວາສີໂນປີ ມຍຸຫໍ ອຸປກາຣາ, ອນຸປກາຣາປີ ນາມ ນຕຸຖິ, ໂອຣິມຕີຣວາສີໂນ ໂອຣິມຕີເຣເຍວ ສນຸນິປຕນຸຕຸ, ປຣຕີຣວາສີໂນປີ ປຣຕີເຣເຍວາ’’ຕິ ອາຫ¶ ຕໂຕ ສຕຸຕເມ ທິວເສ ມຊຸເຂນທິຍາ ສຕຸຕຕາລປຸປມາເຓ ອາກາເສ ປລຸລງເກນ ນິສີທິຕຸວາ ມຫາຊນສຸສ ຘມຸມໍ ກເຖຕຸວາ ‘‘ມມ ສຣີຣໍ ມຊຸເຊ ກິຊຸຊິຕຸວາ ເອໂກ ກາໂຄ ໂອຣິມຕີເຣ ປຕຕຸ, ເອໂກ ກາໂຄ ປຣຕີເຣ’’ຕິ ອຘິຍຸຖາຍ ຍຖານິສິນຸໂນວ ເຕໂຊຘາຕຸໍ ສມາປຊຸຊິ, ຊາລາ ອຸຍຸຖຫິໍສຸ¶ ສຣີຣໍ ມຊຸເຊ ກິຊຸຊິຕຸວາ ເອໂກ ກາໂຄ ໂອຣິມຕີເຣ ປຕິ, ເອໂກ ກາໂຄ ປຣຕີເຣ¶ ຕໂຕ ມຫາຊໂນ ປຣິເທວິ, ປຖວິອຸນຸທຸຣິຍນສທຸໂທ ວິຍ ອາໂຣທນສທຸໂທ ອໂຫສິ¶ ສຕຸຖຸ ປຣິນິພຸພາເນ ອາໂຣທນສທຸທໂຕປີ ກາຣຸຖຸຖຕໂຣ ອໂຫສີ¶ ມນຸສຸສາ ຈຕຸຕາໂຣ ມາເສ ໂຣທນຸຕາ ປຣິເທວນຸຕາ ‘‘ສຕຸຖຸ ປຕຸຕຈີວຣຄຸຄາຫເກ ຕິຍຸຖນຸເຕ ສຕຸຖຸ ກີຕກາໂລ ວິຍ ໂນ ອໂຫສີ, ອິທານິ ໂນ ສຕຸຖາ ປຣິນິພຸພຸໂຕ’’ຕິ ວິປຸປລປນຸຕາ ວິຣວນຸຕາ ວິຈຣິສູຕິ¶

ປຸນ ສຕຸຖາ ສາມເຓຣໍ ປຸຈຸຉິ – ‘‘ຕິສຸສ, ອິມສຸມິ ວນສຕຸເຑ ທີປີອາທີນໍ ສທຸເທນ ກາຍສີ, ນ ກາຍສີ’’ຕິ? ‘‘ນ ກາຍາມິ ກຄວາ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ເມ ເອເຕສໍ ສທຸທໍ ສຸຕຸວາ ວນຣຕິ ນາມ ອຸປຸປຊຸຊຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ສຍຸຖິມຕຸຕາຫີ ຄາຖາຫີ ວນວຕຸຓນໍ ນາມ ກເຖສີ¶ ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ‘‘ຕິສຸສາ’’ຕິ ອາມນຸເຕສີ¶ ‘‘ກິໍ, ກນຸເຕ’’ຕິ? ‘‘ມຍໍ ຄຈຸຉາມ, ຕຸວໍ ຄມິສຸສສີ, ນິວຕຸຕິສຸສສີ’’ຕິ¶ ‘‘ມຍຸຫໍ ອຸປຊຸຊາເຍ ມໍ ອາທາຍ ຄຈຸຉນຸເຕ ຄມິສຸສາມິ, ນິວຕຸເຕນຸເຕ ນິວຕຸຕິສຸສາມິ , ກນຸເຕ’’ຕິ ¶ ສຕຸຖາ ກິກຸຂຸສງເຍນ ສທຸຘິ ປກຸກາມິ¶ ສາມເຓຣສຸສ ປນ ນິວຕຸຕິຕຸເມວ ອຊຸຊາສໂຍ, ເຖໂຣ ຕໍ ຖຕຸວາ ‘‘ຕິສຸສ, ສເຈ ນິວຕຸຕິຕຸກາໂມ, ນິວຕຸຕາ’’ຕິ ອາຫ¶ ໂສ ສຕຸຖາຣຖຸຈ ກິກຸຂຸສງຍຖຸຈ ວນຸທິຕຸວາ ນິວຕຸຕິ¶ ສຕຸຖາ ເຊຕວນເມວ ອຄມາສີ¶

ກິກຸຂູນໍ ຘມຸມສກາຍໍ ກຖາ ອຸທປາທິ – ‘‘ອໂຫ ວຕ ວນວາສີຕິສຸສສາມເຓໂຣ ທຸກຸກຣໍ ກໂຣຕິ, ປຜິສນຸຘິຄຸຄຫຓໂຕ ປຍຸຖາຍສຸສ ຖາຕກາ ສຕຸຕສຸ ມງຄເລສຸ ປຖຸຈນຸນໍ ກິກຸຂຸສຕານໍ ອປໍໂປທກມຘຸປາຍສເມວ ອທໍສຸ, ປພຸພຊິຕກາເລ ອນຸໂຕວິຫາເຣ ພຸທຸຘປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງຆສຸສ ສຕຸຕ ທິວສານິ ອປໍໂປທກມຘຸປາຍສເມວ ອທໍສຸ¶ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຍຸຖເມ ທິວເສ ອນຸໂຕຄາມໍ ປວິສນຸໂຕ ທຸວິເຫວ ທິວເສຫິ ສາຓກສຫສຸເສນ ສທຸຘິ ປີຕຸຫປາຕສຫສຸສໍ ລກິ, ປຸເນກທິວສໍ ກມຸພລສຫສຸສໍ ລກິ¶ ອິ

ຕິສຸສ ອິສ ວສນກາເລ ມຫາລາກສກຸກາໂຣ ອຸປຸປຊຸຊິ, ອິທາປິ ເອວຣູປໍ ລາກສກຸການໍ ລທຸເທຕຸວາ ອຣຸຄຸຄໍ ປວິສິຕຸວາ ນິສຸສ ກາທາເຣນ ຍາເປຕິ, ທຸກຸກຣກາຣໂກ ວຕ ຕິສຸສສາມເຕໂຣ’’ຕິ។ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ, ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣະິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຈິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ອາມ, ກິກຸຂເວ, ລາກູປນິສາ ນາມເສາ ອຸສຸຍາ, ນິພຸພານຄາມິນີ ປຕິປ ທາ ອຸສຸຍາ។ ‘ເອວໍ ລາກໍ ລກິສຸສາມີ’ຕິ ທີ ອາຣສຸຄິກາທິສຸຕຸງຄສມາທານວເສນ ລາກູປນິສໍ ຣກຸຂນຸຕສຸສ ກິກຸຂໂນ ຈຕຸຕາໂຣ ອປາຍາ ວິວຍທຸວາຣາ ເອວ ຕິຍຸຄນຸຕິ, ນິພຸພານຄາມິນິຍາ ປນ ປຕິປທາຍ ອຸປຸປນຸນໍ ລາກສກຸການໍ ປທາຍ ອຣຸຄຸຄໍ ປວິສິຕຸວາ ພເຍນຸໂຕ ວາຍມນຸໂຕ ອຣຫຕຸຕໍ ຄຕຸທາຕີ’’ຕິ ອນຸສນຸຂີ ພເຍຕຸວາ ສມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາທ –

ກຸ៥។

‘‘ອຸສຸຍາ ທີ ລາກູປນິສາ, ອຸສຸຍາ ນິພຸພານຄາມິນີ;

ເອວເມຕໍ ອກິຄຸຍາຍ, ກິກຸຂຸ ພຸທຸສສຸສ ສາວໂກ;

ສກຸກາຣໍ ນາກິນນຸເທຍຸຍ, ວິເວກມນຸພຸຣູຫເຍ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ອຸສຸຍາ ທີ ລາກູປນິສາ, ອຸສຸຍາ ນິພຸພານຄາມິນີຕິ ລາກູປນິສາ ນາມເສາ ອຸສຸຍາ ເອວ, ອຸສຸຍາ ນິພຸພານຄາມິນີ ປຕິປ ທາ។ ລາກຸປຸປາທເກນ ທີ ກິກຸຂູນາ ໂຖກໍ ອກຸສລກມຸມໍ ກາຕຸໍ ວພຸຍຕິ, ກາຍວງກາທີນີ ກາຕພຸພານີ ໂທນຸຕິ។ ຍສຸມິຄຸທີ ກາເລ ກາຍວງກາທີສຸ ກິຄຸຈິ ກໂຣຕິ, ຕທາ ລາໂກ ອຸປຸປຊຸຊຕິ។ ປາຍສປາຕິຍຄຸທີ ວງກໍ ອກຕຸວາ ອຸຊຸກເມວ ທຕຸຖໍ ໂອຕາເຣຕຸວາ ອຸກຸ ຂິປນຸຕສຸສ ທຕຸໂຖ ມກຸຂິຕມຕຸຕໂກວ ໂທຕິ, ວງກໍ ກຕຸວາ ໂອຕາເຣຕຸວາ ອຸກຸຂິປນຸຕສຸສ ປນ ປາຍສປິຕຸຫໍ ອຸທຸຣນຸໂຕວ ນິກຸ ຂມຕິ, ເອວໍ ກາຍວງກາທີນີ ກຣຕກາເລເຍວ ລາໂກ ອຸປຸປຊຸຊຕິ។ ອຍໍ ອສມຸມິກາ ລາກູປນິສຸສາ ນາມ។ ອຸປນິສມຸປທາ ຈີວຣສາຣຕໍ ພາທຸສຈຸຈໍ ປຣິວາໂຣ ອຣຸຄຸຄວາໂສຕິ ເອວຣູເປທີ ປນ ກາຣເຕທີ ອຸປຸປນຸໂນ ລາໂກ ສມຸມິໂກ ນາມ ໂທຕິ។ ນິພຸ ພານຄາມິນີ ປຕິປທໍ ປູເຣນຸເຕນ ປນ ກິກຸຂູນາ ກາຍວງກາທີນີ ປທາຕພຸພານີ។ ອນນຸເສເນວ ອນຸເສນ ວິຍ, ອມູເຄເນວ ມູເຄນ ວິຍ, ອພສິເຣເນວ ພສິເຣນ ວິຍ ກວິຕຸໍ ວພຸຍຕິ។ ອສເຖນ ອມາເຍນ ກວິຕຸໍ ວພຸຍຕິ។ ເອວເມຕນຸຕິ ເອຕໍ ລາກຸປຸປາທນໍ ປຕິປທຄຸຈ ນິພຸພານຄາມິນີ ປຕິປທຄຸຈ ເອວໍ ຄຕຸວາ ສພຸເພສໍ ສງຂຕາສງຂຕສມຸມານໍ ພຸຊຸຊນຍຸເຖນ ພຸທຸສສຸສ ສວນນຸເຕ ຊາຕຍຸເຖນ ໂອວາທານຸສາສນີ ວາ ສວນຍຸເຖນ ສາວໂກ ກິກຸຂຸ ອສມຸມິກໍ ຈຕຸປຈຸຈຍສກຸກາຣໍ ນາກິນນຸເທຍຸຍ, ນ ເຈວ ສມຸມິກໍ ປຕິກຸໂກເສຍຸຍ, ກາຍວິເວກາທີກໍ ວິເວກໍ ອນຸພຸຣູຫເຍ។ ຕຕຸຖ ກາຍວິເວໂກຕິ ກາຍສຸສ ເອກີກາໂວ។ ຈິຕຸຕວິເວໂກຕິ ອຍຸຖ ສ ມາປຕຸຕິໂຍ។ ອຸປທິວິເວໂກຕິ ນິພຸພານໍ។ ເຕສຸ ກາຍວິເວໂກ ຄຕາສງຄຕິກໍ ວິໂນເທຕິ, ຈິຕຸຕວິເວໂກ ກິເລສສງຄຕິກໍ ວິໂນເທຕິ, ອຸປທິວິເວໂກ ສງຂາຣສງຄຕິກໍ ວິໂນເທຕິ។ ກາຍວິເວໂກ ຈິຕຸຕວິເວກສຸສ ປຈຸຈໂຍ ໂທຕິ, ຈິຕຸຕວິເວໂກ ອຸປທິວິເວກສຸສ ປຈຸຈໂຍ ໂທຕິ។ ວຸຕຸຕມຸປີເທຕໍ –

‘‘ກາຍວິເວໂກ ຈ ວິເວກຍຸຖກາຍານໍ ເນກຸຂມຸມາກິຣຕານໍ, ຈິຕຸຕວິເວໂກ ຈ ປຣິສຸທຸຂຈິຕຸຕານໍ ປຣມໂວທານປຸປຕຸຕານໍ, ອຸປທິວິເວໂກ ຈ ນິຣຸປທີນໍ ປຸຄຸຄລານໍ ວິສງຂາຣຄຕານ’’ນຸຕິ (ມຫານິ។ ໑៥໐)។ –

ອິມໍ ຕິວິສມຸປີ ວິເວກໍ ພຸຣູເຫຍຸຍ ວຫຸເຍຍຸຍ, ອຸປສມຸປຊຸຊ ວິຫເຣຍຸຍາຕີ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕິ។

ວນວາສີຕິສຸສສາມເຕຣວຕຸຖຸ ປນຸນຣສມໍ។

ພາລວຄຸຄວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ។

ປຄຸຈໂມ ວຄຸໂຄ។

ຝ຺. ປຕ຺ຫິຕວຄ຺ໂຄ

໑. ຣາຘຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖ຺

ນິຮີນໍວປວຕ຺ຕາຣນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ຣາຘຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ທຸຄ຺ຄຕພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອໂຫສິ. ໂສ ‘‘ພິກ຺ຂູນໍ ສນ຺ຕິເກ ຊີວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອປ຺ປຫຣິຕກໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ປຣິເວຕໍ ສມ຺ມຊ຺ຊນ຺ໂຕ ມຸຂໂຘວນາທີນິ ທທນ຺ໂຕ ອນ຺ໂຕວິຫາເຣເຍວ ວສິ. ພິກ຺ຂູປິ ນໍ ສງ຺ຄຕ຺ຫ຺ນ຺ຕິ, ປພ຺ພາເຊຕຸໍ ປນ ນ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ. ໂສ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອລພມາໂນ ກິໂສ ອໂຫສິ. ອເຖກທິວສໍ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສກາເລ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ’’ຕິ ອຸປທາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ອຣຫາ ພວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຐຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ວິຫາຣຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ໂຕ ວິຍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ກິໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຈຣສີ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ພິກ຺ຂູນໍ ວຕ຺ຕປຜິວຕ຺ຕໍ ກໂຣນ຺ໂຕ, ພນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ລພສິ ເນສໍ ສນ຺ຕິກາ ສງ຺ຄຫ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ອາມ, ພນ຺ເຕ, ອາຫາຣມຕ຺ຕໍ ລພາມິ, ນ ປນ ມໍ ປພ຺ພາເຊນ຺ຕີ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ເອຕສ຺ມິໍ ນິທາເນ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ພິກ຺ຂເວ, ອຕ຺ຖິ ໂກຈິ ອິມສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ອທິກາຣໍ ສຣຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ‘‘ອຫໍ, ພນ຺ເຕ, ສຣາມິ, ອຍໍ ເມ ຣາຊຄເຫ ປິຕ຺ທາຍ ຈຣນ຺ຕສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ອພິຫຜໍ ກຜຈ຺ຉຸພິກ຺ຂໍ ທາເປສິ, ອິມມສ຺ສາຫໍ ອທິກາຣໍ ສຣາມີ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ສຕ຺ຖາຣາ ‘‘ກິໍ ປນ ເຕ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ເອວໍ ກຕູປກາຣໍ ທຸກ຺ຂໂຕ ໂມເຈຕຸໍ ນ ວຜ຺ຜຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ສາຘຸ, ພນ຺ເຕ, ປພ຺ພາເຊສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ປພ຺ພາເຊສິ. ຕສ຺ສ ພຕ຺ຕຄ຺ເຄ ອາສນປຣິຍນ຺ເຕ ອາສນໍ ປາປຸຓາຕິ, ຍາຄຸພຕ຺ຕາທີຫິປິ ກິລມຕິ. ເຖໂຣ ຕໍ ອາທາຍ ຈາຣິກໍ ປກ຺ກາມິ, ອພິກ຺ຂຓໍ ຈ ນໍ ‘‘ອິທໍ ເຕ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອິທໍ ເຕ ນ ກຕ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ໂອວທິ ອນຸສາສິ. ໂສ ສຸວໂຈ ອໂຫສິ ປທກ຺ຂິຓຄ຺ຄາຫີ. ຕສ຺ມາ ຍຖານຸສິຜ຺ຖໍ ປຜິປຊ຺ຊມາໂນ ກຕິປາເຫເນວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ.

ເຖໂຣ ຕໍ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ປຜິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ສຸວໂຈ ນຸ ໂຂ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ເຕ ອນ຺ເຕວາສິໂກ’’ຕິ. ‘‘ອາມ, ພນ຺ເຕ, ອຕິວິຍ ສຸວໂຈ, ກິສ຺ມິຜ຺ຈິ ໂທເສ ວຸຈ຺ຈມາເນ ນ ກຸທ຺ຘປຸພ຺ໂພ’’ຕິ. ‘‘ສາຣິປຸຕ຺ຕ , ເອວຣູເປ ສທ຺ຘິວິຫາຣິເກ ລພນ຺ໂຕ ກິຕ຺ຕເກ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍາສີ’’ຕິ? ‘‘ພນ຺ເຕ, ພຫຸເກປິ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍເມວາ’’ຕິ. ອເຖກທິວສໍ ຘມ຺ມສພາຍ ກຖໍ ສມຸຜ຺ຖາເປສຸໍ – ‘‘ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ກິຣ ກຕຍ຺ຍູ ກຕເວທີ, ກຜຈ຺ຉຸພິກ຺ຂາມຕ຺ຕໍ ອຸປກາຣໍ ສຣິຕ຺ວາ ທຸຄ຺ຄຕພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ປພ຺ພາເຊສິ. ເຖໂຣປິ ໂອວາທກ຺ຂໂມ ໂອວາທກ຺ຂມເມວ ລພີ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ນ, ພິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ກຕຍ຺ຍູ ກຕເວທີເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສຕຸໍ –

‘‘ອລີນຈິຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ, ປຫຜ຺ຖາ ມຫຕີ ຈມູ;

ໂກສລໍ ເສນາສນ຺ຕຸຜ຺ຖໍ, ຊີວຄ຺ຄາຫໍ ອຄາຫຍິ.

‘‘ເອວໍ ນິສ຺ສຍສມ຺ປນ຺ໂນ, ພິກ຺ຂຸ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ;

ພາວຍໍ ກຸສລໍ ຘມ຺ມໍ, ໂຍຄກ຺ເຂມສ຺ສ ປຕ຺ຕິຍາ;

ປາປຸເຓ ອນຸປຸພ຺ເພນ, ສພ຺ພສໍໂຍຊນກ຺ຂຍ’’ນ຺ຕິ. (ຊາ. ໑.໔.໑໑-໑໘) –

ອິມໍ ທຸກນິປາເຕ ອລີນຈິຕ຺ຕຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ກເຖສິ. ຕທາ ກິຣ ວຑ຺ຒກີຫິ ປາທສ຺ສ ອໂຣຄກຣຓກາເລ ກຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປກາຣໍ ຐຕ຺ວາ ສພ຺ພເສຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖິໂປຕກສ຺ສ ທາຍໂກ ເອກຈາຣິໂກ ຫຕ຺ຖີ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ອໂຫສີຕິ ເອວໍ ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ຊາຕກໍ ກເຖຕ຺ວາ ຣາຘຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ, ‘‘ພິກ຺ຂເວ, ພິກ຺ຂຸນາ ນາມ ຣາເຘນ ວິຍ ສຸວເຈນ ພວິຕພ຺ພໍ, ໂທສໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ໂອວທິຍມາເນນປິ ນ ກຸຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ, ໂອວາທທາຍໂກ ປນ ນິຘິອາຈິກ຺ຂໂກ ວິຍ ທຜ຺ຖພ຺ໂພ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຜຕ຺ວາ ຘມ຺

ນໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

ກຝ຺.

‘‘ນິທີນໍວ ປວຕ຺ຕາຣໍ, ຍໍ ປສ຺ເສ ວຊ຺ຊທສ຺ສິນໍ;

ນິຄ຺ຄຍ຺ຫວາທິ ເມທາວິ, ຕາທິສໍ ປຕ຺ທິຕໍ ກເຊ;

ຕາທິສໍ ກຊມານສ຺ສ, ເສຍ຺ໂຍ ໂຫຕິ ນ ປາປີໂຍ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ນິທີນນ຺ຕິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ນິຫິຕ຺ວາ ຖປິຕານໍ ຫິຣສ຺ສສຸວຕ຺ຕາທິປູຣານໍ ນິທີກຸມ຺ກີນໍ. ປວຕ຺ຕາຣນ຺ຕິ ກິຈ຺ຈຊີວິເກ ທຸຄ຺ຄຕມນຸສ຺ເສ ອນຸກມ຺ປໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ເອຫິ, ສຸເຂນ ຊີວນູປາຍໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມີ’’ຕິ ນິທິຍ຺ຖານໍ ເນຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ‘‘ອິມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຸເຂນ ຊີວາ’’ຕິ ອາຈິກ຺ຂິຕາຣໍ ວິຍ. ວຊ຺ຊທສ຺ສິນນ຺ຕິ ທ຺ເວ ວຊ຺ຊທສ຺ສິໂນ ‘‘ອິມິນາ ນໍ ອສາຣຸປ຺ເປນ ວາ ຂລິເຕນ ວາ ສງ຺ຄມມຊ຺ເຊ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຣນ຺ທຄເວສໂກ ຈ, ອຍ຺ຍາຕໍ ຍາປນຕ຺ຖາຍ ຍາຕໍ ອນຸຄ຺ຄຫາຕ຺ຖາຍ ສີລາທີນມສ຺ສ ວຸທ຺ທິກາມຕາຍ ຕໍ ຕໍ ວຊ຺ຊໍ ໂອໂລກເນນ ອຸລ຺ລຸມ຺ປນສກາວສຕ຺ຖິໂຕ ຈ. ອຍໍ ອິທ ອທິປ຺ເປໂຕ. ຍຖາ ຫິ ທຸຄ຺ຄຕມນຸສ຺ໂສ ‘‘ອິມໍ ຄຕ຺ຫາຫີ’’ຕິ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາປິ ໂປ຺ເຖຕ຺ວາປິ ນິທີ ທສ຺ເສນ຺ເຕ ໂກປໍ ນ ກໂຣຕິ, ປມຸທິໂຕ ເອວ ໂຫຕິ, ເອວເມວ ເອວຣູເປ ປຸຄ຺ຄເລ ອສາຣຸປ຺ປໍ ວາ ຂລິຕໍ ວາ ທິສ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂນ຺ເຕ ໂກໂປ ນ ກາຕພ຺ໂພ, ຕຸຍ຺ເຖເນວ ກວິຕພ຺ພໍ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ມຫນ຺ຕໍ ໂວ ກມ຺ມໍ ກຕໍ , ມຍ຺ຫໍ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາຍຍ຺ຖາເນ ຖຕ຺ວາ ໂອວທນ຺ເຕຫີ ປຸນປິ ມໍ ວເທຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ປວາເຣຕພ຺ພເມວ. ນິຄ຺ຄຍ຺ຫວາທິນ຺ຕິ ເອກ ຈ຺ໂຈ ຫິ ສທ຺ທິວິຫາຣິກາທີນໍ ອສາຣຸປ຺ປໍ ວາ ຂລິຕໍ ວາ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ເມ ມຸໂຂທກທານາທີຫິ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ອຸປຍ຺ຖຫຕິ, ສເຈ ນໍ ວກ຺ຂາມິ, ນ ມໍ ອຸປຍ຺ຖຫິສ຺ສຕິ, ເອວໍ ເມ ປຣິຫານິ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວຕ຺ຖໍ ອວິສຫນ຺ໂຕ ນ ນິຄ຺ຄຍ຺ຫວາທີ ນາມ ໂຫຕິ. ໂສ ອິມສ຺ມິ ສາສເນ ກຈວຣໍ ອາກິຣຕິ. ໂຍ ປນ ຕຖາຣູປໍ ວຊ຺ຊໍ ທິສ຺ວາ ວຊ຺ຊານຸຣູປໍ ຕຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ປຕາເມນ຺ໂຕ ທຕ຺ທກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິ ຫາຣາ ຕໍ ນີຫຣນ຺ໂຕ ສິກ຺ຂາເປຕິ, ອຍໍ ນິຄ຺ຄຍ຺ຫວາທີ ນາມ ເສຍ຺ຍຖາປິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ. ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ – ‘‘ນິຄ຺ຄຍ຺ຫ ນິຄ຺ຄຍ຺ຫາຫໍ, ອານນ຺ທ, ວກ຺ຂາມິ, ປວຍ຺ຫ ປວຍ຺ຫ, ອານນ຺ທ, ວກ຺ຂາມິ, ໂຍ ສາໂຣ ໂສ ຖສ຺ສຕີ’’ຕິ (ມ. ນິ. ໓.໑໙໖). ເມທາວິນ຺ຕິ ທມ຺ໂມຊປ຺ຍາຍ ສມນ຺ນາຄຕໍ. ຕາທິສນ຺ຕິ ເອວຣູປໍ ປຕ຺ທິຕໍ ກເຊຍ຺ຍ ປຍິຣຸປາເສຍ຺ຍ. ຕາທິສຍ຺ຫິ ອາຈຣິຍໍ ກຊມານສ຺ສ ອນ຺ເຕວາສິກສ຺ສ ເສຍ຺ໂຍ ໂຫຕິ, ນ ປາປີໂຍ ວທ຺ທິເຍວ ໂຫຕິ, ໂນ ປຣິຫານີຕິ.

ເທສນາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນີ ປາປຸຕິສູຕິ.

ຣາທຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ປຖມໍ.

໒. ອສ຺ສຊິປຸນພ຺ພສຸກວຕ຺ຖຸ

ໂອວເທຍ຺ຍານຸສາເສຍ຺ຍາຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອສ຺ສຊິປຸນພ຺ພສຸກກິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ. ເທສນາ ປນ ກິຍາຄິຣິສ຺ມິ ສມຸຍ຺ຖິຕາ.

ເຕ ກິຣ ທ຺ເວ ກິກ຺ຂູ ກິຍ຺ຈາປິ ອຄ຺ຄສາວການໍ ສທ຺ທິວິຫາຣິກາ, ອລຊ຺ຊີໂນ ປນ ອເຫສຸໍ ປາປກິກ຺ຂູ. ເຕ ປາປເກຫິ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວາເຣຫິ ປຍ຺ຈຫິ ກິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ທີ ກິຍາຄິຣິສ຺ມິ ວິຫຣນ຺ຕາ ‘‘ມາລາວຈ຺ຈໍ ໂຣເປນ຺ຕິປິ ໂຣປາເປນ຺ຕິປີ’’ຕິອາທິກໍ (ປາຣາ. ໔໓໑; ຈູລ຺ລວ. ໒໑) ນານປ຺ປກາຣໍ ອນາຈາຣໍ ກໂຣນ຺ຕາ ກຸລທູສກກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຕໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ເນຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປນ຺ຕາ ຕໍ ອາວາສໍ ເປສລານໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອນາວາສໍ ອກໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ຕໍ ປວຕ຺ຕີ ສຸຕ຺ວາ ເຕສໍ ປພ຺ພາຊນີຍກມ຺ມກຣຕາຕ຺ຖາຍ ສປຣິວາເຣ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວເກ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຈຖ, ສາຣິປຸຕ຺ຕາ, ເຕສຸ ເຍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ວຈນໍ ນ ກໂຣນ຺ຕິ, ເຕສໍ ປພ຺ພາຊນີຍກມ຺ມໍ ກໂຣຖ, ເຍ ປນ ກໂຣນ຺ຕິ, ເຕ ໂອວທຖ ອນຸສາສຖ. ໂອວທນ຺ໂຕ ຫິ ອນຸສາສນ຺ໂຕ ອປຕ຺ທິຕານໍເຍວ ອປ຺ປີໂຍ ໂຫຕິ ອມນາໂປ, ປຕ຺ທິຕານໍ ປນ ປີໂຍ ໂຫຕິ ມນາໂປ’’ຕິ ອນຸສນ຺ທີ ຆເຍຕ຺ວາ ທມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໔.

‘‘ໂອວເທຍ່ຍານຸສາເສຍ່ຍ, ອສພ຺ພາ ຈ ນິວາຣເຍ;

ສຕຳ ຫິ ໂສ ປິໂຍ ໂຫຕິ, ອສຕັ ໂຫຕິ ອປ຺ປິໂຍ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ໂອວເທຍ່ຍາຕິ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ວຕ຺ຖຸສ຺ມິ ວທນ຺ໂຕ ໂອວທຕິ ນາມ, ອນຸປ຺ປນ຺ເນ ວຕ຺ຖຸສ຺ມິ ‘‘ອຍໂສປິ ເຕ ສິຍາ’’ຕິອາທິວເສນ ອນາຄຕັ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອນຸສາສຕິ ນາມ. ສມ຺ມຸຂາ ວທນ຺ໂຕ ໂອວທຕິ ນາມ, ປຣມ຺ມຸຂາ ທູຕັ ວາ ສາສນັ ວາ ເປເສນ຺ໂຕ ອນຸສາສຕິ ນາມ. ສກິ ວທນ຺ໂຕ ໂອວທຕິ ນາມ, ປຸນປ຺ປຸນັ ວທນ຺ໂຕ ອນຸສາສຕິ ນາມ. ໂອວທນ຺ໂຕ ເອວ ວາ ອນຸສາສຕິ ນາມາຕິ ເອວັ ໂອວເທຍ຺ຍ ອນຸສາເສຍ຺ຍ. ອສພ຺ພາ ຈາຕິ ອກຸສລທມ຺ມາ ຈ ນິວາເຣຍ຺ຍ, ກຸສລທມ຺ເມ ປຕິຎ຺ຖາເປຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສຕຳ ຫິ ໂສ ປິໂຍ ໂຫຕີຕິ ໂສ ເອວຣູໂປ ປຸຄ຺ຄໂລ ພຸທ຺ທາທີນັ ສປ຺ປຸຣິສານັ ປິໂຍ ໂຫຕິ. ເຍ ປນ ອທິຍ຺ຖທມ຺ມາ ອວິຕິຓ຺ຓປຣໂລກາ ອາມິສຈກ຺ຂຸກາ ຊີວິກຕ຺ຖາຍ ປພ຺ພຊິຕາ, ເຕສັ ອສຕັ ໂສ ໂອວາທໂກ ອນຸສາສໂກ, ‘‘‘ນ ຕ຺ວັ ອມ຺ຫາກັ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ, ນ ອາຈຣິໂຍ, ກສ຺ມາ ອມ຺ເຫ ໂອວທສີ’ຕິ ເອວັ ມຸຂສຕ຺ຕີຫິ ວິຊ຺ຊນ຺ຕານັ ອປ຺ປິໂຍ ໂຫຕີ’’ຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ. ສາຣິປຸຕ຺ຕໂມຄ຺ຄລ຺ລານາປິ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕ ກິກ຺ຂູ ໂອວທິສຸ ອນຸສາສິສຸ. ເຕສຸ ເອກຈ຺ເຈ ໂອວາທັ ສມ຺ປຕິຈ຺ຊິຕ຺ວາ ສມ຺ມາ ວຕ຺ຕີສຸ, ເອກຈ຺ເຈ ວິພ຺ກມິສຸ, ເອກຈ຺ເຈ ປພ຺ພາຊນີຍກມ຺ມັ ປາປຸຓິສູຕິ.

ອສ຺ສຊິປຸນພ຺ພສຸກວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍັ.

໓. ຉນ຺ນຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ນກເຊ ປາປເກ ມິຕ຺ເຕຕິ ອິມັ ທມ຺ມເທສນັ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຉນ຺ນຕ຺ເຖຣັ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ ອາຍສ຺ມາ ‘‘ອຫັ ອມ຺ຫາກັ ອຍ຺ຍປຸຕ຺ເຕນ ສທ຺ທິ ມຫາກິນິກ຺ຂມນັ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ຕທາ ອຄ຺ຄັ ເອກມ຺ປິ ນ ປສ຺ສາມິ, ອິທານິ ປນ ‘ອຫັ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ນາມ, ອຫັ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ນາມ, ມຍັ ອຄ຺ຄສາວກມ຺ຫາ’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິເມ ວິຈຣນ຺ຕີ’’ຕິ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວເກ ອກ຺ໂກສຕິ. ສຕ຺ຖາ ກິກ຺ຂູນັ ສນ຺ຕິກາ ຕັ ປວຕ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຉນ຺ນຕ຺ເຖຣັ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ໂອວທຕິ. ໂສ ຕງ຺ຂເຓເຍວ ຕຸຓ຺ຫີ ຫຸຕ຺ວາ ປຸນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖເຣ ອກ຺ໂກສຕິເຍວ. ເອວັ ຍາວຕະຕິຍັ ອກ຺ໂກສນ຺ຕັ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ ໂອວທິຕ຺ວາ ‘‘ຉນ຺ນ, ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ ນາມ ຕຸຍ຺ຫັ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕາ ອຸຕ຺ຕມປຸຣິສາ, ເອວຣູເປ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ເຕ ເສວສ຺ສຸ ກຊສ຺ສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ທມ຺ມັ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມັ ຄາຖມາຫ –

໑໗໕.

‘‘ນ ກເຊ ປາປເກ ມິຕ຺ເຕ, ນ ກເຊ ປຸຣິສາທເມ;

ກເຊຖ ມິຕ຺ເຕ ກລ຺ຍາເຓ, ກເຊຖ ປຸຣິສຸຕ຺ຕເມ’’ຕິ.

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕາທິອກຸສລກມ຺ມາກິຣຕາ ປາປມິຕ຺ຕາ ນາມ. ສນ຺ທິຈ຺ເຉທນາທິເກ ວາ ເອກວີສຕິອເນສນາທິເກ ເທ ວາ ອຍ຺ຖາເນ ນິໂຍຊກາ ປຸຣິສາທມາ ນາມ. ອຸໂກປິ ວາ ເອເຕ ປາປມິຕ຺ຕາ ເຈວ ປຸຣິສາທມາ ຈ, ເຕ ນ ກເຊຍ຺ຍ ນ ປຍິຣຸປາເສຍ຺ຍ, ວິປຣີຕາ ປນ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕາ ເຈວ ສປ຺ປຸຣິສາ ຈ, ເຕ ກເຊຖ ປຍິຣຸປາເສຖາຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ.

ຉນ຺ນຕ຺ເຖໂຣ ປນ ຕັ ໂອວາທັ ສຸຕ຺ວາປິ ປຸຣິມນເຍເນວ ກິກ຺ຂູ ອກ຺ໂກສຕິ ປຣິກາສຕິ. ປຸນປິ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸັ. ສຕ຺ຖາ,

“ພິກ຺ຂເວ, ມຍິ ຌຣນ຺ເຕ ຌນ຺ນໍ ສິກ຺ຂາເປຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຖ, ມຍິ ປນ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ສກ຺ຂິສ຺ສຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພານກາເລ ອາຍສ຺ມຕາ ອານນ຺ເທນ, “ການ຺ເຕ, ກຖໍ ຌນ຺ນຕ຺ເຖເຣ ອມ຺ເຫຫິ ປຏິປ຺ຊິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, “ອານນ຺ທ, ຌນ຺ນສ຺ສ ພິກ຺ຂຸໂນ ພ຺ຣຫ຺ມທຓ຺ໂຑ ທາຕພ຺ໂພ”ຕິ ອາຓາເປສິ. ໂສ ສຕ຺ຖຣິ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ອາໂຣຈິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຓ຺ຑໍ ສຸຕ຺ວາ ທຸກ຺ຂີ ທຸມ຺ມໂນ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ມຸຈ຺ຌິໂຕ ປຕິຕ຺ວາ “ມາ ມໍ, ການ຺ເຕ, ນາສຍິຕ຺ຖາ”ຕິ ຍາຈິຕ຺ວາ ສມ຺ມາ ວຕ຺ຕໍ ປູເຣນ຺ໂຕ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ສຫ ປຏິສມ຺ພິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຕິ.

ຌນ຺ນຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍ.

໔. ມຫາກປ຺ປິນຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ຌມ຺ມປີຕີສຸຂໍ ເສຕີຕິ ອິມໍ ຌມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາກປ຺ປິນຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ຕຕ຺ຣາຍໍ ອນຸປຸພ຺ພີ ກຖາ – ອຕີເຕ ກິຣ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກປ຺ປິໂນ ປທຸມຸຕ຺ຕຣພຸທ຺ຌສ຺ສ ປາທມູເລ ກຕາພິນີຫາໂຣ ສໍສາເຣ ສໍສຣນ຺ໂຕ ພາຣາຓສິໂຕ ອວິທູເຣ ເອກສ຺ມິໍ ເປສກາຣຄາເມ ເຊຏ຺ຖເປສກາໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ຕທາ ສຫສ຺ສມຕ຺ຕາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຌາ ອຏ຺ຖ ມາເສ ຫິມວນ຺ເຕ ວສິຕ຺ວາ ວສ຺ສິເກ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ຌນປເທ ວສນ຺ຕິ. ເຕ ເອກວາຣໍ ພາຣາຓສິຍາ ອວິທູເຣ ໂອຕຣິຕ຺ວາ “ເສນາສນກຣຓຕ຺ຖາຍ ຫຕ຺ຖກມ຺ມໍ ຍາຈຖາ”ຕິ ຣຌ຺ໂຌ ສນ຺ຕິກໍ ອຏ຺ຖ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຌ ປຫິເຓສຸໍ. ຕທາ ປນ ຣຌ຺ໂຌ ວປ຺ປມງ຺ຄລກາໂລ ໂຫຕິ. ໂສ “ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຌາ ກິຣ ອາຄຕາ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອາຄຕກາຣຓໍ ປຸຈ຺ຌິຕ຺ວາ “ອຊ຺ຊ, ການ຺ເຕ, ໂອກາໂສ ນຕ຺ຖິ, ສ຺ເວ ອມ຺ຫາກໍ ວປ຺ປມງ຺ຄລໍ, ຕຕິຍທິວເສ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຌ ອນິມນ຺ເຕຕ຺ວາວ ປາວິສິ. ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຌາ “ອຌ຺ຌຕ຺ຖ ຄມິສ຺ສາມາ”ຕິ ປກ຺ກມິສຸ. ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ເຊຏ຺ຖເປສກາຣສ຺ສ ກຣິຍາ ເກນຈິເທວ ກຣຓີເຍນ ພາຣາຓສິໍ ຄຈ຺ຌນ຺ຕີ ເຕ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຌ ທິສ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ “ກິໍ, ການ຺ເຕ, ອເວລາຍ, ອຍ຺ຍາ, ອາຄຕາ”ຕິ ປຸຈ຺ຌິຕ຺ວາ ອາທິໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ກເຖສຸໍ. ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ສທ຺ຌາສມ຺ປນ຺ນາ ຌາຓສມ຺ປນ຺ນາ ອິຕ຺ຖີ “ສ຺ເວ, ການ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ພິກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫຖາ”ຕິ ນິມນ຺ເຕສິ. “ພຫຸກາ ມຍໍ ກຄິນີ”ຕິ. “ກິຕ຺ຕກາ, ການ຺ເຕ”ຕິ? “ສຫສ຺ສມຕ຺ຕາ”ຕິ. “ການ຺ເຕ, ອິມສ຺ມິໍ ຄາເມ ສຫສ຺ສເປສກາຣາ ວສິມ຺ຫ. ເອເກໂກ ເອເກກສ຺ສ ພິກ຺ຂໍ ທສ຺ສຕິ, ພິກ຺ຂໍ ອຌິວາເສຖ, ອຫເມວ ໂວ ວສນຏ຺ຖານມ຺ປິ ກາເຣສ຺ສາມີ”ຕິ ອາຫ. ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຌາ ອຌິວາສຍິສຸ.

ສາ ຄາມໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຸຄ຺ໂຆເສສິ – “ອຫໍ ສຫສ຺ສມຕ຺ເຕ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຌ ທິສ຺ວາ ນິມນ຺ເຕຍິ, ອຍ຺ຍານໍ ນິສີທນຏ຺ຖານໍ ສໍວິທຫຖ , ຍາຄຸກຕ຺ຕາທີນິ ສມ຺ປາເທຖາ”ຕິ . ຄາມມຊ຺ເຌ ມຓ຺ຑປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ອາສນານິ ປຌ຺ຌາເປຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຌ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປຓີເຕນ ຂາທນີເຍນ ໂກຊນີເຍນ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ຕສ຺ມິໍ ຄາເມ ສພ຺ພາ ອິຕ຺ຖີໂຍ ອາທາຍ ຕາຫິ ສທ຺ຌິໍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຌ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, “ການ຺ເຕ, ເຕມາສໍ ວສນຕ຺ຖາຍ ປຏິຌ຺ຌໍ ເທຖາ”ຕິ ເຕສໍ ປຏິຌ຺ຌໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຸນ ຄາເມ ອຸຄ຺ໂຆເສສິ – “ອມ຺ມຕາຕາ, ເອເກກກຸລໂຕ ເອເກໂກ ປຸຣິໂສ ຟຣສຸວາສິອາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຌ຺ຌໍ ປວິສິຕ຺ວາ ທພ຺ພສມ຺ກາເຣ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອຍ຺ຍານໍ ວສນຏ຺ຖານໍ ກໂຣຕູ”ຕິ. ຄາມວາສິໂນ ຕສ຺ສາເຍວ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ເອເກໂກ ເອເກກໍ ກຕ຺ວາ ສທ຺ຌິໍ ຣຕ຺ຕິຏ຺ຖານທິວາຏ຺ຖາເນຫິ ປຓ຺ຓສາລສຫສ຺ສໍ ກາເຣຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຓ຺ຓສາລາຍໍ ວສ຺ສູປຄເຕ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຌ “ອຫໍ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ອຸປຏ຺ຖຫິສ຺ສາມິ, ອຫໍ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ອຸປຏ຺ຖຫິສ຺ສາມີ”ຕິ ອຸປຏ຺ຖຫິໍສຸ. ວສ຺ສໍວຸຏ຺ຖກາເລ “ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຓ຺ຓສາລາຍ ວສ຺ສໍວຸຏ຺ຖານໍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຌານໍ ຈີວຣສາຏເກ ສຊ຺ເຊຖາ”ຕິ ສມາທເປຕ຺ວາ ເອເກກສ຺ສ ສຫສ຺ສສຫສ຺ສມູລໍ ຈີວຣໍ ທາເປສິ. ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຌາ ວຸຏ຺ຖວສ຺ສາ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກມິສຸ.

ຄາມວາສິໂນປິ ອິທໍ ປຸຌ຺ຌກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ອິໂຕ ຈຸຕາ ຕາວຕິໍສກວເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຄຓເທວປຸຕ຺ຕາ ນາມ ອເຫສຸໍ. ເຕ ຕຕ຺ຖ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸກວິຕ຺ວາ ກສ຺ສປສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຌກາເລ ພາຣາຓສິຍໍ ກຸຏຸມ຺ພິກເຄເຫສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໍສຸ. ເຊຏ຺ຖເປສກາໂຣ ເຊຏ຺ຖກຸຏຸມ຺ພິກສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ. ກຣິຍາປິສ຺ສ ເຊຏ຺ຖກຸຏຸມ຺ພິກສ຺ເສວ ຌີຕາ ອໂຫສິ. ຕາ ສພ຺ພາປິ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ ປຣກຸລໍ ຄຈ຺ຌນ຺ຕີໂຍ ເຕສໍ ເຕສໍເຍວ ເຄຫານິ ອຄມິໍສຸ. ອເຖກທິວສໍ ວິຫາເຣ ຌມ຺ມສ຺ສວນໍ ສງ຺ຆຸຏ຺ຖໍ. “ສຕ຺ຖາ ຌມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສຕີ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ ສພ຺ເພປິ ເຕ ກຸຏຸມ຺ພິກາ “ຌມ຺ມໍ ໂສສ຺ສາມາ”ຕິ ກຣິຍາຫິ ສທ຺ຌິໍ ວິຫາຣໍ ອຄມິໍສຸ. ເຕສໍ ວິຫາຣມຊ຺ຌໍ ປວິຏ຺ຖກ຺ຂເຓ ວສ຺ສໍ ອຸຏ຺ຖຫິ. ເຍສໍ ກຸລູປກາ ວາ ຌາຕິສາມເຓຣາທໂຍ ວາ ອຕ຺ຖິ, ເຕ ເຕສໍ ປຣິເວຓານິ ປວິສິໍສຸ. ເຕ ປນ ຕຖາຣູປານໍ ນຕ຺ຖິຕາຍ ກຕ຺ຖຈິ, ປວິສິຕຸໍ ອວິສຫນ຺ຕາ ວິຫາຣມຊ຺ເຌເຍວ ອຏ຺ຖໍສຸ. ອຖ ເນ ເຊຏ຺ຖກຸຏຸມ຺ພິໂກ ອາຫ – “ປສ຺ສຖ ອມ຺ຫາກໍ ວິປ຺ປ

ການໍ, ກຸລປຸຕ຺ເຕຫິ ນາມ ເອຕ຺ຕເກນ ລຊ຺ຊິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິຯ ''ອຍ຺ຍ, ກິໍ ປນ ກໂຣມາ''ຕິ? ''ມຍໍ ວິສ຺ສາສິກຍ຺ຄານສ຺ສ ອການເວນ ອິມໍ ວິປ຺ປການໍ ປຕ຺ຕາ, ສພ຺ເພ ຌນໍ ສໍຫຣິຕ຺ວາ ປຣິເວຕໍ ກໂຣມາ''ຕິຯ ''ສາຘຸ, ອຍ຺ຍາ''ຕິ ເຊຍ຺ຄໂກ ສຫສ຺ສໍ ອທາສິ, ເສສາ ປຌ຺ຈ ປຌ຺ຈ ສຕານິຯ ອິຕ຺ຖິໂຍ ອທ຺ຒເຕຍ຺ຍານິ ອທ຺ຒເຕຍ຺ຍານິ ສຕານິຯ ເຕ ຕໍ ຌນໍ ສໍຫຣິຕ຺ວາ ສຫສ຺ສກ຺ພຸຍາຄາຣປຣິວານໍ ສຕ຺ຖຸ ວສນຕ຺ຖາຍ ມຫາປຣິເວຕໍ ນາມ ອາຣພິສ຺ຯ ນວກມ຺ມສ຺ສ ມຫນ຺ຕຕາຍ ຌເນ ອປ຺ປໂຫນ຺ເຕ ປຸພ຺ເພ ທິນ຺ນຌນໂຕ ປຸນ ອຸປ຺ທຸຌ຺ປທຸຌໍ ອທໍສ຺ຯ ນິຍ຺ຄິເຕ ປຣິເວເຕ ວິຫາຣມໍ ກໂຣນ຺ຕາ ພຸທ຺ຌປ຺ປມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ສຕ຺ຕາຫໍ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ວິສຕິຍາ ກິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານໍ ຈີວຣານິ ສຊ຺ຊິສ຺ຯ

ເຊຍ຺ຄກກຸຍຸມ຺ພິກສ຺ສ ປນ ກຣິຍາ ສພ຺ເພຫິ ສມານໍ ອກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຌ຺ລາຍ ຄິຕາ ''ອຕິເຣກຕຣໍ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປູເຊສ຺ສາມິ''ຕິ ອໂນຊປຸປ຺ຜວຕ຺ເຕນ ສຫສ຺ສມູເລນ ສາຍເກນ ສທ຺ຌີ ອໂນຊປຸປ຺ຜຈງ຺ໂກຍກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອນຸໂມທນກາເລ ສຕ຺ຖາຣໍ ອໂນຊປຸປ຺ເຜຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ຕໍ ສາຍກໍ ສຕ຺ຖຸ ປາທມູເລ ຖເປຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຍ຺ຄາເນ ອໂນຊປຸປ຺ຜວຕ຺ຕໍເຍວ ເມ ສຣີຣໍ ໂຫຕຸ, ອໂນຊາ ເອວ ຈ ເມ ນາມໍ ໂຫຕູ''ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ປຍ຺ຖເປສິຯ ສຕ຺ຖາ ''ເອວໍ ໂຫຕູ''ຕິ ອນຸໂມທນໍ ອກາສິຯ ເຕ ສພ຺ເພປິ ຍາວຕາຍຸກໍ ຖຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມີ ພຸທ຺ຌປ຺ປາເທ ເທວໂລກາ ຈວິຕ຺ວາ ເຊຍ຺ຄກກຸຍຸມ຺ພິໂກ ກຸກ຺ກຸຍວຕີນຄເຣ ຣາຊກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ມຫາກປ຺ປີນຣາຊາ ນາມ ອໂຫສິ, ເສສາ ອມຈ຺ຈກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ຯ ເຊຍ຺ຄກກຸຍຸມ຺ພິກສ຺ສ ກຣິຍາ ມທ຺ທຣຍ຺ເຖ ສາຄລນຄເຣ ຣາຊກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ອໂນຊປຸປ຺ຜວຕ຺ຕເມວສ຺ສາ ສຣີຣໍ ອໂຫສິ, ອໂນຊາຕ຺ເວວສ຺ສາ ນາມໍ ກຣິສ຺ຯ ສາ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ ມຫາກປ຺ປີນຣຌ຺ໂຌ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອໂນຊາເທວີ ນາມ ອໂຫສິຯ ເສສິຕ຺ຖິໂຍປິ ອມຈ຺ຈກຸເລສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ ເຕສໍເຍວ ອມຈ຺ຈປຸຕ຺ຕານໍ ເຄຫານິ ອຄມໍສ຺ຯ ເຕ ສພ຺ເພ ຣຌ຺ໂຌ ສມ຺ປຕ຺ຕິສທິສໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸກວິສ຺ຯ ຍທາ ຣາຊາ ສພ຺ພາລງ຺ການປຕິມຕ຺ຕິໂຕ ຫຕ຺ຖິໍ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ວິຈຣິ, ຕທາ ເຕປິ ຕເຖວ ວິຈຣນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມີ ອສ຺ເສນ ວາ ຣເຖນ ວາ ວິຈຣນ຺ເຕ ເຕປິ ຕເຖວ ວິຈຣນ຺ຕິ? ເອວໍ ເຕ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ກຕານໍ ປຸຌ຺ລານໍ ອານຸກາເວນ ເອກໂຕວ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸກວິສ຺ຯ ຣຌ຺ໂຌ ປນ ພໂລ, ພລວາຫໂນ, ປຸປ຺ໂຜ, ປຸປ຺ຜວາຫໂນ, ສຸປ຺ຕ຺ໂຕຕິ ປຌ຺ຈ ອສ຺ສາ ໂຫນ຺ຕິຯ ຣາຊາ ເຕສຸ ສຸປ຺ຕ຺ຕໍ ອສ຺ສໍ ສຍໍ ອາໂຣຫຕິ, ອິຕເຣ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອສ຺ສາໂຣຫານໍ ສາສນາຫຣຕ຺ຖາຍ ອທາສິຯ ຣາຊາ ເຕ ປາໂຕວ ໂກເຊຕ຺ວາ ''ຄຈ຺ຌຖ ທ຺ເວ ວາ ຕີຕິ ວາ ໂຍຊນານິ ອາຫິຕ຺ຌິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຌສ຺ສ ວາ ຌມ຺ມສ຺ສ ວາ ສງ຺ຆສ຺ສ ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນກາວໍ ຌຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ສຸຂສາສນໍ ອາຫຣຖາ''ຕິ ເປເສສິຯ ເຕ ຈຕູຫິ ທ຺ວາເຣຫິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕີຕິ ໂຍຊນານິ ອາຫິຕ຺ຌິຕ຺ວາ ສາສນໍ ອລກິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາຄຈ຺ຌນ຺ຕິຯ

ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ສຸປ຺ຕ຺ຕໍ ອສ຺ສໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ອມຈ຺ຈສຫສ຺ສປຣິວຸໂຕ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄຈ຺ຌນ຺ໂຕ ກິລນ຺ຕຣູເປ ປຌ຺ຈສຕວາຕິຊເກ ນຄຣໍ ປວິສນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ''ອິເມ ອທ຺ຌານກິລນ຺ຕາ, ອທ຺ຌາ ອິເມສໍ ສນ຺ຕິກາ ເອກໍ ກທ຺ທກໍ ສາສນໍ ໂສສ຺ສາມິ''ຕິ ເຕ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ''ກຸໂຕ ອາຄຈ຺ຌຖາ''ຕິ ປຸຈ຺ຌິຯ ''ອຕ຺ຖິ, ເທວ, ອິໂຕ ວີສຕິໂຍຊນສຕມຕ຺ຖເກ ສາວຕ຺ຖີ ນາມ ນຄຣໍ, ຕໂຕ ອາຄຈ຺ຌາມາ''ຕິຯ ''ອຕ຺ຖິ ປນ ໂວ ປເທເສ ກິຌ຺ຈິ ສາສນໍ ອຸປ຺ປນ຺ນ''ນ຺ຕິຯ ''ເທວ, ອຌ຺ຌໍ ກິຌ຺ຈິ ນຕ຺ຖິ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຌ ປນ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ''ຕິຯ ຣາຊາ ຕາວເທວ ປຌ຺ຈວຕ຺ຕາຍ ປີຕິຍາ ຜຸຍ຺ຖສຣີໂຣ ກິຌ຺ຈິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ, ''ຕາຕາ, ກິໍ ວເທຖາ''ຕິ ປຸຈ຺ຌິຯ ''ພຸທ຺ໂຌ, ເທວ, ອຸປ຺ປນ຺ໂນ''ຕິຯ ຣາຊາ ທຸຕິຍມ຺ປິ ຕຕິຍມ຺ປິ ຕເຖວ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ຈຕຸຕ຺ເຖ ວາເຣ ''ກິໍ ວເທຖ, ຕາຕາ''ຕິ ປຸຈ຺ຌິຕ຺ວາ ''ພຸທ຺ໂຌ, ເທວ, ອຸປ຺ປນ຺ໂນ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ''ຕາຕາ, ໂວ ສຕສຫສ຺ສໍ ທທາມິ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ອຌ຺ຌມ຺ປິ ກິຌ຺ຈິ ສາສນໍ ອຕ຺ຖີ''ຕິ ປຸຈ຺ຌິຯ ''ອຕ຺ຖິ, ເທວ, ຌມ຺ໂມ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ''ຕິຯ ຣາຊາ ຕມ຺ປິ ສຸຕ຺ວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ຕໂຍ ວາເຣ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ຈຕຸຕ຺ເຖ ວາເຣ ''ຌມ຺ໂມ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ອິຌາປິ ໂວ ສຕສຫສ຺ສໍ ທມ຺ມິ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ອປຣມ຺ປິ ສາສນໍ ອຕ຺ຖິ, ຕາຕາ''ຕິ ປຸຈ຺ຌິຯ ''ອຕ຺ຖິ, ເທວ, ສງ຺ຆຣຕນໍ ອຸປ຺ປນ຺ນ''ນ຺ຕິຯ ຣາຊາ ຕມ຺ປິ ສຸຕ຺ວາ ຕໂຍ ວາເຣ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ຈຕຸຕ຺ເຖ ວາເຣ ''ສງ຺ໂຆ''ຕິ ປເທ ວຸຕ຺ເຕ ''ອິຌາປິ ໂວ ສຕສຫສ຺ສໍ ທມ຺ມິ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈສຫສ຺ສໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ, ''ຕາຕາ, ກິໍ ກຣິສ຺ສຖາ''ຕິ ປຸຈ຺ຌິຯ ''ເທວ, ຕຸມ຺ເຫ ກິໍ ກຣິສ຺ສຖາ''ຕິ? ''ອຫໍ, ຕາຕາ, 'ພຸທ຺ໂຌ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ຌມ຺ໂມ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ສງ຺ໂຆ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ'ຕິ ສຸຕ຺ວາ ນ ປຸນ ນິວຕ຺ຕິສ຺ສາມິ, ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມິ''ຕິຯ ''ມຍມ຺ປິ, ເທວ , ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຌີ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມາ''ຕິຯ ຣາຊາ ສຸວຕ຺ຕປຍ຺ເຍ ອກ຺ຂຣານິ ລິຂາເປຕ຺ວາ ວາຕິຊເກ ອາຫ – ''ອໂນຊາ ນາມ ເທວີ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຕີຕິ ສຕສຫສ຺ສານິ ທສ຺ສຕິ, ເອວຌ຺ຈ ປນ ນໍ ວເທຍ຺ຍາຖ 'ຣຌ຺ໂຌ ກິຣ ເຕ ອິສ຺ສຣິຍໍ ວິສ຺ສຍ຺ຖໍ, ຍຖາສຸຂໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ປຣິກຸຌ຺ຊາຫີ'ຕິ, ສເຈ ປນ ໂວ 'ຣາຊາ ກຫ'ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຌຕິ, 'ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີຕິ ວຕ຺ວາ ຄໂຕ'ຕິ ອາໂຣເຈຍ຺ຍາຖາ''ຕິຯ ອມຈ຺ຈາປິ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ກຣິຍານໍ ຕເຖວ ສາສນໍ ປຫິຕີສຸ ຯ ຣາຊາ ວາຕິຊເກ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ອສ຺ສໍ ອກິຣຸຍ຺ຫ ອມຈ຺ຈສຫສ຺ສປຣິວຸໂຕ ຕໍ ຂຕໍເຍວ ນິກ຺ຂມິຯ

ສຕຸຖາປີ ຕໍ ທິວສໍ ປຈຸຈູສກາເລ ໂລກໍ ໂວໂລເກນຸໂຕ ມຫາກປຸປີນຣາຊານໍ ສປຣິວາຣໍ ທິສຸວາ ''ອຍໍ ມຫາກປຸປີໂນ ວາຕິຊການໍ
ສນຸຕິກາ ຕິຕຸຕໍ ຣຕນານໍ ອຸປຸປນຸນກາວໍ ສຸຕຸວາ ເຕສໍ ວຈນໍ ຕີຫີ ສຕສຫສຸເສຫີ ປູເຊຕຸວາ ຣຊຸຊໍ ປຫາຍ ອມຈຸຈສຫສຸເສຫີ
ປຣິວຸໂຕ ມໍ ອຸທຸທິສຸສ ປພຸພຊິຕຸກາໂມ ສຸເວ ນິກຸຂມິສຸສຕີ'' ໂສ ສປຣິວາໂຣ ສຫ ປຝິສມຸກິທາຫີ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕິສຸສຕີ, ປຈຸ
ຈຸຄຸຄມນມສຸສ ກຣິສຸສາມິ''ຕິ ປຸນທິວເສ ຈກຸກວຕຸຕີ ວິຍ ຂຸທຸທກຄາມໂກຊກໍ ປຈຸຈຸຄຸຄຈຸຉນຸໂຕ ສຍເມວ ປຕຸຕຈີວຣໍ ຄເຫຕຸວາ
ວີສໂຍຊນສຕໍ ມຄຸຄໍ ປຈຸຈຸຄຸຄນຸຕຸວາ ຈນຸທກາຄາຍ ນທິຍາ ຕີເຣ ນິຄຸໂຣຣຮຸກຸຂມູເລ ຉພຸພຕຸຕຣສຸມິໂຍ ວິສຸສຊຸເຊນຸໂຕ ນິສີ
ທິ'' ''ຣາຊາປີ ອາຄຈຸຉນຸໂຕ ເອກໍ ນທີ ປຕຸວາ ''ກາ ນາເມສາ''ຕິ ປຸຈຸຉິ'' ''ອປຣຈຸຉາ ນາມ, ເທວາ''ຕິ'' ''ກິມສຸສາ ປຣິມາຕໍ,
ຕາຕາ''ຕິ? ''ຄມຸກີຣໂຕ ຄາວຸຕໍ, ປຸຖຸລໂຕ ທຸເວ ຄາວຸຕານີ, ເທວາ''ຕິ'' ''ອຕຸຖີ ປເນຕຸຖ ນາວາ ວາ ອຸລຸອຸມຸໂປ ວາ''ຕິ?
''ນຕຸຖີ, ເທວາ''ຕິ'' ''ນາວາທີນີ ໂອໂລເກນຸເຕ ອມຸເຫ ຊາຕິ ຊຣໍ ອຸປເນຕິ, ຊຣາ ມຣຕໍ'' ອຫໍ ນິພຸເພມຕິໂກ ຫຸຕຸວາ ຕິຕິ ຣຕ
ນານີ ອຸທຸທິສຸສ ນິກຸຂນຸໂຕ, ເຕສໍ ເມ ອານຸກາເວນ ອິມໍ ອຸທກໍ ອຸທກໍ ວິຍ ມາ ອໂຫສີ''ຕິ ຕິຕຸຕໍ ຣຕນານໍ ຄຸຕໍ ອາວຊຸເຊຕຸວາ
''ອິຕິປີ ໂສ ກຄວາ ອຣຫໍ ສມຸມາສມຸພຸທຸໂຮ''ຕິ ພຸທຸຮານຸສຸສຕີ ອນຸສຸສຣນຸໂຕ ສປຣິວາໂຣ ອສຸສສຫສຸເສນ ອຸທກປິຝຸຄີ
ປກຸຂນຸທິ'' ສິນຸຮວາ ປີຝຸຄິປາສາເຕ ວິຍ ປກຸຂນຸທີສຸ'' ຂຸຣານໍ ອຄຸຄາ ເນວ ເຕມີສຸ''

ໂສ ຕໍ ອຸຕຸຕຣິຕຸວາ ປຸຣໂຕ ຄຈຸຉນຸໂຕ ອປຣມຸປີ ນທີ ທິສຸວາ ''ອຍໍ ກາ ນາມາ''ຕິ ປຸຈຸຉິ'' ''ນີລວາຫີນີ ນາມ, ເທວາ''ຕິ'' ''ກິມສຸ
ສາ ປຣິມາຕາ''ນຸຕິ? ''ຄມຸກີຣໂຕປີ ປຸຖຸລໂຕປີ ອທຸຒໂຍຊນໍ, ເທວາ''ຕິ'' ເສສໍ ປຸຣິມສທິສເມວ'' ຕໍ ປນ ນທີ ທິສຸວາ ''ສຸວາກຸຂາ
ໂຕ ກຄວຕາ ຮມຸໂມ''ຕິ ຮມຸມານຸສຸສຕີ ອນຸສຸສຣນຸໂຕ ປກຸຂນຸທິ'' ຕມຸປີ ອຕິກຸກມິຕຸວາ ຄຈຸຉນຸໂຕ ອປຣມຸປີ ນທີ ທິສຸວາ ''ອຍໍ
ກາ ນາມາ''ຕິ ປຸຈຸຉິ'' ''ຈນຸທກາຄາ ນາມ, ເທວາ''ຕິ'' ''ກິມສຸສາ ປຣິມາຕາ''ນຸຕິ? ''ຄມຸກີຣໂຕປີ ປຸຖຸລໂຕປີ ໂຍຊນໍ, ເທວາ''ຕິ''
ເສສໍ ປຸຣິມສທິສເມວ'' ອິມໍ ປນ ນທີ ທິສຸວາ ''ສຸປຸປຝິປນຸໂນ ກຄວໂຕ ສາວກສງໂຜ''ຕິ ສງຜານຸສຸສຕີ ອນຸສຸສຣນຸໂຕ
ປກຸຂນຸທິ'' ຕໍ ປນ ນທີ ອຕິກຸກມິຕຸວາ ຄຈຸຉນຸໂຕ ສຕຸຖຸ ສຣີຣໂຕ ນິກຸຂນຸຕາ ຉພຸພຕຸຕຣສຸມິໂຍ ອທຸທສ'' ນິຄຸໂຣຣຮຸກຸຂສຸສ
ສາຂາວິຝປປລາສານີ ໂສວຕຸຕມຍານີ ວິຍ ອເຫສຸໍ'' ຣາຊາ ຈິນຸເຕສິ – ''ອຍໍ ປນ ໂອກາໂສ ເນວ ຈນຸທສຸສ, ນ ສູຣິຍສຸສ, ນ
ເທວມາຣພຸຣຫຸມນາຄສຸປຕຸຕາທີນໍ ອລຸລຕຣສຸສ, ອທຸຮາ ອຫໍ ສຕຸຖາຣໍ ອຸທຸທິສຸສ ອາຄຈຸຉນຸໂຕ ມຫາໂຄຕມພຸທຸເຮນ ທິຝຸໂຄ
ກວິສຸສາມີ''ຕິ'' ໂສ ຕາວເທວ ອສຸສປີຝຸຄິໂຕ ໂອຕຣິຕຸວາ ໂອນຕສຣີໂຣ ຣສຸມິອນຸສາເຣນ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ມໂນສິລາ
ຣເສ ນິມຸຊຸຊນຸໂຕ ວິຍ ພຸທຸຮຣສຸມີນໍ ອນຸໂຕ ປວິສິຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທິ ສທຸຮີ ອມຈຸຈສຫສຸເສນ,
ສຕຸຖາ ຕສຸສ ອນຸປຸພຸພີ ກຖໍ ກເຖສິ'' ເທສນາວສາເນ ຣາຊາ ສປຣິວາໂຣ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຝຸຄຫິ'' ອຖ ສພຸເພວ ອຸຝຸຄຫິຕຸ
ວາ ປພຸພຊຸຊໍ ຍາຈິສຸ'' ສຕຸຖາ ''ອາຄມິສຸສຕິ ນຸ ໂຂ ອິເມສໍ ກຸລປຸຕຸຕານໍ ອິທຸຮິມຍປຕຸຕຈີວຣ''ນຸຕິ ອຸປຮາເຣນຸໂຕ ''ອິເມ
ກຸລປຸຕຸຕາ ປຈຸເຈກພຸທຸຮສຫສຸສສຸສ ຈີວຣສຫສຸສໍ ອທໍສຸ, ກສຸສປສມຸມາສມຸພຸທຸຮກາເລ ວີສຕິຍາ ກິກຸຂຸສຫສຸສານມຸປີ ວີສຕິ
ຈີວຣສຫສຸສານິປີ ອທໍສຸ'' ອນຈຸຉຣິຍໍ ອິເມສໍ ອິທຸຮິມຍປຕຸຕຈີວຣາຄມນ''ນຸຕິ ລຕຸວາ ທກຸຂິຕຫຕຸຖໍ ປສາເຣຕຸວາ ''ເອຖ,
ກິກຸຂໂວ, ຈຣຖ ພຸຣຫຸມຈຣິຍໍ ສມຸມາ ທຸກຸຂສຸສ ອນຸຕກິຣິຍາຍາ''ຕິ ອາຫ'' ເຕ ຕາວເທວ ອຝຸຄປຣິກຸຂາຣຮຣາ ວສຸສສຝຸຄິກຕຸ
ເຖຣາ ວິຍ ຫຸຕຸວາ ເວຫາສໍ ອພຸກຸຄຸຄນຸຕຸວາ ປຈຸໂຈໂຣຫິຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ນິສີທິສຸ''

ເຕປີ ວາຕິຊກາ ຣາຊກຸລໍ ຄນຸຕຸວາ ຣລຸລາ ປຫິຕກາວໍ ອາໂຣຈາເປຕຸວາ ເທວິຍາ ''ອາຄຈຸຉນຸຕູ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ປວິສິຕຸວາ ວນຸທິຕຸ
ວາ ເອກມນຸຕໍ ອຝຸຄໍສຸ'' ອຖ ເນ ເທວີ ປຸຈຸຉີ – ''ຕາຕາ, ກີ ກາຣຕາ ອາຄຕາຕຸຖາ''ຕິ? ''ມຍໍ ຣລຸລາ ຕຸມຸຫາກໍ ສນຸຕິກໍ ປຫິ
ຕາ, ຕິຕິ ກິຣ ໂນ ສຕສຫສຸສານີ ເທຖາ''ຕິ'' ''ຕາຕາ, ອຕິພຫຸໍ ກຕາຖ, ກີ ຕຸມຸເຫຫິ ຣລຸໂລ ກຕໍ, ກິສຸມີ ໂວ ຣາຊາ ປສນຸໂນ
ເອຕຸຕກໍ ຮນໍ ທາເປສີ''ຕິ? ''ເທວີ, ນ ອລຸລໍ ກິລຸຈິ ກຕໍ, ຣລຸໂລ ປນ ເອກໍ ສາສນໍ ອາໂຣຈຍິມຸຫາ''ຕິ? ''ສກຸກາ ປນ, ຕາຕາ,
ມຍຸຫໍ ອາໂຣເຈຕຸ''ນຸຕິ'' ''ສກຸກາ, ເທວີ''ຕິ'' ''ເຕນ ຫີ, ຕາຕາ, ວເທຖາ''ຕິ'' ''ເທວີ ພຸທຸໂຮ ໂລເກ ອຸປຸປນຸໂນ''ຕິ'' ສາປີ ''ຕໍ ສຸຕຸ
ວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ປີຕິຍາ ຜຸຝຸຄສຣີຣາ ຕິກຸຂຕຸຕຸໍ ກິລຸຈິ ອສລຸລກຸເຂຕຸວາ ຈຕຸຕຸເຖ ວາເຣ 'ພຸທຸໂຮ'ຕິ ປທໍ ສຸຕຸວາ, ຕາຕາ,
ອິມສຸມີ ປເທ ຣລຸລາ ກີ ທິນຸນ''ນຸຕິ? ''ສຕສຫສຸສໍ, ເທວີ''ຕິ'' ''ຕາຕາ , ອນນຸຈຸຉວິກໍ ຣລຸລາ ກຕໍ ເອວຣູປໍ ສາສນໍ ສຸຕຸວາ
ຕຸມຸຫາກໍ ສຕສຫສຸສໍ ທທມາເນນ'' ອຫລຸທີ ໂວ ມມ ທຸຄຸຄຕປຕຸຕາກາເຣ ຕິຕິ ສຕສຫສຸສານີ ທມຸມີ, ອປຣມຸປີ ຕຸມຸເຫຫິ
ຣລຸໂລ ກີ ອາໂຣຈິຕ''ນຸຕິ? ເຕ ອິທລຸຈິທລຸຈາຕິ ອິຕຣານີປີ ທຸເວ ສາສນານີ ອາໂຣຈຍິສຸ'' ເທວີ ປຸຣິມນເຍເນວ ປີຕິຍາ
ຜຸຝຸຄສຣີຣາ ຕິກຸຂຕຸຕຸໍ ກິລຸຈິ ອສລຸລກຸເຂຕຸວາ ຈຕຸຕຸເຖ ວາເຣ ຕເຖວ ສຸຕຸວາ ຕິຕິ ຕິຕິ ສຕສຫສຸສານີ ທາເປສິ, ເອວໍ ເຕ ສພຸ
ພານິປີ ທຸວາທສ ສຕສຫສຸສານີ ລກີສຸ''

ອຖ ເນ ເທວີ ປຸຈຸຉິ – ''ຣາຊາ ກຫໍ, ຕາຕາ''ຕິ? ເທວີ, ''ສຕຸຖາຣໍ ອຸທຸທິສຸສ 'ປພຸພຊິສຸສາມີ'ຕິ ຄໂຕ''ຕິ'' ''ມຍຸຫໍ ເຕນ ກີ ສາສ
ນໍ ທິນຸນ''ນຸຕິ? ''ສພຸພໍ ກິຣ ເຕນ ຕຸມຸຫາກໍ ອິສຸສຣິຍໍ ວິສຸສຝຸຄໍ, ຕຸມຸເຫ ກິຣ ຍຖາຣຸຈິຍາ ສມຸປຕຸຕີ ອນຸກວຖາ''ຕິ'' ''ອມຈຸຈາ

ປນ ກທໍ, ຕາຕາ''ຕິ? ເຕປີ '''ຣລຸລາ ສຫຸສີເຍວ ປພຸພຊິສຸສາມາ'ຕິ ຄຕາ, ເທວີ''ຕິ។ ສາ ເຕສໍ ກຣິຍາໂຍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ, ອມຸມາ, ຕຸມຸຫາກໍ ສາມິກາ ''ຣລຸລາ ສຫຸສີ ປພຸພຊິສຸສາມາ''ຕິ ຄຕາ, ''ຕຸມຸເຫ ກີ ກຣິສຸສຖາ''ຕິ? ''ກີ ປນ ເຕສີ ອມຸຫາກໍ ສາສ ນໍ ປຫິຕໍ, ເທວີ''ຕິ? ''ເຕສີ ກິຣ ອຕຸຕໂນ ສມຸປຕຸຕິ ຕຸມຸຫາກໍ ວິສຸສຌຸຖາ, ຕຸມຸເຫ ກິຣ ຕໍ ສມຸປຕຸຕິ ຍຖາຣຸຈິ ປຣິກຸລຸຊຖາ''ຕິ។ ''ຕຸມຸເຫ ປນ, ເທວີ, ກີ ກຣິສຸສຖາ''ຕິ? ''ອມຸມາ, ໂສ ຕາວ ຣາຊາ ສາສນໍ ສຸຕຸວາ ມຄຸເຄ ຖິຕໂກວ ຕິສີ ສຕສຫສຸເສຫີ ຕິຕົ ຣຕ ນານີ ປູເຊຕຸວາ ເຂລຸອປິຕຸທໍ ວິຍ ສມຸປຕຸຕື ປຫາຍ 'ປພຸພຊິສຸສາມີ'ຕິ ນິກຸຂນຸໂຕ, ມຍາ ປນ ຕິຕຸຕໍ ຣຕນານໍ ສາສນໍ ສຸຕຸວາ ຕິຕົ ຣຕນານີ ນວຫີ ສຕສຫສຸເສຫີ ປູຊິຕານີ, ນ ໂຂ ປເນສາ ສມຸປຕຸຕິ ນາມ ຣລຸໂລເຍວ ທຸກຸຂາ, ມຍຸຫມຸປີ ທຸກຸຂາເຍວ។ ໂກ ຣລຸລາ ລທຸທິຕເຂລຸອປິຕຸທໍ ຊາຕຸເກຫີ ປຕິຍຸຄຸຫິຕຸວາ ມຸເຂນ ຄຕຸຫີສຸສຕິ, ນ ມຍຸທໍ ສມຸປຕຸຕິຍາ ອຕຸໂຖ, ອຫມຸປີ ສຕຸຖາຣໍ ອຸທຸທິສຸສ ຄນຸຕຸວາ ປພຸພຊິສຸສາມີ''ຕິ។ ''ເທວີ, ມຍມຸປີ ຕຸມຸເຫເຫວ ສຫຸສີ ປພຸພຊິສຸສາມາ''ຕິ។ ''ສເຈ ສກຸໂກຖ, ສາຣຸ, ອມຸ ມາ''ຕິ? ''ສກຸໂກມ, ເທວີ''ຕິ។ ''ສາຣຸ, ອມຸມາ, ເຕນ ຫິ ເອຖາ''ຕິ ຣຖສຫສຸສໍ ໂຍຊາເປຕຸວາ ຣຖໍ ອາຣຸຍຸຫ ຕາຫີ ສຫຸສີ ນິກຸຂ ມິຕຸວາ ອນຸຕຣາມຄຸເຄ ປຖມໍ ນທີ ທິສຸວາ ຍຖາ ຣລຸລາ ປຸຌຸຖໍ, ຕເຖວ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ສພຸພປວຕຸຕື ສຸຕຸວາ ''ຣລຸໂລ ຄຕມຄຸຄໍ ໂອ ໂລເກຖາ''ຕິ ວຕຸວາ ''ສິນຸຣວານໍ ປທວລລຸຊໍ ນ ປສຸສາມ, ເທວີ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ຣາຊາ ຕິຕົ ຣຕນານີ ອຸທຸທິສຸສ ນິກຸຂນຸໂຕ ສຈຸຈກິຣິຍໍ ກຕຸວາ ຄໂຕ ກວິສຸສຕິ។ ອຫມຸປີ ຕິຕົ ຣຕນານີ ອຸທຸທິສຸສ ນິກຸຂນຸຕາ, ເຕສເມວ ອນຸກາເວນ ອິທໍ ອຸທກໍ ວິຍ ມາ ອໂຫສີ''ຕິ ຕິຕຸຕໍ ຣຕນານໍ ຄຸຕໍ ອນຸສສຣິຕຸວາ ຣຖສຫສຸສໍ ເປເສສີ។ ອຸທກໍ ປີຌຸຖິປາສາຕາສທິສໍ ອໂຫສີ។ ຈກຸການໍ ອຄຸຄຄຸຄເນ ມິວຌຸຌິໂຍ ເນວ ເຕມິສຸ។ ເອເຕເນວ ອຸປາເຍນ ອິຕຣາ ທຸເວ ນທິໂຍ ອຸຕຸຕຣິ។

ອຖ ສຕຸຖາ ຕສຸສາຄມນກາວໍ ລຕຸວາ ຍຖາ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕິເກ ນິສິນຸນາ ກິກຸຂູ ນ ປລຸລາຍນຸຕິ, ເອວມກາສີ។ ສາປີ ຄຈຸຉນຸຕີ ຄຈຸຉນຸຕີ ສຕຸຖຸ ສຣີຣໂຕ ນິກຸຂນຸຕາ ລພຸພຕຸຕາຣສຸມິໂຍ ທິສຸວາ ຕເຖວ ຈິນຸເຕຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ເອກ ມນຸຕໍ ຖິຕາ ປຸຈຸຉິ – ''ກນຸເຕ, ມຫາກປຸປິໂນ ຕຸມຸຫາກໍ ອຸທຸທິສຸສ ນິກຸຂນຸໂຕ ອາຄເຕຕຸຖ ມລຸເລ, ກທໍ ໂສ, ອມຸຫາກມຸປີ ນໍ ທສຸເສຖາ''ຕິ? ''ນິສີທຖ ຕາວ, ອິເຣວ ນໍ ປສຸສິສຸສຖາ''ຕິ ។ ຕາ ສພຸພາປີ ຕຸຌຸຖຈິຕຸຕາ ''ອິເຣວ ກິຣ ນິສິນຸນາ ສາມິເກ ປສຸສິສຸສາມາ''ຕິ ນິສີທິສຸ។ ສຕຸຖາ ຕາສໍ ອນຸປຸພຸພີ ກຖໍ ກເຖສີ, ອໂນຊາເທວີ ເທສນາວສາເນ ສປຣິວາຣາ ໂສຕາປຕຸຕິຜລໍ ປາປຸຕົ។ ມ ຫາກປຸປິນຕຸເຖໂຣ ຕາສໍ ວທຸຒິຕຣມຸມເທສນໍ ສຸຕຸວາ ສປຣິວາໂຣ ສຫ ປຕິສມຸກິທາຫິ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕົ។ ຕສຸມີ ຂເຕ ສຕຸຖາ ຕາສໍ ເຕ ກິກຸຂູ ອຣຫຕຸຕປຸປຕຸເຕ ທສຸເສສີ។ ຕາສໍ ກິຣ ອາຄຕກຸຂເຕເຍວ ອຕຸຕໂນ ສາມິເກ ກາສາວຣເຣ ມຸຕຸທກາສີເສ ທິສຸວາ ຈິຕຸຕໍ ເອກຄຸຄໍ ນ ກເວຍຸຍ, ເຕນ ມຄຸຄຜລານີ ປຕຸຕໍ ນ ສກຸກຸເຌຍຸຍໍ។ ຕສຸມາ ອຈລສທຸຣາຍ ປຕິຍຸຖິຕກາເລ ຕາສໍ ເຕ ກິກຸຂູ ອຣຫຕຸຕປຸປຕຸເຕເຍວ ທສຸເສສີ។

ຕາປີ ເຕ ທິສຸວາ ປລຸຈປຕິຍຸຖິເຕນ ວນຸທິຕຸວາ, ''ກນຸເຕ, ຕຸມຸຫາກໍ ຕາວ ປພຸພຊິຕກິຈຸຈໍ ມຕຸຖກໍ ປຕຸຕ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ຖິຕາ ປພຸພຊຸຊໍ ຍາຈິສຸ។ ເອວໍ ກິຣ ວຸຕຸເຕ ''ສຕຸຖາ ອຸປຸປລວຕຸຕາຍ ອາຄມນໍ ຈິນຸເຕສີ''ຕິ ເອກຈຸເຈ ວທນຸຕິ។ ສຕຸຖາ ປນ ຕາ ອຸປາສິກາໂຍ ອາຫ – ''ສາວຕຸຖີ ຄນຸຕຸວາ ກິກຸຂຸນິອຸປສຸສເຍ ປພຸພເຊຖາ''ຕິ។ ຕາ ອນຸປຸພຸເພນ ຊນປທຈາຣິກໍ ຈຣມານາ ອນຸຕຣາມຄຸເຄ ມຫາຊເນນ ອກິຫຜສກຸການສມຸມານາ ປທສາວ ວີສໂຍຊນສຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ກິກຸຂຸນິ ອຸປສຸສເຍ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕົສຸ។ ສຕຸຖາປີ ກິກຸຂຸສຫສຸສໍ ອາທາຍ ອາກາເສເນວ ເຊຕວນໍ ອຄມາສີ។ ຕຕຣ ສຸທໍ ອາຍສຸມາ ມຫາກປຸປິໂນ ຣຕຸຕິຍຸຖານທິວາຍຸຖານາທີສຸ ''ອໂຫ ສຸຂໍ , ອໂຫ ສຸຂ''ນຸຕິ ອຸທານໍ ອຸທາເນນຸໂຕ ວິຈຣຕິ។ ກິກຸຂູ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈສຸໍ – ''ກນຸເຕ, ມຫາກປຸປິໂນ 'ອໂຫ ສຸຂໍ, ອໂຫ ສຸຂ'ນຸຕິ ອຸທານໍ ອຸທາເນນຸໂຕ ວິຈຣຕິ, ອຕຸຕໂນ ກາມສຸຂໍ ຣຊຊສຸຂໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ ມລຸເລ''ຕິ។ ສຕຸຖາ ຕໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ''ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕວໍ, ກປຸປິນ, ກາມສຸຂໍ ຣຊຊສຸຂໍ ອາຣພຸກ ອຸທານໍ ອຸທາເນສີ''ຕິ។ ''ກຄວາ ເມ, ກນຸເຕ, ຕໍ ອາຣພຸກ ອຸທານກາວໍ ວາ ອນຸທານກາວໍ ວາ ຊານາຕີ''ຕິ? ສຕຸຖາ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ມມ ປຸຕຸໂຕ ກາມສຸຂໍ ຣຊຊສຸຂໍ ອາຣພຸກ ອຸທານໍ ອຸທາເນຕິ, ປຸຕຸຕສຸສ ປນ ເມ ຣມຸມປີຕິ ນາມ ຣມຸມຣຕິ ນາມ ອຸປຸປຊຊຕິ, ໂສ ອມຕມຫານິພຸພານໍ ອາຣພຸກ ເອວ ອຸທານໍ ອຸທາເນສີ''ຕິ ອນຸສນຸຣີ ໝເຍຕຸວາ ຣມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖ ມາຫ –

ຖລ។

''ຣມຸມປີຕິ ສຸຂໍ ເສຕິ, ວິປຸປສນຸເນນ ເຈຕສາ;

ອຣິຍປຸປເວທິເຕ ຣມຸເມ, ສທາ ຣມຕິ ປຕຸທິໂຕ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ຘມ຺ມປີຕິຕິ ຘມ຺ມປາຍໂກ, ຘມ຺ມໍ ປີວນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຘມ຺ໂມ ຈ ນາເມສ ນ ສກ຺ກາ ກາຊເນນ ຍາຄຸອາທີນີ ວິຍ ປາຕຸໍ?
ນວວິຘໍ ປນ ໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ມໍ ນາມກາເຍນ ຜຸສນ຺ໂຕ ອາຣມ຺ມຓໂຕ ສຈ຺ຊິກໂຣນ຺ໂຕ ປຣິຍ຺ຍາຠິສມຍາທີຫິ ທຸກ຺ຂາທີນີ ອຣິຍສຈ຺
ຈານິ ປຝິວິຊ຺ຊນ຺ໂຕ ຘມ຺ມໍ ປີວຕິ ນາມ. ສຸຂໍ ເສຕີຕິ ເທສນາມຕ຺ຕເມເວຕໍ, ຈຕູຫິປິ ອິຣິຍາປເຖຫິ ສຸຂໍ ວິຫຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.
ວິປ຺ປສນ຺ເນນາຕິ ອນາວິເລນ ນິຣຸປກ຺ກິເລເສນ. ອຣິຍປ຺ປເວທິເຕຕິ ພຸທ຺ຘາທີຫິ ອຣິເຍຫິ ປເວທິເຕ ສຕິປຝ຺ຖານາທິເພເທ
ໂພຘິປກ຺ຂິຍຘມ຺ເມ. ສທາ ຣມຕີຕິ ເອວຣູໂປ ຘມ຺ມປີຕິ ວິປ຺ປສນ຺ເນນ ເຈຕສາ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຓ຺ຑິຈ຺ເຈນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ສທາ ຣມ
ຕິ ອຠິຣມຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸນ຺ຕິ.

ມຫາກປ຺ປິນຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຈຕ຺ຕຖໍ.

໔. ປຓ຺ຑິຕສາມເຓຣວຕ຺ຖຸ

ອຸທກໍຫິ ນຍນ຺ຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຓ຺ຑິຕສາມເຓຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ອຕີເຕ ກິຣ ກສ຺ສປສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ວີສຕິຂີຓາສວສຫສ຺ສປຣິວາໂຣ ພາຣາຓສິໍ ອຄມາສິ. ມນຸສ຺ສາ ອຕ຺ຕໂນ ພລໍ ສລ຺
ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ອຝ຺ຖປິ ທສປິ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ອຄນ຺ຕຸກທານາທີນິ ອທໍສຸ. ອເຖກທິວສໍ ສຕ຺ຖາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ເອວໍ ອນຸ
ໂມທນມກາສິ –

''ອຸປາສກາ ອິຘ ເອກຈ຺ໂຈ 'ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກເມວ ທາຕຸໍ ວຝ຺ຝຕິ, ກິໍ ປເຣນ ສມາທປິເຕນາ'ຕິ ອຕ຺ຕນາວ ທານໍ ເທຕິ, ປຣໍ ນ ສ
ມາທເປຕິ . ໂສ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຝ຺ຖາເນ ໂຠຄສມ຺ປທໍ ລຠຕິ, ໂນ ປຣິວາຣສມ຺ປທໍ. ເອກຈ຺ໂຈ ປຣໍ ສມາທເປຕິ, ອຕ຺ຕນາ ນ
ເທຕິ. ໂສ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຝ຺ຖາເນ ປຣິວາຣສມ຺ປທໍ ລຠຕິ, ໂນ ໂຠຄສມ຺ປທໍ ເອກຈ຺ໂຈ ອຕ຺ຕນາປິ ນ ເທຕິ, ປຣມ຺ປິ ນ ສ
ມາທເປຕິ. ໂສ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຝ຺ຖາເນ ເນວ ໂຠຄສມ຺ປທໍ ລຠຕິ, ນ ປຣິວາຣສມ຺ປທໍ, ວິຘາສາໂທວ ຫຸຕ຺ວາ ຊີວຕິ. ເອກ
ຈ຺ໂຈ ອຕ຺ຕນາ ຈ ເທຕິ, ປຣຍ຺ຈ ສມາທເປຕິ. ໂສ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຝ຺ຖາເນ ໂຠຄສມ຺ປທມ຺ປິ ລຠຕິ ປຣິວາຣສມ຺ປທມ຺ປີ''ຕິ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສມີເປ ຝິໂຕ ເອໂກ ປຓ຺ຑິຕປ຺ປຸຣິໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ອຫໍ ທານິ ຕຖາ ກຣິສ຺ສາມິ, ຍຖາ ເມ ທ຺ເວປິ ສມ຺ປຕ຺ຕິໂຍ ຠວິສ຺ສນ຺
ຕີ''ຕິ. ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫ – ''ຠນ຺ເຕ, ສ຺ວາຕນາຍ ມຍ຺ຫໍ ຠິກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫຖາ''ຕິ. ''ກິຕ຺ຕເກຫິ ເຕ ຠິກ຺ຂູຫິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ?
''ກິຕ຺ຕໂກ ປນ ໂວ, ຠນ຺ເຕ, ປຣິວາໂຣ''ຕິ? ''ວີສຕິ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານີ''ຕິ. ''ຠນ຺ເຕ, ສພ຺ເພຫິ ສທ຺ຘິໍ ສ຺ວາຕນາຍ ມຍ຺ຫໍ ຠິກ຺ຂໍ
ຄຓ຺ຫຖາ''ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອຘິວາເສສິ. ໂສ ຄາມໍ ປວິສິຕ຺ວາ, ''ອມ຺ມຕາຕາ, ສ຺ວາຕນາຍ ມຍາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸໂຂ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ໂຄ ນິມນ຺ຕິ
ໂຕ, ຕຸມ຺ເຫ ຍຕ຺ຕການໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ທາຕຸໍ ສກ຺ໂກສ຺ສຖ, ຕຕ຺ຕການໍ ທານໍ ເທຖາ''ຕິ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ
ພລໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ''ມຍໍ ທສນ຺ນໍ ທສ຺ສາມ, ມຍໍ ວີສຕິຍາ, ມຍໍ ສຕສ຺ສ, ມຍໍ ປຍ຺ຈສຕານ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສພ຺ເພສໍ ວຈນໍ ອາທິ
ໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ປຓ຺ເຓ ອາໂຣເປສິ.

ເຕນ ຈ ສມເຍນ ຕສ຺ມິໍ ນຄເຣ ອຕິທຸຄ຺ຄຕກາເວເນວ ''ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ''ຕິ ປຍ຺ຍາໂຕ ເອໂກ ປຸຣິໂສ ອຕ຺ຖິ. ໂສ ຕມ຺ປິ ສມ຺ມຸຂາຄ
ຕໍ ທິສ຺ວາ, ''ສມ຺ມ ມຫາທຸຄ຺ຄຕ, ມຍາ ສ຺ວາຕນາຍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸໂຂ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ໂຄ ນິມນ຺ຕິໂຕ, ສ຺ເວ ນຄຣວາສິໂນ ທານໍ ທສ຺ສນ຺
ຕິ, ''ຕ຺ວໍ ກຕິ ຠິກ຺ຂູ ໂຠເຊສ຺ສສີ''ຕິ? ''ສາມິ, ມຍ຺ຫໍ ກິໍ ຠິກ຺ຂູຫີ, ຠິກ຺ຂູຫີ ນາມ ສຘນານໍ ອຕ຺ໂຖ, ມຍ຺ຫໍ ປນ ສ຺ເວ ຍາຄຸອຕ຺ຖາຍ
ຕຓ຺ຑຸລນາລຸອິມຕ຺ຕມ຺ປິ ນຕ຺ຖິ, ອຫໍ ກຕິໍ ກຕ຺ວາ ຊີວາມິ, ກິໍ ເມ ຠິກ຺ຂູຫີ''ຕິ? ສມາທປເກນ ນາມ ພຸຍຕ຺ເຕນ ກວິຕພ຺ພໍ. ຕສ຺
ມາ ໂສ ເຕນ ''ນຕ຺ຖີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ ຕຸຓ຺ຫີກູໂຕ ອຫຸຕ຺ວາ ເອວມາຫ – ''ສມ຺ມ ມຫາທຸຄ຺ຄຕ, ອິມສ຺ມິໍ ນຄເຣ ສຸໂຂຊນໍ ກຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ
ສຸຂຸມວຕ຺ຖໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ນານາກຣຓປຝິມຓ຺ຑິຕາ ສິຣິສເຍ ສຍມານາ ພຫູ ຊນາ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸກວນ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ປນ ທິວສໍ ກ
ຕິໍ ກຕ຺ວາ ກຸຈ຺ຊິປູຣຓມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ລກສິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ 'ອຫໍ ປຸພ຺ເພ ປຸຍ຺ຍໍ ອກຕຕ຺ຕາ ກິຍ຺ຈິ ນ ລຠາມີ'ຕິ ນ ຊານາສີ''ຕິ?
''ຊານາມິ, ສາມີ''ຕິ. ''ອຖ ກສ຺ມາ ອິທານິ ປຸຍ຺ຍໍ ນ ກໂຣສິ, ຕ຺ວໍ ຍຸວາ ພລສມ຺ປນ຺ໂນ, ກິໍ ຕຍາ ກຕິໍ ກຕ຺ວາປິ ຍຖາພລໍ ທານໍ
ທາຕຸໍ ນ ວຝ຺ຝຕີ''ຕິ? ໂສ ຕສ຺ມິໍ ກເຖນ຺ເຕເຍວ ສໍເວຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ''ມຍ຺ຫມ຺ປິ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ປຓ຺ເຓ ອາໂຣເປຫິ, ກິຍ຺ຈິເທວ

ຠຕິໍ ກຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ຠິກ຺ຂໍ ທສ຺ສາມີ”ຕິ ອາຫ. ອິຕໂຣ “ກິໍ ເອເກນ ຠິກ຺ຂຸນາ ປຕ຺ເຕ ອາໂຣປິເຕນາ”ຕິ ນ ອາໂຣເປສິ? ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕປິ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຣິຍໍ ອາຫ – “ຠທ຺ເທ, ນຄຣວາສິໂນ ສ຺ເວ ສງ຺ຆຠຕ຺ຕໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ອຫມ຺ປິ ສມາທປເກນ ‘ເອກສ຺ສ ຠິກ຺ຂໍ ເທຫີ’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ມຍມ຺ປິ ສ຺ເວ ເອກສ຺ສ ຠິກ຺ຂໍ ທສ຺ສາມາ”ຕິ. ອຖສ຺ສ ຠຣິຍາ “ມຍໍ ທລິທ຺ທາ, ກສ຺ມາ ຕຍາ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ”ນ຺ຕິ ອວຕ຺ວາວ, “ສາມິ, ຠທ຺ທກໍ ເຕ ກຕໍ, ມຍໍ ປຸພ຺ເພປິ ກິຎ຺ຈິ ອທຕ຺ວາ ອິທານິ ທຸຄ຺ຄຕາ ຊາຕາ, ມຍໍ ອຸໂຠປິ ຠຕິໍ ກຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ຠິກ຺ຂໍ ທສ຺ສາມ, ສາມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸໂຠປິ ເຄຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຠຕິຍ຺ຄາມໍ ອຄມໍສຸ.

ມຫາເສຏ຺ຐີ ຕໍ ທິສ຺ວາ “ກິໍ, ສມ຺ມ ມຫາທຸຄ຺ຄຕ, ຠຕິໍ ກຣິສ຺ສສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. “ອາມ, ອຍ຺ຍາ”ຕິ. “ກິໍ ກຣິສ຺ສສີ”ຕິ? “ຍໍ ຕຸມ຺ເຫ ກາເຣສ຺ສຖ, ຕໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ. “ເຕນ ຫິ ມຍ຺ຫໍ ສ຺ເວ ທ຺ເວ ຕີຓິ ຠິກ຺ຂຸສຕານິ ໂຠເຊສ຺ສາມ, ເອຫິ, ທາຣູນິ ຝາເລຫີ”ຕິ ວາສິຝຣສຸໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ທາເປສິ. ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ ທຬ຺ຫໍ ກຈ຺ຉໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ມຫຸສ຺ສາຫປ຺ປຕ຺ໂຕ ວາສິໍ ປຫາຍ ຝຣສຸໍ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ, ຝຣສຸໍ ປຫາຍ ວາສິໍ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ທາຣູນິ ຝາເລຕິ. ອຖ ນໍ ເສຏ຺ຐີ ອາຫ – “ສມ຺ມ, ຕ຺ວໍ ອຊ຺ຊ ອຕິວິຍ ອຸສ຺ສາຫປ຺ປຕ຺ໂຕ ກມ຺ມໍ ກໂຣສິ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ກາຣຓ”ນ຺ຕິ? “ສາມິ, ອຫໍ ສ຺ເວ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ໂຠເຊສ຺ສາມີ”ຕິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐີ ປສນ຺ນມານໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອໂຫ ອິມິນາ ທຸກ຺ກຣໍ ກຕໍ, ‘ອຫໍ ທຸຄ຺ຄໂຕ’ຕິ ຕຸຓ຺ຫີຠາວໍ ອນາປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ‘ຠຕິໍ ກຕ຺ວາ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ໂຠເຊສ຺ສາມີ’ຕິ ວທຕີ”ຕິ. ເສຏ຺ຐິຠຣິຍາປິ ຕສ຺ສ ຠຣິຍໍ ທິສ຺ວາ, “ອມ຺ມ, ກິໍ ກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ຍໍ ຕຸມ຺ເຫ ກາເຣສ຺ສຖ, ຕໍ ກໂຣມີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຸທຸກ຺ຂລສາລໍ ປເວເສຕ຺ວາ ສຸປ຺ປມຸສລາທີນິ ທາເປສິ. ສາ ນຈ຺ຈນ຺ຕີ ວິຍ ຕຸຏ຺ຐປຫຏ຺ຐາ ວີຫີ ໂກຏ຺ເຏຕິ ເຈວ ໂອຜຸຓາຕິ ຈ. ອຖ ນໍ ເສຏ຺ຐິຠຣິຍາ ປຸຈ຺ຉິ – “ອມ຺ມ, ຕ຺ວໍ ອຕິວິຍ ຕຸຏ຺ຐປຫຏ຺ຐາ ກມ຺ມໍ ກໂຣສິ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ກາຣຓ”ນ຺ຕິ? “ອຍ຺ເຍ, ອິມໍ ຠຕິໍ ກຕ຺ວາ ມຍມ຺ປິ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ໂຠເຊສ຺ສາມາ”ຕິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິຠຣິຍາປິ ຕສ຺ສາ “ອໂຫ ວຕາຍໍ ທຸກ຺ກຣກາຣິກາ”ຕິ ປສີທີ. ເສຏ຺ຐີ ມຫາທຸຄ຺ຄຕສ຺ສ ທາຣູນໍ ຝາລິຕກາເລ “ອຍໍ ເຕ ຠຕີ”ຕິ ສາລີນໍ ຈຕສ຺ໂສ ນາຬິໂຍ ທາເປຕ຺ວາ “ອຍໍ ເຕ ຕຸຏ຺ຐິທາໂຍ”ຕິ ອປຣາປິ ຈຕສ຺ໂສ ນາຬິໂຍ ທາເປສິ.

ໂສ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຣິຍໍ ອາຫ – “ມຍາ ຠຕິໍ ກຕ຺ວາ ສາລີ ລທ຺ຘາ, ອຍໍ ນິວາໂປ ຠວິສ຺ສຕິ, ຕຍາ ລທ຺ຘາຍ ຠຕິຍາ ທຘິເຕລກຏຸກຠຓ຺ຑານິ ຄຓ຺ຫາຫີ”ຕິ. ເສຏ຺ຐິຠຣິຍາປິ ປນ ຕສ຺ສາ ເອກໍ ສປ຺ປິກໂຣຏິກຎ຺ເຈວ ທຘິຠາຊນຎ຺ຈ ກຏຸກຠຓ຺ຑຎ຺ຈ ສຸທ຺ຘຕຓ຺ຑຸລນາຬິຎ຺ຈ ທາເປສິ. ອິຕິ ຈ ອຸຠິນ຺ນມ຺ປິ ນວ ຕຓ຺ຑຸລນາຬິໂຍ ອເຫສຸໍ. ເຕ “ເທຍ຺ຍຘມ຺ໂມ ໂນ ລທ຺ໂຘ”ຕິ ຕຸຏ຺ຐຫຏ຺ຐາ ປາໂຕວ ອຸຏ຺ຐຫິໍສຸ. ຠຣິຍາ ມຫາທຸຄ຺ຄຕໍ ອາຫ – “ຄຈ຺ຉ, ສາມິ, ປຓ຺ຓໍ ປຣິເຍສິຕ຺ວາ ອາຫຣາ”ຕິ. ໂສ ອນ຺ຕຣາປເຓ ປຓ຺ຓໍ ອທິສ຺ວາ ນທີຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ອຊ຺ຊ ອຍ຺ຍານໍ ໂຠຊນໍ ທາຕຸໍ ລຠິສ຺ສາມີ”ຕິ ປຫຏ຺ຐມານໂສ ຄາຍນ຺ໂຕ ປຓ຺ຓໍ ອຸຈ຺ຈິນຕິ. ມຫາຊາລໍ ຂິປິຕ຺ວາ ຐິໂຕ ເກວຏ຺ໂຏ “ມຫາທຸຄ຺ຄຕສ຺ສ ສທ຺ເທນ ຠວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ຕໍ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – “ອຕິວິຍ ຕຸຏ຺ຐຈິຕ຺ໂຕ ຄາຍສິ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ກາຣຓ”ນ຺ຕິ? “ປຓ຺ຓໍ ອຸຈ຺ຈິນາມິ, ສມ຺ມາ”ຕິ. “ກິໍ ກຣິສ຺ສສີ”ຕິ? “ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ໂຠເຊສ຺ສາມີ”ຕິ. “ອໂຫ ສຸຂິໂຕ, ຠິກ຺ຂຸ, ໂສ ຕວ ກິໍ ປຓ຺ຓໍ ຂາທິສ຺ສຕີ”ຕິ? “ກິໍ ກໂຣມິ, ສມ຺ມ, ອຕ຺ຕນາ ລທ຺ຘປຓ຺ເຓນ ໂຠເຊສ຺ສາມີ”ຕິ? “ເຕນ ຫິ ເອຫີ”ຕິ. “ກິໍ ກໂຣມິ, ສມ຺ມາ”ຕິ? “ອິເມ ມຈ຺ເຉ ຄເຫຕ຺ວາ ປາທຄ຺ຆນການິ ອຑ຺ຒຄ຺ຆນການິ ກຫາປຓຄ຺ຆນການິ ຈ ອຸທ຺ທານານິ ກໂຣຫີ”ຕິ. ໂສ ຕຖາ ອກາສິ. ພທ຺ຘພທ຺ເຘ ມຈ຺ເຉ ນຄຣວາສິໂນ ນິມນ຺ຕິຕນິມນ຺ຕິຕານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຕ຺ຖາຍ ຫຣິໍສຸ. ຕສ຺ສ ມຈ຺ເຉ ອຸທ຺ທານານິ ກໂຣນ຺ຕສ຺ເສວ ຠິກ຺ຂາຈາຣເວລາ ປາປຸຓິ. ໂສ ເວລໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ “ຄມິສ຺ສາມຫໍ, ສມ຺ມ, ອຍໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອາຄມນເວລາ”ຕິ ອາຫ. “ອຕ຺ຖິ ປນ ກິຎ຺ຈິ ມຈ຺ເຉ ອຸທ຺ທານ”ນ຺ຕິ? “ນຕ຺ຖິ, ສມ຺ມ, ສພ຺ພານິ ຂີຓານີ”ຕິ. “ເຕນ ຫິ ມຍາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ວາລຸກາຍ ນິຂຓິຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ໂຣຫິຕມຈ຺ເຉ ຐປິຕາ, ສເຈ ຠິກ຺ຂຸໍ ໂຠເຊຕຸກາໂມສິ, ອິເມ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉາ”ຕິ ເຕ ມຈ຺ເຉ ຕສ຺ສ ອທາສິ.

ຕໍ ທິວສໍ ປນ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສກາເລ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ມຫາທຸຄ຺ຄຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ຎາຓຊາລສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ປວິຏ຺ຐໍ ທິສ຺ວາ “ກິໍ ນຸ ໂຂ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ “ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ ‘ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ໂຠເຊສ຺ສາມີ’ຕິ ຠຣິຍາຍ ສທ຺ຘິໍ ຫິຍ຺ໂຍ ຠຕິໍ ອກາສິ, ກຕຣໍ ນຸ ໂຂ ຠິກ຺ຂຸໍ ລຠິສ຺ສຕີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ “ມນຸສ຺ສາ ປຕ຺ເຕ ອາໂຣປິຕສຎ຺ຎາຍ ຠິກ຺ຂູ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ເຄເຫສຸ ນິສີທາເປສ຺ສນ຺ຕິ, ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ ມໍ ຐເປຕ຺ວາ ອຎ຺ຎໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ນ ລຠິສ຺ສຕີ”ຕິ ອຸປ຺ຘາເຣສິ. ພຸທ຺ຘາ ກິຣ ທຸຄ຺ຄເຕສຸ ອນຸກມ຺ປໍ ກໂຣນ຺ຕິ. ຕສ຺ມາ ສຕ຺ຖາ ປາໂຕວ ສຣີຣປຏິຊຄ຺ຄນໍ ກຕ຺ວາ “ມຫາທຸຄ຺ຄຕໍ ສງ຺ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ”ຕິ ຄນ຺ຘກຸຏິໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິສີທິ. ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕປິ ມຈ຺ເຉ ຄເຫຕ຺ວາ ເຄຫໍ ປວິສນ຺ເຕ ສກ຺ກສ຺ສ ປຓ຺ຑຸກມ຺ພລສິລາສນໍ ອຸຓ຺ຫາກາຣໍ ທສ຺ເສສິ. ໂສ “ກິໍ ນຸ ໂຂ ກາຣຓ”ນ຺ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ “ຫິຍ຺ໂຍ, ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ ‘ເອກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ຠິກ຺ຂໍ ທສ຺ສາມີ’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຠຣິຍາຍ ສທ຺ຘິໍ ຠຕິໍ ອກາສິ, ກຕຣໍ ນຸ ໂຂ ຠິກ຺ຂຸໍ ລຠິສ຺ສຕີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ “ນຕ຺ເຖຕສ຺ສ ອຎ຺ໂຎ ຠິກ຺ຂຸ, ສຕ຺ຖາ ປນ ມຫາທຸຄ຺ຄຕສ຺ສ ສງ຺ຄຫໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ຄນ຺ຘກຸຏິຍໍ ນິສິນ຺ໂນ. ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປກປ຺ປນກໍ ຍາຄຸຠຕ຺ຕໍ ປຓ຺ຓາສູເປຍ຺ຍມ຺ປິ ຕຖາຄຕສ຺ສ ທເທຍ຺ຍ, “ຍໍນູນາຫໍ ມຫາ

ທຸຄ຺ຄຕສ຺ສ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຕ຺ຕກາຣກມ຺ມໍ ກເຣຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ອຎ຺ຎາຕກເວເສນ ຕສ຺ສ ເຄຫສມີປໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ກສ຺ສຈິ ກິຎ຺ຈິ ຠຕິຍາ ກາຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອາຫ – ''ສມ຺ມ, ກິ ກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສສີ''ຕິ? ''ອຫໍ, ສາມິ, ສພ຺ພສິປ຺ປິໂກ, ມຍ຺ຫໍ ອຊານນສິປ຺ປໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຍາຄຸຠຕ຺ຕາທີນິປິ ສມ຺ປາເທຕຸໍ ຊານາມີ''ຕິ. ''ສມ຺ມ, ມຍໍ ຕວ ກມ຺ເມນ ອຕ຺ຖິກາ, ຕຸຍ຺ຫໍ ປນ ກິຎ຺ຈິ ທາຕພ຺ພໍ ຠຕີ ນ ປສ຺ສາມາ''ຕິ. ''ກິ ປນ ເຕ ກຕ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ? ''ເອກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ຠິກ຺ຂໍ ທາຕຸກາໂມມ຺ຫິ, ຕສ຺ສ ຍາຄຸຠຕ຺ຕສໍວິຘານໍ ອິຈ຺ຉາມີ''ຕິ. ''ສເຈ ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ຠິກ຺ຂໍ ທສ຺ສສິ, ນ ເມ ຠຕິຍາ ອຕ຺ໂຖ, ກິ ມມ ປຸຎ຺ຎໍ ນ ວຑ຺ຒຕີ''ຕິ? ''ເອວໍ ສນ຺ເຕ ສາຘຸ, ສມ຺ມ, ປວິສາ''ຕິ. ໂສ ຕສ຺ສ ເຄຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ເຕລຕຓ຺ຑຸລາທີນິ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ''ຄຈ຺ຉ, ອຕ຺ຕ ໂນ ປຕ຺ຕຠິກ຺ຂໍ ອາເນຫີ''ຕິ ຕໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ. ທານເວຍ຺ຍາວຏິໂກປິ ປຕ຺ເຕາ ອາໂຣປິຕນິຍາເມເນວ ເຕສໍ ເຕສໍ ເຄຫານິ ຠິກ຺ຂູ ປຫິເຕິ.

ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ມຍ຺ຫໍ ປຕ຺ຕຠິກ຺ຂຸໍ ເທຫີ''ຕິ ອາຫ. ໂສ ຕສ຺ມິ ຂເຕ ສຕິ ລຠິຕ຺ວາ ''ອຫໍ ຕວ ຠິກ຺ຂຸໍ ປມຸຏ຺ໂຐ''ຕິ ອາຫ. ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ ຕິຂິຕາຍ ສຕ຺ຕິຍາ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ປຫໂຕ ວິຍ, ''ສາມິ, ກສ຺ມາ ມໍ ນາເສສິ, ອຫໍ ຕຍາ ທິຍ຺ໂຍ ສມາທປິໂຕ ກຣິຍາຍ ສຫນີ ທິວສໍ ຠຕີ ກຕ຺ວາ ອຊ຺ຊ ປາໂຕວ ປຕ຺ຕາຕ຺ຖາຍ ນທີຕິເຣ ອາທິຕ຺ຫິຕ຺ວາ ອາຄໂຕ, ເທຫີ ເມ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸ''ນ຺ຕິ ພາຫາ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ປຣິເທວິ. ມນຸສ຺ສາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ''ກິເມຕໍ, ມຫາທຸຄ຺ຄຕາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຸ. ໂສ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິ. ເຕ ເວຍ຺ຍາວຏິກໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຸ – ''ສຈ຺ຈໍ ກິຣ, ສມ຺ມ, ຕຍາ ເອສ 'ຠຕີ ກຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ຠິກ຺ຂໍ ເທຫີ'ຕິ ສມາທປິໂຕ''ຕິ? ''ອາມ , ອຍ຺ຍາ''ຕິ. ''ຠາຣິຍໍ ເຕ ກມ຺ມໍ ກຕໍ, ໂຍ ຕ຺ວໍ ເອຕ຺ຕເກ ຠິກ຺ຂູ ສໍວິທຫນ຺ໂຕ ເອຕສ຺ສ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ນາທາສີ''ຕິ. ໂສ ເຕສໍ ວຈເນນ ມງ຺ກຸຠູໂຕ ຕໍ ອາຫ – ''ສມ຺ມ ມຫາທຸຄ຺ຄຕ, ມາ ມໍ ນາສຍິ, ອຫໍ ຕວ ກາຣຕາ ມຫາວິເທາສໍ ປຕ຺ໂຕ, ມນຸສ຺ສາ ປຕ຺ເຕາ ອາໂຣປິຕນິຍາເມນ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕຠິກ຺ຂູ ນຍິສ຺ສຸ, ອຕ຺ຕໂນ ເຄເທ ນິສິນ຺ນຠິກ຺ຂຸໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ເທນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ສຕ຺ຖາ ປນ ມຸຂໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກຸຏິຍເມວ ນິສິນ຺ໂນ, ຣາຊຍຸວຣາຊເສນາປຕິອາທໂຍ ສຕ຺ຖຸ ຄນ຺ຘກຸຏິໂຕ ນິກ຺ຂມນໍ ໂອໂລເກນ຺ຕາ ນິສິນ຺ນາ ສຕ຺ຖຸ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ 'ຄມິສ຺ສາມາ'ຕິ. ພຸທ຺ຘາ ນາມ ທຸຄ຺ຄເຕ ອນຸກມ຺ປໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ 'ທຸຄ຺ຄໂຕມ຺ຫິ, ຠນ຺ເຕ, ມມ ສງ຺ຄຫໍ ກໂຣຖາ'ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທ, ສເຈ ເຕ ປຸຎ຺ຎໍ ອຕ຺ຖິ, ອທ຺ຘາ ລຈ຺ຉສີ''ຕິ.

ໂສ ວິຫາຣໍ ອຄມາສີ. ອຖ ນໍ ອຎ຺ເຎສຸ ທິວເສສຸ ວິຫາເຣ ວິຆາສາທຠາເວນ ທິຏ຺ຐຕ຺ຕາ ຣາຊຍຸວຣາຊາທໂຍ, ''ມຫາທຸຄ຺ຄຕ, ນ ຕາວ ຠຕ຺ຕກາໂລ, ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ອາຄຈ຺ຉສີ''ຕິ ອາຫໍສຸ. ໂສ ''ຊານາມິ, ສາມິ, 'ນ ຕາວ ຠຕ຺ຕກາໂລ'ຕິ. ສຕ຺ຖາຣໍ ປນ ວນ຺ທິຕຸໍ ອາຄຈ຺ຉາມີ''ຕິ ວທນ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກຸຏິຍາ ອຸມ຺ມາເຣ ສີສໍ ຐເປຕ຺ວາ ປຎ຺ຈປຕິຏ຺ຐິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ''ຠນ຺ເຕ, ອິມສ຺ມີ ນຄເຣ ມຍາ ທຸຄ຺ຄຕຕໂຣ ນຕ຺ຖິ, ອວສ຺ສໂຍ ເມ ໂຫຖ, ກໂຣຖ ເມ ສງ຺ຄຫ''ນ຺ຕິ ອາຫ. ສຕ຺ຖາ ຄນ຺ຘກຸຏິທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ຐເປສີ. ໂສ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິສິຣີ ປຕ຺ໂຕ ວິຍ ອໂຫສິ, ຣາຊຍຸວຣາຊາທໂຍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສ຺ສ ມຸຂານິ ໂອໂລກຍິສ຺ສຸ. ສຕ຺ຖາຣາ ທິນ຺ນປຕ຺ຕຎ຺ຫິ ໂກຈິ ອິສ຺ສຣິຍເວເສນ ຄເຫຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖີ. ເອວໍ ປນ ວທິສ຺ສຸ, ''ສມ຺ມ ມຫາທຸຄ຺ຄຕ, ສຕ຺ຖຸ ປຕ຺ຕໍ ອມ຺ຫາກໍ ເທຫິ, ເອຕ຺ຕກໍ ນາມ ເຕ ຘນໍ ທສ຺ສາມ, ຕ຺ວໍ ທຸຄ຺ຄໂຕ ຘ
ນໍ ຄຓ຺ຫາຫີ, ກິ ເຕ ປຕ຺ເຕນາ''ຕິ? ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ ''ນ ກສ຺ສຈິ ທສ຺ສາມິ, ນ ເມ ຘເນນ ອຕ຺ໂຖ, ສຕ຺ຖາຣໍເຍວ ໂຠເຊສ຺ສາມີ''ຕິ ອາຫ. ອວເສສາ ຕໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ອລຠິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິສ຺ສຸ. ຣາຊາ ປນ ''ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ ຘ
ເນນ ປໂລຠິຍມາໂນປິ ສຕ຺ຖຸ ປຕ຺ຕໍ ນ ເທຕິ, ສຕ຺ຖາຣາ ຈ ສຍໍ ທິນ຺ນປຕ຺ຕໍ ໂກຈິ ຄເຫຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ອິມສ຺ສ ເທຍ຺ຍຘມ຺ໂມ ນາມ ກິຕ຺ຕໂກ ຠວິສ຺ສຕິ, ອິມິນາ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມສ຺ສ ທິນ຺ນກາເລ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາທາຍ ເຄຫໍ ເນຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ສມ຺ປາທິຕໍ ອາຫາຣໍ ທສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ສຫເຍວ ອຄມາສີ. ສກ຺ໂກປິ ເທວຣາຊາ ຍາຄຸຂຊ຺ຊກຠຕ຺ຕສູປພ຺ຍຎ຺ຊນາທີນິ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ນິສີທນາຣຫໍ ອາສນໍ ປຎ຺ຎເປຕ຺ວາ ນິສີທິ.

ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ເນຕ຺ວາ ''ປວິສຖ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ ອາຫ. ວສນເຄຫຎ຺ຈສ຺ສ ນີຈໍ ໂຫຕິ, ອໂອນເຕນ ປວິສິຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ. ພຸທ຺ຘາ ຈ ນາມ ເຄຫໍ ປວິສນ຺ຕາ ນ ໂອນມິຕ຺ວາ ປວິສນ຺ຕິ. ເຄຫຎ຺ຫິ ປວິສນກາເລ ມຫາປຖວີ ວາ ເຫຏ຺ຐາ ໂອຄຈ຺ຉຕິ, ເຄຫໍ ວາ ອຸທ຺ຘໍ ຄຈ຺ຉຕິ. ອິທໍ ເຕສໍ ສຸທິນ຺ນທານສ຺ສ ຜລໍ. ປຸນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄຕກາເລ ສພ຺ພໍ ປາກຕິກເມວ ໂຫຕິ. ຕສ຺ມາ ສຕ຺ຖາ ຐິຕໂກວ ເຄຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສກ຺ເກນ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິ. ສຕ຺ຖຣິ ນິສິນ຺ເນ ຣາຊາ ອາຫ – ''ສມ຺ມ ມຫາທຸຄ຺ຄຕ, ຕຍາ ອມ຺ຫາກໍ ຍາຈນ຺ຕານມ຺ປີ ສຕ຺ຖຸ ປຕ຺ໂຕ ນ ທິນ຺ໂນ, ປສ຺ສາມ ຕາວ, ກີທິໂສ ເຕ ສຕ຺ຖຸ ສກ຺ກາໂຣ ກໂຕ''ຕິ? ອຖສ຺ສ ສກ຺ໂກ ຍາຄຸຂຊ຺ຊກາທີນິ ວິວຣິຕ຺ວາ ທສ຺ເສສິ. ເຕສໍ ວາສຄນ຺ໂຘ ສກລນຄຣໍ ຉາເທຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ. ຣາຊາ ຍາຄຸອາທີນິ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອາຫ – ''ຠນ຺ເຕ, 'ອຫໍ ມຫາທຸຄ຺ຄຕສ຺ສ ເທຍ຺ຍຘມ຺ໂມ ກິຕ຺ຕໂກ ຠວິສ຺ສຕິ, ອິມິນາ ເທຍ຺ຍຘມ຺ເມ ທິນ຺ເນ ສຕ຺ຖາຣໍ ເຄຫໍ ເນຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສມ຺ປາທິຕໍ ອາຫາຣໍ ທສ຺ສາມີ'ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຄໂຕ, ມຍາ ເອວຣູໂປ ອາຫາໂຣ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ, ມຍິ ອິຘ ຐິເຕ ມຫາທຸຄ຺ຄໂຕ ກິລເມຍ຺ຍ, ຄຈ຺ຉາມຫ''ນ຺ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ສກ຺ໂກປິ ສຕ຺ຖາຣໍ ຍາຄຸອາທີນິ ທຕ຺ວາ

ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ປຣິວິສິຯ ສຕ຺ຖາປິ ກຕຠຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກາມິຯ

ສກ຺ໂກ ມຫາທຸຄ຺ຄຕສ຺ສ ສຎ຺ຎໍ ອທາສິຯ ໂສ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອນຸຄຈ຺ຉິຯ ສກ຺ໂກ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ມຫາທຸຄ຺ຄຕສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາເຣ ຐິໂຕ ອາກາສໍ ໂອໂລເກສິຯ ຕາວເທວ ອາກາສໂຕ ສຕ຺ຕຣຕນວສ຺ສໍ ວສ຺ສິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ເຄເຫ ສພ຺ພຠາຊນານິ ປູເຣຕ຺ວາ ສກລໍ ເຄຫໍ ປູເຣສິຯ ຕສ຺ສ ເຄເຫ ໂອກາໂສ ນາໂຫສິຯ ຕສ຺ສ ຠຣິຍາ ທາຣເກ ຫຕ຺ເຖສຸ ຄເຫຕ຺ວາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ພຫິ ອຏ຺ຐາສິຯ ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ນິວຕ຺ໂຕ ທາຣເກ ພຫິ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິໍ ອິທ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ສາມິ, ສກລໍ ໂນ ເຄຫໍ ສຕ຺ຕຫິ ຣຕ຺ເນຫິ ປຸຓ຺ຓໍ, ປວິສິຕຸໍ ໂອກາໂສ ນຕ຺ຖີ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ອຊ຺ເຊວ ເມ ທາເນນ ວິປາໂກ ທິນ຺ໂນ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ‘‘ກສ຺ມາ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອາຫ –‘‘ເທວ, ເຄຫໍ ເມ ສຕ຺ຕຫິ ຣຕເນຫິ ປຸຓ຺ຓໍ, ຕໍ ຘນໍ ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິຯ ຣາຊາ ‘‘ອໂຫ ພຸທ຺ຘານໍ ທິນ຺ນທານໍ, ອຊ຺ເຊວ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕໍ ອາຫ – ‘‘ກິໍ ເຕ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ? ‘‘ຘນຫຣຓຕ຺ຖາຍ ສກຏສຫສ຺ສໍ, ເທວາ’’ຕິຯ ຣາຊາ ສກຏສຫສ຺ສໍ ເປເສຕ຺ວາ ຘນໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຣາຊງ຺ຄເຓ ໂອກິຣາເປສິຯ ຕາລປ຺ປມາໂຓ ຣາສິ ອໂຫສິຯ ຣາຊາ ນຄເຣ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ມິໍ ນຄເຣ ອຕ຺ຖິ ກສ຺ສຈິ ເອຕ຺ຕກໍ ຘນ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ນຕ຺ຖິ, ເທວາ’’ຕິຯ ‘‘ເອວໍ ມຫາຘນສ຺ສ ກິໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ? ‘‘ເສຏ຺ຐິຏ຺ຐານໍ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ເທວາ’’ຕິຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ມຫາສກ຺ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິຏ຺ຐານໍ ທາເປສິຯ

ອຖສ຺ສ ປຸພ຺ເພ ເອກສ຺ສ ເສຏ຺ຐິໂນ ເຄຫຏ຺ຐານໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ‘‘ເອຕ຺ຖ ຊາເຕ ຄຈ຺ເຉ ຫຣາເປຕ຺ວາ ເຄຫໍ ອຸຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ວສາຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ຕສ຺ສ ຕໍ ຐານໍ ໂສເຘຕ຺ວາ ສມໍ ກຕ຺ວາ ຠູມິຍາ ຂຓ຺ຓມານາຍ ອຓ຺ຓມຓ຺ຓໍ ອາຫຈ຺ຈ ນິຘິກຸມ຺ຠິໂຍ ອຸຏ຺ຐຫິໍສຸຯ ເຕນ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣຈິເຕ ‘‘ຕວ ປຸຎ຺ເຎນ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ຕ຺ວເມວ ຄຓ຺ຫາຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ເຄຫໍ ກາເຣຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ມຫາທານໍ ອທາສິຯ ຕໂຕ ປຣມ຺ປິ ຍາວຕາຍຸກໍ ຕິຏ຺ຐນ຺ໂຕ ປຸຎ຺ຎານິ ກຣິຕ຺ວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕຯ

ເອກໍ ພຸທ຺ຘນ຺ຕຣໍ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາເທ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສູປຏ຺ຐາກກຸເລ ເສຏ຺ຐິຘີຕຸ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄຓ຺ຫິຯ ອຖສ຺ສາ ມາຕາປິຕໂຣ ຄພ຺ຠສ຺ສ ປຕິຏ຺ຐິຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຄພ຺ຠປຣິຫາຣໍ ອທໍສຸຯ ຕສ຺ສາ ອປເຣນ ສມເຍນ ເອວຣູໂປ ໂທຫໂລ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ – ‘‘ອໂຫ ວຕາຫໍ ຘມ຺ມເສນາປຕິໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ຠິກ຺ຂຸສຕານໍ ໂຣຫິຕມຈ຺ຉຣເສນ ທານໍ ທຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ນິວາເສຕ຺ວາ ອາສນປຣິຍນ຺ເຕ ນິສີນ຺ນາ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຸຈ຺ຉິຏ຺ຐຠຕ຺ຕໍ ປຣິຠຸຎ຺ເຊຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ສາ ມາຕາປິຕູນໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ຕຖາ ອກາສິ, ໂທຫໂລ ປຏິປ຺ປສ຺ສမ຺ຠິຯ ອຖສ຺ສາ ຕໂຕ ອປເຣສຸປິ ສຕ຺ຕສຸ ມງ຺ຄເລສຸ ໂຣຫິຕມຈ຺ຉຣເສເນວ ຘມ຺ມເສນາປຕິປ຺ປມຸຂານິ ປຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂຸສຕານິ ໂຠເຊສຸໍຯ ສພ຺ພໍ ຕິສ຺ສກຸມາຣສ຺ສ ວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ວຸຕ຺ຕນິຍາເມເນວ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຍມ຺ປນ ມຫາທຸຄ຺ຄຕກາເລ ທິນ຺ນສ຺ສ ໂຣຫິຕມຈ຺ຉຣສທານສ຺ເສວ ນິສ຺ສນ຺ໂທຯ ນາມຄ຺ຄຫຓທິວເສ ປນສ຺ສ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ທາສສ຺ສ ໂວ ສິກ຺ຂາປທານິ ເທຖາ’’ຕິ ມາຕຣາ ວຸຕ຺ເຕ ເຖໂຣ ອາຫ – ‘ໂກນາໂມ ອຍໍ ທາຣໂກ’’ຕິ? ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິມສ຺ສ ທາຣກສ຺ສ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ປຏິສນ຺ຘິຄ຺ຄຫຓໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອິມສ຺ມິໍ ເຄເຫ ຊຬາ ເອຬມູຄາປິ ປຓ຺ຑິຕາ ຊາຕາ, ຕສ຺ມາ ເມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຓ຺ຑິໂຕຕ຺ເວວ ນາມໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ເຖໂຣ ສິກ຺ຂາປທານິ ອທາສິຯ ຊາຕທິວສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປນສ຺ສ ‘‘ນາຫໍ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຊ຺ຌາສຍໍ ຠິນ຺ທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ມາຕຸ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ໂສ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກກາເລ ມາຕຣໍ ອາຫ – ‘‘ອມ຺ມ, ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ສາຘຸ, ຕາຕ, ‘ອຫໍ ຕວ ອຊ຺ຌາສຍໍ ນ ຠິນ຺ທິສ຺ສາມີ’ຈ຺ເຈວ ມນໍ ອຸປ຺ປາເທສິ’’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ເຖຣໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂຠເຊຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ທາໂສ ໂວ ປພ຺ພຊິຕຸກາໂມ, ອຫໍ ອິມໍ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ວິຫາຣໍ ອາເນສ຺ສາມີ’’ຕິ ເຖຣໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ຎາຕເກ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ‘‘ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຄິຫິກາເລ ກຕ຺ຕພ຺ພສກ຺ກາຣໍ ອຊ຺ເຊວ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ກາເຣຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອິມໍ, ຠນ຺ເຕ, ປພ຺ພາເຊຖາ’’ຕິ ເຖຣສ຺ສ ອທາສິຯ

ເຖໂຣ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ທຸກ຺ກຣຠາວໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ‘‘ກຣິສ຺ສາມຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂອວາທ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເຕນ ຫິ ເອຫີ’’ຕິ ເກເສ ເຕເມຕ຺ວາ ຕຈປຎ຺ຈກກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊສິຯ ມາຕາປິຕໂຣປິສ຺ສ ສຕ຺ຕາຫໍ ວິຫາເຣເຍວ ວສນ຺ຕາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ໂຣຫິຕມຈ຺ຉຣເສເນວ ທານໍ ທຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສາຍໍ ເຄຫໍ ອຄມິໍສຸຯ ເຖໂຣ ອຏ຺ຐເມ ທິວເສ ອນ຺ໂຕຄາມໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕໍ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉຕິ, ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ສທ຺ຘິໍ ນາຄມາສິຯ ກິໍ ກາຣຓາ? ນ ຕາວສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣຄ຺ຄຫຓານິ ວາ ອິຣິຍາປໂຖ ວາ ປາສາທິໂກ ໂຫຕິ, ອປິຈ ວິຫາເຣ ເຖຣສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພວຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖິຯ ເຖໂຣ ຫິ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ອນ຺ໂຕຄາມໍ ປວິຏ຺ເຐ ສກລວິຫາຣໍ ວິຈຣນ຺ໂຕ ອສມ຺ມຊ຺ຊນຏ຺ຐານໍ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕຸຈ຺ຉຠາຊເນສຸ ປານີຍປຣິໂຠຊນີຍານິ ອຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ທຸນ຺ນິກ຺ຂິຕ຺ຕານິ ມຎ຺ຈປີຐາທີນິ ປຏິສາເມຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ຄາມໍ ປວິສຕິຯ ອປິຈ ‘‘ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ

ຕຸຈ຺ຉວິຫາຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ‘ປສ຺ສຖ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສາວການໍ ນິສິນ຺ນຏ຺ຐານານີ’ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ມາ ລຠິໍສູ’’ຕິ ສກລວິຫາຣໍ ປຏິຊຄ຺ຄິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ຄາມໍ ປວິສຕິຯ ຕສ຺ມາ ຕໍ ທິວສມ຺ປິ ສາມເຓເຣນ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປິທ຺ຘາຍ ປາວິສິຯ

ສາມເຓໂຣ ອຸປ຺ຊ຺ຌາເຍນ ສທ຺ຘິໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ມາຕິກໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິທໍ ກິໍ ນາມາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ມາຕິກາ ນາມ, ສາມເຓຣາ’’ຕິຯ ‘‘ອິມາຍ ກິໍ ກໂຣນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອຸທກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສສ຺ສກມ຺ມໍ ສມ຺ປາເທນ຺ຕີ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ອຸທກສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ? ‘‘ນຕ຺ຖາວຸໂສ’’ຕິຯ ‘‘ເອວຣູປໍ ອຈິຕ຺ຕກໍ ອຕ຺ຕໂນ ອິຈ຺ຉິຕຏ຺ຐານໍ ຫຣນ຺ຕິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອາມາວຸໂສ’’ຕິຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ສເຈ ເອວຣູປມ຺ປິ ອຈິຕ຺ຕກໍ ອຕ຺ຕໂນ ອິຈ຺ຉິຕິຈ຺ຉິຕຏ຺ຐານໍ ຫຣິຕ຺ວາ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ກສ຺ມາ ສຈິຕ຺ຕກາປິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສມຓທມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ກຸຓິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ອເຖໂສ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອຸສຸກາເຣ ສຣທຓ຺ຑກໍ ອຄ຺ຄິມ຺ຫິ ຕາເປຕ຺ວາ ອກ຺ຂິໂກຏິຍາ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອຸຊຸກໍ ກໂຣນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ, ‘‘ອິເມ, ຠນ຺ເຕ, ເກ ນາມາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອຸສຸກາຣາ ນາມາວຸໂສ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ປເນເຕ ກໂຣນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ອຄ຺ຄິມ຺ຫິ ຕາເປຕ຺ວາ ສຣທຓ຺ຑກໍ ອຸຊຸໍ ກໂຣນ຺ຕີ’’ຕິຯ ‘‘ສຈິຕ຺ຕໂກ, ຠນ຺ເຕ, ເອໂສ’’ຕິ? ‘‘ອຈິຕ຺ຕໂກ, ອາວຸໂສ’’ຕິ ຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ສເຈ ອຈິຕ຺ຕກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິມ຺ຫິ ຕາເປຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ກສ຺ມາ ສຈິຕ຺ຕກາປິ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕໍ ວເສ ວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສມຓທມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ກຸຓິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ອເຖໂສ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕຈ຺ຉເກ ທາຣູນິ ອຣເນມິນາຠິອາທີນິ ຕຈ຺ຉນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິເມ ເກ ນາມາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ຕຈ຺ຉກາ ນາມາວຸໂສ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ປເນເຕ ກໂຣນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ທາຣູນິ ຄເຫຕ຺ວາ ຍານກາທີນໍ ຈກ຺ກາທີນິ ກໂຣນ຺ຕິ, ອາວຸໂສ’’ຕິຯ ‘‘ເອຕານິ ປນ ສຈິຕ຺ຕການິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອຈິຕ຺ຕການິ, ອາວຸໂສ’’ຕິຯ ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສເຈ ອຈິຕ຺ຕການິ ກຏ຺ຐກລິງ຺ຄຣານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຈກ຺ກາທີນິ ກໂຣນ຺ຕິ, ກສ຺ມາ ສຈິຕ຺ຕກາ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕໍ ວເສ ວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສມຓທມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ກຸຓິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ໂສ ອິມານິ ກາຣຓານິ ທິສ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ສເຈ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຕ຺ຕຈີວເຣ ຕຸມ຺ເຫ ຄຓ຺ເຫຍ຺ຍາຖ, ອຫໍ ນິວຕ຺ເຕຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ເຖໂຣ ‘‘ອຍໍ ອຘຸນາ ປພ຺ພຊິໂຕ ທຫຣສາມເຓໂຣ ມໍ ອນຸພນ຺ຘມາໂນ ເອວໍ ວເທຕີ’’ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອນຸປ຺ປາເທຕ຺ວາວ ‘‘ອາຫຣ, ສາມເຓຣາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ອຄ຺ຄເຫສິຯ

ສາມເຓໂຣປິ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕນ຺ໂຕ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫໍ ອາຫາຣໍ ອາຫຣນ຺ໂຕ ໂຣຫິຕມຈ຺ຉຣເສເນວ ອາຫເຣຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ກຖໍ ລຠິສ຺ສາມາວຸໂສ’’ຕິ? ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອຕ຺ຕໂນ ປຸຎ຺ເຎນ ອລຠນ຺ຕາ ມມ ປຸຎ຺ເຎນ ລຠິສ຺ສຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຖໂຣ ‘‘ທຫຣສາມເຓຣສ຺ສ ພຫິ ນິສິນ຺ນກສ຺ສ ປຣິປນ຺ໂຖປິ ຠເວຍ຺ຍາ’’ຕິ ກຸຎ຺ຊິກໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ວສນຄພ຺ຠສ຺ສ ທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕ ປວິສິຕ຺ວາ ນິສີເທຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກຣຊກາເຍ ຎາຓໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ອຕ຺ຕຠາວໍ ສມ຺ມສນ຺ໂຕ ນິສີທິຯ ອຖສ຺ສ ຄຸຓເຕເຊນ ສກ຺ກສ຺ສ ອາສນໍ ອຸຓ຺ຫາກາຣໍ ທສ຺ເສສິຯ ໂສ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ກາຣຓ’’ນ຺ຕິ ອຸປ຺ຘາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ປຓ຺ຑິຕສາມເຓໂຣ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ທຕ຺ວາ ‘ສມຓທມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ’ຕິ ນິວຕ຺ໂຕ, ມຍາປິ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາເຊ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ວິຫາຣສ຺ສ ອຸປວເນ ວສນ຺ເຕ ສກຸເຓ ປລາເປຕ຺ວາ ສມນ຺ຕໂຕ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຈນ຺ທເທວປຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຈນ຺ທມຓ຺ຑລໍ ອາກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫາຫີ’’ຕິ, ສູຣິຍເທວປຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສູຣິຍມຓ຺ຑລໍ ອາກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫາຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາວິຎ຺ຉນຣຊ຺ຊຸຏ຺ຐາເນ ອາຣກ຺ຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ, ວິຫາເຣ ປຸຣາຓປຓ຺ຓສ຺ສ ປຕນ຺ຕສ຺ສປິ ສທ຺ໂທ ນາໂຫສິ, ສາມເຓຣສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ເອກຄ຺ຄໍ ອໂຫສິຯ ໂສ ອນ຺ຕຣາຠຕ຺ເຕເຍວ ອຕ຺ຕຠາວໍ ສມ຺ມສິຕ຺ວາ ຕີຓິ ຜລານິ ປາປຸຓິຯ

ເຖໂຣປິ ‘‘ສາມເຓໂຣ ວິຫາເຣ ນິສິນ຺ໂນ, ຕສ຺ສ ອຸປກປ຺ປນກໍ ໂຠຊນໍ ອສຸກກຸເລ ນາມ ສກ຺ກາ ລທ຺ຘຸ’’ນ຺ຕິ ເອກໍ ເປມຄາຣວຍຸຕ຺ຕໍ ອຸປຏ຺ຐາກກຸລໍ ອຄມາສິຯ ຕຕ຺ຖ ຈ ມນຸສ຺ສາ ຕໍ ທິວສໍ ໂຣຫິຕມຈ຺ເຉ ລຠິຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ເສວ ອາຄມນໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນິສີທິໍສຸຯ ເຕ ເຖຣໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ , ‘‘ຠນ຺ເຕ, ຠທ຺ທກໍ ໂວ ກຕໍ ອິຘາຄຈ຺ຉນ຺ເຕຫີ’’ຕິ ອນ຺ໂຕເຄເຫ ປເວເສຕ຺ວາ ຍາຄຸຂຊ຺ຊກາທີນິ ທຕ຺ວາ ໂຣຫິຕມຈ຺ຉຣເສນສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ອທໍສຸຯ ເຖໂຣ ຫຣຓາກາຣໍ ທສ຺ເສສິຯ ມນຸສ຺ສາ ‘‘ປຣິຠຸຎ຺ຊຖ, ຠນ຺ເຕ, ຫຣຓກຠຕ຺ຕມ຺ປິ ລຠິສ຺ສຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ປຕ຺ຕໍ ໂຣຫິຕມຈ຺ຉຣສໂຠຊນສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ ອທໍສຸຯ ເຖໂຣ ‘‘ສາມເຓໂຣ ເມ ຉາໂຕ’’ຕິ ສີຆໍ ອຄມາສິຯ ສກ຺ໂກປິ ຕໍ ທິວສໍ ກາລສ຺ເສວ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອວໍ ອາວຊ຺ເຊສິ – ‘‘ປຓ຺ຑິຕສາມເຓໂຣ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ທຕ຺ວາ ‘ສມຓທມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ’ຕິ ນິວຕ຺ໂຕ, ນິປ຺ຜຊ຺ຊິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ອສ຺ສ ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈ’’ນ຺ຕິ ອຸປ຺ຘາເຣນ຺ໂຕ ຕີຓໍ ຜລານໍ ປຕ຺ຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສໂຍ ອຕ຺ຖີ, ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ‘‘ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ທິສ຺ວາ ‘‘ປຸເຣຠຕ຺ຕເມວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຸປ຺ຘາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ສກ຺ຂິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຎ຺ຎາສິຯ ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ສາມເຓຣສ຺ສ ຠຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ສີຆໍ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ອນ຺ຕຣາຍມ຺ປິສ຺ສ ກເຣຍ຺ຍ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ອາຣກ຺ຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິສີທິສ຺ສາມິ, ອຖ ນໍ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມິ, ຕສ຺ມິໍ ປຎ຺ເຫ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຍມາເນ ສາມເຓໂຣ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ

ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິສ຺ສຕີ’’ຕິ. ຕໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໂກຜ຺ຼເກ ຖຕ຺ວາ ສມ຺ປຕ຺ຕໍ ເຖຣໍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປລ຺ເຫ ປຸຈ຺ຈິ, ປຸຜ຺ຖໍ ປຸຜ຺ຖໍ ປລ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສີ.

ຕຕ຺ຣິທໍ ປຸຈ຺ຈາວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ – ສຕ຺ຖາ ກິຣ ນໍ ອາຫ – ‘‘ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ກິໍ ເຕ ລທ຺ຊ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ອາຫາໂຣ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ອາຫາໂຣ ນາມ ກິໍ ອາຫຣຕິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕາ’’ຕິ? ‘‘ເວທນໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ເວທນໍ ກິໍ ອາຫຣຕິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕາ’’ຕິ? ‘‘ຣູປໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ຣູປໍ ປນ ກິໍ ອາຫຣຕິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ? ‘‘ຜສ຺ສໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ຕຕ຺ຣາຍໍ ອຘິປ຺ປາໂຍ – ‘‘ຊິຆຈ຺ຈິເຕນ ທີ ປຣິກຸຕ຺ໂຕ ອາຫາໂຣ ຕສ຺ສ ຂຸທ຺ທໍ ປຣິຫຣິຕ຺ວາ ສຸຂໍ ເວທນໍ ອາຫຣຕິ. ອາຫາຣປຣິໂກເຄນ ສຸຂິຕສ຺ສ ສຸຂາຍ ເວທນາຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານາຍ ສຣີເຣ ວຕ຺ຕສມ຺ປຕ຺ຕິ ໂຫຕິ. ເອວໍ ເວທນາ ຣູປໍ ອາຫຣຕິ. ສຸຂິໂຕ ປນ ອາຫາຣຊຣູປວເສນ ອຸປ຺ປນ຺ນສຸຂໂສມນສ຺ໂສ ‘ອິທານີ ເມ ອສ຺ສາໂທ ຊາໂຕ’ຕິ ນິປ຺ປຊ຺ຊນ຺ໂຕ ວາ ນິສີທນ຺ໂຕ ວາ ສຸຂສມ຺ຜສ຺ສໍ ປຝິລາຕິ’’ຕິ.

ເອວໍ ອິເມສຸ ຈຕູສຸ ປລ຺ເຫສຸ ວິສ຺ສຊ຺ຊິເກສຸ ສາມເຕໂຣ ສທ ປຝິສມ຺ກິທາຫີ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕ. ສຕ຺ຖາປິ ເຖຣໍ ອາຫ – ‘‘ຄຈ຺ຆ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕວ ສາມເຕຣສ຺ສ ກຕ຺ຕໍ ເທຫີ’’ຕິ. ເຖໂຣ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ອາໂກເຜສີ. ສາມເຕໂຣ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຖເປຕ຺ວາ ຕາລວຕ຺ເຜນ ເຖຣໍ ພີຊິ. ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ອາຫ – ‘‘ສາມເຕຣ, ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ. ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ປນ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ກຕໍ ມຍາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ, ຕ຺ວໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ. ສຕ຺ຕວສ຺ສິກທາຣໂກ ປຜ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຜ຺ຖເມ ທິວເສ ຕໍ ຂຕໍ ວິກສິຕປທ຺ມຸປ຺ປລສທິໂສ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕ, ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕຜ຺ຖານໍ ປນ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ໂຕ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈມກາສິ. ເຕນ ປຕ຺ຕໍ ໂຣວິຕ຺ວາ ປຝິສາມິຕກາເລ ຈນ຺ທເທວປຸຕ຺ໂຕ ຈນ຺ທມຕ຺ຫລໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ, ສູຣິຍເທວປຸຕ຺ໂຕ ສູຣິຍມຕ຺ຫລໍ. ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ ຈຕຸທ຺ທິສໍ ອາຣກ຺ຂໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສຸໍ, ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ອາວິລ຺ຆນເກ ອາຣກ຺ຂໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ. ສູຣິໂຍ ມຊ຺ຊຜ຺ຖານໂຕ ຄລິຕ຺ວາ ຄໂຕ.

ກິກ຺ຂູ ອຸຊ຺ຊາຍິສຸ, ‘‘ຆາຍາ ອຘິກປ຺ປມາຕາ ຊາຕາ, ສູຣິໂຍ ມຊ຺ຊຜ຺ຖານໂຕ ຄລິຕ຺ວາ ຄໂຕ, ສາມເຕເຣນ ຈ ອິທາເນວ ກຸຕ຺ຕໍ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ເອຕ’’ນ຺ຕິ. ສຕ຺ຖາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ລຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຈິ – ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ກິໍ ກເຖຖາ’’ຕິ? ‘‘ອິທໍ ນາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ປຸລ຺ລວໂຕ ສມຕຘມ຺ມໍ ກຣຕກາເລ ຈນ຺ທເທວປຸຕ຺ໂຕ ຈນ຺ທມຕ຺ຫລໍ, ສູຣິຍເທວປຸຕ຺ໂຕ ສູຣິຍມຕ຺ຫລໍ ອາກ຺ຑິຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫິ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ ວິຫາໂຣປວເນ ຈຕຸທ຺ທິສໍ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫິໍສຸ, ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ອາວິລ຺ຆນເກ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫິ, ອຫມ຺ປິ ‘ພຸທ຺ໂຘມ຺ຫີ’ຕິ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ໂກ ນິສີທິຕຸໍ ນາລຕ຺ຖໍ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໂກຜ຺ຼເກ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອາຣກ຺ຂໍ ອຄ຺ຄເຫສິໍ, ເນຕ຺ຕິເກ ຈ ມາຕິກາຍ ອຸທກໍ ຫຣນ຺ເຕ, ອຸສ຺ກາເຣ ຈ ອຸສ຺ໍ ອຸຊໍ ກໂຣນ຺ເຕ, ຕຈ຺ຆເກ ຈ ທາຣູນິ ຕຈ຺ຆນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ເອຕ຺ຕກໍ ອາຣມ຺ມຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຕ຺ຑິຕາ ອຕ຺ຕານໍ ທເມຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຜຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໐.

‘‘ອຸທກຫ຺ຫິ ນຍນ຺ຕິ ເນຕ຺ຕິກາ, ອຸສ຺ກາຣາ ນມຍນ຺ຕິ ເຕຊນໍ;

ທາຣຸໍ ນມຍນ຺ຕິ ຕຈ຺ຆກາ, ອຕ຺ຕານໍ ທມຍນ຺ຕິ ປຕ຺ຑິຕາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຸທກນ຺ຕິ ປຖວິຍາ ຖລຜ຺ຖານໍ ຂຕິຕ຺ວາ ອາວາຜຜ຺ຖານໍ ປູເຣຕ຺ວາ ມາຕິກໍ ວາ ກຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂໂທຓິໍ ວາ ຖເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ອິຈ຺ຆິຕິຈ຺ຆິຕຜ຺ຖານໍ ອຸທກໍ. ເນນ຺ຕິຕິ ເນຕ຺ຕິກາ. ເຕຊນ຺ຕິ ກຕ຺ຑໍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ເນຕ຺ຕິກາ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ອຸທກໍ ນຍນ຺ຕິ, ອຸສ຺ກາຣາປິ ຕາເປຕ຺ວາ ເຕຊນໍ ນມຍນ຺ຕິ ອຸສ຺ໍ ອຸຊໍ ກໂຣນ຺ຕິ. ຕຈ຺ຆກາປິ ເນມິອາທີນໍ ອຕ຺ຖາຍ ຕຈ຺ຆນ຺ຕາ ທາຣຸໍ ນມຍນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ອຸຊໍ ວາ ວງ຺ກໍ ວາ ກໂຣນ຺ຕິ. ເອວໍ ເອຕ຺ຕກໍ ອາຣມ຺ມຕໍ ກຕ຺ວາ ປຕ຺ຑິຕາ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄາທີນິ ອຸປ຺ປາເທນ຺ຕາ ອຕ຺ຕານໍ ທມຍນ຺ຕິ, ອຣຫຕ຺ຕປ຺ປຕ຺ຕາ ປນ ເອກນ຺ຕທນ຺ຕາ ນາມ ໂຫນ຺ຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິໍສູຕິ.

ປຕ຺ຑິຕສາມເຕຣວຕ຺ຖຸ ປລ຺ຈມໍ.

໖. ລກ຺ຸຓ຺ຒກາກ຺ຸທິຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ເສໂລ ຍຖາຕິ ອິມំ ທມ຺ມເທສນំ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ລກ຺ຸຓ຺ຒກາກ຺ຸທິຍຕ຺ເຖຣំ ອາຣພ຺ພ ກເຖສិ.

ປຸຖຸຊ຺ຊນາ ກິຣ ສາມເຓຣາທໂຍ ເຖຣំ ທິສ຺ວາ ສີເສປិ ກຓ຺ເຓສຸປិ ນາສາຍປិ ຄເຫຕ຺ວາ “ກິំ, ຈູລຸອປិຕ, ສາສນສ຺ມិំ ນ ອຸກ຺ກຓ຺ຖສិ, ອກິຣມសិ”ຕិ ວທນ຺ຕិ. ເຖໂຣ ເຕສຸ ເນວ ກ຺ຸຊ຺ຊຕិ, ນ ທຸສ຺ສຕិ. ທມ຺ມສກາຍំ ກຖំ ສມຸຎ຺ຖາເປສុំ “ປສ຺ສຖາວຸໂສ, ລກ຺ຸຓ຺ຒກາກ຺ຸທິຍຕ຺ເຖຣំ ທິສ຺ວາ ສາມເຓຣາທໂຍ ເອວລ຺ເຈວລ຺ຈ ວິເຫຖຍນ຺ຕិ, ໂສ ເຕສុ ເນວ ກ຺ຸຊ຺ຊຕិ, ນ ທຸສ຺ສຕិ”ຕិ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ”ຕិ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ “ອິມាយ ນາມ, ກນ຺ເຕ”ຕិ ວຸຕ຺ເຕ “ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ຂີຓາສວາ ນາມ ເນວ ກ຺ຸຊ຺ຊນ຺ຕិ, ນ ທຸສ຺ສນ຺ຕិ. ພນເສລສທິສາ ເຫເຕ ອຈລາ ອກມ຺ປិຍາ”ຕិ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ທິំ ພເຓຕ຺ວາ ທມ຺ມំ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມំ ຄາຖມາຫ –

໗໑.

“ເສໂລ ຍຖາ ເອກພໂນ, ວາເຕນ ນ ສມີຣຕិ;

ເອວំ ນິນ຺ທາປສំສາສុ, ນ ສມິລ຺ຊນ຺ຕិ ປຓ຺ຒິຕາ”ຕិ.

ຕຕ຺ຖ ນິນ຺ທາປສំສາສູຕិ ກິລ຺ຈາປិ ອິຒ ທ຺ເວ ໂລກທມ຺ມາ ວຸຕ຺ຕາ, ອຕ຺ໂຖ ປນ ອຕ຺ຖນ຺ນມ຺ປិ ວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພ. ຍຖາ ທិ ເອກພໂນ ອສຸສិໂຣ ເສໂລ ປຸຣຕ຺ຖິມາທិເກເທນ ວາເຕນ ນ ສມີຣຕិ ນ ອິລ຺ຊຕិ ນ ຈລຕិ, ເອວំ ອຕ຺ຖສຸປិ ໂລກທມ຺ເມສុ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣນ຺ເຕສុ ປຓ຺ຒິຕາ ນ ສມິລ຺ຊນ຺ຕិ, ປຓິພວເສນ ວາ ອນຸນຍວເສນ ວາ ນ ຈລນ຺ຕិ ນ ກມ຺ປນ຺ຕិ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕិຜລາທີນិ ປາປຸຓິំສູຕិ.

ລກ຺ຸຓ຺ຒກາກ຺ຸທິຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຉຕ຺ຖំ.

໗. ກາຓມາຕຸວຕ຺ຖຸ

ຍຖາປិ ຣຫໂທຕិ ອິມំ ທມ຺ມເທສນំ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກາຓມາຕຣំ ອາຣພ຺ພ ກເຖສិ. ວຕ຺ຖຸ ວິນເຍ (ປາຈິ. ໒໖໐) ອາຄຕເມວ.

ຕທາ ປນ ກາຓມາຕຣາ ອຕ຺ຈ຺ຈຓຕ຺ຖំ ສີຕຣំ ປຕិກຸລំ ເປເສຕ຺ວា ປກ຺ເກສຸ ປູເວສຸ ຈຕຸກ຺ຂຕ຺ຕុំ ຈຕຸນ຺ນំ ກິກ຺ຂູນំ ທິນ຺ນກາເລ ສຕ຺ຖາຣາ ຕສ຺ມិំ ວຕ຺ຖຸສ຺ມិំ ສິກ຺ຂາປເທ ປລ຺ລຕ຺ເຕ ກາຕາຍ ສາມິເກນ ອລ຺ລາຍ ປຊາປຕិຍາ ອານີຕາຍ ກາຕາ ຕំ ປວຕ຺ຕិំ ສຸຕ຺ວາ “ອິເມທិ ເມ ພຣາວາໂສ ນາສິໂຕ”ຕិ ທິຍ຺ຖທິຍ຺ເຖ ກິກ຺ຂູ ອກ຺ໂກສຕិ ປຣິກາສຕិ. ກິກ຺ຂູ ຕំ ວິຖិំ ປຓິປ຺ຊຊິຕុំ ນ ວິສທឹំສុ. ສຕ຺ຖາ ຕំ ປວຕ຺ຕិំ ລຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ອຄມາສិ. ກາຓມາຕາ ສຕ຺ຖາຣំ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປລ຺ລຕ຺ຕາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຍາຄຸຂຊ຺ຊກំ ອທາສិ. ສຕ຺ຖາ ກຕປາຕຣາໂສ “ກຫំ ກາຕາ”ຕិ ປຸຈ຺ຊិ. “ເອສາ, ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫ ທິສ຺ວາ ມງຸກຸຈູຕາ ໂຣທນ຺ຕិ ຖິຕາ”ຕិ. “ກិំ ການຣຕາ”ຕិ? “ເອສາ, ກນ຺ເຕ, ກິກ຺ຂູ ອກ຺ໂກສຕិ ປຣິກາສຕិ, ຕສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫ ທິສ຺ວາ ມງຸກຸຈູຕາ ໂຣທມານາ ຖິຕາ”ຕិ. ອຖ ນំ ສຕ຺ຖາ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ – “ກາເຕ, ກສ຺ມາ ມំ ທິສ຺ວາ ມງຸກຸຈູຕາ ນິລີຍິຕ຺ວາ ໂຣທສិ”ຕិ. ອຖສ຺ສາ ມາຕາ ຕາຍ ກຕກិຣິຍំ ອາໂຣເຈສិ. ອຖ ນំ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – “ກិំ ປນ ກາຓມາເຕ ມມ ສາວກາ ຕຍາ ທິນ຺ນກំ ຄຕ຺ຫឹំສុ, ອທិນ຺ນກ”ນ຺ຕិ? “ທិນ຺ນກំ, ກນ຺ເຕ”ຕិ. “ສເຈ ມມ ສາວກາ ປិຕ຺ພາຍ ຈຣນ຺ຕາ ຕວ ເຄຫທ຺ວາຣំ ປຕ຺ຕາ ຕຍາ ທិນ຺ນກំ ຄຕ຺ຫឹំສុ, ໂກ ເຕសំ ໂທໂສ”ຕិ? “ນຕ຺ຖិ, ກນ຺ເຕ, ອຍ຺ຍານំ ໂທໂສ”. “ເອຕិສ຺ສາເຍວ ໂທໂສ”ຕិ. ສຕ຺ຖາ ກາຕំ ອາຫ – “ກາເຕ, ມຍ຺ຫំ ກិຣ ສາວກາ ປិຕ຺ພາຍ ຈຣມານາ ເຄຫທ຺ວາຣំ ອາຄຕາ, ອຖ ເນសំ ຕວ ມາຕຣາ ປູວາ ທິນ຺ນາ, ໂກ ນາເມຕ຺ຖ ມມ ສາວການំ ໂທໂສ”ຕិ? “ນຕ຺ຖិ, ກນ຺ເຕ, ອຍ຺ຍານំ ໂທໂສ, ມຍ຺ຫເມວ ໂທໂສ”ຕិ ສຕ຺ຖາຣំ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຂມາເປສិ.

ອຖສ຺ສາ ສຕ຺ຖາ ອນຸປຸພ຺ພີ ກຖໍ ກເຖສິ, ສາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປາປຸຕິ. ສຕ຺ຖາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ວິຫາຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຣາຊງ຺ຄເណນ ປາຍາສິ. ຣາຊາ ທິສ຺ວາ "ສຕ຺ຖາ ວິຍ ກເຓ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ອາມ, ເທວາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ຄຈ຺ຉຖ, ມມ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທນກາວໍ ອາໂຣເຈຖາ"ຕິ ເປເສຕ຺ວາ ຣາຊງ຺ຄເຓ ຖິຕໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ "ກຫໍ, ກນ຺ເຕ, ຄຕາຕ຺ຖາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. "ກາຓ ມາຕາຍ ເຄຫໍ, ມຫາຣາຊາ"ຕິ. "ກີ ກາຣຓາ, ກນ຺ເຕ"ຕິ? "ກາຓາ ກິຣ ກິກ຺ຂູ ອກ຺ໂກສຕິ ປຣິກາສຕິ, ຕໍກາຣຓາ ຄ ໂຕມ຺ຫີ"ຕິ. "ກີ ປນ ໂວ, ກນ຺ເຕ, ຕສ຺ສາ ອນກ຺ໂກສນກາໂວ ກໂຕ"ຕິ? "ອາມ, ມຫາຣາຊ, ກິກ຺ຂູນຌ຺ຈ ອນກ຺ໂກສິກາ ກຕາ, ໂລກຸຕ຺ຕຣກຸຍ຺ຍ຺ພສາມິນີ ຈາ"ຕິ ฯ "ໂຫຕຸ, ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫທີ ສາ ໂລກຸຕ຺ຕຣກຸຍ຺ຍ຺ພສາມິນີ ກຕາ, ອຫໍ ປນ ນໍ ໂລກິຍກຸຍ຺ຍ຺ພສາມິນີ ກຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຣາຊາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຝິນິວຕ຺ໂຕ ປຝິຈ຺ຉນ຺ນມຫາໂຍຄ຺ຄໍ ປຫິຕິຕ຺ວາ ກາຓໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ສພ຺ພາກຣເຓຫີ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ເຊຍ຺ຊຕຸຍ຺ຎາເນ ຖເປຕ຺ວາ "ມມ ຊິຕຣໍ ໂປເສຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ຄຕ຺ຫນ຺ຕູ"ຕິ ອາຫ. ອເຖໂກ ສພ຺ພຕ຺ຖກມຫາມຕ຺ໂຕ "ອຫໍ ເທວສ຺ສ ຊິຕຣໍ ໂປເສສ຺ສາມີ"ຕິ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫໍ ເນຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ອິສ຺ສຣິຍໍ ປຝິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ "ຍຖາຣຸຈິ ປຸຌ຺ຌານີ ກໂຣຫີ"ຕິ ອາຫ. ຕໂຕ ປຝ຺ຐາຍ ກາຓາ ຈຕູສຸ ທ຺ວາເຣສຸ ປຸຣິເສ ຖເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ອຸປຝ຺ຐາຕພ຺ເພ ກິກ຺ຂູ ຈ ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ຈ ປຣິເຍສມານາປີ ນ ລກຕິ. ກາຕາຍ ເຄຫທ຺ວາເຣ ປຝິຍາເທຕ຺ວາ ຖປິຕໍ ຂາທນິຍໂກຊນິຍໍ ມໂຫໂຜ ວິຍ ປວຕ຺ຕຕິ. ກິກ຺ຂູ ຆມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຝ຺ຐາເປສຸໍ "ປຸພ຺ເພ, ອາວຸໂສ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫລ຺ລກຕ຺ເຖຣາ ກາຕາຍ ວິປ຺ປຝິສາຣໍ ກຣີສຸ, ສາ ເອວໍ ວິປ຺ປຝິສາຣິນີ ຫຸຕ຺ວາປີ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາຄມ຺ມ ສທ຺ຆາສມ຺ປທໍ ລກິ. ສຕ຺ຖາຣາ ປຸນ ຕສ຺ສາ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອຸປສງ຺ກມນາຣຫໍ ກຕໍ. ອິທານິ ອຸປຝ຺ຐາຕພ຺ເພ ກິກ຺ຂູ ວາ ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ວາ ປຣິເຍສມານາປີ ນ ລກຕິ, ອໂຫ ພຸທ຺ຆາ ນາມ ອຈ຺ຉຣິຍຄຸຓາ"ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ອິມາຍ ນາມ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ເຕຫິ ມຫລ຺ລກກິກ຺ຂູຫິ ກາຕາຍ ວິປ຺ປຝິສາໂຣ ກໂຕ, ປຸພ຺ເພປີ ກຣີສຸເຍວ. ນ ຈ ອິທາເນວ ມຍາ ກາຓາ ມມ ວຈນກາຣິກາ ກຕາ, ປຸພ຺ເພປີ ກຕາເຍວາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ໂສຕຸກາເມຫິ ກິກ຺ຂູຫິ ຍາຈິໂຕ –

"ຍຕ຺ເຖໂກ ລກເຕ ພພ຺ພຸ, ທຸຕິໂຍ ຕຕ຺ຖ ຊາຍຕິ;

ຕຕິໂຍ ຈ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ຈ, ອິທໍ ເຕ ພພ຺ພຸກາ ພິລ"ນ຺ຕິ. (ຊາ. ໑.໑.໑໓໗) –

ອິທໍ ພພ຺ພຸຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣນ ກເຖຕ຺ວາ "ຕທາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫລ຺ລກກິກ຺ຂູ ຈຕ຺ຕາໂຣ ພິລຸອາຣາ ອເຫສຸໍ, ມູສິກາ ກາຓາ, ມຓິກາໂຣ ອຫເມວາ"ຕິ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ "ເອວໍ, ກິກ຺ຂເວ, ອຕີເຕປີ ກາຓາ ທຸມ຺ມນາ ອາວິລຈິຕ຺ຕາ ວິກ຺ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ມມ ວຈເນນ ປສນ຺ເນາທກຣຫໂທ ວິຍ ວິປ຺ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕາ ອໂຫສີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຆິ ຆເຓຕ຺ວາ ຆມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໔.

"ຍຖາປີ ຣຫໂທ ຄມ຺ກີໂຣ, ວິປ຺ປສນ຺ໂນ ອນາວິໂລ;

ເອວໍ ຆມ຺ມານິ ສຸຕ຺ວານ, ວິປ຺ປສີທນ຺ຕິ ປຓ຺ຑິຕາ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຣຫໂທຕິ ໂຍ ຈຕຸຣງ຺ຄິນິຍາປີ ເສນາຍ ໂອຄາຫນ຺ຕິຍາ ນຊ຺ກຕິ ເອວຣູໂປ ອຸທກຕ຺ຕາໂວ, ສພ຺ພາກາເຣນ ປນ ຈຕຸຣາສີຕິໂຍຊນສຫສ຺ສຄມ຺ກີໂຣ ນິລມຫາສມຸທ຺ໂທ ຣຫໂທ ນາມ. ຕສ຺ສ ຫິ ເຫຝ຺ຐາ ຈຕ຺ຕາລີສໂຍຊນສຫສ຺ສມຕ຺ເຕ ຖາເນ ອຸທກໍ ມຈ຺ເຉຫິ ຈລຕິ, ອຸປຣິ ຕາວຕ຺ຕເກເຍວ ຖາເນ ອຸທກໍ ວາເຕນ ຈລຕິ, ມຊ຺ເຊ ຈຕຸໂຍຊນສຫສ຺ສມຕ຺ເຕ ຖາເນ ອຸທກໍ ນິຈ຺ຈລໍ ຕິຝ຺ຐຕິ. ອຍໍ ຄມ຺ກີໂຣ ຣຫໂທ ນາມ. ເອວໍ ຆມ຺ມານີຕິ ເທສນາຆມ຺ມານິ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ນາມ ຣຫໂທ ອນາກຸລຕາຍ ວິປ຺ປສນ຺ໂນ, ອຈລຕາຍ ອນາວິໂລ, ເອວໍ ມມ ເທສນາຆມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄາທິວເສນ ນິຣຸປກ຺ກິເລສຈິຕ຺ຕຕໍ ອາປຊ຺ຊນ຺ຕາ ວິປ຺ປສີທນ຺ຕິ ປຓ຺ຑິຕາ, ອຣຫຕ຺ຕປ຺ປຕ຺ຕາ ປນ ເອກນ຺ຕວິປ຺ປສນ຺ນາວ ໂຫນ຺ຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ.

ກາຕມາຕຸວຕຸຖຸ ສຕຸຕມັ໋ຯ

໒ຯ ປຸລຸຈສຕກີກຸຂຸວຕຸຖຸ

ສພຸພຕຸຖ ເວ ສປຸປຸຣິສາ ຈຊນຸຕິຕິ ອິມັ ຘມຸມເທສນັ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ປຸລຸຈສເຕ ກິກຸຂູ ອາຣພຸກ ກເຖສິຯ ເທສນາ ເວຣລຸຊາຍັ ສມຸຜຸຖິຕາຯ

ປຖມໂພຘິຍລຸຫິ ກຄວາ ເວຣລຸຊັ ຄນຸຕຸວາ ເວຣລຸເຊນ ພຸຣາຫຸມເຓນ ນິມນຸຕິໂຕ ປຸລຸຈຫິ ກິກຸຂຸສເຕຫິ ສທຸຘິ ວສຸສັ ອຸປຄລຸອິຯ ເວຣລຸໂຊ ພຸຣາຫຸມໂຓ ມາຣາວຜຸຜເນນ ອາວຜຸໂຜ ເອກທິວສມຸປິ ສຕຸຖາຣັ ອາຣພຸກ ສຕິ ນ ອຸປຸປາເທສິຯ ເວຣລຸຊາປິ ທຸພຸກິກຸຂາ ອໂຫສິ, ກິກຸຂູ ສນຸຕຣພາຫິຣັ ເວຣລຸຊັ ປິຓຸຫາຍ ຈຣິຕຸວາ ປິຓຸຫປາຕັ ອລກນຸຕາ ກິລມິສຸຯ ເຕສັ ອສຸສວາຕິຊກາ ປຕຸຖປຕຸຖປຸລກັ ກິກຸຂັ ປລຸລາເປສຸັ່ຯ ເຕ ກິລມນຸເຕ ທິສຸວາ ມຫາໂມຄຸຄລຸລານຕຸເຖໂຣ ປຖໂວຊັ ໂກເຊຕຸກາໂມ, ອຸຕຸຕຣກຸຣຸລຸຈ ປິຓຸຫາຍ ປເວເສຕຸກາໂມ ອໂຫສິ, ສຕຸຖາ ຕັ ປຜິກຸຂິປິຯ ກິກຸຂູນັ ເອກທິວສມຸປິ ປິຓຸຫປາຕັ ອາຣພຸກ ປຣິຕຕາໂສ ນາໂຫສິ , ອິຈຸຈາຈາຣັ ວຊເຊຕຸວາ ເອວ ວິຫຣິສຸຯ ສຕຸຖາ ຕຕຸຖ ເຕມາສັ ວສິຕຸວາ ເວຣລຸຊັ ພຸຣາຫຸມຓັ ອປໂລເກຕຸວາ ເຕນ ກຕສກຸກາຣສມຸມາໂນ ຕັ ສຣເຕສຸ ປຕິຜຸຖາເປຕຸວາ ຕໂຕ ນິກຸຂນຸໂຕ ອນຸປຸພຸເພນ ຈາຣິກັ ຈຣມາໂນ ເອກສຸມິ ສມເຍ ສາວຕຸຖິ ປຕຸວາ ເຊຕວເນ ວິຫາສິ, ສາວຕຸຖິວາສິໂນ ສຕຸຖ ອາຄນຸຕຸກກາຕຸຕານີ ກຣີສຸຯ ຕທາ ປນ ປລຸຈສຕມຕຸຕາ ວິຘາສາທາ ກິກຸຂູ ນິສຸສາຍ ອນຸໂຕວິຫາເຣເຍວ ວສນຸຕິຯ ເຕ ກິກຸຂູນັ ກຸຕຸຕາວເສສານີ ປຓີຕໂກຊນານີ ກຸລຸຊິຕຸວາ ນິທຸທາຍິຕຸວາ ອຸຜຸຖາຍ ນທີຕີຣັ ຄນຸຕຸວາ ນທນຸຕາ ວຄຸຄນຸຕາ ມລຸລມຸຜຸຖິຍຸທຸຘັ ຍຸຊຸຊນຸຕາ ກີລຸອນຸຕາ ອນຸໂຕວິຫາເຣປິ ພຫິວິຫາເຣປິ ອນາຈາຣເມວ ຈຣນຸຕາ ວິຈຣນຸຕິຯ ກິກຸຂູ ຘມຸມສກາຍັ ກຖັ ສມຸຜຸຖາເປສຸັ ''ປສຸສຖາວຸໂສ , ອິເມ ວິຘາສາທາ ທຸພຸກິກຸຂກາເລ ເວຣລຸຊາຍັ ກລຸຈິ ວິກາຣັ ນ ທສຸເສສຸັ, ອິທານີ ປນ ເອວຣູປານີ ປຓີຕໂກຊນານີ ກຸລຸຊິຕຸວາ ອເນກປຸປກາຣັ ວິກາຣັ ທສຸເສນຸຕາ ວິຈຣນຸຕິຯ ກິກຸຂູ ປນ ເວຣລຸຊາຍມຸປິ ອຸປສນຸຕຣູປາ ວິຫຣິຕຸວາ ອິທານິປິ ອຸປສນຸຕປສນຸຕາວ ວິຫຣນຸຕິ''ຕິຯ ສຕຸຖາ ຘມຸມສກັ ຄນຸຕຸວາ, ''ກິກຸຂເວ, ກາ ກເຖຖາ''ຕິ ປຸຈຸອິຕຸວາ ''ອິທັ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ປຸພຸເພເປເຕ ຄທຸຣໂຍນິຍັ ນິພຸພຕຸຕາ ປລຸຈສຕາ ຄທຸຣກາ ຫຸຕຸວາ ປລຸຈສຕານັ ອາຊານິຍສິນຸຘວານັ ອລຸລຣສມຸທຸທິກປານກປີຕາວເສສັ ອຸຈຸອິຜຸຖາສຜັ ອຸທເກນ ມທຸທິຕຸວາ ມກຈິປີໂລຕິກາຫິ ປຣິສຸສາວິຕຕຸຕາ 'ໂວໂລທກ'ນຸຕິ ສງຂຍັ ຄຕັ ອປຸປຣສັ ນິທີນັ ປີວິຕຸວາ ມຘມຕຸຕາ ວິຍ ນທນຸຕາ ວິຈຣີສູຕິ ວຕຸວາ –

''ວາໂລທກັ ອປຸປຣສັ ນິທີນັ,

ປີຕຸວາ ມໂທ ຊາຍຕິ ຄທຸຣການັ;

ອິມລຸຈ ປີຕຸວານ ຣສັ ປຓີຕັ,

ມໂທ ນ ສລຸຊາຍຕິ ສິນຸຘວານັຯ

''ອປຸປັ ປິວິຕຸວານ ນິຫີນຊຈຸໂຈ,

ໂສ ມຊຊຕິ ເຕນ ຊນິນຸທ ປຸຜຸໂຖ;

ໂຘຣຍຸຫສີລີ ຈ ກຸລມຸຫິ ຊາໂຕ,

ນ ມຊຊຕິ ອຄຸຄຣສັ ປີວິຕຸວາ''ຕິຯ (ຊາຯ ໑ຯ໔ຯ໖໘);

ອິທັ ວາໂລທກຊາຕກັ ວິຕຸຖາເຣນ ກເຖຕຸວາ ''ເອວັ, ກິກຸຂເວ, ສປຸປຸຣິສາ ໂລກຘມຸມັ ວິວຊເຊຕຸວາ ສຸຂິຕກາເລປິ ທຸກຸຂິຕກາເລປິ ນິພຸພິກາຣາວ ໂຫນຸຕິ''ຕິ ອນຸສນຸຘີ ຘເຜຕຸວາ ຘມຸມັ ເທເສນຸໂຕ ອິມັ ຄາຖມາຫ –

໗໓.

''ສພ຺ພຕ຺ຖ ເວ ສປ຺ປຸຣິສາ ຈຊນ຺ຕິ,

ນ ກາມກາມາ ລປຍນ຺ຕິ ສນ຺ໂຕ;

ສຸເຂນ ຜຸຏ຺ຖາ ອຖ ວາ ທຸເຂນ,

ນ ອຸຈ຺ຈາວຈໍ ປຓ຺ຑິຕາ ທສ຺ສຍນ຺ຕິ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສພ຺ພຕ຺ຖາຕິ ປຎ຺ຈກ຺ຂນ຺ຘາທິເພເທສຸ ສພ຺ພຘມ຺ເມສຸ. ສປ຺ປຸຣິສາຕິ ສຸປ຺ປຸຣິສາ. ຈຊນ຺ຕິຕິ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄຎາເຓນ ອປກຑ຺ຒນ຺ຕາ ຉນ຺ທຣາຄໍ ວິຊຫນ຺ຕິ. ກາມກາມາຕິ ກາເມ ກາມຍນ຺ຕາ ກາມເຫຕຸ ກາມກາຣຓາ. ນ ລປຍນ຺ຕິ ສນ຺ໂຕຕິ ພຸທ຺ຘາທໂຍ ສນ຺ໂຕ ກາມເຫຕຸ ເນວ ອຕ຺ຕນາ ລປຍນ຺ຕິ, ນ ປຣໍ ລປາເປນ຺ຕິ. ເຍ ຫິ ກິກ຺ຂາຍ ປວິຏ຺ຖາ ອິຈ຺ຉາຈາເຣ ຖິຕາ ''ກິໍ, ອຸປາສກ, ສຸຂໍ ເຕ ປຸຕ຺ຕທາຣສ຺ສ, ຣາຊໂຈຣາທີນໍ ວເສນ ທຸວິປທຈຕຸປ຺ປເທສຸ ນຕ຺ຖິ ໂກຈິ ອຸປທ຺ທໂວ''ຕິອາທີນິ ວທນ຺ຕິ, ຕາວ ເຕ ລປຍນ຺ຕິ ນາມ. ຕຖາ ປນ ວຕ຺ວາ ''ອາມ, ກນ຺ເຕ, ສພ຺ເພສໍ ໂນ ສຸຂໍ, ນຕ຺ຖິ ໂກຈິ ອຸປທ຺ທໂວ, ອິທານິ ໂນ ເຄຫໍ ປຫູຕອນ຺ນ ປານໍ, ອິເຘວ ວສຖາ''ຕິ ອຕ຺ຕານໍ ນິມນ຺ຕາເປນ຺ຕາ ລປາເປນ຺ຕິ ນາມ. ສນ຺ໂຕ ປນ ອີທໍ ອຸກຍມ຺ປິ ນ ກໂຣນ຺ຕິ. ສຸເຂນ ຜຸຏ຺ຖາ ອຖ ວາ ທຸເຂນາຕິ ເທສນາມຕ຺ຕເມຕໍ, ອຏ຺ຖຫິ ປນ ໂລກຘມ຺ເມຫິ ຜຸຏ຺ຖາ ຕຸຏ຺ຖິກາວມງ຺ກຸກາວວເສນ ວາ ວຓ຺ຓກາຓນອວຓ຺ຓກາຓນວເສນ ວາ ອຸຈ຺ຈາວຈໍ ອາກາຣໍ ປຓ຺ຑິຕາ ນ ທສ຺ສຍນ຺ຕິຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ.

ປຎ຺ຈສຕກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ອຏ຺ຖມໍ.

໙. ຘມ຺ມິກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ນ ອຕ຺ຕເຫຕູຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຘມ຺ມິກຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິເຣໂກ ອຸປາສໂກ ຘມ຺ເມນ ສເມນ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຊາວສຕິ. ໂສ ປພ຺ພຊິຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ກຣິຍາຍ ສທ຺ຘິໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ສຸຂກາຖໍ ກເຖນ຺ໂຕ ອາຫ – ''ກທ຺ເທ, ອິຈ຺ຉາມທໍ ປພ຺ພຊິຕຸ''ນ຺ຕິ. ''ເຕນ ຫິ, ສາມິ, ອາຄເມຫິ ຕາວ , ຍາວາຫໍ ກຸຈ຺ຉິຄ ຕໍ ທາຣກໍ ວິຊາຍາມີ''ຕິ. ໂສ ອາຄເມຕ຺ວາ ທາຣກສ຺ສ ປທສາ ຄມນກາເລ ປຸນ ຕໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອາຄເມຫິ ຕາວ, ສາມິ, ຍາວາຍໍ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ກິໍ ເມ ອິມາຍ ອປໂລກິຕາຍ ວາ ອນປໂລກິຕາຍ ວາ, ອຕ຺ຕໂນ ທຸກ຺ຂນິສ຺ສຣຓໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິ. ໂສ ກມ຺ມຏ຺ຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຆເຏນ຺ໂຕ ວາຍມນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈໍ ນິຏ຺ຖເປຕ຺ວາ ເຕສໍ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ປຸນ ສາວຕ຺ຖິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຘມ຺ມກຖໍ ກເຖສິ. ໂສປິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິ, ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຈ ປນ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ. ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາປິສ຺ສ ''ເຍສໍ ອຕ຺ຖາຍ ອຫໍ ຆຣາວາເສ ວເສຍ຺ຍໍ, ເຕ ອຸໂກປິ ປພ຺ພຊິຕາ, ອິທານິ ເມ ກິໍ ຆຣາວາເສນ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ''ຕິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິ, ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຈ ປນ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ. ອເຖກທິວສໍ ຘມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຖາເປສຸໍ – ''ອາວຸໂສ, ຘມ຺ມິເກາປາສໂກ ອຕ຺ຕໂນ ຘມ຺ເມ ປຕິຏ຺ຖິຕຕ຺ຕາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕ ປຸຕ຺ຕທາຣສ຺ສາປິ ປຕິຏ຺ຖາ ຊາໂຕ''ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ 'ອິມາຍ ນາມາ'''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ''ກິກ຺ຂເວ, ປຓ຺ຑິເຕນ ນາມ ເນວ ອຕ຺ຕເຫຕຸ, ນ ປຣເຫຕຸ ສມິທ຺ຘິ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ພາ, ຘມ຺ມິເກເນວ ປນ ຘມ຺ມປຏິສຣເຓນ ກວິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໔.

''ນ ອຕ຺ຕເຫຕຸ ນ ປຣສ຺ສ ເຫຕຸ,

ນ ປຸ໌ຕຸຕມິຈຸເຉ ນ ຘນໍ ນ ຣຬຸຖໍ;

ນ ອິຈຸເຉຍຸຍ ອຘມຸເມນ ສມິທຸຘິມຕຸຕໂນ,

ສ ສີລວາ ປຌຸຌວາ ຘມຸມິໂກ ສິຍາ’’ຕິ໚

ຕຕຸຖ ນ ອຕຸຕເຫຕູຕິ ປຕຸທິໂຕ ນາມ ອຕຸຕເຫຕຸ ວາ ປຣເຫຕຸ ວາ ປາປໍ ນ ກໂຣຕິ໚ ນ ປຸ໌ຕຸຕມິຈຸເຉຕິ ປຸ໌ຕຸຕໍ ວາ ຘນໍ ວາ ຣຬຸຖໍ ວາ ປາປກມຸເມນ ນ ອິຈຸເຉຍຸຍ, ເອຕານິປິ ອິຈຸຉໂຕ ປາປກມຸມໍ ນ ກໂຣຕິເຍວາຕິ ອຕຸໂຖ໚ ສມິທຸຘິມຕຸຕໂນຕິ ຍາ ອຕຸຕໂນ ສ ມິທຸຘິ, ຕມຸປິ ອຘມຸເມນ ນ ອິຈຸເຉຍຸຍ,ສມິທຸຘິການາປິ ປາປໍ ນ ກໂຣຕິຕິ ອຕຸໂຖ໚ ສ ສີລວາຕິ ໂຍ ເອວຣູໂປ ປຸຄຸຄໂລ , ໂສ ເອວ ສີລວາ ຈ ປຌຸຌວາ ຈ ຘມຸມິໂກຈ ສິຍາ, ນ ອຌຸໂຌຕິ ອຕຸໂຖ໚

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຌີສູຕິ໚

ຘມຸມິກຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ນວມໍ໚

໑໐໚ ຘມຸມສຸສວນວຕຸຖຸ

ອປຸປກາ ເຕ ມນຸສຸເສສູຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ຘມຸມສຸສວນໍ ອາຣພຸພ ກເຖສິ໚

ສາວຕຸຖິຍໍ ກິຣ ເອກວີຖິວາສິໂນ ມນຸສຸສາ ສມຄຸຄາ ຫຸຕຸວາ ຄນພນຸເຘນ ທານໍ ທຕຸວາ ສພຸພຣຕຸຕຶ ຘມຸມສຸສວນໍ ການເຣສຸໍ, ສພຸພຣຕຸຕຶ ປນ ຘມຸມໍ ໂສຕຸໍ ນາສກຸຂີສຸ໚ ເອກຈຸເຈ ກາມຣຕິນິສຸສິຕາ ຫຸຕຸວາ, ປຸນ ເຄຫເມວ ຄຕາ, ເອກຈຸເຈ ໂທສນິສຸສິຕາ ຫຸຕຸວາ, ເອກຈຸເຈ ມານນິສຸສິຕາ ຫຸຕຸວາ, ເອກຈຸເຈ ຖີນມິທຸຘສມງຄິໂນ ຫຸຕຸວາ ຕຕຸເຖວ ນິສີທິຕຸວາ ປຈລາຍນຸຕາ ໂສຕຸໍ ນາສກຸຂີສຸ໚ ປຸນທິວເສ ກິກຸຂູ ຕໍ ປວຕຸຕຶ ຌຕຸວາ ຘມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຬຸຖາເປສຸໍ໚ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ອິມາ ສຕຸຕາ ນາມ ເຍກຸຍຸເຍນ ກວນິສຸສິ ຕາ, ກເວສຸ ເອວ ລຄຸຄາ ວິຫຣນຸຕິ, ປາຣຄາມິໂນ ນາມ ອປຸປກາ’’ຕິ ອນຸສນຸຘິ ຆເຜຕຸວາ ຘມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອາຫ –

໙໘໚

‘‘ອປຸປກາ ເຕ ມນຸສຸເສສຸ, ເຍ ຊນາ ປາຣຄາມິໂນ;

ອຖາຍໍ ອິຕຣາ ປຊາ, ຕີຣເມວານຸຘາວຕິ໚

໙໙໚

‘‘ເຍ ຈ ໂຂ ສມຸມທກຸຂາເຕ, ຘມຸເມ ຘມຸມານຸວຕຸຕິໂນ;

ເຕ ຊນາ ປາຣເມສຸສນຸຕິ, ມຈຸຈຸເຘຍຸຍໍ ສຸທຸຕຸຕຣ’’ນຸຕິ໚

ຕຕຸຖ ອປຸປກາຕິ ໂຖກາ ນ ພຫູ໚ ປາຣຄາມິໂນຕິ ນິພຸພານປາຣຄາມິໂນ໚ ອຖາຍໍ ອິຕຣາ ປຊາຕິ ຍາ ປນາຍໍ ອວເສສາ ປຊາ ສກຸກາຍທິຬຸຖິຕີຣເມວ ອນຸຘາວຕິ, ອຍເມວ ພຫຸຕຣາຕິ ອຕຸໂຖ໚ ສມຸມທກຸຂາເຕຕິ ສມຸມາ ອກຸຂາເຕ ສຸກຖິເຕ໚ ຘມຸເມຕິ ເທສ ນາຘມຸເມ໚ ຘມຸມານຸວຕຸຕິໂນຕິ ຕໍ ຘມຸມໍ ສຸຕຸວາ ຕທນຸຈຸຉວິກໍ ປຝິປທໍ ປູເຣຕຸວາ ມຄຸຄຜລສຈຸຉິກເຣານ ຘມຸມານຸວຕຸຕິໂນ໚

ປາຣເມສຸສນຸຕີຕິ ເຕ ເອວຣູປາ ຊນາ ນິພຸພານປາຣໍ ຄມິສຸສນຸຕີ. ມຈຸຈຸເຍຸຍນຸຕີ ກິເລສມາຣສງຂາຕສຸສ ມຈຸຈຸສຸສ ນິວາສພູຖານກູຕໍ ເຕກູມິກວພຸຍໍ. ສຸທຸຕຸຕຣນຸຕີ ເຍ ຊນາ ສມຸມານຸວຕຸຕິໂນ, ເຕ ເອຕໍ ສຸທຸຕຸຕຣໍ ທຸຣຕິກຸກມໍ ມາຣເຍຸຍໍ ຕຣິຕຸວາ ອຕິກຸກມິຕຸວາ ນິພຸພານປາຣໍ ຄມິສຸສນຸຕີ ອຕຸໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸເຓີສູຕີ.

ສມຸມສຸສວນວຕຸຖຸ ທສມໍ.

໑໑. ປຍຸຈສຕອາຄນຸຕຸກກິກຸຂຸວຕຸຖຸ

ກຓຸຫໍ ສມຸມໍ ວິປຸປຫາຍາຕີ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ປຍຸຈສເຕ ອາຄນຸຕຸເກ ກິກຸຂູ ອາຣພຸກ ກເຖສີ.

ໂກສລຣຍຸເຖ ກິຣ ປຍຸຈສຕາ ກິກຸຂູ ວສຸສໍ ວສິຕຸວາ ວຸພຸຖວສຸສາ "ສຕຸຖາຣໍ ປສຸສິສຸສາມາ"ຕິ ເຊຕວນໍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທີສຸ. ສຕຸຖາ ເຕສໍ ຈຣິຍປຜິປກຸຂໍ ນິສາເມຕຸວາ ສມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໘໗.

"ກຓຸຫໍ ສມຸມໍ ວິປຸປຫາຍ, ສຸກຸກໍ ກາເວຖ ປຓຸທີໂຕ;

ໂອກາ ອໂນກມາຄມຸມ, ວິເວເກ ຍຕຸຖ ທູຣມໍ.

໘໘.

"ຕຕຸຣາກິຣຕິມິຈຸເຊຍຸຍ , ຫິຕຸວາ ກາເມ ອກິຍຸຈໂນ;

ປຣິໂຍທເປຍຸຍ ອຕຸຕານໍ, ຈິຕຸຕກຸເລເສຫິ ປຓຸທິໂຕ.

໘໙.

"ເຍສໍ ສມຸໂພຣີຍງເຄສຸ, ສມຸມາ ຈິຕຸຕໍ ສຸກາວິຕໍ;

ອາທານປຜິນິສຸສຄຸເຄ, ອນຸປາທາຍ ເຍ ຣຕາ;

ຂີຓາສວາ ຊຸຕິມນຸໂຕ, ເຕ ໂລເກ ປຣິນິພຸພຸຕາ"ຕິ.

ຕຕຸຖ ກຓຸຫໍ ສມຸມນຸຕີ ກາຍທຸຈຣິຕາທິເກທໍ ອກຸສລໍ ສມຸມໍ ວິປຸປຫາຍ ຊຫິຕຸວາ. ສຸກຸກໍ ກາເວຖາຕີ ປຓຸທິໂຕ ກິກຸຂຸ ອກິນິກຸຂມນໂຕ ປຍຸຖາຍ ຍາວ ອຣຫຕຸຕມຄຸຄາ ກາຍສຸຈຣິຕາທິເກທໍ ສຸກຸກໍ ສມຸມໍ ກາເວຍຸຍ. ກຖໍ? ໂອກາອໂນກມາຄມຸມາຕີ ໂອກໍ ວຸຈຸຈຕີ ອາລໂຍ, ອໂນກໍ ວຸຈຸຈຕີ ອນາລໂຍ, ອາລຍໂຕ ນິກຸຂມິຕຸວາ ອນາລຍສງຂາຕໍ ນິພຸພານໍ ປຜິຈຸຈ ອາຣພຸກ ຕໍ ປຕຸຖຍມາໂນ ກາເວຍຸຍາຕີ ອຕຸໂຖ. ຕຕຸຣາກິຣຕິມິຈຸເຊຍຸຍາຕີ ຍສຸມີ ອນາລຍສງຂາເຕ ວິເວເກ ນິພຸພາເນ ອິເມຫີ ສຕຸເຕຫີ ທຸຣກິຣມໍ, ຕຕຸຣ ອກິຣຕີ ອິຈຸເຊຍຸຍ. ຫິຕຸວາ ກາເມຕີ ວຕຸຖຸກາມກິເລສກາເມ ຫິຕຸວາ ອກິຍຸຈໂນ ຫຸຕຸວາ ວິເວເກ ອກິຣຕີ ອິຈຸເຊຍຸຍາຕີ ອຕຸໂຖ. ຈິຕຸຕກຸເລເສຫີຕີ ປຍຸຈຫິ ນີວຣເຓຫິ, ອຕຸຕານໍ ປຣິໂຍທເປຍຸຍ ໂວທາເປຍຸຍ, ປຣິໂສເຣຍຸຍາຕີ ອຕຸໂຖ. ສມຸໂພຣີຍງເຄສູຕີ ສມຸໂພຊຊງເຄສຸ. ສມຸມາ ຈິຕຸຕໍ ສຸກາວິຕນຸຕີ ເຫຕຸນາ ນເຍນ ຈິຕຸຕໍ ສຸຍຸຖຸ ກາວິຕໍ ວຑຸຒິຕໍ. ອາທານປຜິນິສຸສຄຸເຄຕີ ອາທານໍ ວຸຈຸຈຕີ ຄຫຓໍ, ຕສຸສ ປຜິນິສຸສຄຸຄສງຂາເຕ ອຄຸຄຫເຓ ຈຕູຫີ ອຸປາທາເນຫີ ກິຍຸຈິ ອນຸປາທິຍິຕຸວາ ເຍ ຣຕາຕີ ອຕຸໂຖ.

ຊຸຕິມນ຺ໂຕຕິ ອານຸກາວວນ຺ໂຕ, ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄລາພຊຸຕິຍາ ຂນ຺ຘາທິເກເທ ຘມ຺ເມ ໂຊເຕຕ຺ວາ ກິຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຕ ໂລເກຕິ ອິມສ຺ມິ ຂນ຺ຘາທິໂລເກ ປຣິນິພ຺ພຸຕາ ນາມ ອຣຫຕ຺ຕປ຺ຕິໂຕ ປ຺ຍ຺ຖາຍ ກິເລສວຍ຺ຍສ຺ສ ເຂປິຕຕ຺ຕາ ເສົາປາທິເສເສນ, ຈຣິມຈິຕ຺ຕນິໂຣເຘນ ຂນ຺ຘວຍ຺ຍສ຺ສ ເຂປິຕຕ຺ຕາ ອນຸປາທິເສເສນ ຈາຕິ ທ຺ວີທີ ປຣິນິພ຺ພາເນຫິ ປຣິນິພ຺ພຸຕາ, ອນຸປາທານາ ວິຍ ປທີໂປ ອປຕ຺ຕຕ຺ຕິກກາວໍ ຄຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓີສູຕີຯ

ປລ຺ຈສຕອາຄນ຺ຕຸກກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ເອກາທສມໍຯ

ປຕ຺ຫີຕວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ກິຕາຯ

ຉຍ຺ໂຖ ວຄ຺ໂຄຯ

໗ຯ ອຣຫນ຺ຕວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ຊີວກປຎ຺ຫວຕ຺ຖຸ

ຄຕທ຺ຘິໂນຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ຊີວກມ຺ພວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຊີວເກນ ປຸຏ຺ຐປຎ຺ຫໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ຊີວກວຕ຺ຖຸ ຂນ຺ຘເກ (ມຫາວຯ ໓໒໖ ອາທໂຍ) ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວຯ

ເອກສ຺ມິໍ ປນ ສມເຍ ເທວທຕ຺ໂຕ ອຊາຕສຕ຺ຕຸນາ ສທ຺ຘິໍ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຄິຌ຺ຌກູຏໍ ອພິຣຸຫິຕ຺ວາ ປທຸຏ຺ຐຈິຕ຺ໂຕ "ສຕ຺ຖາຣໍ ວທິສ຺ສາມີ"ຕິ ສິລໍ ປວິຌ຺ຌິຯ ຕໍ ທ຺ເວ ປພ຺ພຕກູຏານິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິໍສຸຯ ຕໂຕ ພິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຄຕາ ປປ຺ປຏິກາ ພຄວໂຕ ປາທໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ໂລຫິຕໍ ອຸປ຺ປາເທສິ, ພລວາ ເວທນາ ປວຕ຺ຕິໍສຸຯ ພິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖາຣໍ ມທ຺ທກຸຈ຺ຉິໍ ນຍິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ຕໂຕປິ ຊີວກມ຺ພວນໍ ຄນ຺ຕຸກາໂມ "ຕຕ຺ຖ ມໍ ເນຖາ"ຕິ ອາຫຯ ພິກ຺ຂູ ພຄວນ຺ຕໍ ອາທາຍ ຊີວກມ຺ພວນໍ ອຄມໍສຸຯ ຊີວໂກ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕິຂິຓເພສຊ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ ວຓໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ເອຕທໂວຈ – "ພນ຺ເຕ, ມຍາ ອນ຺ໂຕນຄເຣ ເອກສ຺ສ ມນຸສ຺ສສ຺ສ ເພສຊ຺ຊໍ ກຕໍ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນ ອາຄມິສ຺ສາມິ, ອິທໍ ເພສຊ຺ຊໍ ຍາວ ມມາຄມນາ ພນ຺ຘນິຍາເມເນວ ຕິຏ຺ຐຕູ"ຕິຯ ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ທ຺ວາຣປິທຫນເວລາຍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທ຺ວາຣໍ ນ ສມ຺ປາປຸຓິຯ ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – "ອໂຫ ມຍາ ພາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕໍ, ຍ຺ວາຫໍ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ວິຍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປາເທ ຕິຂິຓເພສຊ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ ວຓໍ ພນ຺ຘິໍ, ອິທໍ ຕສ຺ສ ໂມຈນເວລາ, ຕສ຺ມິໍ ອມຸຈ຺ຈມາເນ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິໍ ພຄວໂຕ ສຣີເຣ ປຣິຬາໂຫ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕີ"ຕິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ສຕ຺ຖາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕສິ – "ອານນ຺ທ, ຊີວໂກ ສາຍໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທ຺ວາຣໍ ນ ສມ຺ປາປຸຓິ, 'ອິທໍ ວຓສ຺ສ ໂມຈນເວລາ'ຕິ ປນ ຈິນ຺ເຕສິ, ໂມເຈຫິ ນ"ນ຺ຕິຯ ເຖໂຣ ໂມເຈສິ, ວໂຓ ຣຸກ຺ຂໂຕ ຉລ຺ລິ ວິຍ ອປຄໂຕຯ ຊີວໂກ ອຣຸເຓເຍວ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເວເຄນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ກິໍ ນຸ ໂຂ, ພນ຺ເຕ, ສຣີເຣ ໂວ ປຣິຬາໂຫ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ສຕ຺ຖາ "ຕຖາຄຕສ຺ສ ໂຂ, ຊີວກ, ໂພທິມຓ຺ເຑເຍວ ສພ຺ພປຣິຬາໂຫ ວູປສນ຺ໂຕ"ຕິ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ທມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙໐ຯ

"ຄຕທ຺ຘິໂນ ວິໂສກສ຺ສ, ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕສ຺ສ ສພ຺ພຘິ;

ສພ຺ພຄນ຺ຖປ຺ປຫີນສ຺ສ, ປຣິຬາໂຫ ນ ວິຊ຺ຊຕີ"ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຄຕທ຺ຘິໂນຕິ ຄຕມຄ຺ຄສ຺ສ ກນ຺ຕາຣທ຺ຘາ ວຏ຺ຏທ຺ຘາຕິ ທ຺ເວ ອທ຺ຘາ ນາມຯ ເຕສຸ ກນ຺ຕາຣປຏິປນ຺ໂນ ຍາວ ອິຈ຺ຉິຕຏ຺ຐານໍ ນ ປາປຸຓາຕິ, ຕາວ ອທ຺ຘິໂກເຍວ, ເອຕສ຺ມິໍ ປນ ປຕ຺ເຕ ຄຕທ຺ຘິ ນາມ ໂຫຕິຯ ວຏ຺ຏສນ຺ນິສ຺ສິຕາປິ ສຕ຺ຕາ ຍາວ ວຏ຺ເຏ ວສນ຺ຕິ, ຕາວ ອທ຺ຘິກາ ເອວຯ ກສ຺ມາ? ວຏ຺ຏສ຺ສ ອເຂປິຕຕ຺ຕາຯ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍປິ ອທ຺ຘິກາ ເອວ, ວຏ຺ຏໍ ປນ ເຂເປຕ຺ວາ ຐິໂຕ ຂີຓາສໂວ ຄຕທ຺ຘິ ນາມ ໂຫຕິຯ ຕສ຺ສ ຄຕທ຺ຘິໂນຯ ວິໂສກສ຺ສາຕິ ວຏ຺ຏມູລກສ຺ສ ໂສກສ຺ສ ວິຄຕຕ຺ຕາ ວິໂສກສ຺ສຯ ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕສ຺ສ ສພ຺ພຘີຕິ ສພ຺ເພສຸ ຂນ຺ຘາທິທມ຺ເມສຸ ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕສ຺ສ, ສພ຺ພຄນ຺ຖປ຺ປຫີນສ຺ສາຕິ ຈຕຸນ຺ນມ຺ປິ ຄນ຺ຖານໍ ປຫີນຕ຺ຕາ ສພ຺ພາຄນ຺ຖປ຺ປຫີນສ຺ສຯ ປຣິຬາໂຫ ນ ວິຊ຺ຊຕີຕິ ທຸວິໂທ ປຣິຬາໂຫ ກາຍິໂກ ເຈຕສິໂກ ຈາຕິຯ ເຕສຸ ຂີຓາສວສ຺ສ ສີຕຸຓ຺ຫາທິວເສນ ອຸປ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ ກາຍິກປຣິຬາໂຫ ອນິພ຺ພຸໂຕວ, ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ຊີວໂກ ປຸຈ຺ຉິຯ ສຕ຺ຖາ ປນ ທມ຺ມຣາຊຕາຍ ເທສນາວິຘິກຸສລຕາຍ ເຈຕສິກປຣິຬາຫວເສນ ເທສນໍ ວິນິວຕ຺ເຕນ຺ໂຕ, "ຊີວກ, ປຣມຕ຺ເຖນ ເອວຣູປສ຺ສ ຂີຓາສວສ຺ສ ປຣິຬາໂຫ ນ ວິຊ຺ຊຕີ"ຕິ ອາຫຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິຯ

ຊີວກປຎ຺ຫວຕ຺ຖຸ ປຐມໍຯ

໒ຯ ມຫາກສ຺ສປ຺ຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອຸຍ຺ຍຸຎ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາກສ຺ສປ຺ຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ

ເອກສ຺ມິຎ຺ຫິ ສມເຍ ສຕ຺ຖາ ຣາຊຄເຫ ວຸຏ຺ຖວສ຺ໂສ “ອທ຺ຘມາສຈ຺ຈເຍນ ຈາຣິກໍ ປກ຺ກມິສ຺ສາມີ”ຕິ ພິກ຺ຂູນໍ ອາໂຣຈາເປສິຯ ວຕ຺ຕໍ ກິເຣຕໍ ພຸທ຺ຘານໍ ພິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘິ ຈາຣິກໍ ຈຣິຕຸກາມານໍ “ເອວໍ ພິກ຺ຂູ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕປຈນຈີວຣຣຊນາທີນິ ກຕ຺ວາ ສຸຂໍ ຄມິສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິ “ອິທານິ ອທ຺ຘມາສຈ຺ຈເຍນ ຈາຣິກໍ ປກ຺ກມິສ຺ສາມີ”ຕິ ພິກ຺ຂູນໍ ອາໂຣຈາປນໍຯ ພິກ຺ຂູສຸ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕຈີວຣາທີນິ ກໂຣນ຺ເຕສຸ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖໂຣປິ ຈີວຣານິ ໂຘວິຯ ພິກ຺ຂູ ອຸຊ຺ຊາຍິສຸ “ເຖໂຣ ກສ຺ມາ ຈີວຣານິ ໂຘວຕິ, ອິມສ຺ມິ ນຄເຣ ອນ຺ໂຕ ຈ ພຫິ ຈ ອຎ຺ຎາຣສ ມນຸສ຺ສໂກຏິໂຍ ວສນ຺ຕິ ຯ ຕຕ຺ຖ ເຍ ເຖຣສ຺ສ ນ ຎາຕກາ, ເຕ ອຸປຏ຺ຐາກາ, ເຍ ນ ອຸປຏ຺ຐາກາ, ເຕ ຎາຕກາຯ ເຕ ເຖຣສ຺ສ ຈຕູຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ສມ຺ມານສກ຺ການໍ ກໂຣນ຺ຕິຯ ເອຕ຺ຕກໍ ອຸປການໍ ປຫາຍ ເອສ ກຫໍ ຄມິສ຺ສຕິ? ສເຈປິ ຄຈ຺ເຆຍ຺ຍ, ມາປມາທກນ຺ທຣໂຕ ປຣໍ ນ ຄມິສ຺ສຕີ”ຕິຯ ສຕ຺ຖາປິ ຍໍ ກນ຺ທຣໍ ປຕ຺ວາ ນິວຕ຺ເຕຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕເກ ພິກ຺ຂູ “ຕຸມ຺ເຫ ອິໂຕ ນິວຕ຺ຕຖ, ມາ ປມຊ຺ຊິຕ຺ຖາ”ຕິ ວທຕິຯ ຕໍ “ມາປມາທກນ຺ທຣ”ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕໍ ສນ຺ຘາເຍຕໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ສຕ຺ຖາປິ ຈາຣິກໍ ປກ຺ກມນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອິມສ຺ມິ ນຄເຣ ອນ຺ໂຕ ຈ ພຫິ ຈ ອຎ຺ຎາຣສ ມນຸສ຺ສໂກຏິໂຍ ວສນ຺ຕິຯ ມນຸສ຺ສານໍ ມງ຺ຄລາມງ຺ຄລຏ຺ຐາເນສຸ ພິກ຺ຂູຫິ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ ໂຫຕິ, ນ ສກ຺ກາ ວິຫາຣໍ ຕຸຈ຺ຆໍ ກາຕຸໍ, ກໍ ນຸ ໂຂ ນິວຕ຺ເຕສ຺ສາມີ”ຕິ? ອຖ຺ສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ –“ກສ຺ສປສ຺ສ ເຫເຕ ມນຸສ຺ສາ ຎາຕກາ ຈ ອຸປຏ຺ຐາກາ ຈ, ກສ຺ສປໍ ນິວຕ຺ເຕຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິຯ ໂສ ເຖຣໍ ອາຫ – “ກສ຺ສປ, ນ ສກ຺ກາ ວິຫາຣໍ ຕຸຈ຺ຆໍ ກາຕຸໍ, ມນຸສ຺ສານໍ ມງ຺ຄລາມງ຺ຄລຏ຺ຐາເນສຸ ພິກ຺ຂູຫິ ອຕ຺ໂຖ ໂຫຕິ, ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສາຍ ສທ຺ຘິ ນິວຕ຺ຕສ຺ສູ”ຕິຯ “ສາຘຸ, ກນ຺ເຕ”ຕິ ເຖໂຣ ປຣິສໍ ອາທາຍ ນິວຕ຺ຕິຯ ພິກ຺ຂູ ອຸຊ຺ຊາຍິສຸ “ທິຏ຺ຐໍ ໂວ, ອາວຸໂສ, ນນຸ ອິທາເນວ ອມ຺ເຫຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘ມຫາກສ຺ສໂປ ກສ຺ມາ ຈີວຣານິ ໂຘວຕິ, ນ ເອໂສ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຘິ ຄມິສ຺ສຕີ’ຕິ, ຍໍ ອມ຺ເຫຫິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕເທວ ຊາຕ”ນ຺ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ພິກ຺ຂູນໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຐິໂຕ ອາຫ – “ພິກ຺ຂເວ, ກິໍ ນາເມຕໍ ກເຖຖາ”ຕິ? “ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖມ, ກນ຺ເຕ”ຕິ ອຕ຺ຕນາ ກຖິຕນິຍາເມເນວ ສພ຺ພໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ “ນ, ພິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ເຫ ກສ຺ສປໍ ‘ກຸເລສຸ ຈ ປຈ຺ຈເຍສຸ ຈ ລຄ຺ໂຄ’ຕິ ວເທຖ, ໂສ ‘ມມ ວຈນໍ ກຣິສ຺ສາມີ’ຕິ ນິວຕ຺ໂຕຯ ເອໂສ ຫິ ປຸພ຺ເພ ປຕ຺ຖນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ເຍວ ‘ຈຕູສຸ ປຈ຺ຈເຍສຸ ອລຄ຺ໂຄ ຈນ຺ທູປໂມ ຫຸຕ຺ວາ ກຸລານິ ອຸປສງ຺ກມິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ກເວຍ຺ຍ’ນ຺ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ອກາສິຯ ນຕ຺ເຖຕສ຺ສ ກຸເລ ວາ ປຈ຺ຈເຍ ວາ ລຄ຺ໂຄ, ອຫໍ ຈນ຺ໂທປມປ຺ປ຺ຎິປ຺ທລ຺ເຈວ (ສໍຯ ນິຯ ໒ຯ໑໔໖) ອຣິຍວໍສປ຺ປ຺ຎິປ຺ທລ຺ຈ ກເຖນ຺ໂຕ ມມ ປຸຕ຺ຕໍ ກສ຺ສປໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ກເຖສິ”ນ຺ຕິ ອາຫຯ

ພິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉິສຸ – “ກນ຺ເຕ, ກທາ ປນ ເຖເຣນ ປຕ຺ຖນາ ຊປິຕາ”ຕິ? “ໂສຕຸກາມາຕ຺ຖ, ພິກ຺ຂເວ”ຕິ? “ອາມ, ກນ຺ເຕ”ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ, “ພິກ຺ຂເວ, ອິໂຕ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສມຕ຺ຖເກ ປທຸມຸຕ຺ຕໂຣ ນາມ ພຸທ຺ໂຘ ໂລເກ ອຸທປາທີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ປທຸມຸຕ຺ຕຣປາທມູເລ ເຕນ ຊປິຕປຕ຺ຖນໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ເຖຣສ຺ສ ປຸພ຺ພຈຣິຕໍ ກເຖສິຯ ຕໍ ເຖຣປາລຸອິຍໍ (ເຖຣຄາຯ ໑໐໕໔ ອາທໂຍ) ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວຯ ສຕ຺ຖາ ປນ ອິມໍ ເຖຣສ຺ສ ປຸພ຺ພຈຣິຕໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ “ອິຕິ ໂຂ, ພິກ຺ຂເວ, ອຫໍ ຈນ຺ໂທປມປ຺ປ຺ຎິປ຺ທລ຺ເຈວ ອຣິຍວໍສປ຺ປ຺ຎິປ຺ທລ຺ຈ ມມ ປຸຕ຺ຕໍ ກສ຺ສປໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ກເຖສິໍ, ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກສ຺ສປສ຺ສ ປຈ຺ຈເຍສຸ ວາ ກຸເລສຸ ວາ ວິຫາເຣສຸ ວາ ປຣິເວເຌສຸ ວາ ລຄ຺ໂຄ ນາມ ນຕ຺ຖິ , ປລ຺ລເລ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຈຣິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຣາຊຫໍໂສ ວິຍ ກຕ຺ຖຈິ ອລຄ຺ໂຄເຍວ ມມ ປຸຕ຺ໂຕ”ຕິ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙໑ຯ

“ອຸຍ຺ຍຸຎ຺ຊນ຺ຕິ ສຕີມນ຺ໂຕ, ນ ນິເກເຕ ຣມນ຺ຕິ ເຕ;

ຫໍສາວ ປລ຺ລລໍ ຫິຕ຺ວາ, ໂອກໂມກໍ ຊຫນ຺ຕິ ເຕ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອຸຍ຺ຍຸຎ຺ຊນ຺ຕິ ສຕີມນ຺ໂຕຕິ ສຕິເວປຸລ຺ລປ຺ປຕ຺ຕາ ຂີຓາສວາ ອຕ຺ຕນາ ປຏິວິທ຺ຘຄຸເຌສຸ ຊານວິປສ຺ສນາທີສຸ ອາວຊ຺ຊນສມາປຊ຺ຊນວຸຏ຺ຐານາຘິຏ຺ຐານປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາຫິ ຍຸຎ຺ຊນ຺ຕິ ຆເຏນ຺ຕິຯ ນ ນິເກເຕ ຣມນ຺ຕິ ເຕຕິ ເຕສໍ ອາລເຍ ຣຕິ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ຫໍສາວາຕິ ເທສນາສີສເມຕໍ, ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ – ຍຖາ ໂຄຈຣສມ຺ປນ຺ເນ ປລ຺ລເລ ສກ຺ຓາ ອຕ຺ຕໂນ ໂຄຈຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄມນ

ກາເລ ‘‘ມມ ອຸທກໍ, ມມ ປທຸມໍ, ມມ ອຸປ຺ປລໍ, ມມ ກຓ຺ຕິກາ’’ຕິ ຕສ຺ມີ ຄາເມ ກລ຺ຈຶ ອາລຍໍ ອກຕ຺ວາ ອນເປກ຺ຂາວ ຕໍ ຄາມໍ ປ໌ຫາຍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອາກາເສ ກິລຸອມານາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ; ເອວເມວໍ ຂີຓາສວາ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ວິຫຣນ຺ຕາປີ ກຸລາທິສຸ ອລຄ຺ຄາ ເອວ ວິຫຣິຕ຺ວາ ຄມນສມເຍປີ ຕໍ ຄາມໍ ປ໌ຫາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ‘‘ມມ ວິຫາໂຣ, ມມ ປຣິເວຓໍ, ມມູປຒ຺ຖາກາ’’ຕິ ອນາລຍາ ອນ຺ເປກ຺ຂາວ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ. ໂອກໂມກນ຺ຕິ ອາລຍາລຍໍ, ສພ຺ພາລເຍ ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓີສູຕີ.

ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ.

໓. ເພລຒ຺ຖສີສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ເຍສໍສນ຺ນິຈໂຍ ນຕ຺ຖີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ເພລຒ຺ຖສີສໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣາຍສ຺ມາ ອນ຺ໂຕຄາເມ ເອກໍ ວີຖິ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ປຸນ ອປຣໍ ວີຖິ ຈຣິຕ຺ວາ ສຸກ຺ຂໍ ກູຣໍ ອາຫາຍ ວິ ຫາຣໍ ຫຣິຕ຺ວາ ປຍິສາເມຕ຺ວາ ‘‘ນິພທ຺ຘໍ ປິຓ຺ຑປາຕປຣິເຍສນໍ ນາມ ທຸກ຺ຂ’’ນ຺ຕິ ກຕິປາຫໍ ຊານສຸເຂນ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ອາຫາ ເຣນ ອຕ຺ເຖ ສຕິ ຕໍ ປຣິກຸລ຺ຊຕິ. ກິກ຺ຂູ ລຕ຺ວາ ອຊ຺ຊາຍິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ເອຕສ຺ມີ ນິທາເນ ອາຍຕຶ ສນ຺ນິທິກາຣປຣິວຊ຺ຊນຕ຺ຖາຍ ກິກ຺ຂູນໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປລ຺ລເປຕ຺ວາປີ ເຖເຣນ ປນ ອປລ຺ລຕ຺ເຕ ສິກ຺ຂາປເທ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕໍ ນິສ຺ສາຍ ກຕຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ໂທສາກາວໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ອນຸສນ຺ຘິ ຘເຍຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙໒.

‘‘ເຍສໍ ສນ຺ນິຈໂຍ ນຕ຺ຖີ, ເຍ ປຣິລ຺ລາຕໂກຊນາ;

ສຸລ຺ລໂຕ ອນິມິຕ຺ໂຕ ຈ, ວິໂມກ຺ໂຂ ເຍສໍ ໂຄຈໂຣ;

ອາກາເສວ ສກຸນ຺ຕານໍ, ຄຕິ ເຕສໍ ທຸຣນ຺ນຍາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສນ຺ນິຈໂຍຕິ ທ຺ເວ ສນ຺ນິຈຍາ – ກມ຺ມສນ຺ນິຈໂຍ ຈ, ປຈ຺ຈຍສນ຺ນິຈໂຍ ຈ. ເຕສຸ ກຸສລາກຸສລກມ຺ມໍ ກມ຺ມສນ຺ນິຈໂຍ ນາມ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຈ຺ຈຍາ ປຈ຺ຈຍສນ຺ນິຈໂຍ ນາມ. ຕຕ຺ຖ ວິຫາເຣ ວສນ຺ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂໂນ ເອກໍ ຄຸລຸອປິຓ຺ຫໍ, ຈຕ຺ກາຄມຕ຺ຕໍ ສປ຺ປີ, ເອກລ຺ຈ ຕຓ຺ຫຸລນາລຸຂີ ຄເປນ຺ຕສ຺ສ ປຈ຺ຈຍສນ຺ນິຈໂຍ ນຕ຺ຖິ, ຕໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ໂຫຕິ. ເຍສໍ ອຍໍ ທຸວິໂຘປີ ສນ຺ນິຈໂຍ ນຕ຺ຖິ. ປຣິລ຺ລາຕໂກຊນາຕິ ຕີຫີ ປຣິລ຺ລາຫິ ປຣິລ຺ລາຕໂກຊນາ. ຍາຄຸອາທີນລ຺ຫິ ຍາຄຸກາວາທິຊານນໍ ລາຕປຣິລ຺ລາ, ອາ ຫາເຣ ປຍິກູລສລ຺ລາວເສນ ປນ ໂກຊນສ຺ສ ປຣິຊານນໍ ຕີຣຓປຣິລ຺ລາ, ກພລຸອີກາຣາຫາເຣ ຉນ຺ທຣາຄອປກຑ຺ຒນລາຓໍ ປ໌ ຫານປຣິລ຺ລາ. ອິມາຫິ ຕີຫິ ປຣິລ຺ລາຫີ ເຍ ປຣິລ຺ລາຕໂກຊນາ. ສຸລ຺ລໂຕ ອນິມິຕ຺ໂຕ ຈາຕິ ເອຕ຺ຖ ອປ຺ປຓິຫິຕວິໂມກ຺ໂຂປີ ຄ ຫິໂຕເຍວ. ຕີຓິປີ ເຈຕານິ ນິພ຺ພານສ຺ເສວ ນາມານິ. ນິພ຺ພານລ຺ຫິ ຣາຄໂທສໂມຫານໍ ອກາເວນ ສຸລ຺ລໂຕ, ເຕຫີ ຈ ວິມຸຕ຺ຕນ຺ ຕິ ສຸລ຺ລໂຕ ວິໂມກ຺ໂຂ, ຕຖາ ຣາຄາທິນິມິຕ຺ຕານໍ ອກາເວນ ອນິມິຕ຺ຕໍ, ເຕຫີ ຈ ວິມຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອນິມິຕ຺ໂຕ ວິໂມກ຺ໂຂ, ຣາຄາ ທິປຓິຘີນໍ ປນ ອກາເວນ ອປ຺ປຓິຫິຕໍ , ເຕຫີ ຈ ວິມຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອປ຺ປຓິຫິໂຕ ວິໂມກ຺ໂຂຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຜລສມາປຕ຺ຕິວເສນ ຕໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກຕ຺ວາ ວິຫຣນ຺ຕານໍ ອຍໍ ຕິວິໂຘ ວິໂມກ຺ໂຂ ເຍສໍ ໂຄຈໂຣ. ຄຕີ ເຕສໍ ທຸຣນ຺ນຍາຕິ ຍຖາ ນາມ ອາກາເສນ ຄຕານໍ ສກຸຓານໍ ປທນິກ຺ເຂປສ຺ສ ອທສ຺ສເນນ ຄຕີ ທຸຣນ຺ນຍາ ນ ສກ຺ກາ ຊານິຕຸໍ, ເອວເມວ ເຍສໍ ອຍໍ ທຸວິໂຘ ສນ຺ນິຈໂຍ ນຕ຺ຖິ, ອິມາ ຫີ ຈ ຕີຫີ ປຣິລ຺ລາຫີ ປຣິລ຺ລາຕໂກຊນາ, ເຍສລ຺ຈ ອຍໍ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາໂຣ ວິໂມກ຺ໂຂ ໂຄຈໂຣ, ເຕສໍ ຕໂຍ ກວາ, ຈຕສ຺ໂສ ໂຍນິໂຍ, ປລ຺ຈ ຄຕິໂຍ, ສຕ຺ຕ ວິລ຺ລາຓຒ຺ຖິຕິໂຍ, ນວ ສຕ຺ຕາວາສາຕິ ອິເມສຸ ປລ຺ຈສຸ ໂກຒ຺ຖາເສສຸ ອິມິນາ ນາມ ຄຕາຕິ ຄມນສ຺ສ ອປລ຺ລາຍນໂຕ ຄຕິ ທຸຣນ຺ນຍາ ນ ສກ຺ກາ ປລ຺ລາເປຕຸນ຺ຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓີສູຕີ.

ເພລຜຸຖສີສຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ຕຕິຍໍ.

໘. ອນຸຣຸທຸຘຕຸເຖຣວຕຸຖຸ

ຍສຸສາສວາຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອນຸຣຸທຸຘຕຸເຖຣໍ ອາຣພຸພ ກເຖສິ.

ເອກສຸມິໝຸຫິ ທິວເສ ເຖໂຣ ຊິຕຸຕຈີວໂຣ ສງກາຣກູຜາທີສຸ ຈີວຣໍ ປຣິເຍສຕິ. ຕສຸສ ອິໂຕ ຕຕິເຍ ອຕຸຕພາເວ ປຸຣາຕທຸຕິຍິກາ ຕາວຕິສພາວເນ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ຊາລິນີ ນາມ ເທວຘີຕາ ອໂຫສິ. ສາ ເຖຣໍ ໂຈລກອານິ ປຣິເຍສມານໍ ທິສຸວາ ເຖຣສຸສ ອຕຸຖາຍ ເຕຣສຫຕຸຖາຍຕານິ ຈຕຸຫຕຸຖວິຕຸຖຕານີ ຕີຕີ ທິພຸພທຸສຸສານິ ຄເຫຕຸວາ ‘‘ສຈາຫໍ ອິມານິ ອິມິນາ ນີຫາເຣນ ທສຸສາມິ, ເຖໂຣ ນ ຄຕຸຫິສຸສຕີ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຕສຸສ ໂຈລກອານິ ປຣິເຍສມານສຸສ ປຸຣໂຕ ເອກສຸມິໍ ສງກາຣກູເຜ ຍຖາ ເນສໍ ທສນຸຕມຕຸຕເມວ ປໝຸໝາຍຕິ, ຕຖາ ຖເປສິ. ເຖໂຣ ເຕນ ມຄຸເຄນ ໂຈລກອປຣິເຍສມານໍ ຈຣນຸໂຕ ເນສໍ ທສນຸຕໍ ທິສຸວາ ຕຕຸເຖວ ຄເຫຕຸວາ ອາກ ຑຸໝມາໂນ ວຸຕຸຕປຸປມາຕານິ ທິພຸພທຸສຸສານິ ທິສຸວາ ‘‘ອຸກຸກຜຸຖປໍສຸກູລໍ ວຕ ອິທ’’ນຸຕິ ອາທາຍ ປກຸກາມິ. ອຖສຸສ ຈີວຣກຣຕ ທິວເສ ສຕຸຖາ ປໝຸຈສຕພິກຸຂຸປຣິວາໂຣ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ນິສີທິ, ອສີຕິມຫາເຖຣາປິ ຕຕຸເຖວ ນິສີທີສຸ, ຈີວຣໍ ສິພຸເພຕຸໍ ມຫາກ ສຸສປຕຸເຖໂຣ ມູເລ ນິສີທິ, ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖໂຣ ມຊຸເຊ, ອານນຸທຕຸເຖໂຣ ອຄຸເຄ, ພິກຸຂຸສງໂຜ ສຸຕຸຕໍ ວຜຸເຜສິ, ສຕຸຖາ ສູຈິປາສເກ ອາວຸຕີ, ມຫາໂມຄຸຄລຸລານຕຸເຖໂຣ ເຍນ ເຍນ ອຕຸໂຖ, ຕໍ ຕໍ ອຸປເນນຸໂຕ ວິຈຣິ.

ເທວຘີຕາປີ ອນຸໂຕຄາມໍ ປວິສິຕຸວາ ‘‘ໂກນຸຕາ ອຍຸຍສຸສ ໂນ ອນຸຣຸທຸຘຕຸເຖຣສຸສ ຈີວຣໍ ກໂຣນຸໂຕ ສຕຸຖາ ອສີຕິມຫາສາວ ກປຣິວຸໂຕ ປໝຸຈຫິ ພິກຸຂຸສເຕຫິ ສທຸຘີ ວິຫາເຣ ນິສີທິ, ຍາຄຸອາທີນິ ອາທາຍ ວິຫາຣໍ ຄຈຸຉຖາ’’ຕິ ພິກຸຂໍ ສມາທເປສິ. ມຫາ ໂມຄຸຄລຸລານຕຸເຖໂຣປິ ອນຸຕຣາພຕຸເຕ ມຫາຊມຸພຸເປສີ ອາຫຣິ, ປໝຸຈສຕາ ພິກຸຂູ ປຣິພຸຊິຕຸໍ ຊາທິຕຸໍ ນາສກຸຂີສຸ. ສກຸໂກ ຈີວຣກຣຕຜຸຖາເນ ກູມິປຣິພຕຸຫມກາສິ, ກູມິ ອລຕຸຕກຣສຣໝຸຊິຕາ ວິຍ ອໂຫສິ. ພິກຸຂູຫິ ປຣິກຸຕຸຕາວເສສານໍ ຍາ ຄຸຂຊຸຊກພຕຸຕານໍ ມຫາຣາສິ ອໂຫສິ. ພິກຸຂູ ອຸຊຸຊາຍິສຸ ‘‘ເອຕຸຕການໍ ພິກຸຂູນໍ ກີ ເອວໍພຫຸເກຫິ ຍາຄຸອາທີຫິ, ນນຸ ນາມ ປມາຕໍ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ເອຕຸຕກໍ ນາມ ອາຫຣຖາ’’ຕິ ໝາຕກາ ຈ ອຸປຜຸຖາກາ ຈ ວຕຸຕພຸພາ ສິຍຸໍ, ອນຸຣຸທຸຘຕຸເຖໂຣ ອຕຸຕໂນ ໝາຕິ ອຸປຜຸຖາການໍ ພຫຸກາວໍ ໝາເປຕຸກາໂມ ມໝຸເໝ’’ຕິ, ອຖ ເນ ສຕຸຖາ ‘‘ກີ, ພິກຸຂເວ, ກເຖຖາ’’ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ, ‘‘ກນຸເຕ, ອິທໍ ນາມ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ກີ ປນ ຕຸມຸເຫ, ພິກຸຂເວ, ‘ອິທໍ ອນຸຣຸທຸເຘນ ອາຫຣາປິຕ’ນຸຕິ ມໝຸໝຖາ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ກນຸເຕ’’ຕິ. ‘‘ນ, ພິກຸຂເວ, ມມ ປຸຕຸໂຕ ອນຸຣຸທຸໂຘ ເອວຣູປໍ ວເທຕິ. ນ ຫິ ຂີຕາສວາ ປຈຸຈຍປຜິສໍຍຸຕຸຕໍ ກຖໍ ກເຖນຸຕິ, ອຍໍ ປນ ປິຕຸຑປາໂຕ ເທວຕານຸກາ ເວນ ນິພຸພຕຸໂຕ’’ຕິ ອນຸສນຸຘີ ຆເຜຕຸວາ ຘມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙໓.

‘‘ຍສຸສາສວາ ປຣິກຸຂີຕາ, ອາຫາເຣ ຈ ອນິສຸສິໂຕ;

ສຸໝຸໝໂຕ ອນິມິຕຸໂຕ ຈ, ວິໂມກຸໂຂ ຍສຸສ ໂຄຈໂຣ;

ອາກາເສວ ສກຸນຸຕານໍ, ປທໍ ຕສຸສ ທຸຣນຸນຍ’’ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ຍສຸສາສວາຕິ ຍສຸສ ຈຕຸຕາໂຣ ອາສວາ ປຣິກຸຂີຕາ. ອາຫາເຣ ຈ ອນິສຸສິໂຕຕິ ອາຫາຣສຸມິໝຸຈ ຕຕຸຫາທິຜຸຖິນິສຸສເຍຫິ ອນິສຸສິໂຕ. ປທໍ ຕສຸສ ທຸຣນຸນຍນຸຕິ ຍຖາ ອາກາເສ ຄຈຸຉນຸຕານໍ ສກຸຕານໍ ‘‘ອິມສຸມິໍ ຖາເນ ປາເທຫິ ອກຸກມິຕຸວາ ຄຕາ, ອິທໍ ຖານໍ ອຸເຣນ ປຫຣິຕຸວາ ຄຕາ, ອິທໍ ສີເສນ, ອິທໍ ປກຸເຂຫີ’’ຕິ ນ ສກຸກາ ໝາຕຸໍ, ເອວເມວ ເອວຣູປສຸສ ພິກຸຂຸໂນ ‘‘ນິຣຍປເທນ ວາ ຄໂຕ, ຕິຣຈຸຉານໂຍນິປເທນ ວາ’’ຕິອາທິນາ ນເຍນ ປທໍ ປໝຸໝາເປຕຸໍ ນາມ ນ ສກຸໂກຕີ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິ ຜລາທີນິ ປາປຸຕີສູຕີ.

ອນຸຣຸທ຺ຘຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຈຕ຺ຕ຺ຖໍ່໚

໔໚ ມຫາກຈ຺ຈາຍນຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ຍສ຺ສິນ຺ທ຺ຣິຍານີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ປຸພ຺ພາຣາເມ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາກຈ຺ຈາຍນຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ໚

ເອກສ຺ມິໍ ຫິ ສມເຍ ກຄວາ ມຫາປວາຣຕາຍ ມິຄາຣມາຕຸຍາ ປາສາທສ຺ສ ເຫຏ຺ຘາ ມຫາສາວກປຣິວຸໂຕ ນິສີທິ໚ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ມຫາກຈ຺ຈາຍນຕ຺ເຖໂຣ ອວນ຺ຕີສຸ ວິຫຣຕິ໚ ໂສ ປນາຍສ຺ມາ ທູຣໂຕປິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມສ຺ສວນໍ ປຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິເຍວ໚ ຕສ຺ມາ ມຫາເຖຣາ ນິສີທນ຺ຕາ ມຫາກຈ຺ຈາຍນຕ຺ເຖຣສ຺ສ ອາສນໍ ຆເປຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸ໚ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ທ຺ວີຫິ ເທວໂລເກຫິ ເທວປຣິສາຍ ສທ຺ຘິໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ທິພ຺ພຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ສຕ຺ຖາຣໍ ປູເຊຕ຺ວາ ຆິໂຕ ມຫາກຈ຺ຈາຍນຕ຺ເຖຣໍ ອທິສ຺ວາ ກີ ນຸ ໂຂ ມມ, ອຍ຺ໂຍ, ນ ທິສ຺ສຕິ, ສາຘຸ ໂຂ ປນສ຺ສ ສເຈ ອາຄຈ຺ເຈຍ຺ຍາຕິ໚ ເຖໂຣປິ ຕໍ ຂຓຍ຺ເຍວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອາສເນ ນິສິນ຺ນເມວ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສສິ໚ ສກ຺ໂກ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ ໂຄປ຺ຜເກສຸ ທລ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ''ສາຘຸ ວຕ ເມ, ອຍ຺ໂຍ, ອາຄໂຕ, ອຫໍ ອຍ຺ຍສ຺ສ ອາຄມນເມວ ປຈ຺ຈາສີສາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸໂພຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ປາເທ ສມ຺ພາຫິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຆ຺ຘາສິ໚ ກິກ຺ຂູ ອຊ຺ຊາຍິໍສຸ໚ ''ສກ຺ໂກ ມຸຂໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣຕິ, ອວເສສມຫາສາວການໍ ເອວຣູປໍ ສກ຺ກາຣໍ ອກຣິຕ຺ວາ ມຫາກຈ຺ຈາຍນໍ ທິສ຺ວາ ເວເຄນ ໂຄປ຺ຜເກສຸ ຄເຫຕ຺ວາ 'ສາຘຸ ວຕ ເມ, ອຍ຺ໂຍ, ອາຄໂຕ, ອຫໍ ອຍ຺ຍສ຺ສ ອາຄມນເມວ ປຈ຺ຈາສີສາມີ'ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸໂພຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ປາເທ ສມ຺ພາຫິຕ຺ວາ ປູເຊຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຆິໂຕ''ຕິ໚ ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ, ''ກິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ເຕນ ມຫາກຈ຺ຈາຍເນນ ສທິສາ ອິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸ ຄຸຕ຺ຕທ຺ວາຣາ ກິກ຺ຂູ ເທວານມ຺ປິ ມນຸສ຺ສານມ຺ປິ ປິຍາເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເປຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙໔໚

''ຍສ຺ສິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ສມຖງ຺ຄຕານິ,

ອສ຺ສາ ຍຖາ ສາຣຖິນາ ສຸທນ຺ຕາ;

ປຫີນມານສ຺ສ ອນາສວສ຺ສ,

ເທວາປິ ຕສ຺ສ ປິຫຍນ຺ຕິ ຕາທິໂນ''ຕິ໚

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ຍສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ເຆເກນ ສາຣຖິນາ ສຸທນ຺ຕາ ອສ຺ສາ ວິຍ ຉ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ສມຖໍ ທນ຺ຕກາວໍ ນິພ຺ພິເສວນກາວໍ ຄຕານິ, ຕສ຺ສ ນວວິຘໍ ມານໍ ປຫາຍ ຆິຕຕ຺ຕາ ປຫີນມານສ຺ສ ຈຕ຺ນ຺ນໍ ອາສວານໍ ອກາເວນ ອນາສວສ຺ສ໚ ຕາທິໂນຕິ ຕາທິກາວສຕ຺ຆິຕສ຺ສ ຕຖາຣູປສ຺ສ ເທວາປິ ປິຫຍນ຺ຕິ, ມນຸສ຺ສາປິ ທສ຺ສນຍ຺ຈ ອາຄມນຍ຺ຈ ປຕ຺ເຖນ຺ຕິເຍວາຕິ໚

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິ໚

ມຫາກຈ຺ຈາຍນຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ປຍ຺ຈມໍ໚

໖໚ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ປຖວິສໂມຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ໚

ເອກສ຺ມິໍ ຫິ ສມເຍ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ວຸຕ຺ຖວສ຺ໂສ ຈາຣິກໍ ປກ຺ກມິຕຸກາໂມ ກຄວນ຺ຕໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວາເຣນ ສທ຺ຘິໍ ນິກ຺ຂມິ໚ ອຍ຺ເຍປິ ພຫູ ກິກ຺ຂູ ເຖຣໍ ອນຸຄຈ຺ຉິໍສຸ໚ ເຖໂຣ ຈ ນາມໂຄຕ຺ຕວເສນ ປຍ຺ຍາຍມາເນ ກິກ຺ຂູ ນາມ

ໂຄຕຸຕວເສນ ກເຖຕຸວາ ນິວຕຸຕາເປສິ។ ອຄຸລຕໂຣ ນາມໂຄຕຸຕວເສນ ອປາກໂຜ ກິກຸຂຸ ຈິນຸເຕສິ – ''ອໂຫ ວຕ ມມຸປິ ນາມ ໂຄຕຸຕວເສນ ປຄຸຄຕຸໜນຸໂຕ ກເຖຕຸວາ ນິວຕຸຕາເປຍຸຍາ''ຕິ ເຖໂຣ ມຫາກິກຸຂຸສງຜສຸສ ອນຸຕເຣ ຕໍ ນ ສລຸລກຸເຂສິ។ ໂສ ''ອຄຸເລ ວິຍ ກິກຸຂູ ນ ມໍ ປຄຸຄຕຸຫາຕີ''ຕິ ເຖເຣ ອາຜາຕໍ ພນຸສິ។ ເຖຣສຸສປີ ສງຜາຜິກຕຸໂຕ ຕສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ສຣີຣໍ ຜຸສິ, ເຕ ນາປີ ອາຜາຕໍ ພນຸສິເຍວ។ ໂສ ''ຫານີ ເຖໂຣ ວິຫາຣູປຈາຣໍ ອຕິກຸກນຸໂຕ ກວິສຸສຕີ''ຕິ ລຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ''ອາຍ ສຸມາ ມໍ, ກນຸເຕ, ສາຣິປຸຕຸໂຕ ຕຸມຸຫາກໍ ອຄຸຄສາວໂກມຸຫີຕິ ກຕຸຕສກຸຂລີ ກິນຸທນຸໂຕ ວິຍ ປຫຣິຕຸວາ ອຂມາເປຕຸວາວ ຈາຣິກໍ ປກຸກນຸໂຕ''ຕິ ອາຫ។ ສຕຸຖາ ເຖຣໍ ປກຸໂກສາເປສິ។

ຕສຸມີ ຂເຕ ມຫາໂມຄຸຄລຸລານຕຸເຖໂຣ ຈ ອານນຸທຕຸເຖໂຣ ຈ ຈິນຸເຕສຸໍ – ''ອມຸຫາກໍ ອຄຸຄເຊຜຸຖກາຕຣາ ອິມສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ອປຫຜກາວໍ ສຕຸຖາ ໂນ ນ ຊານາຕິ, ສີຫນາທໍ ປນ ນທາເປຕຸກາໂມ ກວິສຸສຕີຕິ ປຣິສໍ ສນຸນິປາເຕາເປສຸສາມາ''ຕີ។ ເຕ ກຸຄຸຈິກ ຫຕຸຖາ ປຣິເວຕທຸວາຣານິ ວິວຣິຕຸວາ ''ອກິກຸກມຖາຍສຸມນຸໂຕ , ອກິກຸກມຖາຍສຸມນຸໂຕ, ອິທານາຍສຸມາ ສາຣິປຸຕຸໂຕ ກຄວໂຕ ສມຸມຸຂາ ສີຫນາທໍ ນທິສຸສຕີ''ຕິ (ອ។ ນິ។ ໙។໑໑) ມຫາກິກຸຂຸສງຜໍ ສນຸນິປາເຕສຸໍ។ ເຖໂຣປີ ອາຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ນິສີທິ។ ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ຕມຕຸຖໍ ປຸຈຸຊິ។ ເຖໂຣ ''ນາຍໍ ກິກຸຂຸ ມຍາ ປຫໂຜ''ຕິ ອວຕຸວາວ ອຕຸຕໂນ ຄຸຕກຖໍ ກເຖນຸໂຕ ''ຍສຸສ ນູນ, ກນຸເຕ, ກາເຍ ກາຍຄຕາສຕິ ອນຸປຜຸຖິຕາ ອສຸສ, ໂສ ອິຜ ອຄຸລຕຣໍ ສພຸຣຫຸມຈາຣີ ອາສຊຸຊ ອປຸປຜິນິສຸສຊຸຊ ຈາຣິກໍ ປກຸກເມຍຸຍາ''ຕິ ວຕຸວາ ''ເສຍຸຍຖາປີ, ກນຸເຕ, ປຖວິຍໍ ສຸຈິມຸປີ ນິກຸຂິປນຸຕິ, ອສຸຈິມຸປີ ນິກຸຂິປນຸຕີ''ຕິອາທິນາ ນເຍນ ອຕຸຕໂນ ປຖວີສມຈິຕຸຕຕຸຈ ອາໂປເຕໂຊວາໂຍ ຣໂຊຫຣຕາຈຕຸຫາລກຸມາຣເກົາສາກວິນຸນວິສາຕາສມຈິຕຸຕຕຸຈ ອຫິກຸຕປາທີຫີ ວິຍ ອຕຸຕໂນ ກາເຍນ ອຜຸຜີຍນຄຸຈ ເມທກຖາລິກາ ວິຍ ອຕຸຕໂນ ກາຍປຣິຫຣຕາຄຸຈ ປກາເສສິ។ ອິມາຫີ ຈ ປນ ນວຫິ ອຸປມາຫິ ເຖເຣ ອຕຸຕໂນ ຄຸເຕ ກເຖນຸເຕ ນວສຸປີ ຖາເນສຸ ອຸທກປຣິຍນຸຕໍ ກຕຸວາ ມຫາປຖວີ ກມຸປີ។ ຣໂຊຫຣຕາຈຕຸຫາລກຸມາຣກາ ເມທກຖາລິໂກ ປມານໍ ປນ ອາຫຣຕກາເລ ປຸຖຸຊຊນາ ກິກຸຂູ ອສຸສູນິ ສນຸຖາເຣຕຸໍ ນາສກຸຂີສຸ, ຂີຕາສວານໍ ທມຸມສໍເວໂຄ ອຸທ ປາທິ។

ເຖເຣ ອຕຸຕໂນ ຄຸຕໍ ກເຖນຸເຕເຍວ ອພຸກາຈິກຸຂນກສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ສກລສຣີເຣ ທາໂຫ ອຸປຸປຊຊິ, ໂສ ຕາວເທວ ກຄວໂຕ ປາເທ ສຸ ປຕິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ອພຸກາຈິກຸຂນໂທສໍ ປກາເສຕຸວາ ອຈຸຈຍໍ ເທເສສິ។ ສຕຸຖາ ເຖຣໍ ອາມນຸເຕຕຸວາ, ''ສາຣິປຸຕຸຕ, ຂມ ອິມສຸສ ໂມຜປຸຣິສສຸສ, ຍາວສຸສ ສຕຸຕຜາ ມຸທຸຜາ ນ ຜລຕີ''ຕິ ອາຫ។ ເຖໂຣ ອຸກຸກຸຜິກໍ ນິສີທິຕຸວາ ອຄຸຊລີ ປຄຸຄຍຸຫ ''ຂມາມ ຫໍ, ກນຸເຕ, ຕສຸສ ອາຍສຸມໂຕ, ຂມຕຸ ຈ ເມ ໂສ ອາຍສຸມາ, ສເຈ ມຍຸຫໍ ໂທໂສ ອຕຸຖີ''ຕິ ອາຫ។ ກິກຸຂູ ກຖຍິສຸ ''ປສຸສຖ ທາ ນາວຸໂສ, ເຖຣສຸສ ອໂນປມຄຸຕໍ, ເອວຣູປສຸສ ນາມ ມຸສາວາເທນ ອພຸກາຈິກຸຂນກສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ອຸປຣີ ອປຸປມຕຸຕກມຸປິ ໂກປໍ ວາ ໂທສໍ ວາ ອກຕຸວາ ສຍເມວ ອຸກຸກຸຜິກໍ ນິສີທິຕຸວາ ອຄຸຊລີ ປຄຸຄຍຸຫ ຂມາເປຕີ''ຕີ។ ''ສຕຸຖາ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕຸວາ, ກິກຸຂເວ, ກີ ກ ເຖຖາ''ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ''ອິທໍ ນາມ, ກນຸເຕ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ນ ກິກຸຂເວ, ສກຸກາ ສາຣິປຸຕຸຕສທິສານໍ ໂກປໍ ວາ ໂທສໍ ວາ ອຸປຸປາເທຕຸໍ , ມຫາປຖວີສທິສໍ, ກິກຸຂເວ, ອິນຸທຂີລສທິສໍ ປສນຸເນົາທກຣຫທສທິສຄຸຈ ສາຣິປຸຕຸຕສຸສ ຈິຕຸຕ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ອນຸສນຸຂີ ຜເຜຕຸວາ ທມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙໕។

''ປຖວີສໂມ ໂນ ວິຣຸຊຸຊຕິ,

ອິນຸທຂີລຸປໂມ ຕາທິ ສຸພຸພໂຕ;

ຣຫໂທວ ອເປຕກຸທຸທໂມ,

ສໍສາຣາ ນ ກວນຸຕິ ຕາທິໂນ''ຕີ។

ຕສຸສຕຸໂຖ – ກິກຸຂເວ, ຍຖາ ນາມ ປຖວີຍໍ ສຸຈີນິ ຄນຸຜມາລາທີນິປີ ນິກຸຂິປນຸຕິ, ອສຸຈີນິ ມຸຕຸຕກຣີສາທີນິປີ ນິກຸຂິປນຸຕິ, ຍຖາ ນາມ ນຄຣທຸວາເຣ ນິຂາຕໍ ອິນຸທຂີລໍ ທາຣກາທໂຍ ໂອມຸຕຸເຕນຸຕິປີ ອູຫທນຸຕີປີ, ອປເຣ ປນ ຕໍ ຄນຸຜມາລາທີທີ ສກຸກໂຣນຸຕີ។ ຕຕຸຖ ປຖວີຍາ ອິນຸທຂີລສຸສ ຈ ເນວ ອນຸໂຣໂຜ ອຸປຸປຊຊຕິ, ນ ວິໂຣໂຜ; ເອວເມວ ຍວາຍໍ ຂີຕາສໂວ ກິກຸຂຸ ອຜຸຖຕິ ໂລກທມຸເມ

ທີ ອກມ຺ປີຍກາເວນ ຕາທີ, ວຕານໍ ສຸນ຺ທຣຕາຍ ສຸພ຺ພໂຕ. ໂສ "ອິເມ ມໍ ຈຕູຫີ ປຈ຺ຈເຍຫີ ສກ຺ກໂຣນ຺ຕິ, ອິເມ ປນ ນ ສກ຺ກໂຣນ຺ຕີ"ຕິ ສກ຺ກາຣຎ຺ຈ ອສກ຺ກາຣຎ຺ຈ ກໂຣນ຺ເຕສຸ ເນວ ອນຸຣຸຊ຺ຌຕິ, ໂນ ວິຣຸຊ຺ຌຕິ, ອຖ ໂຂ ປຖວີສໂມ ຈ ອິນ຺ທຂີລູປໂມ ເອວ ຈ ໂຫຕີ. ຍຖາ ຈ ອປຄຕກທ຺ທໂມ ຣຫໂທ ປສນ຺ໂນທໂກ ໂຫຕີ, ເອວໍ ອປຄຕກິເລສຕາຍ ຣາຄກທ຺ທມາທີຫີ ອກທ຺ທໂມ ວິປ຺ປສນ຺ໂນວ ໂຫຕີ. ຕາທີໂນ ຕສ຺ສ ປນ ເອວຣູປສ຺ສ ສຸຄຕິທຸຄ຺ຄຕີສຸ ສໍສຣຓວເສນ ສໍສາຣາ ນາມ ນ ໂຫນ຺ຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ນວ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານິ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫີ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິໍສູຕິ.

ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຉຏ຺ຐໍ.

໗. ໂກສມ຺ພິວາສີຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣສາມເຓຣວຕ຺ຖຸ

ສນ຺ຕໍ ຕສ຺ສ ມນໍ ໂຫຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສາມເຓຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ເອໂກ ກິຣ ໂກສມ຺ພິວາສີ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປໂທ 'ໂກສມ຺ພິວາສີຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ'ຕິ ປຎ຺ຎາຍິ. ຕສ຺ສ ໂກສມ຺ພິຍໍ ວຸຏ຺ຐວສ຺ສສ຺ສ ອຸປຏ຺ຐາໂກ ຕິຈີວຣຎ຺ເຈວ ສປ຺ປິຜາຓິຕຎ຺ຈ ອາຫຣິຕ຺ວາ ປາທມູເລ ຐເປສິ. ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ອາຫ – "ກິໍ ອິທໍ ອຸປາສກາ"ຕິ. "ນນຸ ມຍາ, ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫ ວສ຺ສໍ ວາສິຕາ, ອມ຺ຫາກຎ຺ຈ ວິຫາເຣ ວຸຏ຺ຐວສ຺ສາ ອິມໍ ລາຠໍ ລຠນ຺ຕິ, ຄຓ຺ຫຖ, ຠນ຺ເຕ"ຕິ. "ໂຫຕຸ, ອຸປາສກ, ນ ມຍ຺ຫໍ ອິມິນາ ອຕ຺ໂຖ"ຕິ. "ກິໍ ກາຣຓາ, ຠນ຺ເຕ"ຕິ? "ມມ ສນ຺ຕິເກ ກປ຺ປິຍກາຣໂກ ສາມເຓໂຣປິ ນຕ຺ຖິ, ອາວຸໂສ"ຕິ. "ສເຈ, ຠນ຺ເຕ, ກປ຺ປິຍກາຣໂກ ນຕ຺ຖິ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ອຍ຺ຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສາມເຓໂຣ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ. ເຖໂຣ ອຘິວາເສສິ. ອຸປາສໂກ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກໍ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕໍ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ "ອິມໍ ປພ຺ພາເຊຖາ"ຕິ ອທາສິ. ອຖສ຺ສ ເຖໂຣ ເກເສ ເຕເມຕ຺ວາ ຕຈປຎ຺ຈກກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊສິ . ໂສ ຂຸຣຄ຺ເຄເຍວ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫີ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ.

ເຖໂຣ ຕໍ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ອຑ຺ຒມາສໍ ຕຕ຺ຖ ວສິຕ຺ວາ "ສຕ຺ຖາຣໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ"ຕິ ສາມເຓຣໍ ຠຓ຺ຑກໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ເອກໍ ວິຫາຣໍ ປາວິສິ. ສາມເຓໂຣ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍສ຺ສ ເສນາສນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຏິຊຄ຺ຄິ. ຕສ຺ສ ຕໍ ປຏິຊຄ຺ຄນ຺ຕສ຺ເສວ ວິກາໂລ ຊາໂຕ, ເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ເສນາສນໍ ປຏິຊຄ຺ຄິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ. ອຖ ນໍ ອຸປຏ຺ຐານເວລາຍໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນໍ ເຖໂຣ ປຸຈ຺ຉິ – "ສາມເຓຣ, ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຐານໍ ປຏິຊຄ຺ຄິຕ"ນ຺ຕິ? "ຠນ຺ເຕ, ປຏິຊຄ຺ຄິຕຸໍ ໂອກາສໍ ນາລຕ຺ຖ"ນ຺ຕິ. "ເຕນ ຫິ ມມ ວສນຏ຺ຐາເນເຍວ ວສ, ທຸກ຺ຂໍ ເຕ ອາຄນ຺ຕຸກຏ຺ຐາເນ ພຫິ ວສິຕຸ"ນ຺ຕິ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາວ ເສນາສນໍ ປາວິສິ. ເຖໂຣ ປນ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນ ນິປ຺ປນ຺ນມຕ຺ໂຕວ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກມິ. ສາມເຓໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ – "ອຊ຺ຊ ເມ ອຸປ຺ຊ຺ຌາເຍນ ສທ຺ຘິໍ ຕຕິໂຍ ທິວໂສ ເອກເສນາສເນ ວສນ຺ຕສ຺ສ, 'ສເຈ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍິສ຺ສາມິ, ເຖໂຣ ສຫເສຍ຺ຍໍ ອາປ຺ຊ຺ເຊຍ຺ຍາ'ຕິ ນິສິນ຺ນໂກວ ວີຕິນາເມສ຺ສາມີ"ຕິ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍສ຺ສ ມຎ຺ຈກສມີເປ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນໂກວ ຣຕ຺ຕິໍ ວີຕິນາເມສິ. ເຖໂຣ ປຈ຺ຈູສກາເລ ປຈ຺ຈຸຏ຺ຐາຍ "ສາມເຓຣໍ ນິກ຺ຂມາເປຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ"ຕິ ມຎ຺ຈປສ຺ເສ ຐປິຕພີຊນິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ພີຊນິປຕ຺ຕສ຺ສ ອຄ຺ເຄນ ສາມເຓຣສ຺ສ ກຏສາຣກໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ພີຊນິໍ ອຸທ຺ຘໍ ອຸກ຺ຂິປນ຺ໂຕ "ສາມເຓຣ, ພຫິ ນິກ຺ຂມາ"ຕິ ອາຫ, ພີຊນິປຕ຺ຕທຓ຺ຑໂກ ອກ຺ຂິມ຺ຫິ ປຏິຫຎ຺ຎິ, ຕາວເທວ ອກ຺ຂິ ຠິຊ຺ຊິ. ໂສ "ກິໍ, ຠນ຺ເຕ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍ "ພຫິ ນິກ຺ຂມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ອກ຺ຂິ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຠິນ຺ນ"ນ຺ຕິ ອວຕ຺ວາ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ປຏິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິ. ວຕ຺ຕກຣຓກາເລ ຈ ປນ "ອກ຺ຂິ ເມ ຠິນ຺ນ"ນ຺ຕິ ຕຸຓ຺ຫີ ອນິສີທິຕ຺ວາ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ອກ຺ຂິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ມຸຂໂຘວນຏ຺ຐານຎ຺ຈ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ມຸຂໂຘວໂນທກຎ຺ຈ ຐເປຕ຺ວາ ປຣິເວຓໍ ສມ຺ມຊ຺ຊິ. ໂສ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍສ຺ສ ທນ຺ຕກຏ຺ຐໍ ທທມາໂນ ເອເກເນວ ຫຕ຺ເຖນ ອທາສິ.

ອຖ ນໍ ອຸປ຺ຊ຺ຌາໂຍ ອາຫ – "ອສິກ຺ຂິໂຕ ວຕາຍໍ ສາມເຓໂຣ, ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຌາຍານໍ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ທນ຺ຕກຏ຺ຐໍ ທາຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ"ຕິ. "ຊານາມຫໍ, ຠນ຺ເຕ, "ນ ເອວໍ ວຏ຺ຏຕີ"ຕິ, ເອໂກ ປນ ເມ ຫຕ຺ໂຖ ນ ຕຸຈ຺ໂຉ"ຕິ. "ກິໍ ສາມເຓຣາ"ຕິ? ໂສ ອາທິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເຈສິ. ເຖໂຣ ສຸຕ຺ວາວ ສໍວິຄ຺ຄມານໂສ "ອໂຫ ວຕ ມຍາ ຠາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ "ຂມາຫິ ເມ, ສປ຺ປຸຣິສ, ນາຫເມຕໍ ຊານາມິ, ອວສ຺ສໂຍ ເມ ໂຫຫີ"ຕິ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກທາຣກສ຺ສ ປາທມູເລ ອຸກ຺ກຸຏິກໍ ນິສີທິ. ອຖ ນໍ ສາມເຓໂຣ ອາຫ – "ນາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ເອຕທຕ຺ຖາຍ ກເຖສິໍ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອນຸຣກ຺ຂນ຺ເຕນ ມຍາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເນເວຕ຺ຖ ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂທໂສ ອຕ຺ຖິ, ນ ມຍ຺ຫໍ. ວຏ຺ຏສ຺ເສເວໂສ ໂທໂສ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖ, ມຍາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ວິປ຺ປຏິສາຣໍ ຣກ຺ຂນ຺ເຕເນວ ນາ

ໂຣຈິຕ''ນ຺ຕິ. ເຖໂຣ ສາມເຓເຣນ ອສ຺ສາສິຍມາໂນປິ ອນສ຺ສາສິຕ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນສໍເວໂຄ ສາມເຓຣສ຺ສ ກຕ຺ຫກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ປາຍາສິ. ສຕ຺ຖາປິສ຺ສ ອາຄມນໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕວ ນິສີທິ. ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຘິ ປຏິສມ຺ໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ''ຂມນີຍໍ ເຕ ພິກ຺ຂຸ, ພິກ຺ຂຸ ອຕິເຣກໍ ອຜາສຸກໍ ອຕ຺ຖີ''ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຉິໂຕ ອາຫ – ''ຂມນີຍໍ, ກນ຺ເຕ, ນຕ຺ຖິ ເມ ພິກ຺ຂຸ ອ ຕິເຣກໍ ອຜາສຸກໍ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ເມ ອຍໍ ທຫຣສາມເຓໂຣ ວິຍ ອຍ຺ໂຍ ອຕິເຣກຄຸໂຓ ນ ທິຏ຺ຊປຸພ຺ໂພ''ຕິ. ''ກິໍ ປນ ອິມິນາ ກຕໍ ພິກ຺ຂູ''ຕິ. ໂສ ອາທິໂຕ ປຏ຺ຊາຍ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈນ຺ໂຕ ອາຫ – ''ເອວໍ, ກນ຺ເຕ, ມຍາ ຂມາປີຍມາໂນ ມໍ ເອວໍ ວເທສິ 'ເນເວຕ຺ຖ ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂທໂສ ອຕ຺ຖິ, ນ ມຍ຺ຫໍ. ວຏ຺ຜສ຺ເສເວໂສ ໂທໂສ, ຕຸມ຺ເຫ ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖາ'ຕິ, ອິຕິ ມໍ ອສ຺ສາ ເສສິເຍວ, ມຍິ ເນວ ໂກປໍ, ນ ໂທສມກາສິ, ນ ເມ, ກນ຺ເຕ, ເອວຣູໂປ ຄຸຓສມ຺ປນ຺ໂນ ທິຏ຺ຊປຸພ຺ໂພ''ຕິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ''ພິກ຺ຂຸ ຂີຓາສວາ ນາມ ນ ກສ຺ສຈິ ກຸປ຺ປນ຺ຕິ, ນ ທຸສ຺ສນ຺ຕິ, ສນ຺ຕິນ຺ທ຺ຣິຍາ ສນ຺ຕມານສາວ ໂຫນ຺ຕິ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ໝເຓຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙໖.

''ສນ຺ຕໍ ຕສ຺ສ ມນໍ ໂຫຕິ, ສນ຺ຕາ ວາຈາ ຈ ກມ຺ມ ຈ;

ສມ຺ມທຍ຺ຍາ ວິມຸຕ຺ຕສ຺ສ, ອຸປສນ຺ຕສ຺ສ ຕາທິໂນ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສນ຺ຕໍ ຕສ຺ສາຕິ ຕສ຺ສ ຂີຓາສວສາມເຓຣສ຺ສ ອພິຌ຺ຌາທີນໍ ອກາເວນ ມນໍ ສນ຺ຕເມວ ໂຫຕິ ອຸປສນ຺ຕໍ ນິພ຺ພຸຕໍ . ຕຖາ ມຸສາວາທາທີນໍ ອກາເວນ ວາຈາ ຈ ປາຓາຕິປາຕາທີນໍ ອກາເວນ ກາຍກມ຺ມຍ຺ຈ ສນ຺ຕເມວ ໂຫຕິ. ສມ຺ມທຍ຺ຍາ ວິມຸຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ນເຍນ ເຫຕຸນາ ຊານິຕ຺ວາ ປຍ຺ຈຫິ ວິມຸຕ຺ຕີຫິ ວິມຸຕ຺ຕສ຺ສ. ອຸປສນ຺ຕສ຺ສາຕິ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ຣາຄາທີນໍ ອຸປສເມນ ອຸປສນ຺ຕສ຺ສ. ຕາທິໂນຕິ ຕຖາຣູປສ຺ສ ຄຸຓສມ຺ປນ຺ນສ຺ສາຕິ.

ເທສນາວສາເນ ໂກສມ຺ພິວາສິຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ສຫ ປຏິສມ຺ພິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ. ເສສມຫາຊນສ຺ສາປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ໂກສມ຺ພິວາສິຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣສາມເຓຣວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍ.

໘. ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອສ຺ສທ຺ໂຘຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ເອກສ຺ມິຍ຺ຫິ ສມເຍ ຕິໍສມຕ຺ຕາ ອາຣຍ຺ຍກາ ພິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ສຫ ປຏິສມ຺ພິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສູປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ສທ຺ທຫສິ ຕ຺ວໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ກາວິຕໍ ພຫຸລີກຕໍ ອມໂຕຄຘໍ ໂຫຕິ ອມຕປຣິໂຍສານ''ນ຺ຕິ (ສໍ. ນິ. ໕.໕໑໔) ເອວໍ ປຍ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ອາຣພ຺ກ ປຍ຺ຫໍ ປ຺ຸຈ຺ຉິ. ເຖໂຣ ''ນ ຂ຺ວາຫໍ, ກນ຺ເຕ, ເອຕ຺ຖ ກຄວໂຕ ສທ຺ຘາຍ ຄຈ຺ຉາມິ, ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍໍ...ເປ... ອມຕປຣິໂຍສານໍ. ເຍສຍ຺ເຫຕໍ, ກນ຺ເຕ, ອຍ຺ຍາຕໍ ອສ຺ສ ອທິຏ຺ຊໍ ອວິທິຕໍ ອສ຺ຈ຺ຉິກຕໍ ອຜສ຺ສິຕໍ ປຍ຺ຍາຍ, ເຕ ຕຕ຺ຖ ປເຣສໍ ສທ຺ຘາຍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍຸໍ. ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍໍ...ເປ... ອມຕປຣິໂຍສານ''ນ຺ຕິ (ສໍ. ນິ. ໕.໕໑໔) ເອວໍ ຕໍ ປຍ຺ຫໍ ພ຺ຍາກາສິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ພິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຊາເປສຸໍ ''ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ມິຈ຺ຉາຄຫຓໍ ເນວ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ, ອຌ຺ຌາປິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ນ ສທ຺ທຫຕິເຍວາ''ຕິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ ''ກິໍ ນາເມຕໍ, ພິກ຺ຂເວ, ວເທຖ. ອຫຍ຺ຫິ 'ປຍ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ອກາເວຕ຺ວາ ສມຖວິປສ຺ສນໍ ອວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ມຄ຺ຄຜລານິ ສຈ຺ຉິກາຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ອຕ຺ຖີຕິ ສທ຺ທຫສິ ຕ຺ວໍ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ'ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຉິໍ. ໂສ 'ເອວໍ ສຈ຺ຉິກໂຣນ຺ໂຕ ອຕ຺ຖິ ນາມາຕິ ນ ສທ຺ທຫາມິ, ກນ຺ເຕ'ຕິ ກເຖສິ. ນ ທິນ຺ນສ຺ສ ວາ ກຕສ຺ສ ວາ ຜລໍ ວິປາກໍ ນ ສທ຺ທຫຕິ, ນາປິ ພຸທ຺ຘາທີນໍ ຄຸຓໍ ນ ສທ຺ທຫຕິ. ເອໂສ ປນ ອຕ຺ຕນາ ປຏິວິທ຺ເຘສຸ ຊານວິປສ຺ສນາມຄ຺ຄຜລຘມ຺ເມສຸ ປເຣສໍ ສທ຺ຘາຍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ. ຕສ຺ມາ ອນຸປວຊ຺ໂຊ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ໝເຓຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

ລກ຺ຯ

‘‘ອສ຺ສທ຺ໂຮ ອກຕຳຍູ ຈ, ສນ຺ຣິຈ຺ເຉໂທ ຈ ໂຍ ນໂຣ,

ຫຕາວກາໂສ ວນ຺ຕາໂສ, ສ ເວ ອຸຕ຺ຕມໂປ຺ຣິໂສ’’ຕິຯ

ຕສ຺ສໂຖ – ອຕ຺ຕໂນ ປ຺ຜິວິທ຺ຣຄຸຕ຺ ປ຺ເຣສໍ ກຖາຍ ນ ສທ຺ທຫາຕິຕິ ອສ຺ສທ຺ໂຮຯ ອກຕໍ ນິພ຺ພານໍ ຊານາຕີຕິ ອກຕຳຍູ, ສຈ຺ຉິກຕນິພ຺ພາໂນຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວຜຸຜສນ຺ຣີ, ສໍສາຣສນ຺ຣີ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຖິໂຕຕິ ສນ຺ຣິຈ຺ເຉໂທຯ ກຸສລາກຸສລກມ຺ມພີຊສ຺ສ ຂີຕຕ຺ຕາ ນິພ຺ພຕ຺ຕນາວກາໂສ ຫໂຕ ອສ຺ສາຕິ ຫຕາວກາໂສຯ ຈຕູຫິ ມຄ຺ເຄຫິ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ,ສພ຺ພາ ອາສາ ອິມິນາ ວນ຺ຕາຕິ ວນ຺ຕາໂສຯ ໂສ ເອວຣູໂປ ນໂຣຯ ປ຺ຜິວິທ຺ຣໂລກຸຕ຺ຕຣຜມ຺ມຕາຍ ປ຺ຸຣິເສສຸ ອຸຕ຺ຕມກາວໍ ປຕ຺ໂຕຕິ ປ຺ຸຣິສຸຕ຺ຕໂມຕິຯ

ຄາຖາວສາເນ ເຕ ອາຣຸຍກາ ຕິສມຕ຺ຕາ ກິກ຺ຂູ ສຫ ປ຺ຜິສມ຺ກິທາຫີ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕີສຸຯ ເສສຊນສ຺ສາປີ ສຕ຺ຖິກາ ຜມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິຯ

ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ອຜຸຖມໍຯ

ລຯ ຂທິຣວນິຍເຣວຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ຄາເມ ວາຕິ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຂທິຣວນິຍເຣວຕຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີຯ

ອາຍສ຺ມາ ຫິ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຕາສີຕິໂກຜິຜນໍ ປ຺ຫາຍ ປ຺ພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຈາລາ, ອຸປ຺ຈາລາ, ສີສູປ຺ຈາລາຕິ ຕິສ຺ໂສ ກຄິນິໂຍ, ຈຸນ຺ໂທ ອຸປ຺ເສໂນຕິ ອິເມ ທ຺ເວ ຈ ກາຕໂຣ ປ຺ພ຺ພາເຊສິຯ ເຣວຕກຸມາໂຣ ເອໂກວ ເຄເຫ ອວສິຜ຺ໂຖຯ ອຖສ຺ສ ມາຕາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ອຸປ຺ຕິສ຺ໂສ ເອຕ຺ຕກໍ ຜນໍ ປ຺ຫາຍ ປ຺ພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕິສ຺ໂສ ຈ ກຄິນິໂຍ ທ຺ເວ ຈ ກາຕໂຣ ປ຺ພ຺ພາເຊສິ, ເຣວໂຕ ເອໂກວ ອວເສໂສຯ ສເຈ ອິມມ຺ປີ ປ຺ພ຺ພາເຊສ຺ສຕິ, ເອຕ຺ຕກໍ ໂນ ຜນໍ ນສ຺ສິສ຺ສຕິ, ກຸລວໍໂສ ປ຺ຈ຺ຉິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ທຫຣກາເລເຍວ ນໍ ຆຣາວາເສນ ພນ຺ຜິສ຺ສາມິ’’ຕິຯ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣປີ ປ຺ຜິກຈ຺ເຈວ ກິກ຺ຂູ ອາຕາເປສິ ‘‘ສເຈ, ອາວຸໂສ, ເຣວໂຕ ປ຺ພ຺ພຊິຕຸກາໂມ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ອາຄຕມຕ຺ຕເມວ ນໍ ປ຺ພ຺ພາເຊຍ຺ຍາຖ, ມມ ມາຕາປິຕໂຣ ມິຈ຺ຉາທິຜ຺ຖິກາ, ກິ ເຕຫິ ອາປຸຈ຺ຉິເຕຫິ, ອຫເມວ ຕສ຺ສ ມາຕາ ຈ ປິຕາ ຈາ’’ຕິຯ ມາຕາປິສ຺ສ ເຣວຕກຸມາຣໍ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກເມວ ຆຣພນ຺ຜເນນ ພນ຺ຜິຕຸກາມາ ສມານຊາຕິເກ ກຸເລ ທາຣິກໍ ວາເຣຕ຺ວາ ທິວສໍ ວວຕ຺ຖເປຕ຺ວາ ກຸມາຣໍ ມຕ຺ເຫຕ຺ວາ ປ຺ສາເຜຕ຺ວາ ມຫຕາ ປ຺ຣິວາເຣນ ສທ຺ຜິ ອາທາຍ ກຸມາຣິກາຍ ລາຕິຆຣໍ ອຄມາສິຯ ອຖ ເນສໍ ກຕມງຄລານໍ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ລາຕເກສຸ ສນ຺ນິປ຺ຕິເຕສຸ ອຸທກປາຕິຍໍ ຫຕ຺ເຖ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ມງຄລານິ ວຕ຺ວາ ກຸມາຣິກາຍ ວຸຫ຺ຌີ ອາກງ຺ຂມານາ ລາຕກາ ‘‘ຕວ ອຍ຺ຍິກາຍ ທິຜ຺ຖຜມ຺ມໍ ປ຺ສ຺ສ, ອຍ຺ຍິກາ ວິຍ ຈິຣໍ ຊີວ, ອມ຺ມາ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ ເຣວຕກຸມາໂຣ ‘‘ໂກ ນຸ ໂຂ ອິມິສ຺ສາ ອຍ຺ຍິກາຍ ທິຜ຺ຖຜມ຺ໂມ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ກຕຣາ ອິມິສ຺ສາ ອຍ຺ຍິກາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ອຖ ນໍ ອາຫໍສຸ, ‘‘ຕາຕ, ກິ ນ ປ຺ສ຺ສສິ ອິມໍ ວີສວສ຺ສສຕິກໍ ຂຕ຺ຫທນ຺ຕໍ ປ຺ລິຕເກສໍ ວລິຕ຺ຕຈໍ ຕິລກາຫຕຄຕ຺ຕໍ ໂຄປານສິວງ຺ກໍ, ເອສາ ເອຕິສ຺ສາ ອຍ຺ຍິກາ’’ຕິຯ ‘‘ກິ ປນ ອຍມ຺ປີ ເອວຣູປາ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ? ‘‘ສເຈ ຊີວິສ຺ສຕິ, ກວິສ຺ສຕິ, ຕາຕາ’’ຕິຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ເອວຣູປມ຺ປີ ນາມ ສຣີຣໍ ຊຣາຍ ອິມໍ ວິປ຺ປ໌ກາຣໍ ປາປຸຕິສ຺ສຕິ, ອິມໍ ເມ ກາຕຣາ ອຸປ຺ຕິສ຺ເສນ ທິຜ຺ຖໍ ກວິສ຺ສຕິ, ອຊ຺ເຊວ ມຍາ ປ຺ລາຍິຕ຺ວາ ປ຺ພ຺ພຊິຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ’’ຕິຯ ອຖ ນໍ ລາຕກາ ກຸມາຣິກາຍ ສທ຺ຜິ ເອກຍານໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ອາທາຍ ປ຺ກ຺ກມິສຸຯ

ໂສ ໂຖກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ອປ຺ທິສິຕ຺ວາ ‘‘ຖເປຖ ຕາວ ຍານໍ, ໂອຕຣິຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຍານາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ຄຸມ຺ເພ ໂຖກໍ ປ຺ປ຺ລຸຈໍ ກຕ຺ວາ ອຄມາສິຯ ປຸນປີ ໂຖກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕເນວ ອປ຺ເທເສນ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ອກິຣຸຫິ, ປຸນປີ ຕເຖວ ອກາສິຯ ອຖສ຺ສ ລາຕກາ ‘‘ອທ຺ຜາ ອິມສ຺ສ ອຸຜ຺ຖານານິ ວຕ຺ຕນ຺ຕີ’’ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ນາຕິທລ຺ຫໍ ອາຣກ຺ຂໍ ກຣີສຸຯ ໂສ ປຸນປີ ໂຖກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕເນວ ອປ຺ເທເສນ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ປາເຊນ຺ໂຕ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉຖ, ມຍໍ ປ຺ຈ຺ຉໂຕ ສຕິກໍ ອາຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຄຸມ຺ພາກິມຸໂຂ ອໂຫສິຯ ລາຕກາປິສ຺ສ ‘‘ປ຺ຈ຺ຉໂຕ ອາຄມິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສລ຺ລາຍ ຍານໍ ປາເຊນ຺ຕາ ຄມິສຸຯ ໂສປິ ຕໂຕ ປ຺ລາຍິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ປ຺ເທເສ ຕິສມຕ຺ຕາ ກິກ຺ຂູ ວສນ຺ຕິ, ເຕສໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ປ຺ພ຺ພາເຊຖ ມໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ອາວຸໂສ, ຕ຺ວໍ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປ຺ຜິມຕ຺ຫິໂຕ, ມຍໍ ເຕ ຣາຊປຸຕ຺ຕກາວໍ ວາ ອມຈ຺ຈປຸຕ຺ຕກາວໍ ວາ ນ ຊານາມ, ກຖໍ ປ຺ພ຺

ພາເຊສ຺ສາມາ''ຕິ? ''ຕຸມ຺ເຫ ມໍ, ຠນ຺ເຕ, ນ ຊານາຖາ''ຕິ? ''ນ ຊານາມາວຸໂສ''ຕິ។ ''ອຫໍ ອຸປຕິສ຺ສສ຺ສ ກນິຏ຺ຐຠາຕິໂກ''ຕິ។ 'ໂກ ເອສ ອຸປຕິສ຺ໂສ ນາມາ''ຕິ? ''ຠນ຺ເຕ, ກຫ຺ຫນ຺ຕາ ມມ ຠາຕຣໍ 'ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ'ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ມຍາ 'ອຸປຕິສ຺ໂສ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ນ ຊານນ຺ຕີ''ຕິ។ ''ກິໍ ປນ ຕ຺ວໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ກນິຏ຺ຐຠາຕິໂກ''ຕິ? ''ອາມ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ។ ''ເຕນ ຫິ ເອຫິ, ຠາຕຣາ ເຕ ອນຸຎ຺ຎາຕເມວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ຕສ຺ສ ອາຠຣຓານິ ໂອມຸຎ຺ຈາເປຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຐເປຕ຺ວາ ຕໍ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ສາສນໍ ປຫິຓິໍສຸ។ ເຖໂຣ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ອາໂຣເຈສິ – ''ຠນ຺ເຕ, 'ອາຣຎ຺ຎິກຠິກ຺ຂູຫິ ກິຣ ເຣວໂຕ ປພ຺ພາຊິໂຕ'ຕິ ສາສນໍ ປຫິຓິໍສຸ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ។ ສຕ຺ຖາ ''ອຘິວາເສຫິ ຕາວ, ສາຣິປຸຕ຺ຕາ''ຕິ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ອທາສິ។ ເຖໂຣ ປຸນ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາປຸຈ຺ຉິ។ ສຕ຺ຖາ ''ອຘິວາເສຫິ ຕາວ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ມຍມ຺ປິ ອາຄມິສ຺ສາມາ''ຕິ ເນວ ຄນ຺ຕຸໍ ອທາສິ។

ສາມເຓໂຣປິ ''ສຈາຫໍ ອິຘ ວສິສ຺ສາມິ , ຎາຕກາ ມໍ ອນຸພນ຺ຘິຕ຺ວາ ປກ຺ໂກສິສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ສນ຺ຕິເກ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕາ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ຕໂຕ ຕິໍສໂຍຊນິເກ ຐາເນ ຂທິຣວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕວສ຺ເສເຍວ ເຕມາສພ຺ຠນ຺ຕເຣ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ។ ເຖໂຣປິ ປວາເຣຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸນ ຕຕ຺ຖ ຄມນຕ຺ຖາຍ ອາປຸຈ຺ຉິ។ ສຕ຺ຖາ ''ມຍມ຺ປິ ຄມິສ຺ສາມ, ສາຣິປຸຕ຺ຕາ''ຕິ ປຎ຺ຈຫິ ຠິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ນິກ຺ຂມິ។ ໂຖກໍ ຄຕກາເລ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ທ຺ເວຘາປເຖ ຐຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາຫ – ''ຠນ຺ເຕ, ເຣວຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄມນມຄ຺ເຄສຸ ອຍໍ ປຣິຫາຣປໂຖ ສຏ຺ຐິໂຍຊນິໂກ ມນຸສ຺ສາວາໂສ, ອຍໍ ອຸຊຸມຄ຺ໂຄ ຕິໍສໂຍຊນິໂກ ອມນຸສ຺ສປຣິຄ຺ຄຫີໂຕ, ກຕເຣນ ຄຈ຺ຉາມາ''ຕິ។ ''ສີວລິ, ປນ, ອານນ຺ທ, ອມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິໍ ອາຄໂຕ''ຕິ? ''ອາມ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ។ ''ສເຈ, ສີວລິ, ອາຄໂຕ, ອຸຊຸມຄ຺ຄເມວ ຄຓ຺ຫາຫີ''ຕິ។ ສຕ຺ຖາ ກິຣ ''ອຫໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຍາຄຸຠຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທສ຺ສາມິ, ອຸຊຸມຄ຺ຄໍ ຄຓ຺ຫາຫີ''ຕິ ອວຕ຺ວາ ''ເຕສໍ ເຕສໍ ຊນານໍ ປຸຎ຺ຎສ຺ສ ວິປາກທານຏ຺ຐານໍ ເອຕ''ນ຺ຕິ ຎຕ຺ວາ ''ສເຈ, ສີວລິ, ອາຄໂຕ, ອຸຊຸມຄ຺ຄໍ ຄຓ຺ຫາຫີ''ຕິ ອາຫ។ ສຕ຺ຖຣິ ປນ ຕໍ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປນ຺ເນ ເທວຕາ ''ອມ຺ຫາກໍ ອຍ຺ຍສ຺ສ ສີວລິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສກ຺ກາຣໍ ກຣິສ຺ສາມາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອເກກໂຍຊເນ ວິຫາເຣ ກາເຣຕ຺ວາ ເອກໂຍຊນໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ຄນ຺ຕຸໍ ອທຕ຺ວາ ປາໂຕ ອຸຏ຺ຐາຍ ທິພ຺ພຍາຄຸອາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ, ''ອຍ຺ໂຍ, ໂນ ສີວລິຕ຺ເຖໂຣ ກຫໍ ນິສິນ຺ໂນ''ຕິ ວິຈຣນ຺ຕິ។ ເຖໂຣ ອຕ຺ຕໂນ ອຠິຫຏໍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ທາເປສິ។ ເອວໍ ສຕ຺ຖາ ສປຣິວາໂຣ ຕິໍສໂຍຊນິກໍ ກນ຺ຕາຣໍ ສີວລິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ປຸຎ຺ຎໍ ອນຸຠວມາໂນວ ອາຄມາສິ។ ເຣວຕຕ຺ເຖໂຣປິ ສຕ຺ຖຸ ອາຄມນໍ ຎຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ຄນ຺ຘກຸຏິໍ ມາເປຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ກູຏາຄາຣສຕານິ, ປຎ຺ຈ ຈງ຺ກມນສຕານິ, ປຎ຺ຈຣຕ຺ຕິຏ຺ຐານທິວາຏ຺ຐານສຕານິ ຈ ມາເປສິ។ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ມາສມຕ຺ຕເມວ ວສິ។ ຕສ຺ມິໍ ວສມາໂນປິ ສີວລິຕ຺ເຖຣສ຺ເສວ ປຸຎ຺ຎໍ ອນຸຠວິ។

ຕຕ຺ຖ ປນ ທ຺ເວ ມຫລ຺ລກຠິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖຸ ຂທິຣວນໍ ປວິສນກາເລ ເອວໍ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸ – ''ອຍໍ ຠິກ຺ຂຸ ເອຕ຺ຕກໍ ນວກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ກິໍ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ ສມຓທມ຺ມໍ ກາຕຸໍ, ສຕ຺ຖາ 'ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກນິຏ຺ໂຐ'ຕິ ມຸໂຂໂລກນກິຈ຺ຈໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ເອວຣູປສ຺ສ ນວກມ຺ມິກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄໂຕ''ຕິ។ ສຕ຺ຖາປິ ຕໍ ທິວສໍ ປຈ຺ຈູສກາເລ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ເຕສໍ ຈິຕ຺ຕາຈາຣໍ ອຎ຺ຎາສິ។ ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ມາສມຕ຺ຕໍ ວສິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມນທິວເສ ຍຖາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອຕ຺ຕໂນ ເຕລນາຬິຎ຺ຈ ອຸທກຕຸມ຺ພຎ຺ຈ ອຸປາຫນານິ ຈ ປມຸສ຺ສນ຺ຕິ, ຕຖາ ອຘິຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມນ຺ໂຕ ວິຫາຣູປຈາຣໂຕ ພຫິ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາເລ ອິທ຺ຘິໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ។ ອຖ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ''ມຍາ ອິທຎ຺ຈິທຎ຺ຈ ປມຸຏ຺ຐໍ , ມຍາປິ ປມຸຏ຺ຐ''ນ຺ຕິ ອຸໂຠປິ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕໍ ຐານໍ ອສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ຂທິຣຣຸກ຺ຂກຓ຺ຏເກຫິ ວິຊ຺ຌມານາ ວິຈຣິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ຂທິຣຣຸກ຺ເຂ ໂອລມ຺ພນ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ຠຓ຺ຑກໍ ທິສ຺ວາ ອາທາຍ ປກ຺ກມິໍສຸ។ ສຕ຺ຖາປິ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ອາທາຍ ປຸນ ມາສມຕ຺ເຕເນວ ສີວລິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ປຸຎ຺ຎໍ ອນຸຠວມາໂນ ປຏິຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸພ຺ພາຣາມໍ ປາວິສິ។

ອຖ ເຕ ມຫລ຺ລກຠິກ຺ຂູ ປາໂຕວ ມຸຂໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ''ອາຄນ຺ຕຸກຠຕ຺ຕທາຍິກາຍ ວິສາຂາຍ ຆຣໍ ຍາຄຸໍ ປິວິສ຺ສາມາ''ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍາຄຸໍ ປິວິຕ຺ວາ ຂຊ຺ຊກໍ ຂາທິຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸ។ ອຖ ເນ ວິສາຂາ ປຸຈ຺ຉິ – ''ຕຸມ຺ເຫປິ, ຠນ຺ເຕ, ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຘິໍ ເຣວຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານໍ ອຄມິຕ຺ຖາ''ຕິ។ ''ອາມ, ອຸປາສິເກຕິ, ຣມຓີຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ເຖຣສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານ''ນ຺ຕິ។ ''ກຸໂຕ ຕສ຺ສ ຣມຓີຍຕາ ເສຕກຓ຺ຏກຂທິຣຣຸກ຺ຂຄຫນໍ ເປຕານໍ ນິວາສນຏ຺ຐານສທິສໍ ອຸປາສິເກ''ຕິ។ ອຖຎ຺ເຎ ທ຺ເວ ທຫຣຠິກ຺ຂູ ອາຄມິໍສຸ។ ອຸປາສິກາ ເຕສມ຺ປິ ຍາຄຸຂຊ຺ຊກໍ ທຕ຺ວາ ຕເຖວ ປຏິປຸຈ຺ຉິ ។ ເຕ ອາຫໍສຸ – ''ນ ສກ຺ກາ ອຸປາສິເກ ວຓ຺ເຓຕຸໍ, ສຸຘມ຺ມເທວສຠາສທິສໍ ອິທ຺ຘິຍາ ອຠິສງ຺ຂຕໍ ວິຍ ເຖຣສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານ''ນ຺ຕິ។ ອຸປາສິກາ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ປຐມໍ ອາຄຕາ ຠິກ຺ຂູ ອຎ຺ຎຖາ ວທິໍສຸ, ອິເມ ອຎ຺ຎຖາ ວທນ຺ຕິ, ປຐມໍ ອາຄຕາ ຠິກ຺ຂູ ກິຎ຺ຈິເທວ ປມຸສ຺ສິຕ຺ວາ ອິທ຺ຘິຍາ ວິສ຺ສຏ຺ຐກາເລ ປຏິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຄຕາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ, ອິເມ ປນ ອິທ຺ຘິຍາ ອຠິສງ຺ຂຣິຕ຺ວາ ນິມ຺ມິຕກາເລ ຄຕາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປຓ຺ຑິຕຠາເວນ ເອຕມຕ຺ຖໍ ຎຕ຺ວາ ''ສຕ຺ຖາຣໍ ອາຄຕກາເລ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມີ''ຕິ ອຘິວາເສສິ។ ຕໂຕ ມຸຫຸຕ຺ຕໍເຍວ ສຕ຺ຖາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ວິສາຂາຍ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິ។ ສາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຏິປຸຈ຺ຉິ – ''ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺

ເທຫິ ສທຸນີ ຄຕກິກຸຂູສຸ ເອກາຈູເຈ ເຣວຕຕຸເຖຣສຸສ ວສນຜຸຖານໍ 'ຂທິຣຄຫນໍ ອຣລຸລ'ນຸຕິ ວທນຸຕິ, ເອກາຈູເຈ 'ຣມຕີຍ'ນຸຕິ, ກີ ນຸ ໂຂ ເອຕ''ນຸຕິ? ຕໍ ສຸຕຸວາ ສຕຸຖາ ''ອຸປາສິເກ ຄາໂມ ວາ ໂຫຕຸ ອຣລຸລໍ ວາ, ຍສຸມີ ຖາເນ ອຣຫນຸໂຕ ວິຫຣນຸຕິ, ຕໍ ຣມຕີຍ ເມວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອນຸສນຸຜີ ພເຜຕຸວາ ຜມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

ລຊຸ໗.

''ຄາເມ ວາ ຍທິ ວາຣຄຸເລ, ນິນຸເນ ວາ ຍທິ ວາ ຖເລ;

ຍຕຸຖ ອຣຫນຸໂຕ ວິຫຣນຸຕິ, ຕໍ ກູມິຣາມເຕຍຸຍກ''ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ກິລຸຈາປີ ອຣຫນຸໂຕ ຄາມນຸເຕ ກາຍວິເວກໍ ນ ລການຸຕິ, ຈິຕຸຕວິເວກໍ ປນ ລການຸເຕວ. ເຕສລຸຫິ ທິພຸພປຜິກາຄານິປີ ອາຣມຸມຕານິ ຈິຕຸຕໍ ຈາເລຕຸໍ ນ ສກຸໂກນຸຕິ. ຕສຸມາ ຄາໂມ ວາ ໂຫຕຸ ອຣລຸລາທີນໍ ວາ ອລຸລຕຣໍ, ຍຕຸຖ ອຣຫນຸໂຕ ວິຫຣນຸຕິ, ຕໍ ກູມິຣາມເຕຍຸຍການຸຕິ ໂສ ກູມິປເທໂສ ຣມຕີໂຍ ເອວາຕິ ອຕຸໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນີ ປາປຸຕິສູຕິ.

ອປເຣນ ສມເຍນ ກິກຸຂູ ກາຖໍ ສມຸຜຸຖາເປສຸໍ – ''ອາວຸໂສ, ເກນ ນຸ ໂຂ ກາຣເຕນ ອາຍສຸມາ ສີວລິຕຸເຖໂຣ ສຕຸຕທິວສສຕຸຕມາສາຜິການິ ສຕຸຕ ວສຸສານີ ມາຕຸ ກຸຈຸຜິຍໍ ວສິ, ເກນ ນິຣເຍ ປຈຸຈິ, ເກນ ນິສຸສນຸເທນ ລາກຄຸຄຍສຄຸຄປຸປຕຸໂຕ ຊາໂຕ''ຕິ? ສຕຸຖາ ຕໍ ກາຖໍ ສຸຕຸວາ, ''ກິກຸຂເວ, ກີ ກເຖຖາ''ຕິ ປຸຈຸຜິຕຸວາ, ''ການຸເຕ, ອິທໍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ຕສຸສາຍສຸມໂຕ ປຸພຸພກມຸມໍ ກເຖນຸໂຕ ອາຫ –

ກິກຸຂເວ , ອິໂຕ ເອການວຸຕິກປຸເປ ວິປສຸສີ ກຄວາ ໂລເກ ອຸປຸປຊຸຊິຕຸວາ ເອກສຸມີ ສມເຍ ຊນປທຈາຣິກໍ ຈຣິຕຸວາ ປີຕຸ ນຄຣໍ ປຈຸຈາຄມາສີ. ຣາຊາ ພຸທຸຜປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງຸໆສຸສ ອາຄນຸຕຸກທານໍ ສຊຸເຊຕຸວາ ນາຄຣານໍ ສາສນໍ ເປເສສີ ''ອາຄນຸຕຸວາ ມຍຸທໍ ທາເນ ສທາຍກາ ໂຫນຸຕູ''ຕິ. ເຕ ຕຖາ ກຕຸວາ ''ຣລຸລາ ທິນຸນທານໂຕ ອຕິເຣກຕຣໍ ທສຸສາມາ''ຕິ ສຕຸຖາຣໍ ນິມນຸເຕຕຸວາ ປຸນທິວເສ ທານໍ ປຜິຍາເທຕຸວາ ຣລຸໂລ ສາສນໍ ປທີຕີສຸ. ຣາຊາ ອາຄນຸຕຸວາ ເຕສໍ ທານໍ ທິສຸວາ ''ອິໂຕ ອຜິກຕຣໍ ທສຸສາມີ''ຕິ ປຸນທິວສຕຸຖາຍ ສຕຸຖາຣໍ ນິມນຸເຕສີ, ເນວ ຣາຊາ ນາຄເຣ ປຣາເຊຕຸໍ ສກຸຂິ, ນ ນາຄຣາ ຣາຊານໍ. ນາຄຣາ ຊຜຸເຖວາເຣ ''ສຸເວ ທານີ ຍຖາ 'ອິມສຸມີ ທາເນ ອິທໍ ນາມ ນຕຸຖີ'ຕິ ນ ສກຸກາ ໂຫຕິ ວຕຸຕຸໍ, ເອວໍ ທານໍ ທສຸສາມາ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ປຸນທິວເສ ທານໍ ປຜິຍາເທຕຸວາ ''ກີ ນຸ ໂຂ ເອຕຸຖ ນຕຸຖີ''ຕິ ໂອໂລເກນຸຕາ ອລຸລມຜຸເມວ ນ ອທຸທສໍສຸ. ປກຸກມຜຸ ປນ ພຫຸໍ ອຕຸຖີ. ເຕ ອລຸລມຜຸສຸສຕຸຖາຍ ຈຕູສຸ ນຄຣທຸວາເຣສຸ ຈຕຸຕາຣີ ກຫາປຕສຫສຸສານິ ຄາຫາເປຕຸວາ ປທີຕີສຸ. ອເຖໂກ ຊນປທມນຸສຸໂສ ຄາມໂກຊກໍ ປສຸສິຕຸໍ ອາຄຈຸຜນຸໂຕ ອນຸຕຣາມຄຸເຄ ມຜຸປຜລໍ ທິສຸວາ ມກຸຂິກາ ປລາເປຕຸວາ ສາຂໍ ຜິນຸທິຕຸວາ ສາຂາທຕຸຫເກ ເນວ ສທຸນີ ມຜຸປຜລໍ ອາທາຍ ''ຄາມໂກຊກສຸສ ທສຸສາມີ''ຕິ ນຄຣໍ ປາວິສີ. ມຜຸອຕຸຖາຍ ຄໂຕ ຕໍ ທິສຸວາ, ''ອມຸໂກ, ວິກຸກີຕີຍໍ ມຜຸ''ນຸຕິ ປຸຈຸຜິ. ''ນ ວິກຸກີຕີຍໍ, ສາມີ''ຕິ. ''ຫນຸທ, ອິມໍ ກຫາປຕໍ ຄເຫຕຸວາ ເທຫີ''ຕິ. ໂສ ຈິນຸເຕສີ – ''ອິມໍ ມຜຸປຜລໍ ປາທມຕຸຕມຸປີ ນ ອຄຸໆຕິ, ອຍໍ ປນ ກຫາປຕໍ ເທຕິ. ພຫຸກຫາປຕໂກ ມລຸເລ, ມຍາ ວທຸເຜຕຸໍ ວຜຸຜຕີ''ຕິ. ອຖ ນໍ ''ນ ເທມີ''ຕິ ອາຫ, ''ເຕນ ຫີ ທຸເວ ກຫາປເຕ ຄຕຸຫາຫີ''ຕິ. ''ທຸວີຫີປີ ນ ເທມີ''ຕິ. ເອວໍ ຕາວ ວທຸເຜສີ, ຍາວ ໂສ ''ເຕນ ຫີ ອິທໍ ສຫສຸສໍ ຄຕຸຫາຫີ''ຕິ ກຕຸທີກໍ ອຸປເນສີ.

ອຖ ນໍ ໂສ ອາຫ – ''ກີ ນຸ ໂຂ ຕວໍ ອຸມຸມຕຸຕໂກ , ອຸທາຫຸ ກຫາປຕານໍ ຄປີໂນກາສໍ ນ ລການີ, ປາທມຸປີ ນ ອຄຸໆນກໍ ມຜຸໍ 'ສຫສຸສໍ ຄເຫຕຸວາ ເທຫີ'ຕິ ວທສິ, 'ກີ ນາເມຕ'''ນຸຕິ? 'ຊານາມທໍ, ໂກ, ອິມິນາ ປນ ເມ ກມຸມໍ ອຕຸຖີ, ເຕເນວໍ ວທາມີ'ຕິ. ''ກີ ກມຸມໍ, ສາມີ''ຕິ? ''ອມຸເຫຫີ ວິປສຸສີພຸທຸຜສຸສ ອຜຸຖສຜຸຖິສມຕາສຫສຸສປຣິວາຣສຸສ ມຫາທານໍ ສຊຸຊິຕໍ, ຕຕຸເຣກໍ ອລຸລມຜຸເມວ ນຕຸຖີ, ຕສຸມາ ເອວໍ ຄຕຸຫາມີ''ຕິ. ເອວໍ, ສນຸເຕ, ນາຫໍ ມູເລນ ທສຸສາມີ, ສເຈ ''ອຫມຸປີ ທາເນ ປຕຸຕີ ລກິສຸສາມີ, ທສຸສາມີ''ຕິ. ໂສ ຄນຸຕຸວາ ນາຄຣານໍ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສີ. ນາຄຣາ ຕສຸສ ສທຸຜາຍ ພລວກາວໍ ລຕຸວາ, ''ສາຜຸ, ປຕຸຕີໂກ ໂຫຕູ''ຕິ ປຜິຊານີສຸ, ເຕ ພຸທຸຜປຸປມຸຂໍ ກິກຸຂຸສງຸໆໍ ນິສີທາເປຕຸວາ ຍາຄຸຂຊຸຊກໍ ທຕຸວາ ມຫຕີ ສຸວຕຸຕປາຕີ ອາຫຣາເປຕຸວາ ມຜຸປຜລໍ ປີລຸອາເປສຸໍ. ເຕເນວ ມນຸສຸເສນ ປຕຸຕາກາຣຕຸຖາຍ ທຜິວາຣໂກປີ ອາຫໂຜ ອຕຸຖີ, ໂສ ຕມຸປີ ທຜີ ປາຕິຍໍ ອາກີຣິຕຸວາ ເຕນ ມຜຸນາ

สํສນฺທິຕฺວາ ພຸທฺຮປฺປມຸຂສฺส ภิກฺຂຸສງฺฆสฺส ອາທີໂຕ ປຍฺຖາຍ ອທາສິฯ ຕํ ຍາວທຕฺຖໍ ຄຕฺໜນฺຕານํ ສພฺເພສํ ປາປุณิ ອຸຕฺຕຣິມฺປີ ອວສິຍฺຖํ ອໂຫສິເຍວฯ ''ເອວํ ໂຖກํ ມຊຸ ກຖํ ຕາວ ພຫູນํ ປາປุณิ''ຕິ ນ ຈິນฺເຕຕພฺພํฯ ຕຄฺຫີ ພຸທฺຮານຸກາເວນ ປາປุณิฯ ພຸທฺຮວິສໂຍ ນ ຈິນฺເຕຕພฺໂພฯ ຈຕฺຕາຣີ ຫີ ''ອຈິນฺເຕยฺຍານີ''ຕິ (ອฯ ນິฯ ๔ฯ໗໗) ວຸຕฺຕານີฯ ຕານີ ຈິນฺເຕນฺໂຕ ອຸມฺມາທສฺເສວ ກາຄີ ໂຫຕີຕິฯ ໂສ ປຸຣິໂສ ເອຕฺຕກํ ກມฺມํ ກຕฺວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ເທວໂລເກ ນິພฺພຕฺຕິຕฺວາ ເອຕฺຕກํ ກາລํ ສໍສຣນฺໂຕ ເອກສฺມີ ສມເຍ ເທວໂລກາ ຈວິຕฺວາ ພາຣາຕາສິຍํ ຣາຊກຸເລ ນິພฺພຕฺໂຕ ປີຕຸ ອຈฺຈເຍນ ຣຊฺຊํ ປາປุณิฯ ໂສ ''ເອກํ ນຄຣํ ຄຕฺຫິສฺສາມີ''ຕິ ຄນฺຕฺວາ ປຣິວາເຣສິ, ນາຄຣານญฺຈ ສາສນํ ປຫິດີ ''ຣຊฺຊํ ວາ ເມ ເທນฺຕຸ ຍຸທฺຮํ ວາ''ຕິฯ ເຕ ''เนว ຣຊฺຊํ ທສฺສາມ, ນ ຍຸທฺຮ''ນฺຕິ ວຕฺວາ ຈູລຸອທฺວາເຣທີ ນິກฺຂມິຕฺວາ ທາຣູທກາທີນິ ອາຫຣນฺຕິ, ສພฺພກິຈฺຈານິ ກໂຣນฺຕິฯ

ອິຕໂຣປີ ຈຕฺຕາຣີ ມຫາທฺວາຣານີ ຣກฺຂນฺໂຕ ສຕฺຕມາສາທິການີ ສຕฺຕ ວສฺສານີ ນຄຣํ ອຸປຣຸນฺຮິฯ ອຖสฺส ມາຕາ ''ກິ ເມ ປຸຕฺໂຕ ກໂຣຕີ''ຕິ ປຸຈฺຊິຕฺວາ ''ອິທํ ນາມ ເທວີ''ຕິ ຕํ ປວຕฺຕິ ສຸຕฺວາ ''ພາໂລ ມມ ປຸຕฺໂຕ, ຄຈฺຊຖ, ຕสฺส 'ຈູລຸອທฺວາຣານິປິ ປິທາຍ ນຄຣํ ອຸປຣຸນฺຮຕູ'ຕິ ວເທຖາ''ຕິฯ ໂສ ມາຕຸ ສາສນํ ສຸຕฺວາ ຕຖາ ອກາສິฯ ນາຄຣາປີ ພທີ ນິກฺຂມິຕุํ ອລກນฺຕາ ສຕฺຕເມ ທິວເສ ອຕฺຕໂນ ຣາຊານํ ມາເຣຕฺວາ ຕสฺส ຣຊฺຊํ ອທํສຸฯ ໂສ ອິມํ ກມฺມํ ກຕฺວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ອວີຈິມฺຫິ ນິພฺພຕฺຕິຕฺວາ ຍາວາຍํ ປຖວີ ໂຍຊນມຕฺຕํ ອຸສฺສນฺນາ, ຕາວ ນິຣເຍ ປຈฺຈິຕฺວາ ຈຕຸນฺນํ ຈູລຸອທฺວາຣານํ ປິທຫິຕຕฺຕາ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ຕสฺสา ເອວ ມາຕຸ ກຸຈฺຊິສฺມີ ປຍິສนฺธີ ຄເຫຕฺວາ ສຕฺຕມາສາທິການີ ສຕฺຕ ວສฺສານີ ອນฺໂຕກຸຈฺຊິສฺມີ ວສິຕฺວາ ສຕฺຕ ທິວສານີ ໂຍນີ ມຸເຂ ຕິຣິຍํ ນິປชฺຊີฯ ເອວํ, ກິກฺຂເວ, ສີວລີ, ຕທາ ນຄຣํ ອຸປຣຸນฺຮິຕฺວາ ຄຫິຕກມฺເມນ ເອຕฺຕກํ ກາລํ ນິຣເຍ ປຈฺຈິຕฺວາ ຈຕຸນฺນํ ຈູລຸອທฺວາຣານํ ປິທຫິຕຕฺຕາ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ຕสฺสา ເອວ ມາຕຸ ກຸຈฺຊິຍํ ປຍິສนฺธີ ຄເຫຕฺວາ ເອຕฺຕກํ ກາລํ ກຸຈฺຊິຍํ ວສິฯ ນວມ ຊໂນ ທິນฺນຕฺຕາ ລາກຄฺຄຍສຄฺຄປฺປຕฺໂຕ ຊາໂຕຕິฯ

ປุເນກທິວสํ ກິກฺຂູ ກຖํ ສມุฎฺฐາເປสุํ – ''ອໂຫ ສາມເຕຣສฺส ລາໂກ, ອໂຫ ປุญฺญํ, ເຍນ ເອກເກນ ປญฺຈນฺນํ ກິກฺຂຸສຕານํ ປญฺຈກູຍາຄາຣສຕາທີນິ ກຕານີ''ຕິฯ ສຕฺຖາ ອາຄນฺຕฺວາ ''ກາຍ ນຸຕฺຖ, ກິກฺຂເວ, ເອຕรหິ ກຖາຍ ສนฺนິສินฺนາ''ຕິ ປุຈฺຊິຕฺວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕฺເຕ, ''ກິກฺຂເວ, ມຍฺหํ ປุຕฺຕสฺส เนว ປุญฺญํ ອຕฺຖີ, ນ ປາປํ, ອຸກຍມสฺส ປທີນ''ນฺຕິ ວຕฺວາ ພຣາຫฺມณวคฺເຄ ອິມํ ຄາຖມາຫ –

''ໂຍຊ ປุญฺญญฺຈ ປາປญฺຈ, ອຸໂກ ສງฺຄມุປจฺຈຄາ;

ອໂສກํ ວິຣຊํ ສຸທฺธํ, ຕມหํ ພฺຣູມິ ພฺຣາຫฺມณ''นฺຕິฯ (ธฯ ປฯ ๔໑๘);

ຂທິຣວນິຍເຣວຕຕฺເຖຣວຕฺถุ ນວມํฯ

໑໐ฯ ອญฺญຕໂຣຕฺຖິວตฺถุ

ຣມณิยานีຕິ ອິມํ ธมฺมເທສນํ ສຕฺຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣนฺໂຕ ອญฺญຕຣํ ອິຕฺຖິ ອາຣພฺກ ກເຖສິฯ

ເອໂກ ກິຣ ປิณฺฑປາຕິໂກ ກິກฺຂຸ ສຕฺຖຸ ສนฺຕິເກ ກมฺມฎฺฐານํ ຄເຫຕฺວາ ເອກํ ຊิณฺณุยฺยานํ ປວິສິຕฺວາ ສມณธมฺมํ ກໂຣຕິฯ ເອກາ ນຄຣໂສກิณี ອິຕฺຖີ ປุຣິເສນ ສທฺธີ ''ອหํ ອສุกຍฺຖານํ ນາມ ຄມິສฺສາມີ, ຕฺວํ ຕตฺถ ອາຄจฺເຊຍฺຍາສີ''ຕິ ສງฺເກຕํ ກຕฺວາ ອຄມາສີฯ ໂສ ປุຣິໂສ ນາຄจฺຊິฯ ສາ ຕสฺส ອາຄມນມຄฺຄํ ໂອໂລເກນฺຕີ ຕํ ອທິສฺວາ ອຸກฺກณฺຄິຕฺວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ວິຈຣມານາ ຕํ ອຸยฺยານํ ປວິສິຕฺວາ ເຖຣํ ປລฺລงฺกํ ອາภุชิตฺวา ນິສินฺนํ ທິສฺວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລກຍມານາ ອญฺญํ ກญฺຈິ ອທິສฺວາ ''ອยญฺຈ ປุຣິໂສ ເອວ, ອิมสฺส ຈິຕฺຕํ ປໂມເຫສฺສາມີ''ຕິ ຕสฺส ປุຣໂຕ ຖຕฺວາ ປุນปฺປุນํ ນິວຕฺຖສາຍกํ ໂມເຈຕฺວາ ນິວາເສຕິ, ເກເສ ມุญฺຈິຕฺວາ ພนฺธຕິ, ປາณี ປหริตฺวา หสติฯ ເຖຣสฺส ສํເວໂຄ ອຸປฺປชฺຊິຕฺວາ ສກລສຣີຣํ ຜຣິฯ ໂສ ''ກິ ນุ ໂຂ ອິທ''นฺຕິ ຈິນฺເຕສິฯ ສຕฺຖາປີ ''ມມ ສนฺຕິເກ ກมฺມฎฺฐານํ ຄເຫຕฺວາ 'ສມณธมฺมํ ກຣິສฺສາມີ'ຕິ ຄຕสฺส ກິກฺຂຸໂນ ກາ ນຸ ໂຂ ປວຕฺຕີ''ຕິ ອຸປธາເຣນฺໂຕ ຕํ ອິຕฺຖີ ທິສฺວາ ຕสฺสາ ອນາຈາຣກິຣິຍํ, ເຖຣสฺส ຈ ສํເວຄຸປฺປຕฺຕີ ญตฺวา ຄนฺธກຸຍิยํ ນິສินฺโนว ເຕນ ສທฺธີ ກເຖສິ – ''ກິກฺຂຸ, ກາມຄເວສການํ ອຣມณຍฺຖານເມວ ວິຕຣາຄານํ ຣມณຍฺຖານํ ໂຫຕີ''ຕິ ฯ ເອວญฺຈ ປน ວຕฺວາ ໂອກາສํ ຜຣິຕฺວາ ຕสฺส ສมฺมุขํ ເທເສນฺໂຕ ອິມํ ຄາຖມາຫ –

ຌຌ។

‘‘ຣມຓີຍານິ ອຣຎ຺ຎານິ, ຍຕ຺ຖ ນ ຣມຕີ ຊໂນ;

ວີຕຣາຄາ ຣມິສ຺ສນ຺ຕິ, ນ ເຕ ກາມຄເວສິໂນ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອຣຎ຺ຎານີຕິ ສຸປຸປ຺ຜິຕຕຣຸວນສຕ຺ຫປ຺ຜິມຕ຺ທີຕານິ ວິມລສລິລສມ຺ປນ຺ນານິ ອຣຎ຺ຎານິ ນາມ ຣມຓີຍານິ។ ຍຕ຺ຖາຕິ ເຍສຸ ອຣຎ຺ເຎສຸ ວິກສິເຕສຸ ປທຸມວເນສຸ ຄາມມກ຺ຂິກາ ວິຍ ກາມຄເວສໂກ ຊໂນ ນ ຣມຕີ។ ວີຕຣາຄາຕິ ວິຄຕຣາຄາ ປນ ຂີຓາສວາ ນາມ ກມຣມຣຸກຣາ ວິຍ ປທຸມວເນສຸ ຕຖາຣູເປສຸ ອຣຎ຺ເຎສຸ ຣມິສ຺ສນ຺ຕິ។ ກິ ກາຣຓາ? ນ ເຕ ກາມປເວສິໂນ, ຍສ຺ມາ ເຕ ກາມຄເວສິໂນ ນ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ໂສ ເຖໂຣ ຍຖານິສິນ຺ໂນວ ສຫ ປ຺ຜິສມ຺ພິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຕ຺ວາ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ຖຸຕີ ກໂຣນ຺ໂຕ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປາເທ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຄມາສີຕິ។

ອຍ຺ຍຕໂຣຕ຺ຖິວຕ຺ຖຸ ທສມໍ។

ອຣຫນ຺ຕວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຍ຺ຖິຕາ។

ສຕ຺ຕໂມ ວຄ຺ໂຄ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໘ຯ ສຫ຺ສວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ຕມ຺ພທາຐິກໂຈຣຆາຕກວຕ຺ຖຸ

ສຫ຺ສມປີເຈ ວາຈາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວຬຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຕມ຺ພທາຐິກໂຈຣຆາຕກໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ເອກູນປຎ຺ຈສຕາ ກິຣ ໂຈຣາ ຄາມຆາຕກາທີນິ ກໂຣນ຺ຕາ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປສຸໍຯ ອເຖໂກ ປຸຣິໂສ ນິພ຺ພິທ຺ຘປິງ຺ຄໂລ ຕມ຺ພທາຐິໂກ ເຕສໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອຫມ຺ປິ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິໍ ຊີວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ ໂຈຣເຊຏ຺ຐກສ຺ສ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘‘ອຍມ຺ປິ ອມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ວສິຕຸໍ ອິຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ ອຖ ນໍ ໂຈຣເຊຏ຺ຐໂກ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ມາຕຸ ຖນໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ປິຕຸ ວາ ຄລໂລຫິຕໍ ນິຫຣິຕ຺ວາ ຂາທນສມຕ຺ໂຖ ອຕິກກ຺ຂໂຬ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ນຕ຺ເຖຕສ຺ສ ອມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ວສນກິຈ຺ຈ’’ນ຺ຕິ ປຏິກ຺ຂິປິຯ ໂສ ເອວໍ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ໂຕປິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ຕສ຺ເສວ ອນ຺ເຕວາສິກໍ ອຸປຏ຺ຐຫນ຺ໂຕ ອາຣາເຘສິຯ ໂສ ຕໍ ອາທາຍ ໂຈຣເຊຏ຺ຐກໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ສາມິ, ຠທ຺ທໂກ ເອສ, ອມ຺ຫາກໍ ອຸປກາຣໂກ, ສງ຺ຄຓ຺ຫຖ ນ’’ນ຺ຕິ ຍາຈິຕ຺ວາ ໂຈຣເຊຏ຺ຐກໍ ປຏິຈ຺ຉາເປສິຯ ອເຖກທິວສໍ ນາຄຣາ ຣາຊປຸຣິເສຫິ ສທ຺ຘິໍ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ເຕ ໂຈເຣ ຄເຫຕ຺ວາ ວິນິຈ຺ຉຍມຫາມຈ຺ຈານໍ ສນ຺ຕິກໍ ນຍິໍສຸຯ ອມຈ຺ຈາ ເຕສໍ ຜຣສຸນາ ສີສຈ຺ເຉທໍ ອາຓາເປສຸໍຯ ຕໂຕ ‘‘ໂກ ນຸ ໂຂ ອິເມ ມາເຣສ຺ສຕີ’’ຕິ ປຣິເຍສນ຺ຕາ ເຕ ມາເຣຕຸໍ ອິຈ຺ຉນ຺ຕໍ ກຎ຺ຈິ ອທິສ຺ວາ ໂຈຣເຊຏ຺ຐກໍ ອາຫໍສຸ – ‘‘ຕ຺ວໍ ອິເມ ມາເຣຕ຺ວາ ຊີວິຕຎ຺ເຈວ ລຠິສ຺ສສິ ສມ຺ມານຎ຺ຈ, ມາເຣຫິ ເນ’’ຕິຯ ໂສປິ ອຕ຺ຕານໍ ນິສ຺ສາຍ ວສິຕຕ຺ຕາ ເຕ ມາເຣຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉິຯ ເອເຕເນວູປາເຍນ ເອກູນປຎ຺ຈສເຕ ປຸຈ຺ຉິໍສຸ, ສພ຺ເພປິ ນ ອິຈ຺ຉິໍສຸຯ ສພ຺ພປຈ຺ຉາ ຕໍ ນິພ຺ພິທ຺ຘປິງ຺ຄລໍ ຕມ຺ພທາຐິກໍ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕ ສພ຺ເພປິ ມາເຣຕ຺ວາ ຊີວິຕຎ຺ເຈວ ສມ຺ມານຎ຺ຈ ລຠິຯ ເອເຕເນວູປາເຍນ ນຄຣສ຺ສ ທກ຺ຂິຓໂຕປິ ປຎ຺ຈ ໂຈຣສຕານິ ອາເນຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈານໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເຕຫິ ເຕສມ຺ປິ ສີສຈ຺ເຉເທ ອາຓຕ຺ເຕ ໂຈຣເຊຏ຺ຐກໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕາ ກຎ຺ຈິ ມາເຣຕຸໍ ອິຈ຺ຉນ຺ຕໍ ອທິສ຺ວາ ‘‘ປຸຣິມທິວເສ ເອໂກ ປຸຣິໂສ ປຎ຺ຈສເຕ ໂຈເຣ ມາເຣສິ, ກຫໍ ນຸ ໂຂ ໂສ’’ຕິຯ ‘‘ອສຸກຏ຺ຐາເນ ອມ຺ເຫຕິ ທິຏ຺ໂຐ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ອິເມ ມາເຣຫິ, ສມ຺ມານໍ ລຈ຺ຉສີ’’ຕິ ອາຓາເປສຸໍຯ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕ ສພ຺ເພປິ ມາເຣຕ຺ວາ ສມ຺ມານໍ ລຠິຯ ອຖ ນໍ ‘‘ຠທ຺ທໂກ ອຍໍ ປຸຣິໂສ, ນິພ຺ທ຺ຘໍ ໂຈຣຆາຕກເມວ ເອຕໍ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຕໍ ຐານນ຺ຕຣໍ ທຕ຺ວາວ ສມ຺ມານໍ ກຣິໍສຸຯ ໂສ ປຈ຺ຉິມທິສໂຕປິ ອຸຕ຺ຕຣທິສໂຕປິ ອານີເຕ ປຎ຺ຈສເຕ ປຎ຺ຈສເຕ ໂຈເຣ ຆາເຕສິເຍວຯ ເອວໍ ຈຕູຫິ ທິສາຫິ ອານີຕານິ ທ຺ເວ ສຫ຺ສານິ ມາເຣຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເທວສິກໍ ເອກໍ ທ຺ເວຕີ ອານີເຕ ເຕ ມນຸສ຺ເສ ມາເຣຕ຺ວາ ປຎ຺ຈປຎ຺ຎາສ ສໍວຈ຺ຉຣານິ ໂຈຣຆາຕກກມ຺ມໍ ອກາສິຯ

ໂສ ມຫລ຺ລກກາເລ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ສີສໍ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ທ຺ເວ ຕໂຍ ວາເຣ ປຫຣນ຺ໂຕ ມນຸສ຺ເສ ກິລເມຕິຯ ນາຄຣາ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸ – ‘‘ອຎ຺ໂຎປິ ໂຈຣຆາຕໂກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ອຍໍ ອຕິວິຍ ມນຸສ຺ເສ ກິລເມຕິ, ກິໍ ອິມິນາ’’ຕິ ຕສ຺ສ ຕໍ ຐານນ຺ຕຣໍ ຫຣິໍສຸຯ ໂສ ປຸພ຺ເພ ໂຈຣຆາຕກກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ‘‘ອຫຕສາຏເກ ນິວາເສຕຸໍ, ນວສປ຺ປິນາ ສງ຺ຂຕໍ ຂີຣຍາຄຸໍ ປິວິຕຸໍ, ສຸມນປຸປ຺ຜານິ ປິຬນ຺ຘິຕຸໍ, ຄນ຺ເຘ ວິລິມ຺ປິຕຸ’’ນ຺ຕິ ອິມານິ ຈຕ຺ຕາຣິ ນ ລຠິຯ ໂສ ຄມນທິວເສ ‘‘ຂີຣຍາຄຸໍ ເມ ປຈຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຫຕວຕ຺ຖສຸມນມາລາວິເລປນານິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ນທິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ອຫຕວຕ຺ຖານິ ນິວາເສຕ຺ວາ ມາລາ ປິຬນ຺ຘິຕ຺ວາ ຄນ຺ເຘຫິ ອນຸລິຕ຺ຕຄຕ຺ໂຕ ເຄຫໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ອຖສ຺ສ ນວສປ຺ປິນາ ສງ຺ຂຕໍ ຂີຣຍາຄຸໍ ປຸຣໂຕ ຐເປຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖໂຘວໂນທກໍ ອາຫຣິໍສຸຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ສມາປຕ຺ຕິໂຕ ວຸຑ຺ຒາຍ ‘‘ກຕ຺ຖ ນຸ ໂຂ ອຊ຺ຊ ມຍາ ຄນ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຠິກ຺ຂາຈາຣໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ເຄເຫ ຂີຣຍາຄຸໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກຣິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ເມ ປຸຣິໂສ ສງ຺ຄຫ’’ນ຺ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ຕສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາເຣ ຐິຕເມວ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສສິຯ

ໂສ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ມຍາ ຈິຣໍ ໂຈຣຆາຕກກມ຺ມໍ ກຕໍ, ພຫູ ມນຸສ຺ສາ ມາຣິຕາ, ອິທານິ ເມ ເຄເຫ ຂີຣຍາຄຸ ປຏິຍຕ຺ຕາ, ເຖໂຣ ຈ ເມ ເຄຫທ຺ວາເຣ ຐິໂຕ, ອິທານິ ມຍາ ອຍ຺ຍສ຺ສ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມໍ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ປຸຣໂຕ ຐປິຕຍາຄຸໍ ອປເນຕ຺ວາ ເຖຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕເຄຫໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປຕ຺ເຕ ຂີຣຍາຄຸໍ ອາກິຣິຕ຺ວາ ນວສປ຺ປິ ອາສິຎ຺ຈິຕ຺ວາ ເຖຣໍ ພີຊມາໂນ ອຏ຺ຐາສິຯ ອຖສ຺ສ ຈ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ອລທ຺ຘປຸພ຺ພຕາຍ ຂີຣຍາຄຸໍ ປາຕຸໍ ພລວອຸສ຺ສາໂຫ ອໂຫສິຯ

ເຖເຣ ຕສຸສ ອຊຸຊາສຍໍ ລຕຸວາ ''ຕຸວໍ, ອຸປາສກ, ອຕຸຕໂນ ຍາຄຸໍ ປີວາ''ຕິ ອາຫ។ ໂສ ອຄຸຄສຸສ ຫຕຸເຖ ພີຊນີ ທຕຸວາ ຍາຄຸໍ ປີວິ។ ເຖໂຣ ພີຊມານໍ ປຸຣິສໍ ''ຄຈຸຈ, ອຸປາສກເມວ ພີຊາທີ''ຕິ ອາຫ។ ໂສ ພີຊີຍມາໂນ ກຸຈຸຈິປູຣໍ ຍາຄຸໍ ປີວິຕຸວາ ອາຄນຸຕຸວາ ເຖຣໍ ພີຊມາໂນ ຄຕຸວາ ກຕາຫາຣກິຈຸຈສຸສ ເຖຣສຸສ ປຕຸຕໍ ອຄຸຄເຫສິ។ ເຖໂຣ ຕສຸສ ອນຸໂມທນໍ ອາຣກິ។ ໂສ ອຕຸຕໂນ ຈິຕຸຕໍ ເຖຣສຸສ ธมฺมเทสนานุคํ กาตุํ นาสกฺขิ។ ເຖໂຣ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ, ''ອຸປາສກ, ກສຸມາ ຈິຕຸຕໍ ເທສນານຸຄໍ ກາຕຸໍ ນ ສກຸໂກສີ''ຕິ ປຸຈຸຈິ។ ''ກນຸເຕ, ມຍາ ທີ່ພຣຕຸຕໍ ກກຸຂລຸອກມຸມໍ ກຕໍ, ພຫູ ມນຸສຸສາ ມາຣິຕາ, ຕມຫໍ ອຕຸຕໂນ ກມຸມໍ ອນຸສຸສຣນຸໂຕ ຈິຕຸຕໍ ອຍຸຍສຸສ ເທສນານຸຄໍ ກາຕຸໍ ນາສກຸຂິ''ນຸຕິ។ ເຖໂຣ ''ວຄຸເຈສຸສາມິ ນ''ນຸຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ''ກິ ປນ ຕຸວໍ ອຕຸຕໂນ ຣຸຈິຍາ ອກາສິ, ອຄຸເຄຫີ ກາຣິໂຕສີ''ຕິ? ''ຣາຊາ ມໍ ກາເຣສິ, ກນຸເຕ''ຕິ។ ''ກິ ນຸ ໂຂ ເຕ, ອຸປາສກ, ເອວໍ ສນຸເຕ ອກຸສລໍ ໂຫຕີ''ຕິ? ມນຸທຜາຕຸໂກ ອຸປາສໂກ ເຖເຣນເວໍ ວຸຕຸເຕ ''ນຕຸຖິ ມຍຸຫໍ ອກຸສລ''ນຸຕິ ສຄຸລິ ຫຸຕຸວາ ເຕນ ຫິ, ''ກນຸເຕ, ຜມຸມໍ ກເຖຖາ''ຕິ។ ໂສ ເຖເຣ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນຸເຕ ເອກຄຸຄຈິຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ ຜມຸມໍ ສຸຕນຸໂຕ ໂສຕາປຕຸຕິມຄຸຄສຸສ ໂອຣໂຕ ອນຸໂລມິກໍ ຂນຸຕິ ນິພຸພຕຸເຕສິ។ ເຖໂຣປິ ອນຸໂມທນໍ ກຕຸວາ ປກຸກາມິ។

ອຸປາສກໍ ເຖຣໍ ອນຸຄນຸຕຸວາ ນິວຕຸຕມານໍ ເອກາ ຍກຸຂິນີ ເຜນຸເວເສນ ອາຄນຸຕຸວາ ອຸເຣ ປຫຣິຕຸວາ ມາເຣສິ។ ໂສ ກາລໍ ກຕຸວາ ຕຸສິຕປຸເຣ ນິພຸພຕຸຕິ។ ກິກຸຂູ ຜມຸມສກາຍໍ ກາຖໍ ສມຸຊຸຖາເປສຸໍ 'ໂຈຣພາຕໂກ ປຄຸຈປຕຸຕາສ ວສຸສານິ ກກຸຂລຸອກມຸມໍ ກຕຸວາ ອຊຸເຊວ ຕໂຕ ມຸຕຸໂຕ, ອຊຸເຊວ ເຖຣສຸສ ກິກຸຂໍ ທຕຸວາ ອຊຸເຊວ ກາລໍ ກໂຕ, ກຫໍ ນຸ ໂຂ ນິພຸພຕຸໂຕ''ຕິ។ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸຈິຕຸວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ , ''ກິກຸຂເວ, ຕຸສິຕປຸເຣ ນິພຸພຕຸໂຕ''ຕິ ອາຫ។ ''ກິ, ກນຸເຕ, ວເທຖ, ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ເອຕຸຕເກ ມນຸສຸເສ ພາເຕຕຸວາ ຕຸສິຕວິມາເນ ນິພຸພຕຸໂຕ''ຕິ។ ''ອາມ, ກິກຸຂເວ, ມຫນຸໂຕ ເຕນ ກລຸຍາຕມິຕຸໂຕ ລທຸໂຜ, ໂສ ສາຣິປຸຕຸຕສຸສ ຜມຸມເທສນໍ ສຸຕຸວາ ອນຸໂລມຄາຕໍ ນິພຸພຕຸເຕຕຸວາ ອິໂຕ ຈຸໂຕ ຕຸສິຕວິມາເນ ນິພຸພຕຸໂຕ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

''ສຸກາສິຕໍ ສຸຕິຕຸວານ, ນຄເຣ ໂຈຣພາຕໂກ;

ອນຸໂລມຂນຸຕິ ລທຸຜານ, ໂມທຕິ ຕິທິວໍ ຄໂຕ''ຕິ។

''ກນຸເຕ , ອນຸໂມທນກຖາ ນາມ ນ ພລວາ, ເຕນ ກຕໍ ອກຸສລກມຸມໍ ມຫນຸຕໍ, ກຖໍ ເອຕຸຕເກນ ວິເສສໍ ນິພຸພຕຸເຕສີ''ຕິ។ ສຕຸຖາ ''ກິ, ກິກຸຂເວ, 'ມຍາ ເທສິຕຜມຸມສຸສ ອປຸປໍ ວາ ພຫຸໍ ວາ'ຕິ ມາ ປມາຕໍ ຄຕຸຫຖ។ ເອກວາຈາປິ ຫິ ອຕຸຖນິສຸສິຕາ ເສຍຸຍາວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອນຸສນຸຜິ ພເຜຕຸວາ ຜມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໐໚

''ສຫສຸສມປີ ເຈ ວາຈາ, ອນຕຸຖປທສໍຫິຕາ;

ເອກໍ ອຕຸຖປທໍ ເສຍຸໂຍ, ຍໍ ສຸຕຸວາ ອຸປສມຸມຕີ''ຕິ។

ຕຕຸຖ ສຫສຸສມປີຕິ ປຣິຈຸເຂທວຈນໍ, ເອກໍ ສຫສຸສໍ ທຸເວ ສຫສຸສານີຕິ ເອວໍ ສຫສຸເສນ ເຈປີ ປຣິຈຸຈິນຸນວາຈາ ໂຫນຸຕິ, ຕາ ຈ ປນ ອນຕຸຖປທສໍຫິຕາ ອາກາສວຕຸຕນາປພຸພຕວຕຸຕນາວນວຕຸຕນາທີນິ ປກາສເກຫິ ອນີຍຍານທີປເກຫິ ອນຕຸຖເກຫິ ປເທຫິ ສໍຫິຕາ ຍາວ ພຫຸກາ ໂຫຕີ, ຕາວ ປາປິກາ ເອວາຕິ ອຕຸໂຖ។ ເອກໍ ອຕຸຖປທນຸຕິ ຍໍ ປນ ''ອຍໍ ກາໂຍ, ອຍໍ ກາຍຄຕາສຕິ, ຕິສຸໂສ ວິຊຸຊາ ອນຸປຸປຕຸໂຕ, ກຕໍ ພຸທຸຜສຸສ ສາສນ''ນຸຕິ ເອວຣູປໍ ເອກໍ ອຕຸຖປທໍ ສຸຕຸວາ ຣາຄາທິວູປສເມນ ອຸປສມຸມຕິ, ຕໍ ອຕຸຖສາຜກໍ ນິພຸພານປຸປຜິສໍຍຸຕຸຕໍ ຂນຸຜາຕຸອາຍຕໂນນຸທຸຣິຍພລໂພຊຸຊງຄສຕິປຜຸຖານປຣິທີປກໍ ເອກມຸປິ ປທໍ ເສຍຸໂຍເຍວາຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິສູຕິ។

ຕມຸພທາຖິກໂຈຣພາຕກວຕຸຖຸ ປຖມໍ។

໔. ພາຫິຍທາຣຸຈີຣິຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ສຫສ຺ສມປີ ເຈ ຄາຖາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ທາຣຸຈີຣິຍຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ເອກສ຺ມິຎ຺ຫິ ກາເລ ພຫູ ມນຸສ຺ສາ ນາວາຍ ມຫາສມຸທ຺ທໍ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕມຫາສມຸທ຺ເທ ຠິນ຺ນາຍ ນາວາຍ ມຈ຺ຉກຈ຺ຉປຠ຺ຂາ ອເຫສຸໍຯ ເອໂກເວຕ຺ຖ ເອກໍ ຜລກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວາຍມນ຺ໂຕ ສຸປ຺ປາຣກປຏ຺ຏນຕີຣໍ ໂອກ຺ກມິ, ຕສ຺ສ ນິວາສນປາຣຸປນໍ ນຕ຺ຖິຯ ໂສ ອຎ຺ຎໍ ກິຎ຺ຈິ ອລຠນ຺ໂຕ ສຸກ຺ຂກຏ຺ຐທຓ຺ຑເກ ວາເກຫິ ປລິເວເຐຕ຺ວາ ນິວາສນປາຣຸປນໍ ກຕ຺ວາ ເທວກຸລໂຕ ກປາລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຸປ຺ປາຣກປຏ຺ຏນໍ ອຄມາສິ, ມນຸສ຺ສາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຍາຄຸຠຕ຺ຕາທີນິ ທຕ຺ວາ “ອຍໍ ເອໂກ ອຣຫາ”ຕິ ສມ຺ຠາເວສຸໍຯ ໂສ ວຕ຺ເຖສຸ ອຸປນີເຕສຸ “ສຈາຫໍ ນິວາເສສ຺ສາມິ ວາ ປາຣຸປິສ຺ສາມິ ວາ, ລາຠສກ຺ກາໂຣ ເມ ປຣິຫາຍິສ຺ສຕີ”ຕິ ຕານິ ວຕ຺ຖານິ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທາຣຸຈີຣາເນວ ປຣິຫຣິຯ ອຖສ຺ສ ພຫູຫິ “ອຣຫາ ອຣຫາ”ຕິ ວຸຈ຺ຈມານສ຺ສ ເອວໍ ເຈຕໂສ ປຣິວິຕກ຺ໂກ ອຸທປາທິ “ເຍ ໂຂ ເກຈິ ໂລເກ ອຣຫນ຺ໂຕ ວາ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ວາ ສມາປນ຺ນາ, ອຫໍ ເຕສໍ ອຎ຺ຎຕໂຣ”ຕິຯ ອຖສ຺ສ ປຸຣາຓສາໂລຫິຕາ ເທວຕາ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສິຯ

ປຸຣາຓສາໂລຫິຕາຕິ ປຸພ຺ເພ ເອກໂຕ ກຕສມຓຘມ຺ມາຯ ປຸພ຺ເພ ກິຣ ກສ຺ສປທສພລສ຺ສ ສາສເນ ໂອສກ຺ກມາເນ ສາມເຓຣາທີນໍ ວິປ຺ປກາຣໍ ທິສ຺ວາ ສຕ຺ຕ ຠິກ຺ຂູ ສໍເວຄປ຺ປຕ຺ຕາ “ຍາວ ສາສນສ຺ສ ອນ຺ຕຣຘານໍ ນ ໂຫຕິ, ຕາວ ອຕ຺ຕໂນ ປຕິຏ຺ຐໍ ກຣິສ຺ສາມາ”ຕິ ສຸວຓ຺ຓເຈຕິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິຏ຺ຐາ ເອກໍ ປພ຺ພຕໍ ທິສ຺ວາ “ຊີວິເຕ ສາລຍາ ນິວຕ຺ຕນ຺ຕຸຯ ນິຣາລຍາ ອິມໍ ປພ຺ພຕໍ ອຠິຣຸຫນ຺ຕູ”ຕິ ວຕ຺ວາ ນິສ຺ເສຓິໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ສພ຺ເພປິ ຕໍ ອຠິຣຸຍ຺ຫ ນິສ຺ເສຓິໍ ປາເຕຕ຺ວາ ສມຓຘມ຺ມໍ ກຣິໍສຸຯ ເຕສຸ ສງ຺ຆຕ຺ເຖໂຣ ເອກຣຕ຺ຕາຕິກ຺ກເມເນວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຯ ໂສ ອໂນຕຕ຺ຕທເຫ ນາຄລຕາທນ຺ຕກຏ຺ຐໍ ຂາທິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣກຸຣຸໂຕ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາຫ – “ອາວຸໂສ, ອິມໍ ທນ຺ຕກຏ຺ຐໍ ຂາທິຕ຺ວາ ມຸຂໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ອິມໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊຖາ”ຕິຯ “ກິໍ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ອມ຺ເຫຫິ ເອວໍ ກຕິກາ ກຕາ ‘ໂຍ ປຖມໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓາຕິ, ເຕນາຠຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ອວເສສາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິ? ‘ໂນ ເຫຕໍ, ອາວຸໂສ”ຕິຯ “ເຕນ ຫິ ສເຈ ມຍມ຺ປິ ຕຸມ຺ເຫ ວິຍ ວິເສສໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສ຺ສາມ, ສຍໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິສ຺ສາມາ”ຕິ ນ ອິຈ຺ຉິໍສຸຯ ທຸຕິຍທິວເສ ທຸຕິຍຕ຺ເຖໂຣ ອນາຄາມິຜລໍ ປາປຸຓິຯ ໂສປິ ຕເຖວ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອິຕເຣ ນິມນ຺ເຕສິຯ ເຕ ເອວມາຫໍສຸ – “ກິໍ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ອມ຺ເຫຫິ ເອວໍ ກຕິກາ ກຕາ ‘ມຫາເຖເຣນ ອາຠຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ອຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ອນຸເຖເຣນ ອາຠຕໍ ຠຸຎ຺ຊິສ຺ສາມາ’”ຕິ? ‘ໂນ ເຫຕໍ, ອາວຸໂສ”ຕິຯ “ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຕຸມ຺ເຫ ວິຍ ມຍມ຺ປິ ວິເສສໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຣິສກາເຣນ ຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ສກ຺ໂກນ຺ຕາ ຠຸຎ຺ຊິສ຺ສາມາ”ຕິ ນ ອິຈ຺ຉິໍສຸຯ ເຕສຸ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕ ຠິກ຺ຂຸ ປຣິນິພ຺ພາຍິ, ອນາຄາມີ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ອິຕເຣ ປຎ຺ຈ ເຖຣາ ວິເສສໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ສຸສ຺ສິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາເທ ຕໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ກຸລຆເຣສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໍສຸຯ ເຕສຸ ເອໂກ ປຸກ຺ກຸສາຕິ ຣາຊາ (ມ. ນິ. ໓.໓໔໒) ອໂຫສິ, ເອໂກ ກຸມາຣກສ຺ສໂປ (ມ. ນິ. ໑.໒໔໙), ເອໂກ ທາຣຸຈີຣິໂຍ (ອຸທາ. ໑໐), ເອໂກ ທພ຺ໂພ ມລ຺ລປຸຕ຺ໂຕ (ປາຣາ. ໓໘໐; ອຸທາ. ໗໙) ເອໂກ ສຠິໂຍ ປຣິພ຺ພາຊໂກຕິ (ສຸ. ນິ. ສຠິຍສຸຕ຺ຕໍ)ຯ ຕຕ຺ຖ ໂຍ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ຠິກ຺ຂຸ ຕໍ ສນ຺ຘາເຍຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ “ປຸຣາຓສາໂລຫິຕາ ເທວຕາ”ຕິຯ

ຕສ຺ສ ຫິ ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ເອຕທໂຫສິ – “ອຍໍ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ນິສ຺ເສຓິໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ປພ຺ພຕໍ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ ສມຓຘມ຺ມໍ ອກາສິ, ອິທານິ ອິມໍ ລທ຺ຘິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ໂຕ ວິນສ຺ເສຍ຺ຍ, ສໍເວເຊສ຺ສາມິ ນ”ນ຺ຕິຯ ອຖ ນໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອວມາຫ – “ເນວ ໂຂ ຕ຺ວໍ, ພາຫິຍ, ອຣຫາ, ນປິ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ວາ ສມາປນ຺ໂນ, ສາປິ ເຕ ປຏິປທາ ນຕ຺ຖິ, ຍາຍ ຕ຺ວໍ ອຣຫາ ວາ ອສ຺ສ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ວາ ສມາປນ຺ໂນ”ຕິຯ ພາຫິໂຍ ອາກາເສ ຐຕ຺ວາ ກເຖນ຺ຕໍ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມານໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອໂຫ ຠາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕໍ, ອຫໍ ‘ອຣຫນ຺ໂຕມ຺ຫີ’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິໍ, ອຍຎ຺ຈ ມໍ ‘ນ ຕ຺ວໍ ອຣຫາ, ນປິ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ວາ ສມາປນ຺ໂນສີ’ຕິ ວທຕິ, ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ໂລເກ ອຎ຺ໂຎ ອຣຫາ”ຕິຯ ອຖ ນໍ ປຸຈ຺ຉິ – “ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ເອຕຣຫິ ເທວເຕ ໂລເກ ອຣຫາ ວາ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ວາ ສມາປນ຺ໂນ”ຕິຯ ອຖສ຺ສ ເທວຕາ ອາຈິກ຺ຂິ – “ອຕ຺ຖິ, ພາຫິຍ, ອຸຕ຺ຕເຣສຸ ຊນປເທສຸ ສາວຕ຺ຖິ ນາມ ນຄຣໍ, ຕຕ຺ຖ ໂສ ຠຄວາ ເອຕຣຫິ ວິຫຣຕິ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘຯ ໂສ ຫິ, ພາຫິຍ, ຠຄວາ ອຣຫາ ເຈວ ອຣຫຕ຺ຕຕ຺ຖາຍ ຈ ຘ຺ມມໍ ເທເສຕີ”ຕິຯ

ພາຫິໂຍ ຣຕ຺ຕິຠາເຄ ເທວຕາຍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສໍວິຄ຺ຄມານໂສ ຕໍ ຂຓໍເຍວ ສຸປ຺ປາຣກາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເອກຣຕ຺ຕິວາເສນ ສາວຕ຺ຖິໍ ອຄມາສິ, ສພ຺ພໍ ວີສໂຍຊນສຕິກໍ ມຄ຺ຄໍ ເອກຣຕ຺ຕິວາເສເນວ ອຄມາສິຯ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຈ ປນ ເທວຕານຸຠາເວນ ຄໂຕຯ

‘‘ພຸທ຺ຘານຸກາເວນາ’’ຕິປິ ວທນ຺ຕິເຍວ຺ ຕສ຺ມີ ປນ ຂເຓ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິຘ຺ໂຖ ໂຫຕິ຺ ໂສ ກຸຕ຺ຕປາຕຣາເສ ກາຍ ອາລສິຍວິໂມຈນຕ຺ຖໍ ອຘ຺ໂກກາເສ ຈງ຺ກມນ຺ເຕ ສມ຺ພຫຸເລ ກິກ຺ຂູ ‘‘ກຫໍ ເອຕຣຫິ ສຕ຺ຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ຺ ກິກ຺ຂູ ‘‘ກຄວາ ສາວຕ຺ຖິ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິຘ຺ໂຖ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ປຸຈ຺ຉິສຸ – ‘‘ຕ຺ວໍ ປນ ກຸໂຕ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ? ‘‘ສຸປ຺ປາຣກາ ອາຄໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ຺ ‘‘ກທາ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕສີ’’ຕິ? ‘‘ຫິຍ຺ໂຍ ສາຍໍ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ຺ ‘‘ທູຣໂຕສີ ອາຄໂຕ, ນິສີທ, ຕາວ ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາ ເຕເລນ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ໂຖກໍ ວິສ຺ສມາຫີ, ອາຄຕກາເລ ສຕ຺ຖາຣໍ ທກ຺ຂິສ຺ສສີ’’ຕິ຺ ‘‘ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ສຕ຺ຖຸ ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວາ ຊີວິຕນ຺ຕຣາຍໍ ນ ຊານາມິ, ເອກຣຕ຺ເຕເນເວມ຺ຫິ ກຕ຺ຖຈິ ອຘ຺ຖຕ຺ວາ ອນິສີທິຕ຺ວາ ວີສໂຍຊນສຕິກໍ ມຄ຺ຄໍ ອາຄໂຕ, ສຕ຺ຖາຣໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາວ ວິສ຺ສມິສ຺ສາມີ’’ຕິ຺ ໂສ ເອວໍ ວຕ຺ວາ ຕຣມານຣູໂປ ສາວຕ຺ຖິ ປວິສິຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ ອໂນປມາຍ ພຸທ຺ຘສິຣິຍາ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ຈິຣສ຺ສໍ ວຕ ເມ ໂຄຕໂມ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ທິຘ຺ໂຖ’’ຕິ ທິຘ຺ຖຘ຺ຖານໂຕ ປຘ຺ຖາຍ ໂອນຕສຣີໂຣ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣວີຖິຍເມວ ປຌ຺ຈປ຺ຕິຘ຺ຖິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ໂຄປ຺ຜເກສຸ ທລ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອວມາຫ – ‘‘ເທເສຕຸ ເມ, ກນ຺ເຕ, ກຄວາ ຘມ຺ມໍ, ເທເສຕຸ ສຸຄໂຕ ຘມ຺ມໍ, ຍໍ ມມສ຺ສ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍາ’’ຕິ຺ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອກາໂລ ໂຂ ຕາວ, ພາຫິຍ, ອນ຺ຕຣຆຣໍ ປວິຘ຺ຖມ຺ຫາ ປິຓ຺ຑາຍາ’’ຕິ ປຝິກ຺ຂິປິ຺

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ພາຫິໂຍ, ກນ຺ເຕ, ສໍສາເຣ ສໍສຣນ຺ເຕນ ກພລຸອິກາຣາຫາໂຣ ນ ອລທ຺ຘປຸພ຺ໂພ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ວາ ມຍ຺ຫໍ ວາ ຊີວິຕນ຺ຕຣາຍໍ ນ ຊານາມິ, ເທເສຕຸ ເມ ຘມ຺ມນ຺ຕິ຺ ສຕ຺ຖາ ທຸຕິຍມ຺ປິ ປຝິກ຺ຂິປິເຍວ຺ ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ອໂຫສິ – ‘‘ອິມສ຺ສ ມໍ ທິຘ຺ຖກາລໂຕ ປຘ຺ຖາຍ ສກລສຣີຣໍ ປີຕິຍາ ນິຣນ຺ຕຣໍ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຍໍ ໂຫຕິ, ພລວປີຕິເວໂຄ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາປິ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ ປຝິວິຊ຺ຊິຕຸໍ, ມຊ຺ຊຕ຺ຕຸ ເປກ຺ຂາຍ ຕາວ ຕິຘ຺ຖຕຸ, ເອກຣຕ຺ເຕເນວ ວີສໂຍຊນສຕິກໍ ມຄ຺ຄໍ ອາຄຕຕ຺ຕາ ທຣໂຖປິສ຺ສ ພລວາ, ໂສປິ ຕາວ ປຝິປ຺ປສ຺ສມ຺ກຕູ’’ຕິ຺ ຕສ຺ມາ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປຝິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ຕຕິຍໍ ຍາຈິໂຕ ອນ຺ຕຣວີຖິຍໍ ຖິໂຕວ ‘‘ຕສ຺ມາຕິຫ ເຕ, ພາຫິຍ, ເອວໍ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ ‘ທິຘ຺ເຖ ທິຘ຺ຖມຕ຺ຕໍ ກວິສ຺ສຕິ’’’ຕິອາທິນາ (ອຸທາ຺ ໑໐) ນເຍນ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ຺ ໂສ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມໍ ສຸຕາມ຺ໂຕເຍວ ສພ຺ພາສເວ ເຂເປຕ຺ວາ ສຫ ປຝິສມ຺ກິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິ຺ ຕາວເທວ ຈ ປນ ກຄວນ຺ຕໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິ, ‘‘ປຣິປຸຕ຺ຕໍ ເຕ ປຕ຺ຕຈີວຣ’’ນ຺ຕິ ປຸຘ຺ໂຖ ‘‘ນ ປຣິປຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫ຺ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ເຕນ ຫິ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ປຣິເຍສາຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ຺

‘‘ໂສ ກິຣ ວີສຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ສມຓຘມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ‘ກິກ຺ຂຸນາ ນາມ ອຕ຺ຕນາ ປຈ຺ຈເຍ ລກິຕ຺ວາ ອຌ຺ຌໍ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ສຍເມວ ປຣິກຸຌ຺ຊິຕຸໍ ວຘ຺ຘຕີ’ຕິ ເອກກິກ຺ຂຸສ຺ສາປິ ປຕ຺ເຕນ ວາ ຈີວເຣນ ວາ ສງ຺ຄຫໍ ນ ອກາສິ , ເຕນສ຺ສ ອິທ຺ຘິມຍປຕ຺ຕຈີວຣໍ ນ ອຸປ຺ຊິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຌຕ຺ວາ ເອຫິກິກ຺ຂຸກາເວນ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ນ ອທາສິ຺ ຕມ຺ປິ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ປຣິເຍສມານເມວ ເອກາ ຍກ຺ຂິນີ ຘະນຸຣູເປນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸຣມ຺ຫິ ປຫຣິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປສິ຺ ສຕ຺ຖາ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ສມ຺ພຫຸເລຫິ ກິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘິ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ພາຫິຍສ຺ສ ສຣີຣໍ ສງ຺ກາຣຘ຺ຖາເນ ປຕິຕໍ ທິສ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ອາຓາເປສິ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ເອກສ຺ມີ ເຄຫທ຺ວາເຣ ຖຕ຺ວາ ມຌ຺ຈກໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ອິມໍ ສຣີຣໍ ນຄຣໂຕ ນີຫຣິຕ຺ວາ ຊາເປຕ຺ວາ ຖູປໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ຺ ກິກ຺ຂູ ຕຖາ ກຣິສຸ, ກຕ຺ວາ ຈ ປນ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ກຕກິຈ຺ຈໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອກິສມ຺ປຣາຍໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ຸ ອຖ ເນສໍ ກຄວາ ຕສ຺ສ ປຣິນິພ຺ພຸຕກາວໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ‘‘ເອຕທຄ຺ຄໍ, ກິກ຺ຂເວ, ມມ ສາວການໍ ກິກ຺ຂູນໍ ຂິປ຺ປາກິຌ຺ຌານໍ ຍທິທໍ ພາຫິໂຍ ທາຣຸຈີຣິໂຍ’’ຕິ (ອ຺ ນິ຺ ໑຺໒໑໖) ເອຕທຄ຺ເຄ ຖເປສິ຺ ອຖ ນໍ ກິກ຺ຂູ ປຸຈ຺ຉິສຸ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫ ‘ພາຫິໂຍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕ’ຕິ ວເທຖ, ກທາ ໂສ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕ’’ຕິ? ‘‘ມມ ຘມ຺ມໍ ສຸຕກາເລ, ກິກ຺ຂເວ’’ຕິ຺ ‘‘ກທາ ປນສ຺ສ, ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ຘມ຺ໂມ ກຖິໂຕ’’ຕິ? ‘‘ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ເຕນ ອນ຺ຕຣວີຖິຍໍ ຖຕ຺ວາ’’ຕິ຺ ‘‘ອປ຺ປມຕ຺ຕໂກ ຫິ, ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ອນ຺ຕຣວີຖິຍໍ ຖຕ຺ວາ ກຖິຕຘມ຺ໂມ ກຖໍ ໂສ ຕາວຕ຺ຕເກນ ວິເສສໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສີ’’ຕິ, ອຖ ເນ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິໍ, ກິກ຺ຂເວ, ມມ ຘມ຺ມໍ ‘ອປ຺ປໍ ວາ ພຫຸໍ ວາ’ຕິ ມາ ປມາຓຖ຺ ອເນການິປິ ຫິ ຄາຖາສຫສ຺ສານິ ອນຕ຺ຖນິສ຺ສິຕານິ ນ ເສຍ຺ໂຍ, ອຕ຺ຖນິສ຺ສິຕໍ ປນ ເອກມ຺ປິ ຄາຖາປທໍ ເສຍ຺ໂຍ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຓຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໑຺

‘‘ສຫສ຺ສມປິ ເຈ ຄາຖາ, ອນຕ຺ຖປທສໍຫິຕາ;

ເອກໍ ຄາຖາປທໍ ເສຍ຺ໂຍ, ຍໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ມຕີ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ເອກໍ ຄາຖາປທໍ ເສຍ຺ໂຍຕິ ‘‘ອປ຺ປມາໂທ ອມຕປທໍ…ເປ… ຍຖາ ມຍາ’’ຕິ (ຘ຺ ປ຺ ໒໑) ເອວຣູປາ ເອກາ ຄາຖາປິ ເສຍ຺ໂຍຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ເສສໍ ປຸຣິມນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ຺

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນີ ປາປຸຓີສູຕີ຺

ພາຫິຍທາຣຸຈີຣິຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ຺

໑໐຺ ກຸຓ຺ຫລເກສິຕ຺ເຖຣີວຕ຺ຖຸ

ໂຍຈ ຄາຖາສຕໍ ພາເສຕີ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກຸຓ຺ຫລເກສີ ອາຣພ຺ພ ກເຖສີ຺

ຣາຊຄເຫ ກິຣ ເອກາ ເສຏ຺ຖິຘີຕາ ໂສລຸອສວສ຺ສຸທ຺ເທສິກາ ອພິຣູປາ ອໂຫສີ ທສ຺ສນີຍາ ປາສາທິກາ຺ ຕສ຺ມິຌ຺ຈ ວເຍ ຖິຕາ ນາ
ຣີໂຍ ປຸຣິສຊ຺ຊາສຍາ ໂຫນ຺ຕີ ປຸຣິສໂລລາ຺ ອຖ ນໍ ມາຕາປີຕໂຣ ສຕ຺ຕພູມິກສ຺ສ ປາສາທສ຺ສ ອຸປຣິມຕເລ ສີຣິຄພ຺ເພ ນິວາສາເປ
ສຸໍ຺ ເອກເມວສ຺ສາ ທາສີ ປຣິຈາຣິກໍ ອທໍສ຺ຸ ອເຖກໍ ກຸລປຸຕ຺ຕໍ ໂຈຣກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາພາຫໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຈຕ຺ກ຺ເກ
ຈຕ຺ກ຺ເກ ກສາຫິ ປຫຣິຕ຺ວາ ອາຆາຕນໍ ນຍິສ຺ຸ ເສຏ຺ຖິຘີຕາ ມຫາຊນສ຺ສ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ ເອຕ’’ນ຺ຕີ ປາສາທຕເລ ຖຕ຺
ວາ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ຕໍ ທິສ຺ວາ ປຏິພທ຺ຘຈິຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ປຕ຺ຖຍມານາ ອາຫາຣໍ ປຏິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ມຌ຺ຈເກ ນິປຊ຺ຊີ຺ ອຖ ນໍ ມາຕາ
ປຸຈ຺ຉີ – ‘‘ກິ ອິທໍ, ອມ຺ມາ’’ຕິ? ‘‘ສເຈ ເອຕໍ ‘ໂຈໂຣ’ຕິ ຄເຫຕ຺ວາ ນີຍ຺ຍມານໍ ປຸຣິສໍ ລພິສ຺ສາມິ, ຊີວິສ຺ສາມິ຺ ໂນ ເຈ ລພິສ຺ສາມິ, ຊີ
ວິຕໍ ເມ ນຕ຺ຖິ, ອິເຘວ ມຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ຺ ‘‘ອມ຺ມ, ມາ ເອວໍ ກຣິ, ອມ຺ຫາກໍ ຊາຕິຍາ ຈ ໂຄຕ຺ເຕນ ຈ ໂພເຄນ ຈ ສທິສໍ ອຌ຺ຌໍ ສາມີ
ກໍ ລພິສ຺ສສີ’’ຕິ຺ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ອຌ຺ເຌນ ກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ອິມໍ ອລພມານາ ມຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ຺ ມາຕາ ຘີຕຣໍ ສຌ຺ຌາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ປີຕຸ
ໂນ ອາໂຣເຈສິ຺ ໂສປີ ນໍ ສຌ຺ຌາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ‘‘ກິ ສກ຺ກາ ກາຕຸ’’ນ຺ຕີ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕໍ ໂຈຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ
ຣາຊປຸຣິສສ຺ສ ສຫສ຺ສກຕ຺ຫິກໍ ເປເສສິ – ‘‘ອິມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອຕໍ ປຸຣິສໍ ມຍ຺ຫໍ ເທຫີ’’ຕິ຺ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ກຫາປເຓ ຄເຫຕ຺ວາ ຕໍ
ມຸຌ຺ຈິຕ຺ວາ ອຌ຺ຌໍ ມາເຣຕ຺ວາ ‘‘ມາຣິໂຕ, ເທວ, ໂຈໂຣ’’ຕິ ຣຌ຺ໂຌ ອາໂຣເຈສິ຺ ເສຏ຺ຖິປີ ຕສ຺ສ ຘີຕຣໍ ອທາສິ຺

ສາ ຕໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ‘‘ສາມິກໍ ອາຣາເຘສ຺ສາມີ’’ຕິ ສພ຺ພາກຣຓປຏິມຓ຺ຫິຕາ ສຍເມວ ຕສ຺ສ ຍາຄຸອາທີນິ ສໍວິທຫຕິ, ໂຈໂຣ ກຕິ
ປາຫຈ຺ຈເຍນ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ກທາ ນຸ ໂຂ ອິມໍ ມາເຣຕ຺ວາ ເອຕິສ຺ສາ ອາກຣຓານິ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກສ຺ມີ ສຸຣາຄເຫ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ຂາ
ທິຕຸໍ ລພິສ຺ສາມີ’’ຕິ? ໂສ ‘‘ອຕ຺ເຖໂກ ອຸປາໂຍ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຫາຣໍ ປຏິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ມຌ຺ຈເກ ນິປຊ຺ຊີ, ອຖ ນໍ ສາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺
ວາ ‘‘ກິ ເຕ, ສາມິ, ຣຸຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉີ຺ ‘‘ນ ກິຌ຺ຈີ ເມ, ກທ຺ເທຕີ, ກຈ຺ຈີ ປນ ເມ ມາຕາປີຕໂຣ ຕຸຍ຺ຫໍ ກຸທ຺ຘາ’’ຕິ? ‘‘ນ ກຸຊ຺ຊນ຺ຕີ,
ກທ຺ເທ’’ຕິ ຺ ອຖ ‘‘ກິ ນາເມຕ’’ນ຺ຕີ? ‘‘ກທ຺ເທ, ອຫໍ ຕໍ ທິວສໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ນີຍ຺ຍມາໂນ ໂຈຣປປາເຕ ອຘິວຕ຺ຖາຍ ເທວຕາຍ ພ
ລິກມ຺ມໍ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ຊີວິຕໍ ລພິ, ຕ຺ວມ຺ປີ ມຍາ ຕສ຺ສາ ເອວ ອານຸກາເວນ ລທ຺ຘາ, ‘ຕໍ ເມ ເທວຕາຍ ພລິກມ຺ມໍ ຖປີຕ’ນ຺ຕີ
ຈິນ຺ເຕມີ, ກທ຺ເທ’’ຕິ຺ ‘‘ສາມິ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ກຣິສ຺ສາມີ ພລິກມ຺ມໍ, ວເທຫີ , ເກນຕ຺ໂຖ’’ຕິ? ‘‘ອປ຺ໂປທກມຘຸປາຍເສນ ຈ
ລາຊປຌ຺ຈມກປຸປ຺ເຜຫີ ຈາ’’ຕິ຺ ‘‘ສາຘຸ, ສາມິ, ອຫໍ ປຏິຍາເທສ຺ສາມີ’’ຕິ ສາ ສພ຺ພໍ ພລິກມ຺ມໍ ປຏິຍາເທຕ຺ວາ ‘‘ເອຫີ, ສາມິ,
ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິ ອາຫ຺ ‘‘ເຕນ ຫິ, ກທ຺ເທ, ຕວ ຌາຕເກ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ມຫຄ຺ຆານິ ວຕ຺ຖາກຣຓານິ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ
ອລງ຺ກໂຣຫິ, ຫສນ຺ຕາ ກີລຸອນ຺ຕາ ສຸຂໍ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ຺ ສາ ຕຖາ ອກາສິ຺

ອຖ ນໍ ໂສ ປພ຺ພຕປາທໍ ຄຕກາເລ ອາຫ – ‘‘ກທ຺ເທ, ອິໂຕ ປຣໍ ອຸໂພວ ຊນາ ຄມິສ຺ສາມ, ເສສຊນໍ ຍານເກນ ສທ຺ຘິ ນິວຕ຺ຕາ
ເປຕ຺ວາ ພລິກມ຺ມກາຊນໍ ສຍໍ ອຸກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາຫີ’’ຕິ຺ ສາ ຕຖາ ອກາສິ຺ ໂຈໂຣ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂຈຣປປາຕປພ຺ພຕໍ ອພິຣຸຫິ຺
ຕສ຺ສ ຫິ ເອເກນ ປສ຺ເສນ ມນຸສ຺ສາ ອພິຣຸຫນ຺ຕີ, ເອກໍ ປສ຺ສໍ ຉິນ຺ນປປາຕໍ຺ ປພ຺ພຕມຕ຺ຖເກ ຖິຕາ ເຕນ ປສ຺ເສນ ໂຈເຣ ປາເຕນ຺
ຕິ຺ ເຕ ຂຓ຺ຫາຂຓ຺ຫໍ ຫຸຕ຺ວາ ພູມິຍໍ ປຕນ຺ຕີ຺ ຕສ຺ມາ ‘ໂຈຣປປາໂຕ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຺ ສາ ຕສ຺ສ ປພ຺ພຕສ຺ສ ມຕ຺ຖເກ ຖຕ຺ວາ ‘‘ພ
ລິກມ຺ມໍ ເຕ, ສາມິ, ກໂຣຫີ’’ຕິ ອາຫ຺ ໂສ ຕຓ຺ຫີ ອໂຫສິ຺ ປຸນ ຕາຍ ‘‘ກສ຺ມາ, ສາມິ, ຕຓ຺ຫີພູໂຕສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍ ອາຫ – ‘‘ນ
ມຍ຺ຫໍ ພລິກມ຺ເມນຕ຺ໂຖ, ວຌ຺ເຈຕ຺ວາ ປນ ຕໍ ອາທາຍ ອາຄໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ຺ ‘‘ກິ ກາຣຓາ, ສາມີ’’ຕິ? ‘‘ຕໍ ມາເຣຕ຺ວາ ຕວ
ອາກຣຓານິ ຄເຫຕ຺ວາ ປລາຍນຕ຺ຖາຍາ’’ຕິ຺ ສາ ມຣຓກຍຕຊ຺ຊິຕາ ອາຫ – ‘‘ສາມິ, ອຫຌ຺ຈ ອາກຣຓານິ ຈ ຕວ ສນ຺ຕກາ
ເນວ, ກສ຺ມາ ເອວໍ ວເທສີ’’ຕິ? ໂສ, ‘‘ມາ ເອວໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ, ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈີຍມາໂນປີ ‘‘ມາເຣມິ ເອວາ’’ຕິ ອາຫ຺ ‘‘ເອວໍ ສນ຺ເຕ ກິ
ເຕ ມມ ມຣເຓນ? ອິມານິ ອາກຣຓານິ ຄເຫຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ຊີວິຕໍ ເທຫີ, ອິໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ມໍ ‘ມຕາ’ຕິ ຘາເຣຫິ, ທາສີ ວາ ເຕ ຫຸຕ຺
ວາ ກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ອິທໍ ສຸວຓ຺ຓເກຍູຣໍ, ມຸຕ຺ຕາ ເວລຸຣຸຣິຍາ ພຫູ;

ສພ຺ພໍ ຫຣສ຺ສຸ ກຫ຺ຫນ຺ເຕ, ມໍ ຈ ທາສິຕິ ສາວຍາ’’ຕິ។ (ອປ។ ເຖຣີ ໒។໓។໒໗);

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ໂຈໂຣ ‘‘ເອວໍ ກເຕ ຕ຺ວໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມາຕາປິຕູນໍ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສສິ, ມາເຣສ຺ສາມິເຍວ, ມາ ຕ຺ວໍ ພາລຸຫໍ ປຣິເທວສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ມາ ພາລຸຫໍ ປຣິເທເວສິ, ຂິປ຺ປໍ ພນ຺ຒາຫິ ກຕ຺ຫິກໍ;

ນ ຕຸຍ຺ຫໍ ຊີວິຕໍ ອຕ຺ຖິ, ສພ຺ພໍ ຄຕ຺ຫາມິ ກຕ຺ຫກ’’ນ຺ຕິ។ –

ສາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອໂຫ ອິທໍ ກມ຺ມໍ ກາຣິຍໍ។ ປຓ຺ຓາ ນາມ ນ ປົຈິຕ຺ວາ ຂາທນຕ຺ຖາຍ ກຕາ, ອຖ ໂຂ ວິຈາຣຓຕ຺ຖາຍ ກຕາ, ຊານິສ຺ສາມິສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ, ອຖ ນໍ ອາຫ – ‘‘ສາມິ, ຍທາ ຕ຺ວໍ ‘ໂຈໂຣ’ຕິ ຄເຫຕ຺ວາ ນີຍສິ, ຕທາຫໍ ມາຕາປິຕູນໍ ອາຈິກ຺ຂີ, ເຕ ສຫສ຺ສໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຕໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ເຄເຫ ກຣີສຸ។ ຕໂຕ ປຓ຺ຖາຍ ອຫໍ ຕຸຍ຺ຫໍ ອຸປການິກາ, ອຊ຺ຊ ເມ ສຸທິຓ຺ຓໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ວນ຺ທິຕຸໍ ເທຫີ’’ຕິ។ ໂສ ‘‘ສາຣຸ, ກທ຺ເທ, ສຸທິຓ຺ຓໍ ກຕ຺ວາ ວນ຺ທາຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປພ຺ພຕນ຺ເຕ ອຓ຺ຖາສິ។ ອຖ ນໍ ສາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ຈຕູສຸ ຖາເນສຸ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ‘‘ສາມິ, ອິທໍ ເຕ ປຈ຺ຈິມທສ຺ສນໍ, ອິທານິ ຕຸຍ຺ຫໍ ວາ ມມ ທສ຺ສນໍ, ມຍ຺ຫໍ ວາ ຕວ ທສ຺ສນໍ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ປຸຣໂຕ ຈ ປຈ຺ຉໂຕ ຈ ອາລິງ຺ຄິຕ຺ວາ ປມຕ຺ຕໍ ຫຸຕ຺ວາ ປພ຺ພຕນ຺ເຕ ຖິຕໍ ປິຓ຺ຖິປສ຺ເສ ຖຕ຺ວາ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ຂນ຺ເຒ ຄເຫຕ຺ວາ ເອເກນ ປິຓ຺ຖິກຈ຺ຉາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ປພ຺ພຕປປາເຕ ຂິປິ។ ໂສ ປພ຺ພຕກຸຈ຺ຉິຍໍ ປຕິຫໂຕ ຂຓ຺ຫາຂຓ຺ຫິກໍ ຫຸຕ຺ວາ ກູມິຍໍ ປຕິ។ ໂຈຣປປາຕມຕ຺ຖເກ ອຫິວຕ຺ຖາ ເທວຕາ ເຕສໍ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ກິຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສາ ອິຕ຺ຖິຍາ ສາຣຸການໍ ທຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ນ ຫິ ສພ຺ເພສຸ ຖາເນສຸ, ປຸຣິໂສ ໂຫຕິ ປຓ຺ຫິໂຕ;

ອິຕ຺ຖີປິ ປຓ຺ຫິຕາ ໂຫຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວິຈກ຺ຂຓາ’’ຕິ។ (ອປ។ ເຖຣີ ໒។໓។໓໑);

ສາປິ ໂຈຣໍ ປປາເຕ ຂິປິຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ສຈາຫໍ ເຄຫໍ ຄມິສ຺ສາມິ, ‘ສາມິໂກ ເຕ ກຸຫິ’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສນ຺ຕິ, ສຈາຫໍ ເອວໍ ປຸຓ຺ຖາ ‘ມາຣິໂຕ ເມ’ຕິ ວກ຺ຂາມິ, ‘ທຸພ຺ພິນີເຕ ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ຕໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ອິທານິ ນໍ ມາເຣສີ’ຕິ ມໍ ມຸຂສຕ຺ຕິຫິ ວິຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ, ‘ອາກຣຓຕ຺ຖາຍ ໂສ ມໍ ມາເຣຕຸກາໂມ ອໂຫສີ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ ນ ສທ຺ທຫິສ຺ສນ຺ຕິ, ອລໍ ເມ ເຄເຫນາ’’ຕິ ຕຕ຺ເຖວາກຣຓານິ ຉຫ຺ເຫຕ຺ວາ ອຣຓ຺ຓໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ວິຈຣນ຺ຕີ ເອກໍ ປຣິພ຺ພາຊການໍ ອສ຺ສມໍ ປຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ມຍ຺ຫໍ, ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ເທຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ອຖ ນໍ ປພ຺ພາເຊສຸໍ។ ສາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາວ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ກີ ອຸຕ຺ຕມ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ກທ຺ເທ, ທສສຸ ວາ ກສິເຓສຸ ປຣິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຊານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕພ຺ພໍ , ວາທສຫສ຺ສໍ ວາ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕພ຺ພໍ, ອຍໍ ອມ຺ຫາກໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ອຸຕ຺ຕມຕ຺ໂຖ’’ຕິ។ ‘‘ຊານໍ ຕາວ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕຸໍ ອຫໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ວາທສຫສ຺ສໍ ປນ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມິ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິ។ ອຖ ນໍ ເຕ ວາທສຫສ຺ສໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປຕ຺ວາ ‘‘ອຸຄ຺ຄຫິຕໍ ເຕ ສິປ຺ປໍ, ອິທານິ ຕ຺ວໍ ຊມ຺ພຸທີປຕເລ ວິຈຣິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ຜີ ປຓ຺ຫໍ ກເຖຕຸໍ ສມຕ຺ຖໍ ໂອໂລເກຫີ’’ຕິ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ຊມ຺ພຸສາຂໍ ທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສຸໍ – ‘‘ຄຈ຺ຉ, ກທ຺ເທ, ສເຈ ໂກຈິ ຄິຫີກູໂຕ ຕຍາ ສທ຺ຜີ ປຓ຺ຫໍ ກເຖຕຸໍ ສກ຺ໂກຕິ, ຕສ຺ເສວ ປາທປຣິຈາຣິກາ ກວາຫິ, ສເຈ ປພ຺ພຊິໂຕ ສກ຺ໂກຕິ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊາຫີ’’ຕິ។

ສາ ນາເມນ ຊມ຺ພຸປຣິພ຺ພາຊິກາ ນາມ ຫຸຕ຺ວາ ຕໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ທິຓ຺ເຖ ທິຓ຺ເຖ ປຓ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕີ ວິຈຣຕິ។ ຕາຍ ສທ຺ຜີ ກເຖຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນາໂຫສິ។ ‘‘ອິໂຕ ຊມ຺ພຸປຣິພ຺ພາຊິກາ ອາຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາວ ມນຸສ຺ສາ ປລາຍນ຺ຕິ។ ສາ ຄາມໍ ວາ ນິຄມໍ ວາ ກິກ຺ຂາຍ ປວິສນ຺ຕີ ຄາມທ຺ວາເຣ ວາລຸກຣາສີ ກຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຊມ຺ພຸສາຂໍ ຖເປຕ຺ວາ ‘‘ມຍາ ສທ຺ຜີ ກເຖຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ຊມ຺ພຸສາຂໍ ມທ຺ທຕູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຄາມໍ ປາວິສິ។ ຕໍ ຖານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນາໂຫສິ។ ສາປິ ມິລາຕາຍ ຊມ຺ພຸສາຂາຍ ອຓ຺ຓໍ ຊມ຺ພຸສາຂໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ອິມິນາ ນີຫາເຣນ ວິຈຣນ຺ຕີ ສາວຕ຺ຖີ ປຕ຺ວາ ຄາມທ຺ວາເຣ ວາລຸກຣາສີ ກຕ຺ວາ ຊມ຺ພຸສາຂໍ ຖເປຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ວຕ຺ວາ ກິກ຺ຂາຍ ປາວິສິ។ ສມ຺ພຫຸລາ ຄາມທາຣກາ ຊມ຺ພຸສາຂໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ອຓ຺ຖໍສຸ។ ຕທາ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ປິຕ຺ຫາຍ

ຈຣິຕ຺ວາ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ນຄຣາ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ເຕ ທາຣເກ ຊມ຺ພຸສາຂໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ຄິເຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ກີ ອິທ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຊິ។ ທາຣ ກາ ເຖຣສ຺ສ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ុ។ ‘‘ເຕນ ຫິ ທາຣກາ ອິມໍ ສາຂໍ ມຫ຺ທຖາ’’ຕິ។ ‘‘ກາຍາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ។ ‘‘ອຫໍ ປຌ຺ຫໍ ກເຖສ຺ສາ ມິ, ມຫ຺ທຖ ຕຸມ຺ເຫ’’ຕິ។ ເຕ ເຖຣສ຺ສ ວຈເນນ ສຌ຺ຊາຕ຺ສ຺ສາຫາ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ມຫ຺ທນ຺ຕາ ຊມ຺ພຸສາຂໍ ອຸກ຺ຂິປີສ຺ុ។ ປຣິພ຺ພາຊິກາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕ ປຣິກາສິຕ຺ວາ ‘‘ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘີ ມມ ປຌ຺ເຫນ ກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ກສ຺ມາ ເມ ສາຂໍ ມຫ຺ທຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ອຍ຺ເຍນມ຺ ຫາ ມຫ຺ທາປີຕາ’’ຕິ ອາຫໍສ຺ុ។ ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ເມ ສາຂາ ມຫ຺ທາປີຕາ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ກຄິນິ’’ຕິ។ ‘‘ເຕນ ຫິ ມຍາ ສທ຺ຘີ ປຌ຺ຫໍ ກເຖຖາ’’ຕິ។ ‘‘ສາຘຸ ກເຖສ຺ສາມິ’’ຕິ។

ສາ ວຫ຺ຌມານກຈ຺ຉາຍາຍ ປຌ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຊິຕຸໍ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ, ສກລນຄຣໍ ສງ຺ຂຸກິ។ ‘‘ທ຺ວິນ຺ນໍ ປຕ຺ຫິຕານໍ ກຖໍ ສຸຕິສ຺ ສາມາ’’ຕິ ນາຄຣາ ຕາຍ ສທ຺ຘີເຍວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທີສ຺ុ។ ປຣິພ຺ພາຊິກາ ເຖຣໍ ອາຫ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ປຸຈ຺ຉາມິ ເຕ ປຌ຺ຫ’’ນ຺ຕິ។ ‘‘ປຸຈ຺ຉ, ກຄິນິ’’ຕິ។ ສາ ວາທສຫສ຺ສໍ ປຸຈ຺ຊິ, ປຸຈ຺ຊິຕໍ ປຸຈ຺ຊິຕໍ ເຖໂຣ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສិ។ ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ອາຫ – ‘‘ເອຕ຺ຕກາ ເອວ ເຕ ປຌ຺ຫາ, ອຌ຺ເຌປີ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ? ‘‘ເອຕ຺ຕກາ ເອວ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ។ ‘‘ຕຍາ ພຫູ ປຌ຺ຫາ ປຸຍ຺ຖາ, ມຍມ຺ປີ ເອກໍ ປຸຈ຺ຉາມ, ວິສ຺ສຊ຺ຊິສ຺ສສິ ໂນ’’ຕິ? ‘‘ຊານມານາ ວິສ຺ສຊ຺ຊິສ຺ສາມິ ປຸຈ຺ຉຖ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ។ ເຖໂຣ ‘‘ເອກໍ ນາມ ກີ’’ນ຺ຕິ (ຂຸ។ ປາ។ ໔។໑) ປຌ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຊិ។ ສາ ‘‘ເອວໍ ນາເມສ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕພ຺ໂພ’’ຕິ ອຊານນ຺ຕີ ‘‘ກີ ນາເມຕໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊិ។ ‘‘ພຸທ຺ຘປຌ຺ໂຫ ນາມ, ກຄິນິ’’ຕິ។ ‘‘ມຍ຺ຫມ຺ປີ ຕໍ ເທຖ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ។ ‘‘ສເຈ ມາທິສາ ກວິສ຺ສສិ, ທສ຺ສາມិ’’ຕិ។ ‘‘ເຕນ ຫិ ມໍ ປພ຺ພາເຊຖາ’’ຕិ។ ເຖໂຣ ກິກ຺ ຂຸນີນໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊສិ។ ສາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປທາ ກຸຕ຺ຫລເກສິຕ຺ເຖຣີ ນາມ ຫຸຕ຺ວາ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍເນວ ສຫ ປຏິສມ຺ກິທາຫិ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕិ។

ກິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ – ‘‘ກຸຕ຺ຫລເກສິຕ຺ເຖຣິຍາ ຘມ຺ມສ຺ສວນຌ຺ຈ ພຫຸໍ ນຕ຺ຖិ, ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈຌ຺ຈສ຺ສາ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ຕໍ, ເອເກນ ກິຣ ໂຈເຣນ ສທ຺ຘີ ມຫາສງ຺ຄາມໍ ກຕ຺ວາ ຊິນិຕ຺ວາ ອາຄຕາ’’ຕិ។ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫិ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕិ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕិ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ມຍາ ເທສິຕຘມ຺ມໍ ‘ອປ຺ປໍ ວາ ພຫຸໍ ວາ’ຕិ ປ຺ ມາຕໍ ມາ ຄຕ຺ຫຖ, ອນຕ຺ຖກໍ ປທສຕມ຺ປີ ເສຍ຺ໂຍ ນ ໂຫຕិ, ຘມ຺ມປທໍ ປນ ເອກມ຺ປີ ເສຍ຺ໂຍວ។ ອວເສສໂຈເຣ ຊິນນ຺ຕສ຺ສ ຈ ຊໂຍ ນາມ ນ ໂຫຕិ, ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກກິເລສໂຈເຣ ຊິນນ຺ຕສ຺ເສວ ປນ ຊໂຍ ນາມ ໂຫຕិ’’ຕិ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘិ ຆເຏຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທ ເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສិ –

໑໐໒។

‘ໂຍ ຈ ຄາຖາສຕໍ ກາເສ, ອນຕ຺ຖປທສໍຫិຕາ;

ເອກໍ ຘມ຺ມປທໍ ເສຍ຺ໂຍ, ຍໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ມຕិ។

໑໐໓។

‘ໂຍ ສຫສ຺ສໍ ສຫສ຺ເສນ, ສງ຺ຄາເມ ມານຸເສ ຊិເນ;

ເອກຌ຺ຈ ເຊຍ຺ຍມຕ຺ຕານໍ, ສ ເວ ສງ຺ຄາມຊຸຕ຺ຕໂມ’’ຕិ។

ຕຕ຺ຖ ຄາຖາສຕນ຺ຕិ ໂຍ ຈ ປຸຄ຺ຄໂລ ສຕປຣິຈ຺ເຉທາ ພຫູປີ ຄາຖາ ກາເສຍ຺ຍາຕិ ອຕ຺ໂຖ។ ອນຕ຺ຖປທສໍຫិຕາຕិ ອາກາສວຕ຺ຓ ນາທິວເສນ ອນຕ຺ຖເກຫិ ປເທຫិ ສໍຫិຕາ។ ຘມ຺ມປທນ຺ຕិ ອຕ຺ຖສາຘກໍ ຂນ຺ຘາທິປຏິສໍຍຸຕ຺ຕໍ, ‘‘ຈຕ຺ຕາຣິມານិ ປຣິພ຺ພາຊກາ ຘມ຺ມປທານិ។ ກຕມານិ ຈຕ຺ຕາຣិ? ອນກິຊ຺ຊາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ຘມ຺ມປທໍ, ອພ຺ຍາປາໂທ ປຣິພ຺ພາຊກາ ຘມ຺ມປທໍ, ສມ຺ມາສຕិ ປຣິພ຺ພາຊກາ ຘມ຺ມປທໍ , ສມ຺ມາສມາຘិ ປຣິພ຺ພາຊກາ ຘມ຺ມປທ’’ນ຺ຕិ (ອ។ និ។ ໔។໓໐) ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕສຸ ຈຕູສຸ ຘມ຺ມປເທສຸ ເອກ ມ຺ປີ ຘມ຺ມປທໍ ເສຍ຺ໂຍ។ ໂຍ ສຫສ຺ສໍ ສຫສ຺ເສນາຕិ ໂຍ ເອໂກ ສງ຺ຄາມໂຍໂຘ ສຫສ຺ເສນ ຄຸຓិຕໍ ສຫສ຺ສໍ ມານຸເສ ເອກສ຺ມິໍ ສງ຺ຄາ ເມ ຊິເນຍ຺ຍ, ທສມນຸສ຺ສສຕສຫສ຺ສໍ ຊិນិຕ຺ວາ ຊຍໍ ອາຫເຣຍ຺ຍ, ອຍມ຺ປີ ສງ຺ຄາມຊິນຕໍ ອຸຕ຺ຕໂມ ປວໂຣ ນາມ ນ ໂຫຕិ។ ເອກ ຌ຺ຈ ເຊຍ຺ຍມຕ຺ຕານນ຺ຕិ ໂຍ ຣຕ຺ຕິຏ຺ຖານທິວາຏ຺ຖາເນສຸ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກກມ຺ມຏ຺ຖານໍ ສມ຺ມສນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ໂລກາທិກິເລສຊເຍນ

ອຕຸຕານໍ ຊີເນຍຸຍ ຯ ສ ເວ ສງຄາມຊຸຕຸຕໂມຕິ ໂສ ສງຄາມຊີນານໍ ອຸຕຸຕໂມ ປວໂຣ ສງຄາມສີສໂຍໂສຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສູຕິຯ

ກຸຕຸຫລເກສິຕຸເຖຣິວຕຸຖຸ ຕຕິຍໍຯ

໔ຯ ອນຕຸຖປຸຈຸຉກພຸຣາຫຸມຓວຕຸຖຸ

ອຕຸຕາ ຫເວຕິ ອິມໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອນຕຸຖປຸຈຸຉກໍ ພຸຣາຫຸມຓໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣ ພຸຣາຫຸມໂຓ ''ກີ ນຸ ໂຂ ສມຸມາສມຸພຸທຸໂສ ອຕຸຖເມວ ຊານາຕິ, ອຸທາຫຸ ອນຕຸຖມຸປິ, ປຸຈຸຉິສຸສາມິ ນ''ນຸຕິ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ປຸຈຸຉິ – ''ກນຸເຕ, ຕຸມຸເຫ ອຕຸຖເມວ ຊານາຖ ມຸເລ, ໂນ ອນຕຸຖ''ນຸຕິ? ''ອຕຸຖຸຈາຫໍ, ພຸຣາຫຸມຓ, ຊານາມິ ອນຕຸຖຸຈາ''ຕິຯ ''ເຕນ ຫີ ເມ ອນຕຸຖໍ ກເຖຖາ''ຕິຯ ອຖສຸສ ສຕຸຖາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

''ອຸສຸສູຣເສຍຸຍໍ ອາລສຸຍໍ, ຈຕຸທີກຸກໍ ທີຜໂສຕຸທີຍໍ;

ເອກສຸສທຸສານຄມນໍ ປຣທາຣູປເສວນໍ;

ເອຕໍ ພຸຣາຫຸມຓ ເສວສຸສຸ, ອນຕຸຖໍ ເຕ ກວິສຸສຕິ''ຕິຯ

ຕໍ ສຸຕຸວາ ພຸຣາຫຸມໂຓ ສາທຸການມທາສິ ''ສາທຸ ສາທຸ, ຄຓາຈຣິຍ, ຄຓເຊຕຸຖກ, ຕຸມຸເຫ ອຕຸຖຸຈ ຊານາຖ ອນຕຸຖຸຈາ''ຕິ ຯ ''ເອວໍ ໂຂ, ພຸຣາຫຸມຓ, ອຕຸຖານຕຸຖຊານນໂກ ນາມ ມຍາ ສທິໂສ ນຕຸຖິ''ຕິຯ ອຖສຸສ ສຕຸຖາ ອຊຸຊາສຍໍ ອຸປທາເຣຕຸວາ, ''ພຸຣາຫຸມຓ, ເກນ ກມຸເມນ ຊີວສີ''ຕິ ປຸຈຸຉິຯ ''ຊູຕກມຸເມນ, ໂກ ໂຄຕມາ''ຕິຯ ''ກີ ປນ ເຕ ຊໂຍ ໂຫຕິ ປຣາຊໂຍ''ຕິ ຯ ''ຊໂຍປີ ໂຫຕິ ປຣາຊໂຍປີ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ພຸຣາຫຸມຓ, ອປຸປມຕຸຕໂກ ເອສ, ປຣໍ ຊິນນຸຕສຸສ ຊໂຍ ນາມ ນ ເສຍຸໂຍຯ ໂຍ ປນ ກິເລສຊເຍນ ອຕຸຕານໍ ຊິນາຕິ, ຕສຸສ ຊໂຍ ເສຍຸໂຍຯ ນ ຫິ ຕໍ ຊຍໍ ໂກຈິ ອປຊຍໍ ກາຕຸໍ ສກຸໂກຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ອນຸສນຸຊີ ຄເຄຕຸວາ ຘມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໐໔ຯ

''ອຕຸຕາ ຫເວ ຊິຕໍ ເສຍຸໂຍ, ຍາ ຈາຍໍ ອິຕຣາ ປຊາ;

ອຕຸຕທນຸຕສຸສ ໂປສສຸສ, ນິຈຸຈໍ ສຍຸຍຕຈາຣິໂນຯ

໑໐໕ຯ

''ເນວ ເທໂວ ນ ຄນຸສພຸໂພ, ນ ມາໂຣ ສຫ ພຸຣຫຸມຸນາ;

ຊິຕໍ ອປຊິຕໍ ກຍິຣາ, ຕຖາຣູປສຸສ ຊນຸຕຸໂນ''ຕິຯ

ຕຕຸຖ ຫເວຕິ ນິປາໂຕຯ ຊິຕນຸຕິ ລິງຄວິປລຸລາໂສ, ອຕຸຕໂນ ກິເລສຊເຍນ ອຕຸຕາ ຊິໂຕ ເສຍຸໂຍຕິ ອຕຸໂຖຯ ຍາ ຈາຍໍ ອິຕຣາ ປຊາຕິ ຍາ ປນາຍໍ ອວເສສາ ປຊາ ຊູເຕນ ວາ ຘນຫຣເຓນ ວາ ສງຄາເມນ ວາ ພລາກິກເວນ ວາ ຊິຕາ ກເວຍຸຍ, ຕໍ ຊິນນຸເຕນ ຍໍ ຊິຕໍ, ນ ຕໍ ເສຍຸໂຍຕິ ອຕຸໂຖຯ ກສຸມາ ປນ ຕເທວ ຊິຕໍ ເສຍຸໂຍ, ອິທໍ ນ ເສຍຸໂຍຕິ? ຍສຸມາ ອຕຸຕທນຸຕສຸສ...ເປ... ຕຖາຣູປສຸສ ຊນຸຕຸໂນຕິຯ ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ຍສຸມາ ຫິ ຍຸວາຍໍ ນິກຸກິເລສຕາຍ ອຕຸຕທນຸໂຕ ໂປໂສ, ຕສຸສ ອຕຸຕທນຸຕສຸສ ກາ

ຍາຫິປິ ນິຈ຺ຈໍ ສລ຺ລຕຈາຣິໂນ ເອວຣູປ຺ສ຺ສ ອິເມຫິ ກາຍສລ຺ລມາທີຫິ ສລ຺ລຕສ຺ສ ຊນ຺ຕຸໂນ ເທໂວ ວາ ຄນ຺ຑພ຺ໂພ ວາ ມາໂຣ ວາ ພ຺ຣຫ຺ມຸນາ ສຫ ອຸຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ‘‘ອຫມສ຺ສ ຊີຕໍ ອປ຺ຊີຕໍ ກຣິສ຺ສາມິ, ມຄ຺ຄກາວນາຍ ປ຺ຫີເນ ກິເລເສ ປຸນ ອຸປ຺ປາເທສ຺ສາມີ’’ຕິ ຆເຜນ຺ໂຕປິ ວາຍມນ຺ໂຕປິ ຍຖາ ຝນາທີຫິ ປ໌ຣາຊິໂຕ ປກ຺ຂນ຺ຕໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ອິຕເຣນ ຊີຕໍ ປຸນ ຊິນນ຺ໂຕ ອປ຺ຊີຕໍ ກເຣຍ຺ຍ, ‘‘ເອວໍ ອປ຺ຊີຕໍ ກາຕຸໍ ເນວ ສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍາ’’ຕິ຺

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓີສູຕິ຺

ອນຕ຺ຖປ຺ຸຈ຺ຉກພ຺ຣາຫ຺ມຓາວຕ຺ຖຸ ຈຕ຺ຕຖໍ຺

໕຺ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ມາຕຸລພ຺ຣາຫ຺ມຓາວຕ຺ຖຸ

ມາເສມາເສຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວ຺ເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ມາຕຸລພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺

ເຖໂຣ ກິຣ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ກິຍ຺ຈິເທວ ກຸສລໍ ກໂຣສີ’’ຕິ? ‘‘ກໂຣມິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ຺ ‘‘ກິ ກໂຣສີ’’ຕິ? ‘‘ມາເສ ມາເສ ສຫສ຺ສປຣິຈ຺ຈາເຄນ ທານໍ ທມ຺ມີ’’ຕິ຺ ‘‘ກສ຺ສ ເທສີ’’ຕິ? ‘‘ນິຄຕ຺ຖານໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ຺ ‘‘ກິ ປຕ຺ຖຍນ຺ໂຕ’’ຕິ? ‘‘ພ຺ຣຫ຺ມໂລກໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ຺ ‘‘ກິ ປນ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກສ຺ສ ອຍໍ ມຄ຺ໂຄ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ຺ ‘‘ໂກ ເອວມາຫາ’’ຕິ? ‘‘ອາຈຣິເຍຫິ ເມ ກຖິຕໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ຺ ‘‘ໂນ ຕ຺ວໍ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກສ຺ສ ມຄ຺ຄໍ ຊານາສິ, ນາປິ ເຕ ອາຈຣິຍາ, ສຕ຺ຖາວ ເອໂກ ຊານາຕິ, ເອຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ພ຺ຣຫ຺ມໂລກສ຺ສ ເຕ ມຄ຺ຄໍ ກຖາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕໍ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເອວມາຫາ’’ຕິ, ‘‘ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ສາຘຸ ວຕສ຺ສ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກສ຺ສ ມຄ຺ຄໍ ກເຖຖາ’’ຕິ຺ ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອວໍ ກິຣ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອາມ, ໂກ ໂຄຕມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຕຍາ ເອວໍ ທທມາເນນ ວສ຺ສສຕໍ ທິນ຺ນທານໂຕປິ ມຸຫຸຕ຺ຕມຕ຺ຕໍ ປສນ຺ນຈິຕ຺ເຕນ ມມ ສາວກສ຺ສ ໂອໂລກນໍ ວາ ກຍຈ຺ຉຸກິກ຺ຂາມຕ຺ຕທານໍ ວາ ມຫປ຺ຜລຕຣ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຜຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໖຺

‘‘ມາເສ ມາເສ ສຫສ຺ເສນ, ໂຍ ຍເຊຖ ສຕໍ ສມໍ;

ເອກຍ຺ຈ ກາວິຕຕ຺ຕານໍ, ມຸຫຸຕ຺ຕມປິ ປູຊເຍ;

ສາເຍວ ປູຊນາ ເສຍ຺ໂຍ, ຍຍ຺ເຈ ວສ຺ສສຕໍ ຫຸຕ’’ນ຺ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ສຫສ຺ເສນາຕິ ສຫສ຺ສປຣິຈ຺ຈາເຄນ຺ ໂຍ ຍເຊຖ ສຕໍ ສມນ຺ຕິ ໂຍ ວສ຺ສສຕໍ ມາເສ ມາເສ ສຫສ຺ສໍ ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ໂຕ ໂລກິຍມ ຫາຊນສ຺ສ ທານໍ ທເທຍ຺ຍ, ເອກຍ຺ຈ ກາວິຕຕ຺ຕານນ຺ຕິ ໂຍ ປນ ເອກໍ ສີລາທິຄຸຓວິເສເສນ ວຑ຺ຌິຕອຕ຺ຕານໍ ເຫຍ຺ຖິມໂກຍິຍາ ໂສຕາປນ຺ນໍ, ອຸປ຺ຣິມໂກຍິຍາ ຂີຓາສວໍ ຆຣທ຺ວາຣໍ ສມ຺ປຕ຺ຕໍ ກຍຈ຺ຉຸກິກ຺ຂາທານວເສນ ວາ ຍາປນມຕ຺ຕອາຫາຣທານວເສນ ວາ ຖູລສາຝກທານມຕ຺ເຕນ ວາ ປູເຊຍ຺ຍ຺ ຍໍ ອິຕເຣນ ວສ຺ສສຕໍ ຫຸຕໍ຺ ຕໂຕ ສາເຍວ ປູຊນາ ເສຍ຺ໂຍ຺ ເສຍ຺ໂຖ ອຸຕ຺ຕໂມຕິ ອຕ຺ໂຖຕິ຺

ເທສນາວສາເນ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ໂຕ, ອຍ຺ເຍປິ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓີສູຕິ຺

ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ມາຕຸລພ຺ຣາຫ຺ມຓາວຕ຺ຖຸ ປຍ຺ຈມໍ຺

໖຺ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ກາຄິເນຍ຺ຍວຕ຺ຖຸ

โຍຈ ວສຸສສຕໍ ຊນຸຕູຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເວລຸຂຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣສຸສ ກາຄິເນຍຸຍໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໚

ຕມຸປິ ຫິ ເຖໂຣ ອຸປສງກມິຕຸວາ ອາຫ – ''ກຶ, ພຸຣາຫຸມຓ, ກຸສລໍ ກໂຣສີ''ຕິ? ''ອາມ, ກນຸເຕ''ຕິ໚ ''ກຶ ກໂຣສີ''ຕິ? ''ມາເສ ມາເສ ເອກໍ ເອກໍ ປສຸໍ ຆາເຕຕຸວາ ອຄຸຄຶ ປຣິຈຣາມີ''ຕິ໚ ''ກິມຕຸຖໍ ເອວໍ ກໂຣສີ''ຕິ? ''ພຸຣຫຸມໂລກມຄຸໂຄ ກິເຣໂສ''ຕິ໚ ''ເກເນວໍ ກຖິຕ''ນຸຕິ? ''ອາຈຣິເຍຫິ ເມ, ກນຸເຕ''ຕິ໚ ''ເນວ ຕຸວໍ ພຸຣຫຸມໂລກສຸສ ມຄຸຄໍ ຊານາສິ, ນາປິ ເຕ ອາຈຣິຍາ, ເອຫິ, ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄມິສຸສາມາ''ຕິ ຕໍ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ເນຕຸວາ ຕໍ ປວຕຸຕຶ ອາໂຣເຈຕຸວາ ''ອິມສຸສ, ກນຸເຕ, ພຸຣຫຸມໂລກສຸສ ມຄຸຄໍ ກເຖຖາ''ຕິ ອາຫ໚ ສຕຸຖາ ''ເອວໍ ກິຣາ''ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ເອວໍ, ໂກ ໂຄຕມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ພຸຣາຫຸມຓ, ວສຸສສຕມຸປິ ເອວໍ ອຄຸຄຶ ປຣິຈຣນຸຕສຸສ ຕວ ອຄຸຄິປາຣິຈຣິຍາ ມມ ສາວກສຸສ ຕງຂຓມຕຸຕໍ ປູຊມຸປິ ນ ປາປຸຓາຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ອນຸສນຸຘຶ ຆເຊຕຸວາ ຘມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໗໚

''ໂຍ ຈ ວສຸສສຕໍ ຊນຸຕຸ, ອຄຸຄຶ ປຣິຈເຣ ວເນ;

ເອກຍຸຈ ກາວິຕຕຸຕານໍ, ມຸຫຸຕຸຕມປິ ປູຊເຍ;

ສາເຍວ ປູຊນາ ເສຍຸໂຍ, ຍຍຸເຈ ວສຸສສຕໍ ຫຸຕ''ນຸຕິ໚

ຕຕຸຖ ຊນຸຕູຕິ ສຕຸຕາຘິວຈນເມຕໍ໚ ອຄຸຄຶ ປຣິຈເຣ ວເນຕິ ນິປຸປປຍຸຈກາວປຕຸຖນາຍ ວນໍ ປວິສິຕຸວາປິ ຕຕຸຖ ອຄຸຄຶ ປຣິຈເຣຍຸຍ໚ ເສສໍ ປຸຣິມສທິສເມວາຕິ໚

ເທສນາວສາເນ ໂສ ພຸຣາຫຸມໂຓ ໂສຕາປຕຸຕິຜລໍ ປາປຸຓິ, ອຍຸເຍປິ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ໚

ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣສຸສ ກາຄິເນຍຸຍວຕຸຖຸ ຉຏຸຘໍ໚

໗໚ ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣສຸສ ສຫາຍກພຸຣາຫຸມຓວຕຸຖຸ

ຍໍກິຍຸຈິ ຍິຏຸຘໍ ວາຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເວລຸຂຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣສຸສ ສຫາຍກພຸຣາຫຸມຓໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໚

ຕມຸປິ ຫິ ເຖໂຣ ອຸປສງກມິຕຸວາ ''ກຶ, ພຸຣາຫຸມຓ, ກິຍຸຈິ ກຸສລໍ ກໂຣສີ''ຕິ ປຸຈຸຉິ໚ ''ອາມ, ກນຸເຕ''ຕິ໚ ''ກຶ ກໂຣສີ''ຕິ? ''ຍິຏຸຖຍາຄໍ ຍຊາມີ''ຕິ໚ ''ຕທາ ກິຣ ຕໍ ຍາຄໍ ມຫາປຣິຈຸຈາເຄນ ຍຊ''ນຸຕິ໚ ອິໂຕ ປຣໍ ເຖໂຣ ປຸຣິມນເຍເນວ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ຕໍ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ເນຕຸວາ ຕໍ ປວຕຸຕຶ ອາໂຣເຈຕຸວາ ''ອິມສຸສ, ກນຸເຕ, ພຸຣຫຸມໂລກສຸສ ມຄຸຄໍ ກເຖຖາ''ຕິ ອາຫ໚ ສຕຸຖາ, ''ພຸຣາຫຸມຓ, ເອວໍ ກິຣາ''ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ເອວໍ, ໂກ ໂຄຕມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ພຸຣາຫຸມຓ, ຕຍາ ສໍວຈຸຉຣໍ ຍິຏຸຖຍາຄໍ ຍຊນຸເຕນ ໂລກິຍມຫາຊນສຸສ ທິນຸນທານໍ ປສນຸນຈິຕຸເຕນ ມມ ສາວການໍ ວນຸທນຸຕານໍ ອຸປຸປນຸນກຸສລເຈຕນາຍ ຈຕຸກາຄມຕຸຕມຸປິ ນ ອຄຸຆຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ອນຸສນຸຘຶ ຆເຊຕຸວາ ຘມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໘໚

''ຍໍ ກິຍຸຈິ ຍິຏຸຘໍ ວ ຫຸຕໍ ວ ໂລເກ,

ສໍວຈຸຉຣໍ ຍເຊຖ ປຸຍຸຍເປກຸໂຂ;

ສພ຺ພມ຺ປິ ຕໍ ນ ຈຕຸກາຄເມຕິ,

ອກິວາທນາ ອຸຊ຺ຊຸຄເຕສຸ ເສຍ຺ໂຍ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ຍໍ ກິຜ຺ຈິຕິ ອນວເສສປ໌ຣິຍາທານວຈນເມຕໍ។ ຍິຜ຺ຖນ຺ຕິ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ມງ຺ຄລກິຣິຍາທິວເສສຸ ທິນ຺ນທານໍ។ ຫຸຕນ຺ຕິ ອກິສງ຺ຂຣິຕ຺ວາ ກຕໍ ປາຫຸນທານຜ຺ເຈວ, ກມ຺ມຜ຺ຈ ຜລຜ຺ຈ ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ກຕທານຜ຺ຈ។ ສໍວຈ຺ຉຣໍ ຍເຊຖາຕິ ເອກສໍວຈ຺ຉຣໍ ນິຣນ຺ຕຣເມວ ວຸຕ຺ຕປ຺ປ໌ກາຣໍ ທານໍ ສກລຈກ຺ກວາລຸເອປິ ໂລກິຍມຫາຊນສ຺ສ ທເທຍ຺ຍ។ ປຸຜ຺ຜເປກ຺ໂຂຕິ ປຸຜ຺ຜໍ ອິຈ຺ຉນ຺ໂຕ។ ອຸຊ຺ຊຸຄເຕສູຕິ ເທຜ຺ກິມ຺ໂກຜິຍາ ໂສຕາປນ຺ເນສຸ ອຸປ໌ຣິມ຺ໂກຜິຍາ ຂີຕາສເວສຸ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ‘‘ເອວຣູເປສຸ ປ໌ສນ຺ນຈິຕ຺ເຕນ ສຣີຣໍ ໂອນມິຕ຺ວາ ວນ຺ທນ຺ຕສ຺ສ ກຸສລເຈຕນາຍ ຍໍ ຜລໍ, ຕໂຕ ຈຕຸກາຄມ຺ປິ ສພ຺ພໍ ຕໍ ທານໍ ນ ອຄ຺ຆຕິ, ຕສ຺ມາ ອຸຊ຺ຊຸຄເຕສຸ ອກິວາທນເມວ ເສຍ຺ໂຍ’’ຕິ។

ເທສນາວສາເນ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປ໌ຕ຺ໂຕ, ອຜ຺ເຜປິ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕື່ສູຕິ។

ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສຫາຍກພ຺ຣາຫ຺ມຕາວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍ។

໘។ ອາຍຸວຑ຺ຒນກຸມາຣວຕ຺ຖຸ

ອກິວາທນສີລິສ຺ສາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ທີຆລງ຺ພິກໍ ນິສ຺ສາຍ ອຣຜ຺ຜກຸຜິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ທີຆາຍຸກຸມາຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។

ທີຆລງ຺ພິກນຄຣວາສິໂນ ກິຣ ທ຺ເວ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ພາຫິຣກປ໌ພ຺ພຊ຺ຊໍ ປ໌ພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຜ຺ຖຈຕ຺ຕາລີສ ວສ຺ສານິ ຕປ໌ຈຣຕໍ ກຣີສຸ។ ເຕສຸ ເອໂກ ‘‘ປ໌ເວຕິ ເມ ນສ຺ສິສ຺ສຕິ, ວິພ຺ກມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ກຕໍ ຕປໍ ປ໌ເຣສໍ ວິກ຺ກິຕິຕ຺ວາ ໂຄສເຕນ ເຈວ ກຫາປ໌ຕສເຕນ ຈ ສທ຺ຘີ ກຣີຍໍ ລກິຕ຺ວາ ກຸຜ຺ມມ຺ພໍ ສຕ຺ຖເປສິ។ ອຖສ຺ສ ກຣິຍາ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ។ ອິຕໂຣ ປນສ຺ສ ສຫາຍໂກ ປວາສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນເທວ ຕໍ ນຄຣໍ ປ໌ຈ຺ຈາຄມີ។ ໂສ ຕສ຺ສ ອາຄຕກາວໍ ສຸຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ອາທາຍ ສຫາຍກສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ອຄມາສິ។ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ມາຕຸ ຫຕ຺ເຖ ທຕ຺ວາ ສຍໍ ຕາວ ວນ຺ທິ, ມາຕາປິ ປຸຕ຺ຕໍ ປິຕຸ ຫຕ຺ເຖ ທຕ຺ວາ ວນ຺ທິ។ ໂສ ‘‘ທີຆາຍຸກາ ໂຫຖາ’’ຕິ ອາຫ, ປຸຕ຺ເຕ ປນ ວນ຺ທາປິເຕ ຕຸຕ຺ຫີ ອໂຫສິ។ ອຖ ນໍ ‘‘ກສ຺ມາ, ກນ຺ເຕ, ອມ຺ເຫຫີ ວນ຺ທິເຕ ‘ທີຆາຍຸກາ ໂຫຖາ’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມສ຺ສ ວນ຺ທນກາເລ ກິຜ຺ຈິ ນ ວເທຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ອິມສ຺ເສໂກ ອນ຺ຕຣາໂຍ ອຕ຺ຖິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ’’ຕິ។ ‘‘ກິຕ຺ຕກໍ ຊີວິສ຺ສຕິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ສຕ຺ຕາຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ’’ຕິ។ ‘‘ປ໌ຜິພາຫນກາຣຕໍ ອຕ຺ຖິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ນາຫໍ ປ໌ຜິພາຫນກາຣຕໍ ຊານາມີ’’ຕິ។ ‘‘ໂກ ປນ ຊາເນຍ຺ຍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ຊາເນຍ຺ຍ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ។ ‘‘ຕຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕປປ໌ຣິຫານິ ໂຕ ກາຍາມີ’’ຕິ។ ‘‘ສເຈ ເຕ ປຸຕ຺ຕສິເນໂຫ ອຕ຺ຖິ, ຕປປ໌ຣິຫານີ ອຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ។

ໂສ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຍໍ ຕາວ ວນ຺ທິ។ ສຕ຺ຖາ ‘‘ທີຆາຍຸໂກ ໂຫຫີ’’ຕິ ອາຫ, ປຊາປຕິຍາ ວນ຺ທນກາເລປິ ຕສ຺ສາ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວນ຺ທາປນກາເລ ຕຸຕ຺ຫີ ອໂຫສິ។ ໂສ ປຸຣິມນເຍເນວ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉິ, ສຕ຺ຖາປິ ຕເຖວ ພ຺ຍາກາສິ។ ໂສ ກິຣ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ສພ຺ພຜ຺ຜຸຕຜ຺ຜາຕໍ ອປ໌ຜິວິຊ຺ຊິຕ຺ວາວ ອຕ຺ຕໂນ ມນ຺ຕໍ ສພ຺ພຜ຺ຜຸຕຜ຺ຜາເຕນ ສໍສນ຺ເທສິ, ປ໌ຜິພາຫນູປາຍໍ ປນ ນ ຊານາຕິ។ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ອຕ຺ຖິ ປນ, ກນ຺ເຕ, ປ໌ຜິພາຫນູປາໂຍ’’ຕິ? ‘‘ກເວຍ຺ຍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ’’ຕິ។ ‘‘ກິ ກເວຍ຺ຍາ’’ຕິ? ‘‘ສເຈ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫທ຺ວາເຣ ມຕ຺ຑປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມຊ຺ເຊ ປີຄກໍ ກາເຣຕ຺ວາ ຕໍ ປ໌ຣິກ຺ຂິປນ຺ໂຕ ອຜ຺ຖ ວາ ໂສ ລຸອສ ວາ ອາສນານິ ປ໌ຜ຺ຜາເປຕ຺ວາ ເຕສຸ ມມ ສາວເກ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ປ໌ຣິຕ຺ຕໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍາສິ, ເອວມສ຺ສ ອນ຺ຕຣາໂຍ ນສ຺ເສຍ຺ຍາ’’ຕິ។ ‘‘ໂກ ໂຄຕມ, ມຍາ ມຕ຺ຑປາທີນິ ສກ຺ກາ ກາຕຸໍ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປນ ສາວເກ ກຖໍ ລຈ຺ຉາມີ’’ຕິ? ‘‘ຕຍາ ເອຕ຺ຕເກ ກເຕ ອຫໍ ມມ ສາວເກ ປຫິຕິສ຺ສາມີ’’ຕິ។ ‘‘ສາຘຸ, ໂກ ໂຄຕມາ’’ຕິ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫທ຺ວາເຣ ສພ຺ພໍ ກິຈ຺ຈໍ ນິຜ຺ຖາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ។ ສຕ຺ຖາ ກິກ຺ຂູ ປຫິຕິ, ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນິສີທິສຸ, ທາຣກມ຺ປິ ປີຄກາຍໍ ນິປ໌ຊ຺ຊາເປສຸໍ, ກິກ຺ຂູ ສຕ຺ຕຣຕ຺ຕິນ຺ທິວໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ປ໌ຣິຕ຺ຕໍ ກຕື່ສຸ, ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສາຍໍ ສຕ຺ຖາ ອາຄຈ຺ຉິ។ ຕສ຺ມິ ອາຄເຕ ສພ຺ພຈກ຺ກວາລຸອເທວຕາ ສນ຺ນິປຕື່ສຸ។ ເອໂກ ປນ ອວຣຸທ຺ຘໂກ ນາມ ຍກ຺ໂຂ ທ຺ວາທສ ສໍວຈ຺ຉຣານິ ເວສ຺ສວຕໍ ອຸປຜ຺ຖຫິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ວຣໍ ລກນ຺ໂຕ ‘‘ອິໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ອິມໍ ທາຣກໍ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ລກິ។ ຕສ຺ມາ ໂສປິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຜ຺ຖາສິ។

ສຕ຺ຖຣິ ປນ ຕຕ຺ຖ ຄເຕ ມເຫສກ຺ຂາສຸ ເທວຕາສຸ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕາສຸ ອປ຺ເປສກ຺ຂາ ເທວຕາ ໂອສກ຺ກິຕ຺ວາ ໂອສກ຺ກິຕ຺ວາ ໂອກາສໍ ອລກມານາ ທ຺ວາທສ ໂຍຊນານິ ປ຺ຜິກ຺ກມີສຸ. ອວຣຸທ຺ຜໂກປີ ຕເຖວ ປ຺ຜິກ຺ກມີ, ສຕ຺ຖາປີ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິ ປຣິຕ຺ຕມກາສີ. ສຕ຺ຕາເຫ ວີຕິວຕ຺ເຕ ອວຣຸທ຺ຜໂກ ທາຣກໍ ນ ລກີ. ອພ຺ຖເມ ປນ ທິວເສ ອຣຸເຓ ອຸຄ຺ຄຕມຕ຺ເຕ ທາຣກໍ ອາເນຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທາເປສຸ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ທີຆາຍຸໂກ ໂຫຫີ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກິວຈິຣໍ ປນ, ໂກ ໂຄຕມ, ທາຣໂກ ຖສ຺ສຕີ’’ຕິ? ‘‘ວີສວສ຺ສສຕໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ’’ຕີ. ອຖສ຺ສ ‘‘ອາຍຸວຑ຺ຒນກຸມາໂຣ’’ຕິ ນາມໍ ກຣີສຸ. ໂສ ວຸທ຺ຜິມນ຺ວາຍ ປຍ຺ຈຫີ ອຸປາສກສເຕຫິ ປຣິວຸໂຕ ວິຈຣີ. ອເຖກທິວສໍ ຘມ຺ມສກາຍໍ ກິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມຸຝ຺ຖາເປສຸໍ ‘‘ປສ຺ສຖາວຸໂສ, ອາຍຸວຑ຺ຒນກຸມາເຣນ ກິຣ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ມຣິຕພ຺ພໍ ອກວິສ຺ສ, ໂສ ອິທານິ ວີສວສ຺ສສຕຝ຺ຖາຍີ ຫຸຕ຺ວາ ປຍ຺ຈຫິ ອຸປາສກສເຕຫິ ປຣິວຸໂຕ ວິຈຣຕິ, ອຕ຺ຖິ ມຍ຺ເຍ ອິເມສໍ ສຕ຺ຕານໍ ອາຍຸວຑ຺ຒນກາຣຓ’’ນ຺ຕີ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ນ ເກວລໍ ອາຍຸວຑ຺ຒນເມວ, ອິເມ ປນ ສຕ຺ຕາ ຄຸຓວນ຺ເຕ ວນ຺ທນ຺ຕາ ອກິວາເທນ຺ຕາ ຈຕູຫິ ກາຣເຓຫິ ວຑ຺ຒນ຺ຕິ, ປຣິສ຺ສຍໂຕ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ຍາວຕາຍຸກເມວ ຕິຝ຺ຖນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຜຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໙.

‘‘ອກິວາທນສີລິສ຺ສ , ນິຈ຺ຈໍ ວຸຫ຺ຒາປຈາຍິໂນ;

ຈຕ຺ຕາໂຣ ຘມ຺ມາ ວຑ຺ຒນ຺ຕິ, ອາຍຸ ວຓ຺ໂຓ ສຸຂໍ ພລ’’ນ຺ຕີ.

ຕຕ຺ຖ ອກິວາທນສີລິສ຺ສາຕິ ວນ຺ທນສີລິສ຺ສ, ອກິຕ຺ຫໍ ວນ຺ທນກິຈ຺ຈປສຸຕສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວຸຫ຺ຒາປຈາຍິໂນຕິ ຄິຫິສ຺ສ ວາ ຕທຫຸປພ຺ພຊິເຕ ທຫຣສາມເຓເຣປີ, ປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ວາ ປນ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ວາ ອຸປສມ຺ປທາຍ ວາ ວຸຫ຺ຒຕເຣ ຄຸຓວຸຫ຺ເຒ ອປ຺ຈາຍມານສ຺ສ, ອກິວາທເນນ ວາ ນິຈ຺ຈໍ ປູເຊນ຺ຕສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຈຕ຺ຕາໂຣ ຘມ຺ມາ ວຑ຺ຒນ຺ຕີຕິ ອາຍຸມ຺ຫິ ວຑ຺ຒມາເນ ຍຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຕໍ ວຑ຺ຒຕິ, ຕຕ຺ຕກໍ ອິຕເຣປີ ວຑ຺ຒນ຺ຕິເຍວ. ເຍນ ຫິ ປຍ຺ຍາສວສ຺ສອາຍຸສໍວຕ຺ຕນິກໍ ກຸສລໍ ກຕໍ, ປຍ຺ຈວີສຕິວສ຺ສກາເລ ຈສ຺ສ ຊີວິຕນ຺ຕຣາໂຍ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ໂສ ອກິວາທນສີລຕາຍ ປ຺ຜິປ຺ປສ຺ສມ຺ກຕິ, ໂສ ຍາວຕາຍຸກເມວ ຕິຝ຺ຖຕິ, ວຓ຺ຓາທໂຍປີສ຺ສ ອາຍຸນາວ ສທ຺ຘິ ວຑ຺ຒນ຺ຕີ. ອິໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິປີ ເອເສວ ນໂຍ. ອນ຺ຕຣາເຍນ ປວຕ຺ຕສ຺ສາຍຸໂນ ວຑ຺ຒນໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ.

ເທສນາວສາເນ ອາຍຸວຑ຺ຒນກຸມາໂຣ ປຍ຺ຈຫິ ອຸປາສກສເຕຫິ ສທ຺ຘິ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຝ຺ຖຫີ, ອຍ຺ເຍປີ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ.

ອາຍຸວຑ຺ຒນກຸມາຣວຕ຺ຖຸ ອຝ຺ຖມໍ.

໙. ສໍກິຈ຺ຈສາມເຓຣວຕ຺ຖຸ

ໂຍຈ ວສ຺ສສຕໍ ຊີເວຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສໍກິຈ຺ຈສາມເຓຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິຣ ຕິໍສມຕ຺ຕາ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສາສເນ ອຸຣໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພຊີສຸ. ເຕ ອຸປສມ຺ປທາຍ ປຍ຺ຈວສ຺ສາ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຄນ຺ຖຘຸຣໍ ວິປສ຺ສນາຘຸຣນ຺ຕິ ທ຺ເວ ຘຸຣານີຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ມຍໍ ມຫລ຺ລກກາເລ ປພ຺ພຊິຕາ’’ຕິ ຄນ຺ຖຘຸເຣ ອຸສ຺ສາຫໍ ອກຕ຺ວາ ວິປສ຺ສນາຘຸຣໍ ປູເຣຕຸກາມາ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕາ ກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ກຖາເປຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ເອກໍ ອຣຍ຺ຍາຍຕນໍ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາປຸຈ຺ຊິສຸ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ກຕຣໍ ຝານໍ ຄມິສ຺ສຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ອສຸກໍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຕຕ຺ຖ ເຕສໍ ເອກໍ ວິຆາສາທໍ ນິສ຺ສາຍ ກຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ຕຍ຺ຈ ປນ ສໍກິຈ຺ຈສາມເຓເຣ ຄເຕ ວູປສມິສ຺ສຕິ, ອຖ ເນສໍ ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈໍ ປາຣິປູຣີ ຄມິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຍ຺ຍາສີ.

ສໍກິຈຸຈສາມເຕໂຣ ນາມ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສາມເຕໂຣ ສຕ຺ຕວສ຺ສິໂກ ຊາຕິຍາ. ຕສ຺ສ ກິຣ ມາຕາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ອຑ຺ຒກຸລສ຺ສ ຘີຕາ. ສາ ຕສ຺ມິ ກຸຈ຺ຉິຄເຕ ເອເກນ ພຸຍາຘິນາ ຕງ຺ຂຕຫຼ຺ເລວ ກາລມກາສິ. ຕສ຺ສາ ຊາປີຍມານາຍ ຄເປຕ຺ວາ ຄພ຺ກມໍສໍ ເສສໍ ຊາຍິ. ອຖສ຺ສາ ຄພ຺ກມໍສໍ ຈິຕກໂຕ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ທ຺ວີສຸ ຕີສຸ ຄາເບສຸ ສູເລຫິ ວິຊ຺ຊິສຸ. ສູລໂກຍິ ທາຣກສ຺ສ ອກ຺ຂິໂກຍີ ປຫຣີ. ເອວໍ ຄພ຺ກມໍສໍ ວິຊ຺ຊີຕ຺ວາ ອງ຺ຄາຣຣາສິມ຺ຫິ ຂິປີຕ຺ວາ ອງ຺ຄາເຣເຫວ ປຍິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ປກ຺ກມິສຸ. ຄພ຺ກມໍສໍ ຊາຍິ, ອງ຺ຄາຣມຕ຺ຖເກ ປນ ສຸວຕ຺ຕພິມ຺ພສທິໂສ ທາຣໂກ ປທຸມຄພ຺ເກ ນິປ຺ນ຺ໂນ ວິຍ ອໂຫສິ. ປຈ຺ຈິມກວິກສ຺ສ ສຕ຺ຕສ຺ສ ຫິ ສິເນຣຸນາ ໂອຕ຺ຖຣິຍມານສ຺ສປີ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອປ຺ປຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂໂຍ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ປຸນທິວເສ “ຈິຕກໍ ນິພ຺ພາເປສ຺ສາມາ”ຕິ ອາຄຕາ ຕຖານິປນ຺ນໍ ທາຣກໍ ທິສ຺ວາ ອຈ຺ຉຣິຍພ຺ກຸຕຈິຕ຺ຕຊາຕາ “ກຖຫຼ຺ຫີ ນາມ ເອຕ຺ຕເກສຸ ທາຣູສຸ ຂີຍມາເນສຸ ສກລສຣີເຣ ຊາປີຍມາເນ ທາຣໂກ ນ ຊາຍິ, ກີ ນຸ ໂຂ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິ ທາຣກໍ ອາທາຍ ອນ຺ໂຕຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເນມິຕ຺ຕເກ ປຸຈ຺ຉີສຸ. ເນມິຕ຺ຕກາ “ສເຈ ອຍໍ ທາຣໂກ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຊາວສ຺ສິສ຺ສຕິ, ຍາວ ສຕ຺ຕມາ ກຸລປຣິວຜ຺ຜາ ຍາຕກາ ທຸຄ຺ຄຕາ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ? ສເຈ ປພ຺ພຊິສ຺ສຕິ, ປຫຼ຺ຈຫິ ສມຕສເຕຫິ ປຣິວ຺ໂຕ ວິຈຣິສ຺ສຕີ”ຕິ ອາຫໍສຸ. ຕສ຺ສ ສງ຺ກຸນາ ອກ຺ຂິໂກຍິຍາ ກິນ຺ນຕ຺ຕາ ສໍກິຈ຺ຈນ຺ຕິ ນາມໍ ກຣີສຸ. ໂສ ອປເຣນ ສມເຍນ ສໍກິຈ຺ໂຈຕິ ປຫຼ຺ຍາຍິ. ອຖ ນໍ ຍາຕກາ “ໂຫຕຸ, ວຑ຺ຒິຕກາເລ ອມ຺ຫາກໍ ອຍ຺ຍສ຺ສ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພາເຊສ຺ສາມາ”ຕິ ໂປສີສຸ. ໂສ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກກາເລ “ຕວ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິຍໍ ວສນກາເລ ມາຕາ ເຕ ກາລມກາສິ, ຕສ຺ສາ ສຣີເຣ ຊາປີຍມາເນປີ ຕ຺ວໍ ນ ຊາຍີ”ຕິ ກຸມາຣການໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ “ອຫໍ ກິຣ ເອວຣູປາ ກຍາ ມຸຕ຺ໂຕ, ກີ ເມ ฆຣາວາເສນ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ”ຕິ ຍາຕການໍ ອາໂຣເຈສິ. ເຕ “ສາຒຸ, ຕາຕາ”ຕິ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ, “ກນ຺ເຕ, ອິມໍ ປພ຺ພາເຊຖາ”ຕິ ອທໍສຸ. ເຖໂຣ ຕຈປຫຼ຺ຈກກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊສິ. ໂສ ຂຸຣຄ຺ເຄເຍວ ສຫ ປຍິສມ຺ກິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕີ. ອຍໍ ສໍກິຈ຺ຈສາມເຕໂຣ ນາມ.

ສຕ຺ຖາ “ເອຕສ຺ມິ ຄເຕ ຕໍ ກຍໍ ວູປສມິສ຺ສຕິ, ອຖ ເນສໍ ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈໍ ປາຣິປູຣີ ຄມິສ຺ສຕີ”ຕິ ຍຕ຺ວາ, “ກິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເຊຜ຺ຄກາຕິກໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ”ຕິ ອາຫ. ເຕ “ສາຒູ”ຕິ ວຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ກີ, ອາວຸໂສ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ມຍໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຫຼ຺ຍໍ ປວິສິຕຸກາມາ ຫຸຕ຺ວາ ອາປຸຈ຺ຉິມ຺ຫາ, ອຖ ໂນ ສຕ຺ຖາ ເອວມາຫ – “ຕຸມ຺ຫາກໍ ເຊຜ຺ຄກາຕິກໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ”ຕິ? “ເຕນມ຺ຫາ ອິຘາຄຕາ”ຕິ. ເຖໂຣ “ສຕ຺ຖາຣາ ອິເມ ເອກໍ ກາຣຕໍ ທິສ຺ວາ ອິຘ ປຫິຕາ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ, ກີ ນຸ ໂຂ ເອຕ”ນ຺ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ຕມຕ຺ຖໍ ຍຕ຺ວາ ອາຫ – “ອຕ຺ຖິ ປນ ໂວ, ອາວຸໂສ, ສາມເຕໂຣ”ຕິ? “ນຕ຺ຖິ, ອາວຸໂສ”ຕິ. “ສເຈ ນຕ຺ຖິ, ອິມໍ ສໍກິຈ຺ຈສາມເຕຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ”ຕິ. “ອລໍ, ອາວຸໂສ, ສາມເຕຣໍ ນິສ຺ສາຍ ໂນ ປລິໂພໂຘ ກວິສ຺ສຕິ, ກີ ອຣຫຼ຺ເຍ ວສນ຺ຕານໍ ສາມເຕເຣນາ”ຕິ? “ນາວຸໂສ , ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປລິໂພໂຘ, ອປີຈ ໂຂ ປນ ຕຸມ຺ເຫ ນິສ຺ສາຍ ອິມສ຺ສ ປລິໂພໂຘ ກວິສ຺ສຕີ. ສຕ຺ຖາປີ ຕຸມ຺ເຫ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ປຫິຕນ຺ໂຕ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິ ສາມເຕຣສ຺ສ ປຫິຕນໍ ປຈ຺ຈາສິສນ຺ໂຕ ປຫິຕີ, ອິມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ”ຕິ. ເຕ “ສາຒູ”ຕິ ອຘິວາເສຕ຺ວາ ສາມເຕເຣນ ສທ຺ຘິ ເອກຕີສ ຊນາ ເຖຣໍ ອປໂລເກຕ຺ວາ ວິຫາຣາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ຕາ ວີສໂຍຊນສຕມຕ຺ຖເກ ເອກໍ ສຫສ຺ສກຸລໍ ຄາມໍ ປາປຸຕີສຸ.

ມນຸສ຺ສາ ເຕ ທິສ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕາ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ປຣິວິສິຕ຺ວາ, “ກນ຺ເຕ, ກຕ຺ຖ ຄມິສ຺ສຖາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ຍຖາຜາສຸກຜ຺ຖານໍ, ອາວຸໂສ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປາທມູເລ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ “ມຍໍ, ກນ຺ເຕ, ອຍ຺ເຍສຸ ອິມໍ ຄານໍ ນິສ຺ສາຍ ອນ຺ໂຕວສ຺ສໍ ວສນ຺ເຕສຸ ປຫຼ຺ຈສີລໍ ສມາທາຍ ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມາ”ຕິ ຍາຈີສຸ. ເຖຣາ ອຘິວາເສສຸໍ. ອຖ ເນສໍ ມນຸສ຺ສາ ຣຕ຺ຕິຜ຺ຖານທິວາຜ຺ຖານຈງ຺ກມນປຕ຺ຕາສາລາໂຍ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ “ອຊ຺ຊ ມຍໍ, ສ຺ເວ ມຍ”ນ຺ຕິ ອຸສ຺ສາຫປ຺ປຕ຺ຕາ ອຸປຜ຺ຖານມກໍສຸ. ເຖຣາ ວສ຺ສູປນາຍິກທິວເສ ກຕິກວຕ຺ຕໍ ກຣີສຸ, “ອາວຸໂສ, ອມ຺ເຫຫິ ຘຣມານກພຸທ຺ຘສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ຄຫິຕໍ, ນ ໂຂ ປນ ສກ຺ກາ ອຫຼ຺ຫຕ຺ຣ ປຍິປຕ຺ຕິສມ຺ປທາຍ ພຸທ຺ເຘ ອາຣາເຘຕຸໍ, ອມ຺ຫາກຫຼ຺ຈ ອປາຍທ຺ວາຣານີ ວິວຜານເວ, ຕສ຺ມາ ອຫຼ຺ຫຕ຺ຣ ປາໂຕ ກິກ຺ຂາຈາຣເວລໍ, ສາຍໍ ເຖຣູປຜ຺ຖານເວລຫຼ຺ຈ ເສສກາເລ ທ຺ເວ ເອກຜ຺ຄາເນ ນ ກວິສ຺ສາມ, ຍສ຺ສ ອຜາສຸກໍ ກວິສ຺ສຕິ, ເຕນ ฆຕ຺ຫິຍາ ປຫຍາຍ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເກສຊ຺ຊໍ ກຣິສ຺ສາມ, ອິໂຕ ອຫຼ຺ຍສ຺ມິ ຣຕ຺ຕິກາເຄ ວາ ທິວສກາເຄ ວາ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ກມ຺ມຜ຺ຖານມນຸຍຸຫຼ຺ຊິສ຺ສາມາ”ຕິ.

ເຕສຸ ເອວໍ ກຕິກໍ ກຕ຺ວາ ວິຫຣນ຺ເຕສຸ ເອໂກ ທຸຄ຺ຄຕປຸຣິໂສ ຘີຕຣໍ ອຸປ຺ນິສ຺ສາຍ ຊີວນ຺ໂຕ ຕສ຺ມິ ຄາເມ ທຸພ຺ກິກ຺ເຂ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ອປຣໍ ຘີຕຣໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ຊີວິຕຸກາໂມ ມຄ຺ຄໍ ປຍິປຊ຺ຊິ. ເຖຣາປີ ຄາເມ ປີຕ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ວສນຜ຺ຖານໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ເອກິສ຺ສາ ນທິຍາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ວາລຸກປຸລິເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຣີສຸ. ຕສ຺ມິ ຂເຕ ໂສ ປຸຣິໂສ ຕໍ ຄານໍ ປຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຜ຺ຄາສິ. ອຖ ນໍ ເຖຣາ “ກຫໍ ຄຈ຺ຉສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉີສຸ. ໂສ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິ. ເຖຣາ ຕສ຺ມິ ກາຣຸຫຼ຺ຍໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ, “ອຸປາສກ, ອຕິວິຍ ຉາໂຕສີ, ຄຈ຺ຉ, ປຕ຺ຕໍ ອາຫຣ, ເອກເມກໍ ເຕ ກຕ຺ຕປີຕ຺ຑໍ ທສ຺ສາມາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ປຕ຺ເຕ ອາຫເຍ

ອຕຸຕນາ ອຕຸຕນາ ກຸລຸຂຸນນີຍາເມເນວ ສູປພຸຍຄຸຊເນຫີ ສນຸນຫີຕຸວາ ເອກເມກໍ ປີຕຸຫໍ ອທໍສຸ. ເອຕເທວ ກິຣ ວຕຸຕໍ, ຍໍ ໂກຂຸນກາເລ ອາຄຕສຸສ ກຕຸຕໍ ທຫມາເນນ ກິກຸຂຸນາ ອຄຸຄາກຕຸຕໍ ອທຕຸວາ ອຕຸຕນາ ກຸລຸຂຸນນີຍາເມເນວ ໂຖກໍ ວາ ພຫຸໍ ວາ ທາຕພພໍ. ຕສຸມາ ເຕປີ ຕຖາ ອທໍສຸ. ໂສ ກຕກາຕຸຕກິຈຸໂຈ ເຖເຣ ວນຸທິຕຸວາ ປຸຈຸຈິ – "ກີ, ກນຸເຕ, ອຍຸຍາ, ເກນຈິ ນິມນຸຕິຕາ"ຕິ? "ນຕຸຖີ, ອຸປາສກ, ນິມນຸຕນໍ, ມນຸສຸສາ ເທວສິກໍ ເອວຣູປເມວ ອາຫາຣໍ ເທນຸຕີ"ຕິ. ໂສ ຈິນຸເຕສິ – "ມຍໍ ນິຈຸຈກາລໍ ອຸຂຸຖາຍ ສມຸຂຸຖາຍ ກມຸມໍ ກໂຣນຸຕາປີ ເອວຣູປໍ ອາຫາຣໍ ລທຸຂໍ ນ ສກໂກມ, ກີ ເມ ອຄຸລຕຸຖ ຄເຕນ, ອິເມສໍ ສນຸຕິເກເຍວ ຊີວິສຸສາມີ"ຕິ. ອຖ ເນ ອາຫ – "ອຫໍ ວຕຸຕປຜິວຕຸຕໍ ກຕຸວາ ອຍຸຍານໍ ສນຸຕິເກ ວສິຕຸໍ ອິຈຸຊາມີ"ຕິ. "ສາຊຸ, ອຸປາສກາ"ຕິ. ໂສ ເຕຫິ ສທຸຂີ ເຕສໍ ວສນຍຸຖານໍ ຄນຸຕຸວາ ສາຊຸກໍ ວຕຸຕປຜິວຕຸຕໍ ກໂຣນຸໂຕ ກິກຸຂູ ອຕິວິຍ ອາຣາເຂຕຸວາ ທຸເວມາສຈຸຈເຍນ ສີຕຣໍ ທຍຸຖກາໂມ ທຸຕຸວາ "ສເຈ, ອຍຸເຍ, ອາປຸຈຸຈິສຸສາມິ, ນ ມໍ ວິສຸສຊຸຊິສຸສນຸຕີ, ອນາປຸຈຸຊາ ຄມິສຸສາມີ"ຕິ ເຕສໍ ອນາຈິກຸຂິຕຸວາວ ນິກຸຂມິ. ເອຕຸຕກເມວ ກິຣສຸສ ໂອລຸອາຣິກໍ ຂລິຕໍ ອໂຫສິ, ຍໍ ກິກຸຂູນໍ ອນາໂຣເຈຕຸວາ ປກຸກາມິ.

ຕສຸສ ປນ ຄມນມຄຸເຄ ເອກາ ອຜວິ ອຕຸຖິ. ຕຕຸຖ ປຍຸຈສຕານໍ ໂຈຣານໍ "ໂຍ ອິມໍ ອຜວິໍ ປວິສຕິ, ຕໍ ມາເຣຕຸວາ ຕສຸສ ມໍສໂລຫິເຕນ ຕຸຍຸຫໍ ພລິກມຸມໍ ກຣິສຸສາມາ"ຕິ ເທວຕາຍ ອາຍາຈນໍ ກຕຸວາ ວສນຸຕານໍ ສຕຸຕເມ ທິວເສ ໂຫຕິ. ຕສຸມາ ສຕຸຕເມ ທິວເສ ໂຈຣເຊຍຸຖໂກ ຣຸກຸຂໍ ອາຣຸຍຸຫ ໂອໂລເກນຸໂຕ ຕໍ ອາຄຈຸຉນຸຕໍ ທິສຸວາ ໂຈຣານໍ ສລຸຍມທາສິ. ເຕ ຕສຸສ ອຜວິມຊຸຊໍ ປວິຍຸຖາວໍ ລຕຸວາ ປຣິກຸຂິປິຕຸວາ ຕໍ ຄຕຸທິຕຸວາ ຄາລຸຫພນຸຂນໍ ກຕຸວາ ອຣຕີສຫີເຕນ ອຄຸຄີ ນິພຸພຕຸເຕຕຸວາ ທາຣູນິ ສງາຫຸຣິຕຸວາ ມຫນຸຕໍ ອຄຸຄິກຸຂນຸຂໍ ກຕຸວາ ສູລານິ ຕຈຸຂີສຸ. ໂສ ເຕສໍ ຕໍ ກິຣິຍໍ ທິສຸວາ, "ສາມິ, ອິມສຸມີ ຖາເນ ເນວ ສູກຣາ, ນ ມິຄາທໂຍ ທິສຸສນຸຕີ, ກີ ກາຣຕາ ອິທໍ ກໂຣຖາ"ຕິ ປຸຈຸຈິ. "ຕໍ ມາເຣຕຸວາ ຕວ ມໍສໂລຫິເຕນ ເທວຕາຍ ພລິກມຸມໍ ກຣິສຸສາມາ"ຕິ. ໂສ ມຣຕາກາຍຕຊຸຊິໂຕ ກິກຸຂູນໍ ຕໍ ອຸປກາຣໍ ອຈິນຸເຕຕຸວາ ເກວລໍ ອຕຸຕໂນ ຊີວິຕເມວ ຣກຸຂມາໂນ ເອວມາຫ – "ສາມິ, ອຫໍ ວິຆາສາໂທ, ອຸຈຸຈິຍຸຖກຕຸຕໍ ກຸລຸຊິຕຸວາ ວຫຸຜິໂຕ, ວິຆາສາໂທ ນາມ ກາລຸອກາຕຸຕິໂກ, ອຍຸຍາ ປນ ຍໂຕ ຕໂຕ ນິກຸຂມິຕຸວາ ປພຸພຊິຕາປີ ຂຕຸຕິຍາວ, ອສຸກສຸມີ ຖາເນ ເອກຕຶສ ກິກຸຂູ ວສນຸຕີ, ເຕ ມາເຣຕຸວາ ພລິກມຸມໍ ກໂຣຖ, ອຕິວິຍ ໂວ ເທວຕາ ຕຸສຸສິສຸສຕີ"ຕິ. ຕໍ ສຸຕຸວາ ໂຈຣາ "ກທຸທກໍ ເອສ ວເທຕີ, ກີ ອິມິນາ ກາລຸອກາຕຸຕິນາ, ຂຕຸຕິເຍ ມາເຣຕຸວາ ພລິກມຸມໍ ກຣິສຸສາມາ"ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ "ເອຫິ, ເນສໍ ວສນຍຸຖານໍ ທສຸເສຫີ"ຕິ ຕເມວ ມຄຸຄເທສກໍ ກຕຸວາ ຕໍ ຖານໍ ປຕຸວາ ວິຫາຣມຊຸເຊ ກິກຸຂູ ອທິສຸວາ "ກຫໍ ກິກຸຂູ"ຕິ ນໍ ປຸຈຸຊີສຸ. ໂສ ທຸເວ ມາເສ ວສິຕຕຸຕາ ເຕສໍ ກຕິກວຕຸຕໍ ຊານນຸໂຕ ເອວມາຫ – "ອຕຸຕໂນ ທິວາຍຸຖານຣຕຸຕິຍຸຖາເນສຸ ນິສິນຸນາ, ເອຕໍ ພຕຸທີ ປຫຣຖ, ພຕຸທີສທຸເທນ ສນຸນິປຕິສຸສນຸຕີ"ຕິ. ໂຈຣເຊຍຸຖໂກ ພຕຸທີ ປຫຣິ.

ກິກຸຂູ ພຕຸທີສທຸທໍ ສຸຕຸວາ "ອກາເລ ພຕຸທີ ປຫຜາ, ກສຸສຈິ ອຜາສຸກໍ ກວິສຸສຕີ"ຕິ ອາຄນຸຕຸວາ ວິຫາຣມຊຸເຊ ປຜິປາຜິຍາ ປຍຸລຕຸເຕສຸ ປາສາຕຜລເກສຸ ນິສີທີສຸ. ສງພຕຸເຖໂຣ ໂຈເຣ ໂອໂລເກຕຸວາ ປຸຈຸຈິ – "ອຸປາສກາ ເກນາຍໍ ພຕຸທີ ປຫຜາ"ຕິ? ໂຈຣເຊຍຸຖໂກ ອາຫ – "ມຍາ, ກນຸເຕ"ຕິ. "ກີ ກາຣຕາ"ຕິ? "ອມຸເຫຫີ ອຜວິເທວຕາຍ ອາຍາຈິຕໍ ອຕຸຖິ, ຕສຸສາ ພລິກມຸມກຣຕຸຖາຍ ເອກໍ ກິກຸຂຸໍ ຄເຫຕຸວາ ຄມິສຸສາມາ"ຕິ. ຕໍ ສຸຕຸວາ ມຫາເຖໂຣ ກິກຸຂູ ອາຫ – "ອາວຸໂສ, ກາຕິການໍ ອຸປຸປນຸນກິຈຸຈໍ ນາມ ເຊຍຸຖກາຕິເກນ ນິຕຸຖຣິຕພຸພໍ, ອຫໍ ອຕຸຕໂນ ຊີວິຕໍ ຕຸມຸຫາກໍ ປຣິຈຸຈຊິຕຸວາ ອິເມຫິ ສທຸຂີ ຄມິສຸສາມິ, ມາ ສພຸເພສໍ ອນຸຕຣາໂຍ ໂຫຕຸ, ອປຸປມຕຸຕາ ສມຕຊມຸມໍ ກໂຣຖາ"ຕິ. ອນຸເຖໂຣ ອາຫ – "ກນຸເຕ, ເຊຍຸຖກາຕຸ ກິຈຸຈໍ ນາມ ກນິຍຸຖສຸສ ກາໂຣ, ອຫໍ ຄມິສຸສາມິ, ຕຸມຸເຫ ອປຸປມຕຸຕາ ໂຫຖາ"ຕິ. ອິມິນາ ອຸປາເຍນ "ອຫເມວ ອຫເມວາ"ຕິ ວຕຸວາ ປຜິປາຜິຍາ ຕີສປິ ຊນາ ອຸຍຸຖຫີສຸ, ເອວໍ ເຕ ເນວ ເອກິສຸສາ ມາຕຸຍາ ປຸຕຸຕາ, ນ ເອກສຸສ ປີຕຸໂນ, ນາປີ ວີຕຣາຄາ, ອຖ ຈ ປນ ອວເສສານໍ ອຕຸຖາຍ ປຜິປາຜິຍາ ຊີວິຕໍ ປຣິຈຸຈຊີສຸ. ເຕສຸ ເອໂກປີ "ຕຸວໍ ຍາຫີ"ຕິ ວຕຸຕຸໍ ສມຕຸໂຖ ນາມ ນາໂຫສິ.

ສໍກິຈຸຈສາມເຕໂຣ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕຸວາ, "ກນຸເຕ, ຕຸມຸເຫ ຕິຍຸຖຖ , ອຫໍ ຕຸມຸຫາກໍ ຊີວິຕໍ ປຣິຈຸຈຊິຕຸວາ ຄມິສຸສາມີ"ຕິ ອາຫ. ເຕ ອາຫໍສຸ – "ອາວຸໂສ, ມຍໍ ສພຸເພ ເອກໂຕ ມາຣິຍມານາປີ ຕໍ ເອກກໍ ນ ວິສຸສຊຸເຊສຸສາມາ"ຕິ. "ກີ ກາຣຕາ, ກນຸເຕ"ຕິ? "'ອາວຸໂສ, ຕຸວໍ ຊມຸມເສນາປຕິສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣສຸສ ສາມເຕໂຣ, ສເຈ ຕໍ ວິສຸສຊຸເຊສຸສາມ, ສາມເຕຣໍ ເມ ອາທາຍ ຄນຸຕຸວາ ໂຈຣານໍ ນິຍຸຍາທີສູ'ຕິ ເຖໂຣ ໂນ ຄຣຫິສຸສຕີ, ຕໍ ນິນຸທໍ ນິຕຸຖຣິຕຸໍ ນ ສກຸຂິສຸສາມ, ເຕນ ຕໍ ນ ວິສຸສຊຸເຊສຸສາມາ"ຕິ. "ກນຸເຕ, ສມຸມາສມຸພຸທຸໂຊ ຕຸມຸເຫ ມມ ອຸປຊຸຊາຍສຸສ ສນຸຕິກໍ ປຫີຕານຸໂຕປີ, ມມ ອຸປຊຸຊາໂຍ ມໍ ຕຸມຸເຫຫິ ສທຸຂີ ປຫີຕານຸໂຕປີ ອິທເມວ ກາຣຕໍ ທິສຸວາ ປຫີຕີ, ຕິຍຸຖຖ ຕຸມຸເຫ, ອຫເມວ ຄມິສຸສາມີ"ຕິ ໂສ ຕີສ ກິກຸຂູ ວນຸທິຕຸວາ "ສເຈ, ກນຸເຕ, ເມ ໂທໂສ ອຕຸຖິ, ຂມຖາ"ຕິ ວຕຸວາ ນິກຸຂມິ. ຕທາ ກິກຸຂູນໍ ມຫາສໍເວໂຄ ອຸປຸປຊຸຊິ, ອກຸຂີນິ ອສຸສຸປຸຖຸນານິ ຫທຍມໍສໍ ປເວຊີ. ມຫາເຖໂຣ ໂຈເຣ ອາຫ – "ອຸປາສກາ ອຍໍ ທຫຣໂກ ຕຸມຸເຫ ອຄຸຄີ ກໂຣນຸເຕ, ສູລານິ ຕຈຸຊນຸເຕ, ປຕຸຕານິ ອຕຸຖຣນຸເຕ ທິສຸວາ ກາຍິສຸສຕີ, ອິມໍ ເອກມນຸເຕ ຖເປຕຸວາ ຕານິ ກິຈຸຈານິ ກເຣຍຸຍາຖາ"ຕິ. ໂຈຣາ ສາມເຕຣໍ ອາທາຍ ຄນຸຕຸວາ ເອກມນຸເຕ ຖເປຕຸວາ ສພຸພກິຈຸ

ຈານີ ກຣີສຸຯ

ກິຈ຺ຈປ຺ຣິໂຍສາເນ ໂຈຣເຊຍ຺ຍໂກ ອສີ ອພ຺ພາຫິຕ຺ວາ ສາມເຕຣໍ ອຸປ຺ສງ຺ກມິຯ ສາມເຕໂຣ ນິສີທມາໂນ ຊານໍ ສມາປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາວ ນິສີທິຯ ໂຈຣເຊຍ຺ຍໂກ ອສີ ປ຺ຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສາມເຕຣສ຺ສ ຂນ຺ເຜ ປາເຕສິ, ອສິ ນມິຕ຺ວາ ຜາຣາຍ ຜາຣໍ ປ຺ຫຣິ, ໂສ "ນ ສມ຺ມາ ປ຺ຫຣິ"ນ຺ຕິ ມລ຺ລມາໂນ ປຸນ ຕໍ ອຸຊຸກໍ ກຕ຺ວາ ປ຺ຫຣິຯ ອສິ ຕາລປ຺ຕ຺ຕໍ ວິຍ ເວເຖຍມາໂນ ຖຣຸມູລໍ ອຄມາສິຯ ສາມເຕຣລ຺ຫິ ຕສ຺ມິ ກາເລ ສິເນຣຸນາ ອວຕ຺ຖຣນ຺ໂຕປິ ມາເຣຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ປ຺ເຄວ ອສິນາຯ ຕໍ ປາຝິຫາຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ໂຈຣເຊຍ຺ຍໂກ ຈິນ຺ເຕສິ – "ປຸພ຺ເພ ເມ ອສິ ສິລາຖມ຺ກໍ ວາ ຂທິຣຂາຕຸໍ ວາ ກລຸອີຣໍ ວິຍ ຉິນ຺ທຕິ, ອິທານິ ເອກວາຣໍ ນມິ, ເອກວາຣໍ ຕາລປ຺ຕ຺ຕເວຖໂກ ວິຍ ຊາໂຕຯ ອຍໍ ນາມ ອສິ ອເຈຕນາ ຫຸຕ຺ວາປິ ອິມສ຺ສ ຄຸຕໍ ຊານາຕິ, ອຫໍ ສເຈຕໂນປິ ນ ຊານາມີ"ຕິຯ ໂສ ອສິ ກູມິຍໍ ຂິປິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປາທມູເລ ອຸເຣນ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ, "ກນ຺ເຕ, ມຍໍ ຜນກາຣຕາ ອຍວີ ປ຺ວິຍ຺ຍາມ຺ຫາ, ອມ຺ເຫ ທູຣໂຕວ ທິສ຺ວາ ສຫສ຺ສມຕ຺ຕາປີ ມນຸສ຺ສາ ປ຺ເວຜນ຺ຕິ, ທ຺ເວ ຕິສ຺ໂສ ກຖາ ກເຖຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິຯ ຕວ ປນ ສນ຺ຕາສມຕ຺ຕມ຺ປິ ນຕ຺ຖິ, ອຸກ຺ກາມຸເຂ ສຸວຕ຺ຕໍ ວິຍ ສຸປຸປ຺ຝິຕກຕິກາຣໍ ວິຍ ຈ ເຕ ມຸຂໍ ວິໂຣຈຕິ, ກິ ນຸ ໂຂ ກາຣຕ"ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ລນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

"ຕສ຺ສ ເຕ ນຕ຺ຖິ ກີຕຕ຺ຕໍ, ກີຍ຺ໂຍ ວຕ຺ໂຕ ປ຺ສີທຕິ;

ກສ຺ມາ ນ ປ຺ຣິເທເວສິ, ເອວຣູເປ ມຫພ຺ກເຍ"ຕິຯ (ເຖຣຄາຯ ໗໐໖);

ສາມເຕໂຣ ຊານາ ວຸຍ຺ຍາຍ ຕສ຺ສ ຜມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ, "ອາວຸໂສ ຄາມຕິ, ຂີຕາສວສ຺ສ ອຕ຺ຕກາໂວ ນາມ ສີເສ ຖປີຕກາໂຣ ວິຍ ໂຫຕິ, ໂສ ຕສ຺ມິ ກິຊ຺ຊນ຺ເຕ ວາ ນສ຺ສນ຺ເຕ ວາ ຕຸສ຺ສເຕວ, ນ ກາຍຕິ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

"ນຕ຺ຖິ ເຈຕສິກໍ ທຸກ຺ຂໍ, ອນເປກ຺ຂສ຺ສ ຄາມຕິ;

ອຕິກ຺ກນ຺ຕາ ກຍາ ສພ຺ເພ, ຂີຕສໍໂຍຊນສ຺ສ ເວຯ

"ຂີຕາຍ ກວເນຕ຺ຕິຍາ, ທິຍ຺ເຖ ຜມ຺ເມ ຍຖາຕເຖ;

ນ ກຍໍ ມຣເຕ ໂຫຕິ, ກາຣນິກ຺ເຂປເນ ຍຖາ"ຕິຯ (ເຖຣຄາຯ ໗໐໗-໗໐໘);

ໂສ ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ປລ຺ຈ ໂຈຣສຕານິ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອາຫ – "ຕຸມ຺ເຫ ກິ ກຣິສ຺ສຖາ"ຕິ? "ຕຸມ຺ເຫ ປນ, ສາມິ"ຕິຯ "ມມ ຕາວ, ໂກ, 'ເອວຣູປໍ ປາຝິຫາຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ອຄາຣມຊ຺ເຊ ກມ຺ມໍ ນຕ຺ຖິ, ອຍ຺ຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ'ຕິຯ ມຍມ຺ປິ ຕເຖວ ກຣິສ຺ສາມາ"ຕິຯ "ສາຜຸ, ຕາຕາ"ຕິ ຕໂຕ ປລ຺ຈສຕາປິ ໂຈຣາ ສາມເຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິສຸຯ ໂສ ເຕສໍ ອສິຜາຣາຫີ ເອວ ເກເສ ເຈວ ວຕ຺ຖທສາ ຈ ລິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕມ຺ພມຕ຺ຕິກາຍ ຣຊິຕ຺ວາ ຕານິ ກາສາຍານິ ອຈ຺ລາທາເປຕ຺ວາ ທສສຸ ສີເລສຸ ປ຺ຕິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ເຕ ອາທາຍ ຄຈ຺ລນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – "ສຈາຫໍ ເຖເຣ ອທິສ຺ວາວ ຄມິສ຺ສາມິ, ເຕ ສມຕຜມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິຯ ໂຈຣານລ຺ຫິ ນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາລໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ເຕສຸ ເອໂກປິ ອສ຺ສູນິ ສນ຺ຜາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, 'ມາຣິໂຕ ນຸ ໂຂ ສາມເຕໂຣ, ໂນ'ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ຕານໍ ກມ຺ມຍ຺ຖານໍ ອກິມຸຂໍ ນ ກວິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ທິສ຺ວາວ ເນ ຄມິສ຺ສາມີ"ຕິຯ ໂສ ປລ຺ຈສຕກິກ຺ຂຸປ຺ຣິວາໂຣ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ທສ຺ສເນນ ປ຺ຝິລທ຺ຜອສ຺ສາເສຫິ ເຕຫິ "ກິ, ສປ຺ປຸຣິສ, ສໍກິຈ຺ຈ, ລທ຺ຜໍ ເຕ ຊີວິຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, "ອາມ, ກນ຺ເຕ, ອິເມ ມໍ ມາເຣຕຸກາມາ ຫຸຕ຺ວາ ມາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ມມ ຄຸເຕ ປ຺ສີທິຕ຺ວາ ຜມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕາ, ອຫໍ 'ຕຸມ຺ເຫ ທິສ຺ວາວ ຄມິສ຺ສາມີ'ຕິ ອາຄໂຕ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ສມຕຜມ຺ມໍ ກໂຣຖ, ອຫໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມີ"ຕິ ເຕ ກິກ຺ຂູ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອິຕເຣ ອາທາຍ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ກິ ສໍກິຈ຺ຈ, ອນ຺ເຕວາສິກາ ເຕ ລທ຺ຜາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, "ອາມ, ກນ຺ເຕ"ຕິ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈສິຯ ເຖເຣນ "ຄຈ຺ລ ສໍກິຈ຺ຈ, ສຕ຺ຖາຣໍ ປສ຺ສາຫີ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, "ສາຜູ"ຕິ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເຕ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາປີ "ກິ ສໍກິຈ຺ຈ, ອນ຺ເຕວາສິກາ ເຕ ລທ຺ຜາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, "ອາມ, ກນ຺ເຕ"ຕິ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈສິຯ ສຕ຺ຖາ "ເອວໍ ກິຣ, ກິກ຺ຂເວ"ຕິ ປຸຈ຺ລິຕ຺ວາ, "ອາມ, ກນ຺ເຕ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, "ກິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂຈຣກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ທຸສ຺ສີເລ ປຕິຍ຺ຖາຍ ວສ຺ສສຕໍ ຊີວນ຺ໂຕ ອິທານິ ສີເລ ປຕິຍ຺ຖາຍ ເອກທິວສມ຺ປິ ຊີວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຜິ ຆເຜຕ຺ວາ ຜມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໐ຯ

‘‘ໂຍ ຈ ວສ຺ສສຕໍ ຊີເວ, ທຸສ຺ສີໂລ ອສມາຫິໂຕ;

ເອກາຫໍ ຊີວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ, ສີລວນ຺ຕສ຺ສ ຊາຍິໂນ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ທຸສ຺ສີໂລຕິ ນິສ຺ສີໂລ. ສີລວນ຺ຕສ຺ສາຕິ ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ວສ຺ສສຕໍ ຊີວນ຺ໂຕ ສີລວນ຺ຕສ຺ສ ທ຺ວີຫິ ຊາເນຫິ ຊາຍິໂນ ເອກາຫົວ ສມ຺ປີ ເອກມຸຫຸຕ຺ຕມ຺ປີ ຊີວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ, ອຸຕ຺ຕມນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ເຕ ປຍ຺ຈສຕາປີ ພິກ຺ຂູ ສຫ ປຏິສມ຺ພິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິສຸ, ສມ຺ປຕ຺ຕມຫາຊນສ຺ສາປີ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ອປເຣນ ສມເຍນ ສໍກິຈ຺ໂຈ ອຸປສມ຺ປທໍ ລພິຕ຺ວາ ທສວສ຺ໂສ ຫຸຕ຺ວາ ສາມເຓຣໍ ຄຕ຺ຫິ. ໂສ ປນ ຕສ຺ເສວ ກາຕິເນຍ຺ໂຍ ອທິມຸຕ຺ຕສາມເຓໂຣ ນາມ. ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ປຣິປຸຓ຺ຓວສ຺ສກາເລ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ອຸປສມ຺ປທໍ ເຕ ກຣິສ຺ສາມິ, ຄຈ຺ຉ, ຍາຕການໍ ສນ຺ຕິເກ ວສ຺ສປຣິມາຓໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເອຫີ’’ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສີ. ໂສ ມາຕາປິຕູນໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ປຍ຺ຈສເຕຫີ ໂຈເຣຫີ ພລິກມ຺ມຕ຺ຖາຍ ມາຣິຍມາໂນ ເຕສໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ເຕຫີ ເຕຫີ ‘‘ນ ເຕ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ອມ຺ຫາກໍ ອຕ຺ຖິກາໂວ ກສ຺ສຈິ ອາໂຣເຈຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ໂຊ ປຏິປເຖ ມາຕາປິຕໂຣ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ຕເມວ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປຊ຺ຊນ຺ຕານມ຺ປິ ເຕສໍ ສຈ຺ຈມນຸຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ນາໂຣເຈສິ. ເຕສໍ ໂຈເຣຫິ ວິເຫຐິຍມານານໍ ‘‘ຕ຺ວມ຺ປີ ໂຈເຣຫິ ສຫ຺ສີ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ມຍ຺ເຍ, ອມ຺ຫາກໍ ນາໂຣເຈສີ’’ຕິ ປຣິເທວນ຺ຕານໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ເຕ ມາຕາປິຕູນມ຺ປິ ອນາໂຣຈິຕພາວໍ ຍຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິສຸ. ໂສປິ ສໍກິຈ຺ຈສາມເຓໂຣ ວິຍ ເຕ ສພ຺ເພ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ອຸປຊ຺ຊາຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາເນຕ຺ວາ ເຕນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເປສິໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈສິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອວໍ ກິຣ, ພິກ຺ຂເວ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ອາມ, ພນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປຸຣິມນເຍເນວ ອນຸສນ຺ຘິ ຑເຜຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມເມວ ຄາຖມາຫ –

‘‘ໂຍ ຈ ວສ຺ສສຕໍ ຊີເວ, ທຸສ຺ສີໂລ ອສມາຫິໂຕ;

ເອກາຫໍ ຊີວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ, ສີລວນ຺ຕສ຺ສ ຊາຍິໂນ’’ຕິ.

ອິທມ຺ປີ ອທິມຸຕ຺ຕສາມເຓຣວຕ຺ຖຸ ວຸຕ຺ຕນຍເມວາຕິ.

ສໍກິຈ຺ຈສາມເຓຣວຕ຺ຖຸ ນວມໍ.

໑໐. ຂາຓຸໂກຓ຺ຑຍ຺ຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ໂຍຈ ວສ຺ສສຕໍ ຊີເວຕິ ອິທໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຂາຓຸໂກຓ຺ຑຍ຺ຍຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ ເຖໂຣ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຊ຺ຐານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຍ຺ເຍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສ຺ສາມິ’’ຕິ ຕໂຕ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ກິລນ຺ໂຕ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມ຺ມ ເອກສ຺ມິໍ ປິຏ຺ຐິປາສາເຓ ນິສິນ຺ໂນ ຊານໍ ສມາປຊ຺ຊິ. ອເຖກໍ ຄາມໍ ວິລຸມ຺ປິຕ຺ວາ ປຍ຺ຈສຕາ ໂຈຣາ ອຕ຺ຕໂນ ພລານຸຣູເປນ ກຓ຺ຑິກໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ສີເສນາທາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ທູຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິລນ຺ຕຣູປາ ‘‘ທູຣໍ ອາຄຕມ຺ຫ, ອິມສ຺ມິໍ ປິຏ຺ຐິປາສາເຓ ວິສ຺ສມິສ຺ສາມາ’’ຕິ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມ຺ມ ປິຏ຺ຐິປາສາຓສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາປິ ‘‘ຂາຓຸໂກ ອຍ’’ນ຺ຕິ ສຍ຺ຍິໂນ ອເຫສຸໍ. ອເຖໂກ ໂຈໂຣ ເຖຣສ຺ສ ສີເສ ກຓ຺ຑິກໍ ຐເປສິ, ອປໂຣປິ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ກຓ຺ຑິກໍ ຐເປສິ. ເອວໍ ປຍ຺ຈສຕາປິ ໂຈຣາ ປຍ຺ຈຫິ ກຓ຺ຑິກສເຕຫິ ເຖຣໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສຍມ຺ປິ ນິສີທິ຺ນາ ນິທ຺ທາຍິຕ຺ວາ ອຣຸຕ຺ຄ຺ຄມນກາເລ ປພ຺ພຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ກຓ຺ຑິກໍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕາ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອມນຸສ຺ໂສ’’ຕິ ສຍ຺ຍາຍ ປລາຍິຕຸໍ ອາຣພິສຸ. ອຖ ເນ

ເຖເຣ ອາຫ – ‘‘ມາ ກາຍິຕຖ ອຸປາສກາ, ປພ္ພຊິໂຕ ອຫ’’ນ္ຕິ។ ເຕ ເຖຣສ្ສ ປາທມູເລ ນິປជ្ជិត្វາ ‘‘ຂມຖ, ກນ្ເຕ, ມយំ ຂາຕុກາສល្លិໂນ ອហុន្ຫາ’’ຕິ ເຖຣំ ຂມາເປត្វາ ໂຈຣເຊដ្ឋកោ ‘‘ອຫំ ອយ្យស្ស សន្ຕិເກ ປພ្ພជិស្សាមិ’’ຕិ ວຸត្ເຕ ເសសា ‘‘ມយម្បិ ປພ្ពជិស្សាមា’’ຕិ ວត្វា សព្ពេបិ ເອກຈ្ឆន្ທា ហុត្វា ເຖຣំ ປព្ពជ្ជំ យាចិំសុ។ ເຖເຣ សំກិច្ចសាមណេໂຣ វិយ សព្ពេបិ ເຕ ປព្ពាເຊສិ។ ຕເຕ ປដ្ឋាយ ຂາຕុໂກត្ថល្លកេតិ ປញ្ញាយិ។ ໂສ ເຕហិ ກិក្ខូហិ សទ្ធិំ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា សត្ថារា ‘‘ກឹ, ໂກត្ថល្ល, ອន្ເຕວាសិកា ເຕ លទ្ធា’’ຕិ ວុត្ເຕ ຕំ ປវត្តឹ ອາໂຣເຈສិ។ សត្ថា ‘‘ເອវំ ກិຣ, ກិក្ខເວ’’ຕិ ປុច្ឆិត្វា, ‘‘ອາມ, ກន្ເຕ, ນ ໂນ ອញ្ញស្ស ເອວຣូປំ ອានុភាវំ ទិដ្ឋបុព្ពំ, ເຕນម្ហា ປព្ពជិតា’’ຕិ ວុត្ເຕ, ‘‘ກិក្ខເວ, ເອວຣូເປ ທុប្បញ្ញកម្មេ ປតិដ្ឋាយ ວស្សសតំ ຊិວនໂຕ ອិທានិ ໂວ ປញ្ញាសម្បទាយ ວត្តមានានំ ເອກាហម្បិ ຊិវិតំ ເសយ្យោ’’ຕិ ວត្វា ອនុសន្ធិំ ឃដេត្វា ធម្មំ ເທເសន្ໂຕ ອិមំ គាថមាហ –

១១១។

‘‘ໂຍ ຈ ວស្សសតំ ຊີເວ, ທុប្បញ្ញោ ອសមាហិໂຕ;

ເອກាហំ ຊີវិតំ ເសយ្យោ, ປញ្ញវន្តស្ស ឈាយិໂນ’’ຕິ។

ຕត្ថ ທុប្បញ្ញោ និប្បញ្ញោ។ ປញ្ញវន្តស្សាតិ សប្បញ្ញស្ស។ ເសសំ ປុរិមសទិសមេវាតិ។

ເທសនាវសាເນ ປញ្ចសតាបិ ເຕ ກិក្ខູ សហ ປដិសម្ភិទាហិ ອຣហត្តំ ປាបុណិំសុ។ សម្បត្តមហាជនស្សាបិ សាត្ថិកា ធម្ម ເທសនា ອໂហសីតិ។

ຂາຕុໂກត្ថល្លត្ເຖຣវត្ថុ ທសមំ។

១១។ សប្បទាសត្ເຖຣវត្ថុ

ໂຍຈ ວស្សសតំ ຊີເວតិ ອិមំ ធម្មເທសនំ សត្ថា ເຊតវນេ វិហរនໂຕ សប្បទាសត្ເຖຣំ ອារព្ភ ກេຖេសិ។

សាវត្ថិយំ ກិເຣໂກ ກុលបុត្ໂຕ សត្ថុ ធម្មເທសនំ សុត្វា ປព្ពជិត្វា លទ្ធូបសម្បໂທ ອបរេន សមເយន ອុក្កណ្ឋិត្វា ‘‘ມາ ທិសស្ស ກុលបុត្តស្ស គិហិភាវោ នាម ອយុត្ໂຕ, ປព្ពជ្ជាយ ฐត្វា មរណម្បិ មេ ເសយ្យោ’’ຕិ ຈិន្ເຕត្វា ອត្តໂນ មរណូបាយំ ຈិន្ເຕន្ໂຕ វិຈរតិ។ ອຖេកទិវសំ ປាໂຕວ ກតភត្តកិច្ចា ກិក្ខូ វិហារំ គន្ត្វា ອគ្គិសាលាយ សប្បំ ទិស្វា ຕំ ເອກស្មឹ កុដេ ປក្ខិបិត្វា កុដំ បិទហិត្វា ອាទាយ វិហារា និក្ខមិំសុ។ ອុក្កណ្ឋិតកិក្ខុបិ ກតភត្តកិច្ចំ ກត្វា ອាគច្ឆន្ໂຕ ເຕ ກិក្ខូ ទិស្វា ‘‘ກឹ ອិທំ, ອាវុໂສ’’ຕិ ປុច្ឆិត្វា ‘‘សប្បោ, ອាវុໂສ’’ຕិ ວុត្ເຕ ອិមិនា ‘‘ກឹ ກរិស្សថា’’ຕិ? ‘‘ឆឌ្ឌេស្សាម ນ’’ន្ຕិ។ ເຕសំ ວຈនំ សុត្វា ‘‘ອិមិនា ອត្តានំ ឌំសាເປត្វា មរិស្សាមិ’’ຕិ ‘‘ອាហរថ, ອຫំ ຕំ ឆឌ្ឌេស្សាមិ’’ຕិ ເຕសំ ហត្ថໂຕ ກុដំ គເຫត្វា ເອກស្មឹ ឋាເນ និសីន្ໂນ ເຕន សប្ເປន ອត្តានំ ឌំសាເປតិ, សប្បោ ឌំសិតុំ ນ ອិច្ឆតិ។ ໂສ ກុដេ ຫត្ថំ ໂອតាເຣត្វា ອិໂຕ ຈិໂຕ ຈ ອាໂລເລតិ, ໂឃຣសប្បស្ស មុខំ វិវរិត្វា ອង្គុលឹ ປក្ខិបតិ, ເນວ នំ សប្បោ ឌំសិ។ ໂສ ‘‘នាយំ ອាសីវិໂສ, ឃរសប្បោ ເອໂສ’’ຕិ ຕំ ປហាយ វិហារំ ອគមាសិ។ ອຖ នំ ກិក្ខូ ‘‘ឆឌ្ឌិໂຕ ເຕ, ອាវុໂສ, សប្បោ’’ຕិ ອាហំសុ។ ‘‘ນ ໂສ, ອាវុໂສ, ໂឃຣសប្បោ, ឃរសប្បោ ເອໂສ’’ຕិ។ ‘‘ໂឃຣសប្បោເຍວາວុໂສ, មហន្តំ ផណំ ກត្វា សុសុយន្ໂຕ ທុក្ເខន ອម្ເហហិ គហិໂຕ, ກឹ ກាຣណា ເອវំ វទំ ວເທសិ’’ຕិ ອាហំសុ។ ‘‘ອຫំ, ອាវុໂສ, ເຕន ອត្តានំ ឌំសាເປន្ໂຕបិ មុខេ ອង្គុលឹ ປក្ខិເປន្ໂຕបិ ຕំ ឌំសាເປតុំ នាសក្ខិ’’ន្ຕិ។ ຕំ សុត្វា ກិក្ខូ ຕុណ្ហី ອເຫសុំ។

ອຖេកទិវសំ នហាបិໂຕ ທ្វេ ຕໂຍ ខុເຣ ອាទាយ វិហារំ គន្ត្វា ເອកំ ກូមិយំ ឋເປត្វា ເອເກន ກិក្ខូនំ ໂກເស ໂອហាເຣតិ។ ໂສ ກូមិយំ ឋបិតំ ខុរំ គເຫត្វា ‘‘ອិមិនា គីវំ ឆិន្ទិត្វា មរិស្សាមិ’’ຕិ ເອកស្មឹ ຣុក្ខេ គីវំ ອុបនិធាយ ខុរធារំ គលនាឡិយំ ກត្វា ឋិໂຕ ອុបសម្បទាមាឡោໂຕ ປដ្ឋាយ ອត្តໂນ សីលំ ອាវជ្ជេន្ໂຕ វិមលចន្ទមណ្ឌលំ វិយ សុធោតមណិខន្ធមិវ ຈ និម្មលំ សីលំ ອទ្ទស។ តស្ស ຕំ ໂອໂລເກន្តស្ស សកលសរីរំ ផរន្តី ປីតិ ອុប្បជ្ជិ។ ໂສ ປីតឹ វិក្ខម្ເភត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេន្ໂຕ

ສທ ປຝິສມ຺ກິທາທີ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ຂຸຣໍ ອາທາຍ ວິຫາຣມຊ຺ຊໍ ປາວິສີ។ ອຖ ນໍ ກິກ຺ຂູ “ກທໍ ຄໂຕສິ, ອາວຸໂສ”ຕິ ປຸຈ຺ຈິສຸ។ “ອິມິນາ ຂຸເຣນ ຄລນາລຸອິ ລິນ຺ທິຕ຺ວາ ມຣິສ຺ສາມີ’ຕິ ຄໂຕມ຺ທິ , ອາວຸໂສ”ຕິ។ ອຖ “ກສ຺ມາ ນ ມໂຕສີ”ຕິ? ອິທານິມ຺ຫິ ສຕ຺ຖໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອາພຸໂພ ຊາໂຕ។ ອຫລ຺ຫິ “ອິມິນາ ຂຸເຣນ ຄລນາລຸອິ ລິນ຺ທິສ຺ສາມີ”ຕິ ຌາຕຂຸເຣນ ສພ຺ພກິເລເສ ລິນ຺ທິນ຺ຕິ។ ກິກ຺ຂູ “ອຍໍ ອກູເຕນ ອຄຸລໍ ພ຺ຍາກໂຣຕີ”ຕິ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈສຸໍ។ ກຄວາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ອາຫ – “ນ, ກິກ຺ຂເວ, ຂີຓາສວາ ນາມ ສຫຕ຺ຖາ ອຕ຺ຕານໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປນ຺ຕີ”ຕິ។ ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫ ອິມໍ “ຂີຓາສໂວ”ຕິ ວທຖ, ເອວໍ ອຣຫຕ຺ຕູປ຺ນິສ຺ສຍສມ຺ປນ຺ໂນ ປ໌ນາຍໍ ກສ຺ມາ ອຸກ຺ກຕ຺ຖຄຕິ, ກິມສ຺ສ ອຣຫຕ຺ຕູປ຺ນິສ຺ສຍການຕໍ “ກສ຺ມາ ໂສ ສປ຺ໂປ ເອຕໍ ນ ທໍສຕີ”ຕິ? “ກິກ຺ຂເວ, ໂສ ຕາວ ສປ຺ໂປ ອິມສ຺ສ ອິໂຕ ຕຕິເຍ ອຕ຺ຕກາເວ ທາໂສ ອໂຫສິ, ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ສາມິກສ຺ສ ສຣີຣໍ ທໍສິຕ຺ ນ ວິສຫຕີ”ຕິ។ ເອວໍ ຕາວ ເນສໍ ສຕ຺ຖາ ເອກໍ ການຕໍ ອາຈິກ຺ຂີ។ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຈ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ສປ຺ປທາໂສ ນາມ ຊາໂຕ។

ກສ຺ສປສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຣກາເລ ກິເຣໂກ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ຣມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນສໍເວໂຄ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຣູປສມ຺ປໂທ ອປເຣນ ສມເຍນ ອນກິຣຕິຍາ ອຸປ຺ປນ຺ນາຍ ເອກສ຺ສ ສຫາຍກສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ອາໂຣເຈສີ។ ໂສ ຕສ຺ສ ອກິຕ຺ທໍ ຄິຫິກາເວ ອາທີນວໍ ກເຖສີ។ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ອິຕໂຣ ສາສເນ ອກິຣມິຕ຺ວາ ປຸພ຺ເພ ອນກິຣຕກາເລ ມລຄຸຄຫິເຕ ສມຓປຣິກ຺ຂາເຣ ເອກສ຺ມີ ໂສຕ຺ທິຕິເຣ ນິມ຺ມເລ ກໂຣນ຺ໂຕ ນິສີທີ។ ສຫາຍໂກປີສ຺ສ ສນ຺ຕິເກເຍວ ນິສີນ຺ໂນ។ ອຖ ນໍ ໂສ ເອວມາຫ – “ອທໍ, ອາວຸໂສ, ອຸປ຺ປພ຺ພຊນ຺ໂຕ ອິເມ ປຣິກ຺ຂາເຣ ຕຸຍ຺ທໍ ທາຕຸກາໂມ ອໂຫສີ”ນ຺ຕິ។ ໂສ ໂລກໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອິມິນາ ມຍ຺ທໍ ປພ຺ພຊິເຕນ ວາ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິເຕນ ວາ ໂກ ອຕ຺ໂຖ, ອິທານິ ປຣິກ຺ຂາເຣ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ”ຕິ។ ໂສ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ “ກິ ທານາວຸໂສ, ອມ຺ຫາກໍ ຊີວິເຕນ, ເຍ ມຍໍ ກປາລຫຕ຺ຖາ ປຣກ຺ເລສຸ ກິກ຺ຂາຍ ຈຣາມ, ປຸຕ຺ຕທາເຣຫີ ສທ຺ຣີ ອາລາປສລ຺ລາປໍ ນ ກໂຣມາ”ຕິອາທີນີ ວທນ຺ໂຕ ຄິຫິກາວສ຺ສ ຄຸຕໍ ກເຖສີ។ ໂສ ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ປຸນ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອຍໍ ມຍາ ‘ອຸກ຺ກຕ຺ຖິໂຕມ຺ທີ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປຖມໍ ຄິຫິກາເວ ອາທີນວໍ ກເຖຕ຺ວາ ອິທານິ ອກິຕ຺ທໍ ຄຸຕໍ ກເຖຕິ, ‘ກິ ນຸ ໂຂ ການຓ’”ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ “ອິເມສຸ ສມຓປຣິກ຺ຂາເຣສຸ ໂລເກນາ”ຕິ ຌຕ຺ວາ ສຍເມວ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕໍ ນິວຕ຺ເຕສີ។ ເອວມສ຺ສ ກສ຺ສປສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຣກາເລ ເອກສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ອຸກ຺ກຕ຺ຖາປີຕຕ຺ຕາ ອິທານິ ອນກິຣຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນາ។ ໂຍ ປນ ເຕເນວ ຕທາ ວີສຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ສມຓຣມ຺ໂມ ກໂຕ, ສ຺ວສ຺ສ ເອຕຣຫິ ອຣຫຕ຺ຕູປ຺ນິສ຺ສໂຍ ຊາໂຕຕີ។

ອິມມຕ຺ຖໍ ເຕ ກິກ຺ຂູ ກຄວໂຕ ສນ຺ຕິກາ ສຸຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣີ ປຸຈ຺ຈິສຸ – “ກນ຺ເຕ, ອຍໍ ກິຣ ກິກ຺ຂຸ ຂຸຣຣາຣໍ ຄລນາລຸອິຍໍ ກຕ຺ວາ ຄິໂຕວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓາຕິ, ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ເອຕ຺ຕເກນ ຂເຓນ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ໂຄ”ຕິ។ “ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ອາຣທ຺ຣວິຣິຍສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ປາທໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ກູມິຍໍ ຄເປນ຺ຕສ຺ສ ປາເທ ກູມິຍໍ ອສມ຺ປຕ຺ເຕເຍວ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ໂຄ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ។ ກຸສີຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ຫິ ວສ຺ສສຕໍ ຊີວນ຺ໂຕ ອາຣທ຺ຣວິຣິຍສ຺ສ ຂຓມຕ຺ຕມ຺ປິ ຊີວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຣີ ຆເຟຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໔។

‘ໂຍ ຈ ວສ຺ສສຕໍ ຊີເວ, ກຸສີໂຕ ຫີນວີຣິໂຍ;

ເອກາຫໍ ຊີວິກໍ ເສຍ຺ໂຍ, ວີຣິຍມາຣກໂຕ ທລ຺ຫ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ກຸສີໂຕຕິ ການວິຕກ຺ກາທີຫິ ຕີຫິ ວິຕກ຺ເກຫິ ວີຕິນາເມນ຺ໂຕ ປຸຄ຺ຄໂລ។ ຫີນວີຣິໂຍຕິ ນິພ຺ພີຣິໂຍ។ ວີຣິຍມາຣກໂຕ ທລ຺ຫນ຺ຕິ ທ຺ວິຣຊ຺ຊານນິພ຺ພຕ຺ຕນສມຕ຺ຖໍ ຖິຣໍ ວີຣິຍໍ ອາຣການ຺ຕສ຺ສ។ ເສສໍ ປຸຣິມສທິສເມວ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນີ ປາປຸຕິສູຕີ។

ສປ຺ປທາສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ເອກາທສມໍ។

໑໔។ ປຍາຈາຣາເຖຣີວຕ຺ຖຸ

ໂຍ ຈ ວສ຺ສສຕໍ ຊີເວຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຏາຈາຣໍ ເຖຣິໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ສາ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຏິວິຠວສ຺ສ ເສຏ຺ຐິໂນ ຘີຕາ ອໂຫສິ ອຠິຣູປາຯ ຕໍ ໂສລສວສ຺ສຸທ຺ເທສິກກາເລ ສຕ຺ຕຠູມິກສ຺ສ ປາສາທສ຺ສ ອຸປຣິມຕເລ ຣກ຺ຂນ຺ຕາ ວາສາເປສຸໍຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ສາ ເອເກນ ອຕ຺ຕໂນ ຈູຬູປຏ຺ຐາເກນ ສທ຺ຘີ ວິປ຺ປຏິປຊ຺ຊິ ຯ ອຖສ຺ສາ ມາຕາປິຕໂຣ ສມຊາຕິກກຸເລ ເອກສ຺ສ ກຸມາຣສ຺ສ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ວິວາຫທິວສໍ ຐເປສຸໍຯ ຕສ຺ມິໍ ອຸປກຏ຺ເຐ ສາ ຕໍ ຈູຬູປຏ຺ຐາກໍ ອາຫ – ''ມໍ ກິຣ ອສຸກກຸລສ຺ສ ນາມ ທສ຺ສນ຺ຕິ, ມຍິ ປຕິກຸລໍ ຄເຕ ມມ ປຓ຺ຓາກາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄໂຕປິ ຕຕ຺ຖ ປເວສນໍ ນ ລຠິສ຺ສສິ, ສເຈ ເຕ ມຍິ ສິເນໂຫ ອຕ຺ຖິ, ອິທາເນວ ມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຍນ ວາ ເຕນ ວາ ປລາຍສ຺ສູ''ຕິຯ ‘ໂສ ສາຘຸ, ຠທ຺ເທ''ຕິຯ ''ເຕນ ຫິ ອຫໍ ສ຺ເວ ປາໂຕວ ນຄຣທ຺ວາຣສ຺ສ ອສຸກຏ຺ຐາເນ ນາມ ຐສ຺ສາມິ, ຕ຺ວໍ ເອເກນ ອຸປາເຍນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ທຸຕິຍທິວເສ ສງ຺ເກຕຏ຺ຐາເນ ອຏ຺ຐາສິຯ ສາປິ ປາໂຕວ ກິລິຏ຺ຐໍ ວຕ຺ຖໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ເກເສ ວິກ຺ກິຣິຕ຺ວາ ກຸຓ຺ຑເກນ ສຣີຣໍ ມກ຺ຂິຕ຺ວາ ກຸຏໍ ອາທາຍ ທາສີຫິ ສທ຺ຘີ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ວິຍ ຆຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕໍ ຐານໍ ອຄມາສິຯ ໂສ ຕໍ ອາທາຍ ທູຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ຄາເມ ນິວາສໍ ກປ຺ເປຕ຺ວາ ອຣຎ຺ເຎ ເຂຕ຺ຕໍ ກສິຕ຺ວາ ທາຣຸປຓ຺ຓາທີນິ ອາຫຣຕິຯ ອິຕຣາ ກຸເຏນ ອຸທກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຫຕ຺ຖາ ໂກຏ຺ຏນປຈນາທີນິ ກໂຣນ຺ຕີ ອຕ຺ຕໂນ ປາປສ຺ສ ຜລໍ ອນຸໂຠຕິຯ ອຖສ຺ສາ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ຄພ຺ໂຠ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ ສາ ປຣິປຸຓ຺ຓຄພ຺ຠາ ''ອິຘ ເມ ໂກຈິ ອຸປກາຣໂກ ນຕ຺ຖິ, ມາຕາປິຕໂຣ ນາມ ປຸຕ຺ເຕສຸ ມຸທຸຫທຍາ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕສໍ ສນ຺ຕິກໍ ມໍ ເນຫິ, ຕຕ຺ຖ ເມ ຄພ຺ຠວຸຏ຺ຐານໍ ຠວິສ຺ສຕີ''ຕິ ສາມິກໍ ຍາຈິຯ ໂສ ''ກິໍ, ຠທ຺ເທ, ກເຖສິ, ມໍ ທິສ຺ວາ ຕວ ມາຕາປິຕໂຣ ວິວິຘາ ກມ຺ມກາຣຓາ ກເຣຍ຺ຍຸໍ, ນ ສກ຺ກາ ມຍາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸ''ນ຺ຕິ ປຏິກ຺ຂິປິຯ ສາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິຕ຺ວາປິ ຄມນໍ ອລຠມານາ ຕສ຺ສ ອຣຎ຺ຎໍ ຄຕກາເລ ປຏິວິສ຺ສເກ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ສເຈ ໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ‘ກຫໍ ຄຕາ’ຕິ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຕິ, ມມ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລຆຣໍ ຄຕກາວໍ ອາຈິກ຺ເຂຍ຺ຍາຖາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ປິທຫິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ໂສປິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ປຏິວິສ຺ສເກ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ''ນິວຕ຺ເຕສ຺ສາມິ ນ''ນ຺ຕິ ອນຸພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ນານປ຺ປກາຣໍ ຍາຈິຍມາໂນປິ ນິວຕ຺ເຕຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ອຖສ຺ສາ ເອກສ຺ມິໍ ຐາເນ ກມ຺ມຊວາຕາ ຈລິໍສຸຯ ສາ ເອກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ, ''ສາມິ, ກມ຺ມຊວາຕາ ເມ ຈລິຕາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຠູມິຍໍ ນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສມ຺ປຣິວຕ຺ຕມານາ ກິຈ຺ເຉນ ທາຣກໍ ວິຊາຍິຕ຺ວາ ''ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍາຫໍ ກຸລຆຣໍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍໍ, ໂສ ອຕ຺ໂຖ ນິປ຺ຜນ຺ໂນ''ຕິ ປຸນເທວ ເຕນ ສທ຺ຘີ ເຄຫໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ

ຕສ຺ສາ ອປເຣນ ສມເຍນ ປຸນ ຄພ຺ໂຠ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ສາ ປຣິປຸຓ຺ຓຄພ຺ຠາ ຫຸຕ຺ວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ສາມິກໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ຄມນໍ ອລຠມານາ ປຸຕ຺ຕໍ ອງ຺ເກນາທາຍ ຕເຖວ ປກ຺ກມິຕ຺ວາ ເຕນ ອນຸພນ຺ຘິຕ຺ວາ ''ຕິຏ຺ຐາຫີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ນິວຕ຺ຕິຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉິຯ ອຖ ເນສໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕານໍ ມຫາ ອກາລເມໂຆ ອຸທປາທິ, ສມນ຺ຕາ ວິຊ຺ຊຸລຕາຫິ ອາທິຕ຺ຕໍ ວິຍ ເມຆຕ຺ຖນິເຕຫິ, ຠິຊ຺ຊມານໍ ວິຍ ອຸທກຘາຣານິປາຕນິຣນ຺ຕຣໍ ນຠໍ ອໂຫສິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ຕສ຺ສາ ກມ຺ມຊວາຕາ ຈລິໍສຸຯ ສາ ສາມິກໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ''ສາມິ, ກມ຺ມຊວາຕາ ເມ ຈລິຕາ, ນ ສກ຺ໂກມິ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ, ອໂນວສ຺ສກຏ຺ຐານໍ ເມ ຊານາຫີ''ຕິ ອາຫຯ ໂສ ຫຕ຺ຖຄຕາຍ ວາສິຍາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອຸປ຺ຘາເຣນ຺ໂຕ ເອກສ຺ມິໍ ວມ຺ມິກມຕ຺ຖເກ ຊາຕໍ ຄຸມ຺ພໍ ທິສ຺ວາ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ອາຣຠິຯ ອຖ ນໍ ວມ຺ມິກໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂຆຣວິໂສ ອາສີວິໂສ ຑໍສິຯ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວສ຺ສ ສຣີຣໍ ອນ຺ໂຕສມຸຏ຺ຐິຕາຫິ ອຄ຺ຄິຊາລາຫິ ຑຍ຺ຫມານໍ ວິຍ ນີລວຓ຺ຓໍ ຫຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ປຕິຯ ອິຕຣາປິ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ອນຸຠວມານາ ຕສ຺ສ ອາຄມນໍ ໂອໂລເກນ຺ຕີປິ ຕໍ ອທິສ຺ວາວ ອປຣມ຺ປິ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຯ ທ຺ເວ ທາຣກາ ວາຕວຸຏ຺ຐິເວຄໍ ອສຫມານາ ມຫາວິຣວໍ ວິຣວນ຺ຕິຯ ສາ ອຸໂຠປິ ເຕ ອຸຣນ຺ຕເຣ ກຕ຺ວາ ທ຺ວີຫິ ຊຓ຺ຓຸເກຫິ ເຈວ ຫຕ຺ເຖຫິ ຈ ຠູມິຍໍ ອຸປ຺ປີເຬຕ຺ວາ ຕຖາ ຐິຕາວ ຣຕ຺ຕິໍ ວີຕິນາເມສິຯ ສກລສຣີຣໍ ນິລ຺ໂລຫິຕໍ ວິຍ ປຓ຺ຑຸປລາສວຓ຺ຓໍ ອໂຫສິຯ ສາ ອຸຏ຺ຐິເຕ ອຣຸເຓ ມໍສເປສິວຓ຺ຓໍ ເອກໍ ປຸຕ຺ຕໍ ອງ຺ເກນາທາຍ ອິຕຣໍ ອງ຺ຄຸລິຍາ ຄເຫຕ຺ວາ ''ເອຫິ, ຕາຕ, ປິຕາ ເຕ ອິໂຕ ຄໂຕ''ຕິ ວຕ຺ວາ ສາມິກສ຺ສ ຄຕມຄ຺ເຄນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ຕໍ ວມ຺ມິກມຕ຺ຖເກ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ປຕິຕໍ ນີລວຓ຺ຓໍ ຖທ຺ຘສຣີຣໍ ທິສ຺ວາ ''ມໍ ນິສ຺ສາຍ ມມ ສາມິໂກ ປນ຺ເຖ ມໂຕ''ຕິ ໂຣທນ຺ຕີ ປຣິເທວນ຺ຕີ ປາຍາສິຯ

ສາ ສກລຣຕ຺ຕີ ເທເວນ ວຸຏ຺ຐຕ຺ຕາ ອຈິຣວຕີ ນທີ ຊຓ຺ຓຸປ຺ປມາເຓນ ກຏິປ຺ປມາເຓນ ຖນປ຺ປມາເຓນ ອຸທເກນ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ມນ຺ທພຸທ຺ຘິຕາຍ ທ຺ວີຫິ ທາຣເກຫິ ສທ຺ຘີ ອຸທກໍ ໂອຕຣິຕຸໍ ອວິສຫນ຺ຕີ ເຊຏ຺ຐປຸຕ຺ຕໍ ໂອຣິມຕີເຣ ຐເປຕ຺ວາ ອິຕຣໍ ອາທາຍ ປຣຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສາຂາຠງ຺ຄໍ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ''ອິຕຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ ພາລປຸຕ຺ຕກໍ ປຫາຍ ຕຣິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ປຸນປ຺ປຸນໍ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລກຍມານາ ປາຍາສິຯ ອຖສ຺ສາ ນທີມຊ຺ຊໍ ຄຕກາເລ ເອໂກ ເສໂນ ຕໍ ກຸມາຣໍ ທິສ຺ວາ ''ມໍສເປສີ''ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ອາກາສໂຕ ຠສ຺ສິຯ ສາ ຕໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສຕ຺ຖາຍ ຠສ຺ສນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຸໂຠ ຫຕ຺ເຖ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ''ສູ ສູ''ຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ມຫາສທ຺ທໍ ນິຈ຺ຉາເຣສິຯ ເສໂນ ທູຣຠາເວນ ຕໍ ອສຸຕ຺ວາວ ກຸມາຣກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເວຫາສໍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ຄໂຕຯ ໂອຣິມຕີເຣ ຐິຕປຸຕ຺ໂຕ ມາຕຣໍ ນທີມຊ຺ເຊ ອຸໂຠ ຫຕ຺ເຖ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຫາສທ຺ທໍ ນິຈ຺ຉາຣຍມານໍ ທິສ຺ວາ ''ມໍ ປກ຺ໂກສຕີ''ຕິ

ສຄຸ໌ລາຍ ເວເຄນ ອຸທເກ ປ໌ຕິ໌ ອິຕິສຸ໌ສາ ພາລປຸ໌ຕຸ໌ຕໍ ເສໂນ ຫຣິ, ເຊຍຸ໌ຖປຸ໌ຕຸ໌ໂຕ ອຸທເກນ ວູລຸ໌ໂຫ໌

ສາ ‘‘ເອໂກ ເມ ປຸ໌ຕຸ໌ໂຕ ເສເນນ ຄຫິໂຕ, ເອໂກ ອຸທເກນ ວູລຸ໌ໂຫ, ປ໌ນ໌ເຖ ເມ ປ໌ຕິ ມໂຕ’’ຕິ ໂຣທນ໌ຕີ ປ໌ຣິເທວນ໌ຕີ ຄຈ໌ຉມານາ ສາວຕ໌ຖິໂຕ ອາຄຈ໌ຉນ໌ຕໍ ເອກໍ ປຸ໌ຣິສໍ ທິສ໌ວາ ປຸ໌ຈ໌ຉິ – ‘‘ກຕ໌ຖ ວາສິໂກສິ, ຕາຕາ’’ຕິ? ‘‘ສາວຕ໌ຖິວາສິໂກມ໌ຫິ, ອມ໌ມາ’’ຕິ໌ ‘‘ສາວຕ໌ຖິນຄເຣ ອສຸກວິຖິຍໍ ເອວຣູປໍ ອສຸກກຸລໍ ນາມ ອຕ໌ຖິ, ຊານາສິ, ຕາຕາ’’ຕິ? ‘‘ຊານາມິ, ອມ໌ມ, ຕໍ ປນ ມາ ປຸ໌ຈ໌ຉິ, ສເຈ ອຄຸ໌ຄໍ ຊານາສິ ປຸ໌ຈ໌ຉາ’’ຕິ໌ ‘‘ອຄຸ໌ເຄນ ເມ ກມ໌ມໍ ນຕ໌ຖິ, ຕເທວ ປຸ໌ຈ໌ຉາມິ, ຕາຕາ’’ຕິ໌ ‘‘ອມ໌ມ, ຕຸ໌ວໍ ອຕ໌ຕໂນ ອນາຈິກ໌ຂິຕຸ໌ ນ ເທສິ, ອຊ໌ຊ ເຕ ສພ໌ພຣຕ໌ຕື ເທໂວ ວສ໌ສນ໌ໂຕ ທິຍ໌ໂຖ’’ຕິ໌ ‘‘ທິຍ໌ໂຖ ເມ, ຕາຕ, ມຍ໌ຫເມເວໂສ ສພ໌ພຣຕ໌ຕື ວຸຍ໌ໂຖ, ນ ອຄຸ໌ຄສ໌ສ໌ ມຍ໌ຫໍ ປນ ວຸຍ໌ຖກາຣຕໍ ປ໌ຈ໌ຉາ ເຕ ກເຖສ໌ສາມິ, ເອຕສ໌ມິ ຕາວ ເມ ເສຍ໌ຖິເຄເຫ ປ໌ວຕ໌ຕຶ ກເຖຫີ’’ຕິ໌ ‘‘ອມ໌ມ, ອຊ໌ຊ ຣຕ໌ຕື ເສຍ໌ຖິຄ໌ຈ ເສຍ໌ຖິກຣິຍຄ໌ຈ ເສຍ໌ຖິປຸ໌ຕ໌ຕຄ໌ຈາຕິ ຕໂຍປິ ຊເນ ອວຕ໌ຖຣມານໍ ເຄຫໍ ປ໌ຕິ, ເຕ ເອກຈິຕກາສ໌ມິ ຊາຍນ໌ຕິ໌ ເອສ ຊູໂມ ປ໌ຄຸ໌ລາຍຕິ, ອມ໌ມາ’’ຕິ໌ ສາ ຕສ໌ມິ ຂເຓ ນິວຕ໌ຖວຕ໌ຖໍ ປ໌ຕມານໍ ນ ສຄຸ໌ຊານິ, ອຸມ໌ມຕ໌ຕິກກາວໍ ປ໌ຕ໌ວາ ຍຖາຊາຕາວ ໂຣທນ໌ຕີ ປ໌ຣິເທວນ໌ຕີ –

‘‘ອຸໂພ ປຸ໌ຕ໌ຕາ ກາລກຕາ, ປ໌ນ໌ເຖ ມຍ໌ຫໍ ປ໌ຕີ ມໂຕ;

ມາຕາ ປິຕາ ຈ ພາຕາ ຈ, ເອກຈິຕມ໌ຫິ ຑຍ໌ຫເຣ’’ຕິ໌ (ອປ໌ ເຖຣີ ໒໋໒໋໔ລ໘) –

ວິລປນ໌ຕີ ປ໌ຣິພ໌ກມິ໌ ມນຸສ໌ສາ ຕໍ ທິສ໌ວາ ‘‘ອຸມ໌ມຕ໌ຕິກາ ອຸມ໌ມຕ໌ຕິກາ’’ຕິ ກຈວຣໍ ຄເຫຕ໌ວາ ປໍສຸໍ ຄເຫຕ໌ວາ ມຕ໌ຖເກ ໂອກິຣນ໌ຕາ ເລຑ໌ຑູຫິ ປ໌ຫຣນ໌ຕິ໌ ສຕ໌ຖາ ເຊຕວນມຫາວິຫາເຣ ອຍ໌ຖປ໌ຣິສມຊ໌ເຊ ນິສີທິຕ໌ວາ ຘມ໌ມໍ ເທເສນ໌ໂຕ ຕໍ ອາຄຈ໌ຉມານໍ ອທ໌ທສ ກປ໌ປ໌ສຕສຫສ໌ສໍ ປູຣິຕປາຣມີ ອກິນິຫາຣສມ໌ປນ໌ນໍ໌

ສາ ກິຣ ປທຸມຸຕ໌ຕຣພຸທ໌ຘກາເລ ປທຸມຸຕ໌ຕຣສຕ໌ຖາຣາ ເອກໍ ວິນຍຘຣຕ໌ເຖຣີ ພາຫາຍ ຄເຫຕ໌ວາ ນນ໌ທນວເນ ຖເປນ໌ຕໍ ວິຍ ເອຕທຄ໌ຄຍ໌ຖາເນ ຖປິຍມານໍ ທິສ໌ວາ ‘‘ອຫມ໌ປິ ຕຸມ໌ຫາທິສສ໌ສ ພຸທ໌ຘສ໌ສ ສນ໌ຕິເກ ວິນຍຘຣຕ໌ເຖຣີນໍ ອຄ໌ຄຍ໌ຖານໍ ລເພຍ໌ຍ’’ນ໌ຕິ ອຘິກາຣໍ ກຕ໌ວາ ປ໌ຕ໌ຖນໍ ຖເປສິ໌ ປທຸມຸຕ໌ຕຣພຸທ໌ໂຘ ອນາຄຕໍສຄາຕໍ ປ໌ຕ໌ຖຣິຕ໌ວາ ປ໌ຕ໌ຖນາຍ ສມິຊ໌ຊນກາວໍ ຄຕ໌ວາ ‘‘ອ ນາຄເຕ ໂຄຕມພຸທ໌ຘສ໌ສ ນາມ ສາສເນ ອຍໍ ປ໌ຍາຈາຣາ ນາເມນ ວິນຍຘຣຕ໌ເຖຣີນໍ ອຄ໌ຄາ ກວິສ໌ສຕີ’’ຕິ ພ໌ຍາກາສິ໌ ຕໍ ເອວໍ ປ໌ຕ໌ຖິຕປ໌ຕ໌ຖນໍ ອກິນິຫາຣສມ໌ປນ໌ນໍ ສຕ໌ຖາ ທູຣໂຕວ ອາຄຈ໌ຉນ໌ຕິ ທິສ໌ວາ ‘‘ອິມິສ໌ສາ ຖເປຕ໌ວາ ມໍ ອຄ໌ໂຄ ອວສ໌ສໂຍ ກວິຕຸໍ ສມຕ໌ໂຖ ນາມ ນຕ໌ຖີ’’ຕິ ຈິນ໌ເຕຕ໌ວາ ຕໍ ຍຖາ ວິຫາຣາກິມຸຂໍ ອາຄຈ໌ຉຕິ, ເອວໍ ອກາສິ໌ ປ໌ຣິສາ ຕໍ ທິສ໌ວາວ ‘‘ອິມິສ໌ສາ ອຸມ໌ມຕ໌ຕິກາຍ ອິໂຕ ອາຄນ໌ຕຸໍ ມາ ທທິຕ໌ຖາ’’ຕິ ອາຫ໌ ສຕ໌ຖາ ‘‘ອເປຖ, ມາ ນໍ ວາຣຍິຕ໌ຖາ’’ຕິ ວຕ໌ວາ ອວິທູຣຍ໌ຖານໍ ອາຄຕກາເລ ‘‘ສ ຕິ ປ໌ຜິລາ ກຄິນີ’’ຕິ ອາຫ໌ ສາ ຕໍ ຂຕໍເຍວ ພຸທ໌ຘານຸກາເວນ ສຕິ ປ໌ຜິລກິ໌ ຕສ໌ມິກາເລ ນິວຕ໌ຖວຕ໌ຖສ໌ສ ປ໌ຕິຕກາວໍ ສລ ລກ໌ເຂຕ໌ວາ ຫິໂຣຕ໌ຕປ໌ປໍ ປ໌ຈ໌ຈຸປ໌ຍ໌ຖາເປຕ໌ວາ ອຸກ໌ກຸຍິກໍ ນິສີທິ໌ ອຖສ໌ສາ ເອໂກ ປຸ໌ຣິໂສ ອຸຕ໌ຕຣສາຍກໍ ຂິປິ໌ ສາ ຕໍ ນິວາເສຕ໌ວາ ສຕ໌ຖາຣໍ ອຸປສງ໌ກມິຕ໌ວາ ສຸວຕ໌ຕວຕ໌ເຕສຸ ປາເທສຸ ປ໌ຄຸ໌ຈປ໌ຕິຍ໌ຖິເຕນ ວນ໌ທິຕ໌ວາ, ‘‘ກນ໌ເຕ, ອວສ໌ສໂຍ ເມ ໂຫຖ, ປ໌ຕິຍ໌ຖາ ເມ ໂຫຖ໌ ເອກສ໌ຫິ ເມ ປຸ໌ຕ໌ຕໍ ເສໂນ ຄຕ໌ຫີ, ເອໂກ ອຸທເກນ ວູລຸ໌ໂຫ, ປ໌ນ໌ເຖ ເມ ປ໌ຕິ ມໂຕ, ມາຕາປິຕໂຣ ເຈວ ເມ ກາຕາ ຈ ເຄ ເຫນ ອວຕ໌ຖຍາ ເອກຈິຕກາສ໌ມິ ຊາຍນ໌ຕີ’’ຕິ໌

ສຕ໌ຖາ ຕສ໌ສາ ວຈນໍ ສຸຕ໌ວາ ‘‘ປ໌ຍາຈາເຣ, ມາ ຈິນ໌ຕຍິ, ຕວ ຕາຕໍ ສຣຕໍ ອວສ໌ສໂຍ ກວິຕຸໍ ສມຕ໌ຖສ໌ເສວ ສນ໌ຕິກໍ ອາຄຕາສິ໌ ຍຖາ ຫິ ຕວ ອິທານິ ເອໂກ ປຸ໌ຕ໌ຕໂກ ເສເນນ ຄຫິໂຕ, ເອໂກ ອຸທເກນ ວູລຸ໌ໂຫ, ປ໌ນ໌ເຖ ປ໌ຕິ ມໂຕ, ມາຕາປິຕໂຣ ເຈວ ກາຕາ ຈ ເຄເຫນ ອວຕ໌ຖຍາ; ເອວເມວ ອິມສ໌ມິ ສໍສາເຣ ປຸ໌ຕ໌ຕາທີນໍ ມຕກາເລ ຕວ ໂຣທນ໌ຕິຍາ ປ໌ຄ໌ຑຣິຕອສ໌ສຸ ຈຕຸນ໌ນໍ ມຫາສມຸທ໌ທາ ນໍ ອຸທກໂຕ ພຫຸຕຣ’’ນ໌ຕິ ວຕ໌ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ຈຕູສຸ ສມຸທ໌ເທສຸ ຊລໍ ປ໌ຣິຕ໌ຕກໍ,

ຕໂຕ ພຫຸໍ ອສ໌ສຸຊລໍ ອນປ໌ປ໌ກໍ;

ທຸກ໌ເຂນ ຟຸຍ໌ຖສ໌ສ ນຣສ໌ສ ໂສຈນາ,

ກີ ກາຣຕາ ອມ຺ມ ຕຸວໍ ປ໌ມຊ຺ຊສີ’’ຕິ຿

ເອວໍ ສຕ຺ຖຣີ ອນມຕຄ຺ຄປ໌ຣິຍາຍໍ ກເຖນ຺ເຕ ຕສ຺ສ ສຣີເຣ ໂສໂກ ຕນຸຕ຺ຕໍ ອຄມາສີ຿ ອຖ ນໍ ຕນຸກູຕໂສກໍ ຌຕ຺ວາ ປຸນ ສຕ຺ຖາ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ປ໌ຜາຈາເຣ ປຸຕ຺ຕາທໂຍ ນາມ ປຣໂລກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ຕາຕໍ ວາ ເລຕໍ ວາ ສຣຕໍ ວາ ກວິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ວິຊ຺ຊມານາປີ ເຕ ນ ສນ຺ຕິເຍວ, ປຕ຺ທິເຕນ ປນ ສີລໍ ວິໂສເຘຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ນິພ຺ພານຄາມິມຄ຺ຄໍ ຂິປ຺ປເມວ ໂສເຘຕຸໍ ວຎ຺ຎຕິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

‘‘ນ ສນ຺ຕິ ປຸຕ຺ຕາ ຕາຕາຍ, ນ ປີຕາ ນາປີ ພນ຺ຘວາ;

ອນ຺ຕເກນາຘິປນ຺ນສ຺ສ, ນຕ຺ຖິ ຌາຕີສຸ ຕາຕຕາ຿ (ຘ຿ ປ຿ ໔໒໘; ອປ຿ ເຖຣີ ໔຿໔຿໕໐໑);

‘‘ເອຕມຕ຺ຖວສ຺ສໍ ຌຕ຺ວາ, ປຕ຺ທິໂຕ ສີລສໍວຸໂຕ;

ນິພ຺ພານຄມນໍ ມຄ຺ຄໍ, ຂິປ຺ປເມວ ວິໂສຘເຍ’’ຕິ຿ (ຘ຿ ປ຿ ໔໒໙);

ເທສນາວສາເນ ປ໌ຜາຈາຣາ ມຫາປຖວິຍໍ ປໍສຸປຣິມາເຓ ກິເລເສ ຊາເປຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຎ຺ຖຫິ, ອຍ຺ເຍປີ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓີສູຕິ຿ ສາ ປນ ໂສຕາປນ຺ນາ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປ໌ພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິ຿ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ສນ຺ຕິກໍ ປ໌ທິຓິຕ຺ວາ ປ໌ພ຺ພາເຊສີ຿ ສາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປທາ ປ໌ຜິຕາຈາຣຕ຺ຕາ ປ໌ຜາຈາຣາຕ຺ເວວ ປ໌ຍ຺ຌາຍິ຿ ສາ ເອກທິວສໍ ກຸເຓນ ອຸທກໍ ອາທາຍ ປາເທ ໂຘວນ຺ຕີ ອຸທກໍ ອາສິຍ຺ຈີ, ຕໍ ໂຖກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຈ຺ຉິຊ຺ຊິ຿ ທຸຕິຍວາເຣ ອາສິຕ຺ຕໍ ຕໂຕ ທູຣຕຣໍ ອຄມາສີ຿ ຕຕິຍວາເຣ ອາສິຕ຺ຕໍ ຕໂຕປີ ທູຣຕຣນ຺ຕິ຿ ສາ ຕເທວ ອາຣມ຺ມຓໍ ຄເທຕ຺ວາ ຕໂຍ ວເຍ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ມຍາ ປຖມໍ ອາສິຕ຺ຕໍ ອຸທກໍ ວິຍ ອິເມ ສຕ຺ຕາ ປຖມວເຍປີ ມຣນ຺ຕິ, ຕໂຕ ທູຣຕຣໍ ຄຕໍ ທຸຕິຍວາເຣ ອາສິຕ຺ຕໍ ອຸທກໍ ວິຍ ມຊ຺ຊິມວເຍປີ ມຣນ຺ຕິ, ຕໂຕປີ ທູຣຕຣໍ ຄຕໍ ຕຕິຍວາເຣ ອາສິຕ຺ຕໍ ອຸທກໍ ວິຍ ປຈ຺ຉິມວເຍປີ ມຣນ຺ຕິເຍວາ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສີ຿ ສຕ຺ຖາ ຄນ຺ຘກຸຜິຍໍ ນິສິນ຺ໂນວ ໂອກາສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ສມ຺ມຸເຂ ຖຕ຺ວາ ກເຖນ຺ໂຕ ວິຍ ‘‘ເອວເມຕໍ ປ໌ຜາຈາເຣ, ປ໌ຍ຺ຈນ຺ນມ຺ປີ ຂນ຺ຘານໍ ອຸທຍພ຺ພຍໍ ອປ໌ສ຺ສນ຺ຕສ຺ສ ວສ຺ສສຕໍ ຊີວນໂຕ ຕເຕສໍ ອຸທຍພ຺ພຍໍ ປ໌ສ຺ສນ຺ຕສ຺ສ ເອກາຫມ຺ປີ ເອກກ຺ຂຓມ຺ປີ ຊີວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຎຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໑໓຿

‘‘ໂຍ ຈ ວສ຺ສສຕໍ ຊີເວ, ອປ໌ສ຺ສໍ ອຸທຍພ຺ພຍໍ;

ເອກາຫໍ ຊີວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ, ປ໌ສ຺ສໂຕ ອຸທຍພ຺ພຍ’’ນ຺ຕິ຿

ຕຕ຺ຖ ອປ໌ສ຺ສໍ ອຸທຍພ຺ພຍນ຺ຕິ ປ໌ຍ຺ຈນ຺ນໍ ຂນ຺ຘານໍ ປ໌ຍ຺ຈວີສຕິຍາ ລກ຺ຂເຓຫິ ອຸທຍຍ຺ຈ ວຍຍ຺ຈ ອປ໌ສ຺ສນ຺ໂຕ຿ ປ໌ສ຺ສໂຕ ອຸທຍພ຺ພຍນ຺ຕິ ເຕສໍ ອຸທຍຍ຺ຈ ວຍຍ຺ຈ ປ໌ສ຺ສນ຺ຕສ຺ສ຿ ອິຕຣສ຺ສ ຊີວນໂຕ ເອກາຫມ຺ປີ ຊີວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍຕິ຿

ເທສນາວສາເນ ປ໌ຜາຈາຣາ ສຫ ປ໌ຜິສມ຺ກິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓີ຿

ປ໌ຜາຈາຣາເຖຣິວຕ຺ຖຸ ທ຺ວາທສມໍ຿

໑໓຿ ກີສາໂຄຕມີວຕ຺ຖຸ

ໂຍຈ ວສ຺ສສຕໍ ຊີເວຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກີສາໂຄຕມີ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ຿

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິເຣາກສ຺ສ ເສຍ຺ຖິສ຺ສ ເຄເຫ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຍິຜນໍ ອຽຄາຣາ ເອວ ໜຕ຺ວາ ອຍ຺ຖາສິ. ເສຍ຺ຖິ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນໂສໂກ ອາຫາຣໍ ປຍິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມລ຺ຈເກ ນິປ຺ຊຊິ. ຕສ຺ເສໂກ ສຫາຍໂກ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ສມ຺ມ, ກສ຺ມາ ໂສຈສີ’’ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ສມ຺ມ, ມາ ໂສຈິ, ອຫໍ ເອກໍ ອຸປາຍໍ ຊານາມິ, ຕໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ. ‘‘ກີ ກໂຣມິ, ສມ຺ມາ’’ຕິ? ອຕ຺ຕໂນ ອາປເຄ ກິລຍ຺ຊໍ ປ຺ສາເຣຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ເຄ ອຽຄາເຣ ຣາສີ ກຕ຺ວາ ວິກ຺ກິຜານ຺ໂຕ ວິຍ ນິສີທ, ອາຄຕາຄເຕສຸ ມນຸສ຺ເສສຸ ເຍ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ – ‘‘ເສສ຺ຊນາ ວຕ຺ຖເຕລມ຺ຜຍາຄີຕາທີນີ ວິກ຺ກິຜານ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ປນ ອຽຄາເຣ ວິກ຺ກິຜານ຺ໂຕ ນິສີນ຺ໂນ’’ຕິ. ເຄ ວເທຍ຺ຍາສິ – ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ອວິກ຺ກິຜານ຺ໂຕ ກີ ກໂຣມິ’’ຕິ? ໂຍ ປນ ຕໍ ເອວໍ ວທຕິ ‘‘ເສສ຺ຊນາ ວຕ຺ຖເຕລມ຺ຜຍາຄີຕາທີນີ ວິກ຺ກິຜານ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ປນ ຫິຣຍ຺ຍສຸວຕ຺ຕໍ ວິກ຺ກິຜານ຺ໂຕ ນິສີນ຺ໂນ’’ຕິ. ຕໍ ວເທຍ຺ຍາສິ ‘‘ກຫໍ ຫິຣຍ຺ຍສຸວຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ. ‘‘ອິທ’’ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອາຫຣ, ຕາວ ນ’’ນ຺ຕິ ຫຕ຺ເຖຫິ ປຍິຈ຺ເຊຍ຺ຍາສິ. ເອວໍ ທິນ຺ນໍ ຕວ ຫຕ຺ເຖ ຫິຣຍ຺ຍສຸວຕ຺ຕໍ ກວິສ຺ສຕິ. ສາ ປນ ສເຈ ກຸມາຣິກາ ໂຫຕິ, ຕວ ເຄເຫ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຍິຜນໍ ຕສ຺ສາ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ຕາຍ ທິນ຺ນໍ ວລຍ຺ເຊຍ຺ຍາສິ. ສເຈ ກຸມາຣໂກ ໂຫຕິ, ຕວ ເຄເຫ ວຍປ຺ປຕ຺ຕໍ ຂີຕຣໍ ຕສ຺ສ ທຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຍິຜນໍ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ເຕນ ທິນ຺ນໍ ວລຍ຺ເຊຍ຺ຍາສີຕິ. ໂສ ‘‘ກທ຺ທໂກ ອຸປາໂຍ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອາປເຄ ອຽຄາເຣ ຣາສີ ກຕ຺ວາ ວິກ຺ກິຜານ຺ໂຕ ວິຍ ນິສີທິ. ເຍ ປນ ນໍ ເອວມາຫໍສຸ – ‘‘ເສສ຺ຊນາ ວຕ຺ຖເຕລມ຺ຜຍາຄີຕາທີນີ ວິກ຺ກິຜານ຺ຕິ, ກີ ປນ ຕ຺ວໍ ອຽຄາເຣ ວິກ຺ກິຜານ຺ໂຕ ນິສີນ຺ໂນ’’ຕິ? ເຕສໍ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ອວິກ຺ກິຜານ຺ໂຕ ກີ ກໂຣມິ’’ຕິ ປຍິວຈນໍ ອທາສິ. ອເຖກາ ໂຄຕມີ ນາມ ກຸມາຣິກາ ກິສສຣີຣຕາຍ ກິສາໂຄຕມີຕິ ປຍ຺ຍາຍນາມາ ປຣິຊິຕ຺ຕກຸລສ຺ສ ຂີຕາ ອຕ຺ຕໂນ ເອເກນ ກິຈ຺ເຈນ ອາປຕທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ເສຍ຺ຖິ ທິສ຺ວາ ເອວມາຫ – ‘‘ກີ, ຕາຕ, ເສສ຺ຊນາ ວຕ຺ຖເຕລມ຺ຜຍາຄີຕາທີນີ ວິກ຺ກິຜານ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ຫິຣຍ຺ຍສຸວຕ຺ຕໍ ວິກ຺ກິຜານ຺ໂຕ ນິສີນ຺ໂນ’’ຕິ? ‘‘ກຫໍ, ອມ຺ມ, ຫິຣຍ຺ຍສຸວຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ນນຸ ‘ຕ຺ວໍ ຕເທວ ຄເຫຕ຺ວາ ນິສີນ຺ໂນສີ’ຕິ, ອາຫຣ, ຕາວ ນໍ, ອມ຺ມາ’’ຕິ. ສາ ຫຕ຺ຖປູຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ເຖສຸ ຖເປສິ, ຕໍ ຫິຣຍ຺ຍສຸວຕ຺ຕເມວ ອໂຫສິ.

ອຖ ນໍ ເສຍ຺ຖິ ‘‘ກຕຣໍ ເຄ, ອມ຺ມ, ເຄຫ’’ນ຺ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ອສຸກໍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕສ຺ສາ ອສ຺ສາມິກກາວໍ ຍຕ຺ວາ ຜນໍ ປຍິສາເມຕ຺ວາ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອາເນຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຍິຜນໍ ປຍິຈ຺ຊາເປສີ. ສພ຺ພໍ ຫິຣຍ຺ຍສຸວຕ຺ຕເມວ ອໂຫສີ. ຕສ຺ສາ ອປເຣນ ສມເຍນ ຄພ຺ໂກ ປຕິຍ຺ຖທີ. ສາ ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍີ. ໂສ ປທສາ ຄມນກາເລ ກາລມກາສີ. ສາ ອທິຍ຺ຖປຸພ຺ພມຣຕາຕາຍ ຕໍ ຊາເປຕຸໍ ນິຫຣນ຺ເຕ ວາເຣຕ຺ວາ ‘‘ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເມ ເກສຊຊໍ ປຸຈ຺ຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ມຕກລຸເອວຣໍ ອຽເກນາທາຍ ‘‘ອປີ ນຸ ເມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເກສຊຊໍ ຊານາຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊນ຺ຕີ ພຣປຍິປາຍິຍາ ວິຈຣຕິ. ອຖ ນໍ ມນຸສ຺ສາ, ‘‘ອມ຺ມ, ຕ຺ວໍ ອຸມ຺ມຕ຺ຕິກາ ຊາຕາ, ມຕກປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເກສຊຊໍ ປຸຈ຺ຊນ຺ຕີ ວິຈຣສີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ. ສາ ‘‘ອວສ຺ສໍ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເກສຊຊໍ ຊານນກໍ ລກິສ຺ສາມີ’’ຕິ ມຍ຺ຍມານາ ວິຈຣຕິ. ອຖ ນໍ ເອໂກ ປຕ຺ຊິຕປຸຣິໂສ ທິສ຺ວາ, ‘‘ອຍໍ ມມ ຂີຕາ ປຖມໍ ປຸຕ຺ຕກໍ ວິຊາຕາ ກວິສ຺ສຕິ ອທິຍ຺ຖປຸພ຺ພມຣຕາ, ມຍາ ອິມິສ຺ສາ ອວສ຺ສເຍນ ກວິຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ອມ຺ມ, ອຫໍ ເກສຊຊໍ ນ ຊານາມິ, ເກສຊຊຊານນກໍ ປນ ຊານາມີ’’ຕິ. ‘‘ໂກ ຊານາຕິ, ຕາຕາ’’ຕິ? ‘‘ສຕ຺ຖາ, ອມ຺ມ, ຊານາຕິ, ຄຈ຺ຊ, ຕໍ ປຸຈ຺ຊາຫີ’’ຕິ. ສາ ‘‘ຄມິສ຺ສາມິ, ຕາຕ, ປຸຈ຺ຊິສ຺ສາມິ, ຕາຕາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສຽກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຖິຕາ ປຸຈ຺ຊິ – ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ກິຣ ເມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເກສຊຊໍ ຊານາຖ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ຊານາມີ’’ຕິ. ‘‘ກີ ລທ຺ທຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ? ‘‘ອຈ຺ຊຣຕ຺ຄຫຜມຕ຺ເຕ ສິທ຺ທຕ຺ຖເກ ລທ຺ທຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ. ‘‘ລກິສ຺ສາມິ, ກນ຺ເຕ’’. ‘‘ກສ຺ສ ປນ ເຄເຫ ລທ຺ທຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ? ‘‘ຍສ຺ສ ເຄເຫ ປຸຕ຺ໂຕ ວາ ຂີຕາ ວາ ນ ໂກຈິ ມຕປຸພ຺ໂພ’’ຕິ. ສາ ‘‘ສາຊຸ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ມຕປຸຕ຺ຕກໍ ອຽເກນາທາຍ ອນ຺ໂຕຄາມໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປຖມເຄຫສ຺ສ ທ຺ວາເຣ ຖຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ມີ ເຄເຫ ສິທ຺ທຕ຺ຖໂກ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກິຣ ເມ ເກສຊຊໍ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເຕນ ຫິ ເທຖາຕິ. ເຕຫິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສິທ຺ທຕ຺ຖເກສຸ ທິຍ຺ຍມາເນສຸ ‘‘ອິມສ຺ມີ ເຄເຫ ປຸຕ຺ໂຕ ວາ ຂີຕາ ວາ ມຕປຸພ຺ໂພ ໂກຈິ ນຕ຺ຖິ, ອມ຺ມາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ກີ ວເທສິ, ອມ຺ມ? ຊີວມານາ ຫິ ກຕິປຍາ, ມຕກາ ເອວ ພຫຸກາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເຕນ ຫິ ຄຕ຺ຫຖ ໂວ ສິທ຺ທຕ຺ຖເກ, ເນຕໍ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເກສຊຊ’’ນ຺ຕິ ປຍິອທາສິ.

ສາ ອິມິນາ ນິຍາເມນ ອາທິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ນໍ ປຸຈ຺ຊນ຺ຕີ ວິຈຣິ. ສາ ເອກເຄເຫປິ ສິທ຺ທຕ຺ຖເກ ອຄເຫຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຈິນ຺ເຕສີ – ‘‘ອໂຫ ກາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ, ອຫໍ ‘ມເມວ ປຸຕ຺ໂຕ ມໂຕ’ຕິ ສລ຺ຍມກາສິ, ສກລຄາເມປີ ປນ ຊີວນ຺ເຕຫິ ມຕກາວ ພຫຸຕຣາ’’ຕິ. ຕສ຺ສາ ເອວໍ ຈິນ຺ຕຍມານາຍ ປຸຕ຺ຕສິເນຫໍ ມຸທຸກຫທຍໍ ຖທ຺ທກາວໍ ອຄມາສິ. ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ອຣລ຺ເລ ຊຑ຺ເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຍ຺ຖາສິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ລທ຺ທາ ເຕ ເອກຈ຺ຊຣມຕ຺ຕາ ສິທ຺ທຕ຺ຖກາ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ນ ລທ຺ທາ, ກນ຺ເຕ, ສກລຄາເມ ຊີວນ຺ເຕຫິ ມຕກາວ ພຫຸຕຣາ’’ຕິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຕ຺ວໍ ‘ມເມວ ປຸຕ຺ໂຕ ມໂຕ’ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂສີ, ຊຸວທມ຺ໂມ ເອສ ສຕ຺ຕານໍ. ມຈ຺ຈຸຣາຊາ ຫິ ສພ຺ພສຕ຺ເຕ ອປຣິປຸຕ຺ຕຊ຺ຊາສເຍ ເອວ ມໂຫໂພ ວິຍ ປຣິກຑ຺ຍມາໂນເຍວ ອປາຍສມຸທ຺ເທ

ປກ຺ຂິປຕິ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

''ຕໍ ປຸຕ຺ຕປສຸສມ຺ມຕ຺ຕໍ, ພ຺ຍາສຕ຺ຕມນສໍ ນຣໍ;

ສຸຕ຺ຕໍ ຄາມໍ ມໂຫໂຓວ, ມຈ຺ຈຸ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉຕີ''ຕິ຺ (ຘ຺ ປ຺ ໒໘໗);

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ກິສາໂຄຕມີ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຕ຺ຖຫິ, ອຕ຺ເຍປີ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສູຕິ຺

ສາ ປນ ສຕ຺ຖາຣໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິ, ສຕ຺ຖາ ຕໍ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊສິ຺ ສາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປທາ ກິສາໂຄຕມີ ເຖຣີຕິ ປຕ຺ຕາຍິ຺ ສາ ເອກທິວສໍ ອຸໂປສຖາຄາເຣ ວາຣໍ ປຕ຺ວາ ທີປໍ ຊາເລຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນາ ທີປຊາລາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິໂຍ ຈ ກິຊ຺ຊນ຺ຕິໂຍ ຈ ທິສ຺ວາ ''ເອວເມວ ອິເມ ສຕ຺ຕາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ເຈວ ນິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ຈ, ນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ຕາ ເອວ ນ ປຕ຺ຕາຍນ຺ຕີ''ຕິ ອາຣມ຺ມຕໍ ອຄ຺ຄເຫສິ຺ ສຕ຺ຖາ ຄນ຺ຘກຸຍິຍໍ ນິສິນ຺ໂນວ ໂອພາສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ສມ຺ມຸເຂ ນິສີທິຕ຺ວາ ກເຖນ຺ໂຕ ວິຍ ''ເອວເມວ, ໂຄຕມີ, ອິເມ ສຕ຺ຕາ ທີປຊາລາ ວິຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ເຈວ ນິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ຈ, ນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ຕາ ເອວ ນ ປຕ຺ຕາຍນ຺ຕິ, ເອວໍ ນິພ຺ພານໍ ອປສ຺ສນ຺ຕານໍ ວສ຺ສສຕໍ ຊີວນ຺ໂຕ ນິພ຺ພານໍ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ສ ຂຓມຕ຺ຕມ຺ປີ ຊີວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຘເຍຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໔຺

''ໂຍ ຈ ວສ຺ສສຕໍ ຊີເວ, ອປສ຺ສໍ ອມຕໍ ປທໍ;

ເອກາຫໍ ຊີວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ, ປສ຺ສໂຕ ອມຕໍ ປທ''ນ຺ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ອມຕໍ ປທນ຺ຕິ ມຣຓວິຣຫິຕໂກຍ຺ຖາສໍ, ອມຕມຫານິພ຺ພານນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ເສສໍ ປຸຣິມສທິສເມວ຺

ເທສນາວສາເນ ກິສາໂຄຕມີ ຍຖານິສິນ຺ນາວ ສຫ ປຕິສມ຺ກິທາຫິ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຕ຺ຖຫີຕິ຺

ກິສາໂຄຕມີວຕ຺ຖຸ ເຕຣສມໍ຺

໑໔຺ ພຫຸປຸຕ຺ຕິກຕ຺ເຖຣີວຕ຺ຖຸ

ໂຍຈ ວສ຺ສສຕໍ ຊີເວຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ພຫຸປຸຕ຺ຕິກໍ ເຖຣີ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ຺

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິເຣກສ຺ມີ ກຸເລ ສຕ຺ຕ ປຸຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕ ຈ ຘີຕໂຣ ອເຫສຸໍ຺ ເຕ ສພ຺ເພປີ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ ເຄເຫ ປຕິຕ຺ຖຫິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຘມ຺ມຕາຍ ສຸຂປ຺ປຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍ຺ ເຕສໍ ອປເຣນ ສມເຍນ ປິຕາ ກາລມກາສິ຺ ມຫາອຸປາສິກາ ສາມິເກ ນຕ຺ເຖປິ ນ ຕາວ ກຸຕຸມ຺ພໍ ວິກຊຕີ຺ ອຖ ນໍ ປຸຕ຺ຕາ ອາຫໍສຸ – ''ອມ຺ມ, ອມ຺ຫາກໍ ປິຕຣິ ນຕ຺ເຖ ຕຸຍ຺ຫໍ ໂກ ອຕ຺ໂຖ ກຸຕຸມ຺ເພນ, ກິໍ ມຍໍ ຕໍ ອຸປຕ຺ຖາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມາ''ຕິ຺ ສາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຸຕ຺ຫີ ຫຸຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ເຕຫິ ວຸຈ຺ຈມານາ ''ປຸຕ຺ຕາ ມໍ ປຕິຊຄ຺ຄິສ຺ສນ຺ຕິ, ກິໍ ເມ ວິສຸໍ ກຸຕຸມ຺ເພນາ''ຕິ ສພ຺ພໍ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ມຊ຺ເຊ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ອທາສິ຺ ອຖ ນໍ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ເຊຕ຺ຖປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກຣິຍາ ''ອໂຫ ອມ຺ຫາກໍ, ອຍ຺ຍາ, 'ເຊຕ຺ຖປຸຕ຺ໂຕ ເມ'ຕິ ທ຺ເວ ໂກຕ຺ຖາເສ ທຕ຺ວາ ວິຍ ອິມເມວ ເຄຫໍ ອາຄຈ຺ຉຕີ''ຕິ ອາຫ຺ ເສສປຸຕ຺ຕານໍ ກຣິຍາປິ ເອວເມວ ວທິສ຺ຸ ເຊຕ຺ຖທິຕຣໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ຕາສໍ ເຄຫໍ ຄຕກາເລປີ ນໍ ເອວເມວ ວທິສ຺ຸ ສາ ອວມານປ຺ປຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ''ກິໍ ອິເມສໍ ສນ຺ຕິເກ ວຸຕ຺ເຖນ, ກິກ຺ຂຸນີ ຫຸຕ຺ວາ ຊີວິສ຺ສາມີ''ຕິ ກິກ຺ຂຸນີອຸປສ຺ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິ຺ ຕາ ນໍ ປພ຺ພາເຊສຸໍ຺ ສາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປທາ ຫຸຕ຺ວາ ພຫຸປຸຕ຺ຕິກຕ຺ເຖຣີຕິ ປຕ຺ຕາຍິ຺ ສາ ''ອຫໍ ມຫລ຺ລກກາເລ ປພ຺ພຊິຕາ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາຍ ເມ ກວິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ວຕ຺ຕປຕິວຕ຺ຕໍ ກໂຣນ຺ຕີ ''ສພ຺ພຣຕ຺ຕິໍ ສມຓຘມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ເຫຕ຺ຖາປາສາເທ ເອກໍ ຖມ຺ກໍ ຫຕ຺ເຖນ ຄເຫຕ຺ວາ ຕໍ ອາວິ຺ຍ ມານາວ ສມຓຘມ຺ມໍ ກໂຣຕິ, ຈງ຺ກມມານາປີ ''ອນ຺ຘກາຣຕ຺ຖາເນ ເມ ຣຸກ຺ເຂ ວາ ກຕ຺ຖຈິ ວາ ສີສໍ ປຕິຫຕ຺ເຍຍ຺ຍາ''ຕິ ຕໍ

ຣຸກຸຂໍ ຫຕຸເຖນ ຄເຫຕຸວາ ຕໍ ອາວິລຸຉມານາວ ສມຕຜມຸມໍ ກໂຣຕິ, ‘‘ສຕຸຖາຣາ ເທສິຕຜມຸມເມວ ກຣິສຸສາມີ’’ຕິ ຜມຸມໍ ອາວຊຸເຊຕຸວາ ຜມຸມໍ ອນຸສຸສຣມານາວ ສມຕຜມຸມໍ ກໂຣຕິ។ ອຖ ສຕຸຖາ ຄນຸຜກຸຜິຍໍ ນິສີນຸໂນວ ໂອກາສໍ ຫຣິຕຸວາ ສມຸມຸເຂ ນິສີນຸໂນ ວິຍ ຕາຍ ສທຸຣຶ ກເຖນຸໂຕ ‘‘ພຫຸປຸຕຸຕິເກ ມຍາ ເທສິຕໍ ຜມຸມໍ ອນາວຊເຊນຸຕສຸສ ອປສຸສນຸຕສຸສ ວສຸສສຕໍ ຊີວນໂຕ ມຍາ ເທສິຕໍ ຜມຸມໍ ປສຸສນຸຕສຸສ ມຸຫຸຕຸຕມຸປິ ຊີວິຕໍ ເສຍຸໂຍ’’ຕິ ວຕຸວາ ອນຸສນຸຜິ ຆເຜຕຸວາ ຜມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໕។

‘‘ໂຍ ຈ ວສຸສສຕໍ ຊີເວ, ອປສຸສໍ ຜມຸມມຸຕຸຕມໍ;

ເອກາຫໍ ຊີວິຕໍ ເສຍຸໂຍ, ປສຸສໂຕ ຜມຸມມຸຕຸຕມ’’ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ຜມຸມມຸຕຸຕມນຸຕິ ນວວິຜໍ ໂລກຸຕຸຕຣຜມຸມໍ។ ໂສ ຫິ ອຸຕຸຕໂມ ຜມຸໂມ ນາມ។ ໂຍ ຫິ ຕໍ ນ ປສຸສຕິ, ຕສຸສ ວສຸສສຕມຸປິ ຊີວນໂຕ ຕໍ ຜມຸມໍ ປສຸສນຸຕສຸສ ປຜິວິຊຸຊນຸຕສຸສ ເອກາຫມຸປິ ເອກກຸຂຕມຸປິ ຊີວິຕໍ ເສຍຸໂຍຕິ។

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພຫຸປຸຕຸຕິກຕຸເຖຣີ ສຫ ປຜິສມຸພິທາຫິ ອຣຫຕຸເຕ ປຕິຝຸຖຫິຕິ។

ພຫຸປຸຕຸຕິກຕຸເຖຣິວຕຸຖຸ ຈຸທຸທສມໍ។

ສຫສຸສວຄຸຄວຕຸຕນາ ນິຝຸຖິຕາ។

ອຝຸຖໂມ ວຄຸໂຄ។

ນໂມ ຕສຸສ ກຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມຸມາສມຸພຸທຸຜສຸສ

ຂຸທຸທກນິກາເຍ

ຜມຸມປທ-ອຝຸຖກຖາ

(ທຸຕິໂຍ ກາໂຄ)

໙ຯ ປາປວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ຈູຬເອກສາຏກພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸ

ອຠິຕ຺ຖເຣຖກລ຺ຍາເຓຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈູຬເອກສາຏກພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ວິປ຺ສ຺ສິຫສພລສ຺ສ ກາລສ຺ມິໍຫິ ມຫາເອກສາຏກພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ນາມ ອໂຫສິ, ອຍໍ ປນ ເອຕຣຫິ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ຈູຬເອກສາຏໂກ ນາມຯ ຕສ຺ສ ຫິ ເອໂກ ນິວາສນສາຏໂກ ອໂຫສິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓິຍາປິ ເອໂກຯ ອຸຠິນ຺ນມ຺ປິ ເອກເມວ ປາຣຸປນໍ, ພຫິ ຄມນກາເລ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ ວາ ຕໍ ປາຣຸປຕິຯ ອເຖກທິວສໍ ວິຫາເຣ ຘມ຺ມສ຺ສວເນ ໂຆສິເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອາຫ – ‘‘ໂຠຕິ ຘມ຺ມສ຺ສວນໍ ໂຆສິຕໍ, ກິໍ ທິວາ ຘມ຺ມສ຺ສວນໍ ຄມິສ຺ສສິ, ອຸທາຫຸ ຣຕ຺ຕິໍຯ ປາຣຸປນສ຺ສ ຫິ ອຠາເວນ ນ ສກ຺ກາ ອມ຺ເຫຫິ ເອກໂຕ ຄນ຺ຕຸ’’ນ຺ຕິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ, ‘‘ສາມິ, ອຫໍ ທິວາ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສາຏກໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ອຄມາສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ທິວສຠາຄໍ ເຄເຫ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ປຸຣໂຕ ນິສິນ຺ໂນວ ຘມ຺ມໍ ອສ຺ໂສສິຯ ອຖສ຺ສ ສຣີຣໍ ຜຣມານາ ປຎ຺ຈວຓ຺ຓາ ປີຕິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ປູຊິຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ອິມໍ ສາຏກໍ ທສ຺ສາມິ, ເນວ ພ຺ຣາຫ຺ມຓິຍາ, ນ ມຍ຺ຫໍ ປາຣຸປນໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ ອຖສ຺ສ ມຈ຺ເຉຣຈິຕ຺ຕານໍ ສຫສ຺ສໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ປຸເນກໍ ສທ຺ຘາຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ຕໍ ອຠິຠວິຕ຺ວາ ປຸນ ມຈ຺ເຉຣສຫສ຺ສໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ອິຕິ ຕສ຺ສ ພລວມຈ຺ເຉຣໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫນ຺ຕໍ ວິຍ ສທ຺ຘາຈິຕ຺ຕໍ ປຏິພາຫຕິເຍວຯ ຕສ຺ສ ‘‘ທສ຺ສາມິ, ນ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ຕສ຺ເສວ ປຐມຍາໂມ ອປຄໂຕ, ມຊ຺ຌິມຍາໂມ ສມ຺ປຕ຺ໂຕຯ ຕສ຺ມິມ຺ປິ ທາຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ປຈ຺ຉິມຍາເມ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ມມ ສທ຺ຘາຈິຕ຺ເຕນ ມຈ຺ເຉຣຈິຕ຺ເຕນ ຈ ສທ຺ຘິໍ ຍຸຊ຺ຌນ຺ຕສ຺ເສວ ທ຺ເວ ຍາມາ ວີຕິວຕ຺ຕາ, ອິທໍ ມມ ເອຕ຺ຕກໍ ມຈ຺ເຉຣຈິຕ຺ຕໍ ວຑ຺ຒມານໍ ຈຕູຫິ ອປາເຍຫິ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕຸໍ ນ ທສ຺ສຕິ, ທສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ມຈ຺ເຉຣສຫສ຺ສໍ ອຠິຠວິຕ຺ວາ ສທ຺ຘາຈິຕ຺ຕໍ ປຸເຣຈາຣິກໍ ກຕ຺ວາ ສາຏກໍ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ປາທມູເລ ຐເປຕ຺ວາ ‘‘ຊິຕໍ ເມ, ຊິຕໍ ເມ’’ຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ມຫາສທ຺ທມກາສິຯ

ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ຘມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ໂຕ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ປຸຈ຺ຉຖ ນໍ, ກິໍ ກິຣ ເຕນ ຊິຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ໂສ ຣາຊປຸຣິເສຫິ ປຸຈ຺ຉິໂຕ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ‘‘ທຸກ຺ກຣໍ ກຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓນ, ສງ຺ຄຫມສ຺ສ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເອກໍ ສາຏກຍຸຄໍ ທາເປສິຯ ໂສ ຕມ຺ປິ ຕຖາຄຕສ຺ເສວ ອທາສິຯ ປຸນ ຣາຊາ ທ຺ເວ ຈຕ຺ຕາຣິ ອຏ຺ຐ ໂສຬສາຕິ ທ຺ວິຄຸຓໍ ກຕ຺ວາ ທາເປສິຯ ໂສ ຕານິປິ ຕຖາຄຕສ຺ເສວ ອທາສິຯ ອຖສ຺ສ ຣາຊາ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສ ຍຸຄານິ ທາເປສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ລທ຺ຘໍ ລທ຺ຘໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິເຍວາ’’ຕິ ວາທໂມຈນຕ຺ຖໍ ຕໂຕ ເອກໍ ຍຸຄໍ ອຕ຺ຕໂນ, ເອກໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓິຍາຕິ ທ຺ເວ ຍຸຄານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຕິໍສ ຍຸຄານິ ຕຖາຄຕສ຺ເສວ ອທາສິຯ ຣາຊາ ປນ ຕສ຺ມິໍ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸມ຺ປິ ທທນ຺ເຕ ປຸນ ທາຕຸກາໂມເຍວ ອໂຫສິຯ ປຸພ຺ເພ ມຫາເອກສາຏໂກ ຈຕຸສຏ຺ຐິຍາ ສາຏກຍຸເຄສຸ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄເຫສິ, ອຍໍ ປນ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາຍ ລທ຺ຘກາເລ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄເຫສິຯ ຣາຊາ ປຸຣິເສ ອາຓາເປສິ – ‘‘ທຸກ຺ກຣໍ ຠເຓ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓນ ກຕໍ, ອນ຺ເຕປຸເຣ ມມ ທ຺ເວ ກມ຺ພລານິ ອາຫຣາເປຍ຺ຍາຖາ’’ຕິຯ ເຕ ຕຖາ ກຣິໍສຸຯ ຣາຊາ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນເກ ທ຺ເວ ກມ຺ພເລ ທາເປສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ‘‘ນ ອິເມ ມມ ສຣີເຣ ອຸປໂຍຄໍ ອຣຫນ຺ຕິ, ພຸທ຺ຘສາສນສ຺ເສວ ເອເຕ ອນຸຈ຺ຉວິກາ’’ຕິ ເອກໍ ກມ຺ພລໍ ອນ຺ໂຕຄນ຺ຘກຸຏິຍໍ ສຕ຺ຖຸ ສຍນສ຺ສ ອຸປຣິ ວິຕານໍ ກຕ຺ວາ ພນ຺ຘິ, ເອກໍ ອຕ຺ຕໂນ ຆເຣ ນິພທ຺ທໍ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈຏ຺ຐາເນ ວິຕານໍ ກຕ຺ວາ ພນ຺ຘິຯ ຣາຊາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ກມ຺ພລໍ ສຎ຺ຊານິຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ເກນ ປູຊາ ກຕາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ເອກສາຏເກນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ມມ ປສາທຏ຺ຐາເນເຍວ ປສີທຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຈຕ຺ຕາໂຣ ຫຕ຺ຖີ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອສ຺ເສ ຈຕ຺ຕາຣິ ກຫາປຓສຫສ຺ສານິ ຈຕສ຺ໂສ ອິຕ຺ຖິໂຍ ຈຕສ຺ໂສ ທາສິໂຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຸຣິເສ ຈຕ຺ໂຣ ຄາມວເຣ’’ຕິ ເອວໍ ຍາວ ສພ຺ພສຕາ ຈຕ຺ຕາຣິ ຈຕ຺ຕາຣິ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພຈຕຸກ຺ກໍ ນາມ ອສ຺ສ ທາເປສິຯ

ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ – ‘‘ອໂຫ ອຈ຺ຉຣິຍໍ ຈູຬເອກສາຏກສ຺ສ ກມ຺ມໍ, ຕໍມຸຫຸຕ຺ຕເມວ ສພ຺ພຈຕຸກ຺ກໍ ລຠິ, ອິທານິ ກເຕນ ກລ຺ຍາຓກມ຺ເມນ ອຊ຺ຊເມວ ວິປາໂກ ທິນ຺ໂນ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ສຈາຍໍ ເອກສາຏໂກ ປຐມຍາເມ ມຍ຺ຫໍ ທາຕຸໍ ອສກ຺ຂິສ຺ສ, ສພ຺ພໂສຬສກໍ ອລຠິສ຺ສຯ ສເຈ ມຊ຺ຌິມຍາເມ ອສກ຺ຂິສ຺ສ, ສພ຺ພຏ຺ຐກໍ ອລຠິສ຺ສ ຯ ພລວປຈ຺ຉິມຍາເມ ທິນ຺ນຕ຺ຕາ ປເນສ ສພ຺ພຈຕຸກ຺ກໍ ລຠິຯ ກລ຺ຍາຓກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ເຕນ ຫິ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຫາເປຕ຺ວາ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວ ກາຕພ຺ພໍຯ ທນ຺ຘໍ ກຕໍ ກຸສລຎ຺ຫິ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ທທມານໍ ທນ຺ຘເມວ ທທາຕິ, ຕສ຺ມາ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທສມນນ຺ຕຣເມວ ກລ຺ຍາຓກມ຺ມໍ ກາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ

ອນຸສນ຺ຘີ ໝເຜຕ຺ວາ ຘມ຺ມ຺ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມ຺ ຄາຖມາຫ –

໑໑໖.

‘‘ອຠິຕ຺ຖເຣຖ ກລ຺ຍາເຌ, ປາປາ ຈິຕ຺ຕ຺ ນິວາຣເຍ;

ທນ຺ຘຍ຺ຫິ ກໂຣໂຕ ປຸຏ຺ຏ຺, ປາປສ຺ມິ຺ ຣມຕີ ມໂນ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຠິຕ຺ຖເຣຖາຕິ ຕຸຣິຕຕຸຣິຕ຺ ສີຆສີຆ຺ ກເຣຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຄິຫິນາ ວາ ຫິ ‘‘ສລາກາຕ຺ຕທານາທີສຸ ກິຏ຺ຈິເທວ ກຸສລ຺ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິຕ຺ເຕ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ຍຖາ ອຏ຺ເຏ ໂອກາສ຺ ນ ລຠນ຺ຕິ, ເອວ຺ ‘‘ອຫ຺ ປຸເຣ, ອຫ຺ ປຸເຣ’’ຕິ ຕຸຣິຕຕຸຣິຕເມວ ກາຕພ຺ພ຺. ປພ຺ພຊິເຕນ ວາ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍວຕ຺ຕາທີນິ ກໂຣນ຺ເຕນ ອຏ຺ຏສ຺ສ ໂອກາສ຺ ອທຕ຺ວາ ‘‘ອຫ຺ ປຸເຣ, ອຫ຺ ປຸເຣ’’ຕິ ຕຸຣິຕຕຸຣິຕເມວ ກາຕພ຺ພ຺. ປາປາ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕາທິປາປກມ຺ມໂຕ ວາ ອກຸສລຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທໂຕ ວາ ສພ຺ພຖາເມນ຺ ຈິຕ຺ຕ຺ ນິວາຣເຍ. ທນ຺ຘຍ຺ຫິ ກໂຣໂຕຕິ ໂຍ ປນ ‘‘ທສ຺ສາມິ, ນ ທສ຺ສາມິ ສມ຺ປ຺ຊິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ເມ, ໂນ’’ຕິ ເອວ຺ ຈິກ຺ຂລ຺ລມຄ຺ເຄນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ວິຍ ທນ຺ຘ຺ ປຸຏ຺ຏ຺ ກໂຣຕິ, ຕສ຺ສ ເອກສາຏກສ຺ສ ວິຍ ມຈ຺ເຉຣສຫສ຺ສ຺ ປາປ຺ ໂອກາສ຺ ລຠຕິ. ອຖສ຺ສ ປາປສ຺ມິ຺ ຣມຕີ ມໂນ, ກຸສ ລກມ຺ມກຣຕກາເລເຍວ ຫິ ຈິຕ຺ຕ຺ ກຸສເລ ຣມຕິ, ຕໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ປາປນິນ຺ນເມວ ໂຫຕີຕິ.

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິ຺ສູຕິ.

ຈູລ຺ເອກສາຏກພ຺ຣາຫ຺ມຕາວຕ຺ຖຸ ປຖມ຺.

໒. ເສຍ຺ຍສກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ປາປຏ຺ຈປຸຣິໂສຕິ ອິມ຺ ຘມ຺ມເທສນ຺ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເສຍ຺ຍສກຕ຺ເຖຣ຺ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສີ.

ໂສ ຫິ ລາລ຺ຸອຸທາຍິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສທ຺ຘິວິຫາຣິໂກ, ອຕ຺ຕໂນ ອນຠິຣຕິ຺ ຕສ຺ສ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ເຕນ ປຖມສງ຺ຆາທິເສສກມ຺ເມ ສ ມາທປິໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ນຸປ຺ປນ຺ນາຍ ອນຠິຣຕິຍາ ຕ຺ ກມ຺ມມກາສີ (ປາຣາ. ໒໓໔). ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ກິຣິຍ຺ ສຸຕ຺ວາ ຕ຺ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ເອວ຺ ກິຣ ຕ຺ວ຺ ກໂຣສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກສ຺ມາ ກາຣິຍ຺ ກມ຺ມ຺ ອກາສີ, ອນນຸຈ຺ຉວິກ຺ ໂມຆປຸຣິສາ’’ຕິ ນານປ຺ປກາຣໂຕ ຄຣຫິຕ຺ວາ ສິກ຺ຂາປທ຺ ປຏ຺ຏາເປຕ຺ວາ ‘‘ເອວຣູປຏ຺ຫິ ກມ຺ມ຺ ທິຏ຺ຖຘມ຺ເມປີ ສມ຺ປຣາເຍປີ ທຸກ຺ຂສ຺ວຕ຺ຕນິກເມວ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘີ ໝເຜຕ຺ວາ ຘມ຺ມ຺ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມ຺ ຄາຖມາຫ –

໑໑໗.

‘‘ປາປຏ຺ເຈ ປຸຣິໂສ ກຍິຣາ, ນ ນ຺ ກຍິຣາ ປຸນປ຺ປຸນ຺;

ນ ຕມ຺ຫິ ຉນ຺ທ຺ ກຍິຣາຖ, ທຸກ຺ໂຂ ປາປສ຺ສ ອຸຈ຺ຈໂຍ’’ຕິ.

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ສເຈ ປຸຣິໂສ ສກິ຺ ປາປກມ຺ມ຺ ກເຣຍ຺ຍ, ຕງ຺ຂເຌເຍວ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ‘‘ອິທ຺ ອປ຺ປຕິຣູປ຺ ໂອລ຺ອາຣິກ’’ນ຺ຕິ ນ ນ຺ ກຍິຣາ ປຸນປ຺ປຸນ຺. ໂຍປິ ຕມ຺ຫິ ຉນ຺ໂທ ວາ ຣຸຈິ ວາ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ຕມ຺ປິ ວິໂນເທຕ຺ວາ ນ ກຍິຣາເຖວ. ກິ຺ ກາຣຌາ? ທຸກ຺ໂຂ ປາປສ຺ສ ອຸຈ຺ຈໂຍ. ປາປສ຺ສ ຫິ ອຸຈ຺ຈໂຍ ວຸທ຺ຒິ ອິຘໂລເກປິ ສມ຺ປຣາເຍປີ ທຸກ຺ຂເມວ ອາວຫຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິ຺ສູຕິ.

ເສຍ຺ຍສກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍ຺.

໙ຯ ລາຊເທວຘີຕາວຕ຺ຖຸ

ປຸຎ຺ຎຎ຺ເຈຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ລາຊເທວຘີຕຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ວຕ຺ຖຸ ຣາຊຄເຫ ສມຸຏ຺ຐິຕໍຯ

ອາຍສ຺ມາ ຫິ ມຫາກສ຺ສໂປ ປິປ຺ປລິຄຸຫາຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຌານໍ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ວຸຏ຺ຐາຍ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ຠິກ຺ຂາຈາຣຏ຺ຐານໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເອກໍ ສາລິເຂຕ຺ຕປາລິກໍ ອິຕ຺ຖິໍ ສາລິສີສານິ ຄເຫຕ຺ວາ ລາເຊ ກຸຣຸມານໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ສທ຺ຘາ ນຸ ໂຂ, ອສ຺ສທ຺ຘາ’’ຕິ ວີມໍສິຕ຺ວາ ‘‘ສທ຺ຘາ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ‘‘ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ເມ ສງ຺ຄຫໍ ກາຕຸໍ, ໂນ’’ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ວິສາຣທາ ກຸລຘີຕາ ມມ ສງ຺ຄຫໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ກຕ຺ວາ ຈ ປນ ມຫາສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ລຠິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕມາທາຍ ສາລິເຂຕ຺ຕສມີເປ ອຏ຺ຐາສິຯ ກຸລຘີຕາ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາວ ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕາ ປຎ຺ຈວຓ຺ຓາຍ ປີຕິຍາ ຜຸຏ຺ຐສຣີຣາ ‘‘ຕິຏ຺ຐຖ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ລາເຊ ອາທາຍ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ປຕ຺ເຕ ອາກິຣິຕ຺ວາ ປຎ຺ຈປຕິຏ຺ຐິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ທິຏ຺ຐຘມ຺ມສ຺ສ ຠາຄິນີ ອສ຺ສ’’ນ຺ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ອກາສິຯ ເຖໂຣ ‘‘ເອວໍ ໂຫຕູ’’ຕິ ອນຸໂມທນມກາສິຯ ສາປິ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ທິນ຺ນທານໍ ອາວຊ຺ຊມານາ ນິວຕ຺ຕິຯ ຕາຍ ຈ ປນ ເກທາຣມຣິຍາທາຍ ຄມນມຄ຺ເຄ ເອກສ຺ມິໍ ພິເລ ໂຆຣວິໂສ ສປ຺ໂປ ນິປຊ຺ຊິຯ ໂສ ເຖຣສ຺ສ ກາສາຍປຏິຈ຺ຉນ຺ນໍ ຊງ຺ຆໍ ຑໍສິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ອິຕຣາ ທານໍ ອາວຊ຺ຊມານາ ນິວຕ຺ຕນ຺ຕີ ຕໍ ປເທສໍ ປາປຸຓິຯ ສປ຺ໂປ ພິລາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕໍ ຑໍສິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ປາເຕສິຯ ສາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ເຕນ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສຠວເນ ຕິໍສໂຍຊນິເກ ກນກວິມາເນ ສຸຕ຺ຕປ຺ປພຸທ຺ຘາ ວິຍ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປຏິມຓ຺ຑິເຕນ ຕິຄາວຸເຕນ ອຕ຺ຕຠາເວນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ສາ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກໍ ເອກໍ ທິພ຺ພວຕ຺ຖໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ເອກໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ອຈ຺ຉຣາສຫສ຺ສປຣິວຸຕາ ປຸພ຺ພກມ຺ມປກາສນຕ຺ຖາຍ ສຸວຓ຺ຓລາຊຠຣິເຕນ ໂອລມ຺ພມາເນນ ສຸວຓ຺ຓສຣເກນ ປຏິມຓ຺ຑິເຕ ວິມານທ຺ວາເຣ ຐິຕາ ອຕ຺ຕໂນ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ເມ ກຕ຺ວາ ອຍໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ລທ຺ຘາ’’ຕິ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ອຸປຘາເຣນ຺ຕີ ‘‘ອຍ຺ຍສ຺ສ ເມ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣສ຺ສ ທິນ຺ນລາຊນິສ຺ສນ຺ເທນ ເອສາ ລທ຺ຘາ’’ຕິ ອຎ຺ຎາສິຯ

ສາ ເອວໍ ປຣິຕ຺ຕເກນ ກມ຺ເມນ ເອວຣູປໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ລຠິຕ຺ວາ ‘‘ນ ທານິ ມຍາ ປມຊ຺ຊິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ອຍ຺ຍສ຺ສ ວຕ຺ຕປຏິວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ອິມໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ຖາວຣໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປາໂຕວ ກຎ຺ຈນມຍໍ ສມ຺ມຊ຺ຊນິຎ຺ເຈວ ກຈວຣຉຑ຺ຑນກຎ຺ຈ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ປຣິເວຓໍ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປານີຍປຣິໂຠຊນີຍໍ ອຸປຏ຺ຐເປສິຯ ເຖໂຣ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ເກນຈິ ທຫເຣນ ວາ ສາມເຓເຣນ ວາ ວຕ຺ຕໍ ກຕໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂສິຯ ສາ ທຸຕິຍທິວເສປິ ຕເຖວ ອກາສິ, ເຖໂຣປິ ຕເຖວ ສລ຺ລກ຺ເຂສິຯ ຕຕິຍທິວເສ ປນ ເຖໂຣ ຕສ຺ສາ ສມ຺ມຊ຺ຊນິສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຕາລຈ຺ຉິທ຺ທາທີຫິ ຈ ປວິຏ຺ຐໍ ສຣີໂຣຠາສໍ ທິສ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ‘‘ໂກ ເອສ ສມ຺ມຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຸປຏ຺ຐາຍິກາ ລາຊເທວຘີຕາ’’ຕິຯ ‘‘ນຕ຺ຖິ ມຍ຺ຫໍ ເອວໍນາມິກາ ອຸປຏ຺ຐາຍິກາ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິຯ ‘‘ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ສາລິເຂຕ຺ຕໍ ຣກ຺ຂມານາ ລາເຊ ທຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕາ ນິວຕ຺ຕນ຺ຕີ ສປ຺ເປນ ທຏ຺ຐາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສເທວໂລເກ ອຸປ຺ປນ຺ນາ, ມຍາ ອຍ຺ຍໍ ນິສ຺ສາຍ ອຍໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ລທ຺ຘາ, ອິທານິປິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ວຕ຺ຕປຏິວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ‘ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ຖາວຣໍ ກຣິສ຺ສາມີ’ຕິ ອາຄຕາມ຺ຫິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ຫິຍ຺ໂຍປິ ປເຣປິ ຕຍາເວຕໍ ຐານໍ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕໍ, ຕຍາວ ປານີຍໂຠຊນີຍໍ ອຸປຏ຺ຐາປິຕ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ອາມ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ອເປຫິ ເທວຘີເຕ, ຕຍາ ກຕໍ ວຕ຺ຕໍ ກຕໍວ ໂຫຕຸ, ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອິມໍ ຐານໍ ມາ ອາຄມີ’’ຕິຯ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ມາ ມໍ ນາເສຖ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ເມ ຖິຣໍ ກາຕຸໍ ເທຖາ’’ຕິຯ ‘‘ອເປຫິ ເທວຘີເຕ, ມາ ມໍ ອນາຄເຕ ຈິຕ຺ຕພີຊນິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິສິນ຺ເນຫິ ຘມ຺ມກຖິເກຫິ ‘ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣສ຺ສ ກິຣ ເອກາ ເທວຘີຕາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວຕ຺ຕປຏິວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ປານີຍປຣິໂຠຊນີຍໍ ອຸປຏ຺ຐາເປສີ’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ ກຣິ, ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອິທ ມາ ອາຄມິ, ປຏິກ຺ກມາ’’ຕິຯ ສາ ‘‘ມາ ມໍ, ຠນ຺ເຕ, ນາເສຖາ’’ຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິເຍວຯ ເຖໂຣ ‘‘ນາຍໍ ມມ ວຈນໍ ສຸຓາຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຕ຺ວໍ ປມາຓໍ ນ ຊານາສີ’’ຕິ ອຈ຺ຉຣໍ ປຫຣິຯ ສາ ຕຕ຺ຖ ສຓ຺ຐາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ອາກາເສ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ມຍາ ລທ຺ຘສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ມາ ນາເສຖ, ຖາວຣໍ ກາຕຸໍ ເທຖາ’’ຕິ ໂຣທນ຺ຕີ ອາກາເສ ອຏ຺ຐາສິຯ

ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ຄນ຺ຘກຸຏິຍໍ ນິສິນ຺ໂນວ ຕສ຺ສາ ໂຣທິຕສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ໂອຠາສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ເທວຘີຕາຍ ສມ຺ມຸເຂ ນິສີທິຕ຺ວາ ກເຖນ຺ໂຕ ວິຍ ‘‘ເທວຘີເຕ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກສ຺ສປສ຺ສ ສໍວຣກຣຓເມວ ຠາໂຣ, ປຸຎ຺ຎຕ຺ຖິການໍ ປນ ‘ອຍໍ ໂນ ອຕ຺ໂຖ’ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ປຸຎ຺ຎກຣຓເມວ ຠາໂຣຯ ປຸຎ຺ຎກຣຓຎ຺ຫິ ອິທ ເຈວ ສມ຺ປຣາເຍ ຈ ສຸຂເມວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໗ຯ

‘‘ປຸຍ຺ຍຸເຈ ປຸຣິໂສ ກຍິຣາ, ກຍິຣາ ນໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ;

ຕມ຺ຫິ ຉນ຺ທໍ ກຍິຣາຖ, ສຸໂຂ ປຸຍ຺ຍສ຺ສ ອຸຈ຺ຈໂຍ’’ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ສເຈ ປຸຣິໂສ ປຸຍ຺ຍໍ ກເຣຍ຺ຍ, ‘‘ເອກວາຣໍ ເມ ປຸຍ຺ຍໍ ກຕໍ, ອລໍ ເອຕ຺ຕາວຕາ’’ຕິ ອໂນຣມິຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກໂຣເຖວຯ ຕສ຺ສ ອກຣຕກ຺ຂເຕປິ ຕມ຺ຫິ ປຸຍ຺ເຍ ຉນ຺ທໍ ຣຸຈິ ອຸສ຺ສາຫໍ ກໂຣເຖວຯ ກິ ກາຣຕາ? ສຸໂຂ ປຸຍ຺ຍສ຺ສ ອຸຈ຺ຈໂຍຯ ປຸຍ຺ຍສ຺ສ ຫິ ອຸຈ຺ຈໂຍ ວຸຑ຺ຒິ ອິຘໂລກປຣໂລກສຸຂາວຫນໂຕ ສຸໂຂຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ເທວທິຕາ ປຍ຺ຈຈຕ຺ຕາລີສໂຍຊນມຕ຺ຖເກ ຖິຕາວ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປາປຸຓີຕິຯ

ລາຊເທວທິຕາວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍຯ

໔ຯ ອນາຖປິຕ຺ຑິກເສຍ຺ຖິວຕ຺ຖຸ

ປາໂປປິປ຺ສ຺ສຕິ ກທ຺ຣນ຺ຕີ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອນາຖປິຕ຺ຑິກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ

ອນາຖປິຕ຺ຑິໂກ ຫິ ວິຫາຣເມວ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ຈຕ຺ປຕ຺ຕາສໂກຕິທນໍ ພຸທ຺ທສາສເນ ວິກິຣິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຣິ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ເຕ ເທວສິກໍ ຕີຕີ ມຫາອຸປຕ຺ຖານານິ ຄຈ຺ຉຕິ, ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຈ ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ ອາທາຍ ອາຄໂຕຕິ ສາມເຕຣາ ວາ ທຫຣາ ວາ ຫຕ຺ຖມ຺ປິ ເມ ໂອໂລເກຍ຺ຍຸ’’ນ຺ຕິ ຕຸຈ຺ຉຫຕ຺ໂຖ ນາມ ນ ຄຕປຸພ຺ໂພຯ ປາໂຕວ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຍາຄຸໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາວ ຄຈ຺ຉຕິ, ກຕປາຕຣາໂສ ສປ຺ປິນວນີຕາທີນິ ເກສຊຊານິຯ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນວຕ຺ຖາທີນິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິຯ ເອວໍ ນິຈ຺ຈກາລເມວ ທິວເສ ທິວເສ ທານໍ ທຕ຺ວາ ສີລໍ ຣກ຺ຂຕິຯ ອປຣພາເຄ ທນໍ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕິຯ ໂວຫາຣູປຊີວິໂນປິສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ອຕ຺ຖາຣສໂກຕິທນໍ ອິຓໍ ຄຕ຺ຫີສຸ, ກຸລສນ຺ຕກາປິສ຺ສ ອຕ຺ຖາຣສຫິຣຍ຺ຍໂກຕິໂຍ, ນທີຕີເຣ ນິທຫິຕ຺ວາ ຖປິຕາ ອຸທເກນ ກູເລ ກິນ຺ເນ ມຫາສມຸທ຺ທໍ ປວິສິສຸຯ ເອວມສ຺ສ ອນຸປຸພ຺ເພນ ທນໍ ປຣິກ຺ຂຍໍ ອຄມາສິຯ ໂສ ເອວໍກູໂຕປິ ສງ຺ຆສ຺ສ ທານໍ ເທຕິເຍວ, ປຓີຕໍ ປນ ກຕ຺ວາ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິຯ

ໂສ ເອກທິວສໍ ສຕ຺ຖາຣາ ‘‘ທີຍຕິ ປນ ເຕ, ຄຫປຕິ, ກຸເລ ທານ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ທີຍຕິ, ກນ຺ເຕ, ຕຍ຺ຈ ໂຂ ກຓາຊກໍ ພິລງ຺ຄທຸຕິຍ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ, ‘‘ຄຫປຕິ, ‘ລູຂໍ ທານໍ ເທມີ’ຕິ ມາ ຈິນ຺ຕຍິຯ ຈິຕ຺ຕສ຺ມິຍ຺ຫິ ປຓີເຕ ພຸທ຺ທາທີນໍ ທິນ຺ນທານໍ ລູຂໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ, ອປີຈ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຖນ຺ນໍ ອຣິຍປຸຄ຺ຄລານໍ ທານໍ ເທສິ, ອຫໍ ປນ ເວລາມກາເລ ສກລຊມ຺ພຸທີປໍ ອຸນ຺ນງ຺ຄລໍ ກຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ຕຍມາໂນປິ ຕິສຣຄຕມ຺ປິ ກຍ຺ຈິ ນາລຕ຺ຖໍ, ທກ຺ຂິເຕຍ຺ຍາ ນາມ ເອວໍ ທຸລ຺ລພາຯ ຕສ຺ມາ ‘ລູຂໍ ເມ ທານ’ນ຺ຕິ ມາ ຈິນ຺ຕຍີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເວລາມສຸຕ຺ຕມສ຺ສ (ອຯ ນິຯ ໙ຯ໒໐) ກເຖສິຯ ອຖສ຺ສ ທ຺ວາຣໂກຕ຺ຖເກ ອທິວຕ຺ຖາ ເທວຕາ ສຕ຺ຖຣິ ເຈວ ສຕ຺ຖຸສາວເກສຸ ຈ ເຄຫໍ ປວິສນ຺ເຕສຸ ເຕສໍ ເຕເຊນ ສຕ຺ກາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ, ‘‘ຍຖາ ອິເມ ອິມໍ ເຄຫໍ ນ ປວິສນ຺ຕິ, ຕຖາ ຄຫປຕິ ປຣິກິນ຺ທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕໍ ວຕ຺ຕຸກາມາປິ ອິສ຺ສຣກາເລ ກິຍ຺ຈິ ວຕ຺ຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ອິທານິ ‘‘ປນາຍໍ ທຸຄ຺ຄໂຕ ຄຕ຺ຫິສ຺ສຕີ ເມ ວຈນ’’ນ຺ຕິ ຣຕ຺ຕິພາເຄ ເສຍ຺ຖິສ຺ສ ສິຣິຄພ຺ກໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອາກາເສ ອຕ຺ຖາສິຯ ອຖ ເສຍ຺ຖີ ນໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ໂກ ເອໂສ’’ຕິ ອາຫຯ ອຫໍ ເຕ ມຫາເສຍ຺ຖິ ຈຕ຺ຕຸຖທ຺ວາຣໂກຕ຺ຖເກ ອທິວຕ຺ຖາ ເທວຕາ, ຕຸຍ຺ຫໍ ໂອວາທທານຕ຺ຖາຍ ອາຄຕາຕິຯ ເຕນ ຫິ ໂອວເທຫີຕິຯ ມຫາເສຍ຺ຖີ ຕຍາ ປຈ຺ຉິມກາລໍ ອໂນໂລເກຕ຺ວາວ ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສາສເນ ພຫຸໍ ທນໍ ວິປ຺ປກິຕ຺ຕໍ, ອິທານິ ທຸຄ຺ຄໂຕ ຫຸຕ຺ວາປິ ຕໍ ນ ມຸຍ຺ຈສິເຍວ, ເອວໍ ວຕ຺ຕມາໂນ ກຕິປາເຫເນວ ຆາສຈ຺ຉາທນມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ລພິສ຺ສສິ , ກິ ເຕ ສມເຕນ ໂຄຕເມນ, ອຕິປຣິຈ຺ຈາຄໂຕ ໂອຣມິຕ຺ວາ ກມ຺ມນ຺ເຕ ປໂຍເຊນ຺ໂຕ ກຸຕຸມ຺ພໍ ສຕ຺ຖາເປຫີຕິຯ ອຍໍ ເມ ຕຍາ ທິນ຺ນໂອວາໂທຕິຯ ອາມ, ເສຍ຺ຖີຕິຯ ຄຈ຺ຉ, ນາຫໍ ຕາທີສີນໍ ສເຕນປິ ສຫສ຺ເສນປິ ສຕສຫສ຺ເສນປິ ສກ຺ກາ ກມ຺ເປຕຸໍ, ອຍຸຕ຺ຕໍ ເຕ ວຸຕ຺ຕໍ, ກໍ ຕຍາ ມມ ເຄເຫ ວສມານາຍ, ສີຆໍ ສີຆໍ ເມ ຆຣາ ນິກ຺ຂມາຫີຕິຯ ສາ ໂສຕາປນ຺ນສ຺ສ ອຣິຍສາວກສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຖາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ທາຣເກ ອາທາຍ ນິກ຺ຂມິ, ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຈ ປນ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ວສນຕ຺ຖານໍ ອລກມານາ ‘‘ເສຍ຺ຖີ ຂມາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ວສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ນຄຣປຣິຄ຺ຄາຫກໍ ເທວປຸຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ກຕາປຣາທໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ‘‘ເອຫິ, ມໍ ເສຍ຺ຖິສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ ຂມາເປຕ຺ວາ ວສນຕ຺ຖາ

ນំ ທາເປ໌ຫີ’’ຕິ ອາຫ។ ໂສ ‘‘ອຍຸຕ្តំ ຕຍາ ວຸຕ្តំ, ນາຫំ ຕສ្ສ ສន្តិកំ ຄន្តុំ ອຸស្សហាមិ’’ຕិ ຕំ ປដិក្ខិបិ។ សា ຈត្តន្នំ មហា ຣາຊານំ សន្តិកំ ຄន្ត្វា ពេហិបិ ປដិក្ខិត្តា សក្កំ ເທວຣາຊານំ ອຸປសង្កមិត្វា ຕំ ປវត្តឹ អាចិក្ខិត្វា, ‘‘ອហំ, ເທວ, ວសនដ្ឋានំ ອລភមានា ທារកេ ហត្ថេន គហេត្វា ອນាថា ວិចរាមិ, ວសនដ្ឋានំ មេ ທាເປ໌ហិ’’ຕិ ສុដ្ឋុតរំ យាចិ។

អថ នំ ໂສ ‘‘អហម្បិ ຕວ ការណា ເសដ្ឋឹ វត្តុំ ន សក្ខិស្សាមិ, ເอກំ ປន ເຕ ອຸបាយំ កថេស្សាមិ’’ຕិ អាហ។ សាធុ, ເທວ, កថេហិតិ។ គច្ឆ, ເសដ្ឋិនោ អាយុត្តកវេសំ គហេត្វា ເសដ្ឋិស្ស ហត្ថតោ បណ្ណំ អារោបេត្វា ໂវហារូបជីវិហិ គហិតំ អដ្ឋារសកោដិធនំ អត្តនោ អានុភាវេន សំហរិត្វា តុច្ឆគព្ភេ បូរេត្វា មហាសមុទ្ទំ បវិដ្ឋំ អដ្ឋារសកោដិធនំ អត្ថិ, អញ្ញម្បិ អស្សាមិកំ អដ្ឋារសកោដិធនំ អត្ថិ, តំ សព្ពំ សំហរិត្វា តស្ស តុច្ឆគព្ភេ បូរេត្វា ທណ្ឌកម្មំ កត្វា ខមាបេហីតិ។ សា ‘‘សាធុ, ເທວາ’’ຕិ វុត្តនយេនេវ តំ សព្ពំ កត្វា បុន តស្ស សិរិគព្ភំ ໂອភាសយមានា អាកាសេ ឋត្វា ‘‘ໂກ ເອໂສ’’ຕិ វុត្តេ អហំ តេ ចតុត្ថទ្វារកោដ្ឋកេ អធិវត្ថា អន្ធពាលទេវតា, មយា អន្ធពាលតាយ យំ តុម្ហាកំ សន្តិកេ កថិតំ, តំ មេ ខមថ។ សក្កស្ស ហិ មេ វចនេន ចតុបណ្ណាសកោដិធនំ សំហរិត្វា តុច្ឆគព្ភា បូរិតា ທណ្ឌកម្មំ កតំ, ວសនដ្ឋានំ អលភមានា កិលមាមិតិ។ អនាថបិណ្ឌិកោ ចិន្តេសិ – ‘‘អយំ ເທວຕາ ‘ທណ្ឌកម្មញ្ច មេ កត’ន្តិ វទតិ, អត្តនោ ច ទោសំ បដិជានាតិ, សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស នំ ទស្សេស្សាមី’’តិ។ ໂສ តំ សត្ថុ សន្តិកំ នេត្វា តាយ កតកម្មំ សព្ពំ អារោចេសិ។ ເທວຕາ សត្ថុ បាទេសុ សិរសា និបតិត្វា, ‘‘ភន្តេ, យំ មយា អន្ធពាលតាយ តុម្ហាកំ គុណេ អជានិត្វា បាបកំ វចនំ វុត្តំ, តំ មេ ខមថា’’តិ សត្ថារំ ខមាបេត្វា មហាសេដ្ឋឹ ខមាបេសិ។ សត្ថា កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាក វសេន ເសដ្ឋិញ្ចេវ ເທວຕញ្ច ໂອວទន្តោ ‘‘ឥធ, គហបតិ, បាបបុគ្គលោបិ យាវ បាបំ ន បច្ចតិ, តាវ ភទ្រម្បិ បស្សតិ។ យទា បនស្ស បាបំ បច្ចតិ, តទា បាបមេវ បស្សតិ។ ភទ្របុគ្គលោបិ យាវ ភទ្រំ ន បច្ចតិ, តាវ បាបានិ បស្សតិ។ យទា បនស្ស ភទ្រំ បច្ចតិ, តទា ភទ្រមេវ បស្សតី’’តិ វត្វា អនុសន្ធិំ ឃដេត្វា ធម្មំ ទេសេន្តោ ឥមា គាថា អភាសិ –

១១៧។

‘‘បាបោបិ បស្សតិ ភទ្រំ, យាវ បាបំ ន បច្ចតិ;

យទា ច បច្ចតិ បាបំ, អថ បាបោ បាបានិ បស្សតិ។

១៨០។

‘‘ភទ្រោបិ បស្សតិ បាបំ, យាវ ភទ្រំ ន បច្ចតិ;

យទា ច បច្ចតិ ភទ្រំ, អថ ភទ្រោ ភទ្រានិ បស្សតី’’តិ។

តត្ថ បាបោបិ កាយទុច្ចរិតាទិនា បាបកម្មេន យុត្តបុគ្គលោ។ សោបិ ហិ បុរិមសុចរិតានុភាវេន និព្ពត្តំ សុខំ អនុភវមានោ ភទ្រម្បិ បស្សតិ។ យាវ បាបំ ន បច្ចតីតិ យាវស្ស តំ បាបកម្មំ ទិដ្ឋធម្មេ វា សម្បរាយេ វា វិបាកំ ន ទេតិ។ យទា បនស្ស តំ ទិដ្ឋធម្មេ វា សម្បរាយេ វា វិបាកំ ទេតិ, អថ ទិដ្ឋធម្មេ វិវិធា កម្មការណា, សម្បរាយេ ច អបាយទុក្ខំ អនុភោន្តោ សោ បាបោ បាបានិយេវ បស្សតិ។ ទុតិយគាថាយបិ កាយសុចរិតាទិនា ភទ្រកម្មេន យុត្តោ ភទ្រោ។ សោបិ ហិ បុរិមទុច្ចរិតានុភាវេន និព្ពត្តំ ទុក្ខំ អនុភវមានោ បាបំ បស្សតិ។ យាវ ភទ្រំ ន បច្ចតីតិ យាវស្ស តំ ភទ្រំ កម្មំ ទិដ្ឋធម្មេ វា សម្បរាយេ វា វិបាកំ ន ទេតិ។ យទា បន តំ វិបាកំ ទេតិ, អថ ទិដ្ឋធម្មេ លាភសក្ការាទិសុខំ, សម្បរាយេ ច ទិព្ពសម្បត្តិសុខំ អនុភវមានោ សោ ភទ្រោ ភទ្រានិយេវ បស្សតីតិ។

ເທສនາວសានេ សា ເທວຕາ ໂສតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ, សម្បត្តបរិសាយបិ សាត្ថិកា ធម្មទេសនា អហោសីតិ។

អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិវត្ថុ ចតុត្ថំ។

໔໗ ອສຣຸຄຕປຣິກຸຂາຣກິກຸຂຸວຕຸຖຸ

ມາວມຄຸເລຖ ປາປສຸສາຕິ ອິມໍ ສຸມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກໍ ອສຣຸຄຕປຣິກຸຂາຣໍ ກິກຸຂຸໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໗

ໂສ ກິຣ ຍໍ ກິຄຸຈິ ມຄຸຈປີຖາທິເກທໍ ປຣິກຸຂາຣໍ ພທິ ປຣິກຸຄຸຊິຕຸວາ ຕຕຸເຖວ ຉຑຸເທຕິ໗ ປຣິກຸຂາໂຣ ວສຸເສນປີ ອາຕເປນປີ ຊຸປ ຈິກາທິທິປີ ວິນສຸສຕິ໗ ໂສ ກິກຸຂູທິ "ນນຸ, ອາວຸໂສ, ປຣິກຸຂາໂຣ ນາມ ປຜິສາມິຕພຸໂພ"ຕິ ວຸຕຸເຕ "ອປຸປກໍ ມຍາ ກຕໍ, ອາວຸໂສ, ເອຕໍ, ນ ເອຕສຸສ ຈິຕຸຕໍ ອຕຸຖິ, ນ ປີຕຸຕ"ນຸຕິ ວຕຸວາ ຕເຖວ ກໂຣຕິ໗ ກິກຸຂູ ຕສຸສ ກິຣິຍໍ ສຕຸຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ໗ ສຕຸຖາ ຕໍ ປກຸໂກ ສາເປຕຸວາ "ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸວໍ ກິກຸຂຸ ເອວໍ ກໂຣສີ"ຕິ ປຸຈຸສິ໗ ໂສ ສຕຸຖາຣາ ປຸຈຸສິໂຕປີ "ກິ ເອຕໍ ກຄວາ ອປຸປກໍ ມຍາ ກຕໍ, ນ ຕສຸສ ຈິຕຸຕໍ ອຕຸຖິ, ນາສຸສ ປີຕຸຕ"ນຸຕິ ຕເຖວ ອວມຄຸຄນຸໂຕ ອາຫ໗ ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ "ກິກຸຂູທິ ເອວໍ ກາຕຸໍ ນ ວຜຸຜຕິ, ປາປກມຸມໍ ນາມ 'ອປຸປກ'ນຸຕິ ນ ອວມຄຸສິຕພຸພໍ໗ ອຊໂຊກາເສ ຖປິຕຄຸທິ ວິວຜມຸຂໍ ກາຊນໍ ເທເວ ວສຸສນຸເຕ ກິຄຸຈາປີ ເອກພິນຸທຸນາ ນ ປູຣຕິ, ປຸນປຸປຸນໍ ວສຸສນຸເຕ ປນ ປູຣເຕວ, ເອວເມວໍ ປາປໍ ກໂຣນຸໂຕ ປຸຄຸຄໂລ ອນຸປຸພຸເພນ ມຫນຸຕໍ ປາປຣາສິ ກໂຣຕີ"ຕິ ວຕຸວາ ອນຸສນຸຊີ ພເຜຕຸວາ ສຸມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໑໗

"ມາວມຄຸເລຖ ປາປສຸສ, ນ ມນຸທໍ ອາຄມິສຸສຕິ;

ອຸທພິນຸທຸນິປາເຕນ, ອຸທກຸມຸໂກປີ ປູຣຕິ;

ພາໂລ ປູຣຕິ ປາປສຸສ, ໂຖກໍ ໂຖກມຸປິ ອາຈິນ"ນຸຕິ໗

ຕຕຸຖ ມາວມຄຸເລຖາຕິ ນ ອວຊາເນຍຸຍ໗ ປາປສຸສາຕິ ປາປໍ໗ ນ ມນຸທໍ ອາຄມິສຸສຕີຕິ "ອປຸປມຕຸຕກໍ ເມ ປາປກໍ ກຕໍ, ກທາ ເອຕໍ ວິປຈຸຈິສຸສຕີ"ຕິ ເອວໍ ປາປໍ ນາວຊາເນຍຸຍາຕິ ອຕຸໂຖ໗ ອຸທກຸມຸໂກປີຕິ ເທເວ ວສຸສນຸເຕ ມຸຂໍ ວິວຣິຕຸວາ ຖປິຕໍ ຍໍ ກິຄຸຈິ ກຸລາລກາຊນໍ ຍຖາ ຕໍ ເອເກກສຸສາປີ ອຸທກພິນຸທຸໂນ ນິປາເຕນ ອນຸປຸພຸເພນ ປູຣຕິ, ເອວໍ ພາລປຸຄຸຄໂລ ໂຖກໍ ໂຖກມຸປິ ປາປໍ ອາຈິນນຸໂຕ ກໂຣນຸໂຕ ວທຸເຜນຸໂຕ ປາປສຸສ ປູຣຕີເຍວາຕິ ອຕຸໂຖ໗

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສຸ໗ ສຕຸຖາປີ "ອຊໂຊກາເສ ເສຍຸຍໍ ສນຸຖຣິຕຸວາ ປຜິປາກຕິກໍ ອກໂຣນຸໂຕ ອິມໍ ນາມ ອາປຕຸຕິມາປຊຊຕີ"ຕິ (ປາຈິ໗ ໑໐໗-໑໑໐) ສິກຸຂາປທໍ ປຄຸຄາເປສີຕິ໗

ອສຣຸຄຕປຣິກຸຂາຣກິກຸຂຸວຕຸຖຸ ປຄຸຈມໍ໗

໖໗ ພິລຸອາລປາທກເສຍຸຖິວຕຸຖຸ

ມາວມຄຸເລຖປຸຄຸຄສຸສາຕິ ອິມໍ ສຸມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ພິລຸອາລປາທກເສຍຸຖິ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໗

ເອກສຸມິຄຸທິ ສມເຍ ສາວຕຸຖິວາສິໂນ ວຄຸຄພນຸຜເນນ ພຸທຸຜປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງຸພສຸສ ທານໍ ເທນຸຕິ໗ ອເຖກທິວສໍ ສຕຸຖາ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນຸໂຕ ເອວມາຫ –

"ອຸປາສກາ ອິເຜກຈຸໂຈ ອຕຸຕນາວ ທານໍ ເທຕິ, ປຣໍ ນ ສມາທເປຕິ໗ ໂສ ນິພຸພຕຸຕນິພຸພຕຸຕຜຸຖາເນ ໂກຄສມຸປທໍ ລກຕິ, ໂນ ປຣິວາຣສມຸປທໍ໗ ເອກຈຸໂຈ ອຕຸຕນາ ທານໍ ນ ເທຕິ, ປຣໍ ສມາທເປຕິ໗ ໂສ ນິພຸພຕຸຕນິພຸພຕຸຕຜຸຖາເນ ປຣິວາຣສມຸປທໍ ລກຕິ, ໂນ ໂກຄສມຸປທໍ໗ ເອກຈຸໂຈ ອຕຸຕນາ ຈ ນ ເທຕິ, ປຣຄຸຈ ນ ສມາທເປຕິ໗ ໂສ ນິພຸພຕຸຕນິພຸພຕຸຕຜຸຖາເນ ເນວ ໂກຄສມຸປທໍ ລກຕິ, ນ ປຣິວາຣສມຸປທໍ, ວິພາສາໂທ ທຸຕຸວາ ວິຈຣຕິ໗ ເອກຈຸໂຈ ອຕຸຕນາ ຈ ເທຕິ, ປຣຄຸຈ ສມາທເປຕິ໗ ໂສ ນິພຸພຕຸຕນິພຸພຕຸຕຜຸຖາເນ ໂກຄສມຸປທຄຸເຈວ ລກຕິ, ປຣິວາຣສມຸປທຄຸຈາ"ຕິ໗

ອເຖໂກ ປຕ຺ຫິຕປຸຣິໂສ ຕໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ "ອໂຫ ອຈ຺ຉຣິຍມິທໍ ກາຣຕໍ, ອຫໍ ທານິ ອຸກາຍສມ຺ປຕ຺ຕິສໍວຕ຺ຕນິກໍ ກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸຜ຺ຄາຍ ຄມນກາເລ ອາຫ – "ກນ຺ເຕ, ສ຺ເວ ອມ຺ຫາກໍ ກິກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫຖາ"ຕິຯ ກິຕ຺ຕເກຫີ ປນ ເຕ ກິກ຺ຂູຫີ ອຕ຺ໂຖຕິ? ສພ຺ພກິກ຺ຂູຫີ, ກນ຺ເຕຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອຊິວາເສສິ ຯ ໂສປິ ຄາມໍ ປວິສິຕ຺ວາ, "ອມ຺ມຕາຕາ, ມຍາ ສ຺ວາຕນາຍ ພຸທ຺ຊປ຺ປມຸໂຂ ກິກ຺ຂຸສງ໌ໂຜ ນິມນ຺ຕິໂຕ, ໂຍ ຍຕ຺ຕການໍ ກິກ຺ຂູນໍ ສກ຺ໂກຕິ, ໂສ ຕຕ຺ຕການໍ ຍາຄຸອາທີນໍ ອຕ຺ຖາຍ ຕຕ຺ຫຸລາທີນິ ເທຕຸ, ເອກສ຺ມິ ຄາເນ ປຈາເປຕ຺ວາ ທານໍ ທສ຺ສາມາ"ຕິ ອຸຄ຺ໂຜເສນ຺ໂຕ ວິຈຣິຯ

ອຖ ນໍ ເອໂກ ເສຍ຺ຖິ ອຕ຺ຕໂນ ອາປຕທ຺ວາຣໍ ສມ຺ປຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ "ອຍໍ ອຕ຺ຕໂນ ປໂຫນເກ ກິກ຺ຂູ ອນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປນ ສກລຄາມໍ ສມາທເປນ຺ໂຕ ວິຈຣຕີ"ຕິ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ "ຕຍາ ຄຫິຕກາຊນໍ ອາຫຣາ"ຕິ ຕີຫິ ອງ໌ຄຸລີຫິ ຄເຫຕ຺ວາ ໂຖເກ ຕຕ຺ຫຸເລ ອທາສິ, ຕຖາ ມຸຄ຺ເຄ, ຕຖາ ມາເສຕິຯ ໂສ ຕໂຕ ປຜ຺ຄາຍ ພິລຸອາລປາທກເສຍ຺ຖິ ນາມ ຊາໂຕ, ສປ຺ປິຜາຕິຕາທີນິ ເທນ຺ໂຕປິ ກຣຕ຺ທໍ ກຸເຜ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ເອກໂຕ ໂກຕໍ ກຕ຺ວາ ພິນ຺ທຸໍ ພິນ຺ທຸໍ ປຄ຺ຆຣາຍນ຺ໂຕ ໂຖກໂຖກເມວ ອທາສິຯ ອຸປາສໂກ ອວເສເສຫິ ທິນ຺ນໍ ເອກໂຕ ກຕ຺ວາ ອິມິນາ ທິນ຺ນໍ ວິສຸໍເຍວ ອຄ຺ຄເຫສິຯ ໂສ ເສຍ຺ຖິ ຕສ຺ສ ກິຣິຍໍ ທິສ຺ວາ "ກີ ນຸ ໂຂ ເອສ ມຍາ ທິນ຺ນໍ ວິສຸໍ ຄຕ຺ຫາຕີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຈ຺ຉໂຕ ປຈ຺ຉໂຕ ເອກໍ ຈູລຸອຸປຜ຺ຖາກໍ ປຫິຕິ "ຄຈ຺ຉ, ຍໍ ເອສ ກໂຣຕິ, ຕໍ ຊານາຫີ"ຕິຯ ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ເສຍ຺ຖິສ຺ສ ມຫປ຺ຜລໍ ໂຫຕູ"ຕິ ຍາຄຸກຕ຺ຕປູວານໍ ອຕ຺ຖາຍ ເອກໍ ທ຺ເວ ຕຕ຺ຫຸເລ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຸຄ຺ຄມາເສປິ ເຕລຜາຕິຕາທິພິນ຺ທູນິປິ ສພ຺ພກາຊເນສຸ ປກ຺ຂິປິຯ ຈູລຸອຸປຜ຺ຖາໂກ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖິສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ ຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖິ ຈິນ຺ເຕສິ – "ສເຈ ເມ ໂສ ປຣິສມຊ຺ເຊ ອວຕ຺ຕໍ ກາສິສ຺ສຕິ, ມມ ນາເມ ຄຫິຕມຕ຺ເຕເຍວ ນໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ມາເຣສ຺ສາມີ"ຕິ ນິວາສນນ຺ຕເຣ ຉຸຣິກໍ ພນ຺ຊິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຕ຺ຕຄ຺ເຄ ອຜ຺ຖາສິຯ ໂສ ປຸຣິໂສ ພຸທ຺ຊປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສງ໌ຆໍ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ ອາຫ – "ກນ຺ເຕ, ມຍາ ມຫາຊນໍ ສມາທເປຕ຺ວາ ອິມໍ ທານໍ ທິນ຺ນໍ, ຕຕ຺ຖ ສມາທປິຕມນຸສ຺ສາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ພເລນ ພຫູນິປິ ໂຖການິປິ ຕຕ຺ຫຸລາທີນິ ອທໍສຸ, ເຕສໍ ສພ຺ເພສໍ ມຫປ຺ຜລໍ ໂຫຕູ"ຕິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສ ເສຍ຺ຖິ ຈິນ຺ເຕສິ – "ອຫໍ 'ອສຸເກນ ນາມ ອຈ຺ຉຣາຍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຫຸລາທີນິ ທິນ຺ນານີ'ຕິ ມມ ນາເມ ຄຫິຕມຕ຺ເຕ ອິມໍ ມາເຣສ຺ສາມີ'ຕິ ອາຄໂຕ, ອຍໍ ປນ ສພ຺ພສງ໌ຄາຫິກໍ ກຕ຺ວາ 'ເຍຫິປິ ນາລຸອິອາທີຫິ ມິນິຕ຺ວາ ທິນ຺ນໍ, ເຍຫິປິ ອຈ຺ຉຣາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ທິນ຺ນໍ, ສພ຺ເພສໍ ມຫປ຺ຜລໍ ໂຫຕູ'ຕິ ວທຕິຯ ສຈາຫໍ ເອວຣູປໍ ນ ຂມາເປສ຺ສາມິ, ເທວທຕ຺ໂຫ ມມ ມຕ຺ຖເກ ປຕິສ຺ສຕີ"ຕິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ປາທມູເລ ນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ "ຂມາຫິ ເມ, ສາມີ"ຕິ ອາຫຯ "ກີ ອິທ"ນ຺ຕິ ຈ ເຕນ ວຸຕ຺ເຕ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕຶ ອາໂຣເຈສິຯ ຕໍ ກິຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ສຕ຺ຖາ "ກີ ອິທ"ນ຺ຕິ ທານເວຍ຺ຍາວຕິກໍ ປຸຈ຺ຉິຯ ໂສ ອຕີຕທິວສໂຕ ປຜ຺ຄາຍ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕຶ ອາໂຣເຈສິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ "ເອວໍ ກິຣ ເສຍ຺ຖີ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, "ອາມ, ກນ຺ເຕ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, "ອຸປາສກ, ປຸຍ຺ຍໍ ນາມ 'ອປ຺ປກ'ນ຺ຕິ ນ ອວມຍ຺ຍິຕພ຺ພໍ, ມາທິສສ຺ສ ພຸທ຺ຊປ຺ປມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ໌ຆສ຺ສ ທານໍ ທຕ຺ວາ 'ອປ຺ປກ'ນ຺ຕິ ນ ອວມຍ຺ຍິຕພ຺ພໍຯ ປຕ຺ຫິຕມນຸສ຺ສາ ຫິ ປຸຍ຺ຍໍ ກໂຣນ຺ຕາ ວິວຕກາຊນໍ ວິຍ ອຸທເກນ ອນຸກ຺ກເມນ ປຸຍ຺ເຍນ ປູຣນ຺ຕິເຍວາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຊິໍ ຆເຜຕ຺ວາ ຊມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໘ຯ

"ມາວມຍ຺ເຍຖ ປຸຍ຺ຍສ຺ສ, ນ ມນ຺ທໍ ອາຄມິສ຺ສຕິ;

ອຸທພິນ຺ທຸນິປາເຕນ, ອຸທກຸມ຺ໂກປິ ປູຣຕິ;

ຊີໂຣ ປູຣຕິ ປຸຍ຺ຍສ຺ສ, ໂຖກໍ ໂຖກມ຺ປິ ອາຈິນ"ນ຺ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ປຕ຺ຫິຕມນຸສ຺ໂສ ປຸຍ຺ຍໍ ກຕ຺ວາ "ອປ຺ປກມຕ຺ຕໍ ມຍາ ກຕໍ, ນ ມນ຺ທໍ ວິປາກວເສນ ອາຄມິສ຺ສຕິ, ເອວໍ ປຣິຕ຺ຕກໍ ກມ຺ມໍ ກຫໍ ມໍ ທກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ອຫໍ ວາ ຕໍ ກຫໍ ທກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ກທາ ເອຕໍ ວິປຈ຺ຈິສ຺ສຕີ"ຕິ ເອວໍ ປຸຍ຺ຍໍ ມາວມຍ຺ເຍຖ ນ ອວຊາເນຍ຺ຍຯ ຍຖາ ຫິ ນິຣນ຺ຕຣໍ ອຸທພິນ຺ທຸນິປາເຕນ ວິວຣິຕ຺ວາ ຖປິຕໍ ກຸລາລກາຊນໍ ປູຣຕິ, ເອວໍ ຊີໂຣ ປຕ຺ຫິຕປຸຣິໂສ ໂຖກໍ ໂຖກມ຺ປິ ປຸຍ຺ຍໍ ອາຈິນນ຺ໂຕ ປຸຍ຺ຍສ຺ສ ປູຣຕິຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ໂສ ເສຍ຺ຖິ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປາປຸຕິ, ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຊມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິຯ

ພິລຸອາລປາທກາເສຍ຺ກິວຕ຺ຖຸ ຌຍ຺ກໍຯ

໗ຯ ມຫາຆນວາຕິຊວຕ຺ຖຸ

ວາຕິໂຊວາຕິ ອິມໍ ຆມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາຆນວາຕິຊໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ

ຕສ຺ສ ກິຣ ວາຕິຊສ຺ສ ເຄເຫ ປຌ຺ຈສຕາ ໂຈຣາ ໂອຕາຣໍ ຄເວສມານາ ໂອຕາຣໍ ນ ລກິສ຺ຯ ອປເຣນ ສມເຍນ ວາຕິໂຊ ປຌ຺ຈສກຜສຕານິ ກຕ຺ໜສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູນໍ ອາໂຣຈາເປສິ – ‘‘ອຫໍ ອສຸກຍ຺ຖານໍ ນາມ ວາຕິຊຊຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉາມິ,ເຍ, ອຍ຺ຍາ, ຕໍ ຖານໍ ຄນ຺ຕຸການາ, ເຕ ນິກ຺ຂມນ຺ຕຸ, ມຄ຺ເຄ ກິກ຺ຂາຍ ນ ກິລມິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ປຌ຺ຈສຕາ ກິກ຺ຂູ ເຕນ ສທ຺ຆິ ມຄ຺ຄໍ ປຜິປ຺ຊິສ຺ຯ ເຕປິ ໂຈຣາ ‘‘ໂສ ກິຣ ວາຕິໂຊ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ’’ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຜວິຍໍ ອຍ຺ກໍສ຺ຯ ວາຕິໂຊປິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຜວິມ຺ເຂ ເອກສ຺ມິ ຄາເມ ວາສໍ ກຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຕໂຍປິ ທິວເສ ໂຄຕສກຜາທີນິ ສໍວິທຫີ, ເຕສໍ ປນ ກິກ຺ຂູນໍ ນິພທ຺ຆໍ ກິກ຺ຂໍ ເທຕິເຍວຯ ໂຈຣາ ຕສ຺ມີ ອຕິຈິຣາຍນ຺ເຕ ‘‘ຄຈ຺ຉ, ຕສ຺ສ ນິກ຺ຂມນທິວສໍ ຌຕ຺ວາ ເອຫີ’’ຕິ ເອກໍ ປຸຣິສໍ ປຫິຕີສ຺ຯ ໂສ ຕໍ ຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ສຫາຍກໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ກທາ ວາຕິໂຊ ນິກ຺ຂມິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ທ຺ວີຫຕີຫຈ຺ຈເຍນາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ກິມຕ຺ຖໍ ປນ ປຸຈ຺ຉສີ’’ຕິ ອາໜຯ ອຖສ຺ສ ໂສ ‘‘ມຍໍ ປຌ຺ຈສຕາ ໂຈຣາ ເອຕສ຺ສຕ຺ຖາຍ ອຜວິຍໍ ຖິຕາ’’ຕິ ອາຈິກ຺ຂິຯ ອິຕໂຣ ‘‘ເຕນ ຫິ ຄຈ຺ຉ, ສີຆໍ ນິກ຺ຂມິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຕໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ, ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ ໂຈເຣ ວາເຣມິ, ອຸທາຫຸ ວາຕິຊ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ກິ ເມ ໂຈເຣຫີ, ວາຕິຊໍ ນິສ຺ສາຍ ປຌ຺ຈສຕາ ກິກ຺ຂູ ຊີວນ຺ຕິ, ວາຕິຊສ຺ສ ສຌ຺ຌໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ໂສ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກທາ ຄມິສ຺ສຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ຕຕິຍທິວເສ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ມຍ຺ຫໍ ວຈນໍ ກໂຣຖ, ອຜວິຍໍ ກິຣ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຕ຺ຖາຍ ປຌ຺ຈສຕາ ໂຈຣາ ຖິຕາ, ມາ ຕາວ ຄມິຕ຺ຖາຕິຯ ຕ຺ວໍ ກຖໍ ຊານາສີຕິ? ເຕສໍ ອນ຺ຕເຣ ມມ ສຫາໂຍ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ເມ ກຖາຍ ຌາຕນ຺ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ‘ກິ ເມ ເອຕ຺ໂຕ ຄເຕນາ’ຕິ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເຄໜເມວ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາໜຯ ຕສ຺ມີ ຈິຣາຍນ຺ເຕ ປຸນ ເຕຫິ ໂຈເຣຫິ ເປສິໂຕ ປຸຣິໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ສຫາຍກໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເຄໜເມວ ກິຣ ຄມິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຈຣານໍ ອາໂຣເຈສິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ໂຈຣາ ຕໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອິຕຣສ຺ມີ ມຄ຺ເຄ ອຍ຺ກໍສ຺, ຕສ຺ມີ ຈິຣຍນ຺ເຕ ປຸນປິ ເຕ ໂຈຣາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ປຸຣິສໍ ເປເສສ຺ຯ ໂສ ເຕສໍ ຕຕ຺ຖ ຖິຕກາວໍ ຌຕ຺ວາ ປຸນ ວາຕິຊສ຺ສ ອາໂຣເຈສິຯ ວາຕິໂຊ ‘‘ອິຆາປິ ເມ ເວກລ຺ລໍ ນຕ຺ຖິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ເນວ ເອຕ຺ໂຕ ຄມິສ຺ສາມິ, ນ ອິໂຕ, ອິເຆວ ກວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ກິກ຺ຂູນໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາໜ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ໂຈຣາ ກິຣ ມໍ ວິລຸມ຺ປິຕຸການາ ມຄ຺ເຄ ຖິຕາ, ‘ປຸນ ນິວຕ຺ຕິສ຺ສຕີ’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ອິຕຣສ຺ມີ ມຄ຺ເຄ ຖິຕາ, ອຫໍ ເອຕ຺ໂຕ ວາ ອິໂຕ ວາ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຖກໍ ອິເຆວ ກວິສ຺ສາມິ, ກທນ຺ຕາ ອິເຆວ ວສິຕຸການາ ວສນ຺ຕຸ, ຄນ຺ຕຸການາ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິ ກໂຣນ຺ຕູ’’ຕິຯ ກິກ຺ຂູ ‘‘ເອວໍ ສນ຺ເຕ ມຍໍ ນິວຕ຺ຕິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວາຕິຊໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປຸນເທວ ສາວຕ຺ຖິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິສ຺ຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິ, ກິກ຺ຂເວ, ມຫາຆນວາຕິເຊນ ສທ຺ຆິ ນ ຄມິຕ຺ຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ, ມຫາຆນວາຕິຊສ຺ສ ວິລຸມ຺ປນຕ຺ຖາຍ ທ຺ວີສຸປິ ມຄ຺ເຄສຸ ໂຈຣາ ປຣິຍຸຍ຺ກິສ຺, ເຕນ ໂສ ຕຕ຺ເຖວ ຖິໂຕ, ມຍໍ ປນ ຕໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອາຄຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ມຫາຆນວາຕິໂຊ ໂຈຣານໍ ອຕ຺ຖິຕາຍ ມຄ຺ຄໍ ປຣິວຊ຺ຊຕິ, ຊີວິຕຸກາໂມ ວິຍ ປຸຣິໂສ ຫລາຫລໍ ວິສໍ ປຣິວຊ຺ເຊຕິ, ກິກ຺ຂຸນາປິ ‘ຕໂຍ ກວາ ໂຈເຣຫິ ປຣິຍຸຍ຺ກິຕມຄ຺ຄສທິສາ’ຕິ ຌຕ຺ວາ ປາປໍ ປຣິວຊ຺ເຊຕຸໍ ວຍ຺ຜຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຆິ ໝເຜຕ຺ວາ ຆມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາໜ –

໑໘໓ຯ

‘‘ວາຕິໂຊວ ກຍໍ ມຄ຺ຄໍ, ອປ຺ປສຕ຺ໂຖ ມຫທ຺ຆໂນ;

ວິສໍ ຊີວິຕຸກາໂມວ, ປາປານິ ປຣິວຊ຺ຊເຍ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ກຍນ຺ຕິ ກາຍິຕພ຺ພໍ, ໂຈເຣຫິ ປຣິຍຸຍ຺ກິຕຕ຺ຕາ ສປ຺ປຜິກຍນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ມຫາຆນວາຕິໂຊ ອປ຺ປສຕ຺ໂຖ ສປ຺ປຜິກຍໍ ມຄ຺ຄໍ, ຍຖາ ຈ ຊີວິຕຸກາໂມ ຫລາຫລໍ ວິສໍ ປຣິວຊ຺ເຊຕິ, ເອວໍ ປຕ຺ຑິໂຕ ກິກ຺ຂຸ ອປ຺ປມຕ຺ຕການິປິ ປາປານິ ປຣິວຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ເຕ ກິກ຺ຂູ ສຫ ປຜິສມ຺ກິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕີສ຺, ສມ຺ປຕ຺ຕມຫາຊນສ຺ສາປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຆມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິຯ

ມຫາສນວາຕິຊວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍ.

໘. ກຸກ຺ກຸຍມິຕ຺ຕເນສາທວຕ຺ຖຸ

ປາຕິມ຺ຫິ ເຈຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວຸເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກຸກ຺ກຸຍມິຕ຺ຕໍ ນາມ ເນສາທໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ.

ຣາຊຄເຫ ກິຣ ເອກາ ເສຍ຺ຖິຘີຕາ ວຍປ຺ປ຺ຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕພູມິກປາສາທສ຺ສ ອຸປ຺ຣິ ສິຣິຄພ຺ເພ ອາຣກ຺ຂຕ຺ຖາຍ ເອກໍ ປຣິຈາຣິກໍ ທຕ຺ວາ ມາຕາປິຕູຫິ ວາສີຍມານາ ເອກທິວສໍ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ວາຕປານເນ ອນ຺ຕຣວິຖິໍ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ປຘ຺ຈ ປາສສຕານິ ປຘ຺ຈ ສູລສຕານິ ອາທາຍ ມິເຄ ວຘິຕ຺ວາ ຊີວມານໍ ເອກໍ ກຸກ຺ກຸຍມິຕ຺ຕໍ ນາມ ເນສາທໍ ປຘ຺ຈ ມິຄສຕານິ ວຘິຕ຺ວາ ເຕສໍ ມໍເສນ ມຫາສກຍໍ ປູເຣຕ຺ວາ ສກຍຘຸເຣ ນິສີທິຕ຺ວາ ມໍສວິກ຺ກີຕນຕ຺ຖາຍ ນຄຣໍ ປວິສນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ມິ ປຝິພທ຺ຘຈິຕ຺ຕາ ປຣິຈາຣິກາຍ ຫຕ຺ເຖ ປຕ຺ຕາການໍ ທຕ຺ວາ “ຄຈ຺ຉ, ເອຕສ຺ສ ປຕ຺ຕາການໍ ທຕ຺ວາ ຄມນກາລໍ ຍຕ຺ວາ ເອຫີ”ຕິ ເປເສສີ. ສາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຕ຺ຕາການໍ ທຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – “ກທາ ຄມິສ຺ສສີ”ຕິ? ໂສ “ອຊ຺ຊ ມໍສໍ ວິກ຺ກິຕິຕ຺ວາ ປາໂຕວ ອສຸກທ຺ວາເຣນ ນາມ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສາມີ”ຕິ ອາຫ. ສາ ເຕນ ກຖິຕກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ອາໂຣເຈສີ. ເສຍ຺ຖິຘີຕາ ອຕ຺ຕນາ ຄເຫຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ວຕ຺ຖາກຣຕຊາຕໍ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ປາໂຕວ ມລິນວຕ຺ຖໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ກຸຍໍ ອາທາຍ ທາສີຫິ ສທ຺ຘິ ອຸທກຕິຕ຺ຖໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ວິຍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕໍ ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສາຄມນໍ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ອຍ຺ຖາສີ. ໂສປິ ປາໂຕວ ສກຍໍ ປາເຊນ຺ໂຕ ນິກ຺ຂມິ. ສາ ຕສ຺ສ ປຈ຺ຉໂຕ ປຈ຺ຉໂຕ ປາຍາສີ. ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາ “ອຫໍ ຕໍ ‘ອສຸກສ຺ສ ນາມ ຘີຕາ’ຕິ ນ ຊານາມິ, ມາ ມໍ ອນຸພນ຺ຘິ, ອມ຺ມາ”ຕິ ອາຫ. ນ ມໍ ຕ຺ວໍ ປກ຺ໂກສສິ, ອຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ຘມ຺ມຕາຍ ອາຄຈ຺ຉາມິ, ຕ຺ວໍ ຕຸຕ຺ຫີ ຫຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສກຍໍ ປາເຊຫີຕິ. ໂສ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຕໍ ນິວາເຣຕິ ເຍວ. ອຖ ນໍ ສາ ອາຫ – “ສາມິ, ສິຣິ ນາມ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ນິວາເຣຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ”ຕິ. ໂສ ຕສ຺ສາ ນິສ຺ສໍສເຍນ ອາຄມນການໍ ຍຕ຺ວາ ຕໍ ສກຍໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ອຄມາສີ. ຕສ຺ສາ ມາຕາປິຕໂຣ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ປຣິເຍສາເປຕ຺ວາ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕາ “ມຕາ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິ ມຕກາຕ຺ຕໍ ກຣີສຸ. ສາປິ ເຕນ ສທ຺ຘິ ສໍວາສມນ຺ວາຍ ປຝິປາຝິຍາ ສຕ຺ຕ ປຸຕ຺ເຕ ວິຊາຍິຕ຺ວາ ເຕ ວຍປ຺ປ຺ຕ຺ເຕ ຆຣພນ຺ຘເນນ ພນ຺ຘິ.

ອເຖກທິວສໍ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ກຸກ຺ກຸຍມິຕ຺ຕໍ ສປຸຕ຺ຕໍ ສສຸຕິສໍ ອຕ຺ຕໂນ ຌາຕຊາລສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ປວິຍ຺ຖໍ ທິສ຺ວາ, “ກິ ນຸ ໂຂ ເອຕ”ນ຺ຕິ ອຸປ຺ຘາເຣນ຺ໂຕ ເຕສໍ ປນ຺ນຣສນ຺ນມ຺ປິ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄສ຺ສ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ປາໂຕວ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ອາທາຍ ຕສ຺ສ ປາສຍ຺ຖານໍ ອຄມາສີ ຯ ຕໍ ທິວສໍ ປາເສ ພທ຺ໂຘ ເອກມິໂຄປິ ນາໂຫສິ. ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ປາສມູເລ ປທວລຍ຺ຊໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ເອກສ຺ສ ຄຸມ຺ພສ຺ສ ເຫຍ຺ຖາ ຉາຍາຍໍ ນິສີທິ. ກຸກ຺ກຸຍມິຕ຺ໂຕ ປາໂຕວ ຘນຸໍ ອາທາຍ ປາສຍ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາທິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ປາເສ ໂອໂລກຍມາໂນ ປາເສ ພທ຺ຘໍ ເອກມ຺ປິ ມິຄໍ ອທິສ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ປທວລຍ຺ຊໍ ອທ຺ທສ. ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘ໂກ ມຍ຺ຫໍ ພທ຺ຘມິເຄ ໂມເຈນ຺ໂຕ ວິຈຣຕີ’ຕິ. ໂສ ສຕ຺ຖຣິ ອາຆາຕໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຄຸມ຺ພມູເລ ນິສິນ຺ນໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ, “ອິມິນາ ມມ ມິຄາ ໂມຈິຕາ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ, ມາເຣສ຺ສາມິ ນ”ນ຺ຕິ ຘນຸໍ ອາກຫ຺ຌິ. ສຕ຺ຖາ ຘນຸໍ ອາກຫ຺ຌິຕຸໍ ທຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕຸໍ ນາທາສີ. ໂສ ສຣໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕຸມ຺ປີ ໂອໂຣເປຕຸມ຺ປີ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຜາສຸກາຫິ ກິຊ຺ຊນ຺ຕີຫິ ວິຍ ມຸຂໂຕ ເຂລຸເອນ ປຄ຺ຆຣນ຺ເຕນ ກິລນ຺ຕຣູໂປ ອຍ຺ຖາສີ. ອຖສ຺ສ ປຸຕ຺ຕາ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ປິຕາ ໂນ ຈິຣາຍຕິ, ກິ ນຸ ໂຂ ເອຕ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ “ຄຈ຺ຉຖ, ຕາຕາ, ປິຕຸ ສນ຺ຕິກ”ນ຺ຕິ ມາຕຣາ ເປສິຕາ ຘນູນິ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປິຕຣໍ ຕຖາຖິຕໍ ທິສ຺ວາ “ອຍໍ ໂນ ປິຕຸ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ໂຕ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິ ສຕ຺ຕປິ ຊນາ ຘນູນິ ອາກຫ຺ຌິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘານຸກາເວນ ຍຖາ ເນສໍ ປິຕາ ຖິໂຕ, ຕເຖວ ອຍ຺ຖໍສຸ. ອຖ ເນສໍ ມາຕາ “ກິ ນຸ ໂຂ ເມ ປຸຕ຺ຕາປິ ຈິຣາຍນ຺ຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຫິ ສຸຕິສາຫິ ສທ຺ຘິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕ ຕຖາຖິເຕ ທິສ຺ວາ “ກສ຺ສ ນຸ ໂຂ ອິເມ ຘນູນິ ອາກຫ຺ຌິຕ຺ວາ ຖິຕາ”ຕິ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ພາຫາ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ – “ມາ ເມ ປິຕຣໍ ນາເສຖ, ມາ ເມ ປິຕຣໍ ນາເສຖາ”ຕິ ມຫາສທ຺ທມກາສີ. ກຸກ຺ກຸຍມິຕ຺ໂຕ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – “ນຍ຺ໂຖ ວຕມ຺ຫິ, ສສຸໂຣ ກິຣ ເມ ເອສ, ອໂຫ ມຍາ ການິຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕ”ນ຺ຕິ. ປຸຕ຺ຕາວິສ຺ສ “ອຍ຺ຍໂກ ກິຣ ໂນ ເອສ, ອໂຫ ການິຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕ”ນ຺ຕິ ຈິນ຺ຕຍິສຸ. ກຸກ຺ກຸຍມິຕ຺ໂຕ “ອຍໍ ສສຸໂຣ ເມ”ຕິ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ຍຖເປສິ, ປຸຕ຺ຕາປິສ຺ສ “ອຍ຺ຍໂກ ໂນ”ຕິ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ຍຖເປສຸໍ. ອຖ ເຕ ເນສໍ ມາຕາ ເສຍ຺ຖິຘີຕາ “ຂິປ຺ປໍ ຘນູນິ ຉຫ຺ເຫຕ຺ວາ ປິຕຣໍ ເມ ຂມາເປຖາ”ຕິ ອາຫ.

ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ມຸທຸຈິຕ຺ຕຕໍ ຍຕ຺ວາ ຘນຸໍ ໂອຕາເຣຕຸໍ ອທາສີ. ເຕ ສພ຺ເພ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ “ຂມຖ ໂນ, ກນ຺ເຕ”ຕິ ຂມາເປຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິສຸ. ອຖ ເນສໍ ສຕ຺ຖາ ອນຸປຸພ຺ພິ ກຖໍ ກເຖສີ. ເທສນາວສາເນ ກຸກ຺ກຸຍມິຕ຺ໂຕ ສທ຺ຘິ ປຸຕ຺ເຕຫິ ເຈວ ສຸຕິສາ

ທີ ຈ ອຕ຺ຕປຄ຺ຈຫສໂມ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟເລ ປຕິຍ຺ຊຫີ຺ ສຕ຺ຖາ ປີຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ວິຫາຣໍ ອຄມາສິ຺ ອຖ ນໍ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ປຸຈ຺ຉິ – ''ການ຺ເຕ, ກທໍ ຄມິຕ຺ຖາ''ຕິ຺ ກຸກ຺ກຸຍມິຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ , ອານນ຺ທາຕິ຺ ປາຕາຕິປາຕກມ຺ມສ຺ສ ໂວ, ການ຺ເຕ, ອກາຣໂກ ກໂຕຕິ຺ ອາມານນ຺ທ, ໂສ ອຕ຺ຕປຄ຺ຈຫສໂມ ອຈລສທ຺ຣາຍ ປຕິຍ຺ຊາຍ ຕິສ຺ ຣຕເນສຸ ນິກ຺ກງ໌ໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ປາຕາຕິປາຕກມ຺ມສ຺ສ ອກາຣໂກ ຊາໂຕຕິ຺ ກິກ຺ຂູ ອາຫໍສຸ – ''ນນຸ, ການ຺ເຕ, ກຣິຍາປີສ຺ສ ອຕ຺ຖີ''ຕິ຺ ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ສາ ກຸລເຄເຫ ກຸມາຣິກາ ຫຸຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟລໍ ປຕ຺ຕາຕິ຺ ກິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ ''ກຸກ຺ກຸຍມິຕ຺ຕສ຺ສ ກິຣ ກຣິຍາ ກຸມາຣິກກາເລ ເອວ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟລໍ ປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຕ ປຸຕ຺ເຕ ລກິ, ສາ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ສາມິເກນ 'ຌນຸໍ ອາຫຣ, ສເຣ ອາຫຣ, ສຕ຺ຕີ ອາຫຣ, ສູລໍ ອາຫຣ, ຊາລໍ ອາຫຣາ'ຕິ ວຸຈ຺ຈມານາ ຕານິ ອທາສິ຺ ໂສປີ ຕາຍ ທິນ຺ນານິ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປາຕາຕິປາຕໍ ກໂຣຕິ, ກີ ນຸ ໂຂ ໂສຕາປນ຺ນາປີ ປາຕາຕິປາຕໍ ກໂຣນ຺ຕີ''ຕິ຺ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ໂສຕາປນ຺ນາ ປາຕາຕິປາຕໍ ກໂຣນ຺ຕີ, ສາ ປນ 'ສາມິກສ຺ສ ວຈນໍ ກໂຣມິ'ຕິ ຕຖາ ອກາສິ຺ 'ອິທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປາຕາຕິປາຕໍ ກໂຣຕູ'ຕິ ຕສ຺ສາ ຈິຕ຺ຕໍ ນຕ຺ຖີ຺ ປາຕິຕລສ຺ມິຄ຺ຫິ ວເຕ ອສຕິ ວິສໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ຕໍ ວິສໍ ອນຸຫທິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ເອວເມວໍ ອກຸສລເຈຕນາຍ ອກາເວນ ປາປໍ ອກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ຌນຸ ອາທີນິ ນີຫຣິຕ຺ວາ ທທໂຕປີ ປາປໍ ນາມ ນ ໂຫຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຌີ ຆເຍຕ຺ວາ ຌມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໔຺

''ປາຕິມ຺ຫິ ເຈ ວໂຕ ນາສ຺ສ, ຫເຣຍ຺ຍ ປາຕິນາ ວິສໍ;

ນາພ຺ພຕໍ ວິສມນ຺ເວຕິ, ນຕ຺ຖິ ປາປໍ ອກຸພ຺ພໂຕ''ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ນາສ຺ສາຕິ ນ ກເວຍ຺ຍ຺ ຫເຣຍ຺ຍາຕິ ຫຣິຕຸໍ ສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍ຺ ກີ ກາຣຕາ? ຍສ຺ມາ ນາພ຺ພຕໍ ວິສມນ຺ເວຕິ ອວຕາຄ຺ຫີ ປາຕີ ວິສໍ ອນ຺ເວຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ເອວເມວ ຌນຸອາທີນິ ນີຫຣິຕ຺ວາ ເທນ຺ຕສ຺ສາປີ ອກຸສລເຈຕນາຍ ອກາເວນ ປາປໍ ອກຸພ຺ພໂຕ ປາປໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອວຕໍ ປາຕີ ວິສໍ ວິຍ ນາສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ປາປໍ ອນຸຄຈ຺ຉຕີຕິ຺

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟລາທີນິ ປາປຸຕີສູຕິ຺

ອປເຣນ ສມເຍນ ກິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ – 'ໂກ ນຸ ໂຂ ກຸກ຺ກຸຍມິຕ຺ຕສ຺ສ ສປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສສຸຕິສສ຺ສ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄສ຺ສູປນິສ຺ສໂຍ, ເກນ ກາຣເຕນ ເນສາທກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ''ຕິ຺ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ , ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ກິກ຺ຂເວ, ອຕີເຕ ກສ຺ສປທສພລສ຺ສ ຌາຕຸເຈຕິຍໍ ສໍວິທຫນ຺ຕາ ເອວມາຫໍສຸ – ''ກີ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ສ ເຈຕິຍສ຺ສ ມຕ຺ຕິກາ ກວິສ຺ສຕິ, ກີ ອຸທກ''ນ຺ຕິ຺ ອຖ ເນສໍ ເອຕທໂຫສິ – ''ຫຣິຕາລມໂນສິລາ ມຕ຺ຕິກາ ກວິສ຺ສຕິ, ຕິລເຕລໍ ອຸທກ''ນ຺ຕິ຺ ເຕ ຫຣິຕາລມໂນສິລາ ໂກຍ຺ເຍຕ຺ວາ ຕິລເຕເລນ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາ ອິຍ຺ຖກາຍ ຆເຍຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ເຕນ ຂຈິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕ ຈິນີສຸ, ພຫິມຸເຂ ປນ ເອກຄ຺ຆນສຸວຕ຺ໄຕຍ຺ຖກາວ ອເຫສຸໍ຺ ເອເກກາ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກາ ອໂຫສິ຺ ເຕ ຍາວ ຌາຕຸນິຌານາ ເຈຕິເຍ ນິຍ຺ຖິເຕ ຈິນ຺ຕຍີສຸ – ''ຌາຕຸນິຌານກາເລ ພຫຸນາ ຌເນນ ອຕ຺ໂຖ, ກໍ ນຸ ໂຂ ເຊຍ຺ຖກໍ ກໂຣມ''ຕິ຺

ອເຖໂກ ຄາມວາສິໂກ ເສຍ຺ຖີ ''ອຫໍ ເຊຍ຺ຖໂກ ກວິສ຺ສາມີ''ຕິ ຌາຕຸນິຌາເນ ເອກໍ ຫິຣຄ຺ຄໂກຍີ ປກ຺ຂິປີ຺ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຣຍ຺ຖວາສິໂນ ''ອຍໍ ນຄຣເສຍ຺ຖີ ຌນເມວ ສໍຫຣຕິ, ເອວຣູເປ ເຈຕິເຍ ເຊຍ຺ຖໂກ ກວິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ຄາມວາສີ ປນ ໂກຍິຌນໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ເຊຍ຺ຖໂກ ຊາໂຕ''ຕິ ອຸຊ຺ຊາຍີສ຺ຸ ໂສ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ''ອຫໍ ທ຺ເວ ໂກຍິໂຍ ທຕ຺ວາ ເຊຍ຺ຖໂກ ກວິສ຺ສາມີ''ຕິ ທ຺ເວ ໂກຍິໂຍ ອທາສິ຺ ອິຕໂຣ ''ອຫເມວ ເຊຍ຺ຖໂກ ກວິສ຺ສາມີ''ຕິ ຕິສ຺ໂສ ໂກຍິໂຍ ອທາສິ຺ ເອວໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ນຄຣວາສີ ອຍ຺ຖໂກຍິໂຍ ອທາສິ຺ ຄາມວາສິໂນ ປນ ເຄເຫ ນວໂກຍິຌນເມວ ອຕ຺ຖີ, ນຄຣວາສິໂນ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຍິຌນໍ຺ ຕສ຺ມາ ຄາມວາສີ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ສຈາຫໍ ນວ ໂກຍິໂຍ ທສ຺ສາມີ, ອຍໍ 'ທສ ໂກຍິໂຍ ທສ຺ສາມີ'ຕິ ວກ຺ຂຕິ, ອຖ ເມ ນິທ຺ຌນກາໂວ ປຄ຺ຄາຍິສ຺ສຕີ''ຕິ຺ ໂສ ເອວມາຫ – ''ອຫໍ ເອຕ຺ຕກຄ຺ຈ ຌນໍ ທສ຺ສາມີ, ສປຸຕ຺ຕທາໂຣ ຈ ເຈຕິຍສ຺ສ ທາໂສ ກວິສ຺ສາມີ''ຕິ ສຕ຺ຕ ປຸຕ຺ເຕ ສຕ຺ຕ ສຸຕິສາໂຍ ກຣິຍຄ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ຌີ ເຈຕິຍສ຺ສ ນິຍ຺ຍາເທສິ຺ ຣຍ຺ຖວາສິໂນ ''ຌນໍ ນາມ ສກ຺ກາ ອຸປ຺ປາເທຕຸໍ, ອຍໍ ປນ ສປຸຕ຺ຕທາໂຣ ອຕ຺ຕານໍ ນິຍ຺ຍາເທສິ, ອຍເມວ ເຊຍ຺ຖໂກ ໂຫຕູ''ຕິ ຕໍ ເຊຍ຺ຖກໍ ກຣີສ຺ຸ ອິຕິ ເຕ ໂສລຸອສປີ ຊນາ ເຈຕິຍສ຺ສ ທາ

ສາ ອເຫສຸໍ ຮຍຸຄວາສີໂນ ປນ ເຕ ກຸຊີສຸເສ ອກໍສຸ ເອວໍ ສນຸເຕປີ ເຈຕິຍເມວ ປຜິຊຄຸຄິຕຸວາ ຍາວຕາຍຸກໍ ຄຕຸວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ເທວໂລເກ ນິພຸພຕຸຕີສຸ ເຕສຸ ເອກໍ ພຸທຸຮນຸຕຣໍ ເທວໂລເກ ວສນຸເຕສຸ ອິມສຸມິ ພຸທຸຮຸປຸປາເທ ກຣິຍາ ຕໂຕ ຈວິຕຸວາ ຣາຊຄເຫ ເສຍຸຖິໂນ ຮິຕາ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕີ ສາ ກຸມາຣິກາວ ຫຸຕຸວາ ໂສຕາປຕຸຕິຜລໍ ປາປຸເກີ ອທີຍຸຄສຈຸຈສຸສ ປນ ປຜິສນຸຊີ ນາມ ກາຣິຍາຕິ ຕສຸສາ ສາມິໂກ ສມຸປຣິວຕຸຕມານໂນ ຄນຸຕຸວາ ເນສາທກຸເລ ນິພຸພຕຸຕີ ຕສຸສ ສທ ທສຸສເນເນວ ເສຍຸຖິຮີຕຣໍ ປຸພຸພສີເນໂຫ ອຊຸໂຊຕຸຖຣີ ວຸຕຸຕມຸປີ ເຈຕໍ –

‘‘ປຸພຸເພວ ສນຸນິວາເສນ, ປຈຸຈຸປຸປນຸນຫິເຕນ ວາ;

ເອວໍ ຕໍ ຊາຍເຕ ເປມໍ, ອຸປຸປລໍວ ຍໂຖທເກ’’ຕິ (ຊາ ໑.໒.໑໗໔);

ສາ ປຸພຸພສີເນເຫເນວ ເນສາທກຸລໍ ອຄມາສີ ປຸຕຸຕາປີສຸສາ ເທວໂລກາ ຈວິຕຸວາ ຕສຸສາ ເອວ ກຸຈຸຊິສຸມິ ປຜິສນຸຊີ ຄຕຸທີສຸ, ສຸຕີສາໂຍປີສຸສາ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ວຍປຸປຕຸຕາ ເຕສໍເຍວ ເຄຫໍ ອຄມໍສຸ ເອວໍ ເຕ ສພຸເພປີ ຕທາ ເຈຕິຍໍ ປຜິຊຄຸຄິຕຸວາ ຕສຸສ ກມຸມສຸສານຸກາເວນ ໂສຕາປຕຸຕິຜລໍ ປຕຸຕາຕີ

ກຸກຸກຸຍມິຕຸຕເນສາທວຕຸຖຸ ອຍຸຄມໍ

໑໐ ໂກກສຸນຂລຸທຸທກວຕຸຖຸ

ໂຍ ອປຸປທຸຍຸຄສຸສາຕິ ອິມໍ ຮມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ໂກກໍ ນາມ ສຸນຂລຸທຸທກໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ

ໂສ ກິຣ ເອກທິວສໍ ປຸພຸພຕຸຫສມເຍ ຮນຸ ອາທາຍ ສຸນຂປຣິວຸໂຕ ອຣຸຍໍ ຄຈຸຊນຸໂຕ ອນຸຕຣາມຄຸເຄ ເອກໍ ປີຕຸຫາຍ ປວິສນຸຕໍ ກິກຸຂຸໍ ທິສຸວາ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ‘‘ກາລຸກຸຄາຕຸຄີ ເມ ທິຍຸໂຖ, ອຊຸຊ ກິຍຸຈີ ນ ລກິສຸສາມີ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ປກຸກາມີ ເຖໂຣປີ ຄາເມ ປີຕຸຫາຍ ຈຣິຕຸວາ ກຕກຕຸຕກິຈຸໂຈ ປຸນ ວິຫາຣໍ ປາຍາສີ ອິຕໂຣປີ ອຣຸເຍ ວິຈຣິຕຸວາ ກິຍຸຈີ ອລກິຕຸວາ ປຈຸຈາຄຈຸຊນຸໂຕ ປຸນ ເຖຣໍ ທິສຸວາ ‘‘ອຊຸຊາຫໍ ອິມໍ ກາລຸກຸຄາຕຸຄີ ທິສຸວາ ອຣຸຍໍ ຄໂຕ ກິຍຸຈີ ນ ລກີ, ອິທານີ ເມ ປຸນປີ ອກິມຸໂຂ ຊາໂຕ, ສຸນເຂ ຫີ ນໍ ຂາທາເປສຸສາມີ’’ຕິ ສຍຸຍໍ ທຕຸວາ ສຸນເຂ ວິສຸສຊຸເຊສີ ເຖໂຣປີ ‘‘ມາ ເອວໍ ກຣິ ອຸປາສກາ’’ຕິ ຍາຈິ ໂສ ‘‘ອຊຸຊາຫໍ ຕວ ສມຸມຸຂີກູຕຕຸຕາ ກິຍຸຈີ ນາລຕຸຖໍ, ປຸນປີ ເມ ສມຸມຸຂີກາວມາຄໂຕສິ, ຂາທາເປສຸສາເມວ ຕ’’ນຸຕິ ວຕຸວາ ສຸນເຂ ອຸຍຸໂຍເຊສີ ເຖໂຣ ເວເຄນ ເອກໍ ຣຸກຸຂໍ ອກິຣຸທິຕຸວາ ປຸຣິສປຸປມາເຕ ຖາເນ ນິສີທິ ສຸນຂາ ຣຸກຸຂໍ ປຣິວາເຣສຸ ລຸທຸທໂກ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ຣຸກຸຂໍ ອກິຣຸຫໂຕປິ ເຕ ໂມກຸໂຂ ນຕຸຖີ’’ຕິ ຕໍ ສຣຕຸຕເຫນ ປາທຕເລ ວິຊຸຊີ ເຖໂຣ ‘‘ມາ ເອວໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ ຕໍ ຍາຈິເຍວ ອິຕໂຣ ຕສຸສ ຍາຈນໍ ອນາທິຍິຕຸວາ ປຸນປຸປຸນໍ ວິຊຸຊິເຍວ ເຖໂຣ ເອກສຸມິ ປາທຕເລ ວິຊຸຊິຍມາເນ ຕໍ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ທຸຕິຍໍ ປາທໍ ໂອລມຸພິຕຸວາ ຕສຸມິ ວິຊຸຊິຍມາເນ ຕມຸປີ ອຸກຸຂິປະຕິ, ເອວມສຸສ ໂສ ຍາຈນໍ ອນາທິຍິຕຸວາວ ທຸເວປີ ປາທຕລານິ ວິຊຸຊິເຍວ ເຖຣສຸສ ສຣີຣໍ ອຸກຸກາຫີ ອາທິຕຸຕໍ ວິຍ ອໂຫສິ ໂສ ເວທນານຸວຕຸຕິໂກ ຫຸຕຸວາ ສຕີ ປຈຸຈຸປຍຸຖາເປຕຸໍ ນາສກຸຂີ, ປາຣຸຕຈີວຣໍ ກສຸສນຸຕມຸປີ ນ ສລຸລກຸເຂສີ ຕໍ ປຕມານໍ ໂກກໍ ສີສໂຕ ປຍຸຖາຍ ປຣິກຸຂິປນຸຕເມວ ປຕິ ສຸນຂາ ‘‘ເຖໂຣ ປຕິໂຕ’’ຕິ ສຍຸຍາຍ ຈີວຣນຸຕຣໍ ປວິສິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ສາມິກໍ ລຸຍຸຊິຕຸວາ ຂາທນຸຕາ ອຍຸຄິມຕຸຕາວເສສໍ ກຣິສຸ ສຸນຂາ ຈີວຣນຸຕຣໂຕ ນິກຸຂມິຕຸວາ ພຫີ ອຍຸຄໍສຸ

ອຖ ເນສໍ ເຖໂຣ ເອກໍ ສຸກຸຂທຕຸຫກໍ ກລຸຊິຕຸວາ ຂິປີ ສຸນຂາ ເຖຣໍ ທິສຸວາ ‘‘ສາມິໂກວ ອມຸເຫຫີ ຂາທິໂຕ’’ຕິ ຍຕຸວາ ອຣຸຍໍ ປວິສີສຸ ເຖໂຣ ກຸກຸກຸຈຸຈໍ ອຸປຸປາເທສີ ‘‘ມມ ຈີວຣນຸຕຣໍ ປວິສິຕຸວາ ເອສ ນຍຸໂຖ, ອໂຣຄໍ ນຸ ໂຂ ເມ ສີລ’’ນຸຕິ ໂສ ຣຸກຸຂາ ໂອຕຣິຕຸວາ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ອາທິໂຕ ປຍຸຖາຍ ສພຸພໍ ຕໍ ປວຕຸຕີ ອາໂຣເຈຕຸວາ – ‘‘ກນຸເຕ, ມມ ຈີວຣໍ ນິສຸສາຍ ໂສ ອຸປາສໂກ ນຍຸໂຖ, ກຈຸຈິ ເມ ອໂຣຄໍ ສີລໍ, ອຕຸຖີ ເມ ສມຄກາໂວ’’ຕິ ປຸຈຸຊີ ສຕຸຖາ ຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ກິກຸຂຸ ອໂຣຄໍ ເຕ ສີລໍ, ອຕຸຖີ ເຕ ສມຄກາໂວ, ໂສ ອປຸປທຸຍຸຄສຸສ ປທຸສຸສິຕຸວາ ວິນາສໍ ປຕຸໂຕ, ນ ເກວລຍຸຈ ອິທາເນວ, ອຕີເຕປີ ອປຸປທຸຍຸຄານໍ ປທຸສຸສິຕຸວາ ວິນາສໍ ປຕຸໂຕເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ຕມຕຸຖໍ ປກາເສນຸໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ອຕີເຕ ກິເຣໂກ ເວຊຸໂຊ ເວຊຸຊກມຸມຕຸຖາຍ ຄາມໍ ວິຈຣິຕຸວາ ກິຍຸຈີ ກມຸມໍ ອລກິຕຸວາ ຊາຕຊຸຊຕຸໂຕ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຄາມທຸວາເຣ

ສມ຺ພຫຸເລ ກຸມາຣເກ ກີລຸອນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິເມ ສປ຺ເປນ ທໍສາເປຕ຺ວາ ຕິກິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອາຫາຣໍ ລກິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເອກສ຺ມີ ຣຸກ຺ຂພິເລ ສີສໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ນິປ຺ນ຺ນໍ ສປ຺ປໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ, ‘‘ອມ຺ໂກ, ກຸມາຣກາ ເອໂສ ສາລຸອິກໂປ຺ຕໂກ, ຄຕ຺ຫາຖ ນ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ອເຖໂກ ກຸມາຣໂກ ສປ຺ປໍ ຄີວາຍໍ ທລ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສປ຺ປກາວໍ ຉຕ຺ວາ ວິຣວນ຺ໂຕ ອວິທູເຣ ຖິຕສ຺ສ ເວຊ຺ຊສ຺ສ ມຕ຺ຖເກ ຂິປີ. ສປ຺ໂປ ເວຊ຺ຊສ຺ສ ຂນ຺ທຜ຺ຄິກໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທລ຺ຫໍ ທໍສິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປສີ, ເອວເມສ ໂກໂກ ສຸນຂລຸທ຺ທໂກ ປຸພ຺ເພປີ ອປ຺ປທຸຜ຺ຄສ຺ສ ປທຸສ຺ສິຕ຺ວາ ວິນາສໍ ປຕ຺ໂຕເຍວາຕິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຌີ ຆເຜຕ຺ວາ ຜມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໒໕.

‘‘ໂຍ ອປ຺ປທຸຜ຺ຄສ຺ສ ນຣສ຺ສ ທຸສ຺ສຕິ, ສຸທ຺ຜສ຺ສ ໂປສສ຺ສ ອນງ຺ຄຕາສ຺ສ;

ຕເມວ ພາລໍ ປຈ຺ເຈຕິ ປາປໍ, ສຸຂຸໂມ ຣໂຊ ປຕິວາຕໍວ ຂິຕ຺ໂຕ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປທຸຜ຺ຄສ຺ສາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ວາ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ວາ ອທຸຜ຺ຄສ຺ສ. ນຣສ຺ສາຕິ ສຕ຺ຕສ຺ສ. ທຸສ຺ສຕີຕິ ອປຣຊ຺ຊຕິ. ສຸທ຺ຜສ຺ສາຕິ ນິຣປຣາຜສ຺ເສວ. ໂປສສ຺ສາຕິ ອິທມ຺ປິ ອປເຣນາກາເຣນ ສຕ຺ຕາຜິວຈນເມວ. ອນງ຺ຄຕາສ຺ສາຕິ ນິກ຺ກິເລສສ຺ສ. ປຈ຺ເຈຕີຕິ ປຕິເອຕິ. ປຕິວາຕນ຺ຕິ ຍຖາ ເອເກນ ປຸຣິເສນ ປຕິວາເຕ ຖິຕໍ ປຫຣິຕຸກາມຕາຍ ຂິຕ຺ໂຕ ສຸຂຸໂມ ຣໂຊຕິ ຕເມວ ປຸຣິສໍ ປຈ຺ເຈຕິ, ຕສ຺ເສວ ອຸປຣິ ປຕຕິ, ເອວເມວ ໂຍ ປຸຄ຺ຄໂລ ອປທຸຜ຺ຄສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ປາຕິປ຺ປຫຣາທີນິ ທທນ຺ໂຕ ປທຸສ຺ສຕິ, ຕເມວ ພາລໍ ທິຜ຺ເຖວ ຜມ຺ເມ, ສມ຺ປຣາເຍ ວາ ນິຣຍາທີສຸ ວິປຈ຺ຈມານໍ ຕໍ ປາປໍ ວິປາກທຸກ຺ຂວເສນ ປຈ຺ເຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຜ຺ຖຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຜມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ໂກກສຸນຂລຸທ຺ທກວຕ຺ຖຸ ນວມໍ.

໑໐. ມຕິກາຣກຸລູປກຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ຄພ຺ກເມເກຕິ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຕິກາຣກຸລູປກໍ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ ເຖໂຣ ເອກສ຺ສ ມຕິກາຣສ຺ສ ກຸເລ ທ຺ວາທສ ວສ຺ສານິ ກຸຍ຺ຊິ. ຕສ຺ມີ ກຸເລ ຊຍມ຺ປຕິກາ ມາຕາປິຕຸຜ຺ຖາເນ ຖຕ຺ວາ ເຖຣໍ ປຕິຊຄ຺ຄິສຸ. ອເຖກທິວສໍ ໂສ ມຕິກາໂຣ ເຖຣສ຺ສ ປຸຣໂຕ ມໍສໍ ຉິນ຺ທນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ. ຕສ຺ມີ ຂເຓ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ເອກໍ ມຕິຣຕນໍ ‘‘ອິມໍ ໂຜວິຕ຺ວາ ວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຫິຓຕູ’’ຕິ ເປເສສິ. ມຕິກາໂຣ ສໂລຫິເຕເນວ ຫຕ຺ເຖນ ຕໍ ປຕິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ເປລ຺ອາຍ ອຸປຣິ ຖເປຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖໂຜວນຕ຺ຖໍ ອນ຺ໂຕ ປາວິສີ. ຕສ຺ມີ ປນ ເຄເຫ ໂປສາວນິຍໂກຍ຺ຈສກຸໂຓ ອຕ຺ຖິ. ໂສ ໂລຫິຕຄນ຺ເຜນ ມໍສສຍ຺ຍາຍ ຕໍ ມຕິ ເຖຣສ຺ສ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ເສວ ຄິລິ. ມຕິກາໂຣ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຕິ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ‘‘ມຕິ ເກນ ຄຫິໂຕ’’ຕິ ກຣິຍຍ຺ຈ ປຸຕ຺ຕເກ ຈ ປຕິປາຕິຍາ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕຫິ ‘‘ນ ຄຕ຺ຫາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເຖເຣນ ຄຫິໂຕ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ. ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ກຣິຍາຍ ສທ຺ຜິ ມນ຺ເຕສິ – ‘‘ເຖເຣນ ມຕິ ຄຫິໂຕ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ. ສາ, ສາມິ, ມາ ເອວໍ ອວຈ, ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ມຍາ ເຖຣສ຺ສ ນ ກິຍ຺ຈິ ວຊ຺ຊໍ ທິຜ຺ຖປຸພ຺ພໍ, ນ ໂສ ມຕິ ຄຕ຺ຫາຕີຕິ. ມຕິກາໂຣ ເຖຣໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ອິມສ຺ມີ ຖາເນ ມຕິຣຕນໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ຄຫິຕ’’ນ຺ຕິ. ນ ຄຕ຺ຫາມິ, ອຸປາສກາຕີ. ກນ຺ເຕ, ນ ອິຜ ອຍ຺ໂຍ ອຕ຺ຖິ, ຕຸມ຺ເຫຫິເຍວ ຄຫິໂຕ ກວິສ຺ສຕີ, ເທຖ ເມ ມຕິຣຕນນ຺ຕິ. ໂສ ຕສ຺ມີ ອສມ຺ປຕິຈ຺ຉນ຺ເຕ ປຸນ ກຣິຍໍ ອາຫ – ‘‘ເຖເຣເນວ ມຕິ ຄຫິໂຕ, ປີລ຺ເອຕ຺ວາ ນໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ສາ, ສາມິ, ມາ ໂນ ນາສຍິ, ວຣໍ ອມ຺ເຫຫິ ທາສພ຺ຍໍ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ, ນ ຈ ເຖຣໍ ເອວຣູປໍ ວຕ຺ຕຸນ຺ຕີ. ໂສ ‘‘ສພ຺ເພວ ມຍໍ ທາສຕ຺ຕໍ ອຸປຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ມຕິມູລໍ ນ ອຄ຺ຆາມາ’’ຕິ ຣຊ຺ຊຸໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ສີສໍ ເວເຖຕ຺ວາ ທຕ຺ເຫນ ຆຜ຺ເຜສິ. ເຖຣສ຺ສ ສີສໂຕ ຈ ກຕ຺ຓນາສາຫິ ຈ ໂລຫິຕໍ ປຄ຺ຆຣິ, ອກ຺ຂີນິ ນິກ຺ຂມນາກາຣປ຺ປຕ຺ຕານີ ອເຫສຸໍ, ໂສ ເວທນາປ຺ມຕ຺ໂຕ ກູມິຍໍ ປຕິ. ໂກຍ຺ໂຈ ໂລຫິຕຄນ຺ເຜນາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂລຫິຕໍ ປີວິ. ອຖ ນໍ ມຕິກາໂຣ ເຖເຣ ອຸປ຺ປນ຺ນໂກຜເວເຄນ ‘‘ຕ຺ວໍ ກີ ກໂຣສີ’’ຕິ ປາເທນ ປຫຣິຕ຺ວາ ຂິປີ. ໂສ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ມຣິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕາໂນ ອໂຫສີ.

ເຖໂຣ ຕໍ ທິສ຺ວາ, ອຸປາສກ, ສີເສ ເວຖນໍ ຕາວ ເມ ສີຖິລໍ ກຕ຺ວາ ອິມໍ ໂກລຸຈໍ ໂອໂລເກຫີ ''ມໂຕ ວາ, ໂນ ວາ''ຕິ។ ອຖ ນໍ ໂສ ອາຫ – ''ເອໂສ ວິຍ ຕ຺ວມ຺ປີ ມຣິສ຺ສສີ''ຕິ។ ອຸປາສກ, ອິມິນາ ໂສ ມຕິ ຄິລິໂຕ, ສເຈ ອຍໍ ນ ອມຣິສ຺ສາ, ນ ເຕ ອທໍ ມຣນ຺ໂຕປີ ມຕື ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິ។ ໂສ ຕສ຺ສ ອຸທຣໍ ຜາເລຕ຺ວາ ມຕື ທິສ຺ວາ ປເວເຜນ຺ໂຕ ສໍວິຄ຺ຄມານໂສ ເຖຣສ຺ສ ປາທມູເລ ນິປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ''ຂມຖ, ເມ, ກນ຺ເຕ, ອຊານນ຺ເຕນ ມຍາ ກຕ''ນ຺ຕິ ອາຫ។ ອຸປາສກ, ເນວ ຕຸຍ຺ທໍ ໂທໂສ ອຕ຺ຖິ, ນ ມຍ຺ທໍ, ວຜ຺ຜສ຺ເສເວສ ໂທໂສ, ຂມາມິ ເຕຕິ។ ກນ຺ເຕ, ສເຈ ເມ ຂມຖ, ປກຕິນິຍາເມເນວ ເມ ເຄເຫ ນິສີທິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫາຖາຕິ។ ''ອຸປາສກ, ນ ທານາຫໍ ອິໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ປເຣສໍ ເຄຫສ຺ສ ອນ຺ໂຕຉທນໍ ປວິສິສ຺ສາມິ, ອນ຺ໂຕເຄຫປເວສນສ຺ເສວ ຫິ ອຍໍ ໂທໂສ, ອິໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ປາເທສຸ ອາວ ຫນ຺ເຕສຸ ເຄຫທ຺ວາເຣ ຖິໂຕວ ກິກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຊຸຕງຄໍ ສມາທາຍ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

''ປຈ຺ຈຕິ ມຸນິໂນ ກຕ຺ຕໍ, ໂຖກໍ ໂຖກໍ ກຸເລ ກຸເລ;

ປີຕ຺ຫິກາຍ ຈຣິສ຺ສາມິ, ອຕ຺ຖິ ຊງໝພລໍ ມມາ''ຕິ។ (ເຖຣຄາ។ ໒໔໗) –

ອິທຍ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ເຖໂຣ ເຕເນວ ພ຺ຍາຮິນາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ປຣິນິພ຺ພາຍິ។ ໂກຍ຺ໂຈ ມຕິກາຣສ຺ສ ກຣິຍາຍ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມີ ປຜິສນ຺ຮີ ຄຕ຺ຫີ។ ມຕິກາໂຣ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ។ ມຕິກາຣສ຺ສ ກຣິຍາ ເຖເຣ ມຸທຸຈິຕ຺ຕຕາຍ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ។ ກິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖາຣໍ ເຕສໍ ອກິສມ຺ປຣາຍໍ ປຸຈ຺ຉິສຸ។ ສຕ຺ຖາ, ''ກິກ຺ຂເວ, ອິເຮກຈ຺ເຈ ຄພ຺ເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ, ເອກຈ຺ເຈ ປາປ ກາຣິໂນ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ, ເອກຈ຺ເຈ ກຕກລ຺ຍາຕາ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ, ອນາສວາ ປນ ປຣິນິພ຺ພາຍນ຺ຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຮີ ໝເຜຕ຺ວາ ຮມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໒໖។

''ຄພ຺ກເມເກ ອຸປ຺ປ຺ຊຊນ຺ຕິ, ນິຣຍໍ ປາປກມ຺ມິໂນ;

ສຄ຺ຄໍ ສຸຄຕິໂນ ຍນ຺ຕິ, ປຣິນິພ຺ພນ຺ຕິ ອນາສວາ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ຄພ຺ກນ຺ຕິ ອິຮ ມນຸສ຺ສຄພ຺ໂກວ ອຮິປ຺ເປໂຕ។ ເສສເມຕ຺ຖ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕື່ສູຕິ។

ມຕິກາຣກຸລູປກຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ທສມໍ។

໑໑។ ຕໂຍຊນວຕ຺ຖຸ

ນອນ຺ຕລິກ຺ເຂຕິ ອິມໍ ຮມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຕໂຍ ຊເນ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ។

ສຕ຺ຖຣິ ກິຣ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ເຕ ສມ຺ພຫຸລາ ກິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖຸ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ເອກໍ ຄາມໍ ປີຕ຺ຫາຍ ປວິສີສຸ។ ຄາມວາ ສີໂນ ເຕ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ອາທາຍ ອາສນສາລາຍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຍາຄຸຂຊ຺ຊກໍ ທຕ຺ວາ ປີຕ຺ຫປາຕເວລໍ ອາຄມຍມານາ ຮມ຺ມໍ ສຸຕນ຺ ຕາ ນິສີທີສຸ។ ຕສ຺ມີ ຂເຕ ກຕ຺ຕໍ ປຈິຕ຺ວາ ສູປພ຺ຍຍ຺ຊນໍ ຊູປຍມານາຍ ເອກິສ຺ສາ ອິຕ຺ຖິຍາ ກາຊນໂຕ ອຄ຺ຄິຊາລາ ອຸຜ຺ຖຫິຕ຺ວາ ຉທນໍ ຄຕ຺ຫີ។ ຕໂຕ ເອກໍ ຕິຕກຣລ຺ອໍ ອຸຜ຺ຖຫິຕ຺ວາ ຊລມານໍ ອາກາສໍ ປກ຺ຂນ຺ທີ។ ຕສ຺ມີ ຂເຕ ເອໂກ ກາໂກ ອາກາເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ ໂຕ ຕຕ຺ຖ ຄີວໍ ປເວເສຕ຺ວາ ຕິຕວລ຺ລິເວຖິໂຕ ຊາຍິຕ຺ວາ ຄາມມຊ຺ເຊ ປຕິ ។ ກິກ຺ຂູ ຕໍ ທິສ຺ວາ ''ອໂຫ ກາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ, ປສ຺ສຖາວຸໂສ, ກາເກນ ປຕ຺ຕໍ ວິປ຺ປກາຣໍ, ອິມິນາ ກຕກມ຺ມໍ ອຍ຺ຍຕ຺ຣ ສຕ຺ຖາຣາ ໂກ ຊານິສ຺ສຕິ, ສຕ຺ຖາຣມສ຺ສ ກມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ ສາມາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປກ຺ກມີສຸ។

ອປເຣສມ຺ປີ ກິກ຺ຂູນໍ ສຕ຺ຖຸ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ນາວໍ ອກິຣຸຍ຺ຫ ຄຈ຺ຉນ຺ຕານໍ ນາວາ ສມຸທ຺ເທ ນິຈ຺ຈລາ ອຝ຺ຖາສິ. ມນຸສ຺ສາ ''ກາລຸອກຕ຺ຕິນາ ເອຕ຺ຖ ກວິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ສລາກໍ ວິຈາເຣສ຺ນໍ. ນາວິກສ຺ສ ຈ ກຣິຍາ ປຖມວເຍ ກິຕາ ທສ຺ສນິຍາ ປາສາທິກາ, ສລາກາ ຕສ຺ສາ ປາປຸຕິ. ''ສລາກໍ ປຸນ ວິຈາເຣຖາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຍາວຕຕິຍໍ ວິຈາເຣສ຺ນໍ, ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸມ຺ປິ ຕສ຺ສາ ເອວ ປາປຸຕິ. ມນຸສ຺ສາ ''ກີ, ສາມິ''ຕິ ນາວິກສ຺ສ ມຸຂໍ ໂອໂລເກສ຺ນໍ. ນາວິໂກ ''ນ ສກ຺ກາ ເອກິສ຺ສາ ອຕ຺ຖາຍ ມຫາຊນໍ ນາເສຕຸໍ, ອຸທເກ ນໍ ຂິປຖາ''ຕິ ອາຫ. ສາ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸທເກ ຂິປິຍມານາ ມຣຕາກຍຕຊ຺ຊິຕາ ວິຣວໍ ອກາສິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ນາວິໂກ ໂກ ອຕ຺ໂຖ ອິມິສ຺ສາ ອາກຣເຕຫິ ນຝ຺ເຖຫິ, ສພ຺ພາກຣຕານິ ໂອມຸຍ຺ຈິຕ຺ວາ ເອກໍ ປີໂລຕິກໍ ນິວາສາເປຕ຺ວາ ຉຑ຺ເທຖ ນໍ, ອຫໍ ປເນຕໍ ອຸທກາປິຝ຺ເຖ ປ຺ລວມານໍ ທຝ຺ຖຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ ຕສ຺ມາ ຍຖາ ນໍ ອຫໍ ນ ປສ຺ສາມິ, ຕຖາ ເອກໍ ວາລຸກກຸຝໍ ຄີວາຍ ພນ຺ຂິຕ຺ວາ ສມຸທ຺ເທ ຂິປຖາຕິ. ເຕ ຕຖາ ກຣີສ຺ນ. ຕມ຺ປີ ປຕິຕຝ຺ຖາເນເຍວ ມຈ຺ຉກຈ຺ຉປາ ວິລຸມ຺ປີສ຺ນ. ກິກ຺ຂູ ຕໍ ປວຕ຺ຕີ ລຕ຺ວາ ''ຖເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ໂກ ອຝ຺ໂຍ ເອຕິສ຺ສາ ອິຕ຺ຖິຍາ ກຕກມ຺ມໍ ຊານິສ຺ສຕິ, ສຕ຺ຖາຣໍ ຕສ຺ສາ ກມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມາ''ຕິ ອິຈ຺ຉິຕຝ຺ຖານໍ ປຕ຺ວາ ນາວາໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ປກ຺ກມີສ຺ນ.

ອປເຣປີ ສຕ຺ຕ ກິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖຸ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ສາຍໍ ເອກໍ ວິຫາຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ວສນຝ຺ຖານໍ ປຸຈ຺ຉີສ຺ນ. ເອກສ຺ມິຝ຺ຈ ເລເຕ ສຕ຺ຕ ມຝ຺ຈາ ໂຫນ຺ຕິ. ເຕສໍ ຕເທວ ລກິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນິປນ຺ນານໍ ຣຕ຺ຕິກາເຄ ກູຍາຄາຣມຕ຺ໂຕ ປາສາໂຕ ປວຝ຺ຝມາໂນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເລຕທ຺ວາຣໍ ປີທຫີ. ເນວາສິກາ ກິກ຺ຂູ ''ມຍໍ ອິມໍ ເລຕໍ ອາຄນ຺ຕຸກກິກ຺ຂູນໍ ປາປຍິມ຺ຫາ, ອຍຝ຺ຈ ມຫາປາສາໂຕ ເລຕທ຺ວາຣໍ ປີທຫນ຺ໂຕ ອຝ຺ຖາສິ, ອປເນສ຺ສາມ ນ''ນ຺ຕິ ສມນ຺ຕາ ສຕ຺ຕຫິ ຄາເມຫິ ມນຸສ຺ເສ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ວາຍມນ຺ຕາປີ ຖານາ ຈາເລຕຸໍ ນາສກ຺ຂີສ຺ນ. ອນ຺ໂຕ ປວິຝ຺ຖກິກ຺ຂູປີ ວາຍມີສ຺ເຍວ. ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ສຕ຺ຕາຫໍ ປາສາຕໍ ຈາເລຕຸໍ ນາສກ຺ຂີສ຺ນ. ອາຄນ຺ຕຸກາ ສຕ຺ຕາຫໍ ຉາຕຊ຺ຊຕ຺ຕາ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ອນຸກວີສ຺ນ. ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ປາສາໂຕ ສຍເມວ ປວຝ຺ຝິຕ຺ວາ ອປຄໂຕ. ກິກ຺ຂູ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ''ອມ຺ຫາກໍ ອິມໍ ປາປໍ ອຝ຺ຝຕ຺ຣ ສຕ຺ຖາຣາ ໂກ ຊານິສ຺ສຕິ, ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປກ຺ກມີສ຺ນ. ເຕ ປຸຣິເມຫິ ສທ຺ຂີ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ສມາຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ເອກໂຕວ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ສຕ຺ຖາຣາ ກຕປຝິສນ຺ຖາຣາ ອຕ຺ຕນາ ອຕ຺ຕນາ ທິຝ຺ຖານຸກູຕານິ ກາຣຕານິ ປຝິປາຝິຍາ ປຸຈ຺ຉີສ຺ນ.

ສຕ຺ຖາປີ ເຕສໍ ປຝິປາຝິຍາ ເອວໍ ພ຺ຍາກາສິ – ''ກິກ຺ຂເວ, ໂສ ຕາວ ກາໂກ ອຕ຺ຕນາ ກຕກມ຺ມເມວ ອນຸໂກສິ. ອຕີຕກາເລ ຫິ ພາຣາຕາສິຍໍ ເອໂກ ກສ຺ສໂກ ອຕ຺ຕໂນ ໂຄຕໍ ທເມນ຺ໂຕ ທເມຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ. ໂສ ຫິສ຺ສ ໂຄໂຕ ໂຖກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິ, ໂປເຖຕ຺ວາ ອຸຝ຺ຖາປີໂຕປີ ໂຖກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນປີ ຕເຖວ ນິປຊ຺ຊິ. ໂສ ວາຍມິຕ຺ວາ ຕໍ ທເມຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ໂກທາກິກູໂຕ ຫຸຕ຺ວາ 'ອິໂຕ ທານິ ປຝ຺ຖາຍ ສຸຂໍ ນິປຊ຺ຊິສ຺ສສີ'ຕິ ປລາລປີຕ຺ຫໍ ວິຍ ກໂຣນ຺ໂຕ ປລາເລນ ຕສ຺ສ ຄີວໍ ປລິເວເຖຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິມທາສິ, ໂຄໂຕ ຕຕ຺ເຖວ ຊາຍິຕ຺ວາ ມໂຕ. ຕທາ, ກິກ຺ຂເວ, ເຕນ ກາເກນ ຕໍ ປາປກມ຺ມໍ ກຕໍ. ໂສ ຕສ຺ສ ວິປາເກນ ທີຝຣຕ຺ຕໍ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ວິປາກາວເສເສນ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ກາກໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເອວເມວ ອາກາເສ ຊາຍິຕ຺ວາວ ມໂຕ''ຕິ.

ສາປີ, ກິກ຺ຂເວ, ອິຕ຺ຖີ ອຕ຺ຕນາ ກຕກມ຺ມເມວ ອນຸໂກສິ. ສາ ຫິ ອຕີເຕ ພາຣາຕາສິຍໍ ເອກສ຺ສ ຄຫປຕິກສ຺ສ ກຣິຍາ ອຸທກາຫຣຕາໂກຝ຺ຝນປຈນາທີນີ ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ສຫຕ຺ເຖເນວ ອກາສິ. ຕສ຺ສາ ເອໂກ ສຸນໂຂ ຕໍ ເຄເຫ ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ກຸຣຸມານໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕວ ນິສີທຕິ. ເຂຕ຺ເຕ ກຕ຺ຕໍ ຫຣນ຺ຕິຍາ ທາຣຸປຕ຺ຕາທີນໍ ວາ ອຕ຺ຖາຍ ອຣຝ຺ຝໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຍາ ຕາຍ ສທ຺ຂີເຍວ ຄຈ຺ຉຕິ. ຕໍ ທິສ຺ວາ ທທຫຣມນຸສ຺ສາ ''ອມ຺ໂກ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ສຸນຂລຸທ຺ທໂກ, ອຊ຺ຊ ມຍໍ ມໍເສນ ກຸຝ຺ຊິສ຺ສາມາ''ຕິ ອຸປ຺ປຕ຺ເຫນ຺ຕິ. ສາ ເຕສໍ ກຖາຍ ມງ຺ກຸ ຫຸຕ຺ວາ ສຸນຂໍ ເລຑ຺ຑຸທຕ຺ຑາທີຫິ ປຫຣິຕ຺ວາ ປລາເປຕິ, ສຸນໂຂ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຸນ ອນຸພນ຺ຜຕິ. ໂສ ກິຣສ຺ສາ ຕຕິເຍ ອຕ຺ຕກາເວ ກຕ຺ຕາ ອໂຫສິ, ຕສ຺ມາ ສິເນຫໍ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ. ກິຝ຺ຈາປີ ຫິ ອນມຕ຺ຄເຄ ສໍສາເຣ ຊາຍາ ວາ ປຕິ ວາ ອກູຕປຸພ຺ພາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອວິທູເຣ ປນ ອຕ຺ຕກາເວ ຝາຕເກສຸ ອຕິມຕ຺ໂຕ ສິເນໂຫ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ໂສ ສຸນໂຂ ຕໍ ວິຊຫິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ. ສາ ຕສ຺ສ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເຂຕ຺ຕໍ ສາມິກສ຺ສ ຍາຄຸໍ ຫຣມານາ ຣຊ຺ຊຸໍ ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄ ຖເປຕ຺ວາ ອຄມາສິ, ສຸນໂຂ ຕາເຍວ ສທ຺ຂີ ຄໂຕ. ສາ ສາມິກສ຺ສ ຍາຄຸໍ ທຕ຺ວາ ຕຸຈ຺ຉກຸຝໍ ອາທາຍ ເອກໍ ອຸທກຝ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸຝໍ ວາລຸກາຍ ປູເຣຕ຺ວາ ສມີເປ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຖິຕສ຺ສ ສຸນຂສ຺ສ ສທ຺ທມກາສິ. ສຸນໂຂ ''ຈິຣສ຺ສໍ ວຕ ເມ ອຊ຺ຊ ມນຸຣກຖາ ລທ຺ຂາ''ຕິ ນງ຺ຄຸຝ຺ຖໍ ຈາເລນ຺ໂຕ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິ. ສາ ຕໍ ຄີວາຍໍ ທລ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກາຍ ຣຊ຺ຊຸໂກຝິຍາ ກຸຝໍ ພນ຺ຜິຕ຺ວາ ເອກໍ ຣຊ຺ຊຸໂກຝີ ສຸນຂສ຺ສ ຄີວາຍໍ ພນ຺ຜິຕ຺ວາ ກຸຝໍ ອຸທກາກິມຸຂໍ ປວຝ຺ເຝສິ. ສຸນໂຂ ກຸຝໍ ອນຸພນ຺ຜນ຺ໂຕ ອຸທເກ ປຕິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ກາລມກາສິ. ສາ ຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ວິປາເກນ ທີຝຣຕ຺ຕໍ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ວິປາກາວເສເສນ ອຕ຺ຕກາວສເຕ ວາລຸກກຸຝໍ ຄີວາຍໍ ພນ຺ຜິຕ຺ວາ ອຸທເກ ປກ຺ຂິຕ຺ຕາ ກາລມກາສີຕິ.

ຕຸມ຺ເຫທີປີ, ກິກຸຂເວ, ອຕຸຕນາ ກຕກມຸມເມວ ອນຸກູຕັ໋ ອຕີຕສຸມິລຸທີ ພາຣາຓສີວາສີໂນ ສຕຸຕ ໂຕປາລກຫາຣກາ ເອກສຸມີ ອຜວິປເທເສ ສຕຸຕາຫວາເຣນ ຄາວິໂຍ ວິຈຣນຸຕາ ເອກທິວສ໌ ຄາວິໂຍ ວິຈາເຣຕຸວາ ອາຄຈຸຉນຸຕາ ເອກ໌ ມຫາໂຄນ໌ ທິສຸວາ ອນຸພນຸຊີສຸ໌ ໂຄຜາ ປລາຍິຕຸວາ ເອກ໌ ວມຸມິກ໌ ປາວິສິ໌ ຕສຸສ ປນ ວມຸມິກສຸສ ສຕຸຕ ລິທຸທານິ, ທາຣກາ ''ມຍ໌ ທານິ ຄເຫຕຸ໋ ນ ສກຸຂິສຸສາມ, ສຸເວ ອາຄນຸຕຸວາ ຄຕຸທິສຸສາມາ''ຕິ ເອເກໂກ ເອເກກ໌ ສາຂກຸງຄມຸຍຸຄື ອາທາຍ ສຕຸຕປີ ຊນາ ສຕຸຕ ລິທຸທານິ ປີທຫິຕຸວາ ປກຸກມີສຸ ໆ ເຕ ປຸນທິວເສ ຕ໌ ໂຄນ໌ ອມນສິກຕຸວາ ອຄຸຄສຸມີ ປເທເສ ຄາວິໂຍ ວິຈາເຣຕຸວາ ສຕຸຕເມ ທິວເສ ຄາວິໂຍ ອາທາຍ ຄຈຸຉນຸຕາ ຕ໌ ວມຸມິກ໌ ທິສຸວາ ສຕີ ປຕິລກິຕຸວາ ''ກາ ນຸ ໂຂ ຕສຸສາ ໂຄຜາຍ ປວຕຸຕີ''ຕິ ອຕຸຕນາ ອຕຸຕນາ ປີທຫິຕານິ ລິທຸທານິ ວິວຣີສຸ໌ ໂຄຜາ ຊີວິເຕ ນິຣາລຍາ ຫຸຕຸວາ ອຜຸກິຈມຸມາວເສສາ ປເວຜມານາ ນິກຸຂມີ໌ ເຕ ຕ໌ ທິສຸວາ ອນຸກມຸປ໌ ກຕຸວາ ''ມາ ນ໌ ມາເຣຖ, ສຕຸຕາຫ໌ ລີນຸນກາຕຸຕາ ຊາຕາ''ຕິ ຕສຸສາ ປີຜຸຄື ປຣິມຊຸຊິຕຸວາ ''ສຸເຂນ ຄຈຸຉາທີ''ຕິ ວິສຸສຊຸເຊສຸ໌ ເຕ ໂຄຜາຍ ອມາຣິຕຕຸຕາ ນິຣເຍ ຕາວ ນ ປຈຸຈີສຸ໌ ເຕ ປນ ສຕຸຕ ຊນາ ເອກໂຕ ຫຸຕຸວາ ຈຸທຸທສສຸ ອຕຸຕກາເວສຸ ສຕຸຕ ສຕຸຕ ທິວສານີ ລີນຸນກາຕຸຕາ ອເຫສຸ໌ ຕທາ, ກິກຸຂເວ, ຕຸມ຺ເຫທີ ສຕຸຕທີ ໂຄປາລເກທີ ຫຸຕຸວາ ຕ໌ ກມຸມ໌ ກຕນຸຕີ໌ ເອວ໌ ສຕຸຖາ ເຕທີ ປຸຜຸຖປຸຜຸຖ໌ ປລຸຫ໌ ພຸຍາກາສີ໌

ອເຖໂກ ກິກຸຂຸ ສຕຸຖາຣ໌ ອາຫ – ''ກີ ປນ, ກນຸເຕ, ປາປກມຸມ໌ ກຕຸວາ ອາກາເສ ອຸປຸປຕິຕສຸສປີ ສມຸທຸທ໌ ປກຸຂນຸທສຸສາປີ ປພຸພຕນຸຕຣ໌ ປວິຜຸຖສຸສາປີ ໂມກຸໂຂ ນຕຸຖີ''ຕີ໌ ສຕຸຖາ ''ເອວເມຕ໌, ກິກຸຂເວ, ອາກາສາທີສຸປີ ເອກປເທໂສປີ ນຕຸຖີ, ຍຕຸຖ ຄິໂຕ ປາປກມຸມໂຕ ມຸຈຸເຈຍຸຍາ''ຕິ ວຕຸວາ ອນຸສນຸຊີ ໝເຜຕຸວາ ຜມຸມ໌ ເທເສນຸໂຕ ອິມ໌ ຄາຖມາຫ –

໑໒໗໌

''ນ ອນຸຕລິກຸເຂ ນ ສມຸທຸທມຊຸເຊ, ນ ປພຸພຕານ໌ ວິວຣ໌ ປວິສຸສ;

ນ ວິຊຸຊຕີ ໂສ ຊຄຕິປຸປເທໂສ, ຍຕຸຖຜຸຄິໂຕ ມຸຈຸເຈຍຸຍ ປາປກມຸມາ''ຕີ໌

ຕສຸສຕຸໂຖ – ສເຈ ທີ ໂກຈິ ''ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ປາປກມຸມໂຕ ມຸຈຸຈິສຸສາມີ''ຕິ ອນຸຕລິກຸເຂ ວາ ນິສີເທຍຸຍ, ຈຕຸຣາສີຕິ ໂຍຊນສຫສຸສຄມຸກີຣ໌ ມຫາສມຸທຸທ໌ ວາ ປວິເສຍຸຍ, ປພຸພຕນຸຕເຣ ວາ ນິສີເທຍຸຍ, ເນວ ປາປກມຸມໂຕ ມຸຈຸເຈຍຸຍ໌ ປຸຣຕຸຖິມາທີສຸ ຊຄຕິປເທເສສຸ ປຖວີກາເຄສຸ ນ ໂສ ວາລຄຸຄມຕຸໂຕປີ ໂອກາໂສ ອຕຸຖີ, ຍຕຸຖ ຄິໂຕ ປາປກມຸມໂຕ ມຸຈຸຈິຕຸ໋ ສກຸກຸເຫຍຸຍາຕີ໌

ເທສນາວສາເນ ເຕ ກິກຸຂູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສຸ, ສມຸປຕຸຕມຫາຊນສຸສາປີ ສາຕຸຖິກາ ຜມຸມເທສນາ ອໂທສີຕີ໌

ຕໂຍຊນວຕຸຖຸ ເອກາທສມ໌

໑໒໌ ສຸປຸປພຸທຸຜສກຸຍວຕຸຖຸ

ນອນຸຕລິກຸເຂຕິ ອິມ໌ ຜມຸມເທສນ໌ ສຕຸຖາ ນິຄຸໂຣຜາຣາເມ ວິຫຣນຸໂຕ ສຸປຸປພຸທຸຜ໌ ສກຸກ໌ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໌

ໂສ ກິຣ ''ອຍ໌ ມມ ຊີຕຣ໌ ຉຫຸເຫຕຸວາ ນິກຸຂນຸໂຕ ຈ, ມມ ປຸຕຸຕ໌ ປພຸພາເຊຕຸວາ ຕສຸສ ເວຣິຜຸຖາເນ ຄິໂຕ ຈາ''ຕິ ອິເມທີ ທຸວີທີ ກາຣເຕທີ ສຕຸຖຣິ ອາຫາຕ໌ ພນຸຜິຕຸວາ ເອກທິວສ໌ ''ນ ທານິສຸສ ນິມນຸຕນຜຸຖານ໌ ຄນຸຕຸວາ ກຸຍຸຊິຕຸ໋ ທສຸສາມີ''ຕິ ຄມນມຄຸຄ໌ ປີທຫິຕຸວາ ອນຸຕຣວີຖິຍ໌ ສຸຣ໌ ປີວນຸໂຕ ນິສີທີ໌ ອຖສຸສ ສຕຸຖຣິ ກິກຸຂຸສງຈປຣິວຸເຕ ຕ໌ ຖານ໌ ອາຄເຕ ''ສຕຸຖາ ອາຄໂຕ''ຕິ ອາໂຣເຈສຸ໌ ໆ ໂສ ອາຫ – ''ປຸຣໂຕ ຄຈຸຉາຕິ ຕສຸສ ວເທຖ, ນາຍ໌ ມຍາ ມຫລຸລກຕໂຣ, ນາສຸສ ມຄຸຄ໌ ທສຸສາມີ''ຕິ ປຸນປຸປຸນ໌ ວຸຈຸຈມາໂນປີ ຕເຖວ ວຕຸວາ ນິສີທີ໌ ສຕຸຖາ ມາຕຸລສຸສ ສນຸຕິກາ ມຄຸຄ໌ ອລກິຕຸວາ ຕໂຕ ນິວຕຸຕີ໌ ໂສປີ ເອກ໌ ຈຣປຸຣິສ໌ ເປເສສິ ''ຄຈຸຉ, ຕສຸສ ກຖ໌ ສຸຕຸວາ ເອທີ''ຕີ໌ ສຕຸຖາປີ ນິວຕຸຕນຸໂຕ ສິຕ໌ ກຕຸວາ ອານນຸທຕຸເຖເຣນ 'ໂກ ນຸ ໂຂ, ກນຸເຕ, ສິຕສຸສ ປາຕຸກມຸມສຸສ ປຈຸຈໂຍ''ຕິ ປຸຜຸໂຖ ອາຫ – ''ປສຸສສິ, ອານນຸທ, ສຸປຸປພຸທຸຜ''ນຸຕີ໌ ປສຸສາມິ, ກນຸເຕຕີ໌ ກາຣິຍ໌ ເຕນ ກມຸມ໌ ກຕ໌ ມາທິສສຸສ ພຸທຸຜສຸສ ມຄຸຄ໌ ອເທນຸເຕນ, ອິໂຕ ສຕຸຕເມ ທິວເສ ເຫຜຸຖາປາສາເທ ໂສປານປາທມູເລ ປຖວີ ປວິສິສຸສຕີຕີ໌ ຈຣປຸຣິໂສ ຕ໌ ກຖ໌ ສຸຕຸວາ ສຸປຸປພຸທຸຜສຸສ ສນຸຕິກ໌ ຄນຸຕຸວາ ''ກີ ມມ ກາຄິເນຍຸເຍນ ນິວຕຸຕນຸເຕນ ວຸຕຸຕ''ນຸຕິ ປຸຜຸໂຖ ຍຖາສຸຕ໌

ອາໂຣເຈສີ ໂສ ຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ''ນ ທານີ ມມ ກາຄິເນຍຸຍສຸສ ກຖາຍ ໂທໂສ ອຕຸຖິ, ອຫຸສາ ຍໍ ໂສ ວທຕິ, ຕໍ ຕເຖວ ໂຫຕີ. ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ນໍ ອິທານີ ມຸສາວາເທນ ນິຄຸຄຕຸຫິສຸສາມີ. ໂສ ຫິ ມໍ 'ສຕຸຕເມ ທິວເສ ປຖວີ ປວິສິສຸສຕີ'ຕິ ອນິຍເມນ ອວຕ຺ວາ 'ເທຍຸຖາປາສາເທ ໂສປານປາທມູເລ ປຖວີ ປວິສິສຸສຕີ'''ຕິ ອາຫ. ''ອິໂຕ ທານິ ປຍຸຖາຍາຫໍ ຕໍ ຖານໍ ນ ຄມິສຸສາມີ, ອຖ ນໍ ຕສຸມີ ຖາເນ ປຖວີ ອປວິສິຕ຺ວາ ມຸສາວາເທນ ນິຄຸຄຕຸຫິສຸສາມີ''ຕິ ອຕຸຕໂນ ອຸປໂພຄຊາຕໍ ສພຸພໍ ສຕຸຕກູມິກາປາສາທສຸສ ອຸປຣີ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ໂສປານໍ ຫຣາເປຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປິທຫາເປຕ຺ວາ ເອເກກສຸມີ ທ຺ວາເຣ ທ຺ເວ ທ຺ເວ ມລຸເລ ຖເປຕ຺ວາ ''ສຈາຫໍ ປມາເທນ ເທຍຸຖາ ໂອໂຣຫິຕຸກາໂມ ໂຫມິ, ນິວາເຣຍຸຍາຖ ມ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ສຕຸຕເມ ປາສາທຕເລ ສິຣິຄພຸເກ ນິສີທິ. ສຕຸຖາ ຕໍ ປວຕຸຕິ ສຸຕ຺ວາ, ''ກິກຸຂເວ, ສຸປຸປພຸທຸໂຮ ນ ເກວລໍ ປາສາທຕເລ ເວຫາສໍ ອຸປຸປຕິຕ຺ວາ ອາກາເສ ວາ ນິສີທຕຸ, ນາວາຍ ວາ ສມຸທຸທໍ ປກຸຂນຸທຕຸ, ປພຸພຕນຸຕຣໍ ວາ ປວິສຕຸ, ພຸທຸຣານໍ ກຖາຍ ທຸວິຣາກາໂວ ນາມ ນຕຸຖິ, ມຍາ ວຸຕຸຕຍຸຖາເນເຍວ ໂສ ປຖວີ ປວິສິສຸສຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນຸຂີ ຂເຍຕ຺ວາ ຂມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໘.

''ນ ອນຸຕລິກຸເຂ ນ ສມຸທຸທມຊຸເຊ, ນ ປພຸພຕານໍ ວິວຣໍ ປວິສຸສ;

ນ ວິຊຸຊຕີ ໂສ ຊຄຕິປຸປເທໂສ, ຍຕຸຖຍຸຖິຕໍ ນປຸປສເຫຍຸຍ ມຈຸຈູ''ຕີ.

ຕຕຸຖ ຍຕຸຖ ຖິຕໍ ນປຸປສເຫຍຸຍ, ມຈຸຈູຕິ ຍສຸມີ ປເທເສ ຖິຕໍ ມຣຕໍ ນປຸປສເຫຍຸຍ ນາກິກເວຍຸຍ, ເກສຄຸຄມຕຸໂຕປີ ປຖວີປຸປເທໂສ ນຕຸຖີ. ເສສໍ ປຸຣິມສທິສເມວາຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນີ ປາປຸຕີສູຕີ.

ສຕຸຕເມ ທິວເສ ສຕຸຖຸ ກິກຸຂາຈາຣມຄຸຄສຸສ ນິຣຸທຸຂເວລາຍ ເທຍຸຖາປາສາເທ ສຸປຸປພຸທຸຂສຸສ ມງຄລສຸໂສ ອຸທຸທາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ຕໍ ກິຕຸຕີ ປຫຣີ. ໂສ ອຸປຣີ ນິສິນຸໂນວສຸສ ສທຸທໍ ສຸຕ຺ວາ ''ກິເມຕ''ນ຺ຕິ ປຸຈຸຈິ. ''ມງຄລສຸໂສ ອຸທຸທາໂມ''ຕີ. ໂສ ປນສຸໂສ ສຸປຸປພຸທຸຂໍ ທິສ຺ວາວ ສນ຺ນິສີທຕີ. ອຖ ນໍ ໂສ ຄຕຸຫິຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ນິສິນຸນຍຸຖານາ ອຸຍຸຖາຍ ທ຺ວາຣາກິມຸໂຂ ອໂຫສິ, ທ຺ວາຣານີ ສຍເມວ ວິວຍານີ, ໂສປານໍ ສກຍຸຖາເນເຍວ ຖິຕໍ. ທ຺ວາເຣ ຖິຕາ ມລຸລາ ຕໍ ຄີວາຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເທຍຸຖາກິມຸຂໍ ຂິປີສຸ. ເອເຕນຸປາເຍນ ສຕຸຕສຸປິ ຕເລສຸ ທ຺ວາຣານີ ສຍເມວ ວິວຍານີ, ໂສປານານີ ຍຖາຖາເນ ຖິຕານີ. ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ມລຸລາ ຕໍ ຄີວາຍເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ເທຍຸຖາກິມຸຂໍ ຂິປີສຸ. ອຖ ນໍ ເທຍຸຖາປາສາເທ ໂສປານປາທມູລໍ ສມຸປຕຸຕເມວ ມຫາປຖວີ ວິວຣມານາ ກິຊຊິຕ຺ວາ ສມຸປຜິຈຸຊີ, ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອວີຈິມຸຫີ ນິພຸພຕຸຕີຕີ.

ສຸປຸປພຸທຸຂສກຸຍວຕຸຖຸ ທ຺ວາທສມໍ.

ປາປວຄຸຄວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ.

ນວໂມ ວຄຸໂຄ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១០។ ហត្ថវគ្គោ

១។ ឆព្ពគ្គិយភិក្ខុវត្ថុ

សព្ពេតសន្តីតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ កថេសិ។

ឯកស្មិញ្ហិ សមយេ សត្តរសវគ្គិយេហិ សេនាសនេ បដិជគ្គិតេ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ''និក្ខមថ, មយំ មហល្លកតរា, អម្ហាកំ ឯតំ បាបុណាតី''តិ វត្វា តេហិ ''ន មយំ ទស្សាម, អម្ហេហិ បឋមំ បដិជគ្គិត''ន្តិ វុត្តេ តេ ភិក្ខូ បហរឹសុ។ សត្តរសវគ្គិយា មរណភយតជ្ជិតា មហាវិរវំ វិរវឹសុ។ សត្ថា តេសំ សទ្ទំ សុត្វា ''កិំ ឥទ''ន្តិ បុច្ឆិត្វា ''ឥទំ នាម''តិ អារោចិតេ ''ន, ភិក្ខវេ, ឥតោ បដ្ឋាយ ភិក្ខុនា នាម ឯវំ កត្តព្ពំ, យោ ករោតិ, សោ ឥមំ នាម អាបត្តិំ អាបជ្ជតី''តិ បហារទានសិក្ខាបទំ (បាចិ។ ៤៤៩ អាទយោ) បញ្ញាបេត្វា, ''ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា នាម 'យថា អហំ, តថេវ អញ្ញេបិ ទណ្ឌស្ស តសន្តិ, មច្ចុនោ ភាយន្តី'តិ ញត្វា បរោ ន បហរិតព្ពោ, ន ឃាតេតព្ពោ''តិ វត្វា អនុសន្ធិំ ឃដេត្វា ធម្មំ ទេសេន្តោ ឥមំ គាថមាហ –

១៤៩។

''សព្ពេ តសន្តិ ទណ្ឌស្ស, សព្ពេ ភាយន្តិ មច្ចុនោ;

អត្តានំ ឧបមំ កត្វា, ន ហនេយ្យ ន ឃាតយេ''តិ។

តត្ថ សព្ពេ តសន្តីតិ សព្ពេបិ សត្តា អត្តនិ ទណ្ឌេ បតន្តេ តស្ស ទណ្ឌស្ស តសន្តិ។ មច្ចុនោតិ មរណស្សាបិ ភាយន្តិយេវ។ ឥមិស្សា ច ទេសនាយ ឰយញ្ចន៍ និរវសេសំ, អត្ថោ បន សាវសេសោ។ យថា ហិ រញ្ញា ''សព្ពេ សន្និបតន្តូ''តិ ភេរិយា ចរាបិតាយបិ រាជមហាមត្តេ ឋបេត្វា សេសា សន្និបតន្តិ, ឯវមិធ ''សព្ពេ តសន្តី''តិ វុត្តេបិ ហត្ថាជានេយ្យោ អស្សាជានេយ្យោ ឧសភាជានេយ្យោ ខីណាសវោតិ ឥមេ ចត្តារោ ឋបេត្វា អវសេសាវ តសន្តីតិ វេទិតព្ពា។ ឥមេសុ ហិ ខីណាសវោ សក្កាយទិដ្ឋិយា បហីនត្តា មរណកសត្តំ អបស្សន្តោ ន ភាយតិ, ឥតរេ តយោ សក្កាយទិដ្ឋិយា ពលវត្តា អត្តនោ បដិបក្ខភូតំ សត្តំ អបស្សន្តា ន ភាយន្តីតិ។ ន ហនេយ្យ ន ឃាតយេតិ យថា អហំ, ឯវំ អញ្ញេបិ សត្តាតិ នេវ បរំ បហរេយ្យ ន បហរាបេយ្យាតិ អត្ថោ។

ទេសនាវសានេ ពហូ សោតាបត្តិផលាទីនិ បាបុណឹសូតិ។

ឆព្ពគ្គិយភិក្ខុវត្ថុ បឋមំ។

២។ ឆព្ពគ្គិយភិក្ខុវត្ថុ

សព្ពេ តសន្តីតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ កថេសិ។

បុនេក ឯកស្មិញ្ហិ សមយេ តេនេវ ការណេន បុរិមសិក្ខាបទេ សត្តរសវគ្គិយេ បហរឹសុ។ តេនេវ ការណេន តេសំ តលសត្តិកំ ឧគ្គិរឹសុ។ ឥធាបិ សត្ថា តេសំ សទ្ទំ សុត្វា ''កិំ ឥទ''ន្តិ បុច្ឆិត្វា ''ឥទំ នាម''តិ អារោចិតេ ''ន, ភិក្ខវេ, ឥតោ បដ្ឋាយ ភិក្ខុនា នាម ឯវំ កត្តព្ពំ, យោ ករោតិ, សោ ឥមំ នាម អាបត្តិំ អាបជ្ជតី''តិ តលសត្តិកសិក្ខាបទំ (បាចិ។ ៤៥៤ អាទយោ) បញ្ញាបេត្វា, ''ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា នាម 'យថា អហំ, តថេវ អញ្ញេបិ ទណ្ឌស្ស តសន្តិ, យថា ច មយ្ហំ, តថេវ នេសំ ជីវិតំ បិយ'ន្តិ ញត្វា បរោ ន បហរិតព្ពោ ន ឃាតេតព្ពោ''តិ វត្វា អនុសន្ធិំ ឃដេត្វា ធម្មំ ទេសេន្តោ ឥមំ

ຄາຖມາຫ –

໑໓໐ຯ

‘‘ສພ຺ເພ ຕສນ຺ຕິ ທຕ຺ທສ຺ສ, ສພ຺ເພສំ ຊີວິຕំ ປິຍំ;

ອຕ຺ຕានំ ອຸປ຺ມំ ກត຺ວາ, ນ ຫເນຍ຺ຍ ນ ឃາຕເຍ’’ຕិຯ

ຕត຺ຖ ສພ຺ເພສំ ຊີວິតំ ປິຍន຺ຕិ ឋិຕាສວំ ឋເປត຺ວា ເສສສត຺ຕានំ ຊີວິตំ ປິຍំ មធុຣំ, ឋិຕាສໂວ ປន ຊີວិເຕ វា មຣເណ វា ອຸ ເປក຺ខໂກວ ໂຫຕិຯ ເສសំ ປុຣិມសທិសមេវាតិຯ

ເທសនាវសានេ ພហូ ໂសតាបត຺តិផលាទីនិ ປាបុណឹសូតិຯ

ឧណ຺ឌវគ຺គិយភិក຺ខុវត຺ថុ ទុតិយំຯ

៣ຯ สพ຺พหุลกุมารกวต຺ถุ

สุขกามานิภูตานีติ อิมំ ธម຺មទេសនំ សត຺ថា ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສម຺ພຫុເល ກុមាຣເກ ອារព຺ភ កเถสិຯ

ເອການ຺ມិញ຺ហិ ສមເយ ສត຺ថា ສាវត຺ថិយំ ປិណ຺ឌាយ ປວិសន຺ໂຕ ອន຺ຕຣាមគ຺គេ ສម຺ພហុເល ກុមាຣເກ ເອការំ ឃຣសប຺ປជាតិកំ ອហិំ ທណ຺ឌេន ປហរន຺ເຕ ທិស຺វា ‘‘ກុមាຣកា ກិំ ກໂຣថ’’តិ ປុច຺ឆិត຺វា ‘‘ອហិំ, ភន຺ເຕ, ທណ຺ឌេន ປហរាម’’តិ វុត຺ເຕ ‘‘ກិំ ກាຣណា’’តិ ປុន ປុច຺ឆិត຺វា ‘‘ឌំសនភយេន, ភន຺ເຕ’’តិ វុត຺ເຕ ‘‘ຕុម຺ເហ ‘ອត຺តໂນ សុខំ ករិស຺សាម’តិ ອិមំ ປហរន຺តា និព຺ពត຺តនិព຺ពត຺តដ຺ឋានេ សុខលាភិໂນ ນ ភវិស຺សថຯ ອត຺តໂນ សុខំ ປត຺ថេន຺ເតន ហិ ປរំ ປហរិតុំ ນ វដ຺ដតី’’តិ វត຺វា ອនុសន຺ធិំ ឃដេត຺វា ធម຺មំ ເທសេន຺ໂត ອិមា គាថា ອភាសិ –

໑໓໑ຯ

‘‘សុខកាមានិ ភូតានិ, ໂຍ ທណ຺ឌេន វិហឹសតិ;

ອត຺តໂນ សុខមេសាໂນ, ເປច຺ច ໂស ນ លភເត សុខំຯ

໑໓໒ຯ

‘‘សុខកាមានិ ភូតានិ, ໂຍ ທណ຺ឌេន ນ ហឹសតិ;

ອត຺តໂນ សុខមេសាໂນ, ເປច຺ច ໂស លភເត សុខ’’ន຺តិຯ

ຕត຺ថ ໂຍ ທណ຺ឌេនាតិ ໂຍ ປុគ຺គໂល ທណ຺ឌេន វា លេឌ຺ឌុអាទីហិ វា វិເហເឋតិຯ ເປច຺ច ໂស ນ លភេតិ សុខន຺តិ ໂស ປុគ຺គໂល ປរໂលເក មនុស຺សសុខំ វា ທិព຺ពសុខំ វា ປរមត຺ថភូតំ វា និព຺ពានសុខំ ນ លភតិຯ ទុតិយគាថាយ ເປច຺ច ໂស លភេតីតិ ໂស ປុគ຺គໂល ປរໂលເក វុត຺តប຺បការំ តិវិធម຺បិ សុខំ លភតីតិ ອត຺ໂថຯ

ເທសនាវសានេ ປញ຺ចសតាបិ ເຕ ກុមារកា ໂសតាបត຺តិផលេ ປតិដ຺ឋហឹសូតិຯ

ສມ຺ພຫຸລກຸມາຣກວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍັ។

៨។ ໂກຕ຺ຫສານຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ມາໂວຈຍຣຸສັ ກລ຺ຈິຕີ ອິມັ ສມ຺ມເທສນັ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂກຕ຺ຫສານຕ຺ເຖຣັ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។

ຕສ຺ສ ກິຣ ປັພ຺ພຊິຕທິວສໂຕ ປັຍ຺ຖາຍ ເອກັ ອິຕ຺ຖິຣູປັ ເຖເຣນ ສທ຺ນຶເຍວ ວິຈຣຕີ។ ຕັ ເຖໂຣ ນ ປັສ຺ສຕິ, ມຫາຊໂນ ປນ ປັສ຺ສຕິ។ ອນ຺ໂຕຄາມັ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣໂຕປີ ສ຺ສ ມນຸສ຺ສາ ເອກັ ກິກ຺ຂັ ທຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ອຍັ ຕຸມ຺ຫາກັ ໂຫຕຸ, ອຍັ ປນ ຕຸມ຺ຫາກັ ສຫາຍິກາຍາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ທຸຕິຍມ຺ປີ ທທນ຺ຕິ។

ກິ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມນ຺ຕິ? ກສ຺ສປສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຣກາເລ ກິຣ ທ຺ເວ ສຫາຍກາ ກິກ຺ຂູ ເອກມາຕຸກຸຈ຺ຈິໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕສທິສາ ອຕິວິຍ ສມຄ຺ຄາ ອເຫສຸັ។ ທີຆາຍຸກພຸທ຺ຣກາເລ ຈ ອນ຺ສັວຈ຺ຈຣັ ວາ ອນ຺ວມາສັ ວາ ກິກ຺ຂູ ອຸໂປສຖຕ຺ຖາຍ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕິ។ ຕສ຺ມາ ເຕປີ ''ອຸໂປສຖຄ຺ຄັ ຄມິສ຺ສາມາ''ຕິ ວສນຍ຺ຖານາ ນິກ຺ຂມິສ຺ສ຺។ ເຕ ເອກາ ຕາວຕຶສກາວເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕເທວຕາ ທີສ຺ວາ ''ອິເມ ກິກ຺ຂູ ອຕິວິຍ ສມຄ຺ຄາ, ສກ຺ກາ ນຸ ໂຂ ອິເມ ກິນ຺ທິຕຸ''ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ພາລຕາຍ ຈິນ຺ຕິຕສມນນ຺ຕຣເມວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕສຸ ເອເກນ, ''ອາວຸໂສ, ມຸຫຸຕ຺ຕັ ອາຄເມຫີ, ສຣີຣກິຈ຺ເຈນມ຺ຫີ ອຕ຺ຖິໂກ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສາ ເທວຕາ ເອກັ ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖິວຕ຺ຕັ ມາເປຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ຄຈ຺ຈນ຺ຕຣັ ປວິສິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມນກາເລ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ເກສກລາປັ, ເອເກນ ນິວາສນັ ສຕ຺ຖາປຍມານາ ຕສ຺ສ ປີຬຸຄິໂຕ ນິກ຺ຂມິ។ ໂສ ຕັ ນ ປັສ຺ສຕິ, ຕມາຄມຍມາໂນ ປນ ປຸຣໂຕ ຖິຕກິກ຺ຂຸ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລກຍມາໂນ ຕັ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມນ຺ຕັ ປັສ຺ສີ។ ສາ ເຕນ ທິຍ຺ຖກາວັ ລຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣະາຍີ។ ອິຕໂຣ ຕັ ກິກ຺ຂັ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກັ ອາຄຕກາເລ ອາຫ – ''ອາວຸໂສ, ສີລັ ເຕ ກິນ຺ນ''ນ຺ຕີ។ ''ນຕ຺ຖາວຸໂສ, ມຍ຺ຫັ ເອວຣູປ''ນ຺ຕີ។ ອິທາເນວ ເຕ ມຍາ ປຈ຺ຈໂຕ ນິກ຺ຂມມານາ ຕຣຸໄຕຕ຺ຖີ ອິທັ ນາມ ກໂຣນ຺ຕີ ທິຍ຺ຖາ, ຕ຺ວັ ''ນຕ຺ຖີ ມຍ຺ຫັ ເອວຣູປ''ນ຺ຕີ ກິ ວເທສີຕີ។ ໂສ ອສນິຍາ ມຕ຺ຖເກ ອວຕ຺ຖໂຜ ວິຍ ມາ ມັ, ອາວຸໂສ, ນາເສຫີ, ນຕ຺ຖີ ມຍ຺ຫັ ເອວຣູປນ຺ຕີ។ ອິຕໂຣ ''ມຍາ ສາມັ ອກ຺ຂີຫີ ທິຍ຺ຖັ, ກິ ຕວ ສທ຺ທຫິສ຺ສາມີ''ຕິ ທຕ຺ຫໂກ ວິຍ ກິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ, ອຸໂປສຖຄ຺ເຄປີ ''ນາຫັ ອິມິນາ ສທ຺ທິ ອຸໂປສຖັ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ນິສີທິ។ ອິຕໂຣ ''ມຍ຺ຫັ, ກນ຺ເຕ, ສີເລ ອຕຸມຕ຺ຕມ຺ປີ ກາລຸອັ ນຕຸຖີ''ຕິ ກິກ຺ຂູນັ ກເຖສິ។ ໂສປີ ''ມຍາ ສາມັ ທິຍ຺ຖ''ນ຺ຕີ ອາຫ។ ເທວຕາ ຕັ ເຕນ ສທ຺ທິ ອຸໂປສຖັ ກາຕຸັ ອນິຈ຺ຈນ຺ຕັ ທີສ຺ວາ ''ກາຣິຍັ ມຍາ ກມ຺ມັ ກຕ''ນ຺ຕີ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ – ''ກນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫັ ອຍ຺ຍສ຺ສ ສີລເກໂທ ນຕ຺ຖີ, ມຍາ ປນ ວີມັສນວເສເນຕັ ກຕັ, ກໂຣຖ ເຕນ ສທ຺ທິ ອຸໂປສຖ''ນ຺ຕີ ອາຫ។ ໂສ ຕສ຺ສາ ອາກາເສ ຖຕ຺ວາ ກເຖນ຺ຕິຍາ ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ອຸໂປສຖັ ອກາສິ , ນ ປນ ເຖເຣ ປຸພ຺ເພ ວິຍ ມຸທຸຈິຕ຺ໂຕ ອໂຫສີ។ ເອຕ຺ຕກັ ເທວຕາຍ ປຸພ຺ພກມ຺ມັ។

ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ປນ ເຕ ເຖຣາ ຍຖາສຸຂັ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສຸ។ ເທວຕາ ອວີຈິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເອກັ ພຸທ຺ຣນ຺ຕຣັ ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິ ພຸທ຺ຣຸປ຺ປາເທ ສາວຕ຺ຖິຍັ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຸທ຺ຣິມນ຺ວາຍ ສາສເນ ປັພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປທັ ລກີ។ ຕສ຺ສ ປັພ຺ພຊິຕທິວສໂຕ ປັຍ຺ຖາຍ ຕັ ອິຕ຺ຖິຣູປັ ຕເຖວ ປັລ຺ລາຍີ។ ເຕເນວສ຺ສ ໂກຕ຺ຫສານຕ຺ເຖໂຣຕິ ນາມັ ກຣິສຸ។ ຕັ ຕຖາວິຈຣນ຺ຕັ ທີສ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ອນາຖປິຕ຺ຫິກັ ອາຫັສຸ – ''ມຫາເສຍ຺ຖິ, ອິມັ ທຸສ຺ສີລັ ຕວ ວິຫາຣາ ນິຫຣ។ ອິມສ຺ສ ຫີ ນິສ຺ສາຍ ເສສກິກ຺ຂູນັ ອຍໂສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕີ''ຕີ។ ກິ ປນ, ກນ຺ເຕ, ສຕ຺ຖາ ວິຫາເຣ ນຕ຺ຖີຕີ? ອຕ຺ຖີ ອຸປາສກາຕີ។ ເຕນ ຫີ, ກນ຺ເຕ, ສຕ຺ຖາວ ຊານິສ຺ສຕີຕີ។ ກິກ຺ຂູ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວິສາຂາຍປີ ຕເຖວ ກເຖສຸັ។ ສາປີ ເນສັ ຕເຖວ ປຕິວຈນັ ອທາສີ។

ກິກ຺ຂູປີ ເຕຫີ ອສມ຺ປຕິຈ຺ຉິຕວຈນາ ຣຸລ຺ໂລ ອາໂຣເຈສຸັ – ''ມຫາຣາຊ, ໂກຕ຺ຫສານຕ຺ເຖໂຣ ເອກັ ອິຕ຺ຖິ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ໂຕ ສພ຺ເພສັ ອຍສັ ອຸປ຺ປາເທສິ, ຕັ ຕຸມ຺ຫາກັ ວິຊິຕາ ນິຫຣຖາ''ຕີ។ ''ກຫັ ປນ ໂສ, ກນ຺ເຕ''ຕິ? ''ວິຫາເຣ, ມຫາຣາຊາ''ຕີ។ ''ກຕຣສ຺ມີ ເສນາສເນ ວິຫຣຕີ''ຕິ? ''ອສຸກສ຺ມີ ນາມາ''ຕີ។ ''ເຕນ ຫີ ຄຈ຺ຉຖ, ອຫັ ຕັ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ''ຕິ ໂສ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ວິຫາຣັ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕັ ເສນາສນັ ປຸຣິເສຫິ ປຣິກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ວສນຍ຺ຖານາກິມຸໂຂ ອຄມາສີ។ ເຖໂຣ ມຫາສທ຺ທັ ສຸຕ຺ວາ ວິຫາຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປມຸເຂ ອຍ຺ຖາສີ។ ຕມ຺ປີສ຺ສ ອິຕ຺ຖິຣູປັ ປິຍ຺ຖິປັສ຺ເສ ຖິຕັ ຣາຊາ ອທ຺ທສ។ ເຖໂຣ ຣຸລ຺ໂລ ອາຄມນັ ລຕ຺ວາ ວິຫາຣັ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ນິສີທິ។ ຣາຊາ ເຖຣັ ນ ວນ຺ທິ, ຕມ຺ປີ ອິຕ຺ຖິ ນາທ຺ທສ។ ໂສ ທ຺ວາຣນ຺ຕເຣປີ ເຫຍ຺ຖາມລ຺ເຈປີ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອທິສ຺ວາວ ເຖຣັ ອາຫ – ''ກນ຺ເຕ, ອິມສ຺ມິ ຖາເນ ເອກັ ອິຕ຺ຖິ ອທ຺ທສັ, ກຫັ ສາ''ຕິ? ''ນ ປັສ຺ສາມິ, ມຫາຣາຊາ''ຕີ។ ''ອິທານິ ມຍາ ຕຸມ຺ຫາກັ ປິຍ຺ຖິປັສ຺ເສ ຖິຕາ ທິຍ຺ຖາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕປີ ''ອຫັ ນ ປັສ຺ສາມີ''ຈ຺ເຈວາຫ។ ຣາຊາ ''ກິ ນຸ ໂຂ ເອຕ''ນ຺ຕີ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ອິໂຕ ຕາວ ນິກ຺ຂມຖາ''ຕິ ອາຫ។ ເຖເຣ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປມຸເຂ ຖິເຕ ປຸນ ສາ ເຖຣສ຺ສ ປິຍ຺ຖິປັສ຺ເສ ອຍ຺ຖາສີ។ ຣາຊາ ຕັ ທີສ຺ວາ ປຸນ

ອຸປ໌ຣິຕລໍ ອກິຣຸທີ, ຕສ຺ສ ອາຄຕກາວໍ ລຕ຺ວາ ເຖໂຣ ນິສີທິ។ ປຸນ ຣາຊາ ຕໍ ສພ຺ພຍ຺ຖາເນສຸ ໂອໂລເກນ຺ໂຕປິ ອທິສ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ກຫໍ ສາ ອິຕ຺ຖີ''ຕິ ປຸນ ເຖຣໍ ປຸຈ຺ຉິ។ ນາຫໍ ປສ຺ສາມີ ມຫາຣາຊາຕິ។ ''ກິ ກເຖຖ, ກນ຺ເຕ, ມຍາ ອິທາເນວ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປິຍ຺ຖິປ຺ສເສ ຄິຕາ ທິຍ຺ຖາ''ຕິ ອາຫ។ ອາມ, ມຫາຣາຊ, ມຫາຊໂນປິ ''ເມ ປຈ຺ຉໂຕ ປຈ຺ຉໂຕ ອິຕ຺ຖີ ວິຈຣຕີ''ຕິ ວທຕິ, ອຫໍ ປນ ນ ປສ຺ສາມີຕິ ។ ຣາຊາ ''ປຜິຣູປເກນ ກວິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ປຸນ ເຖຣໍ, ''ກນ຺ເຕ, ອິໂຕ ຕາວ ໂອຕຣຖາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຖເຣ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ປມຸເຂ ຄິເຕ ປຸນ ຕໍ ຕສ຺ສ ປິຍ຺ຖິປ຺ສເສ ຄິຕໍ ທິສ຺ວາ ອຸປ໌ຣິຕລໍ ອກິຣຸທີ។ ປຸນ ນາທຸທສ។ ໂສ ປຸນ ເຖຣໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕນ ''ນ ປສ຺ສາມີ''ຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ເຕ ''ປຜິຣູປກເມເວຕ''ນ຺ຕິ ນິຍ຺ຖໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣໍ ອາຫ – ''ກນ຺ເຕ, ເອວຣູເປ ສໍກິເລເສ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປິຍ຺ຖິໂຕ ວິຈຣນ຺ເຕ ອລ຺ໂລ ໂກຈິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ກິກ຺ຂໍ ນ ທສ຺ສຕິ, ນິພທ຺ນໍ ມມ ເຄຫໍ ປວິສຖ, ອຫເມວ ຈຕູຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ອຸປ໌ຍ຺ຖຫິສ຺ສາມີ''ຕິ ເຖຣໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປກ຺ກາມີ។

ກິກ຺ຂູ ''ປສ຺ສຖາວຸໂສ, ຣລ຺ໂລ ປາປກິຣິຍໍ, 'ເອຕໍ ວິຫາຣໂຕ ນິຫຣາ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຈຕູຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຄໂຕ''ຕິ ອຸຊ຺ຊາຍິສ຺ສຸ។ ຕມ຺ປິ ເຖຣໍ ອາຫໍສຸ – ''ອມ຺ໂກ, ທຸສ຺ສີລ, ອິທານີສິ ຣາຊໂກຕ຺ໂທ ຊາໂຕ''ຕິ។ ໂສປິ ປຸພ຺ເພ ກິກ຺ຂູ ກິລ຺ຈິ ວຕ຺ຕຸ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ''ຕຸມ຺ເຫ ທຸສ຺ສີລາ, ຕຸມ຺ເຫ ໂກຕ຺ທາ, ຕຸມ຺ເຫ ອິຕ຺ຖີ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຈຣຖາ''ຕິ ອາຫ។ ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ອາ ໂຣເຈສຸໍ – ''ກນ຺ເຕ, ໂກຕ຺ທສານຕ຺ເຖໂຣ ອມ຺ເຫຫິ ວຸຕ຺ໂຕ ອມ຺ເຫ 'ທຸສ຺ສີລາ'ຕິອາທີນີ ວຕ຺ວາ ອກ຺ໂກສຕີ''ຕິ។ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ປກ຺ໂກ ສາເປຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – ''ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ, ກິກ຺ຂຸ, ເອວໍ ວເທສີ''ຕິ? ''ສຈ຺ຈໍ, ກນ຺ເຕ''ຕິ។ ''ກີ ກາຣຕາ''ຕິ? ''ມຍາ ສທ຺ຣີ ກຄິຕ ກາຣຕາ''ຕິ។ ''ຕຸມ຺ເຫ, ກິກ຺ຂເວ, ອິມິນາ ສທ຺ຣີ ກສ຺ມາ ກເຖຖາ''ຕິ។ ''ອິມສ຺ສ ປຈ຺ຉໂຕ ອິຕ຺ຖີ ວິຈຣນ຺ຕີ ທິສ຺ວາ, ກນ຺ເຕ''ຕິ។ ''ອິເມ ກິຣ ຕຍາ ສທ຺ຣີ ອິຕ຺ຖີ ວິຈຣນ຺ຕີ ທິສ຺ວາ ວທນ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ກສ຺ມາ ກເຖສີ , ເອເຕ ຕາວ ທິສ຺ວາ ກເຖນ຺ຕິ។ ຕ຺ວໍ ອທິສ຺ວາວ ອິເມຫິ ສທ຺ຣີ ກສ຺ມາ ກເຖສີ, ນນຸ ປຸພ຺ເພ ຕເວວ ປາປິກໍ ທິຍ຺ຖີ ນິສ຺ສາຍ ອິທໍ ຊາຕໍ, ອິທານີ ກສ຺ມາ ປຸນ ປາປິກໍ ທິຍ຺ຖີ ຄຕ຺ຫາ ສີ''ຕິ។ ກິກ຺ຂູ ''ກີ ປນ, ກນ຺ເຕ, ອິມິນາ ປຸພ຺ເພ ກຕ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຸ។ ອຖ ເນສໍ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ກເຖຕ຺ວາ ''ກິກ຺ຂຸ ອິທໍ ປາປກມ຺ມໍ ນິສ຺ສາຍ ຕ຺ວໍ ອິມໍ ວິປ຺ປກາຣໍ ປຕ຺ໂຕ, ອິທານິ ເຕ ປຸນ ຕຖາຣູປໍ ປາປິກໍ ທິຍ຺ຖີ ຄເຫຕຸໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ມາ ປຸນ ກິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຣີ ກິລ຺ຈິ ກເຖຫີ, ນິສ຺ສທ຺ໂທ ມຸຂວຍ຺ຍິຍໍ ລິນ຺ນກໍສຖາລສທິໂສ ໂຫຫິ, ເອວໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ໂຕ ນາມ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຣີ ຆເຍຕ຺ວາ ຂມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອການີ –

໑໓໓។

''ມາໂວຈ ຜຣຸສໍ ກລ຺ຈິ, ວຸຕ຺ຕາ ປຜິວເທຍ຺ຍຸ ຕໍ;

ທຸກ຺ຂາ ຫີ ສາຣມ຺ກກາຖາ, ປຜິທຕ຺ທາ ຜຸເສຍ຺ຍຸ ຕໍ។

໑໓໔។

''ສເຈ ເນເຣສິ ອຕ຺ຕານໍ, ກໍໂສ ອຸປຫໂຕ ຍຖາ;

ເອສ ປຕ຺ໂຕສິ ນິພ຺ພານໍ, ສາຣມ຺ໂກ ເຕ ນ ວິຊ຺ຊຕີ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ມາໂວຈ ຜຣຸສໍ ກລ຺ຈີຕິ ກລ຺ຈິ ເອກປຸຄ຺ຄລມ຺ປິ ຜຣຸສໍ ມາ ອວຈ។ ວຸຕ຺ຕາຕິ ຕຍາ ປເຣ ''ທຸສ຺ສີລາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ຕມ຺ປິ ຕ ເຖວ ປຜິວເທຍ຺ຍຸໍ។ ສາຣມ຺ກກາຖາຕິ ເອສາ ກຣຕ຺ຕຸຕຣາ ຍຸຄຄ຺ຄາທກາຖາ ນາມ ທຸກ຺ຂາ។ ປຜິທຕ຺ທາຕິ ກາຍທຕ຺ທາທີຫີ ປຣໍ ປຫຣນ຺ຕສ຺ສ ຕາທິສາ ປຜິທຕ຺ທາ ຈ ຕວ ມຕ຺ຖເກ ປເຕຍ຺ຍຸໍ។ ສເຈ ເນເຣສີຕິ ສເຈ ອຕ຺ຕານໍ ນິຈ຺ຈລໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສິ។ ກໍໂສ ອຸປຫໂຕ ຍຖາຕິ ມຸຂວຍ຺ຍິຍໍ ລິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕລມຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ຖປິຕກໍສຖາລໍ ວິຍ។ ຕລ຺ຫິ ຫຕ຺ຖປາເທຫິ ວາ ທທ຺ທເກນ ວາ ປຫຜມ຺ປິ ສທ຺ທໍ ນ ກໂຣຕີ, ເອສ ປຕ຺ໂຕສີຕິ ສເຈ ເອວຣູໂປ ກວິຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສິ, ອິມໍ ປຜິປທໍ ປູຣຍມາໂນ ອິທານີ ອປ຺ປຕ຺ໂຕປິ ເອໂສ ນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ໂຕ ນາມ។ ສາຣມ຺ໂກ ເຕ ນ ວິຊ຺ຊຕີຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຈ ປນ ''ຕ຺ວໍ ທຸສ຺ສີໂລ, ຕຸມ຺ເຫ ທຸສ຺ສີລາ''ຕິເອວມາທິໂກ ອຸຕ຺ຕຣກຣຕວາຈາລກ຺ຂໂຕ ສາຣມ຺ໂກປິ ເຕ ນ ວິຊ຺ຊຕິ, ນ ກວິສ຺ສຕີເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນີ ປາປຸຕີສຸ, ໂກຕ຺ທສານຕ຺ເຖໂຣປິ ສຕ຺ຖາຣາ ທິນ຺ນໂອວາເທ ຄຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາ

ປຸດີ, ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອາກາເສ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ປຄຸມ໌ ສລາກ໌ ຄຕ຺ທີຕິ໚

ໂກຕ຺ທສານຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຈຕ຺ຕ຺ຖ໌໚

໔໚ ອຸໂປສຖິໂກຕ຺ຖີນ໌ ວຕ຺ຖຸ

ຍຖາ ທຕ຺ເທນາຕິ ອິມ໌ ສມ຺ມເທສນ໌ ສຕ຺ຖາ ປຸພ຺ພາຣາເມ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວິສາຂາທີນ໌ ອຸປາສິການ໌ ອຸໂປສຖກມ຺ມ໌ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ໚

ສາວຕ຺ຖິຍ໌ ກິຣ ເອກສ຺ມີ ມຫາອຸໂປສຖທິວເສ ປຍ຺ຈສຕມຕ຺ຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ອຸໂປສຖິກາ ຫຸຕ຺ວາ ວິຫາຣ໌ ອຄມ຺ສຸ໚ ວິສາຂາ ຕາສຸ ມຫລ຺ລກິຕ຺ຖິໂຍ ອຸປສ຺ງກມິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຊິ, ‘‘ອມ຺ມາ, ກິມຕ຺ຖ໌ ອຸໂປສຖິກາ ຊາຕຕ຺ຖາ’’ຕິ໚ ຕາຫິ ‘‘ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິ ປຕ຺ເຖຕ຺ວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ມຊ຺ຊິມຕ຺ຖິໂຍ ປຸຈ຺ຊິ, ຕາຫິ ‘‘ສປຕ຺ຕິວາສາ ມຸຈ຺ຈນຕ຺ຖາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕຣຸຕິຕ຺ຖິໂຍ ປຸຈ຺ຊິ, ຕາຫິ ‘‘ປຄມຄພ຺ເກ ປຸຕ຺ຕປຜິລາກຕ຺ຖາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ກຸມາຣິກາໂຍ ປຸຈ຺ຊິ, ຕາຫິ ‘‘ຕຣຸຕາເວເຍວ ປຕິກຸລຄມນຕ຺ຖາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕ໌ ສພ຺ພມ຺ປິ ຕາສ໌ ກຖ໌ ສຸຕ຺ວາ ຕາ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກ໌ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຜິປາຜິຍາ ອາໂຣເຈສິ໚ ຕ໌ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ ‘‘ວິສາເຂ ອິເມສ໌ ສຕ຺ຕານ໌ ຊາຕິອາທໂຍ ນາມ ທຕ຺ທຫຕ຺ຖກໂຄປາລກສທິສາ, ຊາຕິ ຊຣາຍ ສນ຺ຕິກ໌, ຊຣາ ພ຺ຍາທິໂນ ສນ຺ຕິກ໌, ພ຺ຍາທິ ມຣຕາສ຺ສ ສນ຺ຕິກ໌ ເປເສຕ຺ວາ ມຣຕ໌ ກຸຖາຣິຍາ ຊິນ຺ທນ຺ຕາ ວິຍ ຊີວິຕ໌ ຊິນ຺ທຕິ, ເອວ໌ ສນ຺ເຕປິ ວິວຜ຺ຜ໌ ປຕ຺ເຖນ຺ຕາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ວຜ຺ຜເມວ ປນ ປຕ຺ເຖນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຊິ ໝເຜຕ຺ວາ ສມ຺ມ໌ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມ໌ ຄາຖມາຫ –

໑໓໔໚

‘‘ຍຖາ ທຕ຺ເທນ ໂຄປາໂລ, ຄາໂວ ປາເຊຕິ ໂຄຈຣ໌;

ເອວ໌ ຊຣາ ຈ ມຈ຺ຈຸ ຈ, ອາຍຸ໌ ປາເຊນ຺ຕິ ປາຕິນ’’ນ຺ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ປາເຊຕິຕິ ເຂໂກ ໂຄປາໂລ ເກທາຣນ຺ຕຣ໌ ປວິສນ຺ຕິໂຍ ຄາໂວ ທຕ຺ເທນ ນິວາເຣຕ຺ວາ ເຕເນວ ໂປເຖນ຺ໂຕ ສຸລກາຕິໂຕທກ໌ ໂຄຈຣ໌ ເນຕິ໚ ອາຍຸ໌ ປາເຊນ຺ຕິຕິ ຊີວິຕິນ຺ທຣິຍ໌ ຊິນ຺ທນ຺ຕິ ເຂເປນ຺ຕິ໚ ໂຄປາລໂກ ວິຍ ຫິ ຊຣາ ຈ ມຈ຺ຈຸ ຈ, ໂຄຄໂຕ ວິຍ ຊີວິຕິນ຺ທຣິຍ໌, ໂຄຈຣພູມິ ວິຍ ມຣຕ໌໚ ຕຕ຺ຖ ຊາຕິ ຕາວ ສຕ຺ຕານ໌ ຊີວິຕິນ຺ທຣິຍ໌ ຊຣາຍ ສນ຺ຕິກ໌ ເປເສຕິ, ຊຣາ ພ຺ຍາທິໂນ ສນ຺ຕິກ໌ , ພ຺ຍາທິ ມຣຕາສ຺ສ ສນ຺ຕິກ໌໚ ຕເມວ ມຣຕ໌ ກຸຖາຣິຍາ ເຂທ໌ ວິຍ ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຊຕິຕິ ອິທເມຕ຺ຖ ໂອປມ຺ມສມ຺ປຜິປາທນ໌໚

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິສູຕິ໚

ອຸໂປສຖິໂກຕ຺ຖີນ໌ ວຕ຺ຖຸ ປຍ຺ຈມ໌໚

໕໚ ອຊຄຣເປຕວຕ຺ຖຸ

ອຖປາປານິ ກມ຺ມານີຕິ ອິມ໌ ສມ຺ມເທສນ໌ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຊຄຣເປຕ໌ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ໚

ເອກສ຺ມິຍ຺ທິ ສມເຍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣ ລກ຺ຂຕຕ຺ເຖເຣນ ສທ຺ຊິ ຄິຊ຺ຊກູຜໂຕ ໂອຕຣນ຺ໂຕ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ປຍ຺ຈວີສຕິ ໂຍຊນິກ໌ ອຊຄຣເປຕ໌ ນາມ ອທ຺ທສ໚ ຕສ຺ສ ສີສໂຕ ອຄ຺ຄິຊາລາ ອຸຜ຺ຖຫິຕ຺ວາ ປຣິຍນ຺ຕ໌ ຄຈ຺ຊນ຺ຕິ, ປຣິຍນ຺ຕໂຕ ອຸຜ຺ຖຫິຕ຺ວາ ສີສ໌ ຄຈ຺ຊນ຺ຕິ, ອຸກາຍໂຕ ອຸຜ຺ຖຫິຕ຺ວາ ມຊ຺ເຊ ໂອຕຣນ຺ຕິ໚ ເຖໂຣ ຕ໌ ທິສ຺ວາ ສິຕ໌ ປາຕ຺ວາກາສິ໚ ລກ຺ຂຕຕ຺ເຖເຣນ ສິຕການຕ໌ ປຸຜ຺ໂຄ ‘‘ອກາໂລ, ອາວຸໂສ, ອິມສ຺ສ ປຍ຺ຫສ຺ສ ເວຍ຺ຍາກຣຕາຍ, ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ມ໌ ປຸຈ຺ເຊຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຣາຊຄເຫ ປິຕ຺ທາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກ໌ ຄຕກາເລ ລກ຺ຂຕຕ຺ເຖເຣນ ປຸຜ຺ໂຄ ອາຫ – ‘‘ຕຕ຺ຣາຫ໌, ອາວຸໂສ, ເອກ໌ ເປຕ໌ ອທ຺ທສ໌, ຕສ຺ສ ເອວຣູໂປ ນາມ ອຕ຺ຕກາໂວ, ອຫ໌ ຕ໌ ທິສ຺ວາ ‘ນ ວຕ ເມ ເອວຣູໂປ ອຕ຺ຕກາໂວ ທິຜ຺ຖປຸພ຺ໂພ’ຕິ ສິຕ໌ ປາຕ຺ວາກາສິ’’ນ຺ຕິ໚ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຈກ຺ຂຸກູຕາ ວຕ, ກິກ຺ຂເວ, ສາວກາ ວິຫຣນ຺ຕີ’’ຕິອາທີນິ (ປາຣາ໚ ໒໒໗; ສໍ໚ ນິ໚ ໒໐໒) ວທນ຺ໂຕ ເຖຣສ຺ສ ກຖ໌ ປຕິຜ຺ຖາເປຕ຺ວາ ‘‘ມ

ຍາປິ ເອໂສ, ກິກຸຂເວ, ເປໂຕ ໂພສິນຖເພເຍວ ທິຍໂດ, ‘ເຍ ຈ ປນ ເມ ວຈນໍ ນ ສທຸຫເທຍຸຍຸໍ, ເຕສໍ ຕໍ ອທິຕາຍ ອສຸສາ’ຕິ ນ ກ ເຖສີ, ອິທານິ ໂມຄຸຄລຸລານໍ ສກຸຂີ ລກິຕຸວາ ກເຖມີ’’ຕິ ວຕຸວາ ກິກຸຂູທິ ຕສຸສ ປຸພຸພກມຸມໍ ປຸຍໂດ ພຸຍາກາສີ –

ກສຸສປພຸທຸສກາເລ ກິຣ ສຸມງຄລເສຍຸຖິ ນາມ ສຸວຕຸຕິຍຸຖກາທີ ກູມີ ສນຸຖຣິຕຸວາ ວີສຕິອຸສກາຍຸຖາເນ ຕຕຸຕເກເນວ ສເນນ ວິ ທາຣໍ ກາເຣຕຸວາ ຕາວຕຸຕເກເນວ ວິທາຣມທໍ ກາເຣສິ. ໂສ ເອກທິວສໍ ປາໂຕວ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄຈຸຉນຸໂຕ ນຄຣທຸວາເຣ ເອກິສຸ ສາ ສາລາຍ ກາສາວໍ ສສີສໍ ປາຣຸປິຕຸວາ ກລລມກຸຂິເຕທີ ປາເທທີ ນິປນຸນໍ ເອກໍ ໂຈຣໍ ທິສຸວາ ‘‘ອຍໍ ກລລມກຸຂິຕປາໂທ ຣຕຸຕິ ວິຈຣິຕຸວາ ທິວາ ນິປນຸນມນຸສຸໂສ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ອາທ. ໂຈໂຣ ມຸຂໍ ວິວຣິຕຸວາ ເສຍຸຖີ ທິສຸວາ ‘‘ໂທຕຸ, ຊານິສຸສາມິ ເຕ ກຕຸຕພຸພ’’ນຸຕິ ອາຒາຕໍ ພນຸທິຕຸວາ ສຕຸຕກຸຂຕຸຕຸ ເຂຕຸຕໍ ຊາເປສີ, ສຕຸຕກຸຂຕຸຕຸ ວເຊ ຄຸນຸນໍ ປາເທ ຉິນຸທິ, ສຕຸຕກຸຂຕຸຕຸ ເຄທໍ ຊາເປສີ, ໂສ ເອຕຸຕເກນາປິ ໂກປໍ ນິພຸພາເປຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ຕສຸສ ຈູລຸອູປຍຸຖາເກນ ສທຸຣີ ມິຕຸຕສນຸຖວໍ ກຕຸວາ ‘‘ກິ ເຕ ເສຍຸຖິ ໂນ ປິຍ’’ນຸຕິ ປຸຍໂດ ‘‘ຄນຸຣກຸຍິໂຕ ອລຸລໍ ຕສຸສ ປິຍຕຣໍ ນຕຸຖີ’’ຕິ ສຸຕຸວາ ‘‘ໂທຕຸ, ຄນຸຣກຸຍີ ຊາເປຕຸວາ ໂກປໍ ນິພຸພາເປສຸ ສາມິ’’ຕິ ສຕຸຖຣິ ປິຕຸຫາຍ ປວິຍເຖ ປານິຍປຣິໂກຊນິຍໝເຍ ກິນຸທິຕຸວາ ຄນຸຣກຸຍິຍໍ ອຄຸຄີ ອທາສີ. ເສຍຸຖີ ‘‘ຄນຸຣກຸຍີ ກິຣ ຊາຍຕີ’’ຕິ ສຸຕຸວາ ອາຄຈຸຉນຸໂຕ ຊາມກາເລ ອາຄນຸຕຸວາ ຄນຸຣກຸຍີ ຊາມໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ວາລຄຸຄມຕຸຕມຸປີ ໂທມນສຸສໍ ອກຕຸວາ ວາມພາຫຸໍ ສມລຸຊິຕຸວາ ທກຸຂິເນນ ທຕຸເຖນ ມທາອປຸໂພຍນໍ ອປຸໂພເຍສິ. ອຖ ນໍ ສມີເປ ຖິຕາ ປຸຈຸຉິສຸ – ‘‘ກສຸມາ, ສາມິ, ເອຕຸຕກໍ ຣນໍ ວິສຸສຊຸເຊຕຸວາ ກຕຄນຸຣກຸຍິຍາ ຊາມກາເລ ອປຸໂພເຍສີ’’ຕິ? ໂສ ອາທ – ‘‘ເອຕຸຕກໍ ເມ, ຕາຕາ, ອຄຸຄິອາທີທິ ອ ສາຣາຣເຕາ ພຸທຸຣສຸສ ສາສເນ ຣນໍ ນິທທິຕຸໍ ລທຸຣໍ, ‘ປຸນປິ ເອຕຸຕກໍ ຣນໍ ວິສຸສຊຸເຊຕຸວາ ສຕຸຖຸ ຄນຸຣກຸຍີ ກາຕຸໍ ລກິສຸສາມິ’ຕິ ຕຸຍຸຖມານໂສ ອປຸໂພເຍສີ’’ນຸຕິ. ໂສ ປຸນ ຕຕຸຕກໍ ຣນໍ ວິສຸສຊຸເຊຕຸວາ ຄນຸຣກຸຍີ ກາເຣຕຸວາ ວີສຕິສທສຸສກິກຸຂຸປຣິວາຣສຸສ ສຕຸຖຸໂນ ທານໍ ອທາສີ. ຕໍ ທິສຸວາ ໂຈໂຣ ຈິນຸເຕສີ – ‘‘ອທໍ ອິມໍ ອມາເຣຕຸວາ ມງກຸກາຕຸໍ ນ ສກຸຂິສຸສາມິ, ໂທຕຸ, ມາເຣສຸສາມິ ນ’’ນຸຕິ ນິວາສນນຸຕເຣ ຉຸຣິກໍ ພນຸທິຕຸວາ ສຕຸຕາທໍ ວິທາເຣ ວິຈຣນຸໂຕປິ ໂອກາສໍ ນ ລກິ. ມທາເສຍຸຖິປິ ສຕຸຕ ທິວສານິ ພຸທຸຣປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງໝສຸສ ທານໍ ທຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ອາທ – ‘‘ກນຸເຕ, ມມ ເອເກນ ປຸຣິເສນ ສຕຸຕກຸຂຕຸຕຸ ເຂຕຸ ຕໍ ຊາປິຕໍ, ສຕຸຕກຸຂຕຸຕຸ ວເຊ ຄຸນຸນໍ ປາທາ ຉິນຸນາ, ສຕຸຕກຸຂຕຸຕຸ ເຄທໍ ຊາປິຕໍ, ອິທານິ ຄນຸຣກຸຍິປິ ເຕເນວ ຊາປິຕາ ກວິສຸສ ຕິ, ອທໍ ອິມສຸມີ ທາເນ ປຖມໍ ປຕຸຕີ ຕສຸສ ທມຸມີ’’ຕິ.

ຕໍ ສຸຕຸວາ ໂຈໂຣ ‘‘ກາຣິຍໍ ວຕ ເມ ກມຸມໍ ກຕໍ, ເອວໍ ອປຣາຣກາຣເກ ມຍິ ອິມສຸສ ໂກປມຕຸຕມຸປິ ນຕຸຖິ, ອິມສຸມິມຸປິ ທາເນ ມຍຸທເມວ ປຖມໍ ປຕຸຕີ ເທຕິ, ອທໍ ອິມສຸມີ ທຸພຸກາມິ, ເອວຣູປໍ ເມ ປຸຣິສໍ ອຂມາເປນຸຕສຸສ ເທວທຕຸໂຕປິ ເມ ມຕຸຖເກ ປເຕຍຸ ຍາ’’ຕິ ຄນຸຕຸວາ ເສຍຸຖິສຸສ ປາທມູເລ ນິປຊຸຊິຕຸວາ ‘‘ຂມາທິ ເມ, ສາມິ’’ຕິ ວຕຸວາ ‘‘ກິ ອິທ’’ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ, ‘‘ສາມິ, ເອວໍ ອຍຸຕຸຕກໍ ກມຸມໍ ມຍາ ກຕໍ, ຕສຸສ ເມ ຂມາທີ’’ຕິ ອາທ. ອຖ ນໍ ເສຍຸຖິ ‘‘ຕຍາ ເມ ອິທລຸຈິທລຸຈ ກຕ’’ນຸຕິ ສພຸພໍ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ‘‘ອາມ, ມຍາ ກຕ’’ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ, ‘‘ຕຸວໍ ມຍາ ນ ທິຍຸຖປຸພຸໂພ, ກສຸມາ ເມ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ເອວມກາສີ’’ຕິ ປຸຈຸຉິ. ໂສ ເອກທິວສໍ ນຄຣາ ນິກຸຂນຸເຕນ ເຕນ ວຸຕຸຕວຈນໍ ສາເຣຕຸວາ ‘‘ອິມິນາ ເມ ກາຣເຣນ ໂກໂປ ອຸປຸປາທິໂຕ’’ຕິ ອາທ. ເສຍຸຖິ ອຕຸຕນາ ວຸຕຸຕໍ ສຣິຕຸວາ ‘‘ອາມ, ຕາຕ, ວຸຕຸຕໍ ມຍາ , ຕໍ ເມ ຂມາທີ’’ຕິ ໂຈຣໍ ຂມາເປຕຸວາ ‘‘ອຸຍຸເຖທິ, ຕາຕ, ຂມາມິ ເຕ, ຄຈຸຉ, ຕາຕາ’’ຕິ ອາທ. ສເຈ ເມ, ສາ ມິ, ຂມສິ, ສປຸຕຸຕທາຣໍ ມໍ ເຄເທ ທາສໍ ກໂຣທີຕິ. ຕາຕ, ຕຸວໍ ມຍາ ເອຕຸຕເກ ກຖິເຕ ເອວຣູປໍ ເຉທນໍ ອກາສີ, ເຄເທ ວສນຸເຕນ ປນ ສທຸຣີ ນ ສກຸກາ ກິລຸຈິ ກເຖຕຸໍ, ນ ເມ ຕຍາ ເຄເທ ວສນຸເຕນ ກິຈຸຈໍ ອຕຸຖິ, ຂມາມິ ເຕ, ຄຈຸຉ, ຕາຕາຕິ. ໂຈໂຣ ຕໍ ກມຸມໍ ກຕຸວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ອວີຈິມຸທີ ນິພຸພຕຸໂຕ ທີໝຣຕຸຕໍ ຕຕຸຖ ປຈຸຈິຕຸວາ ວິປາກາວເສເສນ ອິທານິ ຄິຊຸຊກູເຍ ປພຸພເຕ ປຈຸຈ ຕີຕິ.

ເອວໍ ສຕຸຖາ ຕສຸສ ປຸພຸພກມຸມໍ ກເຖຕຸວາ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ພາລາ ນາມ ປາປານິ ກມຸມານິ ກໂຣນຸຕາ ນ ພຸຊຸຊນຸຕິ, ປຈຸຉາ ປນ ອຕຸຕນາ ກຕກມຸເມທິ ໝຍຸຫມານາ ອຕຸຕນາວ ອຕຸຕໂນ ທາວຄຸຄິສທິສາວ ໂທນຸຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອນຸສນຸຣີ ໝເຍຕຸວາ ຣມຸມໍ ເທ ເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາທ –

໑໓໖.

‘‘ອຖ ປາປານິ ກມຸມານິ, ກຣໍ ພາໂລ ນ ພຸຊຸຊຕິ;

ເສທິ ກມຸເມທິ ທຸມຸເມເຣ, ອຄຸຄິຑຑໂຒວ ຕປຸປຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຖ ປາປານີຕິ ນ ເກວລໍ ພາໂລ ໂກຊວເສນ ປາປານິ ກໂຣຕິ, ກໂຣນ຺ໂຕປີ ປນ ນ ພຸຊ຺ຊຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ປາປ໌ ກໂຣນ຺ໂຕ ຈ ''ປາປ໌ ກໂຣມີ''ຕິ ອພຸຊ຺ຊນໂກ ນາມ ນຕ຺ຖິ຺ ''ອິມສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ເອວຣູໂປ ນາມ ວິປາໂກ''ຕິ ອຊານນຕາຍ ''ນ ພຸຊ຺ຊຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ເສຫີຕິ ໂສ ເຕຫີ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕເກຫິ ກມ຺ເມຫິ ທຸມ຺ເມໂຊ ນິປ຺ປຍ຺ໂຍ ປຸຄ຺ຄໂລ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິທທ຺ໂທ ຕປ຺ປຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸເຕື້ສູຕິ຺

ອຊຄຣເປຕວຕ຺ຖຸ ຈຍ຺ຄໍ຺

໗຺ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ໂຍທຕ຺ເທນາຕິ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺

ເອກສ຺ມິຍ຺ຫິ ສມເຍ ຕິຕ຺ຖິຍາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ມນ຺ເຕສຸ່ – ''ຊານາຖາວຸໂສ, 'ເກນ ກາຣເຄນ ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ລາກສກ຺ກາໂຣ ມຫາ ທຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ'ຕິ ຺ ມຍໍ ນ ຊານາມ, ຕຸມ຺ເຫ ປນ ຊານາຖາຕິ຺ ອາມ, ຊານາມ, ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ນາມ ເອກໍ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ຺ ໂສ ຫິ ເທວໂລກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເທວຕາຫິ ກຕກມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສານໍ ກເຖຕິ 'ອິທໍ ນາມ ກຕ຺ວາ ເອວຣູປໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ລກນ຺ຕີ'ຕິ຺ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕານມ຺ປີ ກມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສານໍ ກເຖຕິ 'ອິທໍ ນາມ ກຕ຺ວາ ເອວຣູປໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸກວນ຺ຕີ'ຕິ຺ ມນຸສ຺ສາ ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫນ຺ຕໍ ລາກສກ຺ການໍ ອກິຫຣນ຺ຕິ, ສເຈ ຕໍ ມາເຣຕຸ໌ ສກ຺ຂິສ຺ສາມ, ໂສ ລາກສກ຺ກາໂຣ ອມ຺ຫາກໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ສຕີ''ຕິ຺ ເຕ ''ອຕ຺ເຖໂກ ອຸປາໂຍ''ຕິ ສພ຺ເພ ເອກຈ຺ຈນ຺ທາ ທຸຕ຺ວາ ''ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ກຕ຺ວາ ຕໍ ມາຣາເປສ຺ສາມາ''ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປຍ຺ຖາເກ ສມາທເປຕ຺ວາ ກຫາປຕສຫສ຺ສໍ ລກິຕ຺ວາ ປຸຣິສຆາຕກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຈຣນ຺ເຕ ໂຈເຣ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ''ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣ ນາມ ກາລຸອສີລາຍໍ ວສຕິ, ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ມາເຣຖາ''ຕິ ເຕສໍ ກຫາປເຕ ອທໍສ຺ຸ ໂຈຣາ ຊນໂລເກນ ສມ຺ປຜິຈ຺ຈິຕ຺ວາ ''ເຖຣໍ ມາເຣສ຺ສາມາ''ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວສນຍ຺ຖານໍ ປຣິວາເຣສຸ໌຺ ເຖໂຣ ເຕຫິ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕກາວໍ ລຕ຺ວາ ກຸຍ຺ຈິກຈ຺ຈິທ຺ເທນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ຺ ເຕ ໂຈຣາ ຕໍ ທິວສໍ ເຖຣໍ ອທິສ຺ວາ ປຸເນກທິວສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຣິກ຺ຂິປີສ຺ຸ ເຖໂຣ ລຕ຺ວາ ກຕ຺ຕິການຕ຺ທລໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ອາກາສໍ ປກ຺ຂນ຺ທິ຺ ເອວໍ ເຕ ປຖມມາເສປີ ມຊ຺ຊິມມາເສປີ ເຖຣໍ ຄເຫຕຸ໌ ນາສກ຺ຂີສ຺ຸ ປຈ຺ຈິມມາເສ ປນ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ເຖໂຣ ອຕ຺ຕນາ ກຕກມ຺ມສ຺ສ ອາກທ຺ຒນກາວໍ ລຕ຺ວາ ນ ອປຄຈ຺ຈິ຺ ໂຈຣາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຕ຺ທຸລກຕມຕ຺ຕານິສ຺ສ ອຍ຺ກີນິ ກໂຣນ຺ຕາ ກິນ຺ທີສ຺ຸ ອຖ ນໍ ''ມໂຕ''ຕິ ສຍ຺ຄາຍ ເອກສ຺ມີ ຄຸມ຺ພປີຍ຺ເຄ ຂິປີຕ຺ວາ ປກ຺ກມີສ຺ຸ

ເຖໂຣ ''ສຕ຺ຖາຣໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາວ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສາມີ''ຕິ ອຕ຺ຕກາວໍ ຊານເວຄເນນ ເວເຖຕ຺ວາ ຖິຣໍ ກຕ຺ວາ ອາກາເສນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສາມີ''ຕິ ອາຫ຺ ''ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສສີ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລານາ''ຕິ? ''ອາມ, ກນ຺ເຕ''ຕິ຺ ''ກຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ''ຕິ? ''ກາລຸອສີລາປເທສໍ, ກນ຺ເຕ''ຕິ຺ ເຕນ ຫິ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ມຍ຺ຫໍ ຊມ຺ມໍ ກເຖຕ຺ວາ ຍາຫິ຺ ຕາທິສສ຺ສ ຫິ ເມ ສາວກສ຺ສ ອິທານິ ທສ຺ສນໍ ນຕ຺ຖີຕິ຺ ໂສ ''ເອວໍ ກຣິສ຺ສາມິ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາກາສໍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພານທິວເສ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ວິຍ ນານປ຺ປກາຣາ ອິທ຺ຊິໂຍ ກຕ຺ວາ ຊມ຺ມໍ ກເຖຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ກາລຸອສີລາຍວໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພາຍິ຺ ''ເຖຣໍ ກິຣ ໂຈຣາ ມາເຣສຸ''ນ຺ຕິ ອຍມ຺ປີ ກຖາ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ປຕ຺ຖຣິ຺ ຣາຊາ ອຊາຕສຕ຺ຕຸ ໂຈເຣ ປຣິເຍສນຕ຺ຖາຍ ຈຣປຸຣິເສ ປໂຍເຊສິ຺ ເຕສຸປີ ໂຈເຣສຸ ສຸຣາປາເນ ສຸຣໍ ປີວນ຺ເຕສຸ ເອໂກ ເອກສ຺ສ ປີຍ຺ຄີ ປຫຣິຕ຺ວາ ປາເຕສີ຺ ໂສ ຕໍ ສນ຺ເຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ''ອມ຺ໂກ ທຸພ຺ພິນີຕ, ຕ຺ວໍ ກສ຺ມາ ເມ ປີຍ຺ຄີ ປາເຕສີ''ຕິ ອາຫ຺ ກີ ປນ ທເຣ ທຸຍ຺ຄໂຈຣ, ຕຍາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣ ປຖມໍ ປຫໂຜຕິ? ກີ ປນ ມຍາ ປຫຜກາວໍ ຕ຺ວໍ ນ ຊານາສີຕິ? ອິຕິ ເນສໍ ''ມຍາ ປຫໂຜ, ມຍາ ປຫໂຜ''ຕິ ວທນ຺ຕານໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ເຕ ຈຣປຸຣິສາ ເຕ ສພ຺ເພ ໂຈເຣ ຄເຫຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣເຈສຸ໌຺ ຣາຊາ ໂຈເຣ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຈິ – ''ຕຸມ຺ເຫຫິ ເຖໂຣ ມາຣິໂຕ''ຕິ? ''ອາມ, ເທວາ''ຕິ຺ ''ເກນ ຕຸມ຺ເຫ ອຸຍ຺ໂຍຊິຕາ''ຕິ? ''ນຄ຺ຄສມເຄຫິ, ເທວາ''ຕິ຺ ຣາຊາ ປຍ຺ຈສເຕ ນຄ຺ຄສມເຄ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ປຍ຺ຈສເຕຫິ ໂຈເຣຫິ ສທ຺ຊິ ຣາຊງຄເຄ ນາກິປ຺ປມາເຕສຸ ອາວາເຜສຸ ນິຂຕາເປຕ຺ວາ ປລາເລຫີ ປຜິຈ຺ຈາທາເປຕ຺ວາ ອຄ຺ຄື ທາເປສີ ຺ ອຖ ເນສໍ ຊາມກາວໍ ລຕ຺ວາ ອຍນງຄເລຫິ ກສາເປຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ຂຕ຺ທາຂຕ຺ທີ ກໍ ກາຣາເປສີ຺

ກິກ຺ຂູ ສມ຺ມສກາຍໍ ກາຄໍ ສມຸຝ຺ຖາເປສຸໍ – ‘‘ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣ ອຕ຺ຕໂນ ອນນຸຣູປເມວ ມຣຄໍ ປ຺ຕ຺ໂຕ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ອິມສ຺ເສວ ອຕ຺ຕກາວສ຺ສ ອນນຸຣູປໍ ມຣຄໍ ປ຺ຕ຺ໂຕ, ປຸພ຺ເພ ປນ ເຕນ ກຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ອນຸຣູປເມວ ມຣຄໍ ປ຺ຕ຺ໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ກິ ປນສ຺ສ, ກນ຺ເຕ, ປຸພ຺ພກມ຺ມ’’ນ຺ຕິ ປຸຝ຺ໂຖ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ກເຖສິ –

ອຕີເຕ ກິຣ ພາຣາຓສິວາສີ ເອໂກ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ສຍເມວ ໂກຝ຺ຜນປຈນາທີນີ ກມ຺ມານີ ກໂຣນ຺ໂຕ ມາຕາປີຕໂຣ ປຝິຊຄ຺ຄິ. ອຖສ຺ສ ມາຕາປີຕໂຣ ນໍ, ‘‘ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ເອກໂກວ ເຄເຫ ຈ ອຣຝ຺ເຝ ຈ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ກິລມສິ, ເອກໍ ເຕ ກຸມາຣິກໍ ອາເນສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ອມ຺ມຕາຕາ, ນ ມຍ຺ຫໍ ເອວຣູປາຍຕ຺ໂຖ, ອຫໍ ຍາວ ຕຸມ຺ເຫ ຊີວຖ, ຕາວ ໂວ ສຫຕ຺ຖາ ອຸປຝ຺ຖຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເຕນ ປຝິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຕໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ກຸມາຣິກໍ ອານຍິສຸ. ສາ ກຕິປາຫເມວ ເຕ ອຸປຝ຺ຖຫິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ເຕສໍ ທສ຺ສນມ຺ປິ ອນິຈ຺ຉນ຺ຕີ ‘‘ນ ສກ຺ກາ ຕວ ມາຕາປີຕູຫິ ສທ຺ຍິ ເອກຝ຺ຖາເນ ວສິຕ຺ສ’’ນ຺ຕິ ອຸຊ຺ຊາຍິຕ຺ວາ ຕສ຺ມີ ອຕ຺ຕໂນ ກາຄໍ ອຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ເຕ ຕສ຺ສ ພຫິຄຕກາເລ ມກຈິວາກຂຕ຺ຑານິ ຈ ຍາຄຸເຜຓຝ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອາກິຣິຕ຺ວາ ເຕນາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກິ ອິທ’’ນ຺ຕິ ປຸຝ຺ຖາ ອາຫ – ‘‘ອິເມສໍ ອນ຺ຜມຫລ຺ລການໍ ເອຕໍ ກມ຺ມໍ, ສພ຺ພໍ ເຄຫໍ ກິລິຝ຺ຖໍ ກໂຣນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕິ, ນ ສກ຺ກາ ເອເຕຫິ ສທ຺ຍິ ເອກຝ຺ຖາເນ ວສິຕ຺ສ’’ນ຺ຕິ. ເອວໍ ຕາຍ ນໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກຖຍມານາຍ ເອວຣູໂປປີ ປູຣິຕປາຣມີ ສຕ຺ໂຕ ມາຕາປີຕູຫິ ສທ຺ຍິ ກິຊ຺ຊິ. ໂສ ‘‘ໂຫຕຸ, ຊານິສ຺ສາມິ ເນສໍ ກຕ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ເຕ ໂກເຊຕ຺ວາ, ‘‘ອມ຺ມຕາຕາ, ອສຸກຝ຺ຖາເນ ນາມ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຌາຕກາ ອາຄມນໍ ປຈ຺ຈາສີສນ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ ເຕ ຍານກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອຜວິມຊ຺ຊໍ ປ຺ຕ຺ຕກາເລ, ‘‘ຕາຕ, ຣສ຺ມີໂຍ ຄຕ຺ຫາຖ, ຄາໂວ ປໂຕທສຝ຺ຌາຍ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ, ອິມສ຺ມີ ຖາເນ ໂຈຣາ ວສນ຺ຕິ, ອຫໍ ໂອຕຣາມີ’’ຕິ ປີຕຸ ຫຕ຺ເຖ ຣສ຺ມີໂຍ ທຕ຺ວາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ສທ຺ທໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ໂຈຣານໍ ອຸຝ຺ຖິຕສທ຺ທມກາສິ. ມາຕາປີຕໂຣ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ໂຈຣາ ອຸຝ຺ຖິຕາ’’ຕິ ສຝ຺ຌາຍ, ‘‘ຕາຕ, ມຍໍ ມຫລ຺ລກາ, ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕານເມວ ຣກ຺ຂາຫີ’’ຕິ ອາຫໍສຸ. ໂສ ມາຕາປີຕໂຣ ຕຖາວິຣວນ຺ເຕປີ ໂຈຣສທ຺ທໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ໂກຝ຺ເຜຕ຺ວາ ມາເຣຕ຺ວາ ອຜວິຍໍ ຂິປີຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາຄມີ.

ສຕ຺ຖາ ອິທໍ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ກເຖຕ຺ວາ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ເອຕ຺ຕກໍ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ອເນກວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ວິປາກາວເສເສນ ອຕ຺ຕກາວສເຕ ເອວເມວ ໂກຝ຺ເຜຕ຺ວາ ສໍຈຸຕ຺ຕິໂຕ ມຣຄໍ ປ຺ຕ຺ໂຕ. ເອວໍ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາເນນ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ມານຸຣູປເມວ ມຣຄໍ ລທ຺ທໍ, ປຝ຺ຈຫິ ໂຈຣສເຕຫິ ສທ຺ຍິ ລກິສ຺ສ. ອປ຺ປທຸຝ຺ເຖສຸ ຫິ ປທຸສ຺ສນ຺ໂຕ ທສຫິ ການເຓຫິ ອນຍພ຺ຍສນໍ ປາປຸຓາຕິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຍິ ຆເຜຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໓໗.

‘‘ໂຍ ທຕ຺ເຫນ ອທຕ຺ເຫສຸ, ອປ຺ປທຸຝ຺ເຖສຸ ທຸສ຺ສຕິ;

ທສນ຺ນມຝ຺ຌຕຣໍ ຖານໍ, ຂິປ຺ປເມວ ນິຄຈ຺ຉຕິ.

໑໓໘.

‘‘ເວທນໍ ຜຣຸສໍ ຊານີ, ສຣີຣສ຺ສ ວ ເກທນໍ;

ຄຣຸກໍ ວາປີ ອາພາຘໍ, ຈິຕ຺ຕກ຺ເຂປໍ ວ ປາປຸເຓ.

໑໓໙.

‘‘ຣາຊໂຕ ວາ ອຸປສຄ຺ຄໍ, ອພ຺ກກ຺ຂານໍ ວ ທາຣຸຓໍ;

ປຣິກ຺ຂຍໍ ວ ຌາຕີນໍ, ໂກຄານໍ ວ ປກ຺ຄຸຣໍ.

໑໔໐။

‘‘ອຖ ວາສ຺ສ ອຄາຣານິ, ອຄ຺ຄິ ຑຫຕິ ປາວໂກ;

ກາຍສ຺ສ ເພທາ ທຸປ຺ປຎ຺ໂຎ, ນິຣຍໍ ໂສປປ຺ຊ຺ຊຕິ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ອທຎ຺ເຑສູຕິ ກາຍທຎ຺ຑາທິຣຫິເຕສຸ ອິຕາສເວສຸ။ ອປ຺ປທຸຍ຺ເຖສູຕິ ປເຣສຸ ວາ ອຕ຺ຕນິ ວາ ນິຣປຣາເຐສຸ။ ທສນ຺ນມຎ຺ຎຕຣໍ ຖານນ຺ຕິ ທສສຸ ທຸກ຺ຂການເຕສຸ ອຎ຺ຎຕຣໍ ການຕໍ။ ເວທນນ຺ຕິ ສີສໂຣຄາທິເກທໍ ຜຣຸສໍ ເວທນໍ။ ຊານິນ຺ຕິ ກິຈ຺ຉາທິຄຕສ຺ສ ຘນສ຺ສ ຊານິໍ။ ເພທນນ຺ຕິ ຫຕ຺ຖຈ຺ເຉທາທິກໍ ສຣີຣເພທນໍ။ ຄຣຸກນ຺ຕິ ປກ຺ຂຫຕເອກຈກ຺ຂຸກປີຖສປ຺ປີກຸ ຕິກາວກຸຍ຺ຖໂຣຄາທິເກທໍ ຄຣຸກາພາຘໍ ວາ။ ຈິຕ຺ຕກ຺ເຂປນ຺ຕິ ອຸມ຺ມາທໍ။ ອຸປສຄ຺ຄນ຺ຕິ ຍສວິໂລປເສນາປຕິຍ຺ຖານາທິອຈ຺ຆິນ຺ທ ນາທິກໍ ຣາຊໂຕ ອຸປສຄ຺ຄໍ ວາ။ ອພ຺ກກ຺ຂານນ຺ຕິ ອທິຍ຺ຖອສຸຕອຈິນ຺ຕິຕປ຺ຸພ຺ພໍ ‘‘ອິທໍ ສນ຺ຘິຈ຺ເຉທາທິກມ຺ມໍ, ອິທໍ ວາ ຣາຊາ ປຣາຘິຕກມ຺ມໍ ຕຍາ ກຕ’’ນ຺ຕິ ເອວຣູປໍ ທາຣຸຕໍ ອພ຺ກກ຺ຂານໍ ວາ။ ປຣິກ຺ຂຍໍ ວ ຎາຕີນນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອວສ຺ສໂຍ ກວິຕຸໍ ສມຕ຺ ຖານໍ ຎາຕີນໍ ປຣິກ຺ຂຍໍ ວາ။ ປກ຺ຄຸຣນ຺ຕິ ປກ຺ຄຸກາວໍ ປູຕິກາວໍ။ ຍໍ ຫິສ຺ສ ເຄເຫ ຘຎ຺ຎໍ, ຕໍ ປູຕິກາວໍ ອາປຊ຺ຊຕິ, ສຸວຕ຺ຕໍ ອງ຺ ຄາຣກາວໍ, ມຸຕ຺ຕາ ກປ຺ປາສຍ຺ຖິກາວໍ, ກຫາປຕໍ ກປາລຂຕ຺ຑາທິກາວໍ, ທຸວິປທຈຕຸປ຺ປທາ ກາຕກຸຕາທິກາວນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ອຄ຺ຄິ ຑຫຕີຕິ ເອກສໍວຈ຺ຉເຣ ທ຺ວຕ຺ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອຎ຺ຎສ຺ມິ ຑາຫເກ ອວິຊ຺ຊມາເນປິ ອສນິອຄ຺ຄິ ວາ ປຕິຕ຺ວາ ຑຫຕິ, ອຕ຺ຕໂນວ ຘມ຺ມຕາຍ ອຸຍ຺ຖິໂຕ ປາວໂກ ວາ ຑຫຕິເຍວ။ ນິຣຍນ຺ຕິ ທິຍ຺ເຖວ ຘມ຺ເມ ອິເມສໍ ທສນ຺ນໍ ຖານານໍ ອຎ຺ຎຕຣໍ ປຕ຺ວາປິ ເອກໍເສນ ສມ຺ປຣາເຍ ປຕ຺ຕພ຺ພໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ນິຣຍໍ ໂສປປ຺ຊ຺ຊຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕິ။

ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍ။

໘။ ພຫຸກຕ຺ຑິກພິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ນນຄ຺ຄຈຣິຍາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ພຫຸກຕ຺ຑິກໍ ພິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ။

ສາວຕ຺ຖິວາສີ ກິເຣໂກ ກຸຍຸມ຺ພິໂກ ກຣິຍາຍ ກາລກຕາຍ ປພ຺ພຊິ။ ໂສ ປພ຺ພຊນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິເວຕຎ຺ຈ ອຄ຺ຄິສາລຎ຺ຈ ກຕ຺ຑຄພ຺ກຎ຺ຈ ກາເຣຕ຺ວາ ສພ຺ພມ຺ປິ ກຕ຺ຑຄພ຺ກໍ ສປ຺ປີມຘຸເຕລາທີຫິ ປູເຣຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິ, ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຈ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ທາເສ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຍຖາຣຸຈິກໍ ອາຫາຣໍ ປຈາເປຕ຺ວາ ກຸຎ຺ຊຕິ။ ພຫຸກຕ຺ໂຑ ຈ ພຫຸປຣິກ຺ຂາໂຣ ຈ ອໂຫສິ။ ຣຕ຺ຕຶ ອຎ຺ຎໍ ນິວາສນ ປາຣຸປນໍ ໂຫຕິ, ທິວາ ອຎ຺ຎໍ ນິວາສນປາຣຸປນໍ ໂຫຕິ, ທິວາ ອຎ຺ຎໍ ວິຫາຣປຈ຺ຈນ຺ເຕ ວສຕິ။ ຕສ຺ເສກທິວສໍ ຈີວຣປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕານິ ສຸກ຺ຂາເປນ຺ຕສ຺ສ ເສນາສນຈາຣິກໍ ອາຫິຕ຺ຑນ຺ຕາ ພິກ຺ຂູ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ‘‘ກສ຺ສິມານິ, ອາວຸໂສ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ມຍ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອາວຸໂສ, ກຄວຕາ ຕິຈີວຣານິ ອນຸຎ຺ຎາຕານິ, ຕ຺ວຎ຺ຈ ປນ ເອວໍ ອປ຺ປິຈ຺ຉສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສາສເນ ປພ຺ພ ຊິຕ຺ວາ ເອວໍ ພຫຸປຣິກ຺ຂາໂຣ ຊາໂຕ’’ຕິ ຕໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ , ອຍໍ ພິກ຺ຂຸ ອຕິພຫຸກຕ຺ໂຑ’’ຕິ ອາໂຣເຈສຸໍ။ ສຕ຺ຖາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕໍ ພິກ຺ຂູ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອາຫ – ‘‘ກສ຺ມາ ປນ ຕ຺ວໍ, ພິກ຺ຂຸ, ມຍາ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາຍ ຘມ຺ເມ ເທສິເຕ ເອວໍ ພຫຸກຕ຺ໂຑ ຊາໂຕ’’ຕິ။ ໂສ ຕາວຕ຺ຕເກເນວ ກຸປິໂຕ ‘‘ອິມິນາ ທານິ ນິຫາເຣນ ຈຣິສ຺ສາມິ’’ຕິ ປາຣຸປນໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ປຣິສມຊ຺ເຊ ເອກຈີວໂຣ ອຍ຺ຖາສິ။ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອຸປຕ຺ຖມ຺ກຍມາໂນ ນນຸ ຕ຺ວໍ ພິກ຺ຂຸ ປຸພ຺ເພ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປຄເວສໂກ ທກຣກ຺ຂສກາເລປິ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ຄເວສມາໂນ ທ຺ວາທສ ວສ຺ສານິ ວິຫາສິ, ກສ຺ມາ ອິທານິ ເອວໍ ຄຣຸເກ ພຸທ຺ຘສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ ວາ ຈຕຸປຣິສມຊ຺ເຊ ປາຣຸປນໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ປຫາຍ ຖິໂຕສີຕິ။ ໂສ ສຕ຺ຖຸ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖາເປຕ຺ ວາ ຕໍ ຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ။ ພິກ຺ຂູ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອາວິກາວຕ຺ຖໍ ກຄວນ຺ຕໍ ຍາຈິສຸ။ ກ ຄວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ກເຖສິ –

ອຕີເຕ ກິຣ ພາຣາຕາສິຣຎ຺ໂຎ ອຄ຺ຄມເຫສີຍາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມິ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ປຝິສນ຺ຘິ ຄຕ຺ຫີ။ ຕສ຺ສ ນາມຄ຺ຄຫຕາທິວເສ ມຫິໍສກຸມ

ໆໂຣຕິ ນາມໍ ກຣິໍສຸຯ ຕສ຺ສ ກນິຏ຺ຐຠາຕາ ຈນ຺ທກຸມາໂຣ ນາມ ອໂຫສິຯ ເຕສໍ ມາຕຣິ ກາລກຕາຍ ຣາຊາ ອຎ຺ຎໍ ອຄ຺ຄມເຫສິຏ຺ຐາເນ ຐເປສິຯ ສາປິ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ, ສູຣິຍກຸມາໂຣຕິສ຺ສ ນາມໍ ກຣິໍສຸຯ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຣາຊາ ຕຸຏ຺ໂຐ “ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເຕ ວຣໍ ທມ຺ມີ”ຕິ ອາຫຯ ສາປິ ໂຂ, “ເທວ, ອິຈ຺ຉິຕກາເລ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວຍປ຺ປຕ຺ຕກາເລ ຣາຊານໍ ອາຫ – “ເທເວນ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຊາຕກາເລ ວໂຣ ທິນ຺ໂນ, ອິທານິ ເມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຣຊ຺ຊໍ ເທຫີ”ຕິ ຯ ຣາຊາ “ມມ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ຕາ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ຘາ ວິຍ ຊລນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕິ, ນ ສກ຺ກາ ຕສ຺ສ ຣຊ຺ຊໍ ທາຕຸ”ນ຺ຕິ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາປິ ຕໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈມານເມວ ທິສ຺ວາ “ອຍໍ ເມ ປຸຕ຺ຕານໍ ອນຕ຺ຖມ຺ປິ ກເຣຍ຺ຍາ”ຕິ ປຸຕ຺ເຕ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, “ຕາຕາ, ອຫໍ ສູຣິຍກຸມາຣສ຺ສ ຊາຕກາເລ ວຣໍ ອທາສິໍ, ອິທານິສ຺ສ ມາຕາ ຣຊ຺ຊໍ ຍາຈຕິ, ອຫໍ ຕສ຺ສ ນ ທາຕຸກາໂມ, ຕສ຺ສ ມາຕາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອນຕ຺ຖມ຺ປິ ກເຣຍ຺ຍ, ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫ, ອຣຎ຺ເຎ ວສິຕ຺ວາ ມມຈ຺ຈເຍນາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ຫຖາ”ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິຯ ເຕ ປິຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປາສາທາ ໂອຕຣນ຺ເຕ ຣາຊງ຺ຄເຓ ກີຬມາໂນ ສູຣິຍກຸມາໂຣ ທິສ຺ວາ ຕໍ ກາຣຓໍ ຎຕ຺ວາ ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ນິກ຺ຂມິຯ ເຕສໍ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິຏ຺ຐກາເລ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມ຺ມ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສີທິຕ຺ວາ ສູຣິຍກຸມາຣໍ ອາຫ – “ຕາຕ, ເອຕໍ ສຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ຺ຫາຕ຺ວາ ຈ ປິວິຕ຺ວາ ຈ ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ປທຸມິນິປຕ຺ເຕຫິ ອຸທກໍ ອາຫຣາ”ຕິຯ ໂສ ປນ ສໂຣ ເວສ຺ສວຓ຺ຓສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ເອເກນ ທກຣກ຺ຂເສນ ລທ຺ໂຘ ໂຫຕິຯ ເວສ຺ສວຓ຺ໂຓ ຈ ຕໍ ອາຫ – “ຐເປຕ຺ວາ ເທວທມ຺ມຊານນເກ ເຍ ຈ ອຎ຺ເຎ ອິມໍ ສຣໍ ໂອຕຣນ຺ຕິ, ເຕ ຂາທິຕຸໍ ລຠສີ”ຕິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ໂສ ຕໍ ສຣໍ ໂອຕິຓ຺ເຓຕິຓ຺ເຓ ເທວທມ຺ເມ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອຊານນ຺ເຕ ຂາທຕິ, ສູຣິຍກຸມາໂຣປິ ຕໍ ສຣໍ ອວີມໍສິຕ຺ວາວ ໂອຕຣິ, ເຕນ ຈ “ເທວທມ຺ເມ ຊານາສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິໂຕ “ເທວທມ຺ມາ ນາມ ຈນ຺ທິມສູຣິຍາ”ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ “ຕ຺ວໍ ເທວທມ຺ເມ ນ ຊານາສີ”ຕິ ອຸທກໍ ປເວເສຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຠວເນ ຐເປສິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ຕໍ ຈິຣາຍນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຈນ຺ທກຸມາຣໍ ເປເສສິຯ ໂສປິ ເຕນ “ເທວທມ຺ເມ ຊານາສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິໂຕ “ເທວທມ຺ມາ ນາມ ຈຕສ຺ໂສ ທິສາ”ຕິ ອາຫຯ ທກຣກ຺ຂໂສ ຕມ຺ປິ ອຸທກໍ ປເວເສຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ຐເປສິຯ

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ມິມ຺ປິ ຈິຣາຍນ຺ເຕ “ອນ຺ຕຣາເຍນ ຠວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ໂອຕຣຓປທໍເຍວ ທິສ຺ວາ “ອຍໍ ສໂຣ ຣກ຺ຂສປຣິຄ຺ຄຫີໂຕ”ຕິ ຎຕ຺ວາ ຂຄ຺ຄໍ ສນ຺ນຍ຺ຫິຕ຺ວາ ຘນຸໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ ທກຣກ຺ຂໂສ ຕໍ ອໂນຕຣນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ວນກມ຺ມິກປຸຣິສເວເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຫ – “ໂຠ ປຸຣິສ, ຕ຺ວໍ ມຄ຺ຄກິລນ຺ໂຕ, ກສ຺ມາ ອິມໍ ສຣໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ນ຺ຫາຕ຺ວາ ຈ ປິວິຕ຺ວາ ຈ ຠິສມູລາລໍ ຂາທິຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜານິ ປິລນ຺ຘິຕ຺ວາ ນ ຄຈ຺ຉສີ”ຕິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາວ “ເອສ ໂສ ຍກ຺ໂຂ”ຕິ ຎຕ຺ວາ “ຕຍາ ເມ ຠາຕໂຣ ຄຫິຕາ”ຕິ ອາຫຯ ອາມ, ມຍາ ຄຫິຕາຕິຯ ກິໍ ກາຣຓາຕິ? ອຫໍ ອິມໍ ສຣໍ ໂອຕິຓ຺ເຓຕິຓ຺ເຓ ລຠາມີຕິ ຯ ກິໍ ປນ ສພ຺ເພວ ລຠາສີຕິ? ເທວທມ຺ມຊານນເກ ຐເປຕ຺ວາ ອວເສເສ ລຠາມີຕິຯ ອຕ຺ຖິ ປນ ເຕ ເທວທມ຺ເມຫິ ອຕ຺ໂຖຕິ? ອາມ, ອຕ຺ຖີຕິຯ ອຫໍ ກເຖສ຺ສາມີຕິຯ ເຕນ ຫິ ກເຖຫີຕິຯ ນ ສກ຺ກາ ກິລິຏ຺ເຐນ ຄຕ຺ເຕນ ກເຖຕຸນ຺ຕິຯ ຍກ຺ໂຂ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປາເຍຕ຺ວາ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ອລງ຺ກຕມຓ຺ຑປມຊ຺ເຊ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ສຍມສ຺ສ ປາທມູເລ ນິສີທິຯ ອຖ ນໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ “ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ສຸຓາຫີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

“ຫິຣິໂອຕ຺ຕປ຺ປສມ຺ປນ຺ນາ, ສຸກ຺ກທມ຺ມສມາຫິຕາ;

ສນ຺ໂຕ ສປ຺ປຸຣິສາ ໂລເກ, ເທວທມ຺ມາຕິ ວຸຈ຺ຈເຣ”ຕິຯ (ຊາຯ ໑ຯ໑ຯ໖);

ຍກ຺ໂຂ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປສນ຺ໂນ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ອາຫ – “ປຓ຺ຑິຕ, ອຫໍ ເຕ ປສນ຺ໂນ, ເອກໍ ຠາຕຣໍ ທມ຺ມິ, ກຕຣໍ ອາເນມີ”ຕິ? “ກນິຏ຺ຐໍ ອາເນຫີ”ຕິຯ ປຓ຺ຑິຕ, ຕ຺ວໍ ເກວລໍ ເທວທມ຺ເມ ຊານາສິເຍວ, ນ ປນ ເຕສຸ ວຕ຺ຕສີຕິຯ ກິໍ ກາຣຓາຕິ? ຍສ຺ມາ ເຊຏ຺ຐໍ ຐເປຕ຺ວາ ກນິຏ຺ຐໍ ອາຫຣາເປນ຺ໂຕ ເຊຏ຺ຐາປຈາຍິກກມ຺ມໍ ນ ກໂຣສີຕິ, ເທວທມ຺ເມ ຈາຫໍ ຍກ຺ຂ ຊານາມິ, ເຕສຸ ຈ ວຕ຺ຕາມິຯ ມຍໍ ຫິ ເອຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອິມໍ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິຏ຺ຐາຯ ເອຕສ຺ສ ຫິ ອຕ຺ຖາຍ ອມ຺ຫາກໍ ປິຕຣໍ ເອຕສ຺ສ ມາຕາ ຣຊ຺ຊໍ ຍາຈິ, ອມ຺ຫາກໍ ປນ ປິຕາ ຕໍ ວຣໍ ອທຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ອນຸຣກ຺ຂນຕ຺ຖາຍ ອຣຎ຺ເຎ ວາສໍ ອນຸຊານິ, ໂສ ກຸມາໂຣ ອນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິໍ ອາຄໂຕ, “ຕໍ ອຣຎ຺ເຎ ເອໂກ ຍກ຺ໂຂ ຂາທີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ ນ ໂກຈິ ສທ຺ທຫິສ຺ສຕິຯ ເຕນາຫໍ ຄຣຫຠຍຠີໂຕ ຕເມວາຫຣາເປມີຕິຯ ຍກ຺ໂຂ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ປສີທິຕ຺ວາ “ສາທຸ ປຓ຺ຑິຕ, ຕ຺ວເມວ ເທວທມ຺ເມ ຊານາສິ, ເທວທມ຺ເມສຸ ຈ ວຕ຺ຕສີ”ຕິ ທ຺ເວ ຠາຕໂຣ ອາເນຕ຺ວາ ອທາສິຯ ອຖ ນໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຍກ຺ຂຠາເວ ອາທີນວໍ ກເຖຕ຺ວາ ປຎ຺ຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຏ຺ຐາເປສິຯ ໂສ ເຕນ ສຸສໍວິຫິຕາຣກ຺ໂຂ ຕສ຺ມິໍ ອຣຎ຺ເຎ ວສິຕ຺ວາ ປິຕຣິ ກາລກເຕ ຍກ຺ຂໍ ອາທາຍ ພາຣາຓສິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຈນ຺ທກຸມາຣສ຺ສ ອຸປຣຊ຺ຊໍ, ສູຣິຍກຸມາຣສ຺ສ ເສນາປຕິຏ຺ຐານໍ ທຕ຺ວາ ຍກ຺ຂສ຺ສ ຣມຓີເຍ ຐາເນ ອາຍຕນໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ຍຖາ ໂສ ລາຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ຕຖາ ອກາສິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ ‘‘ຕທາ ຣກ຺ຂໂສ ພຫຸຠຓ຺ຑິກຠິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ສູຣິຍກຸມາໂຣ ອານນ຺ໂທ, ຈນ຺ທກຸມາໂຣ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ມຫິໍສກຸມາໂຣ ປນ ອຫເມວາ’’ຕິ. ເອວໍ ສຕ຺ຖາ ຊາຕກໍ ກເຖຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ ຕ຺ວໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ປຸພ຺ເພ ເທວຘມ຺ເມ ຄເວສມາໂນ ຫິຣິໂອຕ຺ຕປ຺ປສມ຺ປນ຺ໂນ ວິຈຣິຕ຺ວາ ອິທານິ ຈຕຸປ຺ປຣິສມຊ຺ເຊ ອິມິນາ ນີຫາເຣນ ຐຕ຺ວາ ມມ ປຸຣໂຕ ‘ອປ຺ປິຈ຺ໂຈມ຺ຫີ’ຕິ ວທນ຺ໂຕ ອຍຸຕ຺ຕໍ ອກາສິ. ນ ຫິ ສາຏກປ຺ປຏິກ຺ເຂປມຕ຺ເຕນ ສມໂຓ ນາມ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໑.

‘‘ນ ນຄ຺ຄຈຣິຍາ ນ ຊຏາ ນ ປງ຺ກາ, ນານາສກາ ຖຓ຺ຑິລສາຍິກາ ວາ;

ຣໂຊຊລ຺ລໍ ອຸກ຺ກຸຏິກປ຺ປຘານໍ, ໂສເຘນ຺ຕິ ມຈ຺ຈໍ ອວິຕິຓ຺ຓກງ຺ຂ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ນານາສກາຕິ ນ ອນສກາ, ກຕ຺ຕປ຺ປຏິກ຺ເຂປກາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຖຓ຺ຑິລສາຍິກາຕິ ຠູມິສຍນາ. ຣໂຊຊລ຺ລນ຺ຕິ ກທ຺ທມເລປນາກາເຣນ ສຣີເຣ ສນ຺ນິຫິຕຣໂຊ ຯ ອຸກ຺ກຸຏິກປ຺ປຘານນ຺ຕິ ອຸກ຺ກຸຏິກຠາເວນ ອາຣທ຺ຘວີຣິຍໍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ໂຍ ຫິ ມຈ຺ໂຈ ‘‘ເອວໍ ອຫໍ ໂລກນິສ຺ສຣຓສງ຺ຂາຕໍ ສຸທ຺ຘິໍ ປາປຸຓິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອິເມສຸ ນຄ຺ຄຈຣິຍາທີສຸ ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ສມາທາຍ ວຕ຺ເຕຍ຺ຍ, ໂສ ເກວລໍ ມິຈ຺ຉາທສ຺ສນຎ຺ເຈວ ວຑ຺ເຒຍ຺ຍ, ກິລມຖສ຺ສ ຈ ຠາຄີ ອສ຺ສ. ນ ຫິ ເອຕານິ ສຸສມາທິນ຺ນານິປິ ອຏ຺ຐວຕ຺ຖຸກາຍ ກງ຺ຂາຍ ອວິຕິຓ຺ຓຠາເວນ ອວິຕິຓ຺ຓກງ຺ຂໍ ມຈ຺ຈໍ ໂສເຘນ຺ຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິ.

ພຫຸຠຓ຺ຑິກຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ອຏ຺ຐມໍ.

໙. ສນ຺ຕຕິມຫາມຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ

ອລງ຺ກໂຕ ເຈປີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສນ຺ຕຕິມຫາມຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ໂສ ຫິ ເອກສ຺ມິໍ ກາເລ ຣຎ຺ໂຎ ປເສນທິໂກສລສ຺ສ ປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ກຸປິຕໍ ວູປສເມຕ຺ວາ ອາຄໂຕ. ອຖສ຺ສ ຣາຊາ ຕຸຏ຺ໂຐ ສຕ຺ຕ ທິວສານິ ຣຊ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ ເອກໍ ນຈ຺ຈຄີຕກຸສລໍ ອິຕ຺ຖິໍ ອທາສິ. ໂສ ສຕ຺ຕ ທິວສານິ ສຸຣາມທມຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປຏິມຓ຺ຑິໂຕ ຫຕ຺ຖິກ຺ຂນ຺ຘວຣຄໂຕ ນ຺ຫານຕິຕ຺ຖໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິສນ຺ຕໍ ທ຺ວາຣນ຺ຕເຣ ທິສ຺ວາ ຫຕ຺ຖິກ຺ຂນ຺ຘວຣຄໂຕວ ສີສໍ ຈາເລຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ສຕ຺ຖາ ສິຕໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ໂກ ນຸ ໂຂ, ຠນ຺ເຕ, ສິຕປາຕຸກຣເຓ ເຫຕູ’’ຕິ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ປຸຏ຺ໂຐ ສິຕກາຣຓໍ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ອາຫ – ‘‘ປສ຺ສານນ຺ທ, ສນ຺ຕຕິມຫາມຕ຺ຕໍ, ອຊ຺ຊ ສພ຺ພາຠຣຓປຏິມຓ຺ຑິໂຕວ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຈຕຸປ຺ປທິກຄາຖາວສາເນ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຕາລມຕ຺ເຕ ອາກາເສ ນິສີທິຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕີ’’ຕິ. ມຫາຊໂນ ເຖເຣນ ສທ຺ຘິໍ ກເຖນ຺ຕສ຺ສ ສຕ຺ຖຸ ວຈນໍ ອສ຺ໂສສິ. ຕຕ຺ຖ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິກາ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸ – ‘‘ປສ຺ສຖ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ກິຣິຍໍ, ມຸຂປ຺ປຕ຺ຕເມວ ກາສຕິ, ອຊ຺ຊ ກິຣ ເອສ ເອວໍ ສຸຣາມທມຕ຺ໂຕ ຍຖາລງ຺ກໂຕວ ເອຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕິ, ອຊ຺ເຊວ ຕໍ ມຸສາວາເທນ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມາ’’ຕິ. ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິກາ ຈິນ຺ເຕສຸໍ – ‘‘ອໂຫ ພຸທ຺ຘານໍ ມຫານຸຠາວຕາ, ອຊ຺ຊ ພຸທ຺ຘລີລຫຎ຺ເຈວ ສນ຺ຕຕິມຫາມຕ຺ຕລີລຫຎ຺ຈ ທຏ຺ຐຸໍ ລຠິສ຺ສາມາ’’ຕິ.

ສນ຺ຕຕິມຫາມຕ຺ໂຕປິ ນ຺ຫານຕິຕ຺ເຖ ທິວສຠາຄໍ ອຸທກກີຬໍ ກີຬິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາປານຠູມິຍໍ ນິສີທິ. ສາປີ ອິຕ຺ຖີ ຣງ຺ຄມຊ຺ຊໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ນຈ຺ຈຄີຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ອາຣຠິ. ຕສ຺ສາ ສຣີຣລີຬ຺ຫາຍ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ສຕ຺ຕາຫໍ ອປ຺ປາຫາຣຕາຍ ຕໍ ທິວສໍ ນຈ຺ຈຄີຕໍ ທສ຺ສຍມານາຍ ອນ຺ໂຕກຸຈ຺ຉິຍໍ ສຕ຺ຖກວາຕາ ສມຸຏ຺ຐາຍ ຫທຍມໍສໍ ກນ຺ຕິຕ຺ວາ ອຄມໍສຸ. ສາ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວ ມຸເຂນ ເຈວ ອກ຺ຂີຫິ ຈ ວິວເຏຫິ ກາລມກາສິ. ສນ຺ຕຕິມຫາມຕ຺ໂຕ ‘‘ອຸປຘາເຣຖ ນ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ນິຣຸທ຺ຘາ, ສາມີ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕມຕ຺ເຕເຍວ ພລວໂສເກນ ອຠິຠູໂຕ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວສ຺ສ ສຕ຺ຕາຫໍ ປີຕສຸຣາ ຕຕ຺ຕກປາເລ ອຸທກພິນ຺ທຸ ວິຍ ປຣິກ຺ຂຍໍ ອຄມາສິ. ໂສ ‘‘ນ

ເມ ອິມໍ ໂສກໍ ອລຸເລ ນິພຸພາເປຕຸໍ ສກຸຂິສຸສນຸຕີ ອລຸລຕຸຣ ຕຖາຄເຕນາ''ຕິ ພລກາຍປຣິວຸໂຕ ສາຍນຸຫສມເຍ ສຕຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ເອວມາຫ – ''ກນຸເຕ, 'ເອວຣູໂປ ເມ ໂສໂກ ອຸປຸປນຸໂນ, ຕໍ ເມ ຕຸມຸເຫ ນິພຸພາເປຕຸໍ ສກຸຂິສຸສຖາ'ຕິ ອາຄ ໂຕມຸຫິ, ປຕິສຣຕໍ ເມ ໂຫຖາ''ຕິ។ ອຖ ນໍ ສຕຖາ ''ໂສກໍ ນິພຸພາເປຕຸໍ ສມຕຸຖສຸເສວ ສນຸຕິກໍ ອາຄໂຕສິ។ ອິມິສຸສາ ຫິ ອິຕຸຖິຍາ ອິ ມິນາວ ອາກາເຣນ ມຕກາເລ ຕວ ໂຣທນຸຕສຸສ ປຄຸຫຣິຕອສຸສູນິ ຈຕຸນຸນໍ ມຫາສມຸທຸທານໍ ອຸທກໂຕ ອຕິເຣກຕຣານີ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

''ຍໍ ປຸພຸເພ ຕໍ ວິໂສເສຫິ, ປຈຸຉາ ເຕ ມາຫຸ ກິລຸຈນໍ;

ມຊຸເຊ ເຈ ໂນ ຄເຫສຸສສິ, ອຸປສນຸໂຕ ຈຣິສຸສສີ''ຕິ។ (ສຸ។ ນິ។ ໑໔໘, ໑໑໐໔; ຈູລຸຂນິ។ ຊຕຸກກຕຸກິມາຕາວປຸຈຸຉານິທຸເທສ ໖໗);

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ສນຸຕຕິມຫາມຕຸໂຕ ອຣຫຕຸຕໍ ປຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ອາຍຸສງຂາຣໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ຕສຸສ ອປຸປວຕຸຕນກາວໍ ລຕຸ ວາ ສຕຸຖາຣໍ ອາຫ – ''ກນຸເຕ, ປຣິນິພຸພານໍ ເມ ອນຸຊານາຖາ''ຕິ។ ສຕຸຖາ ເຕນ ກຕກມຸມໍ ຊານນຸໂຕປີ ''ມຸສາວາເທນ ນິຄຸຄຕຸຫນຕຸຖໍ ສນຸນິປຕິຕາ ມິຈຸຉາທິຍຸຖິກາ ໂອກາສໍ ນ ລກິສຸສນຸຕິ, 'ພຸທຸຂລີລຸອລຸເຈວ ສນຸຕຕິມຫາມຕຸຕລີລຸອລຸຈ ປສຸສິສຸ ສາມາ'ຕິ ສນຸນິປຕິຕາ ສມຸມາທິຍຸຖິກາ ອິມິນາ ກຕກມຸມໍ ສຸຕຸວາ ປຸລຸເລສຸ ອາທຣໍ ກຣິສຸສນຸຕີ''ຕິ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ''ເຕນ ຫິ ຕຍາ ກຕກມຸມໍ ມຍຸຫໍ ກເຖຫິ, ກເຖນຸໂຕ ຈ ກູມິຍໍ ຖິໂຕ ອກເຖຕຸວາ ສຕຸຕຕາລມຕຸເຕ ອາກາເສ ຖິໂຕ ກເຖຫີ''ຕິ ອາຫ។ ໂສ ''ສາຂຸ, ກນຸເຕ''ຕິ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ເອກຕາລປຸປມາຕໍ ອຸຄຸຄມຸມ ໂອໂຣຫິຕຸວາ ປຸນ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ອຸຄຸຄຈຸຉນຸໂຕ ປຕິປາຕິຍາ ສຕຸຕຕາລປຸປມາເຕ ອາກາເສ ປລຸລງເກນ ນິສີທິຕຸວາ ''ສຸຕາຖ ເມ, ກນຸເຕ, ປຸພຸພກມຸມ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ອາຫ –

ອິໂຕ ເອກນວຸຕິກປຸເປ ວິປສຸສີສມຸມາສມຸພຸທຸຂກາເລ ອຫໍ ພນຸຂຸມຕີນຄເຣ ເອກສຸມີ ກຸເລ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ຈິນຸເຕສີ – ''ກີ ນຸ ໂຂ ປເຣສໍ ເຂທໍ ວາ ປີລຸອໍ ວາ ອກຣຕາກມຸມ''ນຸຕິ ອຸປສາເຣນຸໂຕ ຂມຸມໂພສກກມຸມໍ ທິສຸວາ ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ຕໍ ກມຸມໍ ກໂຣນຸໂຕ ມ ຫາຊນໍ ສມາທເປຕຸວາ ''ປຸລຸລານິ ກໂຣຖ, ອຸໂປສຖທິວເສສຸ ອຸໂປສຖໍ ສມາທິຍຖ, ທານໍ ເທຖ, ຂມຸມໍ ສຸຕາຖ, ພຸທຸຂຣຕນາທີຫິ ສທິສໍ ອລຸລໍ ນາມ ນຕຸຖິ, ຕິຕຸຕໍ ຣຕນານໍ ສກຸກາຣໍ ກໂຣຖາ''ຕິ ອຸຄຸໂຄເສນຸໂຕ ວິຈຣາມິ។ ຕສຸສ ມຍຸຫໍ ສທຸທໍ ສຸຕຸວາ ພຸທຸຂປິຕາ ພນຸຂຸມຕິມຫາຣາຊາ ມໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ, ''ຕາຕ, ກີ ກໂຣນຸໂຕ ວິຈຣສີ''ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ, ''ເທວ, ຕິຕຸຕໍ ຣຕນານໍ ຄຸຕໍ ປ ກາເສຕຸວາ ມຫາຊນໍ ປຸລຸລກມຸເມສຸ ສມາທເປນຸໂຕ ວິຈຣາມີ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ກຕຸຖ ນິສີນຸໂນ ວິຈຣສີ''ຕິ ມໍ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ປທສາວ, ເທວາ''ຕິ ມຍາ ວຸຕຸເຕ, ''ຕາຕ, ນ ຕຸວໍ ເອວໍ ວິຈຣິຕຸໍ ອຣຫສິ, ອິມໍ ປຸປຸຜທາມໍ ປີລນຸຂິຕຸວາ ອສຸສປີຍຸເຖ ນິສີນຸໂນວ ວິຈຣາ''ຕິ ມຍຸຫໍ ມຸຕຸຕາທາມສທິສໍ ປຸປຸຜທາມໍ ທຕຸວາ ທນຸຕໍ ອສຸສໍ ອທາສິ។ ອຖ ມໍ ຣລຸລາ ທິນຸນປຣິຫາເຣນ ຕເຖວ ອຸຄຸໂຄເສຕຸວາ ວິຈຣນຸຕໍ ປຸນ ຣາຊາ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ, ''ຕາຕ, ກີ ກໂຣນຸໂຕ ວິຈຣສີ''ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ຕເທວ, ເທວາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ຕາຕ, ອສຸໂສປີ ເຕ ນານຸຈຸຉວິໂກ, ອິຂ ນິສີທິຕຸວາ ວິຈຣາ''ຕິ ຈຕຸສິນຸຂວຍຸຕຸຕຣຖໍ ອທາສີ។ ຕຕິຍວາເຣປີ ເມ ຣາຊາ ສທຸທໍ ສຸຕຸວາ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ, ''ຕາຕ, ກີ ກໂຣນຸໂຕ ວິຈຣສີ''ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ຕເທວ, ເທວາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ຕາຕ, ຣໂຖປີ ເຕ ນານຸຈຸຉວິໂກ''ຕິ ມຍຸຫໍ ມຫນຸຕໍ ໂກຄກຸຂນຸຂໍ ມຫາປສາຂນລຸຈ ທຕຸວາ ເອກລຸຈ ຫຕຸຖີ ອທາສີ។ ສຸວາຫໍ ສພຸພາກຣຕາປຕິມຕຸທິໂຕ ຫຕຸຖິກຸຂນຸເຂ ນິສິນຸໂນ ອສີຕິ ວສຸສສຫສຸສານິ ຂມຸມໂພສກກມຸມໍ ອກາສີ, ຕສຸສ ເມ ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ກາຍໂຕ ຈນຸທນຄນຸໂຂ ວາຍຕິ, ມຸຂໂຕ ອຸປຸປລຄນຸໂຂ ວາຍຕີ។ ອິທໍ ມຍາ ກຕກມຸມນຸຕີ។

ເອວໍ ໂສ ອຕຸຕໂນ ປຸພຸພກມຸມໍ ກເຖຕຸວາ ອາກາເສ ນິສິນຸໂນວ ເຕໂຊຂາຕຸໍ ສມາປຊຸຊິຕຸວາ ປຣິນິພຸພາຍິ។ ສຣີເຣ ອຄຸຄິຊາລາ ອຸຍຸຖຫິຕຸວາ ມໍສໂລຫິຕໍ ຊາເປສີ, ສຸມນປຸປຸຜານິ ວິຍ ຂາຕຸໂຍ ອວສິສຸສີສຸ។ ສຕຸຖາ ສຸທຸຂວຕຸຖໍ ປສາເຣສິ, ຂາຕຸໂຍ ຕຕຸຖ ປຕີ ສຸ។ ຕາ ປຕຸເຕ ປກຸຂິປິຕຸວາ ຈຕຸມຫາປເຖ ຖູປໍ ກາເຣສີ ''ມຫາຊໂນ ວນຸທິຕຸວາ ປຸລຸລກາຄີ ກວິສຸສຕີ''ຕິ។ ກິກຸຂູ ຂມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍຸຖາເປສຸໍ, ''ອາວຸໂສ, ສນຸຕຕິມຫາມຕຸໂຕ ຄາຖາວສາເນ ອຣຫຕຸຕໍ ປຕຸວາ ອລງກຕປຕິຍຕຸໂຕເຍວ ອາກາເສ ນິສີທິຕຸ ວາ ປຣິນິພຸພຸໂຕ, ກີ ນຸ ໂຂ ເອຕໍ 'ສມໂຕ'ຕິ ວຕຸຕຸໍ ວຍຸຍຕິ ອຸທາຫຸ ພຣາຫຸມໂຕ''ຕິ។ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫີ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ກິກຸຂເວ, ມມ ປຸຕຸຕໍ 'ສມໂຕ'ຕິປີ ວຕຸຕຸໍ ວຍຸຍຕິ, 'ພຣາຫຸມໂຕ'ຕິປີ ວຕຸຕຸໍ ວຍຸຍຕິເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ຂມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

ອລງກໂຕ ເຈປິ ສມໍ ຈເຣຍ຺ຍ,

ສນ຺ໂຕ ທນ຺ໂຕ ນິຍໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ;

ສພ຺ເພສຸ ຠູເຕສຸ ນິຘາຍ ທຓ຺ຑໍ,

ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂສ ສມໂຓ ສ ຠິກ຺ຂູ''ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ອລງກໂຕຕິ ວຕ຺ຖາຠຣເຓຫິ ປຏິມຓ຺ຑິໂຕ໚ ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ວຕ຺ຖາລງ຺ກາຣາທີຫິ ອລງກໂຕ ເຈປິ ປຸຄ຺ຄໂລ ກາຍາທີຫິ ສມໍ ຈເຣຍ຺ຍ, ຣາຄາທິວູປສເມນ ສນ຺ໂຕ ອິນ຺ທ຺ຣິຍທມເນນ ທນ຺ໂຕ ຈຕຸມຄ຺ຄນິຍເມນ ນິຍໂຕ ເສຏ຺ຐຈຣິຍາຍ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ ກາຍ ທຓ຺ຑາທີນໍ ໂອໂຣປິຕຕາຍ ສພ຺ເພສຸ ຠູເຕສຸ ນິຘາຍ ທຓ຺ຑໍ໚ ໂສ ເອວຣູໂປ ພາຫິຕປາປຕ຺ຕາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓຕິປິ ສມິຕປາປຕ຺ຕາ ສມໂຓຕິປິ ຠິນ຺ນກິເລສຕ຺ຕາ ຠິກ຺ຂູຕິປິ ວຕ຺ຕພ຺ໂພເຍວາຕິ໚

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ໚

ສນ຺ຕຕິມຫາມຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ ນວມໍ໚

໑໐໚ ປິໂລຕິກຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ຫິຣີນິເສໂຘຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປິໂລຕິກຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ໚

ເອກສ຺ມິຎ຺ຫິ ສມເຍ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ເອກໍ ປິໂລຕິກຂຓ຺ຑນິວຕ຺ຖໍ ກປາລໍ ອາທາຍ ຠິກ຺ຂາຍ ຈຣນ຺ຕໍ ທາຣກໍ ທິສ຺ວາ ''ກິໍ ເຕ ເອວໍ ວິຈຣິຕ຺ວາ ຊີວນ຺ໂຕ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ນ ອຸຕ຺ຕຣິຕຣາ''ຕິ ວຕ຺ວາ, ''ຠນ຺ເຕ, ໂກ ມໍ ປພ຺ພາເຊສ຺ສຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ອຫໍ ປພ຺ພາເຊສ຺ສາມີ''ຕິ ຕໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຫຕ຺ຖາ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊສິ໚ ຕຎ຺ຈ ປນ ນິວຕ຺ຖປິໂລຕິກຂຓ຺ຑໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ປຣິສ຺ສາວນກຣຓມຕ຺ຕມ຺ປິ ຄຍ຺ຫູປຄໍ ກຎ຺ຈິ ປເທສໍ ອທິສ຺ວາ ກປາເລນ ສທ຺ທິໍ ເອກິສ຺ສາ ຣຸກ຺ຂສາຂາຍ ຖເປສິ໚ ໂສ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປໂທ ພຸທ຺ຘານໍ ອຸປ຺ປນ຺ນລາຠສກ຺ກາເຣ ປຣິກຸຎ຺ຊມາໂນ ມຫຄ຺ຆານິ ຈີວຣານິ ອຈ຺ຈຸເທຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ໂຕ ຖູລສຣີໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕ຺ວາ ''ກິໍ ເມ ອຸນສ຺ສ ສທ຺ຘາເທຍ຺ຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ວິຈຣເຓນ, ອຕ຺ຕໂນ ປິໂລຕິກເມວ ນິວາເສສ຺ສາມີ''ຕິ ຕໍ ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປິໂລຕິກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ''ອຫິຣິກ ນິລ຺ລຊ຺ຊ ເອວຣູປານໍ ວຕ຺ຖານໍ ອຈ຺ຈຸທນຏ຺ຐານໍ ປຫາຍ ອິມໍ ປິໂລຕິກຂຓ຺ຑໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ກປາລຫຕ຺ໂຖ ຠິກ຺ຂາຍ ຈຣິຕຸໍ ຄຈ຺ຉສີ''ຕິ ຕໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕານໍ ໂອວທິ, ໂອວທນ຺ຕສ຺ເສວ ປນສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ສນ຺ນິສີທິ໚ ໂສ ຕໍ ປິໂລຕິກໍ ຕຕ຺ເຖວ ປຏິສາເມຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວິຫາຣເມວ ຄໂຕ໚ ໂສ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ປຸນປິ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕ຺ວາ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິ, ປຸນປິ ຕເຖວາຕິ໚ ຕໍ ເອວໍ ອປ຺ຣາປ຺ຣໍ ວິຈຣນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ''ກຫໍ, ອາວຸໂສ, ຄຈ຺ຉສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ໚ ໂສ ''ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉາມາວຸໂສ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເອເຕເນວ ນີຫາເຣນ ອຕ຺ຕໂນ ປິໂລຕິກຂຓ຺ຑເມວ ອາຣມ຺ມຓໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ນິເສເຘຕ຺ວາ ກຕິປາເຫເນວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ໚ ຠິກ຺ຂູ ອາຫໍສຸ – ''ກິໍ, ອາວຸໂສ, ນ ທານິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉສິ, ນນຸ ອຍໍ ເຕ ວິຈຣຓມຄ຺ໂຄ''ຕິ໚ ອາວຸໂສ, ອາຈຣິເຍນ ສທ຺ທິໍ ສໍສຄ຺ເຄ ສຕິ ຄໂຕມ຺ຫິ, ອິທານິ ປນ ເມ ຉິນ຺ໂນ ສໍສຄ຺ໂຄ, ເຕນສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ນ ຄຈ຺ຉາມີຕິ໚ ຠິກ຺ຂູ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ – ''ຠນ຺ເຕ, ປິໂລຕິກຕ຺ເຖໂຣ ອຎ຺ຎໍ ພ຺ຍາກໂຣຕີ''ຕິ໚ ກິມາຫ, ຠິກ຺ຂເວຕິ? ອິທໍ ນາມ, ຠນ຺ເຕຕິ໚ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ ''ອາມ, ຠິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ສໍສຄ຺ເຄ ສຕິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄໂຕ, ອິທານິ ປນສ຺ສ ສໍສຄ຺ໂຄ ຉິນ຺ໂນ, ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕານໍ ນິເສເຘຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອພາສິ –

໑໔໓໚

''ຫິຣີນິເສໂຘ ປຸຣິໂສ, ໂກຈິ ໂລກສ຺ມິ ວິຊ຺ຊຕິ;

ໂຍ ນິທຸທໍ ອປໂພເຮຕິ, ອສຸໂສ ກທຸໂຣ ກສາມິວ។

໑໘໔។

‘‘ອສຸໂສ ຍຖາ ກທຸໂຣ ກສານິວິຜຸໂຖ,

ອາຕາປິໂນ ສໍເວຄິໂນ ກວາຖ;

ສທຸຮາຍ ສີເລນ ຈ ວີຣິເຍນ ຈ,

ສມາຮິນາ ຮມຸມວິນິຈຸຉເຍນ ຈ;

ສມຸປນຸນວິຊຸຊາຈຣຕາ ປຕິສຸສຕາ,

ຊຫິສຸສຖ ທຸກຸຂມິທໍ ອນປຸປກ’’ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ອນຸໂຕ ອຸປຸປນຸນໍ ອກຸສລວິຕກຸກໍ ຫິຣິຍາ ນິເສເຮຕິຕິ ຫິຣິນິເສໂຮ។ ໂກຈິ ໂລກສຸມິນຸຕິ ເອວຣູໂປ ປຸຄຸຄໂລ ທຸລຸລໂກ, ໂກຈິ ເທວ ໂລກສຸມີ ວິຊຸຊຕີ។ ໂຍ ນິທຸທນຸຕິ ອປຸປມຕຸໂຕ ສມຕຮມຸມໍ ກໂຣນຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ອຸປຸປນຸນໍ ນິທຸທໍ ອປຫຣນຸໂຕ ພຸຊຸຊຕີຕິ ອປໂພເຮຕິ។ ກສາມິວາຕິ ຍຖາ ກທຸໂຣ ອສຸໂສ ອຕຸຕນິ ປຕມານໍ ກສໍ ອປຫຣຕິ, ອຕຸຕນິ ປຕິຕຸໍ ນ ເທຕິ។ ໂຍ ເອວໍ ນິທຸທໍ ອປໂພເຮຕິ, ໂສ ທຸລຸລໂກຕິ ອຕຸໂຖ។

ທຸຕິຍຄາຖາຍ ອຍໍ ສງເຂປຕຸໂຖ – ‘‘ກິກຸຂເວ, ຍຖາ ກທຸໂຣ ອສຸໂສ ປມາທມາຄມຸມ ກສາຍ ນິວິຜຸໂຖ, ອຫມຸປີ ນາມ ກສາຍ ປຫໂຕ’’ຕິ ອປຣກາເຄ ອາຕປຸປໍ ກໂຣຕິ, ເອວໍ ຕຸມຸເຫປີ ອາຕາປິໂນ ສໍເວຄິໂນ ກວຖ, ເອວໍກູຕາ ໂລກິຍໂລກຸຕຸຕຣາຍ ທຸວິຮາຍ ສທຸຮາຍ ຈ ຈຕຸປາຣິສຸທຸຮິສີເລນ ຈ ກາຍິກເຈຕສິກວີຣິເຍນ ຈ ອຜຸຖສມາປຕຸຕິສມາຮິນາ ຈ ກາຣຓາກາຣຓຊານນລກຸຂເຓນ ຮມຸມວິນິຈຸຉເຍນ ຈ ສມນຸນາຄຕາ ຫຸຕຸວາ ຕິສຸສນຸນໍ ວາ ອຜຸຖນຸນໍ ວາ ວິຊຸຊານໍ, ປຖຸຈທສນຸນຖຸຈ ຈຣຓານໍ ສມຸປຕຸຕິຍາ ສມຸປນຸນວິຊຸຊາຈຣຓາ។ ອຸປຜຸຖິຕສຕິຕາຍ ປຕິສຸສຕາ ຫຸຕຸວາ ອິທໍ ອນປຸປກໍ ວຜຸຜທຸກຸຂໍ ປຊຫິສຸສຖາຕິ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕິ។

ປິໂລຕິກຕິສຸສຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ທສມໍ។

໑໑។ ສຸຂສາມເຓຣວຕຸຖຸ

ອຸທກຍຸຫີ ນຍນຸຕີຕິ ອິມໍ ຮມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ສຸຂສາມເຓຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។

ອຕີຕສຸມິຜຸຫີ ພາຣາຓສີເສຜຸຖິໂນ ຄນຸຮກຸມາໂຣ ນາມ ປຸຕຸໂຕ ອໂຫສິ។ ຣາຊາ ຕສຸສ ປິຕຣີ ກາລກເຕ ຕໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ສມສຸສາເສຕຸວາ ມຫນຸເຕນ ສກຸກາເຣນ ຕສຸເສວ ເສຜຸຖິຜຖານໍ ອທາສີ។ ໂສ ຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ຄນຸຮເສຜຸຖີຕິ ປຖຸຖາຍີ។ ອຖສຸສ ກຕຸທາຄາຣິໂກ ຮນຄພຸກທຸວາຣໍ ວິວຣິຕຸວາ, ‘‘ສາມິ, ອິທໍ ເຕ ເອຕຸຕກໍ ປິຕຸ ຮນໍ, ເອຕຸຕກໍ ປິຕາມຫາທີນ’’ນຸຕິ ນິທຸຮິຕຸວາ ທສຸເສສິ។ ໂສ ຕໍ ຮນຣາສີ ໂອໂລເກຕຸວາ ອາຫ – ‘‘ກີ ປນ ເຕ ອິມໍ ຮນໍ ຄເຫຕຸວາ ນ ຄມີສູ’’ຕິ។ ‘‘ສາມີ, ຮນໍ ຄເຫຕຸວາ ຄຕາ ນາມ ນຕຸຖິ។ ອຕຸຕນາ ກຕໍ ກຸສລາກຸສລເມວ ຫີ ອາທາຍ ສຕຸຕາ ຄຈຸຉນຸຕີ’’ຕິ។ ໂສ ຈິນຸເຕສິ – ‘‘ເຕ ພາລຕາຍ ຮນໍ ສຕຸຖາ ເປຕຸວາ ປຫາຍ ຄຕາ, ອຫໍ ປເນຕໍ ຄເຫຕຸວາວ ຄມິສຸສາມີ’’ຕິ។ ເອວໍ ປນ ຈິນຸເຕນຸໂຕ ‘‘ທານໍ ວາ ທສຸສາມີ, ປູຊໍ ວາ ກຣິສຸສາມີ’’ຕິ ອຈິນຸເຕຕຸວາ ‘‘ອິທໍ ສພຸພໍ ຂາທິຕຸວາວ ຄມິສຸສາມີ’’ຕິ ຈິນຸເຕສີ។ ໂສ ສຕສຫສຸສໍ ວິສຸສຊຸເຊຕຸວາ ຜລິກມຍໍ ນຸຫານໂກຜຸຖກໍ ກາເຣສີ, ສຕສຫສຸສໍ ທຕຸວາ ຜລິກມຍເມວ ນຸຫານຜລກໍ, ສຕສຫສຸສໍ ທຕຸວາ ນິສີທນປລຸລງກໍ, ສຕສຫສຸສໍ ທຕຸວາ

ໂກຊບປາຕື, ສຕສຫສຸສເມວ ທຕຸວາ ໂກຊບຜຸຖາເນ ມຕຸໜປ໌ ກາຣາເປສີ, ສຕສຫສຸສໍ ທຕຸວາ ໂກຊບປາຕິຍາ ອາສິຕຸຕກູປັສາ
ນໍ ກາເຣສີ, ສຕສຫສຸເສເນວ ເຄເຫ ສີຫປັຍຸຊຣໍ ສຕຸຖາເປສີ, ອຕຸຕໂນ ປາຕຣາສຕຸຖາຍ ສຫສຸສໍ ອທາສີ, ສາຍມາສຕຸຖາຍປີ
ສຫສຸສເມວ຺ ປຸຕຸຕານທິວເສ ປນ ໂກຊບຕຸຖາຍ ສຕສຫສຸສໍ ທາເປສີ, ຕໍ ກຕຸຕໍ ກຸຍຸຊບທິວເສ ສຕສຫສຸສໍ ວິສຸສຊເຊຕຸວາ
ນຄຣໍ ອລງກຣິຕຸວາ ເກຣີ ຈຣາເປສີ – “ຄນຸຘເສຍຸຖິສຸສ ກີຣ ກຕຸຕກຸຍຸຊນາການໍ ໂອໂລເກນຸຕູ”ຕິ຺

ມຫາຊໂນ ມຍຸຈາຕິມຍຸເຈ ພນຸຘິຕຸວາ ສນຸນິປຕິ຺ ໂສປີ ສຕສຫສຸສຄຸໝນເກ ນຸຫານໂກຍຸຖເກ ສຕສຫສຸສຄຸໝນເກ ຜລເກ ນິສີ
ທິຕຸວາ ໂສລຸອສຫີ ຄນຸໂຘທກກໝເຜຫີ ນຸຫຕຸວາ ຕໍ ສີຫປັຍຸຊຣໍ ວິວຣິຕຸວາ ຕສຸມີ ປລຸລງເກ ນິສີທີ຺ ອຖສຸສ ຕສຸມີ ອາ
ສິຕຸຕກູປັສາເນ ຕໍ ປາຕື ຖເປຕຸວາ ສຕສຫສຸສຄຸໝນກໍ ໂກຊນໍ ວຫຸເຒສຸໍ຺ ໂສ ນາຍກປຣິວຸໂຕ ເອວຣູປາຍ ສມຸປຕຸຕິຍາ ຕໍ ໂກຊ
ນໍ ກຸຍຸຊຕິ຺ ອປເຣນ ສມເຍນ ເອໂກ ຄາມິກມນຸສຸໂສ ອຕຸຕໂນ ປຣິພຸພຍາຫຣຕຖຸຖໍ ທາຣຸອາທີນິ ຍານເກ ປກຸຂິປິຕຸວາ ນຄຣໍ
ຄນຸຕຸວາ ສຫາຍກສຸສ ເຄເຫ ນິວາສໍ ຄຕຸທີ຺ ຕທາ ປນ ປຸຕຸຕານທິວໂສ ໂຫຕິ຺ “ຄນຸຘເສຍຸຖິໂນ ກຸຍຸຊນລີລຸອໍ ໂອໂລເກນຸຕູ”ຕິ
ນຄເຣ ເກຣີ ຈຣາເປສີ຺ ອຖ ນໍ ສຫາຍໂກ ອາຫ – “ສມຸມ, ຄນຸຘເສຍຸຖິໂນ ເຕ ກຸຍຸຊນລີລຸອໍ ທິຍຸຖປຸພຸພ”ນຸຕິ຺ “ນ ທິຍຸຖປຸພຸ
ພໍ, ສມຸມາ”ຕິ຺ “ເຕນ ຫິ ເອຫີ, ຄຈຸຉາມ, ອຍໍ ນຄເຣ ເກຣີ ຈຣຕິ, ເອຕສຸສ ມຫາສມຸປຕຸຕື ປສຸສາມາ”ຕິ ນຄຣວາສີ ຊນປທວາ
ສີ ຄເຫຕຸວາ ອຄມາສີ຺ ມຫາຊໂນປີ ມຍຸຈາຕິມຍຸເຈ ອກິຣຸຫິຕຸວາ ປສຸສຕິ຺ ຄາມວາສີ ກຕຸຕຄນຸຘໍ ຒາຍິຕຸວາວ ນຄຣວາສີ
ອາຫ – “ມຍຸຫໍ ເອຕາຍ ປາຕິຍາ ກຕຸຕປິຕຸເຫ ປີປາສາ ຊາຕາ”ຕິ຺ ສມຸມ, ມາ ເອຕໍ ປຕຸຖຍີ, ນ ສກຸກາ ລທຸສຸນຸຕິ຺ ສມຸມ,
ອລກນຸໂຕ ນ ຊີວິສຸສາມີຕິ຺ ໂສ ຕໍ ປຍິພາຫີຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ປຣິສປຣິຍນຸເຕ ຖຕຸວາ “ປຕາມາມິ ເຕ, ສາມີ”ຕິ ຕິກຸຂຕຸຕຸໍ ມ
ຫາສທຸທໍ ນິຈຸຉາເຣຕຸວາ “ໂກ ເອໂສ”ຕິ ວຸຕຸເຕ ອຫໍ, ສາມີຕິ຺ “ກິເມຕ”ນຸຕິ຺ “ອຍໍ ເອໂກ ຄາມວາສີ ຕຸມຸຫາກໍ ປາຕິຍໍ
ກຕຸຕປີຕຸເຫ ປີປາສໍ ອຸປາເທສີ, ເອກໍ ກຕຸຕປີຕຸຫໍ ທາເປຖາ”ຕິ຺ “ນ ສກຸກາ ລທຸສຸ”ນຸຕິ຺ “ກີ, ສມຸມ, ສຸຕໍ ເຕ”ຕິ? “ສຸຕໍ ເມ,
ອປິຈ ລກນຸໂຕ ຊີວິສຸສາມິ, ອລກນຸຕສຸສ ເມ ມຣຕໍ ກວິສຸສຕີ”ຕິ຺ ໂສ ປຸນປີ ວິຣວິ – “ອຍໍ ກີຣ, ສາມິ, ອລກນຸໂຕ ມຣິສຸສຕິ,
ຊີວິຕມສຸສ ເທຖາ”ຕິ຺ ອມຸໂກ ກຕຸຕປີຕຸໂຫ ນາມ ສຕມຸປີ ອຄຸໝຕິ, ສຕທຸວຍມຸປີ ອຄຸໝຕິ຺ ໂຍ ໂຍ ຍາຈຕິ, ຕສຸສ ຕສຸສ ທທ
ມາໂນ ອຫໍ ກີ ກຸຍຸຊິສຸສາມີຕິ? ສາມິ, ອຍໍ ອລກນຸໂຕ ມຣິສຸສຕິ, ຊີວິຕມສຸສ ເທຖາຕິ຺ ນ ສກຸກາວ ມຸສາ ລທຸສຸໍ, ຍທິ ປນ
ອລກນຸໂຕ ນ ຊີວຕິ, ຕີຕິ ສໍວຈຸຉຣານິ ມມ ເຄເຫ ກຕີ ກໂຣຕຸ, ເອວມສຸສ ກຕຸຕປາຕື ທາເປສຸສາມີຕິ຺ ຄາມວາສີ ຕໍ ສຸຕຸວາ
“ເອວໍ ໂຫຕຸ, ສມຸມາ”ຕິ ສຫາຍກໍ ວຕຸວາ ປຸຕຸຕທາຣໍ ປຫາຍ “ກຕຸຕປາຕິອຕຸຖາຍ ຕີຕິ ສໍວຈຸຉຣານິ ກຕີ ກຣິສຸສາມີ”ຕິ
ເສຍຸຖິສຸສ ເຄຫໍ ປາວິສີ຺ ໂສ ກຕີ ກໂຣນຸໂຕ ສພຸພກິຈຸຈານີ ສກຸກຈຸຈໍ ອກາສີ຺ ເຄເຫ ວາ ອຣຍຸເຍ ວາ ຣຕຸຕື ວາ ທິວາ ວາ ສພຸ
ພານີ ກຕຸຕພຸພກມຸມານີ ກຕາເນວ ປຍຸຍາຍິສ຺ຸ “ກຕຸຕກຕິໂກ”ຕິ ຈ ວຸຕຸເຕ ສກລນຄເຣປີ ປຍຸຍາຍີ຺ ອຖສຸສ ທິວເສ
ປຣິປຸຕຸເຕ ກຕຸຕເວຍຸຍາວຍິໂກ “ກຕຸຕກຕິກສຸສ, ສາມິ, ທິວໂສ ປຸຕຸໂຕ, ທຸກຸກຣໍ ເຕນ ກຕໍ ຕີຕິ ສໍວຈຸຉຣານິ ກຕີ ກໂຣນຸ
ເຕນ, ເອກມຸປີ ກມຸມໍ ນ ໂກປິຕປຸພຸພ”ນຸຕິ ອາຫ຺

ອຖສຸສ ເສຍຸຖີ ອຕຸຕໂນ ສາຍປາຕຣາສຕຸຖາຍ ທຸເວ ສຫສຸສານິ, ຕສຸສ ປາຕຣາສຕຸຖາຍ ສຫສຸສນຸຕິ ຕີຕິ ສຫສຸສານິ ທາເປຕຸ
ວາ ອາຫ – “ຖຊຊ ມຍຸຫໍ ກຕຸຕພຸພໍ ປຣິຫາຣໍ ຕສຸເສວ ກໂຣຖາ”ຕິ຺ ວຕຸວາ ຈ ປນ ຖເປຕຸວາ ເອກໍ ຈິນຸຕາມຕຶ ນາມ ປີຍກຣິຍໍ
ອວເສສຊນມຸປີ “ອຊຊ ຕເມວ ປຣິວາເຣຖາ”ຕິ ວຕຸວາ ສພຸພສມຸປຕຸຕື ຕສຸສ ນິຍຸຍາເທສີ຺ ໂສ ເສຍຸຖິໂນ ນຸຫາໂນທເກນ
ຕສຸເສວ ໂກຍຸຖເກ ຕສຸມີ ຜລເກ ນິສີນຸໂນ ນຸຫຕຸວາ ຕສຸເສວ ນິວາສນສາຍເກ ນິວາເສຕຸວາ ຕສຸເສວ ປລຸລງເກ ນິສີທີ຺
ເສຍຸຖີປີ ນຄເຣ ເກຣີ ຈຣາເປສີ – “ກຕຸຕກຕິໂກ ຄນຸຘເສຍຸຖິສຸສ ເຄເຫ ຕີຕິ ສໍວຈຸຉຣານິ ກຕີ ກຕຸວາ ປາຕື ລກີ, ຕສຸສ
ກຸຍຸຊນສມຸປຕຸຕື ໂອໂລເກນຸຕູ”ຕິ຺ ມຫາຊໂນ ມຍຸຈາຕິມຍຸເຈ ອກິຣຸຫິຕຸວາ ປສຸສຕິ, ຄາມວາສີສຸສ ໂອໂລກິໂຕໂລກິຕຜຸຖານໍ
ກມຸປນາການປຸປຕຸຕໍ ອໂຫສີ຺ ນາຍກາ ປຣິວາເຣຕຸວາ ອຍຸຖສຸໍ, ຕສຸສ ປຸຣໂຕ ກຕຸຕປາຕື ວຫຸເຒຕຸວາ ຖປຍິສ຺ຸ ອຖສຸສ
ຫຕຸຖໂຘວນເວລາຍ ຄນຸຘມາທເນ ເອໂກ ປຈຸເຈກພຸທຸໂຘ ສຕຸຕເມ ທິວເສ ສມາປຕຸຕິໂຕ ວຸຍຸຖາຍ “ກຕຸຖ ນຸ ໂຂ ອຊຊ ກິກຸຂາ
ຈາຣຕຸຖາຍ ຄຈຸຉາມີ”ຕິ ອຸປຘາເຣນຸໂຕ ກຕຸຕກຕິກໍ ອທຸທສ຺ ອຖ ໂສ “ອຍໍ ຕີຕິ ສໍວຈຸຉຣານິ ກຕີ ກຕຸວາ ກຕຸຕປາຕື ລກີ,
ອຕຸຖິ ນຸ ໂຂ ເອຕສຸສ ສທຸຘາ, ນຕຸຖີ”ຕິ ອຸປຘາເຣນຸໂຕ “ອຕຸຖີ”ຕິ ຍຕຸວາ “ສທຸຘາປີ ເອກຈຸເຈ ສງຄຫໍ ກາຕຸໍ ນ ສກຸໂກນຸຕີ,
ສກຸຂິສຸສຕິ ນຸ ໂຂ ເມ ສງຄຫໍ ກາຕຸ”ນຸຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ “ສກຸຂິສຸສຕິ ເຈວ ມມ ຈ ສງຄຫກຣຕໍ ນິສຸສາຍ ມຫາສມຸປຕຸຕື ລກິສຸສ
ຕີ”ຕິ ຍຕຸວາ ຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕຸວາ ປຕຸຕມາທາຍ ເວຫາສໍ ອພຸກຸຄຸຄນຸຕຸວາ ປຣິສນຸຕເຣນ ຄນຸຕຸວາ ຕສຸສ ປຸຣໂຕ ຖິຕເມວ ອຕຸ
ຕານໍ ທສຸເສສີ຺

ໂສ ປຈຸເຈກພຸທຸຘໍ ທິສຸວາ ຈິນຸເຕສີ – “ອຫໍ ປຸພຸເພ ອທິນຸນກາເວນ ເອກີສຸສາ ກຕຸຕປາຕິຍາ ອຕຸຖາຍ ຕີຕິ ສໍວຈຸຉຣານິ ປຣ
ເຄເຫ ກຕີ ອກາສີ, ອິທານິ ເມ ອິທໍ ກຕຸຕໍ ເອກໍ ຣຕຸຕິນຸທິວໍ ຣກຸເຂຍຸຍ, ສເຈ ປນ ນໍ ອຍຸຍສຸສ ທສຸສາມິ, ອເນການິປີ ກປຸປ

ໂກຜິສຫສ຺ສານິ ຣກ຺ຂິສ຺ສຕິ , ອຍ຺ຍສ຺ເສວ ນໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ. ໂສ ຕິຕິ ສໍວຈ຺ຆຣານິ ກຕື ກຕ຺ວາ ລທ຺ຘກຕ຺ຕປາຕິໂຕ ເອກ ປີຕ຺ຫມ຺ປີ ມ຺ເຂ ອຜ຺ຖເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ທໍ ວິໂນເທຕ຺ວາ ສຍເມວ ປາຕື ອ຺ກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກພ຺ທ຺ຘສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປາຕື ອຠ຺ຝສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ທຕ຺ວາ ປຠ຺ຈປຕິຜ຺ຖິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປາຕື ວາມຫຕ຺ເຖນ ຄເຫຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ເຖນ ຕສ຺ສ ປຕ຺ເຕ ກຕ຺ຕໍ ອາກີຣີ. ປຈ຺ເຈກພ຺ທ຺ໂຘ ກຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປຫ຺ຌເສສກາເລ ປຕ຺ຕໍ ຫຕ຺ເຖນ ປີທທີ. ອຖ ນໍ ໂສ ອາຫ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ເອໂກວ ປຜິວິໂສ ນ ສກ຺ກາ ທ຺ວິຘາ ກາຕ຺ຸ, ມາ ມໍ ອິຘໂລເກນ ສງຄຕ຺ຫຖ, ປຣໂລເກນ ສງຄຫເມວ ກໂຣຖ, ສາວເສສໍ ອກຕ຺ວາ ນິຣວເສສເມວ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ. ອຕ຺ຕໂນ ຫິ ໂຖກມ຺ປີ ອນວເສເສຕ຺ວາ ທິນ຺ນໍ ນິຣວເສສທານໍ ນາມ, ຕໍ ມຫປ຺ຜລໍ ໂຫຕິ. ໂສ ຕຖາ ກໂຣນ຺ໂຕ ສພ຺ພໍ ທຕ຺ວາ ປ຺ນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ເອກໍ ກຕ຺ຕປາຕື ນິສ຺ສາຍ ຕິຕິ ສໍວຈ຺ຆຣານິ ເມ ປຣເຄເຫ ກຕື ກໂຣນ຺ເຕນ ທ຺ກ຺ຂໍ ອນ຺ກູຕໍ, ອິທານິ ເມ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຜ຺ຖາເນ ສ຺ຂເມວ ໂຫຕ຺, ຕ຺ມ຺ເຫຫິ ທິຜ຺ຖຘມ຺ມສ຺ເສວ ກາຄີ ອສ຺ສ’’ນ຺ຕິ. ປຈ຺ເຈກພ຺ທ຺ໂຘ ‘‘ເອວໍ ໂຫຕ຺, ຈິນ຺ຕາມຕີ ວິຍ ເຕ ສພ຺ພກາມທໂທ ມໂນສງກປ຺ປາ ປ຺ຕ຺ຕຈນ຺ໂທ ວິຍ ປູເຣນ຺ຕູ’’ຕິ ອນ຺ໂມທນ຺ ກໂຣນ຺ໂຕ –

‘‘ອິຈ຺ຉິຕໍ ປຕ຺ຖິຕໍ ຕຸຍ຺ຫໍ, ສພ຺ພເມວ ສມິຊ຺ຊຕ຺;

ສພ຺ເພ ປູເຣນ຺ຕ຺ ສງກປ຺ປາ, ຈນ຺ໂທ ປນ຺ນຣໂສ ຍຖາ.

‘‘ອິຈ຺ຉິຕໍ ປຕ຺ຖິກໍ ຕຸຍ຺ຫໍ, ຂິປ຺ປເມວ ສມິຊ຺ຊຕ຺;

ສພ຺ເພ ປູເຣນ຺ຕ຺ ສງກປ຺ປາ, ມຕີ ໂຊຕິຣໂສ ຍຖາ’’ຕິ. –

ວຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ມຫາຊໂນ ຍາວ ຄນ຺ຘມາທນປພ຺ພຕຄມນາ ມໍ ປສ຺ສນ຺ໂຕ ຕິຜ຺ຖຕູ’’ຕິ ອຘິຜ຺ຖາຍ ອາກາເສນ ຄນ຺ຘມາທນໍ ອຄ ມາສິ.

ມຫາຊໂນປີ ນໍ ປສ຺ສນ຺ໂຕວ ອຜ຺ຖາສິ. ໂສ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປີຕ຺ຫປາຕໍ ປຠ຺ຈສຕານໍ ປຈ຺ເຈກພ຺ທ຺ຘານໍ ວິກຊິຕ຺ວາ ອທາສິ. ສພ຺ເພ ອຕ຺ຕໂນ ປໂຫນກໍ ຄຕ຺ຫີສ຺. ‘‘ອປ຺ໂປ ປີຕ຺ຫປາໂຕ ກຖໍ ປໂຫສີ’’ຕິ ນ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ພໍ. ຈຕ຺ຕາຣິ ຫິ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍານິ (ອ. ນິ. ໔.໗໗) ວຸຕ຺ຕານິ, ຕຕ຺ຣາຍໍ ປຈ຺ເຈກພ຺ທ຺ຘວິສໂຍຕິ. ມຫາຊໂນ ປຈ຺ເຈກພ຺ທ຺ຘານໍ ປີຕ຺ຫປາຕໍ ວິກຊິຕ຺ວາ ທິຍ຺ຍມານໍ ທິສ຺ວາ ສາຘຸກາຣສຫສ຺ສານິ ປວຕ຺ເຕສິ, ອສນິສຕນິປາກສທ຺ໂທ ວິຍ ອໂຫສິ. ຕໍ ສ຺ຕ຺ວາ ຄນ຺ຘເສຜ຺ຖິ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ກຕ຺ຕກຕິໂກ ມຍາ ທິນ຺ນສມ຺ປຕ຺ຕື ຘາເຣຕ຺ຸ ນາສກ຺ຂິ ມຠ຺ເຍ, ເຕນາຍໍ ມຫາຊໂນ ປຣິຫາສໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ສນ຺ນິປຕິໂຕ ນທຕີ’’ຕິ. ໂສ ຕປ຺ປວຕ຺ຕິຊານ ນຕ຺ຖໍ ມນ຺ສ຺ເສ ເປເສສິ. ເຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ສມ຺ປຕ຺ຕິຘາຣກາ ນາມ, ສາມິ, ເອວໍ ໂຫນ຺ຕູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕື ອາໂຣເຈສ຺ໍ. ເສຜ຺ຖິ ຕໍ ສ຺ຕ຺ວາວ ປຠ຺ຈວຕ຺ຕາຍ ປີຕິຍາ ຜ຺ຜ຺ຖສຣີໂຣ ຫ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອໂຫ ທ຺ກ຺ກຣໍ ເຕນ ກຕໍ, ອຫໍ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ເອວຣູປາຍ ສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຄິໂຕ ກິຠ຺ຈິ ທາຕ຺ຸ ນາສກ຺ຂິ’’ນ຺ຕິ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕຍາ ອິທໍ ນາມ ກຕ’’ນ຺ຕິ ປ຺ຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອາມ, ສາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ຫນ຺ທ, ສຫສ຺ສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕວ ທາເນ ມຍ຺ຫມ຺ປີ ປຕ຺ຕື ເທຫີ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ຕຖາ ອກາສິ. ເສຜ຺ຖິປີສ຺ສ ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ມຊ຺ເຊ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ອທາສິ.

ຈຕ຺ສ຺ໂສ ຫິ ສມ຺ປທາ ນາມ – ວຕ຺ຖຸສມ຺ປທາ, ປຈ຺ຈຍສມ຺ປທາ, ເຈຕນາສມ຺ປທາ, ຄຸຓາຕິເຣກສມ຺ປທາຕິ. ຕຕ຺ຖ ນິໂຣຘສ ມາປຕ຺ຕິຕໂຫ ອຣຫາ ວາ ອນາຄາມີ ວາ ທກ຺ຂິເຓຍ຺ໂຍ ວຕ຺ຖຸສມ຺ປທາ ນາມ. ປຈ຺ຈຍານໍ ຘມ຺ເມນ ສເມນ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ ປຈ຺ຈຍສມ຺ປທາ ນາມ. ທານໂຕ ປ຺ພ຺ເພ ທານກາເລ ປຈ຺ຉາ ກາເຄຕິ ຕີສ຺ ກາເລສ຺ ເຈຕນາຍ ໂສມ ນສ຺ສສຫຄຕຌາຓສມ຺ປຍ຺ຕ຺ຕກາໂວ ເຈຕນາສມ຺ປທາ ນາມ. ທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍສ຺ສ ສມາປຕ຺ຕິໂຕ ວຸຜ຺ຖິຕກາໂວ ຄຸຓາຕິເຣກສມ຺ປທາ ນາມາຕິ. ອິມສ຺ສ ຈ ຂີຓາສໂວ ປຈ຺ເຈກພ຺ທ຺ໂຘ ທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍາ, ກຕື ກຕ຺ວາ ລທ຺ຘກາເວນ ປຈ຺ຈໂຍ ຘມ຺ມໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ຕີສ຺ ກາເລສ຺ ປຣິສ຺ທ຺ຘາ ເຈຕນາ, ສມາປຕ຺ຕິໂຕ ວຸຜ຺ຖິຕມຕ຺ໂຕ ປຈ຺ເຈກພ຺ໂຘ ຄຸຓາຕິເຣໂກຕິ ຈຕ຺ສ຺ໂສປີ ສມ຺ປທາ ນິປ຺ຜນ຺ນາ. ເອຕາສໍ ອານ຺ກາເວນ ທິຜ຺ເຖວ ຘມ຺ເມ ມຫາສມ຺ປຕ຺ຕື ປາປ຺ຓນ຺ຕິ. ຕສ຺ມາ ໂສ ເສຜ຺ຖິໂນ ສນ຺ຕິກາ ສມ຺ປຕ຺ຕື ລກິ. ອປຣກາເຄ ຈ ຣາຊາປີ ອິມິນາ ກຕກມ຺ມໍ ສ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ປຕ຺ຕື ຄເຫຕ຺ວາ ຕ຺ຜ຺ຖມານໂສ ມຫນ຺ຕໍ ໂກຄກ຺ຂນ຺ຘໍ ທຕ຺ວາ ເສຜ຺ຖິຜ຺ຖານໍ ອທາສິ. ກຕ຺ຕກຕິກເສຜ຺ຖິຕິສ຺ສ ນາມໍ ອກາສິ. ໂສ ຄນ຺ຘເສຜ຺ຖິນາ ສທ຺ຘື ສຫາໂຍ ຫ຺ຕ຺ວາ ເອກໂຕ ຂາທນ຺ໂຕ ປິວນ຺ໂຕ ຍາວຕາຍ຺ກໍ ຖຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈ຺ໂຕ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເອກໍ ພ຺ທ຺ຘນ຺ຕຣໍ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕື ອນ຺ກວິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມື ພ຺ທ຺ຘຸປ຺ປາເທ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ສາຣິປ຺ຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສູປຜ຺ຖາກກ຺ເລ ປຜິສນ຺ຘື ຄຕ຺ຫີ. ອຖສ຺ສ ມາຕາ ລທ຺ຘຄພ຺ກປຣິຫາຣາ ກ

ຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ “ອໂຫ ວຕາຫໍ ປຍ຺ຈສເຕຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘິ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສຕຣສໂຠຊນໍ ທຕ຺ວາ ກາສາຍວຕ຺ຖນິວຕ຺ຖາ ສຸວຓ຺ຓສຣກໍ ອາທາຍ ອາສນປຣິຍນ຺ເຕ ນິສິນ຺ນາ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຸຈ຺ຉິຏ຺ຐາວເສສກໍ ປຣິຠຸຍ຺ເຊຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ ໂທຫຬິນີ ຫຸຕ຺ວາ ຕເຖວ ກຕ຺ວາ ໂທຫຬໍ ປຏິວິໂນເທສິ. ສາ ເສສມງ຺ຄເລສຸປິ ຕຖາຣູປເມວ ທານໍ ທຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຕ຺ວາ ນາມຄ຺ຄຫຓທິວເສ “ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ສິກ຺ຂາປທານິ ເທຖາ”ຕິ ເຖຣໍ ອາຫ. ເຖໂຣ “ກິມສ຺ສ ນາມ”ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. “ຠນ຺ເຕ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເມ ປຏິສນ຺ຘິຄ຺ຄຫຓໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອິມສ຺ມິໍ ເຄເຫ ກສ຺ສຈິ ທຸກ຺ຂໍ ນາມ ນ ຠູຕປຸພ຺ພໍ, ເຕເນວສ຺ສ ສຸຂກຸມາໂຣຕິ ນາມໍ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕເທວສ຺ສ ນາມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສິກ຺ຂາປທານິ ອທາສິ.

ຕທາ ເອວຎ຺ຈສ຺ສ ມາຕຸ “ນາຫໍ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຊ຺ຌາສຍໍ ຠິນ຺ທິສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ. ສາ ຕສ຺ສ ກຓ຺ຓວິຊ຺ຌນມງ຺ຄລາທີສຸປິ ຕເຖວ ທານໍ ອທາສິ. ກຸມາໂຣປິ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກກາເລ “ອິຈ຺ຉາມຫໍ, ອມ຺ມ, ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕຸ”ນ຺ຕິ ອາຫ. ສາ “ສາຘຸ, ຕາຕ, ນາຫໍ ຕວ ອຊ຺ຌາສຍໍ ຠິນ຺ທິສ຺ສາມີ”ຕິ ເຖຣໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂຠເຊຕ຺ວາ, “ຠນ຺ເຕ, ປຸຕ຺ໂຕ ເມ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ອິຈ຺ຉຕິ, ອິມາຫໍ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ວິຫາຣໍ ອາເນສ຺ສາມີ”ຕິ ເຖຣໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ຎາຕເກ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ “ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເມ ຄິຫິກາເລ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກິຈ຺ຈໍ ອຊ຺ເຊວ ກຣິສ຺ສາມາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ສິຣິໂສຠຄ຺ເຄນ ວິຫາຣໍ ເນຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ນິຍ຺ຍາເທສິ. ເຖໂຣປິ ຕໍ, “ຕາຕ, ປພ຺ພຊ຺ຊາ ນາມ ທຸກ຺ກຣາ , ສກ຺ຂິສ຺ສສິ ອຠິຣມິຕຸ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ “ກຣິສ຺ສາມິ ໂວ, ຠນ຺ເຕ, ໂອວາທ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊສິ. ມາຕາປິຕໂຣປິສ຺ສ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣນ຺ຕາ ອນ຺ໂຕວິຫາເຣເຍວ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ສຕຣສໂຠຊນໍ ທຕ຺ວາ ສາຍໍ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫໍ ອຄມໍສຸ. ອຏ຺ຐເມ ທິວເສ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ຄາມໍ ປວິຏ຺ເຐ ວິຫາເຣ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ສາມເຓຣໍ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຄາມໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ. ສາມເຓໂຣ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ມາຕິກາທີນິ ທິສ຺ວາ ປຓ຺ຑິຕສາມເຓໂຣ ວິຍ ປຸຈ຺ຉິ. ເຖໂຣປິ ຕສ຺ສ ຕເຖວ ພ຺ຍາກາສິ. ສາມເຓໂຣ ຕານິ ກາຣຓານິ ສຸຕ຺ວາ “ສເຈ ຕຸມ຺ເຫ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ຄຓ຺ເຫຍ຺ຍາຖ, ອຫໍ ນິວຕ຺ເຕຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ເຖເຣນ ຕສ຺ສ ອຊ຺ຌາສຍໍ ອຠິນ຺ທິຕ຺ວາ, “ສາມເຓຣ, ເທຫິ ມມ ປຕ຺ຕຈີວຣ”ນ຺ຕິ ປຕ຺ຕຈີວເຣ ຄຫິເຕ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕມາໂນ, “ຠນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫໍ ອາຫາຣໍ ອາຫຣມາໂນ ສຕຣສໂຠຊນໍ ອາຫເຣຍ຺ຍາຖາ”ຕິ ອາຫ. ກຸໂຕ ຕໍ ລຠິສ຺ສາມີຕິ? ອຕ຺ຕໂນ ປຸຎ຺ເຎນ ອລຠນ຺ໂຕ ມມ ປຸຎ຺ເຎນ ລຠິສ຺ສຖ, ຠນ຺ເຕຕິ. ອຖສ຺ສ ເຖໂຣ ກຸຎ຺ຈິກໍ ທຕ຺ວາ ຄາມໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ. ໂສປິ ວິຫາຣໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ຄພ຺ຠໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ປວິສິຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປິຘາຍ ອຕ຺ຕໂນ ກາເຍ ຎາຓໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ນິສີທິ.

ຕສ຺ສ ຄຸຓເຕເຊນ ສກ຺ກສ຺ສ ອາສນໍ ອຸຓ຺ຫາກາຣໍ ທສ຺ເສສິ. ສກ຺ໂກ “ກິໍ ນຸ ໂຂ ເອຕ”ນ຺ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ສາມເຓຣໍ ທິສ຺ວາ “ສຸຂສາມເຓໂຣ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ທຕ຺ວາ ‘ສມຓຘ຺ມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ’ຕິ ນິວຕ຺ໂຕ, ມຍາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາເຊ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ “ຄຈ຺ຉຖ, ຕາຕາ, ວິຫາຣສ຺ສູປວເນ ທຸສ຺ສທ຺ທເກ ສກຸເຓ ປລາເປຖາ”ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ. ເຕ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ສາມນ຺ຕາ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫິໍສຸ. ຈນ຺ທິມສູຣິເຍ “ອຕ຺ຕໂນ ວິມານານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຕິຏ຺ຐຖາ”ຕິ ອາຓາເປສິ. ເຕປິ ຕຖາ ກຣິໍສຸ. ສຍມ຺ປິ ອາວິຎ຺ຉນຏ຺ຐາເນ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫິ. ວິຫາໂຣ ສນ຺ນິສິນ຺ໂນ ນິຣໂວ ອໂຫສິ. ສາມເຓໂຣ ເອກຄ຺ຄຈິຕ຺ເຕນ ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ຕີຓິ ມຄ຺ຄຜລານິ ປາປຸຓິ. ເຖໂຣ “ສາມເຓເຣນ ‘ສຕຣສໂຠຊນໍ ອາຫເຣຍ຺ຍາຖາ’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ກສ຺ສ ນຸ ໂຂ ຆເຣ ສກ຺ກາ ລທ຺ຘ”ນ຺ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເອກໍ ອຊ຺ຌາສຍສມ຺ປນ຺ນໍ ອຸປຏ຺ຐາກກຸລໍ ທິສ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ, “ຠນ຺ເຕ, ສາຘຸ ໂວ ກຕໍ ອຊ຺ຊ ອິຘາຄຈ຺ຉນ຺ເຕຫີ”ຕິ ເຕຫິ ຕຸຏ຺ຐມານເສຫິ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຍາຄຸຂຊ຺ຊກໍ ທຕ຺ວາ ຍາວ ຠຕ຺ຕກາລໍ ຘມ຺ມກຖໍ ຍາຈິໂຕ ເຕສໍ ສາຣຓີຍຘມ຺ມກຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ກາລໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ເທສນໍ ນິຏ຺ຐາເປສິ. ອຖສ຺ສ ສຕຣສໂຠຊນໍ ທຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕຸກາມໍ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ “ຠຸຎ຺ຊຖ, ຠນ຺ເຕ, ອປຣມ຺ປິ ເຕ ທສ຺ສາມາ”ຕິ ເຖຣໍ ໂຠເຊຕ຺ວາ ປຸນ ປຕ຺ຕປູຣໍ ອທໍສຸ. ເຖໂຣ ຕໍ ອາທາຍ “ສາມເຓໂຣ ເມ ຉາໂຕ”ຕິ ຕຸຣິຕຕຸຣິໂຕ ວິຫາຣໍ ປາຍາສິ. ຕໍ ທິວສໍ ສຕ຺ຖາ ປາໂຕວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກຸຏິຍໍ ນິສິນ຺ໂນວ ອາວຊ຺ເຊສິ – “ອຊ຺ຊ ສຸຂສາມເຓໂຣ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ທຕ຺ວາ ‘ສມຓຘ຺ມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ’ຕິ ນິວຕ຺ໂຕ, ນິປ຺ຜນ຺ນໍ ນຸ ໂຂ ຕສ຺ສ ກິຈ຺ຈ”ນ຺ຕິ. ໂສ ຕີຓ຺ຓໍເຍວ ມຄ຺ຄຜລານໍ ປຕ຺ຕຠາວໍ ທິສ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິປິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ “ສກ຺ຂິສ຺ສຕາຍໍ ອຊ຺ຊ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຕຸໍ , ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ປນ ‘ສາມເຓໂຣ ເມ ຉາໂຕ’ຕິ ເວເຄນ ຠຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ນິກ຺ຂມຕິ, ສເຈ ອິມສ຺ມິໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອປ຺ປຕ຺ເຕ ຠຕ຺ຕໍ ອາຫຣິສ຺ສຕິ, ອິມສ຺ສ ອນ຺ຕຣາໂຍ ຠວິສ຺ສຕິ, ມຍາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກຸຏິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ຐຕ຺ວາ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫິ.

ເຖໂຣປິ ຠຕ຺ຕໍ ອາຫຣິ. ອຖ ນໍ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຎ຺ເຫ ປຸຈ຺ຉິ. ປຎ຺ຫວິສ຺ສຊ຺ຊນາວສາເນ ສາມເຓໂຣ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ. ສຕ຺ຖາ ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ຄຈ຺ຉ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ສາມເຓຣສ຺ສ ເຕ ຠຕ຺ຕໍ ເທຫີ”ຕິ ອາຫ. ເຖໂຣ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ອາໂກເຏສິ. ສາມເຓໂຣປິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍສ຺ສ ວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ “ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກໂຣຫີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເຖຣສ຺ສ ຠຕ຺ເຕນ

ອນຕ຺ຖິກກາວໍ ລຕ຺ວາ ສຕ຺ຕວສຸສິກກຸມາໂຣ ຕງຂຕາລ຺ເລວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປ໌ຕ຺ໂຕ ນິຈາສນຍ຺ຖານໍ ປ໌ຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ໂຕ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ປ໌ຕ຺ຕໍ ໂຂວິຯ ຕສ຺ມີ ກາເລ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ ອາຣກ຺ຂໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສຸໍຯ ຈນ຺ທິມສູຣິຍາປີ ວິມານານິ ມຸລ຺ຈີສຸຯ ສກ຺ໂກປີ ອາວິລ຺ຉນຍ຺ຖາເນ ອາຣກ຺ຂໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສີຯ ສູຣິໂຍ ນກມຊ຺ຊໍ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕເຍວ ປ໌ລ຺ລາຍິຯ ກິກ຺ຂູ ‘‘ສາຍນ຺ໂຫ ປ໌ລ຺ລາຍຕິ, ສາມເຕເຣນ ຈ ອິທາເນວ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຕໍ, ກີ ນຸ ໂຂ ອຊ຺ຊ ປຸ໌ພ຺ພຕ຺ໂຫ ພລວາ ຊາໂຕ, ສາຍນ຺ໂຫ ມນ຺ໂຫ’’ຕິ ວທີສຸຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸ໌ຈ຺ຊິຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຊ຺ຊ ປຸ໌ພ຺ພຕ຺ໂຫ ພລວາ ຊາໂຕ, ສາຍນ຺ໂຫ ມນ຺ໂຫ, ສາມເຕເຣນ ຈ ອິທາເນວ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຕໍ, ອຖ ຈ ປ໌ນ ສູຣິໂຍ ນກມຊ຺ຊໍ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕເຍວ ປ໌ລ຺ລາຍຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ເອວເມວໍ ໂຫຕິ ປຸລ຺ລວນ຺ຕານໍ ສມຕສມ຺ມກຣຕກາເລຯ ອຊ຺ຊ ຫິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ ສາມນ຺ຕາ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫີສຸ, ຈນ຺ທິມສູຣິຍາ ວິມານານິ ຄເຫຕ຺ວາ ອຍ຺ຖໍສຸ, ສກ຺ໂກ ອາວິລ຺ຉນເກ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫີ, ອຫມ຺ປີ ທ຺ວາຣໂກຍ຺ຖເກ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫີ, ອຊ຺ຊ ສຸຂສາມເຕໂຣ ມາຕິກາຍ ອຸທກໍ ຫຣນ຺ເຕ, ອຸສ຺ກາເຣ ອຸສຸໍ ອຸຊຸໍ ກໂຣນ຺ເຕ , ຕຈ຺ລເກ ຈກ຺ກາທີນິ ກໂຣນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ທເມຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປ໌ຕ຺ໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໕ຯ

‘‘ອຸທກາຄ຺ຫີ ນຍນ຺ຕິ ເນຕ຺ຕິກາ, ອຸສ຺ກາຣາ ນມຍນ຺ຕິ ເຕຊນໍ;

ທາຣຸໍ ນມຍນ຺ຕິ ຕຈ຺ລກາ, ອຕ຺ຕານໍ ທມຍນ຺ຕິ ສຸພ຺ພຕາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສຸພ຺ພຕາຕິ ສຸວທາ, ສຸເຂນ ໂອວທິຕພ຺ພາ ອນຸສາສິຕພ຺ພາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເສສໍ ເຫຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕນຍເມວຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປ໌ຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປ໌າປຸໍນີສູຕິຯ

ສຸຂສາມເຕຣວຕ຺ຖຸ ເອກາທສມໍຯ

ທຕ຺ທວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

ທສໂມ ວຄ຺ໂຄຯ

໑໑ຯ ຊຣາວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ວິສາຂາຍ ສຫາຍິການໍ ວຕ຺ຖຸ

ໂກນຸ ຫາໂສ ກິມານນ຺ໂທຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວິສາຂາຍ ສຫາຍິກາໂຍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິຣ ປຎ຺ຈສຕາ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ‘‘ເອວໍ ອິມາ ອປ຺ປມາທວິຫາຣິນິໂຍ ຠວິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ຠຣິຍາໂຍ ວິສາຂໍ ມຫາອຸປາສິກໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉາເປສຸໍຯ ຕາ ອຸຍ຺ຍານໍ ວາ ວິຫາຣໍ ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິໂຍ ຕາຍ ສທ຺ຘິເຍວ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ຕາ ເອກສ຺ມິໍ ກາເລ ‘‘ສຕ຺ຕາຫໍ ສຸຣາຉໂຓ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຉເຓ ສງ຺ຆຸຏ຺ເຐ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ສາມິການໍ ສຸຣໍ ປຏິຍາເທສຸໍຯ ເຕ ສຕ຺ຕາຫໍ ສຸຣາຉຓໍ ກີຬິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐເມ ທິວເສ ກມ຺ມນ຺ຕເຠຣິຍາ ນິກ຺ຂນ຺ຕາຍ ກມ຺ມນ຺ເຕ ອຄມໍສຸຯ ຕາປິ ອິຕ຺ຖິໂຍ ‘‘ມຍໍ ສາມິການໍ ສມ຺ມຸຂາ ສຸຣໍ ປາຕຸໍ ນ ລຠິມ຺ຫາ, ອວເສສາ ສຸຣາ ຈ ອຕ຺ຖິ, ອິທໍ ຍຖາ ເຕ ນ ຊານນ຺ຕິ, ຕຖາ ປິວິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວິສາຂາຍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອິຈ຺ຉາມ, ອຍ຺ເຍ, ອຸຍ຺ຍານໍ ທຏ຺ຐຸນ຺’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ສາຘຸ, ອມ຺ມາ, ເຕນ ຫິ ກຕກິຈ຺ຈາ ຫຸຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕາຍ ສທ຺ຘິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນາກາເຣນ ສຸຣໍ ນີຫຣາເປຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍາເນ ປິວິຕ຺ວາ ມຕ຺ຕາ ວິຈຣິໍສຸຯ ວິສາຂາປິ ‘‘ອຍຸຕ຺ຕໍ ອິມາຫິ ກຕໍ, ອິທານິ ມໍ ‘ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສາວິກາ ວິສາຂາ ສຸຣໍ ປິວິຕ຺ວາ ວິຈຣຕີ’ຕິ ຕິຕ຺ຖິຍາປິ ຄຣຫິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ອາຫ – ‘‘ອມ຺ມາ ອຍຸຕ຺ຕໍ ໂວ ກຕໍ, ມມປິ ອຍໂສ ອຸປ຺ປາທິໂຕ, ສາມິກາປິ ໂວ ກຸຊ຺ຌິສ຺ສນ຺ຕິ, ອິທານິ ກິໍ ກຣິສ຺ສຖາ’’ຕິຯ ຄິລານາລຍໍ ທສ຺ສຍິສ຺ສາມ, ອຍ຺ເຍຕິຯ ເຕນ ຫິ ປຎ຺ຎາຍິສ຺ສຖ ສເກນ ກມ຺ເມນາຕິຯ ຕາ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄິລານາລຍໍ ກຣິໍສຸຯ ອຖ ຕາສໍ ສາມິກາ ‘‘ອິຕ຺ຖນ຺ນາມາ ຈ ອິຕ຺ຖນ຺ນາມາ ຈ ກຫນ຺’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ຄິລານາ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອທ຺ຘາ ເອຕາຫິ ອວເສສສຸຣາ ປີຕາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ຕາ ໂປເຖຕ຺ວາ ອນຍພ຺ຍສນໍ ປາເປສຸໍຯ ຕາ ອປຣສ຺ມິມ຺ປິ ຉຓວາເຣ ຕເຖວ ສຸຣໍ ປິວິຕຸກາມາ ວິສາຂໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ອຍ຺ເຍ, ອຸຍ຺ຍານໍ ໂນ ເນຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ປຸພ຺ເພປິ ເມ ຕຸມ຺ເຫຫິ ອຍໂສ ອຸປ຺ປາທິໂຕ, ຄຈ຺ຉຖ, ນ ໂວ ອຫໍ ເນສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕາຍ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ‘‘ອິທານິ ເອວໍ ນ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ສມ຺ມນ຺ຕຍິຕ຺ວາ ປຸນ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຫໍສຸ, ‘‘ອຍ຺ເຍ , ພຸທ຺ຘປູຊໍ ກາຕຸກາມມ຺ຫາ, ວິຫາຣໍ ໂນ ເນຫີ’’ຕິຯ ອິທານິ ອມ຺ມາ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ຄຈ຺ຉຖ, ປຣິວຈ຺ຉໍ ກໂຣຖາຕິຯ ຕາ ຈງ຺ໂກຏເກຫິ ຄນ຺ຘມາລາທີນິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ສຸຣາປຸຓ຺ເຓ ມຸຏ຺ຐິວາຣເກ ຫຕ຺ເຖຫິ ໂອລມ຺ເພຕ຺ວາ ມຫາປເຏ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ວິສາຂໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕາຍ ສທ຺ຘິໍ ວິຫາຣໍ ປວິສມານາ ເອກມນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຸຏ຺ຐິວາຣເກເຫວ ສຸຣໍ ປິວິຕ຺ວາ ວາຣເກ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ສຕ຺ຖຸ ປຸຣໂຕ ນິສີທິໍສຸ ຯ

ວິສາຂາ ‘‘ອິມາສໍ, ຠນ຺ເຕ, ຘມ຺ມໍ ກເຖຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ຕາປິ ມທເວເຄນ ກມ຺ປມານສຣີຣາ ‘‘ນຈ຺ຈາມ, ຄາຍາມາ’’ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທສຸໍຯ ອເຖກາ ມາຣກາຍິກາ ເທວຕາ ‘‘ອິມາສໍ ສຣີເຣ ອຘິມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ປຸຣໂຕ ວິປ຺ປກາຣໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕາສໍ ສຣີເຣ ອຘິມຸຈ຺ຈິຯ ຕາສຸ ເອກຈ຺ຈາ ສຕ຺ຖຸ ປຸຣໂຕ ປາຓິໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ຫສິຕຸໍ, ເອກຈ຺ຈາ ນຈ຺ຈິຕຸໍ ອາຣຠິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິໍ ອິທນ຺’’ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ຕໍ ກາຣຓໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ນ ອິທານິ ມາຣກາຍິການໍ ໂອຕາຣໍ ລຠິຕຸໍ ທສ຺ສາມິຯ ນ ຫິ ມຍາ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ປາຣມິໂຍ ປູເຣນ຺ເຕນ ມາຣກາຍິການໍ ໂອຕາຣລາຠຕ຺ຖາຍ ປູຣິຕາ’’ຕິ ຕາ ສໍເວເຊຕຸໍ ຠມຸກໂລມໂຕ ຣສ຺ມິໂຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ, ຕາວເທວ ອນ຺ຘກາຣຕິມິສາ ອໂຫສິຯ ຕາ ຠີຕາ ອເຫສຸໍ ມຣຓຠຍຕ຺ຊິຕາຯ ເຕນ ຕາສໍ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ສຸຣາ ຊີຣິຯ ສຕ຺ຖາ ນິສິນ຺ນປລ຺ລງ຺ເກ ອນ຺ຕຣຫິໂຕ ສິເນຣຸມຸທ຺ຘນິ ຐຕ຺ວາ ອຸຓ຺ຓາໂລມໂຕ ຣສ຺ມິໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ, ຕງ຺ຂຓໍເຍວ ຈນ຺ທສຫສ຺ສຸຄ຺ຄມນໍ ວິຍ ອໂຫສິຯ ອຖ ສຕ຺ຖາ ຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຕຸມ຺ເຫຫິ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉມານາຫິ ປມຕ຺ຕາຫິ ອາຄນ຺ຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິຯ ຕຸມ຺ຫາກຎ຺ຫິ ປມາເທເນວ ມາຣກາຍິກາ ເທວຕາ ໂອຕາຣໍ ລຠິຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫ ຫສາທີນິ ອກາຣາເປສິ, ອິທານິ ຕຸມ຺ເຫຫິ ຣາຄາທີນໍ ອຄ຺ຄີນໍ ນິພ຺ພາປນຕ຺ຖາຍ ອຸສ຺ສາຫໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໖ຯ

‘‘ໂກ ນຸ ຫາໂສ ກິມານນ຺ໂທ, ນິຈ຺ຈໍ ປຊ຺ຊລິເຕ ສຕິ;

ອນ຺ຘກາເຣນ ໂອນທ຺ຘາ, ປທີປໍ ນ ຄເວສຖາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອານນ຺ໂທຕິ ຕຸຏ຺ຐິຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ອິມສ຺ມິໍ ໂລກສນ຺ນິວາເສ ຣາຄາທີຫິ ເອກາທສຫິ ອຄ຺ຄີຫິ ນິຈ຺ຈໍ ປຊ຺ຊລິເຕ ສຕິ ໂກ ນຸ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຫາໂສ ວາ ຕຸຏ຺ຐິ ວາ? ນນຸ ເອສ ອກຕ຺ຕພ຺ພຣູໂປເຍວຯ ອຏ຺ຐວຕ຺ຖຸເກນ ຫິ ອວິຊ຺ຊານ຺ຘກາເຣນ ໂອນທ຺ຘາ ຕຸມ຺ເຫ ຕສ຺ເສວ ອນ຺ຘກາຣສ຺ສ ວິຘມນຕ຺ຖາຍ ກິໍ ກາຣຓາ ຎາຓປ຺ປທີປໍ ນ ຄເວສຖ ນ ກໂຣຖາຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ປຎ຺ຈສຕາປິ ຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸຯ

ສຕ຺ຖາ ຕາສໍ ອຈລສທ຺ຘາຍ ປຕິຏ຺ຐິຕກາລໍ ຎຕ຺ວາ ສິເນຣຸມຕ຺ຖກາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘາສເນ ນິສີທິຯ ອຖ ນໍ ວິສາຂາ ອາຫ – “ຠນ຺ເຕ, ສຸຣາ ນາເມສາ ປາປິກາຯ ເອວຣູປາ ຫິ ນາມ ອິມາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ຕຸມ຺ຫາທິສສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ປຸຣໂຕ ນິສີທິຕ຺ວາ ອິຣິຍາປຖມຕ຺ຕມ຺ປິ ສຓ຺ຐາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕິໂຍ ອຸຏ຺ຐາຍ ປາຓີ ປຫຣິຕ຺ວາ ຫສນຄີຕນຈ຺ຈາທີນິ ອາຣຠິໍສູ”ຕິຯ ສຕ຺ຖາ “ອາມ, ວິສາເຂ, ປາປິກາ ເອວ ເອສາ ສຸຣາ ນາມຯ ເອຕຎ຺ຫິ ນິສ຺ສາຍ ອເນເກ ສຕ຺ຕາ ອນຍພ຺ຍສນໍ ປຕ຺ຕາ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ກທາ ປເນສາ, ຠນ຺ເຕ, ອຸປ຺ປນ຺ນາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕສ຺ສາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິໍ ວິຕ຺ຖາເຣນ ກເຖຕຸໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ກຸມ຺ຠຊາຕກໍ (ຊາຯ ໑ຯ໑໖ຯ໓໓ ອາທໂຍ) ກເຖສີຕິຯ

ວິສາຂາຍ ສຫາຍິການໍ ວຕ຺ຖຸ ປຐມໍຯ

໒ຯ ສິຣິມາວຕ຺ຖຸ

ປສ຺ສຈິຕ຺ຕກຕນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວຬຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສິຣິມໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ສາ ກິຣ ຣາຊຄເຫ ອຠິຣູປາ ຄຓິກາຯ ເອກສ຺ມິໍ ປນ ອນ຺ໂຕວສ຺ເສ ສຸມນເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຠຣິຍາຍ ປຸຓ຺ຓກເສຏ຺ຐິສ຺ສ ຘີຕາຍ ອຸຕ຺ຕຣາຍ ນາມ ອຸປາສິກາຍ ອປຣຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕໍ ປສາເທຕຸກາມາ ຕສ຺ສາ ເຄເຫ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ສທ຺ຘິໍ ກຕຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ຂມາເປຕ຺ວາ ຕໍ ທິວສໍ ທສພລສ຺ສ ຠຕ຺ຕານຸໂມທນໍ ສຸຕ຺ວາ –

“ອກ຺ໂກເຘນ ຊິເນ ໂກຘໍ, ອສາຘຸໍ ສາຘຸນາ ຊິເນ;

ຊິເນ ກທຣິຍໍ ທາເນນ, ສຈ຺ເຈນາລິກວາທິນ”ນ຺ຕິຯ (ຊາຯ ໑ຯ໒ຯ໒; ຘຯ ປຯ ໒໒໓) –

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປາປຸຓິຯ ອຍເມຕ຺ຖ ສງ຺ເຂໂປ, ວິຕ຺ຖາຣກຖາ ປນ ໂກຘວຄ຺ເຄ ອນຸໂມທນຄາຖາວຓ຺ຓນາຍ ເມວ ອາວິກວິສ຺ສຕິຯ ເອວໍ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ຕາ ປນ ສິຣິມາ ທສພລໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ສງ຺ຆສ຺ສ ອຏ຺ຐກຠຕ຺ຕໍ ນິພທ຺ຘໍ ທາເປສິຯ ອາທິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ນິພທ຺ຘໍ ອຏ຺ຐ ຠິກ຺ຂູ ເຄຫໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ “ສປ຺ປິໍ ຄຓ຺ຫຖ, ຂີຣໍ ຄຓ຺ຫຖາ”ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ເຕສໍ ປຕ຺ເຕ ປູເຣຕິຯ ເອເກນ ລທ຺ຘໍ ຕິຓ຺ຓມ຺ປິ ຈຕຸນ຺ນມ຺ປິ ປໂຫຕິຯ ເທວສິກໍ ໂສຬສກຫາປຓປຣິພ຺ພເຍນ ປິຓ຺ຑປາໂຕ ທີຍຕິຯ ອເຖກທິວສໍ ເອໂກ ຠິກ຺ຂຸ ຕສ຺ສາ ເຄເຫ ອຏ຺ຐກຠຕ຺ຕໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ຕິໂຍຊນມຕ຺ຖເກ ເອກໍ ວິຫາຣໍ ອຄມາສິຯ ອຖ ນໍ ສາຍໍ ເຖຣຸປຏ຺ຐາເນ ນິສິນ຺ນໍ ປຸຈ຺ຉິໍສຸ – “ອາວຸໂສ, ກຫໍ ຠິກ຺ຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄໂຕສີ”ຕິຯ ສິຣິມາຍ ອຏ຺ຐກຠຕ຺ຕໍ ເມ ຠຸຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ມນາປໍ ກຕ຺ວາ ເທຕິ, ອາວຸໂສຕິຯ “ນ ສກ຺ກາ ຕສ຺ສາ ຠຕ຺ຕໍ ວຓ຺ເຓຕຸໍ, ອຕິວິຍ ປຓີຕໍ ກຕ຺ວາ ເທຕິ, ເອເກນ ລທ຺ຘໍ ຕິຓ຺ຓມ຺ປິ ຈຕຸນ຺ນມ຺ປິ ປໂຫຕິ, ຕສ຺ສາ ປນ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມໂຕປິ ທສ຺ສນເມວ ອຸຕ຺ຕຣິຕຣໍຯ ສາ ຫິ ອິຕ຺ຖີ ເອວຣູປາ ຈ ເອວຣູປາ ຈາ”ຕິ ຕສ຺ສາ ຄຸເຓ ວຓ຺ເຓສິຯ

ອເຖໂກ ຠິກ຺ຂຸ ຕສ຺ສາ ຄຸຓກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ອທສ຺ສເນເນວ ສິເນຫໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ “ມຍາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ທຏ຺ຐຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ວສ຺ສຄ຺ຄໍ ກເຖຕ຺ວາ ຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ຐິຕິໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ສ຺ເວ, ອາວຸໂສ, ຕສ຺ມິໍ ເຄເຫ ຕ຺ວໍ ສງ຺ຆຕ຺ເຖເຣ ຫຸຕ຺ວາ ອຏ຺ຐກຠຕ຺ຕໍ ລຠິສ຺ສສີ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຍວ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ອາທາຍ ປກ຺ກນ຺ໂຕປິ ປາໂຕວ ອຣຸເຓ ອຸຄ຺ຄເຕ ສລາກຄ຺ຄໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຐິໂຕ ສງ຺ຆຕ຺ເຖເຣ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ເຄເຫ ອຏ຺ຐກຠຕ຺ຕໍ ລຠິຯ ໂຍ ປນ ຠິກ຺ຂຸ ຫິຍ຺ໂຍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ, ຕສ຺ສ ຄຕເວລາຍເມວ ອສ຺ສາ ສຣີເຣ ໂຣໂຄ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ຕສ຺ມາ ສາ ອາຠຣຓານິ ໂອມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິຯ ອຖສ຺ສາ ທາສິໂຍ ອຏ຺ຐກຠຕ຺ຕໍ ລຠິຕ຺ວາ ອາຄເຕ

ພິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສາ ສຫຕ຺ຖາ ປຕ຺ເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ນິສີທາເປຕຸໍ ວາ ປຣິວິສິຕຸໍ ວາ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ທາສິໂຍ ອາຕາເປສິ – ‘‘ອມ຺ມາ ປຕ຺ເຕ ຄເຫຕ຺ວາ, ອຍ຺ເຍ, ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຍາຄຸໍ ປາເຍຕ຺ວາ ຂຊ຺ຊກໍ ທຕ຺ວາ ກຕ຺ຕເວລາຍ ປຕ຺ເຕ ປູເຣຕ຺ວາ ເທຖາ’’ຕິ. ຕາ ‘‘ສາທຸ, ອຍ຺ເຍ’’ຕິ ພິກ຺ຂູ ປເວເສຕ຺ວາ ຍາຄຸໍ ປາເຍຕ຺ວາ ຂຊ຺ຊກໍ ທຕ຺ວາ ກຕ຺ຕເວລາຍ ກຕ຺ຕສ຺ສ ປຕ຺ເຕ ປູເຣຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ອາໂຣຈຍິສຸ. ສາ ‘‘ນໍ ປຣິຕ຺ຄເຫຕ຺ວາ ເນຖ, ອຍ຺ເຍ, ວນ຺ທິສ຺ສາມິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕາຫິ ປຣິຕ຺ຄເຫຕ຺ວາ ພິກ຺ຂູນໍ ສນ຺ຕິກໍ ນີຕາ ເວຊມາເນນ ສຣີເຣນ ພິກ຺ຂູ ວນ຺ທິ. ໂສ ພິກ຺ຂຸ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ຄິລານາຍ ຕາວ ເອວຣູປາ ອຍໍ ເອຕິສ຺ສາ ຣູປໂສພາ, ອໂຣຄກາເລ ປນ ສພ຺ພາພຣຕປຕິມຕ຺ທິຕາຍ ອິມິສ຺ສາ ກີທິສີ ຣູປສມ຺ປຕ຺ຕີ’’ຕິ. ອຖສ຺ສ ອເນກວສ຺ສໂກຕິສນ຺ນິຈິໂຕ ກິເລໂສ ສມຸທາຈຣິ, ໂສ ອຍ຺ຍາຕິ ຫຸຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ກຸຍ຺ຊິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ປຕ຺ຕມາທາຍ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ປິທາຍ ເອກ ມນ຺ເຕ ຖເປຕ຺ວາ ຈີວຣໍ ປຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິ.

ອຖ ນໍ ເອໂກ ສຫາຍໂກ ພິກ຺ຂຸ ຍາຈນ຺ໂຕປິ ໂກເຊຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ. ໂສ ຉິນ຺ນກຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ. ຕໍ ທິວສເມວ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ສິຣິມາ ກາລມກາສິ. ຣາຊາ ສຕ຺ຖຸ ສາສນໍ ເປເສສິ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ຊີວກສ຺ສ ກນິຍ຺ຖາຄິນີ, ສິຣິມາ, ກາລມກາສີ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ສາສນໍ ປຫິເຕີ ‘‘ສິຣິມາຍ ຊາປນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ອາມກສຸສາເນ ຕໍ ຍຖາ ກາກສຸນຂາທໂຍ ນ ຂາທນ຺ຕິ, ຕຖາ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ຣກ຺ຂາເປຖາ’’ຕິ. ຣາຊາປິ ຕຖາ ອກາສິ. ປຕິປາຕິຍາ ຕໂຍ ທິວສາ ອຕິກ຺ກນ຺ຕາ, ຈຕຸຕ຺ເຖ ທິວເສ ສຣີຣໍ ອຸທ຺ທຸມາຍິ, ນວຫິ ວຕມຸເຂຫິ ປຸລຸວາ ປຕ຺ຄຣິຸ , ສກລສຣີຣໍ ພິນ຺ນໍ ສາລິກຕ຺ຕຈາຕິ ວິຍ ອໂຫສິ. ຣາຊາ ນຄເຣ ເພຣິໍ ຈຣາເປສິ – ‘‘ຖເປຕ຺ວາ ເຄຫຣກ຺ຂເກ ທາຣເກ ສິຣິມາຍ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອນາຄຈ຺ຉນ຺ຕານໍ ອຍ຺ຖ ກຫາປຕານິ ທຕ຺ໂທ’’ຕິ. ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິ ກຍ຺ຈ ເປເສສິ – ‘‘ພຸທ຺ຫປ຺ປມຸໂຂ ກິຣ ພິກ຺ຂຸສງ຺ໂຝ ສິຣິມາຍ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອາຄຈ຺ຉຕູ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ພິກ຺ຂູນໍ ອາໂຣເຈສິ – ‘‘ສິຣິມາຍ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ. ໂສປິ ທຫຣພິກ຺ຂຸ ຈຕ຺ຕາໂຣ ທິວເສ ກສ຺ສຈິ ວຈນໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຉິນ຺ນກຕ຺ໂຕວ ນິປ຺ຊ຺ຊິ. ປຕ຺ເຕ ກຕ຺ຕໍ ປູຕິກໍ ຊາຕໍ, ປຕ຺ເຕ ມລໍ ອຸຍ຺ຖຫິ. ອຖ ນໍ ໂສ ສຫາຍໂກ ພິກ຺ຂຸ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ອາວຸໂສ, ສຕ຺ຖາ ສິຣິມາຍ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ຕຖາ ຉາຕຊ຺ຊຕ຺ໂຕປິ ‘‘ສິຣິມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕປເທເຍວ ສຫສາ ອຸຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ‘‘ກິ ກເຕສີ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ສຕ຺ຖາ ສິຣິມໍ ທຍ຺ຖຸໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕ຺ວມ຺ປິ ຄມິສ຺ສສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອາມ, ຄມິສ຺ສາມິ’’ຕິ ກຕ຺ຕໍ ຉຫ຺ເຕຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ໂຊວິຕ຺ວາ ຖວິກາຍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ພິກ຺ຂຸສງ຺ເຝນ ສທ຺ຫິໍ ອຄມາສິ. ສຕ຺ຖາ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຝປຣິວຸໂຕ ເອກປສ຺ເສ ອຍ຺ຖາສິ, ພິກ຺ຂຸນິສງ຺ໂຝປິ ຣາຊປຣິສາປິ ອຸປາສກປຣິສາປິ ອຸປາສິກາປຣິສາປິ ເອເກກປສ຺ເສ ອຍ຺ຖໍສຸ ฯ

ສຕ຺ຖາ ຣາຊານໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ກາ ເອສາ, ມຫາຣາໂຊ’’ຕິ. ກນ຺ເຕ, ຊີວກສ຺ສ ກຄິນີ, ສິຣິມາ, ນາມາຕິ. ສິຣິມາ, ເອສາຕິ. ອາມ, ກນ຺ເຕຕິ. ເຕນ ຫິ ນຄເຣ ເພຣິໍ ຈຣາເປຫິ ‘‘ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ສິຣິມໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕູ’’ຕິ. ຣາຊາ ຕຖາ ກາເຣສິ. ເອໂກປິ ‘ຫ’ນ຺ຕິ ວາ ‘ຫຸ’ນ຺ຕິ ວາ ວທນ຺ໂຕ ນາມ ນາໂຫສິ. ຣາຊາ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສິ – ‘‘ນ ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ເຕນ ຫິ, ມຫາຣາຊ, ອຄ຺ຝໍ ໂອຫາເຣຫີຕິ. ຣາຊາ ‘‘ປຍ຺ຈສຕານິ ທຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫນ຺ຕູ’’ຕິ ເພຣິໍ ຈຣາເປຕ຺ວາ ກຍ຺ຈິ ຄຕ຺ຫນກໍ ອທິສ຺ວາ ‘‘ອຑ຺ຒເຕຍ຺ຍານິ ສຕານິ, ທ຺ເວ ສຕານິ, ສຕໍ, ປຍ຺ຈາສໍ, ປຍ຺ຈວີສຕິ ກຫາປເຕ, ທສ ກຫາປເຕ, ປຍ຺ຈ ກຫາປເຕ, ເອກໍ ກຫາປຕໍ ອຑ຺ຒໍ, ປາທໍ, ມາສ ກໍ, ກາກຕິກໍ ທຕ຺ວາ ສິຣິມໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕູ’’ຕິ ເພຣິໍ ຈຣາເປສິ. ໂກຈິ ຕໍ ນ ອິຈ຺ຉິ. ‘‘ມຸທາປິ ຄຕ຺ຫນ຺ຕູ’’ຕິ ເພຣິໍ ຈຣາເປສິ. ‘ຫ’ນ຺ຕິ ວາ ‘ຫຸ’ນ຺ຕິ ວາ ວທນ຺ໂຕ ນາມ ນາໂຫສິ. ຣາຊາ ‘‘ມຸທາປິ, ກນ຺ເຕ, ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາຫ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ປສ຺ສຖ, ພິກ຺ຂເວ, ມຫາຊນສ຺ສ ປິຍໍ ມາຕຸຄາມໍ, ອິມສ຺ມິໍເຍວ ນຄເຣ ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ປຸພ຺ເພ ເອກທິວສໍ ລກິຸສຸ, ອິທານິ ມຸທາ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕປິ ນຕ຺ຖິ, ເອວຣູປໍ ນາມ ຣູປໍ ຂຍວຍປ຺ປຕ຺ຕໍ, ປສ຺ສຖ, ພິກ຺ຂເວ, ອາຕຸຣໍ ອຕ຺ຕກາວ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໗.

‘‘ປສ຺ສ ຈິຕ຺ຕກຕໍ ພິມ຺ພໍ, ອຣຸກາຍໍ ສມຸສ຺ສິຕໍ;

ອາຕຸຣໍ ພຫຸສງ຺ກປ຺ປໍ, ຍສ຺ສ ນຕ຺ຖິ ທຸວໍ ຖິຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຈິຕ຺ຕກຕນ຺ຕິ ກຕຈິຕ຺ຕໍ, ວຕ຺ຖາພຣຕມາລາລຕ຺ຕກາທີຫິ ວິຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ພິມ຺ພນ຺ຕິ ທີຝາທິຍຸຕ຺ຕຍ຺ຖາເນສຸ ທີຝາ ທີຫິ ອງ຺ຄປ຺ຈ຺ຈງ຺ເຄຫິ ສຕ຺ຖິຕໍ ອຕ຺ຕກາວໍ. ອຣຸກາຍນ຺ຕິ ນວນ຺ນໍ ວຕມຸຂານໍ ວເສນ ອຣຸພູຕໍ ກາຍໍ. ສມຸສ຺ສິຕນ຺ຕິ ຕີຫິ ອຍ຺ຖິສ ເຕຫິ ສມຸສ຺ສິຕໍ. ອາຕຸຣນ຺ຕິ ສພ຺ພກາລໍ ອິຣິຍາປຖາທີຫິ ປຣິຫຣິຕພ຺ພຕາຍ ນິຈ຺ຈຄິລານໍ. ພຫຸສງ຺ກປ຺ປນ຺ຕິ ມຫາຊເນນ ພຫຸທາ ສງ຺ກປ຺ປິຕໍ. ຍສ຺ສ ນຕ຺ຖິ ທຸວໍ ຖິຕີຕິ ຍສ຺ສ ທຸວພາໂວ ວາ ຖິຕິພາໂວ ວາ ນຕ຺ຖິ, ເອກນ຺ເຕນ ເພທນວິກິຣຕວິທ຺ທໍສນທ຺ມມເມວ

ຕໍ, ອິມໍ ປສ຺ສຖາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ອໂຫສິ, ໂສປີ ຠິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫີຕິ.

ສິຣິມາວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ.

໓. ອຸຕ຺ຕຣາເຖຣີວຕ຺ຖຸ

ປຣິຊິຓ຺ຓມິທນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸຕ຺ຕຣາເຖຣິໍ ນາມ ຠິກ຺ຂຸນິໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ເຖຣີ ກິຣ ວີສວສ຺ສສຕິກາ ຊາຕິຍາ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ລທ຺ຘປິຓ຺ຑປາຕາ ອນ຺ຕຣວີຖິຍໍ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ທິສ຺ວາ ປິຓ຺ຑປາເຕນ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອປ຺ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ສພ຺ພໍ ທຕ຺ວາ ນິຣາຫາຣາ ອໂຫສິ. ເອວໍ ທຸຕິເຍປິ ຕຕິເຍປິ ທິວເສ ຕສ຺ເສວ ຠິກ຺ຂຸໂນ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຐາເນ ຕໍ ທຕ຺ວາ ນິຣາຫາຣາ ອໂຫສິ, ຈຕຸຕ຺ເຖ ທິວເສ ປນ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕີ ເອກສ຺ມິໍ ສມ຺ພາຘຏ຺ຐາເນ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ປຏິກ຺ກມນ຺ຕີ ໂອລມ຺ພນ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ຈີວຣກຓ຺ຓໍ ອກ຺ກມິຕ຺ວາ ສຓ຺ຐາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຕິ. ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສາ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ຠຄິນິ, ປຣິຊິຓ຺ໂຓ ເຕ ອຕ຺ຕຠາໂວ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ຠິຊ຺ຊິສ຺ສຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໘.

''ປຣິຊິຓ຺ຓມິທໍ ຣູປໍ, ໂຣຄນີຬໍ ປຠງ຺ຄຸຣໍ;

ຠິຊ຺ຊຕິ ປູຕິສນ຺ເທໂຫ, ມຣຓນ຺ຕຎ຺ຫິ ຊີວິຕ''ນ຺ຕິ.

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ຠຄິນິ ອິທໍ ຕວ ສຣີຣສງ຺ຂາຕໍ ຣູປໍ ມຫລ຺ລກຠາເວນ ປຣິຊິຓ຺ຓໍ, ຕຎ຺ຈ ໂຂ ສພ຺ພໂຣຄານໍ ນິວາສຏ຺ຐານຏ຺ເຐນ ໂຣຄນີຬໍ, ຍຖາ ໂຂ ປນ ຕຣຸໂຓປິ ສິງ຺ຄາໂລ ''ຊຣສິງ຺ຄາໂລ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຣຸຓາປິ ຄໂລຈິລຕາ ''ປູຕິລຕາ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວໍ ຕທຫຸຊາຕໍ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓມ຺ປິ ສມານໍ ນິຈ຺ຈໍ ປຄ຺ຆຣຓຏ຺ເຐນ ປູຕິຕາຍ ປຠງ຺ຄຸຣໍ, ໂສ ເອສ ປູຕິໂກ ສມາໂນ ຕວ ເທໂຫ ຠິຊ຺ຊຕິ, ນ ຈິຣສ຺ເສວ ຠິຊ຺ຊິສ຺ສຕີຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ. ກິໍ ກາຣຓາ? ມຣຓນ຺ຕຎ຺ຫິ ຊີວິຕໍ ຍສ຺ມາ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ຊີວິຕໍ ມຣຓປຣິໂຍສານ ເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ.

ເທສນາວສາເນ ສາ ເຖຣີ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ຕາ, ມຫາຊນສ຺ສາປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ອຸຕ຺ຕຣາເຖຣີວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍ.

໔. ສມ຺ພຫຸລອຘິມານິກຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ຍານີມານີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສມ຺ພຫຸເລ ອຘິມານິເກ ຠິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ປຎ຺ຈສຕາ ກິຣ ຠິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຆເຏນ຺ຕາ ວາຍມນ຺ຕາ ຌານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ''ກິເລສານໍ ອສມຸທາຈາເຣນ ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈໍ ໂນ ນິປ຺ຜນ຺ນໍ, ອຕ຺ຕນາ ປຏິລທ຺ຘຄຸຓໍ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສ຺ສາມາ''ຕິ ອາຄມິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ພຫິທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐກໍ ປຕ຺ຕກາເລເຍວ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ອາຫ – ''ອານນ຺ທ, ເອເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມຍາ ທິຏ຺ເຐນ ກມ຺ມໍ ນຕ຺ຖິ, ອາມກສຸສານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມໍ ປສ຺ສນ຺ຕູ''ຕິ. ເຖໂຣ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕສໍ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິ. ເຕ ''ກິໍ ອມ຺ຫາກໍ ອາມກສຸສາເນນາ''ຕິ ອວຕ຺ວາວ ''ທີຄທສ຺ສິນາ ພຸທ຺ເຘນ ກາຣເຓນ ຠວິຕພ຺ພໍ ຠວິສ຺ສຕີ''ຕິ ອາມກສຸສານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ກຸຓປານິ ປສ຺ສນ຺ຕາ ເອກາຫທ຺ວີຫປຕິເຕສຸ ກຸຓເປສຸ ອາຄາຕໍ ປຏິລຠິຕ຺ວາ ຕໍ ຂຓໍ ປຕິເຕສຸ ອລ຺ລສຣີເຣສຸ ຣາຄໍ

ອຸປ຺ປາທຍີສຸ, ຕສ຺ມີ ຂເຓ ອຕ຺ຕໂນ ສກິເລສກາວໍ ຊານີສຸ. ສຕ຺ຖາ ຄນ຺ຒກຸຜິຍໍ ນິສິນ຺ໂນວ ໂອກາສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ເຕສໍ ກິກ຺ຂູນໍ ສມ຺ມຸເຂ ກເຖນ຺ໂຕ ວິຍ "ນປ຺ປຕິຣູປ໌ ນຸ ໂຂ, ກິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເອວຣູປ໌ ອຝ຺ຖິສງ຺ຆາຕໍ ທິສ຺ວາ ຣາຄຣຕິ ອຸປ຺ປາເທຕຸ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໙.

"ຍານິມານິ ອປ຺ຕ຺ຖານິ, ອລາພູເນວ ສາຣເທ;

ກາໂປຕການິ ອຝ຺ຖີນິ, ຕານິ ທິສ຺ວານ ກາ ຣຕີ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ຕ຺ຖານີຕິ ຉຑ຺ທິຕານິ. ສາຣເທຕິ ສຣທກາເລ ວາຕາຕປ຺ປຫຕານິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວິປ຺ປກິຕ຺ຕອລາພູນີ ວິຍ. ກາໂປຕການີຕິ ກໂປຕກວຕ຺ຕານິ. ຕານີ ທິສ຺ວານາຕິ ຕານີ ເອວຣູປານິ ອຝ຺ຖີນີ ທິສ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ກາ ຣຕິ, ນນຸ ອປ຺ປມຕ຺ຕກມ຺ປິ ກາມຣຕິ ກາຕຸໍ ນ ວຝ຺ຜຕີເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ເຕ ກິກ຺ຂູ ຍຖາຖິຕາວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ ອກິຕ຺ຖວມານາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທີສູຕິ.

ສມ຺ພຫຸລອທິມານິກກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ຈຕ຺ຕຖໍ.

໕. ຊນປທກລ຺ຍາຕີ ຣູປນນ຺ທາເຖຣີວຕ຺ຖຸ

ອຝ຺ຖີນໍນຄຣໍ ກຕນ຺ຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຊນປທກລ຺ຍາຕີ ຣູປນນ຺ທາເຖຣີ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ສາ ກິຣ ເອກທິວສໍ ຈິນ຺ເຕສິ – "ມຍ຺ຫໍ ເຊຝ຺ຖກາຕິໂກ ຣຊ຺ຊສິຣີ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ໂລເກ ອຄ຺ຄປຸຄ຺ຄໂລ ພຸທ຺ໂທ ຊາໂຕ, ປຸຕ຺ໂຕປິສ຺ສ ຣາຫຸລກຸມາໂຣ ປພ຺ພຊິໂຕ, ກຕ຺ຕາປິ ເມ ປພ຺ພຊິໂຕ, ມາຕາປິ ເມ ປພ຺ພຊິຕາ, ອຫມ຺ປິ ເອຕ຺ຕເກ ຍາຕິຊເນ ປພ຺ພຊິເຕ ເຄເຫ ກິ ກຣິສ຺ສາມິ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມາ"ຕິ. ສາ ກິກ຺ຂຸນຸປສ຺ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊີ ຍາຕິສິເນເຫເນວ, ໂນ ສທ຺ທາຍ, ອກິຣູປຕາຍ ປນ ຣູປນນ຺ທາຕິ ປຍ຺ຍາຍິ. "ສຕ຺ຖາ ກິຣ 'ຣູປ໌ ອນິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຕ຺ຕາ, ເວທນາ… ສຍ຺ຍາ… ສງ຺ຂາຣາ… ວິຍ຺ຍາຕໍ ອນິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຕ຺ຕາ'ຕິ ວເທຕີ"ຕິ ສຸຕ຺ວາ ສາ ເອວໍ ທສ຺ສນີເຍ ປາສາທິເກ ມມປິ ຣູເປ ໂທສໍ ກເຖຍ຺ຍາຕິ ສຕ຺ຖຸ ສມ຺ມຸຂີກາວໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ. ສາວຕ຺ຖິວາສິໂນ ປາໂຕວ ທານໍ ທຕ຺ວາ ສມາທິນ຺ນຸໂປສຖາ ສຸທ຺ຣຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄາ ຄນ຺ຒມາລາທິຫຕ຺ຖາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ເຊຕວເນ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ທມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ຕິ. ກິກ຺ຂຸນິສງ຺ໂຆປິ ສຕ຺ຖຸ ທມ຺ມເທສນາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນຈ຺ຉນ຺ໂທ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທມ຺ມໍ ສຸຓາຕິ. ທມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປວິສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ຄຸຓກຖໍ ກເຖນ຺ໂຕວ ປວິສຕິ.

ຈຕຸປ຺ປມາຓິເກ ຫິ ໂລກສນ຺ນິວາເສ ອປ຺ປກາວ ເຕ ສຕ຺ຕາ, ເຍສໍ ຕຖາຄຕໍ ປສ຺ສນ຺ຕານໍ ປສາໂທ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ. ຣູປປ຺ປມາຓິກາປິ ຫິ ຕຖາຄຕສ຺ສ ລກ຺ຂຓານຸພ຺ຍຍ຺ຊນປຕິມຓ຺ທິຕໍ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓໍ ສຣີຣໍ ທິສ຺ວາ ປສີທນ຺ຕິ, ໂຆສປ຺ປມາຓິກາປິ ອເນການິ ຊາຕິສຕານິ ນິສ຺ສາຍ ປວຕ຺ຕໍ ສຕ຺ຖຸ ຄຸຓໂຆສຍ຺ເຈວ ອຝ຺ຖງ຺ຄສມນ຺ນາຄຕໍ ທມ຺ມເທສນາໂຆສຍ຺ຈ ສຸຕ຺ວາ ປສີທນ຺ຕິ, ລູຂປ຺ປມາຓິກາປີສ຺ສ ຈີວຣາທິລູຂຕໍ ປຝິຈ຺ຈ ປສີທນ຺ຕິ, ທມ຺ມປ຺ປມາຓິກາປິ "ເອວຣູປ໌ ທສພລສ຺ສ ສີລໍ, ເອວຣູໂປ ສມາຘິ, ເອວຣູປາ ປຍ຺ຍາ, ກຄວາ ສີລາທີຫິ ຄຸເຓຫິ ອສໂມ ອປ຺ປຝິປຸຄ຺ຄໂລ"ຕິ ປສີທນ຺ຕິ. ເຕສໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຄຸຓໍ ກເຖນ຺ຕານໍ ມຸຂໍ ນປ຺ປໂຫຕິ. ຣູປນນ຺ທາ ກິກ຺ຂຸນີນຍ຺ເຈວ ອຸປາສິການຍ຺ຈ ສນ຺ຕິກາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຄຸຓກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – "ອຕິວິຍ ເມ ກາຕິກສ຺ສ ວຓ຺ຓໍ ກເຖນ຺ຕິເຍວ. ເອກທິວສມ຺ປິ ເມ ຣູເປ ໂທສໍ ກເຖນ຺ໂຕ ກິຕ຺ຕກໍ ກເຖສ຺ສຕິ. ຍໍນູນາຫໍ ກິກ຺ຂຸນີຫິ ສທ຺ຘິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ອທສ຺ເສຕ຺ວາວ ຕຖາຄຕໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ທມ຺ມມສ຺ສ ສຸຓິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ. ສາ "ອຫມ຺ປິ ອຊ຺ຊ ທມ຺ມສ຺ສວນໍ ຄມິສ຺ສາມີ"ຕິ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ອາໂຣເຈສິ.

ກິກ຺ຂຸນິໂຍ "ຈິຣສ຺ສໍ ວຕ ຣູປນນ຺ທາຍ ສຕ຺ຖຸ ອຸປຝ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕຸກາມຕາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ, ອຊ຺ຊ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ວິຈິຕ຺ຣທມ຺ມເທສນໍ ນານານຍໍ ເທເສສ຺ສຕີ"ຕິ ຕຸຝ຺ຖມານສາ ຕໍ ອາທາຍ ນິກ຺ຂມິສຸ. ສາ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາລໂຕ ປຝ຺ຖາຍ "ອຫໍ ອຕ຺ຕານໍ ເນວ

ຫສ຺ເສສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ។ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຊ຺ຊ ຣູປນນ຺ທາ ມຍ຺ຫໍ ອຸປ຺ຏ຺ຐານໍ ອາຄມິສ຺ສຕິ, ກິທິສີ ນຸ ໂຂ ຕສ຺ສາ ຆມ຺ມເທສນາ ສປ຺ປາຍາ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຣູປຄຣຸກາ ເອສາ ອຕ຺ຕກາເວ ພລວສິເນຫາ, ກຕ຺ຆເກນ ກຕ຺ຆກຸທ຺ຆຣຕໍ ວິຍ ຣູເປເນວສ຺ສາ ຣູປມທນິມ຺ມທນໍ ສປ຺ປາຍ’’ນ຺ຕິ ສນ຺ນິຏ຺ຐານໍ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ວິຫາຣໍ ປວິສນສມເຍ ເອກໍ ປນ ອກິຣູປໍ ອິຕ຺ຖິ ໂສລຣອສວສ຺ສຸທ຺ເທສິກໍ ຣຕ຺ຕວຕ຺ຖນິວຕ຺ຖໍ ສພ຺ພາກຣຕປຏິມຕ຺ຑິຕໍ ພິຊນີ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິເກ ຐຕ຺ວາ ພີຊຍມານໍ ອິທ຺ຆິພເລນ ອກິນິມ຺ມິນິ។ ຕໍ ໂຂ ປນ ອິຕ຺ຖິ ສຕ຺ຖາ ເຈວ ປສ຺ສຕິ ຣູປນນ຺ທາ ຈ។ ສາ ກິກ຺ຂຸນີຫິ ສທ຺ຆີ ວິຫາຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ປິຏ຺ຐິປສ຺ເສ ຐຕ຺ວາ ປຆ຺ຈປຕິຏ຺ຐິເຕນ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ອນ຺ຕເຣ ນິສິນ຺ນາ ປາທນ຺ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສຕ຺ຖາຣໍ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ລກ຺ຂຕວິຈິຕ຺ຕໍ ອນຸພ຺ຍຆ຺ຊນສມຸຊ຺ຊລໍ ພ຺ຍາມປ຺ປກາປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ສຕ຺ຖຸ ສຣີຣໍ ທິສ຺ວາ ປຸຕ຺ຕຈນ຺ທສ຺ສິຣິກໍ ມຸຂໍ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ສມີເປ ຐິຕໍ ອິຕ຺ຖິຣູປໍ ອທ຺ທສ ។ ສາ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕກາວໍ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ສຸວຕ຺ຕຣາຊຫໍສິຍາ ປຸຣໂຕ ກາກີສທິສໍ ອຕ຺ຕານໍ ອວມຆ຺ຆິ។ ອິທ຺ຆິມຍຣູປໍ ທິຏ຺ຐກາລໂຕ ປຏ຺ຐາເຍວ ຫິ ຕສ຺ສາ ອກ຺ຂີນິ ກມິສ຺ສຸ។ ສາ ‘‘ອໂຫ ອິມິສ຺ສາ ເກສາ ໂສກນາ, ອໂຫ ນລາຏໍ ໂສກນ’’ນ຺ຕິ ສພ຺ເພສໍ ສາຣີຣປ຺ປເທສານໍ ຣູປສິຣິຍາ ສມາກຑ຺ຒິຕຈິຕ຺ຕາ ຕສ຺ມີ ຣູເປ ພລວສິເນຫາ ອໂຫສິ។

ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສາ ຕຕ຺ຖ ອກິຣຕິ ຆຕ຺ວາ ຆມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕວ ຕໍ ຣູປໍ ໂສລຣອສວສ຺ສຸທ຺ເທສິກກາວໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ວີສຕິວສ຺ສຸທ຺ເທສິກໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສສິ។ ຣູປນນ຺ທາ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ນ ວຕິທໍ ຣູປໍ ປຸຣິມສທິສ’’ນ຺ຕິ ໂຖກໍ ວິຣຕ຺ຕຈິຕ຺ຕາ ອໂຫສິ។ ສຕ຺ຖາ ອນຸກ຺ກເມເນວ ຕສ຺ສາ ອິຕ຺ຖິຍາ ສກີ ວິຊາຕວຕ຺ຕໍ ມຊ຺ຊິມິຕ຺ຖິວຕ຺ຕໍ ຊຣາຊິຕ຺ຕມຫລ຺ລິກິຕ຺ຖິວຕ຺ຕຆ຺ຈ ທສ຺ເສສິ។ ສາປິ ອນຸປຸພ຺ເພເນວ ‘‘ອິທມ຺ປິ ອນ຺ຕຣຫິຕໍ, ອິທມ຺ປິ ອນ຺ຕຣຫິຕ’’ນ຺ຕິ ຊຣາຊິຕ຺ຕກາເລ ຕໍ ວິຣຊ຺ຊມານາ ຂຕ຺ທຫນ຺ຕີ ປລິຕສິຣໍ ໂອກຄ຺ຄໍ ໂຄປານສີວຄ຺ກໍ ທຕ຺ຑປຣາຍຕໍ ປເວຆມານໍ ທິສ຺ວາ ອຕິວິຍ ວິຣຊ຺ຊິ។ ອຖ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ພ຺ຍາຆິນາ ອກິກູຕໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສສິ។ ສາ ຕງ຺ຂຕຆ຺ເຍວ ທຕ຺ຑຍ຺ຈ ຕາລວຕ຺ຍຆ຺ຈ ຉຑ຺ເທຕ຺ວາ ມຫາວິຣວໍ ວິຣວມານາ ກູມິຍໍ ປຕິຕ຺ວາ ສເກ ມຸຕ຺ຕກຣີເສ ນິມຸຄ຺ຄາ ອປຣາປຣໍ ປຣິວຕ຺ຕິ។ ຣູປນນ຺ທາ ຕມ຺ປິ ທິສ຺ວາ ອຕິວິຍ ວິຣຊ຺ຊິ។ ສຕ຺ຖາປິ ຕສ຺ສາ ອິຕ຺ຖິຍາ ມຣຕໍ ທສ຺ເສສິ។ ສາ ຕງ຺ຂຕໍເຍວ ອຸທ຺ຆຸມາຕກກາວໍ ອາປຊ຺ຊິ, ນວຫິ ວຕມຸເຂຫິ ປຸພ຺ພວຏ຺ຏິໂຍ ເຈວ ປຸລຸວາ ຈ ປຄ຺ຆຣິສຸ, ກາກາທໂຍ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ວິລຸມ຺ປີສຸ។ ຣູປນນ຺ທາປິ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ອິຕ຺ຖີ ອິມສ຺ມີເຍວ ຐາເນ ຊຣໍ ປຕ຺ຕາ, ພ຺ຍາຆິ ປຕ຺ຕາ, ມຣຕໍ ປຕ຺ຕາ, ອິມສ຺ສາປີ ເມ ອຕ຺ຕກາວສ຺ສ ເອວເມວ ຊຣາພ຺ຍາຆິມຣຕານິ ອາຄມິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ອຕ຺ຕກາວໍ ອນິຈ຺ຈໂຕ ປສ຺ສິ។ ອນິຈ຺ຈໂຕ ທິຏ຺ຐຕ຺ຕາ ເອວ ປນ ທຸກ຺ຂໂຕ ອນຕ຺ຕໂຕ ທິຏ຺ໂຐເຍວ ໂຫຕິ។ ອຖສ຺ສາ ຕໂຍ ກວາ ອາທິຕ຺ຕາ ເຄຫາ ວິຍ ຄີວາຍ ພທ຺ຆກຸຕປໍ ວິຍ ຈ ອຸປຏ຺ຐຫີສຸ, ກມ຺ມຏ຺ຐານາກິມຸຂໍ ຈິຕ຺ຕໍ ປກ຺ຂນ຺ທິ។ ສຕ຺ຖາ ຕາຍ ອນິຈ຺ຈໂຕ ທິຏ຺ຐກາວໍ ຆຕ຺ວາ ‘‘ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ສຍເມວ ອຕ຺ຕໂນ ປຕິຏ຺ຐໍ ກາຕຸ’’ນ຺ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ‘‘ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ພຫິທ຺ຆາ ປຈ຺ຈຍໍ ລທ຺ຆຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ສປ຺ປາຍວເສນ ຆມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອາຫ –

‘‘ອາຕຸຣໍ ອສຸຈິໍ ປູຕິໍ, ປສ຺ສ ນນ຺ເທ ສມຸສ຺ສຍໍ;

ອຸຄ຺ຆຣນ຺ຕໍ ປຄ຺ຆຣນ຺ຕໍ, ພາລານໍ ອກິປຕ຺ຖິຕໍ។

‘‘ຍຖາ ອິທໍ ຕຖາ ເອຕໍ, ຍຖາ ເອຕໍ ຕຖາ ອິທໍ;

ຆາຕຸໂຕ ສຸຆ຺ຆໂຕ ປສ຺ສ, ມາ ໂລກໍ ປຸນຣາຄມິ;

ກເວ ຉນ຺ທໍ ວິຣາເຊຕ຺ວາ, ອຸປສນ຺ໂຕ ຈຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ។ –

ອິຕ຺ຖໍ ສຸທໍ ກຄວາ ນນ຺ທໍ ກິກ຺ຂຸນີ ອາຣພ຺ກ ອິມາ ຄາຖາໂຍ ອກາສິຕ຺ຖາຕິ។ ນນ຺ທາ ເທສນານຸສາເຣນ ຆາຕໍ ເປເສຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປາປຸຕິ។ ອຖສ຺ສາ ອຸປຣິ ຕິຕ຺ຕໍ ມຄ຺ຄຜລານໍ ວິປສ຺ສນາປຣິວາສຕ຺ຖາຍ ສຸຆ຺ຆຕາກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ກເຖຕ຺ວໍ, ‘‘ນນ຺ເທ, ມາ ‘ອິມສ຺ມີ ສຣີເຣ ສາໂຣ ອຕ຺ຖີ’ຕິ ສຆ຺ຆໍ ກຣິ។ ອປ຺ປມຕ຺ຕໂກປິ ຫິ ເອຕ຺ຖ ສາໂຣ ນຕ຺ຖີ, ຕີຕິ ອຏ຺ຐິສຕານິ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ກຕໍ ອຏ຺ຐິນຄຣເມຕ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ອຜຸຖິນໍ ນຄຣໍ ກຕໍ, ມໍສໂລຫິຕເລປນໍ;

ຍຕຸຖ ຊຣາ ຈ ມຈຸຈຸ ຈ, ມາໂນ ມກຸໂຂ ຈ ໂອຫິໂຕ’’ຕິ ฯ

ຕສຸສຕຸໂຖ – ຍເຖວ ຫິ ປຸພຸພຕຸຕາປຣຕຸຕາຫິນໍ ໂອຫໜຕຸຖາຍ ກຜຸຖານີ ອຸສຸສາເປຕຸວາ ວລຸລີຫິ ພນຸຌິຕຸວາ ມຕຸຕິກາຍ ວິລີມຸເປຕຸວາ ນຄຣສງຂາຕໍ ພຫິທຸຌາ ເຄຫໍ ກໂຣນຸຕິ, ເອວມິທໍ ອຊຊຕຸຕິກມຸປິ ຕິຕິ ອຜຸຖິສຕານີ ອຸສຸສາເປຕຸວາ ນຸຫາຣຸວິນທຸຌໍ ມໍສໂລຫິຕເລປນໍ ຕຈປຜິຈຸຉນຸນໍ ຊີຣຕາລກຸຂຕາຍ ຊຣາຍ ມຣຕາລກຸຂຕສຸສ ມຈຸຈຸໂນ ອາໂຣຫສມຸປທາທີນີ ປຜິຈຸຈ ມລຸຌນ ລກຸຂຕສຸສ ມານສຸສ ສຸກຕກາຣຕາວິນາສນລກຸຂຕສຸສ ມກຸຂສຸສ ຈ ໂອຫໜຕຸຖາຍ ນຄຣໍ ກຕໍ ฯ ເອວຣູໂປ ເອວ ຫິ ເອຕຸຖ ກາຍິກເຈຕສິໂກ ອາພາໂຌ ໂອຫິໂຕ, ອິໂຕ ອຸທຸຌໍ ກິຌຸຈິ ຄຍຸຫູປຄໍ ນຕຸຖີຕິ ฯ

ເທສນາວສາເນ ສາ ເຖຣີ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕີ, ມຫາຊນສຸສາປີ ສາຕຸຖິກາ ຌມຸມເທສນາ ອໂຫສີຕິ ฯ

ຊນປທກລຸຍາຕີ ຣູປນນຸທາເຖຣິວຕຸຖຸ ປຌຸຈມໍ ฯ

໖ ฯ ມລຸລິກາເທວີວຕຸຖຸ

ຊີຣນຸຕິເວຕີ ອິມໍ ຌມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ມລຸລິກໍ ເທວີ ອາຣພຸກ ກເຖສິ ฯ

ສາ ກິຣ ເອກທິວສໍ ນຸຫານໂກຜຸຖກໍ ປວິຜຸຖາ ມຸຂໍ ໂຌວິຕຸວາ ໂອນຕສຣີຣາ ຊງໍໍ ໂຌວິຕຸໍ ອາຣກິ ฯ ຕາຍ ຈ ສທຸຌີເຍວ ປວິຜຸໂຖ ເອໂກ ວລຸລກສຸນໂຂ ອຕຸຖີ ฯ ໂສ ຕໍ ຕຖາ ໂອນຕໍ ທິສຸວາ ອສທຸຌມຸມສນຸຖວໍ ກາຕຸໍ ອາຣກິ ฯ ສາ ຜສຸສໍ ສາທິຍນຸຕີ ອຜຸຖາສີ ฯ ຣາຊາປີ ອຸປຣິປາສາເທ ວາຕປາເນນ ໂອໂລເກນຸໂຕ ຕໍ ທິສຸວາ ຕໂຕ ອາຄຕກາເລ ‘‘ນສຸສ, ວສລິ, ກສຸມາ ເອວຣູປມກາສີ’’ຕິ ອາຫ ฯ ກໍ ມຍາ ກຕໍ, ເທວາຕິ ฯ ສຸນເຂນ ສທຸຌີ ສນຸຖໂວຕິ ฯ ນຕຸເຖຕໍ, ເທວາຕິ ฯ ມຍາ ສາມໍ ທິຜຸຖໍ, ນາຫໍ ຕວ ສທຸທຫິສຸສາມິ, ນສຸສ, ວສລີຕິ ฯ ‘‘ມຫາຣາຊ, ໂຍ ໂກຈິ ອິມໍ ໂກຜຸຖກໍ ປວິຜຸໂຖ ອິມິນາ ວາຕປາເນນ ໂອໂລເກນຸຕສຸສ ເອໂກວ ທຸວິຌາ ປຌຸຌາຍ ຕີ’’ຕິ ອກູຕໍ ກເຖສິ ฯ ເທວ, ສເຈ ເມ ສທຸທຫສິ, ເອຕໍ ໂກຜຸຖກໍ ປວິສ, ອຫໍ ຕໍ ອິມິນາ ວາຕປາເນນ ໂອໂລເກສຸສາມີຕິ ฯ ຣາຊາ ມູລຸຫຌາຕຸໂກ ຕສຸສາ ວຈນໍ ສທຸທຫິຕຸວາ ໂກຜຸຖກໍ ປາວິສິ ฯ ສາປີ ໂຂ ເທວີ ວາຕປາເນ ຖຕຸວາ ໂອໂລເກນຸຕີ ‘‘ອນຸຌພາລ, ມຫາຣາຊ, ກໍ ນາເມຕໍ, ອຊີກາຍ ສທຸຌີ ສນຸຖວໍ ກໂຣສີ’’ຕິ ອາຫ ฯ ‘‘ນາຫໍ, ກທຸເທ, ເອວຣູປໍ ກໂຣມິ’’ຕິ ຈ ວຸຕຸເຕປີ ‘‘ມຍາ ສາມໍ ທິຜຸຖໍ, ນາຫໍ ຕວ ສທຸທຫິສຸສາມີ’’ຕິ ອາຫ ฯ

ຕໍ ສຸຕຸວາ ຣາຊາ ‘‘ອທຸຌາ ອິມໍ ໂກຜຸຖກໍ ປວິຜຸໂຖ ເອໂກວ ທຸວິຌາ ປຌຸຌາຍຕີ’’ຕິ ສທຸທຫີ ฯ ມລຸລິກາ ຈິນຸເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ຣາຊາ ອນຸຌພາລຕາຍ ມຍາ ວຌຸຈິໂຕ, ປາປໍ ເມ ກຕໍ, ອຍຌຸຈ ເມ ອກູເຕນ ອພຸກາຈິກຸຂິໂຕ, ອິທໍ ເມ ກມຸມໍ ສຕຸຖາປີ ຊານິສຸສຕິ, ທຸເວ ອຄຸຄສາວກາປີ ອສີຕີ ມຫາສາວກາປີ ຊານິສຸສນຸຕີ, ອໂຫ ວຕ ເມ ການີຍໍ ກມຸມໍ ກຕ’’ນຸຕິ ฯ ອຍໍ ກິຣ ຣຌຸໂຌ ອສທິສທາເນ ສຫາຍິກາ ອໂຫສິ ฯ ຕຕຸຖ ຈ ເອກທິວສໍ ກຕປຣິຈຸຈາໂຄ ຌນສຸສ ຈຸທຸທສໂກຜິອຄຸໍຌໂກ ອໂຫສິ ฯ ຕຖາຄຕສຸສ ເສຕຈຸຉຕຸຕໍ ນິສີທນປລຸລງໂກ ອາຌາຣໂກ ປາທປີຖນຸຕິ ອິມານິ ປນ ຈຕຸຕາຣິ ອນຄຸໍຌາເນວ ອເຫສຸໍ ฯ ສາ ມຣຕກາເລ ເອວຣູປໍ ມຫາປຣິຈຸຈາຄໍ ນານຸສຸສຣິຕຸວາ ຕເທວ ປາປກມຸມໍ ອນຸສຸສຣນຸຕີ ກາລໍ ກຕຸວາ ອວີຈິມຸຫິ ນິພຸພຕຸຕິ ฯ ຣຌຸໂຌ ປນ ສາ ອຕິວິຍ ປິຍາ ອໂຫສິ ฯ ໂສ ພລວໂສກາກິພູໂຕ ຕສຸສາ ສຣີຣກິຈຸຈໍ ກາເຣຕຸວາ ‘‘ນິພຸພຕຸຕຜຸຖານມສຸສາ ປຸຈຸຉິສຸສາມິ’’ຕິ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ອຄມາສິ ฯ ສຕຸຖາ ຍຖາ ໂສ ອາຄຕກາຣຕໍ ນ ສຣຕິ, ຕຖາ ອກາສິ ฯ ໂສ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກ ສາຣຕີຍຌມຸມກຖໍ ສຸຕຸວາ ເຄຫໍ ປວິຜຸຖກາເລ ສຣິຕຸວາ ‘‘ອຫໍ ກເຕ ມລຸລິກາຍ ນິພຸພຕຸຕຜຸຖານໍ ປຸຈຸຉິສຸສາມີຕິ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ປມຸຜຸໂຖ, ສຸເວ ປຸນ ປຸຈຸຉິສຸສາມີ’’ຕິ ປຸນທິວເສປີ ອຄມາສິ ฯ ສຕຸຖາປີ ປຜິປາຜິຍາ ສຕຸຕ ທິວສານິ ຍຖາ ໂສ ນ ສຣຕິ , ຕຖາ ອກາສິ ฯ ສາປີ ສຕຸຕາຫເມວ ນິຣເຍ ປຈຸຈິຕຸວາ ອຜຸຖເມ ທິວເສ ຕໂຕ ຈຸຕາ ຕຸສິຕກວເນ ນິພຸພຕຸຕິ ฯ ກສຸມາ ປນສຸສ ສຕຸຖາ ອສຣຕກາວໍ ອກາສີຕິ? ສາ ກິຣ ຕສຸສ ອຕິວິຍ ປິຍາ ອໂຫສິ ມນາປາ, ຕສຸມາ ຕສຸສາ ນິຣເຍ ນິພຸພຕຸຕກາວໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ສເຈ ເອວຣູປາ ສທຸຌາສມຸປນຸນາ ນິຣເຍ ນິພຸພຕຸຕາ, ທານໍ ທຕຸວາ ກໍ ກຣິສຸສາມີ’’ຕິ ມິຈຸຉາທິຜຸຖິ ຄເຫຕຸວາ ປຌຸຈນຸນໍ ກິກຸຂຸສຕານໍ ເຄເຫ ປວຕຸຕໍ ນິຈຸຈກຕຸຕໍ ຫຣາເປຕຸວາ ນິຣເຍ ນິພຸພຕຸເຕຍຸຍ, ເຕນສຸສ ສຕຸຖາ ສຕຸຕາຫໍ ອສຣຕກາວໍ ກຕຸວາ ອຜຸຖເມ ທິວເສ ປິຕຸຫາຍ ຈຣນຸໂຕ ສຍເມວ ຣາຊກຸລທຸວາຣໍ ອຄມາສິ ฯ

ຣາຊາ ‘‘ສຕ຺ຖາ ອາຄໂຕ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ປາສາທໍ ອພິຣຸຫິຕ຺ວາ ອາຣພິ. ສຕ຺ຖາ ປນ ຣຖສາລາຍ ນິສີທິຕ຺ວາ ອາກາຣໍ ທສ຺ເສສິ. ຣາຊາ ສຕ຺ຖາຣໍ ຕຕ຺ເຖວ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຍາຄຸຂຊ຺ຊເກນ ປຕິມາເນຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ໂນວ ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ມລ຺ລິກາຍ ເທວິຍາ ນິພ຺ພຕ຺ຕຎ຺ຐານໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມີຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປມ຺ຫ຺ໂຐ, ກຕ຺ຖ ນຸ ໂຂ ສາ, ກນ຺ເຕ, ນິພ຺ພຕ຺ຕາຕິ. ຕຸສິຕກາເຍ, ມຫາຣາຊາຕິ, ກນ຺ເຕ, ຕາຍ ຕຸສິຕກາເຍ ອນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິຍາ ໂກ ອຌ຺ໂຌ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ສຕິ , ກນ຺ເຕ, ນຕ຺ຖິ ຕາຍ ສທິສາ ອິຕ຺ຖີ. ຕສ຺ສາ ຫິ ນິສິນ຺ນຎ຺ຐານາທີສຸ ‘‘ສ຺ເວ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອິທໍ ທສ຺ສາມິ, ອິທໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ທານສໍວິໄທນໍ ຄເປຕ຺ວາ ອຌ຺ຌໍ ກິຈ຺ຈເມວ ນຕ຺ຖິ, ກນ຺ເຕ, ຕສ຺ສາ ປຣໂລກໍ ຄຕກາລໂຕ ປຎ຺ຐາຍ ສຣີຣໍ ເມ ນ ວຫຕີຕິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ມຫາຣາຊ, ສພ຺ເພສໍ ຘ຺ວສມ຺ໂມ ອຍ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ, ມຫາຣາຊ, ຣໂຖ ກສ຺ສາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ສີຣສ຺ມີ ອຌ຺ຊລີ ປຕິຎ຺ຐາເປຕ຺ວາ ‘‘ປີຕາມຫສ຺ສ ເມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ອຍໍ ກສ຺ສາ’’ຕິ? ‘‘ປີຕຸ ເມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ອຍໍ ປນ ຣໂຖ ກສ຺ສາ’’ຕິ? ‘‘ມມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ, ‘‘ມຫາຣາຊ, ຕວ ປີຕາມຫສ຺ສ ຣໂຖ ເຕເນວາກາເຣນ ຕວ ປີຕຸ ຣຖໍ ນ ປາປຸຕິ, ຕວ ປີຕຸ ຣໂຖ ຕວ ຣຖໍ ນ ປາປຸຕິ, ເອວຣູປສ຺ສ ນາມ ກຎ຺ຐກລິງຄຣສ຺ສາປີ ຊຣາ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ກິມງ຺ຄໍ ປນ ອຕ຺ຕກາວສ຺ສ. ມຫາຣາຊ, ສປ຺ປຸຣິສຘມ຺ມສ຺ເສວ ຫິ ຊຣາ ນຕ຺ຖິ, ສຕ຺ຕາ ປນ ອຊີຣກາ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໕໑.

‘‘ຊີຣນ຺ຕິ ເວ ຣາຊຣຖາ ສຸຈິຕ຺ຕາ,

ອໂຖ ສຣີຣມ຺ປີ ຊຣໍ ອຸເປຕິ;

ສຕຌ຺ຈ ຘມ຺ໂມ ນ ຊຣໍ ອຸເປຕິ,

ສນ຺ໂຕ ຫເວ ສພ຺ພີ ປເວທຍນ຺ຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເວຕິ ນິປາໂຕ. ສຸຈິຕ຺ຕາຕິ ສຕ຺ຕຫິ ຣຕເນຫິ ອປເຣຫິ ຈ ຣຖາລງ຺ກາເຣຫິ ສຸຎ຺ຐຸ ຈິຕ຺ຕິຕາ ຣາຊູນໍ ຣຖາປີ ຊີຣນ຺ຕິ. ສຣີຣມ຺ປີຕິ ນ ເກວລໍ ຣຖາ ເອວ, ອິທໍ ສຸປ຺ປຕິຊ຺ຄຸຄິຕໍ ສຣີຣມ຺ປີ ຂຕ຺ຫິຈ຺ຈາທີນິ ປາປຸຕນ຺ຕໍ ຊຣໍ ອຸເປຕິ. ສຕຌ຺ຈາຕິ ພຸທ຺ຘາທີນໍ ປນ ສນ຺ຕານໍ ນວວິໄຘ ໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ໂມ ຈ ກິຌ຺ຈິ ອຸປຄາຕໍ ນ ອຸເປຕີຕິ ນ ຊຣໍ ອຸເປຕິ ນາມ. ປເວທຍນ຺ຕີຕິ ເອວໍ ສນ຺ໂຕ ພຸທ຺ຘາທໂຍ ສພ຺ພີ ປຕ຺ທິເຕຫິ ສທ຺ຘີ ກເຖນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟລາທີນິ ປາປຸຕື້ສູຕິ.

ມລ຺ລິກາເທວິວຕ຺ຖຸ ຉຎ຺ຐໍ.

໗. ລາລຸຊຸທາຍິຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອປ຺ປສ຺ສຸຕາຍນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ລາລຸຊຸທາຍິຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ ມງ຺ຄລໍ ກໂຣນ຺ຕານໍ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ຕິໂຣກຸຎ຺ເຎສຸ ຕິຎ຺ຐນ຺ຕີ’’ຕິອາທີນາ (ຂຸ. ປາ. ໗.໑; ເປ. ວ. ໑໔) ນເຍນ ອວມງ຺ຄລໍ ກເຖຕິ, ອວມງ຺ຄລໍ ກໂຣນ຺ຕານໍ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕິໂຣກຸຎ຺ຌາທີສຸ ກເຖຕພ຺ເພສຸ ‘‘ທານຌ຺ຈ ຘມ຺ມຈຣິຍາ ຈາ’’ຕິອາທີນາ (ຂຸ. ປາ. ໕.໗; ສຸ. ນິ. ໒໖໖) ນເຍນ ມງ຺ຄລຄາຖາ ວາ ‘‘ຍໍ ກິຌ຺ຈິ ວິຕ຺ຕໍ ອິຘ ວາ ຫຸຣໍ ວາ’’ຕິ ຣຕນສຸຕ຺ຕໍ (ຂຸ. ປາ. ໖.໓; ສຸ. ນິ. ໒໒໖) ວາ ກເຖຕິ. ເອວໍ ເຕສຸ ເຕສຸ ຄາເນສຸ ‘‘ອຌ຺ຌໍ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຌ຺ຌໍ ກເຖນ຺ໂຕປີ ‘‘ອຌ຺ຌໍ ກເຖມີ’’ຕິ ນ ຊານາຕິ. ກິກ຺ຂູ ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ – ‘‘ກີ, ກນ຺ເຕ, ລາລຸຊຸທາຍິສ຺ສ ມງ຺ຄລາມງ຺ຄລຎ຺ຐາເນສຸ ຄມເນນ, ອຌ຺ຌສ຺ມີ ກເຖຕພ຺ເພ ອຌ຺ຌເມວ ກເຖຕີ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນເວສ ເອວໍ ກເຖຕິ, ປຸພ຺ເພປີ ອຌ຺ຌສ຺ມີ ກເຖຕພ຺ເພ ອຌ຺ຌເມວ ກເຖສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ອຕີເຕ ກິຣ ພາຣາຕາສິຍໍ ອຄຸຄິທຕຸຕສຸສ ນາມ ພຸຣາຫຸມຕາສຸສ ປຸຕຸໂຕ ໂສມທຕຸຕກຸມາໂຣ ນາມ ຣາຊານໍ ອຸປຝຸຖຫີ។ ໂສ ຣຄຸຄາ ປິໂຍ ອໂຫສິ ມນາໂປ។ ພຸຣາຫຸມໂຕ ປນ ກສິກມຸມໍ ນິສຸສາຍ ຊີວຕີ។ ຕສຸສ ທຸເວເຍວ ໂຄຕາ ອເຫສຸໍ។ ເຕສຸ ເອໂກ ມໂຕ។ ພຸຣາຫຸມໂຕ ປຸຕຸຕໍ ອາຫ – "ຕາຕ, ໂສມທຕຸຕ, ຣາຊານໍ ເມ ຍາຈິຕຸວາ ເອກໍ ໂຄຕໍ ອາຫຣາ"ຕີ។ ໂສມທຕຸໂຕ "ສຈາຫໍ ຣາຊານໍ ຍາຈິສຸສາມິ, ລຫຸກາໂວ ເມ ປຄຸຄາຍິສຸສຕີ"ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ "ຕຸມຸເຫເຍວ, ຕາຕ, ຣາຊານໍ ຍາຈຖາ"ຕິ ວຕຸວາ "ເຕນ ຫີ, ຕາຕ, ມໍ ຄເຫຕຸວາ ຍາຫີ"ຕິ ວຸຕຸໂຕ ຈິນຸເຕສິ – "ອຍໍ ພຸຣາຫຸມໂຕ ທນຸຂປຄຸໂຄ ອກິກຸກມາທິວຈນມຕຸຕມຸປິ ນ ຊານາຕິ, ອຄຸຄສຸມິ ວຕຸຕພຸເພ ອຄຸຄເມວ ວທຕິ,ສິກຸຂາເປຕຸວາ ປນ ນໍ ເນສຸສາມີ"ຕີ។ ໂສ ຕໍ ອາທາຍ ພີຣຕາຕຸຖມຸກກໍ ນາມ ສຸສານໍ ຄນຸຕຸວາ ຕິຕາກລາເປ ພນຸທິຕຸວາ "ອຍໍ ຣາຊາ, ອຍໍ ອຸປຣາຊາ, ອຍໍ ເສນາປຕີ"ຕິ ນາມານິ ກຕຸວາ ປຜິປາຜິຍາ ປິຕຸ ທສຸເສຕຸວາ "ຕຸມຸເຫ ຫີ ຣາຊກຸລໍ ຄນຸຕຸວາ ເອວໍ ອກິກຸກມິຕພຸພໍ, ເອວໍ ປຜິກຸກມິຕພຸພໍ, ເອວໍ ນາມ ຣາຊາ ວຕຸຕພຸໂພ, ເອວໍ ນາມ ອຸປຣາຊາ, ຣາຊານໍ ປນ ອຸປສງກມິຕຸວາ 'ຊຍຕຸ ກວໍ, ມຫາຣາຊາ'ຕິ ວຕຸວາ ເອວໍ ຖຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖໍ ວຕຸວາ ໂຄຕໍ ຍາເຈຍຸຍາຖາ"ຕິ ຄາຖໍ ອຸຄຸຄຕຸຫາເປສິ –

"ທຸເວ ເມ ໂຄຕາ ມຫາຣາຊ, ເຍຫິ ເຂຕຸຕໍ ກສາມເສ;

ເຕສຸ ເອໂກ ມໂຕ ເທວ, ທຸຕິຍໍ ເທຫິ ຂຕຸຕິຍາ"ຕີ។

ໂສ ຫີ ສໍວຈຸຈຣມຕຸເຕນ ຕໍ ຄາຖໍ ປຄຸຕໍ ກຕຸວາ ປຄຸຕາກາວໍ ປຸຕຸຕສຸສ ອາໂຣເຈຕຸວາ "ເຕນ ຫີ, ຕາຕ, ກຄຸຈິເທວ ປຕຸຕາກາຣໍ ອາທາຍ ອາຄຈຸຉຖ, ອຫໍ ປຸຣິມຕຣໍ ຄນຸຕຸວາ ຣຄຸໂຄ ສນຸຕິເກ ຖສຸສາມີ"ຕິ ວຸຕຸເຕ "ສາຊຸ, ຕາຕາ"ຕິ ປຕຸຕາກາຣໍ ຄເຫຕຸວາ ໂສມທຕຸຕສຸສ ຣຄຸໂຄ ສນຸຕິເກ ຖິຕກາເລ ອຸສຸສາຫປຸປຕຸໂຕ ຣາຊກຸລໍ ຄນຸຕຸວາ ຣຄຸຄາ ຕຸຝຸຖຈິຕຸເຕນ ກຕປຜິສນຸໂມທໂນ, "ຕາຕ, ຈິຣສຸສໍ ວຕ ອາຄຕຕຸຖ, ອິທມາສນໍ ນິສີທິຕຸວາ ວທຖ, ເຍນຕຸໂຖ"ຕິ ວຸຕຸເຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

"ທຸເວ ເມ ໂຄຕາ ມຫາຣາຊ, ເຍຫິ ເຂຕຸຕໍ ກສາມເສ;

ເຕສຸ ເອໂກ ມໂຕ ເທວ, ທຸຕິຍໍ ຄຕຸຫ ຂຕຸຕິຍາ"ຕີ។

ຣຄຸຄາ "ກິໍ ວເທສິ, ຕາຕ, ປຸນ ວເທຫີ"ຕິ ວຸຕຸເຕປິ ຕເມວ ຄາຖໍ ອາຫ។ ຣາຊາ ເຕນ ວິຣຊຸຊິຕຸວາ ກຖິຕກາວໍ ຄຕຸວາ ສິຕໍ ກຕຸວາ, "ໂສມທຕຸຕ, ຕຸມຸຫາກໍ ເຄເຫ ພຫູ ມຄຸເຄ ໂຄຕາ"ຕິ ວຕຸວາ "ຕຸມຸເຫຫິ ທິນຸນາ ພຫູ ກວິສຸສນຸຕິ, ເທວາ"ຕິ ວຸຕຸເຕ ໂພທິສຕຸຕສຸສ ຕຸສຸສິຕຸວາ ພຸຣາຫຸມຕາສຸສ ໂສລອສ ໂຄເຕ ອລງກາຣກາຕຸຫກໍ ນິວາສຄາມຄຸຈສຸສ ພຸຣຫຸມເທຍຸຍໍ ທຕຸວາ ມຫນຸເຕນ ຍເສນ ພຸຣາຫຸມຕໍ ອຸຍຸໂຍເຊສີຕີ។

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ "ຕທາ ຣາຊາ ອານນຸໂທ ອໂຫສິ, ພຸຣາຫຸມໂຕ ລາລຸອຸທາຍີ, ໂສມທຕຸໂຕ ປນ ອຫເມວາ"ຕິ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນຕຸວາ "ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພປເສ ອຕຸຕໂນ ອປຸປສຸສຸຕຕາຍ ອຄຸຄສຸມິ ວຕຸຕພຸເພ ອຄຸຄເມວ ວທຕີ។ ອປຸປສຸສຸຕປຸຣິໂສ ຫີ ພລິພທຸທສທິໂສ ນາມ ໂຫຕີ"ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໘។

"ອປຸປສຸສຸຕາຍໍ ປຸຣິໂສ, ພລິພທຸໂທວ ຊີຣຕິ;

ມໍສານິ ຕສຸສ ວທຸຒນຸຕິ, ປຄຸຄາ ຕສຸສ ນ ວທຸຒຕີ"ຕີ។

ຕຕຸຖ ອປຸປສຸສຸຕາຍນຸຕິ ເອກສຸສ ວາ ທຸວິນຸນໍ ວາ ປຕຸຕາສການໍ។ ອຖ ວາ ປນ ວຄຸຄານໍ ສພຸພນຸຕິເມນ ປຣິຈຸເສເທນ ເອກສຸສ ວາ ທຸວິນຸນໍ ວາ ສຸຕຸຕນຸຕານໍ ວາປິ ອກາເວນ ອປຸປສຸສຸໂຕ ອຍໍ។ ກມຸມຜຸຖານໍ ປນ ອຸຄຸຄເຫຕຸວາ ອນຸຍຸຄຸຊນຸໂຕ ພຫຸສຸສຸໂຕວ។ ພລິພທຸໂທວ ຊີຣຕີຕິ ຍຖາ ຫີ ພລິພທຸໂທ ຊີຣມາໂນ ວທຸຒມາໂນ ເນວ ມາຕຸ, ນ ປິຕຸ, ນ ເສສຄາຕການໍ ອຕຸຖາຍ ວທຸຒຕີ,

ອຖ ໂຂ ນິຣຕ຺ຖກເມວ ຊີຣຕິ, ເອວເມວໍ ອຍມ຺ປິ ນ ອຸປ຺ຊຊາຍວຕ຺ຕໍ ກໂຣຕິ, ນ ອາຈຣິຍວຕ຺ຕໍ, ນ ອາຄນ຺ຕຸກວຕ຺ຕາທີນິ, ນ ກາວນາຣາມຕໍ ອນຸຍຸຍ຺ຊຕິ, ນິຣຕ຺ຖກເມວ ຊີຣຕິ, ມໍສານິ ຕສ຺ສ ວຫ຺ຌນ຺ຕີຕິ ຍຖາ ພລິພທ຺ທສ຺ສ "ຍຸຄນງຄລາທີນິ ວທິຕ຺ວາ ອສມຕ຺ໂຖ ເອໂສ"ຕິ ອຣຍ຺ເລ ວິສ຺ສຍ຺ຖສ຺ສ ຕຕ຺ເຖວ ວິຈຣນ຺ຕສ຺ສ ຂາທນ຺ຕສ຺ສ ປີວນ຺ຕສ຺ສ ມໍສານິ ວຫ຺ຌນ຺ຕິ, ເອວເມວ ອິມສ຺ສາປີ ອຸປ຺ຊຊາຍາທີຫີ ວິສ຺ສຍ຺ຖສ຺ສ ສງຆໍ ນິສ຺ສາຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຈ຺ຈເຍ ລກິຕ຺ວາ ອຸທ຺ເທສປະຣິເຣຈນາທີນິ ກຕ຺ວາ ກາຍໍ ໂປ຺ເສນ຺ຕສ຺ສ ມໍສານິ ວຫ຺ຌນ຺ຕິ, ຖູລສຣີໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ວິຈຣຕິ຺ ປຍ຺ຌາ ຕສ຺ສາຕີ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣາ ປນສ຺ສ ປຍ຺ຌາ ເອກງຄຸລມຕ຺ຕາປີ ນ ວຫ຺ຌຕິ, ອຣຍ຺ເລ ປນ ຄຈ຺ຌລຕາທີນິ ວິຍ ໖ ທ຺ວາຣານິ ນິສ຺ສາຍ ຕຕ຺ຫາ ເຈວ ນວວິທະມາໂນ ຈ ວຫ຺ຌຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺

ເທສນາວສາເນ ມຫາຊໂນ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີຕິ຺

ລາລຸອຸທາຍີຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍ຺

໘຺ ອຸທານວຕ຺ຖຸ

ອເນກຊາຕິສໍສາຣນ຺ຕິ ອິມໍ ຐມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ໂພຐິຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສິນ຺ໂນ ອຸທານວເສນ ອຸທາເນຕ຺ວາ ອປຣພາເຄ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ປຸຍ຺ໂຖ ກເຖສີ຺

ໂສ ຫີ ໂພຐິຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສິນ຺ໂນ ສູຣິເຍ ອນຕ຺ຖງຄເຕເຍວ ມາຣພລໍ ວິທ຺ຐໍເສຕ຺ວາ ປຖມຍາເມ ປຸພ຺ເພນິວາສປ຺ຜິຈ຺ຉາທກໍ ຕມໍ ປ຺ທາເລຕ຺ວາ ມຊ຺ຊິມຍາເມ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸໍ ວິໂສເຜຕ຺ວາ ປຈ຺ຉິມຍາເມ ສຕ຺ເຕສຸ ກາຣຸຍ຺ຌຕໍ ປ຺ຜິຈ຺ຈ ປຈ຺ຈຍາກາເຣ ຌາຕໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ຕໍ ອນຸໂລມປ຺ຜິໂລມວເສນ ສມ຺ມສນ຺ໂຕ ອຣຸຕ຺ຄຸຄມນເວລາຍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຐິ ອກິສມ຺ພຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອເນເກຫິ ພຸທ຺ຐສຕສຫສ຺ເສຫິ ອວິຊຫິຕໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອການີ –

໑໕໓຺

"ອເນກຊາຕິສໍສາຣໍ, ສນ຺ຐາວິສ຺ສໍ ອນິພ຺ພິສໍ;

ຄຫກາຣໍ ຄເວສນ຺ໂຕ, ທຸກ຺ຂາ ຊາຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ຺

໑໕໔຺

"ຄຫກາຣກ ທິຍ຺ໂຖສິ, ປຸນ ເຄຫໍ ນ ກາຫສິ;

ສພ຺ພາ ເຕ ຜາສຸກາ ກຄ຺ຄາ, ຄຫກູຍໍ ວິສງຂຕໍ;

ວິສງຂາຣຄຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຫານໍ ຂຍມຊ຺ຊຄາ"ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ຄຫກາຣໍ ຄເວສນ຺ໂຕຕິ ອຫໍ ອິມສ຺ສ ອຕ຺ຕກາວສງຂາຕສ຺ສ ເຄຫສ຺ສ ການກໍ ຕຕ຺ຫາວຫ຺ຌກີ ຄເວສນ຺ໂຕ ເຍນ ຌາເຕນ ສກ຺ກາ ຕໍ ທຍ຺ຖຸໍ , ຕສ຺ສ ໂພຐິຌາຕສ຺ສຕ຺ຖາຍ ທີປງກຣປາທມູເລ ກຕາກິນີຫາໂຣ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ອເນກຊາຕິສໍສາຣໍ ອເນກຊາຕິສຕສຫສ຺ສສງຂາຕໍ ອິມໍ ສໍສາຣວຍ຺ຍໍ ອນິພ຺ພິສໍ ຕໍ ຌາຕໍ ອວິນ຺ທນ຺ໂຕ ອລການ຺ໂຕເຍວ ສນ຺ຐາວິສ຺ສໍ ສໍສຣີ, ອປຣາປຣໍ ອນຸວິຈຣິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ທຸກ຺ຂາ ຊາຕິ ປຸນປ຺ປຸນນ຺ຕິ ອິທໍ ຄຫກາຣກຄເວສນສ຺ສ ກາຣຕາວຈນໍ຺ ຍສ຺ມາ ຊຣາພ຺ຍາຐິມຣຕາມິສ຺ສິ ຕາຍ ຊາຕິ ນາເມສາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ ທຸກ຺ຂາ, ນ ຈ ສາ ຕສ຺ມີ ອທິຍ຺ເຖ ນິວຕ຺ຕຕິ຺ ຕສ຺ມາ ຕໍ ຄເວສນ຺ໂຕ ສນ຺ຐາວິສ຺ສນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ທິຍ຺ໂຖສີຕິ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຌາຕໍ ປ຺ຜິວິຊ຺ຊນ຺ເຕນ ມຍາ ອິທານິ ທິຍ຺ໂຖສິ຺ ປຸນ ເຄຫນ຺ຕິ ປຸນ ອິມສ຺ມີ ສໍສາຣວຍ຺ເຜ ອຕ຺ຕກາວສງຂາຕໍ ມມ ເຄຫໍ ນ ກາຫສິ຺ ສພ຺ພາ ເຕ ຜາສຸກາ ກຄ຺ຄາຕີ ຕວ ສພ຺ພາ ອວເສສາ ກິເລສຜາສຸກາ ມຍາ ກຄ຺ຄາ຺ ຄຫກູຍໍ ວິສງຂຕນ຺ຕິ ອິມສ຺ສ ຕຍາ ກຕສ຺ສ ອຕ຺ຕກາວເຄຫສ຺ສ ອວິຊ຺ຊາສງຂາຕໍ ກຕ຺ຕິກມຕ຺ຫລມ຺ປີ ມຍາ ວິທ຺ຐໍສິຕໍ຺ ວິສງ

ຂາຣຄຕໍ ຈິຕຸຕນຸຕິ ອິທານິ ມມ ຈິຕຸຕໍ ວິສງຂາຣໍ ນິພຸພານໍ ອາຣມຸມຓາກຣຓາວເສນ ຄຕໍ ອນຸປວິຍຸຖໍ໌ ຕຖຫານໍ ຂຍມຊຸຊຄາຕິ ຕຖຫານໍ ຂຍສງຂາຕໍ ອຣຫຕຸຕໍ ອຣິຄໂຕສຸມີຕິ໌

ອຸທານວຕຸຖຸ ອຍຸຖມໍ໌

ໝ໌ ມຫາຂນເສຍຸຖິປຸຕຸຕວຕຸຖຸ

ອຈຣິຕຸວາຕີ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ອິສິປຕເນ ມິຄທາເຍ ວິຫຣນຸໂຕ ມຫາຂນເສຍຸຖິປຸຕຸຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໌

ໂສ ກິຣ ພາຣາຕສິຍໍ ອສີຕິໂກຍິວິກເວ ກຸເລ ນິພຸພຕຸຕິ໌ ອຖສຸສ ມາຕາປີຕໂຣ ຈິນຸເຕສຸໍ – ''ອມຸຫາກໍ ກຸເລ ມຫາໂກຄກຸຂນຸເຂ, ປຸຕຸຕສຸສ ໂນ ຫຕຸເຖ ຖເປຕຸວາ ຍຖາສຸຂໍ ປຣິໂກຄໍ ກຣິສຸສາມ, ອລຸເລນ ກມຸເມນ ກິຈຸຈໍ ນຕຸຖິ''ຕິ໌ ຕໍ ນຈຸຈຄີຕວາທິຕມຕຸຕ ເມວ ສິກຸຂາເປສຸໍ໌ ຕສຸມີເຍວ ນຄເຣ ອລຸລສຸມີ ອສີຕິໂກຍິວິກເວ ກຸເລ ເອກາ ຂີຕາປີ ນິພຸພຕຸຕິ໌ ຕສຸສາປີ ມາຕາປີຕໂຣ ຕເຖວ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຕໍ ນຈຸຈຄີຕວາທິຕມຕຸຕເມວ ສິກຸຂາເປສຸໍ໌ ເຕສໍ ວຍປຸປຕຸຕານໍ ອາວາຫວິວາໂຫ ອໂຫສິ໌ ອຖ ເນສໍ ອປຣກາເຄ ມາຕາປີຕໂຣ ກາລມກໍສຸ໌ ທຸເວອສີຕິໂກຍິຂນໍ ເອກສຸມີເຍວ ເຄເຫ ອໂຫສິ໌ ເສຍຸຖິປຸຕຸໂຕ ທິວສສຸສ ຕິກຸຂຕຸຕຸໍ ຣຄຸໂຍ ອຸປຍຸຖາ ນໍ ຄຈຸຉຕິ໌ ອຖ ຕສຸມີ ນຄເຣ ຂຸຕຸຕາ ຈິນຸເຕສຸໍ – ''ສຈາຍໍ ເສຍຸຖິປຸຕຸໂຕ ສຸຣາໂສຕຸໂຫ ກວິສຸສຕິ, ອມຸຫາກໍ ຜາສຸກໍ ກວິສຸສຕິ, ອຸຄຸຄຕຸຫາເປມ ນໍ ສຸຣາໂສຕຸຫກາວ''ນຸຕິ໌ ເຕ ສຸຣໍ ອາທາຍ ຂຊຸຊກມໍເສ ເຈວ ໂລຕສກຸຂຣາ ຈ ທຸສຸສນຸເຕ ພນຸຂິຕຸວາ ມູລກນຸເທ ຄເຫຕຸວາ ຕສຸສ ຣາຊກຸລໂຕ ອາຄຈຸຉນຸຕສຸສ ມຄຸຄໍ ໂອໂລກຍມານາ ນິສີທິຕຸວາ ຕໍ ອາຄຈຸຉນຸຕໍ ທິສຸວາ ສຸຣໍ ປີວິຕຸວາ ໂລຕສກຸຂຣໍ ມຸເຂ ຂິປີຕຸວາ ມູລກນຸທໍ ຫໍສິຕຸວາ ''ວສຸສສຕໍ ຊີວ ສາມິ, ເສຍຸຖິປຸຕຸຕ, ຕໍ ນິສຸສາຍ ມຍໍ ຂາທນປີວນສມຕຸຖາ ກເວຍຸຍາມາ''ຕິ ອາຫໍສຸ໌ ໂສ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ປຈຸຉໂຕ ອາຄຈຸຉນຸຕໍ ຈູລຸຊູປຍຸຖາກໍ ປຸຈຸຉິ – ''ກິ ເອເຕ ປີວນຸຕິ''ຕິ໌ ເອກໍ ປານກໍ, ສາມີຕິ໌ ມນາປຊາຕິກໍ ເອຕນຸຕິ໌ ສາມິ, ອິມສຸມີ ຊີວໂລເກ ອິມິນາ ສທິສໍ ປາຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ນາມ ນຕຸຖິຕິ໌ ໂສ ''ເອວໍ ສນຸເຕ ມຍາປີ ປາຕຸໍ ວຍຸຍຕີ''ຕິ ໂຖກໍ ໂຖກໍ ອາຫຣາເປຕຸວາ ປີວຕິ໌ ອຖສຸສ ນຈິຣສຸເສວ ເຕ ຂຸຕຸຕາ ປີວນກາວໍ ຍຕຸວາ ຕໍ ປຣິວາຣຍີສຸ໌ ຄຈຸຉນຸເຕ ກາເລ ປຣິວາໂຣ ມຫາ ອໂຫສິ໌ ໂສ ສເຕນປີ ສຕທຸວເຍນປີ ສຸຣໍ ອາຫຣາເປຕຸວາ ປີວນຸໂຕ ອິມິນາ ອນຸກຸກ ເມເນວ ນິສິນຸນຍຸຖານາທີສຸ ກຫາປຕຣາສີ ຖເປຕຸວາ ສຸຣໍ ປີວນຸໂຕ ''ອິມິນາ ມາລາ ອາຫຣຖ, ອິມິນາ ຄນຸເຂ, ອຍໍ ຊໂນ ຊູເຕ ເຉໂກ, ອຍໍ ນຈຸເຈ, ອຍໍ ຄີເຕ, ອຍໍ ວາທິເຕ໌ ອິມສຸສ ສຫສຸສໍ ເທຖ, ອິມສຸສ ທຸເວ ສຫສຸສານີ''ຕິ ເອວໍ ວິກິຣນຸໂຕ ນຈິຣສຸເສວ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕກໍ ອສີຕິໂກຍິຂນໍ ເຂເປຕຸວາ ''ຂີຕໍ ເຕ, ສາມິ, ຂນ''ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ ກີ ກຣິຍາຍ ເມ ສນຸຕກໍ ນຕຸຖີຕີ໌ ອຕຸຖິ, ສາມີຕິ ໌ ເຕນ ຫີ ຕໍ ອາຫຣຖາຕິ໌ ຕມຸປີ ຕເຖວ ເຂເປຕຸວາ ອນຸປຸພຸເພນ ເຂຕຸຕອາຣາມຸຍຸຍານໂຍຄຸຄາທິກມຸປີ ອນຸຕມໂສ ກາຊນກາຕຸຫກມຸປີ ອຕຸຖຣຕປາວຸຣຕນິສີທນມຸປີ ສພຸພໍ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕກໍ ວິກຸກິຕິຕຸວາ ຂາທີ໌ ອຖ ນໍ ມຫລຸລກກາເລ ເຍ ຫີສຸສ ກຸລສນຸຕກໍ ເຄຫໍ ວິກຸກິຕິຕຸວາ ຄຫີຕໍ, ເຕ ຕໍ ເຄຫາ ນິຫຣີສຸ໌ ໂສ ກຣິຍໍ ອາທາຍ ປຣຊນສຸສ ເຄຫກິຕຸຕິ ນິສຸສາຍ ວສນຸໂຕ ກປາລຂຕຸທໍ ອາທາຍ ກິກຸຂາຍ ຈຣິຕຸວາ ຊນສຸສ ອຸຈຸຉິຍຸຖກໍ ກຸລຸຊິຕຸໍ ອາຣກີ໌

ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ອາສນສາລາຍ ທຸວາເຣ ຖຕຸວາ ທຫຣສາມເຕເຣຫີ ທິຍຸຍມານໍ ອຸຈຸຉິຍຸຖກໂກຊນໍ ປຍິຄຄຕຸຫນຸຕໍ ທິສຸວາ ສຕຸຖາ ສິຕໍ ປາຕຸວາກາສິ໌ ອຖ ນໍ ອານນຸທຕຸເຖໂຣ ສິຕກາຣຕໍ ປຸຈຸຉິ໌ ສຕຸຖາ ສິຕກາຣຕໍ ກເຖນຸໂຕ ''ປສຸສານນຸທ, ອິມໍ ມ ຫາຂນເສຍຸຖິປຸຕຸຕໍ ອິມສຸມີ ນຄເຣ ທຸເວອສີຕິໂກຍິຂນໍ ເຂເປຕຸວາ ກຣິຍໍ ອາທາຍ ກິກຸຂາຍ ຈຣນຸຕໍ໌ ສເຈ ຫິ ອຍໍ ປຖມວເຍ ໂກເຄ ອເຂເປຕຸວາ ກມຸມນຸເຕ ປໂຍຊຍິສຸສ, ອິມສຸມີເຍວ ນຄເຣ ອຄຸຄເສຍຸຖິ ອກວິສຸສ໌ ສເຈ ປນ ນິກຸຂມິຕຸວາ ປພຸພຊິສຸສ, ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕິສຸສ, ກຣິຍາປີສຸສ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຍຸຖຫິສຸສ໌ ສເຈ ມຊຸຊິມວເຍ ໂກເຄ ອເຂເປຕຸວາ ກມຸມນຸເຕ ປໂຍຊຍິສຸສ, ທຸຕິຍເສຍຸຖິ ອກວິສຸສ, ນິກຸຂມິຕຸວາ ປພຸພຊນຸໂຕ ອນາຄາມີ ອກວິສຸສ໌ ກຣິຍາປີສຸສ ສກທາຄາມິຜເລ ປຕິຍຸຖ ຫິສຸສ໌ ສເຈ ປຈຸຉິມວເຍ ໂກເຄ ອເຂເປຕຸວາ ກມຸມນຸເຕ ປໂຍຊຍິສຸສ, ຕຕິຍເສຍຸຖິ ອກວິສຸສ, ນິກຸຂມິຕຸວາ ປພຸພຊນຸໂຕປີ ສກ ທາຄາມີ ອກວິສຸສ , ກຣິຍາປີສຸສ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຍຸຖຫິສຸສ໌ ອິທານີ ປເນສ ຄິຫີໂກຄໂຕປີ ປຣິຫີໂນ ສາມຸຍຸຍໂຕປີ໌ ປຣິ ຫາຍິຕຸວາ ຈ ປນ ສຸກຸຂປລຸລເລ ໂກລຸຈສກຸໂຕ ວິຍ ຊາໂຕ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໕໕໌

''ອຈຣິຕຸວາ ພຸຣຫຸມຈຣິຍໍ, ອລທຸຂາ ໂຍພຸພເນ ຂນໍ;

ຊິຓ຺ຓໂກຎ຺ຈາວ ຌາຍນ຺ຕິ, ຂີຓມຈ຺ເຉວ ປລ຺ລເລ.

໑໕໖.

‘‘ອຈຣິຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ອລທ຺ຘາ ໂຍພ຺ພເນ ຘນໍ;

ເສນ຺ຕິ ຈາປາຕິຂີຓາວ, ປຸຣາຓານິ ອນຸຕ຺ຖຸນ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຈຣິຕ຺ວາຕິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍວາສໍ ອວສິຕ຺ວາ. ໂຍພ຺ພເນຕິ ອນຸປ຺ປນ຺ເນ ວາ ໂຠເຄ ອຸປ຺ປາເທຕຸໍ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ວາ ໂຠເຄ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ສມຕ຺ຖກາເລ ຘນມ຺ປິ ອລທ຺ຘາ. ຂີຓມຈ຺ເຉຕິ ເຕ ເອວຣູປາ ພາລາ ອຸທກສ຺ສ ອຠາວາ ຂີຓມຈ຺ເຉ ປລ຺ລເລ ປຣິກ຺ຂີຓປຕ຺ຕາ ຊິຓ຺ຓໂກຎ຺ຈາ ວິຍ ອວຌາຍນ຺ຕິ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ປລ຺ລເລ ອຸທກສ຺ສ ອຠາໂວ ວິຍ ຫິ ອິເມສໍ ວສນຏ຺ຐານສ຺ສ ອຠາໂວ, ມຈ຺ຉານໍ ຂີຓຠາໂວ ວິຍ ອິເມສໍ ໂຠຄານໍ ອຠາໂວ, ຂີຓປຕ຺ຕານໍ ໂກຎ຺ຈານໍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ຄມນາຠາໂວ ວິຍ ອິເມສໍ ອິທານິ ຊລຖລປຖາທີຫິ ໂຠເຄ ສຓ຺ຐາເປຕຸໍ ອສມຕ຺ຖຠາໂວ. ຕສ຺ມາ ເຕ ຂີຓປຕ຺ຕາ ໂກຎ຺ຈາ ວິຍ ເອຕ຺ເຖວ ພຌ຺ຌິຕ຺ວາ ອວຌາຍນ຺ຕີຕິ. ຈາປາຕິຂີຓາວາຕິ ຈາປໂຕ ອຕິຂີຓາ, ຈາປາ ວິນິມຸຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ຈາປາ ວິນິມຸຕ຺ຕາ ສຣາ ຍຖາເວຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕິຕາ, ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸກ຺ຂິປນ຺ເຕ ອສຕິ ຕຕ຺ເຖວ ອຸປຈິການໍ ຠຕ຺ຕໍ ໂຫນ຺ຕິ, ເອວໍ ອິເມປິ ຕໂຍ ວເຍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕາ ອິທານິ ອຕ຺ຕານໍ ອຸທ຺ທຣິຕຸໍ ອສມຕ຺ຖຕາຍ ມຣຓໍ ອຸປຄມິສ຺ສນ຺ຕີ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – ‘‘ເສນ຺ຕິ ຈາປາຕິຂີຓາວາ’’ຕິ. ປຸຣາຓານິ ອນຸຕ຺ຖຸນນ຺ຕິ ‘‘ອິຕິ ອມ຺ເຫຫິ ຂາທິຕໍ ອິຕິ ປີຕ’’ນ຺ຕິ ປຸພ຺ເພ ກຕານິ ຂາທິຕປີວິຕນຈ຺ຈຄີຕວາທິຕາທີນິ ອນຸຕ຺ຖຸນນ຺ຕາ ໂສຈນ຺ຕາ ອນຸໂສຈນ຺ຕາ ເສນ຺ຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິ.

ມຫາຘນເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ ນວມໍ.

ຊຣາວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

ເອກາທສໂມ ວຄ຺ໂຄ.

១៨។ ອຕ຺ຕວគ຺គ

១។ ໂພធិរាជកុមារវត຺ថុ

ອຕ຺ຕານញ຺ចេតិ ឥមំ ធម຺មទេសនំ សត຺ថា ភេសកឡាវនេ វិហរន຺តោ ໂພធិរាជកុមារំ អារព຺ភ កថេសិ។

ໂສ កិរ បថវិតលេ អញ຺ញេហិ បាសាទេហិ អសទិសរូបំ អាកាសេ ឧប຺បតមានំ វិយ ໂកកនុទំ នាម បាសាទំ ការេត຺វា វឌ຺ឍកឹ បុច຺ឆិ – "កឹ តយា អញ຺ញត຺ថាបិ ឯវរូបោ បាសាទោ កតបុព຺ពោ, ឧទាហុ បឋមសិប຺បមេវ តេ ឥទ"ន຺តិ។ "បឋមសិប຺បមេវ, ទេវា"តិ ច វុត຺តេ ចិន຺តេសិ – "សចេ អយំ អញ຺ញស຺សបិ ឯវរូបំ បាសាទំ ករិស຺សតិ, អយំ បាសាទោ អនច຺ឆរិយោ ភវិស຺សតិ។ ឥមំ មយា មារេតុំ វា ហត຺ថបាទេ វាស຺ស ឆិន຺ទិតុំ អក຺ខីនិ វា ឧប຺បាដេតុំ វដ຺ដតិ, ឯវំ អញ຺ញស຺ស បាសាទំ ន ករិស຺សតី"តិ។ ໂສ តមត຺ថំ អត຺តនោ បិយសហាយកស຺ស សញ຺ជីវកបុត຺តស຺ស នាម មាណវកស຺ស កថេសិ។ ໂສ ចិន຺តេសិ – "និស຺សំសយំ ឯស វឌ຺ឍកឹ នាសេស຺សតិ, អនគ຺ឃោ សិប຺បី, ໂស មយិ បស຺សន຺តេ មា នស຺សតុ, សញ຺ញមស຺ស ទស຺សាមី"តិ។ ໂສ តំ ឧបសង຺កមិត຺វា "បាសាទេ តេ កម຺មំ និដ຺ឋិតំ, ໂន"តិ បុច຺ឆិត຺វា "និដ຺ឋិត"ន຺តិ វុត຺តេ "រាជកុមារោ តំ នាសេតុកាមោ អត຺តានំ រក຺ខេយ຺យាសី"តិ អាហ ។ វឌ຺ឍកីបិ "ភទ຺ទកំ តេ, សាមិ, កតំ មម អារោចេន຺តេន, អហមេត຺ថ កត຺តព຺ពំ ជានិស຺សាមី"តិ វត຺វា "កឹ, សម຺ម, អម຺ហាកំ បាសាទេ កម຺មំ និដ຺ឋិត"ន຺តិ រាជកុមារេន បុដ຺ឋោ "ន តាវ, ទេវ, និដ຺ឋិតំ, ពហុ អវសិដ຺ឋ"ន຺តិ អាហ។ កឹ កម຺មំ នាម អវសិដ຺ឋន຺តិ? បច຺ឆា, ទេវ, អាចិក຺ខិស຺សាមិ, ទារូនិ តាវ អាហរាបេថាតិ។ កឹ ទារូនិ នាមាតិ? និស຺សារានិ សុក຺ខទារូនិ, ទេវាតិ។ ໂស អាហរាបេត຺វា អទាសិ។ អថ នំ អាហ – "ទេវ, តេ ឥតោ បដ຺ឋាយ មម សន຺តិកំ នាគន຺តព຺ពំ។ កឹ ការណា? សុខុមកម຺មំ ករោន຺តស຺ស ហិ អញ຺ញេហិ សទ຺ធឹ សល຺លបន຺តស຺ស មេ កម຺មវិក຺ខេបោ ໂហតិ, អាហារវេលាយំ បន មេ ភរិយាវ អាហារំ អាហរិស຺សតី"តិ។ រាជកុមារោបិ "សាធូ"តិ បដិស຺សុណិ។ ໂສបិ ឯកស຺មឹ គព຺ភេ និសីទិត຺វា តានិ ទារូនិ តច຺ឆេត຺វា អត຺តនោ បុត຺តទារស຺ស អន຺តោ និសីទនយោគ຺គំ គរុឡសកុណំ កត຺វា អាហារវេលាយ បន ភរិយំ អាហ – "គេហេ វិជ຺ជមានកំ សព຺ពំ វិក຺កិណិត຺វា ហិរញ຺ញសុវណ຺ណំ គណ຺ហាហី"តិ។ រាជកុមារោបិ វឌ຺ឍកិស຺ស អនិក຺ខមនត຺ថាយ គេហំ បរិក຺ខិបិត຺វា អារក຺ខំ ឋបេសិ។ វឌ຺ឍកីបិ សកុណស຺ស និដ຺ឋិតកាលេ "អជ຺ជ សព຺ពេបិ ទារកេ គហេត຺វា អាគច຺ឆេយ຺យាសី"តិ ភរិយំ វត຺វា ភុត຺តបាតរាសោ បុត຺តទារំ សកុណស຺ស កុច຺ឆិយំ និសីទាបេត຺វា វាតបានេន និក຺ខមិត຺វា បលាយិ។ ໂສ តេសំ, "ទេវ, វឌ຺ឍកី បលាយតី"តិ កន຺ទន຺តានំយេវ គន຺ត຺វា ហិមវន຺តេ ໂອតរិត຺វា ឯកំ នគរំ មាបេត຺វា កដ຺ឋវាហនរាជា នាម ជាតោ។

រាជកុមារោបិ "បាសាទមហំ ករិស຺សាមី"តិ សត຺ថារំ និមន຺តេត຺វា បាសាទេ ចតុជ຺ជាតិយគន຺ធេហិ បរិភណ຺ឌិកំ កត຺វា បឋមឧម຺មារតោ បដ຺ឋាយ ចេលបដិកំ បត຺ថរិ។ ໂສ កិរ អបុត຺តកោ, តស຺មា "សចាហំ បុត຺តំ វា ធីតរំ វា លច຺ឆាមិ, សត຺ថា ឥមំ អក຺កមិស຺សតី"តិ ចិន຺តេត຺វា បត຺ថរិ។ ໂສ សត຺ថរិ អាគតេ សត຺ថារំ បញ຺ចបតិដ຺ឋិតេន វន຺ទិត຺វា បត຺តំ គហេត຺វា "បវិសថ, ភន຺តេ"តិ អាហ។ សត຺ថា ន បាវិសិ, ໂສ ទុតិយម຺បិ តតិយម຺បិ យាចិ។ សត຺ថា អបវិសិត຺វាវ អានន຺ទត຺ថេរំ ໂອໂលកេសិ។ ថេរោ ໂອໂលកិតសញ຺ញាយេវ វត຺ថានំ អនក຺កមនភាវំ ញត຺វា តំ "សំហរតុ, រាជកុមារ, ទុស຺សានិ, ន ភគវា ចេលបដិកំ អក຺កមិស຺សតិ, បច຺ឆិមជនតំ តថាគតោ ໂອໂលកេតី"តិ ទុស຺សានិ សំហរាបេសិ។ ໂສ ទុស຺សានិ សំហរិត຺វា សត຺ថារំ អន຺តោនិវេសនំ បវេសេត຺វា យាគុខជ຺ជកេន សម຺មានេត຺វា ឯកមន຺តំ និសីន຺នោ វន຺ទិត຺វា អាហ – "ភន຺តេ, អហំ តុម຺ហាកំ ឧបការកោ តិក຺ខត຺តុំ សរណំ គតោ, កុច຺ឆិគតោ ច កិរម຺ហិ ឯកវារំ សរណំ គតោ, ទុតិយំ តរុណទារកកាលេ, តតិយំ វិញ຺ញុកាលំ បត຺តកាលេ។ តស຺ស មេ កស຺មា ចេលបដិកំ ន អក຺កមិត຺ថា"តិ? "កឹ បន ត຺វំ, កុមារ, ចិន຺តេត຺វា ចេលានិ អត຺ថរី"តិ? "សចេ បុត຺តំ វា ធីតរំ វា លច຺ឆាមិ, សត຺ថា មេ ចេលបដិកំ អក຺កមិស຺សតី"តិ ឥទំ ចិន຺តេត຺វា, ភន຺តេតិ។ តេនេវាហំ តំ ន អក຺កមិន຺តិ។ "កឹ បនាហំ, ភន຺តេ, បុត຺តំ វា ធីតរំ វា នេវ លច຺ឆាមី"តិ? "អាម, កុមារា"តិ។ "កឹ ការណា"តិ? "បុរិមកអត຺តភាវេ ជាយាយ សទ຺ធឹ បមាទំ អាបន຺នត຺តា"តិ។ "កស຺មឹ កាលេ, ភន຺តេ"តិ? អថស຺ស សត຺ថា អតីតំ អាហរិត຺វា ទស຺សេសិ –

អតីតេ កិរ អនេកសតា មនុស຺សា មហតិយា នាវាយ សមុទ຺ទំ បក຺ខន຺ទឹសុ។ នាវា សមុទ຺ទមជ຺ឈេ ភិជ຺ជិ។ ទ຺វេ ជយម຺បតិកា ឯកំ ផលកំ គហេត຺វា អន຺តរទីបកំ បវិសឹសុ, សេសា សព຺ពេ តត຺ថេវ មរឹសុ។ តស຺មឹ ໂខ បន ទីបកេ មហាសកុណសង຺ឃោ វសតិ។ តេ អញ຺ញំ ខាទិតព຺ពកំ អទិស຺វា ឆាតជ຺ឈត຺តា សកុណអណ຺ឌានិ អង຺គារេសុ បចិត຺វា ខាទឹសុ, តេសុ អប຺បហោន຺តេសុ សកុណច຺ឆាបេ

ຄເຫຕຸວາ ຂາທີສຸ. ເອວໍ ປຖມວເຍປິ ມຊຊິມວເຍປິ ປຈຸຈິມວເຍປິ ຂາທີສຸເຍວ. ເອກສມິມຸປິ ວເຍ ອປຸປມາທໍ ນາປຊຊີສຸ, ເອ ໂກປີ ຈ ເນສໍ ອປຸປມາທໍ ນາປຊຊີ.

ສຕຸຖາ ອິທໍ ຕສຸສ ປຸພພກມຸມໍ ທສຸເສຕຸວາ "ສເຈ ທີ ຕຸວໍ, ກຸມາຣ, ຕທາ ເອກສມິມຸປິ ວເຍ ກຣິຍາຍ ສທຸຂື ອປຸປມາທໍ ອາປຊ ຊິສຸສ, ເອກສມິມຸປິ ວເຍ ປຸຕຸໂຕ ວາ ຮີຕາ ວາ ອຸປຸປຊເຊຍຸຍ. ສເຈ ປນ ໂວ ເອໂກປີ ອປຸປມຕຸໂຕ ອກວິສຸສ, ຕໍ ປຟິຈຸຈ ປຸຕຸໂຕ ວາ ຮີຕາ ວາ ອຸປຸປຊຊິສຸສ. ກຸມາຣ, ອຕຸຕານຸຫີ ປີຍໍ ມລຸລມາເນນ ຕີສຸປີ ວເຍສຸ ອປຸປມຕຸເຕນ ອຕຸຕາ ຣກຸຂິຕພຸໂພ, ເອວໍ ອສກຸໂກນຸເຕນ ເອກວເຍປີ ຣກຸຂິຕພຸໂພເຍວາ"ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໕໗.

"ອຕຸຕານລຸເຈ ປີຍໍ ຊລຸລາ, ຣກຸເຂຍຸຍ ນໍ ສຸຣກຸຂິຕໍ;

ຕີຕຸຕໍ ອລຸລຕຣໍ ຍາມໍ, ປຟິຊຄຸເຄຍຸຍ ປຕຸທີໂຕ"ຕິ.

ຕຕຸຖ ຍາມນຸຕິ ສຕຸຖາ ອຕຸຕໂນ ຝມຸມິສຸສຣຕາຍ ເທສນາກຸສລຕາຍ ຈ ອິຝ ຕີຕຸຕໍ ວຍານໍ ອລຸລຕຣໍ ວຍໍ ຍາມນຸຕິ ກຕຸວາ ເທເສສິ, ຕສຸມາ ເອວເມຕຸຖ ອຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ. ສເຈ ອຕຸຕານໍ ປີຍໍ ຊາເນຍຸຍ, ຣກຸເຂຍຸຍ ນໍ ສຸຣກຸຂິຕນຸຕິ ຍຖາ ໂສ ສຸຣກຸຂິໂຕ ໂຫຕິ, ເອວໍ ນໍ ຣກຸເຂຍຸຍ. ຕຕຸຖ ສເຈ ຄິທີ ສມາໂນ "ອຕຸຕານໍ ຣກຸຂິສຸສາມີ"ຕິ ອຸປຣິປາສາທຕເລ ສຸສໍວຸຕໍ ຄພຸກໍ ປວິສິຕຸວາ ສມຸປນຸນາຣກຸໂຂ ຫຸຕຸວາ ວສນຸໂຕປິ, ປພຸພຊິໂຕ ຫຸຕຸວາ ສຸສໍວຸເຕ ປິຫິຕທຸວາຣວາຕປາເນ ເລເຕ ວິຫຣນຸໂຕປີ ອຕຸຕານໍ ນ ຣກຸຂຕິເຍວ. ຄິທີ ປນ ສມາໂນ ຍຖາພລໍ ທານສີລາທີນີ ປຸລຸລານີ ກໂຣນຸໂຕ, ປພຸພຊິໂຕ ວາ ປນ ວຕຸຕປຟິວຕຸຕປຣິຍຕຸຕິມນສິ ກາເຣສຸ ອຸສຸສຸກຸກໍ ອາປຊຊນຸໂຕ ອຕຸຕານໍ ຣກຸຂຕິ ນາມ. ເອວໍ ຕີສຸ ວເຍສຸ ອສກຸໂກນຸໂຕ ອລຸລຕຣສມິມຸປີ ວເຍ ປຕຸທິຕປຸຣິໂສ ອຕຸຕານໍ ປຟິຊຄຸຄຕິເຍວ. ສເຈ ທີ ຄິທີກູໂຕ ປຖມວເຍ ຂິຫຸຫາປສຸຕຕາຍ ກຸສລໍ ກາຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ, ມຊຊິມວເຍ ອປຸປມຕຸເຕນ ຫຸຕຸວາ ກຸສລໍ ກາຕພຸພໍ. ສເຈ ມຊຊິມວເຍ ປຸຕຸຕທາຣໍ ໂປເສນຸໂຕ ກຸສລໍ ກາຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ, ປຈຸຈິມວເຍ ກາຕພຸພເມວ. ເອວມຸປິ ກໂຣນຸເຕນ ອຕຸຕາ ປຟິຊຄຸຄິໂຕວ ໂຫຕິ. ເອວໍ ອກໂຣນຸຕສຸສ ປນ ອຕຸຕາ ປີໂຍ ນາມ ນ ໂຫຕິ, ອປາຍປຣາຍຕາເມວ ນໍ ກໂຣຕິ. ສເຈ ປນ ປພຸພຊິໂຕ ປຖມວເຍ ສຊຊາຍໍ ກໂຣນຸໂຕ ຝາເຣນຸໂຕ ວາເຈນຸໂຕ ວຕຸຕປຟິວຕຸຕໍ ກໂຣນຸໂຕ ປມາທໍ ອາປຊຊ ຕິ, ມຊຊິມວເຍ ອປຸປມຕຸເຕນ ສມຕຝມຸໂມ ກາຕພຸໂພ. ສເຈ ປຖມວເຍ ອຸຄຸຄຫິຕປຣິຍຕຸຕິຍາ ອຝຸຖກາຖໍ ວິນິຈຸຈຍໍ ການຕາ ການຕລຸຈ ປຸຈຸຈນຸໂຕ ມຊຊິມວເຍ ປມາທໍ ອາປຊຊຕິ, ປຈຸຈິມວເຍ ອປຸປມຕຸເຕນ ສມຕຝມຸໂມ ກາຕພຸໂພເຍວ. ເອວມຸປິ ກໂຣນຸເຕນ ອຕຸຕາ ປຟິຊຄຸຄິໂຕວ ໂຫຕິ. ເອວໍ ອກໂຣນຸຕສຸສ ປນ ອຕຸຕາ ປີໂຍ ນາມ ນ ໂຫຕິ, ປຈຸຈານຸຕາເປເນວ ນໍ ຕາເປຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ໂພຝິຣາຊກຸມາໂຣ ໂສຕາປຕຸຕິຟເລ ປຕິຝຸຖຫີ, ສມຸປຕຸຕປຣິສາຍປິ ສາຕຸຖິກາ ຝມຸມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ໂພຝິຣາຊກຸມາຣວຕຸຖຸ ປຖມໍ.

໒. ອຸປນນຸທສກຸຍປຸຕຸຕຕຸເຖຣວຕຸຖຸ

ອຕຸຕານເມວປຖມນຸຕິ ອິມໍ ຝມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອຸປນນຸທໍ ສກຸຍປຸຕຸຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ ເຖໂຣ ຝມຸມກາຖໍ ກເຖຕຸໍ ເຂໂກ. ຕສຸສ ອປຸປິຈຸຈຕາທີປຟິສໍຍຸຕຸຕໍ ຝມຸມກາຖໍ ສຸຕຸວາ ພຫູ ກິກຸຂູ ຕໍ ຕີຈີວເຣທີ ປູເຊຕຸວາ ຝຸຕງຄານິ ສມາທິຍີສຸ. ເຕທີ ວິສຸສຝຸຖປຣິກຸຂາເຣ ໂສເຍວ ຄຕຸທີ. ໂສ ເອກສຸມີ ອນຸໂຕວສຸເສ ອຸປກຝຸເຖ ຊນປທໍ ອຄມາສີ. ອຖ ນໍ ເອກສຸມີ ວິຫາເຣ ທຫຣສາມເຕຣາ ຝມຸມກາຖິກເປເມນ, "ການຸເຕ, ອິຝ ວສຸສໍ ອຸເປຖາ"ຕິ ວທີສຸ. "ອິຝ ກິຕຸຕກໍ ວສຸສາວາ ສິກໍ ລພຸກຕິ"ຕິ ປຸຈຸຈິຕຸວາ ເຕທີ "ເອເກໂກ ສາຝໂກ"ຕິ ວຸຕຸເຕ ຕຕຸຖ ອຸປາຫນາ ຖເປຕຸວາ ອລຸລໍ ວິຫາຣໍ ອຄມາສີ . ທຸຕິຍໍ ວິ ຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ "ອິຝ ກີ ລພຸກຕິ"ຕິ ປຸຈຸຈິຕຸວາ "ທຸເວ ສາຝກາ"ຕິ ວຸຕຸເຕ ກຕຸຕຣຍຝຸຖິ ຖເປສີ. ຕຕິຍໍ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ "ອິຝ ກີ ລພຸກຕິ"ຕິ ປຸຈຸຈິຕຸວາ "ຕໂຍ ສາຝກາ"ຕິ ວຸຕຸເຕ ຕຕຸຖ ອຸທກຕຸມຸພໍ ຖເປສີ. ຈຕຸຕຸຖໍ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ "ອິຝ ກີ ລພຸກຕິ"ຕິ

ປ໌ຈ໌ຉິຕ຺ວາ ‘‘ຈຕ຺ຕາໂຣ ສາຜກາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ສາຆຸ ອິຘ ວສິສ຺ສາມິ’’ຕິ ຕຕ຺ຖ ວສ຺ສໍ ອຸປ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄຫຎ຺ຆານຍ຺ເຈວ ກິກ຺ຂູນຍ຺ຈ ຆມ຺ມກາຖໍ ກເຖສິ. ເຕ ນໍ ພຫູຫີ ວຕ຺ເຖຫີ ເຈວ ຈີວເຣຫີ ຈ ປູເຊສຸໍ. ໂສ ວຸຎ຺ຘວສ຺ໂສ ອິຕເຣສ຺ປິ ວິຫາເຣສຸ ສາສນໍ ເປເສຕ຺ວາ ‘‘ມຍາ ປຣິກ຺ຂາຣສ຺ສ ຄປີຕຕ຺ຕາ ວສ຺ສາວາສິກໍ ລທ຺ຆພ຺ພໍ, ຕໍ ເມ ປຫີເຕນ຺ຕູ’’ຕິ ສພ຺ພໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຍານກໍ ປູເຣຕ຺ວາ ປາຍາສິ.

ອເຖກສ຺ມີ ວິຫາເຣ ທ຺ເວ ທຫຣກິກ຺ຂູ ທ຺ເວ ສາຜເກ ເອກຍ຺ຈ ກມ຺ພລໍ ລກິຕ຺ວາ ‘‘ຕຸຍ຺ຫໍ ສາຜກາ ໂຫນ຺ຕຸ, ມຍ຺ຫໍ ກມ຺ພໂລ’’ຕິ ກາເຊຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ມຄ຺ຄສມີເປ ນິສີທິຕ຺ວາ ວິວທນ຺ຕິ. ເຕ ຕໍ ເຖຣໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫ ໂນ ກາເຊຕ຺ວາ ເທຖາ’’ຕິ ວທີສຸ. ຕຸມ຺ເຫເຍວ ກາເຊຖາຕິ. ນ ສກ຺ໂກມ, ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫເຍວ ໂນ ກາເຊຕ຺ວາ ເທຖາຕິ. ເຕນ ຫິ ມມ ວຈເນ ຄສ຺ສຖາຕິ. ອາມ, ຄສ຺ສາມາຕິ. ‘‘ເຕນ ຫິ ສາຆູ’’ຕິ ເຕສໍ ທ຺ເວ ສາຜເກ ທຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ຆມ຺ມກາຖໍ ກເຖນ຺ຕານໍ ອມ຺ຫາກໍ ປາຣຸປ຺ນາຣໂຫ’’ຕິ ມຫຄ຺ຆໍ ກມ຺ພລໍ ອາທາຍ ປກ຺ກາມິ. ທຫຣກິກ຺ຂູ ວິປ຺ປຏິສາຣິໂນ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫ ວິປ຺ປຏິສາຣິໂນ ກໂຣຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ອກາສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ –

ອຕີຕສ຺ມີ ອນຸຕີຣຈາຣີ ຈ ຄມ຺ກີຣຈາຣີ ຈາຕິ ທ຺ເວ ອຸທ຺ທາ ມຫນ຺ຕໍ ໂຣຫິຕມຈ຺ຉໍ ລກິຕ຺ວາ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ສີສໍ ໂຫຕຸ, ຕວ ນງ຺ຄຸຎ຺ຘ’’ນ຺ຕິ ວິວາທາປນ຺ນາ ກາເຊຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ເອກໍ ສິງຄາລໍ ທິສ຺ວາ ອາຫໍສຸ – ‘‘ມາຕຸລ, ອິມໍ ໂນ ກາເຊຕ຺ວາ ເທຫີ’’ຕິ. ອຫໍ ຣຍ຺ຎາ ວິນິຈ຺ຉຍຎ຺ຘາເນ ຄປີໂຕ, ຕຕ຺ຖ ຈິຣໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ຊງ຺ຆວິຫາຣຕ຺ຖາຍ ອາຄໂຕມ຺ຫີ, ອິທານິ ເມ ໂອກາໂສ ນຕ຺ຖີຕິ. ມາຕຸລ, ມາ ເອວໍ ກໂຣຖ, ກາເຊຕ຺ວາ ເອວ ໂນ ເທຖາຕິ. ມມ ວຈເນ ຄສ຺ສຖາຕິ. ຄສ຺ສາມ, ມາຕຸລາຕິ. ‘‘ເຕນ ຫິ ສາຆູ’’ຕິ ໂສ ສີສໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ເຕ ອກາສິ, ນງ຺ຄຸຎ຺ຘໍ ເອກມນ຺ເຕ. ກຕ຺ວາ ຈ ປນ, ‘‘ຕາຕາ, ເຍນ ໂວ ອນຸຕີເຣ ຈຣິຕໍ, ໂສ ນງ຺ຄຸຎ຺ຘໍ ຄຕ຺ຫາຕຸ. ເຍນ ຄມ຺ກີເຣ ຈຣິຕໍ, ຕສ຺ສ ສີສໍ ໂຫຕຸ. ອຍໍ ປນ ມຊ຺ຊີໂມ ຂຕ຺ໂທ ມມ ວິນິຈ຺ຉຍຆມ຺ເມ ຄິຕສ຺ສ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ເຕ ສຍ຺ຎາເປນ຺ໂຕ –

‘‘ອນຸຕີຣຈາຣີ ນງ຺ຄຸຎ຺ຘໍ, ສີສໍ ຄມ຺ກີຣຈາຣີໂນ;

ອຈ຺ຈາຍໍ ມຊ຺ຊີໂມ ຂຕ຺ໂທ, ຆມ຺ມຏ຺ຘສ຺ສ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ. (ຊາ. ໑.໗.໓໓) –

ອິມໍ ຄາຖໍ ວຕ຺ວາ ມຊ຺ຊິມຂຕ຺ຫໍ ອາທາຍ ປກ຺ກາມິ. ເຕປິ ວິປ຺ປຏິສາຣິໂນ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອຎ຺ຘໍສຸ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘‘ເອວເມສ ອຕີເຕປິ ຕຸມ຺ເຫ ວິປ຺ປຏິສາຣິໂນ ອກາສິເຍວາ’’ຕິ ເຕ ກິກ຺ຂູ ສຍ຺ຎາເປຕ຺ວາ ອຸປນນ຺ທໍ ຄຣຫນ຺ໂຕ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ , ປຣໍ ໂອວທນ຺ເຕນ ນາມ ປຄມເມວ ອຕ຺ຕາ ປຕິຣູເປ ປຕິຎ຺ຘາເປຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໕໘.

‘‘ອຕ຺ຕານເມວ ປຄມໍ, ປຕິຣູເປ ນິເວສເຍ;

ອຖຍ຺ຎມນຸສາເສຍ຺ຍ, ນ ກິລິສ຺ເສຍ຺ຍ ປຕ຺ຫິໂຕ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປຕິຣູເປ ນິເວສເຍຕິ ອນຸຈ຺ຉວິເກ ຄຸເຓ ປຕິຎ຺ຘາເປຍ຺ຍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ໂຍ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາທິຄຸເຓຫິ ວາ ອຣິຍວໍສປຏິປ຺ທາທີຫິ ວາ ປຣໍ ອນຸສາສິຕຸກາໂມ, ໂສ ອຕ຺ຕານເມວ ປຄມໍ ຕສ຺ມີ ຄຸເຓ ປຕິຎ຺ຘາເປຍ຺ຍ. ເອວໍ ປຕິຎ຺ຘາເປຕ຺ວາ ອຖຍ຺ຎໍ ເຕຫິ ຄຸເຓຫິ ອນຸສາເສຍ຺ຍ. ອຕ຺ຕານຍ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ ອນິເວເສຕ຺ວາ ເກວລໍ ປຣເມວ ອນຸສາສມາໂນ ປຣໂຕ ນິນ຺ທໍ ລກິຕ຺ວາ ກິລິສ຺ສຕິ ນາມ, ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕານໍ ນິເວເສຕ຺ວາ ອນຸສາສມາໂນ ປຣໂຕ ປສໍສໍ ລກຕິ, ຕສ຺ມາ ນ ກິລິສ຺ສຕິ ນາມ. ເອວໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ປຕ຺ຫິໂຕ ນ ກິລິສ຺ເສຍ຺ຍາຕິ.

ເທສນາວສາເນ ເຕ ກິກ຺ຂູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຎ຺ຘຫີສຸ, ມຫາຊນສ຺ສາປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຆມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ອຸປນນ຺ທສກ຺ຍປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ។

៩។ ປັສານິກຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອຕ຺ຕານຌ຺ເຈຕິ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປັສານິກຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ។

ໂສ ກິຣ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປລ຺ຈສເຕ ກິກ຺ຂູ ອາທາຍ ອຣລ຺ເລ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ອາວຸໂສ, ຊຣມານ ກສ຺ສ ພຸທ຺ຊສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ໂວ ກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ຄຫິຕໍ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາວ ສມຕຊມ຺ມໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ໂອວທິຕ຺ວາ ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິປ໌ຊຊິຕ຺ວາ ສຸປຕິ។ ເຕ ກິກ຺ຂູ ປຖມຍາເມ ຈງກມິຕ຺ວາ ມຊ຺ຊິມຍາເມ ວິຫາຣໍ ປວິສນ຺ຕິ។ ໂສ ນິທ຺ທາຍິຕ຺ວາ ປພຸທ຺ຊກາເລ ເຕສໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກິ ຕຸມ຺ເຫ ‘ນິປ໌ຊຊິຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍິສ຺ສາມາ’ຕິ ອາຄຕາ, ສີຆໍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສມຕຊມ຺ມໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕເຖວ ສຸປຕິ។ ອິຕເຣ ມຊ຺ຊິມຍາເມ ພຫິ ຈງກມິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈິມຍາເມ ວິຫາຣໍ ປວິສນ຺ຕິ។ ໂສ ປຸນປິ ປພຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເຕສໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕ ວິຫາຣາ ນິຫຣິຕ຺ວາ ສຍໍ ປຸນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕເຖວ ສຸປຕິ។ ຕສ຺ມິ ນິຈ຺ຈກາລໍ ເອວໍ ກໂຣນ຺ເຕ ເຕ ກິກ຺ຂູ ສຊ຺ຊາຍໍ ວາ ກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ວາ ມນສິກາຕຸໍ ນາສກ຺ຂິສ຺, ຈິຕ຺ຕໍ ອລ຺ລຖຕ຺ຕໍ ອຄມາສິ។ ເຕ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິໂຍ ອຕິວິຍ ອາຣທ຺ຊວິຣິໂຍ, ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມ ນ’’ນ຺ຕິ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ໜນ຺ຕາ ຕສ຺ສ ກິຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ນຜ຺ຖມ຺ຫາ, ອາວຸໂສ, ອາຈຣິໂຍ ໂນ ຕຸຈ຺ຌຣວໍ ຣວຕີ’’ຕິ ວທີສຸ។ ເຕສໍ ອຕິວິຍ ນິທ຺ທາຍ ກິລມນ຺ຕານໍ ເອກກິກ຺ຂຸປິ ວິເສສໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ។ ເຕ ວຸຜ຺ຖວສ຺ສາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ກຕປຜິສນ຺ຖາຣາ ‘‘ກິ, ກິກ຺ຂເວ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ສມຕຊມ຺ມໍ ກຣິຕ຺ຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຈິຕາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ។ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພເປສ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອນ຺ຕຣາຍມກາສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ –

‘‘ອມາຕາປິຕຣສໍວທ຺ໂຒ, ອນາເຈຣກຸເລ ວສໍ;

ນາຍໍ ກາລໍ ອກາລໍ ວາ, ອກິຊານາຕິ ກຸກ຺ກຸໂຜ’’ຕິ។ (ຊາ។ ໑។໑។໑໑໙) –

ອິມໍ ອກາລຣາວິກຸກ຺ກຸຜຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ກເຖສິ។ ‘‘ຕທາ ຫິ ໂສ ກຸກ຺ກຸໂຜ ອຍໍ ປັສານິກຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ອໂຫສິ, ອິເມ ປລ຺ຈສຕາ ກິກ຺ຂູ ເຕ ມາຓວາ ອເຫສຸໍ, ທິສາປາໂມກ຺ໂຂ ອາຈຣິໂຍ ອຫເມວາ’’ຕິ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ປເຣ ໂອວທນ຺ເຕນ ນາມ ອຕ຺ຕາ ສຸທນ຺ໂຕ ກາຕພ຺ໂພ។ ເອວໍ ໂອວທນ຺ໂຕ ຫິ ສຸທນ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ທເມຕິ ນາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໕໙។

‘‘ອຕ຺ຕານຌ຺ເຈ ຕຖາ ກຍິຣາ, ຍຖາລ຺ລມນຸສາສຕິ;

ສຸທນ຺ໂຕ ວຕ ທເມຖ, ອຕ຺ຕາ ຫິ ກິຣ ທຸທ຺ທໂມ’’ຕິ។

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ໂຍ ຫິ ກິກ຺ຂຸ ‘‘ປຖມຍາມາທີສຸ ຈງກມິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ປເຣ ໂອວທຕິ, ສຍໍ ຈງກມນາທີນິ ອຊິຜ຺ຖຫນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕານຌ຺ເຈ ຕຖາ ກຍິຣາ, ຍຖາລ຺ລມນຸສາສຕິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ສຸທນ຺ໂຕ ວຕ ທເມຖາຕິ ເຍນ ຄຸເຓນ ປເຣ ອນຸສາສຕິ, ເຕນ ອຕ຺ຕນາ ສຸທນ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ທເມຍ຺ຍ។ ອຕ຺ຕາ ຫິ ກິຣ ທຸທ຺ທໂມຕິ ອຍລ຺ຫິ ອຕ຺ຕາ ນາມ ທຸທ຺ທໂມ។ ຕສ຺ມາ ຍຖາ ໂສ ສຸທນ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ຕຖາ ທເມຕພ຺ໂພຕິ។

ເທສນາວສາເນ ປລ຺ຈ ສຕາປິ ເຕ ກິກ຺ຂູ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓີສູຕິ។

ປັສານິກຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍ។

໘. ກຸມາຣກສ຺ສປມາຕຸເຖຣີວຕ຺ຖຸ

ອຕ຺ຕາຫິ ອຕ຺ຕໂນ ນາໂຖຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກຸມາຣກສ຺ສປຕ຺ເຖຣສ຺ສ ມາຕຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ສາ ກິຣ ຣາຊຄຫນຄເຣ ເສຏ຺ຖິຘີຕາ ວິຝ຺ຝຸຕໍ ປຕ຺ຕກາລໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິ. ອຖ ສາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈມານາປິ ມາຕາປິຕູນໍ ສນ຺ຕິກາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອລກິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ ປຕິກຸລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕິເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຊາວສິ. ອຖສ຺ສາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມິ ຄພ຺ໂພ ປຕິຏ຺ຖຫິ. ສາ ຄພ຺ພສ຺ສ ປຕິຏ຺ຖິຕພາວໍ ອຊານິຕ຺ວາວ ສາມິກໍ ອາຣາເຘຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິ. ອຖ ນໍ ໂສ ມຫນ຺ເຕນ ສກ຺ກາເຣນ ກິກ຺ຂຸນຸປສ຺ສຍໍ ເນຕ຺ວາ ອຊານນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕປກ຺ຂິການໍ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພາເຊສິ. ອປເຣນ ສມເຍນ ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ຕສ຺ສາ ຄພ຺ກິນິພາວໍ ຝຕ຺ວາ ຕາຫິ "ກິ ອິທ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາ ນາຫໍ, ອຍ຺ເຍ, ຊານາມິ "ກິເມຕໍ", ສີລໍ ວຕ ເມ ອໂຣຄເມວາຕິ. ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ຕໍ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ "ອຍໍ ກິກ຺ຂຸນີ ສທ຺ຘາປພ຺ພຊິຕາ, ອິມິສ຺ສາ ມຍໍ ຄພ຺ກສ຺ສ ປຕິຏ຺ຖິຕພາວໍ ຊານາມ, ກາລໍ ນ ຊານາມ, ກິ ທານິ ກໂຣມາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິສຸ. ເທວທຕ຺ໂຕ "ມາ ມຍ຺ຫໍ ໂອວາທການີການໍ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ອຍໂສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕູ"ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ "ອຸປ຺ປພ຺ພາເຊຖ ນ"ນ຺ຕິ ອາຫ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສາ ທຫຣາ ມາ ມໍ, ອຍ຺ເຍ, ນາເສຖ, ນາຫໍ ເທວທຕ຺ຕໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ປພ຺ພຊິຕາ, ເອຖ, ມໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເຊຕວນໍ ເນຖາຕິ. ຕາ ຕໍ ອາທາຍ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສຕ຺ຖາ "ຕສ຺ສາ ຄິຫິກາເລ ຄພ຺ໂກ ປຕິຏ຺ຖິໂຕ"ຕິ ຊານນ຺ໂຕປິ ປຣວາທໂມຈນຕ຺ຖໍ ຣາຊານໍ ປເສນທິໂກສລໍ ມຫາອນາຖປິຕ຺ຑິກໍ ຈູລ຺ລອນາຖປິຕ຺ຑິກໍ ວິສາຂາອຸປາສິກໍ ອຝ຺ຝານິ ຈ ມຫາກຸລານິ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ອຸປາລິຕ຺ເຖຣໍ ອາຓາເປສິ – "ຄຈ຺ຉ, ອິມິສ຺ສາ ທຫຣາຍ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ຈຕຸປຣິສມຊ຺ເຊ ກມ຺ມໍ ປຣິໂສເຘຫີ"ຕິ. ເຖໂຣ ຣຝ຺ໂຝ ປຸຣໂຕ ວິສາຂໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຕໍ ອທິກຣຓໍ ປຏິຈ຺ຉາເປສິ. ສາ ສາຓິປາການໍ ປຣິກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕສາຓິຍໍ ຕສ຺ສາ ຫຕ຺ຖປາທ ນາກິອຸທຣປຣິໂຍສານານິ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ມາສທິວເສ ສມາເນຕ຺ວາ "ຄິຫິກາເວ ອິມາຍ ຄພ຺ໂກ ລທ຺ໂຘ"ຕິ ຝຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິ. ອຖສ຺ສາ ເຖໂຣ ປຣິສມຊ຺ເຊ ປຣິສຸທ຺ຘກາວໍ ປຕິຏ຺ຖາເປສິ. ສາ ອປເຣນ ສມເຍນ ປທຸມຸຕ຺ຕຣພຸທ຺ຘສ຺ສ ປາທມູເລ ປຕ຺ຖິຕປຕ຺ຖນໍ ມຫານຸກາວໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ.

ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ກິກ຺ຂຸນຸປສ຺ສຍສມີເປນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທາຣກສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ "ກິ ອິທ"ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, "ເທວ, ເອກິສ຺ສາ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ, ຕສ຺ເສສ ສທ຺ໂທ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍ ກຸມາຣໍ ອຕ຺ຕໂນ ຆຣໍ ເນຕ຺ວາ ຘາຕີນໍ ອທາສິ. ນາມຄ຺ຄຫຓທິວເສ ຈສ຺ສ ກສ຺ສໂປຕິ ນາມໍ ກຕ຺ວາ ກຸມາຣປຣິຫາເຣນ ວທ຺ຒິຕຕ຺ຕາ ກຸມາຣກສ຺ສໂປຕິ ສຝ຺ຊານິສຸ. ໂສ ກີລ຺ອມຓ຺ຑເລ ທາຣເກ ປຫຣິຕ຺ວາ "ນິມ຺ມາຕາປິຕິເກນມ຺ຫາ ປຫຏາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, "ເທວ, ມໍ 'ນິມ຺ມາຕາປິຕິໂກ'ຕິ ວທນ຺ຕິ, ມາຕຣໍ ເມ ອາຈິກ຺ຂຖາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຣຝ຺ຝາ ຘາຕິໂຍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ "ອິມາ ເຕ ມາຕໂຣ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ນ ເອຕ຺ຕິກາ ເມ ມາຕໂຣ, ເອກາຍ ເມ ມາຕຣາ ກວິຕພ຺ພໍ, ຕໍ ເມ ອາຈິກ຺ຂຖາ"ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ "ນ ສກ຺ກາ ອິມໍ ວຝ຺ເຈຕຸ"ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ຕາຕ, ຕວ ມາຕາ ກິກ຺ຂຸນີ, ຕ຺ວໍ ມຍາ ກິກ຺ຂຸນຸປສ຺ສຍາ ອານີໂຕຕິ. ໂສ ຕາວຕເກເນວ ສມຸປ຺ປນ຺ນສໍເວໂຄ ຫຸຕ຺ວາ, "ຕາຕ, ປພ຺ພາເຊຖ ມ"ນ຺ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ "ສາຘຸ, ຕາຕາ"ຕິ ຕໍ ມຫນ຺ເຕນ ສກ຺ກາເຣນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພາເຊສິ. ໂສ ລທ຺ຘູປສມ຺ປໂທ ກຸມາຣກສ຺ສປຕ຺ເຖໂຣຕິ ປຝ຺ຝາຍິ. ໂສ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຏ຺ຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຝ຺ຝໍ ປວິສິຕ຺ວາ ວາຍມິຕ຺ວາ ວິເສສໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ "ປຸນ ກມ຺ມຏ຺ຖານໍ ວິເສເສຕ຺ວາ ຄເຫສ຺ສາມີ"ຕິ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອນ຺ຘວເນ ວິຫາສິ.

ອຖ ນໍ ກສ຺ສປພຸທ຺ຘກາເລ ເອກໂຕ ສມຓຘມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ອນາຄາມິຝລໍ ປຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕກິກ຺ຂຸ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປນ຺ນຣສ ປຝ຺ເຫ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ອິເມ ປຝ຺ເຫ ຖເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຝ຺ໂຝ ພ຺ຍາກາຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຄຈ຺ຉ, ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ອິເມສໍ ອຕ຺ຖໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫາ"ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ. ໂສ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ປຝ຺ຫວິສ຺ສຊ຺ຊນາວສາເນ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ. ຕສ຺ສ ປນ ນິກ຺ຂນ຺ຕທິວສໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ທ຺ວາທສ ວສ຺ສານິ ມາຕຸກິກ຺ຂຸນິຍາ ອກ຺ຂີຫິ ອສ຺ສູນິ ປວຕ຺ຕິສຸ. ສາ ປຸຕ຺ຕວິໂຍຄທຸກ຺ຂິຕາ ອສ຺ສຸຕິນ຺ເຕເນວ ມຸເຂນ ກິກ຺ຂາຍ ຈຣມານາ ອນ຺ຕຣວີຖິຍໍ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາວ, "ປຸຕ຺ຕ , ປຸຕ຺ຕາ"ຕິ ວິຣວນ຺ຕີ ຕໍ ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ອຸປຘາວມານາ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຕິ. ສາ ຖເນຫິ ຂີຣໍ ມຸຝ຺ຈນ຺ເຕຫິ ອຸຏ຺ຖຫິຕ຺ວາ ອລ຺ລຈີວຣາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣໍ ຄຕ຺ຫິ. ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – "ສຈາຍໍ ມມ ສນ຺ຕິກາ ມຘຸຣວຈນໍ ລກິສ຺ສຕິ, ວິນສ຺ສິສ຺ສຕິ. ຖທ຺ຘເມວ ກຕ຺ວາ ອິມາຍ ສທ຺ຘີ ສລ຺ລປິສ຺ສາມີ"ຕິ. ອຖ ນໍ ອາຫ – "ກິ ກໂຣນ຺ຕີ ວິຈຣສິ, ສິເນຫມຕ຺ຕມ຺ປິ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກສີ"ຕິ. ສາ "ອໂຫ ກກ຺ຂລ຺ອາ ເຖຣສ຺ສ ກຖາ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ "ກິ ວເທສິ, ຕາຕາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນປິ ເຕນ ຕເຖວ ວຸຕ຺ຕາ ຈິນ຺ເຕສິ – "ອຫໍ ອິມສ຺ສ ການຓາ ທ຺ວາທສ ວສ຺ສານິ ອສ຺ສູນິ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ອຍໍ ປເນວໍ ຖທ຺ຘຫທໂຍ, ກິ ເມ ອິມິນາ"ຕິ ປຸຕ຺ຕສິເນຫໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕໍທິວສເມວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ.

ອປເຣນ ສມເຍນ ສມຸມສກາຍໍ ກາຖໍ ສມຸຍຸຖາເປສຸ໌ – ‘‘ອາວຸໂສ, ເທວທຕຸເຕນ ເອວໍ ອຸປນິສຸສຍສມຸປນຸໂນ ກຸມາຣກສຸສໂປ ຈ ເຖຣີ ຈ ນາສິຕາ, ສຕຸຖາ ປນ ເຕສໍ ປຕິຍຸຖາ ຊາໂຕ, ອໂຫ ພຸທຸຮາ ນາມ ໂລການຸກມຸປກາ’’ຕິ ຯ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ ອຫໍ ອິເມສໍ ປຈຸຈໂຍ ປຕິຍຸຖາ ຊາໂຕ, ປຸພຸເພປີ ເນສໍ ອຫໍ ປຕິຍຸຖາ ອໂຫສິເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ –

‘‘ນິຄຸໂຣຂເມວ ເສເວຍຸຍ, ນ ສາຂມຸປສໍວເສ;

ນິຄຸໂຣຂສຸມິ ມຕໍ ເສຍຸໂຍ, ຍຄຸເຈ ສາຂສຸມິ ຊີວິຕ’’ນຸຕິ. (ຊາ. ໑.໑.໑໘; ໑.໑໐.໗໑) –

ອິມໍ ນິຄຸໂຣຂຊາຕກໍ ວິຕຸຖາເຣນ ກເຖຕຸວາ ‘‘ຕທາ ສາຂມິໂຄ ເທວທຕຸໂຕ ອໂຫສິ, ປຣິສາປິສຸສ ເທວທຕຸຕປຣິສາ, ວາຣປຸປຕຸ ຕາ ມິຄເຂນຸ ເຖຣີ ອໂຫສິ, ປຸຕຸໂຕ ກຸມາຣກສຸສໂປ, ຄພຸກິນິມິຄິຍາ ຊີວິຕໍ ປຣິຈຸຈຊິຕຸວາ ຄໂຕ ນິຄຸໂຣຂມິຄຣາຊາ ປນ ອຫເມ ວາ’’ຕິ ຊາຕກໍ ສໂມຮາເນຕຸວາ ປຸຕຸຕສິເນຫໍ ອິນຸທິຕຸວາ ເຖຣິຍາ ອຕຸຕນາວ ອຕຸຕໂນ ປຕິຍຸຖານກຕການໍ ປກາເສນຸໂຕ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ຍສຸມາ ປຣສຸສ ອຕຸຕນີ ຖິເຕນ ສຄຸຄປຣາຍເນນ ວາ ມຄຸຄປຣາຍເນນ ວາ ກວິຕຸໍ ນ ສກຸກາ, ຕສຸມາ ອຕຸຕາວ ອຕຸຕໂນ ນາໂຖ, ປໂຣ ກີ ກຣິສຸສຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໖໐.

‘‘ອຕຸຕາ ຫິ ອຕຸຕໂນ ນາໂຖ, ໂກ ຫິ ນາໂຖ ປໂຣ ສິຍາ;

ອຕຸຕນາ ຫິ ສຸທນຸເຕນ, ນາຖໍ ລກຕິ ທຸລຸລກ’’ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ນາໂຖຕິ ປຕິຍຸຖາ. ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ຍສຸມາ ອຕຸຕນີ ຖິເຕນ ອຕຸຕສມຸປນຸເນນ ກຸສລໍ ກຕຸວາ ສຄຸຄໍ ວາ ປາປຸຕິຕຸໍ, ມຄຸຄໍ ວາ ກາເວຕຸໍ, ຜລໍ ວາ ສຈຸຊິກາຕຸໍ ສກຸກາ ຯ ຕສຸມາ ຫິ ອຕຸຕາວ ອຕຸຕໂນ ປຕິຍຸຖາ ໂຫຕິ, ປໂຣ ໂກ ນາມ ກສຸສ ປຕິຍຸຖາ ສິຍາ. ອຕຸຕນາ ເອວ ຫິ ສຸທນຸເຕນ ນິພຸພິເສວເນນ ອຣຫຕຸຕຜລສງຂາຕໍ ທຸລຸລກໍ ນາຖໍ ລກຕິ. ອຣຫຕຸຕຄຸຫິ ສນຸຮາຍ ອິຮ ‘‘ນາຖໍ ລກຕິ ທຸລຸລກ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສູຕິ.

ກຸມາຣກສຸສປມາຕຸເຖຣິວຕຸຖຸ ຈຕຸຕຸຖໍ.

໕. ມຫາກາເລົາປາສກວຕຸຖຸ

ອຕຸຕນາ ຫິ ກຕໍ ປາປນຸຕິ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກໍ ມຫາກາລໍ ນາມ ໂສຕາປນຸເນົາປາສກໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ ມາສສຸສ ອຍຸຖທິວເສສຸ ອຸໂປສຖິໂກ ຫຸຕຸວາ ວິຫາເຣ ສພຸພຣຕຸຕີ ສມຸມກາຖໍ ສຸຕາຕິ. ອຖ ຣຕຸຕີ ໂຈຣາ ເອກສຸມິ ເຄເຫ ສນຸຂີ ຊິນຸທິຕຸວາ ກຕຸຫກໍ ຄເຫຕຸວາ ໂລຫກາຊນສທຸເທນ ປພຸທຸເຂຫີ ສາມິເກຫີ ອນຸພທຸຮາ ຄຫິຕກຕຸຫໍ ຈຫຸເຕຕຸວາ ປລາຍຶສຸ. ສາມິກາປີ ເຕ ອນຸພນຸຂີສຸເຍວ, ເຕ ທິສາ ປກຸຂນຸທີສຸ. ເອໂກ ປນ ວິຫາຣມຄຸຄໍ ຄເຫຕຸວາ ມຫາກາລສຸສ ຣຕຸຕີ ສມຸມກາຖໍ ສຸຕຸວາ ປາໂຕວ ໂປກຸຂຣຕີຕີເຣ ມຸຂໍ ໂຂວນຸຕສຸສ ປຸຣໂຕ ກຕຸທິກໍ ຈຫຸເຕຕຸວາ ປລາຍິ. ໂຈເຣ ອນຸພນຸຂິຕຸວາ ອາຄຕມນຸສຸສາ ກຕຸທິກໍ ທິສຸວາ ‘‘ຕຸວໍ ໂນ ເຄຫສນຸຂີ ຊິນຸທິຕຸວາ ກຕຸທິກໍ ຫຣິຕຸວາ ສມຸມໍ ສຸຕານຸໂຕ ວິຍ ວິຈຣສີ’’ຕິ ຕໍ ຄເຫຕຸວາ ໂປເຖຕຸວາ ມາເຣຕຸວາ ຈຫຸເຕຕຸວາ ອຄມີສຸ. ອຖ ນໍ ປາໂຕວ ປານີຍພຄໍ ອາທາຍ ຄຕາ ທທຣສາມເນຣາ ທິສຸວາ ‘‘ວິຫາເຣ ສມຸມກາຖໍ ສຸຕຸ ວາ ສຍິເຕົາປາສໂກ ອຍຸຕຸຕໍ ມຣຕໍ ລກຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ສຕຸຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສຕຸຖາ ‘‘ອາມ, ກິກຸຂເວ, ອິມສຸມິ ອຕຸຕກາເວ ກາເລນ ອປຸປຕິຣູປໍ ມຣຕໍ ລທຸຂໍ, ປຸພຸເພ ກຕກມຸມສຸສ ປນ ເຕນ ຍຸຕຸຕເມວ ລທຸຂ’’ນຸຕິ ວຕຸວາ ເຕຫີ ຍາຈິໂຕ ຕສຸສ ປຸພຸພກມຸມໍ ກເຖສິ

–

ອຕີເຕ ກິຣ ພາຣາຓສີຣຄ຺ໂຄ ວິຊິເຕ ເອກສ຺ສ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມສ຺ສ ອຄວິມ຺ເຂ ໂຈຣາ ປຫຣນ຺ຕິ. ຣາຊາ ອຄວິມ຺ເຂ ເອກໍ ຣາຊກຄໍ ຖເປສິ, ໂສ ກຕີ ຄເຫຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສ ໂອຣໂຕ ປາຣໍ ເນຕິ, ປາຣໂຕ ໂອຣໍ ອາເນຕິ. ອເຖໂກ ມນຸສ຺ໂສ ອກິຣູປໍ ອຕ຺ຕໂນ ກຣິຍໍ ຈູລຸອຍານກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຕໍ ຖານໍ ອຄມາສິ. ຣາຊກໂຄ ຕໍ ອິຕ຺ຖິ ທິສ຺ວາວ ສຄ຺ຊາຕສິເນໂຫ ເຕນ "ອຄວີ ໂນ , ສາມິ, ອຕິກ຺ກາເມຫີ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ "ອິທານິ ວິກາໂລ, ປາໂຕວ ອຕິກ຺ກາເມສ຺ສາມີ"ຕິ ອາຫ. ໂສ ສກາໂລ, ສາມິ, ອິທາເນວ ໂນ ເນຫີຕິ. ນິວຕ຺ຕ, ໂກ, ອມ຺ຫາກໍເຍວ ເຄເຫ ອາຫາໂຣ ຈ ນິວາໂສ ຈ ກວິສ຺ສຕີຕິ. ໂສ ເນວ ນິວຕ຺ຕິຕຸໍ ອິຈ຺ຊິ. ອິຕໂຣ ປຸຣິສານໍ ສຄ຺ຄໍ ທຕ຺ວາ ຍານກໍ ນິວຕ຺ຕາເປຕ຺ວາ ອນິຈ຺ຊນ຺ຕສ຺ເສວ ທ຺ວາຣໂກຢ຺ຖເກ ນິວາສໍ ທຕ຺ວາ ອາຫາຣໍ ປຜິຍາທາເປສິ. ຕສ຺ສ ປນ ເຄເຫ ເອກໍ ມຕິຣຕນໍ ອຕ຺ຖິ. ໂສ ຕໍ ຕສ຺ສ ຍານກນ຺ຕເຣ ປກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ປຈ຺ຈູສກາເລ ໂຈຣານໍ ປວິຄ຺ຖສທ຺ທໍ ກາເຣສິ. ອຖສ຺ສ ປຸຣິສາ "ມຕິຣຕນໍ, ສາມິ, ໂຈເຣຫິ ຫຄ"ນ຺ຕິ ອາໂຣເຈສຸໍ. ໂສ ຄາມທ຺ວາເຣສຸ ອາຣກ຺ຂໍ ຖເປຕ຺ວາ "ອນ຺ໂຕຄາມໂຕ ນິກ຺ຂມນ຺ເຕ ວິຈິນຖາ"ຕິ ອາຫ. ອິຕໂຣປິ ປາໂຕວ ຍານກໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ປາຍາສິ. ອຖສ຺ສ ຍານກໍ ໂສເຜນ຺ຕາ ອຕ຺ຕນາ ຖປີຕໍ ມຕິຣຕນໍ ທິສ຺ວາ ສນ຺ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ "ຕ຺ວໍ ມຕີ ຄເຫຕ຺ວາ ປລາຍສີ"ຕິ ໂປເຖຕ຺ວາ "ຄຫິໂຕ ໂນ, ສາມິ, ໂຈໂຣ"ຕິ ຄາມໂກຊກສ຺ສ ທສ຺ເສສຸໍ. ໂສ "ກຕກສ຺ສ ວຕ ເມ ເຄເຫ ນິວາສໍ ທຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ທິນ຺ນໍ, ມຕີ ຄເຫຕ຺ວາ ຄໂຕ, ຄຕ຺ຫຖ ນໍ ປາປປຸຣິສ"ນ຺ຕິ ໂປຖາເປຕ຺ວາ ມາເຣຕ຺ວາ ຂທ຺ຫາເປສິ. ອິທໍ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ. ໂສ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ອວີຈິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ທີຄຣຕ຺ຕໍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ວິປາກາວເສເສນ ອຕ຺ຕກາວສເຕ ຕເຖວ ໂປຖິໂຕ ມຣຕໍ ປາປຸຕີ.

ເອວໍ ສຕ຺ຖາ ມຫາກາລສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ, "ກິກ຺ຂເວ, ເອວໍ ອິເມ ສຕ຺ເຕ ອຕ຺ຕນາ ກຕປາປກມ຺ມເມວ ຈຕູສຸ ອປາເຍສຸ ອກິມຕ຺ຖຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໒໑.

"ອຕ຺ຕນາ ຫິ ກຕໍ ປາປໍ, ອຕ຺ຕຊໍ ອຕ຺ຕສມ຺ກວໍ;

ອກິມຕ຺ຖຕິ ທຸມ຺ເມທໍ, ວຊິຣໍວສ຺ມມຍໍ ມຕິ"ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ວຊິຣໍວສ຺ມມຍໍ ມຕິນ຺ຕິ ວຊິຣໍວ ອສ຺ມມຍໍ ມຕີ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ປາສາຕມຍໍ ປາສາຕສມ຺ກວໍ ວຊິຣໍ ຕເມວ ອສ຺ມມຍໍ ມຕີ ອຕ຺ຕໂນ ອຸຄ຺ຖານຄ຺ຖານສງ຺ຂາຕໍ ປາສາຕມຕີ ຂາທິຕ຺ວາ ຊິທ຺ທໍ ຊິທ຺ທໍ ຂຕ຺ຫໍ ຂຕ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ອປ຺ຣິໂກຄໍ ກໂຣຕິ, ເອວເມວ ອຕ຺ຕນາ ກຕໍ ອຕ຺ຕນິ ຊາຕໍ ອຕ຺ຕສມ຺ກວໍ ປາປໍ ທຸມ຺ເມທໍ ນິປ຺ປຄ຺ຄໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ຈຕູສຸ ອປາເຍສຸ ອກິມຕ຺ຖຕິ ກນ຺ຕຕິ ວິທ຺ຄໍເສຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ສມ຺ປຕ຺ຕກິກ຺ຂູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສູຕິ.

ມຫາກາເລົາປາສກວຕ຺ຖຸ ປຄ຺ຈມໍ.

໖. ເທວທຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ

ຍສ຺ສອຈ຺ຈນ຺ຕທຸສ຺ສີລ຺ຍນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸອຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ເອກສ຺ມິຄ຺ຫິ ທິວເສ ກິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຄ຺ຖາເປສຸໍ – "ອາວຸໂສ, ເທວທຕ຺ໂຕ ທຸສ຺ສີໂລ ປາປຘມ຺ໂມ ທຸສ຺ສີລ຺ຍກາຣເຕນ ວທ຺ຒິຕາຍ ຕຕ຺ຫາຍ ອຊາຕສຕ຺ຕຸໍ ສງ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ມຫນ຺ຕໍ ລາກສກ຺ກາຣໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອຊາຕສຕ຺ຕຸໍ ປິຕຸວເຘ ສມາທເປຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຘຶ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນານປ຺ປກາເຣນ ຕຖາຄຕສ຺ສ ວຘາຍ ປຣິສກ຺ກຕິ"ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ເທວທຕ຺ໂຕ ນານປ຺ປກາເຣນ ມຍ຺ຫໍ ວຘາຍ ປຣິສກ຺ກຕິ"ຕິ ວຕ຺ວາ ກຸຣຸງ຺ຄມິຄຊາຕກາທີນິ (ຊາ. ໑.໔.໑໑໑-໔) ກເຖຕ຺ວາ, "ກິກ຺ຂເວ,

ອຈ຺ຈນ຺ຕທຸສ຺ສີລປຸຄ຺ຄລໍ ນາມ ທຸສ຺ສີລຍການາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ ຕຄ຺ຫາ ມາລຸວາ ວິຍ ສາລໍ ປຣິໂຍນນ຺ທິຕ຺ວາ ສມ຺ກຄຸຊ຺ມານາ ນິຣຍາທີສຸ ປກ຺ຂິປຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖາມາຫ –

໑໖໘຺.

‘‘ຍສ຺ສ ອຈ຺ຈນ຺ຕທຸສ຺ສີລ຺ຍໍ, ມາລຸວາ ສາລມິໂວຕ຺ຖຕໍ;

ກໂຣຕິ ໂສ ຕຖຕ຺ຕານໍ, ຍຖາ ນໍ ອິຈ຺ຉຕີ ທີໂສ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຈ຺ຈນ຺ຕທຸສ຺ສີລ຺ຍນ຺ຕິ ເອກນ຺ຕທຸສ຺ສີລກາໂວ. ຄິຫີ ວາ ຊາຕິໂຕ ປຖ຺ພາຍ ທສ ອກຸສລກມ຺ມປເຖ ກໂຣນ຺ໂຕ, ປພ຺ພຊິໂຕ ວາ ອຸປສມ຺ປນ຺ນທິວສໂຕ ປຖ຺ພາຍ ຄຣຸກາປຕ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊມາໂນ ອຈ຺ຈນ຺ຕທຸສ຺ສີໂລ ນາມ. ອິທ ປນ ໂຍ ທ຺ວີສຸ ຕີສຸ ອຕ຺ຕພາເວສຸ ທຸສ຺ສີໂລ, ເອຕສ຺ສ ຄຕິຍາ ອາຄຕໍ ທຸສ຺ສີລກາວໍ ສນ຺ທາເຍຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ທຸສ຺ສີລກາໂວຕິ ເຈຕ຺ຖ ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ຉ ທ຺ວາຣານິ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນາ ຕຄ຺ຫາ ເວທິຕພ຺ພາ. ມາລຸວາ ສາລມິໂວຕ຺ຖຕນ຺ຕິ ຍສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ຕໍ ຕຄ຺ຫາສງ຺ຂາຕໍ ທຸສ຺ສີລ຺ຍໍ ຍຖາ ນາມ ມາລຸວາ ສາລໍ ໂອຕ຺ຖຣນ຺ຕີ ເທເວ ວສ຺ສນ຺ເຕ ປຕ຺ເຕທິ ອຸທກໍ ສມ຺ປຓິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສມ຺ກຄຸຊ຺ນວເສນ ສພ຺ພຕ຺ຖກເມວ ປຣິໂຍນນ຺ທຕິ, ເອວໍ ອຕ຺ຕກາວໍ ໂອຕ຺ຖຕໍ ປຣິໂຍນນ຺ທິຕ຺ວາ ຖິຕໍ. ໂສ ມາລຸວາຍ ສມ຺ກຄຸຊິຕ຺ວາ ກູມິຍໍ ປາຕິຍມາໂນ ຣຸກ຺ໂຂ ວິຍ ຕາຍ ທຸສ຺ສີລ຺ຍສງ຺ຂາຕາຍ ຕຄ຺ຫາຍ ສມ຺ກຄຸຊິຕ຺ວາ ອປາເຍສຸ ປາຕິຍມາໂນ, ຍຖາ ນໍ ອນຕ຺ຖກາໂມ ທີໂສ ອິຈ຺ຉຕີ, ຕຖາ ອຕ຺ຕານໍ ກໂຣຕິ ນາມາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຄິສູຕິ.

ເທວທຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ ຉຖ຺ຖໍ.

໗. ສງ຺ຄເກທປຣິສກ຺ກນວຕ຺ຖຸ

ສຸກຣານີຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສງ຺ຄເກທປຣິສກ຺ກນໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ເອກທິວສ຺ຸທິ ເທວທຕ຺ໂຕ ສງ຺ຄເກທາຍ ປຣິສກ຺ກນ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ປີຄ຺ທາຍ ຈຣນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອທິປ຺ປາຍໍ ອາໂຣເຈສິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເຖໂຣ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ – ‘‘ອິທາຫໍ, ກນ຺ເຕ, ປຸພ຺ພຕ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຣາຊຄຫໍ ປີຄ຺ທາຍ ປາວິສີ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ມໍ, ກນ຺ເຕ, ເທວທຕ຺ໂຕ ຣາຊຄເຫ ປີຄ຺ທາຍ ຈຣນ຺ຕໍ. ທິສ຺ວາ ເຍນາຫໍ ເຕນຸປສງ຺ກມີ, ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ອຊ຺ຊຕຄ຺ເຄ ທານາຫໍ, ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ, ອຄ຺ຄຕ຺ເຣວ ກຄວຕາ ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ກິກ຺ຂຸສງ຺ເຜນ ອຸໂປສຖໍ ກຣິສ຺ສາມິ ສງ຺ຄກມ຺ມຄ຺ຈາ’ຕິ. ອຊ຺ຊ ກຄວາ ເທວທຕ຺ໂຕ ສງ຺ຄໍ ກິນ຺ທິສ຺ສຕິ, ອຸໂປສຖຄ຺ຈ ກຣິສ຺ສຕິ ສງ຺ຄກມ຺ມານິ ຈາ’’ຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ –

‘‘ສຸກຣໍ ສາທຸນາ ສາທຸ, ສາທຸ ປາເປນ ທຸກ຺ກຣໍ;

ປາປໍ ປາເປນ ສຸກຣໍ, ປາປມຣິເຍຫິ ທຸກ຺ກຣ’’ນ຺ຕິ. (ອຸທາ. ໔໘) –

ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນຕ຺ວາ, ‘‘ອານນ຺ທ, ອຕ຺ຕໂນ ອຫິຕກມ຺ມໍ ນາມ ສຸກຣໍ, ຫິຕກມ຺ມເມວ ທຸກ຺ກຣ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໖໙.

‘‘ສຸກຣານິ ອສາທູນິ, ອຕ຺ຕໂນ ອຫິຕານິ ຈ;

ຍໍ ເວ ທິຕສຸ ຈ ສາຊຸຄຸ ຈ, ຕໍ ເວ ປຣມທຸກກຣ''ນຸຕີ.

ຕສຸສຕຸໂຖ – ຍານິ ກມຸມານິ ອສາຊູນິ ສາວຊຸຊານິ ອປາຍສໍວຕຸຕນິກຕຸຕາເຍວ ອຕຸຕໂນ ອຫິຕານິ ຈ ໂຫນຸຕີ, ຕານິ ສຸກຣານີ. ຍໍ ປນ ສຸຄຕິສໍວຕຸຕນິກຕຸຕາ ອຕຸຕໂນ ທິຕສຸ ຈ ອນວຊຸຊຕຸເຖນ ສາຊຸຄຸ ຈ ສຸຄຕິສໍວຕຸຕນິກຄຸເຈວ ນິພຸພານສໍວຕຸຕນິກຄຸ ຈ ກມຸມໍ, ຕໍ ປາຈີນນິນຸນາຍ ຄງຄາຍ ອຸພຸພຕຸເຕຕຸວາ ປຈຸຈາມຸຂກຣຄໍ ວິຍ ອຕິທຸກຸກຣນຸຕີ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸເຄີ້ສູຕີ.

ສງຄເກຫປຣິສກຸກນວຕຸຖຸ ສຕຸຕມໍ.

໗. ກາລຕຸເຖຣວຕຸຖຸ

ໂຍສາສນນຸຕີ ອິມໍ ຜມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ກາລຕຸເຖຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ.

ສາວຕຸຖິຍໍ ກິເຣກາ ອິຕຸຖີ ມາຕຸຜຸຄາເນ ຄຕຸວາ ຕໍ ເຖຣໍ ອຸປຜຸຄຫີ. ຕສຸສາ ປຜິວິສຸສກເຄເຫ ມນຸສຸສາ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກ ຜມຸມໍ ສຸຕຸວາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ອໂຫ ພຸທຸຜາ ນາມ ອຈຸຈຣິຍາ, ອໂຫ ຜມຸມເທສນາ ມຜຸຣາ''ຕີ ປສໍສນຸຕີ. ສາ ອິຕຸຖີ ເຕສໍ ກາຖໍ ສຸຕຸວາ, ''ກນຸເຕ, ອຫມຸປີ ສຕຸຖຸ ຜມຸມເທສນໍ ໂສຕຸກາມາ''ຕີ ຕສຸສ ອາໂຣເຈສີ. ໂສ ''ຕຕຸຖ ມາ ຄມີ''ຕີ ຕໍ ນິວາເຣສີ. ສາ ປຸນທິວເສ ປຸນທິວເສປີຕີ ຍາວຕຕິຍໍ ເຕນ ນິວາຣິຍມານາປີ ໂສຕຸກາມາວ ອໂຫສີ. ກສຸມາ ໂສ ປເນຕໍ ນິວາເຣສີຕີ? ເອວໍ ກິຣສຸສ ອໂຫສີ – ''ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກ ຜມຸມໍ ສຸຕຸວາ ມຍີ ກິຊຸຊິສຸສຕີ''ຕີ. ສາ ເອກທິວສໍ ປາໂຕວ ກຸຕຸຕປາຕຣາສາ ອຸໂປສຖໍ ສມາທິຍິຕຸວາ, ''ອມຸມ, ສາຊຸກໍ ອຍຸຍໍ ປຣິວິເສຍຸຍາສີ''ຕີ ຜີຕຣໍ ອາຕາເປຕຸວາ ວິຫາຣໍ ອຄມາສີ. ຜີຕາປີສຸສາ ຕໍ ກິກຸຂໍ ອາຄຕກາເລ ປຣິວິສິຕຸວາ ''ກຸຫີ ມຫາອຸປາສິກາ''ຕີ ວຸຕຸຕາ ''ຜມຸມສຸສວນາຍ ວິຫາຣໍ ຄຕາ''ຕີ ອາຫ. ໂສ ຕໍ ສຸຕຸວາວ ກຸຈຸຈິຍໍ ອຸຜຸຖິເຕນ ຫາເຫນ ສນຸຕປຸປມາໂນ ''ອິທານິ ສາ ມຍີ ກິນຸນາ''ຕີ ເວເຄນ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກ ຜມຸມໍ ສຸຄມານໍ ທິສຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອາຫ, ''ກນຸເຕ, ອຍໍ ອິຕຸຖີ ທນຸຜາ ສຸຂຸມໍ ຜມຸມກຖໍ ນ ຊານາຕິ, ອິມິສຸສາ ຂນຸຜາທິປຜິສໍຍຸຕຸຕໍ ສຸຂຸມໍ ຜມຸມກຖໍ ອກເຖຕຸວາ ທານກຖໍ ວາ ສີລກຖໍ ວາ ກເຖຕຸ ວຜຸຜຕີ''ຕີ. ສຕຸຖາ ຕສຸສຊຸຊາສຍໍ ວິທິຕຸວາ ''ຕຸວໍ ທຸປຸປຸຄຸໂຜ ປາປິກໍ ທິຜຸຖີ ນິສຸສາຍ ພຸທຸຜານໍ ສາສນໍ ປຜິກຸໂກສສີ. ອຕຸຕຫາຕາເຍວ ວາຍມສີ''ຕີ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໖໔.

''ໂຍ ສາສນໍ ອຣຫຕໍ, ອຣິຍານໍ ຜມຸມຊີວິນໍ;

ປຜິກຸໂກສຕິ ທຸມຸເມໂຜ, ທິຜຸຖີ ນິສຸສາຍ ປາປິກໍ;

ຜລານີ ກຜຸຄກສຸເສວ, ອຕຸຕຫາຕາຍ ຜລຸລຕີ''ຕີ.

ຕສຸສຕຸໂຖ – ໂຍ ທຸມຸເມໂຜ ປຸຄຸຄໂລ ອຕຸຕໂນ ສກຸກາຣຫານິກເຍນ ປາປິກໍ ທິຜຸຖີ ນິສຸສາຍ ''ຜມຸມໍ ວາ ໂສສຸສາມ, ທານໍ ວາ ທສຸສາມາ''ຕີ ວທນຸເຕ ປຜິກຸໂກສນຸໂຕ ອຣຫຕໍ ອຣິຍານໍ ຜມຸມຊີວິນໍ ພຸທຸຜານໍ ສາສນໍ ປຜິກຸໂກສຕິ, ຕສຸສ ຕໍ ປຜິກຸໂກສນໍ ສາ ຈ ປາປິກາ ທິຜຸຖີ ເວລຸຂຸສງຂາຕສຸສ ກຜຸຄກສຸສ ຜລານິ ວິຍ ໂຫຕີ. ຕສຸມາ ຍຖາ ກຜຸຄໂກ ຜລານິ ຄຕຸຫນຸໂຕ ອຕຸຕຫາຕາຍ ຜລຸລຕິ, ອຕຸຕໂນ ຫາຕຕຸຖເມວ ຜລຕິ, ເອວໍ ໂສປີ ອຕຸຕຫາຕາຍ ຜລຸລຕີຕີ. ວຸຕຸຕມຸປີ ເຈຕໍ –

''ຜລໍ ເວ ກທລີ ຫນຸຕີ, ຜລໍ ເວລຸຂໍ ຜລໍ ນລຸຂໍ;

ສກຸກາໂຣ ກາປຸຣິສໍ ຫນຸຕີ, ຄພຸໂກ ອສຸສຕຣີ ຍຖາ''ຕີ. (ຈູລຸວ. ໓໓໕; ອ. ນິ. ໔.໖໗);

ເທສນາວສາເນ ອຸປາສິກາ ໂສຕາປຕຼິຟເລ ປຕິຯຸຖຫິ, ສມຸປຕຸຕປຣິສາຍປິ ສາຕຸຖິກາ ຘມຸມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ກາລຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ອຯຸຖມໍ.

ຌ. ຈູລອການເລົາປາສກວຕຸຖຸ

ອຕຸຕນາຫິ ກຕນຸຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ຈູລອກາລໍ ອຸປາສກໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ.

ເອກທິວສຸຫິ ມຫາກາລວຕຸຖຸສຸມິ ວຸຕຸຕນເຍເນວ ອຸມງຄໂຈຣາ ສາມິເກຫິ ອນຸພທຸສາ ຣຕຸຕຶ ວິຫາເຣ ຘມຸມກຖໍ ສຸຕຸວາ ປາໂຕວ ວິຫາຣາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ສາວຕຸຖິ ອາຄຈຸຉນຸຕສຸສ ຕສຸສ ອຸປາສກສຸສ ປຸຣໂຕ ກຕຸທິກໍ ຉຯຸເຫຕຸວາ ປລາຍິສຸ. ມນຸສຸສາ ຕໍ ທິສຸວາ "ອຍໍ ຣຕຸຕຶ ໂຈຣກມຸມໍ ກຕຸວາ ຘມຸມໍ ສຸຕນຸໂຕ ວິຍ ຈຣຕິ, ຄຕຸຫຖ ນ"ນຸຕິ ຕໍ ໂປຖຍິສຸ. ກຸມຸກທາສິໂຍ ອຸທກຕິຕຸຖໍ ຄຈຸຉມານາ ຕໍ ທິສຸວາ "ອເປຖ, ສາມິ, ນາຍໍ ເອວຣູປໍ ກໂຣຕີ"ຕິ ຕໍ ໂມເຈສຸໍ. ໂສ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ, "ການເຕ, ອຫມຸຫິ ມນຸສຸເສຫິ ນາສີໂຕ, ກຸມຸກທາສິໂຍ ເມ ນິສຸສາຍ ຊີວິຕໍ ລທຸຘ"ນຸຕິ ກິກຸຂູນໍ ອາໂຣເຈສີ. ກິກຸຂູ ຕຖາຄຕສຸສ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສຕຸຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕຸວາ, "ກິກຸຂເວ, ຈູລອການເລົາປາສໂກ ກຸມຸກທາສິໂຍ ເຈວ ນິສຸສາຍ, ອຕຸຕໂນ ຈ ອກຣຕາກາເວນ ຊີວິຕໍ ລກິ. ອິເມຫິ ນາມ ສຕຸຕາ ອຕຸຕນາ ປາປກມຸມໍ ກຕຸວາ ນິຣຍາທິສຸ ອຕຸຕນາວ ກິລິສຸສນຸຕິ, ກຸສລໍ ກຕຸວາ ປນ ສຸຄຕິຍຸເຈວ ນິພຸພານຍຸຈ ຄຈຸຉນຸຕາ ອຕຸຕນາວ ວິສຸຊຸຌນຸຕີ"ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໖໕.

"ອຕຸຕນາ ຫິ ກຕໍ ປາປໍ, ອຕຸຕນາ ສໍກິລິສຸສຕິ;

ອຕຸຕນາ ອກຕໍ ປາປໍ, ອຕຸຕນາວ ວິສຸຊຸຌຕິ;

ສຸທຸຘີ ອສຸທຸຘີ ປຈຸຈຕຸຕໍ, ນາຍຸໂຍ ອຍຸຍໍ ວິໂສຘເຍ"ຕິ.

ຕສຸສຕຸໂຖ – ເຍນ ອຕຸຕນາ ອກຸສລກມຸມໍ ກຕໍ ໂຫຕິ, ໂສ ຈຕູສຸ ອປາເຍສຸ ທຸກຸຂໍ ອນຸກວນຸໂຕ ອຕຸຕນາວ ສໍກິລິສຸສຕິ. ເຍນ ປນ ອຕຸຕນາ ອກຕໍ ປາປໍ, ໂສ ສຸຄຕິຍຸເຈວ ນິພຸພານຍຸຈ ຄຈຸຉນຸໂຕ ອຕຸຕນາວ ວິສຸຊຸຌຕິ. ກຸສລກມຸມສງຂາຕາ ສຸທຸຘີ ອກຸສລກມຸມສງຂາຕາ ຈ ອສຸທຸຘີ ປຈຸຈຕຸຕໍ ການກສຕຸຕານໍ ອຕຸຕນິເຍວ ວິປຈຸຈຕິ. ອຍຸໂຍ ປຸຄຸຄໂລ ອຍຸຍໍ ປຸຄຸຄລໍ ນ ວິໂສຘເຍ ເນວ ວິໂສເຘຕິ, ນ ກິເລເສຕີຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ.

ເທສນາວສາເນ ຈູລອການໂລ ໂສຕາປຕຸຕິຟເລ ປຕິຯຸຖຫິ, ສມຸປຕຸຕປຣິສາຍປິ ສາຕຸຖິກາ ຘມຸມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ຈູລອການເລົາປາສກວຕຸຖຸ ນວມໍ.

໑໐. ອຕຸຕທຕຸຖຕຸເຖຣວຕຸຖຸ

ອຕຸຕທຕຸຖນຸຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອຕຸຕທຕຸຖຕຸເຖຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ.

ສຕຸຖາຣາ ຫິ ປຣິນິພຸພານກາເລ, "ກິກຸຂເວ, ອຫໍ ອິໂຕ ຈຕຸມາສຈຸຈເຍນ ປຣິນິພຸພາຍິສຸສາມີ"ຕິ ວຸຕຸເຕ ອຸປຸປນຸນສໍເວຄາ ສຕຸຕສຕາ ປຸຖຸຊຸຊນາ ກິກຸຂູ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ອວິຊຫິຕຸວາ "ກີ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ກຣິສຸສາມາ"ຕິ ຘມຸມນຸຕຍມານາ ວິຈຣນຸຕິ. ອຕຸຕທຕຸຖຕຸເຖໂຣ ປນ ຈິນຸເຕສິ – "ສຕຸຖາ ກິຣ ຈຕຸມາສຈຸຈເຍນ ປຣິນິພຸພາຍິສຸສຕິ, ອຫຍຸຈມຸຫິ ອວີຕຣາໂຄ, ສຕຸຖຣິ ຘຣມາເນເຍວ ອຣຫຕຸຕຕຸຖາຍ ວາຍມິສຸສາມີ"ຕິ. ໂສ ກິກຸຂູນໍ ສນຸຕິກໍ ນ ຄຈຸຉຕິ. ອຖ ນໍ ກິກຸຂູ "ກສຸມາ, ອາວຸໂສ, ຕຸວໍ ເນວ ອມຸຫາ

ກໍ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉສິ, ນ ກິຌ຺ຈິ ມນ຺ເຕສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ, ການ຺ເຕ, ເອວໍ ນາມ ກໂຣຕີ’’ຕິ ອາໂຣຈຍິສຸຯ ໂສ ສຕ຺ຖາຣາປິ ‘‘ກສ຺ມາ ເອວໍ ກໂຣສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ກິຣ, ການ຺ເຕ, ຈຕຸມາສຈ຺ຈເຍນ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຖ, ອຫໍ ຕຸມ຺ເຫສຸ ຊຣນ຺ເຕສ຺ເຍວ ອຣຫຕ຺ຕປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ວາຍມິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ສາຘຸກາຣໍ ທຕ຺ວາ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ຍສ຺ສ ມຍິ ສິເນໂຫ ອຕ຺ຖິ, ເຕນ ອຕ຺ຕທຕ຺ເຖນ ວິຍ ກວິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິຯ ນ ຫິ ຄນ຺ຘາທີຫິ ປູເຊນ຺ຕາ ມໍ ປູເຊນ຺ຕິ, ຘມ຺ມານຸຘມ຺ມປຏິປຕ຺ຕິຍາ ປນ ມໍ ປູເຊນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມາ ອຌ຺ເຌນປິ ອຕ຺ຕທຕ຺ຖສທິເສເນວ ກວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໖໖ຯ

‘‘ອຕ຺ຕທຕ຺ຖໍ ປຣຕ຺ເຖນ, ພຫຸນາປິ ນ ຫາປເຍ;

ອຕ຺ຕທຕ຺ຖມກິຌ຺ຌາຍ, ສທຕ຺ຖປ຺ສຸໂຕ ສິຍາ’’ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ຄິຫິກູຕາ ຕາວ ກາກຘິກມຕ຺ຕມ຺ປິ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖໍ ສຫສ຺ສມຕ຺ເຕນາປິ ປຣສ຺ສ ອຕ຺ເຖນ ນ ຫາປເຍຯ ກາກ ຘິກມຕ຺ເຕນາປິ ຫິສ຺ສ ອຕ຺ຕທຕ຺ໂຖວ ຂາທນີຍໍ ວາ ໂກຊນີຍໍ ວາ ນິປ຺ຝາເທຍ຺ຍ, ນ ປຣຕ຺ໂຖຯ ອິທໍ ປນ ເອວໍ ອກເຖຕ຺ວາ ກມ຺ມຏ຺ຒານສີເສນ ກຖິຕໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອຕ຺ຕທຕ຺ຖໍ ນ ຫາເປມີ’’ຕິ ກິກ຺ຂຸນາ ນາມ ສງ຺ຆສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ເຈຕິຍປຏິສງ຺ຂຣຓາທິກິຈ຺ຈໍ ວາ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍາທິວຕ຺ຕໍ ວາ ນ ຫາເປຕພ຺ພໍຯ ອາກິສມາຈາຣິກວຕ຺ຕຌ຺ຫິ ປູເຣນ຺ໂຕເຍວ ອຣິຍຜລາທີນິ ສຈ຺ຉິກໂຣຕິ, ຕສ຺ມາ ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ຕທຕ຺ໂຖວຯ ໂຍ ປນ ອຈ຺ຈາຣທ຺ຘວິປ຺ສ຺ສໂກ ‘‘ອຊ຺ຊ ວາ ສ຺ເວ ວາ’’ຕິ ປຏິເວຘໍ ປຕ຺ຖຍມາໂນ ວິຈຣຕິ, ເຕນ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍວຕ຺ຕາທີນິປິ ຫາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກິຈ຺ຈເມວ ກາຕພ຺ພໍຯ ເອວຣູປ຺ຌ຺ຫິ ອຕ຺ຕທຕ຺ຖມກິຌ຺ຌາຍ ‘‘ອຍໍ ເມ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ , ສທຕ຺ຖປ຺ສຸໂຕ ສິຍາຕິ ຕສ຺ມິ ສເກ ອຕ຺ເຖ ອຸຍ຺ຍຸຕ຺ຕປຍຸຕ຺ໂຕ ກເວຍ຺ຍາຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ໂສ ເຖໂຣ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຒຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕກິກ຺ຂູນມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິຯ

ອຕ຺ຕທຕ຺ຖຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ທສມໍຯ

ອຕ຺ຕວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຒິຕາຯ

ທ຺ວາທສໂມ ວຄ຺ໂຄຯ

໑໓. ໂລກວគ຺គ

໑. ທຫຣກິກ຺ຂຸວត຺ຖຸ

ທີນំឆម຺មន຺តិ ឥមំ ឆម຺មទេសនំ សត຺ថា ເຊຕວເນ ວិຫຣន຺តោ ອញ຺ញតរំ ທຫຣកិក຺ខុំ ອារព຺ភ ກថេសិ.

ອញ຺ញតໂຣ កិរ ເຖໂຣ ທຫຣកិក຺ខុនា សទ຺ធិំ ປាໂតវ វិសាខាយ ເគហំ អគមាសិ. វិសាខាយ ເគເហ ປញ຺ចសតានំ ភិក຺ខូនំ ធុវយាគុ និច຺ចប໌ញ຺ញត຺តា ໂហតិ. ເຖໂຣ ត຺ត ยาគុំ ປិវិត຺វា ທຫຣកិក຺ខុំ និសីទាប៌ត຺វា ສយំ អញ຺ញំ ເគហំ អគមាសិ. ເຕນ ຈ សមເយន វិសាខាយ ປុត຺តស຺ស និតា ອយ຺យិកាយ ឋាເນ ឋត຺វា ភិក຺ខូនំ ເວយ຺យាវច຺ចំ ករោតិ. សា តស຺ស ທຫຣស຺ស ឧທកំ ປរិស຺សាເວន຺តិ ចាលិយំ ອត຺តໂນ មុខនិមិត຺តំ ທិស຺វា ហសិ, ທຫໂຣបិ តំ ໂອໂលເកត຺វា ហសិ. សា តំ ហសមានំ ທិស຺វា "ឆិន຺នសីໂស ហសតី"តិ អាហ. អថ នំ ທຫໂຣ "ត຺វំ ឆិន຺នសីសា, មាតាបិតໂរបិ ເត ឆិន຺នសីសា"តិ អក຺ໂកសិ. សា ໂຣທមានា មហានសេ ອយ຺យិកាយ ສន຺តិកំ គន຺ត຺វា "ກឹ ឥទំ, អម຺មា"តិ វុត຺តា តមត຺ថំ អាໂຣເចសិ. សា ທຫຣស຺ស សន຺តិកំ អាគន຺ត຺វា, "ກន຺ເត, មា ກុជ຺ឈិ, ນ ເອតំ ឆិន຺នເកសនខស຺ស ឆិន຺ននិវាសនប់ារុប់នស຺ស មជ຺ເឈ ឆិន຺នកប់ាលំ អាទាយ ភិក຺ខាយ ចរន຺តស຺ស ອយ຺យស຺ស អតិរុក"ន຺តិ អាហ. ທຫໂຣ អាម, ឧប៉ាសិເក, ត຺វំ មម ឆិន຺នເកសាទិភាវំ ជានាសិ, ឥមិស຺សា មំ "ឆិន຺នសីໂស"តិ ກត຺វា អក຺ໂកសិតុំ វដ຺ដិស຺សតីតិ. វិសាខា ເនវ ທຫរំ សញ຺ញាប៌តុំ អសក຺ខិ, នបិ ທាริកំ. តស຺មឹ ຂេណ ເຖໂຣ អាគន຺ត຺វា "កិមិទំ ឧប៉ាសិເក"តិ ປុច຺ឆិត຺វា តមត຺ថំ សុត຺វា ທຫរំ ໂອវទន຺តោ អាហ – "អប៉េហិ, អាវុໂស, នាយំ ឆិន຺នເកសនខវត຺ថស຺ស មជ຺ເឈ ឆិន຺នកប់ាលំ អាទាយ ភិក຺ខាយ ចរន຺តស຺ស អក຺ໂកໂស, តុណ຺ហី ໂហហី"តិ. អាម, ກន຺ເត, កឹ តុម຺ເហ អត຺តໂន ឧប៉ដ຺ឋាយិកំ អតជ຺ເឈត຺វា មំ តជ຺ເឈថ, មំ "ឆិន຺នសីໂស"តិ អក຺ໂកសិតុំ វដ຺ដិស຺សតីតិ. តស຺មឹ ຂេណ សត຺ថា អាគន຺ត຺វា "កឹ ឥទ"ន຺តិ ປុច຺ឆិ. វិសាខា អាទិ-ໂត ປដ຺ឋាយ តំ ປវត຺តឹ អាໂຣເចសិ. សត຺ថា តស຺ស ທຫຣស຺ស ໂសតាປត຺តិផលូប់និស຺សយំ ທិស຺វា "មយា ឥមំ ທຫរំ អនុវត຺តិតុំ វដ຺ដតី"តិ ចិន຺ເតត຺វា វិសាខំ អាហ – "ກឹ ປន វិសាເខ តវ ທាริកាយ ឆិន຺នເកសាទិមត຺តເកເនវ មម សាវເក ឆិន຺នសីເស ກត຺វា អក຺ໂកសិតុំ វដ຺ដតី"តិ? ທຫໂຣ តាវເទវ ឧដ຺ឋាយ អញ຺ជលឹ ປគ຺គເហត຺វា, "ກន຺ເត, ເອតំ ປញ຺ហំ តុម຺ເហវ សុដ຺ឋុ ជានាថ, អម຺ហាកំ ឧប់ជ຺ឈាໂយ ច ឧប៉ាសិកា ច សុដ຺ឋុ ន ជានន຺តី"តិ អាហ. សត຺ថា ທຫຣស຺ស អត຺តໂន អនុកូលភាវំ ញត຺វា "ກាមគុណំ អារព຺ភ ហសនភាໂវ នាម ហីໂន ឆម຺ໂម, ហីនញ຺ច នាម ឆម຺មំ ເសវិតុំ ປមាເທន សទ຺ធឹ សំវសិតុំ ន វដ຺ដតី"តិ វត຺វា ឥមំ គាថមាហ –

໑໖໗.

"ហីនំ ឆម຺មំ ន ເសເវយ຺យ, ປមាເທន ន សំវເស;

មិច຺ឆាទិដ຺ឋឹ ន ເសເវយ຺យ, ន សិយា ໂលកវឌ຺ឍໂន"តិ.

តត຺ថ ហីនំ ឆម຺មន຺តិ ປញ຺ចកាមគុណំ ឆម຺មំ. ໂស ហិ ហីໂន ឆម຺ໂម ន អន຺តមໂស ໂອដ຺ឋគោណាទីហិបិ ປដិເសវិតព຺ໂព. ហីເនសុ ច និរយាទីសុ ឋាເនសុ និព຺ពត຺តាប៉េតីតិ ហីໂន នាម, តំ ន ເសເវយ຺យ. ປមាເທនាតិ សតិໂវស຺សគ຺គលក຺ខេណ ປមាເທនាបិ ន សំវເស. ន ເសເវយ຺យាតិ មិច຺ឆាទិដ຺ឋិម຺បិ ន គណ຺ເហយ຺យ. ໂលកវឌ຺ឍໂនតិ ໂយ ហិ ເອវំ ករោតិ, ໂស ໂលកវឌ຺ឍໂន នាម ໂហតិ. តស຺មា ເອវំ អករេណ ន សិយា ໂលកវឌ຺ឍໂនតិ.

ເទសនាវសាເន ໂស ທຫໂຣ ໂសតាປត຺តិផເល ປតិដ຺ឋហិ, សម຺ប់ត຺តានម຺បិ សាត຺ថិកា ឆម຺មເទសនា អໂហសីតិ.

ທຫຣកិក຺ខុវត຺ថុ ປឋមំ.

໒. សុទ຺ໂធទនវត຺ថុ

ອຸຕຸຕິຜຸເຣຕີ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕຸຖາ ນິຕຸໂຣຘາຣາເມ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປິຕຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຿

ເອກສ຺ມິລ຺ຫີ ສມເຍ ສຕຸຖາ ປຖມຄມເນນ ກປິລປຸຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ລາຕິຫີ ກຕປຈຸຈຸຄ຺ຄມໂນ ນິຕຸໂຣຘາຣາມໍ ປຕ຺ວາ ລາຕິນໍ ມານ ກິນ຺ທນຕຸຖາຍ ອາກາເສ ຣຕນຈງກມໍ ມາເປຕ຺ວາ ຕຕຸຖ ຈງກມນ຺ໂຕ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ຿ ລາຕີ ປສນ຺ນຈິຕຸຕາ ສຸທ຺ໂຘທນມຫາ ຣາຊານໍ ອາທີ ກຕ຺ວາ ວນ຺ທິສຸ຿ ຕສ຺ມີ ລາຕິສມາຄເມ ໂປກ຺ຂຣວສ຺ສໍ ວສ຺ສິ຿ ຕໍ ອາຣພ຺ກ ມຫາຊເນນ ກຖາຍ ສມຸຜ຺ຖາປິຕາຍ "ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ມຍ຺ຫໍ ລາຕິສມາຄເມ ໂປກ຺ຂຣວສ຺ສໍ ວສ຺ສິເຍວາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ເວສ຺ສນ຺ຕຣຊາຕກໍ (ຊາ຿ ໔຿໒໒຿໑໖໕໔ ອາທໂຍ) ກເຖສິ຿ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປກ຺ກມນ຺ເຕສຸ ລາຕີສຸ ເອໂກປີ ສຕຸຖາຣໍ ນ ນິມນ຺ເຕສິ຿ ຣາຊາປິ "ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ໂຕ ມມ ເຄຫໍ ອນາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຫໍ ຄມິສ຺ສຕີ"ຕິ ອນິມນ຺ເຕຕ຺ວາວ ອຄມາສິ຿ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈ ປນ ເຄເຫ ວີສຕິຍາ ກິກ຺ຂຸສຫສ຺ສາ ນໍ ຍາຄຸອາທີນິ ປຜິຍາທາເປຕ຺ວາ ອາສນານິ ປລ຺ລາເປສິ຿ ປຸນທິວເສ ສຕຸຖາ ປິຕ຺ທາຍ ປວິສນ຺ໂຕ "ກີ ນຸ ໂຂ ອຕິຕພຸທ຺ຘາ ປິຕຸ ນຄຣໍ ປຕ຺ວາ ອຸຊຸກເມວ ລາຕິກຸລໍ ປວິສິສຸ, ອຸທາຫຸ ປຜິປາຜິຍາ ປິຕ຺ທາຍ ຈຣິສູ"ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ "ປຜິປາຜິຍາ ຈຣີສູ"ຕິ ທິສ຺ວາ ປຖມເຄຫໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ປິຕ຺ທາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ປາຍາສິ຿ ຣາຫຸລມາຕາ ປາສາທຕເລ ນິສິນ຺ນາວ ທິສ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ຣລ຺ໂລ ອາ ໂຣເຈສິ຿ ຣາຊາ ສາຜກໍ ສຕຸຖາເປນ຺ໂຕ ເວເຄນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ – "ປຸຕ຺ຕ, ກສ຺ມາ ມໍ ນາເສສີ, ອຕິວິຍ ເຕ ປິຕ຺ທາຍ ຈຣນ຺ເຕນ ລຊ຺ຊາ ອຸປ຺ປາທິຕາ, ຍຸຕ຺ຕໍ ນາມ ໂວ ອິມສ຺ມີເຍວ ນຄເຣ ສຸວຕ຺ຕາສີວິກາທີຫີ ວິຈຣິຕ຺ວາ ປິຕ຺ທາຍ ຈຣິຕຸໍ, ກີ ມໍ ລຊ຺ຊາເປສີ"ຕີ? "ນາຫໍ ຕໍ, ມຫາຣາຊ, ລຊ຺ຊາເປມິ, ອຕ຺ຕໂນ ປນ ກຸລວໍສໍ ອນຸວຕ຺ຕາມີ"ຕິ຿ "ກີ ປນ, ຕາຕ, ປິຕ຺ທາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ຊີວນວໍໂສ ມມ ວໍໂສ"ຕີ? "ເນໂສ, ມຫາຣາຊ, ຕວ ວໍໂສ, ມມ ປເນໂສ ວໍໂສ຿ ອເນການີ ຫິ ພຸທ຺ຘສຫສ຺ສານີ ປິຕ຺ທາຍ ຈຣິຕ຺ວາວ ຊີວີສູ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອການີ –

໑໖໗຿

"ອຸຕຸຕິຜຸເຣ ນປ຺ປມຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ຘມ຺ມໍ ສຸຈຣິຕໍ ຈເຣ;

ຘມ຺ມຈາຣີ ສຸຂໍ ເສຕິ, ອສ຺ມີ ໂລເກ ປຣມ຺ຫິ ຈ຿

໑໖໘຿

"ຘມ຺ມໍ ຈເຣ ສຸຈຣິຕໍ, ນ ນໍ ທຸຈຸຈຣິຕໍ ຈເຣ;

ຘມ຺ມຈາຣີ ສຸຂໍ ເສຕິ, ອສ຺ມີ ໂລເກ ປຣມ຺ຫິ ຈາ"ຕິ຿

ຕຕຸຖ ອຸຕຸຕິຜຸເຣຕີ ອຸຜ຺ຖິຕ຺ວາ ປເຣສໍ ຆຣທ຺ວາເຣ ຄຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພປິຕ຺ເທ຿ ນປ຺ປມຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕີ ປິຕ຺ຑຈາຣິກວຕ຺ຕລ຺ຫີ ຫາ ເປຕ຺ວາ ປຕິໂກຊນານີ ປຣິເຍສນ຺ໂຕ ອຸຕຸຕິຜຸເຣ ປມຊ຺ຊຕິ ນາມ, ສປທານໍ ປິຕ຺ທາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ປນ ນ ປມຊ຺ຊຕິ ນາມ຿ ເອວໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອຸຕຸຕິຜຸເຣ ນປ຺ປມຊ຺ເຊຍ຺ຍ຿ ຘມ຺ມນ຺ຕິ ອເນສນໍ ປຫາຍ ສປທານໍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕເມວ ກິກ຺ຂາຈຣິຍຘມ຺ມໍ ສຸຈຣິຕໍ ຈເຣ຿ ສຸຂໍ ເສຕີຕິ ເທສນາມຕ຺ຕເມຕໍ, ເອວໍ ປເນຕໍ ກິກ຺ຂາຈຣິຍຘມ຺ມໍ ຈຣນ຺ໂຕ ຘມ຺ມຈາຣີ ອິຘ ໂລເກ ຈຕູຫິ ອິຣິຍາປເຖຫິ ສຸຂໍ ວິຫຣຕີ ຕິ ອຕ຺ໂຖ຿ ນ ນໍ ທຸຈຸຈຣິຕນ຺ຕິ ເວສິຍາທີເກເທ ອໂຄຈເຣ ຈຣນ຺ໂຕ ກິກ຺ຂາຈຣິຍຘມ຺ມໍ ທຸຈຸຈຣິຕໍ ຈຣຕິ ນາມ຿ ເອວໍ ອຈຣິຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ຈເຣ ສຸຈຣິຕໍ, ນ ນໍ ທຸຈຸຈຣິຕໍ ຈເຣ຿ ເສສໍ ວຸຕ຺ຕຕຸຖເມວ຿

ເທສນາວສາເນ ຣາຊາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຜ຺ຖຫີ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ຿

ສຸທ຺ໂຘທນວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ຿

໓຿ ປລ຺ຈສຕວິປສ຺ສກກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ຍຖາປຸພຸພລຸອການຸຕິ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ປຄຸຈສເຕ ວິປສຸສເກ ກິກຸຂູ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។

ເຕ ກິຣ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກ ກມຸມຍຸຖານໍ ຄເຫຕຸວາ ອຣຄຸຄໍ ປວິສິຕຸວາ ພເຍນຸຕາ ວາຍມນຸຕາ ອປຸປວິເສສາ "ວິເສເສຕຸວາ ກມຸມຍຸຖານໍ ຄເຫສຸສາມາ"ຕິ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ອາຄຈຸສນຸຕາ ອນຸຕຣາມຄຸເຄ ມຣີຈິກມຸມຍຸຖານໍ ກາເວນຸຕາວ ອາຄມີສຸ ។ ເຕສໍ ວິຫາຣໍ ປວິຍຸຖກຸຂເຄເຍວ ເທໂວ ວສຸສີ។ ເຕ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ປມຸເຂສຸ ຖຕຸວາ ຂາຣາເວເຄນ ອຸຍຸຖຫິຕຸວາ ກິຊຊນຸເຕ ປຸພຸພລຸອເກ ທິສຸວາ "ອຍມຸປີ ອຕຸຕກາໂວ ອຸປຸປຊຊິຕຸວາ ກິຊຊນຕຸເຖນ ປຸພຸພຸລຸອກສທິໂສເຍວາ"ຕິ ອາຣມຸມຕໍ ຄຕຸຫີສຸ។ ສຕຸຖາ ຄນຸຂກຸຜິ ຍໍ ນິສີນຸໂນວ ເຕ ກິກຸຂູ ໂອໂລເກຕຸວາ ເຕຫິ ສທຸຂີ ກເຖນຸໂຕ ວິຍ ໂອກາສໍ ຜຣິຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໐។

"ຍຖາ ປຸພຸພຸລຸອກໍ ປສຸເສ, ຍຖາ ປສຸເສ ມຣີຈິກໍ;

ເອວໍ ໂລກໍ ອເວກຸຂນຸຕໍ, ມຈຸຈຸຣາຊາ ນ ປສຸສຕີ"ຕິ។

ຕຕຸຖ ມຣີຈິກນຸຕິ ມຍູຂໍ។ ເຕ ຫິ ທູຣໂຕວ ເຄຫສຕຸຖານາທິວເສນ ອຸປຍຸຖິຕາປີ ອຸປຄຈຸສນຸຕານໍ ອຄຍຸຫຸປຄາ ຣິຕຸຕກາ ຕຸຈຸສ ກາວ។ ຕສຸມາ ຍຖາ ອຸປຸປຊຊິຕຸວາ ກິຊຊນຕຸເຖນ ປຸພຸພລຸອກໍ ຣິຕຸຕຕຸຈຸສາທິກາເວເນວ ປສຸເສຍຸຍ, ເອວໍ ຂນຸຂາທິໂລກໍ ອເວກຸຂນຸຕໍ ມຈຸຈຸຣາຊາ ນ ປສຸສຕີຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ເຕ ກິກຸຂູ ຖິຕຍຸຖາເນເຍວ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕິສູຕິ។

ປຄຸຈສຕວິປສຸສກກິກຸຂຸວຕຸຖຸ ຕຕິຍໍ។

໔។ ອກຍຣາຊກຸມາຣວຕຸຖຸ

ເອຖ ປສຸສຖິມໍ ໂລການຸຕິ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອກຍຣາຊກຸມາຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។

ຕສຸສ ກິຣ ປຈຸຈນຸຕໍ ວູປສເມຕຸວາ ອາຄຕສຸສ ປິຕາ ພິມຸພິສາໂຣ ຕຸສຸສິຕຸວາ ເອກໍ ນຈຸຈຄີຕກຸສລໍ ນາຍກິຕຸຖິ ທຕຸວາ ສຕຸຕາຫໍ ຣຊຊມທາສີ។ ໂສ ສຕຸຕາຫໍ ເຄຫາ ພຫີ ອນິກຸຂນຸໂຕວ ຣຊຊສິຣີ ອນຸກວິຕຸວາ ອຍຸຖເມ ທິວເສ ນທີຕິຕຸຖໍ ຄນຸຕຸວາ ນຸຫຕຸວາ ອຸຍຸຍານໍ ປວິສິຕຸວາ ສນຸຕຕິມຫາມຕຸໂຕ ວິຍ ຕສຸສາ ອິຕຸຖິຍາ ນຈຸຈຄີຕໍ ປສຸສນຸໂຕ ນິສີທິ។ ສາປີ ຕງຂຄຄຸເຄວ ສນຸຕຕິ ຫາມຕຸຕສຸສ ນາຍກິຕຸຖີ ວິຍ ສຕຸຖກວາຕານໍ ວເສນ ກາລມກາສີ។ ກຸມາໂຣ ຕສຸສາ ກາລກິຣິຍາຍ ອຸປຸປນຸນໂສໂກ "ນ ເມ ອິມໍ ໂສກໍ ຖເປຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອຄຸໂຄ ນິພຸພາເປຕຸໍ ສກຸຂິສຸສຕີ"ຕິ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ, "ກນຸເຕ, ໂສກໍ ເມ ນິພຸພາເປຖາ"ຕິ ອາຫ។ ສຕຸຖາ ຕໍ ສມສຸສາເສຕຸວາ "ຕຍາ ຫິ, ກຸມາຣ, ອິມິສຸສາ ອິຕຸຖິຍາ ເອວເມວ ມຕກາເລ ໂຣທນຸເຕນ ປວຕຸຕິຕານໍ ອສຸສູນໍ ອນມຕຄຸເຄ ສໍສາເຣ ປມາຄໍ ນຕຸຖີ"ຕິ ວຕຸວາ ຕາຍ ເທສນາຍ ໂສກສຸສ ຕນຸກາວໍ ລຕຸວາ, "ກຸມາຣ, ມາ ໂສຈິ, ພາລຊນານໍ ສໍສີທນຍຸຖານເມຕ"ນຸຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໑។

"ເອຖ ປສຸສຖິມໍ ໂລກໍ, ຈິຕຸຕໍ ຣາຊຣຖູປມໍ;

ຍຕຸຖ ພາລາ ວິສີທນຸຕິ, ນຕຸຖິ ສງໂຄ ວິຊານຕ"ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ເຕ ປສຸສຖາຕິ ຣາຊກຸມາຣເມວ ສນຸຂາຍາຫ។ ອິມໍ ໂລການຸຕິ ອິມໍ ຂນຸຂໂລກາທິສງຂາຕໍ ອຕຸຕກາວໍ។ ຈິຕຸຕນຸຕິ ສຕຸຕຣຕ ນາທິວິຈິຕຸຕໍ ຣາຊຣຖໍ ວິຍ ວຕຸຖາລງກາຣາທິຈິຕຸຕິຕໍ។ ຍຕຸຖ ພາລາຕິ ຍສຸມີ ອຕຸຕກາເວ ພາລາ ເອວໍ ວິສີທນຸຕິ។ ວິຊານຕນຸຕິ

ວິຊານນ຺ຕານໍ ປຕ຺ທິຕານໍ ເອຕ຺ຖ ຣາຄສຽຄາທີສຸ ເອໂກປິ ສຽໂຄ ນຕ຺ຖີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ເທສນາວສາເນ ຣາຊກຸມາໂຣ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫີ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ສມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ອກາຍຣາຊກຸມາຣວຕ຺ຖຸ ຈຕ຺ຕ຺ຖໍ.

໔. ສມ຺ມຊ຺ຊນຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ໂຍຈ ປຸພ຺ເພຕິ ອິມໍ ສມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສມ຺ມຊ຺ຊນຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ ປາໂຕ ວາ ສາຍໍ ວາຕິ ເວລໍ ປມາຕໍ ອກຕ຺ວາ ອກິກ຺ຂຕໍ ສມ຺ມຊ຺ຊນ຺ໂຕວ ວິຈຣຕິ. ໂສ ເອກທິວສໍ ສມ຺ມຊ຺ຊນິ ຄເຫຕ຺ວາ ທິວາຏ຺ຐາເນ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ເຣວຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ອຍໍ ມຫາກຸສີໂຕ ຊນສ຺ສ ສທ຺ທາເທຍ຺ຍໍ ກຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທຕິ, ກີ ນາເມຕສ຺ສ ສມ຺ມຊ຺ຊນິ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກໍ ຖານໍ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ຕ຺ ນ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ ອາຫ. ເຖໂຣ 'ໂອວາທມສ຺ສ ທສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອຫາວຸໂສຕິ. ກີ, ກນ຺ເຕຕິ? ຄຈ຺ຉ ນ຺ຫຕ຺ວາ ເອຫີຕິ. ໂສ ຕຖາ ອກາສິ. ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ໂອວທນ຺ໂຕ ອາຫ – ''ອາວຸໂສ, ກິກ຺ຂຸນາ ນາມ ນ ສພ຺ພກາລໍ ສມ຺ມຊ຺ຊນ຺ເຕນ ວິຈຣິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ, ປາໂຕ ເອວ ປນ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປິຕ຺ຫປາຕປຕິກ຺ກນ຺ເຕນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິຏ຺ຐາເນ ວາ ທິວາຏ຺ຐາເນ ວາ ນິສີນ຺ເນນ ທ຺ວຕ຺ຕິສາກາຣໍ ສຊ຺ຊາຍິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕກາເວ ຂຍວຍໍ ປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ສາຍນ຺ເຫ ອຸຏ຺ຐາຍ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ, ນິຈ຺ຈກາລໍ ອສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນປິ ນາມ ໂອກາໂສ ກາຕພ຺ໂພ''ຕິ. ໂສ ເຖຣສ຺ສ ໂອວາເທ ຖຕ຺ວາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິ. ຕໍ ຕໍ ຖານໍ ອຸກ຺ລາປໍ ອໂຫສິ. ອຖ ນໍ ກິກ຺ຂູ ອາຫໍສຸ – ''ອາວຸໂສ ສມ຺ມຊ຺ຊນຕ຺ເຖຣ, ຕໍ ຕໍ ຖານໍ ອຸກ຺ລາປໍ ກສ຺ມາ ນ ສມ຺ມຊ຺ຊສີ''ຕິ? ''ກນ຺ເຕ, ມຍາ ປມາທກາເລ ເອວໍ ກຕໍ, ອິທານາມ຺ຫີ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ''ຕິ. ກິກ຺ຂູ ''ອຍໍ ເຖໂຣ ອຍ຺ຍໍ ພ຺ຍາກໂຣຕີ''ຕິ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ''ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ປຸພ຺ເພ ປມາທກາເລ ສມ຺ມຊ຺ຊນ຺ໂຕ ວິຈຣິ, ອິທານິ ປນ ມຄ຺ຄຜລສຸເຂນ ວີຕິນາເມນ຺ໂຕ ນ ສມ຺ມຊ຺ຊຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໒.

'ໂຍ ຈ ປຸພ຺ເພ ປມຊ຺ຊິຕ຺ວາ, ປຈ຺ຉາ ໂສ ນປ຺ປມຊ຺ຊຕີ;

ໂສມໍ ໂລກໍ ປກາເສຕິ, ອພ຺ກາ ມຸຕ຺ໂຕວ ຈນ຺ທິມາ''ຕິ.

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ໂຍ ປຸຄ຺ຄໂລ ປຸພ຺ເພ ວຕ຺ຕປຕິວຕ຺ຕກຣເຓນ ວາ ສຊ຺ຊາຍາທີຫີ ວາ ປມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ມຄ຺ຄຜລສຸເຂນ ວີຕິນາເມນ຺ໂຕ ນປ຺ປມຊ຺ຊຕິ, ໂສ ອພ຺ກາທີຫີ ມຸຕ຺ໂຕ ຈນ຺ໂທວ ໂອກາສໂລກໍ ມຄ຺ຄຍາເຓນ ອິມໍ ຂນ຺ທາທິໂລກໍ ໂອກາເສຕິ, ເອກາໂລກໍ ກໂຣຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕິ.

ສມ຺ມຊ຺ຊນຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ປຍ຺ຈມໍ.

໕. ອງ຺ຄຸລິມາລຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ຍສ຺ສ ປາປນ຺ຕິ ອິມໍ ສມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອງ຺ຄຸລິມາລຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ. ວຕ຺ຖຸ ອງ຺ຄຸລິມາລ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕວເສເນວ (ມ. ນິ. ໒.໓໔໗ ອາທໂຍ) ເວທິຕພ຺ພໍ.

ເຖໂຣ ປນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອງ຺ຄຸລິມາໂລ ຣໂຫຄໂຕ ປຕິສລ຺ລີໂນ ວິມຸຕ຺ຕິ

ສຸຂປ຺ຜິສໍເວທີ។ ຕາຍ໌ ເວລາຍ໌ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ –

‘‘ໂຍ ຈ ປຸພ຺ເພ ປມຊ຺ຊິຕ຺ວາ, ປຈ຺ຉາ ໂສ ນປ຺ປມຊ຺ຊຕິ;

ໂສມໍ ໂລກໍ ປກາເສຕິ, ອພ຺ການ ມຸຕ຺ໂຕວ ຈນ຺ທິມາ’’ຕິ។ –

ອາທິນາ ນເຍນ ອຸທານໍ ອຸທາເນຕ຺ວາ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພ຺ພານທາຕຸຍາ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ។ ກິກ຺ຂູ ‘‘ກຫໍ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ເຖໂຣ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ’’ຕິ ທມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຖາເປສຸໍ? ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ອງ຺ຄຸລິມາລຕ຺ເຖຣສ຺ສ ນິພ຺ພຕ຺ຕຏ຺ຖານກຖາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ ຈ, ກິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ។ ‘‘ກນ຺ເຕ, ເອຕ຺ຕເກ ມນຸສ຺ເສ ມາເຣຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ໂສ ປຸພ຺ເພ ເອກໍ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕໍ ອລກິຕ຺ວາ ເອຕ຺ຕກໍ ປາປມກາສິ, ປຈ຺ຉາ ປນ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕປຈ຺ຈຍໍ ລກິຕ຺ວາ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ។ ເຕນສ຺ສ ຕໍ ປາປກມ຺ມໍ ກຸສເລນ ປິຫິຕ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໓។

‘‘ຍສ຺ສ ປາປໍ ກຕໍ ກມ຺ມໍ, ກຸສເລນ ປິທີຍຕິ;

ໂສມໍ ໂລກໍ ປກາເສຕິ, ອພ຺ການ ມຸຕ຺ໂຕວ ຈນ຺ທິມາ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ກຸສເລນາຕິ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເສສໍ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວາຕິ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ។

ອງ຺ຄຸລິມາລຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຉຏ຺ຖໍ។

໗។ ເປສກາຣທີຕາວຕ຺ຖຸ

ອນ຺ທພູໂຕຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ອຄ຺ຄາລວເວ ເຈຕິເຍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ເປສກາຣທີຕຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។

ເອກທິວສໍ ຫິ ອາລວິວາສິໂນ ສຕ຺ຖຣິ ອາລວິໍ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ທານໍ ອທໍສຸ។ ສຕ຺ຖາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ‘‘ອທ຺ທຸວໍ ເມ ຊີວິຕໍ, ທຸວໍ ເມ ມຣຓໍ, ອວສ຺ສໍ ມຍາ ມຣິຕພ຺ພເມວ , ມຣຓປຣິໂຍສານໍ ເມ ຊີວິຕໍ, ຊີວິຕເມວ ອນິຍຕໍ, ມຣຓໍ ນິຍຕນ຺ຕິ ເອວໍ ມຣຓສ຺ສຕິໍ ກາເວຖ។ ເຍສໍ ຫິ ມຣຓສ຺ສຕິ ອກາວິຕາ, ເຕ ປຈ຺ຉິເມ ກາເລ ອາສີວິສໍ ທິສ຺ວາ ກີຕອທຕ຺ທປຸຣິໂສ ວິຍ ສນ຺ຕາສປ຺ປຕ຺ຕາ ເກຣວຣວໍ ຣວນ຺ຕາ ກາລໍ ກໂຣນ຺ຕິ។ ເຍສໍ ປນ ມຣຓສ຺ສຕິ ກາວິຕາ, ເຕ ທູຣໂຕວ ອາສີວິສໍ ທິສ຺ວາ ທຕ຺ຖເກນ ຄເຫຕ຺ວາ ຉຑ຺ເທຕ຺ວາ ຖິຕປຸຣິໂສ ວິຍ ປຈ຺ຉິເມ ກາເລ ນ ສນ຺ຕສນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ມຣຓສ຺ສຕິ ກາເວຕພ຺ພາ’’ຕິ ອາຫ។ ຕໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ອວເສສຊນາ ສກິຈ຺ຈປ຺ປສຸຕາວ ອເຫສຸໍ។ ເອກາ ປນ ໂສລສວສ຺ສຸທ຺ເທສິກາ ເປສກາຣທີຕາ ‘‘ອໂຫ ພຸທ຺ທານໍ ກຖາ ນາມ ອຈ຺ຉຣິຍາ, ມຍາ ປນ ມຣຓສ຺ສຕິໍ ກາເວຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວໍ ມຣຓສ຺ສຕິເມວ ກາເວສິ។ ສຕ຺ຖາປິ ຕໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເຊຕວນໍ ອຄມາສິ។ ສາປິ ກຸມາຣິກາ ຕີຓິ ວສ຺ສານິ ມຣຓສ຺ສຕິໍ ກາເວສິເຍວ។

ອເຖກທິວສໍ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ກຸມາຣິກໍ ອຕ຺ຕໂນ ຌາຓຊາລສ຺ສ ອນ຺ໂຕປວິຏ຺ຖໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຸປທາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ອິມາຍ ກຸມາຣິກາຍ ມມ ທມ຺ມເທສນາຍ ສຸຕທິວສໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ຕີຓິ ວສ຺ສານິ ມຣຓສ຺ສຕິ ກາວິຕາ, ອິທານາຫໍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອິມໍ ກຸມາຣິກໍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຫ຺ເຫ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕາຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕິຍາ ຈຕູສຸ ຖາເນສຸ ສາທຸກາຣໍ ທຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖໍ ກາສິສ຺ສາມິ។ ສາ ຄາຖາວສາເນ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຖຫິສ຺ສຕິ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາຊນສ຺ສາປິ ສາຕ຺ຖິກາ ທມ຺ມເທສນາ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຌຕ຺ວາ ປຌ຺ຈສຕກິກ຺ຂຸປຣິວາໂຣ ເຊຕວນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ອຄ຺ຄາລວວິຫາຣໍ ອຄມາ

ສີຯ ອາລຸອວິວາສີໂນ “ສຕຸຖາ ອາຄໂຕ”ຕິ ສຸຕວາ ຕໍ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕວາ ນິມນຸຕຍີສຸຯ ຕທາ ສາປີ ກຸມາຣິກາ ສຕຸຖຸ ອາຄມນໍ ສຸຕຸວາ “ອາຄໂຕ ກິຣ ມຍຸຫໍ ປີຕາ, ສາມິ, ອາຈຣິໂຍ ປຸຕຸຕາຈນຸທມຸໂຂ ມຫາໂຄຕມພຸທຸໂຮ”ຕິ ຕຸຜຸຖມານສາ “ອີໂຕ ເມ ຕີຕຸຕໍ ສໍວຈຸຉຣານໍ ມຕຸຖເກ ສຸວຕຸຕາວຕຸໂຕ ສຕຸຖາ ທິຜຸຖປຸພໂພ, ອີທານີສຸສ ສຸວຕຸຕາວຕຸຕໍ ສຣີຣໍ ທຜຸຖໍ ມຮຸໂຣຊຸຈ ວຣຮມຸມໍ ໂສຕຸໍ ລກິສຸສາມີ”ຕິ ຈິນຸເຕສີຯ ປີຕາ ປນສຸສາ ສາລໍ ຄຈຸຉນຸໂຕ ອາຫ – “ອມຸມ, ປຣສນຸຕໂກ ເມ ສາຜໂກ ອາໂຣປີໂຕ, ຕສຸສ ວິທຕຸຖິມຕຸຕໍ ອນິຜຸຖິຕໍ, ຕໍ ອຊຸຊ ນິຜຸຖາເປສຸສາມີ, ສີຜໍ ເມ ຕສຣໍ ວຜຸເຜຕຸວາ ອາຫເຣຍຸຍາສີ”ຕີຯ ສາ ຈິນຸເຕສີ – “ອຫໍ ສຕຸຖຸ ຮມຸມໍ ໂສຕຸກາມາ, ປີຕາ ຈ ມໍ ເອວໍ ອາຫຯ ກີ ນຸ ໂຂ ສຕຸຖຸ ຮມຸມໍ ສຸຕາມີ, ອຸທາຫຸ ປີຕຸ ຕສຣໍ ວຜຸເຜຕຸວາ ຫຣາມີ”ຕິ? ອຖສຸສາ ເອຕທໂທສີ “ປີຕາ ມໍ ຕສເຣ ອນາຫຣິຍມາເນ ໂປເຖຍຸຍປີ ປຫເຣຍຸຍປີ, ຕສຸມາ ຕສຣໍ ວຜຸເຜຕຸວາ ຕສຸສ ທຕຸວາ ປຈຸຉາ ຮມຸມໍ ໂສສຸສາມີ”ຕິ ປີຖເກ ນິສີທິຕຸວາ ຕສຣໍ ວຜຸເຜສີຯ

ອາລຸອວິວາສີໂນປີ ສຕຸຖາຣໍ ປຣິວິສິຕຸວາ ປຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ອນຸໂມທນຕຸຖາຍ ອຜຸຖໍສຸຯ ສຕຸຖາ “ຍມຫໍ ກຸລຮີຕຣໍ ນິສຸສາຍ ຕີສໂຍຊນມຄຸຄໍ ອາຄໂຕ, ສາ ອຊຸຊາປີ ໂອກາສໍ ນ ລກາຕີຯ ຕາຍ ໂອກາເສ ລທຸເຮ ອນຸໂມທນໍ ກຣິສຸສາມີ”ຕິ ຕຸຕຸທີກູໂຕ ອໂທສີຯ ເອວໍ ຕຸຕຸທີກູຕມຸປີ ສຕຸຖາຣໍ ສເທວເກ ໂລເກ ໂກຈິ ກີລຸຈິ ວຕຸຕຸໍ ນ ວິສຫຕີຯ ສາປີ ໂຂ ກຸມາຣິກາ ຕສຣໍ ວຜຸເຜຕຸວາ ປຈຸຉິຍໍ ຖເປຕຸວາ ປີຕຸ ສນຸຕິກໍ ຄຈຸຉມານາ ປຣິສປຣິຍນຸເຕ ຖຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ໂອໂລກຍມານາວ ອຜຸຖາສີຯ ສຕຸຖາປີ ຄີວໍ ອຸກຸຂີປີຕຸວາ ຕໍ ໂອໂລເກສີຯ ສາ ໂອໂລກີຕາກາເຣເນວ ອລຸລາສີ – “ສຕຸຖາ ເອວຣູປາຍ ປຣິສາຍ ມຊຸເຊ ນິສີທິຕຸວາວ ມໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ມມາຄມນໍ ປຈຸຈາສີສຕິ, ອຕຸຕໂນ ສນຸຕິກໍ ອາຄມນເມວ ປຈຸຈາສີສຕີ”ຕີຯ ສາ ຕສຣປຈຸຈີ ຖເປຕຸວາ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ອຄມາສີຯ ກສຸມາ ປນ ນໍ ສຕຸຖາ ໂອໂລເກສີຕິ? ເອວໍ ກີຣສຸສ ອໂທສີ “ເອສາ ເອຕຸໂຕວ ຄຈຸຉມານາ ປຸຖຸຊຸຊນກາລກີຣິຍໍ ກຕຸວາ ອນິຍຕຄຕິກາ ກວິສຸສຕິ, ມມ ສນຸຕິກໍ ອາຄນຸຕວາ ຄຈຸຉມານາ ໂສຕາປຕຸຕິຜລໍ ປຕຸວາ ນິຍຕຄຕິກາ ຫຸຕຸວາ ຕຸສິຕວິມາເນ ນິພຸພຕຸຕິສຸສຕີ”ຕີຯ ຕສຸສາ ກີຣ ຕໍ ທິວສໍ ມຣຕາໂຕ ມຸຕຸຕິ ນາມ ນຕຸຖິຯ ສາ ໂອໂລກີຕສລຸລາເຕເນວ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ຉພຸພຕາຣໍສີນໍ ອນຸຕຣໍ ປວິສິຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ອຜຸຖາສີຯ ຕຖາຣູປາຍ ປຣິສາຍ ມຊຸເຊ ນິສີທິຕຸວາ ຕຸຕຸທີກູຕໍ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ຖິຕກຸຂເຕເນວ ຕໍ ອາຫ – “ກຸມາຣິເກ, ກຸໂຕ ອາຄຈຸຉສີ”ຕິ? “ນ ຊານາມິ, ກນຸເຕ”ຕີຯ “ກຕຸຖ ຄມິສຸສສີ”ຕິ? “ນ ຊານາມິ, ກນຸເຕ”ຕີຯ “ນ ຊານາສີ”ຕິ? “ຊານາມິ, ກນຸເຕ”ຕີຯ “ຊານາສີ”ຕິ? “ນ ຊານາມິ, ກນຸເຕ”ຕີຯ ອີຕິ ນໍ ສຕຸຖາ ຈຕຸຕາໂຣ ປຍຸເຫ ປຸຈຸຉິຯ ມຫາຊໂນ ອຸຊຸຊາຍິ – “ອມຸໂກ, ປສຸສຖ, ອຍໍ ເປສກາຣຮີຕາ ສມຸມາສມຸພຸທຸເຮນ ສທຸຮີ ອິຈຸຉິຕິຈຸຉິຕໍ ກເຖສີ, ນນຸ ນາມ ອີມາຍ ‘ກຸໂຕ ອາຄຈຸຉສີ’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘ເປສກາຣເຄຫໂຕ’ຕິ ວຕຸຕພຸພໍຯ ‘ກຫໍ ຄຈຸຉສີ’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘ເປສກາຣສາລ’ນຸຕິ ວຕຸຕພຸພໍ ສີຍາ”ຕີຯ

ສຕຸຖາ ມຫາຊນໍ ນິສຸສທຸທໍ ກຕຸວາ, “ກຸມາຣິເກ, ຕຸວໍ ກຸໂຕ ອາຄຈຸຉສີ”ຕິ ວຸຕຸເຕ “ກສຸມາ ນ ຊານາມີຕິ ວເທສີ”ຕິ ປຸຈຸຉິຯ ກນຸເຕ, ຕຸມຸເຫ ມມ ເປສກາຣເຄຫໂຕ ອາຄຕກາວໍ ຊານາຖ, “ກຸໂຕ ອາຄຕາສີ”ຕິ ປຸຈຸຉນຸຕາ ປນ “ກຸໂຕ ອາຄນຸຕວາ ອີຮ ນິພຸພຕຸຕາສີ”ຕິ ປຸຈຸຉຖຯ ອຫໍ ປນ ນ ຊານາມິ “ກຸໂຕ ຈ ອາຄນຸຕວາ ອີຮ ນິພຸພຕຸຕາມຸຫີ”ຕີຯ ອຖສຸສາ ສຕຸຖາ “ສາຮຸ ສາຮຸ, ກຸມາຣິເກ, ມຍາ ປຸຈຸຉິຕປຍຸໂຫວ ຕຍາ ວິສຸສຊຸຊິໂຕ”ຕິ ປຖມໍ ສາຮຸກາຣໍ ທຕຸວາ ອຸຕຸຕຣິມຸປີ ປຸຈຸຉິ – “ກຕຸຖ ຄມິສຸສສີຕິ ປຸນ ປຸຜຸຖາ ກສຸມາ ‘ນ ຊານາມີ’ຕິ ວເທສີ”ຕິ? ກນຸເຕ, ຕຸມຸເຫ ມໍ ຕສຣປຈຸຈີ ຄເຫຕຸວາ ເປສກາຣສາລໍ ຄຈຸຉນຸຕີ ຊານາຖ, “ອີໂຕ ຄນຸຕວາ ກຕຸຖ ນິພຸພຕຸຕິສຸສສີ”ຕິ ປຸຈຸຉຖຯ ອຫລຸຈ ອີໂຕ ຈຸຕາ ນ ຊານາມິ “ກຕຸຖ ຄນຸຕວາ ນິພຸພຕຸຕິສຸສາມີ”ຕີຯ ອຖສຸສາ ສຕຸຖາ “ມຍາ ປຸຈຸຉິຕປຍຸໂຫເຍວ ຕຍາ ວິສຸສຊຸຊິໂຕ”ຕິ ທຸຕິຍໍ ສາຮຸກາຣໍ ທຕຸວາ ອຸຕຸຕຣິມຸປີ ປຸຈຸຉິ – “ອຖ ກສຸມາ ‘ນ ຊານາສີ’ຕິ ປຸຜຸຖາ ‘ຊານາມີ’ຕິ ວເທສີ”ຕິ? “ມຣຕາກາວໍ ຊານາມິ, ກນຸເຕ, ຕສຸມາ ເອວໍ ວເທມີ”ຕີຯ ອຖສຸສາ ສຕຸຖາ “ມຍາ ປຸຈຸຉິຕປຍຸໂຫເຍວ ຕຍາ ວິສຸສຊຸຊິໂຕ”ຕິ ຕຕິຍໍ ສາຮຸກາຣໍ ທຕຸວາ ອຸຕຸຕຣິມຸປີ ປຸຈຸຉິ – “ອຖ ກສຸມາ ‘ຊານາສີ’ຕິ ປຸຜຸຖາ ‘ນ ຊານາມີ’ຕິ ວເທສີ”ຕີຯ ມມ ມຣຕາກາວເມວ ອຫໍ ຊານາມິ, ກນຸເຕ, “ຣຕຸຕິນຸທິວປຸພຸພຕຸຫາທີສຸ ປນ ອສຸກກາເລ ນາມ ມຣິສຸສາມີ”ຕິ ນ ຊານາມິ, ຕສຸມາ ເອວໍ ວເທມີຕີຯ ອຖສຸສາ ສຕຸຖາ “ມຍາ ປຸຈຸຉິຕປຍຸໂຫເຍວ ຕຍາ ວິສຸສຊຸຊິໂຕ”ຕິ ຈຕຸຕຸຖໍ ສາຮຸກາຣໍ ທຕຸວາ ປຣິສໍ ອາມນຸເຕຕຸວາ “ເອຕຸຕກໍ ນາມ ຕຸມຸເຫ ອີມາຍ ກຖິຕໍ ນ ຊານາຖ, ເກວລໍ ອຸຊຸຊາຍເຖວຯ ເຍສລຸຫິ ປລຸລາຈກຸຂຸ ນຕຸຖິ, ເຕ ອນຸຮາ ເອວ ຯ ເຍສໍ ປລຸລາຈກຸຂຸ ອຕຸຖິ, ເຕ ເອວ ຈກຸຂຸມນຸໂຕ”ຕິ ວຕຸວາ ອີມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໔ຯ

“ອນຸຮກູໂຕ ອຍໍ ໂລໂກ, ຕນຸເກຕຸຖ ວິປສຸສຕິ;

ສກ຺ໂກ ຊາລມຸຕ຺ໂຕວ, ອປ຺ໂປ ສຄ຺ຄາຍ ຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອນ຺ຘຠູໂຕ ອຍໍ ໂລໂກຕິ ອຍໍ ໂລກິຍມຫາຊໂນ ປຎ຺ຎາຈກ຺ຂຸໂນ ອຠາເວນ ອນ຺ຘຠູໂຕຯ ຕນຸເກຕ຺ຖາຕິ ຕນຸໂກ ເອຕ຺ຖ, ນ ພຫຸ ຊໂນ ອນິຈ຺ຈາທິວເສນ ວິປສ຺ສຕິຯ ຊາລມຸຕ຺ໂຕວາຕິ ຍຖາ ເຉເກນ ສາກຸຓິເກນ ຊາເລນ ໂອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ຄຍ຺ຫມາເນສຸ ວຏ຺ຏເກສຸ ໂກຈິເທວ ຊາລໂຕ ມຸຈ຺ຈຕິຯ ເສສາ ອນ຺ໂຕຊາລເມວ ປວິສນ຺ຕິຯ ຕຖາ ມຣຓຊາເລນ ໂອຕ຺ຖຣິຍມາເນສຸ ສຕ຺ເຕສຸ ພຫູ ອປາຍຄາມິໂນ ໂຫນ຺ຕິ, ອປ຺ໂປ ໂກຈິເທວ ສຕ຺ໂຕ ສຄ຺ຄາຍ ຄຈ຺ຉຕິ, ສຸຄຕິໍ ວາ ນິພ຺ພານໍ ວາ ປາປຸຓາຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ກຸມາຣິກາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິ, ມຫາຊນສ຺ສາປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິຯ

ສາປິ ຕສຣປຈ຺ຉິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປິຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ, ໂສປິ ນິສິນ຺ນໂກວ ນິທ຺ທາຍິຯ ຕສ຺ສາ ອສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາວ ຕສຣປຈ຺ຉິໍ ອຸປນາເມນ຺ຕິຍາ ຕສຣປຈ຺ຉິ ເວມໂກຏິຍໍ ປຏິຫຎ຺ຎິຕ຺ວາ ສທ຺ທໍ ກຸຣຸມານາ ປຕິຯ ໂສ ປພຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ຄຫິຕນິມິຕ຺ເຕເນວ ເວມໂກຏິໍ ອາກຑ຺ຒິຯ ເວມໂກຏິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ກຸມາຣິກໍ ອຸເຣ ປຫຣິ, ສາ ຕຕ຺ເຖວ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕຸສິຕວິມາເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ອຖສ຺ສາ ປິຕາ ຕໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ສກລສຣີເຣນ ໂລຫິຕມກ຺ຂິເຕນ ປຕິຕ຺ວາ ມຕໍ ອທ຺ທສຯ ອຖສ຺ສ ມຫາໂສໂກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ໂສ ‘‘ນ ມມ ໂສກໍ ອຎ຺ໂຎ ນິພ຺ພາເປຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີ’’ຕິ ໂຣທນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ໂສກໍ ເມ ນິພ຺ພາເປຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ‘‘ມາ ໂສຈິ, ອຸປາສກຯ ອນມຕຄ຺ຄສ຺ມິຎ຺ຫິ ສໍສາເຣ ຕວ ເອວເມວ ຘີຕຸ ມຣຓກາເລ ປຄ຺ຆຣິຕອສ຺ສຸ ຈຕຸນ຺ນໍ ມຫາສມຸທ຺ທານໍ ອຸທກໂຕ ອຕິເຣກຕຣ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອນມຕຄ຺ຄກຖໍ ກເຖສິ ຯ ໂສ ຕນຸຠູຕໂສໂກ ສຕ຺ຖາຣໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປໂທ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓີຕິຯ

ເປສກາຣຘີຕາວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍຯ

໙ຯ ຕິໍສຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ຫໍສາທິຈ຺ຈປເຖຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຕິໍສ ຠິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ເອກສ຺ມິຎ຺ຫິ ທິວເສ ຕິໍສມຕ຺ຕາ ທິສາວາສິກາ ຠິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິໍສຸຯ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ສຕ຺ຖຸ ວຕ຺ຕກຣຓເວລາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຖາຣາ ອິເມຫິ ສທ຺ຘິໍ ປຏິສນ຺ຖາເຣ ກເຕ ວຕ຺ຕໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ອຏ຺ຐາສິຯ ສຕ຺ຖາປິ ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ປຏິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ເຕສໍ ສາຣຓີຍຘມ຺ມໍ ກເຖສິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເຕ ສພ຺ເພປິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອາກາເສນ ອຄມິໍສຸຯ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ເຕສຸ ຈິຣາຍນ຺ເຕສຸ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິທາເນວ ຕິໍສມຕ຺ຕາ ຠິກ຺ຂູ ອາຄຕາ, ເຕ ກຸຫິ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ຄຕາ, ອານນ຺ທາ’’ຕິຯ ‘‘ກຕເຣນ ມຄ຺ເຄນ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອາກາເສນານນ຺ທາ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ປນ ເຕ, ຠນ຺ເຕ, ຂີຓາສວາ’’ຕິ? ‘‘ອາມານນ຺ທ, ມມ ສນ຺ຕິເກ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕາ’’ຕິຯ ຕສ຺ມິໍ ປນ ຂເຓ ອາກາເສນ ຫໍສາ ອາຄມິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຍສ຺ສ ໂຂ ປນານນ຺ທ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ອິທ຺ຘິປາທາ ສຸຠາວິຕາ, ໂສ ຫໍສາ ວິຍ ອາກາເສນ ຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໕ຯ

‘‘ຫໍສາທິຈ຺ຈປເຖ ຍນ຺ຕິ, ອາກາເສ ຍນ຺ຕິ ອິທ຺ຘິຍາ;

ນີຍນ຺ຕິ ຘີຣາ ໂລກມ຺ຫາ, ເຊຕ຺ວາ ມາຣໍ ສວາຫິນິ’’ນ຺ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ອິເມ ຫໍສາ ອາທິຈ຺ຈປເຖ ອາກາເສ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ເຍສໍ ອິທ຺ຘິປາທາ ສຸຠາວິຕາ, ເຕປິ ອາກາເສ ຍນ຺ຕິ ອິທ຺ຘິຍາຯ ຘີຣາ ປຓ຺ຑິຕາ ສວາຫິນີ ມາຣໍ ເຊຕ຺ວາ ອິມມ຺ຫາ ວຏ຺ຏໂລກາ ນີຍນ຺ຕິ, ນິພ຺ພານໍ ປາປຸຓນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິຯ

ຕິໍສຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ອຏ຺ຐມໍຯ

໙ຯ ຈິຎ຺ຈມາຓວິກາວຕ຺ຖຸ

ເອກໍຘມ຺ມນ຺ຕິ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈິຎ຺ຈມາຓວິກໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ປຖມໂພທິຍຎ຺ຫິ ທສພລສ຺ສ ປຸຖຸຠູເຕສຸ ສາວເກສຸ ອປ຺ປມາເຓສຸ ເທວມນຸສ຺ເສສຸ ອຣິຍຠູມິໍ ໂອກ຺ກນ຺ເຕສຸ ປຕ຺ຖເຏ ຄຸຓສມຸທເຍ ມຫາລາຠສກ຺ກາໂຣ ອຸທປາທິຯ ຕິຕ຺ຖິຍາ ສູຣິຍຸຄ຺ຄມເນ ຂຊ຺ໂຊປນກສທິສາ ອເຫສຸໍ ຫຕລາຠສກ຺ກາຣາຯ ເຕ ອນ຺ຕຣວີຖິຍໍ ຐຕ຺ວາ "ກິໍ ສມໂຓ ໂຄຕໂມວ ພຸທ຺ໂຘ, ມຍມ຺ປິ ພຸທ຺ຘາ, ກິໍ ຕສ຺ເສວ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລເມວ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ເທຖ ສກ຺ກໂຣຖາ"ຕິ ເອວໍ ມນຸສ຺ເສ ວິຎ຺ຎາເປນ຺ຕາປິ ລາຠສກ຺ກາຣໍ ອລຠິຕ຺ວາ ຣໂຫ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ "ເກນ ນຸ ໂຂ ອຸປາເຍນ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ມນຸສ຺ສານໍ ອນ຺ຕເຣ ອວຓ຺ຓໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ລາຠສກ຺ກາຣໍ ນາເສຍ຺ຍາມາ"ຕິ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸຯ

ຕທາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ຈິຎ຺ຈມາຓວິກາ ນາເມກາ ປຣິພ຺ພາຊິກາ ອຸຕ຺ຕມຣູປທຣາ ໂສຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕາ ເທວຈ຺ຉຣາ ວິຍຯ ອສ຺ສາ ສຣີຣໂຕ ຣສ຺ມິໂຍ ນິຈ຺ຉຣນ຺ຕິຯ ອເຖໂກ ຂຣມນ຺ຕີ ເອວມາຫ – "ຈິຎ຺ຈມາຓວິກໍ ປຏິຈ຺ຈ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ອວຓ຺ຓໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ລາຠສກ຺ກາຣໍ ນາເສສ຺ສາມາ"ຕິຯ ເຕ "ອຕ຺ເຖໂກ ອຸປາໂຍ"ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິໍສຸຯ ອຖ ສາ ຕິຕ຺ຖິຍາຣາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ, ຕິຕ຺ຖິຍາ ຕາຍ ສທ຺ຘິໍ ນ ກເຖສຸໍຯ ສາ "ໂກ ນຸ ໂຂ ເມ ໂທໂສ"ຕິ ຍາວຕຕິຍໍ "ວນ຺ທາມິ, ອຍ຺ຍາ"ຕິ ວຕ຺ວາ, "ອຍ຺ຍາ, ໂກ ນຸ ໂຂ ເມ ໂທໂສ, ກິໍ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ນ ກເຖຖາ"ຕິ ອາຫຯ "ຠຄິນິ, ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ອມ຺ເຫ ວິເຫຐຍນ຺ຕໍ ຫຕລາຠສກ຺ກາເຣ ກຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ຕໍ ນ ຊານາສີ"ຕິ? "ນ ຊານາມິ, ອຍ຺ຍາ, ກິໍ ປເນຕ຺ຖ ມຍາ ກຕ຺ຕພ຺ພ"ນ຺ຕິຯ "ສເຈ ຕ຺ວໍ, ຠຄິນິ, ອມ຺ຫາກໍ ສຸຂມິຈ຺ຉສິ, ອຕ຺ຕານໍ ປຏິຈ຺ຈ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ອວຓ຺ຓໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ລາຠສກ຺ກາຣໍ ນາເສຫີ"ຕິຯ

ສາ "ສາຘຸ, ອຍ຺ຍາ, ມຍ຺ຫໍເວໂສ ຠາໂຣ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກມິຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖິມາຍາສຸ ກຸສລຕາຍ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສາວຕ຺ຖິວາສີນໍ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ເຊຕວນາ ນິກ຺ຂມນສມເຍ ອິນ຺ທໂຄປກວຓ຺ຓໍ ປຏໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາລາທິຫຕ຺ຖາ ເຊຕວນາຠິມຸຂີ ຄຈ຺ຉຕິຯ "ອິມາຍ ເວລາຍ ກຸຫິໍ ຄຈ຺ຉສີ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, "ກິໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ມມ ຄມນຏ຺ຐາເນນາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ເຊຕວນສມີເປ ຕິຕ຺ຖິຍາຣາເມ ວສິຕ຺ວາ ປາໂຕວ "ອຄ຺ຄຸປຏ຺ຐານໍ ວນ຺ທິສ຺ສາມາ"ຕິ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມນ຺ເຕສຸ ອຸປາສກຊເນສຸ ເຊຕວນສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ວຸຏ຺ຐາ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປວິສຕິຯ "ກຸຫິໍ ວຸຏ຺ຐາສີ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, "ກິໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ມມ ວຸຏ຺ຐຏ຺ຐາເນນາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ມາສຑ຺ຒມາສຈ຺ຈເຍນ ປຸຈ຺ຉິຍມານາ ເຊຕວເນ ສມເຓນ ໂຄຕເມນ ສທ຺ຘິໍ ເອກຄນ຺ຘກຸຏິຍາ ວຸຏ຺ຐາມ຺ຫີຕິຯ ປຸຖຸຊ຺ຊນານໍ "ສຈ຺ຈໍ ນຸ ໂຂ ເອຕໍ, ໂນ"ຕິ ກງ຺ຂໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ເຕມາສຈຕຸມາສຈ຺ຈເຍນ ປິໂລຕິກາຫິ ອຸທຣໍ ເວເຐຕ຺ວາ ຄພ຺ຠິນິວຓ຺ຓໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອຸປຣິ ຣຕ຺ຕປຏໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ "ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ປຏິຈ຺ຈ ຄພ຺ໂຠ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ"ຕິ ອນ຺ຘພາເລ ສທ຺ທຫາເປຕ຺ວາ ອຏ຺ຐນວມາສຈ຺ຈເຍນ ອຸທເຣ ທາຣຸມຓ຺ຑລິກໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອຸປຣິ ປຏໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖປາທປິຏ຺ຐິໂຍ ໂຄຫນຸເກນ ໂກຏ຺ຏາເປຕ຺ວາ ອຸສ຺ສເທ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ກິລນ຺ຕິນ຺ທ຺ຣິຍາ ຫຸຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຕຖາຄເຕ ອລງ຺ກຕຘມ຺ມາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ເຕ ຘມ຺ມສຠໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຸຣໂຕ ຐຕ຺ວາ, "ມຫາສມຓ, ມຫາຊນສ຺ສ ຕາວ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ, ມຘຸໂຣ ເຕ ສທ຺ໂທ, ສມ຺ຜຸສິຕໍ ທນ຺ຕາວຣຓໍຯ ອຫໍ ປນ ຕໍ ປຏິຈ຺ຈ ຄພ຺ຠໍ ລຠິຕ຺ວາ ປຣິປຸຓ຺ຓຄພ຺ຠາ ຊາຕາ, ເນວ ເມ ສູຕິຆຣໍ ຊານາສິ, ສປ຺ປິເຕລາທີນິ ສຍໍ ອກໂຣນ຺ໂຕ ອຸປຏ຺ຐາການມ຺ປິ ອຎ຺ຎຕຣໍ ໂກສລຣາຊານໍ ວາ ອນາຖປິຓ຺ຑິກໍ ວາ ວິສາຂໍ ອຸປາສິກໍ ວາ 'ອິມິສ຺ສາ ຈິຎ຺ຈມາຓວິກາຍ ກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ກໂຣຫີ'ຕິ ນ ວເທສິ, ອຠິຣມິຕຸໍເຍວ ຊານາສິ, ຄພ຺ຠປຣິຫາຣໍ ນ ຊານາສີ"ຕິ ຄູຖປິຓ຺ຑໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຈນ຺ທມຓ຺ຑລໍ ທູເສຕຸໍ ວາຍມນ຺ຕີ ວິຍ ປຣິສມຊ຺ເຌ ຕຖາຄຕໍ ອກ຺ໂກສິຯ ຕຖາຄໂຕ ຘມ຺ມກຖໍ ຐເປຕ຺ວາ ສີໂຫ ວິຍ ອຠິນທນ຺ໂຕ, "ຠຄິນິ, ຕຍາ ກຖິຕສ຺ສ ຕຖຠາວໍ ວາ ວິຕຖຠາວໍ ວາ ອຫເມວ ຈ ຕ຺ວຎ຺ຈ ຊານາມາ"ຕິ ອາຫຯ "ອາມ, ມຫາສມຓ, ຕຍາ ຈ ມຍາ ຈ ຎາຕກາຣເຓເນຕໍ ຊາຕ"ນ຺ຕິຯ

ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ສກ຺ກສ຺ສ ອາສນໍ ອຸຓ຺ຫາກາຣໍ ທສ຺ເສສິຯ ໂສ ອາວຊ຺ຊມາໂນ "ຈິຎ຺ຈມາຓວິກາ ຕຖາຄຕໍ ອຠູເຕນ ອກ຺ໂກສຕີ"ຕິ ຎຕ຺ວາ "ອິທໍ ວຕ຺ຖຸໍ ໂສເຘສ຺ສາມີ"ຕິ ຈຕູຫິ ເທວປຸຕ຺ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ອາຄມິຯ ເທວປຸຕ຺ຕາ ມູສິກໂປຕກາ ຫຸຕ຺ວາ ທາຣຸມຓ຺ຑລິກສ຺ສ ພນ຺ຘນຣຊ຺ຊເກ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ຉິນ຺ທິໍສຸ, ປາຣຸຕປຏໍ ວາໂຕ ອຸກ຺ຂິປິ, ທາຣຸມຓ຺ຑລິກໍ ປຕມານໍ ຕສ຺ສາ ປາທປິຏ຺ຐິຍໍ ປຕິ , ອຸໂຠ ອຄ຺ຄປາທາ ຉິຊ຺ຊິໍສຸຯ ມນຸສ຺ສາ "ຘິ ກາລກຓ຺ຓີ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘໍ ອກ຺ໂກສີ"ຕິ ສີເສ ເຂລໍ ປາເຕຕ຺ວາ

ເລຫຸຫຸທຫຸຫາທິຫຸຕາ ເຊຕວນາ ນິຫຣີສຸ. ອຖສຸສາ ຕຖາຄຕສຸສ ຈກຸຂຸປຖໍ ອຕິກຸກນຸຕກາເລ ມຫາປຖວີ ກິຊຊິຕຸວາ ວິວຣມ ທາສິ, ອວີຈິໂຕ ອຄຸຄິຊາລາ ອຸຜຸຄຫິ. ສາ ກຸລທຕຸຕິຍໍ ກມຸພລໍ ປາຣຸປມານາ ວິຍ ຄນຸຕຸວາ ອວີຈິມຸຫິ ນິພຸພຕຸຕິ. ອລຸລຕິຕຸຖິ ຍານໍ ລາກສກຸກາໂຣ ປຣິຫາຍິ, ທສພລສຸສ ກິຍຸໂຍໂສມຕຸຕາຍ ວຫຸຌີ. ປຸນທິວເສ ຆມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຜຸຖາເປສຸໍ, ''ອາວຸໂສ, ຈິຌຸຈມາຕວິກາ ເອວໍ ອຸລຸອາຣຄຸຕໍ ອຄຸຄທກຸຂິເຕຍຸຍໍ ສມຸມາສມຸພຸທຸສໍ ອກູເຕນ ອກຸໂກສິຕຸວາ ມຫາວິນາສໍ ປຕຸຕາ''ຕິ. ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸຈິຕຸວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພປີ ເອສາ ມໍ ອກູເຕນ ອກຸໂກສິຕຸວາ ວິນາສໍ ປຕຸຕາເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ –

''ນາທຜຸຖາ ປຣໂຕ ໂທສໍ, ອຕຸໍ ຖູລານິ ສພຸພໂສ;

ອິສຸສໂຣ ປຕເຍ ທຕຸທໍ, ສາມໍ ອປຸປຜິເວກຸຂິຍາ''ຕິ. –

ອິມໍ ທຸວາທສນິປາເຕ ມຫາປທຸມຊາຕກໍ (ຊາ. ໑.໑໘.໑໐໖) ວິຕຸຖາເຣຕຸວາ ກເຖສິ –

ຕທາ ກິເຣສາ ມຫາປທຸມກຸມາຣສຸສ ໂພຂິສຕຸຕສຸສ ມາຕຸ ສປຕຸຕີ ຣຌຸໂຌ ອຄຸຄມເຫສີ ຫຸຕຸວາ ມຫາສຕຸຕໍ ອສທຸຆມຸເມນ ນິມນຸເຕຕຸວາ ຕສຸສ ມນໍ ອລກິຕຸວາ ອຕຸຕນາວ ອຕຸຕນິ ວິປຸປກາຣໍ ກຕຸວາ ຄິລານາລຍໍ ທສຸເສຕຸວາ ''ຕວ ປຸຕຸໂຕ ມໍ ອນິຈຸຌນຸຕີ ອິມໍ ວິປຸປກາຣໍ ປາເປສີ''ຕິ ຣຌຸໂຌ ອາໂຣເຈສີ. ຣາຊາ ກຸທຸໂຘ ມຫາສຕຸຕໍ ໂຈຣປປາເຕ ຂິປີ. ອຖ ນໍ ປພຸພຕກຸຈຸຌິຍໍ ອທິວຕຸຖາ ເທວຕາ ປຜິຄຸຄເຫຕຸວາ ນາຄຣາຊສຸສ ຜຕາຄພຸເກ ປຕິຜຸຖເປສີ. ນາຄຣາຊາ ຕໍ ນາຄກວນໍ ເນຕຸວາ ອຸປຑຸຌຣຊເຊນ ສມຸມາເນສີ. ໂສ ຕຕຸຖ ສໍວຈຸຌຣໍ ວສິຕຸວາ ປພຸພຊິຕຸກາໂມ ຫິມວນຸຕປຸປເທສໍ ປຕຸວາ ປພຸພຊິຕຸວາ ຊານາກິຌຸຌາໂຍ ນິພຸພຕຸເຕສີ. ອຖ ນໍ ເອໂກ ວນຈໂຣ ທິສຸວາ ຣຌຸໂຌ ອາໂຣເຈສີ. ຣາຊາ ຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ກຕປຜິສນຸຖາໂຣ ສພຸພໍ ຕໍ ປວຕຸຕີ ຌຕຸວາ ມຫາສຕຸຕໍ ຣຊເຊນ ນິມນຸເຕຕຸວາ ເຕນ ''ມຍຸຫໍ ຣຊເຊນ ກິຈຸຈໍ ນຕຸຖິ, ຕຸວໍ ປນ ທສ ຣາຊຆມຸເມ ອໂກເປຕຸວາ ອຄຕິຄມນໍ ປຫາຍ ຆມຸເມນ ຣຊຊໍ ກາເຣຫີ''ຕິ ໂອວທິໂຕ ອຸຜຸຖາຍາສນາ ໂຣທິຕຸວາ ນຄຣໍ ຄຈຸຌນຸໂຕ ອນຸຕຣາມຄຸເຄ ອມຈຸເຈ ປຸຈຸຌິ – ''ອຫໍ ກໍ ນິສຸສາຍ ເອວໍ ອາຈາຣສມຸປນຸເນນ ປຸຕຸເຕນ ວິໂຍຄໍ ປຕຸໂຕ''ຕິ? ''ອຄຸຄມເຫສີ ນິສຸສາຍ, ເທວາ''ຕິ. ຣາຊາ ຕໍ ອຸທຸສໍປາທໍ ຄເຫຕຸວາ ໂຈຣປປາເຕ ຂິປາເປຕຸວາ ນຄຣໍ ປວິສິຕຸວາ ຆມຸເມນ ຣຊຊໍ ກາເຣສີ. ຕທາ ມຫາປທຸມກຸມາໂຣ ສຕຸຖາ ອໂຫສິ, ມາຕຸ ສປຕຸຕີ ຈິຌຸຈມາຕວິກາຕິ.

ສຕຸຖາ ອິມມຕຸຖໍ ປກາເສຕຸວາ, ''ກິກຸຂເວ, ເອກໍ ຆມຸມລຸຫິ ສຈຸຈວຈນໍ ປຫາຍ ມຸສາວາເທ ປຕິຜຸຖິຕານໍ ວິສຸສຜຸຖປຣໂລການໍ ອກາຕຸຕພຸພປາປກມຸມໍ ນາມ ນຕຸຖີ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໖.

''ເອກໍ ຆມຸມໍ ອຕີຕສຸສ, ມຸສາວາທິສຸສ ຊນຸຕຸໂນ;

ວິຕິຕຸຕປຣໂລກສຸສ, ນຕຸຖິ ປາປໍ ອກາຣິຍ''ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ເອກໍ ຆມຸມນຸຕິ ສຈຸຈໍ. ມຸສາວາທິສຸສາຕິ ຍສຸສ ທສສຸ ວຈເນສຸ ເອກມຸປີ ສຈຸຈໍ ນຕຸຖີ, ເອວຣູປສຸສ ມຸສາວາທີໂນ . ວິຕິຕຸຕປຣໂລກສຸສາຕິ ວິສຸສຜຸຖປຣໂລກສຸສ. ເອວຣູໂປ ຫິ ມນຸສຸສສມຸປຕຸຕີ ເທວສມຸປຕຸຕີ ອວສາເນ ນິພຸພານສມຸປຕຸຕີນຸຕິ ອິມາ ຕິສຸໂສປີ ສມຸປຕຸຕິໂຍ ນ ປສຸສຕິ. ນຕຸຖິ ປາປນຸຕິ ຕສຸສ ເອວຣູປສຸສ ອິທໍ ນາມ ປາປໍ ອກາຕຸຕພຸພນຸຕິ ນຕຸຖີ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຸໍສູຕິ.

ຈິຌຸຈມາຕວິກາວຕຸຖຸ ນວມໍ.

໑໐. ອສທິສທານວຕຸຖຸ

ນເວ ກທຣິຍາຕິ ອິມំ ສມ຺ມເທສນំ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອສທິສທານំ ອາຣພ຺ພ ກເຖສិ។

ເອກສ຺ມិញ຺ហិ ສມເຍ ສຕ຺ຖາ ຈາຣិກំ ຈຣិຕ຺ວາ ປញ຺ຈສតភិក຺ខុປរិវាໂຣ ເຊຕວនំ ປាវិសិ។ ຣາຊາ ວិហារំ គន຺ត຺វា ສຕ຺ຖາຣំ និមន຺តេត຺វា ປຸນທិວເສ អាគន຺តុកទានំ ສຊ຺ເຊត຺វា "ທານំ ເມ ປស຺សន຺តូ"តិ នាគរេ ປក຺ໂកសិ។ នាគរា អាគន຺ត຺វា រញ຺ໂញ ທານំ ທិស຺វា ປຸນທិວເສ ສຕ຺ຖາຣំ និមន຺តេត຺វា ທານំ ສຊ຺ເຊត຺វា "អម຺ហាកម຺បិ ທານំ, ເທໂວ, ປស຺សតូ"តិ រញ຺ໂញ ປហិណិំសុ។ ຣາຊາ ເຕសំ ທານំ ທិស຺វា "ឥមេហិ មម ທានโต ឧត຺តរិតរំ ກតំ, ປុន ທានំ ករិស຺សាមិ"តិ ປុនទិវសេបិ ທານំ ສຊ຺ເຊສិ។ នាគរាបិ តំ ທិស຺វា ປុនទិវសេ សជ຺ជយិំសុ។ ເອວំ ເນວ ຣາຊາ នាគរេ ປរាជេតុំ សក຺ໂកតិ, ន នាគរា ຣາຊានំ។ អថ ឆដ຺ເຖ វារេ នាគរា សតគុណំ សហស຺សគុណំ វឌ຺ឍេត຺វា យថា ន សក຺កា ໂហតិ "ឥទំ នាម ឥមេសំ ທាເន នត຺ថិ"តិ វត຺តុំ, ເອວំ ທានំ សជ຺ជយិំសុ។ ຣາຊາ តំ ທិស຺វា "សចាហំ ឥមេសំ ທານໂຕ ឧត຺តរិតរំ ກាតុំ ន សក຺ខិស຺សាមិ, កិំ មេ ជីវិតេនា"តិ ឧបាយំ ຈិន຺តេន຺ໂຕ និប຺ជ຺ជិ។ អថ នំ មល຺លិកា ເທវី ឧបស຺ង្កមិត຺វា, "កស຺មា, មហារាជ, ເອວំ និប຺ន຺ໂនសិ, ເກន ເຕ ឥន຺ទ຺រិយានិ កិលន຺តានិ វិយា"តិ ປុច຺ឆិ។ ຣາຊາ អាហ – "ន ទានិ ត຺វំ, ເທវិ, ជានាសី"តិ។ "ន ជានាមិ, ເທវា"តិ។ ໂສ តស຺សា តមត຺ថំ អារោចេសិ។

អថ នំ មល຺លិកា អាហ – "ເທວ, មា ຈិន຺តយិ, កហំ តយា បថវិស຺សៃរ ຣາຊា នាគរេហិ បរាជិយមានៃ ទិដ຺ឋបុព຺ໂព វា សុតបុព຺ໂព វា, អហំ ເຕ ທានំ សំវិទហិស຺សាមី"តិ។ ឥតិស຺ស អសទិសទានំ សំវិទហិតុកាមតាយ ເອວំ វត຺វា, មហារាជ, សាលកល຺យាណិបទរេហិ បញ຺ចន຺នំ ភិក຺ខុសតានំ អន຺ໂត អាវដ຺ເដ និសីទនមណ຺ឌបំ ការេហិ, សេសា ពហិអាវដ຺ເដ និសីទិស຺សន຺តិ។ បញ຺ច សេតច຺ឆត຺តសតានិ ការេហិ, តានិ គហេត຺វា បញ຺ចសតា ហត຺ថិ បញ຺ចន຺នំ ភិក຺ខុសតានំ មត຺ថកេ ធារយមានា ឋស຺សន຺តិ។ អដ຺ឋ វា ទស វា រត຺តសុវណ຺ណនាវាໂយ ការេហិ, តា មណ຺ឌបមជ຺ເឈ ភវិស຺សន຺តិ។ ទ຺វិន຺នំ ទ຺វិន຺នំ ភិក຺ខូនំ អន຺តរេ ເອកេកា ខត຺តិយធីតា និសីទិត຺វា គន຺ធេ បិំសិស຺សតិ, ເອកេកា ខត຺តិយធីតា ពីជនំ អាទាយ ទ຺វេ ទ຺វេ ភិក຺ខូ ពីជមានា ឋស຺សតិ, សេសា ខត຺តិយធីតរោ បិំសេ បិំសេ គន຺ធេ ហរិត຺វា សុវណ຺ណនាវាសុ បក຺ខិបិស຺សន຺តិ, តាសុ ເອកច຺ចា ខត຺តិយធីតរោ នីលុប຺បលកលាបេ គហេត຺វា សុវណ຺ណនាវាសុ បក຺ខិត຺តគន຺ធេ អាលោលេត຺វា វាសំ គាហាបេស຺សន຺តិ។ នាគរានញ຺ហិ ເនវ ខត຺តិយធីតរោ អត຺ថិ, ន សេតច຺ឆត຺តានិ, ន ហត຺ថិໂນ ຈ។ ឥមេហិ ការណេហិ នាគរា បរាជិស຺សន຺តិ, ເອວំ ករោហិ, មហារាជាតិ។ ຣາຊາ "សាធុ, ເທវិ, កល຺យាណំ ເຕ កថិត"ន຺តិ តាយ កថិតនិយាមេន សព຺ពំ ការេសិ។ ເອកស຺ស បន ភិក຺ខុໂន ເອໂກ ហត຺ថិ ນប຺ប໌ហោសិ។ អថ ຣາຊា មល຺លិកំ អាហ – "កទ຺ເទ, ເອកស຺ស ភិក຺ខុໂນ ເອໂក ហត຺ថិ នប຺ប໌ហោតិ, កិំ ករិស຺សាមា"តិ។ "កិំ, ເທວ, បញ຺ច ហត຺ថិសតានិ នត຺ថី"តិ? "អត຺ថិ, ເທវិ, អវសេសា ទុដ຺ឋហត຺ថិໂນ, ເຕ ភិក຺ខូ ទិស຺វាវ ເវរម຺ភវាតា វិយ ចណ຺ឌា ໂហន຺តី"តិ។ "ເທວ, អហំ ເອកស຺ស ទុដ຺ឋហត຺ថិໂປតកស຺ស ឆត຺តំ គហេត຺វា ឋាតព຺ពដ຺ឋានំ ជានាមី"តិ។ "កត຺ថ នំ ឋបេស຺សាមា"តិ? "អយ຺យស຺ស អង຺គុលិមាលស຺ស សន຺តិເກ"តិ។ ຣາຊາ តថា ការេសិ។ ហត຺ថិໂປតໂក វាលធិំ អន຺តរសត຺ថិម຺ហិ បក຺ខិបិត຺វា ឧໂភ កណ຺ເណ បាតេត຺វា អក຺ខីនិ និមីលេត຺វា អដ຺ឋាសិ។ មហាជໂນ "ເອវរូបស຺ស នាម ຈណ຺ឌហត຺ថិໂນ អយមាការោ"តិ ហត຺ថិមេវ ໂອໂលເກសិ។

ຣາຊາ ພຸທ຺ធប຺បមុខំ ភិក຺ខុសង຺ឃំ បរិវិសិត຺វា សត຺ថារំ វន຺ទិត຺វា, "ភន຺ເត, យំ ឥមស຺មិំ ទានគ຺គេ កប຺បិយកណ຺ឌំ វា អកប຺បិយកណ຺ឌំ វា, សព຺ពំ តំ តុម຺ហាកមេវ ទម຺មី"តិ អាហ ។ តស຺មិំ បន ទានេ ເອកទិវសេនេវ បរិច຺ចត຺តំ ចុទ຺ទសໂកដិធនំ ໂហតិ។ សត຺ថុ បន សេតច຺ឆត຺តំ និសីទនបល຺លង຺ໂក អាធារໂក បាទបីឋិកាតិ ចត຺តារិ អនគ຺ឃានេវ។ បុន ເອវរូបំ កត຺វា ພຸທ຺ធានំ ទានំ នាម ទាតុំ សមត຺ໂថ នាໂហសិ, ເតនេវ តំ "អសទិសទាន"ន຺តិ បញ຺ញាយិ។ តំ កិរ សព຺ពពុទ຺ធានំ ເອកវារំ ໂហតិ ເយវ, សព຺ពេសំ បន ឥត຺ថិເយវ សំវិទហតិ។ រញ຺ໂញ បន កាលោ ຈ ជុណ຺ໂហ ចាតិ ទ຺វេ អមច຺ចា អហេសុំ។ ເតសុ កាលោ ຈិន຺តេសិ – "អໂហ ຣາជកុលស຺ស បរិហានិ, ເອកទិវសេនេវ ចុទ຺ទសໂកដិធនំ ខយំ គច຺ឆតិ, ឥមេ ឥមំ ទានំ ភុញ຺ជិត຺វា គន຺ត຺វា និប຺ន຺នា និទ຺ទាយិស຺សន຺តិ, អໂហ នដ຺ឋំ ຣາជកុល"ន຺តិ។ ជុណ຺ໂហ ຈិន຺តេសិ – "អໂហ រញ຺ໂញ ទានំ សុទិន຺នំ។ ន ហិ សក຺កា ຣາជភាវេ អដ຺ឋិເតន ເອວរូបំ ទាតុំ, សព຺ពសត຺តានំ បត຺តិំ អទេន຺ໂត នាម នត຺ថិ, អហំ បនិទំ ទានំ អនុໂមទាមី"តិ។

សត຺ថុ កត຺តកិច຺ចាវសាເន ຣາຊា អនុໂមទនត຺ថាយ បត຺តំ គណ຺ហិ។ សត຺ថា ຈិន຺តេសិ – "រញ຺ញា មហោឃំ បវត຺តេន຺តេន វិយ មហាទានំ ទិន຺នំ, អសក຺ខិ នុ ខោ មហាជໂນ ຈិត຺តំ បសាទេតុំ, ឧទាហុ ໂន"តិ។ ໂສ ເຕសំ អមច຺ចានំ ຈិត຺តាចារំ ញត຺វា "សចេ រញ຺ໂញ ទានានុច຺ឆវិកំ អនុໂមទនំ ករិស຺សាមិ, កាលស຺ស មុទ຺ធា សត຺តធា ផលិស຺សតិ, ជុណ຺ໂហ ໂសតាបត຺តិផលេ បតិដ຺ឋហិស຺សតី"តិ ញត຺វា កាលេ អនុកម຺បំ បដិច຺ច ເອវរូបំ ទានំ ទត຺វា ឋិតស຺ស រញ຺ໂញ ចតុប຺បទិកំ គាថមេវ វត຺វា ឧដ຺ឋាយាសនា

ວິຫາຣໍ ຄໂຕ ภิกฺขู ອງຄຸລິມາລໍ ປຸຈຸຈິສຸ – ''ນ ກິ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ທຸຜຸຖຫຕຸຖີ ລຕຸຕໍ ສາເຣຕຸວາ ກິຕໍ ທິສຸວາ ກາຢີ''ຕິ? ''ນ ກາຢີ, ອາວຸໂສ''ຕິ ເຕ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ອາຫໍສຸ – ''ອງຄຸລິມາໂລ, ກນຸເຕ, ອລຸລໍ ພຸຍາກໂຣສີ''ຕິ ສຕຸຖາ ''ນ, ภิกฺขเว , ອງຄຸລິມາໂລ ກາຍຕີ ຊີຕາສເວົາສກາບລຸທີ ອນຸຕເຣ ເຊຜຸຖເກົາສກາ ມມ ປຸຕຸຕສທິສາ ภิกฺขู ນ ກາຍນຸຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ພຸຣາຫຸມຕາວຄຸເຄ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

''ອຸສກໍ ປວຣໍ ວີຣໍ, ມເຫສີ ວິຊິຕາວິນໍ;

ອເນຊໍ ນຸຫາຕກໍ ພຸທຸສໍ, ຕມຫໍ ພຸຣູມິ ພຸຣາຫຸມຕ''ນຸຕິ (ສ ປ ໔໘໘; ສຸ ນິ ໖໔໑);

ຣາຊາປີ ໂຫມນສຸສປຸປຕຸໂຕ ''ເອວຣູປາຍ ນາມ ປຣິສາຍ ທານໍ ທຕຸວາ ກິຕສຸສ ມຍຸຫໍ ອນຸຈຸຉວິກໍ ອນຸໂມທນໍ ອກຕຸວາ ຄາຖ ເມວ ວຕຸວາ ສຕຸຖາ ອຸຜຸຖາຍາສນາ ຄໂຕ ມຍາ ສຕຸຖຸ ອນຸຈຸຉວິກໍ ທານໍ ອກຕຸວາ ອນນຸຈຸຉວິກໍ ກຕໍ ກວິສຸສຕີ , ກປຸປີຍກຕຸຫໍ ອທຕຸວາ ອກປຸປີຍກຕຸຫໍ ວາ ທິນຸນໍ ກວິສຸສຕີ, ສຕຸຖາຣາ ເມ ກຸປີເຕນ ກວິຕພຸພໍ ເອວລຸທີ ອສທິສທານໍ ນາມ, ທານານຸຣູປໍ ອນຸໂມທນໍ ກາຕຸໍ ວຜຸຜຕີ''ຕິ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ເອຕທໂວຈ – ''ກິ ນຸ ໂຂ ເມ, ກນຸເຕ, ທາຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ທານໍ ນ ທິນຸນໍ, ອຸທາຫຸ ທານານຸຣູປໍ ກປຸປີຍກຕຸຫໍ ອທຕຸວາ ອກປຸປີຍກຕຸຫເມວ ທິນຸນ''ນຸຕິ ''ກິເມຕໍ , ມຫາຣາຊາ''ຕິ? ''ນ ເມ ຕຸມຸເຫຫີ ທານານຸຈຸຉວິກາ ອນຸໂມທນາ ກຕາ''ຕິ? ''ມຫາຣາຊ, ອນຸຈຸຉວິກເມວ ເຕ ທານໍ ທິນຸນໍ ເອຕລຸທີ ອສທິສທານໍ ນາມ, ເອກສຸສ ພຸທຸສສຸສ ເອກວາຣເມວ ສກຸກາ ທາຕຸໍ, ປຸນ ເອວຣູປໍ ນາມ ທານໍ ທຸທຸທທ''ນຸຕິ ''ອຖ ກສຸມາ, ກນຸເຕ, ເມ ທານານຸຣູປໍ ອນຸໂມທນໍ ນ ກຣິຕຸຖາ''ຕິ? ''ປຣິສາຍ ອສຸທຸສຕຸຕາ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ ''ໂກ ນຸ ໂຂ, ກນຸເຕ, ປຣິສາຍ ໂທໂສ''ຕິ? ອຖສຸສ ສຕຸຖາ ທຸວິນຸນມຸປີ ອມຈຸຈານໍ ຈິຕຸຕາຈາຣໍ ອາໂຣເຈຕຸວາ ກາລຸເອ ອນຸກມຸປີ ປຜິຈຸຈ ອນຸໂມທນາຍ ອກຕກາວໍ ອາຈິກຸຂີ ຣາຊາ ''ສຈຸຈໍ ກີຣ ເຕ, ກາລຸອ, ເອວໍ ຈິນຸຕິຕ''ນຸຕີ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ສຈຸຈ''ນຸຕີ ວຸຕຸເຕ ''ຕວ ສນຸຕກໍ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ມມ ປຸຕຸຕທາເຣຫີ ສທຸສີ ມຍີ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕກໍ ເທນຸເຕ ຕຸຍຸຫໍ ກາ ປີລຸອາ ຄຈຸຉ, ໂກ, ຍໍ ເຕ ມຍາ ທິນຸນໍ, ຕໍ ທິນຸນເມວ ໂຫຕຸ, ຣຜຸຖໂຕ ປນ ເມ ນິກຸຂມາ''ຕິ ຕໍ ຣຜຸຖາ ນີຫຣິຕຸວາ ຊຸຕຸຫໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ''ສຈຸຈໍ ກີຣ ເຕ ເອວໍ ຈິນຸຕິຕ''ນຸ ຕີ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ສຈຸຈ''ນຸຕີ ວຸຕຸເຕ, ''ສາທຸ, ມາຕຸລ, ປສນຸໂນສຸມິ, ຕຸວໍ ມມ ປຣິຊນໍ ຄເຫຕຸວາ ມຍາ ທິນຸນນິຍາເມເນວ ສຕຸຕ ທິວສານິ ທານໍ ເທຫີ''ຕິ ສຕຸຕາຫໍ ຣຊຸຊໍ ນິຍຸຍາເທຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອາຫ – ''ປສຸສຖ, ກນຸເຕ, ພາລສຸສ ກຣຕໍ, ມຍາ ເອວໍ ທິນຸນທາເນ ປຫາຣມທາສີ''ຕິ ສຕຸຖາ ''ອາມ, ມຫາຣາຊ, ພາລາ ນາມ ປຣສຸສ ທານໍ ອນກິນນຸທິຕຸວາ ທຸຄຸຄຕິປຣາຍຕາ ໂຫນຸຕີ, ສີຣາ ປນ ປເຣສມຸປີ ທານໍ ອນຸໂມທິຕຸວາ ສຄຸຄປຣາຍຕາ ເອວ ໂຫນຸຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໗

''ນ ເວ ກທຣິຍາ ເທວໂລກໍ ວຊນຸຕີ, ພາລາ ຫເວ ນປຸປສໍສນຸຕີ ທານໍ;

ສີໂຣ ຈ ທານໍ ອນຸໂມທມາໂນ, ເຕເນວ ໂສ ໂຫຕີ ສຸຂີ ປຣຕຸຖາ''ຕິ

ຕຕຸຖ ກທຣິຍາຕີ ຖທຸສມຈຸຉຣີໂນ ພາລາຕີ ອິສໂລກປຣໂລກໍ ອຊານນກາ ສີໂຣຕີ ປຕຸທິໂຕ ສຸຂີ ປຣຕຸຖາຕີ ເຕເນວ ໂສ ທາ ນານຸໂມທນປຸລຸເລນ ປຣໂລເກ ທິພຸພສມຸປຕຸຕີ ອນຸກວມາໂນ ສຸຂີ ໂຫຕີຕິ

ເທສນາວສາເນ ຊຸຕຸໂຫ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຜຸຖຫີ, ສມຸປຕຸຕປຣິສາຍປີ ສາຕຸຖິກາ ສມຸມເທສນາ ອໂຫສີ, ຊຸຕຸໂຫປີ ໂສຕາປນຸໂນ ຫຸຕຸວາ ສຕຸຕາຫໍ ຣລຸຍາ ທິນຸນນິຍາເມເນວ ທານໍ ອທາສີຕິ

ອສທິສທານວຕຸຖຸ ທສມໍ

໑໑ ອນາຖປິຕຸທກປຸຕຸຕກາລວຕຸຖຸ

ປຖພຸຍາ ເອກຣຊຸເຊນາຕີ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ກາລໍ ນາມ ອນາຖປິຕຸທິກສຸສ ປຸຕຸຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖ

ສີ។

ໂສ ກິຣ ຕຖາວີຂສຸສ ສທຸສາສມຸປນຸນສຸສ ເສຍຸຖິໂນ ປຸຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ ເນວ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸໍ, ນ ເຄຫໍ ອາຄຕກາເລ ທຍຸຖຸໍ, ນ ຂມຸມໍ ໂສຕຸໍ, ນ ສງຸໝສຸສ ເວຍຸຍາວຈຸຈໍ ກາຕຸໍ ອິຈຸຉຕິ។ ປີຕຣາ "ມາ ເອວໍ, ຕາຕ, ກຣີ"ຕິ ວຸຕຸໂຕປີ ຕສຸສ ວຈນໍ ນ ສຸຕາຕິ។ ອຖສຸສ ປີຕາ ຈິນຸເຕສີ – "ອຍໍ ເອວຣູປໍ ທິຍຸຖິ ຄເຫຕຸວາ ວິຈຣນຸໂຕ ອວີຈິປຣາຍໂຕ ກວີສຸສຕິ, ນ ໂຂ ປນເຕໍ ປຕິຣູປໍ, ຍໍ ມຍີ ປສຸສນຸເຕ ມມ ປຸຕຸໂຕ ນີຣຍໍ ຄຈຸເຉຍຸຍ។ ອີມສຸມິ ໂຂ ປນ ໂລເກ ຂນທາເນນ ອກີຊຸຊນກາສຕຸໂຕ ນາມ ນຕຸຖິ, ຂເນນ ນໍ ກິນຸທີສຸສາມີ"ຕິ។ ອຖ ນໍ ອາທ – "ຕາຕ, ອຸໂປສຖິໂກ ຫຸຕຸວາ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ຂມຸມໍ ສຸຕຸວາ ເອທີ, ກຫາປຕສຕໍ ເຕ ທສຸສາມີ"ຕິ។ ທສຸສຖ, ຕາຕາຕິ។ ທສຸສາມີ, ປຸຕຸຕາຕິ។ ໂສ ຍາວຕຕິຍໍ ປຕິຍຸໍ ຄເຫຕຸວາ ອຸໂປສຖິໂກ ຫຸຕຸວາ ວິຫາຣໍ ອຄມາສີ។ ຂມຸມສຸສວເນນ ປນສຸສ ກິຈຸຈໍ ນຕຸຖິ, ຍຖາຍາສຸກຂຸຖາເນ ສຍິຕຸວາ ປາໂຕວ ເຄຫໍ ອຄມາສີ។ ອຖສຸສ ປີຕາ "ປຸຕຸໂຕ ເມ ອຸໂປສຖິໂກ ອໂທສີ, ສີໝມສຸສ ຍາຄຸອາທີນີ ອາທຣຖາ"ຕິ ວຕຸວາ ທາເປສີ។ ໂສ "ກຫາປເຕ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ນ ກຸລຸຊິສຸສາມີ"ຕິ ອາຫຍາຫຍໍ ປຕິກຸຊີປີ។ ອຖສຸສ ປີຕາ ປີລຸອໍ ອສທນຸໂຕ ກຫາປຕກາຕຸທໍ ທາເປສີ។ ໂສ ຕໍ ຫຕຸເຖນ ຄເຫຕຸວາວ ອາຫາຣໍ ປຣິກຸລຸຊີ។

ອຖ ນໍ ປຸນທິວເສ ເສຍຸຖິ, "ຕາຕ, ກຫາປຕສຫສຸສໍ ເຕ ທສຸສາມີ, ສຕຸຖຸ ປຸຣໂຕ ຄຕຸວາ ເອກໍ ຂມຸມປທໍ ອຸຄຸຄຕຸທິຕຸວາ ອາຄຈຸເຉຍຸຍາສີ"ຕິ ເປເສສີ។ ໂສປີ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖຸ ປຸຣໂຕ ຄຕຸວາວ ເອກເມວ ປທໍ ອຸຄຸຄຕຸທິຕຸວາ ປລາຍິຕຸກາໂມ ອໂທສີ។ ອຖສຸສ ສຕຸຖາ ອສລຸລກຸຂຕາກາຣໍ ອກາສີ។ ໂສ ຕໍ ປທໍ ອສລຸລກຸເຂຕຸວາ ອຸປຣີປທໍ ອຸຄຸຄຕຸທິສຸສາມີຕິ ຄຕຸວາ ອສຸໂສສີເຍວ ។ ອຸຄຸຄຕຸທິສຸສາມີຕິ ສຸຕນຸໂຕວ ກິຣ ສກຸກຈຸຈໍ ສຸຕາຕິ ນາມ។ ເອວລຸຈ ກິຣ ສຸຕນຸຕານໍ ຂມຸໂມ ໂສຕາປຕຸຕິມຄຸຄາທໂຍ ເທຕິ។ ໂສປີ ອຸຄຸຄຕຸທິສຸສາມີຕິ ສຸຕາຕິ, ສຕຸຖາປີສຸສ ອສລຸລກຸຂຕາກາຣໍ ກໂຣຕິ។ ໂສ "ອຸປຣີປທໍ ອຸຄຸຄຕຸທິສຸສາມີ"ຕິ ຄຕຸວາ ສຸຕນຸໂຕວ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຍຸຖາສີ។

ໂສ ປຸນທິວເສ ພຸທຸຂປຸປມຸເຂນ ກິກຸຂຸສງເໝນ ສທຸຂີເຍວ ສາວຕຸຖີ ປາວີສີ។ ມຫາເສຍຸຖິ ຕໍ ທິສຸວາ "ອຊຸຊ ມມ ປຸຕຸຕສຸສ ອາກາໂຣ ຣຸຈຸຈຕີ"ຕິ ຈິນຸເຕສີ។ ຕສຸສປີ ເອຕທໂທສີ – "ອໂທ ວຕ ເມ ປີຕາ ອຊຸຊ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກ ກຫາປເຕ ນ ທເທຍຸຍ, ກຫາປຕການຕາ ມຍຸທໍ ອຸໂປສຖິກກາວໍ ປຕິຈຸຉາເທຍຸຍາ"ຕິ។ ສຕຸຖາ ປນສຸສ ຫິຍຸໂຍວ ກຫາປຕສຸສ ການຕາ ອຸໂປສຖິກກາວໍ ອລຸລາສີ។ ມຫາເສຍຸຖິ, ພຸທຸຂປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງຸໝສຸສ ຍາຄຸໍ ທາເປຕຸວາ ປຸຕຸຕສຸສປີ ທາເປສີ។ ໂສ ນີສີທິຕຸວາ ຕຸຕຸທີກູໂຕວ ຍາຄຸໍ ປີວີ, ຂາທນີຍໍ ຂາທີ, ກຕຸຕໍ ກຸລຸຊີ។ ມຫາເສຍຸຖິ ສຕຸຖຸ ກຕຸຕກິຈຸຈາວສາເນ ປຸຕຸຕສຸສ ປຸຣໂຕ ສຫສຸສກາຕຸທິກໍ ຖປາເປຕຸວາ, "ຕາຕ, ມຍາ ເຕ 'ສຫສຸສໍ ທສຸສາມີ'ຕິ ວຕຸວາ ອຸໂປສຖໍ ສມາທາເປຕຸວາ ວິຫາຣໍ ປຫິໂຕ។ ອິທໍ ເຕ ສຫສຸສ"ນຸຕິ ອາຫ។ ໂສ ສຕຸຖຸ ປຸຣໂຕ ກຫາປເຕ ທິຍຸຍມາເນ ທິສຸວາ ລຊຸຊນຸໂຕ "ອລໍ ເມ ກຫາປເຕຫີ"ຕິ ວຕຸວາ, "ຄຕຸຫ, ຕາຕາ"ຕິ ວຸຈຸຈມາໂນປີ ນ ຄຕຸທີ។ ອຖສຸສ ປີຕາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ, "ກນຸເຕ, ອຊຸຊ ເມ ປຸຕຸຕສຸສ ອາກາໂຣ ຣຸຈຸຈຕີ"ຕິ ວຕຸວາ "ກີ, ມຫາເສຍຸຖີ"ຕິ ວຸຕຸເຕ "ມຍາ ເອສ ປຸຣິມທິວເສ 'ກຫາປຕສຕໍ ເຕ ທສຸສາມີ'ຕິ ວຕຸວາ ວິຫາຣໍ ເປສີໂຕ។ ປຸນທິວເສ ກຫາປເຕ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ກຸລຸຊິຕຸໍ ນ ອິຈຸຉີ, ອຊຸຊ ປນ ທິຍຸຍມາເນປີ ກຫາປເຕ ນ ອິຈຸຉຕີ"ຕິ ອາຫ។ ສຕຸຖາ "ອາມ, ມຫາເສຍຸຖິ, ອຊຸຊ ຕວ ປຸຕຸຕສຸສ ຈກຸກວຕຸຕິສມຸປຕຸຕິໂຕປີ ເທວໂລກພຸຣຫຸມໂລກສມຸປຕຸຕິຫີປີ ໂສຕາປຕຸຕິຜລເມວ ວຣ"ນຸຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໘។

"ປຖພຸຍາ ເອກຣຊຸເຊນ, ສຄຸຄສຸສ ຄມເນນ ວາ;

ສພຸພໂລກາຂິປຈຸເຈນ, ໂສຕາປຕຸຕິຜລໍ ວຣ"ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ປຖພຸຍາ ເອກຣຊຸເຊນາຕິ ຈກຸກວຕຸຕິຣຊຸເຊນ។ ສຄຸຄສຸສ ຄມເນນ ວາຕິ ຉພຸພີສຕິວິຂສຸສ ສຄຸຄສຸສ ອຂິຄມເນນ។ ສພຸພໂລກາຂິປຈຸເຈນາຕິ ນ ເອກສຸມິ ເອຕຸຕເກ ໂລເກ ນາຄສຸປຸຕຸຕເວມານິກເປເຕຫີ ສທຸຂີ, ສພຸພສຸມິ ໂລເກ ອາຂິປຈຸເຈນ។ ໂສຕາປຕຸຕິຜລໍ ວຣນຸຕີ ຍສຸມາ ເອຕຸຕເກ ຖາເນ ຣຊຸຊໍ ກາເຣຕຸວາປີ ນີຣຍາທີຫີ ອມຸຕຸໂຕວ ໂຫຕິ, ໂສຕາປນຸໂນ ປນ ປີຫີຕາປາຍ ທຸວາໂຣ ຫຸຕຸວາ ສພຸພທຸພຸພໂລປີ ອຍຸຖເມ ກເວ ນ ນີພຸພຕຸຕຕິ, ຕສຸມາ ໂສຕາປຕຸຕິຜລເມວ ວຣໍ ອຸຕຸຕມນຸຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນີ ປາປຸຕີສູຕິ។

ອນາຖປິຓ຺ຑກປຸຕ຺ຕກາລວຕ຺ຖຸ ເອກາທສມໍຯ

ໂລກວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ເຕຣສໂມ ວຄ຺ໂຄຯ

໑໔។ ພຸທ຺ຘວຄ຺ໂຄ

໑។ ມາຣຘີຕຣວຕ຺ຖຸ

ຍສ຺ສຊິຕນ຺ຕິ ອິມຳ ຘມ຺ມເທສນຳ ສຕ຺ຖາ ໂພຘິມຕ຺ເຑ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມາຣຘີຕໂຣ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។ ເທສນຳ ປນ ສາວຕ຺ຖິຍຳ ສມຸຏ຺ຐາ ເປຕ຺ວາ ປຸນ ກຸຣຸຣຏ຺ເຐ ມາຄຕ຺ທິຍພ຺ຣາຫ຺ມຕາສ຺ສ ກເຖສິ។

ກຸຣຸຣຏ຺ເຐ ກິຣ ມາຄຕ຺ທິຍພ຺ຣາຫ຺ມຕາສ຺ສ ຘີຕາ ມາຄຕ຺ທິຍາເຍວ ນາມ ອໂຫສິ ອຸຕ຺ຕມຣູປຘຣາ។ ຕຳ ປຕ຺ຖຍມານາ ອ ເນກພ຺ຣາຫ຺ມຕມຫາສາລາ ເຈວ ຂຕ຺ຕິຍມຫາສາລາ ຈ “ນ ຕຳ ໂນ ເທຕ຺ວາ ມຍ຺ຫຳ ຘີຕຸ ອນຸຈ຺ຉວິກາ”ຕິ ສພ຺ເພ ປຏິກ຺ຂິປເຕ຺ວ។ ອເຖກທິວສຳ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ໂລກຳ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຎາຓຊາລສ຺ສ ອນ຺ ໂຕ ປວິຏ຺ຐຳ ມາຄຕ຺ທິຍພ຺ຣາຫ຺ມຕຳ ທິສ຺ວາ “ກີ ນຸ ໂຂ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາສ຺ສ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຕິຍາ ຈ ອຣຫຕ຺ຕ ມຄ຺ຄຜລານຳ ອຸປນິສ຺ສຍຳ ອທ຺ທສ។ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕປິ ພຫິຄາເມ ນິພທ຺ຘຳ ອຄ຺ຄີ ປຣິຈຣຕິ។ ສຕ຺ຖາ ປາໂຕວ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຕຳ ຉານຳ ອຄມາສິ។ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ສຕ຺ຖຸ ຣູປສິຣີ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ “ອິມສ຺ມີ ໂລເກ ອິມິນາ ສທິໂສ ປຸຣິໂສ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຍຳ ມຍ຺ຫຳ ຘີຕຸ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ, ອິມສ຺ສ ເມ ຘີຕຣຳ ທສ຺ສາມາ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣຳ ອາຫ – “ສມຕ, ມມ ເອກາ ຘີຕາ ອຕ຺ຖິ, ອຫຳ ຕສ຺ສາ ອນຸຈ຺ຉວິກຳ ປຸຣິສຳ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ຕຳ ນ ກສ຺ສຈິ ອທາສິ, ຕ຺ວຳ ປນສ຺ສາ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ, ອຫຳ ເຕ ຘີຕຣຳ ປາທປຣິຈາຣິກຳ ກຕ຺ວາ ທາຕຸ ກາໂມ, ຍາວ ນຳ ອາເນມິ, ຕາວ ອິເຘວ ຕິຏ຺ຐາທີ”ຕິ។ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ກຖຳ ສຸຕ຺ວາ ເນວ ອພິນນ຺ທິ, ນ ປຏິກ຺ໂກສິ។

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕປິ ເຄຫຳ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຶ ອາຫ – “ໂພຕິ, ອຊ຺ຊ ເມ ຘີຕຸ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ ປຸຣິໂສ ທິຏ຺ໂຐ, ຕສ຺ສ ນຳ ທສ຺ສາມາ”ຕິ ຘີຕຣຳ ອລງ຺ກາຣາເປຕ຺ວາ ອາທາຍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕິຍາ ສທ຺ຘິ ຕຳ ຉານຳ ອຄມາສິ។ ມຫາຊໂນປິ ກຸຕູຫລຊາໂຕ ນິກ຺ຂມິ។ ສຕ຺ຖາ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ວຸຕ຺ຕຏ຺ຉາເນ ອຏ຺ຐຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປທເຈຕິຍຳ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອຎ຺ຎສ຺ມີ ຉາເນ ອຏ຺ຐາສິ។ ພຸທ຺ຘານຳ ກິຣ ປທເຈຕິຍຳ “ອິທຳ ອສ຺ໂກ ນາມ ປສ຺ສຕູ”ຕິ ອຘິຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ອກ຺ກນ຺ຕຏ຺ຉາເນເຍວ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ເສສຏ຺ຉາເນ ຕຳ ປສ຺ສນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ។ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ຘິ ຄຈ຺ຉມານາຍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕິຍາ “ກຫຳ ໂສ”ຕິ ປຸຏ຺ໂຐ “ອິມສ຺ມີ ຉາເນ ຕິຏ຺ຐາຫີຕິ ຕຳ ອວຈ”ນ຺ຕິ ໂອ ໂລເກນ຺ໂຕ ປທວລຎ຺ຊຳ ທິສ຺ວາ “ອິທມສ຺ສ ປທ”ນ຺ຕິ ທສ຺ເສສິ។ ສາ ລກ຺ຂຓມນ຺ຕກຸສລຕາຍ “ນ ອິທຳ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ກາມໂພຄີ ໂນ ປທ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ, “ໂພຕິ, ຕ຺ວຳ ອຸທກປາຕິຍ຺ຫິ ສຸສຸມາຣຳ ປສ຺ສສິ, ມຍາ ໂສ ສມໂຓ ທິຏ຺ໂຐ ‘ຘີຕຣຳ ເຕ ທສ຺ສາມີ’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ເຕນາປິ ອຘິວາສິຕ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, “ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ກິຎ຺ຈາປິ ຕ຺ວຳ ເອວຳ ວເທສິ, ອິທຳ ປນ ນິກ຺ກິເລສສ຺ເສວ ປທ”ນ຺ ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມຳ ຄາຖມາຫ –

“ຣຕ຺ຕສ຺ສ ຫິ ອຸກ຺ກຸຏິກຳ ປທຳ ກເວ,

ທຸຏ຺ຐສ຺ສ ໂຫຕິ ສຫສານຸປີລ຺ຫິຕຳ;

ມູລ຺ຫສ຺ສ ໂຫຕິ ອວກຫ຺ຌິຕຳ ປທຳ,

ວິວຏ຺ຏຈ຺ຉທສ຺ສ ອິທມີທິສຳ ປທ”ນ຺ຕິ។ (ວິສຸທ຺ຘິ។ ໑។໔໕; ອ។ ນິ។ ອຏ຺ຐ។ ໑។໑។໔໖໐-໔໖໑; ສ។ ປ។ ອຏ຺ຐ។ ໑។ສາມາວຕີວຕ຺ ຖຸ);

ອຖ ນຳ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ, “ໂພຕິ, ມາ ວິຣວິ, ຕຸຕ຺ຫີພູຕາວ ເອຫີ”ຕິ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣຳ ທິສ຺ວາ “ອຍຳ ໂສ ປຸຣິໂສ”ຕິ ຕສ຺ສາ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣຳ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, “ສມຓ, ຘີຕຣຳ ເຕ ທສ຺ສາມີ”ຕິ ອາຫ។ ສຕ຺ຖາ “ນ ເມ ຕວ ຘີຕາຍ ອຕ຺ໂຖ”ຕິ ອວຕ຺ວາ, “ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ເອກຳ ເຕ ກາຣຓຳ ກເຖສ຺ສາມິ, ສຸຓິສ຺ສສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ກເຖຫີ, ໂພ ສມຓ, ສຸຓິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອພິນິກ຺ຂມນໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຕີຕຳ ອາຫຣິຕ຺ວາ ທສ຺ເສສິ។

ຓຯຣາຍໍ ສງເຂປກຖາ – ມຫາສຕຸໂຕ ຣຊຊສີຣີ ປຫາຍ ກຓຸຜກໍ ອາຣຸຍຸຫ ລນຸນສຫາໂຍ ອກິນິກຸຂມນຸໂຕ ນຄຣທຸວາເຣ ຖິເຕນ ມາເຣນ "ສີຫຸສຕຸຖ, ນິວຕຸຕ, ອິໂຕ ເຕ ສຕຸຕເມ ທິວເສ ຈກຸກຣຕນໍ ປາຕຸກວິສຸສຕິ"ຕິ ວຸຕຸເຕ, "ອຫເມຕໍ, ມາຣ, ຊານາມິ, ນ ເມ ເຕນຕຸໂຖ"ຕິ ອາຫ။ ອຖ ກິມຕຸຖາຍ ນິກຸຂມສີຕິ? ສພຸພລຸຄຸຕລຸລາຓຕຸຖາຍາຕິ။ "ເຕນ ຫິ ສເຈ ອຊຊໂຕ ປຜຸຖາຍ ການ ວິຕກຸກາທິນໍ ເອກມຸປິ ວິຕກຸກໍ ວິຕກຸເກສຸສສິ, ຊານິສຸສາມິ ເຕ ກຕຸຕພຸພ"ນຸຕິ ອາຫ။ ໂສ ຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ໂອຕາຣາເປກຸໂຂ ສຕຸຕ ວສຸສານິ ມຫາສຕຸຕໍ ອນຸພນຸສີ။

ສຕຸຖາປິ ລພຸພສຸສານິ ທຸກຸກຣກາຣິກໍ ຈຣິຕຸວາ ປຈຸຈຕຸຕປຸຣິສກາຣໍ ນິສຸສາຍ ໂພຜິມູເລ ສພຸພລຸຄຸຕລຸລາຓໍ ປຜິວິຊຊິຕຸວາ ວິມຸຕຸຕິສຸຂໍ ປຜິສໍເວທຍມາໂນ ປຄຸຈມສຕຸຕາເຫ ອຊປາລນິຄຸໂຣຣມູເລ ນິສີທິ။ ຕສຸມີ ສມເຍ ມາໂຣ "ອຫໍ ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ອນຸພນຸສິຕຸວາ ໂອຕາຣາເປກຸໂຂປິ ອິມສຸສ ກິລຸຈິ ຂລິຕໍ ນາທຸທສໍ, ອຕິກຸການຸໂຕ ອິທານີ ເອສ ມມ ວິສຍ"ນຸຕິ ໂທມນສຸສປຸປຕຸໂຕ ມຫາມຄຸເຄ ນິສີທິ။ ອຖສຸສ ຕຕຸຫາ ອຣຕິ ຣຄາຕິ ອິມາ ຕິສຸໂສ ສີຕໂຣ "ປິຕາ ໂນ ນ ປຄຸລາຍຕິ, ກຫໍ ນຸ ໂຂ ເອຕຣຫີ"ຕິ ໂອໂລກຍມານາ ຕໍ ຕຖາ ນິສິນຸນໍ ທິສຸວາ ອຸປສງກມິຕຸວາ "ກສຸມາ , ຕາຕ, ທຸກຸຂີ ທຸມຸມໂນສີ"ຕິ ປຸຈຸຊີສຸ။ ໂສ ຕາສໍ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສິ။ ອຖ ນໍ ຕາ ອາຫໍສຸ – "ຕາຕ, ມາ ຈິນຸຕຍິ, ມຍໍ ຕໍ ອຕຸຕໂນ ວເສ ກຕຸວາ ອາເນສຸສາມາ"ຕິ။ "ນ ສກຸກາ ອມຸມາ, ເອສ ເກນຈິ ວເສ ກາຕຸນຸຕິ။ "ຕາຕ, ມຍໍ ອິຕຸຖິໂຍ ນາມ ອິທາເນວ ນໍ ຣາຄປາສາທີຫີ ພນຸສິຕຸວາ ອາເນສຸສາມ, ຕຸມຸເຫ ມາ ຈິນຸຕຍິຕຸຖາ"ຕິ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ "ປາເທ ເຕ, ສມຓ, ປຣິຈາເຣມາ"ຕິ ອາຫໍສຸ။ ສຕຸຖາ ເນວ ຕາສໍ ວຈນໍ ມນສາກາສີ, ນ ອກຸຂີນີ ອຸມຸມິເລຕຸວາ ໂອໂລເກສີ။

ປຸນ ມາຣສີຕໂຣ "ອຸຈຸຈາວຈາ ໂຂ ປຸຣິສານໍ ອສີປຸປາຍາ, ເກສລຸຈິ ກຸມາຣິກາສຸ ເປມໍ ໂຫຕິ, ເກສລຸຈິ ປຖມວເຍ ຖິຕາສຸ, ເກສລຸຈິ ມຊຊິມວເຍ ຖິຕາສຸ, ເກສລຸຈິ ປຈຸຊິມວເຍ ຖິຕາສຸ, ນານປຸປກາເຣຫິ ຕໍ ປໂລເກສຸສາມາ"ຕິ ເອເກກາ ກຸມາຣິກວຕຸຕາທິວເສນ ສຕໍ ສຕໍ ອຕຸຕກາເວ ອກິນິມຸມິນິຕຸວາ ກຸມາຣິໂຍ, ອວິຊາຕາ, ສກິ ວິຊາຕາ, ທຸວິຊາຕາ, ມຊຊິມິຕຸຖິໂຍ, ມຫລຸລກິຕຸຖິໂຍ ຈ ຫຸຕຸວາ ລກຸຂຕຸຕຸໍ ກຄວນຸຕໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ "ປາເທ ເຕ, ສມຓ, ປຣິຈາເຣມາ"ຕິ ອາຫໍສຸ။ ຕມຸປິ ກຄວາ ນ ມນສາກາສີ ຍຖາ ຕໍ ອນຸຕຸຕເຣ ອຸປຜິສງຂເຍ ວິມຸຕຸໂຕຕິ။ ອຖ ສຕຸຖາ ເອຕຸຕເກນປິ ຕາ ອນຸຄຈຸລນຸຕິໂຍ "ອເປຖ, ກິ ທິສຸວາ ເອວໍ ວາຍມຖ, ເອວຣູປໍ ນາມ ວີຕຣາຄານໍ ປຸຣໂຕ ກາຕຸໍ ນ ວຜຸຜຕິ။ ຕຖາຄຕສຸສ ປນ ຣາຄາທໂຍ ປຫີນາ။ ເກນ ຕໍ ກາຣເຕນ ອຕຸຕໂນ ວສໍ ເນສຸສຖາ"ຕິ ວຕຸວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໑໗໙။

"ຍສຸສ ຊິຕໍ ນາວຊີຍຕີ,

ຊິຕໍ ຍສຸສ ໂນຍາຕິ ໂກຈິ ໂລເກ;

ຕໍ ພຸທຸຂມນນຸຕໂຄຈຣໍ,

ອປທໍ ເກນ ປເທນ ເນສຸສຖ။

໑໘໐။

"ຍສຸສ ຊາລິນີ ວິສຕຸຕິກາ,

ຕຕຸຫາ ນຕຸຖິ ກຸຫິລຸຈິ ເນຕເວ;

ຕໍ ພຸທຸຂມນນຸຕໂຄຈຣໍ,

ອປທໍ ເກນ ປເທນ ເນສຸສຖາ"ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ສ ຊິຕໍ ນາວຊິຍຕີຕິ ຍສ຺ສ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຂສ຺ສ ເຕນ ເຕນ ມຄ຺ເຄນ ຊິຕໍ ຣາຄາທິກິເລສຊາຕໍ ປຸນ ອສມຸທາຈຣຕໂຕ ນາວຊີຍຕິ, ທຸຊ຺ຊິຕໍ ນາມ ນ ໂຫຕີ. ໂນຍາຕີຕິ ນ ອຸຍ຺ຍາຕິ, ຍສ຺ສ ຊິຕໍ ກິເລສຊາຕໍ ຣາຄາທິສຸ ໂກຈິ ເອໂກ ກິເລໂສປີ ໂລເກ ປຈ຺ຈໂຕ ວຕ຺ຕິ ນາມ ນ ໂຫຕິ, ນານຸພນ຺ຂຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອນນ຺ຕໂຄຈຣນ຺ຕິ ອນນ຺ຕາຣມ຺ມຕາສ຺ສ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຕາສ຺ສ ວເສນ ອປ຺ຣິຍນ຺ຕ ໂຄຈຣໍ. ເກນ ປເທນາຕິ ຍສ຺ສ ຫິ ຣາຄປ຺ທາທີສຸ ເອກປ຺ທມ຺ປີ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ຕຸມ຺ເຫ ເຕນ ປເທນ ເນສ຺ສຖ. ພຸທ຺ຂສ຺ສ ປນ ເອກປ຺ທມ຺ປີ ນຕ຺ຖິ, ຕໍ ອປ຺ທໍ ພຸທ຺ຂໍ ຕຸມ຺ເຫ ເກນ ປເທນ ເນສ຺ສຖ.

ທຸຕິຍຄາຖາຍ ຕຕ຺ຫາ ນາເມສາ ສໍສິພ຺ພິຕປ຺ຣິໂຍນນ຺ຂນຍ຺ເຖນ ຊາລມສ຺ສາ ອຕ຺ຖິຕິປີ ຊາລກາຣິກາຕິປີ ຊາລູປ຺ມາຕິປີ ຊາລິນີ. ຣູປາທີສຸ ອາຣມ຺ມເຕສຸ ວິສຕ຺ຕຕາຍ ວິສຕ຺ຕມນຕາຍ ວິສາຫຣຕາຍ ວິສປ຺ຸປ຺ຜຕາຍ ວິສຜລຕາຍ ວິສປ຺ຣິໂກຄຕາຍ ວິສຕ຺ຕິກາ. ສາ ເອວຣູປາ ຕຕ຺ຫາ ຍສ຺ສ ກຸຫິຍ຺ຈິ ກເວ ເນຕຸ ນຕ຺ຖິ, ຕໍ ຕຸມ຺ເຫ ອປ຺ທໍ ພຸທ຺ຂໍ ເກນ ປເທນ ເນສ຺ສຖາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູນໍ ເທວຕານໍ ຂມ຺ມາກິສມໂຍ ອໂຫສິ. ມາຣຂິຕໂຣປີ ຕຕ຺ເຖວ ອນ຺ຕຣຂາຍີສຸ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ, ‘‘ມາຄຕ຺ທິຍ, ອຫໍ ປຸພ຺ເພ ອິມາ ຕິສ຺ໂສ ມາຣຂີຕໂຣ ອທ຺ທສໍ ເສມ຺ຫາທີທີ ອປລິພຸທ຺ເຂນ ສຸວຕ຺ຕກ຺ຂນ຺ຂສທິເສນ ອຕ຺ຕກາເວນ ສມນ຺ນາຄຕາ, ຕທາປີ ເມຖຸນສ຺ມີ ຉນ຺ໂທ ນາໂຫສິເຍວ. ຕວ ຂີຕຸ ສຣີຣໍ ທ຺ວຕ຺ຕິືສາ ກາຣກຸຕປ຺ປຣິປູຣໍ ພທີວິຈິຕ຺ໂຕ ວິຍ ອສຸຈິຆໂຜ. ສເຈ ຫິ ມມ ປາໂທ ອສຸຈິມກ຺ຂິໂຕ ກເວຍ຺ຍ, ອຍຍ຺ຈ ອຸມ຺ມາຣຍ຺ຖາເນ ຕີຍ຺ເຖຍ຺ຍ, ຕຖາປີສ຺ສາ ສຣີເຣ ອຫໍ ປາເທ ນ ຜຸເສຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ທິສ຺ວານ ຕຕ຺ຫໍ ອຣຕິ ຣຄຍ຺ຈ,

ນາໂຫສີ ຉນ຺ໂທ ອປີ ເມຖຸນສ຺ມີ;

ກິເມວິທໍ ມຸຕ຺ຕກຣີສປ຺ຸຕ຺ຕໍ,

ປາທາປີ ນໍ ສມ຺ຜຸສິຕຸໍ ນ ອິຈ຺ເຈ’’ຕີ. (ສຸ. ນີ. ໘໔໑; ມຫານິ. ໗໐);

ເທສນາວສາເນ ອຸໂກປີ ຊຍມ຺ປຕິກາ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຍ຺ຖຫຶສູຕິ.

ມາຣຂີຕຣວຕ຺ຖຸ ປຖມໍ.

໔. ເທໂວໂຣຫຕາວຕ຺ຖຸ

ເຍຊານປ຺ສຸຕາ ຂີຣາຕິ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສງ຺ກສ຺ສນຄຣທ຺ວາເຣ ພຫູ ເທວມນຸສ຺ເສ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ເທສນາ ປນ ຣາຊຄເຫ ສມຸຍ຺ຖິຕາ.

ເອກສ຺ມິຍ຺ຫີ ສມເຍ ຣາຊຄຫເສຍ຺ຖິ ປຣິສ຺ສຍໂມຈນຕ຺ຖຍ຺ເຈວ ປມາເທນ ຄລິຕານໍ ອາກຣຕາທີນໍ ຣກ຺ຂຕຕ຺ຖຍ຺ຈ ຊາລກຣຕ຺ທກໍ ປຣິກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ຄງ຺ຄາຍ ອຸທກກີລຸອໍ ກີລຸອິ. ອເຖໂກ ຣຕ຺ຕຈນ຺ທນຣຸກ຺ໂຂ ຄງ຺ຄາຍ ອຸປ຺ຣິຕີເຣ ຊາໂຕ ຄງ຺ໂຄທ ເກນ ໂຂຕມູໂລ ປຕິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປາສາເຕສຸ ສໍກຊ຺ຊມາໂນ ວິປ຺ປກີຣິ. ຕໂຕ ເອກາ ຆຍປ຺ປມາຕາ ຆຍິກາ ປາສາເຕຫິ ໝໍສີຍມານາ ອຸທກອູມີຫີ ໂປຖີຍມານາ ມຍ຺ຖາ ຫຸຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ວຸຍ຺ຫມານາ ເສວາລປ຺ຣິໂຍນທ຺ຂາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຊາເລ ລຄ຺ຄິ. ເສຍ຺ຖິ ‘‘ກິເມຕ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຣຸກ຺ຂຆຍິກາ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຕໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ‘‘ກຶ ນາເມຕ’’ນ຺ຕິ ອຸປ຺ຂາຣຕ຺ຖໍ ວາ ສິກຕ຺ເຕນ ຕຈ຺ຉາເປສິ. ຕາວເທວ ອລຕ຺ຕກວຕ຺ຕໍ ຣຕ຺ຕຈນ຺ທນໍ ປຍ຺ຍາຍິ. ເສຍ຺ຖິ ປນ ເນວ ສມ຺ມາທິຍ຺ຖິ ນ ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິ, ມຊ຺ຊຕ຺ຕຂາຕຸໂກ. ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ມຍ຺ຫໍ ເຄເຫ ຣຕ຺ຕຈນ຺ທນໍ ພຫຸ, ກຶ ນຸ ໂຂ ອິມິນາ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕີ. ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສີ – ‘‘ອິມສ຺ມິ ໂລເກ ‘ມຍໍ ອຣຫນ຺ໂຕ ມຍໍ ອຣຫນ຺ໂຕ’ຕິ ວຕ຺ຕາໂຣ ພຫູ, ອຫໍ ເອກໍ ອຣຫນ຺ຕມ຺ປີ ນ ປສ຺ສາມິ. ເຄເຫ ກມໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ

ປຕ຺ຕំ ລິຂາເປຕ຺ວາ ສິກ຺ກາຍ ຄເປຕ຺ວາ ເວລຸອຸປຣມ຺ປຣາຍ ສຍ຺ຄິຫຕ຺ຖມຕ຺ເຕ ອາກາເສ ໂອລມ຺ພາເປຕ຺ວາ ‘ສເຈ ອຣຫາ ອຕ຺ຖິ, ອິມំ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາຕູ’ຕິ ວກ຺ຂາມິ។ ໂຍ ຕំ ຄເຫສ຺ສຕິ, ຕំ ສປຸຕ຺ຕທາໂຣ ສຣຕំ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ។ ໂສ ຈິນ຺ຕິຕນິຍາ ເມເນວ ປຕ຺ຕំ ລິຂາເປຕ຺ວາ ເວລຸອຸປຣມ຺ປຣາຍ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ‘‘ໂຍ ອິມສ຺ມີ ໂລເກ ອຣຫາ, ໂສ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ອິມំ ປຕ຺ຕំ ຄຕ຺ຫາຕູ’’ຕິ ອາຫ។

ຉ ສຕ຺ຖາໂຣ ‘‘ອມ຺ຫາກំ ເອສ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ, ອມ຺ຫາກເມວ ນំ ເທຫີ’’ຕິ ວທឹສុ។ ໂສ ‘‘ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ອຖ ຉຍ຺ເຖ ທິວເສ ນິຄຕ຺ໂຖ ນາຍປຸຕ຺ໂຕ ອນ຺ເຕວາສິເກ ເປເສສិ – ‘‘ຄຈ຺ຉຖ, ເສຍ຺ຖឹ ເອວំ ວເທຖ – ‘ອມ຺ຫາກំ ອາຈຣິຍສ຺ເສວ ອນຸຈ຺ຉວິໂກຍំ, ມາ ອປ຺ປມຕ຺ຕກສ຺ສ ການຣຕາ ອາກາເສນາຄມນំ ກຣិ, ເທຫិ ກິຣ ເມ ຕំ ປຕ຺ຕ’’’ນ຺ຕិ ។ ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖឹ ຕຖາ ວທឹສុ។ ເສຍ຺ຖិ ‘‘ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫິຕុំ ສມຕ຺ໂຖວ ຄຕ຺ຫາຕູ’’ຕິ ອາຫ។ ນາຍປຸຕ຺ໂຕ ສយំ ຄນ຺ຕຸກາໂມ ອນ຺ເຕວາສិ ການំ ສញ຺ញំ ອທាសិ – ‘‘ອហំ ເອກំ ຫຕ຺ຖញ຺ຈ ປາທញ຺ຈ ອຸກ຺ຂິປិຕ຺ວາ ອຸປ຺ປតិຕຸກាโม ວិយ ກវិស຺សាមិ, ຕុម຺ហេ មំ, ‘ອາຈຣិយ, ກឹ ກໂຣຖ, ທារុមយປត຺តស຺ស ການຣຕາ ປដិច຺ឆន຺នំ ອຣហត຺តគុណំ មហាជនស຺ស មា ທស຺សយិត຺ថា’តិ វត຺វា មំ ហត຺ເថសុ ຈ ປាទេសុ ຈ គហេត຺វា ອាກឹឍន຺តា ភូមិយំ បាតេយ຺យាថា’’តិ។ ໂສ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖឹ ອາຫ, ‘‘ມຫາເສຍ຺ຖិ, ມຍ຺ហំ ອຍំ ປຕ຺ໂຕ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ, ອញ຺ເញສំ ນານຸຈ຺ຉວិໂກ, ມາ ເຕ ອປ຺ປມຕ຺ຕກສ຺ສ ການຣຕາ ມມ ອາກາເສ ອຸປ຺ປតនំ ຣុច຺ចិ, ເທຫិ ເມ ປຕ຺ຕ’’ນ຺ຕិ។ ການ຺ເຕ, ອາກາເສ ອຸປ຺ປតិត຺វាវ គត຺ហថាតិ។ តតោ នាយបុត຺តោ ‘‘តេន ហិ អបេថ អបេថា’’តិ អន຺តេវាសិកេ អបនេត຺វា ‘‘អា កាសេ ឧប຺បតិស຺សាមី’’តិ ເອກំ ຫຕ຺ຖញ຺ຈ ປາທញ຺ຈ ອຸກ຺ຂិបិ។ ອຖ ນំ ອນ຺ເຕວាសិកា, ‘‘អាចរិយ, ກឹ ນាមេតំ ກរោថ, ឆវស຺ស លាមកស຺ស ທារុមយបត຺តស຺ស ការណា បដិច຺ឆន຺នគុណេន មហាជនស຺ស ទស຺សិតេន ໂກ អត຺ໂថ’’តិ តំ ហត຺ថបាទេសុ គហេត຺វា អាកឌ຺ឍិត຺វា ភូមិយំ បាតេសុំ។ ໂສ ເສຍ຺ຖឹ ອາຫ – ‘‘ອិមេ, ມຫາເສຍ຺ຖិ, ອຸປ຺ປតិតុំ ນ ເທន຺ຕិ, ເທຫិ ເມ ປຕ຺ຕ’’ນ຺ຕិ។ ອຸປ຺ປតិត຺ວາ គត຺ហថ, ການ຺ເຕតិ។ ເອວំ ຕិត຺ថិយា ឆ ទិវសានិ វាយមិត຺វាបិ តំ បត຺តំ ន លភឹសុយេវ។

ຕິຕ຺ຖິຍາ “ສມໂຓ ກິຣ ໂຄຕໂມ ຕໍ ປຕ຺ຕໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ປາຏິຫາຣິຍສ຺ສ ອກຣຓຕ຺ຖາຍ ສາວການໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎາເປສີ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ “ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສາວກາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ຊີວິຕເຫຕຸປິ ນາຕິກ຺ກມນ຺ຕິ, ສມໂຓປິ ໂຄຕໂມ ຕໍ ຣກ຺ຂິສ຺ສເຕວຯ ອິທານິ ອມ຺ເຫຫິ ໂອກາໂສ ລທ຺ໂຘ”ຕິ ນຄຣວີຖີສຸ ອາໂຣເຈນ຺ຕາ ວິຈຣິໍສຸ “ມຍໍ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຓໍ ຣກ຺ຂນ຺ຕາ ປຸພ຺ເພ ທາຣຸມຍປຕ຺ຕສ຺ສ ກາຣຓາ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຓໍ ມຫາຊນສ຺ສ ນ ທສ຺ສຍິມ຺ຫາ, ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສາວກາ ປຕ຺ຕກມຕ຺ຕສ຺ສ ກາຣຓາ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຓໍ ມຫາຊນສ຺ສ ທສ຺ເສສຸໍຯ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ອຕ຺ຕໂນ ປຎ຺ຎິຕຕາຍ ປຕ຺ຕໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎາເປສິ, ອິທານິ ມຍໍ ເຕເນວ ສທ຺ຘິໍ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມາ”ຕິຯ

ຣາຊາ ພິມ຺ພິສາໂຣ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ຕຸມ຺ເຫຫິ ກິຣ, ພນ຺ເຕ, ປາຏິຫາຣິຍສ຺ສ ອກຣຓຕ຺ຖາຍ ສາວການໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ? “ອາມ, ມຫາຣາຊາ”ຕິຯ ອິທານິ ຕິຕ຺ຖິຍາ “ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິໍ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ, ກິໍ ອິທານິ ກຣິສ຺ສຖາຕິ? “ເຕສຸ ກໂຣນ຺ເຕສຸ ກຣິສ຺ສາມິ, ມຫາຣາຊາ”ຕິຯ ນນຸ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ນາຫໍ, ມຫາຣາຊ, ອຕ຺ຕໂນ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎາເປສິໍ, ຕໍ ມເມວ ສາວການໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ຕຸມ຺ເຫ ຐເປຕ຺ວາ ອຎ຺ເຎສໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ນາມ ໂຫຕິ, ພນ຺ເຕຕິຯ ເຕນ ຫິ, ມຫາຣາຊ, ຕເມເວຕ຺ຖ ປຏິປຸຈ຺ຉາມິ, “ອຕ຺ຖິ ປນ ເຕ, ມຫາຣາຊ, ວິຊິເຕ ອຸຍ຺ຍານ”ນ຺ຕິຯ “ອຕ຺ຖິ, ພນ຺ເຕ”ຕິຯ “ສເຈ ເຕ, ມຫາຣາຊ, ອຸຍ຺ຍາເນ ມຫາຊໂນ ອມ຺ພາທີນິ ຂາເທຍ຺ຍ, ກິມສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ? “ທຓ຺ໂຑ, ພນ຺ເຕ”ຕິຯ “ຕ຺ວໍ ປນ ຂາທິຕຸໍ ລພສີ”ຕິ? “ອາມ, ພນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫໍ ທຓ຺ໂຑ ນຕ຺ຖິ, ອຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ຂາທິຕຸໍ ລພາມີ”ຕິຯ “ມຫາຣາຊ, ຍຖາ ຕວ ຕິໂຍຊນສຕິເກ ຣຊ຺ເຊ ອາຓາ ປວຕ຺ຕຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ອຸຍ຺ຍາເນ ອມ຺ພາທີນິ ຂາທນ຺ຕສ຺ສ ທຓ຺ໂຑ ນຕ຺ຖິ, ອຎ຺ເຎສໍ ອຕ຺ຖິ, ເອວໍ ມມປິ ຈກ຺ກວາຬໂກຏິສຕສຫສ຺ເສ ອາຓາ ປວຕ຺ຕຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ສິກ຺ຂາປທປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ອຕິກ຺ກໂມ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຎ຺ເຎສໍ ປນ ອຕ຺ຖິ, ກຣິສ຺ສາມຫໍ ປາຏິຫາຣິຍ”ນ຺ຕິຯ ຕິຕ຺ຖິຍາ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ “ອິທານມ຺ຫາ ນຏ຺ຐາ, ສມໂຓ ກິຣ ໂຄຕໂມ ສາວການໍເຍວ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ, ນ ອຕ຺ຕໂນຯ ສຍເມວ ກິຣ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຕ຺ຕຸກາໂມ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ກໂຣມາ”ຕິ ມນ຺ຕຍິໍສຸຯ

ຣາຊາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉິ – “ພນ຺ເຕ, ກທາ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສຖາ”ຕິຯ “ອິໂຕ ຈຕຸມາສຈ຺ຈເຍນ ອາສາຬ຺ຫີປຸຓ຺ຓມາຍໍ, ມຫາຣາຊາ”ຕິຯ “ກຕ຺ຖ ກຣິສ຺ສຖ, ພນ຺ເຕ”ຕິ ? “ສາວຕ຺ຖິໍ ນິສ຺ສາຍ, ມຫາຣາຊາ”ຕິຯ “ກສ຺ມາ ປນ ສຕ຺ຖາ ເອວໍ ທູຣຏ຺ຐານໍ ອປທິສີ”ຕິ? “ຍສ຺ມາ ຕໍ ສພ຺ພພຸທ຺ຘານໍ ມຫາປາຏິຫາຣິຍກຣຓຏ຺ຐານໍ, ອປິຈ ມຫາຊນສ຺ສ ສນ຺ນິປາຕນຕ຺ຖາຍປິ ທູຣຏ຺ຐານເມວ ອປທິສີ”ຕິຯ ຕິຕ຺ຖິຍາ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ “ອິໂຕ ກິຣ ຈຕຸນ຺ນໍ ມາສານໍ ອຈ຺ຈເຍນ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ອິທານິ ຕໍ ອມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາວ ອນຸພນ຺ຘິສ຺ສາມ, ມຫາຊໂນ ອມ຺ເຫ ທິສ຺ວາ ‘ກິໍ ອິທ’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຕິຯ ອຖສ຺ສ ວກ຺ຂາມ ‘ມຍໍ ສມເຓນ ໂຄຕເມນ ສທ຺ຘິໍ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມາ’ຕິ ວຸຕ຺ຕມ຺ຫາຯ ໂສ ປລາຍຕິ, ມຍມສ຺ສ ປລາຍິຕຸໍ ອທຕ຺ວາ ອນຸພນ຺ຘາມາ”ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ຣາຊຄເຫ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຯ ຕິຕ຺ຖິຍາປິສ຺ສ ປຈ຺ຉໂຕວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ພຕ຺ຕກິຈ຺ຈຏ຺ຐາເນ ວສນ຺ຕິຯ ວສິຕຏ຺ຐາເນ ປຸນທິວເສ ປາຕຣາສໍ ກໂຣນ຺ຕິຯ ເຕ ມນຸສ຺ເສຫິ “ກິມິທ”ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕາ ເຫຏ຺ຐາ ຈິນ຺ຕິຕນິຍາເມເນວ ອາໂຣເຈສຸໍ ຯ ມຫາຊໂນປິ “ປາຏິຫາຣິຍໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ”ຕິ ອນຸພນ຺ຘິຯ

ສຕ຺ຖາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ສາວຕ຺ຖິໍ ປາປຸຓິຯ ຕິຕ຺ຖິຍາປິ ເຕນ ສທ຺ຘິໍເຍວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐາເກ ສມາທເປຕ຺ວາ ສຕສຫສ຺ສໍ ລພິຕ຺ວາ ຂທິຣຕ຺ຖມ຺ເພຫິ ມຓ຺ຑປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ນີລຸປ຺ປເລຫິ ຉາທາເປຕ຺ວາ “ອິຘ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມາ”ຕິ ນິສີທິໍສຸຯ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, “ພນ຺ເຕ, ຕິຕ຺ຖິເຍຫິ ມຓ຺ຑໂປ ກາຣິໂຕ, ອຫມ຺ປິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ມຓ຺ຑປໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິຯ “ອລໍ, ມຫາຣາຊ, ອຕ຺ຖິ ມຍ຺ຫໍ ມຓ຺ຑປກາຣໂກ”ຕິຯ “ພນ຺ເຕ, ມໍ ຐເປຕ຺ວາ ໂກ ອຎ຺ໂຎ ກາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີ”ຕິ? “ສກ຺ໂກ, ເທວຣາຊາ”ຕິຯ “ກຫໍ ປນ, ພນ຺ເຕ, ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສຖາ”ຕິ? “ກຓ຺ຑມ຺ພຣຸກ຺ຂມູເລ, ມຫາຣາຊາ”ຕິຯ ຕິຕ຺ຖິຍາ “ອມ຺ພຣຸກ຺ຂມູເລ ກິຣ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສຕີ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປຏ຺ຐາການໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ໂຍຊນພ຺ພນ຺ຕເຣ ຐາເນ ອນ຺ຕມໂສ ຕທຫຸຊາຕມ຺ປິ ອມ຺ພໂປຕກໍ ອຸປ຺ປາເຏຕ຺ວາ ອຣຎ຺ເຎ ຂິປາເປສຸໍຯ

ສຕ຺ຖາ ອາສາຬ຺ຫີປຸຓ຺ຓມທິວເສ ອນ຺ໂຕນຄຣໍ ປາວິສິຯ ຣຎ຺ໂຎປິ ອຸຍ຺ຍານປາໂລ ກຓ຺ໂຑ ນາມ ເອກໍ ປິງ຺ຄລກິປິລ຺ລິເກຫິ ກຕປຕ຺ຕປຸຏສ຺ສ ອນ຺ຕເຣ ມຫນ຺ຕໍ ອມ຺ພປກ຺ກໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ຄນ຺ຘຣສໂລເຄນ ສມ຺ປຕນ຺ເຕ ວາຍເສ ປລາເປຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ຂາທນຕ຺ຖາຍ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – “ຣາຊາ ອິມໍ ອມ຺ພໍ ຂາທິຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ອຎ຺ຎໍ ວາ ໂສລສ ວາ ກຫາປເຓ ທເທຍ຺ຍ, ຕໍ ເມ ເອກຕ຺ຕພາເວປິ ຊີວິຕວຸຕ຺ຕິຍາ ນາລໍຯ ສເຈ ປນາຫໍ ສຕ຺ຖຸ ອິມໍ ທສ຺ສາມິ, ອວສ຺ສໍ ຕໍ

ເມ ທິຆກາລໍ ທີຕາວທໍ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິຯ ໂສ ຕໍ ອມ຺ພປກ຺ກໍ ສຕ຺ຖຸ ອຸປນາເມສິຯ ສຕ຺ຖາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ໂອໂລເກສິ ຯ ອຖສ຺ສ ເຖໂຣ ຈຕຸມຫາຣາຊທຕ຺ຕິຍໍ ປຕ຺ຕໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ຫຕ຺ເຖ ຖເປສິຯ ສຕ຺ຖາ ປຕ຺ຕໍ ອຸປນາເມຕ຺ວາ ອມ຺ພປກ຺ກໍ ປຟິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ນິສີທນາກາຣໍ ທສ຺ເສສິຯ ເຖໂຣ ຈີວຣໍ ປຍ຺ຍາເປຕ຺ວາ ອທາສິຯ ອຖສ຺ສ ຕສ຺ມີ ນິສິນ຺ເນ ເຖໂຣ ປານີຍໍ ປຣິສ຺ສາເວຕ຺ວາ ອມ຺ພປກ຺ກໍ ມທ຺ທິຕ຺ວາ ປານກໍ ກຕ຺ວາ ອທາສິຯ ສຕ຺ຖາ ອມ຺ພປານກໍ ປີວິຕ຺ວາ ກຕ຺ໜ໌ ອາຫ – ''ອິມໍ ອມ຺ພຜ຺ຄີ ອິເລວ ປໍສຸ ວິຍູ ຫິຕ຺ວາ ໂຣເປຫີ''ຕິຯ ໂສ ຕຖາ ອກາສິຯ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອຸປຣິ ຫຕ຺ຖໍ ໂຊວິຯ ຫຕ຺ເຖ ໂຊວິຕມຕ຺ເຕເຍວ ນງ຺ຄລສີສມຕ຺ຕກ຺ຂນ຺ໂຊ ຫຸຕ຺ວາ ອຸພ຺ເພເຊນ ປຕ຺ຕາສຫຕ຺ໂຖ ອມ຺ພຣຸກ຺ໂຂ ອຸຜ຺ຄຫີຯ ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ເອເກກາ, ອຸທ຺ຊໍ ເອກາຕິ ປຍ຺ຈ ມຫາສາຂາ ປຕ຺ຕາສຫຕ຺ຖາ ອເຫສຸໍຯ ໂສ ຕາວເທວ ປຸປ຺ຜຜລສຍ຺ຉນ຺ໂນ ຫຸຕ຺ວາ ເອເກກສ຺ມິ ຖາເນ ປຣິປກ຺ກອມ຺ພປິຕ຺ຑິຊໂຣ ອໂຫສິຯ ປຈ຺ຉໂຕ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ກິກ຺ຂູ ອມ຺ພປກ຺ການິ ຂາທນ຺ຕາ ເອວ ອາຄມິສຸຯ ຣາຊາ ''ເອວຣູໂປ ກິຣ ອມ຺ພຣຸກ຺ໂຂ ອຸຜ຺ຄິໂຕ''ຕິ ສຸຕ຺ວາ ''ມາ ນໍ ໂກຈິ ຉິນ຺ທີ''ຕິ ອາຣກ຺ຂໍ ຖເປສິຯ ໂສ ປນ ກຕ຺ເທນ ໂຣປິຕຕ຺ຕາ ກຕ຺ໜມ຺ພຣຸກ຺ໂຂຕ຺ເວວ ປຍ຺ຍາຍິຯ ຊຸຕ຺ຕກາປິ ອມ຺ພປກ຺ການິ ຂາທິຕ຺ວາ ''ຫເຣ ທຸຜ຺ຖຕິຕ຺ຖິຍາ 'ສມໂຕ ກິຣ ໂຄຕໂມ ກຕ຺ໜມ຺ພຣຸກ຺ຂມູເລ ປາຜິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສຕີ'ຕິ ຕຸມ຺ເຫຫີ ໂຍຊນພ຺ກນ຺ຕເຣ ຕທຫຸຊາຕາປິ ອມ຺ພໂປຕກາ ອຸປ຺ປາຜາປີຕາ, ກຕ຺ໜມ຺ໂພ ນາມ ອຍ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕ ອຸຈ຺ຉິຜ຺ຄອມ຺ພຜ຺ຄິຫີ ປຫຣິສຸຯ

ສກ຺ໂກ ວາຕວລາຫກໍ ເທວປຸຕ຺ຕໍ ອາຕາເປສິ ''ຕິຕ຺ຖິຍານໍ ມຕ຺ໜປໍ ວາເຕຫີ ອຸປ຺ປາເຜຕ຺ວາ ອຸກ຺ກາຣກູມິຍໍ ຊິປາເປຫີ''ຕິຯ ໂສ ຕຖາ ອກາສິຯ ສູຣິຍມ຺ປິ ເທວປຸຕ຺ຕໍ ອາຕາເປສິ ''ສູຣິຍມຕ຺ໜລໍ ນິກຫ຺ຌນ຺ໂຕ ຕາເປຫີ''ຕິຯ ໂສ ຕຖາ ອກາສິຯ ປຸນ ວາຕວລາຫກໍ ອາຕາເປສິ ''ວາຕມຕ຺ໜລໍ ອຸຜ຺ຖາເປນ຺ໂຕ ຍາຫີ''ຕິຯ ໂສ ຕຖາ ກໂຣນ຺ໂຕ ຕິຕ຺ຖິຍານໍ ປຄ຺ຆຣິຕເສທສຣີເຣ ຣໂຊວຜ຺ຜິຍາ ໂອກິຣິຯ ເຕ ຕມ຺ພມຕ຺ຕິກາສທິສາ ອເຫສຸໍຯ ວສ຺ສວລາຫກມ຺ປິ ອາຕາເປສິ ''ມຫນ຺ຕານິ ພິນ຺ທູນິ ປາເຕຫີ''ຕິຯ ໂສ ຕຖາ ອກາສິຯ ອຖ ເນສໍ ກາໂຍ ກພຣຄາວິສທິໂສ ອໂຫສິຯ ເຕ ນິຄຕ຺ຖາ ລຊ຺ຊມານາ ຫຸຕ຺ວາ ສມ຺ມຸຂສມ຺ມຸຂຜ຺ຖາເນເນວ ປລາຍິສຸຯ ເອວໍ ປລາຍນ຺ເຕສຸ ປຸຣາຕກສ຺ສປສ຺ສ ອຸປຜ຺ຖາໂກ ເອໂກ ກສ຺ສໂກ ''ອິທານິ ເມ ອຍ຺ຍານໍ ປາຜິຫາຣິຍກຣຕເວລາ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ປາຜິຫາຣິຍໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ''ຕິ ໂຄເຕ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປາໂຕວ ອາກຕໍ ຍາຄຸກຸຜລ຺ເຈວ ໂຍຕ຺ຕກຍ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຸຣາຕໍ ຕຖາ ປລາຍນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ , ອຊ຺ຊ 'ອຍ຺ຍານໍ ປາຜິຫາຣິຍໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ'ຕິ ອາຄຈ຺ຉາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ກຫໍ ຄຈ຺ຉຖາ''ຕິຯ ກິ ເຕ ປາຜິຫາຣິເຍນ, ອິມໍ ກຸຜລ຺ຈ ໂຍຕ຺ຕລ຺ຈ ເທຫີຕິຯ ໂສ ເຕນ ທິນ຺ນໍ ກຸຜລ຺ຈ ໂຍຕ຺ຕລ຺ຈ ອາທາຍ ນທີຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸຜໍ ໂຍຕ຺ເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ຄີວາຍ ພນ຺ຊິຕ຺ວາ ລຊ຺ຊນ຺ໂຕ ກິລ຺ຈິ ອກເຖຕ຺ວາ ຣຫເທ ປຕິຕ຺ວາ ອຸທກປຸພ຺ພຸລເອ ອຸຜ຺ຖາເປນ຺ໂຕ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ອວີຈິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ

ສກ຺ໂກ ອາກາເສ ຣຕນຈງ຺ກມໍ ມາເປສິຯ ຕສ຺ສ ເອກາ ໂກຜິ ປາຈີນຈກ຺ກວາລອມ຺ຂວຜ຺ຜິຍໍ ອໂຫສິ, ເອກາ ປຈ຺ຉິມຈກ຺ກວາລອມ຺ຂວຜ຺ຜິຍໍຯ ສຕ຺ຖາ ສນ຺ນິປຕິຕາຍ ຉຕ຺ຕິໍສໂຍຊນິກາຍ ປຣິສາຍ ວທ຺ຌມານກຈ຺ຉາຍາຍ ''ອິທານິ ປາຜິຫາຣິຍກຣຕເວລາ''ຕິ ຄນ຺ຊກຸຜິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປມ຺ເຂ ອຜ຺ຖາສິຯ ອຖ ນໍ ໝຣຕີ ນາມ ອິທ຺ຊີມນ຺ຕີ ເອກາ ອນາຄາມິອຸປາສິກາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ມາທິສາຍ ຊີຕຣີ ວິຊ຺ຊມານາຍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ກິລມນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ອຫໍ ປາຜິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ອາຫຯ ''ກຖໍ ຕ຺ວໍ ກຣິສ຺ສສິ, ໝຣຕີ''ຕິ? ''ກນ຺ເຕ, ເອກສ຺ມີ ຈກ຺ກວາລອຄພ຺ເກ ມຫາປຖວີ ອຸທກໍ ກຕ຺ວາ ອຸທກສກ຺ຕິກາ ວິຍ ນິມ຺ຊຊິຕ຺ວາ ປາຈີນຈກ຺ກວາລອມ຺ຂວຜ຺ຜິຍໍ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມິ, ຕຖາ ປຈ຺ຉິເມາຕ຺ຕຣທກ຺ຂິຕຈກ຺ກວາລອມ຺ຂວຜ຺ຜິຍໍ, ຕຖາ ມຊ຺ເຊ''ຯ ມຫາຊໂນ ນໍ ທິສ຺ວາ ''ກາ ເອສາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ວກ຺ຂຕິ ''ໝຣຕີ ນາເມສາ, ອຍໍ ຕາວ ເອກິສ຺ສາ ອິຕ຺ຖິຍາ ອານຸກາໂວ, ພຸທ຺ຊານຸກາໂວ ປນ ກີທິໂສ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ຯ ເອວໍ ຕິຕ຺ຖິຍາ ຕຸມ຺ເຫ ອທິສ຺ວາວ ປລາຍິສ຺ສນ຺ຕີຕິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ''ຊານາມິ ເຕ ໝຣຕີ ເອວຣູປໍ ປາຜິຫາຣິຍໍ ກາຕຸໍ ສມຕ຺ຖກາວໍ, ນ ປນາຍໍ ຕວຕ຺ຖາຍ ພທ຺ໂຊ ມາລາປຸໂຜ''ຕິ ວຕ຺ວາ ປຜິກ຺ຂິປິຯ ສາ ''ນ ເມ ສຕ຺ຖາ ອນ຺ຊານາຕິ, ອທ຺ຊາ ມຍາ ອຸຕ຺ຕຣິຕຣໍ ປາຜິຫາຣິຍໍ ກາຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ອລ຺ໂລ ອຕ຺ຖີ''ຕິ ເອກມນ຺ຕໍ ອຜ຺ຖາສິຯ ສຕ຺ຖາປິ ''ເອວເມວ ເຕສໍ ຄຸໂຕ ປາກໂຜ ກວິສ຺ສຕີຕິ ເອວໍ ຉຕ຺ຕິໍສໂຍຊນິກາຍ ປຣິສາຍ ມຊ຺ເຊ ສີຫນາທໍ ນທິສ຺ສຕີ''ຕິ ມຍ຺ຍມາໂນ ອປເຣປິ ປຸຈ຺ຉິ – ''ຕຸມ຺ເຫ ກຖໍ ປາຜິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສຖາ''ຕິຯ ເຕ ''ເອວລ຺ຈ ເອວລ຺ຈ ກຣິສ຺ສາມ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ສຕ຺ຖຸ ປຸຣໂຕ ຖິຕາວ ສີຫນາທໍ ນທິສຸຯ ເຕສຸ ກິຣ ຈູລອອນາຖປິຕ຺ຑິໂກ ''ມາທິເສ ອນາຄາມິອຸປາສເກ ປຸຕ຺ເຕ ວິຊ຺ຊມາເນ ສຕ຺ຖຸ ກິລມນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ປາຜິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ກຖໍ ກຣິສ຺ສສີ''ຕິ ປຸຜ຺ໂຖ ''ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ທ຺ວາທສໂຍຊນິກໍ ພ຺ຣຫ຺ມຕ຺ຕກາວໍ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ອິມິສ຺ສາ ປຣິສາຍ ມຊ຺ເຊ ມຫາເມຆຄຊ຺ຊິຕສທິເສນ ສທ຺ເທນ ພ຺ຣຫ຺ມອປ຺ໂຜຍ ນໍ ນາມ ອປ຺ໂຜເຜສ຺ສາມີ''ຕິຯ ມຫາຊໂນ ''ກີ ນາເມໂສ ສທ຺ໂທ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ຈູລອອນາຖປິຕ຺ຑິກສ຺ສ ກິຣ ພ຺ຣຫ຺ມອປ຺ໂຜຍນສທ຺ໂທ ນາມາ''ຕິ ວກ຺ຂຕິຯ ຕິຕ຺ຖິຍາ ''ຄຫປຕິກສ຺ສ ກິຣ ຕາວ ເອໂສ ອານຸກາໂວ, ພຸທ຺ຊານຸກາໂວ ກີທິໂສ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ຕຸມ຺ເຫ ອທິສ຺ວາວ ປລາຍິສ຺ສນ຺ຕີຕິຯ ສຕ຺ຖາ ''ຊານາມິ ເຕ ອານຸກາວ''ນ຺ຕິ ຕສ຺ສປິ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ປາຜິຫາ

ຣິຍກຣຕໍ ນານຸຊານິ.

ອເຖກາ ປຜິສມ຺ກິທປຸ໌ປ຺ຕາ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກາ ຈິຣສາມເຕຣີ ກິຣ ນາມ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ''ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ປາຜິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ອາຫ. ''ກຖໍ ກຣິສ຺ສສິ ຈີເຣ''ຕິ? ''ກນ຺ເຕ, ສິເນຣຸລ຺ຈ ຈກ຺ກວາລຸອປ຺ພ຺ພຕລ຺ຈ ທິມວນ຺ຕລ຺ຈ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມີ ຖາເນ ປຜິປາຜິຍາ ຖເປຕ຺ວາ ອຫໍ ຫໍສສກ຺ຕິ ວິຍ ຕເຕ ຕເຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອສຊ຺ຊມານາ ຄມິສ຺ສາມີ, ມຫາຊໂນ ມໍ ທິສ຺ວາ 'ກາ ເອສາ'ຕິ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ 'ຈີຣສາມເຕຣີ'ຕິ ວກ຺ຂຕິ. ຕິຕ຺ຖິຍາ 'ສຕ຺ຕວສ຺ສິກາຍ ຕາວ ສາມເຕຣິຍາ ອຍມານຸກາໂວ, ພຸທ຺ຮານຸກາໂວ ກີທິໂສ ກວິສ຺ສຕີ'ຕິ ຕຸມ຺ເຫ ອທິສ຺ວາວ ປລາຍິສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ. ອີໂຕ ປຣໍ ເອວຣູປານິ ວຈນານິ ວຸຕ຺ຕານຸສາເຣເນວ ເວທິຕພ຺ພານິ. ຕສ຺ສາປີ ກຄວາ ''ຊານາມິ ເຕ ອານຸກາວ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ປາຜິຫາຣິຍກຣຕໍ ນານຸຊານິ. ອເຖໂກ ປຜິສມ຺ກິທປຸ໌ປ຺ໂຕ ຂີຕາສໂວ ຈຸນ຺ທສາມເຕໂຣ ນາມ ຊາຕິຍາ ສຕ຺ຕວສ຺ສິໂກ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ''ອຫໍ ກຄວາ ປາຜິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ກຖໍ ກຣິສ຺ສສີ''ຕິ ປຸຜ຺ໂຖ ອາຫ – ''ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ຊມ຺ພຸທີປ຺ສ຺ສ ຮຊກູຕໍ ມຫາຊມ຺ພຸຣຸກ຺ຂໍ ຂນ຺ເຮ ຄເຫຕ຺ວາ ຈາເລຕ຺ວາ ມຫາຊມ຺ພຸເປສິໂຍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອິມໍ ປຣິສໍ ຂາທາເປສ຺ສາມີ, ປາຣິຈ຺ຊຕ຺ຕກກຸສ຺ມານິ ຈ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫ ວນ຺ທິສ຺ສາມີ''ຕິ. ສຕ຺ຖາ ''ຊານາມິ ເຕ ອານຸກາວ''ນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ປາຜິຫາຣິຍກຣຕໍ ປຜິກ຺ຂິປີ.

ອຖ ອຸປ຺ປລວຕ຺ຕາ ເຖຣີ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ''ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ປາຜິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ກຖໍ ກຣິສ຺ສສີ''ຕິ ປຸຜ຺ຖາ ອາຫ – ''ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ສມນ຺ຕາ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກໍ ປຣິສໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອາວຜ຺ຜໂຕ ຉຕ຺ຕິໍສໂຍຊນາຍ ປຣິສາຍ ປຣິວຸໂຕ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫ ວນ຺ທິສ຺ສາມີ''ຕິ . ສຕ຺ຖາ ''ຊານາມິ ເຕ ອານຸກາວ''ນ຺ຕິ ຕສ຺ສາປີ ປາຜິຫາຣິຍກຣຕໍ ປຜິກ຺ຂິປີ. ອຖ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣ ກຄວນ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ''ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ປາຜິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ກຖໍ ກຣິສ຺ສສີ''ຕິ ປຸຜ຺ໂຖ ອາຫ – ''ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ສິເນຣຸປ຺ພ຺ພຕຣາຊານໍ ທນ຺ຕນ຺ຕເຣ ຖເປຕ຺ວາ ມາສສາສປ຺ພີຊໍ ວິຍ ຂາທິສ຺ສາມີ''ຕິ. ''ອລ຺ລໍ ກີ ກຣິສ຺ສສີ''ຕິ? ''ອິມໍ ມຫາປຖວີ ກຜສາຣກໍ ວິຍ ສໍເວລ຺ລິຕ຺ວາ ອງ຺ຄຸລນ຺ຕເຣ ນິກ຺ຂິປິສ຺ສາມີ''ຕິ. ''ອລ຺ລໍ ກີ ກຣິສ຺ສສີ''ຕິ? ''ມຫາປຖວີ ກຸລາລຈກ຺ກໍ ວິຍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ມຫາຊນໍ ປຖໂວຊໍ ຂາທາເປສ຺ສາມີ''ຕິ. ''ອລ຺ລໍ ກີ ກຣິສ຺ສສີ''ຕິ? ''ວາມຫຕ຺ເຖ ປຖວີ ກຕ຺ວາ ອິເມ ສຕ຺ເຕ ທກ຺ຂິຕາຫຕ຺ເຖນ ອລ຺ລສ຺ມີ ທີເປ ຖເປສ຺ສາມີ''ຕິ. ''ອລ຺ລໍ ກີ ກຣິສ຺ສສີ''ຕິ? ''ສິເນຣຸໍ ຉຕ຺ຕທຕ຺ທໍ ວິຍ ກຕ຺ວາ ມຫາປຖວີ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕສ຺ສຸປຣິ ຖເປຕ຺ວາ ຉຕ຺ຕຫຕ຺ໂຖ ກິກ຺ຂຸ ວິຍ ເອກຫຕ຺ເຖນາທາຍ ອາກາເສ ຈງ຺ກມິສ຺ສາມີ''ຕິ. ສຕ຺ຖາ ''ຊານາມິ ເຕ ອານຸກາວ''ນ຺ຕິ ຕສ຺ສປີ ປາຜິຫາຣິຍກຣຕໍ ນານຸຊານິ. ໂສ ''ຊານາຕິ ມລ຺ເຍ ສຕ຺ຖາ ມຍາ ອຸຕ຺ຕຣິຕຣໍ ປາຜິຫາຣິຍໍ ກາຕຸໍ ສມຕ຺ຖ''ນ຺ຕິ ເອກມນ຺ຕໍ ອຜ຺ຖາສີ.

ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ''ນາຍໍ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ ຕວຕ຺ຖາຍ ພທ຺ໂຮ ພາລາປ຺ໂຜ. ອຫລ຺ຫີ ອສມຮໂຣ, ມມ ຮຣໍ ອລ຺ໂລ ວຫີຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖີ. ອນຈ຺ຊຣິຍເມຕໍ, ຍໍ ອິທານິ ມມ ຮຣໍ ວຫີຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ກເວຍ຺ຍ. ອເຫຕ຺ກຕິຣຈ຺ຊານໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕກາເລປີ ມມ ຮຣໍ ອລ຺ໂລ ວຫີຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນາໂຫສິເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ກທາ ປນ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ເຖເຣນ ປຸຜ຺ໂຖ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ –

''ຍໂຕ ຍໂຕ ຄຣຸ ຮຣໍ, ຍໂຕ ຄມ຺ກີຣວຕ຺ຕນີ;

ຕທາສ຺ສຸ ກຕ຺ຫໍ ຍຸລ຺ຊນ຺ຕິ, ສ຺ວາສ຺ສຸ ຕໍ ວຫເຕ ຮຣ''ນ຺ຕິ. –

ອິທໍ ກຕ຺ເທົາສກຊາຕກໍ (ຊາ. ໑.໑.໒໘) ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ປຸນ ຕເມວ ວຕ຺ຖຸໍ ວິເສເສຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ –

''ມນຸລ຺ລເມວ ກາເສຍ຺ຍ, ນາມນຸລ຺ລໍ ກຸທາຈນໍ;

ມນຸລ຺ລໍ ກາສມານສ຺ສ, ຄຣຸໍ ກາຣໍ ອຸທທ຺ຮຣີ;

ຮນລ຺ຈ ນໍ ອລາເກສິ, ເຕນ ຈຕ຺ຕມໂນ ອຫູ''ຕິ. –

ອິທໍ ນນ຺ທິວິສາລຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ກເຖສິ. ກເຖຕ຺ວາ ຈ ປນ ສຕ຺ຖາ ຣຕນຈງ຺ກມໍ ອກິຣຸຫິ, ປຸຣໂຕ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກາ ປຣິສາ ອໂຫສິ ຕຖາ ປຈ຺ຉໂຕ ຈ ອຸຕ຺ຕຣໂຕ ຈ ທກ຺ຂິຕໂຕ ຈ. ອຊ຺ຊກໍ ປນ ຈຕຸວີສຕິໂຍຊນິກາຍ ປຣິສາຍ ມຊ຺ເຊ ກຄວາ ຍມກ

ປາຏິຫາຣິຍໍ ອກາສິຯ

ຕໍ ປາຬິໂຕ ຕາວ ເອວໍ ເວທິຕພ຺ພໍ (ປຏິຯ ມຯ ໑ຯ໑໑໖) – ກຕມໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຍມກປາຏິຫາຣິເຍ ຎາຓໍ? ອິຘ ຕຖາຄໂຕ ຍມກປາຏິຫາຣິຍໍ ກໂຣຕິ ອສາຘາຣຓໍ ສາວເກຫິ, ອຸປຣິມກາຍໂຕ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຘ ປວຕ຺ຕຕິ, ເຫຏ຺ຐິມກາຍໂຕ ອຸທກຘາຣາ ປວຕ຺ຕຕິ ຯ ເຫຏ຺ຐິມກາຍໂຕ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຘ ປວຕ຺ຕຕິ, ອຸປຣິມກາຍໂຕ ອຸທກຘາຣາ ປວຕ຺ຕຕິຯ ປຸຣຕ຺ຖິມກາຍໂຕ, ປຈ຺ຉິມກາຍໂຕ; ປຈ຺ຉິມກາຍໂຕ, ປຸຣຕ຺ຖິມກາຍໂຕ; ທກ຺ຂິຓອກ຺ຂິໂຕ, ວາມອກ຺ຂິໂຕ; ວາມອກ຺ຂິໂຕ, ທກ຺ຂິຓອກ຺ຂິໂຕ; ທກ຺ຂິຓກຓ຺ຓໂສຕໂຕ, ວາມກຓ຺ຓໂສຕໂຕ; ວາມກຓ຺ຓໂສຕໂຕ, ທກ຺ຂິຓກຓ຺ຓໂສຕໂຕ; ທກ຺ຂິຓນາສິກາໂສຕໂຕ, ວາມນາສິກາໂສຕໂຕ; ວາມນາສິກາໂສຕໂຕ, ທກ຺ຂິຓນາສິກາໂສຕໂຕ; ທກ຺ຂິຓອໍສກູຏໂຕ, ວາມອໍສກູຏໂຕ; ວາມອໍສກູຏໂຕ, ທກ຺ຂິຓອໍສກູຏໂຕ; ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ຖໂຕ, ວາມຫຕ຺ຖໂຕ; ວາມຫຕ຺ຖໂຕ, ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ຖໂຕ; ທກ຺ຂິຓປສ຺ສໂຕ, ວາມປສ຺ສໂຕ; ວາມປສ຺ສໂຕ, ທກ຺ຂິຓປສ຺ສໂຕ; ທກ຺ຂິຓປາທໂຕ, ວາມປາທໂຕ; ວາມປາທໂຕ, ທກ຺ຂິຓປາທໂຕ; ອງ຺ຄຸລງ຺ຄຸເລຫິ, ອງ຺ຄຸລນ຺ຕຣິກາຫິ; ອງ຺ຄຸລນ຺ຕຣິກາຫິ, ອງ຺ຄຸລງ຺ຄຸເລຫິ; ເອເກກໂລມກູປໂຕ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຘ ປວຕ຺ຕຕິ, ເອເກກໂລມໂຕ ອຸທກຘາຣາ ປວຕ຺ຕຕິຯ ເອເກກໂລມໂຕ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຘ ປວຕ຺ຕຕິ, ເອເກກໂລມກູປໂຕ ອຸທກຘາຣາ ປວຕ຺ຕຕິ ຉນ຺ນໍ ວຓ຺ຓານໍ ນີລານໍ ປີຕການໍ ໂລຫິຕການໍ ໂອທາຕານໍ ມຎ຺ເຊຏ຺ຐານໍ ປຠສ຺ສຣານໍຯ ຠຄວາ ຈງ຺ກມຕິ, ພຸທ຺ຘນິມ຺ມິໂຕ ຕິຏ຺ຐຕິ ວາ ນິສີທຕິ ວາ ເສຍ຺ຍໍ ວາ ກປ຺ເປຕິ…ເປ… ນິມ຺ມິໂຕ ເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປຕິ, ຠຄວາ ຈງ຺ກມຕິ ວາ ຕິຏ຺ຐຕິ ວາ ນິສີທຕິ ວາຯ ອິທໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຍມກປາຏິຫາຣິເຍ ຎາຓນ຺ຕິຯ

ອິທ ປນ ປາຏິຫາຣິຍໍ ຠຄວາ ຕສ຺ມິໍ ຈງ຺ກເມ ຈງ຺ກມິຕ຺ວາ ອກາສິຯ ຕສ຺ສ ເຕໂຊກສິຓສມາປຕ຺ຕິວເສນ ອຸປຣິມກາຍໂຕ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຘ ປວຕ຺ຕຕິ, ອາໂປກສິຓສມາປຕ຺ຕິວເສນ ເຫຏ຺ຐິມກາຍໂຕ ອຸທກຘາຣາ ປວຕ຺ຕຕິຯ ນ ປນ ອຸທກຘາຣາຍ ປວຕ຺ຕນຏ຺ຐານໂຕ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຘ ປວຕ຺ຕຕິ, ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ຘສ຺ສ ປວຕ຺ຕນຏ຺ຐານໂຕ ອຸທກຘາຣາ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ເຫຏ຺ຐິມກາຍໂຕ ອຸປຣິມກາຍໂຕ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອເສວ ນໂຍ ສພ຺ພປເທສຸຯ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຘ ປເນຕ຺ຖ ອຸທກຘາຣາຍ ອສມ຺ມິສ຺ໂສ ອໂຫສິ, ຕຖາ ອຸທກຘາຣາ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ເຘນຯ ອຸຠຍມ຺ປິ ກິຣ ເຈຕໍ ຍາວ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈກ຺ກວາລມຸຂວຏ຺ຏິຍໍ ປຕຕິຯ “ຉນ຺ນໍ ວຓ຺ຓານ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາ ປນສ຺ສ ຉພ຺ພຓ຺ຓຣໍສິໂຍ ຆເຏຕິ ອາສິຎ຺ຈມານໍ ວິລີນສຸວຓ຺ຓໍ ວິຍ ຍນ຺ຕນາລິກໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕສຸວຓ຺ຓຣສຘາຣາ ວິຍ ຈ ເອກຈກ຺ກວາລຄພ຺ພໂຕ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກໍ ອາຫຈ຺ຈ ປຏິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຈກ຺ກວາລມຸຂວຏ຺ຏິເມວ ຄຓ຺ຫີໍສຸຯ ເອກຈກ຺ກວາລຄພ຺ພໍ ວງ຺ກໂຄປານສິກໍ ວິຍ ໂພຘິຆຣໍ ອໂຫສິ ເອກາໂລກໍຯ

ຕໍທິວສໍ ສຕ຺ຖາ ຈງ຺ກມິຕ຺ວາ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ມຫາຊນສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ກເຖສິຯ ກເຖນ຺ໂຕ ຈ ຊນໍ ນິຣສ຺ສາສໍ ອກຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອສ຺ສາສວາຣໍ ເທຕິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ມຫາຊໂນ ສາຘຸກາຣໍ ປວຕ຺ເຕສິຯ ຕສ຺ສ ສາຘຸກາຣປວຕ຺ຕນກາເລ ສຕ຺ຖາ ຕາວມຫຕິຍາ ປຣິສາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເອເກກສ຺ສ ໂສຬສນ຺ນໍ ອາກາຣານໍ ວເສນ ຈິຕ຺ຕາຈາຣໍ ອຎ຺ຎາສິຯ ເອວໍ ລຫຸກປຣິວຕ຺ຕໍ ພຸທ຺ຘານໍ ຈິຕ຺ຕໍ ຯ ໂຍ ໂຍ ຍສ຺ມິຎ຺ຈ ຘມ຺ເມ ຍສ຺ມິຎ຺ຈ ປາຏິຫີເຣ ປສນ຺ໂນ, ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ອຊ຺ຌາສຍວເສເນວ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ກເຖສິ, ປາຏິຫີຣຎ຺ຈ ອກາສິຯ ເອວໍ ຘມ຺ເມ ເທສິຍມາເນ ປາຏິຫີເຣ ຈ ກຣິຍມາເນ ມຫາຊນສ຺ສ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ອໂຫສິຯ ສຕ຺ຖາ ປນ ຕສ຺ມິໍ ສມາຄເມ ອຕ຺ຕໂນ ມນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຎ຺ຎໍ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິຕຸໍ ສມຕ຺ຖໍ ອທິສ຺ວາ ນິມ຺ມິຕພຸທ຺ຘໍ ມາເປສິຯ ເຕນ ປຸຈ຺ຉິຕໍ ປຎ຺ຫໍ ສຕ຺ຖາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ, ສຕ຺ຖາຣາ ປຸຈ຺ຉິຕໍ ໂສ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ຠຄວໂຕ ຈງ຺ກມນກາເລ ນິມ຺ມິໂຕ ຐານາທີສຸ ອຎ຺ຎຕຣໍ ກປ຺ເປສິ, ນິມ຺ມິຕສ຺ສ ຈງ຺ກມນກາເລ ຠຄວາ ຐານາທີສຸ ອຎ຺ຎຕຣໍ ກປ຺ເປສິຯ ຕມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ນິມ຺ມິໂຕ ຈງ຺ກມຕິ ວາ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອວໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ສຕ຺ຖຸ ປາຏິຫາຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ສມາຄເມ ວີສຕິຍາ ປາຓໂກຏີນໍ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ອໂຫສິຯ

ສຕ຺ຖາ ປາຏິຫີຣໍ ກໂຣນ຺ໂຕວ “ກຕ຺ຖ ນຸ ໂຂ ອຕີຕພຸທ຺ຘາ ອິທໍ ປາຏິຫີຣໍ ກຕ຺ວາ ວສ຺ສໍ ອຸເປນ຺ຕີ”ຕິ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ “ຕາວຕິໍສຠວເນ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ມາຕຸ ອຠິຘມ຺ມປິຏກໍ ເທເສນ຺ຕີ”ຕິ ທິສ຺ວາ ທກ຺ຂິຓປາທໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຍຸຄນ຺ຘຣມຕ຺ຖເກ ຐເປຕ຺ວາ ອິຕຣໍ ປາທໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສິເນຣຸມຕ຺ຖເກ ຐເປສິຯ ເອວໍ ອຏ຺ຐສຏ຺ຐິໂຍຊນສຕສຫສ຺ສຏ຺ຐາເນ ຕໂຍ ປທວາຣາ ອເຫສຸໍ, ທ຺ເວ ປາທນ຺ຕຣານິຯ ສຕ຺ຖາ ປາທໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ອກ຺ກມີຕິ ນ ສລ຺ລກ຺ເຂຕພ຺ພໍຯ ຕສ຺ສ ຫິ ປາທຸກ຺ຂິປນກາເລເຍວ ປພ຺ພຕາ ປາທມູລໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິໍສຸ, ສຕ຺ຖາຣາ ອກ຺ກມນກາເລ ເຕ ປພ຺ພຕາ ອຸຏ຺ຐາຍ ສກຏ຺ຐາເນເຍວ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ສກ຺ໂກ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – “ປຓ຺ຑຸກມ຺ພລສິລາຍ ມຎ຺ເຎ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ວສ຺ສາວາສໍ ອຸເປສ຺ສຕິ, ພຫູນຎ຺ຈ ເທວຕານໍ ອຸປກາໂຣ ຠວິສ຺ສຕິ, ສຕ຺ຖຣິ ປເນຕ຺ຖ ວສ຺ສາວາສໍ ອຸປຄເຕ ອຎ຺ຎາ ເທວຕາ ຫຕ຺ຖມ຺ປິ ຐເປຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິຯ ອຍໍ ໂຂ ປນ ປຓ຺ຑຸກມ຺ພລສິລາ ທີຆໂຕ ສຏ຺ຐິໂຍຊນາ, ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ປຓ຺ຓາສໂຍຊນາ, ປຸຖຸລໂຕ ປນ຺ນຣສໂຍຊນາ, ສຕ຺ຖຣິ ນິສິນ຺ເນປິ ຕຸຈ຺ຉໍ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອຊ຺ຊາສຍໍ ວິທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສງ຺ພາຝີ ສິລາສນໍ ປຌິຈ຺ລາທຍມານໍ ຊິປ຺ປໍ. ສກ຺ໂກ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ຈີວຣໍ ຕາວ ປຌິຈ຺ລາທຍມານໍ ຊິປ຺ປໍ, ສຍໍ ປນ ປຣິຕ຺ຕເກ ຖາເນ ນິສີທິສ຺ສຕີ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອຊ຺ຊາສຍໍ ວິທິຕ຺ວາ ນິຈປີຖກໍ ມຫາປໍສຸກູລິໂກ ວິຍ ປຕ຺ທຸກມ຺ພລສິລໍ ອນ຺ໂຕຈີວຣໂກເຕເຍວ ກຕ຺ວາ ນິສີທິ. ມຫາຊໂນປີ ຕໍຂຕລ຺ເລວ ສຕ຺ຖາຣໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນາຫຸທສ, ຈນ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ຖງ຺ຄມິຕກາໂລ ວິຍ ສູຣິຍສ຺ສ ຈ ອຕ຺ຖງ຺ຄມິຕກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ. ມຫາຊໂນ –

‘‘ຄໂຕ ນຸ ຈິຕ຺ຕກູຝໍ ວາ, ເກລາສໍ ວາ ຍຸຄນ຺ຂຣໍ;

ນ ໂນ ທກ຺ເຂມ຺ ສມ຺ພຸທ຺ຂໍ, ໂລກເຊຝ຺ຖໍ ນຣາສກ’’ນ຺ຕິ. –

ອິມໍ ຄາຖໍ ວທນ຺ໂຕ ປຣິເທວິ. ອປເຣ ‘‘ສຕ຺ຖາ ນາມ ປວິເວກຣໂຕ, ໂສ ‘ເອວຣູປາຍ ເມ ປຣິສາຍ ເອວຣູປໍ ປາຝິຫີຣໍ ກຕ’ນ຺ຕິ ລຊ຺ຊາຍ ອລ຺ລໍ ຣຝ຺ຖໍ ວາ ຊນປທໍ ວາ ຄໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, ນ ທານິ ຕໍ ທກ຺ຂິສ຺ສາມາ’’ຕິ ປຣິເທວນ຺ຕາ ອິມໍ ຄາຖມາຫໍສຸ –

‘‘ປວິເວກຣໂຕ ສີໂຣ, ນິມໍ ໂລກໍ ປຸເນທິຕິ;

ນ ໂນ ທກ຺ເຂມ຺ ສມ຺ພຸທ຺ຂໍ, ໂລກເຊຝ຺ຖໍ ນຣາສກ’’ນ຺ຕິ.

ເຕ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ປຸຈ຺ຊິສຸ – ‘‘ກຫໍ, ກນ຺ເຕ, ສຕ຺ຖາ’’ຕິ? ໂສ ສຍໍ ຊານນ຺ໂຕປີ ‘‘ປເຣສມ຺ປິ ຄຸຕາ ປາກຝາ ໂຫນ຺ຕູ’’ຕິ ອຊ຺ຊາສເຍນ ‘‘ອນຸຣຸທ຺ຂໍ ປຸຈ຺ລຖາ’’ຕິ ອາຫ. ເຕ ເຖຣໍ ຕຖາ ປຸຈ຺ຊິສຸ – ‘‘ກຫໍ, ກນ຺ເຕ, ສຕ຺ຖາ’’ຕິ? ຕາວຕິສກວເນ ປຕ຺ທຸກມ຺ພລສິລາຍໍ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ມາຕຸ ອກິທມ຺ມປິຝກໍ ເທເສຕຸໍ ຄໂຕຕິ. ‘‘ກທາ ອາຄມິສ຺ສຕິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ຕໂຍ ມາເສ ອກິທມ຺ມປິຝກໍ ເທເສຕ຺ວາ ມຫາປວາຣຕທິວເສ’’ຕິ. ເຕ ‘‘ສຕ຺ຖາຣໍ ອທິສ຺ວາ ນ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຕຕ຺ເຖວ ຂນ຺ທາວາຣໍ ພນ຺ທິສຸ. ອາກາສເມວ ກິຣ ເນສໍ ລທນໍ ອໂຫສິ. ຕາຍ ຈ ມຫຕິຍາ ປຣິສາຍ ສຣີຣນິຝ຺ໂສ ນາມ ນ ປຌ຺ລາຍິ, ປຖວີ ວິວຣໍ ອທາສິ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ປຣິສຸທ຺ຂເມວ ກູມິຕລໍ ອໂຫສິ.

ສຕ຺ຖາ ປຖມເມວ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣໍ ອໂວຈ – ‘‘ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ຕ຺ວໍ ເອຕິສ຺ສາຍ ປຣິສາຍ ທມ຺ມໍ ເທເສຍ຺ຍາສິ, ຈູລ຺ອອນາຖປິຕ຺ທິໂກ ອາຫາຣໍ ທສ຺ສຕີ’’ຕິ. ຕສ຺ມາ ຕໍ ເຕມາສໍ ຈູລ຺ອອນາຖປິຕ຺ທິໂກວ ຕສ຺ສາ ປຣິສາຍ ຍາປນໍ ຍາຄຸກຕ຺ຕໍ ຂາທນີຍໍ ຕມ຺ພຸລເຕລຄນ຺ຂມາລາປິລນ຺ຂນານິ ຈ ອທາສິ. ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ທມ຺ມໍ ເທເສສິ, ປາຝິຫາຣິຍທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອາຄຕາຄເຕຫິ ປຸຝ຺ຖປຌ຺ເຫ ຈ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ. ສຕ຺ຖາຣມ຺ປິ ມາຕຸ ອກິທມ຺ມເທສນຕ຺ຖໍ ປຕ຺ທຸກມ຺ພລສິລາຍໍ ວສ຺ສໍ ອຸປຄຕໍ ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາລຸອເທວຕາ ປຣິວາຣຍິສຸ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ຕາວຕິເສ ຍທາ ພຸທ຺ໂທ, ສິລາຍໍ ປຕ຺ທຸກມ຺ພເລ;

ປາຣິຈ຺ລຕ຺ຕກມູລມ຺ຫິ, ວິຫາສິ ປຸຣິສຸຕ຺ຕໂມ.

‘‘ທສສຸ ໂລກທາຕູສຸ, ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວານ ເທວຕາ;

ປຍິຣຸປາສນ຺ຕິ ສມ຺ພຸທ຺ຂໍ, ວສນ຺ຕໍ ນາຄມຸທ຺ຂນິ.

‘‘ນ ໂກຈິ ເທໂວ ວຕ຺ເຕນ, ສມ຺ພຸທ຺ຂສ຺ສ ວິໂຣຈຕິ;

ສພ຺ເພ ເທເວ ອຕິກ຺ກມ຺ມ, ສມ຺ພຸທ຺ໂທວ ວິໂຣຈຕີ’’ຕິ. (ເປ. ວ. ໓໑໗-໓໑໙);

ເອວໍ ສພ຺ພາ ເທວຕາ ອຕ຺ຕໂນ ສຣີຣປ຺ປກາຍ ອກິກວິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ປນສ຺ສ ມາຕາ ຕຸສິຕວິມານໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຕປສ຺ເສ ນິສີທິ. ອິນ຺ທໂກປີ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຕປສ຺ເສເຍວ ນິສີທິ, ອງ຺ກູໂຣ ວາມປສ຺ເສ ນິສີທິ. ໂສ

ມເຫສກ຺ຂາສ຺ ເທວຕາສ຺ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕີສ຺ ອປຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາທສໂຍຊນິເກ ຄາເມ ໂອກາສໍ ລກິ, ອິນ຺ທໂກ ຕຕ຺ເຖວ ນິສີທີ. ສຕ຺ຖາ ເຕ ອຸໂກປີ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສາສເນ ທກ຺ຂິເນຍ຺ຍປ຺ຸຄ຺ຄລານໍ ທິນ຺ນທານສ຺ສ ມຫປ຺ຜລກາວໍ ຌາເປຕ຺ກາໂມ ເອວ ມາຫ – ‘‘ອງກ຺ຣ, ຕຍາ ທີຌມນ຺ຕເຣ ທສວສ຺ສສຫສ຺ສປຣິມາຄກາເລ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກໍ ອຸທ຺ຌນປນ຺ຕີ ກຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ທິນ຺ນໍ, ອິທານິ ມມ ສມາຄມໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາທສໂຍຊນິເກ ຄາເມ ໂອກາສໍ ລກິ, ກີ ນ຺ ໂຂ ເອຕ຺ຖ ກາຣຕ’’ນ຺ຕິ? ວຸຕ຺ຕມ຺ປີ ເຈຕໍ –

‘ໂອໂລເກຕ຺ວານ ສມ຺ພຸທ຺ໂຘ, ອງກ຺ຣຌ຺ຈາປີ ອິນ຺ທກໍ;

ທກ຺ຂິເນຍ຺ຍໍ ສມ຺ກາເວນ຺ໂຕ, ອິທໍ ວຈນມພ຺ຣວີ.

‘‘ມຫາທານໍ ຕຍາ ທິນ຺ນໍ, ອງກ຺ຣ ທີຌມນ຺ຕເຣ;

ອຕິທູເຣ ນິສິນ຺ໂນສິ, ອາຄຈ຺ຉ ມມ ສນ຺ຕິເກ’’ຕີ. (ເປ. ວ. ໓໔໑-໓໔໔);

ໂສ ສທ຺ໂຘ ປຖວິຕລໍ ປາປ຺ຸຕີ. ສພ຺ພາປີ ນໍ ສາ ປຣິສາ ອສ຺ໂສສີ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ –

‘ໂຈທິໂຕ ກາວິຕຕ຺ເຕນ, ອງກ຺ໂຣ ເອຕມພ຺ຣວີ;

ກີ ມຍ຺ຫໍ ເຕນ ທາເນນ, ທກ຺ຂິເນຍ຺ເຍນ ສຸລ຺ຸຌຕໍ.

‘‘ອຍໍ ໂສ ອິນ຺ທໂກ ຍກ຺ໂຂ, ທຊ຺ຊາ ທານໍ ປຣິຕ຺ຕກໍ;

ອຕິໂຣຈຕິ ອມ຺ເຫຫິ, ຈນ຺ໂທ ຕາຣາຄເຓ ຍຖາ’’ຕີ. (ເປ. ວ. ໓໔໓-໓໔໔);

ຕຕ຺ຖ ທຊ຺ຊາຕິ ທຕ຺ວາ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ ອິນ຺ທກໍ ອາຫ – ‘‘ອິນ຺ທກ, ຕ຺ວໍ ມມ ທກ຺ຂິຓປສ຺ເສ ນິສິນ຺ໂນ, ກສ຺ມາ ອນປຄນ຺ຕ຺ວາວ ນິສີທສີ’’ຕິ? ໂສ ‘‘ອຫໍ, ການ຺ເຕ, ສຸເຂຕ຺ເຕ ອປ຺ປກພີຊໍ ວປ຺ນກສ຺ສໂກ ວິຍ ທກ຺ຂິເນຍ຺ຍສມ຺ປທໍ ອລຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິ ທກ຺ຂິເນຍ຺ຍໍ ປກາເວນ຺ໂຕ ອາຫ –

‘‘ອຸຊ຺ຊງຄເລ ຍຖາ ເຂຕ຺ເຕ, ພີຊໍ ພຫຸມ຺ປີ ໂຣປິຕໍ;

ນ ຜລໍ ວິປ຺ຸລໍ ໂຫຕິ, ນປິ ໂຕເສຕິ ກສ຺ສກໍ.

‘‘ຕເຖວ ທານໍ ພຫຸກໍ, ທຸສ຺ສີເລສ຺ ປຕິຢ຺ຖິຕໍ;

ນ ຜລໍ ວິປ຺ຸລໍ ໂຫຕິ, ນປິ ໂຕເສຕິ ທາຍກໍ.

‘‘ຍຖາປີ ກທ຺ທເກ ເຂຕ຺ເຕ, ພີຊໍ ອປ຺ປມ຺ປີ ໂຣປິຕໍ;

ສມ຺ມາ ຌາຣໍ ປເວຈ຺ຉນ຺ເຕ, ຜລໍ ໂຕເສຕິ ກສ຺ສກໍ.

‘‘ຕເຖວ ສີລວນ຺ເຕສ຺, ຄຸຓວນ຺ເຕສ຺ ຕາທິສ຺;

ອປ຺ປກມ຺ປີ ກຕໍ ການໍ, ປ຺ຸລ຺ຸຌໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລ’’ນ຺ຕີ. (ເປ. ວ. ໓໔໕-໓໔໗);

ກີ ປເນຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມນ຺ຕິ? ໂສ ກິຣ ອນ຺ຣຸທ຺ຣສຕ຺ເຖຣສ຺ສ ອນ຺ໂຕຄາມໍ ປິຕ຺ທາຍ ປວິສ຺ຄສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ອາກາຕໍ ກຜຈ຺ຈຸກິກ຺ຂໍ ທາເປສິ ຯ ຕທາ ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄໍ ອຽກ຺ເຣນ ທສວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກໍ ອຸທ຺ຣນປ຺ຸຕຶ ກຕ຺ວາ ທິນ຺ນທານໂຕ ມຫປ຺ຜລຕຣໍ ຊາຕໍ ຯ ຕສ຺ມາ ເອວມາຫ ຯ

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ, ''ອຽກ຺ຣ, ທານໍ ນາມ ວິເຈຍ຺ຍ ທາຕຸໍ ວຜ຺ຜຕິ, ເອວໍ ຕໍ ສຸເຂຕ຺ເຕສຸ ວຸຕ຺ຕພີຊໍ ວິຍ ມຫປ຺ຜລໍ ໂຫຕິ ຯ ຕ຺ວໍ ປນ ນ ຕຖາ ອກາສິ, ເຕນ ເຕ ທານໍ ມຫປ຺ຜລໍ ນ ຊາຕ''ນ຺ຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ວິກາເວນ຺ໂຕ –

''ວິເຈຍ຺ຍ ທານໍ ທາຕພ຺ພໍ, ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ…ເປ…ຯ

''ວິເຈຍ຺ຍ ທານໍ ສຸຄຕປ຺ປສຕ຺ຖໍ,

ເຍ ທກ຺ຂິເຕຍ຺ຍາ ອິຘ ຊີວໂລເກ;

ເອເຕສຸ ທິນ຺ນານິ ມຫປ຺ຜລານິ,

ພີຊານິ ວຸຕ຺ຕານິ ຍຖາ ສຸເຂຕ຺ເຕ''ຕິ ຯ (ເປ ຯ ວ ຯ ໓໔໙-໓໕໐) –

ວຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິມ຺ປິ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

''ຕິຓໂທສານິ ເຂຕ຺ຕານິ, ຣາຄໂທສາ ອຍໍ ປຊາ;

ຕສ຺ມາ ຫິ ວີຕຣາເຄສຸ, ທິນ຺ນໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລໍ ຯ

''ຕິຓໂທສານິ ເຂຕ຺ຕານິ, ໂທສໂທສາ ອຍໍ ປຊາ;

ຕສ຺ມາ ຫິ ວີຕໂທເສສຸ, ທິນ຺ນໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລໍ ຯ

''ຕິຓໂທສານິ ເຂຕ຺ຕານິ, ໂມຫໂທສາ ອຍໍ ປຊາ;

ຕສ຺ມາ ຫິ ວີຕໂມເຫສຸ, ທິນ຺ນໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລໍ ຯ

''ຕິຓໂທສານິ ເຂຕ຺ຕານິ, ອິຈ຺ຉາໂທສາ ອຍໍ ປຊາ;

ຕສ຺ມາ ຫິ ວິຄຕິຈ຺ເຉສຸ, ທິນ຺ນໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລ''ນ຺ຕິ ຯ

ເທສນາວສາເນ ອຽກ໌ໂຣ ຈ ອິນ຺ທໂກ ຈ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິສ຺ຄຫຶສຸ, ມຫາຊນສ຺ສາປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ ຯ

ອຖ ສຕ຺ຖາ ເທວປຣິສາຍ ມຊ຺ເຊ ນິສິນ຺ໂນ ມາຕຣໍ ອາຣພ຺ກ ''ກຸສລາ ຘມ຺ມາ, ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ, ອພ຺ຍາກຕາ ຘມ຺ມາ''ຕິ ອກິຘມ຺ມປິຕກໍ ປຖ຺ເປສິ ຯ ເອວໍ ຕໂຍ ມາເສ ນິຣນ຺ຕຣໍ ອກິຘມ຺ມປິຕກໍ ກເຖສິ ຯ ກເຖນ຺ໂຕ ປນ ກິກ຺ຂາຈາຣເວລາຍ ''ຍາວ ມ ມາຄມນາ ເອຕ຺ຕກໍ ນາມ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕູ''ຕິ ນິມ຺ມິຕພຸທ຺ຘໍ ມາເປຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນາຄລຕາທນ຺ຕກຜ຺ຖໍ ຂາທິຕ຺ວາ ອ ໂນຕຕ຺ຕທເຫ ມຸຂໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣກຸຣຸໂຕ ປິຕ຺ຫປາຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ມຫາສາລມາລຸອເກ ນິສີນ຺ໂນ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ອກາສິ ຯ ສາ ຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ວຕ຺ຕໍ ກໂຣຕິ ຯ ສຕ຺ຖາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ, ''ສາຣິປຸຕ຺ຕ , ອຊ຺ຊ ມຍາ ເອຕ຺ຕໂກ

ນາມ ຘມ຺ໂມ ກຖິໂຕ, ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ອນ຺ເຕວາສິການໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ວາເຈຫີ”ຕິ ເຖຣສ຺ສ ກເຖສິຯ ຍມກປາຏິຫີເຣ ກິຣ ປສີທິຕ຺ວາ ປຎ຺ຈສຕາ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິໍສຸຯ ເຕ ສນ຺ຘາຍ ເຖຣໍ ເອວມາຫຯ ວຕ຺ວາ ຈ ປນ ເທວໂລກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິມ຺ມິຕພຸທ຺ເຘນ ເທສິຕຄນ຺ຖໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສຍໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິຯ ເຖໂຣປິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິຯ ເຕ ສຕ຺ຖຣິ ເທວໂລເກ ວິຫຣນ຺ເຕເຍວ ສຕ຺ຕປກຣຓິກາ ອເຫສຸໍຯ

ເຕ ກິຣ ກສ຺ສປພຸທ຺ຘກາເລ ຂຸທ຺ທກວຄ຺ຄຸລິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ປພ຺ພາເຣ ໂອລມ຺ພນ຺ຕາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ເຖຣານໍ ຈງ຺ກມິຕ຺ວາ ອຠິຘມ຺ມໍ ສຊ຺ຌາຍນ຺ຕານໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ສເຣ ນິມິຕ຺ຕໍ ອຄ຺ຄເຫສຸໍຯ ເຕ “ອິເມ ຂນ຺ຘາ ນາມ, ອິມາ ຘາຕຸໂຍ ນາມາ”ຕິ ອຊານິຕ຺ວາ ສເຣ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາຫມຕ຺ເຕເນວ ຕໂຕ ຈຸຕາ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ເອກໍ ພຸທ຺ຘນ຺ຕຣໍ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວິຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກຸລຆເຣສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕາຯ ຍມກປາຏິຫີເຣ ອຸປ຺ປນ຺ນປ຺ປສາທາ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ສພ຺ພປຖມໍ ສຕ຺ຕປກຣຓິກາ ອເຫສຸໍຯ ສຕ຺ຖາປິ ເຕເນວ ນິຫາເຣນ ຕໍ ເຕມາສໍ ອຠິຘມ຺ມໍ ເທເສສິຯ ເທສນາວສາເນ ອສີຕິໂກຏິສຫສ຺ສານໍ ເທວຕານໍ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ອໂຫສິ, ມຫາມາຍາປິ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ

ສາປິ ໂຂ ຉຕ຺ຕິໍສໂຍຊນປຣິມຓ຺ຑລາ ປຣິສາ “ອິທານິ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ມຫາປວາຣຓາ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຫ – “ຠນ຺ເຕ ສຕ຺ຖຸ, ໂອໂຣຫຓທິວສໍ ສຎ຺ຎາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ນ ຫິ ມຍໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ອທິສ຺ວາ ຄມິສ຺ສາມາ”ຕິຯ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ “ສາຘາວຸໂສ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ປຖວິຍໍ ນິມຸຄ຺ໂຄ ສິເນຣຸປາທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ມໍ ອຠິຣູຫນ຺ຕໍ ປຣິສາ ປສ຺ສຕູ”ຕິ ອຘິຏ຺ຐາຍ ມຓິຣຕເນນ ອາວຸຕໍ ປຓ຺ຑຸກມ຺ພລສຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ປຎ຺ຎາຍມານຣູໂປວ ສິເນຣຸມຊ຺ເຊນ ອຠິຣູຫິຯ ມນຸສ຺ສາປິ ນໍ “ເອກໂຍຊນໍ ອຠິຣູຬ຺ໂຫ, ທ຺ວິໂຍຊນໍ ອຠິຣູຬ຺ໂຫ”ຕິ ໂອໂລກຍິໍສຸຯ ເຖໂຣປິ ສຕ຺ຖຸ ປາເທ ສີເສນ ອຸກ຺ຂິປນ຺ໂຕ ວິຍ ອຠິຣູຫິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອວມາຫ – “ຠນ຺ເຕ, ປຣິສາ ຕຸມ຺ເຫ ທິສ຺ວາວ ຄນ຺ຕຸກາມາ, ກທາ ໂອໂຣຫິສ຺ສຖາ”ຕິຯ “ກຫໍ ປນ ເຕ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ເຊຏ຺ຐຠາຕິໂກ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ”ຕິຯ “ຠນ຺ເຕ, ສງ຺ກສ຺ສນຄເຣ ວສ຺ສໍ ອຸປຄ຺ໂຕ”ຕິຯ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ອຫໍ ອິໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ມຫາປວາຣຓາຍ ສງ຺ກສ຺ສນຄຣທ຺ວາເຣ ໂອຕຣິສ຺ສາມິ, ມໍ ທຏ຺ຐຸກາມາ ຕຕ຺ຖ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕຸ, ສາວຕ຺ຖິໂຕ ສງ຺ກສ຺ສນຄຣທ຺ວາຣໍ ຕິໍສໂຍຊນານິ, ເອຕ຺ຕເກ ມຄ຺ເຄ ກສ຺ສຈິ ປາເຖຍ຺ຍກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ອຸໂປສຖິກາ ຫຸຕ຺ວາ ຘຸຣວິຫາຣໍ ຘມ຺ມສ຺ສວນຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ວິຍ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຖາຕິ ເຕສໍ ອາໂຣເຈຍ຺ຍາສີ”ຕິຯ ເຖໂຣ “ສາຘຸ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາ ອາໂຣເຈສິຯ

ສຕ຺ຖາ ວຸຏ຺ຐວສ຺ໂສ ປວາເຣຕ຺ວາ ສກ຺ກສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ – “ມຫາຣາຊ, ມນຸສ຺ສປຖໍ ຄມິສ຺ສາມີ”ຕິ ຯ ສກ຺ໂກ ສຸວຓ຺ຓມຍໍ ມຓິມຍໍ ຣຊຕມຍນ຺ຕິ ຕີຓິ ໂສປານານິ ມາເປສິຯ ເຕສໍ ປາທາ ສງ຺ກສ຺ສນຄຣທ຺ວາເຣ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸ, ສີສານິ ສິເນຣຸມຸທ຺ຘນິຯ ເຕສຸ ທກ຺ຂິຓປສ຺ເສ ສຸວຓ຺ຓມຍໍ ໂສປານໍ ເທວຕານໍ ອໂຫສິ, ວາມປສ຺ເສ ຣຊຕມຍໍ ໂສປານໍ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມານໍ ອໂຫສິ, ມຊ຺ເຊ ມຓິມຍໍ ໂສປານໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອໂຫສິຯ ສຕ຺ຖາປິ ສິເນຣຸມຸທ຺ຘນິ ຐຕ຺ວາ ເທໂວໂຣຫຓສມເຍ ຍມກປາຏິຫາຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ອຸທ຺ຘໍ ໂອໂລເກສິ, ຍາວ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ເອກງ຺ຄຓາ ອເຫສຸໍຯ ອໂຘ ໂອໂລເກສິ, ຍາວ ອວີຈິໂຕ ເອກງ຺ຄຓໍ ອໂຫສິຯ ທິສາວິທິສາ ໂອໂລເກສິ, ອເນການິ ຈກ຺ກວາຬສຕສຫສ຺ສານິ ເອກງ຺ຄຓານິ ອເຫສຸໍຯ ເທວາ ມນຸສ຺ເສ ປສ຺ສິໍສຸ, ມນຸສ຺ສາປິ ເທເວ ປສ຺ສິໍສຸ, ສພ຺ເພ ສມ຺ມຸຂາວ ປສ຺ສິໍສຸຯ

ຄາວາ ຉພ຺ພຓ຺ຓຣໍສິໂຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ຕໍ ທິວສໍ ພຸທ຺ຘສິຣິໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຉຕ຺ຕິໍສໂຍຊນ ປຣິມຓ຺ຑລາຍ ປຣິສາຍ ເອໂກປິ ພຸທ຺ຘຠາວໍ ອປຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ສຸວຓ຺ຓໂສປາເນນ ເທວາ ໂອຕຣິໍສຸ, ຣຊຕໂສປາເນນ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາໂນ ໂອຕຣິໍສຸ, ມຓິໂສປາເນນ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ໂອຕຣິຯ ປຎ຺ຈສິຂໍ ຄນ຺ຘພ຺ພເທວປຸຕ຺ໂຕ ເພລຸວປຓ຺ຑຸວີຓໍ ອາທາຍ ທກ຺ຂິຓປສ຺ເສ ຐຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຄນ຺ຘພ຺ພມຘຸຣທິພ຺ພວີຓາຍ ສທ຺ເທນ ປູຊໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ໂອຕຣິ, ມາຕລີ, ສງ຺ຄາຫໂກ ວາມປສ຺ເສ ຐຕ຺ວາ ທິພ຺ພຄນ຺ຘມາລາ ປຸປ຺ຜໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນມສ຺ສມາໂນ ປູຊໍ ກຕ຺ວາ ໂອຕຣິ, ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ຉຕ຺ຕໍ ຘາເຣສິ, ສຸຍາໂມ ວາລພີຊນິໍ ຘາເຣສິຯ ສຕ຺ຖາ ອິມິນາ ປຣິວາເຣນ ສທ຺ຘິໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ສງ຺ກສ຺ສນຄຣທ຺ວາເຣ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣປິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ຕຖາຣູປາຍ ພຸທ຺ຘສິຣິຍາ ໂອຕຣນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ, ຕສ຺ມາ –

“ນ ເມ ທິຏ຺ໂຐ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ, ນ ສຸໂຕ ອຸທ ກສ຺ສຈິ;

ເອວໍ ວຄ຺ຄຸວໂທ ສຕ຺ຖາ, ຕຸສິຕາ ຄຓິມາຄໂຕ”ຕິຯ (ສຸຯ ນິຯ ໙໖໑; ມຫານິຯ ໑໙໐) –

ອາທິຫິ ອຕຸຕໂນ ຕຸຍຸກື ປກາເສຕຸວາ, ''ການຸເຕ, ອຊຸຊ ສພຸເພປິ ເທວມນຸສຸສາ ຕຸມຸຫາກໍ ປິຫຍນຸຕິ, ປຕຸເຖນຸຕີ''ຕິ ອາຫ. ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ, ''ສາຣິປຸຕຸຕ, ເອວຣູເປຫິ ຄຸເຄຫິ ສມນຸນາຄຕາ ພຸທຸຮາ ເທວມນຸສຸສານໍ ປິຢາ ໂຫນຸຕິເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ຮມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໑.

''ເຍ ຊານປສຸຕາ ຮີຣາ, ເນກຸຂມຸມູປສເມ ຣຕາ;

ເທວາປິ ເຕສໍ ປິຫຍນຸຕິ, ສມຸພຸທຸຮານໍ ສຕີມຕ''ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ເຍ ຊານປສຸຕາຕິ ລກຸຂຄູປນິຊຸຊານໍ ອາຣມຸມຄູປນິຊຸຊານນຸຕິ ອິເມສຸ ທຸວີສຸ ຊາເນສຸ ອາວຊຸຊນສ ມາປຊຸຊນອຮິຍຸຖານວຸຍຸຖານປຈຸຈເວກຸຂເຄຫິ ຍຸຕຸຕປຸປຍຸຕຸຕາ. ເນກຸຂມຸມູປສເມ ຣຕາຕິ ເອຕຸຖ ປພຸພຊຸຊາ ເນກຸຂມຸມນຸຕິ ນ ຄເຫຕພຸພາ, ກິເລສວູປສມນິພຸພານຣຕື ປນ ສນຸຮາເຍຕໍ ວຸຕຸຕໍ. ເທວາປີຕິ ເທວາປີ ມນຸສຸສາປີ ເຕສໍ ປິຫຍນຸຕິ ປຕຸເຖນຸຕີ. ສ ຕີມຕນຸຕິ ເອວຣູປຄຸຄານໍ ເຕສໍ ສຕິຍາ ສມນຸນາຄຕານໍ ສມຸພຸທຸຮານໍ. ''ອໂຫ ວຕ ມຍໍ ພຸທຸຮາ ກເວຍຸຍາມາ''ຕິ ພຸທຸຮກາວໍ ອິຈຸຉມານາ ປິຫຍນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ຕີສມຕຸຕານໍ ປາຕໂກຜິນໍ ຮມຸມາກິສມໂຍ ອໂຫສິ, ເຖຣສຸສ ສທຸຮິວິຫາຣິກາ ປຌຸຈສຕກິກຸຂູ ອຣຫຕຸເຕ ປ ຕິຍຸຖຫືສຸ.

ສພຸພພຸທຸຮານໍ ກິຣ ອວິຊຫິຕເມວ ຍມກປາຜິຫີຣໍ ກຕຸວາ ເທວໂລເກ ວສຸສໍ ວສິຕຸວາ ສງກສຸສນຄຣທຸວາເຣ ໂອຕຣຕໍ. ຕຕຸຖ ປນ ທກຸຂິຕປາທສຸສ ປຕິຍຸກິຕຍຸຖານໍ ອຈລເຈຕິຍຖານໍ ນາມ ໂຫຕີ. ສຕຸຖາ ຕຕຸຖ ຖຕຸວາ ປຸຖຸຊຸຊນາທີນໍ ວິສເຍ ປຌຸຫໍ ປຸຈຸຉິ, ປຸຖຸຊຸຊນາ ອຕຸຕໂນ ວິສເຍ ປຌຸເຫ ວິສຸສຊຸເຊຕຸວາ ໂສຕາປນຸນວິສເຍ ປຌຸຫໍ ວິສຸສຊຸເຊຕຸໍ ນາສກຸຂີສຸ. ຕຖາ ສກທາຄາມິ ອາທີນໍ ວິສເຍ ໂສຕາປນຸນາທໂຍ, ມຫາໂມຄຸຄລຸລານວິສເຍ ເສສມຫາສາວກາ, ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣສຸສ ວິສເຍ ມຫາໂມຄຸຄລຸລາ ໂນ, ພຸທຸຮວິສເຍ ຈ ສາຣິປຸຕຸໂຕປິ ວິສຸສຊຸເຊຕຸໍ ນາສກຸຂິເຍວ. ໂສ ປາຈີນທີສໍ ອາທີ ກຕຸວາ ສພຸພທີສາ ໂອໂລເກສິ, ສພຸພຕຸຖ ເອກງຄຄເມວ ອໂຫສິ. ອຜຸຖສຸ ທີສາສຸ ເທວມນຸສຸສາ ອຸທຸຮໍ ຍາວ ພຣຫຸມໂລກາ ເຫຍຸຖາ ກູມຸຍາ ຈ ຍກຸຂນາຄສຸປຕຸຕາ ອຌຸຊລີ ປຄຸຄເຫຕຸວາ, ''ການຸເຕ, ອິຮ ຕສຸສ ປຌຸຫສຸສ ວິສຸສຊຸເຊຕາ ນຕຸຖິ, ເອຕຸເຖວ ອຸປຮາເຣຖາ''ຕິ ອາຫໍສຸ. ສຕຸຖາ ສາ ຣິປຸຕຸໂຕ ກິລມຕີ. ກິຌຸຈາປີ ເຫສ –

''ເຍ ຈ ສງຂາຕຮມຸມາເສ, ເຍ ຈ ເສຂາ ປຸຖູ ອິຮ;

ເຕສໍ ເມ ນິປໂກ ອິຣິຍໍ, ປຸຜຸໂຖ ປພຸຣູຫີ ມາຣິສາ''ຕີ. (ສຸ. ນິ. ໑໐໘໔; ຈູລຸອນິ. ອຊິຕມາຄວປຸຈຸຉານິທຸເທສ ໗) –

ອິມໍ ພຸທຸຮວິສເຍ ປຸຜຸຖປຌຸຫໍ ສຸຕຸວາ 'ສຕຸຖາ ມໍ ເສຂາເສຂານໍ ອາຄມນປຜິປທໍ ປຸຈຸຉຕີ'ຕິ ປຌຸເຫ ນິກຸກງຂໍ, ຂນຸຮາທີສຸ ປນ ກຕເຣນ ນຸ ໂຂ ມຸເຂນ ອິມໍ ປຜິປທໍ ກເຖນຸໂຕ 'ອຫໍ ສຕຸຖຸ ອຊຸຊາສຍໍ ຄຕຸຫິຕຸໍ ນ ສກຸຂິສຸສາມີ'ຕິ ມມ ອຊຸຊາສເຍ ກງຂຕິ, ໂສ ມຍາ ນເຍ ອທິນຸເນ ກເຖຕຸໍ ນ ສກຸຂິສຸສຕີ, ນຍມສຸສ ທສຸສາມີຕິ ນຍໍ ທສຸເສນຸໂຕ ''ກູຕມິທໍ, ສາຣິປຸຕຸຕ, ສມນຸປສຸສສີ''ຕິ ອາຫ. ເອວໍ ກິຣສຸສ ອໂຫສິ ''ສາຣິປຸຕຸໂຕ ມມ ອຊຸຊາສຍໍ ຄເຫຕຸວາ ກເຖນຸໂຕ ຂນຸຮວເສນ ກເຖສຸສຕີ''ຕີ. ເຖຣສຸສ ສຫ ນຍ ທາເນນ ໂສ ປຌຸໂຫ ນຍສເຕນ ນຍສຫສຸເສນ ນຍສຕສຫສຸເສນ ອຸປຜຸຖາສີ. ໂສ ສຕຸຖາຣາ ທິນຸນນເຍ ຖຕຸວາ ຕໍ ປຌຸຫໍ ກເຖ ສີ. ຖເປຕຸວາ ກິຣ ສມຸມາສມຸພຸທຸຮໍ ອຌຸໂຍ ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣສຸສ ປຌຸຌໍ ປາປຸຄິຕຸໍ ສມຕຸໂຖ ນາມ ນຕຸຖິ. ເຕເນວ ກິຣ ເຖໂຣ ສຕຸຖຸ ປຸຣໂຕ ຖຕຸວາ ສີຫນາທໍ ນທີ – ''ອຫໍ, ການຸເຕ, ສກລກປຸປມຸປິ ເທເວ ວຸຜຸເຖ 'ເອຕຸຕການີ ພິນຸທູນີ ມຫາສມຸທຸເທ ປຕິ ຕານິ, ເອຕຸຕການີ ກູມິຍໍ, ເອຕຸຕການີ ປພຸພເຕ'ຕິ ຄເຄຕຸວາ ເລຂໍ ອາໂຣເປຕຸໍ ສມຕຸໂຖ''ຕີ. ສຕຸຖາປີ ນໍ ''ຊານາມິ, ສາ ຣິປຸຕຸຕ, ຄເຄຕຸໍ ສມຕຸຖກາວ''ນຸຕິ ອາຫ. ຕສຸສ ອາຍສຸມໂຕ ປຌຸລາຍ ອຸປມາ ນາມ ນຕຸຖິ. ເຕເນວາຫ –

''ຄງຄາຍ ວາລຸກາ ຂີເຍ, ອຸທກໍ ຂີເຍ ມຫຕຸຕເວ;

ມຫີຍາ ມຕ຺ຕິກາ ຂິເຍ, ນ ຂິເຍ ມມ ພຸທ຺ຂີຍາ''ຕິ຺

ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ສເຈ ຫິ, ການ຺ເຕ, ພຸທ຺ຂີສມ຺ປນ຺ນໂລກນາຖ, ມຍາ ເອກສ຺ມິ ປລ຺ເຫ ວິສ຺ສຊ຺ຊິເຕ ເອກໍ ວາ ວາລຸກໍ ເອກໍ ວາ ອຸທກພິນ຺ທຸໍ ເອກໍ ວາ ປໍສຸຂຕ຺ໍຫໍ ອຂິປິຕ຺ວາ ປລ຺ຫານໍ ສເຕນ ວາ ສຫສ຺ເສນວາ ສຕສຫສ຺ເສນ ວາ ວິສ຺ສຊ຺ຊິເຕ ຄງຄາຍ ວາລຸ ກາທີສຸ ເອເກກໍ ເອກມນ຺ເຕ ຂິເປຍ຺ຍ, ຂິປ຺ປຕຣໍ ຄງຄາທີສຸ ວາລຸກາຫໂຍ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ, ນ ຕ຺ເວວ ມມ ປລ຺ຫານໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊນນ຺ຕິ຺ ເອວໍ ມຫາປລ຺ໂລປິ ຫິ ກິກ຺ຂຸ ພຸທ຺ຂວິສເຍ ປລ຺ຫສ຺ສ ອນ຺ຕໍ ວາ ໂກຍິ ວາ ອທິສ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ທິນ຺ນມເຍ ຄຕ຺ ວາວ ປລ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ຺ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ກາຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ – ''ຍໍ ປລ຺ຫໍ ປຸຍ຺ໂຖ ສພ຺ໂພປິ ຊໂນ ກເຖຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິ, ຕໍ ຂມ຺ມ ເສນາປຕິ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ເອກໂກວ ກເຖສີ''ຕິ຺ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ກາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ''ນ ອິທາເນວ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຍໍ ປລ຺ຫໍ ມຫາຊໂນ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ , ຕໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ, ປຸພ຺ເພປິ ອເນນ ວິສ຺ສຊ຺ຊິໂຕເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕຸໍ –

''ປໂຣສຫສ຺ສມ຺ປີ ສມາຄຕານໍ,

ການ຺ເທຍ຺ຍຸໍ ເຕ ວສ຺ສສຕໍ ອປລ຺ລາ;

ເອໂກວ ເສຍ຺ໂຍ ປຸຣິໂສ ສປລ຺ໂລ,

ໂຍ ກາສິຕສ຺ສ ວິຊານາຕິ ອຕ຺ຖ''ນ຺ຕິ຺ (ຊາ຺ ໑຺໑຺ໜລ) –

ອິມໍ ຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣນ ກເຖສີຕິ຺

ເທໂວໂຣຫຕາວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ຺

໓຺ ເອຣກປຕ຺ຕນາຄຣາຊວຕ຺ຖຸ

ກິຈ຺ໂຊມນຸສ຺ສປຜິລາໂກຕິ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ພາຣາຕສິຍໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ສຕ຺ຕສິຣິສກຣຸກ຺ຂມູເລ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອຣກປຕ຺ຕໍ ນາມ ນາຄຣາຊໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺

ໂສ ກິຣ ປຸພ຺ເພ ກສ຺ສປພຸທ຺ຂສາສເນ ທຫຣກິກ຺ຂຸ ຫຸຕ຺ວາ ຄງຄາຍ ນາວໍ ອກິຣຸຍ຺ຫ ຄຈ຺ຊນ຺ໂຕ ເອກສ຺ມິ ເອຣກຄຸມ຺ເພ ເອຣກປຕ຺ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນາວາຍ ເວຄສາ ຄຈ຺ຊມານາຍປິ ນ ມຸລ຺ຈິ, ເອຣກປຕ຺ຕໍ ຊິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຄຕໍ຺ ໂສ ''ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ເອຕ''ນ຺ຕິ ອາປຕ຺ຕິ ອເທເສຕ຺ວາ ວີສຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອຣລ຺ເລ ສມຕຂມ຺ມໍ ກຕ຺ວາປິ ມຣຕກາເລ ເອຣກປຕ຺ເຕນ ຄີວາຍ ຄຫີໂຕ ວິຍ ອາປຕ຺ຕິ ເທເສຕຸກາໂມປິ ອລ຺ລໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອປສ຺ສມາໂນ ''ອປຣິສຸທ຺ຂໍ ເມ ສີລ''ນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນວິປ຺ປຜິສາໂຣ ຕໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ເອກຣຸກ຺ຂໂທຕິກາ ນາວປ຺ປມາໂຕ ນາຄຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ເອຣກປຕ຺ໂຕຕ຺ເວວສ຺ສ ນາມໍ ອໂຫສິ຺ ໂສ ນິພ຺ພຕ຺ຕກ຺ຂເຕເຍວ ອຕ຺ຕກາວໍ ໂອ ໂລເກຕ຺ວາ ''ເອຕ຺ຕກໍ ນາມ ກາລໍ ສມຕຂມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ອເຫຕຸກໂຍນິຍໍ ມຕ຺ຫູກກກ຺ຂຍ຺ຖາເນ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕມ຺ຫີ''ຕິ ວິປ຺ປຜິສາຣີ ອໂຫສິ຺ ໂສ ອປຣກາເຄ ເອກໍ ຂີຕຣໍ ລກິຕ຺ວາ ມຊ຺ເຊ ຄງຄາຍ ອຸທກປິຍ຺ເຖ ມຫນ຺ຕໍ ຜລໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຂີຕຣໍ ຕສ຺ມິ ຄເປຕ຺ວາ ນຈ຺ຈາເປຕ຺ວາ ຄາຍາເປສິ຺ ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ອໂຫສິ – ''ອທ຺ຂາ ອຫໍ ອິຂ ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ພຸທ຺ເຂ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນກາວໍ ສຸຕິສ຺ສາມີ''ຕິ຺ ໂຍ ເມ ຄີຕສ຺ສ ປຜິຄີຕໍ ອາຫຣຕິ , ຕສ຺ສ ມຫນ຺ເຕນ ນາຄກາວເນນ ສທ຺ຂີ ຂີຕຣໍ ທສ຺ສາມີຕິ ອນ຺ວຫ຺ຌມາສໍ ອຸ ໂປສຖທິວເສ ຕໍ ຂີຕຣໍ ຜເຕ ຄເປສິ຺ ສາ ຕຕ຺ຖ ຄິຕາ ນຈ຺ຈນ຺ຕີ –

''ກີສ຺ ອຂິປ຺ປຕີ ຣາຊາ, ກີສ຺ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊິສ຺ສໂຣ;

ກຖໍສ຺ ວິຣໂຊ ໂຫຕິ, ກາຖໍ ພາໂລຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ''ຕິ຺ –

ອິມໍ ຄິຕໍ ຄາຍຕິ.

ສກລຊມ຺ພຸທິປ໌ວາສິໂນ ‘‘ນາຄມາຕາວິກໍ ຄຕ຺ທິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປ໌ຍ຺ຍາພເລນ ປ໌ຍິຄິຕໍ ກຕ຺ວາ ຄາຍນ຺ຕິ. ສາ ຕໍ ປ໌ຍິກ຺ຂິປ໌ຕິ. ຕສ຺ສາ ອນ຺ວຫຸຍມາສໍ ໝເຕ ຖຕ຺ວາ ເອວໍ ຄາຍນ຺ຕິຍາວ ເອກໍ ພຸທ຺ນນ຺ຕຣໍ ວີຕິວຕ຺ຕໍ. ອຖ ອມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖາ ໂລເກ ອຸປ຺ປ໌ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ປ໌ຈ຺ຈູສກາເລ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ເອຣກປ໌ຕ຺ຕໍ ອາທີ ກຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣມາຕາວໍ ນາມ ອຕ຺ຕໂນ ຄາຕຊາລສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ປ໌ວິຍ຺ຖໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ ກວິສ຺ສຕິ’’ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ‘‘ອຊ຺ຊ ເອຣກປ໌ຕ຺ຕສ຺ສ ນິຕຣໍ ໝເຕ ຖ ເປ໌ຕ຺ວາ ນຈ຺ຈາປ໌ນທິວໂສ, ອຍໍ ອຸຕ຺ຕຣມາຕາໂວ ມຍາ ທິນ຺ນໍ ປ໌ຍິຄິຕໍ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕວ ໂສຕາປ໌ນ຺ໂນ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ນາ ຄຣາຊສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສຕິ. ໂສ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘ພຸທ຺ໂຍ ອຸປ຺ປ໌ນ຺ໂນ’ຕິ ຍຕ຺ວາ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄມິສ຺ສຕິ, ອທໍ ຕສ຺ມີ ອາຄເຕ ມ ຫາສມາຄເມ ຄາຖໍ ກເຖສ຺ສາມິ, ຄາຖາປ໌ຣິໂຍສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປ໌ານສຫສ຺ສານໍ ຍມ຺ມາກິສມໂຍ ກວິສ຺ສຕິ’’ຕິ ອທ຺ທສ. ໂສ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພາຣາຕາສີໂຕ ອວິທູເຣ ສຕ຺ຕ ສິຣີສກຣຸກ຺ຂາ ອຕ຺ຖິ, ເຕສຸ ເອກສ຺ສ ມູເລ ນິສີທິ. ຊມ຺ພຸທິປ໌ວາສິໂນ ຄິຕປ໌ຍິຄິຕໍ ອາທາຍ ສນ຺ນິປ໌ຕິສ຺. ສຕ຺ຖາ ອວິທູເຣ ຖາເນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ອຸຕ຺ຕຣມາຕາວໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ເອຫີ, ອຸຕ຺ຕຣາ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອິໂຕ ຕາວ ເອຫີ’’ຕິ. ອຖ ນໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນໍ ອາຫ ‘‘ກຫໍ ຄຈ຺ຉສີ’’ຕິ? ‘‘ເອຣກປ໌ຕ຺ຕສ຺ສ ນິຕຸ ຄາຍນຍ຺ຖານ’’ນ຺ຕິ. ‘‘ຊານາສິ ປ໌ນ ຄິຕປ໌ຍິຄິຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ຊານາມິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ວເທຫິ ຕາວ ນ’’ນ຺ຕິ? ອຖ ນໍ ອຕ຺ຕໂນ ຊານນນິຍາເມເນວ ວທນ຺ຕໍ ‘‘ນ ອຸຕ຺ຕຣໍ ເອຕໍ ປ໌ຍິຄິຕໍ, ອທໍ ເຕ ປ໌ຍິຄິຕໍ ທສ຺ສາມິ, ອາທາຍ ນໍ ຄມິສ຺ສສີ’’ຕິ. ‘‘ສາຈຸ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ, ອຸຕ຺ຕຣ, ຕ຺ວໍ ນາຄມາຕາວິກາຍ ຄິຕກາເລ –

‘‘ຉທ຺ວາຣາຍິປ໌ປ໌ຕິ ຣາຊາ, ຣຊ຺ຊມາໂນ ຣຊ຺ຊິສ຺ສໂຣ;

ອຣຊ຺ຊໍ ວິຣໂຊ ໂຫຕິ, ຣຊ຺ຊໍ ພາໂລຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ. –

ອິມໍ ປ໌ຍິຄິຕໍ ຄາເຍຍ຺ຍາສີຕິ ອາຫ.

ມາຕາວິກາຍ ຄິຕສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ – ກິສ຺ ອຍິປ໌ປ໌ຕິ ຣາຊາຕິ ກີ ອຍິປ໌ປ໌ຕິ ຣາຊາ ນາມ ໂຫຕິ? ກິສ຺ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊິສ຺ສໂຣຕິ ກຖໍ ປ໌ນ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊິສ຺ສໂຣ ນາມ ໂຫຕິ? ກຖໍສ຺ ວິຣໂຊ ໂຫຕິຕິ ກຖໍ ນຸ ໂຂ ໂສ ຣາຊາ ວິຣໂຊ ນາມ ໂຫຕີຕິ?

ປ໌ຍິຄິຕສ຺ສ ປ໌ນ ອຕ຺ໂຖ – ຉທ຺ວາຣາຍິປ໌ປ໌ຕິ ຣາຊາຕິ ໂຍ ຉນ຺ນໍ ທ຺ວາຣານໍ ອຍິປ໌ປ໌ຕິ, ເອກທ຺ວາເຣປີ ຣູປ໌າທີຫິ ອນກິກູໂຕ, ອຍໍ ຣາຊາ ນາມ. ຣຊ຺ຊມາໂນ ຣຊ຺ຊິສ຺ສໂຣຕິ ໂຍ ປ໌ນ ເຕສຸ ອາຣມ຺ມເຕສຸ ຣຊ຺ຊຕິ, ໂສ ຣຊ຺ຊມາໂນ ຣຊ຺ຊິສ຺ສໂຣ ນາມ. ອຣຊ຺ຊນ຺ຕິ ອຣຊ຺ຊມາໂນ ປ໌ນ ວິຣໂຊ ນາມ ໂຫຕິ. ຣຊ຺ຊນ຺ຕິ ຣຊ຺ຊມາໂນ ພາໂລຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ.

ເອວມສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ປ໌ຍິຄິຕໍ ທຕ຺ວາ, ອຸຕ຺ຕຣ, ຕຍາ ອິມສ຺ມີ ຄິເຕ ຄາຍິເຕ ອິມສ຺ສ ຄິຕສ຺ສ ອິມໍ ປ໌ຍິຄິຕໍ ຄາຍິສ຺ສຕິ –

‘‘ໂກນສ຺ສຸ ວຸຍ຺ຫຕິ ພາໂລ, ກຖໍ ນຸທຕິ ປ໌ຕ຺ທີໂຕ;

ໂຍຄກ຺ເຂມີ ກຖໍ ໂຫຕິ, ຕໍ ເມ ອກ຺ຂາທີ ປຸ໌ຈ຺ຉິໂຕ’’ຕິ.

ອຖສ຺ສ ຕ຺ວໍ ອິທໍ ປ໌ຍິຄິຕໍ ຄາເຍຍ຺ຍາສີ –

‘‘ໂອເຍນ ວຸຍ຺ຫຕິ ພາໂລ, ໂຍຄາ ນຸທຕິ ປ໌ຕ຺ທີໂຕ;

ສພ຺ພໂຍຄວິສໍຍຸຕ຺ໂຕ, ໂຍຄກ຺ເຂມີຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ.

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ‘‘ກາໂມໂຆທິນາ ຈຕຸພ຺ພິເຍນ ໂອເຍນ ພາໂລ ວຸຍ຺ຫຕິ, ຕໍ ໂອພໍ ປ໌ຕ຺ທີໂຕ ສມ຺ມປ໌ປ໌ທານສງ຺ຂາເຕນ ໂຍເຄນ ນຸທ ຕິ. ໂສ ສພ຺ເພທິ ກາມໂຍຄາທີຫິ ວິສໍຍຸຕ຺ໂຕ ໂຍຄກ຺ເຂມີ ນາມ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ.

ອຸຕ຺ຕໂຣ ອິມໍ ປຜິຕິຕໍ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕວ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖຫີຯ ໂສ ໂສຕາປນ຺ໂນ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ຄາຖໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ອມ຺ໂກ, ມຍາ ຄີຕປຜິຄີຕໍ ອາຫຜໍ, ໂອກາສໍ ເມ ເທຖາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ນິຣນ຺ຕຣໍ ກິຕສ຺ສ ມຫາຊນສ຺ສ ຊຕ຺ຕຸນາ ອກ຺ກມນ຺ໂຕ ອຄມາສິຯ ນາຄມາຕາວິກາ ປີຕຸ ຜເຕ ຄຕ຺ວາ ນຈ຺ຈມານາ ''ກີສຸ ອຜິປ຺ປຕິ ຣາຊາ''ຕິ ຄີຕໍ ຄາຍຕິ? ອຸຕ຺ຕໂຣ ''ຉຫ຺ວາຣາຜິປ຺ປຕິ ຣາຊາ''ຕິ ປຜິຄີຕໍ ຄາຍິຯ ປຸນ ນາຄມາຕາວິກາ ''ເກນສ຺ສຸ ວຸຍ຺ຫຕີ''ຕິ ຕສ຺ສ ຄີຕໍ ຄາຍຕິ? ອຖສ຺ສາ ປຜິຄີຕໍ ຄາຍນ຺ໂຕ ອຸຕ຺ຕໂຣ ''ໂອເຜນ ວຸຍ຺ຫຕີ''ຕິ ອິມໍ ຄາຖມາຫຯ ນາຄຣາຊາ ຕໍ ສຸຕ຺ວາວ ພຸທ຺ຜສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນພາວໍ ລຕ຺ວາ ''ມຍາ ເອກໍ ພຸທ຺ຜນ຺ຕຣໍ ເອວຣູປໍ ປທໍ ນາມ ນ ສຸຕປຸພ຺ພໍ, ອຸປ຺ປນ຺ໂນ ວຕ, ໂກ, ໂລເກ ພຸທ຺ໂຜ''ຕິ ຕຸຜ຺ຖມານໂສ ນງ຺ຄຸຜ຺ເຄນ ອຸທກໍ ປຫຣິ, ມຫາວີຈິໂຍ ອຸຜ຺ຖຫີສຸ, ອຸໂພ ຕີຣານິ ກິຊ຺ຊີສຸຯ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອຸສພມຕ຺ເຕ ຖາເນ ມນຸສ຺ສາ ອຸທເກ ນິມຸຊ຺ຊີສຸຯ ໂສ ເອຕ຺ຕກໍ ມຫາຊນໍ ຜເຕ ຖເປຕ຺ວາ ອຸກ຺ຊິປິຕ຺ວາ ຖເລ ປຕິຍ຺ຖເປສິຯ ໂສ ອຸຕ຺ຕຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ''ກຫໍ, ສາມິ, ສຕ຺ຖາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ''ເອກສ຺ມີ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສິນ຺ໂນ, ມຫາຣາຊາ''ຕິຯ ໂສ ''ເອຫີ, ສາມິ, ຄຈ຺ຉາມາ''ຕິ ອຸຕ຺ຕເຣນ ສທ຺ຜີ ອຄມາສິຯ ມຫາຊໂນປິ ເຕນ ສທ຺ຜີເຍວ ຄໂຕຯ ນາຄຣາຊາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຉພ຺ພຕ຺ຕຣໍສີນໍ ອນ຺ຕຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ໂຣທມາໂນ ອຜ຺ຖາສິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – ''ກີ ອິທໍ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ? ''ອຫໍ, ພນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາທິສສ຺ສ ພຸທ຺ຜສ຺ສ ສາວໂກ ຫຸຕ຺ວາ ວີສຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ສມຕຜມ຺ມໍ ອກາສິໍ, ໂສປີ ມໍ ສມຕຜມ຺ໂມ ນິທ຺ຜາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ເອຣກປຕ຺ຕຉິນ຺ທນມຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອເຫຕຸກປຜິສນ຺ຜີ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸເຣນ ປຣິສກ຺ກນຜ຺ຖາເນ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕສ຺ມິ, ເອກໍ ພຸທ຺ຜນ຺ຕຣໍ ເນວ ມນຸສ຺ສຕ຺ຕໍ ລພາມິ, ນ ສທ຺ຜມ຺ມສ຺ສວນໍ, ນ ຕຸມ຺ຫາທິສສ຺ສ ພຸທ຺ຜສ຺ສ ທສ຺ສນ''ນ຺ຕິ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ, ''ມຫາຣາຊ, ມນຸສ຺ສຕ຺ຕໍ ນາມ ທຸລ຺ລພເມວ, ຕຖາ ສທ຺ຜມ຺ມສ຺ສວນໍ , ຕຖາ ພຸທ຺ຜຸປ຺ປາໂທ, ອິທໍ ກິຈ຺ເຉນ ກສິເຣນ ລພ຺ພຕິ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຜມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໒ຯ

''ກິຈ຺ໂຉ ມນຸສ຺ສປຜິລາໂພ, ກິຈ຺ຉໍ ມຈ຺ຈານ ຊີວິຕໍ;

ກິຈ຺ຉໍ ສທ຺ຜມ຺ມສ຺ສວນໍ, ກິຈ຺ໂຉ ພຸທ຺ຜານມຸປ຺ປາໂທ''ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ມຫນ຺ເຕນ ຫິ ວາຍາເມນ ມຫນ຺ເຕນ ກຸສເລນ ລທ຺ຜຕ຺ຕາ ມນຸສ຺ສຕ຺ຕປຜິລາໂພ ນາມ ກິຈ຺ໂຉ ທຸລ຺ລໂພຯ ນິຣນ຺ຕຣໍ ກສິກມ຺ມາທີນິ ກຕ຺ວາ ຊີວິຕວຸຕ຺ຕີ ຆຜນໂຕປີ ປຣິຕ຺ຕຜ຺ຖາຍິຕາຍປີ ມຈ຺ຈານໍ ຊີວິຕໍ ກິຈ຺ຉໍຯ ອເນເກສຸປີ ກປ຺ເປສຸ ຜມ຺ມເທສກສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ທຸລ຺ລພຕາຍ ສທ຺ຜມ຺ມສ຺ສວນມ຺ປີ ກິຈ຺ຉໍຯ ມຫນ຺ເຕນ ວາຍາເມນ ອພິນີຫາຣສ຺ສ ສມິຊ຺ຊນໂຕ ສມິທ຺ຜາພິນີຫາຣສ຺ສ ຈ ອເນເກຫິປີ ກປ຺ປໂກຜິສຫສ຺ເສຫິ ທຸລ຺ລກຸປ຺ປາທໂຕ ພຸທ຺ຜານໍ ອຸປ຺ປາໂທປີ ກິຈ຺ໂຉເຍວ, ອຕິວິຍ ທຸລ຺ລໂພຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຕສຫສ຺ສານໍ ຜມ຺ມາພິສມໂຍ ອໂຫສິຯ ນາຄຣາຊາປີ ຕໍທິວສໍ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ລເພຍ຺ຍ, ຕິຣຈ຺ຉານຄຕຕ຺ຕາ ປນ ນາລຕ຺ຖຯ ໂສ ເຍສຸ ປຜິສນ຺ຜິຄຫຕາຕຈຊຫນວິສ຺ສຜ຺ຖນິທ຺ໂທກ຺ກມນສຊາຕິຍາເມຖຸນເສວນຈຸຕິສງ຺ຂາເຕສຸ ປຍ຺ຈສຸ ຖາເນສຸ ນາຄສຣີເຣເນວ ຄເຫຕ຺ວາ ກິລມນ຺ຕິ, ເຕສຸ ອກິລມນພາວໍ ປຕ຺ວາ ມາຕາວຣູເປເນວ ວິຈຣິຕຸໍ ລພຕິຕິຯ

ເອຣກປຕ຺ຕນາຄຣາຊວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍຯ

໔ຯ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣປຍ຺ຫວຕ຺ຖຸ

ສພ຺ພປາປສ຺ສ ອກຣຕນ຺ຕິ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ປຍ຺ຫໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ

ເຖໂຣ ກິຣ ທິວາຜ຺ຖາເນ ນິສິນ຺ໂນ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ສຕ຺ຖາຣາ ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ພຸທ຺ຜານໍ ມາຕາປີຕໂຣ ອາຍຸປຣິຈ຺ເຉໂທ ໂພຜິ ສາວກສນ຺ນິປາໂຕ ອຄ຺ຄສາວກສນ຺ນິປາໂຕ ອຄ຺ຄສາວເກົາປຜ຺ຖາໂກຕິ ອິທໍ ສພ຺ພໍ ກຖິຕໍ, ອຸໂປສໂຖ ປນ ອກຖິໂຕ, ກີ ນຸ ໂຂ ເຕສມ຺ປີ ອຍເມວ ອຸໂປສໂຖ, ອຍ຺ໂຍ''ຕິ? ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ປຸຈ຺ຉິຯ ຍສ຺ມາ ປນ ເຕສໍ ພຸທ຺ຜານໍ ກາລເພໂທວ ອໂຫສິ, ນ ກຖາເພໂທຯ ວິປສ຺ສີ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຜ ຫິ ສຕ຺ຕເມ ສຕ຺ຕເມ ສໍວຈ຺ຉເຣ ອຸໂປສຖໍ ອກາສິຯ ເອກທິວສໍ ທິນ຺ໂນວາໂທເຍວ ຫິສ຺ສ

ສຕຸຕນຸນໍ ສໍວຈຸຉຣານໍ ອລໍ ໂຫຕີ។ ສີຊີ ເຈວ ເວສຸສກູ ຈ ຉຍຸເຖ ຉຍຸເຖ ສໍວຈຸຉເຣ ອຸໂປ໌ສຖໍ ກຣີສຸ, ກກຸສນຸໂຊ ໂກຓາຄມໂນ ຈ ສໍວຈຸຉເຣ ສໍວຈຸຉເຣ។ ກສຸສປທສພໂລ ຉຍຸເຖ ຉຍຸເຖ ມາເສ ອຸໂປ໌ສຖໍ ອກາສີ។ ເອກທິວສໍ ທີນຸໂນວາໂທ ເອວ ທິສຸສ ຉນຸນໍ ມາສານໍ ອລໍ ອໂຫສີ។ ຕສຸມາ ສຕຸຖາ ເຕສໍ ອິມໍ ກາລເກທໍ ອາໂຣເຈຕຸວາ 'ໂອວາທຄາຖາ ປນ ເນສໍ ອິມາເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ສພຸເພສໍ ເອກເມວ ອຸໂປ໌ສຖໍ ອາວິ ກໂຣນຸໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໑໗໓។

''ສພຸພປາປສຸສ ອກຣຓໍ, ກຸສລສຸສ ອຸປສມຸປທາ;

ສຈິຕຸຕປຣິໂຍທປນໍ, ເອຕໍ ພຸທຸຉານ ສາສນໍ។

໑໗໔។

''ຂນຸຕີ ປຣມໍ ຕໂປ ຕີຕິກຸຂາ,

ນິພຸພານໍ ປຣມໍ ວທນຸຕິ ພຸທຸຉາ;

ນ ຫິ ປພຸພຊິໂຕ ປຣູປ໌ຆາຕີ,

ນ ສມໂຓ ໂຫຕິ ປຣໍ ວິເຫຖຍນຸໂຕ។

໑໗໕។

''ອນູປວາໂທ ອນູປ໌ຆາໂຕ, ປາຕິໂມກຸເຂ ຈ ສໍວໂຣ;

ມຕຸຕຄຸຄຸຕາ ຈ ກຕຸຕສຸມິ, ປນຸຕຄຸຈ ສຍນາສນໍ;

ອຣິຈິຕຸເຕ ຈ ອາໂຍໂຄ, ເອຕໍ ພຸທຸຉານ ສາສນ''ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ສພຸພປາປສຸສາຕິ ສພຸພສຸສ ອກຸສລກມຸມສຸສ។ ອຸປສມຸປທາຕິ ອກິນິກຸຂມນໂຕ ປຍຸຖາຍ ຍາວ ອຣຫຕຸຕມຄຸຄາ ກຸສລສຸສ ອຸປຸປາທນຄຸເຈວ ອຸປຸປາທິຕສຸສ ຈ ກາວນາ។ ສຈິຕຸຕປຣິໂຍທປນນຸຕິ ປຄຸຈຫິ ນີວຣເຓຫິ ອຕຸຕໂນ ຈິຕຸຕສຸສ ໂວທາປນໍ។ ເອຕໍ ພຸທຸຉານ ສາສນນຸຕິ ສພຸພພຸທຸຉານໍ ອຍມນຸສິຍຸກີ។

ຂນຸຕີຕີ ຍາ ເອສາ ຕີຕິກຸຂາສງຂາຕາ ຂນຸຕີ ນາມ, ອິທໍ ອິມສຸມິ ສາສເນ ປຣມໍ ອຸຕຸຕມໍ ຕໂປ។ ນິພຸພານໍ ປຣມໍ ວທນຸຕິ ພຸທຸຉາຕິ ພຸທຸຉາ ຈ ປຈຸເຈກພຸທຸຉາ ຈ ອນຸພຸທຸຉາ ຈາຕິ ອິເມ ຕໂຍ ພຸທຸຉາ ນິພຸພານໍ ອຸຕຸຕມນຸຕິ ວທນຸຕິ។ ນ ຫິ ປພຸພຊິໂຕຕິ ປາຕິອາທີຫິ ປຣໍ ອປຫນນຸໂຕ ວິເຫເຖນຸໂຕ ປຣູປ໌ຆາຕີ ປພຸພຊິໂຕ ນາມ ນ ໂຫຕິ។ ນ ສມໂຓຕິ ວຸຕຸຕນເຍເນວ ປຣໍ ວິເຫຖຍນຸໂຕ ສມໂຓປິ ນ ໂຫຕິເຍວ ។

ອນູປວາໂທຕິ ອນູປວາທນຄຸເຈວ ອນູປວາທາປນຄຸຈ។ ອນູປ໌ຆາໂຕຕິ ອນູປ໌ຆາຕນຄຸເຈວ ອນູປ໌ຆາຕາປນຄຸຈ ។ ປາຕິໂມກຸເຂຕິ ເຊຍຸຖກສີເລ។ ສໍວໂຣຕິ ປິທຫນໍ។ ມຕຸຕຄຸຄຸຕາຕິ ມຕຸຕຄຸຄຸກາໂວ ປມາຓຊານນໍ។ ປນຸຕນຸຕິ ວິວິຕຸຕໍ។ ອຣິຈິຕຸເຕຕິ ອຍຸຖສມາປຕຸຕິສງຂາເຕ ອຣິຈິຕຸເຕ។ ອາໂຍໂຄຕິ ປໂຍຄກຣຓໍ។ ເອຕນຸຕິ ເອຕໍ ສພຸເພສໍ ພຸທຸຉານໍ ສາສນໍ។ ເອຕຸຖ ຫິ ອນູປວາເທນ ວາຈສິກໍ ສີລໍ ກຖິຕໍ, ອນູປ໌ຆາເຕນ ກາຍິກສີລໍ, ''ປາຕິໂມກຸເຂ ຈ ສໍວໂຣ''ຕິ ສີລໍ ກຖິຕໍ, ອນູປ໌ຆາເຕນ ກາຍິກສີລໍ, ''ປາຕິໂມກຸເຂ ຈ ສໍວໂຣ''ຕິ ອິມິນາ ປາຕິໂມກຸຂສີລຄຸເຈວ ອິນຸທຣິຍສໍວຣຄຸຈ, ມຕຸຕຄຸຄຸຕາຍ ອາຊີວປາຣິສຸທຸຊິ ເຈວ ປຈຸຈຍສນຸນິສິຕ

ສີລຎ຺ຈ, ປນ຺ຕເສນາສເນນ ສປ຺ປາຍເສນາສນໍ, ອຘິຈິຕ຺ເຕນ ອຏ຺ຐ ສມາປຕ຺ຕິໂຍຯ ເອວໍ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຕິສ຺ໂສປິ ສິກ຺ຂາ ກຖິຕາ ເອວ ໂຫນ຺ຕີຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິຯ

ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣປຎ຺ຫວຕ຺ຖຸ ຈຕຸຕ຺ຖໍຯ

໕ຯ ອນຠິຣຕຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ນກຫາປຓວສ຺ເສນາຕິ ອິທໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອນຠິຣຕຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປໂທ ‘‘ອສຸກຏ຺ຐານໍ ນາມ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸທ຺ເທສໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫາຫີ’’ຕິ ອຸປ຺ຊ຺ຌາເຍນ ເປສິໂຕ ຕຕ຺ຖ ອຄມາສິຯ ອຖສ຺ສ ປິຕຸໂນ ໂຣໂຄ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ໂສ ປຸຕ຺ຕໍ ທຏ຺ຐຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ປກ຺ໂກສິຕຸໍ ສມຕ຺ຖໍ ກຎ຺ຈິ ອລຠິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໂສເກນ ວິປ຺ປລປນ຺ໂຕເຍວ ອາສນ຺ນມຣໂຓ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ເມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣມູລໍ ກເຣຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ກຫາປຓສຕໍ ກນິຏ຺ຐສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ທຕ຺ວາ ກາລມກາສິຯ ໂສ ທຫຣສ຺ສ ອາຄຕກາເລ ປາທມູເລ ນິປຕິຕ຺ວາ ປວຏ຺ເຏນ຺ໂຕ ໂຣທິຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ປິຕາ ເຕ ວິປ຺ປລປນ຺ໂຕວ ກາລກໂຕ, ມຍ຺ຫໍ ປນ ເຕນ ກຫາປຓສຕໍ ຫຕ຺ເຖ ຐປິຕໍ, ເຕນ ກິໍ ກໂຣມີ’’ຕິ ອາຫຯ ທຫໂຣ ‘‘ນ ເມ ກຫາປເຓຫິ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອປຣຠາເຄ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ກິໍ ເມ ປຣກຸເລສຸ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ຊີວິເຕນ, ສກ຺ກາ ຕໍ ກຫາປຓສຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິຕຸໍ, ວິພ຺ຠມິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ອນຠິຣຕິຍາ ປີຬິໂຕ ວິສ຺ສຏ຺ຐສຊ຺ຌາຍນກມ຺ມຏ຺ຐາໂນ ປຓ຺ຑຸໂຣຄີ ວິຍ ອໂຫສິຯ ອຖ ນໍ ທຫຣສາມເຓຣາ ‘‘ກິໍ ອິທ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຌາຍານໍ ອາຈິກ຺ຂິໍສຸຯ ອຖ ນໍ ເຕ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ທສ຺ເສສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ອາມ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກສ຺ມາ ເອວມກາສິ, ອຕ຺ຖິ ປນ ເຕ ໂກຈິ ຊີວິຕປຈ຺ຈໂຍ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ອາມ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ເຕ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ? ‘‘ກຫາປຓສຕໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ເຕນ ຫິ ກຕ຺ຖຈິ ຕາວ ສກ຺ຂຣາ ອາຫຣ, ຄເຓຕ຺ວາ ຊານິສ຺ສາມ ‘‘ສກ຺ກາ ວາ ຕາວຕ຺ຕເກນ ຊີວິຕຸໍ, ໂນ ວາ’’ຕິຯ ໂສ ສກ຺ຂຣາ ອາຫຣິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – ‘‘ປຣິໂຠຄຕ຺ຖາຍ ຕາວ ປຓ຺ຓາສໍ ຐເປຫິ, ທ຺ວິນ຺ນໍ ໂຄຓານໍ ອຕ຺ຖາຍ ຈຕຸວີສຕິ, ເອຕ຺ຕກໍ ນາມ ພີຊຕ຺ຖາຍ, ຍຸຄນງ຺ຄລຕ຺ຖາຍ, ກຸທ຺ທາລວາສິຜຣສຸອຕ຺ຖາຍາ’’ຕິ ເອວໍ ຄຓິຍມາເນ ຕໍ ກຫາປຓສຕໍ ນປ຺ປໂຫຕີຕິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຠິກ຺ຂຸ ຕວ ກຫາປຓາ ອປ຺ປກາ, ກຖໍ ເອເຕ ນິສ຺ສາຍ ຕຓ຺ຫໍ ປູເຣສ຺ສສິ, ອຕີເຕ ກິຣ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕ຺ວາ ອປ຺ໂຜຏິຕມຕ຺ເຕນ ທ຺ວາທສໂຍຊນຏ຺ຐາເນ ກຏິປ຺ປມາເຓນ ຣຕນວສ຺ສໍ ວສ຺ສາເປຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ຍາວ ຉຕ຺ຕິໍສ ສກ຺ກາ ຈວນ຺ຕິ, ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ເທວຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕ຺ວາປິ ມຣຓກາເລ ຕຓ຺ຫໍ ອປູເຣຕ຺ວາວ ກາລມກາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ມນ຺ຘາຕຸຊາຕກໍ (ຊາຯ ໑ຯ໓ຯ໒໒) ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ –

‘‘ຍາວຕາ ຈນ຺ທິມສູຣິຍາ ປຣິຫຣນ຺ຕິ, ທິສາ ຠນ຺ຕິ ວິໂຣຈນາ;

ສພ຺ເພວ ທາສາ ມນ຺ຘາຕຸ, ເຍ ປາຓາ ປຖວິສ຺ສິຕາ’’ຕິຯ –

ອິມິສ຺ສາ ຄາຖາຍ ອນນ຺ຕຣາ ອິມາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໑໘໖ຯ

‘‘ນ ກຫາປຓວສ຺ເສນ, ຕິຕ຺ຕິ ກາເມສຸ ວິຊ຺ຊຕິ;

ອປ຺ປສ຺ສາທາ ທຸຂາ ກາມາ, ອິຕິ ວິຎ຺ຎາຍ ປຓ຺ຑິໂຕຯ

໑໘໗ຯ

“ອປິ ທິພ຺ເພສຸ ກາເມສຸ, ຣຕິ ໂສ ນາທິຄຈ຺ຉຕິ;

ຕຓ຺ຫກ຺ຂຍຣໂຕ ໂຫຕິ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສາວໂກ”ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ກຫາປຓວສ຺ເສນາຕິ ຍໍ ໂສ ອປ຺ໂປເຍຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຣຕນວສ຺ສໍ ວສ຺ສາເປສິ, ຕໍ ອິທ ກຫາປຓວສ຺ສນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເຕນປິ ຫິ ວຕ຺ຖຸກາມກິເລສກາເມສຸ ຕິຕ຺ຕິ ນາມ ນຕ຺ຖິ។ ເອວໍ ທຸປ຺ປູຣາ ເອສາ ຕຓ຺ຫາ។ ອປ຺ປສ຺ສາທາຕິ ສຸປິນສທິສຕາຍ ປຣິຕ຺ຕສຸຂາ។ ທຸຂາຕິ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘາທີສຸ ອາຄຕທຸກ຺ຂວເສນ ປນ ພຫຸທຸກ຺ຂາວ។ ອິຕິ ວິຎ຺ຎາຍາຕິ ເອວເມເຕ ກາເມ ຊານິຕ຺ວາ។ ອປິ ທິພ຺ເພສູຕິ ສເຈ ຫິ ເທວານໍ ອຸປກປ຺ປນກກາເມຫິ ນິມນ຺ເຕຍ຺ຍາປິ ອາຍສ຺ມາ ສມິທ຺ຘິ ວິຍ ເອວມ຺ປິ ເຕສຸ ກາເມສຸ ຣຕິ ນ ວິນ຺ທຕິເຍວ។ ຕຓ຺ຫກ຺ຂຍຣໂຕຕິ ອຣຫຕ຺ເຕ ເຈວ ນິພ຺ພາເນ ຈ ອຠິຣໂຕ ໂຫຕິ, ຕໍ ປຕ຺ຖຍມາໂນ ວິຫຣຕິ។ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສາວໂກຕິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ເທສິຕສ຺ສ ຘມ຺ມສ຺ສ ສວເນນ ຊາໂຕ ໂຍຄາວຈຣຠິກ຺ຂູຕິ។

ເທສນາວສາເນ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ។

ອນຠິຣຕຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ປຎ຺ຈມໍ។

໖។ ອຄ຺ຄິທຕ຺ຕພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸ

ພຫຸໍ ເວ ສຣຓໍ ຍນ຺ຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວາລິກຣາສິມ຺ຫິ ນິສິນ຺ນໍ ອຄ຺ຄິທຕ຺ຕໍ ນາມ ໂກສລຣຎ຺ໂຎ ປຸໂຣຫິຕໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ។

ໂສ ກິຣ ມຫາໂກສລສ຺ສ ປຸໂຣຫິໂຕ ອໂຫສິ។ ອຖ ນໍ ປິຕຣິ ກາລກເຕ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ “ປິຕຸ ເມ ປຸໂຣຫິໂຕ”ຕິ ຄາຣເວນ ຕສ຺ມິເຍວ ຐາເນ ຐເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປຏ຺ຐານໍ ອາຄຕກາເລ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກໂຣຕິ, “ອາຈຣິຍ, ອິທ ນິສີທຖາ”ຕິ ສມານາສນໍ ທາເປສິ។ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອຍໍ ຣາຊາ ມຍິ ອຕິວິຍ ຄາຣວໍ ກໂຣຕິ, ນ ໂຂ ປນ ຣາຊູນໍ ນິຈ຺ຈກາລເມວ ສກ຺ກາ ຈິຕ຺ຕໍ ຄເຫຕຸໍ។ ສມານວເຍເນວ ຫິ ສທ຺ຘິ ຣຊ຺ຊສຸຂໍ ນາມ ສຸຂໍ ໂຫຕິ, ອຫຎ຺ຈມ຺ຫິ ມຫລ຺ລໂກ, ປພ຺ພຊິຕຸໍ ເມ ຍຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ។ ໂສ ຣາຊານໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອນຸຊານາເປຕ຺ວາ ນຄເຣ ເຠຣິໍ ຈຣາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາເຫນ ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຕໂນ ຘ ນໍ ທານມຸເຂ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ພາຫິຣກປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິ។ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ທສ ປຸຣິສສຫສ຺ສານິ ອນຸປພ຺ພຊິສຸ។ ໂສ ເຕຫິ ສທ຺ຘິ ອງ຺ຄມຄຘານຎ຺ຈ ກຸຣຸຣຏ຺ຐສ຺ສ ຈ ອນ຺ຕເຣ ວາສໍ ກປ຺ເປຕ຺ວາ ອິມໍ ໂອວາທໍ ເທຕິ, “ຕາຕາ, ຍສ຺ສ ກາມວິຕກ຺ກາທໂຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ໂສ ນທີໂຕ ເອເກກໍ ວາລຸກປຸຎ຺ຊໍ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ໂອກິຣຕູ”ຕິ។ ເຕ “ສາຘູ”ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ກາມວິຕກ຺ກາທີນໍ ອຸປ຺ປນ຺ນກາເລ ຕຖາ ກຣິໍສຸ។ ອປ຺ເຣນ ສມເຍນ ມຫາວາລຸກຣາສິ ອໂຫສິ, ຕໍ ອຫິຉຕ຺ໂຕ ນາມ ນາຄຣາຊາ ປຏິຄ຺ຄເຫສິ។ ອງ຺ຄມຄຘວາສິໂນ ເຈວ ກຸຣຸຣຏ຺ຐວາສິໂນ ຈ ມາເສ ມາເສ ເຕສໍ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ອຠິຫຣິຕ຺ວາ ທານໍ ເທນ຺ຕິ។ ອຖ ເນສໍ ອຄ຺ຄິທຕ຺ໂຕ ອິມໍ ໂອວາທໍ ອທາສິ – “ປພ຺ພຕໍ ສຣຓໍ ຍາຖ, ວນໍ ສຣຓໍ ຍາຖ, ອາຣາມໍ ສຣຓໍ ຍາຖ, ຣຸກ຺ຂໍ ສຣຓໍ ຍາຖ, ເອວໍ ສພ຺ພທຸກ຺ຂໂຕ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສຖາ”ຕິ។ ອຕ຺ຕໂນ ອນ຺ເຕວາສິເກປິ ອິມິນາ ໂອວາເທນ ໂອວທິ។

ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ກຕາຠິນິກ຺ຂມໂນ ສມ຺ມາສມ຺ໂພທິໍ ປຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ສາວຕ຺ຖິໍ ນິສ຺ສາຍ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຈ຺ຈູສກາເລ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄິທຕ຺ຕພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ສທ຺ຘິໍ ອນ຺ເຕວາສິເກຫິ ອຕ຺ຕໂນ ຎາຓຊາລສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ປວິຏ຺ຐໍ ທິສ຺ວາ “ສພ຺ເພປິ ອິເມ ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປນ຺ນາ”ຕິ ຎຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣໍ ອາຫ – “ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ກິໍ ປສ຺ສສິ ອຄ຺ຄິທຕ຺ຕພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ມຫາຊນໍ ອຕິຕ຺ເຖ ປກ຺ຂນ຺ທາເປນ຺ຕໍ, ຄຈ຺ຉ ເຕສໍ ໂອວາທໍ ເທຫີ”ຕິ។ ຠນ຺ເຕ, ພຫູ ເອເຕ, ເອກກ຺ສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ ອວິສຍ຺ຫາ។ ສເຈ ຕຸມ຺ເຫປິ ອາຄມິສ຺ສຖ, ວິສຍ຺ຫາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕີຕິ។ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ອຫມ຺ປິ ອາຄມິສ຺ສາມິ, ຕ຺ວໍ ປຸຣໂຕ ຍາຫີຕິ។ ເຖໂຣ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕວ ຈິນ຺ເຕສິ – “ເອເຕ ພລວນ຺ໂຕ ເຈວ ພຫູ ຈ។ ສເຈ ສພ຺ເພສໍ ສມາຄມຏ຺ຐາເນ ກິຎ຺ຈິ ກເຖສ຺ສາມິ, ສພ຺ເພປິ ວຄ຺ຄວຄ຺ເຄນ ອຸຏ຺ຐເຫຍ຺ຍု”ນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸຠາເວນ ຖູລຜຸສິຕກໍ ເທວໍ ວຸຏ຺ຐາເປສິ។ ເຕ ຖູລຜຸສິຕເກສຸ ປຕນ຺ເຕສຸ ອຸຏ຺ຐາຍຸຏ຺ຐາຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຓ຺ຓສາລໍ ປວິສິໍສຸ។ ເຖໂຣ ອຄ຺ຄິທຕ຺ຕສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ປຓ຺ຓສາລທ຺ວາເຣ ຐຕ຺ວາ “ອຄ຺ຄິທຕ຺ຕາ”ຕິ ອາຫ។ ໂສ ເຖຣສ຺ສ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ “ມໍ ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ນາເມນ ອາລປິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ໂກ ນຸ ໂຂ ມໍ ນາເມນ ອາລປຕີ”ຕິ ມານຖທ຺ຘຕາຍ “ໂກ ເອໂສ”ຕິ ອາຫ។ “ອຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ”ຕິ។ “ກິໍ ວເທສີ”ຕິ? “ອຊ຺ຊ ເມ ເອກຣຕ຺

ຕື ອິຜ ວສນຍຸຖານໍ ຕຸວໍ ອາຈິກຸຂາທີ''ຕິ. ''ອິຜ ວສນຍຸຖານໍ ນຕຸຖິ, ເອກສຸສ ເອກາວ ປຕຸຕສາລາ''ຕິ. ''ອຄຸຄິຫຕຸຕ, ມນຸສຸສາ ນາມ ມນຸສຸສານໍ, ຄາໂວ ຄຸນຸນໍ, ປັພຸພຊິຕາ ປັພຸພຊິຕານໍ ສນຸຕິກໍ ຄຈຸຉນຸຕິ, ມາ ເອວໍ ກຣີ, ເທຫີ ເມ ວສນຍຸຖານ''ນຸຕິ. ''ກິ ປນ ຕຸວໍ ປັພຸພຊິໂຕ''ຕິ? ''ອາມ, ປັພຸພຊິໂຕມຸຫີ''ຕິ. ''ສເຈ ປັພຸພຊິໂຕ, ກຫໍ ເຕ ຂາຣິກາຕຸທໍ, ໂກ ປັພຸພຊິຕປຣິກຸຂາໂຣ''ຕິ. ''ອຕຸຖິ ເມ ປຣິກຸຂາໂຣ, ວິສໍ ປນ ນໍ ຄເຫຕຸວາ ວິຈຣິຕໍ ທຸກຸຂນຸຕິ ອພຸການຸຕເຣເນວ ນໍ ຄເຫຕຸວາ ວິຈຣາມິ, ພຸຣາຫຸມຕາ''ຕິ. ໂສ ''ຕໍ ຄເຫຕຸວາ ວິຈຣິສຸສສີ''ຕິ ເຖຣສຸສ ກຸຊຸຊິ. ອຖ ນໍ ໂສ ອາຫ – ''ອມຸເຫ, ອຄຸຄິຫຕຸຕ, ມາ ກຸຊຸຊິ, ວສນຍຸຖານໍ ເມ ອາຈິກຸຂາຫີ''ຕິ. ນຕຸຖິ ເອຕຸຖ ວສນຍຸຖານນຸຕິ. ເອຕສຸມິ ປນ ວາລຸກຣາສິມຸຫິ ໂກ ວສຕີຕິ. ເອໂກ, ນາຄຣາຊາຕິ. ເອຕໍ ເມ ເທຫີຕິ. ນ ສກຸກາ ທາຕຸໍ, ກາຣິຍໍ ເອຕສຸສ ກມຸມນຸຕິ. ໂຫຕຸ, ເທຫິ ເມຕິ. ເຕນ ຫິ ຕຸວໍ ເອວ ຊານາຫີຕິ.

ເຖໂຣ ວາລຸກຣາສິອກິມຸໂຂ ປາຍາສິ. ນາຄຣາຊາ ຕໍ ອາຄຈຸຉນຸຕໍ ທິສຸວາ ''ອຍໍ ສມໂຕ ອິໂຕ ອາຄຈຸຉຕິ, ນ ຊານາຕິ ມຸເຍ ມມ ອຕຸຖິກາວໍ, ຊູມາຍິຕຸວາ ນໍ ມາເຣສຸສາມີ''ຕິ ຊູມາຍິ. ເຖໂຣ ''ອຍໍ ນາຄຣາຊາ 'ອຫເມວ ຊູມາຍິຕຸໍ ສກຸໂກມິ, ອຍຸເຍ ນ ສກຸໂກນຸຕີ'ຕິ ມຸເຍ ສລຸລກຸເຂຕີ''ຕິ ສຍມຸປິ ຊູມາຍິ. ທຸວິນຸນມຸປິ ສຣີຣໂຕ ອຸຄຸຄຕາ ຊູມາ ຍາວ ພຸຣຫຸມໂລກາ ອຸຍຸຖຫີສຸ. ອຸໂກປິ ຊູມາ ເຖຣໍ ອພາເຣຕຸວາ ນາຄຣາຊານເມວ ພາເຣນຸຕິ. ນາຄຣາຊາ ຊູມເວຄໍ ສຫິຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ປຊຸຊລິ. ເຖໂຣປິ ເຕໂຊທາຕຸໍ ສມາປຊຸຊິຕຸວາ ເຕນ ສຫຸສີເຍວ ປຊຸຊລິ. ອຄຸຄິຊາລາ ຍາວ ພຸຣຫຸມໂລກາ ອຸຍຸຖຫີສຸ. ອຸໂກປິ ເຖຣໍ ອພາເຣຕຸວາ ນາຄຣາຊານເມວ ພາຊຍີສຸ. ອຖສຸສ ສກລສຣີຣໍ ອຸກຸກາຫິ ປທິຕຸຕໍ ວິຍ ອໂຫສິ. ອິສິຄໂຕ ໂອໂລເກຕຸວາ ຈິນຸເຕສິ – ''ນາຄຣາຊາ, ສມຄໍ ຊາເປຕິ, ກຫຸຫໂກ ວຕ ສມໂຕ ອມຸຫາກໍ ວຈນໍ ອສຸຕຸວາ ນຍຸໂຖ''ຕິ. ເຖໂຣ ນາຄຣາຊານໍ ທເມຕຸວາ ນິພຸພິເສວນໍ ກຕຸວາ ວາລຸກຣາສິມຸຫິ ນິສີທິ. ນາຄຣາຊາ ວາລຸກຣາສີ ໂກເຄຫີ ປຣິກຸຂິປິຕຸວາ ກູຍາຄາຣກຸຈຸຉິປມາຄໍ ຝຄໍ ມາເປຕຸວາ ເຖຣສຸສ ອຸປຣີ ຊາເຣສີ.

ອິສິຄຕາ ປາໂຕວ ''ສມຕສຸສ ມຕກາວໍ ວາ ອມຕກາວໍ ວາ ຊານິສຸສາມາ''ຕີ ເຖຣສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ຕໍ ວາລຸກຣາສິມຕຸຖເກ ນິສິນຸນໍ ທິສຸວາ ອຍຸຊລີ ປຄຸຄຍຸຫ ອກິຕຸຖວນຸຕາ ອາຫໍສຸ – ''ສມຕ, ກຈຸຈິ ນາຄຣາເຊນ ນ ພາສີໂຕ''ຕິ. ''ກິ ນ ປສຸສຖ ມມ ອຸປຣີຝຄໍ ຊາເຣຕຸວາ ຖິຕ''ນຸຕິ? ເຕ ''ອຈຸຉຣິຍໍ ວຕ ໂກ, ສມຕສຸສ ເອວຣູໂປ ນາມ ນາຄຣາຊາ ທມິໂຕ''ຕິ ເຖຣໍ ປຣິວາເຣຕຸວາ ອຍຸຖໍສຸ. ຕສຸມີ ຂເຕ ສຕຸຖາ ອາຄໂຕ. ເຖໂຣ ສຕຸຖາຣໍ ທິສຸວາ ອຸຍຸຖາຍ ວນຸທິ. ອຖ ນໍ ອິສໂຍ ອາຫໍສຸ – ''ອຍມຸປິ ຕຍາ ມຫນຸຕຕໂຣ''ຕິ. ເອໂສ ກຄວາ ສຕຸຖາ, ອຫໍ ອິມສຸສ ສາວໂກຕິ. ສຕຸຖາ ວາລຸກຣາສິມຕຸຖເກ ນິສີທິ, ອິສິຄໂຕ ''ອຍໍ ຕາວ ສາວກສຸສ ອານຸກາໂວ, ອິມສຸສ ປນ ອານຸກາໂວ ກີທິໂສ ກວິສຸສຕີ''ຕິ ອຍຸຊລີ ປຄຸຄຍຸຫ ສຕຸຖາຣໍ ອກິຕຸຖວິ. ສຕຸຖາ ອຄຸຄິຫຕຸຕໍ ອາມນຸເຕຕຸວາ ອາຫ – ''ອຄຸຄິຫຕຸຕ, ຕຸວໍ ຕວ ສາວການຍຸຈ ອຸປຍຸຖາການຍຸຈ ໂອວາທໍ ທທມາໂນ ກິນຸຕິ ວຕຸວາ ເທສີ''ຕິ. ''ເອຕໍ ປັພຸພຕໍ ສຣຕໍ ຄຈຸຉຖ, ວນໍ ອາຣາມໍ ຣຸກຸຂໍ ສຣຕໍ ຄຈຸຉຖ. ເອຕານິ ຫິ ສຣຕໍ ຄໂຕ ສພຸພທຸກຸຂາ ປມຸຈຸຈຕີ''ຕິ ເອວໍ ເຕສໍ ໂອວາທໍ ທມຸມີຕິ. ສຕຸຖາ ''ນ ໂຂ, ອຄຸຄິຫຕຸຕ, ເອຕານິ ສຣຕໍ ຄໂຕ ສພຸພທຸກຸຂາ ປມຸຈຸຈຕີ, ພຸທຸຂໍ ຝມຸມໍ ສງຸຝໍ ປນ ສຣຕໍ ຄນຸຕຸວາ ສກລວຍຸຍທຸກຸຂາ ປມຸຈຸຈຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໘.

''ພຫຸໍ ເວ ສຣຕໍ ຍນຸຕິ, ປັພຸພຕານິ ວນານິ ຈ;

ອາຣາມຣຸກຸຂເຈຕຸຍານິ, ມນຸສຸສາ ກຍຕຊຸຊິຕາ.

໑໘໙.

''ເນຕໍ ໂຂ ສຣຕໍ ເຂມໍ, ເນຕໍ ສຣຕມຸຕຸຕມໍ;

ເນຕໍ ສຣຕມາຄມຸມ, ສພຸພທຸກຸຂາ ປມຸຈຸຈຕີ.

໑໙໐.

‘‘ໂຍ ຈ ພຸທ຺ຘຌ຺ຈ ຘມ຺ມຌ຺ຈ, ສງ຺ຆຌ຺ຈ ສຣຓໍ ຄໂຕ;

ຈຕ຺ຕາຣິ ອຣິຍສຈ຺ຈານິ, ສມ຺ມປ຺ປຌ຺ຌາຍ ປສ຺ສຕິ.

໑໙໑.

‘‘ທຸກ຺ຂໍ ທຸກ຺ຂສມຸປ຺ປາທໍ, ທຸກ຺ຂສ຺ສ ຈ ອຕິກ຺ກມໍ;

ອຣິຍໍ ຈຏ຺ຐງ຺ຄິກໍ ມຄ຺ຄໍ, ທຸກ຺ຂູປສມຄາມິນໍ.

໑໙໒.

‘‘ເອຕໍ ໂຂ ສຣຓໍ ເຂມໍ, ເອຕໍ ສຣຓມຸຕ຺ຕມໍ;

ເອຕໍ ສຣຓມາຄມ຺ມ, ສພ຺ພທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ພຫຸນ຺ຕິ ພຫຸ. ປພ຺ພຕານີຕິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອິສິຄິລິເວປຸລ຺ລເວຠາຣາທິເກ ປພ຺ພເຕ ຈ ມຫາວນໂຄສິງ຺ຄສາລວນາທີນິ ວນານິ ຈ ເວຬຸວນຊີວກມ຺ພວນາທໂຍ ອາຣາເມ ຈ ອຸເທນເຈຕິຍໂຄຕມເຈຕິຍາທີນິ ຣຸກ຺ຂເຈຕ຺ຍານິ ຈ ເຕ ເຕ ມນຸສ຺ສາ ເຕນ ເຕນ ຠເຍນ ຕຊ຺ຊິຕາ ຠຍໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕຸກາມາ ປຸຕ຺ຕລາຠາທີນິ ວາ ປຕ຺ຖຍມານາ ສຣຓໍ ຍນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເນຕໍ ສຣຓນ຺ຕິ ເອຕໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ສຣຓໍ ເນວ ເຂມໍ ນ ອຸຕ຺ຕມໍ, ນ ຈ ເອຕໍ ປຏິຈ຺ຈ ຊາຕິອາທິຘມ຺ເມສຸ ສຕ຺ເຕສຸ ເອໂກປິ ຊາຕິອາທິໂຕ ສພ຺ພທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ໂຍ ຈາຕິ ອິທໍ ອເຂມໍ ອນຸຕ຺ຕມໍ ສຣຓໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເຂມໍ ອຸຕ຺ຕມໍ ສຣຓໍ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອາຣທ຺ຘໍ. ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ໂຍ ຈ ຄຫຏ຺ໂຐ ວາ ປພ຺ພຊິໂຕ ວາ ‘‘ອິຕິປິ ໂສ ຠຄວາ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ’’ຕິອາທິນາ ພຸທ຺ຘຘມ຺ມສງ຺ຆານຸສ຺ສຕິກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ນິສ຺ສາຍ ເສຏ຺ຐວເສນ ພຸທ຺ຘຌ຺ຈ ຘມ຺ມຌ຺ຈ ສງ຺ຆຌ຺ຈ ສຣຓໍ ຄໂຕ, ຕສ຺ສປິ ຕໍ ສຣຓຄມນໍ ອຌ຺ຌຕິຕ຺ຖິຍວນ຺ທນາທີຫິ ກຸປ຺ປຕິ ຈລຕິ. ຕສ຺ສ ປນ ອຈລຠາວໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ມຄ຺ເຄນ ອາຄຕສຣຓເມວ ປກາເສນ຺ໂຕ ຈຕ຺ຕາຣິ ອຣິຍສຈ຺ຈານິ ສມ຺ມປ຺ປຌ຺ຌາຍ ປສ຺ສຕີຕິ ອາຫ. ໂຍ ຫິ ເອເຕສໍ ສຈ຺ຈານໍ ທສ຺ສນວເສນ ເອຕານິ ສຣຓໍ ຄໂຕ, ເອຕສ຺ສ ເອຕໍ ສຣຓໍ ເຂມຌ຺ຈ ອຸຕ຺ຕມຌ຺ຈ, ໂສ ຈ ປຸຄ຺ຄໂລ ເອຕໍ ສຣຓໍ ປຏິຈ຺ຈ ສກລສ຺ມາປິ ວຏ຺ຏທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ເອຕໍ ໂຂ ສຣຓໍ ເຂມນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ເທສນາວສາເນ ສພ຺ເພປິ ເຕ ອິສໂຍ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິໍສຸ. ສຕ຺ຖາປິ ຈີວຣຄພ຺ຠໂຕ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ‘‘ເອຖ ຠິກ຺ຂໂວ, ຈຣຖ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ເຕ ຕງ຺ຂເຓເຍວ ອຏ຺ຐປຣິກ຺ຂາຣຘຣາ ວສ຺ສສຏ຺ຐິກເຖຣາ ວິຍ ອເຫສຸໍ. ໂສ ຈ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ອງ຺ຄມຄທ຺ຘກຸຣຸຣຏ຺ຐວາສີນໍ ສກ຺ກາຣໍ ອາຫາຍ ອາຄມນທິວໂສ ອໂຫສິ. ເຕ ສກ຺ກາຣໍ ອາຫາຍ ອາຄຕາ ສພ຺ເພປິ ເຕ ອິສໂຍ ປພ຺ພຊິເຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ອມ຺ຫາກໍ ອຄ຺ຄິທຕ຺ຕພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ມຫາ, ອຸທາຫຸ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ອາຄຕຕ຺ຕາ ‘‘ອຄ຺ຄິທຕ຺ໂຕວ ມຫາ’’ຕິ ມຌ຺ຌິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ອຊ຺ຎາສຍໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ, ‘‘ອຄ຺ຄິທຕ຺ຕ, ປຣິສາຍ ກງ຺ຂໍ ຉິນ຺ທາ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ‘‘ອຫມ຺ປິ ເອຕ຺ຕກເມວ ປຈ຺ຈາສີສາມີ’’ຕິ ອິທ຺ຘິພເລນ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ໂອຣຸຍ຺ຫ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຖາ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ, ສາວໂກຫມສ຺ມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສາວກຕ຺ຕໍ ປກາເສສີຕິ.

ອຄ຺ຄິທຕ຺ຕພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸ ຉຏ຺ຐໍ.

໗. ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣປຌ຺ຫວຕ຺ຖຸ

ທຸລ຺ລໂຠຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ປຌ຺ຫໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ເຖໂຣ ຫິ ເອກທິວສໍ ທິວາຏ຺ຐາເນ ນິສິນ຺ໂນ ຈິນ຺ເຕສິ – “ຫຕ຺ຖາຊານີໂຍ ຉທ຺ທນ຺ຕກຸເລ ວາ ອຸໂປສຖກຸເລ ວາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ອສ຺ສາຊານີໂຍ ສິນ຺ຘວກຸເລ ວາ ວລາຫກສ຺ສຣາຊກຸເລ ວາ, ອຸສໂຠ ໂຄອາຊນີໂຍ ທກ຺ຂິຓາປເຖຕິອາທີນິ ວທນ຺ເຕນ ສຕ຺ຖາຣາ ຫຕ຺ຖິອາຊານີຍາທີນໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຏ຺ຐານາທີນິ ກຖິຕານິ, ປຸຣິສາຊານີໂຍ ປນ ກຫໍ ນຸ ໂຂ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ”ຕິ. ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ປຸຈ຺ຉິ. ສຕ຺ຖາ, “ອານນ຺ທ, ປຸຣິສາຊານີໂຍ ນາມ ສພ຺ພຕ຺ຖ ນຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ອຸຊ຺ຈໂຕ ປນ ຕິໂຍຊນສຕາຍາເມ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ອຑ຺ຒເຕຍ຺ຍສເຕ ອາວຏ຺ຏໂຕ ນວໂຍຊນສຕປ຺ປມາເຓ ມຊ຺ຌິມປເທສຏ຺ຐາເນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ. ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ໂຕ ຈ ປນ ນ ຍສ຺ມິໍ ວາ ຕສ຺ມິໍ ວາ ກຸເລ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຂຕ຺ຕິຍມຫາສາລພ຺ຣາຫ຺ມຓມຫາສາລກຸລານໍ ປນ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິເຍວ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໙໓.

“ທຸລ຺ລໂຠ ປຸຣິສາຊຎ຺ໂຎ, ນ ໂສ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຊາຍຕິ;

ຍຕ຺ຖ ໂສ ຊາຍຕີ ຘີໂຣ, ຕໍ ກຸລໍ ສຸຂເມຘຕີ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ທຸລ຺ລໂຠຕິ ປຸຣິສາຊຎ຺ໂຎ ຫິ ທຸລ຺ລໂຠ, ນ ຫຕ຺ຖິອາຊານີຍາທໂຍ ວິຍ ສຸລໂຠ, ໂສ ສພ຺ພຕ຺ຖ ປຈ຺ຈນ຺ຕເທເສ ວາ ນີຈກຸເລ ວາ ນ ຊາຍຕິ, ມຊ຺ຌິມເທເສປີ ມຫາຊນສ຺ສ ອຠິວາທນາທີສກ຺ກາຣກາຣເຓ ຂຕ຺ຕິຍພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸລານໍ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ກຸເລ ຊາຍຕິ. ເອວໍ ຊາຍມາໂນ ຍຕ຺ຖ ໂສ ຊາຍຕິ ຘີໂຣ ອຸຕ຺ຕມປຎ຺ໂຎ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ , ຕໍ ກຸລໍ ສຸຂເມຘຕີຕິ ສຸຂປ຺ປຕ຺ຕເມວ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ.

ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣປຎ຺ຫວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍ.

໘. ສມ຺ພຫຸລຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ສຸໂຂພຸທ຺ຘານນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສມ຺ພຫຸລານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ກຖໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ເອກທິວສຎ຺ຫິ ປຎ຺ຈສຕຠິກ຺ຂູ ອຸປຏ຺ຐານສາລາຍໍ ນິສິນ຺ນາ, “ອາວຸໂສ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ສຸຂ”ນ຺ຕິ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ? ຕຕ຺ຖ ເກຈິ “ຣຊ຺ຊສຸຂສທິສໍ ສຸຂໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ”ຕິ ອາຫໍສຸ. ເກຈິ ກາມສຸຂສທິສໍ, ເກຈິ “ສາລິມໍສໂຠຊນາທິສທິສໍ ສຸຂໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ”ຕິ ອາຫໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ນິສິນ຺ນຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອິມາຍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, “ຠິກ຺ຂເວ, ກິໍ ກເຖຖ? ອິທຎ຺ຫິ ສພ຺ພມ຺ປິ ສຸຂໍ ວຏ຺ຏທຸກ຺ຂປຣິຍາປນ຺ນເມວ, ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາໂທ ຘມ຺ມສ຺ສວນໍ, ສງ຺ຆສາມຄ຺ຄີ, ສມ຺ໂມທມານຠາໂວຕິ ອິທເມວ ສຸຂ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໙໔.

“ສຸໂຂ ພຸທ຺ຘານມຸປ຺ປາໂທ, ສຸຂາ ສທ຺ຘມ຺ມເທສນາ;

ສຸຂາ ສງ຺ຆສ຺ສ ສາມຄ຺ຄີ, ສມຄ຺ຄານໍ ຕໂປ ສຸໂຂ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ພຸທ຺ຘານມຸປ຺ປາໂທຕິ ຍສ຺ມາ ພຸທ຺ຘາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມານາ ມຫາຊນໍ ຣາຄກນ຺ຕາຣາທີຫິ ຕາເຣນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ພຸທ຺ຘານໍ ອຸປ຺ປາໂທ ສຸໂຂ ອຸຕ຺ຕໂມ. ຍສ຺ມາ ສທ຺ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຄມ຺ມ ຊາຕິອາທິຘມ຺ມາ ສຕ຺ຕາ ຊາຕິອາທີຫິ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ສທ຺ຘມ຺ມເທສນາ ສຸຂາ. ສາມຄ຺ຄີຕິ ສມຈິຕ຺ຕຕາ, ສາປິ ສຸຂາ ເອວ. ສມຄ຺ຄານໍ ປນ ເອກຈິຕ຺ຕານໍ ຍສ຺ມາ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ວາ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕຸໍ

ຘຸຕງ຺ຄານິ ວາ ປຣິຫຣິຕຸໍ ສມຖຘມ຺ມໍ ວາ ກາຕຸໍ ສກ຺ກາ, ຕສ຺ມາ ສມຄ຺ຄານໍ ຕໂປ ສຸໂຂຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕເນວາຫ – ‘‘ຍາວກີວຎ຺ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂູ ສມຄ຺ຄາ ສນ຺ນິປຕິສ຺ສນ຺ຕິ, ສມຄ຺ຄາ ວຸຏ຺ຐຫິສ຺ສນ຺ຕິ, ສມຄ຺ຄາ ສງ຺ຆກຣຓີຍານິ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ວຸທ຺ຘິເຍວ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂູນໍ ປາຏິກງ຺ຂາ, ໂນ ປຣິຫານີ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໑໓໖)ຯ

ເທສນາວສາເນ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸ, ມຫາຊນສ຺ສາປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິຯ

ສມ຺ພຫຸລຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ອຏ຺ຐມໍຯ

໙ຯ ກສ຺ສປທສພລສ຺ສ ສຸວຓ຺ຓເຈຕິຍວຕ຺ຖຸ

ປູຊາຣເຫຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ກສ຺ສປທສພລສ຺ສ ສຸວຓ຺ຓເຈຕິຍໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ຕຖາຄໂຕ ສາວຕ຺ຖິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ພາຣາຓສິໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ໂຕເທຍ຺ຍຄາມສ຺ສ ສມີເປ ມຫາຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວາໂຣ ອຎ຺ຎຕຣໍ ເທວຏ຺ຐານໍ ສມ຺ປາປຸຓິຯ ຕຕ຺ຣ ນິສິນ຺ໂນ ສຸຄໂຕ ຘມ຺ມຠຓ຺ຑາຄາຣິກໍ ເປເສຕ຺ວາ ອວິທູເຣ ກສິກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ປກ຺ໂກສາເປສິ ຯ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕໍ ອນຠິວນ຺ທິຕ຺ວາ ຕເມວ ເທວຏ຺ຐານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ ສຸຄໂຕປິ ‘‘ອິມໍ ປເທສໍ ກິນ຺ຕິ ມຎ຺ຎສິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ’’ຕິ ອາຫຯ ອມ຺ຫາກໍ ປເວຓິຍາ ອາຄຕເຈຕິຍຏ຺ຐານນ຺ຕິ ວນ຺ທາມິ, ໂຠ ໂຄຕມາຕິຯ ‘‘ອິມໍ ຐານໍ ວນ຺ທນ຺ເຕນ ຕຍາ ສາຘຸ ກຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ’’ຕິ ສຸຄໂຕ ຕໍ ສມ຺ປຫໍເສສິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ‘‘ເກນ ນຸ ໂຂ ກາຣເຓນ ຠຄວາ ເອວໍ ສມ຺ປຫໍເສສີ’’ຕິ ສໍສຍໍ ສຎ຺ຊເນສຸໍຯ ຕໂຕ ຕຖາຄໂຕ ເຕສໍ ສໍສຍມປເນຕຸໍ ມຊ຺ຌິມນິກາເຍ ຆຏິກາຣສຸຕ຺ຕນ຺ຕໍ (ມຯ ນິຯ ໒ຯ໒໘໒ ອາທໂຍ) ວຕ຺ວາ ອິທ຺ຘານຸຠາເວນ ກສ຺ສປທສພລສ຺ສ ໂຍຊນຸພ຺ເພຘໍ ກນກເຈຕິຍໍ ອປຣຎ຺ຈ ກນກເຈຕິຍໍ ອາກາເສ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ມຫາຊນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ, ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ເອວໍວິຘານໍ ປູຊາຣຫານໍ ປູຊາ ຍຸຕ຺ຕຕຣາ ວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ມຫາປຣິນິພ຺ພານສຸຕ຺ເຕ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໒໐໖) ທສ຺ສິຕນເຍເນວ ພຸທ຺ຘາທິເກ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຖູປາຣເຫ ປກາເສຕ຺ວາ ສຣີຣເຈຕິຍໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສເຈຕິຍໍ ປຣິໂຠຄເຈຕິຍນ຺ຕິ ຕີຓິ ເຈຕິຍານິ ວິເສສໂຕ ປຣິທີເປຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໑໙໕ຯ

‘‘ປູຊາຣເຫ ປູຊຍໂຕ, ພຸທ຺ເຘ ຍທິ ຈ ສາວເກ;

ປປຎ຺ຈສມຕິກ຺ກນ຺ເຕ, ຕິຓ຺ຓໂສກປຣິທ຺ທເວຯ

໑໙໖ຯ

‘‘ເຕ ຕາທິເສ ປູຊຍໂຕ, ນິພ຺ພຸເຕ ອກຸໂຕຠເຍ;

ນ ສກ຺ກາ ປຸຎ຺ຎໍ ສງ຺ຂາຕຸໍ, ອິເມຕ຺ຕມປິ ເກນຈິ’’ຕິຯ (ອປຯ ເຖຣ ໑ຯ໑໐ຯ໑-໘);

ຕຕ຺ຖ ປູຊິຕຸໍ ອຣຫາ ປູຊາຣຫາ, ປູຊິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປູຊາຣເຫ ປູຊຍໂຕຕິ ອຠິວາທນາທີຫິ ຈ ຈຕູຫິ ຈ ປຈ຺ຈເຍຫິ ປູເຊນ຺ຕສ຺ສຯ ປູຊາຣເຫ ທສ຺ເສຕິ ພຸທ຺ເຘຕິອາທິນາຯ ພຸທ຺ເຘຕິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘຯ ຍທີຕິ ຍທິ ວາ, ອຖ ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘຕິ ກຖິຕໍ ໂຫຕິ, ສາວເກ ຈຯ ປປຎ຺ຈສມຕິກ຺ກນ຺ເຕຕິ ສມຕິກ຺ກນ຺ຕຕຓ຺ຫາທິຏ຺ຐິມານປປຎ຺ເຈຯ ຕິຓ຺ຓໂສກປຣິທ຺ທເວຕິ ອຕິກ຺ກນ຺ຕໂສກປຣິທ຺ທເວ , ອິເມ ທ຺ເວ ອຕິກ຺ກນ຺ເຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອເຕຫິ ປູຊາຣຫຕ຺ຕໍ ທສ຺ສິຕໍຯ

ເຕຕິ ພຸທ຺ຘາທໂຍຯ ຕາທິເສຕິ ວຸຕ຺ຕຄຸຓວເສນຯ ນິພ຺ພຸເຕຕິ ຣາຄາທິນິພ຺ພຸຕິຍາຯ ນຕ຺ຖິ ກຸໂຕຈິ ຠວໂຕ ວາ ອາຣມ຺ມຓໂຕ ວາ ເອເຕສໍ ຠຍນ຺ຕິ ອກຸໂຕຠຍາ, ເຕ ອກຸໂຕຠເຍຯ ນ ສກ຺ກາ ປຸຎ຺ຎໍ ສງ຺ຂາຕຸນ຺ຕິ ປຸຎ຺ຎໍ ຄເຓຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຯ ກຖນ຺ຕິ ເຈ? ອິເມຕ຺ຕມປິ ເກນຈີຕິ ອິມໍ ເອຕ຺ຕກໍ, ອິມໍ ເອຕ຺ຕກນ຺ຕິ ເກນຈີຕິ ອປີສທ຺ໂທ ອິຘ ສມ຺ພນ຺ຘິຕພ຺ໂພ, ເກນຈິ ປຸຄ຺ຄເລນ ມາເນນ ວາຯ

ຕຕ຺ຖ ປຸຄ຺ຄເລນາຕິ ເຕນ ພ຺ຣຫ຺ມາທິນາຯ ມາເນນາຕິ ຕິວິເຘນ ມາເນນ ຕີຣເຓນ ຘາຣເຓນ ປູຣເຓນ ວາຯ ຕີຣຓໍ ນາມ ອິທໍ ເອຕ຺ຕກນ຺ຕິ ນຍໂຕ ຕີຣຓໍຯ ຘາຣຓນ຺ຕິ ຕຸລາຍ ຘາຣຓໍຯ ປູຣຓໍ ນາມ ອຑ຺ຒປສຕປຕ຺ຖນາຬິກາທິວເສນ ປູຣຓໍຯ ເກນຈິ ປຸຄ຺ຄເລນ ອິເມຫິ ຕີຫິ ມາເນຫິ ພຸທ຺ຘາທິໂກ ປູຊຍໂຕ ປຸຎ຺ຎໍ ວິປາກວເສນ ຄເຓຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ ປຣິຍນ຺ຕຣຫິຕໂຕຕິ ທ຺ວິສຸ ຐາເນສຸ ປູຊຍໂຕ ກິໍ ທານໍ ປຐມໍ ຘຣມາເນ ພຸທ຺ຘາທີ ປູຊຍໂຕ ນ ສກ຺ກາ ປຸຎ຺ຎໍ ສງ຺ຂາຕຸໍ, ປຸນ ເຕ ຕາທິເສ ກິເລສປຣິນິພ຺ພານນິມິຕ຺ເຕນ ຂນ຺ຘປຣິນິພ຺ພາເນນ ນິພ຺ພຸເຕປິ ປູຊຍໂຕ ນ ສກ຺ກາ ສງ຺ຂາຕຸນ຺ຕິ ຄາຖາ ຍຸຊ຺ຊນ຺ຕິຯ ເຕນ ຫິ ວິມານວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ –

‘‘ຕິຏ຺ຐນ຺ເຕ ນິພ຺ພຸເຕ ຈາປິ, ສເມ ຈິຕ຺ເຕ ສມໍ ຜລໍ;

ເຈໂຕປຓິຘິເຫຕຸ ຫິ, ສຕ຺ຕາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ສຸຄ຺ຄຕິ’’ນ຺ຕິຯ (ວິຯ ວຯ ໘໐໖);

ເທສນາວສາເນ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂສຕາປນ຺ໂນ ອໂຫສີຕິຯ ໂຍຊນິກໍ ກນກເຈຕິຍໍ ສຕ຺ຕາຫມາກາເສ ອຏ຺ຐາສິ, ມຫນ຺ເຕນ ສມາຄໂມ ຈາໂຫສິ, ສຕ຺ຕາຫໍ ເຈຕິຍໍ ນານປ຺ປກາເຣນ ປູເຊສຸໍຯ ຕໂຕ ຠິນ຺ນລທ຺ຘິການໍ ລທ຺ຘິເຠໂທ ຊາໂຕ, ພຸທ຺ຘານຸຠາເວນ ຕໍ ເຈຕິຍໍ ສກຏ຺ຐານເມວ ຄຕໍ, ຕຕ຺ເຖວ ຕໍຂເຓ ມຫນ຺ຕໍ ປາສາຓເຈຕິຍໍ ອໂຫສິຯ ຕສ຺ມິໍ ສມາຄເມ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ອໂຫສີຕິຯ

ກສ຺ສປທສພລສ຺ສ ສຸວຓ຺ຓເຈຕິຍວຕ຺ຖຸ ນວມໍຯ

ພຸທ຺ຘວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ຈຸທ຺ທສໂມ ວຄ຺ໂຄຯ

ປຐມຠາຓວາຣໍ ນິຏ຺ຐິຕໍຯ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑໕ຯ ສຸຂວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ຎາຕິກລຫວູປສມນວຕ຺ຖຸ

ສຸສຸຂໍວຕາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສກ຺ເກສຸ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກລຫວູປສມນຕ຺ຖໍ ຎາຕເກ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ສາກິຍໂກລິຍາ ກິຣ ກປິລວຕ຺ຖຸນຄຣສ຺ສ ຈ ໂກລິຍນຄຣສ຺ສ ຈ ອນ຺ຕເຣ ໂຣຫິຓິໍ ນາມ ນທິໍ ເອເກເນວ ອາວຣເຓນ ພນ຺ຘາເປຕ຺ວາ ສສ຺ສານິ ກໂຣນ຺ຕິຯ ອຖ ເຊຏ຺ຐມູລມາເສ ສສ຺ເສສຸ ມິລາຍນ຺ເຕສຸ ອຸຠຍນຄຣວາສິການມ຺ປິ ກມ຺ມກາຣາ ສນ຺ນິປຕິໍສຸຯ ຕຕ຺ຖ ໂກລິຍນຄຣວາສິໂນ ອາຫໍສຸ – ‘‘ອິທໍ ອຸທກໍ ອຸຠຍໂຕ ຫຣິຍມານໍ ເນວ ຕຸມ຺ຫາກໍ, ນ ອມ຺ຫາກໍ ປໂຫສ຺ສຕິ, ອມ຺ຫາກໍ ປນ ສສ຺ສໍ ເອເກົາທເກເນວ ນິປ຺ຜຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ອິທໍ ອຸທກໍ ອມ຺ຫາກໍ ເທຖາ’’ຕິຯ ອິຕເຣປິ ອາຫໍສຸ – ‘‘ຕຸມ຺ເຫສຸ ໂກຏ຺ເຐ ປູເຣຕ຺ວາ ຐິເຕສຸ ມຍໍ ຣຕ຺ຕສຸວຓ຺ຓນີລມຓິກາຬກຫາປເຓ ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ປຈ຺ຉິປສິພ຺ພກາທິຫຕ຺ຖາ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຆຣທ຺ວາເຣ ວິຈຣິຕຸໍ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ສສ຺ສໍ ເອເກົາທເກເນວ ນິປ຺ຜຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ອິທໍ ອຸທກໍ ອມ຺ຫາກໍ ເທຖາ’’ຕິຯ ນ ມຍໍ ທສ຺ສາມາຕິຯ ມຍມ຺ປິ ນ ທສ຺ສາມາຕິ ເອວໍ ກຖໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ເອໂກ ອຸຏ຺ຐາຍ ເອກສ຺ສ ປຫາຣໍ ອທາສິ, ໂສປິ ອຎ຺ຎສ຺ສາຕິ ເອວໍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ຣາຊກຸລານໍ ຊາຕິໍ ຆຏ຺ເຏຕ຺ວາ ກລຫໍ ວຑ຺ຒຍິໍສຸຯ

ໂກລິຍກມ຺ມກາຣາ ວທນ຺ຕິ – ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ກປິລວຕ຺ຖຸວາສິເກ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຊ຺ຊຖ, ເຍ ໂສຓສິງ຺ຄາລາທໂຍ ວິຍ ອຕ຺ຕໂນ ຠຄິນີຫິ ສທ຺ຘິໍ ສໍວສິໍສຸ, ເອເຕສໍ ຫຕ຺ຖິໂນ ເຈວ ອສ຺ສາ ຈ ຜລກາວຸຘານິ ຈ ອມ຺ຫາກໍ ກິໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ສາກິຍກມ຺ມກາຣາປິ ວທນ຺ຕິ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ອິທານິ ກຸຏ຺ຐິໂນ ທາຣເກ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຊ຺ຊຖ, ເຍ ອນາຖາ ນິຄ຺ຄຕິກາ ຕິຣຈ຺ຉານາ ວິຍ ໂກລຣຸກ຺ເຂ ວສິໍສຸ, ເອເຕສໍ ຫຕ຺ຖິໂນ ຈ ອສ຺ສາ ຈ ຜລກາວຸຘານິ ຈ ອມ຺ຫາກໍ ກິໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ກມ຺ເມ ນິຍຸຕ຺ຕານໍ ອມຈ຺ຈານໍ ກຖຍິໍສຸ, ອມຈ຺ຈາ ຣາຊກຸລານໍ ກເຖສຸໍຯ ຕໂຕ ສາກິຍາ ‘‘ຠຄິນີຫິ ສທ຺ຘິໍ ສໍວສິຕການໍ ຖາມຎ຺ຈ ພລຎ຺ຈ ທສ຺ເສສ຺ສາມາ’’ຕິ ຍຸທ຺ຘສຊ຺ຊາ ນິກ຺ຂມິໍສຸຯ ໂກລິຍາປິ ‘‘ໂກລຣຸກ຺ຂວາສີນໍ ຖາມຎ຺ຈ ພລຎ຺ຈ ທສ຺ເສສ຺ສາມາ’’ຕິ ຍຸທ຺ຘສຊ຺ຊາ ນິກ຺ຂມິໍສຸຯ

ສຕ຺ຖາປິ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ຎາຕເກ ທິສ຺ວາ ‘‘ມຍິ ອຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ອິເມ ນສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕິ, ມຍາ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອກໂກວ ອາກາເສນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຣຫິຓິນທິຍາ ມຊ຺ເຊ ອາກາເສ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທິຯ ຎາຕກາ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ອາວຸຘານິ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ວນ຺ທິໍສຸຯ ອຖ ເນ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – ‘‘ກິໍ ກລໂຫ ນາເມສ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ? ‘‘ນ ຊານາມ, ພນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ໂກ ທານິ ຊານິສ຺ສຕີ’’ຕິ? ເຕ ‘‘ອຸປຣາຊາ ຊານິສ຺ສຕິ, ເສນາປຕິ ຊານິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ຍາວ ທາສກມ຺ມກເຣ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ພນ຺ເຕ, ອຸທກກລໂຫ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ ‘‘ອຸທກໍ ກິໍ ອຄ຺ຆຕິ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ? ‘‘ອປ຺ປຄ຺ຆໍ, ພນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ຂຕ຺ຕິຍາ ກິໍ ອຄ຺ຆນ຺ຕິ ມຫາຣາຊາ’’ຕິ? ‘‘ຂຕ຺ຕິຍາ ນາມ ອນຄ຺ຆາ, ພນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ອຍຸຕ຺ຕໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ອຸທກໍ ນິສ຺ສາຍ ອນຄ຺ເຆ ຂຕ຺ຕິເຍ ນາເສຕຸ’’ນ຺ຕິຯ ເຕ ຕຸຓ຺ຫີ ອເຫສຸໍຯ ອຖ ເຕ ສຕ຺ຖາ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ກສ຺ມາ ມຫາຣາຊາ ເອວຣູປໍ ກໂຣຖ, ມຍິ ອສນ຺ເຕ ອຊ຺ຊ ໂລຫິຕນທີ ປວຕ຺ຕິສ຺ສຕິ, ອຍຸຕ຺ຕໍ ໂວ ກຕໍ, ຕຸມ຺ເຫ ປຎ຺ຈຫິ ເວເຣຫິ ສເວຣາ ວິຫຣຖ, ອຫໍ ອເວໂຣ ວິຫຣາມິຯ ຕຸມ຺ເຫ ກິເລສາຕຸຣາ ຫຸຕ຺ວາ ວິຫຣຖ, ອຫໍ ອນາຕຸໂຣຯ ຕຸມ຺ເຫ ກາມຄຸຓປຣິເຍສນຸສ຺ສຸກ຺ກາ ຫຸຕ຺ວາ ວິຫຣຖ, ອຫໍ ອນຸສ຺ສຸກ຺ໂກ ວິຫຣາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອພາສິ –

໑໙໗ຯ

‘‘ສຸສຸຂໍ ວຕ ຊີວາມ, ເວຣິເນສຸ ອເວຣິໂນ,

ເວຣິເນສຸ ມນຸສ຺ເສສຸ, ວິຫຣາມ ອເວຣິໂນຯ

໑໙໘ຯ

‘‘ສຸສຸຂໍ ວຕ ຊີວາມ, ອາຕຸເຣສຸ ອນາຕຸຣາ;

ອາຕຸເຣສຸ ມນຸສ຺ເສສຸ, ວິຫຣາມ ອນາຕຸຣາ෴

໑໙໙෴

‘‘ສຸສຸຂໍ ວຕ ຊີວາມ, ອຸສ຺ສຸເກສຸ ອນຸສ຺ສຸກາ;

ອຸສ຺ສຸເກສຸ ມນຸສ຺ເສສຸ, ວິຫຣາມ ອນຸສ຺ສຸກາ’’ຕິ෴

ຕຕ຺ຖ ສຸສຸຂນ຺ຕິ ສຸຜຸຣຸ ສຸຂໍ෴ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ເຢ ຄິຫີໂນ ສນ຺ຘິຈ຺ເຂທາທິວເສນ, ປພ຺ພຊິຕາ ວາ ປນ ເວຊ຺ຊກມ຺ມາທິວເສນ ຊີວິຕວຸຕ຺ຕິ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ‘‘ສຸເຂນ ຊີວາມາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ເຕຫິ ມຍເມວ ສຸສຸຂໍ ວຕ ຊີວາມ, ເຢ ມຍໍ ປຌ຺ຈຫິ ເວຣີຫິ ເວຣີເນສຸ ມນຸສ຺ເສສຸ ອເວຣີໂນ, ກິເລສາຕຸເຣສຸ ມນຸສ຺ເສສຸ ນິກ຺ກິເລສຕາຍ ອນາຕຸຣາ, ປຌ຺ຈກາມຄຸຌປຣິເຢສເນ ອຸສ຺ສຸເກສຸ ຕາຍ ປຣິເຢສ ນາຍ ອກາເວນ ອນຸສ຺ສຸກາຕິ෴ ເສສໍ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວ෴

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຌີສູຕິ෴

ຌາຕິກລຫວູປສມນວຕ຺ຖຸ ປຖມໍ෴

໔෴ ມາຣວຕ຺ຖຸ

ສຸສຸຂໍວຕ ຊີວາມາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ປຌ຺ຈສາລາຍ ພ຺ຣາຫ຺ມຌຄາເມ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມາຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ෴

ເອກທິວສຌ຺ຫິ ສຕ຺ຖາ ປຌ຺ຈສຕານໍ ກຸມາຣິການໍ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄສ຺ສູປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ຕໍ ຄາມໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫາສິ෴ ຕາປິ ກຸມາຣິກາໂຍ ເອກສ຺ມິ ນກ຺ຂຕ຺ຕທິວເສ ນທີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ອລງ຺ກຕປຕິຍຕ຺ຕາ ຄາມາກິມຸຂີໂຍ ປາຍີສຸ෴ ສຕ຺ຖາປິ ຕໍ ຄາມໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປິຕ຺ທາຍ ຈຣຕິ෴ ອຖ ມາໂຣ ສກລຄາມວາສີນໍ ສຣີເຣ ອຘິມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຍຖາ ສຕ຺ຖາ ກຍຈ຺ຉຸກຕ຺ຕມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ລກຕິ, ເອວໍ ກຕ຺ວາ ຍຖາໂຘເຕນ ປຕ຺ເຕນ ນິກ຺ຂມນ຺ຕໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ຄາມທ຺ວາເຣ ຄຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ອປິ, ສມຌ, ປິຕ຺ຑປາຕໍ ລກິຕ຺ຖາ’’ຕິ෴ ‘‘ກຶ ປນ ຕ຺ວໍ, ປາປິມ, ຕຖາ ອກາສິ, ຍຖາຫໍ ປິຕ຺ທໍ ນ ລເກຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ເຕນ ຫິ, ກນ຺ເຕ, ປຸນ ປວິສຖາ’’ຕິ෴ ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ອໂຫສິ – ‘‘ສເຈ ປຸນ ປວິສຕິ, ສພ຺ເພສໍ ສຣີເຣ ອຘິມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ອິມສ຺ສ ປຸຣໂຕ ປາຌີ ປຫຣິຕ຺ວາ ຫສ຺ສເກລຸອື ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ෴ ຕສ຺ມິ ຂເຌ ຕາ ກຸມາຣິກາໂຍ ຄາມທ຺ວາຣໍ ປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຕ຺ຖໍສຸ෴ ມາໂຣປິ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາຫ – ‘‘ອປິ, ກນ຺ເຕ, ປິຕ຺ທໍ ອລກມາໂນ ຊິຘຈ຺ຉາທຸກ຺ເຂນ ປີລຸອິຕຕ຺ຖາ’’ຕິ෴ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຊ຺ຊ ມຍໍ, ປາປິມ, ກິຌ຺ຈິ ອລກິຕ຺ວາປິ ອາກສ຺ສຣໂລເກ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາໂນ ວິຍ ປີຕິສຸເຂເນວ ວີຕິນາເມສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໐໐෴

‘‘ສຸສຸຂໍ ວຕ ຊີວາມ, ເຍສໍ ໂນ ນຕ຺ຖິ ກິຌ຺ຈນໍ;

ປີຕິກກ຺ຂາ ກວິສ຺ສາມ, ເທວາ ອາກສ຺ສຣາ ຍຖາ’’ຕິ෴

ຕຕ຺ຖ ເຍສໍ ໂນຕິ ເຍສໍ ອມ຺ຫາກໍ ປລິພຸຊ຺ຌນຕ຺ເຖນ ຣາຄາທີສຸ ກິຌ຺ຈເນສຸ ເອກມ຺ປິ ກິຌ຺ຈນໍ ນຕ຺ຖິ෴ ປີຕິກກ຺ຂາຕິ ຍຖາ ອາກສ຺ສຣາ ເທວາ ປີຕິກກ຺ຂາ ຫຸຕ຺ວາ ປີຕິສຸເຂເນວ ວີຕິນາເມນ຺ຕິ, ເອວໍ ມຍມ຺ປິ, ປາປິມ, ກິຌ຺ຈິ ອລກິຕ຺ວາ ປີຕິກກ຺ຂາ ກວິສ຺ສາມາຕິ ອຕ຺ໂຖ෴

ເທສນາວສາເນ ປໍຈສຕາປີ ກຸມາຣິກາໂຍ ໂສຕາປັຕຕິຜເລ ປັຕິຍຸຖຫີສູຕີ໋

ມາຣວຕຸຖູ ທຸຕິຍໍ໋

໓໋ ໂກສລຣໍ່ໂຍ ປຣາຊຍວຕຸຖູ

ຊຍໍເວຣນຸ໌ຕີ ອິມໍ ຂມຸ່ມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸ໌ໂຕ ໂກສລຣໍ່ໂຍ ປຣາຊຍໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໋

ໂສ ກິຣ ກາສິກຄາມໍ ນິສຸ່ສາຍ ກາຄິເນຍຸເຍນ ອຊາຕສຕຸຕຸນາ ສທຸ່ສີ ຍຸຊຸ່ຊນຸ໌ໂຕ ເຕນ ຕໂຍ ວາເຣ ປຣາຊິໂຕ ຕຕິຍວາເຣ ຈິນຸ໌ເຕສິ – “ອຫໍ ຂີຣມຸຂມຸ໌ປີ ທາຣກໍ ປຣາເຊຕຸ໌ ນາສກຸ່ຂີ, ກີ ເມ ຊີວິເຕນາ”ຕິ໋ ໂສ ອາຫາຣູປຈຸເຂທໍ ກຕຸວາ ມໍຈເກ ນິປຊຸຊິ໋ ອຖສ໌ສ ສາ ປວຕຸຕິ ສກລນຄຣໍ ປັຕຖຣິ໋ ກິກຸ່ຂູ ຕຖາຄຕສ໌ສ ອາໂຣເຈສໍ – “ກນຸ໌ເຕ, ຣາຊາ ກິຣ ກາສິກຄາມກໍ ນິສຸ່ສາຍ ຕໂຍ ວາເຣ ປຣາຊິໂຕ, ໂສ ອິທານິ ປຣາຊິຕຸວາ ອາຄໂຕ ‘ຂີຣມຸຂມຸ໌ປີ ທາຣກໍ ປຣາເຊຕຸ໌ ນາສກຸ່ຂີ, ກີ ເມ ຊີວິເຕນາ’ຕິ ອາຫາຣູປຈຸເຂທໍ ກຕຸວາ ມໍຈເກ ນິປນຸ໌ໂນ”ຕິ໋ ສຕຸຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕຸວາ, “ກິກຸ່ຂເວ, ຊິນນຸ໌ໂຕປີ ເວຣໍ ປສວຕິ, ປຣາຊິໂຕ ປນ ທຸກຸ່ຂໍ ເສຕິເຍວາ”ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໐໑໋

“ຊຍໍ ເວຣໍ ປສວຕິ, ທຸກຸ່ຂໍ ເສຕິ ປຣາຊິໂຕ;

ອຸປສນຸ໌ໂຕ ສຸຂໍ ເສຕິ, ຫິຕຸວາ ຊຍປຣາຊຍ”ນຸ໌ຕິ໋

ຕຕຸຖ ຊຍນຸ໌ຕີ ປຣໍ ຊິນນຸ໌ໂຕ ເວຣໍ ປຕິລກຕິ໋ ປຣາຊິໂຕຕິ ປເຣນ ປຣາຊິໂຕ “ກທາ ນຸ ໂຂ ປຈຸຈາມິຕຸຕສ໌ສ ປິຸ່ຖິ ທຍຸ່ຖໍ ສກຸ່ຂິສຸ່ສາມີ”ຕິ ທຸກຸ່ຂໍ ເສຕິ ສພຸ່ພິຣິຍາປເຖສຸ ທຸກຸ່ຂເມວ ວິຫຣຕີຕີ ອຕຸໂຖ໋ ອຸປສນຸ໌ໂຕຕິ ອພຸ່ການຸ່ຕເຣ ອຸປສນຸ່ຕຣາຄາທີກິເລໂສ ຂີຕາສໂວ ຊຍໍ່ຈ ປຣາຊຍໍ່ຈ ຫິຕຸວາ ສຸຂໍ ເສຕິ, ສພຸ່ພິຣິຍາປເຖສຸ ສຸຂເມວ ວິຫຣຕີຕີ ອຕຸໂຖ໋

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປັຕຕິຜລາທີນີ ປາປຸ່ຕີສູຕີ໋

ໂກສລຣໍ່ໂຍ ປຣາຊຍວຕຸຖູ ຕຕິຍໍ໋

໔໋ ອໍ່ຍຕຣກຸລທາຣິກາວຕຸຖູ

ນຕຸຖິ ຣາຄສໂມຕິ ອິມໍ ຂມຸ່ມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸ໌ໂຕ ອໍ່ຍຕຣໍ ກຸລທາຣິກໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໋

ຕສ໌ສາ ກິຣ ມາຕາປິຕໂຣ ອາວາຫໍ ກຕຸວາ ມງຄລທິວເສ ສຕຸຖາຣໍ ນິມນຸ່ຕຍິສຸ໋ ສຕຸຖາ ກິກຸ່ຂສງຂປຣິວຸໂຕ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ນິສີທິ໋ ສາປີ ໂຂ ວທຸກາ ກິກຸ່ຂສງຂສ໌ສ ອຸທກປຣິສ໌ສາວນາທີນີ ກໂຣນຸ໌ຕີ ອປຣາປຣໍ ສໍຈຣຕິ໋ ສາມິໂກປິສ໌ສາ ຕໍ ໂອໂລເກນຸ໌ໂຕ ອຍຸ່ຖາສິ໋ ຕສ໌ສ ຣາຄວເສນ ໂອໂລເກນຸ່ຕສ໌ສ ອນຸ໌ໂຕ ກິເລໂສ ສມຸທາຈຣີ໋ ໂສ ອໍ່ຍາຕາກິກູໂຕ ເນວ ພຸທຸ່ທໍ ອຸປຍຸຖຫີ, ນ ອສີຕິ ມຫາເຖເຣ໋ ຫຕຸຖໍ ປສາເຣຕຸວາ “ຕໍ ວທຸກໍ ຄຕຸຫິສ໌ສາມີ”ຕິ ປນ ຈິຕຸຕໍ ອກາສິ໋ ສຕຸຖາ ຕສ໌ສຊຸ່ຊາສຍໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ຍຖາ ຕໍ ອິຕຸຖິໍ ນ ປສ໌ສຕິ, ເອວມກາສິ໋ ໂສ ອທິສຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ໂອໂລເກນຸ໌ໂຕ ອຍຸ່ຖາສິ໋ ສຕຸຖາ ຕສ໌ສ ໂອໂລເກຕຸວາ ຖິຕກາເລ “ກຸມາຣກ, ນ ຫິ ຣາຄຄຸຄິນາ ສທິໂສ ອຄຸຄິ ນາມ , ໂທສກລິນາ ສທິໂສ ກລິ ນາມ, ຂນຸ່ຂປຣິຫຣຕາທຸກຸ່ເຂນ ສທິສໍ ທຸກຸ່ຂໍ ນາມ ອຕຸຖິ, ນິພຸ່ພານສຸຂສທິສໍ ສຸຂມຸ່ປີ ນຕຸຖິເຍວາ”ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໐໒໋

‘‘ນຕ຺ຖິ ຣາຄສໂມ ອຄ຺ຄິ, ນຕ຺ຖິ ໂທສສໂມ ກລິ;

ນຕ຺ຖິ ຂນ຺ຘສມາ ທຸກ຺ຂາ, ນຕ຺ຖິ ສນ຺ຕິປຣໍ ສຸຂ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ນຕ຺ຖິ ຣາຄສໂມຕິ ຘູມໍ ວາ ຊາລໍ ວາ ອງ຺ຄາຣໍ ວາ ອທສ຺ເສຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕເຍວ ຊາເປຕ຺ວາ ກສ຺ມມຸຏ຺ຄີ ກາຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ຣາເຄນ ສໂມ ອຄ຺ໂຄ ອຄ຺ຄິ ນາມ ນຕ຺ຖິ។ ກລິຕິ ໂທເສນ ສໂມ ອປຣາໂຘປິ ນຕ຺ຖິ។ ຂນ຺ຘສມາຕິ ຂນ຺ເຘຫິ ສມາ។ ຍຖາ ປຣິຫຣິຍມານາ ຂນ຺ຘາ ທຸກ຺ຂາ, ເອວໍ ອຄ຺ລໍ ທຸກ຺ຂໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ។ ສນ຺ຕິປຣນ຺ຕິ ນິພ຺ພານໂຕ ອຸຕ຺ຕຣີ ອຄ຺ລໍ ສຸຂມ຺ປິ ນຕ຺ຖິ។ ອຄ຺ລຄ຺ຫິ ສຸຂໍ ສຸຂເມວ, ນິພ຺ພານໍ ປຣມສຸຂນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ກຸມາຣິກາ ຈ ກຸມາຣໂກ ຈ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຖຫິສຸ។ ຕສ຺ມີ ສມເຍ ກຄວາ ເຕສໍ ອຄ຺ລມຄ຺ລໍ ທສ຺ສນາກາຣໍ ອກາສີຕິ។

ອຄ຺ລຕຣກຸລທາຣິກາວຕ຺ຖຸ ຈຕຸຕ຺ຖໍ។

໕។ ເອເກາປາສກວຕ຺ຖຸ

ຊີຘຈ຺ຉາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ອາລຸອວິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອຸປາສກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។

ເອກສ຺ມິຄ຺ຫິ ທິວເສ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ຄນ຺ຘກຸຏິຍໍ ນິສິນ຺ໂນວ ປຈ຺ຈູສກາເລ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ອາລຸອວິຍໍ ເອກໍ ທຸຄ຺ຄຕມນຸສ຺ສໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສູປນິສ຺ສຍສມ຺ປຕ຺ຕີ ລຕ຺ວາ ປຄ຺ຈສຕກິກ຺ຂຸປຣິວາໂຣ ອາລຸອວີ ອຄມາສິ។ ອາລຸອວິວາສິໂນ ສຕ຺ຖາຣໍ ນິມນ຺ຕຍີສຸ។ ໂສປິ ທຸຄ຺ຄຕມນຸສ຺ໂສ ‘‘ສຕ຺ຖາ ກິຣ ອາຄໂຕ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຘມ຺ມໍ ໂສສ຺ສາມີ’’ຕິ ມນໍ ອກາສີ។ ຕໍທິວສເມວ ຈສ຺ສ ເອໂກ ໂຄໂຓ ປລາຍິ។ ໂສ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ ໂຄຓໍ ປຣິເຍສິສ຺ສາມິ, ອຸທາຫຸ ຘມ຺ມໍ ສຸຓາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘ໂຄຓໍ ປຣິເຍສິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ຘມ຺ມໍ ໂສສ຺ສາມີ’’ຕິ ປາໂຕວ ເຄຫາ ນິກ຺ຂມິ។ ອາລຸອວິວາສິໂນປິ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຘໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ອນຸໂມທນຕ຺ຖາຍ ປຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫິສຸ។ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຍໍ ນິສ຺ສາຍ ອຫໍ ຕີສໂຍຊນມຄ຺ຄໍ ອາຄໂຕ, ໂສ ໂຄຓໍ ປຣິເຍສິຕຸໍ ອຣຄ຺ລໍ ປວິຏ຺ໂຖ, ຕສ຺ມີ ອາຄເຕເຍວ ຘມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕຸຕ຺ຫີ ອໂຫສິ។

ໂສປິ ມນຸສ຺ໂສ ທິວາ ໂຄຓໍ ທິສ຺ວາ ໂຄຄເຓ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ‘‘ສເຈປິ ອຄ຺ລໍ ນຕ຺ຖິ, ສຕ຺ຖຸ ວນ຺ທນມຕ຺ຕມ຺ປິ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຊີຘຈ຺ຉາປີລຸອິໂຕປິ ເຄຫໍ ຄມນາຍ ມນໍ ອກຕ຺ວາ ເວເຄນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຖາສິ។ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ຖິຕກາເລ ທານເວຍ຺ຍາວຏິກໍ ອາຫ – ‘‘ອຕ຺ຖິ ກິຄ຺ຈິ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຘສ຺ສ ອຕິຣິຕ຺ຕກຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ກນ຺ເຕ, ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຖິ’’ຕິ។ ເຕນ ຫິ ‘‘ອິມໍ ປຣິວິສາຫີ’’ຕິ។ ໂສ ສຕ຺ຖາຣາ ວຸຕ຺ຕຏ຺ຖາເນເຍວ ຕໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຍາຄຸຂາທນີຍໂກຊນີເຍຫິ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ປຣິວິສິ។ ໂສ ກຸຕ຺ຕກຕ຺ໂຕ ມຸຂໍ ວິກ຺ຂາເລສິ។ ຖເປຕ຺ວາ ກິຣ ອິມໍ ຖານໍ ຕີສຸ ປີຏເກສຸ ອຄ຺ລຕ຺ຖ ຄຕາຄຕສ຺ສ ກຕ຺ຕວິຈາຣຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ។ ຕສ຺ສ ປສ຺ສທ຺ຘທຣຖສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ເອກຄ຺ຄໍ ອໂຫສິ។ ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ອນຸປຸພ຺ພີ ກຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ។ ໂສ ເທສນາວສາເນ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຖຫີ។ ສຕ຺ຖາປີ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຖາຍາສນາ ປກ຺ກາມີ។ ມຫາຊໂນ ສຕ຺ຖາຣໍ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິ។

ກິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຘີ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາເຍວ ອຸຊ຺ຊາຍີສຸ – ‘‘ປສ຺ສຖາວຸໂສ, ສຕ຺ຖຸ ກມ຺ມໍ, ອຄ຺ເຄສຸ ທິວເສສຸ ເອວຣູປໍ ນຕ຺ຖິ, ອຊ຺ຊ ປເນກໍ ມນຸສ຺ສໍ ທິສ຺ວາວ ຍາຄຸອາທີນິ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ທາເປສີ’’ຕິ។ ສຕ຺ຖາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຖິຕໂກວ ‘‘ກີ ກເຖຖ, ກິກ຺ຂເວ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ອຫໍ ຕີສໂຍຊນໍ ກນ຺ຕາຣໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອຸປາສກສ຺ສູປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ອາຄໂຕ, ໂສ ອຕິວິຍ ຊີຘຈ຺ຉິໂຕ, ປາໂຕວ ປຏ຺ຖາຍ ໂຄຓໍ ປຣິເຍສນ຺ໂຕ ອຣຄ຺ເຄ ວິຈຣິ។ ‘ຊີຘຈ຺ຉທຸກ຺ເຂນ ຘມ຺ເມ ເທສິຍມາເນປີ ປຏິວິຊ຺ຊິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີ’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອວໍ ອກາສີ, ຊີຘຈ຺ຉາໂຣຄສທິໂສ ໂຣໂຄ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐໓។

‘‘ຊິຆຈ຺ຉາປຣມາ ໂຣຄາ, ສງ຺ຂາຣປຣມາ ທຸຂາ;

ເອຕໍ ຄຕ຺ວາ ຍຖາພູຕໍ, ນິພ຺ພານໍ ປຣມໍ ສຸຂ’’ນ຺ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ຊິຆຈ຺ຉາປຣມາ ໂຣຄາຕິ ຍສ຺ມາ ອລ຺ໂລ ໂຣໂຄ ສກິ ຕິກິຈ຺ຉິໂຕ ວິນສ຺ສຕິ ວາ ຕທງ຺ຄວເສນ ວາ ປຫີຍຕິ , ຊິຆຈ຺ຉາ ປນ ນິຈ຺ຈກາລໍ ຕິກິຈ຺ຉິຕພ຺ພາເຍວາຕິ ເສສໂຣຄານໍ ອຍໍ ປຣມາ ນາມ຺. ສງ຺ຂາຣາຕິ ປລ຺ຈ ຂນ຺ຘາ຺. ເອຕໍ ຄຕ຺ວາຕິ ຊິຆຈ຺ຉາສໂມ ໂຣໂຄ ນຕ຺ຖິ, ຂນ຺ຘປຣິຫຣຕາສມໍ ທຸກ຺ຂໍ ນາມ ນຕ຺ຖີຕິ ເອຕມຕ຺ຖໍ ຍຖາພູຕໍ ຄຕ຺ວາ ປຕ຺ທິໂຕ ນິພ຺ພານໍ ສຈ຺ຉິ ກໂຣຕິ຺. ນິພ຺ພານໍ ປຣມໍ ສຸຂນ຺ຕິ ຕລ຺ຫິ ສພ຺ພສຸຂານໍ ປຣມໍ ອຸຕ຺ຕມໍ ສຸຂນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕິ຺.

ເອເກາປາສກວຕ຺ຖຸ ປລ຺ຈມໍ຺.

໖຺. ປເສນທິໂກສລວຕ຺ຖຸ

ອາໂຣຄ຺ຍປຣມາ ລາພາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຣາຊານໍ ປເສນທິໂກສລໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ຺.

ເອກສ຺ມິລ຺ຫິ ສມເຍ ຣາຊາ ຕຕ຺ທຸລໂທຕສ຺ສ ໂອທນໍ ຕທຸປິເຍນ ສູປພ຺ຍລ຺ຊເນນ ກຸລ຺ຊຕິ຺. ເອກທິວສໍ ກຸຕ຺ຕປາຕຣາໂສ ກຕ຺ຕສມ຺ມທໍ ອວິໂນເທຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິລນ຺ຕຣູໂປ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສມ຺ປຣິວຕ຺ຕຕິ, ນິທ຺ທາຍ ອພິພູຍມາໂນປິ ອຸ ຊຸກໍ ນິປ຺ຊຊິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ຺. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – ‘‘ກິໍ, ມຫາຣາຊ, ອວິສ຺ສມິຕ຺ວາວ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ, ກຸຕ຺ຕກາລໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ເມ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ໂຫຕີ’’ຕິ຺. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ, ‘‘ມຫາຣາຊ , ອຕິພຫຸໂກຊນໍ ເອວໍ ທຸກ຺ຂໍ ໂຫ ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ມິທ຺ຘີ ຍທາ ໂຫຕິ ມຫຄ຺ຆໂສ ຈ,

ນິທ຺ທາຍິຕາ ສມ຺ປຣິວຕ຺ຕສາຍີ;

ມຫາວຣາໂຫວ ນິວາປປ຺ຸຏ໌ໂຄ,

ປຸນປ຺ປຸນໍ ຄພ຺ກມຸເປຕິ ມນ຺ໂທ’’ຕິ຺. (ຘ຺. ປ຺. ໓໒໕); –

ອິມາຍ ຄາຖາຍ ໂອວທິຕ຺ວາ, ‘‘ມຫາຣາຊ, ໂກຊນໍ ນາມ ມຕ຺ຕາຍ ກຸລ຺ຊິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ຺. ມຕ຺ຕໂກຊີໂນ ຫິ ສຸຂໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ອຸຕ຺ຕຣິ ໂອວທນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ມນຸຊສ຺ສ ສທາ ສຕີມໂຕ,

ມຕ຺ຕໍ ຊານໂຕ ລທ຺ຘໂກຊເນ;

ຕນຸກສ຺ສ ກວນ຺ຕິ ເວທນາ,

ສຕິກໍ ຊີຣຕິ ອາຍຸປາລຍ’’ນ຺ຕິ຺. (ສໍ຺. ນິ຺. ໑຺໑໒໔);

ຣາຊາ ຄາຖໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ສມີເປ ຖິຕໍ ປນ ກາຄິເນຍ຺ຍໍ, ສຸທສ຺ສນໍ ນາມ ມາຕາວໍ ‘‘ອິມໍ ຄາຖໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫ, ຕາຕາ’’ຕິ

ອາຫ។ ໂສ ຕໍ ຄາຖໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ‘‘ກິ ກໂຣມິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉິ។ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – ‘‘ຣຌ຺ໂຌ ກຸຌ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ໂອສານປີຕ຺ໜກາເລ ອິມໍ ຄາຖໍ ວເທຍ຺ຍາສິ, ຣາຊາ ອຕ຺ຖໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ຍໍ ປີຕ຺ໜໍ ຉໜ຺ເທສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມິ ປີຕ຺ເໜ ສິຕ຺ຖຄຓນາຍ ຣຌ຺ໂຌ ກຕ຺ຕປ຺ຈນກາເລ ຕຕ຺ຕເກ ຕຕ຺ໜຸເລ ໜເຣຍ຺ຍາສີ’’ຕິ។ ໂສ ‘‘ສາຣຸ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ສາຍມ຺ປິ ປາໂຕປິ ຣຌ຺ໂຌ ກຸຌ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ໂອສານປີຕ຺ໜກາເລ ຕໍ ຄາຖໍ ອຸທາຫຣິຕ຺ວາ ເຕນ ຉໜ຺ທິຕປີຕ຺ເໜ ສິຕ຺ຖຄຓນາຍ ຕຕ຺ໜຸເລ ໜາເປສິ។ ຣາຊາປິ ຕສ຺ສ ຄາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສໜສ຺ສໍ ສໜສ຺ສໍ ທາເປສິ ។ ໂສ ອປເຣນ ສມເຍນ ນາລຸອິໂກທນປຣມຕາຍ ສຕ຺ຄຫິຕ຺ວາ ສຸຂປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕນ຺ສຣີເຣ ອໂໜສິ។

ອເຖກທິວສໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ອິທານິ ເມ ສຸຂໍ ຊາຕໍ, ມິຄມ຺ປິ ອສ຺ສມ຺ປິ ອນ຺ພນ຺ຣິຕ຺ວາ ຄຕ຺ໜນສມຕ຺ໂຖ ຊາໂຕມ຺ຫິ។ ປຸພ຺ເພ ເມ ກາຄິເນຍ຺ເຍນ ສທ຺ຌິ ຍຸທ຺ຌເມວ ໂໜຕິ, ອິທານິ ວຊິຣກຸມາຣີ ນາມ ຌີຕຣໍ ກາຄິເນຍ຺ຍສ຺ສ ທຕ຺ວາ ໂສ ຄາໂມ ຕສ຺ສາເຍວ ນ຺ໜານຈຸຕ຺ຕມູລໍ ກຕ຺ວາ ທິນ຺ໂນ, ເຕນ ສທ຺ຌິ ວິຄ຺ຄໂໜ ວູປສນ຺ໂຕ, ອິມິນາປິ ເມ ກາຣເຕນ ສຸຂເມວ ຊາຕໍ។ ກຸລສນ຺ຕກໍ ຣາຊມຕິຣຕນໍ ໂນ ເຄເໜ ປຸຣິມທິວເສ ນຌ຺ຄໍ, ຕມ຺ປິ ອິທານິ ໜຕ຺ຖປ຺ຕໍ ອາຄ ຕໍ, ອິມິນາປິ ເມ ກາຣເຕນ ສຸຂເມວ ຊາຕໍ។ ຕຸມ຺ໜາກໍ ສາວເກຫິ ສທ຺ຌິ ວິສ຺ສາສໍ ອິຈ຺ຉນ຺ເຕນ ຌາຕິຌີຕາປິ ໂນ ເຄເໜ ກຕາ, ອິມິນາປິ ເມ ກາຣເຕນ ສຸຂເມວ ຊາຕ’’ນ຺ຕິ។ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອາໂຣຄ຺ຍໍ ນາມ, ມຫາຣາຊ, ປຣໂມ ລາໂກ, ຍຖາລທ຺ເຌນ ສນ຺ຕຸຌ຺ຄກາວສທິສມ຺ປິ ຌນໍ, ວິສ຺ສາສສທິໂສ ຈ ປຣມາ ຌາຕິ, ນິພ຺ພານສທິສຌ຺ຈ ສຸຂໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໐໔។

‘‘ອາໂຣຄ຺ຍປຣມາ ລາກາ, ສນ຺ຕຸຌ຺ຄີປຣມໍ ຌນໍ;

ວິສ຺ສາສປຣມາ ຌາຕິ, ນິພ຺ພານປຣມໍ ສຸຂ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອາໂຣຄ຺ຍປຣມາ ລາກາຕິ ອໂຣຄກາວປຣມາ ລາກາ។ ໂຣຄີໂນ ຫິ ວິຊ຺ຊມານາປິ ລາກາ ອລາກາເຍວ, ຕສ຺ມາ ອໂຣຄສ຺ສ ສພ຺ພລາກາ ອາຄຕາວ ໂໜນ຺ຕິ។ ເຕເນຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ – ‘‘ອາໂຣຄ຺ຍປຣມາ ລາກາ’’ຕິ។ ສນ຺ຕຸຌ຺ຄີປຣມໍ ຌນນ຺ຕິ ຄິຫິໂນ ວາ ປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ວາ ຍໍ ອຕ຺ຕນາ ລທ຺ຌໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ, ເຕເນວ ຕຸສ຺ສນກາໂວ ສນ຺ຕຸຌ຺ຄີ ນາມ ເສສຌເນຫິ ປຣມໍ ຌນໍ។ ວິສ຺ສາສປຣມາ ຌາຕີຕິ ມາຕາ ວາ ໂໜຕຸ ປີຕາ ວາ, ເຍນ ສທ຺ຌິ ວິສ຺ສາໂສ ນຕ຺ຖິ, ໂສ ອຌ຺ຌາຕໂກວ។ ເຍນ ອຌ຺ຌາຕເກນ ປນ ສທ຺ຌິ ວິສ຺ສາໂສ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ອສມ຺ພນ຺ໂຌປິ ປຣໂມ ອຸຕ຺ຕໂມ ຌາຕິ។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – ‘‘ວິສ຺ສາສປຣມາ ຌາຕີ’’ຕິ។ ນິພ຺ພານສທິສໍ ປນ ສຸຂໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ເຕເນວາຫ – ນິພ຺ພານປຣມໍ ສຸຂນ຺ຕິ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິສູຕິ។

ປເສນທິໂກສລວຕ຺ຖຸ ຉຌ຺ຄໍ។

໗។ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ປວິເວກຣສນ຺ຕິ ອິມໍ ຌມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວສາລິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຌ຺ຌຕຣໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។

ສຕ຺ຖາຣາ ຫິ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ອຫໍ ອິໂຕ ຈຕູຫິ ມາເສຫິ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ສຕ຺ຕ ກິກ຺ຂຸສຕານິ ສນ຺ຕາສໍ ອາປ຺ຊິສ຺ສຸ, ຂີຓາສວານໍ ຌມ຺ມສໍເວໂຄ ອຸປ຺ປ຺ຊິ, ປຸຖຸຊ຺ຊນາ ອສ຺ສູນິ ສນ຺ຌາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂີສ຺ສຸ។ ກິກ຺ຂູ ວຄ຺ຄາ ວຄ຺ຄາ ໜຸຕ຺ວາ ‘‘ກິນ຺ ນຸ ໂຂ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ມນ຺ເຕນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕິ។ ອເຖໂກ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ນາມ ກິກ຺ຂູ ‘‘ສຕ຺ຖາ ກິຣ ຈຕຸມາສຈ຺ຈເຍນ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕິ, ອຫຌ຺ຈມ຺ຫິ ອວິຕຣາໂຄ, ສຕ຺ຖຣິ ຌຣມາເນເຍວ ມຍາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ວຌ຺ຜຕີ’’ຕິ ຈຕູສຸ ອິຣິຍາປເຖສຸ ເອກໂກວ ວິໜາສິ។ ກິກ຺ຂູນໍ ສນ຺ຕິເກ ຄມນໍ ວາ ເກນຈິ ສທ຺ຌິ ກຖາສລ຺ລາໂປ ວາ ນຕ຺ຖິ។ ອຖ ນໍ ກິກ຺ຂູ ອາຫໍສຸ – ‘‘ອາວຸໂສ, ຕິສ຺ສ ຕສ຺ມາ ເອວໍ ກໂຣສີ’’ຕິ។ ໂສ ເຕສໍ ກຖໍ ນ ສຸຓາຕິ។ ເຕ ຕສ຺ສ ປວຕ຺ຕິ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເໜສຸ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສິເນໂໜ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາຫໍສຸ។ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ກສ຺ມາ ຕິສ຺ສ ເອວໍ ອກາສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ອຌິປ຺ປາເຍ ອາໂຣຈິ

ເຕ ‘‘ສາຣຸ, ຕິສຸສາ’’ຕິ ສາຣຸກາຣໍ ທຕຸວາ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ມຍິ ສິເນໂຫ ຕິສຸສສທິໂສວ ໂຫຕຸ។ ຄນຸຣມາລາທີຫີ ປູຊໍ ກໂຣນຸຕາປີ ເນວ ມໍ ປູເຊນຸຕິ, ຣມຸມານຸຣມຸມໍ ປຜິປຊຊມານາເຍວ ປນ ມໍ ປູເຊນຸຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໐໕។

‘‘ປວິເວກຣສໍ ປິຕຸວາ, ຣສໍ ອຸປສມສຸສ ຈ;

ນິຫຸທໂຣ ໂຫຕິ ນິປຸປາໂປ, ຣມຸມປີຕິຣສໍ ປີວ’’ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ປວິເວກຣສນຸຕິ ປວິເວກໂຕ ອຸປຸປນຸນໍ ຣສໍ, ເອກີກາວສຸຂນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ ປີຕຸວາຕິ ທຸກຸຂປຣິຍຸຍາທີນິ ກໂຣນຸໂຕ ອາຣມຸມຕາໂຕ ສຈຸຈິກິຣິຍາວເສນ ປິວິຕຸວາ។ ອຸປສມສຸສຈາຕິ ກິເລສູປສມນິພຸພານສຸສ ຈ ຣສໍ ປີຕຸວາ។ ນິຫຸທໂຣ ໂຫຕີຕິ ເຕນ ອຸກາຍຣສປາເນນ ຂີຕາສໂວ ກິກຸຂຸ ອພຸການຸຕເຣ ຣາຄທຣຖາທີນໍ ອກາເວນ ນິຫຸທໂຣ ເຈວ ນິປຸປາໂປ ຈ ໂຫຕິ។ ຣສໍ ປີວນຸຕິ ນວວິຣໂລກຸຕຸຕຣຣມຸມວເສນ ອຸປຸປນຸນໍ ປີຕິຣສໍ ປີວນຸໂຕປີ ນິຫຸທໂຣ ນິປຸປາໂປ ຈ ໂຫຕິ។

ເທສນາວສາເນ ຕິສຸສຕຸເຖໂຣ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕິ, ມຫາຊນສຸສາປີ ສາຕຸຖິກາ ຣມຸມເທສນາ ອໂຫສີຕິ។

ຕິສຸສຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ສຕຸຕມໍ។

໘។ ສກຸກວຕຸຖຸ

ສາຫຸທສຸສນນຸຕິ ອິມໍ ຣມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເວລຸຂຸວຄາມເກ ວິຫຣນຸໂຕ ສກຸກໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។

ຕຖາຄຕສຸສ ຫິ ອາຍຸສງຂາເຣ ວິສຸສຜຸເຖ ໂລຫິຕປກຸຂນຸທິກາພາຣສຸສ ອຸປຸປນຸນກາວໍ ຍຕຸວາ ສກຸໂກ ເທວຣາຊາ ‘‘ມຍາ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ຄິລານຸປຜຸຖານໍ ກາຕຸໍ ວຜຸຜຕີ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຕິຄາວຸຕປຸປມາຕໍ ອຕຸຕກາວໍ ວິຊຫິຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ຫຕຸເຖຫິ ປາເທ ປຣິມຊຊິ។ ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ອາຫ ‘‘ໂກ ເອໂສ’’ຕິ? ‘‘ອຫໍ, ການຸເຕ, ສກຸໂກ’’ຕິ។ ‘‘ກສຸມາ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ? ‘‘ຕຸມຸເຫ ຄິລາເນ ອຸປຜຸຖຫິຕຸໍ, ການຸເຕ’’ຕິ។ ‘‘ສກຸກ, ເທວານໍ ມນຸສຸສຄນຸໂຣ ໂຍຊນສຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ຄເລ ພທຸຣກຸຕປິ ວິຍ ໂຫຕິ , ຄຈຸຊ ຕຸວໍ, ອຕຸຖິ ເມ ຄິລານຸປຜຸຖກາ ກິກຸຂູ’’ຕິ។ ‘‘ການຸເຕ, ຈຕຸຣາສີຕິໂຍຊນສຫສຸສມຕຸຖເກ ຖິໂຕ ຕຸມຸຫາກໍ ສີລຄນຸຣໍ ຆາຍິຕຸວາ ອາຄໂຕ, ອຫເມວ ອຸປຜຸຖຫິສຸສາມີ’’ຕິ ໂສ ສຕຸຖຸ ສຣີຣວລຸອຸຄຸຊນກາຊນໍ ອຄຸຍສຸສ ຫຕຸເຖນາປີ ຟຸສິຕຸໍ ອທຕຸວາ ສີເສເຍວ ຖເປຕຸວາ ນີຫຣນຸໂຕ ມຸຂສງໂກຈນມຕຸຕມຸປີ ນ ອກາສິ, ຄນຸຣກາຊນໍ ປຣິຫຣນຸໂຕ ວິຍ ອໂຫສີ។ ເອວໍ ສຕຸຖາຣໍ ປຜິຊຄຸຄິຕຸວາ ສຕຸຖຸ ຟາສຸກກາເລເຍວ ອຄມາສີ។

ກິກຸຂູ ກຖໍ ສມຸຜຸຖາເປສຸໍ ‘‘ອໂຫ ສຕຸຖຣີ ສກຸກສຸສ ສິເນໂຫ, ເອວຣູປໍ ນາມ ທິພຸພສມຸປຕຸຕິ ປຫາຍ ມຸຂສງໂກຈນມຕຸຕມຸປີ ອກຕຸວາ ຄນຸຣກາຊນໍ ນີຫຣນຸໂຕ ວິຍ ສຕຸຖຸ ສຣີຣວລຸອຸຄຸຊນກາຊນໍ ສີເສນ ນີຫຣນຸໂຕ ອຸປຜຸຖານມກາສີ’’ຕິ។ ສຕຸຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕຸວາ ກີ ວເທຖ, ກິກຸຂເວ, ອນຈຈຣິຍໍ ເອຕໍ, ຍໍ ສກຸໂກ ເທວຣາຊາ ມຍິ ສິເນຫໍ ກໂຣຕິ។ ອຍໍ ສກຸໂກ ຫິ ເທວຣາຊາ ມໍ ນິສຸສາຍ ຊຣສກຸກກາວໍ ວິຊຫິຕຸວາ ໂສຕາປນຸໂນ ຫຸຕຸວາ ຕຣຸຕສກຸກສຸສ ກາວໍ ປຕຸໂຕ, ອຫໍ ຫິສຸສ ມຣຕກາຍຕຊຊິຕສຸສ ປລຸຈສິຂຄນຸຣພຸພເທວປຸຕຸຕໍ ປຸຣໂຕ ກຕຸວາ ອາຄຕກາເລ ອິນຸທສາລຄຸຫາຍໍ ເທວປຣິສາຍ ມຊເຊ ນິສິນຸນສຸສ –

‘‘ປຸຈຸຊ ວາສວ ມໍ ປລຸຫໍ, ຍໍ ກິລຸຈິ ມນສິຈຸຊສິ;

ຕສຸສ ຕສຸເສວ ປລຸຫສຸສ, ອຫໍ ອນຸຕໍ ກໂຣມິ ເຕ’’ຕິ។ (ທີ។ ນິ។ ໒។໓໕໖) –

ວຕຸວາ ຕສຸສ ກງຂໍ ວິໂນເທນຸໂຕ ຣມຸມໍ ເທເສສິ។ ເທສນາວສາເນ ຈຸທຸທສນຸນໍ ປານໂກຜີນໍ ຣມຸມາກິສມໂຍ ອໂຫສິ, ສກຸໂກປີ ຍຖານິສິນຸໂນວ ໂສຕາປຕຸຕິຟລໍ ປຕຸວາ ຕຣຸຕສກຸໂກ ຊາໂຕ។ ເອວມສຸສາຫໍ ພຫູປກາໂຣ។ ຕສຸສ ມຍິ ສິເນໂຫ ນາມ

ອນຈຸຉຣິໂຍ។ ກິກຸຂເວ, ອຣິຍານຸຕຶ ທສຸສນມຸປີ ສຸຂໍ, ເຕຫິ ສທຸຊຶ ເອກຍຸຕາເນ ສນຸນິວາໂສປີ ສຸໂຂ។ ພາເລຫິ ສທຸຊຶ ປນ ສພຸພເມຕໍ ທຸກຸຂນຸຕິ ວຕຸວາ ອິມາ ຄາຖາ ອການສີ –

໔໐໖។

‘‘ສາຫຸ ທສຸສນມຣິຍານໍ, ສນຸນິວາໂສ ສທາ ສຸໂຂ;

ອທສຸສເນນ ພາລານໍ, ນິຈຸຈເມວ ສຸຂີ ສິຍາ។

໔໐໗។

‘‘ພາລສງຄຕຈາຣີ ຫິ, ທີឃມທຸຣານ ໂສຈຕິ;

ທຸກຸໂຂ ພາເລຫິ ສໍວາໂສ, ອມິຕຸເຕເນວ ສພຸພທາ;

ຌີໂຣ ຈ ສຸຂສໍວາໂສ, ຌາຕີນໍວ ສມາຄໂມ’’។

ຕສຸມາ ຫິ –

໔໐໘។

‘‘ຌີຣຍຸຈ ປຌຸຌຍຸຈ ພຫຸສຸສຸຕຍຸຈ,ໂຣຣຍຸຫສີລໍ ວຕວນຸຕມຣິຍໍ;

ຕໍ ຕາທິສໍ ສປຸປຸຣິສໍ ສຸເມຣໍ,ກເຊຖ ນກຸຂຕຸຕປຖໍ ວ ຈນຸທິມາ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ສາຫູຕິ ສຸນຸທຣໍ ກທຸທກໍ។ ສນຸນິວາໂສຕິ ນ ເກວລຍຸຈ ເຕສໍ ທສຸສນເມວ, ເຕຫິ ສທຸຊຶ ເອກຍຸຕາເນ ນິສີທນາທິກາໂວປີ ເຕສໍ ວຕຕປຜິວຕຸຕໍ ກາຕຸໍ ລການກາໂວປີ ສາຣຸເຍວ។ ພາລສງຄຕຈາຣີ ຫີຕິ ໂຍ ພາເລນ ສຫາຈາຣີ។ ທີឃມທຸຣານນຸຕິ ໂສ ພາລສຫາເຍນ ‘‘ເອຫິ ສນຸຣິຈຸເຉທາທີນິ ກໂຣມາ’’ຕິ ວຸຈຸຈມາໂນ ເຕນ ສທຸຊຶ ເອກຈຸຉນຸໂທ ຫຸຕຸວາ ຕານິ ກໂຣນຸໂຕ ຫຕຸຖຈຸເຉທາທີນິ ປຕຸວາ ທີឃມທຸຣານໍ ໂສຈຕິ។ ສພຸພທາຕິ ຍຖາ ອສິຫຕຸເຖນ ວາ ອມິຕຸເຕນ ອາສີວິສາທີຫີ ວາ ສທຸຊຶ ເອກໂຕ ວາໂສ ນາມ ນິຈຸຈໍ ທຸກຸໂຂ, ຕເຖວ ພາເລຫິ ສທຸຊິນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ ຌີໂຣ ຈ ສຸຂສໍວາໂສຕິ ເອຕຸຖ ສຸໂຂ ສໍວາໂສ ເອເຕນາຕິ ສຸຂສໍວາໂສ, ປຕຸຫິເຕນ ສທຸຊຶ ເອກຍຸຕາເນ ສໍວາໂສ ສຸໂຂຕິ ອຕຸໂຖ។ ກຖໍ? ຌາຕີນໍວ ສມາຄໂມຕິ ຍຖາປີ ຌາຕີນໍ ສມາຄໂມ ສຸໂຂ, ເອວໍ ສຸໂຂ។

ຕສຸມາ ຫີຕິ ຍສຸມາ ພາເລຫິ ສທຸຊຶ ສໍວາໂສ ທຸກຸໂຂ, ປຕຸຫິເຕນ ສທຸຊຶ ສຸໂຂ, ຕສຸມາ ຫິ ຌີຕິສມຸປນຸນໍ ຌີຣຍຸຈ, ໂລກິຍໂລກຸຕຸຕຣປຌຸຌາສມຸປນຸນໍ ປຌຸຌຍຸຈ , ອາຄມາຌິຄມສມຸປນຸນໍ ພຫຸສຸສຸຕຍຸຈ, ອຣຫຕຸຕປາປນກສງຂາຕາຍ ຌຸຣວຫນສີລຕາຍ ໂຣຣຍຸຫສີລໍ, ສີລວເຕນ ເຈວ ຌຸຕງຄວເຕນ ຈ ວຕວນຸຕໍ, ກິເລເສຫິ ອາຣກຕາຍ ອຣິຍໍ, ຕຖາຣູປໍ ສປຸປຸຣິສໍ ໂສການປຌຸທໍ ຍຖາ ນິມຸມລໍ ນກຸຂຕຸຕປຖສງຂາຕໍ ອາກາສໍ ຈນຸທິມາ ກຊຕິ, ເອວໍ ກເຊຖ ປຍິຣຸປາເສຖາຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕິ។

ສກຸກວຕຸຖຸ ອຌຸຄມໍ។

ສຸຂວຄຸຄວຕຸຕນາ ນິຌຸຖິຕາ។

ປນ຺ນຣສໂມ ວຄ຺ໂຄຯ

໑໖ຯ ປິຍວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ຕໂຍຊນປພ຺ພຊິຕວຕ຺ຖຸ

ອໂຍເຄຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຕໂຍ ປພ຺ພຊິເຕ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິຣ ເອກສ຺ມິໍ ກຸເລ ມາຕາປິຕູນໍ ເອກປຸຕ຺ຕໂກ ອໂຫສິ ປິໂຍ ມນາໂປຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ເຄເຫ ນິມນ຺ຕິຕານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນ຺ຕານໍ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ມາຕາປິຕໂຣ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຯ ເຕ ນານຸຊານິໍສຸຯ ຕສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ອຫໍ ມາຕາປິຕູນໍ ອປສ຺ສນ຺ຕານໍເຍວ ພຫິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ອຖສ຺ສ ປິຕາ ພຫິ ນິກ຺ຂມນ຺ໂຕ ‘‘ອິມໍ ຣກ຺ເຂຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ມາຕຣໍ ປຏິຈ຺ຉາເປສິ, ມາຕາ ພຫິ ນິກ຺ຂມນ຺ຕີ ປິຕຣໍ ປຏິຈ຺ຉາເປສິຯ ອຖສ຺ສ ເອກທິວສໍ ປິຕຣິ ພຫິ ຄເຕ ມາຕາ ‘‘ປຸຕ຺ຕໍ ຣກ຺ຂິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເອກໍ ທ຺ວາຣພາຫໍ ນິສ຺ສາຍ ເອກໍ ປາເທຫິ ອຸປ຺ປີເຬຕ຺ວາ ຉມາຍ ນິສິນ຺ນາ ສຸຕ຺ຕໍ ກນ຺ຕຕິຯ ໂສ ‘‘ອິມໍ ວຍ຺ເຈຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ອມ຺ມ, ໂຖກໍ ຕາວ ອເປຫິ, ສຣີຣວລຍ຺ຊໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕາຍ ປາເທ ສມິຍ຺ຊິເຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເວເຄນ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ປພ຺ພາເຊຖ ມໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ຍາຈິຕ຺ວາ ເຕສໍ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຯ

ອຖສ຺ສ ປິຕາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ກຫໍ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ? ‘‘ສາມິ, ອິມສ຺ມິໍ ປເທເສ ອໂຫສີ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ກຫໍ ນຸ ໂຂ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ອທິສ຺ວາ ‘‘ວິຫາຣໍ ຄໂຕ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ປພ຺ພຊິຕໍ ທິສ຺ວາ ກນ຺ທິຕ຺ວາ ໂຣທິຕ຺ວາ, ‘‘ຕາຕ, ກິໍ ມໍ ນາເສສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ມມ ປຸຕ຺ເຕ ປພ຺ພຊິເຕ ອຫໍ ອິທານິ ເຄເຫ ກິໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສຍມ຺ປິ ຠິກ຺ຂູ ຍາຈິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຯ ອຖສ຺ສ ມາຕາປິ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ ຈ ປຕິ ຈ ຈິຣາຍນ຺ຕິ, ກຈ຺ຈິ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕາ’’ຕິ ເຕ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸໂຠປິ ປພ຺ພຊິເຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິເມສໍ ປພ຺ພຊິຕກາເລ ມມ ເຄເຫນ ໂກ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ສຍມ຺ປິ ຠິກ຺ຂຸນິອຸປສ຺ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຯ ເຕ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາປິ ວິນາ ຠວິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ວິຫາເຣປິ ຠິກ຺ຂຸນິອຸປສ຺ສເຍປິ ເອກໂຕ ນິສີທິຕ຺ວາ ສລ຺ລປນ຺ຕາ ທິວສໍ ວີຕິນາເມນ຺ຕິຯ ເຕນ ຠິກ຺ຂູປິ ຠິກ຺ຂຸນິໂຍປິ ອຸພ຺ພາຬ຺ຫາ ໂຫນ຺ຕິຯ

ອເຖກທິວສໍ ຠິກ຺ຂູ ເຕສໍ ກິຣິຍໍ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ເຕ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕຸມ຺ເຫ ເອວໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກສ຺ມາ ເອວໍ ກໂຣຖ? ນ ຫິ ເອສ ປພ຺ພຊິຕານໍ ໂຍໂຄ’’ຕິຯ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ວິນາ ຠວິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມາ’’ຕິຯ ‘‘ປພ຺ພຊິຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເອວໍ ກຣຓໍ ອຍຸຕ຺ຕໍຯ ປິຍານຍ຺ຫິ ອທສ຺ສນໍ, ອປ຺ປິຍານຍ຺ຈ ທສ຺ສນໍ ທຸກ຺ຂເມວຯ ຕສ຺ມາ ສຕ຺ເຕສຸ ຈ ສງ຺ຂາເຣສຸ ຈ ກຍ຺ຈິ ປິຍໍ ວາ ອປ຺ປິຍໍ ວາ ກາຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໒໐໙ຯ

‘‘ອໂຍເຄ ຍຸຍ຺ຊມຕ຺ຕານໍ, ໂຍຄສ຺ມິຍ຺ຈ ອໂຍຊຍໍ;

ອຕ຺ຖໍ ຫິຕ຺ວາ ປິຍຄ຺ຄາຫີ, ປິເຫຕຕ຺ຕານຸໂຍຄິນໍຯ

໒໑໐ຯ

‘‘ມາ ປິເຍຫິ ສມາຄຍ຺ຉິ, ອປ຺ປິເຍຫິ ກຸທາຈນໍ;

ປິຍານໍ ອທສ຺ສນໍ ທຸກ຺ຂໍ, ອປ຺ປິຍານຍ຺ຈ ທສ຺ສນໍຯ

໒໑໑ຯ

‘‘ຕສ຺ມາ ປິຍໍ ນ ກយិຣາຖ, ປິຍາປາໂຍ ຫິ ປາປໂກ;

ຄນ຺ຖາ ເຕສໍ ນ ວິຊ຺ຊន຺ຕិ, ເຍສໍ ນត຺ຖិ ປິຍາប຺ປិຍ’’ន຺តិ។

ຕត຺ຖ ອໂຍເຄຕិ ອຍຸត຺ຊិຕພ຺ເພ ອໂຍນិໂສມនສិការេ។ ເວສិយាໂតຈរាទិເກາທສ຺ສ ຫិ ឈព຺ພិនស຺ស ອໂຄຈรສ຺ສ ເສວនំ ອិធ ອໂຍນិໂສມនសិការោ នាម, ຕស຺មឹ ອໂຍນិໂສមនសិការេ ອត຺ຕានំ ຍຸត຺ຊន຺តោតិ ອត຺ໂຖ។ ໂຍຄស຺មិន຺តិ ຕព຺ពិប៊ិរេត ຈ ໂຍនិໂສមនសិការេ ອຍុត຺ຊន຺តោតិ ອត຺ໂຖ។ ອត຺ຖំ ຫិត຺វាតិ ປព຺ពຊិតກາລໂຕ ປឍ຺ឋາຍ ອធិសិលាទិສិក຺ຂត຺ຕយំ ອត຺ໂຖ នាម, តំ ອត຺ຖំ ຫិត຺វា។ ປិយត຺ຄាហិតិ ປញ຺ຈកាមគុណសង຺ខាតំ ປិយមេវ គត຺ហន຺តោ។ ປិហេតត຺តានុໂຍគិនន຺តិ តាយ ປឍិប຺ປត຺តិយា សាសនោ ຈុໂត គិហិភាវំ ປត຺វា ປຈ຺ឆា ເຍ ອត຺តានុໂຍគំ ອនុយុត຺តា សីលាទិនិ សម຺ປាទេត຺វា ເທវមនុស຺សានំ សន຺តិកា សក຺ការំ លភន຺តិ, ເຕ សំ ປិហេតិ, ‘‘ອໂហ វតាហម຺ປិ ເອវរូໂປ ອស຺ស’’ន຺តិ ອិច຺ឆតិតិ ອត຺ໂຖ។

ມາ ປិເຍហិតិ ປិເຍហិ ສត຺តេហិ វា សង຺ខារេហិ វា ក຺ខាចនំ ເອកក຺ខណេបិ ນ ສមាគច຺ເឆយ຺យ, ຕត຺ຖា ອប຺ປិເຍហិ។ ກិំ ការណា? ປិយា ນ ទិស຺សនេ វិໂຍគវសេន ອទស຺សនំ ອប຺ປិយានញ຺ຈ ອុបស຺ງកមនវសេន ທស຺សនំ នាម ទុក຺ខំ។ ຕស຺មាតិ យស຺មា ឥទំ ອុភយម຺ປិ ទុក຺ខំ, ຕស຺មា កញ຺ចិ សត຺តំ វា សង຺ខារំ វា ປិយំ នាម ນ ករេយ຺យ។ ປិយាປាໂຍ ហិតិ ປិເຍហិ ອປាໂຍ វិໂຍໂគ ។ ປាປໂກតិ លាមໂក។ គន຺ថា ເຕសំ ນ វិជ຺ជន຺តិតិ ເຍសំ ປិយំ នត຺ថិ, ເຕសំ ອភិជ຺ឈាកាយគន຺ໂថ ປហិយតិ។ ເຍសំ ອប຺ປិយំ នត຺ថិ, ເຕសំ ព຺យាປາໂທ កាយគន຺ໂថ។ ເຕສຸ ປន ທ຺វីសុ ປហិនេសុ ເສសគន຺ថា ປហិនា ໂហន຺តិ។ ຕស຺មា ປិយំ វា ອប຺ປិយំ វា ນ កត຺តព຺ពន຺តិ ອត຺ໂຖ។

ເທສនាវសាເນ ພຫູ ໂສຕាប៊ត຺តិផលាទិនិ ປາປុណិសូតិ។ ເຕນ ປນ ຕໂຍ ຊនា ‘‘នយំ វិនា ជីវិតុំ ន សក຺ໂកមា’’តិ វិព຺ភមិត຺វា គេហមេវ ອគមិសូតិ។

ຕໂຍຊນປព຺ພຊិតវត຺ຖុ ປຖមំ។

໒។ ອញ຺ຍតរក຺ຂុម຺ພិកវត຺ຖុ

ປិយໂត ຊາຍតីតិ ឥមំ ធម຺មេទសនំ សត຺ថា ເຊតវេນ វិហរន຺តោ ອញ຺ញតរំ កុឌុម຺ពិកំ ອារព຺ភ កថេសិ។

ໂສ ហិ ອត຺តໂນ ປុត຺តេ កាលកតេ ປុត຺តໂសកាភិភូໂត ອាឡាហនំ គន຺ត຺វា ໂរទតិ, ປុត຺តໂສកំ សន຺ធារេតុំ ນ ສក຺ໂកតិ។ សត຺ថា ປច຺ចូសកាលេ ໂລកំ ໂວໂលកេន຺ໂត តស຺ស ໂສតាប៊ត຺តិមគ຺គស຺សូបនិស຺សយំ ທិស຺វា ປិណ຺ឌប៊ាតបឍិក຺កន຺ໂត ເອកំ ປច຺ឆាសមណំ គហេត຺វា តស຺ស គេហទ຺វារំ ອគមាសិ។ ໂສ សត຺ថុ ອាគតភាវំ សុត຺វា ‘‘នយា សហ៊ី ປឍិសន຺ថារំ ការេតុការោ ການិສុສតិ’’តិ សត຺ថារំ ປវេសេត຺វា គេហមជ຺ឈេ ອាសនំ ປញ຺ញាបេត຺វា សត຺ថរិ និសិន຺នេ ອាគន຺ត຺វា ເອកមន຺តំ និសីទិ។ ອថ នំ សត຺ថា ‘‘ກិំ នុ ខោ, ឧបាសក, ທុក຺ខិតោសិ’’តិ ປុច຺ឆិត຺វា ເតន ປុត຺តវិໂຍគទុក຺ខេ ອារោចិតេ, ‘‘ឧបាសក, មា ចិន຺តយិ, ឥទំ មរណំ នាម ន ເອកស຺មឹយេវ ឋានេ, ន ຈ ເອកស຺សេវ ໂហតិ, យាវតា ປន ភវុប຺ប៊ត຺តិ នាម ອត຺ថិ, សព຺ពសត຺តានំ ໂហតិយេវ។ ເອកសង຺ខារោបិ និច຺ໂច នាម នត຺ថិ។ តស຺មា ‘មរណធម຺មំ មតំ, ភិជ຺ជនធម຺មំ ភិន຺ន’ន຺តិ ໂຍនិໂស ປច຺ចវេក຺ខិតព຺ពំ, ន ໂសចិតព຺ពំ។ ໂປរាណប៊ណ຺ឌិតាបិ ហិ ປុត຺តស຺ស មតកាលេ ‘មរណធម຺មំ មតំ, ភិជ຺ជនធម຺មំ ភិន຺ន’ន຺តិ ໂສកំ ອកត຺វា មរណស຺សតិមេវ ភាវយឹសូ’’តិ វត຺វា, ‘‘ភន຺តេ, ເក ເອវមកំសុ, កទា ຈ ອកំសុ, ອាចិក຺ខថ មេ’’តិ យាចិໂត តស຺សត຺ថស຺ស ປកាសនត຺ថំ ອតីតំ ອាហរិត຺វា –

‘‘ឧរໂគវ តចំ ជិណ຺ណំ, ហិត຺វា គច຺ឆតិ សំ តនុំ;

ເອវំ សរីរេ និព຺ភោគេ, ເປតេ កាលកតេ សតិ។

‘‘ឌយ຺ហមាໂន ន ជានាតិ, ញាតីនំ ປរិເທវិតំ;

ຕສ຺ມາ ເອຕໍ ນ ໂສຈາມິ, ຄໂຕ ໂສ ຕສ຺ສ ຍາ ຄຕີ’’ຕິ. (ຊາ. ໑.໔.໑໙-໒໐) –

ອິມໍ ປຈ຺ຈກຶປ຺ປາເຕ ອຸຣຄຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ ປຸພ຺ເພ ປຕ຺ທິຕາ ປິຍປຸຕ຺ເຕ ກາລກເຕ ຍຖາ ເອຕຣຫິ ຕ຺ວໍ ກມ຺ມນ຺ເຕ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ນິຣາຫາໂຣ ໂຣທນ຺ໂຕ ວິຈຣສິ, ຕຖາ ອວິຈຣິຕ຺ວາ ມຣຕສ຺ສຕິກາວນາພເລນ ໂສກໍ ອກຕ຺ວາ ອາຫາຣໍ ປຣິກຸຍ຺ຊິສ຺, ກມ຺ມນ຺ຕຍ຺ຈ ອທິຕ຺ຖຶສ຺ ។ ຕສ຺ມາ ‘ປິຍປຸຕ຺ໂຕ ເມ ກາລກໂຕ’ຕິ ມາ ຈິນ຺ຕຍິ. ອຸປ຺ປຊ຺ຊມາໂນ ຫິ ໂສໂກ ວາ ກຍໍ ວາ ປິຍເມວ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໑໒.

‘‘ປິຍໂຕ ຊາຍຕີ ໂສໂກ, ປິຍໂຕ ຊາຍຕີ ກຍໍ;

ປິຍໂຕ ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕສ຺ສ, ນຕ຺ຖິ ໂສໂກ ກຸໂຕ ກຍ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປິຍໂຕຕິ ວຍ຺ຍມູລໂກ ຫິ ໂສໂກ ວາ ກຍໍ ວາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ປິຍເມວ ສຕ຺ຕໍ ວາ ສງ຺ຂາຣໍ ວາ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕໂຕ ປນ ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຸກຍມ຺ເປຕໍ ນຕ຺ຖີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ກຸຍ຺ມ຺ພິໂກ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟເລ ປຕິຍ຺ຖຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຜມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ອຍ຺ຍຕຣກຸຍ຺ມ຺ພິກວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ.

໓. ວິສາຂາວຕ຺ຖຸ

ເປມໂຕ ຊາຍຕີຕິ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວິສາຂໍ ອຸປາສິກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ສາ ກິຣ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຘີຕຣໍ ສຸທຕ຺ຕໍ ນາມ ກຸມາຣິກໍ ອຕ຺ຕໂນ ຖາເນ ຖເປຕ຺ວາ ເຄເຫ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈໍ ກາເຣສິ. ສາ ອປເຣນ ສມເຍນ ກາລມກາສິ. ສາ ຕສ຺ສາ ສຣີຣນິກ຺ເຂປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ໂສກໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ທຸກ຺ຂີນີ ທຸມ຺ມນາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິ ນ຺ ໂຂ ຕ຺ວໍ, ວິສາເຂ, ທຸກ຺ຂີນີ ທຸມ຺ມນາ ອສ຺ສຸມຸຂາ ໂຣທມານາ ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ອາຫ. ສາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ‘‘ປິຍາ ເມ, ກນ຺ເຕ, ສາ ກຸມາຣິກາ ວຕ຺ຕສມ຺ປນ຺ນາ, ອິທານິ ຕຖາຣູປໍ ນ ປສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກິຕ຺ຕກາ ປນ, ວິສາເຂ, ສາວຕ຺ຖິຍໍ ມນຸສ຺ສາ’’ຕິ? ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິເຍວ ເມ ກຖິຕໍ ສຕ຺ຕ ຊນ ໂກຍິໂຍ’’ຕິ. ‘‘ສເຈ ປນາຍໍ ເອຕ຺ຕໂກ ຊໂນ ຕວ ນຕ຺ຕາຍ ສທິໂສ ກເວຍ຺ຍ, ອິຈ຺ເຉຍ຺ຍາສິ ນ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ກຕິ ປນ ຊນາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ເທວສິກໍ ກາລໍ ກໂຣນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ພຫູ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ນນຸ ເອວໍ, ກນ຺ເຕ, ຕວ ອໂສຈນກາໂລ ນ ກເວຍ຺ຍ, ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວໍ ໂຣທນ຺ຕີເຍວ ວິຈເຣຍ຺ຍາສີ’’ຕິ. ‘ໂຫຕຸ, ກນ຺ເຕ, ຌາຕໍ ມຍາ’’ຕິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ເຕນ ຫິ ມາ ໂສຈິ, ໂສໂກ ວາ ກຍໍ ວາ ເປມໂຕວ ຊາຍຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໑໓.

‘‘ເປມໂຕ ຊາຍຕີ ໂສໂກ, ເປມໂຕ ຊາຍຕີ ກຍໍ;

ເປມໂຕ ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕສ຺ສ, ນຕ຺ຖິ ໂສໂກ ກຸໂຕ ກຍ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເປມໂຕຕິ ປຸຕ຺ຕຘີຕາທີສຸ ກຕໍ ເປມເມວ ນິສ຺ສາຍ ໂສໂກ ຊາຍຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ។

ວິສາຂາວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍ។

໔។ ລິຈ຺ຉວິວຕ຺ຖຸ

ຣຕິຍາ ຊາຍຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວສາລີ ນິສ຺ສາຍ ກູຏາຄາຣສາລາຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ລິຈ຺ຉວີ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ។

ເຕ ກິຣ ເອກສ຺ມິ ຉຓທິວເສ ອລຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ອສທິເສຫິ ອລງ຺ກາເຣຫິ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານຄມນຕ຺ຖາຍ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິສ຺ສຸ។ ສຕ຺ຖາ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິສນ຺ໂຕ ເຕ ທິສ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ – ‘‘ປສ຺ສຖ, ກິກ຺ຂເວ, ລິຈ຺ຉວໂຍ, ເຍຫິ ເທວາ ຕາວຕິໍສາ ນ ທິຍ຺ຖປຸພ຺ພາ, ເຕ ອິເມ ໂອໂລເກນ຺ຕູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປາວິສິ។ ເຕປິ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ເອກໍ ນຄຣໂສກິນິ ອິຕ຺ຖິໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອິສ຺ສາກິກູຕາ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ໂລຫິຕໍ ນທິໍ ວິຍ ປວຕ຺ຕຍິໍສຸ។ ອຖ ເນ ມຄ຺ເຈນາທາຍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອາຄມໍສຸ។ ສຕ຺ຖາປິ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິ។ ກິກ຺ຂູປິ ລິຈ຺ຉວໂຍ ຕຖາ ນິຍມາເນ ທິສ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາຫໍສຸ – ‘‘ການ຺ເຕ, ລິຈ຺ຉວິຣາຊາໂນ ປາໂຕວ ອລງ຺ກຕປຜິຍຕ຺ຕາ ເທວາ ວິຍ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອິທານິ ເອກໍ ອິຕ຺ຖິໍ ນິສ຺ສາຍ ອິມໍ ພ຺ຍສນໍ ປຕ຺ຕາ’’ຕິ។ ສຕ຺ຖາ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ໂສໂກ ວາ ກຍໍ ວາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມານໍ ຣຕິໍ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໑໔។

‘‘ຣຕິຍາ ຊາຍຕີ ໂສໂກ, ຣຕິຍາ ຊາຍຕີ ກຍໍ;

ຣຕິຍາ ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕສ຺ສ, ນຕ຺ຖິ ໂສໂກ ກຸໂຕ ກຍ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ຣຕິຍາຕິ ປຄ຺ຈກາມຄຸຓຣຕິໂຕ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ។

ລິຈ຺ຉວິວຕ຺ຖຸ ຈຕ຺ຕຖໍ។

໕។ ອນິຕ຺ຖິຄນ຺ຘກຸມາຣວຕ຺ຖຸ

ກາມໂຕຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອນິຕ຺ຖິຄນ຺ຘກຸມາຣໍ ນາມ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ។

ໂສ ກິຣ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ຈຸຕສຕ຺ໂຕ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ມຫາໂກຄກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ຊາຕທິວສໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ອິຕ຺ຖິສມີປໍ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉຕິ, ອິຕ຺ຖິຍາ ຄຍ຺ຫມາໂນ ໂຣທຕິ។ ວຕ຺ຖຈຸມ຺ພຜເກນ ນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຖຄ຺ຄໍ ປາເຍນ຺ຕິ។ ໂສ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ມາຕາປິຕູຫິ, ‘‘ຕາຕ, ອາວາຫໍ ເຕ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ ເມ ອິຕ຺ຖິຍາ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ປຜິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິຍມາໂນ ປຄ຺ຈສເຕ ສຸວຓ຺ຓກາເຣ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕສຸວຓ຺ຓນິກ຺ຂສຫສ຺ສໍ ທາເປຕ຺ວາ ອຕິວິຍ ປາສາທິກໍ ຒນໂກຜ຺ຜິມໍ ອິຕ຺ຖິຮູປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ປຸນ ມາຕາປິຕູຫິ, ‘‘ຕາຕ, ຕຍິ ອາວາຫໍ ອກໂຣນ຺ເຕ ກຸລວໍໂສ ນ ປຕິຕ຺ຖິສ຺ສຕິ, ກຸມາຣິກໍ ເຕ ອາເນສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເຕນ ຫິ ສເຈ ເມ ເອວຣູປໍ ກຸມາຣິກໍ ອາເນສ຺ສຖ, ກຣິສ຺ສາມິ ໂວ ວຈນ’’ນ຺ຕິ ຕໍ ສຸວຓ຺ຓຣູປກໍ ທສ຺ເສຕິ។ ອຖສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ອກິຄ຺ຄາເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ປຸຕ຺ໂຕ ມຫາປຸຄ຺ໂຄ, ອວສ຺ສໍ ອິມິນາ ສຫ ກຕປຸຄ຺ຄາ ກຸມາຣິກາ ກວິສ຺ສຕິ, ຄຈ຺ຉຖ ອິມໍ ສຸວຓ຺ຓຣູປກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອວຣູປໍ ກຸມາຣິກໍ ອາຫຣຖາ’’ຕິ ປຫິຓິສຸ។ ເຕ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ຕາ ມທ຺ທຣຣຖໍ ສາຄລນຄຣໍ ຄຕາ។ ຕສ຺ມິຄ຺ຈ ນຄເຣ ເອກາ ໂສລສວສ຺ສຸທ຺ເທສິກາ ອກິຣູປາ ກຸມາຣິກາ ອໂຫສິ, ຕໍ ມາຕາປິຕໂຣ ສຕ຺ຕກູມິກສ຺ສ ປາສາທສ຺ສູປຣິມຕເລ ປຣິວາເສສຸໍ។ ເຕປິ ໂຂ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ‘‘ສເຈ ອິຘ ເອວຣູປາ ກຸມາຣິກາ ກວິສ຺ສຕິ, ອິມໍ ທິສ຺ວາ ‘ອຍໍ ອສຸກ ສ຺ສ ກຸລສ຺ສ ຘີຕາ ວິຍ ອກິຣູປາ’ຕິ ວກ຺ຂນ຺ຕີ’’ຕິ ຕໍ ສຸວຓ຺ຓຣູປກໍ ຕິຕ຺ຖມຄ຺ເຄ ຖເປຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ។

ອຖສ຺ສ ກຸມາຣິກາຍ ຎາຕີ ຕໍ ກຸມາຣິກໍ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ສຍມ຺ປິ ນ຺ຫາຍິຕຸກາມາ ຫຸຕ຺ວາ ປິຕຣໍ ອາຄຕາ ຕໍ ຣູປກໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ຘີຕາ ເມ’’ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ‘‘ທຸພ຺ພິນີຕາສິ, ອິທາເນວາຫໍ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ, ຕ຺ວໍ ມຍາ ປຸເຣຕຣໍ ອິທາຄຕາສີ’’ຕິ ຫຕ຺ເຖນ ປຫຣິຕ຺ວາ ຖທ຺ຘຠາວຎ຺ເຈວ ນິພ຺ພິກາຣຕຎ຺ຈ ຎຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ເມ, ຘີຕາຕິ ສຎ຺ຎມກາສິໍ, ກີ ນາເມຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ‘‘ເອວຣູປາ ເຕ, ອມ຺ມ, ຘີຕາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ ອຍໍ ມມ ຘີຕຸ ສນ຺ຕິເກ ກີ ອຄ຺ຆຕີຕິ? ເຕນ ຫິ ເຕ ຘີຕຣໍ ອມ຺ຫາກໍ ທສ຺ເສຫີຕິຯ ສາ ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສາມິກສ຺ສ ອາໂຣເຈສິຯ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓຫິ ສທ຺ຘິໍ ກຕປຏິສມ຺ໂມທນາ ຘີຕຣໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາປາສາເທ ສຸວຓ຺ຓຣູປກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຐເປສຸໍຯ ສຸວຓ຺ຓຣູປກໍ ນິປ຺ປຠໍ ອໂຫສິ, ກຸມາຣິກາ ສປ຺ປຠາ ອໂຫສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ຕໍ ເຕສໍ ທຕ຺ວາ ກຸມາຣິກໍ ປຏິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອນິຕ຺ຖິຄນ຺ຘກຸມາຣສ຺ສ ມາຕາປິຕູນໍ ອາໂຣຈຍິໍສຸຯ ເຕ ຕຸຏ຺ຐມານສາ ‘‘ຄຈ຺ຉຖ, ນໍ ສີຄ຺ຆໍ ອາເນຖາ’’ຕິ ມຫນ຺ເຕນ ສກ຺ກາເຣນ ປຫິຓິໍສຸຯ

ກຸມາໂຣປິ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ກຎ຺ຈນຣູປໂຕປິ ກິຣ ອຠິຣູປຕຣາ ທາຣິກາ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ສວນວເສເນວ ສິເນຫໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ‘‘ສີຄ຺ຆໍ ອາເນນ຺ຕູ’’ຕິ ອາຫຯ ສາປິ ໂຂ ຍານໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ອານີຍມານາ ອຕິສຸຂຸມາລຕາຍ ຍານຸຄ຺ຆາເຕນ ສຎ຺ຊາຕວາຕໂຣຄາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄເຍວ ກາລມກາສິຯ ກຸມາໂຣປິ ‘‘ອາຄຕາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ສ ອຕິສິເນເຫນ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ສຫສາວ ອນາໂຣເຈຕ຺ວາ ກຕິປາຫໍ ວິກ຺ເຂປໍ ກຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣຈຍິໍສຸຯ ໂສ ‘‘ຕຖາຣູປາຍ ນາມ ອິຕ຺ຖິຍາ ສທ຺ຘິໍ ສມາຄມໍ ນາລຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນໂທມນສ຺ໂສ ປພ຺ພເຕນ ວິຍ ໂສກທຸກ຺ເຂນ ອຊ຺ໂຌຕ຺ຖໂຏ ອໂຫສິຯ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕໍ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ອຄມາສິຯ ອຖສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ສຕ຺ຖາຣໍ ອນ຺ໂຕເຄຫໍ ປເວເສຕ຺ວາ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ປຣິວິສິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ກຕຠຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ອວສາເນ ‘‘ກຫໍ ອນິຕ຺ຖິຄນ຺ຘກຸມາໂຣ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ເອໂສ, ຠນ຺ເຕ, ອາຫາຣູປຈ຺ເຉທໍ ກຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕຄພ຺ເຠ ນິປນ຺ໂນ’’ຕິຯ ‘‘ປກ຺ໂກສຖ ນ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ, ກຸມາຣ, ພລວໂສໂກ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອາມ, ຠນ຺ເຕ, ‘ເອວຣູປາ ນາມ ອິຕ຺ຖີ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ກາລກຕາ’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ພລວໂສໂກ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ຠຕ຺ຕມ຺ປິ ເມ ນ ຣຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຊານາສິ ປນ ຕ຺ວໍ, ກຸມາຣ, ກີ ເຕ ນິສ຺ສາຍ ໂສໂກ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ’’ຕິ? ‘‘ນ ຊານາມິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ກາມໍ ນິສ຺ສາຍ, ກຸມາຣ, ພລວໂສໂກ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ໂສໂກ ວາ ຠຍໍ ວາ ກາມໍ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໑໕ຯ

‘‘ກາມໂຕ ຊາຍຕີ ໂສໂກ, ກາມໂຕ ຊາຍຕີ ຠຍໍ;

ກາມໂຕ ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕສ຺ສ, ນຕ຺ຖິ ໂສໂກ ກຸໂຕ ຠຍ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ກາມໂຕຕິ ວຕ຺ຖຸກາມກິເລສກາມໂຕ, ທຸວິຘມ຺ເປຕໍ ກາມໍ ນິສ຺ສາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ອນິຕ຺ຖິຄນ຺ຘກຸມາໂຣ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫີຯ

ອນິຕ຺ຖິຄນ຺ຘກຸມາຣວຕ຺ຖຸ ປຎ຺ຈມໍຯ

໖ຯ ອຎ຺ຎຕຣພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸ

ຕຓ຺ຫາຍ ຊາຍຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຎ຺ຎຕຣໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິໂກ ເອກທິວສໍ ນທີຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຂຕ຺ຕໍ ໂສເຘຕິຯ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາປິ ສາມີຈິກມ຺ມໍ ອກຕ຺ວາ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ປຸເຣຕຣໍ ອາລປິຕ຺ວາ, ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ກີ ກໂຣສີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ເຂຕ຺ຕໍ, ໂຠ ໂຄຕມ, ໂສເຘມີ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ເອຕ຺ຕກໍ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ປຸນທິວເສປິ ຕສ຺ສ ເຂຕ຺ຕໍ ກສິຕຸໍ ອາຄຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ກີ ກໂຣສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ເຂຕ຺ຕໍ ກສາມິ, ໂຠ ໂຄຕມາ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ປຸນ ທິວສາທີສຸປິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘ໂຠ ໂຄຕມ, ເຂຕ຺ຕໍ ວປາມິ ນິທ຺ເທມິ ຣກ຺ຂາມີ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ອຖ ນໍ ເອກ

ທີວສໍ ພຸຣາຫຸມໂຓ ອາຫ – ‘‘ໂກ ໂຄຕມ, ຕຸວໍ ມມ ເຂຕຸຕໂສໝນທີວສໂຕ ປຍຸຖາຍ ອາຄໂຕ။ ສເຈ ເມ ສສຸສໍ ສມຸປ຺ຊຊິສຸສຕິ, ຕຸຍຸຫມຸປິ ສໍວິກາຄໍ ກຣິສຸສາມິ, ຕຸຍຸຫໍ ອທຕຸວາ ສຍໍ ນ ຂາທິສຸສາມິ, ອິໂຕ ທານິ ປຍຸຖາຍ ຕຸວໍ ມມ ສຫາໂຍ’’ຕິ။

ອຖສຸສ ອປເຣນ ສມເຍນ ສສຸສໍ ສມຸປ຺ຊຊິ , ຕສຸສ ‘‘ສມຸປນຸນໍ ເມ ສສຸສໍ, ສຸເວ ທານິ ລາຍາເປສຸສາມີ’’ຕິ ລາຍນຕຸຖໍ ກຕຕພຸພກິຈຸຈສຸສ ຣຕຸຕິ ມຫາເມໂຜ ວສຸສິຕຸວາ ສພຸພໍ ສສຸສໍ ຫຣິ, ເຂຕຸຕໍ ຕຈຸເຉຕຸວາ ຖປິຕສທິສໍ ອໂຫສິ။ ສຕຸຖາ ປນ ປຖມ ທີວສໍເຍວ ‘‘ຕໍ ສສຸສໍ ນ ສມຸປ຺ຊຊິສຸສຕີ’’ຕິ ອຌຸຌາສິ။ ພຸຣາຫຸມໂຓ ປາໂຕວ ‘‘ເຂຕຸຕໍ ໂອໂລເກສຸສາມີ’’ຕິ ຄໂຕ ຕຈຸຉໍ ເຂຕຸຕໍ ທິສຸວາ ອຸປຸປນຸນພລວໂສໂກ ຈິນຸເຕສິ – ‘‘ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ມມ ເຂຕຸຕໂສໝນກາລໂຕ ປຍຸຖາຍ ອາຄໂຕ , ອຫມຸປິ ນໍ ‘ອິມສຸມິ ສສຸເສ ນິປຸຜນຸເນ ຕຸຍຸຫມຸປິ ສໍວິກາຄໍ ກຣິສຸສາມິ, ຕຸຍຸຫໍ ອທຕຸວາ ສຍໍ ນ ຂາທິສຸສາມິ, ອິໂຕ ປຍຸຖາຍ ທານິ ຕຸວໍ ມມ ສ ຫາໂຍ’ຕິ ອວຈໍ။ ໂສປິ ເມ ມໂນຣໂຖ ມຕຸຖກໍ ນ ປາປຸຕີ’’ຕິ ອາຫາຣູປຈຸເຉທໍ ກຕຸວາ ມຌຸຈເກ ນິປ຺ຊຊິ။ ອຖສຸສ ສຕຸຖາ ເຄຫທຸວາຣໍ ອຄມາສິ။ ໂສ ສຕຸຖຸ ອາຄມນໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ສຫາຍໍ ເມ ອາເນຕຸວາ ອິຘ ນິສີທາເປຖາ’’ຕິ ອາຫ။ ປຣິຊໂນ ຕຖາ ອກາສິ။ ສຕຸຖາ ນິສີທິຕຸວາ ‘‘ກຫໍ ພຸຣາຫຸມໂຓ’’ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ‘‘ຄພຸເກ ນິປນຸໂນ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ປກຸໂກສຖ ນ’’ນຸຕິ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ອາຄນຸຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສິນຸນໍ ອາຫ ‘‘ກິໍ, ພຸຣາຫຸມຓາ’’ຕິ? ໂກ ໂຄຕມ, ຕຸມຸເຫ ມມ ເຂຕຸຕໂສໝນທິວສໂຕ ປຍຸຖາຍ ອາຄຕາ, ອຫມຸປິ ‘‘ສສຸເສ ນິປຸຜນຸເນ ຕຸມຸຫາກໍ ສໍວິກາຄໍ ກຣິສຸສາມີ’’ຕິ ອວຈໍ။ ໂສ ເມ ມໂນຣໂຖ ອນິປຸຜນຸໂນ, ເຕນ ເມ ໂສໂກ ອຸປຸປນຸໂນ, ກຕຸຕມຸປິ ເມ ນຈຸຉາເທຕິຕິ။ ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ‘‘ຊານາສິ ປນ, ພຸຣາຫຸມຓ, ກິໍ ເຕ ນິສຸສາຍ ໂສໂກ ອຸປຸປນຸໂນ’’ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ‘‘ນ ຊານາມິ, ໂກ ໂຄຕມ, ຕຸວໍ ປນ ຊານາສີ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ, ‘‘ອາມ, ພຸຣາຫຸມຓ, ອຸປຸປ຺ຊຊມາໂນ ໂສໂກ ວາ ກຍໍ ວາ ຕຓຸຫໍ ນິສຸສາຍ ອຸປຸປ຺ຊຊຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໖။

‘‘ຕຓຸຫາຍ ຊາຍຕີ ໂສໂກ, ຕຓຸຫາຍ ຊາຍຕີ ກຍໍ;

ຕຓຸຫາຍ ວິປຸປມຸຕຸຕສຸສ, ນຕຸຖິ ໂສໂກ ກຸໂຕ ກຍ’’ນຸຕິ။

ຕຕຸຖ ຕຓຸຫາຍາຕິ ຉທຸວາຣິກາຍ ຕຓຸຫາຍ, ເອຕໍ ຕຓຸຫໍ ນິສຸສາຍ ອຸປຸປ຺ຊຊຕີຕິ ອຕຸໂຖ။

ເທສນາວສາເນ ພຸຣາຫຸມໂຓ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຝຸຖຫີຕິ။

ອຌຸຌຕຣພຸຣາຫຸມຓວຕຸຖຸ ຉຝຸຖໍ။

໗။ ປຌຸຈສຕທາຣກວຕຸຖຸ

ສີລທສຸສນສມຸປນຸນນຸຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອນຸຕຣາມຄຸເຄ ປຌຸຈສຕທາຣເກ ອາຣພຸກ ກເຖສິ။

ເອກທິວສຌຸຫິ ສຕຸຖາ ອສີຕິມຫາເຖເຣຫິ ສທຸຘິ ປຌຸຈສຕກິກຸຂຸປຣິວາໂຣ ຣາຊຄຫໍ ປິຓຸຫາຍ ປວິສນຸໂຕ ເອກສຸມິ ຉຓທິວເສ ປຌຸຈສເຕ ທາຣເກ ປູວປຈຸຉິໂຍ ອຸກຸຂິປາເປຕຸວາ ນຄຣາ ນິກຸຂມມ ອຸຍຸຍານໍ ຄຈຸຉນຸເຕ ອທຸທສ။ ເຕປິ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ປກຸກມິສຸ, ເຕ ເອກໍ ກິກຸຂຸມຸປິ ‘‘ປູວໍ ຄຓຸຫຖາ’’ຕິ ນ ວທິສຸ။ ສຕຸຖາ ເຕສໍ ຄຕກາເລ ກິກຸຂູ ອາຫ – ‘‘ຂາທິສຸສຖ, ກິກຸຂເວ, ປູເວ’’ຕິ။ ‘‘ກຫໍ ກນຸເຕ, ປູວາ’’ຕິ? ‘‘ກິໍ ນ ປສຸສຖ ເຕ ທາຣເກ ປູວປຈຸຉິໂຍ ອຸກຸຂິປາເປຕຸວາ ອຕິກຸກນຸເຕ’’ຕິ? ‘‘ກນຸເຕ, ເອວຣູປາ ນາມ ທາຣກາ ກສຸສຈິ ປູວໍ ນ ເທນຸຕີ’’ຕິ။ ‘‘ກິກຸຂເວ, ກິຌຸຈາປິ ເອເຕ ມໍ ວາ ຕຸມຸເຫ ວາ ປູເວຫິ ນ ນິມນຸຕຍີສຸ, ປູວສາມິໂກ ປນ ກິກຸຂຸ ປຈຸຉໂຕ ອາຄຈຸຉຕິ, ປູເວ ຂາທິຕຸວາວ ຄນຸຕຸໍ ວຝຸຝຕີ’’ຕິ။ ພຸທຸຘານຌຸຫິ ເອກປຸຄຸຄເລປິ ອິສຸສາ ວາ ໂທໂສ ວາ ນຕຸຖິ, ຕສຸມາ ອິມໍ ວຕຸວາ ກິກຸຂຸສງຸຘໍ ອາທາຍ ເອກສຸມິ ຣຸກຸຂມູເລ ຉາຍາຍ ນິສີທິ။ ທາຣກາ ມຫາກສຸສປຕຸເຖຣໍ ປຈຸຉໂຕ ອາຄຈຸຉນຸຕໍ ທິສຸວາ ອຸປຸປນຸນສິເນຫາ ປີຕິເວເຄນ ປຣິປຸຓຓສຣີຣາ ຫຸຕຸວາ ປຈຸຉິໂຍ ໂອຕາເຣຕຸວາ ເຖຣໍ ປຌຸຈປຕິຝຸຖິເຕນ ວນຸທິຕຸວາ ປູເວ ປຈຸຉີຫິ ສທຸຘິເຍວ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ‘‘ຄຓຸຫຖ, ກນຸເຕ’’ຕິ ເຖຣໍ ວທິສຸ။ ອຖ ເນ ເຖໂຣ ອາຫ – ‘‘ເອສ ສຕຸຖາ ກິກຸຂຸສງຸຘໍ ຄເຫຕຸວາ ຣຸກຸຂມູເລ ນິສິນຸໂນ, ຕຸມຸຫາກໍ ເທຍຸຍຘມຸມໍ ອາທາຍ ຄນຸຕຸວາ ກິກຸຂຸສງຸຘສຸສ ສໍວິກາຄໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ။ ເຕ

‘‘ສາធុ, ភន្តេ’’តិ និວត្តិត្វា ពេຣេន សទ្ធិំយេວ គន្ត្វា ປູ້ເວ ທត្វາ ໂອໂລກយមានາ ເອກມន្តេ ຖត្វា ປຣິໂກຄາວສາ ເນ ອຸທກំ ອທំສុ។ ភិក្ខូ ອុຊຊາຍីសុ ‘‘ທາຣເກທិ ນុໂຂໂລກເນນ ភិក្ខາ ທិន្នា, សម្មាសម្ពុទ្ធំ ວາ ມហាເຖເຣ ວາ ປູ້ເວທិ ອ នាបុច្ឆិត្វា មហាកស្សបត្ថេរំ ທិស្វា បច្ចុដ្ឋិតិ សទ្ធិំយេវ ອາທາຍ ອាគមិំសូ’’តិ។ សត្ថា ເពសំ ກថំ សុត្វា, ‘‘ភិក្ខវេ, មម បុត្តេន មហាកស្សបេន សទិសេ ភិក្ខុ ເທວមនុស្សានំ ປិយេ ហោតិ, តេ ច តស្ស ចត្តបច្ចយេន ປູຊំ ករោន្តិយេវា’’តិ វត្វា ອិមំ គាថមាហ –

៨១៧។

‘‘សីលទស្សនសម្បន្នំ, ធម្មដ្ឋំ សច្ចវេទិនំ;

អត្តនោ កម្ម កុព្ពានំ, តំ ជនោ កុរុតេ ປិយ’’ន្តិ។

តត្ថ សីលទស្សនសម្បន្នន្តិ ចតុប្បារិសុទ្ធិសីលេន ចេវ មគ្គផលសម្បយុត្តេន ច សម្មាទស្សនេន សម្បន្នំ។ ធម្មដ្ឋន្តិ នវវិធលោកុត្តរធម្មេ ឋិតំ, សច្ចវាទិតាលោកុត្តរធម្មន្តិ អត្ថោ។ សច្ចវេទិនន្តិ ចតុន្នំ សច្ចានំ ໂສລຸອສຫາការេឆិ សច្ចាវាទិត្តា សច្ចញាណេន សច្ចវេទិនំ។ អត្តនោ កម្ម កុព្ពានន្តិ អត្តនោ កម្មំ នាម តិស្សោ សិក្ខា, តា បូរយមានន្តិ អត្ថោ។ តំ ជនោតិ តំ បុគ្គលំ លោកិយមហាជនោ ປិយំ ករោតិ, ទដ្ឋុកាមោ វន្ទិតុកាមោ បច្ចយេន ປូជេតុកាមោ ហោតិយេវាតិ អត្ថោ។

ເທສນាວសានេ សព្ពេបិ តេ ទារកា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិំសូតិ។

បញ្ចសតទារកវត្ថុ សត្តមំ។

៨. ເອກອນາគាមិត្ថេរវត្ថុ

ឆន្ទជាតោតិ ອិមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ເຊຕວເນ ວិហរន្តោ ເອកំ ອនាគាមិត្ថេរំ ອារព្ភ កថេសិ។

ເອກទិវសញ្ហិ តំ ថេរំ សទ្ធិវិហារិកា បុច្ឆិំសុ – ‘‘អត្ថិ បន វោ, ភន្តេ, វិសេសាធិគមោ’’តិ។ ថេរោ ‘‘អនាគាមិផលំ នាម គហដ្ឋាបិ បាបុណន្តិ, អរហត្តំ បត្តកាលេយេវ តេហិ សទ្ធិំ កថេស្សាមិ’’តិ ហរាយមានោ កិញ្ចិ អកថេត្វាវ កាលកតោ សុទ្ធាវាសភវនេ និព្ពត្តិ។ អថស្ស សទ្ធិវិហារិកា រោទិត្វា បរិទេវិត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា រោទមានាវ ເອກមន្តំ និសីទិំសុ។ អថ នេ សត្ថា ‘‘កិំ, ភិក្ខវេ, រោទថា’’តិ អាហ។ ‘‘ឧបជ្ឈាយោ នោ, ភន្តេ, កាលកតោ’’តិ។ ‘‘ហោតុ, ភិក្ខវេ, មា ចិន្តយិត្ថ, ធុវធម្មោ នាមេសោ’’តិ? ‘‘អាម, ភន្តេ, មយម្បិ ជានាម, អបិច មយំ ឧបជ្ឈាយំ វិសេសាធិគមំ បុច្ឆិម្ហា, សោ កិញ្ចិ អកថេត្វាវ កាលកតោ, តេនម្ហា ទុក្ខិតា’’តិ។ សត្ថា, ‘‘ភិក្ខវេ, មា ចិន្តយិត្ថ, ឧបជ្ឈាយេន វោ អនាគាមិផលំ បត្តំ, សោ ‘គិហីបេតំ បាបុណន្តិ, អរហត្តំ បត្វាវ នេសំ កថេស្សាមី’តិ ហរាយន្តោ តុម្ហាកំ កិញ្ចិ អកថេត្វា កាលំ កត្វា សុទ្ធាវាសេ និព្ពត្តោ, អស្សាសថ, ភិក្ខវេ, ឧបជ្ឈាយោ វោ កាមេសុ អប្បដិពទ្ធចិត្តតំ បត្តោ’’តិ វត្វា ອិមំ គាថមាហ –

៨១៨។

‘‘ឆន្ទជាតោ អនក្ខាតេ, មនសា ច ផុដោ សិយា;

កាមេសុ ច អប្បដិពទ្ធចិត្តោ, ឧទ្ធំសោតោតិ វុច្ចតី’’តិ។

តត្ថ ឆន្ទជាតោតិ កត្តុកាមតាវសេន ជាតឆន្ទោ ឧស្សាហប្បត្តោ។ អនក្ខាតេតិ និព្ពានេ។ តញ្ហិ ‘‘អសុកេន កតំ វា

ນິລາທີສຸ ເອວຣູປໍ ວາ''ຕິ ອວຕຸຕພຸພຕາຍ ອນກຸຂາຕໍ ນາມ຺ ມນສາ ຈ ຟຸໂຍ ສິຍາຕິ ເທຍຸຖິເມທີ ຕິທີ ມຄຸຄຜລຈິຕຸເຕທີ ຟຸໂຍ ປູ໌ຣິໂຕ ກເວຍຸຍ຺ ອປຸປົຜິພທຸຊຈິຕຸໂຕຕິ ອນາຄາມິມຄຸຄວເສນ ກາເມສຸ ອປຸປົຜິພທຸຊຈິຕຸໂຕ຺ ອຸທຸສໍໂສໂຕຕິ ເອວຣູໂປ ກິກຸຂຸ ອວິເທສຸ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ຕໂຕ ປຍຸກາຍ ປຜິສນຸຜິວເສນ ອກນິຍຸຖໍ ຄຈຸຉນຸໂຕ ອຸທຸສໍໂສໂຕຕິ ວຸຈຸຈຕິ, ຕາທີໂສ ໂວ ອຸປຊຸຊາໂຍຕິ ອຕຸໂຖ຺

ເທສນາວສາເນ ເຕ ກິກຸຂູ ອຣຫຕຸຕຜເລ ປຕິຍຸຖຫິສຸ, ມຫາຊນສຸສາປີ ສາຕຸຖິກາ ຘມຸມເທສນາ ອໂທສິຕິ຺

ເອກອນາຄາມິຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ອຍຸຖມໍ຺

໙຺ ນນຸທິຍວຕຸຖຸ

ຈິຣປຸປວາສິນຸຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ອິສິປຕເນ ວິຫຣນຸໂຕ ນນຸທິຍໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ຺

ພາຣາຕສີຍໍ ກິຣ ສທຸຊາສມຸປນຸນສຸສ ກຸລສຸສ ນນຸທິໂຍ ນາມ ປຸຕຸໂຕ ອໂທສິ, ໂສ ມາຕາປີຕູນໍ ອນຸຣູໂປ ສທຸຊາສມຸປນຸໂນ ສງຆຸປຍຸຖາໂກ ອໂທສິ຺ ອຖສຸສ ມາຕາປີຕໂຣ ວຍປຸປຕຸຕກາເລ ສມຸມຸຂເຄຫໂຕ ມາຕຸລຘິຕຣໍ ເຣວຕີ ນາມ ອາເນຕຸກາມາ ອເທສຸໍ຺ ສາ ປນ ອສຸສທຸຊາ ອທານສີລາ, ນນຸທິໂຍ ຕໍ ນ ອິຈຸຉິ຺ ອຖສຸສ ມາຕາ ເຣວຕີ ອາຫ – ''ອມຸມ, ຕຸວໍ ອິມສຸມີ ເຄເຫ ກິກຸຂຸສງຆສຸສ ນິສຊຸຊນຍຸຖານໍ ອຸປລິມຸປີຕຸວາ ອາສນານິ ປຍຸຍາເປຫີ, ອາຘາຣເກ ຖເປຫີ, ກິກຸຂູນໍ ອາຄຕກາເລ ປຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ນິສີທາເປຕຸວາ ຘມຸມກຣເຕນ ປານີຍໍ ປຣິສຸສາເວຕຸວາ ກຸຕຸຕກາເລ ປຕຸເຕ ໂຘວ, ເອວໍ ເມ ປຸຕຸຕສຸສ ອາຣາຘິຕາ ກວິສຸສສີ''ຕິ຺ ສາ ຕຖາ ອກາສີ຺ ອຖ ນໍ ''ໂອວາທກຸຂມາ ຊາຕາ''ຕິ ປຸຕຸຕສຸສ ອາໂຣເຈຕຸວາ ເຕນ ສາຘູຕິ ສມຸປຜິຈຸຉິເຕ ທິວສໍ ຖເປຕຸວາ ອາວາຫໍ ກຣີສຸ ຺

ອຖ ນໍ ນນຸທິໂຍ ອາຫ – ''ສເຈ ກິກຸຂຸສງຆຍຸຈ ມາຕາປີຕໂຣ ຈ ເມ ອຸປຍຸຖຫິສຸສສີ, ເອວໍ ອິມສຸມີ ເຄເຫ ວສິຕຸໍ ລກິສຸສສີ, ອປຸປມຕຸຕາ ໂຫຫີ''ຕິ຺ ສາ ''ສາຘູ''ຕິ ປຜິສຸສຸຕິຕຸວາ ກຕິປາຫໍ ສທຸຊາ ວິຍ ຫຸຕຸວາ ກຕຸຕາຣໍ ອຸປຍຸຖຫນຸຕີ ທຸເວ ປຸຕຸເຕ ວິຊາຍິ຺ ນນຸທິຍສຸສາປີ ມາຕາປີຕໂຣ ກາລມກໍສຸ, ເຄເຫ ສພຸພິສຸສຣິຍໍ ຕສຸສາເຍວ ອໂທສິ຺ ນນຸທິໂຍປີ ມາຕາປີຕູນໍ ກາລກິຣິຍໂຕ ປຍຸຖາຍ ມຫາທານປຕິ ຫຸຕຸວາ ກິກຸຂຸສງຆສຸສ ທານໍ ປຍຸຖເປສີ຺ ກປຕທຸຘິກາທີນມຸປີ ເຄຫທຸວາເຣ ປາກວຕຸຕໍ ປຍຸຖເປສີ຺ ໂສ ອປຣກາເຄ ສຕຸຖຸ ຘມຸມເທສນໍ ສຸຕຸວາ ອາວາສທາເນ ອານິສໍສໍ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ອິສິປຕເນ ມຫາວິຫາເຣ ຈຕູຫີ ຄພຸເກຫີ ປຜິມຕຸຫິຕໍ ຈຕຸສາລໍ ກາເຣຕຸວາ ມຍຸຈປີຖາທີນິ ອຕຸຖຣາເປຕຸວາ ຕໍ ອາວາສໍ ນິຍຸຍາເທນຸໂຕ ພຸທຸຘປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງຆສຸສ ທານໍ ທຕຸວາ ຕຖາຄຕສຸສ ທກຸຂິໂຕທກໍ ອທາສີ຺ ສຕຸຖຸ ຫຕຸເຖ ທກຸຂິໂຕທກປຕິຍຸຖາເນນ ສທຸຘິເຍວ ຕາວຕິສເທວໂລເກ ສພຸພທິສາສຸ ທຸວາທສໂຍຊນິໂກ ອຸທຸຘໍ ໂຍຊນສຕຸພຸເຜໂຘ ສຕຸຕຣຕນມໂຍ ນາຣີຄຕສມຸປນຸໂນ ທິພຸພປາສາໂທ ອຸຄຸຄຈຸຉີ຺

ອເຖກທິວເສ ມຫາໂມຄຸຄລຸລານຕຸເຖໂຣ ເທວຈາຣິກໍ ຄນຸຕຸວາ ຕສຸສ ປາສາທສຸສ ອວິທູເຣ ຖິໂຕ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕິເກ ອາຄເຕ ເທວປຸຕຸເຕ ປຸຈຸຉີ – ''ກສຸເສໂສ ອຈຸຉຣາຄຕປຣິວຸໂຕ ທິພຸພປາສາໂທ ນິພຸພຕຸໂຕ''ຕິ຺ ອຖສຸສ ເທວປຸຕຸຕາ ວິມານສາມິກໍ ອາຈິກຸຂນຸຕາ ອາຫໍສຸ – ''ກນຸເຕ, ເຍນ ນນຸທິເຍນ ນາມ ຄຫປຕິປຸຕຸເຕນ ອິສິປຕເນ ສຕຸຖຸ ວິຫາຣໍ ກາເຣຕຸວາ ທິນຸໂນ, ຕສຸສຕຸຖາຍ ເອຕໍ ວິມານໍ ນິພຸພຕຸຕ''ນຸຕິ ຺ ອຈຸຉຣາສງໂຆປີ ນໍ ທິສຸວາ ປາສາທໂຕ ໂອໂຣຫິຕຸວາ ອາຫ – ''ກນຸເຕ, ມຍໍ 'ນນຸທິຍສຸສ ປຣິຈາຣິກາ ກວິສຸສາມາ'ຕິ ອິຘ ນິພຸພຕຸຕາ, ຕໍ ປນ ອປສຸສນຸຕີ ອຕິວິຍ ອຸກຸກຕຸຖິຕມຸຫາ, ມຕຸຕິກປາຕີ ກິນຸທິຕຸວາ ສຸວຕຸຕປາຕິຄຫຕໍ ວິຍ ມນຸສຸສສມຸປຕຸຕີ ຊຫິຕຸວາ ທິພຸພສມຸປຕຸຕິຄຫຕໍ, ອິຘາຄມນຕຸຖາຍ ນໍ ວເທຍຸຍາຖາ''ຕິ຺ ເຖໂຣ ຕໂຕ ອາຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ປຸຈຸຉີ – ''ນິພຸພຕຸຕຕິ ນຸ ໂຂ, ກນຸເຕ, ມນຸສຸສໂລເກ ຖິຕານໍເຍວ ກຕກລຸຍາຕານໍ ທິພຸພສມຸປຕຸຕີ''ຕິ຺ 'ໂມຄຸຄລຸລານ, ນນຸ ເຕ ເທວໂລເກ ນນຸທິຍສຸສ ນິພຸພຕຸຕາ ທິພຸພສມຸປຕຸຕິ ສາມໍ ທິຍຸຖາ, ກສຸມາ ມໍ ປຸຈຸຉສີ''ຕິ຺ ''ເອວໍ, ກນຸເຕ, ນິພຸພຕຸຕຕີ''ຕິ຺

ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ 'ໂມຄຸຄລຸລານໍ ກີ ນາເມຕໍ ກເຖສີ຺ ຍຖາ ຫີ ຈິຣປຸປວຸຍຸຖໍ ປຸຕຸຕໍ ວາ ກາຕຣໍ ວາ ວິປຸປວາສໂຕ ອາຄຈຸຉນຸຕໍ ຄາມທຸວາເຣ ຖິໂຕ ໂກຈິເທວ ທິສຸວາ ເວເຄນ ເຄຫໍ ອາຄນຸຕຸວາ 'ອສຸໂກ ນາມ ອາຄໂຕ'ຕິ ອາໂຣເຈຍຸຍ, ອຖສຸສ ຍາຕກາ ຫຍຸຖປຫຍຸຖາ ເວເຄນ ນິກຸຂມິຕຸວາ 'ອາຄໂຕສິ, ຕາຕ, ອໂຣໂຄສິ, ຕາຕາ'ຕິ ຕໍ ອກິນນຸເທຍຸຍຸໍ, ເອວເມວ ອິຘ ກຕກລຸຍາຕໍ

ອິຕ຺ຖີ ວາ ປຸຣິສໍ ວາ ອິມໍ ໂລກໍ ຊຫິຕ຺ວາ ປຣໂລກໍ ຄຕໍ ທສວິເຮ ທິພ຺ພປຕ຺ຖານາກາຣໍ ອາທາຍ 'ອຫໍ ປຸຣໂຕ , ອຫໍ ປຸຣໂຕ'ຕິ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ເທວຕາ ອພິນນ຺ທນ຺ຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອພາສິ –

໘໑໙។

''ຈິຣປ຺ປວາສິ ປຸຣິສໍ, ທູຣໂຕ ໂສຕ຺ຖິມາຄຕໍ;

ຌາຕິມິຕ຺ຕາ ສຸຫຊ຺ຊາ ຈ, ອພິນນ຺ທນ຺ຕີ ອາຄຕໍ។

໘໒໐។

''ຕເຖວ ກຕປ຺ຸຌມ຺ປິ, ອສ຺ມາ ໂລກາ ປຣໍ ຄຕໍ;

ປ຺ຸຌານິ ປຏິຄຕ຺ຫນ຺ຕິ, ປິຍໍ ຌາຕີວ ອາຄຕ''ນ຺ຕີ។

ຕຕ຺ຖ ຈິຣປ຺ປວາສິນ຺ຕີ ຈິຣປ຺ປວຸຕ຺ຖໍ។ ທູຣໂຕ ໂສຕ຺ຖິມາຄຕນ຺ຕີ ວຓິຊ຺ຊໍ ວາ ຣາຊໂປຣິສໍ ວາ ກຕ຺ວາ ລທ຺ຘລາພໍ ນິປ຺ພນ຺ນສມ຺ປຕ຺ຕີ ອນຸປທ຺ທເວນ ທູຣຕ຺ຖານໂຕ ອາຄຕໍ។ ຌາຕິມິຕ຺ຕາ ສຸຫຊ຺ຊາ ຈາຕິ ກຸລສມ຺ພນ຺ຘເວເສນ ຌາຕີ ຈ ສນ຺ທິຕ຺ຖາທິພາເວນ ມິຕ຺ຕາ ຈ ສຸຫທຍພາເວນ ສຸຫຊ຺ຊາ ຈ។ ອພິນນ຺ທນ຺ຕີ ອາຄຕນ຺ຕີ ນໍ ທິສ຺ວາ ອາຄຕນ຺ຕີ ວຈນມຕ຺ເຕນ ວາ ອຌ຺ຊລິກຣຓມຕ຺ເຕນ ວາ ເຄຫສມ຺ປຕ຺ຕໍ ປນ ນານປ຺ປກາຣປຕ຺ຖາກາຣາພິຫຣຓວເສນ ອພິນນ຺ທນ຺ຕີ។ ຕເຖວາຕີ ເຕເນ ວາກາເຣນ ກຕປ຺ຸຌມ຺ປີ ປຸຄ຺ຄລໍ ອິມສ຺ມາ ໂລກາ ປຣໂລກໍ ຄຕໍ ທິພ຺ພໍ ອາຍຸວຓ຺ຓສຸຂຍສອາທິປເຕຍ຺ຍໍ, ທິພ຺ພໍ ຣູປສທ຺ທຄນ຺ຘຣສໂຜຕ຺ຖພ຺ພນ຺ຕີ ອິມໍ ທສວິເຮ ປຕ຺ຖາກາຣໍ ອາທາຍ ມາຕາປິຕຸຕ຺ຖາເນ ຖິຕານິ ປ຺ຸຌານິ ອພິນນ຺ທນ຺ຕານິ ປຏິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕີ។ ປິຍໍ ຌາຕີວາຕີ ອິຘໂລເກ ປິຍຌາຕກໍ ອາຄຕໍ ເສສຌາຕກາ ວິຍາຕີ ອຕ຺ໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕີ។

ນນ຺ທິຍວຕ຺ຖຸ ນວມໍ។

ປິຍວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຕ຺ຖິຕາ។

ໂສລສໂມ ວຄ຺ໂຄ។

໑໗ຯ ໂກຘວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ໂຣຫິນີຂຕ຺ຕິຍກຎ຺ຎາວຕ຺ຖຸ

ໂກຘໍ ຊເຫຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ນິຄ຺ໂຣຘາຣາເມ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂຣຫິນີ ນາມ ຂຕ຺ຕິຍກຎ຺ຎໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ

ເອກສ຺ມິໍ ກິຣ ສມເຍ ອາຍສ຺ມາ ອນຸຣຸທ຺ໂທ ປຎ຺ຈສເຕຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘິໍ ກປິລວຕ຺ຖຸໍ ອຄມາສິຯ ອຖສ຺ສ ຎາຕກາ ‘‘ເຖໂຣ ອາຄໂຕ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສຸ ຐເປຕ຺ວາ ໂຣຫິນີ ນາມ ເຖຣສ຺ສ ຠຄິນີຯ ເຖໂຣ ຎາຕເກ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ກຫໍ, ໂຣຫິນີ’’ຕິ? ‘‘ເຄເຫ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ກສ຺ມາ ອິຘ ນາຄຕາ’’ຕິ? ‘‘ສຣີເຣ ຕສ຺ສາ ຉວິໂຣໂຄ ອຸປ຺ປນ຺ໂນຕິ ລຊ຺ຊາຍ ນາຄຕາ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ເຖໂຣ ‘‘ປກ຺ໂກສຖ ນ’’ນ຺ຕິ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຏກຎ຺ຈຸກໍ ປຏິມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ອາຄຕໍ ເອວມາຫ – ‘ໂຣຫິນິ, ກສ຺ມາ ນາຄຕາສີ’’ຕິ? ‘‘ສຣີເຣ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຉວິໂຣໂຄ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ຕສ຺ມາ ລຊ຺ຊາຍ ນາຄຕາມ຺ຫີ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ປນ ເຕ ປຸຎ຺ຎໍ ກາຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ? ‘‘ກິໍ ກໂຣມິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ? ‘‘ອາສນສາລໍ ກາເຣຫີ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ຄເຫຕ຺ວາ’’ຕິ? ‘‘ກິໍ ເຕ ປສາຘນຠຓ຺ຑກໍ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ? ‘‘ອຕ຺ຖິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ມູລ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ທສສຫສ຺ສມູລໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ຕໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອາສນສາລໍ ກາເຣຫີ’’ຕິຯ ‘ໂກ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ກາເຣສ຺ສຕີ’’ຕິ? ເຖໂຣ ສມີເປ ຐິຕຎາຕເກ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ພາໂຣ ໂຫຕູ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ກິໍ ກຣິສ຺ສຖາ’’ຕິ? ‘‘ອຫມ຺ປິ ອິເຘວ ຠວິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ເອຕິສ຺ສາ ທພ຺ພສມ຺ຠາເຣ ອາຫຣຖາ’’ຕິຯ ເຕ ‘‘ສາຘຸ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ອາຫຣິໍສຸຯ

ເຖໂຣ ອາສນສາລໍ ສໍວິທຫນ຺ໂຕ ໂຣຫິນີ ອາຫ – ‘‘ທ຺ວິຠູມິກໍ ອາສນສາລໍ ກາເຣຕ຺ວາ ອຸປຣິ ປທຣານິ ພນ຺ຘນກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເຫຏ຺ຐາສາລໍ ນິພທ຺ຘໍ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອາສນານິ ປຎ຺ຎາເປຫິ, ນິພທ຺ຘໍ ປານີຍຆເຏ ອຸປຏ຺ຐາເປຫີ’’ຕິຯ ສາ ‘‘ສາຘຸ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ປສາຘນຠຓ຺ຑກໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ທ຺ວິຠູມິກອາສນສາລໍ ກາເຣຕ຺ວາ ອຸປຣິ ປທຣານິ ພນ຺ຘນກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເຫຏ຺ຐາສາລໍ ສມ຺ມຊ຺ຊນາທີນິ ອກາສິຯ ນິພທ຺ຘໍ ຠິກ຺ຂູ ນິສີທນ຺ຕິຯ ອຖສ຺ສາ ອາສນສາລໍ ສມ຺ມຊ຺ຊນ຺ຕິຍາວ ຉວິໂຣໂຄ ມິລາຍິຯ ສາ ອາສນສາລາຍ ນິຏ຺ຐິຕາຍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາສນສາລໍ ປູເຣຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ປຓີຕໍ ຂາທນີຍໍ ໂຠຊນີຍໍ ອທາສິຯ ສຕ຺ຖາ ກຕຠຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ‘‘ກສ຺ເສຕໍ ທານ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ຠຄິນິຍາ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ໂຣຫິນິຍາ’’ຕິຯ ‘‘ສາ ປນ ກຫ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ເຄເຫ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ປກ຺ໂກສຖ ນ’’ນ຺ຕິ? ສາ ອາຄນ຺ຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອນິຈ຺ຉມານມ຺ປິ ປກ຺ໂກສາເປສິເຍວຯ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຈ ປນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນໍ ອາຫ – ‘ໂຣຫິນິ, ກສ຺ມາ ນາຄມິຕ຺ຖາ’’ຕິ? ‘‘ສຣີເຣ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຉວິໂຣໂຄ ອຕ຺ຖິ, ເຕນ ລຊ຺ຊມານາ ນາຄຕາມ຺ຫີ’’ຕິຯ ‘‘ຊານາສິ ປນ ກິໍ ເຕ ນິສ຺ສາຍ ເອສ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ’’ຕິ? ‘‘ນ ຊານາມິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ຕວ ໂກຘໍ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ ເອໂສ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ປນ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ກຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ເຕນ ຫິ ສຸຓາຫີ’’ຕິຯ ອຖສ຺ສາ ສຕ຺ຖາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຣຎ຺ໂຎ ອຄ຺ຄມເຫສີ ເອກິສ຺ສາ ຣຎ຺ໂຎ ນາຏກິຕ຺ຖິຍາ ອາຆາຕໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ‘‘ທຸກ຺ຂມສ຺ສາ ອຸປ຺ປາເທສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ມຫາກຈ຺ຉຸຜລານິ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຕໍ ນາຏກິຕ຺ຖິໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຍຖາ ສາ ນ ຊານາຕິ, ເອວມສ຺ສາ ສຍເນ ເຈວ ປາວາຣໂກຊວາທີນຎ຺ຈ ອນ຺ຕເຣສຸ ກຈ຺ຉຸຈຸຓ຺ຓານິ ຐປາເປສິ, ເກຬິໍ ກຸຣຸມານາ ວິຍ ຕສ຺ສາ ສຣີເຣປິ ໂອກິຣິຯ ຕໍ ຂເຓເຍວ ຕສ຺ສາ ສຣີຣໍ ອຸປ຺ປກ຺ກຸປ຺ປກ຺ກໍ ຄຓ຺ຑາຄຓ຺ຑຊາຕໍ ອໂຫສິຯ ສາ ກຓ຺ຑຸວນ຺ຕີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຍເນ ນິປ຺ຊ຺ຊິ, ຕຕ຺ຣາປິສ຺ສາ ກຈ຺ຉຸຈຸຓ຺ເຓຫິ ຂາທິຍມານາຍ ຂຣຕຣາ ເວທນາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ຕທາ ອຄ຺ຄມເຫສີ ໂຣຫິນີ ອໂຫສີຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ, ‘ໂຣຫິນິ, ຕທາ ຕຍາ ເອຕໍ ກມ຺ມໍ ກຕໍຯ ອປ຺ປມຕ຺ຕໂກປິ ຫິ ໂກໂຘ ວາ ອິສ຺ສາ ວາ ກາຕຸໍ ນ ຍຸຕ຺ຕຣູໂປ ເອວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໒໑ຯ

‘ໂກຘໍ ຊເຫ ວິປ຺ປຊເຫຍ຺ຍ ມານໍ,

ສໍໂຍຊນໍ ສພ຺ພມຕິກ຺ກເມຍ຺ຍ;

ຕໍ ນາມຣູປສ຺ມິມສຊ຺ຊມານໍ,

ອກິລ຺ຈນໍ ນານ຺ປຕນ຺ຕິ ທຸກ຺ຂາ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ໂກສນ຺ຕິ ສພ຺ພາກາຣມ຺ປິ ໂກສໍ ນວວິສມ຺ປິ ມານໍ ຊເຫຍ຺ຍ຺ ສໍໂຍຊນນ຺ຕິ ກາມຣາຄສໍໂຍຊນາທິກໍ ທສວິສມ຺ປິ ສພ຺ພສໍໂຍຊນໍ ອຕິກ຺ກເມຍ຺ຍ຺ ອສຊ຺ຊມານນ຺ຕິ ອລຄ຺ຄມານໍ຺ ໂຍ ຫິ ‘‘ມມ ຣູປໍ ມມ ເວທນາ’’ຕິອາທິນາ ນເຍນ ນາມຣູປໍ ປ຺ຜິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ, ຕສ຺ມິລ຺ຈ ກິຊ຺ຊມາເນ ໂສຈຕິ ວິຫລ຺ລຕິ , ອຍໍ ນາມຣູປສ຺ມິ ສຊ຺ຊຕິ ນາມ຺ ເອວໍ ອຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ອວິຫລ຺ລນ຺ໂຕ ນ ສຊ຺ຊຕິ ນາມ຺ ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ເອວໍ ອສຊ຺ຊມານໍ ຣາຄາທີນໍ ອກາເວນ ອກິລ຺ຈນໍ ທຸກ຺ຂາ ນາມ ນານ຺ປຕນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສູຕິ຺ ໂຣຫີນີປິ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຢ຺ຖິຕາ, ຕາວຂຕລ຺ເລວສ຺ສາ ສຣີຣໍ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕໍ ອໂຫສິ຺

ສາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ຕາວຕິສກາວເນ ຈຕຸນ຺ນໍ ເທວປຸຕ຺ຕານໍ ສີມນ຺ຕເຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປາສາທິກາ ຣູປໂສກຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕາ ອໂຫສິ຺ ຈຕ຺ຕາໂຣປິ ເທວປຸຕ຺ຕາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນສີເນຫາ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ມມ ສີມາຍ ອນ຺ໂຕ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ມມ ສີມາຍ ອນ຺ໂຕ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ’’ຕິ ວິວທນ຺ຕາ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວຣລ຺ໂລ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ເທວ, ອິມໍ ໂນ ນິສ຺ສາຍ ອຫ຺ໂຫ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ຕໍ ວິນິຈ຺ຊິນາຖາ’’ຕິ ອາຫໍສ຺ຸ ສກ຺ໂກປິ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາວ ອຸປ຺ປນ຺ນສີເນໂຫ ຫຸຕ຺ວາ ເອວມາຫ – ‘‘ອິມາຍ ໂວ ທິຢ຺ຖກາລໂຕ ປຢ຺ຖາຍ ກາຖໍ ຈິຕ຺ຕານິ ອຸປ຺ປນ຺ນານີ’’ຕິ຺ ອເຖໂກ ອາຫ – ‘‘ມມ ຕາວ ອຸປ຺ປນ຺ນຈິຕ຺ຕໍ ສງ຺ຄາມເກຣີ ວິຍ ສນ຺ນິສີທິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ’’ຕິ຺ ທຸຕິໂຍ ‘‘ມມ ຈິຕ຺ຕໍ ປພ຺ພຕນທີ ວິຍ ສີຄໍ ປວຕ຺ຕຕິເຍວາ’’ຕິ ຺ ຕຕິໂຍ ‘‘ມມ ອິມິສ຺ສາ ທິຢ຺ຖກາລໂຕ ປຢ຺ຖາຍ ກກ຺ກຍສ຺ສ ວິຍ ອກ຺ຂີນິ ນິກ຺ຂມີສູ’’ຕິ຺ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ‘‘ມມ ຈິຕ຺ຕໍ ເຈຕິເຍ ອຸສ຺ສາປິຕທໂຊ ວິຍ ນິຈ຺ຈລໍ ຖາຕຸໍ ນາສກ຺ຂີ’’ຕິ຺ ອຖ ເນ ສກ຺ໂກ ອາຫ – ‘‘ຕາຕາ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ຕາວ ຈິຕ຺ຕານິ ປສຍ຺ຫຣູປານິ, ອຫໍ ປນ ອິມໍ ລການ຺ໂຕ ຊີວິສ຺ສາມິ, ອລການ຺ຕສ຺ສ ເມ ມຣຕໍ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ຺ ເທວປຸຕ຺ຕາ, ‘‘ມຫາຣາຊ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ມຣເຕນ ອຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖິ’’ຕິ ຕໍ ສກ຺ກສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປກ຺ກມີສ຺ຸ ສາ ສກ຺ກສ຺ສ ປິຍາ ອໂຫສິ ມນາປາ຺ ‘‘ອສຸກກີລ຺ອໍ ນາມ ຄຈ຺ຊາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສກ຺ໂກ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ປຜິກ຺ຂິປິຕຸໍ ນາສກ຺ຂີຕິ຺

ໂຣຫີນິຂຕ຺ຕິຍກລ຺ລາວຕ຺ຖຸ ປຖມໍ຺

໔຺ ອລ຺ລຕຣກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ໂຍ ເວ ອຸປ຺ປຕິຕນ຺ຕິ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ອຄ຺ຄາລຸອເວ ເຈຕິເຍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອລ຺ລຕຣໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺

ສຕ຺ຖາຣາ ຫິ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຄສ຺ສ ເສນາສເນ ອນຸລ຺ລາເຕ ຣາຊຄຫເສຢ຺ຖິອາທີຫິ ເສນາສເນສຸ ກຣີຍມາເນສຸ ເອໂກ ອາລຸອວິໂກ ກິກ຺ຂຸ ອຕ຺ຕໂນ ເສນາສນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ມນາປຣຸກ຺ຂໍ ທິສ຺ວາ ຊິນ຺ທິຕຸໍ ອາຣກິ຺ ຕຕ຺ຖ ປນ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ ເອກາ ຕຣຸຕປຸຕ຺ຕາ ເທວຕາ ປຸຕ຺ຕໍ ອງ຺ເກນາທາຍ ຖິຕາ ຍາຈິ ‘‘ມາ ເມ, ສາມິ, ວິມານໍ ຊິນ຺ທິ, ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ ປຸຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ອນາວາສາ ວິຈຣິຕຸ’’ນ຺ຕິ຺ ໂສ ‘‘ອຫໍ ອລ຺ລຕຸຣ ອີທິສໍ ຣຸກ຺ຂໍ ນ ລກິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ນາທິຍິ຺ ສາ ‘‘ອິມມ຺ປິ ຕາວ ທາຣກໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ໂອຣມິສ຺ສຕີ’’ຕິ ປຸຕ຺ຕໍ ຣຸກ຺ຂສາຂາຍ ຖເປສິ຺ ໂສປິ ກິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ຂິປິຕໍ ຜຣສຸໍ ສນ຺ຂາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ທາຣກສ຺ສ ພາຫຸໍ ຊິນ຺ທິ, ເທວຕາ ອຸປ຺ປນ຺ນພລວໂກຂາ ‘‘ປຫຣິຕ຺ວາ ນໍ ມາເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຸໂກ ຫຕ຺ເຖ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ເອວໍ ຕາວ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ສີລວາ຺ ສຈາຫໍ ອິມໍ ມາເຣສ຺ສາມີ, ນິຣຍຄາມິນີ ກວິສ຺ສາມິ຺ ເສສເທວຕາປິ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸກ຺ຂໍ ຊິນ຺ທນ຺ເຕ ກິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ‘ອສຸກເທວຕາຍ ເອວໍ ນາມ ມາຣິໂຕ ກິກ຺ຂູ’ຕິ ມໍ ປມາຕໍ ກຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ມາເຣສ຺ສນ຺ຕິ຺ ອຍລ຺ຈ ສສາມິໂກ ກິກ຺ຂຸ, ສາມິກສ຺ເສວ ນໍ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕຫຕ຺ເຖ ອປເນຕ຺ວາ ໂຣທມານາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຢ຺ຖາສິ຺ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິໍ ເທວເຕ’’ຕິ ອາຫ຺ ສາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເມ ສາວເກນ ອິທໍ ນາມ ກຕໍ, ອຫມ຺ປິ ນໍ ມາເຣຕຸກາມາ ຫຸຕ຺ວາ ອິທໍ ນາມ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອມາເຣຕ຺ວາວ ອິທາຄຕາ’’ຕິ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ອາໂຣເຈສິ຺

ສຕ຺ຖາ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ສາຂຸ, ສາຂຸ ເທວເຕ, ສາຂຸ ເຕ ກຕໍ ເອວໍ ອຸຄ຺ຄຕໍ ໂກປໍ ກນ຺ຕໍ ຣຖໍ ວິຍ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫມານາຍາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ

ຄາຖມາຫ –

໔໔໔ຯ

‘‘ໂຍ ເວ ອຸປ຺ປ຺ຕິຕໍ ໂກທໍ, ຣຖໍ ກນ຺ຕໍວ ວາຣເຍ;

ຕມຫໍ ສາຣຖິ ພ຺ຣູມິ, ຣສ຺ມິຄ຺ຄາໂຫ ອິຕໂຣ ຊໂນ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ປ຺ຕິຕນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນໍຯ ຣຖໍ ກນ຺ຕໍ ວາຕິ ຍຖາ ນາມ ເຉໂກ ສາຣຖິ ອຕິເວເຄນ ຜາວນ຺ຕໍ ຣຖໍ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ຍຖິຈ຺ຉກໍ ຄເປຕິ, ເອວໍ ໂຍ ປຸຄ຺ຄໂລ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂກທໍ ວາຣເຍ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ສກ຺ໂກຕິຯ ຕມຫນ຺ຕິ ຕໍ ອຫໍ ສາຣຖິ ພ຺ຣູມິຯ ອິຕໂຣ ຊໂນຕິ ອິຕໂຣ ປນ ຣາເຊົາປຣາຊາທີນໍ ຣຖສາຣຖິຊໂນ ຣສ຺ມິຄ຺ຄາໂຫ ນາມ ໂຫຕິ, ນ ອຸຕ຺ຕມສາຣຖີຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ເທວຕາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຄຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຜມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິຯ

ເທວຕາ ປນ ໂສຕາປນ຺ນາ ຫຸຕ຺ວາປິ ໂຣທມານາ ອຍ຺ຄາສິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິໍ ເທວເຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ວິມານໍ ເມ ນຍ຺ຄໍ, ອິທານິ ກິໍ ກຣິສ຺ສາມິ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອລໍ ເທວເຕ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ອຫໍ ເຕ ວິມານໍ ທສ຺ສາມິ’’ຕິ ເຊຕວເນ ຄນ຺ຜກຸຍິສມີເປ ປຸຣິມທິວເສ ຈຸຕເທວຕໍ ເອກໍ ຣຸກ຺ຂໍ ອປທິສນ຺ໂຕ ‘‘ອມຸກສ຺ມິໍ ໂອກາເສ ຣຸກ຺ໂຂ ວິວິຕ຺ໂຕ, ຕຕ຺ຖ ອຸປຄຈ຺ຉາ’’ຕິ ອາຫຯ ສາ ຕຕ຺ຖ ອຸປຄຍ຺ຉິຯ ຕໂຕ ປຍ຺ຄາຍ ‘‘ພຸທ຺ຜທຕ຺ຕິຍໍ ອິມິສ຺ສາ ວິມານ’’ນ຺ຕິ ມເຫສກ຺ຂເທວຕາປິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ຈາເລຕຸໍ ນາສກ຺ຂິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ອຕ຺ຖຸປ຺ປຕ຺ຕິໍ ກຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູນໍ ກູຕຄາມສິກ຺ຂາປທໍ ປຍ຺ຍາເປສີຕິຯ

ອຍ຺ຍຕຣກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍຯ

໓ຯ ອຸຕ຺ຕຣາອຸປາສິກາວຕ຺ຖຸ

ອກ຺ໂກເຜນ ຊິເນ ໂກຜນ຺ຕິ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸຕ຺ຕຣາຍ ເຄເຫ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ອຸຕ຺ຕຣໍ ອຸປາສິກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ

ຕຕ຺ຣາຍມນຸປຸພ຺ພີ ກຖາ – ຣາຊຄເຫ ກິຣ ສຸມນເສຍ຺ຄິໍ ນິສ຺ສາຍ ປຸຕ຺ໂຕ ນາມ ທລິທ຺ໂທ ກຕີ ກຕ຺ວາ ຊີວຕິຯ ຕສ຺ສ ກຣິຍາ ຈ ອຸຕ຺ຕຣາ ນາມ ຜີຕາ ຈາຕິ ທ຺ເວເຍວ ເຄຫມານຸສກາຯ ອເຖກທິວສໍ ‘‘ສຕ຺ຕາຫໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ກີລຸອິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຣາຊຄເຫ ໂຜສນໍ ກຣີສຸຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຸມນເສຍ຺ຄິ ປາໂຕວ ອາຄຕໍ ປຸຕ຺ຕໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ຕາຕ, ອມ຺ຫາກໍ ປຣິຊໂນ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ກີລຸອິຕຸກາໂມ, ຕ຺ວໍ ກິໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ກີລຸອິສ຺ສສິ, ອຸທາຫຸ ກຕິໍ ກຣິສ຺ສສີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ສາມິ, ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ນາມ ສຜນານໍ ໂຫຕິ, ມມ ປນ ເຄເຫ ສ຺ວາຕ ນາຍ ຍາຄຸຕຕ຺ຫຸລມ຺ປິ ນຕ຺ຖິ, ກິໍ ເມ ນກ຺ຂຕ຺ເຕນ, ໂຄເຕ ລກນ຺ໂຕ ກສິຕຸໍ ຄມິສ຺ສາມິ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ໂຄເຕ ຄຕ຺ຫາຫີ’’ຕິຯ ໂສ ພລວໂຄເຕ ຈ ນງຄລຍ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ, ‘‘ກທ຺ເທ, ນາຄຣາ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ກີລອນ຺ຕິ, ອຫໍ ທລິທ຺ທຕາຍ ກຕິໍ ກາຕຸໍ ຄມິສ຺ສາມິ, ມຍ຺ຫມ຺ປິ ຕາວ ອຊ຺ຊ ທ຺ວິຄຸຕໍ ນິວາປໍ ປຈິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ອາຫເຣຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ກຣິຍໍ ວຕ຺ວາ ເຂຕ຺ຕໍ ອຄມາສິຯ

ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣປິ ສຕ຺ຕາຫໍ ນິໂຣຜສມາປນ຺ໂນ ຕໍ ທິວສໍ ວຸຍ຺ຄາຍ ‘‘ກສ຺ສ ນຸ ໂຂ ອຊ຺ຊ ມຍາ ສງ຺ຄຫໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ປຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ຍາຕຊາລສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ປວິຍ຺ຄໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ສທ຺ໂຜ ນຸ ໂຂ ເອສ, ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ ວາ ເມ ສງ຺ຄຫໍ ກາຕຸ’’ນ຺ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ສທ຺ຜກາວຍ຺ຈ ສງ຺ຄຫໍ ກາຕຸໍ ສມຕ຺ຖກາວຍ຺ຈ ຕປ຺ປ຺ຈ຺ຈຍາ ຈສ຺ສ ມຫາສມ຺ປຕ຺ຕິປ຺ຜິລາກຍ຺ຈ ຍຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຕສ຺ສ ກສນຍ຺ຄານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາວາຍຕີເຣ ເອກໍ ຄຸມ຺ພໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອຍ຺ຄາສິຯ

ປຸຕ຺ໂຕ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາວ ກສິໍ ຄເປຕ຺ວາ ປຍ຺ຈປຕິຍ຺ຄິເຕນ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ທນ຺ຕກຍ຺ເຄນ ອຕ຺ໂຖ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ທນ຺ຕກຍ຺ຄໍ ກປ຺ປິຍໍ ກຕ຺ວາ ອທາສີຯ ອຖສ຺ສ ເຖໂຣ ປຕ຺ຕຍ຺ຈ ປຣິສ຺ສາວນຍ຺ຈ ນີຫຣິຕ຺ວາ ອທາສີຯ ໂສ ‘‘ປານີເຍນ ອຕ຺ໂຖ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຕໍ ອາທາຍ ປານີຍໍ ປຣິສ຺ສາເວຕ຺ວາ ອທາສີຯ ເຖໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ປເຣສໍ ປຈ຺ຉິມເຄເຫ ວສຕິຯ ສຈສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ຄມິສ຺ສາມິ,

ອິມສ຺ສ ກຣິຍາ ມໍ ທຍ຺ຖໍ ນ ລກິສ຺ສຕີ. ຍາວສ຺ສາ ກຕ຺ຕໍ ອາຫາຍ ມຄ຺ຄໍ ປ຺ຝິປ຺ຊຊຕິ, ຕາວ ອິເຜວ ກວິສ຺ສາມີ''ຕິ. ໂສ ຕຕ຺ເຖວ ໂຖກໍ ວິຕິນາເມຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມຄ຺ຄາຣຸລ຺ຫກາວໍ ລຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕນຄຣາກິມຸໂຂ ປາຍາສິ.

ສາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ອປ຺ເປກທາຫໍ ເທຍ຺ຍຜມ຺ເມ ສຕິ ອຍ຺ຍໍ ນ ປສ຺ສາມິ, ອປ຺ເປກທາ ເມ ອຍ຺ຍໍ ປສ຺ສນ຺ຕິຍາ ເທຍ຺ຍຜມ຺ໂມ ນ ໂຫຕິ. ອຊ຺ຊ ປນ ເມ ອຍ຺ໂຍ ຈ ທິຍ຺ໂຖ, ເທຍ຺ຍຜມ຺ໂມ ຈາຍໍ ອຕ຺ຖິ, ກຣິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ເມ ສງຄຫ''ນ຺ຕິ. ສາ ກຕ຺ຕກາຊນໍ ໂອໂຣເປຕ຺ວາ ເຖຣໍ ປຌ຺ຈປຕິຍ຺ຖິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ອິທໍ ລູຂໍ ວາ ປຕີຕໍ ວາຕິ ອຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ທາສສ຺ສ ໂວ ສງຄຫໍ ກໂຣຖາ''ຕິ ອາຫ. ເຖໂຣ ປຕ຺ຕໍ ອຸປນາເມຕ຺ວາ ຕາຍ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ກາຊນໍ ຌາເຣຕ຺ວາ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ຕໂຕ ກຕ຺ຕໍ ທທມານາຍ ອຸປຑ຺ຒກຕ຺ເຕ ທິນ຺ເນ ''ອລ''ນ຺ຕິ ຫຕ຺ເຖນ ປຕ຺ຕໍ ປີທທິ. ສາ, ''ກນ຺ເຕ, ເອໂກວ ປ຺ຝິວິໂສ, ນ ສກ຺ກາ ທ຺ວິຌາ ກາຕຸໍ. ຕຸມ຺ຫາກໍ ທາສສ຺ສ ອິຌໂລກສງຄຫໍ ອກຕ຺ວາ ປຣໂລກສງຄຫໍ ກໂຣຖ, ນິຣວເສສເມວ ທາຕຸກາມມ຺ຫີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ສພ຺ພເມວ ເຖຣສ຺ສ ປຕ຺ເຕ ປຕິຍ຺ຖເປຕ຺ວາ ''ຕຸມ຺ເຫຫິ ທິຍ຺ຖຜມ຺ມສ຺ເສວ ກາຄີ ອສ຺ສ''ນ຺ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ອກາສິ. ເຖໂຣ ''ເອວໍ ໂຫຕູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຖິໂຕເວ ອນຸໂມທນໍ ກຣິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ອຸທກຜາສຸກຍ຺ຖາເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈມກາສິ. ສາປີ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຑຸເລ ປຣິເຢສິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ປຈິ. ປຸຕ຺ໂຕປີ ອຑ຺ຒກຣີສມຕ຺ຕຍ຺ຖານໍ ກສິຕ຺ວາ ຊິຆຈ຺ຌໍ ສທິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ໂຄເຕ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ເອກຣຸກ຺ຂຈ຺ຌາຍໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມຄ຺ຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນິສີທິ.

ອຖສ຺ສ ກຣິຍາ ກຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ຄຈ຺ຌມານາ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ''ເອສ ຊິຆຈ຺ຌາຍ ປີລິຕໂຕ ມໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນ. ສເຈ ມໍ 'ອຕິວິຍ ເຊ ຈິຣາຍີ'ຕິ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປໂຕທລຍ຺ຖິຍາ ມໍ ປຫຣິສ຺ສຕິ, ມຍາ ກຕກມ຺ມໍ ນິຣຕ຺ຖກໍ ກວິສ຺ສຕິ. ປ຺ຝິກຈ຺ເຈວສ຺ສ ອາໂຣເຈສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອວມາຫ – ''ສາມິ, ອຊ຺ເຊກທິວສໍ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທຫີ, ມາ ມຍາ ກຕກມ຺ມໍ ນິຣຕ຺ຖກໍ ກຣີ. ອຫຄ຺ຫິ ປາໂຕວ ເຕ ກຕ຺ຕໍ ອາຫຣນ຺ຕີ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ຜມ຺ມເສນາປຕິໍ ທິສ຺ວາ ຕວ ກຕ຺ຕໍ ຕສ຺ສ ທຕ຺ວາ ປຸນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ປຈິຕ຺ວາ ອາຄຕາ, ປສາເທຫີ, ສາມິ, ຈິຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ. ໂສ ''ກິໍ ວເທສິ, ກທ຺ເທ''ຕິ ປຸຈ຺ຌິຕ຺ວາ ປຸນ ຕມຕ຺ຖໍ ສຸຕ຺ວາ, ''ກທ຺ເທ, ສາຌຸ ວຕ ເຕ ກຕໍ ມມ ກຕ຺ຕໍ ອຍ຺ຍສ຺ສ ທທມານາຍ, ມຍາປີສ຺ສ ອຊ຺ຊ ປາໂຕວ ທນ຺ຕກຍ຺ຖຄ຺ຈ ມຸໂຂທກຄ຺ຈ ທິນ຺ນ''ນ຺ຕິ ປສນ຺ນມານໂສ ຕໍ ວຈນໍ ອກິນນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸສ຺ສຸເຣ ລທ຺ຌກຕ຺ຕຕາຍ ກິລນ຺ຕກາໂຍ ຕສ຺ສາ ອງເກ ສີສໍ ກຕ຺ວາ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກມິ.

ອຖສ຺ສ ປາໂຕວ ກສິຕຍ຺ຖານໍ ປໍສຸຈຸຕ຺ຕໍ ອຸປາທາຍ ສພ຺ພໍ ຣຕ຺ຕສຸວຕ຺ຕໍ ກຕິກາຣປຸປ຺ຜຣາສິ ວິຍ ໂສກມານໍ ອຍ຺ຖາສິ. ໂສ ປພ຺ພຸທ຺ໂຜ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ກຣິຍໍ ອາຫ – ''ກທ຺ເທ, ເອຕໍ ກສິຕຍ຺ຖານໍ ສພ຺ພໍ ມມ ສຸວຕ຺ຕໍ ຫຸຕ຺ວາ ປຌ຺ຌາຍຕິ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ເມ ອຕິອຸສ຺ສຸເຣ ລທ຺ຌກຕ຺ຕຕາຍ ອກ຺ຂີນິ ກມນ຺ຕີ''ຕິ. ''ສາມິ, ມຍ຺ຫມ຺ປີ ເອວເມວ ປຌ຺ຌາຍຕີ''ຕິ. ໂສ ອຸຍ຺ຖາຍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກ ປິຕ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນງຄລສີເສ ປຫຣິຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕກາວໍ ລຕ຺ວາ ''ອໂຫ ອຍ຺ຍສ຺ສ ຜມ຺ມເສນາປຕິສ຺ສ ເມ ທິນ຺ນທານເນ ອຊ຺ເຊວ ວິປາໂກ ທສ຺ສິໂຕ, ນ ໂຂ ປນ ສກ຺ກາ ເອຕ຺ຕກໍ ຜນໍ ປ຺ຝິຈ຺ຌາເທຕ຺ວາ ປຣິກຸຄ຺ຊິຕຸ''ນ຺ຕິ ກຣິຍາຍ ອາກຕໍ ກຕ຺ຕປາຕິໍ ສຸວຕ຺ຕສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ ຣາຊກຸລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຌ຺ຌາ ກໂຕກາໂສ ປວິສິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ອກິວາເທຕ຺ວາ ''ກິໍ, ຕາຕາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ''ເທວ, ອຊ຺ຊ ມຍາ ກສິຕຍ຺ຖານໍ ສພ຺ພໍ ສຸວຕ຺ຕກາຣິຕເມວ ຫຸຕ຺ວາ ຖິຕໍ, ອິທໍ ສຸວຕ຺ຕໍ ອາຫຣາເປຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ''ຕິ. ''ໂກສິ ຕ຺ວ''ນ຺ຕິ? ''ປຸຕ຺ໂຕ ນາມ ອຫ''ນ຺ຕິ. ''ກິໍ ປນ ເຕ ອຊ຺ຊ ກຕ''ນ຺ຕິ? ''ຜມ຺ມເສນາປຕິສ຺ສ ເມ ອຊ຺ຊ ປາໂຕວ ທນ຺ຕກຍ຺ຖຄ຺ຈ ມຸໂຂທກຄ຺ຈ ທິນ຺ນໍ, ກຣິຍາຍປີ ເມ ມຍ຺ຫໍ ອາຫຣຕກຕ຺ຕໍ ຕສ຺ເສວ ທິນ຺ນ''ນ຺ຕິ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ''ອຊ຺ເຊວ ກິຣ, ໂກ, ຜມ຺ມເສນາປຕິສ຺ສ ທິນ຺ນທານເນ ວິປາໂກ ທສ຺ສິໂຕ''ຕິ ວຕ຺ວາ, ''ຕາຕ, ກິໍ ກໂຣມີ''ຕິ ປຸຈ຺ຌິ. ''ພຫູນິ ສກຍສຫສ຺ສານິ ປຫິຕິຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕໍ ອາຫຣາເປຖາ''ຕິ. ຣາຊາ ສກຍານິ ປຫິຕິ. ຣາຊປຸຣິເສສຸ ''ຣຌ຺ໂຌ ສນ຺ຕກ''ນ຺ຕິ ຄຕ຺ຫນ຺ເຕສຸ ຄຫິຕຄຫິຕໍ ມຕ຺ຕິກາວ ໂຫຕິ. ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຌ຺ໂຌ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ''ຕຸມ຺ເຫຫິ ກິນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຄຫິຕ''ນ຺ຕິ. ປຸຍ຺ຖາ ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕກ''ນ຺ຕິ ອາຫໍສຸ. ນ ມຍ຺ຫໍ, ຕາຕາ, ສນ຺ຕກໍ, ຄຈ຺ຌຖ ''ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕກ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫຖາຕິ. ເຕ ຕຖາ ກຣິສຸ, ຄຫິຕຄຫິຕໍ ສຸວຕ຺ຕເມວ ອໂຫສິ. ສພ຺ພມ຺ປີ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຣາຊງຄເຌ ຣາສິມກໍສຸ, ອສີຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພໂຌ ຣາສິ ອໂຫສິ. ຣາຊາ ນາຄເຣ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ''ອິມສ຺ມິ ນຄເຣ ອຕ຺ຖິ ກສ຺ສຈິ ເອຕ຺ຕກໍ ສຸວຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ? ''ນຕ຺ຖິ, ເທວາ''ຕິ. ''ກິໍ ປນສ຺ສ ທາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ''ຕິ? ''ເສຍ຺ຖິຌຕ຺ຕໍ, ເທວາ''ຕິ. ຣາຊາ ''ພາຫຸຜນເສຍ຺ຖິ ນາມ ໂຫຕູ''ຕິ ມຫນ຺ເຕນ ໂກເຄນ ສທ຺ຌີ ຕສ຺ສ ເສຍ຺ຖິຌຕ຺ຕມທາສິ. ອຖ ນໍ ໂສ ອາຫ – ''ມຍໍ, ເທວ, ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ປຣກຸເລ ວສິມ຺ຫາ, ວສນຍ຺ຖານໍ ໂນ ເທຖາ''ຕິ. ''ເຕນ ຫິ ປສ຺ສ, ເອສ ຄຸມ຺ໂພ ປຌ຺ຌາຍຕິ, ເອຕໍ ຫຣາເປຕ຺ວາ ເຄຫໍ ກາເຣຫີ''ຕິ ປຸຣາຕເສຍ຺ຖິສ຺ສ ເຄຫຍ຺ຖານໍ ອາຈິກ຺ຂິ. ໂສ ຕສ຺ມິ ຖາເນ ກຕິປາເຫເນວ ເຄຫໍ ການາເປຕ຺ວາ ເຄຫປ຺ປເວສນມງຄລຄ຺ຈ ຌຕ຺ຕມງຄລຄ຺ຈ ເອກໂຕວ ກໂຣນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ຜປ຺ປມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງຆສ຺ສ ທານໍ ອທາສິ. ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອນຸປຸພ຺ພີ ກຖໍ ກເຖສິ.

ຘມ຺ມກຖາວສາເນ ປຸຓ຺ຓເສຏ຺ຐີ ຈ ຠຣິຍາ ຈສ຺ສ ຘີຕາ ຈ ອຸຕ຺ຕຣາຕິ ຕໂຍ ຊນາ ໂສຕາປນ຺ນາ ອເຫສຸໍຯ

ອປຣຠາເຄ ຣາຊຄຫເສຏ຺ຐີ ປຸຓ຺ຓເສຏ຺ຐິໂນ ຘີຕຣໍ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວາເຣສິຯ ໂສ ‘‘ນາຫໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ມາ ເອວໍ ກໂຣຕຸ, ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ອມ຺ເຫ ນິສ຺ສາຍ ວສນ຺ເຕເນວ ເຕ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ລທ຺ຘາ, ໂຫຕຸ ເມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຘີຕຣ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ໂສ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິໂກ, ມມ ຘີຕາ ຕີຫິ ຣຕເນຫິ ວິນາ ວຕ຺ຕິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ເນວສ຺ສ ຘີຕຣໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ ພຫູ ເສຏ຺ຐິຄຓາທໂຍ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ‘‘ມາ ເຕນ ສທ຺ຘຶ ວິສ຺ສາສໍ ຠິນ຺ທິ, ເທຫິສ຺ສ ຘີຕຣ’’ນ຺ຕິ ຍາຈຶສຸຯ ໂສ ເຕສໍ ວຈນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອາສາຬ຺ຫິປຸຓ຺ຓມາຍ ຘີຕຣໍ ອທາສິຯ ສາ ປຕິກຸລໍ ຄຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຠິກ຺ຂຸໍ ວາ ຠິກ຺ຂຸນຶ ວາ ອຸປສງ຺ກມິຕຸໍ ທານໍ ວາ ທາຕຸໍ ຘມ຺ມໍ ວາ ໂສຕຸໍ ນາລຕ຺ຖຯ ເອວໍ ອຑ຺ຒຕິເຍສຸ ມາເສສຸ ວີຕິວຕ຺ເຕສຸ ສນ຺ຕິເກ ຐິຕໍ ປຣິຈາຣິກໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ອິທານິ ກິຕ຺ຕກໍ ອນ຺ໂຕວສ຺ສສ຺ສ ອວສິຏ຺ຐ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ອຑ຺ຒມາໂສ, ອຍ຺ເຍ’’ຕິຯ ສາ ປິຕຸ ສາສນໍ ປຫິຓິ ‘‘ກສ຺ມາ ມໍ ເອວຣູເປ ພນ຺ຘນາຄາເຣ ປກ຺ຂິປຶສຸ, ວຣໍ ເມ ລກ຺ຂຓາຫຕໍ ກຕ຺ວາ ປເຣສໍ ທາສຶ ສາເວຕຸໍຯ ເອວຣູປສ຺ສ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິກຸລສ຺ສ ທາຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິຯ ອາຄຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຠິກ຺ຂຸທສ຺ສນາທີສຸ ເອກມ຺ປິ ປຸຎ຺ຎໍ ກາຕຸໍ ນ ລຠາມີ’’ຕິຯ

ອຖສ຺ສາ ປິຕາ ‘‘ທຸກ຺ຂິຕາ ວຕ ເມ ຘີຕາ’’ຕິ ອນຕ຺ຕມນຕໍ ປເວເທຕ຺ວາ ປຎ຺ຈທສ ກຫາປຓສຫສ຺ສານິ ເປເສສິ ‘‘ອິມສ຺ມຶ ນຄເຣ ສິຣິມາ ນາມ ຄຓິກາ ອຕ຺ຖິ, ເທວສິກໍ ສຫສ຺ສໍ ຄຓ຺ຫາຕິຯ ອິເມຫິ ກຫາປເຓຫິ ຕໍ ອາເນຕ຺ວາ ສາມິກສ຺ສ ປາທປຣິຈາຣິກໍ ກຕ຺ວາ ສຍໍ ປຸຎ຺ຎານິ ກໂຣຕູ’’ຕິ ຯ ສາ ສິຣິມໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ສຫາຍິເກ ອິເມ ກຫາປເຓ ຄເຫຕ຺ວາ ອິມໍ ອຑ຺ຒມາສໍ ຕວ ສຫາຍກໍ ປຣິຈຣາຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ສາ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຯ ສາ ຕໍ ອາທາຍ ສາມິກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕນ ສິຣິມໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກຶ ອິທ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ສາມິ, ອິມໍ ອຑ຺ຒມາສໍ ມມ ສຫາຍິກາ ຕຸມ຺ເຫ ປຣິຈຣຕຸ, ອຫໍ ປນ ອິມໍ ອຑ຺ຒມາສໍ ທານຎ຺ເຈວ ທາຕຸກາມາ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ໂສຕຸກາມາ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ຕໍ ອຠິຣູປຶ ອິຕ຺ຖຶ ທິສ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນສິເນໂຫ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ

ອຸຕ຺ຕຣາປິ ໂຂ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິມໍ ອຑ຺ຒມາສໍ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ອິເຘວ ຠິກ຺ຂາ ຄເຫຕພ຺ພາ’’ຕິ ສຕ຺ຖຸ ປຏິຎ຺ຎໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ອິໂຕ ທານິ ປຏ຺ຐາຍ ຍາວ ມຫາປວາຣຓາ, ຕາວ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປຏ຺ຐາຕຸໍ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ໂສຕຸໍ ລຠິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕຸຏ຺ຐມານສາ ‘‘ເອວໍ ຍາຄຸໍ ປຈຖ, ເອວໍ ປູເວ ປຈຖາ’’ຕິ ມຫານເສ ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ສໍວິທຫນ຺ຕີ ວິຈຣຕິຯ ອຖສ຺ສາ ສາມິໂກ ‘‘ສ຺ເວ ປວາຣຓາ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ມຫານສາຠິມຸໂຂ ວາຕປາເນ ຐຕ຺ວາ ‘‘ກຶ ນຸ ໂຂ ກໂຣນ຺ຕີ ສາ ອນ຺ຘພາລາ ວິຈຣຕີ’’ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ເສທກິລິນ຺ນໍ ຉາຣິກາຍ ໂອກິຓ຺ຓໍ ອງ຺ຄາຣມສິມກ຺ຂິຕໍ ຕຖາ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ວິຈຣມານໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອໂຫ ອນ຺ຘພາລາ ເອວຣູເປ ຐາເນ ອິມໍ ສິຣິສມ຺ປຕ຺ຕຶ ນານຸຠວຕິ, ‘ມຸຓ຺ຑກສມເຓ ອຸປຏ຺ຐຫິສ຺ສາມີ’ຕິ ຕຸຏ຺ຐຈິຕ຺ຕາ ວິຈຣຕີ’’ຕິ ຫສິຕ຺ວາ ອປຄຎ຺ຉິຯ

ຕສ຺ມຶ ອປຄເຕ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຐິຕາ ສິຣິມາ ‘‘ກຶ ນຸ ໂຂ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເອສ ຫສີ’’ຕິ ຕເມວ ວາຕປານໍ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ອຸຕ຺ຕຣໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິມໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອິມິນາ ຫສິຕໍ, ອທ຺ຘາ ອິມສ຺ສ ເອຕາຍ ສທ຺ຘຶ ສນ຺ຖໂວ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ ສາ ກິຣ ອຑ຺ຒມາສໍ ຕສ຺ມຶ ເຄເຫ ພາຫິຣກິຕ຺ຖີ ຫຸຕ຺ວາ ວສມານາປິ ຕໍ ສມ຺ປຕ຺ຕຶ ອນຸຠວມານາ ອຕ຺ຕໂນ ພາຫິຣກິຕ຺ຖິຠາວໍ ອຊານິຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ຆຣສາມິນີ’’ຕິ ສຎ຺ຎມກາສິຯ ສາ ອຸຕ຺ຕຣາຍ ອາຆາຕໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ‘‘ທຸກ຺ຂມສ຺ສາ ອຸປ຺ປາເທສ຺ສາມີ’’ຕິ ປາສາທາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ມຫານສໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປູວປຈນຏ຺ຐາເນ ປກ຺ກຸຖິຕໍ ສປ຺ປຶ ກຏຈ຺ຉຸນາ ອາທາຍ ອຸຕ຺ຕຣາຠິມຸຂໍ ປາຍາສິຯ ອຸຕ຺ຕຣາ ຕໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕຶ ທິສ຺ວາ ‘‘ມມ ສຫາຍິກາຍ ມຍ຺ຫໍ ອຸປກາໂຣ ກໂຕ, ຈກ຺ກວາຬໍ ອຕິສມ຺ພາຘໍ, ພ຺ຣຫ຺ມໂລໂກ ອຕິນີຈໂກ, ມມ ສຫາຍິກາຍ ຄຸໂຓວ ມຫນ຺ໂຕຯ ອຫຎ຺ຫິ ເອຕໍ ນິສ຺ສາຍ ທານຎ຺ຈ ທາຕຸໍ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ໂສຕຸໍ ລຠຶຯ ສເຈ ມມ ເອຕິສ຺ສາ ອຸປຣິ ໂກໂປ ອຕ຺ຖິ, ອິທໍ ສປ຺ປິ ມໍ ທຫຕຸຯ ສເຈ ນຕ຺ຖິ, ມາ ທຫຕູ’’ຕິ ຕໍ ເມຕ຺ຕາຍ ຜຣິຯ ຕາຍ ຕສ຺ສາ ມຕ຺ຖເກ ອາສິຕ຺ຕໍ ປກ຺ກຸຖິຕສປ຺ປິ ສີຕຸທກໍ ວິຍ ອໂຫສິຯ

ອຖ ນໍ ‘‘ອິທໍ ສີຕລໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ກຏຈ຺ຉຸໍ ປູເຣຕ຺ວາ ອາທາຍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕຶ ອຸຕ຺ຕຣາຍ ທາສິໂຍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອເປຫິ ທຸພ຺ພິນີເຕ, ນ ຕ຺ວໍ ອມ຺ຫາກໍ ອຍ຺ຍາຍ ປກ຺ກຸຖິຕໍ ສປ຺ປຶ ອາສິຎ຺ຈິຕຸໍ ອນຸຈ຺ຉວິກາ’’ຕິ ສນ຺ຕຊ຺ເຊນ຺ຕິໂຍ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອຸຏ຺ຐາຍ ຫຕ຺ເຖຫິ ຈ ປາເທຫິ ຈ ໂປເຖຕ຺ວາ ຠູມິຍໍ ປາເຕສຸໍຯ ອຸຕ຺ຕຣາ ວາເຣນ຺ຕີປິ ວາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ອຖສ຺ສາ ອຸປຣິ ຐິຕາ ສພ຺ພາ ທາສິໂຍ ປຏິພາຫິຕ຺ວາ ‘‘ກິສ຺ສ ເຕ ເອວຣູປໍ ຠາຣິຍໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ ສິຣິມໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ອຸຓ຺ໂຫທເກນ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ສຕປາກເຕເລນ ອພ຺ຠຎ຺ຊິຯ ຕສ຺ມຶ ຂເຓ ສາ ອຕ຺ຕໂນ ພາຫິຣກິຕ຺ຖິຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ມຍາ ຠາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕໍ ສາມິກສ຺ສ ຫສນມຕ຺ຕກາຣຓາ ອິມິສ຺ສາ ອຸປຣິ ປກ຺ກຸຖິຕໍ ສປ຺ປຶ ອາສິຎ຺ຈນ຺ຕິຍາ, ອຍໍ ‘ຄຓ຺ຫຖ ນ’ນ຺ຕິ ທາສິໂຍ ນ ອາຓາເປສິຯ ມໍ ວິເຫຐນກາເລປິ ສພ຺ພທາສິໂຍ ປຏິພາຫິຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ກຕ຺ຕພ຺ພເມວ ອກາສິຯ ສຈາຫໍ ອິມໍ ນ ຂມາເປສ຺ສາມິ, ມຸທ຺ຘາ ເມ ສຕ຺ຕຘາ ຜເລຍ຺ຍາ’’ຕິ ຕສ຺ສາ ປາທມູເລ ນິປ຺ຊ

ຊິຕ຺ວາ, ''ອຍ຺ເຍ, ຂມາຫິ ເມ''ຕິ ອາຫ. ອຫໍ ສປີຕິກາ ສິຕາ, ປີຕຣີ ຂມນ຺ເຕ ຂມາມີຕິ. ໂຫຕຸ, ອຍ຺ເຍ, ປີຕຣໍ ເຕ ປຸຕ຺ຕາເສຍ຺ຖີ ຂມາເປສ຺ສາມີຕິ. ປຸຕ຺ໂຕ ມມ ວຍ຺ຍຊນກປີຕາ, ວິວຍ຺ຍຊນເກ ປີຕຣີ ຂມນ຺ເຕ ປນາຫໍ ຂມິສ຺ສາມີຕິ. ໂກ ປນ ເຕ ວິວຍ຺ຍຊນກປີຕາຕິ? ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທຕິ. ມຍ຺ຫໍ ເຕນ ສທ຺ທິ ວິສ຺ສາໂສ ນຕ຺ຖີຕິ. ອຫໍ ກຣິສ຺ສາມິ, ສຕ຺ຖາ ສ຺ເວ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ອາທາຍ ອິທາຄ ມິສ຺ສຕິ, ຕ຺ວໍ ຍຖາລທ຺ທໍ ສກ຺ກາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອິເທວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ຂມາເປຫີຕິ. ສາ ''ສາທຸ, ອຍ຺ເຍ''ຕິ ອຸຍ຺ຖາຍ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຍ຺ຈສຕາ ປຣິວາຣິຕ຺ຖີໂຍ ອາຕາເປຕ຺ວາ ນານາວິທານິ ຂາທນີຍານິ ເຈວ ສູເປຍ຺ຍານິ ຈ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ອາທາຍ ອຸຕ຺ຕຣາຍ ເຄຫໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ປຕ຺ເຕ ປຕິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ອວິສທນ຺ຕີ ອຍ຺ຖາສິ. ຕໍ ສພ຺ພໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣາວ ສໍວິທຫີ. ສິຣິມາປີ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ສທ຺ທິ ປຣິວາເຣນ ສຕ຺ຖຸ ປາທມູເລ ນິປ຺ຊຊີ.

ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ປຸຈ຺ອິ – ''ໂກ ເຕ ອປຣາໂທ''ຕິ? ກນ຺ເຕ, ມຍາ ຫີຍ຺ໂຍ ອິທໍ ນາມ ກຕໍ, ອຖ ເມ ສຫາຍິກາ ມໍ ວິເຫຖຍມານາ ທາສີໂຍ ນິວາເຣຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ອຸປກາຣເມວ ອກາສິ. ສາຫໍ ອິມິສ຺ສາ ຄຸຕໍ ຊານິຕ຺ວາ ອິມໍ ຂມາເປສິ, ອຖ ມໍ ເອສາ ''ຕຸມ຺ເຫສຸ ຂມນ຺ເຕສຸ ຂມິສ຺ສາມີ''ຕິ ອາຫ. ''ເອວໍ ກິຣ ອຸຕ຺ຕເຣ''ຕິ? ''ອາມ, ກນ຺ເຕ, ສີເສ ເມ ສຫາຍິກາຍ ປກ຺ກຸຖິຕສປ຺ປີ ອາສິຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ. ອຖ ''ຕຍາ ກີ ຈິນ຺ຕິຕ''ນ຺ຕິ? ''ຈກ຺ກວາລຸອໍ ອຕິສມ຺ພາທໍ, ພຣຫ຺ມໂລໂກ ອຕິນີຈໂກ, ມມ ສຫາຍິກາຍ ຄຸໂຕວ ມຫນ຺ໂຕ. ອຫລ຺ຫີ ເອຕໍ ນິສ຺ສາຍ ທານລ຺ຈ ທາຕຸໍ ທມ຺ມລ຺ຈ ໂສຕຸໍ ອລຕ຺ຖໍ, ສເຈ ເມ ອິມິສ຺ສາ ອຸປຣີ ໂກໂປ ອຕ຺ຖີ, ອິທໍ ມໍ ທຫຕຸ. ໂນ ເຈ, ມາ ທຫຕູ''ຕິ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອິມໍ ເມຕ຺ຕາຍ ຜຣີ, ກນ຺ເຕຕິ. ສຕ຺ຖາ ''ສາທຸ ສາທຸ, ອຸຕ຺ຕເຣ, ເອວໍ ໂກທໍ ຊິນິຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ. ໂກໂທ ຫິ ນາມ ອກ຺ໂກເທນ, ອກ຺ໂກສກປຣິກາສໂກ ອນກ຺ໂກສນ຺ເຕນ ອປຣິກາສນ຺ເຕນ, ຖທ຺ທມຈ຺ອຣີ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກສ຺ສ ທາເນນ, ມຸສາວາທີ ສຈ຺ຈວຈເນນ ຊິນິຕພ຺ໂພ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໒໓.

''ອກ຺ໂກເທນ ຊິເນ ໂກທໍ, ອສາທຸໍ ສາທຸນາ ຊິເນ;

ຊິເນ ກທຣິຍໍ ທາເນນ, ສຈ຺ເຈນາລິກວາທິນ''ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອກ຺ໂກເທນາຕິ ໂກທໂນ ຫິ ປຸຄ຺ຄໂລ ອກ຺ໂກເທນ ຫຸຕ຺ວາ ຊິນິຕພ຺ໂພ. ອສາທຸນ຺ຕິ ອກທ຺ທໂກ ກທ຺ທເກນ ຫຸຕ຺ວາ ຊິນິຕພ຺ໂພ. ກທຣິຍນ຺ຕິ ຖທ຺ທມຈ຺ອຣີ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກສ຺ສ ຈາຄຈິຕ຺ເຕນ ຊິນິຕພ຺ໂພ. ອລິກວາທີ ສຈ຺ຈວຈເນນ ຊິນິຕພ຺ໂພ. ຕສ຺ມາ ເອວມາຫ – ''ອກ຺ໂກເທນ ຊິເນ ໂກທໍ…ເປ… ສຈ຺ເຈນາລິກວາທິນ''ນ຺ຕິ.

ເທສນາວສາເນ ສິຣິມາ ສທ຺ທິ ປຍ຺ຈສຕາຫິ ອິຕ຺ຖີຫີ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖຫີຕິ.

ອຸຕ຺ຕຣາອຸປາສິກາວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍ.

໔. ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣປຍ຺ຫວຕ຺ຖຸ

ສຈ຺ຈໍ ກເຕຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣສ຺ສ ປຍ຺ຫໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ເອກສ຺ມິຍ຺ຫີ ສມເຍ ເຖໂຣ ເທວຈາຣິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມເຫສກ຺ຂາຍ ເທວຕາຍ ວິມານທ຺ວາເຣ ຖຕ຺ວາ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຖິຕໍ ເອວມາຫ – ''ເທວເຕ ມຫຕີ ເຕ ສມ຺ປຕ຺ຕິ, ກີ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ອິມໍ ອລຕ຺ຖາ''ຕິ? ''ມາ ມໍ, ກນ຺ເຕ, ປຸຈ຺ອຖາ''ຕິ. ເທວຕາ ກິຣ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິຕ຺ຕກມ຺ເມນ ລຊ຺ຊມານາ ເອວໍ ວທຕິ. ສາ ປນ ເຖເຣນ ''ກເຖຫິເຍວາ''ຕິ ວຸຈ຺ຈມານາ ອາຫ – ''ກນ຺ເຕ, ມຍາ ເນວ ທານໍ ທິນ຺ນໍ, ນ ປູຊາ ກຕາ, ນ ທມ຺ໂມ ສຸໂຕ, ເກວລໍ ສຈ຺ຈມຕ຺ຕໍ ຣກ຺ຂິຕ''ນ຺ຕິ. ເຖໂຣ ອຍ຺ຍານິ ວິມານທ຺ວາຣານິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຄຕາຄຕາ ອປຣາປີ ເທວທິຕໂຣ ປຸຈ຺ອິ. ຕາສຸປີ ຕເຖວ ນິຄຸຫິຕ຺ວາ ເຖຣໍ ປຍິພາທິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີສຸ ເອກາ ຕາວ ອາຫ – ''ກນ຺ເຕ, ມຍາ ເນວ ທານາທີສຸ ກຕໍ ນາມ ອຕ຺ຖີ, ອຫໍ ປນ ກສ຺ສປພຸທ຺ທກາເລ ປຣສ຺ສ ທາສີ ອໂຫສິ, ຕສ຺ສາ ເມ ສາມິໂກ ອຕິວິຍ ຈຕ຺ໂທ ຜຣຸໂສ, ຄຫິຕຄ຺ຄຫິເຕເນວ ກຍ຺ເຖນ ວາ ກລິງ຺ຄເຣນ ວາ ສີສໍ ກິນ຺ທຕິ. ສາຫໍ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ໂກເປ 'ເອສ ຕວ ສາມິໂກ ລກ຺ຂຕາຫຕໍ ວາ ກາຕຸໍ ນາສາທີນິ ວາ ອິນ຺ທິຕຸໍ ອິສ຺ສໂຣ, ມາ ກຸຊ຺ຊີ'ຕິ ອຕ຺ຕານເມວ ປຣິກາເສຕ຺ວາ

ໂກປ໌ ນາມ ນ ອກາສີ, ເຕນ ເມ ອຍំ ສມ្បត្តិ ລທ្ធາ''ຕិ។ ອປរា ອាຫ – ''ອຫំ, ກន្តេ, ອុច្ចេត្វតំ ຣກຸឌមានា ເອກាស្ស ກិក្ខុនោ ອុច្ចុយ្យតិ ອហាសិ''។ ອປរា ເອកំ ຕិម្ពរុសកំ ອហាសិ។ ອປរា ເອកំ ເອឡុអាលុកំ ອហាសិ។ ອປរា ເອកំ ຜារុសកំ ອ ហាសិ។ ອປរា ເອកំ មូលមុត្តិ។ ອປរា ''និម្ពមុត្តិ''ន្តិអាទិនា នយេន ອត្តនា ອត្តនា កតំ បរិត្តកទានំ ອារោចេត្វា ''ອិមិនា ອិមិនា ការណេន ອម្ហេហិ ອយំ សម្បត្តិ លទ្ធា''តិ ອាហំសុ។

ເຖໂຣ ຕາຫິ ກຕກມ្មំ សុត្វា សត្ថារំ ອុបសង្កមិត្វា បុច្ឆិ – ''សក្កា នុ ខោ, ភន្តេ, សច្ចកថនមត្តេន, ໂກປនិព្ពានមត្តេន, ອតិបរិត្តកេន ຕិម្ពរុសកាទិទានមត្តេន ទិព្ពសម្បត្តិ លទ្ធុ''ន្តិ។ ''កស្មា មំ, មោគ្គល្លាន, បុច្ឆសិ, ននុ តេ ເທວຕາហិ ອយំ ອត្ថោ កថិតោ''តិ? ''ອາມ, ភន្តេ, លព្ភតិ មញ្ញេ ເອត្តកេន ទិព្ពសម្បត្តិ''តិ។ ອថ នំ សត្ថា ''មោគ្គល្លាន, សច្ចមត្តំ កថេត្វាបិ ໂກປមត្តំ ឧហិត្វាបិ បរិត្តកំ ទានំ ទត្វាបិ ເທວໂລກំ គច្ឆតិເຍວາ''តិ ວត្វា ອិមំ គាថមាហ –

៨៨៤។

''សច្ចំ ភណេ ន ក្ឃុជ្ឈេយ្យ, ទជ្ជា អប្បស្មិម្បិ យាចិតោ;

ເອເຕហិ តីហិ ឋានេហិ, គច្ឆេ ເທວານ សន្តិកេ''តិ។

តត្ថ សច្ចំ ភណេតិ សច្ចំ ទីបេយ្យ វោហរេយ្យ, សច្ចេ បតិដ្ឋហេយ្យាតិ អត្ថោ។ ន ក្ឃុជ្ឈេយ្យាតិ បរស្ស ន ក្ឃុជ្ឈេយ្យ ។ យាចិ តោតិ យាចកា នាម សីលវន្តោ បព្ពជិតា។ តេ ហិ កិញ្ចាបិ ''ເທថា''តិ អយាចិត្វាវ ឃរទ្វារេ តិដ្ឋន្តិ, អត្ថតោ បន យាចន្តិເຍວ នាម។ ເອວំ សីលវន្តេហិ យាចិតោ អប្បស្មិំ ເທយ្យធម្មេ វិជ្ជមានេ អប្បមត្តកម្បិ ទទេយ្យ។ ເອເຕហិ តីហីតិ ເອເតសុ តីសុ ເອកេនាបិ ការណេន ເທວໂລກំ គច្ឆេយ្យាតិ អត្ថោ។

ເທសនាវសានេ ពហូ សោតាបត្តិផលាទីនិ បាបុណឹសូតិ។

មហាមោគ្គល្លានត្ថេរបញ្ហវត្ថុ ចតុត្ថំ។

៥។ ពុទ្ធបិតុព្រាហ្មណវត្ថុ

អហឹសកា ເຍតិ ອិមំ ធម្មເທសនំ សត្ថា សាកេតំ និស្សាយ អញ្ជនវនេ វិហរន្តោ ភិក្ខូហិ បុដ្ឋបញ្ហំ អារព្ភ កថេសិ។

ភគវតោ កិរ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតស្ស សាកេតំ បិណ្ឌាយ បវិសនកាលេ ເອកោ សាកេតវាសី មហល្លកព្រាហ្មណោ នគរតោ និក្ខមន្តោ អន្តរទ្វារេ ទសពលំ ទិស្វា បាទេសុ និបតិត្វា គោប្ផកេសុ ទឡ្ហំ គហេត្វា, ''តាត, ននុ នាម បុត្តេហិ ជិណ្ណកាលេ មាតាបិតរោ បដិជគ្គិតព្ពា, កស្មា ເອត្តកំ កាលំ អម្ហាកំ អត្តានំ ន ទស្សេសិ។ មយា តាវ ទិដ្ឋោសិ, មាតរម្បិ បស្សិតុំ ເອហិ''តិ សត្ថារំ គហេត្វា អត្តនោ គេហំ អគមាសិ។ សត្ថា តត្ថ គន្ត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន។ ព្រាហ្មណីបិ អាគន្ត្វា សត្ថុ បាទេសុ និបតិត្វា, ''តាត, ເອត្តកំ កាលំ កុហឹ គតោសិ, ននុ នាម មាតាបិតរោ មហល្លកកាលេ ឧបដ្ឋាតព្ពា''តិ វត្វា បុត្តធីតរោ ''ເອថ ភាតរំ វន្ទថា''តិ វន្ទាបេសិ។ តេ ឧភោបិ តុដ្ឋ មានសា ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បរិវិសិត្វា, ''ភន្តេ, ອិធេវ និពទ្ធំ ភិក្ខំ គណ្ហថា''តិ វត្វា ''ពុទ្ធា នាម ເອកដ្ឋានេເຍວ និពទ្ធំ ភិក្ខំ ន គណ្ហន្តី''តិ វុត្តេ, ''ເຍន ហិ, ភន្តេ, ເຍ ໂວ និមន្តេតុំ អាគច្ឆន្តិ, តេ អម្ហាកំ សន្តិកំ ប ហិណេយ្យាថា''តិ អាហំសុ។ សត្ថា តតោ បដ្ឋាយ និមន្តេតុំ អាគតេ ''គន្ត្វា ព្រាហ្មណស្ស អារោចេយ្យាថា''តិ បេសេសិ។ តេ គន្ត្វា ''មយំ ស្វាតនាយ សត្ថារំ និមន្តេមា''តិ ព្រាហ្មណំ វទន្តិ។ ព្រាហ្មណោ បុនទិវសេ អត្តនោ គេហតោ ភត្តភាជនសូបេយ្យភាជនានិ អាទាយ សត្ថុ និសិទនដ្ឋានំ គច្ឆតិ។ អញ្ញត្ថ បន និមន្តេនេ អសតិ សត្ថា ព្រាហ្មណស្សេវ គេហេ ភត្តកិច្ចំ ករោតិ។ តេ ឧភោបិ អត្តនោ ເທយ្យធម្មំ និច្ចកាលំ តថាគតស្ស ເທន្តា ធម្មកថំ សុណន្តា អនាគាមិផលំ បាបុណឹសុ។

ភិក្ខូ ឆម្មសភាយំ ກາຖໍ ສມຸຍຸຖາເປສຸំ, ''ອາວຸໂສ, ພຸຣາຫຸມໂຕ 'ຕຖາຄຕສຸສ ສຸທຸໂຂທໂນ ປີຕາ, ມຫາມາຍາ ມາຕາ'ຕິ ຊານາ ຕິ, ຊານນຸໂຕວ ສຫຸឆີ ພຸຣາຫຸມຕິຍາ ຕຖາຄຕໍ 'ອມຸຫາກໍ ປຸຕຸໂຕ'ຕິ ວທຕິ, ສຕຸຖາປີ ຕເຖວ ອធិວາເສຕີ។ ກឹ ນុ ໂខ ការຓ''ນຸ ຕິ? ສຕຸຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕຸວາ, ''ភិក្ខវេ, ອຸໂភປີ ເຕ ອຕຸຕໂນ ປຸຕຸຕເមວ ປຸຕຸໂຕຕິ ວທນຸຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕំ ອາຫຣີ។

ອຕີເຕ, ភិក្ខវេ, ອຍំ ພຸຣາຫຸມໂຕ ນិຣນຸຕຣំ ປຄຸຈ ຊາຕິສຕານិ ມຍຸຫំ ປີຕາ ອໂហសិ, ປຄຸຈ ຊາຕິສຕານិ ຈູລຸອປີຕາ, ປຄຸຈ ຊາ ຕິສຕານិ ມຫາປີຕາ។ ສາປີ ເມ ພຸຣາຫຸມຕີ ນិຣນຸຕຣເມວ ປຄຸຈ ຊາຕິສຕານិ ມາຕາ ອໂហសិ, ປຄຸຈ ຊາຕິສຕານិ ຈູລຸອມາຕາ, ປຄຸຈ ຊາຕິສຕານិ ມຫາມາຕາ។ ເອວាហំ ທិຍឌຸឍຊາຕິສຫສុສំ ພຸຣາຫຸມຕສຸສ ຫតុເຖ ສំວឌຸເឍ, ທិຍឌຸឍຊາຕິສຫສុສំ ພຸຣາຫຸມຕິຍາ ຫຕຸເຖຕິ ຕີຕີ ຊາຕິສຫສຸສານិ ເຕສំ ປຸຕຸຕភាວំ ທសុເສຕຸວາ ອិມາ ຄາຖາ ອភាសិ –

''ຍສຸມឹ ມໂນ ນិວិសຕິ, ຈិຕຸຕຄຸຈាປີ ປសីទຕិ;

ອທិឌຸឋປុພຸພເກ ໂປເສ, ກາມំ ຕសុມិມុປີ ວិសុສເស។ (ຊາ។ ១។១។ឆ្ម);

''ປុພຸເພວ ສນຸນិວາເສນ, ປຈຸຈុປຸປນຸນທិເຕນ វា;

ເອວំ ຕំ ຊາຍເຕ ເປມំ, ອុປຸປលំວ ຍໂທທເກ''ຕិ។ (ຊາ។ ១។៨។១៣៨);

ສຕຸຖາ ເຕມាសເមວ ຕំ ກុលំ ນិសុសາຍ វិហាសិ។ ເຕ ອុໂភປີ ອຣຫຕຸຕំ ສຈຸឆិກຕຸວາ ປຣិນិພຸພាយឹសុ។ ອຖ ເນសំ ມຫາສກຸការំ ກຕຸ ວາ ອុໂភປີ ເອກກូຍាຄາຣເມວ ອាໂຣເປຕຸວາ ນិຫរឹសុ។ ສຕຸຖាປີ ປຄຸຈសຕភិក្ខុປរិວាໂຣ ເຕហិ ສຫຸឆីເយវ ອាលុອាហនំ ອគមា សិ។ ''ພុທុឆានំ ກិຣ ມາຕາປີຕໂຣ''ຕិ ມហាឆໂນ ນិກຸខមិ។ ສຕຸຖាປີ ອាលុອາຫនសមិເປ ເອກំ សាលំ ປວិសិຕຸວາ ອឆុឝាសិ។ ມនុសុ សា ສຕຸຖារំ វនຸທិຕຸວາ ເອກមនຸເຕ ឋຕຸວາ, ''ភនុເຕ, 'ມາຕາປີຕໂຣ ໂວ ກាលກតា'ຕិ មា ຈិនຸຕយិຕຸຖា''ຕិ ສຕຸຖាຣາ ສຫຸឆី ປຜិសនຸຖារំ ກໂຣនុຕិ។ ສຕຸຖາ ເຕ ''មា ເອວំ ອວຈຸຕុຖា''ຕិ ອປុປຜិກុឌីປិຕຸວາ ປរិសាយ ອាសយំ ໂອໂលເກຕຸວາ ຕໆខណានុរូបំ ឆមຸមំ ເທເສនុໂຕ –

''ອປុປំ វត ຊີວិຕំ ອិទំ,

ໂອຣំ វសុសសតាປີ ມិយុយຕិ;

ໂຍ ເຈປີ ອតិຈຸຈ ຊີວຕិ,

ອຖ ໂស ឆរសាປີ ມិយុយຕិ''ຕិ។ (សុ។ និ។ ៨១០; មហានិ។ ៣៧) –

ອិទំ ឆរាសុຕຸຕំ ກເຖសិ។ ເທសนາວសានេ ຈຕុរាសីតិយា ປាណសហសុសានំ ឆមុមាភិសមໂយ ອໂហសិ។ ភិក្ខូ ພុຣາຫຸមណសុສ ຈ ພុຣາຫຸມຕិຍາ ຈ ປរិនិພុພុຕភាວំ ອឆាននុຕា, ''ភនុເຕ, ເຕសំ ໂກ ອភិសមុປរាໂຍ''ຕិ ປុຈុឆឹសុ។ ສຕຸຖា, ''ភិក្ខវេ, ເອວរូປានំ ອເសខមុនិនំ ອភិសមុປរាໂຍ ນាម ນតុຖិ។ ເອວរូປា ហិ ອຈុຈុតំ ອមតំ មហានិពុពាននេវ ປាປុណនុຕិ''ຕិ វតុវា ອិមំ គាថមាហ –

៨៨៥។

''ອហិំសកា ເຍ ມុនໂយ, និចុចំ ກາເຍន សំវុតា;

ເຕ ຍនុຕិ ອຈຸຈុຕំ ឋានំ, យតុថ គនុតុវា ន សោចរេ''ຕិ។

ຕຕ຺ຖ ມຸນໂຍຕິ ໂມເນຍ຺ຍປ຺ຜິປ຺ທາຍ ມຄ຺ຄຜລປ຺ຕ຺ຕາ ອເສຂມຸນໂຍ. ກາເຍນາຕິ ເທສນາມຕ຺ຕເມເວຕໍ, ຕີຫິປິ ທ຺ວາເຣຫິ ສຸສໍວຸ ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຈ຺ຈຸຕນ຺ຕິ ສສ຺ສຕໍ. ຄານ຺ຕິ ອກຸປ຺ປ຺ຜ຺ຄານໍ ຊຸວຜ຺ຄານໍ. ຍຕ຺ຖາຕິ ຍສ຺ມິ ນິພ຺ພາເນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ ໂສຈເຣ ນ ໂສຈນ຺ຕິ ນ ວິຫລ຺ລນ຺ຕິ, ຕໍ ຄານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕີ.

ພຸທ຺ຆປິຕຸພ຺ຣາຫ຺ມຓາວຕ຺ຖຸ ປຎ຺ຈມໍ.

໖. ປຸຕ຺ຓທາສີວຕ຺ຖຸ

ສທາ ຊາຄຣມານານ຺ຕິ ອິມໍ ຆມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ຄິຊ຺ຊກູເຜ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຸຕ຺ຓໍ ນາມ ຣາຊຄຫເສຜ຺ຖິໂນ ທາສິ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ຕສ຺ສາ ກິຣ ເອກທິວສໍ ໂກຜ຺ຜນຕ຺ຖາຍ ພຫຸວີຫີ ອທໍສຸ. ສາ ຣຕ຺ຕິມ຺ປິ ທີປໍ ຊາເລຕ຺ວາ ວີຫີ ໂກຜ຺ເຜນ຺ຕີ ວິສ຺ສມນຕ຺ຖາຍ ເສທຕິນ຺ເຕນ ຄຕ຺ເຕນ ພຫິວາເຕ ອຜ຺ຄາສິ. ຕສ຺ມິ ສມເຍ ທພ຺ໂພ ມລ຺ລປຸຕ຺ໂຕ ກິກ຺ຂູນໍ ເສນາສນປຎ຺ຎາປໂກ ອໂຫສິ. ໂສ ຆມ຺ມສ຺ສວນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ເສນາສນໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕານໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອງ຺ຄຸລິ ຊາເລຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ປຸຣໂຕ ມຄ຺ຄເທສນຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ກິກ຺ຂູນໍ ອາໂລກໍ ນິມ຺ມິນິ. ປຸຕ຺ຓາ ເຕນາໂລເກນ ປພ຺ພເຕ ວິຈຣນ຺ເຕ ກິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ "ອຫໍ ຕາວ ອຕ຺ຕໂນ ທຸກ຺ເຂນ ອຸປທ຺ທຸຕາ ອິມາຍປິ ເວລາຍ ນິທ຺ທໍ ນ ອຸເປມິ, ກທ຺ທນ຺ຕາ ກິ ກາຣຓາ ນ ນິທ຺ທາຍນ຺ຕີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ "ອທ຺ຆາ ກສ຺ສຈິ ກິກ຺ຂຸໂນ ອຜາສຸກໍ ວາ ກວິສ຺ສຕິ, ທີຆຊາຕິເກນ ວາ ອຸປທ຺ທໂວ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ສຎ຺ຎໍ ກຕ຺ວາ ປາໂຕວ ກຸຕ຺ຑກໍ ອາທາຍ ອຸທເກນ ເຕມເຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖຕເລ ປູວໍ ກຕ຺ວາ ອງ຺ຄາເຣສຸ ປຈິຕ຺ວາ ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄ ກຕ຺ວາ ຕິຕ຺ຖມຄ຺ເຄ ຂາທິສ຺ສາມີຕິ ຆຜໍ ອາທາຍ ຕິຕ຺ຖາກິມຸຂີ ປາຍາສິ. ສຕ຺ຖາປິ ຄາມໍ ປິຕ຺ຑາຍ ປວິສິຕຸໍ ຕເມວ ມຄ຺ຄໍ ປຜິປ຺ຊຊິ.

ສາ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – "ອຎ຺ເຎສຸ ທິວເສສຸ ສຕ຺ຖຣິ ທິຜ຺ເຖປິ ມມ ເທຍ຺ຍຆມ຺ໂມ ນ ໂຫຕິ, ເທຍ຺ຍຆມ຺ເມ ສຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ນ ປສ຺ສາມິ, ອິທານິ ເມ ເທຍ຺ຍຆມ຺ໂມ ຈ ອຕ຺ຖິ, ສຕ຺ຖາ ຈ ສມ຺ມຸຂີກູໂຕ. ສເຈ ລູຂໍ ວາ ປຓີຕໍ ວາຕິ ອຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຄຓ຺ເຫຍ຺ຍ, ທເທຍ຺ຍາຫໍ ອິມໍ ປູວ"ນ຺ຕິ ຆຜໍ ເອກມນ຺ເຕ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, "ກນ຺ເຕ , ອິມໍ ລູຂໍ ທານໍ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕາ ມມ ສງ຺ຄຫໍ ກໂຣຖາ"ຕິ ອາຫ. ສຕ຺ຖາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເຕນ ນີຫຣິຕ຺ວາ ທິນ຺ນໍ ມຫາຣາຊທຕ຺ຕິຍໍ ປຕ຺ຕໍ ອຸປນາເມຕ຺ວາ ປູວໍ ຄຕ຺ຫີ. ປຸຕ຺ຓາປິ ຕໍ ສຕ຺ຖຸ ປຕ຺ເຕ ປຕິຜ຺ຖເປຕ຺ວາວ ປຎ຺ຈປຕິຜ຺ຖິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, "ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ທິຜ຺ຖຆມ຺ໂມ ເຍວ ເມ ສມິຊ຺ຊຕູ"ຕິ ອາຫ. ສຕ຺ຖາ "ເອວໍ ໂຫຕູ"ຕິ ຖິຕໂກວ ອນຸໂມທນໍ ອກາສິ.

ປຸຕ຺ຓາປິ ຈິນ຺ເຕສິ – "ກິຎ຺ຈາປິ ເມ ສຕ຺ຖາ ສງ຺ຄຫໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ປູວໍ ຄຕ຺ຫີ, ນ ປນິທໍ ຂາທິສ຺ສຕິ. ອທ຺ຆາ ປຸຣໂຕ ກາກສ຺ສ ວາ ສຸນຂສ຺ສ ວາ ທຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ວາ ຣາຊປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວາ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຓີຕໂກຊນໍ ກຸຎ຺ຊິສ຺ສຕີ"ຕິ. ສຕ຺ຖາປິ "ກິ ນຸ ໂຂ ເອສາ ຈິນ຺ເຕສີ"ຕິ ຕສ຺ສາ ຈິຕ຺ຕາຈາຣໍ ຎຕ຺ວາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ນິສີທນາການໍ ທສ຺ເສສິ. ເຖໂຣ ຈີວຣໍ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ອທາສິ. ສຕ຺ຖາ ພຫິນຄເຣເຍວ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ອກາສິ. ເທວຕາ ສກລຈກ຺ກວາລຸອຄພ຺ເກ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ອຸປກປ຺ປນກໍ ໂອຊໍ ມຆຸປຜລໍ ວິຍ ປີລຸເອຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປກ຺ຂິປິສຸ. ປຸຕ຺ຓາ ຈ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ອຜ຺ຄາສິ. ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ເຖໂຣ ອຸທກໍ ອທາສິ. ສຕ຺ຖາ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ປຸຕ຺ຓໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ "ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ປຸຕ຺ເຓ ມມ ສາວເກ ປຣິກາສີ"ຕິ ອາຫ. ນ ປຣິກາສາມິ, ກນ຺ເຕຕີ. ອຖ ຕຍາ ມມ ສາວເກ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ກິ ກຖິຕນ຺ຕີ? "ອຫໍ ຕາວ ອິມິນາ ທຸກ຺ຂຸປທ຺ທເວນ ນິທ຺ທໍ ນ ອຸເປມິ, ກທ຺ທນ຺ຕາ ກິມຕ຺ຖໍ ນິທ຺ທໍ ນ ອຸເປນ຺ຕິ, ອທ຺ຆາ ກສ຺ສຈິ ອຜາສຸກໍ ວາ ກວິສ຺ສຕິ, ທີຆຊາຕິເກນ ວາ ອຸປທ຺ທໂວ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ເອຕ຺ຕກໍ ມຍາ, ກນ຺ເຕ, ຈິນ຺ຕິຕນ຺ຕີ. ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ "ປຸຕ຺ເຓ ຕ຺ວໍ ນ ຕາວ ທຸກ຺ຂຸປທ຺ທເວນ ນິທ຺ທາຍສິ, ມມ ສາວກາ ສທາ ຊາຄຣິຍມນຸຍຸຕ຺ຕຕາຍ ນ ນິທ຺ທາຍນ຺ຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໔໖.

‘‘ສທາ ຊາຄຣມານານໍ, ອໂຫຣຕຸຕານຸສິກຸຂິນໍ;

ນິພຸພານໍ ອທິມຸຕຸຕານໍ, ອຕຸຖໍ ຄຈຸຉນຸຕິ ອາສວາ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ອໂຫຣຕຸຕານຸສິກຸຂິນນຸຕິ ທິວາ ຈ ຣຕຸຕິຍຸຈ ຕິສຸໂສ ສິກຸຂາ ສິກຸຂມານານໍ។ ນິພຸພານໍ ອທິມຸຕຸຕານນຸຕິ ນິພຸພານຊຸຊາສຍານໍ។ ອຕຸຖໍ ຄຈຸຉນຸຕີຕິ ເອວຣູປານໍ ສພຸເພປິ ອາສວາ ອຕຸຖໍ ວິນາສໍ ນຕຸຖິກາວໍ ຄຈຸຉນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ຍຖາກິຕາ ປຸຕຸຕາ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຏຸຖຫິ, ສມຸປຕຸຕປຣິສາຍປິ ສາຕຸຖິກາ ທມຸມເທສນາ ອໂຫສີຕິ។

ສຕຸຖາ ກຸຕຸໜກອງຄາຣປູເວນ ກຕຸຕກິຈຸຈໍ ກຕຸວາ ວິຫາຣໍ ອຄມາສີ។ ກິກຸຂູ ທມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏຸຖາເປສຸໍ ‘‘ທຸກຸກຣໍ , ອາວຸໂສ, ສມຸມາສມຸພຸທຸເທນ ກຕໍ ປຸຕຸຕາຍ ທິນຸເນນ ກຸຕຸໜກອງຄາຣປູເວນ ກຕຸຕກິຈຸຈໍ ກໂຣນຸເຕນາ’’ຕິ។ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພປິ ມຍາ ອິມາຍ ທິນຸນກຸຕຸໜກໍ ປຣິກຸຕຸຕເມວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕຸວາ –

‘‘ກຸຕຸວາ ຕິຓປຣິໝາສໍ, ກຸຕຸວາ ອາຈາມກຸຕຸໜກໍ;

ເອຕໍ ເຕ ໂກຊນໍ ອາສິ, ກສຸມາ ທານິ ນ ກຸຍຸຊສີ។

‘‘ຍຕຸຖ ໂປສໍ ນ ຊານນຸຕິ, ຊາຕິຍາ ວິນເຍນ ວາ;

ພຫຸໍ ຕຕຸຖ ມຫາພຸຣຫຸເມ, ອປິ ອາຈາມກຸຕຸໜກໍ។

‘‘ຕຸວຍຸຈ ໂຂ ມໍ ປຊານາສິ, ຍາທິສາຍໍ ຫຍຸຕຸຕໂມ;

ຊານນຸໂຕ ຊານມາຄມຸມ, ນ ເຕ ກກຸຂາມິ ກຸຕຸໜກ’’ນຸຕິ។ (ຊາ។ ໑។໓។໑໐-໑໘) –

ອິມໍ ກຸຕຸໜກສິນຸທວໂປຕກຊາຕກໍ ວິຕຸຖາເຣຕຸວາ ກເຖສີ។

ປຸຕຸຕທາສີວຕຸຖຸ ຉຏຸຖໍ។

໗។ ອຕຸເລົາປາສກວຕຸຖຸ

ໂປຣາຓເມຕນຸຕິ ອິມໍ ທມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອຕຸລໍ ນາມ ອຸປາສກໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។

ໂສ ຫິ ສາວຕຸຖິວາສີ ອຸປາສໂກ ປຍຸຈສເຕົາປາສກປຣິວາໂຣ ເອກທິວສໍ ເຕ ອຸປາສເກ ອາທາຍ ທມຸມສຸສວນຕຸຖາຍ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ເຣວຕຕຸເຖຣສຸສ ສນຸຕິເກ ທມຸມໍ ໂສຕຸກາໂມ ຫຸຕຸວາ ເຣວຕຕຸເຖຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ນິສີທີ។ ໂສ ປນາຍສຸມາ ປຏິສລຸລານາຣາໂມ ສີໂຫ ວິຍ ເອກຈາໂຣ, ຕສຸມາ ເຕນ ສທຸທີ ນ ກິຍຸຈິ ກເຖສີ។ ໂສ ‘‘ອຍໍ ເຖໂຣ ນ ກິຍຸຈິ ກເຖສີ’’ຕິ ກຸທຸໂຜ ອຸຏຸຖາຍ ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ຖິໂຕ ເຖເຣນ ‘‘ເກນຕຸເຖນ ອາຄຕຕຸຖາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ອຫໍ, ກນຸເຕ, ອິເມ ອຸປາສເກ ອາທາຍ ທມຸມສຸສວນຕຸຖາຍ ເຣວຕຕຸເຖຣໍ ອຸປສງກມິໍ, ຕສຸສ ເມ ເຖໂຣ ນ ກິຍຸຈິ ກເຖສີ, ສຸວາຫໍ ຕສຸສ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ອິທາຄໂຕ, ທມຸມໍ ເມ ກເຖຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ອຖ ເຖໂຣ ‘‘ເຕນ ຫິ ອຸປາສກາ ນິສີທຖາ’’ຕິ ວຕຸວາ ພຫຸກໍ ກຕຸວາ ອກິທມຸມກຖໍ ກເຖສີ។ ອຸປາສໂກປິ ‘‘ອກິທມຸມກຖາ ນາມ ອຕິສຕຸຫາ, ເຖໂຣ ພຫຸໍ ອກິທມຸມເມວ ກເຖສີ, ອມຸຫາກໍ ອິມິນາ ໂກ ອຕຸໂຖ’’ຕິ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ປຣິສໍ ອາທາຍ ອານນຸທຕຸເຖຣສຸສ ສນຸຕິກໍ ອຄມາສີ។

ເຖເຣນາປີ ‘‘ກີ ອຸປາສກາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ, ‘‘ກນຸເຕ, ມຍໍ ສມຸມສຸສວນຕຸຖາຍ ເຣວຕຕຸເຖຣໍ ອຸປສງກມິມຸຫາ, ຕສຸສ ສນຸຕິເກ ອາລາປສລຸລາປມຕຸຕມຸປີ ອລກິຕຸວາ ກຸທຸສາ ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣສຸສ ສນຸຕິກໍ ອຄມິມຸຫາ, ໂສປີ ໂນ ອຕິສຕຸທໍ ພຫຸໍ ອກິສມຸມເນວ ກເຖສິ, ‘ອິມິນາ ອມຸຫາກໍ ໂກ ອຕຸໂຖ’ຕິ ເອຕສຸສາປີ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ອິສາຄມິມຸຫາ, ກເຖຫີ ໂນ, ກນຸເຕ, ສມຸມກຖ’’ນຸຕິ។ ເຕນ ຫີ ນິສີທິຕຸວາ ສຸຕາຖາຕິ ເຖໂຣ ເຕສໍ ສຸວິລຸເລຍຸຍໍ ກຕຸວາ ອປຸປກເມວ ສມຸມໍ ກເຖສິ។ ເຕ ເຖຣສຸສປີ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທິສຸ, ອຖ ເນ ສຕຸຖາ ອາຫ – ‘‘ກສຸມາ ອຸປາສກາ ອາຄຕຕຸຖາ’’ຕິ? ‘‘ສມຸມສຸສວນາຍ, ກນຸເຕ’’ຕິ។ ‘‘ສຸໂຕ ປນ ໂວ ສມຸໂມ’’ຕິ? ‘‘ກນຸເຕ, ມຍໍ ອາທິໂຕ ເຣວຕຕຸເຖຣໍ ອຸປສງກມິມຸຫາ, ໂສ ອມຸເຫຫິ ສທຸສິ ນ ກິລຸຈິ ກເຖສິ, ຕສຸສ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣໍ ອຸປສງກມິມຸຫາ, ເຕນ ໂນ ພຫຸ ອກິສມຸໂມ ກຖິໂຕ, ຕໍ ອສລຸລກຸເຂຕຸວາ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ອານນຸທຕຸເຖຣໍ ອຸປສງກມິມຸຫາ, ເຕນ ໂນ ອປຸປມຕຸຕໂກວ ສມຸໂມ ກຖິໂຕ, ຕສຸສປີ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ອິສາຄຕມຸຫາ’’ຕິ។

ສຕຸຖາ ຕສຸສ ກຖໍ ສຸຕຸວາ, ‘‘ອຕຸລ, ໂປຣາຓໂຕ ປຸຍຸຖາຍ ອາຈິຕຸຓເມເວຕໍ, ຕຸຕຸທີກູຕມຸປີ ພຫຸກາຖມຸປີ ມນຸທກາຖມຸປີ ຄຣຫນຸຕິເຍວ។ ເອກນຸຕໍ ຄຣຫິຕພຸໂພເຍວ ວາ ຫິ ປສໍສິຕພຸໂພເຍວ ວາ ນຕຸຖິ ។ ຣາຊາໂນປີ ເອກຈຸເຈ ນິນຸທນຸຕິ, ເອກຈຸເຈ ປສໍສນຸຕິ។ ມຫາປຖວິມຸປີ ຈນຸທິມສູຣິເຍປີ ອາກາສາທໂຍປີ ຈຕຸປຣິສມຊຸເຊ ນິສີທິຕຸວາ ສມຸມໍ ກເຖນຸຕມຸປີ ສມຸມາສມຸພຸທຸສໍ ເອກຈຸເຈ ຄຣຫນຸຕິ, ເອກຈຸເຈ ປສໍສນຸຕິ។ ອນຸສພາລານລຸຫິ ນິນຸທາ ວາ ປສໍສາ ວາ ອປຸປມາຓາ, ປຓຸທິເຕນ ປນ ເມສາວິນາ ນິນຸທິໂຕ ນິນຸທິໂຕ ນາມ, ປສໍສິໂຕ ຈ ປສໍສິໂຕ ນາມ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໒໒໗។

‘‘ໂປຣາຓເມຕໍ ອຕຸລ, ເນຕໍ ອຊຸຊຕນາມິວ;

ນິນຸທນຸຕິ ຕຸຕຸທີມາສີນໍ, ນິນຸທນຸຕິ ພຫຸກາຓິນໍ;

ມິຕກາຓິມຸປີ ນິນຸທນຸຕິ, ນຕຸຖິ ໂລເກ ອນິນຸທິໂຕ។

໒໒໘។

‘‘ນ ຈາຫຸ ນ ຈ ກວິສຸສຕິ, ນ ເຈຕຣຫີ ວິຊຸຊຕິ;

ເອກນຸຕໍ ນິນຸທິໂຕ ໂປໂສ, ເອກນຸຕໍ ວາ ປສໍສິໂຕ។

໒໒໙។

‘‘ຍໍ ເຈ ວິລຸລູ ປສໍສນຸຕິ, ອນຸວິຈຸຈ ສຸເວ ສຸເວ;

ອຈຸຊິທຸທວຸຕຸຕິ ເມສາວິ, ປລຸຍາສີລສມາຫິຕໍ។

໒໓໐។

‘‘ນິກຸຂໍ ຊມຸໂພນທສຸເສວ, ໂກ ຕໍ ນິນຸທິຕຸມຣຫຕິ;

ເທວາປີ ນໍ ປສໍສນຸຕິ, ພຸຣຫຸມຸນາປີ ປສໍສິໂຕ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ໂປຣາຓເມຕນຸຕິ ປຸຣາຓກໍ ເອຕໍ។ ອຕຸລາຕິ ຕໍ ອຸປາສກໍ ນາເມນ ອາລປຕິ។ ເນຕໍ ອຊຸຊຕນາມິວາຕິ ອິທໍ ນິນຸທນໍ ວາ ປສໍສນໍ ວາ ອຊຸຊຕນໍ ອສຸນາ ອຸປຸປນຸນໍ ວິຍ ນ ໂຫຕິ។ ຕຸຕຸທີມາສີນນຸຕິ ກີ ເອໂສ ມູໂຄ ວິຍ ພທິໂຣ ວິຍ ກິລຸຈິ ອຊານນຸໂຕ ວິຍ

ຕຸຕຸທີ ທຸຕຸວາ ນີສີນຸໂນຕີ ນີນຸທນຸຕີ។ ພທຸກາຕີນນຸຕີ ກີ ເອສ ວາຕາຫຕຕາລປຕຸຕໍ ວິຍ ຕຜຕຜາຍຕີ, ອີມສຸສ ກຖາປຣິຍນຸໂຕເຍວ ນຕຸຖິຕີ ນີນຸທນຸຕີ។ ມິຕກາຕີນຸປີຕີ ກີ ເອສ ສຸວຕຸຕາທີຣລຸລໍ ວິຍ ອຕຸຕໂນ ວຈນໍ ມລຸລມາໂນ ເອກໍ ວາ ທຸເວ ວາ ວຕຸວາ ຕຸຕຸທີ ອໂຫສີຕີ ນີນຸທນຸຕີ។ ເອວໍ ສພຸພຖາປີ ອີມສຸມີ ໂລເກ ອນີນຸທີໂຕ ນາມ ນຕຸຖິຕີ ອຕຸໂຖ។ ນ ຈາຫູຕີ ອຕີເຕປີ ນາໂຫສີ, ອນາຄເຕປີ ນ ກວິສຸສຕີ។

ຍໍ ເຈ ວິລຸລູຕີ ພາລານໍ ນີນຸທາ ວາ ປສໍສາ ວາ ອປຸປມາຕາ, ຍໍ ປນ ປຕຸທີຕາ ທີວເສ ທີວເສ ອນຸວິຈຸຈ ນີນຸທກາຣຕໍ ວາ ປສໍສກາຣຕໍ ວາ ຊານິຕຸວາ ປສໍສນຸຕີ, ອຈຸລີທຸທາຍ ວາ ສິກຸຂາຍ ອຈຸລີທຸທາຍ ວາ ຊີວິຕວຸຕຸຕິຍາ ສມນຸນາຄຕຕຸຕາ ອຈຸລີທຸທວຸຕຸຕີ ຊ ມຸໂມຊປລຸລາຍ ສມນຸນາຄຕຕຸຕາ ເມຊາວີ ໂລກີຍໂລກຸຕຸຕຣປລຸລາຍ ເຈວ ຈຕຸປາຣິສຸທຸຊີສີເລນ ຈ ສມນຸນາຄຕຕຸຕາ ປລຸລາສີລສມາຫິຕໍ ປສໍສນຸຕີ, ຕໍ ສຸວຕຸຕາໂທສວິຣຫິຕໍ ພຜຸຜນມຊຊນກຸຂໍ ຊມຸໂພນທນິກຸຂໍ ວິຍ ໂກ ນີນຸທິຕຸມ ຣຫຕີຕີ ອຕຸໂຖ។ ເທວາປີຕີ ເທວຕາປີ ປຕຸທີຕມນຸສຸສາປີ ຕໍ ກິກຸຂຸ ອຸປຜຸຖາຍ ໂຖເມນຸຕີ ປສໍສນຸຕີ។ ພຸຣຫຸມຸນາປີຕີ ນ ເກວລໍ ເທວມນຸສຸເສທີ, ທສສຫສຸສຈກຸກວາລຸເອ ມຫາພຸຣຫຸມຸນາປີ ເອສ ປສໍສີໂຕເຍວາຕີ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ປລຸຈສຕາປີ ອຸປາສກາ ໂສຕາປຕຸຕີຜເລ ປຕີຜຸຖຫີສູຕີ។

ອຕຸເລົາປາສກວຕຸຖຸ ສຕຸຕມໍ។

໘។ ລພຸພຄຸຄີຍວຕຸຖຸ

ກາຍປຸປໂກປນຸຕີ ອີມໍ ຊມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວຸເນ ວິຫຣນຸໂຕ ລພຸພຄຸຄີເຍ ກິກຸຂູ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។

ເອກທີວສລຸທີ ສຕຸຖາ ເວລຸວຸເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເຕສໍ ລພຸພຄຸຄີຍານໍ ອຸໂກທີ ຫຕຸເຖທີ ຍຜຸຖິໂຍ ຄເທຕຸວາ ກຜຸຖປາທຸກາ ອາຣຸຍຸທ ປີຜຸຖິປາສາເຕ ຈງກມນຸຕານໍ ຂຜຂຜາຕິສທຸທໍ ສຸຕຸວາ, "ອານນຸທ, ກີ ສທຸໂທ ນາເມໂສ"ຕີ ປຸຈຸລີຕຸວາ "ລພຸພຄຸຄີຍານໍ ປາທຸກາ ອາຣຸຍຸທ ຈງກມນຸຕານໍ ຂຜຂຜສທຸໂທ"ຕີ ສຸຕຸວາ ສິກຸຂາປທໍ ປລຸລາເປຕຸວາ "ກິກຸຂຸນາ ນາມ ກາຍາທີນີ ຣກຸຂິຕຸໍ ວຜຸຜຕີ"ຕີ ວຕຸວາ ຊມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອີມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໔໓໑។

"ກາຍປຸປໂກປໍ ຣກຸເຂຍຸຍ, ກາເຍນ ສໍວຸໂຕ ສິຍາ;

ກາຍທຸຈຸຈຣິຕໍ ຫິຕຸວາ, ກາເຍນ ສຸຈຣິຕໍ ຈເຣ។

໔໓໔។

"ວຈີປໂກປໍ ຣກຸເຂຍຸຍ, ວາຈາຍ ສໍວຸໂຕ ສິຍາ;

ວຈີທຸຈຸຈຣິຕໍ ຫິຕຸວາ, ວາຈາຍ ສຸຈຣິຕໍ ຈເຣ។

໔໓໓។

"ມໂນປໂກປໍ ຣກຸເຂຍຸຍ, ມນສາ ສໍວຸໂຕ ສິຍາ;

ມໂນທຸຈຸຈຣິຕໍ ຫິຕຸວາ, ມນສາ ສຸຈຣິຕໍ ຈເຣ។

໒໓໔ຯ

“ກາເຍນ ສໍວຸຕາ ຘີຣາ, ອໂຖ ວາຈາຍ ສໍວຸຕາ;

ມນສາ ສໍວຸຕາ ຘີຣາ, ເຕ ເວ ສຸປຣິສໍວຸຕາ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ກາຍປ຺ປໂກປນ຺ຕິ ຕິວິຘໍ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕໍ ຣກ຺ເຂຍ຺ຍຯ ກາເຍນ ສໍວຸໂຕຕິ ກາຍທ຺ວາເຣ ທຸຈ຺ຈຣິຕປເວສໍ ນິວາເຣຕ຺ວາ ສໍວຸໂຕ ປິຫິຕທ຺ວາໂຣ ສິຍາຯ ຍສ຺ມາ ປນ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕໍ ຫິຕ຺ວາ ກາຍສຸຈຣິຕໍ ຈຣນ຺ໂຕ ອຸຠຍມ຺ເປຕໍ ກໂຣຕິ, ຕສ຺ມາ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕໍ ຫິຕ຺ວາ, ກາເຍນ ສຸຈຣິຕໍ ຈເຣຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອນນ຺ຕຣຄາຖາສຸປິ ເອເສວ ນໂຍຯ ກາເຍນ ສໍວຸຕາ ຘີຣາຕິ ເຍ ປຓ຺ຑິຕາ ປາຓາຕິປາຕາທີນິ ອກໂຣນ຺ຕາ ກາເຍນ, ມຸສາວາທາທີນິ ອກໂຣນ຺ຕາ ວາຈາຍ, ອຠິຊ຺ຌາທີນິ ອສມຸຏ຺ຐາເປນ຺ຕາ ມນສາ ສໍວຸຕາ, ເຕ ອິຘ ໂລກສ຺ມິໍ ສຸສໍວຸຕາ ສຸຣກ຺ຂິຕາ ສຸໂຄປິຕາ ສຸປິຫິຕທ຺ວາຣາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິຯ

ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍວຕ຺ຖຸ ອຏ຺ຐມໍຯ

ໂກຘວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ສຕ຺ຕຣສໂມ ວຄ຺ໂຄຯ

໑໘. ມລວຄ຺ໂຄ

໑. ໂຄຆາຕກປຸຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ

ປຓ຺ຑຸປລາໂສວທານິສີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ໂຄຆາຕກປຸຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສີ.

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິເຣໂກ ໂຄຆາຕໂກ ຄາໂວ ວຘິຕ຺ວາ ວຣມໍສານິ ຄເຫຕ຺ວາ ປຈາເປຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕທາເຣຫິ ສທ຺ຘິໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ມໍສຎ຺ຈ ຂາທຕິ, ມູເລນ ຈ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປສີ. ໂສ ເອວໍ ປຎ຺ຈປຎ຺ຎາສ ວສ຺ສານິ ໂຄຆາຕກກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຘຸຣວິຫາເຣ ວິຫຣນ຺ຕສ຺ສ ສຕ຺ຖຸ ເອກທິວສມ຺ປິ ກຏຈ຺ຉຸມຕ຺ຕມ຺ປິ ຍາຄຸໍ ວາ ຠຕ຺ຕໍ ວາ ນ ອທາສີ. ໂສ ຈ ວິນາ ມໍເສນ ຠຕ຺ຕໍ ນ ຠຸຎ຺ຊຕິ. ໂສ ເອກທິວສໍ ທິວສຠາເຄ ມໍສໍ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ປຈິຕຸໍ ເອກໍ ມໍສຂຓ຺ຑໍ ຠຣິຍາຍ ທຕ຺ວາ ນ຺ຫາຍິຕຸໍ ອຄມາສີ. ອຖສ຺ສ ສຫາຍໂກ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຣິຍໍ ອາຫ – ‘‘ໂຖກໍ ເມ ວິກ຺ກິຍມໍສໍ ເທຫິ, ເຄຫໍ ເມ ປາຫຸນໂກ ອາຄໂຕ’’ຕິ. ນຕ຺ຖິ ວິກ຺ກິຍມໍສໍ, ສຫາຍໂກ ເຕ ມໍສໍ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ອິທານິ ນ຺ຫາຍິຕຸໍ ຄໂຕຕິ. ມາ ເອວໍ ກຣິ, ສເຈ ມໍສຂຓ຺ຑໍ ອຕ຺ຖິ, ເທຫີຕິ. ສຫາຍກສ຺ສ ເຕ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕມໍສໍ ຐເປຕ຺ວາ ອຎ຺ຎໍ ນຕ຺ຖີຕິ. ໂສ ‘‘ສຫາຍກສ຺ສ ເມ ອຕ຺ຖາຍ ຐປິຕມໍສໂຕ ອຎ຺ຎໍ ມໍສໍ ນຕ຺ຖິ, ໂສ ຈ ວິນາ ມໍເສນ ນ ຠຸຎ຺ຊຕິ, ນາຍໍ ທສ຺ສຕີ’’ຕິ ສາມໍເຍວ ຕໍ ມໍສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ.

ໂຄຆາຕໂກປິ ນ຺ຫຕ຺ວາ ອາຄໂຕ ຕາຍ ອຕ຺ຕໂນ ປກ຺ກປຓ຺ເຓນ ສທ຺ຘິໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ຠຕ຺ເຕ ອຸປນີເຕ ອາຫ ‘‘ກຫໍ ມໍສ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ນຕ຺ຖິ, ສາມີ’’ຕິ. ນນຸ ອຫໍ ປຈ຺ຈນຕ຺ຖາຍ ມໍສໍ ທຕ຺ວາ ຄໂຕຕິ. ຕວ ສຫາຍໂກ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ປາຫຸນໂກ ເມ ອາຄໂຕ, ວິກ຺ກິຍມໍສໍ ເທຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ມຍາ ‘‘ສຫາຍກສ຺ສ ເຕ ຐປິຕມໍສໂຕ ອຎ຺ຎໍ ມໍສໍ ນຕ຺ຖິ, ໂສ ຈ ວິນາ ມໍເສນ ນ ຠຸຎ຺ຊຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ ພລກ຺ກາເຣນ ຕໍ ມໍສໍ ສາມໍເຍວ ຄເຫຕ຺ວາ ຄໂຕຕິ. ອຫໍ ວິນາ ມໍເສນ ຠ຺ຕຕໍ ນ ຠຸຎ຺ຊາມິ, ຫຣາຫີ ນນ຺ຕິ. ກິໍ ສກ຺ກາ ກາຕຸໍ, ຠຸຎ຺ຊ, ສາມີຕິ. ໂສ ‘‘ນາຫໍ ຠຸຎ຺ຊາມີ’’ຕິ ຕໍ ຠຕ຺ຕໍ ຫຣາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖໍ ອາທາຍ ປຈ຺ຉາເຄເຫ ຐິໂຕ ໂຄໂຓ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຸເຂ ຫຕ຺ຖໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຊິວ຺ຫໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ສຕ຺ເຖນ ມູເລ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອງ຺ຄາເຣສຸ ປຈາເປຕ຺ວາ ຠຕ຺ຕມຕ຺ຖເກ ຐເປຕ຺ວາ ນິສິນ຺ໂນ ເອກໍ ຠຕ຺ຕປິຓ຺ຑໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ເອກໍ ມໍສຂຓ຺ຑໍ ມຸເຂ ຐເປສີ. ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວສ຺ສ ຊິວ຺ຫາ ຉິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຠຕ຺ຕປາຕິຍໍ ປຕິ. ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວ ກມ຺ມສຣິກ຺ຂກໍ ວິປາກໍ ລຠິ. ໂສປິ ໂຄໂຓ ວິຍ ໂລຫິຕຘາຣາຍ ມຸຂໂຕ ປຄ຺ຆຣນ຺ຕິຍາ ອນ຺ໂຕເຄຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຊຓ຺ຓຸເກຫິ ວິຈຣນ຺ໂຕ ວິຣວິ.

ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ໂຄຆາຕກສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ປິຕຣໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ສມີເປ ຐິໂຕ ໂຫຕິ. ອຖ ນໍ ມາຕາ ອາຫ – ‘‘ປສ຺ສ, ປຸຕ຺ຕ, ອິມໍ ໂຄຆາຕກໍ ເຄຫມຊ຺ເຊ ຊຓ຺ຓຸເກຫິ ວິຈຣິຕ຺ວາ ວິຣວນ຺ຕໍ, ອິທໍ ທຸກ຺ຂໍ ຕວ ມຕ຺ຖເກ ປຕິສ຺ສຕິ, ມມມ຺ປິ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ໂສຕ຺ຖີ ກໂຣນ຺ໂຕ ປລາຍສ຺ສູ’’ຕິ. ໂສ ມຣຓຠຍຕຊ຺ຊິໂຕ ມາຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປລາຍິ, ປລາຍິຕ຺ວາ ຈ ປນ ຕກ຺ກສິລໍ ອຄມາສີ. ໂຄຆາຕໂກປິ ໂຄໂຓ ວິຍ ເຄຫມຊ຺ເຊ ວິຣວນ຺ໂຕ ວິຈຣິຕ຺ວາ ກາລກໂຕ ອວີຈິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ໂຄໂຓປິ ກາລມກາສີ. ໂຄຆາຕກປຸຕ຺ໂຕປິ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓກາຣກມ຺ມໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິ. ອຖສ຺ສາຈຣິໂຍ ຄາມໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ‘‘ເອວຣູປໍ ນາມ ອລງ຺ກາຣໍ ກເຣຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ໂສປິ ຕຖາຣູປໍ ອລງ຺ກາຣໍ ອກາສີ. ອຖສ຺ສາຈຣິໂຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອລງ຺ກາຣໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊີວິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ’’ຕິ ວຍປ຺ປຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ຘີຕຣໍ ອທາສີ. ໂສ ປຸຕ຺ຕຘີຕາຫິ ວຑ຺ຒິ.

ອຖສ຺ສ ປຸຕ຺ຕາ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ອປຣຠາເຄ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຆຣາວາສໍ ສຓ຺ຐເປຕ຺ວາ ວສນ຺ຕາ ສທ຺ຘາ ປສນ຺ນາ ອເຫສຸໍ. ປິຕາປິ ເນສໍ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ກິຎ຺ຈິ ກຸສລໍ ອກຕ຺ວາວ ຊຣໍ ປາປຸຓິ. ອຖສ຺ສ ປຸຕ຺ຕາ ‘‘ປິຕາ ໂນ ມຫລ຺ລໂກ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ປິຕຸ ອຕ຺ຖາຍ ທານໍ ທສ຺ສາມາ’’ຕິ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ນິມນ຺ຕຍິໍສຸ. ເຕ ປຸນທິວເສ ອນ຺ໂຕເຄເຫ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາຫໍສຸ – ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອມ຺ເຫຫິ ອິທໍ ປິຕຸ ຊີວຠຕ຺ຕໍ ທິນ຺ນໍ, ປິຕຸ ໂນ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ຕໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ອຸປາສກ, ຕ຺ວໍ ມຫລ຺ລໂກ ປຣິປກ຺ກສຣີໂຣ ປຓ຺ຑຸປລາສສທິໂສ, ຕວ ປຣໂລກຄມນາຍ ກຸສລປາເຖຍ຺ຍໍ ນຕ຺ຖິ, ອຕ຺ຕໂນ ປຕິຏ຺ຐໍ ກໂຣຫິ, ປຓ຺ຑິໂຕ ຠວ, ມາ ພາໂລ’’ຕິ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອິມາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໔໓໘។

‘‘ປຕຸຫຸປລາໂສວ ທານີສິ,

ຍມປຸຣິສາປີ ຈ ເຕ ອຸປຝຸຄີຕາ;

ອຸຍຸໂຍຄມຸເຂ ຈ ຕິຝຸຄສິ,

ປາເຖຍຸຍມຸປີ ຈ ເຕ ນ ວິຊຸຊຕີ។

໔໓໙។

‘‘ໂສ ກໂຣຫີ ທີປມຕຸຕໂນ,

ຂິປຸປໍ ວາຍມ ປຕຸທີໂຕ ກວ;

ນິທຸຘນຸຕມໂລ ອນງຄໂຓ,

ທິພຸພໍ ອຣິຍກູມີ ອຸເປຫີສີ’’ຕີ។

ຕຕຸຖ ປຕຸຫຸປລາໂສວ ທານີສີຕີ, ອຸປາສກ, ຕຸວໍ ອິທານີ ລິຊຸຊິຕຸວາ ກູມີຍໍ ປຕິຕປຕຸຫຸປລາໂສ ວິຍ ອໂຫສີ។ ຍມປຸຣິສາຕີ ຍມທູຕາ ວຸຈຸຈນຸຕີ, ອິທໍ ປນ ມຣຕເມວ ສນຸຘາຍ ວຸຕຸຕໍ, ມຣຕໍ ເຕ ປຈຸຈຸປຝຸຄີຕນຸຕີ ອຕຸໂຖ។ ອຸຍຸໂຍຄມຸເຂຕີ ປຣີຫານີມຸເຂ, ອວຸທຸຌີມຸເຂ ຈ ຄີໂຕສີຕີ ອຕຸໂຖ។ ປາເຖຍຸຍນຸຕີ ຄມິກສຸສ ຕຕຸທຸລາທິປາເຖຍຸຍໍ ວິຍ ປຣໂລກໍ ຄຈຸຉນຸຕສຸສ ຕວ ກຸສລປາເຖຍຸຍມຸປີ ນຕຸຖີຕີ ອຕຸໂຖ។ ໂສ ກໂຣຫີຕີ ໂສ ຕຸວໍ ສມຸທຸເທ ນາວາຍ ກິນຸນາຍ ທີປສງຂາຕໍ ປຕິຝຸຄໍ ວິຍ ອຕຸຕໂນ ກຸສລປຕິຝຸຄໍ ກໂຣຫີ។ ກໂຣນຸໂຕ ຈ ຂິປຸປໍ ວາຍມ, ສີຆໍ ສີຆໍ ວີຣິຍໍ ອາຣກ, ອຕຸຕໂນ ກຸສລກມຸມປຕິຝຸຄກຣເຕນ ປຕຸທີໂຕ ກວ។ ໂຍ ທິ ມຣຕມຸຂໍ ອປຸປຕຸວາ ກາຕຸໍ ສມຕຸຖກາເລວ ກຸສລໍ ກໂຣຕີ, ເອສ ປຕຸທີໂຕ ນາມ, ຕາທີໂສ ກວ, ມາ ອນຸຘພາໂລຕີ ອຕຸໂຖ។ ທິພຸພໍ ອຣິຍກູມິນຸຕີ ເອວໍ ວີຣິຍໍ ກໂຣນຸໂຕ ຣາຄາທີນໍ ມລານໍ ນີຫຍຕາຍ ນິທຸຘນຸຕມໂລ ອງຄຕາກາເວນ ອນງຄໂຓ ນິກຸກິເລໂສ ຫຸຕຸວາ ປຌຸຈວິຘໍ ສຸທຸຘາວາສກູມີ ປາປຸຕິສຸສສີຕີ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ອຸປາສໂກ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຝຸຄຫີ, ສມຸປຕຸຕານມຸປີ ສາຕຸຖິກາ ຘມຸມເທສນາ ອໂຫສີຕີ។

ເຕ ປຸນທິວສຕຸຖາຍປີ ສຕຸຖາຣໍ ນິມນຸເຕຕຸວາ ທານໍ ທຕຸວາ ກຕກຕຸຕກິຈຈໍ ສຕຸຖາຣໍ ອນຸໂມທນກາເລ ອາຫໍສຸ – ‘‘ກນຸເຕ, ອິທມຸປີ ອມຸຫາກໍ ປີຕຸ ຂີວກຕຸຕເມວ, ອິມສຸເສວ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣຖາ’’ຕີ។ ສຕຸຖາ ຕສຸສ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນຸໂຕ ອິມາ ທຸເວ ຄາຖາ ອກາສີ –

໔໔໐។

‘‘ອຸປນີຕວໂຍ ຈ ທານີສິ,

ສມຸປຍາໂຕສີ ຍມສຸສ ສນຸຕິກໍ;

ວາໂສ ເຕ ນຕຸຖິ ອນຸຕຣາ,

ປາເຖຍ຺ຍມ຺ປີ ຈ ເຕ ນ ວິຊ຺ຊຕິ຺ฯ

໔໙໑ฯ

‘‘ໂສ ກໂຣຫິ ທີປມຕ຺ຕໂນ,

ຂິປ຺ປໍ ວາຍມ ປຓ຺ຑິໂຕ ກວ;

ນິທ຺ທນ຺ຕມໂລ ອນງ຺ຄໂຓ,

ນ ປຸນ ຊາຕິຊຣໍ ອຸເປ຺ຫິສີ’’ຕິฯ

ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ນີຕວໂຍຕິ ອຸປາຕິ ນີປາຕມຕ຺ຕໍ, ນີຕວໂຍຕິ ວິຄຕວໂຍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕວໂຍ, ຕ຺ວລ຺ຈສິ ທານິ ຕໂຍ ວເຍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ມຣຓມ຺ເຂ ຖິໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖฯ ສມ຺ປຍາໂຕສີ ຍມສ຺ສ ສນ຺ຕິກນ຺ຕິ ມຣຓມ຺ຂໍ ຄນ຺ຕ຺ໍ ສຊ຺ໂຊ ຫຸຕ຺ວາ ຖິໂຕສີຕິ ອຕ຺ໂຖฯ ວາໂສ ເຕນຕ຺ຖິ ອນ຺ຕຣາຕິ ຍຖາ ມຄ຺ຄໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ຕານິ ຕານິ ກິຈ຺ຈານິ ກໂຣນ຺ຕາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ວສນ຺ຕິ, ນ ເອວໍ ປຣໂລກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາฯ ນ ຫິ ສກ຺ກາ ປຣໂລກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕນ ‘‘ອຓິວາເສຖ ກຕິປາຫໍ, ທານໍ ຕາວ ເທມິ, ຘມ຺ມໍ ຕາວ ສຸຓາມິ’’ຕິອາທີນິ ວຕ຺ຕຸ໌ฯ ອິໂຕ ປນ ຈວິຕ຺ວາ ປຣໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕວ ໂຫຕິฯ ອິມມຕ຺ຖໍ ສນ຺ຘາເຍຕໍ ວຸຕ຺ຕໍฯ ປາເຖຍ຺ຍນ຺ຕິ ອິທໍ ກິລ຺ຈາປີ ເຫຍ຺ຄາ ວຸຕ຺ຕເມວ, ອຸປາສກສ຺ສ ປນ ປຸນປ຺ປຸນໍ ທລ຺ຫີກຣຓຕ຺ຖໍ ອິຘາປີ ສຕ຺ຖາຣາ ກຖິຕໍฯ ຊາຕິຊຣນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ພ຺ຍາຘິມຣຓານິປີ ຄຫິຕາເນວ ໂຫນ຺ຕິฯ ເຫຍ຺ຖິມຄາຖາຫິ ຈ ອນາຄາມິມຄ຺ໂຄ ກຖິໂຕ, ອິຘ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ໂຄ ກຖິໂຕฯ ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ຍຖາ ນາມ ຣລ຺ລາ ອຕ຺ຕໂນ ມຸຂປ຺ມາເຓນ ກພລຸອໍ ວຑ຺ເຍຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ນີເຕ ໂສ ກຸມາໂຣ ອຕ຺ຕໂນ ມຸຂປ຺ມາເຓເນວ ຄຕ຺ຫາຕິ, ເອວເມວ ສຕ຺ຖາຣາ ອຸປ຺ຣິມຄ຺ຄວເສນ ຘມ຺ເມ ເທສິເຕປີ ອຸປາສໂກ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍວເສນ ເຫຍ຺ຄາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ວາ ອິມິສ຺ສາ ອນຸໂມທນາຍ ອວສາເນ ອນາຄາມິຜລໍ ປຕ຺ໂຕฯ ເສສປ຺ຣິສາຍປີ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິฯ

ໂຄຆາຕກປຸຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ ປຖມໍฯ

໔ฯ ອລ຺ລຕຣພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸ

ອນຸປຸພ຺ເພນາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອລ຺ລຕຣພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິฯ

ໂສ ກິຣ ເອກທິວສໍ ປາໂຕວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູນໍ ຈີວຣປາຣຸປນຏ຺ຖາເນ ກິກ຺ຂູ ຈີວຣໍ ປາຣຸປນ຺ເຕ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອຏ຺ຖາສິฯ ຕໍ ປນ ຖານໍ ວິຣູລ຺ຫຕິຕໍ ໂຫຕິฯ ອເຖກສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ຈີວຣໍ ປາຣຸປນ຺ຕສ຺ສ ຈີວຣກຕ຺ໂຓ ຕິເຓສຸ ປວຍ຺ເຜນ຺ໂຕ ອຸສ຺ສາວພິນ຺ທູຫິ ເຕມິฯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ‘‘ອິມໍ ຖານໍ ອປ຺ປຫຣິຕໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ປຸນທິວເສ ກຸທ຺ທາລໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ຖານໍ ຕຈ຺ເຉຕ຺ວາ ຂລມຕ຺ຫລສທິສໍ ອກາສິฯ ປຸນທິວເສປິ ຕໍ ຖານໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູສຸ ຈີວຣໍ ປາຣຸປນ຺ເຕສຸ ເອກສ຺ສ ຈີວຣກຕ຺ໂຓ ກູມິຍໍ ປຕິຕ຺ວາ ປໍສຸມ຺ຫິ ປວຍ຺ຍມານໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິຘ ວາລຸກໍ ໂອກິຣິຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ວາລຸກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ໂອກິຣິฯ

ອເຖກທິວສໍ ປຸເຣກຕ຺ຕໍ ຈຕ຺ໂຫ ອາຕໂປ ອໂຫສິ, ຕທາປິ ກິກ຺ຂູນໍ ຈີວຣໍ ປາຣຸປນ຺ຕານໍ ຄຕ຺ຕໂຕ ເສເທ ມຸຈ຺ຈນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິຘ ມຍາ ມຕ຺ຑປໍ ກາເຣຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ມຕ຺ຑປໍ ກາເຣສິฯ ປຸນທິວເສ ປາໂຕວ ວສ຺ສໍ ວສ຺ສິ, ວທ຺ທລິກໍ ອໂຫສິฯ ຕທາປິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ກິກ຺ຂູ ໂອໂລເກນ຺ໂຕວ ຖິໂຕ ຕິນ຺ຕຈີວເຣ ກິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ‘‘ເອຕ຺ຖ ມຍາ ສາລໍ ກາເຣຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ສາລໍ ກາເຣຕ຺ວາ ‘‘ອິທານິ ສາລມຫໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕ ຈ ພຫິ ຈ ກິກ຺ຂູ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ອນຸໂມທນຕ຺ຖາຍ ສຕ຺ຖຸ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຫໍ ກິກ຺ຂູນໍ ຈີວຣປາຣຸປນກາເລ ອິມສ຺ມິໍ ຖາເນ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຖິໂຕ ອິທລ຺ຈິທລ຺ຈ ທິສ຺ວາ ອິທລ຺ຈິທລ຺ຈ ກາເຣສິ’’ນ຺ຕິ ອາທິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເຈສິฯ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຓ຺ຑິຕາ ນາມ ຂເຓ ຂເຓ ໂຖກໍ ກຸສລໍ ກໂຣນ຺ຕາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ອຕ຺ຕໂນ ອກຸສລມລໍ ນີຫຣນ຺ຕິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໓໙.

‘‘ອນຸປຸພ຺ເພນ ເມຘາວີ, ໂຖກໍ ໂຖກໍ ຂເຓ ຂເຓ;

ກມ຺ມາໂຣ ຣຊຕສ຺ເສວ, ນິທ຺ຘເມ ມລມຕ຺ຕໂນ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອນຸປຸພ຺ເພນາຕິ ອນຸປຜິປາຜິຍາ. ເມຘາວີຕິ ຘມ຺ໂມຊປ຺ປຍາຍ ສມ຺ນ຺ນາຄໂຕ. ຂເຓ ຂເຓຕິ ໂອກາເສ ໂອກາເສ ກຸສລໍ ກໂຣນ຺ໂຕ. ກມ຺ມາໂຣ ຣຊຕສ຺ເສວາຕິ ຍຖາ ສຸວຕ຺ຕກາໂຣ ເອກວາຣເມວ ສຸວຕ຺ຕໍ ຕາເປຕ຺ວາ ໂກຜ຺ເຜຕ຺ວາ ມລໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ປີລນ຺ຘນວິກຕີ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ , ປຸນປ຺ປຸນໍ ຕາເປນ຺ໂຕ ໂກຜ຺ເຜນ຺ໂຕ ປນ ມລໍ ນີຫຣຕິ, ຕໂຕ ອເນກວິຘໍ ປີລນ຺ຘນວິກຕີ ກໂຣຕິ, ເອວເມວ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກຸສລໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ປຕ຺ຑິໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຣາຄາທິມລໍ ນິທ຺ຘເມຍ຺ຍ, ເອວໍ ນິທ຺ຘນ຺ຕມໂລ ນິກ຺ກິເລໂສວ ໂຫຕິ ຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟເລ ປຕິຜ຺ຖຕິ, ມຫາຊນສ຺ສາປີ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ອຍ຺ຍຕຣພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ.

໓. ຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອຍສາວມລນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣໍ ນາມ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ເອໂກ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປໂທ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣຕິ ປຍ຺ຍາຍິ. ໂສ ອປຣກາເຄ ຊນປທວິຫາເຣ ວສ຺ສູປຄໂຕ ອຜ຺ຖຫຕ຺ຖກໍ ຖູລສາຜກໍ ລກິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຖວສ຺ໂສ ປວາເຣຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຄິນິຍາ ຫຕ຺ເຖ ຖເປສີ. ສາ ‘‘ນ ເມ ເອໂສ ສາຜໂກ ກາຕຸ ອນຸຈ຺ຈວິໂກ’’ຕິ ຕໍ ຕິຂິຓາຍ ວາສິຍາ ຆິນ຺ທິຕ຺ວາ ຫີຣຫີຣໍ ກຕ຺ວາ ອຸທຸກ຺ຂເລ ໂກຜ຺ເຜຕ຺ວາ ປວິເສຕ຺ວາ ໂປເຖຕ຺ວາ ວຜ຺ເຜຕ຺ວາ ສຸຂຸມສຸຕ຺ຕໍ ກນ຺ຕິຕ຺ວາ ສາຜກໍ ວາຍາເປສີ. ເຖໂຣປີ ສຸຕ຺ຕຍ຺ເຈວ ສູຈິໂຍ ຈ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ຈີວຣກາຣເກ ທຫຣສາມເຓເຣ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ກຄິນິຍາ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ຕໍ ເມ ສາຜກໍ ເທຖ, ຈີວຣໍ ກາເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫ. ສາ ນວຫຕ຺ຖໍ ສາຜກໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ກນິຜ຺ຖກາຕິກສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ຖເປສີ. ໂສ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ມມ ສາຜໂກ ຖູໂລ ອຜ຺ຖຫຕ຺ໂຖ, ອຍໍ ສຸຂຸໂມ ນວຫຕ຺ໂຖ. ນາຍໍ ມມ ສາຜໂກ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເອສ, ນ ເມ ອິມິນາ ອຕ຺ໂຖ, ຕເມວ ເມ ເທຖາ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກເມວ ເອໂສ, ຄຕ຺ຫຖ ນ’’ນ຺ຕິ? ໂສ ເນວ ອິຈ຺ຆິ. ອຖສ຺ສ ອຕ຺ຕນາ ກຕກິຈ຺ຈໍ ສພ຺ພໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກເມເວສ, ຄຕ຺ຫຖ ນ’’ນ຺ຕິ ອທາສິ. ໂສ ຕໍ ອາທາຍ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈີວຣກມ຺ມໍ ປຜ຺ຖເປສີ.

ອຖສ຺ສ ກຄິນີ ຈີວຣກາຣານໍ ອຕ຺ຖາຍ ຍາຄຸກຕ຺ຕາທີນິ ສມ຺ປາເທສິ. ຈີວຣສ຺ສ ນິຜ຺ຖິຕທິວເສ ປນ ອຕິເຣກສກ຺ກາຣໍ ກາເຣສິ. ໂສ ຈີວຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຕສ຺ມີ ອຸປ຺ປນ຺ນສິເນໂຫ ‘‘ສ຺ເວ ທານິ ນໍ ປາຣຸປິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສໍຫຣິຕ຺ວາ ຈີວຣວໍເສ ຖເປຕ຺ວາ ຕໍ ຣຕ຺ຕິໍ ກຸຕ຺ຕາຫາຣໍ ຊີຣາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ມິເຍວ ຈີວເຣ ອູກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ກຄິນີປິສ຺ສ ກາລກິຣິຍໍ ສຸຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ນໍ ປາເທສຸ ປວຕ຺ຕມານາ ໂຣທິ. ກິກ຺ຂູ ຕສ຺ສ ສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ຄິລານຸປຜ຺ຖາກສ຺ສ ອກາເວນ ສງ຺ຆສ຺ເສວ ຕໍ ປາປຸຓາຕິ. ‘‘ກາເຊສ຺ສາມ ນ’’ນ຺ຕິ ຕໍ ຈີວຣໍ ນີຫຣາເປສຸໍ. ສາ ອູກາ ‘‘ອິເມ ມມ ສນ຺ຕກໍ ວິລຸມ຺ປນ຺ຕີ’’ຕິ ວິຣວນ຺ຕີ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສນ຺ຘາວິ. ສຕ຺ຖາ ຄນ຺ຘກຸຜິຍໍ ນິສິນ຺ໂນວ ທິພ຺ພາຍ ໂສຕຘາຕຸຍາ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ອານນ຺ທ, ຕິສ຺ສສ຺ສ ຈີວຣໍ ອກາເຊຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ນິກ຺ຂິປິຕຸໍ ວເທຫີ’’ຕິ ອາຫ. ເຖໂຣ ຕຖາ ກາເຣສິ. ສາປີ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕຸສິຕວິມາເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຜ຺ຖເມ ທິວເສ ຕິສ຺ສສ຺ສ ຈີວຣໍ ກາເຊຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫຖາ’’ຕິ ອາຓາເປສິ. ກິກ຺ຂູ ຕຖາ ກຣິສຸ.

ກິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຜ຺ຖາເປສຸໍ ‘‘ກສ຺ມາ ນຸ ໂຂ ສຕ຺ຖາ ຕິສ຺ສສ຺ສ ຈີວຣໍ ສຕ຺ຕ ທິວເສ ຖປາເປຕ຺ວາ ອຜ຺ຖເມ ທິວເສ ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ອນຸຊານີ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣະຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຆິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ຕິສ຺ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ຈີວເຣ ອູກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ຕສ຺ມີ ກາຊິຍມາເນ ‘ອິເມ ມມ ສນ຺ຕກໍ ວິລຸມ຺

ປນ຺ຕີ’ຕິ ວິຣວນ຺ຕິ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສາວີ. ສາ ຕຸມ຺ເຫຫິ ຈິວເຣ ຄຍ຺ຫມາເນ ຕຸມ຺ເຫສຸ ມນ໌ ປທຸສ຺ສິຕ຺ວາ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຍ຺ຍ, ເຕນ ຈາຫໍ ຈິວຣໍ ນິກ຺ຂິປາເປສິໍ. ອິທານິ ປນ ສາ ຕຸສິຕວິມາເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ເຕນ ໂວ ມຍາ ຈິວຣຄຫຕໍ ອນຸຄ຺ຄະຕ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນ ເຕຫິ ‘‘ກາຣິຍາ ວຕ ອຍໍ, ກນ຺ເຕ, ຕຕ຺ຫາ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ອິເມສໍ ສຕ຺ຕານໍ ຕຕ຺ຫາ ນາມ ກາຣິຍາ. ຍຖາ ອຍໂຕ ມລໍ ອຸຍ຺ຍຫິຕ຺ວາ ອຍເມວ ຂາທຕິ ວິນາເສຕິ ອປ຺ຣິໂກຄໍ ກໂຣຕິ, ເອວເມວາຍໍ ຕຕ຺ຫາ ອິເມສໍ ສຕ຺ຕານໍ ອພ຺ການ຺ຕເຣ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເຕ ສຕ຺ເຕ ນິຣຍາທີສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕາເປຕິ, ວິນາສໍ ປາເປຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໔໐.

‘‘ອຍສາວ ມລໍ ສມຸຍ຺ຍິຕໍ,

ຕຕຸຍ຺ຍາຍ ຕເມວ ຂາທຕິ;

ເອວໍ ອຕິໂຜນຈາຣິນໍ,

ສານິ ກມ຺ມານິ ນຍນ຺ຕິ ທຸຄ຺ຄຕິ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຍສາວາຕິ ອຍໂຕ ສມຸຍ຺ຍິຕໍ. ຕຕຸຍ຺ຍາຍາຕິ ຕໂຕ ອຸຍ຺ຍາຍ. ອຕິໂຜນຈາຣິນນ຺ຕິ ໂຜນາ ວຸຈ຺ຈຕິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຈ຺ຈເຍ ‘‘ອິທມຕ຺ຖໍ ເອເຕ’’ຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຣິກຸຍ຺ຊນປ຺ປຍ຺ຍາ, ຕໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຈຣນ຺ໂຕ ອຕິໂຜນຈາຣີ ນາມ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ອຍໂຕ ມລໍ ສມຸຍ຺ຍາຍ ຕໂຕ ສມຸຍ຺ຍິຕໍ ຕເມວ ຂາທຕິ, ເອວເມວໍ ຈຕຸປ຺ປຈ຺ຈເຍ ອປ຺ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຣິກຸຍ຺ຊນ຺ຕໍ ອຕິໂຜນຈາຣິນໍ ສານິ ກມ຺ມານິ ອຕ຺ຕນິ ຖິຕຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກາເນວ ຕານິ ກມ຺ມານິ ທຸຄ຺ຄຕິ ນຍນ຺ຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິສູຕິ.

ຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍ.

໔. ລາລຸທາຍິຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອສຊ຺ຊາຍມລາຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ລາລຸທາຍິຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິຣ ປຍ຺ຈໂກຍິມຕ຺ຕາ ອຣິຍສາວກາ ວສນ຺ຕິ, ທ຺ເວ ໂກຍິມຕ຺ຕາ ປຸຖຸຊ຺ຊນາ ວສນ຺ຕິ. ເຕສຸ ອຣິຍສາວກາ ປຸເຣກຕ຺ຕໍ ທານໍ ທຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ສປ຺ປິເຕລມທຸຜາຕິຕາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຄມນກາເລ ຈ ສາຣິປຸຕ຺ຕໂມຄ຺ຄລ຺ລານານໍ ຄຸຕກຖໍ ກເຖນ຺ຕິ. ອຸທາຍິຕ຺ເຖໂຣ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ເອເຕສໍ ຕາວ ທມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫ ເອວໍ ກເຖຖ, ມມ ທມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ກີ ນຸ ໂຂ ນ ກເຖສ຺ສຖາ’’ຕິ ວທຕິ. ມນຸສ຺ສາ ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ເອໂກ ທມ຺ມກຖິໂກ ກວິສ຺ສຕິ, ອິມສ຺ສປິ ອມ຺ເຫຫິ ທມ຺ມກຖໍ ໂສຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ເຕ ເອກທິວສໍ ເຖຣໍ ຍາຈິຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຊ຺ຊ ອມ຺ຫາ ກໍ ທມ຺ມສ຺ສວນທິວໂສ’’ຕິ ສງ຺ໂຈສ຺ສ ທານໍ ທຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫ ອມ຺ຫາກໍ ທິວາ ທມ຺ມກຖໍ ກເຖຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ອາຫໍສຸ. ໂສປິ ເຕສໍ ອທິວາເສສິ.

ເຕຫິ ທມ຺ມສ຺ສວນເວລາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ໂນ ທມ຺ມໍ ກເຖຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ລາລຸທາຍິຕ຺ເຖໂຣ ອາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ຈິຕ຺ຕ ພີຊນີ ຄເຫຕ຺ວາ ຈາເລນ຺ໂຕ ເອກມ຺ປີ ທມ຺ມປທໍ ອທິສ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ສຣກຍ຺ຍໍ ກຕິສ຺ສາມິ, ອຍ຺ໂຍ ທມ຺ມກຖໍ ກເຖຕູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂອຕຣີ. ເຕ ອຍ຺ເຍນ ທມ຺ມກຖໍ ກຖາເປຕ຺ວາ ສຣກາຕຕ຺ຖາຍ ປຸນ ຕໍ ອາສນໍ ອາໂຣປຍິສຸ. ໂສ ປຸນປິ ກິຍ຺ຈິ ອທິສ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ຣຕ຺ຕິ ກເຖສ຺ສາມິ, ອຍ຺ໂຍ ສຣກຍ຺ຍໍ ກຕຕູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອາສນາ ໂອຕຣີ. ເຕ ອຍ຺ເຍນ ສຣກຍ຺ຍໍ ກຕາເປຕ຺ວາ ປຸນ ຣຕ຺ຕິ ເຖຣໍ ອານຍິສຸ. ໂສ ຣຕ຺ຕິມ຺ປີ ກິຍ຺ຈິ ອທິສ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ປຈ຺ຈູສກາເລ ກເຖສ຺ສາມິ, ຣຕ຺ຕີ ອຍ຺ໂຍ ກເຖຕູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂອຕຣີ. ເຕ ອຍ຺ເຍນ ຣຕ຺ຕີ ກຖາເປຕ຺ວາ ປຸນ ປຈ຺ຈູເສ ຕໍ ອານຍິສຸ. ໂສ ປຸນປິ ກິຍ຺ຈິ ນາທ຺ທສ. ມຫາຊໂນ ເລຑຸທຕ຺ຫາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ,

‘‘ອນຸສພາລ, ຕຸວໍ ສາຣິປຸຕຸຕໂມຄຸຄລຸລານານໍ ວຕຸເຕ ກຖິຍມານເ ເອວລຸເຈວລຸຈ ວເທສິ, ອິທານິ ກສຸມາ ນ ກເຖສີ’’ຕິ ສນຸຕຊເຊຕຸວາ ປລາຍນຸຕໍ ອນຸພນຸຂີ ໂສ ປລາຍນຸໂຕ ເອກິສຸສາ ວຈຈກຸຜິຍາ ປຕິ.

ມທາຊໂນ ກາຖໍ ສມຸຜຸຖາເປສິ – ‘‘ອຊຊ ລາລຸທາຍີ ສາຣິປຸຕຸຕໂມຄຸຄລຸລານານໍ ຄຸຕາກຖາຍ ປວຕຸຕມານາຍ ອຸສຸສູຍນຸໂຕ ອຕຸຕ ໂນ ຜມຸມກຖິກກາວໍ ປກາເສຕຸວາ ມນຸສຸເສທິ ສກຸກາຣໍ ກຕຸວາ ‘ຜມຸມໍ ສຸໂຕມາ’ຕິ ວຸຕຸເຕ ຈຕຸກຸຂຕຸຕຸໍ ອາສເນ ນິສີທິຕຸວາ ກ ເຖຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ກິຍຸຈິ ອປສຸສນຸໂຕ ‘ຕຸວໍ ອນຸຫາກໍ ອຍຸເຍຫິ ສາຣິປຸຕຸຕໂມຄຸຄລຸລານຕຸເຖເຣທິ ສທຸຂີ ຍຸຄຸຄາທໍ ຄຕຸຫາສີ’ຕິ ເລຫຸທຸທຕຸທາທິປິ ຄເຫຕຸວາ ສນຸຕຊເຊຕຸວາ ປລາປີຍມາໂນ ວຈຈກຸຜິຍາ ປຕິໂຕ’’ຕິ. ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣທິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພປີ ເອໂສ ຄູຖກູເປ ນິມຸຄຸໂຄເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕຸວາ –

‘‘ຈຕຸປຸປໂທ ອຫໍ ສມຸມ, ຕຸວມຸປີ ສມຸມ ຈຕຸປຸປໂທ;

ເອທິ ສມຸມ ນິວຕຸຕສຸສຸ, ກີ ນຸ ກີໂຕ ປລາຍສີ.

‘‘ອສຸຈິປູຕິໂລໂມສິ, ທຸຄຸຄນຸໂຜ ວາສິ ສູກຣ;

ສເຈ ຍຸຊຊິຕຸກາໂມສິ, ຊຍໍ ສມຸມ ທທາມິ ເຕ’’ຕິ. (ຊາ. ໑.໔.໘-໖) –

ອິມໍ ຊາຕກໍ ວິຕຸຖາເຣຕຸວາ ກເຖສີ. ຕທາ ສີໂທ ສາຣິປຸຕຸໂຕ ອໂທສິ, ສູກໂຣ ລາລຸທາຍີຕິ. ສຕຸຖາ ອິມໍ ຜມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸ ວາ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ລາລຸທາຍີນາ ອປຸປມຕຸຕໂກວ ຜມຸໂມ ອຸຄຸຄທິໂຕ, ສຊຊາຍໍ ປນ ເນວ ອກາສິ, ກິຍຸຈິ ປຣິຍຕຸຕີ ອຸຄຸຄເຫຕຸວາ ຕສຸສາ ອສຊຊາຍກຣຕໍ ມລເມວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາທ –

໒໔໑.

‘‘ອສຊຊາຍມລາ ມນຸຕາ, ອນຸຜຸຖານມລາ ພຣາ;

ມລໍ ວຕຸຕາສຸສ ໂກສຊຊໍ, ປມາໂທ ຣກຸຂໂຕ ມລ’’ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ອສຊຊາຍມລາຕິ ຍາກາຈິ ປຣິຍຕຸຕິ ວາ ສິປຸປໍ ວາ ຍສຸມາ ອສຊຊາຍນຸຕສຸສ ອນນຸຍຸຍຸຊນຸຕສຸສ ວິນສຸສຕິ ວາ ນິຣນຸຕຣໍ ວາ ນ ອຸປຜຸຖາຕິ, ຕສຸມາ ‘‘ອສຊຊາຍມລາ ມນຸຕາ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ຍສຸມາ ປນ ພຣາວາສໍ ວສນຸຕສຸສ ອຸຜຸຖາຍຸຜຸຖາຍ ຊິຕຸຕປຜິສງຂຣຕາທີນິ ອກໂຣນຸຕສຸສ ພຣໍ ນາມ ວິນສຸສຕິ, ຕສຸມາ ‘‘ອນຸຜຸຖານມລາ ພຣາ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ຍສຸມາ ຄິທີສຸສ ວາ ປພຸພຊິຕສຸສ ວາ ໂກສຊຊວເສນ ສຣີຣປຜິຊຄຸຄນໍ ວາ ປຣິກຸຂາຣປຜິຊຄຸຄນໍ ວາ ອກໂຣນຸຕສຸສ ກາໂຍ ທຸພຸພຕຸໂຕ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ‘‘ມລໍ ວຕຸຕາສຸສ ໂກສຊຊ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ. ຍສຸມາ ຄາໂວ ຣກຸຂນຸຕສຸສ ປມາທວເສນ ນິທຸທາຍນຸຕສຸສ ວາ ກີລຸອນຸຕສຸສ ວາ ຕາ ຄາໂວ ອຕິຕຸຖປກຸຂນຸທນາທີນາ ວາ ວາລຸອມິຄໂຈຣາທິອຸປທຸທເວນ ວາ ປເຣສໍ ສາລິເຂຕຸຕາທີນິ ໂອຕຣິຕຸວາ ຂາທນວເສນ ວິນາສໍ ອາປຊຊນຸຕິ, ສຍມຸປິ ທຕຸທໍ ວາ ປຣິກາສໍ ວາ ປາປຸຕາຕິ, ປພຸພຊິຕໍ ວາ ປນ ຉ ທຸວາຣານິ ອຣກຸຂນຸຕໍ ປ ມາທວເສນ ກິເລສາ ໂອຕຣິຕຸວາ ສາສນາ ຈາເວນຸຕິ, ຕສຸມາ ‘‘ປມາໂທ ຣກຸຂໂຕ ມລ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ. ໂສ ຫິສຸສ ວິນາສາວທເນນ ມລຜຸຖານິຍຕຸຕາ ມລນຸຕິ ອຕຸໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພທູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສູຕິ.

ລາລຸທາຍີຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ຈຕຸຕຸຖໍ.

໕. ອຄຸຄຕຣກຸລປຸຕຸຕວຕຸຖຸ

ມລິຕຸຖິຍາ ທຸຈຈຣິຕນ຺ຕິ ອິມំ ធមฺมเทสนំ สตฺถา เวลุวเน วิหรนฺโต อญฺญตรំ กุลปุตฺตំ อารพฺภ กเถสิฯ

ຕສ຺ສ ກິຣ ສມານຊາຕິກາ ກຸລກຸມາຣິກາ ອານេສុំ។ ສາ ອານີຕທິວສໂຕ ປຖ຺ຖາຍ ອຕិຈາຣិນີ ອໂຫສិ។ ໂສ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສາ ອຕិ ຈາເຣນ ລຊ຺ຊິໂຕ ກສ຺ສຈິ ສມ຺មុខີភាວំ ឧປគន຺ຕុំ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ພុທ຺ធុປ຺ຖານាទីនិ ປច្ចិន຺ទិត຺វា ກតិປាហច្ចយេន សត្ថារំ ឧប្បសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ អថ នំ សត្ថា, "ឧ ប្បាសក, បុព្វេបិ មយា 'ឥត្ថិយោ នាម នទីអាទិសទិសា, តាសុ បណ្ឌិតេន កោធោ ន កាតព្វោ'តិ វុត្តំ, ត្វំ បន ភវបដិច្ឆន្នត្តា ន សល្លក្ខេសី"តិ វត្វា តេន យាចិតោ –

"យថា នទី ច បន្ថោ ច, បានាគារំ សភា បបា;

ឯវំ លោកិត្ថិយោ នាម, វេលា តាសំ ន វិជ្ជតី"តិ។ (ជា។ ១។១។៦៥; ១។១៨។៧)

ជាតកំ វិត្ថារេត្វា, "ឧបាសក, ឥត្ថិយា ហិ អតិចារិនិភាវោ មលំ, ទាយកស្ស មច្ឆេរំ មលំ, ឥធលោកបរលោកេសុ សត្តានំ អកុសលកម្មំ វិនាសនត្ថេន មលំ, អវិជ្ជា បន សព្ពមលានំ ឧត្តមមល"ន្តិ វត្វា ឥមា គាថា អភាសិ –

២៤២។

"មលិត្ថិយា ទុច្ចរិតំ, មច្ឆេរំ ទទតោ មលំ;

មលា វេ បាបកា ធម្មា, អស្មិំ លោកេ បរម្ហិ ច។

២៤៣។

"តតោ មលា មលតរំ, អវិជ្ជា បរមំ មលំ;

ឯតំ មលំ បហន្ត្វាន, និម្មលា ហោថ ភិក្ខវោ"តិ។

តត្ថ ទុច្ចរិតន្តិ អតិចារោ។ អតិចារិនិញ្ហិ ឥត្ថិំ សាមិកោបិ គេហា និហរតិ, មាតាបិតូនំ សន្តិកំ គតម្បិ "ត្វំ កុលស្ស អ គារវភូតា, អក្ខីហិបិ ន ទដ្ឋព្ពា"តិ តំ និហរន្តិ។ សា អនាថា វិចរន្តី មហាទុក្ខំ បាបុណាតិ។ តេនស្សា ទុច្ចរិតំ "មល"ន្តិ វុត្តំ។ ទទតោតិ ទាយកស្ស។ យស្ស ហិ ខេត្តកសនកាលេ "ឥមស្មិំ ខេត្តេ សម្បន្នេ សលាកភត្តាទីនិ ទស្ សាមី"តិ ចិន្តេត្វា និប្ផន្នេ សស្សេបិ មច្ឆេរំ ឧប្បជ្ជិត្វា ចាគចិត្តំ និវារេតិ, សោ មច្ឆេរវសេន ចាគចិត្តេ អវិរូហន្តេ មនុស្សសម្បត្តិំ ទិព្ពសម្បត្តិំ និព្ពានសម្បត្តិន្តិ តិស្សោ សម្បត្តិយោ ន លភតិ។ តេន វុត្តំ – "មច្ឆេរំ ទទតោ មល"ន្តិ។ សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ។ បាបកា ធម្មាតិ អកុសលធម្មា បន ឥធលោកេ ច បរលោកេ ច មលមេវ។

តតោតិ ហេដ្ឋា វុត្តមលតោ។ មលតរន្តិ អតិរេកមលំ វោ កថេមីតិ អត្ថោ។ អវិជ្ជាតិ អដ្ឋវត្ថុកំ អញ្ញាណមេវ បរមំ ម លំ។ បហន្ត្វានាតិ ឯតំ មលំ ជហិត្វា, ភិក្ខវេ, តុម្ហេ និម្មលា ហោថាតិ អត្ថោ។

ទេសនាវសានេ ពហូ សោតាបត្តិផលាទីនិ បាបុណិំសូតិ។

អញ្ញតរកុលបុត្តវត្ថុ បញ្ចមំ។

៦។ ចូឡសារិវត្ថុ

ສຸຊີວນ្តិ ອິມំ ធម្មទេសនំ ສຕ្ຖາ ເຊຕວເນ ວិຫຣນ្ເຕ ຈູລុອສារី ນາມ ສារិປុຕ្តតេរស្ស ສហນ៍វិហាຣិກំ ອារព្ភ ກເថ
សិ។

ໂສ ກិຣ ເອກທិວសេ ເວຊ្ຊກម្មំ ກត្វា ປកិតិໂກຊນំ ລភិត្វា ອាហាຍ និក្ខមន្ເຕ ອនុតរាមត្ថេ ເຖຣំ ທិស្វា, ''ភន្ເຕ,
ອិທំ មយា ເວຊ្ຊກម្មំ ກត្វា ລទ្ធំ, ຕុម្ហេ ອຍ្ញត្ຖ ເອວຮູប៍ ໂກຊນំ ນ ລភិស្សຖ, ອិមំ ກុញ្ជຖ, ອហំ ເຕ ເວຊ្ຊກម្មំ ກត
ວາ និច្ចកាលំ ເອວຮູប៍ ອាហារំ ອាហរិស្សាមិ''តិ ອាហ។ ເຖໂຣ ຕស្ស ວຈនំ ສុត្វា ຕុណ្ហីភូໂຕວ ປក្កាមិ។ ភិក្ខូ វិហារំ
ຄន្ត្វា ສត្ຖុ ຕមត្ថំ ອារោចេសុំ។ ສត្ຖາ, ''ភិក្ខវេ, ອហិរិໂກ ນາມ ປគព្ភោ ກາກສທិໂສ ហុត្វា ເອກវីສតិវិធាຍ ອនេស
នាຍ ជីវន្ຕោ ສុខំ ជីវតិ, ហិរិໂອត្តប្បសម្បន្ໂນ ປន ទុក្ខំ ជីវតិ''តិ វត្វា ອិមា គាថា ອភាសិ –

៨៤៤។

''ສុជីវំ ອហិរិເកນ, ກាກសូរេន ធំសិនា;

ປក្ខន្ទិនា ປគព្ភេន, សំកិលិដ្ឋេន ជីវិតំ។

៨៤៥។

''ហិរិមតា ຈ ທុជ្ជីវំ, និច្ចំ ສុចិគវេសិនា;

ອលីនេនាប្បគព្ភេន, សុទ្ធាជីវេន ປស្សតា''តិ។

ຕត្ຖ ອហិរិເກນាតិ ឆិន្នហិរោត្តប្បេន។ ເອວຮູເປន ហិ ອមាតរំយេវ ''មាតា មេ''តិ ອប៊ិតាທោយ ເອວ ຈ ''ປិតា មេ''តិອា
ហិនា នយេន វត្វា ເອກវីសតិវិធាយ ອនេសនាយ ປតិដ្ឋាយ ສុខេន ជីវិតុំ ສក្កា។ ກាກសូរេនាតិ សូរកាកសទិសេន។ យថា
ហិ សូរកាកោ កុលឃរេសុ យាគុອាទីនិ គណ្ហិតុកាមោ ភិត្តិອាទីសុ និសីទិត្វា ອត្តនោ ໂອໂລកនភាវំ ញត្វា ອនោលោកេន្ເຕ
វិយ ອញ្ញវិហិតកោ វិយ និទ្ទាយន្ເຕ វិយ ຈ ហុត្វា មនុស្សានំ បមាទំ សល្លក្ខេត្វា ອនុប្បតិត្វា ''សូសូ''តិ វទន្តេសុយេវ
ភាជនតោ មុខបូរំ គហេត្វា បលាយតិ, ເອវមេវំ ອហិរិកបុគ្គលោបិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ គាមំ បវិសិត្វា យាគុភត្តដ្ឋានាទីនិ
ววត្ຖបេតិ។ ຕត្ຖ ភិក្ខូ បិណ្ឌាយ ຈរិត្វា យាបនមត្តំ ອាហាយ ອាសនសាលំ គន្ត្វា បច្ចវេក្ខន្តា យាគុំ បិវិត្វា
ກម្មដ្ឋានំ មនសិ ករោន្តិ សជ្ឈាយន្តិ ອាសនសាលំ សម្មជ្ជន្តិ។ ອយំ បន ອកត្វា គាមាភិមុខោວ ໂហតិ។

ໂສ ហិ ភិក្ខូហិ ''បស្សថិម''ន្តិ ໂອໂລកិយមានោបិ ອនោលោកេន្ໂຕ វិយ ອញ្ញវិហិໂຕ វិយ និទ្ទាយន្ໂຕ វិយ គណ្ឋិកំ
បដិមុញ្ចន្ໂຕ វិយ ຈីវរំ សំវិទហន្ໂຕ វិយ ហុត្វា ''ອសុកំ ນາມ មេ ກម្មំ ອត្ថិ''តិ វទន្ໂຕ ອុដ្ឋាយាសនា គាមំ បវិសិត្វា
ប៉ាໂຕວ វវត្ຖបិតគេហេសុ ອញ្ញតរំ គេហំ ອុបសង្កមិត្វា ឃរមានុសកេសុ ໂຖកំ កវាដំ ປិធាយ ທ្វារេ និសីទិត្វា កន្តន្
តេសុបិ ເອកេន ហត្ថេន កវាដំ ປណាមេត្វា ອន្ໂຕ ປវិសតិ។ ອຖ នំ ທិស្វា ອការមកាបិ ອាសនេ និសីទាបេត្វា យាគុອាទិ
សុ យំ ອត្ថិ, តំ ເທន្តិ។ ໂສ យាវទត្ថំ ភុញ្ជិត្វា ອវសេសំ ປត្តេនាទាយ ປក្កមតិ។ ອយំ ກាកសូໂຣ ນាម។ ເອວຮູເປន ອហិរិ
ເກນ ສុជីវន្តិ ອត្ໂຖ។

ធំសិនាតិ ''ອសុកត្ເຖໂຣ ນាម ອប្បិច្ໂឆ''តិອាទីនិ វទន្តេសុ – ''ກឹ ປន មយំ ນ ອប្បិច្ឆា''តិອាទិវចនេន ປរេសំ គុណធំសន
ຕាយ ធំសិនា។ ຕថារូបស្ស វចនំ ສុត្វា ''ອយម្បិ ອប្បិច្ឆតាទិគុណ យុត្ໂຕ''តិ មញ្ញមានា មនុស្សា ທាតព្ពំ មញ្ញន្តិ។
ໂສ ປន ຕໂຕ ປដ្ឋាយ វិញ្ញូបុរិសានំ ຈិត្តំ ອារាធេតុំ ອសក្ໂກន្ໂຕ ຕម្ហាបិ លាភា ປរិហាយតិ។ ເອវំ ធំសិបុគ្គលោ ອត្ត
ໂນបិ ປរស្សបិ លាភំ នាសេតិយេវ។

ປក្ខន្ទិនាតិ ປក្ខន្ទចារិនា។ ປរេសំ កិច្ចានិបិ ອត្តໂນ ກិច្ចានិ វិយ ທស្សេន្ໂຕ ປាໂຕວ ភិក្ខូសុ ເຈតិយង្គណាទីសុ

ວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ກມ຺ມຍ຺ຄານມນສິກາເຣນ ໂຖກໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຄາຍ ຄາມໍ ປວິສນ຺ເຕສ຺ ມຸຂໍ ໂຊວິຕ຺ວາ ປຕ຺ທຸກາສາວປາຣຸປ຺ ນອກ຺ຂິອຄ຺ຊນສີສມກ຺ຂນາທີຫີ ອຕ຺ຕກາວໍ ມຕ຺ເທຕ຺ວາ ສມ຺ມຊ຺ຊນ຺ໂຕ ວິຍ ທ຺ເວ ຕໂຍ ສມ຺ມຊ຺ຊນິປ຺ຫາເຣ ທຕ຺ວາ ທ຺ວາຣ ໂກຍ຺ຄກາກິມ຺ໂຂ ໂຫຕິຯ ມນຸສ຺ສາ ປາໂຕວ “ເຈຕິຍໍ ວນ຺ທິສ຺ສາມ, ມາລາປູຊໍ ກຣິສ຺ສາມາ”ຕິ ອາຄຕາ ຕໍ ທິສ຺ວາ “ອຍໍ ວິຫາໂຣ ອິມໍ ທຫຣໍ ນິສ຺ສາຍ ປຜິຊຄ຺ຄນໍ ລກາຕິ, ອິມໍ ມາ ປມຊ຺ຊິຕ຺ຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ທາຕພ຺ພໍ ມຄ຺ຄນ຺ຕິຯ ເອວຣູເປນ ປກ຺ຂນ຺ທິ ນາປີ ສ຺ຊີວໍຯ ປຄພ຺ເກນາຕິ ກາຍປາຄພ຺ກິຍາທີຫີ ສມນ຺ນາຄເຕນຯ ສໍກິລິຍ຺ເຄນ ຊີວິຕນ຺ຕິ ເອວໍ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປຕ຺ວາ ຊີວນ຺ເຕນ ຫີ ປ຺ຄ຺ຄເລນ ສໍກິລິຍ຺ເຄນ ທ຺ຕ຺ວາ ຊີວິຕໍ ນາມ ໂຫຕິ, ຕໍ ທຸຊ຺ຊີວິຕໍ ປາປເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຫິຣິມຕາ ຈາຕິ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປສມ຺ປນ຺ເນນ ປ຺ຄ຺ຄເລນ ທຸຊ຺ຊີວໍຯ ໂສ ຫິ ອມາຕາທໂຍວ “ມາຕາ ເມ”ຕິອາທີນິ ອວຕ຺ວາ ອຊມ຺ມິເກ ປຈ຺ຈເຍ ຄູຖໍ ວິຍ ຊິຄ຺ຈ຺ຊນ຺ໂຕ ຊມ຺ເມນ ສເມນ ປຣິເຍສນ຺ໂຕ ສປທານໍ ປີຕ຺ທາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປນ຺ໂຕ ລູຂໍ ຊີວິກໍ ຊີວຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສ຺ຈິຄເວສິນາຕິ ສ຺ຈີນິ ກາຍກມ຺ມາທີນິ ຄເວສນ຺ເຕນຯ ອລີເນນາຕິ ຊີວິຕວ຺ຕ຺ຕິມນລ຺ລີເນນຯ ສ຺ທ຺ຊາຊີເວນ ປສ຺ສຕາຕິ ເອວຣູໂປ ຫີ ປ຺ຄ຺ຄໂລ ສ຺ທ຺ຊາຊີໂວ ນາມ ໂຫຕິຯ ເຕນ ເອວໍ ສ຺ທ຺ຊາຊີເວນ ຕເມວ ສ຺ທ຺ຊາຊີວໍ ສາຣໂຕ ປສ຺ສຕາ ລູຂຊີວິຕວເສນ ທຸຊ຺ຊີວໍ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປ຺ຕຶສູຕິຯ

ຈູລຸອສາຣິວຕ຺ຖ຺ ຉຍ຺ຄໍຯ

໗ຯ ປຎ຺ເຈົາປາສກວຕ຺ຖ຺

ໂຍ ປາຕນ຺ຕິ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຎ຺ຈ ອຸປາສເກ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີຯ

ເຕສ຺ ຫີ ເອໂກ ປາຕາຕິປາຕາເວຣມຕີສິກ຺ຂາປທເມວ ຣກ຺ຂຕິ, ອິຕເຣ ອິຕຣານີຯ ເຕ ເອກທິວສໍ “ອຫໍ ທ຺ກ຺ກຣໍ ກໂຣມິ, ທ຺ກ຺ກຣໍ ຣກ຺ຂາມີ”ຕິ ວິວາທາປນ຺ນາ ສຕ຺ຖ຺ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສ຺ຕ຺ວາ ເອກສີລມ຺ປີ ກນິຍ຺ຄກໍ ອກຕ຺ວາ “ສພ຺ພາເນວ ທ຺ຣກ຺ຂານີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໘໔໖ຯ

“ໂຍ ປາຕມຕິປາເຕຕິ, ມຸສາວາທຎ຺ຈ ກາສຕິ;

ໂລເກ ອທິນ຺ນມາທິຍຕິ, ປຣທາຣຎ຺ຈ ຄຈ຺ຉຕິຯ

໘໔໗ຯ

“ສຸຣາເມຣຍປານຎ຺ຈ , ໂຍ ນໂຣ ອນຸຍຸຎ຺ຊຕິ;

ອິເຜວ ເມໂສ ໂລກສ຺ມິ, ມູລໍ ຂຕາຕິ ອຕ຺ຕໂນຯ

໘໔໘ຯ

“ເອວໍ ໂກ ປຸຣິສ ຊານາຫິ, ປາປຊມ຺ມາ ອສຎ຺ຎຕາ;

ມາ ຕໍ ໂລໂກ ອຊມ຺ໂມ ຈ, ຈິຣໍ ທ຺ກ຺ຂາຍ ຣນ຺ຊຍ຺”ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ໂຍ ປາຓມຕິປາເຕຕີຕິ ໂຍ ສາຫຕ຺ຖິກາທີສຸ ຉສຸ ປໂຍເຄສຸ ເອກປໂຍເຄນາປິ ປຣສ຺ສ ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ອຸປ຺ຈ຺ຉິນ຺ທຕິຯ ມຸສາ ວາທນ຺ຕິ ປເຣສໍ ອຕ຺ຖຠຎ຺ຊນກໍ ມຸສາວາທຎ຺ຈ ກາສຕີຯ ໂລເກ ອທິນ຺ນມາທິຍຕີຕິ ອິມສ຺ມິໍ ສຕ຺ຕໂລເກ ເຖຍ຺ຍາວຫາຣາທີສຸ ເອເກນາປິ ອວຫາເຣນ ປຣປຣິຄ຺ຄຫິຕໍ ອາທິຍຕີຯ ປຣທາຣຎ຺ຈ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ປຣສ຺ສ ຣກ຺ຂິຕໂຄປິເຕສຸ ຠຓ຺ເຑສຸ ອປຣຊ຺ຊນ຺ໂຕ ອຸປ຺ປຖຈາຣໍ ຈຣຕີຯ ສຸຣາເມຣຍປານນ຺ຕິ ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ສຸຣາຍ ເຈວ ເມຣຍສ຺ສ ຈ ປານໍຯ ອນຸຍຸຎ຺ຊຕີຕິ ເສວຕິ ພຫຸລີກໂຣຕີຯ ມູລໍ ຂຓຕີຕິ ຕິຏ຺ຐຕຸ ປຣໂລໂກ, ໂສ ປນ ປຸຄ຺ຄໂລ ອິຘ ໂລກສ຺ມິໍເຍວ ເຍນ ເຂຕ຺ຕວຕ຺ຖຸອາທີນາ ມູເລນ ປຕິຏ຺ຐເປຍ຺ຍ, ຕມ຺ປິ ອຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ວາ ສຸຣໍ ປິວນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ມູລໍ ຂຓຕິ, ອນາໂຖ ກປໂຓ ຫຸຕ຺ວາ ວິຈຣຕີຯ ເອວໍ, ໂກຕິ ປຎ຺ຈທຸສ຺ສີລ຺ຍກມ຺ມກາຣກໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອາລປຕີຯ ປາປຘມ຺ມາຕິ ລາມກຘມ຺ມາຯ ອສຎ຺ຎຕາຕິ ກາຍສຎ຺ຎຕາທິຣຫິຕາຯ ອເຈຕສາຕິປິ ປາໂຐ, ອຈິຕ຺ຕກາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂລໂຠ ອຘມ຺ໂມ ຈາຕິ ໂລໂຠ ເຈວ ໂທໂສ ຈຯ ອຸຠຍມ຺ປິ ເຫຕໍ ອກຸສລເມວຯ ຈິຣໍ ທຸກ຺ຂາຍ ຣນ຺ຘຍຸນ຺ຕີ ຈິຣກາລໍ ນິຣຍທຸກ຺ຂາທີນໍ ອຕ຺ຖາຍ ຕໍ ເອເຕ ຘມ຺ມາ ມາ ຣນ຺ເຘນ຺ຕຸ ມາ ມຕ຺ເຖນ຺ຕູຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ເຕ ປຎ຺ຈ ອຸປາສກາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິຯ

ປຎ຺ຈຸປາສກວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍຯ

໘ຯ ຕິສ຺ສທຫຣວຕ຺ຖຸ

ທທາຕິ ເວຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຕິສ຺ສທຫຣໍ ນາມ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ຄຫປຕິໂນ ວິສາຂາຍ ອຸປາສິກາຍາຕິ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອຣິຍສາວກໂກຏີນໍ ທານໍ ນິນ຺ທນ຺ໂຕ ວິຈຣິ, ອສທິສທານມ຺ປິ ນິນ຺ທິເຍວຯ ເຕສໍ ເຕສໍ ທານຄ຺ເຄ ສີຕລໍ ລຠິຕ຺ວາ "ສີຕລ"ນ຺ຕິ ນິນ຺ທິ, ອຸຓ຺ຫໍ ລຠິຕ຺ວາ "ອຸຓ຺ຫ"ນ຺ຕິ ນິນ຺ທິຯ ອປ຺ປໍ ເທນ຺ເຕປິ "ກຶ ອິເມ ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ເທນ຺ຕີ"ຕິ ນິນ຺ທິ, ພຫຸໍ ເທນ຺ເຕປິ "ອິເມສໍ ເຄເຫ ຐປນຏ຺ຐານໍ ມຎ຺ເຎ ນຕ຺ຖິ, ນນຸ ນາມ ຠິກ຺ຂູນໍ ຍາປນມຕ຺ຕໍ ທາຕພ຺ພໍ, ເອຕ຺ຕກໍ ຍາຄຸຠຕ຺ຕໍ ນິຣຕ຺ຖກເມວ ວິສ຺ສຊ຺ຊນ຺ຕີ"ຕິ ນິນ຺ທິຯ ອຕ຺ຕໂນ ປນ ຎາຕເກ ອາຣພ຺ຠ "ອໂຫ ອມ຺ຫາກໍ ຎາຕການໍ ເຄຫໍ ຈຕູຫິ ທິສາຫິ ອາຄຕາຄຕານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ໂອປານຠູຕ"ນ຺ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ປສໍສໍ ປວຕ຺ເຕສິຯ ໂສ ປເນກສ຺ສ ໂທວາຣິກສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ຊນປທໍ ວິຈຣນ຺ເຕຫິ ວຑ຺ຒກີຫິ ສທ຺ຘີ ວິຈຣນ຺ໂຕ ສາວຕ຺ຖີ ປຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕຯ ອຖ ນໍ ຠິກ຺ຂູ ເອວໍ ມນຸສ຺ສານໍ ທານາທີນິ ນິນ຺ທນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ "ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມ ນ"ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, "ອາວຸໂສ, ຕວ ຎາຕກາ ກຫໍ ວສນ຺ຕີ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ອສຸກຄາເມ ນາມາ"ຕິ ສຸຕ຺ວາວ ກຕິປເຍ ທຫເຣ ເປເສສຸໍຯ ເຕ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄາມວາສີເກຫິ ອາສນສາລາຍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ກຕສກ຺ກາຣາ ປຸຈ຺ຉິໍສຸ – "ອິມມ຺ຫາ ຄາມາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕ ຕິສ຺ໂສ ນາມ ທຫໂຣ ອຕ຺ຖິຯ ຕສ຺ສ ກຕເມ ຎາຕກາ"ຕິ? ມນຸສ຺ສາ "ອິຘ ກຸລເຄຫໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕທາຣໂກ ນຕ຺ຖິ, ກຶ ນຸ ໂຂ ອິເມ ວທນ຺ຕີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, "ຠນ຺ເຕ, ເອໂກ ໂທວາຣິກປຸຕ຺ໂຕ ວຑ຺ຒກີຫິ ສທ຺ຘີ ວິຈຣິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕຕິ ສຸໂຓມ, ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວເທຖ ມຎ຺ເຎ"ຕິ ອາຫໍສຸຯ ທຫຣຠິກ຺ຂູ ຕິສ຺ສສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ຎາຕການໍ ອຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖີ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ອກາຣຓເມວ, ຠນ຺ເຕ, ຕິສ຺ໂສ ວິລປນ຺ໂຕ ວິຈຣຕີ"ຕິ ຕໍ ປວຕ຺ຕຶ ຠິກ຺ຂູນໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ຠິກ຺ຂູປິ ຕໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍຯ

ສຕ຺ຖາ "ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ວິກຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ວິກຕ຺ຖໂກວ ອໂຫສີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ –

"ພຫຸມ຺ປິ ໂສ ວິກຕ຺ເຖຍ຺ຍ, ອຎ຺ຎໍ ຊນປທໍ ຄໂຕ;

ອນ຺ວາຄນ຺ຕ຺ວານ ທູເສຍ຺ຍ, ຠຸຎ຺ຊ ໂຠເຄ ກຏາຫກາ"ຕິຯ (ຊາຯ ໑ຯ໑ຯ໑໒໕) –

ອິມໍ ກຏາຫກຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ, "ຠິກ຺ຂເວ, ໂຍ ຫິ ປຸຄ຺ຄໂລ ປເຣຫິ ອປ຺ປເກ ວາ ພຫຸເກ ວາ ລູເຂ ວາ ປຓີເຕ ວາ ທິນ຺ເນ ອຎ຺ເຎສໍ ວາ ທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອທິນ຺ເນ ມງ຺ກຸ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສ ຌານໍ ວາ ວິປສ຺ສນໍ ວາ ມຄ຺ຄຜລາທີນິ ວາ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໘໔໙။

‘‘ທທາຕິ ເວ ຍຖາສທ຺ສໍ, ຍຖາປສາທນໍ ຊໂນ;

ຕຕ຺ຖ ໂຍ ຈ ມງ຺ກຸ ໂຫຕິ, ປເຣສໍ ປານໂພຊເນ;

ນ ໂສ ທິວາ ວາ ຣຕ຺ຕິໍ ວາ, ສມາຜິມຜິຄຈ຺ຉຕິ။

໘໕໐။

‘‘ຍສ຺ສ ເຈຕໍ ສມຸຈ຺ຉິນ຺ນໍ, ມູລຆຈ຺ຈໍ ສມູຫຕໍ;

ສ ເວ ທິວາ ວາ ຣຕ຺ຕິໍ ວາ, ສມາຜິມຜິຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ທທາຕິ ເວ ຍຖາສທ຺ສນ຺ຕິ ລູຂປ຺ປະີຕາທີສຸ ຍໍກິຍ຺ຈິ ເທນ຺ໂຕ ຊໂນ ຍຖາສທ຺ສໍ ອຕ຺ຕໂນ ສທ຺ສານຸຣູປເມວ ເທຕິ။ ຍຖາປ຺ສາທນນ຺ຕິ ເຖຣນວາທີສຸ ຈສ຺ສ ຍສ຺ມີ ຍສ຺ມີ ປສາໂທ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ເທນ຺ໂຕ ຍຖາປ຺ສາທນໍ ອຕ຺ຕໂນ ປສາທານຸຣູປເມວ ເທຕິ။ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມີ ປເຣສໍ ທາເນ ‘‘ມຍາ ອປ຺ປໍ ວາ ລທ຺ສໍ, ລູຂໍ ວາ ລທ຺ສ’’ນ຺ຕິ ມງ຺ກຸກາວໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ။ ສມາຜິນ຺ຕິ ໂສ ປ຺ຸຄ຺ຄໂລ ທິວາ ວາ ຣຕ຺ຕິໍ ວາ ອຸປ຺ຈາຣປ຺ປນາວເສນ ວາ ມຄ຺ຄຜລວເສນ ວາ ສມາຜິໍ ນາຜິຄຈ຺ຉຕິ။ ຍສ຺ສ ເຈຕນ຺ຕິ ຍສ຺ສ ປ຺ຸຄ຺ຄລສ຺ສ ເອຕໍ ເອເກສຸ ຖາເນສຸ ມງ຺ກຸກາວສງ຺ຂາຕໍ ອກຸສລໍ ສມຸຈ຺ຉິນ຺ນໍ ມູລຆຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄຍາເຓນ ສມູຫຕໍ, ໂສ ວຸຕ຺ຕປ຺ປການໍ ສມາຜິໍ ອຜິຄຈ຺ຉຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ။

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປ຺ຸຓິສູຕິ။

ຕິສ຺ສທຫຣວຕ຺ຖຸ ອຜ຺ຖມໍ။

໙။ ປຍ຺ເຈົາປາສກວຕ຺ຖຸ

ນຕ຺ຖິຣາຄສໂມ ອຄ຺ຄີຕິ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຍ຺ຈ ອຸປາສເກ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ။

ເຕ ກິຣ ຜມ຺ມໍ ໂສຕຸກາມາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທີສຸ။ ພຸທ຺ຜານລ຺ຈ ‘‘ອຍໍ ຂຕ຺ຕິໂຍ, ອຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ, ອຍໍ ອຫ຺ໂຍ, ອຍໍ ທຸຄ຺ຄໂຕ, ອິມສ຺ສ ອຸລ຺ອາຣໍ ກຕ຺ວາ ຜມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສາມິ, ອິມສ຺ສ ໂນ’’ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ။ ຍໍກິຍ຺ຈິ ອາຣພ຺ກ ຜມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ຜມ຺ມຄາຣວໍ ປຸຣກ຺ຂຕ຺ວາ ອາກາສຄງ຺ຄໍ ໂອຕາເຣນ຺ໂຕ ວິຍ ເທເສຕິ။ ເອວໍ ເທເສນ຺ຕສ຺ສ ປນ ຕຖາຄຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ນິສິນ຺ນານໍ ເຕສໍ ເອໂກ ນິສິນ຺ນໂກວ ນິທ຺ທາຍິ, ເອໂກ ອງ຺ຄຸລິຍາ ກູມິໍ ລິຂນ຺ໂຕ ນິສີທິ, ເອໂກ ເອກໍ ຣຸກ຺ຂໍ ຈາເລນ຺ໂຕ ນິສີທິ, ເອໂກ ອາກາສໍ ອຸລ຺ໂລເກນ຺ໂຕ ນິສີທິ, ເອໂກ ປນ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ຜມ຺ມໍ ອສ຺ໂສສິ။

ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ສຕ຺ຖາຣໍ ພີຊຍມາໂນ ເຕສໍ ອາກາຣໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາຫ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫ ອິເມສໍ ມຫາເມຆຄ຺ຊິຕໍ ຄຊ຺ຊນ຺ຕາ ວິຍ ຜມ຺ມໍ ເທເສຖ, ເອເຕ ປນ ຕຸມ຺ເຫສຸປິ ຜມ຺ມໍ ກເຖນ຺ເຕສຸ ອິທລ຺ຈິທລ຺ຈ ກໂຣນ຺ຕາ ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ။ ‘‘ອານນ຺ທ, ຕ຺ວໍ ເອເຕ ນ ຊານາສີ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ນ ຊານາມິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ။ ເອເຕສຸ ຫິ ໂຍ ເອສ ນິທ຺ທາຍນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນ, ເອສ ປຍ຺ຈ ຊາຕິສຕານິ ສປ຺ປໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂກເຄສຸ ສີສໍ ຖເປຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍິ, ອິທານິປິສ຺ສ ນິທ຺ທາຍ ຕິຕ຺ຕິ ນຕ຺ຖິ, ນາສ຺ສ ກຕ຺ຕໍ ມມ ສທ຺ໂທ ປວິສຕີຕິ။ ກິໍ ປນ, ກນ຺ເຕ, ປຜິປາຜິຍາ ກເຖຖ, ອຸທາຫຸ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາຕິ။ ອານນ຺ທ, ເອຕສ຺ສ ຫິ ກາເລນ ມນຸສ຺ສຕ຺ຕໍ, ກາເລນ ເທວຕ຺ຕໍ, ກາເລນ ນາຄຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອວໍ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິໂຍ ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ລາເຓນາປິ ນ ສກ຺ກາ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕຸໍ။ ປຜິປາຜິຍາ ປເນສ ປຍ຺ຈ ຊາຕິສຕານິ ນາຄໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍນ຺ໂຕປິ ນິທ຺ທາຍ ອຕິຕ຺ໂຕ ເຍວ။ ອງ຺ຄຸລິຍາ ກູມິໍ ລິຂນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ນປຸຣິໂສປິ ປຍ຺ຈ ຊາຕິສຕານິ ຄຕ຺ຫຸປ຺ປາທໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ກູມິໍ ຂນີ, ອິທານິປິ ກູ

ນີ ຂຓານຸໂຕວ ມມ ສຫຸທໍ ນ ສຸຕາຕີ໚ ເອສ ຣຸກຸຂໍ ຈາເລນຸໂຕ ນີສີນຸນປຸ໌ຣີໂສປີ ປ໌ຜີປ໌າຜີຍາ ປ໌ລຸຈ ຊາຕິສຕານີ ມກຸກຜໂຍນີຍໍ ນີພຸພຕຸຕີ, ອີທານີປີ ປຸ໌ພຸພາຈີຕຸຕາວເສນ ຣຸກຸຂໍ ຈາເລຕີເຍວ, ນາສຸສ ກຕຸຕໍ ມມ ສຫຸໂທ ປ໌ວິສຕີ໚ ເອສ ອາກາສໍ ອຸລຸໂລເກຕຸ ວາ ນີສີນຸນປຸ໌ຣີໂສປີ ປ໌ລຸຈ ຊາຕິສຕານີ ນກຸຂຕຸຕປ໌າຄໂກ ຫຸຕຸວາ ນີພຸພຕຸຕີ, ອີທານີ ປຸ໌ພຸພາຈີຕຸຕາວເສນ ອຊຸຊາປີ ອາກາສ ເມວ ອຸລຸໂລເກຕີ, ນາສຸສ ກຕຸຕໍ ມມ ສຫຸໂທ ປ໌ວິສຕີ໚ ເອສ ສກຸກຈຸຈໍ ຜມຸມໍ ສຸຕານຸໂຕ ນີສີນຸນປຸ໌ຣີໂສ ປ໌ນ ປ໌ຜີປ໌າຜີຍາ ປ໌ລຸຈ ຊາຕິສຕານີ ຕີຕຸຕໍ ເວທານໍ ປ໌າຣຄູ ມນຸຕຊຸຊາຍກພຸຣາຫຸມໂຕ ຫຸຕຸວາ ນີພຸພຕຸຕີ, ອີທານີປີ ມນຸຕໍ ສໍສນຸທນຸໂຕ ວິຍ ສກຸກຈຸຈໍ ສຸຕາຕີຕີ໚

''ກນຸເຕ, ຕຸມຸຫາກໍ ຜມຸມເທສນາ ລວີອາທີນີ ລີນຸທິຕຸວາ ອຜຸຖິມິລຸຊໍ ອາຫາຈຈ ຕີຜຸຖຕີ, ກສຸມາ ອີເມ ຕຸມຸເຫສຸປີ ຜມຸມໍ ເທເສນຸເຕສຸ ສກຸກຈຸຈໍ ນ ສຸຕານຸຕີ''ຕີ? ''ອານນຸທ, ມມ ຜມຸໂມ ສຸສຸສວນີໂຍຕີ ສລຸລໍ ກໂຣສີ ມລຸເລ''ຕີ໚ ''ກີ ປ໌ນ, ກນຸເຕ, ທຸສຸສວນີໂຍ''ຕີ? ''ອາມ, ອານນຸທາ''ຕີ໚ ''ກສຸມາ, ກນຸເຕ''ຕີ ? ''ອານນຸທ, ພຸທຸໂຜຕີ ວາ ຜມຸໂມຕີ ວາ ສງໂຜຕີ ວາ ປ໌ທໍ ອີເມຫີ ສຕຸເຕຫີ ອເນເກສຸປີ ກປຸ໌ປ໌ໂກຜີສຕສຫສຸເສສຸ ອສຸຕປຸ໌ພຸພໍ໚ ຍສຸມາ ອີມໍ ຜມຸມໍ ໂສຕຸໍ ນ ສກຸໂກນຸຕາ ອນມຕຄຸເຄ ສໍສາເຣ ອີເມ ສຕຸຕາ ອເນກວິທີຕໍ ຕິຣຈຸລານກາຖໍເຍວ ສຸຕນຸຕາ ອາຄຕາ, ຕສຸມາ ສຸຣາປ໌ານເກລຸອີມຕຸຫລາທີສຸ ຄາຍນຸຕາ ນຈຸຈນຸຕາ ວິຈຣນຸຕີ, ຜມຸມໍ ໂສຕຸໍ ນ ສກຸໂກນຸຕີ''ຕີ໚ ''ກີ ນີສຸສາຍ ປ໌ເນເຕ ນ ສກຸໂກນຸຕີ, ກນຸເຕ''ຕີ?

ອຖສຸສ ສຕຸຖາ, ''ອານນຸທ, ຣາຄໍ ນີສຸສາຍ ໂທສໍ ນີສຸສາຍ ໂມຫໍ ນີສຸສາຍ ຕຕຸຫໍ ນີສຸສາຍ ນ ສກຸໂກນຸຕີ໚ ຣາຄຄຸຄີສທີໂສ ອຄຸຄີ ນາມ ນຕຸຖີ, ໂສ ລາຣີກມຸປີ ອເສເສຕຸວາ ສຕຸເຕ ທຫຕີ໚ ກິລຸຈາປີ ສຕຸຕສູຣິຍປ໌າຕຸກາວໍ ນີສຸສາຍ ອຸປຸ໌ປ໌ນຸໂນ ກປຸ໌ປ໌ວິນາສໂກ ອຄຸຄີປີ ກິລຸຈິ ອນວເສເສຕຸວາວ ໂລກໍ ທຫຕີ, ໂສ ປ໌ນ ອຄຸຄີ ກທາຈິເຍວ ທຫຕີ໚ ຣາຄຄຸຄີໂນ ອທຫນກາໂລ ນາມ ນຕຸຖີ, ຕສຸມາ ຣາຄສໂມ ວາ ອຄຸຄີ ໂທສສໂມ ວາ ຄໂຫ ໂມຫສມໍ ວາ ຊາລໍ ຕຕຸຫາສມາ ວາ ນທີ ນາມ ນຕຸຖີ''ຕີ ວຕຸວາ ອີມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໕໑໚

''ນຕຸຖີ ຣາຄສໂມ ອຄຸຄີ, ນຕຸຖີ ໂທສສໂມ ຄໂຫ;

ນຕຸຖີ ໂມຫສມໍ ຊາລໍ, ນຕຸຖີ ຕຕຸຫາສມາ ນທີ''ຕີ໚

ຕຕຸຖ ຣາຄສໂມຕີ ຜູມາທີສຸ ກິລຸຈິ ອທສຸເສຕຸວາ ອນຸໂຕເຍວ ອຸຜຸຖາຍ ຊາປ໌ນວເສນ ຣາເຄນ ສໂມ ອຄຸຄີ ນາມ ນຕຸຖີ໚ ໂທສສໂມຕີ ຍກຸຂຄຫອຊຄຣຄຫກຸມຸກີລຄຫາທໂຍ ເອກສຸມີເຍວ ອຕຸຕກາເວ ຄຕຸຫີຕຸໍ ສກຸໂກນຸຕີ, ໂທສຄໂຫ ປ໌ນ ສພຸພຕຸຖ ເອກນຸຕ ເມວ ຄຕຸຫາຕີຕີ ໂທເສນ ສໂມ ຄໂຫ ນາມ ນຕຸຖີ໚ ໂມຫສມນຸຕີ ໂອນນຸຜນປ໌ຣີໂຍນນຸຜນຜຸເຖນ ປ໌ນ ໂມຫສມໍ ຊາລໍ ນາມ ນຕຸຖີ໚ ຕຕຸຫາສມາຕີ ຄງຄາທີນໍ ນທີນໍ ປຸ໌ຕຸຕກາໂລປີ ອູນກາໂລປີ ສຸກຸຂກາໂລປີ ປ໌ລຸລາຍຕີ, ຕຕຸຫາຍ ປ໌ນ ປຸ໌ຕຸຕກາໂລ ວາ ສຸກຸຂກາໂລ ວາ ນຕຸຖີ, ນິຈຸຈໍ ອູນາວ ປ໌ລຸລາຍຕີຕີ ທຸປຸ໌ປູ໌ຣຕຜຸເຖນ ຕຕຸຫາຍ ສມາ ນທີ ນາມ ນຕຸຖີຕີ ອຕຸໂຖ໚

ເທສນາວສາເນ ສກຸກຈຸຈໍ ຜມຸມໍ ສຸຕານຸໂຕ ອຸປ໌າສໂກ ໂສຕາປ໌ຕຸຕິຜເລ ປ໌ຕີຜຸຖຫີ, ສມຸປ໌ຕຸຕານມຸປີ ສາຕຸຖິກາ ຜມຸມເທສນາ ອໂຫສີຕີ໚

ປ໌ລຸເຈົາປ໌າສກາວຕຸຖຸ ນວມໍ໚

໑໐໚ ເມຕຸຫກເສຜຸຖິວຕຸຖຸ

ສຸທສຸສໍວຊຸຊນຸຕີ ອີມໍ ຜມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ກທຸທິຍນຄຣໍ ນີສຸສາຍ ຊາຕີຍາວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເມຕຸຫກເສຜຸຖີ ອາຣພຸກ ກເຖສີ໚

ສຕຸຖາ ກີຣ ອງຄຸຕຸຕຣາປ໌ສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣນຸໂຕ ເມຕຸຫກເສຜຸຖີໂນ ຈ, ກຣີຍາຍ ຈສຸສ ຈນຸທປ໌ທຸມາຍ, ປຸ໌ຕຸຕສຸສ ຈ ຜນລຸຈຍເສຜຸຖີໂນ, ສຸຕີສາຍ ຈ ສຸມນເທວີຍາ, ນຕຸຕາຍ ຈສຸສ ວິສາຂາຍ, ທາສສຸສ ຈ ປຸ໌ຕຸຕສຸສາຕີ ອີເມສໍ ໂສຕາປ໌ຕຸຕິຜ

ລູປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ກຫ຺ທີຍນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊາຕິຍາວເນ ວິຫາສີ. ເມຕ຺ຫກເສຍ຺ຖິ ສຕ຺ຖຸ ອາຄມນໍ ອສ຺ໂສສີ. ກສ຺ມາ ປເນສ ເມຕ຺ຫກເສຍ຺ຖິ ນາມ ຊາໂຕຕິ? ຕສ຺ສ ກິຣ ປຈ຺ຈິມເຄເຫ ອຍ຺ຍກຣີສມຕ຺ເຕ ຖາເນ ຫຕ຺ຖິອສ຺ເສົາສກປມາຕາ ສຸວຕ຺ຕເມຕ຺ຫກາ ປຖວີ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ປີຍ຺ຖິຍາ ປີຍ຺ຖີ ປຫຣມານາ ອຸຍ຺ຖຫີສຸ. ເຕສໍ ມຸເຂສຸ ປລ຺ຈວຕ຺ຕານໍ ສຸຕ຺ຕານໍ ເຄຕ຺ຫຸກາ ປກ຺ຂິຕ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ. ສປ຺ປີເຕລມຊ຺ຍາຕີຕາຫີທີ ວາ ວຕ຺ຖຈ຺ຉາທນທີຣລ຺ລສຸວຕ຺ຕາທີທີ ວາ ອຕ຺ເຖ ສຕິ ເຕສໍ ມຸຂໂຕ ເຄຕ຺ຫຸເກ ອປເນນ຺ ຕິ, ເອກສ຺ສາປີ ເມຕ຺ຫກສ຺ສ ມຸຂໂຕ ຊມ຺ພຸທີປວາສີນໍ ປໂຫນກໍ ສປ຺ປີເຕລມຊ຺ຍາຕີຕວຕ຺ຖຈ຺ຉາທນທີຣລ຺ລສຸວຕ຺ຕໍ ນິກ຺ຂມຕິ. ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ເມຕ຺ຫກເສຍ຺ຖິຕິ ປລ຺ລາຍີ.

ກີ ປນສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມນ຺ຕິ? ວິປສ຺ສີພຸທ຺ຆກາເລ ກິຣ ເອສ ອວໂຣຊສ຺ສ ນາມ ກຸຍ຺ມ຺ພິກສ຺ສ ກາຄິເນຍ຺ໂຍ ມາຕຸເລນ ສມານນາ ໂມ ອວໂຣໂຊ ນາມ ອໂຫສີ. ອຖສ຺ສ ມາຕຸໂລ ສຕ຺ຖຸ ຄນ຺ຌກຸຍີ ກາຕຸໍ ອາຣກີ. ໂສ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ມາຕຸລ, ອຸໂກປີ ສ ເຫວ ກໂຣມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ອລ຺ເລຫີ ສທ຺ຌີ ອສາຌາຣຕໍ ກຕ຺ວາ ເອກໂກວ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເຕນ ປນ ປຝິກ຺ຂິຕ຺ຕກາເລ ‘‘ອິມສ຺ມີ ຖາເນ ຄນ຺ຌກຸຝິຍາ ກຕາຍ ອິມສ຺ມີ ນາມ ຖາເນ ກຸລ຺ຊຣສາລໍ ນາມ ລທ຺ຌຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຣລ຺ລໂຕ ທພ຺ພສມ຺ກາເຣ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ເອກໍ ຖມ຺ກໍ ສຸວຕ຺ຕຂຈິຕໍ, ເອກໍ ຣຊຕຂຈິຕໍ, ເອກໍ ມຕີຂຈິຕໍ, ເອກໍ ສຕ຺ຕຣຕນຂຈິຕນ຺ຕິ ເອວໍ ຕຸລາສງ຺ຆາຕທ຺ວາຣກວາຍວາຕປານໂຄປານສິຉທນິຍ຺ຖກາ ສພ຺ພາປີ ສຸວຕ຺ຕາທິຂຈິຕາວ ກາເຣຕ຺ວາ ຄນ຺ຌກຸຝິຍາ ສມ຺ມຸຂຍ຺ຖາເນ ຕຖາຄຕສ຺ສ ສຕ຺ຕຣຕນມຍໍ ກຸລ຺ຊຣສາລໍ ກາເຣສີ. ຕສ຺ສາ ອຸປ຺ຣີ ຆນຣຕ຺ຕສຸວຕ຺ຕມຍາ ກມ຺ພລາ ປວາລຸອມ ຍາ ສິຂຣຖູປີກາໂຍ ອເຫສຸໍ. ກຸລ຺ຊຣສາລາຍ ມຊ຺ເຊ ຖາເນ ຣຕນມຕ຺ຫປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ຌມ຺ມາສນໍ ປຕິຍ຺ຖາເປສີ. ຕສ຺ສ ຆນຣຕ຺ຕສຸວຕ຺ຕມຍາ ປາທາ ອເຫສຸໍ, ຕຖາ ຈຕສ຺ໂສ ອຍນີໂຍ. ຈຕ຺ຕາໂຣ ປນ ສຸວຕ຺ຕເມຕ຺ຫເກ ກາຣາເປຕ຺ວາ ອາສນສ຺ສ ຈຕ຺ນ຺ນໍ ປາທານໍ ເຫຍ຺ຖາ ຖເປສີ, ທ຺ເວ ເມຕ຺ຫເກ ກາຣາເປຕ຺ວາ ປາທປີຖກາຍ ເຫຍ຺ຖາ ຖເປສີ, ຉ ສຸວຕ຺ຕເມຕ຺ຫເກ ກາຣາ ເປຕ຺ວາ ມຕ຺ຫປໍ ປຣິກ຺ຂິເປນ຺ໂຕ ຖເປສີ. ຌມ຺ມາສນໍ ປຖມໍ ສຸຕ຺ຕມເຍທີ ຣຊ຺ຊເກຫີ ວາຍາເປຕ຺ວາ ມຊ຺ເຊ ສຸວຕ຺ຕສຸຕ຺ຕມເຍທີ ອຸປ຺ຣີ ມຸຕ຺ຕມເຍທີ ສຸຕ຺ເຕທີ ວາຍາເປສີ. ຕສ຺ສ ຈນ຺ທນມໂຍ ອປ຺ສ຺ສໂຍ ອໂຫສີ. ເອວໍ ກຸລ຺ຊຣສາລໍ ນິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ສາລາມຫໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອຍ຺ຍສຍ຺ຖິທີ ກິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ເສທີ ສທ຺ຌີ ສຕ຺ຖາຣໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ທານໍ ທຕ຺ວາ ໂອສານທິວເສ ຕິ ຈີວຣໍ ອທາສີ. ຕຕ຺ຖ ສງ຺ຆນວກສ຺ສ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກໍ ປາປຸຕີ.

ເອວໍ ວິປສ຺ສີພຸທ຺ຆກາເລ ປຸລ຺ລກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ເທເວສຸ ຈ ມນຸສ຺ເສສຸ ຈ ສໍສຣນ຺ໂຕ ອິມສ຺ມີ ກທ຺ທກປ຺ເປ ພາຣາຕສິຍໍ ມຫາໂກຄກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ພາຣາຕສິເສຍ຺ຖິ ນາມ ອໂຫສີ. ໂສ ເອກທິວສໍ ຣາຊູປຍ຺ຖານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຸໂຣຫິຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກີ, ອາຈຣິຍ, ນກ຺ຂຕ຺ຕມຸຫຸຕ຺ຕໍ, ອຸປ຺ຌາເຣຖາ’’ຕິ ອາຫ. ອາມ, ອຸປ຺ຌາເຣມີ, ກີ ອລ຺ລໍ ອມ຺ຫາກໍ ກມ຺ມນ຺ຕິ. ເຕນ ທິ ກິທິສໍ ຊນປທ ຈາຣິຕ຺ຕນ຺ຕິ? ເອກໍ ກຍໍ ກວິສ຺ສຕີຕິ. ກີ ກຍໍ ນາມາຕິ? ຉາຕກກຍໍ ເສຍ຺ຖີຕິ. ກທາ ກວິສ຺ສຕີຕິ? ອິໂຕ ຕິຕ຺ຕໍ ສໍວຈ຺ຉຣານໍ ອຈ຺ຈເຍນາຕີ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖີ ພຫຸໍ ກສິກມ຺ມໍ ກາເຣຕ຺ວາ ເຄເຫ ວິຊ຺ຊມານຌເນນາປີ ຌລ຺ລເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ອທ຺ຒເຕຣສານິ ໂກຍ຺ຖສຕານິ ກາເຣຕ຺ວາ ສພ຺ພໂກຍ຺ຖເກ ວີຫີທີ ປຣິປູເຣສີ. ໂກຍ຺ເຖສຸ ອປ຺ປໂຫນ຺ເຕສຸ ຈາຍິອາທີນິ ປູເຣຕ຺ວາ ອວເສສໍ ກູມິຍໍ ອາວາເຍ ກຕ຺ວາ ນິຂຕີ. ນິຌານາວເສສໍ ມຕ຺ຕິກາຍ ສທ຺ຌີ ມທ຺ທິຕ຺ວາ ກິຕ຺ຕີໂຍ ລິມ຺ປາເປສີ.

ໂສ ອປ຺ເຣນ ສມເຍນ ຉາຕກກເຍ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ຍຖານິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ຌລ຺ລໍ ປຣິກຸລ຺ຊນ຺ໂຕ ໂກຍ຺ເຖສຸ ຈ ຈາຍິອາທີສຸ ຈ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕຌລ຺ເລ ປຣິກ຺ຂີເຕ ປຣິຊເນ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ຄຈ຺ຉຖ, ຕາຕາ, ປພ຺ພຕປາທໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຊີວນ຺ຕາ ສຸກິກ຺ຂກາເລ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕຸກາມາ ອາຄຈ຺ຉຖ, ອນາຄນ຺ຕຸກາມາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ຊີວຖາ’’ຕິ. ເຕ ໂຣທມານາ ອສ຺ສຸມຸຂາ ຫຸຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖີ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຂມາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ຕຖາ ອກໍສຸ. ຕສ຺ສ ປນ ສນ຺ຕິເກ ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈກໂຣ ເອໂກວ ປຸຕ຺ໂຕ ນາມ ທາໂສ ໂອຫີຍິ, ເຕນ ສທ຺ຌີ ເສຍ຺ຖິຊາຍາ ເສຍ຺ຖິປຸຕ຺ໂຕ ເສຍ຺ຖິສຸຕີສາຕິ ປລ຺ເຈວ ຊນາ ອເຫສຸໍ. ເຕ ກູມິຍໍ ອາວາເຍສຸ ນິຫິຕຌລ຺ເລປີ ປຣິກ຺ຂີເຕ ກິຕ຺ຕິມຕ຺ຕິກໍ ປາເຕຕ຺ວາ ເຕເມຕ຺ວາ ຕໂຕ ລທ຺ຌຌລ຺ເລນ ຍາປຍິສຸ. ອຖສ຺ສ ຊາຍາ ຉາຕເກ ອວຕ຺ຖຣນ຺ເຕ ມຕ຺ຕິ ກາຍ ຂີຍມານາຍ ກິຕ຺ຕິປາເທສຸ ອວສິຍ຺ຖມຕ຺ຕິກໍ ປາເຕຕ຺ວາ ເຕເມຕ຺ວາ ອຫ຺ຒາລຸຫກມຕ຺ຕໍ ວີທີ ລກິຕ຺ວາ ໂກຍ຺ເຍຕ຺ວາ ເອກໍ ຕຕ຺ຫຸລນາລຸອີ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ຉາຕກກາເລ ໂຈຣາ ພຫູ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ ໂຈຣກເຍນ ເອກສ຺ມີ ກຸເຍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປິທທິຕ຺ວາ ກູມິຍໍ ນິຂຕິຕ຺ວາ ຖເປສີ. ອຖ ນໍ ເສຍ຺ຖີ ຣາຊູປຍ຺ຖານໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ກທ຺ເທ, ຉາໂຕມ຺ຫີ, ອຕ຺ຖິ ກິລ຺ຈີ’’ຕິ. ສາ ວິຊ຺ຊມາ ນໍ ‘‘ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ ‘‘ເອກາ ຕຕ຺ຫຸລນາລຸອິ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກຫໍ ສາ’’ຕິ? ‘‘ໂຈຣກເຍນ ເມ ນິຂຕິຕ຺ວາ ຖປິຕາ’’ຕິ. ‘‘ເຕນ ຫີ ນໍ ອຸທ຺ຌຣິຕ຺ວາ ກິລ຺ຈິ ປຈາທີ’’ຕິ. ‘‘ສເຈ ຍາຄຸໍ ປຈິສ຺ສາມີ, ທ຺ເວ ວາເຣ ລກິສ຺ສຕິ. ສເຈ ກຕ຺ຕໍ ປຈິສ຺ສາມີ, ເອກວາຣເມວ ລກິສ຺ສຕິ, ກີ ປຈາມີ, ສາມີ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ອລ຺ໂລ ປຈ຺ຈໂຍ ນຕ຺ຖີ, ກຕ຺ຕໍ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ມຣິສ຺ສາມ, ກຕ຺ຕເມວ ປ ຈາທີ’’ຕິ. ສາ ກຕ຺ຕໍ ປຈິຕ຺ວາ ປລ຺ຈ ໂກຍ຺ຖາເສ ກຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖິໂນ ໂກຍ຺ຖາສໍ ວຫ຺ເຒຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຖເປສີ.

ຕສ຺ມິ ຂເຕ ຄນ຺ຘມາທນປ຺ພ຺ພເຕ ປັຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ສມາປັຕ຺ຕິໂຕ ວຸຍ຺ຖາຕີ. ອນ຺ໂຕສມາປັຕ຺ຕິຍໍ ກິຣ ສມາປັຕ຺ຕິພເລນ ຊີພຈຸລານ ພາຘຕີ. ສມາປັຕ຺ຕິໂຕ ວຸຍ຺ຖິຕານໍ ປນ ພລວຕີ ຫຸຕ຺ວາ ອຸທຣປັຍລໍ ໜຍ຺ຫນ຺ຕີ ວິຍ ອຸປ຺ປັຊ຺ຊຕີ. ຕສ຺ມາ ເຕ ລການຍ຺ຖານໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ. ຕໍ ທິວສຍ຺ຈ ເຕສໍ ທານໍ ທຕ຺ວາ ເສນາປັຕິຍ຺ຖານາທິສຸ ອຍ຺ຍຕຣສມ຺ປັຕ຺ຕີ ລການ຺ຕີ. ຕສ຺ມາ ໂສປິ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ "ສກລຊມ຺ພຸທິເປ ຉາຕກກາຍໍ ອຸປ຺ປັນ຺ນໍ, ເສຍ຺ຖິເຄເຫ ຈ ປັຍ຺ຈນ຺ນໍ ຊນານໍ ນາລຸອິໂກທໂນວ ປັກ຺ໂກ, ສທ຺ຘາ ນຸ ໂຂ ເອເຕ, ສກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິ ວາ ມມ ສງຄຫໍ ກາຕຸ"ນ຺ຕິ ເຕສໍ ສທ຺ຘກາວຍ຺ຈ ສງຄຫໍ ກາຕຸໍ ສມຕ຺ຖກາວຍ຺ຈ ທິສ຺ວາ ປັຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ມຫາເສຍ຺ຖິສ຺ສ ປຸຣໂຕ ທ຺ວາເຣ ຖິຕເມວ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສສິ. ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາ ປັສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ "ປຸພ຺ເພປິ ມຍາ ທານສ຺ສ ອທິນ຺ນຕ຺ຕາ ເອວຣູປໍ ຉາຕກໍ ທິຍ຺ຖໍ, ອິທໍ ໂຂ ປນ ກຕ຺ຕໍ ມໍ ເອກທິວສເມວ ຣກ຺ເຂຍ຺ຍ. ອຍ຺ຍສ຺ສ ປນ ທິນ຺ນໍ ອເນກາສຸ ກປ຺ປໂກຍິສຸ ມມ ທິຕສຸຂາວຫໍ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ຕໍ ກຕ຺ຕປາຕີ ອປເນຕ຺ວາ ປັຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ປັຍ຺ຈປັຕິຍ຺ຖິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເຄຫໍ ປເວເສຕ຺ວາ ອາສເນ ນິສີນ຺ນສ຺ສ ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕປາທປີເຖ ຖເປຕ຺ວາ ກຕ຺ຕປາຕິມາທາຍ ປັຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ປັຕ຺ເຕ ໂອກິຣິ. ອຸປຑ຺ຒາວເສເສ ກຕ຺ເຕ ປັຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ຫຕ຺ເຖນ ປັຕ຺ຕໍ ປິທຫິ. ອຖ ນໍ, "ກນ຺ເຕ, ເອກາຍ ຕຕ຺ຫຸລນາລຸອິຍາ ປັຍ຺ຈນ຺ນໍ ຊນານໍ ປັກ຺ກໂອທນສ຺ສ ອຍໍ ເອໂກ ໂກຍ຺ຖາໂສ, ອິມໍ ທ຺ວິຘາ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ. ມາ ມຍ຺ຫໍ ອິຘໂລເກ ສງຄຫໍ ກໂຣຖ, ອຫໍ ນິຣວເສສໍ ທາຕຸກາໂມມ຺ຫີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ກຕ຺ຕມທາສິ. ທຕ຺ວາ ຈ ປນ ປັຕ຺ຖນໍ ປັຍ຺ຖເປັສິ, "ມາ, ກນ຺ເຕ, ປຸນ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຍ຺ຖາເນ ເອວຣູປໍ ຉາຕກກາຍໍ ອທ຺ທສໍ, ອິໂຕ ປັຍ຺ຖາຍ ສກລຊມ຺ພຸທິປວາສີນໍ ພີຊກຕ຺ຕໍ ທາຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ກເວຍ຺ຍໍ, ສຫຕ຺ເຖນ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຊີວິກໍ ນ ກປ຺ເປຍ຺ຍໍ, ອຫ຺ຒເຕຣສ ໂກຍ຺ຖສຕານີ ໂສຘາເປຕ຺ວາ ສີສໍ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ເຕສໍ ທ຺ວາເຣ ນິສີທິຕ຺ວາ ອຸທ຺ຘໍ ໂອໂລກິຕກ຺ຂເຕເຍວ ເມ ຣຕ຺ຕສາລິຘາຣາ ປັຕິຕ຺ວາ ສພ຺ພໂກຍ຺ເຖ ປູເຣຍ຺ຍຸໍ. ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຍ຺ຖາເນ ຈ ອຍເມວ ກຣິຍາ, ອຍເມວ ປຸຕ຺ໂຕ, ອຍເມວ ສຸຕິສາ, ອຍເມວ ທາໂສ ໂຫຕູ"ຕິ.

ກຣິຍາປິສ຺ສ "ມມ ສາມິເກ ຊີພຈຸລາຍ ປີລຸອິຍມາເນ ນ ສກ຺ກາ ມຍາ ກຸຍ຺ຊິຕຸ"ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ໂກຍ຺ຖາສໍ ປັຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ທຕ຺ວາ ປັຕ຺ຖນໍ ປັຍ຺ຖເປັສິ, "ກນ຺ເຕ, ອິທານິ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຍ຺ຖາເນ ເອວຣູປໍ ຉາຕກກາຍໍ ນ ປັສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ກຕ຺ຕຖາລິກໍ ປຸຣໂຕ ກຕ຺ວາ ສກລຊມ຺ພຸທິປວາສີນໍ ກຕ຺ຕໍ ເທນ຺ຕິຍາປິ ຈ ເມ ຍາວ ນ ອຸຍ຺ຖຫິສ຺ສາມິ, ຕາວ ຄຫິຕຄຫິຕຍ຺ຖານໍ ປູຣິຕເມວ ໂຫຕຸ. ອຍເມວ ສາມິໂກ, ອຍເມວ ປຸຕ຺ໂຕ, ອຍເມວ ສຸຕິສາ, ອຍເມວ ທາໂສ ໂຫຕູ"ຕິ. ປຸຕ຺ໂຕປິສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ໂກຍ຺ຖາສໍ ປັຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ທຕ຺ວາ ປັຕ຺ຖນໍ ປັຍ຺ຖເປັສິ, "ກນ຺ເຕ, ອິໂຕ ປັຍ຺ຖາຍ ເອວຣູປໍ ຉາຕກກາຍໍ ນ ປັສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ເອກຍ຺ຈ ເມ ສຫສ຺ສຖວິກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສກລຊມ຺ພຸທິປວາສີນໍ ກຫາປຕໍ ເທນ຺ຕສ຺ສາປິ ອຍໍ ສຫສ຺ສຖວິກາ ປັຣິປຸຕ຺ຕາວ ໂຫຕຸ, ອິເມເຍວ ມາ ຕາປິຕໂຣ ໂຫນ຺ຕຸ, ອຍໍ ກຣິຍາ, ອຍໍ ທາໂສ ໂຫຕູ"ຕິ.

ສຸຕິສາປິສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ໂກຍ຺ຖາສໍ ປັຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ທຕ຺ວາ ປັຕ຺ຖນໍ ປັຍ຺ຖເປັສິ, "ອິໂຕ ປັຍ຺ຖາຍ ເອວຣູປໍ ຉາຕກກາຍໍ ນ ປັສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ເອກຍ຺ຈ ເມ ຘຍ຺ຍປິຍກໍ ປຸຣໂຕ ຖເປຕ຺ວາ ສກລຊມ຺ພຸທິປວາສີນໍ ພີຊກຕ຺ຕໍ ເທນ຺ຕິຍາປິ ຂີຕກາໂວ ມາ ປັຍ຺ຍາຍິຕ຺ຖ, ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຍ຺ຖາເນ ອິເມເຍວ ສສຸຣາ ໂຫນ຺ຕຸ, ອຍເມວ ສາມິໂກ, ອຍເມວ ທາໂສ ໂຫຕູ"ຕິ. ທາໂສປິ ອຕ຺ຕໂນ ໂກຍ຺ຖາສໍ ປັຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ທຕ຺ວາ ປັຕ຺ຖນໍ ປັຍ຺ຖເປັສິ , "ອິໂຕ ປັຍ຺ຖາຍ ເອວຣູປໍ ຉາຕກກາຍໍ ນ ປັສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ສພ຺ເພ ອິເມ ສາມິກາ ໂຫນ຺ຕຸ, ກສນ຺ຕສ຺ສ ຈ ເມ ອິໂຕ ຕິສ຺ໂສ, ເອຕ຺ໂຕ ຕິສ຺ໂສ, ມຊ຺ເຊ ເອກາຕິ ທາຣຸອມ຺ພຕມຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕ ສີຕາໂຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕູ"ຕິ. ໂສ ຕໍ ທິວສໍ ເສນາປັຕິຍ຺ຖານໍ ປັຕ຺ເຖຕ຺ວາ ລທ຺ຘໍ ສມຕ຺ໂຖປິ ສາມິເກສຸ ສິເນເຫນ "ອິເມເຍວ ເມ ສາມິກາ ໂຫນ຺ຕູ"ຕິ ປັຕ຺ຖນໍ ປັຍ຺ຖເປັສິ. ປັຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ວຈນາວສາເນ "ເອວໍ ໂຫຕູ"ຕິ ວຕ຺ວາ –

"ອິຈ຺ຉິຕໍ ປັຕ຺ຖິຕໍ ຕຸຍ຺ຫໍ, ຂິປ຺ປເມວ ສມິຊ຺ຊຕຸ;

ສພ຺ເພ ປູເຣນ຺ຕຸ ສງກປ຺ປາ, ຈນ຺ໂທ ປັນ຺ນຣໂສ ຍຖາ.

"ອິຈ຺ຉິຕໍ ປັຕ຺ຖິຕໍ ຕຸຍ຺ຫໍ, ຂິປ຺ປເມວ ສມິຊ຺ຊຕຸ;

ສພ຺ເພ ປູເຣນ຺ຕຸ ສງກປ຺ປາ, ມຕີ ໂຊຕິຣໂສ ຍຖາ"ຕິ. –

ປັຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘຄາຖາຫີ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ "ມຍາ ອິເມສໍ ຈິຕ຺ຕໍ ປັສາເທຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ "ຍາວ ຄນ຺ຘມາທນປ຺ພ຺ພຕາ

ອິເມ ມໍ ປສ຺ສນ຺ຕູ''ຕິ ອນຸຄ຺ຄຫິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ເຕປິ ໂອໂລເກຕ຺ວາວ ອນຸຄ຺ຄໍສຸ. ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ກຕ຺ຕໍ ປຄ຺ຈຫິ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຮ ເຕຫິ ສທ຺ຮຶ ສໍວິກ຺ຊິ. ຕໍ ຕສ຺ສານຸກາເວນ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ປໂຫຕິ. ເຕ ໂອໂລເກນ຺ຕາເຍວ ອນຸຄ຺ຄໍສຸ.

ອຕິກ຺ກນ຺ເຕ ປນ ມຊ຺ຊນ຺ຫິເກ ເສຄ຺ຖິກຣິຍາ ອຸກ຺ຂລີ ໂຊວິຕ຺ວາ ປິທຫິຕ຺ວາ ຄເປ຺ສິ. ເສຄ຺ຖິປິ ຊີພຈ຺ຈາຍ ປິລຸອິໂຕ ນິປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກມິ. ໂສ ສາຍນ຺ເຫ ປພຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກຣິຍໍ ອາຫ – ''ກທ຺ເທ, ອຕິວິຍ ຊາໂຕມ຺ຫິ, ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ອຸກ຺ຂລິຍາ ຕເລ ຊາມກສິຕ຺ຖານິ''ຕິ. ສາ ໂຊວິຕ຺ວາ ອຸກ຺ຂລິຍາ ຄປີຕກາວໍ ຊານນ຺ຕີປິ ''ນຕ຺ຖິ''ຕິ ອວຕ຺ວາ ''ອຸກ຺ຂລີ ວິວຣິຕ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສາມິ''ຕິ ອຸຄ຺ຄາຍ ອຸກ຺ຂລິມູລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸກ຺ຂລີ ວິວຣີ, ຕາວເທວ ສຸມນມກຸລສທິສວຕ຺ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕສ຺ສ ປູຣາ ອຸກ຺ຂລີ ປີຊານໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄາສິ. ສາ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ປິຕິຍາ ຜຸຄ຺ຄສຣີຣາ ເສຄ຺ຖີ ອາຫ – ''ອຸຄ຺ເຄຫິ, ສາມິ, ອຫໍ ອຸກ຺ຂລີ ໂຊວິຕ຺ວາ ປິທຫີ, ສາ ປນ ສຸມນມກຸລສທິສວຕ຺ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕສ຺ສ ປູຣາ, ປຸຄ຺ຄານິ ນາມ ກຕ຺ຕພ຺ພຣູປານິ, ທານໍ ນາມ ກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ. ອຸຄ຺ເຄຫິ, ສາມິ, ກຸຄ຺ຊສ຺ສູ''ຕິ. ສາ ທຸວິນ຺ນໍ ປິຕາປຸຕ຺ຕານໍ ກຕ຺ຕໍ ອທາສິ. ເຕສ຺ ສຸຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຖິເຕສ຺ ສຸຕິສາຍ ສທ຺ຮຶ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຸຄ຺ຊິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕໍ ອທາສິ. ຄຫິຕຄຫິຕຄ຺ຄານໍ ນ ຂີຍຕິ, ກຍຈ຺ຊຸນາ ສກີ ຄຫິຕຄ຺ຄານເມວ ປຄ຺ຄາຍຕິ. ຕໍທິວສເມວ ໂກຄ຺ຄາຫໂຍ ປຸພ຺ເພ ປູຣິຕນິຍາເມເນວ ປຸນ ປູຣຍີສຸ. ''ເສຄ຺ຖິສ຺ສ ເຄເຫ ກຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ພິຊກຕ຺ເຕຫິ ອຕ຺ຖິກາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫນ຺ຕູ''ຕິ ນຄເຣ ໂພສນໍ ກາເຣສິ. ມນຸສ຺ສາ ຕສ຺ສ ເຄຫໂຕ ພິຊກຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫີສຸ. ສກລຊມ຺ພຸທີປວາສີໂນ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິຕໍ ລກີສຸເຍວ.

ໂສ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເທວມນຸສ຺ເສສຸ ສໍສຣນ຺ໂຕ ອິມສ຺ມີ ພຸທ຺ຮຸປ຺ປາເທ ກທ຺ທິຍນຄເຣ ເສຄ຺ຖິກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ກຣິຍາປິສ຺ສ ມຫາໂກຄກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ ຕສ຺ເສວ ເຄຫໍ ອຄມາສິ. ຕສ຺ສ ຕໍ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ນິສ຺ສາຍ ປຈ຺ຊາ ເຄເຫ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣາ ເມຕ຺ຫກາ ອຸຄ຺ຄຫີສຸ. ປຸຕ຺ໂຕປິ ເນສໍ ປຸຕ຺ໂຕວ, ສຸຕິສາ ສຸຕິສາວ, ທາໂສ ທາໂສວ ອໂຫສິ. ອຖ ເກຫິວສໍ ເສຄ຺ຖີ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຄ຺ຄໍ ວີມໍສິຕຸກາໂມ ອທ຺ຍເຕຣສານີ ໂກຄ຺ຄສຕານີ ໂຊຊາເປຕ຺ວາ ສີສໍ ນ຺ຫາໂຕ ທ຺ວາເຣ ນິສີທິຕ຺ວາ ອຸທ຺ຊໍ ໂອໂລເກສິ. ສພ຺ພານິປິ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣານໍ ຣຕ຺ຕສາລີນໍ ປູຣຍີສຸ. ໂສ ເສສານມ຺ປິ ປຸຄ຺ຄານິ ວີມໍສິຕຸກາໂມ ກຣິຍຄ຺ຈ ປຸຕ຺ຕາທໂຍ ຈ ''ຕຸມ຺ຫາກມ຺ປິ ປຸຄ຺ຄານິ ວີມໍສິສ຺ສຖາ''ຕິ ອາຫ.

ອຖສ຺ສ ກຣິຍາ ສພ຺ພາລງ຺ກາເຣຫິ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ເສວ ຕຕ຺ຫຸເລ ມິນາເປຕ຺ວາ ເຕຫິ ກຕ຺ຕໍ ປຈາເປຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໂກຄ຺ຄເກ ປຄ຺ຄຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕກຍຈ຺ຊໍ ອາທາຍ ''ກຕ຺ເຕນ ອຕ຺ຖິກາ ອາຄຈ຺ຊນ຺ຕູ''ຕິ ໂພສາເປຕ຺ວາ ອາຄຕາຄຕານໍ ອຸປ຺ນີຕກາຊນານິ ປູເຣຕ຺ວາ ອທາສິ. ສກລທິວສມ຺ປິ ເທນ຺ຕິຍາ ກຍຈ຺ຊຸນາ ຄຫິຕຄ຺ຄານເມວ ປຄ຺ຄາຍຕິ. ຕສ຺ສາ ປນ ປຸຣິມພຸທ຺ຊານມ຺ປິ ກິກ຺ຂຸສງ຺ໝສ຺ສ ວາມຫຕ຺ເຖນ ອຸກ຺ຂລີ ທກ຺ຂິຕຫຕ຺ເຖນ ກຍຈ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອວເມວ ປຕ຺ເຕ ປູເຣຕ຺ວາ ກຕ຺ຕສ຺ສ ທິນ຺ນຕ຺ຕາ ວາມຫຕ຺ຖຕລໍ ປູເຣຕ຺ວາ ປທຸມລກ຺ຂຕໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ທກ຺ຂິຕຫຕ຺ຖຕລໍ ປູເຣຕ຺ວາ ຈນ຺ທລກ຺ຂຕໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ຍສ຺ມາ ປນ ວາມຫຕ຺ໂຖ ຊມ຺ມກຣຕໍ ອາທາຍ ກິກ຺ຂຸສງ຺ໝສ຺ສ ອຸທກໍ ປຣິສ຺ສາເວຕ຺ວາ ທທມານາ ອປຣາປຣໍ ວິຈຣີ, ເຕນສ຺ສາ ທກ຺ຂິຕປາທຕລໍ ປູເຣຕ຺ວາ ຈນ຺ທລກ຺ຂຕໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ວາມປາທຕລໍ ປູເຣຕ຺ວາ ປທຸມລກ຺ຂຕໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ຕສ຺ສາ ອິມິນາ ກາຣເຕນ ຈນ຺ທປທຸມາຕິ ນາມໍ ກຣີສຸ.

ປຸຕ຺ໂຕປິສ຺ສ ສີສໍ ນ຺ຫາໂຕ ສຫສ຺ສຖວິກໍ ອາທາຍ ''ກຫາປເຕຫິ ອຕ຺ຖິກາ ອາຄຈ຺ຊນ຺ຕູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອາຄຕາຄຕານໍ ຄຫິຕກາຊນານິ ປູເຣຕ຺ວາ ອທາສິ. ຖວິກາຍ ກຫາປຕສຫສ຺ສໍ ອໂຫສິເຍວ. ສຸຕິສາປິສ຺ສ ສພ຺ພາລງ຺ກາເຣຫິ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ວີຫິປິຜກໍ ອາທາຍ ອາກາສງ຺ຄເຕ ນິສິນ຺ນາ ''ພິຊກຕ຺ເຕຫິ ອຕ຺ຖິກາ ອາຄຈ຺ຊນ຺ຕູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອາຄຕາຄຕານໍ ຄຫິຕກາຊນານິ ປູເຣຕ຺ວາ ອທາສິ. ປິຜກໍ ຍຖາປູຣິຕເມວ ອໂຫສິ. ທາໂສປິສ຺ສ ສພ຺ພາລງ຺ກາເຣຫິ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕຍຸເຄສຸ ສຸວຕ຺ຕໂຍຕ຺ເຕຫິ ໂຄເຕ ໂຍເຊຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕປໂຕທຍຄ຺ຖີ ອາທາຍ ທຸວິນ຺ນໍ ໂຄຕານໍ ຄນ຺ຊປຄ຺ຈງ຺ຄຸລິການິ ທຕ຺ວາ ວິສາເຕສຸ ສຸວຕ຺ຕໂກສເກ ປຜິມຸຄ຺ຈິຕ຺ວາ ເຂຕ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປາເຊສິ. ອິໂຕ ຕິສ຺ໂສ, ເອຕ຺ໂຕ ຕິສ຺ໂສ, ມຊ຺ເຊ ເອກາຕິ ສຕ຺ຕ ສີຕາ ກິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຄມໍສຸ. ຊມ຺ພຸທີປວາສີໂນ ກຕ຺ຕພີຊຫິຣຄ຺ຄສຸວຕ຺ຕາທີສຸ ຍຖາຣຸຈິຕໍ ເສຄ຺ຖິເຄຫໂຕເຍວ ຄຕ຺ຫີສຸ. ອິເມ ປຄ຺ຈ ມຫາປຸຄ຺ຄາ.

ເອວໍ ມຫານຸກາໂວ ເສຄ຺ຖີ ''ສຕ຺ຖາ ກິຣ ອາຄໂຕ''ຕິ ສຸຕ຺ວາ ''ສຕ຺ຖຸ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຣິສ຺ສາມິ''ຕິ ນິກ຺ຂມນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ຕິຕ຺ຖິເຍ ທິສ຺ວາ ເຕຫິ ''ກສ຺ມາ ຕໍ, ຄຫປຕິ, ກິຣິຍວາໂທ ສມາໂນ ອກິຣິຍວາທສ຺ສ ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຊສີ''ຕິ ນິວາຣິຍມາໂນປິ ເຕສໍ ວຈນໍ ອນາທິຍິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ . ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ອນຸປຸພ຺ພີ ກຖໍ ກເຖສິ. ໂສ ເທສນາວສາເນ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຕິຕ຺ຖິເຍຫິ ອວຕ຺ຕໍ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ນິວາຣິຕກາວໍ ອາໂຣເຈສິ. ອຖ

ນံ ສຕຖາ, ‘‘ຄຫປຕິ, ອິເມ ສຕຕາ ນາມ ມຫນຸຕມຸປິ ອຕຕໂນ ໂທສံ ນ ປສຸສນຸຕິ, ອວິຊຊມານມຸປິ ປເຣສံ ໂທສံ ວິຊຊມານံ ກຕວາ ຕຕຖ ຕຕຖ ກຸສံ ວິຍ ໂອປຸນນຸຕີ’’ຕິ ວຕວາ ອິມံ ຄາຖມາຫ –

໒໕໒။

‘‘ສຸທສຸສံ ວຊຊມຸເລສံ, ອຕຕໂນ ປນ ທຸທຸທສံ;

ປເຣສຸຫິ ໂສ ວຊຊານິ, ໂອປຸນາຕິ ຍຖາ ກຸສံ;

ອຕຕໂນ ປນ ຉາເທຕິ, ກລິວ ກິຕວາ ສໂຖ’’ຕີ။

ຕຕຖ ສຸທສຸສံ ວຊຊນຸຕິ ປຣສຸສ ອຕຸມຕຕມຸປິ ວຊຊံ ຂລິຕံ ສຸທສຸສံ ສຸເຂເນວ ປສຸສິຕຸံ ສກຸກາ, ອຕຕໂນ ປນ ອຕິມຫນຸຕມຸປິ ທຸທຸທສံ။ ປເຣສံ ຫິຕິ ເຕເນວ ກາຣເຕນ ໂສ ປຸຄຄໂລ ສງຄມມຊຊາທີສຸ ປເຣສံ ວຊຊານິ ອຸຈຈຍຸຖາເນ ຖເປຕວາ ກຸສံ ໂອປຸນນຸໂຕ ວິຍ ໂອປຸນາຕີ။ ກລີວ ກິຕວາ ສໂຖຕິ ເອຕຖ ສກຸເຕສຸ ອປຣຊຊນກາເວນ ອຕຕການໂວ ກລີ ນາມ, ສາຂກາງຄາທີກံ ປຜິຈຸຉາທນံ ກິຕວາ ນາມ, ສາກຸຕິໂກ ສໂຖ ນາມ။ ຍຖາ ສກຸຕລຸທຸທໂກ ສກຸເຕ ຄເຫຕວາ ມາເຣຕຸກາໂມ ກິຕວາ ວິຍ ອຕຕການໍ ປຜິຈຸຉາເທຕິ, ເອວံ ອຕຕໂນ ວຊຊံ ຉາເທຕີຕິ ອຕຸໂຖ။

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕີ။

ເມຕຕກເສຍຸຖິວຕຖຸ ທສມံ။

໑໑။ ອຸຊຊານສລຸສິຕຸເຖຣວຕຖຸ

ປຣວຊຊານຸປສຸສິສຸສາຕິ ອິມံ ທມຸມເທສນំ ສຕຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອຸຊຊານສລຸສີ ນາມ ເອກំ ເຖຣံ ອາຣພຸກ ກເຖສີ။

ໂສ ກິຣ ‘‘ອຍံ ເອວံ ນິວາເສຕິ, ເອວံ ປາຣຸປຕີ’’ຕິ ກິກຸຂູນံ ອນຸຕຣເມວ ຄເວສນຸໂຕ ວິຈຣຕີ။ ກິກຸຂູ ‘‘ອສຸໂກ ນາມ, ກນຸເຕ, ເຖໂຣ ເອວံ ກໂຣຕີ’’ຕິ ສຕຖຸ ອາໂຣເຈສຸំ။ ສຕຖາ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ວຕຕສີເສ ຖຕວາ ເອວံ ໂອວທນຸໂຕ ອນນຸປວາໂທ။ ໂຍ ປນ ນິຈຈံ ອຸຊຊານສລຸສິຕາຍ ປເຣສំ ອນຸຕຣំ ປຣິເຍສມາໂນ ເອວံ ວຕວາ ວິຈຣຕິ, ຕສຸສ ຊານາທີສຸ ເອໂກປິ ວິເສໂສ ນຸປຸປຊຊຕິ, ເກວລំ ອາສວາເຍວ ວທຸໝນຸຕີ’’ຕິ ວຕວາ ອິມံ ຄາຖມາຫ –

໒໕໓။

‘‘ປຣວຊຊານຸປສຸສິສຸສ, ນິຈຈံ ອຸຊຊານສລຸສິໂນ;

ອາສວາ ຕສຸສ ວທຸໝນຸຕິ, ອາຣາ ໂສ ອາສວກຸຂຍາ’’ຕີ။

ຕຕຖ ອຸຊຊານສລຸສິໂນຕິ ເອວံ ນິວາເສຕພຸພំ ເອວံ ປາຣຸປິຕພຸພນຸຕິ ປເຣສံ ອນຸຕຣຄເວສິຕາຍ ອຸຊຊານພຫຸລສຸສ ປຸຄຄລສຸສ ຊານາທີສຸ ເອກທມຸໂມປິ ນ ວທຸໝຕິ, ອຖ ໂຂ ອາສວາວ ຕສຸສ ວທຸໝນຸຕີ။ ເຕເນວ ກາຣເຕນ ໂສ ອຣຫຕຕມຄຄສງຂາຕາ ອາສວກຸຂຍາ ອາຣາ ທູຣំ ຄໂຕວ ໂຫຕີຕີ။

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕີ။

ອຸຊຊານສລຸສິຕຸເຖຣວຕຖຸ ເອກາທສມំ။

໑໔។ ສុភទ្ទປរិព្ពាຊກວត្ថុ

ອាភាເສតិ ឥទំ ធម្មទេສនំ ສត្ថា កុសិនារាយំ ឧបវត្តនេ មល្លានំ សាលវនេ ປរិនិព្ពានមញ្ចកេ និបន្នោ សុភទ្ទំ ປរិព្ពាຊកំ ອារព្ភ កថេសិ។

ໂສ ກិร ອតីតេ ກនិដ្ឋភាតរិ ເອកស្មឹ សស្សេ ນវក្ខត្តុំ អគ្គទានំ ទេន្តេ ទានំ ទាតុំ អនិច្ឆន្តោ ໂອສក្កិត្វា ອວສានេ អទាសិ។ តស្មា ປឋមពោធិយម្បិ មជ្ឈិមពោធិយម្បិ សត្ថារំ ទដ្ឋុំ នាលត្ថ។ ປច្ឆិមពោធិយំ ປន សត្ថុ ປរិនិព្ពានកាលេ ''ອហំ តីសុ ປញ្ហេសុ ອត្តនោ ກង្ខំ មហាលកោ ປរិព្ពាຊកោ ປុច្ឆិត្វា សមណំ ໂគតមំ 'ທຫໂຣ'តិ សញ្ញាយ ນ ປុច្ឆឹ , តស្ស ຈ ທានិ ປរិនិព្ពានកាលោ, ປច្ឆា ເມ សមណស្ស ໂគតមស្ស អបុច្ឆិតភាវតា វិប្បដិសារោ ឧប្បជ្ជេយ្យា''តិ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា ອានន្ទត្ថេរេន និវារិយមានោបិ សត្ថារា ໂອកាសំ ກត្វា, ''ອានន្ទ, មា សុភទ្ទំ និវារយិ, ປុច្ឆតុ មំ ປញ្ហា''ន្តិ វុត្តេ ອន្តោសាណឹ ປវិសិត្វា ເທដ្ឋាមញ្ចកេ និសិន្នោ, ''ໂភ សមណ, ກឹ នុ ໂខ ອាភាເສ ປទំ នាម អត្ថិ, ឥតោ ພហិទ្ធា សមណោ នាម អត្ថិ, សង្ខារា សស្សតា នាម អត្ថី''តិ ឥមេ ປញ្ហេ ປុច្ឆិ។ អថស្ស សត្ថា តេសំ ອភាវំ អាចិក្ខន្តោ ឥមាហិ គាថាហិ ធម្មំ ເທເສសិ –

៨៥៤។

''ອាភាເສວ ປទំ នត្ថិ, សមណោ នត្ថិ ພាហិເຣ;

ປបញ្ចាភិរតា ປຊា, និប្បបញ្ចា តថាគតា។

៨៥៥។

''ອាភាເສວ ປទំ នត្ថិ, សមណោ នត្ថិ ພាហិເຣ;

សង្ខារា សស្សតា នត្ថិ, នត្ថិ ພុទ្ធានមិញ្ជិតំ''ន្តិ។

តត្ថ ປទន្តិ ឥមស្មឹ ອាភាເສ វណ្ណសណ្ឋានវសេន ເອវរូປន្តិ ປញ្ញាបេតព្ពំ ກស្សចិ ປទំ នាម នត្ថិ។ ພាហិເຣតិ មម សាសនតោ ພហិទ្ធា មគ្គផលដ្ឋោ សមណោ នាម នត្ថិ។ ປຊាតិ ឥទំ សត្តໂລកសង្ខាតា ປຊា តណ្ហាទីសុ ປបញ្ចេសុយេវ អភិរតា។ និប្បបញ្ចាតិ ໂພធិមូលេយេវ សព្ពបបញ្ចានំ សមុច្ឆិន្នត្តា និប្បបញ្ចា តថាគតា។ សង្ខារាតិ ປញ្ចក្ខន្ធា។ តេសុ ហិ ເອໂកបិ សស្សតោ នាម នត្ថិ។ ឥញ្ជិតន្តិ ພុទ្ធានំ ປន តណ្ហាមានាទីសុ ឥញ្ជិតេសុ ເຍន សង្ខារា សស្សតាតិ គណ្ហេយ្យុំ, តំ ເອກំ ឥញ្ជិតម្បិ នាម នត្ថីតិ អត្ថោ។

ເທສនាវសាເນ សុភទ្ទោ អនាគាមិផលេ ປតិដ្ឋហិ, សម្បត្តປរិសាយបិ សាត្ថិកា ធម្មទេសនា អហោសីតិ។

សុភទ្ទປរិព្ពាຊកវត្ថុ ທ្វាទសមំ។

មលវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អដ្ឋារសមោ វគ្គោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑໙. ຘມ຺ມຏ຺ຐວຄ຺ໂຄ

໑. ວິນິຈ຺ຉຍມຫາມຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ

ນ ເຕນ ໂຫຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວິນິຈ຺ຉຍມຫາມຕ຺ເຕ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ເອກທິວສຎ຺ຫິ ຠິກ຺ຂູ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ອຸຕ຺ຕຣທ຺ວາຣຄາເມ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປິຓ຺ຑປາຕປ຺ຏິກ຺ກນ຺ຕາ ນຄຣມຊ຺ເຌນ ວິຫາຣໍ ອາຄຉ຺ຉນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ເມໂຆ ອຸຏ຺ຐາຍ ປາວສ຺ສິຯ ເຕ ສມ຺ມຸຂາຄຕໍ ວິນິຈ຺ຉຍສາລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ວິນິຈ຺ຉຍມຫາມຕ຺ເຕ ລຎ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສາມິເກ ອສາມິເກ ກໂຣນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ອໂຫ ອິເມ ອຘມ຺ມິກາ, ມຍໍ ປນ ‘ອິເມ ຘມ຺ເມນ ວິນິຈ຺ຉຍໍ ກໂຣນ຺ຕີ’ຕິ ສຎ຺ຎິໂນ ອຫຸມ຺ຫາ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ວສ຺ເສ ວິຄເຕ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຉນ຺ທາທິວສິກາ ຫຸຕ຺ວາ ສາຫເສນ ອຕ຺ຖໍ ວິນິຈ຺ຉິນນ຺ຕາ ຘມ຺ມຏ຺ຐາ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ອປຣາຘໍ ປນ ອນຸວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອປຣາຘານຸຣູປໍ ອສາຫເສນ ວິນິຈ຺ຉຍໍ ກໂຣນ຺ຕາ ເອວ ຘມ຺ມຏ຺ຐາ ນາມ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໒໕໖.

‘‘ນ ເຕນ ໂຫຕິ ຘມ຺ມຏ຺ໂຐ, ເຍນຕ຺ຖໍ ສາຫສາ ນເຍ;

ໂຍ ຈ ອຕ຺ຖໍ ອນຕ຺ຖຎ຺ຈ, ອຸໂຠ ນິຈ຺ເຉຍ຺ຍ ປຓ຺ຑິໂຕຯ

໒໕໗.

‘‘ອສາຫເສນ ຘມ຺ເມນ, ສເມນ ນຍຕີ ປເຣ;

ຘມ຺ມສ຺ສ ຄຸຕ຺ໂຕ ເມຘາວີ, ຘມ຺ມຏ຺ໂຐຕິ ປວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ເຕນາຕິ ເອຕ຺ຕເກເນວ ກາຣເຓນຯ ຘມ຺ມຏ຺ໂຐຕິ ຣາຊາ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ກາຕພ຺ເພ ວິນິຈ຺ຉຍຘມ຺ເມ ຐິໂຕປິ ຘມ຺ມຏ຺ໂຐ ນາມ ນ ໂຫຕິຯ ເຍນາຕິ ເຍນ ກາຣເຓນຯ ອຕ຺ຖນ຺ຕິ ໂອຕິຓ຺ຓໍ ວິນິຈ຺ຉິຕພ຺ພໍ ອຕ຺ຖໍຯ ສາຫສາ ນເຍຕິ ຉນ຺ທາທີສຸ ປຕິຏ຺ຐິໂຕ ສາຫເສນ ມຸສາວາເທນ ວິນິຈ຺ເຉຍ຺ຍຯ ໂຍ ຫິ ຉນ຺ເທ ປຕິຏ຺ຐາຍ ຎາຕີຕິ ວາ ມິຕ຺ໂຕຕິ ວາ ມຸສາ ວຕ຺ວາ ອສາມິກເມວ ສາມິກໍ ກໂຣຕິ, ໂທເສ ປຕິຏ຺ຐາຍ ອຕ຺ຕໂນ ເວຣີນໍ ມຸສາ ວຕ຺ວາ ສາມິກເມວ ອສາມິກໍ ກໂຣຕິ, ໂມເຫ ປຕິຏ຺ຐາຍ ລຎ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິນິຈ຺ຉຍກາເລ ອຎ຺ຎວິຫິໂຕ ວິຍ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ມຸສາ ວຕ຺ວາ ‘‘ອິມິນາ ຊິຕໍ, ອຍໍ ປຣາຊິໂຕ’’ຕິ ປຣໍ ນີຫຣຕິ, ພເຍ ປຕິຏ຺ຐາຍ ກສ຺ສຈິເທວ ອິສ຺ສຣຊາຕິກສ຺ສ ປຣາຊຍໍ ປາປຸຓນ຺ຕສ຺ສາປິ ຊຍໍ ອາໂຣເປຕິ, ອຍໍ ສາຫເສນ ອຕ຺ຖໍ ເນຕິ ນາມຯ ເອໂສ ຘມ຺ມຏ຺ໂຐ ນາມ ນ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຕ຺ຖໍ ອນຕ຺ຖຎ຺ຈາຕິ ຠູຕຎ຺ຈ ອຠູຕຎ຺ຈ ກາຣຓໍຯ ອຸໂຠ ນິຈ຺ເຉຍ຺ຍາຕິ ໂຍ ປນ ປຓ຺ຑິໂຕ ອຸໂຠ ອຕ຺ຖານຕ຺ເຖ ວິນິຈ຺ຉິນິຕ຺ວາ ວທຕິຯ ອສາຫເສນາຕິ ອມຸສາວາເທນຯ ຘມ຺ເມນາຕິ ວິນິຈ຺ຉຍຘມ຺ເມນ, ນ ຉນ຺ທາທິວເສນຯ ສເມນາຕິ ອປຣາຘານຸຣູເປເນວ ປເຣ ນຍຕິ, ຊຍໍ ວາ ປຣາຊຍໍ ວາ ປາເປຕິຯ ຘມ຺ມສ຺ສ ຄຸຕ຺ໂຕຕິ ໂສ ຘມ຺ມຄຸຕ຺ໂຕ ຘມ຺ມຣກ຺ຂິໂຕ ຘມ຺ໂມຊປຎ຺ຎາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ເມຘາວີ ວິນິຈ຺ຉຍຘມ຺ເມ ຐິຕຕ຺ຕາ ຘມ຺ມຏ຺ໂຐຕິ ປວຸຈ຺ຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິຯ

ວິນິຈ຺ຉຍມຫາມຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ ປຐມໍຯ

໒. ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍວຕ຺ຖຸ

ນ ເຕນ ປໝ຺ທິໂຕ ໂຫຕີຕິ ອິມំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ລພຸພຄຸຄິເຍ ອາຣພ຺ភ ກເຖສិ។

ເຕ ກິຣ ວິຫາເຣປិ ຄາເມປិ ភត្តគ្គំ អាកុលំ ករោន្តា វិចរន្តិ។ អថេកទិវសេ ភិក្ខូ គាមេ ភត្តកិច្ចំ កត្វា អាគតេ ທຫເຣ ສາມເណເຣ ຈ ປុច្ឆិំសុ – ''កិហិសំ, អាវុសោ, ភត្តគ្គ''ន្តិ? ភន្តេ, មា បុច្ឆថ, លព្ពគ្គិយា ''មយមេវ វិយត្តា, មយ ເມວ ປໝ຺ທិតា, ឥមេ បហរិត្វា សីសេ កចវរំ អាកិរិត្វា និហរិស្សាមា''ติ วត្វា ອម្ហេ ປិដ្ឋិយំ គហេត្វា កចវរំ ໂອກិ ຣນ຺ຕາ ភត្តគ្គំ អាកុលំ ອກំសូតិ។ ភិក្ខូ ສຕຸຖູ ສນ຺ຕິກំ គន្ត្វា តមត្ថំ អារោចេសុំ។ សត្ថា ''នាហំ, ភិក្ខវេ, ພຫុំ ភាសិត្ វា ປເຣ ວິເຫຖຍមានំ 'ປໝ຺ທິໂຕ'ຕິ វទាមិ, ເຂມិនំ ປន ອເວຣិនំ ອភយមេវ ປໝ຺ທិໂຕຕិ វទាមិ''ติ วត្វា ឥមំ គាថមាហ –

៨៥៧។

''ນ ເຕນ ປໝ຺ທិໂຕ ໂຫຕិ, ຍາວຕາ ພຫុ ភាសតិ;

ເຂມិ ອເວຣិ ອភໂយ, ປໝ຺ທិໂຕຕិ ປວុច្ចតិ''ติ។

ตตฺถ ຍາວຕាតិ ຍត្តកេន ការណេន សង្ឃមជ្ឈាទិសុ ພហុំ ភណតិ, តេន ປໝ຺ທិតោ នាម ន ហោតិ ។ ໂຍ ປន ສយំ ເຂមិ ປញ្ចន្នំ វេរានំ ອភាវេន អវេរិ និព្ភយោ , យំ វា អាគម្ម មហាជនស្ស ភយំ ន ហោតិ, ໂສ ປໝ຺ທិໂຕ នាម ហោតីតិ អត្ថោ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປត្តិផលាទីនិ ປាបុណិំសូតិ។

ລພຸພគ្គិយវត្ថុ ທុតិយំ។

៣។ ເອກុទានខីណាសវត្ថេរវត្ថុ

ນ ຕາວຕាតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ເຊຕວເນ ວິຫຣន្តោ ເອກុទានត្ថេរំ នាម ខីណាសវំ អារព្ភ កថេសិ។

ໂສ ກິຣ ເອກោវ ເອກស្មិំ វនសណ្ឌេ វិហរតិ, ເອກមេវស្ស ອុទានំ ປគុណំ –

''ອធិចេតសោ ອប្បមជ្ជតោ,

មុនិនោ មោនបថេសុ សិក្ខតោ;

ໂສកា ន ភវន្តិ តាទិនោ,

ອុបសន្តស្ស សទា សតីមតោ''ติ។ (ປាចិ។ ១៥៣; ឧទា។ ៣៧);

ໂສ ກິຣ ອុបោសថទិវសេសុ សយមេវ ធម្មស្សវំ ໂឃសេត្វា ឥមំ គាថំ វទតិ។ ປຖវិឧន្ទ្រិយសទ្ទោ វិយ ເທວតានំ សាធុ ការសទ្ទោ ហោតិ។ អថេកស្មិំ ອុបោសថទិវសេ បញ្ចបញ្ចសតបរិវារា ທ្វេ តិបិដកធរា ភិក្ខូ តស្ស វសនដ្ឋានំ អគមំសុ។ ໂສ ເຕ ທិស្វាវ តុដ្ឋមានសោ ''សាធុ វោ កតំ ឥធ អាគច្ឆន្តេហិ, អជ្ជ មយំ តុម្ហាកំ ធម្មំ សុណិស្សាមា''ติ អាហ។ អត្ថិ ປន, អាវុសោ, ឥធ ធម្មំ សោតុកាមាតិ។ អត្ថិ, ភន្តេ, អយំ វនសណ្ឌោ ធម្មស្សវនទិវសេ ເທວតានំ សាធុការសទ្ទេន ເອກនិន្នាទោ ហោតីតិ។ តេសុ ເອកោ តិបិដកធរោ ធម្មំ ໂອសារេសិ, ເອກោ កថេសិ។ ເຕ ອា ຫំសុ – ''តុវំ, អាវុសោ, ធម្មស្សវនទិវសេ ឥមស្មិំ វនសណ្ឌេ ເທວតា មហន្តេន សទ្ទេន សាធុការំ ເທន្តីតិ វទេសិ, កឹ នាមេត''ន្តិ។ ភន្តេ, ອញ្ញេសុ ທិវសេសុ សាធុការសទ្ទេន ເອກនិន្នាទោ ເອວ ហោតិ, ន អជ្ជ ປន ជានាមិ ''កិមេត''ន្តិ។

‘‘ເຕນ ຫິ, ອາວຸໂສ, ຕ຺ວໍ ຕາວ ຘມ຺ມໍ ກເຖຫີ’’ຕິ. ໂສ ພິຊນີ ຄເຫຕ຺ວາ ອາສເນ ນິສິນ຺ໂນ ຕເມວ ຄາຖໍ ວເທສິ. ເທວຕາ ມຫນ຺ເຕນ ສທ຺ເທນ ສາຘຸການມທໍສຸ. ອຖ ເນສໍ ປຣິວາຣາ ພິກ຺ຂູ ອຸຊ຺ຌາຍິສຸ ‘‘ອິມສ຺ມິ ວນສຕ຺ເຑ ເທວຕາ ມຸໂຂໂລກເນນ ສາຘຸການໍ ທທນ຺ຕິ, ຕິປິຏກຘຣພິກ຺ຂູສ຺ສ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລນ຺ເຕສ຺ປິ ກິຎ຺ຈິ ປສໍສນມ຺ຕມ຺ປິ ອວຕ຺ວາ ເອເກນ ມຫລ຺ລກຕ຺ເຖເຣນ ເອກຄາຖາຍ ກຖິຕາຍ ມຫາສທ຺ເທນ ສາຘຸການໍ ທທນ຺ຕີ’’ຕິ. ເຕປີ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ.

ສຕ຺ຖາ ‘‘ນາຫໍ, ພິກ຺ຂເວ, ໂຍ ພຫຸມ຺ປິ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ ວາ ພາສຕິ ວາ, ຕໍ ຘມ຺ມຘໂຣຕິ ວທາມິ. ໂຍ ປນ ເອກມ຺ປິ ຄາຖໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປຏິວິຊ຺ຌຕິ, ອຍໍ ຘມ຺ມຘໂຣ ນາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໕໙.

‘‘ນ ຕາວຕາ ຘມ຺ມຘໂຣ, ຍາວຕາ ພຫຸ ພາສຕິ;

ໂຍ ຈ ອປ຺ປມ຺ປິ ສຸຕ຺ວານ, ຘມ຺ມໍ ກາເຍນ ປສ຺ສຕິ;

ສ ເວ ຘມ຺ມຘໂຣ ໂຫຕິ, ໂຍ ຘມ຺ມໍ ນປ຺ປມຊ຺ຊຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຍາວຕາຕິ ຍຕ຺ຕເກນ ອຸຄ຺ຄຫຕຘາຣຕວາຈນາທິນາ ກາຣເຕນ ພຫຸໍ ພາສຕິ, ຕາວຕ຺ຕເກນ ຘມ຺ມຘໂຣ ນ ໂຫຕິ, ວໍສານຸຣກ຺ຂໂກ ປນ ປເວຕິປາລໂກ ນາມ ໂຫຕິ. ໂຍ ຈ ອປ຺ປມ຺ປີຕິ ໂຍ ປນ ອປ຺ປມຕ຺ຕກມ຺ປິ ສຸຕ຺ວາ ຘມ຺ມມນ຺ວາຍ ອຕ຺ຖມນ຺ວາຍ ຘມ຺ມານຸຘມ຺ມປ຺ປຏິປນ຺ໂນ ຫຸຕ຺ວາ ນາມກາເຍນ ທຸກ຺ຂາທິນິ ປຣິຊານນ຺ໂຕ ຈຕຸສຈ຺ຈຘມ຺ມໍ ປສ຺ສຕິ, ສ ເວ ຘມ຺ມຘໂຣ ໂຫຕິ. ໂຍ ຘມ຺ມໍ ນປ຺ປມຊ຺ຊຕີຕິ ໂຍປິ ອາຣທ຺ຘວິຣິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ອຊ຺ຊ ອຊ຺ເຊວາຕິ ປຏິເວຘໍ ອາກງ຺ຂນ຺ໂຕ ຘມ຺ມໍ ນປ຺ປມຊ຺ຊຕິ, ອຍມ຺ປິ ຘມ຺ມຘໂຣເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕິ.

ເອກຸທານຂີຓາສວຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍ.

໔. ລກຸຕ຺ຑກພທ຺ທິຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ນເຕນ ເຖໂຣ ໂສ ໂຫຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ລກຸຕ຺ຑກພທ຺ທິຍຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ເອກທິວສລ຺ຫິ ຕສ຺ມິ ເຖເຣ ສຕ຺ຖຸ ອຸປຏ຺ຘານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປກ຺ກນ຺ຕມຕ຺ເຕ ຕີສມຕ຺ຕາ ອາຣຎ຺ຎິກາ ພິກ຺ຂູ ຕໍ ປສ຺ສນ຺ຕາ ເອວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ອຣຫຕ຺ຕູປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ອິມໍ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ອິໂຕ ຄຕໍ ເອກໍ ເຖຣໍ ປສ຺ສຖາ’’ຕິ? ‘‘ນ ປສ຺ສາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ກຶ ນຸ ທິຏ຺ໂຖ ໂວ’’ຕິ? ‘‘ເອກໍ, ກນ຺ເຕ, ສາມເຓຣໍ ປສ຺ສິມ຺ຫາ’’ຕິ. ‘‘ນ ໂສ, ພິກ຺ຂເວ, ສາມເຓໂຣ, ເຖໂຣ ເອວ ໂສ’’ຕິ? ‘‘ອຕິວິຍ ຂຸທ຺ທໂກ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ນາຫໍ, ພິກ຺ຂເວ, ມຫລ຺ລກກາເວນ ເຖຣາສເນ ນິສິນ຺ນມຕ຺ຕເກນ ເຖໂຣຕິ ວທາມິ. ໂຍ ປນ ສຈ຺ຈານິ ປຏິວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ອຫິໍສກກາເວ ຝິໂຕ, ອຍໍ ເຖໂຣ ນາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໘໖໐.

‘‘ນ ເຕນ ເຖໂຣ ໂສ ໂຫຕິ, ເຍນສ຺ສ ປລິຕໍ ສິໂຣ;

ປຣິປກ຺ໂກ ວໂຍ ຕສ຺ສ, ໂມຆຊິຕ຺ໂຓຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

໘໖໑။

‘‘ຍມ္ຫິ ສစ္စည္စ ဓမ္မော စ, အဟိံသာ သံယမော ဒမော;

သ ဝေ ဝန္တမလော ဓီရော, ထေရော ဣတိ ပဝုစ္စတီ’’တိ။

တတ္ထ ပဋိပန္နကောတိ ပဋိဘာဏော, ဝုဍ္ဍိကာလံ ပတ္တောတိ အတ္ထော။ မောဃဇိဏ္ဏောတိ အန္တော ထေရကရဏာနံ ဓမ္မာနံ အဘာဝေန တုစ္ဆဇိဏ္ဏော နာမ။ ယမ္ဟိ သစ္စည္စ ဓမ္မော စာတိ ယမ္ဟိ ပန ပုဂ္ဂလေ သောဠသဟာကာရေဟိ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ စတုဗ္ဗိဓံ သစ္စံ, ဉာဏေန သစ္ဆိကတတ္တာ နဝဝိဓော လောကုတ္တရဓမ္မော စ အတ္ထိ။ အဟိံသာတိ အဟိံသနာကာရော။ ဒေသနာမတ္တမေတံ, ယမ္ဟိ ပန စတုဗ္ဗိဓာပိ အပ္ပမညာဘာဝနာ အတ္ထီတိ အတ္ထော။ သံယမော ဒမောတိ သီလည္စေဝ ဣန္ဒြိယသံဝရော စ။ ဝန္တမလောတိ မဂ္ဂဉာဏေန နီဟဋမလော။ ဓီရောတိ ဓိတိသမ္ပန္နော။ ထေရောတိ သော ဣမေဟိ ထိရဘာဝကာရဏေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ ထေရောတိ ဝုစ္စတီတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခူ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသူတိ။

လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅။ သမ္ဗဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု

နဝာက္ကရဏမတ္တေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဧကသ္မိည္ဟိ သမယေ ဒဟရေ စေဝ သာမဏေရေ စ အတ္တနော ဓမ္မာစရိယာနမေဝ စီဝရရဇနာဒီနိ ဝေယျာဝစ္စာနိ ကရောန္တေ ဒိသွာ ဧကစ္စေ ထေရာ စိန္တယိံသု – ‘‘မယမ္ပိ ဗျည္ဇနသမယေ ကုသလာ, အမှာကမေဝ ကိည္စိ နတ္ထိ။ ယံနူန မယံ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒေယျာမ, ‘ဘန္တေ, မယံ ဗျည္ဇနသမယေ ကုသလာ, အည္ဉေသံ သန္တိကေ ဓမ္မံ ဥဂ္ဂဏ္ဟိတွာပိ ဣမေသံ သန္တိကေ အဓိဂ္ဂတွာ မာ သဇ္ဈာယိတ္ထာတိ ဒဟရသာမဏေရေ အာဏာပေထာ’တိ။ ဧဝည္ဟိ အမှာကံ လာဘသက္ကာရော ဝဍ္ဎိဿတီ’’တိ။ တေ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ တထာ ဝဒိံသု။

သတ္ထာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ ‘‘ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဝေဏိဝသေနေဝ ဧဝံ ဝတ္တုံ လဗ္ဘတိ, ဣမေ ပန လာဘသက္ကာရေ နိဿိတာတိ ဉတွာ အဟံ တုမှေ ဝါက္ကရဏမတ္တေန သာဓုရူပါတိ န ဝဒါမိ။ ယဿ ပနေတေ ဣဿာဒယော ဓမ္မာ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သမုစ္ဆိန္နာ, ဧသော ဧဝ သာဓုရူပေါ’’တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ –

໘໖໘။

‘‘န ဝါက္ကရဏမတ္တေန, ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ;

သာဓုရူပေါ နရော ဟောတိ, ဣဿုကီ မစ္ဆရီ သဌော။

໘໖໙။

‘‘ယဿ စေတံ သမုစ္ဆိန္နံ, မူလဃစ္စံ သမူဟတံ;

သဝန္တဒောသော မေဓာဝီ, သာဓုရူပေါတိ ဝုစ္စတီ’’တိ။

တတ္ထ န ဝါက္ကရဏမတ္တေနာတိ ဝစီကရဏမတ္တေန သဒ္ဒလက္ခဏသမ္ပန္နဝစနမတ္တေန။ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါတိ

ສຣີຣວຕຸຕາສຸສ ມນາປ໌ກາເວນ ວາ។ ນໂຣຕີ ເອຕຸຕເກເນວ ກາຣເຕນ ປຣລາກາທີສຸ ອິສຸສາມນໂກ ປຄຸຈວິເສນ ມຈຸເຈເຣນ ສມນຸນາຄໂຕ ເກຣາຜິກກາເວນ ສເຖ ນໂຣ ສາຊຸຣູໂປ ນ ໂຫຕີ។ ຍສຸສ ເຈຕນຸຕີ ຍສຸສ ຈ ປຸຄຸຄລສຸເສຕໍ ອິສຸສາທິໂທສຊາຕໍ ອຣຫຕຸຕມຄຸຄຄາເຕນ ສມູລກໍ ຊິນຸນໍ, ມູລຆາຕໍ ກຕຸວາ ສມູຫຕໍ , ໂສ ວນຸຕໂທໂສ ຂນຸໂມຊປຄຸຄາຍ ສມນຸນາຄໂຕ ສາຊຸຣູໂປ ຕີ ວຸຈຸຈຕີຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕີຜລາທີນີ ປາປຸຕີສູຕີ។

ສມຸພຫຸລກິກຸຂຸວຕຸຖຸ ປຄຸຈມໍ។

ຝ។ ຫຕຸຖກວຕຸຖຸ

ນມຸຕຸຫເກນ ສມໂຕຕີ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ສາວຕຸຖິຍໍ ວິຫຣນຸໂຕ ຫຕຸຖກໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។

ໂສ ກິຣ ວາທກຸຂິຕຸໂຕ ‘‘ຕຸມຸເຫ ອສຸກເວລາຍ ອສຸກຍຸຖານໍ ນາມ ອາຄຈຸເຈຍຸຍາຖ, ວາທໍ ກຣິສຸສາມາ’’ຕີ ວຕຸວາ ປຸເຣຕຣເມວ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ປສຸສຖ, ຕິຕຸຖິຍາ ມມ ກເຍນ ນາຄຕາ, ເອໂສວ ປນ ເນສໍ ປຣາຊໂຍ’’ຕີອາທີນີ ວຕຸວາ ວາທກຸຂິຕຸໂຕ ອຄຸເຄນຄຸລໍ ປຜິຈຣນຸໂຕ ວິຈຣຕີ។ ສຕຸຖາ ‘‘ຫຕຸຖໂກ ກິຣ ເອວໍ ກໂຣຕີ’’ຕີ ສຸຕຸວາ ຕໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ‘‘ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸວໍ, ຫຕຸຖກ, ເອວໍ ກໂຣສີ’’ຕີ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ‘‘ສຈຸຈ’’ນຸຕີ ວຸຕຸເຕ, ‘‘ກສຸມາ ເອວໍ ກໂຣສີ? ເອວຣູປຄຸຫີ ມຸສາວາທໍ ກໂຣນຸໂຕ ສີສມຸຕຸຫ ນາທິມຕຸເຕເນວ ສມໂຕ ນາມ ນ ໂຫຕີ។ ໂຍ ປນ ອຕຸນີ ວາ ຖູລານີ ວາ ປາປານີ ສເມຕຸວາ ຖິໂຕ, ອຍເມວ ສມໂຕ’’ຕີ ວຕຸວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໒໖໔។

‘‘ນ ມຸຕຸຫເກນ ສມໂຕ, ອພຸພໂຕ ອລີກໍ ກຕໍ;

ອິຈຸຈາໂລກສມາປນຸໂນ, ສມໂຕ ກີ ກວິສຸສຕີ។

໒໖໕។

‘ໂຍ ຈ ສເມຕີ ປາປານີ, ອຕຸໍ ຖູລານີ ສພຸພໂສ;

ສມິຕຸຕາ ຫີ ປາປານໍ, ສມໂຕຕີ ປວຸຈຸຈຕີ’’ຕີ។

ຕຕຸຖ ມຸຕຸຫເກນາຕີ ສີສມຸຕຸຫນມຕຸເຕນ។ ອພຸພໂຕຕີ ສີລວເຕນ ຈ ຊຸຕງຄວເຕນ ຈ ວິຣຫີໂຕ។ ອລີກໍ ກຕນຸຕີ ມຸສາວາທໍ ກຕນຸໂຕ ອສມຸປຕຸເຕສຸ ອາຣມຸມເຕສຸ ອິຈຸຈາຍ ປຕຸເຕສຸ ຈ ໂລເກນ ສມນຸນາຄໂຕ ສມໂຕ ນາມ ກີ ກວິສຸສຕີ? ສເມຕີຕີ ໂຍ ຈ ປຣິຕຸຕານີ ວາ ມຫນຸຕານີ ວາ ປາປານີ ວູປສເມຕີ, ໂສ ເຕສໍ ສມິຕຸຕາ ສມໂຕຕີ ປວຸຈຸຈຕີຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕີຜລາທີນີ ປາປຸຕີສູຕີ។

ຫຕຸຖກວຕຸຖຸ ຉຄຸຖໍ។

໗។ ອຄຸຄຕຣພຸຣາຫຸມຕາວຕຸຖຸ

ນເຕນ ກິກຸຂຸ ໂສ ໂຫຕີຕີ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອຄຸຄຕຣໍ ພຸຣາຫຸມຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។

ໂສ ກິຣ ພາຫິຣສມເຍ ປພ្ພຊິຕ្វາ ກິກ្ខំ ຈຣນ្ໂຕ ຈິນ្ເຕສិ – “ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ອຕ្ຕໂນ ສາວເກ ກິກ្ຂາຍ ຈຣເຕນ ‘ກິກ្ຂູ’ຕິ ວທຕິ, ມມ្ປິ ‘ກິກ្ຂູ’ຕິ ວຕ្តុំ ວຝ្ຝຕີ”ຕິ។ ໂສ ສຕ្ຖາຣំ ອុປສງ្ກມិຕ្វາ, “ໂກ ໂຄຕມ, ອຫម្ປិ ກິກ្ຂំ ຈຣិຕ្វາ ຊີວាមិ, ມມ្ປិ ‘ກິກ្ຂູ’ຕິ ວເທຫີ”ຕិ ອາຫ។ ອຖ ນំ ສຕ្ຖາ “ນາຫំ, ພ្ຣາຫ្មណ, ກິກ្ຂນមត្ເຕນ ກິກ្ຂູຕិ ວທាមិ។ ນ ហិ ວិສុំ ធម្មំ ສມາທាយ ວត្តន្ໂຕ ກិກ្ຂុ ນាម ໂຫຕិ។ ໂຢ ປន ສព្ពសង្ខារេសុ សង្ខាយ ຈຣຕិ, ໂສ ກិກ្ខុ ນាមា”ຕិ ວຕ្វា ອិមា ຄាຖា ອភាសិ –

៨៦៦។

“ນ ເຕນ ກິກ្ຂុ ໂສ ໂຫຕិ, ຍាວតា ກិក្ខເຕ ປເຣ;

ວិសុំ ធម្មំ ສມາທាយ, ກិក្ຂុ ໂຫຕិ ນ តាវតា។

៨៦៧។

“ໂຢធ ປុញ្ញញ្ຈ ປាປញ្ຈ, ພាເຫត្វា ພ្រហ្មຈរិយវា;

សង្ខាយ ໂລເກ ຈຣຕិ, ស ເວ ກិក្ខូតិ វុច្ចតី”ຕិ។

ຕត្ຖ ຍាវតាតិ ຍត្តເກນ ປເຣ ກិក្ខເຕ, ເຕນ ກិក្ខនមត្ເຕນ ກិក្ខុ ນាម ນ ໂຫຕិ។ វិសមុំតិ វិសមំ ធម្មំ, វិសគន្ធំ វា ກាយកម្មាទិកំ ធម្មំ ສມាທាយ ຈរន្ໂຕ ກិក្ខុ ນាម ນ ໂຫຕិ។ ໂຢធាតិ ໂຢ ឥធ សាសេ ឧភយមេវេតំ ປុញ្ញញ្ຈ ປាປញ្ຈ មគ្គព្រហ្មចរិយេន ពាហេត្វា ປហិត្វា ພ្រហ្មចរិយវា ໂຫຕិ។ សង្ខាយាតិ ញាណេន។ ໂລເກតិ ខន្ធាទិໂລເກ “ឥមេ អជ្ឈត្តិកា ខន្ធា, ឥមេ ពាហិរា”តិ ឯវំ សព្ពេបិ ធម្មេ ជានិត្វា ចរតិ, ໂສ ເຕນ ញាណេន កិលេសានំ ភិន្នត្តា “កិក្ខូ”តិ វុច្ចតីតិ អត្ថោ។

ເທສនាវសាເນ ພហູ ໂສຕាປត្តិផលាទីនិ ປាប្ុណឹសូតិ។

ອញ្ញតរព្រាហ្មណវត្ថុ ສត្តមំ។

៨។ តិត្ថិយវត្ថុ

នໂមເນນាតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ເຊតវເນ វិហរន្ໂຕ តិត្ថិយេ អារព្ភ កថេសិ។

ເຕ កិរ ភុត្តដ្ឋានេសុ មនុស្សានំ “ខេមំ ໂຫតុ, សុខំ ໂຫតុ, អាយុ វឌ្ឍតុ, អសុកដ្ឋានេ ນាម កលលំ អត្ថិ, អសុកដ្ឋានេ ນាម កណ្ដកោ អត្ថិ, ឯវរូបំ ឋានំ គន្តុំ ន វដ្ដតី”តិអាទីនិ នយេន មង្គលំ វត្វា បក្កមន្តិ។ ກិក្ខូ ປន បឋមពោធិយំ អនុមោទនាទីនំ អននុញ្ញាតកាលេ ភត្តគ្គេ មនុស្សានំ អនុមោទនំ អកត្វា បក្កមន្តិ។ មនុស្សា “តិត្ថិយានំ សន្តិកា មង្គលំ សុណាម, ភទ្ទន្តា បន តុណ្ហីភូតា បក្កមន្តី”តិ ឧជ្ឈាយឹសុ។ ກិក្ខូ តមត្ថំ សត្ថុ អារោចេសុំ។ សត្ថា, “ກិក្ខវេ, ឥតោ បដ្ឋាយ ភត្តគ្គាទីសុ យថាសុខំ អនុមោទនំ ករោថ, ឧបនិសិន្នកថំ ករោថ, ធម្មំ កថេថា”តិ អនុជានិ។ ເຕ ຕថា ករឹសុ។ មនុស្សា អនុមោទនាទីនិ សុណន្តា ឧស្សាហប្បត្តា ກិក្ខូ និមន្តេត្វា សក្ការំ ករោន្តា វិចរន្តិ។ តិត្ថិយា ປន “មយំ មុនិនោ មោនំ ករោម, សមណស្ស ໂຄຕមស្ស សាវកា ភត្តគ្គាទីសុ មហាកថំ កថេន្តា វិចរន្តី”តិ ឧជ្ឈាយឹសុ។

ສຕ្ຖາ តមត្ថំ សុត្វា “ນາຫំ, ກິក្ខវេ, តុណ្ហីភាវមត្តេន ‘មុនី’តិ វទាមិ។ ឯកច្ចេ ហិ អជានន្តា ន កថេន្តិ, ឯកច្ចេ អវិសារទតាយ, ឯកច្ចេ ‘មា នោ ឥមំ អតិសយត្ថំ អញ្ញេ ជានឹសូ’តិ មច្ឆរេន។ តស្មា មោនមត្តេន មុនិ ន ໂຫຕិ,

ປາປວູປສເມນ ປນ ມຸນີ ນາມ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອພາສິ –

໔໙໗໚

‘‘ນ ໂມເນນ ມຸນີ ໂຫຕິ, ມູລ຺ຫຣູໂປ ອວິທ຺ທສຸ;

ໂຍ ຈ ຕຸລໍວ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ, ວຣມາທາຍ ປຕ຺ທິໂຕ໚

໔໙໘໚

‘‘ປາປານີ ປຣິວຊ຺ເຊຕິ, ສ ມຸນີ ເຕນ ໂສ ມຸນີ;

ໂຍ ມຸນາຕິ ອຸໂພ ໂລເກ, ມຸນີ ເຕນ ປວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ນ ໂມເນນາຕິ ການສຸທ຺ທີ ໂມເນຍຍປຕິປທາສງ຺ຂາເຕນ ມຄ຺ຄລາຕໂມເນນ ມຸນີ ນາມ ໂຫຕິ, ອິຮ ປນ ຕຕ຺ທີກາວໍ ສນ຺ຮາຍ ‘‘ໂມເນນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ມູລ຺ຫຣູໂປຕິ ຕຸຈ຺ຉຣູໂປ໚ ອວິທ຺ທສູຕິ ອວິລ຺ລູ໚ ເອວຣູໂປ ຫິ ຕຕ຺ທີກູໂຕປີ ມຸນີ ນາມ ນ ໂຫຕິ໚ ອຖ ວາ ໂມເນນ ມຸນີ ນາມ ນ ໂຫຕິ, ຕຸຈ຺ຉສກາໂວ ປນ ອວິລ຺ລູ ຈ ໂຫຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ໂຍ ຈ ຕຸລໍວ ປຄ຺ຄຍ຺ຫາຕິ ຍຖາ ຫິ ຕຸລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກິໂຕ ອຕິເຣກໍ ເຈ ໂຫຕິ, ຫຣຕິ໚ ອູນໍ ເຈ ໂຫຕິ , ປກ຺ຂິປຕິ໚ ເອວເມວ ໂຍ ອຕິເຣກໍ ຫຣນ຺ໂຕ ວິຍ ປາປໍ ຫຣຕິ ປຣິວຊ຺ເຊຕິ, ອູນເກ ປກ຺ຂິປນ຺ໂຕ ວິຍ ກຸສລໍ ປຣິປູເຣຕິ໚ ເອວລ຺ຈ ປນ ກໂຣນ຺ໂຕ ສີລສມາຘິປລ຺ລາວິມຸຕ຺ຕິວິມຸຕ຺ຕິລາຕທສ຺ສນສງ຺ຂາ ຕໍ ວຣໍ ອຸຕ຺ຕມເມວ ອາທາຍ ປາປານີ ອກຸສລກມ຺ມານີ ປຣິວຊ຺ເຊຕິ໚ ສ ມຸນີຕິ ໂສ ມຸນີ ນາມາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ເຕນ ໂສ ມຸນີຕິ ກສ຺ມາ ປນ ໂສ ມຸນີຕິ ເຈ? ຍໍ ເຫຕ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕກາຣຕໍ, ເຕນ ໂສ ມຸນີຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ໂສ ມຸນາຕິ ອຸໂພ ໂລເກຕິ ໂຍ ປຸຄ຺ຄໂລ ອິມສ຺ມີ ຂນ຺ຘາທິໂລເກ ຕຸລໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ມິນນ຺ໂຕ ວິຍ ‘‘ອິເມ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກາ ຂນ຺ຘາ, ອິເມ ພາຫິຣາ’’ຕິອາທິນາ ນເຍນ ອິເມ ອຸໂພ ອຕ຺ເຖ ມຸນາຕິ໚ ມຸນີ ເຕນ ປວຸຈ຺ຈຕີຕິ ເຕນ ກາຣເຕນ ມຸນີຕິ ວຸຈ຺ຈຕິເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນີ ປາປຸຕີສູຕິ໚

ຕິຕ຺ຖິຍວຕ຺ຖຸ ອຕ຺ຖມໍ໚

໘໚ ພາລິສິກວຕ຺ຖຸ

ນ ເຕນ ອຣິໂຍ ໂຫຕີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອຣິຍໍ ນາມ ພາລິສິກໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ໚

ເອກທິວສສ຺ຫິ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄສ຺ສູປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິຍາ ອຸຕ຺ຕຣທ຺ວາຣຄາເມ ປິຕ຺ທາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ຕໂຕ ອາຄຈ຺ຉຕິ໚ ຕສ຺ມີ ຂເຕ ໂສ ພາລິສິໂກ ພລິເສນ ມຈ຺ເຉ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ທິສ຺ວາ ພລິສຍຕ຺ຖີ ຉທ຺ເທຕ຺ວາ ອຕ຺ຖາສິ໚ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອວິທູເຣ ຖາເນ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ກິໂຕ ‘‘ຕ຺ວໍ ກີ ນາໂມສີ’’ຕິ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣາທີນໍ ນາມານີ ປຸຈ຺ຉິ໚ ເຕປີ ‘‘ອຫໍ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອຫໍ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ນາມານີ ກຖຍີສຸ໚ ພາລິສິໂກ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ສຕ຺ຖາ ສພ຺ເພສໍ ນາມານີ ປຸຈ຺ຉຕິ, ມມມ຺ປີ ນາມໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຕີ ມລ຺ເລ’’ຕິ໚ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອິຈ຺ຉໍ ລຕ຺ວາ, ‘‘ອຸປາສກ, ຕ຺ວໍ ໂກ ນາ ໂມສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ອຣິໂຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ອຸປາສກ, ຕາທິສາ ປາຕາຕິປາຕິໂນ ອຣິຍາ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ອຣິຍາ ປນ ມຫາຊນສ຺ສ ອຫີສນກາເວ ຖິຕາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໗໐໚

‘‘ນ ເຕນ ອຣິໂຍ ໂຫຕິ, ເຍນ ປາຕານີ ຫີສຕິ;

ອຫິໍສາ ສພ຺ພປາຓານໍ, ອຣິໂຍຕິ ປວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຫິໍສາຕິ ອຫິໍສເນນ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ເຍນ ຫິ ປາຓານິ ຫິໍສຕິ, ນ ເຕນ ກາຣເຓນ ອຣິໂຍ ໂຫຕິ. ໂຍ ປນ ສພ຺ພປາຓານໍ ປາຓິອາທີຫິ ອຫິໍສເນນ ເມຕ຺ຕາທິພາວນາຍ ປຏິວິຣຸທ຺ຘຕ຺ຕາ ຫິໍສໂຕ ອາຣກາ ຐິໂຕ, ອຍໍ ອຣິໂຍຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພາລິສິໂກ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ພາລິສິກວຕ຺ຖຸ ນວມໍ.

໑໐. ສມ຺ພຫຸລສີລາທິສມ຺ປນ຺ນຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ນ ສີລພ຺ພຕມຕ຺ເຕນາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສມ຺ພຫຸເລ ສີລາທິສມ຺ປນ຺ເນ ຠິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ເຕສຸ ກິຣ ເອກຈ຺ຈານໍ ເອວໍ ອໂຫສິ – ‘‘ມຍໍ ສມ຺ປນ຺ນສີລາ, ມຍໍ ຘຸຕງ຺ຄຘຣາ, ມຍໍ ພຫຸສ຺ສຸຕາ, ມຍໍ ປນ຺ຕເສນາສນວາສິໂນ, ມຍໍ ຌານລາຠິໂນ, ນ ອມ຺ຫາກໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ທຸລ຺ລຠໍ, ອິຈ຺ຉິຕທິວເສເຍວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິສ຺ສາມາ’’ຕິ. ເຍປິ ຕຕ຺ຖ ອນາຄາມິໂນ, ເຕສມ຺ປິ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ນ ອມ຺ຫາກໍ ອິທານິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ທຸລ຺ລຠ’’ນ຺ຕິ. ເຕ ສພ຺ເພປິ ເອກທິວສໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນາ ‘‘ອປິ ນຸ ໂຂ ໂວ, ຠິກ຺ຂເວ, ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈໍ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ສຕ຺ຖາຣາ ປຸຏ຺ຐາ ເອວມາຫໍສຸ – ‘‘ຠນ຺ເຕ, ມຍໍ ເອວຣູປາ ເອວຣູປາ ຈ, ຕສ຺ມາ ‘ອິຈ຺ຉິຕິຈ຺ຉິຕກ຺ຂເຓເຍວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕຸໍ ສມຕ຺ຖມ຺ຫາ’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ວິຫຣາມາ’’ຕິ.

ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸນາ ນາມ ປຣິສຸທ຺ຘສີລາທິມຕ຺ຕເກນ ວາ ອນາຄາມິສຸຂປ຺ປຕ຺ຕມຕ຺ຕເກນ ວາ ‘ອປ຺ປກໍ ໂນ ຠວທຸກ຺ຂ’ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ, ອາສວກ຺ຂຍໍ ປນ ອປ຺ປຕ຺ວາ ‘ສຸຂິໂຕມ຺ຫີ’ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໒໗໑.

‘‘ນ ສີລພ຺ພຕມຕ຺ເຕນ, ພາຫຸສ຺ຈ຺ເຈນ ວາ ປນ;

ອຖ ວາ ສມາຘິລາເຠນ, ວິວິຕ຺ຕສຍເນນ ວາ.

໒໗໒.

‘‘ຜຸສາມິ ເນກ຺ຂມ຺ມສຸຂໍ, ອປຸຖຸຊ຺ຊນເສວິຕໍ;

ຠິກ຺ຂຸ ວິສ຺ສາສມາປາທິ, ອປ຺ປຕ຺ໂຕ ອາສວກ຺ຂຍ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສີລພ຺ພຕມຕ຺ເຕນາຕິ ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ຘິສີລມຕ຺ເຕນ ວາ ເຕຣສຘຸຕງ຺ຄມຕ຺ເຕນ ວາ. ພາຫຸສ຺ຈ຺ເຈນ ວາຕິ ຕິຓ຺ຓໍ ປິຏການໍ ອຸຄ຺ຄຫິຕມຕ຺ເຕນ ວາ. ສມາຘິລາເຠນາຕິ ອຏ຺ຐສມາປຕ຺ຕິຍາ ລາເຠນ. ເນກ຺ຂມ຺ມສຸຂນ຺ຕິ ອນາຄາມິສຸຂໍ. ຕໍ ອນາຄາມິສຸຂໍ ຜຸສາມີຕິ ເອຕ຺ຕກມຕ຺ເຕນ ວາ. ອປຸຖຸຊ຺ຊນເສວິຕນ຺ຕິ ປຸຖຸຊ຺ຊເນຫິ ອເສວິຕໍ ອຣິຍເສວິຕເມວ. ຠິກ຺ຂູຕິ ເຕສໍ ອຎ຺ຎຕຣໍ ອາລປນ຺ໂຕ ອາຫ. ວິສ຺ສາສມາປາທີຕິ ວິສ຺ສາສໍ ນ ອາປຊ຺ເຊຍ຺ຍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຠິກ຺ຂຸ ອິມິນາ ສມ຺ປນ຺ນສີລາທິພາວມຕ຺ຕເກເນວ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ຠໂວ ອປ຺ປໂກ ປຣິຕ຺ຕໂກ’’ຕິ ອາສວກ຺ຂຍສງ຺ຂາຕໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸ ນາມ ວິສ຺ສາສໍ ນາປຊ຺ເຊຍ຺ຍ. ຍຖາ ຫິ ອປ຺ປມຕ຺ຕໂກປິ ຄູໂຖ ທຸຄ຺ຄນ຺ໂຘ ໂຫຕິ, ເອວໍ ອປ຺ປມຕ຺ຕໂກປິ ຠໂວ ທຸກ຺ໂຂຕິ.

ເທສນາວສາເນ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິຯ

ສມ຺ພຫຸລສີລາທິສມ຺ປນ຺ນຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ທສມໍຯ

ຘມ຺ມຏ຺ຐວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ເອກູນວີສຕິໂມ ວຄ຺ໂຄຯ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໒໐. ມຄ຺ຄວຄ຺ໂຄ

໑. ປຎ຺ຈສຕພິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ມຄ຺ຄານ຺ຏ຺ຐງ຺ຄິໂກຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຎ຺ຈສເຕ ພິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ເຕ ກິຣ ສຕ຺ຖຣິ ຊນປທຈາຣິກໍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຸນ ສາວຕ຺ຖິໍ ອາຄເຕ ອຸປຏ຺ຐານສາລາຍ ນິສີທິຕ຺ວາ "ອສຸກຄາມໂຕ ອສຸກຄາມສ຺ສ ມຄ຺ໂຄ ສໂມ, ອສຸກຄາມສ຺ສ ມຄ຺ໂຄ ວິສໂມ, ສສກ຺ຂໂຣ, ອສກ຺ຂໂຣ"ຕິອາທິນາ ນເຍນ ອຕ຺ຕໂນ ວິຈຣິຕມຄ຺ຄໍ ອາຣພ຺ພ ມຄ຺ຄກຖໍ ກເຖສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສູປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ຕໍ ຐານໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາສເນ ນິສີນ຺ໂນ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ພິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, "ພິກ຺ຂເວ, ອຍໍ ພາຫິຣມຄ຺ໂຄ, ພິກ຺ຂຸນາ ນາມ ອຣິຍມຄ຺ເຄ ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ເອວຎ຺ຫິ ກໂຣນ຺ໂຕ ພິກ຺ຂຸ ສພ຺ພທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອພາສິ –

໒໗໓.

"ມຄ຺ຄານ຺ຏ຺ຐງ຺ຄິໂກ ເສຏ຺ໂຐ, ສຈ຺ຈານໍ ຈຕຸໂຣ ປທາ;

ວິຣາໂຄ ເສຏ຺ໂຐ ຘມ຺ມານໍ, ທ຺ວິປທານຎ຺ຈ ຈກ຺ຂຸມາ.

໒໗໔.

"ເອເສວ ມຄ຺ໂຄ ນຕ຺ຖຎ຺ໂຎ, ທສ຺ສນສ຺ສ ວິສຸທ຺ຘິຍາ;

ເອຕຎ຺ຫິ ຕຸມ຺ເຫ ປຏິປ຺ຊ຺ຊຖ, ມາຣສ຺ເສຕໍ ປໂມຫນໍ.

໒໗໕.

"ເອຕຎ຺ຫິ ຕຸມ຺ເຫ ປຏິປ຺ນ຺ນາ, ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕໍ ກຣິສ຺ສຖ;

ອກ຺ຂາໂຕ ໂວ ມຍາ ມຄ຺ໂຄ, ອຎ຺ຎາຍ ສລ຺ລກນ຺ຕນໍ.

໒໗໖.

"ຕຸມ຺ເຫຫິ ກິຈ຺ຈມາຕປ຺ປໍ, ອກ຺ຂາຕາໂຣ ຕຖາຄຕາ;

ປຏິປ຺ນ຺ນາ ປໂມກ຺ຂນ຺ຕິ, ຌາຍິໂນ ມາຣພນ຺ຘນາ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ມຄ຺ຄານ຺ຏ຺ຐງ຺ຄິໂກຕິ ຊງ຺ຆມມຄ຺ຄາທໂຍ ວາ ໂຫນ຺ຕຸ ທ຺ວາສຏ຺ຐິ ທິຏ຺ຐິຄຕມຄ຺ຄາ ວາ, ເຕສໍ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ມຄ຺ຄານໍ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິອາທີຫິ ອຏ຺ຐຫິ ອງ຺ເຄຫິ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິອາທີນໍ ອຏ຺ຐນ຺ນໍ ປຫານໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ນິໂຣຘໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກຕ຺ວາ ຈຕູສຸປິ ສຈ຺ເຈສຸ ທຸກ຺ຂປຣິຊານນາທິກິຈ຺ຈໍ ສາຘຍມາໂນ ອຏ຺ຐງ຺ຄິໂກ ມຄ຺ໂຄ ເສຏ຺ໂຐ ອຸຕ຺ຕໂມ. ສຈ຺ຈານໍ ຈຕຸໂຣ ປທາຕິ "ສຈ຺ຈໍ ພເຓ ນ ກຸຊ຺ເຌຍ຺ຍາ"ຕິ (ຘ. ປ. ໒໒໔) ອາຄຕໍ ວຈີສຈ຺ຈໍ ວາ ໂຫຕຸ, "ສຈ຺ໂຈ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ສຈ຺ໂຈ ຂຕ຺ຕິໂຍ"ຕິອາທິເພທໍ ສມ຺ມຸຕິສຈ຺ຈໍ ວາ "ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎ"ນ຺ຕິ (ຘ. ສ. ໑໑໒໔; ມ. ນິ. ໒.໑໘໗-໑໘໘) ທິຏ຺ຐິສຈ຺ຈໍ ວາ "ທຸກ຺ຂໍ ອຣິຍສຈ຺ຈ"ນ຺ຕິອາທິເພທໍ

ປຣມຕ຺ຖສຈ຺ຈໍ ວາ ໂຫຕຸ, ສພ຺ເພສມ຺ປິ ອິເມສໍ ສຈ຺ຈານໍ ປຣິຊານິຕພ຺ພຎ຺ເຖນ ສຈ຺ຆິກາຕພ຺ພຎ຺ເຖນ ປຫາຕພ຺ພຎ຺ເຖນ ກາເວຕພ຺ພຎ຺ເຖນ ເອກປຎິເວຘຎ຺ເຖນ ຈ ຕຖປຎິເວຘຎ຺ເຖນ ຈ ທຸກ຺ຂໍ ອຣິຍສຈ຺ຈນ຺ຕິອາຫໂຍ ຈຕຸໂຣ ປຫາ ເສຎ຺ຖາ ນາມ. ວິຣາໂຄ ເສຎ຺ໂຖ ຘມ຺ມານນ຺ຕິ "ຍາວຕາ, ภิก຺ຂເວ, ຘມ຺ມາ ສງ຺ຂຕາ ວາ ອສງ຺ຂຕາ ວາ, ວິຣາໂຄ ເຕສໍ ອຄ຺ຄມກ຺ຂາຍຕິ"ຕິ (ອິຕິ ວຸ. ໙໐; ອ. ນິ. ໔.໓໔) ວຈນໂຕ ສພ຺ພຘມ຺ມານໍ ນິພ຺ພານສງ຺ຂາໂຕ ວິຣາໂຄ ເສຎ຺ໂຖ. ທ຺ວິປທານຎ຺ຈ ຈກ຺ຂຸມາຕິ ສພ຺ເພສໍ ເທວມນຸສ຺ສາທິເກທານໍ ທ຺ວິປທານໍ ປຎ຺ຈຫິ ຈກ຺ຂູຫິ ຈກ຺ຂຸມາ ຕຖາຄໂຕວ ເສຎ຺ໂຖ. ຈ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ປິຓ຺ຑນຕ຺ໂຖ, ອຣູປຘມ຺ເມ ສມ຺ປິຓ຺ເຑຕິ. ຕສ຺ມາ ອຣູປຘມ຺ມານມ຺ປິ ຕຖາຄໂຕ ເສຎ຺ໂຖ ອຸຕ຺ຕໂມ.

ທສ຺ສນສ຺ສ ວິສຸທ຺ຘິຍາຕິ ມຄ຺ຄຜລທສ຺ສນສ຺ສ ວິສຸທ຺ຘຕ຺ຖໍ ໂຍ ມຍາ "ເສຎ຺ໂຖ"ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ເອໂສວ ມຄ຺ໂຄ, ນຕ຺ຖຎ຺ໂຍ. ເອຕຎ຺ຫິ ຕຸມ຺ເຫຕິ ຕສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫ ເອຕເມວ ປຎິປ຺ຊຊຖ. ມາຣສ຺ເສຕໍ ປໂມຫນນ຺ຕິ ເອຕໍ ມາຣໂມຫນໍ ມາຣມທ຺ຖນນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕນ຺ຕິ ສກລສ຺ສປິ ວຎ຺ຎທຸກ຺ຂສ຺ສ ອນ຺ຕໍ ປຣິຈ຺ເຆທໍ ກຣິສ຺ສຖາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຎ຺ຎາຍ ສລ຺ລກນ຺ຕນນ຺ຕິ ຣາຄສລ຺ລາທີນໍ ກນ຺ຕນໍ ນິມ຺ມຖນໍ ອພ຺ພູຫຓໍ ເອຕໍ ມຄ຺ຄໍ, ມຍາ ວິນາ ອນຸສ຺ສວາທີຫິ ອຕ຺ຕປ຺ຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ຎຕ຺ວາວ ອຍໍ ມຄ຺ໂຄ ອກ຺ຂາໂຕ, ອິທານິ ຕຸມ຺ເຫຫິ ກິເລສານໍ ອາຕາປເນນ "ອາຕປ຺ປ"ນ຺ຕິ ສງ຺ຂໍ ຄຕໍ ຕສ຺ສ ອຘິຄມຕ຺ຖາຍ ສມ຺ມປ຺ປຘານວິຣິຍໍ ກິຈ຺ຈໍ ກຣຓີຍໍ. ເກວລຎ຺ຫິ ອກ຺ຂາຕາໂຣວ ຕຖາຄຕາ. ຕສ຺ມາ ເຕຫິ ອກ຺ຂາຕວເສນ ເຍ ປຎິປ຺ນ຺ນາ ທ຺ວີຫິ ຊາເນຫິ ຊາຍິໂນ, ເຕ ເຕພູມກວຎ຺ຎສງ຺ຂາຕາ ມາຣພນ຺ຘນາ ປໂມກ຺ຂນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ເຕ ภิก຺ຂູ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຎ຺ຖຫິໍສຸ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ປຎ຺ຈສຕກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ປຖມໍ.

໔. ອນິຈ຺ຈລກ຺ຂຓວຕ຺ຖຸ

ສພ຺ເພສງ຺ຂາຣາ ອນິຈ຺ຈາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຎ຺ຈສເຕ ภิก຺ຂູ ອາຣພ຺ภ ກເຖສິ.

ເຕ ກິຣ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຎ຺ຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຣຎ຺ເຎ ວາຍມນ຺ຕາປິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອປ຺ປຕ຺ວາ "ວິເສເສຕ຺ວາ ກມ຺ມຎ຺ຖານໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມາ"ຕິ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄມິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ "ກິໍ ນຸ ໂຂ ອິເມສໍ ສປ຺ປາຍ"ນ຺ຕິ ວີມໍສນ຺ໂຕ "ອິເມ ກສ຺ສປ຺ພຸທ຺ຘກາເລ ວີສຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອນິຈ຺ຈລກ຺ຂເຓ ອນຸຍຸຎ຺ຊິໍສຸ, ຕສ຺ມາ ອນິຈ຺ຈລກ຺ຂເຓເນວ ເຕສໍ ເອກໍ ຄາຖໍ ເທເສຕຸໍ ວຎ຺ຎຕີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, "ภิก຺ຂເວ, ກາມກວາທີສຸ ສພ຺ເພປິ ສງ຺ຂາຣາ ຫຸຕ຺ວາ ອກາວຎ຺ເຖນ ອນິຈ຺ຈາ ເອວາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໗໗.

"ສພ຺ເພ ສງ຺ຂາຣາ ອນິຈ຺ຈາຕິ, ຍທາ ປຎ຺ຎາຍ ປສ຺ສຕິ;

ອຖ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ ທຸກ຺ເຂ, ເອສ ມຄ຺ໂຄ ວິສຸທ຺ຘິຍາ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສພ຺ເພ ສງ຺ຂາຣາຕິ ກາມກວາທີສຸ ອຸປ຺ປນ຺ນາ ຂນ຺ຘາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ນິຣຸຊ຺ຑນ຺ໂຕ ອນິຈ຺ຈາຕິ ຍທາ ວິປສ຺ສນາປຎ຺ຎາຍ ປສ຺ສຕິ, ອຖ ອິມສ຺ມິໍ ຂນ຺ຘປຣິຫຣຓທຸກ຺ເຂ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ນິພ຺ພິນ຺ທນ຺ໂຕ ທຸກ຺ຂປຣິຊານນາທິວເສນ ສຈ຺ຈານິ ປຎິວິຊ຺ຑຕິ. ເອສ ມຄ຺ໂຄ ວິສຸທ຺ຘິຍາຕິ ວິສຸທ຺ຘຕ຺ຖາຍ ໂວທານຕ຺ຖາຍ ເອສ ມຄ຺ໂຄຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ເຕ ภิก຺ຂູ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຎ຺ຖຫິໍສຸ, ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ອນິຈ຺ຈລກ຺ຂຓວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ.

໓. ທຸກ຺ຂລກ຺ຂຓາວຕ຺ຖຸ

ທຸຕິຍຄາຖາຍປິ ເອວຣູປເມວ ວຕ຺ຖຸ. ຕທາ ຫິ ກຄວາ ເຕສໍ ກິກ຺ຂູນໍ ທຸກ຺ຂລກ຺ຂເຓ ກຕາກິໂຍຄກາວໍ ລຕ຺ວາ, ''ກິກ຺ຂເວ, ສພ຺ເພປິ ຂນ຺ຘາ ປຝິປີລ຺ອນຝ຺ເຖນ ທຸກ຺ຂາ ເອວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໗໘.

''ສພ຺ເພ ສງ຺ຂາຣາ ທຸກ຺ຂາຕິ, ຍທາ ປລ຺ລາຍ ປສ຺ສຕິ;

ອຖ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ ທຸກ຺ເຂ, ເອສ ມຄ຺ໂຄ ວິສຸທ຺ທິຍາ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ທຸກ຺ຂາຕິ ປຝິປີລ຺ອນຝ຺ເຖນ ທຸກ຺ຂາ. ເສສໍ ປຸຣິມສທິສເມວ.

ທຸກ຺ຂລກ຺ຂຓາວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍ.

໔. ອນຕ຺ຕລກ຺ຂຓາວຕ຺ຖຸ

ຕຕິຍຄາຖາຍປິ ເອເສວ ນໂຍ. ເກວລຄ຺ຫິ ເອຕ຺ຖ ກຄວາ ເຕສໍ ກິກ຺ຂູນໍ ປຸພ຺ເພ ອນຕ຺ຕລກ຺ຂເຓ ອນຸຍຸຕ຺ຕກາວໍ ລຕ຺ວາ, ''ກິກ຺ຂເວ, ສພ຺ເພປິ ຂນ຺ຘາ ອວສວຕ຺ຕນຝ຺ເຖນ ອນຕ຺ຕາ ເອວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໗໙.

''ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ ອນຕ຺ຕາຕິ, ຍທາ ປລ຺ລາຍ ປສ຺ສຕິ;

ອຖ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ ທຸກ຺ເຂ, ເອສ ມຄ຺ໂຄ ວິສຸທ຺ທິຍາ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາຕິ ປລ຺ຈກ຺ຂນ຺ຘາ ເອວ ອຘິປ຺ເປຕາ. ອນຕ຺ຕາຕິ ''ມາ ຊີຍນ຺ຕຸ ມາ ມີຍນ຺ຕູ''ຕິ ວເສ ວຕ຺ເຕຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຕິ ອວສວຕ຺ຕນຝ຺ເຖນ ອນຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕສຸລ຺ລາ ອສ຺ສາມິກາ ອນິສ຺ສຣາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເສສໍ ປຸຣິມສທິສເມວາຕິ.

ອນຕ຺ຕລກ຺ຂຓາວຕ຺ຖຸ ຈຕຸຕ຺ຖໍ.

໕. ປຘານກມ຺ມິກຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອຸຝ຺ຖານກາລມ຺ຫີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຘານກມ຺ມິກຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ສາວຕ຺ຖິວາສິໂນ ກິຣ ປລ຺ຈສຕາ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣລ຺ລໍ ອຄມໍສຸ. ເຕສຸ ເອໂກ ຕຕ຺ເຖວ ໂອຫີຍິ. ອວເສສາ ອຣລ຺ເລ ສມຓຘມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ''ປຝິລທ຺ຘຄຸຓໍ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສ຺ສາມາ''ຕິ ປຸນ ສາວຕ຺ຖິໍ ອຄມໍສຸ. ເຕ ສາວຕ຺ຖິໂຕ ໂຍຊນມຕ຺ເຕ ເອກສ຺ມີ ຄາມເກ ປິຓ຺ຘາຍ ຈຣນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ເອໂກ ອຸປາສໂກ ຍາຄຸກຕ຺ຕາທີທິ ປຕິມາເນຕ຺ວາ ອນຸໂມທນໍ ສຸຕ຺ວາ ປຸນທິວສຕ຺ຖາຍປິ ນິມນ຺ເຕສິ. ເຕ ຕທເທວ ສາວຕ຺ຖິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ປຝິສາເມຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທີສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕຫິ ສທ຺ຘີ ອຕິວິຍ ຕຸຝ຺ຖີ ປເວທຍມາໂນ ປຝິສນ຺ຖາຣໍ ອກາສິ.

ອຖ ເນສໍ ຕຕ຺ຖ ໂອຫີໂນ ສຫາຍກກິກ຺ຂຸ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ສຕ຺ຖຸ ອິເມຫິ ສທ຺ຘີ ປຝິສນ຺ຖາຣໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ມຸຂໍ ນປ຺ປໂຫຕິ, ມຍ຺ຫໍ ປນ

ມຄ຺ຄຜລາກາເວນ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ນ ກເຖຕິ, ອຊ຺ເຊວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ກຖາເປສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ເຕປິ ກິກ຺ຂູ, ‘‘ການ຺ເຕ, ມຍໍ ອາຄມນມຄ຺ເຄ ເອເກນ ອຸປາສເກນ ສ຺ວາຕນາຍ ນິມນ຺ຕິຕາ, ຕຕ຺ຖ ປາໂຕວ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ອປໂລເກສຸໍຯ ອຖ ເນສໍ ສຫາຍໂກ ກິກ຺ຂຸ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິໍ ຈງ຺ກມນ຺ໂຕ ນິທ຺ທາວເສນ ຈງ຺ກມໂກຍິຍໍ ເອກສ຺ມິໍ ປາສາຕຜລເກ ປຕິ, ອູຣຸຍ຺ກິ ກິຊ຺ຊິຯ ໂສ ມຫາສທ຺ເທນ ວິຣວິຯ ຕສ຺ສ ເຕ ສຫາຍກາ ກິກ຺ຂູ ສທ຺ທໍ ສລ຺ຊານິຕ຺ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອຸປຣາວິສຸຯ ເຕສໍ ທີປໍ ຊາເລຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ກໂຣນ຺ຕານໍເຍວ ອຣຸໂຕ ອຸຍ຺ກຫິ, ເຕ ຕໍ ຄາມໍ ຄນ຺ຕຸໍ ໂອກາສໍ ນ ລກິໍສຸຯ ອຖ ເນ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – ‘‘ກິໍ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂາຈາຣຄາມໍ ນ ຄມິຕ຺ຖາ’’ຕິຯ ເຕ ‘‘ອາມ, ການ຺ເຕ’’ຕິ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ເອສ ອິທາເນວ ຕຸມ຺ຫາກໍ ລາການ຺ຕຣາຍໍ ກໂຣຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ອກາສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ –

‘‘ໂຍ ປຸພ຺ເພ ກຣຕີຍານິ, ປຈ຺ຉາ ໂສ ກາຕຸມິຈ຺ຉຕິ;

ວຣຸຕກຍ຺ຖກລ຺ໂຊວ, ສ ປຈ຺ຉາ ມນຸຕປ຺ປຕີ’’ຕິຯ (ຊາຯ ໑ຯ໑ຯກ໑) –

ຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣສິຯ ຕທາ ກິຣ ເຕ ກິກ຺ຂູ ປລ຺ຈສຕາ ມາຕວກາ ອເຫສຸໍ, ກຸສີຕມາຕວໂກ ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ອາຈຣິໂຍ ປນ ຕຖາຄໂຕວ ອໂຫສີຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຣມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ໂຍ ຫິ ອຸຍ຺ຖານກາເລ ອຸຍ຺ຖານໍ ນ ກໂຣຕິ, ສໍສນ຺ນສງ຺ກປ຺ໂປ ໂຫຕິ, ກຸສີໂຕ ໂສ ຊານາທິເກທໍ ວິເສສໍ ນາຣິຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໗໐ຯ

‘‘ອຸຍ຺ຖານກາລມ຺ຫິ ອນຸຍ຺ຖຫາໂນ,

ຍຸວາ ພລີ ອາລສິຍໍ ອຸເປໂຕ;

ສໍສນ຺ນສງ຺ກປ຺ປມໂນ ກຸສີໂຕ,

ປລ຺ລາຍ ມຄ຺ຄໍ ອລໂສ ນ ວິນ຺ທຕີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອນຸຍ຺ຖຫາໂນຕິ ອນຸຍ຺ຖຫນ຺ໂຕ ອວາຍມນ຺ໂຕຯ ຍຸວາ ພລີຕິ ປຖມໂຍພ຺ພເນ ຖິໂຕ ພລສມ຺ປນ຺ໂນປິ ຫຸຕ຺ວາ ອລສກາເວນ ອຸເປໂຕ ໂຫຕິ, ກຸຕ຺ວາ ສຍຕິຯ ສໍສນ຺ນສງ຺ກປ຺ປມໂນຕິ ຕີຫິ ມິຈ຺ຉາວິຕກ຺ເກຫິ ສຸຍ຺ຖຸ ອວສນ຺ນສມ຺ມາສງ຺ກປ຺ປຈິຕ຺ໂຕຯ ກຸສີໂຕຕິ ນິພ຺ພີຣິໂຍຯ ອລໂສຕິ ມຫາອລໂສ ປລ຺ລາຍ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ ອຣິຍມຄ຺ຄໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ນ ວິນ຺ທຕິ, ນ ປຍິລກຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິໍສູຕິຯ

ປຣານກມ຺ມິກຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ປລ຺ຈມໍຯ

໖ຯ ສູກຣເປຕວຕ຺ຖຸ

ວາຈານຸຣກ຺ຂີຕິ ອິມໍ ຣມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສູກຣເປຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ

ເອກສ຺ມິລ຺ຫິ ທິວເສ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣ ລກ຺ຂຕຕ຺ເຖເຣນ ສທ຺ຘິໍ ຄິຊ຺ຊກູຍາ ໂອໂຣຫນ຺ໂຕ ເອກສ຺ມິໍ ປເທເສ ສິຕໍ ປາຕ຺ວາກາສິຯ ‘‘ໂກ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ເຫຕຸ ສິຕສ຺ສ ປາຕຸກມ຺ມາຍາ’’ຕິ ລກ຺ຂຕຕ຺ເຖເຣນ ປຸຍ຺ໂກ ‘‘ອກາໂລ, ອາວຸໂສ, ອິມສ຺ສ ປລ຺ຫສ຺ສ, ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ມໍ ປຸຈ຺ເຉຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ລກ຺ຂຕຕ຺ເຖເຣນ ສທ຺ຘິໍເຍວ ຣາຊຄເຫ ປິຕ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປິຕ຺ຑປາຕປຍິກ຺ກນ຺ໂຕ

ເວຬຸວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ອຖ ນໍ ລກ຺ຂຓຕ຺ເຖໂຣ ຕມຕ຺ຖໍ ປຸຈ຺ຉິຯ ໂສ ອາຫ – ‘‘ອາວຸໂສ, ອຫໍ ເອກໍ ເປຕໍ ອທ຺ທສໍ, ຕສ຺ສ ຕິຄາວຸຕປ຺ປມາຓໍ ສຣີຣໍ, ຕໍ ມນຸສ຺ສສຣີຣສທິສໍຯ ສີສໍ ປນ ສູກຣສ຺ສ ວິຍ, ຕສ຺ສ ມຸເຂ ນງ຺ຄຸຐໍ ຊາຕໍ, ຕໂຕ ປຸຬວາ ປຄ຺ຆຣນ຺ຕີຯ ສ຺ວາຫໍ ‘ນ ເມ ເອວຣູໂປ ສຕ຺ໂຕ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ’ຕິ ຕໍ ທິສ຺ວາ ສິຕໍ ປາຕ຺ວາກາສິ’’ນ຺ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຈກ຺ຂຸຠູຕາ ວຕ, ຠິກ຺ຂເວ, ມມ ສາວກາ ວິຫຣນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອຫມ຺ເປຕໍ ສຕ຺ຕໍ ໂພທິມຓ຺ເຑເຍວ ອທ຺ທສໍຯ ‘ເຍ ປນ ເມ ນ ສທ຺ທເຫຍ຺ຍຸໍ, ເຕສໍ ອຫິຕາຍ ອສ຺ສາ’ຕິ ປເຣສໍ ອນຸກມ຺ປາຍ ນ ກເຖສິໍຯ ອິທານິ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ສກ຺ຂີ ກຕ຺ວາ ກເຖມິຯ ສຈ຺ຈໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ອາຫາ’’ຕິ ກເຖສິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉິໍສຸ – ‘‘ກິໍ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມ’’ນ຺ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ເຕນ ຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ສຸຓາຖາ’’ຕິ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ກເຖສິຯ

ກສ຺ສປພຸທ຺ຘກາເລ ກິຣ ເອກສ຺ມິໍ ຄາມກາວາເສ ທ຺ເວ ເຖຣາ ສມຄ຺ຄວາສໍ ວສິໍສຸຯ ເຕສຸ ເອໂກ ສຏ຺ຐິວສ຺ໂສ, ເອໂກ ເອກູນສຏ຺ຐິວສ຺ໂສ ຯ ເອກູນສຏ຺ຐິວສ຺ໂສ ອິຕຣສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ອາທາຍ ວິຈຣິ, ສາມເຓໂຣ ວິຍ ສພ຺ພໍ ວຕ຺ຕປຏິວຕ຺ຕໍ ອກາສິຯ ເຕສໍ ເອກມາຕຸກຸຈ຺ຉິຍໍ ວຸຕ຺ຖຠາຕູນໍ ວິຍ ສມຄ຺ຄວາສໍ ວສນ຺ຕານໍ ວສນຏ຺ຐານໍ ເອໂກ ຘມ຺ມກຖິໂກ ອາຄມິຯ ຕທາ ຈ ຘມ຺ມສ຺ສວນ ທິວໂສ ໂຫຕິຯ ເຖຣາ ນໍ ສງ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ‘‘ຘມ຺ມກຖໍ ໂນ ກເຖຖ ສປ຺ປຸຣິສາ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ ໂສ ຘມ຺ມກຖໍ ກເຖສິຯ ເຖຣາ ‘‘ຘມ຺ມກຖິໂກ ໂນ ລທ຺ໂຘ’’ຕິ ຕຸຏ຺ຐຈິຕ຺ຕາ ປຸນທິວເສ ຕໍ ອາທາຍ ຘຸຣຄາມໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ກຕຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈາ, ‘‘ອາວຸໂສ, ຫິຍ຺ໂຍ ກຖິຕຏ຺ຐານໂຕ ໂຖກໍ ຘມ຺ມໍ ກເຖຫີ’’ຕິ ມນຸສ຺ສານໍ ຘມ຺ມໍ ກຖາເປສຸໍຯ ມນຸສ຺ສາ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ປຸນທິວສຕ຺ຖາຍປິ ນິມນ຺ຕຍິໍສຸຯ ເອວໍ ສມນ຺ຕາ ຠິກ຺ຂາຈາຣຄາເມສຸ ທ຺ເວ ທ຺ເວ ທິວເສ ຕໍ ອາທາຍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິໍສຸຯ

ຘມ຺ມກຖິໂກ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອິເມ ທ຺ເວປິ ອຕິມຸທຸກາ, ມຍາ ອຸໂຠເປເຕ ປລາເປຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ວິຫາເຣ ວສິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິຯ ໂສ ສາຍໍ ເຖຣູປຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຸຏ຺ຐາຍ ຄຕກາເລ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ມຫາເຖຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ກິຎ຺ຈິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ກເຖຫິ, ອາວຸໂສ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ໂຖກໍ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ກຖາ ນາເມສາ ມຫາສາວຊ຺ຊາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອກເຖຕ຺ວາວ ປກ຺ກາມິຯ ອນຸເຖຣສ຺ສາປິ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕເຖວ ອກາສິຯ ໂສ ທຸຕິຍທິວເສ ຕເຖວ ກຕ຺ວາ ຕຕິຍທິວເສ ເຕສໍ ອຕິວິຍ ໂກຕູຫເລ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ມຫາເຖຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ກິຎ຺ຈິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ອຕ຺ຖີ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປນ ສນ຺ຕິເກ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ວິສຫາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຖເຣນ ‘‘ໂຫຕຸ, ອາວຸໂສ, ກເຖຫີ’’ຕິ ນິປ຺ປີຬິໂຕ ອາຫ – ‘‘ກິໍ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ອນຸເຖໂຣ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິໍ ສໍໂຠໂຄ’’ຕິຯ ສປ຺ປຸຣິສ, ກິໍ ນາເມຕໍ ກເຖສິ, ມຍໍ ເອກມາຕຸກຸຈ຺ຉິຍໍ ວຸຕ຺ຖປຸຕ຺ຕາ ວິຍ, ອມ຺ເຫສຸ ເອເກນ ຍໍ ລທ຺ຘໍ, ອິຕເຣນາປິ ລທ຺ຘເມວ ໂຫຕິຯ ມຍາ ເອຕສ຺ສ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ອຄຸໂຓ ນາມ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພຕິ? ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິຯ ອາມາວຸໂສຕິຯ ຠນ຺ເຕ ມໍ ອນຸເຖໂຣ ເອວ ມາຫ – ‘‘ສປ຺ປຸຣິສ, ຕ຺ວໍ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ, ອຍໍ ມຫາເຖໂຣ ລຊ຺ຊີ ເປສໂລຕິ ເອເຕນ ສທ຺ຘິໍ ສໍໂຠຄໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອຸປປຣິກ຺ຂິຕ຺ວາ ກເຣຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ເອວເມສ ມໍ ອາຄຕທິວສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ວທຕີຕິຯ

ມຫາເຖໂຣ ຕໍ ສຸຕ຺ວາວ ກຸທ຺ຘມານໂສ ທຓ຺ຑາຠິຫຕໍ ກຸລາລຠາຊນໍ ວິຍ ຠິຊ຺ຊິຯ ອິຕໂຣປິ ອຸຏ຺ຐາຍ ອນຸເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕເຖວ ອໂວຈ, ໂສປິ ຕເຖວ ຠິຊ຺ຊິຯ ເຕສຸ ກິຎ຺ຈາປິ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ເອໂກປິ ວິສຸໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ປຸນທິວເສ ປນ ວິສຸໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິສິຕ຺ວາ ອນຸເຖໂຣ ປຸເຣຕຣໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐານສາລາຍ ອຏ຺ຐາສິ, ມຫາເຖໂຣ ປຈ຺ຉາ ອຄມາສິຯ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອນຸເຖໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ປຏິຄ຺ຄເຫຕພ຺ພໍ, ອຸທາຫຸ ໂນ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ນ ອິທານິ ປຏິຄ຺ຄເຫສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາປິ ‘‘ໂຫຕຸ, ນ ມຍາ ເອວໍ ກຕປຸພ຺ພໍ, ມຍາ ອຕ຺ຕໂນ ວຕ຺ຕໍ ຫາເປຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ມຸທຸກໍ ກຕ຺ວາ ເຖຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ເທຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ອິຕໂຣ ‘‘ຄຈ຺ຉ, ທຸພ຺ພິນີຕ, ນ ຕ຺ວໍ ມມ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ປຏິຄ຺ຄເຫຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕຣູໂປ’’ຕິ ອຈ຺ຉຣໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ເຕນາປິ ‘‘ອາມ, ຠນ຺ເຕ, ອຫມ຺ປິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ນ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາມີຕິ ຈິນ຺ເຕສິ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອາວຸໂສ ນວກ, ກິໍ ຕ຺ວໍ ຈິນ຺ເຕສິ, ມມ ອິມສ຺ມິໍ ວິຫາເຣ ໂກຈິ ສງ຺ໂຄ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາຫຯ ອິຕໂຣປິ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ກິໍ ເອວໍ ມຎ຺ຎຖ ‘ມມ ອິມສ຺ມິໍ ວິຫາເຣ ໂກຈິ ສງ຺ໂຄ ອຕ຺ຖີ’ຕິ, ເອໂສ ເຕ ວິຫາໂຣ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ອາທາຍ ນິກ຺ຂມິຯ ອິຕໂຣປິ ນິກ຺ຂມິຯ ເຕ ອຸໂຠປິ ເອກມຄ຺ເຄນາປິ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ເອໂກ ປຈ຺ຉິມທ຺ວາເຣນ ມຄ຺ຄໍ ຄຓ຺ຫິ, ເອໂກ ປຸຣຕ຺ຖິມທ຺ວາເຣນຯ ຘມ຺ມກຖິໂກ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ມາ ເອວໍ ກໂຣຖ, ມາ ເອວໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຕິຏ຺ຐາວຸໂສ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ນິວຕ຺ຕິຯ ໂສ ປຸນທິວເສ ຘຸຣຄາມໍ ປວິຏ຺ໂຐ ມນຸສ຺ເສຫິ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ຠທ຺ທນ຺ຕາ ກຸຫິ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອາວຸໂສ, ມາ ປຸຈ຺ຉຖ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ກຸລູປກາ ຫິຍ຺ໂຍ ກລຫໍ ກຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິໍສຸ, ອຫໍ ຍາຈນ຺ໂຕປິ ນິວຕ຺ເຕຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ເຕສຸ ພາລາ ຕຸຓ຺ຫີ ອເຫສຸໍຯ ປຓ຺ຑິຕາ ປນ ‘‘ອມ຺ເຫຫິ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຠທ຺ທນ຺ຕານໍ ກິຎ຺ຈິ ຂລິຕໍ ນາມ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພໍ, ເຕສໍ ຠຍໍ ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ໂທມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍຯ

ເຕປິ ເຖຣາ ຄຕຏ຺ຐາເນ ຈິຕ຺ຕສຸຂໍ ນາມ ນ ລຠິໍສຸຯ ມຫາເຖໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອໂຫ ນວກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ຠາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕໍ, ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ທິຏ຺ຐໍ ນາມ ອາຄນ຺ຕຸກຠິກ຺ຂຸໍ ອາຫ – ‘ມຫາເຖເຣນ ສທ຺ຘິໍ ສໍໂລຄໍ ມາ ອກາສີ’”ຕິຯ ອິຕໂຣປິ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອໂຫ ມຫາເຖຣສ຺ສ ຠາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ ກຕໍ, ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ທິຏ຺ຐໍ ນາມ ອາຄນ຺ຕຸກຠິກ຺ຂຸໍ ອາຫ – ‘ອິມິນາ ສທ຺ຘິໍ ສໍໂລຄໍ ມາ ອກາສີ’”ຕິຯ ເຕສໍ ເນວ ສຊ຺ຌາໂຍ ນ ມນສິກາໂຣ ອໂຫສິຯ ເຕ ວສ຺ສສຕຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຉິມທິສາຍ ເອກໍ ວິຫາຣໍ ອຄມໍສຸຯ ເຕສໍ ເອກເມວ ເສນາສນໍ ປາປຸຓິຯ ມຫາເຖເຣ ປວິສິຕ຺ວາ ມຎ຺ຈເກ ນິສິນ຺ເນ ອິຕໂຣປິ ປາວິສິຯ ມຫາເຖໂຣ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ສຎ຺ຊານິຕ຺ວາ ອສ຺ສູນິ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ອິຕໂຣປິ ມຫາເຖຣໍ ສຎ຺ຊານິຕ຺ວາ ອສ຺ສຸປຸຓ຺ເຓຫິ ເນຕ຺ເຕຫິ “ກເຖມິ ນຸ ໂຂ ມາ ກເຖມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ “ນ ຕໍ ສທ຺ເຘຍ຺ຍຣູປ”ນ຺ຕິ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ “ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຈຣິໍ, ອປິ ນຸ ໂຂ ເມ ກາຍທ຺ວາຣາທີສຸ ຕຸມ຺ເຫຫິ ກິຎ຺ຈິ ອສາຣຸປ຺ປໍ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພ”ນ຺ຕິຯ “ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພໍ, ອາວຸໂສ”ຕິຯ ອຖ ກສ຺ມາ ຘມ຺ມກຖິກໍ ອວຈຸຕ຺ຖ “ມາ ເອເຕນ ສທ຺ຘິໍ ສໍໂລຄມກາສີ”ຕິ? “ນາຫໍ, ອາວຸໂສ, ເອວໍ ກເຖມິ, ຕຍາ ກິຣ ມມ ອນ຺ຕເຣ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິຯ “ອຫມ຺ປິ, ຠນ຺ເຕ, ນ ວທາມີ”ຕິຯ ເຕ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ “ເຕນ ອມ຺ເຫ ຠິນ຺ທິຕຸກາເມນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ຎຕ຺ວາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ອຈ຺ຈຍໍ ເທສຍິໍສຸຯ ເຕ ວສ຺ສສຕໍ ຈິຕ຺ຕສ຺ສາທໍ ອລຠນ຺ຕາ ຕໍ ທິວສໍ ສມຄ຺ຄາ ຫຸຕ຺ວາ “ອາຍາມ, ນໍ ຕໂຕ ວິຫາຣາ ນິກ຺ກຑ຺ຒິສ຺ສາມາ”ຕິ ປກ຺ກມິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຕໍ ວິຫາຣໍ ອຄມໍສຸຯ

ຘມ຺ມກຖິໂກປິ ເຖເຣ ທິສ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ປຏິຄ຺ຄເຫຕຸໍ ອຸປຄຈ຺ຉິຯ ເຖຣາ “ນ ຕ຺ວໍ ອິມສ຺ມິໍ ວິຫາເຣ ວສິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕຣູໂປ”ຕິ ອຈ຺ຉຣໍ ປຫຣິໍສຸຯ ໂສ ສຕ຺ຖາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຕາວເທວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປລາຍິຯ ອຖ ນໍ ວິສຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ກໂຕ ສມຓຘມ຺ໂມ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ຕໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ອວີຈິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ເອກໍ ພຸທ຺ຘນ຺ຕຣໍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ອິທານິ ຄິຊ຺ຌກູເຏ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣນ ອຕ຺ຕຠາເວນ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸໂຠຕີຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິທໍ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ, “ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸນາ ນາມ ກາຍາທີຫິ ອຸປສນ຺ຕຣູເປນ ຠວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໘໑ຯ

“ວາຈານຸຣກ຺ຂີ ມນສາ ສຸສໍວຸໂຕ,

ກາເຍນ ຈ ນາກຸສລໍ ກຍິຣາ;

ເອເຕ ຕໂຍ ກມ຺ມປເຖ ວິໂສຘເຍ,

ອາຣາຘເຍ ມຄ຺ຄມິສິປ຺ປເວທິຕ”ນ຺ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ຈຕຸນ຺ນໍ ວຈີທຸຈ຺ຈຣິຕານໍ ວຊ຺ຊເນນ ວາຈານຸຣກ຺ຂີ ອຠິຊ຺ຌາທີນໍ ອນຸປ຺ປາທເນນ ມນສາ ຈ ສຸຏ຺ຐຸ ສໍວຸໂຕ ປາຓາຕິປາຕາທໂຍ ປຊຫນ຺ໂຕ ກາເຍນ ຈ ອກຸສລໍ ນ ກຍິຣາຯ ເອວໍ ເອເຕ ຕໂຍ ກມ຺ມປເຖ ວິໂສຘເຍຯ ເອວໍ ວິໂສເຘນ຺ໂຕ ຫິ ສີລກ຺ຂນ຺ຘາທີນໍ ເອສເກຫິ ພຸທ຺ຘາທີຫິ ອິສີຫິ ປເວທິຕໍ ອຏ຺ຐງ຺ຄິກມຄ຺ຄໍ ອາຣາເຘຍ຺ຍາຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິຯ

ສູກຣເປຕວຕ຺ຖຸ ຉຏ຺ຐໍຯ

໗ຯ ໂປຏ຺ຐິລຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ໂຍຄາ ເວຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂປຏ຺ຐິລໍ ນາມ ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣ ສຕ຺ຕນ຺ນມ຺ປິ ພຸທ຺ຘານໍ ສາສເນ ເຕປິຏໂກ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ຠິກ຺ຂຸສຕານໍ ຘມ຺ມໍ ວາເຈສິຯ ສຕ຺ຖາ ຈິນ຺ເຕສິ – "ອິມສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ 'ອຕ຺ຕໂນ ທຸກ຺ຂນິສ຺ສຣຓໍ ກຣິສ຺ສາມີ'ຕິ ຈິຕ຺ຕມ຺ປິ ນຕ຺ຖິ ສໍເວເຊສ຺ສາມິ ນ''ນ຺ຕິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕໍ ເຖຣໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປຏ຺ຐານໍ ອາຄຕກາເລ "ເອຫິ, ຕຸຈ຺ຉໂປຏ຺ຐິລ, ວນ຺ທ, ຕຸຈ຺ຉໂປຏ຺ຐິລ, ນິສີທ, ຕຸຈ຺ຉໂປຏ຺ຐິລ, ຍາຫິ, ຕຸຈ຺ຉໂປຏ຺ຐິລາ''ຕິ ວທຕິຯ ອຸຏ຺ຐາຍ ຄຕກາເລປິ "ຕຸຈ຺ຉໂປຏ຺ຐິໂລ ຄໂຕ''ຕິ ວທຕິຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – "ອຫໍ ສາຏ຺ຐກຖານິ ຕີຓິ ປິຏການິ ຘາເຣມິ, ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ຠິກ຺ຂຸສຕານໍ ອຏ຺ຐາຣສ ມຫາຄເຓ ຘມ຺ມໍ ວາເຈມິ, ອຖ ປນ ມໍ ສຕ຺ຖາ ອຠິກ຺ຂຓໍ, 'ຕຸຈ຺ຉໂປຏ຺ຐິລາ'ຕິ ວເທຕິ, ອທ຺ຘາ ມໍ ສຕ຺ຖາ ຌານາທີນໍ ອຠາເວນ ເອວໍ ວເທຕີ''ຕິຯ ໂສ ອຸປ຺ປນ຺ນສໍເວໂຄ "ທານິ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສມຓຘມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ສຍເມວ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈູສກາເລ ສພ຺ພປຈ຺ຉາ ຘມ຺ມໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມນ຺ເຕນ ຠິກ຺ຂຸນາ ສທ຺ຘິໍ ນິກ຺ຂມິຯ ປຣິເວເຓ ນິສີທິຕ຺ວາ ສຊ຺ຌາຍນ຺ຕາ ນໍ "ອາຈຣິໂຍ''ຕິ ນ ສລ຺ລກ຺ເຂສຸໍຯ ໂສ ວີສໂຍຊນສຕມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກສ຺ມີ ອຣຎ຺ຎາວາເສ ຕິໍສ ຠິກ຺ຂູ ວສນ຺ຕິ, ເຕ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສງ຺ຆຕ຺ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, "ຠນ຺ເຕ, ອວສ຺ສໂຍ ເມ ໂຫຖາ''ຕິ ອາຫຯ ອາວຸໂສ, ຕ຺ວໍ ຘມ຺ມກຖິໂກ, ອມ຺ເຫຫິ ນາມ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ກິຎ຺ຈິ ຊານິຕພ຺ພໍ ຠເວຍ຺ຍ, ກສ຺ມາ ເອວໍ ວເທສີຕິ? ມາ, ຠນ຺ເຕ, ເອວໍ ກໂຣຖ, ອວສ຺ສໂຍ ເມ ໂຫຖາຕິຯ ເຕ ປນ ສພ຺ເພ ຂີຓາສວາຯ ອຖ ນໍ ມຫາເຖໂຣ "ອິມສ຺ສ ອຸຄ຺ຄຫໍ ນິສ຺ສາຍ ມາໂນ ອຕ຺ຖິເຍວາ''ຕິ ອນຸເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ປຫິຓິຯ ໂສປິ ນໍ ຕເຖວາຫຯ ອິມິນາ ນີຫາເຣນ ສພ຺ເພປິ ຕໍ ເປເສນ຺ຕາ ທິວາຏ຺ຐາເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ສູຈິກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ສພ຺ພນວກສ຺ສ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກສາມເຓຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ປຫິຓິໍສຸຯ ເອວມສ຺ສ ມານໍ ນີຫຣີໍສຸຯ

ໂສ ນິຫຕມາໂນ ສາມເຓຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຎ຺ຊລີ ປຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ "ອວສ຺ສໂຍ ເມ ໂຫຫິ ສປ຺ປຸຣິສາ''ຕິ ອາຫຯ ອໂຫ, ອາຈຣິຍ, ກີ ນາເມຕໍ ກເຖຖ, ຕຸມ຺ເຫ ມຫລ຺ລກາ ພຫຸສ຺ສຸຕາ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ມຍາ ກິຎ຺ຈິ ກາຣຓໍ ຊານິຕພ຺ພໍ ຠເວຍ຺ຍາຕິຯ ມາ ເອວໍ ກຣິ, ສປ຺ປຸຣິສ, ໂຫຫິເຍວ ເມ ອວສ຺ສໂຍຕິຯ ຠນ຺ເຕ, ສເຈປິ ໂອວາທກ຺ຂມາ ຠວິສ຺ສຖ, ຠວິສ຺ສາມິ ໂວ ອວສ຺ສໂຍຕິຯ ໂຫມິ, ສປ຺ປຸຣິສ, ອຫໍ "ອຄ຺ຄີ ປວິສາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຄ຺ຄີ ປວິສາມິເຍວາຕິຯ ອຖ ນໍ ໂສ ອວິທູເຣ ເອກໍ ສຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ, "ຠນ຺ເຕ, ຍຖານິວຕ຺ຖປາຣຸໂຕວ ອິມໍ ສຣໍ ປວິສຖາ''ຕິ ອາຫຯ ໂສ ທີສ຺ສ ມຫຄ຺ຆານໍ ທຸປ຺ປຏ຺ຏຈີວຣານໍ ນິວຕ຺ຖປາຣຸຕກາວ ຄຕ຺ວາປິ "ໂອວາທກ຺ຂໂມ ນຸ ໂຂ''ຕິ ວິມໍສນ຺ໂຕ ເອວມາຫຯ ເຖໂຣປິ ເອກວຈເນເນວ ອຸທກໍ ໂອຕຣິຯ ອຖ ນໍ ຈີວຣກຓ຺ຓານໍ ເຕມິຕກາເລ "ເອຖ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເອກວຈເນເນວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຐິຕໍ ອາຫ – "ຠນ຺ເຕ, ເອກສ຺ມີ ວມ຺ມິເກ ຉ ຉິທ຺ທານິ, ຕຕ຺ຖ ເອເກນ ຉິທ຺ເທນ ໂຄຘາ ອນ຺ໂຕ ປວິຏ຺ຐາ, ຕໍ ຄຓ຺ຫິຕຸກາໂມ ອິຕຣານິ ປຎ຺ຈ ຉິທ຺ທານິ ຖເກຕ຺ວາ ຉຏ຺ຐໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ປວິຏ຺ຐຉິທ຺ເທເນວ ຄຓ຺ຫາຕິ, ເອວໍ ຕຸມ຺ເຫປິ ຉທ຺ວາຣິເກສຸ ອາຣມ຺ມເຓສຸ ເສສານິ ປຎ຺ຈທ຺ວາຣານິ ປິຘາຍ ມໂນທ຺ວາເຣ ກມ຺ມໍ ປຏ຺ຐເປຖາ''ຕິຯ ພຫຸສ຺ສຸຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ເອຕ຺ຕເກເນວ ປທີປຸຊ຺ຊລນໍ ວິຍ ອໂຫສິຯ ໂສ "ເອຕ຺ຕກເມວ ໂຫຕຸ ສປ຺ປຸຣິສາ''ຕິ ກຣຊກາເຍ ຎາຓໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ສມຓຘມ຺ມໍ ອາຣຠິຯ

ສຕ຺ຖາ ວີສໂຍຊນສຕມຕ຺ຖເກ ນິສິນ຺ໂນວ ຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ "ຍເຖວາຍໍ ຠິກ຺ຂຸ ຠູຣິປຎ຺ໂຎ , ເອວເມວໍ ອເນນ ອຕ຺ຕານໍ ປຕິຏ຺ຐາເປຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ກເຖນ຺ໂຕ ວິຍ ໂອຠາສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໘໒ຯ

'ໂຍຄາ ເວ ຊາຍຕີ ຠູຣິ, ອໂຍຄາ ຠູຣິສງ຺ຂໂຍ;

ເອຕໍ ທ຺ເວຘາປຖໍ ຎຕ຺ວາ, ຠວາຍ ວິຠວາຍ ຈ;

ຕຖາຕ຺ຕານໍ ນິເວເສຍ຺ຍ, ຍຖາ ຠູຣິ ປວຑ຺ຒຕີ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ໂຍຄາຕິ ອຏ຺ຐຕິໍສາຍ ອາຣມ຺ມເຓສຸ ໂຍນິໂສ ມນສິກາຣາຯ ຠູຣີຕິ ປຖວິສມາຍ ວິຕ຺ຖຕາຍ ປຎ຺ຎາເຍຕໍ ນາມໍຯ ສງ຺ຂໂຍຕິ ວິນາໂສຯ ເອຕໍ ທ຺ເວຘາປຖນ຺ຕິ ເອຕໍ ໂຍຄຎ຺ຈ ອໂຍຄຎ຺ຈຯ ຠວາຍ ວິຠວາຍ ຈາຕິ ວຸທ຺ຘິຍາ ຈ ອວຸທ຺ຘິຍາ ຈຯ ຕຖາຕິ ຍຖາ ອຍໍ ຠູຣິສງ຺ຂາຕາ ປຎ຺ຎາ ປວຑ຺ຒຕິ, ເອວໍ ອຕ຺ຕານໍ ນິເວເສຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ໂປຏ຺ຐິລຕ຺ເຖໂຣ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐຫີຕິຯ

ໂປຏ຺ຐິລຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍຯ

໘ຯ ປຎ຺ຈມຫລ຺ລກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ວນໍ ຉິນ຺ທຖາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສມ຺ພຫຸເລ ມຫລ຺ລເກ ຠິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ເຕ ກິຣ ຄິຫິກາເລ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກຸຏຸມ຺ພິກາ ມຫທ຺ຘນາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສຫາຍກາ ເອກໂຕ ປຸຎ຺ຎານິ ກໂຣນ຺ຕາ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ມຍໍ ມຫລ຺ລກາ, ກິໍ ໂນ ຆຣາວາເສນາ’’ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໍສຸ, ມຫລ຺ລກຠາເວນ ປນ ຘມ຺ມໍ ປຣິຍາປຸຓິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ວິຫາຣປຣິຍນ຺ເຕ ປຓ຺ຓສາລໍ ກາເຣຕ຺ວາ ເອກໂຕວ ວສິໍສຸຯ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕາປິ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ປຸຕ຺ຕທາຣສ຺ເສວ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊິໍສຸຯ ເຕສຸ ເອກສ຺ສ ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາ ມຘຸຣປາຈິກາ ນາມ, ສາ ເຕສໍ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ອຸປກາຣິກາ ອໂຫສິຯ ຕສ຺ມາ ສພ຺ເພປິ ອຕ຺ຕນາ ລທ຺ຘາຫາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ເອວ ເຄເຫ ນິສີທິຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິ? ສາປິ ເນສໍ ຍຖາສນ຺ນິຫິຕໍ ສູປພ຺ຍຎ຺ຊນໍ ເທຕິຯ ສາ ອຎ຺ຎຕຣາພາເທນ ຜຸຏ຺ຐາ ກາລມກາສິຯ ອຖ ເຕ ມຫລ຺ລກຕ຺ເຖຣາ ສຫາຍກສ຺ສ ເຖຣສ຺ສ ປຓ຺ຓສາລາຍ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ຄີວາສຸ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ມຘຸຣປາຈິກາ ອຸປາສິກາ ກາລກຕາ’’ຕິ ວິລປນ຺ຕາ ໂຣທິໍສຸ ຯ ຠິກ຺ຂູຫິ ຈ ສມນ຺ຕໂຕ ອຸປຘາວິຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ອິທໍ, ອາວຸໂສ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ສຫາຍກສ຺ສ ໂນ ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາ ກາລກຕາ, ສາ ອມ຺ຫາກໍ ອຕິວິຍ ອຸປກາຣິກາຯ ອິທານິ ກຸໂຕ ຕຖາຣູປິໍ ລຠິສ຺ສາມາຕິ ອິມິນາ ກາຣເຓນ ໂຣທາມາ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ

ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ເຕ ກາກໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສມຸທ຺ທຕີເຣ ຈຣມານາ ສມຸທ຺ທອູມິຍາ ສມຸທ຺ທໍ ປເວເສຕ຺ວາ ມາຣິຕາຍ ກາກິຍາ ໂຣທິຕ຺ວາ ປຣິເທວິຕ຺ວາ ຕໍ ນີຫຣິສ຺ສາມາຕິ ມຸຂຕຸຓ຺ຑເກຫິ ມຫາສມຸທ຺ທໍ ອຸສ຺ສິຎ຺ຈນ຺ຕາ ກິລມິໍສູ’’ຕິ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ –

‘‘ອປິ ນຸ ຫນຸກາ ສນ຺ຕາ, ມຸຂຎ຺ຈ ປຣິສຸສ຺ສຕິ;

ໂອຣມາມ ນ ປາເຣມ, ປູຣເຕວ ມໂຫທຘີ’’ຕິຯ (ຊາຯ ໑ຯ໑ຯ໑໔໖);

ອິມໍ ກາກຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ຣາຄໂທສໂມຫວນໍ ນິສ຺ສາຍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ອິທໍ ທຸກ຺ຂໍ ປຕ຺ຕໍ, ຕໍ ວນໍ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ເອວໍ ນິທ຺ທຸກ຺ຂາ ຠວິສ຺ສຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໒໘໓ຯ

‘‘ວນໍ ຉິນ຺ທຖ ມາ ຣຸກ຺ຂໍ, ວນໂຕ ຊາຍເຕ ຠຍໍ;

ເຉຕ຺ວາ ວນຎ຺ຈ ວນຖຎ຺ຈ, ນິພ຺ພນາ ໂຫຖ ຠິກ຺ຂໂວຯ

໒໘໔ຯ

‘‘ຍາວ ຫິ ວນໂຖ ນ ຉິຊ຺ຊຕິ,

ອຓຸມຕ຺ໂຕປິ ນຣສ຺ສ ນາຣິສຸ;

ປຏິພທ຺ຘມໂນວ ຕາວ ໂສ,

ວຈ຺ໂຉ ຂີຣປໂກວ ມາຕຣີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ມາ ຮຸກ຺ຂນ຺ຕິ ສຕ຺ຖາຣາ ທິ ‘‘ວນໍ ຝິນ຺ທຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເຕສໍ ອຈິຣປພ຺ພຊິຕານໍ ‘‘ສຕ຺ຖາ ອມ຺ເຫ ວາສິອາທີນີ ຄເຫຕ຺ວາ ວນໍ ຝິນ຺ທາເປຕີ’’ຕິ ຮຸກ຺ຂໍ ຝິນ຺ທິຕຸການຕາ ອຸປ຺ປ຺ຊຊິ። ອຖ ເນ ‘‘ມຍາ ຮາຄາທີກິເລສວນໍ ສນ຺ຘາຍຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຮຸກ຺ເຂ’’ຕິ ປຝິເສເຘນ຺ໂຕ ‘‘ມາ ຮຸກ຺ຂ’’ນ຺ຕິ ອາຫ። ວນໂຕຕີ ຍຖາ ປາກຕິກວນໂຕ ສີຫາທີກຍໍ ຊາຍຕິ, ເອວໍ ຊາຕິອາທີກຍມ຺ປີ ກິເລສວນ ໂຕ ຊາຍຕີຕີ ອຕ຺ໂຖ። ວນຸຈ ວນຖຸຈາຕີ ເອຕ຺ຖ ມຫນ຺ຕາ ຮຸກ຺ຂາ ວນໍ ນາມ, ຂຸທ຺ທກາ ຕສ຺ມີ ວເນ ຖິຕ຺ຕາ ວນຖາ ນາມ። ປຸພ຺ພຸປ຺ປ຺ຕິກຮຸກ຺ຂາ ວາ ວນໍ ນາມ, ອປຣາປຣຸປ຺ປ຺ຕິກາ ວນຖາ ນາມ። ເອວເມວ ມຫນ຺ຕມຫນ຺ຕາ ກວາກຑ຺ຒນກາ ກິເລສາ ວນໍ ນາມ, ປວຕ຺ຕິຍໍ ວິປາກທາຍກາ ວນຖາ ນາມ። ປຸພ຺ພປ຺ປ຺ຕິກາ ວນໍ ນາມ, ອປຣາປຣຸປ຺ປ຺ຕິກາ ວນຖາ ນາມ። ຕໍ ອຸກຍໍ ຈຕ຺ຕ຺ຖມຄ຺ຄຍາເຕນ ຝິນ຺ທິຕພ຺ພໍ። ເຕນາຫ – ‘‘ເຝຕ຺ວາ ວນຸຈ ວນຖຸຈ, ນິພ຺ພນາ ໂຫຖ ກິກ຺ຂໂວ’’ຕິ። ນິພ຺ພນາ ໂຫຖາຕິ ນິກ຺ກິເລສາ ໂຫຖ። ຍາວ ທິ ວນໂຖຕິ ຍາວ ເອສ ອຕຸມຕ຺ໂຕປີ ກິເລສວນໂຖ ນຮສ຺ສ ນາຣີສຸ ນ ຝິຊຊຕິ , ຕາວ ໂສ ຂີຣປໂກ ວຈ຺ໂຂ ມາຕຣີ ວິຍ ປຝິພທ຺ຘມໂນ ລຄ຺ຄຈິຕ຺ໂຕວ ໂຫຕີຕີ ອຕ຺ໂຖ።

ເທສນາວສາເນ ປຍ຺ຈປີ ເຕ ມຫລ຺ລກຕ຺ເຖຣາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖຫຶສຸ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປີ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ።

ປຍ຺ຈມຫລ຺ລກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ອຍ຺ຖມໍ።

໔። ສຸວຕ຺ຕກາຣຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອຸຈ຺ຝິນ຺ທາຕີ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສທ຺ຘິວິຫາຣິກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ።

ເອໂກ ກິຣ ສຸວຕ຺ຕກາຣປຸຕ຺ໂຕ ອກິຣູໂປ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິ። ເຖໂຣ ‘‘ຕຣຸຕານໍ ຮາໂຄ ອຸສ຺ສນ຺ໂນ ໂຫຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຮາຄປຝິຑາຕາຍ ອສຸກກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ອທາສີ። ຕສ຺ສ ປນ ຕໍ ອສປ຺ປາຍໍ។ ຕສ຺ມາ ອຣຍ຺ຍໍ ປວິສິຕ຺ວາ ເຕມາສໍ ວາຍມນ຺ໂຕ ຈິຕ຺ເຕກຄ຺ຄມຕ຺ຕມ຺ປີ ອລກິຕ຺ວາ ປຸນ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖເຣນ ‘‘ອຸປ຺ຝ຺ຖິຕໍ ເຕ, ອາວຸໂສ, ກມ຺ມຝ຺ຖານ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈສິ។ ອຖສ຺ສ ເຖໂຣ ‘‘ກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ນ ສມ຺ປຊຊຕີຕິ ໂວສານໍ ອາປຊຊິຕຸໍ ນ ວຝ຺ຝຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນ ຕເທວ ກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ສາຘຸກໍ ກເຖຕ຺ວາ ອທາສີ። ໂສ ທຸຕິຍວາເຣປີ ກິຍ຺ຈິ ວິເສສໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ។ ອຖສ຺ສ ເຖໂຣປີ ສການຣໍ ເສາປມໍ ກຕ຺ວາ ຕເທວ ກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ອາຈິກ຺ຂິ። ໂສ ປຸນປີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກມ຺ມຝ຺ຖານສ຺ສ ອສມ຺ປຊຊນກາວໍ ກເຖສິ។ ເຖໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ການໂກ ກິກ຺ຂຸ ອຕ຺ຕນິ ວິຊຊມາເນ ກາມຈ຺ຝນ຺ທາທໂຍ ວິຊຊມານາຕິ ອວິຊຊມາເນ ອວິຊຊມານາຕິ ປຊານາຕີ។ ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ການໂກ, ໂນ ອການໂກ, ປຝິປນ຺ໂນ, ໂນ ອປ຺ປຝິປນ຺ໂນ, ອຫໍ ປເນຕສ຺ສ ອຊ຺ຊາສຍໍ ນ ຊານາມິ, ພຸທ຺ຘເວເນຍ຺ໂຍ ເອໂສ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຕໍ ອາທາຍ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ, ກນ຺ເຕ , ມມ ສທ຺ຘິວິຫາຣິໂກ, ອິມສ຺ສ ມຍາ ອິມິນາ ການເຕນ ອິທໍ ນາມ ກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕຶ ອາໂຣເຈສິ។

ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອາສຍານຸສຍຍາຕໍ ນາເມຕໍ ປາຣມິໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ທສສຫສ຺ສິໂລກຘາຕຸໍ ອຸນ຺ນາເທຕ຺ວາ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕໍ ປຕ຺ຕານໍ ພຸທ຺ຘານໍເຍວ ວິສໂຍ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ກຕຣກຸລາ ນຸ ໂຂ ເອສ ປພ຺ພຊິໂຕ’’ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ‘‘ສຸວຕ຺ຕກາຣກຸລາ’’ຕິ ຍຕ຺ວາ ອຕີເຕ ອຕ຺ຕກາເວ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ສຸວຕ຺ຕກາຣກຸເລເຍວ ປຝິປາຝິຍາ ນິພ຺ພຕ຺ຕານິ ປຍ຺ຈ ອຕ຺ຕກາວສຕານິ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິມິນາ ທຫເຣນ ທີຘຣຕ຺ຕໍ ສຸວຕ຺ຕກາຣກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ເຕນ ກຕິການປຸປ຺ຜປທຸມປຸປ຺ຜາທີນິ ກຣິສ຺ສາມີຕິ ຣຕ຺ຕສຸວຕ຺ຕເມວ ສມ຺ປຣິວຕ຺ຕິຕໍ, ຕສ຺ມາ ອິມສ຺ສ ອສຸກປຝິກູລກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ນ ວຝ຺ຝຕີ, ມນາປເມວສ຺ສ ກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ສປ຺ປາຍ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, ‘‘ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຍາ ກມ຺ມຝ຺ຖານໍ ທຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ກິລມິຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອຊ຺ຊ ປຈ຺ຈາກຕ຺ເຕເຍວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕໍ ປສ຺ສິສ຺ສສິ, ຄຈ຺ຝ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ເຖຣໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ອິທ຺ຘິຍາ ຈກ຺ກມຕ຺ຕໍ ສຸວຕ຺ຕປທຸມໍ ມາເປຕ຺ວາ ປຕ຺ເຕຫີ ເຈວ ນາເລຫີ ຈ ອຸທກພິນ຺ທູນິ ມຸຍ຺ຈນ຺ຕໍ ວິຍ ກຕ຺ວາ ‘‘ກິກ຺ຂຸ ອິມໍ ປທຸມໍ ອາທາຍ ວິຫາຣປຈ຺ຈນ຺ເຕ ວາລຸກຣາສິມ຺ຫີ ຖເປຕ຺ວາ ສມ຺ມຸຂຝ຺ຖາເນ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທິຕ຺ວາ ‘ໂລຫິຕກໍ ໂລຫິຕກ’ນ຺ຕິ ປຣິກມ຺ມໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ ອທາສິ។ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຖຸຫຕ຺ຖໂຕ ປທຸມໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕສ຺ເສວ ຈິຕ຺ຕໍ ປສີທິ។ ໂສ ວິຫາຣປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວາລຸກໍ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປທຸມນາລໍ ປເວເສຕ຺ວາ ສມ຺ມຸເຂ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສິນ຺ໂນ ‘ໂລຫິຕກໍ ໂລຫິຕກ’’ນ຺ຕິ ປຣິກມ຺ມໍ ອາຣກິ។ ອຖສ຺ສ ຕງ຺ຂຕຍ຺ເຍວ ນີວຣຕານິ ວິກ຺ຂມ຺ກີສຸ, ອຸປຈາຣຊ຺ຊານໍ ອຸປ຺ປ຺ຊຊິ። ຕທນນ຺ຕຣໍ

ປຐມຊ຺ຌານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຎ຺ຈຫາກາເຣຫິ ວສີຠາວໍ ປາເປຕ຺ວາ ຍຖານິສິນ຺ໂນວ ທຸຕິຍຊ຺ຌານາທີນິປິ ປຕ຺ວາ ວສີຠູໂຕ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌາເນນ ຌານກີຬໍ ກີຬນ຺ໂຕ ນິສີທິຯ

ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ຌານານໍ ອຸປ຺ປນ຺ນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ເອສ ອິຕໂນ ອຸຕ຺ຕຣິ ວິເສສໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕຸ’’ນ຺ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ‘‘ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ‘‘ຕໍ ປທຸມໍ ມິລາຍຕູ’’ຕິ ອຘິຏ຺ຐາສິຯ ຕໍ ຫຕ຺ເຖຫິ ມທ຺ທິຕປທຸມໍ ມິລາຍນ຺ຕໍ ວິຍ ກາຬວຓ຺ຓໍ ອໂຫສິຯ ໂສ ຌານາ ວຸຏ຺ຐາຍ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ອິທໍ ປທຸມໍ ຊຣາຍ ປຫຏໍ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ອນຸປາທິຓ຺ຓເກປິ ເອວໍ ຊຣາຍ ອຠິຠຸຍ຺ຍມາເນ ອຸປາທິຓ຺ຓເກ ກຖາວ ນຕ຺ຖິຯ ອິທມ຺ປິ ຫິ ຊຣາ ອຠິຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອນິຈ຺ຈລກ຺ຂຓໍ ປສ຺ສິ ຯ ຕສ຺ມິໍ ປນ ທິຏ຺ເຐ ທຸກ຺ຂລກ຺ຂຓຎ຺ຈ ອນຕ຺ຕລກ຺ຂຓຎ຺ຈ ທິຏ຺ຐເມວ ໂຫຕິຯ ຕສ຺ສ ຕໂຍ ຠວາ ອາທິຕ຺ຕາ ວິຍ ກຓ຺ເຐ ພທ຺ຘກຸຓປາ ວິຍ ຈ ຂາຍິໍສຸຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ຕສ຺ສ ອວິທູເຣ ກຸມາຣກາ ເອກໍ ສຣໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ກຸມຸທານິ ຠຎ຺ຊິຕ຺ວາ ຖເລ ຣາສິໍ ກໂຣນ຺ຕິຯ ໂສ ຊເລ ຈ ຖເລ ຈ ກຸມຸທານິ ໂອໂລເກສິຯ ອຖ຺ສ຺ສ ຊເລ ກຸມຸທານິ ອຠິຣູປານິ ອຸທກປຄ຺ຆຣນ຺ຕານິ ວິຍ ອຸປຏ຺ຐຫິໍສຸ, ອິຕຣານິ ອຄ຺ຄຄ຺ເຄສຸ ປຣິມິລາຕານິ ຯ ໂສ ‘‘ອນຸປາທິຓ຺ຓກໍ ຊຣາ ເອວໍ ປຫຣຕິ, ອຸປາທິຓ຺ຓກໍ ກິໍ ປນ ນ ປຫຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສຸຏ຺ຐຸຕຣໍ ອນິຈ຺ຈລກ຺ຂຓາທີນິ ອທ຺ທສຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ປາກຏີຠູຕໍ ອິທານິ ອິມສ຺ສ ກມ຺ມຏ຺ຐານ’’ນ຺ຕິ ຎຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກຸຏິຍໍ ນິສິນ຺ໂນວ ໂອຠາສໍ ມຸຎ຺ຈິ, ໂສ ຕສ຺ສ ມຸຂໍ ປຫຣິຯ ອຖ຺ສ຺ສ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ໂອໂລເກນ຺ຕສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສມ຺ມຸເຂ ຐິໂຕ ວິຍ ອໂຫສິຯ ໂສ ອຸຏ຺ຐາຍ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຓ຺ຫິຯ ອຖ຺ສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ສປ຺ປາຍໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໘໕ຯ

‘‘ອຸຈ຺ຉິນ຺ທ ສິເນຫມຕ຺ຕໂນ, ກຸມຸທໍ ສາຣທິກໍວ ປາຓິນາ;

ສນ຺ຕິມຄ຺ຄເມວ ພ຺ຣູຫຍ, ນິພ຺ພານໍ ສຸຄເຕນ ເທສິຕ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອຸຈ຺ຉິນ຺ທາຕິ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ເຄນ ອຸຈ຺ຉິນ຺ທຯ ສາຣທິກນ຺ຕິ ສຣທກາເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍຯ ສນ຺ຕິມຄ຺ຄນ຺ຕິ ນິພ຺ພານຄາມິໍ ອຏ຺ຐງ຺ຄິກໍ ມຄ຺ຄໍຯ ພ຺ຣູຫຍາຕິ ວຑ຺ຒຍຯ ນິພ຺ພານຎ຺ຫິ ສຸຄເຕນ ເທສິຕໍ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ ມຄ຺ຄໍ ຠາເວຫີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐຫີຯ

ສຸວຓ຺ຓກາຣຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ນວມໍຯ

໑໐ຯ ມຫາຘນວາຓິຊວຕ຺ຖຸ

ອິຘ ວສ຺ສນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາຘນວາຓິຊໍ ນາມ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣ ພາຣາຓສິໂຕ ກຸສຸມ຺ຠຣຕ຺ຕານໍ ວຕ຺ຖານໍ ປຎ຺ຈ ສກຏສຕານິ ປູເຣຕ຺ວາ ວາຓິຊ຺ຊາຍ ສາວຕ຺ຖິໍ ອາຄໂຕ ນທີຕີຣໍ ປຕ຺ວາ ‘‘ສ຺ເວ ນທີ ອຸຕ຺ຕຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕຕ຺ເຖວ ສກຏານິ ໂມເຈຕ຺ວາ ວສິຯ ຣຕ຺ຕິໍ ມຫາເມໂຆ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ວສ຺ສິຯ ນທີ ສຕ຺ຕາຫໍ ອຸທເກນ ປູຣາ ອຏ຺ຐາສິຯ ນາຄຣາປິ ສຕ຺ຕາຫໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ກີຬິໍສຸຯ ກຸສຸມ຺ຠຣຕ຺ເຕຫິ ວຕ຺ເຖຫິ ກິຈ຺ຈໍ ນ ນິຏ຺ຐິຕໍຯ ວາຓິໂຊ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຫໍ ທູຣໍ ອາຄໂຕຯ ສເຈ ປຸນ ຄມິສ຺ສາມິ, ປປຎ຺ໂຈ ຠວິສ຺ສຕິຯ ອິເຘວ ວສ຺ສຎ຺ຈ ເຫມນ຺ຕຎ຺ຈ ຄິມ຺ຫຎ຺ຈ ມມ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວສິຕ຺ວາ ອິມານິ ວິກ຺ກິຓິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ນຄເຣ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ຎຕ຺ວາ ສິຕໍ ປາຕຸກຣິຕ຺ວາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ສິຕກາຣຓໍ ປຸຏ຺ໂຐ ອາຫ – ‘‘ທິຏ຺ໂຐ ເຕ, ອານນ຺ທ, ມຫາຘນວາຓິໂຊ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິຕນ຺ຕຣາຍໍ ອຊານິຕ຺ວາ ອິມໍ ສໍວຈ຺ຉຣໍ ອິເຘວ ວສິຕ຺ວາ ຠຓ຺ຑໍ ວິກ຺ກິຓິຕຸໍ ຈິຕ຺ຕມກາສີ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ປນ ຕສ຺ສ, ຠນ຺ເຕ, ອນ຺ຕຣາໂຍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ? ສຕ຺ຖາ ‘‘ອາມານນ຺ທ, ສຕ຺ຕາຫເມວ ຊີວິຕ຺ວາ ໂສ ມຈ຺ຈຸມຸເຂ ປຕິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

‘‘ອຊ຺ເຊວ ກິຈ຺ຈມາຕປ຺ປໍ, ໂກ ຊຎ຺ຎາ ມຣຓໍ ສຸເວ;

ນ ຫີ ໂນ ສງຄຣໍ ເຕນ, ມຫາເສເນນ ມຈ຺ຈຸນາ.

‘‘ເອວໍ ວິຫາຣິ ອາຕາປີ, ອໂຫຣຕ຺ຕມຕນ຺ທິຕໍ;

ຕໍ ເວ ຘທ຺ເທກຣຕ຺ໂຕຕິ, ສນ຺ໂຕ ອາຈິກ຺ຂເຕ ມຸນີ’’ຕິ. (ມ. ນິ. ໓.໒໗໒);

ຄຈ຺ຉາມິສ຺ສ, ພນ຺ເຕ, ອາໂຣເຈສ຺ສາມີຕິ. ວິສ຺ສຕ຺ໂຖ ຄຈ຺ຉານນ຺ທາຕິ. ເຖໂຣ ສກຍຈ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພິກ຺ຂາຍ ຈຣິ. ວາຕິໂຊ ເຖຣໍ ອາຫາເຣນ ປຕິມາເນສິ. ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ອາຫ – ‘‘ກິຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ອິຘ ວສິສ຺ສສີ’’ຕິ? ‘‘ພນ຺ເຕ, ອຫໍ ທຸຣໂຕ ອາຄໂຕ’’. ສເຈ ປນ ຄມິສ຺ສາມີ, ປປ຺ຍຈ ພວິສ຺ສຕິ, ອິມໍ ສໍວຈ຺ຉຣໍ ອິຘ ວສິຕ຺ວາ ພຕ຺ຫໍ ວິກ຺ກິຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສາມີຕິ. ອຸປາສກ, ທຸຊ຺ຊາໂນ ຊີວິຕນ຺ຕຣາໂຍ, ອປ຺ປມາທໍ ກາຕຸໍ ວຈ຺ຈຕີຕິ. ‘‘ກິໍ ປນ, ພນ຺ເຕ, ອນ຺ຕຣາໂຍ ພວິສ຺ສຕີ’’ຕິ. ‘‘ອາມ, ອຸປາສກ, ສຕ຺ຕາຫເມວ ເຕ ຊີວິຕໍ ປວຕ຺ຕິສ຺ສຕີຕິ’’ . ໂສ ສໍວິຄ຺ຄມານໂສ ຫຸຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຄໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ອນຸໂມທນຕ຺ຖາຍ ປຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫິ. ອຖ຺ສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ, ‘‘ອຸປາສກ, ປຕ຺ທິເຕນ ນາມ ‘ອິເຘວ ວສ຺ສາທີນິ ວສິສ຺ສາມິ, ອິທຈ຺ຈິທຈ຺ຈ ກມ຺ມໍ ປໂຍເຊສ຺ສາມີ’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕຸໍ ນ ວຈ຺ຈຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ປນ ຊີວິຕນ຺ຕຣາຍເມວ ຈິນ຺ເຕຕຸໍ ວຈ຺ຈຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໘໖.

‘‘ອິຘ ວສ຺ສໍ ວສິສ຺ສາມິ, ອິຘ ເຫມນ຺ຕຄິມ຺ຫິສຸ;

ອິຕິ ພາໂລ ວິຈິນ຺ເຕຕິ, ອນ຺ຕຣາຍໍ ນ ພຸຊ຺ຊຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອິຘ ວສ຺ສນ຺ຕິ ອິມສ຺ມິ ຖາເນ ອິທຈ຺ຈິທຈ຺ຈ ກໂຣນ຺ໂຕ ຈຕຸມາສໍ ວສ຺ສໍ ວສິສ຺ສາມິ. ເຫມນ຺ຕຄິມ຺ຫິສູຕິ ເຫມນ຺ຕຄິມ຺ເຫສຸປິ ‘‘ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ອິທຈ຺ຈິທຈ຺ຈ ກໂຣນ຺ໂຕ ອິເຘວ ວສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເອວໍ ທິຈ຺ຖທມ຺ມິກສມ຺ປຣາຍິກໍ ອຕ຺ຖໍ ອຊານນ຺ໂຕ ພາໂລ ວິຈິນ຺ເຕຕິ. ອນ຺ຕຣາຍນ຺ຕິ ‘‘ອສຸກສ຺ມິ ນາມ ກາເລ ວາ ເທເສ ວາ ວເຍ ວາ ມຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິຕນ຺ຕຣາຍໍ ນ ພຸຊ຺ຊຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ໂສ ວາຕິໂຊ ໂສຕາປຕ຺ຕິຝເລ ປຕິຈ຺ຖຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສິ . ວາຕິໂຊປິ ສຕ຺ຖາຣໍ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ‘‘ສີສໂຣໂຄ ວິຍ ເມ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ’’ຕິ ສຍເນ ນິປ຺ຊ຺ຊິ, ຕຖານິປນ຺ໂນວ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕຸສິຕວິມາເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ.

ມຫາຘນວາຕິຊວຕ຺ຖຸ ທສມໍ.

໑໑. ກິສາໂຄຕມີວຕ຺ຖຸ

ຕໍປຸຕ຺ຕປສຸສມ຺ມຕ຺ຕນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກິສາໂຄຕມິ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ. ວຕ຺ຖຸ ສຫສ຺ສວຄ຺ເຄ –

‘‘ໂຍ ຈ ວສ຺ສສຕໍ ຊີເວ, ອປ຺ສ຺ສໍ ອມຕໍ ປທໍ;

ເອກາຫໍ ຊີວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ, ປສ຺ສໂຕ ອມຕໍ ປທ’’ນ຺ຕິ. (ຘ. ປ. ໑໑໔) –

ຄາຖາວຕ຺ຕນາຍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ກຖິຕໍ. ຕທາ ຫິ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິສາໂຄຕມີ ລທ຺ຘາ ເຕ ເອກຈ຺ຉຣມຕ຺ຕາ ສິທ຺ຘຕ຺ຖກາ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ນ ລທ຺ຘາ, ພນ຺ເຕ, ສກລຄາເມ ຊີວນ຺ເຕຫິ ກິຣ ມຕກາ ເອວ ພຫຸຕຣາ’’ຕິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຕ຺ວໍ ‘ມເມວ ປຸຕ຺ໂຕ ມໂຕ’ຕິ ສລ຺

ລກຸເຂສີ, ສຸວຣຸໂມ ເອສ ສພຸພສຕຸຕານັ໋ ມຈຸຈຸຣາຊາ ທີ ສພຸພສຕຸເຕ ອປຣີປຸຕຸຕຊຸຊາສເຍ ເອວ ມໂຫໂພ ວິຍ ປຣີກາຫຸຕຸຍມາ ໂນ ອປາຍສມຸທຸເທ ປກຸຂິປຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ຣມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໗໗໚

''ຕໍ ປຸຕຸຕປສຸສມຸມຕຸຕໍ, ພຸຍາສຕຸຕມນສໍ ນຣໍ;

ສຸຕຸຕໍ ຄາມໍ ມໂຫໂພວ, ມຈຸຈຸ ອາທາຍ ຄຈຸລຕີ''ຕິ໚

ຕຕຸຖ ຕໍ ປຸຕຸຕປສຸສມຸມຕຸຕນຸຕີ ຕໍ ຮູປພລາທິສມຸປນຸເນ ປຸຕຸເຕ ຈ ປສູ ຈ ລກິຕຸວາ ''ມມ ປຸຕຸຕາ ອກິຣູປາ ພລສມຸປນຸນາ ປຕຸທິຕາ ສພຸພກິຈຸຈສມຕຸຖາ, ມມ ໂຄຄາ ອກິຣູປາ ອໂຣຄາ ມຫາກາຣວຫາ, ມມ ຄາວິ ພຫຸຂີຣາ''ຕິ ເອວໍ ປຸຕຸເຕທີ ຈ ປສູທີ ຈ ສມຸມຕຸຕໍ ນຣໍ໚ ພຸຍາສຕຸຕມນສນຸຕີ ທີຣລຸລສຸວຕຸຕາທີສຸ ວາ ປຕຸຕຈີວຣາທີສຸ ວາ ກິລຸຈິເທວ ລກິຕຸວາ ຕໂຕ ອຸຕຸຕຣິຕຣໍ ປຕຸຖນຕາຍ ອາສຕຸຕມານສໍ ວາ, ຈກຸຂຸວິລຸເລຍຸຍາທີສຸ ອາຣມຸມເຕສຸ ວຸຕຸຕປຸປກາເຣສຸ ວາ ປຣີກຸຂາເຣສຸ ຍໍ ຍໍ ລທຸຣໍ ໂຫຕີ, ຕຕຸຖ ຕຕຸເຖວ ລຄຸຄນຕາຍ ພຸຍາສຕຸຕມານສໍ ວາ໚ ສຸຕຸຕໍ ຄາມນຸຕີ ນິທຸທໍ ອຸປຄຕໍ ສຕຸຕນິກາຍໍ໚ ມໂຫໂພວາຕີ ຍຖາ ເອວຣູປໍ ຄາມໍ ຄມຸກີຣວິຕຸຖໂຕ ມໜນຸໂຕ ມຫານທີນໍ ໂອໂພ ອນຸຕມໂສ ສຸນຂມຸປິ ອເສເສຕຸວາ ສພຸພໍ ອາທາຍ ຄຈຸລຕີ, ເອວໍ ວຸຕຸຕປຸປ ກາຣໍ ນຣໍ ມຈຸຈຸ ອາທາຍ ຄຈຸລຕີຕີ ອຕຸໂຖ໚

ເທສນາວສາເນ ກິສາໂຄຕມີ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຍຸຖຫີ, ສມຸປຕຸຕານມຸປິ ສາຕຸຖິກາ ຣມຸມເທສນາ ອໂຫສີຕີ໚

ກິສາໂຄຕມີວຕຸຖຸ ເອກາທສມໍ໚

໑໔໚ ປຍາຈາຣາວຕຸຖຸ

ນສນຸຕີ ປຸຕຸຕາຕີ ອິມໍ ຣມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ປຍາຈາຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ໚ ວຕຸຖຸ ສຫສຸສວຄຸເຄ –

''ໂຍ ຈ ວສຸສສຕໍ ຊີເວ, ອປສຸສໍ ອຸທຍພຸພຍໍ;

ເອກາຫໍ ຊີວິຕໍ ເສຍຸໂຍ, ປສຸສໂຕ ອຸທຍພຸພຍ''ນຸຕີ໚ (ຣ໚ ປ໚ ໑໑໓) –

ຄາຖາວຕຸຕນາຍ ວິຕຸຖາເຣຕຸວາ ກຖິຕໍ໚ ຕທາ ປນ ສຕຸຖາ ປຍາຈາຣໍ ຕນຸກູຕໂສກໍ ລຕຸວາ ''ປຍາຈາເຣ ປຸຕຸຕາທໂຍ ນາມ ປຣໂລກໍ ຄຈຸລນຸຕສຸສ ຕາຕໍ ວາ ເລຕໍ ວາ ສຣຕໍ ວາ ກວິຕຸໍ ນ ສກຸໂກນຸຕີ, ຕສຸມາ ວິຊຊມານາປີ ເຕ ນ ສນຸຕີເຍວ໚ ປຕຸທິເຕນ ປນ ສີລໍ ວິໂສເຣຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ນິພຸພານຄາມີມຄຸຄເມວ ໂສເຣຕຸໍ ວຍຸຍຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ຣມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໔໗໘໚

''ນ ສນຸຕີ ປຸຕຸຕາ ຕາຕາຍ, ນ ປີຕາ ນາປີ ພນຸຣວາ;

ອນຸຕເກນາຣິປນຸນສຸສ, ນຕຸຖິ ຍາຕີສຸ ຕາຕຕາ໚

໔໗໙໚

''ເອຕມຕຸຖວສໍ ລຕຸວາ, ປຕຸທິໂຕ ສີລສໍວຸໂຕ;

ນິພ຺ພານຄມນໍ ມຄ຺ຄໍ, ຂິປ຺ປເມວ ວິໂສຘເຍ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຕາຓາຍາຕິ ຕາຓຠາວາຍ ປຕິຏ຺ຐານຕ຺ຖາຍຯ ພນ຺ຘວາຕິ ປຸຕ຺ເຕ ຈ ມາຕາປິຕໂຣ ຈ ຐເປຕ຺ວາ ອວເສສາ ຎາຕິສຸຫຊ຺ຊາຯ ອນ຺ຕເກນາຘິປນ຺ນສ຺ສາຕິ ມຣເຓນ ອຠິພູຕສ຺ສຯ ປວຕ຺ຕິຍມ຺ຫິ ປຸຕ຺ຕາທໂຍ ອນ຺ນປານາທິທາເນນ ເຈວ ອຸປ຺ປນ຺ນກິຈ຺ຈນິຕ຺ຖຣເຓນ ຈ ຕາຓາ ຫຸຕ຺ວາປິ ມຣຓກາເລ ເກນຈິ ອຸປາເຍນ ມຣຓໍ ປຏິພາຫິຕຸໍ ອສມຕ຺ຖຕາຍ ຕາຓຕ຺ຖາຍ ເລຓຕ຺ຖາຍ ນ ສນ຺ຕິ ນາມຯ ເຕເນວ ວຸຕ຺ຕໍ – ''ນຕ຺ຖິ ຎາຕິສຸ ຕາຓຕາ''ຕິຯ ເອຕມຕ຺ຖວສນ຺ຕິ ເອວໍ ເຕສໍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສ຺ສ ຕາຓໍ ຠວິຕຸໍ ອສມຕ຺ຖຠາວສງ຺ຂາຕໍ ກາຣຓໍ ຌານິຕ຺ວາ ປຓ຺ຑິໂຕ ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ຘິສີເລນ ສໍວຸໂຕ ຣກ຺ຂິຕໂຄປິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພານຄມນໍ ອຏ຺ຐງ຺ຄິກໍ ມຄ຺ຄໍ ສີຆໍ ສີຆໍ ວິໂສເຘຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ປຎາຈາຣາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິ, ອຎ຺ເຎ ຈ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິຯ

ປຎາຈາຣາວຕ຺ຖຸ ທ຺ວາທສມໍຯ

ມຄ຺ຄວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ວີສຕິໂມ ວຄ຺ໂຄຯ

໒໑ຯ ປກິຓ຺ຓກວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ອຕ຺ຕໂນປຸພ຺ພກມ຺ມວຕ຺ຖຸ

ມຕ຺ຕາສຸຂປຣິຈ຺ຈາຄາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວຬຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ເອກສ຺ມິຎ຺ຫິ ສມເຍ ເວສາລີ ອິທ຺ຘາ ອໂຫສິ ຜີຕາ ພຫຸຊນາ ອາກິຓ຺ຓມນຸສ຺ສາຯ ຕຕ຺ຖ ຫິ ວາເຣນ ວາເຣນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ຕານໍ ຂຕ຺ຕິຍານໍເຍວ ສຕ຺ຕສຕາຘິການິ ສຕ຺ຕສຫສ຺ສານິ ສຕ຺ຕ ຈ ຂຕ຺ຕິຍາ ອເຫສုំຯ ເຕສໍ ວສນຕ຺ຖາຍ ຕຕ຺ຕກາເຍວ ປາສາທາ ຕຕ຺ຕກາເນວ ກູຏາຄາຣານິ ອຸຍ຺ຍາເນ ວິຫາຣຕ຺ຖາຍ ຕຕ຺ຕກາເຍວ ອາຣາມາ ຈ ໂປກ຺ຂຣຓີໂຍ ຈ ອເຫສုំຯ ສາ ອປເຣນ ສມເຍນ ທຸພ຺ຠິກ຺ຂາ ອໂຫສິ ທຸສ຺ສສ຺ສາຯ ຕຕ຺ຖ ຉາຕກຠເຍນ ປຐມໍ ທຸຄ຺ຄຕມນຸສ຺ສາ ກາລມກໍສຸຯ ເຕສໍ ເຕສໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຉຑ຺ຑິຕານໍ ກຸຓປານໍ ຄນ຺ເຘນ ອມນຸສ຺ສາ ນຄຣໍ ປວິສິໍສຸຯ ອມນຸສ຺ສູປທ຺ທເວນ ພຫຸຕຣາ ກາລມກໍສຸຯ ເຕສໍ ກຸຓປຄນ຺ຘປຏິກ຺ກູລຕາຍ ສຕ຺ຕານໍ ອຫິວາຕໂຣໂຄ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ເອວໍ ທຸພ຺ຠິກ຺ຂຠຍໍ ອມນຸສ຺ສຠຍໍ ໂຣຄຠຍນ຺ຕິ ຕີຓິ ຠຍານິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິໍສຸຯ

ນຄຣວາສິໂນ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ອາຫໍສຸ – ‘‘ມຫາຣາຊ, ອິມສ຺ມິໍ ນຄເຣ ຕີຓິ ຠຍານິ ອຸປ຺ປນ຺ນານິ, ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ຍາວ ສຕ຺ຕມາ ຣາຊປຣິວຏ຺ຏາ ເອວຣູປໍ ຠຍໍ ນາມ ນ ອຸປ຺ປນ຺ນປຸພ຺ພໍຯ ອຘມ຺ມິກຣາຊູນຎ຺ຫິ ກາເລ ເອວຣູປໍ ຠຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ’’ຕິຯ ຣາຊາ ສນ຺ຖາຄາເຣ ສພ຺ເພສໍ ສນ຺ນິປາຕໍ ກາເຣຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ເມ ອຘມ຺ມິກຠາໂວ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ວິຈິນຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ເວສາລິວາສິໂນ ສພ຺ພໍ ປເວຓິໍ ວິຈິນນ຺ຕາ ຣຎ຺ໂຎ ກຎ຺ຈິ ໂທສໍ ອທິສ຺ວາ, ‘‘ມຫາຣາຊ, ນຕ຺ຖິ ເຕ ໂທໂສ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ເກນ ນຸ ໂຂ ອິທໍ ອມ຺ຫາກໍ ຠຍໍ ວູປສມໍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາ’’ຕິ ມນ຺ຕຍິໍສຸຯ ຕຕ຺ຖ ເອກຈ຺ເຈ ‘‘ພລິກມ຺ເມນ ອາຍາຈນາຍ ມງ຺ຄລກິຣິຍາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສພ຺ພມ຺ປິ ຕໍ ວິຘິໍ ກຕ຺ວາ ປຏິພາຫິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິໍສຸຯ ອຎ຺ເຎ ເອວມາຫໍສຸ – ‘‘ຉ ສຕ຺ຖາໂຣ ມຫານຸຠາວາ, ເຕສຸ ອິຘາຄຕມຕ຺ເຕສຸ ຠຍໍ ວູປສເມຍ຺ຍາ’’ຕິຯ ອປເຣ ‘‘ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ໂລເກ ອຸປ຺ປນ຺ໂນຯ ໂສ ຫິ ຠຄວາ ສພ຺ພສຕ຺ຕຫິຕາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ, ມຫິທ຺ຘິໂກ ມຫານຸຠາໂວຯ ຕສ຺ມິໍ ອິຘ ອາຄເຕ ອິມານິ ຠຍານິ ວູປສເມຍ຺ຍຸ’’ນ຺ຕິ ອາຫໍສຸຯ ເຕສໍ ວຈນໍ ສພ຺ເພປິ ອຠິນນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ກຫໍ ນຸ ໂຂ ໂສ ຠຄວາ ເອຕຣຫິ ວິຫຣຕີ’’ຕິ ອາຫໍສຸ ຯ ຕທາ ປນ ສຕ຺ຖາ ອຸປກຏ຺ຐາຍ ວສ຺ສູປນາຍິກາຍ ຣຎ຺ໂຎ ພິມ຺ພິສາຣສ຺ສ ປຏິຎ຺ຎໍ ທຕ຺ວາ ເວຬຸວເນ ວິຫຣຕິຯ ເຕນ ຈ ສມເຍນ ພິມ຺ພິສາຣສມາຄເມ ພິມ຺ພິສາເຣນ ສທ຺ຘິໍ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ປຕ຺ໂຕ ມຫາລິ ນາມ ລິຈ຺ຉວີ ຕສ຺ສໍ ປຣິສາຍໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິຯ

ເວສາລິວາສິໂນ ມຫນ຺ຕໍ ປຓ຺ຓາກາຣໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ພິມ຺ພິສາຣໍ ສຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຖາຣໍ ອິຘາເນຖາ’’ຕິ ມຫາລິຎ຺ເຈວ ລິຈ຺ຉວີ ປຸໂຣຫິຕປຸຕ຺ຕຎ຺ຈ ປຫິຓິໍສຸຯ ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ປຓ຺ຓາກາຣໍ ທຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ນິເວເທຕ຺ວາ, ‘‘ມຫາຣາຊ, ສຕ຺ຖາຣໍ ອມ຺ຫາກໍ ນຄຣໍ ເປເສຖາ’’ຕິ ຍາຈິໍສຸຯ ຣາຊາ ‘‘ຕຸມ຺ເຫວ ຊານາຖາ’’ຕິ ນ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ ເຕ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຍາຈິໍສຸ – ‘‘ຠນ຺ເຕ, ເວສາລິຍໍ ຕີຓິ ຠຍານິ ອຸປ຺ປນ຺ນານິ, ຕານິ ຕຸມ຺ເຫສຸ ອາຄເຕສຸ ວູປສມິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອຖ, ຠນ຺ເຕ, ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ‘‘ເວສາລິຍໍ ຣຕນສຸຕ຺ເຕ (ຂຸຯ ປາຯ ໖ຯ໑ ອາທໂຍ; ສຸຯ ນິຯ ໒໒໔ ອາທໂຍ) ວຸຕ຺ເຕ ສາ ຣກ຺ຂາ ຈກ຺ກວາຬານໍ ໂກຏິສຕສຫສ຺ສໍ ຜຣິສ຺ສຕິ, ສຸຕ຺ຕປຣິໂຍສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ຠວິສ຺ສຕິ, ຕານິ ຈ ຠຍານິ ວູປສມິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ເຕສໍ ວຈນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ

ຣາຊາ ພິມ຺ພິສາໂຣ ‘‘ສຕ຺ຖາຣາ ກິຣ ເວສາລິຄມນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ’’ນ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ນຄເຣ ໂຄສນໍ ກາເຣຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ, ຠນ຺ເຕ, ເວສາລິຄມນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອາມ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເຕນ ຫິ, ຠນ຺ເຕ, ອາຄເມຖ, ຕາວ ມຄ຺ຄໍ ປຏິຍາເທສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຣາຊຄຫສ຺ສ ຈ ຄງ຺ຄາຍ ຈ ອນ຺ຕເຣ ປຎ຺ຈໂຍຊນຠູມິໍ ສມໍ ກາເຣຕ຺ວາ ໂຍຊເນ ໂຍຊເນ ວິຫາຣໍ ປຏິຍາທາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຄມນກາລໍ ອາໂຣເຈສິຯ ສຕ຺ຖາ ປຎ຺ຈຫິ ຠິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປຊ຺ຊິຯ ຣາຊາ ໂຍຊນນ຺ຕເຣ ຊຓ຺ຓຸມຕ຺ເຕນ ໂອຘິນາ ປຎ຺ຈວຓ຺ຓານິ ປຸປ຺ຜານິ ໂອກິຣາເປຕ຺ວາ ຘຊປຏາກກທລີອາທີນິ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ຉຕ຺ຕາຕິຉຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ທ຺ເວ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕານິ ເອກເມກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ເອກເມກໍ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ອຸປຣິ ຘາເຣຕ຺ວາ ສປຣິວາໂຣ ປຸປ຺ຜຄນ຺ຘາທີຫິ ປູຊໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ເອເກກສ຺ມິໍ ວິຫາເຣ ວສາເປຕ຺ວາ ມຫາທານາທີນິ ທຕ຺ວາ ປຎ຺ຈຫິ ທິວເສຫິ ຄງ຺ຄາຕີຣໍ ປາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນາວໍ ອລງ຺ກໂຣນ຺ໂຕ ເວສາລິການໍ ສາສນໍ ເປເສສິ – ‘‘ມຄ຺ຄໍ ປຏິຍາເທຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກໂຣນ຺

ຕູ’’ຕິ. ເຕ ‘‘ທິຄຸຓໍ ປູຊໍ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ເວສາລິຍາ ຈ ຄງຄາຍ ຈ ອນ຺ຕເຣ ຕິໂຢຊນພູມິ ສມໍ ກາເຣຕ຺ວາ ກຄວໂຕ ຈຕູຫິ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ເຕຫິ ເອກເມກສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ທ຺ວີຫິ ທ຺ວີຫິ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ເຕຫິ ຉຕ຺ຕາຕິຉຕ຺ຕານິ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປູຊໍ ກຸຣຸມານາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຄງຄາຕີເຣ ອຎ຺ຕໍສຸ. ພິມ຺ພິສາໂຣ ທ຺ເວ ນາວາ ສງ຺ຆາເຎຕ຺ວາ ມຓ຺ຑປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜທາມາທີຫິ ອລງ຺ກາຣາເປຕ຺ວາ ສພ຺ພຣຕນມຍໍ ພຸທ຺ຘາສນໍ ປຌ຺ຌາເປສິ. ກຄວາ ຕສ຺ມິ ນິສີທິ. ກິກ຺ຂູປິ ນາວໍ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ນິສີທິສຸ. ຣາຊາ ອນຸຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຄລປ຺ປມາຓໍ ອຸທກໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ‘‘ຍາວ, ກນ຺ເຕ, ກຄວາ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຕາວາຫໍ ອິເຘວ ຄງຄາຕີເຣ ວສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ນາວໍ ອຸຍ຺ໂຢເຊຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິ. ສຕ຺ຖາ ໂຢຊນມຕ຺ຕໍ ອທ຺ຘານໍ ຄງຄາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເວສາລິການໍ ສີມໍ ປາປຸຓິ.

ລິຈ຺ຉວິຣາຊາໂນ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄລປ຺ປມາຓໍ ອຸທກໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ນາວໍ ຕີຣໍ ອຸປເນຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ນາວາໂຕ ໂອຕາຣຍິສຸ. ສຕ຺ຖາຣາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຕີເຣ ອກ຺ກນ຺ຕມຕ຺ເຕເຍວ ມຫາເມໂຆ ອຸຎ຺ຖຫິຕ຺ວາ ໂປກ຺ຂຣວສ຺ສໍ ວສ຺ສິ. ສພ຺ພຕ຺ຖ ຊຓ຺ຓຸປ຺ປມາຓອູຣຸປ຺ປມາຓກຎິປ຺ປມາຓາທີນິ ອຸທການິ ສນ຺ທນ຺ຕານິ ສພ຺ພກຸຓປານິ ຄງຄໍ ປເວສຍິສຸ, ປຣິສຸທ຺ໂຘ ກູມິກາໂຄ ອໂຫສິ. ລິຈ຺ຉວິຣາຊາໂນ ສຕ຺ຖາຣໍ ໂຢຊເນ ໂຢຊເນ ວສາເປຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ທິຄຸຓໍ ປູຊໍ ກໂຣນ຺ຕາ ຕີຫິ ທິວເສຫິ ເວສາລິ ນຍິສຸ. ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ເທວຄຓປຣິວຸໂຕ ອາຄມາສິ, ມເຫສກ຺ຂານໍ ເທວານໍ ສນ຺ນິປາເຕນ ອມນຸສ຺ສາ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ປລາຍິສຸ. ສຕ຺ຖາ ສາຍໍ ນຄຣທ຺ວາເຣ ຄຕ຺ວາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕສິ – ‘‘ອິມໍ, ອານນ຺ທ, ຣຕນສຸຕ຺ຕໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ລິຈ຺ຉວິກຸມາເຣຫິ ສທ຺ຘິ ວິຈຣນ຺ໂຕ ເວສາລິຍາ ຕິຕ຺ຓໍ ປາກາຣານໍ ອນ຺ຕເຣ ປຣິຕ຺ຕໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ.

ເຖໂຣ ສຕ຺ຖາຣາ ທິນ຺ນໍ ຣຕນສຸຕ຺ຕໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ເສລມຍປຕ຺ເຕນ ອຸທກໍ ອາທາຍ ນຄຣທ຺ວາເຣ ຖິໂຕ ປຓິຘານໂຕ ປຎ຺ຎາຍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ທສ ປາຣມິໂຍ ທສ ອຸປປາຣມິໂຍ ທສ ປຣມຕ຺ຖປາຣມິໂຍຕິ ສມຕິສ ປາຣມິໂຍ ປຌ຺ຈ ມຫາປຣິຈ຺ຈາເຄ ໂລກຕ຺ຖຈຣິຍາ ຌາຕຕ຺ຖຈຣິຍາ ພຸທ຺ຘຕ຺ຖຈຣິຍາຕິ ຕິສ຺ໂສ ຈຣິຍາໂຍ ປຈ຺ຉິມກເວ ຄພ຺ກໂວກ຺ກນ຺ຕິ ຊາຕິ ອກິນິກ຺ຂມນໍ ປຘານຈຣິຍໍ ໂພທິປລ຺ລງ຺ເກ ມາຣວິຊຍໍ ສພ຺ພຌ຺ຌຸຕຌ຺ຌາຓປຎິເວຘໍ ຘມ຺ມຈກ຺ກປວຕ຺ຕນໍ ນວໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ເມຕິ ສພ຺ເພປິເມ ພຸທ຺ຘຄຸເຓ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕິຍາມຣຕ຺ຕິ ຕີສຸ ປາກາຣນ຺ຕເຣສຸ ປຣິຕ຺ຕໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຈຣິ. ເຕນ ‘‘ຍໍກິຌ຺ຈີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕມຕ຺ເຕເຍວ ອຸທ຺ຘໍ ຂິຕ຺ເຕົາທກໍ ອມນຸສ຺ສານໍ ອຸປຣິ ປຕິ. ‘‘ຍານີຘ ກູຕານີ’’ຕິ ຄາຖາກຖນໂຕ ປຎ຺ຎາຍ ຣຊຕວຎໍສກາ ວິຍ ອຸທກພິນ຺ທູນິ ອາກາເສນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄິລານມນຸສ຺ສານໍ ອຸປຣິ ປຕິສຸ. ຕາວເທວ ວູປສນ຺ຕໂຣຄາ ມນຸສ຺ສາ ອຸຎ຺ຖາຍຸຎ຺ຖາຍ ເຖຣໍ ປຣິວາເຣສຸໍ. ‘‘ຍໍກິຌ຺ຈີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕປທໂຕ ປຎ຺ຎາຍ ປນ ອຸທກຝຸສິເຕຫິ ຝຸຎ຺ຖຝຸຎ຺ຖາ ສພ຺ເພ ອປລາຍນ຺ຕາ ສງ຺ກາຣກູຎກິຕ຺ຕິປ຺ເທສາທີນິ ນິສ຺ສິຕາ ອມນຸສ຺ສາ ເຕນ ເຕນ ທ຺ວາເຣນ ປລາຍິສຸ. ທ຺ວາຣານິ ອໂນກາສານິ ອເຫສຸໍ. ເຕ ໂອກາສໍ ອລກນ຺ຕາ ປາກາຣໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາປິ ປລາຍິສຸ.

ມຫາຊໂນ ນຄຣມຊ຺ເຊ ສນ຺ຖາຄາຣໍ ສພ຺ພຄນ຺ເຘຫິ ອຸປລິມ຺ເປຕ຺ວາ ອຸປຣິ ສຸວຕ຺ຓຕາຣກາທີວິຈິຕ຺ຕໍ ວິຕານໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘາສນໍ ປຌ຺ຌາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາເນສິ. ສຕ຺ຖາ ປຌ຺ຌຕ຺ເຕ ອາສເນ ນິສີທິ. ກິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆປິ ລິຈ຺ຉວິຄໂຓປິ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ນິສີທິ. ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ເທວຄຓປຣິວຸໂຕ ປຕິຣູເປ ໂອກາເສ ອຎ຺ຖາສິ. ເຖໂຣປິ ສກລນຄຣໍ ອນຸວິຈຣິຕ຺ວາ ວູປສນ຺ຕໂຣເຄນ ມຫາຊເນນ ສທ຺ຘິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິ. ສຕ຺ຖາ ປຣິສໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຕເທວ ຣຕນສຸຕ຺ຕໍ ອກາສິ. ເທສນາວສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຘມ຺ມາກິສມໂຍ ອໂຫສິ. ເອວໍ ປຸນທິວເສປີຕິ ສຕ຺ຕາຫໍ ຕເທວ ຣຕນສຸຕ຺ຕໍ ເທເສຕ຺ວາ ສພ຺ພກຍານໍ ວູປສນ຺ຕກາວໍ ຌຕ຺ວາ ລິຈ຺ຉວິຄຓໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ເວສາລິໂຕ ນິກ຺ຂມິ. ລິຈ຺ຉວິຣາຊາໂນ ທິຄຸຓໍ ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣນ຺ຕາ ປຸນ ຕີຫິ ທິວເສຫິ ສຕ຺ຖາຣໍ ຄງຄາຕີຣໍ ນຍິສຸ.

ຄງຄາຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕນາຄຣາຊາໂນ ຈິນ຺ເຕສຸໍ – ‘‘ມນຸສ຺ສາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ມຍໍ ກິໍ ນ ກໂຣມາ’’ຕິ. ເຕ ສຸວຕ຺ຓຣຊຕມຓິມຍາ ນາວາໂຍ ມາເປຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຓຣຊຕມຓິມເຍ ປລ຺ລງ຺ເກ ປຌ຺ຌາເປຕ຺ວາ ປຌ຺ຈວຓ຺ຓປທຸມສຌ຺ຉນ຺ນໍ ອຸທກໍ ກຣິຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ອນຸຄ຺ຄຫໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ນາວໍ ອກິຣຸຫຓຕ຺ຖາຍ ສຕ຺ຖາຣໍ ຍາຈິສຸ. ‘‘ມນຸສ຺ສາ ຈ ນາຄາ ຈ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປູຊໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ມຍໍ ປນ ກິໍ ນ ກໂຣມາ’’ຕິ ກູມຎ຺ຖກເທເວປີ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ຍາວ ອກນິຎ຺ຖພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ສພ຺ເພ ເທວາ ສກ຺ກາຣໍ ກຣີສຸ. ຕຕ຺ຖ ນາຄາ ໂຢຊນິການິ ຉຕ຺ຕາຕິຉຕ຺ຕານິ ອຸກ຺ຂິປີສຸ. ເອວໍ ເຫຎ຺ຖາ ນາຄາ ກູມິຕເລ ຣຸກ຺ຂຄຈ຺ຉປພ຺ພຕາທີສຸ ກູມຎ຺ຖກາ ເທວຕາ, ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ອາກາສຎ຺ຖເທວາຕິ ນາຄກວນໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ຈກ຺ກວາລຸອປ຺ຣິຍນ຺ເຕນ ຍາວ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ຉຕ຺ຕາຕິຉຕ຺ຕານິ ອຸສ຺ສາປີຕານິ ອເຫສຸໍ. ຉຕ຺ຕນ຺ຕເຣສຸ ຘຊາ, ຘຊນ຺ຕເຣສຸ ປຎາກາ, ເຕສໍ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ປຸປ຺ຜທາມວາສຈຸຓ຺ຓຘູມາທີຫິ ສກ຺ກາໂຣ ອໂຫສິ. ສພ຺ພລງ຺ກາຣປຎິມຕ຺ຑິຕາ ເທວປຸຕ຺ຕາ ຉຓເວສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸຄ຺ໂຆສຍມານາ ອາກາເສ ວິຈຣີສຸ. ຕໂຍ ເອວ ກິຣ ສມາຄມາ ມຫນ຺ຕາ ອເຫສຸໍ – ຍມກປາຎິຫາຣິຍສມາຄໂມ ເທ

ໂວໂຣຫຓສມາຄໂມ ອຍໍ ຄງໂຄໂຣຫຓສມາຄໂມຕິ຺

ປຣຕິເຣ ພິມ຺ພິສາໂຣປີ ລິຈ຺ຉວີຫີ ກຕສກ຺ກາຣໂຕ ທິຄຸຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ກຄວໂຕ ອາຄມນໍ ອຸທິກ຺ຂມາໂນ ອຝ຺ຄາສິ຺ ສຕ຺ຖາ ຄງຄາຍ ອຸໂກສຸ ປສ຺ເສສຸ ຣາຊູນໍ ມຫນ຺ຕໍ ປຣິຈ຺ຈາຄໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ນາຄາຫີນຄ຺ຈ ອຊ຺ຊາສຍໍ ວິທິຕ຺ວາ ເອເກກາຍ ນາວາຍ ປຄ຺ຈປຄ຺ຈກິກ຺ຂຸສຕປຣິວາຣໍ ເອເກກໍ ນິມ຺ມິຕພຸທ຺ຘໍ ມາເປສີ຺ ໂສ ເອເກກສ຺ສ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕສ຺ສ ເຈວ ກປ຺ປຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຈ ປຸປ຺ຜຫາມສ຺ສ ຈ ເຫຝ຺ຄາ ນາຄຄຓປຣິວຸໂຕ ນິສີນ຺ໂນ ໂຫຕິ຺ ກູມຝ຺ຄກເທວຕາທີສຸປີ ເອເກກສ຺ມີ ໂອກາເສ ສປຣິວາຣໍ ເອເກກໍ ນິມ຺ມິຕພຸທ຺ຘໍ ມາເປສີ຺ ເອວໍ ສກລຈກ຺ກວາລຸອຄພ຺ເກ ເອກາລງກາເຣ ເອກຸສ຺ສເວ ເອກຉເຓເຍວ ຈ ຊາເຕ ສຕ຺ຖາ ນາຄານມນຸຄ຺ຄຫໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ຣຕ຺ຕນາວໍ ອກິຣຸຫີ຺ ກິກ຺ຂູສຸປີ ເອເກໂກ ເອເກກເມວ ອກິຣຸຫີ຺ ນາຄຣາຊາໂນ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ນາຄກວນໍ ປເວເສຕ຺ວາ ສພ຺ພຣຕ຺ຕຶ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ທຸຕິຍທິວເສ ທິພ຺ເພນ ຂາທນີເຍນ ໂກຊນີເຍນ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ປຣິວິສິສ຺ຸ ສຕ຺ຖາ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ນາຄກວນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສກລຈກ຺ກວາລຸອເທວຕາຫີ ປູຊິຍມາໂນ ປຄ຺ຈຫິ ນາວາສເຕຫິ ຄງຄານທຶ ອຕິກ຺ກມິ຺

ຣາຊາ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ນາວາໂຕ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ອາຄມນກາເລ ລິຈ຺ຉວີຕິ ກຕສກ຺ກາຣໂຕ ທິຄຸຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ປຄ຺ຈຫິ ທິວເສຫິ ຣາຊຄຫໍ ອກິເນສີ຺ ທຸຕິຍທິວເສ ກິກ຺ຂູ ປີຕ຺ຫປາຕປ຺ຜິກ຺ກນ຺ຕາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຘມ຺ມສກາຍໍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ ກຖໍ ສມຸຝ຺ຄາເປສຸໍ – “ອໂຫ ພຸທ຺ຘານໍ ມຫານຸກາໂວ, ອໂຫ ສຕ຺ຖຣີ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ປສາໂທ, ຄງຄາຍ ນາມ ໂອຣໂຕ ຈ ປາຣໂຕ ຈ ອຝ຺ຄໂຍຊເນ ມຄ຺ເຄ ພຸທ຺ຘຄເຕນ ປສາເທນ ຣາຊູຫິ ສມຕລໍ ກູມຶ ກຕ຺ວາ ວາລຸກາ ໂອກິຕ຺ຕາ, ຊຕ຺ຕຸມຕ຺ເຕນ ໂອຘິນາ ນານາວຕ຺ຕານິ ປຸປ຺ຜານິ ສນ຺ຖຕານິ, ຄງຄາຍ ອຸທກໍ ນາຄານຸກາເວນ ປຄ຺ຈວຕ຺ເຕຫິ ປທຸເມຫິ ສຄ຺ຉນ຺ນໍ, ຍາວ ອກນິຝ຺ຄກວນາ ຉຕ຺ຕາຕິຉຕ຺ຕານິ ອຸສ຺ສາປີຕານິ, ສກລຈກ຺ກວາລຸອຄພ຺ກໍ ເອກາລງກາຣໍ ເອກຸສ຺ສວໍ ວິຍ ຊາຕ”ນ຺ຕິ຺ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອິມາຍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ນ, ກິກ຺ຂເວ, ເອສ ປູຊາສກ຺ກາໂຣ ມຍ຺ຫໍ ພຸທ຺ຘານຸກາເວນ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ນ ນາຄເທວພ຺ຣຫ຺ມານຸກາເວນ຺ ອຕີເຕ ປນ ອປ຺ປມຕ຺ຕກປຣິຈ຺ຈາຄານຸກາເວນ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ”ຕິ ວຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ສງ຺ໂຂ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອໂຫສິ຺ ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ສຸສີໂມ ນາມ ມາຓໂວ ໂສລຸອສວສ຺ສຸທ຺ເທສິໂກ ເອກທິວສໍ ປີຕຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຫ – “ອິຈ຺ຉາມຫໍ, ຕາຕ, ພາຣາຓສິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມນ຺ເຕ ອຊ຺ຊາຍິຕຸ”ນ຺ຕິ຺ ອຖ ນໍ ປີຕາ ອາຫ – “ເຕນ ຫິ, ຕາຕ, ອສຸໂກ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ມມ ສຫາຍໂກ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຘີຍສ຺ສູ”ຕິ຺ ໂສ “ສາຘູ”ຕິ ປ຺ຜິສ຺ສຸຄິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ພາຣາຓສິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປີຕຣາ ປຫິຕກາວມາຈິກ຺ຂິ຺ ອຖ ນໍ ໂສ “ສຫາຍກສ຺ສ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ”ຕິ ສມ຺ປ຺ຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປ຺ຜິປ຺ສ຺ສທ຺ຘຫຣຖໍ ກທ຺ທເກນ ທິວເສນ ມນ຺ເຕ ວາເຈຕຸມາຣກິ຺ ໂສ ລຫຸຄ຺ຈ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ພຫຸຄ຺ຈ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຸຄ຺ຄຫິຕຸຄ຺ຄຫີຕໍ ສຸວຕ຺ຓກາຊເນ ປກ຺ຂິຕ຺ຕສີຫເຕລມິວ ອວິນສ຺ສມານໍ ຘາເຣນ຺ໂຕ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສມ຺ມຸຂໂຕ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕພ຺ພໍ ສພ຺ພໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ສຊ຺ຊາຍໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຸຄ຺ຄຫິຕສິປ຺ປສ຺ສ ອາທິມຊ຺ຊເມວ ປສ຺ສຕິ, ໂນ ປຣິໂຍສານໍ຺

ໂສ ອາຈຣິຍໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ “ອຫໍ ອິມສ຺ສ ສິປ຺ປສ຺ສ ອາທິມຊ຺ຊເມວ ປສ຺ສາມິ, ໂນ ປຣິໂຍສານ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອາຈຣິເຍນ “ອຫມ຺ປີ, ຕາຕ, ນ ປສ຺ສາມີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ອຖ ໂກ, ອາຈຣິຍ, ປຣິໂຍສານໍ ຊານາຕີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອິເມ, ຕາຕ, ອິສໂຍ ອິສິປຕເນ ວິຫຣນ຺ຕິ, ເຕ ຊາເນຍ຺ຍຸໍ, ເຕສໍ ສນ຺ຕິກໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉສ຺ສູ”ຕິ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ເຕ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – “ຕຸມ຺ເຫ ກິຣ ປຣິໂຍສານໍ ຊານາຖາ”ຕິ? “ອາມ, ຊານາມາ”ຕິ຺ “ເຕນ ຫິ ເມ ອາຈິກ຺ຂຖາ”ຕິ? “ນ ມຍໍ ອປ຺ພ຺ພຊິຕສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂາມ຺ ສເຈ ເຕ ປຣິໂຍສາເນນຕ຺ໂຖ , ປພ຺ພຊສ຺ສູ”ຕິ ຺ ໂສ “ສາຘູ”ຕິ ສມ຺ປ຺ຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕສໍ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິ຺ ອຖສ຺ສ ເຕ “ອິທໍ ຕາວ ສິກ຺ຂສ຺ສູ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ເອວໍ ເຕ ນິວາເສຕພ຺ພໍ, ເອວໍ ປາຣຸປີຕພ຺ພ”ນ຺ຕິອາທິນາ ນເຍນ ອາກິສມາຈາຣິກໍ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ຸ ໂສ ຕຕ຺ຖ ສິກ຺ຂນ຺ໂຕ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ ນຈິຣສ຺ເສວ ປຈ຺ເຈກສມ຺ໂພຘິໍ ອກິສມ຺ພຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສກລພາຣາຓສິນຄເຣ ຄຄນຕເລ ປຸຓ຺ຓຈນ຺ໂທ ວິຍ ປາກໂຝ ລາກຄ຺ຄຍສຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ໂສ ອປ຺ປາຍຸກສໍວຕ຺ຕນິກສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ປຣິນິພ຺ພາຍິ຺ ອຖສ຺ສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ຈ ມຫາຊໂນ ຈ ສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ຘາຕຸໂຍ ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ນຄຣທ຺ວາເຣ ຖູປໍ ກາເຣສຸໍ຺

ສງ຺ໂຂປີ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ “ປຸຕ຺ໂຕ ເມ ຈິຣໍ ຄໂຕ, ປວຕ຺ຕິມສ຺ສ ຊານິສ຺ສາມີ”ຕິ ຕໍ ທຝ຺ຄກາໂມ ຕກ຺ກສິລາໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺

ເພນ ພາຣາຓສີ ປຕ຺ວາ ມຫາຊນກາຍໍ ສນ຺ນິປຕິຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອທ຺ຘາ ອິເມສຸ ເອໂກປິ ເມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປວຕ຺ຕິ ຊານິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ສຸສີໂມ ນາມ ມາຓໂວ ອິຘາຄມິ, ອປິ ນຸ ໂຂ ຕສ຺ສ ປວຕ຺ຕິ ຊານາຖາ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຊາ ນາມ, ອສຸກສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຕໂຍ ເວເທ ສຊ຺ຊາຍິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກສມ຺ໂພຘິໍ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ, ອຍມສ຺ສ ຖູໂປ ປຕິຏ຺ຖາປິໂຕ’’ຕິ។ ໂສ ພູມິໍ ຫຕ຺ເຖນ ປຫຣິຕ຺ວາ ໂຣທິຕ຺ວາ ກນ຺ທິຕ຺ວາ ຕໍ ເຈຕິຍງ຺ຄຓໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕິຓານິ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣສາຏເກນ ວາລຸກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເຈຕິຍງ຺ຄເຓ ອາກິຣິຕ຺ວາ ກມຓ຺ຑລຸໂຕ ອຸທເກນ ປຣິປ຺ໂຜສິຕ຺ວາ ວນປຸປ຺ເຜຫິ ປູຊໍ ກຕ຺ວາ ສາຏເກນ ປຏາກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຖູປສ຺ສ ອຸປຣິ ອຕ຺ຕໂນ ຉຕ຺ຕກໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ។

ສຕ຺ຖາ ອິທໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ຕທາ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຫໍ ສງ຺ໂຂ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອໂຫສິំ។ ມຍາ ສຸສີມສ຺ສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ເຈຕິຍງ຺ຄເຓ ຕິຓານິ ອຸທ຺ຘຏານິ, ຕສ຺ສ ເມ ກມ຺ມສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ອຏ຺ຖໂຍຊນມຕ຺ຕໍ ວິຫຕຂາຓຸກກຓ຺ຏກໍ ກຕ຺ວາ ສຸທ຺ຘໍ ສມຕລໍ ກຣິໍສຸ។ ມຍາ ຕຕ຺ຖ ວາລຸກາ ໂອກິຓ຺ຓາ, ຕສ຺ສ ເມ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ອຏ຺ຖໂຍຊນມຕ຺ເຕ ວາລຸກໍ ໂອກິຣິໍສຸ។ ມຍາ ຕຕ຺ຖ ວນກຸສຸເມຫິ ປູຊາ ກຕາ, ຕສ຺ສ ເມ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ອຏ຺ຖໂຍຊນມຕ຺ເຕ ນານາວຓ຺ຓານິ ປຸປ຺ຜານິ ໂອກິຓ຺ຓານິ, ເອກໂຍຊນຏ຺ຖາເນ ຄງ຺ຄາຍ ອຸທກໍ ປຎ຺ຈວຓ຺ເຓຫິ ປທຸເມຫິ ສຎ຺ຉນ຺ນໍ។ ມຍາ ຕຕ຺ຖ ກມຓ຺ຑລຸອຸທເກນ ພູມິ ປຣິປ຺ໂຜສິຕາ, ຕສ຺ສ ເມ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ເວສາລິຍໍ ໂປກ຺ຂຣວສ຺ສໍ ວສ຺ສິ។ ມຍາ ຕຕ຺ຖ ປຏາກາ, ອາໂຣປິຕາ, ຉຕ຺ຕກຎ຺ຈ ພທ຺ຘໍ, ຕສ຺ສ ເມ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ຍາວ ອກນິຏ຺ຖຠວນາ ຘຊປຏາກຉຕ຺ຕາຕິຉຕ຺ຕາທີຫິ ສກລຈກ຺ກວາຬຄພ຺ຠໍ ເອກຸສ຺ສວໍ ວິຍ ຊາຕໍ។ ອິຕິ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອສ ປູຊາສກ຺ກາໂຣ ມຍ຺ຫໍ ເນວ ພຸທ຺ຘານຸຠາເວນ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ນ ນາຄເທວພ຺ຣຫ຺ມານຸຠາເວນ, ອຕີເຕ ປນ ອປ຺ປມຕ຺ຕກປຣິຈ຺ຈາຄານຸຠາເວນາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໖໐។

‘‘ມຕ຺ຕາສຸຂປຣິຈ຺ຈາຄາ , ປສ຺ເສ ເຈ ວິປຸລໍ ສຸຂໍ;

ຈເຊ ມຕ຺ຕາສຸຂໍ ຘີໂຣ, ສມ຺ປສ຺ສໍ ວິປຸລໍ ສຸຂ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ມຕ຺ຕາສຸຂປຣິຈ຺ຈາຄາຕິ ມຕ຺ຕາສຸຂນ຺ຕິ ປມາຓຍຸຕ຺ຕກໍ ປຣິຕ຺ຕສຸຂໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ສ ປຣິຈ຺ຈາເຄນ។ ວິປຸລໍ ສຸຂນ຺ຕິ ອຸລາຣໍ ສຸຂໍ ນິພ຺ພານສຸຂໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕໍ ເຈ ປສ຺ເສຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ເອກສ຺ມິໍ ໂຠຊນປາຕິໍ ສຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ມຕ຺ຕາສຸຂໍ ນາມ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕໍ ປນ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ອຸໂປສຖໍ ວາ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ທານໍ ວາ ທທນ຺ຕສ຺ສ ວິປຸລໍ ອຸລາຣໍ ນິພ຺ພານສຸຂໍ ນາມ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິ។ ຕສ຺ມາ ສເຈ ເອວໍ ຕສ຺ສ ມຕ຺ຕາສຸຂສ຺ສ ປຣິຈ຺ຈາຄາ ວິປຸລໍ ສຸຂໍ ປສ຺ສຕິ, ອເຖຕໍ ວິປຸລໍ ສຸຂໍ ສມ຺ມາ ປສ຺ສນ຺ໂຕ ປຓ຺ຑິໂຕ ຕໍ ມຕ຺ຕາສຸຂໍ ຈເຊຍ຺ຍາຕິ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິ។

ອຕ຺ຕໂນປຸພ຺ພກມ຺ມວຕ຺ຖຸ ປຖມໍ។

໒។ ກຸກ຺ກຸຏອຓ຺ຑຂາທິກາວຕ຺ຖຸ

ປຣທຸກ຺ຂູປຘາເນນາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ກຸກ຺ກຸຏອຓ຺ຑຂາທິກໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ។

ສາວຕ຺ຖິຍາ ກິຣ ອວິທູເຣ ປຓ຺ຑຸຣໍ ນາມ ເອໂກ ຄາໂມ, ຕຕ຺ເຖໂກ ເກວຏ຺ໂຏ ວສຕິ។ ໂສ ສາວຕ຺ຖິໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອຈິຣວຕິຍໍ ກຈ຺ຉປອຓ຺ຑານິ ທິສ຺ວາ ຕານິ ອາທາຍ ສາວຕ຺ຖິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ເຄເຫ ປຈາເປຕ຺ວາ ຂາທນ຺ໂຕ ຕສ຺ມິໍ ເຄເຫ ກຸມາຣິກາຍປິ ເອກໍ ອຓ຺ຑໍ ອທາສິ។ ສາ ຕໍ ຂາທິຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຏ຺ຏາຍ ອຎ຺ຎໍ ຂາທນິຍໍ ນາມ ນ ອິຈ຺ຉິ។ ອຖສ຺ສາ ມາຕາ ກຸກ຺ກຸຏິຍາ ວິຊາຕຏ຺ຖານໂຕ ເອກໍ ອຓ຺ຑໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອທາສິ។ ສາ ຕໍ ຂາທິຕ຺ວາ ຣສຕຓ຺ຫາຍ ພທ຺ຘາ ຕໂຕ ປຏ຺ຏາຍ ສຍເມວ ກຸກ຺ກຸຏິຍາ ອຓ຺ຑານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຂາທຕິ។ ກຸກ຺ກຸຏີ ວິຊາຕວິຊາຕກາເລ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຓ຺ຑານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຂາທນ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ ຕາຍ ອຸປທ຺ທຸຕາ ອາຆາຕໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ‘‘ອິໂຕ ຈຸຕາ ຍກ຺ຂິນີ ຫຸຕ຺ວາ ຕວ ຊາຕທາຣເກ ຂາທິຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ

ປຕ຺ຖນ຺ ປຜ຺ຄເປຕ຺ວາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ມຶເຍວ ເຄເຫ ມຊ຺ຊາຣີ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ອິຕຣາປິ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ກຸກ຺ກຸຜິ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ກຸກ຺ກຸຜິ ອຕ຺ຫານິ ວິຊາຍິ, ມຊ຺ຊາຣີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕານິ ຂາທິຕ຺ວາ ທຸຕິຍມ຺ປິ ຕຕິຍມ຺ປິ ຂາທິເຍວ. ກຸກ຺ກຸຜີ "ຕໂຍ ວາເຣ ມມ ອຕ຺ຫານິ ຂາທິຕ຺ວາ ອິທານິ ມມ຺ປິ ຂາທິຕຸກາມາສີ , ອິໂຕ ຈຸຕາ ສປຸຕ຺ຕກໍ ຕໍ ຂາທິຕຸໍ ລເພຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ ປຕ຺ຖນ຺ ກຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ທີປີນີ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ອິຕຣາປິ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ມິຄີ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ຕສ຺ສາ ວິຊາຕກາເລ ທີປີນີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ສທ຺ຜີ ປຸຕ຺ເຕຫິ ຂາທິ. ເອວໍ ຂາທນ຺ຕາ ປຜ຺ຈສຸ ອຕ຺ຕພາວສເຕສຸ ອຜ຺ຜມຜ຺ຜສ຺ສ ທຸກ຺ຂໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ອວ ສາເນ ເອກາ ຍກ຺ຂີນີ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ເອກາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກຸລທີຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ອິໂຕ ປຣໍ "ນ ຫິ ເວເຣນ ເວຣານີ"ຕິ (ຜ. ປ. ໕) ຄາຖາຍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອິຜ ປນ ສຕ຺ຖາ "ເວຣຜ຺ຫິ ອເວເຣນ ອຸປສມ຺ມຕິ, ໂນ ເວເຣນາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸກິນ຺ນມ຺ປິ ຜມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໙໑.

"ປຣທຸກ຺ຂູປຜາເນນ, ອຕ຺ຕໂນ ສຸຂມິຈ຺ຉຕິ;

ເວຣສໍສຄ຺ຄສໍສຜ຺ໂຖ, ເວຣາ ໂສ ນ ປຣິມຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປຣທຸກ຺ຂູປຜາເນນາຕິ ປຣສ຺ມີ ທຸກ຺ຂູປຜາເນນ, ປຣສ຺ສ ທຸກ຺ຂຸປ຺ປາທເນນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເວຣສໍສຄ຺ຄສໍສຜ຺ໂຖຕິ ໂຍ ປຸຄ຺ຄໂລ ອກ຺ໂກສນປຈ຺ຈກ຺ໂກສນປຫຣຕປ຺ຜິຫຣຕາທີນໍ ວເສນ ອຜ຺ຜມຜ຺ຜໍ ກເຕນ ເວຣສໍສຄ຺ເຄນ ສໍສຜ຺ໂຖ. ເວຣາ ໂສ ນ ປຣິມຸຈ຺ຈຕີຕິ ນິຈ຺ຈກາລໍ ເວຣວເສນ ທຸກ຺ຂເມວ ປາປຸຕາຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ຍກ຺ຂີນີ ສຣເຕສຸ ປຕິຜ຺ຖາຍ ປຜ຺ຈ ສີລານິ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ເວຣໂຕ ມຸຈ຺ຈິ, ອິຕຣາປິ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟເລ ປຕິຜ຺ຖຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຜມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ກຸກ຺ກຸຜອຕ຺ຫຂາທິກາວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ.

໓. ກທ຺ທິຍກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ຍຜ຺ຫິກິຈ຺ຈນ຺ຕິ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ກທ຺ທິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ຊາຕິຍາວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກທ຺ທິເຍ ກິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ເຕ ກີຣ ປາທຸກມຕ຺ຫເນ ອຸຍ຺ຍຸຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍ. ຍຖາຫ – "ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ກທ຺ທິຍາ ກິກ຺ຂູ ອເນກວິຫິຕໍ ປາທຸກມຕ຺ຫ ນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕິ, ຕິຕປາທຸກໍ ກໂຣນ຺ຕິປິ ກາຣາເປນ຺ຕິປິ, ມຸຜ຺ຊປາທຸກໍ ກໂຣນ຺ຕິປິ ກາຣາເປນ຺ຕິປິ, ປພ຺ພຊປາທຸກໍ ຫິນ຺ຕາລປາທຸກໍ ກມລປາທຸກໍ ກມ຺ພລປາທຸກໍ ກໂຣນ຺ຕິປິ ກາຣາເປນ຺ຕິປິ, ຣິຜ຺ຈນ຺ຕິ ອຸທ຺ເທສໍ ປຣິປຸຈ຺ຉໍ ອຜີສີລໍ ອຜິຈິຕ຺ຕໍ ອຜີປຜ຺ຜ"ນ຺ຕິ (ມຫາວ. ໒໔໑). ກິກ຺ຂູ ເຕສໍ ຕຖາກຣຕກາວໍ ຊານິຕ຺ວາ ອຸຊ຺ຊາຍິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ເຕ ກິກ຺ຂູ ຄຣຫິຕ຺ວາ, "ກິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ເຫ ອຜ຺ເຜນ ກິຈ຺ເຈນ ອາຄຕາ ອຜ຺ຜສ຺ມີເຍວ ກິຈ຺ເຈ ອຸຍ຺ຍຸຕ຺ຕາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຜມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໒໙໒.

"ຍຜ຺ຫິ ກິຈ຺ຈໍ ອປວິທ຺ຜໍ, ອກິຈ຺ຈໍ ປນ ກຣີຍຕິ;

ອຸນ຺ນລຸອານໍ ປມຕ຺ຕານໍ, ເຕສໍ ວທ຺ຜນ຺ຕິ ອາສວາ.

໒໙໓.

‘‘ເຍສຄຸຈ ສຸສມາຣທຸສາ, ນິຈຸຈໍ ກາຍຄຕາ ສຕິ;

ອກິຈຸຈໍ ເຕ ນ ເສວນຸຕິ, ກິຈຸເຈ ສາຕຈຸຈກາຣິໂນ;

ສຕານໍ ສມຸປຊານານໍ, ອຕຸຖໍ ຄຈຸຉນຸຕິ ອາສວາ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ຍສຸທິ ກິຈຸຈນຸຕິ ກິກຸຂໂນ ທິ ປພຸພຊິຕກາລໂຕ ປຜຸຖາຍ ອປຣິມາຕສີລກຸຂນຸຜໂຄປນໍ ອຣສຸສາວາໂສ ສຸຕຸງຄປຣິຫຣຕໍ ກາວນາຣາມຕາຕີ ເອວມາທີນິ ກິຈຸຈໍ ນາມ។ ອິເມທິ ປນ ຍໍ ອຕຸຕໂນ ກິຈຸຈໍ, ຕໍ ອປວິທຸຜໍ ລຫຸທີຕໍ។ ອກິຈຸຈນຸຕິ ກິກຸຂໂນ ລຕຸຕມຕຸທນໍ ອຸປາຫນມຕຸທນໍ ປາທຸກປຕຸຕຖາລກຜມຸມກຣຕກາຍພນຸຜນອໍສພຸຜກມຕຸທນໍ ອກິຈຸຈໍ ນາມ។ ເຍທິ ຕໍ ກຍີຣ ຕິ, ເຕສໍ ມານນລຸອໍ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ຈຣເຕນ ອຸນຸນລຸອານໍ ສຕິໂວສຸສຄຸເຄນ ປມຕຸຕານໍ ຈຕຸຕາໂຣ ອາສວາ ວຫຸຒນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ។ ສຸສມາຣທຸສາຕິ ສຸປຄຸຄທີຕາ។ ກາຍຄຕາ ສຕີຕິ ກາຍານຸປສຸສນາກາວນາ។ ອກິຈຸຈນຸຕິ ເຕ ເອຕໍ ລຕຸຕມຕຸທນາທິກໍ ອກິຈຸຈໍ ນ ເສວນຸຕິ ນ ກໂຣນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ។ ກິຈຸເຈຕິ ປພຸພຊິຕກາລໂຕ ປຜຸຖາຍ ກຕຸຕພຸເພ ອປຣິມາຕສີລກຸຂນຸຜໂຄປນາທິເກ ກຣຕີເຍ។ ສາຕຈຸຈກາຣິໂນຕິ ສຕຕກາຣິໂນ ອຜຸຖິຕກາຣິໂນ។ ເຕສໍ ສຕິຍາ ອວິປຸປວາເສນ ສຕານໍ ສາຕຸຖກສມຸປຊຸສຸສໍ ສປຸປາຍ ສມຸປຊຸສຸສໍ ໂຄຈຣສມຸປຊຸສຸສໍ ອສມຸໂມຫສມຸປຊຸສຸສນຸຕິ ຈຕູທິ ສມຸປຊຸສຸເສທິ ສມຸປຊານານໍ ຈຕຸຕາໂຣປິ ອາສວາ ອຕຸຖໍ ຄຈຸຉນຸຕິ, ປຣິກຸຂຍໍ ອກາວໍ ຄຈຸຉນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ເຕ ກິກຸຂູ ອຣທຕຸເຕ ປຕິຜຸຖຫີສຸ, ສມຸປຕຸຕານມຸປິ ສາຕຸຖິກາ ຜມຸມເທສນາ ອໂຫສີຕິ។

ກທຸທິຍວຕຸຖຸ ຕຕິຍໍ។

໔។ ລກຸຕຸທກກທຸທິຍຕຸເຖຣວຕຸຖຸ

ມາຕຣນຸຕິ ອິມໍ ຜມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ລກຸຕຸທກກທຸທິຍຕຸເຖຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។

ເອກທິວສຸທິ ສມຸພຫຸລາ ອາຄນຸຕຸກາ ກິກຸຂູ ສຕຸຖາຣໍ ທິວາຜຸຖາເນ ນິສິນຸນໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທີສຸ។ ຕສຸມິ ຂເຕ ລກຸຕຸທກກທຸທິຍຕຸເຖໂຣ ກຄວໂຕ ອວິທູເຣ ອຕິກຸກມຕິ។ ສຕຸຖາ ເຕສໍ ກິກຸຂູນໍ ຈິຕຸຕາຈາຣໍ ສຕຸວາ ໂອໂລເກຕຸວາ ‘‘ປສຸສຖ, ກິກຸຂເວ, ອຍໍ ກິກຸຂຸ ມາຕາປິຕໂຣ ຫນຸຕຸວາ ນິທຸທຸກຸໂຂ ທຸຕຸວາ ຍາຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ເຕທິ ກິກຸຂູທິ ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ ສຕຸຖາ ວທ ຕີ’’ຕິ ອສຸສມສຸສໍ ມຸຂານິ ໂອໂລເກຕຸວາ ສໍສຍປກຸຂນຸເທທິ, ‘‘ກນຸເຕ, ກິ ນາເມຕໍ ວເທຖາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ເຕສໍ ຜມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໙໔។

‘‘ມາຕຣໍ ປິຕຣໍ ຫນຸຕຸວາ, ຣາຊາໂນ ທຸເວ ຈ ຂຕຸຕິເຍ;

ຣຜຸຖໍ ສານຸຈຣໍ ຫນຸຕຸວາ, ອນີໂຄ ຍາຕິ ພຸຣາຫຸມໂຕ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ສານຸຈຣນຸຕິ ອາຍສາຜເກນ ອາຍຸຕຸຕເກນ ສທິຕໍ។ ເອຕຸຖ ທິ ‘‘ຕຕຸຫາ ຊເນຕິ ປຸຣິສ’’ນຸຕິ (ສໍ។ ນິ។ ໑។໕໕-໕໗) ວຈນໂຕ ຕີສຸ ກເວສຸ ສຕຸຕານໍ ຊນນໂຕ ຕຕຸຫາ ມາຕາ ນາມ។ ‘‘ອຫໍ ອສຸກສຸສ ນາມ ຣສຸໂຄ ວາ ຣາຊມຫາມຕຸຕສຸສ ວາ ປຸຕຸໂຕ’’ຕິ ປິຕຣໍ ນິສຸສາຍ ອສຸມິມານສຸສ ອຸປຸປຊຸຊນໂຕ ອສຸມິມາໂນ ປິຕາ ນາມ។ ໂລໂກ ວິຍ ຣາຊານໍ ຍສຸມາ ສພຸພທິຜຸຖິຄຕານິ ທຸເວ ສສຸສຕຸຈຸເຉທທິຜຸຖິໂຍ ກຊນຸຕິ, ຕສຸມາ ທຸເວ ສສຸສຕຸຈຸເຉທທິຜຸຖິໂຍ ທຸເວ ຂຕຸຕິຍຣາຊາໂນ ນາມ។ ທຸວາທສາຍຕນານິ ວິຕຸຖຕຜຸເຖນ ຣຜຸຖທິສຕຸຕາ ຣຜຸຖໍ ນາມ។ ອາຍສາຜໂກ ອາຍຸຕຸຕກປຸຣິໂສ ວິຍ ຕນຸນິສຸສີໂຕ ນນຸທິຣາໂຄ ອນຸຈໂຣ ນາມ។ ອນີໂຄຕິ ນິທຸທຸກຸໂຂ។ ພຸຣາຫຸມໂຕຕິ ຂີຕາສໂວ។ ເອເຕສໍ ຕຕຸຫາທີນໍ ອຣທຕຸຕມຄຸຄສາຕາສິນາ ຫຕຕຸຕາ ຂີຕາສໂວ ນິທຸທຸກຸໂຂ ທຸຕຸວາ ຍາຕີຕິ ອຍເມຕຸຖຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ເຕ ກິກຸຂູ ອຣຫຕຸເຕ ປຕິຍຸຖຫີສຸ.

ທຸຕິຍຄາຖາຍປີ ວຕຸຖຸ ປຸຣິມສທິສເມວ. ຕທາ ຫິ ສຕຸຖາ ລກຸຕຸຫກກາທຸທິຍຕຸເຖຣເມວ ອາຣພຸກ ກເຖສິ. ເຕສໍ ສມຸນໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໕.

''ມາຕຣໍ ປິຕຣໍ ຫນຸຕຸວາ, ຣາຊາໂນ ທຸເວ ຈ ໂສຕຸຖິເຍ;

ເວຍຄຸຊປຸຈມໍ ຫນຸຕຸວາ, ອນີໂຊ ຍາຕິ ພຸຣາຫຸມໂຕ''ຕິ.

ຕຕຸຖ ທຸເວ ຈ ໂສຕຸຖິເຍຕິ ທຸເວ ຈ ພຸຣາຫຸມເຕ. ອິມິສຸສາ ຄາຖາຍ ສຕຸຖາ ອຕຸຕໂນ ສມຸມິສຸສຣຕາຍ ຈ ເທສນາວິສິກຸສລຕາຍ ຈ ສສຸສຕຸຈຸເຊທທິຍຸຖິໂຍ ທຸເວ ພຸຣາຫຸມຕຣາຊາໂນ ຈ ກຕຸວາ ກເຖສິ. ເວຍຄຸຊປຸຈມນຸຕິ ເອຕຸຖ ພຍຄຸພານຸຈຣິໂຕ ສປຸປຸຜິກໂຍ ທຸປຸປຜິປຸໂນ ມຄຸໂຄ ເວຍຄຸໂຊ ນາມ, ວິຈິກິຈຸຊານີວຣຕມຸປີ ເຕນ ສທິສຕາຍ ເວຍຄຸຊໍ ນາມ, ຕໍ ປຸຈມໍ ອສຸສາ ຕິ ນີວຣຕປຸຈກໍ ເວຍຄຸຊປຸຈມໍ ນາມ. ອິທຸຈ ເວຍຄຸຊປຸຈມໍ ອຣຫຕຸຕມຄຸຄລາຕາສີນາ ນິສຸເສສໍ ຫນຸຕຸວາ ອນີໂຊວ ຍາຕິ ພຸຣາຫຸມໂຕຕິ ອຍເມຕຸຖຕຸໂຖ. ເສສໍ ປຸຣິມສທິສເມວາຕິ.

ລກຸຕຸຫກກາທຸທິຍຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ຈຕຸຕຸຖໍ.

໕. ທາຣຸສາກຕິກປຸຕຸຕວຕຸຖຸ

ສຸປຸປພຸທຸຂນຸຕິ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ທາຣຸສາກຕິກສຸສ ປຸຕຸຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ.

ຣາຊຄຫສຸມິຄຸຫິ ສມຸມາທິຍຸຖິກປຸຕຸໂຕ ມິຈຸຊາທິຍຸຖິກປຸຕຸໂຕຕິ ທຸເວ ທາຣກາ ອກິກຸຂຕໍ ຄຸລຸອກິລຸອໍ ກີລຸອນຸຕິ. ເຕສຸ ສມຸມາທິຍຸຖິກປຸຕຸໂຕ ຄຸລຸອໍ ຂິປມາໂນ ພຸທຸຂານຸສຸສຕິ ອາວຊຸເຊຕຸວາ ''ນໂມ ພຸທຸຂສຸສາ''ຕິ ວຕຸວາ ວຕຸວາ ຄຸລຸອໍ ຂິປຕິ. ອິຕໂຣ ຕິຕຸຖິຍຄຸເຕ ອຸທຸທິສິຕຸວາ ''ນໂມ ອຣຫນຸຕານ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ວຕຸວາ ຂິປຕິ. ເຕສຸ ສມຸມາທິຍຸຖິກສຸສ ປຸຕຸໂຕ ຊິນາຕິ, ອິຕໂຣ ປັນ ປຣາຊຍຕິ. ໂສ ຕສຸສ ກິຣິຍໍ ທິສຸວາ ''ອຍໍ ເອວໍ ອນຸສຸສຣິຕຸວາ ເອວໍ ວຕຸວາ ຄຸລຸອໍ ຂິປນຸໂຕ ມມໍ ຊິນາຕິ, ອຫມຸປີ ເອວຣູປໍ ກຣິສຸສາມີ''ຕິ ພຸທຸຂານຸສຸສຕິຍໍ ປຣິຈຍມກາສິ. ອເຖກທິວສໍ ຕສຸສ ປິຕາ ສກຕໍ ໂຍເຊຕຸວາ ທາຣູນໍ ອຕຸຖາຍ ຄຈຸຊນຸໂຕ ຕມຸປີ ທາຣກໍ ອາທາຍ ຄນຸຕຸວາ ອຕວິຍໍ ທາຣູນໍ ສກຕໍ ປູເຣຕຸວາ ອາຄຈຸຊນຸໂຕ ພຫິນຄເຣ ສຸສານສາມນຸເຕ ອຸທກຜາສຸກຍຸຖາເນ ໂຄເຕ ໂມເຈຕຸວາ ກຕຸຕວິສຸສຄຸຄມກາສິ. ອຖສຸສ ເຕ ໂຄຕາ ສາຍນຸຫສມເຍ ນຄຣໍ ປວິສນຸເຕນ ໂຄຄເຕນ ສທຸຂີ ນຄຣເມວ ປວິສີສຸ. ສາກຕິໂກປີ ໂຄເຕ ອນຸພນຸຂນຸໂຕ ນຄຣໍ ປວິສິຕຸວາ ສາຍໍ ໂຄເຕ ທິສຸວາ ອາທາຍ ນິກຸຂມນຸໂຕ ທຸວາຣໍ ນ ສມຸປາປຸຕິ. ຕສຸມິຄຸຫິ ອສມຸປຕຸເຕເຍວ ທຸວາຣໍ ປິຫິຕໍ.

ອຖສຸສ ປຸຕຸໂຕ ເອກໂກວ ຣຕຸຕິກາເຄ ສກຕສຸສ ເທຍຸຖາ ນິປຊຊິຕຸວາ ນິທຸທໍ ໂອກຸກມິ. ຣາຊຄຫໍ ປັນ ປກຕິຍາປີ ອມນຸສຸສພຫຸລໍ. ອຍຄຸຈ ສຸສານສນຸຕິເກ ນິປນຸໂນ. ຕຕຸຖ ນໍ ທຸເວ ອມນຸສຸສາ ປສຸສີສຸ. ເອໂກ ສາສນສຸສ ປຜິກຕຸຫໂກ ມິຈຸຊາທິຍຸຖິໂກ, ເອໂກ ສມຸມາທິຍຸຖິໂກ. ເຕສຸ ມິຈຸຊາທິຍຸຖິໂກ ອາຫ – ''ອຍໍ ໂນ ກກຸຂ, ອິມໍ ຂາທິສຸສາມາ''ຕິ. ອິຕໂຣ ''ອລໍ ມາ ເຕ ຣຸຈຸຈິ''ຕິ ນິວາເຣຕິ. ໂສ ເຕນ ນິວາຣີຍມາໂນປີ ຕສຸສ ວຈນໍ ອນາທິຍິຕຸວາ ທາຣກໍ ປາເທສຸ ຄເທຕຸວາ ອາກທຸຜີ. ໂສ ພຸທຸຂານຸສຸສຕິຍາ ປຣິຈິຕຕຸຕາ ຕສຸມີ ຂເຕ ''ນໂມ ພຸທຸຂສຸສາ''ຕິ ອາຫ. ອມນຸສຸໂສ ມຫາກຍກີໂຕ ປຜິກຸກມິຕຸວາ ອຍຸຖາສິ. ອຖ ນໍ ອິຕໂຣ ''ອມຸເຫຫິ ອກິຈຸຈໍ ກຕໍ, ທຕຸຫກມຸມໍ ຕສຸສ ກໂຣມາ''ຕິ ວຕຸວາ ຕໍ ຣກຸຂມາໂນ ອຍຸຖາສິ. ມິຈຸຊາທິຍຸຖິໂກ ນຄຣໍ ປວິສິຕຸວາ ຣຄຸໂຄ ໂກຊນປາຕິ ປູເຣຕຸວາ ໂກຊນໍ ອາຫຣີ. ອຖ ນໍ ອຸໂກປີ ຕສຸສ ມາຕາປິຕໂຣ ວິຍ ທຸຕຸວາ ອຸປຍຸຖາເປຕຸວາ ໂກເຊຕຸວາ ''ອິມານິ ອກຸຂຣານິ ຣາຊາວ ປສຸສຕຸ, ມາ ອຄຸໂຄ''ຕິ ຕໍ ປວຕຸຕີ ປກາເສນຸຕາ ຍກຸຂານຸກາເວນ ໂກຊນປາຕິຍໍ ອກຸຂຣານິ ລິນຸທິຕຸວາ ປາຕີ ທາຣຸສກເຕ ປກຸຂິປິຕຸວາ ສພຸພຣຕຸຕິ ອາຣກຸຂໍ ກຕຸວາ ປກຸກມິສຸ.

ປຸນທິວເສ ‘‘ຣາຊກຸລໂຕ ໂຈເຣຫິ ໂກຊນກາຕ຺ທໍ ອວຫຍ’’ນ຺ຕິ ໂກລາຫລໍ ກໂຣນ຺ຕາ ທ຺ວາຣານິ ປິທຫິຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ຕາ ຕຕ຺ຖ ອປສ຺ສນ຺ຕາ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລເກນ຺ຕາ ທາຣຸສກເຜ ສ຺ວຕ຺ຕປາຕີ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ໂຈໂຣ’’ຕິ ຕໍ ທາຣກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ທສ຺ເສສ຺ສໍ. ຣາຊາ ອກ຺ຂຣານິ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິ ເອຕໍ, ຕາຕາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ‘‘ນາຫໍ , ເທວ, ຊານາມິ, ມາຕາປິຕໂຣ ເມ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິ ໂກເຊຕ຺ວາ ຣກ຺ຂມານາ ອຜຸກໍສຸ, ອຫມ຺ປິ ມາຕາປິຕໂຣ ມໍ ຣກ຺ຂນ຺ຕີຕິ ນິພ຺ກໂຍວ ນິທ຺ທໍ ອຸປຄໂຕ. ເອຕ຺ຕກໍ ອຫໍ ຊານາມິ’’ຕິ. ອຖສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣປິ ຕໍ ຖານໍ ອາຄມໍສຸ. ຣາຊາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ລຕ຺ວາ ເຕ ຕໂຍປິ ຊເນ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ, ກນ຺ເຕ, ພຸທ຺ຮານຸສ຺ສຕິ ເອວ ຣກ຺ຂາ ໂຫຕິ, ອຸທາຫຸ ຮມ຺ມານຸສ຺ສຕິອາທໂຍປີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຈິ. ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ, ‘‘ມຫາຣາຊ, ນ ເກວລໍ ພຸທ຺ຮານຸສ຺ສຕິເຍວ ຣກ຺ຂາ, ເຍສໍ ປນ ຉພ຺ພິເຮນ ຈິຕ຺ຕໍ ສຸກາວິຕໍ, ເຕສໍ ອຄ຺ເລນ ຣກ຺ຂາວຣເຕນ ວາ ມນ຺ໂຕສເຮຫິ ວາ ກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຉ ຖານານິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ.

໔໙໖.

‘‘ສຸປ຺ປພຸທ຺ຮໍ ປພຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ສທາ ໂຄຕມສາວກາ;

ເຍສໍ ທິວາ ຈ ຣຕ຺ໂຕ ຈ, ນິຈ຺ຈໍ ພຸທ຺ຮຄຕາ ສຕິ.

໔໙໗.

‘‘ສຸປ຺ປພຸທ຺ຮໍ ປພຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ສທາ ໂຄຕມສາວກາ;

ເຍສໍ ທິວາ ຈ ຣຕ຺ໂຕ ຈ, ນິຈ຺ຈໍ ຮມ຺ມຄຕາ ສຕິ.

໔໙໘.

‘‘ສຸປ຺ປພຸທ຺ຮໍ ປພຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ສທາ ໂຄຕມສາວກາ;

ເຍສໍ ທິວາ ຈ ຣຕ຺ໂຕ ຈ, ນິຈ຺ຈໍ ສງ຺ຆຄຕາ ສຕິ.

໔໙໙.

‘‘ສຸປ຺ປພຸທ຺ຮໍ ປພຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ສທາ ໂຄຕມສາວກາ;

ເຍສໍ ທິວາ ຈ ຣຕ຺ໂຕ ຈ, ນິຈ຺ຈໍ ກາຍຄຕາ ສຕິ.

໕໐໐.

‘‘ສຸປ຺ປພຸທ຺ຮໍ ປພຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ສທາ ໂຄຕມສາວກາ;

ເຍສໍ ທິວາ ຈ ຣຕ຺ໂຕ ຈ, ອຫິໍສາຍ ຣໂຕ ມໂນ.

໕໐໑.

‘‘ສຸປ຺ປພຸທ຺ຮໍ ປພຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ສທາ ໂຄຕມສາວກາ;

ເຍສໍ ທິວາ ຈ ຣຕ຺ໂຕ ຈ, ກາວນາຍ ຣໂຕ ມໂນ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ສຸປ຺ປພຸທຸສໍ ປພຸຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ພຸທສຄຕໍ ສຕິ ຄເທຕ຺ວາ ສຸປນ຺ຕາ, ຄເທຕ຺ວາເຍວ ຈ ປພຸຊ຺ຊນ຺ຕາ ສຸປ຺ປພຸທຸສໍ ປພຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ນາມ។ ສທາ ໂຄຕມສາວກາຕິ ໂຄຕມໂຄຕ຺ຕສຸສ ພຸທສຸສ ສວນນ຺ເຕ ຊາຕຕ຺ຕາ ຕສເສວ ອນຸສາສນີຍາ ສວນຕາຍ ໂຄຕມ ສາວກາ។ ພຸທສຄຕາ ສຕິຕິ ເຍສໍ ''ອິຕິປິ ໂສ ກຄວາ''ຕິອາທິປ຺ປເກເທ ພຸທສຸເຕ ອາຣພ຺ກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານາ ສຕິ ນິຈ຺ຈກາລໍ ອຕ຺ຖິ, ເຕ ສທາປີ ສຸປ຺ປພຸທຸສໍ ປພຸຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕຖາ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ປນ ເອກທິວສໍ ຕີສຸ ກາເລສຸ ທ຺ວີສຸ ກາເລສຸ ເອກສຸມິມ຺ປີ ກາເລ ພຸທສານຸສຸສຕື ມນສີ ກໂຣນ຺ຕາ ສຸປ຺ປພຸທຸສໍ ປພຸຊນ຺ຕິເຍວ ນາມ។ ຂມມຄຕາ ສຕິຕິ ''ສ຺ວາຂາໂຕ ກຄວຕາ ຂມ຺ໂມ''ຕິອາທິປ຺ປເກເທ ຂມ຺ມຄຸເຕ ອາຣພ຺ກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານາ ສຕິ។ ສ຺ງພຄຕາ ສຕິຕິ ''ສຸປ຺ປຝິປນ຺ໂນ ກຄວໂຕ ສາວກສ຺ງໂພ''ຕິ ອາທິປ຺ປເກເທ ສ຺ງພຄຸເຕ ອາຣພ຺ກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານາ ສຕິ។ ກາຍຄຕາ ສຕິຕິ ທ຺ວຕ຺ຕື່ສາກາຣວເສນ ວາ ນວສີວຖິກາວເສນ ວາ ຈຕຸຂາຕຸວວຕ຺ຖານວເສນ ວາ ອຊ຺ຊຕ຺ຕນີລກສີຕາທິຮູປຊ຺ຊານວເສນ ວາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານາ ສຕິ។ ອຫີສາຍ ຣໂຕຕິ ''ໂສ ກຣຸຕາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ເອກໍ ທີສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ວິຫຣຕີ''ຕິ (ວິກ។ ຝ໔໘) ເອວໍ ວຸຕ຺ຕາຍ ກຣຸຕາກາວນາຍ ຣໂຕ។ ກາວນາຍາຕິ ເມຕ຺ຕາກາວນາຍ។ ກິຍ຺ຈາປີ ເທຍ຺ຖາ ກຣຸຕາກາວນາຍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິຂ ສພ຺ພາປີ ອວເສສາ ກາວນາ ນາມ, ອິຂ ປນ ເມຕ຺ຕາກາວນາວ ອຂິປ຺ເປຕາ។ ເສສໍ ປຖມຄາຖາຍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ។

ເທສນາວສາເນ ທາຣໂກ ສທ຺ຂີ ມາຕາປີຕູທີ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖທີ។ ປຈ຺ຉາ ປນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ສພ຺ເພປີ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິສຸ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປີ ສາຕ຺ຖິກາ ຂມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕີ។

ທາຣຸສາກຝິກປຸຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ ປຍ຺ຈມໍ។

ຝ។ ວຊ຺ຊິປຸຕ຺ຕກກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ທຸປ຺ປພ຺ພຊ຺ຊນ຺ຕີ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວສາລີ ນິສຸສາຍ ມຫາວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຍ຺ຍຕຣໍ ວຊ຺ຊິປຸຕ຺ຕກໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ។ ຕໍ ສນ຺ຂາຍ ວຸຕ຺ຕໍ – ອຍ຺ຍຕໂຣ ວຊ຺ຊິປຸຕ຺ຕໂກ ກິກ຺ຂຸ ເວສາລິຍໍ ວິຫຣຕິ ອຍ຺ຍຕຣສ຺ມີ ວນສຕ຺ເທ, ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ເວສາລິຍໍ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິວາໂຣ ໂທຕີ។ ອຖ ໂຂ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ເວສາລິຍາ ຕູຣິຍຕາລຸອິຕວາທິຕນິຄ຺ໂຝສສທຸທໍ ສຸຕ຺ວາ ປຣິເທວມາໂນ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ຄາຖໍ ອກາສີ –

''ເອກກາ ມຍໍ ອຣຍ຺ເຍ ວິຫຣາມ,

ອປວິທ຺ຂໍວ ວນສ຺ມີ ທາຣຸກໍ;

ເອຕາທິສີກາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ,

ໂກສຸ ນາມມ຺ເທທີ ປາປີໂຍ''ຕີ។ (ສໍ។ ນິ។ ໑໗໘໙);

ໂສ ກິຣ ວຊ຺ຊິຣຍ຺ເຖ ຣາຊປຸຕ຺ໂຕ ວາເຣນ ສມ຺ປຕ຺ຕໍ ຣຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິໂຕ ເວສາລິຍໍ ຈາຕຸມຫາຣາຊິເກທີ ສທ຺ຂີ ເອກາພທຸສໍ ກຕ຺ວາ ສກລນຄເຣ ຂຊປ຺ຝາກາທີທີ ປຝິມຕ຺ທີເຕ ໂກມຸທີຍາ ປຸຕ຺ຕມາຍ ສພ຺ພຣຕ຺ຕີ ຉຕວາເຣ ວຕ຺ຕມາເນ ເກຣິຍາທີນໍ ຕູຣິຍານໍ ຕາລຸອິຕານໍ ນິຄ຺ໂຝສໍ ວີຕາທີນຍ຺ຈ ວາທິຕານໍ ສທຸທໍ ສຸຕ຺ວາ ຍານິ ເວສາລິຍໍ ສຕ຺ຕ ຣາຊສຫສຸສານິ ສຕ຺ຕ ຣາຊສຕານີ ສຕ຺ຕ ຣາຊາໂນ, ຕຕ຺ຕກາ ເອວ ຈ ເນສໍ ອຸປຣາຊເສນາປຕິອາທໂຍ, ເຕສຸ ອລ຺ງກຕປຝີຍຕ຺ເຕສຸ ນກ຺ຂຕ຺ຕກີລຸອນຕ຺ຖາຍ ວີຖຶ ໂອຕິຕ຺ເຕສຸ ສຍ຺ຖິຫຕ຺ເຖ ມຫາຈ຺ງກເມ ຈ຺ງກມມາໂນ ຄຄນມຊ຺ເຊ ຖິຕໍ ປຸຕ຺ຕຈນ຺ທໍ ທີສ຺ວາ ຈ຺ງກມໂກຝີຍໍ ຜລກໍ ນິສຸສາຍ ຖິໂຕ ເວຖນາລ຺ງກາຣວິຣທິຕຕ຺ຕາ ວເນ ຉຊ຺ທິຕທາຣຸກໍ ວິຍ ອຕ຺ຕກາວໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ''ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ອຍ຺ໂຍ ອມ຺ເທທີ ລາມກຕໂຣ''ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ປກຕິຍາ ອາຣຍ຺ຍກາທິຄຸຕຍຸຕ຺ໂຕປີ ຕສ຺ມີ ຂເຕ ອນກິຣຕິຍາ ປີລຸອິໂຕ ເອວມາຫ។ ໂສ ຕສ຺ມີ ວນສຕ຺ເທ ອທິວຕ຺ຖາຍ ເທວຕາຍ ''ອິມໍ ກິກ຺ຂຸໍ ສໍເວເຊສຸສາມີ''ຕິ ອຂິປ຺ປາເຍນ –

‘‘ເອກໂກວ ຕ຺ວ຺ ອຣຎ຺ເຍ ວິຫຣສິ, ອປ຺ວິທ຺ໂຈ ວນສ຺ມິ ທາຣຸກ຺;

ຕສ຺ສ ເຕ ພຫຸກາ ປີຫຍນ຺ຕິ, ເນຣຍິກາ ວິຍ ສຄ຺ຄຄາມິນ’’ນ຺ຕິ. (ສ຺. ນິ. ໑໔໘໙) –

ວຕ຺ຕ຺ ອິມ຺ ຄາຖ຺ ສຸຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ສຕ຺ຖາຣ຺ ອຸປສ຺ງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິ. ສຕ຺ຖາ ຕ຺ ປວຕ຺ຕິ ລຕ຺ວາ ພຣາວາສສ຺ສ ທຸກ຺ຂຕ຺ ປກາເສຕ຺ວາ ໂມ ປຎ຺ຈ ທຸກ຺ຂານິ ສໂມຫາເນຕ຺ວາ ອິມ຺ ຄາຖມາຫ –

໓໐໘.

‘‘ທຸປ຺ປພ຺ພຊ຺ຊ຺ ທຸຣພິຣມ຺, ທຸຣາວາສາ ຆຣາ ທຸຂາ;

ທຸກ຺ໂຂສມານສ຺ວາໂສ, ທຸກ຺ຂານຸປຕິຕທ຺ທຄູ;

ຕສ຺ມາ ນ ຈທ຺ທຄູ ສິຍາ, ນ ຈ ທຸກ຺ຂານຸປຕິໂຕ ສິຍາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ທຸປ຺ປພ຺ພຊ຺ຊນ຺ຕິ ອປ຺ປ຺ ວາ ມຫນ຺ຕ຺ ວາ ໂກຄກ຺ຂນ຺ທຎ຺ເຈວ ຎາຕິປຣິວຕ຺ຕຎ຺ຈ ປຫາຍ ອິມສ຺ມິ ສາສເນ ອຸຣ຺ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊ຺ ນາມ ທຸກ຺ຂ຺. ທຸຣພິຣມນ຺ຕິ ເອວ຺ ປພ຺ພຊິເຕນາປິ ພິກ຺ຂາຈຣິຍາຍ ຊີວິຕວຸຕ຺ຕິ ຆເຕນ຺ເຕນ ອປຣິມາຕສີລກ຺ຂນ຺ໂທປ຺ປທມ຺ມານຸທມ຺ມປຸປ຺ປຕິປຕ຺ຕິປູຣຕາວເສນ ອພິຣມິຕ຺ຸ ທຸກ຺ຂ຺. ທຸຣາວາສາຕິ ຍສ຺ມາ ປນ ຆຣ຺ ອາວສນ຺ເຕນ ຣາຊູນ຺ ຣາຊກິຈ຺ຈ຺, ອິສ຺ສຣານ຺ ອິສ຺ສຣກິຈ຺ຈ຺ ວຫິຕພ຺ພ຺, ປຣິຊນາ ເຈວ ທມ຺ມິກາ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ຈ ສງ຺ຄຫິຕພ຺ພາ. ເອວ຺ ສນ຺ເຕປິ ຆຣາວາໂສ ຊິທ຺ທຆໂຕ ວິຍ ມຫາສມຸທ຺ໂທ ວິຍ ຈ ທຸປ຺ປູໂຣ. ຕສ຺ມາ ຆຣາວາສາ ນາເມເຕ ທຸຣາວາສາ ທຸກ຺ຂາ ອາວສິຕ຺ຸ, ເຕເນວ ກາຣເຕນ ທຸກ຺ຂາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ທຸກ຺ໂຂ ສມານສ຺ວາໂສຕິ ຄິຫີໂນ ວາ ຫິ ເຍ ຊາຕິໂຄຕ຺ຕກຸລໂພເຄຫິ ປພ຺ພຊິຕາ ວາ ສີລາຈາຣພາຫຸສ຺ຈຈາທີຫິ ສມານາປິ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ໂກສິ ຕ຺ວ຺, ໂກສ຺ມິ ອຫ’’ນ຺ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ອທິກຣຕາປສ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕ ອສມານາ ນາມ, ເຕຫິ ສທ຺ທິ ສ຺ວາໂສ ທຸກ຺ໂຂຕິ ອຕ຺ໂຖ. ທຸກ຺ຂານຸປຕິຕທ຺ທຄູຕິ ເຍ ວຕ຺ຕສງ຺ຂາຕ຺ ອທ຺ທານ຺ ປຕິປນ຺ນຕ຺ຕາ ອທ຺ທຄູ, ເຕ ທຸກ຺ເຂ ອນຸປຕິຕາວ. ຕສ຺ມາ ນ ຈທ຺ທຄູຕິ ຍສ຺ມາ ທຸກ຺ຂານຸປຕິຕກາໂວປິ ທຸກ຺ໂຂ ອທ຺ທຄູກາໂວປິ, ຕສ຺ມາ ວຕ຺ຕສງ຺ຂາຕ຺ ອທ຺ທານ຺ ຄມນຕາຍ ອທ຺ທຄູ ນ ກເວຍ຺ຍ, ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣນ ທຸກ຺ເຂນ ອນຸປຕິໂຕປິ ນ ກເວຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ໂສ ພິກ຺ຂຸ ປຎ຺ຈສຸ ຖາເນສຸ ທສ຺ສິເຕ ທຸກ຺ເຂ ນິພ຺ພິນ຺ທນ຺ໂຕ ປຎ຺ໂຈຣມ຺ກາຄິຍານິ ປຎ຺ຈ ອຸທ຺ທມ຺ກາຄິຍານິ ສ຺ໂຍຊນານິ ປທາເລຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຕ຺ຖຫີຕິ.

ວຊ຺ຊີປຸຕ຺ຕກພິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ຍຕ຺ຖ຺.

໗. ຈິຕ຺ຕຄຫປຕິວຕ຺ຖຸ

ສທ຺ໂທຕິ ອິມ຺ ທມ຺ມເທສນ຺ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈິຕ຺ຕຄຫປຕິ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ. ວຕ຺ຖຸ ພາລວຄ຺ເຄ ‘‘ອສນ຺ຕ຺ ກາວນມິຈ຺ເຈຍ຺ຍາ’’ຕິ ຄາຖາວຕ຺ຕນາຍ ວິຕ຺ຖາຣິຕ຺. ຄາຖາປິ ຕຕ຺ເຖວ ວຸຕ຺ຕາ. ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕ຺ ຕຕ຺ຖ (ຫ. ປ. ອຕ຺ຖ. ໑໔໗໘) –

‘‘ກິ ປນ, ກນ຺ເຕ, ເອຕສ຺ສ ຕຸມ຺ຫາກ຺ ສນ຺ຕິກ຺ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ເສວາຍ຺ ລາກສກ຺ກາໂຣ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ອຸທາຫຸ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສາປິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ’’ຕິ. ‘‘ອານນ຺ທ, ມມ ສນ຺ຕິກ຺ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສາປິ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສາປິ ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊເຕວ. ອຍຎ຺ຫິ ອຸປາສໂກ ສທ຺ໂທ ປສນ຺ໂນ ສມ຺ປນ຺ນສີໂລ, ເອວຣູໂປ ປຸຄ຺ຄໂລ ຍ຺ ຍ຺ ປເທສ຺ ກຊຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວສ຺ສ ລາກສກ຺ກາໂຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມ຺ ຄາຖມາຫ –

໓໐໓.

‘‘ສທ຺ໂຮ ສີເລນ ສມ຺ປນ຺ໂນ, ຍໂສໂភຄສມປ຺ປິໂຕ;

ຍំ ຍំ ປເທສំ ភຊຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ປູຊິໂຕ’’ຕິ។ (ធ។ ប។ ອឍ຺ឋ។ ១។ភ៨);

ຕຕ຺ຖ ສທ຺ໂຮຕິ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣສທ຺ຮາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ។ ສີເລນາຕິ ອາຄາຣິຍສີລំ, ອນາຄາຣິຍສີລນ຺ຕິ ທຸວិធំ ສີລំ។ ເຕສុ ອិធ ອາຄາຣິຍສີលំ ອធិប៉េត, ເຕນ ສមន຺ນາຄໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຍໂສໂភຄສມປ຺ປິໂຕຕິ ຍາທິໂສ ອນາຖປិណ຺ឌិກាទីນំ ປញ຺ເຈົາ ປាសភສຕປຣិວាຣສង្ຂາໂຕ ອາຄາຣິຍໂຍໂສ, ຕາទិເສເນວ ຍເສນ ធនធញ຺ញាទិໂກ ເຈວ ສຕ຺ຕវិធຣតនសង្ខាໂຕ ຈາຕິ ທុវិໂធ ໂភໂຄ, ເຕນ ສມນ຺ນາຄໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຍំ ຍំ ປເທສន຺ຕិ ປុຣត຺ຖិមាទីສុ ທិសាសុ ເອវຣູໂປ ກុលປុត຺ໂຕ ຍំ ຍំ ປເທສំ ភຊຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ເອវຣູເປນ ລາភສក຺ការេន ປູຊິໂຕວ ໂហតិຕិ ອត຺ໂຖ។

ເທສນាວសាເນ ພຫູ ໂສຕាបត຺តិផលាទិនិ ປាបុណឹសូតិ។

ຈិត຺តគហបតិវត຺ថុ សត຺តមំ។

ໝ។ ຈູລຸອសុភទ຺ទាវត຺ថុ

ທູເຣ ສន຺ໂຕតិ ອិមំ ធម຺មទេសនំ សត຺ថា ເຊតវនេ វិហរន຺ໂຕ ອនាថបិណ຺ឌិកស຺ស ធីតរំ ຈູລຸອសុភទ຺ទំ នាម អារព຺ភ កថេសិ។

ອນາຖປິណ຺ឌិកស຺ស កិរ ທហរកាលໂຕ ប຺បភុតិ ឧគ຺គនគរវាសី ឧគ຺គោ នាម សេដ຺ឋិបុត຺តោ សហាយោ អហោសិ។ តេ ឯកាចរិយកុលេ សិប຺បំ ឧគ຺គណ຺ហន຺តា អញ຺ញមញ຺ញំ កតិកំ ករឹសុ “អម຺ហាកំ វយប຺បត຺តកាលេ បុត຺តធីតាសុ ជាតាសុ យោ បុត຺តស຺ស ធីតរំ វារេតិ, តេន តស຺ស ធីតា ទាតព຺ពា”តិ។ តេ ឧភោបិ វយប຺បត຺តា អត຺តនោ អត຺តនោ នគរេ សេដ຺ឋិដ຺ឋានេ បតិដ຺ឋហឹសុ។ អបរភាគេ ឧគ຺គសេដ຺ឋិ វណិជ຺ជំ បយោជេន຺តោ បញ຺ចហិ សកដសតេហិ សាវត຺ថឹ អគមាសិ។ អនាថបិណ຺ឌិកោ អត຺តនោ ធីតរំ ຈູລຸອសុភទ຺ទំ អាមន຺តេត຺វា, “អម຺ម, បិតា តេ ឧគ຺គសេដ຺ឋិ នាម អាគតោ, តស຺ស កត຺តព຺ពកិច຺ចំ សព຺ពំ តវ ភារោ”តិ អាណាបេសិ។ សា “សាធូ”តិ បដិស຺សុណិត຺វា តស຺ស អាគតទិវសតោ បដ຺ឋាយ សហត຺ថេនេវ សូបព຺យញ຺ជនាទីនិ សម຺បាទេតិ, មាលាគន຺ធវិលេបនាទីនិ អភិសង្ខរោតិ , ភោជនកាលេ តស຺ស ន຺ហានោទកំ បដិយាទាបេត຺វា ន຺ហានកាលតោ បដ຺ឋាយ សព຺ពកិច຺ចានិ សាធុកំ ករោតិ។

ឧគ຺គសេដ຺ឋិ តស຺សា អាចារសម຺បត຺តឹ ទិស຺វា បសន຺នចិត຺តោ ឯកទិវសំ អនាថបិណ຺ឌិកេន សទ຺ធឹ សុខកថាយ សន຺និសិន຺នោ “មយំ ទហរកាលេ ឯវំ នាម កតិកំ ករិម຺ហា”តិ សារេត຺វា ຈູລຸອសុភទ຺ទំ អត຺តនោ បុត຺តស຺សត຺ថាយ វារេសិ។ សោ បន បកតិយាវ មិច຺ឆាទិដ຺ឋិកោ។ តស຺មា ទសពលស຺ស តមត຺ថំ អារោចេត຺វា សត຺ថារា ឧគ຺គសេដ຺ឋិស຺សូបនិស຺សយំ ទិស຺វា អនុញ຺ញាតោ ភរិយាយ សទ຺ធឹ មន຺តេត຺វា តស຺ស វចនំ សម຺បដិច຺ឆិត຺វា ទិវសំ វវត຺ថបេត຺វា ធីតរំ វិសាខំ ទត຺វា ឧយ຺យោជេន຺តោ ធនញ຺ចយសេដ຺ឋិ វិយ មហន຺តំ សក຺ការំ កត຺វា សុភទ຺ទំ អាមន຺តេត຺វា, “អម຺ម, សស຺សុរកុលេ វសន຺តិយា នាម អន຺តោអគ຺គិ ពហិ ន នីហរិតព຺ពោ”តិ (អ។ និ។ អដ຺ឋ។ ១។១។២៥០; ធ។ ប។ អដ຺ឋ។ ១។៥២ វិសាខាវត຺ថុ) ធនញ຺ចយសេដ຺ឋិនា វិសាខាយ ទិន຺នោវាទនយេនេវ ទស ឱវាទេ ទត຺វា “សចេ មេ គតដ຺ឋានេ ធីតុ ទោសោ ឧប຺បជ຺ជតិ, តុម຺ហេហិ សោធេតព຺ពោ”តិ អដ຺ឋ កុដុម຺ពិកេ បាដិភោគេ គហេត຺វា តស຺សា ឧយ຺យោជនទិវសេ ពុទ຺ធប຺បមុខស຺ស ភិក຺ខុសង຺ឃស຺ស មហាទានំ ទត຺វា បុរិមភវេ ធីតរា កតានំ សុចរិតានំ ផលវិភូតឹ លោកស຺ស បាកដំ កត຺វា ទសសេន຺តោ វិយ មហន຺តេន សក຺ការេន ធីតរំ ឧយ຺យោជេសិ។ តស຺សា អនុប຺បព຺ពេន ឧគ຺គនគរំ បត຺ត កាលេ សស຺សុរកុលេន សទ຺ធឹ មហាជនោ បច຺ចុគ຺គមនមកាសិ។

សាបិ អត຺តនោ សិរិវិភវំ បាកដំ កាតុំ វិសាខា វិយ សកលនគរស຺ស អត຺តានំ ទស຺សេន຺តិ រថេ ឋត຺វា នគរំ បវិសិត຺វា នាគរេហិ បេសិតេ បណ຺ណាការេ គហេត຺វា អនុរូបវសេន តេសំ តេសំ បេសេន຺តិ សកលនគរំ អត຺តនោ គុណេហិ ឯកាពទ຺ធមកាសិ។ មង្គលទិវសាទីសុ បនស຺សា សស຺សុរោ អចេលកានំ សក຺ការំ ករោន຺តោ “អាគន຺ត຺វា អម຺ហាកំ សមណេ វន຺ទតូ”តិ បេសេសិ។ សា លជ຺ជាយ នគ຺គេ បស຺សិតុំ អសក຺កោន຺តិ គន຺តុំ ន ឥច຺ឆតិ។ សោ បុនប຺បុនំ បេសេត຺វាបិ តាយ បដិក຺ខិត຺តោ កុជ຺ឈិត຺វា “នីហរថ

ນ''ນ្តិ ອາຫ។ ສາ ''ນ ສກ្កາ ມມ ອກາຣເຕນ ໂທສំ ອາໂຣເປ្តុ''ន្តិ ກຸຍ្ມុພិເກ ປក្ໂກສາເປ្ຕວາ ຕມត្ថំ ອາໂຣເຈສិ។ ເຕ ຕស្សា និທ្ໂທສភាວំ ລត្វា ເສຍ្ຖີ ສល្លាເປສុំ។ ໂສ ''ອຍំ ມມ ສມເຕា ອທិរិກາຕិ ນ ວន្ທិ''ຕិ ກຣិຍាយ ອາໂຣເຈສិ។ ສາ ''ກិហិສາ ນុ ໂຂ ອិមិស្សា ສມຕា, ອតិວិຍ ເຕສំ ປສំສຕិ''តិ តំ ປក្ໂກສາເປ្ត្វា ອາຫ –

''ກិហិສາ ສມຕា ຕុយ្ហំ, ພາລ្ហំ ໂຂ ເນ ປສំສສិ;

ກិំສີລາ ກិំສມາຈາຣາ, តំ ເມ ອក្ខាហិ ປុຈ្ឆិຕາ''តិ។ (ອ។ និ។ ອຍ្ຖ។ ៤។៨។៤៨);

ອຖ ស្សា ສក្ທ្ທາ ພុທ្ຘានល្ເຈວ ພុທ្ຘສາວកានល្ຈ ຄុເຕ ປກາເສន្តិ –

''ສន្តិន្ທ្រិយា ສន្តមានសា, ສន្តំ ເຕសំ ຄតំ ຖិតំ;

ໂອក្ខិត្តចក្ខូ មិតភាណិ, ຕាທិសា ສມຕា ມມ។ (ອ។ និ។ ອຍ្ຖ។ ៤។៨។៤៨);

''ກາຍកម្មំ ສុຈិ ເນសំ, ວາຈາກម្មំ ອນາວិលំ;

ມໂນกម្មំ ສុວិសុទ្ធំ, ຕាທិសា ສມຕា ມມ។

''ວិມລາ ສង្ខមុត្តាភា, ສុទ្ធា ອន្តរພាហិຣា;

ປុណ្ណា ສុទ្ធេហិ ធម្មេហិ, ຕាທិសា ສມຕា ມມ។

''ລາເກນ ອុន្នໂຕ ໂລໂກ, ອລາເກນ ຈ ໂອນໂຕ;

ລາភាລາເກນ ເອກຍ្ຖា, ຕាທិសា ສມຕា ມມ។

''ຍເສນ ອុន្នໂຕ ໂລໂກ, ອຍເສນ ຈ ໂອນໂຕ;

ຍសាយເສນ ເອກຍ្ຖា, ຕាທិសា ສມຕា ມມ។

''ປសំសាយុន្នໂຕ ໂລໂກ, និន្ທាយាປិ ຈ ໂອນໂຕ;

ສມາ និន្ທាປសំសាសុ, ຕាທិសា ສມຕា ມມ។

''ສុເຂນ ອុន្នໂຕ ໂລໂກ, ທុក្ເຂນាປិ ຈ ໂອນໂຕ;

ອកម្ປា ສុខទុក្ເຂສុ, ຕាທិសា ສມຕា ມມា''តិ។ –

ເອວមាទិហិ ວຈເນហិ ສស្សុំ ໂຕເສសិ។

ອຖ នំ ''ສក្កា ຕວ ສមເຕា ອម្ហាកម្ປិ ທស្សេតុ''ន្តិ ວត្វា ''ສក្កា''តិ ວុត្ເຕ ''ເຕນ ហិ ຍຖា ມຍំ ເຕ ປស្សាម, ຕຖា ກໂຣហិ''តិ ວុត្ເຕ ສາ ''សាធូ''តិ ພុທ្ທប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ សជ្ជេត្វា ឧប្បរិប្បាសាទតលេ ឋត្វា ជេតវនាភិមុខី សក្កច្ចំ បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា ពុទ្ធគុណេ អាវជ្ជេត្វា គន្ធវាសធូបបុប្ផេហិ បូជំ កត្វា, ''ភន្តេ, ស

ວາຕນາຍ ພຸທຸທປ຺ປມຸຂໍ ກິກຸຂຸສງຆໍ ນິມນ຺ເຕມິ, ອິມິນາ ເມ ສຄຸຄາເຕນ ສຕຸຖາ ນິມນ຺ຕິຕກາວໍ ຊານາຕູ’’ຕິ ສຸມນປຸປຸຜານໍ ອຍຸຖ ມຸຍຸກິໂຍ ອາກາເສ ຂິປີ។ ປຸປຸຜານິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈຕຸປ຺ຣິສມຊ຺ເຊ ຮມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕສ຺ສ ສຕຸຖຸໂນ ອຸປ຺ຣິ ມາລາວິຕານໍ ຫຸຕ຺ວາ ອຍຸກໍສຸ។ ຕສ຺ມິ ຂເຕ ອນາຖປິຕ຺ທິໂກປິ ຮມ຺ມກາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສ຺ວາຕນາຍ ສຕຸຖາຣໍ ນິມນ຺ເຕສິ។ ສຕຸຖາ ‘‘ອຮິວຸຕຸຖໍ ມຍາ, ຄຫປ຺ຕິ, ສ຺ວາຕນາຍ ກຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ມຍາ ປຸເຣຕຣໍ ອາຄໂຕ ນຕຸຖິ, ກສ຺ສ ນຸ ໂຂ ໂວ ອຮິວຸຕຸຖ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຈູລຸອສຸກາທ຺ທາຍ, ຄຫປ຺ຕິ, ນິມນ຺ຕິໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ນນຸ, ກນ຺ເຕ, ຈູລຸອສຸກາທ຺ທາ ທູເຣ ວສຕິ ອິໂຕ ວິສຕິໂຍຊນສຕມຕຸຖເກ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ອາມ ຄຫປ຺ຕິ, ທູເຣ ວສນ຺ຕາປີ ຫິ ສປ຺ປຸຣິສາ ອກິມຸເຂ ກິຕາ ວິຍ ປ຺ກາເສນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໐໔។

‘‘ທູເຣ ສນ຺ໂຕ ປ຺ກາເສນ຺ຕິ, ຫິມວນ຺ໂຕວ ປພ຺ພໂຕ;

ອສນ຺ເຕຕຸຖ ນ ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຣຕ຺ຕິ ຂິຕ຺ຕາ ຍຖາ ສຣາ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ສນ຺ໂຕຕິ ຣາຄາທີນໍ ສນ຺ຕຕາຍ ພຸທ຺ຮາທໂຍ ສນ຺ຕາ ນາມ។ ອິຮ ປນ ປຸພ຺ພພຸທ຺ເຮສຸ ກຕາຮິກາຣາ ອຸສ຺ສນ຺ນກຸສລມູລາ ກາວິຕກາວນາ ສຕ຺ຕາ ສນ຺ໂຕຕິ ອຮິປ຺ເປຕາ។ ປ຺ກາເສນ຺ຕີຕິ ທູເຣ ກິຕາປີ ພຸທ຺ຮານໍ ຄາຕປຖໍ ອາຄຈ຺ຈນ຺ຕາ ປາກຍາ ໂຫນ຺ຕີ។ ຫິມວນ຺ໂຕ ວາຕິ ຍຖາ ຫິ ຕິໂຍຊນສຫສ຺ສວິຕຸຖໂຕ ປຄ຺ຈໂຍຊນສຕຸພ຺ເພໂຮ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ກູຜສຫສ຺ເສຫິ ປ຺ຜິມຕ຺ທິໂຕ ຫິມວນ຺ຕປ຺ພ຺ພໂຕ ທູເຣ ກິຕານມ຺ປີ ອກິມຸເຂ ກິໂຕ ວິຍ ປ຺ກາເສຕິ, ເອວໍ ປ຺ກາເສນ຺ຕີຕິ ອຕຸໂຖ។ ອສນ຺ເຕຕຸຖາຕິ ທິຍຸກຮມ຺ມຄຣຸກາ ວິຕິຕ຺ຕປຣໂລກາ ອາມິສຈກຸຂຸກາ ຊີວິກຕຸຖາຍ ປພ຺ພຊິຕາ ພາລປຸຄ຺ຄລາ ອສນ຺ໂຕ ນາມ, ເຕ ເອຕຸຖ ພຸທ຺ຮານໍ ທກຸຂິຕສ຺ສ ຊາຕຸມຕຸທລສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ນິສິນ຺ນາປີ ນ ທິສ຺ສນ຺ຕີ ນ ປຄ຺ຄາຍນ຺ຕີ។ ຣຕ຺ຕິ ຂິຕ຺ຕາຕິ ຣຕ຺ຕິ ຈຕຸຣງຄສມນ຺ນາຄເຕ ອນ຺ຮກາເຣ ຂິຕ຺ຕສຣາ ວິຍ ຕຖາຣູປສ຺ສ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍກູຕສ຺ສ ປຸພ຺ພເທຕຸໂນ ອກາເວນ ນ ປຄ຺ຄາຍນ຺ຕີຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພທູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິສູຕິ។

ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ‘‘ສຕຸຖາຣາ ສຸກາທ຺ທາຍ ນິມນ຺ຕນໍ ອຮິວາສິຕ’’ນ຺ຕິ ຄຕ຺ວາ ວິສ຺ສກມ຺ມເທວປຸຕ຺ຕໍ ອາຕາເປສິ – ‘‘ປຄ຺ຈ ກູຜາຄາຣສຕານິ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ສ຺ເວ ພຸທ຺ຮປ຺ປມຸຂໍ ກິກຸຂຸສງຆໍ ອຸຄ຺ຄນຄຣໍ ເນທີ’’ຕິ។ ໂສ ປຸນທິວເສ ປຄ຺ຈສຕານິ ກູຜາຄາຣານິ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ເຊຕວນທ຺ວາເຣ ອຍຸຖາສິ។ ສຕຸຖາ ອຸຈ຺ຈິນິຕ຺ວາ ວິສຸທ຺ຮຂີຕາສວານໍເຍວ ປຄ຺ຈສຕານິ ອາທາຍ ສປ຺ຣິວາໂຣ ກູຜາຄາເຣສຸ ນິສີທິຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄນຄຣໍ ອຄມາສິ។ ອຸຄ຺ຄເສຍຸກິປີ ສປ຺ຣິວາໂຣ ສຸກາທ຺ທາຍ ທິນ຺ນນເຍເນວ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາຄຕມຄ຺ຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ສຕຸຖາຣໍ ມຫນ຺ເຕນ ສິຣິວິກເວນ ອາຄຈ຺ຈນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ປສນ຺ນມານໂສ ມາລາທີຫິ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ສປ຺ຣິວາໂຣ ສມ຺ປ຺ຜິຈ຺ຈິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາທໍ ມຫາທານໍ ອທາສິ។ ສຕຸຖາປີສ຺ສ ສປ຺ປາຍໍ ສລຸລກ຺ເຂຕ຺ວາ ຮມ຺ມໍ ເທເສສິ។ ຕໍ ອາທິ ກຕ຺ວາ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຕສຫສ຺ສານໍ ຮມ຺ມາກິສມໂຍ ອໂຫສິ។ ສຕຸຖາ ‘‘ຈູ ລຸອສຸກາທ຺ທາຍ ອນຸຄ຺ຄຫຕຸຖໍ ຕ຺ວໍ ອິເຮວ ໂຫຫີ’’ຕິ ອນຸຣຸທ຺ຮຕ຺ເຖຣໍ ນິວຕ຺ຕາເປຕ຺ວາ ສາວຕຸຖິເມວ ອຄມາສິ។ ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ຕໍ ນຄຣໍ ສທ຺ຮາສມ຺ປນ຺ນໍ ອໂຫສີຕິ។

ຈູລຸອສຸກາທ຺ທາວຕຸຖຸ ອຍຸຖມໍ។

໙។ ເອກວິຫາຣິຕ຺ເຖຣວຕຸຖຸ

ເອກາສນນ຺ຕິ ອິມໍ ຮມ຺ມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກວິຫາຣິຕ຺ເຖຣໍ ນາມ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។

ໂສ ກິຣ ເຖໂຣ ເອກໂກວ ເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປຕິ, ເອກໂກວ ນິສີທຕິ, ເອກໂກວ ຈງກມຕິ, ເອກໂກວ ຕິຍຸກຕິຕິ ຈຕຸປ຺ຣິສນ຺ຕເຣ ປາກໂຜ ອໂຫສິ។ ອຖ ນໍ ກິກຸຂູ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ເອວຣູໂປ ນາມາຍໍ ເຖໂຣ’’ຕິ ຕຖາຄຕສ຺ສາໂຣເຈສຸໍ។ ສຕຸຖາ ‘‘ສາຮຸ ສາຮູ’’ຕິ ຕສ຺ສ ສາຮຸກາຣໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ກິກຸຂຸນາ ນາມ ປວິວິຕ຺ເຕນ ກວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວິເວເກ ອານິສໍສໍ ກເຖຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໘ຯ

‘‘ເອກາສນໍ ເອກເສຍ຺ຍໍ, ເອໂກ ຈຣມຕນ຺ທິໂຕ;

ເອໂກ ທມຍມຕ຺ຕານໍ, ວນນ຺ເຕ ຣມິໂຕ ສິຍາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ເອກາສນໍ ເອກເສຍ຺ຍນ຺ຕິ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສມຊ຺ເຌປິ ມູລກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ອວິຊຫິຕ຺ວາ ເຕເນວ ມນສິກາເຣນ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ອາສນໍ ເອກາສນໍ ນາມຯ ໂລຫປາສາທສທິເສປີ ຈ ປາສາເທ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສມຊ຺ເຌປີ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ວິຈິຕ຺ຣປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຓູປຘາເນ ມຫາຣເຫ ສຍເນ ສຕິໍ ອຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ທກ຺ຂິເຓນ ປສ຺ເສນ ມູລກມ຺ມຏ຺ຐານມນສິກາເຣນ ນິປນ຺ນສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ເສຍ຺ຍາ ເອກເສຍ຺ຍາ ນາມຯ ເອວຣູປໍ ເອກາສນຎ຺ຈ ເອກເສຍ຺ຍຎ຺ຈ ຠເຊຖາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຕນ຺ທິໂຕຕິ ຊງ຺ຆພລໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິຕກປ຺ປເນນ ອກຸສີໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ສພ຺ພິຣິຍາປເຖສຸ ເອກໂກວ ຈຣນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອໂກ ທມຍນ຺ຕິ ຣຕ຺ຕິຏ຺ຐານາທີສຸ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ອນຸຍຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ມຄ຺ຄຜລາຘິຄມວເສນ ເອໂກວ ຫຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ທເມນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວນນ຺ເຕ ຣມິໂຕ ສິຍາຕິ ເອວໍ ອຕ຺ຕານໍ ທເມນ຺ໂຕ ອິຕ຺ຖິປຸຣິສສທ຺ທາທີຫິ ປວິວິຕ຺ເຕ ວນນ຺ເຕເຍວ ອຠິຣມິໂຕ ຠເວຍ຺ຍຯ ນ ຫິ ສກ຺ກາ ອາກິຓ຺ຓວິຫາຣິນາ ເອວໍ ອຕ຺ຕານໍ ທເມຕຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສຸຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມຫາຊໂນ ເອກວິຫາຣິກເມວ ປຕ຺ເຖສີຕິຯ

ເອກວິຫາຣິຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ນວມໍຯ

ປກິຓ຺ຓກວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ເອກວີສຕິໂມ ວຄ຺ໂຄຯ

໔໔຺. ນິຣຍວຄ຺ໂຄ

໑຺. ສຸນ຺ທຣີປຣິພ຺ພາຊິກາວຕ຺ຖຸ

ອກູຕວາທີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສຸນ຺ທຣີ ປຣິພ຺ພາຊິກໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ຺.

‘‘ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ກຄວາ ສກ຺ກໂຕ ໂຫຕິ ຄຣຸກໂຕ ມານິໂຕ ປູຊິໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ຖຸ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ອຸທາເນ (ອຸທາ. ໓໘) ອາຄຕເມວ. ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ສງ຺ເຂໂປ – ກຄວໂຕ ກິຣ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຘສ຺ສ ຈ ປຌ຺ຈນ຺ນໍ ມຫານທີນໍ ມໂຫຘສທີເສ ລາກສກ຺ກາເຣ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ຫຕລາກສກ຺ກາຣາ ອຌ຺ຌຕິຕ຺ຖິຍາ ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນກາເລ ຂຊ຺ໂຊປນກາ ວິຍ ນິປ຺ປກາ ຫຸຕ຺ວາ ເອກໂຕ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ມນ຺ຕຍິສຸ – ‘‘ມຍໍ ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນກາລໂຕ ປຘ຺ຖາຍ ຫຕລາກສກ຺ກາຣາ, ນ ໂນ ໂກຈິ ອຕ຺ຖິກາວມ຺ປິ ຊານາຕິ, ເກນ ນຸ ໂຂ ສທ຺ຘິ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ອວຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ລາກສກ຺ກາຣມສ຺ສ ອນ຺ຕຣຘາເປຍ຺ຍາມາ’’ຕິ. ອຖ ເນສໍ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສຸນ຺ທຣິຍາ ສທ຺ຘິ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ສກ຺ກຸຕິສ຺ສາມາ’’ຕິ. ເຕ ເອກທິວສໍ ສຸນ຺ທຣີ ຕິຕ຺ຖິຍາຣາມໍ ປວິສິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຖິຕໍ ນາລປີສຸ. ສາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ສລ຺ລປນ຺ຕີປີ ປຘິວຈນໍ ອລກິຕ຺ວາ ‘‘ອປີ ປນຍ຺ຍາ, ເກນຈິ ວິເຫຖິຕຕ຺ຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຆິ. ‘‘ກີ, ກຄິນິ, ສມຕໍ ໂຄຕມໍ ອມ຺ເຫ ວິເຫເຖຕ຺ວາ ຫຕລາກສກ຺ກາເຣ ກຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ຕໍ ນ ປສ຺ສສີ’’ຕິ? ‘‘ມຍາ ເອຕ຺ຖ ກີ ກາຕ຺ພໍ ວຘ຺ຘຕີ’’ຕິ? ‘‘ຕ຺ວໍ ໂຂສິ, ກຄິນິ, ອກິຣູປາ ໂສກຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕາ, ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ອຍສໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ມຫາຊນໍ ຕວ ກຖໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຫຕລາກສກ຺ກາຣໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ. ສາ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຘິຈ຺ຆິຕ຺ວາ ປກ຺ກນ຺ຕາ ຕໂຕ ປຘ຺ຖາຍ ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນກປ຺ປູຣກຘຸກຜລາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ ສາຍໍ ມຫາຊນສ຺ສ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປວິສນກາເລ ເຊຕວນາກິມຸຂີ ຄຈ຺ຉຕິ, ‘‘ກຫໍ ຄຈ຺ຉສີ’’ຕິ ຈ ປຸຘ຺ຖາ ‘‘ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມິ, ອຫຌ຺ຫິ ເຕນ ສທ຺ຘິ ເອກຄນ຺ຘກຸຘິຍໍ ວສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຌ຺ຌຕຣສ຺ມີ ຕິຕ຺ຖິຍາຣາເມ ວສິຕ຺ວາ ປາໂຕວ ເຊຕວນມຄ຺ຄໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ນຄຣາກິມຸຂີ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ‘‘ກີ, ສຸນ຺ທຣີ, ກຫໍ ຄຕາສີ’’ຕິ ປຸຘ຺ຖາ ‘‘ສມເຕນ ໂຄຕເມນ ສທ຺ຘິ ເອກຄນ຺ຘກຸຘິຍໍ ວສິຕ຺ວາ ຕໍ ກິເລສຣຕິຍາ ຣມາເປຕ຺ວາ ອາຄຕາມ຺ຫີ’’ຕິ ວທຕິ.

ອຖ ເຕ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ຘຸຕ຺ຕານໍ ກຫາປເຕ ທຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຉຖ ສຸນ຺ທຣີ ມາເຣຕ຺ວາ ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ຄນ຺ຘກຸຘິຍາ ສມີເປ ມາລາກຈວຣນ຺ຕເຣ ນິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ເອຖາ’’ຕິ ວທີສຸ. ເຕ ຕຖາ ອກໍສຸ. ຕໂຕ ຕິຕ຺ຖິຍາ ‘‘ສຸນ຺ທຣີ ນ ປສ຺ສາມາ’’ຕິ ໂກລາຫລໍ ກຕ຺ວາ ຣຌ຺ໂຌ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ‘‘ກຫໍ ໂວ ອາສງ຺ກາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາ ‘‘ອິເມສຸ ທິວເສສຸ ເຊຕວເນ ວສຕິ, ຕຕ຺ຖສ຺ສາ ປວຕ຺ຕິໍ ນ ຊານາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ເຕນ ຫິ ຄຈ຺ຉຖ, ນໍ ວິຈິນຖາ’’ຕິ ຣຌ຺ຌາ ອນຸຌ຺ຌາຕາ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປຘ຺ຖາເກ ຄເຫຕ຺ວາ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວິຈິນນ຺ຕາ ມາລາກຈວຣນ຺ຕເຣ ຕໍ ທິສ຺ວາ ມຌ຺ຈກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປເວເສຕ຺ວາ ‘‘ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສາວກາ ‘ສຕ຺ຖາຣາ ກຕໍ ປາປກມ຺ມໍ ປຘິຈ຺ຉາເທສ຺ສາມາ’ຕິ ສຸນ຺ທຣີ ມາເຣຕ຺ວາ ມາລາກຈວຣນ຺ຕເຣ ນິກ຺ຂິປີສູ’’ຕິ ຣຌ຺ໂຌ ອາໂຣຈຍິສຸ. ຣາຊາ ‘‘ເຕນ ຫິ ຄຈ຺ຉຖ, ນຄຣໍ ອາຫິຕ຺ຘຖາ’’ຕິ ອາຫ. ເຕ ນຄຣວີຖີສຸ ‘‘ປສ຺ສຖ ສມຕານໍ ສກ຺ຍປຸຕ຺ຕິຍານໍ ກມ຺ມ’’ນ຺ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ປຸນ ຣຌ຺ໂຌ ນິເວສນທ຺ວາຣໍ ອາຄມິສຸ. ຣາຊາ ສຸນ຺ທຣິຍາ ສຣີຣໍ ອາມກສຸສາເນ ອຘ຺ຘກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຣກ຺ຂາເປສິ. ສາວຕ຺ຖິວາສິໂນ ຖເປຕ຺ວາ ອຣິຍສາວເກ ເສສາ ເຍກ຺ຍຸເຍນ ‘‘ປສ຺ສຖ ສມຕານໍ ສກ຺ຍປຸຕ຺ຕິຍານໍ ກມ຺ມ’’ນ຺ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕນຄເຣປີ ພຫິນຄເຣປີ ກິກ຺ຂູ ອກ຺ໂກສນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕິ. ກິກ຺ຂູ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ເຕນ ຫິ ຕຸມ຺ເຫປີ ເຕ ມນຸສ຺ເສ ເອວໍ ປຘິໂຈເທຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໐໖.

‘‘ອກູຕວາທີ ນິຣຍໍ ອຸເປຕິ,

ໂຍ ວາປິ ກຕ຺ວາ ນ ກໂຣມິຈາຫ;

ອຸໂກປິ ເຕ ເປຈ຺ຈ ສມາ ກວນ຺ຕິ,

ນິຫີນກມ຺ມາ ມນຸຊາ ປຣຕ຺ຖາ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ອຠູຕວາທີຕິ ປຣສ຺ສ ໂທສໍ ອທິສ຺ວາວ ມຸສາວາທໍ ກຕ຺ວາ ຕຸຈ຺ເຉນ ປຣໍ ອພ຺ຠາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ။ ກຕ຺ວາຕິ ໂຍ ວາ ປນ ປາປກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ນາຫໍ ເອຕໍ ກໂຣມີ’’ຕິ ອາຫ။ ເປຈ຺ຈ ສມາ ຠວນ຺ຕີຕິ ເຕ ອຸໂຠປິ ຊນາ ປຣໂລກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິຣຍໍ ອຸປຄມເນນ ຄຕິຍາ ສມາ ຠວນ຺ຕິ။ ຄຕິເຍວ ເນສໍ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ນາ, ອາຍຸ ປນ ເນສໍ ນ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ນໍ။ ພຫຸກຎ຺ຫິ ປາປກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຈິຣໍ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈນ຺ຕິ, ປຣິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ອປ຺ປມຕ຺ຕກເມວ ກາລໍ။ ຍສ຺ມາ ປນ ເນສໍ ອຸຠິນ຺ນມ຺ປິ ລາມກເມວ ກມ຺ມໍ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – ‘‘ນິຫີນກມ຺ມາ ມນຸຊາ ປຣຕ຺ຖາ’’ຕິ။ ປຣຕ຺ຖາຕິ ອິມສ຺ສ ປນ ປທສ຺ສ ປຸຣໂຕ ເປຈ຺ຈປເທນ ສມ຺ພນ຺ໂຘ။ ເປຈ຺ຈ ປຣຕ຺ຖ ອິໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕ ນິຫີນກມ຺ມາ ປຣໂລເກ ສມາ ຠວນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓຶສູຕິ။

ຣາຊາ ‘‘ສຸນ຺ທຣິຍາ ອຎ຺ເຎຫິ ມາຣິຕຠາວໍ ຊານາຖາ’’ຕິ ປຸຣິເສ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ။ ອຖ ເຕ ສຸຕ຺ຕາ ເຕຫິ ກຫາປເຓຫິ ສຸຣໍ ປິວນ຺ຕາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ກລຫໍ ກຣຶສຸ။ ເອໂກ ເອກໍ ອາຫ – ‘‘ຕ຺ວໍ ສຸນ຺ທຣຶ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ມາເຣຕ຺ວາ ມາລາກຈວຣນ຺ຕເຣ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕໂຕ ລທ຺ຘກຫາປເຓຫິ ສຸຣໍ ປິວສິ, ໂຫຕຸ ໂຫຕູ’’ຕິ။ ຣາຊປຸຣິສາ ເຕ ສຸຕ຺ເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ທສ຺ເສສຸໍ။ ອຖ ເນ ຣາຊາ ‘‘ຕຸມ຺ເຫຫິ ສາ ມາຣິຕາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ။ ‘‘ອາມ, ເທວາ’’ຕິ။ ‘‘ເກຫິ ມາຣາປິຕາ’’ຕິ? ‘‘ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິເຍຫິ, ເທວາ’’ຕິ။ ຣາຊາ ຕິຕ຺ຖິເຍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ။ ເຕ ຕເຖວ ວທຶສຸ။ ເຕນ ຫິ ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫ ເອວໍ ວທນ຺ຕາ ນຄຣໍ ອາຫິຓ຺ຑຖ – ‘‘ອຍໍ ສຸນ຺ທຣີ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ອວຓ຺ຓໍ ອາໂຣເປຕຸກາເມຫິ ອມ຺ເຫຫິ ມາຣາປິຕາ, ເນວ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ, ນ ສາວການໍ ໂທໂສ ອຕ຺ຖິ, ອມ຺ຫາກ ເມວ ໂທໂສ’’ຕິ။ ເຕ ຕຖາ ກຣຶສຸ။ ພາລມຫາຊໂນ ຕທາ ສທ຺ທຫິ, ຕິຕ຺ຖິຍາປິ ສຸຕ຺ຕາປິ ປຸຣິສວຘທຓ຺ຑໍ ປາປຸຓຶສຸ။ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ພຸທ຺ຘານໍ ສກ຺ກາໂຣ ມຫາ ອໂຫສີຕິ။

ສຸນ຺ທຣີປຣິພ຺ພາຊິກາວຕ຺ຖຸ ປຐມໍ။

໒။ ທຸຈ຺ຈຣິຕຜລປີຬິຕວຕ຺ຖຸ

ກາສາວກຓ຺ຐາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວຬຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ທຸຈ຺ຈຣິຕຜລານຸຠາເວນ ປີຬິເຕ ສຕ຺ເຕ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ။

ອາຍສ຺ມາ ຫິ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ລກ຺ຂຓຕ຺ເຖເຣນ ສທ຺ຘິໍ ຄິຊ຺ຌກູຏາ ໂອໂຣຫນ຺ໂຕ ອຏ຺ຐິສງ຺ຂລິກເປຕາທີນໍ ອຕ຺ຕຠາເວ ທິສ຺ວາ ສິຕໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ລກ຺ຂຓຕ຺ເຖເຣນ ສິຕກາຣຓໍ ປຸຏ຺ໂຐ ‘‘ອກາໂລ, ອາວຸໂສ, ອິມສ຺ສ ປຎ຺ຫສ຺ສ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ມໍ ປຸຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ເຖເຣນ ປຸຏ຺ໂຐ ອຏ຺ຐິສງ຺ຂລິກເປຕາທີນໍ ທິຏ຺ຐຠາວໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ‘‘ອິທາຫໍ, ອາວຸໂສ, ຄິຊ຺ຌກູຏາ ປພ຺ພຕາ ໂອໂຣຫນ຺ໂຕ ອທ຺ທສໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ເວຫາສໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ, ຕສ຺ສ ສງ຺ຆາຏິປິ ອາທິຕ຺ຕາ ສມ຺ປຊ຺ຊລິຕາ ສໂຊຕິຠູຕາ…ເປ… ກາໂຍປິ ອາທິຕ຺ໂຕ’’ຕິອາທິນາ (ປາຣາ။ ໒໓໐; ສໍ။ ນິ။ ໒။໒໑໗) ນເຍນ ສທ຺ຘິໍ ປຕ຺ຕຈີວຣກາຍພນ຺ຘນາທີຫິ ຌາຍມາເນ ປຎ຺ຈ ສຫຘມ຺ມິເກ ອາໂຣເຈສິ။ ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ກສ຺ສປທສພລສ຺ສ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ອນຸຣູປໍ ກາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕານໍ ປາປຠາວໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຕສ຺ມຶ ຂເຓ ຕຕ຺ຖ ນິສິນ຺ນານໍ ພຫູນໍ ປາປຠິກ຺ຂູນໍ ທຸຈ຺ຈຣິຕກມ຺ມສ຺ສ ວິປາກໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໐໗။

‘‘ກາສາວກຓ຺ຐາ ພຫໂວ, ປາປຘມ຺ມາ ອສຎ຺ຎຕາ;

ປາປາ ປາເປຫິ ກມ຺ເມຫິ, ນິຣຍໍ ເຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊເຣ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ກາສາວກຓ຺ຐາຕິ ກາສາເວນ ປລິເວຐິຕກຓ຺ຐາ။ ປາປຘມ຺ມາຕິ ລາມກຘມ຺ມາ။ ອສຎ຺ຎຕາຕິ ກາຍາທິສໍຍມຣຫິຕາ, ຕຖາຣູປາ ປາປປຸຄ຺ຄລາ ອຕ຺ຕນາ ກເຕຫິ ອກຸສລກມ຺ເມຫິ ນິຣຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ເຕ ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ວິປາກາວເສເສນ ເປເຕສຸປິ ເອວໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ။

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓີສູຕິ.

ທຸຈ຺ຈຣິຕຜລປີລຸອິຕວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ.

໓. ວຄ຺ຄຸມຸທາຕີຣິຍພິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ເສຍ຺ໂຍ ອໂຍຄຸລໂອຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວສາລີ ອຸປນິສ຺ສາຍ ມຫາວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວຄ຺ຄຸມຸທາຕີຣິເຍ ພິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ. ວຕ຺ຖຸ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ມປາຣາຊິເກ (ປາຣາ. ໑໙໓ ອາທໂຍ) ອາຄຕເມວ.

ຕທາ ຫິ ສຕ຺ຖາ ເຕ ພິກ຺ຂູ "ກຶ ປນ ຕຸມ຺ເຫ, ພິກ຺ຂເວ, ອຸທຣສ຺ສຕ຺ຖາຍ ຄິຫີນໍ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄສ຺ສ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ມສ຺ສ ວຓ຺ຓໍ ພາສິຕ຺ຖາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ "ອາມ, ພນ຺ເຕ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເຕ ພິກ຺ຂູ ອເນກປຣິຍາເຍນ ຄຣຫິຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໐໘.

"ເສຍ຺ໂຍ ອໂຍຄຸລໂອ ພຸຕ຺ໂຕ, ຕຕ຺ໂຕ ອຄ຺ຄິສິຂູປໂມ;

ຍຍ຺ເຈ ພຸຍ຺ເຊຍ຺ຍ ທຸສ຺ສີໂລ, ຣຓ຺ຖປີຓ຺ຫມສຍ຺ຍໂຕ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຍຍ຺ເຈ ພຸຍ຺ເຊຍ຺ຍາຕິ ຍໍ ທຸສ຺ສີໂລ ນິສ຺ສີລປຸຄ຺ຄໂລ ກາຍາທີຫິ ອສຍ຺ຍໂຕ ຣຓ຺ຖວາສີຫິ ສທ຺ຘາຍ ທິນ຺ນໍ ຣຓ຺ຖປີຓ຺ຫໍ "ສມໂຓມ຺ຫີ"ຕິ ປຓິຊານນ຺ໂຕ ຄເຫຕ຺ວາ ພຸຍ຺ເຊຍ຺ຍ, ຕຕ຺ໂຕ ອາທິຕ຺ໂຕ ອຄ຺ຄິວຓ຺ໂຓ ອໂຍຄຸລໂອວ ພຸຕ຺ໂຕ ເສຍ຺ໂຍ ສຸນ຺ທຣຕໂຣ. ກຶ ການຣຓາ? ຕປ຺ປຈ຺ຈຍາ ຫິ ເອໂກວ ອຕ຺ຕພາໂວ ຊາເຍຍ຺ຍ, ທຸສ຺ສີໂລ ປນ ສທ຺ຘາເທຍ຺ຍໍ ພຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ ອເນການິປີ ຊາຕິສຕານິ ນິຣເຍ ປຈ຺ເຈຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓີສູຕິ.

ວຄ຺ຄຸມຸທາຕີຣິຍພິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍ.

໔. ເຂມກເສຓ຺ຖິປຸຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ

ຈຕ຺ຕາຣິຖານານີຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອນາຖປີຓ຺ຫິກສ຺ສ ພາຄິເນຍ຺ຍໍ ເຂມກໍ ນາມ ເສຓ຺ຖິປຸຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ ອພິຣູໂປ ອໂຫສິ, ເຍພຸຍ຺ເຍນ ອິຕ຺ຖິໂຍ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຣາຄາພິພູຕາ ສກາເວນ ສຕ຺ຖາຕຸໍ ນາສກ຺ຂິສຸໍ. ໂສປິ ປຣທາຣກມ຺ມາພິຣໂຕວ ອໂຫສີ. ອຖ ນໍ ຣຕ຺ຕິຍາ ຣາຊປຸຣິສາ ຄເຫຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ທສ຺ເສສຸໍ. ຣາຊາ ມຫາເສຓ຺ຖິສ຺ສ ລຊ຺ຊາມີຕິ ຕໍ ກິຍ຺ຈິ ອວຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປສີ. ໂສ ປນ ເນວ ວິຣມິ . ອຖ ນໍ ທຸຕິຍມ຺ປິ ຕຕິຍມ຺ປິ ຣາຊປຸຣິສາ ຄເຫຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ທສ຺ເສສຸໍ. ຣາຊາ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປສິເຍວ. ມຫາເສຓ຺ຖິ, ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ, "ພນ຺ເຕ, ອິມສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສຖາ"ຕິ ອາຫ. ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ສໍເວຄກຖໍ ວຕ຺ວາ ປຣທາຣເສວນາຍ ໂທສໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອພາສິ –

໓໐໙.

"ຈຕ຺ຕາຣິ ຖານານິ ນໂຣ ປມຕ຺ໂຕ,

ອາປ຺ຊຊຕິ ປ຺ຣທາຣູປ຺ເສວີ;

ອປ຺ປຸລລາກໍ ນ ນີກາມເສຍ຺ຍໍ,

ນີນ຺ທໍ ຕຕິຍໍ ນິຣຍໍ ຈຕຸຕ຺ຖໍ෴

໒໑໐෴

''ອປ຺ປຸລລາໂກ ຈ ຄຕີ ຈ ປາປິກາ,

ກີຕສ຺ສ ກີຕາຍ ຣຕີ ຈ ໂຖກິກາ;

ຣາຊາ ຈ ທຕ຺ທໍ ຄຣຸກໍ ປ຺ເຕຕິ,

ຕສ຺ມາ ນໂຣ ປ຺ຣທາຣໍ ນ ເສເວ''ຕິ෴

ຕຕ຺ຖ ຖານານີຕິ ທຸກ຺ຂກາຣຕານິ෴ ປ຺ມຕ຺ໂຕຕິ ສຕິໂວສ຺ສຄ຺ເຄນ ສມນ຺ນາຄໂຕ෴ ອາປ຺ຊຊຕິຕິ ປາປຸຕາຕີ෴ ປ຺ຣທາຣູປ຺ເສວີຕິ ປ຺ຣທາຣໍ ອຸປ຺ເສວນ຺ໂຕ ອຸປ຺ປ຺ຖຈາຣີ෴ ອປ຺ປຸລລາກນ຺ຕິ ອກຸສລລາກໍ෴ ນ ນີກາມເສຍ຺ຍນ຺ຕິ ຍຖາ ອິຈ຺ຊຕິ, ເອວໍ ເສຍ຺ຍໍ ອລກິຕ຺ວາ ອນິຈ຺ຊິຕໍ ປ຺ຣິຕ຺ຕກເມວ ກາລໍ ເສຍ຺ຍໍ ລກຕີ෴ ອປ຺ປຸລລາໂກ ຈາຕິ ເອວໍ ຕສ຺ສ ອຍລ຺ຈ ອປ຺ປຸລລາໂກ, ເຕນ ຈ ອປ຺ປຸເລນ ນິຣຍສງ຺ຂາຕາ ປາປິກາ ຄຕີ ໂທຕີ෴ ຣຕີ ຈ ໂຖກິກາຕິ ຍາ ຕສ຺ສ ກີຕສ຺ສ ກີຕາຍ ອິຕ຺ຖິຍາ ສທ຺ຊີ ຣຕີ, ສາປີ ໂຖກິກາ ປ຺ຣິຕ຺ຕາ ໂທຕີ෴ ຄຣຸກນ຺ຕິ ຣາຊາ ຈ ຫຕ຺ຖຈ຺ເຊທາທິວເສນ ຄຣຸກໍ ທຕ຺ທໍ ປ຺ເຕຕິ෴ ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ປ຺ຣທາຣໍ ເສວນ຺ໂຕ ເອຕານິ ອປ຺ປຸລາທີນິ ປາປຸຕາຕີ, ຕສ຺ມາ ປ຺ຣທາຣໍ ນ ເສເວຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ෴

ເທສນາວສາເນ ເຂມໂກ ໂສຕາປ຺ຕິຜເລ ປ຺ຕິຍ຺ຖຫີ෴ ຕໂຕ ປ຺ຍ຺ຖາຍ ມຫາຊໂນ ສຸຂໍ ວີຕິນາເມສີ෴ ກີ ປ຺ນສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມນ຺ຕິ? ໂສ ກີຣ ກສ຺ສປພຸທ຺ທກາເລ ອຸຕ຺ຕມມລ຺ໂລ ຫຸຕ຺ວາ ທ຺ເວ ສຸວຕ຺ຕປ຺ຜາກາ ທສພລສ຺ສ ກລ຺ຈນຖູເປ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ປ຺ຕ຺ຖນໍ ປ຺ຍ຺ຖ ເປສີ ''ຖເປຕ຺ວາ ຍາຕິສາໂລຫິຕິຕ຺ຖິໂຍ ອວເສສາ ມໍ ທິສ຺ວາ ຣຊ຺ຊນ຺ຕູ''ຕິ෴ ອິທມສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມນ຺ຕິ෴ ເຕນ ຕໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຍ຺ຖາເນ ທິສ຺ວາ ປ຺ເຣສໍ ອິຕ຺ຖິໂຍ ສກກາເວນ ສຕ຺ຖາຕຸໍ ນາສກ຺ຂິສ຺ສູຕີ෴

ເຂມກເສຍ຺ຖິປຸຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ ຈຕຸຕ຺ຖໍ෴

໕෴ ທຸພ຺ພຈກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ກຸໂສ ຍຖາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອລ຺ລຕຣໍ ທຸພ຺ພຈກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສີ෴

ເອໂກ ກີຣ ກິກ຺ຂຸ ອສລ຺ຈິຈ຺ຈ ເອກໍ ຕິຕໍ ລິນ຺ທິຕ຺ວາ ກຸກ຺ກຸຈ຺ເຈ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ເອກໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອຸປ຺ສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ''ອາວຸໂສ, ໂຍ ຕິຕໍ ລິນ຺ທຕິ, ຕສ຺ສ ກີ ໂທຕີ''ຕິ ຕໍ ອຕ຺ຕນາ ກຕກາວໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຊີ෴ ອຖ ນໍ ອິຕໂຣ ''ຕ຺ວໍ ຕິຕສ຺ສ ລິນ຺ນກາຣຕາ ກີລ຺ຈິ ໂທ ຕີຕີ ສລ຺ລໍ ກໂຣສີ, ນ ເອຕ຺ຖ ກີລ຺ຈິ ໂທຕີ, ເທເສຕ຺ວາ ປນ ມຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ສຍມ຺ປີ ອຸໂກຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ຕິຕໍ ລຸລ຺ຈິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄເຫສີ෴ ກິກ຺ຂູ ຕໍ ປ຺ວຕ຺ຕີ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ෴ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອເນກປ຺ຣິຍາເຍນ ວິຄຣຫິຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໓໑໑෴

''ກຸໂສ ຍຖາ ທຸຄ຺ຄຫີໂຕ, ຫຕ຺ຖເມວານຸກນ຺ຕຕິ;

ສາມຎ຺ຎໍ ທຸປ຺ປຣາມຏ຺ຐໍ, ນິຣຍາຍຸປກຑ຺ຒຕີຯ

໓໑໒ຯ

''ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ສິຖິລໍ ກມ຺ມໍ, ສໍກິລິຏ຺ຐຎ຺ຈ ຍໍ ວຕໍ;

ສງ຺ກສ຺ສຣໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ນ ຕໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລໍຯ

໓໑໓ຯ

''ກຍິຣາ ເຈ ກຍິຣາເຖນໍ, ທຬ຺ຫເມນໍ ປຣກ຺ກເມ;

ສິຖິໂລ ຫິ ປຣິພ຺ພາໂຊ, ຠິຍ຺ໂຍ ອາກິຣເຕ ຣຊ''ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ກຸໂສຕິ ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ຕິຂິຓຘາຣໍ ຕິຓໍ ອນ຺ຕມໂສ ຕາລປຓ຺ຓມ຺ປິ, ຍຖາ ໂສ ກຸໂສ ເຍນ ທຸຄ຺ຄຫີໂຕ, ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໍ ອນຸກນ຺ຕຕິ ຜາເລຕິ, ເອວເມວ ສມຓຘມ຺ມສງ຺ຂາຕໍ ສາມຎ຺ຎມ຺ປິ ຂຓ຺ຑສີລາທິຕາຍ ທຸປ຺ປຣາມຏ຺ຐໍ ນິຣຍາຍຸປກຑ຺ຒຕິ, ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕາເປຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສິຖິລນ຺ຕິ ໂອລີຍິຕ຺ວາ ກຣເຓນ ສິຖິລຄາຫໍ ກຕ຺ວາ ກຕໍ ຍໍກິຎ຺ຈິ ກມ຺ມໍຯ ສໍກິລິຏ຺ຐນ຺ຕິ ເວສິຍາທິເກສຸ ອໂຄຈເຣສຸ ຈຣເຓນ ສໍກິລິຏ຺ຐໍຯ ສງ຺ກສ຺ສຣນ຺ຕິ ສງ຺ກາຫິ ສຣິຕພ຺ພໍ, ອຸໂປສຖກິຈ຺ຈາທີສຸ ອຎ຺ຎຕຣກິຈ຺ເຈນ ສນ຺ນິປຕິຕມ຺ປິ ສງ຺ຆໍ ທິສ຺ວາ ''ອທ຺ຘາ ອິເມ ມມ ຈຣິຍໍ ຎຕ຺ວາ ມໍ ອຸກ຺ຂິປິຕຸກາມາ ສນ຺ນິປຕິຕາ''ຕິ ເອວໍ ອຕ຺ຕໂນ ອາສງ຺ກາຫິ ສຣິຕໍ ອຸສ຺ສງ຺ກິຕໍ ປຣິສງ຺ກິຕໍຯ ນ ຕໍ ໂຫຕີຕິ ຕໍ ເອວຣູປໍ ສມຓຘມ຺ມສງ຺ຂາຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ມຫປ຺ຜລໍ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສ ມຫປ຺ຜລາຠາເວເນວ ຠິກ຺ຂທາຍການມ຺ປິສ຺ສ ນ ມຫປ຺ຜລໍ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກຍິຣາ ເຈຕິ ຕສ຺ມາ ຍໍ ກມ຺ມໍ ກເຣຍ຺ຍ, ຕໍ ກເຣຍ຺ຍາເຖວຯ ທຬ຺ຫເມນໍ ປຣກ຺ກເມຕິ ຖິຣກຕເມວ ກຕ຺ວາ ອວຕ຺ຕສມາທາໂນ ຫຸຕ຺ວາ ເອນໍ ກຍິຣາຯ ປຣິພ຺ພາໂຊຕິ ສິຖິລຄາເຫນ ກໂຕ ຂຓ຺ຑາທິຠາວປ຺ປຕ຺ໂຕ ສມຓຘມ຺ໂມຯ ຠິຍ຺ໂຍ ອາກິຣເຕ ຣຊນ຺ຕິ ອພ຺ຠນ຺ຕເຣ ວິຊ຺ຊມານໍ ຣາຄຣຊາທີ ເອວຣູໂປ ສມຓຘມ຺ໂມ ອປເນຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ອຖ ໂຂ ຕສ຺ສ ອຸປຣິ ອປຣມ຺ປິ ຣາຄຣຊາທີ ອາກິຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສຸ, ໂສປິ ຠິກ຺ຂຸ ສໍວເຣ ຐຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ວິປ຺ສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓີຕິຯ

ທຸພ຺ພຈຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ປຎ຺ຈມໍຯ

໖ຯ ອິສ຺ສາປກຕິຕ຺ຖິວຕ຺ຖຸ

ອກຕນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຎ຺ຎຕຣໍ ອິສ຺ສາປກຕໍ ອິຕ຺ຖິໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ຕສ຺ສາ ກິຣ ສາມິໂກ ເອກາຍ ເຄຫທາສິຍາ ສທ຺ຘິໍ ສນ຺ຖວໍ ອກາສິຯ ສາ ອິສ຺ສາປກຕາ ຕໍ ທາສິໍ ຫຕ຺ຖປາເທສຸ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ກຓ຺ຓນາສໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ຄຸຬ຺ຫຄພ຺ເພ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປິທຫິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ອຕ຺ຕນາ ກຕຠາວໍ ປຏິຈ຺ຉາເທຕຸໍ ''ເອຫິ, ອຍ຺ຍ, ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ສຸຓິສ຺ສາມາ''ຕິ ສາມິກໍ ອາທາຍ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ຕີ ນິສີທີຯ ອຖສ຺ສາ ອາຄນ຺ຕຸກຎາຕກາ ເຄຫໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ຕໍ ວິປ຺ປກາຣໍ ທິສ຺ວາ ທາສິໍ ໂມຈຍິໍສຸຯ ສາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈຕຸປ຺ປຣິສມຊ຺ເຊ ຐິຕາ ຕມຕ຺ຖໍ ທສພລສ຺ສ ອາໂຣເຈສິຯ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ''ທຸຈ຺ຈຣິຕໍ ນາມ 'ອິທໍ ເມ ອຎ຺ເຎ ນ ຊານນ຺ຕີ'ຕິ ອປ຺ປມຕ຺ຕກມ຺ປິ ນ ກາຕພ຺ພໍ, ອຎ຺ເຎສຸ ອຊານນ຺ເຕສຸປິ ສຸຈຣິຕເມວ ກາຕພ຺ພໍຯ ປຏິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ກຕມ຺ປິ ຫິ ທຸຈ຺ຈຣິຕໍ ນາມ ປຈ຺ຉານຸຕາປໍ ກໂຣຕິ, ສຸຈຣິຕໍ ປາໂມຊ຺ຊເມວ ຊເນຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໑໘໕

‘‘ອກຕໍ ທຸກຸກຟໍ ເສຍຸໂຍ, ປ຺ຈຸຉາ ຕປຸປ຺ຕິ ທຸກຸກຟໍ;

ກຕຍຸຈ ສຸກຕໍ ເສຍຸໂຍ, ຍໍ ກຕຸວາ ນານຸຕປຸປ຺ຕິ’’ຕິ຿

ຕຕຸຖ ທຸກຸກຟນຸຕິ ສາວຊຸຊໍ ອປາຍສໍວຕຸຕນິກໍ ກມຸມໍ ອກຕເມວ ເສຍຸໂຍ ວຣໍ ອຸຕຸຕມໍ຿ ປ຺ຈຸຉາ ຕປຸປ຺ຕິຕິ ຕຍຸຫິ ອນຸສຸສຣິຕານຸສຸສຣິຕກາເລ ຕປຸປ຺ຕິເຍວ຿ ສຸກຕນຸຕິ ອນວຊຸຊໍ ປນ ສຸຂຸທາຍກໍ ສຸຄຕິສໍວຕຸຕນິກເມວ ກມຸມໍ ກຕໍ ເສຍຸໂຍ຿ ຍໍ ກຕຸວາຕິ ຍໍ ກມຸມໍ ກຕຸວາ ປ຺ຈຸຉາ ອນຸສຸສຣຕກາເລ ນ ຕປຸປ຺ຕິ ນານຸຕປຸປ຺ຕິ, ໂສມນສຸສຊາໂຕວ ໂຫຕິ, ຕໍ ກມຸມໍ ວຣນຸຕິ ອຕຸໂຖ຿

ເທສນາວສາເນ ອຸປາສໂກ ຈ ສາ ຈ ອິຕຸຖີ ໂສຕາປຕຸຕິຟເລ ປຕິຏຸຖຫີສຸ຿ ຕຍຸຈ ປນ ທາສີ ຕຕຸເຖວ ກຸຊິສຸສໍ ກຕຸວາ ຆມຸມຈາຣິນີ ກຣີສູຕິ຿

ອິສຸສາປກຕິຕຸຖິວຕຸຖຸ ຉຏຸຘໍ຿

໗຿ ສມຸພຫຸລກິກຸຂຸວຕຸຖຸ

ນຄຣໍຍຖາຕິ ອິມໍ ຆມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ສມຸພຫຸເລ ອາຄນຸຕຸເກ ກິກຸຂູ ອາຣພຸກ ກເຖສິ຿

ເຕ ກິຣ ເອກສຸມິ ປ຺ຈຸຈນຸເຕ ວສຸສໍ ອຸປຄນຸຕຸວາ ປຖມມາເສ ສຸຂໍ ວິຫຣິສຸ຿ ມຊຸຊິມມາເສ ໂຈຣາ ອາຄນຸຕຸວາ ເຕສໍ ໂຄຈຣຄາມໍ ປຫຣິຕຸວາ ກຣມເຣ ຄເຫຕຸວາ ອຄມໍສຸ຿ ຕໂຕ ປຏຸຖາຍ ມນຸສຸສາ ໂຈຣານໍ ປຏິພາຫນຕຸຖາຍ ຕໍ ປ຺ຈຸຈນຸຕນຄຣໍ ອກິສງຂໂຣນຸຕາ ເຕ ກິກຸຂູ ສກຸກຈຸຈໍ ອຸປຏຸຘາຕຸໍ ໂອກາສໍ ນ ລກິສຸ຿ ເຕ ອຟາສຸກໍ ວສຸສໍ ວສິຕຸວາ ວຸຕຸຖວສຸສາ ສຕຸຖຸ ທສຸສນາຍ ສາວຕຸຖິ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທິສຸ຿ ສຕຸຖາ ເຕຫິ ສທຸຆິ ກຕປຏິສນຸຖາໂຣ ‘‘ກິ, ກິກຸຂເວ , ສຸຂໍ ວສິຕຸຖາ’’ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ, ‘‘ກນຸເຕ, ມຍໍ ປຖມມາສເມວ ສຸຂໍ ວສິມຸຫາ, ມຊຸຊິມມາເສ ໂຈຣາ ຄາມໍ ປຫຣິສຸ, ຕໂຕ ປຏຸຖາຍ ມນຸສຸສາ ນຄຣໍ ອກິສງຂໂຣນຸຕາ ສກຸກຈຸຈໍ ອຸປຏຸຘາຕຸໍ ໂອກາສໍ ນ ລກິສຸ຿ ຕສຸມາ ອຟາສຸກໍ ວສຸສໍ ວສິມຸຫາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ອລໍ, ກິກຸຂເວ, ມາ ຈິນຸຕຍິຕຸຖ, ຟາສຸວິຫາໂຣ ນາມ ນິຈຸຈກາລໍ ທຸລຸລໂກ, ກິກຸຂຸນາ ນາມ ຍຖາ ເຕ ມນຸສຸສາ ນຄຣໍ ໂຄປຍິສຸ, ເອວໍ ອຕຸຕກາວເມວ ໂຄປຍິຕຸໍ ວຏຸຏຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໑໘໖

‘‘ນຄຣໍ ຍຖາ ປ຺ຈຸຈນຸຕໍ, ຄຸຕຸຕໍ ສນຸຕຣພາຫິຣໍ;

ເອວໍ ໂຄເປຖ ອຕຸຕານໍ, ຂໂຓ ໂວ ມາ ອຸປຈຸຈຄາ;

ຂຓາຕີຕາ ຫິ ໂສຈນຸຕິ, ນິຣຍມຸຫິ ສມປຸປິຕາ’’ຕິ຿

ຕຕຸຖ ສນຸຕຣພາຫິຣນຸຕິ, ກິກຸຂເວ, ຍຖາ ເຕຫິ ມນຸສຸເສຫິ ຕໍ ປ຺ຈຸຈນຸຕນຄຣໍ ທຸວາຣປາກາຣາທີນິ ຖິຣານິ ກໂຣນຸເຕຫິ ສອນຸຕຣໍ, ອຏຸຏາລກປຣິຂາທີນິ ຖິຣານິ ກໂຣນຸເຕຫິ ສພາຫິຣນຸຕິ ສນຸຕຣພາຫິຣໍ ສຸຄຸຕຸຕໍ ກຕໍ, ເອວໍ ຕຸມຸເຫປິ ສຕິ ອຸປຏຸຘເປຕຸວາ ອຊຸຊຕຸຕິການິ ຉ ທຸວາຣານິ ປິທຫິຕຸວາ ທຸວາຣຣກຸຂິກໍ ສຕິ ອວິສຸສຊຸເຊຕຸວາ ຍຖາ ຄຍຸຫມານານິ ພາຫິຣານິ ຉ ອາຍຕນານິ ອຊຸຊຕຸຕິການໍ ອຸປຆາຕາຍ ສໍວຕຸຕນຸຕິ, ຕຖາ ອຄຸຄຫເຓນ ຕານິປິ ຖິຣານິ ກຕຸວາ ເຕສໍ ອປຸປ຺ເວສາຍ ທຸວາຣຣກຸຂິກໍ ສຕິ ອປຸປ຺ຫາຍ ວິຈຣນຸຕາ ອຕຸຕານໍ ໂຄເປຖາຕິ ອຕຸໂຖ຿ ຂໂຓ ໂວ ມາ ອຸປຈຸຈຄາຕິ ໂຍ ຫິ ເອວໍ ອຕຸຕານໍ ນ ໂຄເປຕິ, ຕໍ ປຸຄຸຄລໍ ອຍໍ ພຸທຸຆຸປຸປາທຂໂຓ ມຊຸຊິມເທເສ ອຸປຸປ຺ຕຸຕິຂໂຓ ສມມາທິຏຸຘິຍາ ປຏິລທຸຆຂໂຓ ຉນຸນໍ ອາຍຕນານໍ ອເວກລຸລຂໂຓຕິ ສພຸໂພປິ ອຍໍ ຂໂຓ ອຕິກຸກມຕິ, ໂສ ຂໂຓ ຕຸມຸເຫ ມາ ອຕິກຸກມຕຸ຿ ຂຓາຕີຕາຕິ ເຍ ຫິ ຕໍ ຂຓໍ ອຕີຕາ, ເຕ ຈ ປຸຄຸຄເລ ໂສ ຈ ຂໂຓ ອ

ຕີໂຕ, ເຕ ນິຣຍມ຺ຫິ ສມປ຺ປີຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂສຈນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ເຕ ກິກ຺ຂູ ອຸປ຺ປນ຺ນສໍເວຄາ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຍ຺ຖຫີສູຕີ។

ສມ຺ພຫຸລກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍ។

໘។ ນິຄຕ຺ຖວຕ຺ຖຸ

ອລຊ຺ຊິຕາເຍຕີ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ນິຄຕ຺ເຖ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ។

ເອກສ຺ມິຍ຺ຫິ ທິວເສ ກິກ຺ຂູ ນິຄຕ຺ເຖ ທິສ຺ວາ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ, ''ອາວຸໂສ, ສພ຺ພໂສ ອປ຺ປຕິຈ຺ຉນ຺ເນຫິ ອເຈລເກຫິ ອິເມ ນິຄຕ຺ຖາ ວຣຕຣາ, ເຍ ເອກໍ ປຸຣິມປສ຺ສມ຺ປິ ຕາວ ປຕິຈ຺ຉາເທນ຺ຕີ, ສຫິຣິກາ ມຄ຺ເຄ ເອເຕ''ຕິ។ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ນິຄຕ຺ຖາ ''ນ ມຍໍ ເອເຕນ ກາຣເຕນ ປຕິຈ຺ຉາເທມ, ປໍສຸຣຊາທໂຍ ປນ ປຸຄ຺ຄລາ ເອວ, ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍປຕິພທ຺ຘາ ເອວ, ເຕ ໂນ ກິກ຺ຂາກາຊເນສຸ ມາ ປຕິສູຕີ ອິມິນາ ກາຣເຕນ ປຕິຈ຺ຉາເທມາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ສທ຺ຘີ ວາທປຕິວາທວເສນ ພທຸໍ ກຖໍ ກເຖສຸໍ។ ກິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນກາເລ ຕໍ ປວຕ຺ຕີ ອາໂຣເຈສຸໍ។ ສຕ຺ຖາ, ''ກິກ຺ຂເວ, ອລຊ຺ຊິຕພ຺ເພນ ລຊ຺ຊິຕ຺ວາ ລຊ຺ຊິຕພ຺ເພນ ອລຊ຺ຊມານາ ນາມ ທຸຄ຺ຄຕິປຣາຍຕາວ ໂຫນ຺ຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໓໑໖។

''ອລຊ຺ຊິຕາເຍ ລຊ຺ຊນ຺ຕີ, ລຊ຺ຊິຕາເຍ ນ ລຊ຺ຊເຣ;

ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິສມາທານາ, ສຕ຺ຕາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ທຸຄ຺ຄຕີ។

໓໑໗។

''ອກເຍ ກຍທສ຺ສິໂນ, ກເຍ ຈາກຍທສ຺ສິໂນ;

ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິສມາທານາ, ສຕ຺ຕາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ທຸຄ຺ຄຕີ''ນ຺ຕີ។

ຕຕ຺ຖ ອລຊ຺ຊິຕາເຍຕີ ອລຊ຺ຊິຕພ຺ເພນ។ ກິກ຺ຂາກາຊນຍ຺ຫິ ອລຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ ນາມ, ເຕ ປນ ຕໍ ປຕິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ຕາ ເຕນ ລຊ຺ຊນ຺ຕີ ນາມ។ ລຊ຺ຊິຕາເຍຕີ ອປຕິຈ຺ຉນ຺ເນນ ຫິຣິໂກປີນ຺ເຄນ ລຊ຺ຊິຕພ຺ເພນ។ ເຕ ປນ ຕໍ ອປຕິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ຕາ ລຊ຺ຊິຕາເຍ ນ ລຊ຺ຊນ຺ຕີ ນາມ។ ເຕນ ເຕສໍ ອລຊ຺ຊິຕພ຺ເພນ ລຊ຺ຊິຕໍ ລຊ຺ຊິຕພ຺ເພນ ອລຊ຺ຊິຕໍ ຕຸຈ຺ຉຄຫຕາກາເວນ ຈ ອຍ຺ຍຖາຄຫຕາກາເວນ ຈ ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິ ໂຫຕີ។ ຕໍ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ຕາ ປນ ເຕ ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິສມາທານາ ສຕ຺ຕາ ນິຣຍາທິເກທໍ ທຸຄ຺ຄຕີ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອກເຍຕີ ກິກ຺ຂາກາຊນໍ ນິສ຺ສາຍ ຣາຄໂທສໂມຫມານທິຍ຺ຖິກິເລສທ຺ຈຈຣິຕກຍານໍ ອນຸປ຺ປຊ຺ຊນໂຕ ກິກ຺ຂາກາຊນໍ ອກຍໍ ນາມ, ກເຍນ ຕໍ ປຕິຈ຺ຉາເທນ຺ຕາ ປນ ອກເຍ ກຍທສ຺ສິໂນ ນາມ។ ຫິຣິໂກປີນ຺ຄໍ ປນ ນິສ຺ສາຍ ຣາຄາທີນໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນໂຕ ຕໍ ກຍໍ ນາມ, ຕສ຺ສ ອປຕິຈ຺ຉາທເນນ ກເຍ ຈາກຍທສ຺ສິໂນ។ ຕສ຺ສ ຕໍ ອຍຖາຄຫຕສ຺ສ ສມາທິນ຺ນຕ຺ຕາ ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິສມາທານາ ສຕ຺ຕາ ທຸຄ຺ຄຫີ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ນິຄຕ຺ຖາ ສໍວິຄ຺ຄມານສາ ປພ຺ພຊີສຸ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປີ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕີ។

ນິຄຕ຺ຖວຕ຺ຖຸ ອຍ຺ຖມໍ។

໙។ ຕິຕ຺ຖິຍສາວກວຕ຺ຖຸ

ອວຊ຺ເຊຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຕິຕ຺ຖິຍສາວເກ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ເອກສ຺ມິຼ ຫິ ສມເຍ ອຍ຺ຍຕິຕ຺ຖິຍສາວກາ ອຕ຺ຕໂນ ປ຺ຕ຺ເຕ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິການໍ ອຸປາສການໍ ປ຺ຕ຺ເຕຫິ ສທ຺ຘິ ສປຣິວາເຣ ກີລ຺ອ ມາເນ ທິສ຺ວາ ເຄຫໍ ອາຄຕກາເລ “ນ ໂວ ສມຕາ ສກ຺ຍປ຺ຕ຺ຕິຍາ ວນ຺ທິຕພ຺ພາ, ນາປີ ເຕສໍ ວິຫາຣໍ ປວິສິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ສປຖໍ ກາຣຍີສ຺. ເຕ ເອກທິວສໍ ເຊຕວນວິຫາຣສ຺ສ ພຫິທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐກສາມນ຺ເຕ ກີລ຺ອນ຺ຕາ ປິປາສິຕາ ອເຫສ຺ໍ. ອເຖກໍ ອຸປາສກທາຣ ກໍ “ຕ຺ວໍ ເອຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ອາຫຣາຫີ”ຕິ ປຫິເຕີສ຺. ໂສ ວິຫາຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ “ຕ຺ວເມວ ປານີຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອິຕເຣປິ ປານີຍປີວນຕ຺ຖາຍ ອິເຘວ ເປເສຫີ”ຕິ ອາຫ. ໂສ ຕຖາ ອກາສິ. ເຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປີວິສ຺. ສຕ຺ຖາ ເຕ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ເຕສໍ ສປ຺ປາຍໍ ຘມ຺ມກຖໍ ກ ເຖຕ຺ວາ ເຕ ອຈລສທ຺ເຘ ກຕ຺ວາ ສຣເຕສຸ ຈ ສີເລສຸ ຈ ປຕິຏ຺ຐາເປສິ. ເຕ ສການິ ເຄຫານິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ມາຕາປີຕູນໍ ອາ ໂຣເຈສ຺ໍ . ອຖ ເນສໍ ມາຕາປີຕໂຣ “ປ຺ຕ຺ຕກາ ໂນ ວິປ຺ປນ຺ນທິຏ຺ຐິກາ ຊາຕາ”ຕິ ໂທມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ຕາ ປຣິເທວິສ຺. ອຖ ເຕສໍ ເຌກາ ສມ຺ພຫຸລາ ປຍິວິສ຺ສກາ ມນຸສ຺ສາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂທມນສ຺ສວູປສມນຕ຺ຖາຍ ຘມ຺ມໍ ກຖຍີສ຺. ເຕ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ “ອິເມ ທາຣເກ ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ເສວ ນິຍ຺ຍາເທສ຺ສາມາ”ຕິ ມຫນ຺ເຕນ ຍາຕິຄເຓນ ສທ຺ຘິ ວິຫາຣໍ ນຍີສ຺. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ອຊ຺ຌາສຍໍ ໂອໂລ ເກຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໓໑໗.

“ອວຊ຺ເຊ ວຊ຺ຊມຕິໂນ, ວຊ຺ເຊ ຈາວຊ຺ຊທສ຺ສິໂນ;

ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິສມາທານາ, ສຕ຺ຕາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ທຸຄ຺ຄຕິໍ.

໓໑໘.

“ວຊ຺ຊຎ຺ຈ ວຊ຺ຊໂຕ ຎຕ຺ວາ, ອວຊ຺ຊຎ຺ຈ ອວຊ຺ຊໂຕ;

ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິສມາທານາ, ສຕ຺ຕາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ສຸຄ຺ຄຕິ”ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອວຊ຺ເຊຕິ ທສວຕ຺ຖຸກາຍ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິຍາ, ຕສ຺ສາ ອຸປນິສ຺ສຍກູເຕ ຘມ຺ເມ ຈ. ວຊ຺ຊມຕິໂນຕິ ວຊ຺ຊໍ ອິທນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນມ ຕິໂນ. ທສວຕ຺ຖຸກາຍ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິຍາ ປນ ຕສ຺ສາ ອຸປນິສ຺ສຍກູເຕ ຘມ຺ເມ ຈ ອວຊ຺ຊທສ຺ສິໂນ, ເອຕິສ຺ສາ ອວຊ຺ຊໍ ວຊ຺ຊໂຕ ວຊ຺ຊຎ຺ຈ ອວຊ຺ຊໂຕ ຎຕ຺ວາ ຄຫຕສ຺ຌຂາຕາຍ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິຍາ ສມາທິນ຺ນຕ຺ຕາ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິສມາທານາ ສຕ຺ຕາ ທຸຄ຺ຄຕີ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ທຸຕິຍຄາຖາຍ ວຸຕ຺ຕວິປ຺ຣິຍາເຍນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ເທສນາວສາເນ ສພ຺ເພປິ ເຕ ຕີສຸ ສຣເຕສຸ ປຕິຏ຺ຐາຍ ອປຣາປຣໍ ຘມ຺ມໍ ສຸຕນ຺ຕາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫີສູຕີ.

ຕິຕ຺ຖິຍສາວກວຕ຺ຖຸ ນວມໍ.

ນິຣຍວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

ທ຺ວາວີສຕິໂມ ວຄ຺ໂຄ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໒໓. ນາຄວຕ຺ໂຄ

໑. ອຕ຺ຕທນ຺ຕວຕ຺ຖຸ

ອຫໍນາໂຄ ວາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ໂກສມ຺ພິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕານໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ. ວຕ຺ຖຸ ອປ຺ປມາທວຄ຺ຄສ຺ສ ອາທິຄາຖາວຓ຺ຓນາຍ ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວ. ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ຕຕ຺ຖ (ຘ. ປ. ອຏ຺ຐ. ໑.ສາມາວຕີວຕ຺ຖຸ) –

ມາຄຓ຺ຑິຍາ ຕາສໍ ກິຎ຺ຈິ ກາຕຸໍ ອສກ຺ກຸຓິຕ຺ວາ ‘‘ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ເສວ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ນາຄຣານໍ ລຎ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ອນ຺ໂຕນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຈຣນ຺ຕໍ ທາສກມ຺ມກຣໂປຣິເສຫິ ສທ຺ຘິໍ ອກ຺ໂກເສຕ຺ວາ ປຣິຠາເສຕ຺ວາ ປລາເປຖາ’’ຕິ ອາຓາເປສິ. ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິກາ ຕີສຸ ຣຕເນສຸ ອປ຺ປສນ຺ນາ ອນ຺ໂຕນຄຣໍ ປວິຏ຺ຐໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ອນຸພນ຺ຘິຕ຺ວາ ‘ໂຈໂຣສິ ພາໂລສິ ມູຬ຺ໂຫສິ ໂອຏ຺ໂຐສິ ໂຄໂຓສິ ຄທ຺ຣໂຠສິ ເນຣຍິໂກສິ ຕິຣຈ຺ຉານຄໂຕສິ, ນຕ຺ຖິ ຕຸຍ຺ຫໍ ສຸຄຕິ, ທຸຄ຺ຄຕິເຍວ ຕຸຍ຺ຫໍ ປາຏິກງ຺ຂາ’’ຕິ ທສຫິ ອກ຺ໂກສວຕ຺ຖູຫິ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິ ປຣິຠາສນ຺ຕິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ສຕ຺ຖາຣໍ ເອຕທໂວຈ – ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິເມ ນາຄຣາ ອມ຺ເຫ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິ ປຣິຠາສນ຺ຕິ, ອິໂຕ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິ. ‘‘ກຸຫິໍ, ອານນ຺ທາ’’ຕິ? ‘‘ອຎ຺ຎໍ ນຄຣໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ຕຕ຺ຖ ມນຸສ຺ເສສຸ ອກ຺ໂກສນ຺ເຕສຸ ປຣິຠາສນ຺ເຕສຸ ປຸນ ກຕ຺ຖ ຄມິສ຺ສາມານນ຺ທາ’’ຕິ. ‘‘ຕໂຕປິ ອຎ຺ຎໍ ນຄຣໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ຕຕ຺ຖ ມນຸສ຺ເສສຸ ອກ຺ໂກສນ຺ເຕສຸ ປຣິຠາສນ຺ເຕສຸ ກຸຫິໍ ຄມິສ຺ສາມານນ຺ທາ’’ຕິ. ‘‘ຕໂຕປິ ອຎ຺ຎໍ ນຄຣໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ອານນ຺ທ, ນ ເອວໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ຍຕ຺ຖ ອຘິກຣຓໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕຕ຺ເຖວ ຕສ຺ມິໍ ວູປສນ຺ເຕ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ເກ ປນ ເຕ, ອານນ຺ທ, ອກ຺ໂກສນ຺ຕີ’’ຕິ. ‘‘ຠນ຺ເຕ, ທາສກມ຺ມກເຣ ອຸປາທາຍ ສພ຺ເພ ອກ຺ໂກສນ຺ຕີ’’ຕິ. ‘‘ອຫໍ, ອານນ຺ທ, ສງ຺ຄາມໍ ໂອຕິຓ຺ຓຫຕ຺ຖິສທິໂສ. ສງ຺ຄາມໍ ໂອຕິຓ຺ຓຫຕ຺ຖິໂນ ຫິ ຈຕູຫິ ທິສາຫິ ອາຄເຕ ສເຣ ສຫິຕຸໍ ຠາໂຣ, ຕເຖວ ພຫູຫິ ທຸສ຺ສີເລຫິ ກຖິຕກຖານໍ ສຫນໍ ນາມ ມຍ຺ຫໍ ຠາໂຣ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ອາຣພ຺ຠ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໓໒໐.

‘‘ອຫໍ ນາໂຄວ ສງ຺ຄາເມ, ຈາປໂຕ ປຕິຕໍ ສຣໍ;

ອຕິວາກ຺ຍໍ ຕິຕິກ຺ຂິສ຺ສໍ, ທຸສ຺ສີໂລ ຫິ ພຫຸຊ຺ຊໂນ.

໓໒໑.

‘‘ທນ຺ຕໍ ນຍນ຺ຕິ ສມິຕິໍ, ທນ຺ຕໍ ຣາຊາຠິຣູຫຕິ;

ທນ຺ໂຕ ເສຏ຺ໂຐ ມນຸສ຺ເສສຸ, ໂຍຕິວາກ຺ຍໍ ຕິຕິກ຺ຂຕິ.

໓໒໒.

‘‘ວຣມສ຺ສຕຣາ ທນ຺ຕາ, ອາຊານີຍາ ຈ ສິນ຺ຘວາ;

ກຸຎ຺ຊຣາ ຈ ມຫານາຄາ, ອຕ຺ຕທນ຺ໂຕ ຕໂຕ ວຣ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ນາໂຄວາຕິ ຫຕ຺ຖີ ວິຍ. ຈາປໂຕ ປຕິຕນ຺ຕິ ຘນຸໂຕ ມຸຕ຺ຕໍ. ອຕິວາກ຺ຍນ຺ຕິ ອຏ຺ຐອນຣິຍໂວຫາຣວເສນ ປວຕ຺ຕໍ ວີຕິກ຺ກມວຈນໍ. ຕິຕິກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິ ຍຖາ ສງ຺ຄາມາວຈໂຣ ສຸທນ຺ໂຕ ມຫານາໂຄ ຂໂມ ສຕ຺ຕິປ຺ປຫາຣາທີນິ ຈາປໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນິ ປຕິເຕ ສເຣ ອວິຫຎ຺ຎມາໂນ ຕິຕິກ຺ຂຕິ, ເອວເມວ ເອວຣູປໍ ອຕິວາກ຺ຍໍ ຕິຕິກ຺ຂິສ຺ສໍ, ສຫິສ຺ສາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ທຸສ຺ສີໂລ ຫີຕິ ອຍຎ຺ຫິ

ໂລກິຍມຫາຊໂນ ພຫຸທຸສຸສີໂລ ອຕຸຕໂນ ອຕຸຕໂນ ຣຸຈີວເສນ ວາຈໍ ນິຈຸຉາເຣຕຸວາ ພຍຸເຍນຸໂຕ ຈຣຕິ, ຕຕຸຖ ອສີວາສນໍ ອຊຊຸ ເປກຸຂນເມວ ມມ ກາໂຣ។ ສມີຕີນຸຕິ ອຸຍຸຍານກີລຸອນຕຸຫລາທີສຸ ມຫາຊນມຊຸຊໍ ຄຈຸຉນຸຕາ ຫນຸຕເມວ ໂຄຕາຊາຕຶ ວາ ອສຸສ ຊາຕຶ ວາ ຍາເນ ໂຍເຊຕຸວາ ນຍນຸຕິ។ ຣາຊາຕິ ຕຖາຣູເປເທວ ວາຫເນທີ ຄຈຸຉນຸໂຕ ຣາຊາປີ ຫນຸຕເມວ ອກີຣູຫຕິ។ ມນຸສຸເສສູ ຕິ ມນຸສຸເສສຸປີ ຈຕູຫີ ອຣິຍມຄຸເຄຫີ ທນຸໂຕ ນິພຸພິເສວໂນວ ເສຍຸໂຖ។ ໂຍຕິວາກຸຍນຸຕິ ໂຍ ເອວຣູປີ ອຕິກຸກມວຈນໍ ປຸນປຸປຸນໍ ວຸຈຸຈມານມຸປີ ຕິຕິກຸຂຕິ ນ ປຝິປຸຫຣຕິ ນ ວິຫລຸລຕິ, ເອວຣູໂປ ທນຸໂຕ ເສຍຸໂຖຕິ ອຕຸໂຖ។

ອສຸສຕຣາຕິ ວລຸອວາຍ ຄທຸຣເກນ ຊາຕາ។ ອາຊານີຍາຕິ ຍໍ ອສຸສທມສາຣຖິ ກາຣຕໍ ກາເຣຕິ, ຕສຸສ ຂີປຸປໍ ຊານນສມຕຸຖາ។ ສິນຸຈວາຕິ ສິນຸຈວຣຍຸເຖ ຊາຕາ ອສຸສາ។ ມຫານາຄາຕິ ກຸລຸຊຣສງຂາຕາ ມຫາຫຕຸຖິໂນ។ ອຕຸຕທນຸໂຕຕິ ເອເຕ ອສຸສຕຣາ ຈ ສິນຸຈວາ ຈ ກຸລຸຊຣາ ຈ ທນຸຕາວ ວຣໍ, ນ ອທນຸຕາ។ ໂຍ ປນ ຈຕູຫີ ອຣິຍມຄຸເຄຫີ ອຕຸຕໂນ ທນຸຕຕາຍ ອຕຸຕທນຸໂຕ ນິພຸພິເສວໂນ, ອຍໍ ຕໂຕປີ ວຣໍ, ສພຸເພຫີປີ ເອເຕຫີ ອຸຕຸຕຣິຕໂຣຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ລລຸຊໍ ຄເຫຕຸວາ ວິຖີສີງຟາຍກາທີສຸ ຖຕຸວາ ອກຸໂກສນຸໂຕ ປຣິກາສນຸໂຕ ສພຸໂພປີ ໂສ ມຫາຊໂນ ໂສຕາປຕຸຕິຟລາທີນີ ປາປຸຕີຕິ។

ອຕຸຕທນຸຕວຕຸຖຸ ປຖມໍ។

໔។ ຫຕຸຖາຈຣິຍປຸພຸພກກິກຸຂຸວຕຸຖຸ

ນຫີ ເອເຕຫີຕິ ອີມໍ ຌມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກໍ ຫຕຸຖາຈຣິຍປຸພຸພກໍ ກິກຸຂຸໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។

ໂສ ກິຣ ເອກທິວສໍ ອຈີຣວຕີນທີຕີເຣ ຫຕຸຖີທມກໍ ''ເອກໍ ຫຕຸຖີ ທເມສຸສາມີ''ຕິ ອຕຸຕນາ ອີຈຸຉີຕໍ ກາຣຕໍ ສິກຸຂາເປຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕໍ ທີສຸວາ ສມີເປ ຖິເຕ ກິກຸຂູ ອາມນຸເຕຕຸວາ ອາຫ – ''ອາວຸໂສ, ສເຈ ອຍໍ ຫຕຸຖາຈຣິໂຍ ອີມໍ ຫຕຸຖີ ອສຸກຍຸຖາເນ ນາມ ວິຊຸເຊຍຸຍ, ຂີປຸປເມວ ອີມໍ ກາຣຕໍ ສິກຸຂາເປຍຸຍາ''ຕິ។ ໂສ ຕສຸສ ກາຖໍ ສຸຕຸວາ ຕຖາ ກຕຸວາ ຕໍ ຫຕຸຖີ ສຸທນຸຕໍ ທເມສີ។ ເຕ ກິກຸຂູ ຕໍ ປວຕຸຕຶ ສຕຸຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ។ ສຕຸຖາ ຕໍ ກິກຸຂຸໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ''ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຍາ ເອວໍ ວຸຕຸຕ''ນຸຕິ ປຸຈຸຉີຕຸວາ ''ສຈຸຈໍ, ກນຸເຕ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ວິຄຣຫິຕຸວາ ''ກໍ ເຕ, ໂມພປຸຣິສ, ຫຕຸຖີຍາເນນ ວາ ອລຸເລນ ວາ ທນຸເຕນ។ ນ ຫີ ເອເຕຫີ ຍາເນຫີ ອຄຕປຸພຸພໍ ຖານໍ ຄນຸຕຸໍ ສມຕຸຖາ ນາມ ອຕຸຖີ, ອຕຸຕນາ ປນ ສຸທນຸເຕນ ສກຸກາ ອຄຕປຸພຸພໍ ຖານໍ ຄນຸຕຸໍ, ຕສຸມາ ອຕຸຕານເມວ ທເມຫີ, ກໍ ເຕ ເອເຕສໍ ທມເນນາ''ຕິ ວຕຸວາ ອີມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໒໓។

''ນ ຫີ ເອເຕຫີ ຍາເນຫີ, ຄຈຸເຉຍຸຍ ອຄຕໍ ທີສໍ;

ຍຖາຕຸຕນາ ສຸທນຸເຕນ, ທນຸໂຕ ທນຸເຕນ ຄຈຸຉຕີ''ຕິ។

ຕສຸສຕຸໂຖ – ຍານີ ຕານີ ຫຕຸຖີຍານາທີນີ ຍານານີ, ນ ຫີ ເອເຕຫີ ຍາເນຫີ ໂກຈິ ປຸຄຸຄໂລ ສຸປິນນຸເຕນປີ ອຄຕປຸພຸພຕຸຕາ ''ອຄຕ''ນຸຕິ ສງຂາຕໍ ນິພຸພານທີສໍ ຕຖາ ຄຈຸເຉຍຸຍ, ຍຖາ ປຸພຸພກາເຄ ອີນຸທຸຣິຍທເມນ ອປຣກາເຄ ອຣິຍມຄຸຄກາວນາຍ ສຸທນຸເຕນ ທນຸໂຕ ນິພຸພິເສວໂນ ສປຸປຸລຸໂລ ປຸຄຸຄໂລ ຕໍ ອຄຕປຸພຸພໍ ທີສໍ ຄຈຸຉຕິ, ທນຸຕກູມີ ປາປຸຕາຕິ។ ຕສຸມາ ອຕຸຕທມນເມວ ຕໂຕ ວຣນຸຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຟລາທີນີ ປາປຸຕີສູຕິ។

ຫຕຸຖາຈຣິຍປຸພຸພກກິກຸຂຸວຕຸຖຸ ທຸຕິຍໍ។

៦។ ປຣິຊິຕຸຕພຣາຫຸມຕາປຸຕຸຕວຕຸຖຸ

ຊປາໂລຕິ ອິມໍ ຊມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ສາວຕຸຖິຍໍ ວິຫຣນຸໂຕ ອຄຸຄຕຣສຸສ ປຣິຊິຕຸຕພຣາຫຸມຕສຸສ ປຸຕຸເຕ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។

ສາວຕຸຖິຍໍ ກິເຣໂກ ພຸຣາຫຸມໂຕ ອຍຸຄສຕສຫສຸສວິກໂວ ວຍປຸປຸຕຸຕານໍ ຈຕຸນຸນໍ ປຸຕຸຕານໍ ອາວາຫໍ ກຕຸວາ ຈຕຸຕາຣີ ສຕສຫສຸສານີ ອທາສີ។ ອຖສຸສ ພຸຣາຫຸມຕິຍາ ກາລກຕາຍ ປຸຕຸຕາ ສມຸມນຸຕຍີສຸ – “ສເຈ ອຍໍ ອຄຸຄໍ ພຸຣາຫຸມຕິ ອາເນສຸສຕິ, ຕສຸສາ ກຸຈຸຊິຍໍ ນິພຸພຕຸຕານໍ ວເສນ ກຸລສນຸຕກໍ ກິຊຸຊິສຸສຕິ, ຫນຸທ ນໍ ມຍໍ ສງຄຕຸທິສຸສາມາ”ຕິ ເຕ ຕໍ ປຕິເຕທີ ພາສຈຸຊາທນາທີທີ ອຸປຄຸຄຫນຸຕາ ຫຕຸຖປາທສມຸພາຫນາທີນີ ກໂຣນຸຕາ ອຸປຄຸຄຫິຕຸວາ ເອກທິວສມສຸສ ທິວາ ນິທຸທາຍິຕຸວາ ວຸຄຸຄິຕສຸສ ຫຕຸຖປາເທ ສມຸພາຫນຸຕາ ປາຍິເຍກຸກໍ ພຣາວາເສ ອາທີນວໍ ວຕຸວາ “ມຍໍ ຕຸມຸເຫ ອິມິນາ ນິຫາເຣນ ຍາວຊີວໍ ອຸປຄຸຄຫິສຸສາມ, ເສສຊນມຸປິ ໂນ ເທຖາ”ຕິ ຍາຈິສຸ។ ພຸຣາຫຸມໂຕ ປຸນ ເອເກກສຸສ ສຕສຫສຸສໍ ທຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ນິວຕຸຖປາຣຸປນມຕຸຕໍ ຄເປຕຸວາ ສພຸພໍ ອຸປໂກຄປຣິໂກຄໍ ຈຕຸຕາໂຣ ໂກຍຸຄາເສ ກຕຸວາ ນິຍຸຍາເທສີ។ ຕໍ ເຊຍຸຄປຸຕຸໂຕ ກຕິປາຫໍ ອຸປຄຸຄຫີ។ ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ນຸຫຕຸວາ ອາຄຈຸຊນຸຕໍ ທຸວາຣໂກຍຸຄເກ ຄຕຸວາ ສຸຕຸທາ ເອວມາຫ – “ກີ ຕຍາ ເຊຍຸຄປຸຕຸຕສຸສ ສຕໍ ວາ ສຫສຸສໍ ວາ ອຕິເຣກໍ ທິນຸນໍ ອຕຸຖິ, ນນຸ ສພຸເພສໍ ທຸເວ ທຸເວ ສຕສຫສຸສານີ ທິນຸນານີ, ກີ ເສສປຸຕຸຕານໍ ພຣສຸສ ມຄຸຄໍ ນ ຊານາສີ”ຕີ។ ໂສປີ “ນສຸສ ວສລີ”ຕິ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ອຄຸຄສຸສ ພຣໍ ອຄມາສີ។ ຕໂຕປີ ກຕິປາຫຈຸຈເຍນ ອິມິນາວ ອຸປາເຍນ ປລາປິໂຕ ອຄຸຄສຸສາຕິ ເອວໍ ເອກພຣມຸປີ ປເວສນໍ ອລກມາໂນ ປຕຸພຣງຄປພຸພຊຸຊໍ ປພຸພຊິຕຸວາ ກິກຸຂາຍ ຈຣນຸໂຕ ກາລານມຈຸຈເຍນ ຊຣາຊິຕຸໂຕ ທຸພຸໂກຊນທຸກຸຂເສຍຸຍາທີ ມິລາຕສຣີໂຣ ກິກຸຂາຍ ຈຣນຸໂຕ ອາຄມຸມ ປີຄິກາຍ ນິປນຸໂນ ນິທຸທໍ ໂອກກມິຕຸວາ ອຸຄຸຄາຍ ນິສິນຸໂນ ອຕຸຕານໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ປຸຕຸເຕສຸ ອຕຸຕໂນ ປຕິຄຸຄໍ ອປສຸສນຸໂຕ ຈິນຸເຕສີ – “ສມໂຕ ກິຣ ໂຄຕໂມ ອພຸກາກຸຜິໂກ ອຸຕຸຕານມຸໂຂ ສຸຂສມຸກາໂສ ປຜິສນຸຖາຣກຸສໂລ, ສກຸກາ ສມຕໍ ໂຄຕມໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ປຜິສນຸຖາຣໍ ລກິຕຸ”ນຸຕິ។ ໂສ ນິວາສນປາຣຸປນໍ ສຕຸຄາເປຕຸວາ ກິກຸຂກາຊນໍ ຄເຫຕຸວາ ທຕຸໜມາທາຍ ກຄວໂຕ ສນຸຕິກໍ ອຄມາສີ។ ວຸຕຸຕມຸປີ ເຈຕໍ (ສໍ។ ນິ។ ໑។໒໐໐) –

ອຖ ໂຂ ອຄຸຄຕໂຣ ພຸຣາຫຸມຕມຫາສາໂລ ລູໂຂ ລູຂປາວຸຣໂຕ ເຍນ ກຄວາ ເຕນຸປສງກມິ, ອຸປສງກມິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທິ។ ສຕຸຖາ ເອກມນຸຕໍ ນິສິນຸເນນ ເຕນ ສທຸຊື ປຜິສນຸຖາຣໍ ກຕຸວາ ເອຕທໂວຈ – “ກິນຸນຸ ຕຸວໍ , ພຸຣາຫຸມຕ, ລູໂຂ ລູຂປາວຸຣໂຕ”ຕີ។ ອິຊ ເມ, ໂກ ໂຄຕມ, ຈຕຸຕາໂຣ ປຸຕຸຕາ , ເຕ ມໍ ທາເຣທີ ສໍປຸຈຸຊ ພຣາ ນິກຸຂາເມນຸຕິຕີ។ ເຕນ ທີ ຕຸວໍ, ພຸຣາຫຸມຕ, ອິມາ ຄາຖາໂຍ ປຣິຍາປຸຕິຕຸວາ ສກາຍໍ ມຫາຊນກາເຍ ສນຸນິປຕິເຕ ປຸຕຸເຕສຸ ຈ ສນຸນິສິນຸເນສຸ ກາສສຸສຸ –

“ເຍທີ ຊາເຕທີ ນນຸທິສຸສໍ, ເຍສຄຸຈ ກວມິຈຸຊິສໍ;

ເຕ ມໍ ທາເຣທີ ສໍປຸຈຸຊ, ສາວ ວາເຣນຸຕິ ສູກຣໍ។

“ອສນຸຕາ ກິຣ ມໍ ຊມຸມາ, ຕາຕ ຕາຕາຕິ ກາສເຣ;

ຣກຸຂສາ ປຸຕຸຕຣູເປນ, ເຕ ຊຫນຸຕິ ວໂຍຄຕໍ។

“ອສຸໂສວ ຊິຕຸໂຕ ນິພຸໂກໂຄ, ຂາທນາ ອປນີຍຕິ;

ພາລການໍ ປີຕາ ເຖໂຣ, ປຣາຄາເຣສຸ ກິກຸຂຕີ។

“ທຕຸໂທວ ກິຣ ເມ ເສຍຸໂຍ, ຍຄຸເຈ ປຸຕຸຕາ ອນສຸສວາ;

ຈຕຸໜມຸປີ ໂຄຕໍ ວາເຣຕິ, ອໂຖ ຈຕຸໜມຸປີ ກຸກຸກຸຣໍ។

“ອນຸຊກາເຣ ປຸເຣ ໂຫຕິ, ຄມຸກີເຣ ຄາຊເມຊຕິ;

ທຕຸທສຸສ ອານຸກາເວນ, ຂລິຕຸວາ ປຕິຕິຍຸຖຕິ''ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑໔໐໐);

ໂສ ກຄວໂຕ ສນຸຕິເກ ຕາ ຄາຖາໂຍ ອຸຄຸຄຕຸຫິຕຸວາ ຕຖາຣູເປ ພຸຣາຫຸມຕານໍ ສມາຄມທິວເສ ສພຸພາລງກາຣປຜິມຕຸທິເຕສຸ ປຸຕຸເຕສຸ ຕໍ ສກໍ ໂອຄາທິຕຸວາ ພຸຣາຫຸມຕານໍ ມຊເຊ ມຫາຣເຫສຸ ອາສເນສຸ ນິສິນຸເນສຸ ''ອຍໍ ເມ ກາໂລ''ຕິ ສກາຍ ມຊເຊ ປວິສິຕຸວາ ຫຕຸຖໍ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ''ອທໍ, ໂກ, ຕຸມຸຫາກໍ ຄາຖາໂຍ ກາສິຕຸກາໂມ, ສຸຕິສຸສຖາ''ຕິ ວຕຸວາ ''ກາສສຸສຸ, ພຸຣາຫຸມຕາ, ສຸໂຕມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ຄິຕໂກວ ອກາສິ. ເຕນ ຈ ສມເຍນ ມນຸສຸສານໍ ວຕຸຕໍ ໂທຕິ ''ເຍ ມາຕາປິຕູນໍ ສນຸຕກໍ ຂາທນຸໂຕ ມາຕາປິຕໂຣ ນ ໂປເສຕິ, ໂສ ມາເຣຕພຸໂພ''ຕິ. ຕສຸມາ ເຕ ພຸຣາຫຸມຕາປຸຕຸຕາ ປິຕຸ ປາເທສຸ ປຕິຕຸວາ ''ຊີວິຕໍ ໂນ, ຕາຕ, ເທຖາ''ຕິ ຍາຈີສຸ. ໂສ ປິຕຸ ຫທຍມຸທຸຕາຍ ''ມາ ເມ, ໂກ, ປຸຕຸຕເກ ວິນາສຍິຕຸຖ, ໂປເສສຸສນຸຕິ ມ''ນຸຕິ ອາທ. ອຖສຸສ ປຸຕຸເຕ ມນຸສຸສາ ອາທໍສຸ – ''ສເຈ, ໂກ , ອຊຊ ປຍຸຖາຍ ປິຕຣໍ ນ ສມຸມາ ປຜິຊຄຸຄິສຸສຖ, ພາເຕສຸສາມ ໂວ''ຕິ. ເຕ ກີຕາ ປິຕຣໍ ປີເຖ ນິສີທາເປຕຸວາ ສຍໍ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ເຄທໍ ເນຕຸວາ ສຣີຣໍ ເຕເລນ ອພຸກຄຸຊິຕຸວາ ອຸພຸພຍຸເຜຕຸວາ ຄນຸສຈຸຕຸຕາທີທິ ນຸທາເປຕຸວາ ພຸຣາຫຸມເກໂຍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ''ອຊຊ ປຍຸຖາຍ ອມຸຫາກໍ ປິຕຣໍ ສມຸມາ ປຜິຊຄຸຄຖ, ສເຈ ຕຸມຸເທ ປມາທໍ ອາປຊຊິສຸສຖ, ນິຄຸຄຕຸຫິສຸສາມ ໂວ''ຕິ ວຕຸວາ ປຕິໂກຊນໍ ໂກເຊສຸໍ.

ພຸຣາຫຸມໂຕ ສຸໂກຊນຄຸຈ ສຸຂເສຍຍຄຸຈ ອາຄມຸມ ກຕິປາຫຈຸຈເຍນ ສຄຸຊາຕພໂລ ປີຕິນຸທຸຣິໂຍ ອຕຸຕກາວໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ''ອຍໍ ເມ ສມຸປຕຸຕິ ສມຕໍ ໂຄຕມໍ ນິສຸສາຍ ລທຸຊາ''ຕິ ປຕຸຕາກາຣຕຸຖາຍ ເອກໍ ທຸສຸສຍຸຄໍ ອາທາຍ ກຄວໂຕ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ກຕປຜິສນຸຖາໂຣ ເອກມນຸຕໍ ນິສີນຸໂນ ຕໍ ທຸສຸສຍຸຄໍ ກຄວໂຕ ປາທມູເລ ຖເປຕຸວາ ''ມຍໍ, ໂກ ໂຄຕມ, ພຸຣາຫຸມຕາ ນາມ ອາຈຣິຍສຸສ ອາຈຣິຍຜນໍ ປຣິເຍສາມ, ປຜິຄຄຕຸຫາຕຸ ເມ ກວໍ ໂຄຕໂມ ອາຈຣິໂຍ ອາຈຣິຍຜນ''ນຸຕິ ອາທ. ກຄວາ ຕສຸສ ອນຸກມຸປາຍ ຕໍ ປຜິຄຄເທຕຸວາ ຜມຸມໍ ເທເສສິ. ເທສນາວສາເນ ພຸຣາຫຸມໂຕ ສຣເຕສຸ ປຕິຍຸຖາຍ ເອວມາທ – ''ໂກ ໂຄຕມ, ມຍຸທໍ ປຸຕຸເຕທິ ຈຕຸຕາຣິ ຊຸວກຕຸຕານິ ທິນຸນານິ, ຕໂຕ ອທໍ ທຸເວ ຕຸມຸຫາກໍ ທມຸມິ''ຕິ. ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ''ກລຸຍາຕໍ, ພຸຣາຫຸມຕ, ມຍໍ ປນ ຣຸຈຸຈນຍຸຖານເມວ ຄມິສຸສາມາ''ຕິ ວຕຸວາ ອຸຍຸໂຍເຊສິ. ພຸຣາຫຸມໂຕ ພຣໍ ຄນຸຕຸວາ ປຸຕຸເຕ ອາທ – ''ຕາຕາ, ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ມຍຸທໍ ສທາໂຍ, ຕສຸສ ເມ ທຸເວ ຊຸວກຕຸຕານິ ທິນຸນານິ, ຕຸມຸເທ ຕສຸມິ ສມຸປຕຸເຕ ມາ ປມຊຊິຕຸຖາ''ຕິ. ເຕ ''ສາຊູ''ຕິ ສມຸປຜິຈຸຊີສຸ.

ສຕຸຖາ ປຸນທິວເສ ປິຕຸຫາຍ ຈຣນຸໂຕ ເຊຍຸຖປຸຕຸຕສຸສ ພຣທຸວາຣໍ ອຄມາສິ. ໂສ ສຕຸຖາຣໍ ທິສຸວາ ປຕຸຕມາທາຍ ພຣໍ ປເວເສຕຸວາ ມຫາຣເທ ປລຸລງເກ ນິສີທາເປຕຸວາ ປຕິໂກຊນມທາສິ. ສຕຸຖາ ປຸນທິວເສ ອິຕຣສຸສ ອິຕຣສຸສາຕິ ປຜິປາຜິຍາ ສພຸເພສໍ ພຣານິ ອຄມາສິ. ສພຸເພ ເຕ ຕເຖວ ສກຸກາຣໍ ອກໍສຸ. ເອກທິວສໍ ເຊຍຸຖປຸຕໂຕ ມງຄເລ ປຈຸຈຸປຍຸຖິເຕ ປິຕຣໍ ອາທ – ''ຕາຕ, ກສຸສ ມງຄລໍ ເທມາ''ຕິ? ''ນາທໍ ອຄຸເຍ ຊານາມິ, ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ມຍຸທໍ ສທາໂຍ''ຕິ. ''ເຕນ ທີ ຕໍ ສຸວາຕນາຍ ປຄຸຈທິ ກິກຸຂຸສເຕທິ ສທຸຊິ ນິມນຸເຕຖາ''ຕິ. ພຸຣາຫຸມໂຕ ຕຖາ ອກາສິ. ສຕຸຖາ ປຸນທິວເສ ສປຣິວາໂຣ ຕສຸສ ເຄທໍ ອຄມາສິ. ໂສ ທຣິຕຸປລິຕຸເຕ ສພຸພາລງກາຣປຜິມຕຸທິເຕ ເຄເທ ພຸທຸຜປຸປມຸຂໍ ກິກຸຂຸສງຄໍ ນິສີທາເປຕຸວາ ອປຸໂປທກມຸຊຸປາຍເສນ ເຈວ ປຕີເຕນ ຂາທນີເຍນ ຈ ປຣິວິສິ. ອນຸຕຣາກຕຸຕສຸມີເຍວ ພຸຣາຫຸມຕສຸສ ຈຕຸຕາໂຣ ປຸຕຸຕາ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກ ນິສີທິຕຸວາ ອາທໍສຸ – ''ໂກ ໂຄຕມ, ມຍໍ ອມຸຫາກໍ ປິຕຣໍ ປຜິຊຄຸຄາມ ນ ປມຊຊາມ , ປສຸສຖິມສຸສ ອຕຸຕກາວ''ນຸຕິ.

ສຕຸຖາ ''ກລຸຍາຕໍ ໂວ ກຕໍ, ມາຕາປິຕຸໂປສນໍ ນາມ ໂປຣາຕກປຕຸທິຕານໍ ອາຈິຕຸຕເມວາ''ຕິ ວຕຸວາ ''ຕສຸສ ນາຄສຸສ ວິປຸປວາເສນ, ວິຣູລຸທາ ສລຸລກີ ຈ ກຸຍຊາ ຈາ''ຕິ ອິມໍ ເອກາທສນິປາເຕ ມາຕຸໂປສກນາຄຣາຊຊາຕກໍ (ຈຣິຍາ. ໔໑ ອາທໂຍ; ຊາ. ໑໑໑໑ ອາທໂຍ) ວິຕຸຖາເຣນ ກເຖຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖໍ ອກາສິ –

໓໒໔.

''ຜນປາໂລ ນາມ ກຸຄຸຊໂຣ,

ກຜຸກເກຫໂນ ທຸນຸນິວາຣໂຍ;

ພທຸໂຜ ກພລໍ ນ ກຸຄຸຊຕິ,

ສຸມຣຕິ ນາຄວນສຸສ ກຸລຸຊເຣ’’ຕິ຿

ຕຕຸຖ ສນປາໂລ ນາມາຕິ ຕທາ ກາສິກຣຸຈາ ທຕຸຖາຈຣິຍໍ ເປເສຕຸວາ ຣມຕິເຍ ນາຄວເນ ຄາຫາປິຕສຸສ ທຕຸຖິໂນ ເອຕໍ ນາມໍ຿ ກຍຸກເກຫໂນຕິ ຕິຊິຕາມໂທ຿ ທຕຸຖິນຍຸຫິ ມຫກາເລ ກຕຸຕາຈູລຸອິກາ ປກິຊຸຊນຸຕິ, ປາຕິຍາປິ ທຕຸຖິໂນ ຕສຸມິ ກາເລ ອຽກຸເສ ວາ ກຸນຸຕໂຕມເຣ ວາ ນ ຄເຕນຸຕິ, ຈຕຸທາ ກວນຸຕິ຿ ໂສ ປນ ອຕິຈຕຸໂທເຍວ຿ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ – ກຍຸກເກຫໂນ ທຸນຸນິວາຣໂຍຕິ຿ ພທຸໂສ ກພລຸອໍ ນ ກຸລຸຊຕິຕິ ໂສ ພທຸໂສ ທຕຸຖິສາລໍ ປນ ເນຕຸວາ ວິຈິຕຸຣສາຕິຍາ ປຣິກຸຂິປາເປຕຸວາ ກຕຄນຸສປຣິກຕຸທາຍ ອຸປຣິ ພທຸສວິຈິຕຸຣວິຕານາຍ ກູມິຍາ ຄປິໂຕ ຣຍຸລາ ຣາຊາຣເທນ ນານຄຸຄຣເສນ ໂກຊເນນ ອຸປຍຸຖາປິໂຕປິ ກິຍຸຈິ ກຸລຸຊິຕຸໍ ນ ອິຈຸສິ, ຕມຕຸຖໍ ສນຸສາຍ ‘‘ພທຸໂສ ກພລຸອໍ ນ ກຸລຸຊຕິ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ຿ ສຸມຣຕິ ນາຄວນສຸສາຕິ ໂສ ຣມຕິຍໍ ເມ ວສນຍຸຖານນຸຕິ ນາຄວນໍ ສຣຕິ຿ ‘‘ມາຕາ ປນ ເມ ອຣຍຸເຍ ປຸຕຸຕວິໂຍເຄນ ທຸກຸຂປຸປຕຸຕາ ອໂທສິ, ມາຕາປິຕຸອຸປຍຸຖານສມຸໂມ ນ ເມ ປູຣຕິ, ກິ ເມ ອິມິນາ ໂກຊເນນາ’’ຕິ ສມຸມິກໍ ມາຕາປິຕຸອຸປຍຸຖານສມຸມເມວ ສຣິ຿ ຕໍ ປນ ຍສຸມາ ຕສຸມິ ນາຄວເນເຍວ ຄິໂຕ ສກຸກາ ປູເຣຕຸໍ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ – ສຸມຣຕິ ນາຄວນສຸສ ກຸລຸຊເຣຕິ຿ ສຕຸຖຣິ ອິມໍ ອຕຸຕໂນ ປຸພຸພຈຣິຍໍ ອາເນຕຸວາ ກເຖນຸເຕ ກເຖນຸເຕເຍວ ສພຸເພປິ ເຕ ອສຸສຸສາຣາ ປວຕຸເຕຕຸວາ ມຸທຸຫທຍາ ໂອຫິຕໂສຕາ ກວີສຸ຿ ອຖ ເນສໍ ກຄວາ ສປຸປາຍໍ ວິທິຕຸວາ ສຈຸຈານິ ປກາເສຕຸວາ ສມຸມໍ ເທເສສິ຿

ເທສນາວສາເນ ສທຸສີ ປຸຕຸເຕຫິ ເຈວ ສຸຕິສາຫິ ຈ ພຸຣາຫຸມໂຕ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຍຸຄຫີຕິ຿

ປຣິຊິຕຸຕາພຸຣາຫຸມຕາປຸຕຸຕວຕຸຖຸ ຕຕິຍໍ຿

໔຿ ປເສນທິໂກສລວຕຸຖຸ

ມິທຸສີ ຍທາ ໂຫຕີຕິ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ຣາຊານໍ ປເສນທິໂກສລໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ຿

ເອກສຸມິຍຸຫິ ສມເຍ ຣາຊາ ຕຕຸທຸລໂທຕສຸສ ໂອທນໍ ຕທຸປິເຍນ ສູປພຸຍລຸຊເນນ ກຸລຸຊຕິ຿ ໂສ ເອກທິວສໍ ກຸຕຸຕປາຕຣາໂສ ກຕຸຕສມຸມທໍ ອວິໂນເທຕຸວາວ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ກິລນຸຕຣູໂປ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສມຸປຣິວຕຸຕຕິ, ນິທຸທາຍ ອກິກູຍຍມາໂນປິ ອຸຊຸກໍ ນິປຊຸຊິຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທິ຿ ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ອາທ – ‘‘ກິ, ມທາຣາຊ, ອວິສຸສມິຕຸວາວ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ກນຸເຕ, ກຸຕຸຕກາລໂຕ ປຍຸຖາຍ ເມ ມທາທຸກຸຂໍ ໂຫຕີ’’ຕິ຿ ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ, ‘‘ມທາຣາຊ, ອຕິພທຸໂກຊນໍ ເອວໍ ທຸກຸຂໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາທ –

໓໒໕຿

‘‘ມິທຸສີ ຍທາ ໂຫຕິ ມຫຄຸຂໂສ ຈ,

ນິທຸທາຍິຕາ ສມຸປຣິວຕຸຕສາຍີ;

ມຫາວຣາໂຫວ ນິວາປປຸຍໂຖ,

ປຸນປຸປຸນໍ ຄພຸກມຸເປຕິ ມນຸໂທ’’ຕິ຿

ຕຕຸຖ ມິທຸສີຕິ ຖິນມິທຸສາກິກູໂຕ຿ ມຫຄຸຂໂສ ຈາຕິ ມຫາໂກຊໂນ ອາຫຣຫຕຸຖກອລໍສາຍກຕຕຸຣວຍຸຍກາການມາສກກຸຕຸຕວມິຕການໍ ອຍຸຍຕໂຣ ວິຍ຿ ນິວາປປຸຍໂຖຕິ ກຸຕຸທກາທິນາ ສູກຣກຕຸເຕນ ປຸຍໂຖ຿ ພຣສູກໂຣ ຫິ ທຫຣກາລໂຕ ປຍຸຖາຍ ໂປສິຍມາໂນ ຖູລສຣີຣກາເລ ເຄທາ ພທີ ນິກຸຂມິຕຸໍ ອລກນຸໂຕ ເທຍຸຖາມຍຸຈາທີສຸ ສມຸປຣິວຕຸຕິຕຸວາ ອສຸສສນຸໂຕ ປສຸສສນຸໂຕ ສຍເຕວ຿ ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ຍທາ ປຸຣິໂສ ມິທຸສີ ຈ ໂຫຕິ ມຫຄຸຂໂສ ຈ, ນິວາປປຸຍໂຖ ມຫາວຣາໂຫ ວິຍ ຈ ອຍຸເຍນ ອິຣິຍາປ

ເຖຸນ ຍາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ນິທ຺ທາຍນສີໂລ ສມ຺ປຣິວຕ຺ຕສາຍິ, ຕທາ ໂສ ‘‘ອນິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຕ຺ຕາ’’ຕິ ຕິຕິ ລກ຺ຂຕານິ ມນສິ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ។ ເຕສໍ ອມນສິກາຣາ ມນ຺ທປຍ຺ໂຍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຄພ຺ກມຸເປຕິ, ຄພ຺ກວາສໂຕ ນ ປຣິມຸຈ຺ຈຕິຕິ។ ເທສນາວສາເນ ສຕ຺ຖາ ຣຍ຺ໂຍ ອຸປການວເສນ –

‘‘ມນຸຊສ຺ສ ສທາ ສຕິມໂຕ, ມຕ຺ຕໍ ຊານໂຕ ລທ຺ຜໂພຊເນ;

ຕນຸກສ຺ສ ກວນ຺ຕິ ເວທນາ, ສຕິກໍ ຊີຣຕິ ອາຍຸ ປາລຍ’’ນ຺ຕິ។ (ສໍ។ ນິ។ ໑។໑໒໔);

ອິມໍ ຄາຖໍ ວຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣມາຕວໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປຕ຺ວາ ‘‘ອິມໍ ຄາຖໍ ຣຍ຺ໂຍ ໂກຊນເວລາຍ ປເວເທຍ຺ຍາສິ, ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ໂກຊ ນໍ ປຣິຫາເປຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ອຸປາຍໍ ອາຈິກ຺ຂິ, ໂສ ຕຖາ ອກາສິ។ ຣາຊາ ອປເຣນ ສມເຍນ ນາລຸອິໂກທນປຣມຕາຍ ສຕ຺ກິໂຕ ສຸສລຸລ ຫຸກສຣີໂຣ ສຸຂປ຺ປຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຣີ ອຸປ຺ປນ຺ນວິສ຺ສາໂສ ສຕ຺ຕາຫໍ ອສທິສທານໍ ປວຕ຺ເຕສິ។ ທານານຸໂມທນາຍ ມຫາຊໂນ ມຫນ຺ຕໍ ວິເສສໍ ປາປຸຕິຕິ។

ປເສນທິໂກສລວຕ຺ຖຸ ຈຕຸຕ຺ຖໍ។

໕។ ສານຸສາມເຕຣວຕ຺ຖຸ

ອິທໍປ຺ເຣຕິ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສານຸໍ ນາມ ສາມເຕຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។

ໂສ ກິຣ ເອກິສ຺ສາ ອຸປາສິກາຍ ເອກປຸຕ຺ຕໂກ ອໂຫສິ។ ອຖ ນໍ ສາ ທຫຣກາເລເຍວ ປພ຺ພາເຊສິ។ ໂສ ປພ຺ພຊິຕກາລໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ສີລວາ ອໂຫສິ ວຕ຺ຕສມ຺ປນ຺ໂນ, ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາຍອາຄນ຺ຕຸການໍ ວຕ຺ຕໍ ກຕເມວ ໂຫຕິ។ ມາສສ຺ສ ອຍ຺ຖເມ ທິວເສ ປາໂຕວ ອຸຍ຺ຖາຍ ອຸທກມາລຸອເກ ອຸທກໍ ອຸປຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ຜມ຺ມສ຺ສວນຄ຺ຄໍ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອາສນໍ ປຍ຺ຍາເປຕ຺ວາ ທີປໍ ຊາເລຕ຺ວາ ມຜຸຣສ຺ສເຣນ ຜມ຺ມສ຺ສວໍ ໂຜເສຕິ។ ກິກ຺ຂູ ຕສ຺ສ ຖາມໍ ຍຕ຺ວາ ‘‘ສຣາຍ຺ຍໍ ກຕ ສາມເຕຣາ’’ຕິ ອຊ຺ເຊສນ຺ຕິ។ ໂສ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ຫທຍວາໂຕ ຣຸຊຕິ, ກາໂຍ ວາ ພາຜຕີ’’ຕິ ກິຍ຺ຈິ ປຈ຺ຈາຫາຣໍ ອກຕ຺ວາ ຜມ຺ມາສນໍ ອກິຣູຫິຕ຺ວາ ອາກາສຄງ຺ຄໍ ໂອຕາເຣນ຺ໂຕ ວິຍ ສຣາຍ຺ຍໍ ວຕ຺ວາ ໂອຕຣນ຺ໂຕ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ມາຕາປີຕູນໍ ອິມສ຺ມີ ສຣາຍ຺ເຍ ປຕ຺ຕີ ທມ຺ມີ’’ຕິ ວທຕິ។ ຕສ຺ສ ມນຸສ຺ສາ ມາຕາ ປີຕໂຣ ປຕ຺ຕິຍາ ທິນ຺ນກາວໍ ນ ຊານນ຺ຕິ។ ອນນ຺ຕຣຕ຺ຕກາເວ ປນສ຺ສ ມາຕາ ຍກ຺ຂິນີ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ສາ ເທວຕາຫິ ສທ຺ຜີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຜມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ສາມເຕເຣນ ທິນ຺ນປຕ຺ຕີ ອນຸໂມທາມິ, ຕາຕາ’’ຕິ ວທຕິ។ ‘‘ສີລສມ຺ປນ຺ໂນ ຈ ນາມ ກິກ຺ຂຸ ສ ເທວກສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ປີໂຍ ໂຫຕີ’’ຕິ ຕສ຺ມີ ສາມເຕເຣ ເທວຕາ ສລຊ຺ຊາ ສຄາຣວາ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມານໍ ວິຍ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ຜໍ ວິຍ ຈ ນໍ ມຍ຺ຍນ຺ຕິ។ ສາມເຕເຣ ຄາຣເວນ ຕຍ຺ຈ ຍກ຺ຂິນີ ຄຣຸກໍ ກຕ຺ວາ ປສ຺ສນ຺ຕິ។ ຕາ ຜມ຺ມສ຺ສວນຍກ຺ຂສມາຄມາທີສຸ ‘‘ສານຸມາຕາ ສານຸມາຕາ’’ຕິ ຍກ຺ຂິນິຍາ ອຄ຺ຄາສນໍ ອຄ຺ໂຄທກໍ ອຄ຺ຄປີຕ຺ຜໍ ເທນ຺ຕິ។ ມເຫສກ຺ຂາປີ ຍກ຺ຂາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມນ຺ຕິ, ອາສນາ ວຸຍ຺ຖຫນ຺ຕິ។

ອຖ ໂຂ ສາມເຕໂຣ ວຸຫ຺ຜິມນ຺ວາຍ ປຣິປກ຺ກິນ຺ທ຺ຣິໂຍ ອນກິຣຕິຍາ ປີລຸອິໂຕ ອນກິຣຕິ ວິໂນເທຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ປຣຸລ຺ຫເກສນ ໂຂ ກິລິຍ຺ຖນິວາສນປາຣຸປໂນ ກສ຺ສຈິ ອນາໂຣເຈຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ເອກໂກວ ມາຕຸຜຣໍ ອຄມາສີ។ ອຸປາສິກາ ປຸຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ກື, ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ປຸພ຺ເພ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາເຍຫິ ວາ ທຫຣສາມເຕເຣຫິ ວາ ສທ຺ຜີ ອິຜາຄຈ຺ຉສິ, ກສ຺ມາ ເອກໂກວ ອຊ຺ຊ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ? ໂສ ອຸກ຺ກຕ຺ກິຕກາວໍ ອາໂຣເຈສິ។ ສາ ອຸປາສິກາ ນານປ຺ປກາເຣນ ຜຣາວາເສ ອາທີນວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ໂອວທມານາປີ ສຍ຺ຍາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ‘‘ອປ຺ເປວ ນາມ ອຕ຺ຕໂນ ຜມ຺ມຕາຍປີ ສລ຺ລກ຺ເຂຍ຺ຍາ’’ຕິ ອນຸຍ຺ໂຍ ເຊຕ຺ວາ ‘‘ຕິຍ຺ຖ, ຕາຕ, ຍາວ ເຕ ຍາຄຸກຕ຺ຕໍ ສມ຺ປາເທມິ, ຍາຄຸໍ ປີວິຕ຺ວາ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ຈສ຺ສ ເຕ ມນາປານິ ວຕ຺ຖານິ ນີຫຣິຕ຺ວາ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອາສນໍ ປຍ຺ຍາເປຕ຺ວາ ອທາສີ។ ນິສີທິ ສາມເຕໂຣ។ ອຸປາສິກາ ມຸຫຸຕ຺ເຕເນວ ຍາຄຸຂຊ຺ຊກໍ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ອທາສີ។ ອຖ ‘‘ກຕ຺ຕໍ ສມ຺ປາເທສ຺ສາມີ’’ຕິ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນາ ຕຕ຺ຫຸເລ ໂຜວຕິ។ ຕສ຺ມີ ສມເຍ ສາ ຍກ຺ຂິນີ ‘‘ກຫໍ ນຸ ໂຂ ສາມເຕໂຣ, ກຈ຺ຈິ ກິກ຺ຂາຫາຣໍ ລກຕິ, ໂນ’’ຕິ ອາວຊ຺ຊມານາ ຕສ຺ສ ວິພ຺ກມິຕ຺ກາມຕາຍ ນິສິນ຺ນກາວໍ ຍຕ຺ວາ ‘‘ສາມເຕໂຣ ເມ ມເຫສກ຺ຂານໍ ເທວຕານໍ ອນ຺ຕເຣ ລຊ຺ຊໍ ອຸປ຺ປາເທຍ຺ຍ, ຄຈ຺ຉາມິສ຺ສ ວິພ຺ກມເນ ອນ຺ຕຣາຍໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສຣີເຣ ອຜິມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຄີວໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ເຂລຸເອນ ປຄ຺ຜຣນ຺ເຕນ ກູມິຍໍ ນິປ຺ຕິ។ ອຸປາສິກາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຕໍ ວິປ຺ປກາຣໍ ທິສ຺ວາ ເວ

ເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ອາລິງ຺ເຄຕ຺ວາ ອູຣູສ຺ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປສິ. ສກາລຄາມວາສີໂນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ພລິກມ຺ມາທີນິ ກຣີສ຺ຯ ອຸປາສິກາ ປນ ປຣິເທວມານາ ອິມາ ຄາຖາ ອການີ –

‘‘ຈາຕ຺ທ຺ທສີ ປຍ຺ຈທສີ, ຍາ ຈ ປກ຺ຂສ຺ສ ອຏ຺ຖມີ;

ປາຏິຫາຣິຍປກ຺ຂຍ຺ຈ, ອຏ຺ຖງ຺ຄສ຺ສມາຄຕໍຯ

‘‘ອຸໂປສຖໍ ອຸປວສນ຺ຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣນ຺ຕິ ເຍ;

ນ ເຕຫິ ຍກ຺ຂາ ກີລນ຺ຕິ, ອິຕິ ເມ ອຣຫຕໍ ສ຺ຕໍ;

ສາ ທານິ ອຊ຺ຊ ປສ຺ສາມິ, ຍກ຺ຂາ ກີລນ຺ຕິ ສານຸນາ’’ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໒໓໙);

ອຸປາສິກາຍ ວຈນໍ ສ຺ຕ຺ວາ –

‘‘ຈາຕ຺ທ຺ທສີ ປຍ຺ຈທສີ, ຍາ ຈ ປກ຺ຂສ຺ສ ອຏ຺ຖມີ;

ປາຏິຫາຣິຍປກ຺ຂຍ຺ຈ, ອຏ຺ຖງ຺ຄສ຺ສມາຄຕໍຯ

‘‘ອຸໂປສຖໍ ອຸປວສນ຺ຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣນ຺ຕິ ເຍ;

ນ ເຕຫິ ຍກ຺ຂາ ກີລນ຺ຕິ, ສາຫຸ ເຕ ອຣຫຕໍ ສ຺ຕ’’ນ຺ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໒໓໙) –

ວຕ຺ວາ ອາຫ –

‘‘ສານຸໍ ປພ຺ຸທ຺ທໍ ວຊ຺ຊາສິ, ຍກ຺ຂານໍ ວຈນໍ ອິທໍ;

ມາກາສິ ປາປກໍ ກມ຺ມໍ, ອາວີ ວາ ຍທິ ວາ ຣໂຫ.

‘‘ສເຈ ຈ ປາປກໍ ກມ຺ມໍ, ກຣິສ຺ສສິ ກໂຣສິ ວາ;

ນ ເຕ ທຸກ຺ຂາ ປມຸຕ຺ຍຕ຺ຖິ, ອຸປ຺ປຈ຺ຈາປິ ປລາຍໂຕ’’ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໒໓໙);

ເອວໍ ປາປກໍ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ສກ຺ຕສ຺ສ ວິຍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ປລາຍໂຕປິ ເຕ ໂມກ຺ໂຂ ນຕ຺ຖີຕິ ວຕ຺ວາ ສາ ຍກ຺ຂິນີ ສາມເຕຣໍ ມຸຍ຺ຈີ. ໂສ ອກ຺ຂີນີ ອຸມ຺ມີເລຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ເກເສ ວິກີຣິຍ ອສ຺ສສນ຺ຕີ ປສ຺ສສນ຺ຕີ ໂຣທມານໍ ສກາລຄາມວາສີໂນ ຈ ສນ຺ນິປຕິເຕ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຍກ຺ເຂນ ຄຫິຕການີ ອຊານນ຺ໂຕ ‘‘ອຫໍ ປຸພ຺ເພ ປີເຖ ນິສິນ຺ໂນ, ມາຕາ ເມ ອວິທູເຣ ນິສີທິຕ຺ວາ ຕຕ຺ທຸເລ ໂຌວິ, ອິທານິ ປນມ຺ຫິ ກູມິຍໍ ນິປ຺ນ຺ໂນ, ກິ ນຸ ໂຂ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ນິປ຺ນ຺ນໂກວ ມາຕຣໍ ອາຫ –

‘‘ມຕໍ ວາ ອມ຺ມ ໂຣທນ຺ຕິ, ໂຍ ວາ ຊີວໍ ນ ທິສ຺ສຕິ;

ຊີວນ຺ຕໍ ອມ຺ມ ປສ຺ສນ຺ຕີ, ກສ຺ມາ ມໍ ອມ຺ມ ໂຣທສີ’’ຕິ. (ເຖຣຄາ. ໔໔; ສໍ. ນິ. ໑.໒໓໙);

ອຖສ຺ສ ມາຕາ ວຕ຺ຖຸກາມກິເລສກາເມ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ປຸນ ວິພ຺ກມນຕ຺ຖໍ ອາຄມເນ ອາທີນວໍ ທສ຺ເສນ຺ຕີ ອາຫ –

‘‘ມຕໍ ວາ ປຸຕ຺ຕ ໂຣທນ຺ຕິ, ໂຍ ວາ ຊີວໍ ນ ທິສ຺ສຕິ;

ໂຍ ຈ ກາເມ ຈຊິຕ຺ວານ, ປຸນຣາຄຈ຺ຉເຕ ອິຘ;

ຕໍ ວາປິ ປຸຕ຺ຕ ໂຣທນ຺ຕິ, ປຸນ ຊີວໍ ມໂຕ ຫິ ໂສ’’ຕິ។ (ສໍ។ ນິ។ ໑។໔໓໙);

ເອວລ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ໜຣາວາສໍ ກຸກ຺ກຸລຸອສທິສລ຺ເຈວ ນຣກສທິສລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ໜຣາວາເສ ອາທີນວໍ ທສ຺ເສນ຺ຕິ ປຸນ ອາຫ –

‘‘ກຸກ຺ກຸລຸອາ ອຸພ຺ພໂຕ ຕາຕ, ກຸກ຺ກຸລຸອໍ ປຕິຕ຺ນິຈ຺ຉສິ;

ນຣກາ ອຸພ຺ພໂຕ ຕາຕ, ນຣກໍ ປຕິຕ຺ນິຈ຺ຉສີ’’ຕິ។ (ສໍ។ ນິ។ ໑។໔໓໙);

ອຖ ນໍ, ‘‘ປຸຕ຺ຕ, ກທ຺ທໍ ຕວ ໂຫຕຸ, ມຍາ ປນ ‘ອຍໍ ໂນ ປຸຕ຺ຕໂກ ໜຍ຺ໜມາໂນ’ຕິ ເຄຫາ ກຕ຺ໜໍ ວິຍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘສາສເນ ປພ຺ພາຊິໂຕ, ໜຣາວາເສ ປຸນ ໜຍ຺ທິຕຸ໌ ອິຈ຺ຉສີ។ ອກິຘາວຖ ປຣິຕ຺ຕາຍຖ ໂນຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ກສ຺ສ ອຸຊ຺ຊາປຍາມ ກໍ ນິຊ຺ຊາປຍາມາ’’ຕິ ທີເປຕຸໍ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ອກິຘາວຖ ກທ຺ທນ຺ເຕ, ກສ຺ສ ອຸຊ຺ຊາປຍາມເສ;

ອາທິຕ຺ຕາ ນີຫຕໍ ກຕ຺ໜໍ, ປຸນ ໜຍ຺ທິຕຸມິຈ຺ຉສີ’’ຕິ។ (ສໍ។ ນິ។ ໑។໔໓໙);

ໂສ ມາຕຣິ ກເຖນ຺ຕິຍາ ກເຖນ຺ຕິຍາ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ‘‘ນຕ຺ຖິ ມຍ຺ທໍ ຄິຫິກາເວນ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ອາຫ។ ອຖສ຺ສ ມາຕາ ‘‘ສາຘຸ, ຕາຕາ’’ຕິ ຕຸຊ຺ຖາ ປຕິຕໂກຊນໍ ໂກເຊຕ຺ວາ ‘‘ກຕິວສ຺ໂສສິ, ຕາຕາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປຣິປຸຕ຺ຕາວສ຺ສກາວໍ ລຕ຺ວາ ຕິຈີວຣໍ ປຕິຍາເທສີ។ ໂສ ປຣິປຸຕ຺ຕປຕ຺ຕຈີວໂຣ ອຸປສມ຺ປທໍ ລກິ។ ອຖສ຺ສ ອຈິຣູປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ຈິຕ຺ຕນິຄ຺ຄເຫ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນນ຺ໂຕ ‘‘ຈິຕ຺ຕໍ ນາເມຕໍ ນານາຣມ຺ມເຕສຸ ທີໜຣຕ຺ຕໍ ຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ຕໍ ອນິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ໂສຕ຺ຖິກາໂວ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ອງ຺ກຸເສນ ມຕ຺ຕຫຕ຺ຖິໂນ ວິຍ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫເນ ໂຍໂຄ ກຣຕີໂຍ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໒໖។

‘‘ອິທໍ ປຸເຣ ຈິຕ຺ຕມຈາຣິ ຈາຣິກໍ,

ເຍນິຈ຺ຉກໍ ຍຕ຺ຖກາມໍ ຍຖາສຸຂໍ;

ຕທຊ຺ຊຫໍ ນິຄ຺ຄເຫສ຺ສາມິ ໂຍນິໂສ,

ຫຕ຺ຖິປ຺ປກິນ຺ນໍ ວິຍ ອງ຺ກຸສຄ຺ຄໂຫ’’ຕິ។

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ອິທໍ ຈິຕ຺ຕໍ ນາມ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ຣູປາທິສຸ ຈ ອາຣມ຺ມເຕສຸ ຣາຄາທີນໍ ເຍນ ກາຣເຕນ ອິຈ຺ຉຕິ, ຍຕ຺ເຖວສ຺ສ ກາໂມ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ວເສນ ຍຕ຺ຖ ກາມໍ ຍຖາຣຸຈິ ຈຣນ຺ຕສ຺ສ ສຸຂໍ ໂຫຕິ, ຕເຖວ ວິຈຣຕ຺ໂຕ ຍຖາສຸຂໍ ທີໜຣຕ຺ຕໍ ຈາຣິກໍ ຈຣິ, ຕໍ ອຊ຺ຊ ອຫໍ ປກິນ຺ນໍ ມຕ຺ຕຫຕ຺ຖິ ຫຕ຺ຖາຈຣິຍສງ຺ຂາໂຕ ເຉໂກ ອງ຺ກຸສຄ຺ຄໂຫ ອງ຺ກຸເສນ ວິຍ ໂຍນິໂສມນສິກາເຣນ ນິຄ຺ຄເຫສ຺ສາມິ, ນາສ຺ສ ວີຕິກ຺ກມິຕຸໍ ທສ຺ສາມີຕິ។

ເທສນາວສາເນ ສານຸນາ ສທ຺ຘິ ອມ຺ມສ຺ສວນາຍ ອຸປສງ຺ກມນ຺ຕານໍ ພຫູນໍ ເທວຕານໍ ອມ຺ມາກິສມໂຍ ອໂຫສິ។ ໂສປາຍສ຺ມາ ເຕ

ປີຍກໍ ພຸທຸທວຈນໍ ອຸຄຸຄຫິຕຸວາ ມຫາສມຸມາຄິໂກ ຫຸຕຸວາ ວິສວສຸສສຕໍ ຄຕຸວາ ສກລຊມຸພຸທີປໍ ສງໂຊເກຕຸວາ ປຣິນິພຸພາຍີຕິ໚

ສານຸສາມເຕຣວຕຸຖຸ ປຌຸຈມໍ໚

໖໚ ປາເວຍຸຍກຫຕຸຖິວຕຸຖຸ

ອປຸປມາທຣຕາຕິ ອິມໍ ຣມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ໂກສລຣຌຸໂຌ ປາເວຍຸຍກໍ ນາມ ຫຕຸຖິ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໚

ໂສ ກິຣ ຫຕຸຖີ ຕຣຸຕກາເລ ມຫາພໂລ ຫຸຕຸວາ ອປເຣນ ສມເຍນ ຊຣາວາຕເວຄພຸກາຫໂຕ ຫຸຕຸວາ ເອກໍ ມຫນຸຕໍ ສຣໍ ໂອຣຸຍຫ ກລເລ ລຄຸຄິຕຸວາ ອຸຕຕຣິຕຸໍ ນາສກຸຂີ໚ ມຫາຊໂນ ຕໍ ທິສຸວາ "ເອວຣູໂປປິ ນາມ ຫຕຸຖີ ອິມໍ ທຸພຸພລກາວໍ ປຕຸໂຕ"ຕິ ກຖໍ ສມຸຒຸຖາເປສິ໚ ຣາຊາ ຕໍ ປວຕຸຕິ ສຸຕຸວາ ຫຕຸຖາຈຣິຍໍ ອາຌາເປສິ – "ຄຈຸຉ, ອາຈຣິຍ, ຕໍ ຫຕຸຖິ ກລລໂຕ ອຸທຸຘຣາຫີ"ຕິ໚ ໂສ ຄນຸຕຸວາ ຕສຸມີ ຖາເນ ສງຄາມສີສໍ ທສຸເສຕຸວາ ສງຄາມເກຣີ ອາໂກຒາເປສິ໚ ມານຊາຕິໂກ ຫຕຸຖີ ເວເຄນຸຒຸຖາຍ ຖເລ ປຕິຕຸຖາສີ໚ ກິກຸຂູ ຕໍ ການຣຕໍ ທິສຸວາ ສຕຸຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ໚ ສຕຸຖາ "ເຕນ, ກິກຸຂເວ , ຫຕຸຖິນາ ປກຕິປງກທຸຄຸຄໂຕ ອຕຸຕາ ອຸທຸຘໂຕ, ຕຸມຸເຫ ປນ ກິເລສທຸຄຸເຄ ປກຸຂນຸທາ໚ ຕສຸມາ ໂຍນິໂສ ປທຫິຕຸວາ ຕຸມຸເຫປິ ຕໂຕ ອຕຸຕານໍ ອຸທຸຘຣຖາ"ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໒໗໚

"ອປຸປມາທຣຕາ ໂຫຖ, ສຈິຕຸຕມນຸຣກຸຂຖ;

ທຸຄຸຄາ ອຸທຸຘຣຖຕຸຕານໍ, ປງເກ ສນຸໂນວ ກຸຌຸຊໂຣ"ຕິ໚

ຕຕຸຖ ອປຸປມາທຣຕາຕິ ສຕິຍາ ອວິປຸປວາເສ ອກິຣຕາ ໂຫຖ໚ ສຈິຕຸຕນຸຕິ ຣູປາທິສຸ ອາຣມຸມເຕສຸ ອຕຸຕໂນ ຈິຕຸຕໍ ຍຖາ ວີຕິກຸກມໍ ນ ກໂຣຕິ, ເອວໍ ຣກຸຂຖ໚ ທຸຄຸຄາຕິ ຍຖາ ໂສ ປງເກ ສນຸໂນ ກຸຌຸຊໂຣ ຫຕຸເຖຫິ ຈ ປາເທຫິ ຈ ວາຍາມໍ ກຕຸວາ ປງກທຸຄຸຄໂຕ ອຕຸຕານໍ ອຸທຸຘຣິຕຸວາ ຖເລ ປຕິຕຸຖິໂຕ, ເອວໍ ຕຸມຸເຫປິ ກິເລສທຸຄຸຄໂຕ ອຕຸຕານໍ ອຸທຸຘຣຖ, ນິພຸພານຖເລ ປຕິຕຸຖາເປຖາຕິ ອຕຸໂຖ໚

ເທສນາວສາເນ ເຕ ກິກຸຂູ ອຣຫຕຸເຕ ປຕິຕຸຖຫີສູຕິ໚

ປາເວຍຸຍກຫຕຸຖິວຕຸຖຸ ຉຕຸຖໍ໚

໗໚ ສມຸພຫຸລກິກຸຂຸວຕຸຖຸ

ສເຈ ລເກຖາຕິ ອິມໍ ຣມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ປາລິເລຍຸຍກໍ ນິສຸສາຍ ຣກຸຂິຕວນສຕຸເຫ ວິຫຣນຸໂຕ ສມຸພຫຸເລ ກິກຸຂູ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໚ ວຕຸຖຸ ຍມກວຄຸເຄ "ປເຣ ຈ ນ ວິຊານນຸຕີ"ຕິ ຄາຖາວຌຸຌນາຍ ອາຄຕເມວ໚ ວຸຕຸຕຌຸເຫຕໍ (ຘ໚ ປ໚ ອຌຸຖ໚ ໑໗໘ ໂກສມຸພກວຕຸຖຸ) –

ຕຖາຄຕສຸສ ຕຕຸຖ ຫຕຸຖິນາເຄນ ອຸປຌຸຖິຍມານສຸສ ວສນກາໂວ ສກລຊມຸພຸທີເປ ປາກໂຒ ອໂຫສິ໚ ສາວຕຸຖິນຄຣໂຕ "ອ ນາຖປີຕຸທິໂກ ວິສາຂາ ມຫາອຸປາສິກາ"ຕິ ເອວມາທີນິ ມຫາກຸລານິ ອານນຸທຕຸເຖຣສຸສ ສາສນໍ ປຫີຕີສຸ "ສຕຸຖາຣໍ ໂນ, ກນຸເຕ, ທສຸເສຖາ"ຕິ໚ ທິສາວາສິໂນປິ ປຌຸຈສຕາ ກິກຸຂູ ວຸຒຸຖວສຸສາ ອານນຸທຕຸເຖຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ "ຈິຣສຸສຸຕາ ໂນ, ອາວຸໂສ ອານນຸທ, ກຄວໂຕ ສມຸມຸຂາ ຘມຸມີ ກຖາ, ສາຘຸ ມຍໍ, ອາວຸໂສ ອານນຸທ, ລເກຍຸຍາມ ກຄວໂຕ ສມຸມຸຂາ ຘມຸມີ ກຖໍ ສວນາຍາ"ຕິ ຍາຈິສຸ໚ ເຖໂຣ ເຕ ກິກຸຂູ ອາທາຍ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ "ເຕມາສໍ ເອກວິຫາຣິໂນ ຕຖາຄຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ເອຕຸຕເກຫິ ກິກຸຂູຫິ

ສທฺธึ ອุປສງฺກມนํ ອยุตฺต''นฺติ จินฺเตตฺวา เต ภิกฺขู พหิ ฐเปตฺวา เອກโກວ สตฺถารํ ອุປສງฺກมิ។ ປາລิเลยฺยโก ตํ ทิสฺวา ທຕฺທມາທາຍ ປກฺขนฺทิ។ ตํ สตฺถา ໂອໂລເກตฺวา ''ອເປຫິ, ອເປຫິ, ປາລິເລຍຍກ, ມາ ວາຣຍິ, ພຸທຸສຸປຍຸຖາໂກ ເອໂສ''ຕິ ອາຫ។ ໂສ ຕຕຸເຖວ ທຕຸທໍ ລທຸເທຕຸວາ ປຕຸຕຈີວຣປຜິຄຸຄຫຕ່ ອາປຸຈຸລີ។ ເຖໂຣ ນາທາສີ។ ນາໂຄ ''ສເຈ ອຸຄຸຄຫີຕວຕຸໂຕ ກວິສຸສຕິ, ສຕຸຖຸ ນິສີທນປາສາຕຜລເກ ອຕຸຕໂນ ປຣິກຸຂາຣໍ ນ ຖເປສຸສຕິ''ຕິ ຈິນຸເຕສີ។ ເຖໂຣ ປຕຸຕຈີວຣໍ ກູມິຍໍ ຖເປສີ។ ວຕຸຕສມຸປນຸນາ ຫິ ຄຣູນໍ ອາສເນ ວາ ສຍເນ ວາ ອຕຸຕໂນ ປຣິກຸຂາຣໍ ນ ຖເປນຸຕິ។

ເຖໂຣ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທິ។ ສຕຸຖາ ''ເອກໂກວ ອາຄໂຕສີ''ຕິ ປຸຈຸລິຕຸວາ ປຍຸຈທິ ກິກຸຂຸສເຕທິ ອາຄຕກາວໍ ສຸຕຸວາ ''ກຫໍ ປນ ເຕ''ຕິ ປຸຈຸລິຕຸວາ ''ຕຸມຸຫາກໍ ຈິຕຸຕໍ ອຊານນຸໂຕ ພຫິ ຖເປຕຸວາ ອາຄໂຕມຸຫີ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ປກຸໂກສາຫີ ເນ''ຕິ ອາຫ។ ເຖໂຣ ຕຖາ ອກາສີ។ ສຕຸຖາ ເຕຫິ ກິກຸຂູຫິ ສທຸທີ ປຜິສນຸຖາຣໍ ກຕຸວາ ເຕຫິ ກິກຸຂູຫິ, ''ກນຸເຕ, ກຄວາ ພຸທຸຂສຸຂຸມາໂລ ເຈວ ຂຕຸຕິຍສຸຂຸມາໂລ ຈ, ຕຸມຸເຫຫິ ເຕມາສໍ ເອກເກທິ ຕິຜຸຖນຸເຕຫິ ນິສີທນຸເຕຫິ ຈ ທຸກຸກຣໍ ກຕໍ, ວຕຸຕປຜິວຕຸຕກາຣໂກປິ ມຸໂຂທກາທິທາຍໂກປິ ນາໂຫສີ ມຸຄຸເລ''ຕິ ວຸຕຸເຕ, ''ກິກຸຂເວ, ປາລິເລຍຸຍກຫຕຸຖິນາ ມມ ສພຸພກິຈຸຈານິ ກຕານິ។ ເອວຣູປຸຄຸຫິ ສຫາຍໍ ລກນຸເຕນ ເອກໂກວ ວສິຕຸໍ ຍຸຕຸຕໍ, ອລກນຸຕສຸສ ເອກຈາຣິກກາໂວວ ເສຍຸໂຍ''ຕິ ວຕຸວາ ນາຄວຄຸເຄ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໓໒໘។

''ສເຈ ລເກຖ ນິປກໍ ສຫາຍໍ,

ສທຸທຶຈຣໍ ສາຂຸວິຫາຣິ ຂີຣໍ;

ອກິກຸຍຸຍ ສພຸພານິ ປຣິສຸສຍານິ,

ຈເຣຍຸຍ ເຕນຕຸຕມໂນ ສຕີມາ។

໓໒໙។

'ໂນ ເຈ ລເກຖ ນິປກໍ ສຫາຍໍ,

ສທຸທຶຈຣໍ ສາຂຸວິຫາຣິ ຂີຣໍ;

ຣາຊາວ ຣຊຸຖໍ ວິຊິຕໍ ປຫາຍ,

ເອໂກ ຈເຣ ມາຕງຄຣຸເລວ ນາໂຄ។

໓໓໐។

''ເອກສຸສ ຈຣິຕໍ ເສຍຸໂຍ,

ນຕຸຖິ ພາເລ ສຫາຍຕາ;

ເອໂກ ຈເຣ ນ ຈ ປາປານິ ກຍິຣາ,

ອປຸໂປສຸສຸກຸໂກ ມາຕງຄຣຸເລວ ນາໂຄ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ນິປ຺ກນ຺ຕິ ເນປ຺ກ຺ກປຌ຺ລາຍ ສມນ຺ນາຄຕໍ។ ສາຣຸວິຫາຣີ ຊີຣນ຺ຕິ ກຫ຺ທກວິຫາຣີ ປຕ຺ທິຕໍ។ ປຣິສຸສຍານິຕິ ຕາທິສໍ ເມຕ຺ຕາວິຫາຣີ ສຫາຍໍ ລກນ຺ໂຕ ສີຫພ຺ຍຄ຺ໝາທໂຍ ປາກຜປຣິສ຺ສເຍ ຈ ຣາຄກາຍໂທສກາຍໂມຫກາຍາທໂຍ ປຜິຈຸຉນ຺ນປຣິສ຺ສເຍ ຈາຕິສພ຺ເພວ ປຣິສ຺ສເຍ ອກິກວິຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຊີ ອຕ຺ຕມໂນ ອຸປ຺ຜ຺ຖິຕສຕິ ຫຸຕ຺ວາ ຈເຣຍ຺ຍ, ວິຫເຣຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ຣາຊາວ ຣຜ຺ຖນ຺ຕິ ຣຜ຺ຖໍ ທິຕ຺ວາ ຄໂຕ ມຫາຊນກຣາຊາ ວິຍ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ວິຊິຕກູມິປ຺ເທໂສ ຣາຊາ ‘‘ອິທໍ ຣຊ຺ຊໍ ນາມ ມຫນ຺ຕໍ ປມາທຜ຺ຖານໍ, ກິ ເມ ຣຊ຺ເຊນ ກາຣິເຕນາ’’ຕິ ວິຊິຕໍ ຣຜ຺ຖໍ ປຫາຍ ເອກໂກວ ມຫາຣຌ຺ຌໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕາປສປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຈຕູສຸ ອິຣິຍາປເຖສຸ ເອກໂກວ ຈຣຕິ, ເອວໍ ເອກໂກວ ຈເຣຍ຺ຍາຕິ។ ມາຕງ຺ຄຣຌ຺ເຌວ ນາໂຄຕິ ຍຖາ ຈ ‘‘ອຫໍ ໂຂ ອາກິຕ຺ໂຕ ວິຫຣາມິ ຫຕ຺ຖີຫິ ຫຕ຺ຖິນີຫິ ຫຕ຺ຖິກລຸອເກຫິ ຫຕ຺ຖິຈ຺ຉາເປຫິ, ຉິນ຺ນຄ຺ຄານິ ເຈວ ຕິຕານິ ຂາທາມິ, ໂອກຄ຺ໂຄກຄ຺ຄຌ຺ຈ ເມ ສາຂາກງ຺ຄໍ ຂາທນ຺ຕິ, ອາວິລານິ ຈ ປານີຍານິ ປີວາມິ, ໂອຄາຫາ ຈ ເມ ອຸຕ຺ຕິຕ຺ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖິນິໂຍ ກາຍໍ ອຸປນິຂໍສນ຺ຕິໂຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຍໍນູນາຫໍ ເອກໂກວ ຄຕມ຺ຫາ ວູປກຜ຺ໂຖ ວິຫເຣຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ (ມຫາວ។ ໔໖໗; ອຸທາ។ ໓໕) ເອວໍ ປຜິສຌ຺ຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຄຌນໂຕ ມາຕງ຺ໂຄຕິ ລທ຺ຊນາໂມ ອິມສ຺ມິ ອຣຌ຺ເຌ ອຍໍ ຫຕ຺ຖິນາໂຄ ຍູຖໍ ປຫາຍ ສພ຺ພິຣິຍາປເຖສຸ ເອກໂກວ ສຸຂໍ ຈຣຕິ, ເອວມ຺ປີ ເອໂກວ ຈເຣຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ເອກສ຺ສາຕິ ປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ຫິ ປພ຺ພຊິຕກາລໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ເອກີກາວາກິຣຕສ຺ສ ເອກກສ຺ເສວ ຈຣິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ។ ນຕ຺ຖິ ພາເລ ສຫາຍຕາຕິ ຈູລຸອສີລໍ ມຊ຺ຊິມສີລໍ ມຫາສີລໍ ທສ ກຖາວຕ຺ຖູນິ ເຕຣສ ຊຸຕງ຺ຄຄ຺ຄຸຕານິ ວິປສ຺ສນາຌາຕໍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຄ຺ຄາ ຈຕ຺ຕາຣິ ຜລານິ ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ ຉ ອກິຌ຺ຌາ ອມຕມຫານິພ຺ພານນ຺ຕິ ອຍຌ຺ຫິ ສຫາຍຕາ ນາມ។ ສາ ພາເລ ນິສ຺ສາຍ ອຊິຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຕິ ນຕ຺ຖິ ພາເລ ສຫາຍຕາ។ ເອໂກຕິ ອິມິນາ ການເຣນ ສພ຺ພິຣິຍາປເຖສຸ ເອກໂກວ ຈເຣຍ຺ຍ, ອປ຺ປມຕ຺ຕການິປີ ນ ຈ ປາປານິ ກຍິຣາ។ ຍຖາ ໂສ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ໂກ ນິຣາລໂຍ ອິມສ຺ມິ ອຣຌ຺ເຌ ມາຕງ຺ຄນາໂຄ ອິຈ຺ຉິຕິຈ຺ຉິຕຜ຺ຖາເນ ສຸຂໍ ຈຣຕິ, ເອວໍ ເອກໂກວ ຫຸຕ຺ວາ ຈເຣຍ຺ຍ, ອປ຺ປມຕ຺ຕການິປີ ນ ຈ ປາປານິ ກເຣຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫຫິ ປຕິຣູປໍ ສຫາຍໍ ອລກນ຺ເຕຫິ ເອກຈາຣີເຫວ ກວິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ເທເສສິ។

ເທສນາວສາເນ ປຌ຺ຈສຕາປິ ເຕ ກິກ຺ຂູ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຜ຺ຖຫິສູຕິ។

ສມ຺ພຫຸລກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍ។

໘។ ມາຣວຕ຺ຖຸ

ອຕ຺ຖມ຺ຫີຕິ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ຫິມວນ຺ຕປເທເສ ອຣຌ຺ຌກຸຜິກາຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມາຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។

ຕສ຺ມິ ກິຣ ກາເລ ຣາຊາໂນ ມນຸສ຺ເສ ປີລຸເອຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ຕິ។ ອຖ ກຄວາ ອຊມ຺ມິກຣາຊູນໍ ຣຊ຺ເຊ ທຕ຺ຫກຣຕປີລຸອິເຕ ມນຸສ຺ເສ ທິສ຺ວາ ການຸຌ຺ເຌນ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ສກ຺ກາ ນຸ ໂຂ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕຸໍ ອຫນໍ ອຆາຕຍໍ, ອຊິນໍ ອຊາປຍໍ, ອໂສຈໍ ອໂສຈາປຍໍ ຊມ຺ເມນາ’’ຕິ, ມາໂຣ ປາປິມາ ຕໍ ກຄວໂຕ ປຣິວິຕກ຺ກໍ ຌຕ຺ວາ ‘‘ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ‘ສກ຺ກາ ນຸ ໂຂ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕຸ’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ, ອິທານິ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕຸກາໂມ ກວິສ຺ສຕິ, ຣຊ຺ຊຌ຺ຈ ນາເມຕໍ ປມາທຜ຺ຖານໍ, ຕໍ ກາເຣນ຺ເຕ ສກ຺ກາ ໂອກາສໍ ລກິຕຸໍ, ຄຈ຺ຉາມິ ອຸສ຺ສາຫມສ຺ສ ຊເນສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ກາເຣຕຸ, ກນ຺ເຕ, ກຄວາ ຣຊ຺ຊໍ, ກາເຣຕຸ ສຸຄໂຕ ຣຊ຺ຊໍ ອຫນໍ ອຆາຕຍໍ, ອຊິນໍ ອຊາປຍໍ, ອໂສຈໍ ອໂສຈາປຍໍ ຊມ຺ເມນາ’’ຕິ។ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິ ປນ ເມ ຕ຺ວໍ, ປາປິມ, ປສ຺ສສິ, ຍໍ ມໍ ຕ຺ວໍ ເອວໍ ວເທສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ກຄວຕາ ໂຂ, ກນ຺ເຕ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ອິທ຺ຊິປາທາ ສຸກາວິຕາ។ ອາກງ຺ຂມາໂນ ຫິ ກຄວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ປພ຺ພຕຣາຊໍ ‘ສຸວຕ຺ຕ’ນ຺ຕິ ອຊິມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍ, ຕຌ຺ຈ ສຸວຕ຺ຕເມວ ອສ຺ສ, ອຫມ຺ປີ ໂຂ ຊເນນ ຊນກຣຕິຍໍ ກຣິສ຺ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ຊມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສ຺ສຖາ’’ຕິ ເຕນ ວຸຕ຺ເຕ –

‘‘ປພ຺ພຕສ຺ສ ສຸວຕ຺ຕສ຺ສ, ຊາຕຣູປສ຺ສ ເກວໂລ;

ທ຺ວິຕ຺ຕາວ ນາລເມກສ຺ສ, ອິຕິ ວິທ຺ວາ ສມຌ຺ຈເຣ។

‘‘ໂຍ ທຸກ຺ຂມທກ຺ຂີ ຍໂຕນີທານໍ,

ກາເມສຸ ໂສ ຊນ຺ຕຸ ກຖໍ ນເມຍ຺ຍ;

ອຸປ໌ທີ ວິທິຕ຺ວາ ສງ໌ໂຄຕິ ໂລເກ,

ຕສ຺ເສວ ຊນ຺ຕຸ ວິນຍາຍ ສິກ຺ເຂ’’ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໑໘໖) –

ອິມາຫິ ຄາຖາຫິ ສໍເວເຊຕ຺ວາ ‘‘ອລ຺ໂລ ເອວ ໂຂ, ປາປິມ, ຕວ ໂອວາໂທ, ອລ຺ໂລ ມມ, ຕຍາ ສທ຺ທີ ສມ຺ມສໍສນ຺ທນາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຫລ຺ຫິ ເອວໍ ໂອວທາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໖໖໑.

‘‘ອຕ຺ຖມ຺ຫິ ຊາຕມ຺ຫິ ສຸຂາ ສຫາຍາ,

ຕຸຍ຺ຖີ ສຸຂາ ຍາ ອິຕຣີຕເຣນ;

ປຸ໌ລ຺ລໍ ສຸຂໍ ຊີວິຕສງ໌ຂຍມ຺ຫິ,

ສພ຺ພສ຺ສ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ສຸຂໍ ປຫານໍ.

໖໖໘.

‘‘ສຸຂາ ມຕ຺ເຕຍ຺ຍຕາ ໂລເກ,

ອໂຖ ເປຕ຺ເຕຍ຺ຍຕາ ສຸຂາ;

ສຸຂາ ສາມລ຺ລຕາ ໂລເກ,

ອໂຖ ພ຺ຣຫ຺ມລ຺ລຕາ ສຸຂາ.

໖໖໖.

‘‘ສຸຂໍ ຍາວ ຊຣາສີລໍ, ສຸຂາ ສທ຺ທາ ປຕິຍ຺ຖິຕາ;

ສຸໂຂ ປລ຺ລາຍ ປຕິລາໂພ, ປາປານໍ ອກຣຕໍ ສຸຂ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຖມ຺ຫີຕິ ປພ຺ພຊິຕສ຺ສາປິ ຫິ ຈີວຣກຣຕາທິເກ ວາ ອທິກຣຕວູປສມາທິເກ ວາ ຄິຫີໂນປິ ກສິກມ຺ມາທິເກ ວາ ພລວປກ຺ຂສນ຺ນິສ຺ສິເຕຫິ ອກິກວນາທິເກ ວາ ກິຈ຺ເຈ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ເຍ ຕໍ ກິຈ຺ຈໍ ນິປ຺ຜາເທຕຸໍ ວາ ວູປສເມຕຸໍ ວາ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ເອວຣູປາ ສຸຂາ ສຫາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕຸຍ຺ຖີ ສຸຂາຕິ ຍສ຺ມາ ປນ ຄິຫີໂນປິ ສເກນ ອສນ຺ຕຸຍ຺ຖາ ສນ຺ທິຈ຺ເຈທາທີນິ ອາຣກນ຺ຕິ, ປພ຺ພຊິຕາປີ ນານປ຺ປກາຣໍ ອເນສນໍ. ອິຕິ ເຕ ສຸຂໍ ນ ວິນ຺ທນ຺ຕິເຍວ. ຕສ຺ມາ ຍາ ອິຕຣີຕເຣນ ປຣິຕ຺ເຕນ ວາ ວິປຸ໌ເລນ ວາ ອຕຕໂນ ສນ຺ຕເກນ ສນ຺ຕຸຍ຺ຖີ, ອຍເມວ ສຸຂາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປຸ໌ລ຺ລນ຺ຕິ ມຣຕກາເລ ປນ ຍຖາຊ຺ຊາສເຍນ ປຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ກຕປຸ໌ລ຺ລກມ຺ມເມວ

ສຸຂໍຯ ສພ຺ພສ຺ສາຕິ ສກລສ຺ສປິ ປນ ວຏ຺ຏທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຫານສງ຺ຂາຕໍ ອຣຫຕ຺ຕເມວ ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ສຸຂໍ ນາມຯ

ມຕ຺ເຕຍ຺ຍຕາຕິ ມາຕຣິ ສມ຺ມາ ປຏິປຕ຺ຕິຯ ເປຕ຺ເຕຍ຺ຍຕາຕິ ປິຕຣິ ສມ຺ມາ ປຏິປຕ຺ຕິຯ ອຸຠເຍນປິ ມາຕາປິຕູນໍ ອຸປຏ຺ຐານເມວ ກຖິຕໍຯ ມາຕາປິຕໂຣ ຫິ ປຸຕ຺ຕານໍ ອນຸປຏ຺ຐຫນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ຠູມິຍໍ ວາ ນິທຫນ຺ຕິ, ປເຣສໍ ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕິ, ‘‘ມາຕາປິຕໂຣ ນ ອຸປຏ຺ຐຫນ຺ຕີ’’ຕິ ເນສໍ ນິນ຺ທາປິ ວຑ຺ຒຕິ, ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ຄູຖນິຣເຍປິ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ເຍ ປນ ມາຕາປິຕໂຣ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ອຸປຏ຺ຐຫນ຺ຕິ, ເຕ ເຕສໍ ສນ຺ຕກໍ ຘນມ຺ປິ ປາປຸຓນ຺ຕິ, ປສໍສມ຺ປິ ລຠນ຺ຕິ, ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ສຄ຺ເຄ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມາ ອຸຠຍມ຺ເປຕໍ ສຸຂນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສາມຎ຺ຎຕາຕິ ປພ຺ພຊິເຕສຸ ສມ຺ມາ ປຏິປຕ຺ຕິຯ ພ຺ຣຫ຺ມຎ຺ຎຕາຕິ ພາຫິຕປາເປສຸ ພຸທ຺ຘປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສາວເກສຸ ສມ຺ມາ ປຏິປຕ຺ຕິເຍວຯ ອຸຠເຍນປິ ເຕສໍ ຈຕູຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ປຏິຊຄ຺ຄນຠາໂວ ກຖິໂຕ, ອິທມ຺ປິ ໂລເກ ສຸຂໍ ນາມ ກຖິຕໍຯ

ສີລນ຺ຕິ ມຓິກຸຓ຺ຑລຣຕ຺ຕວຕ຺ຖາທໂຍ ຫິ ອລງ຺ກາຣາ ຕສ຺ມິໍ ຕສ຺ມິໍ ວເຍ ຐິຕານໍເຍວ ໂສຠນ຺ຕິຯ ນ ທຫຣານໍ ອລງ຺ກາໂຣ ມຫລ຺ລກກາເລ, ມຫລ຺ລການໍ ວາ ອລງ຺ກາໂຣ ທຫຣກາເລ ໂສຠຕິ, ‘‘ອຸມ຺ມຕ຺ຕໂກ ເອສ ມຎ຺ເຎ’’ຕິ ຄຣຫຸປ຺ປາທເນນ ປນ ໂທສເມວ ຊເນຕິຯ ປຎ຺ຈສີລທສສີລາທິເຠທໍ ປນ ສີລໍ ທຫຣສ຺ສາປິ ມຫລ຺ລກສ຺ສາປິ ສພ຺ພວເຍສຸ ໂສຠຕິເຍວ, ‘‘ອໂຫ ວຕາຍໍ ສີລວາ’’ຕິ ປສໍສຸປ຺ປາທເນນ ໂສມນສ຺ສເມວ ອາວຫຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – ສຸຂໍ ຍາວ ຊຣາ ສີລນ຺ຕິຯ ສທ຺ຘາ ປຕິຏ຺ຐິຕາຕິ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣໂຕ ທຸວິຘາປິ ສທ຺ຘາ ນິຈ຺ຈລາ ຫຸຕ຺ວາ ປຕິຏ຺ຐິຕາຯ ສຸໂຂ ປຎ຺ຎາຍ ປຏິລາໂຠຕິ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣປຎ຺ຎາຍ ປຏິລາໂຠ ສຸໂຂຯ ປາປານໍ ອກຣຓນ຺ຕິ ເສຕຸຆາຕວເສນ ປນ ປາປານໍ ອກຣຓໍ ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ສຸຂນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູນໍ ເທວຕານໍ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ອໂຫສີຕິຯ

ມາຣວຕ຺ຖຸ ອຏ຺ຐມໍຯ

ນາຄວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ເຕວີສຕິໂມ ວຄ຺ໂຄຯ

໘໔ຯ ຕຓ຺ຫາວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ກປິລມຈ຺ຉວຕ຺ຖຸ

ມນຸຊສ຺ສາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກປິລມຈ຺ຉໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ອຕີເຕ ກິຣ ກສ຺ສປຠຄວໂຕ ປຣິນິພ຺ພຸຕກາເລ ທ຺ເວ ກຸລຠາຕໂຣ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສາວການໍ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິໍສຸຯ ເຕສຸ ເຊຏ຺ໂຐ ສາຄໂຕ ນາມ ອໂຫສິ, ກນິຏ຺ໂຐ ກປິໂລ ນາມຯ ມາຕາ ປນ ເນສໍ ສາຘິນີ ນາມ, ກນິຏ຺ຐຠຄິນີ ຕາປນາ ນາມຯ ຕາປິ ຠິກ຺ຂຸນີສຸ ປພ຺ພຊິໍສຸຯ ເອວໍ ເຕສຸ ປພ຺ພຊິເຕສຸ ອຸໂຠ ຠາຕໂຣ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຌາຍານໍ ວຕ຺ຕປຏິວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ວິຫຣນ຺ຕາ ເອກທິວສໍ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິມສ຺ມິໍ ສາສເນ ກຕິ ຘ຺ຸຣານີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ຄນ຺ຖຘຸຣໍ ວິປ຺ສ຺ສນາຘຸຣຎ຺ຈາຕິ ທ຺ເວ ຘຸຣານີ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ເຊຏ຺ໂຐ ‘‘ວິປ຺ສ຺ສນາຘຸຣໍ ປູເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຎ຺ຈ ວສ຺ສານິ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຌາຍານໍ ສນ຺ຕິເກ ວສິຕ຺ວາ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕາ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ວາຍມນ຺ໂຕ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຯ ກນິຏ຺ໂຐ ‘‘ອຫໍ ຕາວ ຕຣຸໂຓ, ວຸຑ຺ຒກາເລ ວິປ຺ສ຺ສນາຘຸຣໍ ປູເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ຄນ຺ຖຘຸຣໍ ປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ຕີຓິ ປິຏການິ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຯ ຕສ຺ສ ປຣິຍຕ຺ຕິໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາປຣິວາໂຣ, ປຣິວາຣໍ ນິສ຺ສາຍ ລາໂຠ ອຸທປາທິຯ ໂສ ພາຫຸສຈ຺ຈມເທນ ມຕ຺ໂຕ ລາຠຕຓ຺ຫາຍ ອຠິຠູໂຕ ອຕິປຓ຺ຑິຕມານິຕາຍ ປເຣຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ກປ຺ປິຍມ຺ປິ ‘‘ອກປ຺ປິຍ’’ນ຺ຕິ ວເທຕິ, ອກປ຺ປິຍມ຺ປິ ‘‘ກປ຺ປິຍ’’ນ຺ຕິ ວເທຕິ, ສາວຊ຺ຊມ຺ປິ ‘‘ອນວຊ຺ຊ’’ນ຺ຕິ, ອນວຊ຺ຊມ຺ປິ ‘‘ສາວຊ຺ຊ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ເປສເລຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ‘‘ມາ, ອາວຸໂສ ກປິລ, ເອວໍ ອວຈາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ວິນຍຎ຺ຈ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ໂອວທິຍມາໂນປິ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ກິໍ ຊານາຖ, ຣິຕ຺ຕມຸຏ຺ຐິສທິສາ’’ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ຂຸໍເສນ຺ໂຕ ວມ຺ເຠນ຺ໂຕ ຈຣຕິຯ ອຖສ຺ສ ຠາຕຸ ສາຄຕຕ຺ເຖຣສ຺ສາປິ ຠິກ຺ຂູ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ໂສປິ ນໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ‘‘ອາວຸໂສ ກປິລ, ຕຸມ຺ຫາທິສານຎ຺ຫິ ສມ຺ມາປຏິປຕ຺ຕິ ສາສນສ຺ສ ອາຍຸ ນາມ, ຕສ຺ມາ ປຏິປຕ຺ຕິໍ ປຫາຍ ກປ຺ປິຍາທີນິ ປຏິພາຫນ຺ໂຕ ມາ ເອວໍ ອວຈາ’’ຕິ ໂອວທິຯ ໂສ ຕສ຺ສປິ ວຈນໍ ນາທິຍິຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ເຖໂຣ ທ຺ວຕ຺ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ໂອວາທໍ ອຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕໍ ‘‘ນາຍໍ ມມ ວຈນໍ ກໂຣຕີ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ‘‘ເຕນ, ອາວຸໂສ, ປຎ຺ຎາຍິສ຺ສສິ ສເກນ ກມ຺ເມນາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ ຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ນໍ ອຎ຺ເຎ ເປສລາ ຠິກ຺ຂູ ຉຑ຺ຑຍິໍສຸຯ

ໂສ ທຸຣາຈາໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ທຸຣາຈາຣປຣິວຸໂຕ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກທິວສໍ ອຸໂປສຖຄ຺ເຄ ‘‘ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ພີຊນິໍ ອາທາຍ ຘມ຺ມາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ‘‘ວຕ຺ຕຕິ, ອາວຸໂສ, ເອຕ຺ຖ ສນ຺ນິປຕິຕານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ປາຕິໂມກ຺ຂ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘ໂກ ອຕ຺ໂຖ ອິມສ຺ສ ປຏິວຈເນນ ທິນ຺ເນນາ’’ຕິ ຕຸຓ຺ຫີຠູເຕ ຠິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ, ‘‘ອາວຸໂສ, ຘມ຺ໂມ ວາ ວິນໂຍ ວາ ນຕ຺ຖິ, ປາຕິໂມກ຺ເຂນ ສຸເຕນ ວາ ອສຸເຕນ ວາ ໂກ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອາສນາ ວຸຏ຺ຐາສິຯ ເອວໍ ໂສ ກສ຺ສປສ຺ສ ຠຄວໂຕ ປຣິຍຕ຺ຕິສາສນໍ ໂອສກ຺ກາເປສິຯ ສາຄຕຕ຺ເຖໂຣປິ ຕທເຫວ ປຣິນິພ຺ພາຍິຯ ກປິໂລ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ອວີຈິມ຺ຫິ ມຫານິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ສາປິສ຺ສ ມາຕາ ຈ ຠຄິນີ ຈ ຕສ຺ເສວ ທິຏ຺ຐານຸຄຕິໍ ອາປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເປສເລ ຠິກ຺ຂູ ອກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ປຣິຠາສິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໍສຸຯ

ຕສ຺ມິໍ ປນ ກາເລ ປຎ຺ຈສຕາ ປຸຣິສາ ຄາມຆາຕກາທີນິ ກຕ຺ວາ ໂຈຣິກາຍ ຊີວນ຺ຕາ ຊນປທມນຸສ຺ເສຫິ ອນຸພທ຺ຘາ ປລາຍມານາ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ກິຎ຺ຈິ ປຏິສຣຓໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕາ ອຎ຺ຎຕຣໍ ອາຣຎ຺ຎິກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ທິສ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ປຏິສຣຓໍ ໂນ, ຠນ຺ເຕ, ໂຫຖາ’’ຕິ ວທິໍສຸຯ ເຖໂຣ ‘‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ສີລສທິສໍ ປຏິສຣຓໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ສພ຺ເພປິ ປຎ຺ຈສີລານິ ສມາທິຍຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຕ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສີລານິ ສມາທິຍິໍສຸຯ ອຖ ເນ ເຖໂຣ ໂອວທິ – ‘‘ອິທານິ ຕຸມ຺ເຫ ສີລວນ຺ຕາ, ຊີວິຕເຫຕຸປິ ໂວ ເນວ ສີລໍ ອຕິກ຺ກມິຕພ຺ພໍ, ນ ມໂນປໂທໂສ ກາຕພ຺ໂພ’’ຕິຯ ເຕ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິໍສຸຯ ອຖ ເນ ຊນປທມນຸສ຺ສາ ຕໍ ຐານໍ ປຕ຺ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ປຣິເຍສມານາ ເຕ ໂຈເຣ ທິສ຺ວາ ສພ຺ເພ ເຕ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສຸໍຯ ເຕ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໍສຸ, ໂຈຣເຊຏ຺ຐໂກ ເຊຏ຺ຐກເທວປຸຕ຺ໂຕ ອໂຫສິຯ

ເຕ ອນຸໂລມປຏິໂລມວເສນ ເອກໍ ພຸທ຺ຘນ຺ຕຣໍ ເທວໂລເກ ສໍສຣິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາເທ ສາວຕ຺ຖິນຄຣທ຺ວາເຣ ປຎ຺ຈສຕກຸລິເກ ເກວຏ຺ຏຄາເມ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໍສຸຯ ເຊຏ຺ຐກເທວປຸຕ຺ໂຕ ເກວຏ຺ຏເຊຏ຺ຐກສ຺ສ ເຄເຫ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄຓ຺ຫິ, ອິຕເຣ ອິຕເຣສຸຯ ເອວໍ ເຕສໍ ເອກທິວເສເຍວ ປຏິສນ຺ຘິຄຫຓຎ຺ຈ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂມນຎ຺ຈ ອໂຫສິຯ ເກວຏ຺ຏເຊຏ຺ຐໂກ ‘‘ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ມິໍ ຄາເມ ອຎ຺ເຎປິ ທາຣກາ ອຊ຺ຊ ຊາຕາ’’ຕິ ປຣິເຍສາເປຕ຺ວາ ເຕສໍ ຊາຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ເອເຕ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສຫາຍກາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ

ສພ຺ເພສໍ ໂປສາວນິກໍ ທາເປສິ. ເຕ ສພ຺ເພປິ ສຫປ໌ສຸກິລຸອກາ ສຫາຍກາ ຫຸຕຸວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ວຍປຸປຕຸຕາ ອເຫສຸໍ. ເຕສໍ ເກວຟຸຜເຊຍຸກາປຸຕຸໂຕວ ຍສໂຕ ຈ ເຕຊໂຕ ຈ ອຄຸຄປຸຣິໂສ ອໂຫສິ.

ກປິໂລປິ ເອກໍ ພຸທຸຣນຸຕຣໍ ນິຣເຍ ປຈຸຈິຕຸວາ ວິປາກາວເສເສນ ຕສຸມິ ກາເລ ອຈິຣວຕິຍາ ສຸວຕຸຕາວຕຸໂຕ ທຸຄຸຄນຸຣມຸໂຊ ມຈຸໂຈ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ. ອເຖກທິວສໍ ເຕ ສຫາຍກາ "ມຈຸເຈ ພນຸຣີສຸສາມາ"ຕິ ຊາລາທີນິ ຄເຫຕຸວາ ນທິຍາ ຂິປີສຸ. ອຖ ເນສໍ ອນຸໂຕຊາລໍ ໂສ ມຈຸໂຈ ປາວິສິ . ຕໍ ທິສຸວາ ສພ຺ເພ ເກວຟຸຜຄາມວາສີໂນ ອຸຈຸຈາສທຸທມກໍສຸ – "ປຸຕຸຕາ ໂນ ປຖມໍ ມຈຸເຈ ພນຸຣນຸຕາ ສຸວຕຸຕາມຈຸຈໍ ພນຸຣີສຸ, ອິທານິ ໂນ ຣາຊາ ພຫຸຣນໍ ທສຸສຕີ"ຕິ. ເຕປີ ໂຂ ສຫາຍກາ ມຈຸຈໍ ນາວາຍ ປກຸຂິປີຕຸວາ ນາວໍ ອຸກຸຂິປີຕຸວາ ຣຄຸໂຍ ສນຸຕິກໍ ອຄມໍສຸ. ຣຄຸຄາປີ ຕໍ ທິສຸວາວ "ກີ ເອຕ"ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ "ມຈຸໂຈ, ເທວາ"ຕິ ອາຫໍສຸ. ຣາຊາ ສຸວຕຸຕາວຕຸຕໍ ມຈຸຈໍ ທິສຸວາ "ສຕຸຖາ ເອຕສຸສ ສຸວຕຸຕາວຕຸຕາການຣຕໍ ຊານິສຸສຕີ"ຕິ ມຈຸຈໍ ຄາຫາເປຕຸວາ ກຄວໂຕ ສນຸຕິກໍ ອຄມາສີ. ມຈຸເຈນ ມຸເຂ ວິວຍມຕຸເຕເຍວ ສກລເຊຕວນໍ ອຕິວິຍ ທຸຄຸຄນຸຣໍ ອໂຫສິ. ຣາຊາ ສຕຸຖາຣໍ ປຸຈຸສິ – "ກສຸມາ, ກນຸເຕ, ມຈຸໂຈ ສຸວຕຸຕາວຕຸໂຕ ຊາໂຕ, ກສຸມາ ຈສຸສ ມຸຂໂຕ ທຸຄຸຄນຸໂຣ ວາຍຕີ"ຕິ?

ອຍໍ, ມຫາຣາຊ, ກສຸສປກຄວໂຕ ປາວຈເນ ກປິໂລ ນາມ ກິກຸຂຸ ອໂຫສິ ພຫຸສຸສຸໂຕ ມຫາປຣິວາໂຣ ລາກຕຄຸຫາຍ ອກິກູໂຕ ອຕຸຕໂນ ວຈນໍ ອຄຄຸໜນຸຕານໍ ອກຸໂກສກປຣິກາສໂກ, ຕສຸສ ຈ ກຄວໂຕ ສາສນໍ ໂອສກຸກາເປສີ, ໂສ ເຕນ ກມຸເມນ ອວີຈິມຸຫີ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ວິປາກາວເສເສນ ອິທານິ ມຈຸໂຈ ຫຸຕຸວາ ຊາໂຕ. ຍໍ ປນ ໂສ ທີຟຣຕຸຕໍ ພຸທຸຣວຈນໍ ວາເຈສິ, ພຸທຸຣສຸສ ຈ ຄຸຕໍ ກເຖສິ, ຕສຸສ ນິສຸສນຸເທນ ອິມໍ ສຸວຕຸຕາວຕຸຕໍ ປຜິລກີ. ຍໍ ກິກຸຂູນໍ ອກຸໂກສກປຣິກາສໂກ ອໂຫສິ, ເຕນສຸສ ມຸຂໂຕ ທຸຄຸຄນຸໂຣ ວາຍຕີ. "ກຖາເປມິ ນໍ, ມຫາຣາຊາ"ຕິ? "ກຖາເປຖ, ກນຸເຕ"ຕິ. ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ປຸຈຸສິ – "ຕຸວໍສິ ກປິໂລ"ຕິ? "ອາມ, ກນຸເຕ, ອຫໍ ກປິໂລ"ຕິ. "ກຸໂຕ ອາຄໂຕສີ"ຕິ? "ອວີຈິມຫານິຣຍໂຕ, ກນຸເຕ"ຕິ. "ເຊຍຸຖກາຕິໂກ ເຕ ສາຄໂຕ ກຸຫີ ຄໂຕ"ຕິ? "ປຣິນິພຸພຸໂຕ, ກນຸເຕ"ຕິ. "ມາຕາ ປນ ເຕ ສາທີນີ ກຫ"ນຸຕິ? "ມຫານິຣເຍ ນິພຸພຕຸຕາ, ກນຸເຕ"ຕິ. "ກນິຍຸຖກຄີນີ ຈ ເຕ ຕາປນາ ກຫ"ນຸຕິ? "ມຫານິຣເຍ ນິພຸພຕຸຕາ, ກນຸເຕ"ຕິ. "ອິທານິ ຕຸວໍ ກຫໍ ຄມິສຸສສີ"ຕິ? "ອວີຈິມຫານິຣຍເມວ, ກນຸເຕ"ຕິ ວຕຸວາ ວິປຸປຜິສາຣາກິກູໂຕ ນາວໍ ສີເສນ ປຫຣິຕຸວາ ຕາວເທວ ກາລໍ ກຕຸວາ ນິຣເຍ ນິພຸພຕຸຕິ. ມຫາຊໂນ ສໍວິຄຸໂຄ ອໂຫສິ ໂລມຫຸຍຸຖຊາໂຕ.

ອຖ ກຄວາ ຕສຸມິ ຂເຕ ສນຸນິປຕິຕາຍ ປຣິສາຍ ຈິຕຸຕາຈາຣໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ຕງຂຕານຸຣູປໍ ຣມຸມໍ ເທເສຕຸໍ "ຣມຸມຈຣິຍໍ ພຸຣຫຸມຈຣິຍໍ, ເອຕທາຫຸ ວສຸຕຸຕມ"ນຸຕິ ສຸຕຸຕນິປາເຕ (ສຸ. ນິ. ໒໗໖) ກປິລສຸຕຸຕໍ ກເຖຕຸວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໓໓໔.

"ມນຸຊສຸສ ປມຕຸຕຈາຣີໂນ, ຕຄຸຫາ ວຫຸຒຕິ ມາລຸວາ ວິຍ;

ໂສ ປຸລວຕີ ຫຸຣາ ຫຸຣໍ, ຜລມິຈຸຊໍວ ວນສຸມິ ວານໂຣ.

໓໓໕.

"ຍໍ ເອສາ ສຫເຕ ຊມຸມີ, ຕຄຸຫາ ໂລເກ ວິສຕຸຕິກາ;

ໂສກາ ຕສຸສ ປວຫຸຒນຸຕິ, ອກິວຸຖໍວ ພີຣຕໍ.

໓໓໖.

"ໂຍ ເຈຕໍ ສຫເຕ ຊມຸມີ, ຕຄຸຫໍ ໂລເກ ທຸຣຈຸຈຍໍ;

ໂສກາ ຕມຸຫາ ປປຕນຸຕິ, ອຸທພິນຸທູວ ໂປກຸຂຣາ.

ฆิฆิกฯ

‘‘ຕໍ ໂວ ວທາມິ ກທ຺ທໍ ໂວ, ຍາວນ຺ເຕຕ຺ຖ ສມາຄຕາ;

ຕຕ຺ຫາຍ ມູລໍ ຂຕາຖ, ອຸສີຣຕ຺ໂຖວ ພີຣຕໍ;

ມາ ໂວ ນລຸອໍວ ໂສໂຕວ, ມາໂຣ ກຘ຺ຊີ ປຸນປ຺ປຸນ’’ນ຺ຕິฯ

ຕຕ຺ຖ ປມຕ຺ຕຈາຣີໂນຕິ ສຕິໂວສ຺ສຄ຺ຄລກ຺ຂເຕນ ປມາເທນ ປມຕ຺ຕຈາຣິສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ເນວ ຊານໍ ນ ວິປ຺ສ຺ສນາ ນ ມຄ຺ຄຜລານິ ວຑ຺ຒນ຺ຕິฯ ຍຖາ ປນ ຣຸກ຺ຂໍ ສໍສິພ຺ພນ຺ຕີ ປຣິໂຍນນ຺ຌນ຺ຕີ ຕສ຺ສ ວິນາສາຍ ມາລຸວາລຕາ ວຑ຺ຒຕິ , ເອວມສ຺ສ ຉ ທ຺ວາຣານິ ນິສ຺ສາຍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຸປ຺ປ຺ຊຊນ຺ໂຕ ຕຕ຺ຫາ ວຑ຺ຒຕີຕິ ອຕ຺ໂຖฯ ໂສ ປ຺ລວຕີ ຫຸຣາ ຫຸຣນ຺ຕິ ໂສ ຕຕ຺ຫາວສິໂກ ປຸຄ຺ຄໂລ ກເວ ກເວ ອຸປ຺ລວຕີ ຬາວຕິฯ ຍຖາ ກີ ວິຍາຕິ? ຜລມິຈ຺ຉໍວ ວນສ຺ມິ ວານໂຣ, ຍຖາ ຣຸກ຺ຂຜລໍ ອິຈ຺ຉນ຺ໂຕ ວານໂຣ ວນສ຺ມິ ຬາວຕິ, ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ສາຂໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ຕໍ ມຸຘ຺ຈິຕ຺ວາ ອຘ຺ຘໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ຕມ຺ປິ ມຸຘ຺ຈິຕ຺ວາ ອຘ຺ຘໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ‘‘ສາຂໍ ອລກິຕ຺ວາ ສນ຺ນິສິນ຺ໂນ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ ນາປ຺ຊຊຕິ, ເອວເມວ ຕຕ຺ຫາວສິໂກ ປຸຄ຺ຄໂລ ຫຸຣາ ຫຸຣໍ ຬາວນ຺ໂຕ ‘‘ອາຣມ຺ມຕໍ ອລກິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຫາຍ ອປ຺ວຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ ນາປ຺ຊຊຕິฯ

ຍນ຺ຕິ ຍໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ເອສາ ລາມກກາເວນ ຊມ຺ມີ ວິສາຫາຣຕາຍ ວິສປຸປ຺ຜຕາຍ ວິສຜລຕາຍ ວິສປ຺ຣິໂກຄຕາຍ ຣູປາທີສຸ ວິສຕ຺ຕຕາຍ ອາສຕ຺ຕຕາຍ ວິສຕ຺ຕິກາຕິ ສງ຺ຂຍໍ ຄຕາ ຉທ຺ວາຣິກຕຕ຺ຫາ ອກິກວຕິฯ ຍຖາ ນາມ ວສ຺ສາເນ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວສ຺ສນ຺ເຕນ ເທເວນ ອກິວຜ຺ຖໍ ພີຣຕຕິຕໍ ວຑ຺ຒຕິ, ເອວໍ ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ວຜ຺ຜມູລກາ ໂສກາ ອກິວຑ຺ຒນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖฯ

ທຸຣຈ຺ຈຍນ຺ຕິ ໂຍ ປນ ປຸຄ຺ຄໂລ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣໍ ອຕິກ຺ກມິຕຸໍ ປຊຫິຕຸໍ ທຸກ຺ກຣຕາຍ ທຸຣຈ຺ຈຍໍ ຕຕ຺ຫໍ ສຫຕີ ອກິກວຕິ, ຕມ຺ຫາ ປຸຄ຺ຄລາ ວຜ຺ຜມູລກາ ໂສກາ ປປ຺ຕນ຺ຕິฯ ຍຖາ ນາມ ໂປກ຺ຂເຣ ປທຸມປຕ຺ເຕ ປຕິຕໍ ອຸທກພິນ຺ທຸ ນ ປຕິຜ຺ຖາຕິ, ເອວໍ ນ ປຕິຜ຺ຖຫນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖฯ

ຕໍ ໂວ ວທາມີຕິ ເຕນ ການເຕນ ອຫໍ ຕຸມ຺ເຫ ວທາມິฯ ກທ຺ທໍ ໂວຕິ ກທ຺ທໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂຫຕຸ, ມາ ອຫໍ ກປີໂລ ວິຍ ວິນາສໍ ປາປຸຕຖາຕິ ອຕ຺ໂຖฯ ມູລນ຺ຕິ ອິມິສ຺ສາ ຉທ຺ວາຣິກຕຕ຺ຫາຍ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄຌາເຕນ ມູລໍ ຂຕຖฯ ກີ ວິຍາຕິ? ອຸສີຣຕ຺ໂຖວ ພີຣຕໍ, ຍຖາ ອຸສີເຣນ ອຕ຺ຖິໂກ ປຸຣິໂສ ມຫນ຺ເຕນ ກຸທາເລນ ພີຣຕໍ ຂຕຕິ, ເອວມສ຺ສາ ມູລໍ ຂຕຖາຕິ ອຕ຺ໂຖฯ ມາ ໂວ ນລຸອໍວ ໂສໂຕວ, ມາໂຣ ກຘ຺ຊີ ປຸນປ຺ປຸນນ຺ຕິ ມາ ຕຸມ຺ເຫ ນທີໂສເຕ ຊາຕໍ ນລຸອໍ ມຫາເວເຄນ ອາຄໂຕ ນທີໂສໂຕ ວິຍ ກິເລສມາໂຣ ມຣຕມາໂຣ ເທວປຸຕ຺ຕມາໂຣ ຈ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກຘ຺ຊຕູຕິ ອຕ຺ໂຖฯ

ເທສນາວສາເນ ປຘ຺ຈສຕາປີ ເກວຜ຺ຜປຸຕ຺ຕາ ສໍເວຄໍ ອາປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕກິຣິຍໍ ປຕ຺ຖຍມານາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຌີ ອາເນຘ຺ຊວິຫາຣສມາປຕ຺ຕິຌມ຺ມປຣິໂກເຄນ ເອກປຣິໂກຄາ ອເຫສຸນ຺ຕິฯ

ກປີລມຈ຺ຉວຕ຺ຖຸ ປຖມໍฯ

໔ฯ ສູກຣໂປ຺ຕິກາວຕ຺ຖຸ

ຍຖາປີ ມູເລຕິ ອິມໍ ຌມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຄູຖສູກຣໂປ຺ຕິກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິฯ

ເອກສ຺ມີ ກິຣ ສມເຍ ສຕ຺ຖາ ຣາຊຄຫໍ ປິຕ຺ຑາຍ ປວິສນ຺ໂຕ ເອກໍ ສູກຣໂປ຺ຕິກໍ ທິສ຺ວາ ສິຕໍ ປາຕ຺ວາກາສິฯ ຕສ຺ສ ສິຕໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ມຸຂວິວຣນິຄ຺ຄຕໍ ທນ຺ໂຕກາສມຕ຺ຑລໍ ທິສ຺ວາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ‘‘ໂກ ນຸ ໂຂ, ກນ຺ເຕ, ເຫຕຸ ສິຕສ຺ສ ປາຕຸກມ຺

ມາຍາ''ຕິ ສິຕາກາຣຕ່ ປຸຈຸສິ. ອຖ ນ່ ສຕຸຖາ ອາຫ – ''ປສຸສເສຕ່, ອານນຸທ, ສູກຣໂປ້ຕິກ''ນຸຕິ? ''ອາມ, ການຸເຕ''ຕິ. ເອສາ ກກຸສນຸຂສຸສ ກຄວໂຕ ສາສເນ ເອກາຍ ອາສນສາລາຍ ສາມນຸຕາ ກຸກຸກຸຜິ ອໂຫສິ. ສາ ເອກສຸສ ໂຍຄາວຈຣສຸສ ວິປສຸສນາກ ມຸມຜຸຖານ່ ສຊຸຊາຍນຸຕສຸສ ຂມຸມໂພສ່ ສຸຕຸວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ຣາຊກຸເລ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ອຸພຸພຣີ ນາມ ຣາຊຂີຕາ ອໂຫສິ. ສາ ອປຣກາເຄ ສຣີຣວລຸຊຸຜຸຖານ່ ປວິຜຸຖາ ປຸລຸອວກຣາສີ ທີສຸວາ ຕຕຸຖ ປຸລຸອວກສຸລຸລ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ປຖມ່ ຊານ່ ປຜິລກິ. ສາ ຕຕຸຖ ຍາວຕາຍຸກ່ ຖຕຸວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ພຸຣຫຸມໂລເກ ນິພຸພຕຸຕິ. ຕໂຕ ຈວິຕຸວາ ປຸນ ຄຕິວເສນ ອາລຸລມານາ ອິທານີ ສູກຣໂຍນິຍ່ ນິພຸພຕຸຕິ, ອິທ່ ການຣຕ່ ທິສຸວາ ມຍາ ສິຕ່ ປາຕຸກຕນຸຕິ. ຕ່ ສຸຕຸວາ ອານນຸທຕຸເຖຣປຸປມຸຂາ ກິກຸຂູ ມຫນຸຕ່ ສ່ເວຄ່ ປຜິລກີສຸ. ສຕຸຖາ ເຕສ່ ສ່ເວຄ່ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ກວຕຕຸທາຍ ອາທີນວ່ ປກາເສນຸໂຕ ອນຸຕຣວີຖິຍ່ ຖິຕໂກວ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໓໓໘.

''ຍຖາປີ ມູເລ ອນຸປທຸທເວ ທລຸເທ,

ຂີນຸໂນປີ ຣຸກຸໂຂ ປຸນເຣວ ຣູຫຕິ;

ເອວມຸປີ ຕຸຕຫານຸສເຍ ອນູຫເຕ,

ນິພຸພຕຸຕຕີ ທຸກຸຂມິທ່ ປຸນປຸປຸນ່.

໓໓໙.

''ຍສຸສ ຊຕຸຕີສຕີ ໂສຕາ, ມນາປສວນາ ກຸສາ;

ມຫາວຫນຸຕິ ທຸທທິຜຸຖິ, ສງກປຸປາ ຣາຄນິສຸສິຕາ.

໓໔໐.

''ສວນຸຕິ ສພຸພຂີ ໂສຕາ, ລຕາ ອຸປຸປຊຸຊ ຕິຜຸຖຕິ;

ຕຄຸຈ ທິສຸວາ ລຕ່ ຊາຕ່, ມູລ່ ປລຸລາຍ ຂີນຸທຖ.

໓໔໑.

''ສຣິຕານິ ສິເນຫິຕານິ ຈ,

ໂສມນສຸສານິ ໂຫນຸຕິ ຊນຸຕຸໂນ;

ເຕ ສາຕສິຕາ ສຸເຂສີໂນ,

ເຕ ເວ ຊາຕິຊຣູປຄາ ນຣາ.

໓໔໒.

‘‘ຕສິຕາຍ ປຸຣກ຺ຂຕາ ປຊາ,

ປຣິສປ຺ປນ຺ຕິ ສໂສວ ພນ຺ຂີໂຕ;

ສໍໂຍຊນສງ຺ຄສຕ຺ຕກາ,

ທຸກ຺ຂມຸເປນ຺ຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຈິຣາຍ.

໓໔໓.

‘‘ຕສິຕາຍ ປຸຣກ຺ຂຕາ ປຊາ,

ປຣິສປ຺ປນ຺ຕິ ສໂສວ ພນ຺ຂີໂຕ;

ຕສ຺ມາ ຕສິຕໍ ວິໂນທເຍ,

ອາກງ຺ຂນ຺ຕ ວິຣາຄມຕ຺ຕໂນ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ມູເລຕິ ຍສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ຈຕ຺ສາ ເຫຍ຺ຸຖາ ຈ ອຊ຺ກເມວ ຄເຕ ປລ຺ຈວິສມູເລ ເວທນຜາລນປາຈນວິຊ຺ຊນາທີນໍ ເກນຈິ ອຸປທ຺ທເວນ ອນຸປທ຺ທເວ ຖິຣປຕ຺ຕຕາຍ ທລ຺ເຫ ໂສ ຣຸກ຺ໂຂ ອຸປຣິຈ຺ຊິນ຺ໂນປິ ສາຂານໍ ວເສນ ປຸນເທວ ຣູຫຕິ, ເອວເມວ ຉທ຺ວາຣິກາຍ ຕຕ຺ຫາຍ ອນຸສເຍ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄຍາເຕນ ອນຸຫເຕ ອສມຸຈ຺ຊິນ຺ເນ ຕສ຺ມິ ຕສ຺ມິ ກເວ ຊາຕິອາທິເກທໍ ອິທໍ ທຸກ຺ຂໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ຍສ຺ສາຕິ ຍສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ‘‘ອິຕິ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກສ຺ສູປາທາຍ ອຍ຺ຖາຣສ ຕຕ຺ຫາວິຈຣິຕານິ ພາຫິຣສ຺ສູປາທາຍ ອຍ຺ຖາຣສ ຕຕ຺ຫາວິຈຣິຕານີ’’ຕິ ອິເມສໍ ຕຕ຺ຫາວິຈຣິຕານໍ ວເສນ ຉຕ຺ຕິສຕິຍາ ໂສເຕຫີ ສມນ຺ນາຄຕາ ມນາເປສຸ ຣູປາທີສຸ ອາສວຕີ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ມນາປສວນາ ຕຕ຺ຫາ ກຸສາ ພລວຕີ ໂຫຕິ, ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ວິປ຺ນ຺ນຍາຄຕາຍ ທຸທ຺ທິຍ຺ຖີ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ໂຕ ມຫນ຺ຕກາເວນ ມຫາ ຫຸຕ຺ວາ ຊານໍ ວາ ວິປ຺ສ຺ສນໍ ວາ ອນິສ຺ສາຍ ຣາຄນິສ຺ສິຕາ ສງ຺ກປ຺ປາ ວຫນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ສວນ຺ຕິ ສພ຺ພທີ ໂສຕາຕິ ອິເມ ຕຕ຺ຫາໂສຕາ ຈກ຺ຂຸທ຺ວາຣາທີນໍ ວເສນ ສພ຺ເພສຸ ຣູປາທີສຸ ອາຣມ຺ມເຕສຸ ສວນ຺ໂຕ, ສພ຺ພາປີ ຣູປຕຕ຺ຫາ…ເປ… ຘມ຺ມຕຕ຺ຫາຕິ ສພ຺ພກເວສຸ ວາ ສວນ຺ໂຕ ສພ຺ພທີ ສວນ຺ຕິ ນາມ. ລຕາຕິ ປລິເວຖນຍ຺ເຖນ ສໍສິພ຺ພນຍ຺ເຖນ ຈ ລຕາ ວິຍາຕິ ລຕາ. ອຸປ຺ປຊ຺ຊ ຕິຍ຺ຖຕີຕິ ຉຫິ ທ຺ວາເຣຫີ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຣູປາທີສຸ ອາຣມ຺ມເຕສຸ ຕິຍ຺ຖຕິ. ຕລ຺ຈ ທິສ຺ວາຕິ ຕໍ ປນ ຕຕ຺ຫາລຕໍ ‘‘ເອຕ຺ເຖສາ ຕຕ຺ຫາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ຊາຕຍ຺ຖານວເສນ ທິສ຺ວາ. ປລ຺ຍາຍາຕິ ສຕ຺ເຖນ ວເນ ຊາຕໍ ລຕໍ ວິຍ ມຄ຺ຄປລ຺ລາຍ ມູເລ ຈິນ຺ທຖາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ສຣິຕານີຕິ ອນຸສຍານິ ປຍາຕານິ. ສິເນຫິຕານີຕິ ຈີວຣາທີສຸ ປວຕ຺ຕສິເນຫວເສນ ສິເນຫິຕານິ ຈ, ຕຕ຺ຫາສິເນຫມກ຺ຂິຕານີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂສມນສ຺ສານີຕິ ຕຕ຺ຫາວສິກສ຺ສ ຊນ຺ຕຸໂນ ເອວຣູປານິ ໂສມນສ຺ສານິ ກວນ຺ຕິ. ເຕ ສາຕສິຕາຕິ ເຕ ຕຕ຺ຫາວສິກາ ປຸຄ຺ຄລາ ສາຕນິສ຺ສິຕາ ສຸຂນິສ຺ສິຕາ ຈ ຫຸຕ຺ວາ ສຸຂເຂສິໂນ ສຸຂປຣິເຍສິໂນ ກວນ຺ຕິ. ເຕ ເວຕິ ເຍ ເອວຣູປາ ນຣາ, ເຕ ຊາຕິຊຣາພ຺ຍາຘິມຣຕານິ ອຸປຄຈ຺ຉນ຺ຕິເຍວາຕິ ຊາຕິຊຣູປຄາ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ. ປຊາຕິ ອິເມ ສຕ຺ຕາ ຕາສກຣເຕນ ຕສິຕາຕິ ສງ຺ຂໍ ຄຕາຍ ຕຕ຺ຫາຍ ປຸຣກ຺ຂຕາ ປຣິວາຣິຕາ ຫຸຕ຺ວາ.

ພນ຺ຂີໂຕຕິ ລຸທ຺ເທນ ອຣລ຺ເລ ພທ຺ໂຘ ສໂສ ວິຍ ປຣິສປ຺ປນ຺ຕິ ກາຍນ຺ຕິ. ສໍໂຍຊນສງ຺ຄສຕ຺ຕກາຕິ ທສວິເຘນ ສໍໂຍຊນສງ຺ເຄນ ເຈວ ສຕ຺ຕວິເຘນ ຣາຄສງ຺ຄາທິນາ ຈ ສຕ຺ຕາ ພທ຺ຘາ ຕສ຺ມິ ວາ ລຄ຺ຄາ ຫຸຕ຺ວາ. ຈິຣາຍາຕິ ຈິຣໍ ທີຘມທ຺ຘານໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຊາຕິອາທິກໍ ທຸກ຺ຂໍ ອຸປຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ຕສິຕາຍ ປຸຣກ຺ຂຕາ ປລິເວຖິຕາ ສຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ຕໂນ ວິຣາຄໍ ຣາ

ຄາທິວິຄມໍ ນິພ຺ພານໍ ປຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ອາກຽການາໂນ ກິກ຺ຂຸ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ເຄເນຕໍ ຕສິຕໍ ວິໂນທເຍ ປນ຺ທິຕ຺ວາ ນິຫຣິຕ຺ວາ ຉຫ຺ເທຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິສຸ។

ສາປີ ໂຂ ສູກຣໂປ຺ຕິກາ ຕໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕກູມິຍໍ ຣາຊກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຕໂຕ ຈຸຕາ ພາຣາຕສິຍໍ, ຕໂຕ ຈຸຕາ ສຸປ຺ປາຣກປ຺ຜຸຜເນ ອສ຺ສວາຕິຊເຄເທ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຕໂຕ ຈຸຕາ ກາວິຣປ຺ຜຸຜເນ ນາວິກສ຺ສ ເຄເທ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຕໂຕ ຈຸຕາ ອນຸຣາຘປຸເຣ ອິສ຺ສຣກຸລເຄເທ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຕໂຕ ຈຸຕາ ຕສ຺ເສວ ທກ຺ຂິຕທິສາຍ ໂກກ຺ການ຺ຕຄາເມ ສຸມນສ຺ສ ນາມ ກຸຜຸມ຺ພິກສ຺ສ ຘີຕາ ນາເມນ ສຸມນາ ເອວ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ។ ອຖສ຺ສາ ປີຕາ ຕສ຺ມີ ຄາເມ ຉຫ຺ທິເຕ ທີຒວາປີຣຜ຺ຖໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາມຸນິຄາເມ ນາມ ວສີ។ ຕຕ຺ຖ ນໍ ທຸຜ຺ຖຄາມຕິຣລ຺ໂລ ອມຈ຺ໂຈ ລກ຺ຕ຺ທກອຕິມ຺ພໂຣ ນາມ ເກນຈິເທວ ກຣຕີເຍນ ຄໂຕ ທິສ຺ວາ ມໜ຺ຕໍ ມງຄລໍ ກຕ຺ວາ ອາທາຍ ມຫາປຸຕ຺ຕຄາມໍ ຄໂຕ។ ອຖ ນໍ ໂກຜິປ຺ພຸພຕມຫາວິຫາຣວາສີ ມຫາອນຸຣຸທ຺ຘຕ຺ເຖໂຣ ນາມ ຕຕ຺ຖ ປີຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ເຄຫທ຺ວາເຣ ຖິໂຕ ທິສ຺ວາ ກິກ຺ຂູທິ ສທ຺ຘີ ກເຖສິ, “ອາວຸໂສ, ສູກຣໂປ຺ຕິກາ ນາມ ລກ຺ຕ຺ທກອຕິມ຺ພຣມຫາມຕ຺ຕສ຺ສ ກຣິຍກາວໍ ປຕ຺ຕາ, ອໂຫ ອຈ຺ຉຣິຍ”ນ຺ຕີ។ ສາ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ອຕີຕກເວ ອຸຄ຺ຆາເຜຕ຺ວາ ຊາຕິສ຺ສຣຌາຕໍ ປຜິລກິ។ ຕງ຺ຂຕລ຺ເລວ ອຸປ຺ປນ຺ນສໍເວຄາ ສາມິກໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ມໜ຺ເຕນ ອິສ຺ສຣິເຍນ ປລ຺ຈພລກຕ຺ເຖຣີນໍ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕິສ຺ສມຫາວິຫາເຣ ມຫາສຕິປ຺ຜຸຖານສຸຕ຺ຕກໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຜ຺ຖຫີ។ ປຈ຺ຉາ ທມິລອມທ຺ທເນ ກເຕ ຌາຕີນໍ ວສນຜ຺ຖານໍ ໂກກ຺ການ຺ຕຄາມເມວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ວສນ຺ຕີ ກລ຺ລມຫາວິຫາເຣ ອາສີວິໂສປມສຸຕ຺ຕນ຺ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕີ។

ສາ ປຣິນິພ຺ພານທິວເສ ກິກ຺ຂຸກິກ຺ຂຸນີທີ ປຸຈ຺ຉິຕາ ກິກ຺ຂຸນີສງ຺ຆສ຺ສ ສພ຺ພໍ ອິມໍ ປວຕ຺ຕີ ນິຣນ຺ຕຣໍ ກເຖຕ຺ວາ ສນ຺ນິປຕິຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ມຊ຺ເຊ ມຕ຺ຫລາຣາມວາສີນາ ຘມ຺ມປທກາຕກມຫາຕິສ຺ສຕ຺ເຖເຣນ ສທ຺ຘີ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາ “ອຫໍ ປຸພ຺ເພ ມນຸສ຺ສໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ກຸກ຺ກຸຜີ ຫຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ເສນສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ສີສຈ຺ເຉທໍ ປຕ຺ວາ ຣາຊຄເທ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ປຣິພ຺ພາຊິກາສຸ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປຖມຊ຺ຊານກູມິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ເສຜ຺ຖິກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ ນຈິຣສ຺ເສວ ຈວິຕ຺ວາ ສູກຣໂຍນີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ສຸວຕ຺ຕກູມີ, ຕໂຕ ຈຸຕາ ພາຣາຕສີ, ຕໂຕ ຈຸຕາ ສຸປ຺ປາຣກປ຺ຜຸຜນໍ, ຕໂຕ ຈຸຕາ ກາວິຣປ຺ຜຸຜນໍ, ຕໂຕ ຈຸຕາ ອນຸຣາຘປຸຣໍ, ຕໂຕ ຈຸຕາ ໂກກ຺ການ຺ຕຄາມ”ນ຺ຕີ ເອວໍ ສມວິສເມ ເຕຣສ ອຕ຺ຕກາເວ ປຕ຺ວາ “ອິທານິ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕາ, ສພ຺ເພປີ ອປ຺ປມາເທນ ສມ຺ປາເທຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຈຕສ຺ໂສ ປຣິສາ ສໍເວເຊຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພາຍີຕີ។

ສູກຣໂປ຺ຕິກາວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ។

໓។ ວິພ຺ການ຺ຕກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ໂຍນິພ຺ພນໂຖຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວຸເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ວິພ຺ການ຺ຕກໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ។

ເອໂກ ກິຣ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສທ຺ຘິວິຫາຣິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາຣິ ຊານານິ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາປີ ອຕ຺ຕໂນ ມາຕຸລສ຺ສ ສຸວຕ຺ຕການສ຺ສ ເຄເທ ວິສກາຄາຣມ຺ມຕໍ ທິສ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປຜິພທ຺ຘຈິຕ຺ໂຕ ວິພ຺ກມີ។ ອຖ ນໍ ມນຸສ຺ສາ ອລສກາເວນ ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ອນິຈ຺ຉນ຺ຕໍ ເຄຫາ ນິຫຣິສຸ។ ໂສ ປາປມິຕ຺ຕສໍສຄ຺ເຄນ ໂຈຣກມ຺ເມນ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປນ຺ໂຕ ວິຈຣິ។ ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາພາຫໍ ຄາລ຺ຫພນ຺ຘນໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຈຕຸກ຺ເກ ຈຕຸກ຺ເກ ກສາທີ ຕາລຸເອນ຺ຕາ ອາຆາຕນໍ ນຍີສຸ។ ເຖໂຣ ປີຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕຸໍ ປວິສນ຺ໂຕ ຕໍ ທກ຺ຂິເຕນ ທ຺ວາເຣນ ນີຫຣິຍມານໍ ທິສ຺ວາ ພນ຺ຘນໍ ສິຖິລໍ ກາເຣຕ຺ວາ “ປຸພ຺ເພ ຕຍາ ປຣິຈິຕກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ປຸນ ອາວຊ຺ເຊທີ”ຕິ ອາຫ។ ໂສ ເຕນ ໂອວາເທນ ສຕຸປ຺ປາທໍ ລກິຕ຺ວາ ປຸນ ຈຕ຺ຕຖຊ຺ຊານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສີ។ ອຖ ນໍ “ອາຆາຕນໍ ເນຕ຺ວາ ຆາເຕສ຺ສາມາ”ຕິ ສູເລ ອຸຕ຺ຕາເສສຸໍ។ ໂສ ນ ກາຍຕິ ນ ສນ຺ຕສຕີ។ ອຖສ຺ສ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ທີສາກາເຄ ຖິຕາ ມນຸສ຺ສາ ອສິສຕ຺ຕິໂຕມຣາທີນິ ອາວຸຘານີ ອຸກ຺ຂິປີຕ຺ວາປີ ຕໍ ອສນ຺ຕສນ຺ຕເມວ ທິສ຺ວາ “ປສ຺ສຖ, ໂກ, ອິມໍ ປຸຣິສໍ, ອເນກສຕານຄ຺ຫີ ອາວຸຘຫຕ຺ຖານໍ ປຸຣິສານໍ ມຊ຺ເຊ ເນວ ຉມ຺ກຕິ ນ ເວຘຕິ, ອໂຫ ອຈ຺ຉຣິຍ”ນ຺ຕີ ອຈ຺ຉຣິຍພ຺ກຕຊາຕາ ມຫານາທໍ ນທິຕ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ຕໍ ປວຕ຺ຕີ ອາໂຣເຈສຸໍ។ ຣາຊາ ຕໍ ການຕໍ ສຸຕ຺ວາ “ວິສ຺ສຊ຺ເຊຖ ນ”ນ຺ຕີ ອາຫ។ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກມ຺ປີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣຈຍີສຸ។ ສຕ຺ຖາ ໂອກາສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

๑๘๘๚

‘‘โย นิพฺพนโถ วนาธิมุตฺโต,

วนมุตฺโต วนเมว ธาวติ;

ตํ ปุคฺคลเมถ ปสฺสถ,

มุตฺโต พนฺธนเมว ธาวตี’’ติ๚

ตสฺสตฺโถ – โย ปุคฺคโล คิหิภาเว อาลยสงฺขาตํ วนถํ ฉฑฺเฑตฺวา ปพฺพชิตตาย นิพฺพนโถ ทิพฺพวิหารสงฺขาเต ต โปวเน อธิมุตฺโต ฆราวาสพนฺธนสงฺขาตา ตณฺหาวนา มุตฺโต หุตฺวา ปุน ฆราวาสพนฺธนสงฺขาตํ ตณฺหาวนเมว ธาวติ, เอถ ตํ ปุคฺคลํ ปสฺสถ, เอโส ฆราวาสพนฺธนโต มุตฺโต ฆราวาสพนฺธนเมว ธาวตีติ๚

อิมํ ปน เทสนํ สุตฺวา โส ราชปุริสานํ อนฺตเร สูลคฺเค นิสินฺโนเยว อุทยพฺพยํ ปฏฺฐเปตฺวา ติลกฺขณํ อาโรเปตฺวา สง ขาเร สมฺมสนฺโต โสตาปตฺติผลํ ปตฺวา สมาปตฺติสุขํ อนุภวนฺโต เวหาสํ อุปฺปติตฺวา อากาเสเยว สตฺถุ สนฺติกํ คนฺตฺวา สตฺถารํ วนฺทิตฺวา สราชิกาย ปริสาย มชฺเฌเยว อรหตฺตํ ปาปุณีติ๚

วิพฺภนฺตภิกฺขุวตฺถุ ตติยํ๚

๔๚ พนฺธนาคารวตฺถุ

นตํ ทฬฺหนฺติ อิมํ ธมฺมเทสนํ สตฺถา เชตวเน วิหรนฺโต พนฺธนาคารํ อารพฺภ กเถสิ๚

เอกสฺมิ กิร กาเล พหู สนฺธิจฺเฉทกปนฺถฆาตกมนุสฺสฆาตเก โจเร อาเนตฺวา โกสลรญฺโญ ทสฺสยึสุ๚ เต ราชา อนฺทุพนฺธนรชฺชุพนฺธนสงฺขลิกพนฺธเนหิ พนฺธาเปสิ๚ ตึสมตฺตาปิ โข ชานปทา ภิกฺขู สตฺถารํ ทฏฺฐุกามา อาคนฺตฺ วา ทิสฺวา วนฺทิตฺวา ปุนทิวเส สาวตฺถิ ปิณฺฑาย จรนฺตา พนฺธนาคารํ คนฺตฺวา เต โจเร ทิสฺวา ปิณฺฑปาตปฏิกฺกนฺ ตา สายนฺหสมเย ตถาคตํ อุปสงฺกมิตฺวา, ‘‘ภนฺเต, อชฺช อมฺเหหิ ปิณฺฑาย จรนฺเตหิ พนฺธนาคาเร พหู โจรา อนฺทุพนฺธนาทีหิ พทฺธา มหาทุกฺขํ อนุภวนฺตา ทิฏฺฐา, เต ตานิ พนฺธนานิ ฉินฺทิตฺวา ปลายิตุํ น สกฺโกนฺติ, อตฺถิ นุ โข, ภนฺเต, เตหิ พนฺธเนหิ ถิรตรํ อญฺญํ พนฺธนํ นามา’’ติ ปุจฺฉึสุ๚ สตฺถา, ‘‘ภิกฺขเว, กึ พนฺธนานิ นาเมตานิ, ยํ ปเนตํ ธนธญฺญปุตฺตทาราทีสุ ตณฺหาสงฺขาตํ กิเลสพนฺธนํ, เอตํ เอเตหิ สตคุเณน สหสฺสคุเณน สตสหสฺสคุเณน ถิรตรํ, เอวํ มหนฺตมฺปิ ปเนตํ ทุจฺฉินฺทนียํ พนฺธนํ โปราณกปณฺฑิตา ฉินฺทิตฺวา หิมวนฺตํ ปวิสิตฺวา ปพฺพชึสู’’ติ วตฺ วา อตีตํ อาหริ –

อตีเต พาราณสิยํ พฺรหฺมทตฺเต รชฺชํ กาเรนฺเต โพธิสตฺโต เอกสฺมึ ทุคฺคตคหปติกุเล นิพฺพตฺติ๚ ตสฺส วยปฺปตฺตสฺส ปิตา กาลมกาสิ๚ โส ภตึ กตฺวา มาตรํ โปเสสิ๚ อถสฺส มาตา อนิจฺฉมานสฺเสว เอกํ กุลธีตรํ เคเห กตฺวา อปรภาเค กาลมกาสิ๚ ภริยายปิสฺส กุจฺฉิยํ คพฺโภ ปติฏฺฐหิ๚ โส คพฺภสฺส ปติฏฺฐิตภาวํ อชานนฺโตว, ‘‘ภทฺเท, ตฺวํ ภตึ กตฺวา ชีว, อหํ ปพฺพชิสฺสามี’’ติ อาห๚ ‘‘สามิ, นนุ คพฺโภ เม ปติฏฺฐิโต, มยิ วิชาตาย ทารกํ ทิสฺวา ปพฺพชิสฺสสี’’ติ อาห๚ โส ‘‘สาธู’’ติ สมฺปฏิจฺฉิตฺวา ตสฺสา วิชาตกาเล, ‘‘ภทฺเท, ตฺวํ โสตฺถินา วิชาตา, อิทานิ อหํ ปพฺพชิสฺสามี’’ติ อาปุจฺฉิ๚ อถ นํ สา ‘‘ปุตฺตสฺส ตาว ถนปานโต อปคมนกาลํ อาคเมหี’’ติ วตฺวา ปุน คพฺภํ คณฺหิ๚ โส จินฺเตสิ – ‘‘อิมํ สมฺปฏิจฺฉาเปตฺวา คนฺตุํ น สกฺกา, อิมิสฺสา อนาจิกฺขิตฺวาว ปลายิตฺวา ปพฺพชิสฺสามี’’ติ๚ โส ตสฺ สา อนาจิกฺขิตฺวาว รตฺติภาเค อุฏฺฐาย ปลายิ๚ อถ นํ นครคุตฺติกา อคฺคเหสุํ๚ โส ‘‘อหํ, สามิ, มาตุโปสโก นาม,

ວິສຸສຊເຊຖ ມ''ນ຺ຕິ ອຕ຺ຕານໍ ວິສຸສຊຊາເປຕ຺ວາ ເອກສຸມິ ຄາເນ ວສິຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອກິລຸຄາສມາປຕ຺ຕິໂຍ ລກິຕ຺ວາ ຊານກີລຸອາຍ ກີລຸອນ຺ໂຕ ວິຫາສິ។ ໂສ ຕຕ຺ຖ ວສນ຺ໂຕເຍວ ''ເອວຣູປມ຺ປີ ນາມ ເມ ທຸຈ຺ຈິນ຺ທນີຍໍ ປຸຕ຺ຕທາຣພນ຺ຜນໍ ກິເລສພນ຺ຜນໍ ຈິນ຺ນ''ນ຺ຕິ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ។

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເຕນ ອຸທານິຕໍ ອຸທານໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໓໔໕។

''ນ ຕໍ ທລ຺ຫໍ ພນ຺ຜນມາຫຸ ຜີຣາ,

ຍທາຍສໍ ທາຣຸຊປພ຺ພຊລ຺ຈ;

ສາຣຕ຺ຕຣຕ຺ຕາ ມຕິກຸຕ຺ຫເລສຸ,

ປຸຕ຺ເຕສຸ ທາເຣສຸ ຈ ຍາ ອເປກ຺ຂາ។

໓໔໖។

''ເອຕໍ ທລ຺ຫໍ ພນ຺ຜນມາຫຸ ຜີຣາ,

ໂອຫາຣິນໍ ສິຖິລໍ ທຸປ຺ປມຸລ຺ຈໍ;

ເອຕມ຺ປີ ເຊຕ຺ວານ ປຣິພ຺ພຊນ຺ຕິ,

ອນເປກ຺ຂິໂນ ກາມສຸຂໍ ປຫາຍາ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ຜີຣາຕິ ພຸທ຺ຜາທໂຍ ປຕ຺ທິຕປຸຣິສາ ຍໍ ສງຂລິກສງຂາຕໍ ອຍສາ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ອາຍສໍ, ອນ຺ທຸພນ຺ຜນສງຂາຕໍ ທາຣຸຊໍ, ຍລ຺ຈ ປພ຺ພຊຕິເຕຫິ ວາ ອລ຺ເຄຫິ ວາ ວາກາທີຫິ ຣຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ກຕໍ ຣຊ຺ຊພນ຺ຜນໍ, ຕໍ ອສິອາທີຫິ ຈິນ຺ທິຕຸໍ ສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍກາເວນ ຖິຣນ຺ຕິ ນ ວທນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ສາຣຕ຺ຕຣຕ຺ຕາຕິ ສາຣຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕາ, ພຫລຕຣຣາຄຣຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ມຕິກຸຕ຺ຫເລສູຕິ ມຕີສຸ ເຈວ ກຸຕ຺ຫເລສຸ ຈ, ມຕິວິຈິຕ຺ເຕສຸ ວາ ກຸຕ຺ຫເລສຸ។ ເອຕໍ ທລ຺ຫນ຺ຕິ ເຍ ມຕິກຸຕ຺ຫເລສຸ ສາຣຕ຺ຕຣຕ຺ຕາ, ເຕສໍ ໂສ ຣາໂຄ ຈ ຍາ ປຸຕ຺ຕທາເຣສຸ ອເປກ຺ຂາ ຕຕ຺ຫາ, ເອຕໍ ກິເລສມຍໍ ພນ຺ຜນລ຺ຈ ປຕ຺ທິຕປຸຣິສາ ທລ຺ຫນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ໂອຫາຣິນນ຺ຕິ ອາກຖ຺ຒິຕ຺ວາ ຈຕູສຸ ອປາເຍສຸ ປາເຕນ຺ໂຕ ອວຫຣຕີ ເຫຍ຺ຖາ ຫຣຕີຕິ ໂອຫາຣິນໍ។ ສິຖິລນ຺ຕິ ພນ຺ຜນຍ຺ຖາເນ ຉວິຈມ຺ມມໍສານິ ນ ຈິນ຺ທຕິ, ໂລຫິຕໍ ນ ນິຫຣຕິ, ພນ຺ຜນກາວມ຺ປີ ອຊານາເປຕ຺ວາ ຖລປຖຊລປຖາທີສຸ ກມ຺ມານິ ກາຕຸໍ ເທຕີຕິ ສິຖິລໍ។ ທຸປ຺ປມຸລ຺ຈນ຺ຕິ ໂລກາວເສນ ຫິ ເອກວາຣມ຺ປີ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ກິເລສພນ຺ຜນໍ ທຍ຺ຖຍ຺ຖານໂຕ ກຈ຺ຉໂປ ວິຍ ທຸມ຺ໂມຈຍໍ ໂຫຕີຕິ ທຸປ຺ປມຸລ຺ຈໍ។ ເອຕມ຺ປີ ເຊຕ຺ວານາຕິ ເອຕໍ ທລ຺ຫມ຺ປີ ກິເລສພນ຺ຜນໍ ຌາຕຂຄ຺ເຄນ ຈິນ຺ທິຕ຺ວາ ອນເປກ຺ຂິໂນ ຫຸຕ຺ວາ ກາມສຸຂໍ ປຫາຍ ປຣິພ຺ພຊນ຺ຕິ, ປກ຺ກມນ຺ຕິ ປພ຺ພຊນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕິ។

ພນ຺ຜນາຄາຣວຕ຺ຖຸ ຈຕ຺ຕຖໍ។

໕។ ເຂມາເຖຣີວຕ຺ຖຸ

ເຍ ຣາຄຣຕ຺ຕາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເຂມໍ ນາມ ຣຎ຺ໂຎ ພິມ຺ພິສາຣສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສິໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ສາ ກິຣ ປທຸມຸຕ຺ຕຣປາທມູເລ ປຕ຺ຖິຕປຕ຺ຖນາ ອຕິວິຍ ອຠິຣູປາ ປາສາທິກາ ອໂຫສິຯ “ສຕ຺ຖາ ກິຣ ຣູປສ຺ສ ໂທສໍ ກເຖຕີ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ ປນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉິຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສາ ຣູປມທມຕ຺ຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ເວລຸວນວຓ຺ຓນາປຏິສໍຍຸຕ຺ຕານິ ຄີຕານິ ກາເຣຕ຺ວາ ນຏາທີນໍ ທາເປສິຯ ເຕສໍ ຕານິ ຄາຍນ຺ຕານໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ເວລຸວນໍ ອທິຏ຺ຐປຸພ຺ພໍ ວິຍ ອສຸຕປຸພ຺ພໍ ວິຍ ຈ ອໂຫສິຯ ສາ “ກຕຣໍ ອຸຍ຺ຍານໍ ສນ຺ຘາຍ ຄາຍຖາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, “ເທວິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເວລຸວນຸຍ຺ຍານເມວາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕຸກາມາ ອໂຫສິຯ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສາ ອາຄມນໍ ຎຕ຺ວາ ປຣິສມຊ຺ເຌ ນິສີທິຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕວ ຕາລວຓ຺ຏໍ ອາທາຍ ອຕ຺ຕໂນ ປສ຺ເສ ຐຕ຺ວາ ພີຊມານໍ ອຠິຣູປໍ ອິຕ຺ຖິໍ ນິມ຺ມິນິຯ ເຂມາ, ເທວີປິ ປວິສມານາວ ຕໍ ອິຕ຺ຖິໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – “ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຣູປສ຺ສ ໂທສໍ ກເຖຕີຕິ ວທນ຺ຕິ, ອຍຎ຺ຈສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອິຕ຺ຖີ ພີຊຍມານາ ຐິຕາ, ນາຫໍ ອິມິສ຺ສາ ກລຠາຄມ຺ປິ ອຸເປມິ, ນ ມຍາ ອີທິສໍ ອິຕ຺ຖິຣູປໍ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພໍ, ສຕ຺ຖາຣໍ ອຠູເຕນ ອພ຺ຠາຈິກ຺ຂນ຺ຕິ ມຎ຺ເຎ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ກຖາສທ຺ທມ຺ປິ ອນິສາເມຕ຺ວາ ຕເມວ ອິຕ຺ຖິໍ ໂອໂລກຍມານາ ອຏ຺ຐາສິຯ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສາ ຕສ຺ມິໍ ຣູເປ ອຸປ຺ປນ຺ນພຫຸມານຕໍ ຎຕ຺ວາ ຕໍ ຣູປໍ ປຐມວຍາທິວເສນ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ປຣິໂຍສາເນ ອຏ຺ຐິມຕ຺ຕາວສານໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສສິຯ ເຂມາ ຕໍ ທິສ຺ວາ “ເອວຣູປມ຺ປິ ນາເມຕໍ ຣູປໍ ມຸຫຸຕ຺ເຕເນວ ຂຍວຍໍ ສມ຺ປຕ຺ຕໍ, ນຕ຺ຖິ ວຕ ອິມສ຺ມິໍ ຣູເປ ສາໂຣ”ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສາ ຈິຕ຺ຕາຈາຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ, “ເຂເມ, ຕ຺ວໍ ‘ອິມສ຺ມິໍ ຣູເປ ສາໂຣ ອຕ຺ຖີ’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ, ປສ຺ສ ທານິສ຺ສ ອສາຣຠາວ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

“ອາຕຸຣໍ ອສຸຈິໍ ປູຕິໍ, ປສ຺ສ ເຂເມ ສມຸສ຺ສຍໍ;

ອຸຄ຺ຆຣນ຺ຕໍ ປຄ຺ຆຣນ຺ຕໍ, ພາລານໍ ອຠິປຕ຺ຖິຕ”ນ຺ຕິຯ (ອປ຺ຯ ເຖຣີ ໒ຯ໒ຯ໓໘໔);

ສາ ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ, “ເຂເມ, ອິເມ ສຕ຺ຕາ ຣາຄຣຕ຺ຕາ ໂທສປຸຏ຺ຐາ ໂມຫມູລ຺ຫາ ອຕ຺ຕໂນ ຕຓ຺ຫາໂສຕໍ ສມຕິກ຺ກມິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ຕຕ຺ເຖວ ລຄ຺ຄນ຺ຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໔໗ຯ

“ເຍ ຣາຄຣຕ຺ຕານຸປຕນ຺ຕິ ໂສຕໍ,

ສຍໍ ກຕໍ ມກ຺ກຏໂກວ ຊາລໍ;

ເອຕມ຺ປິ ເຉຕ຺ວານ ວຊນ຺ຕິ ຘີຣາ,

ອນເປກ຺ຂິໂນ ສພ຺ພທຸກ຺ຂໍ ປຫາຍາ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ມກ຺ກຏໂກວ ຊາລນ຺ຕິ ຍຖາ ນາມ ມກ຺ກຏໂກ ສຸຕ຺ຕຊາລໍ ກຕ຺ວາ ມຊ຺ເຌ ຐາເນ ນາຠິມຓ຺ຑເລ ນິປນ຺ໂນ ປຣິຍນ຺ເຕ ປຕິຕໍ ປຕງ຺ຄໍ ວາ ມກ຺ຂິກໍ ວາ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຣສໍ ປິວິຕ຺ວາ ປຸນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຐາເນ ນິປຊ຺ຊຕິ, ເອວເມວ ເຍ ສຕ຺ຕາ ຣາຄຣຕ຺ຕາ ໂທສປຸຏ຺ຐາ ໂມຫມູລ຺ຫາ ສຍໍກຕໍ ຕຓ຺ຫາໂສຕໍ ອນຸປຕນ຺ຕິ, ເຕ ຕໍ ສມຕິກ຺ກມິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ເອວໍ ທຸຣຕິກ຺ກມໍຯ ເອຕມ຺ປິ ເຉຕ຺ວານ ວຊນ຺ຕິ ຘີຣາຕິ ປຓ຺ຑິຕາ ເອຕໍ ພນ຺ຘນໍ ເຉຕ຺ວາ ອນເປກ຺ຂິໂນ ນິຣາລຍາ ຫຸຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ເຄນ ສພ຺ພທຸກ຺ຂໍ ປຫາຍ ວຊນ຺ຕິ, ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ເຂມາ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐຫິ, ມຫາຊນສ຺ສາປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສິຯ ສຕ຺ຖາ ຣາຊານໍ ອາຫ – “ມຫາຣາຊ, ເຂມາຍ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ວາ ປຣິນິພ຺ພາຍິຕຸໍ ວາ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິຯ ຠນ຺ເຕ, ປພ຺ພາເຊຖ ນໍ, ອລໍ ປຣິນິພ຺ພາເນນາຕິຯ ສາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄສາວິກາ ອໂຫສີຕິຯ

ເຂມາເຖຣີວຕ຺ຖຸ ປຎ຺ຈມໍຯ

໖ຯ ອຸຄ຺ຄເສນວຕ຺ຖຸ

ມຸຎ຺ຈ ປຸເຣຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸຄ຺ຄເສນໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ປຎ຺ຈສຕາ ກິຣ ນຏາ ສໍວຈ຺ຉເຣ ວາ ຉມາເສ ວາ ປຕ຺ເຕ ຣາຊຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ສຕ຺ຕາຫໍ ສມຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ພຫຸໍ ຫິຣຎ຺ຎສຸວຕ຺ຕໍ ລຠນ຺ຕິ, ອນ຺ຕຣນ຺ຕເຣ ອຸກ຺ເຂປທາຍານໍ ປຣິຍນ຺ໂຕ ນຕ຺ຖິຯ ມຫາຊໂນ ມຎ຺ຈາຕິມຎ຺ຈາທີສຸ ຐຕ຺ວາ ສມຊ຺ຊໍ ໂອໂລເກສິຯ ອເຖກາ ລງ຺ຆິກຘີຕາ ວໍສໍ ອຠິຣຸຍ຺ຫ ຕສ຺ສ ອຸປຣິ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຣິຍນ຺ເຕ ອາກາເສ ຈງ຺ກມມານາ ນຈ຺ຈຕິ ເຈວ ຄາຍຕິ ຈຯ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ອຸຄ຺ຄເສໂນ ນາມ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕ ສຫາຍເກນ ສທ຺ຘິໍ ມຎ຺ຈາຕິມຎ຺ເຈ ຐິໂຕ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ຫຕ຺ຖປາທວິກ຺ເຂປາທີສຸ ອຸປ຺ປນ຺ນສິເນໂຫ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ຕໍ ລຠນ຺ໂຕ ຊີວິສ຺ສາມິ, ອລຠນ຺ຕສ຺ສ ເມ ອິເຘວ ມຣຓ”ນ຺ຕິ ອາຫາຣູປຈ຺ເຉທໍ ກຕ຺ວາ ມຎ຺ຈເກ ນິປ຺ຊ຺ຊິຯ ມາຕາປິຕູຫິ, “ຕາຕ, ກິໍ ເຕ ຣຸຊ຺ຊຕີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິໂຕປິ “ຕໍ ເມ ນຏຘີຕຣໍ ລຠນ຺ຕສ຺ສ ຊີວິຕໍ ອຕ຺ຖິ, ອລຠນ຺ຕສ຺ສ ເມ ອິເຘວ ມຣຓ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ, “ຕາຕ, ມາ ເອວໍ ກຣິ, ອຎ຺ຎໍ ເຕ ອມ຺ຫາກໍ ກຸລສ຺ສ ຈ ໂຠຄານຎ຺ຈ ອນຸຣູປໍ ກຸມາຣິກໍ ອາເນສ຺ສາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິຯ ອຖສ຺ສ ປິຕາ ພຫຸໍ ຍາຈິຕ຺ວາປິ ຕໍ ສຎ຺ຎາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ສຫາຍໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ກຫາປຓສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ “ອິເມ ກຫາປເຓ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຘີຕຣໍ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເທຕູ”ຕິ ປຫິຓິຯ ໂສ “ນາຫໍ ກຫາປເຓ ຄເຫຕ຺ວາ ເທມິ, ສເຈ ປນ ໂສ ອິມໍ ອລຠິຕ຺ວາ ຊີວິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ເຕນ ຫິ ອມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິໍເຍວ ວິຈຣຕຸ, ທສ຺ສາມິສ຺ສ ຘີຕຣ”ນ຺ຕິ ອາຫຯ ມາຕາປິຕໂຣ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ໂສ “ອຫໍ ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ວິຈຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຍາຈນ຺ຕານມ຺ປິ ເຕສໍ ກຖໍ ອນາທິຍິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ນາຏກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ຘີຕຣໍ ທຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຘິໍເຍວ ຄາມນິຄມຣາຊຘານີສຸ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ວິຈຣິຯ

ສາປິ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ສໍວາສມນ຺ວາຍ ນຈິຣສ຺ເສວ ປຸຕ຺ຕໍ ລຠິຕ຺ວາ ກີຬາປຍມານາ “ສກຏໂຄປກສ຺ສ ປຸຕ຺ຕ, ຠຓ຺ຑຫາຣກສ຺ສ ປຸຕ຺ຕ, ກິຎ຺ຈິ ອຊານກສ຺ສ ປຸຕ຺ຕາ”ຕິ ວທຕິຯ ໂສປິ ເນສໍ ສກຏປຣິວຕ຺ຕກໍ ກຕ຺ວາ ຄຕຏ຺ຐາເນ ໂຄຓານໍ ຕິຓໍ ອາຫຣຕິ, ສິປ຺ປທສ຺ສນຏ຺ຐາເນ ລທ຺ຘກຓ຺ຑກໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຫຣຕິ ຯ ຕເທວ ກິຣ ສນ຺ຘາຍ ສາ ອິຕ຺ຖີ ປຸຕ຺ຕໍ ກີຬາປຍມານາ ຕຖາ ວທຕິຯ ໂສ ອຕ຺ຕານໍ ອາຣພ຺ຠ ຕສ຺ສາ ຄາຍນກາວໍ ຎຕ຺ວາ ຕໍ ປຸຈ຺ຉິ – “ມໍ ສນ຺ຘາຍ ກເຖສີ”ຕິ? “ອາມ, ຕໍ ສນ຺ຘາຍາ”ຕິຯ “ເອວໍ ສນ຺ເຕ ອຫໍ ປລາຍິສ຺ສາມີ”ຕິ ຯ ສາ “ກິໍ ປນ ມຍ຺ຫໍ ຕຍາ ປລາຍິເຕນ ວາ ອາຄເຕນ ວາ”ຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຕເທວ ຄີຕໍ ຄາຍຕິຯ ສາ ກິຣ ອຕ຺ຕໂນ ຣູປສມ຺ປຕ຺ຕິຎ຺ເຈວ ຘ ນລາຠຎ຺ຈ ນິສ຺ສາຍ ຕໍ ກິສ຺ມິຎ຺ຈິ ນ ມຎ຺ຎຕິຯ ໂສ “ກິໍ ນຸ ໂຂ ນິສ຺ສາຍ ອິມິສ຺ສາ ອຍໍ ມາໂນ”ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ “ສິປ຺ປໍ ນິສ຺ສາຍາ”ຕິ ຎຕ຺ວາ “ໂຫຕຸ, ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ”ຕິ ສສ຺ສຸຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຊານນກສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຄາມນິຄມາທີສຸ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຣາຊຄຫໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ອິໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ອຸຄ຺ຄເສໂນ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕ ນຄຣວາສີນໍ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສສ຺ສຕີ”ຕິ ອາໂຣຈາເປສິຯ

ນຄຣວາສິໂນ ມຎ຺ຈາຕິມຎ຺ຈາທໂຍ ພນ຺ຘາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສນ຺ນິປຕິສຸຯ ໂສປິ ສຏ຺ຐິຫຕ຺ຖໍ ວໍສໍ ອຠິຣຸຍ຺ຫ ຕສ຺ສ ມຕ຺ຖເກ ອຏ຺ຐາສິຯ ຕໍ ທິວສໍ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສກາເລ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ຎາຓຊາລສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ປວິຏ຺ຐໍ ທິສ຺ວາ “ກິໍ ນຸ ໂຂ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ “ສ຺ເວ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມີຕິ ວໍສມຕ຺ຖເກ ຐສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ມຫາຊໂນ ສນ຺ນິປຕິສ຺ສຕິຯ ຕຕ຺ຣ ອຫໍ ຈຕຸປ຺ປທິກໍ ຄາຖໍ ເທເສສ຺ສາມິ, ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຘ ມ຺ມາຠິສມໂຍ ຠວິສ຺ສຕິ, ອຸຄ຺ຄເສໂນປິ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐຫິສ຺ສຕີ”ຕິ ອຎ຺ຎາສິຯ ສຕ຺ຖາ ປຸນທິວເສ ກາລໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ຣາຊຄຫໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິຯ ອຸຄ຺ຄເສໂນປິ ສຕ຺ຖຣິ ອນ຺ໂຕນຄຣໍ ອປ຺ປວິຏ຺ເຐເຍວ ອຸນ຺ນາທນຕ຺ຖາຍ ມຫາຊນສ຺ສ ອງ຺ຄຸລິສຎ຺ຎໍ ທຕ຺ວາ ວໍສມຕ຺ຖເກ ປຕິຏ຺ຐາຍ ອາກາເສເຍວ ສຕ຺ຕ ວາເຣ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ວໍສມຕ຺ຖເກ ອຏ຺ຐາສິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ສຕ຺ຖາ ນຄຣໍ ປວິສນ຺ໂຕ ຍຖາ ຕໍ ປຣິສາ ນ ໂອໂລເກຕິ, ເອວໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານເມວ ໂອໂລກາເປສິຯ ອຸຄ຺ຄເສໂນ ປຣິສໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ “ນ ມໍ ປຣິສາ ໂອໂລເກຕີ”ຕິ ໂທມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ໂຕ “ອິທໍ ມຍາ ສໍວຈ຺ຉເຣ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິປ຺ປໍ, ສຕ຺ຖຣິ ນຄຣໍ ປວິສນ຺ເຕ ປຣິສາ ມໍ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣເມວ ໂອໂລເກຕິ, ໂມຆໍ ວຕ ເມ ສິປ຺ປທສ຺ສນໍ ຊາຕ”ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ

ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ຎຕ຺ວາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ຄຈ຺ຉ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ຕໍ ວເທຫິ ‘ສິປ຺ປໍ ກິຣ ທສ຺ເສ

ຕູ’’’ຕິ ອາຫຯ ເຖໂຣ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວໍສສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາ ຐິໂຕ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ຕໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

“ອິງ຺ຆ ປສ຺ສ ນຏປຸຕ຺ຕ, ອຸຄ຺ຄເສນ ມຫພ຺ພລ;

ກໂຣຫິ ຣງ຺ຄໍ ປຣິສາຍ, ຫາສຍສ຺ສຸ ມຫາຊນ’’ນ຺ຕິຯ

ໂສ ເຖຣສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຸຏ຺ຐມານໂສ ຫຸຕ຺ວາ “ສຕ຺ຖາ ມຍ຺ເຫ ມມ ສິປ຺ປໍ ປສ຺ສິຕຸກາໂມ’’ຕິ ວໍສມຕ຺ຖເກ ຐິຕໂກວ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

“ອິງ຺ຆ ປສ຺ສ ມຫາປຎ຺ຎ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ ມຫິທ຺ທິກ;

ກໂຣມິ ຣງ຺ຄໍ ປຣິສາຍ, ຫາສຍາມິ ມຫາຊນ’’ນ຺ຕິຯ

ເອວຎ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ວໍສມຕ຺ຖກໂຕ ເວຫາສໍ ອຠ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສວ ຈຸທ຺ທສກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ວໍສມຕ຺ຖເກ ອຏ຺ຐາສິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ, “ອຸຄ຺ຄເສນ, ປຓ຺ຑິເຕນ ນາມ ອຕີຕານາຄຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນສຸ ຂນ຺ເຘສຸ ອາລຍໍ ປຫາຍ ຊາຕິອາທີຫິ ມຸຈ຺ຈິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໔໘ຯ

“ມຸຎ຺ຈ ປຸເຣ ມຸຎ຺ຈ ປຈ຺ຉໂຕ,

ມຊ຺ເຌ ມຸຎ຺ຈ ຠວສ຺ສ ປາຣຄູ;

ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິມຸຕ຺ຕມານໂສ,

ນ ປຸນໍ ຊາຕິຊຣໍ ອຸເປຫິສີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ມຸຎ຺ຈ ປຸເຣຕິ ອຕີເຕສຸ ຂນ຺ເຘສຸ ອາລຍໍ ນິກນ຺ຕິ ອຊ຺ໂຌສານໍ ປຕ຺ຖນໍ ປຣິຍຸຏ຺ຐານໍ ຄາຫໍ ປຣາມາສໍ ຕຓ຺ຫໍ ມຸຎ຺ຈຯ ປຈ຺ຉໂຕຕິ ອນາຄເຕສຸປິ ຂນ຺ເຘສຸ ອາລຍາທີນິ ມຸຎ຺ຈຯ ມຊ຺ເຌຕິ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນສຸປິ ຕານິ ມຸຎ຺ຈຯ ຠວສ຺ສ ປາຣຄູຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຕິວິເຘສຸປິ ຠວສ຺ສ ອຠິຎ຺ຎາປຣິຎ຺ຎາປຫານພາວນາສຈ຺ຉິກິຣິຍວເສນ ປາຣຄູ ປາຣງ຺ຄໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຂນ຺ຘຘາຕຸອາຍຕນາທິເຠເທ ສພ຺ພສງ຺ຂເຕ ວິມຸຕ຺ຕມານໂສ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຸນ ຊາຕິຊຣາມຣຓານິ ນ ອຸປຄຈ຺ຉສີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ອໂຫສິຯ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕປິ ວໍສມຕ຺ຖເກ ຐິຕໂກວ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ວໍສໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຎ຺ຈປຕິຏ຺ຐິເຕນ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ “ເອຫິ ຠິກ຺ຂູ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ຕາວເທວ ອຏ຺ຐປຣິກ຺ຂາຣຘໂຣ ສຏ຺ຐິວສ຺ສິກຕ຺ເຖໂຣ ວິຍ ອໂຫສິຯ ອຖ ນໍ ຠິກ຺ຂູ, “ອາວຸໂສ ອຸຄ຺ຄເສນ, ສຏ຺ຐິຫຕ຺ຖສ຺ສ ເຕ ວໍສສ຺ສ ມຕ຺ຖກໂຕ ໂອຕຣນ຺ຕສ຺ສ ຠຍໍ ນາມ ນາໂຫສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ນຕ຺ຖິ ເມ, ອາວຸໂສ, ຠຍ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ, “ຠນ຺ເຕ, ອຸຄ຺ຄເສໂນ ‘ນ ຠາຍາມີ’ຕິ ວທຕິ, ອຠູຕໍ ວຕ຺ວາ ອຎ຺ຎໍ ພ຺ຍາກໂຣຕີ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ເຕນ ອຸຄ຺ຄເສເນນ ສທິສາ ຉິນ຺ນສໍໂຍຊນາ ຠິກ຺ຂູ ຠາຍນ຺ຕິ, ນ ຕສນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓວຄ຺ເຄ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

“ສພ຺ພສໍໂຍຊນໍ ເຉຕ຺ວາ, ໂຍ ເວ ນ ປຣິຕສ຺ສຕິ;

ສງ຺ຄາຕິຄໍ ວິສໍຍຸຕ຺ຕໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ’’ນ຺ຕິຯ (ຘຯ ປຯ ໓໙໗; ສຸຯ ນິຯ ໖໒໖);

ເທສນາວສາເນ ພຫູນໍ ສມ຺ມາກິສມໂຍ ອໂຫສີຯ ປຸເນກທິວສໍ ກິກ຺ຂູ ສມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ "ກີ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ເອວໍ
ອຣຫຕ຺ຕູປນິສ຺ສຍສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ນຍສີຕຣໍ ນິສ຺ສາຍ ນເຜທີ ສທ຺ສີ ວິຈຣຕາກາຣຕໍ, ກີ ອຣຫຕ຺ຕູປນິສ຺ສຍກາຣຕາ"ນ຺ຕິ?
ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ,
"ກິກ຺ຂເວ, ອຸກາຍມ຺ເປຕໍ ອິມິນາ ເອວ ກຕ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສຕຸໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ກິຣ ກສ຺ສປທສພລສ຺ສ ສຸວຕ຺ຕເຈຕິເຍ ກຣີຍມາເນ ພາຣາຕສີວາສີໂນ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ພຫຸໍ ຂາທນີຍໂກຊນີຍໍ ຍານເກສຸ ອາ
ໂຣເປຕ຺ວາ "ຫຕ຺ຖກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມາ"ຕິ ເຈຕິຍຍ຺ຖານໍ ຄຈ຺ຈນ຺ຕາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ເອກໍ ເຖຣໍ ປີຕ຺ທາຍ ປວິສນ຺ຕໍ ປສ຺ສີສ຺ຯ ອເຖ
ກາ ກຸລສີຕາ ເຖຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ສາມິກໍ ອາຫ – "ສາມິ, ອຍ຺ໂຍ, ປີຕ຺ທາຍ ປວິສຕິ, ຍານເກ ຈ ໂນ ພຫຸໍ ຂາທນີຍໍ ໂກຊນີຍໍ,
ປຕ຺ຕມສ຺ສ ອາຫຣ, ກິກ຺ຂໍ ທສ຺ສາມາ"ຕິຯ ໂສ ຕໍ ປຕ຺ຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຂາທນີຍໂກຊນີຍສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ປຕິຍ຺ຄ
ເປຕ຺ວາ ອຸໂກປີ ປຕ຺ຖນໍ ກຣີສ຺, "ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ທິຍ຺ຄສມ຺ມສ຺ເສວ ກາຄິໂນ ກເວຍ຺ຍາມາ"ຕິຯ ໂສປີ ເຖໂຣ ຂີຕາສໂວວ, ຕສ຺
ມາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເຕສໍ ປຕ຺ຖນາຍ ສມິຊ຺ຊນກາວໍ ຄຕ຺ວາ ສິຕໍ ອກາສີຯ ຕໍ ທິສ຺ວາ ສາ ອິຕ຺ຖີ ສາມິກໍ ອາຫ – "ອມ຺ຫາກໍ,
ອຍ຺ໂຍ, ສິຕໍ ກໂຣຕິ, ເອໂກ ນຍກາຣໂກ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິຯ ສາມິໂກປີ ສ຺ສາ "ເອວໍ ກວິສ຺ສຕິ, ກທ຺ເທ"ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ອິທໍ ເຕສໍ
ປຸພ຺ພກມ຺ມໍຯ ເຕ ຕຕ຺ຖ ຍາວຕາຍຸກໍ ຄຕ຺ວາ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ສາ ອິຕ຺ຖີ ນຍເຄເຫ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ປຸຣິໂສ
ເສຍ຺ຖິເຄເຫຯ ໂສ "ເອວໍ, ກທ຺ເທ, ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ຕສ຺ສາ ປຜິວຈນສ຺ສ ທິນ຺ນຕ຺ຕາ ນເຜທີ ສທ຺ສີ ວິຈຣິຯ ຂີຕາສວຕ຺ເຖຣສ຺ສ
ທິນ຺ນປີຕ຺ທປາຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິຯ ສາປີ ນຍສີຕາ "ຍາ ເມ ສາມິກສ຺ສ ຄຕິ, ມຍ຺ຫມ຺ປີ ສາ ເອວ ຄຕີ"ຕິ ປພ຺ພຊິຕ຺
ວາ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຍ຺ຄຫີຕິຯ

ອຸຄ຺ຄເສນວຕ຺ຖຸ ຈຍ຺ກໍຯ

໗ຯ ຈູລ຺ອສນ຺ຄ຺ຄຫປຕ຺ທີຕວຕ຺ຖຸ

ວິຕກ຺ກມຖິຕສ຺ສາຕິ ອິມໍ ສມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈູລ຺ອສນ຺ຄ຺ຄຫປຕ຺ທີຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີຯ

ເອໂກ ກິຣ ທຫຣກິກ຺ຂຸ ສລາກຄ຺ເຄ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕສລາກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສລາກຍາຄຸໍ ອາທາຍ ອາສນສາລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປີວິຯ ຕຕ຺ຖ
ອຸທກໍ ອລກິຕ຺ວາ ອຸທກຕ຺ຖາຍ ເອກໍ ພຣໍ ອຄມາສີຯ ຕຕ຺ຖ ຕໍ ເອກາ ກຸມາຣິກາ ທິສ຺ວາວ ອຸປ຺ປນ຺ນສິເນຫາ, "ກນ຺ເຕ, ປຸນ ປານີ
ເຍນ ອຕ຺ເຖ ສຕິ ອິເສວ ອາຄຈ຺ເຈຍ຺ຍາຖາ"ຕິ ອາຫຯ ໂສ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຍທາ ປານີຍໍ ນ ລກຕິ, ຕທາ ຕຕ຺ເຖວ ຄຈ຺ຈຕິຯ ສາ
ປີສ຺ສ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປານີຍໍ ເທຕິຯ ເອວໍ ຄຈ຺ຈນ຺ເຕ ກາເລ ຍາຄຸມ຺ປີ ທຕ຺ວາ ປຸເນກທິວສໍ ຕຕ຺ເຖວ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ອ
ທາສີຯ ສນ຺ຕິເກ ຈສ຺ສ ນິສີທິຕ຺ວາ , "ກນ຺ເຕ, ອິມສ຺ມີ ເຄເຫ ນ ກິລ຺ຈິ ນຕ຺ຖິ ນາມ, ເກວລໍ ມຍໍ ວິຈຣຕາກມນຸສ຺ສເມວ ນ ລກາ
ມາ"ຕິ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສີຯ ໂສ ກຖິປາເຫເນວ ຕສ຺ສາ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິຯ ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ອາຄນ຺ຕຸກາ ກິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ
"ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ, ອາວຸໂສ, ກິໂສ ອຸປ຺ປຕ຺ທຸປຕ຺ທຸກຊາໂຕສີ"ຕິ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ "ອຸກ຺ກຕ຺ຖິໂຕມ຺ຫິ, ອາວຸໂສ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອາຈຣິຍຸປຊ຺ຊາ
ຍານໍ ສນ຺ຕິກໍ ນຍິສ຺ຯ ເຕປີ ນໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ "ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ, ກິກ຺ຂຸ, ອຸກ຺ກຕ຺ຖິໂຕສີ"ຕິ
ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ "ສຈ຺ຈ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ມາທິສສ຺ສ ອາຣທ຺ສວີຣິຍສ຺ສ ພຸທ຺ສສ຺ສ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ 'ໂສຕາປນ຺ໂນ'ຕິ ວາ
'ສກທາຄາມີ'ຕິ ວາ ອຕ຺ຕານໍ ອວທາເປຕ຺ວາ 'ອຸກ຺ກຕ຺ຖິໂຕ'ຕິ ວທາເປສີ, ກາຣີຍໍ ເຕ ກມ຺ມໍ ກຕ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ "ກີ ກາຣຕາ ອຸກ຺
ກຕ຺ຖິໂຕສີ"ຕິ ປຸຈ຺ຈິຯ "ກນ຺ເຕ, ເອກາ ມໍ ອິຕ຺ຖີ ເອວມາຫາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, "ກິກ຺ຂຸ, ອນຈ຺ຈຣິຍໍ ເອຕໍ ຕສ຺ສາ ກິຣິຍໍຯ ສາ ຫິ ປຸພ຺ເພ
ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ອຄ຺ຄສນ຺ຄ຺ຄຫປຕ຺ທີຕໍ ປຫາຍ ຕໍມຸຫຸຕ຺ຕທິຍ຺ຄເກ ເອກສ຺ມີ ສິເນຫໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຕໍ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປສີ"ຕິ
ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ປກາສນຕ຺ຖໍ ກິກ຺ຂູຫິ ຍາຈິໂຕ –

ອຕີເຕ ຈູລ຺ອສນ຺ຄ຺ຄຫປຕ຺ທີຕກາເລ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ທິສາປາໂມກ຺ຂສ຺ສ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ເຕນ ຕຸຍ຺ເຖນ
ທິນ຺ນໍ ສີຕຣໍ ອາທາຍ ພາຣາຕສີ ຄຈ຺ຈນ຺ຕສ຺ສ ເອກສ຺ມີ ອຍວິມຸເຂ ເອກູນປລ຺ລາສາຍ ກຕ຺ເຫຫິ ເອກູນປລ຺ລາສໂຈເຣ ມາເຣຕ຺
ວາ ກຕ຺ເຫສຸ ຂີເຕສຸ ໂຈຣເຊຍ຺ຖກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກູມິຍໍ ປາເຕຕ຺ວາ, "ກທ຺ເທ, ອສີ ອາຫຣາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕາຍ ຕ຺ອຂຕໍ ທິຍ຺ຄໂຈເຣ
ສິເນຫໍ ກຕ຺ວາ ໂຈຣສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ອສີຖຣຸໍ ຄເປຕ຺ວາ ໂຈເຣນ ສນ຺ຄ຺ຄຫປຕ຺ທີຕສ຺ສ ມາຣິຕກາວໍ ອາວິກຕ຺ວາ ໂຈເຣນ ຈ ຕໍ ອາ
ທາຍ ຄຈ຺ຈນ຺ເຕນ "ມມ຺ປີ ເອສາ ອລ຺ລໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສາມິກໍ ວິຍ ມາຣາເປສ຺ສຕິ , ກີ ເມ ອິມາຍາ"ຕິ ເອກໍ ນທີ ທິສ຺ວາ ໂອ

ອິມຕິເຣ ຕໍ ຖເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ກຕ຺ຫກໍ ອາຫາຍ ''ຕ຺ວໍ ອິເສວ ໂຫຫີ, ຍາວາຫໍ ກຕ຺ທິກໍ ອຸຕ຺ຕາເຣມີ''ຕິ ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ປ໌ຫາຍ ຄມນກາວລ຺ຈ ອາວິກຕ຺ວາ –

''ສພ຺ພໍ ກຕ຺ທໍ ສມາທາຍ, ປ໌າຣໍ ຕິຕ຺ໂຕາສີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ;

ປ໌ຈ຺ຈາຄຈ຺ຉ ລຫຸໍ ຂິປ຺ປ໌, ມມ຺ປິ ຕາເຣຫີ ທານິໂຕຯ

''ອສນ຺ຖຕໍ ມໍ ຈິຣສນ຺ຖເຕນ,

ນິມິນີ ໂກຕິ ອຫ຺ຊວໍ ຊເວນ;

ມຍາປິ ໂກຕິ ນິມິເນຍ຺ຍ ອລ຺ສໍ,

ອິໂຕ ອຫໍ ທູຣຕຣໍ ຄມິສ຺ສໍຯ

''ກາຍໍ ເອລ຺ອຄລາຄ຺ມ຺ເພ, ກໂຣຕິ ອຫ຺ຫາສິຍໍ;

ນຍິສ ນຈ຺ຈໍ ວາ ຄີຕໍ ວາ, ຕາລ຺ອໍ ວາ ສຸສມາຫິຕໍ;

ອນມ຺ທິກາເລ ສຸໂສຕິ, ກີ ນ຺ ຊຄ຺ພສິ ໂສກເນຯ

''ສິງຄາລ ພາລ ທຸມ຺ເມສ, ອປ຺ປປ຺ລ຺ໂລສີ ຊມ຺ພຸກ;

ຊິໂນ ມຈ຺ຉລ຺ຈ ເປສີລ຺ຈ, ກປໂຕ ວິຍ ຊາຍສິຯ

''ສຸທສ຺ສໍ ວຊ຺ຊມລ຺ເລສໍ, ອຕ຺ຕໂນ ປ໌ນ ທຸທ຺ທສໍ;

ຊິນາ ປ໌ຕິລ຺ຈ ຊາຣລ຺ຈ, ມລ຺ເລ ຕ຺ວລ຺ເລວ ຊາຍສິຯ

''ເອວເມຕໍ ມິຄຣາຊ, ຍຖາ ກາສສິ ຊມ຺ພຸກ;

ສາ ນູນາຫໍ ອິໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ກຕ຺ຕຸ ເທສ຺ສໍ ວສານ຺ຄາຯ

''ໂຍ ຫເວ ມຕ຺ຕິກໍ ຖາລໍ, ກໍສຖາລມ຺ປີ ໂສ ຫເວ;

ກຕລ຺ເຈວ ຕຍາ ປ໌າປໍ, ປ໌ນເປວໍ ກຣິສ຺ສສີ''ຕີຯ (ຊາຯ ໑ຯ໕ຯ໑໘໗-໑໙໔) –

ອິມໍ ປ໌ລ຺ຈກນິປ໌າເຕ ຈູລ຺ອສນ຺ຄຄຫຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ''ຕທາ ຈູລ຺ອສນ຺ຄຄຫປ໌ຕ຺ທິໂຕ ຕ຺ວໍ ອໂຫສີ, ສາ ອິຕ຺ຖີ ເອຕຣຫີ ອຍໍ ກຸມາຣິກາ, ສິງຄາລຣູເປນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ນິຄ຺ຄຫກາຣໂກ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ອຫເມວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ເອວໍ ສາ ອິຕ຺ຖີ ຕໍ ມຸຫຸຕ຺ຕທິຍ຺ຖເກ ເອກສ຺ມີ ສິເນເຫນ ສກລຊມ຺ພຸທິເປ ອຄ຺ຄປຕ຺ທິຕໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສີ, ຕໍ ອິຕ຺ຖີ ອາຣພ຺ກ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ຕວ ຕຕ຺ຫໍ ລິນ຺ທິຕ຺ວາ ວິຫຣາຫີ ກິກ຺ຂູ''ຕິ ຕໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິມ຺ປີ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

“ວິຕກ຺ກມຖິຕສ຺ສ ຊນ຺ຕຸໂນ,

ຕິພ຺ພຣາຄສ຺ສ ສຸຠານຸປ຺ສ຺ສິໂນ;

ຠິຍ຺ໂຍ ຕຓ຺ຫາ ປວຑ຺ຒຕິ,

ເອສ ໂຂ ທຬ຺ຫໍ ກໂຣຕິ ພນ຺ຘນໍ.

໓໕໐.

“ວິຕກ຺ກູປສເມ ຈ ໂຍ ຣໂຕ,

ອສຸຠໍ ຠາວຍເຕ ສທາ ສໂຕ;

ເອສ ໂຂ ພ຺ຍນ຺ຕິ ກາຫິຕິ,

ເອສ ເຉຈ຺ຉຕິ ມາຣພນ຺ຘນ”ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ວິຕກ຺ກມຖິຕສ຺ສາຕິ ກາມວິຕກ຺ກາທີຫິ ວິຕກ຺ເກຫິ ນິມ຺ມຖິຕສ຺ສ. ຕິພ຺ພຣາຄສ຺ສາຕິ ພຫລຣາຄສ຺ສ. ສຸຠານຸປ຺ສ຺ສິໂນຕິ ອິຏ຺ຐາຣມ຺ມເຓ ສຸຠນິມິຕ຺ຕຄາຫາທິວເສນ ວິສ຺ສຏ຺ຐມານສຕາຍ ສຸຠນ຺ຕິ ອນຸປ຺ສ຺ສນ຺ຕສ຺ສ. ຕຓ຺ຫາຕິ ເອວຣູປສ຺ສ ຌານາທີສຸ ເອກມ຺ປິ ນ ວຑ຺ຒຕິ, ອຖ ໂຂ ຉທ຺ວາຣິກາ ຕຓ຺ຫາເຍວ ຠິຍ຺ໂຍ ວຑ຺ຒຕິ. ເອສ ໂຂຕິ ເອໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ຕຓ຺ຫາພນ຺ຘນໍ ທຬ຺ຫໍ ສຸຖິຣໍ ກໂຣຕິ. ວິຕກ຺ກູປສເມຕິ ມິຈ຺ຉາວິຕກ຺ກາທີນໍ ວູປສມສງ຺ຂາເຕ ທສສຸ ອສຸເຠສຸ ປຐມຊ຺ຌາເນ. ສທາ ສໂຕຕິ ໂຍ ເອຕ຺ຖ ອຠິຣໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິຈ຺ຈໍ ອຸປ຺ຏ຺ຐິຕສຕິຕາຍ ສໂຕ ຕໍ ອສຸຠຌານໍ ຠາເວຕິ. ພ຺ຍນ຺ຕິ ກາຫິຕີຕິ ເອສ ຠິກ຺ຂຸ ຕີສຸ ຠເວສຸ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກໍ ຕຓ຺ຫໍ ວິຄຕນ຺ຕໍ ກຣິສ຺ສຕິ. ມາຣພນ຺ຘນນ຺ຕິ ເອໂສ ເຕຠູມກວຏ຺ຏສງ຺ຂາຕໍ ມາຣພນ຺ຘນມ຺ປິ ຉິນ຺ທິສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ຈູຬຘນຸຄ຺ຄຫປຓ຺ຑິຕວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍ.

໘. ມາຣວຕ຺ຖຸ

ນິຏ຺ຐງ຺ຄໂຕຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມາຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ເອກທິວສຎ຺ຫິ ວິກາເລ ສມ຺ພຫຸລາ ເຖຣາ ເຊຕວນວິຫາຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຣາຫຸລຕ຺ເຖຣສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ອຸຏ຺ຐາເປສຸໍ. ໂສ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ວສນຏ຺ຐານໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຄນ຺ຘກຸຏິຍາ ປມຸເຂ ນິປ຺ຊ຺ຊິ. ຕທາ ໂສ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕ ອວສ຺ສິໂກວ ໂຫຕິ. ມາໂຣ ວສວຕ຺ຕິກາເຍ ຐິໂຕເຍວ ຕໍ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ຄນ຺ຘກຸຏິປ຺ມຸເຂ ນິປ຺ນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – “ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ຣຸຊນກອງ຺ຄຸລີ ພຫິ ນິປ຺ນ຺ໂນ, ສຍໍ ອນ຺ໂຕຄນ຺ຘກຸຏິຍໍ ນິປ຺ນ຺ໂນ, ອງ຺ຄຸລິຍາ ປີຬິຍມານາຍ ສຍມ຺ປິ ປີຬິໂຕ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ. ໂສ ມຫນ຺ຕໍ ຫຕ຺ຖິຣາຊວຓ຺ຓໍ ອຠິນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ອາຄມ຺ມ ໂສຓ຺ຑາຍ ເຖຣສ຺ສ ມຕ຺ຖກໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ສທ຺ເທນ ໂກຎ຺ຈນາທໍ ຣວິ. ສຕ຺ຖາ ຄນ຺ຘກຸຏິຍໍ ນິສິນ຺ໂນເວ ຕສ຺ສ ມາຣຠາວໍ ຎຕ຺ວາ, “ມາຣ, ຕາທິສານໍ ສຕສຫສ຺ເສນາປິ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຠຍໍ ອຸປ຺ປາເທຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ. ປຸຕ຺ໂຕ ຫິ ເມ ອສນ຺ຕາສີ ວີຕຕຓ຺ໂຫ ມຫາວີຣິໂຍ ມຫາປຎ຺ໂຎ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໓໔໑໗

‘‘ນິຍ຺ຍາຄໂຕ ອສມ຺ປາສີ, ວີຕຕຕ຺ໂຫ ອນງຄໂຄ;

ອຈ຺ຈັນ຺ຫີ ກາວສລ຺ລານີ, ອນ຺ຕີໂມຍໍ ສມ຺ສຸສໂຍ໗

໓໔໘໗

‘‘ວີຕຕຕ຺ໂຫ ອນາຫາໂນ, ນິຣຸຕ຺ຕິປທໂກວິໂທ;

ອກ຺ຂຣານໍ ສນ຺ນິປາຕໍ, ຊຍ຺ຍາ ປຸພ຺ພາປຣານີ ຈ;

ສ ເວ ອນ຺ຕິມສາຣີໂຣ,

ມຫາປຍ຺ໂຍ ມຫາປຸຣິໂສຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ໗

ຕຕ຺ຖ ນິຍ຺ຍາຄໂຕຕິ ອິມສ຺ມື ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕານໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ນິຍ຺ຖໍ ນາມ, ຕໍ ຄໂຕ ປຕ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ໗ ອສມ຺ປາສີຕິ ອພ຺ການ຺ຕເຣ ຣາຄສມ຺ປາສາທີນໍ ອກາເວນ ອສນ຺ຕສນໂກ໗ ອຈ຺ຈັນ຺ຫີ ກາວສລ຺ລານີຕິ ສພ຺ພານີປີ ກາວຄາມີນີ ສລ຺ລານີ ອຈ຺ຈັນ຺ຫີ໗ ສມ຺ສຸສໂຍຕິ ອຍໍ ເອຕສ຺ສ ອນ຺ຕິໂມ ເທໂຫ໗

ອນາຫາໂນຕິ ຂນ຺ຊາທີສຸ ນິຄ຺ຄຫໂຄ໗ ນິຣຸຕ຺ຕິປທໂກວິໂທຕິ ນິຣຸຕ຺ຕິຍຍ຺ຈ ເສສປເທສຸ ຈາຕິ ຈຕູສຸປີ ປຝິສມ຺ກິທາສຸ ເຂໂກຕິ ອຕ຺ໂຖ໗ ອກ຺ຂຣານໍ ສນ຺ນິປາຕໍ, ຊຍ຺ຍາ ປຸພ຺ພາປຣານີ ຈາຕິ ອກ຺ຂຣານໍ ສນ຺ນິປາຕສງຂາຕໍ ອກ຺ຂຣປິຕ຺ຫຍ຺ຈ ຊານາຕິ, ປຸພ຺ພກ຺ຂເຣນ ອປຣກ຺ຂຣໍ, ອປຣກ຺ຂເຣນ ປຸພ຺ພກ຺ຂຣຍ຺ຈ ຊານາຕິ໗ ປຸພ຺ພກ຺ຂເຣນ ອປຣກ຺ຂຣໍ ຊານາຕິ ນາມ – ອາທິມ຺ຫິ ປຍ຺ຍາຍມາເນ ມຊ຺ຊປຣິໂຍສາເນສຸ ອປຍ຺ຍາຍມາເນສຸປີ ‘‘ອິເມສໍ ອກ຺ຂຣານໍ ອິທໍ ມຊ຺ຊໍ, ອິທໍ ປຣິໂຍສານ’’ນ຺ຕິ ຊານາຕິ໗ ອປຣກ຺ຂເຣນ ປຸພ຺ພກ຺ຂຣໍ ຊານາຕິ ນາມ – ອນ຺ເຕ ປຍ຺ຍາຍມາເນ ອາທິມຊ຺ເຊສຸ ອປຍ຺ຍາຍມາເນສຸ ‘‘ອິເມສໍ ອກ຺ຂຣານໍ ອິທໍ ມຊ຺ຊໍ, ອຍໍ ອາທີ’’ຕິ ຊານາຕິ໗ ມຊ຺ເຊ ປຍ຺ຍາຍມາເນປີ ‘‘ອິເມສໍ ອກ຺ຂຣານໍ ອຍໍ ອາທິ, ອຍໍ ອນ຺ໂຕ’’ຕິ ຊານາຕິ໗ ເອວໍ ມ ຫາປຍ຺ໂຍ໗ ສ ເວ ອນ຺ຕິມສາຣີໂຣຕິ ເອສ ໂກຝິຍໍ ຖິຕສຣີໂຣ, ມຫນ຺ຕານໍ ອຕ຺ຖຊມ຺ມນິຣຸຕ຺ຕິປຝິການານໍ ສີລກ຺ຂນ຺ຊາທີນຍ຺ຈ ປຣິຄ຺ຄາຫິກາຍ ປຍ຺ຍາຍ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ມຫາປຍ຺ໂຍ, ‘‘ວິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຂ຺ວາຫໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ມຫາປຸຣິໂສຕິ ວທາມີ’’ຕິ (ສໍ໗ ນິ໗ ໕໗໓ກ຺ກ) ວຈນໂຕ ວິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕຕາຍ ຈ ມຫາປຸຣິໂສຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ໗

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນີ ປາປຸຕື່ສຸ໗ ມາໂຣປີ ປາປີມາ ‘‘ຊານາຕິ ມໍ ສມໂຄ ໂຄຕໂມ’’ຕິ ຕຕ຺ເຖວນ຺ຕຣຊາຍີຕິ໗

ມາຣວຕ຺ຖຸ ອຍ຺ຄມໍ໗

໙໗ ອຸປກາຊີວກວຕ຺ຖຸ

ສພ຺ພາກິກູຕິ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ອຸປກໍ ອາຊີວກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ໗

ເອກສ຺ມິຍ຺ຫິ ສມເຍ ສຕ຺ຖາ ປຕ຺ຕສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາໂຄ ໂພຊິມຕ຺ເຫ ສຕ຺ຕສຕ຺ຕາຫໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຊມ຺ມຈກ຺ກປວຕ຺ຕນຕ຺ຖໍ ພາຣາຕສີ ສນ຺ຊາຍ ອຍ຺ຖາຣສໂຍຊນມຄ຺ຄໍ ປຝິປນ຺ໂນ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ອຸປກໍ ອາຊີວກໍ ອທ຺ທສ໗ ໂສປີ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ວິປ຺ປສນ຺ນານີ ໂຂ ເຕ, ອາວຸໂສ, ອິນ຺ທ຺ຣິຍານີ, ປຣິສຸທ຺ໂຊ ຂວິວຕ຺ໂຄ ປຣິໂຍທາໂຕ, ກໍສີ ຕ຺ວໍ, ອາວຸໂສ, ອຸທ຺ທິສ຺ສ ປພ຺ພຊິໂຕ, ໂກ ວາ ເຕ ສຕ຺ຖາ, ກສ຺ສ ວາ ຕ຺ວໍ ຊມ຺ມໍ ໂຣເຈສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິ໗ ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນຍ຺ຫໍ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ວາ ອາຈຣິໂຍ ວາ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໕໖໚

‘‘ສພ຺ພາພິພູ ສພ຺ພວິທູຫມສ຺ມິ,

ສພ຺ເພສຸ ທມ຺ເມສຸ ອນູປລິຕ຺ໂຕ;

ສພ຺ພຄ຺ຊໂຫ ຕຕ຺ຫກ຺ຂເຍ ວິມຸຕ຺ໂຕ,

ສຍໍ ອກິຄ຺ຄາຍ ກມຸທ຺ທິເສຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ສພ຺ພາພິພູຕິ ສພ຺ເພສໍ ເຕກູມກທມ຺ມານໍ ອກິກວນ຺ໂຕ ສພ຺ພາພິພູ໚ ສພ຺ພວິທູຕິ ວິທິຕສພ຺ພຈຕ຺ກູມກທມ຺ໂມ໚ ສພ຺ເພສຸ ທມ຺ເມສູຕິ ສພ຺ເພສຸປີ ເຕກູມກທມ຺ເມສຸ ຕຕ຺ຫາທິຍ຺ຖິຫີ ອນູປລິຕ຺ໂຕ໚ ສພ຺ພຄ຺ຊໂຫຕິ ສພ຺ເພ ເຕກູມກທມ຺ເມ ຊຫິຕ຺ວາ ຖິໂຕ໚ ຕຕ຺ຫກ຺ຂເຍ ວິມຸຕ຺ໂຕຕິ ຕຕ຺ຫກ຺ຂຍນ຺ເຕ ອຸປ຺ປາທິເຕ ຕຕ຺ຫກ຺ຂຍສງ຺ຂາເຕ ອຣຫຕ຺ເຕ ອເສຂາຍ ວິມຸຕ຺ຕິຍາ ວິມຸຕ຺ໂຕ໚ ສຍໍ ອກິຄ຺ຄາຍາຕິ ອກິຄ຺ເຄຍ຺ຍາທິເກເທ ທມ຺ເມ ສຍເມວ ຊານິຕ຺ວາ໚ ກມຸທ຺ທິເສຍ຺ຍນ຺ຕິ ‘‘ອຍໍ ເມ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ວາ ອາຈຣິໂຍ ວາ’’ຕິ ກໍ ນາມ ອຸທ຺ທິເສຍ຺ຍນ຺ຕິ໚

ເທສນາວສາເນ ອຸປໂກ ອາຊີວໂກ ຕຖາຄຕສ຺ສ ວຈນໍ ເນວາກິນນ຺ທິ, ນ ປຜິກ຺ໂກສິ໚ ສີສໍ ປນ ຈາເລຕ຺ວາ ຊິວ຺ຫໍ ນິລ຺ລາລຸເອຕ຺ວາ ເອກປທິກມຄ຺ຄໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຄ຺ຄຕຣໍ ລຸທ຺ທການິວາສນຄ຺ຄານໍ ອຄມາສິຕິ໚

ອຸປກາຊີວກວຕ຺ຖຸ ນວມໍ໚

໑໐໚ ສກ຺ກປຄ຺ຫວຕ຺ຖຸ

ສພ຺ພທານນ຺ຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສກ຺ກໍ ເທວຣາຊານໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ໚

ເອກສ຺ມິຄ຺ຫິ ສມເຍ ຕາວຕິໍສເທວໂລເກ ເທວຕາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຄ຺ເຫ ສມຸຄ຺ຖາເປສຸໍ ‘‘ກຕຣໍ ທານໍ ນຸ ໂຂ ທາເນສຸ, ກຕໂຣ ຣໂສ ຣເສສຸ, ກຕຣາ ຣຕິ ຣຕີສຸ ເຊຄ຺ຖກາ, ຕຕ຺ຫກ຺ຂໂຍວ ກສ຺ມາ ເຊຄ຺ຖໂກຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ? ເຕ ປຄ຺ເຫ ເອກາ ເທວຕາປີ ວິນິຈ຺ຊິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ໚ ເອໂກ ປນ ເທໂວ ເອກໍ ເທວໍ, ໂສປີ ອປຣນ຺ຕິ ເອວໍ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ປຸຈ຺ຊນ຺ຕາ ທສສຸ ຈກ຺ກວາລຸອສຫສ຺ເສສຸ ທ຺ວາທສ ສໍວຈ຺ຊຣານິ ວິຈຣີສຸ໚ ເອຕ຺ຕເກນາປີ ກາເລນ ປຄ຺ຫານໍ ອຕ຺ຖໍ ອທິສ຺ວາ ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາລຸອເທວຕາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຈຕຸນ຺ນໍ ມຫາຣາຊານໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກີ, ຕາຕາ, ມຫາເທວຕາສນ຺ນິປາໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຄ຺ເຫ ສມຸຄ຺ຖາເປຕ຺ວາ ວິນິຈ຺ຊິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຕມ຺ຫາ’’ຕິ໚ ‘‘ກີ ປຄ຺ຫໍ ນາເມຕໍ, ຕາຕາ’’ຕິ໚ ‘‘ທານຣສຣຕີສຸ ກຕມາ ທານຣສຣຕີ ນຸ ໂຂ ເສຄ຺ຖາ, ຕຕ຺ຫກ຺ຂໂຍວ ກສ຺ມາ ເສຄ຺ໂຖ’’ຕິ ອິເມ ປຄ຺ເຫ ວິນິຈ຺ຊິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ອາຄຕມ຺ຫາຕິ໚ ຕາຕາ, ມຍມ຺ປີ ອິເມສໍ ອຕ຺ເຖ ນ ຊານາມ, ອມ຺ຫາກໍ ປນ ຣາຊາ ຊນສຫສ຺ເສນ ຈິນ຺ຕິເຕ ອຕ຺ເຖ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕງ຺ຂເຕເນວ ຊານາຕີ, ໂສ ອມ຺ເຫຫີ ປຄ຺ຄາຍ ຈ ປຸຄ຺ເຄນ ຈ ວິສິຄ຺ໂຖ, ເອຖ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຊາມາຕີ ຕເມວ ເທວຄຄໍ ອາທາຍ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວຣຄ຺ໂຍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕນາປີ ‘‘ກີ, ຕາຕາ, ມຫນ຺ໂຕ ເທວສນ຺ນິປາໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ໚ ‘‘ຕາຕາ, ອິເມສໍ ປຄ຺ຫານໍ ອຕ຺ຖໍ ອຄ຺ໂຄປີ ຊານິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ພຸທ຺ທວິສຍາ ເຫເຕ໚ ສຕ຺ຖາ ປເນຕຣຫິ ກຫໍ ວິຫຣຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ເຊຕວເນ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ເອຖ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ ເທວຄເຄນ ສທ຺ທິໍ ຣຕ຺ຕິພາເຄ ສກລໍ ເຊຕວນໍ ໂອກາເສຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຖິໂຕ ‘‘ກີ, ມຫາຣາຊ, ມຫຕາ ເທວສງ຺ເຜນ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ເທວຄເຄນ ອິເມ ນາມ ປຄ຺ຫາ ສມຸຄ຺ຖາປິຕາ, ອຄ຺ໂຄ ອິເມສໍ ອຕ຺ຖໍ ຊານິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອິເມສໍ ໂນ ອຕ຺ຖໍ ປກາເສຖາ’’ຕິ ອາຫ໚

ສຕ຺ຖາ ‘‘ສາທຸ ມຫາຣາຊ, ມຍາ ຫິ ປາຣມີໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ມຫາປຣິຈ຺ຈາເຄ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາທິສານໍ ກງ຺ຂຈ຺ເຊທນຕ຺ຖເມວ ສພ຺ພຄ຺ຄຸຕຄ຺ຄາຄໍ ປຜິວິທ຺ທໍ, ຕຍາ ປຸຈ຺ຊິຕປຄ຺ເຫສຸ ຫິ ສພ຺ພທານານໍ ທມ຺ມທານໍ ເສຄ຺ຖໍ, ສພ຺ພຣສານໍ ທມ຺ມຣໂສ ເສຄ຺ໂຖ,

ສພ຺ພຣຕີນໍ ຜມ຺ມຣຕີ ເສຏ຺ຖາ, ຕຓ຺ຫກ຺ຂໂຍ ປນ ອຣຫຕ຺ຕໍ ສມ຺ປາປກຕ຺ຕາ ເສຏ຺ໂຖເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໕໔.

‘‘ສພ຺ພທານໍ ຜມ຺ມທານໍ ຊິນາຕິ,

ສພ຺ພຣສໍ ຜມ຺ມຣໂສ ຊິນາຕິ;

ສພ຺ພຣຕິໍ ຜມ຺ມຣຕິ ຊິນາຕິ,

ຕຓ຺ຫກ຺ຂໂຍ ສພ຺ພທຸກ຺ຂໍ ຊິນາຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສພ຺ພທານໍ ຜມ຺ມທານນ຺ຕິ ສເຈປິ ຫິ ຈກ຺ກວາລຄພ຺ເພ ຍາວ ພຣຫ຺ມໂລກາ ນິຣນ຺ຕຣໍ ກຕ຺ວາ ສນ຺ນິສິນ຺ນານໍ ພຸທ຺ຜປ຺ຈ຺ເຈກພຸທ຺ຜຂີຓາສວານໍ ກທລິຄພ຺ກສທິສານິ ຈີວຣານິ ທເທຍ຺ຍ, ຕສ຺ມິ ສມາຄເມ ຈຕ຺ປ຺ປທິກາຍ ຄາຖາຍ ກຕານຸໂມທນາວ ເສຏ຺ຖາ. ຕຄ຺ຫິ ທານໍ ຕສ຺ສາ ຄາຖາຍ ໂສລສິມ຺ ກລໍ ນາຄ຺ຄຕິ. ເອວໍ ຜມ຺ມສ຺ສ ເທສນາປິ ວາຈນມ຺ປິ ສວນມ຺ປິ ມຫນ຺ຕໍ. ເຍນ ຈ ປຸຄ຺ຄເລນ ພຫູນໍ ຕໍ ຜມ຺ມສ຺ສວນໍ ກາຣິຕໍ, ຕສ຺ເສວ ອານິສໍໂສ ມຫາ. ຕຄາຣູປາຍ ເອວ ປຣິສາຍ ປຓີຕປີຓ຺ຫປາຕສ຺ສ ປຕ຺ເຕ ປູເຣຕ຺ວາ ທິນ຺ນທານໂຕປິ ສປ຺ປີເຕລາທີນໍ ປຕ຺ເຕ ປູເຣຕ຺ວາ ທິນ຺ນເກສຊ຺ຊທານໂຕປິ ມຫາວິຫາຣສທິສານໍ ວິຫາຣານຄ຺ຈ ໂລຫປາສາທສທິສານຄ຺ຈ ປາສາທານໍ ອເນການິ ສຕສຫສ຺ສານິ ກາເຣຕ຺ວາ ທິນ຺ນເສນາສນທານໂຕປິ ອນາຖປິຓ຺ຫິກາທີຫິ ວິຫາເຣ ອາຣພ຺ກ ກຕປຣິຈ຺ຈາຄໂຕປິ ອນ຺ຕມໂສ ຈຕ຺ປ຺ປທິກາຍ ຄາຖາຍ ອນຸໂມທນາວເສນາປິ ປວ຺ຕິຕໍ ຜມ຺ມທານເມວ ວຣໍ ເສຏ຺ຖໍ. ກິໍ ການຣຓາ? ເອວຣູປານິ ຫິ ປຸຄ຺ຄລານິ ກໂຣນ຺ຕາ ຜມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາວ ກໂຣນ຺ຕິ, ໂນ ອສຸຕ຺ວາ. ສເຈ ຫິ ອິເມ ສຕ຺ຕາ ຜມ຺ມໍ ນ ສຸເຓຍ຺ຍຸໍ, ອຸລ຺ລຸງ຺ກມຕ຺ຕໍ ຍາຄຸມ຺ປິ ກຜຈ຺ຊຸມຕ຺ຕໍ ກຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ທເທຍ຺ຍຸໍ. ອິມິນາ ການເຣນ ສພ຺ພທານເຫີ ຜມ຺ມທານເມວ ເສຏ຺ຖໍ. ອປິຈ ຖເປຕ຺ວາ ພຸທ຺ເຜ ຈ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຜ ຈ ສກລກປ຺ປໍປິ ເທເວ ວສ຺ສນ຺ເຕ ອຸທກພິນ຺ທູນິ ຄເຓຕຸໍ ສມຕ຺ຖາຍ ປຄ຺ຄາຍ ສມນ຺ນາຄຕາ ສາຣິປຸຕ຺ຕາທໂຍປິ ອຕ຺ຕໂນ ຜມ຺ມຕາຍ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ອຜິຄນ຺ຕຸໍ ນາສກ຺ຂິສຸ, ອສ຺ສຊິຕ຺ເຖຣາທີຫິ ກຖິຕຜມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ສຈ຺ຊິກຣິສຸ, ສຕ຺ຖຸ ຜມ຺ມເທສນາຍ ສາວກປາຣມິຄາຓໍ ສຈ຺ຊິກຣິສຸ. ອິມິນາປິ ການເຣນ, ມຫາຣາຊ, ຜມ຺ມທານເມວ ເສຏ຺ຖໍ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – ‘‘ສພ຺ພທານໍ ຜມ຺ມທານໍ ຊິນາຕີ’’ຕິ.

ສພ຺ເພ ປນ ຄນ຺ຜຣສາທໂຍປິ ຣສາ ອຸກ຺ກໍສໂຕ ເທວຕານໍ ສຸຜາໂພຊນຣໂສປິ ສໍສາຣວຏ຺ເຏ ປາເຕຕ຺ວາ ທຸກ຺ຂານຸກວນ຺ສ຺ເສວ ປຈ຺ຈໂຍ. ໂຍ ປເນສ ສຕ຺ຕຕິໍສໂພຜິປກ຺ຂິຍຜມ຺ມສງ຺ຂາໂຕ ຈ ນວໂລກຸຕ຺ຕຣຜມ຺ມສງ຺ຂາໂຕ ຈ ຜມ຺ມຣໂສ, ອຍເມວ ສພ຺ພຣສານໍ ເສຏ຺ໂຖ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – ‘‘ສພ຺ພຣສໍ ຜມ຺ມຣໂສ ຊິນາຕີ’’ຕິ . ຍາເປສາ ປຸຕ຺ຕຣຕິຜີຕຸຣຕິຜນຣຕິອິຕ຺ຖິຣຕິນຈ຺ຈຄີຕວາທິຕາທິຣຕິປເກທາ ຈ ອເນກປ຺ປເກທາ ຣຕິ, ສາປິ ສໍສາຣວຏ຺ເຏ ປາເຕຕ຺ວາ ທຸກ຺ຂານຸກວນ຺ສ຺ເສວ ປຈ຺ຈໂຍ. ຍາ ປເນສາ ຜມ຺ມໍ ກເຖນ຺ຕສ຺ສ ວາ ສຸຓນ຺ຕສ຺ສ ວາ ວາເຈນ຺ຕສ຺ສ ວາ ອນ຺ໂຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານາ ປີຕິ ອຸທຄ຺ຄກາວໍ ຊເນຕິ, ອສ຺ສູນິ ປວ຺ເຕຕິ, ໂລມຫໍສໍ ຊເນຕິ, ສາຍໍ ສໍສາຣວຏ຺ຏສ຺ສ ອນ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕປຣິໂຍສານາ ໂຫຕິ. ຕສ຺ມາ ສພ຺ພຣຕີນໍ ເອວຣູປາ ຜມ຺ມຣຕິເຍວ ເສຏ຺ຖາ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – ‘‘ສພ຺ພຣຕິໍ ຜມ຺ມຣຕີ ຊິນາຕີ’’ຕິ ຕຓ຺ຫກ຺ຂໂຍ ປນ ຕຓ຺ຫາຍ ຂຍນ຺ເຕ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ສກລສ຺ສປິ ວຏ຺ຏທຸກ຺ຂສ຺ສ ອກິກວນ຺ໂຕ ສພ຺ພເສຏ຺ຖເມວ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – ‘‘ຕຓ຺ຫກ຺ຂໂຍ ສພ຺ພທຸກ຺ຂໍ ຊິນາຕີ’’ຕິ.

ເອວໍ ສຕ຺ຖຣິ ອິມິສ຺ສາ ຄາຖາຍ ອຕ຺ຖໍ ກເຖນ຺ເຕເຍວ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປາຓສຫສ຺ສານໍ ຜມ຺ມາກິສມໂຍ ອໂຫສິ. ສກ຺ໂກປິ ສຕ຺ຖຸ ຜມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອວມາຫ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ເອວໍເຊຏ຺ຖເກ ນາມ ຜມ຺ມທາເນ ກິມຕ຺ຖໍ ອມ຺ຫາກໍ ປຕ຺ຕິໍ ນ ທາເປຖ, ອິໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ໂນ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ກເຖຕ຺ວາ ປຕ຺ຕິໍ ທາເປຖ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ອຊ຺ຊາທິ ກຕ຺ວາ ມຫາຜມ຺ມສ຺ສວນໍ ວາ ປາກຕິກຜມ຺ມສ຺ສວນໍ ວາ ອຸປນິສິນ຺ນກກຖໍ ວາ ອນ຺ຕມໂສ ອນຸໂມທນມ຺ປິ ກເຖຕ຺ວາ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ປຕ຺ຕິໍ ທເທຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ອາຫ.

ສກ຺ກປຄ຺ຫວຕ຺ຖຸ ທສມໍ.

໑໑ຯ ອປຸຕ຺ຕກເສຏ຺ຐິວຕ຺ຖຸ

ຫນນ຺ຕິ ໂຠຄາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອປຸຕ຺ຕກເສຏ຺ຐິໍ ນາມ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ຕສ຺ສ ກິຣ ກາລກິຣິຍໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ “ອປຸຕ຺ຕກໍ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ກສ຺ສ ປາປຸຓາຕີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ຣຎ຺ໂຎ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຫິ ທິວເສຫິ ຕສ຺ສ ເຄຫໂຕ ຘນໍ ຣາຊກຸລໍ ອຠິຫຣາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ “ຫນ຺ທ ກຸໂຕ ນຸ ຕ຺ວໍ, ມຫາຣາຊ, ອາຄຈ຺ຉສິ ທິວາທິວສ຺ສາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ອິຘ, ຠນ຺ເຕ, ສາວຕ຺ຖິຍໍ ເສຏ຺ຐິ, ຄຫປຕິ, ກາລກໂຕ, ຕມຫໍ ອປຸຕ຺ຕກໍ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ຣາຊນ຺ເຕປຸຣໍ ອຠິຫຣິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉາມີ”ຕິ ອາຫຯ ສພ຺ພໍ ສຸຕ຺ເຕ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑໓໐) ອາຄຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ໂສ ກິຣ ສຸວຓ຺ຓປາຕິຍາ ນານຄ຺ຄຣສໂຠຊເນ ອຸປນີເຕ “ເອວຣູປໍ ນາມ ມນຸສ຺ສາ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິ, ກິໍ ຕຸມ຺ເຫ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ອິມສ຺ມິໍ ເຄເຫ ເກລິໍ ກໂຣຖາ”ຕິ ໂຠຊເນ ອຸປຏ຺ຐິເຕ ເລຑ຺ຑຸທຓ຺ຑາທີຫິ ປຫຣິຕ຺ວາ ປລາເປຕ຺ວາ “ອິທໍ ມນຸສ຺ສານໍ ໂຠຊນ”ນ຺ຕິ ກຓາຊກໍ ຠຸຎ຺ຊຕິ ພິລງ຺ຄທຸຕິຍໍຯ ວຕ຺ຖຍານຉ຺ຉຕ຺ເຕສຸປິ ມນາເປສຸ ອຸປຏ຺ຐາປິເຕສຸ ເຕ ມນຸສ຺ເສ ເລຑ຺ຑຸທຓ຺ຑາທີຫິ ປຫຣນ຺ໂຕ ປລາເປຕ຺ວາ ສາຓານິ ນິວາເສຕິ, ຊຊ຺ຊຣຣຖເກນ ຍາຕິ ປຓ຺ຓຉຕ຺ຕເກນ ຘາຣິຍມາເນນາຕິ ເອວໍ ຣຎ຺ຎາ ອາໂຣຈິເຕ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ກເຖສິຯ

ຠູຕປຸພ຺ພໍ ໂສ, ມຫາຣາຊ, ເສຏ຺ຐິ, ຄຫປຕິ, ຕຄຣສິຂີ ນາມ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘໍ ປິຓ຺ຑປາເຕນ ປຏິປາເທສິຯ “ເທຖ ສມຓສ຺ສ ປິຓ຺ຑ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ໂສ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກາມິຯ ຕສ຺ມິໍ ກິຣ ອສ຺ສທ຺ເຘ ພາເລ ເອວໍ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກນ຺ເຕ ຕສ຺ສ ຠຣິຍາ ສທ຺ຘາ ປສນ຺ນາ “ຈິຣສ຺ສໍ ວຕ ເມ ອິມສ຺ສ ມຸຂໂຕ ‘ເທຫີ’ຕິ ວຈນໍ ສຸຕໍ, ອຊ຺ຊ ມມ ມໂນຣຖໍ ປູເຣນ຺ຕີ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ທສ຺ສາມີ”ຕິ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຓີຕໂຠຊນສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ ອທາສິຯ ໂສປິ ນິວຕ຺ຕມາໂນ ຕໍ ທິສ຺ວາ “ກິໍ, ສມຓ, ກິຎ຺ຈິ ເຕ ລທ຺ຘ”ນ຺ຕິ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຓີຕປິຓ຺ຑປາຕໍ ທິສ຺ວາ ວິປ຺ປຏິສາຣີ ຫຸຕ຺ວາ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສິ – “ວຣເມຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ທາສາ ວາ ກມ຺ມກຣາ ວາ ຠຸຎ຺ເຊຍ຺ຍຸໍຯ ເຕ ຫິ ອິມໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ອຍໍ ປນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍິສ຺ສຕິ, ນຏ຺ໂຐ ເມ ໂສ ປິຓ຺ຑປາໂຕ”ຕິຯ ໂສ ຠາຕຸ ຈ ປນ ເອກປຸຕ຺ຕກໍ ສາປເຕຍ຺ຍສ຺ສ ກາຣຓາ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສິຯ ໂສ ກິຣສ຺ສ ອງ຺ຄຸລິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ໂຕ “ອິທໍ ມຍ຺ຫໍ ປິຕຸສນ຺ຕກໍ ຍານກໍ, ອຍໍ ຕສ຺ສ ໂຄໂຓ”ຕິອາທີນິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ ໂສ ເສຏ຺ຐິ “ອິທານິ ຕາເວສ ເອວໍ ວເທຕິ, ອິມສ຺ສ ປນ ວຸຑ຺ຒິປ຺ປຕ຺ຕກາເລ ອິມສ຺ມິໍ ເຄເຫ ໂກ ຣກ຺ຂິສ຺ສຕີ”ຕິ ຕໍ ອຣຎ຺ຎໍ ເນຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ຄຈ຺ຉມູເລ ຄີວາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ມູລກນ຺ທໍ ວິຍ ຄີວໍ ຜາເລຕ຺ວາ ມາເຣຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ຉຑ຺ເຑສິຯ ອິທມສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ຍໍ ໂຂ ໂສ, ມຫາຣາຊ, ເສຏ຺ຐິ, ຄຫປຕິ, ຕຄຣສິຂີ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘໍ ປິຓ຺ຑປາເຕນ ປຏິປາເທສິ, ຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ວິປາເກນ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ສຸຄຕິໍ ສຄ຺ຄໍ ໂລກໍ ອຸປປ຺ຊ຺ຊິ, ຕສ຺ເສວ ກມ຺ມສ຺ສ ວິປາກາວເສເສນ ອິມິສ຺ສາເຍວ ສາວຕ຺ຖິຍາ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ເສຏ຺ຐິຕ຺ຕໍ ກາເຣສິຯ ຍໍ ໂຂ ໂສ, ມຫາຣາຊ, ເສຏ຺ຐິ, ຄຫປຕິ, ທຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ວິປ຺ປຏິສາຣີ ອໂຫສິ ‘ວຣເມຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ທາສາ ວາ ກມ຺ມກຣາ ວາ ຠຸຎ຺ເຊຍ຺ຍຸ’ນ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ວິປາເກນ ນາສ຺ສຸຬາຣາຍ ຠຕ຺ຕໂຠຄາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ນມຕິ, ນາສ຺ສຸຬາຣາຍ ວຕ຺ຖໂຠຄາຍ, ນາສ຺ສຸຬາຣາຍ ຍານໂຠຄາຍ, ນາສ຺ສຸຬາຣານໍ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ກາມຄຸຓານໍ ໂຠຄາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ນມຕິຯ ຍໍ ໂຂ ໂສ, ມຫາຣາຊ, ເສຏ຺ຐິ, ຄຫປຕິ, ຠາຕຸ ຈ ປນ ເອກປຸຕ຺ຕໍ ສາປເຕຍ຺ຍສ຺ສ ກາຣຓາ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສິ, ຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ວິປາເກນ ພຫູນິ ວສ຺ສສຕານິ ພຫູນິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ພຫູນິ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ຖ, ຕສ຺ເສວ ກມ຺ມສ຺ສ ວິປາກາວເສເສນ ອິທໍ ສຕ຺ຕມໍ ອປຸຕ຺ຕກໍ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ຣາຊໂກສໍ ປເວເສຕິຯ ຕສ຺ສ ໂຂ ປນ, ມຫາຣາຊ, ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ຄຫປຕິສ຺ສ ປຸຣາຓຎ຺ຈ ປຸຎ຺ຎໍ ປຣິກ຺ຂີຓໍ, ນວຎ຺ຈ ປຸຎ຺ຎໍ ອນຸປຈິຕໍຯ ອຊ຺ຊ ປນ, ມຫາຣາຊ, ເສຏ຺ຐິ, ຄຫປຕິ, ມຫາໂຣຣຸເວ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈຕີ”ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑໓໑)ຯ

ຣາຊາ ສຕ຺ຖຸ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ “ອໂຫ, ຠນ຺ເຕ, ຠາຣິຍໍ ກມ຺ມໍ, ເອຕ຺ຕເກ ນາມ ໂຠເຄ ວິຊ຺ຊມາເນ ເນວ ອຕ຺ຕນາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິ, ນ ຕຸມ຺ຫາທິເສ ພຸທ຺ເຘ ຘຸຣວິຫາເຣ ວິຫຣນ຺ເຕ ປຸຎ຺ຎກມ຺ມໍ ອກາສີ”ຕິ ອາຫ ຯ ສຕ຺ຖາ “ເອວເມຕໍ, ມຫາຣາຊ, ທຸມ຺ເມຘປຸຄ຺ຄລາ ນາມ ໂຠເຄ ລຠິຕ຺ວາ ນິພ຺ພານໍ ນ ຄເວສນ຺ຕິ, ໂຠເຄ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນຕຓ຺ຫາ ປເນເຕ ທີຄຣຕ຺ຕໍ ຫນນ຺ຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ຫນນ຺ຕິ ໂກຄາ ທຸມ຺ເມຣ໌, ໂນ ຈ ປາຣຄເວສິໂນ;

ໂກຄຕຕ຺ຫາຍ ທຸມ຺ເມໂຣ, ຫນ຺ຕິ ອລ຺ເລວ ອຕ຺ຕນ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ໂນ ຈ ປາຣຄເວສິໂນຕິ ເຍ ປນ ນິພ຺ພານປາຣຄເວສິໂນ ປຸຄ຺ຄລາ, ນ ເຕ ໂກຄາ ຫນນ຺ຕິ. ອລ຺ເລວ ອຕ຺ຕນນ຺ຕິ ໂກເຄ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນາຍ ຕຕ຺ຫາຍ ທຸປ຺ປລ຺ໂລ ປຸຄ຺ຄໂລ ປເຣ ວິຍ ອຕ຺ຕານເມວ ຫນຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສູຕິ.

ອປຸຕ຺ຕກເສຍ຺ຖິວຕ຺ຖຸ ເອກາທສມໍ.

໑໘. ອງ຺ກຸຣວຕ຺ຖຸ

ຕິຓໂທສານີຕິ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ປຕ຺ຫຸກມ຺ພລສິລາຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອງ຺ກຸຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສີ. ວຕ຺ຖຸ ‘‘ເຍ ຊານປ຺ປສຸຕາ ຂີຣາ’’ຕິ (ຂ. ປ. ໑໙໑) ຄາຖາຍ ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວ. ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ ຕຕ຺ຖ ອິນ຺ທກໍ ອາຣພ຺ພ. ໂສ ກິຣ ອນຸຣຸທ຺ຂຕ຺ເຖຣສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ຄາມໍ ປີຕ຺ຫາຍ ປວິຍ຺ຖສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ອາກຕໍ ກຍຈ຺ຈຸມຕ຺ຕກໍ ກິກ຺ຂໍ ທາເປສີ. ຕທສ຺ສ ປຸລ຺ລໍ ອງ຺ກຸເຣນ ທສວສ຺ສສຫສ຺ສານີ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກໍ ອຸທ຺ຂນປນ຺ຕີ ກຕ຺ວາ ທິນ຺ນທານໂຕ ມຫປ຺ຜລຕຣໍ ຊາຕໍ. ຕສ຺ມາ ເອວມາຫ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ, ‘‘ອງ຺ກຸຣ, ທານໍ ນາມ ວິເຈຍ຺ຍ ທາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ, ເອວໍ ຕໍ ສຸເຂຕ຺ເຕ ສຸວຸຕ຺ຕພີຊໍ ວິຍ ມຫປ຺ຜລໍ ໂຫຕິ. ຕ຺ວໍ ປນ ຕຖາ ນາກາສິ, ເຕນ ເຕ ທານໍ ນ ມຫປ຺ຜລໍ ຊາຕ’’ນ຺ຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ວິກາເວນ຺ໂຕ –

‘‘ວິເຈຍ຺ຍ ທານໍ ທາຕພ຺ພໍ, ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ;

ວິເຈຍ຺ຍ ທານໍ ສຸຄຕປ຺ປສຕ຺ຖໍ,

ເຍ ທກ຺ຂິເນຍ຺ຍາ ອິຂ ຊີວໂລເກ;

ເອເຕສຸ ທິນ຺ນານິ ມຫປ຺ຜລານິ,

ພີຊານິ ວຸຕ຺ຕານິ ຍຖາສຸເຂຕ຺ເຕ’’ຕິ. (ເປ. ວ. ໓໒໘) –

ວຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິມ຺ປີ ຂມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໓໕໖.

‘‘ຕິຓໂທສານີ ເຂຕ຺ຕານີ, ຣາຄໂທສາ ອຍໍ ປຊາ;

ຕສ຺ມາ ຫິ ວີຕຣາເຄສຸ, ທິນ຺ນໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລໍ.

໓໕໗.

‘‘ຕິຓໂທສານີ ເຂຕ຺ຕານີ, ໂທສໂທສາ ອຍໍ ປຊາ;

ຕສ຺ມາ ຫິ ວີຕໂທເສສຸ, ທິນ຺ນໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລໍ.

໓໔໗.

‘‘ຕິຓໂທສານິ ເຂຕ຺ຕານິ, ໂມຫໂທສາ ອຍໍ ປ຺ຊາ;

ຕສ຺ມາ ຫິ ວີຕໂມເຫສຸ, ທິນ຺ນໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລໍ.

໓໔໘.

‘‘ຕິຓໂທສານິ ເຂຕ຺ຕານິ, ອິຈ຺ຉາໂທສາ ອຍໍ ປ຺ຊາ;

ຕສ຺ມາ ຫິ ວິຄຕິຈ຺ເຉສຸ, ທິນ຺ນໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຕິຓໂທສານີຕິ ສາມາກາທີນີ ຕິຓານິ ອຸຏ຺ຐຫນ຺ຕານິ ປຸພ຺ພຓ຺ຓາປຣຓ຺ຓານິ ເຂຕ຺ຕານິ ທູເສນ຺ຕິ, ເຕນ ຕານິ ນ ພຫຸຜລານິ ໂຫນ຺ຕິ. ເອວໍ ສຕ຺ຕານມ຺ປິ ອນ຺ໂຕ ຣາໂຄ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ໂຕ ສຕ຺ເຕ ທູເສຕິ, ເຕນ ເຕສຸ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ ນ ໂຫຕິ . ຂີຓາສເວສຸ ທິນ຺ນໍ ປນ ມຫປ຺ຜລໍ ໂຫຕິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ຕິຓໂທສານິ ເຂຕ຺ຕານິ, ຣາຄໂທສາ ອຍໍ ປ຺ຊາ;

ຕສ຺ມາ ຫິ ວີຕຣາເຄສຸ, ທິນ຺ນໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລ’’ນ຺ຕິ. –

ເສສຄາຖາສຸປິ ເອເສວ ນໂຍ.

ເທສນາວສາເນ ອງ຺ກຸໂຣ ຈ ອິນ຺ທໂກ ຈ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ອງ຺ກຸຣວຕ຺ຖຸ ທ຺ວາທສມໍ.

ຕຓ຺ຫາວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

ຈຕຸວີສຕິໂມ ວຄ຺ໂຄ.

໒໕ຯ ຠິກ຺ຂຸວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ປຎ຺ຈຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ຈກ຺ຂຸນາສໍວໂຣຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ເຕສຸ ກິຣ ເອເກໂກ ຈກ຺ຂຸທ຺ວາຣາທີສຸ ປຎ຺ຈສຸ ທ຺ວາເຣສຸ ເອເກກເມວ ຣກ຺ຂິຯ ອເຖກທິວສໍ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ''ອຫໍ ທຸຣກ຺ຂໍ ຣກ຺ຂາມິ, ອຫໍ ທຸຣກ຺ຂໍ ຣກ຺ຂາມີ''ຕິ ວິວທິຕ຺ວາ ''ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອິມມຕ຺ຖໍ ຊານິສ຺ສາມາ''ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ''ຠນ຺ເຕ, ມຍໍ ຈກ຺ຂຸທ຺ວາຣາທີນິ ຣກ຺ຂນ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ຣກ຺ຂນທ຺ວາຣເມວ ທຸຣກ຺ຂນ຺ຕິ ມຎ຺ຎາມ, ໂກ ນຸ ໂຂ ອມ຺ເຫສຸ ທຸຣກ຺ຂໍ ຣກ຺ຂຕີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິສຸຯ ສຕ຺ຖາ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸມ຺ປິ ອໂນສາເທຕ຺ວາ, ''ຠິກ຺ຂເວ, ສພ຺ພານິ ເປຕານິ ທຸຣກ຺ຂາເນວ, ອປິ ຈ ໂຂ ປນ ຕຸມ຺ເຫ ນ ອິທາເນວ ປຎ຺ຈສຸ ຄາເນສຸ ອສໍວຸຕາ, ປຸພ຺ເພປິ ອສໍວຸຕາ, ອສໍວຸຕຕ຺ຕາເຍວ ຈ ປຓ຺ຑິຕານໍ ໂອວາເທ ອວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາປຸຓິຕ຺ຖາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ກທາ, ຠນ຺ເຕ''ຕິ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີເຕ ຕກ຺ກສິລຊາຕກສ຺ສ ວຕ຺ຖຸໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ຣກ຺ຂສີນໍ ວເສນ ຣາຊກຸເລ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ເຕ ປຕ຺ຕາຠິເສເກນ ມຫາສຕ຺ເຕນ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາ ຣາຊາສເນ ນິສິນ຺ເນນ ອຕ຺ຕໂນ ສິຣິສມ຺ປຕ຺ຕີ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ''ວິຣິຍໍ ນາເມຕໍ ສຕ຺ເຕຫິ ກຕ຺ຕພ຺ພເມວາ''ຕິ ອຸທານວເສນ ອຸທານິຕໍ –

''ກຸສລູປເທເສ ຘິຕິຍາ ທຬ຺ຫາຍ ຈ,

ອນິວຕ຺ຕິຕຕ຺ຕາຠຍຠີຣຸຕາຍ ຈ;

ນ ຣກ຺ຂສີນໍ ວສມາຄມິມ຺ຫເສ,

ສ ໂສຕ຺ຖິຠາໂວ ມຫຕາ ຠເຍນ ເມ''ຕິຯ (ຊາຯ ໑ຯ໑ຯ໑໓໒) –

ອິມໍ ຄາຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ''ຕທາປິ ຕຸມ຺ເຫ ປຎ຺ຈ ຊນາ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ຣຊ຺ຊຄຫຓຕ຺ຖາຍ ນິກ຺ຂນ຺ຕໍ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອາວຸຘຫຕ຺ຖາ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ມຄ຺ຄໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ຣກ຺ຂສີຫິ ຈກ຺ຂຸທ຺ວາຣາທິວເສນ ອຸປນີເຕສຸ ຣູປາຣມ຺ມຓາທີສຸ ອສໍວຸຕາ ປຓ຺ຑິຕສ຺ສ ໂອວາເທ ອວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອລີຍນ຺ຕາ ຣກ຺ຂສີຫິ ຂາທິຕາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາປຸຓິຕ຺ຖຯ ເຕສຸ ປນ ອາຣມ຺ມເຓສຸ ສຸສໍວຸໂຕ ປີຬ຺ກິໂຕ ປີຬ຺ກິໂຕ ອນຸພນ຺ຘນ຺ຕີ ເທວວຓ຺ຓີ ຍກ຺ຂິນີ ອນາທິຍິຕ຺ວາ ໂສຕ຺ຖິນາ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ປຕ຺ໂຕ ຣາຊາ ອຫເມວາ''ຕິ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ, ''ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸນາ ນາມ ສພ຺ພານິ ທ຺ວາຣານິ ສໍວຣິຕພ຺ພານິຯ ເອຕານິ ຫິ ສໍວຣນ຺ໂຕ ເອວ ສພ຺ພທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໓໖໐ຯ

''ຈກ຺ຂຸນາ ສໍວໂຣ ສາຘຸ, ສາຘຸ ໂສເຕນ ສໍວໂຣ;

ຆາເນນ ສໍວໂຣ ສາຘຸ, ສາຘຸ ຊິວ຺ຫາຍ ສໍວໂຣຯ

໓໖໑ຯ

''ກາເຍນ ສໍວໂຣ ສາຘຸ, ສາຘຸ ວາຈາຍ ສໍວໂຣ;

ມນສາ ສໍວໂຣ ສາຘຸ, ສາຘຸ ສພ຺ພຕ຺ຖ ສໍວໂຣ;

ສພ຺ພຕ຺ຖ ສໍວຸໂຕ ຠິກ຺ຂຸ, ສພ຺ພທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຈກ຺ຂຸນາຕິ ຍທາ ຫິ ຠິກ຺ຂຸໂນ ຈກ຺ຂຸທ຺ວາເຣ ຣູປາຣມ຺ມຓໍ ອາປາຖມາຄຈ຺ຉຕິ, ຕທາ ອິຏ຺ຐາຣມ຺ມເຓ ອຣຊ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ອນິຏ຺ຐາຣມ຺ມເຓ ອທຸສ຺ສນ຺ຕສ຺ສ ອສມເປກ຺ຂເນນ ໂມຫໍ ອນຸປ຺ປາເທນ຺ຕສ຺ສ ຕສ຺ມິໍ ທ຺ວາເຣ ສໍວໂຣ ຖກນໍ ປິທຫນໍ ຄຸຕ຺ຕິ ກຕາ ນາມ ໂຫຕິຯ ຕສ຺ສ ໂສ ເອວຣູໂປ ຈກ຺ຂຸນາ ສໍວໂຣ ສາຘຸຯ ເອສ ນໂຍ ໂສຕທ຺ວາຣາທີສຸປິຯ ຈກ຺ຂຸທ຺ວາຣາທີສຸ ເອວ ປນ ສໍວໂຣ ວາ ອສໍວໂຣ ວາ ນຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ປຣໂຕ ປນ ຊວນວີຖິຍໍ ເອສ ລພ຺ພຕິຯ ຕທາ ຫິ ອສໍວໂຣ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ໂຕ ອສ຺ສທ຺ຘາ ອກ຺ຂນ຺ຕິ ໂກສຊ຺ຊໍ ມຸຏ຺ຐສຈ຺ຈໍ ອຎ຺ຎາຓນ຺ຕິ ອກຸສລວີຖິຍໍ ອຍໍ ປຎ຺ຈວິໂຘ ລພ຺ພຕິຯ ສໍວໂຣ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ໂຕ ສທ຺ຘາ ຂນ຺ຕິ ວີຣິຍໍ ສຕິ ຎາຓນ຺ຕິ ກຸສລວີຖິຍໍ ອຍໍ ປຎ຺ຈວິໂຘ ລພ຺ພຕິຯ

ກາເຍນ ສໍວໂຣຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ປສາທກາໂຍປິ ໂຈປນກາໂຍປິ ລພ຺ພຕິຯ ອຸຠຍມ຺ປິ ປເນຕໍ ກາຍທ຺ວາຣເມວຯ ຕຕ຺ຖ ປສາທທ຺ວາເຣ ສໍວຣາສໍວໂຣ ກຖິໂຕວຯ ໂຈປນທ຺ວາເຣປິ ຕໍວຕ຺ຖຸກາ ປາຓາຕິປາຕອທິນ຺ນາທານກາເມສຸມິຈ຺ຉາຈາຣາຯ ເຕຫິ ປນ ສທ຺ຘິໍ ອກຸສລວີຖິຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ເຕຫິ ຕໍ ທ຺ວາຣໍ ອສໍວຸຕໍ ໂຫຕິ, ກຸສລວີຖິຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ເຕຫິ ປາຓາຕິປາຕາເວຣມຓິອາທີຫິ ສໍວຸຕໍຯ ສາຘຸ ວາຈາຍາຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ໂຈປນວາຈາປິ ວາຈາຯ ຕາຍ ສທ຺ຘິໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ເຕຫິ ມຸສາວາທາທີຫິ ຕໍ ທ຺ວາຣໍ ອສໍວຸຕໍ ໂຫຕິ, ມຸສາວາທາເວຣມຓິອາທີຫິ ສໍວຸຕໍຯ ມນສາ ສໍວໂຣຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ຊວນມນໂຕ ອຎ຺ເຎນ ມເນນ ສທ຺ຘິໍ ອຠິຊ຺ຌາທໂຍ ນຕ຺ຖິຯ ມໂນທ຺ວາເຣ ປນ ຊວນກ຺ຂເຓ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມາເນຫິ ອຠິຊ຺ຌາທີຫິ ຕໍ ທ຺ວາຣໍ ອສໍວຸຕໍ ໂຫຕິ, ອນຠິຊ຺ຌາທີຫິ ສໍວຸຕໍ ໂຫຕິຯ ສາຘຸ ສພ຺ພຕ຺ຖາຕິ ເຕສຸ ຈກ຺ຂຸທ຺ວາຣາທີສຸ ສພ຺ເພສຸປິ ສໍວໂຣ ສາຘຸຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ຫິ ອຏ຺ຐ ສໍວຣທ຺ວາຣານິ ອຏ຺ຐ ຈ ອສໍວຣທ຺ວາຣານິ ກຖິຕານິຯ ເຕສຸ ອຏ຺ຐສຸ ອສໍວຣທ຺ວາເຣສຸ ຐິໂຕ ຠິກ຺ຂຸ ສກລວຏ຺ຏມູລກທຸກ຺ຂໂຕ ນ ມຸຈ຺ຈຕິ, ສໍວຣທ຺ວາເຣສຸ ປນ ຐິໂຕ ສພ຺ພສ຺ມາປິ ວຏ຺ຏມູລກທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – ‘‘ສພ຺ພຕ຺ຖ ສໍວຸໂຕ ຠິກ຺ຂຸ, ສພ຺ພທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ເຕ ປຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິຯ

ປຎ຺ຈຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ປຐມໍຯ

໒ຯ ຫໍສຆາຕກຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ຫຕ຺ຖສໍຍໂຕຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ຫໍສຆາຕກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ສາວຕ຺ຖິວາສິໂນ ກິຣ ທ຺ເວ ສຫາຍກາ ຠິກ຺ຂູສຸ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປທາ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ເອກໂຕ ວິຈຣນ຺ຕິຯ ເຕ ເອກທິວສໍ ອຈິຣວຕີໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ອາຕເປ ຕປ຺ປມານາ ສາຣຓີຍກຖໍ ກເຖນ຺ຕາ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ທ຺ເວ ຫໍສາ ອາກາເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ອເຖໂກ ທຫຣຠິກ຺ຂຸ ສກ຺ຂຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ເອກສ຺ສ ຫໍສໂປຕກສ຺ສ ອກ຺ຂິໍ ປຫຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫ, ອິຕໂຣ ‘‘ນ ສກ຺ຂິສ຺ສສີ’’ຕິ ອາຫຯ ຕິຏ຺ຐຕຸ ອິມສ຺ມິໍ ປສ຺ເສ ອກ຺ຂິ, ປຣປສ຺ເສ ອກ຺ຂິໍ ປຫຣິສ຺ສາມີຕິຯ ອິທມ຺ປິ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສສິເຍວາຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ອຸປຘາເຣຫີ’’ຕິ ທຸຕິຍໍ ສກ຺ຂຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຫໍສສ຺ສ ປຈ຺ຉາຠາເຄ ຂິປິ, ຫໍໂສ ສກ຺ຂຣສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລເກສິຯ ອຖ ນໍ ອິຕຣໍ ວຏ຺ຏສກ຺ຂຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣປສ຺ເສ ອກ຺ຂິມ຺ຫິ ປຫຣິຕ຺ວາ ໂອຣິມກ຺ຂິນາ ນິກ຺ຂາເມສິຯ ຫໍໂສ ວິຣວນ຺ໂຕ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເຕສໍ ປາທມູເລເຍວ ປຕິຯ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຐິຕາ ຠິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ, ‘‘ອາວຸໂສ, ພຸທ຺ຘສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອນນຸຈ຺ຉວິກໍ ໂວ ກຕໍ ປາຓາຕິປາ ຕໍ ກໂຣນ຺ເຕຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ທສ຺ເສສຸໍຯ

ສຕ຺ຖາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕຍາ ຠິກ຺ຂຸ ປາຓາຕິປາໂຕ ກໂຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຠິກ຺ຂຸ ກສ຺ມາ ເອວຣູເປ ນິຍ຺ຍານິກສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ເອວມກາສິ, ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາ ອນຸປ຺ປນ຺ເນ ພຸທ຺ເຘ ອຄາຣມຊ຺ເຌ ວສມານາ ອປ຺ປມຕ຺ຕເກສຸປິ ຐາເນສຸ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ກຣີສຸ , ຕ຺ວໍ ປນ ເອວຣູເປ ພຸທ຺ຘສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ອກາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ກຸຣຸຣຏ຺ເຐ ອິນ຺ທປຕ຺ຕນຄເຣ ຘນຎ຺ຈເຍ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມິໍ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄເຫຕ຺

ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ວິລ຺ລຸຕໍ ປຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ສິປ຺ປານິ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປິຕຣາ ອຸປຣຊ຺ເຊ ປຕິຍ຺ຖາປິໂຕ ອປຣກາເຄ ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຊ຺ຊໍ ປຕ຺ວາ ທສ ຣາຊຘມ຺ເມ ອໂກເປນ຺ໂຕ ກຸຣຸຘມ຺ເມ ວຕ຺ຕິຕ຺ຖ. ກຸຣຸຘມ຺ໂມ ນາມ ປຈ຺ຈສີລານິ, ຕານິ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປຣິສຸທ຺ຘານິ ກຕ຺ວາ ຣກ຺ຂິ. ຍຖາ ຈ ໂພທິສຕ຺ໂຕ, ເອວມສ຺ສ ມາຕາ ອຄ຺ຄມເຫສີ ກນິຍ຺ຖາການາ ອຸປຣາຊາ ປຸໂຣຫິໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຣຊ຺ຊຄາຫໂກ ອມຈ຺ໂຈ ສາຣຖິ ເສຍ຺ຖິ ໂທຓມາປໂກ ມຫາມຕ຺ໂຕ ໂທວາຣິໂກ ນຄຣໂສກິນີ ວຕ຺ຓທາສີຕິ ເອວເມເຕສຸ ເອກາທສສຸ ຊເນສຸ ກຸຣຸຘມ຺ມໍ ຣກ຺ຂນ຺ເຕສຸ ກລິງ຺ຄຣຍ຺ເຖ ທນ຺ຕປຸຣນຄເຣ ກລິງ຺ເຄ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ຕສ຺ມິ ຣຍ຺ເຖ ເທໂວ ນ ວສ຺ສິ. ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ປນ ອຄ຺ຊນສນ຺ນິໂກ ນາມ ມງ຺ຄລຫຕ຺ຖີ ມຫາປຸລ຺ໂລ ໂຫຕິ. ຣຍ຺ຖວາສິໂນ "ຕສ຺ມິ ອານີເຕ ເທໂວ ວສ຺ສິສ຺ສຕີ"ຕິ ສລ຺ລາຍ ຣລ຺ໂລ ອາໂຣຈຍິສຸ. ຣາຊາ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ອານຍນຕ຺ຖາຍ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ປຫິເຓີ. ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕໍ ຫຕ຺ຖີ ຍາຈິສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ຍາຈນກາຣຓໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອາຫ –

"ຕວ ສທ຺ຘລ຺ຈ ສີລລ຺ຈ, ວິທິຕ຺ວານ ຊນາທິປ;

ວຓ຺ຓໍ ອລ຺ຊນວຓ຺ເຓນ, ກລິງ຺ຄສ຺ມິ ນິມິມ຺ຫເສ"ຕິ. (ຊາ. ໑.໓.໗໖) –

ອິມໍ ຕິກນິປາເຕ ຊາຕກໍ ກເຖສິ. ຫຕ຺ຖິມ຺ຫິ ປນ ອານີເຕປິ ເທເວ ອວສ຺ສນ຺ເຕ "ໂສ ຣາຊາ ກຸຣຸຘມ຺ມໍ ຣກ຺ຂຕິ, ເຕນສ຺ສ ຣຍ຺ເຖ ເທໂວ ວສ຺ສຕີ"ຕິ ສລ຺ລາຍ "ຍໍ ໂສ ກຸຣຸຘມ຺ມໍ ຣກ຺ຂຕິ, ຕໍ ສຸວຓ຺ຓປຍ຺ເຍ ລິຂິຕ຺ວາ ອາເນຖາ"ຕິ ປຸນ ກາລິງ຺ໂຄ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ຈ ອມຈ຺ເຈ ຈ ເປເສສິ. ເຕສຸ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍາຈນ຺ເຕສຸ ຣາຊານໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພປິ ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ສີເລສຸກິລ຺ຈິ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈມຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ "ອປຣິສຸທ຺ຘໍ ໂນ ສີລ"ນ຺ຕິ ປຕິກ຺ຂິປິຕ຺ວາປິ "ນ ເອຕ຺ຕາວຕາ ສີລເກໂທ ໂຫຕີ"ຕິ ເຕຫິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິຕາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ສີລານິ ກຖຍິສຸ. ກາລິງ຺ໂຄ ສຸວຓ຺ຓປຍ຺ເຍ ລິຂາເປຕ຺ວາ ອາຄຕໍ ກຸຣຸຘມ຺ມໍ ທິສ຺ວາວ ສມາທາຍ ສາຘຸກໍ ປູເຣສິ. ຕສ຺ສ ຣຍ຺ເຖ ເທໂວ ປາວສ຺ສິ, ຣຍ຺ຖໍ ເຂມໍ ສຸກິກ຺ຂໍ ອໂຫສິ. ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ –

"ຄຓິກາ ອຸປ຺ປລວຓ຺ຓາ, ປຸຓ຺ໂຓ ໂທວາຣິໂກ ຕທາ;

ຣຊ຺ຊຄາໂຫ ຈ ກຈ຺ຈາໂນ, ໂທຓມາປໂກ ຈ ໂກລິໂຕ.

"ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຕທາ ເສຍ຺ຖີ, ອນຸຣຸທ຺ໂຘ ຈ ສາຣຖີ;

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ກສ຺ສໂປ ເຖໂຣ, ອຸປຣາຊານ຺ທປຕ຺ຑິໂຕ.

"ມເຫສີ ຣາຫຸລມາຕາ, ມາຍາເທວີ ຊເນຕ຺ຕິກາ;

ກຸຣຸຣາຊາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ, ເອວໍ ຘາເຣຖ ຊາຕກ"ນ຺ຕິ. –

ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ "ກິກ຺ຂຸ ເອວໍ ປຸພ຺ເພປິ ປຓ຺ຑິຕາ ອປ຺ປມຕ຺ຕເກປິ ກຸກ຺ກຸຈ຺ເຈ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ອຕ຺ຕໂນ ສີລເກເທ ອາສງ຺ກໍ ກຣິສຸ, ຕ຺ວໍ ປນ ມາທິສສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປາຓາຕິປາຕໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອຕິການິຍໍ ກມ຺ມມກາສິ, ກິກ຺ຂຸນາ ນາມ ຫຕ຺ເຖຫິ ປາເທຫິ ວາຈາຍ ຈ ສໍຍເຕນ ກວິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໖໒.

"ຫຕ຺ຖສໍຍໂຕ ປາທສໍຍໂຕ,

ວາຈາສໍຍໂຕ ສໍຍຕ຺ຕໂມ;

ອຊ຺ຊຕ຺ຕຣໂຕ ສມາຫິໂຕ,

ເອໂກ ສນ຺ຕຸສິໂຕ ຕມາຫຸ ກິກ຺ຂຸ''ນ຺ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ທຕ຺ຖສ໌ຍໂຕຕິ ທຕ຺ຖກິລຸອາປນາທີນໍ ວາ ທຕ຺ເຖນ ປເຣສໍ ປທຣຕາທີນໍ ວາ ອກາເວນ ທຕ຺ຖສ໌ຍໂຕ຺ ທຸຕິຍປເທປີ ເອ ເສວ ນໂຍ຺ ວາຈາຍ ປນ ມຸສາວາທາທີນໍ ອກຣຕໂຕ ວາຈາຍ ສ໌ຍໂຕ຺ ສ໌ຍຕຸຕ຺ຕໂມຕິ ສ໌ຍຕຕ຺ຕກາໂວ, ກາຍຈລນສີສຸກ຺ຂິປນກ ມຸກວິກາຣາທີນໍ ອກາຣໂກຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ອຊ຺ຊຕ຺ຕຣໂຕຕິ ໂຄຈຣຊ຺ຊຕ຺ຕສງຂາຕາຍ ກມ຺ມຜ຺ຖານກາວນາຍ ຣໂຕ຺ ສມາຫິໂຕຕິ ສຸຜ຺ຖຸ ຄປີໂຕ຺ ເອໂກ ສນ຺ຕຸສິໂຕຕິ ເອກວິຫາຣີ ຫຸຕ຺ວາ ສຸຜ຺ຖຸ ຕຸສິໂຕ ວິປສ຺ສນາຈາຣໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຊິຄເມນ ຕຸຜ຺ຖ ມານໂສ຺ ປຸຖ຺ຊ຺ຊນກລ຺ຍາຕກລ຺ຫີ ອາທີ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພປີ ເສຂາ ອຕ຺ຕໂນ ອຊິຄເມນ ສນ຺ຕຸສ຺ສນ຺ຕີຕິ ສນ຺ຕຸສິຕາ, ອຣຫາ ປນ ເອການ຺ຕສນ຺ຕຸສິໂຕວ຺ ຕໍ ສນ຺ຌາເຍຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ຺

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນີ ປາປຸຕື່ສູຕິ຺

ທໍສໝາຕກກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍ຺

໓຺ ໂກກາລິກວຕ຺ຖຸ

ໂຍມຸຂສ໌ຍໂຕຕິ ອິມໍ ຌມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂກກາລິກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺ ວຕ຺ຖຸ ''ອຖ ໂຂ ໂກກາລິໂກ ກິກ຺ຂຸ ເຍນ ກຄວາ ເຕນຸປສງກມີ''ຕິ ສຸຕ຺ເຕ (ສໍ຺ ນິ຺ ໑຺໑໘໑; ສ຺ຸ ນິ຺ ໂກກາລິກສຸຕ຺ຕ; ອ຺ ນິ຺ ໑໐຺໘ລ) ອາຄຕເມວ຺ ອຕ຺ໂຖປີສ຺ສ ອຜ຺ຖກຖາຍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ໂພ຺

ໂກກາລິເກ ປນ ປທຸມນິຣເຍ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ຌມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຜ຺ຖາເປສຸໍ ''ອໂຫ ໂກກາລິໂກ ກິກ຺ຂຸ ອຕ຺ຕໂນ ມຸຂໍ ນິສ຺ສາຍ ວິນາສໍ ປຕ຺ໂຕ, ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວເກ ອກ຺ໂກສນ຺ຕສ຺ເສວ ທີສ຺ສ ປຖວີ ວິວຣໍ ອທາສີ''ຕິ຺ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອ ຕຣຫີ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປີ ໂກກາລິໂກ ກິກ຺ຂຸ ອຕ຺ຕໂນ ມຸຂເມວ ນິສ຺ສາຍ ນຜ຺ໂຖ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ໂສຕຸກາເມທີ ກິກ຺ຂູຫີ ຍາຈິໂຕ ຕສ຺ສ ປກາສນຕ຺ຖໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ຫິມວນ຺ຕປເທເສ ເອກສ຺ມີ ສເຣ ກຈ຺ຉໂປ ວສຕິ຺ ທ຺ເວ ຫໍສໂປຕກາ ໂຄຈຣາຍ ຈຣນ຺ຕາ ເຕນ ສທ຺ຌີ ວິສ຺ສາສໍ ກຕ຺ວາ ທ ລ຺ຫວິສ຺ສາສິກາ ຫຸຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ກຈ຺ຉປໍ ປຸຈ຺ຉີສຸ – ''ສມ຺ມ, ອມ຺ຫາກໍ ຫິມວນ຺ເຕ ຈິຕ຺ຕກູຜປພ຺ພຕຕເລ ກລ຺ຈນຄຸຫາຍ ວສນຜ຺ຖານໍ, ຣມຕີໂຍ ປເທໂສ, ຄຈ຺ຉິສ຺ສສີ ອມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຌີ''ນ຺ຕິ຺ ''ສມ຺ມ, ອຫໍ ກຖໍ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ? ''ມຍໍ ຕໍ ເນສ຺ສາມ, ສເຈ ມຸຂໍ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສີ''ຕິ຺ ''ຣກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ສມ຺ມາ ຄເຫຕ຺ວາ ມໍ ຄຈ຺ຉຖາ''ຕິ຺ ເຕ ''ສາຌູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເອກໍ ທຕ຺ຫກໍ ກຈ຺ຉເປນ ທໍສາເປຕ຺ວາ ສຍໍ ຕສ຺ສ ອຸໂກ ໂກຜິໂຍ ທໍສິຕ຺ວາ ອາກາສໍ ປກ຺ຂນ຺ທີສ຺ຸ ຕໍ ຕຖາ ທໍເສຫິ ນີຍມານໍ ຄາມທາຣກາ ທີສ຺ວາ ''ທ຺ເວ ຫໍສາ ກຈ຺ຉປໍ ທຕ຺ເທນ ຫຣນ຺ຕີ''ຕິ ອາຫໍສ຺ຸ ກຈ຺ຉໂປ ''ຍທິ ມໍ ສຫາຍກາ ເນນ຺ຕິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເອຕ຺ຖ ກີ ໂຫຕິ ທຸຜ຺ຖເຈຜກາ''ຕິ ວຕ຺ຕຸກາໂມ ຫໍສານໍ ສີຍເວຄຕາຍ ພາຣາຕສິນຄເຣ ຣາຊນິເວສນສ຺ສ ອຸປຣິກາຄໍ ສມ຺ປຕ຺ຕກາເລ ທຜ຺ຖຜ຺ຖານໂຕ ທຕ຺ຫກໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອາກາສງຄເຌ ປຕິຕ຺ວາ ທ຺ເວຌາ ກິຊ຺ຊິ຺ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ –

''ອວຌີ ວຕ ອຕ຺ຕານໍ, ກຈ຺ຉໂປ ພ຺ຍາຫຣໍ ຄິຣໍ;

ສຸຄ຺ຄຫີຕສ຺ມີ ກຜ຺ຖສ຺ມີ, ວາຈາຍ ສກິຍາວຌີ຺

''ເອຕມ຺ປີ ທີສ຺ວາ ນຣວີຣິຍເສຜ຺ຖ,

ວາຈໍ ປມຸຍ຺ເຈ ກຸສລໍ ນາຕິເວລໍ;

ປສ຺ສສິ ພຫຸກາເຕນ, ກຈ຺ຉປໍ ພ຺ຍສນໍ ຄຕ''ນ຺ຕິ຺ (ຊາ຺ ໑຺໔຺໑໘ລ-໑໙໐);

ອິມໍ ທຸກນິປາເຕ ພຫຸກາຕິຊາຕກໍ ວິຕຸຖາເຣຕຸວາ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ກິກຸຂຸນາ ນາມ ມຸຂສໍຍເຕນ ສມຈາຣິນາ ອນຸທຸສເຕນ ນິພຸພຸຕຈິຕຸເຕນ ກວິຕພຸພ’’ນຸຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໖໓.

‘ໂຍ ມຸຂສໍຍໂຕ ກິກຸຂຸ, ມນຸຕກາຕີ ອນຸທຸສໂຕ;

ອຕຸຖໍ ສມຸມຄຸຈ ທີເປຕິ, ມຘຸຣໍ ຕສຸສ ກາສິຕ’’ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ມຸຂສໍຍໂຕຕິ ທາສຈຕຸທາລາທໂຍປີ ‘‘ຕຸວໍ ທຸຊຊາໂຕ, ຕຸວໍ ທຸສຸສີໂລ’’ຕິອາທີນໍ ອວຈນຕາຍ ມຸເຂນ ສໍຍໂຕ. ມນຸຕກາຕີ ຕິ ມນຸຕາ ວຸຈຸຈຕິ ປຸຍຸຍາ, ຕາຍ ກຕານສີໂລ. ອນຸທຸສໂຕຕິ ນິພຸພຸຕຈິຕຸໂຕ. ອຕຸຖໍ ສມຸມຄຸຈ ທີເປຕີຕິ ກາສິຕຕຸຖຸຍເຈວ ເທສນາສມຸມຄຸຈ ກເຖຕິ. ມຘຸຣນຸຕິ ເອວຣູປສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ກາສິຕໍ ມຘຸຣໍ ນາມ. ໂຍ ປນ ອຕຸຖເມວ ສມຸປາເທຕິ, ນ ປາລຸອື, ປາລຸອືເຍວ ສມຸປາເທຕິ, ນ ອຕຸຖໍ, ອຸກຍໍ ວາ ປນ ນ ສມຸປາເທຕິ, ຕສຸສ ກາສິຕໍ ມຘຸຣໍ ນາມ ນ ໂຫຕີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິືສູຕິ.

ໂກກາລິກວຕຸຖຸ ຕຕິຍໍ.

໔. ສມຸມາຣາມຕຸເຖຣວຕຸຖຸ

ສມຸມາຣາໂມຕິ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ສມຸມາຣາມຕຸເຖຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ.

ສຕຸຖາຣາ ກິຣ ‘‘ອິໂຕ ເມ ຈຕຸມາສຈຸຈເຍນ ປຣິນິພຸພານໍ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ອາໂຣຈິເຕ ອເນກສຫສຸສາ ກິກຸຂູ ສຕຸຖາຣໍ ປຣິວາເຣຕຸວາ ວິຈຣິສຸ. ຕຕຸຖ ປຸຖຸຊຊນາ ກິກຸຂູ ອສຸສູນິ ສນຸຘາເຣຕຸໍ ນາສກຸຂິສຸ, ຂີຕາສວານໍ ສມຸມສໍເວໂຄ ອຸປຸປຊຊິ. ສພຸເພປີ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ ກຣິສຸສາມາ’’ຕິ ວຄຸຄພນຸຘເນນ ວິຈຣນຸຕິ. ເອໂກ ປນ ສມຸມາຣາໂມ ນາມ ກິກຸຂຸ ກິກຸຂູນໍ ສນຸຕິກໍ ນ ອຸປສງກມຕິ. ກິກຸຂູຫິ ‘‘ກີ, ອາວຸໂສ’’ຕິ ວຸຈຸຈມາໂນ ປຕິວຈນມຸປີ ອທຕຸວາ ‘‘ສຕຸຖາ ກິຣ ຈຕຸມາສຈຸຈເຍນ ປຣິນິພຸພາຍິສຸສຕິ, ອຫຸຍຸຈມຸຫິ ອວີຕຣາໂຄ, ສຕຸຖຣີ ຘຣມາເນເຍວ ວາຍມິຕຸວາ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕິສຸສາມີ’’ຕິ ເອກໂກວ ວິຫຣນຸໂຕ ສຕຸຖາຣາ ເທສິຕໍ ຘມຸມໍ ອາວຊຊຸຊຕິ ຈິນຸເຕຕິ ອນຸສຸສຣຕິ. ກິກຸຂູ ຕຖາຄຕສຸສ ອາໂຣເຈສຸໍ – ‘‘ກນຸເຕ, ສມຸມາຣາມສຸສ ຕຸມຸເຫສຸ ສິເນຫມຕຸຕມຸປີ ນຕຸຖີ, ‘ສຕຸຖາ ກິຣ ປຣິນິພຸພາຍິສຸສຕິ, ກີ ນຸ ໂຂ ກຣິສຸສາມາ’ຕິ ອມຸເຫຫິ ສທຸຘີ ສມຸມນຸຕນມຸຕຸຕມຸປີ ນ ກໂຣຕີ’’ຕິ. ສຕຸຖາ ຕໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ‘‘ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸວໍ ເອວໍ ກໂຣສີ’’ຕິ ປຸຈຸອິ. ‘‘ສຈຸຈໍ, ກນຸເຕ’’ຕິ. ‘‘ກີ ກາຣຕາ’’ຕິ? ຕຸມຸເຫ ກິຣ ຈຕຸມາສຈຸຈເຍນ ປຣິນິພຸພາຍິສຸສຖ, ອຫຸຍຸຈມຸຫິ ອວີຕຣາໂຄ, ຕຸມຸເຫສຸ ຘຣນຸເຕສຸເຍວ ວາຍມິຕຸວາ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕິສຸສາມີຕິ ຕຸມຸເຫຫິ ເທສິຕໍ ຘມຸມໍ ອາວຊຊາມິ ຈິນຸເຕມິ ອນຸສຸສຣາມີຕິ.

ສຕຸຖາ ‘‘ສາຘຸ ສາຘູ’’ຕິ ຕສຸສ ສາຘຸກາຣໍ ທຕຸວາ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ອຸຍເຍນາປີ ມຍິ ສິເນຫວນຸເຕນ ກິກຸຂຸນາ ນາມ ສມຸມາຣາມສທິເສເນວ ກວິຕພຸພໍ. ນ ຫິ ມຍຸຫໍ ມາລາຄນຸຘາທີຫິ ປູຊໍ ກໂຣນຸຕາ ມມ ປູຊໍ ກໂຣນຸຕິ ນາມ, ຘມຸມານຸຘມຸມໍ ປຕິປຊຊນຸຕາເຍວ ປນ ມໍ ປູເຊນຸຕິ ນາມາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໖໔.

‘‘ຘມຸມາຣາໂມ ຘມຸມຣໂຕ, ຘມຸມໍ ອນຸວິຈິນຸຕຍໍ;

ຘມຸມໍ ອນຸສຸສຣໍ ກິກຸຂຸ, ສທຸຘມຸມາ ນ ປຣິຫາຍຕີ’’ຕິ.

ຕຕ្ថ ນិວាសນ្ទេន ສມຖວិປ្សសນາສម្មេ ອាຣາមេ ອស្ចាតិ ສម្មារាមេ។ ຕស្មិេយວ ສម្មេ ຣຕេតិ ສម្មរតេ។ ຕស្សេວ ສម្មស្ស ປុນប្ទុំ វិចិន្តនតាយ ສម្មំ ອនុវិចិន្តយំ, តំ ສម្មំ ອាວជ្ជេន្តេ មនសិករោន្តេតិ ອត្ថេ។ ອនុស្សរន្តិ ຕមេວ ສម្មំ ອនុស្សរន្តេ។ សទ្ធម្មាតិ ເອວរូປេ ភិក្ខុ សត្តតិំសពោធ ໂພធិប្ក្ខិយសម្មា នវវិធលោកុត្តរសម្មា ຈ ນ ປរិហាយតីតិ ອត្ថេ។

เทສนาວສาເน ໂສ ភិក្ខុ ອຣហតេ ປតិដ្ឋហិ, សម្បត្តាន្មម្បិ សាត្ថិកា សម្មេសនា ອហោសីតិ។

ສម្មារាមត្ថេរវត្ថុ ຈត្តក្ដំ។

៥។ វិប្ក្ខសេវកភិក្ខុវត្ថុ

សលាភន្តិ ອិមំ ສម្មេសនំ សត្ថា ເວລុວនេ វិហរន្តេ ອញ្ញតរំ វិប្ក្ខសេវកំ ភិក្ខុំ ອារព្ភ កតេសិ។

ຕស្ស ກិរេកោ ເທວទត្តប្ក្ខិកោ ភិក្ខុ សហាយោ ອហោសិ។ ໂສ តំ ភិក្ខុំហិ សទ្ធិំ ປិណ្ឌាយ ຈរិត្វា ກពកត្តកិច្ចំ ອាគច្ឆន្តំ ທិស្វា ''ກុហិំ គតោសិ''តិ ປុច្ឆិ។ ''ອស្ុកដ្ឋានំ ນาម ປិណ្ឌាយ ຈរិតុ''ន្តិ។ ''លទ្ធោ តេ ປិណ្ឌហប្ាតោ''តិ? ''ອាម, លទ្ធោ''តិ។ ''ອិធ ອម្ហាកំ មហាលាភសក្ការោ, កតិប្ាហំ ອិធេວ ໂហហិ''តិ។ ໂສ ຕស្ស ວຈនេន កតិប្ាហំ ຕត្ថ ວសិត្វា ສកដ្ឋាននេວ ອគមាសិ ។ ອถ នំ ភិក្ខូ ''ອយំ, ກន្តេ, ເທວទត្តស្ស ឧប្ប្ន្នលាភសក្ការំ ປរិភុញ្ជតិ, ເທວទត្តស្ស ປក្ខិកោ ເອໂສ''តិ ຕຖាគតស្ស ອារោចេសុំ។ សត្ថា តំ ປក្ោសាបេត្វា ''សច្ចំ ກិរ ត្វំ ເອວមកាសី''តិ ປុច្ឆិ។ ''ອាម, ກន្តេ, ອហំ ຕត្ថ ເອកំ ທហរំ និស្សាយ កតិប្ាហំ ວសិំ, ນ ຈ ປន ເທວទត្តស្ស លទ្ធិំ រោចេមិ''តិ។ ອถ នំ ກគវា ''កិញ្ចាបិ ត្វំ លទ្ធិំ ນ រោចេសិ, ທិដ្ឋទិដ្ឋកានំយេວ ປន លទ្ធិំ រោចេន្តោ វិយ វិចរសិ។ ນ ត្វំ ອិទានេວ ເອວំ ករោសិ, ປុព្ពេបិ ເອវរូປេ ເຍວា''តិ ວត្វា ''ອិទានិ តាວ, ກន្តេ, ອម្ហេហិ សាមំ ທិដ្ឋោ, ປុព្ពេ ປនេស ເກសំ លទ្ធិំ រោចេន្តោ វិយ វិចរិ, ອាចិក្ខຖ ໂນ''តិ ភិក្ខូហិ ຍាចិតោ ອតីតំ ອាហរិត្វា –

''ປុរាណចោរាន ວចោ និសម្ម,

មហិលាមុខោ ໂປថយមន្វចារិ;

សុសញ្ញតានញ្ហិ ວចោ និសម្ម,

គជុត្តមោ សព្ពគុណេសុ ອដ្ឋា''តិ។ (ជា។ ១។១។២៦) –

ອិមំ មហិលាមុខជាតកំ វិត្ថារេត្វា, ''ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា នាម សកលាភេនេວ សន្តុដ្ឋេន ກវិតព្ពំ, ປរលាភំ ປត្ថេតុំ ນ ວដ្ដតិ។ ປរលាភំ ປត្ថេន្តស្ស ហិ ຊាននវិប្សនាមគ្គផលេសុ ເອກធម្មោបិ ນុប្ប្ជ្ជតិ, សកលាភសន្តុដ្ឋស្សេວ ປន ជា នាទីនិ ឧប្ប្ជ្ជន្តិ''តិ ວត្វា សម្មំ ເທសេន្តោ ອិមា គាថា ອភាសិ –

៣៦៥។

''សលាភំ នាតិមញ្ញេយ្យ, នាញ្ញេសំ ປិហយំ ຈរេ;

ອញ្ញេសំ ປិហយំ ភិក្ខុ, សមាធិំ នាធិគច្ឆតិ។

៣៦៦។

‘‘ອປ຺ປລາໂກປີ ເຈ ກິກ຺ຂຸ, ສລາກံ ນາຕິມຕ຺ຕຕິ;

ຕံ ເວ ເທວາ ປສံສນ຺ຕິ, ສຸທ຺ທາຊີວິ ອຕນ຺ທິຕ’’ນ຺ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ສລາກນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກລາກံ຺. ສປ຺ທານຈາຣຕ຺ທີ ປຣິວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອເນສນາຍ ຊີວິກံ ກປ຺ເປນ຺ໂຕ ສລາກံ ອ ຕິມຕ຺ຕຕິ ທີລ຺ເອຕິ ຊິຕ຺ຈຸວຕິ ນາມ຺. ຕສ຺ມາ ເອວံ ອກຣເດາ ສລາກံ ນາຕິມຕ຺ເຕຍ຺ຍ຺. ອຕ຺ເລສံ ປີຫຍນ຺ຕິ ອຕ຺ເລສံ ລາກံ ປຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ນ ຈເຣຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ສມາທີ ນາທິຄຈ຺ຈຕິຕິ ອຕ຺ເລສຕ຺ທີ ລາກံ ປີຫຍນ຺ໂຕ ເຕສံ ຈີວຣາທິກຣເຕ ອຸສ຺ສຸກ຺ກံ ອາປນ຺ໂນ ກິກ຺ຂຸ ອປ຺ປນາສມາທີ ວາ ອຸປ຺ຈາຣສມາທີ ວາ ນາທິຄຈ຺ຈຕິ຺. ສລາກံ ນາຕິມຕ຺ຕຕິຕິ ອປ຺ປລາໂກປີ ສມາໂນ ອຸຈ຺ຈນີຈກຸເລ ປຕິປາຕິຍາ ສປ຺ທານံ ຈຣນ຺ໂຕ ກິກ຺ຂຸ ສລາກံ ນາຕິມຕ຺ຕຕິ ນາມ຺. ຕံ ເວຕິ ຕံ ເອວຣູປံ ກິກ຺ຂຸ ສາຣຊີວິຕຕາຍ ສຸທ຺ທາຊີວິ ຊງ຺ຄພລံ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິຕກປ຺ປເນນ ອກຸສິຕຕາຍ ອຕນ຺ທິຕံ ເທວາ ປສံສນ຺ຕິ ໂຖເມນ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕິ຺.

ວິປກ຺ຂເສວກກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ປຕ຺ຈມံ຺.

໖຺. ປຕ຺ຈຄ຺ຄທາຍກພ຺ຣາຫ຺ມຕາວຕ຺ຖຸ

ສພ຺ພໂສຕິ ອິມံ ທມ຺ມເທສນံ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຕ຺ຈຄ຺ຄທາຍກံ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມຕံ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺.

ໂສ ກິຣ ສສ຺ເສ ເຂຕ຺ເຕ ກິຕກາເລເຍວ ເຂຕ຺ຕຄ຺ຄံ ນາມ ເທຕິ, ຂລກາເລ ຂລຄ຺ຄံ ນາມ ເທຕິ, ຂລກຕ຺ທກາເລ ຂລກຕ຺ທຄ຺ຄံ ນາມ ເທຕິ, ອຸກ຺ຂລິກກາເລ ກຸມ຺ກຄ຺ຄံ ນາມ ເທຕິ, ປາຕິຍံ ວຫ຺ຍິຕກາເລ ປາຕຄ຺ຄံ ນາມ ເທຕີຕິ ອິມານິ ປຕ຺ຈ ອຄ຺ຄທານານິ ເທຕິ, ສມ຺ປຕ຺ຕສ຺ສ ອທຕ຺ວາ ນາມ ນ ກຸຕ຺ຊຕິ຺. ເຕນສ຺ສ ປຕ຺ຈຄ຺ຄທາຍໂກຕ຺ເວວ ນາມំ ອໂທສິ຺. ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຕິຍາ ຈສ຺ສ ຕິຕ຺ຕັ ຟລານំ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍំ ທິສ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ໂກຊນເວລາຍំ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາເຣ ອຕ຺ຖາສິ຺. ໂສປີ ທ຺ວາຣປມ຺ເຂ ອນ຺ໂຕເຄຫາກິມ຺ໂຂ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຸຕ຺ຊຕິ, ສຕ຺ຖາຣំ ທ຺ວາເຣ ຖິຕំ ນ ປສ຺ສຕິ຺. ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ປນ ຕំ ປຣິວິສມານາ ສຕ຺ຖາຣំ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍំ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ປຕ຺ຈສຸ ຖາເນສຸ ອຄ຺ຄំ ທຕ຺ວາ ກຸຕ຺ຊຕິ, ອິທານິ ຈ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາເຣ ຖິໂຕ຺. ສເຈ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ເອຕំ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກຕ຺ຕំ ຫຣິຕ຺ວາ ທສ຺ສຕິ, ປຸນປາຫំ ປຈິຕຸំ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ’’ຕິ຺. ສາ ‘‘ເອວំ ອຍំ ສມຕំ ໂຄຕມំ ນ ປສ຺ສິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສຕ຺ຖຸ ປີຕ຺ຖິ ທຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຈ຺ຈໂຕ ຕំ ປຕິຈ຺ຈາເທນ຺ຕີ ໂອນມິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕາຈນ຺ທំ ປາຕິນາ ປຕິຈ຺ຈາເທນ຺ຕີ ວິຍ ອຕ຺ຖາສິ຺. ຕຖາ ຖິຕາ ເອວ ຈ ປນ ‘‘ຄໂຕ ນຸ ໂຂ ໂນ’’ຕິ ສຕ຺ຖາຣំ ອຫ຺ຍກ຺ຂິເກນ ໂອໂລເກສິ຺. ສຕ຺ຖາປິ ຕຕ຺ເຖວ ອຕ຺ຖາສິ຺. ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ປນ ສວນກເຍນ ‘‘ອຕິຈ຺ຈຖາ’’ຕິ ນ ວເທຕິ, ໂອສກ຺ກິຕ຺ວາ ປນ ສຕິກເມວ ‘‘ອຕິຈ຺ຈຖາ’’ຕິ ອາຫ຺. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສີສំ ຈາເລສິ຺. ໂລກຄຣຸນາ ພຸທ຺ເທນ ‘‘ນ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສີເສ ຈາລິເຕ ສາ ສນ຺ທາເຣຕຸំ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ມ ຫາຫສິຕំ ຫສິ຺. ຕສ຺ມີ ຂເຕ ສຕ຺ຖາ ເຄຫາກິມ຺ຂំ ໂອກາສំ ມຸຕ຺ຈິ຺. ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕປີ ປີຕ຺ຖິ ທຕ຺ວາ ນິສິນ຺ໂນເຍວ ພ຺ຣາຫ຺ມຕິຍາ ຫສິຕສທ຺ທំ ສຸຕ຺ວາ ວຟ຺ພຕ຺ຕານຕ຺ຈ ຣສ຺ມີນំ ໂອກາສំ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣំ ອທ຺ທສ຺. ພຸທ຺ທາ ທີ ນາມ ຄາເມ ວາ ອຣຕ຺ເຍ ວາ ເທຕຸສມ຺ປນ຺ນານំ ອຕ຺ຕານំ ອທສ຺ເສຕ຺ວາ ນ ປກ຺ກມນ຺ຕິ຺. ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕປີ ສຕ຺ຖາຣំ ທິສ຺ວາ, ‘‘ໂກຕິ ນາສີໂຕມ຺ທີ ຕຍາ, ຣາຊປຸຕ຺ຕំ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາເຣ ຖິຕំ ມຍ຺ທំ ອນາຈິກ຺ຂນ຺ຕິຍາ ກາຣິຍំ ເຕ ກມ຺ມំ ກຕ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຫ຺ຍກຸຕ຺ຕំ ໂກຊນປາຕຶ ອາ ທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກំ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ໂກ ໂຄຕມ, ອທំ ປຕ຺ຈສຸ ຖາເນສຸ ອຄ຺ຄំ ທຕ຺ວາວ ກຸຕ຺ຊາມິ, ອິໂຕ ຈ ເມ ມຊ຺ເຊ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ເອໂກວ ກຕ຺ຕໂກຕ຺ຖາໂສ ກຸຕ຺ໂຕ, ເອໂກ ໂກຕ຺ຖາໂສ ອວສິຕ຺ໂຖ, ປຕິຄ຺ຄຕ຺ທິສ຺ສສີ ເມ ອິທំ ກຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ຺. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ ເມ ຕວ ອຸຈ຺ຈິຕ຺ຖກຕ຺ເຕນ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ, ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ອຄ຺ຄມ຺ປີ ມຍ຺ຫເມວ ອນຸຈ຺ຈວິກំ, ມຊ຺ເຊ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຫ຺ຍກຸຕ຺ຕກຕ຺ຕມ຺ປີ, ຈຣິມກກຕ຺ຕປິຕ຺ໂທປີ ມຍ຺ຫເມວ ອນຸຈ຺ຈວິໂກ຺. ມຍຕ຺ທີ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ປຣທຕ຺ຕູປຊີວິເປຕສທິສາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມំ ຄາຖມາຫ –

‘‘ຍທຄ຺ຄໂຕ ມຊ຺ຊໂຕ ເສສໂຕ ວາ,

ປີຕຸໍາ ລເກາຖ ປຣຫຕຸຕູປ໌ຊີວີ;

ນາລໍ ຖຸຕຸໍ ໂນປີ ນິປ໌ຈຸຈວາທີ,

ຕໍ ວາປີ ຂີຣາ ມຸນິ ເວທຍນຸຕີ''ຕີ. (ສຸ. ນິ. ໘໑໙);

ພຸຣາຫຸມໂຕ ຕໍ ສຸຕຸວາວ ປສນຸນຈິຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ ''ອໂຫ ອຈຸຂຣິຍໍ, ທິປ໌ສາມິໂກ ນາມ ຣາຊປຸຕຸໂຕ 'ນ ເມ ຕວ ຂຸຈຸຂິຍຸຖາກາຕຸເຕນ ອຕຸໂຖ'ຕີ ອວຕຸວາ ເອວໍ ວກຸຂຕີ''ຕີ ທຸວາເຣ ຖິຕໂກວ ສຕຸຖາຣໍ ປຸໝຸຫໍ ປຸຈຸຊີ – ''ໂກ ໂຄຕມ , ຕຸມຸເຫ ອຕຸຕໂນ ສາວເກ ກິກຸຂູຕີ ວທຖ, ກິຕຸຕາວຕາ ກິກຸຂຸ ນາມ ໂຫຕີ''ຕີ. ສຕຸຖາ ''ກາຖໍຮູປ໌າ ນຸ ໂຂ ອິມສຸສ ຂມຸມເທສນາ ສປ໌ປ໌າຍາ''ຕີ ອຸປ໌ຂາເຣນຸໂຕ ''ອິເມ ທຸເວປີ ຊນາ ກສຸສປພຸທຸຂກາເລ 'ນາມຮູປ໌'ນຸຕີ ວທນຸຕານໍ ກາຖໍ ສຸຕີສຸ, ນາມຮູປໍ ອວິສຸສຊຸຊິຕຸວາວ ເນສໍ ຂມຸມໍ ເທເສຕຸໍ ວຜຸຜ ຕີ''ຕີ, ''ພຸຣາຫຸມຄາ, ນາເມ ຈ ຮູເປ໌ ຈ ອຣຊຸຊນຸໂຕ ອສຊຸຊນຸໂຕ ອໂສຈນຸໂຕ ກິກຸຂຸ ນາມ ໂຫຕີ''ຕີ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໖໗.

''ສພຸພໂສ ນາມຮູປ໌ສຸມີ, ຍສຸສ ນຕຸຖີ ມມາຍິຕໍ;

ອສຕາ ຈ ນ ໂສຈຕີ, ສ ເວ ກິກຸຂູຕີ ວຸຈຸຈຕີ''ຕີ.

ຕຕຸຖ ສພຸພໂສຕີ ສພຸພສຸມິມຸປີ ເວທນາທີນໍ ຈຕຸນຸນໍ, ຮູປ໌ກຸຂນຸຂສຸສ ຈາຕີ ປຸໝຸຈນຸນໍ ຂນຸຂານໍ ວເສນ ປວຕຸເຕ ນາມຮູເປ໌. ມ ມາຍິຕນຸຕີ ຍສຸສ ອຫນຸຕີ ວາ ມມນຸຕີ ວາ ຄາໂຫ ນຕຸຖີ. ອສຕາ ຈ ນ ໂສຈຕີຕີ ຕສຸມິໝຸຈ ນາມຮູເປ໌ ຂຍວຍໍ ປຕຸເຕ ''ມມ ຮູປໍ ຂີຕໍ…ເປ໌… ມມ ວິໝຸລາຕໍ ຂີຕ''ນຸຕີ ນ ໂສຈຕີ ນ ວິຫາໝຸລຕີ, ''ຂຍວຍຂມຸມໍ ເມ ຂີຕ''ນຸຕີ ປສຸສຕີ. ສ ເວຕີ ໂສ ເອວຮູໂປ໌ ວິຊຸຊມາເນປີ ນາມຮູເປ໌ ມມາຍິຕຣຫິໂຕປີ ອສຕາປີ ເຕນ ອໂສຈນຸໂຕ ກິກຸຂູຕີ ວຸຈຸຈຕີຕີ ອຕຸໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ອຸໂກປີ ຊຍມຸປຕີກາ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຍຸຖຫີສຸ, ສມຸປຕຸຕານມຸປີ ສາຕຸຖິກາ ຂມຸມເທສນາ ອໂຫສີຕີ.

ປໝຸຈຄຸຄທາຍກພຸຣາຫຸມຄາວຕຸຖຸ ວຜຸຕໍ.

໑. ສມຸພຫຸລກິກຸຂຸວຕຸຖຸ

ເມຕຸຕາວິຫາຣີຕີ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ສມຸພຫຸເລ ກິກຸຂູ ອາຣພຸກ ກເຖສີ.

ເອກສຸມິໝຸຫີ ສມເຍ ອາຍສຸມນຸເຕ ມຫາກຈຸຈາເນ ອວນຸຕີຊນປເທ ກຸຣຣພຣໍ ນິສຸສາຍ ປວຕຸຕປພຸພເຕ ວິຫຣນຸເຕ ໂສໂຕ ນາມ ໂກຜິກຕຸໂຕ ອຸປ໌າສໂກ ເຖຣສຸສ ຂມຸມກຖາຍ ປສີທິຕຸວາ ເຖຣສຸສ ສນຸຕິເກ ປພຸພຊິຕຸກາໂມ ເຖເຣນ ''ທຸກຸກຣໍ ໂຂ, ໂສຄ, ຍາວ ຊີວໍ ເອກກຕຸຕໍ ເອກເສຍຸຍໍ ພຸຣຫຸມຈຣິຍ''ນຸຕີ ວຕຸວາ ທຸເວ ວາເຣ ປຜິກຸຂິຕຸໂຕປີ ປພຸພຊຸຊາຍ ອຕິວິຍ ອຸສຸສາຫຊາໂຕ ຕຕິຍ ວາເຣ ເຖຣໍ ຍາຈິຕຸວາ ປພຸພຊິຕຸວາ ອປ໌ປກິກຸຂຸກຕຸຕາ ທກຸຂິຕາປເຖ ຕິຕຸຕໍ ວສຸສານໍ ອຈຸຈເຍນ ລທຸຂຸປສມຸປໂທ ສຕຸຖາຣໍ ສມຸມຸຂາ ທຜຸຖຸກາໂມ ຫຸຕຸວາ ອຸປຊຸຊາຍໍ ອາປຸຈຸຊິຕຸວາ ເຕນ ທິນຸນໍ ສາສນໍ ຄເຫຕຸວາ ອນຸປຸພຸເພນ ເຊຕວນໍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ກຕປຜິສນຸຖາໂຣ ສຕຸຖາຣາ ເອກຄນຸຂກຸຜິຍໍເຍວ ອນຸໝຸລາຕເສນາສໂນ ພຫຸເທວ ຣຕຸຕີ ອຊໂຊກາເສ ວີຖີນາເມຕຸ ວາ ຣຕຸຕິກາເຄ ຄນຸຂກຸຜີ ປວີສິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປຕຸຕເສນາສເນ ຕໍ ຣຕຸຕິກາຄໍ ວີຕິນາເມຕຸວາ ປຈຸຈູສສມເຍ ສຕຸຖາຣາ ອຊຸຊິຜຸໂຖ ໂສລສອຂ ອຜຸຖກວຄຸຄິການິ (ສຸ. ນິ. ໗໗໘ ອາທໂຍ) ສພຸພາເນວ ສຣາໝຸເຄນ ອາຕິ. ອຖສຸສ ກຄວາ ສຣາໝຸລປຣິໂຍສາເນ ອພຸການຸໂມທນຸໂຕ – ''ສາຂຸ ສາຂຸ, ກິກຸຂູ''ຕີ ສາຂຸການໍ ອທາສີ. ສຕຸຖາຣາ ທິນຸນສາຂຸການໍ ສຸຕຸວາ ກູມຜຸຖກເທວາ ນາຄາ ສຸປ໌ຕຸຕາຕີ ເອວໍ ຍາວ ພຸຣຫຸມໂລກາ ເອກສາຂຸການເມວ ອໂຫສີ.

ຕສຸມີ ຂເຕ ເຊຕວນໂຕ ວີສໂຍຊນສຕມຕຸຖເກ ກຸຣຣພຣນຄເຣ ເຖຣສຸສ ມາຕຸ ມຫາອຸປ໌າສິກາຍ ເຄເຫ ອຂິວຕຸຖາ ເທວຕາປີ

ມຫນຸເຕນ ສທຸເທນ ສາຣຸການມຫາສີ. ອຖ ນໍ ອຸປາສິກາ ອາຫ – ‘‘ໂກ ເອສ ສາຣຸການໍ ເທຕີ’’ຕິ? ອຫໍ, ກຕິນິຕີ. ໂກສິ ຕວນ ຕີ? ຕວ ເຄເທ ອນິວຕຸຖາ, ເທວຕາຕີ. ຕວໍ ອີໂຕ ປຸພຸເພ ມຍຸຫໍ ສາຣຸການໍ ອຫຕວາ ອຊຸຊ ກສຸມາ ເທສີຕີ? ນາຫໍ ຕຸຍຸຫໍ ສາຣຸການໍ ຫມຸມີຕີ. ອຖ ກສຸສ ເຕ ສາຣຸກາໂຣ ທີນຸໂນຕີ? ຕວ ປຸຕຸຕສຸສ ໂກຍິກຕຸຕສຸສ ໂສຕາຕຸເຖຣສຸສາຕີ. ກີ ເມ ປຸຕຸເຕນ ກຕນຸ ຕີ? ປຸຕຸໂຕ ເຕ ອຊຸຊ ສຕຸຖາຣາ ສທຸຊີ ເອກຄນຸຊກຸຍິຍໍ ວສິຕຸວາ ຊມຸມໍ ເທເສສີ, ສຕຸຖາ ຕວ ປຸຕຸຕສຸສ ຊມຸມໍ ສຸຕຸວາ ປສນຸໂນ ສາຣຸການມຫາສີ. ເຕນສຸສ ມຍາປີ ສາຣຸກາໂຣ ທີນຸໂນ. ສມຸມາສມຸພຸທຸຊສຸສ ຫີ ສາຣຸການໍ ສມຸປຕິຈຸຊິຕຸວາ ກຸມຍຸຖາເທເວ ອາທີ ກຕຸວາ ຍາວ ພຸຣຫຸມໂລກາ ເອກສາຣຸການເມວ ຊາຕນຸຕີ. ກີ ປນ, ສາມິ, ມມ ປຸຕຸເຕນ ສຕຸຖຸ ຊມຸໂມ ກຖິໂຕ, ສຕຸຖາຣາ ມມ ປຸຕຸຕສຸສ ກຖິໂຕຕີ? ຕວ ປຸຕຸເຕນ ສຕຸຖຸ ກຖິໂຕຕີ. ເອວໍ ເທວຕາຍ ກເຖນຸຕິຍາວ ອຸປາສິກາຍ ປລຸຈວຕຸຕາ ປີຕິ ອຸປຸປຊຸ ຊິຕຸວາ ສກລສຣີຣໍ ຜຣີ.

ອຖສຸສາ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສເຈ ເມ ປຸຕຸໂຕ ສຕຸຖາຣາ ສທຸຊີ ເອກຄນຸຊກຸຍິຍໍ ວສິຕຸວາ ສຕຸຖຸ ຊມຸມໍ ກເຖຕຸໍ ສກຸຂິ , ມຍຸຫມຸປີ ກເຖຕຸໍ ສກຸຂິສຸສຕິເຍວ . ປຸຕຸຕສຸສ ອາຄຕກາເລ ຊມຸມສຸສວນໍ ກາເຣຕຸວາ ຊມຸມກຖໍ ສຸຕິສຸສາມີ’’ຕີ. ໂສຕາຕຸເຖໂຣປີ ໂຂ ສຕຸຖາຣາ ສາຣຸກາເຣ ທີນຸເນ ‘‘ອຍໍ ເມ ອຸປຊຸຊາເຍນ ທີນຸນສາສນໍ ອາໂຣເຈຕຸໍ ກາໂລ’’ຕິ ກຄວນຸຕໍ ປຈຸຈນຸຕິເມສຸ ຊນປເທສຸ ວິນຍຊຣປລຸຈເມນ ຄເນນ ອຸປສມຸປທໍ ອາທີ ກຕຸວາ (ມຫາວ. ໒໕໙) ປລຸຈ ວເຣ ຍາຈິຕຸວາ ກຕິປາຫໍ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກເຍວ ວສິຕຸວາ ‘‘ອຸປຊຸຊາຍໍ ປສຸສິສຸສາມີ’’ຕິ ສຕຸຖາຣໍ ອາປຸຈຸຊິຕຸວາ ເຊຕວນາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ອນຸປຸພຸເພນ ອຸປຊຸຊາຍສຸສ ສນຸຕິກໍ ອຄ ມາສີ.

ເຖໂຣ ປຸນທິວເສ ຕໍ ອາທາຍ ປີຕຸຫາຍ ຈຣນຸໂຕ ມາຕຸ ອຸປາສິກາຍ ເຄຫທຸວາຣໍ ອຄມາສີ. ສາປີ ປຸຕຸຕໍ ທີສຸວາ ຕຸຍຸຄມານສາ ວນຸທິຕຸວາ ສກຸກຈຸຈໍ ປຣິວິສິຕຸວາ ປຸຈຸຊິ – ‘‘ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕວໍ, ຕາຕ, ສຕຸຖາຣາ ສທຸຊີ ເອກຄນຸຊກຸຍິຍໍ ວສິຕຸວາ ສຕຸຖຸ ຊມຸມກຖໍ ກເຖສີ’’ຕີ. ‘‘ອຸປາສິເກ, ຕຸຍຸຫໍ ເກນ ອິທໍ ກຖິຕ’’ນຸຕີ? ‘‘ຕາຕ, ອິມສຸມີ ເຄເທ ອນິວຕຸຖາ ເທວຕາ ມຫນຸເຕນ ສທຸເທນ ສາຣຸການໍ ທຕຸວາ ມຍາ ‘ໂກ ເອໂສ’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘ອຫ’ນຸຕິ ວຕຸວາ ເອວລຸຈ ເອວລຸຈ ກເຖສີ. ຕໍ ສຸຕຸວາ ມຍຸຫໍ ເອຕທໂຫສິ – ‘ສເຈ ເມ ປຸຕຸໂຕ ສຕຸຖຸ ຊມຸມກຖໍ ກເຖສີ, ມຍຸຫມຸປີ ກເຖຕຸໍ ສກຸຂິສຸສຕີ’ຕີ. ອຖ ນໍ ອາຫ – ‘ຕາຕ, ຍໂຕ ຕຍາ ສຕຸຖຸ ສມຸມຸຂາ ຊມຸໂມ ກຖິໂຕ, ມຍຸຫມຸປີ ກເຖຕຸໍ ສກຸຂິສຸສສີ ເອວ. ອສຸກທິວເສ ນາມ ຊມຸມສຸສວນໍ ກາເຣຕຸວາ ຕວ ຊມຸມໍ ສຸຕິສຸສາມີ, ຕາຕາ’’’ຕີ. ໂສ ອທິວາເສສີ. ອຸປາສິກາ ກິກຸຂຸສງຸຄສຸສ ທານໍ ທຕຸວາ ປູຊໍ ກຕຸວາ ‘‘ປຸຕຸຕສຸສ ເມ ຊມຸມກຖໍ ສຸຕິສຸສາມີ’’ຕິ ເອກເມວ ທາສີ ເຄຫຣກຸຂີກໍ ຖເປຕຸວາ ສພຸພໍ ປຣິຊນໍ ອາທາຍ ອນຸໂຕນຄເຣ ຊມຸມສຸສວນຕຸຖາຍ ກາຣິເຕ ມຕຸຫເປ ອລງກຕຊມຸມາສນໍ ອກິຣຸຍຸທ ຊມຸມໍ ເທເສນຸຕສຸສ ປຸຕຸຕສຸສ ຊມຸມກຖໍ ໂສຕຸໍ ອຄມາສີ.

ຕສຸມີ ປນ ກາເລ ນວສຕາ ໂຈຣາ ຕສຸສາ ອຸປາສິກາຍ ເຄເທ ໂອຕາຣໍ ໂອໂລເກນຸຕາ ວິຈຣນຸຕີ. ຕສຸສາ ປນ ເຄຫໍ ສຕຸຕຫິ ປາ ກາເຣຫີ ປຣິກຸຂິຕຸຕໍ ສຕຸຕທຸວາຣໂກຍຸຖກຍຸຕຸຕໍ, ຕຕຸຖ ເຕສຸ ເຕສຸ ຖາເນສຸ ຈຕຸທສຸນເຂ ພນຸຊິຕຸວາ ຖປຍິສຸ. ອນຸໂຕເຄເທ ລທນສຸສ ອຸທກປາຕຍຸຖາເນ ປນ ປຣິຂໍ ຂຕິຕຸວາ ຕິປຸປນາ ປູຣຍິສຸ. ຕໍ ທິວາ ອາຕເປນ ວິລີນໍ ປກຸກຸຖິຕໍ ວິຍ ຕິຍຸຖຕິ, ຣຕຸຕີ ກຄິ ນໍ ກກຸຂລຊໍ ທຸຕຸວາ ຕິຍຸຖຕີ. ຕສຸສານນຸຕຣາ ມຫນຸຕານີ ອຍສງຸຈາຍການີ ນິຣນຸຕຣໍ ກູມິຍໍ ໂອຫຫີສຸ. ອິຕິ ອິມລຸຈາຣກຸຂໍ ອຸ ປາສິກາຍ ຈ ອນຸໂຕເຄເທ ກິຕກາວໍ ປຕິຈຸຈ ເຕ ໂຈຣາ ໂອກາສໍ ອລກນຸຕາ ຕໍ ທິວສໍ ຕສຸສາ ຄຕກາວໍ ລຕຸວາ ອຸມງຄໍ ກິນຸທິຕຸ ວາ ຕິປຸປຣິຂາຍ ຈ ອຍສງຸຈາຍການລຸຈ ເຫຍຸຖາກາເຄເນວ ເຄທໍ ປວິສິຕຸວາ ໂຈຣເຊຍຸຖກໍ ຕສຸສາ ສນຸຕິກໍ ປຫິຕິສຸ ‘‘ສເຈ ສາ ອມຸຫາກໍ ອິຊ ປວິຍຸຖກາວໍ ສຸຕຸວາ ນິວຕຸຕິຕຸວາ ເຄຫາກິມຸຂີ ອາຄຈຸຊຕິ, ອສິນາ ນໍ ປຫຣິຕຸວາ ມາເຣຖາ’’ຕີ. ໂສ ຄນຸຕຸວາ ຕສຸ ສາ ສນຸຕິເກ ອຍຸຖາສີ.

ໂຈຣາປີ ອນຸໂຕເຄເທ ທີປໍ ຊາເລຕຸວາ ກຫາປຕຄພຸກທຸວາຣໍ ວິວຣິສຸ. ສາ ທາສີ ໂຈເຣ ທີສຸວາ ອຸປາສິກາຍ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ, ‘‘ອຍຸເຍ, ພຫູ ໂຈຣາ ເຄທໍ ປວິສິຕຸວາ ກຫາປຕຄພຸກທຸວາຣໍ ວິວຣີສູ’’ຕິ ອາໂຣເຈສີ. ‘ໂຈຣາ ອຕຸຕນາ ທີຍຸຖກຫາປເກ ຫຣນຸຕຸ, ອຫໍ ມມ ປຸຕຸຕສຸສ ຊມຸມກຖໍ ສຸຕາມີ, ມາ ເມ ຊມຸມສຸສ ອນຸຕຣາຍໍ ກຣີ, ເຄທໍ ຄຈຸຊາ’’ຕິ ຕໍ ປຫິເນີ. ໂຈຣາປີ ກຫາປຕຄພຸກໍ ຕຸຈຸຊໍ ກຕຸວາ ຣຊຕຄພຸກໍ ວິວຣີສູ. ສາ ປຸນປີ ຄນຸຕຸວາ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສີ. ອຸປາສິກາປີ ‘ໂຈຣາ ອຕຸຕນາ ອິຈຸຊິຕໍ ຫຣນຸຕຸ, ມາ ເມ ອນຸຕຣາຍໍ ກຣີ’’ຕິ ປຸນ ຕໍ ປຫິເນີ. ໂຈຣາ ຣຊຕຄພຸກມຸປີ ຕຸຈຸຊໍ ກຕຸວາ ສຸວຕຸຕຄພຸກໍ ວິວຣີສູ. ສາ ປຸນປີ ຄນຸຕຸວາ ອຸປາສິ ກາຍ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສີ. ອຖ ນໍ ອຸປາສິກາ ອາມນຸເຕຕຸວາ, ‘ໂກຕິ ເຊ ຕວໍ ອເນກວາຣໍ ມມ ສນຸຕິກໍ ອາຄຕາ, ໂຈຣາ ຍຖາຣຸຈິຕໍ ຫຣນຸຕຸ, ອຫໍ ມມ ປຸຕຸຕສຸສ ຊມຸມກຖໍ ສຸຕາມີ, ມາ ເມ ອນຸຕຣາຍໍ ກຣີ’ຕິ ມຍາ ວຸຕຸຕາປີ ມມ ກຖໍ ອນາທິຍິຕຸວາ ປຸນປຸປຸນໍ ອາຄຈຸຊສິເຍວ. ສເຈ ອິທານີ ຕວໍ ອາຄຈຸຊິສຸສສີ, ຊານິສຸສາມີ ເຕ ກຕຸຕພຸພໍ, ເຄທເມວ ຄຈຸຊາ’’ຕິ ປຫິເນີ.

ໂຈຣເຊຏ຺ຐໂກ ຕສ຺ສາ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ເອວຣູປາຍ ອິຕ຺ຖິຍາ ສນ຺ຕກໍ ຫຣນ຺ຕານໍ ອສນິ ປຕິຕ຺ວາ ມຕ຺ຖກໍ ຠິນ຺ເທຍ຺ຍາ’’ຕິ ໂຈຣານໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອິມໍ ອຸປາສິກາຍ ສນ຺ຕກໍ ປຏິປາກຕິກໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຕ ກຫາປເຓຫິ ກຫາປຓຄພ຺ພໍ, ຣຊຕສຸວຓ຺ເຓຫິ ຣຊຕສຸວຓ຺ຓຄພ຺ເພ ປຸນ ປູຣຍິໍສຸຯ ຘມ຺ມຕາ ຫິເອສາ, ຍໍ ຘມ຺ໂມ ຘມ຺ມຈາຣິໍ ຣກ຺ຂຕິຯ ເຕນາຫ –

‘‘ຘມ຺ໂມ ຫເວ ຣກ຺ຂຕິ ຘມ຺ມຈາຣິໍ,

ຘມ຺ໂມ ສຸຈິຓ຺ໂຓ ສຸຂມາວຫາຕິ;

ເອສານິສໍໂສ ຘມ຺ເມ ສຸຈິຓ຺ເຓ,

ນ ທຸຄ຺ຄຕິໍ ຄຈ຺ຉຕິ ຘມ຺ມຈາຣີ’’ຕິຯ (ເຖຣຄາຯ ໓໐໓; ຊາຯ ໑ຯ໑໐ຯ໑໐໘);

ໂຈຣາປິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມສ຺ສວນຏ຺ຐາເນ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ເຖຣີປິ ຘມ຺ມໍ ກເຖຕ຺ວາ ວິກາລາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ອາສນາ ໂອຕຣິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ໂຈຣເຊຏ຺ຐໂກ ອຸປາສິກາຍ ປາທມູເລ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ຂມາຖ ເມ, ອຍ຺ເຍ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ກິໍ ອິທໍ, ຕາຕາ’’ຕິ? ‘‘ອຫຎ຺ຫິ ຕຸມ຺ເຫສຸ ອາຆາຕໍ ກຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫ ມາເຣຕຸກາໂມ ອຏ຺ຐາສິ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ເຕ, ຕາຕ, ຂມາມີ’’ຕິຯ ເສສໂຈຣາປິ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ, ‘‘ຕາຕາ, ຂມາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອາຫໍສຸ – ‘‘ອຍ຺ເຍ, ສເຈ ໂນ ຂມຖ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂວ ສນ຺ຕິເກ ອມ຺ຫາກໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ທາເປຖາ’’ຕິຯ ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ຕາຕ, ອິເມ ໂຈຣາ ມມ ຄຸເຓສຸ ຕຸມ຺ຫາກຎ຺ຈ ຘມ຺ມກຖາຍ ປສນ຺ນາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈນ຺ຕິ, ປພ຺ພາເຊຖ ເນ’’ຕິຯ ເຖໂຣ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕສໍ ນິວຕ຺ຖວຕ຺ຖານໍ ທສານິ ຉິນ຺ທາເປຕ຺ວາ ຕມ຺ພມຕ຺ຕິກາຍ ຣຊາເປຕ຺ວາ ເຕ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ສີເລສຸ ປຕິຏ຺ຐາເປສິຯ ອຸປສມ຺ປນ຺ນກາເລ ຈ ເນສໍ ເອເກກສ຺ສ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ກມ຺ມຏ຺ຐານມທາສິຯ ເຕ ນວສຕາ ຠິກ຺ຂູ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ນວສຕກມ຺ມຏ຺ຐານານິ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກໍ ປພ຺ພຕໍ ອຠິຣຸຍ຺ຫ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຉາຍາຍ ນິສີທິຕ຺ວາ ສມຓຘມ຺ມໍ ກຣິໍສຸຯ

ສຕ຺ຖາ ວິສໂຍຊນສຕມຕ຺ຖເກ ເຊຕວນມຫາວິຫາເຣ ນິສິນ຺ໂນວ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເຕສໍ ຈຣິຍວເສນ ຘມ຺ມເທສນໍ ວວຕ຺ຖາເປຕ຺ວາ ໂອຠາສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ສມ຺ມຸເຂ ນິສີທິຕ຺ວາ ກເຖນ຺ໂຕ ວິຍ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໓໖໘ຯ

‘‘ເມຕ຺ຕາວິຫາຣີ ໂຍ ຠິກ຺ຂຸ, ປສນ຺ໂນ ພຸຘ຺ຘສາສເນ;

ອຘິຄຈ຺ເຉ ປທໍ ສນ຺ຕໍ, ສງ຺ຂາຣູປສມໍ ສຸຂໍຯ

໓໖໙ຯ

‘‘ສິຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂຸ ອິມໍ ນາວໍ, ສິຕ຺ຕາ ເຕ ລຫຸເມສ຺ສຕິ;

ເຉຕ຺ວາ ຣາຄຎ຺ຈ ໂທສຎ຺ຈ, ຕໂຕ ນິພ຺ພານເມຫິສິຯ

໓໗໐ຯ

‘‘ປຎ຺ຈ ຉິນ຺ເທ ປຎ຺ຈ ຊເຫ, ປຎ຺ຈ ຈຸຕ຺ຕຣິ ຠາວເຍ;

ປຎ຺ຈສງ຺ຄາຕິໂຄ ຠິກ຺ຂຸ, ໂອຆຕິຓ຺ໂຓຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ

໓໗໑།

‘‘ຌາຍ ຠິກ຺ຂຸ ມາ ປມາໂທ,

ມາ ເຕ ກາມຄຸເຓ ຣເມສ຺ສຸ ຈິຕ຺ຕໍ;

ມາ ໂລຫຄຸຬໍ ຄິລີ ປມຕ຺ໂຕ,

ມາ ກນ຺ທິ ທຸກ຺ຂມິທນ຺ຕິ ທຍ຺ຫມາໂນ།

໓໗໒།

‘‘ນຕ຺ຖິ ຌານໍ ອປຎ຺ຎສ຺ສ, ປຎ຺ຎາ ນຕ຺ຖິ ອຌາຍໂຕ;

ຍມ຺ຫິ ຌານຎ຺ຈ ປຎ຺ຎາ ຈ, ສ ເວ ນິພ຺ພານສນ຺ຕິເກ།

໓໗໓།

‘‘ສຸຎ຺ຎາຄາຣໍ ປວິຏ຺ຐສ຺ສ, ສນ຺ຕຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ;

ອມານຸສີ ຣຕີ ໂຫຕິ, ສມ຺ມາ ຘມ຺ມໍ ວິປສ຺ສໂຕ།

໓໗໔།

‘‘ຍໂຕ ຍໂຕ ສມ຺ມສຕິ, ຂນ຺ຘານໍ ອຸທຍພ຺ພຍໍ;

ລຠຕີ ປີຕິປາໂມຊ຺ຊໍ, ອມຕໍ ຕໍ ວິຊານຕໍ།

໓໗໕།

‘‘ຕຕ຺ຣາຍມາທິ ຠວຕິ, ອິຘ ປຎ຺ຎສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ;

ອິນ຺ທ຺ຣິຍຄຸຕ຺ຕິ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐິ, ປາຕິໂມກ຺ເຂ ຈ ສໍວໂຣ།

໓໗໖།

‘‘ມິຕ຺ເຕ ຠຊສ຺ສຸ ກລ຺ຍາເຓ, ສຸທ຺ຘາຊີເວ ອຕນ຺ທິເຕ;

ປຏິສນ຺ຖາຣວຸຕ຺ຍສ຺ສ, ອາຈາຣກຸສໂລ ສິຍາ;

ຕໂຕ ປາໂມຊ຺ຊພຫຸໂລ, ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕໍ ກຣິສ຺ສຕິ’’ຕິ།

ຕຕ຺ຖ ເມຕ຺ຕາວິຫາຣີຕິ ເມຕ຺ຕາກມ຺ມຏ຺ຐາເນ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕປິ ເມຕ຺ຕາວເສນ ຕິກຈຕຸກ຺ກຌ຺ຌາເນ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຐິໂຕປິ

ເມຕ຺ຕາວິຫາຣີເຍວ ນາມຯ ປສນ຺ໂນຕິ ໂຍ ປນ ພຸທ຺ຘສາສເນ ປສນ຺ໂນ ໂຫຕິ, ປສາທໍ ໂຣເຈຕີເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປທໍ ສນ຺ຕນ຺ຕິ ນິພ຺ພານສ຺ເສຕໍ ນາມໍຯ ເອວຣູໂປ ຫິ ຠິກ຺ຂຸ ສນ຺ຕໍ ໂກຏ຺ຐາສໍ ສພ຺ພສງ຺ຂາຣານໍ ອຸປສນ຺ຕຕາຍ ສງ຺ຂາຣູປສມໍ, ປຣມສຸຂຕາຍ ສຸຂນ຺ຕິ ລທ຺ຘນາມໍ ນິພ຺ພານໍ ອຘິຄຈ຺ຉຕິ, ວິນ຺ທຕີເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ສິຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂຸ ອິມໍ ນາວນ຺ຕິ ຠິກ຺ຂຸ ອິມໍ ອຕ຺ຕຠາວສງ຺ຂາຕໍ ນາວໍ ມິຈ຺ຉາວິຕກ຺ໂກທກໍ ຉຑ຺ເຑນ຺ໂຕ ສິຎ຺ຈຯ ສິຕ຺ຕາ ເຕ ລຫຸເມສ຺ສຕີຕິ ຍຖາ ຫິ ມຫາສມຸທ຺ເທ ອຸທກສ຺ເສວ ກາຣິຕາ ນາວາ ຉິທ຺ທານິ ປິທຫິຕ຺ວາ ອຸທກສ຺ສ ສິຕ຺ຕຕາຍ ສິຕ຺ຕາ ສລ຺ລຫຸກາ ຫຸຕ຺ວາ ມຫາສມຸທ຺ເທ ອໂນສີທິຕ຺ວາ ສີຆໍ ສຸປ຺ປຏ຺ຏນໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ເອວໍ ຕວາປິ ອຍໍ ມິຈ຺ຉາວິຕກ຺ໂກທກກາຣິຕາ ອຕ຺ຕຠາວນາວາ ຈກ຺ຂຸທ຺ວາຣາທິຉິທ຺ທານິ ສໍວເຣນ ປິທຫິຕ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ ມິຈ຺ຉາວິຕກ຺ໂກທກສ຺ສ ສິຕ຺ຕຕາຍ ສິຕ຺ຕາ ສລ຺ລຫຸກາ ສໍສາຣວຏ຺ເຏ ອໂນສີທິຕ຺ວາ ສີຆໍ ນິພ຺ພານໍ ຄມິສ຺ສຕິຯ ເຉຕ຺ວາຕິ ຣາຄໂທສພນ຺ຘນານິ ຉິນ຺ທຯ ເອຕານິ ຫິ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕໂຕ ອປຣຠາເຄ ອນຸປາທິເສສນິພ຺ພານເມວ ເອຫິສິ, ຄມິສ຺ສສີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ປຎ຺ຈຉິນ຺ເທຕິ ເຫຏ຺ຐາອປາຍສມ຺ປາປການິ ປຎ຺ໂຈຣມ຺ຠາຄິຍສໍໂຍຊນານິ ປາເທ ພທ຺ຘຣຊ຺ຊຸໍ ປຸຣິໂສ ສຕ຺ເຖນ ວິຍ ເຫຏ຺ຐາມຄ຺ຄຕ຺ຕເຍນ ຉິນ຺ເທຍ຺ຍຯ ປຎ຺ຈ ຊເຫຕິ ອຸປຣິເທວໂລກສມ຺ປາປການິ ປຎ຺ຈຸທ຺ຘມ຺ຠາຄິຍສໍໂຍຊນານິ ປຸຣິໂສ ຄີວາຍ ພທ຺ຘຣຊ຺ຊຸກໍ ວິຍ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ເຄນ ຊເຫຍ຺ຍ ປຊເຫຍ຺ຍ, ຉິນ຺ເທຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປຎ຺ຈ ຈຸຕ຺ຕຣິ ຠາວເຍຕິ ອຸທ຺ຘມ຺ຠາຄິຍສໍໂຍຊນານໍ ປຫານຕ຺ຖາຍ ສທ຺ຘາທີນິ ປຎ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ອຸຕ຺ຕຣິ ຠາເວຍ຺ຍຯ ປຎ຺ຈສງ຺ຄາຕິໂຄຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ຣາຄໂທສໂມຫມານທິຏ຺ຐິສງ຺ຄານໍ ອຕິກ຺ກມເນນ ປຎ຺ຈສງ຺ຄາຕິໂຄ ຠິກ຺ຂຸ ໂອຆຕິຓ຺ໂຓຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ໂອເຆ ຕິຓ຺ໂຓເຍວາຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຌາຍ ຠິກ຺ຂູຕິ ຠິກ຺ຂຸ ຕ຺ວໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຌານານໍ ວເສນ ຌາຍ ເຈວ, ກາຍກມ຺ມາທີສຸ ຈ ອປ຺ປມຕ຺ຕວິຫາຣິຕາຍ ມາ ປມຊ຺ຌີຯ ຣເມສ຺ສູຕິ ປຎ຺ຈວິເຘ ຈ ກາມຄຸເຓ ເຕ ຈິຕ຺ຕໍ ມາ ຣເມສ຺ສຸຯ ມາ ໂລຫຄຸຬນ຺ຕິ ສຕິໂວສ຺ສຄ຺ຄລກ຺ຂເຓນ ຫິ ປມາເທນ ປມຕ຺ຕາ ນິຣເຍ ຕຕ຺ຕໍ ໂລຫຄຸຬໍ ຄິລນ຺ຕິ, ເຕນ ຕໍ ວທາມິ ‘‘ມາ ປມຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ໂລຫຄຸຬໍ ຄິລິ, ມາ ນິຣເຍ ຑຍ຺ຫມາໂນ ‘ທຸກ຺ຂມິທ’ນ຺ຕິ ກນ຺ທີ’’ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ນຕ຺ຖິ ຌານນ຺ຕິ ຌານຸປ຺ປາທິກາຍ ວາຍາມປຎ຺ຎາຍ ອປ຺ປຎ຺ຎສ຺ສ ຌານໍ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ປຎ຺ຎາ ນຕ຺ຖີຕິ ອຌາຍນ຺ຕສ຺ສ ‘‘ສມາຫິໂຕ ຠິກ຺ຂຸ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕລກ຺ຂຓາ ປຎ຺ຎາ ນຕ຺ຖິຯ ຍມ຺ຫິ ຌານຎ຺ຈ ປຎ຺ຎາ ຈາຕິ ຍມ຺ຫິ ປຸຄ຺ຄເລ ອິທໍ ອຸຠຍມ຺ປິ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ນິພ຺ພານສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຐິໂຕເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ສຸຎ຺ຎາຄາຣນ຺ຕິ ປວິຏ຺ຐສ຺ສາຕິ ກິສ຺ມິຎ຺ຈິເທວ ວິວິຕ຺ໂຕກາເສ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ອວິຊຫິຕ຺ວາ ກມ຺ມຏ຺ຐານມນສິກາເຣນ ນິສິນ຺ນສ຺ສຯ ສນ຺ຕຈິຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ນິພ຺ພຸຕຈິຕ຺ຕສ຺ສຯ ສມ຺ມາຕິ ເຫຕຸນາ ກາຣເຓນ ຘມ຺ມໍ ວິປສ຺ສນ຺ຕສ຺ສ ວິປສ຺ສນາສງ຺ຂາຕາ ອມານຸສີ ຣຕິ ອຏ຺ຐສມາປຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕາ ທິພ຺ພາປິ ຣຕິ ໂຫຕິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຍໂຕ ຍໂຕ ສມ຺ມສຕີຕິ ອຏ຺ຐຕີສາຍ ອາຣມ຺ມເຓສຸ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ເຍນ ເຍນາກາເຣນ, ປຸເຣຠຕ຺ຕາທີສຸ ວາ ກາເລສຸ ຍສ຺ມີ ຍສ຺ມີ ອຕ຺ຕນາ ອຠິຣຸຈິເຕ ກາເລ, ອຠິຣຸຈິເຕ ວາ ກມ຺ມຏ຺ຐາເນ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ສມ຺ມສຕິຯ ອຸທຍພ຺ພຍນ຺ຕິ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ຂນ຺ຘານໍ ປຎ຺ຈວີສຕິຍາ ລກ຺ຂເຓຫິ ອຸທຍໍ , ປຎ຺ຈວີສຕິຍາ ເອວ ຈ ລກ຺ຂເຓຫິ ວຍໍຯ ປີຕິປາໂມຊ຺ຊນ຺ຕິ ເອວໍ ຂນ຺ຘານໍ ອຸທຍພ຺ພຍໍ ສມ຺ມສນ຺ໂຕ ຘມ຺ມປີຕິໍ ຘມ຺ມປາໂມຊ຺ຊຎ຺ຈ ລຠຕິຯ ອມຕນ຺ຕິ ຕໍ ສປ຺ປຈ຺ຈເຍ ນາມຣູເປ ປາກເຏ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐຫນ຺ເຕ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ປີຕິປາໂມຊ຺ຊໍ ອມຕນິພ຺ພານສມ຺ປາປກຕ຺ຕາ ວິຊານຕໍ ປຓ຺ຑິຕານໍ ອມຕເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຕຕ຺ຣາຍມາທີ ຠວຕີຕິ ຕຕ຺ຣ ອຍໍ ອາທິ, ອິທໍ ປຸພ຺ພຏ຺ຐານໍ ໂຫຕິຯ ອິຘ ປຎ຺ຎສ຺ສາຕິ ອິມສ຺ມີ ສາສເນ ປຓ຺ຑິຕຠິກ຺ຂຸໂນຯ ອິທານິ ‘‘ຕໍ ອາທີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ປຸພ຺ພຏ຺ຐານໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອິນ຺ທ຺ຣິຍຄຸຕ຺ຕີຕິອາທິມາຫຯ ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ຘິສີລຎ຺ຫິ ປຸພ຺ພຏ຺ຐານໍ ນາມຯ ຕຕ຺ຖ ອິນ຺ທ຺ຣິຍຄຸຕ຺ຕີຕິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວໂຣຯ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐີຕິ ຈຕຸປ຺ປຈ຺ຈຍສນ຺ໂຕໂສຯ ເຕນ ອາຊີວປາຣິສຸທ຺ຘິ ເຈວ ປຈ຺ຈຍສນ຺ນິສ຺ສິຕຎ຺ຈ ສີລໍ ກຖິຕໍຯ ປາຕິໂມກ຺ເຂຕິ ປາຕິໂມກ຺ຂສງ຺ຂາເຕ ເຊຏ຺ຐກສີເລ ປຣິປູຣກາຣິຕາ ກຖິຕາຯ

ມິຕ຺ເຕ ຠຊສ຺ສຸ ກລ຺ຍາເຓຕິ ວິສ຺ສຏ຺ຐກມ຺ມນ຺ເຕ ອປ຺ຕິຣູປສຫາເຍ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ສາຘຸຊີວິຕາຍ ສຸທ຺ຘາຊີເວ ຊງ຺ຆພລໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີ

ວິກາປ຺ປ໌ນາຍ ອກຸສິເຕ ອຕນ຺ທິເຕ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ເຕ ກາຊສ຺ສ຺, ເສວສ຺ສູຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ປຜິສນ຺ຖາຣວຸຕ຺ຍສ຺ສາຕິ ອາມິສປຜິສນ຺ຖາເຣນ ຈ ຘມ຺ມປຜິສນ຺ຖາເຣນ ຈ ສມ຺ປນ຺ນວຸຕ຺ຕິຕາຍ ປຜິສນ຺ຖາຣວຸຕ຺ຕີ ອສ຺ສ, ປຜິສນ຺ຖາຣສ຺ສ ກາຣກາ ກເວຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ອາຈາຣກຸສໂລຕິ ສີລມ຺ປີ ອາຈາໂຣ, ວຕ຺ຕປຜິວຕ຺ຕມ຺ປີ ອາຈາໂຣ຺ ຕຕ຺ຖ ກຸສໂລ ສິຍາ, ເຂໂກ ກເວຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ຕໂຕ ປາໂມຊ຺ຊພຸໂລຕິ ຕໂຕ ປຜິສນ຺ຖາຣວຸຕ຺ຕິໂຕ ຈ ອາຈາຣໂກສລ຺ລໂຕ ຈ ອຸປ຺ປນ຺ເນນ ຘມ຺ມປາໂມຊ຺ເຊນ ປາໂມຊ຺ຊພຸໂລ ຫຸຕ຺ວາ ຕ໌ ສກລສ຺ສາປີ ວຜ຺ຜທຸກ຺ຂສ຺ສ ອນ຺ຕ໌ ກຣິສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺

ເອວ໌ ສຕ຺ຖາຣາ ເທສິຕາສ຺ ອິມາສ຺ ຄາຖາສ຺ ເອກເມກິສ຺ສາຍ ຄາຖາຍ ປຣິໂຍສາເນ ເອກເມກ໌ ກິກ຺ຂຸສຕ໌ ນິສີນ຺ນນິສີນ຺ນຜ຺ຖາເນເຍວ ສຫ ປຜິສມ຺ກິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕ໌ ປຕ຺ວາ ເວຫາສ໌ ອພ຺ກຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ເພປີ ເຕ ກິກ຺ຂູ ອາກາເສເນວ ວິສໂຍຊນສຕິກ໌ ກນ຺ຕາຣ໌ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕ໌ ສຣີຣ໌ ວຕ຺ເຕນ຺ຕາ ໂຖເມນ຺ຕາ ປາເທ ວນ຺ທີສູຕີ຺

ສມ຺ພຫຸລກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມ໌຺

໒຺ ປລ຺ຈສຕກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ວສ຺ສິກາວິຍ ປຸປ຺ຜານີຕິ ອິມ໌ ຘມ຺ມເທສນ໌ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປລ຺ຈສເຕ ກິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺

ເຕ ກິຣ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຜ຺ຖານ໌ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣລ຺ເລ ສມຕຘມ຺ມ໌ ກໂຣນ຺ຕາ ປາໂຕວ ປຸປ຺ຜິຕານິ ວສ຺ສິກປຸປ຺ຜານິ ສາຍ໌ ວຕ຺ຜໂຕ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕານິ ທິສ຺ວາ ‘‘ປຸປ຺ຜານ໌ ວຕ຺ເຜຫີ ມຸຈ຺ຈນໂຕ ມຍ໌ ປຖມຕຣ໌ ຣາຄາທີຫິ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວາຍມິສ຺຺ ສຕ຺ຖາ ເຕ ກິກ຺ຂູ ໂອໂລເກຕ຺ວາ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸນາ ນາມ ວຕ຺ຜໂຕ ມຸຈ຺ຈນປຸປ຺ເຜນ ວິຍ ທຸກ຺ຂໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕຸ໌ ວາຍມິຕພ຺ພເມວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກຸຜິຍ໌ ນິສີນ຺ໂນວ ອາໂລກ໌ ຜຣິຕ຺ວາ ອິມ໌ ຄາຖມາຫ –

໓໗໗຺

‘‘ວສ຺ສິກາ ວິຍ ປຸປ຺ຜານິ, ມທ຺ທວານິ ປມ຺ລ຺ຈຕິ;

ເອວ໌ ຣາຄລ຺ຈ ໂທສລ຺ຈ, ວິປ຺ປມ຺ລ຺ເຈຖ ກິກ຺ຂໂວ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ວສ຺ສິກາຕິ ສຸມນາ຺ ມທ຺ທວານີຕິ ມິລາຕານີ຺ ອິທ໌ ວຸຕ຺ຕ໌ ໂຫຕິ – ຍຖາ ວສ຺ສິກາ ທິຍ຺ໂຍ ປຸປ຺ຜິຕປຸປ຺ຜານິ ປຸນທິວເສ ປຸຣາຕກູຕານິ ມຸລ຺ຈຕິ, ວຕ຺ຜໂຕ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕິ, ເອວ໌ ຕຸມ຺ເຫປີ ຣາຄາທໂຍ ໂທເສ ວິປ຺ປມຸລ຺ເຈຖາຕິ຺

ເທສນາວສາເນ ສພ຺ເພປີ ເຕ ກິກ຺ຂູ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຜ຺ຖຫີສູຕິ຺

ປລ຺ຈສຕກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ອຜ຺ຖມ໌຺

໙຺ ສນ຺ຕກາຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ສນ຺ຕກາໂຍຕິ ອິມ໌ ຘມ຺ມເທສນ໌ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສນ຺ຕກາຍຕ຺ເຖຣ໌ ນາມ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺

ຕສ຺ສ ກິຣ ຫຕ຺ຖປາທກຸກ຺ກຸຈ຺ຈ໌ ນາມ ນາໂຫສິ, ກາຍວິຊມ຺ກນຣຫິໂຕ ສນ຺ຕອຕ຺ຕກາໂວວ ອໂຫສິ຺ ໂສ ກິຣ ສີຫໂຍນິໂຕ ອາຄໂຕ ເຖໂຣ຺ ສີຫາ ກິຣ ເອກທິວສ໌ ໂຄຈຣ໌ ຄເຫຕ຺ວາ ຣຊຕສຸວຕ຺ຕມຕິປວາລຸອຄຸຫານ໌ ອລ຺ລຕຣ໌ ປວິສິຕ຺ວາ ມໂນສິລາຕເລ ຫຣິຕາລຈຸຕ຺ເຕສ຺ ສຕ຺ຕາຫ໌ ນິປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ອຸຜ຺ຖາຍ ນິປ຺ນ຺ນຜ຺ຖານ໌ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ສເຈ ນງ຺ຄຸຜ຺ຖສ຺ສ ວາ ກຕ຺ຕານ໌ ວາ ຫຕ຺ຖປາທານ໌ ວາ ຈລິຕຕ຺ຕາ ມໂນສິລາຫຣິຕາລຈຸຕ຺ຕານ໌ ວິປ຺ປກິຕ຺ຕຕ໌ ປສ຺ສນ຺ຕິ, ‘‘ນ ເຕ ອິທ໌ ຊາຕິຍາ ວາ ໂຄຕ຺ຕສ຺ສ ວາ ປຕິຣູປ’’ນ຺ຕິ ປຸນ ສຕ຺ຕາຫ໌ ນິຣາຫາຣາ ນິປ຺ຊຊນ຺ຕິ, ຈຸຕ຺ຕານ໌ ປນ ວິປ຺ປກິຕ຺ຕກາເວ ອສຕິ ‘‘ອິທ໌ ເຕ ຊາຕິໂຄຕ຺ຕານ໌

ອນຸຈຸລວິກ''ນ຺ຕິ ອາສຍາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ວິຊມ຺ກິຕ຺ວາ ທິສາ ອນຸວິໂລເກຕ຺ວາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸ໌ ສີຫນາທໍ ນທິຕ຺ວາ ໂຄຈຣາຍ ປກ຺ກມນ຺ຕິ។ ເອວຣູປາຍ ສີຫໂຍນິຍາ ອາຄໂຕ ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ។ ຕສ຺ສ ກາຍສມາຈາຣໍ ທິສ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ – ''ນ ໂນ, ກນ຺ເຕ, ສນ຺ຕກາຍຕ຺ເຖຣສທິໂສ ກິກ຺ຂຸ ທິຜ຺ຄປຸພ຺ໂພ។ ອິມສ຺ສ ຫິ ນິສີນ຺ນຜ຺ຄາເນ ຫຕ຺ຖຈລນໍ ວາ ປາທຈລນໍ ວາ ກາຍວິຊມ຺ກິຕາ ວາ ນຕ຺ຖິ''ຕິ។ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ, ''ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸນາ ນາມ ສນ຺ຕກາຍຕ຺ເຖເຣນ ວິຍ ກາຍາທີຫີ ອຸປ໌ສນ຺ເຕເນວ ກວິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໗໘។

''ສນ຺ຕກາໂຍ ສນ຺ຕວາໂຈ, ສນ຺ຕວາ ສຸສມາຫິໂຕ;

ວນ຺ຕໂລກາມິໂສ ກິກ຺ຂຸ, ອຸປ໌ສນ຺ໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ສນ຺ຕກາໂຍຕິ ປາຕາຕິປາຕາທີນໍ ອກາເວນ ສນ຺ຕກາໂຍ, ມຸສາວາທາທີນໍ ອກາເວນ ສນ຺ຕວາໂຈ, ອກິຊ຺ຊາທີນໍ ອກາເວນ ສນ຺ຕວາ, ກາຍາທີນໍ ຕິຕ຺ຕມ຺ປີ ສຸຜ຺ຖຸ ສມາຫິຕຕ຺ຕາ ສຸສມາຫິໂຕ, ຈຕູຫິ ມຄ຺ເຄຫິ ໂລກາມິສສ຺ສ ວນ຺ຕຕາຍ ວນ຺ຕໂລກາມິໂສ ກິກ຺ຂຸ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ຣາຄາທີນໍ ອຸປ໌ສນ຺ຕຕາຍ ອຸປ໌ສນ຺ໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ໂສ ເຖໂຣ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຜ຺ຖຫີ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປີ ສາຕ຺ຖິກາ ທມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ។

ສນ຺ຕກາຍຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ນວມໍ។

໑໐។ ນງ຺ຄລກຸລຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອຕ຺ຕນາໂຈທຍຕ຺ຕານນ຺ຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ນງ຺ຄລກຸລຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ។

ເອໂກ ກິຣ ທຸຄ຺ຄຕມນຸສ຺ໂສ ປເຣສໍ ກຕີ ກຕ຺ວາ ຊີວຕິ, ຕໍ ເອໂກ ກິກ຺ຂຸ ປີໂລຕິກຂຕ຺ຫນິວຕ຺ຖໍ ນງ຺ຄລໍ ອຸກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ເອວມາຫ – ''ກີ ປນ ເຕ ເອວໍ ຊີວນໂຕ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ນ ວຣ''ນ຺ຕິ។ ໂກ ມໍ, ກນ຺ເຕ, ເອວໍ ຊີວນ຺ຕໍ ປພ຺ພາເຊສ຺ສຕີຕິ? ສເຈ ປພ຺ພຊິສ຺ສສີ , ອຫໍ ຕໍ ປພ຺ພາເຊສ຺ສາມີຕິ។ ສາຂຸ ກນ຺ເຕ , ສເຈ ມໍ ປພ຺ພາເຊສ຺ສຖ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີຕິ។ ອຖ ນໍ ໂສ ເຖໂຣ ເຊຕວນໍ ເນຕ຺ວາ ສຫຕ຺ເຖນ, ນ຺ຫາເປ຺ຕ຺ວາ ມາລຸອເກ ຖເປ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຖປີໂລຕິກຂຕ຺ເທນ ສທ຺ຂີ ນງ຺ຄລໍ ມາລຸອກສີມາຍ ເມວ ຣຸກ຺ຂສາຂາຍໍ ຖປາເປສີ។ ໂສ ອຸປ໌ສມ຺ປນ຺ນກາເລປີ ນງ຺ຄລກຸລຕ຺ເຖໂຣຕ຺ເວວ ປລ຺ຍາຍີ។ ໂສ ພຸທ຺ຂານໍ ອຸປ຺ປນ຺ນລາກສກ຺ກາຣໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວນ຺ໂຕ ອຸກ຺ກຕ຺ກິຕ຺ວາ ອຸກ຺ກຕ຺ກິຕໍ ວິໂນເທຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ''ນ ທານີ ສທ຺ຂາເທຍ຺ຍານີ ກາສາຍານີ ປຣິທທິຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ ຕໍ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕານໍ ໂອວທິ – ''ອຫິຣິກ, ນິລ຺ລຊ຺ຊ, ອິທໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ວິພ຺ກມິຕ຺ວາ ກຕີ ກຕ຺ວາ ຊີວິຕ຺ກາໂມ ຊາໂຕ''ຕິ។ ຕສ຺ເສວໍ ອຕ຺ຕານໍ ໂອວທນ຺ຕສ຺ເສວ ຈິຕ຺ຕໍ ຕນຸກກາວໍ ຄຕໍ។ ໂສ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຸນ ກຕິປາຫຈ຺ເຍນ ອຸກ຺ກຕ຺ກິຕ຺ວາ ຕເຖວ ອຕ຺ຕານໍ ໂອວທິ, ປຸນສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນິວຕ຺ຕີ។ ໂສ ອິມິນາວ ນີຫາເຣນ ອຸກ຺ກຕ຺ກິເຕົາກ຺ກຕ຺ກິຕກາເລ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ໂອວທີ។ ອຖ ນໍ ກິກ຺ຂູ ຕຕ຺ຖ ອກິຕ຺ຫໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ, ''ອາວຸໂສ, ນງ຺ຄລຕ຺ເຖຣ ກສ຺ມາ ເອຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉີສ຺ສຸ។ ໂສ ''ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉາມິ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ວຕ຺ວາ ກຕິປາເຫເນວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕີ។

ກິກ຺ຂູ ເຕນ ສທ຺ຂີ ເກລຸອີ ກໂຣນ຺ຕາ ອາຫໍສຸ – ''ອາວຸໂສ ນງ຺ຄລຕ຺ເຖຣ, ຕວ ວິຈຣຕມຄ຺ໂຄ ອວລຸອຄ຺ໂຊ ວິຍ ຊາໂຕ, ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ນ ຄຈ຺ຉສີ ມຄ຺ເຍ''ຕິ។ ອາມ, ກນ຺ເຕ, ມຍໍ ສໍສຄ຺ເຄ ສຕິ ອຄມິມ຺ຫາ, ອິທານີ ປນ ໂສ ສໍສຄ຺ໂຄ ຈິນ຺ໂນ, ເຕນ ນ ຄຈ຺ຉາມາຕິ។ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ''ເອສ ອກູຕໍ ວຕ຺ວາ ອລ຺ລໍ ພ຺ຍາກໂຣຕີ''ຕິ ສຕ຺ຖຸ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ។ ສຕ຺ຖາ ''ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕານໍ ໂຈເທຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈສ຺ສ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ໂຕ''ຕິ ວຕ຺ວາ ທມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໓໗໙។

‘‘ອຕ຺ຕນາ ໂຈທຍຕ຺ຕານໍ, ປຏິມໍເສຖ ອຕ຺ຕນາ;

ໂສ ອຕ຺ຕគុຕ຺ໂຕ ສຕິມາ, ສុខំ ភិក຺ខុ វិហាហិសិ។

៦២០។

‘‘ອຕ຺ຕາ ហិ ອຕ຺ຕໂນ ນາໂຖ, ໂກ ហិ ນາໂຖ ປໂຣ ສិយາ;

ອຕ຺ຕາ ហិ ອຕ຺ຕໂນ គតិ;

ຕສ຺ມາ ສំយមមຕ຺ຕານໍ, ອស຺សំ ភទ຺រំវ វាណិໂຊ’’ຕិ។

ຕຕ຺ຖ ໂຈທຍຕ຺ຕານមុຕិ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕານໍ ໂຈທយ សារយ។ ປຏິມໍເສຖាតិ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕານໍ ປរិវិមំសឞ។ ໂសຕិ ໂສ ຕ຺វំ, ភិក຺ខុ, ເອວំ ສន຺ເຕ ອຕ຺ຕນາວ គុຕ຺ຕតាយ ອຕ຺ຕគុຕ຺ໂຕ, ອຸປຎ຺ឋិតສຕិតាយ ສຕິມາ ហុຕ຺វា ສព຺ពិរិយាປເຖសុ សុខំ វិហរិស຺សសិតិ ອຕ຺ໂຖ។

ນາໂຖតិ ອវស຺សໂយ ປຕិຏ຺ឋា។ ໂກ ហិ ນາໂຖ ປໂຣតិ យស຺មា ປរស຺ស ອຕ຺ຕភាវេ ປຕិຏ຺ឋាយ គុសលំ វា កត຺វា ស຺គ຺គបរាយណេន មគ຺គំ វា ភាវេត຺វា ស຺ចຸລ्ลិកឲ្យលេន ភវិតុំ ន សក຺កា, ຕស຺មា ໂກ ហិ ນາម ປໂຣ ນາໂຖ ភវេយ຺យាតិ ອຕ຺ໂຖ។ ຕស຺មាតិ យស຺ មា ອຕ຺ຕាវ ອຕ຺ຕໂນ គតិ ປຕិຏ຺ឋា សរណំ, ຕស຺មា យថា ភទ຺រំ ອស຺សាជានីយំ និស຺សាយ លាភំ ປຕ຺ຖយន຺ໂຕ វាណិໂຊ ຕស຺ស វិសមគ຺ឋានចារំ ປច຺ឆិន຺ទិត຺វា ທិវសស຺ស តិក຺ខត຺តុំ នហាបេន຺ໂຕ ໂភເຊន຺ໂຕ ສំយមេតិ ປຏិຊគ຺គតិ, ເອວំ ຕ຺វម຺បិ ອនុប຺បន຺នស຺ស អកុសលស຺ស ອុប຺បាទំ និវារេន຺ໂຕ ສតិសម຺ໂមសេន ອុប຺បន຺នំ ອកុសលំ ປຊហន຺ໂຕ ອຕ຺ຕានំ ສំយម ໂគបយ, ເອວំ ສន຺ເຕ ປឋមជ຺ឈានំ ອាទឹ កត຺វា ໂលកិយໂលកុត຺តរវិសេសំ ອធិគមិស຺សសិតិ ອຕ຺ໂຖ។

ເທសនាវសាເນ ພហូ ໂສតាປត຺តិផលាទីនិ ປាបុណឹសូតិ។

នង្គលកុលត຺ថេរវត຺ថុ ទសមំ។

១១។ វក຺កលិត຺ថេរវត຺ថុ

ປាໂមជ຺ជពហុໂលតិ ឥមំ ធម຺មទេសនំ សត຺ថា ເວឡុວເນ វិហរន຺ໂຕ វក຺កលិត຺ថេរំ អារព຺ភ កថេសិ។

ໂສ កិរាយស຺មា សាវត຺ថិយំ ព຺រាហ຺មណកុលេ និព຺ពត຺តិត຺វា វយប຺បត຺ໂຕ បិណ຺ឌាយ ປវិឞ຺ឋំ តថាគតំ ទិស຺វា សត຺ថុ សរីរសម຺បត຺តឹ ໂອໂលໂកត຺វា សរីរសម຺បត຺តិទស຺សនេន អតិត຺ໂត ‘‘ເອវាហំ និច຺ចកាលំ តថាគតំ ទឞ຺ឋុំ លភិស຺សាមី’’តិ សត຺ថុ សន຺តិកេ ປព຺ពជិត຺វា យត຺ថ ឋិតេន សក຺កា ទសពលំ ປស຺សិតុំ, តត຺ថ ឋិໂត សជ຺ឈាយកម຺មឞ຺ឋានមនសិការាទីនិ ປហាយ សត຺ថារំ ໂອໂលໂកន຺ໂតវ វិចរតិ។ សត຺ថា តស຺ស ញាណបរិបាកំ អាគមេន຺ໂត កិញ຺ចិ អវត຺វា ‘‘ឥទានិស຺ស ញាណំ បរិបាកំ គត’’ន຺តិ ញត຺វា ‘‘កឹ តេ, វក຺កលិ, ឥមិនា បូតិកាយេន ទិឞ຺ឋេន, ໂយ ខោ, វក຺កលិ, ធម຺មំ ປស຺សតិ, ໂស មំ ປស຺សតិ។ ໂយ មំ ປស຺ស តិ, ໂស ធម຺មំ ປស຺សតី’’តិ (សំ។ និ។ ៣។៨៧) វត຺វា ໂອវទិ។ ໂស ເອវំ ໂອវទិໂតបិ សត຺ថុ ទស຺សនំ ປហាយ នេវ អញ຺ញត຺ថ គន຺តុំ សក຺ໂកតិ។ អថ នំ សត຺ថា ‘‘នាយំ ភិក຺ខុ សំវេគំ អលភិត຺វា ពុជ຺ឈិស຺សតី’’តិ ອុប຺បន຺នាយ វស຺សូបនាយិកាយ រាជគហំ គន຺ត຺វា វស຺ សូបនាយិកទិវសេ ‘‘អបេហិ, វក຺កលិ, អបេហិ, វក຺កលី’’តិ បណាមេសិ។ ໂស ‘‘ន មំ សត຺ថា អាលបតី’’តិ តេមាសំ សត຺ថុ សម຺មុខេ ឋាតុំ អសក຺ໂកន຺ໂត ‘‘កឹ មយ຺ហំ ជីវិតេន, ປព຺ពតា ອត຺តានំ ປាតេស຺សាមី’’តិ គិជ຺ឈកូដំ អភិរុហិ។

សត຺ថា តស຺ស កិលមនភាវំ ញត຺វា ‘‘អយំ ភិក຺ខុ មម សន຺តិកា អស຺សាសំ អលភន຺ໂត មគ຺គផលានំ ອុបនិស຺សយំ នាសេយ຺យា’’តិ អត຺

ຕານໍ ທສຸເສຕຸໍ ໂອກາສໍ ມຸລຸຈິ. ອຖສຸສ ສຕຸຖຸ ທິຝຸຖກາລໂຕ ປຝຸຖາຍ ຕາວມຫນຸໂຕປີ ໂສໂກ ປຫີຍິ. ສຕຸຖາ ສຸກຸຂຕລຸອາກໍ ໂອເພນ ປູເຣນຸໂຕ ວິຍ ເຖຣສຸສ ພລວປີຕິປາໂມຊຊໍ ອຸປຸປາເທຕຸໍ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໗໑.

‘‘ປາໂມຊຊພຫຸໂລ ກິກຸຂຸ, ປສນຸໂນ ພຸທຸຣສາສເນ;

ອຄິຄຈຸເວ ປທໍ ສນຸຕໍ, ສງຂາຣູປສມໍ ສຸຂ’’ນຸຕິ.

ຕສຸສຕຸໂຖ – ປກຕິຍາປີ ປາໂມຊຊພຫຸໂລ ກິກຸຂຸ ພຸທຸຣສາສເນ ປສາທໍ ໂຣເຈຕິ, ໂສ ເອວໍ ປສນຸໂນ ພຸທຸຣສາສເນ ສນຸຕໍ ປທໍ ສງ ຂາຣູປສມໍ ສຸຂນຸຕິ ລທຸຣນາມໍ ນິພຸພານໍ ອຄິຄຈຸເຍຍຸຍາຕີ. ອິມລຸຈ ປນ ຄາຖໍ ວຕຸວາ ສຕຸຖາ ວກຸກລິຕຸເຖຣສຸສ ຫຕຸຖໍ ປສາ ເຣຕຸວາ –

‘‘ເອຫິ ວກຸກລິ ມາ ກາຍິ, ໂອໂລເກຫິ ຕຖາຄຕໍ;

ອຫໍ ຕໍ ອຸທຸຣຣິສຸສາມິ, ປງເກ ສນຸນໍວ ກຸລຸຊຣໍ.

‘‘ເອຫິ ວກຸກລິ ມາ ກາຍິ, ໂອໂລເກຫິ ຕຖາຄຕໍ;

ອຫໍ ຕໍ ໂມຈຍິສຸສາມິ, ຣາຫຸຄຸຄຫໍວ ສູຣິຍໍ.

‘‘ເອຫິ ວກຸກລິ ມາ ກາຍິ, ໂອໂລເກຫິ ຕຖາຄຕໍ;

ອຫໍ ຕໍ ໂມຈຍິສຸສາມິ, ຣາຫຸຄຸຄຫໍວ ຈນຸທິມ’’ນຸຕິ. –

ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ. ໂສ ‘‘ທສພໂລ ເມ ທິຝຸໂຖ, ເອຫີຕິ ຈ ອວຸຫານມຸປີ ລທຸຣ’’ນຸຕິ ພລວປີຕິ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ‘‘ກຸໂຕ ນຸ ໂຂ ຄນຸຕພຸພ’’ນຸຕິ ຄມນມຄຸຄໍ ອປສຸສນຸໂຕ ທສພລສຸສ ສມຸມຸເຂ ອາກາເສ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ປຖມປາເທ ປພຸພເຕ ຖິເຕເຍວ ສຕຸຖາຣາ ວຸຕຸຕຄາຖາ ອາວຊຸເຊນຸໂຕ ອາກາເສເຍວ ປີຕິ ວິກຸຂມຸເກຕຸວາ ສຫ ປຝິສມຸກິທາຫິ ອຣຫຕຸຕໍ ປຕຸວາ ຕຖາຄຕໍ ວນຸທມາໂນວ ໂອຕຣິຕຸວາ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກ ອຝຸຖາສິ. ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ອປຣກາເຄ ສທຸຣາທິມຸຕຸຕານໍ ອຄຸຄຝຸຖາເນ ຖເປສີຕິ.

ວກຸກລິຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ເອກາທສມໍ.

໑໘. ສຸມນສາມເຓຣວຕຸຖຸ

ໂຍຫເວຕີ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ປຸພຸພາຣາເມ ວິຫຣນຸໂຕ ສຸມນສາມເຓຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ. ຕຕຣາຍໍ ອນຸປຸພຸພີ ກຖາ –

ປທຸມຸຕຸຕຣພຸທຸຣກາລສຸມິລຸຫີ ເອໂກ ກຸລປຸຕຸໂຕ ສຕຸຖາຣາ ຈຕຸປຣິສມຊຸເຊ ເອກໍ ກິກຸຂຸໍ ທິພຸພຈກຸຂຸການໍ ອຄຸຄຝຸຖາເນ ຖເປນຸຕໍ ທິສຸວາ ຕໍ ສມຸປຕຸຕີ ປຕຸຖຍມາໂນ ສຕຸຖາຣໍ ນິມນຸເຕຕຸວາ ສຕຸຕາຫໍ ພຸທຸຣປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງຄສຸສ ມຫາທານໍ ທຕຸວາ, ‘‘ກນຸເຕ, ອຫມຸປີ ອນາຄເຕ ເອກສຸສ ພຸທຸຣສຸສ ສາສເນ ທິພຸພຈກຸຂຸການໍ ອຄຸໂຄ ກເວຍຸຍ’’ນຸຕິ ປຕຸຖນໍ ຖເປສີ. ສຕຸຖາ ກປຸປສຕສຫສຸສໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ຕສຸສ ປຕຸຖນາຍ ສມິຊຸຊນກາວໍ ວິທິຕຸວາ ‘‘ອິໂຕ ກປຸປສຕສຫສຸສມຕຸຖເກ ໂຄຕມພຸທຸຣສາສເນ ທິພຸພຈກຸຂຸການໍ ອຄຸໂຄ ອນຸຣຸທຸໂຣ ນາມ ກວິສຸສສີ’’ຕິ ພຸຍາກາສິ. ໂສ ຕໍ ພຸຍາກຣຕໍ ສຸຕຸວາ ສຸເວ ປຕຸຕພຸພໍ ວິຍ ຕໍ ສມຸປຕຸຕີ ມລຸລມາໂນ ປຣິນິພຸພຸເຕ ສຕຸຖຣິ ກິກຸຂູ ທິພຸພຈກຸຂຸປຣິກມຸມໍ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ສຕຸຕໂຍຊນິກໍ ກລຸຈນຖູປໍ ປຣິກຸຂິປີຕຸວາ ອເນການິ ທີປຣຸກຸຂສຫສຸສານິ ກາເຣຕຸວາ ທີປປູຊໍ ກຕຸວາ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ເທວໂລເກ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ເທວມນຸສຸເສສຸ ກປຸປສຕສຫສຸສານິ

ສໍສຣິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິ ກປ຺ເປ ພາຣາຕາສີຍໍ ຫລິທ຺ທກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ສຸມນເສຏ຺ຖີ ນິສ຺ສາຍ ຕສ຺ສ ຕິຕາຫາຣໂກ ຫຸຕ຺ວາ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປ ສີ. ອນ຺ນກາໂຣຕິສ຺ສ ນາມໍ ອໂຫສີ. ສຸມນເສຏ຺ຖິປິ ຕສ຺ມິ ນຄເຣ ນິຈ຺ຈກາລໍ ມຫາທານໍ ເທຕິ.

ອເຖກທິວສໍ ອຸປຣິຏ຺ໂຖ ນາມ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ຄນ຺ຘມາທເນ ນິໂຣຘສມາປຕ຺ຕິໂຕ ວຸຏ຺ຖາຍ ''ກສ຺ສ ນຸ ໂຂ ອຊ຺ຊ ອນຸຄ຺ຄຫໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ອຊ຺ຊ ມຍາ ອນ຺ນກາຣສ຺ສ ອນຸຄ຺ຄຫໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ອິທານິ ຈ ໂສ ອຏວິໂຕ ຕິຕໍາ ອາທາຍ ເຄຫໍ ອາຄ ມິສ຺ສຕີ''ຕິ ຜຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ອິທ຺ຘິຍາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອນ຺ນກາຣສ຺ສ ສມ຺ມຸເຂ ປຈ຺ຈຸຏ຺ຖາສີ. ອນ຺ນກາໂຣ ຕໍ ຕຸຈ຺ຉປຕ຺ຕຫຕ຺ຖໍ ທິສ຺ວາ ''ອປິ, ກນ຺ເຕ, ກິກ຺ຂໍ ລກິຕ຺ຖາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ລກິສ຺ສາມ ມຫາປ຺ຸຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ເຕນ ຫີ, ກນ຺ເຕ, ໂຖກໍ ອາຄເມຖາ''ຕິ ຕິຕາກາຊໍ ຉທ຺ເທຕ຺ວາ ເວເຄນ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ກທ຺ເທ, ມຍ຺ຫໍ ຄປິຕກາຄກຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖິ, ນຕ຺ຖີ''ຕິ ກຣິຍໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອຕ຺ຖິ, ສາມີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເວເຄນ ປຈ຺ຈາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ''ມຍ຺ຫໍ ທາຕຸກາມຕາຍ ສຕິ ເທຍ຺ຍຘມ຺ໂມ ນ ໂຫຕິ, ເທຍ຺ຍຘມ຺ເມ ສຕິ ປຏິຄ຺ຄາຫກໍ ນ ລກາມິ. ອຊ຺ຊ ປນ ເມ ປຏິຄ຺ຄາຫໂກ ຈ ທິຏ຺ໂຖ, ເທຍ຺ຍຘມ຺ໂມ ຈ ອຕ຺ຖິ, ລາກາ ວຕ ເມ''ຕິ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ປຕ຺ເຕ ປກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາຫຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ປຕິຏ຺ຖເປຕ຺ວາ –

''ອິມິນາ ປນ ທາເນນ, ມາ ເມ ທາລິທ຺ທິຍໍ ອຫຸ;

ນຕ຺ຖີຕິ ວຈນໍ ນາມ, ມາ ອໂຫສິ ກວາກເວ. –

ກນ຺ເຕ ເອວຣູປາ ທຸຊ຺ຊີວິຕາ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍໍ, ນຕ຺ຖີຕິ ປທເມວ ນ ສຸເຏຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ຖເປສີ. ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ''ເອວໍ ໂຫຕຸ ມຫາປ຺ຸຍາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມີ.

ສຸມນເສຏ຺ຖິໂນປິ ຉຕ຺ເຕ ອທິວຕ຺ຖາ ເທວຕາ ''ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ, ອຸປຣິຏ຺ເຖ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຖິຕ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ສາຘຸກາຣມທາສີ. ອຖ ນໍ ເສຏ຺ຖີ ''ກິ ມໍ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ທານໍ ທທມານໍ ນ ປສ຺ສສີ''ຕິ ອາຫ. ນາຫໍ ຕວ ທານໍ ອາຣພ຺ກ ສາຘຸກາຣໍ ເທມິ, ອນ຺ນກາເຣນ ປນ ອຸປຣິຏ຺ຖສ຺ສ ທິນ຺ນປິຕ຺ຫປາເຕ ປສີທິຕ຺ວາ ມຍາ ເອສ ສາຘຸກາໂຣ ປວຕ຺ຕິໂຕຕິ. ໂສ ''ອຈ຺ຉຣິຍໍ ວຕ, ໂກ, ອຫໍ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ທານໍ ທທນ຺ໂຕ ເທວຕໍ ສາຘຸກາຣໍ ທາເປຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ອນ຺ນກາໂຣ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວນ຺ໂຕ ເອກປິຕ຺ຫປາ ເຕເນວ ສາຘຸກາຣໍ ທາເປສີ, ຕສ຺ສ ທາເນ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ກຕ຺ວາ ຕໍ ປິຕ຺ຫປາຕໍ ມມ ສນ຺ຕກໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ''ອຊ຺ຊ ຕຍາ ກສ຺ສຈິ ກິ຺ຈິ ທິນ຺ນ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ''ອາມ, ສາມີ, ອຸປຣິຏ຺ຖປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ເມ ອຊ຺ຊ ກາຄກຕ຺ຕໍ ທິນ຺ນ''ນ຺ຕິ. ''ຫນ຺ທ, ໂກ, ກຫາປຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອຕໍ ມຍ຺ຫໍ ປິຕ຺ຫປາຕໍ ເທຫີ''ຕິ? ''ນ ເທມິ, ສາມີ''ຕິ. ໂສ ຍາວ ສຫສ຺ສໍ ວຑ຺ເຒສິ, ອິຕໂຣ ສຫສ຺ເສນາປິ ນາທາສິ. ອຖ ນໍ ''ໂຫຕຸ, ໂກ, ຍທິ ປິຕ຺ຫປາຕໍ ນ ເທສິ, ສຫສ຺ສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຕ຺ຕີ ເມ ເທຫີ''ຕິ ອາຫ. ໂສ ''ອຍ຺ເຍນ ສທ຺ຘີ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຊານິສ຺ສາມີ''ຕິ ເວເຄນ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘໍ ສມ຺ປາປຸຓິຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ ສຸມນເສຏ຺ຖີ, ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປິຕ຺ຫປາເຕ ປຕ຺ຕີ ຍາຈຕິ, ກິ ກໂຣມີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ.

ອຖສ຺ສ ໂສ ອຸປມໍ ອາຫຣິ ''ເສຍ຺ຍຖາປິ, ປຓ຺ຑິຕ, ກຸລສຕິເກ ຄາເມ ເອກສ຺ມິ ຄເຣ ທີປໍ ຊາເລຍ຺ຍ, ເສສາ ອຕ຺ຕໂນ ເຕເລນ ວຏ຺ຏີ ເຕເມຕ຺ວາ ຊາລາເປຕ຺ວາ ຄຓ຺ເຫຍ຺ຍໍ, ປຸຣິມປທີປສ຺ສ ປກາ ອຕ຺ຖີຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ນຕ຺ຖີ''ຕິ. ອຕິເຣກຕຣາ, ກນ຺ເຕ, ປກາ ໂຫຕີຕິ. ເອວເມວໍ ປຓ຺ຑິຕ ອຸລ຺ລຸງ຺ກຍາຄຸ ວາ ໂຫຕຸ, ກຏຈ຺ຉຸກິກ຺ຂາ ວາ, ອຕ຺ຕໂນ ປິຕ຺ຫປາເຕ ປເຣສໍ ປຕ຺ຕີ ເທນ຺ຕສ຺ສ ຍຕ຺ຕການໍ ເທຕິ, ຕຕ຺ຕກໍ ວທ຺ຒຕີ. ຕ຺ວຍາ ຫີ ເອກເມວ ປິຕ຺ຫປາຕໍ ອທາສີ, ເສຏ຺ຖິສ຺ສ ປນ ປຕ຺ຕີຍາ ທິນ຺ນາຍ ທ຺ເວ ປິຕ຺ຫປາຕາ ໂຫນ຺ຕິ ເອໂກ ຕວ, ເອໂກ ຕສ຺ສາຕິ.

ໂສ ''ສາຘຸ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ຕໍ ອກິວາເທຕ຺ວາ ເສຏ຺ຖິສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ຄຓ຺ຫ, ສາມີ, ປຕ຺ຕີ''ນ຺ຕິ ອາຫ. ເຕນ ຫີ ອິເມ ກຫາປເຓ ຄຓ຺ຫາຕີຕິ. ນາຫໍ ປິຕ຺ຫປາຕໍ ວິກ຺ກິຓາມິ, ສທ຺ຘາຍ ເຕ ປຕ຺ຕີ ທມ຺ມີຕີ. ''ຕ຺ວໍ ສທ຺ຘາຍ ເທສີ, ອຫມ຺ປິ ຕວ ຄຸເຓ ປູເຊມິ, ຄຓ຺ຫ, ຕາຕ, ອິໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ຈ ປນ ມາ ສຫຕ຺ຖາ ກມ຺ມມກາສີ, ວີຖິຍໍ ຂຣໍ ມາເປຕ຺ວາ ວສ. ເຍນ ຈ ເຕ ອຕ຺ໂຖ ໂຫຕີ, ສພ຺ພໍ ມມ ສນ຺ຕິກາ ຄຓ຺ຫາຫີ''ຕິ ອາຫ. ນິໂຣຘາ ວຸຏ຺ຖິຕສ຺ສ ປນ ທິນ຺ນປິຕ຺ຫປາໂຕ ຕທເຫວ ວິປາກໍ ເທຕິ. ຕສ຺ມາ ຣາຊາປິ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ອນ຺ນກາຣໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຕ຺ຕີ ຄເຫຕ຺ວາ ມຫນ຺ຕໍ ໂກຄໍ ທຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ເສຏ຺ຖິຏ຺ຖານໍ ທາເປສີ.

ໂສ ສຸມນເສຏ຺ຐິສ຺ສ ສຫາຍໂກ ຫຸຕ຺ວາ ຍາວຊີວໍ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເທວມນຸສ຺ເສສຸ ສໍສຣນ຺ໂຕ ອິມສ຺ມິໍ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາເທ ກປິລວຕ຺ຖຸນຄເຣ ອມິໂຕທນສ຺ສ ສກ຺ກສ຺ສ ເຄເຫ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄຓ຺ຫິ, ອນຸຣຸທ຺ໂຘຕິສ຺ສ ນາມໍ ອກໍສຸຯ ໂສ ມຫານາມສກ຺ກສ຺ສ ກນິຏ຺ຐຠາຕາ, ສຕ຺ຖຸ ຈູຬປິຕຸ ປຸຕ຺ໂຕ ປຣມສຸຂຸມາໂລ ມຫາປຸຎ຺ໂຎ ອໂຫສິຯ ເອກທິວສໍ ກິຣ ຉສຸ ຂຕ຺ຕິເຍສຸ ປູເວ ລກ຺ຂໍ ກຕ຺ວາ ຄຸເຬຫິ ກີຬນ຺ເຕສຸ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ ປຣາຊິໂຕ ປູວານໍ ອຕ຺ຖາຍ ມາຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ປຫິຓິຯ ສາ ມຫນ຺ຕໍ ສຸວຓ຺ຓຖາລໍ ປູເຣຕ຺ວາ ປູເວ ເປເສສິຯ ປູເວ ຂາທິຕ຺ວາ ປຸນ ກີຬນ຺ໂຕ ປຣາຊິໂຕ ຕເຖວ ປຫິຓິຯ ເອວໍ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປູເວສຸ ອາຫເຏສຸ ຈຕຸຕ຺ເຖ ວາເຣ ມາຕາ ''ອິທານິ ປູວາ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ປຫິຓິຯ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ''ນຕ຺ຖີ''ຕິ ປທສ຺ສ ອທິຏ຺ຐປຸພ຺ພຕາຍ ''ນຕ຺ຖີປູວາ ນາມ ອິທານິ ຠວິສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ ສຎ຺ຎໍ ກຕ຺ວາ ''ຄຈ຺ຉ ນຕ຺ຖີປູເວ ອາຫຣາ''ຕິ ເປເສສິຯ ອຖສ຺ສ ມາຕາ ''ນຕ຺ຖີປູເວ ກິຣ, ອຍ຺ເຍ, ເທຖາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ມມ ປຸຕ຺ເຕນ ນຕ຺ຖີຕິ ປທໍ ນ ສຸຕປຸພ຺ພໍ, ກຖໍ ນຸ ໂຂ ນຕ຺ຖີຠາວໍ ຊານາເປຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ສຸວຓ຺ຓປາຕິໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ອປຣາຍ ສຸວຓ຺ຓປາຕິຍາ ປຏິກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ''ຫນ຺ທ, ຕາຕ, ອິມໍ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເທຫີ''ຕິ ປຫິຓິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ນຄຣປຣິຄ຺ຄາຫິກາ ເທວຕາ ''ອມ຺ຫາກໍ ສາມິນາ ອນ຺ນຠາຣກາເລ ອຸປຣິຏ຺ຐສ຺ສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠາຄຠຕ຺ຕໍ ທຕ຺ວາ 'ນຕ຺ຖີຕິ ປທເມວ ນ ສຸເຓຍ຺ຍ'ນ຺ຕິ ປຕ຺ຖນາ ນາມ ຐປິຕາຯ ສເຈ ມຍໍ ຕມຕ຺ຖໍ ຎຕ຺ວາ ອຊ຺ຌຸເປກ຺ເຂຍ຺ຍາມ, ມຸທ຺ຘາປິ ໂນ ສຕ຺ຕຘາ ຜເລຍ຺ຍາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ທິພ຺ພປູເວຫິ ປາຕິໍ ປູຣຍິໍສຸຯ ໂສ ປຸຣິໂສ ປາຕິໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຐເປຕ຺ວາ ວິວຣິຯ ເຕສໍ ຄນ຺ໂຘ ສກລນຄຣໍ ຜຣິຯ ປູໂວ ປນ ມຸເຂ ຐປິຕມຕ຺ໂຕວ ສຕ຺ຕຣສຫຣຓີສຫສ຺ສານິ ຜຣິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ

ອນຸຣຸທ຺ໂຘປິ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ນ ມໍ ມຎ຺ເຎ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ມາຕາ ປິຍາຍຕິຯ ນ ຫິ ເມ ອຎ຺ຎທາ ຕາຍ ນຕ຺ຖີປູວາ ນາມ ປກ຺ກປຸພ຺ພາ''ຕິຯ ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ເອວມາຫ – ''ອມ຺ມ, ນາຫໍ ຕວ ປິໂຍ''ຕິຯ ຕາຕ, ກິໍ ວເທສິ, ມມ ອກ຺ຂີຫິປິ ຫທຍມໍສໂຕປິ ຕ຺ວໍ ປິຍຕໂຣຕິຯ ສຈາຫໍ, ອມ຺ມ, ຕວ ປິໂຍ, ກສ຺ມາ ມມ ປຸພ຺ເພ ເອວຣູເປ ນຕ຺ຖີປູເວ ນາມ ນ ອທາສີຕິຯ ສາ ຕໍ ປຸຣິສໍ ປຸຈ຺ຉິ – ''ຕາຕ, ກິຎ຺ຈິ ປາຕິຍໍ ອໂຫສີ''ຕິຯ ອາມ, ອຍ຺ເຍ, ປູວານໍ ປາຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓາ ອໂຫສິ, ນ ເມ ເອວຣູປາ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພາຕິຯ ສາ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ປຸຕ຺ໂຕ ເມ ກຕປຸຎ຺ໂຎ, ເທວຕາຫິສ຺ສ ທິພ຺ພປູວາ ປຫິຕາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິຯ ໂສປິ ມາຕຣໍ ອາຫ – ''ອມ຺ມ, ນ ມຍາ ເອວຣູປາ ປູວາ ຂາທິຕປຸພ຺ພາ, ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເມ ນຕ຺ຖີປູວເມວ ປເຈຍ຺ຍາສີ''ຕິຯ ສາ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເຕນ ''ປູເວ ຂາທິຕຸກາໂມມ຺ຫີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕກາເລ ສຸວຓ຺ຓປາຕິໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎາຍ ປາຕິຍາ ປຏິກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຫິຓາຕິ, ເທວຕາ ປາຕິໍ ປູເຣນ຺ຕິຯ ເອວໍ ໂສ ອຄາຣມຊ຺ເຌ ວສນ຺ໂຕ ນຕ຺ຖີຕິ ປທສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ອຊານິຕ຺ວາ ທິພ຺ພປູເວເຍວ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຯ

ສຕ຺ຖຸ ປນ ປຣິວາຣຕ຺ຖໍ ກຸລປຏິປາຏິຍາ ສາກິຍກຸມາເຣສຸ ປພ຺ພຊນ຺ເຕສຸ ມຫານາເມນ ສກ຺ເກນ, ''ຕາຕ, ອມ຺ຫາກໍ ກຸລາ ໂກຈິ ປພ຺ພຊິໂຕ ນຕ຺ຖີ, ຕຍາ ວາ ປພ຺ພຊິຕພ຺ພໍ, ມຍາ ວາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ໂສ ອາຫ – ''ອຫໍ ອຕິສຸຂຸມາໂລ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ''ຕິຯ ເຕນ ຫິ ກມ຺ມນ຺ຕໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫ, ອຫໍ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີຕິຯ ໂກ ເອສ ກມ຺ມນ຺ໂຕ ນາມາຕິ? ໂສ ຫິ ຠຕ຺ຕສ຺ສ ອຸຏ຺ຐານຏ຺ຐານມ຺ປິ ນ ຊານາຕິ, ກມ຺ມນ຺ຕໍ ກິເມວ ຊານິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ເອວມາຫຯ ເອກທິວສຎ຺ຫິ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ ກິມິໂລ ຠທ຺ທິໂຍຕິ ຕໂຍ ຊນາ ''ຠຕ຺ຕໍ ນາມ ກຫໍ ອຸຏ຺ຐາຕີ''ຕິ ມນ຺ຕຍິໍສຸຯ ເຕສຸ ກິມິໂລ ''ໂກຏ຺ເຐສຸ ອຸຏ຺ຐາຕີ''ຕິ ອາຫຯ ໂສ ກິເຣກທິວສໍ ວີຫີ ໂກຏ຺ຐມ຺ຫິ ປກ຺ຂິປນ຺ເຕ ອທ຺ທສ, ຕສ຺ມາ ''ໂກຏ຺ເຐ ຠຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ''ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ເອວມາຫຯ ອຖ ນໍ ຠທ຺ທິໂຍ ''ຕ຺ວໍ ນ ຊານາສີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ຠຕ຺ຕໍ ນາມ ອຸກ຺ຂລິຍໍ ອຸຏ຺ຐາຕີ''ຕິ ອາຫຯ ໂສ ກິເຣກທິວສໍ ອຸກ຺ຂລິໂຕ ຠຕ຺ຕໍ ວຑ຺ເຒນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ''ເອຕ຺ເຖເວຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ''ຕິ ສຎ຺ຎມກາສິ, ຕສ຺ມາ ເອວມາຫຯ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ ເຕ ອຸໂພປິ ''ຕຸມ຺ເຫ ນ ຊານາຖາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ຠຕ຺ຕໍ ນາມ ຣຕນຸພ຺ເພຘມກຸຬາຍ ມຫາສຸວຓ຺ຓປາຕິຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ''ຕິ ອາຫຯ ເຕນ ກິຣ ເນວ ວີຫີ ໂກຏ຺ເຏນ຺ຕາ, ນ ຠຕ຺ຕໍ ປຈນ຺ຕາ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພາ, ສຸວຓ຺ຓປາຕິຍໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຐປິຕຠຕ຺ຕເມວ ປສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ''ປາຕິຍໍເຍເວຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ''ຕິ ສຎ຺ຎມກາສິ, ຕສ຺ມາ ເອວມາຫຯ ເອວໍ ຠຕ຺ຕຸຏ຺ຐານຏ຺ຐານມ຺ປິ ອຊານນ຺ໂຕ ມຫາປຸຎ຺ໂຎ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ກມ຺ມນ຺ເຕ ກິໍ ຊານິສ຺ສຕີຯ

ໂສ ''ເອຫິ ໂຂ ເຕ, ອນຸຣຸທ຺ຘ, ຆຣາວາສຕ຺ຖໍ ອນຸສາສິສ຺ສາມິ, ປຖມໍ ເຂຕ຺ຕໍ ກສາເປຕພ຺ພ''ນ຺ຕິອາທິນາ ນເຍນ ຠາຕຣາ ວຸຕ຺ຕານໍ ກມ຺ມນ຺ຕານໍ ອປຣິຍນ຺ຕຠາວໍ ສຸຕ຺ວາ ''ນ ເມ ຆຣາວາເສນ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ ມາຕຣໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຠທ຺ທິຍປ຺ປມຸເຂຫິ ປຎ຺ຈຫິ ສາກິຍກຸມາເຣຫິ ສທ຺ຘິໍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນຸປິຍມ຺ພວເນ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຯ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຈ ປນ ສມ຺ມາປຏິປທໍ ປຏິປນ຺ໂນ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ເອກາສເນ ນິສິນ຺ໂນວ ຫຕ຺ຖຕເລ ອາມລການິ ວິຍ ສຫສ຺ສິໂລກຘາຕຸໂຍ ໂອໂລກນສມຕ຺ໂຖ ຫຸຕ຺ວາ –

''ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ຊານາມິ, ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸ ວິໂສຘິຕໍ;

ເຕວິຊ຺ໂຊ ອິທ຺ຘິປ຺ປຕ຺ໂຕມ຺ຫິ, ກຕໍ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສາສນ''ນ຺ຕິ. (ເຖຣຄາ. ໑໑໘, ໕໒໘) –

ອຸທານໍ ອຸທາເນຕ຺ວາ "ກິ ນຸ ໂຂ ເມ ກຕ຺ວາ ອຍໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ລທ຺ຘາ"ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ "ປທຸມຸຕ຺ຕຣປາທມູເລ ປຕ຺ຖນໍ ຐເປສິ"ນ຺ຕິ ຎຕ຺ວາ ປຸນ "ສໍສາເຣ ສໍສຣນ຺ໂຕ ອສຸກສ຺ມິໍ ນາມ ກາເລ ພາຣາຓສິຍໍ ສຸມນເສຏ຺ຐິໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວນ຺ໂຕ ອນ຺ນຠາໂຣ ນາມ ອໂຫສິ"ນ຺ຕິປິ ຎຕ຺ວາ –

"ອນ຺ນຠາໂຣ ປຸເຣ ອາສິໍ, ທລິທ຺ໂທ ຆາສຫາຣໂກ;

ປິຓ຺ຑປາໂຕ ມຍາ ທິນ຺ໂນ, ອຸປຣິຏ຺ຐສ຺ສ ຕາທິໂນ"ຕິ. –

ອາຫ ຯ ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – 'ໂຍ ໂສ ຕທາ ມຍາ ອຸປຣິຏ຺ຐສ຺ສ ທິນ຺ນປິຓ຺ຑປາຕໂຕ ກຫາປເຓ ທຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ອຄ຺ຄເຫສິ, ມມ ສຫາຍໂກ ສຸມນເສຏ຺ຐິ ກຫໍ ນຸ ໂຂ ໂສ ເອຕຣຫິ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ"ຕິ. ອຖ ນໍ "ວິຎ຺ຊາຍວິຍໍ ປພ຺ພຕປາເທ ມຸຓ຺ຑນິຄໂມ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ມຫາມຸຓ຺ຑສ຺ສ ນາມ ອຸປາສກສ຺ສ ມຫາສຸມໂນ ຈູລ຺ລສຸມໂນຕິ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ຕາ, ເຕສຸ ໂສ ຈູລ຺ລສຸມໂນ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ"ຕິ ອທ຺ທສ. ທິສ຺ວາ ຈ ປນ ຈິນ຺ເຕສິ – "ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ຕຕ຺ຖ ມຍິ ຄເຕ ອຸປກາໂຣ, ນຕ຺ຖີ"ຕິ. ໂສ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ອິທໍ ອທ຺ທສ 'ໂສ ຕຕ຺ຖ ມຍິ ຄເຕ ສຕ຺ຕວສ຺ສິໂກວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິສ຺ສຕິ, ຂຸຣຄ຺ເຄເຍວ ຈ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິສ຺ສຕີ"ຕິ. ທິສ຺ວາ ຈ ປນ ອຸປກຏ຺ເຐ ອນ຺ໂຕວສ຺ເສ ອາກາເສນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄາມທ຺ວາເຣ ໂອຕຣິ. ມຫາມຸຓ຺ໂຑ ປນ ອຸປາສໂກ ເຖຣສ຺ສ ປຸພ຺ເພປິ ວິສ຺ສາສິໂກ ເອວ. ໂສ ເຖຣໍ ປິຓ຺ຑປາຕກາເລ ຈີວຣໍ ປາຣຸປນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ມຫາສຸມນໍ ອາຫ – "ຕາຕ, ອຍ຺ໂຍ, ເມ ອນຸຣຸທ຺ຘຕ຺ເຖໂຣ ອາຄໂຕ, ຍາວສ຺ສ ອຎ຺ໂຎ ໂກຈິ ປຕ຺ຕໍ ນ ຄຓ຺ຫາຕິ, ຕາວສ຺ສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫ, ອຫໍ ອາສນໍ ປຎ຺ຎາເປສ຺ສາມີ"ຕິ. ໂສ ຕຖາ ອກາສິ. ອຸປາສໂກ ເຖຣໍ ອນ຺ໂຕນິເວສເນ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ເຕມາສໍ ວສນຕ຺ຖາຍ ປຏິຎ຺ຎໍ ຄຓ຺ຫິ, ເຖໂຣປິ ອຘິວາເສສິ.

ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ປຏິຊຄ຺ຄນ຺ໂຕ ວິຍ ເຕມາສໍ ປຏິຊຄ຺ຄິຕ຺ວາ ມຫາປວາຣຓາຍ ຕິຈີວຣຎ຺ເຈວ ຄຸລ຺ລເຕລຕຓ຺ຑຸລາທີນິ ຈ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ປາທມູເລ ຐເປຕ຺ວາ "ຄຓ຺ຫຖ, ຠນ຺ເຕ"ຕິ ອາຫ. "ອລໍ, ອຸປາສກ, ນ ເມ ອິມິນາ ອຕ຺ໂຖ"ຕິ. "ເຕນ ຫິ, ຠນ຺ເຕ, ວສ຺ສາວາສິກລາໂຠ ນາເມສ, ຄຓ຺ຫຖ ນ"ນ຺ຕິ? "ນ ຄຓ຺ຫາມິ, ອຸປາສກາ"ຕິ. "ກິມຕ຺ຖໍ ນ ຄຓ຺ຫຖ, ຠນ຺ເຕ"ຕິ? "ມຍ຺ຫໍ ສນ຺ຕິເກ ກປ຺ປິຍກາຣໂກ ສາມເຓໂຣປິ ນຕ຺ຖີ"ຕິ. "ເຕນ ຫິ, ຠນ຺ເຕ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ມຫາສຸມໂນ ສາມເຓໂຣ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ. "ນ ເມ, ອຸປາສກ, ມຫາສຸມເນນຕ຺ໂຖ"ຕິ. "ເຕນ ຫິ, ຠນ຺ເຕ, ຈູລ຺ລສຸມນໍ ປພ຺ພາເຊຖາ"ຕິ. ເຖໂຣ "ສາຘູ"ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຈູລ຺ລສຸມນໍ ປພ຺ພາເຊສິ. ໂສ ຂຸຣຄ຺ເຄເຍວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ. ເຖໂຣ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ອຑ຺ຒມາສມຕ຺ຕໍ ຕຕ຺ເຖວ ວສິຕ຺ວາ "ສຕ຺ຖາຣໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ"ຕິ ຕສ຺ສ ຎາຕເກ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອາກາເສເນວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕປ຺ປເທເສ ອຣຎ຺ຎກຸຏິກາຍ ໂອຕຣິ.

ເຖໂຣ ປນ ປກຕິຍາປິ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ, ຕສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ປຸພ຺ພຣຕ຺ຕາປຣຣຕ຺ຕໍ ຈງ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ອຸທຣວາໂຕ ສມຸຏ຺ຐຫິ. ອຖ ນໍ ກິລນ຺ຕຣູປໍ ທິສ຺ວາ ສາມເຓໂຣ ປຸຈ຺ຉິ – "ຠນ຺ເຕ, ກິໍ ໂວ ຣຸຊ຺ຊຕີ"ຕິ? "ອຸທຣວາໂຕ ເມ ສມຸຏ຺ຐິໂຕ"ຕິ ຯ "ອຎ຺ຎທາປິ ສມຸຏ຺ຐິຕປຸພ຺ໂພ, ຠນ຺ເຕ"ຕິ? "ອາມາວຸໂສ"ຕິ. "ເກນ ຝາສຸກໍ ໂຫຕິ, ຠນ຺ເຕ"ຕິ? "ອໂນຕຕ຺ຕໂຕ ປານີເຍ ລທ຺ເຘ ຝາສຸກໍ ໂຫຕິ, ອາວຸໂສ"ຕິ. "ເຕນ ຫິ, ຠນ຺ເຕ, ອາຫຣາມີ"ຕິ. "ສກ຺ຂິສ຺ສສິ ສາມເຓຣາ"ຕິ? "ອາມ, ຠນ຺ເຕ"ຕິ. ເຕນ ຫິ ອໂນຕຕ຺ເຕ ປນ຺ນໂຄ ນາມ ນາຄຣາຊາ ມໍ ຊານາຕິ, ຕສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ເຠສຊ຺ຊຕ຺ຖາຍ ເອກໍ ປານີຍວາຣກໍ ອາຫຣາ"ຕິ. ໂສ ສາຘູຕິ ອຸປຊ຺ຊາຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຎ຺ຈໂຍຊນສຕໍ ຐານໍ ອຄມາສິ ຯ ຕໍ ທິວສໍ ປນ ນາຄຣາຊາ ນາຄນາຏກປຣິວຸໂຕ ອຸທກກີລໍ ກີລິຕຸກາໂມ ໂຫຕິ. ໂສ ສາມເຓຣໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາວ ກຸຊ຺ຊິ, "ອຍໍ ມຸຓ຺ຑກສມໂຓ ອຕ຺ຕໂນ ປາທປໍສຸໍ ມມ ມຕ຺ຖເກ ໂອກິຣນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິ, ອໂນຕຕ຺ເຕ ປານີຍຕ຺ຖາຍ ອາຄໂຕ ຠວິສ຺ສຕິ, ນ ທານິສ຺ສ ປານີຍໍ ທສ຺ສາມີ"ຕິ ປຎ຺ຈາສໂຍຊນິກໍ ອໂນຕຕ຺ຕທຫໍ ມຫາປາຕິຍາ ອຸກ຺ຂລິໍ ປິທຫນ຺ໂຕ ວິຍ ຝເຓນ ປິທຫິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິ. ສາມເຓໂຣ ນາຄຣາຊສ຺ສ ອາກາຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາວ "ກຸທ຺ໂທ ອຍ"ນ຺ຕິ ຎຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

"ສຸໂຓຫິ ເມ ນາຄຣາຊ, ອຸຄ຺ຄເຕຊ ມຫພ຺ພລ;

ເທຫິ ເມ ປານີຍຆຏໍ, ເຠສຊ຺ຊຕ຺ຖມ຺ຫິ ອາຄໂຕ"ຕິ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ນາຄຣາຊາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

“ປຸຣຕ຺ຖິມສ຺ມິໍ ທິສາຠາເຄ, ຄງ຺ຄາ ນາມ ມຫານທີ;

ມຫາສມຸທ຺ທມປ຺ເປຕິ, ຕໂຕ ຕ຺ວໍ ປານີຍໍ ຫຣາ”ຕິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສາມເຓໂຣ “ອຍໍ ນາຄຣາຊາ ອຕ຺ຕໂນ ອິຈ຺ຉາຍ ນ ທສ຺ສຕິ, ອຫໍ ພລກ຺ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ອານຸຠາວໍ ຊານາເປຕ຺ວາ ອິມໍ ອຠິຠວິຕ຺ວາວ ປານີຍໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, “ມຫາຣາຊ , ອຸປ຺ຊ຺ຌາໂຍ ມໍ ອໂນຕຕ຺ຕໂຕວ ປານີຍໍ ອາຫຣາເປຕິ, ເຕນາຫໍ ອິທເມວ ຫຣິສ຺ສາມິ, ອເປຫິ, ມາ ມໍ ວາເຣຫີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

“ອິໂຕ ປານີຍໍ ຫາສ຺ສໍ, ອິມິນາວມ຺ຫິ ອຕ຺ຖິໂກ;

ຍທິ ເຕ ຖາມພລໍ ອຕ຺ຖິ, ນາຄຣາຊ ນິວາຣຍາ”ຕິຯ

ອຖ ນໍ ນາຄຣາຊາ ອາຫ –

“ສາມເຓຣ ສເຈ ອຕ຺ຖິ, ຕວ ວິກ຺ກມ ໂປຣິສໍ;

ອຠິນນ຺ທາມິ ເຕ ວາຈໍ, ຫຣສ຺ສຸ ປານີຍໍ ມມາ”ຕິຯ

ອຖ ນໍ ສາມເຓໂຣ “ເອວໍ, ມຫາຣາຊ, ຫຣາມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ຍທິ ສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຫຣາຫີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ – “ເຕນ ຫິ ສຸຏ຺ຐຸ ຊານສ຺ສູ”ຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປຎິຎ຺ຎໍ ຄເຫຕ຺ວາ “ພຸທ຺ຘສາສນສ຺ສ ອານຸຠາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ມຍາ ປານີຍໍ ຫຣິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາກາສຏ຺ຐເທວຕານໍ ຕາວ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ ຕາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ “ກິໍ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຏ຺ຐໍສຸຯ “ເອຕສ຺ມິໍ ອໂນຕຕ຺ຕທຫປິຏ຺ເຐ ປນ຺ນຄນາຄຣາເຊນ ສທ຺ຘິໍ ມມ ສງ຺ຄາໂມ ຠວິສ຺ສຕິ, ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊຍປຣາຊຍໍ ໂອໂລເກຖາ”ຕິ ອາຫຯ ໂສ ເອເຕເນວ ນິຫາເຣນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ໂລກປາເລ ສກ຺ກສຸຍາມສນ຺ຕຸສິຕປຣນິມ຺ມິຕວສວຕ຺ຕີ ຈ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິຯ ຕໂຕ ປຣໍ ປຎິປາຎິຍາ ຍາວ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ພ຺ຣຫ຺ເມຫິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຐິເຕຫິ “ກິໍ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ ປຸຏ຺ໂຐ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິຯ ເອວໍ ໂສ ອສຎ຺ເຎ ຈ ອຣູປີພ຺ຣຫ຺ມາໂນ ຈ ຐເປຕ຺ວາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ມຸຫຸຕ຺ເຕເນວ ອາຫິຓ຺ຑິຕ຺ວາ ອາໂຣເຈສິຯ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ສພ຺ພາປິ ເທວຕາ ອໂນຕຕ຺ຕທຫປິຏ຺ເຐ ນາຬິຍໍ ປກ຺ຂິຕ຺ຕານິ ປິຏ຺ຐຈຸຓ຺ຓານິ ວິຍ ອາກາສໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ປູເຣຕ຺ວາ ສນ຺ນິປຕິໍສຸຯ ສນ຺ນິປຕິເຕ ເທວສງ຺ເຆ ສາມເຓໂຣ ອາກາເສ ຐຕ຺ວາ ນາຄຣາຊໍ ອາຫ –

“ສຸໂຓຫິ ເມ ນາຄຣາຊ, ອຸຄ຺ຄເຕຊ ມຫພ຺ພລ;

ເທຫິ ເມ ປານີຍຆໍ, ເຠສຊ຺ຊຕ຺ຖມ຺ຫິ ອາຄໂຕ”ຕິຯ

ອຖ ນໍ ນາໂຄ ອາຫ –

“ສາມເຓຣ ສເຈ ອຕ຺ຖິ, ຕວ ວິກ຺ກມ ໂປຣິສໍ;

ອຠິນນ຺ທາມິ ເຕ ວາຈໍ, ຫຣສ຺ສຸ ປານີຍໍ ມມາ”ຕິຯ

ໂສ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ນາຄຣາຊສ຺ສ ປຎິຎ຺ຎໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາກາເສ ຐິຕໂກວ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກໍ ພ຺ຣຫ຺ມຕ຺ຕຠາວໍ ມາເປຕ຺ວາ ອາກາສໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ນາຄຣາຊສ຺ສ ຜເຓ ອກ຺ກມິຕ຺ວາ ອໂຘມຸຂໍ ນິປ຺ປີເຬສິ, ຕາວເທວ ພລວຕາ ປຸຣິເສນ ອກ຺ກນ຺ຕອລ຺ລຈມ຺ມໍ ວິຍ ນາ

ຄຣາຊສຸສ ພເຄ ອກຸການຸຕມຕຸເຕ ໂອຄລິຕຸວາ ຫພຸພິມຕຸຕາ ພຕາປຸ່ຍກາ ອເຫສຸ໋ໆ ນາຄຣາຊສຸສ ພເຄຫີ ມຸຕຸຕມຸຕຸຕຍຸຖານໂຕ ຕາລກຸຂນຸຈປມາຕາ ອຸຫກວຍຸຍິໂຍ ອຸຕຸຄລຸຈືສຸໆ ສາມເຕໂຣ ອາກາເສເຍວ ປານີຍວາຣກໍ ປູເຣສີໆ ເທວສງໂຟ ສາຊຸກາຣມຫາສີໆ ອຖ ນາຄຣາຊາ ລຊຸຊິຕຸວາ ສາມເຕຣສຸສ ກຸຊຊິ, ຊຍກຸສຸມວຕຸຕານີສຸສ ອກຸຂີນິ ອເຫສຸ໋ໆ ໂສ "ອຍໍ ມໍ ເທວສງໝໍ ສນຸນິປາເຕຕຸວາ ປານີຍໍ ຄເຫຕຸວາ ລຊຸຊາເປສີ, ເອຕໍ ຄເຫຕຸວາ ມຸເຂ ຫຕຸຖໍ ປກຸຂິປີຕຸວາ ຫທຍມໍສໍ ວາສຸສ ມທຸທາມິ, ປາເທ ວາ ນໍ ຄເຫຕຸວາ ປາຣຄງຄາຍໍ ຂີປາມິ"ຕິ ເວເຄນ ອນຸພນຸຈີໆ ອນຸພນຸຈນຸໂຕປີ ນໍ ປາປຸ໌ຕຸໍ ນາສກຸຂີເຍວໆ ສາມເຕໂຣ ຄນຸຕຸວາ ອຸປຊຸຊາຍສຸສ ຫຕຸເຖ ປານີຍໍ ຖເປຕຸວາ "ປີວຖ, ການເຕ"ຕິ ອາຫໆ ນາຄຣາຊາປີ ປຈຸຈໂຕ ອາຄນຸຕຸວາ, "ການຸເຕ ອນຸຣຸທຸຈ, ສາມເຕໂຣ ມຍາ ອທິນຸນເມວ ປານີຍໍ ຄເຫຕຸວາ ອາຄໂຕ, ມາ ປີວິຕຸຖາ"ຕິ ອາຫໆ ເອວໍ ກິຣ ສາມເຕຣາຕິໆ "ປີວຖ, ການຸເຕ, ອິມິນາ ເມ ທິນຸນໍ ປານີຍໍ ອາຫຍ"ນຸຕິ ອາຫໆ ເຖໂຣ "ຂີຕາສວສາມເຕຣສຸສ ມຸສາກາຖນໍ ນາມ ນຕຸຖີ"ຕິ ຘຕຸວາ ປານີຍໍ ປີວິໆ ຕງຂຕລຸເລວສຸສ ອາພາໂຊ ປຜິປສຸສມຸກິໆ ປຸນ ນາໂຄ ເຖຣໍ ອາຫ – "ການຸເຕ, ສາມເຕເຣນມຸທີ ສພຸພໍ ເທວຄຕໍ ສນຸນິປາເຕຕຸວາ ລຊຸຊາປີໂຕ, ອຫມສຸສ ຫທຍໍ ວາ ຜາເລສຸສາມິ, ປາເທ ວາ ນໍ ຄເຫຕຸວາ ປາຣຄງຄາຍ ຂີປີສຸສາມີ"ຕິໆ ມຫາຣາຊ, ສາມເຕໂຣ ມຫານຸກາໂວ, ຕຸມຸເຫ ສາມເຕເຣນ ສທຸສີ ສງຄາເມຕຸໍ ນ ສກຸຂີສຸສຖ , ຂມາເປຕຸວາ ນໍ ຄຈຸຈຖາຕິໆ ໂສ ສຍມຸປີ ສາມເຕຣສຸສ ອານຸກາວໍ ຊານາຕິເຍວ, ລຊຸຊາຍ ປນ ອນຸພນຸຈິຕຸວາ ອາຄໂຕໆ ອຖ ນໍ ເຖຣສຸສ ວຈເນນ ຂມາເປຕຸວາ ເຕນ ສທຸສີ ມິຕຸຕສນຸຖວໍ ກຕຸວາ "ອິໂຕ ປຜຸຖາຍ ອໂນຕຕຸເຕົາທເກນ ອຕຸເຖ ສຕິ ຕຸມຸຫາກໍ ອາຄມນກິຈຸຈໍ ນຕຸຖິ, ມຍຸຫໍ ປຫິເຕຍຸຍາຖ, ອຫເມວ ອາຫຣິຕຸວາ ທສຸສາມີ"ຕິ ວຕຸວາ ປກຸກາມີໆ

ເຖໂຣປີ ສາມເຕຣໍ ອາທາຍ ປາຍາສີໆ ສຕຸຖາ ເຖຣສຸສ ອາຄມນກາວໍ ຘຕຸວາ ມິຄາຣມາຕຸປາສາເທ ເຖຣສຸສ ອາຄມນໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ນິສີທິໆ ກິກຸຂູປີ ເຖຣໍ ອາຄຈຸຈນຸຕໍ ທິສຸວາ ປຈຸຈຸຄຸຄນຸຕຸວາ ປຕຸຕຈີວຣໍ ປຜິຄຸຄເຫສຸ໋ໆ ອເຖກຈຸເຈ ສາມເຕຣໍ ສີເສປີ ກຕຸເຕສຸປີ ພາຫາຍມຸປີ ຄເຫຕຸວາ ສລຸຈາເລຕຸວາ "ກີ, ສາມເຕຣ ຈູລຸອກນິຍຸຖ, ນ ອຸກຸກຕຸຖິໂຕສີ"ຕິ ອາຫໍສຸໆ ສຕຸຖາ ເຕສໍ ກິຣິຍໍ ທິສຸວາ ຈິນຸເຕສີ – "ກາຣິຍໍ ວຕິເມສໍ ກິກຸຂູນໍ ການຸມໍ ອາສີວິສໍ ຄີວາຍ ຄຕຸຫນຸຕາ ວິຍ ສາມເຕຣໍ ຄຕຸຫນຸຕິ, ນາສຸສ ອານຸກາວໍ ຊານນຸຕິ, ອຊຸຊ ມຍາ ສຸມນສາມເຕຣສຸສ ຄຸຕໍ ປາກຜໍ ກາຕຸໍ ວຜຸຜຕີ"ຕິໆ ເຖໂຣປີ ອາຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ນິສີທິໆ ສຕຸຖາ ເຕນ ສທຸສີ ປຜິສນຸຖາຣໍ ກຕຸວາ ອານນຸທຕຸເຖຣໍ ອາມນຸເຕສີ – "ອານນຸທ, ອໂນຕຕຸເຕົາທເກນມຸທີ ປາເທໂຣວິຕຸການິ , ສາມເຕຣານໍ ໝຜໍ ທຕຸວາ ປານີຍໍ ອາຫຣາເປຫີ"ຕິໆ ເຖໂຣ ວິຫາເຣ ປລຸຈມຕຸຕານີ ສາມເຕຣສຕານີ ສນຸນິປາເຕສີໆ ເຕສຸ ສຸມນສາມເຕໂຣ ສພຸພນວໂກ ອໂຫສີໆ ເຖໂຣ ສພຸພມຫລຸລກໍ ສາມເຕຣໍ ອາຫ – "ສາມເຕຣ, ສຕຸຖາ ອໂນກຕຸຕທເທົາທເກນ ປາເທ ໂຣວິຕຸການິ, ໝຜໍ ອາທາຍ ຄນຸຕຸວາ ປານີຍໍ ອາຫຣາ"ຕິໆ ໂສ "ນ ສກຸໂກມິ, ການຸເຕ"ຕິ ນ ອິຈຸຈີໆ ເຖໂຣ ເສເສປີ ປຜິປາຜິຍາ ປຸຈຸຈິ, ເຕປີ ຕເຖວ ວຕຸວາ ປຜິກຸຂີປີສຸໆ "ກີ ປເນຕຸຖ ຂີຕາສວສາມເຕຣາ ນຕຸຖີ"ຕິ? ອຕຸຖິ, ເຕ ປນ "ນາຍໍ ອມຸຫາກໍ ພທຸໂຣ ມາລາປຸໂຜ, ສຸມນສາມເຕຣສຸເສວ ພທຸໂຣ"ຕິ ນ ອິຈຸຈີສຸ, ປຸຖຸຊຊນາ ປນ ອຕຸຕໂນ ອສມຕຸຖຕາເຍວ ນ ອິຈຸຈີສຸໆ ປຣິໂຍສາເນ ປນ ສຸມນສຸສ ວາເຣ ສມຸປຕຸເຕ, "ສາມເຕຣ, ສຕຸຖາ ອໂນຕຕຸຕທເທົາທເກນ ປາເທ ໂຣວິຕຸການິ, ກຸຜໍ ອາທາຍ ກິຣ ອຸທກໍ ອາຫຣາ"ຕິ ອາຫໆ ໂສ "ສຕຸຖຣິ ອາຫຣາເປນຸເຕ ອາຫຣິສຸສາມີ"ຕິ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ, "ການຸເຕ, ອໂນຕຕຸຕໂຕ ກິຣ ມໍ ອຸທກໍ ອາຫາຣາເປຖາ"ຕິ ອາຫໆ "ອາມ, ສຸມນາ"ຕິໆ ໂສ ວິສາຂາຍ ກາຣິເຕສຸ ໝນສຸວຕຸຕໂກຍຸຍິເມສຸ ເສນາສນກຸເຍສຸ ເອກໍ ສຍຸຖິກຸເຜົາທກຄຕຸຫນກໍ ມຫາໝຜໍ ຫຕຸເຖນ ຄເຫຕຸວາ "ອິມິນາ ເມ ອຸກຸຂີປີຕຸວາ ອໍສກູເຜ ຖປີເຕນ ອຕຸໂຖ ນຕຸຖີ"ຕິ ໂອລມຸພກໍ ກຕຸວາ ເວຫາສໍ ອພຸກຸຄຸຄນຸຕຸວາ ຫິມວນຸຕາກິມຸໂຂ ປກຸຂນຸທິໆ

ນາຄຣາຊາ ສາມເຕຣໍ ທູຣໂຕວ ອາຄຈຸຈນຸຕໍ ທິສຸວາ ປຈຸຈຸຄຸຄນຸຕຸວາ ກຸຜໍ ອໍສກູເຜນ ອາທາຍ, "ການຸເຕ, ຕຸມຸເຫ ມາທິເສ ທາເສ ວິຊຊມາເນ ກສຸມາ ສຍໍ ອາຄຕາ, ອຸທເກນຕຸເຖ ສຕິ ກສຸມາ ສາສນມຕຸຕມຸປີ ນ ປຫິຕາຖາ"ຕິ ກຸເຜນ ອຸທກໍ ອາທາຍ ສຍໍ ອຸກຸຂີປີຕຸວາ "ປຸຣໂຕ ໂຫຖ, ການຸເຕ, ອຫເມວ ອາຫຣິສຸສາມີ"ຕິ ອາຫໆ "ຕິຍຸຖຖ ຕຸມຸເຫ, ມຫາຣາຊ, ອຫເມວ ສມຸມາສມຸພຸທຸເຜນ ອາຕຸຕໂຕ"ຕິ ນາຄຣາຊານໍ ນິວຕຸຕາເປຕຸວາ ກຸຜໍ ມຸຂວຍຸຍິຍໍ ຫຕຸເຖນ ຄເຫຕຸວາ ອາກາເສນາຄລຸຈີໆ ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ອາຄຈຸຈນຸຕໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ກິກຸຂູ ອາມນຸເຕສີ – "ປສຸສຖ, ກິກຸຂເວ, ສາມເຕຣສຸສ ລີລໍ, ອາກາເສ ຫໍສຣາຊາ ວິຍ ໂສກຕີ"ຕິ ອາຫໆ ໂສປີ ປານີຍໝຜໍ ຖເປຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ອຜຸຖາສີໆ ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ອາຫ – "ກຕິວສຸໂສສີ ຕຸວໍ, ສຸມນາ"ຕິ? "ສຕຸຕວສຸໂສມຸທີ, ການຸເຕຕິໆ "ເຕນ ຫີ, ສຸມນ, ອຊຸຊ ປຜຸຖາຍ ກິກຸຂຸ ໂຫຫີ"ຕິ ວຕຸວາ ທາຍຊຸເຊົາປສມຸປທໍ ອທາສີໆ ທຸເວເຍວ ກິຣ ສາມເຕຣາ ສຕຸຕວສຸສິກາ ອຸປສມຸປທໍ ລກີສຸ – ອຍລຸຈ ສຸມໂນ ໂສປາໂກ ຈາຕິໆ

ເອວໍ ຕສຸມີ ອຸປສມຸປນຸເນ ຘມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຜຸຖາເປສຸໍ, "ອຈຸຈຣິຍໍ ອາວຸໂສ, ເອວຣູໂປ ທີ ນາມ ທຫຣສາມເຕຣສຸສ ອານຸກາໂວ ໂຫຕິ, ນ ໂນ ອິໂຕ ປຸພຸເພ ເອວຣູໂປ ອານຸກາໂວ ທິຍຸຖປຸພຸໂພ"ຕິໆ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ "ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ

ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ມມ ສາສເນ ທຫໂຣປິ ສມ຺ມາ ປຏິປນ຺ໂນ ເອວຣູປໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ລຠຕິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໘໒.

‘‘ໂຍ ຫເວ ທຫໂຣ ຠິກ຺ຂຸ, ຍຸຎ຺ຊຕິ ພຸທ຺ຘສາສເນ;

ໂສມໍ ໂລກໍ ປຠາເສຕິ, ອພ຺ຠາ ມຸຕ຺ໂຕວ ຈນ຺ທິມາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຍຸຎ຺ຊຕີຕິ ຆຏຕິ ວາຍມຕິ. ປຠາເສຕີຕິ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ອຕ຺ຕໂນ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄຎາເຓນ ອພ຺ຠາທີຫິ ມຸຕ຺ໂຕ ຈນ຺ທິມາ ວິຍ ໂລກໍ ຂນ຺ຘາທິເຠທໍ ໂລກໍ ໂອຠາເສຕິ, ເອກາໂລກໍ ກໂຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິ.

ສຸມນສາມເຓຣວຕ຺ຖຸ ທ຺ວາທສມໍ.

ຠິກ຺ຂຸວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

ປຎ຺ຈວີສຕິໂມ ວຄ຺ໂຄ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໒໖ຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ປສາທພຫຸລພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸ

ຉິນ຺ທ ໂສຕນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປສາທພຫຸລໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຠຄວໂຕ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ເຄເຫ ໂສຬສມຕ຺ຕານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ນິຈ຺ຈຠຕ຺ຕໍ ປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູນໍ ອາຄຕເວລາຍ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ''ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕຸ ໂຠນ຺ໂຕ ອຣຫນ຺ໂຕ, ນິສີທນ຺ຕຸ ໂຠນ຺ໂຕ ອຣຫນ຺ໂຕ''ຕິ ຍໍກິຎ຺ຈິ ວທນ຺ໂຕ ອຣຫນ຺ຕວາທປຏິສໍຍຸຕ຺ຕເມວ ວທຕິຯ ເຕສຸ ປຸຖຸຊ຺ຊນາ ''ອຍໍ ອມ຺ເຫສຸ ອຣຫນ຺ຕສຎ຺ຎີ''ຕິ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸ, ຂີຓາສວາ ''ອຍໍ ໂນ ຂີຓາສວຠາວໍ ຊານາຕີ''ຕິຯ ເອວໍ ເຕ ສພ຺ເພປິ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາຍນ຺ຕາ ຕສ຺ສ ເຄຫໍ ນາຄມິໍສຸຯ ໂສ ທຸກ຺ຂີ ທຸມ຺ມໂນ ''ກິນ຺ນຸ ໂຂ, ອຍ຺ຍາ, ນາຄຈ຺ຉນ຺ຕີ''ຕິ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິຯ ສຕ຺ຖາ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ກິໍ ເອຕໍ, ຠິກ຺ຂເວ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕຫິ ຕສ຺ມິໍ ອຕ຺ເຖ ອາໂຣຈິເຕ ''ສາທິຍຖ ປນ ຕຸມ຺ເຫ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຣຫນ຺ຕວາທ''ນ຺ຕິ ອາຫຯ ''ນ ສາທິຍາມ ມຍໍ, ຠນ຺ເຕ''ຕິຯ ''ເອວໍ ສນ຺ເຕ ມນຸສ຺ສານໍ ເອຕໍ ປສາທຠຎ຺ຎໍ, ອນາປຕ຺ຕິ , ຠິກ຺ຂເວ, ປສາທຠຎ຺ເຎ, ອປິ ຈ ໂຂ ປນ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ອຣຫນ຺ເຕສຸ ອຘິມຕ຺ຕໍ ເປມໍ, ຕສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫຫິປິ ຕຓ຺ຫາໂສຕໍ ເຉຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕເມວ ປຕ຺ຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໘໓ຯ

''ຉິນ຺ທ ໂສຕໍ ປຣກ຺ກມ຺ມ, ກາເມ ປນຸທ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ;

ສງ຺ຂາຣານໍ ຂຍໍ ຎຕ຺ວາ, ອກຕຎ຺ຎູສິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ປຣກ຺ກມ຺ມາຕິ ຕຓ຺ຫາໂສຕໍ ນາມ ນ ອປ຺ປມຕ຺ຕເກນ ວາຍາເມນ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ສກ຺ກາ, ຕສ຺ມາ ຎາຓສມ຺ປຍຸຕ຺ເຕນ ມຫນ຺ເຕນ ປຣກ຺ກເມນ ປຣກ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ໂສຕໍ ຉິນ຺ທຯ ອຸໂຠປິ ກາເມ ປນຸທ ນີຫຣຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາຕິ ຂີຓາສວານໍ ອາລປນເມຕໍຯ ສງ຺ຂາຣານນ຺ຕິ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ຂນ຺ຘານໍ ຂຍໍ ຊານິຕ຺ວາຯ ອກຕຎ຺ຎູຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຕ຺ວໍ ສພ຺ພາກາເຣຫິ ອກຕສ຺ສ ນິພ຺ພານສ຺ສ ຊານນໂຕ ອກຕຎ຺ຎູ ນາມ ໂຫສີຕິຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິຯ

ປສາທພຫຸລພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸ ປຐມໍຯ

໒ຯ ສມ຺ພຫຸລຠິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ຍທາ ທ຺ວເຍສູຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສມ຺ພຫຸເລ ຠິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ເອກທິວສຎ຺ຫິ ຕິໍສມຕ຺ຕາ ທິສາວາສິກາ ຠິກ຺ຂູ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸຯ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ເຕສໍ ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຐິຕໂກວ ອິມໍ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິ – ''ຠນ຺ເຕ, ທ຺ເວ ຘມ຺ມາຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ກຕເມ ນຸ ໂຂ ທ຺ເວ ຘມ຺ມາ''ຕິ? ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ''ທ຺ເວ ຘມ຺ມາຕິ ໂຂ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ສມຖວິປສ຺ສນາ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໘໔ຯ

‘‘ຍທາ ທຸວເຍສຸ ຌມ຺ເມສຸ, ປາຣຄູ ໂຫຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ;

ອຖສ຺ສ ສພ຺ເພ ສໍໂຍຄາ, ອຕ຺ຖໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ຊານໂຕ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຍທາຕິ ຍສ຺ມິ ກາເລ ທ຺ວີສຸ ກິເຕສຸ ສມຖວິປ຺ສ຺ສນາຌມ຺ເມສຸ ອກິຬຌາປາຣຄາທິວເສນ ອຍໍ ຂີຓາສໂວ ປາຣຄູ ໂຫຕິ, ອຖສ຺ສ ວຌ຺ຌສ຺ມິ ສໍໂຍຊນສມຕ຺ຖາ ສພ຺ເພ ກາມໂຍຄາທໂຍ ສໍໂຍຄາ ເອວໍ ຊານນ຺ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ສພ຺ເພປິ ເຕ ກິກ຺ຂູ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐຫິສູຕິຯ

ສມ຺ພຫຸລກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ ທຸຕິຍໍຯ

໓ຯ ມາຣວຕ຺ຖຸ

ຍສ຺ສ ປາຣນ຺ຕິ ອິມໍ ຌມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມາຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິເຣາກສ຺ມິ ທິວເສ ອຌ຺ຌຕໂຣ ປຸຣິໂສ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ການ຺ເຕ , ປາຣໍ ປາຣນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ກິນ຺ນຸ ໂຂ ເອຕໍ ປາຣໍ ນາມາ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ມາໂຣ ອຍ’’ນ຺ຕິ ວິທິຕ຺ວາ, ‘‘ປາປິມ, ກື ຕວ ປາເຣນ, ຕຌ຺ຫິ ວີຕຣາເຄຫິ ປຕ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໘໕ຯ

‘‘ຍສ຺ສ ປາຣໍ ອປາຣໍ ວາ, ປາຣາປາຣໍ ນ ວິຊ຺ຊຕິ;

ວີຕທ຺ທຣໍ ວິສໍຍຸຕ຺ຕໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ປາຣນ຺ຕິ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິການິ ໖ ອາຍຕນານີຯ ອປາຣນ຺ຕິ ພາຫິຣານິ ໖ ອາຍຕນານີຯ ປາຣາປາຣນ຺ຕິ ຕທຸກຍໍຯ ນ ວິຊ຺ຊຕີຕິ ຍສ຺ສ ສພ຺ພມ຺ເປຕໍ ‘‘ອຫ’’ນ຺ຕິ ວາ ‘‘ມມ’’ນ຺ຕິ ວາ ຄຫຓາກາເວນ ນຕ຺ຖິ, ຕໍ ກິເລສທຣຖານໍ ວິຄເມນ ວີຕທ຺ທຣໍ ສພ຺ພກິເລເສຫິ ວິສໍຍຸຕ຺ຕໍ ອຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟລາທີນິ ປາປຸຓີສູຕິຯ

ມາຣວຕ຺ຖຸ ຕຕິຍໍຯ

໔ຯ ອຌ຺ຌຕຣພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸ

ຊາຍິນ຺ຕິ ອິມໍ ຌມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຌ຺ຌຕຣໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ສຕ຺ຖາ ອຕ຺ຕໂນ ສາວເກ, ‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ’ຕິ ວທຕິ, ອຫຌ຺ຈມ຺ຫິ ຊາຕິໂຄຕ຺ເຕນ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ, ມມ຺ປິ ນຸ ໂຂ ເອວໍ ວຕ຺ຕຸໍ ວຌ຺ຌຕີ’’ຕິຯ ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ປຸຈ຺ຉິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນາຫໍ ຊາຕິໂຄຕ຺ຕມຕ຺ເຕນ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມິ, ອຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕເມວ ປເນວໍ ວທາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໘໖ຯ

‘‘ຊາຍີ ວິຣຊມາສີນໍ, ກຕກິຈຈມນາສວໍ;

ອຸຕຕມຕຖມນຸປ໌ປຕຕໍ, ຕມຫໍ ພຣູມິ ພຣາຫມຄ’’ນຕິ។

ຕຕຖ ຊາຍິນຕິ ທຸວິເຣນ ຊາເນນ ຊາຍນຕໍ ການຣເຊນ ວິຣຊໍ ວເນ ເອກກມາສີນໍ ຈຕູຫິ ມຄເຄຫິ ໂສລຸອສນນໍ ກິຈຈານໍ ກຕຕ ຕາ ກຕກິຈຈໍ ອາສວານໍ ອກາເວນ ອນາສວໍ ອຸຕຕມຕຖໍ ອຣຫຕຕໍ ອນຸປ໌ປຕຕໍ ອຫໍ ພຣາຫມຄໍ ວທາມີຕິ ອຕໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ໂສ ພຣາຫມໂຄ ໂສຕາປຕຕິຜເລ ປຕິຍຸຖຫິ, ສມປຕຕານມປີ ສາຕຖິກາ ຣມມເທສນາ ອໂຫສີຕິ។

ອລຸລຕຣພຣາຫມຄາວຕຖຸ ຈຕຕຖໍ។

໕។ ອານນທຕເຖຣວຕຖຸ

ທິວາຕປຕີຕິ ອິມໍ ຣມມເທສນໍ ສຕຖາ ມິຄາຣມາຕຸປາສາເທ ວິຫຣນໂຕ ອານນທຕເຖຣໍ ອາຣພກ ກເຖສິ។

ປເສນທິ ໂກສໂລ ກິຣ ມຫາປວາຣຕາຍ ສພພາກຣຕປຜິມຕທີໂຕ ຄນຣມາລາທີນິ ອາທາຍ ວິຫາຣໍ ອຄມາສີ។ ຕສມີ ຂເຕ ກາລຸອຸທາຍີຕເຖໂຣ ຊານໍ ສມາປຊຊິຕວາ ປຣິສປຣີຍນເຕ ນິສິນໂນ ໂຫຕິ, ນາມເມວ ປນສເສຕໍ, ສຣີຣໍ ສຸວຕຕາວຕຕໍ។ ຕສມີ ປນ ຂເຕ ຈນໂທ ອຸຄຄຈຊຕິ, ສູຣິໂຍ ອຕຖເມຕິ។ ອານນທຕເຖໂຣ ອຕຖເມນຕສສ ຈ ສູຣິຍສສ ອຸຄຄຈຊນຕສສ ຈ ຈນທສສ ໂອກາສໍ ໂອໂລເກນໂຕ ຣລຸໂຍ ສຣີໂຣກາສໍ ເຖຣສສ ສຣີໂຣກາສໍ ຕຖາຄຕສສ ຈ ສຣີໂຣກາສໍ ໂອໂລເກສີ។ ຕຕຖ ສພໂພກາເສ ອຕິກກມິຕວາ ສຕຖາວ ວິໂຣຈຕີ។ ເຖໂຣ ສຕຖາຣໍ ວນທິຕວາ, ‘‘ການເຕ, ອຊຊ ມມ ອິເມ ໂອກາເສ ໂອໂລເກນຕສສ ຕມຫາກ ເມວ ໂອກາໂສ ຣຈຈຕີ។ ຕມຫາກລຫິ ສຣີຣໍ ສພໂພກາເສ ອຕິກກມິຕວາ ວິໂຣຈຕີ’’ຕິ ອາຫ។ ອຖ ນໍ ສຕຖາ, ‘‘ອານນທ, ສູຣິໂຍ ນາມ ທິວາ ວິໂຣຈຕີ, ຈນໂທ ຣຕຕີ, ຣາຊາ ອລງກຕກາເລເຍວ, ຊີຕາສເວ ຄຕສງຄຕີກໍ ປຫາຍ ອນໂຕສມາປຕຕິຍໍເຍວ ວິໂຣຈຕີ, ພຸທຣາ ປນ ຣຕຕິມປີ ທິວາປີ ປລຈວິເຣນ ເຕເຊນ ວິໂຣຈນຕີ’’ຕິ ວຕວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໘໗។

‘‘ທິວາ ຕປຕິ ອາທິຈໂຈ, ຣຕຕິມາກາຕິ ຈນທິມາ;

ສນນທໂຣ ຂຕຕິໂຍ ຕປຕິ, ຊາຍີ ຕປຕິ ພຣາຫມໂຄ;

ອຖ ສພພມໂທຣຕຕີ, ພຸທໂຣ ຕປຕິ ເຕຊສາ’’ຕິ។

ຕຕຖ ທິວາ ຕປຕີຕິ ທິວາ ວິໂຣຈຕິ, ຣຕຕີ ປນສສ ຄຕມຄໂຄປີ ນ ປລຍາຍຕິ។ ຈນທິມາຕິ ຈນໂທປີ ອພກາທີຫິ ວິມຸຕໂຕ ຣຕຕິເມວ ວິໂຣຈຕິ, ໂນ ທິວາ។ ສນນທໂຣຕິ ສຸວຕຕມຄິວິຈິຕເຕຫິ ສພພາກຣເຄຫິ ປຜິມຕທີໂຕ ຈຕຣງຄີນິຍາ ເສນາຍ ປຣິກຂິຕໂຕວ ຣາຊາ ວິໂຣຈຕິ, ນ ອລຸລາຕກາເວເສນ ຄິໂຕ។ ຊາຍີຕິ ຊີຕາສໂວ ປນ ຄຕໍ ວິໂນເທຕວາ ຊາຍນໂຕວ ວິໂຣຈຕີ។ ເຕຊສາຕິ ສມມາສມພຸທໂຣ ປນ ສີລເຕເຊນ ທຸສສີລຍເຕຊໍ, ຄຸຕເຕເຊນ ນິຄຸຄຸຕເຕຊໍ, ປລຸລາເຕເຊນ ທຸປປລຸລເຕຊໍ, ປຸລຸລ ເຕເຊນ ອປຸລຸລເຕຊໍ, ຣມມເຕເຊນ ອຣມມເຕຊໍ ປຣິຍາທິຍິຕວາ ອິມິນາ ປລຈວິເຣນ ເຕຊສາ ນິຈຈກາລເມວ ວິໂຣຈຕີຕິ ອຕໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຕິຜລາທີນິ ປາປຸຄີສູຕິ។

ອານນທຕເຖຣວຕຖຸ ປລຈມໍ។

໕. ອຍ຺ຍຕຣພ຺ຣາຫ຺ມຓປ຺ພ຺ພຊິຕວຕ຺ຖຸ

ພາຫິຕປາໂປຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຍ຺ຍຕຣໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓປ຺ພ຺ພຊິຕໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ເອໂກ ກິຣ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ພາຫິຣກປ຺ພ຺ພຊ຺ຊາຍ ປ຺ພ຺ພຊິຕ຺ວາ ‘‘ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ອຕ຺ຕໂນ ສາວເກ ‘ປ຺ພ຺ພຊິຕາ’ຕິ ວທຕິ, ອຫມ຺ປິ ປ຺ພ຺ພຊິໂຕ, ມມ຺ປິ ເອວໍ ວຕ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ປຸຈ຺ຉິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນາຫໍ ເອຕ຺ຕເກນ ‘ປ຺ພ຺ພຊິໂຕ’ຕິ ວທາມິ, ກິເລສມລານໍ ປນ ປ຺ພ຺ພາຊິຕຕ຺ຕາ ປ຺ພ຺ພຊິໂຕ ນາມ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໘໘.

‘‘ພາຫິຕປາໂປຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ, ສມຈຣິຍາ ສມໂຓຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ;

ປ຺ພ຺ພາຊຍມຕ຺ຕໂນ ມລໍ, ຕສ຺ມາ ປ຺ພ຺ພຊິໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສມຈຣິຍາຕິ ສພ຺ພາກຸສລານິ ສເມຕ຺ວາ ຈຣເຓນ. ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ພາຫິຕປາປຕາຍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ, ອກຸສລານິ ສເມຕ຺ວາ ຈຣເຓນ ສມໂຓຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ໂຍ ອຕ຺ຕໂນ ຣາຄາທິມລໍ ປ຺ພ຺ພາຊຍນ຺ໂຕ ວິໂນເທນ຺ໂຕ ຈຣຕິ, ໂສປິ ເຕນ ປ຺ພ຺ພາຊເນນ ປ຺ພ຺ພຊິໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓປ຺ພ຺ພຊິໂຕ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປິ ສາຕ຺ຖິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ອຍ຺ຍຕຣພ຺ຣາຫ຺ມຓປ຺ພ຺ພຊິຕວຕ຺ຖຸ ປຍ຺ຈມໍ.

໖. ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ນ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ເອກສ຺ມິໍ ກິຣ ຐາເນ ສມ຺ພຫຸລາ ມນຸສ຺ສາ ‘‘ອໂຫ ອມ຺ຫາກໍ , ອຍ຺ໂຍ, ຂນ຺ຕິພເລນ ສມນ຺ນາຄໂຕ, ອຍ຺ເຍ ອກ຺ໂກສນ຺ເຕສຸ ວາ ປຫຣນ຺ເຕສຸ ວາ ໂກປມຕ຺ຕມ຺ປິ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ເຖຣສ຺ສ ຄຸເຓ ກເຖສຸໍ. ອເຖໂກ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ‘‘ໂກ ເອສ ນ ກຸຊ຺ຌຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ເຖໂຣ’’ຕິ. ‘‘ນໍ ກຸຊ຺ຌາເປນ຺ໂຕ ນ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ? ‘‘ນຕ຺ເຖຕໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ’’ຕິ. ‘‘ເຕນ ຫິ ອຫໍ ນໍ ກຸຊ຺ຌາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ? ‘‘ສເຈ ສກ຺ໂກສິ, ກຸຊ຺ຌາເປຫີ’’ຕິ. ໂສ ‘‘ໂຫຕຸ, ຊານິສ຺ສາມິສ຺ສ ກາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ເຖຣໍ ຠິກ຺ຂາຍ ປວິຏ຺ຐໍ ທິສ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠາເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປິຏ຺ຐິມຊ຺ເຌ ມຫນ຺ຕໍ ປາຓິປ຺ປຫາຣມທາສິ. ເຖໂຣ ‘‘ກິໍ ນາເມຕ’’ນ຺ຕິ ອໂນໂລເກຕ຺ວາວ ຄໂຕ. ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ສກລສຣີເຣ ຑາໂຫ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ. ໂສ ‘‘ອໂຫ ຄຸຓສມ຺ປນ຺ໂນ, ອຍ຺ໂຍ’’ຕິ ເຖຣສ຺ສ ປາທມູເລ ນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ຂມຖ ເມ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຫໍ ວີມໍສນຕ຺ຖາຍ ຕຸມ຺ເຫ ປຫຣິ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ‘‘ໂຫຕຸ ຂມາມິ ເຕ’’ຕິ. ‘‘ສເຈ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຂມຖ, ມມ ເຄເຫເຍວ ນິສີທິຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິ ເຖຣສ຺ສ ປຕ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫິ, ເຖໂຣປິ ປຕ຺ຕໍ ອທາສິ. ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເຖຣໍ ເຄຫໍ ເນຕ຺ວາ ປຣິວິສິ.

ມນຸສ຺ສາ ກຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ‘‘ອິມິນາ ອມ຺ຫາກໍ ນິຣປຣາໂທ ອຍ຺ໂຍ ປຫໂຏ, ທຓ຺ເຑນປິສ຺ສ ໂມກ຺ໂຂ ນຕ຺ຖິ, ເອຕ຺ເຖວ ນໍ ມາເຣສ຺ສາມາ’’ຕິ ເລຑ຺ຑຸທຓ຺ຑາທິຫຕ຺ຖາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາເຣ ອຏ຺ຐໍສຸ. ເຖໂຣ ອຸຏ຺ຐາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ປຕ຺ຕໍ ອທາສິ. ມນຸສ຺ສາ ຕໍ ເຖເຣນ ສທ຺ຘິໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ນິວຕ຺ເຕຖາ’’ຕິ ອາຫໍສຸ. ກິໍ ເອຕໍ ອຸປາສກາຕິ? ພ຺ຣາຫ຺ມເຓນ ຕຸມ຺ເຫ ປຫຏາ, ມຍມສ຺ສ ກາຕພ຺ພໍ ຊານິສ຺ສາມາຕິ. ກິໍ ປນ ຕຸມ຺ເຫ ອິມິນາ ປຫຏາ, ອຸທາຫຸ ອຫນ຺ຕິ? ຕຸມ຺ເຫ, ຠນ຺ເຕຕິ. ‘‘ນໍ ເອສ ປຫຣິຕ຺ວາ ຂມາເປສິ, ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫ’’ຕິ ມນຸສ຺ເສ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ນິວຕ຺ຕາເປຕ຺ວາ ເຖໂຣ ວິຫາຣເມວ ຄໂຕ. ຠິກ຺ຂູ ອຸຊ຺ຌາຍິໍສຸ ‘‘ກິໍ ນາເມຕໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ເຍນ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓນ ປຫໂຏ,

ຕສ຺ເສວ ເຄເຫ ນິສີທິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂ໌ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄໂຕ។ ເຖຣສ຺ສ ປ໌ຫຜກາລໂຕ ປ໌ຜ຺ຄາຍ ອິທານິ ໂສ ກສ຺ສ ລຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ອວເສເສ ໂປ໌ເຖຸນ຺ໂຕ ວິຈຣິສ຺ສຕີ''ຕິ។ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປ຺ຈ຺ຈິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ''ກິກ຺ຂເວ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ໌ ປ໌ຫຣນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຄິຫິພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ປນ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ປ໌ຫໂຜ ກວິສ຺ສຕິ, ໂກໂສ ນາເມສ ອນາຄາມິມຄ຺ເຄນ ສມຸຄ຺ຂາຕ໌ ຄຈ຺ຈຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຂມ຺ມ໌ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໓໑໙។

''ນ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ປ໌ຫເຣຍ຺ຍ, ນາສ຺ສ ມຸລ຺ເຈຖ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ;

ຂີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ຫນ຺ຕາຣໍ, ຕໂຕ ຂີ ຍສ຺ສ ມຸລ຺ຈຕິ។

໓໒໐។

''ນ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ເສຕທກິລ຺ຈິ ເສຍ຺ໂຍ, ຍທາ ນິເສໂຂ ມນໂສ ປີເຍຫີ;

ຍໂຕ ຍໂຕ ຫິສມໂນ ນິວຕ຺ຕຕິ, ຕໂຕ ຕໂຕ ສມ຺ມຕິເມວ ທຸກ຺ຂ''ນ຺ຕີ។

ຕຕ຺ຖ ປ໌ຫເຣຍ຺ຍາຕິ ''ຂີຕາສວພ຺ຣາຫ຺ມໂຕຫມສ຺ມີ''ຕິ ຊານນ຺ໂຕ ຂີຕາສວສ຺ສ ວາ ອລ຺ລຕຣສ຺ສ ວາ ຊາຕິພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ນ ປ໌ຫເຣຍ຺ຍ។ ນາສ຺ສ ມຸລ຺ເຈຖາຕິ ໂສປິ ປ໌ຫໂຜ ຂີຕາສວພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ອສ຺ສ ປ໌ຫຣິຕ຺ວາ ກິຕສ຺ສ ເວຣໍ ນ ມຸລ຺ເຈຖ, ຕສ຺ມີ ໂກປໍ ນ ກເຣຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຂີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສາຕິ ຂີຕາສວພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ຫນ຺ຕາຣໍ ຄຣຫາມິ។ ຕໂຕ ຂີຕິ ໂຍ ປນ ຕໍ ປ໌ຫຣນ຺ຕໍ ປໍຜິປ໌ຫຣນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອຸປ໌ຣິ ເວຣໍ ມຸລ຺ຈຕິ, ຕໍ ຕໂຕປິ ຄຣຫາມິເຍວ។

ເອຕທກິລ຺ຈິ ເສຍ຺ໂຍຕິ ຍໍ ຂີຕາສວສ຺ສ ອກ຺ໂກສນ຺ຕໍ ວາ ອປ໌ຈ຺ຈກ຺ໂກສນໍ, ປ໌ຫຣນ຺ຕໍ ວາ ອປ຺ປ໌ຜິປ໌ຫຣຕໍ, ເອຕໍ ຕສ຺ສ ຂີຕາສວພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ນ ກິລ຺ຈິ ເສຍ຺ໂຍ, ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ເສຍ຺ໂຍ ນ ໂຫຕິ, ອຂິມຕ຺ຕເມວ ເສຍ຺ໂຍຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຍທາ ນິເສໂຂ ມນໂສ ປີເຍຫີຕິ ໂກຂນສ຺ສ ຫິ ໂກຂຸປ຺ປ໌າໂທວ ມນໂສ ປີໂຍ ນາມ។ ໂກໂຂ ຫິ ປເນສ ມາຕາປິຕູສ຺ປິ ພຸທ຺ຂາທີສ຺ປິ ອປ໌ຣຊ຺ຊຕີ។ ຕສ຺ມາ ໂຍ ອສ຺ສ ເຕຫີ ມນໂສ ນິເສໂຂ ໂກຂວເສນ ອຸປ຺ປ໌ຊ຺ຊມານສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ນິຄ຺ຄໂຫ, ເອຕໍ ນ ກິລ຺ຈິ ເສຍ຺ໂຍຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຫິສມໂນຕິ ໂກຂມໂນ។ ໂສ ຕສ຺ສ ຍໂຕ ຍໂຕ ວຕ຺ຖຸໂຕ ອນາຄາມິມຄ຺ເຄນ ສມຸຄ຺ຂາຕໍ ຄຈ຺ຈນ຺ໂຕ ນິວຕ຺ຕຕິ ។ ຕໂຕ ຕໂຕຕິ ຕໂຕ ຕໂຕ ວຕ຺ຖຸໂຕ ສກລມ຺ປິ ວຜ຺ຜທຸກ຺ຂໍ ນິວຕ຺ຕຕິເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປ໌ຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸ໌ຕີສູຕີ។

ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕມໍ។

໘។ ມຫາປ໌ຊາປ໌ຕີໂຄຕມີວຕ຺ຖຸ

ຍສ຺ສ ກາເຍນ ວາຈາຍາຕີ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາປ໌ຊາປ໌ຕີ ໂຄຕມີ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។

ກຄວຕາ ຫິ ອນຸປ຺ປ໌ນ຺ເນ ວຕ຺ຖຸສ຺ມີ ປ໌ລ຺ລຕ຺ເຕ ອຜ຺ຄ ຄຣຸຂມ຺ເມ ມຕ຺ຫນກຊາຕິໂຍ ປຸ໌ຣິໂສ ສຸຣກິປຸ໌ປ຺ຜທາມໍ ວິຍ ສິຣສາ ສມ຺ປໍຜິຈ຺ຈິຕ຺ວາ ສປ໌ຣິວາຣາ ມຫາປ໌ຊາປ໌ຕີ ໂຄຕມີ ອຸປ໌ສມ຺ປທໍ ລກິ, ອລ຺ໂລ ຕສ຺ສາ ອຸປ໌ຊ຺ຊາໂຍ ວາ ອາຈຣິໂຍ ວາ ນຕ຺ຖິ។ ເອວໍ ລທ຺ຂຸປສມ຺ປທໍ ເຖຣີ ອາຣພ຺ກ ອປ໌ເຣນ ສມເຍນ ກຖໍ ສມຸຜ຺ຄາເປສຸ໌ ''ມຫາປ໌ຊາປ໌ຕີຍາ ໂຄຕມິຍາ ອາຈຣິຍຸປ໌ຊ຺ຊາຍາ ນ ປ໌ລ຺ລາຍນ຺ຕິ, ສຫຕ຺ເຖເນວ ກາສາຍານິ ຄຕ຺ຫີ''ຕິ។ ເອວລ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາຍນ຺ຕິໂຍ ຕາຍ ສທ຺ຂີ ເນວ ອຸໂປ໌ສຖໍ ນ ປ໌ວາຣຕໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສປິ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸ໌។ ສຕ຺ຖາ ຕາສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ''ມຍາ ມຫາປ໌ຊາປ໌ຕີຍາ ໂຄຕມິຍາ ອຜ຺ຄ ຄຣຸຂມ຺ມາ ທິນ຺ນາ, ອຫເມວສ຺ສາຈຣິໂຍ, ອຫເມວ ອຸປ໌ຊ຺ຊາໂຍ។ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕາທີວິຣທິເຕສຸ ຂີຕາສເວສຸ

ກຸກຸກຸຈຸຈໍ ນາມ ນ ກາຕພຸພ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ຂມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໙໑໚

''ຍສຸສ ກາເຍນ ວາຈາຍ, ມນສາ ນຕຸຖິ ທຸກຸກຂໍ;

ສໍວຸຕໍ ຕີຫິ ຖາເນຫິ, ຕມຫໍ ພຸຣູມິ ພຸຣາຫຸມຕ''ນຸຕິ໚

ຕຕຸຖ ທຸກຸກຂນຸຕິ ສາວຊຸຊໍ ທຸກຸຂຸທຸຣຍໍ ອປາຍສໍວຕຸຕນິກໍ ກມຸມໍ໚ ຕີຫິ ຖາເນຫີຕິ ເອເຕຫິ ກາຍາທີຫິ ຕີຫິ ການເຕຫິ ກາຍ ທຸຈຸຈຣິຕາທີປເວສນິວາຣຕາຕຸຖາຍ ທຸວາຣໍ ປີຫິຕໍ, ຕໍ ອຫໍ ພຸຣາຫຸມຕໍ ວທາມີຕິ ອຕຸໂຖ໚

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸເນີສູຕິ໚

ມຫາປຊາປຕິໂຄຕມີວຕຸຖຸ ອຖຸຖມໍ໚

໙໚ ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣວຕຸຖຸ

ຍມຸຫາຕິ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໚

ໂສ ກິຣາຍສຸມາ ອສຸສຊິຕຸເຖຣສຸສ ສນຸຕິເກ ຂມຸມໍ ສຸຕຸວາ ໂສຕາປຕຸຕິຜລໍ ປຕຸຕກາລໂຕ ປຖຸຖາຍ ''ຍສຸສໍ ທິສາຍໍ ເຖໂຣ ວສ ຕີ''ຕິ ສຸຕາຕິ, ຕໂຕ ອຖຸຊລີ ປຄຸຄຍຸຫ ຕໂຕວ ສີສໍ ກຕຸວາ ນິປຊຸຊຕິ໚ ກິກຸຂູ ''ມິຈຸຉາທິຖຸຖິໂກ ສາຣິປຸຕຸໂຕ, ອຊຸຊາປີ ທິສາ ນມສຸສມາໂນ ວິຈຣຕີ''ຕິ ຕມຕຸຖໍ ຕຖາຄຕສຸສ ອາໂຣເຈສຸໍ໚ ສຕຸຖາ ເຖຣໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ''ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸວໍ, ສາຣິປຸຕຸຕ, ທິສາ ນມສຸສນຸໂຕ ວິຈຣສີ''ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ , ''ກນຸເຕ, ມມ ທິສາ ນມສຸສນກາວໍ ວາ ອນມສຸສນກາວໍ ວາ ຕຸມຸເຫວ ຊານາຖາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ສາຣິປຸຕຸໂຕ ທິສາ ນມສຸສຕິ, ອສຸສຊິຕຸເຖຣສຸສ ປນ ສນຸຕິກາ ຂມຸມໍ ສຸຕຸວາ ໂສຕາປຕຸຕິຜລໍ ປຕຸຕຕາຍ ອຕຸຕໂນ ອາຈຣິຍໍ ນມສຸສຕິ໚ ຍຖຸຫິ ອາຈຣິຍໍ ນິສຸສາຍ ກິກຸຂຸ ຂມຸມໍ ວິຊານາຕິ, ເຕນ ໂສ ພຸຣາຫຸມເຕນ ອຄຸຄິ ວິຍ ສກຸກຈຸຈໍ ນມສຸສິຕພຸໂພເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ຂມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໙໒໚

''ຍມຸຫາ ຂມຸມໍ ວິຊາເນຍຸຍ, ສມຸມາສມຸພຸທຸຂເທສິຕໍ;

ສກຸກຈຸຈໍ ຕໍ ນມສຸເສຍຸຍ, ອຄຸຄິຫຸຕຸຕໍວ ພຸຣາຫຸມໂຕ''ຕິ໚

ຕຕຸຖ ອຄຸຄິຫຸຕຸຕໍວາຕິ ຍຖາ ພຸຣາຫຸມໂຕ ອຄຸຄິຫຸຕຸຕໍ ສມຸມາ ປຣິຈຣເຕນ ເຈວ ອຖຸຊລິກມຸມາທີຫິ ຈ ສກຸກຈຸຈໍ ນມສຸສຕິ, ເອວໍ ຍມຸຫາ ອາຈຣິຍາ ຕຖາຄຕປເວທິຕໍ ຂມຸມໍ ວິຊາເນຍຸຍ, ຕໍ ສກຸກຈຸຈໍ ນມສຸເສຍຸຍາຕິ ອຕຸໂຖ໚

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸເນີສູຕິ໚

ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ນວມໍ໚

໑໐໚ ຊຖິລພຸຣາຫຸມຕາວຕຸຖຸ

ນ ຊຖາຫີຕິ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກໍ ຊຖິລພຸຣາຫຸມຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໚

ໂສ ກິຣ ‘‘ອຫໍ ມາຕິໂຕ ຈ ປິຕິໂຕ ຈ ສຸຊາໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ. ສເຈ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ອຕ຺ຕໂນ ສາວເກ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາຕິ ວທຕິ, ມມ຺ປິ ນຸ ໂຂ ຕຖາ ວຕ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ປຸຈ຺ຉິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນາຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຊຏາມຕ຺ເຕນ, ນ ຊາຕິໂຄຕ຺ຕມຕ຺ເຕນ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມິ, ປຏິວິທ຺ຘສຈ຺ຈເມວ ປນາຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓຕິ ວທາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໙໓.

‘‘ນ ຊຏາຫີ ນ ໂຄຕ຺ເຕນ, ນ ຊຈ຺ຈາ ໂຫຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ;

ຍມ຺ຫິ ສຈ຺ຈຎ຺ຈ ຘມ຺ໂມ ຈ, ໂສ ສຸຈີ ໂສ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສຈ຺ຈນ຺ຕິ ຍສ຺ມິໍ ປຸຄ຺ຄເລ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຈ຺ຈານິ ໂສລສຫາກາເຣຫິ ປຏິວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ຐິຕໍ ສຈ຺ຈຎາຓ຺ເຈວ ນວວິໂຘ ຈ ໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ໂມ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ສຸຈິ, ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິ.

ຊຏິລພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸ ທສມໍ.

໑໑. ກຸຫກພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸ

ກິໍ ເຕຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ກູຏາຄາຣສາລາຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ວຄ຺ຄຸລິວຕ຺ຕໍ ກຸຫກພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ ເວສາລິນຄຣທ຺ວາເຣ ເອກໍ ກກຸຘຣຸກ຺ຂໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ທ຺ວີຫິ ປາເທຫິ ຣຸກ຺ຂສາຂໍ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ອໂຘສິໂຣ ໂອລມ຺ພນ຺ໂຕ ‘‘ກປິລານໍ ເມ ສຕໍ ເທຖ, ກຫາປເຓ ເທຖ, ປຣິຈາຣິກໍ ເທຖ, ໂນ ເຈ ທສ຺ສຖ, ອິໂຕ ປຕິຕ຺ວາ ມຣນ຺ໂຕ ນຄຣໍ ອນຄຣໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວທຕິ. ຕຖາຄຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸຕສ຺ສ ນຄຣໍ ປວິສນກາເລ ຠິກ຺ຂູ ຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ທິສ຺ວາ ນິກ຺ຂມນກາເລປິ ນໍ ຕເຖວ ໂອລມ຺ພນ຺ຕໍ ປສ຺ສິໍສຸ. ນາຄຣາປິ ‘‘ອຍໍ ປາໂຕວ ປຏ຺ຐາຍ ເອວໍ ໂອລມ຺ພນ຺ໂຕ ປຕິຕ຺ວາ ມຣນ຺ໂຕ ນຄຣໍ ອນຄຣໍ ກເຣຍ຺ຍາ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ນຄຣວິນາສກີຕາ ‘‘ຍໍ ໂສ ຍາຈຕິ, ສພ຺ພໍ ເທມາ’’ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ອທໍສຸ. ໂສ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຄມາສິ. ຠິກ຺ຂູ ວິຫາຣູປຈາເຣ ຕໍ ຄາວີ ວິຍ ວິຣວິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ສຎ຺ຊານິຕ຺ວາ ‘‘ລທ຺ຘໍ ເຕ , ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຍຖາປຕ຺ຖິຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອາມ, ລທ຺ຘໍ ເມ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທານິ ເອວ ໂສ ກຸຫກໂຈໂຣ, ປຸພ຺ເພປິ ກຸຫກໂຈໂຣເຍວ ອໂຫສິ. ອິທານິ ປເນສ ພາລຊນໍ ວຎ຺ເຈຕິ, ຕທາ ປນ ປຓ຺ຑິເຕ ວຎ຺ເຈຕຸໍ ນາສກ຺ຂີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕມາຫຣິ.

ອຕີເຕ ເອກໍ ກາສິກຄາມໍ ນິສ຺ສາຍ ເອໂກ ກຸຫກຕາປໂສ ວາສໍ ກປ຺ເປສິ. ຕໍ ເອກໍ ກຸລໍ ປຏິຊຄ຺ຄິ. ທິວາ ຂຸປ຺ປນ຺ນ ຂາທນີຍໂຠຊນີຍໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕານໍ ວິຍ ຕສ຺ສປິ ເອກໍ ໂກຏ຺ຐາສໍ ເທຕິ, ສາຍໍ ຂຸປ຺ປນ຺ນໂກຏ຺ຐາສໍ ຐເປຕ຺ວາ ທຸຕິຍທິວເສ ເທຕິ. ອເຖກທິວສໍ ສາຍໍ ໂຄຘມໍສໍ ລຠິຕ຺ວາ ສາຘຸກໍ ປຈິຕ຺ວາ ຕໂຕ ໂກຏ຺ຐາສໍ ຐເປຕ຺ວາ ທຸຕິຍທິວເສ ຕສ຺ສ ອທໍສຸ. ຕາປໂສ ມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ຣສຕຓ຺ຫາຍ ພທ຺ໂຘ ‘‘ກິໍ ມໍສໍ ນາເມຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ໂຄຘມໍສ’’ນ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ສປ຺ປິທທິກຏຸກາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ ປຓ຺ຓສາລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຐເປສິ. ປຓ຺ຓສາລາຍ ປນ ອວິທູເຣ ເອກສ຺ມິໍ ວມ຺ມິເກ ໂຄຘຣາຊາ ວິຫຣຕິ. ໂສ ກາເລນ ກາລໍ ຕາປສໍ ວນ຺ທິຕຸໍ ອາຄຈ຺ຉຕິ. ຕໍທິວສໍ ປເນສ ‘‘ຕໍ ວຘິສ຺ສາມີ’’ຕິ ທຓ຺ຑໍ ປຏິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວມ຺ມິກສ຺ສ ອວິທູເຣ ຐາເນ ນິທ຺ທາຍນ຺ໂຕ ວິຍ ນິສີທິ. ໂຄຘຣາຊາ ວມ຺ມິກໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕວ ອາກາຣໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ‘‘ນ ເມ ອຊ຺ຊ ອາຈຣິຍສ຺ສ ອາກາໂຣ ຣຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ ຕໂຕວ ນິວຕ຺ຕິ. ຕາປໂສ ຕສ຺ສ ນິວຕ຺ຕນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມາຣຓຕ຺ຖາຍ ທຓ຺ຑໍ ຂິປິ, ທຓ຺ໂຑ ວິຣຊ຺ຌິຕ຺ວາ ຄໂຕ. ໂຄຘຣາຊາປິ ວມ຺ມິກໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕໂຕ ສີສໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ອາຄຕມຄ຺ຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕາປສໍ ອາຫ –

‘‘ສມຕໍ ຕໍ ມລຸລມາໂນ, ອຸປຄຈຸຉິມສລຸລຕໍ;

ໂສ ມໍ ຫຕຸເຫນ ປາໜາສິ, ຍຖາ ອສມໂຕ ຕຖາ።

‘‘ກື ເຕ ຊຍາຫີ ທຸມຸເມຣ, ກື ເຕ ອຊິນສາຜິຍາ;

ອພຸການຸຕຣໍ ເຕ ຄຫນໍ, ພາຫີຣໍ ປຣິມຊຸຊສີ’’ຕິ። (ຊາ። ໑።໔።ລໆ-ລໆ);

ອຖ ນໍ ຕາປໂສ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕເກນ ປໂລເກຕຸໍ ເອວມາຫ –

‘‘ເອຫິ ໂຄຣ ນິວຕຸຕສຸສຸ, ກຸລຸຊ ສາລິນໂມຫນໍ;

ເຕລໍ ໂລຕລຸຈ ເມ ອຕຸຖິ, ປຫູຕໍ ມຍຸຫ ປີປຸຜລີ’’ຕິ። (ຊາ። ໑።໔።ລລ);

ຕໍ ສຸຕຸວາ ໂຄຣຣາຊາ ‘‘ຍຖາ ຍຖາ ຕຸວໍ ກເຖສິ, ຕຖາ ຕຖາ ເມ ປລາຍິຕຸການມາວ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ເອສ ກິຍຸໂຍ ປເວກຸຂາມິ, ວມຸມິກໍ ສຕໂປຣິສໍ;

ເຕລໍ ໂລຕລຸຈ ກິຕຸເຕສິ, ອຫິຕໍ ມຍຸຫ ປີປຸຜລີ’’ຕິ። (ຊາ። ໑።໔።໑໐໐);

ເອວລຸຈ ປນ ວຕຸວາ ‘‘ອຫໍ ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ຕຍິ ສມຕສລຸລໍ ອກາສີ, ອິທານີ ປນ ເຕ ມໍ ປຫຣິຕຸການຕາຍ ຫຕຸໂຫ ຊິຕຸໂຕ, ຕສຸສ ຊິຕຸຕກາເລເຍວ ອສມໂຕ ຊາໂຕ። ກື ຕາທິສສຸສ ທຸປຸປລຸລສຸສ ປຸຄຸຄລສຸສ ຊຍາຫີ, ກື ສຊຸເຣນ ອຊິນຈມຸເມນ። ອພຸການຸຕຣລຸຫິ ເຕ ຄຫນໍ, ເກວລໍ ພາຫິຣເມວ ປຣິມຊຸຊສີ’’ຕິ ອາຫ። ສຕຸຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕຸວາ ‘‘ຕທາ ເອສ ກຸຫໂກ ຕາປໂສ ອໂຫສິ, ໂຄຣຣາຊາ ປນ ອຫເມວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນຕຸວາ ຕທາ ໂຄຣປຕຸທິເຕນ ຕສຸສ ນິຄຸຄຫິຕການຣຕໍ ທສຸເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໙໔።

‘‘ກື ເຕ ຊຍາຫີ ທຸມຸເມຣ, ກື ເຕ ອຊິນສາຜິຍາ;

ອພຸການຸຕຣໍ ເຕ ຄຫນໍ, ພາຫີຣໍ ປຣິມຊຸຊສີ’’ຕິ። (ຊາ። ໑።໔።ລໆ);

ຕຕຸຖ ກື ເຕ ຊຍາຫີຕິ ອມຸໂພ ທຸປຸປລຸລ ຕວ ພທຸຣາຫີປີ ອິມາຫິ ຊຍາຫີ ສຊຸຣາຍ ນິວຕຸຖາຍປີ ອິມາຍ ອຊິນຈມຸມສາຜິກາຍ ຈ ກິມຕຸໂຖຕິ። ອພຸການຸຕຣນຸຕິ ອພຸການຸຕຣລຸຫິ ເຕ ຣາຄາທີກິເລສຄຫນໍ, ເກວລໍ ຫຕຸຖິລຕຸທໍ ອສຸສລຕຸທໍ ວິຍ ມຜຸຖໍ ພາຫີຣໍ ປຣິມຊຸຊສີຕິ ອຕຸໂຖ።

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸເຕີສູຕິ።

ກຸຫກພຸຣາຫຸມຕວຕຸຖຸ ເອກາທສມໍ።

໑໔። ກິສາໂຄຕມີວຕຸຖຸ

ປໍສຸກູລຈະຣນ຺ຕິ ອິມັ ທມ຺ມເທສນັ ສຕ຺ຖາ ຄິຊ຺ຊກູເຍ ປພ຺ພເຕ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກິສາໂຄຕມີ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ຕທາ ກິຣ ສກ຺ໂກ ປຖມຍາມາວສາເນ ເທວປຣິສາຍ ສທ຺ຊຶ ສຕ຺ຖາຣັ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ເຕ ສາຣຳີຍທມ຺ມກທັ ສຸຕນ຺ໂຕ ນິສີທິ. ຕສ຺ມຶ ຂເຕ ກິສາໂຄຕມີ "ສຕ຺ຖາຣັ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ"ຕິ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ສກ຺ກັ ທິສ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິ. ໂສ ຕັ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕນ຺ຕິ ທິສ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣັ ປຸຈ຺ຊິ – "ກາ ນາເມສາ , ພນ຺ເຕ, ອາຄຈ຺ຊມານາວ ຕຸມ຺ເຫ ທິສ຺ວາ ນິວຕ຺ຕຕີ"ຕິ? ສຕ຺ຖາ "ກິສາໂຄຕມີ ນາເມສາ, ມຫາຣາຊ, ມມ ທີຕາ ປໍສຸກູລິກຕ຺ເຖຣີນັ ອຄ຺ຄາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມັ ຄາຖມາຫ –

໓໙໔.

"ປໍສຸກູລທຣັ ຊນ຺ຕຸ, ກິສັ ທມນິສນ຺ຖຕັ;

ເອກັ ວນສ຺ມິ ຊາຍນ຺ຕັ, ຕມຫັ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ"ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກິສນ຺ຕິ ປໍສຸກູລິກາ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ອນຸຣູປ຺ ປຕິປທັ ປູເຣນ຺ຕາ ອປ຺ປມໍສໂລຫິຕາ ເຈວ ໂຫນ຺ຕິ ທມນິສນ຺ຖຕຄຕ຺ຕາ ຈ, ຕສ຺ມາ ເອວມາຫ. ເອກັ ວນສ຺ມິນ຺ຕິ ວິວິຕ຺ຕຍ຺ຕາເນ ເອກກັ ວນສ຺ມິ ຊາຍນ຺ຕັ ຕມຫັ ພ຺ຣາຫ຺ມຕັ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕຶສູຕິ.

ກິສາໂຄຕມີວຕ຺ຖຸ ທ຺ວາທສມັ.

໑໓. ເອກພ຺ຣາຫ຺ມຕາວຕ຺ຖຸ

ນຈາຫນ຺ຕິ ອິມັ ທມ຺ມເທສນັ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກັ ພ຺ຣາຫ຺ມຕັ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ "ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ອຕ຺ຕໂນ ສາວເກ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາຕິ ວທຕິ ອຫຍ຺ຈມ຺ຫິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາໂຍນິຍັ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ມມ຺ປີ ນຸ ໂຂ ເອວັ ວຕ຺ຕັ ວຍ຺ຜຕີ"ຕິ ສຕ຺ຖາຣັ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖັ ປຸຈ຺ຊິ. ອຖ ນັ ສຕ຺ຖາ "ນາຫັ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕໂຍນິຍັ ນິພ຺ພຕ຺ຕມຕ຺ເຕເນວັ ວທາມິ, ໂຍ ປນ ອກິຍ຺ຈໂນ ອຄຫໂຕ, ຕມຫັ ພ຺ຣາຫ຺ມຕັ ວທາມີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມັ ຄາຖມາຫ –

໓໙໖.

"ນ ຈາຫັ ພ຺ຣາຫ຺ມຕັ ພ຺ຣູມິ, ໂຍນິຊັ ມຕ຺ຕິສມ຺ກວັ;

ໂກວາທິ ນາມ ໂສ ໂຫຕິ, ສເຈ ໂຫຕິ ສກິຍ຺ຈໂນ;

ອກິຍ຺ຈນັ ອນາທານັ, ຕມຫັ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ"ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ໂຍນິຊນ຺ຕິ ໂຍນິຍັ ຊາຕັ. ມຕ຺ຕິສມ຺ກວນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕິຍາ ມາຕຸ ສນ຺ຕເກ ອຸທຣສ຺ມຶ ສມ຺ກູຕັ. ໂກວາທີຕິ ໂສ ປນ ອາມນ຺ຕນາທີສຸ 'ໂກ, ໂກ"ຕິ ວຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ໂຕ ໂກວາທິ ນາມ ໂຫຕິ, ສເຈ ຣາຄາທີຫິ ກິຍ຺ຈເນຫິ ສກິຍ຺ຈໂນ. ອຫັ ປນ ຣາຄາທີຫິ ອກິຍ຺ຈນັ ຈຕູຫິ ອຸປາທາເນຫິ ອນາທານັ ພ຺ຣາຫ຺ມຕັ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປີ ສາຕ຺ຖິກາ ທມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ເອກພ຺ຣາຫ຺ມຕາວຕ຺ຖຸ ເຕຣສມັ.

໑໔. ອຸຄຄເສນເສຍຄິປຸຕຕວຕຖຸ

ສພຸພສໍໂຍຊນນຸຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອຸຄຸຄເສນໍ ນາມ ເສຍຄິປຸຕຸຕໍ ອາຣພຸພ ກເຖສິ. ວຕຸຖຸ ''ມຸຈຸຈ ປຸເຣ ມຸຈຸຈ ປຈຸຉໂຕ''ຕິ (ຘ. ປ. ໓໔໘) ຄາຖາວຕຸຕນາຍ ວິຕຸຖາຣິຕເມວ.

ຕທາ ຫິ ສຕຸຖາ, ''ກນຸເຕ, ອຸຄຸຄເສໂນ 'ນ ກາຍາມີ'ຕິ ວທຕິ, ອພູເຕນ ມຈຸເຌ ອຈຸລໍ ພຸຍາກໂຣຕີ''ຕິ ກິກຸຂູຫິ ວຸຕຸເຕ, ''ກິກຸຂເວ, ມມ ປຸຕຸຕສທິສາ ຉິນຸນສໍໂຍຊນາ ນ ກາຍນຸຕິເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໙໗.

''ສພຸພສໍໂຍຊນໍ ເຉຕຸວາ, ໂຍ ເວ ນ ປຣິຕສຸສຕິ;

ສງຄາຕີຄໍ ວິສໍຍຸຕຸຕໍ, ຕມຫໍ ພຸຣູມິ ພຸຣາຫຸມຓ''ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ສພຸພສໍໂຍຊນນຸຕິ ທສວິຘສໍໂຍຊນໍ. ນ ປຣິຕສຸສຕີຕິ ຕຓຸຫາຍ ນ ກາຍຕິ. ຕມຫນຸຕິ ຕໍ ອຫໍ ຣາຄາທີນໍ ສງຄານໍ ອ ຕີຕຕຸຕາ ສງຄາຕີຄໍ, ຈຕູນຸນມຸປິ ໂຍຄານໍ ອກາເວນ ວິສໍຍຸຕຸຕໍ ພຸຣາຫຸມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕຸໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓີສູຕິ.

ອຸຄຸຄເສນເສຍຄິປຸຕຸຕວຕຸຖຸ ຈຸທຸທສມໍ.

໑໕. ທຸເວພຸຣາຫຸມຓວຕຸຖຸ

ເຉຕຸວານທຸຘິນຸຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ທຸເວ ພຸຣາຫຸມເຓ ອາຣພຸພ ກເຖສິ.

ເຕສຸ ກິເຣກສຸສ ຈູລຸໂຣຫີໂຕ ນາມ ໂຄໂຓ ອໂຫສິ, ເອກສຸສ ມຫາໂຣຫີໂຕ ນາມ. ເຕ ເອກທິວສໍ ''ຕວ ໂຄໂຓ ພລວາ, ມມ ໂຄໂຓ ພລວາ''ຕິ ວິວທິຕຸວາ ''ກີ ໂນ ວິວາເທນ, ປາເຊຕຸວາ ຊານິສຸສາມາ''ຕິ ອຈິຣວຕີຕີເຣ ສກຓໍ ວາລຸກາຍ ປູເຣຕຸວາ ໂຄເຓ ໂຍເຊສຸໍ. ຕສຸມິ ຂເຓ ກິກຸຂູປິ ນຸຫາຍິຕຸໍ ຕຕຸຖ ຄຕາ ໂຫນຸຕິ. ພຸຣາຫຸມຓາ ໂຄເຓ ປາເຊສຸໍ. ສກຓໍ ນິຈຸຈລໍ ອໂຍຄາສິ, ນທຸຘິວຣຕຸຕາ ປນ ຉິຊຸຊີສຸ. ກິກຸຂູ ທິສຸວາ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ຕມຕຸຖໍ ສຕຸຖຸ ອາໂຣຈຍິສຸ. ສຕຸຖາ, ''ກິກຸຂເວ , ພາຫິຣາ ເອຕາ ນທຸຘິວຣຕຸຕາ, ໂຍ ໂກຈິ ເອຕາ ຉິນຸທເຕວ, ກິກຸຂຸນາ ປນ ອຊຸຊຕຸຕິກໍ ໂກຘນທຸຘິລຸເຈວ ຕຓຸຫາວຣຕຸຕຈຸຈ ຉິນຸທິຕຸໍ ວຍຸຍ ຕີ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໙໘.

''ເຉຕຸວາ ນທຸຘີ ວຣຕຸຕຈຸຈ, ສນຸທານໍ ສຫນຸກຸກມໍ;

ອຸກຸຂິຕຸຕປລິຘໍ ພຸທຸຘໍ, ຕມຫໍ ພຸຣູມິ ພຸຣາຫຸມຓ''ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ນທຸຘິນຸຕິ ນຍຸຫນກາເວນ ປວຕຸຕໍ ໂກຘໍ. ວຣຕຸຕນຸຕິ ພນຸຘນກາເວນ ປວຕຸຕໍ ຕຓຸຫໍ. ສນຸທານໍ ສຫນຸກຸກມນຸຕິ ອນຸສ ຍານຸກຸກມສຫິຕໍ ທຸວາສຍຸຄິທິຍຸຄິສນຸທານໍ, ອິທໍ ສພຸພມຸປິ ຉິນຸທິຕຸວາ ຄິຕໍ ອວິຊຸຊາປລິຘສຸສ ອຸກຸຂິຕຸຕຕຸຕາ ອຸກຸຂິຕຸຕປລິຘໍ, ຈຕູນຸນໍ ສຈຸຈານໍ ພຸທຸຘຕຸຕາ ພຸທຸຘໍ ຕໍ ອຫໍ ພຸຣາຫຸມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕຸໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ປັລຸຈສຕາ ກິກຸຂູ ອຣຫຕຸເຕ ປັຕິຍຸຄທີ່ສຸ, ສມຸປັຕຸຕານມຸປີ ສາຕຸຖິກາ ຜມຸມເທສນາ ອໂຫສີຕິ.

ທຸເວພຸຣາຫຸມຕາວຕຸຖຸ ປັນຸນຣສມໍ.

໑໖. ອກຸໂກສກການຣທຸວາຊວຕຸຖຸ

ອກຸໂກສນຸຕິ ອິມໍ ຜມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອກຸໂກສກການຣທຸວາຊໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ.

ຕສຸສ ທິ ກາຕຸ ການຣທຸວາຊສຸສ ຜນຍຸຊານີ ນາມ ພຸຣາຫຸມກີ ໂສຕາປນຸນາ ອໂຫສີ. ສາ ຂິປິຕຸວາປີ ກາສິຕຸວາປີ ປກຸຂລິຕຸວາປີ "ນໂມ ຕສຸສ ກຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມຸມາສມຸພຸທຸຜສຸສາ"ຕິ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສີ. ສາ ເອກທິວສໍ ພຸຣາຫຸມຕາປຣິເວສນາຍ ປວຕຸຕມານາຍ ປກຸຂລິຕຸວາ ຕເຖວ ມທາສທຸເທນ ອຸທານໍ ອຸທາເນສີ. ພຸຣາຫຸມໂຕ ກຸຊຸຊິຕຸວາ "ເອວເມວາຍໍ ວສລີ ຍຕຸຖ ວາ ຕຕຸຖ ວາ ປກຸຂລິຕຸວາ ຕສຸສ ມຸຕຸທກາສຸສ ສມຕາສຸສ ວຕຸຕໍ ກາສຕີ"ຕິ ວຕຸວາ "ອິທານິ ເຕ, ວສລີ, ຄນຸຕຸວາ ຕສຸສ ສຕຸຖຸ ໂນ ວາທໍ ອາໂຣເປສຸສາມີ"ຕິ ອາທ. ອຖ ນໍ ສາ "ຄຈຸຂ, ພຸຣາຫຸມຕ, ນາທໍ ຕໍ ປສຸສາມີ, ໂຍ ຕສຸສ ກຄວໂຕ ວາທໍ ອາໂຣເປຍຸຍ, ອປີ ຈ ຄນຸຕຸວາ ຕໍ ກຄວນຸຕໍ ປັລຸທໍ ປຸຈຸຂສຸສູ"ຕິ ອາທ. ໂສ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ອວນຸທິຕຸວາວ ເອກມນຸຕໍ ຖິໂຕ ປັລຸທໍ ປຸຈຸຂນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາທ –

"ກີ່ສຸ ເຂຕຸວາ ສຸຂໍ ເສຕິ, ກີ່ສຸ ເຂຕຸວາ ນ ໂສຈຕິ;

ກິສຸສສຸສຸ ເອກຜມຸມສຸສ, ວຜໍ ໂຣເຈສີ ໂຄຕມາ"ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໑໗ກ);

ອຖສຸສ ປັລຸທໍ ພຸຍາກໂຣນຸໂຕ ສຕຸຖາ ອິມໍ ຄາຖມາທ –

"ໂກຜໍ ເຂຕຸວາ ສຸຂໍ ເສຕິ, ໂກຜໍ ເຂຕຸວາ ນ ໂສຈຕິ;

ໂກຜສຸສ ວິສມູລສຸສ, ມຜຸຣຄຸຄສຸສ ພຸຣາຫຸມຕ;

ວຜໍ ອຣິຍາ ປສໍສນຸຕິ, ຕລຸທິ ເຂຕຸວາ ນ ໂສຈຕີ"ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໑໗ກ);

ໂສ ສຕຸຖຣິ ປສີທິຕຸວາ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸເກີ. ອຖສຸສ ກນິຍຸໂຖ ອກຸໂກສກການຣທຸວາໂຊ "ກາຕາ ກິຣ ເມ ປພຸພຊິໂຕ"ຕິ ສຸຕຸວາ ກຸທຸໂຜ ອາຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອສພຸກາທີ ຜຣຸສາທີ ວາຈາທີ ອກຸໂກສີ. ໂສປິ ສຕຸຖາຣາ ອຕິຖີນໍ ຂາທນີຍາທີ ທານໂອປມຸເມນ ສລຸລຕຸໂຕ ສຕຸຖຣີ ປສນຸໂນ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸເກີ. ອປເຣປີສຸສ ສຸນຸທຣິການຣທຸວາໂຊ ພິລົງຄການຣທຸວາໂຊຕິ ທຸເວ ກນິຍຸຄາຕໂຣ ສຕຸຖາຣໍ ອກຸໂກສນຸຕາວ ສຕຸຖາຣາ ວິນີຕາ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸເກີ່ສຸ.

ອເຖກທິວສໍ ຜມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍຸຖາເປສຸໍ, "ອາວຸໂສ, ອຈຸຂຣິຍາ ວຕ ພຸທຸຜຄຸຕາ, ຈຕູສຸ ນາມ ກາຕິເກສຸ ອກຸໂກສນຸເຕສຸ ສຕຸຖາ ກິລຸຈີ ອວຕຸວາ ເຕສໍເຍວ ປຕິຍຸຖາ ຊາໂຕ"ຕິ. ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ "ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣທິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ"ຕິ ປຸຈຸຂິຕຸວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕຸເຕ, "ກິກຸຂເວ, ອທໍ ມມ ຂນຸຕິພເລນ ສມນຸນາຄຕຕຸຕາ ທຸຍຸເຖສຸ ອທຸສສນຸໂຕ ມທາຊນສຸສ ປຕິຍຸຖາ ໂຫມິເຍວາ"ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາທ –

໓໙໙.

"ອກຸໂກສໍ ວຜພນຸຜລຸຈ, ອທຸຍຸໂຖ ໂຍ ຕິຕິກຸຂຕິ;

ຂນຸຕິພລໍ ພລານີກໍ, ຕມທໍ ພຸຣູມິ ພຸຣາຫຸມຕ"ນຸຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອທຸຍ຺ໂຖຕິ ເອຕໍ ທສຫິ ອກ຺ໂກສວຕ຺ຖູຫິ ອກ຺ໂກສລ຺ຈ ປາຕິອາທີຫີ ໂປ໋ຖນລ຺ຈ ອນ຺ທຸພນ຺ຘນາທີຫີ ພນ຺ຘນລ຺ຈ ໂຍ ອກ຺ທ຺ຸຆມານໂສ ທຸຕ຺ວາ ອຘິວາເສຕິ , ຂນ຺ຕິພເລນ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ຂນ຺ຕິພລໍ, ປຸ໋ນປ຺ປຸ໋ນໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອນີກາູເຕນ ເຕເນວ ຂນ຺ຕິພເລນ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ພລານີກໍ ຕໍ ເອວຣູປໍ ອຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ໚

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸ໋ຕີສູຕີ໚

ອກ຺ໂກສກການຣທ຺ວາຊວຕ຺ຖຸ ໂສລຸອສມໍ໚

໑໗໚ ສາຣີປຸ໋ຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອກ຺ໂກຘນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸອຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສາຣີປຸ໋ຕ຺ຕຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ໚

ຕທາ ກິຣ ເຖໂຣ ປລ຺ຈຫິ ກິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຘີ ປິຕ຺ທາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ນາລກຄາເມ ມາຕຸ ຆຣທ຺ວາຣໍ ອຄມາສີ໚ ອຖ ນໍ ສາ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປຣິວິສມານາ ອກ຺ໂກສິ – ‘‘ອມ຺ໂກ, ອຸຈ຺ຉິຍ຺ຖຂາທກ ອຸຈ຺ຉິຍ຺ຖກລ຺ຊິຍໍ ອລກິຕ຺ວາ ປຣຆເຣສຸ ອຸລຸອຸງກປີຍ຺ເຖນ ຆຍ຺ຍິຕກລ຺ຊິຍໍ ປຣິກຸລ຺ຊິຕຸໍ ອສີຕິໂກຍິຘນໍ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິໂຕສິ, ນາສິຕມ຺ຫາ ຕຍາ, ກຸລ຺ຊາຫິ ທານີ’’ຕິ໚ ກິກ຺ຂູນມ຺ປິ ກຕ຺ຕໍ ທທມານາ ‘‘ຕຸມ຺ເຫຫິ ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຈູລຸອຸປຍ຺ຖາໂກ ກໂຕ, ອິທານີ ກຸລ຺ຊຖາ’’ຕິ ວເທຕີ໚ ເຖໂຣ ກິກ຺ຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຫາຣເມວ ອຄມາສີ໚ ອຖາຍສ຺ມາ ຣາຫຸໂລ ສຕ຺ຖາຣໍ ປິຕ຺ຑປາເຕນ ອາປຸ໋ຈ຺ຉີ໚ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – ‘‘ຣາຫຸລ, ກຫໍ ຄມິຕ຺ຖາ’’ຕິ? ‘‘ອຍ຺ຍິກາຍ ຄາມໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ໚ ‘‘ກີ ປນ ເຕ ອຍ຺ຍິກາຍ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ວຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ? ‘‘ອຍ຺ຍິກາຍ ເມ, ກນ຺ເຕ, ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ອກ຺ກຸຍ຺ໂຖ’’ຕິ໚ ‘‘ກິນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ’’ຕິ? ‘‘ອິທໍ ນາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ໚ ‘‘ອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ ປນ ເຕ ກີ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ນ ກິລ຺ຈິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ໚ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ, ‘‘ອາວຸໂສ, ອຈ຺ຉຣິຍາ ວຕ ສາຣີປຸ໋ຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຄຸຕາ, ເອວໍນາມສ຺ສ ມາຕຣີ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິຍາ ໂກຘມຕ຺ຕມ຺ປິ ນາໂຫສີ’’ຕິ໚ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸ໋ຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ຂີຕາສວາ ນາມ ອກ຺ໂກຘນາວ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐໐໚

‘‘ອກ຺ໂກຘນໍ ວຕວນ຺ຕໍ, ສີລວນ຺ຕໍ ອນຸສ຺ສທໍ;

ທນ຺ຕໍ ອນ຺ຕິມສາຣີຣໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ’’ນ຺ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ວຕວນ຺ຕນ຺ຕິ ຑຸຕວເຕນ, ສມນ຺ນາຄຕໍ ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ຘິສີເລນ ສີລວນ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຫາອຸສ຺ສທາກາເວນ ອນຸສ຺ສທໍ, ຉລຸອິນ຺ທ຺ຣິຍທມເນນ ທນ຺ຕໍ, ໂກຍິຍໍ ກິເຕນ ອຕ຺ຕກາເວນ ອນ຺ຕິມສຣີຣໍ ຕມຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ໚

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸ໋ຕີສູຕີ໚

ສາຣີປຸ໋ຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕຣສມໍ໚

໑໘໚ ອຸປ຺ປລວຕ຺ຕາເຖຣີວຕ຺ຖຸ

ວາຣີ ໂປກ຺ຂຣປຕ຺ເຕວາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸປ຺ປລວຕ຺ຕາເຖຣີ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ໚ ວຕ຺ຖຸ ‘‘ມຘຸວາ ມລ຺ລຕີ ພາໂລ’’ຕິ ຄາຖາວຕ຺ຕນາຍ (ຘ໚ ປ໚ ໖໙) ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວ໚ ວຸຕ຺ຕລ຺ຫີ ຕຕ຺ຖ (ຘ໚ ປ໚ ອຍ຺ຖ໚ ໑໚໖໙) –

ອປເຣນ ສມເຍນ ມຫາຊໂນ ຘມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສີ ‘‘ຂີຕາສວາປີ ມລ຺ເຍ ກາມສຸຂໍ ສາທິຍນ຺ຕິ, ກາມໍ ເສວນ຺ຕິ, ກີ ນ

ເສວິສຸສນ຺ຕີ. ນ ເຫເຕ ໂກລຸອາປຣຸກ຺ຂາ, ນ ຈ ວມ຺ມິກາ, ອລຸລມ໌ສສຣິຣາວ, ຕສ຺ມາ ເອເຕປີ ກາມສຸຂໍ ສາທິຍນ຺ຕີ''ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ຂີຕາສວາ ກາມສຸຂໍ ສາທິຍນ຺ຕິ, ນ ກາມໍ ເສວນ຺ຕີ. ຍຖາ ຫິ ປທຸມປຕ຺ເຕ ປຕິຕໍ ອຸທກາພິນ຺ທຸ ນ ລິມ຺ປຕິ ນ ສຕ຺ຖາຕິ, ວິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປນ ປຕເຕວ. ຍຖາ ຈ ອາຣຄ຺ເຄ ສາສໂປ ນ ອຸປລິມ຺ປຕິ ນ ສຕ຺ຖາຕິ, ວິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຕເຕວ, ເອວໍ ຂີຕາສວສ຺ສ ຈິຕ຺ເຕ ທຸວິໂຮປີ ກາໂມ ນ ລິມ຺ປຕິ ນ ສຕ຺ຖາຕີ''ຕິ ອນຸສນ຺ຂີ ໝເຜຕ຺ວາ ຂມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐໑.

''ວາຣິ ໂປກ຺ຂຣປຕ຺ເຕວ, ອາຣຄ຺ເຄຣິວ ສາສໂປ;

ໂຍ ນ ລິມ຺ປຕິ ກາເມສຸ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ''ນ຺ຕີ.

ຕຕ຺ຖ ໂຍ ນ ລິມ຺ປຕີຕິ ເອວເມວໍ ໂຍ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ທຸວິເຮປີ ກາເມ ນ ອຸປລິມ຺ປຕິ, ຕສ຺ມີ ກາເມ ນ ສຕ຺ຖາຕິ, ຕມຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນີ ປາປ຺ຸຕີສູຕີ.

ອຸປ຺ປລວຕ຺ຕາເຖຣິວຕ຺ຖຸ ອຕ຺ຖາຣສມໍ.

໑໙. ອລຸລຕຣພ຺ຣາຫ຺ມຕາວຕ຺ຖຸ

ໂຍທຸກ຺ຂສ຺ສາຕີ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອລຸລຕຣໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ຕສ຺ສ ກິເຣໂກ ທາໂສ ອປ຺ລຸລຕ຺ເຕ ສິກ຺ຂາປເທ ປລາຍິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປ຺ຸຕີ. ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ຕໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອທິສ຺ວາ ເອກທິວສໍ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຸຂີ ປິຕ຺ທາຍ ປວິສນ຺ຕໍ ທ຺ວາຣນ຺ຕເຣ ທິສ຺ວາ ຈີວຣໍ ທລຸຫໍ ອຄ຺ຄເຫສີ. ສຕ຺ຖາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ''ກີ ອິທໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ''ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຈິ. ທາໂສ ເມ, ໂກ ໂຄຕມາຕິ . ປນ຺ນກາໂຣ ເອສ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕາຕີ. ''ປນ຺ນກາໂຣ''ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ''ອຣຫາ''ຕິ ສລຸລກ຺ເຂສີ. ຕສ຺ມາ ປຸນປີ ເຕນ ''ເອວໍ, ໂກ ໂຄຕມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ ''ອາມ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ປນ຺ນກາໂຣ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐໔.

''ໂຍ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຊານາຕິ, ອິເຮວ ຂຍມຕ຺ຕໂນ;

ປນ຺ນກາຣໍ ວິສໍຍຸຕ຺ຕໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ''ນ຺ຕີ.

ຕຕ຺ຖ ທຸກ຺ຂສ຺ສາຕີ ຂນ຺ຂທຸກ຺ຂສ຺ສ. ປນ຺ນກາຣນ຺ຕີ ໂອຫິຕຂນ຺ຂກາຣໍ ຈຕູຫິ ໂຍເຄຫີ ສພ຺ພກິເລເສຫີ ວາ ວິສໍຍຸຕ຺ຕໍ ຕມຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເທສນາວສາເນ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຕ຺ຖຫິ, ສມ຺ປຕ຺ຕານມ຺ປີ ສາຕ຺ຖິກາ ຂມ຺ມເທສນາ ອໂຫສີຕີ.

ອລຸລຕຣພ຺ຣາຫ຺ມຕາວຕ຺ຖຸ ເອກູນວີສຕີມໍ.

໒໐. ເຂມາກິກ຺ຂຸນີວຕ຺ຖຸ

ຄມ຺ພີຣປັຍ຺ຍນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ຄິຊ຺ຊກູເຍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເຂມໍ ນາມ ພິກ຺ຂຸນີ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ເອກທິວສຍ຺ຫິ ປຖມຍາມສມນນ຺ຕເຣ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ປຣິສາຍ ສທ຺ທິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ສາຣຕີຍຘມ຺ມກຖໍ ສຸຓນ຺ໂຕ ນິສີທິ. ຕສ຺ມິ ຂເຓ ເຂມາ ພິກ຺ຂຸນີ "ສຕ຺ຖາຣໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ"ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສກ຺ກໍ ທິສ຺ວາ ອາກາເສ ຖິຕາວ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິ. ສກ຺ໂກ ຕໍ ທິສ຺ວາ "ໂກ ເອສາ, ກນ຺ເຕ, ອາຄຈ຺ຉມານາ ອາກາເສ ຖິຕາວ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕີ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ສຕ຺ຖາ "ເອສາ, ມຫາຣາຊ, ມມ ຘີຕາ ເຂມາ ນາມ ມຫາປັຍ຺ຍາ ມຄ຺ຄາມຄ຺ຄໂກວິທາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐໓.

"ຄມ຺ພີຣປັຍ຺ຍໍ ເມຘາວິ, ມຄ຺ຄາມຄ຺ຄສ຺ສ ໂກວິທໍ;

ອຸຕ຺ຕມຕ຺ຖມນ຺ປຸປ຺ປຕ຺ຕໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ"ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຄພ຺ພີຣປັຍ຺ຍນ຺ຕິ ຄມ຺ພີເຣສຸ ຂນ຺ຘາທີສຸ ປວຕ຺ຕາຍ ປັຍ຺ຍາຍ ສມນ຺ນາຄຕໍ ຘມ຺ໂມຊປັຍ຺ຍາຍ ສມນ຺ນາຄຕໍ ເມຘາວິ "ອຍໍ ທຸຄ຺ຄຕິຍາ ມຄ຺ໂຄ, ອຍໍ ສຸຄຕິຍາ ມຄ຺ໂຄ, ອຍໍ ນິພ຺ພານສ຺ສ ມຄ຺ໂຄ, ອຍໍ ອມຄ຺ໂຄ"ຕິ ເອວໍ ມຄ຺ເຄ ຈ ອມຄ຺ເຄ ຈ ເຉກ ຕາຍ ມຄ຺ຄາມຄ຺ຄສ຺ສ ໂກວິທໍ ອຣຫຕ຺ຕສງ຺ຂາຕໍ ອຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ອນ຺ປຸປ຺ປຕ຺ຕໍ ຕມຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນີ ປາປຸຓິສູຕິ.

ເຂມາພິກ຺ຂຸນີວຕ຺ຖຸ ວີສຕິມໍ.

໔໑. ປພ຺ກາຣວາສີຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອສໍສຍ຺ຖນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປພ຺ກາຣວາສີຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ.

ໂສ ກິຣ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຍ຺ຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຍ຺ຍໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສປ຺ປາຍໍ ເສນາສນໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເອກໍ ເລຓປພ຺ກາຣໍ ປາປຸຓີ, ສມ຺ປຕ຺ຕກ຺ຂເຓເຍວສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ເອກຄ຺ຄໍ ລກິ. ໂສ "ອຫໍ ອິຘ ວສນ຺ໂຕ ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈໍ ນິປ຺ຜາເທຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕສີ. ເລເຓປີ ອຘິວຕ຺ຖາ ເທວຕາ "ສີລວາ ພິກ຺ຂຸ ອາຄໂຕ, ອິມິນາ ສທ຺ທິ ເອກຍ຺ຖາເນ ວສິຕຸໍ ທຸກ຺ຂໍ. ອຍໍ ປນ ອິຘ ເອກຣຕ຺ຕິ ເມວ ວສິຕ຺ວາ ປກ຺ກມິສ຺ສຕີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸຕ຺ເຕ ອາທາຍ ນິກ຺ຂມິ. ເຖໂຣ ປຸນທິວເສ ປາໂຕວ ໂຄຈຣຄາມໍ ປີຓ຺ຫາຍ ປາວິສີ. ອຖ ນໍ ເອກາ ອຸປາສິກາ ທິສ຺ວາວ ປຸຕ຺ຕສິເນຫໍ ປັຜຍິກິຕ຺ວາ ເຄເຫ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ໂກເຊຕ຺ວາ ອຕ຺ຕາໂນ ນິສ຺ສາຍ ເຕມາສໍ ວສນຕ຺ຖາຍ ຍາຈິ. ໂສປີ "ສກ຺ກາ ມຍາ ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ກວນິສ຺ສຣຓໍ ກາຕຸ"ນ຺ຕິ ອຘິວາເສຕ຺ວາ ຕເມວ ເລຓໍ ອຄມາສີ. ເທວ ຕາ ຕໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ "ອທ຺ຘາ ເກນຈິ ນິມນ຺ຕິໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, ສ຺ເວ ວາ ປຣສ຺ເວ ວາ ຄມິສ຺ສຕີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕສີ.

ເອວໍ ອທ຺ຘມາສມຕ຺ເຕ ອຕິກ຺ກນ຺ເຕ "ອຍໍ ອິເຘວ ມຍ຺ເຍ ອນ຺ໂຕວສ຺ສໍ ວສິສ຺ສຕິ, ສີລວຕາ ປນ ສທ຺ທິ ເອກຍ຺ຖາເນ ປຸຕ຺ຕເກທິ ສທ຺ທິ ວສິຕຸໍ ທຸກ຺ກຣໍ, ອິມຍ຺ຈ 'ນິກ຺ຂມາ'ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ສ ສີເລ ຂລິຕ"ນ຺ຕິ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ໂອໂລ ເກນ຺ຕີ ອຸປສມ຺ປທມາລຸອກ໌ໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຕສ຺ສ ສີເລ ຂລິຕໍ ອທິສ຺ວາ "ປຣິສຸທ຺ຘສມ຺ສ ສີລໍ, ກິຍ຺ຈິເທວສ຺ສ ກຕ຺ວາ ອຍສໍ ອຸປ຺ປາ ເທສ຺ສາມີ"ຕິ ຕສ຺ສ ອຸປຍ຺ຖາກກຸເລ ອຸປາສິກາຍ ເຊຍ຺ຖປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສຣີເຣ ອຘິມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຄີວໍ ປຣິວຕ຺ເຕສີ. ຕສ຺ສ ອກ຺ຂີນິ ນິກ຺ຂ ມີສຸ, ມຸຂໂຕ ເຂລໍໂອ ປຄ຺ຄພຣິ. ອຸປາສິກາ ຕໍ ທິສ຺ວາ "ກີ ອິທ"ນ຺ຕິ ວີຣວິ. ອຖ ນໍ ເທວຕາ ອທິສ຺ສມານຣູປາ ເອວມາຫ –

"ມຍາ ເອສ ຄຫິໂຕ, ພລິກມ຺ເມນປີ ເມ ອຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປນ ກຸລູປກໍ ເຖຣໍ ລຍ຺ຖິມຘຸກໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ເຕນ ເຕລໍ ປຈິຕ຺ວາ ອິມສ຺ສ ນຕ຺ຖຸກມ຺ມໍ ເທຖ, ເອວາຫໍ ອິມໍ ມຸຍ຺ຈິສ຺ສາມີ"ຕິ. ນສ຺ສຕຸ ວາ ເອສ ມຣຕຸ ວາ, ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມຫໍ ອຍ຺ຍໍ ລຍ຺ຖິມຘຸກໍ ຍາ ຈິຕຸນ຺ຕີ. ສເຈ ລຍ຺ຖິມຘຸກໍ ຍາຈິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຖ, ນາສິກາຍສ຺ສ ທີງ຺ຄຸຈ຺ຈຸຓ຺ຓໍ ປກ຺ຂິປີຕຸໍ ວເທຖາຕີ. ອິທມ຺ປີ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມາຕີ. ເຕນ ຫີສ຺ສ ປາທໂຘວເນໍາທກໍ ອາທາຍ ສີເສ ອາສິຍ຺ຈຖາຕີ. ອຸປາສິກາ "ສກ຺ກາ ອິທໍ ກາຕຸ"ນ຺ຕິ ເວລາຍ ອາຄຕໍ ເຖຣໍ ນິສີທາ ເປຕ຺ວາ ຍາຄຸຂຊ຺ຊກໍ ທຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣກຕ຺ເຕ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາ ອຸທກໍ ຄເຫຕ຺ວາ, "ກນ຺ເຕ, ອິທໍ ອຸທກໍ ທາຣກສ຺ສ

ສີເສ ອາສິຍ຺ຈາມາ''ຕິ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ເຕນ ຫິ ອາສິຍ຺ຈຖາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕຖາ ອກາສິຯ ສາ ເທວຕາ ຕາວເທວ ຕໍ ມຸຍ຺ຈິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຄຫທ຺ວາເຣ ອຠ຺ຖາສິຯ

ເຖໂຣປິ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ອຸຍ຺ຖາຍາສນາ ອວິສ຺ສຍ຺ຖກມ຺ມຍ຺ຖານຕາຍ ທ຺ວຕ຺ຕິສາກາຣໍ ສຊ຺ຊາຍນ຺ໂຕວ ປກ຺ກາມິຯ ອຖ ນໍ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ປຕ຺ຕກາເລ ສາ ເທວຕາ ''ມຫາເວຊ຺ຊ ມາ ອິຘ ປວິສາ''ຕິ ອາຫຯ ໂສ ຕຕ຺ເຖວ ຄຕ຺ວາ ''ກາສິ ຕ຺ວ''ນ຺ຕິ ອາຫຯ ອຫໍ ອິຘ ອສິວຕ຺ຖາ ເທວຕາຕິຯ ເຖໂຣ ''ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ມຍາ ເວຊ຺ຊກມ຺ມສ຺ສ ກຕຍ຺ຖານ''ນ຺ຕິ ອຸປສມ຺ປທມາລຸອກໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ສີເລ ຕິລກໍ ວາ ກາລຸອກໍ ວາ ອທິສ຺ວາ ''ອຫໍ ມຍາ ເວຊ຺ຊກມ຺ມສ຺ສ ກຕຍ຺ຖານໍ ນ ປສ຺ສາມິ, ກສ຺ມາ ເອວໍ ວເທສີ''ຕິ ອາຫຯ ນ ປສ຺ສສີຕິຯ ອາມ, ນ ປສ຺ສາມີຕິ? ອາຈິກ຺ຂາມິ ເຕຕິຯ ອາມ, ອາຈິກ຺ຂາຫີຕິຯ ຕິຍ຺ຖຕຸ ຕາວ ທູເຣ ກຕໍ, ອຊ຺ເຊວ ຕຍາ ອມນຸສ຺ສຄຫິຕສ຺ສ ອຸປຍ຺ຖາກປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປາທໂຘວເນົາທກໍ ສີເສ ອາສິຕ຺ຕໍ, ນາສິຕ຺ຕນ຺ຕິ? ອາມ, ອາສິຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ກີ ເອຕໍ ນ ປສ຺ສສີຕິ? ເອຕໍ ສນ຺ຘາຍ ຕ຺ວໍ ວເທສີຕິ? ອາມ, ເອຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວທາມີຕິຯ ເຖໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ອໂຫ ວຕ ເມ ສມ຺ມາ ປຕິຫິໂຕ ອຕ຺ຕາ, ສາສນສ຺ສ ອນຸຣູປໍ ວຕ ເມ ຈຣິຕໍ, ເທວຕາປິ ມມ ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ຘິສີເລ ຕິລກໍ ວາ ກາລຸອກໍ ວາ ອທິສ຺ວາ ທາຣກສ຺ສ ສີເສ ອາສິຕ຺ຕປາທໂຘວນມຕ຺ຕໍ ອທ຺ທສາ''ຕິ ຕສ຺ສ ສີລໍ ອາຣພ຺ພ ພລວປີຕິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ໂສ ຕໍ ວິກ຺ຂມ຺ເພຕ຺ວາ ປາທຸທ຺ຘາຣມ຺ປິ ອກຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ''ມາທິສໍ ປຣິສຸທ຺ຘໍ ສມຕໍ ທູເສຕ຺ວາ ມາ ອິຘ ວນສຕ຺ເຫ ວສິ, ຕ຺ວເມວ ນິກ຺ຂມາຫີ''ຕິ ເທວຕໍ ໂອວທນ຺ໂຕ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ –

''ວິສຸທ຺ໂຘ ວຕ ເມ ວາໂສ, ນິມ຺ມລໍ ມໍ ຕປສ຺ສິນໍ;

ມາ ຕ຺ວໍ ວິສຸທ຺ຘໍ ທູເສສິ, ນິກ຺ຂມ ປວນາ ຕ຺ວ''ນ຺ຕິຯ

ໂສ ຕຕ຺ເຖວ ເຕມາສໍ ວສິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຖວສ຺ໂສ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູຫິ ''ກີ, ອາວຸໂສ, ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈໍ ເຕ ມຕ຺ຖກໍ ປາປີຕ''ນ຺ຕິ ປຸຍ຺ໂຖ ຕສ຺ມີ ເລເຓ ວສ຺ສູປຄມນໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ກິກ຺ຂູນໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ, ''ອາວຸໂສ, ຕ຺ວໍ ເທວຕາຍ ເອວໍ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ນ ກຸຊ຺ຊີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ນ ກຸຊ຺ຊີ''ນ຺ຕິ ອາຫຯ ກິກ຺ຂູ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ, ''ກນ຺ເຕ, ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ອຍ຺ຍໍ ພ຺ຍາກໂຣຕິ, ເທວຕາຍ ອິທໍ ນາມ ວຸຈ຺ຈມາໂນປິ ນ ກຸຊ຺ຊີນ຺ຕິ ວທຕີ''ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ''ເນວ, ກິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ກຸຊ຺ຊຕິ, ເອຕສ຺ສ ຄິຫີຫິ ວາ ປພ຺ພຊິເຕຫິ ວາ ສໍສຄ຺ໂຄ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອສໍສຍ຺ໂຖ ເອສ ອປ຺ປິຈ຺ໂຉ ສນ຺ຕຸຍ຺ໂຖ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐໔ຯ

''ອສໍສຍ຺ຖໍ ຄຫຍ຺ເຖຫິ, ອນາຄາເຣຫິ ຈູກຍໍ;

ອໂນກສາຣິມປ຺ປິຈ຺ຉໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ''ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອສໍສຍ຺ຖນ຺ຕິ ທສ຺ສນສວນສມ຺ລຸລປນປຣິໂກຄກາຍສໍສຄ຺ຄານໍ ອກາເວນ ອສໍສຍ຺ຖໍຯ ອຸກຍນ຺ຕິ ຄິຫີຫິ ຈ ອນາຄາເຣຫິ ຈາຕິ ອຸກເຍຫິປິ ອສໍສຍ຺ຖໍ ຯ ອໂນກສາຣິນ຺ຕິ ອນາລຍຈາຣີ ຕໍ ເອວຣູປໍ ອຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕື່ສູຕິຯ

ປພ຺ການວາສີຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ເອກວີສຕິມໍຯ

໘໔ຯ ອລ຺ລຕຣກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸ

ນິຘາຍ ທຕ຺ໝນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອລ຺ລຕຣໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ

ໂສ ກິຣ ສຕຖຸ ສນຸຕິເກ ກມຸມຊຸຖານໍ ຄເຫຕຸວາ ອຣຄຸເລ ວາຍມນຸໂຕ ອຣຫຕຸຕໍ ປຕຸວາ ''ປຜິລຫຸຂຄຸຕໍ ສຕຖຸ ອາໂຣເຈສຸສາມີ''ຕິ ຕໂຕ ນິກຸຂມິ។ ອຖ ນໍ ເອກສຸມີ ຄາເມ ເອກາ ອິຕຸຖີ ສາມິເກນ ສທຸຂີ ກລຫໍ ກຕຸວາ ຕສຸມີ ພທີ ນິກຸຂນຸເຕ ''ກຸລພຣໍ ຄມິສຸສາມີ''ຕິ ມຄຸຄໍ ປຜິປນຸນາ ອນຸຕຣາມຄຸເຄ ທິສຸວາ ''ອິມໍ ເຖຣໍ ນິສຸສາຍ ຄມິສຸສາມີ''ຕິ ປີຝຸຖິໂຕ ປີຝຸຖິໂຕ ອນຸພນຸຂີ។ ເຖໂຣ ປນ ຕໍ ນ ປສຸສຕິ។ ອຖສຸສາ ສາມິໂກ ເຄຫໍ ອາຄໂຕ ຕໍ ອທິສຸວາ ''ກຸລຄາມໍ ຄຕາ ກວິສຸສຕີ''ຕິ ອນຸພນຸຂນຸໂຕ ຕໍ ທິສຸວາ ''ນ ສກຸກາ ອິມາຍ ເອກິກາຍ ອິມໍ ອຜວີ ປຜິປຊຸຊິຕຸໍ, ກໍ ນຸ ໂຂ ນິສຸສາຍ ຄຈຸຉຕີ''ຕິ ໂອໂລເກນຸໂຕ ເຖຣໍ ທິສຸວາ ''ອຍໍ ອິມໍ ຄຫີຕຸວາ ນິກຸຂນຸໂຕ ກວິສຸສຕີ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ເຖຣໍ ສນຸຕຊຸເຊສີ។ ອຖ ນໍ ສາ ອິຕຸຖີ ''ເນວ ມໍ ເອສ ກທນຸໂຕ ປສຸສຕິ, ນ ອາລປຕິ, ມາ ນໍ ກິຍຸຈິ ອວຈາ''ຕິ ອາຫ។ ໂສ ''ກີ ປນ ຕຸວໍ ອຕຸຕານໍ ຄເຫຕຸວາ ຄຈຸຉນຸຕໍ ມມ ອາຈິກຸຂິສຸສສີ, ຕຸຍຸຫເມວ ອນຸຈຸຉວິກໍ ອິມສຸສ ກຣິສຸສາມີ''ຕິ ອຸປຸປນຸນໂກໂຜ ອິຕຸຖີຍາ ອາຆາເຕນ ເຖຣໍ ໂປເຖຕຸວາ ຕໍ ອາທາຍ ນິວຕຸຕິ។ ເຖຣສຸສ ສກລສຣີຣໍ ສຄຸຊາຕຄຕຸຫໍ ອໂຫສີ។ ອຖສຸສ ວິຫາຣໍ ຄຕກາເລ ກິກຸຂູ ສຣີຣໍ ສມຸພາຫນຸຕາ ຄຕຸເຫ ທິສຸວາ ''ກີ ອິທ''ນຸຕິ ປຸຈຸຉິສຸ។ ໂສ ເຕສໍ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສີ។ ອຖ ນໍ ກິກຸຂູ, ''ອາວຸໂສ, ຕສຸມີ ປຸຣິເສ ເອວໍ ປຫຣນຸເຕ ຕຸວໍ ກີ ອວຈ, ກີ ວາ ເຕ ໂກໂຜ ອຸປຸປນຸໂນ''ຕີ។ ''ນ ເມ, ອາວຸໂສ, ໂກໂຜ ອຸປຸປຊຸຊີ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ສຕຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈຕຸວາ, ''ກນຸເຕ, ເອສ ກິກຸຂຸ ໂກໂຜ ເຕ ອຸປຸປຊຸຊຕີ'ຕິ ວຸຈຸຈມາໂນ 'ນ ເມ, ອາວຸໂສ, ໂກໂຜ ອຸປຸປຊຸຊຕີ'ຕິ ອກູຕໍ ວຕຸວາ ອຄຸຄໍ ພຸຍາກໂຣຕີ''ຕິ ອາໂຣເຈສຸໍ។ ສຕຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕຸວາ, ''ກິກຸຂເວ, ຂີຕາສວາ ນາມ ນິຫິຕທຕຸຫາ, ເຕ ປຫຣນຸເຕສຸປິ ໂກຂໍ ນ ກໂຣນຸຕີເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐໕។

''ນິຂາຍ ທຕຸຫໍ ກູເຕສຸ, ຕເສສຸ ຖາວເຣສຸ ຈ;

ໂຍ ນ ຫນຸຕິ ນ ຆາເຕຕິ, ຕມຫໍ ພຸຣູມິ ພຸຣາຫຸມຕ''ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ນິຂາຍາຕິ ນິກຸຂິປິຕຸວາ ໂອໂຣເປຕຸວາ។ ຕເສສຸ ຖາວເຣສຸ ຈາຕິ ຕຕຸຫາຕາເສນ ຕເສສຸ, ຕຕຸຫາອກາເວນ ຖິຣຕາຍ ຖາວເຣສຸ ຈ។ ໂຍ ນ ຫນຸຕີຕິ ໂຍ ເອວໍ ສພຸພສຕຸເຕສຸ ວິຄຕປຜິຆຕາຍ ນິກຸຂິຕຸຕທຕຸໂທ ເນວ ກຍຸຈິ ສຍໍ ຫນຕິ, ນ ອຍຸເຍ ຆາເຕຕິ, ຕມຫໍ ພຸຣາຫຸມຕໍ ວທາມີຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິສູຕິ។

ອຄຸຄລຕຣກິກຸຂຸວຕຸຖຸ ພາວີສຕິມໍ។

໒໓។ ສາມເຕຣານໍ ວຕຸຖຸ

ອວິຣຸທຸຂນຸຕິ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ສຕຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ຈຕຸຕາໂຣ ສາມເຕເຣ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។

ເອກາ ກິຣ ພຸຣາຫຸມຕີ ຈຕຸນຸນໍ ກິກຸຂູນໍ ອຸທຸເທສກຕຸຕໍ ສຊຸເຊຕຸວາ ພຸຣາຫຸມຕໍ ອາຫ – ''ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ຈຕຸຕາໂຣ ມຫລຸລກພຸຣາຫຸມເຕ ອຸທຸທິສາເປຕຸວາ ອາເນຫີ''ຕິ។ ໂສ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ''ຈຕຸຕາໂຣ ເມ ພຸຣາຫຸມເຕ ອຸທຸທິສິຕຸວາ ເທຖາ''ຕິ ອາຫ។ ຕສຸສ ສໍກິຈຸໂຈ ປຕຸທີໂຕ ໂສປາໂກ ເຣວໂຕຕິ ສຕຸຕວສຸສິກາ ຈຕຸຕາໂຣ ຂີຕາສວສາມເຕຣາ ປາປຸຕີສຸ។ ພຸຣາຫຸມຕີ ມຫາຣຫານິ ອາສນານິ ປຄຸຍາເປຕຸວາ ກິຕາ ສາມເຕເຣ ທິສຸວາວ ກຸປິຕາ ອຸທຸຂເນ ປກຸຂິຕຸຕໂລຄໍ ວິຍ ຕຜຕຜາຍມານາ ''ຕຸວໍ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ນຕຸຕຸມຕຸເຕປີ ອປຸປໂຫນຸເຕ ຈຕຸຕາໂຣ ກຸມາຣເກ ຄເຫຕຸວາ ອາຄໂຕສີ''ຕິ ວຕຸວາ ເຕສໍ ເຕສຸ ອາສເນສຸ ນິສີທິຕຸໍ ອທຕຸວາ ນີຈປີຖການິ ອຕຸຖຣິຕຸວາ ''ເອເຕສຸ ນິສີທຖາ''ຕິ ວຕຸວາ ''ຄຈຸຉ, ພຸຣາຫຸມຕ, ມຫລຸລເກ ໂອໂລເກຕຸວາ ອາເນຫີ''ຕິ ອາຫ។ ພຸຣາຫຸມໂຕ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣໍ ທິສຸວາ ''ເອຖ, ອມຸຫາກໍ ເຄຫໍ ຄມິສຸສາມາ''ຕິ ອາເນສີ។ ເຖໂຣ ອາຄນຸຕຸວາ ສາມເຕເຣ ທິສຸວາ ''ອິເມຫີ ພຸຣາຫຸມເຕຫີ ກຕຸຕໍ ລທຸຂ''ນຸຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ນ ລທຸຂ''ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ ຈຕຸນຸນເມວ ກຕຸຕສຸສ ປຜິຍຕຸຕກາວໍ ຍຕຸວາ ''ອາຫຣ ເມ ປຕຸຕ''ນຸຕິ ປຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ປກຸກາມີ។ ພຸຣາຫຸມຕີປີ ''ກີ ອິມິນາ ວຸຕຸຕ''ນຸຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ເອເຕສໍ ນິສີນຸນານໍ ພຸຣາຫຸມຕານໍ ລທຸຂຸໍ ວຍຸຍຕິ, ອາຫຣ ເມ ປຕຸຕ''ນຸຕິ ອຕຸຕໂນ ປຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ຄໂຕ, ນ ກຸຍຸຊິຕຸກາໂມ ກວິສຸສຕິ, ສີຆໍ ຄນຸຕຸວາ ອຍຸຍໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ອາເນຫີຕິ។ ພຸຣາຫຸມໂຕ ຄນຸຕຸວາ ມຫາໂມຄຸຄລຸລານຕຸເຖຣໍ ທິສຸ

ວາ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ອາເປສິ. ໂສປິ ສາມເຕເຣ ທິສ຺ວາ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ອຖ ນໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ອາຫ – ‘‘ເອເຕ ນ ກຸລຸຊິຕ຺ກາມາ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕວາຫກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ມຫລ຺ລກພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ອາເນຖີ’’ຕິ.

ສາມເຕຣາປີ ປາໂຕວ ປຜ຺ຖາຍ ກິລ຺ຈີ ອລກມາບາ ຊິຜຈ຺ວາຍ ປີລຸອິຕາ ນິສີທີສຸ. ອຖ ເນສໍ ຄຸຕເຕເຊນ ສກ຺ກສ຺ສ ອາສນໍ ອຸຕ຺ຫາກາຣໍ ທສ຺ເສສີ. ໂສ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ເຕສໍ ປາໂຕວ ປຜ຺ຖາຍ ນິສິນ຺ນາມໍ ກິລນ຺ຕກາວໍ ລຕ຺ວາ ‘‘ມຍາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ’’ຕິ ຊຣາຊິຕ຺ໂຕ ມຫລ຺ລກພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ມີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕວາຫເກ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ອຄ຺ຄາສເນ ນິສີທີ. ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິທານີ ເມ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ອຕ຺ຕມນາ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ເອທີ ເຄຫໍ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຕໍ ອາທາຍ ເຄຫໍ ອຄມາສີ. ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ຕຸຜ຺ຖຈິຕ຺ຕາ ຫຸວິສ຺ ອາສເນສຸ ອຕ຺ຖຣຕໍ ເອກສ຺ມີເຍວ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ, ‘‘ອຍ຺ຍ, ອິຂ ນິສີທາທີ’’ຕິ ອາຫ. ສກ຺ໂກ ເຄຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ສາມເຕເຣ ປລ຺ຈປຕິຜ຺ຖິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເຕສໍ ອາສນປຣິຍນ຺ເຕ ກູມິຍໍ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທີ. ອຖ ນໍ ທິສ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ອາຫ – ‘‘ອໂຫ ເຕ ອານີໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ, ເອຕມ຺ປີ ອຸມ຺ມຕ຺ຕກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄໂຕສີ, ອຕ຺ຕໂນ ນຕ຺ຕມຕ຺ເຕ ວນ຺ທມ຺ໂຕ ວິຈຣຕິ, ກີ ອິມິນາ, ນີຫຣາທີ ນ’’ນ຺ຕິ. ໂສ ຂນ຺ເສປີ ຫຕ຺ເຖປີ ກຈ຺ວາຍປີ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ກຫ຺ເນີຍມາໂນ ອຸຜ຺ຖາຕຸມ຺ປີ ນ ອິຈ຺ຂຕິ. ອຖ ນໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ‘‘ເອທີ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ຕ຺ວໍ ເອກສ຺ມີ ຫຕ຺ເຖ ຄຕ຺ຫ, ອຫໍ ເອກສ຺ມີ ຫຕ຺ເຖ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຸໂກປີ ຫຸວິສ຺ ຫຕ຺ເຖສຸ ຄເຫຕ຺ວາ ປີຜ຺ຖິຍໍ ໂປ໋ເຖນ຺ຕາ ເຄຫທ຺ວາຣໂຕ ພທີ ອກໍສ຺. ສກ຺ໂກປີ ນິສິນ຺ນຜ຺ຖາເນເຍວ ນິສິນ຺ໂນ ຫຕ຺ຖໍ ປຣິວຕ຺ເຕສີ. ເຕ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕໍ ນິສິນ຺ນເມວ ທິສ຺ວາ ກິຕຣວໍ ຣວນ຺ຕາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສຸ. ຕສ຺ມີ ຂເຕ ສກ຺ໂກ ອຕ຺ຕໂນ ສກ຺ກກາວໍ ຊານາເປສີ. ອຖ ເນສໍ ອາຫາຣໍ ອທໍສຸ. ປລ຺ຈປີ ຊນາ ອາຫາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອໂກ ກຕ຺ຕິກາມຕ຺ຫລໍ ວິນີວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ, ເອໂກ ລຫນສ຺ສ ປຸຣິມກາຄໍ, ເອໂກ ປຈ຺ລິມກາຄໍ, ເອໂກ ປຖວິຍໍ ນິມ຺ຊຊິຕ຺ວາ, ສກ຺ໂກປີ ເອເກນ ຖາເນນ ນິກ຺ຂມີຕິ ເອວໍ ປລ຺ຈຊາ ອຄມໍສຸ . ຕໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ຈ ປນ ຕໍ ເຄຫໍ ປລ຺ຈລິທ຺ທເຄຫໍ ກີຣ ນາມ ຊາຕໍ.

ສາມເຕເຣປີ ວິຫາຣໍ ຄຕກາເລ ກິກ຺ຂູ, ‘‘ອາວຸໂສ, ກີທິສ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ລີສຸ. ມາ ໂນ ປຸຈ຺ລິຕ຺ຖ, ອມ຺ຫາກໍ ທີຜ຺ຖກາລໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ໂກສາກິກູຕາ ປລ຺ລຕ຺ຕາສເນສຸ ໂນ ນິສີທິຕຸມ຺ປີ ອທຕ຺ວາ ‘‘ສີຜໍ ສີຜໍ ມຫລ຺ລກພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ອາເນຖີ’’ຕິ ອາຫ. ອມ຺ຫາກໍ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອມ຺ເຫ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິເມສໍ ນິສິນ຺ນພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ລທ຺ຂໍ ວຜ຺ຜຕີ’’ຕິ ປຕ຺ຕໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມີ. ‘‘ອລ຺ລໍ ມຫລ຺ລກໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ອາເນສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣໍ ອາເນສິ, ໂສປີ ອມ຺ເຫ ທິສ຺ວາ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ອຖ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ‘‘ນ ເອເຕ ກຸລຸຊິຕ຺ກາມາ, ຄຈ຺ລ ພ຺ຣາຫ຺ມຕວາຫກໂຕ ເອກໍ ມຫລ຺ລກພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ອາເນຖີ’’ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ປຫີເຕີ. ໂສ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕເວເສນ ອາຄຕໍ ສກ຺ກໍ ອາເນສີ, ຕສ຺ສ ອາຄຕກາເລ ອມ຺ຫາກໍ ອາຫາຣໍ ອທໍສູຕີ. ເອວໍ ກໂຣນ຺ຕານໍ ປນ ເຕສໍ ຕຸມ຺ເຫ ນ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ຖາຕີ? ນ ກຸຊ຺ຊິມ຺ຫາຕີ. ກິກ຺ຂູ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ອິເມ ‘ນ ກຸຊ຺ຊິມ຺ຫາ’ຕິ ອກູຕໍ ວຕ຺ວາ ອລ຺ລໍ ພ຺ຍາກໂຣນ຺ຕີ’’ຕີ. ສຕ຺ຖາ, ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ຂີຕາສວາ ນາມ ວິຣຸທ຺ເຮສຸປີ ນ ວິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐໖.

‘‘ອວິຣຸທ຺ຂໍ ວິຣຸທ຺ເຮສຸ, ອຕ຺ຕທຕ຺ເຫສຸ ນິພ຺ພຸຕໍ;

ສາທາເນສຸ ອນາທານໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອວິຣຸທ຺ຂນ຺ຕິ ອາຜາຕວເສນ ວິຣຸທ຺ເຮສຸປີ ໂລກິຍມຫາຊເນສຸ ອາຜາຕາກາເວນ ອວິຣຸທ຺ຂໍ. ຫຕ຺ຖຄເຕ ທຕ຺ເຫ ວາ ສຕ຺ເຖ ວາ ອວິຊ຺ຊມາເນປີ ປເຣສໍ ປຫາຣທານໂຕ ອວິຣຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕທຕ຺ເຫສຸ ຊເນສຸ ນິພ຺ພຸຕໍ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕທຕ຺ທໍ, ປລ຺ຈນ຺ນໍ ຂນ຺ຂານໍ ອຫໍ ມມນ຺ຕິ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ສາທາເນສຸ ຕສ຺ສ ຄຫຕາສ຺ສ ອກາເວນ ອນາທານໍ ຕໍ ເອວຣູປໍ ອຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ວທາມີຕີ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສູຕີ.

ສາມເຕຣານໍ ວຕ຺ຖຸ ເຕວີສຕິມໍ.

໒໔. ມຫາປນ຺ຖກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ຍສ຺ສຣາໂຄ ຈາຕິ ອິມំ ធម្មເທສນំ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວ៝ເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາປນ຺ຖກំ ອາຣព຺ភ ກເຖສិ។

ໂສ ຫາຍສ຺ມາ ຈູລ៝ປນ຺ຖກំ ຈຕ຺ວູທិ ມាເສທិ ເອກំ ຄាថំ ປគុណំ ກາតុំ អສក຺ໂກນ຺តំ ''ຕ຺វំ ສាສເນ អភព຺ໂພ, គិហិភោគាបិ ປរិហីໂນ,

ກឹ ເຕ ອិធ ວាសេន, ឥໂត និក຺ខមា''តិ វិហារា និក຺កាហ຺ណិត຺វា ທ຺វារំ ຖເກសិ។ ភិក຺ខូ ភគ៝ំ ສມុឈុគាເປសុំ, ''ອាវុໂສ, ມ

ຫាប ន຺ថកត຺ថេរេន ອិທំ ນាມ ກតំ , ឃិតាសវានម຺បិ ມຍ຺ເລ ໂກໂធ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊតិ''តិ។ ສត຺ថា ອាគន຺ត຺វា ''ກາយ ນុត຺ថ,

ภิก຺ขเว, เอตรหิ กถาย สน຺นิสิน຺นา''ติ ปุจ຺ฉิต຺วา ''อิมาย นามา''ติ วุต຺เต ''น, ภิก຺ขเว, ขีณาสวานํ ราคาทโย กิเล

สา อต຺ถิ, มม ปุต຺เตน อต຺ถปุเรก຺ขารตาย เจว ธม຺มปุเรก຺ขารตาย จ กต''น຺ติ วต຺วา อิมํ คาถมาห –

໔໐໗។

''ຍສ຺ສ ຣາໂຄ ຈ ໂທໂສ ຈ, ມາໂນ ມក຺ໂຂ ຈ ປាតិໂត;

ສາສໂປຣິວ ອາຣគ຺គາ, ຕມហំ ព຺រូមិ ព຺រាហ຺មណ''ន຺តិ។

ຕຕ຺ຖ ອາຣគ຺គាតិ ຍສ຺ເສເຕ ຣាគាທໂຍ ກິເລສາ, ອຍញ຺ຈ ປຣគុណមក຺ខលក຺ខໂណ មក຺ໂខ ອາຣគ຺គា ສាសໂປ វិយ ປាតិໂត,

ຍថា ສាສໂປ ອາຣគ຺ເគ ນ ສន຺តិឋ຺ឋតិ, ເອវំ ຈິត຺ເຕ ນ ສន຺តិឋ຺ឋតិ, ຕມហំ ព຺រាហ຺មណំ វទាមិតិ ອត຺ໂថ។

ເທສນាវសាເນ ພហູ ໂສតាបត຺តិផលាទីនិ ປាបុណឹសូតិ។

ມຫាប ន຺ថកត຺ថេរវត຺ថុ ຈតុវីសតិមំ។

໘៥។ ປີລິន຺ទវច຺ឆត຺ថេរវត຺ថុ

ອກក຺កសន຺តិ ອິມំ ធម្មເທສນំ ສត຺ថា ເວលុវ៝ເນ ວິហរន຺ໂត ປີລិន຺ទវច຺ឆត຺ថេរំ ອារព຺ភ ກເថសិ។

ໂສ ກິរាយស຺មា ''ເອហិ, វសលិ, យាហិ, វសលិ''តិអាទីនិ វទន຺ໂត គិហីបិ ប຺ពព຺ជិតេបិ វសលិវាទេនេវ សមុទាចរតិ។ អថេកទិវសំ

សម຺ពហុលា ភិក຺ខូ សត຺ថុ អារោចេសុំ – ''អាយស຺មា, ភន຺តេ, បីលិន຺ទវច຺ឆោ ភិក຺ខូ វសលិវាទេន សមុទាចរតី''តិ។ សត຺ថា តំ បក຺

ໂກសាបេត຺វា ''សច຺ចំ កិរ ត຺វំ បីលិន຺ទវច຺ឆ ភិក຺ខូ វសលិវាទេន សមុទាចរសី''តិ បុច຺ឆិត຺វា ''ເອវំ, ភន຺តេ''តិ វុត຺តេ តស຺

សាយស຺មតោ បុព຺ពេនិវាសំ មនសិករិត຺វា ''មា ខោ តុម຺ហេ, ភិក຺ខវេ, វច຺ឆស຺ស ភិក຺ខុនោ ឧជ຺ឈាយិត຺ថ, ន, ភិក຺ខវេ, វច຺ឆោ

ໂທសន຺តរោ ភិក຺ខូ វសលិវាទេន សមុទាចរតិ, វច຺ឆស຺ស, ភិក຺ខវេ, ភិក຺ខុនោ បញ຺ច ជាតិសតានិ អព຺ពោកិណ຺ណានិ សព຺ពានិ

តានិ ព຺រាហ຺មណកុលេ បច຺ចាជាតានិ, ໂສ តស຺ស ទីឃរត຺តំ វសលិវាໂទ សមុទាចិណ຺ໂណ, ឃីណាសវស຺ស នាម ករក຺កសំ ផរុសំ

បរេសំ មម຺មឃដ຺ដនវចនមេវ នត຺ថិ។ អាចិណ຺ណវសេន ហិ មម បុត຺ໂត ເອវំ ភណតី''តិ វត຺វា អិមំ គាថមាហ –

໔໐໘។

''អកក຺កសំ វិញ຺ញាបនឹ, គិរំ សច຺ចមុទីរយេ;

យាយ នាភិសជ຺ជេ កញ຺ចិ, តមហំ ព຺រូមិ ព຺រាហ຺មណ''ន຺តិ។

តត຺ថ អកក຺កសន຺តិ អផរុសំ។ វិញ຺ញាបនិន຺តិ អត຺ថវិញ຺ញាបនឹ។ សច຺ចន຺តិ ភូតត຺ថំ។ នាភិសជ຺ជេតិ យាយ គិរាយ អញ຺ញំ

កុជ຺ឈាបនវសេន ន លគ຺គាបេយ຺យ, ឃីណាសវោ នាម ឯវរូបមេវ គិរំ ភាសេយ຺យ, តស຺មា តមហំ ព຺រាហ຺មណំ វទាមីតិ អត຺ថោ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິຯ

ປີລິນ຺ທວຈ຺ຉຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ປຌ຺ຈວີສຕິມໍຯ

໒໖ຯ ອຌ຺ຌຕຣຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ໂຍຘ ທີຆນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຌ຺ຌຕຣຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິເຣໂກ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ສຣີຣຄນ຺ຘຄຫຓຠເຍນ ອຸຕ຺ຕຣສາຏກໍ ອປເນຕ຺ວາ ເອກມນ຺ເຕ ຐເປຕ຺ວາ ເຄຫທ຺ວາຣາຠິມຸເຂ ນິສີທິຯ ອເຖໂກ ຂີຓາສໂວ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕໍ ສາຏກໍ ທິສ຺ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ກຌ຺ຈິ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ "ນິສ຺ສາມິໂກ ອຍ"ນ຺ຕິ ປໍສຸກູລໍ ອຘິຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫິຯ ອຖ ນໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ທິສ຺ວາ ອຠິໂກສນ຺ໂຕ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ "ມຸຓ຺ຑກ , ສມຓ, ມມ ສາຏກໍ ຄຓ຺ຫາສີ"ຕິ ອາຫຯ ຕເວໂສ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາຕິຯ ອາມ, ສມຓາຕິຯ "ມຍາ ກຌ຺ຈິ ອປສ຺ສນ຺ເຕນ ປໍສຸກູລສຌ຺ຌາຍ ຄຫິໂຕ, ຄຓ຺ຫ ນ"ນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ທຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູນໍ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິຯ ອຖສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ເຕນ ສທ຺ຘິ ເກຬິໍ ກໂຣນ຺ຕາ "ກິໍ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ສາຏໂກ ທີໂຆ ຣສ຺ໂສ ຖູໂລ ສຓ຺ໂຫ"ຕິຯ ອາວຸໂສ, ທີໂຆ ວາ ໂຫຕຸ ຣສ຺ໂສ ວາ ຖູໂລ ວາ ສຓ຺ໂຫ ວາ, ນຕ຺ຖິ ມຍ຺ຫໍ ຕສ຺ມິໍ ອາລໂຍ, ປໍສຸກູລສຌ຺ຌາຍ ນໍ ຄຓ຺ຫິນ຺ຕິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ – "ເອສ, ຠນ຺ເຕ, ຠິກ຺ຂຸ ອຠູຕໍ ວຕ຺ວາ ອຌ຺ຌໍ ພ຺ຍາກໂຣຕີ"ຕິຯ ສຕ຺ຖາ "ຠູຕໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອສ ກເຖຕິ, ຂີຓາສວາ ນາມ ປເຣສໍ ສນ຺ຕກໍ ນ ຄຓ຺ຫນ຺ຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐໙ຯ

"ໂຍຘ ທີຆໍ ວ ຣສ຺ສໍ ວາ, ອຓຸໍ ຖູລໍ ສຸຠາສຸຠໍ;

ໂລເກ ອທິນ຺ນໍ ນາທິຍຕິ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ"ນ຺ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ສາຏກາຠຣຓາທີສຸ ທີຆໍ ວາ ຣສ຺ສໍ ວາ ມຓິມຸຕ຺ຕາທີສຸ ອຓຸໍ ວາ ຖູລໍ ວາ ມຫຄ຺ຆອປ຺ປຄ຺ຆວເສນ ສຸຠໍ ວາ ອສຸຠໍ ວາ ໂຍ ປຸຄ຺ຄໂລ ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ປຣປຣິຄ຺ຄຫິຕໍ ນາທິຍຕິ, ຕມຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິຯ

ອຌ຺ຌຕຣຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຉພ຺ພີສຕິມໍຯ

໒໗ຯ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອາສາ ຍສ຺ສາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ

ເຖໂຣ ກິຣ ປຌ຺ຈຠິກ຺ຂຸສຕປຣິວາໂຣ ຊນປເທ ເອກໍ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວສ຺ສໍ ອຸປຄຌ຺ຉິຯ ມນຸສ຺ສາ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ ພຫຸໍ ວສ຺ສາວາສິກໍ ປຏິສ຺ສຸຓິໍສຸຯ ເຖໂຣ ປວາເຣຕ຺ວາ ສພ຺ພສ຺ມິໍ ວສ຺ສາວາສິເກ ອສມ຺ປຕ຺ເຕເຍວ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຠິກ຺ຂູ ອາຫ – "ທຫຣານຌ຺ເຈວ ສາມເຓຣານຌ຺ຈ ມນຸສ຺ເສຫິ ວສ຺ສາວາສິເກ ອາຫເຏ ຄເຫຕ຺ວາ ເປເສຍ຺ຍາຖ, ຐເປຕ຺ວາ ວາ ສາສນໍ ປຫິເຓຍ຺ຍາຖາ"ຕິຯ ເອວໍ ວຕ຺ວາ ຈ ປນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ ຠິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ "ອຊ຺ຊາປິ ມຌ຺ເຌ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຕຓ຺ຫາ ອຕ຺ຖິເຍວຯ ຕຖາ ຫິ ມນຸສ຺ເສຫິ ວສ຺ສາວາສິເກ ທິນ຺ເນ ອຕ຺ຕໂນ ສທ຺ຘິວິຫາຣິການໍ 'ວສ຺ສາວາສິກໍ ເປເສຍ຺ຍາຖ , ຐເປຕ຺ວາ ວາ ສາສນໍ ປຫິເຓຍ຺ຍາຖາ'ຕິ ຠິກ຺ຂູນໍ ວຕ຺ວາ ອາຄໂຕ"ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຕຓ຺ຫາ ອຕ຺ຖິ, ມນຸສ຺ສານໍ ປນ ປຸຌ຺ຌໂຕ ທຫຣສາມເຓຣານຌ຺ຈ ຘມ຺ມິກລາຠໂຕ ປຣິຫານິ ມາ ອໂຫສີຕິ ເຕເນວໍ ກຖິຕ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໐.

‘‘ອາສາ ຍສ຺ສ ນ ວິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ອສ຺ມິ ໂລເກ ປຣມ຺ຫິ ຈ;

ນິຣາສາສໍ ວິສໍຍຸຕ຺ຕໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອາສາຕິ ຕຓ຺ຫາ. ນິຣາສາສນ຺ຕິ ນິຕ຺ຕຓ຺ຫໍ. ວິສໍຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສພ຺ພກິເລເສຫິ ວິສໍຍຸຕ຺ຕໍ ຕມຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ.

ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕວີສຕິມໍ.

໒໘. ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ຍສ຺ສາລຍາຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສີ. ວຕ຺ຖຸ ປຸຣິມສທິສເມວ. ອິທ ປນ ສຕ຺ຖາ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣສ຺ສ ນິຕ຺ຕຓ຺ຫພາວໍ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໑.

‘‘ຍສ຺ສາລຍາ ນ ວິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ອຍ຺ຍາຍ ອກຖໍກຖີ;

ອມໂຕຄທມນຸປ຺ປຕ຺ຕໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອາລຍາຕິ ຕຓ຺ຫາ. ອຍ຺ຍາຍ ອກຖໍກຖີຕິ ອຎ຺ຄ ວຕ຺ຖູນິ ຍຖາພູຕໍ ຊານິຕ຺ວາ ອຎ຺ຄວຕ຺ຖຸກາຍ ວິຈິກິຈ຺ຉາຍ ນິພ຺ພິຈິກິຈ຺ໂຉ. ອມໂຕຄທມນຸປ຺ປຕ຺ຕນ຺ຕິ ອມຕໍ ນິພ຺ພານໍ ໂອຄາເຫຕ຺ວາ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕໍ ຕມຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ.

ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ອຎ຺ຄວີສຕິມໍ.

໒໙. ເຣວຕຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ໂຍທປຸຍ຺ຍຍ຺ຈາຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ປຸພ຺ພາຣາເມ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເຣວຕຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສີ. ວຕ຺ຖຸ ‘‘ຄາເມ ວາ ຍທິ ວາຣຍ຺ເຍ’’ຕິ (ທ. ປ. ໙໘) ຄາຖາວຓ຺ຓນາຍ ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວ. ວຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ (ທ. ປ. ອຎ຺ຄ. ໑.໙໘) –

ປຸນ ເອກທິວສໍ ພິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມຸຎ຺ຖາເປສຸໍ ‘‘ອໂຫ ສາມເຓຣສ຺ສ ລາໂພ, ອໂຫ ປຸຍ຺ຍໍ, ເຍນ ເອເກນ ປຍ຺ຈນ຺ນໍ ພິກ຺ຂຸສຕານໍ ປຍ຺ຈກູຜາຄາຣສຕານີ ກຕານີ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ພິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ພິກ຺ຂເວ, ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເນວ ປຸຍ຺ຍໍ ອຕ຺ຖິ, ນ ປາປໍ, ອຸພຍມສ຺ສ ປຫີນ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໒.

‘‘ໂຍຣ ປຸຄຸຄຸຄ ປາປຄຸຈ, ຂຸໂພ ສງຄມຸປຈຸຈຄາ;

ອໂສກໍ ວິຣຊໍ ສຸທຸຣໍ, ຕມຫໍ ພຸຣູມິ ພຸຣາຫຸມຄ’’ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ຂຸໂພຕິ ທຸເວປີ ປຸຄຸຄານິ ຈ ປາປານິ ຈ ຉທຸເທຕຸວາຕິ ອຕຸໂຖ។ ສງຄນຸຕິ ຣາຄາທິເກທໍ ສງຄໍ។ ຂຸປຈຸຈຄາຕິ ອຕິກຸກນຸໂຕ។ ວຄຸຄມູລກໂສກາກາເວນ ອໂສກໍ ອພຸການຸຕເຣ ຣາຄຣຊາທີນໍ ອກາເວນ ວິຣຊໍ ນິຣຸປກຸກິເລສຕາຍ ສຸທຸຣໍ ຕມຫໍ ພຸຣາຫຸມຄໍ ວທາມີຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສູຕິ។

ເຣວຕຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ເອກູນຕີສຕິມໍ។

໓໐។ ຈນຸທາກຕຸເຖຣວຕຸຖຸ

ຈນຸທໍ ວາຕິ ອິມໍ ຄມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ຈນຸທາກຕຸເຖຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។

ຕຕຣາຍໍ ອນຸປຸພຸພີ ກຖາ – ອຕີເຕ ເອໂກ ພາຣາຕສີວາສີ ວາຕີໂຊ ‘‘ປຈຸຈນຸຕໍ ຄນຸຕຸວາ ຈນຸທນໍ ອາຫຣິສຸສາມີ’’ຕິ ພຫູນິ ວຕຸຖາກຣຕາທີນິ ຄເທຕຸວາ ປຄຸຈຫີ ສກຄສເຕຫີ ປຈຸຈນຸຕໍ ຄນຸຕຸວາ ຄາມທຸວາເຣ ນິວາສໍ ຄເທຕຸວາ ອຕວິຍໍ ໂຄປາລທາຣເກ ປຸຈຸຉິ – ‘‘ອິມສຸມີ ຄາເມ ປພຸພຕປາທກມຸມິໂກ ໂກຈິ ມນຸສຸໂສ ອຕຸຖີ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ອຕຸຖີ’’ຕິ។ ‘‘ໂກ ນາເມໂສ’’ຕິ? ‘‘ອສຸໂກ ນາມາ’’ຕິ។ ‘‘ກຣິຍາຍ ປນສຸສ ປຸຕຸຕານໍ ວາ ກີນາມ’’ນຸຕິ? ‘‘ອິທຄຸຈິທຄຸຈາ’’ຕິ។ ‘‘ກທໍ ປນສຸສ ຄາເມ ເຄທ’’ນຸຕິ? ‘‘ອສຸກຄຸຖາເນ ນາມາ’’ຕິ។ ໂສ ເຕຫິ ທິນຸນສຄຸຄາຍ ສຸຂຍານເກ ນິສີທິຕຸວາ ຕສຸສ ເຄຫທຸວາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ຍານາ ໂອຣຸຍຸຫ ເຄທໍ ປວິສິຕຸວາ ‘‘ອສຸການາເມ’’ຕິ ຕໍ ອິຕຸຖີ ປກຸໂກສີ។ ສາ ‘‘ເອໂກ ໂນ ຄາຕໂກ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ເວເຄນາຄນຸຕຸວາ ອາສນໍ ປຄຸຄາເປສີ។ ໂສ ຕຕຸຖ ນິສີທິຕຸວາ ນາມໍ ວຕຸວາ ‘‘ມມ ສຫາໂຍ ກຫ’’ນຸຕິ ປຸຈຸຉີ។ ‘‘ອຣຄຸຄໍ ຄໂຕ, ສາມີ’’ຕິ។ ‘‘ມມ ປຸຕຸໂຕ ອສຸໂກ ນາມ, ມມ ຍີຕາ ອສຸກາ ນາມ ກຫ’’ນຸຕິ ສພຸເພສໍ ນາມໍ ກິຕຸເຕນຸໂຕວ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ‘‘ອິມານິ ເນສໍ ວຕຸຖາກຣຕານິ ທເທຍຸຍາສີ, ສຫາຍສຸສາປີ ເມ ອຕວິໂຕ ອາຄຕກາເລ ອິທໍ ວຕຸຖາກຣຕໍ ທເທຍຸຍາສີ’’ຕິ ອທາສີ។ ສາ ຕສຸສ ອຸລຸອາຣໍ ສກຸກາຣໍ ກຕຸວາ ສາມິກສຸສ ອາຄຕກາເລ ‘‘ສາມິ, ອິມິນາ ອາຄຕກາລໂຕ ປຄຸຖາຍ ສພຸເພສໍ ນາມໍ ວຕຸວາ ອິທຄຸຈິທຄຸຈ ທິນຸນ’’ນຸຕິ ອາຫ។ ໂສປີສຸສ ກຕຸຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ກຣີ។

ອຖ ນໍ ສາຍໍ ສຍເນ ນິສິນຸໂນ ປຸຈຸຉິ – ‘‘ສມຸມ, ປພຸພຕປາເທ ຈຣນຸເຕນ ເຕ ກີ ພຫຸໍ ທິຄຸຖປຸພຸພ’’ນຸຕິ? ‘‘ອຄຸຄໍ ນ ປສຸສາມິ, ຣຕຸຕສາຂາ ປນ ເມ ພຫູ ຣຸກຸຂາ ທິຄຸຖາ’’ຕິ។ ‘‘ພຫູ ຣຸກຸຂາ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ພຫູ’’ຕິ។ ເຕນ ທິ ເຕ ອມຸຫາກໍ ທສຸເສຫີຕິ ເຕນ ສທຸຣີ ຄນຸຕຸວາ ຣຕຸຕຈນຸທນຣຸກຸເຂ ຉິນຸທິຕຸວາ ປຄຸຈ ສກຄສຕານິ ປູເຣຕຸວາ ອາຄຈຸຉນຸໂຕ ຕໍ ອາຫ – ‘‘ສມຸມ, ພາຣາຕສີຍໍ ອສຸກຄຸຖາເນ ນາມ ມມ ເຄທໍ, ກາເລນ ກາລໍ ມມ ສນຸຕີກໍ ອາຄຈຸເຉຍຸຍາສີ, ອຄຸເຄນ ຈ ເມ ປຕຸຕາກາເຣນ ອຕຸໂຖ ນຕຸຖີ, ຣຕຸຕສາຂຣຸກຸເຂ ເອວ ອາຫເຣຍຸຍາສີ’’ຕິ។ ໂສ ‘‘ສາຊູ’’ຕິ ວຕຸວາ ກາເລນ ກາລໍ ຕສຸສ ສນຸຕີກໍ ອາຄຈຸຉນຸໂຕ ຣຕຸຕຈນຸທນເມວ ອາຫຣຕິ, ໂສປີສຸສ ພຫຸຄນໍ ເທຕິ។

ຕໂຕ ອປເຣນ ສມເຍນ ປຣິນິພຸພຸເຕ ກສຸສປທສພເລ ປຕິຄຸຖີເຕ ກຄຸຈນຖູເປ ໂສ ປຸຣິໂສ ພຫຸໍ ຈນຸທນໍ ອາທາຍ ພາຣາຕສີ ອຄມາສີ។ ອຖສຸສ ໂສ ສຫາຍໂກ ວາຕີໂຊ ພຫຸໍ ຈນຸທນໍ ປີສາເປຕຸວາ ປາຕີ ປູເຣຕຸວາ ‘‘ເອທີ, ສມຸມ, ຍາວ ກຕຸຕໍ ປຈຕີ, ຕາວ ເຈຕີຍກຣຕຄຸຖານໍ ຄນຸຕຸວາ ອາຄມິສຸສາມາ’’ຕິ ຕໍ ອາທາຍ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ຈນຸທນປູຊໍ ອກາສີ។ ໂສປີສຸສ ປຈຸຈນຸຕວາສີ ສຫາຍໂກ ເຈຕີຍກຸຈຸຉິຍໍ ຈນຸທເນນ ຈນຸທມຕຸທລໍ ອກາສີ។ ເອຕຸຕກເມວສຸສ ປຸພຸພກມຸມໍ។

ໂສ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ເທວໂລເກ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ເອກໍ ພຸທຸຣນຸຕຣໍ ຕຕຸຖ ເຂເປຕຸວາ ອິມສຸມີ ພຸທຸຣຸປປາເທ ຣາຊຄຫນຄເຣ ພຸຣາຫຸມຕມຫາສາລກຸເລ ນິພຸພຕຸຕີ។ ຕສຸສ ນາກິມຕຸທລໂຕ ຈນຸທມຕຸທລສທິສາ ປກາ ອຸຄຸຖຕິ, ເຕນສຸສ ຈນຸທາໂກຕຸເວວ

ນາມໍ ກຣິໍສຸ. ເຈຕິເຍ ກິຣສ຺ສ ຈນ຺ທມຓ຺ຑລກຣຓນິສ຺ສນ຺ໂທ ເອສ. ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸ – ‘‘ສກ຺ກາ ອມ຺ເຫຫິ ອິມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂລກໍ ຂາທິຕຸ’’ນ຺ຕິ. ຕໍ ຍາເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ‘‘ໂຍ ອິມສ຺ສ ສຣີຣໍ ຫຕ຺ເຖນ ປຣາມສຕິ, ໂສ ເອວຣູປໍ ນາມ ອິສ຺ສຣິຍສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ລຠຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ວິຈຣິໍສຸ. ສຕໍ ວາ ສຫສ຺ສໍ ວາ ທທມານາ ເອວ ຕສ຺ສ ສຣີຣໍ ຫຕ຺ເຖນ ຜຸສິຕຸໍ ລຠນ຺ຕິ. ເຕ ເອວໍ ອນຸວິຈຣນ຺ຕາ ສາວຕ຺ຖິໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕາ ນຄຣສ຺ສ ຈ ວິຫາຣສ຺ສ ຈ ອນ຺ຕຣາ ນິວາສໍ ຄຓ຺ຫິໍສຸ. ສາວຕ຺ຖິຍມ຺ປິ ປຎ຺ຈໂກຏິມຕ຺ຕາ ອຣິຍສາວກາ ປຸເຣຠຕ຺ຕໍ ທານໍ ທຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ຄນ຺ຘມາລວຕ຺ຖເຠສຊ຺ຊາທິຫຕ຺ຖາ ຘມ຺ມສ຺ສວນາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ. ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ກຫໍ ຄຈ຺ຉຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍສຸ. ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຘມ຺ມສ຺ສວນາຍາຕິ. ເອຖ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິໍ ກຣິສ຺ສຖ, ອມ຺ຫາກໍ ຈນ຺ທາຠສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ອານຸຠາວສທິໂສ ອານຸຠາໂວ ນຕ຺ຖິ. ເອຕສ຺ສ ຫິ ສຣີຣໍ ຜຸສນ຺ຕາ ອິທໍ ນາມ ລຠນ຺ຕິ, ເອຖ ປສ຺ສຖ ນນ຺ຕິ. ຕຸມ຺ຫາກໍ ຈນ຺ທາຠສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ໂກ ອານຸຠາໂວ ນາມ, ອມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖາເຍວ ມຫານຸຠາໂວຕິ. ເຕ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ສຎ຺ຎາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ‘‘ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈນ຺ທາຠສ຺ສ ວາ ອມ຺ຫາກໍ ວາ ສຕ຺ຖຸ ອານຸຠາວໍ ຊານິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ອຄມໍສຸ.

ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ມິໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ອຸປສງ຺ກມນ຺ເຕເຍວ ຈນ຺ທາຠາຍ ອນ຺ຕຣຘານໍ ອກາສິ. ໂສ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ອງ຺ຄາຣປຈ຺ຉິຍໍ ກາໂກ ວິຍ ອໂຫສິ. ອຖ ນໍ ເອກມນ຺ຕໍ ນຍິໍສຸ, ອາຠາ ປຏິປາກຕິກາ ອໂຫສິ. ປຸນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອານຍິໍສຸ, ອາຠາ ຕເຖວ ອນ຺ຕຣຘາຍິ. ເອວໍ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣຘາຍມານໍ ອາຠໍ ທິສ຺ວາ ຈນ຺ທາໂຠ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ອາຠາຍ ອນ຺ຕຣຘານມນ຺ຕໍ ຊານາຕິ ມຎ຺ເຎ’’ຕິ. ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ອາຠາຍ ອນ຺ຕຣຘານມນ຺ຕໍ ຊານາຖາ’’ຕິ? ອາມ, ຊານາມີຕິ. ເຕນ ຫິ ເມ ເທຖາຕິ. ນ ສກ຺ກາ ອປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ທາຕຸນ຺ຕິ. ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ອາຫ – ‘‘ເອຕສ຺ມິໍ ມນ຺ເຕ ຄຫິເຕ ອຫໍ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ເຊຏ຺ຐໂກ ຠວິສ຺ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ເອຕ຺ເຖວ ໂຫຖ, ອຫໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກຕິປາເຫເນວ ມນ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊິ. ອຖສ຺ສ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາກາຣໍ ອາຈິກ຺ຂິ. ໂສ ‘‘ກິໍ ອິທ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ອິທໍ ມນ຺ຕສ຺ສ ປຣິກມ຺ມໍ ສຊ຺ຊາຍິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ. ພ຺ຣາຫ຺ມຓາປິ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ຄຫິໂຕ ເຕ ມນ຺ໂຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ. ນ ຕາວ ຄຓ຺ຫາມີຕິ. ໂສ ກຕິປາເຫເນວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓຫິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິຕກາເລ ‘‘ຍາຖ ຕຸມ຺ເຫ, ອິທານາຫໍ ອນາຄມນຘມ຺ໂມ ຊາໂຕ’’ຕິ ອາຫ. ຠິກ຺ຂູ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ – ‘‘ອຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ອຠູຕໍ ວຕ຺ວາ ອຎ຺ຎໍ ພ຺ຍາກໂຣຕີ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ຂີຓາສ຺ໂວ ອິທານິ, ຠິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ຈນ຺ທາໂຠ, ຠູຕເມເວສ ກເຖຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໓.

‘‘ຈນ຺ທໍວ ວິມລໍ ສຸທ຺ທໍ, ວິປ຺ປສນ຺ນມນາວິລໍ;

ນນ຺ທີຠວປຣິກ຺ຂີຓໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ວິມລນ຺ຕິ ອພ຺ຠາທິມລຣຫິຕໍ. ສຸທ຺ທນ຺ຕິ ນິຣຸປກ຺ກິເລສໍ. ວິປ຺ປສນ຺ນນ຺ຕິ ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕໍ. ອນາວິລນ຺ຕິ ກິເລສາວິລຕ຺ຕຣຫິຕໍ. ນນ຺ທີຠວປຣິກ຺ຂີຓນ຺ຕິ ຕີສຸ ຠເວສຸ ປຣິກ຺ຂີຓຕຓ຺ຫໍ ຕມຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິ.

ຈນ຺ທາຠຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຕິໍສຕິມໍ.

໓໑. ສີວລິຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ໂຍ ອິມນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ກຸຓ຺ຑໂກລິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ກຸຓ຺ຑຘານວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສີວລິຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ເອກສ຺ມິຎ຺ຫິ ສມເຍ ສຸປ຺ປວາສາ ນາມ ໂກລິຍຘີຕາ ສຕ຺ຕວສ຺ສານິ ກຸຈ຺ຉິນາ ຄພ຺ຠໍ ຘາເຣຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ມູຬ຺ຫຄພ຺ຠາ ຕິພ຺ພາຫິ ຂຣາຫິ ກຏຸກາຫິ ເວທນາຫິ ຜຸຏ຺ຐາ ‘‘ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ ວຕ ໂສ ຠຄວາ, ໂຍ ອິມສ຺ສ ເອວຣູປສ຺ສ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຫານາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ. ສຸປ຺ປຏິປນ຺ໂນ ວຕ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ສາວກສງ຺ໂຆ, ໂຍ ອິມສ຺ສ ເອວຣູປສ຺ສ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຫານາຍ ປຏິປນ຺ໂນ. ສຸສຸຂໍ ວຕ ຕໍ ນິພ຺

ພານໍ, ຍຖິທໍ ເອວຣູປໍ ທຸກ຺ຂໍ ນ ສໍວິຊ຺ຊຕີ''ຕິ (ອຸທາ. ໑໗) ອິເມຫິ ຕີຫິ ວິຕກ຺ເກຫິ ຕໍ ທຸກ຺ຂໍ ອະນິວາເສນ຺ຕີ ສາມີກໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິ ກໍ ເປເສຕ຺ວາ ເຕນ ຕສ຺ສາ ວຈເນນ ສຕ຺ຖຸ ວນ຺ທນາຍ ອາໂຣຈິຕາຍ ''ສຸຂິນີ ໂຫຕຸ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍທີຕາ, ອໂຣຄາ ອໂຣຄໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍຕູ''ຕິ ສຕ຺ຖາຣາ ວຸຕ຺ຕກ຺ຂເຕເຍວ ສຸຂິນີ ອໂຣຄາ ອໂຣຄໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຕ຺ວາ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຟໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ມຫາທານໍ ອທາສິ. ປຸຕ຺ໂຕປີສ຺ສາ ຊາຕທິວສໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ທມ຺ມກຣຕໍ ອາທາຍ ສງ຺ຟສ຺ສ ອຸທກໍ ປຣິສ຺ສາເວສິ. ໂສ ອປຣພາເຄ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕີ.

ອເຖກທິວສໍ ກິກ຺ຂູ ທມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຖ຺ຖາເປສຸໍ ''ປສ຺ສຖາວຸໂສ, ເອວຣູໂປ ນາມ ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍສມ຺ປນ຺ໂນ ກິກ຺ຂຸ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ມາຕຸກຸຈ຺ຈິສ຺ມີ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸໂກສິ, ກິມງ຺ຄໍ ປນ ອຄ຺ເຍ, ພຫຸໍ ວຕ ອິມິນາ ທຸກ຺ຂໍ ນິຕ຺ຖິຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣະຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ອາມ, ກິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ເອຕ຺ຕກາ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ອິທານິ ນິພ຺ພານໍ ສຈ຺ຊິກຕ຺ວາ ວິຫຣຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໔.

''ໂຍມໍ ປລິປຖໍ ທຸຄ຺ຄໍ, ສໍສາຣໍ ໂມຫມຈ຺ຈຄາ;

ຕິຕ຺ໂຕ ປາຣງ຺ຄໂຕ ຊາຍີ, ອເນໂຊ ອກຖໍກຖີ;

ອນຸປາທາຍ ນິພ຺ພຸໂຕ, ຕມຫໍ ພຣູມິ ພຣາຫ຺ມຕ''ນ຺ຕິ.

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ໂຍ ກິກ຺ຂຸ ອິມໍ ຣາຄປລິປຖຸຍ຺ເຈວ ກິເລສທຸຄ຺ຄຍ຺ຈ ສໍສາຣວຍ຺ຍຍ຺ຈ ຈຕຸນ຺ນໍ ອຣິຍສຈ຺ຈານໍ ອປ຺ປຜິວິຊ຺ຊນກ ໂມຫຍ຺ຈ ອຕີໂຕ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ໂອເຟ ຕິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປາຣໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ, ທຸວິເຜນ ຊາເນນ ຊາຍີ, ຕຕ຺ຫາຍ ອກາເວນ ອເນໂຊ, ກຖໍກຖາຍ ອກາເວນ ອກຖໍກຖີ, ອຸປາທານານໍ ອກາເວນ ອນຸປາທິຍິຕ຺ວາ ກິເລສນິພ຺ພາເນນ ນິພ຺ພຸໂຕ, ຕມຫໍ ພຣາຫ຺ມຕໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕີສູຕີ.

ສີວລິຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ເອກຕີສຕິມໍ.

໓໒. ສຸນ຺ທຣສມຸທ຺ທຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ໂຍທກາເມຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສຸນ຺ທຣສມຸທ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິເຣໂກ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ສຸນ຺ທຣສມຸທ຺ທກຸມາໂຣ ນາມ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຜິວິກເວ ມຫາກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ. ໂສ ເອກທິວສໍ ປຈ຺ຊາກຕ຺ຕໍ ຄນ຺ທມາລາທິຫຕ຺ຖໍ ມຫາຊນໍ ທມ຺ມສ຺ສວນຕ຺ຖາຍ ເຊຕວນໍ ຄຈ຺ຊນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ''ກຫໍ ຄຈ຺ຊຖາ''ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ''ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ທມ຺ມສ຺ສວນຕ຺ຖາຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ອຫມ຺ປີ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຜິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຣິສປຣິຍນ຺ເຕ ນິສີທິ. ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອາສຍໍ ວິທິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ພິ ກຖໍ ກເຖສິ. ໂສ ''ນ ສກ຺ກາ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຊາວສນ຺ເຕນ ສງ຺ຂລິຂິຕໍ ພຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣິຕຸ''ນ຺ຕິ ສຕ຺ຖຸ ທມ຺ມກຖໍ ນິສ຺ສາຍ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຊາຕຸສ຺ສາໂຫ ປຣິສາຍ ປກ຺ກນ຺ຕາຍ ສຕ຺ຖາຣໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ''ມາຕາປີຕູຫິ ອນນຸຍ຺ຍາຕໍ ຕຖາຄຕາ ນ ປພ຺ພາເຊນ຺ຕີ''ຕິ ສຸຕ຺ວາ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຍ຺ຖປາລກຸລປຸຕ຺ຕາທໂຍ ວິຍ ມຫນ຺ເຕນ ວາຍາເມນ ມາຕາປີຕໂຣ ອນຸຊານາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຮູປສມ຺ປໂທ ''ກີ ເມ ອິທ ວາເສນາ''ຕິ ຕໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຣາຊຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປີຕ຺ຫາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ວິຕິນາເມສິ.

ອເຖກທິວສໍ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ຕສ຺ສ ມາຕາປີຕໂຣ ເອກສ຺ມີ ຊຕທິວເສ ມຫນ຺ເຕນ ສິຣິໂສກຄ຺ເຄນ ຕສ຺ສ ສຫາຍກກຸມາຣເກ ກີລຸອມາເນ ທິສ຺ວາ ''ອມ຺ຫາກໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອິທໍ ທຸລ຺ລກໍ ຊາຕ''ນ຺ຕິ ປຣິເທວີສຸ. ຕສ຺ມີ ຂເຕ ເອກາ ຄຕິກາ ຕໍ ກຸລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມາ

ຕຣໍ ໂຣຫມານໍ ນິສິນຸນໍ ທິສຸວາ ''ອມຸມ, ກີ ກາຣຕາ ໂຣທສີ''ຕິ ປຸຈຸຉິ។ ''ປຸຕຸຕໍ ອນຸສຸສຣິຕຸວາ ໂຣທາມິ''ຕິ។ ''ກຫໍ ປນ ໂສ, ອມຸມາ''ຕິ? ''ກິກຸຂູສຸ ປພຸພຊິໂຕ''ຕິ។ ''ກີ ອຸປຸປພຸພາເຊຕຸໍ ນ ວຎຸຍຕິ''ຕິ? ''ວຎຸຍຕິ, ນ ປນ ອິຈຸຉຕິ, ອິໂຕ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຣາຊຄຫໍ ຄໂຕ''ຕິ។ ''ສຈາຫໍ ຕໍ ອຸປຸປພຸພາເຊຍຸຍໍ, ກີ ເມ ກເຣຍຸຍາຖາ''ຕິ? ''ອິມສຸສ ເຕ ກຸລສຸສ ກຸຍຸມຸພສາມິນີ ກເຣຍຸຍາມາ''ຕິ។ ເຕນ ທິເມ ປຣິພຸພຍໍ ເທຖາຕິ ປຣິພຸພຍໍ ຄເຫຕຸວາ ມຫນຸເຕນ ປຣິວາເຣນ ຣາຊຄຫໍ ຄນຸຕຸວາ ຕສຸສ ປີຕຸທາຍ ຈຣຕາວີຖີ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ຕຕຸເຖກໍ ນິວາສເຄຫໍ ຄເຫຕຸວາ ປາໂຕວ ປຕິຕໍ ອາຫາຣໍ ປຜິຍາເທຕຸວາ ເຖຣສຸສ ປີຕຸທາຍ ປວິຎຸຖກາເລ ກິກຸຂໍ ທຕຸວາ ກຕິປາຫຈຸຈເຍນ, ''ກນຸເຕ, ອິເຜວ ນິສີທິຕຸວາ ກຕຸຕກິຈຸຈໍ ກໂຣຖາ''ຕິ ປຕຸຕໍ ຄຕຸທີ។ ໂສ ປຕຸຕມທາສິ។

ອຖ ນໍ ປຕີເຕນ ອາຫາເຣນ ປຣິວິສິຕຸວາ, ''ກນຸເຕ, ອິເຜວ ປີຕຸທາຍ ຈຣິຕຸໍ ຜາສຸກ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ກຕິປາຫໍ ອາລິນຸເທ ນິສີທາເປຕຸວາ ໂກເຊຕຸວາ ທາຣເກ ປູເວທີ ສຸຄຄຸທີຕຸວາ ''ເອຖ ຕຸມຸເຫ ເຖຣສຸສ ອາຄຕກາເລ ມຍິ ວາເຣນຸຕິຍາປີ ອິສາຄນຸຕຸວາ ຣຊໍ ອຸຎຸຖາເປຍຸຍາຖາ''ຕິ ອາຫ។ ເຕ ປຸນທິວເສ ເຖຣສຸສ ໂກຊນເວລາຍ ຕາຍ ວາຣິຍມານາປີ ຣຊໍ ອຸຎຸຖາເປສຸໍ។ ສາ ປຸນທິວເສ, ''ກນຸເຕ, ທາຣກາ ວາຣິຍມານາປີ ມມ ວຈນໍ ອສຸຕີຕຸວາ ອິຜ ຣຊໍ ອຸຎຸຖາເປນຸຕິ, ອນຸໂຕເຄເຫ ນິສີທຖາ''ຕິ ອນຸໂຕ ນິສີທາເປຕຸວາ ກຕິປາຫໍ ໂກເຊສິ។ ປຸນ ທາຣເກ ສຸຄຄຸທີຕຸວາ ''ຕຸມຸເຫ ມຍາ ວາຣິຍມານາປີ ເຖຣສຸສ ໂກຊນກາເລ ມຫາສທຸທໍ ກເຣຍຸຍາຖາ''ຕິ ອາຫ។ ເຕ ຕຖາ ກຣີສຸ។ ສາ ປຸນທິວເສ, ''ກນຸເຕ, ອິມສຸມິ ຖາເນ ອຕິວິຍ ມຫາສທຸໂທ ໂຫຕິ, ທາຣກາ ມຍາ ວາຣິຍມານາປີ ວຈນໍ ນ ຄຕຸໜນຸຕິ, ອຸປຣິປາສາເທເຍວ ນິສີທຖາ''ຕິ ວຕຸວາ ເຖເຣນ ອຜິວາສິເຕ ເຖຣໍ ປຸຣໂຕ ກຕຸວາ ປາສາທໍ ອກິຣຸທນຸຕີ ທຸວາຣານີ ປີທຫມານາວ ປາສາທໍ ອກິຣຸທີ។ ເຖໂຣ ອຸກຸກຎຸຖສປທານຈາຣິໂກ ສມາໂນປີ ຣສຕຸທາຍ ພທຸໂຜ ຕສຸສາ ວຈເນນ ສຕຸຕກູມິກໍ ປາສາທໍ ອກິຣຸທີ។

ສາ ເຖຣໍ ນິສີທາເປຕຸວາ ''ຈຕຸຕາລີສາຍ ຂລຸ, ສມຸມ, ປຸຕຸຕມຸຂ ຖາເນທີ ອິຕຸຖີ ປຸຣິສໍ ອຈຸຈາວທຕິ ວິຊມຸກຕິ ວິນມຕິ ຄິລສຕິ ວິລຊຊຕິ ນເຂນ ນຂໍ ຜຎຸເຜຕິ, ປາເທນ ປາທໍ ອກຸກມຕິ, ກຎຸເຖນ ປຖວີ ວິລິຂຕິ, ທາຣກໍ ອຸລຸລງເຊຕິ ໂອລງເຊຕິ, ກີລຸອຕິ ກີລຸອາເປຕິ, ຈຸມຸພຕິ ຈຸມຸພາເປຕິ, ກຸຍຸຊຕິ ກຸຍຸຊາເປຕິ, ທທາຕິ ອາຍາຈຕິ, ກຕມນຸກໂຣຕິ, ອຸຈຸຈໍ ກາສຕິ, ນີຈໍ ກາສຕິ, ອວິຈຸຈໍ ກາສຕິ, ວິວິຈຸຈໍ ກາສຕິ, ນຈຸເຈນ ຄີເຕນ ວາທິເຕນ ໂຣທິເຕນ ວິລສິເຕນ ວິກູສິເຕນ ຊຄຸຜຕິ, ເປກຸຂຕິ, ກຜີ ຈາເລຕິ, ຄຸຍຸຫກາຕຸຫກໍ ຈາເລຕິ, ອູຣຸໍ ວິວຣຕິ, ອູຣຸໍ ປີທຫຕິ, ຖນໍ ທສຸເສຕິ, ກຈຸຉໍ ທສຸເສຕິ, ນາກີ ທສຸເສຕິ, ອກຸຂີ ນິຂຕຕິ, ກມຸກໍ ອຸກຸຂິປຕິ, ໂອຎຸຖໍ ປລິຂຕິ, ຊິວຸຫໍ ນິລຸລາເລຕິ, ທຸສຸສໍ ມຸຍຸຈຕິ, ທຸສຸສໍ ພນຸຜຕິ, ສິຣສໍ ມຸຍຸຈຕິ, ສິຣສໍ ພນຸຜຕິ''ຕິ (ຊາ។ ໔។໔໑໑។໓໐໐) ເອວໍ ອາຄຕໍ ອິຕຸຖີກຸຕຸຕໍ ອິຕຸຖີລີລໍ ທສຸເສຕຸວາ ຕສຸສ ປຸຣໂຕ ຖິຕາ ອິມໍ ຄາຖມາທ –

''ອລຕຸຕກກຕາ ປາທາ, ປາທຸກາຣຸຍຸຫ ເວສິຍາ;

ຕຸວມຸປີ ທຫໂຣ ມມ, ອທມຸປີ ທຫຣາ ຕວ;

ອຸໂກປີ ປພຸພຊິສຸສາມ, ຊິຕຸຕາ ທຕຸຫປຣາຍຕາ''ຕິ។ (ເຖຣຄາ។ ໔໕໙, ໔໖໘);

ເຖຣສຸສ ''ອໂທ ວຕ ເມ ກາຣິຍໍ ອນຸປຜາເຣຕຸວາ ກຕກມຸມ''ນຸຕິ ມຫາສໍເວໂຄ ອຸທປາທີ។ ຕສຸມີ ຂເຓ ສຕຸຖາ ປຍຸຈຈຕຸຕາລີສໂຍຊນມຕຸຖເກ ເຊຕວເນ ນິສິນຸໂນວ ຕໍ ກາຣຕໍ ທິສຸວາ ສິຕໍ ປາຕຸວາກາສິ។ ອຖ ນໍ ອານນຸທຕຸເຖໂຣ ປຸຈຸຉິ – ''ກນຸເຕ, ໂກ ນຸ ໂຂ ເຫຕຸ, ໂກ ປຈຸຈໂຍ ສິຕສຸສ ປາຕຸກມຸມາຍາ''ຕິ។ ອານນຸທ, ຣາຊຄຫນຄເຣ ສຕຸຕກູມິກປາສາທຕເລ ສຸນຸທຣສມຸທຸທສຸສ ຈ ກິກຸຂຸໂນ ຄຕິກາຍ ຈ ສງຄາໂມ ວຕຸຕຕີຕິ។ ກສຸສ ນຸ ໂຂ, ກນຸເຕ, ຊໂຍ ກວິສຸສຕິ, ກສຸສ ປຣາຊໂຍຕິ? ສຕຸຖາ, ''ອານນຸທ, ສຸນຸທຣສມຸທຸທສຸສ ຊໂຍ ກວິສຸສຕິ, ຄຕິກາຍ ປຣາຊໂຍ''ຕິ ເຖຣສຸສ ຊຍໍ ປກາເສຕຸວາ ຕຕຸຖ ນິສິນຸນໂກວ ໂອກາສໍ ຜຣິຕຸວາ ''ກິກຸຂຸ ອຸໂກປີ ກາເມ ນິຣເປກຸໂຂ ປຊຫາ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາທ –

໔໑໕។

'ໂຍຜ ກາເມ ປຫນຸຕຸວານ, ອນາຄາໂຣ ປຣິພຸພເຊ;

ກາມກວປຣິກຸຂີຕໍ, ຕມຫໍ ພຸຣູມິ ພຸຣາຫຸມຕ''ນຸຕິ។

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ໂຍ ປຸຄ຺ຄໂລ ອິຘ ໂລເກ ອຸໂພປິ ກາເມ ຫິຕ຺ວາ ອນາຄາໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິພ຺ພຊຕິ, ຕໍ ປຣິກ຺ຂີຕການລຸເຈວ ປຣິກ຺ຂີຕກາວລຸຈ ອຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ເທສນາວສາເນ ໂສ ເຖໂຣ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ອິທ຺ຘິພເລນ ເວຫາສໍ ອພ຺ພຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຕ຺ຕິການມຕ຺ຫລໍ ວິນິວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສຣີຣໍ ໂຖເມນ຺ໂຕເຍວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທີ຺. ຘມ຺ມສກາຍມ຺ປິ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ, “ອາວຸໂສ, ຊີວ຺ຫາວິລຸເລຍ຺ຍໍ ຣສໍ ນິສ຺ສາຍ ມນໍ ນຍ຺ໂຖ ສຸນ຺ທຣສມຸທ຺ທຕ຺ເຖໂຣ, ສຕ຺ຖາ ປນ຺ສ຺ສ ອວສ຺ສໂຍ ຊາໂຕ”ຕິ຺. ສຕ຺ຖາ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ “ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາ ເນວ, ປຸພ຺ເພປາຫໍ ເອຕສ຺ສ ຣສຕຕ຺ຫາຍ ພທ຺ຘມນສ຺ສ ອວສ຺ສໂຍ ຊາໂຕເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ປ຺ກາສນຕ຺ຖໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ –

“ນ ກິຣຕ຺ຖິ ຣເສຫິ ປາປີໂຍ,

ອາວາເສຫິ ວາ ສນ຺ຖເວຫິ ວາ;

ວາຕມິຄໍ ຄຫນນິສ຺ສິຕໍ,

ວສມາເນສິ ຣເສຫິ ສລຸຊໂຍ”ຕິ຺. (ຊາ຺. ໑຺໑຺໑໔) –

ເອກກນິປາເຕ ອິມໍ ວາຕມິຄຊາຕກໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ “ຕທາ ສຸນ຺ທຣສມຸທ຺ໂທ ວາຕມິໂຄ ອໂຫສິ, ອິມໍ ປນ ຄາຖໍ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປຕາ ຣລຸໂຄ ມຫາມຈ຺ໂຈ ອຫເມວາ”ຕິ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສີຕິ຺.

ສຸນ຺ທຣສມຸທ຺ທຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ພຕ຺ຕີສຕິມໍ຺.

໓໓຺. ຊຕິລຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ໂຍຘ ຕຕ຺ຫນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຊຕິລຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ຺.

ຕຕ຺ຣາຍໍ ອນຸປຸພ຺ພີ ກຖາ – ອຕີເຕ ກິຣ ພາຣາຓສີຍໍ ທ຺ເວ ກາຕໂຣ ກຸຕຸມ຺ພິກາ ມຫນ຺ຕໍ ອຸຈ຺ຈຸເຂຕ຺ຕໍ ກາເຣສຸໍ຺. ອເຖກທິວສໍ ກນິຍ຺ຖກາຕາ ອຸຈ຺ຈຸເຂຕ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ເອກໍ ເຊຍ຺ຖກາຕິກສ຺ສ ທສ຺ສາມິ, ເອກໍ ມຍ຺ຫໍ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິ ທ຺ເວ ອຸຈ຺ຈຸຍຍ຺ຖິໂຍ ຣສສ຺ສ ອນິກ຺ຂມນຕ຺ຖາຍ ຆິນ຺ນຍ຺ຖາເນ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫີ຺. ຕທາ ກິຣ ອຸຈ຺ຈູນໍ ຍນ຺ເຕນ ປີລຸອນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ອຄ຺ເຄ ວາ ມູເລ ວາ ຆິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕກາເລ ຘມ຺ມກຣຓໂຕ ອຸທກໍ ວິຍ ສຍເມວ ຣໂສ ນິກ຺ຂມຕີ຺. ຕສ຺ສ ປນ ເຂຕ຺ຕໂຕ ອຸຈ຺ຈຸຍຍ຺ຖິໂຍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄມນກາເລ ຄນ຺ຘມາທເນ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ສມາປຕ຺ຕິໂຕ ວຸຍ຺ຖາຍ “ກສ຺ສ ນຸ ໂຂ ອຊ຺ຊ ອນຸຄ຺ຄຫໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ອຸປ຺ຘາເຣນ຺ໂຕ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ຍາຓຊາເລ ປວິຍ຺ຖໍ ທິສ຺ວາ ສງ຺ຄຫໍ ກາຕຸໍ ສມຕ຺ຖກາວລຸຈ ລຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ອາທາຍ ອິທ຺ຘິຍາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຸຣໂຕ ອຍ຺ຖາສິ຺. ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ອຸຕ຺ຕຣສາຍກໍ ອຸຈ຺ຈຕເຣ ກູມິປ຺ເທເສ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ, “ກນ຺ເຕ, ອິຘ ນິສີທຖາ”ຕິ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ “ປຕ຺ຕໍ ອຸປນາເມຖາ”ຕິ ອຸຈ຺ຈຸຍຍ຺ຖິຍາ ພນ຺ຘນຍ຺ຖານໍ ໂມເຈຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ຣີ ອ຺ກາສິ, ຣໂສ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ປູເຣສີ຺. ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘນ ຕສ຺ມິໍ ຣເສ ປີເຕ “ສາຘຸກໍ ວຕ ເມ ອຍ຺ເຍນ ຣໂສ ປີໂຕ຺. ສເຈ ເມ ເຊຍ຺ຖກາຕິໂກ ມູລໍ ອາຫຣາເປສ຺ສຕິ, ມູລໍ ທສ຺ສາມິ຺. ສເຈ ປຕ຺ຕີ ອາຫຣາເປສ຺ສຕິ, ປຕ຺ຕີ ທສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ, “ກນ຺ເຕ, ປຕ຺ຕໍ ເມ ອຸປນາເມຖາ”ຕິ ທຸຕິຍມ຺ປິ ອຸຈ຺ຈຸຍຍ຺ຖິໍ ໂມເຈຕ຺ວາ ຣສໍ ອທາສີ຺. “ກາຕາ ເມ ອຸຈ຺ຈຸເຂຕ຺ຕໂຕ ອຍ຺ຍໍ ອຸຈ຺ຈຸໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຂາທິສ຺ສຕີ”ຕິ ເອຕ຺ຕກມ຺ປິ ກິຣສ຺ສ ວລຸຈນຈິຕ຺ຕໍ ນາໂຫສິ຺. ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ປນ ປຖມໍ ອຸຈ຺ຈຸຣສສ຺ສ ປີຕຕ຺ຕາ ຕໍ ອຸຈ຺ຈຸຣສໍ ອລຸເລຫິປິ ສທ຺ຘີ ສໍວິກຊິຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ຄເຫຕ຺ວາວ ນິສີທິ ຺. ໂສ ຕສ຺ສ ອາກາຣໍ ລຕ຺ວາ ປລຸຈປຕິຍ຺ຖິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, “ກນ຺ເຕ, ໂຍ ອຍໍ ມຍາ ທິນ຺ໂນ ອຄ຺ຄຣໂສ, ອິມສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ເທວມນຸສ຺ເສສຸ ສມ຺ປຕ຺ຕີ ອນຸກວິຕ຺ວາ ປຣິໂຍສາເນ ຕຸມ຺ເຫຫິ ປຕ຺ຕຘມ຺ມເມວ ປາປຸເຕຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ປຍ຺ຖເປສີ຺. ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘປິສ຺ສ “ເອວໍ ໂຫຕູ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ອິຈ຺ຉິຕໍ ປຕ຺ຖິຕໍ ຕຸຍ຺ຫ”ນ຺ຕິ ທ຺ວີຫິ ຄາຖາຫິ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ຍຖາ ໂສ ປ຺ສ຺ສຕິ, ເອວໍ ອຘິຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ອາກາເສນ ຄນ຺ຘມາທນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປລຸຈນ຺ນໍ

ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສຕານໍ ຕໍ ຣສໍ ອທາສີ຿

ໂສ ຕໍ ປາຝິຫາຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ກາຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກຫໍ ຄໂຕສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຸຈ຺ຈຸເຂຕ຺ຕໍ ໂອໂລເກຕຸໍ ຄໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ຿ ‘‘ກີ ຕາທິເສນ ອຸຈ຺ຈຸເຂຕ຺ຕໍ ຄເຕນ, ນນຸ ນາມ ເອກໍ ວາ ທ຺ເວ ວາ ອຸຈ຺ຈຸຍຝ຺ຖິໂຍ ອາຫາຍ ອາຄນ຺ຕພ຺ພໍ ກເວຍ຺ຍາ’’ຕິ ກາຕຣາ ວຸຕ຺ໂຕ – ‘‘ອາມ, ກາຕິກ, ທ຺ເວ ເມ ອຸຈ຺ຈຸຍຝ຺ຖິໂຍ ຄຫິຕາ, ເອກໍ ປນ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘໍ ທິສ຺ວາ ມມ ອຸຈ຺ຈຸຍຝ຺ຖິໂຕ ຣສໍ ທຕ຺ວາ ‘ມູລໍ ວາ ປຕ຺ຕີ ວາ ທສ຺ສາມີ’ຕິ ຕຸມ຺ຫາກມ຺ປີ ເມ ອຸຈ຺ຈຸຍຝ຺ຖິໂຕ ຣໂສ ທິນ຺ໂນ, ກີ ນຸ ໂຂ ຕສ຺ສ ມູລໍ ຄຕ຺ຫິສ຺ສຖ, ອຸທາຫຸ ປຕ຺ຕິ’’ນ຺ຕິ ອາຫ຿ ‘‘ກີ ປນ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘນ ກຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ມມ ອຸຈ຺ຈຸຍຝ຺ຖິໂຕ ຣສໍ ປິວິຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຸຈ຺ຈຸຍຝ຺ຖິໂຕ ຣສໍ ອາຫາຍ ອາກາເສນ ຄນ຺ຘມາທນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຍ຺ຈສຕານໍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘານໍ ອທາສີ’’ຕິ຿ ໂສ ຕສ຺ມີ ກເຖນ຺ເຕເຍວ ນິຣນ຺ຕຣໍ ປີຕິຍາ ຜຸຝ຺ຖສຣີໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ເຕນ ເມ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘນ ທິຝ຺ຖຘມ຺ມສ຺ເສວ ອຊ຺ຄໂມ ກເວຍ຺ຍາ’’ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ອກາສີ຿ ເອວໍ ກນິຝ຺ເຖນ ຕິສ຺ໂສ ສມ຺ປຕ຺ຕິໂຍ ປຕ຺ຖິຕາ, ເຊຝ຺ເຖນ ປນ ເອກປເທເນວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຖິຕນ຺ຕິ ອິທໍ ເຕສໍ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ຿

ເຕ ຍາວຕາຍຸກໍ ຖຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເອກໍ ພຸທ຺ຘນ຺ຕຣໍ ເຂປຍິສຸ຿ ເຕສໍ ເທວໂລເກ ຖິຕກາເລເຍວ ວິປສ຺ສີ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ໂລເກ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊິ຿ ເຕປິ ເທວໂລກໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ພນ຺ຘຸມຕິຍາ ເອກສ຺ມີ ກຸລເຄເຫ ເຊຝ຺ໂຖ ເຊຝ຺ໂຖວ, ກນິຝ຺ໂຖ ກນິຝ຺ໂຖວ ຫຸຕ຺ວາ ປຝິສນ຺ຘີ ຄຕ຺ຫີສຸ຿ ເຕສຸ ເຊຝ຺ຖສ຺ສ ເສໂນຕິ ນາມໍ ອກໍສຸ, ກນິຝ຺ຖສ຺ສ ອປຣາຊິໂຕຕິ ຿ ເຕສຸ ວຍປ຺ປ຺ຕ຺ຕກາເລ ກຸຝຸມ຺ພໍ ສຕ຺ຖາເປຕ຺ວາ ວິຫຣນ຺ເຕສຸ ‘‘ພຸທ຺ຘຣຕນໍ ໂລເກ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຘມ຺ມຣຕນໍ, ສງ຺ຈຣຕນໍ, ທານານິ ເທຖ, ປຸຍ຺ຍານິ ກໂຣຖ, ອຊ຺ຊ ອຝ຺ຖມີ, ອຊ຺ຊ ຈາຕຸທ຺ທສີ, ອຊ຺ຊ ປນ຺ນຣສີ, ອຸໂປສຖໍ ກໂຣຖ, ຘມ຺ມໍ ສຸຕາຖາ’’ຕິ ຘມ຺ມໂຈສກສ຺ສ ພນ຺ຘຸມຕີນຄເຣ ໂຈສນໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາຊນໍ ປຸເຣພຕ຺ຕໍ ທານໍ ທຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາພຕ຺ຕໍ ຘມ຺ມສ຺ສວນາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ເສນກຸຝຸມ຺ພິໂກ ‘‘ກຫໍ ຄຈ຺ຉຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຘມ຺ມສ຺ສວນາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຫມ຺ປີ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເຕຫິ ສທ຺ຘິເຍວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຣິສປຣິຍນ຺ເຕ ນິສີທິ຿

ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອຊ຺ຊາສຍໍ ວິທິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ພີ ກຖໍ ກເຖສິ຿ ໂສ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ອຸສ຺ສາຫຊາໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິ຿ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຕ຺ຖິ ປນ ເຕ ອປໂລເກຕພ຺ພາ ຍາຕກາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ຿ ອຕ຺ຖິ, ກນ຺ເຕຕິ຿ ເຕນ ຫິ ອປໂລເກຕ຺ວາ ເອຫີຕິ຿ ໂສ ກນິຝ຺ຖສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ຍໍ ອິມສ຺ມີ ກຸເລ ສາປເຕຍ຺ຍໍ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ຕວ ໂຫຕູ’’ຕິ ອາຫ຿ ຕຸມ຺ເຫ ປນ, ສາມິຕິ຿ ອຫໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີຕິ຿ ສາມິ ກີ ວເທຖ, ອຫໍ ມາຕຣີ ມຕາຍ ມາຕຣໍ ວິຍ, ປີຕຣີ ມເຕ ປີຕຣໍ ວິຍ ຕຸມ຺ເຫ ອລຕ຺ຖໍ, ອິທໍ ກຸລໍ ມຫາໂພຄໍ, ເຄເຫ ຖິເຕເນວ ສກ຺ກາ ປຸຍ຺ຍານິ ກາຕຸໍ, ມາ ເອວໍ ກຣິຕ຺ຖາຕິ຿ ມຍາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຘມ຺ໂມ ສຸໂຕ, ນ ສກ຺ກາ ຕໍ ອຄາຣມຊ຺ເຊ ຖິເຕນ ປູເຣຕຸໍ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາເມວາຫໍ, ຕ຺ວໍ ນິວຕ຺ຕາຫີຕິ຿ ເອວໍ ໂສ ກນິຝ຺ຖໍ ນິວຕ຺ຕາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປໂທ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິ຿ ກນິຝ຺ໂຖປີ ‘‘ກາຕຸ ປພ຺ພຊິຕສກ຺ກາຣໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຈສ຺ສ ທານໍ ທຕ຺ວາ ກາຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ອຕ຺ຕໂນ ກວນິສ຺ສຣຕໍ ກຕໍ, ອຫໍ ປນ ປຍ຺ຈຫິ ກາມຄຸເຓຫິ ພທ຺ໂຘ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ມຍ຺ຫໍ ເຄເຫ ຖິຕສ຺ເສວ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ມຫນ຺ຕໍ ປຸຍ຺ຍກມ຺ມໍ ອາຈິກ຺ຂຖາ’’ຕິ຿ ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ‘‘ສາຘຸ ສາຘຸ, ປຓ຺ຑິຕ, ສຕ຺ຖຸ ຄນ຺ຘກຸຝີ ກໂຣຫີ’’ຕິ ອາຫ຿ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ນານາທາຣູນິ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຖມ຺ກາທີນໍ ອຕ຺ຖາຍ ຕຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ ເອກໍ ສຸວຓ຺ຓຂຈິຕໍ, ເອກໍ ຣຊຕຂຈິຕໍ, ເອກໍ ມຓິຂຈິຕນ຺ຕິ ສພ຺ພານິ ສຕ຺ຕຣຕນຂຈິຕານິ ກາເຣຕ຺ວາ ເຕຫິ ຄນ຺ຘກຸຝີ ກາເຣຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຣຕນຂຈິຕາເຫວ ຉທນິຝ຺ຖກາຫິ ຉາທາເປສິ຿ ຄນ຺ຘກຸຝິຍາ ກຣຓກາເລເຍວ ປນ ຕໍ ອຕ຺ຕນາ ສນາມນາມໂກ ອປຣາຊິໂຕເຍວ ນາມ ກາຄິເນຍ຺ໂຍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ອຫມ຺ປີ ກຣິສ຺ສາມິ, ມຍ຺ຫມ຺ປີ ປຕ຺ຕີ ເທຖ ມາຕຸລາ’’ຕິ ອາຫ຿ ນ ເທມິ, ຕາຕ, ອຍ຺ເຍຫິ ອສາຘາຣຓໍ ກຣິສ຺ສາມີຕິ຿ ໂສ ພຫຸມ຺ປີ ຍາຈິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕີ ອລກມາໂນ ‘‘ຄນ຺ຘກຸຝິຍາ ປຸຣໂຕ ກຸຍ຺ຊຣສາລໍ ລທ຺ຘຸໍ ວຝ຺ຝຕີ’’ຕິ ສຕ຺ຕຣຕນມຍໍ ກຸຍ຺ຊຣສາລໍ ກາເຣສິ຿ ໂສ ອິມສ຺ມີ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາເທ ເມຕ຺ຓກເສຝ຺ຖີ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ຿

ຄນ຺ຘກຸຝິຍໍ ປນ ສຕ຺ຕຣຕນມຍານິ ຕີຓິ ມຫາວາຕປານານິ ອເຫສຸໍ຿ ເຕສໍ ອກິມຸເຂ ເຫຝ຺ຖາ ສຸຘາປຣິກມ຺ມກຕາ ຕິສ຺ໂສ ໂປກ຺ຂຣຓິໂຍ ກາເຣຕ຺ວາ ຈຕຸຊ຺ຊາຕິກຄນ຺ໂຘທກສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ ອປຣາຊິໂຕ, ຄຫປຕີ, ປຍ຺ຈວຓ຺ຓານິ ກຸສຸມານິ ໂຣປາເປສິ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ນກາເລ ວາຕເວເຄນ ສມຸຝ຺ຖິຕາຫິ ເຣຕ຺ວຝ຺ຝິຫີ ສຣີຣສ຺ສ ໂອກິຣຓຕ຺ຖໍ຿ ຄນ຺ຘກຸຝິຖູປິກາຍ ກປ຺ລຸລໍ ຣຕ຺ຕສ຺ວຓ຺ຓມຍໍ ອໂຫສິ, ປວາລຸອມຍາ ສິຂຣາ, ເຫຝ຺ຖາ ມຓິມຍາ ຉທນິຝ຺ຖກາ຿ ອິຕິ ສາ ນຈ຺ຈນ຺ໂຕ ວິຍ ໂມໂຣ ໂສກມານາ ອຝ຺ຖາສິ຿ ສຕ຺ຕສຸ ປນ ຣຕເນສຸ ໂກຝ຺ເຝຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ໂກຝ຺ເຝຕ຺ວາ ອິຕຣໍ ສກລເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ຊຓ຺ຓຸມຕ຺ເຕນ ໂອຘິນາ ຄນ຺ຘກຸຝີ ປຣິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ປຣິເວຓໍ ປູເຣສິ຿

ເອວໍ ຄນ຺ຮກຸຝື ນິຝ຺ຖາເປຕ຺ວາ ອປຣາຊິໂຕ, ຄຫປຕິ, ກາຕິກຕ຺ເຖຣໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ນິຝ຺ກິຕາ ຄນ຺ຮກຸຝິ, ປຣິໂກຄມສ຺ສາ ປຈ຺ຈາສີສາມິ, ປຣິໂກເຄນ ກິຣ ມຫນ຺ຕໍ ປຸລ຺ລໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ຯ ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ອິມິນາ ກິຣ ໂວ ກຸຝຸມ຺ພິເກນ ຄນ຺ຮກຸຝິ ກາຣິຕາ, ອິທານິ ປນ ປຣິໂກຄໍ ປຈ຺ຈາສີສຕີ’’ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ອຸຝ຺ຖາຍາສນາ ຄນ຺ຮກຸຝິອກິມຸຂໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄນ຺ຮກຸຝື ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕຣຕນຣາສີ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ທ຺ວາຣໂກຝ຺ຖເກ ອຝ຺ຖາສິຯ ອຖ ນໍ ກຸຝຸມ຺ພິໂກ ‘‘ປວິສຖ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ຕຕ຺ເຖວ ຖຕ຺ວາ ຕຕິຍວາເຣ ຕສ຺ສ ກາຕິກຕ຺ເຖຣໍ ໂອໂລເກສິຯ ໂສ ໂອໂລກິຕາກາເຣເນວ ລຕ຺ວາ ກນິຝ຺ຖກາຕຣໍ ອາຫ – ‘‘ເອຫິ, ຕາຕ, ‘ມເຍວ ຣກ຺ຂາ ກວິສ຺ສຕິ, ຕຸມ຺ເຫ ຍຖາສຸຂໍ ວສຖາ’ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ວເທຫີ’’ຕິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ວຈ ນໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປລ຺ຈປຕິຝ຺ຖິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ‘‘ກນ຺ເຕ, ຍຖາ ມນຸສ຺ສາ ຣຸກ຺ຂມູເລ ປວິສິຕ຺ວາ ອນເປກ຺ຂາ ປກ຺ກມນ຺ຕິ, ຍຖາ ວາ ນທື ຕຣິຕ຺ວາ ອຸລ຺ລຸມ຺ປໍ ອນເປກ຺ຂາ ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ຕິ, ເອວໍ ອນເປກ຺ຂາ ຫຸຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫ ວສຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ກິມຕ຺ຖໍ ປນ ສຕ຺ຖາ ອຝ຺ຖາສີ? ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ອໂຫສິ – ‘‘ພຸທ຺ຮານໍ ສນ຺ຕິກໍ ປຸເຣກຕ຺ຕມ຺ປິ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕມ຺ປິ ພຫູ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເຕສຸ ຣຕນານິ ອາທາຍ ປກ຺ກມນ຺ເຕສຸ ນ ສກ຺ກາ ອມ຺ເຫຫິ ວາເຣຕຸໍ, ປຣິເວຕມ຺ຫິ ເອຕ຺ຕເກ ຣຕເນ ໂວກິຣ຺ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປຝ຺ຖາເກ ຫຣນ຺ເຕປິ ນ ວາເຣຕີຕິ ກຸຝຸມ຺ພິໂກ ມຍິ ອາຄາຕໍ ກຕ຺ວາ ອປາຍູປໂຄ ກເວຍ຺ຍາ’’ຕິ ອິມິນາ ກາຣເຕນ ອຝ຺ຖາສິຯ ເຕນ ປນ , ‘‘ກນ຺ເຕ, ມເຍວ ຣກ຺ຂາ ກວິສ຺ສຕິ, ຕຸມ຺ເຫ ວສຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປາວິສິຯ

ກຸຝຸມ຺ພິໂກ ສມນ຺ຕາ ຣກ຺ຂໍ ຖເປຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສ ອາຫ – ‘‘ຕາຕາ, ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄນ ວາ ປຈ຺ຉິປສິພ຺ພເກຫິ ວາ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ວາເຣຍ຺ຍາຖ, ຫຕ຺ເຖນ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ປນ ມາ ວາຣຍິຕ຺ຖາ’’ຕິຯ ອນ຺ໂຕນຄເຣປິ ອາໂຣຈາເປສິ ‘‘ມຍາ ຄນ຺ຮກຸຝິປຣິເວເຕ ສຕ຺ຕ ຣຕນານິ ໂອກິຕ຺ຕານິ, ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຮມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ທຸຄ຺ຄຕມນຸສ຺ສາ ອຸໂກ ຫຕ຺ເຖ ປູເຣຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫນ຺ຕຸ, ສຸຂິຕາປີ ເອເກນ ຄຕ຺ຫນ຺ຕູ’’ຕິຯ ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ອໂຫສິ ‘‘ສທ຺ຮາ ຕາວ ຮມ຺ມໍ ໂສຕ຺ກາມາ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິເຍວ, ອສ຺ສທ຺ຮາປິ ປນ ຮນໂລເກນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຮມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ທຸກ຺ຂໂຕ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ຕສ຺ມາ ຊນສງ຺ຄຫຕ຺ຖາຍ ເອວໍ ອາໂຣຈາເປສິຯ ມຫາຊໂນ ເຕນ ວຸຕ຺ຕນິຍາມເນເວ ຣຕນານິ ຄຕ຺ຫີຯ ສກີ ໂອກິຕ຺ຕຣຕເນສຸ ຂີເຕສຸ ຍາວຕຕິຍໍ ຊຕ຺ຕຸມຕ຺ເຕນ ໂອຂີນາ ໂອກິຣາເປສິເຍວຯ ສຕ຺ຖຸ ປນ ປາທມູເລ ຕິປຸສມຕ຺ຕໍ ອນຄ຺ຄໍ ມຕິຣຕນໍ ຖເປສິຯ ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ອໂຫສິ – ‘‘ສຕ຺ຖຸ ສຣີຣໂຕ ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕາຍ ປກາຍ ສທ຺ຮີ ມຕິປກໍ ໂອໂລເກນ຺ຕານໍ ຕິຕ຺ຕິ ນາມ ນ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ຕສ຺ມາ ເອວມກາສິຯ ມຫາຊໂນປິ ອຕິຕ຺ໂຕວ ໂອໂລເກສິຯ

ອເຖກທິວສໍ ເອໂກ ມິຈ຺ຉາທິຝ຺ຖິກພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ‘‘ສຕ຺ຖຸ ກິຣ ປາທມູເລ ມຫຄ຺ຄໍ ມຕິຣຕນໍ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ຫຣິສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕຸໍ ອາຄຕສ຺ສ ມຫາຊນສ຺ສ ອນ຺ຕເຣນ ປາວິສິຯ ກຸຝຸມ຺ພິໂກ ຕສ຺ສ ປວິສນາກາເຣເນວ ‘‘ມຕີ ຄຕ຺ຫິຕຸ ກາໂມ’’ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ‘‘ອໂຫ ວຕ ນ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍາ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ ໂສປິ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທນ຺ໂຕ ວິຍ ປາທມູເລ ຫຕ຺ຖໍ ອຸປນາເມຕ຺ວາ ມຕີ ຄເຫຕ຺ວາ ໂອວຝ຺ຝິກາຍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ກຸຝຸມ຺ພິໂກ ຕສ຺ມີ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ໂສ ຮມ຺ມກຖາວສາເນ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ກນ຺ເຕ, ມຍາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ຄນ຺ຮກຸຝື ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຊຕ຺ຕຸມຕ຺ເຕນ ໂອຂີນາ ສຕ຺ຕ ຣຕນານິ ໂອກິຕ຺ຕານິ, ຕານິ ເມ ຄຕ຺ຫນ຺ເຕສຸ ອາຄາໂຕ ນາມ ນາໂຫສິ, ຈິຕ຺ຕໍ ກິຍ຺ໂຍ ກິຍ຺ໂຍ ປສີທິເຍວຯ ອຊ຺ຊ ປນ ‘ອໂຫ ວຕາຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ມຕີ ນ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍາ’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕສ຺ມີ ມຕີ ອາທາຍ ຄເຕ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ’’ນ຺ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ວຈ ນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ນນຸ, ອຸປາສກ, ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ປເຣຫິ ອນາຫຣຕີຍໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ໂກສີ’’ຕິ ນຍໍ ອທາສິຯ ໂສ ສຕ຺ຖາຣາ ທິນ຺ນນເຍ ຖຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ອຊ຺ຊ ອາທີ ກຕ຺ວາ ມມ ສນ຺ຕກໍ ທສິກສຸຕ຺ຕມຕ຺ຕມ຺ປິ ມໍ ອກິກວິຕ຺ວາ ອເນກສຕາປີ ຣາຊາໂນ ວາ ໂຈຣາ ວາ ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ນາມ ມາ ໂຫນ຺ຕຸ, ອຄ຺ຄິນາປີ ມມ ສນ຺ຕກໍ ມາ ຫຍ຺ຫຕູ, ອຸທເກນປີ ມາ ວຸຍ຺ຫຕູ’’ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ອ ກາສີ ຯ ສຕ຺ຖາປິສ຺ສ ‘‘ເອວໍ ໂຫຕູ’’ຕິ ອນຸໂມທນໍ ອກາສິຯ ໂສ ຄນ຺ຮກຸຝິມຫໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອຝ຺ຖສຝ຺ຖິຍາ ກິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສານໍ ອນ຺ໂຕວິຫາເຣເຍວ ນວ ມາເສ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ທານປຣິໂຍສາເນ ສພ຺ເພສໍ ຕິຈີວຣໍ ອທາສິຯ ສງ຺ຄນວກສ຺ສ ຈີວຣສາຝກາ ສຫສ຺ສຄ຺ຄນກາ ອເຫສຸໍຯ

ໂສ ເອວໍ ຍາວຕາຍຸກໍ ປຸລ຺ລານິ ກຣິຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ເທວມນຸສ຺ເສສຸ ສໍສຣິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມີ ພຸທ຺ຮຸປ຺ປາເທ ຣາຊຄເຫ ເອກສ຺ມີ ເສຝ຺ຖິກຸເລ ປຝິສນ຺ຮີ ຄເຫຕ຺ວາ ອທ຺ຍມາສາຮິເກ ນວ ມາເສ ມາຕ຺ກຸຈ຺ຉິຍໍ ວສິຯ ຊາຕທິວເສ ປນສ຺ສ ສກລນຄເຣ ສພ຺ພາວຸຮານີ ປຊ຺ຊລີສຸ, ສພ຺ເພສໍ ກາຍຣູລ຺ຫານິ ອາກຣຕານິປິ ປຊ຺ຊລິຕານິ ວິຍ ໂອກາສໍ ມຸລ຺ຈີສຸ, ນຄຣໍ ເອກປຊ຺ໂຊຕໍ ອໂຫສິຯ ເສຝ຺ຖິປິ ປາໂຕວ ຣາຊູປຝ຺ຖານໍ ອຄມາສິຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ອຊ຺ຊ ສພ຺ພາວຸຮານິ ປຊ຺ຊລີສຸ, ນຄຣໍ ເອກປຊ຺ໂຊຕໍ ຊາຕໍ, ຊານາສິ ນຸ ໂຂ ເອຕ຺ຖ ກາຣຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ຊານາມິ, ເທວາ’’ຕິຯ ‘‘ກີ, ເສຝ຺ຖີ’’ຕິ? ‘‘ມມ ເຄເຫ ຕຸມ຺ຫາກໍ ທາໂສ ຊາໂຕ, ຕສ຺ສ ປຸລ຺ລເຕເຊເນວໍ ອໂຫສີ’’ຕິຯ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ ໂຈໂຣ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ? ‘‘ນຕ຺ເຖຕໍ, ເທວ, ປຸລ຺ລວາ ສຕ຺

ໂຕ ກຕາກິນິຫາໂຣ’’ຕິ។ ‘‘ເຕນ ຫິ ນໍ ສມ຺ມາ ໂປເສຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ອິທມສ຺ສ ຊີຣມູລໍ ໂຫຕູ’’ຕິ ເທວສິກໍ ສຫສ຺ສໍ ປຏ຺ຐເປສິ។ ອຖສ຺ສ ນາມຄຫຓທິວເສ ສກລນຄຣສ຺ສ ເອກປ຺ຊໂຊຕກູຕຕ຺ຕາ ໂຊຕິໂກຕ຺ເວວ ນາມໍ ກຣີສຸ។

ອຖສ຺ສ ວຍປ຺ປ຺ຕຕກາເລ ເຄຫກຣຓຕ຺ຖາຍ ກູມິຕເລ ໂສຣິຍມາເນ ສກ຺ກສ຺ສ ກວນໍ ອຸຕ຺ຫາກາຣໍ ທສ຺ເສສິ។ ສກ຺ໂກ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ອິທ’’ນ຺ຕິ ອຸປ຺ຘາຣຍມາໂນ ‘‘ໂຊຕິກສ຺ສ ເຄຫຏ຺ຐານໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕີ’’ຕິ ຌຕ຺ວາ ‘‘ນາຍໍ ເອເຕຫິ ກຕເຄເຫ ວສິສ຺ສຕິ, ມຍາເປຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຑ຺ຌກີເວເສນ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ໂຊຕິກສ຺ສ ເຄຫຏ຺ຐານໍ ຄຕ຺ຫາມາ’’ຕິ។ ‘‘ອເປຖ, ນາຍໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ກຕເຄເຫ ວສິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂສລຸອສກຣີສມຕ຺ຕໍ ກູມິປ຺ເທສໍ ໂອໂລເກສິ, ໂສ ຕາວເທວ ກສິຓມຕ຺ຫລໍ ວິຍ ສໂມ ອໂຫສິ។ ປຸນ ‘‘ອິມສ຺ມິໍ ຖາເນ ປຖວີໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຣຕນມໂຍ ສຕ຺ຕກູມິກປ຺າສາໂທ ອຸຏ຺ຐຫຕູ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂອໂລເກສິ, ຕາວເທວ ຕຖາຣູໂປ ປ຺າສາໂທ ອຸຏ຺ຐຫິ។ ປຸນ ‘‘ອິມໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຣຕນມຍາ ສຕ຺ຕ ປ຺າກາຣາ ອຸຏ຺ຐຫນ຺ຕູ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂອໂລເກສິ, ຕຖາຣູປ຺າ ປ຺າກາຣາ ອຸຏ຺ຐຫີສຸ។ ອຖ ‘‘ເນສໍ ປຣິຍນ຺ເຕ ກປ຺ປຣຸກ຺ຂາ ອຸຏ຺ຐຫນ຺ຕູ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂອໂລເກສິ, ຕຖາຣູປ຺າ ກປ຺ປຣຸກ຺ຂາ ອຸຏ຺ຐຫີສຸ។ ‘‘ປ຺າສາທສ຺ສ ຈຕູສຸ ກຕ຺ເຕສຸ ຈຕສ຺ໂສ ນິຘິກຸມ຺ກີໂຍ ອຸຏ຺ຐຫນ຺ຕູ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂອໂລເກສິ, ສພ຺ພໍ ຕເຖວ ອໂຫສິ។ ນິຘິກຸມ຺ກີສຸ ປນ ເອກາ ໂຍຊນິກາ ອໂຫສິ, ເອກາ ຕິຄາວຸຕິກາ, ເອກາ ອຑ຺ຌໂຍຊນິກາ, ເອກາ ຄາວຸຕປ຺ປ຺ມາຓາ។ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິຘິກຸມ຺ກີນໍ ປນ ເອກມຸຂປ຺ປ຺ມາຓໍ ອໂຫສິ, ເຫຏ຺ຐາ ປຖວິປຣິຍນ຺ຕາວ ອເຫສຸໍ។ ໂຊຕິກສ຺ສ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິຘິກຸມ຺ກີນໍ ມຸຂປຣິມາຓໍ ນ ກຖິຕໍ, ສພ຺ພາ ມຸຂຆິນ຺ນຕາລຜລໍ ວິຍ ປຣິປຸຓ຺ຓາວ ອຸຏ຺ຐຫີສຸ។ ປ຺າສາທສ຺ສ ຈຕູສຸ ກຕ຺ເຕສຸ ຕຣຸຓຕາລກ຺ຂນ຺ຘປ຺ປ຺ມາຓາ ຈຕສ຺ໂສ ສຸວຓ຺ຓມຍາ ອຸຈ຺ຆຸຍຏ຺ຐິໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕີສຸ។ ຕາສໍ ມຓິມຍານິ ປຕ຺ຕານິ, ໂສວຓ຺ຓມຍານິ ຂນ຺ຘານິ ອເຫສຸໍ។ ປຸພ຺ພກມ຺ມສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ກິເຣຕານິ, ນິພ຺ພຕ຺ຕີສຸ។

ສຕ຺ຕສຸ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກສຸ ສຕ຺ຕ ຍກ຺ຂາ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫີສຸ។ ປຖເມ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ຍມໂກລຸອິ ນາມ ຍກ຺ໂຂ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວາເຣນ ຍກ຺ຂສຫສ຺ເສນ ສທ຺ຘິໍ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫິ, ທຸຕິເຍ ອຸປ຺ປ຺ໂລ ນາມ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວາຣຍກ຺ຂານໍ ທ຺ວີຫິ ສຫສ຺ເສຫິ ສທ຺ຘິໍ, ຕຕິເຍ ວຊິໂຣ ນາມ ຕີຫິ ສຫສ຺ເສຫິ ສທ຺ຘິໍ, ຈຕຸຕ຺ເຖ ວຊິຣພາຫຸ ນາມ ຈຕູຫິ ສຫສ຺ເສຫິ ສທ຺ຘິໍ, ປຌ຺ຈເມ ກສກນ຺ໂທ ນາມ ປຌ຺ຈຫິ ສຫສ຺ເສຫິ ສທ຺ຘິໍ, ຆຏ຺ເຐ ກຏຕ຺ໂຖ ນາມ ຆຫິ ສຫສ຺ເສຫິ ສທ຺ຘິໍ, ສຕ຺ຕເມ ທິສາມຸໂຂ ນາມ ສຕ຺ຕຫິ ສຫສ຺ເສຫິ ສທ຺ຘິໍ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫິ។ ເອວໍ ປ຺າສາທສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ຈ ພຫິ ຈ ຄາລ຺ຫຣກ຺ຂາ ອໂຫສິ។ ‘‘ໂຊຕິກສ຺ສ ກິຣ ສຕ຺ຕຣຕນມໂຍ ສຕ຺ຕກູມິກປ຺າສາໂທ ອຸຏ຺ຐິໂຕ, ສຕ຺ຕ ປ຺າກາຣາ ສຕ຺ຕທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐກາ ຈຕສ຺ໂສ ນິຘິກຸມ຺ກີໂຍ ອຸຏ຺ຐິຕາ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ພິມ຺ພິສາໂຣ ຣາຊາ ເສຏ຺ຐິຈ຺ຆຕ຺ຕໍ ປຫີຓີ។ ໂສ ໂຊຕິກເສຏ຺ຐິ ນາມ ອໂຫສິ។

ເຕນ ປນ ສທ຺ຘິໍ ກຕປຸຌ຺ຌກມ຺ມາ ອິຕ຺ຖີ ອຸຕ຺ຕຣກຸຣູສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ។ ອຖ ນໍ ເທວຕາ ຕໂຕ ອາເນຕ຺ວາ ສິຣິຄພ຺ເກ ນິສີທາເປສຸໍ។ ສາ ອາຄຈ຺ຆມານາ ເອກໍ ຕຓ຺ຑຸລນາລຸອິໍ ຕໂຍ ຈ ໂຊຕິປ຺າສາເຓ ຄຕ຺ຫີ។ ເຕສໍ ຍາວຊີວໍ ຕາເຍວ ຕຓ຺ຑຸລນາລຸອິຍາ ກຕ຺ຕໍ ອໂຫສິ។ ສເຈ ກິຣ ເຕ ສກຏສຕມ຺ປິ ຕຓ຺ຑຸລານໍ ປູເຣຕຸກາມາ ໂຫນ຺ຕິ, ສາ ຕຓ຺ຑຸລນາລຸອິ ນາລຸອິເຍວ ຫຸຕ຺ວາ ຕິຏ຺ຐຕິ។ ກຕ຺ຕປຈນກາເລ ຕຓ຺ຑຸເລ ອຸກ຺ຂລິຍໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ເຕສໍ ປ຺າສາຓານໍ ອຸປຣິ ຖເປຕິ, ປ຺າສາຓາ ຕາວເທວ ປຊ຺ຊລິຕ຺ວາ ກຕ຺ເຕ ປກ຺ກມຕ຺ເຕ ນິພ຺ພາຍນ຺ຕິ។ ເຕເນວ ສຌ຺ຌາເຓນ ກຕ຺ຕສ຺ສ ປກ຺ກກາວໍ ຊານນ຺ຕິ។ ສູເປຍ຺ຍາທິປຈນກາເລປິ ເອເສວ ນໂຍ។ ເອວໍ ເຕສໍ ໂຊຕິປ຺າສາເຓຫິ ອາຫາໂຣ ປຈ຺ຈຕິ។ ມຓິອາໂລເກນ ຈ ວສນ຺ຕິ, ອຄ຺ຄິສ຺ສ ວາ ທີປສ຺ສ ວາ ໂອກາສໍ ເນວ ຊານີສຸ។ ‘‘ໂຊຕິກສ຺ສ ກິຣ ເອວຣູປ຺າ ສມ຺ປຕ຺ຕີ’’ຕິ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ປ຺າກໂຏ ອໂຫສິ។ ມຫາຊໂນ ຍານາທີນິ ໂຍເຊຕ຺ວາ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ອາຄຈ຺ຆຕິ។ ໂຊຕິກເສຏ຺ຐິ ອາຄຕາຄຕານໍ ອຸຕ຺ຕຣກຸຣຸຕຓ຺ຑຸລານໍ ກຕ຺ຕໍ ປຈາເປຕ຺ວາ ທາເປສິ។ ‘‘ກປ຺ປຣຸກ຺ເຂຫິ ວຕ຺ຖານິ ຄຕ຺ຫນ຺ຕຸ, ອາກຣຓານິ ຄຕ຺ຫນ຺ຕູ’’ຕິ ອາຓາເປສິ។ ‘‘ຄາວຸຕິກນິຘິກຸມ຺ກິຍາ ມຸຂໍ ວິວຣາເປຕ຺ວາ ຍາປນມຕ຺ຕໍ ຘນໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕູ’’ຕິ ອາຓາເປສິ។ ສກລຊມ຺ພຸທີປວາສິເກສຸ ຘນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຆນ຺ເຕສຸ ນິຘິກຸມ຺ກິຍາ ອງ຺ຄຸລິມຕ຺ຕມ຺ປິ ອູນໍ ນາໂຫສິ។ ຄນ຺ຘກຸຑິປຣິເວເຓ ວາລຸກໍ ກຕ຺ວາ ໂອກິຓ຺ຓຣຕນານໍ ກິຣສ຺ສ ເອໂສ ນິສ຺ສນ຺ໂທ។

ເອວໍ ມຫາຊເນ ວຕ຺ຖາກຣຓານິ ເຈວ ຘນຌ຺ຈ ຍທິຈ຺ຆກໍ ອາທາຍ ຄຈ຺ຆນ຺ເຕ ພິມ຺ພິສາໂຣ ຕສ຺ສ ປ຺າສາທໍ ທຏ຺ຐຸກາໂມປິ ມຫາຊເນ ອາຄຈ຺ຆນ຺ເຕ ໂອກາສໍ ນາລຕ຺ຖ។ ອປຣກາເຄ ຍທິຈ຺ຆກໍ ອາທາຍ ຄຕຕ຺ຕາ ມນຸສ຺ເສສຸ ມນ຺ທີກູເຕສຸ ຣາຊາ ໂຊຕິກສ຺ສ ປິຕຣໍ ອາຫ – ‘‘ຕວ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປ຺າສາທໍ ທຏ຺ຐຸກາມມ຺ຫາ’’ຕິ។ ໂສ ‘‘ສາຘຸ, ເທວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກເຖສິ – ‘‘ຕາຕ, ຣາຊາ ເຕ ປ຺າສາທໍ ທຏ຺ຐຸກາໂມ’’ຕິ។ ‘‘ສາຘຸ, ຕາຕ, ອາຄຈ຺ຆຕູ’’ຕິ។ ຣາຊາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ຕຕ຺ຖ ອຄມາສິ។ ປຖມທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກຈວຣຆຑ຺ຑິກາ ທາສີ ຣຌ຺ໂຌ ຫຕ຺ຖໍ ອທາສິ, ຣາຊາ ‘‘ເສຏ຺ຐິຊາຍາ’’ຕິ ສຌ຺ຌາຍ ລຊ຺ຊມາໂນ ຕສ຺ສາ ພາຫາຍ ຫຕ຺ຖໍ ນ ຖເປສິ។ ເອວໍ ເສສທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກສຸປິ ທາສີໂຍ ‘‘ເສຏ຺ຐິກຣິຍາໂຍ’’ຕິ ມຌ຺ຌມາໂນ ຕາສໍ ພາຫາຍ

ຫຕ຺ຖໍ ນ ຄເປສີ. ໂຊຕິໂກ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉໂຕ ຫຸຕ຺ວາ "ປຸຣໂຕ ຍາຖ, ເທວາ"ຕິ ອາຫ. ຣຄ຺ໂຄ ມຕິປຖວີ ສຕໂປຣິສປ຺ປາໂຕ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປ຺ຎາຄຫິ. ໂສ "ອິມິນາ ມມ ຄຫຕຕ຺ຖາຍ ໂອປາໂຕ ຂຕິໂຕ"ຕິ ມຄ຺ຄມາໂນ ປາທໍ ນິກ຺ຂິປິຕຸໍ ນ ວິສຫິ. ໂຊຕິໂກ "ນາຍໍ, ເທວ, ໂອປາໂຕ, ມມ ປຈ຺ຉໂຕ ອາຄຈ຺ຉຖາ"ຕິ ປຸຣໂຕ ອໂຫສິ. ຣາຊາ ເຕນ ອກ຺ກນ຺ຕກາເລ ກູມິ ອກ຺ກມິຕ຺ວາ ເຫຎ຺ຖິມຕລໂຕ ປຎ຺ຖາຍ ປາສາທໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ວິຈຣິ. ຕທາ ອຊາຕສຕ຺ຕຸກຸມາໂຣປິ ປິຕຸ ອງ຺ຄຸລິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – "ອໂຫ ອນ຺ຌພາໂລ ມມ ປິຕາ, ຄຫປຕິເກ ນາມ ສຕ຺ຕຣຕນມເຍ ປາສາເທ ວສນ຺ເຕ ເອສ ຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ທາຣຸມເຍ ເຄເຫ ວສຕິ, ອຫໍ ທານີ ຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ອິມສ຺ສ ອິມສ຺ມີ ປາສາເທ ວສິຕຸໍ ນ ທສ຺ສາມີ"ຕິ.

ຣຄ຺ໂຄປິ ອຸປຣິມຕລານີ ອກິຣຸຫນ຺ຕສ຺ເສວ ປາຕຣາສເວລາ ຊາຕາ. ໂສ ເສຎ຺ຖິໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, "ມຫາເສຎ຺ຖິ, ອິເຌວ ປາຕຣາສໍ ກຸຄ຺ຊິສ຺ສາມາ"ຕິ. ຊານາມິ, ເທວ, ສຊ຺ຊິໂຕ ເທວສ຺ສາຫາໂຣຕິ. ໂສ ໂສລຸອສຫິ ຄນ຺ໂຌທກກຍເຜຫິ ນ຺ຫຕ຺ວາ ຣຕນມເຍ ເສຎ຺ຖິສ຺ສ ນິສີທນມຕ຺ຫເປ ປຄ຺ຄຕ຺ເຕ ຕສ຺ເສວ ນິສີທນປລ຺ລງ຺ເກ ນິສີທິ. ອຖສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຌວນູທກໍ ທຕ຺ວາ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆ ນິກາຍ ສຸວຕ຺ຕປາຕິຍາ ກິລິນ຺ນປາຍາສໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຄປ຺ຍີສ຺. ຣາຊາ "ໂກຊນ"ນ຺ຕິ ສຄ຺ຄາຍ ກຸຄ຺ຊິຕຸໍ ອາຣກີ. ເສຎ຺ຖິ "ນຍິທໍ, ເທວ, ໂກຊນໍ, ກິລິນ຺ນປາຍາໂສ ເອໂສ"ຕິ ອຄ຺ຄິສ຺ສາ ສຸວຕ຺ຕປາຕິຍາ ໂກຊນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ປຸຣິມປາຕິຍໍ ຄປ຺ຍີສ຺. ຕໂຕ ອຸຎ຺ຖິເຕົາຕຸນາ ກີຣ ຕໍ ກຸຄ຺ຊິຕຸໍ ສຸຂໍ ໂຫຕິ. ຣາຊາ ມຌຸຣໂກຊນໍ ກຸຄ຺ຊນ຺ໂຕ ປມາຕໍ ນ ອຄ຺ຄາສິ. ອຖ ນໍ ເສຎ຺ຖິ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຄ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ "ອລໍ, ເທວ, ເອຕ຺ຕກເມວ ໂຫຕຸ, ອິໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ຊີຣາເປຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ"ຕິ ອາຫ. ອຖ ນໍ ຣາຊາ ອາຫ – "ກີ, ຄຫປຕິ, ຄຣຸກໍ ກຕ຺ວາ ກເຖສີ ອຕ຺ຕໂນ ກຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ? ເທວ, ນຕ຺ເຖຕໍ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສພ຺ພສ຺ສາປິ ທິ ພລກາຍສ຺ສ ອິທເມວ ກຕ຺ຕໍ ອິທໍ ສຸເປຍ຺ຍໍ. ອປີ ຈ ໂຂ ອຫໍ ອຍສສ຺ສ ກາຍາມິຕິ. ກີ ການຣາຕິ? ສເຈ ເທວສ຺ສ ກາຍາລສີຍມຕ຺ຕໍ ກເວຍ຺ຍ, "ທິຍ຺ໂຍ ຣຄ຺ຄາ ເສຎ຺ຖິສ຺ສ ເຄເຫ ກຕ຺ຕໍ ກຸຕ຺ຕໍ, ເສຎ຺ຖິນາ ກິຄ຺ຈິ ກຕໍ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ວຈນສ຺ສ ກາຍາມິ, ເທວາຕິ. ເຕນ ຫິ ກຕ຺ຕໍ ຫຣ, ອຸທກໍ ອາຫຣາຕິ. ຣຄ຺ໂຄ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ສພ຺ໂພ ຣາຊປຣິວາໂຣ ຕເທວ ກຕ຺ຕໍ ປຣິກຸຄ຺ຊິ.

ຣາຊາ ສຸຂກຖາຍ ນິສິນ຺ໂນ ເສຎ຺ຖິໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, "ກີ ອິມສ຺ມີ ເຄເຫ ເສຎ຺ຖິກຣິຍາ ນຕ຺ຖີ"ຕິ ອາຫ? "ອາມ ອຕ຺ຖີ, ເທວາ"ຕິ. "ກຫໍ ສາ"ຕິ? "ສິຣິຄພ຺ເກ ນິສິນ຺ນາ, ເທວສ຺ສ ອາຄຕກາວໍ ນ ຊານາຕີ"ຕິ. ກິຄ຺ຈາປີ ຫິ ປາໂຕວ ຣາຊາ ສປຣິວາໂຣ ອາຄໂຕ, ສາ ປນສ຺ສ ອາຄຕກາວໍ ນ ຊານາເຕວ. ຕໂຕ ເສຎ຺ຖິ "ຣາຊາ ເມ ກຣິຍໍ ທຎ຺ຖຸກາໂມ"ຕິ ຕສ຺ສາ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ຣາຊາ ອາຄໂຕ, ກີ ຕວ ຣາຊານໍ ທຎ຺ຖຸໍ ນ ວຎ຺ຜຕີ"ຕິ ອາຫ. ສາ ນິປນ຺ນກາວ "ໂກ ເອສ, ສາມິ, ຣາຊາ ນາມາ"ຕິ ວຕ຺ວາ "ຣາຊາ ນາມ ອມ຺ຫາກໍ ອິສ຺ສໂຣ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອນຕ຺ຕມນຕໍ ປເວເທນ຺ຕີ "ທຸກ຺ກຕານິ ວຕ ໂນ ປຸຄ຺ຄກມ຺ມານິ, ເຍສໍ ໂນ ອິສ຺ສໂຣປີ ອຕ຺ຖີ. ອສ຺ສທ຺ຌາຍ ນາມ ປຸຄ຺ຄກມ຺ມານີ ກຕ຺ວາ ມຍໍ ສມ຺ປຕ຺ຕີ ປາປຸຕິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄສ຺ສ ອິສ຺ສຣິຍຎ຺ຖາເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕມ຺ຫາ. ອທ຺ຌາ ອມ຺ເຫຫິ ອສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ທານໍ ທິນ຺ນໍ ກວິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ເສຕໍ ຜລ"ນ຺ຕີ ວຕ຺ວາ "ກີ ທານີ ກໂຣມິ, ສາມີ"ຕິ ອາຫ. ຕາລວຕ຺ຌໍ ອາທາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ພີຊາຫີຕີ. ຕສ຺ສາ ຕາລວຕ຺ຌໍ ອາທາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ພີເຊນ຺ຕິຍາ ຣຄ຺ໂຄ ເວຖນສ຺ສ ຄນ຺ຌ ວາໂຕ ອກ຺ຂີນີ ປຫຣິ, ອຖສ຺ສາ ອກ຺ຂີຫິ ອສ຺ສຸຌາຣາ ປວຕ຺ຕິສ຺. ຕໍ ທິສ຺ວາ ຣາຊາ ເສຎ຺ຖິໍ ອາຫ – "ມຫາເສຎ຺ຖິ, ມາຕຸຄາໂມ ນາມ ອປ຺ປພຸທ຺ຌິໂກ, 'ຣາຊາ ເມ ສາມິກສ຺ສ ສມ຺ປຕ຺ຕີ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍາ'ຕິ ກເຍນ ໂຣທຕິ ມຄ຺ເຄ, ອສ຺ສາເສຫິ ນໍ 'ນ ເມ ຕວ ສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອຕ຺ໂຖ'"ຕິ. ນ ເອສາ, ເທວ, ໂຣທຕີຕິ. ອຖ ກີ ເອຕນ຺ຕິ? ຕຸມ຺ຫາກໍ ເວຖນຄນ຺ເຌນສ຺ສາ ອສ຺ສູນິ ປວຕ຺ຕິສ຺. ອຍຄ຺ຫິ ທີໂປກາສໍ ວາ ອຄ຺ຄິໂອກາສໍ ວາ ອທິສ຺ວາ ມຕິອາໂລເກເນວ ກຸຄ຺ຊຕິ ຈ ນິສີທຕິ ຈ ນິປຊ຺ຊຕິ ຈ, ເທໂວ ປນ ທີປາໂລເກນ ນິສິນ຺ໂນ ກວິສ຺ສຕີຕິ? ອາມ, ເສຎ຺ຖິຕິ. ເຕນ ຫິ, ເທວ, ອຊ຺ຊ ປຎ຺ຖາຍ ມຕິອາໂລເກນ ນິສີທຖາຕິ ມຫນ຺ຕໍ ຕິປ຺ສມຕ຺ຕໍ ອນຄ຺ຆໍ ມຕິຣຕນໍ ອທາສີ. ຣາຊາ ເຄຫໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ "ມຫຕີ ວຕ ໂຊຕິກສ຺ສ ສມ຺ປຕ຺ຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຄມາສິ. ອຍໍ ຕາວ ໂຊ ຕິກສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ.

ອິທານິ ຊຕິລສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາ – ພາຣາຕສິຍຄ຺ຫິ ເອກາ ເສຎ຺ຖິຌີຕາ ອກິຣູປາ ອໂຫສິ, ຕໍ ປນ຺ນຣສໂສລຸອສວສ຺ສຸທ຺ເທສິກກາເລ ຣກ຺ຂຕຕ຺ຖາຍ ເອກໍ ທາສິໍ ທຕ຺ວາ ສຕ຺ຕກູມິກສ຺ສ ປາສາທສ຺ສ ອຸປຣິມຕເລ ສິຣິຄພ຺ເກ ວາສຍິສ຺. ຕໍ ເອກທິວສໍ ວາຕປານໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ພຫິ ໂອໂລກຍມານໍ ອາກາເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເອໂກ ວິຊ຺ຊາຌໂຣ ທິສ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນສິເນໂຫ ວາຕປາເນນ ປວິສິຕ຺ວາ ຕາຍ ສທ຺ຌິໍ ສນ຺ຖວມກາສິ. ສາ ເຕນ ສທ຺ຌິໍ ສໍວາສມນ຺ວາຍ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ຄພ຺ກໍ ປຕິລກິ. ອຖ ນໍ ສາ ທາສີ ທິສ຺ວາ, "ອມ຺ມ, ກີ ອິທ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ "ໂຫຕຸ ມາ ກສ຺ສຈິ ອາຈິກ຺ຂິ"ຕິ ຕາຍ ວຸຕ຺ຕາ ກເຍນ ຕຸຕ຺ຫີ ອໂຫສິ. ສາປິ ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຕ຺ວາ ນວກາຊນໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕໍ ທາຣກໍ ນິປຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ຕໍ ກາຊນໍ ປິທຫິຕ຺ວາ ອຸປຣິ ປຸປ຺ຜທາມານີ ຄ ເປຕ຺ວາ "ອິມໍ ສີເສນ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຄງ຺ຄາຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຫີ, 'ກີ ອິທ'ນ຺ຕິ ຈ ປຸຎ຺ຖາ 'ອຍ຺ຍາຍ ເມ ພລິກມ຺ມ'ນ຺ຕິ ວເທຍ຺ຍາສີ"ຕິ ທາສິໍ ອາຕາເປສິ. ສາ ຕຖາ ອກາສິ.

ໜຍ຺ຖາຄງຄາຍມ຺ປີ ທ຺ເວ ອິຕ຺ຖິໂຍ ນ຺ຫາຍມານາ ຕໍ ກາຊນໍ ອຸທເກນາຫຣິຍມານໍ ທິສ຺ວາ ເອກາ ‘‘ມຍ຺ເຫຕໍ ກາຊນ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ເອກາ ‘‘ຍໍ ເອຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕ, ຕໍ ມຍ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ກາຊເນ ສມ຺ປ຺ຕ຺ເຕ ຕໍ ອາຫາຍ ຖເລ ຖເປ຺ຕ຺ວາ ວິວຣິຕ຺ວາ ທາຣກໍ ທິສ຺ວາ ເອກາ ‘‘ມມ ກາຊນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕາຍ ທາຣໂກ ມເມວ ໂຫຕີ’’ຕິ ອາຫ. ເອກາ ‘‘ຍໍ ກາຊນສ຺ສ ອນ຺ໂຕ, ຕໍ ມເມວ ໂຫຕູຕິ ວຸຕ຺ຕ ຕາຍ ມມ ທາຣໂກ’’ຕິ ອາຫ. ຕາ ວິວທມານາ ວິນິຈ຺ຊຍຜ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ອມຈ຺ເຈສຸ ວິນິຈ຺ຊິຕຸໍ ອສກ຺ ໂກນ຺ເຕສຸ ຣຍ຺ໂຍ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສຸ. ຣາຊາ ຕາສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ຕ຺ວໍ ທາຣກໍ ຄຕ຺ຫ, ຕ຺ວໍ ກາຊນໍ ຄຕ຺ຫາ’’ຕິ ອາຫ. ຍາຍ ປນ ທາຣໂກ ລທ຺ໂຜ, ສາ ມຫາກຈ຺ຈານຕ຺ເຖຣສ຺ສ ອຸປຜ຺ຖາຍິກາ ອໂຫສິ. ຕສ຺ມາ ສາ ທາຣກໍ ‘‘ອິມໍ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພາເຊສ຺ສາມີ’’ຕິ ໂປເສສິ. ຕສ຺ສ ຊາຕທິວເສ ຄພ຺ກມລສ຺ສ ໂຜວິຕ຺ວາ ອນປ຺ປິຕຕາຍ ເກສາ ຊຜິຕາ ຫຸຕ຺ວາ ອຜ຺ຖໍສຸ, ເຕນສ຺ສ ຊຜິໂລຕ຺ເວວ ນາມໍ ກຣືສຸ. ຕສ຺ສ ປທສາ ວິຈຣຕກາເລ ເຖໂຣ ຕໍ ເຄຫໍ ປິຕ຺ຍາຍ ປາວິສິ. ອຸປາສິກາ ເຖຣໍ ນິສີທາເປ຺ຕ຺ວາ ອາ ຫາຣມທາສິ. ເຖໂຣ ທາຣກໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກີ ອຸປາສິເກ ທາຣໂກ ລທ຺ໂຜ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິ. ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ, ອິມາຫໍ ທາຣກໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພາເຊສ຺ສາມີຕິ ໂປເສສີ, ປພ຺ພາເຊຖ ນ’’ນ຺ຕິ ອທາສິ. ເຖໂຣ ‘‘ສາຊູ’’ຕິ ອາຫາຍ ຕໍ ຄຈ຺ຊນ຺ໂຕ ‘‘ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ສ ຄິ ຫິສມ຺ປ຺ຕ຺ຕີ ອນຸກວິຕຸໍ ປຸຍ຺ຍກມ຺ມ’’ນ຺ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ‘‘ມຫາປຸຍ຺ໂຍ ສຕ຺ໂຕ ມຫາສມ຺ປ຺ຕ຺ຕີ ອນຸກວິສ຺ສຕິ, ທຫໂຣ ເອສ ຕາວ, ຍາຕມ຺ປີສ຺ສ ປຣິປາກໍ ນ ຄຈ຺ຊຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕໍ ອາຫາຍ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ເອກສ຺ສ ອຸປຜ຺ຖາກສ຺ສ ເຄຫໍ ອຄມາສິ.

ໂສ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຖິໂຕ ຕໍ ທາຣກໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ທາຣໂກ ໂວ, ກນ຺ເຕ, ລທ຺ໂຜ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິ. ອາມ, ອຸປາສກ, ປພ຺ພຊິສ຺ສຕິ, ທຫໂຣ ຕາວ, ຕເວວ ສນ຺ຕິເກ ໂຫຕູຕິ. ໂສ ‘‘ສາຊຸ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ຕໍ ປຸຕ຺ຕຜ຺ຖາເນ ຖເປ຺ຕ຺ວາ ປຜິຊຄ຺ຄິ. ຕສ຺ສ ປນ ເຄເຫ ທ຺ວາທສ ວສ຺ສານິ ກຕ຺ຫກໍ ອຸສ຺ສນ຺ນໍ ໂຫຕິ. ໂສ ຄາມນ຺ຕຣໍ ຄຈ຺ຊນ຺ໂຕ ສພ຺ພມ຺ປີ ຕໍ ກຕ຺ຫໍ ອາປຕໍ ຫຣິຕ຺ວາ ທາຣກໍ ອາປເຕ ນິສີທາເປ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ກຕ຺ຫກສ຺ສ ມູລໍ ອາຈິກ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ອິທລ຺ຈ ອິທລ຺ຈ ເອຕ຺ຕກໍ ນາມ ຄນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທເທຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ ກາມິ. ຕໍທິວສໍ ນຄຣປຣິຄ຺ຄາຫິກາ ເທວຕາ ອນ຺ຕມໂສ ມຣິຈຊີຣກມຕ຺ເຕນາປີ ອຕ຺ຖິເກ ຕສ຺ເສວ ອາປຕາກິມຸເຂ ກຣືສຸ. ໂສ ທ຺ ວາທສ ວສ຺ສານິ ອຸສ຺ສນ຺ນໍ ກຕ຺ຫກໍ ເອກທິວເສເນວ ວິກ຺ກີຕີ. ກຸຜຸມ຺ພິໂກ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອາປເຕ ກິລ຺ຈິ ອທິສ຺ວາ ‘‘ສພ຺ພໍ ເຕ, ຕາຕ, ກຕ຺ຫກໍ ນາສິຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ນ ນາເສມິ, ສພ຺ພໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ວິກ຺ກີຕີ, ອິທໍ ອສຸກສ຺ສ ມູລໍ, ອິທໍ ອສຸກສ຺ສາ ຕີ. ກຸຜຸມ຺ພິໂກ ປສີທິຕ຺ວາ ‘‘ອນຄ຺ໂຜ ປຸຣິໂສ, ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ຊີວິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ເຄເຫ ວຍປ຺ປ຺ຕ຺ຕໍ ຮີຕຣໍ ຕສ຺ສ ທຕ຺ ວາ ‘‘ເຄຫມສ຺ສ ກໂຣຖາ’’ຕິ ປຸຣິເສ ອາຕາເປ຺ຕ຺ວາ ນິຜ຺ຖິເຕ ເຄເຫ ‘‘ຄຈ຺ຊຖ, ຕຸມ຺ເຫ ອຕ຺ຕໂນ ເຄເຫ ວສຖາ’’ຕິ ອາຫ.

ອຖສ຺ສ ເຄຫປ຺ວິສນກາເລ ເອເກນ ປາເທນ ອຸມ຺ມາເຣ ອກ຺ກນ຺ຕມຕ຺ເຕ ເຄຫສ຺ສ ປຈ຺ຊິມກາເຄ ກູມິ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ອສີຕິຫຕ຺ໂຖ ສຸວຕ຺ຕປພ຺ພໂຕ ອຸຜ຺ຖຫີ. ຣາຊາ ‘‘ຊຜິລກຸມາຣສ຺ສ ກິຣ ເຄເຫ ກູມິ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕປພ຺ພໂຕ ອຸຜ຺ຖິໂຕ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາວ ຕສ຺ສ ເສຕ຺ຖິຈ຺ຊຕ຺ຕໍ ເປເສສິ. ໂສ ຊຜິລເສຕ຺ຖິ ນາມ ອໂຫສິ. ຕສ຺ສ ຕໂຍ ປຸຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍ. ໂສ ເຕສໍ ວຍປ຺ປ຺ຕ຺ຕກາເລ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຈິຕ຺ ຕໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ອມ຺ເຫຫິ ສມານໂກຄໍ ເສຕ຺ຖິກຸລໍ ກວິສ຺ສຕິ, ປພ຺ພຊິຕຸໍ ທສ຺ສນ຺ຕີ. ໂນ ເຈ, ນ ທສ຺ສນ຺ຕີ. ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ຊມ຺ພຸທີເປ ອມ຺ເຫຫິ ສມານໂກຄໍ ກຸລ’’ນ຺ຕິ ວີມໍສນຕ຺ຖາຍ ສຸວຕ຺ຕມຍໍ ອິຜ຺ຖກໍ ສຸວຕ຺ຕມຍໍ ປໂຕທລຜ຺ຖິ ສຸວຕ຺ຕມຍໍ ປາທຸກ ຍ຺ຈ ກາຣາເປ຺ຕ຺ວາ ປຸຣິສານໍ ຫຕ຺ເຖ ທຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຊຖ, ອິມານິ ອາຫາຍ ກິລ຺ຈິເທວ ໂອໂລກຍມານາ ວິຍ ຊມ຺ພຸທີປຕເລ ວິຈຣິຕ຺ ວາ ອມ຺ເຫຫິ ສມານໂກຄສ຺ສ ເສຕ຺ຖິກຸລສ຺ສ ອຕ຺ຖິກາວໍ ວາ ນຕ຺ຖິກາວໍ ວາ ຍຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຊຖາ’’ຕິ ປຫິເຕີ.

ເຕ ຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ຕາ ກທ຺ທິຍນຄຣໍ ປາປຸຕີສຸ. ອຖ ເນ ເມຕ຺ຫກເສຕ຺ຖິ ທິສ຺ວາ, ‘‘ຕາຕາ, ກີ ກໂຣນ຺ຕາ ວິຈຣຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ເອກໍ ໂອໂລເກນ຺ຕາ ວິຈຣາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອິເມສໍ ອິມານິ ຄເຫຕ຺ວາ ກິລ຺ຈິເທວ ໂອໂລເກຕຸໍ ວິຈຣຕກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ຣຜ຺ຖໍ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫມານາ ວິຈຣນ຺ຕີ’’ຕິ ຍຕ຺ວາ, ‘‘ຕາຕາ, ອມ຺ຫາກໍ ປຈ຺ຊິມເຄຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ໂອໂລເກຖາ’’ຕິ ອາຫ. ເຕ ຕຕ຺ຖ ອຜ຺ຖກຣີສມຕ຺ເຕ ຖາເນ ຫຕ຺ຖິອສ຺ເສົາສກປ຺ປມາເຕ ປິຜ຺ຖິຍາ ປິຜ຺ຖີ ອາຫຈ຺ຈ ປຖວີ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸຜ຺ຖິເຕ ໜຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕປ຺ປ ກາເຣ ສຸວຕ຺ຕເມຕ຺ຫເກ ທິສ຺ວາ ເຕສໍ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ວິຈຣິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມີສຸ. ອຖ ເນ ເສຕ຺ຖິ, ‘‘ຕາຕາ, ຍໍ ໂອໂລເກນ຺ຕາ ວິຈຣຖ, ທິຜ຺ໂຖ ໂວ ໂສ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ປສ຺ສາມ, ສາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເຕນ ຫິ ຄຈ຺ຊຖາ’’ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ. ເຕ ຕໂຕວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ເສຕ຺ຖິນາ ‘‘ກີ, ຕາຕາ, ທິຜ຺ຖໍ ໂວ ອມ຺ຫາກໍ ສມານໂກຄໍ ເສຕ຺ຖິກຸລ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ສາມີ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ກີ ອຕ຺ຖິ, ກທ຺ທິຍນຄເຣ ເມຕ຺ຫກເສຕ຺ຖິໂນ ເອວຣູໂປ ນາມ ວິກໂວ’’ຕິ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕີ ອາຈິກ຺ຊີສຸ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເສຕ຺ຖິ ອຕ຺ຕມໂນ ຫຸຕ຺ ວາ ‘‘ເອກໍ ຕາວ ເສຕ຺ຖິກຸລໍ ລທ຺ຜໍ, ອປຣມ຺ປີ ນຸ ໂຂ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກໍ ກມ຺ພລໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຊຖ, ຕາຕາ, ອຍ຺ຍມ຺ປີ. ເສຕ຺ຖິກຸລໍ ວິຈິນຖາ’’ຕິ ປຫິເຕີ.

ເຕ ຣາຊຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຊຕິກເສຎ຺ຠິສ຺ສ ເຄຫໂຕ ອວິທູເຣ ທາຣຸຣາສີ ກຕ຺ວາ ອຄ຺ຄຶ ທຕ຺ວາ ອຎ຺ຠໍສຸ ‘‘ກື ອິທ’’ນ຺ຕິ ປຸຎ຺ຖການ ຈ ‘‘ເອກໍ ໂນ ມຫຄ຺ຆກມ຺ພລໍ ວິກ຺ກີຓນ຺ຕານໍ ກຍິໂກ ນຕ຺ຖິ, ຄເຫຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ຕາປີ ໂຈຣານໍ ກາຍາມ, ເຕນ ຕໍ ຊາເປຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວທີສຸ ອຄ ເນ ໂຊຕິກເສຎ຺ຠີ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິເມ ກື ກໂຣນ຺ຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ສຸຕ຺ວາ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ກື ອຄ຺ຆນໂກ ກມ຺ພໂລ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນໂກ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສຕສຫສ຺ສໍ ທາເປຕ຺ວາ ‘‘ທ຺ວາຣໂກຎ຺ຖກໍ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກຈວຣຉຑ຺ຑິກາຍ ທາສິຍາ ເທຖາ’’ຕິ ເຕສໍເຍວ ຫຕ຺ເຖ ປຫິເຓີ ສາ ກມ຺ພລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂຣທມານາ ສາມິກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກື ມໍ, ສາມິ, ອປຣາເຘ ສຕິ ປຫຣິຕຸໍ ນ ວຎ຺ຎຕິ, ກສ຺ມາ ເມ ເອວຣູປໍ ຖູລກມ຺ພລໍ ປຫິເຓຕ຺ຖ, ກຖາຫໍ ອິມໍ ນິວາເສສ຺ສາມິ ວາ ປາຣຸປິສ຺ສາມິ ວາ’’ຕິ ນາຫໍ ຕວ ເອຕທຕ຺ຖາຍ ປຫິເຓີ, ເອຕໍ ປນ ປລິເວເຖຕ຺ວາ ຕວ ສຍນປາທມູເລ ຖເປຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊນກາເລ ຄນ຺ໂຘທເກນ ໂຘຕານໍ ປາທານໍ ປຸລ຺ຉນຕ຺ຖາຍ ເຕ ປຫິເຓີ, ກື ເອຕມ຺ປີ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກສີຕິ ສາ ‘‘ເອຕໍ ປນ ກາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຄເຫຕ຺ວາ ອຄມາສີ ເຕ ຈ ປຸຣິສາ ຕໍ ການຣໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ເສຎ຺ຠິສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກື, ຕາຕາ, ທິຎ຺ຠໍ ໂວ ເສຎ຺ຠິກຸລ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ, ‘‘ສາມິ, ກື ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຕ຺ຖິ, ຣາຊຄຫນຄເຣ ໂຊຕິກເສຎ຺ຠິສ຺ສ ເອວຣູປາ ນາມ ສມ຺ປຕ຺ຕີ’’ຕິ ສພ຺ພໍ ເຄຫສມ຺ປຕ຺ຕຶ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕຶ ອາຈິກ຺ຂີສຸ ເສຎ຺ຠີ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຸຎ຺ຖມານໂສ ‘‘ອິທານິ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ລກິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຣຄ຺ໂຄ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ປພ຺ພຊິຕຸກາໂມມ຺ຫິ, ເທວາ’’ຕິ ອາຫ ສາຘຸ, ມຫາເສຎ຺ຠີ, ປພ຺ພຊາຫີຕິ ฯ ໂສ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຕ຺ເຕ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຓທຕ຺ຑໍ ວຊິຣກຸທ຺ທາລໍ ເຊຎ຺ຖປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ຖເປຕ຺ວາ, ‘‘ຕາຕ, ປຈ຺ຉິມເຄເຫ ສຸວຕ຺ຓປພ຺ພຕໂຕ ສຸວຕ຺ຓປິຕ຺ຑໍ ອຸທ຺ຘຣາຫີ’’ຕິ ອາຫ ໂສ ກຸທ຺ທາລໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຓປພ຺ພຕໍ ປຫຣິ, ປິຎ຺ຠິປາສາເຓ ປຫຍກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ກຸທ຺ທາລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຊ຺ຊິມປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ທຕ຺ວາ ປຫິເຓີ, ຕສ຺ສປິ ສຸວຕ຺ຓປພ຺ພຕໍ ປຫຣນ຺ຕສ຺ສ ປິຎ຺ຠິປາສາເຓ ປຫຍກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ ອຄ ນໍ ກນິຎ຺ຖປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ທຕ຺ວາ ປຫິເຓີ, ຕສ຺ສ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຫຣນ຺ຕສ຺ສ ໂກຎ຺ເຎຕ຺ວາ ຣາສິກຕາຍ ມຕ຺ຕິກາຍ ປຫຍກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ ອຄ ນໍ ເສຎ຺ຠີ ‘‘ເອຫິ, ຕາຕ, ອລໍ ເອຕ຺ຕເກນາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິຕເຣ ທ຺ເວ ເຊຎ຺ຖກາຕິເກ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ສຸວຕ຺ຓປພ຺ພໂຕ ນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ມຍ຺ຫລ຺ຈ ກນິຎ຺ຖສ຺ສ ຈ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ອິມິນາ ສທ຺ຘີ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິກຸລ຺ຊຖາ’’ຕິ ອາຫ ກສ຺ມາ ປນ ໂສ ເຕສເມວ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕີ, ກສ຺ມາ ຈ ຊຕິໂລ ຊາຕກາເລ ອຸທເກ ປາຕິໂຕຕີ? ອຕ຺ຕໂນ ກຕກມ຺ເມເນວ

ກສ຺ສປສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຫິ ເຈຕິເຍ ກຣິຍມາເນ ເອໂກ ຂີຓາສໂວ ເຈຕິຍຎ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂອໂລເກຕ຺ວາ, ‘‘ຕາຕາ, ກສ຺ມາ ເຈຕິຍສ຺ສ ອຸຕ຺ຕເຣນ ມຸຂໍ ນ ອຸຎ຺ຖຫຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ສຸວຕ຺ຓໍ ນປ຺ປໂຫຕີ’’ຕິ ອາຫໍສຸ ອຫໍ ອນ຺ໂຕຄາມໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສມາທເປສ຺ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ອາທເຣນ ກມ຺ມໍ ກໂຣຖາຕິ ໂສ ເອວໍ ວຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ, ‘‘ອມ຺ມາ, ຕາຕາ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເຈຕິຍສ຺ສ ເອກສ຺ມີ ມຸເຂ ສຸວຕ຺ຓໍ ນປ຺ປໂຫຕີ, ສຸວຕ຺ຓໍ ຊານາຖາ’’ຕິ ມຫາຊນໍ ສມາທເປນ຺ໂຕ ສຸວຕ຺ຓການກຸລໍ ອຄມາສີ ສຸວຕ຺ຓກາໂຣປີ ຕໍ຺ຂເຓເຍວ ກຣິຍາຍ ສທ຺ຘີ ກລຫໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕີ ອຄ ນໍ ເຖໂຣ ‘‘ເຈຕິເຍ ຕຸມ຺ເຫຫີ ຄຫິຕມຸຂສ຺ສ ສຸວຕ຺ຓໍ ນປ຺ປໂຫຕີ, ຕໍ ຊານິຕຸໍ ວຎ຺ຎຕີ’’ຕິ ອາຫ ໂສ ກຣິຍາຍ ໂກເປນ ‘‘ຕວ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸທເກ ຂິປິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉາ’’ຕິ ອາຫ ອຄ ນໍ ສາ ‘‘ອຕິສາຫສິກກມ຺ມໍ ເຕ ກຕໍ, ມມ ກຸທ຺ເຘນ ເຕ ອຫເມວ ອກ຺ໂກສິຕພ຺ພາ ວາ ປຫຣິຕພ຺ພາ ວາ, ກສ຺ມາ ອຕີຕານາຄຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນສຸ ພຸທ຺ເຘສຸ ເວຣມກາສີ’’ຕິ ອາຫ ສຸວຕ຺ຓກາໂຣ ຕາວເທວ ສໍເວຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ຂມຖ ເມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ປາທມູເລ ນິປ຺ຊ຺ຊິ ຕາຕ, ອຫໍ ຕຍາ ນ ກິລ຺ຈິ ວຸຕ຺ໂຕ, ສຕ຺ຖາຣໍ ຂມາເປຫີຕິ ກິນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ຂມາເປມິ, ກນ຺ເຕຕິ ສຸວຕ຺ຓປຸປ຺ຜານໍ ຕໂຍ ກຸມ຺ເກ ກຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕຘາຕຸນິຘາເນ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອລ຺ລວຕ຺ໂຖ ອລ຺ລເກໂສ ຫຸຕ຺ວາ ຂມາເປຫີ, ຕາຕາຕິ

ໂສ ‘‘ສາຘຸ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຓປຸປ຺ຜານິ ກໂຣນ຺ໂຕ ຕີສຸ ປຸຕ຺ເຕສຸ ເຊຎ຺ຖປຸຕ຺ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ເອຫິ, ຕາຕ, ອຫໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ເວຣວຈເນນ ອວຈໍ, ຕສ຺ມາ ອິມານິ ປຸປ຺ຜານິ ກຕ຺ວາ ຘາຕຸນິຘາເນ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຂມາເປສ຺ສາມິ, ຕ຺ວມ຺ປີ ໂຂ ເມ ສຫາໂຍ ໂຫຫີ’’ຕິ ອາຫ ໂສ ‘‘ນ ຕ຺ວໍ ມຍາ ເວຣວຈນໍ ວທາປິໂຕ, ຕ຺ວໍເຍວ ກໂຣຫີ’’ຕິ ກາຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉິ ມຊ຺ຊິມປຸຕ຺ຕໍ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ຕເຖວາຫ, ໂສປິ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ກາຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉິ ກນິຎ຺ຖໍ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ຕເຖວາຫ, ໂສ ‘‘ປິຕຸ ອຸປ຺ປນ຺ນກິຈ຺ຈໍ ນາມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກາໂຣ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປິຕຸສຫາໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜານິ ອກາສິ ສຸວຕ຺ຓກາໂຣ ວິທຕ຺ຖິປ຺ປມາຓານໍ ປຸປ຺ຜານໍ ຕໂຍ ກຸມ຺ເກ ນິຎ຺ຖາເປຕ຺ວາ ຘາຕຸນິຘາເນ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອລ຺ລວຕ຺ໂຖ ອລ຺ລເກໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ຂມາເປສິ ອິຕິ ໂສ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ຊາຕກາເລ ອຸທເກ ປາຕນໍ ລກິ ອຍໍ ປນສ຺ສ ໂກຎິຍໍ ຠິໂຕ ອຕ຺ຕກາໂວ ອິຘາປິ ຕສ຺ເສວ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ອຸທເກ ປາຕິໂຕ ເຍ ປນສ຺ສ ທ຺ເວ ເຊຎ຺ຖກາຕິກາ ປຸຕ຺ຕາ ສຸວຕ຺ຓປຸປ຺ຜານໍ ກຣຓກາເລ ສຫາຍາ ກວິຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉີສຸ, ເຕສໍ ເຕນ ການເຓນ ສຸວຕ຺ຓປພ຺ພໂຕ ນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຊຕິລສ຺ສ ເຈວ ກນິຎ຺ຖປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ເອກໂຕ ກຕກາເວນ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ ອິຕິ ໂສ ປຸຕ຺ເຕ ອນຸສາສິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກຕິປາເຫເນວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸເຓີ ສຕ຺ຖາ ອປເຣນ ສມເຍນ ປລ຺ຈຫິ ກິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຘີ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ຕານໍ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ອຄມາສິ, ເຕ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ອຑ຺ຒມາສໍ ກິກ຺ຂາທານໍ ອທໍສຸ

ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ ‘‘ອຊ຺ຊາປິ ເຕ, ອາວຸໂສ ຊຏິລ, ອສີຕິຫຕ຺ເຖ ສຸວຓ຺ຓປພ຺ພເຕ ຈ ປຸຕ຺ເຕສຸ ຈ ຕຓ຺ຫາ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ. ‘‘ນ ເມ, ອາວຸໂສ, ເອເຕສຸ ຕຓ຺ຫາ ວາ ມາໂນ ວາ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ. ເຕ ‘‘ອຍໍ ຊຏິລຕ຺ເຖໂຣ ອຎ຺ຎໍ ວຕ຺ວາ ອຎ຺ຎໍ ພ຺ຍາກໂຣຕີ’’ຕິ ວທິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເຕສຸ ຕຓ຺ຫາ ວາ ມາໂນ ວາ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໖.

‘‘ໂຍຘ ຕຓ຺ຫໍ ປຫນ຺ຕ຺ວານ, ອນາຄາໂຣ ປຣິພ຺ພເຊ;

ຕຓ຺ຫາຠວປຣິກ຺ຂີຓໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ’’ນ຺ຕິ.

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ໂຍ ອິຘ ໂລເກ ຉທ຺ວາຣິກໍ ຕຓ຺ຫໍ ວາ ມານໍ ວາ ຊຫິຕ຺ວາ ຆຣາວາເສນ ອນຕ຺ຖິໂກ ອນາຄາໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິພ຺ພຊຕິ, ຕຓ຺ຫາຍ ເຈວ ຠວສ຺ສ ຈ ປຣິກ຺ຂີຓຕ຺ຕາ ຕຓ຺ຫາຠວປຣິກ຺ຂີຓໍ ຕມຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມີຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິໍສູຕິ.

ຊຏິລຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ເຕຕ຺ຕິໍສຕິມໍ.

໓໔. ໂຊຕິກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ໂຍຘ ຕຓ຺ຫນ຺ຕິ ປຸນ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂຊຕິກຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ.

ອຊາຕສຕ຺ຕຸກຸມາໂຣ ຫິ ເທວທຕ຺ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປິຕຣໍ ຆາເຕຕ຺ວາ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຏ຺ຐິໂຕ ‘ໂຊຕິກເສຏ຺ຐິສ຺ສ ມຫາປາສາທໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຍຸທ຺ຘສຊ຺ໂຊ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມຓິປາກາເຣ ສປຣິວາຣສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ຉາຍໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ຄຫປຕິໂກ ຍຸທ຺ຘສຊ຺ໂຊ ຫຸຕ຺ວາ ພລໍ ອາທາຍ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ’’ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ ນ ວິສຫິ. ເສຏ຺ຐິປິ ຕໍ ທິວສໍ ອຸໂປສຖິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ປາໂຕວ ຠຸຕ຺ຕປາຕຣາໂສ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຘມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ. ປຐເມ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ອາຣກ຺ຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຐິໂຕ ປນ ຍມໂກຬີ ນາມ ຍກ຺ໂຂ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກຫໍ ຄຈ຺ຉສີ’’ຕິ ສປຣິວາຣໍ ວິທ຺ຘໍເສຕ຺ວາ ທິສາວິທິສາສຸ ອນຸພນ຺ຘິ. ຣາຊາ ວິຫາຣເມວ ອຄມາສິ.

ອຖ ນໍ ເສຏ຺ຐີ ທິສ຺ວາວ ‘‘ກິໍ, ເທວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ອຏ຺ຐາສິ. ຄຫປຕິ, ກິໍ ຕ຺ວໍ ຕວ ປຸຣິເສ ‘‘ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ຍຸຊ຺ຌຖາ’’ຕິ ອາຓາເປຕ຺ວາ ອິຘາຄມ຺ມ ຘມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ໂຕ ວິຍ ນິສິນ຺ໂນສີຕິ. ກິໍ ປນ ເທວ ມມ ເຄຫໍ ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ຄໂຕຕີ? ອາມ, ຄ ໂຕມ຺ຫີຕິ. ມມ ອນິຈ຺ຉາຍ ມມ ເຄຫໍ ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ຣາຊສຫສ຺ສມ຺ປິ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ເທວາຕິ. ໂສ ‘‘ກິໍ ປນ ຕ຺ວໍ ຣາຊາ ຠວິສ຺ສສີ’’ຕິ ກຸຊ຺ຌິ. ນາຫໍ ຣາຊາ, ມມ ສນ຺ຕກໍ ປນ ທສິກສຸຕ຺ຕມ຺ປິ ມມ ອນິຈ຺ຉາຍ ຣາຊູຫິ ວາ ໂຈເຣຫິ ວາ ຄເຫຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຕິ. ກິໍ ປນາຫໍ ຕວ ຣຸຈິຍາ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີຕິ? ເຕນ ຫິ, ເທວ, ອິມາ ເມ ທສສຸ ອງ຺ຄຸລີສຸ ວີສຕິ ມຸທ຺ທິກາ, ອິມາຫໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ນ ເທມິ. ສເຈ ສກ຺ໂກຖ, ຄຓ຺ຫຖາຕິ ຯ ໂສ ປນ ຣາຊາ ຠູມິຍໍ ອຸກ຺ກຸຏິກໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ອຸລ຺ລງ຺ຆນ຺ໂຕ ອຏ຺ຐາຣສຫຕ຺ຖໍ ຐານໍ ອຠິຣຸຫຕິ, ຐຕ຺ວາ ອຸລ຺ລງ຺ຆນ຺ໂຕ ອສີຕິຫຕ຺ຖໍ ຐານໍ ອຠິຣຸຫຕິ. ເອວໍມຫາພໂລ ສມາໂນປິ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ປຣິວຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ເອກໍ ມຸທ຺ທິກມ຺ປິ ກຑ຺ຒິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ. ອຖ ນໍ ເສຏ຺ຐີ ‘‘ສາຏກໍ ປຕ຺ຖຣ, ເທວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອງ຺ຄຸລິໂຍ ອຸຊຸກາ ອກາສິ, ວີສຕິປິ ມຸທ຺ທິກາ ນິກ຺ຂມິໍສຸ. ອຖ ນໍ ເສຏ຺ຐີ ‘‘ເອວໍ, ເທວ, ມມ ສນ຺ຕກໍ ມມ ອນິຈ຺ຉາຍ ນ ສກ຺ກາ ຄຓ຺ຫິຕຸ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ກິຣິຍາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນສໍເວໂຄ ‘‘ປພ຺ພຊິຕຸໍ ເມ ອນຸຊານ, ເທວາ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ‘‘ອິມສ຺ມິໍ ປພ຺ພຊິເຕ ສຸຂໍ ປາສາທໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອກວຈເນເນວ ‘‘ຕ຺ວໍ ປພ຺ພຊາຫີ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ໂຊຕິກຕ຺ເຖໂຣ ນາມ ອໂຫສິ. ຕສ຺ສ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕກ຺ຂເຓເຍວ ສພ຺ພາປິ ສາ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ອນ຺ຕຣຘາຍິ, ຕມ຺ປິສ຺ສ ສຕຸລກາຍິໍ ນາມ ຠຣິຍໍ ເທວຕາ ອຸຕ຺ຕຣກຸຣຸເມວ ນຍິໍສຸ.

ອເຖາຫິວສໍ ກິກຸຂູ ຕໍ ອາມນຸເຕຕຸວາ, ‘‘ອາວຸໂສ ໂຊຕິກ, ຕສຸມີ ປນ ເຕ ປາສາເທ ວາ ອິຕຸຖິຍາ ວາ ຕຕຸຫາ ອຕຸຖີ’’ຕິ ປຸຈຸລິຕຸວາ ‘‘ນຕຸຖາວຸໂສ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ສຕຸຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ – ‘‘ອຍໍ, ກນຸເຕ, ອກູຕໍ ວຕຸວາ ອລຸລໍ ພຸຍາກໂຣຕີ’’ຕິ។ ສຕຸຖາ ‘‘ນຕຸເຖວ, ກິກຸຂເວ, ມມ ປຸຕຸຕສຸສ ຕສຸມີ ຕຕຸຫາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໖។

‘‘ໂຍຣ ຕຕຸຫໍ ປຫນຸຕຸວານ, ອນາຄາໂຣ ປຣິພຸພເຊ;

ຕຕຸຫາກວປຣິກຸຂີຕໍ, ຕມຫໍ ພຸຣູມິ ພຸຣາຫຸມຕ’’ນຸຕິ។

ອິມິສຸສາ ຄາຖາຍຕຸໂຖ ເຫຍຸຖາ ຊຝິລຕຸເຖຣວຕຸຖຸມຸຫີ ວຸຕຸຕນເຍເນວ ເວທິຕພຸໂພ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນີ ປາປຸຕີສູຕິ។

ໂຊຕິກຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ຈຕຸຕືສຕິມໍ។

໓໔។ ນຝປຸຕຸຕກຕຸເຖຣວຕຸຖຸ

ຫິຕຸວາຕິ ອິມໍ ຣມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວນເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກໍ ນຝປຸຕຸຕກໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។

ໂສ ກິຣ ເອກໍ ນຝກີລຸອໍ ກີລຸອຍມາໂນ ວິຈຣນຸໂຕ ສຕຸຖຸ ຣມຸມກາຖໍ ສຸຕຸວາ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕີ។ ຕສຸມີ ພຸທຸຣປຸປມຸເຂນ ກິກຸຂຸສງເພນ ສທຸຣີ ປີຕຸທາຍ ປວິສນຸເຕ ກິກຸຂູ ເອກໍ ນຝປຸຕຸຕໍ ກີລຸອນຸຕໍ ທິສຸວາ, ‘‘ອາວຸໂສ, ເອສ ຕຍາ ກີລຸອິຕກີລຸອິຕໍ ກີລຸອຕິ, ອຕຸຖິ ນຸ ໂຂ ເຕ ເອຕຸຖ ສິເນໂຫ’’ຕິ ປຸຈຸລິຕຸວາ ‘‘ນຕຸຖີ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ອຍໍ, ກນຸເຕ, ອກູຕໍ ວຕຸວາ ອລຸລໍ ພຸຍາກໂຣຕີ’’ຕິ ອາຫໍສຸ។ ສຕຸຖາ ເຕສໍ ກາຖໍ ສຸຕຸວາ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ມມ ປຸຕຸໂຕ ສພຸພໂຍເຄ ອຕິກຸກນຸໂຕ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໗។

‘‘ຫິຕຸວາ ມານຸສກໍ ໂຍຄໍ, ທິພຸພໍ ໂຍຄໍ ອຸປຈຸຈຄາ;

ສພຸພໂຍຄວິສໍຍຸຕຸຕໍ, ຕມຫໍ ພຸຣູມິ ພຸຣາຫຸມຕ’’ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ມານຸສກໍ ໂຍຄນຸຕິ ມານຸສກໍ ອາຍຸລຸເຈວ ປລຸຈ ກາມຄຸເຕ ຈ។ ທິພຸພໂຍເຄປີ ເອເສວ ນໂຍ។ ອຸປຈຸຈຄາຕິ ໂຍ ມານຸສກໍ ໂຍຄໍ ຫິຕຸວາ ທິພຸພໍ ໂຍຄໍ ອຕິກຸກນຸໂຕ, ຕໍ ສພຸເພຫີ ຈຕູຫິປີ ໂຍເຄຫີ ວິສໍຍຸຕຸຕໍ ອຫໍ ພຸຣາຫຸມຕໍ ວທາມີຕິ ອຕຸໂຖ។

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນີ ປາປຸຕີສູຕິ។

ນຝປຸຕຸຕກຕຸເຖຣວຕຸຖຸ ປລຸຈຕືສຕິມໍ។

໓໖។ ນຝປຸຕຸຕກຕຸເຖຣວຕຸຖຸ

ຫິຕຸວາ ຣຕິລຸຈາຕິ ອິມໍ ຣມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວນເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກໍ ນຝປຸຕຸຕກໍເຍວ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។ ວຕຸຖຸ ປຸຣິມສທິສເມວ។ ອິຣ ປນ ສຕຸຖາ, ‘‘ກິກຸຂເວ, ມມ ປຸຕຸໂຕ ຣຕິລຸຈ ອຣຕິລຸຈ ປຫາຍ ຖິໂຕ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໗໑.

‘‘ຫິຕ຺ວາ ຣຕິຍ຺ຈ ອຣຕິຍ຺ຈ, ສີຕິພູຕໍ ນິຣູປ຺ຜິ;

ສພ຺ພໂລກາພິພຸໍ ວີຣໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຣຕິນ຺ຕິ ປຍ຺ຈກາມຄຸຕຣຕິໍ. ອຣຕິນ຺ຕິ ອຣຍ຺ຍວາເສ ອຸກ຺ກຕ຺ກິຕຕ຺ຕໍ. ສີຕິພູຕນ຺ຕິ ນິພ຺ພຸຕໍ. ນິຣູປ຺ຜິນ຺ຕິ ນິຣຸປກ຺ກິເລສໍ. ວີຣນ຺ຕິ ຕໍ ເອວຣູປໍ ສພ຺ພໍ ຂນ຺ຜໂລກໍ ອພິພວິຕ຺ວາ ຖິຕໍ ວີຣິຍວນ຺ຕໍ ອຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຕິໍສູຕິ.

ນຜປຸຕ຺ຕກຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ຉຕ຺ຕືສຕິມໍ.

໓໑໗. ວງຄີສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ຈຸຕິໂຍ ເວທີຕິ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວງຄີສຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ.

ຣາຊຄເຫ ກິເຣໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ວງຄີໂສ ນາມ ມຕມນຸສ຺ສານໍ ສີສໍ ອາໂກເຜຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕສ຺ສ ສີສໍ, ອິທໍ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິຍໍ, ອິທໍ ເປຕ຺ຕິວິສເຍ, ອິທໍ ມນຸສ຺ສໂລເກ, ອິທໍ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕສ຺ສ ສີສ’’ນ຺ຕິ ຊານາຕິ. ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ‘‘ສກ຺ກາ ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ໂລກໍ ຂາທິຕຸ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕໍ ທ຺ເວ ຣຕ຺ຕວຕ຺ຖານິ ປຣິທຫາເປຕ຺ວາ ອາທາຍ ຊນປທໍ ຈຣນ຺ຕາ ມນຸສ຺ເສ ວທນ຺ຕິ ‘‘ເອໂສ ວງຄີໂສ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ມຕມນຸສ຺ສານໍ ສີສໍ ອາໂກເຜຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕຜ຺ຖານໍ ຊານາຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ຍາຕການໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕຜ຺ຖານໍ ປຸຈ຺ຉຖາ’’ຕິ. ມນຸສ຺ສາ ຍຖາພລໍ ທສປິ ກຫາປເຕ ວີສຕິປິ ສຕມ຺ປິ ທຕ຺ວາ ຍາຕການໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕຜ຺ຖານໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ. ເຕ ອນຸປຸພ຺ເພນ ສາວຕ຺ຖິໍ ປຕ຺ວາ ເຊຕວນສ຺ສ ອວິທູເຣ ນິວາສໍ ຄຕ຺ຫິໍສຸ. ເຕ ກຸຕ຺ຕປາຕຣາສາ ມຫາຊນໍ ຄນ຺ຜມາລາທິຫຕ຺ຖໍ ຜມ຺ມສ຺ສວນາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກຫໍ ຄຈ຺ຉຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ວິຫາຣໍ ຜມ຺ມສ຺ສວນາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກີ ກຣິສ຺ສຖ, ອມ຺ຫາກໍ ວງຄີສພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ສທິໂສ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ມຕມນຸສ຺ສານໍ ສີສໍ ອາໂກເຜຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕຜ຺ຖານໍ ຊານາຕິ, ຍາຕການໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕຜ຺ຖານໍ ປຸຈ຺ຉຖາ’’ຕິ ອາຫໍສຸ. ເຕ ‘‘ວງຄີໂສ ກີ ຊານາຕິ , ອມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖາຣາ ສທິໂສ ນາມ ນຕ຺ຖິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິຕເຣຫິປິ ‘‘ວງຄີສສທິໂສ ນຕ຺ຖິ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ກຖໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ‘‘ເອຖ, ທານິ ໂວ ວງຄີສສ຺ສ ວາ ອມ຺ຫາກໍ ວາ ສຕ຺ຖຸ ຊານນກາວໍ ຊານິສ຺ສາມາ’’ຕິ ເຕ ອາທາຍ ວິຫາຣໍ ອຄມໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ອາຄມນກາວໍ ຍຕ຺ວາ ນິຣເຍ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິຍໍ ມນຸສ຺ສໂລເກ ເທວໂລເກຕິ ຈຕູສຸ ຖາເນສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕານໍ ຈຕ຺ຕາຣິ ສີສານິ, ຂີຕາສວສີສຍ຺ຈາຕິ ປຍ຺ຈ ສີສານິ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ປຕິປາຕິຍາ ຖເປຕ຺ວາ ອາຄຕກາເລ ວງຄີສໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ຕ຺ວໍ ກິຣ ສີສໍ ອາໂກເຜຕ຺ວາ ມຕການໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕຜ຺ຖານໍ ຊານາສີ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ຊານາມີ’’ຕິ. ‘‘ອິທໍ ກສ຺ສ ສີສ’’ນ຺ຕິ? ໂສ ຕໍ ອາໂກເຜຕ຺ວາ ‘‘ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕສ຺ສາ’’ຕິ ອາຫ. ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ‘‘ສາຜຸ ສາຜູ’’ຕິ ສາຜຸການໍ ທຕ຺ວາ ອິຕຣານິປິ ຕີຕິ ສີສານິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕນ ອວິຣຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕວຸຕ຺ຕກ຺ຂເຕ ຕເຖວ ຕສ຺ສ ສາຜຸການໍ ທຕ຺ວາ ປຍ຺ຈມໍ ສີສໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ກສ຺ສ ສີສ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ, ໂສ ຕມ຺ປິ ອາໂກເຜຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕຜ຺ຖານໍ ນ ຊານາຕິ.

ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກີ, ວງຄີສ, ນ ຊານາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ອາມ, ນ ຊານາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຫໍ ຊານາມີ’’ຕິ ອາຫ. ອຖ ນໍ ວງຄີໂສ ຍາຈິ ‘‘ເທຖ ເມ ອິມໍ ມນ຺ຕ’’ນ຺ຕິ. ນ ສກ຺ກາ ອປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ທາຕຸນ຺ຕິ. ໂສ ‘‘ອິມສ຺ມິ ມນ຺ເຕ ຄຫິເຕ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ອຫໍ ເຊຍ຺ຖໂກ ກວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ຕຕ຺ເຖວ ກຕິປາຫໍ ວສຖ, ອຫໍ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຜູປສມ຺ປໂທ ວງຄີສຕ຺ເຖໂຣ ນາມ ອໂຫສີ. ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ທ຺ວຕ຺ຕືສາກາຣກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ມນ຺ຕສ຺ສ ປຣິກມ຺ມໍ ສຊ຺ຊາຍາທີ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ຕໍ ສຊ຺ຊາຍນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕຫິ ‘‘ຄຫິໂຕ ເຕ ມນ຺ໂຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຍມາໂນ ‘‘ອາຄເມຖ ຕາວ, ຄຕ຺ຫາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ກຕິປາເຫເນວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ປຸນ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕຫິ ປຸຕ຺ໂຖ ‘‘ອກພ຺ໂພ ທານາຫໍ, ອາວຸໂສ, ຄນ຺ຕຸ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ‘‘ອຍໍ, ກນ຺ເຕ, ອກູເຕນ ອຍ຺ຍໍ ພ຺ຍາກໂຣຕີ’’ຕິ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ມາ, ກິກ຺ຂເວ, ເອວໍ ອວຈຕ຺ຖ, ອິທານິ, ກິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ຈຸຕິປຕິສນ຺ຜິກຸສໂລ ຊາໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຄາຖາ

ອກາສີ –

໔໑໙໚

‘‘ຈຸຕິ ໂຍ ເວທິ ສຕ຺ຕານໍ, ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍ຺ຈ ສພ຺ພໂສ;

ອສຕ຺ຕໍ ສຸຄຕໍ ພຸທ຺ທໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ໚

໔໒໐໚

‘‘ຍສ຺ສ ຄຕິ ນ ຊານນ຺ຕິ, ເທວາ ຄນ຺ທພ຺ພມານຸສາ;

ຂີຓາສວໍ ອຣຫນ຺ຕໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ’’ນ຺ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ໂຍ ເວທີຕິ ໂຍ ສຕ຺ຕານໍ ສພ຺ພາກາເຣນ ຈຸຕິຍ຺ຈ ປຝິສນ຺ທິຍ຺ຈ ປາກຝໍ ກຕ຺ວາ ຊານາຕິ, ຕມຫໍ ອລຄ຺ຄຕາຍ ອສຕ຺ຕໍ, ປຝິປຕ຺ຕິຍາ ສຸຝ຺ຖຸ ຄຕຕ຺ຕາ ສຸຄຕໍ, ຈຕຸນ຺ນໍ ສຈ຺ຈານໍ ພຸທ຺ທຕາຍ ພຸທ຺ທໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ຍສ຺ສາຕິ ຍສ຺ເສເຕ ເທວາທໂຍ ຄຕິ ນ ຊານນ຺ຕິ, ຕມຫໍ ອາສວານໍ ຂີຓຕາຍ ຂີຓາສວໍ, ກິເລເສຫິ ອາຣກຕ຺ຕາ ອຣຫນ຺ຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ໚

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ໚

ວງ຺ຄີສຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຕຕີສຕິມໍ໚

໓໙໚ ຘມ຺ມທິນ຺ນຕ຺ເຖຣີວຕ຺ຖຸ

ຍສ຺ສາຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຘມ຺ມທິນ຺ນໍ ນາມ ພິກ຺ຂຸນີໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ໚

ເອກທິວສຍ຺ຫິ ຕສ຺ສາ ຄິຫິກາເລ ສາມິໂກ ວິສາໂຂ ອຸປາສໂກ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ອນາຄາມິຜລໍ ປຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ມຍາ ສພ຺ພໍ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ຘມ຺ມທິນ຺ນໍ ປຝິຈ຺ຉາເປຕຸໍ ວຝ຺ຝຕີ’’ຕິ໚ ໂສ ຕໂຕ ປຸພ຺ເພ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຘມ຺ມທິນ຺ນໍ ວາຕປານເນ ໂອໂລເກນ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ ສິຕໍ ກໂຣຕິ໚ ຕໍ ທິວສໍ ປນ ວາຕປານເນ ຖິຕໍ ອໂນໂລເກນ຺ໂຕວ ອຄມາສິ໚ ສາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ອິທ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘ໂຫຕຸ, ໂພຊນກາເລ ຊານິສ຺ສາມີ’’ຕິ ໂພຊນເວລາຍ ກຕ຺ຕໍ ອຸປນາເມສິ໚ ໂສ ອຍ຺ເຍສຸ ທິວເສສຸ ‘‘ເອຫິ, ເອກໂຕ ພຸຍ຺ຊາມາ’’ຕິ ວທຕິ, ຕໍ ທິວສໍ ປນ ຕຸຕ຺ຫີພູໂຕວ ພຸຍ຺ຊິ໚ ສາ ‘‘ເກນຈິເທວ ກາຣເຓນ ກຸປິໂຕ ພວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ໚ ອຖ ນໍ ວິສາໂຂ ສຸຂນິສິນ຺ນເວລາຍ ຕໍ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ‘‘ຘມ຺ມທິນ຺ເນ ອິມສ຺ມິໍ ເຄເຫ ສພ຺ພໍ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ປຝິຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ ອາຫ໚ ສາ ‘‘ກຸທ຺ທາ ນາມ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ນ ປຝິຈ຺ຉາເປນ຺ຕິ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ປນ, ສາມີ’’ຕິ ອາຫ໚ ອຫໍ ອິໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ນ ກິຍ຺ຈິ ວິຈາເຣມີຕິ໚ ຕຸມ຺ເຫຫິ ຉຝ຺ຑິຕໍ ເຂຝໍ ໂກ ປຝິຈ຺ຉິສ຺ສຕິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ມມ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອນຸຊານາຖາຕິ໚ ໂສ ‘‘ສາຘຸ, ກທ຺ເທ’’ຕິ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ສກ຺ກາເຣນ ຕໍ ພິກ຺ຂຸນີອຸປສ຺ສຍໍ ເນຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊສິ໚ ສາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປທາ ຘມ຺ມທິນ຺ນຕ຺ເຖຣີ ນາມ ອໂຫສິ໚

ສາ ປວິເວກກາມຕາຍ ພິກ຺ຂຸນີຫິ ສທ຺ຘິໍ ຊນປທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ວິຫຣນ຺ຕີ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ສຫ ປຝິສມ຺ພິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ‘‘ອິທານິ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ຍາຕິຊນາ ປຸຍ຺ຍານິ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ປຸນເທວ ຣາຊຄຫໍ ປຈ຺ຈາຄຍ຺ຉິ໚ ອຸປາສໂກ ຕສ຺ສາ ອາຄຕພາວໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ເກນ ນຸ ໂຂ ກາຣເຓນ ອາຄຕາ’’ຕິ ພິກ຺ຂຸນີອຸປສ຺ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣີໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ‘‘ອຸກ຺ກຓ຺ຓິຕາ ນຸ ໂຂສິ, ອຍ຺ເຍຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ອປ຺ປຕິຣູປໍ, ປຍ຺ຫເມກໍ ນໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ເຄ ປຍ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິ, ສາ ຕໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ໚ ອຸປາສໂກ ເຕເນວ ອຸປາເຍນ ເສສມຄ຺ເຄສຸປິ ປຍ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ປຍ຺ຫສ຺ສ ປຸຝ຺ຖກາເລ ຕາຍ ‘‘ອຈ຺ຈຍາສິ,

ອາວຸໂສ, ວິສາຂາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອາກງ຺ຂມາໂນ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອິມໍ ປຌ຺ຫໍ ປຸຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເຖຣີ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຌາຍາສນາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ກຖາສລ຺ລາປໍ ສພ຺ພໍ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈສິ໚ ສຕ຺ຖາ ‘‘ສຸກຖິຕໍ ມມ ຘີຕາຍ ຘມ຺ມທິນ຺ນາຍ, ອຫມ຺ເປຕໍ ປຌ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ເອວເມວ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໒໑໚

‘‘ຍສ຺ສ ປຸເຣ ຈ ປຈ຺ຉາ ຈ, ມຊ຺ເຊ ຈ ນຕ຺ຖິ ກິຌ຺ຈນໍ;

ອກິຌ຺ຈນໍ ອນາທານໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ’’ນ຺ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ປຸເຣຕິ ອຕີເຕສຸ ຂນ຺ເຘສຸ໚ ປຈ຺ຉາຕິ ອນາຄເຕສຸ ຂນ຺ເຘສຸ໚ ມຊ຺ເຊຕິ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນສຸ ຂນ຺ເຘສຸ໚ ນຕ຺ຖິ ກິຌ຺ຈນນ຺ຕິ ຍສ຺ເສເຕສຸ ຌາເນສຸ ຕຓ຺ຫາຄາຫສງ຺ຂາຕໍ ກິຌ຺ຈນໍ ນຕ຺ຖິ, ຕມຫໍ ຣາຄກິຌ຺ຈນາທີຫິ ອກິຌ຺ຈນໍ ກສ຺ສຈິ ຄຫຓສ຺ສ ອກາເວນ ອນາທານໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ໚

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ໚

ຘມ຺ມທິນ຺ນຕ຺ເຖຣີວຕ຺ຖຸ ອຏ຺ຌຕີສຕິມໍ໚

໒໙໚ ອງ຺ຄຸລິມາລຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ

ອຸສພນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອງ຺ຄຸລິມາລຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ໚ ວຕ຺ຖຸ ‘‘ນ ເວ ກທຣິຍາ ເທວໂລກໍ ວຊນ຺ຕີ’’ຕິ (ຘ໚ ປ໚ ໑໗໗) ຄາຖາວຕ຺ຓນາຍ ວຸຕ຺ຕເມວ໚ ວຸຕ຺ຕຌ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ –

ກິກ຺ຂູ ອງ຺ຄຸລິມາລໍ ປຸຈ຺ຉິສຸ – ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ ອງ຺ຄຸລິມາລ, ທຸຏ຺ຌຫຕ຺ຖິ ຉຕ຺ຕໍ ຘາເຣຕ຺ວາ ກິຕໍ ທິສ຺ວາ ກາຍິ’’ຕິ? ‘‘ນ ກາຍາມິ, ອາວຸໂສ’’ຕິ໚ ເຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຫໍສຸ – ‘‘ອງ຺ຄຸລິມາໂລ, ກນ຺ເຕ, ອຌ຺ຌໍ ພ຺ຍາກໂຣຕີ’’ຕິ໚ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ອງ຺ຄຸລິມາໂລ ກາຍຕິ໚ ຂີຓາສເວາສການຌ຺ຫິ ອນ຺ຕເຣ ເຊຏ຺ຌເກາສກາ ມມ ປຸຕ຺ຕສທິສາ ກິກ຺ຂູ ນ ກາຍນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໒໒໚

‘‘ອຸສກໍ ປວຣໍ ວີຣໍ, ມເຫສີ ວິຊິຕາວິນໍ;

ອເນຊໍ ນ຺ຫາຕກໍ ພຸທ຺ຘໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ’’ນ຺ຕິ໚

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ອຈ຺ຉມ຺ກິຕຏ຺ເຌນ ອຸສກາສທິສຕາຍ ອຸສກໍ ອຸຕ຺ຕມຏ຺ເຌນ ປວຣໍ ວີຣິຍສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ວີຣໍ ມຫນ຺ຕານໍ ສີລກ຺ຂນ຺ຘາທີນໍ ເອສິຕຕ຺ຕາ ມເຫສີ ຕິຓ຺ຓໍ ມາຣານໍ ວິຊິຕຕ຺ຕາ ວິຊິຕາວິນໍ ນ຺ຫາຕກິເລສຕາຍ ນ຺ຫາຕກໍ ຈຕຸສຈ຺ຈພຸທ຺ຘຕາຍ ພຸທ຺ຘໍ ຕໍ ເອວຣູປໍ ອຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ໚

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓິສູຕິ໚

ອງ຺ຄຸລິມາລຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ ເອກູນຈຕ຺ຕາລີສໍ໚

໔໐໚ ເທວຫິຕພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸ

ປຸພຸເພນິວາສນຸຕິ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເທວຫິຕພຸຣາຫຸມຓສຸສ ປຍຸຫໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ.

ເອກສຸມິຍຸຫິ ສມເຍ ກຄວາ ວາຕໂຣເຄນ ອາພາຂິໂກ ຫຸຕຸວາ ອຸປວາຓຕຸເຖຣໍ ອຸຕຸໂຫທກຕຸຖາຍ ເທວຫິຕພຸຣາຫຸມຓສຸສ ສນຸຕິກໍ ປຫິເຓີ. ໂສ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖຸ ອາພາຂິກກາວໍ ອາຈິກຸຂິຕຸວາ ອຸຕຸໂຫທກໍ ຍາຈິ, ຕໍ ສຸຕຸວາ ພຸຣາຫຸມໂຓ ຕຸຍຸຖມານໂສ ຫຸຕຸວາ ''ລາກາ ວຕ ເມ, ຍໍ ມມ ສນຸຕິກໍ ສມຸມາສມຸພຸທຸໂຣ ອຸຕຸໂຫທກສຸສຕຸຖາຍ ສາວກໍ ປຫິເຓີ''ຕິ ອຸຕຸໂຫທກສຸສ ກາຊໍ ປຸຣິເສນ ຄາຫາເປຕຸວາ ຜາຄີຕສຸສ ຈ ປຸຍໍ ອຸປວາຓຕຸເຖຣສຸສ ປາທາສິ. ເຖໂຣ ຕໍ ຄາຫາເປຕຸວາ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອຸຕຸໂຫທເກນ ນຸຫາເປຕຸວາ ອຸຕຸໂຫທເກນ ຜາຄີຕໍ ອາໂລລຸເອຕຸວາ ກຄວໂຕ ປາທາສິ, ຕສຸສ ຕງຂເຓເຍວ ໂສ ອາພາໂຂ ປຜິປສຸສມຸກິ. ພຸຣາຫຸມໂຓ ຈິນຸເຕສິ – ''ກສຸສ ນຸ ໂຂ ເທຍຸຍຫມຸໂມ ທິນຸໂນ ມຫປຸຜໂລ ໂຫຕິ, ສຕຸຖາຣໍ ປຸຈຸຊິສຸສາມິ''ຕິ ໂສ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ຕມຕຸຖໍ ປຸຈຸຊນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

''ກຕຸຖ ທຊຊາ ເທຍຸຍທມຸມໍ, ກຕຸຖ ທິນຸນໍ ມຫປຸຜລໍ;

ກຖຍຸຫິ ຍຊມານສຸສ, ກຖໍ ອິຊຊຕິ ທກຸຂິຓາ''ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໑໙໙);

ອຖສຸສ ສຕຸຖາ ''ເອວຣູປສຸສ ພຸຣາຫຸມຓສຸສ ທິນຸນໍ ມຫປຸຜລໍ ໂຫຕິ''ຕິ ວຕຸວາ ພຸຣາຫຸມຓໍ ປກາເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໒໓.

''ປຸພຸເພນິວາສໍ ໂຍ ເວທິ, ສຄຸຄາປາຍຍຸຈ ປສຸສຕິ;

ອໂຖ ຊາຕິກຸຂຍໍ ປຕຸໂຕ, ອກິຍຸລາໂວສິໂຕ ມຸນິ; (ສໍ. ນິ. ໑.໑໙໙);

ສພຸພໂວສິຕໂວສານໍ, ຕມຫໍ ພຸຣູມິ ພຸຣາຫຸມຓ''ນຸຕິ.

ຕສຸສຕຸໂຖ – ໂຍ ປຸພຸເພນິວາສໍ ປາກຍໍ ກຕຸວາ ຊານາຕິ, ຉພຸພິສຕິເທວໂລກເກທໍ ສຄຸຄຍຸຈ ຈຕຸພຸພິຂໍ ອປາຍຍຸຈ ທິພຸພຈກຸຂຸນາ ປສຸສຕິ, ອໂຖ ຊາຕິກຸຂຍສງຂາຕໍ ອຣຫຕຸຕໍ ປຕຸໂຕ, ອກິຍຸເຍຍຸຍໍ ທມຸມໍ ອກິຊານິຕຸວາ ປຣິຍຸເຍຍຸຍໍ ປຣິຊານິຕຸວາ ປຫາຕພຸພໍ ປຫາຍ ສຈຸຊິກາຕພຸພໍ ສຈຸຊິກຕຸວາ ໂວສິໂກ ນິຍຸຖານໍ ປຕຸໂຕ, ວຸສິຕໂວສານໍ ວາ ປຕຸໂຕ, ອາສວກຸຂຍປຍຸລາຍ ໂມນກາວໍ ປຕຸຕຕຸຕາ ມຸນິ, ຕມຫໍ ສພຸເພສໍ ກິເລສານໍ ໂວສານໍ ອຣຫຕຸຕມຄຸຄລາຓໍ ພຸຣຫຸມຈຣິຍວາສໍ ວຸຕຸຖກາເວນ ສພຸພໂວສິຕໂວສານໍ ພຸຣາຫຸມຓໍ ວທາມິຕິ.

ເທສນາວສາເນ ພຫູ ໂສຕາປຕຸຕິຜລາທີນິ ປາປຸຓີສຸ. ພຸຣາຫຸມໂຓປິ ປສນຸນມານໂສ ສຣເຓສຸ ປຕິຍຸຖາຍ ອຸປາສກຕຸຕໍ ປເວເທສີຕິ.

ເທວຫິຕພຸຣາຫຸມຓວຕຸຖຸ ຈຕຸຕາລີສໍ.

ພຸຣາຫຸມຓວຄຸຄວຓຸຓນາ ນິຍຸຖິຕາ.

ຉພຸພິສຕິໂມ ວຄຸໂຄ.

ນິຄມນກຖາ

ເອຕຸຕາວຕາ ສພຸພປຖເມ ຍມກວຄຸເຄ ຈຸທຸທສ ວຕຸຖູນິ, ອປຸປມາທວຄຸເຄ ນວ, ຈິຕຸຕວຄຸເຄ ນວ, ປຸປຸຜວຄຸເຄ ທຸວາທສ, ພາ

ລວຄ຺ເຄ ປນ຺ນຣສ, ປຓ຺ຑິຕວຄ຺ເຄ ເອກາທສ, ອຣຫນ຺ຕວຄ຺ເຄ ທສ, ສຫສ຺ສວຄ຺ເຄ ຈຸທ຺ທສ, ປາປວຄ຺ເຄ ທ຺ວາທສ, ທຓ຺ຑວຄ຺ເຄ ເອກາທສ, ຊຣາວຄ຺ເຄ ນວ, ອຕ຺ຕວຄ຺ເຄ ທສ, ໂລກວຄ຺ເຄ ເອກາທສ, ພຸທ຺ຘວຄ຺ເຄ ນວ, ສຸຂວຄ຺ເຄ ອຏ຺ຐ, ປິຍວຄ຺ເຄ ນວ, ໂກຘວຄ຺ເຄ ອຏ຺ຐ, ມລວຄ຺ເຄ ທ຺ວາທສ, ຘມ຺ມຏ຺ຐວຄ຺ເຄ ທສ, ມຄ຺ຄວຄ຺ເຄ ທ຺ວາທສ, ປກິຓ຺ຓກວຄ຺ເຄ ນວ, ນິຣຍວຄ຺ເຄ ນວ, ນາຄວຄ຺ເຄ ອຏ຺ຐ, ຕຓ຺ຫາວຄ຺ເຄ ທ຺ວາທສ, ຠິກ຺ຂຸວຄ຺ເຄ ທ຺ວາທສ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓວຄ຺ເຄ ຈຕ຺ຕາລີສາຕິ ປຎ຺ຈາຘິການິ ຕີຓິ ວຕ຺ຖຸສຕານິ ປກາເສຕ຺ວາ ນາຕິສງ຺ເຂປນາຕິວິຕ຺ຖາຣວເສນ ອຸປຣຈິຕາ ທ຺ວາສຕ຺ຕຕິຠາຓວາຣປມາຓາ ຘມ຺ມປທສ຺ສ ອຕ຺ຖວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຕິ.

ປຕ຺ຕໍ ຘມ຺ມປທໍ ເຍນ, ຘມ຺ມຣາເຊນນຸຕ຺ຕຣໍ;

ຄາຖາ ຘມ຺ມປເທ ເຕນ, ຠາສິຕາ ຍາ ມເຫສິນາ.

ສເຕວີສາ ຈຕຸສ຺ສຕາ, ຈຕຸສຈ຺ຈວິຠາວິນາ;

ສຕ຺ຕຕຍາຘິ ວຕ຺ຖູນໍ, ປຎ຺ຈາຘິກາ ສມຸຏ຺ຐິຕາ.

ວິຫາເຣ ອຘິຣາເຊນ, ກາຣິຕສ຺ມິ ກຕຎ຺ຎຸນາ;

ປາສາເທ ສິຣິກູຏສ຺ສ, ຣຎ຺ໂຎ ວິຫຣຕາ ມຍາ.

ອຕ຺ຖພ຺ຍຎ຺ຊນສມ຺ປນ຺ນໍ, ອຕ຺ຖາຍ ຈ ຫິຕາຍ ຈ;

ໂລກສ຺ສ ໂລກນາຖສ຺ສ, ສທ຺ຘມ຺ມຏ຺ຐິຕິກມ຺ຍຕາ.

ຕາສໍ ອຏ຺ຐກຖໍ ເອຕໍ, ກໂຣນ຺ເຕນ ສຸນິມ຺ມລໍ;

ທ຺ວາສຕ຺ຕຕິປມາຓາຍ, ຠາຓວາເຣຫິ ປາຬິຍາ.

ຍໍ ປຕ຺ຕໍ ກຸສລໍ ເຕນ, ກຸສລາ ສພ຺ພປາຓິນໍ;

ສພ຺ເພ ອິຊ຺ຊນ຺ຕຸ ສງ຺ກປ຺ປາ, ລຠນ຺ຕຸ ມຘຸຣໍ ຜລນ຺ຕິ.

ປຣມວິສຸທ຺ຘສທ຺ຘາພຸທ຺ຘິວີຣິຍປຏິມຓ຺ຑິເຕນ ສີລາຈາຣຊ຺ຊວມທ຺ທວາທິຄຸຓສມຸທຍສມຸທິເຕນ ສກສມຍສມຍນ຺ຕຣຄຫນຊ຺ໂຊຄາຫຓສມຕ຺ເຖນ ປຎ຺ຎາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍສມນ຺ນາຄເຕນ ຕິປິຏກປຣິຍຕ຺ຕິປ຺ປເຠເທ ສາຏ຺ຐກເຖ ສຕ຺ຖຸສາສເນ ອປ຺ປຏິຫຕຎາຓປ຺ປຠາເວນ ມຫາເວຍ຺ຍາກຣເຓນ ກຣຓສມ຺ປຕ຺ຕິຊນິຕສຸຂວິນິຄ຺ຄຕມຘຸໂຣທາຣວຈນລາວຓ຺ຓຍຸຕ຺ເຕນ ຍຸຕ຺ຕມຸຕ຺ຕວາທິນາ ວາທິວເຣນ ມຫາກວິນາ ປຠິນ຺ນປຏິສມ຺ຠິທາປຣິວາເຣ ຉຬຠິຎ຺ຎາປຏິສມ຺ຠິທາທິປ຺ປເຠທ ຄຸຓປຏິມຓ຺ຑິເຕ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ເມ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕພຸທ຺ຘິນໍ ເຖຣວໍສປ຺ປທີປານໍ ເຖຣານໍ ມຫາວິຫາຣວາສີນໍ ວໍສາລງ຺ການຠູເຕນ ວິປຸລວິສຸທ຺ຘພຸທ຺ຘິນາ ພຸທ຺ຘໂຆໂສຕິ ຄຣູຫິ ຄຫິຕນາມເຘຍ຺ເຍນ ເຖເຣນ ກຕາຍໍ ຘມ຺ມປທຏ຺ຐກຖາ –

ຕາວ ຕິຏ຺ຐຕຸ ໂລກສ຺ມິໍ, ໂລກນິຕ຺ຖຣເຓສິນໍ;

ທສ຺ເສນ຺ຕີ ກຸລປຸຕ຺ຕານໍ, ນຍໍ ສທ຺ຘາທິພຸທ຺ຘິຍາ.

ຍາວ ພຸທ຺ໂຘຕິ ນາມມ຺ປິ, ສຸທ຺ຘຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຕາທິໂນ;

ໂລກມ຺ຫິ ໂລກເຊຏ຺ຐສ຺ສ, ປວຕ຺ຕຕິ ມເຫສິໂນຕິຯ

ອິຕິ ເຕວີສາຘິກຈຕຸສຕຄາຖາປຌ຺ຈາຘິກຕິສຕວຕ຺ຖຸປຏິມຓ຺ຑິຕາ

ຉພ຺ພີສຕິວຄ຺ຄສມນ຺ນາຄຕາ ຘມ຺ມປທວຓ຺ຓນາ ສມຕ຺ຕາຯ

ຘມ຺ມປທ-ອຏ຺ຐກຖາ ສພ຺ພາກາເຣນ ນິຏ຺ຐິຕາຯ